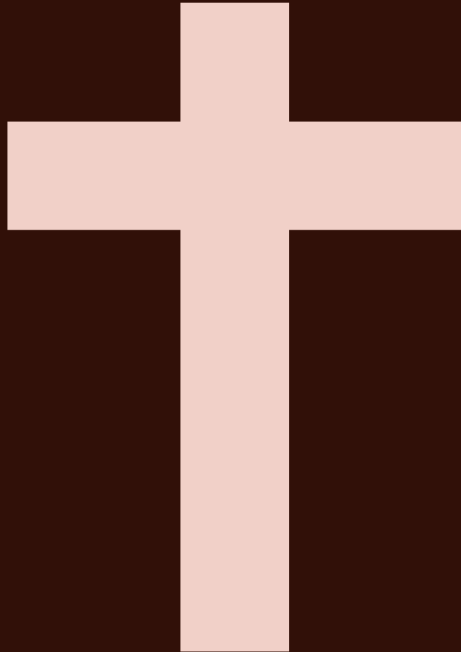

Soso Kitaabuie:
Tawureta, Yabura,
Inyila

The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2

Contents

Fe Fɔlɔ Fɔlɛ	1	Galati	1126
Yete sɔtɔe	57	Efese	1133
Lewi Serexedube	101	Filipi	1140
Konti Tife	134	Kɔlɔsi	1145
Masenyi Donxɔe Siida	178	Tesaloniki I	1150
Yosuwe	217	Tesaloniki II	1155
Kiitisae	243	Timote I	1158
Ruti xa Taruxui	268	Timote II	1163
Samuweli I	272	Tito	1167
Samuweli II	304	Filemon	1170
Isirayila Mangɛe I	332	Eburu	1172
Isirayila Mangɛe II	366	Yaki	1185
Yudaya Mangɛe I	399	Piyeri I	1190
Yudaya Mangɛe II	430	Piyeri II	1195
Annabi Esidirasi	466	Yaya I	1198
Annabi Nehemi	478	Yaya II	1203
Esita xa Taruxui	494	Yaya III	1204
Ayuba	502	Yude	1205
Yabura	531	Waxayi	1207
Taalie	608		
Kawandila	635		
Suuki	644		
Annabi Esayi	650		
Annabi Yeremi	708		
Annabi Yeremi firin nde	771		
Annabi Esekiyeli	778		
Annabi Daniyeli	827		
Annabi Hose	843		
Annabi Yoweli	853		
Annabi Amosi	857		
Annabi Abadiyasi	865		
Annabi Yunusa	867		
Annabi Mika	870		
Annabi Naxumu	876		
Annabi Habakuku	879		
Annabi Sofoni	882		
Annabi Hage	886		
Annabi Sakari	889		
Annabi Malaki	899		
NT			
Matiyu	902		
Maraki	943		
Luki	969		
Yaya	1012		
Xɛɛrae xa taruxui	1043		
Rɔma	1079		
Korinti I	1098		
Korinti II	1115		

Tawureta Munsa Fe Fɔlɔ Fɔlɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

«Tawureta Munsa»

Tawureta Munsa findixi Alatala xa masenyi sebexi singe nan na. Ala Xaxili Seniyenxi naxa taruxui gbegbe fi Annabi Munsa ma alako a xa e sebe. Na taruxuie fe gbegbe masenma won be naxee bara dangi kabi dunija fɔlɛ, han Annabi Munsa Isirayilakae xanin e xa boxi ma temui naxe.

Na birin findixi «Tawureta» nan na, naxan falaxi Eburu xui «xaranyi.» Na xaranyi tide gbo mixi birin be, barima Ala lonni belebele fima mixi ma a kui. Na lonni mu danma fe dangixi kolonfe gbansan xa ma. Won Alatala xa seriye yati toma ne na taruxuie kui.

Tawureta Munsa lanxi kitaabui suuli nan ma. Na singe xili «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ,» barima a a masenma won be dunija nun diine fɔlɔxi ki naxe. A firin nde xili «Isirayila xa Yete Sɔtɔe,» barima Ala Isirayila ramini naa ne konyiya kui Misira boxi ma. A saxan nde xili «Lewikae Serexedube Bonsɔe xa Seriyɛ.» Lewi findixi Isirayila serexedube benba nan na. Na kitaabui a masenxi a lan Isirayilakae xa sali ki naxe. A naani nde xili «Kɔnti Tife.» Isirayila naxan nabaxi kira ra, kelife Misira boxi ma sigafe ra e xa boxi ma, na birin na yi kitaabui kui. A suuli nde xili «Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe.» Beenun Isirayilakae xa so e xa boxi ma Ala dennaxe fixi e ma, Annabi Munsa naxa a xa masenyi dɔnxɔe ti e be. Na masenyi sebexi na kitaabui suuli nde kui.

«Fe Fɔlɔ Fɔlɛ»

Tawureta Munsa xa kitaabui singe xilixi «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ.» Sora tongo suuli nan na a kui. E noma itaxunde dɔxo naani:

Sora 1 han 11, Dunija rafɔlɔ ki

Alatala naxa dunija daa senbe ra. Baba Adama nun Nene Mahawa findixi a xa daali dɔnxɔe nan na. A to e daa, a naxa yaamari nde fi e ma, kɔnɔ a mu bu e

naxa Ala matandi. Ibunadama tɔɔre fɔlɔ menni ne. Kabi na temui fe birin naxa kana. Dunija xa yunubi to gbo, Ala naxa nate tongo a xa dunija halaki banbaranyi ra. Na nate kelixi a xa seniyenxi nan ma. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Kɔnɔ Ala xa marafanyi ma, a mu tin dunija birin xa halaki. Na kui a naxa Annabi Nuha rakisi kunkui belebele kui, a nun subee mooli birin.

Sora 12 han 25, Annabi Iburahima xa taruxui

Alatala naxa Annabi Iburahima sugandi, a xa findi saabui fanyi ra dunija birin be. A naxa barake sa a xa fe alako a xa findi si belebele ra. A man naxa saate tongo a be, Kanaan boxi xa findi a bonsɔe Isirayila gbe ra.

Kɔnɔ na saate mu nu noma rakamalide fo Iburahima xa di soto. Sara to a kolon a mu noma di baride a xa mɔri Iburahima be, a naxa a xa konyi gine Hagara fi a ma. Hagara naxa Sumayila bari Iburahima be, kɔnɔ Ala mu tin Sumayila xa findi ke tongoma ra. Na kui Ala naxa a niya Iburahima nun Sara xa Isiyaga soto e xa forija kui. Ala naxa gbilen a xa saate ma a nu bara naxan tongo Iburahima be, a fa na saate tongo Annabi Isiyaga fan be.

Sora 26 han 36, Annabi Isiyaga nun Annabi Yaxuba xa taruxui

Annabi Isiyaga naxa guli firin soto a xa gine Rebeka saabui ra. Ala naxa a ragiri Yaxuba ma, naxan bari dɔnxɔe ra, a xa findi ke tongoma ra dangi a taara Esayu ra. Esayu to na to, a naxa wa a xunya faxafe, kɔnɔ Yaxuba naxa a gi, a siga a nga xabile yire. Menni a naxa Raxele nun Leya dɔxo. E naxa di xeme fu nun firin bari a be, naxee findi Isirayila bonsɔe fu nun firin xa yareratie ra.

Sora 37 han 50, Annabi Yusufu xa taruxui

Annabi Yaxuba xa di Yusufu mu nu rafan a taarae ma, barima Ala nu bara a masen a be a tan nan findima e xunyi ra. Na nan a niya e naxa a mati konyi ra Misirakae ma. Kɔnɔ Ala naxa a ragiri Yusufu xa findi mixi belebele ra Misira boxi ma. Alatala man naxa a masen a be a tan nan fama dunija birin natangade xɔrɔxɔe nde ma naxan fama. Ne wuyaxi

to dangi, kaame naxa sin dunija birin ma. Baloe nu na Misira boxi gbansan nan ma Annabi Yusufu saabui ra. Annabi Yaxuba to a xa die xee Misira baloe fende, e naxa Yusufu li naa. Na kui Annabi Yusufu naxa a xabile birin nafa Misira boxi ma alako e naxa faxa kaame ra.

Mixi noma lonni belebele sode yi ki-taabui saabui ra. Alatala a yete masenma ne yi taruxuie kui. Ala senbe gbo dangi birin na. A wama ne mixi xa tinxin. Fe jaaxi mu rafan a ma feo, a man kiiti sama ne yunubitoe ma. Kono Ala mu tinma mixi xa halaki. A ibunadama xanuma, a wama e malife alako e xa tuubi, e xa kisi a xa marafanyi saabui ra. Na seriye masenxi «Fe Folo Fole» nan kui. Ala xa won mali na birin kolonde alako won xa findi a xa mixie yati yati ra.

Tawureta Munsa Fe Folo Fole

Dunija Fole

¹ A fole ra, Ala naxa koore nun boxi daa.

² Dunija mu nu yailanxi, sese mu nu na a ma. Dimi nan nu na baa birin ma, kono Ala jengi naxan luxi alo foye nu a malintanma ye xun ma.

³ Ala naxa a masen, «Naiyalanyi xa mini.» Naiyalanyi naxa mini keren na.

⁴ Ala naxa a mato fa, na naiyalanyi fanxi. Ala naxa naiyalanyi nun dimi itaxun.

⁵ Ala naxa naiyalanyi xili sa «yanyi.» A naxa dimi xili sa «koe.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe singe nan nu na ki.

⁶ Ala naxa a masen, «Koore walaxe xa lu boxi ye nun koore ye tagi.»

⁷ Na bara findi naaninyi ra boxi ye nun koore ye tagi. A rabaxi na ki ne.

⁸ Ala naxa yi naaninyi xili sa «koore.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe firin nde nan nu na ki.

⁹ Ala naxa a masen, «Boxi ye xa malan yire keren. Xare xa maba.» A rabaxi na ki ne.

¹⁰ Ala naxa na xare xili sa «boxi.» A naxa na boxi ye xili sa «baa.» Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹¹ Ala naxa a masen, «Sansie xa mini boxi ma. Sansi mooli birin xa bula. Sansi

xori naxan na a bogi kui, a bulama ne birin nun a mooli ra.» A rabaxi na ki ne.

¹² Boxi naxa rafe sansi mooli birin na, a bogi nun a sansi xori na a bili ma, na fan birin nun a mooli. Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe saxan nde nan nu na ki.

¹⁴ Ala naxa a masen, «Yanbasee xa lu koore ma, yanyi nun koe itaxunfe ra. Waxati birin kolonma yanbasee saabui nan na. Xi yo xi, je yo je a kolonma yanbasee nan saabui ra.

¹⁵ Yanbase na koore ma boxi iyalanse nan na.» A rabaxi na ki ne.

¹⁶ Ala naxa naiyalanse xungbe firin nafala. Naxan xungbo, na xa yanyi yaamari raba. Naxan xurun, na xa koe yaamari raba. A naxa tunbuie fan nafala.

¹⁷ Ala naxa yanbasee sa koore ma alako e xa boxi iyalan,

¹⁸ e xa yanyi nun koe yaamari raba, e xa dimi nun naiyalanyi rafatan. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

¹⁹ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe naani nde nan nu na ki.

²⁰ Ala naxa a masen, yexee xa ye ramaxa. Xonie xa jere koore ma.

²¹ Ala naxa yexe xungbe mooli birin daa a nun nimase naxan birin na ye xora. A naxa xoni mooli birin fan daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²² Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako yexee xa wuya baa ma. Xonie fan xa gbo boxi ma.»

²³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe suuli nde nan nu na ki.

²⁴ Ala naxa a masen, «Nimasee mooli birin xa lu boxi ma: xurusee, bubusee, a nun buurunyi subee.» A rabaxi na ki ne.

²⁵ Ala naxa buurunyi subee mooli birin daa, a naxa xurusee mooli birin daa, a naxa bubusee mooli birin daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²⁶ Ala naxa a masen, «Won xa adama daa, won xa won foxi lu a ma. A xa yaamari raba yexee xun ma, xonie xun ma, xurusee xun ma, boxi xun ma, a nun bubusee xun ma.»

²⁷ Ala naxa adama daa gine nun xeme, a a foxi lu e ma.

²⁸ Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako boxi xa rafe. Wo xa yaamari raba boxi xun ma, yexee xun ma, xonie xun ma, bubusee xun ma.»

²⁹ A naxe, «N bara sansi birin nun sansi bogi birin fi wo ma baloe ra.

³⁰ N bara sansi birin fi sube birin ma naxan na boxi ma, a nun xoni birin ma, a nun bubuse birin ma, nimase birin ma naxee jengima. Sansi birin bara findi e baloe ra.» A rabaxi na ki ne.

³¹ Ala naxa a xa daalise birin mato fa, a fanxi han. Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe senni nde nan nu na ki.

2

¹ Koore, boxi, nun se birin daa ki nan nu na ki.

² Loxoe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.

³ Ala naxa tide sa na loxoe solofere nde ma, a xa findi loxoe seniyenxi ra barima a a malabu na loxoe ne a xa wali kamalixi xa fe ra.

Baba Adama nun Nene Mahawa

⁴ Taruxui nan ya, duniya daaxi ki naxe. Marigi Alatala boxi nun koore daa temui naxe,

⁵ fotonyi yo mu nu na. Sansi yo mu nu na naxan bulaxi boxi ma barima Marigi Alatala mu nu tune ye ragoroxi sinden. Adama fan mu nu na naxan boxi rawalima,

⁶ kono ye nu luma mini ra boxi bun, a fa yensen ye yire birin ma.

⁷ Marigi Alatala naxa adama yailan bende ra. Na dangi xanbi a naxa nii raso a fate a joe kui. A findi adama ra na ki ne.

⁸ Na xanbi Marigi Alatala naxa yire fanyi yailan sogetede mabiri. Na yire xili «Eden.» A naxa adama lu menni.

⁹ Marigi Alatala naxa wuri mooli birin nabula menni, wuri tofanyie, wuri naxee bogi fan a don daaxi ra. Na yire tagi wuri firin nu na. Keren xili «Simaya wuri.» Boore xili «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri.»

¹⁰ Xure naxan ye rasoxi Eden kui sansie be, a to dangixi, a itaxunxi doxo naani ra.

¹¹ Na singe xili Pison. Na nan dangima Hawila boxi birin ma, xema na dennaxe.

¹² Na xema fan. Wuri ye xiri joxunme fan na na, a nun geme tofanyi naxan xili onixi.

¹³ Na xure firin nde xili Gixon. Na nan dangima Kusi boxi birin ma.

¹⁴ Na xure saxan nde xili Tigiri. Na nan dangima Asuri boxi ma a sogetede biri ra. Na xure naani nde xili Efirati.

¹⁵ Marigi Alatala naxa adama rasabati Eden, alako a xa no na yire rawalide, a man xa menni na ma.

¹⁶ Marigi Alatala naxa yaamari so adama yi ra, a naxe, «I noma yi wuri bogi birin donde naxan na Eden kui,

¹⁷ kono i naxa «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri» bogi don de, barima i nu na don, i faxama ne.»

¹⁸ Marigi Alatala naxa a fala, «A mu fan xeme xa lu be a keren. N fama malima fanyi daalide a be.»

¹⁹ Buurunyi sube birin nun xoni birin Marigi Alatala naxan daalixi bende ra, a naxa e xanin adama xon ma a xa e xili sa. Adama xili naxee sa e xun ma, nee naxa findi e xilie ra.

²⁰ A naxa xuruse birin, xoni birin, a nun buurunyi sube birin xili sa.

Kono na waxati Adama mu a malima fanyi sotoxi sinden.

²¹ Marigi Alatala naxa xi xoli radangi a ma. A naxa a raxi a fanyi ra. A to xi, Marigi Alatala naxa a ganyanyi xori keren ba, a fa menni ragali.

²² Na xanbi, Marigi Alatala naxa Adama ganyanyi xori findi gine ra, a fa na gine fi Adama ma.

²³ Adama naxa a fala, «Yi gine fatanxi n xori nun n sube nan na. A xili ne «gine», barima a minixi xeme ne i.»

²⁴ Na fe na a toxi, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a maso a xa gine ra, e findi keren na.

²⁵ Xeme nun a xa gine mageli nan nu a ra, kono na fe yaagi mu nu e ma.

3

Yunubi singe

¹ Boximase nan nu koota Marigi Alatala xa daalise birin be. A naxa gine maxarin, «Ala a fala ne wo be a wuri bogi naxan birin na Eden kui, a wo naxa a sese don? Nondi na a ra?»

² Gine naxa a yaabi, «Wuri naxee na Eden kui, muxu noma e birin bogi donde,

³ konɔ wuri naxan na Eden tagi, muxu mu noma na tan bogi donde, muxu mu noma makorede a ra yete yati, xa na mu a ra muxu faxama ne.»

⁴ Boximase naxa a fala gine be, «Ade, wo mu faxama.

⁵ Ala a kolon, wo na a don, wo ya rabima ne. Wo fama fe fanyi nun fe jaaxi kolonde alɔ Ala yete.»

⁶ Gine to wuri bogi to, a tofan, a fan donse ra, a fan xaxili sotose ra, a naxa keren ba, a don, a nde so a xa mɔri yi, e nun naxan nu a ra. Na fan naxa a don.

⁷ Na waxati e yae naxa rabi. E naxa a kolon, e mageli nan nu a ra. E naxa xore burexee denbe e boore ra, e e yete sutura a ra.

⁸ Na xanbi, xeme nun a xa gine naxa Marigi Alatala jere xui me nunmare ra. E naxa e noxun wurie xanbi ra.

⁹ Marigi Alatala naxa xili ti, «Adama, i na minden?»

¹⁰ Adama naxa a yaabi, «N bara i xui me Eden kui, konɔ n bara gaaxu, barima n mageli na a ra. Na nan a ra, n nan n noxunxi.»

¹¹ Marigi Alatala naxa a maxarin, «Nde a masenxi i be i mageli na a ra? Ka i bara na wuri bogi don ba, n naxan ma fe fala i be i naxa a don?»

¹² Adama naxe, «I gine naxan fixi n ma, na nan yi wuri bogi so n yi ra, n naxa a don.»

¹³ Na xanbi, Marigi Alatala naxa gine maxarin, «I yi rabaxi munfe ra?» Gine naxa a yaabi, «Boximase bara n madaxu han n bara na wuri bogi don.»

¹⁴ Awa, Marigi Alatala naxa a fala boximase be, «I to bara yi raba, awa, n fan n bara i danka xuruse nun buurunyi sube birin ya ma. I findima bubuse nan na i furi fari. I xube nan donma i xa duniɲeigiri kui.

¹⁵ N bara deɲaaxui raso i tan nun gine tagi. N bara a raso i xa die nun a xa die tagi. Gine xa di i xunyi butuxunma ne. I fan a tingilinyi xinma ne.»

¹⁶ Marigi Alatala naxa a fala gine be, «I fan, n i toɔroma ne i xa di bari kui. Na

toɔre gboma ne. I birama ne i xa mɔri foxo ra, a i yamari.»

¹⁷ Marigi Alatala naxa a fala Adama be, «I bara bira i xa gine foxo ra. I bara na wuri bogi don, n naxan ma fe fala i be, i naxa a don. Yakosi n bara boxi danka i xa fe ra. I toɔroma ne baloe sotode i xa duniɲeigiri kui.

¹⁸ N tunbe nun baagi raminima ne boxi ma, i baloe sotoma xe nan ma.

¹⁹ I baloe sotoma i yilensure nan na han i gbilenma bende temui naxe i rafalaxi naxan na. Bende nan i ra, i man gbilenma na bende ne.»

²⁰ Adama naxa a xa gine xili sa «Mahawa,» barima a findima ne mixi birin nga ra.

²¹ Marigi Alatala naxa dugi kiri daaxie dege Adama nun a xa gine be, a naxa e ragoro e ma.

²² Marigi Alatala naxa a masen, «Adama bara fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon alɔ won tan. A mu daxa a xa simaya wuri bogi don, xa na mu a ra a mu faxama.»

²³ Marigi Alatala naxa a ramini Eden, a xa boxi rawali Ala a daaxi naxan na.

²⁴ A Adama kerri xanbi, Marigi Alatala naxa malekee yaamari, e xa ti Eden sogetede biri ra. E xa nu santidegema te daaxi malintan, na simaya wuri kantade.

4

Kabila nun Habila

¹ Adama nun Mahawa to kafu, Mahawa naxa teɛge. E naxa di soto naxan xili Kabila. Mahawa naxe, «Alatala bara n mali di xeme sotofe ra.»

² Na xanbi Mahawa naxa Kabila xanbiratoe xemema soto naxan xili Habila. Xuruse demadonyi nan nu Habila ra. Boxi rawali nan nu Kabila ra.

³ Na temui to dangi, Kabila naxa fa sansi bogi fangadama ra serexe bade Alatala be.

⁴ Konɔ Habila naxa fa xuruse di singee ra nun e ture. Habila nun a xa serexe naxa rafan Alatala ma,

⁵ konɔ Kabila nun a xa serexe mu nu rafan Alatala ma. Alatala mu a ya ti Kabila xa serexe ra. Na na a ra, Kabila naxa xono, a yatagi naxa masara.

⁶ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xonoxi munfe ra? I yatagi masaraxi munfe ra?»

⁷ Xa i fe fanyi raba, n na tongoma ne, konoxa i fe jaaxi raba, Sentane i ratantanma ne. I kata, i xa i yete ba a yi ra.»

⁸ Kabila naxa a fala a xunya be, «Won xee xe ma.» E to so xe ma, Kabila naxa a xunya Habila suxu, a naxa a faxesa.

⁹ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xunya Habila na minden?» A naxa a yaabi, «N mu a kolon. Fo n xa meeni n xunya ma?»

¹⁰ Alatala naxa a fala, «I munse rabaxi? N na i xunya wuli gbelegebele xui mefe keli boxi ma.

¹¹ N bara i danka barima i bara i xunya faxesa. N i kerima ne yi boxi ma i xunya wuli na dennaxe.

¹² I na boxi rawali, i mu baloe sotoma. I findima jereeti nan na.»

¹³ Kabila naxa Alatala yaabi, «Na jaxankate gbo n tan be.

¹⁴ Xa i bara n keru yi boxi ma to, won tagi ikuyama ne. N findima jereeti nan na. Mixi naxan na sa n to, a n faxesa ne.»

¹⁵ Alatala naxa a yaabi, «Ade, xa mixi yo i faxesa, n i gberoxoma ne doxo solofere.» Alatala naxa tonxuma sa Kabila ma alako xa naxan sa a to a naxa no a gereede.

¹⁶ Na temui Kabila naxa a makuya Alatala ra. A naxa sabati Nodi boxi ma Eden fuge ra.

¹⁷ Kabila nun a xa gine naxa kafu. A xa gine naxa teege, a naxa di soto naxan xili Enoki. Kabila nu na taa tife. A naxa a xa di xili sa na taa xun ma.

¹⁸ Enoki naxa Iradi soto. Iradi, Mexuyayeli baba na a ra. Mexuyayeli, Metusayeli baba na a ra. Metusayeli, Lameki baba na a ra.

¹⁹ Lameki naxa gine firin soto, keren xili Ada, boore xili Silahi.

²⁰ Ada naxa Yabala soto. Yabala, xuruse demadonyie nun kiri banxi kanyie baba na a ra.

²¹ Yabala xunya xili Yubali. Yubali, kora bonboee nun xule fee baba na a ra.

²² Silahi fan naxa di soto. A xili Tubali Kabila. Xabui nan nu a tan na. Walise wure gbeeli nun wure daaxi mooli birin

xabui nan nu a ra. Tubali Kayini xunya ginema xili Nama.

²³ Lameki naxa a fala a xa gine be, «Ada nun Silahi wo xa wo haake to n be. Lameki xa gine, wo xa wo tuli mati n ma woyenyi ra.

N bara xeme nde faxesa gberoxoe ra.

N bara na segetala faxesa barima a bara n maxono.

²⁴ Xa mixi solofere nan faxesa Kabila gberoxofe ra,

mixi tongo solofere nun solofere nan faxesa n tan Lameki gberoxofe ra.»

²⁵ Adama nun a xa gine naxa kafu. Mahawa naxa di soto naxan xili Seti. A bara na xili sa a xa di xun ma barima Ala bara a xa di Habila joxoe so a yi ra Kabila naxan faxesa.

²⁶ Seti fan naxa di soto naxan xili Enosi. Na waxati mixie naxa Alatala maxandi folo.

5

Adama han Nuha

¹ Adama nun a bonsoe xa taruxui nan ya. Ala to ibunadama die daa, a naxa a foxi lu e ma.

² A naxa e daa xeme nun gine. A barake sa e ma. A e xili sa «adama.»

³ Adama to bu je keme je tongo saxan, a naxa di soto a yete misaali ra. A naxa a xili sa Seti.

⁴ Seti xa bari dangi xanbi, Adama naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

⁵ Adama xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo saxan. Na xanbi a naxa faxesa.

⁶ Seti to bu je keme je suuli, a naxa findi Enosi baba ra.

⁷ Enosi xa bari dangi xanbi, Seti naxa bu je keme solomasaxan je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

⁸ Seti xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu nun firin. Na xanbi a naxa faxesa.

⁹ Enosi to bu je tongo solomanaani, a naxa findi Kenan baba ra.

¹⁰ Kenan xa bari dangi xanbi, Enosi naxa bu je keme solomasaxan je fu nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

11 Enosi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je suuli. Na xanbi a naxa faxa.

12 Kenan to bu je tongo solofere, a naxa findi Mahalaleli baba ra.

13 Mahalaleli xa bari dangi xanbi, Kenan naxa bu je keme solomasaxan je tongo naani. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

14 Kenan xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu. Na xanbi a naxa faxa.

15 Mahalaleli to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Yeredi baba ra.

16 Yeredi xa bari dangi xanbi, Mahalaleli naxa bu je keme solomasaxan je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

17 Mahalaleli xa simaya naxa siga je keme solomasaxan nun je tongo solomanaani nun suuli. Na xanbi a naxa faxa.

18 Yeredi to bu je keme je tongo senni a nun firin, a naxa findi Enoki baba ra.

19 Enoki xa bari dangi xanbi, Yeredi naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

20 Yeredi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

21 Enoki to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Metusela baba ra.

22 Metusela xa bari dangi xanbi, Enoki naxa bira Ala foxo ra je keme saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

23 Enoki xa simaya naxa siga je keme saxan nun je tongo senni a nun suuli.

24 Enoki naxa bira Ala foxo ra. Na xanbi a mu lu na sonon, barima Ala bara a xanin.

25 Metusela to bu je keme je tongo solomasaxan a nun solofere, a naxa findi Lameki baba ra.

26 Lameki xa bari dangi xanbi, Metusela naxa bu je keme solofere je tongo solomasaxan a nun firin. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

27 Metusela xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun solomanaani. Na xanbi a naxa faxa.

28 Lameki to bu je keme je tongo solomasaxan a nun firin, a naxa di soto.

29 A naxa a xili sa Nuha. A naxa a fala, «A fama won malide won ma toore nun won ma wali kui, won naxan nabama boxi ma Alatala bara dennaxe danka.»

30 Nuha xa bari dangi xanbi, Lameki naxa bu je keme suuli je tongo solomanaani a nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

31 Lameki xa simaya naxa siga je keme solofere nun je tongo solofere a nun solofere. Na xanbi a naxa faxa.

32 Nuha to bu je keme suuli, a naxa findi Semi, Hami, nun Yefeti baba ra.

6

Ala dunija halaki ki naxe

1 Na temui xeme nun e xa di ginxe naxa wuya folo.

2 Ala xa malekee naxa yabu yi di ginxe ra e xa tofanyi ma. Malekee naxa ndee sugandi, e naxa e findi e xa ginxe ra.

3 Na xanbi, Alatala naxa a fala, «N mu tinma nii xa bu adama fate abadan, barima daalise na a ra. A mu dangima je keme je moxonon na.»

4 Na waxati, a nun waxati naxan fa na xanbi ra, nabiyoro bonsoe nu na dunija ma. Na malekee nun na di ginxe nan nee barixi. Geresoe belebelee nun xili xungbe kanyie nan nu nabiyoro bonsoe ra.

5 Alatala naxa a to adama bara kobi. Temui birin a xa mapoxunyie findixi a kobi nan na.

6 Na naxa Alatala tooro han a bara a yete maxorin munfe ra a adama daaxi. Na fe naxa a boje tooro ki fanyi.

7 Alatala naxa a fala, «Adama birin n naxan daaxi, n na birin tongoma ne dunija ma. Mixi yo, sube yo, bubuse yo, xoni naxan jere ma koore ma yo, n na birin tongoma ne dunija ma, barima n bara nimisa adama daafe ra.»

8 Kono Nuha tan nu rafan Alatala ma.

Nuha xa kunkui banbanyi

9 Nuha xa taruxui nan ya. Nuha nu findixi tinxintoe nun seniyentoe nan na na waxati mixie tagi. A nu birama Ala nan foxo ra.

10 Di saxan nan nu Nuha yi ra: Semi, Hami, nun Yefeti.

11 Dunija nu bara kana Ala ya i, a xa fe naaxi nu bara gbo ye.

12 Ala naxa dunija to, a kanaxi, mixi birin fe jaaxi rabafe.

13 Na kui Ala naxa a masen Nuha be, «N wama adama birin tongofe dunija ma, barima dunija bara kobi a jaaxi ra. N wama adama birin nun dunija birin kanafe.

14 A lanma i xa kunkui banban wuri ra, naxan xili goferi. Konkoe xa lu a kui. Dole xa sa a kui nun a fari.

15 I xa a yailan yi ki: I xa kunkui rakuya kanke ya tongo senni nun solofere a nun a tagi. I xa a igbo kanke ya fu nun keren. I xa a ite kanke ya senni nun a tagi.

16 I xa kunkui xunyi yailan, nongon ya keren xa lu kunkui xunyi nun kunkui de kiri tagi. I xa naade ti a seeti keren ma. I xa a kui rabagan doxo saxan.»

17 «Na xanbi n tan fama ye radinde dunija ma. A mixi birin sonto. Nimase birin faxama ne.

18 Konon n bara saate tongo i be. I soma ne yi kunkui kui, i tan nun i xa die, a nun i xa ginε, a nun i xa die xa ginεe.

19 I xa fa nimase mooli birin firin firin na, xeme nun ginε. Na nan a toma e kisima.

20 Xoni bonsoe birin firin firin, sube bonsoe birin firin firin, bubuse bonsoe birin firin firin, e fama i xon, i xa e rakisi.

21 I xa donse mooli birin baki kunkui kui. I xa sa a ragata i tan be a nun e fan be.»

22 Nuha naxa a birin naba Ala naxan masenxi a be.

7

Banbaranyi Belebele

1 Alatala naxa a masen Nuha be, «So kunkui kui, i tan nun i xa denbaya birin, barima i tan tinxintoe nan i ra yi waxati mixie tagi.

2 Sube radaxaxi birin, i xa xeme solofere nun ginε solofere baki. Sube raharamuxi birin, i xa xeme keren nun ginε keren baki.

3 Xoni fan a mooli birin, i xa xeme solofere nun ginε solofere baki. Na kui sube mooli birin xa no lude dunija ma banbaranyi dangi xanbi.»

4 «Xi solofere na dangi, n tune ragoroma boxi ma. Xi tongo naani tune fama ke

nun yanyi. Nimase birin n naxan daaxi, na birin sontoma ne.»

5 Nuha naxa na birin naba Alatala naxan masen a be.

6 Na tune fama temui naxe, Nuha xa simaya nu na je keme senni.

7 Nuha yo, a xa ginε, a xa die nun nee fan xa ginεe, e birin naxa e gi ye ma, e sa so kunkui kui.

8 Sube radaxaxie, sube raharamuxie, xonie, nun bubusee, e birin

9 naxa siga Nuha xon ma kunkui kui, xeme nun ginεe, e sa so kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe.

10 Xi solofere dangi xanbi, na banbaranyi naxa din dunija ma.

11 Nuha xa simaya nu na je keme senni, kike firin, xi fu a nun solofere. Na loxoe ye naxan na boxi bun ma, na naxa te folo, ye naxan na koore ma, na fan naxa goro folo.

12 Tune naxa bira boxi ma xi tongo naani. Ke a nun yanyi, tune fama.

13 Na loxoe, Nuha nun a xa die, Semi, Hami, Yefeti, a xa ginε, nun a xa di saxanyie xa ginεe, e birin naxa so kunkui kui.

14 Buurunyi sube bonsoe birin, xuruse bonsoe birin, bubuse bonsoe birin, a nun xoni bonsoe birin, e naxa so kunkui kui.

15 Daalise naxan birin jengima, a firin firin, e naxa fa Nuha xon ma, e sa so kunkui kui.

16 Nimase birin, xeme nun ginε, e soxi ne kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe. Na xanbi Alatala naxa naade balan.

17 Xi tongo naani banbaranyi tema. A naxa kunkui ite.

18 Ye to gbo boxi ma, kunkui naxa doxo ye fari.

19 Ye naxa te han a naxa geya birin makoto dunija ma.

20 Ye naxa dusu geya xun han kanke ya solofere nun a tagi.

21 Nimase naxan birin nu jere ma dunija ma, e birin naxa faxes: xonie, xurusee, buurunyi subee, bubusee, a nun adamadie.

22 Nimase naxan birin jengima xare ma, e birin naxa faxes.

23 Ala naxa nimase birin ba dunija ma. Nimase birin naxa faxes: adamadie, xurusee, bubusee, a nun xoni naxee jere ma

koore ma, fo Nuha keren, a nun naxee nu na a xun ma kunkui kui.

²⁴ Banbaranyi naxa din dunija ma xi keme xi tongo suuli.

8

Banbaranyi jɔnyi

¹ Kɔnɔ Ala naxa ratu Nuha ma, a nun buurunyi sube nun xuruse naxee nu na a xun ma kunkui kui. Ala naxa foye radin dunija ma, ye fa xɔri fɔlɔ.

² Ye naxan nu kelima bɔxi bun ma, na naxa dan. Ye naxan nu kelima koore ma, na fan naxa dan.

³ Lɔxɔ yo lɔxɔ fo nde ba ye ra. Xi keme xi tongo suuli kamali xanbi, nde naxa ba ye ra ki fanyi ra.

⁴ Kike solofere, xi fu nun solofere nde, kunkui naxa dɔxɔ geyae fari, geya naxee na Ararati bɔxi ma.

⁵ Kike fu xi keren kamali xanbi, geyae fari naxa maba.

⁶ Xi tongo naani dangi xanbi, Nuha naxa wunderi rabi naxan na kunkui ma.

⁷ A naxa xaxa bejin, a nu siga, a nu fa, han ye naxa xurun.

⁸ Na xanbi a naxa ganbe bejin, a xa kolon xa ye bara xɔri.

⁹ Kɔnɔ na ganbe naxa yire mato, santide mu na, barima ye dinxi dunija birin ma. A naxa gbilen Nuha yire. Nuha naxa ganbe tongo, a a raso kunkui kui.

¹⁰ A naxa mame ti han xi solofere, a man naxa ganbe bejin a firin nde.

¹¹ Nunmare, ganbe naxa gbilen Nuha yire, oliwi wuri jingi suxuxi a dekole ra. Na kui Nuha naxa a kolon ye bara ba dunija ma.

¹² A naxa mame ti xi solofere. A naxa ganbe bejin a saxan nde, kɔnɔ ganbe mu gbilen.

¹³ Nuha xa simaya to siga je keme senni nun je keren, kike keren, xi keren, banbaranyi fa jɔn dunija ma. Nuha to kunkui xunyi ba naa, a naxa a to xare bara maba.

¹⁴ Kike firin xi mɔxɔjɛn a nun solofere to dangi, bɔxi nu bara xara a fanyi ra.

¹⁵ Ala naxa a masen Nuha be,

¹⁶ «Wo mini kunkui kui, i tan nun i xa gine, i xa die nun e xa ginee.

¹⁷ I xa nimase birin namini kunkui kui: xɔnie, subee, bubusee, alako e xa yiriwa, e xa wuya dunija ma.»

¹⁸ Na temui Nuha naxa mini fa, a nun a xa die, a xa gine, nun a xa die xa ginee.

¹⁹ Subee fan naxa mini, a nun bubusee, nun xɔnie. Nimase bɔnsɔe birin naxa mini e xati xati ma.

²⁰ Na xanbi, Nuha naxa serexebade yailan Alatala be. A naxa sube nun xɔni radaxaxi ndee tongo, a nee ba serexe gan daaxi ra.

²¹ Na tuuri to te, Alatala naxa na gan xiri me. A naxa rafan a ma. A naxa a fala a bɔje ma, «N mu bɔxi dankama sɔnɔn adama xa fe ra, barima n na kolon adama bɔje mu fan kafi a dimedi temui. N mu nimase birin sɔntoma sɔnɔn alo n na singe raba ki naxe.

²² Sansi si temui nun sansi xaba temui, xinbeli nun kuyefure, sogofure nun jeme, yanyi nun kɔe, n mu na bama sɔnɔn han dunija jɔn.»

9

Ala xa saats Nuha be

¹ Na dangi xanbi Ala naxa barake sa Nuha nun a xa die xa fe. A naxa a masen e be, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo bɔxi ma.

² Sube naxee na dunija ma nun xɔni naxee na koore ma, e gaaxuma ne wo ya ra. Bubuse naxee na bɔxi ma nun yexe naxee na baa ma, e e gima ne wo ya ra. N bara e birin sa wo sago,

³ n bara e birin findi baloe ra wo be alo sansie n naxan singe fi wo ma donse ra.»

⁴ «Kɔnɔ wo naxa sube don, naxan wuli mu baxi, barima a wuli findixi sube nii nan na.

⁵ Sube yo naxan wo nii bama, xa na mu a ra mixi yo naxan a boore adamadi nii bama, na kanyi nan gbe na na nii kote sare ra.

⁶ Mixi naxan adamadi nii bama, mixi nan na kanyi fan nii bama, barima Ala fɔxi bara lu adama ma.

⁷ Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo bɔxi ma.»

⁸ Na xanbi Ala naxa a masen Nuha nun a xa die be,

⁹ «N bara saats tongo wo nun wo xa die be,

¹⁰ a nun nimase naxan birin nu na kunkui kui: xonie, xurusee, buurunyi subee, nimase naxan birin na dunija ma.

¹¹ N bara saate tongo wo be, banbaranyi tan mu nii birin bama sonon, a mu dunija birin kanama fa.»

¹² Ala naxa a masen, «N bara saate tongo wo nun nimase birin be, saate naxan mu kanama abadan.

¹³ Saate tonxuma nan ya, n senkui masenma ne koore ma.

¹⁴ Xa n bara kunda sa koore ma, na senkui minima ne.

¹⁵ Na temui n natuma ne saate xa fe ma, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be. N mu nii birin bama dunija ma banbaranyi ra sonon.

¹⁶ Senkui na mini koore ma, n na toma, n natuma saate xa fe ma, saate naxan mu kanama abadan, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be naxee na dunija ma.»

¹⁷ Ala naxa a masen Nuha be, «Saate tonxuma nan ya, n na saate naxan tongoxi nimase birin be.»

¹⁸ Nuha xa di naxee kelixi kunkui kui, e xili Semi, Hami, Yefeti. Hami findixi Kanaankae baba nan na.

¹⁹ Dunija mixi birin fatanxi Nuha xa di saxanyie nan na.

²⁰ Nuha to xe rawali folo, a naxa weni sansi si.

²¹ Na sansi to bogi, Nuha naxa weni yailan. A to siisi na ra, a naxa a sa kiri banxi kui a mageli.

²² Kanaankae benba Hami to a baba mageli to, a naxa na fala a taarae be.

²³ Na kui Semi nun Yefeti naxa dugi tongo fa, e so e baba xun e xanbi xanbi ma. E naxa dugi felen e baba ma, e mu e ya ti e baba mageli ra.

²⁴ Nuha xun to maboo a ra, a naxa keli, a naxa a kolon fa a xa di donxoe naxan nabaxi a ra.

²⁵ Nuha naxa a fala, «N bara Kanaan danka. A xa findi konyi birin donxoe ra a taarae be.»

²⁶ A man naxa a fala, «N bara Semi Marigi Alatala matoo. Kanaan xa findi Semi xa konyi ra.

²⁷ Ala xa Yefeti xa boxi gbo, a xa lu Semi xa niini bun ma, Kanaan xa findi a xa konyi ra.»

²⁸ Banbaranyi dangi xanbi, Nuha naxa bu dunija ma ne keme saxan ne tongo suuli.

²⁹ Nuha xa simaya to ne keme solo-manaani ne tongo suuli li, a naxa laaxira.

10

Semi, Hami, nun Yefeti tolobitsee

¹ Nuha xa die, Semi, Hami, nun Yefeti xa taruxui nan ya, a nun e fan xa die e naxee soto banbaranyi dangi xanbi.

² Yefeti xa die xilie nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, Tirasi.

³ Gomeri xa die xilie nan ya: Asikenasi, Rifati, Togarama.

⁴ Yawani xa die xilie nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, Rodanimi.

⁵ Yefeti xa mixie naxa sabati baa de ra e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

⁶ Hami xa die xilie nan ya: Kusi, Misira, Puti, Kanaan.

⁷ Kusi xa die xilie nan ya: Seba, Hawila, Sabata, Raama, Sabiteka. Raama xa die xilie nan ya: Seeba, Dedan.

⁸ Nimirodi geresoe belebele nan nu a ra. A baba xili Kusi.

⁹ Nimirodi man findi koyinma belebele ra Alatala ya i. Mixie nu a falama, «Koyinma belebele nan Nimirodi ra Alatala ya i.»

¹⁰ A xa mangeya taa singee findi Babilon, Ereki, Akadi, nun Kalene nan na, naxee nu na Sinari boxi ma.

¹¹ A naxa keli Sinari, a siga Asiriya boxi ma. Menni a naxa taee ti naxee xili Ninewe, Rehoboti, Iri, Kala,

¹² nun Resen, taa belebele naxan na Ninewe nun Kala tagi.

¹³ Misira naxa findi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatu,

¹⁴ Patirusukae, Kasaluxukae, (Filisitakae keli dennaxe), a nun Kafatorokae benba ra.

¹⁵ Kanaan naxa findi yi mixie baba ra: Sidonkae, a xa di singe, Xitikae,

¹⁶ Yebusukae, Amoriakae, Girigasakae,

¹⁷ Hiwikae, Arakikae, Sinikae,

¹⁸ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae. Bonsoe naxan birin keli Kanaan, e naxa yensen ye.

¹⁹ Kanaan xa naaninyi naxa keli Sidon sigafe Gerara, a naxa siga han Gasa, a dangi Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi ra, a siga han Lasa.

²⁰ Hami xa mixie nan ya e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

²¹ Yefeti xunya Semi fan naxa die soto. Eberi xa die benba nan na Semi ra.

²² Semi xa die xilie nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami.

²³ Arami xa die xilie nan ya: Usi, Xulu, Geteri, nun Meseki.

²⁴ Arafaxadi naxa findi Selaha baba ra. Selaha naxa findi Eberi baba ra.

²⁵ Eberi naxa di firin soto. Keren xili Pelegi. Na nan falaxi «maitaxunyi,» barima Ala dunija mixie itaxun na waxati ne. A xunya xili Yokatan.

²⁶ Yokatan xa die xilie nan ya: Alomodadi, Selefa, Hasaramawete, Yera,

²⁷ Hadorami, Usali, Dikila,

²⁸ Obala, Abimaye, Seeba,

²⁹ Ofiri, Hawila, nun Yobabo. Yokatan naxa na die birin soto.

³⁰ E xa boxi kelima Mesa, a siga han Sefare, naxan na geya sogetede mabiri.

³¹ Semi xa die nan ya a xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

³² Nuha xa die bonsore xa taruxui nan na ki. Banbaranyi dangi xanbi, yi bonsore nan findi dunija si birin na.

11

Xui masunbuxi ki naxe

¹ Na temui dunija mixi birin nu xui keren nan falama.

² Mixi ndee naxa keli, e siga sogetede mabiri, e geya to Sinari boxi ma. E naxa sabati kene ma naxan na gulunba kui.

³ E naxa a fala e boore be, «Wo fa, won xa biriki bonbo, won xa e gan.» E naxa biriki findi geme joxoe ra. E naxa mota findi dole joxoe ra.

⁴ Na xanbi e naxa a fala, «Won wali suxu, won xa taa ti won yete be, a nun banxi belebele naxan tema han koore ma, alako won xili xa gbo. Na na a ra, won mu loema won boore ma.»

⁵ Kono Alatala naxa goro na taa matode, a nun na banxi belebele.

⁶ Alatala naxa a masen, «Xa yi mixie bara kafu e boore ma yi wali rabade, e na xui keren fala, wali birin e wama naxan nabafe, a sooneyama ne.

⁷ Won xee, won xa goro e xa xui masunbude alako e naxa e boore woyen xui fahaamu.»

⁸ Na kui Alatala naxa na gali rayensen ye. Na banxi tife naxa dan.

⁹ Na yire xili naxa sa Babeli, barima Alatala dunija mixie xue rawuya menni ne, a fa e rayensen ye dunija birin ma.

Semi han Tera

¹⁰ Semi xa taruxui nan ya. Banbaranyi dangi xanbi je firin, Semi xa simaya naxa je keme li. A naxa findi Arafaxadi baba ra.

¹¹ A to Arafaxadi soto, Semi naxa je keme suuli sa a fari. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹² Arafaxadi to je tongo saxan a nun suuli soto, a naxa findi Selaha baba ra.

¹³ A to Selaha soto, Arafaxadi naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁴ Selaha to je tongo saxan soto, a naxa findi Eberi baba ra.

¹⁵ A to Eberi soto, Selaha naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁶ Eberi to je tongo saxan nun naani soto, a naxa findi Pelegi baba ra.

¹⁷ A to Pelegi soto, Eberi naxa bu je keme naani nun je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁸ Pelegi to je tongo saxan soto, a naxa findi Ruye baba ra.

¹⁹ A to Ruye soto, Pelegi naxa bu je keme firin nun je solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁰ Ruye to je tongo saxan a nun firin soto, a naxa findi Serugu baba ra.

²¹ A to Serugu soto, Ruye naxa bu je keme firin nun je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²² Serugu to je tongo saxan soto, a naxa findi Naxori baba ra.

²³ A to Naxori soto, Serugu naxa bu je keme firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁴ Naxori to je moxoren nun solomanaani soto, a naxa findi Tera baba ra.

²⁵ A to Tera soto, Naxori naxa bu je keme nun je fu nun solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁶ Tera to je tongo solofere soto, a naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Tera xa denbaya

²⁷ Tera xa taruxui nan ya. Tera naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra. Xarani naxa findi Loti baba ra.

²⁸ Xarani singe naxa faxes a baba Tera be Uru, Kalidi boxi ma, a barixi dennaxe.

²⁹ Iburama nun Naxori naxa gine fen, e naxa futi xiri. Iburama xa gine xili Sarayi. Naxori xa gine xili Milika. Milika Xarani xa di na a ra. Di firin nu na Xarani yi ra, Milika nun Isika.

³⁰ Sarayi dibaritare nan nu a ra. Di yo mu nu na a be.

³¹ Tera naxa a xa di Iburama, a xa mamadi Loti, naxan findixi Xarani xa di ra, nun Iburama xa gine Sarayi tongo, e naxa keli Uru Kalidi boxi ma sigafe ra Kanaan boxi ma. Kono e to Xarani li, e naxa sabati menni.

³² Tera xa simaya to je keme firin je suuli li, a naxa laaxira Xarani.

12

Alatala Iburama xilife

¹ Alatala naxa a masen Iburama be, «I xa boxi bejin, i xa mixie bejin, i xabile bejin. I xa siga boxi ma n dennaxe masenma i be.

² N i findima ne si belebele ra. N barake sama ne i xa fe. N i xili gboma ne. Mixie fan barake sotoma i tan nan saabui ra.

³ Mixi naxan dubama i be, n fan barake sama ne na kanyi ma. Mixi naxan i dankama, n fan na kanyi dankama ne. Dunjina birin barake sotoma i tan nan saabui ra.»

⁴ Na temui Iburama naxa keli Xarani alo Alatala a masenxi a be ki naxe. Loti fan naxa bira a foxo ra.

⁵ Iburama to keli Xarani, a xa simaya nu bara je tongo solofere nun suuli li. A naxa a xa gine Sarayi, a xunya xa di Loti, a harige birin, nun mixie a naxee soto Xarani, a naxa e birin xanin Kanaan boxi ma.

⁶ Iburama naxa jere han a naxa wuri bili belebele nde li dennaxe xili More, Sikemi mabiri. Kanaankae nu sabatixi menni ne.

⁷ Alatala naxa a yete masen Iburama be. A naxa a fala, «N yi boxi nan fima i bonsoe ma.» Na kui Iburama naxa serexebade yailan Alatala be naxan minixi a ma.

⁸ A naxa siga geya ma Beteli fuge ra. A naxa kiri banxi ti menni, Beteli na a sogegode, Ayi na a sogetede. A naxa serexebade yailan Alatala be, a fa a maxandi a xili ra.

⁹ Na xanbi a naxa siga Negewi gbengberen yire biri.

Iburama sigafe Misira

¹⁰ Na temui, kaame nu bara din Kanaan boxi ra. Iburama naxa siga Misira.

¹¹ Beenu e xa so Misira boxi ma, Iburama naxa a fala a xa gine Sarayi be, «N a kolon, gine tofanyi nan i ra.

¹² Misirakae na i to ya, e a falama ne n ma gine nan i ra. Na xanbi, e n faxama ne, alako e xa i tongo.

¹³ I xa a fala e be n xunya nan lanxi i ma, alako e xa meeni n ma i xa fe ra. Na kui, n mu faxama i tan saabui ra.»

¹⁴ Iburama to Misira li, Misirakae naxa a to, Sarayi gine tofanyi nan a ra.

¹⁵ Misira mange xa sansalae to Sarayi matoxo a be, a naxa a xanin a xonyi.

¹⁶ Mange naxa meeni Iburama ma Sarayi saabui ra. A naxa xuruse lanmae, xuruse xungbee, sofalee, konyie, nun joxomee fi a ma.

¹⁷ Kono Alatala naxa fure jaaxi sa Misira mange nun a xa denbaya ma, Iburama xa gine Sarayi xa fe ra.

¹⁸ Misira mange naxa Iburama xili. A naxa a fala a be, «I munse rabaxi n na? Munfe ra i mu a fala n be i xa gine nan a ra.

¹⁹ Munfe ra i a falaxi i xunya na a ra, han n tan bara a findi n ma gine ra? Awa, n ko, i xa gine nan ya. Wo siga!»

²⁰ Na xanbi, Misira mange naxa Iburama xa fe fala a xa korogbae be. E naxa a ragbengben, a tan, a xa gine, nun a harige birin.

13

Iburama nun Loti

¹ Na temui Iburama naxa keli Misira, a siga Negewi gbengberen yire mabiri. A naxa a xa gine nun a harige birin xanin a xun ma. A xunya xa di Loti fan naxa a mati naa.

² Iburama nu bara findi banna ra. Xurusee, gbeti, nun xεema nu na a yi ra.

³ A naxa keli Negewi, a nu a xa jere tagi isuxu, sigafe ra

⁴ yire nde Beteli nun Ayi tagi, a nu bara serexebade ti dennaxe. Menni Iburama naxa Alatala maxandi a xili ra.

⁵ Loti, naxan nu na Iburama foxo ra, a fan findixi xurusee nun kiri banxie kanyi nan na.

⁶ Iburama xa xuruse goore nun Loti xa xuruse goore nu gbo na boxi be. E mu nu noma lude yire keren sonon.

⁷ Sonxoe naxa mini Iburama xa xuruse demadonyie a nun Loti xa xuruse demadonyie tagi. Kanaankae nun Perisikae fan nu na menni na waxati.

⁸ Iburama naxa a fala Loti be, «Won naxa konje, won ma xuruse demadonyie fan mu lan e xa konje, barima won tan ngaxakerenma nan won na.

⁹ Yi boxi birin nan i ya i yi ki. Won naxan nabama, won xa fatan. Xa i siga koola ma, n tan sigama yirefanyi nan ma. Xa i siga yirefanyi ma, n tan siga koola ma.»

¹⁰ Loti naxa a ya rasiga, a naxa sa Yuruden mere to. Ye nu na na a fanyi ra. Beenu Alatala xa Sodoma nun Gomora kana, na boxie nu fan han Sowari biri. Na nu luxi alo Misira boxi, alo Alatala xa yire yailanxi.

¹¹ Na kui Loti naxa Yuruden mere sugandi a yete be. A naxa siga sogetede mabiri. Iburama nun Loti fatan na ki ne.

¹² Iburama naxa lu Kanaan boxi ma, Loti naxa lu Yuruden mere taae tagi. Loti naxa a xa kiri banxie ti Sodoma fe ma.

¹³ Sodomakae nu bara kobi a gbe ra, e nu bara findi yunubitoe belebele ra Alatala be.

¹⁴ Iburama nun Loti to fatan, Alatala naxa a masen Iburama be, «I ya ti sogetede ra, sogegorode, yirefanyi, nun koola.

¹⁵ I boxi naxan birin toxi, n a fima i tan nun i bonsoe ma abadan.

¹⁶ N i bonsoe rawuyama ne alo xube naxan na boxi ma. Xa mixi nde noma xube kontide, a noma ne i bonsoe konti fan kolonde.

¹⁷ Keli, i boxi ijere, a kuyeya nun a gboya, i xa a birin mato barima n a fima i tan nan ma.»

¹⁸ Na temui Iburama naxa kiri banxi yire masara. A naxa sabati wuri belebele ndee mabiri naxan na Mamire nun Hebron fe ma. A naxa serexebade yailan na Alatala be.

14

Iburama Loti ratangafe

¹ Na waxati Babilon boxi mange Amarafeli, Elasari boxi mange Ariyoki, Elama boxi mange Kedorolameri, nun Goyin boxi mange Tidali, yi mange naani naxa saate tongo e boore be mange suuli ndee gerefe ra.

² Na mange suuli nan ya: Sodoma mange Bera, Gomora mange Birisa, Adamaha mange Sinabu, Seboyimi mange Semeberi, nun Bela mange Sowari.

³ Yi mange suuli naxa e malan gulunba nde kui naxan xili Sidimi, Foxoe Baa na dennaxe to.

⁴ Kabi je fu nun firin yi mange suuli nu na mange Kedorolameri xa noe bun ma, kono je fu nun saxan nde e naxa muruta a xa mangeya ma.

⁵ A je fu nun naani nde, mange Kedorolameri nun mange naxee nu na a seti ma, e naxa siga gere sode. E naxa no a birin na: Refaka naxee nu na Asiteroti Karanayimi, Susika naxee nu na Hami, Emika naxee nu na Sawe Kiriyaayimi,

⁶ a nun Xorika naxee nu na geya ma Seyiri biri han Paran gbengberen yire fe ma.

⁷ Na xanbi e naxa gbilen, e naxa siga En Misapati, naxan xili Kadesi. E naxa no Amalekikae ra, a nun Amorika naxee nu sabatixi Xasason Tamari.

⁸ Na temui, Sodoma mange, Gomora mange, Adamaha mange, Seboyimi mange, a nun Bela mange (Bela xili Sowari), e naxa e malan gulunba kui naxan xili Sidimi yi mange suuli gerefe ma:

⁹ Elama mange Kedorolameri, Goyin mange Tidali, Babilon mange Amarafeli,

nun Lasa mange Ariyoki. Na mange naani naxa yi mange suuli gere.

¹⁰ Yilie nu na Sidimi gulunba kui, dole nu na e kui. Sodoma mange nun Gomora mange to e gi, e naxa fa bira na yilie kui. Mixi donxɔɛ naxa e gi sigafe ra geya fari.

¹¹ Na mange naani naxee geeni, e naxa Sodoma nun Gomora harige nun e xa baloe birin tongo, e siga.

¹² E naxa Iburama xunya xa di Loti fan suxu a nun a harige birin, barima a nu sabatixi Sodoma nan kui.

¹³ Mixi nde naxa nɔ a gide, a sa na fe birin tagi raba Iburama Eburuka be. Na waxati, Iburama nu sabatixi Mamire Amorika xa wuri bili belebelee nan bun ma. Mamire nun a ngaxakerenyie Esekoli nun Aneri, e nun Iburama nu bara saate tongo e boore be.

¹⁴ Iburama to a me e bara a xunya xa di xemema Loti suxu, a naxa soori keme saxan soori fu nun solomasaxan tongo, naxee nu barixi a xa mixie ya ma. E naxa siga na mangɛe foxɔ ra han taa naxan xili Dana.

¹⁵ Kɔɛ ra Iburama naxa a xa soorie itaxun, e naxa na mangɛe terenna gere ra. E naxa nɔ na mangɛe matutunde han Hoba, Damasi kɔɔla ma.

¹⁶ Iburama naxa nɔ na harige birin masɔtode. A naxa gbilen a xunya xa di Loti ra, a harige, a xa gine, nun a xa mixi birin.

Iburama nun Melekisedeki

¹⁷ Iburama to gbilen xun nakeli kui kelife mange Kedorolameri gere de nun mange naxee nu na a seeti ma, Sodoma mange naxa siga a ralande gulunba kui naxan xili Sawe. Menni xili ne «Mange xa gulunba.»

¹⁸ Na xanbi, Salamu mange Melekisedeki naxa fa taami nun weni ra Iburama be. Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan nu na Melekisedeki ra.

¹⁹ A naxa duba Iburama be a falafe ra, «Ala Xili Xungbe Kanyi, naxan koore nun boxi daaxi, a xa barake sa Iburama ma.

²⁰ Tantui na Ala Xili Xungbe Kanyi be, naxan i yaxuie rayarabixi i be.»

Na temui, Iburama naxa farile fi Melekisedeki ma a naxan soto na gere kui.

²¹ Sodoma mange naxa a fala Iburama be, «N ma mixie ragbilen n ma, kono naafuli tan xa lu i be.»

²² Iburama naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, Ala Xili Xungbe Kanyi naxan koore nun boxi daaxi,

²³ n mu sese tongoma naxan findi i gbe ra, hali luuti di, xa na mu a ra sankiri luuti, alako i naxa fa a fala, «N bara Iburama findi banna ra.»

²⁴ N mu sese tongoma, fo n ma soorie naxan donxi. I man xa Aneri, Esekoli, nun Mamire gbe so e yi ra, barima e fan nu na n seeti ma.»

15

Alatala saate tongofe Iburama be

¹ Na xanbi Alatala naxa mini Iburama ma, a naxa a masen a be, «Iburama i naxa gaaxu, n tan nan na i kantama ra. I sare xungbe sɔtoma ne.»

² Iburama naxa a yaabi, «Marigi Alatala, i munse janigexi n be a fife ra n ma? N to yi ki, di yo mu na n be. Mixi mu na n be naxan n ke tongoma fo n ma walike Eliyeseri Damasi.

³ I mu di yo fixi n tan ma. Naxan barixi n ma banxi kui, na nan findima n ke tongoma ra.»

⁴ Alatala naxa a yaabi, «Ade, na mu findima i ke tongoma ra de. I bari di yati nan fama findide i ke tongoma ra.»

⁵ Alatala naxa Iburama ramini a xa kiri banxi bun ma, a naxa a masen a be, «I ya rate koore ma. I xa tunbuie konti xa i noma e konti kolonde.» A man naxa a masen a be, «Tunbuie gboxi ki naxe koore ma, i bonsoe fan wuyama na ki ne.»

⁶ Iburama naxa la Alatala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.

⁷ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Alatala ra, naxan i ramixi Uru taa kui Babilon boxi ma. N bara i xanin boxi ma, n dennaxe fixi i ma.»

⁸ Iburama naxa a Marigi Alatala maxarin, «N na kolonma di, n fama na sɔtode?»

⁹ Alatala naxa a masen a be, «Fa ninge gine, si gine, nun yexee kontonyi ra, naxee

bara ƚe saxan saxan soto. I man xa fa ganbe nun kolokonde lanma ra.»

¹⁰ Iburama naxa fa na subee ra. A naxa ninge, si gine, nun yexee kontonyi ixaba a tagi. A naxa na sube bolonyie sa e boore ya i, kono a mu na xonie tan ixaba.

¹¹ Yubee naxa fa, e goro na sube faxaxi yire, kono Iburama naxa e birin kerri naa.

¹² Soge to nu dulafe, xi xoli naxa dangi Iburama ma dungben. Dimi naxa sin a ma, gaaxui xungbe naxa a suxu.

¹³ Alatala naxa a masen a be, «A kolon, i bonsoe fama sigade boxi gbete ma e xonyi mu dennaxe ra. E findima ne konyie ra na boxi ma. E fe xone moli birin sotoma ne menni ƚe keme naani bun ma.

¹⁴ Kono n fama ne na boxikae makiitide, i bonsoe findima konyie ra dennaxe. Na dangi xanbi, i bonsoe kelima ne naa, e fa naafuli xungbe xanin e xun ma.

¹⁵ I tan fama ne bopesa sotide, i man simaya xonkuye sotoma ne, han i sa ragatama temui naxe.

¹⁶ Amorikae xa yunubi na gbo ye temui naxe, i bonsoe tolontolonyie fama gbilende kelifa e xa konyiya kui.»

¹⁷ Soge to bara dula, kuye bara iforo, tuuri nun te naxa dangi sube bolonyie tagi.

¹⁸ Na loxoe, Alatala naxa yi saate tongo Iburama be, «N bara yi boxi fi i bonsoe ma, keli Misira xure ma, sa doxo Efirati xure belebele ra.»

¹⁹ Si doxo wuyaxi nan nu na na boxi ma. Na sie nan ya: Keni, Kenisi, Kadamon,

²⁰ Xiti, Perisi, Refa,

²¹ Amori, Kanaan, Girigasa, nun Yebusu.

16

Sumayila xa bari

¹ Sarayi mu nu di yo bari a xa mori Iburama be. Konyi gine Misiraka nu na Sarayi yi ra, naxan xili Hagara.

² Sarayi naxa a fala Iburama be, «I bara a to, Alatala mu di bari fe ragirixi n tan ma. Kono temunde n noma di sotide n ma konyi gine saabui ra i be. Wo xa lu yire keren to ke ra.» Iburama naxa tin Sarayi xa woyenya ra.

³ Sarayi naxa a xa konyi gine Hagara Misiraka tongo, a naxa a so a xa mori Iburama yi ra, a xa findi a xa gine ra. Iburama nu bara ƚe fu raba Kanaan boxi ma.

⁴ Iburama nun Hagara naxa xi yire keren, na nan findi Hagara be tege ra. Hagara to bara a kolon a a bara tege, a naxa yo a kanyi ma, a naxa a mato mato ki kobi ra.

⁵ Sarayi naxa a fala Iburama be, «I tan nan a niyaxi yi bote raba xa ilan n na! N tan nan n ma konyi gine fixi i ma a xa findi i xa gine ra. Kabi a naxa a kolon a furuxi, a fa fe kobi nan tun ilanma n na. Alatala xa won tan firinyi makiiti.»

⁶ Iburama naxa a xa gine yaabi, «I xa konyi gine na a ra. I wama fe naxan birin xon ma, i xa na raba a ra.» Sarayi naxa a waxonfe kobi birin naba Hagara ra, han a naxa a gi.

⁷ Alatala xa maleke naxa Hagara li dulonyi nde fe ma Suru kira xon ma gbengberen yire.

⁸ Maleke naxa Hagara maxorin, «Sarayi xa konyi gine Hagara, i kelixi minden? I sigafe minden?» Hagara naxa maleke yaabi, «N nan n gixi n kanyi nan ma.»

⁹ Alatala xa maleke naxa a masen Hagara be, «I man xa gbilen i kelide, i sa i magoro i kanyi be.»

¹⁰ Alatala xa maleke naxa a fala a be, «N fama bonsoe wuyaxi fide i ma, i mu noma naxan konti kolonde.»

¹¹ Alatala xa maleke man naxa a fala a be,

«I tegegi ne yi ki.

I fama di sotide.

I na di xili sama ne Sumayila,

barima Alatala bara i xui me i xa marayaagi kui.

¹² I xa di findima geresoe ra alo wulai soe a rabama ki naxe.

A mixi birin gerema ne,

birin a tan fan gerema ne.

A xunxae fan a gerema ne.»

¹³ Hagara naxa xili sa Alatala xun, naxan woyen a be, «Alatala naxan n toxi.» A naxa a fala, «N bara n toma to.»

¹⁴ Na nan a toxi e na kolonyi xili falama, «Ala ƚiƚe naxan n toxi.» Na kolonyi na Kadesi nun Bereda nan tagi.

¹⁵ Hagara naxa di soto Iburama be. Iburama naxa a xili sa Sumayila.

¹⁶ Iburama nu bara je tongo solo-masaxan nun senni soto simaya ra, Hagara fa na di soto a be.

17

Iburama xili masarafe

¹ Iburama to bara je tongo solo-manaani nun solomanaani soto simaya ra, Alatala naxa mini a ma, a fa yi masen a be, «N tan nan na Ala Senbe Kanyi ra. I mapere n ya tode ra tinxinyi kui.

² N fama ne saate tongode won firin tagi. N fama bonsoe gbegbe fide i ma.»

³ Iburama naxa a xinbi sin, a yatagi rafelen boxi. Alatala naxa a masen a be,

⁴ «N bara yi saate tongo i be. I fama ne findide si wuyaxi baba ra.

⁵ I xili mu falama sonon Iburama, i xili fama ne falade Iburahima, barima n i findima si wuyaxi baba nan na.

⁶ N fama ne i findide jama gbegbe baba ra. I fama ne die sode naxee findima si wuyaxi ra, mangee fan fama ne minide i xa die ya ma.

⁷ N nan n ma saate mabanbanma ne won firin tagi, hali i dangi xanbi, a nun i bonsoe, gbilen nee fan bonsoe bonsoe. A findima saate ra dan mu na naxan ma. Na kui, n tan nan na i Marigi Ala ra. N tan nan na i bonsoe Marigi Ala ra, hali i dangi xanbi.

⁸ N fama ne yi boxi fide i tan nun i bonsoe ma, wo faxi sabatide dennaxe. Kanaan boxi birin findima ne wo gbe ra abadan. N tan nan na i bonsoe Marigi Ala ra.»

⁹ Ala man naxa a masen Iburahima be, «I tan nun i bonsoe, gbilen na fan bonsoe bonsoe, wo lan ne wo xa n ma saate ratinme.

¹⁰ Won ma saate nan ya, n naxan saxi wo ma, wo lan wo xa naxan natinme, i tan nun i bonsoe: Naxan birin findixi xeme ra wo ya ma, e birin lan ne e xa sunna.

¹¹ Wo xa sunna findima saate tonxuma nan na wo tan nun n tan tagi.

¹² Keli wo tan ma, a sa doko wo bonsoe bonsoe ra, di xeme naxan birin barima, a lanma e xa sunna xi solomasaxan nde. Na seriye lan ne a xa sa wo xa konyie ma

naxee na wo yi ra, naxee barixi wo xonyi, a nun konyi naxee saraxi boxi gbete ma, hali a mu fa na i bonsoe xa ya ma.

¹³ Na kui, konyi naxan barixi i xonyi a nun i na naxan fan sara, e birin lan ne e xa sunna alako n ma saate tonxuma xa lu wo fate ma abadan.

¹⁴ Xeme naxan na lu a fate mu sunna, a fama ne raminide a bonsoe ya ma, barima a mu n ma saate rakamalixi.»

¹⁵ Na xanbi, Ala naxa a masen Iburahima be, «I naxa Sarayi xili fala i xa gine xun ma sonon de, a fa xili ne kore Sara.

¹⁶ N barake sama a xa fe, a fa di xeme bari i be. N barake sama ne Sara xa fe, a fama findide si gbegbe nga ra. Si doko wuyaxi mangee fama ne minide a xa die ya ma.»

¹⁷ Iburahima naxa a yatagi rafelen boxi ma, kono a naxa yele, a fa a fala a boje ma, «N tan naxan bara je keme soto simaya ra, n noma di nde sode sonon? Sara naxan bara je tongo solomanaani soto simaya ra, a fan noma di nde baride fa?»

¹⁸ A naxa a fala Ala be, «I jengi sa Sumayila xon ma. Na bara n wasa.»

¹⁹ Ala naxa a yaabi, «Ade! I xa gine Sara fama di xeme baride i be i naxan xili sama Isiyaga. N nan n ma saate mabanbanma ne n tan nun a tan tagi, a nun a bonsoe ra hali a faxa xanbi. Saate nan na ki naxan mu kanama abadan.

²⁰ N bara i xa maxandi suxu Sumayila xa fe ra. N barake sama ne a xa fe, n man fa di gbegbe barife ragiri a ma, n bonsoe wuyaxi fima ne a ma. A findima ne mange di fu nun firin baba ra, a nun si xungbe kanyi ra.

²¹ Kono, naxan findi n ma saate ra, n fama a mabanbande n tan nun Isiyaga nan tagi, Sara fama di xeme naxan baride i be tamuna yi waxati.»

²² Ala to ge na masenyi ra, a naxa keli Iburahima xun ma.

²³ Iburahima naxa a xa di Sumayila tongo, a nun a xa konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee saraxi. Xeme naxan birin na a xa banxi kui, a naxa e birin sunna na loko alo Ala a yamari ki naxe.

²⁴ Iburahima fan naxa sunna. Iburahima sunna temui naxe, a je tongo

solomanaani a nun solomanaani nan nu na a ra.

²⁵ Sumayila sunnama temui naxe, a je fu nun saxan.

²⁶ E naxa e birin sunna loxoere keren,

²⁷ a nun xeme naxan birin nu na Iburahima xa banxi kui, konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee fan saraxi kelife si gbete ma.

18

Alatala xa masenyi Isiyaga bari ki xa fe ra

¹ Alatala mini ne Iburahima ma Mamire, wuri bili belebele na dennaxe. Na temui, Iburahima nu doxoxi a xa kiri banxi sode de ra kuyefure temui yanyi ra.

² A to xeme saxan to fa ra, a naxa keli mafuren, a sa e ralan. A naxa a igoro e be boxi ma.

³ A naxa a masen e be, «N Marigi, n bara wo maxandi, wo xa wo malabu n tan wo xa konyi xonyi,

⁴ n xa fa ye ra wo be alako wo xa wo sanyie maxa. Wo man xa foye tongo yi wuri bun ma.

⁵ N xa fa taami ra wo xon ma alako wo noma senbe sotode ki naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra. Na kui wo a kolonma wo xa konyi nan n na.» Na xone naxa a ratin, «Won bara lan na ma. I naxan falaxi, a raba.»

⁶ Na nan lan, Iburahima naxa gbilen mafuren a xa kiri banxi kui. A naxa a masen a xa gine Sara be, «I xulun. I farin fanyi sigaati ya tongo solofere yailan taami ra.»

⁷ Na xanbi, a naxa a gi, a siga ninge goore, a sa ninge sube boroxoxi fate fanyi keren tongo. A naxa na ninge so a xa walike yi ra, a xa a faxesa, a xa a yailan donse ra.

⁸ Na sube to bara ge jinde, Iburahima naxa a tongo, a a so xone yi ra, a nun xijne xinbeli nun xijne bonboxi. E na na donse donfe, Iburahima naxa ti e seeti ma wuri bun ma.

⁹ Na xone naxa Iburahima maxarin, «I xa gine Sara na minden?» A naxa e yaabi, «A na kiri banxi bun ma.»

¹⁰ Na xone mixi keren naxa a masen Iburahima be, «N man gbilenma tamuna yi pondon temui. Na temui i xa gine

fama di xeme baride i be.» Sara nu tixi Iburahima xanbi ra kiri banxi sode de ra, a tuli matixi e xa woyenyi ra.

¹¹ Iburahima nun Sara nu bara ge foride. Sara mu nu noma di baride sonon.

¹² Sara to na me, a naxa yele a yete ma, «N tan na ki naxe yi ki n bara ge tagande. N ma xeme fan bara findi xeme fori ra. Muxu tan di bari temui bara dangi.»

¹³ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Sara yelexi munfe ra? A a falaxi munfe ra, a tan mu noma di baride sonon, barima a bara ge tagande?

¹⁴ Na fe na na Alatala mu noma naxan nabade? N na fa tamuna i xonyi be yi temui, Sara fama ne di baride.»

¹⁵ Sara naxa gaaxu, a naxa wule fala, «N mu yelexi de.» Alatala naxa a masen a be, «Iyo, i yelexi ne!»

¹⁶ Na xone naxa ti kira xon ma, e naxa e xunsa Sodoma taa ma. Iburahima naxa siga e matide.

¹⁷ Alatala naxa a masen, «N noma a noxunde Iburahima ma, n wama naxan nabafe?

¹⁸ A fama ne findide si belebele senbema ra. N fama ne barake sade si birin ma a tan saabui ra.

¹⁹ N na a sugandixi ne, alako a xa no yaamari sade a xa die nun a bonsore ma, e xa no e jengi sade n ma seriye xon ma tinxinyi kui. Na temui, n tan Alatala, n fama ne n ma laayidi rakamalide n naxan tongoxi Iburahima be.»

²⁰ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Fe naxan falaxi Sodomakae nun Gomorakae xun, fe magaaxuxi na a ra. E xa yunubi bara gbo han,

²¹ n fama gorode n xa sa a mato fe naxan birin falaxi e xun ma, xa a na na ki ne.»

²² Xone firin naxa keli e nu na dennaxe, e naxa siga Sodoma. Kono Alatala nun Iburahima naxa lu yire keren.

²³ Iburahima naxa a maso Alatala ra, a naxa a masen a be, «Alatala, i fama ne mixi kobi nun mixi tinxixi birin sontode?

²⁴ Temunde mixi tongo suuli na Sodomakae ya ma naxee findixi mixi matinxinxie ra. I fama ne na taa kanade? I mu noma dijede Sodoma jama ma na mixi matinxixi tongo suuli xa fe ra?

²⁵ Ade, a mu lan i xa mixi kobi nun mixi tinxinxixi faxa ki keren. A mu lan kiiti keren xa sa mixi kobi nun mixi tinxinxixi ma. A mu lan i xa na raba. Naxan dunija birin makiitima, a rabama ne tinxinyi kira ra.»

²⁶ Alatala naxa yaabi ti, «Xa n mixi matinxinxixi tongo suuli li Sodoma taa kui, n fama ne dipede Sodoma mixi birin ma na mixi tongo suuli xa fe ra.»

²⁷ Iburahima man naxa woyenyi tongo, «N Marigi, n bara i maxandi i xa no dipede n be, n xa no yi masenyi tide i be, ba n tan kelixi xube nun bende ne.

²⁸ I sa a lima mixi tongo suuli xa mu mixi matinxinxixi ra, temunde fo mixi tongo naani a nun suuli. Na mixi suuli naxan luma na ki, i fama ne na taa kanade nee xa fe ra?» Alatala naxa a masen, «N mu na kanama xa n mixi matinxinxixi tongo naani a nun suuli li naa.»

²⁹ Iburahima man naxa a maxoroxo, «Temunde i mixi tongo naani nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na kanade na mixi tongo naani xa fe ra.»

³⁰ Iburahima naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono xa n man fa woyenyi nde masen i be. Temunde i fama mixi tongo saxan nan lide naa.» Alatala naxa a masen a be, «N mu fama na kanade xa n mixi matinxinxixi tongo saxan li naa.»

³¹ Iburahima naxa a masen, «Marigi i xa i haake to n be n ma boje xoroxoe ma. Temunde wo mixi moxonen nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na taa kanade na mixi moxonen xa fe ra.»

³² Iburahima man naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono. N ma maxorinyi donxoe nan yi ki i be. Temunde, i mixi fu nan lima naa.» Alatala naxa a masen Iburahima be, «N mu fama na taa kanade na mixi fu xa fe ra.»

³³ E to ge na masenyi ra, Alatala naxa siga, Iburahima fan naxa gbilen a xonyi.

19

Sodoma nun Gomora xa kasare

¹ Nunmare temui, na maleke firinyie naxa so Sodoma. Loti nu doxoxi na taa sode de ra. A to malekee to fa ra, a naxa keli a sa e ralan kira ra. A naxa a igoro boxi ma e be.

² Loti naxa a masen e be, «N bara wo maxandi wo xa tin n xa wo yigiya n xonyi. Wo noma wo sanyie maxade, wo wo malabu. Tina geesege wo kurun wo xa biyaasi ra.» Malekee naxa a yaabi, «Ade! Fo muxu xa xi taa tagi ne to ke ra.»

³ Kono Loti naxa a maxoroxo han e naxa siga a xonyi. A naxa donse fanyi rafala e be, a naxa taami lebinitare gan. E naxa e dege.

⁴ Sa temui mu nu a lixi, Sodomakae naxa Loti xa banxi rabilin. Keli segetalae ma, a sa doxo xemoxie ra, e birin nu na naa.

⁵ E naxa Loti xili, e a maxorin, «Na mixie na minden, naxee soxi i xonyi to nunmare ra? E ramini muxu ma, muxu xa kafu yire keren.»

⁶ Loti naxa mini a xa banxi kui, a ti naade ra, a naade ragali a xanbi ra.

⁷ A naxa a masen e be, «Ade! N ngaxakerenyie, wo naxa fe jaaxi raba.

⁸ N ma di gine firinyie na be naxee mu nu xemef kolon. N bara tin a ra n xa nee sa wo sagoe, wo xa wo waxonfe birin naba e ra, alako wo naxa sese raba n ma xone ra. N tan bara findi e yatigi ra.»

⁹ Na mixie naxa a fala Loti be, «Mini muxu tagi. Xone nan i ra be. I mu noma kiiti sade muxu ma. Xa i mu i kata, muxu fama fe xone doxode i ma dangife e tan na.» E naxa sonson Loti ma, alako e xa naade kana.

¹⁰ Na maleke firinyie naxa Loti suxu, e naxa a raso banxi kui, e naade balan e xun ma.

¹¹ Malekee naxa gali radonxu, naxee nu tixi naade ra. Keli segetalae ma, sa doxo xemoxie ra, e mu nu sese toma fa. Kira naxa ifu e ma.

¹² Na maleke firinyie naxa Loti maxorin, «I xa mixi nde na be? I xa i xa di birin namini yi taa kui. I xabile xa keli be,

¹³ barima muxu fafe yi taa kanade. Yi taakae xa wali kobi bara findi seedepoxoya ra Alatala be. Alatala man muxu rasanbaxi ne, muxu xa fa yi taa kana.»

¹⁴ Loti naxa siga a fala a xa die xa morie be, «Wo keli be mafuren! Alatala na fafe be kanade yakosi.» E naxa a mapoxun a na gbentef ne.

¹⁵ Na subaxe ma, malekee naxa gbata Loti ra, e naxa a masen a be, «Keli, i xa gine tongo, a nun i xa di gine firinyi naxee na be. Wo xa keli be alako wo naxa sonto a nun yi taa mixi kobie ra.»

¹⁶ A to nu wama bufe, malekee naxa Loti suxu a belexe ma, a nun a xa gine, sa a xa di gine firinyie xun ma. E naxa e ramini taa kui, barima Alatala nu bara kinikini e ma.

¹⁷ Malekee to e ramini, keren naxa a masen Loti be, «I gi, alako i xa i nii ratanga. I naxa i kobe rato de! I naxa i mati yi taa yire yoe. Xa i mu wama i xa sonto, siga na geya yire.»

¹⁸ Loti naxa a fala, «Ade, n Marigi, n bara i maxandi, n mu noma na rabade.

¹⁹ N a kolon, i bara hinne i xa konyi di ra. I bara kinikini n ma a gbegbe ra. I bara n nii ratanga. Kono, n tan mu noma n gide han geya ma, xa na mu a ra n faxama ne.

²⁰ I bara na taa lanmadi to naxan makorexi won na? N noma na tan lide. A lu n xa siga naa, n nii xa ratanga. A mato, taa xurudi xa mu a ra?»

²¹ Maleke naxa a yaabi, «N bara tin na birin na. N mu na taa kanama.

²² Siga mafuren. Han i sa soma temui naxe, n mu fefe rabama.» Na taa xili saxi ne Sowari, barima a xurun.

²³ Soge nu tefe temui naxe, Loti naxa so Sowari taa kui.

²⁴ Na temui, Alatala naxa sooda nun te ragoro Gomora taa nun Sodoma taa ma.

²⁵ A naxa na taae tuxunsan, keli sansie ma, a sa doxo mixie ra naxee birin sabatixi na taae kui.

²⁶ Loti xa gine naxa a kobe rato, na nan lan a naxa findi foxe xuti ra.

²⁷ Na subaxe ma, Iburahima naxa keli, a a xunsa yire ma a nun Alatala de masara dennaxe.

²⁸ A to a ya rasiga Gomora nun Sodoma ma, a nun na rabilinyi birin, a naxa tuuri gbegbe to te ra.

²⁹ Ala to na taae kana Loti nu sabatixi dennaxe, a a ratanga na gbaloe ma Iburahima xa fe nan na.

Loti nun a xa di gine firinyie

³⁰ Loti nu bara gaaxu lufe ra Sowari taa kui. A naxa keli naa, a siga geya fari. A

naxa sabati a nun a xa di gine firinyie ra fonme nde kui geme longori ra.

³¹ Loxoe nde, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «Won baba bara fori. Won na dennaxe yi ki, xeme yo mu na won doxoma naxan xon alo adama darixi a ra ki naxe.

³² Fa be, won xa won baba rasiisi alako won xa xi a xon ma, alako won xa di fi a ma naxan findima a bonsoe ra.»

³³ Na koe ra, e naxa e baba rasiisi. A xa di gine singe naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁴ Kuye to iba, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «A bara non, n tan nun n baba bara xi yire keren to. To koe ra, i nun won baba fama xide yire keren. Na temui won noma bonsoe fide a ma.»

³⁵ Na koe man na, e naxa e baba rasiisi. A xunya fan naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁶ Loti xa di gine firinyie naxa furi tongo e baba xa di ma.

³⁷ Na di gine singe to di bari, a xili naxa sa Mowaba. Na nan findi Mowabakae birin benba ra. Han yakosi e na na.

³⁸ A xa di gine firin nde fan naxa di bari, a xili naxa sa Ben Ami. Na nan findi Amonikae birin benba ra. Han yakosi e na na.

20

Iburahima nun Abimeleki

¹ Iburahima naxa siga Negewi boxi ma, a sabati Kadesi nun Suru tagi. Na dangi xanbi a naxa siga Gerara, a saxanyi raba menni.

² Iburahima naxa a fala mennikae be a xa gine Sara xa fe ra, «N xunya ginema nan a ra.» Na kui Gerara mange Abimeleki naxa Sara tongo.

³ Koe to so, Ala naxa a masen Abimeleki be xiye kui, «I fama ne faxade yi gine xa fe ra, i naxan tongoxi, barima xeme taa idoxoe na a ra.»

⁴ Na temui Abimeleki mu nu a makorexi a ra. A naxa a yaabi, «N Marigi, i fama ne si tinxixi xa fe kanade?»

⁵ Iburahima a masen ne n be, a yi gine a xunya ginema nan lanxi a ma. Gine fan naxa a fala n be, a taara nan lanxi

Ibrahim ma. N naxan nabaxi, n na rabaxi n bope fiixe nan na.»

⁶ Ala man naxa a masen a be na xiye kui, «N tan yati, n na kolon i fe naxan nabaxi, fe kobi xa mu a ra. N tan nan man a niyaxi, i mu noxi yunubi fe rabade n na. Na nan a toxi n mu a luxi i xa a findi i xa gine ra.

⁷ Yakosi, yi gine ragbilen a xa mori ma. Namijonme nan a ra. A fama ne Ala maxandide i be, alako i nii ratangama ki naxe. Kono xa i mu a ragbilen a xa mori ma, a kolon i fama ne faxade wo nun i xa denbaya birin.»

⁸ Abimeleki naxa keli sinnanyi ma, a naxa a xa konyie birin malan. Fe naxan birin dangixi, a na tagi raba e be. Gaaxui gbege naxa e suxu.

⁹ Abimeleki naxa Ibrahim xili a xonyi. A naxa a maxarin, «N yunubi mundun nabaxi i ra, i xa no n tan nun n ma pama findide yunubitoe belebele ra? I bara fe raba n na, fe naxan mu lan a xa raba.

¹⁰ Munfe a niyaxi i na rabaxi?»

¹¹ Ibrahim naxa a yaabi, «N a fala ne mixi naxee birin na be, e mu gaaxuma Ala ya ra, e fama ne n faxade n ma gine xa fe ra.

¹² Nondi nan a ra, n xunya nan man lanxi a ma. Muxu birin baba keren, kono muxu nga keren mu a ra. Na nan a toxi a findixi n ma gine ra.

¹³ Ala to bara n tongo n baba xonyi, n naxa a masen n ma gine be, «Won na siga dede, yandi n bara i maxandi i xa a fala, n xunya nan lanxi i ma.»»

¹⁴ Abimeleki naxa yexee, sie, ningee, nun konyie tongo, a naxa e birin so Ibrahim yi ra. A man naxa a xa gine Sara ragbilen a ma.

¹⁵ A naxa a fala Ibrahim be, «N ma boxi bara rabi i be. I na wa lufe dede yi boxi ma, i xa lu naa.»

¹⁶ A naxa a fala Sara be, «I bara a to, n bara kobiri kole wulu firin so i taara yi ra, alako yaagi xa ba i ya ra, i tan nun i malan boore birin tagi. Na kui i xun nakeli sotoma ne.»

¹⁷ Ibrahim to Ala maxandi, Ala naxa Abimeleki, a xa gine, nun a xa konyie yalan, alako e man xa no di baride.

¹⁸ Alatala nu bara dibaritareja ragiri Abimeleki xa mixie ma Ibrahim xa gine Sara xa fe ra.

21

Isiyaga xa bari

¹ Alatala naxa hinne Sara ra, a a xa laayidi rakamali a be.

² Sara naxa tege. A xa mori xa xemeforija kui, a naxa di bari Ibrahim be Ala waxati naxan fala a be.

³ Ibrahim naxa a xa di xili sa Isiyaga, Sara naxan sotoxi a be.

⁴ A naxa a xa di sunna a xi solomasaxan loxo alo Ala a yamari ki naxe.

⁵ Ibrahim nu bara je keme soto simaya ra, Isiyaga barixi temui naxe.

⁶ Sara naxa a fala, «Ala bara n naseewa. Mixi yo na n ma di Isiyaga barife me, muxu birin seewama ne.»

⁷ A man naxa a fala, «Nde nu noma a falade Ibrahim be na temui, loxo nde fama a lide, Sara findima ne dinge ra? Kono n tan bara di fi a ma a xa xemeforija kui.»

Ibrahim Hagara nun Sumayila kerife

⁸ Isiyaga to mo, e naxa a de ba xiye ra. Ibrahim naxa jalexin xulunye belebele sa, a xa diyore de ba loxo.

⁹ Na temui Sara naxa Sumayila to yele ra, Misiraka Hagara di naxan barixi Ibrahim be.

¹⁰ Sara naxa a fala Ibrahim be, «Yi konyi gine keri, a nun a xa di. Yi naxan yi ki, a mu lan a nun n ma di Isiyaga xa lu ke keren.»

¹¹ Na woyenyi mu rasan Ibrahim ma a xa di xa fe ra,

¹² kono Ala naxa a masen Ibrahim be, «I bope naxa rapaaxu i ma i xa konyi gine nun a xa di xa fe ra. Sara na fe naxan birin fala i be, a birin naba a be, barima Isiyaga nan fama findide i bonsoe ra.

¹³ N si fan naminima ne i xa konyi gine xa di, barima i xa di nan lanxi a fan ma.»

¹⁴ Ibrahim naxa keli subaxe ma. A naxa taami tongo a nun kiri gbongoe, ye na kui. A naxa na birin doko Hagara xun ma, a naxa di so a yi ra, a fa e birin nasiga. Hagara naxa a xun ti gbengberen yire ra dennaxe xili Beriseeba.

15 Ye to bara jon a xa kiri gbɔnfɔe kui, a naxa a xa di lu wuri nde bun ma.

16 A naxa siga, a sa dɔxɔ a xati ma yaamile keren jonɔnyi. A naxa a fala, «N mu nɔma n ya tide n ma di ra, a xa faxa n ya xɔri.» A naxa siga a sa dɔxɔ a xati ma a nu wa ra.

17 Ala naxa na di wa xui me koore ma. Ala xa maleke naxa Hagara xili, a naxa a maxɔrin, «Hagara munse i sɔtɔxi? I naxa gaaxu barima Ala bara i xa di wa xui me koore ma.

18 Keli, i xa mɛeni i xa di ma, barima n fama a findide si belebele kanyi nan na.»

19 Ala naxa Hagara ya rabi, a naxa kolɔnyi nde to. A naxa kiri gbɔnfɔe tongo, a ye sa a kui, a nde fi a xa di ma.

20 Ala naxa a jengi sa Sumayila xɔn ma. A naxa mɔ, a sa sabati gbengberen yire, dennaxe xili Paran. A naxa findi xali woli yi matinxinxi ra.

21 A nga naxa Misira gine keren fen a be.

Iburahima nun Abimeleki xa saate

22 Na temui Abimeleki nun a xa sɔɔri mange Pikoli naxa a fala Iburahima be, «I fefe yo rabama wo nun Ala na a ra.

23 I rakali n be Ala xili ra, fa sa xili ma i mu fama n yanfade, i mu n ma die yanfama, i mu n ma mamadie fan yanfama. I xa fe fanyi raba n be a nun yi bɔxi mixie be i na dennaxe, alo n na raba i be ki naxe.»

24 Iburahima naxa a yaabi, «N bara n kali Ala ra.»

25 Iburahima naxa korɔsi raba Abimeleki ra fe ma a xa mixie naxan niyaxi a ra, a xa kolɔnyi bafe a gbɛja.

26 Abimeleki naxa a yaabi, «N mu a kolon naxan na fe rabaxi i ra. I mu yi wɔyenyi falaxi n be, fo to n tan fa na kolon.»

27 Na nan lan, Iburahima naxa yexee nun ningee fi Abimeleki ma, e xa saate tongo e boore be.

28 Iburahima naxa yexee solofere tongo, a naxa e sa a xati ma.

29 Abimeleki naxa a maxɔrin, «I na yexee solofere saxi a xati ma munfe ra?»

30 Iburahima naxa a yaabi, «N nee sofe ne i yi ra, alako i xa a kolon, fa sa xili ma, yi kolɔnyi naxan yi ki, n tan nan a gexi.»

31 Na nan a toxi, na taa xili falama Beriseeba, barima na mixi firinyie e rakali e boore be mɛni ne.

32 E to na saate tongo e boore be Beriseeba, Abimeleki nun a xa sɔɔri mange Pikoli naxa ti kira xɔn ma gbilenfe Filisita bɔxi ma.

33 Iburahima naxa tamare wuri bili keren si Beriseeba. A naxa Alatala maxandi a xili ra, Ala naxan na na.

34 Iburahima je gbegebe raba ne Filisita bɔxi ma.

22

Iburahima xa serexe

1 Na fe dangi xanbi, Ala naxa Iburahima mato. A naxa a xili, «Iburahima.» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

2 Ala man naxa a masen a be, «I xa di Isiyaga tongo, i xa di kerenyi, naxan nafanxi i ma, i xa a xanin bɔxi ma dennaxe xili Moriya, geya fari n na dennaxe masen i be. I xa a fi n ma serexe gan daaxi ra.»

3 Subaxe ma Iburahima naxa keli, a naxa dɔxɔse yailan a xa sofale fari. A naxa a xa walike firin tongo a nun a xa di Isiyaga. Iburahima naxa yege iboo naxan findima te xuruse ra serexe bade. A naxa biyaasi folo sigafe ra yire Ala dennaxe masenxi a be.

4 Na xi saxan lɔxɔe, Iburahima ya naxa ti na yire makuye ra, a sigafe dennaxe.

5 A naxa a fala a xa walike firinyie be, «Wo tan nun sofale xa lu be. N tan nun n ma di, muxu na sigafe geya fari salide. Na temui muxu man gbilenma han be.»

6 Iburahima naxa na yege dɔxɔ a xa di Isiyaga xun ma. A man naxa te wole nun fine xanin. E jerefe e firin.

7 Isiyaga naxa a baba Iburahima xili, «N baba.» A naxa a ratin, «N tan nan ya, n ma di.» Isiyaga naxa a baba maxɔrin, «N bara a to yege nun te xuruse na won yi ra, konɔ yexee na minden won naxan bafe serexe ra?»

8 Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, Ala yati nan yexee soma won yi ra, won naxan bama serexe gan daaxi ra.» E jerefe e firin.

9 E to yire li Ala dennaxe masenxi Iburahima be, Iburahima naxa serexebade

yailan, a yege sa a fari. A naxa a xa di Isiyaga xiri, a a sa serexebade kon na, na yege fari.

¹⁰ Na xanbi, Iburahima naxa fine tongo, a naxa a belexe itala a xa a xa di kon naxaba,

¹¹ konɔ Alatala xa maleke naxa a xili koore ma, «Iburahima, Iburahima!» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² Maleke naxa a fala, «Yi segetala lu naa. I naxa fefe naaxi yo raba a ra. N bara a kolon i gaaxuma Ala ya ra. N man bara la a ra, i mu tondixi i xa di kerenyi fide n ma serexe ra.»

¹³ Iburahima naxa a ya ragbilen a xanbi ra, a naxa yexee kontonyi to sansi longori ra, a feru firinyi kankanxi sansi firi ra. A naxa siga, a sa na yexee kontonyi tongo, a fa a ra. A naxa na ba serexe ra a xa di joxoe ra.

¹⁴ Iburahima naxa na yire xili sa «Alatala mixi kima.» Na nan a toxi han yakosi a falama «Alatala mixi kima a xa geya fari.»

¹⁵ Alatala xa maleke man naxa gbilen Iburahima xili ra koore ma.

¹⁶ A naxa a masen a be, «N bara n kali n yete ra, Alatala xa masenyi nan ya. I to bara yi raba, i mu tondi i xa di kerenyi ma n be,

¹⁷ n barake sama ne i ma. I bonsoe wuyama ne alo tunbui naxee na koore ma, xa na mu a ra e gboma ne alo meyenyi naxan malanxi baa de ra. I bonsoe fama ne node e yaxuie ra.

¹⁸ N fama ne barake sade dunipa si birin ma i bonsoe saabui ra, barima i bara n xui ratinme.»

¹⁹ Iburahima naxa gbilen a xa konyie yire. E birin naxa siga Beriseeba, barima Iburahima nu sabatixi menni ne.

²⁰ Na fe birin to dangi, Iburahima naxa a me Milika die bari ne Iburahima xunya Naxori be.

²¹ E xili nan ya: A xa di singe Usi, na xanbiratoe Busi, Arami baba Kemuweli,

²² Kesede, Haso, Pilidasi, Yidilafi nun Betuweli.

²³ Betuweli findi Rebeka baba nan na. Na di solomasaxanyi, Milika nan nee bari Iburahima xunya Naxori be.

²⁴ Naxori xa konyi gine nu xili ne Reyuma. A yi die nan bari: Teba, Gaxami, Taxasa, nun Maaka.

23

Iburahima xa mixi ragatade

¹ Sara to je keme je moxonen a nun solofere nan soto simaya ra,

² a naxa laaxira Kiriyati Araba, Hebron mabiri, Kanaan boxi ma. Iburahima naxa a xa gine jon fe raba.

³ Iburahima to ge wade a xa gine be, a naxa siga Xitikae xon ma, a a fala e be,

⁴ «Xone nan lanxi n ma wo ya ma be. N bara wo maxandi, wo gaburi yire fi n ma, n noma n ma gine ragatade dennaxe.»

⁵ Xitikae naxa a yaabi,

⁶ «I tuli mati muxu ra a fanyi ra. Ala xa mixi nan i ra muxu ya ma. I na wa i xa gine ragatafe muxu xa gaburi yire yoe, i sago na a ra. Muxu tan ya ma be, mixi yo mu na naxan noma tondide i be i xa gine ragatade a xa gaburi yire.»

⁷ Iburahima naxa keli, a igoro boxi ma Xiti bonsoe ya i, naxee nu sabatixi na boxi ma.

⁸ A naxa a fala e be, «Xa wo bara tin, n xa n ma gine ragata wo xa boxi ma, wo xa n ma maxandi radangi Soxara xa di Eferon ma,

⁹ alako a xa Makipela fonme so n yi ra gaburi ra naxan na a xa xe fe ma. N a kolon a tan nan gbe lanxi menni ma. A xa na sara n ma wo ya xori, alako birin xa a kolon na boxi bara findi n ma mixi ragatade ra.»

¹⁰ Eferon Xitika nu tixi naa nama tagi. A naxa Iburahima yaabi a xui itexi ra, alako Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e xa no a xa woyenyi ramede.

¹¹ A naxe, «N baba, n bara i maxandi, i tuli mati n na. N bara na xe nun na fonme fi i ma n bonsoe ya xori. I xa i xa gine ragata menni.»

¹² Iburahima man naxa a igoro boxi ma nama birin ya xori,

¹³ a a fala Eferon be, «I xa i haake to n be. I xa xe masundi nan ya. Yandi, a rasuxu, alako n xa no n ma gine ragatade menni.»

¹⁴ Eferon naxa a yaabi,

15 «N baba, i tuli mati n na a fanyi ra. Bɔxi naxan sare lanma gbeti kilo naani nun a tagi, sese mu na ki i tan nun n tan tagi. I xa gine ragata naa tun!»

16 Iburahima naxa tin na sare ra Xitikae ya xori. A naxa gbeti kilo naani nun a tagi maniya a be.

17 Na xe naxan na Makipela fe ma, Mamire sogetede biri, fonme naxan na a nun wuri bili naxan birin sixi na naaninyi ra,

18 na birin naxa findi Iburahima gbe ra. Na Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e birin findixi na fe seede ra.

19 Na birin dangi xanbi, Iburahima naxa a xa gine Sara ragata na fonme kui Makipela xe fe ma, naxan na Mamire yatagi Hebron mabiri Kanaan bɔxi ma.

20 Na xe nun na fonme naxa ba Xitikae gbeja, a findi Iburahima gbe ra, alako a xa no a xa mixie ragatade menni.

24

Isiyaga xa futi xiri a nun Rebeka

1 Na waxati Iburahima nu bara ge foride. Alatala nu bara barake sa Iburahima xa fe birin.

2 Iburahima naxa a masen a xa walikae xunyi be, naxan a jengi saxi a harige birin xon ma, «I belexe sa n tabe bun ma kali ki ma.

3 N fafe i rakalide koore nun bɔxi Marigi Alatala ra, alako i naxa Kanaan gine fen n ma di be n sabatixi dennaxe.

4 A xoli n ma i xa siga n bari bɔxi nan ma, i fa menni gine nde fen n bɔnsɔe ya ma n ma di Isiyaga be.»

5 A xa walike naxa a yaabi, «Xa a sa li na gine mu tin birade n foxo ra fafe yi bɔxi ma, n xa i xa di xanin i xa bɔxi ma, i kelixi dennaxe?»

6 Iburahima naxa a yaabi, «I naxa n ma di ragbilen menni de!

7 Alatala naxan na koore ma, naxan n tongoxi n bari mixie ya ma, naxan n nakelixa n ma bɔxi ma, a fa a kali a yi bɔxi fima ne n bɔnsɔe ma, a tan yati fama ne a xa maleke xeede i malife ra, alako i xa no gine tongode menni n ma di be.

8 Xa na gine mu fa sa tin birade i foxo ra, i fama ne ratangade n ma marakali ma, i

naxan tongoxi n be. Kono i naxa n ma di xanin menni de!»

9 Na walike naxa a belexe sa a marigi Iburahima tabe bun ma, a naxa a rakali.

10 A naxa joxome fu tongo Iburahima xa joxome goore ya ma, a kote gbege sa e fari. A naxa keli, a siga Naxori xa taa Padan Arami bɔxi ma.

11 Iburahima xa walike to menni li, a naxa joxome ragoro taa fari ma kolonyi nde seeti ma. Nunmare temui nan nu a ra, gine minima ye bade temui naxe.

12 A naxa Ala maxandi, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i maxandi alako n ma jere xa findi n be xun nakeli ra to loxo. I man xa hinne n marigi Iburahima ra.

13 I bara n to n na kolonyi seeti ma, taa gine dime na fafe ye bade.

14 N fama ne gine dime nde maxorinde a xa a xa ye base so n yi ra, n xa ye min. Xa a sa n yaabi, «Ye min, n xa ye so i xa joxome fan yi ra,» n fama ne a kolonde na temui, i na gine yati nan sugandixi i xa konyi Isiyaga be. Na temui n fama a kolonde i bara hinne n marigi Iburahima ra.»

15 Beenun a xa ge na woyenyi ra, na nan lan Betuweli xa di gine Rebeka naxa fa. Iburahima xunya Naxori xa mamadi nan lanxi a ma. A xa feje doxoxi a tunki fari.

16 Gine dimedi tofanyi nan nu a ra, naxan mu xeme fe kolon. A naxa goro kolonyi yire, a naxa a ye base rafe ye ra, a man naxa te.

17 Iburahima xa walike naxa a gi a sa a ralan. A naxa a fala a be, «N bara i maxandi, a lu n xa ye nde min, naxan na i xa feje kui.»

18 A naxa a yaabi, «N ba, ye min.» A naxa a xa feje ragoro a tunki fari, a ye so a yi ra.

19 A to ge na ra, a naxa a fala a be, «N ye bama ne i xa joxome fan be, alako e birin xa ye min a fanyi ra.»

20 Mafuren, a naxa a xa feje ibagan kuure kui, a man a gi sigafe kolon de ra a xa ye gbete ba. A naxa ye ba han joxome birin naxa wasa.

21 Iburahima xa walike nu fa a majoxun, «Temunde Alatala bara n ma biyaasi sooneya n be.»

22 Nɔxɔmɛe to bara ge ye minde, Iburahima xa mixi naxa ɲɔerasoe xɛɛma daaxi so Rebeka ɲɔe ra, naxan xa binye giramu senni lima. A man naxa belexerasoe firin xɛɛma daaxie so a belexe ra, naxan keren xa binye dangi giramu keme ra.

23 A naxa ginɛdimɛdi maxɔrin, «Nde xa di lanxi i ma? Yandi, a fala n be, i baba nɔma muxu yigiyade to kɔe ra?»

24 Rebeka naxa a yaabi, «Betuweli xa di nan lanxi n ma, Milika nun Naxori xa mamadi.»

25 A man naxa a fala, «Muxu xɔnyi seɛe nun ɲooge gbege na na, yigiya fan na na wo luma dennaxe.»

26 Iburahima xa walike naxa a igoro bɔxi ma Alatala be.

27 A naxa a fala, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i tantu. I mu tagan hinnede n marigi Iburahima ra, i xa lanlanteya mu kana. Alatala n xun tixi n marigi Iburahima xabile nan xɔnyi ra.»

28 Rebeka naxa siga a gi ra a nga yire, alako fe naxan dangixi, a xa a tagi raba a be.

29 Rebeka taara Laban naxa a xulun sigafe ra kolon yire, Iburahima xa walike nu tixi dennaxe.

30 Laban nu bara a maagine to, ɲɔerasoe a ɲɔe ra, belexerasoe a belexe ra. A man nu bara a xa dentɛge me, xeme naxan falaxi a be. Na kui, a naxa siga na xeme ralande kolonyi fe ma, ɲɔxɔmɛe nu na dennaxe.

31 Laban naxa a fala a be, «Alatala bara baraka sa i tan naxan ma fe, i tixi be munfe ra, dennaxe makuya taa ra? I xa so n xɔnyi. N bara banxi yailan i yigiya ra, n bara yire rafala i xa ɲɔxɔmɛe luma dennaxe.»

32 Iburahima xa walike naxa so Laban xɔnyi. Laban naxa ɲɔxɔmɛe xa kote ragoro, a fa donse so e yi ra, a yire yailan e be. A naxa ye fan so Iburahima xa mixie yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

33 Laban to fa donse ra e be, Iburahima xa walike naxa a fala, «N mu n degema sinden, fo n xa n dentɛge wo be.» Laban naxa a fala a be, «Awa yire, dentɛge sa.»

34 Iburahima xa walike naxa a masen, «N tan nan na Iburahima xa walike ra.

35 Alatala bara barake sa n marigi Iburahima xa fe ki fanyi. A bara findi

banna ra, barima Alatala bara xuruse mɔoli birin fi a ma, a nun gbeti, xɛɛma, konyie, ɲɔxɔmɛe, nun sofalee. Alatala bara na birin fi a ma.

36 N marigi Iburahima xa gine Sara bara di fan bari a be a xa forɲa kui. Iburahima a harige birin fixi na di nan ma.»

37 «Iburahima n nakalixi ne, <I naxa gine tongo n ma di be naxan findi Kanaanka ra n sabatixi dennaxe.

38 I xa siga n baba bariboore yire n xabile tagi, alako i xa gine tongo n ma di be mɛnni.»

39 N marigi to na fala n be, n naxa a maxɔrin, «Xa na gine fa tondi birade n fɔxɔ ra go?»

40 A naxa n yaabi, «N ɲereɛma Alatala naxan ya i, a fama a xa maleke birade i fɔxɔ ra i xa ɲere kui alako a xa sɔɔneya. I fama ne gine tongode n ma di be n xabile tagi n baba xɔnyi.

41 I na siga n xabile ra, xa e mu fa sa gine dimɛdi so i yi ra feo, i bara ratanga n ma marakali ma.»

42 «N to kolon yire li, n naxa Ala maxandi, «Alatala, n marigi Iburahima naxan batuma, n bara i mayandi i xa n ma biyaasi sɔɔneya.

43 I ya ti n na yi kolonyi seeti ma. N fama ne gine dimɛdi nde maxɔrinde naxan fafe ye bade, a xa ye so n yi ra naxan na a xa feɲe kui alako n xa a min.

44 Xa a n yaabi, «Ye min, n ye bama ne i xa ɲɔxɔmɛe fan be, e min,» n a kolonma na temui, Alatala na gine dimɛdi yati nan sugandixi n marigi Iburahima xa di be.»

45 «Beenun n xa ge na woyɛnyi rapɔnde n yete ma, na nan lan Rebeka naxa fa, feɲe dɔxɔxi a tunki fari. A naxa goro kolonyi ra, a ye ba. N naxa a fala a be, «N bara i maxandi, n ki ye, n xa a min.»

46 A naxa a xa feɲe ragoro mafuren a tunki fari, a naxa a fala n be, «Ye min. I na ge ye minde n ye soma ne i xa ɲɔxɔmɛe fan yi ra.»

47 N naxa a maxɔrin, «Nde xa di na i ra?» A naxa n yaabi, «Betuweli xa di gine nan n na, Naxori nun Milika xa mamadi.» Na kui n naxa xɛɛma so a ɲɔe ra, n naxa xɛɛma belexerasoe so a belexe ra.

⁴⁸ N naxa n igoro bɔxi ma Alatala be. N naxa n marigi Iburahima Marigi Alatala tantu, barima a bara n xun ti n marigi xunya xa di ginema ra, n xa a futi a xa di be.

⁴⁹ Yakosi, Laban, a fala n be xa i bara tin fe fanyi nun fe tinxinxi rabafe n marigi be. Xa na mu a ra n sigama ne yire gbete.»

⁵⁰ Laban nun Betuweli naxa a yaabi, «Alatala nan yi fe ragirixi. Muxu mu fama na maxorɔɔde.

⁵¹ Rebeka nan tixi i ya i yi ki. A xanin i xun ma, alako a xa findi i marigi xa di xa gine ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.»

⁵² Iburahima xa walike to na woyenyi me, a naxa a igoro bɔxi ma Alatala be.

⁵³ Na xanbi, a naxa bunse gbete daaxi, bunse xema daaxi, a nun dugie fi Rebeka ma. A naxa sanbe fanyie fi Rebeka nga nun a taara fan ma.

⁵⁴ Na dangi xanbi, Iburahima xa walike nun a xa mixie naxa e dege, e min, e fa so e sade.

E to keli geesege, Iburahima xa walike naxa a masen Rebeka nga nun a taara be, «Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁵ E naxa a fala, «Rebeka xa xi fu jondɔn naba be sinden, na temui wo fa siga.»

⁵⁶ Iburahima xa walike naxa e yaabi, «Wo naxa n makankan be. Alatala bara n ma biyaasi sooneya. Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁷ E naxa a fala, «Won xa Rebeka xili, won xa a kolon janige naxan na a be.»

⁵⁸ E naxa Rebeka xili, e naxa a maxorin, «I wama sigafe wo nun yi xeme ra?» Rebeka naxa e yaabi, «Iyo, n wama sigafe.»

⁵⁹ Na kui e naxa e xunya Rebeka nun a meenima so Iburahima xa walike nun a xa mixie yi ra.

⁶⁰ E naxa duba Rebeka be a falafe ra, «Muxu xunya nan lanxi i ma.

Ala xa i findi pama gbegbe barima ra. I bɔnsɔe xa no i yaxuie ra.»

⁶¹ Rebeka nun a xa ginee naxa doxo joxome fari, e naxa bira Iburahima xa walike foxo ra. E birin naxa siga.

⁶² Isiyaga nu bara keli kolon yire naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.» A nu bara sabati Negewi bɔxi ma.

⁶³ Loxoe nde, Isiyaga to mini a manerede daaxa nunmare temui, a naxa Iburahima xa walike xa joxome to fa ra.

⁶⁴ Rebeka to bara Isiyaga to, a naxa goro joxome fari,

⁶⁵ a fa walike maxorin, «Nde na na xeme ra naxan sa fafe na ki, keli daaxa longori ra won nalande?»

⁶⁶ Iburahima xa walike naxa a yaabi, «N marigi nan a ra.» Na nan lan, Rebeka naxa a ya makoto a xa mafelenyi ra.

Iburahima xa walike naxa dentege sa Isiyaga be, a fe naxan birin nadangixi.

⁶⁷ Na xanbi, Isiyaga naxa Rebeka xanin a nga xa kiri banxi kui, a a findi a xa gine ra. Isiyaga naxa a xanu a bɔne birin na, han a nga xa faxe sunnunyi naxa ba a ma.

25

Iburahima xa faxe

¹ Iburahima man naxa gine gbete doxo naxan xili Katura.

² Na gine naxa die bari a be. Na die nu xili: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suwa.

³ Yokosan naxa Seeba nun Dedan bari. Dedan bɔnsɔe findi Asurikae, Letusikae, nun Leyumikae nan na.

⁴ Madiyan xa die lanxi Efa, Efere, Hanoki, Abida, nun Elidaa nan ma. Katura xa die nan lanxi e ma.

⁵ Iburahima naxa a harige birin fi Isiyaga ma.

⁶ A naxa se gbegbe fan fi a xa gine booree xa die ma, a fa e makuya a xa di Isiyaga ra, a e rasiga bɔxi nde ma naxan na sogetede mabiri.

⁷ Iburahima xa simaya naxa siga han je keme je tongo solofere nun suuli.

⁸ Na xanbi, a naxa faxes heeri kui, a a benbae li aligiyama.

⁹ A xa die Isiyaga nun Sumayila naxa a ragata Makipela fonme kui, Soxara Xitika xa di Eferon xa bɔxi ma Mamire fe ma.

¹⁰ Iburahima na bɔxi sara Xitika bɔnsɔe nan ma. E nun a xa gine Sara, e birin nagataxi menni ne.

¹¹ Iburahima faxes xanbi, Ala naxa barake sa a xa di Isiyaga ma. A nu sabatixi kolonyi fe ma, naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.»

Sumayila xa taruxui

¹² Xilie nan ya naxee findi Sumayila bõnsõe ra. Sara nu bara a xa konyi gine Misiraka Hagara fi Iburahima ma. Hagara naxa Sumayila soto di ra.

¹³ Sumayila xa die nan ya, e barixi ki naxe e boore foxo ra: Nebayoti, Sumayila xa di singe, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

¹⁴ Misima, Duma, Masa,

¹⁵ Hadada, Tema, Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Na di fu nun firinyi findi Sumayila xa die nan na.

¹⁶ Na mixi keren keren ma findi boxi mangee nan na. E naxa e xilie sa e xa taae xun ma a nun e xa mixie.

¹⁷ Sumayila xa simaya dan je keme je tongo saxan nun solofere ne. A naxa laaxira, a sa a benbae li aligiyama.

¹⁸ Sumayila bõnsõe nu sabatixi boxi nan ma, dennaxe nu na Hawila nun Suru tagi. Suru ya rafindixi Misira nan ma Asuri kira ra. E nu sabatixi e ngaxakerenyie nan seeti ma.

Esayu nun Yaxuba

¹⁹ Isiyaga xa taruxui nan ya: Isiyaga findi Iburahima xa di nan na.

²⁰ A to bara je tongo naani soto simaya ra, a naxa Rebeka doxo, Laban xunya ginema, Betuweli xa di gine. Aramikae nan na e ra, kelife Padan Arami.

²¹ Kono Rebeka mu nu noma di baride Isiyaga be. Isiyaga naxa Alatala maxandi a xa gine xa fe ra a xa no di baride. Alatala naxa a xa duba suxu, Rebeka naxa teege.

²² Na die nu fa gere e nga teege. A naxa a yete maxorin, «Munfe rabafe n be yi ki?» Na kui a naxa siga Alatala maxorinde.

²³ Alatala naxa a masen a be, «Si doxo firin nan na i teege. Keren senbe gboma ne boore be. Taara nan fama lude a xunya xa noe bun ma.»

²⁴ A di bari temui to a li, Rebeka naxa gulie bari.

²⁵ A xa di singe findixi mixi gbeeli nan na. Fate maxabe gbegbe kanyi nan nu a ra. E naxa a xili sa Esayu.

²⁶ Na xanbi a xunya fan naxa bari. A belexe raxutuxi a taara tingilinyi ma. E

naxa a fan xili sa Yaxuba. Isiyaga na die barima temui naxe, a nu na je tongo senni ne.

²⁷ Na di xeme firinyi naxa mo. Esayu naxa findi koyinma fanyi ra naxan nu wula i sama. Naxan findi Yaxuba tan na, mixi maxinbelixi nan nu a ra, a tan nu doxoma kiri banxi nan bun ma.

²⁸ Esayu nan nu rafan Isiyaga ma, barima a nu fama sube ra a be. Yaxuba tan nu rafan Rebeka nan ma.

²⁹ Loxoe nde Yaxuba nu bara supi yailan. Esayu naxa so, a taganxi kelife koyinde.

³⁰ A naxa a fala a be, «N mu noma fefe ra yi ki. A lu n xa yi supi gbeeli nde min.» Na nan toxi a Edon xili naxa sa a xun ma, na nan na ki «a gbeeli.»

³¹ Yaxuba naxa a yaabi, «I xa forija tide fi n ma sinden.»

³² Esayu naxa a masen, «N na faxafe, kaame nan na n ma yi ki. Na forija tide munse fanma n ma?»

³³ Yaxuba man naxa a fala, «Fo i xa i kali.» Esayu naxa a kali a a bara a xa forija tide fi a ma.

³⁴ Yaxuba naxa taami nun na toge supi nde so a yi ra. Esayu to ge a degede, a a min, a naxa siga. Esayu mu tide yo toxi a xa forija ma.

26*Isiyaga nun Abimeleki*

¹ Kaame naxa so boxi kui, bafe kaame singe ra naxan naba Iburahima xa waxati. Isiyaga naxa siga Filisita mange Abimeleki xonyi, naxan nu na Gerara.

² Alatala naxa mini Isiyaga ma, a a masen a be, «I naxa siga Misira boxi ma de. I xa lu boxi ma n na dennaxe masen i be.

³ Lu be. Won birin na a ra. N barake sama ne i xa fe, barima n fama yi boxi fide i tan nun i bõnsõe nan ma. N laayidi naxan tongo i baba Iburahima be, n na rakamalima ne.

⁴ N i bõnsõe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N yi boxi fima ne i bõnsõe ma. N barake sama ne dunija si birin ma i bõnsõe saabui ra.

⁵ Iburahima n xui rame ne. A naxa a jengi sa n ma seriye, n ma mangeya, n ma yaamarie, nun n ma tonyie xon ma.»

⁶ Na kui Isiyaga naxa sabati Gerara.

⁷ Mixi naxee dɔxɔxi menni, nee naxa a maxorin a xa gine xa fe ma. A naxa e yaabi, a a xunya ginema nan lanxi a ma. A mu suusa a falade e be, a xa gine nan lanxi Rebeka ma alako menni mixie naxa fa a faxa. A bara gaaxu a falade a xa gine na a ra barima Rebeka gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

⁸ Isiyaga to bara bu naa, lɔxɔe nde Filisitakae xa mange Abimeleki naxa a ya ramini wunderi ra, a naxa a to Isiyaga na Rebeka mafurukufe.

⁹ Abimeleki naxa a xili a xonyi. A naxa a fala a be, «I xa gine yati nan lanxi yi ma! Munfe ra i fa a fala muxu be i xunya ginema nan a ra?» Isiyaga naxa a yaabi, «N nu gaaxuxi ne wo naxa fa n faxa. Na nan a to n naxa na fala.»

¹⁰ Abimeleki man naxa a maxorin, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? Xa mixi nde fa mini n ma pama ya ma go, a naxa i xa gine findi a yete ra? Na temui i bara muxu ratantan.»

¹¹ Abimeleki naxa yaamari fi a xa pama birin ma, «Mixi yo na din yi xeme nun a xa gine ra, n na kanyi faxama ne.»

¹² Na je ra, Isiyaga naxa xe sa na boxi ma. A to na xe xaba, a naxa a xa sansi wolixi jondon keme soto, barima Alatala bara barake sa a xa fe.

¹³ A harige xun naxa masa, a findi banna ra.

¹⁴ Yexee, si, ninge, nun konyi gbege nu na a yi ra. Na kui Filisitakae naxa Isiyaga toone.

¹⁵ Filisitakae naxa kolonyi birin nafe bende ra, Isiyaga baba Iburahima xa konyi naxee ge Iburahima xa waxati.

¹⁶ Abimeleki naxa a fala Isiyaga be, «Fo i xa keli be. I bara senbe soto dangi muxu tan na.»

¹⁷ Isiyaga naxa keli naa, a sa sabati Gerara gulunba kui.

¹⁸ Isiyaga naxa kolonyie iba, naxee nu gexi a baba waxati, Filisitakae naxee dese Iburahima faxa xanbi. A baba nu na kolonyie xili falama ki naxee, Isiyaga man naxa na xilie fala e xun ma.

¹⁹ Isiyaga xa konyie man naxa kolonyi gbete ge na gulunba yire, dulonyi fa mini a kui.

²⁰ Gerara xa xuruse demadonyie nun Isiyaga xa xuruse demadonyie naxa konje na kolonyi xa fe ra. E birin nu fa a fala e boore be, «Muxu tan nan gbe na na kolonyi ra.» Isiyaga naxa na kolonyi xili fala «sonxoe,» barima sonxoe bara bira a xa fe ra.

²¹ A xa konyie man naxa kolonyi gbete ge, sonxoe man naxa bira na fan xa fe ra. A naxa a xili fala Sitina, na nan na ki «galanbui kolonyi.»

²² Isiyaga naxa keli naa, a sa kolonyi ge yire gbete. Na kolonyi to ge, sonxoe mu bira na tan xa fe ra. A naxa a xili fala Rehoboti kolonyi, na nan na ki «makuye kolonyi,» barima a naxee, «Alatala bara won makuya bekae ra alako won ma fe xa sooneya yi boxi ma.»

²³ Isiyaga to keli menni sigafe ra Beriseeba,

²⁴ Alatala naxa mini a ma koe ra. A naxa a masen a be, «I baba Iburahima Marigi Ala lanxi n tan nan ma. I naxa gaaxu fefe ra, won tan nan a ra yire birin. N man barake sama ne i xa fe. N i bonsoe rawuyama ne n ma konyi Iburahima xa fe ra.»

²⁵ Isiyaga naxa serexebade yailan na yire, a nu fa Alatala maxandi a xili ra. A naxa sabati naa, a xa konyie man naxa kolonyi gbete ge.

²⁶ Abimeleki boore Ahusati, nun a xa soori mange Pikoli naxa keli Gerara, e siga Isiyaga yire.

²⁷ Isiyaga naxa e maxorin, «Wo faxi n yire munfe ra yi ki? Wo bara n napaaxu han wo bara n keru wo xonyi.»

²⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara a kolon Alatala xa mixi nan lanxi i ma. Muxu man bara a mapoxun, fo won xa saate tongo won boore be marakali ra.

²⁹ I rakali muxu be, i mu fama fe xone rabade muxu ra, barima muxu fan mu fe kobi yo rabaxi i ra, fo fe fanyi. Muxu man naxa i lu, i xa siga bopesa kui. Yakosi Alatala bara barake sa i ma.»

³⁰ Isiyaga naxa donse gbege yailan e be. E birin naxa e dege, e naxa e min.

³¹ Kuye to iba, e naxa e rakali e boore be. Isiyaga naxa a jungu e ma, e naxa fatan lanyi kui.

³² Na loxoε kerenyi, Isiyaga xa konyie naxa kolonyi nde xa fe dentεge sa a be e naxan gexi. E naxe, «Muxu bara ye li na kolonyi ra.»

³³ Isiyaga naxa na kolonyi xili fala Siba kolonyi, na nan falaxi «marakali.» Na nan a toxi muxu yi taa xili falama han yakosi Beriseeba, na nan falaxi «marakali kolonyi.»

³⁴ Esayu to ne tongo naani rakamali, a naxa Beeru xa di Yudita nun Elon xa di Basamati doxo. Na firinyi Xitikae nan na e ra.

³⁵ E naxa Isiyaga nun Rebeka bope rapaaxu e ma.

27

Isiyaga dubafe Yaxuba be

¹ Isiyaga nu bara ge foride, a yae nu bara raforo. A mu noma sese tode fa. A naxa a xa di singe Esayu xili, «N ma di!» Esayu naxa a ratin, «N tan nan ya!»

² Isiyaga naxa a fala a be, «I bara a to, n bara ge foride. N mu a kolon n faxama temui naxe.

³ Tanbe sase nun xali tongo, i xa siga wulai sube fende n be.

⁴ I xa na sube jin alo a rafanxi n ma ki naxe. I xa fa a ra n xon ma, alako n xa no dubade i be beenu n xa faxa.»

⁵ Na temui Rebeka tixi a tuli matixi Isiyaga ra, a naxan falaxi Esayu be. Esayu naxa siga wulai sube bunde a baba be.

⁶ Rebeka naxa a fala a xa di Yaxuba be, «N bara i baba xui me a yi woyenyi falama Esayu be,

⁷ <Sa sube bun n be, i xa a jin a fanyi ra, n xa a don. N na ge na sube donde, n dubama i be Alatala ya i beenun n xa faxa.>

⁸ Yakosi, n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. N naxan falama i be, i xa a raba.

⁹ Siga goore, i xa fa si fanyi firin na. N xa e jin a fanyi ra alo i baba wama a xon ma ki naxe.

¹⁰ N na ge na ra, i xa a xanin i baba xon ma, alako a xa duba i be beenun a xa faxa.»

¹¹ Yaxuba naxa a nga Rebeka yaabi, «Esayu fate maxabe kanyi nan a ra. N tan fate maxabe mu na n be.

¹² N baba na n masuxu, a kolonma ne Esayu xa mu a ra, n findima wule fale nan na a tan be. Beenun n xa duba soto, n fama danke nan sotoεde.»

¹³ A nga naxa a fala, «Ade, na danke xa gbilen n tan nan ma, n ma di. I naxan nabama, i tuli mati n na. Siga, i sa fa na si fanyi firinyie ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa siga, a naxa fa si fanyi firinyie ra a nga xon ma. A nga naxa na donse yailan alo a rafanxi Isiyaga ma ki naxe.

¹⁵ Na xanbi, Rebeka naxa a xa di singe Esayu xa donma tongo, donma naxan fan a xa dugie ya ma banxi kui. A naxa na ragoro Yaxuba ma, a xa di firin nde.

¹⁶ A naxa a xa di belexee nun a konyi masalaxunxi maxiri si kiri ra.

¹⁷ A naxa sube nun taami so a xa di Yaxuba yi ra, a naxan yailanxi.

¹⁸ Na temui Yaxuba naxa siga a baba yire, a a fala a be, «N baba, n tan nan ya.» A baba naxa a maxorin, «N ma di mundun lanxi i tan ma?»

¹⁹ Yaxuba naxa a baba yaabi, «Esayu nan lanxi n ma, i xa di singe. I naxan maxorinxi n ma, n bara fa a ra. Yandi, keli, i doxo, i xa n ma sube yailanxi don. Na temui i xa duba n be.»

²⁰ Isiyaga naxa a fala a xa di be, «N ma di, i yi sube toxi yi ikorexi ra di?» Yaxuba naxa a yaabi, «I Marigi Alatala nan yi fixi n ma sooneya ra.»

²¹ Isiyaga naxa a fala Yaxuba be, «N ma di, i maso n na, n xa i masuxu, alako n xa la a ra a n ma di Esayu yati nan i ra.»

²² Yaxuba naxa a maso a baba ra. Isiyaga naxa a fate masuxu. A naxa a fala, «I xui maniya Yaxuba xui ra, kono i belexe tan Esayu belexe na a ra.»

²³ Isiyaga mu no Yaxuba kolonde, barima a belexee nu maxirixi xabe ra, alo a taara Esayu na ki naxe. Na kui Isiyaga naxa duba Yaxuba be.

²⁴ Isiyaga man naxa a maxorin, «N ma di Esayu yati nan i ra?» Yaxuba naxa a yaabi, «Iyo.»

²⁵ Isiyaga naxa a fala, «Fa donse ra, i naxan yailanxi, n xa a don, n fa duba i

be.» Yaxuba naxa donse so a baba yi ra, Isiyaga naxa a don. Yaxuba naxa weni fan so a yi ra, a naxa na fan min.

²⁶ Na temui, a baba Isiyaga naxa a fala a be, «N ma di, i makore n na, i xa findigilin n ma.»

²⁷ Yaxuba naxa a maso a ra, a naxa findigilin a ma. Isiyaga naxa a xa sose xiri me. Na dangi xanbi, a naxa duba a be. A naxa a masen, «Iyo, n ma di xiri luxi ne alo Alatala barake saxi xe naxan ma.

²⁸ Ala xa xini fi i ma naxan kelima koore ma.

Ala xa boxi daxamui fi i ma.

Ala xa barake sa i xa xe ma.

Ala xa weni gbegbe fi i ma.

²⁹ Ala xa jama birin lu i sagoe.

Ala xa si birin magoro i be.

I xa findi i ngaxakerenyie xa yarerati ra.

E birin xa e magoro i be.

Mixi yo na i danka, na danke xa gbilen a kanyi ma.

Mixi yo na duba i be, Ala xa barake sa na kanyi ma.»

³⁰ Isiyaga to bara ge dubade a be, Yaxuba naxa mini. A mu bu, Yaxuba taara Esayu fan naxa so kelifa sube fende.

³¹ A fan naxa na sube yailan a fanyi ra alo a baba wama a xon ma ki naxe. A to fa a ra a baba xon, a naxa a fala a baba be, «N baba, keli, i xa dxo, i sube don n naxan yailanxi i be alako i xa duba n be.»

³² A baba Isiyaga naxa a maxarin, «Nde na i tan na?» Esayu naxa a yaabi, «Esayu nan na n na, i xa di singe.»

³³ Na fe naxa Isiyaga ifu a fanyi ra. A fate birin naxa seren a ma. A naxa a fala a be, «Konon de tan faxi sube yailanxi ra n be, n naxan donxi yakosi beenun i tan xa so be yi ki? N bara duba na kanyi be. A tan nan fama barake sotode.»

³⁴ Esayu to a baba xa masenyi me, a boje naxa mini, a naxa sonxoe gbegbe rate. A naxa a baba mayandi, «N baba, duba n fan be.»

³⁵ Isiyaga naxa a yaabi, «I xunya bara n madaxu. N bara ge dubade a tan nan be.»

³⁶ Esayu naxa a fala, «A xili yati na a xun ma, Yaxuba, <mixi mayanfe>. A sanmaya firin nan ya a n mayanfama. A bara n ma foripa tide tongo. Yakosi a bara

n ma dube fan soto.» Esayu man naxa a maxarin, «Dube yo mu na i yi ra sonon, i lan i xa naxan naba n tan be?»

³⁷ Isiyaga naxa a masen Esayu be, «N bara a tan findi i xunyi ra, n man bara a ngaxakerenyi birin so a yi ra e xa lu a bun ma. N bara barake gbegbe fi a ma, a nun weni fanyi. N ma di, n noma munse rabade i tan be?»

³⁸ Esayu naxa a fala a baba be, «Dube keren peti nan na i yi ra? N baba, duba n tan fan be.» A naxa wa a xui itexi ra.

³⁹ A baba Isiyaga naxa a yaabi, «A kolon, i mu fama boxi daxamui sotode, a nun xini naxan kelima koore ma.

⁴⁰ I baloma i xa santidegema nan xun na. I fama walide i xunya xa noe nan bun ma, konon yare i fama i yete sotode.

A na noe naxan sa i ma, i tondima ne a ra.»

⁴¹ Esayu nu a xunya Yaxuba rafenfe gere ra, a xa dube sotofe xa fe ra e baba ra. Esayu naxa a fala a boje ma, «N baba xa jonfe na ba a ra temui naxe, n Yaxuba faxama ne.»

⁴² Rebeka to bara a xa di singe Esayu xa nate tongoxi kolon, a naxa a xa di firin de Yaxuba xili. A naxa a fala a be, «I bara a to, i taara Esayu wama a gbejoxofe i ma, a xa i faxa.

⁴³ Yakosi n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. Keli be, i xa siga Xarani, n taara Laban xonyi. I xa sa lu naa.

⁴⁴ I xa lu a xonyi yi saxanyi han beemanu i taara boje fama gorode temui naxe.

⁴⁵ I taara boje na goro i ma temui naxan ma, a na neemu i raba foxi ra, na temui n nan junguma i xa fa. N mu wama ganfe wo firinyi birin na loxoe keren.»

⁴⁶ Rebeka naxa a fala Isiyaga be, «N boje bara rapaaxu n ma Xiti xa di ginee xa fe ra. Xa a sa li Yaxuba fan gine tongo e ya ma yi boxi ma, na temui tide yo mu na n tan ma fe ma sonon.»

28

Yaxuba sigafe Laban xonyi

¹ Isiyaga naxa Yaxuba xili, a duba a be. A naxa a yamari, «I naxa gine dxo de naxan findi Kanaanka ra.

² Keli, i xa siga Padan Arami, i nga baba Betuweli xonyi. Menni i xa i nga taara Laban xa di gine nde doxo.

³ Ala Senbe Kanyi xa barake sa i xa fe, a xa di gbegbe fi i ma, a xa i findi si gbegbe benba ra.

⁴ Ala xa barake sa i xa fe, a nun i bonsoe, alo a laayidixi Iburahima be ki naxe, alako yi boxi xa findi i gbe ra, i saxanyi rabafe dennaxe,

Ala boxi naxan fi Iburahima ma.»

⁵ Na kui Isiyaga naxa Yaxuba xee Padan Arami boxi ma Betuweli Aramika xa di Laban xonyi. Laban findixi Rebeka taara nan na, Yaxuba nun Esayu nga.

⁶ Esayu naxa a kolon a baba bara duba Yaxuba be, a xee fe Padan Arami a xa menni gine doxo. A man naxa kolon soto a ma, a baba bara Yaxuba yamari a naxa Kanaan gine doxo,

⁷ Yaxuba fan bara a baba nun a nga xui ratinme sigafe ra Padan Arami.

⁸ Na kui Esayu naxa a fahaamu Kanaan gine mu rafan a baba Isiyaga ma.

⁹ Na na a ra a naxa siga Iburahima xa di Sumayila yire, a sa na xa di gine Mahalata doxo, naxan findixi Nebayoti xunya ra.

¹⁰ Yaxuba naxa keli Beriseeba sigafe ra Xarani.

¹¹ Koe to so a ra kira i, a naxa a sa yire nde, a geme findi a xa xunsase ra.

¹² Koe ra a naxa xiye sa, same tixi boxi fari a xunyi sa doxoxi koore ra. Ala xa malekee nu tefe same kon na, e man nu goro.

¹³ Alatala nu tixi same fuge ra. A naxa a masen Yaxuba be, «N tan nan na i tanun Iburahima nun i baba Isiyaga Marigi Alatala ra. I saxi boxi naxan fari yi ki, n a fima ne i tan nun i bonsoe ma.

¹⁴ I bonsoe fama ne wuyade alo xube. Wo xa boxi fama ne gbode kelife sogetede ma a sa doxo sogegode ra, keli koola ma sa doxo yirefanyi ra. N fama heeri fide si birin ma i tan nun i bonsoe saabui ra.

¹⁵ I siga dede, won birin na a ra. N i kantama yire birin. N man i ragbilenma ne yi boxi ma. N mu i raboloma fefe ma. N nan n ma laayidi birin nakamalima ne i be.»

¹⁶ Yaxuba to xunu, a naxa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala na be, konso singe n mu nu a kolonxi.»

¹⁷ A naxa gaaxu, a fa a fala, «Yire magaaxuxi nan na be ra. Be findixi Ala xa banxi naade nan na, sigafe ra koore ma.»

¹⁸ Yaxuba to keli subaxe ma, a naxa na geme tongo a xunyi nu saxi naxan ma. A naxa a rakeli, a a ti tonxuma ra, a naxa ture maso geme xunyi ma.

¹⁹ A naxa na yire xili sa Beteli, «Ala xa banxi.» Beenun na xa raba, na yire xili nu falama ne Lusi.

²⁰ Yaxuba naxa laayidi tongo Ala be a falafe ra, «Xa Ala n kantama kira xon ma, a fa donse nun sose fi n ma,

²¹ n gbilen bonesa kui n baba xonyi, na temui n Alatala nan findima n Marigi Ala ra.

²² N bara yi geme ti be tonxuma ra, yi yire xa findi Ala batude ra. Alatala, i harige naxan birin fima n ma, n farile bama ne a ra, n na fi i ma.»

29

Yaxuba futi xirife

¹ Na dangi xanbi Yaxuba naxa a xa biyaasi de idoxo. A to boxi li naxan na sogetede,

² a naxa kolonyi nde to wula i. Yexee nun si goore saxan nu malanxi na kolonyi fe ma, konso geme xungbe nan nu kolonyi de makotoxi.

³ E nu darixi naxan na, xuruse birin na malan na yire, xuruse demadonyie na kolonyi derakote geme mapindiginma, a ba naa. Xuruse na ge ye minde, xuruse demadonyie man nu geme ragbilenma kolonyi de ra.

⁴ Yaxuba naxa xuruse demadonyie maxarin, «N ngaxakerenyie, wo kelixi minden yi ki?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Xarani ne.»

⁵ A naxa e maxarin, «Wo Laban kolon, Naxori xa di xeme?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu a kolon.»

⁶ A naxa e maxarin, «Tana mu na a ma?» E naxa a yaabi, «Sese mu a toxi. A xa di gine Raxele nan fafe na ki e nun xurusee ra.»

⁷ A naxa a fala e be, «Won na yanyi ne yi ki. Xurusee malan temui mu yi ki. Wo ye fi xurusee ma mafuren, wo man xa gbilen e ra e demadonde.»

⁸ E naxa a yaabi, «Muxu mu noma fefe yo rabade yi ki, fo xurusee birin na malan. Na temui, muxu fa yi gema ba kolonyi de ra naxan a makotoxi, muxu ye fi xurusee birin ma.»

⁹ Yaxuba to nu na woyenfe e be, Raxelee fan naxa fa a baba xa xurusee ra, barima xurusee demadonyi nan nu lanxi a fan ma.

¹⁰ Yaxuba to Raxelee to fa ra, Yaxuba nga taara Laban xa di gine, a nun a xa xurusee, a naxa a maso kolonyi ra. A naxa gema ba kolonyi de ra, a naxa ye fi Laban xa xurusee birin ma.

¹¹ Yaxuba naxa Raxelee xebu sunbui ra, a nu wa a xui itexi ra.

¹² A naxa a fala Raxelee be, «I baba xunya xa di nan lanxi n ma, Rebeka xa di xeme.»

Raxelee to na me, a naxa a gi rakee, a sa na tagi raba a baba be.

¹³ Laban to bara a xunya ginema xa di Yaxuba xa fe me, a naxa siga a sa a ralan. A naxa findigilin a ma, a a xanin banxi. Yaxuba naxa dentegge sa Laban be.

¹⁴ Laban naxa a fala a be, «Won birin wuli keren fase keren.» Yaxuba naxa kike keren naba Laban xonyi.

¹⁵ Na loxe Laban naxa a fala Yaxuba be, «N ma mamadi nan lanxi i ma, konso seriye yo mu a falaxi i xa wali n be a fa lu n mu i sare fi. A fala n be, a lanma n xa i sare fi naxan na.»

¹⁶ Na temui di gine firin nan nu na Laban yi ra. A xa di gine singe xili ne Leya, a firin nde Raxelee.

¹⁷ Leya ya nu xurun, konso Raxelee tan gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

¹⁸ Raxelee nan nu rafan Yaxuba ma ki fanyi ra. A naxa a fala Laban be, «N je solofere nan walima i be, alako i xa i xa di gine firin nde Raxelee fi n ma.»

¹⁹ Laban naxa a yaabi, «Beenun n xa n ma di fi mixi gbete ma, n lan n xa a fi i tan nan ma. Lu n xonyi be.»

²⁰ Yaxuba naxa je solofere wali raba Laban yi ra Raxelee xa fe ra. Konso na je solofere lu ne a be alo xi solofere gbansan, barima Raxelee nu rafanxi a ma ki fanyi ra.

²¹ Na je solofere dangi xanbi, Yaxuba naxa a fala Laban be, «N ma kere tongoxi bara kamali. N ma gine so n yi ra fa, n xa a findi n yete ra.»

²² Laban naxa mennika birin xili, e xa fa e dege, e xa jalexinyi xulunyi raba.

²³ Nunmare ra, a naxa a xa di gine singe Leya tongo, a naxa a xanin Yaxuba xon ma. Yaxuba naxa a findi a yete ra.

²⁴ Laban naxa Silipa so a xa di Leya yi ra, a xa findi a xa konyi ra.

²⁵ Kuye to iba, Yaxuba naxa a to Leya na a ra. A naxa a fala Laban be, «I munse rabaxi n na yi ki? N mu walixi i be Raxelee xa fe xa ra? I n yanfaxi munfe ra?»

²⁶ Laban naxa a yaabi, «Muxu tan ma naamunyi mu tinma a ra di gine firin nde xa doxo xeme taa, a singe mu xeme sotoxi.

²⁷ Yi loxoxunyi raba sinden wo nun Leya. Xa i man je solofere wali raba n be, n nan n ma di gine firin nde fan fima ne i ma, a findi i xa gine ra.»

²⁸ Yaxuba naxa na raba. E nun Leya to loxoxunyi raba yire keren, Laban naxa Raxelee fan fi a ma,

²⁹ a Bila so Raxelee yi ra a xa findi a xa konyi ra.

³⁰ Yaxuba naxa Raxelee findi a yete ra, a a xanu dangife Leya ra. Na dangi xanbi a man naxa je solofere wali raba Laban be.

³¹ Alatala to bara a to Leya mu gexi rafande Yaxuba ma alo Raxelee, a naxa Leya findi dibari ra, a Raxelee findi dibaritare ra.

³² Leya naxa tege, a di xeme bari. A naxa na di xili sa Ruben, a falafe ra, «Alatala bara n ma yaagi to. Yakosi n fa rafanma ne n ma xeme ma.»

³³ A man naxa tege di firin nde ma. A to na di bari, a naxa a fala, «Alatala fan yati a kolon, n mu rafan n ma xeme ma. Na nan a toxi a yi di firin nde fan fixi n ma.» A naxa na di xili sa Simeyon.

³⁴ A man naxa tege di saxan nde ma. A to a bari, a man naxa a fala, «Yi biyaasi, fo n xa rafan ne n ma xeme ma sonon, barima n bara di saxan soto a be.» Na nan a to, a naxa na di xili sa Lewi.

³⁵ A naxa tege di naani nde ma. A to na fan bari, a naxa a fala, «Yi biyaasi n

Alatala tantuma ne.» A naxa na di xili sa Yuda. A xa di barife dan na di naani nan ma.

30

Yaxuba di sotofe

¹ Raxele to bara a to, a mu fa di barife, a naxa a taara tɔɔne. A naxa a fala Yaxuba be, «Di fi n fan ma, xa na mu a ra n faxama ne.»

² Yaxuba naxa xɔnɔ a xa wɔyenyi ma. A naxa a fala a be, «I tan a marɔxunxi ne a Ala na n tan nan na? Ala na a niyaxi i mu di barife!»

³ Raxele naxa a yaabi, «N ma konyi gine Bila tongo, alako a xa di bari n be. A xa findi n ma saabui ra di barife ra.»

⁴ Raxele naxa a xa konyi gine tongo, a a so a xa xeme Yaxuba yi ra. E to kafu,

⁵ Bila naxa tɛge, a naxa di xeme bari Yaxuba be.

⁶ Raxele naxa a fala, «Ala bara n ma kiiti sa. A bara n ma wɔyenyi me. Na nan a toxi a di fixi n ma.» A naxa na di xili sa Dana.

⁷ Raxele xa konyi gine Bila man naxa tɛge. A naxa di xeme firin nde bari Yaxuba be.

⁸ Raxele naxa a fala, «Ala bara n mali kate birin na alako n xa xun nakeli soto n taara ginema xun ma.» A naxa a xa di xili sa Nafatali.

⁹ Leya to bara a kolon a mu di barima fa, a naxa a xa konyi gine Silipa tongo, a naxa a so Yaxuba yi ra a xa findi a xa gine ra.

¹⁰ Silipa naxa di xeme bari Yaxuba be.

¹¹ Leya naxa a fala, «Heeri bara fa n ma.» A naxa na di xili sa Gadi.

¹² Silipa naxa di firin nde soto Yaxuba be.

¹³ Leya naxa a fala, «N bara jɛlexin. Yakosi, gine birin bara a kolon n bara heeri gbege soto.» A naxa a xili sa Aseri.

¹⁴ Mengi xaba temui to bara a li, Ruben naxa siga xe ma. A naxa bogise nde li naa, naxan xili marafanyi bogise. A naxa fa a ra a nga xɔn. Na nan lan Raxele naxa a fala Leya be, «N bara i maxandi, i xa i xa di xa marafanyi bogise ndee fi n ma.»

¹⁵ Leya naxa a yaabi, «I bara n ma xeme ba n yi ra. Na mu i wasaxi? I man waxi n ma di xa marafanyi bogise nan fan

tongofe?» Raxele naxa a fala, «To kɔe ra, wo nun Yaxuba nan fama xide i xa di xa marafanyi bogise jɔxɔe ra.»

¹⁶ Yaxuba to so nunmare ra kelife xe ma, Leya naxa a ralan. A naxa a fala a be, «I xima n tan nan xɔn ma to kɔe ra. N bara to kɔe sare fi n ma di xa marafanyi bogise ra.» A tan nun Yaxuba naxa kafu na kɔe ra.

¹⁷ Ala naxa Leya xa maxandi tongo, a naxa tɛge. Na naxa findi a xa di suuli nde ra Yaxuba be.

¹⁸ A naxa a fala, «Ala bara n sare fi n ma konyi gine sofe ra n ma xeme yi.» A naxa a xa di xili sa Isakari.

¹⁹ Leya man naxa tɛge di senni nde ma. A naxa na di bari Yaxuba be.

²⁰ Leya naxa a fala, «Ala bara n ki. Yi biyaasi n ma xeme n binyama ne, barima n bara di senni bari a be.» A naxa na di xili sa Sabulon.

²¹ Na xanbi a man naxa di gine bari. A naxa a xili sa Dina.

²² Na temui Ala naxa a jɛngi rasiga Raxele xa fe xɔn. A naxa a xa kɔntɔfili me, a a findi di bari ra.

²³ Raxele naxa tɛge, a naxa di bari. A naxa a fala, «Ala bara n namini n ma yaagi kui.»

²⁴ A naxa na di xili sa Yusufu. Na xili yati nan findixi a xa maxandi ra, fa a falafe, «Alatala man xa di xeme gbete fan fi n ma.»

Yaxuba nun Laban fatanfe

²⁵ Raxele to Yusufu bari, Yaxuba naxa a fala Laban be, «A lu n xa gbilen n ma bɔxi ma.

²⁶ A lu n xa n ma ginɛe xanin a nun n ma die, n walixi i be naxee xa fe ra. I a kolon n wali naxan xasabi rabaxi i be.»

²⁷ Laban naxa a fala a be, «Yandi, xa n nafan i ma, i xa dije, i xa lu be. N bara a kolon sematɔe saabui ra, Alatala barake saxi n ma i tan nan xa fe ra.

²⁸ A fala n be i wama wali sare naxan xɔn. N na fima ne i ma.»

²⁹ Yaxuba naxa a fala a be, «I tan yete yati a kolon n walixi i be ki naxe han i xa goore bara findi a ra. Na saabui kelixi n tan nan ma.

³⁰ Dondoronti nan nu na i yi ra beenu n xa fa, a gbege bara sa a xun ma. Alatala bara barake sa i xa fe kabi n naxa so i

xonyi. Yakosi, i mu a luma n xa wali nde raba n ma denbaya fan be?»

³¹ Laban naxa a maxorin, «A lan n xa yeri fi i ma?» Yaxuba naxa a yaabi, «I naxa sese fi n ma. Xa i bara tin fe ra n naxan falaxi i be i xa a raba, n fan bara tin n jengi safe ra i xa goore xon ma.

³² N sigama to, n xa i xa xuruse birin mato. Yexee nun si makatunxi birin ti seeti keran, a nun naxee birin nafooroxi. N masundi findima nee nan na.

³³ N ma tinxinyi fama makenende i fama xuruse matode temui naxe. Si naxee birin mu makatunxi nun yexee yore birin naxee mu fooro, nee bara findi mujere ra n mabiri.»

³⁴ Laban naxa a fala, «N bara tin na ra. I naxan falaxi na ki, won bara lan na ma.»

³⁵ Na loxoe Laban naxa si xemee nun ginnee mayegeti, sarinyi saxi naxee ma a nun naxee makatunxi. A man naxa yexee rafooroxi mayegeti. A naxa na xuruse birin so a xa die yi ra.

³⁶ Na xanbi a naxa nee xanin yire xi saxan jere rabama dennaxe kira xon e nun Yaxuba tagi. Yaxuba nu fa Laban xa xuruse donxoe demadon.

³⁷ Na temui Yaxuba naxa wuri bili mooli saxan salonyi xinde gira. A naxa e kobolee ba e ma yire nde alako sarinyi fiixe xa makenen.

³⁸ A naxa e sa xurusee ye minde alako xuruse xa e yae ti e ra e ye minma temui naxe. Xurusee na siga ye minde, xuruse xemee xa te xuruse ginnee ma salonyie ya i.

³⁹ Na nan a toxi, na xurusee naxa die bari, sarinyie nun katunyie na e ma.

⁴⁰ Yaxuba naxa na xuruse yore sa e xati ma, konoo booree ti Laban xa xurusee ya ra sarinyi na naxee ma, a nun naxee mafooroxi. Na ki a goore firin nan yailanxi. A mu tin a gbe xa lu Laban xa xurusee ya ma.

⁴¹ Xuruse senbemaie nu tema ginemaie ma temui naxe, Yaxuba naxa na salonyi mooli sa xuruse ye minde alako e xa te ginnee ma salonyie ya i.

⁴² Yaxuba mu nu na wali rabama xuruse xurie ra. Na nan a niyaxi xuruse xurie naxa findi Laban gbe ra, a senbemaie naxa findi Yaxuba gbe ra.

⁴³ Na kui Yaxuba bara findi bannamixi belebele ra. Xurusee, konyie, joxomee, nun sofale gbegbe bara lu a yi ra.

31

Yaxuba sigafe Kanaan

¹ Na temui Yaxuba nu bara Laban xa di xemee xui me e naxan falama, «Se naxan birin findixi won baba gbe ra, Yaxuba bara a birin tongo. Na nan a toxi a bara findi banna mixi ra.»

² Yaxuba yati naxa a kolon, a mu rafan Laban ma sonon alo singe.

³ Alatala naxa a masen Yaxuba be, «Gbilan i babae nun i baribooree xa boxi ma i kelixi dennaxe. Won birin na a ra.»

⁴ Yaxuba naxa Raxele nun Leya xili. E nu na a xa xurusee demadonfe.

⁵ A naxa a fala e be, «N bara a kolon n mu rafan wo baba ma alo singe, konoo n baba Marigi Alatala bara hinne n na.

⁶ Wo a kolon yati n bara wali wo baba be n senbe ra.

⁷ A bara n madaxu n wali sare masarafe doxo fu ra, konoo Ala mu tin a xa fe jaaaxi raba n na.

⁸ Xa wo baba fa a fala, «Katunyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima naxee makatunxi. Xa wo baba fa a fala, «Sarinyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima sarinyi na naxee ma.

⁹ Ala bara wo baba xa xurusee ba a yi ra, a naxa e fi n tan ma.»

¹⁰ «Yi xurusee nu tema e boore ma temui naxe, n bara a to xiye kui, xuruse xemee naxee texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e birin ma.

¹¹ N ma xiye kui, Ala xa maleke naxa n xili, «Yaxuba». N naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² A naxa a masen, «I ya rakeli, i xa a mato. Xuruse xemee naxee birin texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e ma, barima Laban naxan birin nabaxi i ra, n na toxi.

¹³ N tan nan na Ala ra naxan mini i ma Beteli, i gemee tixi tonxuma ra dennaxe. Menni i bara laayidi tongo n be. Yakosi, keli yi boxi ma. I xa siga boxi ma i barixi dennaxe.»

14 Raxele nun Leya naxa Yaxuba yaabi, «Muxu baba mu ke yo luxi muxu tan be.

15 Xɔɛ xa mu na muxu ra muxu baba xɔnyi? A bara muxu mati, a man bara muxu xa kɔbiri fan don.

16 Ala harige naxan birin baxi muxu baba yi ra, a gbilenma ne muxu ma a nun muxu xa die. Yakɔsi Ala fe naxan birin masenxi i be, na birin naba.»

17 Yaxuba naxa a xa ginɛe nun a xa die baki ɲɔxɔmɛe fari.

18 A naxa a xa xuruse nun a harige birin xanin, a naxan sɔto Padan Arami sigafe ra a baba Isiyaga xɔnyi Kanaan bɔxi ma.

19 Laban to siga a xa xurusee xabe maxabade e ma, Raxele nu bara a xa kuyee mupa.

20 Yaxuba fan Laban Aramika mayanfa ne, barima a siga ne a mu ɲungui rabira a ma.

21 Yaxuba naxa a gi, a nun se naxan birin findi a gbe ra. A to dangi Efirati xure ra, a naxa siga Galadi geya mabiri.

22 A xi saxan lɔxɔe, mixi nde naxa a fala Laban be a Yaxuba bara a gi.

23 Laban naxa a ngaxakerenyie tongo, e naxa mini Yaxuba fende xi solofere bun ma. E naxa a li Galadi geya biri ra.

24 Kɔnɔ kɔe ra, Ala naxa mini Laban Aramika ma xiye kui. A naxa a masen a be, «I yete ratanga fe mɔoli birin falafe ra Yaxuba be.»

25 Laban naxa Yaxuba li, a xa kiri banxi italaxi geya yire Galadi bɔxi ma. Laban nun a ngaxakerenyie fan naxa e gbe itala menni ne.

26 Laban naxa a fala Yaxuba be, «I munse rabaxi yi ki? Munfe ra i n mayanfaxi, i fa n ma die xanin alɔ geelimanie?»

27 I gixi nɔxunyi kui munfe ra? I bara yanfanteya niya n na. I mu i ɲungui rabira n ma. Xa i n nakolon nu, n xulunyi nan tima i be, n i ti kira ra ɲelɛxinyi kui boote nun kɔra xui ra.

28 Kɔnɔ i tan mu tinxi yati n xa n ma die nun n ma mamadie sunbu. Xaxili fanyu mu na ki.

29 N nɔma fe kobi rabade wo ra, kɔnɔ i baba Marigi Alatala bara a masen n be to kɔe ra, «I yete ratanga fe mɔoli birin falafe ra Yaxuba be.»

30 Kɔnɔ i to gbataxi sigafe ra i baba xɔnyi, i n ma alae tan xaninxi i xun ma munfe ra?»

31 Yaxuba naxa Laban yaabi, «N mu n ɲungu i ma, barima n gaaxu ne i fa i xa di ginɛe bafe n yi ra.

32 Kɔnɔ i na i xa alae to n ma mixi yo yi ra, n na kanyi faxama ne. I xa n ma kote birin mato won ngaxakerenyie ya xɔri. Naxan birin findixi i gbe ra, i xa a xanin.» Yaxuba mu nu a maɲɔxunma a Raxele nan a baba xa kuyee tongoxi.

33 Laban naxa Yaxuba xa kiri banxi kui mato. A man naxa Leya xɔnyi, Leya xa konyi xɔnyi, nun Raxele xa konyi xɔnyi mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo to naa. A to mini e xɔnyi, a naxa so Raxele xa kiri banxi kui.

34 Raxele yati nan yi kuyee tongo. A nu bara e nɔxun dɔxɔse bun ma naxan sama ɲɔxɔmɛe fari, a fa dɔxɔ a fari. Laban naxa kiri banxi kui mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo toxi naa.

35 Raxele naxa a fala a baba be, «N baba i naxa xɔnɔ n ma de, i na to n mu kelixi n ti. N na kike wali ne.» Laban fenyi mɔoli birin ti ne, kɔnɔ a mu kuyee to.

36 Yaxuba naxa xɔnɔ, a naxa wɔyen xɔne fala Laban be. A naxe, «N gbaloe mundun nabaxi, n seriye mundun kanaxi naxan a niyama i xa mini n fende yi mɔoli ra?»

37 I bara n ma kote birin kui mato. I gbe see mundun toxi e kui? A masen n be n ngaxakerenyie ya xɔri a nun i fan ngaxakerenyie ya xɔri alako e xa won makiiti.

38 N ɲe mɔxɔɲen nan nabaxi i xɔnyi, kɔnɔ i xa yete nun si keren mu di barixi n yi ra a fa faxa. N man mu i xa xuruse kontonyi yo donxi.

39 N mu faxi xuruse ra i xɔn ma wulai subee naxan faxaxi. Xuruse naxee mupaxi kɔe nun yanyi ra, n tan nan na kote birin tongoxi n yete ra. I nu na birin maxɔrinma n tan nan ma.

40 Yanyi ra kuyefure naxa n tɔɔɔ, kɔe ra xinbeli naxa n tɔɔɔ, han n mu nu nɔma xide a fanyi ra.

41 N bara ɲe mɔxɔɲen naba i yi ra. N ɲe fu nun naani walixi ne alako n xa i xa di gine firinyie dɔxɔ. N man naxa ɲe senni

fan sa a fari i xa gōore kantafe ra. Kōno i bara n sare masara dōxo fu.

⁴² Xa n tanun Iburahima Marigi Ala mu n mali nu, Ala naxan nu n baba Isiyaga raserenma, n sigama n belexe igeli nan na nu. Kōno Ala bara n ma marayaagi to, a bara n ma tōore kolon. Yi kōe dangixi a bara n ma kiiti sa.»

⁴³ Laban naxa Yaxuba yaabi, «I xa ginēe nan lanxi n ma die ma, e xa die, won ma die nan e ra. Yi xurusee n gbe na e ra, i se naxan birin toxi yi ki, n tan nan gbe e ra. Kōno to xanbi, n nōma munse rabade n ma die nun n ma mamadie be?»

⁴⁴ Yakōsi, won xa saata. Seede xa lu won tagi.»

⁴⁵ Yaxuba naxa gemē tongo, a naxa a ti saate tōnxuma ra.

⁴⁶ A naxa a fala a ngaxakerenyie be e fan xa gemēe matongo. E naxa e matongo, e e malan yire keren. E naxa e dege na gemē kotoxi sēeti ma.

⁴⁷ Laban naxa na yire xili fala Yegara Sahaduta. Yi xili nan falaxi «koto seede» Arami xui ra. Yaxuba naxa na xili fala Galede. Yi xili nan falaxi «koto seede» Isirayila xui ra.

⁴⁸ Laban naxa a fala, «Yi gemē kotoxi naxan yi ki, a findixi seede nan na i tan nun n tan tagi.» Na nan a toxi be xili falaxi Galede, «seede gemē kotoxi.»

⁴⁹ Misipa xili fan saxi na yire nan xun. Na xili nan falaxi «jengi sa yire,» barima Laban a fala menni ne, «Alatala xa a jengi sa won tan firinyi xa fe xōn ma, hali won fatan xanbi.

⁵⁰ Xa i n ma die tōoro, xa na mu a ra i ginēe gbete dōxo, i xa ratu a ma a Ala nan findixi seede ra won tagi, adamadi xa mu a ra.»

⁵¹ Na xanbi Laban naxa a fala Yaxuba be, «I ya ti yi gemē kotoxi ra. Yi tōnxuma gemē mato n naxan tixi won tagi.

⁵² Yi gemē kotoxi nun yi tōnxuma gemē findixi seede nan na. N mu lan n xa dangi be ra i xa fe jaaxi ra n furi kui. I fan mu lan i xa dangi yi gemē kotoxi nun yi tōnxuma gemē ra n ma fe jaaxi ra i furi kui.

⁵³ Iburahima Marigi Ala nun Naxori Marigi Ala xa findi won tan firinyi maki- itima ra.» Na temui Yaxuba naxa a yete

rakali Ala ra, a baba Isiyaga gaaxuxi naxan ya ra.

⁵⁴ Yaxuba naxa serexe ba geya yire. A naxa a ngaxakerenyi birin xili e xa e dege. E to ge e degede, e naxa xi menni na kōe ra.

32

Yaxuba sigafe Esayu yire

¹ Laban to keli subaxe ma, a naxa findigilin a xa die nun a xa mamadie ma. A naxa duba e be. Na xanbi, Laban naxa gbilen a xōnyi.

² Yaxuba to nu sigafe kira xōn, Ala xa malekee naxa mini a ma. A to bara e to, a naxa a fala, «Ala xa yonkinde nan yi ki.»

³ A naxa yi yire xili sa Maxanayimi.

⁴ Yaxuba naxa xerae xee a taara Esayu xōn ma Edon daaxa, Seyiri bōxi ma.

⁵ A naxa a fala e be, «Wo yi nan falama n marigi Esayu be, «I xa konyi di Yaxuba naxe, N bara bu Laban xōnyi han ya.

⁶ Ningee, sofalee, yexee, nun sie nan n yi ra. Konyi xemee nun konyi ginēe fan nan n yi ra. N marigi, n xerae xeexi ne i xōn ma alako i xa dije n be.»

⁷ Na xerae to gbilen, e naxa a fala Yaxuba be, «Muxu bara i taara Esayu to. A na fafe i yire, a nun gbangbalanyi mixi kemē naani.»

⁸ Na masenyi naxa Yaxuba bōje ramini. Nama naxan nu a fōxo ra, a naxa e itaxun dōxo firin. A naxa yexee nun sie itaxun dōxo firin, a nun ningee nun jōxōmēe.

⁹ A naxa a fala, «Xa Esayu pama keren gere, pama boore xa nō a gide.»

¹⁰ Na xanbi Yaxuba naxa Ala maxandi, «N tanun Iburahima Marigi Ala, n baba Isiyaga Marigi Alatala, i a fala ne n be, «Gbilen i xa bōxi ma, i ngaxakerenyie yire. I na siga, n fe fanyi rabama ne i be.»

¹¹ Kōno yakōsi n Marigi, n tan xurun yi fe sotofe ma i naxan nagirixi n ma. I bara i xui rasabati n tan be i xa konyi. N ma yisuxuwuri gbansan nan nu suxuxi n yi ra n Yuruden igirima temui naxe, kōno yakōsi muxu nun pama firin nan gbilenfe.

¹² N natanga n taara Esayu ma, barima n bara gaaxu a ya ra. N gaaxuxi ne a naxa fa n faxa, n tan nun dingee nun e xa die.

13 I bara a masen n be, <N fe fanyi rabama ne i be. N i bonsɔe rawuyama ne alo meyenyi naxan konti mu noma kolonde baa de ra.>>

14 Yaxuba naxa kɔe radangi na yire. A naxa sanbase fanyi mayegeti a harige birin ya ma a naxan fima a taara Esayu ma:

15 Si keme firin, si kontonyi mɔxɔɔn, yexee keme firin, yexee kontonyi mɔxɔɔn,

16 ɲɔxɔme gine tongo saxan, e xa die, ninge tongo naani, tuura fu, sofale gine mɔxɔɔn, a nun sofale xeme fu.

17 A naxa yi xurusee itaxun, a nde so a xa konye yi ra. A naxa a fala e be, «Wo dangi yare. Wo xa naaninyi lu gɔɔre tagi.»

18 A naxa a fala a xa konyi singe be, «Wo nun n taara Esayu na naralan, a fama i maxorinde, <Wo nun nde a ra? I na sigafe minden? Nde gbe na yi xurusee ra naxee tixi i ya ra yi ki?>

19 I fama ne a yaabide, <N marigi Esayu, i xa konyi Yaxuba nan gbe na e ra. A i sanbaxi yee nan na. A fan na n xanbi ra.>>

20 A naxa na masenyi ti a firin nde fan be, a nun a saxan nde, a nun mixi naxee birin biraxi xurusee fɔxɔ ra. «Wo nun Esayu na naralan temui naxe, wo xa na masenyi ti a be.

21 Wo xa a fala, <I xa konyi Yaxuba na fafe muxu xanbi ra.>> Na kui Yaxuba nu na a maɲɔxunfe, «Yakosi, n a bɔɲe magoroma yi sanbasee nan na. Na temui, a na n to, temunde a noma ne n nasenede.»

22 Yaxuba xa sanbasee naxa ti a ya ra, a tan naxa kɔe radangi yonkinde kui.

23 Kɔe kui, Yaxuba naxa keli. A naxa a xa gine firinyie tongo, e xa konyi firinyie, a nun a xa di fu nun kerenyi. E naxa Yaboko igiri.

24 A naxa e ragiri Yaboko xure a nun se naxan birin na a yi ra.

25 A naxa lu menni a keren. Na temui, xeme nde naxa mini a ma, e naxa gere han kuye iba temui.

26 Na xeme to bara a to a mu noma nola sɔtɔde Yaxuba ma e xa gere kui, a naxa a garin a tɔnxɔnyi ma. A tɔnxɔnyi naxa te a kui.

27 Xeme naxa a fala, «A lu n xa siga, ba kuye bara iba.» Yaxuba naxa a fala, «N mu i beɲinma, fo i duba n be.»

28 Xeme naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «Yaxuba.»

29 Xeme naxa a fala, «I xili mu falama sɔnɔn Yaxuba. A fa falama ne kɔre Isirayila, ba wo nun Ala nan gerexi, wo nun mixie fan bara gere. I tan bara no e ra.»

30 Yaxuba naxa maxorinyi ti, «I xili di?» Xeme naxa a fala, «Munfe ra i n maxorinma n xili ma?» Na xanbi, a naxa duba Yaxuba be.

31 Yaxuba naxa na yire xili Peniyeli, barima a naxe, «N Ala toxi ne n ya i, kɔnɔ n tan nan man ɲengife yi ki.»

32 Soge tema temui naxe, Yaxuba nu bara dangi Peniyeli ra, a goroma a seeti ma.

33 Na nan a toxi han yakosi Isirayilakae mu laare donma naxan na tɔnxɔnyi ma, barima Ala Yaxuba masɔtoxi a tɔnxɔn laare nan ma.

33

Yaxuba nun Esayu xa lanyi

1 Yaxuba to Esayu to fa ra e nun xeme mixi keme naani, a naxa a xa die itaxun Leya nun Raxele ma, a nun e xa konyi gine firinyie.

2 A naxa konyi gine firinyie ti yare, e nun e xa die. Nee xanbi ra, Leya fan naxa ti nun a xa die. Raxele nun Yusufu naxa lu dɔnxɔe ra.

3 Yaxuba tan naxa siga yare. A to makore a taara ra, a naxa a igoro boxi ma sanya solofere.

4 Na nan lan Esayu naxa a gi a sa Yaxuba ralan. A naxa findigilin a ma, a fa a masunbu. E birin nu fa wa ra.

5 Esayu to bara ginee nun dime to, a naxa maxorinyi ti, «Nde yee ra naxee biraxi i fɔxɔ ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «Ala di naxee fixi i xa konyi di ma a xa marafanyi saabui ra.»

6 Na kui Leya nun Raxele xa konyi ginee naxa e maso Esayu ra, e nun e xa die, e fa e igoro boxi ma.

7 Leya nun a xa die fan naxa e maso, e naxa e igoro boxi ma. Na xanbi Yusufu

nun Raxele naxa e maso Esayu ra, e igoro bɔxi ma.

⁸ Esayu naxa Yaxuba maxɔrin, «I munse rabama yi xuruse birin na, n naralanxi naxee ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «N wama ne i tan naxan na n marigi ra, i xa n nafan.»

⁹ Esayu naxa a fala, «N xunya, harige gbegebe na n fan yi ra. I gbe ragata.»

¹⁰ Yaxuba naxa a yaabi, «Ade, n bara i maxandi. Xa i bara n nafan, n i sanbaxi se naxee birin na, i xa e rasuxu. Won tan firinyi xa maralanyi luxi ne n be alo muxu nun Ala nan luxi yire keren. I bara n nasene a fanyi ra.

¹¹ N bara i maxandi, i xa yi sanbasee rasuxu, barima Ala bara n waxɔnfe birin naba n be. N hayi mu na sese ma sɔnɔn.» Yaxuba naxa a maxɔrɔɔ han Esayu naxa tin nee ra.

¹² Esayu naxa a fala, «Won xee kira xɔn ma, n xa sa i mati.»

¹³ Yaxuba naxa a yaabi, «N marigi, a kolon dimɛe xa fe xɔrɔɔ. Yexɛe ginɛe nun ninge ginɛe na xipe fife e xa die ma. Xa won gbata e ra lɔxɔe keren, nee birin fama ne faxade.

¹⁴ N marigi, i tan xa ti yare. N tan xa bira n ma xurusee fɔxɔ ra dɔyin. N xa siga n ma xurusee nun n ma die yaya ra, han muxu soma i xɔnyi temui naxe Seyiri bɔxi ma.»

¹⁵ Esayu naxa a fala, «N xa n ma mixi ndee lu i yi ra be.» Yaxuba naxa a yaabi, «Munfe ra? N marigi, n tan wama naxan xɔn, n xa rafan i ma gbansan.»

¹⁶ Na kui Esayu naxa gbilen na lɔxɔe Seyiri.

¹⁷ Yaxuba tan naxa siga Sukɔti. Menni a naxa banxi keren ti a yete be, a nun gɔɔre a xa xurusee luma dennaxe. Na nan a toxi na yire xili falama Sukɔti, na nan falaxi na ki «banxi xunxuri.»

¹⁸ Yaxuba to so hɛeri Sikemi taa kui Kanaan bɔxi ma kelife Padan Arami, a naxa a xa kiri banxi itala taa fari ma.

¹⁹ A xa kiri banxi nu tixi dennaxe, a naxa na bɔxi sara Hamori xa die ma kɔbiri kole kemɛ ra. Hamori nan findi Sikemi Baba ra, naxan singe sabati na bɔxi ma.

²⁰ A naxa serɛɛbade yailan menni, a na yire xili «Isirayila Marigi Ala senbe gbo.»

34

Dina xa marayaagi

¹ Yaxuba xa di ginɛ Dina, Leya naxan barixi a be, na naxa siga Sikemi taa kui ginɛe xɛebude.

² Mangɛ Hamori Hiwika xa di Sikemi to Dina to, a naxa a madutun, a naxa a futi kana.

³ Na kui Yaxuba xa di ginɛ Dina xa xanunteya naxa lu Sikemi fate. Sikemi naxa wɔyɛn Dina be marafanyi kui.

⁴ Na temui Sikemi naxa a fala a baba Hamori be, «Yi temɛdi maxandi n be alako n xa a dɔxɔ.»

⁵ Yaxuba a mɛ temui naxe Sikemi bara a xa di ginɛ Dina futi kana, a xa di xemɛe nu na xe ma xurusee fɔxɔ ra. A mu sese fala han nee so temui.

⁶ Sikemi baba Hamori naxa siga Yaxuba xɔnyi a xa sa wɔyɛn a be.

⁷ Yaxuba xa die to a mɛ naxan dangixi, e naxa keli xe ma keren na, e gbilen banxi. E bɔɛ naxa te ki fanyi ra barima Sikemi fe mayaagixi nan nabaxi Isirayila bɔxi ma, a fe niya Yaxuba xa di ginɛ ra naxan mu lanma a xa raba.

⁸ Hamori naxa a fala e be, «Wo xa di ginɛ bara rafan n ma di Sikemi ma. N bara wo maxandi, wo xa a fi a ma, a xa findi a xa ginɛ ra.

⁹ Won xa lu fe keren, wo wo xa di ginɛe fi muxu ma alako muxu xa e dɔxɔ. Na temui wo fan nɔma muxu gbee dɔxɔde.

¹⁰ Wo xa sabati yi bɔxi ma muxu seeti ma. Be xa findi wo xɔnyi ra, wo xa yuleya raba, wo xa harige sɔto.»

¹¹ Sikemi naxa a fala Dina baba nun a taarae be, «Wo xa hinne n na. Wo wama se naxan yo xɔn, n a fima wo ma.

¹² Wo nɔma fe belebele maxɔrinde n ma naxan findima kote dɔxɔse ra, sa se gbegebe fan fari. Wo na se naxan birin maxɔrin n ma, n nɔma a birin fide wo ma alako n xa yi sungbutunyi dɔxɔ.»

¹³ Yaxuba xa die naxa wɔyɛn furuxi fala Sikemi nun a baba Hamori be, barima Sikemi nu bara e xunya Dina rayaagi.

¹⁴ E naxa a fala e be, «Muxu mu nɔma muxu xunya ginɛma fide mixi ma naxan mu sunnaxi. A findima yaagi nan na muxu be.

¹⁵ Muxu mu noma wo waxonfe rabade, fo wo xa lu alo muxu tan. Mixi naxan birin na wo xonyi, e lan ne e xa sunna alo muxu tan.

¹⁶ Na temui muxu noma muxu xa di ginnee fide wo ma, wo xa e doxo. Muxu fan wo gbee doxo. Muxu luma wo seeti ma na temui. Won birin findi pama keren na.

¹⁷ Kono xa wo mu fa sa tin wo sunnade, muxu muxu xunya ginema rasuxuma ne, muxu keli be.»

¹⁸ Hamori nun a xa di Sikemi naxa tin e xa masenyi ra.

¹⁹ Na segetala mu bu na fe rabafe ra, barima Yaxuba xa di gine bara rafan a ma. A tan nan nu wurugente ra a ngaxakerenyie tagi.

²⁰ Hamori nun Sikemi naxa siga e xa malan yire taa sode de ra. E naxa a masen e xa pama be,

²¹ «Yi mixie won ma fe fanyi na e be. E xa lu yi boxi ma, e xa yuleya raba, barima won ma boxi gbo. Won noma e xa di ginnee doxode, won fan won ma di ginnee fima e ma.

²² Xa yi mixie sabatima be, won xa findi pama keren na, fo won xa yi nan naba. Xeme naxan birin na won xonyi be, e birin lan ne e xa sunna alo e tan.

²³ Xa won bara tin e xa masenyi ra, na temui e sabatima won xonyi. E xa xurusee nun e sotose birin findi won birin gbe ra.»

²⁴ Mixi naxan birin nu na taa sode de ra na loxo, e birin naxa tin Hamori nun a xa di Sikemi xa masenyi ra. Xeme naxan birin nu na taa kui, e birin naxa e sunna.

²⁵ E xa sunne xi saxan loxo, yi xeme sunnade to nu na e xonofe, Yaxuba xa di xeme firinyie Simeyon nun Lewi, Dina taara xemema naxa e xa santidegema tongo, e so taa kui, e xeme birin faxesa santidegema ra terenna ra.

²⁶ E naxa Hamori nun a xa di Sikemi fan faxesa. E naxa Dina tongo Sikemi xonyi, e naxa fa a ra.

²⁷ Yaxuba xa di booree naxa se birin tongo naxee findi na mixi faxaxie gbe ra, barima e nu bara e xunya ginema futi kana.

²⁸ E naxa e xa yexese tongo a nun e xa sie, e xa ningee nun e xa sofalee, naxee

nu na taa kui a nun daaxa.

²⁹ Se naxan birin nu na, e naxa a birin xanin. E naxa dimnee nun ginnee xanin. Banxi naxan birin nu na, e naxa a birin kana.

³⁰ Yaxuba naxa a fala Simeyon nun Lewi be, «Wo bara kontofili ti n ma n lufe ra xonnanteya doxo e kui Kanaankae nun Peresikae tagi. Xeme gbegebe mu na n yi ra. E fama ne lande n xun ma, e n bonbo, e n xabile birin halaki.»

³¹ E naxa a yaabi, «A nu lanma yi mixi xa muxu xunya findi langoe ra?»

35

Yaxuba sigafe Beteli

Raxele nun Isiyaga xa faxe

¹ Ala naxa a masen Yaxuba be, «Keli, i siga Beteli. I xa serexebade yailan n be menni, n nan n yete masen i be dennaxe, i nu i gima waxati naxe i taara Esayu ma.»

² Yaxuba naxa a fala a xa denbaya be a nun a foxirabiree, «Wo gbilen kuye fe foxo ra, wo xa wo yete seniyen, wo xa wo xa sosee fan masara.

³ Wo wo yailan, won xa siga Beteli. N xa serexebade yailan Ala be, naxan a yete masen n be n nu na kontofili kui temui naxe. A naxa a jengi sa n ma fe xon n siga dennaxe birin.»

⁴ Na temui e naxa e xa kuye birin so Yaxuba yi ra a nun e xa tulirasoe. Yaxuba naxa e birin biri wuri belebele bun ma naxan na Sikemi seeti ma.

⁵ Yaxuba nun a xa die to bara e xa yonkinde ba, Ala naxa gaaxui lu taa mixi birin boje ma, mixi yo mu suusa birade e foxo ra.

⁶ Yaxuba nun a foxirabiree naxa siga Lusi, Beteli nan na ki, Kanaan boxi ma.

⁷ A naxa serexebade yailan menni. A naxa na yire xili fala «Beteli Marigi Ala,» barima Ala a yete masen a be menni ne a nu a gife a taara ma temui naxe.

⁸ Rebeka xa di masuxui Debora naxa faxesa. E naxa a ragata Beteli mabiri wuri belebele na dennaxe. Na wuri belebele xili ne «wa tide.»

⁹ Ala man naxa mini Yaxuba ma, a to gbilen kelifa Padan Arami. A naxa barake sa a xa fe.

¹⁰ Ala naxa a fala a be,

«I xili falafe ne Yaxuba,
kono a mu falama na ki sonon.
To xanbi i xili fa falama ne Isirayila.»
Ala naxa a xili sa Isirayila.

¹¹ A man naxa a masen a be,
«N tan nan na Ala ra Senbe Kanyi.
N di gbege fima ne i ma,
alako i xa findi si nde benba ra.
I man findima ne si gbege benba ra.
Mangee fama ne minide i bonsoe ya ma.
¹² N boxi naxan fi Iburahima nun Isiyaga
ma,
n bara a fi i fan ma,
a nun i bonsoe ma naxan fama i xanbi
ra.»

¹³ Na nan lan, Ala naxa keli yire, a
woyen Yaxuba be dennaxe.

¹⁴ Yaxuba naxa geme tonxuma ti naa, a
naxa ture nun weni ifili a ma serexe ra,
alako a xa findi geme magaaxuxi ra.

¹⁵ A naxa yi yire xili fala Beteli, Ala
woyen a be dennaxe.

¹⁶ Yaxuba nun a xa denbaya to keli
Beteli, beenu e xa makore Efarata ra,
Raxele naxa di soto. Na di barife naxa
findi a be fe xoxoxe ra.

¹⁷ Raxele nu na di barima temui naxe
xone kui, di rasuxui naxa a fala a be,
«Hali i mu gaaxu, yi biyaasi i man xeme
nan barixi.»

¹⁸ Raxele nu bara lu alo mixi faxaxi. A
nu a nii magagama temui naxe, a naxa a
xa di xili sa Ben Oni, «nimisa di.» Kono
a baba tan naxa a xili sa Bunyamin, «di
barakaxi.»

¹⁹ Raxele to faxes, e naxa a ragata
Efarata kira de. Na yire xili falama ne
yakosi Betelamu.

²⁰ Yaxuba naxa geme sa gaburi fari
tonxuma ra, na na menni han to.

²¹ Isirayila naxa siga a sa yonkin Migi-
dali Ederi xanbi ra.

²² Isirayila nu na menni temui naxe,
Ruben naxa a baba xa gine Bila kolon gine
ra. Isirayila naxa kolon soto na ma.

Isirayila di xeme fu nun firin nan soto.

²³ Leya naxa Ruben bari di singe, na
xanbi ra Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari,
nun Sabulon.

²⁴ Raxele naxa Yusufu nun Bunyamin
bari.

²⁵ Raxele xa konyi Bila naxa Nafatali
nun Dana bari.

²⁶ Leya xa konyi Silipa naxa Gadi nun
Aseri bari. Nee birin findixi Yaxuba xa
die nan na, a naxee soto Padan Arami.

²⁷ Yaxuba naxa siga a baba Isiyaga
xonyi Mamire, Kiriyaati Araba mabiri.
Menni fa xili ne kore Hebron. Iburahima
nun Isiyaga sabati ne naa.

²⁸ Isiyaga xa simaya nu bara siga ne
keme ne tongo solomasaxan.

²⁹ A to ge simaya xonkuye sode,
a naxa faxes, a a benbae masagata
aligiya. A xa di Esayu nun Yaxuba
naxa a ragata.

36

Esayu bonsoe

¹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a
xa taruxui nan ya.

² Esayu Kanaan gine doko ne:
Ada, naxan findixi Elon Xitika xa di ra,
nun Oholibama, naxan findixi Ana xa di
ra,

Sibeyon Hiwika xa mamadi.

³ A naxa Sumayila xa di gine Basamati fan
doko,
Nebayoti xunya ginema.

⁴ Elifasi findi Ada xa di nan na.
Reyuweli findi Basamati xa di nan na.

⁵ Oholibama naxa di xeme saxan bari a
be:
Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Nee birin findi Esayu xa die nan na
naxee barixi Kanaan boxi ma.

⁶ Esayu naxa a xa gine xanin a xun ma,
a xa di gine, a xa di xeme, a xa konyie, a
xa xurusee, nun a harige naxan birin soto
Kanaan boxi ma. A naxa a birin xanin
boxi gbete ma, dennaxe makuya a xunya
Yaxuba yire ra,

⁷ barima e harige nu bara gbo, e mu
nu noma lude e boore seti ma. E nu na
dennaxe, e xa xuruse birin mu nu noma
pooge sode.

⁸ Na nan a to Esayu, naxan findi Edon
na, a naxa siga a sa sabati Seyiri geya boxi
ma.

⁹ Esayu naxan findi Edon bonsoe baba
ra, na nu sabatixi geyae nan ma Seyiri
boxi ma, a xa taruxui nan ya.

¹⁰ Esayu xa die nan ya:

Elifasi, Ada naxan barixi Esayu be,

Reyuweli, Basamati naxan barixi Esayu be.

11 Elifasi xa die nan ya:

Teman, Omaru, Sefo, Gatami, nun Kenasi.

12 Timina, Elifasi xa konyi gine,

a Amaleki bari ne Elifasi be.

Esayu nun a xa gine Ada xa mamadie nan na ki.

13 Reyuweli xa die nan ya:

Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Esayu nun a xa gine Basamati xa mamadie nan na ki.

14 Esayu xa die nan ya Oholibama naxan barixi a be:

Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Oholibama findixi Ana xa di gine nan na.

Ana findixi Sibeyon xa di gine nan na.

15 Mangee naxee keli Esayu bonsoe nee nan ya:

Esayu xa di singe Elifasi xa die nan ya:

Mangee Teman, Omaru, Sefo, Kenasi,

16 Kora, Gatami, nun Amaleki.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Elifasi Edonka ra.

Ada xa mamadie nan e ra.

17 Esayu xa di Reyuweli xa die nan ya:

Mangee Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Reyuweli Edonka ra.

Basamati xa mamadie nan e ra.

18 Esayu xa gine Oholibama xa die nan ya:

Mangee Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Esayu xa gine Oholibama ra.

Oholibama nan findixi Ana xa di ra.

19 Esayu, naxan man xili falama Edon,

a xa die nan na ki,

a nun mangee naxee fatanxi Esayu bonsoe ra.

20 Seyiri Xorika xa die nan ya,

naxee nu na yi boxi ma:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

21 Dison, Eseri, nun Disan.

Xori mangee nan na ki

naxee fatanxi Seyiri bonsoe ra Edon boxi ma.

22 Lotan xa di xeme nan ya:

Xori nun Hemami

Timina findixi Lotan xunya ginema nan na.

23 Sobali xa di xeme nan ya:

Aliban, Manaxati, Ebali, Sefo, nun Onan.

24 Sibeyon xa di xeme nan ya:

Aya nun Ana,

naxan dulonyi furaxie toxi gbengberen yire,

a to nu Sibeyon xa sofalee demadonfe.

25 Ana xa die nan ya:

Dison nun Oholibama,

Ana xa di gine.

26 Dison xa di xeme nan ya:

Hendan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

27 Eseri xa di xeme nan ya:

Bilihan, Saban, nun Akan.

28 Disan xa di xeme nan ya:

Usi nun Aran.

29 Xori mangee nan ya:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

30 Dison, Eseri, Disan.

Xori mangee nan na ki Seyiri boxi ma.

31 Edon mangee nan ya,

naxee nu na beenu mangee ndee xa lu Isirayila:

32 Beyori xa di Bela naxa findi Edon mangee ra.

A xa taa xili nu fala ne Dinhaba.

33 Bela to faxes, Sera xa di Yobabo naxan keli Bosara,

na naxa findi mangee ra.

34 Yobabo to faxes, Xusama naxan keli Teman boxi ma,

na naxa findi mangee ra.

35 Xusama to faxes, Bedada xa di Hadada, naxan bara no Madiyan na Mowaba boxi ma,

na naxa findi mangee ra.

A xa taa xili nu fala ne Abiti.

36 Hadada to faxes, Samala Masareka naxa findi mangee ra.

37 Samala to faxes, Sawulu Rehobotika, naxan nu na xure de ra,

na naxa findi mangee ra.

38 Sawulu to faxes, Akibori xa di Bali Hanan,

na naxa findi mangee ra.

39 Akibori xa di Bali Hanan to faxes,

Hadara naxa findi mangee ra.

A xa taa xili nu fala ne Pawu.

A xa gine xili nu fala ne Mehetabeli,

Matiredi xa di gine, Mesahabi xa mamadi.

40 Mangee nan ya naxee kelixi Esayu bonsoe ma:

Timina, Aliba, Yeteti,

41 Oholibama, Ela, Pinon,

42 Kenasi, Teman, Mibisari,

43 Magadiyeli, nun Irami.

Edon mangɛɛ nu mangɛya rapɛrɛma e xa bɔxie nan ma. Esayu xa taruxui nan na ki naxan findixi Edonkae benba ra.

37

Yusufu xa xiye singee

1 Yaxuba sabati nɛ Kanaan bɔxi ma, a baba nu na dɛnnaxɛ.

2 Yaxuba bɔnsɔɛ xa taruxui nan ya. Yusufu, naxan xa simaya nu bara jɛ fu nun solofere li, a nu xurusee nan kantama a nun a taarae, nun a baba xa ginɛ Bila nun Silipa xa die. Yusufu nu a taarae xa fe jaaxie dɛntɛgɛ sama a baba bɛ.

3 Yusufu nan nu rafan Isirayila ma dangi a xa di birin na, barima a tan bari a xa xɛmɛforiɲa nan kui. Na kui a naxa donma kuye tofanyi fi a ma.

4 Yusufu taarae naxa a kolon e xunya nan nafan e baba ma dangi e birin na. E naxa a rapaaxu fɔlɔ, e mu nu wɔyɛn fanyi falama a bɛ kɔrɛ.

5 Na tɛmui Yusufu naxa xiye nde sa. A to na iba a taarae bɛ, e naxa a rapaaxu dangife a singe ra.

6 A naxa a fala e bɛ, «Wo tuli mati n ma xiye ra, n naxan saxi.

7 Won birin nu na xɛ nan ma mengi raxiride. Na nan lan, n ma mengi xiri naxa keli, a ti. Mengi xiri naxee nu suxuxi wo tan yi ra, e naxa n gbe xiri rabilin, e birin fa e kuntin n ma xiri bun.»

8 A taarae naxa a maxɔrin, «Pe, i wama findife muxu xa mangɛ nan na, alako i xa nu muxu yamari?» E naxa a rapaaxu dangife a singe ra a xa xiye nun a xa masenyi xa fe ra.

9 Yusufu to xiye gbɛtɛ sa, a naxa na fan iba a taarae bɛ. A naxa a fala e bɛ, «N man bara xiye sa. Soge, kike, nun tunbui fu nun keren nu na n bun ma.»

10 A naxa na xiye tagi raba a baba nun a taarae bɛ. A baba naxa xaapɛ a ma, a fa a fala a bɛ, «I xiye naxan saxi yi ki, a findixi xiye mɔoli mundun na? I waxi nɛ i nga, i taarae, nun n tan, muxu xa fa muxu igorode bɔxi ma i bɛ?»

11 A taarae naxa bira a tɔɔnɛ fe fɔxɔ ra, kɔnɔ a baba naxa a jɛngi sa a xiye xɔn ma.

12 Yusufu taarae naxa siga Sikemi e baba xa xurusee dɛmadonde.

13 Isirayila naxa a fala Yusufu bɛ, «I taarae bara siga xurusee dɛmadonde Sikemi. N naxan nabama, n xa i xɛɛ e xɔn ma.» Yusufu naxa a yaabi, «Awa.»

14 Isirayila naxa a masen a bɛ, «Siga mafuren i xa sa a mato xa i taarae mu furaxi, xa se mu xurusee fan toxi alako i xa fa na dɛntɛgɛ sa n bɛ.» A naxa a xɛɛ keli Hebiron lanbanyi sigafe ra Sikemi.

15 Xɛmɛ nde naxa Yusufu to Sikemi bɔxi ma, a na jɛrɛfe wula i. Na xɛmɛ naxa a maxɔrin, «I munse fenfe?»

16 A naxa a yaabi, «N na n taarae nan fenfe. Yandi, a fala n bɛ e na xurusee dɛmadonfe dɛnnaxɛ.»

17 Na xɛmɛ naxa a fala a bɛ, «E mu na be. N bara e xui mɛ a fala ra e xa siga Dotan.» Na kui Yusufu naxa bira a taarae fɔxɔ ra han a sa e li Dotan.

18 E to sa a to yire makuye, e naxa lan a ma e xa a faxa.

19 E nu fa a fala ra e boore bɛ, «Yi xiye sa mangɛ nan na fafe yi ki.

20 Wo fa be, won xa a faxa, won xa a ragoro kɔlɔnyi nde kui. Won nɔma a falade sube xaapɛ nde bara a ibɔɔ. Na tɛmui won fama a kolonde a xa xiye findima a bɛ fe naxan na.»

21 Ruben to na mɛ, a naxa a ba e yi ra yi masenyi ra, «Won naxa a faxa de.

22 A mu lanma wo xa a wuli ramini. Wo xa a ragoro yi kɔlɔnyi kui naxan na yi gbɛngberɛn yire. Mixi yo naxa a bɛlɛxɛ dɪn a ra.» A nu wama a bafe nɛ e yi ra alako a xa nɔ a ragbilende a baba xɔn.

23 Yusufu to a taarae yire li, e naxa a xa donma kuye tofanyi rate a ma.

24 E naxa Yusufu ragoro kɔlɔnyi nde kui, ye mu nu na naxan kui.

25 Na dangi xanbi, e nu na e dɛgɛfe tɛmui naxɛ, e naxa Sumayila di ndee to fa ra kelifɛ Galede. E nu na surayi, seri, nun labunde xaninfe Misira bɔxi ma jɔxɔmɛɛ fari.

26 Yuda naxa a masen a xunyaɛ bɛ, «Won na won xunya faxa gundo kui, na munse fanma won tan ma?»

²⁷ Wo fa, won xa a mati Sumayila bɔnsɔɛ mixie ma. Won naxa a faxes, barima won xunya na a ra. Won wuli keren fase keren.» A xunyaɛ birin naxa tin a xa masenyi ra.

²⁸ Na Madiyan yulɛ to e yire li, Yusufu taaraɛ naxa a rate kolɔnyi kui, e fa a mati nee ma kɔbiri kole mɔxɔɛn na. Na yule naxee fatanxi Sumayila bɔnsɔɛ ra, nee naxa Yusufu xanin Misira bɔxi ma.

²⁹ Na dangi xanbi Ruben naxa gbilen kolɔnyi yire Yusufu fɔxɔ ra, kɔnɔ a mu a li naa. A naxa a xa donma birin ibɔɔ a ma sunnunyi kui.

³⁰ A naxa gbilen a xunyaɛ yire, a a fala e bɛ, «Yusufu mu na yire won na lu dennaxɛ, n fa munse rabama kɔrɛ?»

³¹ E naxa si keren faxes, e fa Yusufu xa donma kuye tofanyi maturuxun na sube wuli.

³² Na xanbi, e naxa na donma kuye tofanyi xanin e baba xɔn ma. E naxa a fala a bɛ, «Muxu bara yi to. Yi donma mato ba xa i xa di nan gbe a ra.»

³³ Yaxuba naxa na donma kolon, a fa a fala, «N ma di xa donma na a ra! Wula sube xaɛɛ nde bara n ma di Yusufu faxes! A bara a ibɔɔ!»

³⁴ Yaxuba naxa a xa donma ibɔɔ a ma sunnunyi kui. A naxa sunnun dugi ragoro a ma, a a xa di nɔn fe raba xi wuyaxi.

³⁵ A xa di xemɛɛ nun a xa di ginɛɛ naxa fe birin naba a bɛ alako sunnunyi xa ba a ma, kɔnɔ Yaxuba mu dundu. A naxa a fala, «N nan n ma di xa sunnunyi xaninma han n sa a lima temui naxe aligiyama.» Yaxuba naxa wa a xa di bɛ.

³⁶ Madiyankae to Misira li, e naxa Yusufu mati Potifari ma, naxan findixi Misira mange kantamixie xunyi ra.

38

Yuda nun Tamari

¹ Na temui, Yuda naxa keli a ngaxak-erenyie xun ma, a siga Adulamaka nde xɔnyi naxan xili Hira.

² Menni Yuda naxa Suwa Kanaanka xa di ginɛ to. A naxa a findi a xa ginɛ ra. E naxa lu e boore ra.

³ Na ginɛ naxa tɛɛɛ, a naxa di xemɛ bari. Yuda naxa na di xili sa Eri.

⁴ Na ginɛ man naxa tɛɛɛ di firin nde ma, a naxa di xemɛ bari. A naxa na di xili sa Onan.

⁵ Na xanbi, a man naxa di xemɛ gbete bari. A naxa na di xili sa Selaha. Yuda xa ginɛ na di bari Kesibe nɛ.

⁶ Yuda naxa ginɛ nde fen, a a so a xa di singe Eri yi ra. Na ginɛ xili Tamari.

⁷ Mixi kobi nan nu lanxi Yuda xa di singe Eri ma Alatala ya i. Alatala naxa a ragiri a xa faxes.

⁸ Na xanbi Yuda naxa a fala Onan bɛ, «I taara xa ginɛ tongo, a xa findi i xa ginɛ ra. I xa nimɔxɔ wali raba, alako i xa di fi i taara ma.»

⁹ Kɔnɔ Onan a kolon na di mu fama findide a gbe ra. Na nan a to, e nun a nimɔxɔ na kafu, a a xa maniye sama bɔxi nan ma alako a naxa fa di fi a taara ma.

¹⁰ A nu naxan nabama, na mu nu rafan Alatala ma. Na nan a ra, Ala naxa a ragiri a fan xa faxes.

¹¹ Na temui Yuda naxa a fala a xa mamadi Tamari bɛ, «Kaɛɛ xanin i baba xɔnyi, beenun n ma di Selaha mɔma temui naxe.» A a maɔxun nɛ, temunde Selaha fan faxama alɔ a taaraɛ faxaxi ki naxe. Na kui Tamari naxa siga, a sa lu a baba xɔnyi.

¹² A mu bu Yuda xa ginɛ naxa fa, naxan nu lanxi Suwa xa di ginɛ ma. Nɔn fe to ba a ra, Yuda naxa siga Timina e nun a boore Hira Adulamaka. E naxa siga Yuda xa xuruse yire, Yuda xa walikɛɛ nu xurusee xabe maxabafe dennaxe.

¹³ Mixi nde naxa a fala Tamari bɛ, «I tanun na sigafe Timina a xa xurusee xabe maxabade.»

¹⁴ Tamari naxa a xa kaɛɛ donma rate a ma, a naxa a yatagi makoto mafelenyi ra, a sa dɔxɔ Enayima sode dɛ ra Timina kira xɔn. A nu bara a to, Selaha bara a ginɛ dɔxɔde li, kɔnɔ Yuda mu Tamari fi a ma, a xa findi a xa ginɛ ra.

¹⁵ Yuda to bara Tamari to kira dɛ ra, a yatagi makotoxi mafelenyi ra, a naxa a maɔxun langoe ra.

¹⁶ A naxa a fala a bɛ kira ra, «Won xɛɛ, won xa sa kafu.» A mu nu a kolonxi a xa mamadi nan a ra. Kɔnɔ Tamari naxa Yuda maxɔrin, «I munse fima n ma won na kafu?»

17 A naxa a yaabi, «N si keren tongoma n ma xurusee ya ma, n fa a ra i xon ma.» Tamari naxa a yaabi, «Awa, seeke se nde lu n yi ra be sinden, beenun i fama si ra temui naxe.»

18 A naxa a maxorin, «I wama n xa munse doxo i xon ma seeke ra?» Tamari naxa a yaabi, «I xa i xa tonxuma, a luuti, nun i xa yisuxuwuri so n yi ra.» A naxa na see so a yi ra, e fa kafu e boore ra. Tamari naxa tseege a xa di ma.

19 Tamari naxa gbilen a xonyi. A naxa a xa mafelenyi ba a xun ma, a man naxa a kaape gine donma ragoro a ma.

20 Yuda naxa a boore Adulamaka xee si tide na gine ma, alako a xa fa see ra a naxan so gine yi ra seedenoxoya ra. Kono a boore mu na gine to.

21 A naxa Enayima mixie maxorin, «Yi langoe gine naxan nu na Enayima kira ra, a na minden?» E naxa a yaabi, «Langoe yo mu na be.»

22 A naxa gbilen Yuda yire, a fa a fala, «N mu a lixi naa. Na longori mixie bara a fala n be a langoe yo mu na na kira xon.»

23 Yuda naxa a fala, «Na gine xa na see ragata. Won fan naxa won yete rayaagi. N bara si rasanba a ma, kono i mu a lixi naa.»

24 Kike saxan dangi xanbi, mixi nde naxa a fala Yuda be, «I xa mamadi Tamari bara findi langoe ra, a bara furi tongo a xa langoeja saabui ra.» Yuda naxa a fala, «Wo a ramini, a xa gan.»

25 E nu fafe a ra temui naxe, Tamari naxa xera rasanba a tanun ma, «Yi see mato naxan na n yi ra. Yi tonxuma, a luuti, nun yi yisuxuwuri findi mixi nan gbe ra naxan n nafuruxi. I lan ne i xa yi kanyi kolon.»

26 Yuda naxa kolon soto na see xa fe ma. A naxa a fala, «A bara seriye rakamali dangife n tan na barima n mu a fixi n ma di Selaha ma.» Na xanbi, a mu a kolon gine ra sonon.

27 Tamari nu di barima temui naxe, e naxa a kolon a gulie nan na a furi.

28 Di bari temui, keren naxa a belexe ramini. Di rasuxui naxa a belexe suxu, a gese gbeeli xiri a belexe ra. A fa a fala, «Yi nan singe barixi.»

29 Kono na diyore naxa a belexe raso, a xunya naxa bari. Di rasuxui naxa a fala, «I faxi senbe mundun na yi ki?» Yuda naxa a xili sa Peresi.

30 Na xanbi, boore fan naxa bari gese gbeeli xirixi a belexe ra. Yuda naxa a xili sa Sera.

39

Yusufu na Potifari xonyi

1 Sumayila bonsore to Yusufu xanin Misira, Misira mange kantamae xunyi Potifari naxa a sara konyi ra.

2 Alatala nun Yusufu nan nu a ra. Yusufu nu fe naxan birin nabama a xa mange Misiraka xonyi, a birin nu fanma ne a yi ra.

3 A xa mange naxa a kolon a Yusufu nun Alatala na a ra, barima Alatala nu fe birin soneyama a be.

4 Potifari naxa jalexin a ra, a naxa a findi a xa banxi mixie xunyi ra. A naxa a harige birin taxu a ra.

5 Potifari to Yusufu findi a xa banxi nun a harige xunyi ra, Alatala naxa barake sa na Misiraka xa banxi ma Yusufu saabui ra. Alatala naxa barake sa Potifari xa banxi nun a xa xee birin ma.

6 Na nan a to, Potifari naxa a xa se birin taxu Yusufu ra. A tan mu nu fa a jengi saxi fefe xon ma, fo a nu donse naxan donma.

Mixi tofanyi nan nu lanxi Yusufu ma.

7 Temui nde to dangi, Yusufu xa mange xa gine ya naxa sin a i. A naxa a fala a be, «Fa be, won xa fa kafu.»

8 Yusufu naxa tondi, a fa a fala a xa mange xa gine be, «Kafi n naxa fa n ma mange xonyi a mu a jengi saxi fefe xon ma kore a xa banxi kui. A bara a harige birin taxu n na.

9 A xa banxi kui be, n tan nan dangi mixi birin na. A mu sese rafisaxi n be, fo i keren, ba i tan bara findi a xa gine ra. Yakosi, n fe jaaxi rabama munfe ra naxan findi yunubi fe ra Ala be?»

10 Kono na gine naxa bira Yusufu xa fe dalili foxo ra. A nu a makatama loxoe birin, kono Yusufu naxa tondi e xa kafu.

11 Loxoe nde Yusufu naxa so banxi kui a xa wali rabade. Konyi gbete yo mu nu na banxi kui na temui.

12 Potifari xa gine naxa a suxu a xa donma ma. A nu fa a fala a be, «Won kafu!» Gine to Yusufu xa donma suxu, Yusufu naxa mini a xa donma kui a lu gine belexe, a mini a gi ra tande.

13 Gine to bara a kolon a bara a gi, a xa donma lu a yi ra, a naxa mini tande,

14 a naxa a xa banxi konyie xili, a fa na donma masen e be, «Wo yi to, n ma xeme faxi Eburu naxan na, na nan wama won mayanfafe koota ra. A faxi ne n yire a muxu xa muxu sa, konon n naxa sonxoe rate.

15 Kabi n bara sonxoe rate, a naxa a gi, a xa donma lu n yi ra. A naxa mini a gi ra tande.»

16 Potifari xa gine naxa Yusufu xa donma ragata han beenun a xa mange so temui.

17 A naxa na fe tagi raba a be, a naxe, «I faxi Eburu konyi xeme naxan na yi ki, a faxi ne a xa n mayanfa koota ra.

18 Konon n to sonxoe rate, a naxa a xa donma lu n yi ra, a naxa mini a gi ra tande.

19 I xa konyi na nan nabaxi n na.» Yusufu xa mange to a xa gine xa woyenyi me,

20 a boje naxa te a jaaxi ra. A naxa Yusufu balan mange xa geelimanie nu na dennaxe.

21 Konon menni fan, Alatala meeni ne a ma. A naxa a ragiri Yusufu nun geeli mange de xa fan.

22 Geeli mange naxa geelimanie taxu Yusufu ra. Fe naxan birin nu rabama, a nu dangima a tan nan ma.

23 Geeli mange mu nu Yusufu xa wali xun matoma a ra, barima Alatala nun Yusufu birin na a ra. Alatala nu fe birin sooneyama Yusufu be.

40

Yusufu na geeli

1 Na dangi xanbi Misira mange xa walike naxan a jengi saxi a xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi naxa fe nde raba naxan mu rafanxi e xa mange ma.

2 Misira mange naxa xonon na walike firinyie ma, naxan jengi sama a xa minse xon ma a nun naxan a xa taami ganma.

3 A naxa e suxu, e balan soori mange xa geeli kui, Yusufu nu na dennaxe.

4 Soorie xa mange naxa e taxu Yusufu ra, a xa meeni e ma.

E to saxanyi raba geeli kui,

5 naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun naxan taami ganma mange be, nee naxa xiye sa geeli kui koe keren na. Kankan xa xiye nu wama fe nde nan masenfe a kanyi be.

6 Na kuye iba Yusufu naxa fa e yire, a naxa e li sunnunyi kui.

7 Na temui a naxa na Misira mange xa walike firinyie maxarin, naxee taxuxi a ra, «Munfe ra wo sunnunxi to?»

8 E naxa a yaabi, «Muxu bara xiye ndee nan sa, konon mixi yo mu na be naxan noma na fasaride.» Yusufu naxa a fala e be, «Wo mu a kolon Ala noma a fasaride wo be? Wo xiye fala n be.»

9 Naxan jengi nu sama mange xa minse xon ma, a naxa a xiye fala Yusufu be. A naxe, «N tan ma xiye kui, n weni bili nan to a tixi n ya i.

10 Salon saxan na a bili ma. A to fuga, a fuge naxa weni bogi moxie ramini.

11 Misira mange xa weni sase suxuxi n yi ra. N naxa na weni bogi moxie ba, n naxa e bundu Misira mange xa weni sase kui, n fa a so a yi ra.»

12 Yusufu naxa a fala a be, «Yi xiye yi nan fasarixi: Na salonyi saxan naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.

13 Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xun nakelima ne, a man fa i ragbilen i walide fori. I man fama ne weni tonbili sode Misira mange yi ra alo i darixi a ra ki naxe.

14 Konon i naxa neemu n ma i na heeri soto temui naxe. I xa findi saabui ra n be, i xa n ma fe fala Misira mange be alako n xa mini geeli kui,

15 barima e n tongoxi noe nan na Eburu boxi ma. Be fan, n mu fefe rabaxi naxan a niyama n xa geeli soto.»

16 Naxan taami ganma mange be, a to bara a to Yusufu woyenyi naxan tagi rabaxi a boore be, a fanxi a be, a naxa a fala Yusufu be, «N tan fan xiye nde saxi. Debe saxan doxoxi n xun ma, taami fixe na e kui.

17 Debe naxan dɔxɔxi a fari, taami-ganyi donse naxan birin nafalama Misira mange be, a birin nu na a kui. Kɔnɔ xɔnie nu fa na donse masakun naxan dɔxɔxi n xun ma.»

18 Yusufu naxa a masen a be, «I xa xiye yi nan fasarixi: Na debe saxanyi naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.»

19 Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xunyi bolonma ne a de i. A i gbakuma ne wuri ma, xɔnie i sube masakun.»

20 Xi saxan lɔxɔe, Misira mange bari lɔxɔe, mange naxa xulunyi belebele ti a xa walikɛe be. Naxan jengi sama mange xa minse xɔn ma, a nun a xa taamiganyi, Misira mange naxa e xun nakeli walikɛe tagi.

21 Naxan jengi sama minse xɔn ma, a naxa a ragbilen a walide fori, alako a man xa minse so a yi ra.

22 Kɔnɔ a naxa a xa taamiganyi gbaku wuri ma alo Yusufu nu bara a tagi raba ki naxe.

23 Naxan jengi sama mange xa minse xa fe xɔn ma, a mu ratu Yusufu xa fe ma, a neemu a ma.

41

Misira Mange xa xiye

1 Ne firin dangi xanbi, Misira mange naxa xiye nde sa. Na xiye kui a tixi xure de ra.

2 A naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee tagi.

3 Na dangi xanbi, ninge solofere gbete, naxee xɔsixi, nee naxa mini xure de ra boore ningee seeti ma.

4 Yi ninge xɔsixi solofere naxa yi ninge fate fanyi solofere don. Na nan lan Misira mange naxa xunu.

5 A to gbilen a sa ra, a man naxa xiye gbete sa.

6 Na xiye kui tɔnsɔe solofere fanyi tixi bili keren ma.

7 Na dangi xanbi, tɔnsɔe solofere gbete, naxee xun xurun, foye bara e ragan, e tixi boore tɔnsɔee seeti ma. Yi tɔnsɔe xunxurie naxa yi tɔnsɔe rafexi fanyie don. Na nan lan, Misira mange naxa xunu. Na xiye nan na ki.

8 Na kuye iba, Misira mange boje nu minixi. A naxa mandurulae nun karamɔxɔe birin xili. A naxa na xiye masen e be, kɔnɔ mixi yo mu sɔto e ya ma, naxan nɔ a tagi rabade a be.

9 Na temui naxan a jengi sama mange xa minse xɔn ma, na naxa woyenyi tongo a fa a fala Misira mange be, «N nan ma kanari ya xaranma ne to lɔxɔe.»

10 Temui dangixi, Misira mange xɔnɔ ne a xa konyie ma. A naxa n suxu, a n balan sɔori mange xa geeli kui, a nun naxan taami ganma mange be.

11 A tan nun n tan, muxu birin xiye sa ne kɔe keren kui naxan tagi lan a xa raba. Kankan xa xiye nu wama fe nde masenfe a kanyi be.

12 Sɔori mange xa Eburu konyi nde nan nu na geeli kui muxu ya ma. Muxu to na xiye fala a be, a naxa e birin fasari muxu be. Muxu xiye naxee saxi, a naxa kankan gbe fasari a be.

13 A birin dangi ne alo a xiye tagi raba muxu be ki naxe. Misira mange bara n tan nagbilen n walide fori, kɔnɔ a bara boore gbaku wuri ma.»

14 Misira mange naxa xɛerae xɛe Yusufu yire. E naxa a ramini geeli kui a ikɔrexi ra. E naxa a xunyi bi, e sose gbete ragoro a ma, e siga a ra Misira mange yire.

15 Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N bara xiye nde sa. Mixi yo mu nɔxi a tagi rabade, kɔnɔ n bara a me i tan xiye tagi rabama e na naxan fala i be.»

16 Yusufu naxa Misira mange yaabi, «N tan mu a ra. Ala nan Misira mange xa xiye tagi rabama a be.»

17 Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N ma xiye kui n tixi xure de ra.»

18 N naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee longori ra.

19 Na nan lan, ninge solofere gbete naxa te e xanbi ra, e xɔsixi han. E ganyanxɔri birin saxi kene ma. Han to n mu na ninge xɔsixi mɔoli to Misira boxi ma.

20 Na ninge xɔsixi xun nakanaxie naxa na ninge solofere fate fanyi don.

21 Kɔnɔ na dangi xanbi, mixi yo mu nɔ a kolonde xa e bara e don. E xa xɔsi mu masara. Na nan lan, n naxa xunu.»

22 «Na t̄emui n man naxa xiye gbete sa. T̄ons̄ōe rafexi fanyì solofere tixi bili keren ma.

23 Na dangi xanbi t̄ons̄ōe xunxuri solofere gbete, foye naxee raganxi, nee naxa mini booree s̄eti ma.

24 T̄ons̄ōe ponpoe naxa na t̄ons̄ōe solofere fanyì don. N bara na fala mandurulae b̄e, k̄on̄ō mixi yo mu n̄o a fasaride n b̄e.»

25 Yusufu naxa a fala Misira mange b̄e, «I xa xiye firinyi birin fe keren nan masenxi. Ala bara i rakolon fe ma a fama naxan nabade.

26 Na ninge solofere fanyie nun na t̄ons̄ōe solofere fanyie, j̄e solofere nan masenxi na ki. Na tan xiye keren nan a ra.

27 Na ninge x̄osixi xun nakanaxi solofere nun na t̄ons̄ōe ponpoe solofere foye naxee raganxi, nee fan j̄e solofere kaame nan masenxi.»

28 «N xa n̄on̄di fala i b̄e, Ala bara fe masen Misira mange b̄e a fama naxan nabade.

29 Yi j̄e solofere naxan fafe yi ki, e findima j̄e fanyì nan na Misira b̄oxi b̄e.

30 Na na dangi, kaame j̄e solofere gbete fama fade, won n̄eemuma n̄e na fe fanyì birin na. Kaame b̄oxi halakima n̄e.

31 Na findima fe magaaxuxi nan na, a lu al̄o sese fanyì mu nu raba yi b̄oxi ma.»

32 «I yi xiye saxi n̄e d̄ox̄ō firin, barima Ala xa nate na a ra naxan mu kanama, a man mu buma a xa raba.

33 Mange, yak̄osi a lanma i xa xaxilima fen naxan l̄onnixi. I xa Misira n̄ōe so na kanyì yi ra.

34 Mange, i xa mixie sugandi naxee j̄engi fama sade b̄oxi rawali x̄on̄ ma yi j̄e fanyì solofere bun ma. B̄oxi daxamui busali suuli yo suuli, e xa fa keren na mange x̄on̄ ma, a xa a ragata.

35 E xa donse birin malan, e xa a ragata taae kui Misira mange xa n̄ōe bun ma.

36 Yi donse ragataxi fama Misira b̄oxi ratangade kaame ma, naxan fama fade j̄e solofere bun.»

37 Na w̄oyenyi naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma.

38 Misira mange naxa a fala e b̄e, «Won n̄oma mixi nde s̄ot̄ode naxan luma al̄o yi xem̄e? Ala Xaxili na a b̄e.»

39 Misira mange naxa a fala Yusufu b̄e, «Ala bara na fe birin masen i b̄e. Mixi yo mu na naxan xaxili fan al̄o i tan, a xa l̄onni man xa dangi i gbe ra.

40 I tan nan fama findide n ma banxi xunyi ra. N ma pama fama birade i xa yaamari nan f̄ox̄ō ra. N ma mange kibanyi nan tun n nadangixi i ra.»

41 Misira mange man naxa a fala Yusufu b̄e, «A mato, n bara n̄ōe so i yi ra Misira b̄oxi birin ma.»

42 A naxa a xa gbete xurund̄e ba a b̄el̄exe ra, a naxa a so Yusufu b̄el̄exe ra. A naxa sose fanyì ragoro a ma. A naxa k̄onmagore x̄eema daaxi ragoro a k̄on ma.

43 A naxa a rate gise kui, naxan birama Misira mange ragise f̄ox̄ō ra. S̄orie nu fa a fala e xui itexi ra pama b̄e, «Wo xinbi sin!» Misira mange a xa mangeya taxu Yusufu ra na ki n̄e.

44 Misira mange man naxa a fala Yusufu b̄e, «N tan nan mange ra, k̄on̄ō xa i mu yaamari fi naxan ma, fefe mu rabama Misira b̄oxi ma.»

45 Misira mange naxa Yusufu xili sa Safanati Paneya. A naxa Potifera, On s̄er̄ex̄edub̄e, xa di gine Asana, fi a ma. Yusufu naxa Misira b̄oxi xun mato f̄ol̄ō a ra.

46 Yusufu simaya nu bara j̄e tongo saxon li, a fa Misira mange yire t̄emui nax̄e.

Na t̄emui Yusufu naxa keli Misira mange yire, a sa Misira b̄oxi birin ijer̄e.

47 Na j̄e solofere fanyì kui, b̄oxi birin naxa rawali.

48 Yusufu naxa donse birin malan naxan s̄ot̄oxi na j̄e solofere bun ma Misira b̄oxi ma. A naxa donse ragata taae kui naxan s̄ot̄oxi daaxa.

49 Yusufu naxa donse x̄ori gbege malan, al̄o m̄eyenyi naxan na baa d̄e ra. A naxa gbo ȳe han a mu na xasabi sebe s̄on̄on̄, barima mixi yo mu n̄oma a k̄onti kolonde.

50 Beenun kaame j̄e sin t̄emui, Yusufu xa gine Asana, On s̄er̄ex̄edub̄e Potifari xa di gine, naxa di firin bari a b̄e.

51 Yusufu naxa a xa di singe xili sa Manasi. Na nan na ki, Ala bara a niya n bara n̄emu n ma t̄ore birin ma, a nun n baba xa denbaya.

⁵² A naxa a xa di firin nde xili sa Eframi. Na nan na ki, Ala bara n findi di bari ra bɔxi ma n xun nu goroxi dennaxe.

⁵³ Ne fanyi solofere naxa dangi Misira bɔxi ma.

⁵⁴ Kaame ne solofere naxa a li folo, alo Yusufu a tagi raba ki naxe. Kaame naxa din dunija birin na, kono baloe nu na Misira bɔxi tan ma.

⁵⁵ Kaame to bara Misira bɔxi birin suxu, pama naxa sonxoe rate Misira mange ma baloe fe ra. Misira mange naxa a fala Misirakae birin be, «Wo siga a fala Yusufu be, a na fe naxan fala wo be, wo xa na raba.»

⁵⁶ Kaame naxa din bɔxi birin na. Yusufu naxa donse malandee rabi, a naxa mengi sara Misirakae ma, barima kaame nu bara senbe soto Misira bɔxi birin ma.

⁵⁷ Mixie nu fa keli yire birin, fafe mengi sarade Yusufu ma, barima kaame nu bara senbe soto dunija birin ma.

42

Yaxuba xa die sigafe Misira

¹ Yaxuba to bara a me a mengi na Misira, a naxa a fala a xa die be, «Wo dɔxoxi munfe ra?»

² N bara a me a mengi na Misira. Wo goro, wo sa mengi sara won be alako won xa balo, won naxa fa faxa.»

³ Yusufu taara mixi fu naxa goro donse xori sarade Misira.

⁴ Yaxuba mu tin Bunyamin, Yusufu xunya, xa bira e foxo ra. A nu fa a fala, «N bara gaaxu fe jaaxi naxa fa a soto.»

⁵ Isirayila xa die naxa siga mengi sarade, e nun mixi gbete ra naxee fan nu waxi mengi xon, barima kaame nu bara din Kanaan bɔxi birin na.

⁶ Yusufu nan nu findixi mange xungbe ra Misira. A tan nan nu mengi sarama mixi birin ma. Yusufu taarae naxa fa, e e yatagi rafelen bɔxi ma a ya i.

⁷ Yusufu to a taarae to, a naxa e kolon, kono a naxa a yete rasan e ma. A naxa woyen e be a xoxoxoe ra, «Wo kelixi minden?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Kanaan bɔxi nan ma, fafe donse sarade.»

⁸ Yusufu naxa a taarae kolon, kono e tan mu kolon soto a xa fe ma.

⁹ Yusufu naxa ratu a xa xiye ma, a naxan sa a taarae xa fe ra. A naxa a fala e be, «Bɔxi rabenyie nan na wo ra. Wo faxi yi bɔxi kobidee nan kolonde.»

¹⁰ E naxa a yaabi, «Ade. Mange, muxu faxi donse na tun sarade.

¹¹ Muxu birin, xeme keren xa die nan lanxi muxu ma. Mixi matinxinxie nan na muxu ra. Muxu na i xa yaamari bun ma, muxu mu findixi bɔxi rabenyie xa ra.»

¹² Yusufu naxa a fala e be, «Wule na a ra. Wo faxi bɔxi kobidee nan fende.»

¹³ E naxa a yaabi, «Muxu tan luxi alo i xa konyie. Muxu di fu nun firin nan a ra. Mixi keren ma die nan na muxu birin na Kanaan bɔxi ma. Muxu birin xunya na muxu baba yire, di keren tan bara laaxira.»

¹⁴ Yusufu naxa a fala e be, «N a kolon a bɔxi rabenyie nan na wo ra.

¹⁵ N wo matoma yi nan ma. Misira mange xili ra, wo mu kelima be danmi wo xunya mu fa.

¹⁶ Wo mixi nde xee wo ya ma a xa sa fa wo xunya ra. Wo tan donxoe soma geeli ne. N fama wo xa woyenyi matode, n xa a kolon xa wo nondi falama, xa na mu Misira mange xili ra, bɔxi rabenyie nan na wo ra.»

¹⁷ A naxa e birin makankan han xi saxan.

¹⁸ Xi saxan loxoe, Yusufu naxa a fala e be, «Xa wo bara n xui suxu, wo mu faxama, barima n gaaxuma Ala ya ra.

¹⁹ Xa mixi matinxinxie nan wo ra, wo mixi keren lu geeli kui, booree xa donse xanin wo xa denbayae xon ma, barima e na toore kui.

²⁰ Wo xa fa wo xunya ra n xon ma alako n xa a kolon xa nondi falee nan wo ra, na nan a toma wo mu faxama.»

²¹ Na temui, e nu fa a fala e boore be, «Iyo won tan nan yati foxi na won yete ma, barima won na won xunya xa yamaoxunyi to ne. A naxa won mayandi, kono won jan mu a danxun. Na fe nan a toxi won na yi toore kui.»

²² Ruben to woyenyi tongo, a naxa a fala e be, «N na a fala ne wo be, wo naxa gbaloe fe raba na dimedi ra. Kono wo mu tin wo tuli matide n na. Yakosi a haake nan won bonbofe yi ki.»

²³ E mu nu a kolonxi a Yusufu e xa xui mema, barima xui madangi nu na e tagi.

²⁴ Yusufu naxa a makuya e ra, a nu fa wa. Na dangi xanbi, a naxa fa woyende e be. A naxa Simeyon tongo e ya ma, a a sa geeli e ya xori.

²⁵ Yusufu naxa yaamari fi a xa waliksee ma, e xa e xa bekie rafe donse xori ra, e xa e xa kobiri fan sa kankan xa bekie kui a nun e fandε. Na naxa raba e be.

²⁶ Na temui Yusufu xa taarae naxa e xa mengi kote sa sofalee fari, e naxa siga.

²⁷ E to xide li, keren naxa a xa beki rabi alako a xa donse xori so a xa sofale yi ra. A naxa a xa kobiri to a xa beki kui.

²⁸ A naxa a fala a taarae be, «E bara n ma kobiri ragbilen n ma. A tan nan na n ma beki kui yi ki.» E bopee naxa mini. E nu fa e boore maxorin kontofili kui, «Ala munse rabaxi won na yi ki?»

²⁹ E to so e baba Yaxuba yire Kanaan boxi ma, e naxa na birin dentege a be.

³⁰ E naxa a fala, «Xeme naxan na na boxi mange ra, a woyenxi ne muxu be a xoxoxe ra. A man fa muxu findi mixie ra naxee faxi a xa boxi rabende.

³¹ Muxu naxa a fala a be, «Mixi matinxinxie nan na muxu ra, boxi rabenyie xa mu lanxi muxu ma.

³² Muxu di fu nun firin na a ra, muxu birin baba keren. Keren bara laaxira, muxu xunya na muxu baba fe ma Kanaan boxi ma.»

³³ Na xeme naxan na na boxi mange ra, a falaxi ne muxu be, «N wama a kolonfe ne xa mixi matinxinxie nan na wo ra. Wo mixi keren lu n yire be. Wo mengi xanin wo xa mixie xon, barima kaame na e ma. Wo siga,

³⁴ konɔ wo man xa fa wo xunya ra n xon ma. N fama a kolonde na nan ma mixi matinxinxie nan wo ra, boxi rabenyie mu wo ra. Na temui, n wo xunya soma wo yi ra, wo man fa yuleya raba n ma boxi kui.»

³⁵ E to e xa bekie ibagan, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui. E tan nun e baba to na kobiri to, e birin naxa gaaxu.

³⁶ E baba Yaxuba naxa a fala e be, «Wo bara n nagan n ma die ra. Yusufu mu na fa, Simeyon fan mu na. Wo man waxi Bunyamin nan fan tongofe yi ki. Yi kote birin findixi n tan nan gbe ra.»

³⁷ Ruben naxa a fala a baba be, «Xa n mu Bunyamin nagbilen i ma, i xa n ma di firinyie faxa. Bunyamin so n yi ra, n man fama a ra.»

³⁸ Yaxuba naxa a yaabi, «Wo nun n ma di birin mu sigama, barima a taara bara faxa, a keren nan fa luxi. Xa fe nde sa a soto wo xa biyaasi kui, n ma simaya rajonyi findima n be sunnunyi nan na wo foxi ra.»

43

Yaxuba xa die xa biyaasi firin nde

¹ Kaame senbe nu gboma nan tun Kanaan boxi kui.

² Yaxuba nun a xa denbaya to bara ge mengi birin donde e fa naxan na kelife ra Misira, Yaxuba naxa a fala a xa die be, «Wo man xa siga, wo xa sa donse nde sara won be.»

³ Yuda naxa a yaabi, «Misira mange a fala ne muxu be a fanyi ra, «Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin mu fa.»

⁴ Xa i bara tin muxu nun Bunyamin birin xa siga, muxu sigama ne, muxu sa donse sara i be.

⁵ Konɔ xa i mu tin na ra, muxu mu sigama, barima na xeme a fala ne muxu be, «Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin xa mu fa.»

⁶ Na temui Isirayila naxa a fala, «Munfe ra wo fe kobi ilanxi n na a falafe na xeme be a xunya gbete na wo be?»

⁷ E naxa a yaabi, «Na xeme muxu maxorinxi ne a xoxoxe ra muxu bari ki ma. A nu fa a fala, «Wo baba man na simaya kui? Wo xunya nde na?» Muxu fan naxa a xa maxorinyi birin yaabi. Muxu joxo mu nu a ma, a falama, «Wo fa wo xunya ra.»

⁸ Yuda naxa a fala a baba Isirayila be, «A lu muxu nun dimedi xa siga. Muxu xa siga, na temui won baloe soto ma ne won mu faxa, i tan, muxu tan, a nun muxu xa die.

⁹ I ya ti n tan na. I fama a maxorinde n tan nan ma. Xa n mu fa a ra, n fa a ti i ya i, na kote bara findi n gbe ra i mabiri.

¹⁰ Yakosi, xa yi fe xa mu muxu rabuxi nu, muxu bara sigε nun fa firin naba nu.»

¹¹ E baba Isirayila naxa a fala e be, «Yi nan to fa a ra, wo fan yi nan nabama. Wo boxi daxamui ndee sa kote alako wo xa na xeme sanba wuri dole, kumi, surayi, labunde, kusu, nun foote kansi ra.

¹² Wo xa mengi sare singe, wo naxan toxi bekie kui, a nun mengi gbete sare, wo xa na kobiri birin xanin wo xun. Temunde na findixi nsemui nan na.

¹³ Wo wo xunya tongo, wo xa siga na xeme yire.

¹⁴ Ala Senbe Kanyi xa a niya na xeme xa kinikini wo ma, a xa wo xunya so wo yi ra a nun Bunyamin. Xa n tan fa ganma ne n ma die birin na, n bara yerel.

¹⁵ Yaxuba xa die naxa na sanbasee yailan. E naxa mengi sare singe kobiri tongo, a nun e lanma e xa mengi gbete sara kobiri naxan na. E naxa siga Misira a nun Bunyamin, e sa e yete dentegge Yusufu be.

¹⁶ Yusufu to Bunyamin to e ya ma, a naxa a fala a xa konyi be, «Yi xeme xanin n xonyi. I xa xuruse ndee faxa, i donse yailan, alako muxu xa muxu dege yire keren to yanyi ra.»

¹⁷ Yusufu xa konyi naxa a xa yaamari raba keren na. A naxa Yaxuba xa die xanin Yusufu xonyi.

¹⁸ Gaaxui naxa lu e ma a nu e xaninma temui naxe Yusufu xonyi. E nu fa a fala e boore be, «E na won xaninfe na kobiri nan ma fe ra, won naxan to won ma bekie kui. E fama ne dutunde won ma, e won ma sofalee tongo, e won findi konyie ra.»

¹⁹ Na kui e naxa e maso Yusufu xa banxi konyi ra, e naxa woyen a ra banxi sode de ra.

²⁰ E naxa a fala, «Yandi mange, muxu singe bara fa be nu donse sarade.

²¹ Konɔ muxu to muxu xide li gbilenfe ra muxu xonyi, muxu naxa muxu xa bekie rafulun, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui na donse saraxi naxan na. Yakosi muxu man bara fa na kobiri ragbilende i ma.

²² Muxu bara fa kobiri gbete fan na, alako muxu man xa donse gbete sara. Muxu mu a kolon mixi yo naxan na kobiri saxi muxu xa bekie kui.»

²³ Mange xa konyi naxa e yaabi, «Wo boje xa sa, wo naxa gaaxu. Ala na a ra, wo baba Marigi Ala nan na harige fixi wo

ma wo xa bekie kui. N tan yati nan wo xa kobiri rasuxu.» Na temui a naxa Simeyon ramini e ma,

²⁴ a fa e raso Yusufu xonyi. A naxa ye so e yi ra, alako e xa e sanyie maxa. A naxa nooge so e xa sofalee yi ra donse ra.

²⁵ Yusufu taarae naxa sanbasee yailan, beenu Yusufu soma temui naxe yanyi ra, barima e nu bara a me e e degema naa ne.

²⁶ Yusufu to so banxi, e naxa a xa sanbasee so a yi ra, e e rafelen boxi ma a be.

²⁷ Yusufu naxa e maxorin xa e yalanxi. A man naxa e maxorin, «Wo baba forixi wo naxan xa fe fala n be, se mu a toxi? A man na simaya kui?»

²⁸ E naxa a yaabi, «I xa konyi muxu baba, sese mu a sotoxi. A man na simaya kui.» E man naxa e rafelen boxi ma a bun ma.

²⁹ Yusufu to a ya rakeli, a naxa a xunya Bunyamin to, a nga xa di. A naxa a fala, «Yi nan na wo xunya ra wo naxan xa fe fala n be?» Yusufu naxa a fala Bunyamin be, «N ma di, Ala xa heeri fi i ma.»

³⁰ A xunya xa fe kinikini naxa goro a sondonyi kui, wa xoli naxa a suxu. A naxa keli mafuren, a so a xide a nu fa wa.

³¹ Yusufu to ge a ya rafurukude, a naxa mini, a na mapoxunyi ba a ya ra. A naxa yaamari fi, «Wo donse itaxun.»

³² A xa walikse naxa a gbe sa a xati ma, e a taarae gbe dɔxɔ e xati ma, e Misirakae gbe fan dɔxɔ e xati ma, barima Misirakae nun Eburu mixie mu e degema yire keren. Misirakae xa naamunyi mu tinma na ra feo.

³³ Yusufu xa walikse naxa a taarae magoro a ya xori. E birin nu magoroxi a fori ki ma, keli di singe ma han dimedi. Yi fe naxa e birin kaaba.

³⁴ Yusufu to yaamari fi donse xa so e yi ra, Bunyamin xa donse nu dangi a taarae gbe ra dɔxɔ suuli. E birin naxa e dege, e min, han e wasa.

44

Yusufu na a taarae matofe

¹ Yusufu naxa yi yaamari so a xa banxi walikse xunyi yi ra, a naxe, «Yi mixie xa bekie rafe donse ra e noma naxan

xaninde. I man xa e xa kɔbiri sa e xa bekie kui.

² I xa n ma ye minse gbeti daaxi fan sa e birin xunya dɔnxɔe xa beki kui, a nun a xa mɛngi sara kɔbiri.» Yusufu fe naxan birin fala a xa walike be, a naxa a birin naba.

³ Kuye to iba gɛɛsɛge, Yaxuba xa die naxa siga, e nun e xa sofalee ra.

⁴ E naxa keli taa kui, kɔnɔ beenun e xa makuya, Yusufu naxa a fala a xa walike be, «Keli, i siga na mixie fɔxɔ ra, i xa e suxu. I na e li, a fala e be, <Wo fe fany masaraxi fe kobi ra munfe ra?»

⁵ Munfe ra wo n ma mange xa ye minse gbeti daaxi se matose mupaxi? Na fe mɔoli mu fan.»

⁶ Mange xa walike to e yire li, a naxa na birin fala e be.

⁷ E naxa a yaabi, «Mange, i wɔyɛnma yi mɔoli ra munfe ra? Muxu tan, i xa konyie mu nɔma na mɔoli rabade.

⁸ Muxu kɔbiri naxan to bekie kui Kanaan, muxu bara fa a ra. Munfe ra muxu gbeti, xa na mu a ra xɛema, mupama i xa mange xa banxi kui?

⁹ I na sese to muxu yi ra naxan findixi Misira mange gbe ra, i xa na kanyi faxa, i xa muxu tan dɔnxɔee fan findi i xa konyie ra.»

¹⁰ Mange xa konyi naxa a fala, «Na bara fan. Wo naxan falaxi yi ki, n fan bara tin na ra. N na se keren to mixi naxan yi ra, na tan bara findi n ma konyi ra, wo tan dɔnxɔee bara kisi.»

¹¹ E birin naxa e xa bekie ragoro mafuren, e naxa e rafulun.

¹² Mange xa konyi naxa e fetenken folo fori ma a sa dɔxɔ dimɛdi ra. Na ye minse gbeti daaxi naxa to Bunyamin xa beki kui.

¹³ Na kui Yaxuba xa die naxa e xa donmae ibɔɔ. E birin naxa e xa kote baki sofalee fari, e man naxa gbilen taa kui.

¹⁴ Yuda nun a xunyae to Yusufu xɔnyi li, e naxa e felen a bun bɔxi ma.

¹⁵ Yusufu naxa a fala e be, «Wo yi rabaxi munfe ra? Wo mu a kolon, mixi alɔ n tan a nɔma se matode fe birin ma?»

¹⁶ Yuda naxa a yaabi, «N munse falama n ma mange be? N lan n xa munse fala? Muxu nɔma fixɛde di? Ala bara i xa konyie to fe kobi xun ma. Muxu bara findi n ma mange xa konyie ra, muxu tan nun

yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi.»

¹⁷ Yusufu naxa a fala, «N mu nɔma na mɔoli rabade. Yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi ra, na nan na n ma konyi ra, kɔnɔ wo tan, wo siga xaxilisa kui wo baba yire.»

¹⁸ Na xanbi Yuda naxa makɔre mange ra, a naxa a fala a be, «N bara i mayandi n ma mange, a lu n xa masenyi nde ti i be. I bɔɔe naxa te n tan i xa konyi xili ma, barima i luxi ne alɔ Misira mange.

¹⁹ A singe ra i muxu maxɔrin ne, fa a fala, <Wo baba na na? Wo xunya nde na na?»

²⁰ Muxu naxa i yaabi, <Muxu baba forixi na na, a nun muxu xunya, a naxan sɔtɔxi a xa xɛmɛforiɲa kui. Bunyamin taara bara faxa, a keren nan fa luxi a nga xa die ya ma, a tan nan nafan muxu baba ma.»

²¹ «I bara a fala muxu tan i xa konyie be, <Wo fa a ra n xɔn ma alako n xa a to n ya ra.»

²² Muxu naxa n ma mange yaabi, <Yi dimɛdi mu kelima a baba sɛeti ma, xa na mu a ra a baba faxama ne.»

²³ Kɔnɔ i bara a fala i xa konyie be, <Xa wo nun wo xunya birin mu fa, n mu n ya tima wo be.»

²⁴ Muxu to siga n baba yire, i xa konyi, muxu naxa mange xa dentɛge sa a be.»

²⁵ «Na dangi xanbi, muxu baba man naxa a fala muxu be, <Wo siga, wo xa sa donse nde sara won be.»

²⁶ Muxu naxa a yaabi, <Muxu mu nɔma sigade xa muxu nun muxu xunya birin mu a ra. Xa biyaasi lanma, fo muxu nun muxu xunya xa siga. Xa na mu a ra, yi xɛmɛ mu muxu rasɛnɛma.»

²⁷ I xa konyi, n baba, a a fala ne muxu be, <Wo a kolon n ma gine di xɛmɛ firin nan barixi n be.»

²⁸ Keren kelixi ne n xun ma, n ɲɔxɔ luxi a ma tɛmunde sube nde bara a ibɔɔ, barima han yakɔsi n mu nu a to.

²⁹ Xa wo yi di fan tongo n xun ma, fe ɲaaxi nde naxa a sɔtɔ, n faxama ne na sunnunyi ra n fate.»

³⁰ «Yakɔsi xa n sa gbilen n baba yire, xa muxu nun yi dimɛdi birin xa mu a ra,

³¹ n baba faxama ne, barima a nii luuti nan Bunyamin na. A na a to yi dimedi mu na muxu foxo ra, muxu tan i xa konyie bara e baba forixi faxa sunnunyi ra a fate.

³² N tan i xa konyi, n doxoxi ne seeke ra yi dimedi xa fe ra. N nu bara a fala n baba be, <Xa n mu gbilen a ra i yire, na bara findi n ma kote ra n ma dunijeigiri birin kui.>>

³³ «Yakosi n bara i mayandi, i xa tin n tan xa lu yi dimedi noxoe ra, n xa findi i xa konyi ra, alako yi dimedi nun a taarae birin xa siga.»

³⁴ N noma sigade n baba yire di, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra? N mu noma a lude sunnunyi xa n baba faxa n ya xori.»

45

Yusufu a yete masenfe

¹ Yusufu to mu nu wama wafe a xa konyie ya xori, a naxa e yamari e birin xa mini. Na kui, a nu a yete masenma a taarae be temui naxe, mixi gbete yo mu nu na naa.

² Yusufu naxa wa a xui itexi ra, han Misirakae nun Misira mange xa mixi birin naxa na fe kolon.

³ Yusufu naxa a masen a taarae be, «Yusufu nan n na! N baba man na dunije?» Kono a taarae mu no a yaabide fefe ma. E de bara ixara, e gaaxu a ya ra.

⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N bara wo maxandi, wo xa wo maso n na.» E naxa e maso a ra. A naxa a fala, «N tan nan na Yusufu ra, wo xunya, wo naxan mati a xa findi konyi ra Misirakae be.

⁵ Yakosi wo boje naxa mini, wo naxa gaaxu, wo to bara n mati konyi ra, n saramae naxa fa n na yi boxi ma. Ala nan na ragirixi. A tan nan n xexxi wo ya ra alako n xa wo rakisi.

⁶ Wo bara a to, je firin nan yi ki kaame na boxi ma, kono je suuli man luxi. Boxi mu rawalima, sansi mu xabama.

⁷ Ala n nasanbaxi ne wo ya ra, alako n xa boxi donse nde ragata wo be, wo xa no balode maratange kui.

⁸ Wo tan xa mu faxi n na be. Ala na a ra. A tan nan n findi Misira mange baba ra, a xa banxi nun a xa boxi birin xa lu n ma yaamari bun ma.»

⁹ «Wo xulun, wo xa siga n baba yire. Wo xa a fala a be, <I xa di Yusufu yi nan falaxi, «Ala bara n findi Misira mange ra. I xa siga n yire, i naxa dugundi.

¹⁰ I fama lude Gosen boxi nan ma n fe ma, i tan, i xa die, i xa mamadie, i xa xurusee, nun i harige birin.

¹¹ Ne suuli kaame man luxi. N i hayi birin fanma ne Gosen, alako i nun i xa denbaya naxa findi setaree ra.>>>

¹² «Wo bara a to wo yete ya ra, n xunya Bunyamin fan bara a to, a n tan yati nan woyenfe wo be.

¹³ Wo xa n ma mangeya senbe tagi raba n baba be, n na naxan kui Misira boxi ma, a nun wo fe naxan birin toxi. Wo wo xulun, wo xa fa n baba ra han be.»

¹⁴ Yusufu naxa findigilin a xunya Bunyamin ma, e firin naxa wa a xoxoxoe ra.

¹⁵ Yusufu naxa a taarae fan masunbu, e birin naxa wa. Na xanbi, a taarae naxa suusa woyende a be.

¹⁶ Misira mange naxa kolon soto a ma, a Yusufu taarae bara fa. Na naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma.

¹⁷ A naxa a masen Yusufu be, «A fala i taarae be, <Wo kote baki wo xa sofalee fari, wo xa siga Kanaan boxi ma.

¹⁸ Na temui wo xa gbilen wo nun wo baba nun wo xabile ra n yire. Se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, n na a soma ne wo yi ra, wo man fa boxi daxamui fanyi don.>

¹⁹ I xa a fala i taarae be, <Wo xa Misira gisee xanin, wo xa wo baba, wo xa die, nun wo xa ginee baki e kui, wo xa fa e ra.

²⁰ Wo naxa mone sese xa fe ra, barima se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, a findima wo gbe nan na.>>

²¹ Isirayila xa die naxa na raba. Yusufu naxa gisee so a taarae yi ra alo Misira mange a fala a be ki naxe. A naxa fande fan so e yi ra e naxan donma kira ra.

²² A naxa donma fanyie fi a taarae birin ma. Kono a kobiri kole keme saxan nan fi Bunyamin tan ma, a nun donma suuli.

²³ A naxa Misira daxamui fanyi baki sofale fu fari a baba xa sanbe. A man naxa donse xori, taami, nun fande gbete baki sofale gine fu fari a baba xa biyaasi xa fe ra.

²⁴ Na dangi xanbi, a naxa a taarae lu e xa siga. A naxa a fala e be, «Wo naxa galanbu kira xon ma de!»

²⁵ E naxa keli Misira, e te Kanaan boxi ma e baba Yaxuba yire.

²⁶ E naxa a fala a be, «Yusufu mu faxaxi! A tan nan Misira boxi birin yamarima!» Yaxuba to na me, a mu no lade na ra.

²⁷ Kono e to Yusufu xa masenyi birin dentegge a be, a ya fan naxa gisee to Yusufu naxee rasanbaxi a xaninfe ra, Yaxuba naxa seewa.

²⁸ Isirayila naxa a fala, «N bara pexexin, n ma di Yusufu man na jengife. Beenun n xa faxes, n fama ne a tode.»

46

Yaxuba sigafe Misira

¹ Yaxuba naxa a harige birin xanin a xun ma. A to Beriseeba li, a naxa serexe ba a baba Isiyaga Marigi Alatala be.

² Ala naxa Isirayila xili xiye kui, «Yaxuba, Yaxuba.» Isirayila naxa a ratin, «N tan nan ya.»

³ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra, i baba Marigi Ala. Hali i mu gaaxu sigafe ra Misira, barima n i findima si belebele nan na.

⁴ Won birin nan sigama Misira, n tan nan man fama i ragbilende be. Yusufu yati nan fama i yae ragalide i non temui.»

⁵ Na kui, Yaxuba naxa keli Beriseeba. Isirayila xa die naxa e baba Yaxuba, e xa die, a nun e xa ginnee baki gisee kui, Misira mange naxee rasanba.

⁶ E naxa e xa xurusee tongo, a nun e se naxan birin soto Kanaan boxi ma. Yaxuba naxa siga Misira a nun a bonsoe birin.

⁷ A naxa a xa die nun a xa mamadie birin xanin a xun ma. A naxa siga a tan nun a bonsoe birin.

⁸ Isirayila xa die xili nan ya naxee siga Misira. Yaxuba nun a xa di xemee xa taruxui nan ya:

Yaxuba xa di singe lanxi Ruben nan ma.

⁹ Ruben xa die nan ya:

Hanoki, Palu, Heseron, nun Karimi.

¹⁰ Simeyon xa die nan ya:

Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun Soli.

Soli findi Kanaan ginne xa di nan na.

¹¹ Lewi xa die nan ya:

Gerison, Kohata, nun Merari.

¹² Yuda xa die nan ya:

Eri, Onan, Selaha, Peresi, nun Sera.

Kono Eri nun Onan faxes Kanaan boxi nan ma.

Peresi xa die findi Heseron nun Hamuli nan na.

¹³ Isakari xa die nan ya:

Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

¹⁴ Sabulon xa die nan ya:

Seredi, Elon, nun Yaxaleeli.

¹⁵ Die nan na ki, Leya naxee bari Yaxuba be Padan Arami.

A man naxa a xa di ginne Dina bari naa.

A xa di xemee nun di ginne

konti birin nalanxi mixi tongo saxan a nun saxan.

¹⁶ Gadi xa die nan ya:

Sefon, Hagi, Suni, Esibon, Eri, Arodi, nun Areli.

¹⁷ Aseri xa die nan ya:

Yimina, Yisiwa, Yisiwi, Beriya,

a nun e xunya ginema Sera.

Beriya xa die findi Heberi nun Malakiyeli nan na.

¹⁸ Die nan na ki, Silipa naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun senni.

Laban nu bara Silipa so a xa di ginne Leya yi ra.

¹⁹ Yaxuba xa ginne Raxele xa die nan ya:

Yusufu nun Bunyamin.

²⁰ Asena naxa di firin soto Yusufu be Misira boxi ma:

Manasi nun Efirami.

Asana nan lanxi On serexedube Potifari xa di ginne ma.

²¹ Bunyamin xa die nan ya:

Bela, Bekeri, Asibeli, Gera, Naaman,

Eki, Rosi, Xupimi, Mupimi, nun Arade.

²² Die nan na ki, Raxele naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun naani.

²³ Dana xa di nan ya:

Xusimi.

²⁴ Nafatali xa die nan ya:

Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Silemi.

²⁵ Die nan na ki, Bila naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi solofere.

Laban nu bara Bila so a xa di ginε Raxele yi ra.

²⁶ Yaxuba nun mixi naxee birin siga Misira,
a bɔnsɔε birin nalanxi mixi tongo senni nun senni,
bafe a xa die xa ginε ra.

²⁷ Yusufu di xεmε firin nan bari Misira. Yaxuba xabile naxan siga Misira bɔxi ma, e kɔnti birin nalanxi mixi tongo solofere.

²⁸ Yaxuba naxa Yuda xεε a ya ra Yusufu xɔn ma, alako a xa kira yailan e bε sigafe ra Gosen. E to so Gosen bɔxi ma,

²⁹ Yusufu naxa a gise tongo, a naxa siga a baba Isirayila ralande naa. A to a li, a naxa findigilin a ma, a nu fa wa ra a xɔnkuye ra.

³⁰ Isirayila naxa a fala Yusufu bε, «Hali n faxa fa, n bɔjε bara sa barima n bara i yatagi to, i man na jεngife.»

³¹ Yusufu naxa a fala a taarae bε, a nun a baba xa denbaya, «N xa siga, n xa sa a fala Misira mange bε, <N taarae nun n baba xa denbaya naxee nu sabatixi Kanaan bɔxi ma, e birin bara fa n yire.»

³² Yi mixie gɔɔrε kanyie nan e ra. E xurusee nan demadonna. E bara fa e xa gɔɔrε ra, sie, yεxεεε, ningee, nun e harige birin.»

³³ Misira mange na wo xili temui naxε, a wo maxɔrinma nε wo xa wali ma.

³⁴ Wo xa a yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse maxurie nan na, kabi muxu dimedi temui han yakɔsi, alɔ muxu benbae nu a rabama ki naxε.» Na kui wo fama lude Gosen bɔxi nan ma, barima xuruse demadonyie rapaaxu Misirakae ma.»

47

Yaxuba sabatife Misira

¹ Yusufu naxa siga a sa a fala Misira mange bε, «N baba nun n ngaxakerenyie bara fa Gosen kelife Kanaan bɔxi ma. E bara fa e xa xurusee nun e harige birin na.»

² A naxa a taara suuli ndee masen Misira mange bε.

³ Misira mange naxa Yusufu taarae maxɔrin, «Wo wali mundun nabama?» E

naxa Misira mange yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse demadonyie nan na, alɔ muxu benbae nu a rabama ki naxε.»

⁴ E man naxa a fala Misira mange bε, «Muxu faxi nε, muxu xa lu yi bɔxi ma sinden, barima sεxε mu na muxu xɔnyi kɔrε xurusee naxan donma. Kaame bara din Kanaan bɔxi ra. Muxu bara i mayandi i xa muxu tan i xa konyie sago sa, muxu xa lu Gosen bɔxi ma.»

⁵ Misira mange naxa a fala Yusufu bε, «I baba nun i taarae bara fa i fɔxɔ ra.

⁶ Misira bɔxi na i sagoe. Yire fanyi fen Gosen mabiri, i baba nun i ngaxakerenyie luma dennaxε. Xa i mixi matinxinxie kolon e ya ma, e sugandi e xa findi n ma xuruse demadonyie ra.»

⁷ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a baba xanin Misira mange yire, a a masen a bε. Yaxuba naxa duba Misira mange bε.

⁸ Misira mange naxa Yaxuba maxɔrin, «I xa simaya jε yeri a ra yi ki?»

⁹ Yaxuba naxa Misira mange yaabi, «N ma simaya jε kemε jε tongo saxan na a ra yi ki. N simaya dunke naxasixi nan sɔtɔxi. A jan mu makɔrɛxi n benbae xa simaya xasabi ra.»

¹⁰ Yaxuba to duba Misira mange bε, a naxa siga.

¹¹ Yusufu naxa bɔxi fanyi fi a baba nun a taarae ma, alɔ Misira mange a yamari ki naxε. E bɔxi naxan sɔtɔ a tan nan fan Misira bɔxi birin bε. A xili Ramesesi.

¹² Yusufu naxa mεeni a baba, a taarae, nun a baba xa denbayae birin ma.

¹³ Na temui kaame nu bara senbε sɔtɔ. Donse mu nu toma keli Misira bɔxi ma han Kanaan. Kaame naxa jama halaki.

¹⁴ Kɔbiri naxan birin nu na Misira nun Kanaan bɔxi ma, Yusufu naxa a masara mengi ra. A naxa na kɔbiri ragata Misira mange xa banxi kui.

¹⁵ Misirakae nun Kanaankae xa kɔbiri birin to jɔn, Misirakae naxa fa Yusufu yire e a fala, «Donse so muxu yi ra! A lanma muxu xa faxa i ya xɔri? Muxu xa kɔbiri birin bara jɔn.»

¹⁶ Yusufu naxa e yaabi, «Wo fa wo xa xurusee ra, won xa a masara donse ra, barima kɔbiri mu na wo yi ra.»

¹⁷ E naxa fa e xa xurusee ra Yusufu xɔn ma. E xa soe, sie, yεxεεε, ningee, nun

sofalee, e nee birin masara Yusufu ma donse ra. A naxa donse taxun e ra e xa xurusee masare ra.

¹⁸ Na je to dangi, e naxa fa a yire, e a fala a be, «Muxu mu noma muxu noxunde muxu xa mange ma. Kobiri yo mu na muxu yi ra. Muxu xa xuruse fan birin na muxu xa mange yi ra. Muxu gundie nun muxu xa boxie gbansan nan luxi muxu yi ra donse sare ra muxu xa mange be.

¹⁹ A lanma muxu xa faha i ya xori, muxu xa boxie xun xa rakana? Muxu nun muxu xa boxie masara donse ra, muxu xa findi Misira mange xa konyie ra, muxu xa boxie fan xa findi a gbe ra. Sansi xori so muxu yi ra muxu naxan nawalima, muxu xa balo alako muxu naxa faha, boxi fan naxa rabejin.»

²⁰ Na kui Yusufu naxa Misirakae xa boxi birin sara Misira mange be. Kaame xa xoxoxoe nu bara a niya e xa e xa boxi birin mati Misira mange ma.

²¹ Yusufu Misira jama birin findi konyie ra na ki ne.

²² Konso serexedubee tan mu e gbe boxie sara, barima Misira mange nu hinnema e ra donse fe ra.

²³ Yusufu naxa a fala jama be, «N bara wo sara to a nun wo xa boxie Misira mange be. Sansi nan yi ki, wo xa boxie rawali.

²⁴ A xaba temui, wo a doko suuli nde soma Misira mange nan yi ra. Doko naani naxee luma, na findima sansi nun baloe nan na, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mixi birin be.»

²⁵ E naxa a fala, «I bara muxu rakisi! Muxu bara muxu xa mange xa fe fanyi to a naxan nabaxi muxu be. Muxu findima Misira mange xa konyie nan na.»

²⁶ Yusufu naxa na findi seriyee ra. Han to Misira boxi daxamui doko suuli nde birin findi Misira mange nan gbe ra. Serexedubee xa boxie nan gbansan mu findixi Misira mange gbe ra.

²⁷ Isirayilakae naxa sabati Gosen Misira boxi ma. Na boxi naxa findi e gbe ra. E bonsoe naxa gbo ye.

²⁸ Yaxuba je fu nun solofere nan naba Misira boxi ma. A xa simaya naxa je keme je tongo naani nun solofere li.

²⁹ Isirayila xa simaya to nu fa jonfe, a naxa a xa di Yusufu xili, a a fala a be, «Na kui, i xa i belexe doko n tabe bunyi ra, i fa i kali n be fa a falafe ra, i mu n nagatama yi Misira boxi ma, i xa meeni n ma tinxinyi kui, i hinne n na.

³⁰ N na laaxira temui naxee, i xa n namini Misira, i sa n nagata n benbae xa gaburi yire.» Yusufu naxa a yaabi, «I naxan falaxi n be, n na rabama ne.»

³¹ Yaxuba naxa a fala, «I rakali n be.» Yusufu naxa a kali a be. Na temui Yaxuba naxa a felen a xa sade xunyi ra.

48

Yusufu xa die Manasi nun Efirami

¹ Na fe birin to bara dangi, e naxa a fala Yusufu be, «I baba mu yalanxi.» Yusufu naxa siga a baba yire, a nun a xa di xeme firinyie, Manasi nun Efirami.

² Mixi nde naxa a fala Yaxuba be, «I xa di Yusufu bara fa.» Isirayila naxa senbe raba, a keli, a doko sade ma.

³ Yaxuba naxa a fala Yusufu be, «Ala Senbe Kanyi mini ne n ma Lusi Kanaan boxi ma. A naxa barake sa n ma fe.

⁴ Ala naxa a fala n be, «N i findima dibari belebele nan na. N i xa die rawuyama ne, han e findi jama gbegebe ra. N yi boxi fima ne i bonsoe ma, hali i dangi xanbi, a findi e gbe ra han dunija jon.»

⁵ «Yakosi yi di firinyie, i naxee barixi Misira beenun n tan xa fa, n bara e findi n ma die ra. Efirami nun Manasi findima n tan nan gbe ra, alo Ruben nun Simeyon.

⁶ Konso i di naxee barima yee xanbi ra, i gbe lanxi nee nan ma. E fama lude e taarae nan bun ma e ke xa fe ra.

⁷ N to keli Padan, Raxele naxa faha n yi ra kira xon Kanaan boxi ma. A jonde mu nu makuya Efarata ra. N naxa a ragata menni, Efarata kira ra, dennaxee xili Beteleemu.»

⁸ Isirayila naxa Yusufu xa die mato, a fa a fala, «Ndee yee ra?»

⁹ Yusufu naxa a baba yaabi, «N ma di xeme na e ra Ala naxee fixi n ma be.» Isirayila naxa a fala, «I xa e maso n na, alako n xa duba e be.»

¹⁰ Yaxuba nu bara ge foride, a yae mu nu see igbema sonon. Yusufu to a xa die

maso a ra, Isirayila naxa e masunbu, a findigilin e ma.

¹¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «N mu nu laxi a ra, xa n i yatagi toma sonon, konon Ala bara a ragiri n bara i xa die fan to.»

¹² Yusufu naxa a xa die tongo a baba san ma, a fa a rafelen boxi fari.

¹³ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a xa di firinyie tongo e belexe ma. A naxa Efirami suxu a yirefanyi belexe ra, Isirayila koola mabiri. A naxa Manasi suxu a koola belexe ra, Isirayila yirefanyi mabiri. A naxa e maso a ra.

¹⁴ Konon Yaxuba naxa a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi fari naxan na dimedi ra. A naxa a koola belexe sa Manasi xunyi fari naxan na di singe ra. A nu a kolon a nu fe naxan nabama a belexe ra.

¹⁵ A naxa duba Yusufu be, a fa a fala, «Ala, n benbae Iburahima nun Isiyaga jere naxan ya xori, Ala naxan na n kantama ra, kafi n bari loxoe han to,

¹⁶ Ala naxan maleke xexi n natangade fe xoxoe ma, a xa barake sa yi dimee xa fe.

Mixie xa e xili n xili ra, e xa e xili n benbae Iburahima nun Isiyaga xili ra.

E bonsoe xa wuya a gbegbe ra dunja.»

¹⁷ Yusufu naxa a to a baba bara a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi ma. Na fe mu rafanxi a ma. A naxa a baba belexe suxu, a ba Efirami xunyi ma, a fa a sa Manasi xunyi ma.

¹⁸ Yusufu naxa a fala a baba be, «N baba, na ki xa mu a ra, barima yi nan na fori ra. I yirefanyi belexe sama yi nan xunyi ma.»

¹⁹ A baba naxa tondi, a fa a fala, «N ma di, n a kolon, n a kolon. A fan fama findide bonsoe wuyaxi kanyi nan na. A fan gboma ne, konon a xunya nan fama gbode dangife a ra. A xunya bonsoe findima ne si wuyaxi ra.»

²⁰ A naxa duba e be na loxoe, a fa a fala, «Isirayilakae duba rabama wo xilie nan na. E fama a falade, <Ala xa i lu alo Efirami nun Manasi.» Na kui a naxa Efirami ti yare Manasi be.

²¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I bara a to, a gbe mu luxi n xa laaxira, konon

Ala tima ne i fanga ra, a fa i ragbilen i benbae xa boxi ma.

²² N fama ke fide i ma dangi i taarae ra. N boxi naxan nasuxu Amorikae yi ra n ma santidegema nun n ma xali saabui ra, n bara na fan sa i ke fari.»

49

Yaxuba xa duba donxe

¹ Yaxuba naxa a xa die xili, a naxa a fala e be, «Wo xa wo malan, n xa fe fala naxan fama rabade wo be.»

² «Yaxuba xa die, wo fa be, wo xa wo tuli mati wo baba Isirayila ra.

³ Ruben, i tan, n ma di singe, i tan nan na n ma fonike di ra. I bara findi fisamante ra lasiriya kui. I senbe dangi birin na.

⁴ Konon i to findi xurutare nan na, alo ye naxan susuma, i mu fisamanteya sotoma sonon, barima i bara i sa i baba xa sade ma a nun i nanden.

Na bara findi seniyentareja ra.

⁵ Simeyon nun Lewi findixi ngaxakeren-mae nan na.

Santidegema nan na e xa geresose ra.

⁶ N mu soma e xa fefe ya ma, n mu tinma doxode e xa malanyi, barima e xa bonete kui e bara xemee faxa, e xa kalabantena kui e bara tuurax maxonon fufafu.

⁷ N bara e xa bonete danka, barima geregie nan e ra.

E naxan nabama, n bara na danka, barima e ya ixara.

E bonsoe mu luma yire keren Yaxuba xonyi,

n e rayensenma ne Isirayila boxi ma.

⁸ Yuda, i xunxae i tan nan tantuma.

I fama ne xutu sotode i yaxuie ma.

I baba xa di xemee magoroma ne i be.

⁹ Yuda, yete yore nan lanxi i ma.

N ma di, i baloma sube nan xun na.

I xinbie kultanma ne alo yete.

Nde noma suusade a xa i rakeli?

¹⁰ Mange sawuri fama lude Yuda bonsoe nan yi.

Mixi yo mu mange sawuri bama a yi,

beemanu tɔnxuma kanyi fama temui
naxe,
sie suyidima naxan be.

11 A xa sofale xirima weni bili nan na,
a xa sofale yore xirima weni bili fanyi nan
na.

A xa donma nun a xa xinbeli donma xama
weni ye nan na.

12 A ya mapingixi alo weni,
A jinyi fiixe alo xipe.

13 Sabulon fama sabbatide baa de ne.
A findima wafu de nan na kunkuie be.
A xa naaninyi luma ne Sidon nan seeti ma.

14 Isakari senbe gbo alo sofale,
naxan a sama goore firinyie tagi.

15 A saxi boxi naxan ma,
yire fanyi nan a ra.
A tunki felenma ne kote bun ma,
a luma yaamari nan bun ma.

16 Dana a xa jama yamarima ne,
alo Isirayila bonsoe nde.

17 A luma ne alo boximase kira xon ma,
alo tanbalunbe sankira ra.
A na soe tingilinyi xin,
soe ragi birama ne a fari ma.

18 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra.

19 Gadi, geresoe a gerema ne,
konɔ a tan nan e raboronma a tingilinyi
ra.

20 Aseri xa boxi findima daxamui fanyi
yire nan na,
naxan findima mange daxamude ra.

21 Nafatali luma ne alo xeli gine naxan na
a gife,
a woyen fanyie falama ne.

22 Yusufu luma ne alo sansi burexe neene,
naxan bogima a fanyi ra xure seeti ma.
A salonyie tima tete nan xun.

23 Mixie naxa gere giri a ma,
e naxa xali woli a ma gere ra.

24 Konɔ a xa xali senbe gbo,
a belexe fan xoxoxo
Yaxuba Marigi Ala Senbe Kanyi saabui ra,
naxan findixi Isirayila kantama ra,
naxan luxi alo fanye.

25 I baba Marigi Ala fama i malide.
Ala Senbe Kanyi barake sama ne i xa fe.
A koore barake fima ne i ma,
a boxi barake fi i ma,
a dibari barake ragiri i ma.

26 I baba xa dube dangi baloe nun se fanyi
birin na,
naxan kelima geya fari,
geya naxan tixi kafi duniya fole.
Na barake birin xa lu Yusufu ma,
naxan findi a ngaxakerenyie xa mange ra.

27 Bunyamin luma ne alo wulai bare
xaape.

A sube faxama geesege,
a a donxoe don nunmare.»

28 Isirayila bonsoe fu nun firinyie nan
na ki, a nun dube e baba naxan nabaxi
kankan be.

29 Na dube dangi xanbi, Yaxuba naxa a
jungu a xa die ma, a falafe ra, «N fa sigafe
n benba faxaxie nan yire. N na faxes, wo n
nagata n benbae ragatade, gaburi naxan
na Eferon Xitika xa xe yire,

30 Makipela xe fonme ra, Mamire fe ma,
Kanaan boxi ma. Iburahima na xe saraxi
Eferon Xitika nan ma, alako na xa findi a
xa mixi ragatade ra.

31 Iburahima ragataxi menni ne, a nun a
xa gine Sara. Isiyaga fan nagataxi menni
ne a nun a xa gine Rebeka. N tan fan Leya
ragataxi menni ne.

32 Na xe nun na fonme naxan na naa, e
saraxi Xitika nan ma.»

33 Yaxuba to bara ge a xa woyenyi
masende a xa die be, a naxa a sa sade ma,
a fa laaxira, a a benbae li aligiyama.

50

Yaxuba xa jon fe

1 Yusufu naxa findigilin a baba ma, a
masunbu, a wama.

2 Na dangi xanbi, Yusufu naxa yaamari
fi seribae ma e xa a baba fate soxo seri ra,
alako a fure naxa borɔ. E naxa na wali
raba a baba Isirayila ra

3 xi tongo naani bun ma e xa naamunyi
ki ma. Misirakae naxa a jonfe raba xi
tongo solofere bun.

4 Jon fe to bara ba a ra, Yusufu naxa
a fala Misira mange xa mixie be, «N bara

wo mayandi, xa n ma fe rafan wo ma, wo xa n waxonfe masen Misira mange be.

⁵ N baba n nakali ne, a naxe, <N fa na faxafe ne. I n nagatama gaburi nan kui n naxan gexi Kanaan boxi ma.> Na kui n wama sigafe ne n xa sa n baba ragata. N na ge, n fama.»

⁶ Misira mange naxa a yaabi, «Siga, i xa sa i baba ragata alo a i rakalixi ki naxe.»

⁷ Yusufu naxa siga a baba ragatade. A naxa siga a nun Misira mange xa konyie, Misira mange xa mixi xungbee, Misira kuntigie,

⁸ a yete xa denbaya, a taarae, nun a baba xa denbaya. E xa dimedie nun e xa xurusee gbansan naxa lu Gosen boxi ma.

⁹ Sorie nun soe ragie naxa Yusufu mati e xa gisee kui. Nama belebele nan nu e ra.

¹⁰ E to Atadi lonyi li Yuruden naakiri ma, e naxa jon fe belebele raba. Yusufu naxa binye fi a baba ma, a jon fe xanin han xi solofere.

¹¹ Kanaankae naxa e joxo doko na maragate xon ma, naxan nabaxi Atadi xa lonyi ma. E naxa a fala, «Yi jon fe findi fe belebele nan na Misirakae be.» Na nan a toxi e naxa «Misira Non fe» xili fala na yire xun Yuruden naakiri ma.

¹² Na kui, Yaxuba xa die naxa e baba waxonfe raba alo a a fala e be ki naxe.

¹³ E naxa a xanin Kanaan boxi ma, e naxa a ragata Makipela xa xe yire fonme kui, Iburahima xe naxan sara Eferon Xitika ma alako na xa findi mixi ragatade ra Mamire seeti ma.

¹⁴ Yusufu to ge a baba ragatade, a naxa gbilen Misira boxi ma, a nun a taarae nun mixi naxan birin a mati.

¹⁵ Yusufu taarae to bara a to e baba bara faxes, e naxa a fala, «Xa Yusufu fa won findi a gerefara, won fe naaxi naxan birin nabaxi a ra, a gbejoxoma ne won ma.»

¹⁶ Na kui e naxa siga Yusufu yire, e a fala a be, «I baba yi nan falaxi muxu be beenun a xa faxes, a naxe,

¹⁷ <Wo yi fala Yusufu be, «N bara i maxandi, dije i taarae xa gbaloe fe ma a nun e xa yunubi, barima e bara fe naaxi raba i ra. N bara i maxandi, yakosi dije i baba Marigi Ala xa konyie ma.»» E to na masenyi fala Yusufu be, a naxa wa.

¹⁸ A taarae naxa e felen a bun ma, e fa a fala, «Muxu tan nan ya, i xa konyie.»

¹⁹ Yusufu naxa a fala e be, «Hali wo mu gaaxu. Ala mu na n tan xa ra.

²⁰ Wo lan ne n xun wo naxa fe naaxi raba n na, kono Ala naxa a masara fe fanyi ra alako n xa fe rakamali jama nii ratangafe ra.

²¹ Yakosi hali wo mu gaaxu. N wo hayi birin fanma ne nun wo xa die.» A xa woyenyi naxa e boje sa.

Yusufu xa faxes

²² Yusufu naxa lu Misira, a tan nun a xa denbaya birin. A naxa je keme je fu soto simaya ra.

²³ Yusufu naxa a xa mamadie nun a tolobitee to, a xa di Eframi naxee soto. A naxa Manasi xa di Makiri xa die to, a nee tongo a gbe die ra.

²⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N fan na faxafe ne, kono Ala wo malima ne a fanyi ra. A fama ne wo tongode Misira, a wo xanin boxi ma a dennaxe laayidi tongo Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.»

²⁵ Yusufu naxa Isirayila xa die rakali, a fa a fala, «Ala na wo mali gbilenfe ra Kanaan boxi ma, wo xa n fure xanin naa.»

²⁶ Yusufu laaxira a je keme je fu nan ma. E naxa a fure soko seri ra alako a fate naxa boro, e a ragata fure kankira kui Misira boxi ma.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotoe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui foloxi Tawureta Munsa xa kitaabui singe nan kui, e naxan ma «Fe Folo Fole.» Na sora donxoe e a masenma Isirayila sabatixi Misira boxi ma ki naxe Annabi Yusufu xa waxati.

Yusufu nun a taarae to faxa, Isirayila nun Misira xa defanyi naxa xurun folo. A rajonyi Isirayila naxa findi Misira xa konyie ra. Misira mange naxa e rawali a jaaxi ra, e xa tae ti a be.

Kono Alatala naxan mu neemuma a xa pama ma, a naxa Annabi Munsa xee Misira boxi ma alako Isirayila xa xoreya soto. Ala naxa kaabanako magaaxuxi fu raba Munsa saabui ra, han Firawuna naxa Isirayila bonsoe keru. Isirayila to jere folo, e naxa Xulunyumi baa li Misira boxi naaninyi ra. Firawuna nun a xa soorie naxa kata e sontode menni, kono Ala man naxa kaabanakoe raba, a kira rabi baa tagi Isirayilakae girima dennaxe. Firawuna xa soorie to bira e foxo ra, Ala naxa baa ragali e xun ma.

Naakiri ma Isirayila naxa jere folo gbengberenyi ma sigafe ra Kanaan boxi ma, Ala dennaxe laayidixi e be. Kira xon ma a naxa a xa seriye fi Annabi Munsa ma Turusinina geya fari pama ya xori. Kono a mu bu, pama naxa Ala xa seriye matandi, e kuye batu. Na nan a niya Ala naxa nate tongo e xa e jere gbengberenyi ma je tongo naani bun ma, alako Ala matandi birin xa faxa kira xon beenu e xa die xa so Kanaan boxi ma.

Na jere kui Ala naxa lu e ya ma a xa horomolingira saabui ra. A xa nore nu na na xun ma koe nun yanyi. E biyaasi temui, e horomolingira ragoro, Ala xa nore nu tixi e ya ra han a yire li e yonkinma dennaxe. Na mooli raba ne na je tongo naani birin bun ma.

Yi kitaabui rajonma Annabi Munsa xa faxe nan ma. Beenun a xa laaxira, a naxa Isirayila pama taxu Yosuwe ra naxan fama e rasode Kanaan boxi ma.

Ala lufe a xa pama ya ma, a e xaran tinxinyi ra, a e makanta senbe ra, na birin findixi misaali nan na Ala xa pama be won ma waxati. Ala wama won xun tife kira fanyi ma sigafe ra ariyanna a won nasoma dennaxe. Ala xa won mali na biyaasi kui. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotoe

Isirayilakae xa konyiya Misira boxi ma

¹ Isirayila xa die xilie nan ya, naxee e baba Yaxuba mati Misira boxi ma, a nun e xa denbayae:

² Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda,

³ Isakari, Sabulon, Bunyamin,

⁴ Dana, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

⁵ Yaxuba xa die nun a xa mamadie nu lanxi mixi tongo solofere nan ma. A xa di Yusufu pan nu bara siga Misira.

⁶ Yusufu nun a ngaxakerenyie dangi xanbi,

⁷ Isirayilakae naxa yiriwa Misira boxi ma, e senbe nu luma xun masa ra.

⁸ Na waxati mange gbete nan nu na Misira xun ma, naxan mu Yusufu kolon.

⁹ A naxa a fala a xa pama be, «Wo a to, Isirayilakae yiriwaxi ki naxe, a bara findi kontofili ra won be. E bara dangi won na.

¹⁰ Won xa koota nde raba alako e naxa wuya sonon. Xa na mu, gere temui, e fama ne kafude won yaxuie ma, e keli won xun ma.»

¹¹ Na kui, mange naxa e findi konyie ra, a wali xoroxoe doko e ma Pitomi nun Ramesesi tae tife ra. Misira mange Firawuna nu donse malanma na tae nan kui.

¹² Kono wali xoroxoe nu dokoma e ma ki naxe, e man nu sigama gbo ra na ki ne, han Misirakae boje naxa rapaaxu e ma Isirayilakae xa fe ra.

¹³ Misirakae naxa e rawali a jaaxi ra.

¹⁴ E naxa e toro wali xoroxoe ra alo biriki bonbofe nun xee rawalife. E naxa konyiya jaaxi doko e ma.

¹⁵ Misira mange naxa Isirayilakae xa dirasuxuie Sifira nun Puwa yamari,

¹⁶ «Wo na Isirayila gine xa di rasuxu, xa xeme nan a ra, wo a faxa keren na. Xa gine nan a ra, wo xa a lu a xa balo.»

¹⁷ Kɔnɔ dirasuxuie to nu gaaxuma Ala ya ra, e mu nu Misira mangɛ xa yaamari rabatuma. E naxa di xɛmɛmae lu e xa balo.

¹⁸ Mangɛ naxa dirasuxuie xili, a naxa e maxɔrin, «Munfe ra wo di xɛmɛe luma, e xa balo?»

¹⁹ Dirasuxuie naxa Firawuna yaabi, «Isirayila ginɛɛ sɛnbɛ gbo Misira ginɛɛ bɛ. Beenu dirasuxui xa e yire li, e jan bara di bari.»

²⁰ Ala naxa hinne na dirasuxuie ra. Isirayila pama naxa wuya dangife a singe ra.

²¹ Dirasuxuie to gaaxu Ala ya ra, Ala naxa die fi e fan ma.

²² Na tɛmui, Firawuna naxa a xa pama birin yamari, «Wo Isirayilakae xa diyɔrɛ xɛmɛe woli Nili xure ma, kɔnɔ wo e xa di ginɛɛ tan lu, e xa balo.»

2

Munsa mɔfe Misira

¹ Xɛmɛ nun ginɛ nde naxa e boore futi, e birin fatan Lewi bɔnsɔɛ nan na Isirayilakae ya ma.

² Na ginɛ naxa tɛɛgɛ, a di xɛmɛ bari. A to a to di fanyi nan nu a ra, a naxa a nɔxun kike saxon.

³ A to mu nu nɔma a nɔxunde sɔnɔn, a naxa kolimɛ debe maso dole ra, a diyɔrɛ sa a kui, a fa debe dɔxɔ Nili xure ma yoforoɛ tagi.

⁴ Na diyɔrɛ taara ginɛma nu tixi yire nde, a ya tixi a xunya ra, alako a xa a kolon fe naxan fama na lide.

⁵ Firawuna xa di ginɛ naxa goro Nili xure ma a maxade. A to debe to yoforoɛ tagi, a naxa a xa konyi ginɛ nde xɛɛ a tongode.

⁶ A to a rabi, a naxa di xɛmɛ to a kui, a wafe. A naxa kinikini a ma, a fa a fala, «Isirayilaka nde xa di na a ra!»

⁷ Na tɛmui, diyɔrɛ taara naxa Firawuna xa di ginɛ maxɔrin, «N xa siga Isirayila dingɛ nde xili i bɛ, a xa fa xijɛ fi a ma?»

⁸ Firawuna xa di ginɛ naxa a yaabi, «Iyo.» Diyɔrɛ taara naxa siga, a sa diyɔrɛ nga xili.

⁹ Firawuna xa di ginɛ naxa a fala diyɔrɛ nga bɛ, «Yi diyɔrɛ xanin, i xa xijɛ fi a ma

n bɛ. N i sare fima nɛ.» Diyɔrɛ nga naxa diyɔrɛ tongo, a xijɛ fi a ma.

¹⁰ Diyɔrɛ to mɔ, a nga naxa a xanin Firawuna xa di ginɛ xɔn ma, a findi na xa di ra. A to a raminixi ye nan xɔɔra, a naxa a xili sa Munsa, naxan falaxi «minife» Eburu xui ra.

Munsa sigafe Madiyan

¹¹ Munsa to fonikeya rakamali, a naxa siga a ngaxakerenyie yire, a xa e xun mato a ra e xa wali xɔrɔxɔɛ kui. A to a ngaxakerenyie yire li, a naxa Misiraka nde to Isirayilaka nde bɔnbɔ ra.

¹² A to mu mixi yo to na longori, a naxa na Misiraka faxa, a fa a fure nɔxun meyɛnyi kui.

¹³ Na kuye iba, Munsa man naxa mini, a Isirayilaka firin to sɔnxɔ ra. A naxa mixi maxɔrin nɔndi mu na naxan bɛ, «I bariboore bɔnbɔfe munfe ra?»

¹⁴ A naxa a yaabi, «Nde i findixi mangɛ nun kiitisa ra muxu xun ma? I wama n fan faxafe nɛ, alɔ i na Misiraka faxa ki naxɛ?» Munsa naxa gaaxu. A naxa a fala a bɔɔɛ ma, «N naxan nabaxi a bara kolon.»

¹⁵ Firawuna to a kolon Munsa naxan nabaxi, a naxa kata Munsa faxade. Kɔnɔ Munsa naxa a gi Firawuna ma, a sa sabati Madiyan bɔxi ma. Munsa to siga naa, a naxa kolɔnyi nde li, a fa dɔxɔ a xa a malabu.

¹⁶ Madiyan sɛrɛxɛdubɛ xa di ginɛ solofere naxa fa ye bade na kolɔnyi yire e baba xa xurusee bɛ.

¹⁷ Kɔnɔ xuruse dɛmadonyi ndee fan naxa fa, e naxa wa na ginɛɛ kerife. Munsa to na to, a naxa keli, a na ginɛɛ xun magere so, a fa ye fi e xa xurusee ma.

¹⁸ Na ginɛɛ to gbilen e baba Reyuweli yire, a naxa e maxɔrin, «Munse a niyaxi wo gbilenxi sinnanyi ma to?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Misiraka nde bara muxu ratanga xuruse dɛmadonyi kobie ma, a man fa ye ba won ma xurusee bɛ.»

²⁰ Reyuweli naxa a xa di ginɛɛ maxɔrin, «A na minden? Wo a luxi naa munfe ra? Wo sa a xili, wo donse so a yi ra.»

²¹ Munsa naxa tin sabatide Reyuweli xɔnyi. Reyuweli naxa a xa di ginɛ Sipora fi Munsa ma, a xa a dɔxɔ.

²² Sipora naxa di xeme bari a be. Xone nan to lanxi Munsa ma na boxi ma, a naxa a xa di xili sa Gerisomi, naxan wama a falafe, «Xone nan n na yi boxi ma.»

²³ Ne wuyaxi dangi xanbi, Misira mange naxa faha. Isirayilakae nu e mawafe Ala be e xa konyiya xoxoxe xa fe ra. Na maxandi naxa Ala li.

²⁴ Ala naxa e wa xui me. A naxa ratu a xa saate ma naxan xirixi a tan nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi.

²⁵ Na kui Ala naxa a ya rafindi Isirayilakae ma, a xa a jengi sa e xon ma.

3

Munsa xa xeraya

¹ Munsa bitanyi Yetiro nan nu na Madiyan serexedube ra. Munsa naxa Yetiro xa xurusee xanin wula i yire makuye, han a sa Ala xa geya Xorebe li.

² Menni Alatala xa maleke naxa mini a ma wuri bili lanmadi ma, naxan radexexi. Munsa naxa a mato, te nu na na wuri bili ma, konw wuri bili mu ganxi.

³ Munsa naxa a fala a yete ma, «N xa n makore yi kaabanako ra, n xa a kolon munfe ra wuri bili lanma mu ganxi.»

⁴ Alatala to Munsa to a makoxoxi wuri bili ra alako a xa a igbe, a naxa a xili kelife na wuri bili ma, «Munsa, Munsa!» Munsa naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Ala naxa a masen a be, «I naxa i makore be ra. Sankirie ba, barima i tixi yire seniyanxi nan ma.»

⁶ A man naxa a masen, «I baba Marigi Ala na n tan na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Munsa to na me, a naxa a yatagi makoto, barima a nu gaaxuxi Ala matofe ra.

⁷ Alatala man naxa yi masenyi ti Munsa be, «N bara n ma pama xa toore to Misira boxi ma. N bara e wa xui me e xa konyiya kui. N jengi saxi e xa toore xon ma.»

⁸ N goroxi na nan ma, n xa fa e bade Misirakae yi ra, n xa e raso boxi fanyi ma, lude gbege na dennaxe. Xipe nun kumi gbo naa, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwikae nun Yebusukae xonyi.

⁹ Yakosi Isirayilakae wa xui bara n li. N man bara jaxankate to Misirakae naxan doxofe e ma.

¹⁰ Siga, n bara i xee Firawuna xon, i xa n ma pama Isirayila ramini Misira.»

¹¹ Munsa naxa a fala Ala be, «Mixi mooli mundun na n tan na, n xa siga Firawuna ma Isirayilakae ramnife ra Misira?»

¹² Ala naxa a yaabi, «Won birin na a ra. I na ge pama ramnife Misira boxi ma, wo fama n batude yi geya nan fari. Na findima tonxuma ra, fa a fala, n tan yati nan i xexxi.»

¹³ Munsa naxa a fala Ala be, «N na sa a fala Isirayilakae be, «Wo benbae Marigi Ala nan n xexxi wo ma,» e fa sa n maxarin i xili ma, n yaabi mundun fima e ma?»

¹⁴ Ala naxa a masen Munsa be, «N na «naxan na» na. I xa Isirayilakae yaabi, «Ala naxan na, a bara n xee wo ma.»»

¹⁵ Ala man naxa a masen Munsa be, «I fama woyende yi ki ne Isirayilakae be, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala, Ala naxan na, na nan n xexxi wo ma.» N xili nan na ki abadan, n wama mixi birin xa n xili na ki ne temui birin.

¹⁶ Sa Isirayila kuntigie malan, i a fala e be, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini n ma. A bara a masen n be, «N bara fe to e naxan doxofe wo ma Misira.»

¹⁷ N bara nate tongo wo ramnife ra Misira wo xa toore kui. N xa wo xanin Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xonyi, xipe nun kumi xelema dennaxe.»»

¹⁸ «Isirayila kuntigie na ge i xui ramede, wo sigama ne Misira mange yire a falafe ra, «Isirayilakae Marigi Alatala bara fa muxu foxo ra. I xa muxu sago sa muxu xa feyen saxan jere raba gbengberenyi ma, alako muxu xa serexe ba muxu Marigi Alatala be.»

¹⁹ N a kolon Misira mange mu tinma wo lude wo xa siga, xa n mu n senbe masen a be.

²⁰ Na kui n fe magaaxuxie rabama ne Misirakae ra, n e tooro kaabanakoe ra. Na dangi xanbi, e xa mange tinma ne wo xa siga.

²¹ N man a ragirima ne Misirakae xa wo ki, alako wo naxa siga wo belexe igeli ra.

²² Isirayila gine birin xa e doxo boore Misirakae makula yirabase gbeti nun

xεεma daaxie ra, a nun sosee, wo naxee soma wo xa die ma. Na kui wo harige bama ne Misirakae yi ra.»

4

Alatala a senbe masenfe Munsa be

¹ Munsa naxa Alatala maxorin, «Xa Isirayilakae mu sa la n ma masenyi ra, e fa a fala, <Alatala mu minixi i ma feo,> n munse rabama fa?»

² Alatala naxa a maxorin, «Munse na i belexe na ki?» A naxa a yaabi, «N ma yisuxuwuri.»

³ Alatala naxa a yamari, «A woli boxi.» A to a woli boxi, na naxa mafindi boximase ra, Munsa fa a gi a ya ra.

⁴ Alatala naxa a masen a be, «I belexe itala i xa a suxu a xuli ma.» Munsa naxa a belexe itala. A to a suxu a belexe ra, na naxa findi yisuxuwuri ra.

⁵ Alatala naxa a masen a be, «Na findima tonxuma ra e be, fa a fala, e benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini i ma.»

⁶ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen a be, «I belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a fa a ramini, kune a belexe rafixexi.

⁷ A man naxa a yamari, «I man xa i belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a belexe naxa yalan keren na.

⁸ Alatala naxa a masen a be, «Xa Isirayilakae mu la i xui ra, xa na mu a ra na tonxuma singe ra, temunde e fama ne lade i ra na tonxuma firin nde xa fe ra.

⁹ Xa e mu la i xui ra na tonxuma firinyie xa fe ra, i xa ye tongo Nili xure, i a rafili boxi ma. A findima ne wuli ra keren na.»

¹⁰ Munsa naxa Alatala yaabi, «N Marigi, i a kolon i xa konyi mu fata woyende. N nenyi binya n de i kabi n dimedi temui. To masenyi mu na fe masaraxi.»

¹¹ Alatala naxa a masen a be, «Nde mixi nenyi rakelima? Nde mixi findima boboe ra, xa na mu tulixori? Nde mixi findima ya kanyi ra, xa na mu donxui? N tan Alatala xa mu a ra?»

¹² Siga. N i malima masenyi tide. N masenyi yati rasoma ne i de i, i naxan tima.»

¹³ Munsa naxa a yaabi, «N Marigi, yandi, mixi gbete xee.»

¹⁴ Na kui Alatala naxa xono Munsa ma. A naxa a masen a be, «I taara Haruna go? Lewi bonsoe mu a ra? N a kolon, na tan fata woyende. A jan na fafe i ralande. A seewama ne i tofe ra.

¹⁵ I masenyie tima ne a be, a naxan falama jama be. N wo firin malima na kui. N a masenma wo be wo lan wo xa naxan fala.

¹⁶ Haruna i xui madangima jama be, alo namijonme Ala xui madangima ki naxe.

¹⁷ I xa i xa yisuxuwuri tongo. I kaabanako birin nabama a tan na.»

Munsa gbilenfe Misira

¹⁸ Na temui Munsa naxa gbilen a bitanyi xonyi, a a fala a be, «N wama sigafe ngaxakerenyie yire Misira boxi ma, n xa a kolon e xa fe na ki naxe.» Yetiro naxa a yaabi, «Siga bonesa kui.»

¹⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be Madiyan boxi ma, «I xa gbilen Misira. Naxee nu wama i faxafe, nee birin bara faxa.»

²⁰ Na kui Munsa naxa a xa gine nun a xa die baki sofalee fari, e gbilen Misira. Munsa naxa a xa yisuxuwuri fan xanin, Ala naxan ma fe fala a be.

²¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be, «I na gbilen Misira, i xa kaabanako birin naba Firawuna ya i, n naxee saxi i sagoe. Na temui n tan nan a xaxili raxoroxoma, alako a naxa tin n ma jama bejinde.

²² I xa a fala Firawuna be, <Alatala xui nan ya, Isirayila, n ma di singe nan a ra.

²³ N bara i yamari i xa a bejin alako a xa siga n batude. I to bara tondi na ra, n i xa di singe faxama ne.»

²⁴ Munsa to nu na biyaasi kui sigafe ra Misira, Alatala naxa mini a ma koe ra, a xa a faxa,

²⁵ kono Munsa xa gine Sipora naxa a xa di xeme sunna geme xepenxi ra, a na soli sa a sanyi ma. A naxa a fala, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren.»

²⁶ Na kui Alatala naxa Munsa lu na. Sipora xa masenyi, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren,» a nu wama sunne wuli nan xa fe falafe.

²⁷ Alatala naxa a masen Haruna be, «I xa siga Munsa ralande gbengberenyi ma.» A to naralan Munsa ra Ala xa geya ma, a naxa a sunbu.

²⁸ Munsa naxa Alatala xa xεεraya birin ya ba a be. A naxa na kaabanako fee fan fala a be, Ala naxan fixi a ma a rabafe ra.

²⁹ Munsa nun Haruna to Isirayilakae li, e naxa Isirayila fori birin malan.

³⁰ Haruna naxa dentεge sa e be Alatala naxan masenxi Munsa be. A naxa kaabanakoe fan naba pama ya xori.

³¹ Nama naxa la na birin na. E to a kolon a Alatala jengi saxi Isirayilakae xon ma e xa tōore kui, e naxa e igoro bōxi, e suyidi Ala be.

5

Munsa nun Haruna sigafe Firawuna yire

¹ Na dangi xanbi, Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire. E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, <N ma pama bejin, alako e xa siga n ma sali rabade gbengberenyi ma.»»

² Firawuna naxa yi maxorinyi ti, «Nde tan na na Alatala ra, n lan n xa naxan xa yaamari rabatu Isirayila bejinfe ra? N mu Alatala kolon! Na kui, n mu noma a lude Isirayila xa siga fefe ma!»

³ E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Ala bara fa muxu foxo ra. A lu muxu xa biyaasi xi saxan gbengberenyi yire, alako muxu xa serexee ba muxu Marigi Alatala be, xa muxu mu na raba muxu sontoma ne wuganyi ra, xa na mu santidegema ra.»

⁴ Misira mange naxa e yaabi, «Munsa nun Haruna, munfe ra wo wama pama bafe wali de i? Wo siga wo xa wali ra.

⁵ Yi pama to bara gbo ye yi bōxi ma, wo wama e xa wali nan xun nakanafe fa.»

⁶ Na loxoε Firawuna naxa konyie xa mangee nun wali xunyie yamari,

⁷ «Wo naxa sexe so Isirayila pama yi ra sonon, e naxan malanma boora ra e biriki bonboma temui naxe. Yakosi e xa na sexe fen e yete ra.

⁸ E dari biriki xasabi naxan bonbo ra, wo naxa sese ba na ra. Fuyante nan e ra. Na nan a ra, e a falama, <Muxu xa siga serexee bade muxu Marigi Ala be.»

⁹ Wo xa nde sa e xa wali xun ma, alako e naxa yanfa wali ma madaxui woyenyi xa fe ra.»

¹⁰ Konyi xa mangee nun wali xunyie naxa a fala Isirayila pama be, «Firawuna naxe a a mu sexe soma wo yi ra sonon.

¹¹ Wo xa siga na fende wo yete ra. Wo xa a kolon sese mu bama wo xa wali kote ra.»

¹² Na kui pama naxa yensen Misira bōxi sexe xabade.

¹³ Mangee nu e ragbatama ne, e nu fa a fala, «Wo xa wo xa wali rajon loxo yo loxo alo a singe, sexe nu soma wo yi ra temui naxe.»

¹⁴ Firawuna xa mixie nu fa Isirayilakae bonbo naxee nu tixi wali xunyie ra. E nu fa e maxorin, «Munfe ra xoro nun to, wo mu biriki xasabi bonbōxi alo wo darixi a ra ki naxe?»

¹⁵ Isirayila wali xunyie naxa siga e mawade Firawuna xon a falafe ra, «I na yi mooli rabafe muxu tan i xa konyie ra munfe ra?

¹⁶ E mu sexe yo soma muxu yi ra, konō e a falama a muxu xa biriki bonbo! I xa mixie na muxu tan i xa konyi bonbofe, konō e tan nan wali kanaxi.»

¹⁷ Firawuna naxa e yaabi, «Fuyantee nan wo ra. Na nan a toxi wo a falama, a wo xa siga serexee bade Alatala be.

¹⁸ Wo siga walide! Sexe yo mu soma wo yi ra, sese man mu bama wo xa biriki konti ra.»

¹⁹ Isirayila wali xunyie naxa kontofili na woyenyi ra, a falafe ra, «Sese mu bama birikie konti ra wo naxan bonboma loxo yo loxo.»

²⁰ E to mini Firawuna xonyi, e naxa Munsa nun Haruna li naa. E nu na e memefe.

²¹ Na wali xunyie naxa a fala e be, «Alatala xa wo paxankata, barima wo bara muxu mapaxu Firawuna nun a xa mixie xon ma. Wo bara santidegema sa e belexe, e xa muxu faxa.»

²² Munsa naxa gbilen Alatala ma a falafe ra, «Marigi, i bara yi tōore dōxo yi pama ma munfe ra? I n xεεxi be munfe ma?

²³ Kabi n naxa siga Firawuna yire woyenfe ra i xili ra, a fa fe paaxi nan tun nabafe yi pama ra. I mu i xa pama xoreyaxi feo.»

6

Ala xa laayidi Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «I fama a tode yakosi, n naxan nabama Firawuna ra. N senbe nan fama a niyade a xa Isirayila nama bepin, a yete xa e keru a xa boxi ma.»

² Ala man naxa a masen Munsa be, «N tan nan Alatala ra.

³ N naxa n yete masen Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. Kono e mu n n xili kolonxi Alatala ra. E n kolonxi Ala Senbema xili nan na.

⁴ Muxu man naxa saata, n xa Kanaan boxi fi e ma, e xoreya rabaxi dennaxe.

⁵ N bara Isirayilakae wa xui me e xa konyiya kui Misirakae yi ra. N man bara ratu n ma saate ma.

⁶ Na kui, a fala Isirayilakae be, «N tan nan Alatala ra. N fama ne wo raminide Misirakae xa noe bun ma. N xoreya fima ne wo ma. N fama ne wo xun sarade n senbe ra. N jaxankate ragoroma ne Misirakae ma e xa wali kobie xa fe ra.

⁷ N wo findima ne n ma nama ra. N fan findima ne wo Marigi ra. Na temui wo a kolonma ne, n tan nan na wo Marigi Alatala ra, naxan wo baxi konyiya kui Misirakae yi ra.

⁸ N fama ne wo rasode boxi ma, n nakalixi naxan ma fe ra, n xa a fi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma. N fama ne a fide wo ma, a lu wo sagoe.»

⁹ Munsa naxa na dentege Isirayilakae be, kono e mu la a xui ra e xa konyiya xoxoxe xa fe ra. Limaniya birin nu bara ba e yi.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹¹ «Siga Misira mange yire. A fala Firawuna be a xa Isirayila nama bepin, e xa mini a xa boxi ra.»

¹² Kono Munsa naxa Alatala yaabi, «Xa Isirayilakae yati mu laxi n xui ra, Firawuna fan mu n xui suxuma feo, n tan naxan jan mu fata woyende.»

¹³ Alatala masenyi ti Munsa nun Haruna be na ki ne, Isirayilakae nun Misira mange Firawuna xa fe ra. A e yamari ne e xa Isirayilakae ramini Misira boxi ra.

¹⁴ Isirayila bonsae yareratie nan yi ki:

Ruben naxan singe bari Isirayila, a xa die nan ya: Xanoki, Palu, Xesiron, nun Karimi. Ruben bonsae nan na ki.

¹⁵ Simeyon xa die nan ya: Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun gine Kanaanka xa di Sawulu. Simeyon bonsae nan na ki.

¹⁶ Lewi xa die xilie nan yi ki e xa taruxui ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari. Lewi xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

¹⁷ Gerison xa die findixi Libini nun Simeyi nan na e xabile ki ma.

¹⁸ Kehati xa die findixi Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli nan na e xabile ki ma. Kehati xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun saxan li.

¹⁹ Merari xa die findixi Maxali nun Musi nan na. Lewi xa die nan na ki e taruxui ki ma.

²⁰ Amarama naxa a baba barenyi Yebedi dexo, naxan Haruna nun Munsa bari a be. Amarama xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

²¹ Yisehari xa die nan ya: Kora, Nefegi, nun Sikiri.

²² Yusiyeli xa die nan ya: Misayeli, Elesafana, nun Sitiri.

²³ Haruna naxa Aminadabo xa di Eliseeba dexo, naxan findixi Naxason maagine ra. A naxa Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari bari Haruna be.

²⁴ Kora xa die nan ya: Asiri, Elekana, nun Abiyasafi a xabile ki ma.

²⁵ Haruna xa di Eleyasari naxa Putiyeli xa di gine dexo. A naxa Finexasi bari a be. Lewi bonsae yareratie nan na ki e xabile ki ma.

²⁶ Alatala Haruna nun Munsa yamari ne, «Wo Isirayilakae ramini Misira boxi ra e lanxunde ki ma.»

²⁷ Munsa nun Haruna nan woyen Misira mange Firawuna be Isirayilakae raminife ra Misira kui.

²⁸ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be Misira boxi ma,

²⁹ «N tan nan na Alatala ra. Siga, n xui birin nadangi Misira mange Firawuna ma.»

³⁰ Munsa naxa Alatala yaabi, «N tan nan yi ki, n mu fata woyende a fanyi ra. Firawuna noma tinde n ma masenyi ra di?»

7

Ala xa xeeraya Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna xa i xui madangi Firawuna be alo namiponme Ala xui madangima mixie be ki naxe.

² N i yamarima naxan birin na, i xa na fala i taara Haruna be naxan na madangima Firawuna ma, alako a xa a lu Isirayilakae xa mini Misira boxi ra.

³ N Firawuna xaxili raxoroxoma ne. N tonxuma nun kaabanako gbegbe rabama ne Misira boxi kui,

⁴ konɔ Firawuna mu fama a tuli matide wo ra. N fama ne jaxankate xoroxoe dɔxode Misira ma, n fa n ma jama Isirayila ramini a lanxunde ki ma.

⁵ N na Misira halaki Isirayila raminife ra e tagi, e n kolonma ne Alatala ra.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa Alatala xa yaamari suxu alo a masenxi e be ki naxe.

⁷ E nu masenyi tima Firawuna be temui naxe, Munsa xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. Haruna xa simaya nu bara je tongo solomasaxan a nun saxan li.

⁸ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

⁹ «Firawuna na a fala wo be, «Wo xa kaabanako nde raba,» i tan Munsa, i xa a fala Haruna be, a xa i xa yisuxuwuri tongo, a a woli Firawuna seeti ma. Na mafindima ne boximase ra.»

¹⁰ Na kui Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire, e fa a raba, alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa Munsa xa yisuxuwuri woli boxi ma Firawuna nun a xa kuntigie ya i, na naxa findi boximase ra.

¹¹ Na temui Firawuna naxa a xa karamoxoe nun a xa mandurulae xili, e xa na kaabanako mooli raba e xa duureya ra.

¹² E nun Haruna birin naxa e xa yisuxuwurie woli boxi ma. Nee birin naxa mafindi boximasee ra, konɔ Haruna gbe naxa boore gbe gerun.

¹³ Na kui Firawuna xaxili naxa xoroxo, a mu a tuli mati Munsa nun Haruna ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

Mankanɛ singe: ye findife wuli ra

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Firawuna xaxili bara xoroxo. A bara tondi n ma jama bejinde.

¹⁵ Tina geesege i xa naralan Firawuna ra Nili xure de. I xa i xa yisuxuwuri xanin, naxan nu bara mafindi boximase ra.

¹⁶ Menni i xa a fala Firawuna be, «Isirayilakae Marigi Alatala bara n xee i yire, n xa a fala i be, «N ma jama bejin, alako e xa siga n batude gbengberenyi ma.» Han yakosi i tan mu tinxi na xui suxude.

¹⁷ Na kui Alatala xa masenyi nan ya, «Na nan a ra, i fama a kolonde, n tan nan Alatala ra. N ma yisuxuwuri na din Nili xure ra, ye mafindima ne wuli ra.

¹⁸ Yexe naxee na Nili xure ma, e fama sontode, e xiri jaaxi fa mini, Misirakae mu noma na ye minde.»»

¹⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna yamari, «I xa i xa yisuxuwuri itala Misira baae, xuree, nun dabonyi birin ma.» Na a niyama ne ye birin xa mafindi wuli ra Misira boxi ma, hali naxee na fejee kui, wuri nun geme daaxi.»

²⁰ Munsa nun Haruna naxa a raba alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa a xa yisuxuwuri itala, a a din Nili xure ra. Xure naxa findi wuli ra Firawuna nun a xa kuntigie ya xori.

²¹ Yexe birin naxa faxes, e xiri jaaxi naxa mini Nili xure ma. Misirakae mu nu noma na ye minde, barima Misira ye birin findixi wuli nan na.

²² Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba. Firawuna xaxili naxa xoroxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

²³ Firawuna naxa gbilen a xonyi, a naxa na fe botɛ ba.

²⁴ Misiraka birin naxa tigie ge Nili xure seetie ma, alako e xa ye min daaxi soto, barima e mu nu noma Nili xure ye minde.

Mankanɛ frin nde: lanxansarimae

²⁵ Alatala to ge Nili xure garinde, xi solofere dangi xanbi,

²⁶ a naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, a fala a be, «Alatala bara a yamari, i xa a xa jama bejin, e xa siga a batude.

²⁷ Xa i mu tin na ra, Alatala fama i xa boxi birin xun nakanade lanxansarimae ra.

²⁸ E fama yiriwade Nili xure ma, e fa te, e so i xa banxi kui han e i xa sade li. E soma i xa kuntigie nun Misira jama xa banxie kui, e man soma taami rafalama dennaxe.

²⁹ Lanxansarimae fama ne tede i tan, i xa jama, nun i xa kuntigie birin ma.»

8

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be, a xa a xa yisuxuwuri itala baae, xuree, nun dabonyi birin xun ma alako lanxansarimae xa te Nili xure ma, e so Misira boxi ma.»

² Haruna to a xa yisuxuwuri itala Misira yee xun ma, lanxansarimae naxa te Misira boxi birin ma.

³ Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba, e fan naxa lanxansarimae raso Misira boxi ma.

⁴ Na dangi xanbi Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo sa Alatala maxandi, alako lanxansarimae xa keli n tan nun n ma jama xun ma. N fama i xa jama rabepinde, e xa siga serexee bade Alatala be.»

⁵ Munsa naxa a fala Firawuna be, «Mange, i gbe binye. I xa nate tongo loxo safe ra lanxansarimae xa keli i tan, i xa kuntigie, nun i xa jama xun ma, e xa lu Nili xure gbansan ma.»

⁶ A naxa a yaabi, «Tina.» Munsa naxa a fala, «A fama rabade na ki ne, alako i xa a kolon, muxu Marigi Alatala maniyee mu na.

⁷ Lanxansarimae fama kelide i tan, i xa kuntigie, nun i xa jama xun ma, e fa lu Nili xure ma.»

⁸ Munsa nun Haruna to mini Firawuna xonyi, Munsa naxa Alatala maxandi lanxansarimae xa fe ra naxee nu Firawuna tooroma.

⁹ Alatala naxa Munsa xa maxandi suxu. Lanxansarimae naxa faxes banxie, xandee, nun daaxae kui.

¹⁰ Mixie naxa e koto, e xiri paaxi fa din boxi birin na.

¹¹ Konɔ Firawuna to a to na fe nu bara dangi, a man naxa a xaxili raxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masen ki naxe.

Mankane saxan nde: saasie

¹² Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be a xa a xa yisuxuwuri itala, a xa din boxi xube ra alako a xa mafindi saasie ra Misira boxi birin kui.»

¹³ E naxa a raba na ki. Haruna to a xa yisuxuwuri itala, a fa boxi xube garin, na birin naxa findi saasie ra, mixie nun xurusee foxo ra. Xube birin naxa findi saasie ra Misira boxi birin kui.

¹⁴ Mandurulae to kata na kaabanako mooli rabade, e mu no. Saasie nu dinxi mixi nun xuruse birin na.

¹⁵ Mandurulae naxa a fala Firawuna be, «Ala foxi yati nan na ki,» konɔ Firawuna xaxili man naxa xoxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.

Mankane naani nde: xerie

¹⁶ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina geesege i xa kurun, i xa naralan Firawuna ra ye yire. I xa a fala a be Alatala xa masenyi nan ya, «N ma jama bepina, alako e xa siga n batude.

¹⁷ Xa i mu sa tin n ma jama bepinde, n fama xerie nan nadinde i tan, i xa kuntigie, nun i xa jama ma wo xonyi. Xerie fama lude Misirakae xa banxie nun e xa boxie birin ma.

¹⁸ Konɔ na loxo, Gosen boxi ratangama ne, n ma jama na dennaxe. Xerie mu luma naa, alako i xa a kolon a n tan Alatala na yi boxi yire birin ma.

¹⁹ N tagi rasa luma ne n ma jama nun i gbe ma. Wo na kaabanako toma ne tina.»

²⁰ Alatala a raba na ki ne. Xerie naxa din Firawuna, nun a xa kuntigie ra. Misira boxi birin xun naxa rakana xerie ra.

²¹ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo xa siga serexee bade wo Marigi Ala be Misira.»

²² Munsa naxa a yaabi, «Na mu lanma, barima muxu xa serexee mu rafan Misirakae ma. Xa muxu na serexee mooli ba Misirakae ya xori e naxee xonxi, e mu muxu magonoma xe?

²³ A lanma muxu xa xi saxan biyaasi raba gbengberenyi ma, muxu fa serexee ba muxu Marigi Alatala be, alo a muxu yamarixi ki naxe.»

²⁴ Firawuna naxa a fala Munsa be, «N fama wo bepina, alako wo xa siga

gbengberenyi ma serexee bade wo Marigi Alatala be. Kono wo naxa wo makuya a gbe ra. Yakosi, wo Ala maxandi n be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «N bara tin. N na mini i xonyi, n Alatala maxandima ne. Tina, xerie makuyama ne Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Kono i tan Firawuna, i naxa muxu madaxu. I naxa tondi Isirayila pama bepinde alako e xa serexee ba Alatala be.»

²⁶ Munsa to mini Firawuna xonyi, a naxa Alatala maxandi.

²⁷ Alatala naxa Munsa xa duba suxu. Xerie naxa makuya Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Hali keren mu lu naa.

²⁸ Kono Firawuna man naxa a xaxili xoxoxo, a mu tin Isirayila pama bepinde.

9

Mankane suuli nde: xurusee xa wuganyi

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, i xa a fala a be, «Isirayilaka Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I xa n ma pama bepin, alako e xa siga n batude.»

² Xa i tondi e bepinde, i kankan e ma,

³ Alatala fama wuganyi paxi radinde i xa xurusee ma, alo soe, sofalee, paxomee, ningee, yexeee, nun si.

⁴ Alatala fama Isirayilakae xa goore nun Misirakae xa goore tagi rasade. Isirayilakae xa xurusee mu wuganyi sotoma.

⁵ Alatala bara nate tongo na rabama temui naxe, a falafe ra, «Tina, n fama na nan nabade.»»

⁶ Na kuye iba, Alatala a raba na ki ne. Misira goore birin naxa faxes, kono hali xurusee keren mu faxes Isirayilakae xa goore ya ma.

⁷ Firawuna naxa mixie xee na fe kolonde. E naxa a fala Firawuna be xurusee keren mu faxaxi Isirayilakae xa goore kui, kono a xaxili naxa xoxoxo, a man mu tin Isirayila pama bepinde.

Mankane senni nde: suurie

⁸ Na temui Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo xa te xube rate Firawuna ya xori.

⁹ A findima xube ra naxan dinma Misira boxi birin na, a suuri ramini Misirakae nun e xa xurusee birin ma.»

¹⁰ E naxa te xube xanin Firawuna yire. Munsa naxa a woli koore ma, a fa suuri paxaxie ramini mixie nun xurusee ma.

¹¹ Mandurulae yati mu no tide Munsa ya i suurie xa fe ra, naxee nu na Misirakae birin ma.

¹² Kono Alatala naxa Firawuna xaxili raxoxoxo, alako a naxa tin Munsa nun Haruna xui suxude, alo Alatala nu bara a masen Munsa be ki naxe.

Mankane solofere nde: balabalanyi

¹³ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina i xa kurun sigafe ra Firawuna yire, a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bepin, e xa siga n batude,

¹⁴ xa na mu a ra n gbaloe mooli birin naminima i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma n senbe ra. Na kui i fama a kolonde n maniyee mu na dunija bende fupi fari.

¹⁵ N nu noma gbaloe paxaxi raminde wo ma n senbe ra, naxan nu noma wo sontode, wo loe dunija ma,

¹⁶ kono n bara wo lu dunija alako n xa n senbe masen wo be, dunija xa n xili kolon.

¹⁷ Han ya i kira bolonma n ma pama ya ra, i tondi e xa siga.

¹⁸ Na nan a ra, tina n fama ne balabalanyi magaaxuxi ragorode Misira ma, wo mu naxan mooli to kabi dunija fole.

¹⁹ I xa i xa goore nun i xa se birin naso yire makantaxi kui, barima yi balabalanyi na bira, a mixi nun xurusee birin sontoma ne.»»

²⁰ Firawuna xa kuntigi ndee naxa gaaxu Alatala xa masenyi ya ra, e xulun e xa konyie nun e xa xurusee rasode yire makantaxi kui.

²¹ Kono naxee mu nu e paxo saxi Alatala xa masenyi xon ma, e naxa e xa konyie nun e xa xurusee lu tande.

²² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala koore mabiri, balabalanyi xa bira mixi, xurusee, nun xee fari Misira boxi birin ma.»

²³ Munsa to a xa yisuxuwuri itala koore ma, Alatala naxa seyamakonyi, galanyi, nun balabalanyi ragoro Misira boxi ma.

²⁴ Balabalanyi masunbuxi te ra a naxa goro e ma. Misira boxi mu nu na gbaloe mooli to kabi a fole.

²⁵ Na balabalanyi naxa mixie nun xurusee magono Misira boxi birin ma. A naxa xee nun wuri bilie fan kana.

²⁶ Gosen boxi gbansan naxa ratanga na gbaloe ma, Isirayilakae nu na dennaxe.

²⁷ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Yi biyaasi, n bara yunubi raba. Nondi na Alatala nan be. N tan nun n ma pama bara tantan.

²⁸ Wo xa Alatala madije, alako seya-makonyi nun balabalanyi xa jon. N bara tin wo bepinde, n mu kankanma wo ma sonon.»

²⁹ Munsa naxa a fala a be, «N na mini taa kui, n Alatala maxandima wo be. Galanyi nun balabalanyi danma ne, alako i xa a kolon a Alatala nan gbe dunja ra.

³⁰ Kono n bara a kolon, i tan nun i xa kuntigie, wo mu gaaxuxi Marigi Alatala ya ra sinden.»

³¹ Na balabalanyi nu bara sansi funden maniyee nun gese futi kana, naxee mu nu mo sinden.

³² Mengi nun a maniyee tan mu kana, barima e tan temui mu nu a lixi.

³³ Munsa naxa mini Firawuna xonyi, a siga taa fari ma. A to a belexe itala Alatala maxandide, galanyi, balabalanyi, nun tune naxa dan.

³⁴ Firawuna to na to, a man naxa yunubi soto, barima a tan nun a xa kuntigie naxa e xaxili raxoroxo.

³⁵ Na kui Firawuna mu tin Isirayilakae bepinde, alo Alatala a masenxi ki naxe Munsa saabui ra.

10

Mankane solomasaxan nde: katoe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Siga Firawuna yire, barima n tan nan a xaxili nun a xa kuntigie xaxili raxoroxo, alako n xa n ma tonxuma makaabaxie masen e be.

² N gbaloe naxan doxoma Misirakae ma, wo xa na fala wo xa die nun wo xa mamadie be, alako wo xa a kolon, n tan nan Alatala ra.»

³ Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna xonyi, e a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, <I

tondima i yete magorode n be han mun temui? I xa n ma pama bepin, e xa siga n batude.

⁴ Xa i mu e bepin, tina n katoe radinma ne i xa boxi birin ma.

⁵ E boxi gbaata makotoma ne, e sansi nun wuri bili birin donma ne balabalanyi mu naxee lixi.

⁶ E fama sode i tan, i xa kuntigie, nun Misirakae birin xa banxie kui, alo wo benbae mu nu a toxi ki naxe kabi Misira fole.» Munsa to ge na falade, a naxa a kobe so, a mini Firawuna xonyi.

⁷ Firawuna xa kuntigie naxa a fala a be, «Yi xeme won toxoma han mun temui? I xa a xa pama bepin alako e xa siga e Marigi Alatala batude. Han ya i mu a kolon Misira na sontofe ne?»

⁸ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo siga, wo sa wo Marigi Alatala batu.» A man naxa e maxorin, «Ndee na sigafe wo ya ma?»

⁹ Munsa naxa a yaabi, «Muxu birin sigama ne: fonikee, forie, xeme, ginse, muxu xa xurusee. Alatala xa sali xungbe na a ra.»

¹⁰ Firawuna naxa e yaabi, «Wo wama ne n xa a fala wo be, <Alatala xa wo kanta.> Xa n sa a lu wo xa siga, wo nun wo xa die, n a kolon wo fe kabi rabama ne.

¹¹ N mu tinma na ra. Xeme gbansan noma sigade Alatala batude, barima wo na nan maxorinxi.» A to ge na falade, Firawuna naxa e keru.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala Misira boxi xun ma, katoe xa fa. E xa burexe xinde birin don balabalanyi mu naxee lixi.»

¹³ Munsa naxa a xa yisuxuwuri itala Misira boxi xun ma, Alatala fa foye ramini yanyi nun kee keren kui kelife sogetede. Na kuye iba, na foye nu bara fa katoe ra,

¹⁴ naxee din Misira boxi birin na. Katoe gbegbe naxa lu Misira yire birin. Han ya na fe maniyee mu toxi, a man mu toma sonon.

¹⁵ E naxa boxi birin makoto han a iforo. E naxa burexe xinde nun wuri bogi birin don balabalanyi mu naxan lixi. Burexe xinde yo mu lu wurie nun sansie kon na Misira boxi ma.

¹⁶ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili mafuren. A naxa a fala e be, «N bara

yunubi soto wo Marigi Alatala ra, n bara haake soto wo fan na.

¹⁷ Wo xa dipɛ n ma, wo xa wo Marigi Alatala maxandi alako a xa yi toore ba n ma.»

¹⁸ Munsa naxa keli Firawuna yire, a naxa Alatala maxandi.

¹⁹ Alatala naxa turunnaade foye ramini, a katoe birin tutun sogegorode, a sa e rasin Xulunyumi Baa ma. Hali katoe keren mu lu Misira.

²⁰ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxoroxo, alako a naxa Isirayilakae bepin.

Mankane solomanaani nde: dimi

²¹ Na temui Alatala naxa a fala Munsa be, «I belexe itala koore ma, dimi binye xa sin Misira boxi ma.»

²² Munsa to na raba, dimi binye naxa sin Misira boxi birin ma. Xi saxan bun ma

²³ mixi mu no a boore tode, mixi mu no kelide a xonyi. Kono Isirayilakae nu sabatixi dennaxe, menni tan iyalanxi.

²⁴ Firawuna naxa Munsa xili, a a fala a be, «Wo xa siga Alatala batude. Wo noma wo xa die nun wo xa ginɛ xaninde, kono wo xa wo xa xurusee tan lu be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «I xa tin muxu xa xurusee xanin muxu naxee bama serexe ra muxu Marigi Alatala be.

²⁶ Muxu xa goore birin xa siga. Hali keren mu luma be. Ndee bama serexe nan na muxu Marigi Alatala be, kono muxu mu a kolon sinden xurusee mundun rawalima na kui, fo muxu xa so naa.»

²⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxoroxo, a mu tin e bepinde.

²⁸ Firawuna naxa a fala Munsa be, «Keli n xun ma! I yete ratanga tife ra n ya i sonon. Xa n i to be, n i faxama ne.»

²⁹ Munsa naxa a yaabi, «A xa raba alo i a fala ki naxe. I mu n toma sonon.»

11

Marakolonyi mankane fu nde ra: di singe faxe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama kaabanako donxoe ragorode Firawuna nun Misirakae ma. Na dangi

xanbi, Firawuna wo bepinma ne, wo siga kerenyi ra.

² A fala pama be e xa e doxo-boore makula gbeti nun xema ra.»

³ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae kide. Misira pama nun Firawuna xa kungie naxa gaaxu Munsa ya ra.

⁴ Munsa naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya, «Koe tagi n Misira boxi igirima ne,

⁵ di singe birin fa faxa kelifi Firawuna xa di singe ma, a sa doxo konyi ginɛ xa di singe ra. Firawuna tan mangeya fima a xa di ma, konyi ginɛ tan taami rafalama, kono e xa di singe birin fama ne faxade. Hali Misirakae xa xurusee xa di singe faxama ne.

⁶ Na temui Misira wa xui nde mema ne, e mu naxan mooli mexi temui dangixie, e mu naxan mooli mema temui naxee sa fama.

⁷ Kono Isirayilakae xonyi, hali bare keren mu wonwonma. Na kui wo xa a kolon n tagi rasa luxi Misirakae nun Isirayilakae tagi.

⁸ Na temui i xa kungie birin fama ne e xinbi sinde n bun ma, e a fala n be, a n tan nun n ma pama birin xa mini e xa boxi kui. N na ge na rabade, n sigama ne.» Munsa to ge na falade, a naxa keli Firawuna xun ma, a xonoxi ki fanyi ra.

⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be, «Firawuna mu a tuli matima wo ra. Na kui n nan n ma kaabanakoe xun masama ne Misira boxi kui.»

¹⁰ Munsa nun Haruna nu bara na kaabanakoe birin naba Firawuna ya xori, kono Alatala bara Firawuna xaxili raxoroxo, a mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi kui.

12

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be Misira boxi ma,

² «Yi kike naxan ya, yi nan findima wo be ne kike singe ra.

³ Wo xa a fala Isirayila pama birin be, yi kike xi fu, denbaya yo denbaya xa yexee keren soto.

⁴ Xa denbaya nde xurun, e mu noma na ra, e xa kafu e doxo boore ndee ma alako yexee keren xa e birin nali.

⁵ Na yexee xa findi xeme ra, naxan bara ne keren soto, lanyuru yo mu naxan ma. Xa na mu a ra, wo noma si fan nawalide.

⁶ Wo xa a ragata han na kike xi fu nun naani. Na loxo Isirayila denbaya birin xa e gbe kon naxaba soge dula temui.

⁷ Wo xa a wuli maso naade gbanyi nun a seetie ma, a donma banxi naxan kui.

⁸ Na sube xa gan te ra, wo xa a don na koe ra taami lebinitare nun burexe xone ra.

⁹ Wo naxa a don a gantare ra, wo naxa a jin ye ra. Wo xa a birin gan a fanyi ra beenu wo xa a ixaba. A xunyi, a sanyie, nun a furingee xa gan temui keren.

¹⁰ Na sese naxa xi han geesege. Xa nde luxi, wo xa na woli te xora.

¹¹ Wo xa a don wo tagi ixirixi, wo xa sankirie soxi wo sanyie, a nun wo xa yisuxuwuri suxuxi wo belexe ra. Wo xa a don mafuren mafuren. Alatala xa Sayamaleke Dangi Sali serexe na a ra.»

¹² «Na koe ra, n Misira boxi isama ne, n di singe birin faxes mixie nun xurusee ya ma. N Misira xa alae jaxankatama ne. N tan nan Alatala ra.

¹³ N na na wuli tonxuma to wo xa naade ma, n dangima ne menni xun ma. Kasare yo mu wo lima, n Misira boxi ratonma temui naxe.»

¹⁴ «Na loxo xa findi sali xungbe nan na wo be Alatala xa binye bun ma. Wo xa na sali raba ne yo ne Alatala xa yaamari ki ma.

¹⁵ Na sali waxati wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma. Sali fole loxo, wo xa lebini birin namini wo xa banxie kui. Mixi yo naxan taami lebini daaxi donma na xi solofere bun ma, na kanyi xa ramini Isirayila nama ya ma.

¹⁶ Na sali loxo singe nun na sali loxo solofere nde, wo xa wo malan Alatala xa binye bun ma. Na loxo firinyie, wo naxa wali yo raba bafe donse rafalafe ra.»

¹⁷ «Wo xa yi Taami Lebinitare Sali raba, barima n wo xa nama ramini Misira boxi ra na loxo ne. N bara wo yamari wo xa yi sali raba ne yo ne abadan.

¹⁸ Kike singe, xi fu nun naani, nunmare folo temui, wo naxa taami yo don bafe taami lebinitare ra han a xi moxonon nun keren, a nunmare temui.

¹⁹ Na xi solofere bun ma, lebini yo naxa to wo xonyi, barima xone nun Isirayilaka birin naxan lebini donma na waxati bun ma, a raminima ne Isirayila nama ya ma.

²⁰ Wo naxa taami lebini daaxi don dede.»

²¹ Munsa naxa Isirayila fori birin xili, a a fala e be, «Wo xa siga xuruse nde sotide wo xa denbayae be. Wo xa e kon naxaba Sayamaleke Dangi Sali serexe ra.

²² Wo na ge xuruse kon naxabade, wo xa a wuli maso naade gbanyi nun naade seetie ma hisopi burexe ra. Mixi yo naxa mini a xa banxi kui han geesege.

²³ Alatala na Misira boxi isa di singe faxafe ra, a dangima ne banxie xun ma, wuli na naxee naade gbanyi nun a seetie ma. A mu tinma kanari yo xa so wo xonyi.

²⁴ Wo nun wo xa die xa yi yaamari ratinme ne yo ne abadan.

²⁵ Wo na so boxi kui Alatala naxan laayidixi wo be, wo xa yi sali raba a ki ma.

²⁶ Wo xa die na wo maxorin, «Yi sali munse masenma won be,»

²⁷ wo xa e yaabi, «Sayamaleke Dangi Sali serexe nan a ra. Won na rabama Alatala be naxan dangi Isirayilakae xa banxie xun ma Misira, alako e xa ratanga, Misirakae tan xa faxes.»

Isirayila nama naxa a suyidi Alatala be.

²⁸ Isirayilakae naxa na yaamari ratinme alo Alatala a masenxi Munsa nun Haruna be ki naxe.

Mankanfu nde: di singe faxe

²⁹ Koe tagi Alatala naxa di singe birin faxes Misira boxi kui, kelifi Firawuna kibanyi kanyi xa di singe ma, a sa doxo geelamani xa di singe ra. A naxa xuruse xa di singe fan birin faxes.

³⁰ Na kui Firawuna naxa keli koe ra, a tan, a xa kuntigie, nun Misirakae birin, e fa e wa xui rate, barima banxi keren mu lu faxes mu ti dennaxe.

³¹ Na koe ra Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo nun Isirayilakae, wo mini n ma nama ya ma.

Wo siga, wo sa Alatala batu, alo wo nu wama a xon ma ki naxe.

³² Wo xa wo xa xurusee xanin, alo wo a falaxi ki naxe. Wo siga! Wo xa duba n fan be.»

³³ Misirakae nu gbataxi Isirayilakae xa siga. E nu a fala, «Xa e mu sigama, won birin fama ne sontode!»

³⁴ Na nan a ra Isirayilakae naxa taami ramulanxi mafilin e xa dugie kui, beenu taami xa te. E naxa taami nun taami ramulanse doxo e xun ma, e fa siga.

³⁵ Isirayilakae naxa gbeti, xema, nun dugie makula Misirakae ma alo Munsa a fala e be ki naxe.

³⁶ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae waxonfe ra. Na kui Isirayilakae naxa se gbege soto Misirakae yi ra.

Isirayilakae minife Misira

³⁷ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, sigafe Sukoti. Xeme wulu keme senni nu na, bafe ginnee nun dimedie ra.

³⁸ Mixi gbetee fan naxa bira e foxo ra, a nun goore gbege mooli birin.

³⁹ E naxa taami gan, na taami lebinitare ramulanxi ra, e faxi naxan na e xun ma kelifa Misira. Na taami mu nu texi, barima Misirakae to e keru, e mu no fande rafalade.

⁴⁰ Isirayilakae nu bara ne keme naani ne tongo saxan naba Misira.

⁴¹ Na ne keme naani ne tongo saxan non loxo yati, Alatala xa pama birin mini Misira boxi ra na ne.

⁴² Alatala to na ke radangi Isirayila pama ramifera Misira, a lanma Isirayilakae birin xa na ke xungbilenyi radangi Alatala matoxofe ra ne yo ne.

⁴³ Alatala naxa yi seriye so Munsa nun Haruna yi ra Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra, «Mixi yo naxa na serexe don naxan mu findixi Isirayilaka ra.

⁴⁴ Wo xa konyi sunnaxie noma a donde,

⁴⁵ konwo xa walike naxee kelixi yire gbetee, e naxa a don.

⁴⁶ Na serexe xa don banxi nan kui, wo naxa a sube xanin tande, wo naxa a xori yo gira.

⁴⁷ Isirayila pama birin xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁴⁸ Xa wo xa xone nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe Alatala xa binye bun ma, fo a xa xeme birin sunna a xa denbaya kui. Xa a bara na raba, a noma na sali rabade alo Isirayilakae. Kon sunnatatee mu noma a donde.

⁴⁹ Lasiri nun xone birin na na seriye bun ma.»

⁵⁰ Isirayilaka birin naxa a raba, alo Alatala Munsa nun Haruna yamarixi ki naxe.

⁵¹ Na loxo yati, Alatala naxa Isirayilakae ramini Misira boxi ra, e lanxunde ki ma.

13

Di singe seriye

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Wo xa di singe birin fi n ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan gbe na Isirayilakae birin xa di singee ra.»

³ Munsa naxa a fala pama be, «Wo xa ratu to loxo ma sali ra, barima Alatala senbe nan wo ramixi Misira boxi ma konyiya kui. Wo naxa lebini yo don na loxo.

⁴ Wo minixi to Abibi kike nan na.

⁵ Alatala na wo raso boxi kui, a naxan laayidixi wo benbae be, Kanaankae, Xitika, Amorikae, Hiwikae nun Yebusukae sabatixi dennaxe, xije nun kumi xelema boxi naxan ma, wo xa Taami Lebinitare Sali raba na kike ra.

⁶ Na sali waxati wo xa taami lebinitare gbansan don xi solofere bun ma. Na xi solofere nde, wo xa sali raba Alatala xa binye bun ma.

⁷ Na xi solofere bun ma taami lebinitare nan donma. Lebini yo naxa lu Isirayilaka nde xonyi.

⁸ Na loxo wo xa yi sali xa fe fatanfasi wo xa die be, wo fa a fala, «N yi sali rabama ne, barima Alatala bara n namini Misira boxi ra.»

⁹ Yi sali luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, alako wo naxa neemu Alatala xa seriye ma.

¹⁰ Wo xa yi sali raba a waxati ne birin na.»

¹¹ «Alatala na wo raso Kanaankae xa boxi ma, a a fi wo ma alo a laayidixi wo tan nun wo benbae be ki naxe,

¹² wo xa wo xa di xeme singe birin fi Alatala ma, a nun wo xa xurusee xa di xeme singe. Wo xa di xemema singe birin findixi Alatala nan gbe ra.

¹³ Wo noma yexee xa na mu a ra si fide wo xa sofale xa di singe joxoe ra, xa na mu a ra wo xa a kobe gira, a xa faxa. Wo xa wo xa di singe fan xun sara yexee ra.

¹⁴ Xa a sa li wo xa di nde wo maxorinma a wo yi fe rabama fe naxan ma, wo xa a yaabi, «Alatala senbe nan won naminixi konyiya kui Misirakae yi ra.»

¹⁵ Firawuna to tondi muxu bepinde muxu xa siga, Alatala naxa Misira di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. Na nan a ra won xurusee xa di singe birin fima Alatala ma serexe ra, a nun won ma di xeme singe birin xun sarama ne yexee ra.»

¹⁶ Na luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, barima Alatala senbe nan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui.»

Kelifa Misira

¹⁷ Firawuna to Isirayila nama bepin, Alatala mu e xun ti Filisita boxi kira ra, hali na kira nan to sooneya, barima a a fala ne, «Xa nama gere lima kira xon ma, e nate masarama ne, e fa gbilen Misira.»

¹⁸ Na kui Alatala naxa nama ya rafindi gbengberenyi kira ma Xulunyumi Baa mabiri. Isirayilakae naxa mini Misira e xa geresosee ra e yi ra.

¹⁹ Munsaxa Yusufu xorie fan xanin, barima Yusufu nu bara Isirayila xa die rakali na fe ma, a falafe ra, «N a kolon, Alatala fama ne wo malide. Na temui wo xa n xorie xanin wo xun ma yire gbete.»

²⁰ Isirayilakae naxa keli Sukoti, e sa yonkin Etama gbengberenyi foloxi dennaxe.

²¹ Alatala nan nu tixi e ya ra. Yanyi ra a naxa e rapere nuxui ra, koe ra a naxa e rapere te dexa ra koore ma, naxan nu kuye iyalanma e be. Na ki e nu noma jerede koe nunanyi ra.

²² Loxo yo loxo na nuxui nu tixi e ya ra yanyi ra, na te fan nu tixi e ya ra koe ra.

14

Misirakae Isirayilakae sagatafe

¹ Alatala naxa a masen Munsaxa be,

² «A fala Isirayilakae be e xa gbilen, e xa fa yonkin Pi Haxiroti mabiri ra, Migidoli nun baa tagi. E xa lu baa de ra Baali Sefon ya ra.»

³ Firawuna a mapoxunma ne, a Isirayilakae bara loe gbengberenyi mabiri.

⁴ N Firawuna xaxili raxoroxoma ne, alako a xa bira wo foxo ra. Na kui n fama matoxoe sotoe Firawuna nun a xa soorie saabui ra. Misirakae fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.» Isirayilakae a raba na ki ne.

⁵ Misira mange nun a xa kuntigie to a kolon, a Isirayilakae bara siga, e naxa nate masara, a falafe ra, «Won munse rabaxi yi ki? Won to Isirayilakae bepinxi, e mu walima won be sonon!»

⁶ Firawuna naxa yaamari fi soe xa xiri soori ragisee ra, soorie xa malan yire keren.

⁷ A naxa soori ragise fanyi keme senni sugandi, soori ragise naxan birin na Misira e fa bira e foxo ra. Soori kuntigi nu bakixi e birin kui.

⁸ Alatala naxa Misira mange Firawuna xaxili raxoroxo, a fa bira Isirayilakae foxo ra, naxee nu sigafe xun nakeli kui.

⁹ Firawuna nun a xa soori birin naxa bira Isirayilakae foxo ra e xa soe nun e xa soori ragisee ra. Misirakae naxa e li baa de ra, e nu yonkinxi dennaxe, Pi Haxiroti mabiri ra, Baali Sefon ya ra.

¹⁰ Firawuna to makore e ra, Isirayilakae naxa e ya rakeli, e naxa Misirakae to fa ra. E naxa gaaxu ki fanyi ra, e fa e mawa Alatala be.

¹¹ E naxa a fala Munsaxa be, «I won naminixi Misira boxi ra munfe ra? Yakosi won faxama ne gbengberenyi yire. A mu nu fisa won xa faxa Misira?»

¹² Won nu na Misira boxi ma temui naxe, muxu a fala ne i be, «Muxu walife Misirakae be, na fisa muxu be dine faxafe ra gbengberenyi ma.»»

¹³ Munsaxa nama yaabi, «Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya. To wo fama Alatala xa kisi tode. Misirakae naxee yi ki, wo mu e toma sonon.»

¹⁴ Alatala nan gere soma wo be. Wo sabari.»

¹⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I mawafe n be munfe ra? A fala Isirayilakae be, e xa ti kira xon ma.

¹⁶ I xa yisuxuwuri rate, a itala baa xun ma, alako baa xa rabi, Isirayilakae xa igiri boxi xaraxi ra.

¹⁷ N Misirakae xaxili raxoxoma ne, alako e xa bira wo foxo ra. Na kui n matoxoe sotoma Firawuna, a xa soorie, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra.

¹⁸ N na ge matoxoe sotode Firawuna, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra, Misirakae a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁹ Ala xa maleke naxan nu na sigafe Isirayila pama ya ra, a naxa gbilen e xanbi ra. Nuxui fan naxa keli e ya ra, a fa ti e xanbi ra

²⁰ Misirakae nun Isirayilakae tagi. Na nuxui naxa a niya Misirakae xa lu dimi kui, Isirayilakae tan xa lu naiyalanyi kui. E mu no e makorede e boore ra na koe ra.

²¹ Munsa to a belexe itala baa xun ma, Alatala naxa baa tutun koe birin na foye xungbe ra kelife sogetede. A naxa kira xaraxi ramini baa tagi.

²² Isirayilakae dangima dennaxe, baa yee naxa malan e yirefanyi ma nun e koola ma.

²³ Misirakae naxa e sagata. Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae birin naxa bira e foxo ra baa tagi.

²⁴ Subaxe ma, Alatala naxa a ya rasiga Misira xa soorie ma kelife koore ma, te nun nuxui na dennaxe, a fa e ifu.

²⁵ A naxa a ragiri soorie ragisee sanyie xa ba na, e xa nere xa xoxo. Na kui, Misirakae naxa a fala, «Won xa won gi Isirayilakae ma, barima Alatala nan na e xa gere sofe.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala baa xun ma, ye xa radin Misirakae, e xa soori ragisee, nun e xa soe ragimae xun na.»

²⁷ Munsa to na raba subaxe ma, baa naxa gbilen a yire. Misirakae nu na e gife temui naxe, Alatala naxa ye dusu e birin xun na.

²⁸ Ye naxa Firawuna xa soorie, a xa ragisee, soe ragimae, nun a xa soori birin

makoto. Naxee nu biraxi Isirayilakae foxo ra baa kui, nee birin naxa loe.

²⁹ Kono Isirayilakae naxa baa igiri kira xaraxi xon ma. Ye nu malanxi e yirefanyi ma nun e koola ma.

³⁰ Na loxoe Alatala naxa Isirayilakae ratanga Misirakae ma. Isirayilakae naxa Misirakae furee to baa de ra.

³¹ Isirayilakae to Alatala senbe to a naxan nawalixi Misirakae xili ma, e naxa gaaxu Alatala ya ra, e fa e taxu Alatala nun a xa xera Munsa ra.

15

Isirayilakae xa beeti

¹ Na dangi xanbi Munsa nun Isirayilakae naxa yi beeti ba Alatala be.

«N xa yi beeti ba Alatala be, naxan xili gbo.

A bara soe nun a ragima madula baa ma.

² N senbe na Alatala nan na.

N a matoxoma beeti ra.

A bara findi n Nakisima nun n Marigi ra.

N tantui rasigama n benbae Marigi ma.

³ Senbema nan Ala ra.

A xili ne Alatala.

⁴ A naxa Firawuna xa soorie nun e ragisee rasin baa ma.

Firawuna xa kuntigie naxa madula Xulunyumi Baa ma.

⁵ Moronyie naxa e makoto, e naxa goro a botini ma alo geme.

⁶ Alatala, i senbe magaaxu.

I bara no i yaxuie ra,

i bara no i matandimae ra.

⁷ I xa mangeya senbe magaaxu.

I boje na te, e ganma ne

alo sexe te soxi naxan na.

⁸ I xa foye naxa Xulunyumi baa rabi,

kira xaraxi naxa lu a tagi.

Moronyie naxa te alo banxi xale.

Ye naxa ti, a xoxo.

⁹ Isirayila yaxui a fala ne,

<N birama ne e foxo ra, han n e li,

n e harige tongoma ne, han n wasa.

N e sontoma ne n ma santidegema ra.>

¹⁰ Kono i tan naxa foye ramini,

baa naxa e radula.

E naxa goro ye xora alo yoxui.

¹¹ Alatala, i maniye mu na adama xa alae ya ma.

I xa seniye nyi fiixe,

i xa nore gbo,
i xa kaabanakoe wuya.

I maniyɛ na minden?

¹² I to i senbe ramini,
boxi naxa e gerun.

¹³ I xa pama naxan xun saraxi,
i fama e xun tide i xa xanunteya ra,
naxan mu jonma abadan.

I fama e xun tide i xa lingira seniyeŋxi
yire i senbe ra.

¹⁴ Namane gbeteɛ na na me,
e gaaxuma ne.

Filisitakae boje minima ne.

¹⁵ Edon yareratie ifuma ne,

Mowaba mangɛɛ serɛnma ne.

Limaniya birin bama ne Kanaan pamane
yi ra.

¹⁶ Alatala, gaaxui nun kontofli e suxuma
ne,

e de balanma ne i senbe ra,
han i xa pama dangi,

i naxan xun saraxi.

¹⁷ I fama ne i xa pama rasabatide i xa geya
fari,

i dennaxe sugandixi i xa lingira seniyeŋxi
ra.

¹⁸ Alatala xa mangɛya buma abadan.»

¹⁹ Firawuna xa soe, a xa soori ragisee,
nun a xa soe ragimae to goro baa ma,
Alatala naxa baa radin e xun ma, kono
Isirayilakae naxa dangi kira xaraxi ra baa
tagi.

²⁰ Haruna maagine Mariyama, naxan
findixi namiponme gine ra, a naxa boote
maxa. Gine gbeteɛ naxa fare boron.

²¹ Mariyama naxa yi beeti ba,
«Wo beeti ba Alatala be,
barima a xili gbo.

A bara soe nun e ragimae radula baa ma.»

²² Munsa naxa Isirayilakae xun ti Suru
gbengberenyi rakelife Xulunyumi Baa de
ra. E naxa e jere xi saxan gbengberenyi
ma, e mu ye soto.

²³ E naxa Mara li, kono e mu no Mara
ye minde barima na ye nu xono. «Mara»
wama «xone» nan falafe.

²⁴ Nama naxa sonxo Munsa ma, «Won
ye sotoma minden?»

²⁵ Munsa naxa a de rawa Alatala xon
ma. Alatala naxa wuri moli nde masen
Munsa be, a fa na woli ye xora, ye xone

naxa ba. Alatala to ge e xaxili matode
menni, a naxa yi saate tongo e be,

²⁶ «Xa wo wo tuli mati n xui ra a fanyi
ra, xa wo bira n ma tinxinyi foxo ra, xa wo
n ma yaamari birin suxu, wo n ma seriye
birin binya, n tan, wo Marigi Alatala, n
mu fure jaaxi yo ragoroma wo ma, alo n
naxan nagoro Misirakae ma. N tan nan
Alatala ra, naxan wo rayalanma.»

²⁷ E to dulonyi fu nun firin nun tugi
bili tongo solofere li Elimi, e naxa yonkin
menni.

16

Isirayilakae xa sonxo

¹ Isirayila pama birin naxa keli Elimi,
sigafe ra Sini gbengberenyi ma, naxan
na Elimi nun Turusinina tagi. E biyaasi
naxan naba keli Misira han Sini gbeng-
berenyi ma, na naxa bu kike firin a nun
xi fu nun suuli.

² Menni Isirayila pama naxa sonxo
Munsa nun Haruna ma,

³ a falafe ra, «Munfe ra Alatala mu a ra-
girixi won xa faxa Misira boxi ma? Menni
sube nun taami nu na won yi ra naxan
won lugama, kono be yi gbengberen yire,
won fama faxade kaame nan na.»

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «N
fama taami ragorode wo be kelife koore
ma. Nama xa mini, e xa a matongo
geesege e naxan donma laxe keren kui.
N fama e xaxili matode, xa e jere ma n ma
yaamari nan ma.

⁵ A xi senni nde, e xa xi firin daaxi
matongo.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa a fala Isiray-
ila pama be, «To nunmare wo a kolonma
ne, a Alatala nan wo raminixi Misira boxi
ra.

⁷ Tina geesege, wo fama Alatala xa
kaabanako tode. A bara wo xa sonxo
me. Munfe ra wo wama sonxofe muxu
tan ma?

⁸ To nunmare Alatala wo kima sube ra,
geesege a wo kima taami ra, han wo luga.
Wo mu sonxoxi muxu tan xa ma de. Wo
sonxoxi Alatala nan ma, naxan bara wo
xui birin me.»

⁹ Munsa naxa a fala Haruna be, «A
fala Isirayila pama be, e xa e yete masen

Alatala be, barima a bara e xa sonxoe me.»

¹⁰ Haruna nu woyenfe Isirayila pama be temui naxe, e naxa e ya rafindi gbengberenyi ma, e fa Alatala xa nore to mini ra nuxui kui.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹² «N bara Isirayilakae xa sonxoe me. A fala e be, «Nunmare wo sube donma, geesege wo lugama taami ra. Na kui wo a kolonma ne, a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»»

¹³ Nunmare yati xonie naxee xili konkoloe naxa radin e yonkinde birin ma. Na kuye iba xini naxa lu e yonkinde rabilinyi ma.

¹⁴ Na xini to ba na, se nde naxa lu boxi fari alo balabalanyi.

¹⁵ Isirayilakae to na to, e naxa e boore maxorin, «Munse ya?» E mu a kolon se yo na ki. Munsa naxa a fala e be, «Taami nan a ra, Alatala naxan fixi wo ma baloe ra.»

¹⁶ Alatala xa yaamari nan ya, «Wo xa sigaati ya solofere tongo mixi birin be naxan na wo xonyi.»

¹⁷ Isirayilakae a raba na ki ne.

¹⁸ E to a maniya, naxee gbe nu gboxi, a mu dangi ye, naxee fan gbe nu xurunxi, a e ralixi ne. Kankan naxa baloe xasabi soto naxan a ralima.

¹⁹ Munsa naxa a fala e be, «Yi baloe naxa raxi han geesege.»

²⁰ Konoo ndee mu Munsa xui suxu, e naxa a ragata han geesege. Kulie naxa bira a i, a xiri paaxi naxa mini. Munsa naxa xono na kanyie ma.

²¹ Geesege yo geesege, kankan nu fa a gbe donse matongo, konoo soge na te, a donxoe naxan luxi, na xunu a i.

²² A xi senni nde, e naxa xi firin daaxi matongo, sigaati ya fu nun naani mixi keren be. Yareratie naxa na dentege sa Munsa be.

²³ Munsa naxa a fala e be, «Alatala naxe a tina malabui loxoe nan a ra, loxoe seniyenxi Alatala be. Wo xa nde gan, wo xa nde satun. A donxoe naxan na lu, wo xa na ragata han tina geesege.»

²⁴ E to nde ragata han geesege, alo Munsa a yamari e be ki naxe, e naxa a to kuli mu biraxi a i, a man mu boroo.

²⁵ Munsa naxa a fala e be, «Wo xa a don to, barima to nan malabui loxoe ra Alatala xa binye bun ma. Na donse mu goroma boxi ma to.

²⁶ Wo xa a matongo xi senni bun ma, konoo a xi solofere nde, wo mu sese toma, barima malabui loxoe na a ra.»

²⁷ A xi solofere nde, mixi ndee mini ne na donse matongode, konoo e mu sese to.

²⁸ Na kui Alatala naxa a masen Munsa be, «Wo n ma yaamari nun n ma seriye matandima han mun temui?»

²⁹ Wo xa a kolon, n tan Alatala nan malabui loxoe seriye masenxi wo be. Na nan a ra, xi senni nde wo donse xi firin daaxi sotooma. A solofere nde wo naxa siga dede, wo birin xa lu wo xonyie, malabui loxoe nan a ra.»

³⁰ Na kui pama naxa e malabu na loxoe solofere nde ma.

³¹ Isirayilakae naxa na donse xili fala «mana,» naxan nu wama a falafe, «Munse a ra?» A maniya funden xori ra, a fixe, a joxun alo digiyanyi.

³² Munsa naxa a fala, «Alatala xa yaamari nan yi ki, «Wo xa yi mana sigaati ya solofere ragata, alako wo bonsoe naxee fama baride e xa donse to n naxan nagoroxi wo ma gbengberenyi ma, n to wo ramini Misira boxi ra.»»

³³ Na kui Munsa naxa a fala Haruna be, «I xa mana sigaati ya solofere sa sesase kui, i xa a doxo horomolingira yire, alako a xa findi tonxuma ra wo bonsoe be naxee fama baride.»

³⁴ Haruna naxa na sesase doxo Alatala xa horomolingira yire saat e kankira ya ra, alako a xa ragata alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

³⁵ Isirayilakae mana don ne je tongo naani bun ma, han e sa so Kanaan boxi ma, si gbete sabatixi dennaxe.

³⁶ Na sigaati ya solofere naxan nu rawalima na mana maniyafe ra, a doxo fu findixi busali keren nan na.

17

Turusinina fanye

¹ Isirayila pama birin naxa keli Sini gbengberenyi ma, e fa biyaasi raba alo Alatala nu luma e yamari ra ki naxe. E to Refidimi li, e naxa yonkin naa, konoo e mu ye min daaxi soto.

² Nama naxa ti Munsa kanke, e a fala a be, «Ye so muxu yi ra.» Munsa naxa woyen e be, «Wo tima n kanke munfe ra? Wo na Alatala matofe munfe ra?»

³ Ye xoli nu bara gbaa pama ra, e nu fa a fala Munsa be, «Munfe ra i muxu raminixi Misira boxi ra? I wama ne muxu xa denbaya nun muxu xa xurusee xa faxa ye xoli ra gbengberenyi ma?»

⁴ Munsa naxa a de rawa Alatala xon ma, a falafe ra, «N noma munse rabade yi pama ra? A gbe mu luxi e xa n faxa.»

⁵ Alatala naxa Munsa yaabi, «I xa dangi pama ya ra, a nun Isirayila fori ndee. I xa i xa yisuxuwuri tongo, i Nili xure garin naxan na, i ti e ya ra.

⁶ N tima i ya ra, fanye seeti ma, naxan na Xorebe geya yire. I xa na fanye garin. Na kui ye minima ne pama naxan minma.» Munsa naxa a raba na ki Isirayila forie ya xori.

⁷ A naxa na yire xili sa Masa nun Meriba, na nan na ki «matoe nun sonxoe,» barima Isirayilakae sonxo ne Munsa ma menni, e man naxa Alatala mato na a falafe ra, «Alatala na won tagi ba, ka a mu won tagi?»

⁸ Amalekikae naxa fa Isirayila gere de Refidimi.

⁹ Munsa naxa a fala Yosuwe be, «Xeme ndee mayegeti, wo fa mini Amalekikae gere de. Tina, n tima ne geya fari Ala xa yisuxuwuri ra n yi.»

¹⁰ Yosuwe naxa Amalekikae gere alo Munsa a yamarixi ki naxe. Munsa, Haruna, nun Xuru naxa te geya fari.

¹¹ Munsa to a belexe itema, Isirayila senbe nu gboma, kon a to a belexe igoroma, Amalekikae senbe tan nu gboma.

¹² Munsa belexee to binya a ra, e naxa gem e nde tongo a doxoma naxan fari. Haruna nun Xuru naxa lu Munsa seeti ma, a koola nun a yirefanyi ma, a belexe ratefe ra han soqe dula temui.

¹³ Na kui Yosuwe naxa no Amaleki nun a xa soorie ra santidegema xepnemie ra.

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi taruxui sebe alako pama xa ratu a ma. I man xa a fala Yosuwe be, «N fama ne Amalekikae xa fe ponde yi dunipa ma.»»

¹⁵ Munsa naxa yire nde rafala serexebade ra, a naxa na yire xili sa, «Alatala nan xun nakeli fima n ma,»

¹⁶ barima a nu bara a xaxili ti Alatala xa mangeya ra. Munsa naxa a a fala, «Alatala Amalekikae gerema ne abadan.»

18

Yetiro sigafe Munsa yire

¹ Munsa bitanyi Yetiro, naxan findixi Madiyan serexedube ra, a naxa a me Alatala naxan nabaxi Munsa nun a xa pama Isirayila be, e raminife ra Misira boxi kui.

² Munsa nu bara a xa gine Sipora nun a xa di firinyi xee Yetiro xonyi.

³ Munsa xa di singe nu xili Gerisomi, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «Xone nan n na yi boxi ma.»

⁴ Boore nu xili Eliyeseri, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «N baba Marigi bara n mali, a bara n natanga Firawuna xa santidegema ma.»

⁵ Munsa bitanyi Yetiro naxa Munsa xa gine nun na xa die xanin Munsa yire gbengberenyi ma, a nu yonkinxi dennaxe, Ala xa geya mabiri.

⁶ Yetiro nu bara xera xee Munsa xon a falafe ra, «N tan, i bitanyi Yetiro, n na fafe i xa gine nun a xa di firinyie ra.»

⁷ Munsa naxa mini a bitanyi ralande. A naxa a xinbi sin a ya ra, a man fa a sunbu. E to e boore xeebu, e naxa so Munsa xonyi.

⁸ Munsa naxa fee ya ba a bitanyi be, Alatala naxan birin naba Firawuna nun Misirakae ra Isirayila xa fe ra. A naxa Isirayila xa paxankate birin fala a be, a nun Alatala e rakisixi ki naxe.

⁹ Yetiro naxa seewa Alatala xa hinne ra a naxan masenxi Isirayila be, a e bafe ra Misirakae yi ra.

¹⁰ Yetiro naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan wo ba Misirakae nun Firawuna yi ra, naxan Isirayila pama raminixi e xa noe bun ma!

¹¹ N bara a kolon Alatala senbe gbo dangi adamadie xa alae mooli birin na, barima a bara pama igoro naxan nu bara a yete rafisa Isirayilakae be.»

12 Na temui Munsa bitanyi Yetiro naxa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba Alatala be. Haruna nun Isirayila fori birin naxa na serexe don Munsa bitanyi yire Alatala xa horomolingira kui.

13 Na kuye iba, Munsa naxa a magoro, a xa kiiti sa Isirayilakae tagi. Nama naxa lu a yire kelife geesege han nunmare.

14 A bitanyi to a to Munsa naxan birin nabama pama be, a naxa a fala a be, «I na munse rabafe yi pama be? Munfe ra kiiti wali birin dɔxoxi i keren nan xun ma kelife geesege han nunmare?»

15 Munsa naxa a bitanyi yaabi, «Nama faxi n yire Alatala xa kiiti nan fende.

16 Galanbui na lu mixie tagi e fama n yire n xa kiiti sa Alatala xa yaamarie nun a xa seriye ra.»

17 Munsa bitanyi naxa a fala a be, «A mu lanma i xa a raba na ki.»

18 I nun i xa mixie, wo taganma ne. I keren mu noma yi kote xaninde.

19 I xa i tuli mati n ma marasi ra. Ala xa i mali. I tan xa findi pama xui madangima ra Alatala be.

20 I lan ne i xa e xaran Alatala xa seriye nun a xa yaamarie ra. I xa Ala xa kira masen e be, e birama naxan foxo ra.

21 Mixi kendee sugandi pama ya ma, nondi fale naxee gaaxuma Alatala ya ra, naxee riba xonxi. I xa nee findi yareratie ra pama xun ma xunlande ki ma. Nde xa lu mixi wulu keren xun ma, boore mixi keme xun ma, boore mixi tongo suuli xun ma, boore mixi fu xun ma.

22 Nee xa kiiti birin sa mixie tagi, fo kiiti nde naxee xoxoxo. E xa na kiiti xoxoxo masen i tan be. Na ki, kote mu dɔxoma i keren xun.

23 Xa i Ala xui suxuma, na rabafe noma findide sooneya ra wo birin be, bojesa fa lu pama be e xonyi.

24 Munsa naxa a bitanyi xui suxu, a birin naxa raba alo a falaxi ki naxe.

25 Munsa naxa mixi kendee sugandi Isirayilakae ya ma, a fa e dɔxoxo pama xun na xunlande ki ma, mixi wulu keren xun ma, mixi keme xun ma, mixi tongo suuli xun ma, nun mixi fu xun ma.

26 E nu kiitisa wali raba temui birin, fo kiiti xoxoxo e nee nan masenma Munsa be.

27 Na temui Munsa naxa a bitanyi bejin. Yetiro naxa gbilen a xa boxi ma.

19

Isirayila pama sofe Turusinina

1 Kike saxan yati to dangi, kelife e mini Misira boxi ra temui naxe, Isirayilakae naxa so Turusinina gbengberenyi ma.

2 E to keli Refidimi, e naxa so Turusinina gbengberenyi ma, e yonkin geya ya tagi.

3 Munsa naxa te geya fari sigafe Alatala yire. Alatala naxa a xili geya fari, a a masen a be, «I xa a fala Isirayilakae Yaxuba bɔnsɔe be,

4 «Wo bara a to, n fe naxan nabaxi Misirakae ra. Wo bara a kolon n faxi wo ra n yire ki naxe. A luxi alo wo bakixi xoni nan fari.

5 Xa wo n xui suxu n ma saate raka-malife ra, wo fama ne findide n ma pama sugandixi ra si birin ya ma. N gbe nan dunija birin na,

6 kɔnɔ wo tan findima n ma si seniye nxi nan na, naxan serexedube wali rabama.» I xa na masenyi ti Isirayilakae be.»

7 Munsa naxa goro, a fori birin xili, a fa Alatala xa masenyi birin dentege e be.

8 Nama birin naxa a fala, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

Munsa naxa pama xa yaabi dentege Alatala be.

9 Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama woyende i be nuxui kui pama ya xori, alako e xa lanlanteya sa i ma temui birin.»

Munsa naxa pama xa masenyi dentege Alatala be.

10 Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala pama be, e xa e yete raseniye n to nun tina. E xa e xa dugie fan xa.

11 E xa redi tina bora ya ra, barima n fama ne gorode pama birin ya tode ra na loxo Turusinina geya fari.

12 I xa naaninyi sa geya rabilinyi birin ma, i fa a fala pama be, «Mixi yo naxa te geya fari, mixi yo naxa a makore a ra, barima naxan yo din a ra, na kanyi faxama ne.»

13 Wo naxa wo belexe din na kanyi ra, wo a magono geme ra han a faxesa. Xa na mu, wo xa a masoxo xalie ra. A findi

daalise ra, a findi mixi ra, a lanma a xa faha. Mixi mu lanma a xa te geya fari, fo sara xui na mini mixi sugandixi ndee fa te.»

¹⁴ Munsu to goro geya ma pama yire, a naxa maraseniye nyi fe fala e be, e xa e yete nun e xa dugie raseniye n.

¹⁵ A naxa a fala pama be, «Wo xa wo yete yailan tina bora ya ra. Sade fe naxa lu wo tan nun wo xa ginde tagi.»

¹⁶ A xi saxan loxo, galanyi nun seya-makonyi naxa bira boxi ma geesege, nuxui iforoxi naxa to geya ma. Sara xui naxa mini senbe ra. Nama birin naxa gaaxu.

¹⁷ Munsu naxa pama mati geya lan-banyi Ala xui ramede.

¹⁸ Tuuri nu na Turusinina geya ma, barima Alatala nu bara goro te tagi. Na tuuri nu tema ne, alo fiili na gan. Geya nu serenma senbe ra.

¹⁹ Sara xui nu sigama gbo ra. Na temui Munsu naxa woyen, Ala naxa a yaabi.

²⁰ Alatala naxa goro Turusinina geya fari, a fa Munsu xili. Munsu to te naa,

²¹ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro, i xa a fala pama be, e naxa wuruntun n tofe ra de, xa na mu a ra, a gbege faxama ne.»

²² Hali serexedube naxee e makorema n na, e xa e yete raseniye n, alako n naxa fa e faha.»

²³ Munsu naxa a fala Alatala be, «Nama mu noma tide Turusinina geya fari, barima i jan bara muxu yamari naaninye xa sa geya rabilinyi ma, pama xa lu e xati ma.»

²⁴ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro sinden Haruna foxo ra. Na temui wo firin xa te. Serexedube nun pama naxa te de, xa na mu a ra, e faxama ne.»

²⁵ Munsu naxa goro pama yire, a fa na masenyi ti e be.

20

Ala xa seriye fu

¹ Na temui Alatala naxa yi masenyi ti:

² «N tan Alatala nan wo Marigi Ala ra, naxan wo ramini Misira konyiya kui.»

³ «Wo naxa ala gbete batu bafe n tan na.»

⁴ «Wo naxa kuye yo yailan naxan mis-aalixi se nde ra, naxan toma koore nun boxi ma, xa na mu naxan luma ye nun boxi bun ma.»

⁵ Wo naxa wo mafelen na se moolie be, wo naxa e batu, barima n tan wo Marigi Alatala, n mu wama n firin nde xon. Naxee n xonma, n nee bonsoe ratonma ne han e tolontolonyie, xa na mu a ra e tolobitee xa die.

⁶ Kono mixi naxee n xanuma, e bira n ma seriye foxo ra, n hinnema e ra xanunteya kui abadan.»

⁷ «Wo naxa n xili yelefufu, barima n tan Alatala mu dijema mixie ma, naxee na fe mooli rabama.»

⁸ «Wo xa ratu malabui loxo ma, wo xa a binya.»

⁹ Wo noma wali birin nabade xi senni bun ma,

¹⁰ kono na xi solofere nde findima malabui loxo ra wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxo, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, wo xa xurusee, nun wo xa xone.

¹¹ Alatala dunija nun se birin daa xi senni nan bun ma. A to ge na ra a naxa a malabu a xi solofere nde. Na nan a xexi, Alatala naxa barake sa na malabui loxo ma, a findi loxo seniyenxi ra.»

¹² «Wo xa wo baba nun wo nga binya. Na kui wo xa simaya xon kuyama ne boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹³ «Wo naxa mixi faha.»

¹⁴ «Wo naxa yene raba.»

¹⁵ «Wo naxa mure ti.»

¹⁶ «Wo naxa wo boore toonege.»

¹⁷ «Wo naxa mila wo boore xa harige ma, alo a xa banxi, a xa gine, a xa konyie, a xa ninge, xa na mu a xa sofale.»

¹⁸ Nama to na galanyi, seyamakonyi, nun tuuri to geya fari, e fa sara xui me, e naxa seren gaaxui ra. E naxa makuya menni ra,

¹⁹ e fa a fala Munsu be, «I tan xa woyen muxu ra, Alatala xui won faxama ne.»

²⁰ Munsu naxa a fala pama be, «Hali wo mu gaaxu. Ala na wo matofe, alako wo xa gaaxu a ya ra, wo xa yunubi lu na.»

²¹ Nama naxa lu yire makuye, kono Munsu tan naxa siga na nuxui foroxi yire Alatala nu na dennaxe.

²² Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa yi masenyi ti Isirayilakae be, <Wo bara a to, n bara woyen wo ra kelife koore ma.

²³ Wo naxa kuye yo yailan gbeti nun xesema ra naxan luma n sseti ma.

²⁴ Wo xa serexebade yailan n be bende ra. Wo xa xurusee ba serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ra. Wo na n xili binya, n barake sama ne wo ma.

²⁵ Xa wo sa serexebade tima n be game ra, wo naxa a ti game masolixie ra, barima na a niyama ne a xa findi se seniyentare ra.

²⁶ Wo naxa n ma serexebade ite, xa na mu a ra serexedube xa donma kuye bunyi mabama ne.>»

21

Konyiya seriye

a nun faxe nun maxone joxoe

¹ I xa yi yaamarie masen Isirayilakae be.

² Xa wo konyi sara naxan findi Isirayilaka ra, a xa wali wo be ne senni, kono a solofere nde wo xa a bejin barima a xunsare bara non.

³ Xa a sa li wo nu bara na konyi nun a xa gine sara, wo xa e firin birin bejin ne solofere nde.

⁴ Xa konyi kanyi nan gine so a xa konyi yi ra, a fa di bari, na gine nun a xa die luma konyi kanyi yi ra. Xeme gbansan nan bejinma.

⁵ Xa na konyi fa a fala, «N marigi, n ma gine, nun n ma die rafan n ma, n mu wama xoreyafe,»

⁶ a marigi xa a dentege Ala be. Na temui a xa a tuli tunba soxome ra naade wuri ma. Na nan a masenma na konyi bara lu a marigi xa yaamari bun ma a xa duniyeigiri birin kui.

⁷ Xeme na a xa di gine mati konyi ra, gine xoreya ki mu luma alo xeme xoreya ki.

⁸ Xa na gine mu rafan a marigi ma, naxan nu wama a findife a xa gine ra, a lanma a xa lu a xun xa sara. A mu daxa a xa a mati mixi gbeta ma, barima a bara mee a ra.

⁹ Xa a wama a fife a xa di ma gine ra, a lanma a xa a suxu alo a xa di gine yati.

¹⁰ Xa a sa gine gbete tongo, a naxa sese ba a xa gine singe xa donse, a xa sosee, nun a xa sole ra.

¹¹ Xa a mu na fe saxanyie rakamali a be, gine noma kelide a xon ma, a mu sese fi.

¹² Naxan na mixi bonbo han a naxa faxesa, na kanyi lan a fan xa faxesa.

¹³ Kono xa a mu a faxafe janigexi, Alanan tun a ragirixi, a xa a xun taxu yire nde n dennaxe masenma wo be.

¹⁴ Kono xa a nu a faxafe janigexi ne koota nde ra, na kanyi mu noma a xun taxude n ma serexebade ra. Wo xa a faxesa.

¹⁵ Naxan na a nga, xa na mu a baba bonbo, na lan ne a xa faxesa.

¹⁶ Naxan na adamadi suxu, a xa a mati, na kanyi xa faxesa hali a mu gexi na adamadi matide.

¹⁷ Naxan na a nga, xa na mu a baba danka, na kanyi lan ne a xa faxesa.

¹⁸ Naxan na mixi maxono gere kui, na kanyi mu suxuma xa mixi maxonoxi mu faxaxi,

¹⁹ xa a noma kelide a xa sade ma, a jere a xa yisuxuwuri ra. Kono maxone ti tan lanma a xa kobiri ba na mixi maxonoxi be han a gema yalande temui naxe.

²⁰ Naxan na a xa konyi faxesa bonbo wuri ra, a lanma ne na kanyi xa naxankata.

²¹ Kono xa na konyi sa yalan beenu xi firin, a mu lanma konyi kanyi xa naxankata, barima na konyi findixi a gbe nan na.

²² Mixi naxee bonboma furi gine nde ra, e xa gere kui, na fa a niya gine xa di bari a waxati mu a lixi, kono a mu fe kana a ma, na geresoe xa kobiri nde ba gine be. Gine xa mori nun kiitisa xa nate tongo kobiri xasabi naxan bama.

²³ Kono xa a sa findi gbaloe ra, nii joxoe na nii nan na,

²⁴ ya joxoe na ya nan na, jinyi joxoe na jinyi nan na, belexe joxoe na belexe nan na, sanyi joxoe na sanyi nan na,

²⁵ ganyi joxoe na ganyi nan na, xabe joxoe na xabe nan na, maxone joxoe na maxone nan na.

²⁶ Naxan na a xa konyi bonbo han a ya naxa kana, a lanma a xa a xa konyi xoreya a xa ya kane joxoe ra.

²⁷ Naxan na a xa konyi jinyi gira, na kanyi lanma a xa a xa konyi xoreya a xa jinyi gire joxoe ra.

²⁸ Tuura naxan na mixi faxes, a lanma na tuura xa magono han a faxes. A sube naxa don. Tuura kanyi mu jaxankate yo sotoma na kui.

²⁹ Kono xa na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, na kanyi yo, a xa tuura yo, e birin xa magono han e xa faxes.

³⁰ Kiitisa noma nate tongode na tuura kanyi xun sarama naxan na.

³¹ Na seriye keren nan nawalima hali tuura sa dimedi nan faxes.

³² Xa a sa li tuura fa mixi gbete xa konyi nde faxes, gbeti kole tongo saxan nan fima na konyi marigi ma. Na tuura xa magono han a faxes.

³³ Naxan na yili ge, a lu i mu a de rakotoma, xa a sa li ninge xa na mu a ra sofale nde sa sin na yili kui,

³⁴ a lanma na kanyi xa na xuruse sare fi, xuruse faxaxi xa lu a be.

³⁵ Naxan ma tuura na sa a boore gbe faxes, na tuura baloxi xa mati, na sare nun na tuura faxaxi xa itaxun e boore tagi.

³⁶ Kono xa a sa a li, na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, a lanma tuura baloxi kanyi xa a gbe fi tuura faxaxi kanyi ma, tuura faxaxi xa lu a tan be.

³⁷ Naxan na tuura xa na mu a ra yexee mupa, a sa a mati, xa na mu a ra, a faxes, a lanma na kanyi xa tuura suuli ragbilen na tuura keren joxoe ra, xa na mu, yexee naani na yexee keren joxoe ra.

22

Mupa se joxoe

nun yaamari gbete

¹ Xa wo mixi suxu a mupe tife koe ra, a fa faxes wo yi bonboe ra, faxe kote mu doxoma wo xun ma.

² Kono xa wo na mooli raba yanyi ra, faxe kote doxoma ne wo xun ma. Mupeti lanma a xa se mupaxie sare ragbilen, kono xa a mu noma na ra, a gundi xa mati konyi ra alako mupe se sare xa fi.

³ Xa a sa li, na se mupaxi na a yi alo ninge, sofale, yexee, xa na mu a ra, a jipe ra, a e jondon firin nan fima a joxoe ra.

⁴ Naxan na a xa xurusee bejin, a sa a boore xa xe kana, na kanyi lanma a xa a sare fi a xa xe bogi fanyi nan na.

⁵ Naxan na te sa jooge ganfe ra, kono te fa mixi nde xa sansi malanxi gan, xa na mu a xa xe, na kanyi lanma a xa na se birin sare fi.

⁶ Xa mixi harige nde taxu a doxo boore ra, kono mixi fa na mupa, na mupeti xa na se sare firin nagbilen a joxoe ra.

⁷ Kono xa na mupeti mu to, se taxuxi naxan na, na xa a kali Ala xili ra kiitisa ma e yire, alako e xa a kolon a tan xa mu na harige tongoxi.

⁸ Xa se nde sa lu mixi yi ra alo ninge, sofale, yexee, dugi, xa na mu a ra se gbete, kono mixi gbete fa a fala a tan nan gbe na a ra, e lanma e xa siga kiitisa e yire. Kiiti kanama naxan na, a xa na se sare doxo firin nagbilen a boore ma.

⁹ Xa mixi nde xuruse taxu a boore ra, alo sofale, ninge, xa na mu yexee, na xuruse fa faxes, xa na mu a salonse nde fa gira, xa na mu mixi fa a mupa,

¹⁰ a boore xa a kali Alatala ra a mu a yi. Se kanyi xa la na ra, a xa dipe na se loxi ma.

¹¹ Kono xa na xuruse mupaxi na a xonyi ne, a joxoe fima ne.

¹² Xa wulai sube nde nan fa a faxes, a taxu naxan na, na xa a binbi masen xuruse kanyi be se de joxoya ra. Na temui, a mu na joxoe fima.

¹³ Xa mixi xuruse yefu a boore ma, xuruse fa a yete maxono, xa na mu a ra a faxes xuruse kanyi xanbi, a yefuma xa a joxoe fi.

¹⁴ Kono xa fe nde na xuruse soto a kanyi ya xori, a yefuma mu a joxoe fima. Xa a sa li, a herixi nan a ra, heri masundi nan findima a joxoe ra.

¹⁵ Naxan na gine dimedi futi kana naxan xa kote mu doxoxi sinden, a lanma a xa a xa kote doxo alako a xa findi a xa gine ra.

¹⁶ Xa na gine baba mu tin a fide a ma, na futikane kobiri nan fima naxan lanma gine dimedi xa kote ma.

¹⁷ Mandurula gine lanma ne a xa faxes.

18 Naxan yo yene raba xuruse ra, a lanma a xa faxa.

19 Naxan yo na serexe ba ala gbete be, bafe Alatala ra, na kanyi lan ne a xa faxa.

20 Wo naxa xone tooo naxan fatan si gbete ra a sabati wo xonyi, barima wo fan nu na xoneya ne Misira boxi ma.

21 Wo naxa fu kaape gine nun kiridi ma.

22 Wo na fu nee ma, n e wa xui mema ne.

23 N ma xone tema ne wo xili ma, n wo faxa santidegema ra. Wo xa ginee findima ne kaape ginee ra, wo xa die fan findima ne kiridie ra.

24 Xa wo sa kobiri doni tooomixi nde be n ma nama ya ma, wo naxa geeni yo fen a xun na alo doniti naaxi ndee.

25 Wo na wo boore xa dugi doxo seeke ra, wo xa a ragbilen a ma beenun soge xa dula,

26 barima na keren peti nan a yi ra, a na nan felenma a ma. A na n xili, n a xui suxuma ne, barima kinikininte nan n na.

27 Wo naxa n tan Ala bexu. Wo naxa wo xa nama mange danka.

28 Wo naxa dugundi n kide wo xa xe bogie ra. Wo xa wo xa di singe birin fi n ma.

29 Wo xa wo xa xurusee xa di singee fi n ma. Wo xa e lu e nga foxo ra xi solofere. A xi solomasaxan nde, wo fa e fi n ma.

30 Wo xa findi n ma nama seniye nxi ra. Wo naxa wulai sube don, sube gbete naxan faxaxi. Wo xa na mooli fi baree ma.

23

Tinxinyi seriye

nun Isirayila xa salie

1 Wo naxa mixi toopege, wo naxa wule seede ba mixi naaxi be.

2 Wo naxa bira nama waxonfe naaxi foxo ra, wo naxa wule seede ba nama xa fe ra. Na mooli tinxinyi kanama ne.

3 Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui, hali a findi misikiine ra.

4 Wo na wo yaxui xa ninge loxi to, xa na mu a xa sofale, wo xa a xanin a xon ma.

5 Wo na wo yaxui xa sofale to, a biraxi kote xungbe bun ma, wo naxa a lu naa. Wo xa a mali.

6 Wo naxa seriye matandi tooomixi makiitima temui naxe.

7 Wo naxa mixi toopege. Wo naxa a niya mixi toopege xi xa faxa, barima n mu dipema na mixi mooli ma.

8 Wo naxa tinxinyi kana kobiri ra, barima na a niyama ne seede xa dundu, tinxintoe xa woyenyi xa mafindi.

9 Wo naxa xone tooo naxan fatan si gbete ra. Wo tan yati bara na tooe mooli kolon wo nu na Misira boxi ma temui naxe.

10 Wo xa sansi si, wo xa a xaba pe senni bun ma,

11 kono a pe solofere nde, wo xa boxi lu na, a xa a malabu. Na temui sansi naxan fama bulade a yete ma, na noma findide Isirayila tooomixie xa baloe ra. Burunyi subee fan xa balo na donxoe ra. Wo xa na raba wo xa weni nun wo xa oliwi bilie fan na.

12 Wo xa wali birin naba xi senni bun ma, kono a xi solofere nde wo naxa wali yo raba alako wo xa ninge, wo xa sofale, wo xa konyi, nun si gbete mixi naxee na wo xonyi, e birin xa e malabu.

13 Wo xa wo joxo sa n ma yaamari birin xon ma. Wo naxa ala gbete batu, e xili jan naxa mini wo de i.

14 Ne yo pe wo xa sali saxan naba n ma binye bun ma.

15 Wo xa Taami Lebinitare Sali raba yi ki. Xi solofere naxee sugandixi Abibi kike kui, wo xa taami lebinitare gbansan don, alo n wo yamarixi ki naxe. Wo xa a raba na temui ne barima wo mini Misira boxi kui na kike nan na. Wo naxa n kuma na salie kui.

16 Xe Xabe Sali, wo xa a raba wo xa sansi bogi singee ra. Sansi Bogi Ba Sali, wo xa a raba pe ranonyi, wo na sansi bogi se raso temui naxe.

17 Xeme birin xa na sali saxan naba e Marigi Alatala xa binye bun ma pe birin kui.

18 Wo na xuruse ba serexe ra n be temui naxe, wo naxa taami lebini daaxi ba serexe ra a seeti ma de. Wo naxa n ma sali serexe sube ture ragata han geesege.

19 Wo xa sansi bogi fisamante ba wo xa sansi bogi singee ya ma n tan wo Marigi Alatala be, wo e xanin n ma

horomolingira kui. Wo naxa si jin a nga xije ye ra.

²⁰ N maleke tima ne wo ya ra, naxan wo makantama kira ra sigafe ra boxi ma n dennaxe yailanxi wo be.

²¹ Wo xa wo tuli mati a ra, wo xa a xui suxu. Wo naxa a matandi. A mu dipema wo xa matandi ma, barima n xili na a xun ma.

²² Konɔ xa wo wo tuli mati a ra, xa wo a xui birin suxu, n findima ne wo yaxuie yaxui ra, wo gerefæ gerema ra.

²³ N ma maleke wo matima Amorikæ, Xitikæ, Perisikæ, Kanaankæ, Hiwikæ, nun Yebusukæ xonyi. N fama ne e birin sontode.

²⁴ Wo naxa suyidi e xa alae be, wo naxa e batu, wo naxa bira e foxo ra. Wo xa e xa kuyee kana, wo xa e xa geme masolixie magira.

²⁵ Wo xa wo Marigi Alatala batu. A barake sama ne wo xa taami nun wo xa ye ma. A wo xa fure yalanma ne.

²⁶ Gine furi mu kanama wo xa boxi ma, gine di baritare fan mu toma wo ya ma. N simaya kamalixi fima ne wo ma.

²⁷ N sie ragaaxuma ne wo ya ra n senbe ra. N e ifuma ne alako e xa e gi wo ya ra.

²⁸ N jurie rasanbama ne wo ya ra naxan Hiwikæ, Kanaankæ, nun Xitikæ kerima.

²⁹ Konɔ n mu na rabama je keren kui, alako boxi naxa fa kana, wulai subee naxa fa wuya wo xili ma.

³⁰ N nee kerima a xuri xuri nan na wo ya ra, han wo wuya, wo fa ne soto boxi birin ma.

³¹ N wo xa naaninyi igboma ne keli Xulunyumi Baa ma han Baa Xungbe, ke-life Turusinina gbengberenyi ma han a sa doxo Efirati xure xungbe ra. N mennikæ sama ne wo sago, alako wo xa e keru.

³² Wo naxa saate yo tongo mennikæ nun e xa alae be.

³³ Wo naxa lu e xa sabati wo xa boxi ma, xa na mu a ra e a niyama ne wo xa gbilen n foxo ra. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.

24

Ala nun Isirayilakæ xa saate

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Te n yire be geya fari, i tan, Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie mixi tongo solofere. Wo xa suyidi yire naxan makuya n na.

² Munsa, i gbansan xa makore n na, booree xa lu yire makuye. Nama fan naxa te i tan Munsa foxo ra.»

³ Munsa naxa Alatala xa masenyi nun a xa yaamari birin nadangi jama ma. Nama birin naxa a yaabi xui keren na, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

⁴ Munsa naxa Alatala xa masenyi birin sebe. Na kuye iba, Munsa naxa serexebade ti geya bunyi, a naxa geme tundenyi fu nun firin ti menni, naxee Isirayila bonsæ fu nun firinyi misaalixi.

⁵ A naxa Isirayila fonike ndee xee e xa serexe gan daaxie ba. E man xa tuuræ ba Ala be xanunteya serexe ra.

⁶ Munsa naxa na wuli tagi sa fere die kui, a naxa na donxæ kasan serexebade ma.

⁷ A naxa saate kitaabui tongo, a a xaran jama birin be. E naxa a yaabi, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne. Muxu a ratinmema ne.»

⁸ Munsa naxa na wuli tongo, a a kasan jama ma. A naxa a masen, «Saate wuli nan ya. Alatala yi saate nan tongoxi wo be a xa masenyi fari.»

⁹ Munsa naxa te, a tan nun Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie, mixi tongo solofere.

¹⁰ E naxa Isirayila Marigi Ala to. A nu tixi geme noroxi fari.

¹¹ Na Isirayila kuntigie naxa Ala to, konɔ a mu e jaxankata na ma. E birin naxa e dege, e naxa e min.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te geya fari n yire, i xa fa lu be sinden. N xa geme walaxee so i yi ra, n nan n ma seriye nun n ma yaamarie sebexi naxee ma. I xa Isirayilakæ xaran nee ra.»

¹³ Munsa nun a malima Yosuwe naxa te Ala xa geya ma.

¹⁴ Munsa naxa a fala forie be, «Wo xa muxu meme be. Muxu fafe. Haruna nun Xuru xa lu wo fe ma be. Xa fe nde bira a i wo tagi, wo xa a masen e be.»

¹⁵ Munsa to te geya fari, nuxui naxa dusu a xun na.

16 Alatala xa nore naxa lu Turusinina geya xun na. Nuxui naxa geya makoto xi senni. A xi solofere nde, Alatala naxa Munsa xili na nuxui kui.

17 Alatala xa nore nu luxi ne Isirayilakae be, alo te xungbe geya fari.

18 Munsa to nu tema, a naxa so na nuxui kui, a naxa lu geya fari xi tongo naani ke nun yanyi.

25

Horomolingira serexbade,

a teebili, nun a lanpui

1 Alatala naxa a masen Munsa be,

2 «A fala Isirayilakae be, foniserelae xa yi see mooli ba hadiya ra:

3 xema, gbeti, wure gbeeli,

4 gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, suwa dugi, dugi naxan soxoxi si xabe ra,

5 yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, kasiya wuri,

6 ture naxan sama lanpui kui, labunde naxan sama ture seniyenxi nun surayi xun ma,

7 a nun geme tofanyi naxee findi serexedube xa donma kuye nun donma kanke raxunma se ra.

8 Isirayilakae xa horomolingira ti n be, alako n xa sabati e ya ma.

9 Wo xa na lingira nun a xa yirabase birin yailan alo n na masenma i be ki naxe.»

10 «E xa saate kankira yailan kasiya wuri ra. Na kankira xa kuya nongon firin nun a tagi, a xa igbo nongon keren nun a tagi, a xa ite nongon keren nun a tagi.

11 I xa a kui nun a fari maso xema ra. A de kiri fan xa yailan xema ra.

12 I xa a suxude digilinxi naani rafala xema ra a tunxun naanie ma, firin na seeti, firin na boore seeti ma.»

13 «I xa kasiya wuri kuye firin masoli, e maso xema ra.

14 I xa e raso kankira suxude digilinxie kui, na kankira xaninma e tan nan ma.

15 E naxa ramini na abadan.»

16 «N na saate tonxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

17 I xa a derakote yailan xema fanyi ra, naxan findima xunsare yire ra. A xa kuya

nongon firin nun a tagi, a xa igbo nongon keren nun a tagi.

18 Maleke sawure firin xa yailan xema xabuxi ra kankira derakote fari.

19 Malekee sawure nun kankira derakote xa findi keren na.

20 Na maleke sawure firinyie xa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.»

21 «I xa na kankira derakote sa a ma, naxan findixi xunsare yire ra. N na saate tonxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

22 N nan n yete masenma i be menni ne, na saate kankira derakote fari, maleke sawure firinyie tagi. N yaamari birin soma i yi ra menni ne katarabi Isirayilakae ma.»

23 «I xa teebili nde yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon firin, a igbo nongon keren, a ite nongon keren nun a tagi.

24 I xa xema fanyi maso a ma, a nun a de kiri ma.

25 Xebenyi nde xa sa na de kiri bun ma naxan igbo suxui keren a nun a tagi. Xema xa sa na fan de kiri ma.

26 I xa a suxude digilinxi naani rafala xema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra

27 na xebenyi bun ma. Wuri kuyee xa so nee kui teebili xaninfe ra.

28 Na wuri kuyee xa masoli kasiya wuri ra, xema xa maso e ma. Nee nan findima teebili tongose ra.

29 Piletie, tonbilie, pootie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima serexe yeerama daaxi xa fe ra, nee birin xa yailan xema fanyi nan na.

30 Taami fan xa sa na teebili ma temui birin, naxan findixi serexe ra n be.»

31 «I xa lanpui doxose nde yailan xema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui doxode naxee maniya sansi fugee ra, na birin xa findi keren na.

32 Salon senni xa mini lanpui doxose bili ma, saxan seeti keren, saxan boore seeti.

33 Tonbili saxan xa lu na salon senni birin xun ma. E xa maniya sansi bogi ra naxan doxoxi a burexee nun a fugee tagi.

³⁴ Tɔnbili naani gbete xa lu lanpui bili ma. E fan xa maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexee nun a fugee tagi.

³⁵ Na salon firin firin dɔxɔ saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sama ne menni fan ma.

³⁶ Na tɔnbilie nun lanpui salonyie xa findi keren na, e xa yailan xεema fanyi xabuxi ra.»

³⁷ «I xa lanpui solofere yailan, i xa e dɔxɔ e dɔxɔdee ma alako e dexe xa yare iyalan.

³⁸ I xa wuki xabase nun xube sase yailan xεema fanyi ra.

³⁹ Xεema naxan nawalima lanpui dɔxɔse nun lanpui yirabase yailanfe ra, na xa findi xεema kilo tongo saxan nun naani nan na.

⁴⁰ I xa na birin naba alo n a masenxi i be ki naxe geya fari.»

26

Hɔrɔmɔlingira tife

¹ «I xa Ala xa hɔrɔmɔlingira yailan suwa dugi fu ra, naxee raxunmaxi gese mɔoli saxan na, gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli. Na gese xa malekee sawure ramini dugie ma. A xa tofan ki fanyi.

² Dugi birin xa kuya nɔngɔn mɔxɔɔn nun solomasaxan, a xa igbo nɔngɔn naani. E kuye nun e igboya xa lan.

³ Dugi suuli xa dege e boore ra, dugi suuli gbete fan xa dege e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

⁴ I xa gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

⁵ I xa gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

⁶ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan xεema ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama hɔrɔmɔlingira xa findi dugi keren na.»

⁷ «I xa dugi fu nun keren sɔxɔ si xabe ra, naxee Ala xa hɔrɔmɔlingira makotoma.

⁸ Dugi keren xa kuya nɔngɔn tongo saxan, a xa igbo nɔngɔn naani. Na dugi fu nun kerenyi birin xa lan.

⁹ I xa dugi suuli dege e boore ra, e xa findi dugi keren na. Na dugi senni naxee

luxi, i xa e fan dege e boore ra. Na dugi senni nde singanma banxi yatagi nan xun ma.

¹⁰ I xa gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

¹¹ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama na birin xa findi dugi keren na naxan Ala xa hɔrɔmɔlingira makotoma.

¹² Na dugi xa mayigboe keɔa ma dɔnxɔe tagi singanma hɔrɔmɔlingira nan xanbi ra.

¹³ Na dugi xa kuye keɔa na ki naxe, nɔngɔn keren nan luma na seeti firinyie ma, alako hɔrɔmɔlingira xa makoto.»

¹⁴ «Na dangi xanbi i xa makotose gbete yailan yexee kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. I man xa makotose gbete yailan peremui kiri ra.»

¹⁵ «I xa kasiya wuri xaba xebenyie ra hɔrɔmɔlingira tima naxee ma.

¹⁶ Kankan xa kuya nɔngɔn fu, a xa igbo nɔngɔn keren nun a tagi.

¹⁷ Suxuse firin xa lu hɔrɔmɔlingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

¹⁸ Xebenyi mɔxɔɔn nan tima hɔrɔmɔlingira yirefanyi ma.

¹⁹ Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sama na xebenyi mɔxɔɔn bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E xa lu xebenyi suxusee fe ma.

²⁰ Xebenyi mɔxɔɔn nan tima hɔrɔmɔlingira kɔola fan ma,

²¹ a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

²² Xebenyi senni nan tima hɔrɔmɔlingira xanbi ra sogegorode mabiri.

²³ I xa xebenyi firin yailan tuxuie be hɔrɔmɔlingira xanbi ra,

²⁴ naxee fuge nun lanbanyi lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinxi ra. Na tuxui firinyi xa yailan na ki.

²⁵ Na birin lanma xebenyi solomasaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.»

²⁶ «I xa wuri suuli yailan kasiya wuri ra, hɔrɔmɔlingira xebenyie tima naxee ma.

Suuli rawali sɛeti keren ma,

²⁷ suuli rawali boore sɛeti ma, suuli rawalima hɔrɔmɔlingira xanbi ra sogegorode mabiri.

²⁸ Wuri naxan luma a tagi, na dangima xebenyie nan xun ma, a keli sɛeti singe a sa dɔxɔ boore ra.

²⁹ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxie wuri soma naxee kui, i xa xɛema maso na birin ma.

³⁰ I xa na hɔrɔmɔlingira ti alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

³¹ «I xa suwa dugi yailan gɛsɛ gbeeli nun gɛsɛ bulu daaxi ra. Malekɛ sawurɛe xa dɛgɛ na ma, a xa tofan ki fanyi.

³² I xa a gbaku kasiya wuri naani ra xɛema masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyiie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, xɛema xa maso nee fan ma.

³³ I na gɛ dugi gbakude na suxusee ra, i xa saate kankira dɔxɔ a xanbi ra. Na ki, na dugi luma na yire firin tagi ra, naxan xili yire seniyenxi a nun naxan xili yire seniyenxi fisamante.

³⁴ I xa saate kankira dɛ rakoto a derakote ra yire seniyenxi fisamante kui. Na derakote se findixi xunsare yire nan na.

³⁵ I xa teebili tan dɔxɔ hɔrɔmɔlingira koola ma, lanpui dɔxɔse xa lu a ya ra yirefanyi ma.»

³⁶ «I xa suwa dugi gbete yailan gɛsɛ gɛrɛ daaxi, gɛsɛ bulu daaxi, nun gɛsɛ gbeeli ra hɔrɔmɔlingira sode. I xa a masɔxɔ a fanyi ra, a xa tofan.

³⁷ I xa a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, xɛema masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyiie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.»

27

Sɛrɛxɛbade, hɔrɔmɔlingira tɛtɛ

nun hɔrɔmɔlingira lanpui ture

¹ «I xa sɛrɛxɛbade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngɔn suuli, a igbo nɔngɔn suuli, a ite nɔngɔn saxan.

² I xa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na sɛrɛxɛbade ra. I xa wure gbeeli maso na birin ma.

³ I xa a yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube sɔxɔsee, nun tundee tɛ sama naxee kui.

⁴ I xa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama tɛ xun ma, sube sama naxan fari. I xa suxuse digilinxie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku sɛrɛxɛbade kui a tagi.

⁶ I xa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ E rasoma suxuse digilinxie naanie nan kui sɛrɛxɛbade sɛeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ I xa na sɛrɛxɛbade yailan xebenyie nan na. Sese naxa lu a kui. I xa a yailan alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

⁹ «I xa hɔrɔmɔlingira tɛtɛ yailan yi ki nɛ: Tɛtɛ xa kuya nɔngɔn keme yirefanyi mabiri ra. I xa gɛrɛ suwa dugi gbaku na

¹⁰ wuri mɔxɔnɛn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹¹ Tɛtɛ xa kuya nɔngɔn keme koola fan mabiri ra. I xa gɛrɛ dugi gbaku na wuri mɔxɔnɛn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tɛtɛ xa igbo nɔngɔn tongo suuli sogegorode mabiri ra. I xa gɛrɛ dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tɛtɛ xa igbo nɔngɔn tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ Gɛrɛ dugi xa gbaku sɛeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na xa kuya nɔngɔn fu nun suuli.

¹⁵ Gɛrɛ dugi gbete xa gbaku boore sɛeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan xa kuya nɔngɔn fu nun suuli.

¹⁶ Tɛtɛ sode dɛ xa yailan suwa dugi ra naxan masɔxɔxi gɛsɛ gɛrɛ daaxi nun gɛsɛ bulu daaxi nun gɛsɛ gbeeli ra. Na dugi xa nɔngɔn xa mɔxɔnɛn soto. Na xa gbaku wuri naani ma, naxee tixi sanbunyi ma.

¹⁷ Wuri naxee tixi tɛtɛ ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Na hɔrɔmɔlingira tɛtɛ kuyeya lanma nɔngɔn keme nan ma, a igboya nɔngɔn

tongo suuli. Suwa dugi naxee gbakuxi na, e ite nongon suuli. Tete wuri sanbunyi,

¹⁹ hōromōlingira yirabase birin, nun tete luuti xirima se naxee ma, na birin yailanma wure gbeeli nan na.»

²⁰ «I xa Isirayilakae yaamari, e xa fa oliwi ture fanyi ra i xon ma, alako hōromōlingira lanpuie xa dexe temui birin.

²¹ Haruna nun a xa die xa na lanpuie radexe, naxee na hōromōlingira kui, n i lima dennaxe, yire seniye nxi fisamante ya ra, dugi gbakuxi dennaxe saate kankira ya ra. Na lanpuie xa yanba Alatala ya xori kelife koe han gesege. Seriyen nan na ki Isirayila bōnsōe birin be naxan mu kanama abadan.»

28

Serexedubee sosee

¹ «I xa i taara Haruna tongo Isirayilakae ya ma, a nun a xa die Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari, e xa serexedube wali raba n be.

² I xa sose seniye nxi dege i taara Haruna be, naxee a xa kuntigiya nun a binye masenma.

³ I xa na wali so mixie yi ra n naxee kixi xaxili fanyi ra, naxan a niyama e xa fata. E xa Haruna xa serexedube sosee dege, alako a xa ti n ma serexedube wali ra.

⁴ Sosee nan yi ki e naxee degema: donma kanke raxunmase, donma kuye, tunki raxunmase, donma kuye bun magoroe masoxoxi, xunmase naxan doxoma e xunyi ma, nun beleti. E xa na sose seniye nxi yailan i taara Haruna nun a xa die be, alako e xa serexedube wali raba n be.»

⁵ «Donma degemae xa gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi malan.

⁶ E xa donma kuye dege gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi ra. A xa findi wali tofanyi ra.

⁷ E xa tunki raxunmase firin yailan, e xa e dege donma kuye ma.

⁸ Beleti fan xa yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi ra alo donma kuye.

⁹ I xa onixi gema firin tongo, i fa Yaxuba xa die xilie masoli e ma

¹⁰ e bari ki ma. Xili senni masoli gema keren ma, xili senni masoli gema boore fan ma.

¹¹ Na gema masolixi firinyie findima wali tofanyi ra, alo sebali masolima xurunde ma ki naxe. I xa xema sa e rabilinyi ma,

¹² i fa nee dege tunki raxunmasee ma, e xa findi noxo rasiga see ra Isirayila die xa fe ma. Na ki Haruna fama e xilie ra n ya i, a xa findi dube ra.

¹³ I na xema sa e rabilinyi ma,

¹⁴ i xa luuti die yailan xema ra naxee gbakuma e rabilinyi ma.»

¹⁵ «I xa serexedube donma kanke raxunmasee yailan a tofanyi ki ma. A findima kiiti se nan na. I xa a yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, nun suwa dugi ra alo donma kuye yailanxi ki naxe.

¹⁶ A xa kuye nun a xa igboya xa findi suxui keren na. A xa findi dugi firin na, alako a xa findi yuba ra.

¹⁷ A xa raxunma gema tofanyie safe naani ra. Safe singe findima gema nan na, naxee xili sariduwani, topasi, nun emerode.

¹⁸ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

¹⁹ Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

²⁰ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. I xa xema sa nee birin rabilinyi ma.

²¹ Isirayila xa die xilie xa masoli na gema fu nun firin ma, alo sebali masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili xa masoli gema nde ma. E findima Isirayila bōnsōe fu nun firinyi matonxuma se nan na.

²² I xa luuti die dege na donma kanke raxunmasee ma, naxee yailanxi xema ra.

²³ I xa xurunde firin yailan xema ra, i xa e dege donma kanke raxunmasee ma a de kiri firinyie ma a fuge ra.

²⁴ Na luuti xema daaxie xa xiri na xurunde firinyie ma, naxee degexi donma kanke raxunmasee de kiri ma.

25 I man xa na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.»

26 «I xa xurunde firin gbete yailan xεema ra, i naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. I xa nee degε donma kuye seeti ma.

27 I xa xurunde firin gbete yailan xεema ra, i naxee degema tunki raxunmasee lanbanyi ma, dennaxe ilanma beleti ra.

28 Donma kanke raxunmase xa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurundeε kui naxee degexi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma.»

29 «Haruna na so hōromolingira kui, Isirayila bōnsōε xili birin sebexi a xa donma kanke raxunmase ma, naxan saxi a kanke fari sondonyi yailanyi, a findima dube ra Alatala be Isirayila xa fe ra temui birin.

30 I xa gεmε firin sa na donma kanke raxunmasee kui, naxan saxi Haruna kanke fari sondonyi mabiri. Nee findixi Ala waxōnfe masen se nan na. Haruna na so Alatala yire, a noma Alatala waxōnfe kolonde Isirayilakae xa fe ra nee saabui ra.»

31 «I xa serexedube xa donma kuye bun magoroe sōxō gεse gere daaxi ra.

32 I xa a xunyi rasode xaba a tagi, i xa na sode de masōxō, alako bōode yo naxa lu a ma.

33 I xa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun gbeeli ra naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma. I xa tolōnyi xεema daaxie degε na pirintie tagi,

34 alako tolōnyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma.

35 Haruna na a ragoro a ma a so temui nun a mini temui Alatala xa hōromolingira kui, na nan a ratangama faxe ma.»

36 «I xa xεema yailan, a sebe a ma, <Alatala gbe>,

37 i fa a xiri xunmase fari luuti gere daaxi ra,

38 alako a xa gbaku a tigi ra. Xa a sa li serexe mu nu baxi seriye ki ma, na kote luma Haruna nan ma, kōnō na sebeli naxan gbakuxi a tigi ra a niyama ne Alatala xa na serexe suxu.»

39 «I xa donma kuye bun magoroe gbete degε Haruna be suwa dugi ra, a nun xunmase naxan sama a xun ma. I xa a xa beleti masōxō a tofanyi ra.

40 I xa donma kuye bun magoroe, beletie, nun xunmasee degε Haruna xa die fan be, naxee e xa binye nun e xa kuntigiya masenma.

41 I xa i taara Haruna nun a xa die maxiri na ki, beenun i xa e ti n ma serexedube wali rabade. I xa ture maso e xunyi ma, i fa e masen nama be e bara findi serexedubeε ra.

42 I xa wantanyi degε suwa dugi ra naxan kelima e tagi han e tabe alako e xa sutura.

43 Haruna nun a xa die xa na mōoli so e ma e makōrema serexebade ra temui naxe, xa na mu a ra e na hōromōbanxi kui li temui naxe, n i lima dennaxe. Na nan a niyama e mu yunubi sōtōma, e tangama ne faxe ma. Seriyε na a ra naxan mu kanama abadan Haruna nun a bōnsōε birin be.»

29

Mixi tife serexedube ra

nun serexee bafe

1 «I na wa mixi tife n ma serexedube wali rabafe ra, i xa tuura nun yexεε kontonyi firin tongo, lanyuru yo mu na naxee ma,

2 a nun taami lebinitare, taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri ture masoxi naxan ma. I xa na birin naba sansi xōri luxutaxi ra.

3 I xa na taami birin sa debe kui, i a xanin hōromōlingira yire, a nun tuura, nun yexεε kontonyi firin.

4 I xa Haruna nun a xa die ti serexedube wali ra hōromōlingira sode, n e lima dennaxe. I na gε e maxade ye ra e raseniyenfe ra,

5 i xa Haruna xa serexedube sosee ragoro a ma, a xa donma bun magoroe, a xa donma kuye bun magoroe, a xa donma kuye, a xa donma kanke raxunmase ra, nun a xa beleti donma kanke raxunmase xirima naxan na.

6 I xa xunmase dōxō a xunyi ma, i fa na tōnxuma xεema daaxi xiri na ra.

⁷ I xa ture seniyenxi surusuru a xunyi ma a tife serexedube ra.

⁸ I na ge na ra, i xa serexedube donma kuye bun magoroe ragoro Haruna xa die fan ma.

⁹ I xa Haruna nun a xa die tagi ixiri beleti ra, i xa xunmase doxo e xunyi ma. I Haruna nun a xa die tima serexedube ra na ki ne. Na xa findi seriye ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁰ «I xa tuura nde xanin horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi,

¹¹ i xa na tuura kon naxaba Alatala ya xori horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe.

¹² I xa na tuura wuli tongo, i nde sa serexebade feri naani ma i belexesole ra. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade sanbunyi ma.

¹³ I na ge na ra, i xa na tuura ture tongo naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan na e ma, i xa na birin gan serexe ra serexebade fari.

¹⁴ Kono a sube, a kiri, nun a xa naje, i xa nee gan taa fari ma, barima yunubi xafari serexe na a ra.»

¹⁵ «I na ge na ra, i xa yexee kontonyi keren tongo. Haruna nun a xa die e xa e belexe sa a xunyi,

¹⁶ i fa a kon naxaba. I xa a wuli tongo, i a ifili serexebade rabilinyi ma.

¹⁷ I xa na yexee kontonyi bolon a xuntunyi ra. I xa a furinge nun a sanyie maxa, i fa e malan a sube nun a xunyi fari,

¹⁸ i na birin gan serexebade fari. Serexe gan daaxi nan na ki Alatala be, naxan napan Alatala ma.»

¹⁹ «I na ge na singe ra, i xa na yexee kontonyi firin nde tongo. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi ma,

²⁰ i xa a kon naxaba. I xa na wuli tongo, i nde sa Haruna nun a xa die yirefanyi tuli kirie ma, e yirefanyi belexe, nun sankurae ma. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade rabilinyi.

²¹ I xa wuli nde tongo serexebade fari, a nun ture nde naxan nawalixi mixi tife serexedube ra, i xa nee kasan Haruna, a xa die, nun e xa dugie ma. Na kui Haruna

nun a xa die bara ti serexedube ra, e xa dugie fan bara findi serexedube dugie ra.»

²² «I xa yexee kontonyi ture tongo, a nun a xuli, a ture naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan e makotoxi, a nun a yirefanyi tabe, barima serexe na a ra naxan a niyama mixi xa ti serexedube wali ra.

²³ I xa na debe tongo taami lebinitare na naxan kui naxan fixi Alatala ma. Na kui i xa taami digilinxi keren tongo, a nun taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri nde,

²⁴ i xa nee sa Haruna nun a xa die belexe, i nee lintan Alatala ya i serexe ra.

²⁵ Na dangi xanbi, i xa e ba e belexe, i e sa serexe gan daaxi fari serexebade. Serexe ganxi na a ra naxan napan Alatala ma.»

²⁶ «I xa yexee kontonyi kanke tongo, naxan baxi Haruna be, i a lintan Alatala ya i serexe ra, a xa findi i gbe ra.

²⁷ Na kanke nun na tabe i naxan lintanxi Alatala ya i serexe ra serexedube tife xa fe ra,

²⁸ nee bara findi Haruna nun a xa die gbe ra. Seriye nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan. E lan ne e xa na mooli ba e xa xanunteya serexe birin ma, e a fi Alatala ma.»

²⁹ «Haruna na faxesa, a xa serexedube sose radangima a xa die nan ma. E ti temui na wali ra, e xa e ragoro e ma.

³⁰ Haruna xa di naxan findima a noxo ra na nan fama na dugie ragorode a ma xi solofere bun ma, beenun a xa so yire seniyenxi horomolingira kui, n i lima dennaxe, serexedube wali rabafe ra.»

³¹ «Yexee kontonyi naxan baxi serexe ra, Haruna findixi serexedube ra temui naxe, i xa na sube jin yire nde naxan seniyenxi.

³² Na sube nun na taami naxan na debe kui, Haruna nun a xa die xa na don horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe.

³³ E keren xa na yunubi xafari serexe don, serexe naxan ba e be e ti loxo serexedube ra. A mu lanma mixi gbete xa na don, barima se seniyenxi nan a ra.

³⁴ Xa na serexe sube nun taami nde sa lu han geesege, i xa a gan te xora. A mu donma, barima se seniye nxi nan a ra.»

³⁵ «I xa n ma yaamarie rabatu Haruna nun a xa die xa fe ra na xi solofere bun ma e tima serexedube ra temui naxe.»

³⁶ I xa tuura keren ba loxo yo loxo yunubi xafari serexe ra. Na nan a toma serexebade fan seniye nma. Na xanbi i xa ture ifili serexebade fari, alako a xa findi yire sugandixi ra.

³⁷ I xa na wali raba xi solofere bun ma, alako serexebade xa seniye n, a man xa mixi raseniye n naxan dinma a ra.»

³⁸ «Loxo yo loxo a lanma i xa yexee firin ba serexe ra serexebade fari, naxee bara je keren soto. Na xa raba kudei.»

³⁹ A singe xa ba geesege, boore xa ba ke so temui.

⁴⁰ I na na yexee singe ba, i xa farin konkoronyi suuli, oliwi ture litiri keren, nun weni litiri keren sa na fari.

⁴¹ I na na yexee firin nde ba ke so temui, i xa sansi bogi nde nun weni sa a fari alo geesege daaxi. I xa nee ba serexe gan daaxi ra, naxan nafa n Alatala ma.

⁴² Serexe gan daaxi mooli nan a ra, i bonsoe lanma a xa naxan ba n tan Alatala be abadan. A bama horomolingira sode de nan na n tan Alatala ya xori, n wo lima dennaxe, n woyenma wo be dennaxe.»

⁴³ «N nan n yete masenma Isirayilakae be menni n ma noore kui, naxan menni raseniye nma.»

⁴⁴ N nan n ma horomolingira nun n ma serexebade raseniye nma ne, n i lima dennaxe. N Haruna nun a xa die raseniye nma ne, alako e xa n ma serexedube wali raba.

⁴⁵ N sabatima ne Isirayilakae tagi, n man findima ne e Marigi Ala ra.

⁴⁶ Na kui e a kolonma ne n tan nan Alatala ra, e Marigi Ala, naxan e ramini Misira boxi ra, alako n xa sabati e tagi. Alatala nan n tan na, e Marigi Ala.»

30

Surayi serexebade, Isirayilakae xunsare,

Horomolingira ye, ture, nun labunde

¹ «I xa surayi serexebade yailan kasiya wuri ra.

² A xa kuya nongon keren, a igbo nongon keren, a ite nongon firin. Feri naani xa lu a tuxuie ra, e nun serexebade findixi se keren nan na.

³ I xa na serexebade birin maso xema xinde ra, a fari, a seetie, a ferie, nun a de kiri.

⁴ I xa suxuse digilinxi firin yailan xema ra serexebade seeti firinyie ma a de kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

⁵ I xa na wurie yailan kasiya wuri ra, i fa xema maso e ma.

⁶ Na surayi serexebade xa doxo dugi ya ra naxan na saate kankira ya ra, yunubi xunsare yire doxoxi naxan fari, n mixi lima dennaxe.

⁷ Haruna xa surayi xiri joxunme gan menni geesege birin, a fentenma lanpuie ma temui naxe.

⁸ A man xa na mooli raba ke so temui. Surayi nan a ra, naxan lanma a xa gan waxati birin Alatala ya xori. Seriyen na a ra wo bonsoe be naxan mu kanama abadan.

⁹ Wo naxa sese ba na serexebade fari bafe surayi seniye nxi ra. Wo naxa surayi seniye ntare ba, wo naxa serexe gan daaxi ba, wo naxa sansi serexe ba, wo naxa weni xa na mu a ra ture ba menni.

¹⁰ Ne yo je Haruna xa yunubi xafari serexe wuli nde tongo, a a maso surayi serexebade ferie ma, alako e fan xa seniye n. Seriyen nan a ra i bonsoe lanma a xa naxan naba abadan. Na serexebade findixi se seniye nxi nan na Alatala be.»

¹¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be:

¹² «I na Isirayilakae konti loxoe naxe, birin xa a xunsare fi Alatala ma. Na nan a ra, mankanen yo mu e lima na konti tife xa fe ra.

¹³ Mixi naxan birin kontima, e xa gbeti giramu senni fi Alatala ma. Na xa maniya horomolingira seriyen ki ma.

¹⁴ Mixi naxan birin simaya bara je moxopen li, a xa a xunsare fi Alatala ma.

¹⁵ Banna mu se sama na giramu senni xun ma, misikiine fan mu nde bama na giramu senni ra. Birin xa na fi Alatala ma e xunsare ra.

¹⁶ Isirayilakae na na gbeti so i yi ra, i xa a rawali horomolingira yailanfe ra,

n i lima dennaxe, alako n xa ratu a ma Isirayilakae naxan fixi e xunsare ra.»

17 Na dangi xanbi Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be.

18 «I xa horomolingira ye sase xungbe yailan wure gbeeli ra, a nun a doxose. I xa na doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa marasenyen ye sa a kui,

19 Haruna nun a xa die naxan nawalima e belexee nun e sanyie maxafe ra.

20 Beenun e xa so horomolingira kui, n wo lima dennaxe, a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxes. Beenun e xa e makore serexebade ra serexe gan daaxi bafe Alatala be,

21 a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxes. Seriyen nan na ra e bonsoe birin be naxan mu kanama abadan.»

22 Alatala naxa a masen Munsa be,

23 «I xa se xiri joxunme fanyie tongo, alo wuri wa ye naxan xili miri kilo suuli, wuri fupi naxan xili sinamon kilo firin nun a tagi, kale nde kilo firin nun a tagi naxan xiri joxun,

24 kasiya wuri fupi kilo suuli, nun oliwi ture litiri senni.

25 I xa na birin yailan ture seniyenxi ra naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra a raba ki ma.»

26 «I man xa na ture rawali horomolingira nun saate kankira rasenyenfe ra, n wo lima dennaxe,

27 a nun horomolingira teebili, a yirabasee, lanpui doxose, a yirabasee, surayi serexebade,

28 serexebade xungbe, a yirabasee, horomolingira ye sase xungbe, nun a doxose.

29 I xa na ture seniyenxi rawali na birin nasenyenfe ra. Mixi naxee dinma nee ra, e seniyenma ne.

30 I xa na ture seniyenxi rawali Haruna nun a xa die tife n ma serexedubee ra.»

31 «I xa a fala Isirayilakae be a na ture findixi ture seniyenxi nan na wo bonsoe be abadan.

32 Wo naxa a sa mixi fate ma, wo naxa na ture mooli yailan wali gbete xa fe ra. Ture seniyenxi nan a ra wo be.

33 Mixi yo naxan na na ture mooli rafala, a a sa mixi seniyentare ma, na kanyi bama ne pama ya ma.»

34 Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa se xiri joxunme tongo, alo sitakite, onixi, nun galibanon. I xa e masunbu surayi fanyi ra, e xasabi birin xa lan.

35 Na findima surayi ra naxan xiri joxun ki fanyi ra. Foxe di xa sa a ma. Surayi seniyenxi nan a ra.

36 I xa na surayi findi fupi ra i naxan sama saate kankira ya ra horomolingira kui n i lima dennaxe. Se seniyenxi na a ra wo be.

37 Wo naxa yi surayi mooli rafala wo yete be. Se seniyenxi na a ra, wo naxan nawalima Alatala gbansan be.

38 Mixi yo naxan na na mooli rafalama a yete be a xa na xiri rame, na kanyi kerima ne a xa pama ya ma.»

31

Horomolingira waliksee

nun malabui loxoe binyafe

1 Alatala naxa a masen Munsa be,

2 «I xa a kolon n bara Uri xa di Besaleli sugandi, Xuru xa mamadi, naxan fatanxi Yuda bonsoe ra.

3 N bara xaxili fanyi fi a ma naxan fatanxi n tan na, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

4 a xa no wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xema, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

5 a xa no geme fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderipa nun wali gbete rabade.»

6 «N bara Oholiyabu Axisamaki xa di so a yi ra, naxan fatanxi Dana bonsoe ra, a xa a mali. N bara xaxili fanyi fi mixie ma, naxee fata walide, alako e xa no n ma yaamari birin nabade,

7 alo horomolingira n adamadi lima dennaxe, saate kankira, a derakote naxan findixi xunsare yire ra, nun horomolingira yirabase birin,

8 teebili, teebili yirabasee, lanpui doxose xema daaxi, lanpui yirabasee, surayi serexebade,

9 serexebade xungbe nun a xa yirabasee, ye sase xungbe nun a doxose,

10 serexedube sose seniyenxie Haruna nun a xa die be,

11 ture seniyenxi, nun surayi naxan ganma hōromōlingira kui. E xa a birin yailan n ma yaamari ki ma.»

12 Alatala naxa a masen Munsa be,

13 «A fala Isirayilakae be a e xa e jengi sa n ma malabui lōxōe xōn ma, barima nee findima tōnxuma ra won tagi abadan, alako wo xa a kolon a n tan nan na Alatala ra naxan wo raseniyenma.

14 Wo xa wo jengi sa malabui lōxōe xōn ma, barima a seniyen wo tan be. Xa naxan mu a binya, a lan ne na kanyi xa faxa. Mixi naxan walima malabui lōxōe, na kanyi xa kerī n ma pama ya ma.

15 Xi senni na wo yi ra walife ra, kōnō a xi solofere nde findima malabui lōxōe nan na, naxan fima Alatala ma. Mixi naxan walima na lōxōe, na kanyi xa faxa.

16 Isirayilakae xa e jengi sa malabui lōxōe xōn ma, e a rabatu waxati birin. Saate na a ra naxan mu kanama abadan.

17 A findima tōnxuma nan na, n tan nun Isirayilakae tagi temui birin, barima n tan Alatala, n koore nun bōxi daaxi xi senni nan bun ma, kōnō a xi solofere nde, n naxa wali dan, n nan n malabu.»

18 Alatala to ge masenyi tide Munsa be Turusinina geya fari, a naxa gemē walaxe firin so a yi ra seede ra, a xa yaamarie nu sebexi naxee ma a belexe sole ra.

32

Ninge kuye xεema daaxi

1 Isirayilakae to a to, Munsa bara bu geya fari, pama naxa e malan Haruna yire, e fa a fala a be, «I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira bōxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotoxi geya fari.»

2 Haruna naxa e yaabi, «Langa xεema daaxi naxan birin na wo xa ginse nun wo xa die tulie ra, wo fa e birin na n xōn ma.»

3 Isirayila pama birin naxa e xa langa xεema daaxie ba e tulie ra, e fa e so Haruna yi ra.

4 Haruna naxa na xεema raxunu, a ninge kuye daaxi yailan a ra. A to ge na ra, e naxa a fala e xui itexi ra, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira bōxi kui.»

5 Haruna to na to, a naxa serexebade yailan na ninge kuye daaxi ya ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Tina, xulunyi tima ne Alatala be.»

6 Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. Mixie naxa e dege, e minsee min, e fa e waxōnfe raba.

7 Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa goro pama yire, barima i naxee namini Misira bōxi kui, e bara fe kana a paxi ra.

8 E bara n ma kira bepin yi ikōrexi ra, e bara ninge kuye daaxi yailan wure raxunuxi ra, e na batu, e serexe ba a be, e a fala, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira bōxi kui.»

9 N tan Alatala n xa a masen i be, yi pama, pama xurutare na a ra.

10 Won naxan nabama, a lu n xa e sonto n ma xōne kui, kōnō i tan, i xa makuya e ra, n xa i findi si xungbe ra.»

11 Na kui Munsa naxa Alatala maxandi, «Alatala, munfe ra i wama xōnōfe i xa pama ma, i senbe naxan naminixi Misira bōxi ra?

12 Xa i na raba, Misirakae fama a falade a i yi pama raminixi Misira bōxi kui ne alako i xa e faxa geyae fari, e xa fe xa jōn dunija. N bara i maxandi, i bōje magoro, n Marigi. I naxa yi pama sonto.

13 I ratu i xa konyie Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila ma, i kalixi naxee ra, a falafe ra, «N wo bōnsōe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N bōxi fima wo bōnsōe ma ke ra naxan mu bama wo yi ra abadan.»

14 Na temui Alatala bōje naxa goro, a mu a xa pama sonto sōnōn.

15 Munsa naxa goro geya fari na seede walaxe firinyie suxuxi a yi ra, sebēli tixi nee sēti firinyi ma.

16 Ala nan na walaxee yailan, a sebēli masoli e ma.

17 Yosuwe to pama xui itexi me, a naxa a fala Munsa be, «N xui nde mema pama yire naxan luxi alo gere so xui.»

18 Munsa naxa a yaabi, «Gere geenife xui mu ya, gere lōsife xui fan mu a ra. N xulunyi xui nan mema.»

19 E to makōre pama ra, Munsa naxa mixie to fare boron na kuye yire. A bōje

naxa te han a fa walaxee woli boxi ma geya sanbunyi, e naxa kana.

²⁰ A naxa e xa ninge kuye daaxi woli te xɔɔra, a gan han a findi xube ra. A naxa na te xube sa ye xɔɔra, a na fi Isirayilakae ma, e xa a min.

²¹ A naxa fa Haruna maxorin, «Yi pama munse rabaxi i ra, naxan a niyaxi i xa e ti yi yunubi xungbe ra?»

²² Haruna naxa a yaabi, «N marigi, i naxa xɔɔn n ma! I a kolon yi pama birama fe kobi fɔxɔ ra ki naxɛ.

²³ E tan nan a falaxi n be, «I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu ramixi Misira boxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotoxi geya fari.»

²⁴ N naxa a fala e be, «Wo xa fa wo xa xɛema ra.» E to fa na xɛema ra, n naxa a woli te xɔɔra, yi ninge kuye daaxi fa mini.»

²⁵ Munsa naxa a kolon Haruna pama luxi ne e xa e waxɔnfe raba. Na nu wama findife yaagi ra Isirayilakae be e yaxuie mabiri.

²⁶ Munsa naxa sa ti e xa yonkinde sode de ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Naxee na Alatala be, wo xa fa n yire.» Lewi bɔnsɔe birin naxa e malan Munsa xanbi ra.

²⁷ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala bara wo yamari wo birin xa wo xa santidegema tongo, wo fa wo ngaxakerenyi birin faxa, a nun wo booree nun wo dɔxɔbooree naxee bara lu yi fe kui.»

²⁸ Na lɔxɔe Lewi bɔnsɔe naxa Munsa xa yaamari suxu, e fa Isirayilaka mixi wulu saxan faxa.

²⁹ Munsa naxa a fala e be, «To wo bara Alatala waxɔnfe raba wo ngaxakerenyie faxafe. Ala xa baraka sa wo xa fe ma.»

³⁰ Na kuye iba, Munsa naxa a fala pama be, «Wo bara yunubi xungbe raba. N xa gbilen Alatala yire geya fari, alako n xa a mayandi wo xa yunubi xafarife ra.»

³¹ Munsa naxa siga Alatala yire, a a fala a be, «Alatala, n bara i maxandi yi pama be. E bara yunubi xungbe raba kuye yailanfe xɛema ra.

³² N bara i maxandi, i xa dijɛ e ma. Yandi, xa na mu a ra, i xa n xili ba e jɔxɔe ra kisi kitaabui kui, i naxan seɓexi.»

³³ Alatala naxa a yaabi, «Ade, n mixie nan xili bama n ma kisi kitaabui kui naxee yunubi rabaxi n na.

³⁴ Yakosi, siga, i xa pama xanin n dennaxe masenxi i be. N ma maleke tima i ya ra sinden, kɔɔn kiiti lɔxɔe na fa, e e xa yunubie sare fima ne.»

³⁵ Alatala Isirayilakae ratɔn ne, barima e a fala ne Haruna be, a xa ninge kuye daaxi yailan e be xɛema ra.

33

Ala lufe Isirayilakae tagi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Wo nun pama i naxan naminixi Misira boxi kui, wo xa siga n dennaxe laayidixi Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba be kali ra, a falafe ra n na fima e bɔnsɔe ma.

² N maleke tima ne wo ya ra. N Kanaankae, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae kerima ne

³ na boxi ma, xipe nun kumi xeɛema dennaxe. Kɔɔn n tan mu sigama naa wo fɔxɔ ra, xa na mu a ra n wo sɔntɔma ne kira xɔn ma, barima pama xurutare nan wo ra.»

⁴ Nama to na masenyi xɔɔxɔe me, e naxa sunnun. Mixi yo mu a raxunmasee so a ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa a fala Isirayilakae be, «Xurutaree nan wo ra. Xa n bira wo fɔxɔ ra, n wo sɔntɔma ne. Wo xa wo fate raxunmase birin ba wo ma, n xa a mato n wo xa fe suxuma ki naxɛ.»»

⁶ Na kui e to keli Xorebe geya yire, e naxa e xa xunmasee ba e ma.

⁷ Munsa nu kiri banxi tongoma, a nu a ti Isirayilakae xa yonkinde fari ma. A naxa na xili sa Ala Maxandi yire. Menni mixi nu nɔma maxorinyi tide Alatala ma.

⁸ Munsa to nu minima sigafe ra na banxi kui, pama birin nu kelima ne, e ti e xa naade ra, e ya ti Munsa ra han a so na kui.

⁹ Munsa na ge sode na banxi kui, nuxui nu goroma na naade ra, Alatala fa sumun a be.

¹⁰ Isirayilakae to nu na nuxui toma na banxi sode de ma, e nu luma e mafelen na boxi ma e xɔnyi naade ra.

¹¹ Alatala nu wɔyenma Munsa be e boore ya i, alo mixi wɔyenma a boore

be ki naxe. Sumunyi dangi xanbi, Munsa nu gbilenma pama yire, kono a malima Yosuwe, Nun xa di, na tan mu nu kelima na banxi kui.

¹² Munsa naxa a masen Alatala be, «N Marigi i bara n yamari n xa ti yi pama ya ra, kono i mu a masenxi n be i naxan xesema muxu matife ra. I bara a fala n be, <N tan nan i sugandixi, i bara n kenen.>

¹³ N bara i maxandi, xa n i kenenxi, i xa i waxonfe masen n be, alako n xa i kolon yati, n man xa i xa hinne soto. I xa a kolon, yi si findixi i xa pama nan na.»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «N tan yati wo matima ne, n xa bonesa fi wo ma.»

¹⁵ Munsa naxa a masen a be, «Xa i tan yati mu muxu matima naa, i naxa a lu muxu xa keli be.

¹⁶ Munse noma a masende dunija be a muxu bara i kenen, xa i mu na muxu foxo ra? Na kui xa i na muxu foxo ra, e noma a kolonde i bara n tan nun i xa pama sugandi dunija si birin ya ma.»

¹⁷ Alatala naxa Munsa yaabi, «I naxan falaxi, n a rabama ne, barima i bara n kenen. N tan nan i sugandixi yati.»

¹⁸ Na dangi xanbi Munsa naxa Ala maxandi, «I xa i xa nore masen n be.»

¹⁹ Alatala naxa a yaabi, «N fama n ma fanyi birin masende i be. N tan Alatala, n man fama n xili yati falade i be. N hinnema mixi ra, n wama hinnefe naxan na. N kinikinima mixi ma, n wama kinikinife naxan ma.

²⁰ Kono i mu noma n yatagi tan tode, barima adamadi yo mu noma n yatagi tode, a mu faxesa.»

²¹ Alatala naxa a masen a be, «Fanye nde nan be n fe ma. I xa ti naa.

²² N ne dangima n ma nore kui, n i noxunma fonme kui, n fa i ya makoto n belexe ra han n gama dangide temui naxe.

²³ Na temui n fama n belexe bade i ya ma, alako i xa no n kobe tode fa, kono i mu noma n yatagi tan tode.»

34

Seriye walaxe neense

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Walaxe firin masoli game ra, naxee maniya na singee ra i naxee kana. N xa

sebeli ti e ma, alo sebeli naxan nu tixi na booree ma.

² I xa kurun tina gesege tefe ra Turusinina geya fari i n lima dennaxe.

³ I naxa fa mixi yo ra, mixi yo naxa te geya ma. Hali xurusee naxa e demadon menni.»

⁴ Munsa naxa game walaxe firin masoli alo a singee. Subaxe a naxa te Turusinina geya ma na walaxee ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

⁵ Alatala to goro nuxui kui Munsa yire a xili masende a be,

⁶ a naxa dangi Munsa ya ra, a fa a yita a be,

«N tan nan na Alatala ra. Alatala naxan kinikinima, naxan xa hinne gbo, naxan dipema ibunadama ma.

Dugutegeja kanyi nan n na, n mu yanfanteya kolon.

⁷ N ma dugutegeja buma abadan.

N dipema mixi xa tantanyi ma, n mu ratuma e xa matandi ma, n e xa yunubi xafarima.

Kono n mu neemuma tinxintareya ma.

N tinxintaree sare ragbilenma ne e bonsoe ma

han e tolontolonyie xa waxati.»

⁸ Munsa naxa a felen boxi ma,

⁹ a fa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, xa n i kenen, i xa pere muxu ya ma, barima xurutare nan muxu ra. I xa dije muxu xa matandi ma, i xa muxu xa yunubie xafari, alako muxu xa findi i xa pama yati nan na.»

¹⁰ Alatala naxa a yaabi, «N xa saate tongo wo be. N fama ne kaabanakoe rabade wo ya ma, naxee singe mu nu raba dunija kui. Si birin kaabama ne Alatala xa wali magaaxuxie ma, n naxee rabama i tan saabui ra.

¹¹ Wo jengi sa n ma yaamari xon ma n naxan falama wo be to. N fama ne Amorikae, Kanaankae, Xitikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae keride wo ya ra.

¹² Wo na so na, wo nun e tan naxa saate yo xiri, xa na mu a ra e findima gantanyi nan na wo be.

¹³ A lanma wo xa e xa serexebadee rabira, wo xa e xa game tonxumae kana, wo xa e xa kuyee masolixie masege.

14 Wo naxa wo magoro ala gbete bun ma, barima n tan naxan xili Alatala, n mu wama n firin nde xon.

15 Wo naxa saate xiri wo nun na boxikae ra, alako wo naxa n yanfa, wo fa e xa alae xa serexe don e wo xilima lande naxee ma.

16 Wo naxa menni ginse fen wo xa die be, alako e naxa a niya wo xa die xa e xa alae batu.

17 Wo naxa ala gbete yailan wure rax-unuxi ra.»

18 «Wo xa Taami Lebinitare Sali raba. Xi solofere bun ma Abiba kike ra, wo xa taami lebinitare gbansan don, alo n wo yamarixi ki naxe. Wo xa ratu a ma a n wo raminixi Misira boxi kui na kike nan na.»

19 «N gbe nan di xeme singe birin na, a findi mixi ra, a findi xuruse ra wo xa goore kui alo ninge, yexee, xa na mu a ra si.

20 Wo xa sofale xa di singe xun sara yexee xa na mu a ra si ra. Xa wo mu tin na ra, wo xa na sofale konyi gira. Wo xa di xeme singe birin xun sara. Wo naxa wo makore n na wo belexe igeli ra.»

21 «Wo xa wali xi senni loxunyi kui, kono a xi solofere nde, wo xa wo malabu. Hali a findi xe buxa nun xe xaba temui nan na, wo xa na seriye suxu.»

22 «Wo xa Loxunye Sali raba Ala tantufe ra wo mengi singe xabama temui naxe, a nun wo xe xabama temui naxe pe jonyi.

23 Ne keren kui, xeme birin xa fa sali raba ra Isirayila Marigi Alatala ya xori sanya saxan.

24 Na waxati saxanyi kui, n mu tinma si yo xa fa wo xa boxi ba wo yi ra. N a niyama ne wo xa no e ra, wo fa nde sa wo xa boxi xa gboe xun ma.»

25 «Wo naxa fa xuruse serexe ra n xon ma, taami lebini daaxi biraxi a foxo ra. Wo na ge Sayamaleke Dangi Sali serexe donde, wo naxa na sube donxoe raxi ye i.

26 Wo xa wo xa sansi bogi fisamante singee ba serexe ra wo Marigi Alatala xa hoxomolingira kui. Wo naxa si yore jin a nga xipe ye ra.»

27 Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa yi yaamarie sebe, barima nee findixi saate nan na n nun Isirayila pama tagi.»

28 Munsa naxa lu Alatala yire xi tongo naani. Ke nun yanyi a mu sese don, a mu sese min. Na waxati Alatala naxa na seriye fu sebe geme walaxee ma, naxee findixi saate masenyi ra.

29 Munsa naxa goro Turusinina geya fari, walaxe firin suxuxi a yi ra, naxee findixi saate masenyi ra. Munsa mu nu a kolon a yatagi nu bara noro a tan nun Ala xa sumunyi saabui ra.

30 Haruna nun Isirayilakae to nore to Munsa yatagi ma, e mu suusa e makorede a ra.

31 Munsa naxa Haruna nun pama kuntigie xili, e fa lu yire keren.

32 E to ge woyende, Isirayila pama birin naxa fa e tuli matide Alatala xa yaamari ra, a naxan masenxi Munsa be Turusinina geya fari.

33 Munsa to ge na falade, a naxa mafelenyi dusu a yatagi xun na.

34 A nu so kiri banxi kui maxorinyi tide Alatala ma, a nu mafelenyi bama a yatagi ma. A na mini temui naxe, a Ala xa yaamari radangi Isirayila pama ma.

35 Isirayilakae nu a toma Munsa yatagi nu noroxi ki naxe. A na ge na masenyi ra, a man a xa mafelenyi dusu a xun na, han a gbilen temui Alatala yire.

35

Ala xa yaamarie hoxomolingira tife xa fe ra

1 Munsa naxa Isirayila pama birin malan, a a fala e be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

2 Wo xa wali xi senni loxunyi kui, kono a xi solofere nde wo xa wo malabu. Loxoe sugandixi na a ra Alatala be. Mixi yo naxan wali suxuma na loxoe, a lanma na kanyi xa faxa.

3 Wo naxa te yo radexe wo xa banxi kui malabui loxoe.»

4 Munsa man naxa a masen Isirayila pama birin be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

5 Wo xa hadiya ba Alatala be. Mixi naxan na a janige a xa hadiya ba, alo xema, gbeti, nun wure gbeeli,

⁶ gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugi, nun gese naxan yailanxi si xabe ra,

⁷ yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, nun kasiya wuri,

⁸ lanpui ture, labunde naxan masun-buma ture ra, surayi xiri joxunme naxan ganma,

⁹ onixi gеме, nun gеме tofanyi naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ma.»

¹⁰ «Wali kolonyie naxee na wo ya ma, e xa fa yi see yailande alo Alatala a yamarixi ki naxe:

¹¹ Hоромolingira dugie,

a xun makoto see,

a suxusee,

a xebenyie,

a wurie nun e sanbunyeie,

¹² a nun saatε kankira,

a wuri kuyee,

a derakote,

a nun dugi naxan gbakuma a ya ra,

¹³ hоромolingira teebili,

a wuri kuyee,

a yirabase,

nun taami naxee bama Alatala be serexe ra,

¹⁴ hоромolingira lanpui doxoεe,

a yirabasee,

a lanpuie,

nun ture naxan sama a kui,

¹⁵ surayi serexebade,

a wuri kuyee,

nun ture seniyenxi,

labunde gan daaxi,

a nun dugi naxan gbakuma hоромolingira sode de ra,

¹⁶ serexebade xungbe,

a sube ganse wure gbeeli daaxi,

a wuri kuyee,

a yirabase,

nun hоромolingira ye sase xungbe

nun a doxoεe,

¹⁷ hоромolingira tete xa dugie,

a wurie,

nun e sanbunyeie,

a nun dugi naxan gbakuma tete sode de ra,

¹⁸ hоромolingira maxirisee,

tete maxirisee,

nun e xa luutie,

¹⁹ a nun serexedube sosee Haruna nun a xa die be.»

²⁰ Isirayila jama naxa keli Munsa xun ma.

²¹ Mixi naxee a janige, nee naxa fa e xa hadiya ra Alatala be a xa hоромolingira tife ra, Ala e lima dennaxe, a nun serexedube sosee seniyenxie yailanfe ra.

²² Xeme nun gine naxee a janigexi, e naxa fa xunmase xema daaxie ra, alo tulirasoe, xurundeεe, konyi magorosee, belexerasoe, a nun xunmase gbete naxee yailanxi xema ra. E naxa na birin fi Alatala ma serexe ra.

²³ Gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugie, gese naxan yailanxi si xabe ra, yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, nun peremui kirie nu na naxee yi ra, nee naxa fa e ra.

²⁴ Mixi naxee nu a janigexi, nee naxa fa gbeti nun wure gbeeli hadiya ra Alatala be. Kasiya wuri kanyie naxa fa na wuri ra hоромolingira wali xa fe ra.

²⁵ Gine naxan birin fata dugi soxoεe, e naxa dugie soxo e belexe ra, e fa nee ra: dugi gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli. E naxa fa suwa dugi ra.

²⁶ Gine naxan birin fata, e a janige, e naxa gese yailan si xabe ra.

²⁷ Nama kuntigie naxa fa onixi gеме nun gеме tofanyi gbeteεe ra, naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ra.

²⁸ E naxa fa labunde nun ture ra hоромolingira lanpui be, a nun ture seniyenxi nun labunde gan daaxi gbete.

²⁹ Isirayilaka birin naxee a janigexi e boje kui, xeme nun gineεe, nee naxa fa hadiya ra Alatala xon ma, alako Munsa xa wali raba Alatala a yamarixi naxan na.

³⁰ Munsa naxa a masen Isirayilakae be, «Wo a kolon, Alatala bara Besaleli Uri xa di sugandi, Xuru xa mamadi naxan fatanxi Yuda bonsoe ra.

³¹ Alatala bara xaxili fanyi fi a ma, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

³² a xa no wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xema, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

³³ a xa no gеме fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderipa nun

wali gbete rabade.

³⁴ Ala bara a niya Besaleli xa no mixi gbete matinkande a xa wali ra. Ala bara na niya Oholiyabu Axisamaki xa di fan be, naxan fatanxi Dana bonsoe ra.

³⁵ Ala bara e mali alako e xa fata wali birin na, alo gema nun wuri masolife, pirinti rabafe, suwa dugi soxofe gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra, a nun wali birin e naxan toma e xaxili kui.»

36

Besaleli nun Oholiyabu xa wali

¹ Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, alako e xa horomolingira wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, nee wali suxu ne alo Alatala a yamari ki naxe.

² Munsa naxa Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae xili, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, naxee nu bara a panige e xa na wali raba.

³ Munsa naxa hadiya birin so e yi ra, Isirayilakae naxee baxi serexe panigexi ra e xa horomolingira tife xa fe ra. Gesege yo gesege, e nu hadiya gbete sotoma.

⁴ Na wali fanyi rabae naxa keli e xa walie de i, alako e xa horomolingira wali gbansan naba.

⁵ E naxa a fala Munsa be, «Nama fama hadiya naxee ra, a gbo wali be, Alatala naxan yamarixi.»

⁶ Na kui Munsa naxa yaamari fi, yi xibaaru xa rayensen yonkinde kui, «Mixi naxa wali sonon hadiya xa fe ra, naxan bama horomolingira tife ra.» Nama naxa na xui rabatu, e mu fa na hadiya molli ra sonon.

⁷ Se naxee nu bara ba, nee nu noma wali raponde a fanyi ra.

⁸ Wali fanyi rabae naxa horomolingira ti suwa dugi fu ra, a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli. E malekee sawure masoxo a ma a tofan ki ma.

⁹ Dugi birin kuya nongon moxonen nun solomasaxan, e igbo nongon naani. E kuye nun e igboya lan.

¹⁰ E dugi suuli dege e boore ra, e dugi suuli gbete fan dege e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

¹¹ E gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

¹² E gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

¹³ E suxuse tongo suuli yailan xema ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya horomolingira findi dugi keren na.

¹⁴ E dugi fu nun keren soxo si xabe ra, naxee Ala xa horomolingira makotoma.

¹⁵ Dugi keren kuya nongon tongo saxan, a igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin lan ne.

¹⁶ E dugi suuli dege e boore ra, e findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, e fan dege e boore ra.

¹⁷ E gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

¹⁸ E suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya na birin findi dugi keren na naxan Ala xa horomolingira makotoma.

¹⁹ E makotose gbete yailan yexe kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. E makotose gbete yailan peremui kiri ra.

²⁰ E kasiya wuri xaba xebenyie ra horomolingira tima naxee ra.

²¹ Kankan kuya nongon fu, a igbo nongon keren nun a tagi.

²² Suxuse firin lu horomolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

²³ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira yirefanyi ma.

²⁴ Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sa na xebenyi moxonen bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E lu xebenyi suxusee fe ma.

²⁵ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira koola fan ma,

²⁶ a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

²⁷ Xebenyi senni nan ti horomolingira xanbi ra sogegorode mabiri.

²⁸ E xebenyi firin yailan tuxuie be horomolingira xanbi ra,

²⁹ naxee fuge nun labe lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinxi ra. Na tuxui firinyi yailan na ki ne.

³⁰ Na birin lanxi xebenyi solomasaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.

³¹ E wuri suuli yailan kasiya wuri ra, hɔrɔmɔlingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali sɛeti ma,

³² suuli rawali boore sɛeti ma, suuli rawali hɔrɔmɔlingira xanbi ra sogegoro de mabiri.

³³ Wuri naxan lu a tagi, na dangi xebenyie nan xun ma, a keli sɛeti singe a sa dɔxɔ boore ra.

³⁴ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxi wuri so naxee kui, na birin maso xɛema nan na.

³⁵ E suwa dugi yailan gɛsɛ gɛrɛ daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Maleke sawurɛ dɛgɛ na ma, a tofan ki ma.

³⁶ A gbaku kasiya wuri naani ma naxee masoxi xɛema ra, e tixi gbeti sanbunyiie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee fan maso xɛema ra.

³⁷ E suwa dugi gbete yailan gɛsɛ gɛrɛ daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra. E a masɔxɔ a fanyi ra, a xa tofan.

³⁸ E a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, e masoxi xɛema ra, e tixi gbeti sanbunyiie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.

37

Saate kankira, hɔrɔmɔlingira teebili,

hɔrɔmɔlingira lanpui, surayi sɛrɛxɛbade

¹ Besaleli naxa kankira yailan kasiya wuri ra. A kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a igbo nɔngɔn keren nun a tagi, a ite nɔngɔn keren nun a tagi.

² A naxa a kui nun a fari maso xɛema ra, a naxa a dɛ kiri fan yailan xɛema ra.

³ A naxa a suxude digilinxi naani rafala xɛema ra a tunxun naanie ma, firin na sɛeti, firin na boore sɛeti ma.

⁴ A naxa kasiya wuri firin masoli a bɛ, a fa e maso xɛema ra.

⁵ A naxa e raso na kankira suxude digilinxi kui, nee findi kankira tongose ra.

⁶ A naxa na kankira dɛrakote yailan xɛema fanyi ra, a findi xunsare yire ra.

A kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a igbo nɔngɔn keren nun a tagi.

⁷ A naxa maleke sawurɛ firin yailan xɛema xabuxi ra kankira dɛrakote fari na sɛeti firinyie ma.

⁸ Na maleke sawurɛ nun na kankira dɛrakote findi keren na.

⁹ Na maleke sawurɛ firinyie naxa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.

¹⁰ A naxa teebili yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngɔn firin, a igbo nɔngɔn keren, a ite nɔngɔn keren nun a tagi.

¹¹ A naxa xɛema fanyi maso a ma, a nun a dɛ kirie ma.

¹² A naxa xebenyi nde sa na dɛ kirie bun ma, naxan igbo suxui keren a nun a tagi.

A naxa xɛema sa na fan dɛ kirie ma.

¹³ A naxa a suxude digilinxi naani rafala xɛema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra.

¹⁴ E nu na na xebenyi bun ma. Wuri kuyee nu soma nee kui teebili xaninfe ra.

¹⁵ A naxa wuri kuyee masoli kasiya wuri ra, a e maso xɛema ra. Nee findi teebili tongose ra.

¹⁶ Piletie, tɔnbilie, pɔotie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima sɛrɛxɛ yeerama daaxi xa fe ra, a naxa e birin yailan xɛema fanyi ra.

¹⁷ A naxa lanpui dɔxɔse nde yailan xɛema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui dɔxɔde naxee maniya sansi fugee ra, na birin findi keren na.

¹⁸ Salon senni nan mini lanpui dɔxɔse bili ma, saxan sɛeti keren, saxan boore sɛeti.

¹⁹ Tɔnbili saxan nan lu na salon senni birin xun ma. E maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexɛe nun a fugee tagi.

²⁰ Tɔnbili naani gbete nan lu lanpui dɔxɔse bili ma. E fan maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexɛe nun a fugee tagi.

²¹ Na salon firin firin dɔxɔ saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sa nɛ menni fan ma.

²² Na tɔnbilie nun lanpui salonyie findi keren na, e yailan xɛema fanyi xabuxi ra.

²³ A naxa lanpui solofere yailan, a e dɔxɔ e dɔxɔdee ma alako e dexe xa yare iyalan.

²⁴ Xɛema naxan nawalixi lanpui dɔxɔse nun lanpui yirabase yailanfe ra, na findi xɛema kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁵ A naxa surayi sɛrɛxɛbade yailan kasiya wuri ra. A kuya nɔngɔn keren, a igbo nɔngɔn keren, a sɛeti naani birin lan, a ite nɔngɔn firin. Ferie naxa lu a tuxuie ra, e nun sɛrɛxɛbade findi se keren na.

²⁶ A naxa na sɛrɛxɛbade birin maso xɛema xinde ra, a fari, a sɛtie, a ferie, nun a dɛ kiri.

²⁷ A naxa suxuse digilixi firin yailan xɛema ra sɛrɛxɛbade sɛeti firinyie ma, a dɛ kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

²⁸ A naxa na wurie yailan kasiya wuri ra, a naxa xɛema maso e ma.

²⁹ A naxa ture seniye naxi nun surayi xiri fanyi yailan naxan nawalima sɛrɛxɛdube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra alo labunde rafale a rafalama ki naxe.

38

Sɛrɛxɛbade, ye sase xungbe, nun tɛtɛ

¹ A naxa sɛrɛxɛ gan daaxi sɛrɛxɛbade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngɔn suuli, a igbo nɔngɔn suuli, a sɛeti birin lan, a ite nɔngɔn saxan.

² A naxa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na sɛrɛxɛbade ra. A naxa wure gbeeli maso na birin ma.

³ A naxa sɛrɛxɛbade yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pɔɔtie, sube sɔxɔsee, nun tundee te sama naxee kui.

⁴ A naxa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama tɛ xun ma, sube sama naxan fari. A naxa suxuse digilixie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku sɛrɛxɛbade kui a tagi.

⁶ A naxa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ A naxa e raso suxuse digilixi naanie kui sɛrɛxɛbade sɛeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ A naxa hɔrɔmɔlingira ye sase xungbe nun a dɔxɔse yailan wure gbeeli ra, a naxan soto ginee ra naxee nu malanma hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

⁹ A naxa tɛtɛ yailan suwa dugi ra. Tɛtɛ kuya nɔngɔn kɛmɛ yirefanyi mabiri ra.

¹⁰ A naxa gere dugi gbaku na wuri mɔxɔnɛn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee naxa yailan gbeti ra.

¹¹ Tɛtɛ kuya nɔngɔn kɛmɛ koola fan mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri mɔxɔnɛn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tɛtɛ igbo nɔngɔn tongo suuli sogegorode mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tɛtɛ igbo nɔngɔn tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ A naxa gere dugi gbaku sɛeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na kuye nɔngɔn fu nun suuli.

¹⁵ A naxa gere dugi gbete gbaku boore sɛeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan kuye nɔngɔn fu nun suuli.

¹⁶ Tɛtɛ naxa yailan suwa dugi ra.

¹⁷ Wuri naxee tixi tɛtɛ ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Tɛtɛ sode dɛ naxa yailan suwa dugi ra naxan masɔxɔxi gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Na dugi kuya nɔngɔn mɔxɔnɛn, a ite nɔngɔn suuli, alo tɛtɛ dugi birin xa maite.

¹⁹ A naxa na gbaku wuri naani ma, naxee tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee nun na wuri xunyie yailanxi gbeti ra.

²⁰ Hɔrɔmɔlingira nun tɛtɛ luuti xirima se naxee ma, nee birin yailan wure gbeeli nan na.

²¹ Hɔrɔmɔlingira, seede walaxe na naxan kui, a wali dentege nan yi ki. Lewi bɔnsɔɛ na wali raba Munsa xa yaamari nan bun ma. Haruna xa di, Itamari nan findi na wali yarerati ra.

²² Besaleli, Uri xa di, Xuru xa mamadi, Yuda bɔnsɔɛ, naxa Alatala xa yaamari birin naba, a naxan masen Munsa bɛ.

²³ Oholiyabu, Axisamaki xa di, Dana bɔnsɔɛ, findi Besaleli malima nan na. A nu fata se masolide nun suwa dugi

masoxode gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli daaxi ra.

²⁴ Xee ma xasabi naxan nawalixi horomolingira tife ra, naxan soto hadiya ra, a lan kilo keme solomanaani kilo tongo solomanaani nan ma horomolingira maniyase seriyε ki ma.

²⁵ Gbeti xasabi naxan soto mixi kontixie ra, na lan ne kilo wulu saxan kilo keme solomasaxan nun tongo solofere nun suuli nan ma horomolingira maniyase seriyε ki ma.

²⁶ Mixi wulu keme senni mixi wulu saxan keme suuli tongo suuli, naxee nu bara je moxonen soto nun na xanbi, naxee kontixi Isirayilakae tagi, kankan naxa gbeti giramu senni fi horomolingira maniyase seriyε ki ma.

²⁷ E naxa gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani raxunu wuri sanbunyi keme yailanfe ra horomolingira nun tete be. Wuri sanbun keren findi gbeti kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁸ Na kilo moxonen naxan lu, na naxa yailan dugi nun wuri suxusee nun wuri xunyiε ra.

²⁹ Wure gbeeli xasabi naxan soto Isirayila xa hadiya ra, a lan kilo wulu firin kilo keme naani nun solofere.

³⁰ E naxa a findi horomolingira sode de wuri sanbunyiε ra, nun serexebade wure gbeeli daaxi, nun na xa yirabase birin,

³¹ nun tete wuri sanbunyiε, nun a sode de xa wuri sanbunyiε, nun tete maxirisee ra.

39

Serexedube sosee

¹ E naxa sose seniyenxie degε Haruna nun serexedubeε be naxee walima horomolingira kui. Na sose yailanxi gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

² E donma kuye yailan ne xee ma gese ra, gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra.

³ E naxa xee ma kebela itala, e a ixaba e a yailan waya ra. E naxa gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi masoxo na waya ra. A findi wali tofanyi nan na.

⁴ E naxa tunki raxunmase firin yailan naxee xirima donma kuye ra.

⁵ Beleti fan yailan na ki ne gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra. Na beleti nun donma findi keren na. Na birin yailanxi alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

⁶ E naxa onixi gemε rawali, e naxa e rabilinyi findi xee ma ra. E naxa Isirayila xa die xili masoli e ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe.

⁷ E naxa e sa tunki raxunmasee ma, e xa findi tonxuma see ra Isirayila xa die xa fe ma, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

⁸ E donma kanke raxunmase yailan ne a fanyi ra alo donma kuye. E na suwa dugi soto xee ma gese, gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra.

⁹ A xa kuye nun a xa igboya lan ne suxui keren ma, a findi dugi firin na.

¹⁰ Gemε tofanyie safe naani nu na a ma. Safe singe findi gemε nan na, naxee xili sariduwani, topasi, nun emerode.

¹¹ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

¹² Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

¹³ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. Xee ma nu na na gemε birin rabilinyi ma.

¹⁴ Isirayila xa die xilie masoli na gemε fu nun firin ma, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili masoli gemε nde ma. E findi Isirayila bonsoe fu nun firinyi matonxuma se nan na.

¹⁵ E luuti die degε ne na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xee ma ra.

¹⁶ E xurunde firin yailan xee ma ra, e e degε donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra.

¹⁷ E na luuti xee ma daaxie xiri na xurunde firinyie ma, naxee degεxi donma kanke raxunmase de kiri ma.

¹⁸ E man na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.

¹⁹ E xurunde firin gbete yailan xee ma ra, naxee degεma donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. E nee degε donma kuye seeti ma.

²⁰ E man naxa xurunde firin gbete yailan xee ma ra, naxee degεma tunki rax-

unmasee labe ra, dennaxe ilanma beleti ra.

²¹ Donma kanke raxunmase naxa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurundee kui naxee degexi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²² E naxa serexedube xa donma kuye bun magoroe soxo gese gere daaxi ra.

²³ E naxa a xunyi rasode xaba a tagi, e na sode de masoxo, alako boode yo naxa lu a ma.

²⁴ E naxa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra naxee misaali-xi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma.

²⁵ E naxa tolonyi xema daaxie dege na pirintie tagi, alako tolonyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma.

²⁶ Tolonyi nde lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma, alako serexedube xa wali raba alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²⁷ E naxa donma kuye bun magoroe gbete dege suwa dugi ra, naxan soxoxi a fanyi ra, Haruna nun a xa di xemee be.

²⁸ Xunmasee naxa yailan suwa dugi ra. E naxa wantan bun soe fan dege suwa dugi ra.

²⁹ E naxa beleti yailan suwa dugi ra, naxan masoxoxi a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

³⁰ E naxa walaxe lanmadi yailan xema ra, a findi tonxuma seniyenxi ra. E naxa sebeli masoli a ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe, a masenfe ra, «Mixi seniyenxi Alatala be.»

³¹ E naxa a xiri gese gere daaxi nun gese bulu daaxi ra xunmase ma a tigi ra, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

Horomolingira xa see

³² Horomolingira xa wali rajon na ki ne, Ala mixi lima dennaxe. Isirayilakae a birin naba ne alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

³³ E naxa horomolingira xanin Munsa xon ma nun a se birin: tete nun a see, suxusee, xebenyie,

wuri kuyee mooli firin,

wuri sanbunyi,

³⁴ horomolingira makotosee,

naxan yailanxi yexee kontonyi kiri gbeeli ra,

a nun naxan yailanxi peremui kiri ra,

dugi naxan gbakuxi yire seniyenxi fisamante sode de ra,

³⁵ saate kankira nun a xa wuri kuyee,

seede kankira derakote,

³⁶ teebili,

teebili xa yirabase birin,

taami naxan sama teebili fari serexe ra,

³⁷ lanpui doxose xema daaxi,

lanpuie nun e yirabase birin,

lanpui ture,

³⁸ Surayi serexebade xema daaxi,

ture seniyenxi,

surayi,

dugi naxan gbakuxi tete sode de ra,

³⁹ serexebade wure gbeeli daaxi,

a xa wuri kuyee,

wuree sube sama naxee fari,

a xa yirabase birin,

ye sase xungbe nun a doxose,

⁴⁰ tete dugie,

wurie dugie gbakuma naxee ma

nee sanbunyi,

dugi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra,

luutie,

wurie luutie xirima naxee ra,

a nun horomolingira xa yirabase birin,

Ala maxandi yire,

⁴¹ serexedube xa sose naxee rawalima yire seniyenxi kui,

Haruna nun a xa die xa sose seniyenxie naxee rawalima e xa serexedube wali kui.

⁴² Isirayilakae naxa na wali birin naba, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

⁴³ Munsa to na wali birin to a rabaxi alo Alatala a yamari ki naxe, a naxa duba Isirayilakae be.

40

Ala xa yaamarie rakamalife

horomolingira xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Kike singe xi singe, i xa horomolingira ti, Ala wo lima dennaxe.

³ I xa saate kankira doxo na kui dugi xanbi ra.

⁴ I xa teebili yailan menni, i fa see doxo a ma a raba ki ma. I xa lanpui doxo se ti naa, i fa lanpuie doxo a fari.

⁵ I xa surayi serexebade xesma daaxi doxo saate kankira ya ra, i fa dugi gbaku horomolingira sode de ra Ala maxandi yire.

⁶ I xa serexebade doxo horomolingira sode ya ra, Ala wo lima dennaxe.

⁷ I xa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa ye sa a kui.

⁸ I xa horomolingira tete ti, i fa dugi gbaku tete sode de ra.»

⁹ «I na ge na ra, i xa ture seniye nxi tongo, i fa a sa horomolingira nun a kui se birin ma, e xa seniye n Alatala be.

¹⁰ I man xa na raba serexebade nun a yirabase birin ma. E xa seniye n Alatala be.

¹¹ I man xa na raba ye sase xungbe nun a doxo se ma, e xa seniye n Alatala be.»

¹² «I xa Haruna nun a xa die malan horomolingira sode de ra, i fa e maxa ye ra.

¹³ I xa serexedube sose seniye n xie ragoro Haruna ma, i fa ture seniye n xi sa a ma alako a xa findi n ma serexedube ra.

¹⁴ I xa serexedube sose seniye n xie ragoro a xa die fan ma,

¹⁵ i fa ture seniye n xi sa e ma alo i naxan nabaxi e baba ra, alako e fan xa findi n ma serexedube ra. Na wali luma e yi ra, a nun naxee fama e xanbi ra abadan.»

¹⁶ Na temui Munsa naxa Alatala xa yaamari birin naba alo a fala a be ki naxe.

¹⁷ Kelife e mini Misira boxi kui temui naxe, je firin nde, kike singe, tengge singe loxo, a naxa horomolingira ti.

¹⁸ Munsa naxa horomolingira sanbunye sa, a a wuri birin ti,

¹⁹ a fa dugie itala horomolingira xun ma, a nun a makotosee alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁰ Munsa naxa saate walaxe firinyie sa saate kankira kui, a fa kankira wurie raso kankira suxuse digilixie kui, a kankira derakote sa a de ra naxan findixi xunsare yire ra.

²¹ A to ge na rabade, a naxa saate kankira xanin horomolingira kui, a a doxo yire seniye n xi fisamante kui. A naxa dugi gbaku na ya ra, alako mixi yo naxa a to alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²² A naxa horomolingira teebili doxo dugi ya ra a koola mabiri,

²³ a fa taamie sa a fari a safe ki ma Alatala ya xori alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁴ A naxa lanpui doxo se ti horomolingira kui teebili ya ra a yirefanyi mabiri,

²⁵ a fa lanpuie ti na fari Alatala ya xori alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁶ A naxa surayi serexebade doxo horomolingira kui dugi gbakuxi a ya ra,

²⁷ a fa surayi gan menni alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁸ A naxa dugi gbaku horomolingira sode de ra.

²⁹ A naxa serexebade doxo horomolingira sode de ra. A naxa serexe gan daaxi ba menni nun hadiya alo Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ A naxa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, a ye sa a kui maraseniye nyi xa fe ra.

³¹ Munsa, Haruna, nun Haruna xa die nu luma e belexee nun e sanyie maxa ra naa,

³² e soma horomolingira kui temui naxe, a nun e serexe bama temui naxe alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

³³ Munsa naxa tete rabilin horomolingira nun serexebade ra, a fa dugi gbaku tete sode de ra.

³⁴ Munsa to ge na birin na, nuxui naxa din horomolingira xun ma, Ala e lima dennaxe. Alatala xa noxe naxa horomolingira rafe,

³⁵ han na naxa a niya Munsa mu nu noxa sode na kui. Alatala xa noxe nu bara na rafe, nuxui fan nu radixi na birin xun ma.

³⁶ Kelife na temui e xa biyaasie kui, Isirayilakae mu jere foloma fo nuxui na keli horomolingira xun ma.

³⁷ Xa nuxui mu te horomolingira xun ma, Isirayilakae mu jere ramanima sigafe yire gbete.

³⁸ Alatala xa nuxui nu luma horomolingira xun ma yanyi nun koe ra.

Isirayilakae nu te dexexi toma nuxui kui
koe ra. A lu na ki ne e xa biyaasi birin
kui.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Seriyɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa a xa seriyɛ masen a xa pama bɛ Annabi Munsa saabui ra. Na seriyɛ sɛbɛxi kitaabui suuli kui naxee birin nalanxi xili falama «Tawureta Munsa.» Isirayila fɔɔxi ki naxɛ nun e biraxi seriyɛ naxan fɔɔ ra, na birin sɛbɛxi na kitaabuie nan kui.

«Lewi Serexedube bonsɔɛ xa Seriyɛ» findixi kitaabui saɔan nde nan na Tawureta Munsa kui. A sɛbɛxi mixie nan bɛ naxee nu Ala xa wali rabama Isirayilakae ya ma. Na mixie findixi Lewi bonsɔɛ nan na. Lewi nu findixi Annabi Yaxuba xa di nde nan na. Ala nu bara yaamari fi a Lewi xa die xa findi salide walikɛe nun serexedube ra.

A nu lanma Ala xa wali xa raba a raba ki ma. Na kui Annabi Munsa naxa na birin sɛbɛ kitaabui kui alako diine yareratɛ nun Isirayila pama xa na seriyɛ kolon, e xa bira na fɔɔ ra. Fe gbege sɛbɛxi yi kitaabui kui serexɛe xa fe ra. Ala nu wama nee xa ba e ba ki ma. A man naxa wa adama xa jɛrɛ sɛniyenxi kui, alɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxɛ a xa pama bɛ. A yaamari wuyaxi fixi nɛ alako adama xa Ala waxɔnfe kolon.

To mixie nɔma lɔnni gbege tode yi kitaabui kui. Won xa a kolon Alatala mu yaamarie fixi mixie ma fufafu. Xa Ala bara seriyɛ nde so adama yi ra, a na rabaxi fe nde nan ma. Ala wama a xa mixie xa sɛniyen barima a a kolon e hɛeri nan toma na kira sɛniyenxi xɔn ma. Xa won bira Ala xa marasi fɔɔ ra, won fe fanyi sɔtɔma nɛ dunija, won man a sɔtɔ aligiyama. Ala xa won mali alako panige xa lu won bɔjɛ kui, won xa dunija igiri alɔ won Daa Marigi won nasixi ki naxɛ. Amina.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Seriyɛ

Serexɛ gan daaxi

¹ Alatala naxa Annabi Munsa xili a xa hɔrɔmɔlingira kui, a a masen a bɛ,

² «A fala Isirayilakae bɛ, naxan na wa serexɛ bafe n tan Alatala bɛ, a xa xuruse lanma xa na mu a ra xuruse xungbe ba.

³ Xa a wama xuruse xungbe nan bafe serexɛ gan daaxi ra, fo a xa findi tuura ra lanyuru mu na naxan ma. A xa fa na ra n tan Alatala xa hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, alako n xa a tongo.

⁴ Serexɛba xa a bɛlexɛ sa xuruse xun tagi, alako n tan Alatala xa na serexɛ tongo, a xa findi a xunsare ra a xa yunubi xa fe ra.

⁵ Na tuura xa faxa n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedube xa fa na tuura wuli ra, e xa a kasan serexɛbade sɛtie ma, serexɛbade naxan na n ma hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

⁶ E xa tuura bura, e fa a isɛge.

⁷ Haruna xa di serexedube xa yege radɔɔ, e tɛ radɛɛ.

⁸ E man xa serexɛ sube, a xunyi, nun a ture sa tɛ i serexɛbade.

⁹ A furingɛ nun a sanyie xa raxa. Serexedube xa na birin gan serexɛbade. Serexɛ gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁰ «Xa mixi wama serexɛ gan daaxi bafe xuruse lanma ra, a xa findi yɛxɛɛ kontonyi ra, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma.

¹¹ Serexɛba xa na kɔn naxaba serexɛbade kɔɔla mabiri n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedube xa a wuli tongo, e xa a kasan serexɛbade sɛtie ma.

¹² E na gɛ sube ixabade, serexedube xa a sube, a xunyi, nun a ture sa tɛ serexɛbade fari.

¹³ Serexɛba xa serexɛ furingɛ nun a sanyie raxa. Serexedube xa na birin gan serexɛbade. Serexɛ gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁴ «Xa a wama xɔni bafe serexɛ gan daaxi ra n tan Alatala bɛ, fo a xa findi kolokonde nan na, xa na mu a ra ganbe yɔrɛ ra.

¹⁵ Serexedube xa fa a ra serexɛbade, a a xunyi bolon a dɛ i, a a sa tɛ, a a gan. A wuli xa ifili serexɛbade sɛtie ma.

¹⁶ A xa a gɛmɛ bɔɔtɔ ba, a a wɔlɛ tɛ i xube xun, serexɛbade sogetede mabiri ra.

¹⁷ Serexedube xa a suxu a gabutenyie ma, a a iboo. A xa a gan, a findi serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

2

Sansi xori serexe

¹ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi sansi xori ra, a xa a luxuta a fanyi ra. A xa ture sa a fari, a surayi fan sa ture fari.

² A xa na so Haruna xa di serexedubee yi ra. Serexedube nde xa sansi xori luxutaxi belexe ya keren ko, ture saxi naxan fari, a nun surayi, a xa a sa te i. Na xa gan n tan Alatala be, a xa findi tonxuma ra na serexe birin xa fe ra. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

³ Sansi xori luxutaxi naxan luxi naa findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

⁴ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi taami ganxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. Taami lebinitare xunxurie fan noma yailande, ture masoxi naxee ma.»

⁵ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami gilixi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na.

⁶ A na ge gilinde, a xa igira, ture sa a ma, a xa findi serexe ra.»

⁷ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami ra naxan ganxi tunde kui, a xa na yailan sansi xori luxutaxi nun ture ra.

⁸ A lanma mixi xa fa na serexe mooli ra n tan Alatala be. Xa na bara so serexedube yi ra, a na xaninma serexebade.

⁹ A xa nde tongo naxan findima tonxuma ra, a xa na gan serexebade fari, a xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi naxan luxi a findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

¹¹ «Serexe naxan birin bama n tan Alatala be, lebini yo naxa lu a xun. A mu lan wo xa serexe gan daaxi yo ba n tan

Alatala be lebini na naxan xun, xa na mu a ra kumi.

¹² Wo noma lebini nun kumi sade sansi bogi singee xun ma naxee bama serexe ra n tan Alatala be, kon e naxa gan serexebade fari.

¹³ Foxoe xa sa na serexe mooli birin ma, barima na bara findi saate tonxuma ra wo tan nun wo Marigi Ala tagi. Foxoe xa sa wo xa serexe birin ma.»

¹⁴ «Xa wo wama serexe bafe n tan Alatala be wo xa sansi bogi singe ra, wo xa tonsoe neene gan,

¹⁵ wo ture nun surayi sa a xun, a xa findi sansi bogi singe serexe ra.

¹⁶ Serexedube xa nde tongo na sansi xori, ture, nun surayi ra, na xa findi tonxuma ra. A xa na gan serexebade fari. A xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

3

Xanunteya serexe

¹ «Xa mixi wama xuruse xungbe bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

² A xa a belexe sa na xuruse xun tagi n tan Ala xa horomolingira sode de ra, a a kon naxaba. Haruna xa di serexedubee xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

³ Xanunteya serexe kui, a lanma ture naxan na furinge seeti ma, a xa gan te i n tan Alatala ya i,

⁴ a nun a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma.

⁵ Haruna xa die xa na birin gan serexe gan daaxi xun ma, naxan na ganfe serexebade fari. A xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be.»

⁶ «Xa mixi wama xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

⁷ Xa mixi wama yexee bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be.

⁸ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra. Haruna xa di serexedubee xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

⁹ Yi xanunteya serexɛ kui, a lanma a ture, a xuli, ture naxan na furingɛ sɛɛti ma,

¹⁰ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔɲɛ ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹¹ Serexedube xa na gan serexɛbade fari. Tɛ xa na birin gan. Na bara findi serexɛ gan daaxi ra n tan Alatala bɛ.»

¹² «Xa mixi wama si bafe serexɛ ra, a xa na masen n tan Alatala bɛ.

¹³ A xa a bɛlexɛ sa a xun tagi, a fa a kɔn naxaba n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, Haruna xa di serexedubɛɛ xa na xuruse wuli kasan serexɛbade sɛɛtie ma.

¹⁴ Yi xanunteya serexɛ kui, a lanma a ture naxan na furingɛ sɛɛti ma,

¹⁵ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔɲɛ ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹⁶ Serexedube xa na gan serexɛbade fari. Tɛ xa na birin gan. Na bara findi serexɛ gan daaxi ra n tan Alatala bɛ naxan xiri rafan n ma.»

¹⁷ «Mixi yo naxa sube ture don, mixi yo naxa sube wuli min. Wo sabati dedɛ, na bara findi yaamari ra naxan mu kanama abadan.»

4

Yunubi xafari serexɛ

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

² «A fala Isirayilakɛ bɛ, xa mixi nde sa yunubi raba, kɔnɔ a mu keli a ɲanige ma, a xa bira yi sɛriyɛ foxɔ ra.

³ Xa serexedube kuntigi sa Ala xa yaamari nde matandi, na fa findi yunubi ra ɲama bɛ, a lanma a xa tuura ba serexɛ ra n tan Alatala bɛ, lanyuru mu na naxan ma, alako na xa findi yunubi xafari serexɛ ra a bɛ.

⁴ A xa tuura xanin n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra n ya i, a a bɛlexɛ sa a xun tagi, a fa a kɔn naxaba n tan Alatala ya i.

⁵ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n ma hɔrɔmɔlingira kui,

⁶ a a bɛlexɛsole ragoro na wuli xɔɔra, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan

gbakuxi yire seniyeɲxi ma n tan Alatala ya i.

⁷ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee na surayi serexɛbade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma hɔrɔmɔlingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexɛ gan daaxi serexɛbade lanbanyi ma, naxan na n tan Alatala xa hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

⁸ A xa ture birin ba tuura ma naxan findixi yunubi xafari serexɛ ra, ture naxan na a furingɛ sɛɛti ma,

⁹ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔɲɛ ma.

¹⁰ A xa na raba alɔ xanunteya serexɛ rabama ki naxɛ. Serexedube xa na gan serexɛ gan daaxi serexɛbade fari.

¹¹ Kɔnɔ tuura kiri, a sube, a xunyi, a sanyie, a furingɛ, nun a ɲaɲɛ,

¹² na tuura dɔnɔɔ birin xa xanin ɲama yonkinde fari ma, yire seniyeɲxi, tɛ xube wɔlɛma dennaxɛ. Menni a xa gan te ra na tɛ xube fari.»

¹³ «Xa Isirayila ɲama birin nan sa n tan Ala xa yaamari nde matandixi, kɔnɔ na mu keli e ɲanige ma, na findima yunubi ra e bɛ.

¹⁴ E na fahaamui sɔtɔ na ma tɛmɛi naxɛ, ɲama xa tuura yɔɔɛ ba serexɛ ra n tan Alatala bɛ hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra naxan findima yunubi xafari serexɛ ra e bɛ.

¹⁵ Nama forie xa e bɛlexɛ sa tuura xun tagi n tan Alatala ya i, e a kɔn naxaba.

¹⁶ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira kui,

¹⁷ a a bɛlexɛsole ragoro na wuli xɔɔra, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniyeɲxi ma n tan Alatala ya i.

¹⁸ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee nu na serexɛbade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma hɔrɔmɔlingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexɛ gan daaxi serexɛbade lanbanyi ma, naxan na n ma hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

¹⁹ A xa ture birin ba tuura ma, a na gan serexɛbade fari.

²⁰ A xa yi tuura ba serexɛ ra alɔ naxan bama yunubi xafari serexɛ ra. E ba ki birin keren. Na kui, serexedube serexɛ

bama naxan findima e xunsare ra, alako e xa yunubie xa xafari.

²¹ A xa na tuura xanin jama yonkinde fari ma, a xa a gan alo boore tuura ganma ki naxe. Na findima yunubi xafari serexe nan na jama be.»

²² «Xa mange nde a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, konɔ na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be.

²³ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa sikote ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma.

²⁴ A xa a belexe sa sikote xun tagi ma n tan Alatala ya i, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. Yunubi xafari serexe na a ra.

²⁵ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifli serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

²⁶ A xa na ture birin gan serexebade fari, alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Na kui serexedube xunsare serexe bama mange be, alako a xa yunubi xa xafari.»

²⁷ «Xa mixi nde sa a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, konɔ na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be.

²⁸ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa si gine ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, a xa yunubi xa fe ra.

²⁹ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁰ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifli serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³¹ A xa na ture birin ba si ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a na gan serexebade fari, a xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

³² «Xa a yexee bama yunubi xafari serexe ra, fo a xa findi yexee ginema lanyuru mu na naxan ma.

³³ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁴ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xafari serexe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifli serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³⁵ A xa na ture birin ba yexee ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a xa na gan serexee fari naxee ganma serexebade fari. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

5

Yunubi ndee nun e xa serexee

¹ «Xa mixi nde sa a me e seedee xilima kiiti nde ma, konɔ a gundi seedeyaxi fe naxan ma a mu na fala jama be, na yunubi luma a xun ma.

² Xa mixi din se seniyentare ra a mu a kolon, alo sube raharamuxi binbi, xa na mu a ra xuruse seniyentare binbi, xa na mu a ra bubuse seniyentare binbi, na mixi fan findima ne mixi seniyentare ra, a yunubi soto na kui.

³ Xa mixi nde sa din se seniyentare ra naxan kelixi adamadi fate ma, a fa li a mu a kolon na temui, xa a sa a kolon temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi sotoma na kui.

⁴ Xa mixi nde sa a kali fufafu, fe fanyi xa na mu a ra fe jaaxi ra, a fa neemu na ma, a na ratu na fe ma temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi soto na kui.»

⁵ «Naxan na yunubi mooli rabama, a lanma a xa a ti na ra.

⁶ A xa yexee gine, xa na mu a ra si gine ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be. Na kui serexedube yunubi xafari serexe bama a be, alako a xa yunubi xa xafari.»

⁷ «Xa feere mu na a yi ra na serexe xa fe ra, a xa kolokonde firin xa na mu a ra ganbe firin ba serexe ra n tan Alatala be. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra.

⁸ A xa e xanin serexedube xon, serexedube xa yunubi xafari serexe nan singe ba. A xa a konyi gira, konɔ a naxa a xunyi ba a de i.

⁹ A a wuli nde kasanma serexebade seeti ma, wuli naxan luxi, a na ifilima serexebade lanbanyi. Yunubi xafari serexe na a ra.

¹⁰ Serexedube xa na xoni firin nde ba serexe gan daaxi ra a raba ki ma. Na kui, serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi rabaxi xa fe ra, alako a xa xafari.»

¹¹ «Xa feere mu na a yi ra kolokonde firin, xa na mu a ra ganbe firin sotofe ra, a xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi ba yunubi xafari serexe ra. A naxa ture, xa na mu a ra surayi sa na fari de, barima yunubi xafari serexe na a ra.

¹² A xa na xanin serexedube xon ma, serexedube suxu keren ganma serexebade fari tonxuma ra. A na rabama serexe fari naxee ganma serexebade fari, barima yunubi xafari serexe na a ra.

¹³ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be, alako a xa yunubi rabaxi xa xafari. Sansi xori dinxi naxan luxi a findima serexedube nan gbe ra.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁵ «Xa mixi nde sa se nde tongo naxan findixi n tan Alatala gbe ra, konɔ a mu a kolon a na yunubi mooli rabaxi, a xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be a xa yunubi xa fe ra. A mu lanma lanyuru yo xa lu na yexee ma, a sare fan xa lan sare ma naxan nawalima horomolingira kui.

¹⁶ A xa na se tongoxi ragbilen serexedube ma, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be sikote ra naxan findi yete ragbilen serexe ra, alako a xa yunubi xa xafari.

¹⁷ Mixi naxan yunubi rabama, a n tan Alatala xa yaamari nde matandi, hali a mu a kolon, na bara yunubi soto, fo a xa na sare fi.

¹⁸ A lanma a xa sikote ba yete ragbilen serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, naxan sare lanma seriye ma. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi xa fe ra, a naxan nabaxi a mu a kolon, alako a xa yunubi xa xafari.

¹⁹ Na bara findi yete ragbilen serexe ra, barima a yunubi soto ne n tan Alatala ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²¹ «Xa mixi nde sa yunubi soto, a fe naaxi raba n tan Alatala ra, alo a ngaxakerenyi madaxufe se nde xa fe ra, naxan nu bara taxu a ra, xa na mu a ra a naxan mupa, xa na mu a ra a naxan baxi a boore yi ra funmalaya ra,

²² xa na mu a ra se loxi a naxan toxi, a fa wule fala na xa fe ra kali ra,

²³ na yunubi raba mooli lanma a xa na se muxaxi ragbilen. Xa a muxaxi ne ba, xa a taxuxi ne a ra ba, xa se loxi na a ra a naxan toxi ba,

²⁴ xa se na a ra wule fala naxan ma fe ra kali ra, a xa na ragbilen a kanyi ma keren na, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so na kanyi yi ra.

²⁵ A man xa yexee kontonyi xanin serexedube yire yete ragbilen serexe ra Alatala be. Fi yo naxa lu na yexee ma, a sare fan xa lan seriye ma.

²⁶ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be n tan Alatala ya i, alako a xa yunubi, a naxan nabaxi, na xa xafari.»

6

Seriye serexedube be

Serexe gan daaxi seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: Seriye nan ya serexe gan daaxi xa fe ra. Serexe gan daaxi xa lu serexebade fari koe ra, a xa gan han geesege.

³ Serexedube xa donma ragoro a ma, a xa wantanyi fiixe fanyi so a ra, a xa te xube ba serexe gan daaxi bun ma, a a sa serexebade seeti ma.

⁴ A na ge na wali ra, a xa a xa dugi fanyi ba a ma, a xa dugi gbete ragoro a ma, alako a xa na te xube xanin jama yonkinde fari ma, yire seniyenxi.

⁵ Te naxan dexexi serexebade bun ma, na naxa xuben. Geesege birin serexedube xa yege radoxo, a xa te xuru, a serexe gan

daaxi sa na fari. A xanunteya serexɛ ture fan ganma naa nɛ.

⁶ Na tɛ dɛxɛma tɛmɛi birin serexɛbade bun ma, a mu xubenma.»

Sansi xɔri dinxi seriye

⁷ «Seriye nan ya sansi xɔri dinxi serexɛ xa fe ra. Haruna xa die xa fa na serexɛ ra serexɛbade n tan Alatala ya i.

⁸ Serexɛdube xa suxu keren kɔ sansi xɔri dinxi ra, a nun ture, a nun surayi naxan birin sama a fari, a xa na birin gan serexɛ tɔnxuma ra serexɛbade fari. Na xiri rafan n tan Alatala ma.

⁹ Naxan luxi, Haruna nun a xa die xa na don a lɛbinitare ra, hɔrɔmɔlingira tɛtɛ seniyeɛnxi kui.

¹⁰ A mu lanma a xa pin lɛbini ra, barima a fatanxi n ma serexɛ gan daaxie nan na naxee seniyeɛnxi han alɔ yunubi xafari serexɛ nun yetɛ ragbilen serexɛ.

¹¹ Haruna xa di xɛmɛɛ nɔma na donde. Yaamari na a ra wo bɔnsɔɛ bɛ naxan mu kanama abadan. Mixi naxan birin a makɔrɛma na serexɛ gan daaxie ra naxee bama n tan Alatala bɛ, na kanyie seniyeɛnma nɛ.»

¹² Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

¹³ «Haruna tima serexɛdube kuntigi ra lɔxɔɛ naxɛ, a lanma a tan Haruna nun a xa die xa sansi xɔri fanyi dinxi konbo ya keren ba serexɛ ra. Na serexɛ tagi bama gɛɛsɛgɛ, boore tagi bama nunmare. Na mɔoli xa raba mixi tima serexɛdube kuntigi ra tɛmɛi naxɛ.

¹⁴ Yi sansi xɔri dinxi xa gilɛn tunde kui, ture xa sa a ma. A na jɔn, a xuntunyie xa gan tɛ xɔra, a xa findi xiri jɔxunme ra Alatala bɛ.

¹⁵ Serexɛdube naxan findima Haruna jɔxɔɛ ra xa na serexɛ mɔoli ba. A xa raba na ki nɛ tɛmɛi birin n tan Alatala ya i. Na serexɛ birin xa gan.

¹⁶ Serexɛdube xa serexɛ birin xa gan, e naxa na sese don.»

Yunubi xafari serexɛ seriye

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

¹⁸ «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: <Seriye nan ya yunubi xafari serexɛ

xa fe ra. Yunubi xafari serexɛ kɔn naxabama serexɛ gan daaxi kɔn naxabade nɛ, barima se seniyeɛnxi na a ra.

¹⁹ Serexɛdube naxan yunubi xafari serexɛ bama, a na donma n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira tɛtɛ seniyeɛnxi nan kui.

²⁰ Naxan yo dinma na serexɛ ra, na kanyi seniyeɛnma nɛ. Xa na wuli sa kasan dugi nde ma, na dugi xa xa yire seniyeɛnxi.

²¹ Xa na sube jinma tunde mɔoli nde kui naxan maniya fɛjɛ ra, a na gɛ a jinde, na tunde xa kana. Xa a jinma tunde kui naxan yailanxi yɔxui ra, na tunde xa maxa a fanyi ra ye ra.

²² Xɛmɛ serexɛdube birin xa na don, barima serexɛ seniyeɛnxi na a ra.

²³ Kɔnɔ mixi yo naxa yunubi xafari serexɛ don, naxan wuli xaninma hɔrɔmɔlingira kui xunsare ra. Na serexɛ mɔoli xa gan tɛ ra.»

7

Yetɛ ragbilen serexɛ seriye

¹ «Yetɛ ragbilen serexɛ seriye nan ya: Serexɛ seniyeɛnxi na a ra.

² Yetɛ ragbilen serexɛ kɔn naxabama serexɛ gan daaxi kɔn naxabade nɛ. A wuli xa kasan serexɛbade sɛɛtie ma.

³ A ture birin, a xuli, a ture naxan na a furingɛ sɛɛti ma,

⁴ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔjɛ ma, na birin xa ba serexɛ ra.

⁵ Serexɛdube xa na birin gan serexɛbade fari serexɛ gan daaxi ra Alatala bɛ. Yetɛ ragbilen serexɛ na a ra.

⁶ Xɛmɛ serexɛdubɛɛ nan na donma yire seniyeɛnxi kui, barima serexɛ seniyeɛnxi na a ra.

⁷ Yunubi xafari serexɛ nun yetɛ ragbilen serexɛ, e seriye birin keren. Serexɛdube naxan na xunsare serexɛ baxi, a tan nan na sube donma.

⁸ Serexɛ gan daaxi kiri fan luma serexɛdube yi ra naxan na baxi serexɛ ra.»

⁹ «Sansi xɔri dinxi serexɛ naxan ganxi nun naxan gilɛnxi, e fan findima serexɛdube nan gbe ra, naxan e baxi serexɛ ra.

¹⁰ Sansi xɔri dinxi serexɛ naxan mu ganxi, ture gbansan nan saxi a ma, xa na

mu a ra ture mu saxi a ma, nee findima Haruna xa di birin nan gbe ra.»

Xanunteya serexe seriye

¹¹ «Xanunteya serexe seriye nan ya, naxan bama n tan Alatala be.

¹² Xa mixi nde wama tantui serexe bafe, a man xa taami lebinitaree yailan ture ra, a nun taami xunxurie ture saxi naxee ma, nun taami xunxuri naxee ramulanxi ture ra.

¹³ A na xanunteya serexe bama temui naxe, naxan findixi tantui serexe ra, a xa taami fan jin lebini na naxan xun.

¹⁴ Nde xa ba na taami mooli birin na, a findi serexedube gbe ra, naxan xanunteya serexe wuli kasanma serexebade seetie ma.

¹⁵ Na xanunteya serexe sube donma a ba loxoe ne, sese naxa lu han geesege.»

¹⁶ «Xa laayidi serexe bama, xa na mu a ra serexe janigexi, na sube xa don a ba loxoe ne, kono xa nde sa lu a noma donde geesege fan.

¹⁷ Xa a donxoe sa lu han na fan kuye iba, na sube xa gan gbiki na xi saxan nde loxoe ma.

¹⁸ Xa mixi nde sa a yete xa xanunteya serexe sube don na xi saxan nde loxoe ma, Ala mu a xa serexe tongoma. A luma alo a mu serexe yo baxi, barima na sube findixi se seniyentare nan na. Mixi naxan na rabama, a yunubi sotoma na kui.»

¹⁹ «Serexe sube naxan dinma se seniyentare ra, a mu lanma na sube xa don. Fo a xa gan ne gbiki. Mixi seniyenxi nan noma na xanunteya serexe sube donde,

²⁰ kono seniyentare mu noma n tan Alatala xa xanunteya serexe donde, a raminima ne Isirayila nama ya ma.

²¹ Mixi naxan a belexe dinma se seniyentare ra naxan kelixi adamadi ma, xa na mu a ra a belexe din sube seniyentare ra, xa na mu a ra se gbete naxan mu seniyenxi, xa na kanyi fa n tan Alatala xa xanunteya serexe don, a raminima ne Isirayila nama ya ma.»

²² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²³ «A fala Isirayilakae be, «Wo naxa ninge, yexee, nun si ture don.

²⁴ Wo noma xuruse ture rawalide alo wo wama a xon ma ki naxe xa a faxa a yete ma, xa na mu a ra sube xaape nde naxa a faxa, kono wo mu noma a donde.

²⁵ Naxan yo ture donma, naxan noma rawalide serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, na kanyi raminima ne Isirayila nama ya ma.

²⁶ Wo man mu lanma wo xa xoni wuli, xa na mu a ra xuruse wuli yo min yire birin wo na dennaxe.

²⁷ Naxan yo wuli minma, na kanyi raminima ne Isirayila nama ya ma.»

²⁸ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁹ «A fala Isirayilakae be, «Naxan xanunteya serexe bama n tan Alatala be, a xa n tan Alatala gbe fi n ma.

³⁰ A xa na xuruse ture nun a sisi xanin n tan Alatala yire alako a xa gan te ra n tan Alatala be. A lanma a xa na xuruse sisi lintan n tan Alatala ya i a masenfe ra n be, na findixi n tan nan gbe ra.

³¹ Serexedube xa na ture gan serexebade fari. Na xuruse kanke luma Haruna nun a xa die nan be.

³² Wo xa xanunteya serexe kui, wo man xa xuruse yirefanyi tabe fi serexedube ma.

³³ Xuruse yirefanyi tabe xa findi serexedube nan gbe ra naxan bara wuli nun ture ba xanunteya serexe ra.

³⁴ N bara nate tongo naxan mu kanama abadan, Isirayilakae xa xanunteya serexe kui, e xuruse kanke naxan lintanxi n tan Ala ya i, a nun xuruse yirefanyi tabe e naxan baxi, na birin xa findi serexedube Haruna nun a xa die gbe ra.

³⁵ Kabi Haruna nun a xa die findi n tan Ala xa serexedube ra, e na nan sotoma n tan Alatala xa serexe gan daaxie ya ma.

³⁶ E to findi serexedube ra, n tan Alatala naxa na yaamari fi Isirayilakae ma. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.»

³⁷ Seriye nan na ki serexe xa fe ra, serexe gan daaxi, sansi xori dinxi serexe, yunubi xafari serexe, yete ragbilen serexe, serexedube ti serexe, nun xanunteya serexe.

³⁸ Alatala nu bara na birin masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari a

to Isirayilakae yamari e xa fa serexee ra Turusinina gbengberenyi ma.

8

Serexedubee doxo serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Haruna nun a xa die xili horomolingira sode de ra. I xa fa e xa dugi seniyenxi ra, a nun ture seniyenxi, tuura naxan bama yunubi xafari serexe ra, yexee kontonyi firin, nun debe, taami lebinitaree na naxan kui.

³ I xa Isirayila pama birin malan horomolingira sode de ra.»

⁴ Annabi Munsa naxa Alatala xa yamari rakamali, pama fan naxa e malan horomolingira sode de ra.

⁵ Annabi Munsa naxa a fala pama be, «Alatala bara n yamari n xa yi raba.»

⁶ Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die maso, a naxa e maxa ye ra.

⁷ A naxa dugi seniyenxi ragoro Haruna ma, a naxa a tagi xiri beleti ra, a guba ragoro a ma, a serexedube donma ragoro na fari, a a tagi xiri beleti ra.

⁸ A naxa kanke makotose ragoro a kon ma, a geme firin sa na kui naxee findixi Ala waxonfe masense ra.

⁹ A naxa xunmase doxo Haruna xunyi ma, a tonxuma seniyenxi xema daaxi sa na ma, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

¹⁰ Annabi Munsa naxa ture seniyenxi tongo, a nde maso Ala xa horomolingira ma, nun se naxan birin na a kui. A nee raseniyen na ki ne.

¹¹ A naxa ture kasan serexebade ma sanya solofere, a nun serexebade yirabasee, ye ragatade xungbe, nun na saxi se naxan fari, alako e xa seniyen.

¹² A man naxa ture nde sa Haruna xunyi ma, alako Haruna fan xa seniyen.

¹³ Annabi Munsa naxa Haruna xa die maso, a dugi seniyenxi ragoro e fan ma. A naxa e tagi nun e xunyi xiri dugi ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Annabi Munsa to fa tuura yunubi xafari serexe ra, Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na tuura xun tagi.

¹⁵ Annabi Munsa naxa a kon naxaba, a naxa a wuli nde tongo, a a maso serexebade ferie ma naxee nu

na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa na raba a belexesole ra, alako a xa serexebade raseniyen. A naxa wuli donxoe ifili serexebade seetie ma. A serexebade raseniyen na ki ne barima a findi xunsarade nan na.

¹⁶ Annabi Munsa man naxa ture tongo naxan nu na ninge furinge rabilinyi, a nun laare naxan nu na a bope fari, nun a gungui xori firinyie nun e ture. A naxa nee birin sa te i serexebade fari.

¹⁷ Konso a naxa tuura gundi, a kiri, a sube, nun a pape gan te ra pama yonkinde fari ma, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁸ Annabi Munsa naxa fa yexee kontonyi ra naxan findi serexe gan daaxi ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

¹⁹ Annabi Munsa naxa a kon naxaba, a a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁰ A naxa yexee ixaba a xuntunyie ra. A naxa a xunyi, a xuntunyie, nun a ture gan te i.

²¹ A naxa yexee furinge nun a sanyie raxa, a yexee kontonyi gundi birin gan te ra serexebade fari serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan Alatala ma. A na birin naba ne alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²² Annabi Munsa naxa yexee kontonyi firin nde tongo naxan findi serexedube doxo serexe ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

²³ Annabi Munsa naxa a kon naxaba, a a wuli nde tongo, a a sa Haruna yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, nun a sankura ma.

²⁴ A naxa Haruna xa die fan maso, a naxa wuli nde sa e yirefanyi tulie ma, e yirefanyi belexekura ma, nun e yirefanyi sankura ma. A naxa a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁵ A naxa na yexee ture tongo, a nun a xuli, a furinge ture, laare naxan na a bope fari, a gungui xori firinyie nun e ture, nun a yirefanyi tabe.

²⁶ Annabi Munsa naxa debe tongo taami lebinitaree na naxan kui, naxan nu doxoxi Alatala ya i. A naxa taami lebinitare keren ba na, a nun taami keren naxan yailanxi ture ra, a nun taami lanmadi keren. A naxa e sa na yexee ture nun a yirefanyi tabe fari.

²⁷ A naxa na birin so Haruna nun a xa die yi ra, e fa na lintan Alatala ya i alako a xa a kolon a gbe na a ra.

²⁸ Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa e rasuxu e yi ra, a naxa e sa te serexebade fari, serexe gan daaxi nu na dennaxe. Serexedube dɔxɔ serexe na a ra, naxan gan xiri rafan Alatala ma.

²⁹ Annabi Munsa naxa yexee kontonyi kanke tongo na serexedube dɔxɔ serexe ra, a fa na lintan Alatala ya i a masenfe ra a be. Na naxa findi Annabi Munsa gbe ra alo Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ Annabi Munsa naxa ture seniyenxi nde tongo, a nun wuli nde naxan nu na serexebade fari, a naxa a kasan Haruna nun a xa dugie ma, a a kasan Haruna xa die nun e xa dugie fan ma, alako e tan nun e xa dugie birin xa seniyen.

³¹ Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, «Wo sube jin hɔrɔmɔlingira sode de ra, wo xa a don menni, a nun taami naxan na debe kui naxan findi serexedube dɔxɔ serexe ra. N bara yaamari fi, Haruna nun a xa die xa na don.

³² Taami nun sube naxan luxi, wo xa na dɔnxɔe gan.

³³ Wo naxa keli hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, han wo xa dɔnxɔe waxati kamalima temui naxe.

³⁴ Naxan nabaxi to, Alatala a yamarixi wo yunubi xunsare xa fe nan na.

³⁵ Na na a toxi, wo luma hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, kɔe nun yanyi, alo Alatala n yamarixi a ra ki naxe, alako wo naxa faxesa.»

³⁶ Haruna nun a xa die naxa Alatala xa yaamari birin naba na ki a naxan masenxi e be Annabi Munsa saabui ra.

9

Serexedubee xa serexe singee

¹ Xi solomasaxan lɔxɔe, Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die, nun Isirayila forie xili.

² A naxa a masen Haruna be, «I xa serexe firin masen Alatala be, tuura di naxan findima yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi naxan findima serexe gan daaxi ra, lanyuru mu na naxan ma.

³ I xa a fala Isirayilakae be, «Wo xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra.

Wo xa tuura di nun yexee di naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxee ma, wo xa e ba serexe gan daaxi ra.

⁴ Wo xa tuura nun yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra Alatala be. Wo xa taami fan ba serexe ra, ture sunbuxi naxan na. Wo xa na birin ba barima Alatala minima ne wo ma to.»

⁵ Nama naxa serexee xanin hɔrɔmɔlingira sode de ra alo Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E birin naxa e makore hɔrɔmɔlingira ra, e ti Alatala ya i.

⁶ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Wo xa Alatala xa yaamari rabatu alako a xa a nɔre masen wo be.»

⁷ Annabi Munsa naxa a masen Haruna be, «I maso serexebade ra. I xa yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi ba xunsare ra i yete be, a nun pama be. I xa pama xa serexe fan ba e be xunsare ra alo Alatala a yamarixi ki naxe.»

⁸ Haruna to a maso serexebade ra, a naxa tuura di kon naxaba a yete yunubi xafari serexe ra.

⁹ A xa die naxa tuura wuli so a yi ra. A naxa a belexesole rasin wuli xɔra, a nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa wuli dɔnxɔe ifili serexebade lanbanyi ma.

¹⁰ Xuruse ture, a gunguie, nun laare naxan na a bope ma, a naxa na birin gan serexebade fari yunubi xafari serexe ra alo Alatala Annabi Munsa yamarixi a ra ki naxe.

¹¹ Kɔno a naxa a sube nun a kiri gan pama yonkinde fari ma.

¹² Na dangi xanbi, Haruna naxa serexe gan daaxi kon naxaba. A xa die naxa na wuli so a yi ra, a fa a kasan serexebade seetie ma.

¹³ E naxa serexe xuntunyie nun a xunyi so a yi ra, a na birin gan serexebade fari.

¹⁴ A to ge a furinge nun a sanyie raxade, a naxa e gan e nun serexe gan daaxi ra serexebade fari.

¹⁵ Haruna ge xanbi na ra, a naxa pama xa sikote kon naxaba, a xa findi yunubi xafari serexe ra pama be. A na raba ne alo a a singe raba ki naxe.

¹⁶ A naxa serexe gan daaxi ba a seriye ki ma.

¹⁷ A naxa sansi x̄ori dinxi suxu kereng serexebade fari serexe gan daaxi ba temui geesege.

¹⁸ A naxa tuura nun yexee kontonyi k̄on naxaba xanunteya serexe ra pama be. A xa die naxa na wuli so a yi, a a kasan serexebade seetie ma.

¹⁹ E naxa tuura nun yexee kontonyi ture tongo, naxan na e xuli nun e furinge mabiri, a nun e gunguie, a nun laare naxan na e boje ma,

²⁰ e naxa na birin sa sube kanke ma serexebade fari, e a birin gan.

²¹ Haruna naxa serexe subee kanke nun e yirefanyi tabe ite, a e lintan Alatala ya i a masenfe ra a be, al̄o Annabi Munsa a yamarixi ki naxe.

²² Haruna naxa a belexee itala, a duba pama be. A to yunubi xafari serexe, serexe gan daaxi, nun xanunteya serexe ba, a naxa goro kelife serexebade seetie ma.

²³ Annabi Munsa nun Haruna naxa so h̄or̄om̄olingira kui. E to mini, e naxa duba pama be. Na temui Alatala xa n̄ore naxa mini pama ma.

²⁴ Alatala naxa te ragoro serexebade fari, a serexe gan daaxi nun ture gan. Nama to na to, e naxa e xui ite seewe ra, e e felen boxi ma.

10

Haruna xa di firinyie

¹ Haruna xa di firinyie, Nadabo nun Abihu naxa surayi gansee tongo, e te sa e kui, e surayi gan Alatala ya i. K̄on̄o e mu na te tongo Ala xa seriye ki ma.

² Na na a to, Alatala naxa te ragoro e ma, e faxa a xa h̄or̄om̄olingira yire seniye n̄xi kui.

³ Annabi Munsa naxa a fala Haruna be, «Alatala wo rakolonxi ne yi ra, a to a fala, «Naxee makore n na, e xa a kolon n seniye n̄, pama xa n binya.» Haruna naxa dundu yen.

⁴ Annabi Munsa naxa Mikayeli nun Elisafan xili, Haruna baba xunya Yusiye li xa die. A naxa a fala e be, «Wo xa wo ngaxakerenyie furee xanin pama yonkinde fari ma, dennaxe makuya yire seniye n̄xi ra.»

⁵ E naxa e furee xanin pama yonkinde fari ma, al̄o Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E nu bara serexedube dugie lu e furee ma.

⁶ Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, Eleyasari nun Itamari, «Wo naxa wo xunsexe rabejin, wo naxa wo xa dugie fan iboo. Wo naxa sese raba naxan n̄oma sunnunyi masende yi mixie xa faxe xa fe ra, alako Alatala naxa x̄on̄o pama ma, a wo fan faxa. Wo ngaxakerenyi Isirayilakae tan n̄oma sunnunde yi mixie xa fe ra Alatala naxee faxaxi te ra.

⁷ Wo naxa keli Ala xa h̄or̄om̄olingira sode de ra yi saxanyi, alako wo naxa faxa. Alatala xa mixi sugandixie nan wo tan na.» E naxa Annabi Munsa xa yaamari rabatu.

⁸ Alatala naxa a masen Haruna be,

⁹ «Wo na so h̄or̄om̄olingira kui, wo naxa weni min. Wo naxa minse yo min naxan mixi siisima, xa na mu a ra wo faxama ne. Na seriye mu kanama wo b̄ons̄oe be abadan.

¹⁰ Na nan a niyama wo n̄oma Ala gbe nun adamadi gbe tagi rabade, seniye n̄xi nun seniye n̄xi.

¹¹ Na fan a niyama ne wo xa n̄o Isirayilakae xarande Alatala xa yaamarie ra, a naxee fixi e ma Annabi Munsa saabui ra.»

¹² Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa di d̄on̄x̄oe be, Eleyasari nun Itamari, «Sansi x̄ori dinxi naxan baxi serexe ra Alatala be, k̄on̄o naxan birin mu ganxi te ra, wo xa na don serexebade fe ma. Wo naxa lebini sa a xun ma de, barima a seniye n̄.

¹³ Wo xa a don yire seniye n̄xi, barima a ganxi Alatala be serexe gan daaxie nan fe ma. Na findixi i gbe nun i xa die gbe nan na. Alatala serexedube yamarixi na nan na.

¹⁴ Wo man xa serexe sube kanke nun tabe don yire seniye n̄xi ne, naxee bara lintan Ala ya i, a masenfe ra a be. Nee findixi wo gbe nan na, i tan, i xa di xeme, nun i xa di gin̄e. Ala bara na yaamari fi Isirayilakae ma e xa xanunteya serexe xa fe ra.

¹⁵ Ture naxan ganma yo, tabe naxan bama yo, nun kanke naxan lintanma yo, e xa na birin masen Alatala be, na fa findi

i gbe nun i xa die gbe ra, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. Seriyɛ na a ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁶ Annabi Munsa to sikote xa fe maxorin, naxan ba yunubi xafari serexe ra, a naxa a me a e nu bara a birin gan te ra, a naxa konɔ Eleyasari nun Itamari ma, Haruna xa die naxee mu faxes. A naxa a fala e be,

¹⁷ «Munfe ra wo mu yi yunubi xafari serexe sube donxi yire seniyeŋxi? Serexe seniyeŋxi na a ra Alatala naxan fixi wo ma, alako Isirayila jama xa yunubi xa xafari, a findi xunsare ra e be Alatala ya i.

¹⁸ Yi serexe wuli to mu soxi yire seniyeŋxi ma horomolingira kui, a nu lan ne wo xa a sube don yire seniyeŋxi ne, alɔ Ala n yamarixi a ra ki naxe.»

¹⁹ Haruna naxa Annabi Munsa yaabi, «To e bara e xa yunubi xafari serexe nun e xa serexe gan daaxi ba Alatala ya i, konɔ n to bara yi fe xoroxoe mooli soto, Alatala noma tinde n xa yunubi xafari serexe sube don to?»

²⁰ Annabi Munsa to na yaabi me, a naxa tin a ra.

11

Donse radaxaxi nun donse raharamuxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, sube naxee radaxaxi wo be, nee nan ya:

³ Sube tore kanyie naxee tore itaxunxi firinyi ra, e man e xa donse ratema e de i e nu a idon. Wo noma na sube mooli donde.»

⁴ «Konɔ ndee na naxee donse ratema e de i e nu a idon, e tore tan mu itaxunxi firinyi ra. Nee raharamuxi wo ma. Noxome raharamuxi wo ma, barima a donse ratema a de i a nu a idon, konɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁵ Yere maniyɛ nde fan donse ratema a de i a nu a idon, konɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁶ Yere fan donse ratema a de i a nu a idon, konɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁷ Xose tan, a tore itaxunxi firinyi ra, konɔ a mu donse ratema a de i a nu a idon. A raharamuxi wo ma.

⁸ Wo naxa na subee don, wo naxa din e binbie ra. E raharamuxi wo ma.»

⁹ «Yexe naxee na ye xora, wo noma naxee donde, nee nan ya: xale kanyi nun bele kanyi naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui.

¹⁰ Konɔ yexe naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui, bele mu na naxee ma, xa na mu a ra xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

¹¹ E raharamuxi wo ma, wo naxa e sube don. E binbie fan raharamuxi wo ma.

¹² Yexe birin bele nun xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

¹³ «Xoni raharamuxie nan ya wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe,

¹⁴ a nun nee maniyɛ birin.

¹⁵ Xaaxa fan, wo naxa na don a nun a maniyɛ birin.

¹⁶ Xundi, kofole, a nun tagarantongoe,

¹⁷ wo naxa e don a nun nee maniyɛ birin.

¹⁸ Gbongboe, yedonme,

¹⁹ laaba, tuxe, a nun nee maniyɛ birin, wo naxa e don.»

²⁰ «Nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

²¹ Konɔ na nimase moolie ya ma, naxee tuganma, wo noma nee tan donde,

²² alɔ katoe, tugumie, nun nee maniyɛ birin.

²³ Konɔ, nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

²⁴ «Xa wo dinma sube seniyeŋtare ra, wo findima mixi seniyeŋtare ra han nunmare ra.

²⁵ Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyeŋtare ra han nunmare ra. Fo a xa a xa dugie xa.

²⁶ Sube naxee birin tore mu itaxunxi firinyi ra, a nun naxee donse donma, konɔ a mu gbilenma a rate ra e de i e nu a idon, nee raharamuxi wo ma. Naxan dinma na mooli ra a findima mixi seniyeŋtare ra.

²⁷ Sube birin tore mu na naxee be, e e jere e sanyi naanie xun na, e raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra na findima mixi seniyeŋtare ra han nunmare ra.

²⁸ E raharamuxi wo ma. Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa

dugie xa, a man fa findi mixi seniyyentare ra han nunmare ra.»

²⁹ «Nimase naxan birin luma yilie kui, e haramuxi wo be. E xilie nan ya: bale, jere, kasa,

³⁰ bonbolika, koolo, nun nee maniyee.

³¹ Na nimase xunxuri moolie raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra a findima mixi seniyyentare ra han nunmare ra.

³² Xa e binbie sa bira se nde fari, na fan findima se seniyyentare ra, alo se sa se wuri daaxi, dugi, xuruse kiri xaraxi, beki, xa na mu a ra yirabase nde. A lanma na se mooli xa sa ye xora han nunmare ra alako a xa seniyyen.

³³ Xa na nimase mooli bira fere nde kui, fere nun a kui se birin findima se seniyyentare ra. Na fere xa kana.

³⁴ Ye naxan nu na na fere kui, a na sa donse nde ma, na donse fan findima se seniyyentare ra. Minse yo naxan nu na na fere kui, a fan findima se seniyyentare ra.

³⁵ Xa na nimase mooli binbi bira se yo ma, na findima se seniyyentare ra, alo taami ganse, xa na mu a ra tunde. E to findi se seniyyentaree ra, a lanma wo xa e kana.

³⁶ Kono xa e binbi sa bira dulonyi nan kui, xa na mu a ra ye ragatade nde, nee tan mu findima se seniyyentaree ra. Kono mixi naxan a belexe dinma e binbie ra, na findima mixi seniyyentare ra.

³⁷ Xa a binbi bira sansi xori ma naxan sima, na mu findima se seniyyentare ra.

³⁸ Kono xa a binbi bira sansi xori tan ma naxan na ye xora, na sansi xori findima se seniyyentare ra wo be.»

³⁹ «Xa xuruse radaxaxi nde faha, mixi fa din a binbi ra, na kanyi findima seniyyentare ra han nunmare ra.

⁴⁰ Naxan na a sube don, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nunmare ra. Naxan na sube binbi maxanin, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nunmare ra.»

⁴¹ «Nimase naxan birin a bubuma boxi ma, nee birin raharamuxi wo ma. A mu lanma wo xa nee don.

⁴² Bubusee nun nimase xunxuri naxee jere ma e sanyi naani xun na, xa na mu

a ra e sanyi wuyaxi xun na, e sese mu radaxaxi. Wo naxa e don.

⁴³ Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase mooli saabui ra. Wo naxa e don.

⁴⁴ Alatala nan n na, wo Marigi Ala. Wo xa wo yete fi n tan nan ma. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen. Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase xunxuri saabui ra naxee luma jere ra boxi ma.»

⁴⁵ «N tan nan Alatala ra naxan wo raminixi Misira boxi ma, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen.

⁴⁶ Seriyee nan na ki subee, xonie, yexee, nun bubusee xa fe ra.

⁴⁷ Na kui wo noma sube seniyyenxi nun sube seniyyentare tagi raba kolonde, sube radaxaxi nun sube raharamuxi.»

12

Dinge xa serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe,

² «A fala Isirayilakae be, xa gine nde sa teege, a di xeme bari, a findima seniyyentare ra xi solofere bun ma, alo a kike walima temui naxe.

³ Xi solomasaxan loxo, di xa sunna.

⁴ Na xi solofere xanbi, dinge luma seniyyentarepa kui xi tongo saxan nun saxan bun ma a wuli xa fe ra naxan minixi a ma a di bari temui. A mu lanma a xa din se seniyyenxi ra, a mu lanma a xa so yire seniyyenxi kui han maraseniyyenyi waxati xa kamali.»

⁵ «Xa dinge di gine bari, a luma seniyyentarepa kui loxo xun firin, alo a kike walima temui naxe. Na xanbi a xa maraseniyyenyi waxati buma xi tongo senni nun senni, a wuli xa fe ra naxan minixi a di bari temui.

⁶ A xa maraseniyyenyi waxati na kamali, di xeme, xa na mu a ra di gine xa fe ra, a xa yexee je keren daaxi xanin serexedube xon ma horomolingira sode de ra. A xa na ba serexe gan daaxi ra. A man xa kolokonde yore, xa na mu a ra ganbe ba yunubi xafari serexe ra.

⁷ Serexedube xa na serexee ba Alatala be, a findi na gine xa xunsare ra. Na temui a seniyyenma ne na wuli xa fe ra.

Seriye nan na ki gine be naxan di xeme barima, xa na mu a ra di gine.

⁸ Xa fεere mu na a yi a xa yexεε soto, a noma ganbe firin xaninde, xa na mu a ra kolokonde firin. Keren xa ba serexε gan daaxi ra, boore xa ba yunubi xafari serexε ra. Serexedube xa na ba, a findi xunsare ra gine be, a fa seniye.»

13

Fure mixi fate ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Xa mixi fate kiri yire nde funtu, xa na mu a ra a fiixe, xa na mu a ra a findi fi ra, wo xa na kanyi xanin serexedube Haruna yire, xa na mu a ra a xa di nde yire.

³ Fure naxan na a fate, serexedube xa na mato. Xa fate xabe bara fiixe na fi yire, fi fan bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniye.»

⁴ Xa fure ya mu itilin a na kiri nan gbansan fari, fate xabe mu fiixexi na longori, serexedube xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoƁun keren.

⁵ A xi solofere nde loxoε, serexedube man xa a mato. Xa a sa li fure mu na lantanfe, a man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoƁun keren.

⁶ A xi solofere nde loxoε, serexedube man xa a mato a sanmaya firin nde. Xa fure jingi bara masara, a man mu lantanfe, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara seniye. Fure na a ra naxan mu jaaxu. A xa a xa dugie xa, a findi mixi seniye.»

⁷ KoƁo xa serexedube bara a mato, fure bara lantan ye na masenyi dangi xanbi, furema man xa gbilen serexedube yire temui gbete.

⁸ Serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniye.»

⁹ «Xa fure jaaxi bara lu mixi nde kiri ma, e xa a xanin serexedube yire.

¹⁰ A xa a mato. Xa na mixi kiri bara fiixe yire nde, a fa funtu, fate xabe fan fa fiixe na longori, a bula, sube mini kene ma,

¹¹ fure jaaxi na a ra naxan mu dandanma. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniye.»

¹² Xa serexedube bara a to a na fi jaaxi birin bara bari foƁo, naxan nu na furema fate ma, kelife a sanyie ma han a xunyi,

¹³ a xa masenyi ti, na kanyi bara seniye, barima fi birin bara bari foƁo. A bara seniye.

¹⁴ KoƁo xa, fure sa bula, sube mini kene ma, na kanyi bara findi mixi seniye.»

¹⁵ Serexedube na fure bulaxi to, a xa masenyi ti, fi bulaxi mu seniye, fure jaaxi na a ra.

¹⁶ Xa sube bulaxi fa bari, furema xa siga serexedube yire.

¹⁷ A xa a mato. Xa fure bara bari, serexedube xa masenyi ti, furema bara seniye.

¹⁸ Xa suuri mini mixi ma, a fa yalan,

¹⁹ koƁo na kiri fa fiixe, xa na mu a ra a gbeeli, na kanyi xa siga serexedube yire.

²⁰ A xa a mato. Xa fure ya bara itilin, a sube li, fate xabe bara fiixe na longori, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniye.»

²¹ Xa serexedube mu fate xabe fiixe to, fi fan mu tilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, furema xa lu a kerenyi ma loxoƁun keren.

²² Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniye.»

²³ KoƁo xa fure mu masaraxi a mu lantanxi a i, suuri barixi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniye.»

²⁴ «Xa mixi fate bara gan te ra temui dangixi, a kiri fa bari, koƁo fure gbeeli, xa na mu a ra fure fiixe fa mini na foƁi,

²⁵ serexedube xa na mato. Xa furema fate xabe bara fiixe na foƁi, fure bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra, naxan bara mini fate ma kiri dennaxe nu ganxi. Na serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniye.»

²⁶ Kɔnɔ xa serexedube mu fate xabe fiixe to fure ma, fi fan ya mu itilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, serexedube xa na kanyi yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

²⁷ Serexedube xa a mato xi solofere nde loxɔɛ. Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra.

²⁸ Kɔnɔ xa fure mu masaraxi, a mu lantanxi a i, a mu fiixe alo a singe, a fatanxi na kiri ganxi nan na. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Nari na a ra kiri dennaxe gan.»

²⁹ «Xa fure lu xeme, xa na mu a ra gine xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma,

³⁰ serexedube xa na fure mato. Xa fi ya bara itilin, a sube li, fate xabe fiixe, a xurun, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure jaaxi na a ra naxan bara lu a xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma.

³¹ Xa serexedube sa a to fure ya mu itilinfе, a mu sube life, fate xabe fɔɔre mu na, a xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma xi solofere bun ma.

³² Serexedube xa na fure mato xi solofere nde loxɔɛ. Xa fure mu lantanfe a i, fate xabe mu fiixe na longori, fi ya mu itilinxi, a mu sube lixi,

³³ na kanyi xa a xunsexe nun a dexabe bi a xa a ba fi ra. Serexedube man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

³⁴ Serexedube xa na fure man mato xi solofere nde loxɔɛ. Xa a mu lantanxi a i, a ya mu itilinxi, a mu sube lixi, serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. A xa a xa dugie xa, a seniyen.

³⁵ Kɔnɔ serexedube xa masenyi dangi xanbi, xa fure bara lantan ye furema fate ma,

³⁶ serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, hali serexedube mu fate xabe fiixe fen. Na kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

³⁷ Kɔnɔ xa na fure mu lantanxi a i, fate xabe fɔɔre nde tan bara mini, fure bara yalan. Na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra.»

³⁸ «Xa xeme, xa na mu a ra gine fate kiri bara fiixe yire ndee,

³⁹ serexedube xa na mato. Xa na mu fiixe a gbe ra, kasi mooli nde gbansan na a ra. A seniyen.»

⁴⁰ «Xa mixi nde xunsexe bara makon, terere kanyi na a ra, a mu jaaxu. Na kanyi seniyen.

⁴¹ Xa mixi nde xunsexe makonxi a tigi de biri gbansan ne, terere na a ra a mu jaaxu. Na kanyi seniyen.

⁴² Kɔnɔ xa fure fiixe, xa na mu a ra fure gbeeli mini a xunyi ma, xa na mu a ra a tigi ma, fure jaaxi na a ra.

⁴³ Serexedube xa na mato. Xa na fure funtu naxan minixi a xunyi ma, a fiixe, xa na mu a ra a gbeeli alo fure jaaxi na ki naxe,

⁴⁴ furema na a ra, a mu seniyenxi. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure na a xunyi ma.»

⁴⁵ «Na fure jaaxi kanyi xa dugi ibooxi ragoro a ma, a xa a xunyi bi, a xa a de xabe makoto a belexe ra, a nu a fala a xui itexi ra <Seniyentare, Seniyentare.>

⁴⁶ Danmi na fure jaaxi na a ma, a mu seniyen. Fo a xa lu a kerenyi ma jama yonkinde fari ma.»

⁴⁷ «Na fure jaaxi noma lude dugi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra.

⁴⁸ A man noma lude se nde denbexi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra. A man noma lude se nde ma naxan yailanxi xuruse kiri ra.

⁴⁹ Xa na fure bara ifoɔɔ, xa na mu a ra a bara gbeeli dugi ma, kiri ma, xa na mu a ra se denbexi ma, fure jaaxi na a ra. A xa masen serexedube be, a xa na mato.

⁵⁰ Na fure na se naxan ma, na se xa ragata yire nde a kerenyi ma xi solofere bun ma.

⁵¹ Xi solofere nde loxɔɛ serexedube man xa a mato. Xa na fure bara lantan ye i na dugi ma, xa na mu a ra na se denbexi ma, xa na mu a ra na kiri ma, fure jaaxi na a ra. Na bara findi se seniyentare ra.

⁵² Serexedube xa se birin gan na fure na se naxan ma, dugi naxan yailanxi xuruse xabe ra, dugi naxan yailanxi gese fute ra, dugi denbexi, xa na mu a ra kiri.

⁵³ Kono xa serexedube bara a mato, na fure mu lantanxi na see ma,

⁵⁴ a xa yaamari fi na see xa maxa ye ra, e xa sa e kerenyi ma xi solofere bun ma sanmaya firin nde.

⁵⁵ A na ge maxade, serexedube man xa na mato. Xa fure mu masaraxi, hali a man mu lantanxi a i, na findixi se seniyyentare nan na. A birin xa gan te ra, hali fure na a lahale kerenyi gbansan nan ma.

⁵⁶ Xa serexedube bara a to fure mu fiixe alo singe, a xa na yire gbansan ba na.

⁵⁷ Kono xa fure na lantanfe a i dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma, fure jaaxi na a ra, fo na xa gan te ra.

⁵⁸ Xa fure bara ba dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma ye ra a firin nde, a bara seniyyen.»

⁵⁹ Seriyen nan na ki fure jaaxi xa fe ra naxan noma lude dugi nde ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra, a nun dugi nde ma naxan denbexi, a nun kiri nde ma. Na seriyen noma a masende xa se nde seniyyen, xa na mu a mu seniyyen.

14

Furema seniyyentare

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Maraseniyyenyi loxo, fure jaaxi kanyi xa siga serexedube xon.

³ Serexedube xa siga nama yonkinde fari ma na furema matode. Xa a bara yalan,

⁴ serexedube xa yaamari fi, a xa fa xoni nipe radaxaxi firin na, e nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri furema be.

⁵ Serexedube xa yaamari fi, e xa xoni keren kon naxaba fepe nde xun ma, dulon ye na naxan kui.

⁶ A xa xoni nipe tongo, a nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri, a xa e birin dukulu xoni wuli xora e naxan kon naxabaxi dulon ye xun ma.

⁷ A xa na kasan sanmaya solofere na furema ma, naxan lanma a xa seniyyen. Serexedube xa masenyi ti, na mixi bara

findi mixi seniyyenxi ra. Na temui a xa xoni nipe bejin wula i.»

⁸ «Naxan wama seniyyenfe, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxabe bi, a xa a maxa ye ra. Na kui, a seniyyenma ne. Na dangi xanbi a noma sode nama yonkinde kui, kono a mu noma sode a xa kiri banxi tan kui xi solofere.

⁹ Xi solofere nde loxo, a man xa a xunxexe bi, a de xabe, a ya xinbi xabe, a nun a fate maxabe birin. A man xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa. Na kui, a seniyyenma ne.

¹⁰ Xi solomasaxan nde loxo, a xa yexeyore xemema firin tongo, a nun yexee ginema, pe keren daaxi, lanyuru mu na naxee ma. A man xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren naxan findima serexe ra.

¹¹ Serexedube xa furema nun a xa serexe ti n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra.

¹² A xa yexeyore keren tongo, a xa a ba yete ragbilen serexe ra, a nun ture sigaati ya keren. A xa nee lintan n tan Alatala ya i.

¹³ A xa na yexee kon naxaba yire seniyyenxi yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi bama dennaxe. Serexedube nan gbe yete ragbilen serexe nun yunubi xafari serexe ra. Serexe seniyyenxi nan e ra.

¹⁴ Serexedube xa yete ragbilen serexe wuli nde tongo, a xa a sa furema yirefanyi tuli ma, a belexekura yirefanyi ma, nun a sankura yirefanyi ma.

¹⁵ A man xa na ture sigaati ya keren ifili a yete koola belexe kui.

¹⁶ A xa a belexesole yirefanyi sin ture kui, a nu bara naxan sa a koola belexe kui, a xa na ture kasan doko solofere n tan Alatala ya i.

¹⁷ Ture naxan luxi serexedube belexe kui, a xa nde sa furema yirefanyi tuli ma, a nun a belexekura yirefanyi ma, a nun a sankura yirefanyi ma yete ragbilen serexe wuli fari.

¹⁸ Ture donxo naxan luxi serexedube yi ra, a xa na sa furema xunyi ma. Serexedube xa a xun sara n tan Alatala ya i.

19 Serexedube xa yunubi xafari serexe ba, a xa a xun sara a xa seniyyentareja ma. Na dangi xanbi a xa na serexe gan daaxi kon naxaba.

20 A xa serexe gan daaxi nun sansi xori dinxi serexe ba serexebade fari. A xa furema xun sara alako a xa seniyyen.»

21 «Xa setare nan na furema ra, feere mu na a yi na serexe xa fe ra, a xa yexesyore keren gbansan ba yete ragbilen serexe ra, naxan lintanma n tan Alatala ya i a xa findi furema xa xunsare ra. A xa sansi xori dinxi konbo ya tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren,

22 nun ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi.

23 Xi solomasaxan nde loxo, a xa fa na serexee ra serexedube xon horomolingira sode de ra n tan Alatala ya i, alako a xa seniyyen.

24 Serexedube xa yete ragbilen serexe yexee nun ture sigaati ya keren lintan n tan Alatala ya i.

25 A xa na yexesyore kon naxaba yete ragbilen serexe ra. A xa a wuli nde tongo, a xa na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma.

26 A xa ture nde ifili a yete kola belexe kui.

27 A xa na ture kasan sanmaya solofere a belexesole yirefanyi ra n tan Alatala ya i.

28 Ture naxan na a belexe kui, a xa dondoronti tongo, a na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma wuli fari naxan keli yete ragbilen serexe ma.

29 Ture naxan luxi a belexe kui, a xa na sa na furema xunyi ma, alako a xun xa sara n tan Alatala ya i.

30 Serexedube xa ganbe keren ba, xa na mu a ra kolokonde yore, serexee ya ma furema naxee sotoxi.

31 A xa keren ba yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra, a nun sansi xori dinxi. Serexedube furema xun sarama n tan Alatala ya i na ki ne.

32 Seriyen nan na ki maraseniyyenyi xa fe ra furemae be naxee findixi setaree ra.»

33 Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

34 «Wo na so Kanaan boxi ma, n naxan fima wo ma ke ra, xa fure jaaxi sa mini wo xa banxi kankee ma menni,

35 banxi kanyi xa sa a fala serexedube be, <N bara fure jaaxi to n ma banxi ma.>

36 Serexedube xa yaamari fi, e xa se birin namini banxi kui beenu a xa siga fure jaaxi matode, alako se naxan na banxi kui, na naxa findi se seniyyentare ra. E na ge na rabade, serexedube xa siga na banxi matode.»

37 «Serexedube xa na fure mato. Xa fure fooro, xa na mu a ra a gbeeli, a man ya naxa itilin, a banxi kanke suxu,

38 serexedube xa mini banxi kui, a xa banxi naade balan loxon keren.

39 Xi solofere nde loxo, serexedube man xa gbilen naa. Xa fure bara lantan ye i banxi kanke ma,

40 serexedube xa yaamari fi, banxi gemee xa ba na fure na dennaxe, e xa e wole taa fari ma yire seniyyentare.

41 Banxi kanke xa maxoolin banxi kui. Naxan bama, na xa woli taa fari ma yire seniyyentare.

42 Geme gbete xa sa booree joxo ra, banxi kanke xa maso a neene ra.»

43 «Na wali birin dangi xanbi, xa fure jaaxi man mini banxi ma,

44 serexedube xa gbilen na mato ra. Xa fure bara lantan ye banxi kui, fure jaaxi na a ra, a findixi se seniyyentare nan na.

45 Na banxi xa rabira, a gemee, a wurie, nun a maso bende birin xa wole taa fari ma yire seniyyentare.

46 Naxan yo soma na banxi kui a balan xanbi, na kanyi fan findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

47 Naxan na a sa na banxi kui, xa na mu a ra a a dege naa, na lanma a xa a xa dugie xa.»

48 «Na banxi yailan xanbi, xa serexedube sa gbilen na banxi kui, a fa a to fure mu lantanxi a i, a xa masenyi ti, na banxi bara seniyyen, fure bara jon naa.

49 Na banxi kanyi xa na maraseniyyenyi rakamali serexe bafe ra. A xa xoni firin,

sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri soto.

⁵⁰ A xa xoni keren kon naxaba feje nde xun ma dulon ye na naxan kui.

⁵¹ A xa sediri wuri, hisopi wuri, gere mooli nde, nun xoni nipe sin xoni kon naxaba wuli xora, naxan na dulon ye kui. A xa a kasan banxi ma sanmaya solofere.

⁵² A xa banxi raseniyen xoni wuli, dulon ye, xoni nipe, sediri wuri, hisopi wuri, nun gere mooli nde ra.

⁵³ A xa xoni nipe bejin taa fari ma wula i. Na kui, na banxi xa fe jaaxi nonna ne, a seniyen.»

⁵⁴ «Seriye nan na ki fure jaaxie xa fe ra naxee minima mixi fate ma,

⁵⁵ dugie ma, banxie ma,

⁵⁶ naxee funtuma, naxee bulama, naxee fiixema,

⁵⁷ alako a xa kolon xa se seniyenxi nan a ra, xa na mu a ra a mu seniyenxi. Seriyen nan na ki na fure jaaxi xa fe ra.»

15

Korosila kanyi

nun gine xa kike wali

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

³ Korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra hali korosila mu na minife sinden, kon a na a fate kui.

⁴ Korosila kanyi sama sade naxan ma, se seniyentare na a ra. A doko gonyi naxan yo ma, na fan se seniyentare na a ra.

⁵ Naxan na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

⁶ Naxan dokoma a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

⁷ Naxan yo din na furema fate ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

⁸ Xa furema de ye boxun mixi seniyenxi nde ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

⁹ Dokose naxan sama soe ma, xa na mu a ra dokome ma, xa furema doko na fari, na dokose findima se seniyentare nan na.

¹⁰ Naxan na din sese ra furema bara doko naxan fari, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra han nummare ra. Na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa.

¹¹ Furema belexe seniyentare kanyi dinma mixi naxan na, na xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

¹² Furema dinma feje naxan na, na xa kana. Xa yirabase wuri daaxi na a ra, a lan a xa maxa ye ra.»

¹³ «Korosila kanyi na yalan, a mame tima ne boxun keren beenu a xa findi mixi seniyenxi ra. A xa a xa dugie xa, a xa a maxa dulonyi ye ra. A seniyenma na ki ne.

¹⁴ Xi solomasaxan nde loko, a xa ganbe firin tongo, xa na mu a ra kolokonde yore firin, a sa e so serexedube yi ra n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra.

¹⁵ Serexedube xa xoni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Na kui, korosila kanyi bara a xun sara n tan Alatala ya i.»

¹⁶ «Xa xeme nde a xa wantanyi noko, a xa a fate birin maxa. A findima mixi seniyentare nan na han nummare ra.

¹⁷ Dugi nun kiri naxan birin noko, e xa maxa ye ra, e fan findima ne se seniyentare han nummare ra.

¹⁸ Xa xeme nun gine kafu e boore ra, e xa e fate maxa. E findima mixi seniyentaree nan na han nummare ra.»

¹⁹ «Gine naxan na a xa kike wali kui, a findima mixi seniyentare nan na boxun keren bun ma. Naxan na din a ra, a fan findima mixi seniyentare ra han nummare ra.

²⁰ Gine naxan na a xa kike wali kui, a sama sade naxan ma, se seniyentare na a ra. A doko sese naxan ma, na fan se seniyentare na a ra.

²¹ Naxan yo na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa

ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²² Naxan yo na dɔxɔ a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²³ Xa se nde saxi na sade ma, xa na mu a ra na gonyi ma a nu dɔxɔxi naxan ma, naxan dinma na se ra a findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²⁴ Xa xeme nde nun na gine kafu, a xa kike wali wuli fa sa a fate ma, a fan findima mixi seniyyentare nan na lɔxɔxun keren bun ma. A na sa sade yo ma, na fan findima se seniyyentare nan na.»

²⁵ «Xa wuli lu mini ra gine ma, naxan mu findixi a xa kike wali wuli ra, xa na mu a ra a xa kike wali temui xɔn naxa kuya, a findima mixi seniyyentare nan na alo gine naxan na a xa kike wali kui.

²⁶ A na a sa sade naxan ma, xa na mu a ra a dɔxɔ gonyi naxan ma, na birin findima ne se seniyyentare ra alo a xa kike wali temui.

²⁷ Naxan dinma na see ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.»

²⁸ «Wuli na ba minife, na gine xa mame ti lɔxɔxun keren, a fa seniyyen.

²⁹ Xi solofere nde lɔxɔe, a xa ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yɔre firin tongo, a xa e xanin serexedube xɔn hɔrɔmɔlingira sode de ra.

³⁰ Serexedube xa xɔni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Serexedube xunsare serexe bama na gine be n tan Alatala ya i na ki ne.»

³¹ «Wo xa Isirayilakae makuya seniyyentarepa ra, xa na mu a ra, e na e makore n ma hɔrɔmɔlingira ra naxan na wo tagi, e faxama ne.»

³² «Seriye nan na ki kɔrɔsila xa fe ra, a nun xeme naxan a xa wantanyi nɔxɔma,

³³ gine naxan na kike wali kui, kɔrɔsila naxan minima xeme nun gine fate i, nun xeme naxan nun gine seniyyentare kafuma.»

16

Xunsare lɔxɔe

¹ Haruna xa di firinyi to faxa e yete masenfe ra Alatala be, Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala i taara Haruna be, a na so hɔrɔmɔlingira kui, a naxa lu dangi ra dugi gbakuxi ra xa a dangi temui mu a lixi, alako a naxa faxa. Yire seniyyenxi na a ra saate kankira na dennaxe. Xunsarade na na saate kankira nan fari, n minima nuxui kui dennaxe.»

³ «Haruna xa so hɔrɔmɔlingira kui tuura ra, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi serexe gan daaxi ra.

⁴ A xa guba seniyyenxi gese fute daaxi ragoro a ma, a xa wantanyi gese fute daaxi so. A xa a tagi ixiri beleti gese fute daaxi ra, a xa xunmase dɔxɔ a xunyi ma. A na ge a maxade, a xa na dugi seniyyenxi birin nagoro a ma.

⁵ Isirayila nama xa sikote firin so a yi ra yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi keren serexe gan daaxi ra.

⁶ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra alako a tan nun a xa denbaya xun xa sara.

⁷ A xa na sikote firinyi ti n tan Alatala ya i, hɔrɔmɔlingira sode de ra.

⁸ A xa n tan Ala maxandi a xa tɔnxuma masen n be na sikote firinyi xa fe ra. Keren xa findi n tan Alatala gbe ra, boore xa lu Sentane be wula i.

⁹ Sikote naxan sugandixi n tan Alatala gbe ra, Haruna xa a ba yunubi xafari serexe ra.

¹⁰ Sikote naxan sugandixi a xa findi Sentane gbe ra, na mu faxama. Haruna xa a ti n tan Alatala ya i, a xa findi xunsare ra, a xa a bejin sigafe ra wula i Sentane be.

¹¹ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra, a xa findi a tan nun a xa denbaya xunsare ra. A xa na tuura kon naxaba yunubi xafari serexe ra.

¹² A xa surayi ganse rafe te wole ra naxan tongoxi serexebade fari n tan Alatala ya i. A xa surayi fupi belexe ya firin fan tongo. A xa na birin xanin dugi gbakuxi xanbi ra yire seniyyenxi kui.

¹³ A xa na surayi gan n tan Alatala ya i, alako tuuri naxan tema na xa saate kankira nɔxun a ma alako a naxa faxa.

14 A xa tuura wuli nde tongo a belexesole ra, a xa a kasan saate kankira makoto se ma xunsarade sogetede biri sanmaya solofere, a man xa a kasan na makoto se ya ra.

15 A xa sikote kon naxaba jama xa yunubi xafari serexe ra, a fa a wuli xanin dugi gbakuxi xanbi ra. A xa na wuli kasan saate kankira makoto se ma nun saate kankira makoto se ya ra, alo a rabaxi tuura wuli ra ki naxe.»

16 «Na ki a xunsare sotoma yire seniye nxi be Isirayilakae xa seniye nxi, e xa fe kobie, nun e xa yunubie xa fe ra. A xa a raba na ki horomolingira fan be, naxan tixi Isirayilaka seniye nxi tagi.

17 Mixi yo naxa lu horomolingira kui han Haruna minima yire seniye nxi fisamante kui temui naxe. A xa a tan nun a xa denbaya xun sara, a nun Isirayila jama birin.

18 A xa siga serexebade yire naxan na n tan Alatala ya i, a fa xunsare ba na serexebade be. A xa tuura nun sikote wuli sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naanie ra.

19 A xa wuli kasan a belexesole ra sanya solofere serexebade ma, alako a xa seniye nxi Isirayilakae xa seniye nxi xa fe ra.»

20 «Haruna na ge xunsare bade yire seniye nxi, horomolingira, nun serexebade be, a xa sikote boore maso naxan mu nu faxa.

21 A xa a belexe firinyie sa na sikote xun tagi, a fa Isirayilakae xa seniye nxi, e xa fe kobie, nun e xa yunubi birin masen n tan Ala be. A na ge na kote birin sade sikote xun, a xa na sikote bepin wula i mixi nde saabui ra naxan bara tin na wali ra.

22 Na sikote yunubi birin xaninma a xun ma wula i, a bepin dennaxe.»

23 «Na dangi xanbi, Haruna xa so horomolingira kui, a xa a xa dugi gese fute daaxie ba, a naxee ragoroxi a ma beenu a xa so yire seniye nxi kui. A xa nee lu na.

24 A xa a maxa ye ra yire seniye nxi kui, a dugi gbete ragoro a ma. A na ge, a xa mini, a serexe gan daaxi firin ba, keren

a yete be, boore jama be. A xunsare sotoma a yete be nun jama be na kui.

25 A man xa yunubi xafari serexe ture gan serexebade fari.»

26 «Naxan sikote bepin wula i Sentane be, na lan a xa a xa dugie xa, a a fate maxa, a fa gbilen jama yonkinde.

27 Tuura nun sikote naxee baxi yunubi xafari serexe ra, naxee wuli findi xunsare ra yire seniye nxi, nee lan e xa xanin jama yonkinde fari ma, e kiri, e sube, nun e jape birin xa gan te ra.

28 Naxan na wali rabama, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra, a fa gbilen jama yonkinde.»

29 «Seriye nan na ki wo be naxan mu kanama abadan. Kike solofere nde, xi fu loxe, wo xa sunyi suxu, wo naxa wali yo raba, wo tan, nun mixi naxee sabatixi naa kon e mu findi Isirayilakae ra.

30 Na findima xunsare loxe ra wo be, alako wo xa seniye nxi, wo xa yunubi birin xa xafari n tan Alatala ya i.

31 Na findima malabui nun sali loxe ra wo be. Wo xa sunyi suxu na loxe. Yi seriye mu kanama abadan.»

32 «Ala naxan sugandixi, a naxan tixi serexedube kuntigi ra, na nan wo xun sarama. A luma a baba xa wali raba ra. A luma serexedube dugi seniye nxi ragoro ra a ma.

33 A luma yire seniye nxi, horomolingira, serexebade, serexedube nun Isirayila jama birin xun sara ra.

34 Yi seriye mu kanama abadan, alako je birin xunsare xa ba Isirayilakae be e xa yunubi birin ma fe ra.»

E Alatala xa yaamari birin suxu alo a masenxi Annabi Munsu be ki naxe.

17

Serexe bama dennaxe

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

2 «A fala Haruna be nun a xa die be, a nun Isirayilaka birin be, Alatala yi nan yamarixi.

3 Isirayilaka naxan ninge, xa na mu a ra yexe, xa na mu a ra si bama serexe ra jama yonkinde kui, xa na mu a ra jama yonkinde fari ma,

⁴ a mu a xaninma hōrōmōlingira sode dε xa ra alako a xa a fi n tan Alatala ma hōrōmōlingira yire, na kanyi luma nε alo faxeti. A bara faxe ti, a lanma na kanyi xa kerī pama ya ma.

⁵ Yi yaamari wama a masenfe nε a Isirayilakae mu lanma e xa serexe ba burunyi. E xa fa xanunteya serexe ra serexedube nan xōn n tan Alatala ya i n ma hōrōmōlingira sode dε ra.

⁶ Serexedube xa na wuli kasan n tan Alatala xa serexebade seetie ma hōrōmōlingira sode dε ra, a man xa na ture gan tε i, a xa findi xiri fanyi ra n tan Alatala bε.

⁷ Isirayilakae naxa sikote serexe ba kuye bε sōnōn de. Na findima yanfanteya nan na n tan Alatala mabiri. Yi yaamari mu kanama abadan.»

⁸ «A fala e bε, Isirayilaka, xa na mu a ra xōne naxan sabatixi e tagi, xa a serexe gan daaxi, xa na mu a ra serexe gbete ba,

⁹ a mu a xanin hōrōmōlingira sode dε ra, alako a xa fi n tan Alatala ma, na kanyi kerima nε a xa pama tagi.»

Wuli minfe tonyi

¹⁰ «Xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xōne nde naxan sabatixi Isirayila bōxi ma a naxa wuli min, n gbilenma nε na kanyi fōxō ra, n fa a kerī a xa pama ya ma,

¹¹ barima sube nii bara lu a wuli ya ma. N bara wuli findi wo xunsare ra, naxan bama serexe ra serexebade fari. Wuli nan na xunsare ra.

¹² Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari e naxa wuli min. Wo xa xōne naxee sabatixi Isirayila bōxi ma, e fan naxa wuli min de.

¹³ Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xōne nde naxan na wo tagi, sa sube nde, xa na mu a ra xōni nde faxa naxan daxa a xa don, a xa na wuli ifili bōxi ma, a bende sa a fari,

¹⁴ barima sube nii na a wuli nan ya ma. Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari wo naxa sube wuli yo min, barima sube nii na a wuli nan ya ma. Naxan yo na raba, a fama keride Isirayila pama ya ma.»

¹⁵ «Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xōne nde naxan na wo tagi, na sube don naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube gbete naxan faxaxi ki gbete ra, na kanyi xa a xa

dugie xa ye ra, a man xa a yete maxa. A mu seniye nma han nunmare ra.

¹⁶ Xa a mu a xa dugie xa, xa a mu a yete maxa, na seniyentarepa luma nε a ma.»

18

Kafui seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,

² «A fala Isirayilakae bε Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

³ Wo naxa Misirakae xa naamunyeie raba, wo nu na dennaxe. Wo man naxa Kanaankae fan ma naamunyeie raba, n wo xaninma dennaxe. Wo naxa bira e xa seriye fōxō ra.

⁴ Wo xa n tan nan ma seriye nun n ma yaamarie rabatu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

⁵ Wo xa bira n ma seriye nun n ma yaamarie nan fōxō ra. Mixi naxan nee rabatuma, a simaya sōtōma nee nan saabui ra. Alatala nan n na.»

⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo barima. Alatala nan n na.»

⁷ «Wo naxa kafu wo nun wo nga, naxan findixi wo baba xa gine ra. Wo nga nan wo nga ra, wo naxa kafu a ra.»

⁸ «Wo naxa kafu wo nun wo nanden, naxan findixi wo baba xa gine ra.»

⁹ «Wo naxa kafu wo nun wo maagine, naxan findixi wo baba xa na mu a ra wo nga xa di ra, naxan barixi wo xōnyi xa na mu a ra yire gbete.»

¹⁰ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xeme xa di gine, wo naxa kafu wo nun wo xa di gine xa di gine. E fatanxi wo yete fate nan na.»

¹¹ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xa gine gbete xa di gine, wo baba naxan barixi. Wo maagine na a ra.»

¹² «Wo naxa kafu wo nun wo baba maagine ra. Wo baba bariboore na a ra.»

¹³ «Wo naxa kafu wo nun wo nga xunya, xa na mu a ra a taara. Wo nga bariboore na a ra.»

¹⁴ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xunya xa gine, xa na mu a ra a taara xa gine. Wo baba xunya xa na mu a ra a taara nan gbe findixi na ginee ra. Wo nga nun wo mama nan lanxi e ma.»

¹⁵ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xa gine, wo xa di nan xa gine a ra.»

16 «Wo naxa kafu wo nun wo xunya, xa na mu a ra wo taara xa gine.»

17 «Xa wo nun gine nde bara kafu, wo nun a xa di gine tan naxa kafu de. Wo nun a xa di xeme xa di gine naxa kafu de, wo nun a xa di gine xa di gine naxa kafu de. Baribooremae na e ra, na fe mooli mu fan.»

18 «Wo nun wo xa gine xunya naxa kafu de, xa na mu a ra a taara, wo xa gine xa simaya kui. Na fe fama ne toone ra.»

19 «Wo nun gine naxa kafu a xa kike wali kui de, barima a mu seniye nxi na temui.»

20 «Sade fe naxa lu wo nun wo malanboore xa gine tagi de, na findima seniye nxi na na.»

21 «Wo naxa wo xa di yo ba serexe ra Molo ko kuye be. Wo naxa wo Marigi Ala xili be xu. Alatala nan n na.»

22 «Xeme naxa kafu nun xeme ra. Fe jaaxi na a ra. Xeme lanma e nun gine nan xa kafu.»

23 «Xeme naxa kafu nun sube ra. Gine fan naxa kafu nun sube ra. Na fe mooli mu fan feo.»

24 «Wo naxa wo manoxo yi fe moolie ra, alo na sie a rabaxi ki naxe n naxee keru wo ya ra.

25 E xa fe jaaxie bara boxi yati manoxo. N e ratonxi na nan ma, e mu luma yi boxi ma sonon.

26 Wo tan Isirayilakae nun xone naxee na wo tagi, wo xa n ma seriye nun n ma yaamarie rabatu. Wo naxa yi fe xonxie raba de.

27 Bekae nu bara na mooli raba beenu wo xa fa. Yi boxi findi yire seniye nxi na na na.

28 Xa wo fan bira na mooli foxo ra, wo fan kerima ne yi boxi ma.

29 Mixi yo naxan na mooli rabama, a kelima ne a xa nama ya ma.

30 Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo naxa na fe xonxie raba alo mixi naxee nu na be beenu wo xa fa. Wo naxa findi mixi seniye nxi na na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

19

Tinxinyi naxan naxan Ala ma

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Isirayilakae be, wo xa seniye nxi, barima n tan seniye nxi, wo Marigi Alatala.

3 Birin xa e nga nun e baba binya. Birin xa malabui loxo seriye rabatu. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

4 «Wo naxa kuyee batu, wo naxa wure raxunu kuye yailanfe ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

5 «Wo xa xanunteya serexe ba n tan Alatala be a raba ki ma.

6 Serexe sube xa don a faxa loxo, xa na mu a ra na kuye iba. Sube na xi saxan ti, na xa sa te i.

7 Naxan luma han xi saxan, a raharamuxi, a mu lan na mooli xa don.

8 Naxan na rabama, a na sare sotoma ne, barima a bara n tan Alatala xa se seniye nxi ye lebu. Na kanyi raminima ne Isirayila nama ya ma.»

9 «Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa.

10 Wo na weni bogi ba wo xa sansie kon na, wo naxa gbilen a ma a firin nde. Bogi naxee fan yolonma e yete ma, wo xa nee fan lu na setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamanne gbete ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

11 «Wo naxa mune ti. Wo naxa wule fala. Wo naxa wo boore yanfa.

12 Wo naxa wo kali n xili ra wule fari, barima na kui wo wo Marigi Ala xili nan kanama. Alatala nan n na.»

13 «Wo naxa wo ngaxakerenyi tooro, wo naxa a mupa. Wo naxa wo xa walike xa wali sare lu han tina.»

14 «Wo naxa tulixori konbi, wo naxa donxui rabira. Wo xa gaaxu n tan Ala ya ra. Alatala nan n na.»

15 «Wo naxa kiiti sa tinxintareya ra. Wo naxa setare rafisa a boore be, wo naxa banna rafisa a boore be. Wo xa kiiti birin sa tinxinyi ra.

16 Wo naxa wo boore mafala. Wo naxa wo boore toonege alako a xa faxa. Alatala nan n na.

17 Wo naxa wo ngaxakerenyi xon. Wo xa wo boore rasi, alako wo naxa yunubi soto a xa fe ra.

18 Wo naxa wo gberoxo. Wo naxa gbesenxonneya ragata wo sondonyi kui wo ngaxakerenyi be. Wo xa wo boore

xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Alatala nan n na.»

¹⁹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu. Wo naxa xuruse mooli firin rate e boore ma. Wo naxa sansi mooli firin si xe keren ma. Wo naxa dugi ragoro wo ma naxan degexi gesse mooli firin na.»

²⁰ «Xa xeme nde nun konyi gine nde kafu xeme gbete naxan xa kote dɔxɔxi, naxan xun mu saraxi sinden, naxan mu xɔreyaxi, e xa paxankata. Kɔnɔ wo naxa e faxa, barima konyi gine nan a ra.

²¹ Na xeme xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be hɔrɔmɔlingira sode de ra.

²² Serexedube xa na yexee kontonyi findi xunsare ra a be n tan Alatala ya i, a xa findi yete ragbilen serexe ra alako a xa yunubi xa xafari.»

²³ «Wo na so bɔxi kui n naxan fima wo ma, wo naxa wo xa sansi sixie bogie don sinden han je saxan. E mu seniye, e luxi alo sunnetare. Wo naxa e don.

²⁴ Naxee fan bogima je naani nde ma, na birin fima n tan Alatala nan ma, a xa findi n ma matɔxɔe ra.

²⁵ Naxee bogima je suuli nde ma, na tan birin findima wo baloe nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²⁶ «Wo naxa sube yo don wo mu naxan kɔn naxabaxi, a wuli xa mini. Wo naxa sematoo wali raba, wo naxa duureya raba.

²⁷ Wo naxa wo xunsexe maxaba wo xunyi seetie ma a radigilixi ra, wo naxa wo de xabe seetie maxaba,

²⁸ wo naxa wo fate maxaba jɔnyi to soxi wo ma. Wo naxa pirinti ti wo fate ma. Alatala nan n na.»

²⁹ «Wo naxa wo xa di gine mati langoe ra, alako wo xa bɔxi naxa bira langoeja fɔxɔ ra, a xa rafe fe jaaxie ra.

³⁰ Wo xa n ma malabui lɔxɔee binya, a nun n ma yire seniye. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo naxa mixi fen naxan mixi faxaxie rawɔyenma. Wo naxa bira sematooe fɔxɔ ra, xa na mu a ra wo findima seniyeantaree nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³² «Wo xa mixi mɔxie binya, naxee xunsexe bara fiixe. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na.»

³³ «Wo naxa mixi rawali a jaaxi ra, naxee kelixi pamanɛ gbete e xa sabati wo xa bɔxi kui.

³⁴ Wo xa na xɔre mooli rasene alo wo ngaxakerenyi. Wo xa a xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Wo fan nu na xɔreyaya nan kui Misira bɔxi ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³⁵ «Wo naxa tinxintareya yo raba, ki-iti sade, se kuyeya maniyade, se binye maniyade, se rafe daaxi maniyade.

³⁶ Wo xa sikeeli xa kamali. Wo se maniyase kamalixie rawali. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi ma.

³⁷ Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu. Alatala nan n na.»

20

Fe xɔnxie Ala mabiri

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xɔre nde naxan sabatixi Isirayila bɔxi ma, a xa di nde ba serexe ra Mɔlɔkɔ kuye be, jama xa na kanyi magɔnɔ gemee ra han a xa faxa.

³ N tan fan gbilenma ne na mixi fɔxɔ ra, n a ramini jama ya ma, barima a bara n ma yire seniye. Xile yelebu, a bara n xili seniye. Kana na serexe mooli ra Mɔlɔkɔ kuye be.

⁴ Xa jama a ya raxi na fe ma, e tondi mixi faxade, naxan a xa di baxi serexe ra Mɔlɔkɔ be,

⁵ n tan gbilenma ne na mixi nun a xabile fɔxɔ ra, n nee kerɔ e xa jama ya ma, a nun mixi birin naxee n yanfama Mɔlɔkɔ kuye xa fe ra.»

⁶ «Xa mixi nde n yanfa, a bira sematooe fɔxɔ ra, a nun mixi naxan mixi faxaxie rawɔyenma, n gbilenma na kanyi fɔxɔ ra, n a kerɔ a xa jama ya ma.

⁷ Wo xa wo jere seniye. Xile kuyeyi, alako wo xa seniye, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

⁸ Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e ratinme. Alatala nan n na, naxan wo raseniye.

⁹ «Naxan yo a baba dankaa, xa na mu a ra a nga, wo xa na kanyi faxa. A tan nan

a faxa fe ragirixi, barima a bara a baba danka, xa na mu a ra a nga.»

10 «Xa xeme nde yene raba a malan boore xa gine ra, na xeme nun na gine xa faxa e xa langoeɓa xa fe ra.»

11 «Xa xeme nde kafu nun a baba xa gine ra, a bara fe ɓaaxi raba a baba ra. Wo xa na xeme nun na gine faxa e xa yunubi xa fe ra.»

12 «Xa xeme nde kafu nun a xa di xa gine ra, wo xa e firinyi birin faxa na yunubi xa fe ra, barima na fe mooli mu fan feo.»

13 «Xa xeme nde kafu nun xeme gbetae ra alo xeme darixi a raba ra gine ra ki naxe, wo xa e firinyi birin faxa na fe xonxi xa fe ra.»

14 «Xa xeme nde kafu nun gine ra nun na xa di gine ra, e bara fe ɓaaxi raba. Wo xa e gan te ra, xeme nun gine, alako na fe xonxi mooli naxa lu wo tagi.»

15 «Xa xeme nde kafu nun sube ra, wo xa na xeme nun na sube birin faxa.»

16 «Xa gine nde a maso sube ra kafu booreɓa ra, wo xa na gine nun na sube faxa na fe ɓaaxi xa fe ra.»

17 «Xa xeme nde kafu nun a maagine ra, a baba xa di gine, xa na mu a ra a nga xa di gine, fe mayaagixi nan a ra. Wo xa e keru e xa pama ya ma, barima xeme bara kafu nun a maagine ra. Na kote xa lu a xun ma.»

18 «Xa xeme nde kafu nun gine ra naxan na a xa kike wali kui, a wuli naxa mini kene ma. E firinyi birin xa keru pama ya ma na fe ma.»

19 «Wo naxa kafu nun wo nga xunya, xa na mu a ra wo nga taara ra, xa na mu a ra wo baba maagine ra, barima wo bariboore nan e ra. Naxan na mooli rabama na kote xa lu a xun ma.»

20 «Xa xeme nde kafu nun a baba xunya xa gine ra, xa na mu a ra a baba taara xa gine ra, e na kote xaninma ne. E birin fama faxade dibaritareɓa nan kui.»

21 «Xa xeme nde kafu nun a xunya xa gine ra, xa na mu a ra a kafu nun a taara xa gine ra, a bara fe seniyyentare raba. E birin fama faxade dibaritareɓa nan kui.»

22 «Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu, wo xa na birin

naba, alako wo mu fama keride ki naxe boxi ma n wo rasabatima dennaxe.

23 Wo naxa bira na boxi sie xa seriye foxo ra, n fama naxee keride wo ya ra. E naxan nabama na mu rafanxi n ma feo.

24 N bara a fala wo be na boxi findima wo gbe ra. N bara na boxi fi wo ma, xiye nun kumi gbege na dennaxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo sugandixi sie tagi.

25 Wo xa sube raharamuxie nun sube radaxaxie tagi rasa, e nun xoni raharamuxie nun xoni radaxaxie, alako wo naxa findi seniyyentaree ra e saabui ra. N bara tonyi doxo na subee, na xonie, nun na boximasee ra. E mu seniyyen.

26 Wo xa findi n ma pama seniyyenxi ra, barima n tan Alatala nan seniyyen. N bara wo sugandi sie tagi, alako wo xa findi n gbe ra.»

27 «Mixi yo naxan mixi faxaxie rawoyenma, xa na mu a ra a findi sematoe ra, wo xa a magono gemee ra han a xa faxa. A tan nan a faxa fe ragirixi.»

21

Serexedube xa seniyyeni

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «A fala Haruna xa di serexedubee be, serexedube naxa a yete findi seniyyentare ra a xa mixi nde fure saabui ra,

2 fo a xa mixi kende nde alo a nga, a baba, a xa di xeme, a xa di gine, a xunya xemema, a taara xemema,

3 nun a maagine, ginemedi na naxan na, a mu doxoxi xeme taa sinden, a na a xonyi. Serexedube na din e fure ra, a findima ne mixi seniyyentare ra.

4 A mu lanma serexedube xa findi seniyyentare ra a xa gine fure xa fe ra, xa na mu a ra a xa gine xa mixie fure xa fe ra.»

5 «Xa jonfe bara a li, a mu lanma serexedube xa a xunyi bi, xa na mu a ra a de xabee seeti maxaba, xa na mu a ra a fate maxaba.

6 E xa seniyyen e Marigi Ala be. E naxa e Marigi Ala xili kana, barima e tan nan serexe gan daaxie bama n tan Alatala be, naxee luxi alo n ma donse. E lan e xa seniyyen na nan ma.

⁷ A mu lanma serexedube xa langoe gine dɔxɔ, xa na mu a ra gine futi kanɛ, xa na mu a ra gine xeme mɛɛxi naxan na. Serexedube tan seniyeŋ a Marigi Ala bɛ.

⁸ Wo xa a kolon mixi seniyeŋxi ra, barima a tan nan serexɛɛ fima Ala ma naxee luxi alɔ donse. Wo xa a kolon a seniyeŋ, barima n tan Alatala seniyeŋ, n tan naxan wo raseniyeŋma.

⁹ Xa serexedube xa di gine nde a yete rayaagima findife ra langoe ra, a bara a baba rayaagi. A lanma na gine xa gan te ra.»

¹⁰ «Serexedube kuntigi naxan sugandixi a ngaxakerenyie tagi, e ture seniyeŋxi sa a ma, e dugi seniyeŋxi ragoro a ma, na naxa a xunserɛɛ kana, a naxa a xa dugi ibɔɔ.

¹¹ A naxa so fure xun ma, a naxa findi seniyeŋtare ra fure xa fe ra, hali a baba xa na mu a ra a nga.

¹² A naxa mini yire seniyeŋxi kui, a naxa a Marigi Ala xa hɔrɔmɔlingira manɔxɔ, barima n tan Ala nan a sugandixi, ture seniyeŋxi saxi a xunyi ma. Alatala nan n na.

¹³ A xa ginɛdimɛdi dɔxɔ gine ra.

¹⁴ A naxa kaape gine dɔxɔ, a naxa gine rabɛpinxi dɔxɔ, a naxa langoe dɔxɔ, a naxa gine dɔxɔ ginɛdimɛdi mu naxan na. A xa ginɛdimɛdi tongo gine ra a xa mixie ya ma,

¹⁵ alako a naxa a bɔnsɔɛ rayaagi. Alatala nan n na naxan a raseniyeŋma.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

¹⁷ «A fala Haruna bɛ, mixi mabenxi yo naxa serexedube wali raba, a serɛɛ sa serɛɛbade ma n tan Ala bɛ. Na mu lanma abadan.

¹⁸ Mabenyeŋ nan ya naxee mu daxa e xa e maso serɛɛbade ra: naxan ya mu fan, naxan mu nɔma pɛrede a fanyi ra, naxan salonse nde kanaxi,

¹⁹ naxan bɛɛɛ, xa na mu a ra sanyi giraxi,

²⁰ naxan kuntinxi, naxan xa kuyɛ mu kamalixi, naxan ya mu fanxi, fate kiri fure na naxan ma, nun xeme banaxi.

²¹ Mabenyeŋ yo fatan serexedube Haruna xabile ra, a naxa a maso n tan Alatala xa

serɛɛbade ra serɛɛ gan daaxi bafe ra a Marigi Ala bɛ.

²² A nɔma n tan Ala xa donse seniyeŋxi mɔɔli birin donde,

²³ kɔnɔ a mu lan a xa a maso yire seniyeŋxi fisamante xa dugi ra, xa na mu a ra serɛɛbade ra. A naxa n ma yire seniyeŋxi xili kana, barima Alatala nan n na, naxan a raseniyeŋma.»

²⁴ Annabi Munsa naxa na masenyi ti Haruna, a xa die, nun Isirayilaka birin bɛ.

22

Serɛɛ nun maraseniyeŋyi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

² «A fala Haruna nun a xa die bɛ, e xa Isirayilakae xa serɛɛ seniyeŋxie ba a ba ki ma, barima e nee fima n tan nan ma. Serexedube naxa n xili seniyeŋxi kana. Alatala nan n na.»

³ «A fala e bɛ, xa e bɔnsɔɛ mixi nde sa findi seniyeŋtare ra, a naxa a maso Isirayilakae xa serɛɛ ra e naxee fima n tan Alatala ma, na kanyi kerima nɛ n ya i. Alatala nan n na.»

⁴ «Kunɛ fure na mixi yo ma Haruna bɔnsɔɛ ya ma, xa na mu a ra kɔrɔsila fure, na mu lan a xa serɛɛ seniyeŋxi don fo a xa gɛ seniyeŋde. A man mu lan mixi xa na raba xa a bara din mixi nde ra naxan bara din mixi fure ra. Xa ye seniyeŋtare na minife mixi xemɛya kui, a mu lan a xa serɛɛ seniyeŋxi don.

⁵ Xa mixi nde bara din bubuse ra, xa na mu a ra mixi seniyeŋtare ra, na mu lan a xa serɛɛ seniyeŋxi don.

⁶ Naxan na rabama, na kanyi findima seniyeŋtare nan na han nummare. Beenu a xa na serɛɛ seniyeŋxi don, a xa a fate maxa.

⁷ Soge na goro, a bara seniyeŋ, a nɔma serɛɛ seniyeŋxi donde sɔnɔn, barima a baloe na a ra.»

⁸ «Serexedube naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. A man naxa sube don sube gbɛte naxan faxaxi, alako a naxa findi seniyeŋtare ra. Alatala nan n na.»

⁹ «Serexedube xa n ma yaamarie rabatu e baloe xa fe ra, alako e naxa yunubi sɔtɔ, e fa faxa. Alatala nan n na, naxan e raseniyeŋma.

¹⁰ Mixi yo naxa serexe seniyeñxi don xa serexedube mu a ra. Hali serexedube xa xɔŋe, xa na mu a ra a xa walike mu lanma a xa a don.

¹¹ Kɔnɔ serexedube xa konyi, a naxan sara kɔbiri ra, a nun na konyi xa denbaya tan nɔma serexedube baloe donde.

¹² Serexedube xa di gine naxan dɔxɔxi xeme Ala kolontare xɔn ma, naxa serexe seniyeñxi don.

¹³ Serexedube xa di gine naxan findixi kaɔŋe gine ra, xa na mu a ra xeme meexi naxan na e mu di bari, a gbilen a baba xɔnyi alo a nu na naa ki naxe a dimedi ra, na gine nɔma a baba baloe donde. Mixi yo naxan mu findi Isirayilaka ra, na mu lanma a xa na mɔoli don.

¹⁴ Xa mixi nde sa serexe seniyeñxi don kolontareya ma, a lan a xa a jɔxɔe fi kɔbiri ra, a man xa nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na donse sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na so serexedube yi ra.

¹⁵ Serexedubee naxa fe raba n tan Alatala xa serexe seniyeñxie ra, a mu lan naxan xa raba

¹⁶ alako e naxa yunubi soto na serexee xa fe ra e naxee donxi. Alatala nan n na, naxan e raseniyeñma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁸ «A fala Haruna, a xa die, nun Isirayilakae birin be, Isirayilakae birin, a nun xɔŋe naxee sabatixi Isirayila bɔxi ma, mixi naxan serexe gan daaxi bama n tan Alatala be laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra a yete janige rabafe ra,

¹⁹ a lan a xa tuura nan ba, xa na mu a ra yete kontonyi, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma.

²⁰ Wo naxa xuruse yo ba lanyuru na naxan ma, barima n tan Ala mu na mɔoli rasuxuma.

²¹ Xa mixi nde wama xuruse xungbe, xa na mu a ra xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra janige rabafe ra, na xuruse fate xa fan, lanyuru yo naxa lu a ma, xa na mu a ra n tan Ala mu a rasuxuma.

²² Wo naxa xuruse yo ba naxan ya mu fan, naxan maxɔnɔxi, naxan mabenxi, fure na naxan kiri ma. Wo naxa na mɔoli

sa n tan Alatala xa serexebade fari, a xa findi serexe gan daaxi ra.

²³ I nɔma ninge, xa na mu a ra yete keɔna jaaxi bade janige serexe ra, kɔnɔ i mu nɔma na bade laayidi rakamali serexe ra de.

²⁴ Wo naxa xuruse banaxi, xemeɔya kanaxi, xa na mu a ra xemeɔya mu naxan be, ba serexe ra n tan Alatala be. Wo naxa na mɔoli ba serexe ra wo xa bɔxi ma.

²⁵ Wo naxa na xuruse mɔoli rasuxu xɔŋee yi ra, wo xa e ba serexe ra wo Marigi Ala be, barima e fate mu fanxi, e mu kamalixi. N tan Ala mu nee rasuxuma.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁷ «Ninge yɔre, yete yɔre, nun si yɔre na bari, e xa lu e nga bun ma xi solofere, beenu e xa findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be.

²⁸ Wo naxa ninge, xa na mu a ra yete, nun a xa di kɔn naxaba lɔxɔe keren kui.»

²⁹ «Wo xa tantui serexe ba n tan Alatala be a ba ki ma alako n xa a suxu.

³⁰ Wo xa na serexe don na lɔxɔe yati, a naxa lu han geesege. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e suxu. Alatala nan n na.

³² Wo naxa n xili seniyeñxi kana. Isirayilakae birin xa a kolon n seniyeñ. Alatala nan n na, naxan wo raseniyeñma.

³³ N tan nan wo ramini Misira bɔxi ra, n xa findi wo Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

23

Isirayila sali lɔxɔe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, n tan Alatala xa sali lɔxɔe nan ya, naxee seniyeñxi wo be.

³ Wo xa wali xi senni, kɔnɔ xi solofere nde findixi malabui lɔxɔe nan na, malanyi seniyeñxi rabama lɔxɔe naxe. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔe. Na findixi n tan Alatala nan gbe ra. Wo xa na seriye suxu wo sabatide birin.»

⁴ «N tan Alatala xa sali lɔxɔe gbete nan ya, wo pama maxilima lɔxɔe naxee ma:

⁵ Kike singe, xi fu nun naani nde, soge dula temui, Sayamaleke Dangi Sali serexe xa ba n tan Alatala be.

⁶ N tan Alatala xa Taami Lebinitare Sali foloma na kike xi fu nun suuli nde loxcɛ ne. Wo xa taami lebinitaree don na xi solofere bun ma.

⁷ Na sali xi singe kui, wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxcɛ.

⁸ Wo xa serexee gan daaxie ba n tan Alatala be na xi solofere bun ma. Xi solofere nde loxcɛ, wo man xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxcɛ.»

⁹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁰ «A fala Isirayilakae be, wo na so boxi ma n naxan fima wo ma, wo na xe xaba, wo xa a xiri singe xanin serexedube xɔn.

¹¹ Serexedube xa na masen n tan Alatala be malabui loxcɛ dangi xanbi, alako n xa a suxu wo be.

¹² Wo na xiri singe masenma n tan Alatala be loxcɛ naxe, wo man xa yexee fanyi ne keren daaxi ba serexe gan daaxi ra n be,

¹³ a nun sansi xori dinxi konbo ya keren naxan masunbuxi ture ra. Na findima serexe gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma. Wo man xa weni litiri keren ba weni serexe ra.

¹⁴ Wo naxan soto xe xaba temui, wo naxa sese don, taami, tonsɔe ganxi, nun sansi xori ra, beenu wo xa na serexe ba wo Marigi Ala be. Seriyɛ nan na ki wo bɔnsɔe be wo sabatide birin. Na mu kanama abadan.»

¹⁵ «Folo malabui loxcɛ kuye iba ma, wo na xiri singe lintanma Alatala ya i serexe ra loxcɛ naxe, loxun solofere xa dangi.

¹⁶ A xi tongo suuli nde, malabui loxcɛ xi solofere nde kuye iba, wo man xa serexe ba n tan Alatala be daxamui neene ra.

¹⁷ Wo xa fa taami firin na wo naxan lintanma n tan Alatala ya i serexe ra, kelife ra wo xonyie. Wo xa e yailan sansi xori luxutaxi konbo ya keren na, wo lebini sunbu a ra. Bogise singe serexe nan na ki n tan Alatala be.

¹⁸ Wo man xa yexee fanyi ne keren daaxi solofere sa na taami fari, tuura lanma keren, nun yexee kontonyi firin naxee bama serexe gan daaxie ra. Wo

man xa sansi xori luxutaxi nun weni serexe sa nee fari. Nee gan xiri naxan n tan Alatala ma.

¹⁹ Wo man xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun yexee firin ne keren daaxi, naxee findima xanunteya serexe ra.

²⁰ Serexedube na birin lintanma n tan Alatala ya i serexe ra, na taami singee, nun na yexee firinyie. E birin fima n tan Alatala nan ma, e fa lu serexedube be.

²¹ Na loxcɛ wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxcɛ. Seriyɛ na a ra wo bɔnsɔe be yire birin abadan.

²² Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa setaree be, a nun mixie be naxee kelixi pamanɛ gbeteɛ ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde, xi singe, wo xa wo malabu na loxcɛ, wo xa pama maxili sara xui ra, wo malanyi seniye nxi raba.

²⁵ Wo naxa wali yo raba na loxcɛ, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁷ «Kike solofere nde, xi fu nde xa findi Xunsare loxcɛ ra. Wo xa malanyi seniye nxi raba, wo xa sunyi suxu, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be.

²⁸ Wo naxa wali yo raba na loxcɛ, barima Xunsare loxcɛ na a ra, wo xun sarama wo Marigi Alatala ya i loxcɛ naxe.

²⁹ Mixi naxan tondima sunyi suxude na loxcɛ, na kanyi raminima ne a xa pama ya ma.

³⁰ Mixi naxan wali yo rabama na loxcɛ, n a sontoma ne a xa pama tagi.

³¹ Wo naxa wali yo raba. Seriyɛ na a ra wo bɔnsɔe birin be yire birin, naxan mu kanama abadan.

³² Na findima malabui loxcɛ nan na wo be. Wo xa sunyi suxu folofe na kike xi solomanaani loxcɛ nunmare ra, han a xi fu loxcɛ nunmare ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

³⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde xi fu nun suuli nde, Bage Ti Sali

foloma, a bu xi solofere n tan Alatala xa binye bun ma.

³⁵ Sali xi singe malanyi seniye nxi rabama ne. Wo naxa wali yo raba na loxo.

³⁶ Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Xi solomasaxan nde wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be. Sali xungbe na a ra, wo naxa wali yo raba.»

³⁷ «N tan Alatala xa sali loxo xungbee nan na ki wo be. Wo xa serexe gan daaxie, sansi xori serexe, nun weni serexe ba a ba temui.

³⁸ Wo xa n tan Alatala xa malabui loxo rabatu, wo xa xanunteya serexe, wo xa laayidi serexe, a nun wo xa janige serexe wo naxee fima n ma, wo xa e rakamali.»

³⁹ «Kike solofere nde xi fu nun suuli nde, wo ge xanbi wo xa xee bogisee malande, wo xa sali raba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Sali xi singe nun a xi solomasaxan nde findixi malabui loxo nan na.

⁴⁰ Sali xi singe, wo xa bogise fanyie ba sansi bilie kon na, tugi fensee, nun wuri tofanyi jingie. Wo xa ssewa wo Marigi Alatala ya i xi solofere bun ma.

⁴¹ Wo xa yi sali raba Alatala be je yo je xi solofere bun ma. Seriyen na a ra wo bonsoe birin be naxan mu kanama abadan. Wo xa na sali raba kike solofere nde kui.

⁴² Wo xa xi bagee kui na xi solofere bun ma. Isirayilakae birin xa xi bagee kui,

⁴³ alako wo bonsoe xa a kolon a n a niyaxi ne wo benbae xa xi bagee kui n e ramini Misira boxi ra temui naxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴⁴ Annabi Munsa xa masenyi nan na ki, a naxan masen Isirayilakae be Alatala xa salie xa fe ra.

24

Yire seniye nxi lanpui

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Isirayilakae yamari, e xa fa oliwiture fanyi ra i xon, alako lanpui xa dexe temui birin.

³ Haruna xa a jengi sa lanpui xon, naxee na horomolingira kui, yire seniye nxi seeti ma. Saate kankira na na yire seniye nxi fisamante nan kui, dugi gbakuxi a sode de ra. A xa a niya lanpui xa nu dexe n tan Alatala ya i temui birin, kelifenunmare ra han geesege. Seriyen na a ra wo bonsoe be abadan.

⁴ Haruna xa a jengi sa lanpui xon naxee doxoxi lanpui doxo se xema daaxie fari n tan Alatala ya i.»

⁵ «Wo xa taami fu nun firin yailan sansi xori luxutaxi fanyi ra, taami keren, sansi xori dinxi konbo ya keren.

⁶ Wo xa e sa safe firin, senni na seeti keren, senni na seeti boore, teebili fari n tan Alatala ya i.

⁷ Wo xa surayi fanyi sa taami safe seeti ma, naxan fama gande taami joxoe ra n tan Alatala be.

⁸ Taami xa sa teebili fari malabui loxo birin. Seriyen na a ra Isirayilakae be abadan.

⁹ Haruna nun a xa die xa na taamie don yire seniye nxi, barima serexe seniye nxi na a ra, naxee fixi Alatala ma a gan daaxi ra. Seriyen na a ra naxan mu kanama abadan.»

Ala xa seriyen matandie

¹⁰ Loxo nde mixi nde naxa so Isirayilakae ya ma. A nga findi Isirayilaka nan na, kon a baba naxa findi Misiraka ra. Gere naxa bira a i na mixi nun Isirayilaka nde tagi.

¹¹ Na kui, na Isirayila gine xa di naxa Alatala xili bexu, a a konbi. E naxa a xanin Annabi Munsa xon na fe ma. Na mixi nga xili ne Selomiti, Dibiri xa di gine, Dana bonsoe.

¹² E naxa a suxu a fanyi ra han Alatala yati naxa a xa fe ya iba e be.

¹³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁴ «Nama xa yi konbiti xanin pama yonkinde fari ma. Naxee na konbi mexi, nee xa e belexe sa a xunyi, pama birin fa a magono geme ra han a faxesa.

¹⁵ I xa a fala Isirayilakae be, mixi yo naxan n tan Ala konbima, na yunubi kote luma a xun ma.

¹⁶ Naxan na n tan Alatala xili bexu, pama birin xa a magono geme ra han a xa

faxa. Xa a findi xɔɲe ra, xa a findi beka ra, a xa faxa barima a bara n tan Alatala bɛxu.»

¹⁷ «Mixi naxan na adamadi faxa, a fan xa faxa.

¹⁸ Mixi naxan na mixi nde xa xuruse faxa, a xa a ɲɔxɔe so a yi. Nii ɲɔxɔe xa fi nii ra.

¹⁹ Mixi naxan na a boore maxɔɲɔ, a fan xa maxɔɲɔ na ki.

²⁰ Maxɔɲe ɲɔxɔe maxɔɲe nan na. Ya ɲɔxɔe ya nan na, ɲinyi ɲɔxɔe na ɲinyi nan na. A xa maxɔɲɔ alɔ a a rabaxi a boore ra ki naxe.

²¹ Mixi naxan na mixi xa xuruse faxa, a xa a ɲɔxɔe fi, kɔɲɔ mixi naxan na adamadi faxa, na kanyi fan xa faxa.

²² Seriyɛ keren na a ra wo birin bɛ, xɔɲɛe nun Isirayilakae. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Annabi Munsa to gɛ na masenyi tide Isirayilakae bɛ, ɲama naxa na konbiti xanin ɲama yonkinde fari ma, e a magɔɲɔ gɛmɛ ra han a faxa. Na kui e naxa Alatala xa yaamari suxu alɔ Annabi Munsa a masenxi e bɛ ki naxe.

25

Malabui ɲɛ

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ Turusinina geya fari,

² «A fala Isirayilakae bɛ, wo na so bɔxi kui n naxan fima wo ma, wo xa a lu bɔxi xa malabu n tan Alatala xa binyɛ bun ma.

³ Wo xa xɛ wali suxu, wo xa mɛɛni weni bilie ma, wo xa e bogie ba. Wo xa na birin naba ɲɛ senni bun ma,

⁴ kɔɲɔ ɲɛ solofere nde wo xa a lu bɔxi xa a malabu n tan Alatala xa binyɛ bun ma. Wo naxa xɛ wali raba, wo naxa fefe raba weni bilie ra na ɲɛ kui.

⁵ Sansi bogi naxee bulama e yetɛ ma, wo naxa e xaba. Weni bogie naxee bogima e yetɛ ma, wo xa e lu naa barima malabui ɲɛ na a ra bɔxi bɛ.

⁶ Bɔxi naxan naminima na malabui ɲɛ kui, wo birin nɔma na donde, wo tan, wo xa konyie, wo xa walikɛɛ, wo xa xɔɲɛɛ,

⁷ wo xa xuruseɛ, a nun burunyi sube naxee na bɔxi kui. Bɔxi naxan namini a yetɛ ra na ɲɛ ra, na nan findima wo baloe ra.»

Xɔɲɛya ɲɛ

⁸ «Wo xa malabui ɲɛ solofere kɔnti, ɲɛ tongo naani nun solomanaani, ɲɛ solofere dɔxɔ solofere.

⁹ A kike solofere xi fu nde, wo xa sarae fe ɲama bɛ bɔxi birin kui, a findima Xunsare Lɔxɔɛ nan na.

¹⁰ Na ɲɛ tongo suuli nde xa findi xɔɲɛya ɲɛ ra bɔxi mixi birin bɛ. Konyi birin xa xɔɲɛya sɔtɔ, kankan xa gbilen a xɔnyi a xabile ya ma.

¹¹ Na ɲɛ tongo suuli nde findima Xɔɲɛya ɲɛ nan na wo bɛ. Wo naxa sansi xɔrie si, wo naxa sansi bogie nun weni bogie ba naxee bulama e yetɛ ma,

¹² Xɔɲɛya ɲɛ nan na ra, waxati seniyɛnxi na a ra wo bɛ. Bɔxi daxamui xa findi wo xa baloe ra.»

¹³ «Na Xɔɲɛya ɲɛ kui, birin xa gbilen e xa bɔxi ma.

¹⁴ Xa wo bɔxi matima wo ngaxakerenyi ma, xa na mu a ra wo bara nde sara wo ngaxakerenyi ma, wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui.

¹⁵ Wo xa na sara sare tinxinxi ra, naxan ɲɛɛ kɔntima kelife Xɔɲɛya ɲɛ waxati. Wo ngaxakerenyi xa na mati wo ma seriye ki ma. A xa xɛ xaba ɲɛ kɔnti naxee luxi beenu Xɔɲɛya ɲɛ xa a li.

¹⁶ Xa ɲɛ wuyaxi luxi, a sare xa mate na ki. Xa ɲɛ wuyaxi mu luxi, a sare xa magoro. Wo xa a mato xɛ xabama sanmaya yeri beenu Xɔɲɛya ɲɛ xa a li.

¹⁷ Wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹⁸ «Wo xa n ma seriye suxu, wo xa n ma yaamarie rabatu, alako wo xa lu yi bɔxi ma bɔɲɛsa kui.

¹⁹ Bɔxi daxamui fama wo wasade, wo man sabatima bɔɲɛsa kui.

²⁰ Xa wo sa maxɔrinyi ti yi ki, <Xa won mu sese sima ɲɛ solofere nde kui, xa won mu sansi xabama na tɛmui, won baloma munse ra fa?>

²¹ N tan nan baraka ragoroma wo ma ɲɛ senni nde kui, naxan findima baloe ra wo bɛ ɲɛ saxan bun ma.

²² Wo xa sansi xɔri si ɲɛ solomasaxan nde kui, kɔɲɔ wo donse ragataxi nan donma han ɲɛ solomanaani nde. Donse

naxan nagataxi, na wo ralima ne han baloe neene sa minima temui naxe.»

²³ «Wo naxa boxi mati a xa lu wo boore yi ra abadan, barima n tan nan gbe boxi ra. Wo luxi ne alo xone naxee yigiyaxi n xonyi.

²⁴ Seriyε ki ma, wo xa tin yi boxi birin xun xa sara.

²⁵ Xa wo ngaxakerenyi nde a xa boxi mati a xa setarepa ma, a bariboore nde xa na boxi matixi xun sara.

²⁶ Xa a bariboore mu na naxan noma na boxi xun sarade, kono a tan naxa sa na xunsare feere soto a yete ra,

²⁷ a xa boxi sare konti seriyε ki ma, kelife a sara temui, a fa na joxoe ragbilen a sara mixi ma, alako a xa gbilen a xa boxi masoto ra.

²⁸ Kono xa a mu na xunsare feere soto, na boxi xa lu a sara mixi yi ra han Xoreya Ne ra. Na temui boxi kanyi man xa gbilen a xa boxi masoto ra.»

²⁹ «Xa mixi nde sa a xa banxi mati naxan na taa kui tete rabilinxi naxan na, a noma na banxi xun sarade je keren bun ma.

³⁰ Xa na banxi xun mu sara na je kui, a luma ne a sara mixi nun a bonsoe yi ra abadan. Hali Xoreya Ne kui a sara mixi mu kelima naa.

³¹ Kono banxi naxee tixi taa xunxurie kui, naxee mu rabilinxi tete ra, nee luma alo boxi. E noma xun sarade. Naxan na mooli sarama, a lanma a xa mini na banxi Xoreya Ne ra.»

³² «Lewikae tan noma e xa banxie xun sarade e xa taae kui temui birin.

³³ Naxan bara Lewika nde xa banxi sara, a minima ne na kui Xoreya Ne temui, barima banxi naxee na Lewikae xa taae kui, nee findixi Lewikae nan gbe ra Isirayila nama tagi.

³⁴ Xe naxee na Lewikae xa taae rabilinyi, nee mu noma matide, barima Lewikae nan gbe e ra abadan.»

Doni seriyε

³⁵ «Xa wo ngaxakerenyi nde findi setare ra, feere mu na a yi ra a baloma naxan na, a lanma wo xa a mali alo xone, a xa lu wo fe ma.

³⁶ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma. Wo xa gaaxu Wo Marigi Ala ya ra. Wo xa wo ngaxakerenyi yigiya.

³⁷ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma, wo naxa riba sa a xa donse sare xun ma.

³⁸ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira boxi kui, n xa Kanaan boxi fi wo ma, n xa findi wo Marigi Ala ra.»

Mixi xun sara seriyε

³⁹ «Xa wo ngaxakerenyi nde a yete mati wo ma a xa setarepa ma, wo naxa konyi wali doko a ma.

⁴⁰ A xa lu alo wo xa walike, xa na mu a ra wo xa xone han Xoreya Ne waxati.

⁴¹ Na temui, a tan nun a xa die xa xoreya, e xa gbilen e xabile ma, e benbae xa boxi ma,

⁴² barima n ma walikee nan Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira boxi ra. A mu lanma e xa mati konyiya ra.

⁴³ Wo naxa e yamari a jaaxi ra, wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra.

⁴⁴ Xa wo wama konyie xon, wo xa e sara si gbete tagi, naxee na wo rabilinyi. E tan nan xa findi wo xa konyie ra.

⁴⁵ Wo man noma konyie sarade si gbete xa mixie ya ma naxee dokoxi wo tagi, a nun e xabilee mixi naxee barixi wo xa boxi kui. Nee noma findide wo xa konyie ra.

⁴⁶ Wo noma e lude wo xa die yi ra ke ra. E noma lude konyiya kui abadan, kono wo ngaxakerenyi Isirayilakae mu noma lude e ngaxakerenyi xa yaamari xoxoxe bun ma.»

⁴⁷ «Xa wo ngaxakerenyi setare nde a yete mati xone bannaxi ma wo xa boxi kui, xa na mu a ra na xone xabile mixi nde ma,

⁴⁸ wo ngaxakerenyi bariboore nde noma a xun sarade.

⁴⁹ A soko, xa na mu a ra a soko xa di, xa na mu a ra a bariboore nde gbete, noma a xun sarade. Xa a fan feere soto, a noma a yete xun sarade.

⁵⁰ A xa na xunsare konti seriyε ki ma, kelife a sara je ma, han Xoreya Ne ra. A xa na joxoe ragbilen a kanyi ma, a xa lu alo wali sare.

⁵¹ Xa je wuyaxi luxi, a xunsare xa gbo na ki a kanyi mabiri.

⁵² Xa je wuyaxi mu luxi beenu Xoreya Ne xa a li, a xunsare xa lan na je xasabi ma.

⁵³ A noma lude alo walike a kanyi xonyi, kono a mu lanma a kanyi xa a yamari a jaaxi ra.

⁵⁴ Xa a mu noma a yete xun sarade yi feere mooli yo ra, a tan nun a xa die xa lu e kanyi yi ra han Xoreya Ne ra,

⁵⁵ barima n tan nan ma walikae na Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira boxi ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

26

Barake nun Danke

¹ «Wo naxa kuye yo yailan, wo naxa ala nde rafala, wo naxa geme batu daaxi doko, wo naxa geme masolixi batu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

² Wo xa n ma malabui lokoee rabatu, wo xa n ma yire seniye nxi binya. Alatala nan n na.»

³ «Xa wo n ma seriye suxu, xa wo n ma yaamarie rabatu,

⁴ n tune ragoroma ne wo be a waxati, boxi daxamui raminima ne, sansie bogima ne xe ma.

⁵ Sansi bonbo temui buma ne han weni bogi ba temui. Weni bogi ba temui fan buma ne han sansi si temui. Wo wasama ne baloe ra, wo sabati wo xa boxi ma bonesa kui.

⁶ N hinnema wo ra alako wo xa xi bonesa kui, alako burunyi subee nun geresoe naxa wo toro wo xonyi.

⁷ Wo noma ne wo yaxuie ra sandegema ra.

⁸ Wo xa sori suuli fama ne wo yaxui mixi keme keride. Wo xa sori keme fama wo yaxui mixi wulu fu keride. Wo fama node wo yaxuie ra gere kui.

⁹ Won birin na a ra. N di wuyaxi fima ne wo ma, n wo rawuya. N nan n ma saate rakamalima ne wo be.

¹⁰ Wo yala maale donma ne han maale xaba temui. Wo a fori bama ne a sasee kui a xa gboe ma, alako wo xa no maale neene ragatade.

¹¹ N luma ne wo seeti ma, n mu meema wo ra.

¹² N jere ma ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan bara findi n ma jama ra.

¹³ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira boxi ra alako wo

naxa lu e yi ra. N bara konyiya kote ba wo xun ma, alako wo xa jere xunnakeli kui.»

¹⁴ «Kono, xa wo mu n xui rame, xa wo mu n ma yaamarie birin nabatu,

¹⁵ xa wo mu n ma seriye suxu, xa wo mu bira n waxonfe foxo ra, xa wo n ma saate kana,

¹⁶ n yi nan nabama wo ra: N yihadi ragoroma ne wo ma, n wo rafurama ne fure jaaxi ra naxan wo yae kanama, naxan wo bone toroma. Wo sansi xorie sima ne fufafu, barima wo yaxuie na birin donma ne.

¹⁷ N gbilenma ne wo foxo ra. Wo yaxuie noma ne wo ra, wo xonnante wo yamarima ne. Wo luma gaaxui nan kui, wo nu wo gi hali mixi mu na wo foxo ra.»

¹⁸ «Kono na birin kui, wo mu fama n xui ramede. N wo jaxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

¹⁹ N wo xa yete igbona kanama ne. N koore balanma ne wo ya ra han wo xa boxi xoxo alo wure gbeeli.

²⁰ Wo senbe jonna ne fufafu. Wo xa boxi tondima ne daxamui raminide, wo xa sansie mu bogima sonna.»

²¹ «Xa wo lu n matandi ra, xa wo mu n xui rame, n wo jaxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

²² N burunyi subee rafama ne wo xili ma. E wo xa die faxama ne, e wo xa xurusee iboo, e wo sonto han mixi jon kirae xon ma.»

²³ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu tin n ma seriye ra, xa wo lu n matandi ra,

²⁴ n fe xoxoxe rafama ne wo ma, n wo jaxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

²⁵ N gere rakelima ne wo ma n ma saate kanaxi xa fe ra. Wo na wo noxon wo xa taa makantaxie kui, n wo rafurama ne fure jaaxi ra, wo fa lu wo yaxuie sagoe.

²⁶ N kaame radinma wo ma temui naxe, gine fu taami ganma ne taami ganse keren kui. E na itaxun a xunxuri ra, e a xanin wo xon ma wo a don, kono a mu wo wasama.»

²⁷ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi n waxonfe suxude,

²⁸ n fe xōrōxōe rafama nē wo ma, n wo jaxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

²⁹ Wo fama wo xa die sube yati donde.

³⁰ N wo xa kuye batudee kanama nē naxee na geyae fari. N wo xa gemēe rabirama nē, wo naxee batuma. N furee malanma nē wo xa kuyee fari. N wo rabējinma nē,

³¹ n wo xa taae findi gbengberenyi ra, n wo xa batudee kana, n tondi wo xa serexēe suxude sōnōn.

³² N na gē wo xa bōxi kanade, wo yaxuie yati fama kaabade na xa fe ra.

³³ N wo rayensenma nē jamanē gbētēe ma, n wo jaxankatama nē santidegema ra. Wo xa bōxi kanama nē, mixi yo mu luma wo xa taae kui.»

³⁴ «Na waxati bun ma wo xa bōxi malabuma nē. Wo na wo yaxuie yire temui naxē, wo xa bōxi fanma nē malabui saabui ra.

³⁵ Wo xa bōxi malabui sōtōma na waxati nan kui a mu naxan sōtō wo nu na menni temui naxē.

³⁶ Naxee mu faxama na geree kui, nee luma nē gaaxui kui e yaxuie yire, hali wuri burexē nan din e ra, fō e e gi. E e gima nē, e bira hali santidegema kanyi yo mu na e fōxō ra.

³⁷ E birama nē e boore fari, alō santidegema kanyi nan e fōxō ra, a fa li mixi yo mu na e fōxō ra. Wo mu nōma tide wo yaxuie ya ra.

³⁸ Wo sōntōma nē si gbētēe tagi, wo yaxuie nōma nē wo ra.

³⁹ Naxee mu faxama geree kui wo ya ma, nee fama nē faxade e yaxuie xa bōxi ma e xa yunubie nun e benbae xa yunubie xa fe ra.»

⁴⁰ «E fama e xa yunubie nun e benbae xa yunubie masende n bē, a nun e naxan nabaxi n na matandi kui.

⁴¹ N fan e tōrōma nē e yaxuie xa bōxi kui, alako mixi naxee e yetē fixi n ma, e xa magoro. E xa e xa yunubie sare fi.

⁴² Na temui n nan n jōxō sama nē n ma saate xōn ma naxan na n tan, nun Yaxuba, Isiyaga, nun Iburahima tagi. N mu nēemuma na bōxi ma.

⁴³ Bōxi fama nē malabude na temui, barima Isirayilakae bara siga pon e xa

yunubi sare fide. E bara n ma seriye bējin, e bara yo n ma yaamarie ma.»

⁴⁴ «Kōnō, n na e keru sigafe ra e yaxuie yire temui naxē, n mu e rabējinma han e xa sōntō. N mu n ma saate kanama e tan ma fe ra, barima Alatala nan n na, e Marigi Ala.

⁴⁵ N nan n jōxō sama nē n ma saate singe xōn ma, n e ramini Misira bōxi ra sie ya xōri temui naxē, alako n xa findi e Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

⁴⁶ Alatala xa seriye, a xa yaamarie, nun a xa masenyie nan na ki Alatala naxee masenxi Isirayilakae bē Annabi Munsa saabui ra Turusinina geya fari.

27

Mixi naxee e yetē fixi Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bē,

² «A fala Isirayilakae bē, xa mixi nde laayidi tongo, a xa mixi nde fi n tan Alatala ma, a nōma a xun sarade yi kōbiri xasabi nan na.

³ Xa xēmē na a ra naxan xa simaya kelima jē mōxōjēn han jē tongo senni, a xun sarama gbeti kole tongo suuli nan na naxan maniyama yire seniyenxi maniyase ra.

⁴ Xa ginē na a ra, a xun sarama gbeti kole tongo saxan nun a tagi nan na.

⁵ Xa di xēmē na a ra naxan xa simaya kelima jē suuli han jē mōxōjēn, a xun sarama gbeti kilo mōxōjēn nan na. Xa ginē dimēdi na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na.

⁶ Xa di xēmē na a ra naxan mu jē suuli sōtōxi sinden, a xun sarama gbeti kole suuli nan na. Xa di ginē na a ra, a xun sarama gbeti kole saxan nan na.

⁷ Xa xēmōxi na a ra naxan xa simaya dangima jē tongo senni ra, a xun sarama gbeti kole fu nun suuli nan na. Xa jēlexefori na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na.

⁸ Xa setare bara na laayidi tongo, naxan mu nōma na xunsare xasabi fide, a lan a xa a yetē masen serexedube bē naxan fama xunsare xasabi falade a bē a nōma naxan na.»

⁹ «Xa mixi nde laayidi tongo xuruse nde fife ra, naxan noma bade serexe ra n tan Alatala be, na xuruse xa fi n tan Alatala ma. A bara seniye n.

¹⁰ Xuruse gbete mu fima a masare ra, a fan ba, a mu fan ba. Xa wo na rabama, e firinyi bara findi se seniye nxi ra.

¹¹ Xa sube raharamuxi na a ra, naxan mu bama serexe ra n tan Alatala be, a xa xanin serexedube xon.

¹² Serexedube xa xunsare nde fala sube kepa ma. Na xa findi a sare ra.

¹³ Xa a kanyi wama na sube xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra.»

¹⁴ «Xa mixi nde a xa banxi fi n tan Alatala ma, serexedube xa na sare fala banxi kepa ma. Na xa findi a sare ra.

¹⁵ Xa a kanyi wama a xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na banxi sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui banxi xa gbilen a kanyi ma.»

¹⁶ «Xa mixi nde a xa xe fi n tan Alatala ma, a sare fatanma sansi xori xasabi nan na naxan noma garansande naa. Gbeti kole tongo suuli xa fi fundenyi maniyi busali naani xasabi ra.

¹⁷ Xa a a xa xe fi Xoreya Ne nan kui, a sare mu masarama.

¹⁸ Xa a a xa xe fi Xoreya Ne dangi xanbi ne, serexedube xa jee konti naxee luxi beenu Xoreya Ne gbete xa fa. A xa nde ba xe sare ra na seriye kui.

¹⁹ Xa xe kanyi wama a xa xe xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na xe sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui xe xa lu a yi ra.

²⁰ Xa a mu xe xun sara, a fa a mati mixi gbete ma, a mu noma a xun sarade sonon.

²¹ Xoreya Ne na a li, na xe kanyi neene xa keli na boxi ma. Boxi bara seniye n, a bara lu alo boxi naxan natonxi. A bara findi Alatala gbe ra, serexedube xa na rawali.

²² Xa mixi bara xe saraxi fi Alatala ma, naxan mu na a xabile ke ya ma,

²³ serexedube xa a sare fala a seriye ki ma. A na kolonma je xasabi nan ma naxee luxi beenu Xoreya Ne xa a li. Na kanyi xa a sare fi na loxo yati, barima a seniye n n tan Alatala be.

²⁴ Xoreya Ne na a li, na xe gbilenma na xe kanyi singe nan ma, boore a sara naxan ma.

²⁵ Na saree birin maniyama yire seniye nxi xa se maniya ki nan ma. A kole keren lanxi garamu fu nan ma.»

²⁶ «Mixi yo mu noma a xa xuruse di singe fide n tan Alatala ma, barima a jan findixi n tan Alatala gbe nan na. Xuruse xungbe nun a lanma di singe birin findixi n tan nan gbe ra.

²⁷ Mixi noma sube raharamuxi xa di singe xun sarade. Na mixi xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na sube sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra. Xa a kanyi mu a xun sarama, a xa a mati a sare ra.»

²⁸ «Kono se ndee na mixi naxee fima n tan Alatala ma a boje birin na e findi n gbe ra, adama mu noma nee xun sarade sonon. Nee bara seniye n, nee bara findi n tan Alatala gbansan gbe ra. Nee noma findide mixi, xuruse, xe, xa na mu a ra se gbete ra.

²⁹ Mixi se naxee fima n tan Alatala ma na moli ra, e xun mu noma sarade, fo e xa faxa ne.»

³⁰ «Boxi farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, sansi xori naxan naminima nun wuri bili naxan bogima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

³¹ Xa mixi nde wama a xa farile xun sarafe, a xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra.

³² Xuruse farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, xuruse xungbe nun a lanma, xuruse demadonyi naxan birin kontima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

³³ Xuruse mu matoma xa a fan, xa a mu fan. Xuruse mu noma masarade xuruse gbete ra, xa na mu a ra na firinyi birin seniye nma ne, e findi n tan Alatala

gbe ra, e sese mu noma xun sarade
sonon.»

³⁴ Alatala xa yaamarie nan na ki, a
naxee so Annabi Munsa yi ra Turusinina
geya fari Isirayilakae be.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa xa kitaabui naani nde kui, Isirayila jama xa taruxui nde masenxi naa naxan tide gbo danxaniyatɔɛ birin bɛ. Alatala nu bara Isirayila ramini Misira konyiya kui sigafe ra Kanaan bɔxi ma, a dennaxe laayidixi e benbae bɛ. Na sigɛ kui a nu lanma e xa gbengberenyi igiri. E to Turusinina geya li, Alatala naxa mini jama ma alako e xa gaaxu a ya ra, e man xa a xa seriye kolon.

Kɔnɔ na dangi xanbi, Isirayila naxa tagan na jɛrɛ ma, Ala naxa e xɔnɔ xui mɛ. Ala nu fe birin nabama alako e xa a kolon a na mɛɛnife e ma biyaasi kui, kɔnɔ e mu wasa na ra. E to makɔrɛ Kanaan bɔxi ra, Ala naxa mixie sugandi e ya ma naxee siga naa rabende. Nee xa dentɛge naxa a niya Isirayila xa kontɔfli a jaaxi ra, e fa tondi sigade na bɔxi suxude.

Na kui Alatala naxa nate tongo na mixie xili ma, naxee minixi Misira bɔxi ma, a e sese mu nu nɔma Kanaan bɔxi masɔtɔde fa, fo e xa die. Isirayila jama naxa jɛ tongo naani raba gbengberenyi ma, alako forie birin xa faxa, e xa die xa mɔ na biyaasi kui.

A rapɔnyɪ, e naxa makɔrɛ Kanaan naaninyi ra. Mowabakae mu tin e xa so, kɔnɔ Ala naxa a masen a fixe ra a sese mu nɔma a niyade a xa a xa jama Isirayila rabɛɓin. Hali e to bara nu yunubi sɔtɔ, Ala e jaxankataxi naxan ma fe ra, a mu danyi sa a xa hinne ma e bɛ.

Seriye nan na ki danxaniyatɔɛ birin bɛ. Yunubi mu fan, a Ala raxɔnɔma. Won na gbilen Ala xa seriye foxɔ ra, won xa a kolon na mu findima fe fanyi ra won bɛ. Kɔnɔ Ala yuge na ki naxe, hali a yunubitɔɛ jaxankata a xa yunubie xa fe ra, a man kate birin nabama alako a xa tin a xa hinne ra naxan nɔma findide kisi ra a bɛ abadan. Ala tinxin, a xa kiiti mu kanama. Kɔnɔ a xa xanunteya gbo dangi fe birin na. A wama ibunadama birin xa

lu a xa jama ya ma, e fa so ariyanna. Ala xa na raba won birin bɛ. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife

Isirayila xemɛ konti tife

¹ Isirayilakae xa mini Misira jɛ firin nde, kike firin nde, xi singe, Alatala naxa a masen Munsa bɛ Turusinina gbengberenyi ma hɔrɔmɔlingira kui,

² «Wo xa Isirayila xemɛ birin konti a xabile nun a denbaya ki ma,

³ naxee xa simaya bara jɛ mɔxɔɓɛn li, naxee nɔma findide Isirayila sɔɔrie ra. I nun Haruna, wo xa e itaxun sɔɔri gaali ki ma.

⁴ Bɔnsɔɛ xunyie xa wo mali na wali kui.

⁵ E xilie nan ya:

Ruben bɔnsɔɛ ya ma, Sedeyuri xa di xemɛ Elisuru.

⁶ Simeyɔn bɔnsɔɛ ya ma, Surisadayi xa di xemɛ Selumiyeli.

⁷ Yuda bɔnsɔɛ ya ma, Aminadabo xa di xemɛ Naxason.

⁸ Isakari bɔnsɔɛ ya ma, Suwara xa di xemɛ Netaneeli.

⁹ Sabulon bɔnsɔɛ ya ma, Xelon xa di xemɛ Eliyabi.

¹⁰ Yusufu xa di xemɛ Efirami bɔnsɔɛ ya ma, Amixudi xa di xemɛ Elisama.

Yusufu xa di xemɛ Manasi bɔnsɔɛ ya ma, Pedasuru xa di xemɛ Gamaliyeli.

¹¹ Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma, Gideyoni xa di xemɛ Abidan.

¹² Dana bɔnsɔɛ ya ma, Amisadayi xa di xemɛ Axiyeseri.

¹³ Aseri bɔnsɔɛ ya ma, Okiran xa di xemɛ Pagiyeli.

¹⁴ Gadi bɔnsɔɛ ya ma, Duweli xa di xemɛ Eliyasafa.

¹⁵ Nafatali bɔnsɔɛ ya ma, Enan xa di xemɛ Axira.»

¹⁶ Na bɔnsɔɛ xunyie nan xilixi, e xa findi Isirayila sɔɔri mangɛ ra.

¹⁷ E naxa kafu Munsa nun Haruna ma,

¹⁸ e xa Isirayila jama malan, na kike firin nde, xi singe. Xemɛ birin naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɓɛn li, e naxa e tenge e xabile nun e denbaya ki ma,

¹⁹ alo Alatala a yamari ki naxe. Munsa naxa e tenge Turusinina gbengberenyi ma.

²⁰ E naxa Isirayila xa di singe Ruben bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²¹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun senni, xeme keme suuli nan ma.

²² E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solomanaani, xeme keme saxan nan ma.

²⁴ E naxa Gadi bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁵ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun suuli, xeme keme senni tongo suuli nan ma.

²⁶ E naxa Yuda bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁷ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo solofere nun naani, xeme keme senni nan ma.

²⁸ E naxa Isakari bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun naani, xeme keme naani nan ma.

³⁰ E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³¹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solofere, xeme keme naani nan ma.

³² E naxa Yusufu xa di xeme Eframi bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ,

naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani, xeme keme suuli nan ma.

³⁴ E naxa Yusufu xa di xeme Manasi bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³⁵ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun firin, xeme keme firin nan ma.

³⁶ E naxa Bunyamin bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³⁷ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun suuli, xeme keme naani nan ma.

³⁸ E naxa Dana bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³⁹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo senni nun firin, xeme keme solofere nan ma.

⁴⁰ E naxa Aseri bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

⁴¹ Na xasabi lan ne xeme wulu naani nun keren, xeme keme suuli nan ma.

⁴² E naxa Nafatali bɔnsɔɛ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

⁴³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun saxan, xeme keme naani nan ma.

⁴⁴ Isirayila bɔnsɔɛ xunyi fu nun firinyi nan kafu Munsa nun Haruna ma na tenge tife ra.

⁴⁵ Isirayila xeme naxee nu bara ɲe mɔxɔɲen li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade,

⁴⁶ nee nu lanxi xeme wulu keme senni nun saxan, xeme keme suuli nun tongo suuli nan ma.

⁴⁷ Kɔnɔ Lewi bɔnsɔɛ mu nu na na konti ya ma,

48 barima Alatala nu bara a masen Munsa be,

49 «I naxa Lewikae tenge Isirayilakae ya ma.

50 I xa hɔrɔmɔlingira nun a xa se birin taxu e ra. N ma saate tɔnxuma na a ra. E xa a maxanin, e xa mɛeni a ma, e xa yonkin a rabilinyi ra.

51 Wo na keli sigade, e xa a ragoro. Wo na yire nɛɛnɛ li, e xa a ti. Xa mixi gbete a maso a ra naxan mu findi Lewi bɔnsɔɛ ra, na kanyi lan nɛ a xa faxa.

52 Isirayilaka birin xa yonkin yire e na dennaxe masen e be, e bɔnsɔɛ xa tɔnxuma bun ma, a nun e xa sɔorie.

53 Lewi bɔnsɔɛe xa yonkin hɔrɔmɔlingira rabilinyi, xa na mu a ra n xɔnɔma nɛ Isirayila nama ma. Lewikae xa e jɛngi sa hɔrɔmɔlingira xɔn ma.»

54 Isirayilakae naxa Alatala xa yaamari birin suxu, a naxan soxi Munsa yi ra.

2

Bɔnsɔɛe dɔxɔ ki

1 Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

2 «Isirayilaka birin yonkinma e xabile xa tɔnxuma nan bun ma. E birin ya rafindima e booree nan ma, hɔrɔmɔlingira fa lu e tagi.»

3 Yuda bɔnsɔɛ nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Aminadabo xa di Naxason nan e xa yarerati ra.

4 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun naani, mixi kɛmɛ senni nan ma.

5 Isakari bɔnsɔɛ nan yonkinma Yuda bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Suwara xa di Netaneeli nan e xa yarerati ra.

6 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun naani, mixi kɛmɛ naani nan ma.

7 Sabulon bɔnsɔɛ nan yonkinma Yuda bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Xelon xa di Eliyabi nan e xa yarerati ra.

8 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi kɛmɛ naani nan ma.

9 Gali naxan yonkin Yuda bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu kɛmɛ mixi wulu tongo solomasaxan nun senni, mixi kɛmɛ naani nan ma. E tan nan tima yare ra.

10 Ruben bɔnsɔɛ nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Sedeyuri xa di Elisuru nan e xa yarerati ra.

11 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun senni, mixi kɛmɛ suuli nan ma.

12 Simeyɔn bɔnsɔɛ nan yonkinma Ruben bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Surisadayi xa di Selumiyeli nan e xa yarerati ra.

13 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solomanaani, mixi kɛmɛ suuli nan ma.

14 Gadi bɔnsɔɛ nan yonkinma Ruben bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Duweli xa di Eliyasafa nan e xa yarerati ra.

15 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi kɛmɛ senni nun tongo suuli nan ma.

16 Gali naxan yonkin Ruben bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu kɛmɛ mixi wulu tongo suuli nun keren, mixi kɛmɛ naani nun tongo suuli nan ma. E tan nan sigama a firin nde.

17 Lewi bɔnsɔɛ naxan yonkinma e tagi, a birama e fɔxɔ ra hɔrɔmɔlingira xaninfe ra. Bɔnsɔɛ birin jɛrema e safe ki nan ma e xa tɔnxuma bun ma.

18 Efirami bɔnsɔɛ nan yonkinma sogorode mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Amixudi xa di Elisama nan e xa yarerati ra.

19 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi kɛmɛ suuli nan ma.

20 Manasi bɔnsɔɛ nan yonkinma Efirami bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Pidasuru xa di Gamaliyeli nan e xa yarerati ra.

21 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi kɛmɛ firin nan ma.

22 Bunyamin bɔnsɔɛ nan yonkinma Efirami bɔnsɔɛ sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Gideyoni xa di Abidan nan e xa yarerati ra.

23 A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun suuli, mixi kɛmɛ naani nan ma.

24 Gali naxan yonkin Efirami bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu kɛmɛ mixi wulu solomasaxan, mixi kɛmɛ nan ma. E tan nan sigama a saxan nde.

²⁵ Dana bɔnsɔɛ nan yonkinma yirefanyi mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Amisadayi xa di Axiyeseri nan e xa yarerati ra.

²⁶ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo senni nun firin, mixi kɛmɛ solofere nan ma.

²⁷ Aseri bɔnsɔɛ nan yonkinma Dana bɔnsɔɛ sɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Okiran xa di Pagiyeɓi nan e xa yarerati ra.

²⁸ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun keren, mixi kɛmɛ suuli nan ma.

²⁹ Nafatali bɔnsɔɛ nan yonkinma Dana bɔnsɔɛ sɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Enan xa di Axira nan e xa yarerati ra.

³⁰ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi kɛmɛ naani nan ma.

³¹ Gali naxan yonkin Dana bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu kɛmɛ mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi kɛmɛ senni nan ma. E tan nan sigama a dɔnxɔɛ ra e xa tɔnxumae bun ma.

³² Isirayilaka naxee tɛngɛ e xabile ki ma nun e xa sɔori gali ki ma, e xasabi lan mixi wulu kɛmɛ senni nun saxan, mixi kɛmɛ suuli nun tongo suuli nan ma.

³³ Lewi bɔnsɔɛ tan mu tɛngɛ Isirayilakae xun ma, alɔ Alatala a masen ki naxe Munsa bɛ.

³⁴ Isirayilakae naxa bira Alatala xa yaa-mari birin fɔxɔ ra, alɔ a Munsa yamari a ra ki naxe. E nu yonkinma e xa tɔnxuma nan bun ma, e man nu jɛrɛma e xabile nun e xa denbaya ki nan ma.

3

Sɛrɛxɛdubɛɛ

¹ Haruna nun Munsa xa taruxui nan ya, Alatala to wɔyɛn Munsa bɛ Turusinina geya ma.

² Haruna xa di xɛmɛ xilie nan yi ki: a xa di xɛmɛ singe nu xili nɛ Nadabo, a xunyaɛ, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³ Nee nan sugandixi e xa findi sɛrɛxɛdubɛɛ ra.

⁴ Kɔnɔ Nadabo nun Abihu naxa faxa Alatala ya i e to sɛrɛxɛ gan tɛ ra naxan mu lanxi. E mu di yo sɔto, kɔnɔ Eleyasari nun Itamari naxa lu sɛrɛxɛdubɛɓa kui e baba Haruna xa yaamari bun ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

⁶ «I xa Lewi bɔnsɔɛ masen Haruna bɛ, e xa a mali a xa sɛrɛxɛdubɛɛ wali kui.

⁷ E xa Haruna nun Isirayila jama mali hɔrɔmɔlingira wali kui.

⁸ E xa e jɔxɔ sa hɔrɔmɔlingira raxun-masee xɔn na, e man xa hɔrɔmɔlingira wali raba Isirayilakae bɛ.

⁹ Na kui i Lewi bɔnsɔɛ sama Haruna nun a xa di xɛmɛ nan sago. E sugandixi Isirayilakae ya ma Haruna malife nan na.

¹⁰ I xa Haruna nun a xa die nan tun ti sɛrɛxɛdubɛɛ wali rabafe ra. Xa mixi gbɛtɛ sa a maso hɔrɔmɔlingira ra, na kanyi xa faxa.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹² «N bara Lewi bɔnsɔɛ sugandi Isirayilakae tagi Isirayila ginɛ xa di singe birin jɔxɔɛ ra. Na bɔnsɔɛ findixi n gbe nan na,

¹³ barima n gbe nan na di xɛmɛ singe birin na. N to di xɛmɛ singe birin faxa Misira bɔxi ma, n naxa Isirayila di xɛmɛ singe birin sugandi n yetɛ bɛ, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan na Alatala ra.»

Lewi bɔnsɔɛ tɛngɛfɛ

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa bɛ Turusinina gbengberenyi ma,

¹⁵ «Lewi bɔnsɔɛ tɛngɛ a denbaya nun a xabile ki ma. Xɛmɛ birin tɛngɛma nɛ naxan ma simaya bara kike keren li.»

¹⁶ Munsa naxa e tɛngɛ alɔ Alatala a yamari ki naxe.

¹⁷ Lewi xa di xɛmɛ xilie nan yi ki:

Gerison, Kehati, nun Merari.

¹⁸ Gerison xa di xɛmɛ xilie nan yi ki a xabile ki ma:

Libini nun Simeyi.

¹⁹ Kehati xa di xɛmɛ a xabile ki ma: Amarama, Yisehari, Xebiron nun Yusiyɛli.

²⁰ Merari xa di xɛmɛ a xabile ki ma:

Maxali nun Musi.

Lewi xabile nan na ki e xa denbaya ki ma.

²¹ Gerison bɔnsɔɛ nu na Libini Simeyi xabile nan na.

²² Naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solofere mixi kɛmɛ suuli nan ma.

²³ Gerison xabile nu yonkinma hɔrɔmɔlingira nan xanbi ra sogegorode mabiri ra.

²⁴ E xunyi nu na Layɛli xa di xɛmɛ Eliyasafa nan na.

²⁵ Gerison xa mixie nu e ɲɔxɔe saxi hɔrɔmɔlingira nan xɔn ma, nun mafelenyi naxan felenma a xun ma, a nun a sode de ra,

²⁶ a nun kɔlime naxee nu sama hɔrɔmɔlingira nun sɛrɛxɛbade rabilinyi ma, a nun na tɛtɛ sode de ra, a nun luutie e na maxirima naxee ra.

²⁷ Kehati xa mixie nan yi ki: Amarama xabile, Yisehari xabile, Xebiron xabile, nun Yusiyeli xabile. Na xabilee nan minixi e benba Kehati ma.

²⁸ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solomasaxan keme senni nan ma. Kehati xa mixie nan nu meenima hɔrɔmɔlingira ma.

²⁹ E tan nu yonkinma hɔrɔmɔlingira yirefanyi mabiri ne.

³⁰ Yusiyeli xa di xeme Elisafan nan nu na e xunyi ra.

³¹ Hɔrɔmɔlingira saate kankira, teebili, lanpuie, sɛrɛxɛbadee, yirabase naxee rawalima yire seniyenxi kui, nun dugi yarasa naxan na hɔrɔmɔlingira kui, e nu taxuxi e tan nan na.

³² Lewi bɔnsɔe birin xunyi nu na Haruna xa di xeme Eleyasari nan na. A tan nan nu Lewi bɔnsɔe mixie xun ma, naxee meenima hɔrɔmɔlingira ma.

³³ Merari xa mixie nan yi ki: Maxali xabile nun Musi xabile.

³⁴ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu senni keme firin nan ma.

³⁵ Abixayili xa di xeme Suriyeli nan nu na Merari xabilee xunyi ra. E nu yonkinma hɔrɔmɔlingira kɔɔla mabiri ne.

³⁶ Hɔrɔmɔlingira xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, a sanbunyie, a xa yirabase, nun a rawalisee nu taxuxi e tan nan na.

³⁷ E man nu e ɲɔxɔ sama kontigibae xɔn ma naxee nu hɔrɔmɔlingira tɛtɛ rabilinxi, a nun e sanbunyie, e xa kɔridie, nun e xa luutie.

³⁸ Munsa, Haruna, nun a xa di xeme nu yonkinma hɔrɔmɔlingira sode de nan na sogetede mabiri. E tan nan nu e ɲɔxɔ sama hɔrɔmɔlingira xɔn ma Isirayilaka birin xili ra. Xa mixi gbete sa a maso hɔrɔmɔlingira ra, na kanyi xa faxa.

³⁹ Lewi bɔnsɔe di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu mɔxɔɲɛn nun firin nan ma. Munsa nun Haruna nu bara e tɛnge e xabile ki ma alo Alatala e yamari ki naxe.

⁴⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «Di xeme singe birin tɛnge Isirayilakae ya ma, naxee simaya bara kike keren li, i xa e xilie sebe.

⁴¹ Lewi bɔnsɔe xa findi Isirayila di xeme singe birin ɲɔxɔe ra. Lewi bɔnsɔe xa gɔɔre xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee ɲɔxɔe ra. N tan nan na Alatala ra.»

⁴² Munsa naxa Isirayila di xeme singe birin tɛnge alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴³ Isirayila di xeme singe birin naxee xa simaya bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu mɔxɔɲɛn nun firin mixi keme firin tongo solofere nun saxan nan ma.

⁴⁴ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁴⁵ «Lewi bɔnsɔe xa findi Isirayila di xeme singe birin ɲɔxɔe ra. Lewi bɔnsɔe xa gɔɔre xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee ɲɔxɔe ra. N tan nan na Alatala ra.

⁴⁶ Na Isirayila di xeme singe mixi keme firin tongo solofere nun saxan naxee xasabi dangi Lewi bɔnsɔe konti ra,

⁴⁷ i xa kankan xun sara gbeti giramu tongo suuli nun solofere ra naxan mɔɔli rawalima hɔrɔmɔlingira kui.

⁴⁸ I xa na gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra, di singee xunsare ra naxee xasabi nu dangi Lewi bɔnsɔe xasabi ra.»

⁴⁹ Munsa naxa na gbeti suxu naxan fixi di singee xunsare xa fe ra, naxee xasabi nu dangi Lewi bɔnsɔe xasabi ra.

⁵⁰ A naxa na gbeti kilo fu nun suuli nun a tagi rasuxu Isirayila di singee yi ra. Gbeti nan a ra naxan nu rawalima hɔrɔmɔlingira kui.

⁵¹ Munsa naxa na xunsare gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra alo Alatala a yamari ki naxe.

4

Kehati xa mixie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Kehati xa die tɛnge Lewi bɔnsɔe ya ma a xabile nun a denbaya ki ma,

³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

⁴ Kehati xa die lanma e xa meeni se seniye xie ma naxee na horomolingira kui.

⁵ Isirayilakae na keli sigade, Haruna nun a xa di xeme xa dugi yarasa ragoro, e saate kankira makoto a ra.

⁶ Na dangi xanbi e xa foye yexe kiri sa na fari, a nun gere dugi. A donxe ra e xa wuri kuyee raso kankira tongosee ra.»

⁷ «E na gere dugi gbete itala teebili ma, e xa piletie, tonbilie, nun kundie sa na fari, naxee rawalima weni serexee ra. Taami naxan bama serexe ra, na fan sama ne na teebili nan fari.

⁸ E dugi gbeeli nan sama na birin xun ma, e fa foye yexe kiri itala na fari. Na dangi xanbi e xa wuri kuyee raso teebili tongosee ra.»

⁹ «E xa gere dugi dusu lanpui dexe, lanpuie, a yirabasee, xube sasee, nun ture kundie xun ma.

¹⁰ E xa na birin mafilin foye yexe kiri nan kui, e fa a sa xaninse fari.

¹¹ E xa gere dugi itala serexebade xema daaxi fari, e fa a makoto foye yexe kiri ra, e wuri kuyee raso a tongosee ra.

¹² Na horomolingira raxunmase birin makotoma gare dugi nan na, e e mafilin foye yexe kiri kui, e fa na sa xaninse fari.

¹³ E xa xube ba serexebade wure gbeeli daaxi kui, e fa dugi gbeeli dusu a xun na.

¹⁴ E na a yirabasee sa a fari, alo surayi gansee, suxumee, pelie, nun potti xungbee, e xa na birin mafilin foye yexe kiri ra, e fa wuri kuyee raso a tongosee ra.

¹⁵ Haruna nun a xa di xeme na ge na xunmase seniye xie nun a yirabasee makotode, Kehati xa die lanma e xa na birin xanin biyaasi kui. Konjo e mu lanma e xa din na se seniye xie ra xa na mu e faxama ne. Kehati bonsoe xa wali nan na ki.

¹⁶ Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari nan a joxo sama lanpui ture, surayi, sansi serexe, nun ture seniye xie xon ma. Horomolingira raxunmase seniye xie nun a yirabase birin taxuxi a tan nan na.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

¹⁸ «Wo naxa lu Kehati bonsoe xabile xa ba Lewi bonsoe ya ma.

¹⁹ Haruna nun a xa di xeme xa e mati horomolingira kui, e fa e xa wali masen kankan be alako e naxa e makore se seniye xie ra, e fa faxa.

²⁰ E mu lan e xa e ya masa se seniye xie ma, hali dondoronti, xa na mu e faxama ne.»

Gerison xa mixie

²¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

²² «Gerison bonsoe tenge a xabile nun a denbaya ki ma,

²³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

²⁴ Gerison xabile xa wali nan yi ki.

²⁵ E horomolingira mafelenye nan xaninma, a nun mafelenyi naxan yailanxi foye yexe kiri ra, a nun mafelenyi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra.

²⁶ E xa tete mafelenye fan xanin naxee horomolingira nun serexebade rabilinma, a nun naxan gbakuxi tete sode de ra, a nun tete luutie. E xa e joxo sa na se molli birin xon ma.

²⁷ Gerison xabile walima Haruna nun a xa di xeme xa yaamari nan bun ma, a findi kotee xaninfe ra, a findi wali gbete rabafe ra. Nee nan a falama e be e lan e xa naxan naba, a nun e lan e xa naxan xanin.

²⁸ Gerison bonsoe xa wali nan na ki horomolingira xa fe ra. E na wali rabama Haruna serexedube xa di xeme Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Merari xa mixie

²⁹ «I xa Merari bonsoe fan tenge a xabile nun a denbaya ki ma,

³⁰ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

³¹ See nan yi ki e tan lan e xa naxee maxanin horomolingira see ra: a xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, nun e sanbunyie.

³² E xa tete fan xanin, a nun a kontigibae, e sanbunyie, e soronsee, e xa luutie, e xa yirabasee, nun e xa walise birin. Wo see masen kankan be, a lanma a xa naxee xanin.

³³ Merari bɔnsɔɛe xa wali birin nan na ki hɔrɔmɔlingira xa fe ra. E walima Haruna sɛrɛxɛdubɛ xa di xɛmɛ Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Walikɛɛ tɛngɛfɛ Lewi bɔnsɔɛ ya ma

³⁴ Munsa, Haruna, nun pama kuntigie naxa Kehati xa mixie tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma,

³⁵ xɛmɛ naxee xa simaya bara jɛ tongo saxan li han jɛ tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

³⁶ E xasabi lan mixi wulu firin, mixi kɛmɛ solofere, tongo suuli nan ma.

³⁷ Xɛmɛ nan na ki Kehati xabilɛe ya ma naxee hɔrɔmɔlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tɛngɛ alo Alatala Munsa yamarixi ki naxɛ.

³⁸ E naxa Gerison xa mixie tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma,

³⁹ xɛmɛ naxee xa simaya bara jɛ tongo saxan li han jɛ tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴⁰ E xasabi lan mixi wulu firin, kɛmɛ senni, tongo saxan nan ma.

⁴¹ Xɛmɛ nan na ki Gerison xabilɛe ya ma naxee hɔrɔmɔlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tɛngɛ alo Alatala Munsa yamarixi ki naxɛ.

⁴² E naxa Merari xa mixie tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma,

⁴³ xɛmɛ naxee xa simaya bara jɛ tongo saxan li han jɛ tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴⁴ E xasabi lan mixi wulu saxan mixi kɛmɛ firin nan ma.

⁴⁵ Xɛmɛ nan na ki Merari xabilɛe ya ma naxee hɔrɔmɔlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tɛngɛ alo Alatala Munsa yamarixi ki naxɛ.

⁴⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila kuntigie, e Lewi bɔnsɔɛ mixi naxee tɛngɛxi e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma,

⁴⁷ xɛmɛ naxee xa simaya bara jɛ tongo saxan li han jɛ tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴⁸ E xasabi lan mixi wulu solomasaxan, kɛmɛ suuli, tongo solomasaxan nan ma.

⁴⁹ Xɛmɛ nun e xa walie nan na ki Lewi naxee tɛngɛxi Munsa nun Haruna saabui ra alo Alatala Munsa yamarixi ki naxɛ.

5

Mixi seniyyentaree, haake tongoe, nun yɛnɛlae

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

² «Isirayilakae yamari e xa kune kanyi nun kɔrɔsila kanyi birin namini e yonkinde, a nun mixi naxee dinxi fure nde ra, e fa findi seniyyentaree ra.

³ A findi xɛmɛ ra, a findi gine ra, wo e ramini wo ya ma, e xa sa lu e xati ma alako e naxa seniyyentareja raso wo ya ma, n sabatixi dennaxɛ.»

⁴ Isirayilakae naxa a raba alo Alatala a yamarixi ki naxɛ, e naxa na mixie ramini e ya ma. Alatala a yamari ki naxɛ Munsa bɛ, e naxa a raba na ki.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

⁶ «A fala Isirayilakae bɛ, a findi xɛmɛ ra, a findi gine ra, naxan yo na haake nde raba a boore ra, haake naxan findima Alatala xui matandife ra, na fe dɔxɔxi a xun ma.

⁷ A lan nɛ a xa a ti na haake ra, a xa na fe yailan a nun na kanyi tagi, a man fa na fe kanaxi dɔxɔ suuli nde sa na fari.

⁸ Xa a sa li a haake rabaxi naxan na, a bara faxa, a xa mixi yo mu na naxan nɔma na fe yailanxi rasuxude, na findima Alatala nan gbe ra, a so sɛrɛxɛdubɛ yi ra. Fe kanɛ man fa yɛxɛɛ kontonyi keren ba a xa yunubi xafari ra, a a so sɛrɛxɛdubɛ yi ra.

⁹ Isirayilakae na sɛrɛxɛ ba, e a fi sɛrɛxɛdubɛ ma, na sɛrɛxɛ findima na sɛrɛxɛdubɛ nan gbe ra.

¹⁰ Naxan birin sɛrɛxɛ bama, a naxan bama, a gbe nan na ki, kɔnɔ a naxan fima sɛrɛxɛdubɛ ma, sɛrɛxɛdubɛ gbe nan na ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹² «A fala Isirayilakae bɛ, e yi nan nabama xa gine nde sa yɛnɛ raba.

¹³ Xa e nun xɛmɛ gbete bara e sa gundo ra, gine xa mɔri mu na kolon, seede mu na, mixi mu a suxu a kui,

¹⁴ kɔnɔ a xa mɔri bara a xa gine tɔnɛ fɔlɔ, xa a xa gine seniyyenxi, xa na mu a mu seniyyenxi,

¹⁵ a xa a xa gine xanin sɛrɛxɛdubɛ yire, a mengi kilo saxan ba a bɛ sɛrɛxɛ ra ture nun surayi mu na naxan xun, barima

tóone serexe nan a ra naxan bama a kolonfe ra xa yunubi rabaxi.»

¹⁶ «Serexedube xa na gine ti Alatala ya i,

¹⁷ a fa xube makó bóxi ma hórómolingira kui, a a masunbu ye seniyeñxi ra feñe kui.

¹⁸ Gine na ti Alatala ya i, serexedube xa a xunsexe fulun, a fa tóone serexe sa gine belexe maratuse ra. Serexedube tan xa na ye tongo naxan findima danka ra, a a lintan gine ya i.»

¹⁹ «Serexedube gine rakalima ñe, a a fala, <Xa a sa li i tan nun xeme gbete mu kafuxi, i mu i xa móri yanfa, i mu seniyeñtareña sóto futi kui, i xa ratanga danke ma yi ye fama naxan na.

²⁰ Kóno xa a sa li, i bara i xa móri yanfa wo xa futi kui, i nun xeme gbete bara kafu seniyeñtareña kui,

²¹ Alatala xa a ragiri i furi xa kana. Na kui i ngaxakerenyie i dankama ñe, e i konbi.

²² Yi ye naxan fama danke ra, a xa i furi mafuntu, a i xóre maba.> Gine xa a ratin a falafe ra, <Amina, amina.>»

²³ «Serexedube na ge na danke sebede kiri ma, a xa na kiri xa na ye seniyeñxi ra,

²⁴ a fa a fi gine ma, a xa a min. Na ye naxan nóma findide danke ra, a soma a fate i.

²⁵ Serexedube tóone serexe rasuxuma ñe gine yi ra, a a dentegé Alatala be serexebade yire.

²⁶ Serexedube xa mengi suxui keren gan serexebade fari, a findi serexe tónxuma ra. A na ge na ra, a xa na ye fi gine ma, a xa a min.

²⁷ A na na ye min, xa a sa li na gine bara findi seniyeñtare ra, a bara a xa móri yanfa, na ye naxan findima danke ra, a soma ñe a fate i, a a tóoro ki fanyi ra. A furi funtuma ñe, a xóre mabama ñe, a ngaxakerenyie fama ñe a dankade.»

²⁸ «Kóno xa a sa li a mu seniyeñtareña yo rabaxi, tóonege bama ñe a xun ma, a man nóma di baride.

²⁹ Tóone seriye nan na ki naxan nawalima xa gine findima seniyeñtare ra, a a xa móri yanfa futi kui,

³⁰ xa na mu a ra, tóone xaxili na so xeme furi, a fa siike a xa gine ma. A a xa gine

xaninma Alatala ya i, serexedube fa na seriye rabatu a xa fe ra.

³¹ Na kui yunubi mu na na xeme ma, kóno gine tan a xa yunubi sare sótoma ñe.»

6

Mixi xa seriye naxan a yete safe Alatala sago

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa xeme nde, xa na mu gine nde sa laayidi tongo Alatala be, a xa lu a sago, na nan na ki a xa findi Nasari ra,

³ na kanyi mu lan a xa weni nun beere min. A naxa sese min naxan kelixi weni bogi ma, xa na mu beere ma. A naxa weni bogi bunda don, a naxa a xare don.

⁴ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a naxa sese don naxan keli weni bili ma, keli a bogi ma a sa dóxo a xóri ra.»

⁵ «A xa Nasariya kui, a mu lanma a xunyi xa bi. A xa lu seniyeñyi kui, a xunsexe xa nu kuya ra tun.

⁶ Na waxati bun ma, a mu lan a xa a maso fure ra,

⁷ hali a findi a baba ra, a nga, a taara, xa na mu a ra a xunya fure ra. A na Alatala nan sago tun, alo a xunsexe keña a masenxi ki naxe.

⁸ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a luma seniyeñyi nan kui Alatala be.»

⁹ «Xa mixi nde sa faxa a fe ma a terenna ki ma, a xunsexe bara findi se seniyeñtare ra. Na temui a xa seniyeñ lóxon keren bun ma, a man fa a xunyi bi na xi solofere lóxo.»

¹⁰ A xi solomasaxan lóxo, a fogotara firin nan xaninma serexedube xón ma hórómolingira sode de ra, xa na mu ganbe firin.

¹¹ Serexedube xóni keren nan bama yunubi xafari serexe ra, boore findima a gan daaxi nan na, alako a xa yunubi xa xafari, barima a dinfe fure ra, na findima yunubi nan na. Na lóxo a man xa a xunyi raseniyeñ.

¹² A na ge na ra, a man xa gbilen a xa laayidi ma. Fo a xa yexee keren ba yete ragbilen serexe ra, naxan je keren a ra a xa yunubi xafarife ra. Lóxo naxee bara

dangi, nee mu kontima sonon, barima a nu bara seniyantarena soto.»

¹³ «Mixi na ge Nasariya rabade, a xa bira yi seriyε nan foxo ra. A xa siga horomolingira sode de ra,

¹⁴ a xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee naxan bara ne keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa yunubi xafari serexe fan ba, yexee gine naxan bara ne keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa xanunteya serexe ba, yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxan ma.

¹⁵ A xa serexe ndee sa na fari, alo sansi xori dinxi serexe, weni serexe, taami lebinitare, leki yailanxi ture ra, nun leki ture masoxi naxee ma.

¹⁶ Serexedube na serexe see nan dentegema Alatala be, a fa yunubi xafari serexe ba, a nun serexe gan daaxi.

¹⁷ A xa na taami lebinitare masen Alatala be, a xa na yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra, a xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe sa na fari.»

¹⁸ «Na temui Nasari xa a xunsexe bi horomolingira sode de ra, a naxan fixi Alatala ma. A xa na raso te xora xanunteya serexe na bafe dennaxe.

¹⁹ Nasari na ge a xunsexe bide, serexedube yexee kontonyi belexe ganxi keren nan tongoma a belexe ra, a nun leki lebinitare firin naxee na debe kui.

²⁰ A xa e dentege Alatala be e lintanfe ra. Na findi donse seniyanxi nan na serexedube be, a nun na yexee ganyanyi nun a tabe. Na dangi xanbi, Nasari noma weni minde sonon.

²¹ Nasari seriyε nan na ki. A lanma a xa na serexe ba Alatala be alo a janigexi ki naxe, a nun se gbetee a noma naxan na. Fo a xa a xa Nasari laayidi rakamali a seriyε ki ma.»

²² Alatala naxa a masen Munsa be,

²³ «A fala Haruna nun a xa die be, e xa duba Isirayilakae be yi ki ne:

²⁴ «Alatala xa baraka sa i xa fe, a xa i kanta.

²⁵ Alatala yatagi xa noro i ma, a xa hinne i ra.

²⁶ Alatala xa a ya rafindi i ma, a xa bopesa fi i ma.»

²⁷ E dubama Isirayilakae be na ki ne, n fan baraka sama ne e ma.»

7

Hadiya naxee fixi horomolingira rabi temui

¹ Munsa to ge horomolingira tide, a naxa ture seniyanxi sa a ma, a nun a xunmasee, a xa serexebadee, nun a yirabasee, alako nee xa seniyan Alatala be.

² Isirayila kuntigie, xabile xunyi naxee bonsoe tengε, e naxa hadiyae ba Alatala be.

³ E naxa fa sareti makotoxi senni nun ninge fu nun firin na horomolingira sode de ra, e xa findi e xa serexe ra Alatala be.

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁵ «Yi hadiyae rasuxu e yi ra horomolingira wali xa fe ra. E taxu Lewi bonsoe xa mixie ra kankan xa wali bere ra.»

⁶ Munsa naxa na sareti nun ninge so Lewi xa mixie yi ra.

⁷ A naxa sareti firin nun ninge naani so Gerison xabile yi ra e xa wali bere ra.

⁸ A naxa sareti naani nun ninge solo-masaxan so Merari xabile yi ra e xa wali bere ra. E nu na Haruna serexedube xa di Itamari xa yaamari nan bun ma.

⁹ Kono a mu sese so Kehati xabile tan yi, barima a nu lanma e xa se seniyanxie maxanin e tunki fari alo Alatala e yamarixi ki naxe.

¹⁰ Serexebade neene xa wali singe, ture seniyanxi to maso a ma temui naxe, kuntigie naxa fa e xa serexe ra serexebade yire.

¹¹ Alatala nu bara a masen Munsa be, «Loxoe yo loxoe mixi keren xa fa a xa hadiya ra serexebade neene xa fe ra.»

¹² Na loxoe singe, Aminadabo xa di Naxason kelifε Yuda bonsoe,

¹³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

¹⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

¹⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren,

nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

16 a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

17 a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

18 Na loxoƚe firin nde, Suwara xa di Netaneeli kelife Isakari bonsoƚe,

19 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

20 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

21 a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

22 a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

23 a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Suwara xa di Netaneeli xa hadiya nan na ki.

24 Na loxoƚe saxan nde, Xelon xa di Eliyabi kelife Sabulon bonsoƚe,

25 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

26 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

27 a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

28 a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

29 a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Xelon xa di Eliyabi xa hadiya nan na ki.

30 Na loxoƚe naani nde, Sedeyuri xa di Elisuru kelife Ruben bonsoƚe,

31 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

32 A man naxa fa pooti keren naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

33 a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

34 a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

35 a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Sedeyuri xa di Elisuru xa hadiya nan na ki.

36 Na loxoƚe suuli nde, Surisadayi xa di Selumiyeli kelife Simeyon bonsoƚe,

37 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

38 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

39 a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

40 a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

41 a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Surisadayi xa di Selumiyeli xa hadiya nan na ki.

⁴² Na ɔ̀xɔɛ senni nde, Duweli xa di Eliyasafa fatanfe Gadi bɔ̀nsɔɛ ra,

⁴³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔ̀oti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔ̀rɔ̀mɔ̀lingira kui. E firin nafexi sansi xɔ̀ri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛ̀rɛ̀xɛ ra.

⁴⁴ A man naxa fa pɔ̀oti keren na naxan yailanxi xɛ̀ema giramu kɛ̀mɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁴⁵ a nun naxee bama sɛ̀rɛ̀xɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛ̀xɛɛ kontonyi keren, nun yɛ̀xɛɛ keren naxan xa simaya bara ɲe keren li,

⁴⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛ̀rɛ̀xɛ ra,

⁴⁷ a nun naxee bama xanunteya sɛ̀rɛ̀xɛ ra alo ninge firin, yɛ̀xɛɛ kontonyi suuli, nun yɛ̀xɛɛ suuli naxee xa simaya bara ɲe keren li. Duweli xa di Eliyasafa xa hadiya nan na ki.

⁴⁸ Na ɔ̀xɔɛ solofere nde, Amixudi xa di Elisama fatanfe Efirami bɔ̀nsɔɛ ra,

⁴⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔ̀oti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔ̀rɔ̀mɔ̀lingira kui. E firin nafexi sansi xɔ̀ri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛ̀rɛ̀xɛ ra.

⁵⁰ A man naxa fa pɔ̀oti keren naxan yailanxi xɛ̀ema giramu kɛ̀mɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁵¹ a nun naxee bama sɛ̀rɛ̀xɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛ̀xɛɛ kontonyi keren, nun yɛ̀xɛɛ keren naxan xa simaya bara ɲe keren li,

⁵² a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛ̀rɛ̀xɛ ra,

⁵³ a nun naxee bama xanunteya sɛ̀rɛ̀xɛ ra alo ninge firin, yɛ̀xɛɛ kontonyi suuli, nun yɛ̀xɛɛ suuli naxee xa simaya bara ɲe keren li. Amixudi xa di Elisama xa hadiya nan na ki.

⁵⁴ Na ɔ̀xɔɛ solomasaxan nde, Pedasuru xa di Gamaliyeli fatanfe Manasi bɔ̀nsɔɛ ra,

⁵⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔ̀oti keren naxan yailanxi gbeti

kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔ̀rɔ̀mɔ̀lingira kui. E firin nafexi sansi xɔ̀ri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛ̀rɛ̀xɛ ra.

⁵⁶ A man naxa fa pɔ̀oti keren na naxan yailanxi xɛ̀ema giramu kɛ̀mɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁵⁷ a nun naxee bama sɛ̀rɛ̀xɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛ̀xɛɛ kontonyi keren, nun yɛ̀xɛɛ keren naxan xa simaya bara ɲe keren li,

⁵⁸ a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛ̀rɛ̀xɛ ra,

⁵⁹ a nun naxee bama xanunteya sɛ̀rɛ̀xɛ ra alo ninge firin, yɛ̀xɛɛ kontonyi suuli, nun yɛ̀xɛɛ suuli naxee xa simaya bara ɲe keren li. Pedasuru xa di Gamaliyeli xa hadiya nan na ki.

⁶⁰ Na ɔ̀xɔɛ solomanaani nde, Gideyoni xa di Abidan fatanfe Bunyamin bɔ̀nsɔɛ ra,

⁶¹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔ̀oti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔ̀rɔ̀mɔ̀lingira kui. E firin nafexi sansi xɔ̀ri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛ̀rɛ̀xɛ ra.

⁶² A man naxa fa pɔ̀oti keren na naxan yailanxi xɛ̀ema giramu kɛ̀mɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁶³ a nun naxee bama sɛ̀rɛ̀xɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛ̀xɛɛ kontonyi keren, nun yɛ̀xɛɛ keren naxan xa simaya bara ɲe keren li,

⁶⁴ a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛ̀rɛ̀xɛ ra,

⁶⁵ a nun naxee bama xanunteya sɛ̀rɛ̀xɛ ra alo ninge firin, yɛ̀xɛɛ kontonyi suuli, nun yɛ̀xɛɛ suuli naxee xa simaya bara ɲe keren li. Gideyoni xa di Abidan xa hadiya nan na ki.

⁶⁶ Na ɔ̀xɔɛ fu nde, Amisadayi xa di Axiyeseri fatanfe Dana bɔ̀nsɔɛ ra,

⁶⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔ̀oti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔ̀rɔ̀mɔ̀lingira kui. E firin nafexi sansi xɔ̀ri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛ̀rɛ̀xɛ ra.

⁶⁸ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu kεmε giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁶⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexεε kontonyi keren, nun yexεε keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁷⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexεε kontonyi suuli, nun yexεε suuli naxee xa simaya bara je keren li. Amisadayi xa di Axiyeseri xa hadiya nan na ki.

⁷² Na lɔxɔε fu nun keren nde, Okiran xa di Pagiyele fatanfe Aseri bɔnsɔε ra,

⁷³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁷⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu kεmε giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁷⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexεε kontonyi keren, nun yexεε keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁷⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexεε kontonyi suuli, nun yexεε suuli naxee xa simaya bara je keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

⁷⁸ Na lɔxɔε fu nun firin nde, Enan xa di Axira fatanfe Nafatali bɔnsɔε ra,

⁷⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁸⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu kεmε giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁸¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexεε kontonyi keren,

nun yexεε keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁸² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁸³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexεε kontonyi suuli, nun yexεε suuli naxee xa simaya bara je keren li. Enan xa di Axira xa hadiya nan na ki.

⁸⁴ Isirayila kuntigie xa hadiya malanxie findixi yi nan na serexebade neene xa fe ra: pileti gbeti daaxi fu nun firin, pooti gbeti daaxi fu nun firin, nun pooti xεema daaxi fu nun firin.

⁸⁵ Pileti keren keren lanxi gbeti kilo keren nun a tagi nan ma. Pooti keren keren lanxi gbeti kilo keren nan ma. Se naxee yailanxi gbeti ra, nee lanxi kilo mɔxɔɔn nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui.

⁸⁶ Pooti xεema daaxi fu nun firin lanxi xεema giramu kεmε giramu fu nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. Na pooti fu nun firin lanxi xεema kilo keren nun a tagi nan ma. E birin nafexi surayi nan na.

⁸⁷ Serexe gan daaxi xuruse xasabi naxa lan tuura fu nun firin ma, a nun yexεε kontonyi fu nun firin, nun yexεε fu nun firin naxee xa simaya nu bara je keren li, a nun e xa sansi xɔri dinxi serexe. Yunubi xafari serexe xuruse xasabi naxa lan sikote fu nun firin ma.

⁸⁸ Xanunteya serexe xa xuruse xasabi naxa lan tuura mɔxɔɔn nun naani ma, yexεε kontonyi tongo senni, sikote tongo senni, nun yexεε tongo senni naxee bara je keren sɔɔ. Nee nan findi hadiyae ra serexebade xa wali folo temui, ture seniyenxi to sa a ma.

⁸⁹ Munsa to so hɔrɔmɔlingira kui, a nun Alatala xa sumun, a naxa Alatala xui me saate kankira derakote fari, a masenyi tima a be maleke firinyie sawure tagi naxee na na kankira fari.

8

Lanpuie dɔxɔfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Haruna be, a xa lanpui solofere dɔxɔ alako e xa yanba e dɔxɔse ya ra.»

³ Haruna a raba na ki ne. A naxa lanpui doxo alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁴ Lanpuie doxose nu rafalaxi xema dinxi nan na, kelifa a sanbunyi ma han a xunyi, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «Lewi bonsoe ba Isirayilakae ya ma, i xa e raseniye.

⁷ I e raseniye ma yi ki ne. Maraseniye ye makasan e ma. E xa e fate maxabe birin bi, e xa e xa dugie xa, alako e xa seniye.

⁸ Na xanbi, e xa tuura keren ba serexe ra, a nun mengi naxan masunbuxi ture ra. I xa tuura gbete ba yunubi xafari serexe ra.

⁹ I xa Lewi bonsoe nun Isirayilaka birin malan horomolingira sode de ra.

¹⁰ Menni, Alatala ya xori, Isirayilakae xa e belexe sa Lewi bonsoe mixie ma.

¹¹ Haruna nan fama e dentegede Alatala be e xa lu alo serexe Isirayilakae joxoe ra. Na kui e noma Alatala xa wali rabade.»

¹² «Lewi bonsoe mixie xa e belexe sa na tuura firinye ma. Keren bama yunubi xafari serexe nan na, boore ba serexe gan daaxi ra, alako e xa yunubie xa xafari.

¹³ Lewi bonsoe na ti Haruna nun a xa die ya i, i xa e dentegede a serexe ki ma Alatala be.

¹⁴ A lima ne, na temui, i bara Lewi bonsoe tan ba Isirayilakae ya ma, e xa findi n gbe ra.»

¹⁵ «I na ge e raseniye a serexe ki ma, Lewi bonsoe fama ne sode e xa horomolingira wali kui.

¹⁶ Isirayilakae nan e ra naxee findixi n gbe ra Isirayila di singe birin joxoe ra.

¹⁷ Isirayila di singe birin nun e xa xuruse di singe birin findixi n gbe nan na, kafi n sa Misirakae xa di singe birin faxa temui naxe.

¹⁸ N naxa Lewi bonsoe tongo Isirayila di singe birin joxoe ra.

¹⁹ N bara e so Haruna nun a xa die yi ra Isirayilakae tagi, alako e xa horomolingira wali raba Isirayilakae xili ra. E man xa yunubi xafari serexe ba Isirayilakae be, alako gbaloe yo naxa goro Isirayilakae

ma e na makore yire seniye nxi ra temui naxe.»

²⁰ Munsa, Haruna, nun pama birin naxa na raba Lewi bonsoe ra alo Alatala a yamari ki naxe.

²¹ Lewi bonsoe naxa e yete raseniye, e naxa e xa dugie xa. Haruna naxa e dentegede Alatala be. A naxa e xa yunubi xafari serexe ba e be e xa seniye.

²² Na to ba a ra, Lewi bonsoe naxa fa e xa wali suxu horomolingira xa fe ra Haruna nun a xa die xa yaamari bun ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²³ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁴ «Lewi bonsoe mixie xa simaya na je moxoren nun suuli li, e noma horomolingira wali suxude.

²⁵ E na je tongo suuli soto, e xa na wali lu naa.

²⁶ E noma e ngaxakerenyie malide na wali kui, kono e tan mu noma na rabade sonon. I xa na seriyee suxu Lewi bonsoe xa fe ra horomolingira wali rabafe ma.»

9

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Isirayilakae to mini Misira boxi ma, e fa lu gbengberen yire je firin, na kike singe Alatala nu bara a masen Munsa be Turusinina gbengberenyi ma,

² «Isirayilakae xa Sayamaleke Dangi Sali raba

³ yi kike xi fu nun naani, soge dula temui alo a yamarixi ki naxe.»

⁴ Munsa naxa a fala Isirayilakae be, a e xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁵ E naxa na sali raba kike singe xi fu nun naani soge dula temui Turusinina gbengberenyi ma. E naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁶ Kono na loxo, mixi ndee mu no Sayamaleke Dangi Sali raba barima e nu bara din mixi fure ra, e fa findi seniye tare ra na loxo. Na loxo kerenyi e naxa siga Munsa nun Haruna yire.

⁷ E a fala e be, «Muxu mu seniye fure xa fe ra, kono munfe ra muxu mu lan muxu xa fa muxu xa hadiya ra Alatala be alo Isirayilaka birin?»

⁸ Munsa naxa e yaabi, «Wo mame ti sinden, n xa a mato Alatala naxan yamarima wo xa fe ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁰ «Xa wo mu seniyeƚ fure nde xa fe ra, xa na mu a ra wo na biyaasi kui, wo man noma Sayamaleke Dangi Sali rabade Alatala xa binye bun ma, keli wo tan ma han a sa wo bɔnsɔe li.

¹¹ Kɔnɔ e tan xa a raba kike firin nde xi fu nun naani sogɛ dula temui. E yeƚe don a nun taami lebinitare nun bureƚe xɔne ra.

¹² A dɔnxɔe yo naxa lu han geesege. A xɔri fan mu ibɔoma. E xa na sali raba a seriye ki ma.

¹³ Kɔnɔ xa mixi seniyeƚxi naxan mu na biyaasi kui, a tondi Sayamaleke Dangi Sali rabade, na kanyi lanma a xa ba Alatala xa jama ya ma, barima a mu fa hadiya ra Alatala be a waxati. Na kanyi fama ne a xa yunubi sare sɔtode.»

¹⁴ «Xa i xa xɔje nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe, a xa a raba a seriye ki ma. Seriye naxan saxi taa kanyie ma, na seriye kerenyi nan luma na xɔje fan ma.»

¹⁵ Hɔrɔmɔlingira ti lɔxɔe, saate walaxee na dennaxe, nuxui nde naxa dusu na xun na. Keli nunmare han kuye iba, a nu na hɔrɔmɔlingira fari, a maniyaxi te ra.

¹⁶ Temui birin a nu na na ki ne, nuxui nu na hɔrɔmɔlingira fari yanyi ra, a fa yanba alo te kɔe ra.

¹⁷ Nuxui nefɛ keli hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae fan bara keli, e jeƚe folo han a goro, e fa yonkin menni.

¹⁸ Na kui Isirayilakae nu jeƚema Alatala xa yaamari nan bun ma, e man nu yonkinma Alatala xa yaamari nan ma. Fanni nuxui na hɔrɔmɔlingira xun ma, e fan yonkinma menni ne.

¹⁹ Xa nuxui sa bu hɔrɔmɔlingira fari a gbe ra, Isirayilakae nu birama Alatala xa yaamari nan fɔxɔ ra, e lu menni.

²⁰ Temui ndee na nuxui mu buma, a keli. Isirayilakae nu luma Alatala xa yaamari nan bun ma, e fan keli, e yonkin nuxui yire.

²¹ Temui ndee nuxui bara lu yire xi keren, keli kɔe ra han kuye iba, a fa siga.

A nefɛ keli, Isirayilakae fan bara keli, e bira a fɔxɔ ra.

²² Xa nuxui lu hɔrɔmɔlingira xun ma xi firin, xa na mu kike keren, xa na mu jeƚe keren, Isirayilakae mu nu kelima e yonkinde, fo na nuxui na keli hɔrɔmɔlingira xun ma temui naxe.

²³ E nu yonkinma Alatala xa yaamari nan bun ma, e nu kelima Alatala xa yaamari nan bun ma. E nu birama Alatala xa yaamari nan fɔxɔ ra, a naxan fixi Munsa saabui ra.

10

Sara firin gbeti daaxi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «I xa sara firin yailan gbeti bɔnbɔxi ra. E rawalima jama xilife nan na malanyi. E man nawalima jama kelife nan na biyaasi temui.

³ E firin na fe temui keren, jama birin xa malan i yire hɔrɔmɔlingira de ra.

⁴ Xa sara keren nan fe, Isirayila yareratie nun kuntigie gbansan xa malan i yire.»

⁵ «Wo kelima biyaaside temui naxe, sarae xa fe keren. Na kui naxee dɔxɔxi sogetede, e xa siga.

⁶ Sarae na fe firin, naxee dɔxɔxi yirefanyi ma, nee fan xa siga. Sara xui nan a masenma jama siga temui bara a li.

⁷ Sara xui keja gbete nan a masenma jama malan temui bara a li.»

⁸ «Haruna bɔnsɔe seƚeƚeƚe nan na sarae fema. Seriye nan na ra wo tan nun wo bɔnsɔe be abadan.

⁹ Wo na wo yaxuie gere wo xa bɔxi ma temui naxe, wo xa na sarae fe. Alatala jɔxɔ sama ne wo xɔn, a wo ratanga wo yaxuie ma.

¹⁰ Wo xa sali lɔxɔe xungbee nun wo xa kike neƚeƚeƚe sali lɔxɔe, wo man xa na sarae fe wo seƚeƚe gan daaxie nun xanunteya seƚeƚeƚe bama temui naxe. Na nan a niyama, n nan n jɔxɔ sama wo xɔn ma. N tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

Isirayilakae tife kira xɔn ma

¹¹ Jeƚe firin nde kike firin nde xi mɔxɔjeƚe lɔxɔe, nuxui naxan nu dɔxɔxi hɔrɔmɔlingira xun ma, Ala xa seede nu na dennaxe, a naxa jeƚe folo.

12 Na kui Isirayilakae naxa keli Turusinina gbengberenyi ma, e bira na nuxui foxo ra han a sa ti Paran gbengberenyi xun ma.

13 Alatala naxa e yamari Annabi Munsa saabui ra, e xa na biyaasi singe folo.

14 Yuda bonsoe naxa ti yare, e xa tonxuma tixi e ya ra. E xunyi nu na Aminadabo xa di xeme Naxason nan na.

15 Suwara xa di xeme Netaneeli nan nu na Isakari bonsoe xunyi ra.

16 Xelon xa di xeme Eliyabi nan nu na Sabulon bonsoe xunyi ra.

17 Horomolingira to mafagati, Gerison xa di xeme nun Merari xa di xeme naxa a xanin.

18 Ruben bonsoe naxa bira e foxo ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Sedeyuri xa di xeme Elisuru nan nu na e xunyi ra.

19 Simeyon bonsoe naxa bira e foxo ra. Surisadayi xa di xeme nan nu na e xunyi ra.

20 Gadi bonsoe naxa bira e foxo ra. Duweli xa di xeme Eliyasafa nan nu na e xunyi ra.

21 Kehati xabile naxa bira e foxo ra horomolingira se seniye xie ra. Booree tan lan ne e xa horomolingira ti beenu Kehati xabile xa so.

22 Efirami bonsoe naxa bira e foxo ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amixudi xa di xeme Elisama nan nu na e xunyi ra.

23 Manasi bonsoe naxa bira e foxo ra. Padasuru xa di xeme Gamaliyeli nan nu na e xunyi ra.

24 Gideyoni xa di xeme Abidan nan nu na Bunyamin bonsoe xunyi ra.

25 Dana bonsoe naxa jere e birin xanbi ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amisadayi xa di xeme Axiyeleri nan nu na e xunyi ra.

26 Okiran xa di xeme Pagiyeli nan nu na Aseri bonsoe xunyi ra.

27 Enan xa di xeme Axira nan nu na Nafatali bonsoe xunyi ra.

28 Isirayilakae nu jere ma na ki ne e gali ki ma.

Kelifa Turusinina geya

29 Munsa naxa a fala a bitanyi Reyuweli Madiyanka xa di xeme Xobabo be, «Muxu na sigafe Alatala dennaxan laayidixi muxu be. I fan xa fa. Na findima sooneya

nan na i be, barima Alatala bara laayidi tongo a fe fanyie rabama ne Isirayila be.»

30 Xobabo naxa a yaabi, «Ade, n xa gbilen n xonyi n ma mixie tagi.»

31 Munsa naxa a maxandi, «Yandi, i naxa keli muxu xun ma. I tan nan yi gbengberenyi birin kolon muxu noma yonkinde dennaxe. I findima muxu ranerema nan na.

32 Xa i muxu matima, muxu i kima ne heri ra Alatala fama naxan fide muxu ma.»

33 E naxa keli Alatala xa geya bun ma, e xi saxan jere raba. Alatala xa saate kankira nu tixi e ya ra na xi saxan bun ma yonkinde fenfe ra.

34 E to nu kelima e yonkinde, Alatala xa nuxui nu tixi e xun ma fexenyi kui.

35 E to nu saate kankira rakelima temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa keli, i xa i yaxuie rayensen. Naxee i xonxi, nee fan xa e gi i ya ra.»

36 E to nu saate kankira ragoroma temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa i magoro Isirayila jama wuyaxi tagi.»

11

Isirayilakae mawafe

1 Loxoe nde, jama naxa e mawa e xa toore xa fe ra Alatala ya i. Alatala naxa xono na fe ma, a fa te rasin jama tagi, a yire nde gan yonkinde seeti ma.

2 Nama to gbelegbele Munsa ra, a naxa Alatala maxandi. Na kui te naxa xuben.

3 E naxa na yire xili sa Tabera, na nan na ki «Te mankan», barima Alatala nu bara te rasin e tagi.

4 Mixi kobi ndee to wa donse mooli gbete xon ma, Isirayilakae man naxa e mawa, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon!

5 Muxu muxu ratuma na donse fanyi ma muxu naxan soto Misira boxi ma kobiri xanbi, alo yexe, kaakunboosi, basiketi, yebe, nun yebe maniyae.

6 Kono yakosi donse xoli mu na muxu ma, barima «mana» donse nan tun na be.»

7 Na «mana» nu luxi ne alo funden xori fiixe.

8 Nama nu minima a matongode, e fa a din geme ra, xa na mu, mulunyi kui. E nu

leki yailanma a ra. A nu luxi alo ture nu na a ma.

⁹ Mana nu goroma xini goro temui.

¹⁰ Munsa naxa pama wa xui rame. Mixi birin nu e mawama e xonyi. Alatala naxa xonɔ ki fanyi ra. Munsa naxa kontɔfli.

¹¹ A naxa Alatala maxorin, «N Marigi, munfe ra i bara yi kontɔfli lu i xa konyi ma? N munse rabaxi naxan a niyama i xa yi pama xa kote doxo n xun ma? N tan nan nu wama a xon?»

¹² N tan nan e barixi? Munfe ra i bara e sa n belexe, n xa e xanin boxi ma i naxan laayidixi e benbae be, alo dingɛ a xa di xaninma ki naxe?

¹³ N sube sotoma minden yi pama birin be? E e mawama e wama sube xon.

¹⁴ N keren mu noma yi pama birin xa kote ra, a binya n be.

¹⁵ Faxɛ nan fisa na kote be. Xa n ma fe rafan i ma, i naxa n xun nakana.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, «Isirayila fori tongo solofere malan n be, i naxee kolon taa yareratie nun kuntigie ra. E xa e malan horomolingira de ra i seeti ma.

¹⁷ N fama gorode i yire, won xa woyen. N Xaxili Seniyenxi naxan fixi i ma, n na nde bama i ma, n xa na sa e fan ma, alako i keren naxa yi pama xa kote xanin sonon. Wo nun na kuntigie nan a xaninma fa.»

¹⁸ «A fala pama be, <Wo xa wo yete raseniyen, barima tina wo sube donma ne. Alatala bara wo wa xui me, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon ma. Lufe Misira nan fisa.» Alatala fama sube fide wo ma wo naxan donma.

¹⁹ Konɔ wo mu a donma xe xi keren, xa na mu xi firin, xa na mu xi suuli, xa na mu xi fu, xa na mu xi moxoren.

²⁰ Wo a donma ne han kike keren, han a mini wo jɔɛ kui, han a rapaaxu wo ma, barima wo bara Alatala rabepin, naxan na wo ya ma. Wo bara wo mawa a falafe ra, «Munfe ra muxu minixi Misira?»»

²¹ Munsa naxa a masen Alatala be, «I a falama i sube fima yi pama ma kike keren bun ma? N na xeme wulu keme senni nan ya ma.

²² Xuruse goore mu noma e ralide sube ra. Hali yexe naxee na baa ma, e mu noma e ralide.»

²³ Alatala naxa a yaabi, «N senbe xurun na rabade? I fama a kolonde xa n ma woyenyi findixi nondi nan na.»

²⁴ Munsa naxa siga Alatala xa masenyi dentegede pama be. A naxa pama forie mixi tongo solofere malan Ala xa horomolingira rabilinyi.

²⁵ Alatala naxa goro nuxui kui, a masenyi ti Munsa be. A naxa a yete Xaxili Seniyenxi nde tongo naxan nu na Munsa ma, a a sa na fori mixi tongo solofere ma. Na Xaxili Seniyenxi to goro e ma, e naxa so masenyi tife Ala xili ra, konɔ e mu a ikuya.

²⁶ Konɔ xeme firin nu na na fori tongo solofere ya ma naxee mu siga malanyi. E mu siga horomolingira yire, e naxa lu yonkinde kui. Konɔ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e fan ma, e fa masenyi ti Ala xili ra pama tagi.

²⁷ Fonike nde naxa a gi, a sa a fala Munsa be, «Eledade nun Medadi na masenyi tife Ala xili ra pama tagi.»

²⁸ Nunu xa di xeme Yosuwe, naxan nu Munsa malima kafi a fonike temui, a naxa a fala Munsa be, «N marigi, i xa na fe dan.»

²⁹ Munsa naxa a yaabi, «I toone tife n tan nan ma fe ra? A xoli n ma Alatala xa pama birin findi namijonmɛe ra naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto!»

³⁰ Na temui, Munsa nun Isirayila kuntigie naxa gbilen pama ya ma.

³¹ Alatala naxa foye xungbe ramini kelife baa ma, naxan xoni gbegbe radin pama yonkinde rabilinyi, han kelife yonkinde tagi, a sa doxo feɛɛɛn keren jere ra.

³² Nama naxa feɛɛɛn na xonie matongo ra, han na kuye iba. E man naxa feɛɛɛn xonie matongo ra, han kankan naxa paani ya fu soto, litiri keme saxan tongo suuli sama paani naxan kui. E naxa e rafan e xa yonkinde rabilinyi.

³³ Konɔ beenu Isirayilakae xa ge na sube donde, Alatala naxa xonɔ e ma, a e naxankata a xoxoxe ra.

³⁴ E naxa na yire xili sa Kibiroti Hataawa, na nan na ki «milante gaburi,» barima milante gali nan nagata menni.

³⁵ Nama naxa keli Kibiroti Hataawa, e sa yonkin Xaseroti.

12

Mariyama nun Haruna Munsa xili kanafe

¹ Munsa to nu bara Kusi gine dɔxɔ, Mariyama nun Haruna naxa Munsa mafala,

² a falafe ra, «Alatala wɔyɛnma Munsa nan gbansan saabui ra? A mu wɔyɛnma muxu fan saabui ra?» Alatala naxa na masenyi mɛ.

³ Munsa nu findixi yete magoroe nan na dangife mixi birin na.

⁴ Alatala naxa Munsa, Haruna, nun Mariyama xili keren na, a e birin xa siga hɔrɔmɔlingira. E to siga naa,

⁵ Alatala naxa goro nuxui kui hɔrɔmɔlingira de ra. A naxa Haruna nun Mariyama xili. E firin naxa e maso a ra.

⁶ Alatala naxa a masen e be, «Wo tuli mati n ma masenyi ra. N namipɔnme xɛɛma wo ya ma temui naxe, n nan n yete masenma na kanyi be laamatunyi nan kui. N wɔyɛn a ra xiye ra.

⁷ Kɔnɔ n ma konyi Munsa tan gbe mu na na ki xɛ. A tan findixi n dugutege nan na n ma wali birin kui.

⁸ N na n ma masenyi makenenma a be, n mu taali wɔyɛnyi rawalima muxu tagi. N nan n yete masenma a be, a fa n niini igbefe. Munfe ra wo mu gaaxu n ma konyi Munsa mafalafe ra?»

⁹ Alatala naxa xɔnɔ e ma, a fa keli e xun ma.

¹⁰ Nuxui to keli hɔrɔmɔlingira xun ma, Mariyama fate naxa rafixe kune ra keren na. Haruna to a to, kune na Mariyama fate birin ma,

¹¹ a naxa Munsa mayandi, «Yandi, n marigi, i naxa muxu ratɔn muxu xa yunubi xa fe ra, muxu naxan nabaxi muxu xa xaxilitarepa kui.

¹² Mariyama naxa lu alɔ di naxan faxaxi a nga furi, naxan fate seeti bɔrɔxi beenu a bari temui.»

¹³ Munsa naxa a xui rate Alatala ma, «N Marigi, n bara i maxandi, a rayalan!»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «Xa a baba deye bɔxun a yatagi, a mu yaagima xɛ han

loxun keren? I xa a ramini pama ya ma. A na ge loxun keren nabade pama yonkinde fari ma, wo nɔma a rasode wo ya ma.»

¹⁵ Na kui, e naxa a ramini pama ya ma, a xi solofere raba yonkinde fari ma. Nama mu keli e yonkinde han Mariyama naxa ragbilen e ya ma.

¹⁶ Na to ba a ra, pama naxa keli Xaseroti, e naxa sa yonkin Paran gbengberenyi ma.

13

Kanaan bɔxi rabenfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «I xa yarerati keren keren sugandi bɔnsɔɛ birin ya ma, i xa e xɛɛ Kanaan bɔxi ma, e xa sa na bɔxi raben, n naxan fima Isirayilakae ma.»

³ Munsa naxa na mixie xɛɛ kelife Paran gbengberenyi ma, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. Na mixi birin findi Isirayila kuntigie nan na.

⁴ E xilie nan yi ki:

Kelife Ruben bɔnsɔɛ ma, Sakuru xa di xɛɛ Samuwa.

⁵ Kelife Simeyɔn bɔnsɔɛ ma, Xori xa di xɛɛ Safati.

⁶ Kelife Yuda bɔnsɔɛ ma, Yefune xa di xɛɛ Kalebi.

⁷ Kelife Isakari bɔnsɔɛ ma, Yusufu xa di xɛɛ Yigali.

⁸ Kelife Efirami bɔnsɔɛ ma, Nunu xa di xɛɛ Hoseya.

⁹ Kelife Bunyamin bɔnsɔɛ ma, Rafu xa di xɛɛ Paliti.

¹⁰ Kelife Sabulon bɔnsɔɛ ma, Sodi xa di xɛɛ Gadiyeli.

¹¹ Kelife Yusufu xa di, Manasi bɔnsɔɛ ma, Susi xa di xɛɛ Gadi.

¹² Kelife Dana bɔnsɔɛ ma, Gemali xa di xɛɛ Amiyeli.

¹³ Kelife Aseri bɔnsɔɛ ma, Mikayeli xa di xɛɛ Seturu.

¹⁴ Kelife Nafatali bɔnsɔɛ ma, Fofisi xa di xɛɛ Naxabi.

¹⁵ Kelife Gadi bɔnsɔɛ ma, Maki xa di xɛɛ Geyuweli.

¹⁶ Xɛmɛ xilie nan na ki Munsa naxee xɛɛ Kanaan bɔxi rabende. Munsa naxa Nunu xa di xɛɛ Hoseya xili sa Yosuwe.

¹⁷ Munsa to e xɛɛ Kanaan bɔxi rabende, a naxa a fala e be, «Wo xa mini Negewi gbengberenyi biri, han wo geyae yire li.

¹⁸ Wo xa na bɔxi raben, wo xa a kolon xa mennikae senbe gbo, xa e senbe mu gbo, xa e wuya, xa e mu wuya.

¹⁹ Wo xa a mato xa na bɔxi fan. Wo xa a kolon xa tete na na tae rabilinyi ma.

²⁰ Wo xa a mato xa na bɔxi fan sansi be, xa wurie gbo naa. Wo kata wo xa fa na sansi bogi ndee ra.» Weni bilie bogi singe temui nan nu a ra.

²¹ E naxa sa na bɔxi raben, kelifa Sini gbengberenyi ma, han Rexobo, Xamata mabiri.

²² E naxa dangi Negewi gbengberenyi ra, e sa Xebiron li, Anaki xa die Aximan, Sesayi, nun Talamayi nu sabatixi dennaxe. Xebiron taa nu tixi je solofere beenu Sowan taa xa ti Misira.

²³ E to Esekoli gulunba li, e naxa weni bili salonyi nde rasege, a tonsɔe nu na naxan ma. Mixi firin naxa na xanin wuri kuye ra. E naxa xɔre bogi nde fan tongo, a nun bogise nde naxan xili girenadi, naxan maniye kɔobe ra.

²⁴ E naxa na yire xili sa Esekoli, na nan na ki «Tonsɔe yire,» na weni bogi tonsɔe xa fe ra, e naxan baxi.

²⁵ E to xi tongo naani raba naa na bɔxi rabende, e naxa gbilen

²⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila pama yire. E nu na Kadesi, Paran gbengberenyi ma. Menni e naxa dentegɛ sa, e na bɔxi sansi bogie masen e be.

²⁷ E naxa a fala Munsa be, «Muxu so ne bɔxi ma, i muxu xee dennaxe. Bɔxi nan a ra, kumi nun xije xeleva dennaxe. Na bogise ndee nan ya.

²⁸ Kɔnɔ pama naxan sabatixi na bɔxi ma, e senbe gbo. Tete dɔxɔxi taa birin na. Taa xungbe nan e ra. Muxu Anaki bɔnsɔe yati toxi ne naa.

²⁹ Amalekikae sabatixi Negewi gbengberenyi nan ma. Xitikae, Yebusukae, nun Amorikae, nee nan sabatixi geya yire. Kanaankae tan sabatixi baa de nan na, a nun Yuruden xure de ra.»

³⁰ Kalebi naxa pama masabari Munsa ya xɔri, a falafe ra, «Won xee! Won xa yi bɔxi findi won gbe ra. Won nɔma na rabade.»

³¹ Kɔnɔ boore naxee siga bɔxi rabende, nee naxa a fala, «Won mu nɔma sigade na pama gere. E senbe gbo won be!»

³² Na kui e naxa fe paaxi fala na bɔxi xa fe ra Isirayila pama be. E naxa a fala, «Muxu bɔxi naxan nabexi, bɔxi nan a ra naxan mixi faxama. Mixi gbangbalanyie sabatixi naa.

³³ Muxu anabiyoroe to ne naxan fatanxi Anaki bɔnsɔe ra. Muxu nu luxi ne alo katoe e mabiri. E tan yo, muxu tan yo, e birin a toxi na ki ne.»

14

Isirayilakae Ala matandife

¹ Nama naxa wa xui ramini kɔe ra.

² Isirayilaka birin nu fa wɔyen na Munsa nun Haruna ma, e nu a fala, «A nu fisa muxu xa faha Misira, xa na mu a ra yi gbengberen yire.

³ Munfe ra Alatala muxu rasofe yi bɔxi ma, muxu xa faha santidegema ra, muxu xa die nun muxu xa ginɛe xa suxu gere kui. A mu fisa muxu xa gbilen Misira?»

⁴ E naxa a fala e boore be, «Won mange keren ti won xun na, won xa gbilen Misira.»

⁵ Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen bɔxi ma Isirayilaka birin ya xɔri.

⁶ Nunu xa di xeme Yosuwe nun Yefune xa di xeme Kalebi naxa e xa donma ibɔɔ sunnunyi kui. Na mixi firin nu na na xɛerae ya ma, naxee siga Kanaan bɔxi rabende.

⁷ E naxa fa yi masenyi ti pama be, «Muxu bɔxi naxan matoxi, bɔxi fanyi fanyi nan a ra.

⁸ Xije nun kumi yire nan a ra. Xa Alatala na won be, a won nasoma ne naa, a na bɔxi fi won ma.

⁹ Yandi, wo naxa Alatala matandi. Wo naxa gaaxu na bɔxi mixie ya ra. Won nɔma ne e ra. E sanke yo mu na sɔnɔn, barima Alatala na won tan nan be. Wo naxa gaaxu e ya ra.»

¹⁰ Nama nu wama e magɔnofe, kɔnɔ Alatala xa nɔre naxa mini hɔrɔmɔlingira Isirayilaka birin ya xɔri.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi pama bama n maberefe mun temui? Munfe ra e siikema hali n kaabanakoe rabama e tagi?»

¹² N xa wuganyi radin e ma, n nee faha. Na temui n bɔnsɔe xungbe senbema nde

rakelima ne i saabui ra, naxan dangi e tan na.»

¹³ Munsa naxa Alatala yaabi, «Misir-akae bara a kolon, a i yi pama ramini e xa boxi ra i senbe nan na.

¹⁴ E bara bekae rakolon. Nee bara a me, a i tan Alatala na i xa pama foxo ra, a i i yete masenma e ma, a i nuxui sama e xun ma, a i jere ma e ya ra nuxui kui yanyi ra, nun te kui koe ra.

¹⁵ Xa i fa yi pama birin faxa kerenyi ra, bomsae naxee i xa fe mexi, e a falama ne,

¹⁶ «Alatala senbe yo mu nu noma yi pama rasode boxi ma, a naxan laayidixi e be. Na nan a ra, a e birin sonto gbengberenyi ma.»

¹⁷ «I xa i senbe masen e be, alo i tan yati a yitaxi ki naxe, a falafe ra,

¹⁸ «N mu xonoma mafuren mafuren. N ma dije nun fanyi gbo. N mixie xa yunubie nun fe jaaxie xafarima. Konon n mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasama. N benbae xa yunubi sare dxonoma e xa die xun ma han bomsae saxan, xa na mu naani.»

¹⁹ Yandi, n bara i maxandi, dije i xa pama xa yunubi ma i xa hinne xa fe ra, alo i a rabaxi kabi e mini Misira temui naxe.»

²⁰ Alatala naxa a yaabi, «N bara dije i xa maxandi xa fe ra.

²¹ Konon, n bara n kali, nondi nan a ra alo n to na na, alo n ma nore naxan boxi rafema,

²² xeme naxan birin n ma nore nun n ma kaabanakoe toxi, n naxee raba Misira nun gbengberenyi ma, konon e fa muruta n ma han sanya fu tuli xoroxoe ra,

²³ nee sese mu boxi toma, n naxan laayidixi e benbae be. Naxan birin murutaxi n ma, e sese mu na toma.

²⁴ Konon n ma konyi di Kalebi to bira xaxili gbete foxo ra, a fa n nabatu, n a tan nasoma ne na boxi ma, a naxan nabexi. A bomsae ke sotoma ne naa.

²⁵ Amalekikae nun Kanaankae to sabati gulunba kui, tina wo xa wo mafindi, wo xa gbilen gbengberenyi ma Xulunyumi Baa mabiri.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

²⁷ «Yi pama kobi n matandima han mun temui? N bara Isirayilakae xui me, e naxan falama n be, e ti n kanke.

²⁸ A fala e be, «N bara n kali, nondi nan a ra, alo n to na na, n a rabama ne wo be alo n a mexi wo de i ki naxe.

²⁹ Wo tan matandilae, naxan birin kontixi Isirayila pama ya ma, naxee xa simaya bara dangi je moxonon na, wo faxama ne yi gbengberenyi ma.

³⁰ Wo mu soma boxi ma n naxan laayidi wo be, fo Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

³¹ Wo xa die, wo naxee ma a e birin faxama gere nan kui, n nee tan nasoma ne na boxi kui, wo mexi naxan na.

³² Wo faxama gbengberenyi nan ma, wo furee luma na ne.

³³ Wo xa die findima jeretie nan na je tongo naani bun ma yi gbengberenyi ma. E wo xa yunubi sare xaninma han wo birin faxa gbengberenyi ma.

³⁴ Wo xi xasabi naxan naba na boxi rabende, wo na je xasabi rabama gbengberenyi ma wo xa yunubi xa fe ra. Wo to xi tongo naani raba na boxi rabende, wo fama ne je tongo naani rabade gbengberenyi ma, alako wo xa a kolon n na yunubi xonxi ki naxe.

³⁵ N tan Alatala, n bara ge woyende. N bara na nate tongo yi pama kobi xa fe ra, naxan ti n kanke. E birin faxama ne gbengberenyi ma.»

³⁶ Munsa xa xerae to gbilen kelife na boxi rabende, e naxa fe xoroxoe fala na boxi xa fe ra han Isirayila pama naxa ti Munsa kanke.

³⁷ Na kui, Alatala naxa e faxa keren na.

³⁸ Na xerae ya ma, Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan gbansan mu faxa.

³⁹ Munsa to na masenyi ti Isirayila pama be, e naxa sunnun ki fanyi.

⁴⁰ E naxa keli subaxe ma, e xa te geya longori. E naxe, «Muxu xa te yire, Alatala dennaxe masenxi muxu be. Muxu bara yunubi raba.»

⁴¹ Munsa naxa e maxorin, «Wo Alatala xa yaamari nan matandife? Wo mu geenima na kui.

⁴² Wo naxa te de, barima Alatala mu na wo ya ma sonon. Wo naxa a niya wo yaxuie xa no wo ra.

⁴³ Amalekikae nun Kanaankae na wo ya ra, e wo sontoma ne e xa santidagemae ra.

Wo to bara wo kobe so Alatala ra, a mu na wo fɔxɔ ra.»

⁴⁴ Kɔnɔ Isirayila pama mu e tuli mati Munsa ra. E naxa te geya yire, kɔnɔ Alatala xa saate kankira nun Munsa mu keli pama xa yonkinde.

⁴⁵ Amalekikae nun Kanaankae naxee nu sabatixi na geya yire, e naxa goro Isirayilakae xili ma, e fa e bɔnbɔ, e e masege han Horoma.

15

Hadiya naxan sama serexɛ fari

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

² «A fala Isirayilakae bɛ, <Wo na so bɔxi ma, n dennaxan fixi wo ma sabatide ra,

³ xa wo wama xuruse bafe serexɛ ra naxan nafan Alatala ma, alɔ serexɛ gan daaxi, laayidi serexɛ, serexɛ janigexi, xa na mu a ra sali serexɛ,

⁴ wo xa sansi xɔri dinxi serexɛ sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo saxan masunbuxi ture litiri keren nun a tagi ra,

⁵ a nun weni litiri keren nun a tagi. Na sama serexɛ gan daaxi nun serexɛ janigexi nan xun ma naxan findima yexɛɛ ra.

⁶ Xa a sa findi yexɛɛ kontonyi nan na, wo xa sansi xɔri dinxi serexɛ sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo senni masunbuxi ture litiri firin na,

⁷ a nun weni litiri firin. Na ganxi rafan Alatala ma.»

⁸ «Xa wo wama ninge bafe serexɛ ra naxan nafan Alatala ma, alɔ serexɛ gan daaxi, laayidi serexɛ, xanunteya serexɛ,

⁹ wo xa sansi xɔri dinxi serexɛ sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo solomanaani naxan masunbuxi ture litiri saxan na,

¹⁰ a nun weni litiri saxan. Na ganxi rafan Alatala ma.»

¹¹ «Na nan nabama ningee, yexɛɛ kontonyie, yexɛɛ, nun sie birin bɛ wo naxan bama serexɛ ra.

¹² Wo xa na raba xuruse birin bɛ.

¹³ Isirayilaka birin xa a raba na ki nɛ e xa serexɛ birin bɛ, e naxan bama tɛ ra Alatala bɛ.

¹⁴ Xɔnɛ naxee na wo ya ma, e fan xa a raba na ki e serexɛ gan daaxi bama temui naxɛ. Na rafan Alatala ma.

¹⁵ Seriyɛ keren nan luma pama birin bɛ, Isirayilakae ba, xɔnɛ ba. Keli wo tan ma, han wo xa die, nun nee fan xa die naxee fama, wo tan yo, xɔnɛ yo, wo birin xa Alatala xa seriyɛ suxu na ki nɛ.

¹⁶ Isirayilakae ba, xɔnɛ ba, wo birin na seriyɛ keren nun yaamari keren nan bun ma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹⁸ «A fala Isirayilakae bɛ, <Wo na so bɔxi ma, n wo rasofe dennaxe,

¹⁹ wo fa na bɔxi daxamui sɔtɔ, wo xa nde ba serexɛ ra n bɛ.

²⁰ Wo na taami singe yailan sansi xɔri nɛɛnɛ ra, wo xa nde ba serexɛ ra n bɛ, alɔ wo sansi xɔri nɛɛnɛ nde bama ki naxɛ xɛ xaba temui lonyi yire.

²¹ Wo xa na taami singe ba Alatala bɛ nɛ yo nɛ.»

Yunubi janigetare

²² «Xa a sa li wo tantanxi nɛ Alatala xa yaamarie suxufe kui, a naxee masenxi Munsa bɛ,

²³ kelife na masen temui, han wo xa die xa mamadie xa temui,

²⁴ xa wo mu na raba wo janige ra, wo a raba kolontareya kui, pama xa tuura ba serexɛ gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma. Wo xa sansi xɔri dinxi serexɛ nun weni serexɛ sa na fari a raba ki ma, a nun sikɔte naxan findima yunubi xafari serexɛ ra.

²⁵ Serexedube yunubi xafari maxandima nɛ Isirayilaka birin bɛ. Alatala dipɛma nɛ e ma. Yunubi nan a ra, e mu naxan janigexi. E man bara serexɛ gan daaxi ba Alatala bɛ, a nun e xa yunubi xafari serexɛ.

²⁶ Na yunubi xafarima nɛ Isirayilaka birin nun e xa xɔnɛ bɛ, barima tantanyi na nu a ra.»

²⁷ «Xa mixi keren nan yunubi raba janigetarepa kui, a xa si ginɛ keren ba yunubi xafari serexɛ ra, naxan bara nɛ keren sɔtɔ.

²⁸ Serexedube yunubi xafari maxandima nɛ na mixi bɛ naxan yunubi raba janigetarepa kui Alatala ya xɔri. Na na nɔn, a xa yunubi bara xafari.

²⁹ Na seriyɛ kerenyi na Isirayilakae nun e xa xɔnɛ bɛ, yunubi rabafe janigetarepa xa fe ra.

³⁰ Kɔnɔ xa mixi nde sa Alatala matandi a janige ra, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔɲe ra, na kanyi kerima ne nama tagi.

³¹ A bara Alatala xa masenyi mabere, a bara Alatala xa seriye matandi. Na kanyi kerima ne nama tagi, barima na yunubi kote dɔxɔxi a xun ma.»

Malabui lɔxɔe kanafe

³² Isirayilakae to nu na gbengberenyi ma, e naxa mixi nde li malabui lɔxɔe a yege fenfe.

³³ E naxa a xanin Munsa nun Haruna xɔn pama ya xɔri.

³⁴ E naxa a suxu, kɔnɔ e mu a paxankata, barima nate mu nu tongoxi a xa fe ra sinden.

³⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi xemɛ lan ne a xa faxa. Nama birin xa a magɔnɔ han a faxa yonkinde fari ma.»

³⁶ Nama birin naxa a ramini e yonkinde fari ma, e a magɔnɔ han a faxa, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

Sosee xa seriye

³⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

³⁸ «A fala Isirayilakae be, e tan nun e xa die xa mamadie e xa e xa sosee sanbunyi rafutufutu, e gese gere daaxi xiri a de i.

³⁹ Na sanbunyi rafutufutuxi findima tonxuma nan na wo be, alako wo xa ratu Alatala xa yaamarie ma, wo man xa e rabatu. Wo naxa bira wo yete waxɔnfee fɔxɔ ra, naxee wo ratantanma.

⁴⁰ Na nan a niyama, wo ratuma n ma yaamarie ma, wo man e rabatu. Na kui, wo bara findi n ma mixie ra.

⁴¹ N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi ra, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala.»

16

Kora Munsa matandife

¹ Lewi bɔnsɔe mixi nde, naxan xili Kora, Yisehari xa di xemɛ, Kehati xa mamadi, a nun Datan nun Abirami, Eliyabi xa di xemɛ, a nun Peleta xa di xemɛ Oni, naxan fatanxi Ruben bɔnsɔe ra,

² nee naxa ti Munsa kanke. Isirayilaka mixi keme firin mixi tongo suuli nu na e xanbi ra. Kuntigi belebelee nu na e ya ma.

³ E naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma, e fa a fala e be, «Wo xa mangeya bara jɔn! Isirayila pama birin seniye, Alatala man na muxu tagi. Munfe ra wo tan gbansan wo yete itema Alatala xa pama xun ma?»

⁴ Munsa to na me, a naxa a yatagi rafelen bɔxi ma.

⁵ A naxa a fala Kora nun a xa mixie be, «Tina gesege, Alatala fama a masende won be, a xa mixi seniye naxan na. A tinma na kanyi xa makɔre a ra, a naxan sugandima.

⁶ Kora, i nun i xa mixie, wo xa surayi gansee tongo.

⁷ Tina wo te sa e kui, wo surayi gan Alatala be. Alatala na naxan sugandi, na nan seniye. Lewi bɔnsɔe, yakɔsi wo bara a radangi a i.»

⁸ Munsa man naxa a fala Kora be, «Lewi bɔnsɔe xa die, wo wo tuli mati.

⁹ Isirayila Marigi Ala wo sugandixi ne Isirayila pama ya ma a xa hɔrɔmɔlingira wali xa fe ra. Wo tan nan tima pama ya ra e sali temui. Na mu wo wasa?

¹⁰ A tinma wo tan Lewi bɔnsɔe xa makɔre a ra, kɔnɔ wo wama serexedube wali fan nan nabafe.

¹¹ Na kui i tan nun i xa mixie, wo bara lan wo boore ma wo xa Alatala matandi. Munfe ra wo na tife Haruna kanke?»

¹² Munsa naxa mixi xee Eliyabi xa di xemɛ Datan nun Abirami xilide, kɔnɔ e naxa tondi, e fa a fala, «Muxu tan mu sigama.

¹³ Munfe ra i bara muxu ramini bɔxi ma, kumi nun xije xeɛma dennaxe, alako muxu xa faxa yi gbengberenyi ma? I man wama i yete findife muxu xa mange ra?

¹⁴ I mu muxu rasoxi bɔxi kui kumi nun xije xeɛma dennaxe. I mu xee nun weni bilie xa fixi muxu ma ke ra. I jɔxɔ a ma, a i nun dɔnxuie nan a ra? Muxu mu sigama!»

¹⁵ Munsa naxa xɔnɔ ki fanyi ra, a a fala Alatala be, «I naxa e xa serexe suxu. N mu sese tongoxi e yi ra, hali sofale keren. N mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.»

¹⁶ Munsa naxa a fala Kora be, «I tan nun i xa mixie, tina wo nun Haruna xa ti be Alatala ya i.

17 Wo birin xa wo xa surayi gansee tongo, wo xa surayi sa a ma, wo wo yete masen Alatala be. Na lanma surayi gansee keme firin tongo suuli nan ma. I tan nun Haruna, wo fan xa wo xa surayi gansee suxu wo yi ra.»

18 E birin naxa te sa e xa surayi gansee kui, e naxa surayi sa a ma, e fa ti horomolingira de ra. Munsa nun Haruna fan nu na naa.

19 Kora to pama birin malan Munsa nun Haruna xili ma horomolingira de ra, Alatala xa nore naxa mini pama birin ma.

20 Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

21 «Wo mini yi mixie ya ma. N xa e sonto keren na!»

22 Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala, Daali birin Mangede, a lanma i xa xono pama birin ma, mixi keren xa yunubi xa fe ra?»

23 Alatala naxa Munsa yaabi,

24 «A fala pama birin be, e xa e makuya Kora, Datan, nun Abirami xonyi ra.»

25 Munsa nun Isirayila kuntigie naxa siga Abirami nun Datan yire.

26 A naxa a fala pama be, «Wo wo makuya yi yunubitoe xa lingirae ra. Wo naxa din e xa see ra, alako wo naxa fa faha e xa yunubie xa fe ra.»

27 Nama naxa a masiga Kora, Datan, nun Abirami xa lingirae ra. Datan nun Abirami naxa mini e xonyi, e ti naade ra, e nun e xa ginse, nun e xa die.

28 Munsa naxa a fala, «Wo a kolonma a Alatala nan n tixi yi wali birin na, n tan mu a ra.

29 Xa yi mixie mu faha kaabanakoe ra, Alatala mu n xexi.

30 Kono xa Alatala sa kaabanako raba, a boxi rabi, e goro e jipe ra a kui, e tan nun e ke birin, na nan a masenma wo be, a e bara Alatala mabere.»

31 Munsa to ge na falade, boxi naxa rabi e sanyi bun ma,

32 a e gerun, Kora nun a xa mixie, e xa lingirae, a nun e xa harige birin.

33 E naxa goro aligiyama e jipe ra, e tan nun e sottose birin. Boxi naxa e makoto, e naxa loe pama tagi.

34 Isirayilaka naxan birin nu na e seeti ma, e naxa e gi e gbelegbele xui ma, e nu fa a fala, «Boxi naxa muxu fan gerun de!»

35 Alatala naxa te radin na mixi keme firin mixi tongo suuli ma, naxee surayi gan horomolingira de ra.

17

Nama raseniyenfe

1 Alatala naxa a masen Munsa be,

2 «A fala Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be, a xa surayi gansee matongo te xora, a xa e te wolee rawoli yire makuye. Na surayi gansee bara findi se seniyenxie ra Ala be.

3 Wo xa na surayi gansee matongo, yunubitoe naxee rawalixi e fa faha, wo e bonbo han e xa findi a kebela ra, wo e sa serexebade ma. Se seniyenxi na a ra barima a nu bara masen Alatala be. Na kui a findi tonxuma nan na Isirayilakae be.»

4 Eleyasari serexedube naxa na mixie xa surayi gansee wure gbeeli daaxie matongo, na mixi faxaxie naxee rawalixi, a e bonbo han e findi kebela ra, a e sa serexebade ma.

5 Na bara findi tonxuma ra Isirayilakae be, alako e xa ratu a ma a mu lan mixi yo xa surayi gan serexe ra bafe Haruna xa die, xa na mu a ra a fan luma ne alo Kora nun a xa mixie, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

6 Na kuye iba, Isirayila pama naxa woyen folo Munsa nun Haruna ma, a e tan nan Alatala xa pama faxaxi.

7 E nu e malanfe temui naxe Munsa nun Haruna xili ma, e naxa a to nuxui naxa dusu horomolingira xun ma, Alatala xa nore fa mini e ma.

8 Munsa nun Haruna naxa siga horomolingira de ra.

9 Alatala naxa a masen Munsa be,

10 «Wo mini yi mixie ya ma, n xa e sonto kerenyi ra.» Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma,

11 Munsa fa a fala Haruna be, «I xa te wole tongo serexebade yire, i a sa i xa surayi gansee kui a nun surayi nde. Na xanin mafuren mafuren pama mabiri, i sa yunubi xafari maxandi e be. Alatala

bara a xa xone fulun yi pama xili ma, sontoe jan bara folo.»

¹² Haruna naxa surayi ganse tongo alo Munsa a fala a be ki naxe, a a gi a siga pama yire, sontoe nu bara folo dennaxe. A naxa surayi ba serexe ra, a fa yunubi xafari maxandi pama be.

¹³ A naxa ti mixi faxaxie nun mixi jipee tagi. Mixi faxafe naxa dan.

¹⁴ Mixi wulu fu nun naani mixi keme solofere nan faxes, bafe Kora xa mixie ra, naxee singe faxes.

¹⁵ Mixi faxafe to dan, Haruna naxa gbilen Munsa yire horomolingira de ra.

Haruna xa yisuxuwuri

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «A fala Isirayilakae be, bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri keren so i yi ra, na lanma yisuxuwuri fu nun firin nan ma. I xa bonsoe birin xili sebe a xa yisuxuwuri ma.

¹⁸ I xa Haruna xili sebe Lewi bonsoe xa yisuxuwuri ma. Bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri xa lu naa.

¹⁹ I na yisuxuwurie sama horomolingira nan kui, saate kankira ya tode ra, n luma n yete masen na wo be dennaxe.

²⁰ N mixi naxan sugandixi, na kanyi xa yisuxuwuri mabutunma ne. Na kui, n bara a niya Isirayilakae naxa woyen wo ma sonon.»

²¹ Munsa naxa dentege sa Isirayilakae be. Isirayila bonsoe xunyi birin naxa fa e xa yisuxuwuri ra. Na naxa lan yisuxuwuri fu nun firin ma. Haruna gbe nu na e ya ma.

²² Munsa naxa na yisuxuwurie sa Alatala ya i, horomolingira kui, saate kankira na dennaxe.

²³ Na kuye iba, a to so horomolingira kui, a naxa a to Haruna xa yisuxuwuri, naxan sa Lewi bonsoe xili ra, a bara butun, a bara fuga, a tamare bogi gbeeli ramini.

²⁴ Munsa naxa yisuxuwuri birin namini, a e masen Isirayila pama be. Bonsoe xunyi birin to e to, e naxa e gbe tongo.

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I man xa Haruna xa yisuxuwuri ragbilen saate kankira yire, a xa ragata tonxuma

ra matandilae be. Na kui e mu woyenma n ma, e mu faxes.»

²⁶ Munsa naxa Alatala xa yaamari rabatu, alo a masen a be ki naxe.

²⁷ Isirayilakae naxa a fala Munsa be, «A mato, muxu birin nonna ne halaki kui.

²⁸ Naxan yo a maso Alatala xa horomolingira ra, na kanyi faxama ne. Muxu birin xa sonto?»

18

Serexedubee nun Lewi bonsoe xa fe

¹ Alatala naxa a masen Haruna be, «I tan, i xa die, nun Lewi bonsoe birin, wo tan nan yunubi sotoma xa fe paaxi sa raba horomolingira xa fe ra. Haruna i tan nun i xa die, wo tan nan yunubi sotoma xa fe paaxi sa raba serexedubeja xa fe ra.

² I xa Lewi bonsoe mixi birin maso i ra, alako e xa i tan nun i xa die mali wo xa wali ra horomolingira kui.

³ E i malima horomolingira wali kui, konon e naxa makore yirabase seniyenxi nun serexebade ra, alako wo naxa faxes, e tan nun i tan.

⁴ E birama ne i foxo ra i xa horomolingira wali birin kui. Mixi gbete yo naxa sunbu wo ra.

⁵ Wo tan gbansan xa seniyen lingira nun serexebade wali raba, alako Alatala naxa fa a xa xone ramini Isirayilakae ma sonon.

⁶ N tan nan wo ngaxakerenyi Lewi bonsoe tongoxi Isirayilakae ya ma n yete be. N bara e sa wo sagoe, e xa wo mali horomolingira wali raba ra.

⁷ I tan nun i xa die, wo joxo sama ne wo xa serexedube wali xon ma serexebade nun yire seniyenxi fisamante, naxan na dugi gbakuxi xanbi ra. N tan nan na wali fixi wo ma. Mixi gbete na a maso na ra, a faxama ne.»

⁸ Alatala naxa a fala Haruna be, «N bara Isirayilakae xa hadiya seniyenxi birin fi i tan nun i xa die ma, barima wo tan nan sugandixi serexedubee ra abadan.

⁹ See nan yi ki naxee findima i gbe ra se seniyenxi tagi, te mu naxee ganxi: Isirayilakae xa serexe, e xa sansi xori dinxi serexe, e xa yunubi xafari serexe, nun e xa yete ragbilen serexe. Na serexe

seniyenxie findima i tan nun i xa die nan gbe ra.

¹⁰ Wo nee donma ne alo se seniyenxie. Xeme birin noma e donde wo xa denbaya kui. Se seniyenxie nan e ra wo be.»

¹¹ «Se naxee baxi Isirayilakae xa hadiya seniyenxie ra, n nee fan fima ne i ma, naxee lintanma n ya i a masenfe ra n gbe na a ra. N na fima i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginse ma. I xa mixi birin naxee seniyenxi e noma na donde.

¹² N man bara daxamui singee fi i ma, Isirayilakae naxee bama n na hadiya ra alo ture, weni, nun sansi xorie dinxi.

¹³ Daxamui singee e fama naxan birin na n be, na birin findima i gbe nan na. I xa mixi birin naxee seniyenxi e noma na donde.»

¹⁴ «Se naxan birin haramuxi mixie be Isirayila boxi ma, a fa findi n gbe ra, n bara na fi i ma.

¹⁵ Di singe birin naxee fima Alatala ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra, na birin i tan nan gbe a ra. Kono ibunadama xa di xeme singe nun sube haramuxi xa di xeme singe, e tan xun sarama ne.

¹⁶ E na kike keren soto, e xun xa sara gbeti kole suuli, naxan kole keren lanma giramu fu ma.»

¹⁷ «Kono i naxa ninge, yexese, nun sie xa di singee xun sara, barima e tan seniyenxi. E wuli xa kasan serexebade ma, e ture xa ba serexe ra. E xa gan te ra Alatala be. Na rafa a ma.

¹⁸ E ganyanyi nun e yirefanyi tabe findima i gbe nan na, barima e nu lintanxi n tan Alatala ya i serexe ra.

¹⁹ N bara nee fi i tan nun i xa die ma abadan, Isirayilaka naxan birin bama e xa serexe seniyenxie ra Alatala be. Saate nan a ra naxan mu kanama abadan, i tan nun i bonsoe birin be Alatala ya i.»

²⁰ Alatala naxa a masen Haruna be, «I mu ke sotoma Isirayila boxi ma alo boore. N tan nan findima i ke ra Isirayilakae tagi. I hayi mu na sese gbete ma.»

²¹ «N Isirayila xa farile fima Lewi bonsoe nan ma sare ra e xa horomolingira wali xa fe ra.

²² Isirayilakae naxa e maso horomolingira ra sonon, alako e naxa fa yunubi soto na kui e faxama naxan ma.

²³ Lewi bonsoe nan horomolingira xa wali rabama. Xa yunubi yo sa mini na wali kui, e tan nan a kote tongoma. Na findima seriyen nan na wo be abadan. Lewi bonsoe mu fama ke sotide Isirayilakae tagi.

²⁴ N bara Isirayilakae xa farile fi Lewi bonsoe ma ke ra. Na nan a toxi, n na a falaxi e xa fe ra, ke mu na e tan be Isirayilakae tagi.»

²⁵ Alatala naxa a masen Munsabe,

²⁶ «A fala Lewi bonsoe be, «Isirayilakae na fa e xa farile ra, n naxan fima wo ma, wo xa na farile xa farile ba n tan be.

²⁷ Na kui wo fan a rabama ne alo wo ngaxakerenyi naxee farile bama e xa sansi xori ra lonyi yire, xa na mu a ra e xa weni ra e a bunduma temui naxe.

²⁸ Wo xa wo xa hadiya ba n be Isirayilakae xa farile ra, wo fa a so Haruna serexedube yi ra.

²⁹ Wo xa farile ba n be hadiya ra wo naxan birin sotoma. Wo xa daxamui singee wo naxee sotoma, wo xa n gbe ba na ra.»

³⁰ I man xa a fala e be, «Wo na ge daxamui fisamante bade n be, wo xa na farile ba sansi xori nun weni ra Lewi bonsoe be.

³¹ Wo tan nun wo xa denbaye noma na donde wo wama a xon dennaxe. Wo xa horomolingira wali sare nan na ki.

³² Daxamui singee bafe mu findima yunubi ra wo be. Wo mu Isirayilakae xa hadiya seniyenxie maberema na kui, wo man mu faxama na xa fe ra.»

19

Marasenyen ye

¹ Alatala naxa a masen Munsanun Haruna be,

² «Ala xa seriyen nan ya. Isirayilakae xa fa ninge gine gbeeli ra, naxan mu mabenxi, lanyuru mu na naxan ma, a nun naxan mu sari bendunxi sinden.

³ I xa na so Eleyasari serexedube yi ra, a kon fa raxaba a ya xori yonkinde fari ma.

⁴ Eleyasari xa a wuli nde kasan a belaxesole ra horomolingira sode mabiri sanmaya solofere.

⁵ E xa na ninge gundi birin gan a ya xori, a kiri, a sube, a wuli, nun a naxe.

⁶ Na ninge na ganfe temui naxe, serexedube xa sediri wuri nde, hisopi, nun gese gbeeli woli te xora.»

⁷ «Na dangi xanbi, serexedube xa a fate nun a xa sosee maxa, a fa so yonkin yire, kono a mu seniyanxi han nunmare.

⁸ Naxan bara ninge gan, na fan xa a fate nun a xa sosee maxa, kono a mu seniyanxi han nunmare.

⁹ Mixi seniyanxi nde xa na ninge ganxi xube mako, a sa e sa yire seniyanxi yonkinde fari ma. A ragatama menni ne Isirayila pama be alako e xa maraseniyan ye yailan a ra. Yunubi xafari serexe nan a ra.

¹⁰ Naxan bara na ninge ganxi xube mako, na fan xa a fate nun a xa dugie xa, kono a mu seniyanxi han nunmare. Na seriye mu kanama abadan Isirayilakae nun e xone be.»

¹¹ «Naxan na din mixi faxaxi ra, na kanyi findima seniyantare nan na xi solofere bun ma.

¹² A xa a yete raseniyan yi maraseniyan ye ra a xi saxan nde nun a xi solofere nde ma. Xa a mu a raba na xi saxan nde nun na xi solofere nde ma, a mu seniyanma.

¹³ Xa naxan yo din mixi faxaxi fure ra, a fa lu a mu a yete raseniyan, na kanyi xa seniyantarepa dangima ne Alatala xa horomolingira ma. Na kanyi xa keru Isirayilakae ya ma. Maraseniyan ye to mu kasanxi a ma, a mu seniyanxi.»

¹⁴ «Seriye nan ya: Xa mixi faxesa kiri banxi nde kui, mixi yo naxan na naa, xa na mu a ra a soma naa, na kanyi findima mixi seniyantare nan na xi solofere bun ma.

¹⁵ Sesase rabixi birin findima se seniyantare ra.

¹⁶ Mixi naxan din mixi faxaxi ra wula i, naxan bara faxesa a paaxi ra, xa na mu a faxesa a yete ma, na kanyi findima seniyantare nan na xi solofere bun ma. Naxan din mixi faxaxi xorie ra, xa na mu a gaburi ra, na fan mu seniyanxi xi solofere bun ma.»

¹⁷ «A lanma na mixi mooli xa seniyan ye ra, naxan masunbuxi na ninge ganxi xube ra. Na ye xa tongo dulonyi yire, xa na mu a ra xure.

¹⁸ Xeme seniyanxi nde xa hisopi wuri salonyi tongo, a a rasin na ye xora, a a kasan na kiri banxi ma, a kui se birin ma, nun mixie ma naxee nu na a kui. E man xa na raba mixi ra naxan dinxi mixi fure ra, naxan faxesa a paaxi ra, xa na mu a ra naxan faxesa a yete ma, a nun mixi naxan dinxi mixi xorie ra, xa na mu gaburi ra.

¹⁹ Mixi seniyanxi xa na ye kasan mixi seniyantare ma a xi saxan nde nun a xi solofere nde. A na ge na ra, a xa a yete nun a xa sosee maxa ye ra, a fa findi mixi seniyanxi ra na xi solofere nunmare ra.»

²⁰ «Mixi naxan tondi a yete raseniyan, na kanyi xa keru pama ya ma, barima a xa seniyantarepa dangima ne Alatala xa horomolingira ma. A to mu kasanxi maraseniyan ye ra, a mu seniyanxi.

²¹ Yaamari nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan.»

«Maraseniyan ye kasanma naxan ma, na kanyi xa a xa dugie xa. A mu seniyanma fo nunmare.

²² Mixi seniyantare dinma se naxan na, na se bara findi se seniyantare ra. Mixi naxan dinma na se ra, na fan findima mixi seniyantare nan na han nunmare.»

20

Meriba ye

¹ Kike singe, Isirayila pama birin naxa so Sini gbengberenyi ma, e yonkin Kadesi. Mariyama naxa faxesa menni, e fa a ragata gaburi kui.

² Ye to mu nu na pama yi ra, e naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma.

³ E naxa sonxo Munsa ra, e nu a fala, «A nu fisa muxu fan xa faxesa Alatala muxu ngaxakerenyie faxesa temui naxe.

⁴ Munfe ra wo Alatala xa pama rafaxi yi gbengberenyi ma, muxu nun muxu xa xurusee xa faxesa?

⁵ Munfe ra wo muxu ramixi Misira boxi ra fafe ra yi yire paaxi, xore bili, weni bili, girenadi wuri bili mu na dennaxe. Hali ye min daaxi mu sotoma be.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa keli pama ya ma, e e felen horomolingira sode de ra. Alatala xa nore naxa mini e ma.

⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

8 «I xa yisuxuwuri tongo. I tan nun i taara Haruna, wo xa Isirayilaka birin malan, wo woyen fanye ra e ya xori, alako a xa ye ramini. Wo ye raminima ne Isirayila pama be alako e tan nun e xa xurusee xa ye min.»

9 Munsa naxa a xa yisuxuwuri tongo naxan nu na hɔrɔmɔlingira kui, alo Alatala a yamari a be ki naxe.

10 Munsa nun Haruna naxa pama malan na fanye ya ra, e fa a fala e be, «Wo tuli mati, wo tan matandilae. Muxu xa ye ramini wo be yi fanye kui?»

11 Munsa naxa a belexe ite, a fanye bonbo sanya firin a xa yisuxuwuri ra. Ye naxa gbusan fanye ra, pama nun xuruse birin naxa e min.

12 Kɔnɔ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo to mu laxi n na, Isirayila pama ya xori, wo xa binye ti n tan Seniyentɔe ma, wo tan mu fama yi pama rasode na boxi ma n dennaxe fixi e ma.»

13 E menni nan xili Meriba ye, barima Isirayilakae sɔnxɔ Alatala ma menni ne, a fa a xa seniyenyi masen e be.

Edon mange tondife Isirayila xa dangi

14 Munsa naxa xerae xee Edon mange ma keli Kadesi, a falafe ra a be, «I ngaxakerenyi Isirayilakae xui nan ya! I a kolon muxu tɔɔrɔxi ki naxe.

15 Muxu benbae goro ne Misira, muxu naxa ne wuyaxi raba menni. Kɔnɔ Misirakae naxa muxu nun muxu benbae jaxankata.

16 Muxu naxa Alatala maxandi, a fa muxu xui rame. A naxa a xa maleke xee muxu raminide Misira. Yakosi muxu na be Kadesi naxan na wo xa naaninyi ra.

17 A lu muxu xa dangi wo xa boxi tagi. Muxu mu wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Muxu mu ye bama wo xa kolonyie kui. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu fama yirefanyi ma. Muxu tima wo xa kira xungbe kerenyi nan xon, han muxu dangima wo xa boxi ra temui naxe.»

18 Edon mange naxa a yaabi, «Wo mu dangima muxu xa boxi ra fefe ma, xa na mu muxu wo gerema santidegema nan na.»

19 Isirayilakae man naxa a fala a be, «Muxu tan dangima ne kira xon. Xa muxu nun muxu xa xurusee wo xa ye nde min, muxu xa a sare fi. Muxu mu i maxorinxi sese ma, muxu wama dangife ne tun.»

20 Edon mange man naxa a yaabi, «Wo mu dangima feo!» Na kui, a naxa a xa soorie ramini a senbe ki ma Isirayilakae ya ra.

21 Edon mange to tondi Isirayilakae xa dangi a xa boxi ra, Isirayila naxa gbilen.

Haruna faxafe

22 Isirayila pama naxa keli Kadesi, e naxa siga Horo geya yire.

23 Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna be Horo geya yire, Edon xa boxi naaninyi ra,

24 «Haruna fama ne a benbae lide aligiyama. A mu soma na boxi ma n dennaxe fixi Isirayilakae ma, barima wo bara n ma yaamari matandi Meriba ye xa fe ra.

25 I xa Haruna nun a xa di xeme Eleyasari xanin Horo geya fari.

26 Menni i xa serexedube dugie ba Haruna ma, i e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna laaxirama ne menni, a fa a benbae yire li.»

27 Munsa naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe. E naxa te Horo geya fari Isirayilaka birin ya xori.

28 Munsa naxa Haruna xa donmae ba a ma, a e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna naxa laaxira geya fari. Munsa nun Eleyasari naxa goro geya ra,

29 e fa Isirayila pama rakolon Haruna faxes fe ra. Isirayila naxa a jon fe raba xi tongo saxan bun ma.

21

Isirayila xa gere singe gbengberenyi ma

1 Aradi mange Kanaanka, naxan nu sabatixi Negewi boxi ma, a to a me, a Isirayila nu minife Atarima kira nan na, a naxa e gere, a ndee findi geelimanie ra.

2 Na kui Isirayila naxa yi laayidi tongo Alatala be, «Xa i yi mixie sa muxu sagoe, muxu e xa taa birin kanama ne.»

³ Alatala naxa tin Isirayilakae xa laayidi ra, a naxa Kanaankae sa e sagoe. Isirayilakae naxa e sɔntɔ, e e xa taae kana. Na nan a toxi e naxa menni xili sa Horoma, naxan wama a falafe «gbaloe.»

⁴ Isirayilakae naxa keli Horo geya ma Xulunyumi Baa kira xɔn ma, alako e xa Edon bɔxi mabilin. Kɔnɔ limaniya naxa ba e yi ra,

⁵ e fa a fala Alatala nun Munsa bɛ, «Munfe ra wo muxu ramini Misira bɔxi ra, alako muxu xa fa faxa gbengberenyi ma? Taami mu na be, ye mu na be, fo yi donse naaxi naxan goroma koore ma!»

⁶ Na kui Alatala naxa a niya bɔximasee xa mini e tagi, e xa mixie xin, e mixi gbegbe faxa.

⁷ Nama naxa a fala Munsa bɛ, «Muxu bara yunubi raba wɔyɛnfe ra i tan nun Alatala ma. I xa Alatala maxandi muxu bɛ, a xa yi bɔximasee makuya muxu ra.» Munsa naxa tin na ra, a Alatala maxandi nama bɛ.

⁸ Alatala naxa a yaabi, «Bɔximasee misaali rafala wure gbeeli ra, a gbaku wuri kuye ra. Mixi xinxi naxan a ya tima na ra, a mu faxama.»

⁹ Munsa naxa bɔximasee yailan wure gbeeli ra, a a gbaku wuri kuye ra. Na temui bɔximasee mixi naxee xinxi, e nu nɔma e ya tide na ra, e kisi.

¹⁰ Isirayilakae naxa siga, e sa yonkin Oboti.

¹¹ E naxa keli menni, e siga Iye Abarimi gbengberenyi ma naxan ya rafindixi Mowaba bɔxi ma, sogetede mabiri.

¹² E to keli menni, e naxa siga Serede gulunba yire.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Arinon dɛ ra, xure naxan na Amori bɔxi ma. Arinon nan na naaninyi ra Mowabakae nun Amori tagi.

¹⁴ Na nan a ra, a sɛbɛxi sɛbeli nde kui, Alatala xa geree xa fe na naxan kui, «Wahebi nun a xa gulunbae na Sufa bɔxi ma,

¹⁵ Arinon gulunbae gexi han Ari, a findi Mowaba naaninyi nan na.»

¹⁶ E to keli, e naxa siga Beeru, Alatala a masen Munsa bɛ dennaxe, «Nama malan, n xa e ki ye ra.»

¹⁷ Isirayilakae yi suuki ba na waxati nɛ:

«Ye xa te kolonyi ra!

Wo xa bɛɛti ba a xa fe ra!

¹⁸ Mangɛe nun kuntigie bara a ge, mangɛ tɔnxuma kanyie.»

¹⁹ E to keli gbengberenyi ma, e naxa siga Matana. E to keli Matana, e naxa siga Naxaliyeli. E to keli Naxaliyeli, e naxa siga Bamoti.

²⁰ E to keli Bamoti, e naxa siga Mowaba gulunba yire, Pisiga geya na dennaxe. Gbengberenyi yire birin toma nɛ na geya fari.

²¹ Isirayilakae naxa xɛɛrae xɛɛ Amori tagi xa mangɛ Sixɔn yire a falafe ra,

²² «Muxu wama girife i xa bɔxi nan ma. Muxu mu xɛ yire nun weni bogi yire lima. Muxu mu wo xa kolɔn ye minma. Muxu luma mangɛ xa kira gbansan nan xɔn ma, han muxu i xa bɔxi igiri.»

²³ Sixɔn mu tin e xa dangi a xa bɔxi ma. A naxa a xa sɔorie malan, e naxa mini Isirayilakae xili ma gbengberenyi ma, e fa e gere Yahasi.

²⁴ Isirayilakae naxa geeni. E naxa e xa bɔxi birin tongo keli Arinon xure ma han Yaboko xure, han Amonikae xa bɔxi naaninyi ra. E mu nɔ dangide na ra barima Amonikae sɛnbɛ nu gbo.

²⁵ Kɔnɔ Isirayilakae naxa Amori tagi xa taae birin suxu, e fa sabati nee kui. E naxa Xesibɔn fan suxu, a nun a xa rabilinyi.

²⁶ Xesibɔn nan nu na Amori tagi xa mangɛ Sixɔn xa mangataa ra. A nu bara na taa ba Mowaba mangɛ nde yi, a nun a xa bɔxi birin han Arinon xure.

²⁷ Na nan a ra, bɛɛtibae a falama, «Wo fa Xesibɔn!

Sixɔn xa taa xa ti, a man xa sɛnbɛ sɔtɔ!

²⁸ Tɛ bara Xesibɔn gan,

Sixɔn xa taa bara kana tɛ ra. Mowaba bɔxi xa taa Ari fan bara gan, naxan xa mixie nu nɔma Arinon tode.

²⁹ Naxankate na wo bɛ Mowabakae, wo tan Kemosi xa batulae. A xa di xɛmɛɛ bara e gi.

A xa di ginɛɛ bara findi geelimanie ra Amori mangɛ Sixɔn xɔnyɛ.

³⁰ Kɔnɔ muxu bara nɔ e ra, Xesibɔn bara kana han Dibon. Muxu bara e halaki han Nofa, han a sa Medeba li.»

³¹ Isirayila naxa sabati Amorigae xa boxi ma.

³² Munsa to ge Yaaseri taa rabende, Isirayila naxa Amorigae keri na longori birin ma.

³³ Na dangi xanbi, e naxa kira tongo sigafe ra Basan. Basan mange Ogo nun a xa soorie naxa e li Edereyi.

³⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «I naxa gaaxu a ya ra! N na sama ne i belexe, a nun a xa soorie nun a xa boxi birin. I xa a bonbo alo i Amori mange Sixon bonboxi ki naxe Xesibon.»

³⁵ Isirayilakae naxa Ogo, a xa die, nun a xa soori birin bonbo. Mixi keren mu no a bade e yi. E naxa a xa boxi findi e gbe ra.

22

Balaki xa xeraya

¹ Isirayilakae naxa siga e sa yonkin Mowaba fili ma, Yuruden xure de, Yeriko ya tagi.

² Siporo xa di xeme Balaki nu bara a me Isirayilakae naxan nabaxi Amorigae ra.

³ Mowabakae nu bara gaaxu Isirayila jama belebele xa fe ra.

⁴ Na kui, e naxa a fala Madiyan kungtie be, «Yi jama belebele fama won ma boxi birin xun nakanade, alo ningee mere xun nakanama ki naxe.» Balaki nan nu na Mowaba mange ra na temui.

⁵ A naxa xerae xee Beyori xa di xeme Balami yire, naxan nu sabatixi Petori, a bari taa xure de ra, a falafe ra, «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa yonkin n ma boxi seti ma.

⁶ Yandi, i xa fa yi jama dankade, barima e senbe gbo n be. Temunde, na ki n noma ne e bonbode, n e keri yi boxi ma. N a kolon, i na duba naxan be, na bara baraka. I man na naxan danka, na fan bara danka.»

⁷ Mowaba kungtie nun Madiyan kungtie naxa siga se matoe sare ra Balami xon, e fa Balaki xa xeraya iba a be.

⁸ Balami naxa a fala e be, «Wo xa ke radangi be. Alatala na yaabi so n yi, n na falama ne wo be.» Na kui, Mowaba kungtie naxa xi Balami xonyi.

⁹ Alatala naxa mini Balami ma, a a maxarin, «Nde na yi mixie ra i naxee rasenexi i xonyi yi ki?»

¹⁰ Balami naxa a yaabi, «Mowaba mange Siporo xa di xeme Balaki nan yi mixie xee, a e xa fa a fala n be,

¹¹ «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa sabati n ma boxi seti ma. I xa fa yi jama danka, alako n xa no e keride.»

¹² Alatala naxa a masen Balami be, «I naxa bira yi mixie foxo ra, i naxa na jama danka. Barakatoe jama na a ra.»

¹³ Na kuye iba Balami naxa keli, a a fala Balaki xa kungtie be, «Wo gbilen wo xa boxi ma, barima Alatala mu tinxi n xa bira wo foxo ra.»

¹⁴ Na kui, Mowaba kungtie naxa gbilen Balaki yire, e a fala a be, «Balami bara tondi birade muxu foxo ra.»

¹⁵ Balaki man naxa kungtie gbege gbete xee, naxee tide dangi a singee ra.

¹⁶ E naxa siga Balami yire, e a fala a be, «Balaki xa masenyi nan ya: «N tan Siporo xa di xeme Balaki, n bara i mayandi, i naxa tondi talufe ra n yire!

¹⁷ N i sare fima ne a fanyi ra. I wama naxan yo xon, n na fima ne i ma. Yandi i xa yi jama danka n be.»

¹⁸ Konon Balami naxa Balaki xa xerae yaabi, «Hali Balaki a xa banxi rafe gbete nun xema ra, a a so n yi ra, n mu noma fefe rabade n Marigi Alatala mu n yamari naxan na.

¹⁹ Wo naxan nabama, wo fan xa lu be han tina geesege. N man xa Alatala xa masenyi rame.»

²⁰ Alatala naxa mini Balami ma ke ra, a a masen a be, «Yi mixie to bara fa i xilide, i xa bira e foxo ra, konon n na naxan fala i be, i na nan nabama.»

²¹ Na kuye iba Balami naxa baki a xa sofale fari, a bira Mowaba kungtie foxo ra.

²² Balami sigafe naxa Alatala raxonon. Alatala xa maleke naxa siga kira ibolonde Balami ya ra. A nu donoxi a xa sofale fari, a xa walike firinyie nu na a foxo ra.

²³ Balami xa sofale to Alatala xa maleke to kira tagi, santidegema suxuxi a yi, a ramixi a te i, a naxa keli kira xon ma, a so xe ra. Balami naxa sofale bonbo, alako a xa a xun ti kira ra.

²⁴ Alatala xa maleke man naxa sa ti e xa kira di xon ma weni bilie tete firinyie tagi.

²⁵ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a raxeten tete ra, a Balami sanyi xeten tete ra a paaxi ra. Balami naxa gbilen a bonbo ra.

²⁶ Alatala xa maleke man naxa sa ti yire raxetenxi a fanyi ra. Dangide yo mu nu na.

²⁷ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a sa Balami bun ma. Balami naxa xono a ma, a a bonbo a xa yisuxuwuri ra.

²⁸ Na kui, Alatala naxa sofale de ramini, a a niya a xa a fala Balami be, «A saxan nde nan yi ki i n bonboma. N munse rabaxi i ra?»

²⁹ Balami naxa a yaabi, «I n matandixi ne. Xa santidegema na n yi ra nu, n i faxama ne keren na.»

³⁰ Sofale naxa a fala Balami be, «N tan xa mu i xa sofale ra, i tema naxan fari temui birin? N darixi yi mooli raba ra?» Balami naxa a yaabi, «Ade.»

³¹ Na temui Alatala naxa Balami ya rabi maleke tofe ra, a tixi kira tagi, a xa santidegema baxi a te i, a suxuxi a belexe. Balami naxa a felen, a suyidi keren na.

³² Maleke naxa a maxorin, «Munfe ra i bara i xa sofale bonbo sanya saxan? N faxi ne n xa kira ibolon i ya ra, barima i na kira naxan xon yi ki, murutela xa kira na a ra.

³³ I xa sofale bara i ratanga n ma sanya saxan. Xa a tan mu a ra nu, n bara i faxa nu, kono n mu a tan faxama.»

³⁴ Balami naxa a fala a be, «N bara yunubi raba! N mu nu a kolonxi, i tixi n ya ra. Kono yakosi, xa yi biyaasi mu i kenexi, n xa gbilen n xonyi.»

³⁵ Alatala xa maleke naxa a masen, «Ade, i xa bira yi mixie foxo ra, kono n na masenyi naxan masen i be, i na nan falama.» Na kui, Balami nun Balaki xa xerae naxa siga.

³⁶ Balaki to a me a Balami na fafe, a naxa siga a ralande taa nde ma Arinon xure de ra, Mowaba xa naaninyi yire.

³⁷ A naxa Balami maxorin, «Munfe ra i mu fa n ma xeraya singe xili ma? I joxo a ma n mu noma i sare fide?»

³⁸ Balami naxa Balaki yaabi, «N bara fa i xon, kono n mu noma woyende na ki

tun. Alatala masenyi naxan sama n de i, n na nan tun falama.»

³⁹ Balami nun Balaki naxa siga, e so Kiriyati Xusoti.

⁴⁰ Balaki naxa ningee nun yexee ba serexe ra, a nde so Balami yi ra a nun kuntigi naxee nu na a foxo ra.

⁴¹ Na kuye iba, Balaki naxa Balami xanin Bamoti Baali geya fari. Menni a naxa Isirayila jama seeti nde to.

23

Balami dubafe Isirayila jama be

¹ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa serexebade solofere yailan be. I man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.»

² Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. E naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma.

³ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be serexe fe ma, n tan xa n makuya dondoronti. Temunde Alatala fama minide n ma. A naxan yo masen n be, n a falama i be.» Balami to te geya nde fari,

⁴ Alatala naxa mini a ma. Balami naxa a fala a be, «N bara serexebade solofere yailan, n yexee kontonyi keren nun tuura keren nan baxi a birin keren keren fari.»

⁵ Alatala naxa masenyi fi Balami ma a naxan masenma. A naxa a yita a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

⁶ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie.

⁷ Balami naxa a xa masenyi ti yi ki, «Balaki nan faxi n na kelife Siriya. Mowaba mange nan n xilixi, kelife sogetede geyae kon na.

<Fa, Yaxuba bonsoe danka n be!
I xa xone radin Isirayila ma!>

⁸ N noma mixi dankade di,
Alatala mu naxan dankaxi?
N noma xonode mixi ma di,
Ala mu xonoxi naxan ma?

⁹ N e toma kelife geya kon na,
keli yire itexi.

Nama nan a ra,
naxan luma a xati ma,
naxan tagi rasama e nun si gbete ra.

¹⁰ Nde noma Yaxuba bonsoe kontide,

konti naxan dangima meyenyi konti ra?
E nu Isirayila nama itaxun doxode naani
ra,
nde noma a seeti keren yati kontide?
Ala xa n mali n xa aligiyama li tinxinyi
kui.
Ala xa n mali n xa maniya e ra n ma saya
kui.»

¹¹ Balaki naxa a fala Balami be, «I
munse rabaxi n na yi ki? N i rafaxi ne
n yaxuie dankade, konɔ i tan na dubafe e
be.»

¹² Balami naxa a yaabi, «Alatala na
masenyi naxan sa n de i, n mu lan n xa
na fala?»

¹³ Balaki man naxa a fala a be, «Won xa
siga yire gbete, i noma e tode dennaxe. I
seeti keren nan gbansan toma be, i mu e
birin toma. Menni i noma e birin tode, i
fa e danka.»

¹⁴ A naxa Balami xanin Sofimi, Pisiga
geya fari. A naxa serexebade solofere
yailan menni, a tuura keren nun
yexee kontonyi keren ba serexe ra na
serexebade keren keren ma fari.

¹⁵ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa
lu be i xa serexe fe ma, n tan xa n
makuya dondoronti, n nun Alatala xa lu
yire keren.»

¹⁶ Alatala naxa mini Balami ma, a
masenyi nde fi a ma, a fa a fala a be, «Siga
Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

¹⁷ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a
tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba
kuntigie. Balaki naxa a maxorin, «Alatala
munse masenxi?»

¹⁸ Balami naxa yi masenyi ti a be,
«Balaki, keli.
Siporo xa di xeme, i tuli mati.

¹⁹ Ala mixi mu a ra, a mu wule falama.
Adamadi mu a ra, a xa a xaxili masara.
A mu a xui masarama.
A mu neemuma a xa saate ma.
A mu laayidi kanama.

²⁰ Ala bara n yamari n xa duba yi pama
be.

Alatala bara baraka sa e ma.
N mu noma na masarade.

²¹ Tɔɔre mu luma Yaxuba bonsɔe ya ma.
Setarepa mu toma Isirayila.

E Marigi Alatala na e foxo ra.
Mange xui mema ne e tagi.

²² Alatala e ramixi Misira boxi ra,

senbe na e yi ra alo sexe ninge.

²³ Karamoxo wali mu noma Yaxuba
bonsɔe tɔɔrode.

Sematoe mu noma sese rabade Isirayila
xili ma.

A fama falade Yaxuba nun Isirayila xa fe
ra,

Ala xa wali mato!

²⁴ Yi pama kelima alo yete gine,
e tima alo yete xeme,

naxan mu a sama fo a xa sube don,
a naxan faha,

fo a xa a wuli min.»

²⁵ Balaki naxa a fala Balami be, «Xa i
mu wama e dankafe, hali i mu duba e be.»

²⁶ Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i
be, Alatala na naxan yo masen n be, n na
nan falama?»

²⁷ Balaki naxa a fala Balami be, «Awa,
won xa siga yire gbete. Temunde Alatala
tinma i xa yi pama danka n be menni.»

²⁸ Balaki naxa Balami xanin Peyori geya
fari, gbengberenyi toma dennaxe.

²⁹ Balami naxa a fala Balaki be,
«Serexebade solofere ti be, i man xa
fa tuura solofere nun yexee kontonyi
solofere ra.»

³⁰ Balami naxan maxorin, Balaki naxa
a birin naba. A naxa tuura keren nun
yexee kontonyi keren ba serexe ra na
serexebade keren keren ma fari.

24

Balami dubafe Isirayila be

¹ Balami to a to a Alatala nu wama
baraka safe Isirayila xa fe ma, a mu
karamoxo wali raba alo a darixi a raba ra
ki naxe. A naxa a ya rafindi gbengberenyi
ma.

² A to Isirayila pama to, e yonkinxi e
bonsɔe ki ma, Ala Xaxili naxa goro a ma,

³ a fa yi masenyi ti:

«N yi nan masenma,
n tan Beyori xa di xeme Balami,
naxan xa se igbema a fanyi ra,

⁴ naxan Ala xui ramema,
naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laa-
matunyi toma,

naxan fahaamui sotoma suyidi kui.

⁵ Yaxuba, i xa kiri banxie rayabu,
Isirayila, i xa lingirae tofan.

⁶ E gulunba rafema,

e luma alo laakoe naxan na xure de ra,

alo wuri bilie Alatala naxee sixi ye yire.
 7 Ye mu jɔnma Isirayila jama yi ra,
 tunde goroma e xa sansie ma a fanyi ra.
 E xa mange senbe gbo Agaga be,
 Isirayila xa mangeya xili fanyi sɔtoma ne.
 8 Ala naxa e ramini Misira boxi ma,
 e senbe gbo alo sexe ninge.
 E e yaxuie xun nakanama ne,
 naxee e xori girama,
 e e faxama xalie ra.
 9 E e malabuma ne alo yete,
 nde suusama e rakelide?
 Baraka xa lu mixi be naxan na duba wo
 be,
 danka xa lu mixi be naxan na wo danka!»
 10 Na kui Balaki naxa xɔɔ Balami ma
 a jaxi ra. A naxa a fala, «N i xili ne i xa
 n yaxuie danka, kɔɔ a sanya saxan nde
 nan yi ki, i na dubafe e be!»
 11 Keli be keren na! Siga i xɔnyi! N nu
 bara laayidi tongo i be wali sare xa fe ra,
 kɔɔ Alatala mu tinx i xa a sɔɔ!»
 12 Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i
 xa xerae be,
 13 «Hali Balaki a xa banxi nan nafe gbeti
 nun xema ra n be, n mu noma sese
 rabade Alatala mu n yamari naxan na.
 Alatala naxan masenma n be, n noma
 gbilende na foxo ra?»
 14 Awa, yakosi, n na gbilenfe n xɔnyi,
 kɔɔ i xa a kolon yi jama naxan nabama
 wo ra.»
 15 Na temui Balami naxa yi masenyi ti a
 be:
 «Beyori xa di xeme Balami xa masenyi
 nan ya,
 naxan see igbema a fanyi ra,
 16 naxan Ala xui ramema,
 naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laa-
 matunyi toma,
 naxan fahaamui sɔtoma Ala Xili Xungbe
 saabui ra.
 17 N fe toxi naxan fama rabade yare.
 N fe toxi naxan makuya yakosi ra.
 Tunbui nde fama tede kelife Yaxuba xa
 mixie ma.
 Mange tonxuma nde fama kelide Isirayila
 ya ma.
 A Mowaba xun nakanama ne,
 a Seti xa die xa fe jɔnma ne.
 18 Edon xa fe goroma ne,
 Seyiri xa fe goroma ne,
 kɔɔ Isirayila senbe sɔtoma ne.

19 Mange nde kelima Yaxuba xa mixie ya
 ma,
 naxan bekae sɔtoma.»
 20 Balami to Amalekikae to, a naxa yi
 masenyi ti:
 «Amaleki si fisamante na nu a ra,
 kɔɔ a rapɔnyi, a bɔnoma ne!»
 21 Balami to Kenikae to, a naxa yi
 masenyi ti:
 «Wo sabbatide mabanbanxi,
 wo tee saxi fanye nan fari,
 22 kɔɔ Asuri fama ne wo xun nakanade,
 a wo findi geelimanie ra.»
 23 Na temui a naxa a xa masenyi xun
 dusu:
 «Nde noma kiside Ala xa jaxankate ma?
 24 Kunkuie fama ne kelife Kitimi,
 e noma ne Asuri nun Xeberi ra,
 kɔɔ a rapɔnyi, e fan xun nakanama ne.»
 25 Na dangi xanbi, Balami naxa keli, a
 gbilen a xɔnyi. Balaki fan naxa keli naa.

25

Isirayilakae xa kuye batu

1 Isirayilakae to nu yonkinxi Sitimi, e
 naxa so yene rabafe Mowaba ginne ra.
 2 Na ginne naxa Isirayila xeme xili e xa
 lan e xa serexe ma, naxee nu bama e xa
 kuyee be.
 3 Isirayilakae to Peyori xa Bali kuye
 batu folo, Alatala naxa xɔɔ e ma.
 4 Alatala naxa a fala Munsa be, a a xa
 jama yarerati birin gbaku wuri kon na a
 ya i, a e ya rafindi soge ma, alako a xa
 xone xa gbilen Isirayila foxo ra.
 5 Munsa naxa Isirayila kiitise yamari,
 «Wo xa mixi birin faha, naxan bara Peyori
 xa Bali kuye batu!»
 6 A fefe na fala, Isirayilaka nde naxa fa
 Madiyanka gine nde ra a ngaxakerenyie
 ya i. Munsa nun Isirayila jama naxee nu
 na wafe horomolingira sode de ra, naxa
 na gine nun na xeme to.
 7 Haruna xa mamadi, Eleyasari xa di
 xeme Finexasi serexedube to na gine nun
 na xeme to, a naxa keli, a tanbe tongo,
 8 a bira na xeme foxo ra kiri banxi kui,
 a sa a tan nun na gine sɔɔ a xa tanbe ra
 e furi ma keren na. Na temui Alatala xa
 xone naxa dan.

⁹ Mixi wulu mōxōpēn nun naani nan faxa na gbaloe kui.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa bε,

¹¹ «Haruna sεrεxεdubε xa mamadi, Eleyasari xa di xεmε Finexasi, bara n ma xōnε ba Isirayilakae ma. N ma xanunteya n ma pama bε nu na a bōpε kui, a fa a niya a xa na raba. N tan mu Isirayila birin sōntō n ma xanunteya xa fe ra.

¹² A fala Finexasi bε, n bara bōpεsa saate xiri a tan nun n tan tagi.

¹³ Na saate luma n tan nun a bōnsōε tagi, e fa findi sεrεxεdubεε ra abadan, barima n ma xanunteya nu na a bōpε kui, a man fa a niya Isirayilakae xa yunubi xa xafari.»

¹⁴ Isirayilaka naxan faxa e nun na Madiyan ginε ra, a nu xili Simiri, Salu xa di xεmε. Simeyōn bōnsōε xunyi nde nan nu a ra.

¹⁵ Na ginε Madiyanka tan nu xili Kōsibi, Suuru xa di ginε. Madiyan xabilε ndee xunyi nan nu a baba ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa bε,

¹⁷ «Wo xa Madiyankae gere alō yaxuie!

¹⁸ E findixi wo bε yaxuie nan na Peyori kuye xa fe ra, nun e maagine Kōsibi xa fe ra. Kōsibi findixi e xa yarerati nde xa di ginε nan na,

¹⁹ naxan faxa Peyori kuye xa fe kui.»

26

Isirayilakae kontife a firin nde

¹ Na gbaloe to dangi, Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna sεrεxεdubε xa di xεmε Eleyasari bε,

² «Wo xa Isirayila pama birin xili sεbε, keli a pε mōxōpēn ma han na xanbi, a denbaya ki ma, naxan birin nōma sōōrija rabade.»

³ Munsa nun Eleyasari sεrεxεdubε naxa a fala Isirayilakae bε Mowaba bōxi ma Yurudēn xure sεeti ma Yeriko ya i,

⁴ «Isirayilaka birin xa konti, keli mixi ma naxan bara pε mōxōpēn sōtō han na xanbi, alō Alatala a yamari Munsa nun Isirayilakae bε ki naxε.» Isirayila bōnsōε naxee mini Misira bōxi ra, nee nan yi ki.

⁵ A fōlō Isirayila xa di singe Ruben nan ma, a xa die nan yi ki: Xanōki, Palu,

⁶ Xesiron, Karimi, nun e xabilεe.

⁷ Ruben bōnsōε xabilεe nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu tongo naani nun saxan kεmε solofere tongo saxan nan ma.

⁸ Palu xa di xεmε Eliyabi

⁹ nan nu na Nemuweli, Datan, nun Abirami baba ra, naxee keli Munsa nun Haruna xili ma Isirayila kuntigie ya ma. E nun Kora nun a fōxirabirεe to keli Alatala xili ma,

¹⁰ bōxi rabi nε, a fa e birin gerun. Na lōxōε Alatala mixi kεmε firin mixi tongo suuli gan nε tε ra, e xa findi misaali ra pama bε.

¹¹ Kōnō Kora xa die tan mu faxa na fe kui.

¹² Simeyōn xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Nemuweli, Yamin, Yakimi,

¹³ Sera, Sawulu, a nun e xabilεe.

¹⁴ Simeyōn bōnsōε xabilεe nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu mōxōpēn nun firin, mixi kεmε firin nan ma.

¹⁵ Gadi xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Sefon, Xagi, Suni,

¹⁶ Oseni, Eri,

¹⁷ Arodi, Areli, nun e xabilεe.

¹⁸ Gadi bōnsōε xabilεe nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi kεmε suuli nan ma.

¹⁹ Yuda xa die nan yi ki: Eru nun Onan. Kōnō e tan faxa Kanaan bōxi nan ma.

²⁰ Yuda xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Selaha, Peresi, Sera, nun e xabilεe.

²¹ Peresi xa die nan yi ki: Xesiron, Xamuli, nun e xabilεe.

²² Yuda bōnsōε xabilεe nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun senni, mixi kεmε suuli nan ma.

²³ Isakari xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Tola, Puwa,

²⁴ Yasubu, Simiron, nun e xabilεe.

²⁵ Isakari bōnsōεε nan na ki e xabilε ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi kεmε saxan nan ma.

²⁶ Sabulon xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Seredi, Elon, Yaxaleeli, nun e xabilεe.

²⁷ Sabulon bōnsōε xabilεe nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo senni, mixi kεmε suuli nan ma.

²⁸ Yusufu xa die nan yi ki e xabilε ki ma: Manasi nun Eframi.

²⁹ Manasi xa die nan yi ki: Makiri nun a xabilεe. Makiri nan Galadi nun a xabilεe sōtō.

³⁰ Galadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yeseri, Xeleki,

³¹ Asireli, Sikemi,

³² Semida, Xeferi, nun e xabilee.

³³ Xeferi xa di xeme Selofexadi tan di ginnee nan tun soto. Nee xilie nan yi ki: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

³⁴ Manasi bonsoe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun firin, mixi keme solofere nan ma.

³⁵ Efirami xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sutela, Bekeri, Taxani, nun e xabilee.

³⁶ Sutela xa di nan yi ki: Eran nun a xabilee.

³⁷ Efirami xa die nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme suuli nan ma. Yusufu xa mamadie nan na ki e xabile ki ma.

³⁸ Bunyamin xa die nan yi ki e xabile ki ma: Bela, Asibeli, Axirama,

³⁹ Sufami, Xufami, nun e xabilee.

⁴⁰ Bela xa die naxa findi Arade, Naaman, nun e xabilee ra.

⁴¹ Bunyamin xa die nan na ki e xabile ki ma. E xasabi naxa lan mixi wulu tongo naani nun mixi suuli keme senni ma.

⁴² Dana xa die nan yi ki e xabile ki ma. Suxami nun a xabilee. Dana bonsoe nan na ki e xabile ki ma.

⁴³ E xasabi naxa lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme naani ma.

⁴⁴ Aseri xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yimena, Yisiwi, Beriya, nun e xabilee.

⁴⁵ Beriya xa die nan yi ki: Xeberi, Malakiyeli, nun e xabilee.

⁴⁶ Aseri xa di ginne nu xili ne Sera.

⁴⁷ Aserikae nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi keme naani nan ma.

⁴⁸ Nafatali xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yaxaseeli, Guni,

⁴⁹ Yeseri, Silemi, nun e xabilee.

⁵⁰ Nafatali bonsoe nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme naani nan ma.

⁵¹ Isirayilaka konti lanxi mixi wulu keme senni nun keren, mixi keme solofere tongo saxan nan ma.

⁵² Alatala naxa a masen Munsa be,

⁵³ «Kanaan boxi itaxunma na mixie nan ma e bonsoe xasabi ma, a findi e ke ra.

⁵⁴ Bonsoe birin ke sotoma a xa mixie xasabi bere nan na. Bonsoe naxee xa

mixie gbo, i nee gbe ragbo dangi booree ra, naxee xa mixi xurun.

⁵⁵ N tan nan a ragirima bonsoe birin lan a xa ke naxan soto e bonsoe xasabi ma.

⁵⁶ Boxi itaxunyi findima Ala xa maragiri nan na, bonsoe xungbee nun bonsoe xurie tagi.»

⁵⁷ Lewi bonsoe nan yi ki naxee konti e xabile ki ma: Gerison, Kehati, Merari, nun e xabilee.

⁵⁸ Lewi bonsoe xabilee nan yi ki: Libini, Xebiron, Maxali, Musi, nun Kora. Kehati nu bara Amarama soto.

⁵⁹ Amarama xa ginne nu xili ne Yebedi, Lewi xa di ginne, naxan bari Misira. A naxa Haruna, Munsa, nun e maagine Mariyama bari Amarama be.

⁶⁰ Haruna nu bara Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari soto di ra.

⁶¹ Nadabo nun Abihu faxa ne, e to serexe gan te ra naxan mu daxa.

⁶² Di xeme naxan konti Lewi bonsoe ya ma, keli a kike keren ma han na xanbi, a xasabi lan mixi wulu moxonon nun saxan nan ma. E xa konti nu na a xati ma, barima e mu boxi soto ke ra Isirayilakae ya ma.

⁶³ Munsa nun Eleyasari serexedube na mixie nan konti Mowaba boxi ma Yuruden xure seeti ma Yeriko taa ya i,

⁶⁴ konti Munsa nun Haruna serexedube mixi naxee konti Turusinina gbengberenyi ma, na keren mu nu na Isirayilakae ya ma sonon.

⁶⁵ Alatala a fala ne, a nee birin faxama ne gbengberenyi ma. Na kui, e sese mu lu dunipa, fo Yefune xa di xeme Kalebi, nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

27

Ginne xa ke seriye

¹ Yusufu xa di xeme Manasi, na fan xa di xeme Makiri, na fan xa di xeme Galadi, na fan xa di xeme Xeferi, na fan xa di xeme Selofexadi, di ginne suuli nan soto, naxee nu xili: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

² Na di ginne nan fa e yete kan dentege Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila yareratie be, Isirayila pama birin ya xori, horomolingira sode de ra. E naxa a masen,

³ «Muxu baba mu di xeme soto. A bara faxesa gbengberenyi ma, kono a mu nu na Kora xa mixie ya ma naxee keli Alatala xili ma. A tan faxesa a yete kan xa yunubi rabaxi nan ma.

⁴ Munfe ra muxu baba xili bama a xabile xa mixie ya ma, di xeme to mu na a be? Ke nde so muxu fan yi ra, muxu baba ngaxakerenyie tagi!»

⁵ Munsa naxa e xa fe dentegge Alatala be.

⁶ Alatala naxa a masen a be,

⁷ «Selofexadi xa di ginnee bara nondi fala. E baba ke so e yi ra alo e baba ngaxakerenyie a soto ki naxe.

⁸ A fala Isirayilakae be, «Xa xeme nde sa faxesa di xeme xanbi, wo a ke so a xa di ginnee yi ra.

⁹ Xa di gine fan mu na a be, wo a ke so a fafaxakerenyie yi ra.

¹⁰ Xa fafaxakeren yo mu na a be, wo a so a baba fafaxakerenyie yi ra.

¹¹ Xa a sa li, a baba fafaxakeren yo mu na, wo a ke so mixi yi ra, e nun naxan makore e boore ra a xabile ya ma.» Na xa findi yaamari nun seriye ra Isirayilakae be, alo n tan Alatala a yamarixi i be ki naxe.»

Yosuwe findife Munsa joxoe ra

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te yi Abarimi geya fari, alako i xa boxi mato n naxan fima Isirayilakae ma.

¹³ I na ge a matode, i taa masarama ne, i gbilen i benbae ma alo i taara Haruna,

¹⁴ barima wo bara n ma yaamari matandi. Isirayilakae to keli n xili ma ye xoli xa fe ra Kadesi, Sini gbengberenyi ma, wo mu seedejoxoya raba n ma seniyeanyi xa fe ra.»

¹⁵ Munsa naxa a fala Alatala be,

¹⁶ «Alatala, daali birin Marigi Ala, mixi keren doko nama xun ma,

¹⁷ naxan tima e ya ra, e mini temui nun e so temui, naxan e ramini, a e raso, alako i xa nama naxa lu alo xuruse naxee rabepinxi e yete ma, kantama yo mu e be.»

¹⁸ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa Nunu xa di Yosuwe sugandi, Xaxili Seniyeanyi na naxan ma. I xa i belexe sa a ma.

¹⁹ I xa a ti Eleyasari serexedube nun nama birin ya xori, i fa yaamarie so a yi ra,

²⁰ i xa mangeya nde xa dangi a ma, alako Isirayila nama birin xa a xui suxu.

²¹ A tima ne Eleyasari serexedube ya i n waxonfe maxorinde geme sugandixie ra. N yaabi naxan fima, a tan nun nama birin jere ma na nan ma. E minima Eleyasari serexedube xui nan ma, e soma Yosuwe xui nan ma.»

²² Munsa naxa Alatala xa yaamari raba. A naxa Yosuwe tongo, a sa a ti Eleyasari serexedube nun Isirayila nama ya i,

²³ a a belexe sa a ma, a yaamarie so a yi ra, alo Alatala nu bara a yamari ki naxe.

28

Geesegge nun nunmare serexee

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, e xa n ma serexe ba a ba temui. Donsee nan e ra, naxee ganma, e xiri joxunme te n na.

³ «A fala e be, «Loko yo loko wo xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee firin, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁴ Keren xa ba geesegge, boore xa ba nunmare.

⁵ Wo man xa sansi xori dinxi kilo saxon ba serexe ra naxan namulanxi oliwi ture fanyi litiri keren nun a tagi ra.

⁶ Na serexe gan daaxi mooli nu bama n be Turusinina geya ma, a xiri joxunme nu tema n na.

⁷ Weni serexe litiri keren nun a tagi bama yexee seeti ma Alatala be. Na serexe rafalama yire seniyeanyi nan kui.

⁸ Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe ba nunmare temui yexee seeti ma. Na birin findima serexe gan daaxi nan na naxan xiri joxunme tema n tan Alatala ra.»

Malabu laxe serexe

⁹ Malabui laxe wo xa yexee firin ba malabu laxe serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Sansi xori dinxi serexe naxan namulanxi ture kilo senni ra, nun weni serexe xa ba na yexee seeti ma.

¹⁰ Malabui lɔxɔɛ sɛrɛxɛ gan daaxie nan bama gɛɛsɛgɛ nun nunmare sɛrɛxɛɛ ra, a nun e xa weni sɛrɛxɛɛ.

Kike xi singe sɛrɛxɛ

¹¹ Kike xi singe birin, wo xa tuura firin ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra, a nun yɛxɛɛ kontonyi keren, a nun yɛxɛɛ solofere, naxee bara jɛ keren sɔtɔ, lanyuru yo mu na naxee ma.

¹² Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo solo-manaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren sɛɛti ma. Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ kontonyi keren yo yɛxɛɛ kontonyi keren sɛɛti ma.

¹³ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ keren yo yɛxɛɛ keren sɛɛti ma. Sɛrɛxɛ gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri jɔxunmɛ te n tan Alatala ra.

¹⁴ Weni litiri saxan sɛrɛxɛ xa ba tuura birin bɛ. Weni litiri firin sɛrɛxɛ xa ba yɛxɛɛ kontonyi birin bɛ. Weni litiri keren sɛrɛxɛ xa ba yɛxɛɛ birin bɛ. Na sɛrɛxɛ mɔoli bama kike xi singe birin jɛ kui.

¹⁵ Wo xa sikɔtɛ keren fan ba Alatala bɛ yunubi xafari sɛrɛxɛ ra, wo gɛɛsɛgɛ nun nunmare sɛrɛxɛ bama tɛmɛi naxɛ, a nun a xa weni sɛrɛxɛ.

Sayamalekɛ Dangi Sali sɛrɛxɛ

¹⁶ Kike singe xi fu nun naani nde, wo xa Sayamalekɛ Dangi Sali raba Alatala xa binyɛ bun ma.

¹⁷ Na kike xi fu nun suuli nde findima sali lɔxɔɛ nan na. Wo xa taami lɛbinitare don xi solofere bun ma.

¹⁸ Na xi singe wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔɛ.

¹⁹ Wo xa yi sɛrɛxɛ gan daaxie ba Alatala bɛ na lɔxɔɛ: tuura firin, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ solofere, naxee bara jɛ keren sɔtɔ, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁰ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo solo-manaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren sɛɛti ma. Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ kontonyi keren yo yɛxɛɛ kontonyi keren sɛɛti ma.

²¹ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ yo yɛxɛɛ sɛɛti ma.

²² Wo xa sikɔtɛ keren fan ba Alatala bɛ yunubi xafari sɛrɛxɛ ra.

²³ Wo xa na sɛrɛxɛɛ sa gɛɛsɛgɛ daaxie xun ma, naxee bama lɔxɔɛ birin.

²⁴ Wo xa nee ba xi solofere bun ma. Sɛrɛxɛ gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri jɔxunmɛ te n tan Alatala ra. Nee bama nɛ lɔxɔ yo lɔxɔ, e nun boore sɛrɛxɛ gan daaxie, nun weni sɛrɛxɛ.

²⁵ A xi solofere nde, wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali gbɛtɛɛ raba na lɔxɔɛ.

Xɛ Xaba Sali sɛrɛxɛ

²⁶ Xɛ Xaba Sali, wo na fa sansi bogi singee sɛrɛxɛ ra Alatala xɔn ma, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo suxu na lɔxɔɛ.

²⁷ Wo xa yi sɛrɛxɛɛ ba: tuura firin, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ solofere, naxee bara jɛ keren sɔtɔ. Nee nan bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra, e xiri jɔxunmɛ te n tan Alatala ra.

²⁸ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo solo-manaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren sɛɛti ma. Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ kontonyi keren yo yɛxɛɛ kontonyi keren sɛɛti ma.

²⁹ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yɛxɛɛ keren yo yɛxɛɛ keren sɛɛti ma.

³⁰ Wo xa sikɔtɛ keren fan ba Alatala bɛ yunubi xafari sɛrɛxɛ ra.

³¹ Wo xa na sɛrɛxɛɛ sa boore sɛrɛxɛɛ xun, wo naxee bama lɔxɔɛ birin, e nun sansi xɔri nun weni naxan fan bama sɛrɛxɛ ra. Lanyuru yo naxa lu na sɛrɛxɛɛ ma.

29

Sara xa Sali sɛrɛxɛ

¹ «Kike solofere nde xi singe, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔɛ. Wo saraɛ fema nɛ na lɔxɔɛ.

² Wo xa tuura firin ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra, a nun yɛxɛɛ kontonyi keren, a nun yɛxɛɛ solofere, naxee bara jɛ keren sɔtɔ, lanyuru yo mu na naxee ma.

³ Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo solo-manaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren sɛɛti ma. Sansi xɔri dinxi sɛrɛxɛ kilo senni naxan

namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

⁶ Na serexe birin sama serexe gan daaxie nan xun, wo naxee bama loxo yo loxo, a nun wo naxee bama kike yo kike a xi singe, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe naxan sama e seeti ma. Serexe nan e ra naxee ganma, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.»

Yunubi xafari loxo serexe

⁷ «Na kike solofere nde, xi fu loxo, wo xa wo malan n batude, wo fan xa sunyi suxu. Wo naxa wali yo raba na loxo.

⁸ Na loxo wo xa tuura nde ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

¹¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

Bage Ti Sali serexe

¹² «Kike solofere nde, xi fu nun suuli, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo xa sali nde raba n tan Alatala be xi solofere bun ma.

¹³ A xi singe, wo xa tuura fu nun saxan, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Wo na e gan, a xiri joxunme te n tan Alatala ra.

¹⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa na tuura fu nun saxan seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan

namulanxi ture ra, a xa sa na yexee kontonyi firin seeti ma.

¹⁵ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexee fu nun naani seeti ma.

¹⁶ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

¹⁷ «Sali xi firin nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

¹⁸ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

¹⁹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁰ «Sali xi saxan nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

²¹ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

²² Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²³ «Sali xi naani nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

²⁴ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

²⁵ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁶ «Sali xi suuli nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

²⁷ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

²⁸ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo

naxee bama loxoε birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁹ «Sali xi senni nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soτo, lanyuru mu na naxan ma,

³⁰ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

³¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoε birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³² «Sali xi solofere nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soτo, lanyuru mu na naxan ma,

³³ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

³⁴ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoε birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁵ «Sali xi solomasaxan nde, wo xa wo malan n tan Ala batude. Wo naxa wali gbetee raba na loxoε.

³⁶ Wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra, naxee bara je keren soτo, lanyuru mu na naxan ma. E xiri joxunme tema n tan Alatala ma.

³⁷ Wo man xa sansi xori dinxi nun weni serexe ba naxan lanma seriye ki ma na tuura, na yexee kontonyi, nun na yexee xa fe ra.

³⁸ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoε birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁹ «Serexee nan na ki wo lan wo xa naxee ba n tan Alatala be wo xa sali loxoεe, bafe wo xa laayidi serexee, wo xa serexe janigexie, wo xa serexe gan daaxie, wo xa sansi xori dinxi serexee, wo xa weni serexee, nun wo xa xanunteya serexee.»

30

Laayidi tongoxi seriye

¹ Munsa naxa Alatala xa yaamari birin fala Isirayilakae be, a naxee so a yi ra.

² Munsa naxa yi masenyi ti Isirayila bonsoe kuntigie be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

³ Xa mixi nde sa laayidi tongo Alatala be fe nde ma, xa na mu a a kali Alatala ra fe nde ma, na kanyi lan ne a xa a xui rakamali. A naxan birin falaxi a de ra, a xa a birin naba.»

⁴ «Gine dimedi na sa laayidi tongo fe nde ma Alatala be, a na a baba xonyi temui naxe, a fa a kali,

⁵ a baba naxa a kolon a a xa di gine bara laayidi nde tongo, a baba mu sese fala na fe kui, a xa na laayidi rakamali.

⁶ Kono xa a baba mu tin na laayidi tongoxi ra a me temui, a mu lan na gine dimedi xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra a baba waxonfe xa fe ra.»

⁷ «Gine na sa laayidi tongo, xa na mu a a kali woyenyi mafuraxi ra,

⁸ xa a xa mori sa na me, a fa lu a mu sese fala na fe ra, a xa na laayidi rakamali.

⁹ Kono xa a xa mori mu tin na fe ra a me temui, a mu lan na gine xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra.»

¹⁰ «Kaape gine na laayidi tongo, xa na mu, gine naxan nun a xa xeme bara fatan, a xa a xa laayidi rakamali.»

¹¹ «Gine xeme taa idoxoe na laayidi tongo, xa na mu a a kali fe nde ma,

¹² xa a xa mori fa na fe kolon, kono a mu fefe fala na fe kui, a lanma na gine xa a xa laayidi rakamali.

¹³ A xa mori na a xa laayidi me temui naxe, a noma tinde a ra, xa na mu a ra, a noma tonyi doxode a ma. Alatala mu a suxuma a ra.

¹⁴ A xa mori noma tinde, xa na mu a ra tondide a xa laayidi nun a xa kali birin na.

¹⁵ Xa a mu fefe falama na fe kui, a xa gine lanma a xa a xa laayidi rakamali. A xa dundui a niyama ne gine xa a xa laayidi rakamali.

¹⁶ Xa a xa mori tonyi doxoma a xa gine xa laayidi ma temui gbetee, a tan nan yati a xa gine xa kote xaninma.»

¹⁷ «Alatala xa seriye nan na ki a naxan fixi Munsa ma, gine xa fe ra naxan na xeme taa, xa na mu a ra gine naxan na a baba xonyi.»

31

Madiyankae gerefe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be,

² «I xa Isirayilakae gbe ƚɔɔ Madiyankae ma. I na ge na ra, i fa taa masara.»

³ Munsa naxa a fala pama be, «Xeme ndee xa geresosee tongo Madiyan xili ma wo gbe ƚɔɔde Alatala xili ra.

⁴ Isirayila bɔnsɔe birin xa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.»

⁵ Isirayila bɔnsɔe fu nun firin naxa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.

⁶ Munsa naxa na sɔori wulu fu nun firin xee gere tide. Eleyasari serexedube xa di xeme Finexasi naxa e mati, se seniyenxie nu na a yi ra, a nun sara naxee tonxuma fima e boore ma gere xa fe ra.

⁷ E naxa siga gere tide Madiyan xili ma, alɔ Alatala a yamari ki naxe Munsa be. E naxa na xeme birin faxa,

⁸ a nun Madiyan mange suuli: Efi, Rekemi, Suuru, Xuru, nun Reba. E naxa Beyori xa di xeme Balamɩ fan faxa santidegema ra.

⁹ E naxa Madiyan ginɛe nun e xa di birin findi konyie ra. E naxa e xa xurusee, e xa gɔore, nun e harige birin tongo.

¹⁰ E naxa e xa taae nun e xa daaxae gan.

¹¹ E naxa e xa harige, e xa xurusee, nun e xa ginɛe suxu,

¹² e e xanin Munsa, Eleyasari, nun Isirayila pama xɔn ma e yonkinde Mowaba fili ma, Yuruden xure de i, Yeriko ya tagi.

¹³ Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila pama yareratie naxa e ralan yonkinde fari ma.

¹⁴ Munsa naxa xɔnɔ sɔori wulu xunyie nun sɔori keme xunyie ma, a a fala e be,

¹⁵ «Munfe ra wo mu yi ginɛe faxa?

¹⁶ E tan nan bira Balamɩ xa marasi ƚɔɔ ra, e Isirayilakae ramini Alatala xa kira xɔn Peyori, Alatala fa gbaloe ragoro a xa pama ma.

¹⁷ Awa, yakɔsi, wo xeme dime birin faxa, a nun gine naxee bara xeme fe kolon.

¹⁸ Gine dimedie tan, wo xa nee ragata wo yete be.

¹⁹ Wo tan naxee bara mixi faxa, xa na mu wo bara din fure ra, wo xa lu

yonkinde fari ma xi solofere, a nun mixie wo naxee suxu gere kui. Wo xa wo yete nun wo xa mixi suxuxie raseniyen a xi saxan nde nun a xi solofere nde.

²⁰ Wo xa wo xa dugie fan naseniyen a nun see naxan tan birin nafalaxi kiri, si xabe, nun wuri ra.»

²¹ Eleyasari serexedube naxa a fala sɔorie be naxee gere tixi, «Alatala xa seriyen nan ya a naxan masenxi Munsa be:

²² Xema, gbeti, wure gbeeli, wure, yɔxui, nun sunbui,

²³ se naxan birin mu ganma te ra, wo xa a raso te, a xa seniyen. Na dangi xanbi wo man xa a raseniyen ye ra. Se naxan mu noma rasode te, wo xa na raseniyen ye ra.

²⁴ Wo xa wo xa dugie xa a xi solofere nde. Na temui wo bara seniyen, wo fa noma sode yonkinde.»

Sɔtɔse itaxunfe

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁶ «I tan, Eleyasari serexedube, nun Isirayila kuntigie, wo xa yi mixi suxuxie, nun e xa xurusee konti, wo naxee sɔtɔxi gere kui.

²⁷ I xa e itaxun sɔorie nun pama ra.

²⁸ Sɔorie gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi keme suuli yo mixi keme suuli tagi, a xa findi n gbe ra. Xurusee fan na ki, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra.

²⁹ I xa nee ba sɔorie gbe ya ma, i e fi Eleyasari serexedube ma Alatala xili ra.

³⁰ Isirayila pama gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi tongo suuli yo mixi tongo suuli ya ma, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra. I xa nee so Lewi bɔnsɔe yi ra, naxee e ƚɔɔ saxi n ma hɔrɔmɔlingira xɔn.»

³¹ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a raba, alɔ Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

³² Naxan sɔtɔ gere kui, a xasabi lan xuruse lanma wulu keme senni wulu tongo solofere nun suuli nan ma,

³³ ningee wulu tongo solofere nun firin,

³⁴ sofale wulu tongo senni nun keren,
³⁵ ginε naxee mu xεmε fe kolon, mixi wulu tongo saxan nun firin.

³⁶ Sεεti naxan fixi sōorie ma naxee gere ti, a xasabi naxa lan xuruse lanma wulu kεmε saxan wulu tongo saxan nun solofere kεmε suuli ma.

³⁷ Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan xuruse lanma kεmε senni tongo solofere nun suuli ma.

³⁸ Ninge naxee fixi sōorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan ninge tongo solofere nun firin ma.

³⁹ Sofale naxee fixi sōorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan kεmε suuli ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan sofale tongo senni nun keren ma.

⁴⁰ Mixi naxee fixi sōorie ma, e xasabi naxa lan wulu fu nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan mixi tongo saxan nun firin ma.

⁴¹ Munsa naxa Alatala gbe fi Eleyasari sεrεxεdube ma, alɔ Alatala a yamari ki naxε.

⁴² Isirayila jama gbe, Munsa naxan so e yi ra, naxan mu nu na sōorie gbe ya ma,

⁴³ na findixi xuruse lanmae wulu kεmε saxan tongo saxan nun solofere kεmε suuli nan ma,

⁴⁴ a nun ninge wulu tongo saxan nun senni,

⁴⁵ a nun sofale wulu tongo saxan kεmε suuli,

⁴⁶ a nun mixi wulu fu nun senni.

⁴⁷ Na kui, xurusee ba, mixie ba, tongo suuli yo tongo suuli, Munsa naxa keren keren ba a birin na, a e so Lewi bōnsōε yi ra, naxee e jɔxɔ saxi Alatala xa hōrɔmōlingira xɔn, alɔ Alatala a yamari a bε ki naxε.

Tantui hadiya

⁴⁸ Sōori kεmε xunyie nun sōori wulu xunyie naxa fa Munsa yire,

⁴⁹ e a fala a bε, «Muxu tan i xa konyie, muxu bara sōorie kōnti naxee nu na muxu xa yaamari bun ma. E birin na na.

⁵⁰ Na nan a toxi muxu bara fa hadiyae ra Alatala bε xunsare xa fe ra. Kankan bara fa a sɔtɔsee ra alɔ belexerasoe, xurundεe, tulirasoe, nun kōnmagore xεema daaxi.»

⁵¹ Munsa nun Eleyasari sεrεxεdube naxa na see xεema daaxi rasuxu e yi ra.

⁵² Na xεema birin, sōori xunyie fa naxan na Alatala bε, a xasabi lan fayida xεema kilo kεmε tongo solofere nan ma.

⁵³ Sōorie tan nu e gbee ragataxi e yi ra.

⁵⁴ Munsa nun Eleyasari sεrεxεdube naxa na see birin nasuxu sōori wulu xunyie nun sōori kεmε xunyie yi ra, e a xanin hōrɔmōlingira yire, alako na xa findi tōnxuma ra Isirayila xa fe ra Alatala bε.

32

Bōnsōε saxan dɔxɔfe Yurudεn xure sogetede

¹ Gōore gbegebe nan nu na Ruben bōnsōε nun Gadi bōnsōε yi ra. E to a to Yaaseri nun Galadi bɔxi fan xurusee bε,

² e naxa fa Munsa, Eleyasari, nun Isirayila kuntigie yire,

³ e a fala e bε, «Taa naxee xili Ataroti, Dibon, Yaaseri, Nimira, Xesibon, Eleyale, Sebami, Nebo, nun Beyon, nee na bɔxi ya ma,

⁴ Alatala naxan saxi Isirayila jama sagoe. Na longori fan xuruse kanyie bε alɔ muxu tan.

⁵ Xa wo bara tin a ra, be xa findi muxu tan gbe ra, hali muxu mu dangi Yurudεn naakiri ma.»

⁶ Munsa naxa Gadi bōnsōε nun Ruben bōnsōε yaabi, «Wo ngaxakerenyie sigama nε gere sode, wo tan xa lu be?

⁷ Munfe ra wo wama limaniya bafe wo ngaxakerenyie yi ra, alako e naxa dangi Yurudεn naakiri ma bɔxi ma Alatala naxan fixi e ma?

⁸ Wo babae fan bara na wali mooli raba n to e xεε Kanaan bɔxi rabende kelife Kadesi Barineya.

⁹ E to gε Esekoli gulunba rabende, e naxa gbilen, e fa limaniya ba Isirayilakae yi ra sofe ra bɔxi ma, Alatala naxan fixi e ma.

¹⁰ Alatala naxa xɔnɔ Isirayilakae ma na lɔxɔε, a fa a kali,

¹¹ <Yi mixi naxan birin kelixi Misira, naxan xa simaya bara dangi jε mɔxɔjɛn na, e mu soma bɔxi ma n nan n kali Ibu-rahima, Isiyaga nun Yaxuba bε dennaxan

fife ra e ma, barima e mu bira n fɔxɔ ra e panige birin na.

¹² Fo Yefune xa di xeme Kalebi Kenisika, nun Nunu xa di xeme Yosuwe, nee nan peti bira n xui fɔxɔ ra e panige birin na.»

¹³ Alatala naxa xɔnɔ Isirayilakae ma ki fanyi, a fa e rabejin gbengberenyi ma je tongo naani bun ma, han na mixi birin faxa, naxee wali ki mu nu rafa a ma.

¹⁴ Wo tan yunubitɔe bɔnsɔe, wo na birafe wo benbae fɔxɔ ra Alatala raxɔnɔfe ra Isirayila xili ma.

¹⁵ Xa wo keli Ala xa kira xɔn, a man Isirayila rabejinma ne gbengberenyi ma, e halaki wo xa fe ra.»

¹⁶ E naxa siga Munsa yire, e a fala a be, «Muxu wama gɔɔre tife be muxu xa xurusee be, a nun muxu wama yiree yailanfe be muxu xa ginɛe nun muxu xa die luma dennaxe.

¹⁷ Kɔnɔ muxu bara tin sɔɔrija rabade muxu ngaxakerenyi Isirayilakae be han e xa so e sode. Muxu xa die tan luma be muxu xanbi ra ne taa kantaxie kui, alako bekae naxa e tɔɔɔ.

¹⁸ Muxu mu gbilenma muxu xɔnyi be, fo Isirayilaka birin a gbe bɔxi masɔɔ.

¹⁹ Ke gbete mu luma muxu tan be sɔnɔn Yuruden naakiri ma. Muxu gbe na bebiri Yuruden sogetede ne.»

²⁰ Munsa naxa a fala e be, «Xa wo sa a raba alo wo a falaxi ki naxe, xa wo wo maxiri sigafe ra gere tide Alatala xili ra,

²¹ xa wo mu gbilen be Yuruden naakiri ma, han Alatala ge a yaxuie birin keride a ya ra,

²² na temui be bara findi wo xa bɔxi ra Alatala xili ra. Menni na lu Alatala xa yaamari bun ma, wo noma gbilende be. Na kui wo bara wo xa laayidi rakamali Isirayila nun Alatala be.»

²³ «Kɔnɔ xa wo mu sa na seriye rabatu, na bara findi yunubi ra wo be, wo na sare fima ne.

²⁴ Yakɔsi, wo xa taee ti wo xa ginɛe nun wo xa die be. Wo xa gɔɔre yailan wo xa xurusee fan be. Kɔnɔ wo naxa neemu wo xa laayidi tongoxi ma de, wo xa na rakamali.»

²⁵ Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe naxa Munsa yaabi, «Muxu fama ne i xa yaamari birin suxude.

²⁶ Muxu xa die, muxu xa ginɛe, nun muxu xa xurusee birin luma be Galadi bɔxi ma,

²⁷ kɔnɔ muxu geresosee tongoma ne, muxu fa gere so Alatala be alo i a yitaxi ki naxe, muxu marigi.»

²⁸ Munsa naxa Eleyasari serexedube, Nunu xa di xeme Yosuwe, a nun Isirayila kuntigie yamari,

²⁹ «Xa Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe sa dangi Yuruden naakiri ma, e siga gere sode Alatala be, han wo naxa na bɔxi birin masɔɔ temui naxe, wo xa Galadi bɔxi so e yi ra ke ra.

³⁰ Kɔnɔ xa e mu na raba, e fan xa sabati wo tagi Kanaan bɔxi ma!»

³¹ Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe naxa e yaabi, «Alatala naxan birin masenxi a xa konyi die xa fe ra, muxu a birin nabama ne.

³² Muxu dangima ne Yuruden naakiri ma muxu xa geresosee ra sigafe ra Kanaan bɔxi ma Alatala ya tode ra, kɔnɔ muxu ke tan findima bɔxi nan na Yuruden bebiri seeti ma.»

³³ Munsa naxa Amoriakae xa mange Sixɔn nun Basan mange Ogo xa bɔxi nun na rabilinyi fi Gadi bɔnsɔe, Ruben bɔnsɔe, nun Yusufu xa di xeme Manasi bɔnsɔe seeti keren ma.

³⁴ Gadi xa die naxa gbilen Dibon ti ra, a nun Ataroti, Aroweri,

³⁵ Atiroti Sofana, Yaaseri, Yogbeha,

³⁶ Beti Nimira, nun Beti Xarani. E bara findi taa makantaxie ra, gɔɔre gbegbe fan nu na.

³⁷ Ruben bɔnsɔe naxa gbilen Xesibon ti ra, a nun Eleyale, Kiriyaayimi,

³⁸ Nebo, Baali Meyoni, nun Sibima. E naxa na taa ndee xilie masara.

³⁹ Manasi xa di Makiri xa die to Galadi taa suxu, e Amoriakae keru naxee nu sabatixi naa,

⁴⁰ Munsa naxa na taa so e yi ra sabatide ra.

⁴¹ Manasi xa Yayiri fan naxa taa ndee suxu, a e xili Yayiri xa taee.

⁴² Noba fan naxa Kenata taa nun a rabilinyi suxu, a yete xili sa e xun ma.

33

Isirayila xa biyaasi kelifa Misira

1 Nερε nan ya Isirayilakae naxan naba e xunde ki ma Munsa nun Haruna xa yaamari bun ma e to keli Misira boxi ma.

2 Munsa na birin sebexi ne alo Alatala a yamari a be ki naxe.

3 E naxa keli Ramesesi taa Misira boxi kike singe xi fu nun suuli. Sayamaleke Dangi Sali λοχρε, na kuye iba Isirayilakae naxa mini Misira xoreya kui Misiraka birin ya xori.

4 A a lixi na temui, Misirakae nu na e xa di singee ragatafe, Alatala naxee faxes e ya ma a xa xone kui e xa kuyee xa fe ra.

5 Isirayilakae naxa keli Ramesesi, e sa yonkin Sukoti.

6 E to keli menni, e naxa siga Etama gbengberenyi de ra.

7 E to keli Etama, e naxa gbilen Pi Haxiroti mabiri, Baali Sefon ya tagi, e sa yonkin Migidoli ya ra.

8 E to keli menni, e naxa baa igiri, e siga gbengberenyi ma. E naxa xi saxan nere raba Etama gbengberenyi ma, e sa yonkin Mara.

9 E to keli menni, e naxa siga Elimi, e dulonyi fu nun firin nun tugi tongo solofere li dennaxe.

10 E to keli menni, e naxa siga Xulunyumi Baa seeti ma.

11 E to keli menni, e naxa siga Sini gbengberenyi ma.

12 E to keli menni, e naxa sa yonkin Dofika.

13 E to keli menni, e naxa siga Alusu.

14 E to keli menni, e naxa siga Refidimi, kono e mu ye to naa.

15 E to keli menni, e naxa siga Turusinina gbengberenyi ma.

16 E to keli menni, e naxa siga Kibiroti Hataawa.

17 E to keli menni, e naxa siga Xaseroti.

18 E to keli menni, e naxa siga Ritima.

19 E to keli menni, e naxa siga Rimon Peresi.

20 E to keli menni, e naxa siga Libina.

21 E to keli menni, e naxa siga Risa.

22 E to keli menni, e naxa siga Kehelata.

23 E to keli menni, e naxa siga Seeferi geya ma.

24 E to keli menni, e naxa siga Xarada.

25 E to keli menni, e naxa siga Makeloti.

26 E to keli menni, e naxa siga Taxati.

27 E to keli menni, e naxa siga Tera.

28 E to keli menni, e naxa siga Mitika.

29 E to keli menni, e naxa siga Xasamona.

30 E to keli menni, e naxa siga Mosera.

31 E to keli menni, e naxa siga Beneyaakan.

32 E to keli menni, e naxa siga Horo Gidigada.

33 E to keli menni, e naxa siga Yotobata.

34 E to keli menni, e naxa siga Abarona.

35 E to keli menni, e naxa siga Esiyon Geberi.

36 E to keli menni, e naxa siga Kadesi Sini gbengberenyi ma.

37 E keli menni ne, e naxa siga Horo geya ma, Edon boxi naaninyi fe ma.

38 Isirayilakae xa mini Misira ne tongo naani kike suuli nde xi singe, Alatala naxa Haruna yamari a xa te Horo geya fari, a xa laaxira menni.

39 Haruna nu bara ne keme moxonen nun saxan soto, a faxes temui Horo geya fari.

40 Aradi mange, naxan sabatixi Negewi gbengberenyi Kanaan boxi ma, a naxa a kolon Isirayilakae bara fa.

41 Isirayilakae to keli Horo geya yire, e naxa sa yonkin Salamona.

42 E to keli menni, e naxa siga Punon.

43 E to keli menni, e naxa siga Oboti.

44 E to keli menni, e naxa siga Iye Abarimi, Mowaba boxi naaninyi ra.

45 E to keli menni, e naxa siga Dibon Gadi.

46 E to keli menni, e naxa siga Alamon Dibilatayima.

47 E to keli menni, e naxa siga Abarimi geyae yire,

Nebo geya yatagi.

48 E to keli menni, e naxa siga Mowaba fili ma,

Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi.

49 E naxa yonkin Yuruden xure de ra, Beti Yesimoti nun Abeli Sitimi longori Mowaba fili ma.

Kanaan boxi itaxunfe

50 Alatala naxa a masen Munsa be Mowaba fili ma, Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi,

⁵¹ «A fala Isirayilakae be, «Wo na Yuruden xure giri temui naxe sofe ra Kanaan boxi ma,

⁵² wo mennikae birin faxes. Wo xa e xa kuye birin kana, naxee masolixi gema ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. Wo xa e xa batudee fan kana.

⁵³ Wo xa na boxi suxu, wo fa sabati naa. N bara na boxi fi wo ma.

⁵⁴ Na boxi itaxunma wo ma Alatala xa maragiri kepa nan ma a xabile ki ma. Naxee bomsae xa mixie na wuya, e xa boxi belebele soto. Naxee bomsae xa mixie mu wuya, e xa boxi xa xurun. Alatala a ragirima kankan naxan sotoma a bomsae ki ma.

⁵⁵ Konso xa wo mu mennikae faxes, e fama maniyade nooge nan na naxan mixi ya tootoma, xa na mu a ra tunbee naxee mixi fari masotoma. E findima ne wo yaxuie ra wo xonyi.

⁵⁶ Na temui, n e xa yunubi sare dotoma wo tan nan ma.»»

34

Isirayila boxi naaninyie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A masen Isirayilakae be, «Wo na siga Kanaan boxi ma, n naxan fixi wo ma ke ra, a naaninyie nan yi ki:

³ Yirefanyi mabiri, wo xa boxi naaninyi sa foloma Sini gbengberenyi nan ma, Edon boxi mabiri. Na naaninyi sa foloma Faxe Baa nan ma sogetede mabiri,

⁴ a sa a konkoron Tali Tede yirefanyi mabiri, a a xun sa Sini, a dangi Kadesi Barineya yirefanyi mabiri, a siga Xasari Adari mabiri, a sa Asimon li.

⁵ A sa keli Asimon, a a konkoron han Misira dabonyi kui, a fa sa mini Baa Xungbe ma.»»

⁶ «A sogeorode naaninyi findima Baa Xungbe nan na.»

⁷ «A koola naaninyi sa foloma Baa Xungbe nan ma, han a fa dotoo Horo geya ra.

⁸ Kelifa ra Horo geya ma, wo xa naaninyi sigama na ki ne han Xamata sode de ra, a sa dotoo Sedade ra.

⁹ A na keli menni, a sigama Sifron mabiri ne han a sa mini Xasari Enan

ma. Wo xa boxi naaninyi nan na ki koola mabiri.»

¹⁰ «A sogetede, wo xa naaninyi sa kelima Xasari Enan nan ma, a siga han Seefami.

¹¹ A keli menni, a siga Ribila, Ayin sogetede biri, a man siga, a sa din tentenyie ra Kinereti baa sogetede biri ra,

¹² a sa mini Yuruden xure ma, a fa sa a rapon Faxe Baa ma. Wo xa boxi naaninyie nan na ki.»

¹³ Munsa naxa na yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra, «Boxi nan yi ki, naxan itaxunma Isirayila bomsae solomanaani nun a tagi ma, alo Alatala a ragirixi kankan ma ki naxe.

¹⁴ Ruben bomsae, Gadi bomsae, nun Manasi bomsae seeti bara e gbe ke soto e denbaya ki ma,

¹⁵ Yuruden naakiri ma, Yeriko ya tagi sogetede biri ra.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «Eleyasari serexedube nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan yi boxi itaxunma.

¹⁸ Wo xa yarerati keren keren sugandi bomsae birin kui, naxee lanma yi boxi itaxunyi.

¹⁹ E xilie nan yi ki:

Yuda bomsae, Yefune xa di xeme Kalebi.

²⁰ Simeyon bomsae, Amixudi xa di xeme Semuweli.

²¹ Bunyamin bomsae, Kisilon xa di xeme Elidada

²² Dana bomsae, Yogoli xa di xeme Buuki.

²³ Yusufu xa di Manasi bomsae, Efodo xa di xeme Xaniyeli.

²⁴ Eframi bomsae, Sifitan xa di xeme Kemuweli.

²⁵ Sabulon bomsae, Paranaki xa di xeme Elisafan.

²⁶ Isakari bomsae, Asana xa di xeme Palatiyeli.

²⁷ Aseri bomsae, Selomi xa di xeme Axihudi.

²⁸ Nafatali bomsae, Amixudi xa di xeme Pedaheli.»

²⁹ Alatala nee nan sugandi Kanaan boxi itaxunfe ra Isirayilakae ma.

35

Lewi bomsae xa taae

1 Alatala naxa a masen Munsa be, Mowaba fiili ma, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi,

2 «A fala Isirayilakae be, e xa taa ndee nun e rabilinyie sugandi e xa boxi kui, e naxee fima Lewi bonsoe ma, e sabatima dennaxe.

3 Lewi bonsoe sabatima na taae nan kui, e xa xurusee luma na rabilinyie.

4 Na taa rabilinyie xa gboya sigama ne han nongon wulu keren na taa seeti naani birin ma,

5 kelife taa tete ma sigafe nongon wulu firin a sogetede biri, a sogorode biri, a koola ma, nun a yirefanyi ma.»

6 «Na taa tongo naani nun solomasaxan ya ma, wo xa taa senni sugandi naxee findima makantadee ra mixie be naxee bara faxe ti e mu a panigexi.

7 Wo xa na taa tongo naani nun solomasaxan nun e rabilinyie fi Lewi bonsoe ma.

8 Bonsoe naxee xa taae wuya, e xa taa gbege fi. Bonsoe naxee xa taae mu wuya, e xa taa dondoronti fi Lewi bonsoe ma.»

9 Alatala naxa a masen Munsa be,

10 «A fala Isirayilakae be, e na Yuruden xure igiri sofe ra Kanaan boxi ma,

11 e xa taae sugandi, naxee findima makantadee ra mixie be naxee bara faxe ti e mu a panigexi.

12 Na taae nan findima makantadee ra na mixie be, han kiitise e makiitima temui naxe. Na kui e xa ratanga mixie ma naxee wama e gberoxofe, naxee wama e faxafe keren na.

13 Wo xa taa senni sugandi na wali xa fe ra,

14 saxan Yuruden naakiri ma, saxan Kanaan boxi ma. Na taae nan findima wo makantadee ra.

15 Mixi yo mixi, a findi Isirayilaka ra, a findi xone ra, a findi dangi mixi ra, xa naxan yo sa mixi nde faxe a mu a panigexi, na kanyi noma a nii ratangade na taa sennie nde kui.»

16 «Kono xa mixi sa mixi bonbo wure ra han a faxe, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxe.

17 Xa mixi sa mixi bonbo geme nan na han a faxe, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxe.

18 Xa mixi sa mixi bonbo wuri nan na han a faxe, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxe.

19 Gberoxoe xa na faxeti faxe a a suxuxi temui naxe.

20 Xa mixi nde sa a boore radin ye maraaxui ma, xa na mu, a panige a xa a gono se nde ra, a faxe, faxeti nan a ra.

21 Xa mixi nde sa a boore din a belexe ra yaxuya ra, a faxe, faxeti nan a ra. A lan ne, a fan xa faxe. Gberoxoe xa na faxeti faxe a a suxuxi temui naxe.»

22 «Kono xa mixi nde sa a boore radin ye panigetareja kui, xone mu na, xa na mu a se nde woli a ma panigetareja kui,

23 xa na mu a a gono geme ra panigetareja kui, a fa faxe, kono xone nun yaxuya mu na a kui,

24 nama xa a makiiti yi seriye ra gberoxoe xa fe ra.

25 Nama xa a ba gberoxoe yi ra, a a raso makantadee kui. A xa lu menni han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe, Alatala naxan sugandixi.

26 Kono xa na kanyi sa mini makantadee fari ma, a nu bara so dennaxe,

27 gberoxoe fa a to, a faxe, gberoxoe mu findima faxeti ra.

28 Mixi naxan nii bama panigetareja kui, a xa lu makantadee han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe. Serexedube kuntigi na laaxira temui naxe, mixi naxan nii baxi panigetareja kui, a noma gbilende a xonyi maratange kui.»

29 «Seriye nan ya wo bonsoe be yire birin, temui birin.

30 Faxeti mu lan a xa faxe seede keren xui ma, fo seede wuyaxi.

31 Faxeti mu lan a xun xa sara, a xa faxe.

32 Mixi naxan faxe ti panigetareja kui, a mu lan a xun xa sara alako a xa gbilen a xonyi beenun serexedube kuntigi laaxirama temui naxe.

33 Wo mu lan wo xa boxi findi boxi seniarentare ra. Wuli raminife na nan nabama. Faxeti wuli gbansan nan findima boxi xunsare ra.

34 Wo naxa wo xonyi findi yire seniarentare ra. N tan Alatala sabatixi wo tan Isirayilakae ya ma.»

Gine ke kanyi futife seriye

¹ Denbaya xunyi naxee nu na Galadi xabile ya ma, Makiri xa die, Manasi xa mamadie, Yusufu xabilee, nee naxa siga Munsa nun Isirayila denbaya xunyie yire.

² E naxa a fala Munsa be, «Alatala bara a yamari i tan n marigi, i xa yi boxi itaxun Isirayila die ma Alatala xa maragiri kepa ma, a xa findi e ke ra. Alatala man bara i yamari i xa muxu taara Selofexadi xa harige so a xa di ginnee yi ra.

³ Kono xa na di ginnee sa doko bonsoe gbete xeme xon, e ke bama ne muxu bonsoe ke ra, a sa e xa xeme bonsoe ke xun ma. Na kui nde bama ne muxu ke ra, naxan fixi muxu bonsoe ma maragiri kui.

⁴ Xoreya Ne na a li, e ke bama ne muxu benbae ke ra, a sa e xa xeme benbae ke xun ma.»

⁵ Munsa naxa Alatala xa yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra,

⁶ «Yusufu bonsoe, wo nondi. Alatala xa yaamari nan ya Selofexadi xa di ginnee be. E xa doko xeme xon naxan na xabile nde kui e baba bonsoe ya ma.

⁷ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.

⁸ Di gine ke kanyi xa doko xeme xon naxan na xabile nde kui a baba bonsoe ya ma.

⁹ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.»

¹⁰ Selofexadi xa di ginnee naxa Alatala xa yaamari suxu alo Munsa a fala ki naxe.

¹¹ E xilie nan ya: Maxala, Tirisa, Xogala, Milika, nun Nowa. E birin naxa doko e deexo xon ma.

¹² E doko Manasi xa di xabilee nan xon ma. Na kui e ke naxa lu e benba Yusufu bonsoe.

¹³ Alatala xa seriye nun yaamarie nan na ki a naxee fixi Munsa ma, katarabi Isirayila ma, e nu na Mowaba fili ma temui naxe, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala a xa masenyi singee fixi won ma Annabi Munsa nan saabui ra. Na masenyi dɔxɔ suulie findixi kitaabui keren nan na, naxan xili falama Tawureta Munsa. A dɔxɔ singe Ala xa jama fɔlɔ ki nan masenma. Ala to Annabi Iburahima sugandi, a a xɛɛ Kanaan bɔxi ma, a xa die naxa findi bɔnsɔɛ belebele ra mɛnni. Annabi Yaxuba waxati, kaame naxa din bɔxi ra e nu dennaxɛ. Annabi Yaxuba xa die naxa siga Misira bɔxi ma baloe fende. Ala naxa a ragiri, e xa e xunya Yusufu li naa. Annabi Yusufu naxa e mali a fanyi ra.

Ala naxa na bɔnsɔɛ mali han e findi si belebele ra. Nɛ wuyaxi to dangi, Misira mangɛ naxa gaaxu fɔlɔ e ya ra. A naxa e findi konyie ra alako e naxa nɔ Misirakae ra. Na konyiya naxa bu han Ala Annabi Munsa xɛɛ tɛmɛi naxɛ. Ala naxa a mali xɔrɛya fide a xa mixie ma. E naxa mini Misira bɔxi ma Ala senbɛ saabui ra, naxan baa bɔtini maba alako e xa a igiri e sanyi ra.

Na kaabanako belebele xanbi, Ala naxa e xun ti Kanaan bɔxi ra, a dennaxɛ fi e ma. Kira ra, Ala naxa mini e ma Turusinina geya fari. A naxa a xa yaamari fu fi Annabi Munsa ma, e sebɛxi gɛmɛ walaxɛ ma. Ala man naxa seriye gbete fala Annabi Munsa bɛ alako jama xa lu e Marigi sagoe. Kɔnɔ jama naxa Alatala matandi sanya wuyaxi gbengberenyi ma. Na taruxui birin sebɛxi Tawureta Munsa nan kui.

Beenun e xa Kanaan bɔxi sɔtɔ, Annabi Munsa naxa e malan yire keren. Mɛnni a naxa yi taruxui birin madɔxɔ e bɛ. A man naxa gbilen Ala xa seriye birin ma alako e naxa nɛɛmu a ma Kanaan. A to gɛ na birin tagi raba e bɛ, e naxa laayidi tongo birafe ra Ala xa seriye fɔxɔ ra. Na masenyi dɔxɔ suuli nde birin xili falama, «Annabi Munsa xa masenyi

dɔnxɔe.» Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa laaxiraya geya fari.

Yi kitaabui lɔnni fima won ma alako won xa Ala xa seriye kolon. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe

Annabi Munsa xa masenyi singe

Kelifɛ Xorebe geya

¹ Wɔyɛnyie nan yi ki, Annabi Munsa naxan masen Isirayilakae birin bɛ. Na tɛmɛi a nu na Yurudɛn sogetede biri ra, gbengberenyi ma naxan na Araba, Sufi ya tagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longori.

² Keli Xorebe geya han Kadesi Barineya kira ra minife ra Seyiri geyae biri, xi fu nun keren jɛrɛ na a ra.

³ E xa keli jɛ tongo naani nde ma Misira, a kike fu nun keren nde, xi singe, Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari masen Isirayilakae bɛ.

⁴ Na tɛmɛi Annabi Munsa nu bara xutu sɔtɔ Sixɔn ma, Amori mangɛ, naxan nu sabatixi Xesibɔn, a nun Ogo, Basan mangɛ, naxan nu sabatixi Asataroti nun Edereyi.

⁵ Yurudɛn sogetede biri Mowaba bɔxi ma, Annabi Munsa naxa Ala xa seriye tagi raba e bɛ. Na wɔyɛnyie nan yi ki.

⁶ «Won nu na Xorebe geya yire tɛmɛi naxɛ, won Marigi Alatala yi nan masen won bɛ, <Wo bara bu yi geya bun ma.

⁷ Wo ti kira xɔn ma fa. Wo xa siga geya ma Amorikae na dennaxɛ, nun na longori birin, Araba bɔxi ma, geya biri, Sefela nun Negewi biri, baa dɛ ra, han Kanaan bɔxi ma, han Liban sa dɔxɔ Efirati xure belebele ra.

⁸ Wo xa na bɔxi mato, n naxan fixi wo ma. Wo siga, wo xa na tongo, barima n tan Alatala yati nan na bɔxi laayidi tongoxi wo benbae bɛ, Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba, a nun e bɔnsɔɛ birin hali e dangi xanbi.»

Annabi Munsa xa kiitisae

⁹ «Na temui n yi nan fala wo be, <N tan keren mu noma wo xa fe node.>

¹⁰ Wo Marigi Alatala bara wo ragbo ye. Yakosi wo bara gbo ye alo tunbuie naxee na koore ma.

¹¹ Wo benbae Marigi Alatala xa wo rawuya han. A xa baraka sa wo xa fe alo a masen ki naxe.

¹² N tan keren noma wo xa kalamuie makiitide di?

¹³ Wo kuntigi lonnilae sugandi, naxee kolonxi wo bomsoe ya ma. N nee nan findima pama yareratie ra.>

¹⁴ Wo naxa n yaabi, a n ma manoxunyi, a manoxun fanyi na a ra.

¹⁵ N naxa wo xa yareratie tongo, wo xa kuntigi lonnila naxee kolonxi wo bomsoe ya ma. N naxa e findi mixi wulu, mixi keme, mixi tongo suuli, mixi fu xunyi ra. N naxa e findi yareratie ra wo bomsoe ya ma.

¹⁶ Na temui n naxa yaamari so wo makiitimaie yi ra. N naxe, <Wo xa wo tuli mati wo baribooree ra. Wo xa birin makiiti seriye kepa ma, wo ngaxakerenyie tagi nun e tan nun xone tagi.>

¹⁷ Wo naxa ti mixi yo xon ma kiiti sade. Wo naxa xurunyi nun gboe mato. Wo naxa gaaxu mixi yo ya ra, barima kiitisa na Ala nan na. Xa kiiti sa xoxo wo be han, wo fa a ra n xon, n tan kiiti sama.>

¹⁸ Na ki n bara fe birin masen wo be, a lan wo xa naxan naba.»

Ala matandife Kadesi

¹⁹ «Na to dangi, won naxa keli Xorebe geya, won mini gbengberenyi magaaxuxi ra wo bara dennaxe to. Won naxa bira kira foxo ra naxan sigama Amori geyae biri ra, alo won Marigi Alatala a masen won be ki naxe. Won naxa so Kadesi Barineya.

²⁰ N naxa a fala wo be, <Wo bara Amori geyae li, won Marigi Alatala dennaxe fixi won ma.>

²¹ Wo a mato, wo Marigi Alatala bara yi boxi ti won ya i. Wo siga, wo xa na tongo alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe. Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya.»

²² «Na temui, wo birin naxa fa n yire, wo fa a fala n be, <Won xa mixie xee, e xa siga yi boxi ma, e xa naa raben. Na

xa findi nee fan ma wali ra, alako won xa a kolon won lan won xa won jere kira naxan xon a nun won sigama taa naxee.>

²³ Wo xa manoxunyi naxa findi n be fe fanyi ra. Na nan a to n naxa xeme mixi fu nun firin mayegeti wo ya ma, wo bomsoe keren keren ma tagi.

²⁴ E naxa siga geyae biri ra han e naxa gulunba li naxan xili Esekoli. E naxa naa raben.

²⁵ E naxa yi boxi bogisee ba, e fa e masen won be. E naxa dentegge sa won be yi ki, <Won Marigi Alatala boxi fanyi nan fixi won ma.>

²⁶ Kono wo mu tin tede, wo naxa tondi wo Marigi Alatala xa yaamari ra.

²⁷ Wo a maxoxo ne wo xa kiri banxie kui. Wo naxa a fala, <Xonanteya na xexi, Alatala won tongoxi Misira boxi ma. A wama won sofe Amori naxa nan yi ra alako e xa won halaki.>

²⁸ Won sigama minden? Limaniya mu na won be, barima won ngaxakerenyie bara a fala won be a mennikae senbe gbo. E man gbangbalan won be, nun na taae xa fe maxoxo. Tete naxan naa rabilinxi, a ite han. Muxu Anaki bomsoe yati to ne.»

²⁹ «N naxa a fala wo be, <Wo naxa siike. Wo naxa gaaxu e ya ra!>

³⁰ Wo Marigi Alatala naxan jere ma wo ya ra, a gere soma ne wo be alo a a rabaxi wo ya xori ki naxe Misira boxi ma han gbengberenyi ma.

³¹ Wo man bara a to, wo Marigi Alatala faxi ne wo ra alo xeme a xa di xaninma ki naxe, wo jere kira naxan birin na han wo naxa fa be li.

³² Kono na birin kui, wo mu nu laxi wo Marigi Alatala ra.

³³ A tan nan ti wo ya ra, a yire fen wo be wo luma dennaxe. Koe ra a tan nan nu kira iyalanma wo be te ra. Yanyi fan na, a findi nuxui ra, a ti wo ya ra.

³⁴ Alatala naxa wo xurutuxurutu xui me. A xa xone kui, a naxa a rakali,

³⁵ «Yi mixi kobi yo mu soma yi boxi fanyi ma, n naxan laayidixi wo babae be

³⁶ fo Kalebi, Yefune xa di. A tan a toma ne. A boxi dennaxe jere, na findima ne a gbe nun a bomsoe gbe ra, barima a bara bira n tan Alatala xa kira foxo ra.»»

³⁷ «Wo tan xa fe ra Alatala bara xonon fan ma. A naxa a masen, <I tan yete yati mu soma yi boxi ma.»

³⁸ Yosuwe, Nunu xa di, i malima, nan fama sode. Limaniya fi a ma, barima a tan nan tima Isirayilakae ya ra yi boxi masotofe ra, a xa findi e ke ra.

³⁹ Wo xa die, wo a falaxi naxee be, e findima geelimanie ra. E tan naxan mu fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonxi, e tan nan fama sode na boxi ma. N fama na boxi fide e tan nan ma. A findima e tan nan gbe ra.

⁴⁰ Konon wo tan man xa wo mafindi gbilenfe ra gbengberenyi biri ra, sigafe Kale baa mabiri.»

⁴¹ «Wo naxa a yaabi, <Muxu bara findi yunubitoe ra Alatala ya i, konon yakosi muxu fa wama sigafe gere sode ne, alo muxu Marigi Alatala muxu yamarixi a ra ki naxe.> Kankan naxa geresose tongo, barima wo a mapoxun ne a yi geya taa masotofe a findima sooneya ra.

⁴² Na nan a to Alatala naxa a masen n be, <A fala e be, wo naxa siga gere sode de, barima n mu na wo ya ma. Wo naxa siga de, wo yaxuie naxa fa wo bonbo.>

⁴³ N yi marasi fixi ne wo ma, konon wo mu tin wo tuli matide n na. Wo naxa Alatala xui matandi, wo naxa te yete igbona kui geya fari.

⁴⁴ Na temui Amorika naxee nu sabatixi geya fari e naxa mini wo gerede alo kumi dinma mixi ra ki naxe. E naxa wo bonbo keli Seyiri han Horoma.

⁴⁵ Wo to gbilen, wo naxa wa Alatala ya i, konon Alatala mu a tuli mati wo wa xui ra.

⁴⁶ Wo man naxa lu Kadesi, wo bu naa alo wo singe bui naxan naba.»

2

Isirayilakae taae mabilinfe

¹ «Na xanbi won naxa gbilen gbengberenyi kira suxu ra sigafe Kale Baa mabiri, alo Alatala a masen n be ki naxe. Won naxa xi wuyaxi raba Seyiri geyae rabilinyi.»

² «Alatala naxa a fala n be,

³ <Wo bara yi geya mabilin a gbe ra. Wo wo mafindi sigafe ra koola ma.>

⁴ A naxa a fala n be n xa yi yaamari fi wo ma. Wo fama dangide Seyiri boxi seeti ma, wo ngaxakerenyie na dennaxe, Esayu bonsoe. E fama ne gaaxude wo ya ra, konon wo wo yete masuxu e gerefe ra,

⁵ barima n mu sese soma wo yi ra e xa boxi ma, hali sanyi tide. N bara Seyiri geyae fi Esayu ma.

⁶ Wo na wa donse nun ye naxan xon fo wo a sara e ma gbeti ra.

⁷ Wo Marigi Alatala bara baraka sa wo wali foxi. A bara a poxo sa wo xa fe xon ma wo nu yi gbengberenyi igirima temui naxe. Yi ne tongo naani bun ma, wo birin nan nu a ra. Sese xa fe mu xoxoxo wo ma.»

⁸ «Won naxa dangi won ngaxakerenyie ra yire makuye, Esayu bonsoe naxan sabatixi Seyiri boxi ma. Won man naxa dangi Araba, Elata, Esiyon Geberi kira ra yire makuye. Na xanbi won naxa won mafindi, won Mowaba gbengberenyi kira suxu.»

⁹ «Alatala naxa a fala n be, <Wo naxa gere giri Mowabakae ma de. Wo naxa gere ti e be de, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xonyi. N bara Ari boxi fi Loti ma.>»

¹⁰ Singe ra, Emikae nan nu na Ari boxi ma. Nama gbangbalanyi nan nu e ra. E wuya, e fan kuya alo Anaki bonsoe.

¹¹ Mixi ndee naxa e mapoxun Refakae ra, naxee maniya Anaki bonsoe ra, konon Mowabakae nu e xilima ne Emikae.

¹² Naxan findi Seyiri boxi ra, Xorikae nan singe nu na naa. Esayu bonsoe naxa e masuxu, e e faxes. E tan naxa sabati naa. Isirayilakae fan fama na mooli nan nabade boxi ma Alatala na dennaxe fi e ma.

¹³ «Alatala naxa a fala n be, <Yakosi, wo keli, wo xa Serede xure igiri.>» Won naxa na raba.

¹⁴ Ne tongo saxan nun solomasaxan dangi ne kabi won keli loxoe Kadesi Barineya han won giri loxoe Serede xure ra. Na waxati kui geresoe naxee nu na, nee birin nu bara faxes alo Alatala a rakali e be ki naxe.

¹⁵ Alatala naxa e tuxunsan han e birin naxa halaki.

¹⁶ Na geresoe to bara halaki jama tagi,

¹⁷ Alatala naxa a masen n be,

18 «Wo fa sigafe dangide Mowaba naaninyi nan na sigafe Ari bɔxi ma.

19 Wo makɔrema nɛ Amonikae ra. Wo naxa gere giri e ma de. Wo naxa e fen gere ra, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xa bɔxi ma. N naa fixi Loti bɔnsɔe nan ma.»

20 E nu yi bɔxi mapɔxunxi Refakae nan gbe ra. Kabi temui xɔnnakuye Refakae nan nu sabatixi naa. Amonikae nu e xilima nɛ Samisumikae.

21 Nama senbema nan nu lanxi e ma, e wuya, e man gbangbalan alo Anaki bɔnsɔe. Kɔnɔ Alatala naxa e halaki Amonikae saabui ra. Naa naxa findi Amonikae gbe ra, e naxa sabati naa.

22 Alatala naxa na mɔoli raba Esayu xa die bɛ naxee sabatixi Seyiri bɔxi ma. A to nu Xorikae halakima e saabui ra, naa naxa findi e gbe ra. E sabatixi menni nɛ han yakɔsi.

23 Naxan findi Awikae tan na, naxee nu sabatixi taae kui han Gasa, e naxa halaki Kafatorokae saabui ra. Naa naxa findi Kafatorokae gbe ra, e naxa sabati naa. Kafatorokae naxa keli Kafatoro.

24 Alatala naxa a masen won bɛ, «Wo ti kira xɔn ma, wo xa Arinon xure igiri. Wo a mato, n bara Sixɔn Amorika Xesibɔn mange so wo yi ra nun a xa bɔxi. Yakɔsi, wo na tongo, wo e gere.

25 To n fama nɛ wo xa fe magaaxui lude duniɲa mixi birin ma. E na wo xili mɛ, e fama nɛ serende gbirigbiri.»

Sixɔn mangɛya sɔto ki

26 «N xɛɛra xɛɛ nɛ Sixɔn, Xesibɔn mange ma, kelife ra Kedemoti gbengberenyi ma. N naxa yi bɔnesa masenyi ti a bɛ,

27 «Muxu wama i xa bɔxi igirife. Muxu muxu jɛrema kira nan tun xɔn ma. Muxu mu sigama kɔola ma, muxu mu sigama yirefanyi ma.

28 Muxu donse nun ye naxan minma, muxu fama nɛ a birin sare fide i ma gbeti ra. A lu kansan muxu xa dangi i xa bɔxi ma muxu sanyi ra.

29 Esayu bɔnsɔe naxee sabatixi Seyiri bɔxi ma, nun Mowabakae naxee sabatixi Ari bɔxi ma, nee naxa muxu sagoe sa dangife ra e xa bɔxi ma. I fan xa muxu sagoe sa muxu xa Yuruden xure igiri,

muxu xa so bɔxi ma muxu Marigi Alatala dennaxe fixi muxu ma.»

30 Kɔnɔ Xesibɔn mange Sixɔn naxa tondi muxu sagoe fide dangife ra a xa bɔxi ma, barima wo Marigi Alatala nu bara a xaxili raxɔrɔxɔ. A naxa a bɔnɛ balan alako a xa a so wo yi ra alo wo a toxi ki naxe to.»

31 «Alatala naxa a fala n bɛ, «I bara a to, n bara gɛ Sixɔn nun a xa bɔxi sode i yi ra. Naa tongo i gbe.»

32 Sixɔn nun a xa jama birin naxa keli fafe ra won gere de Yahasi.

33 Won Marigi Alatala naxa e so won yi ra xunnakeli kui. Won naxa nɔla sɔto e ma, a tan, a xa die a nun a xa jama birin.

34 Won naxa na taae birin suxu, won naxa e birin kana. Won man naxa xɛmɛ, nun ginɛe, a nun dimɛe birin faxa. Won mu mixi yo lu a jipe ra,

35 kɔnɔ won mu sese tongo fo xurusee a nun se xɔri naxee nu na na taae kui.

36 Keli Aroweri Arinon xure dɛ ra, a nun taa naxan na geya lanbanyi, sigafe ra han Galadi, taa yo senbɛ mu dangi won na. Won Marigi Alatala naxa a birin so won yi ra.

37 Kɔnɔ wo mu wo makɔrɛ Amonikae xa bɔxi ra, Yaboko xure dɛ birin, taa naxee na geya fari, a nun Alatala tɔnyi dɔxɔ won ma bɔxi naxee gerefe ra.»

3

Basan bɔxi masɔto ki

1 «Won naxa won mafindi tefe ra Basan kira xɔn ma. Ogo, Basan mange, naxa mini won gere de Ederi, a tan nun a xa jama birin.

2 Alatala naxa a fala n bɛ, «I naxa gaaxu a ya ra, barima n a niyama nɛ i xutu sɔto a tan nun a xa jama birin ma nun a xa bɔxi. I xa nɔ a ra alo i a rabaxi Amorikae xa mange Sixɔn na ki naxe.»

3 Won Marigi Alatala naxa a niya won xa xutu sɔto Basan mange Ogo nun a xa jama birin ma. Won naxa e birin faxa, mixi yo mu lu.

4 Na temui won nu bara e xa taae birin suxu. Na taa yo mu lu won mu dennaxe suxu, taa tongo senni na a ra naxan na Aragobo rabilinyi. Na taa birin nu na Ogo xa mangɛya nan bun ma Basan bɔxi ma.

⁵ Na taae birin nu rabilinxi tete itexie nan na, nun naade mabalanxie ra. Taa gbege fan nu na tete mu nu naxee rabilinxi.

⁶ Won naxa na longori taa birin kana alo won a raba Xesibon, Sixon mange xa boxi ra ki naxe. Won naxa xemee, nun ginnee, a nun dimnee birin faxes,

⁷ konɔ won naxa e xa xurusee nun e harige tan xanin.»

⁸ «Won a raba na ki ne. Na waxati won naxa boxie rasuxu, naxee nu na Yuruden sogetede biri, Amorikae xa mange firinyie yi ra. Na longori keli Arinon xure han Xerimon geya.

⁹ Sidonkae na geya xili falama ne Siriyan. Amorikae tan na xili falama Seniri.

¹⁰ Taa naxee birin na lanbanyi ma, won naxa e birin masoto, a nun Galadi boxi rabilinyi birin, sigafe ra Basan ma sa dɔxo Salika nun Ederi ra. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.

¹¹ Basan mange Ogo nan keren mu faxes Refakae ya ma. A xa wure sade nu na Raaba ne, Amonikae xa mangataa. A kuye nu sigaxi nongon solomanaani, a igboe nongon naani.»

Galadi nun Basan boxi itaxunyi

¹² «Na temui won naxa xutu soto na boxi ma. Kelife Aroweri sigafe ra Arinon xure ma, a nun Galade geya seeti, nun a taae, n naxa na birin so Ruben nun Gadi bɔnsɔe yi ra.

¹³ N naxa Galade seeti dɔnxɔe nun Ogo xa mangeya naxan na Basan boxi ma so Manasi bɔnsɔe seeti yi ra. Aragobo rabilinyi nun Basan nu kolonxi Refakae xa boxi nan na.

¹⁴ Manasi xa di Yayiri naxa Aragobo boxi findi a gbe ra, han Gesurikae nun Maakakae naaninyi ra. A naxa a xili sa Basan xun ma, naxan xili falama han yakosi Yayiri taa.

¹⁵ N naxa Galade so Makiri yi ra.

¹⁶ N naxa Galade seeti so Ruben bɔnsɔe a nun Gadi bɔnsɔe yi ra, han a sa dɔxo Arinon xure ra. Xure nan na naaninyi ra, han a sa dɔxo Yaboko xure ra Amonikae naaninyi ra,

¹⁷ a nun Araba boxi naxan nun Yuruden naaninyi baxi, keli Kinereti Baa ma, a sa dɔxo Araba Foxe Baa ra, naxan na Pisiga lanbanyi ma sogetede.»

¹⁸ «Na temui n naxa yi yaamari fi wo ma, <Wo Marigi Alatala bara yi boxi fi wo ma alako a xa findi wo gbe ra. Wo tan xemee kendee, wo findima ne wo ngaxakerenyi Isirayilakae xa soorie ra.

¹⁹ Wo xa ginnee nun wo xa diyoree, nun wo xa xurusee nan gbansan fama lude taae kui n naxee soxi wo yi ra. N na a kolon xurusee gbege na wo yi ra.

²⁰ Wo sooripa rabama ne han wo Marigi Alatala malabui fima wo ngaxakerenyie ma temui naxe. Wo Marigi Alatala boxi fima e ma Yuruden naakiri nan ma. Na temui kankan fama gbilende a xa boxi ma n naxan soxi a yi ra.»

²¹ «Na temui n naxa yaamari so Yosuwe yi ra. N fa a fala a be, <I ya bara fee birin to i Marigi Alatala naxee rabaxi yi mange firinyie ra. Alatala fama ne na rabade mangataa birin i na dangi dennaxe.

²² I naxa gaaxu e ya ra, barima i Marigi Alatala nan fama e gerede wo be.»

Annabi Munsa mu soma Kanaan

²³ «Na temui n naxa Alatala maxandi,

²⁴ <N Marigi Alatala, i bara i xa fisamanteya nun i senbe masen i xa konyi be. Ala gbete yo mu na koore ma a nun boxi naxan noma i foxi a nun i xa kaabanakoe rabade.

²⁵ N bara i mayandi, a lu n xa no Yuruden xure igiride, alako n xa na boxi fanyi nun a xa geya fanyie to naxan na naakiri ma, a nun Liban.>

²⁶ Konɔ wo tan xa fe ra, Alatala naxa xonɔ n ma. A mu n danxun. Alatala naxa a fala n be, <A mu lan i xa yi woyenyi fala n be sonon.

²⁷ Te Pisiga geya xuntagi, i xa sogegorode biri, koola biri, yirefanyi biri, a nun sogetede biri mato, konɔ i xa a kolon a fanyi ra i mu Yuruden igirima.

²⁸ I xa yaamari so Yosuwe yi ra, i xa limaniya nun senbe fi a ma, barima a tan nan fama tide pama ya ra Yuruden igirife ra. I boxi naxan toma, Yosuwe fama ne na boxi sode Isirayila yi ra, a findi e ke boxi ra.>

²⁹ Na nan a toxi, won naxa lu gulunba Beti Peyori yatagi.

4

Ala xa seriyε rabafe

¹ «Yakosi, Isirayila, wo wo tuli mati. Wo xa bira seriyε nun yaamari foxo ra n wo xaranfe naxee ra yi ki, alako wo xa simaya soto, wo man xa boxi soto wo babae Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

² Wo naxa sese sa yaamari xun, n naxan falaxi wo be. Wo man naxa sese ba a ra. Wo xa wo Marigi Alatala xa yaamari rawali alo n na falaxi wo be ki naxe.»

³ «Wo yae bara fee to Alatala naxee rabaxi Peyori. Wo Marigi Alatala bara mixi birin faxa naxee Bali batuxi Peyori.

⁴ Kono wo tan naxee biraxi wo Marigi Alatala xa fe foxo ra, wo birin man na simaya kui han to.»

⁵ «Wo a kolon, n bara wo xaran seriyε nun yaamari ra alo n Marigi Alatala a yamarixi n na ki naxe, alako wo xa a raba boxi ma dennaxe findima wo gbe ra.

⁶ Wo xa a ti xori ma, wo xa a raba, a xa findi lonni ra wo be, a xa xaxili fi wo ma. Si gbeteε na yi seriyεε kolon, e fama ne a falade, <Yi si findixi lonnila fanyie nan na.>

⁷ Si mundun xa ala makorexi a ra alo won Marigi Alatala a makorema won na ki naxe won na a maxandi temui naxe?

⁸ Seriyε nun yaamari tinxixi na si mundun be alo won ma seriyε n naxan soxi wo yi ra yi ki?

⁹ Wo xa fee ragata wo xaxili ma loxoε birin wo xa simaya kui, wo naxee toxi. Wo naxa neemu nee ma, e naxa ba wo bope ma. Wo xa e masen wo xa die nun wo xa mamadie be.»

¹⁰ «Wo wo manoxun loxoε ma wo ti wo Marigi Alatala ya i loxoε naxe, Xorebe geya fari. Na loxoε Alatala naxa a fala n be, <Nama birin xa malan n yire. N xa n ma seriyε fala e be alako e xa gaaxu n ya ra e xa dunipeigiri kui. E man xa a xaran e xa die fan na.>

¹¹ Wo naxa wo maso geya bunyi ra. Te nu bara din geya ra han koore ma. Dimi, nuxui, nun kunda naxa goro.

¹² Alatala naxa woyen wo be te tagi. Wo naxa a woyen xui me, kono wo mu sese to. Wo nu a xui nan tun mema.

¹³ A naxa a xa saate masen wo be, wo naxan nawalima. A naxa na yaamari fu sebe geme walaxe firinyi ma.

¹⁴ Na waxati, Alatala naxa n yaamari n xa wo xaran seriyε nun yaamari ra, alako wo xa a raba boxi ma naxan findima wo gbe ra.»

¹⁵ «Wo naxa wo yete ranεemu loxoε ma de Alatala woyen wo be loxoε naxe, Xorebe geya fari te tagi, wo mu a gundi yati to.

¹⁶ Wo naxa findi yunubitoe ra de kuyee yailanfe ra, naxee misaalixi xeme, gine,

¹⁷ sube, xoni,

¹⁸ bubusee nun yexee ra naxee na ye ma.

¹⁹ Wo naxa wo yae rate koore ma de, soge batufe ra, xa na mu a ra kike, xa na mu a ra tunbuie. Se naxee birin na koore ma, wo naxa wo igoro e be, wo naxa e batu. Wo Marigi Alatala nee daaxi si birin nan be, naxee na dunija ma.

²⁰ Kono wo tan, Alatala wo ramini ne fe xoxoxoe kui Misira boxi ma alako wo xa findi a xa nama ra, alo wo na ki naxe to loxoε.»

²¹ «Alatala naxa xono n ma wo xa fe ra. A naxa a kali a n mu Yuruden igirima, n mu fama sode yi boxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

²² N tan, n fama faxade yi boxi nan ma. N mu fama Yuruden igiride feo. Kono wo tan fama ne a igiride, na boxi fanyi findi wo gbe ra.

²³ Wo xa wo jengi sa wo yete xon ma alako wo naxa neemu wo Marigi Alatala xa saate ma a naxan tongoxi wo be. Wo naxa kuye yo yailan wo Marigi Alatala naxee ratonxi wo ma,

²⁴ barima wo Marigi Alatala luma alo te naxan se kanama, a mu wama a firin boore xon ma.»

²⁵ «Wo na die nun mamadie soto temui naxe, wo na bu ki naxe boxi ma, xa wo kuye yailan se nde misaali ra, xa wo fe naaxi raba wo Marigi Alatala ya i naxan mu rafan a ma,

²⁶ koore nun boxi nan na won seede ra to loxoε, wo fama ne faxade mafuren boxi ma naxan fama findide wo gbe ra

Yuruden naakiri ma. Wo mu fama simaya sotode, wo halakima ne.

²⁷ Alatala wo rayensenma ne jamanee ma. Wo si fama ne xurunde jamae tagi Alatala na wo xanin dennaxe.

²⁸ Menni wo fama kuyee nan batude, mixie naxee yailanxi wuri ra, xa na mu a ra gemε, kuye naxee mu noma se tode, e mu fe mema, e mu e degema, e mu se xiri mema.

²⁹ Menni wo fama ne wo Marigi Alatala fende. Wo a toma ne xa wo a fen wo boje fanyi ra, wo janige birin na.

³⁰ Wo xa toore kui na fe birin wo lima ne. Na temui wo fama gbilende wo Marigi Alatala ma, wo a xui mema ne,

³¹ barima wo Marigi Alatala, Ala na a ra naxan kinikinima mixi ma, naxan mu wo rabejinma, naxan mu wo halakima. A mu fama neemude saate ma a rakali naxan na wo babae be.»

³² «Wo wo mapoxun fe forie ma naxee bara dangi dunina ma kabi Ala adama daaxi temui naxe. Fe kaabanakoe gbete fan bara raba na xanbi ra? Nde bara na fe mooli maniye me sinden?

³³ Nama gbete nde na na ba, naxee bara Ala xui me te tagi, a man fa simaya soto alo naxan bara raba wo tan be?

³⁴ Ala mundun bara jama ba jama gbete yi ra naxankate ra, tonxuma ra, kaabanakoe ra, gere belebele ra, fe magaxuxie ra, alo wo Marigi Alatala naxan naba wo be Misira boxi ma wo ya xori?»

³⁵ «Na bara fiixe wo be alako wo xa la a ra a Alatala keren peti nan Ala ra, Ala gbete yo mu na fo a keren.

³⁶ A naxa a xui ramini koore ma alako wo xa gaaxu a ya ra. A naxa te belebele masen wo be boxi fari, a woyen wo be a tagi.

³⁷ A naxa wo babae xanu, a naxa e bonsoe fan sugandi hali e dangi xanbi. Na nan a toxi a wo raminixi senbe ra Misira boxi ma.

³⁸ A sie keru wo be naxee senbe gbo wo tan be, a e xa boxi so wo yi ra ke ra alo wo a toxi ki naxe to.

³⁹ Wo lan ne wo xa a kolon to loxoe wo boje kui, a Alatala keren peti nan na Ala ra koore nun boxi ma. Ala gbete mu na na fo a keren.

⁴⁰ Wo a xa seriye nun a xa yaamari rabatu, n naxan sofe wo yi ra to loxoe, alako wo xa heeri soto wo tan nun wo bonsoe, hali wo dangi xanbi, alako wo man xa simaya xonkuye soto boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma abadan.»

Mixi ratanga taae

⁴¹ Annabi Munsu naxa taa saxan sugandi Yuruden sogetede biri.

⁴² Nee naxa findi mixi ratanga taae ra faxatie be naxee faxe tima, konjo e mu a janigexi. Na faxeti noma lude yi taa keren keren na ma kui alako a nii xa ratanga gbepoxoe ma.

⁴³ Na taae findi Beteseri nan na gbengberenyi ma geya fari, Rubenkae xonyi, Ramoti taa naxan na Galede, Gadikae xonyi, a nun Golan, taa naxan na Basan boxi ma Manasikae xonyi.

Annabi Munsu xa masenyi firin nde

⁴⁴ Ala xa seriye nan ya, Annabi Munsu naxan masenxi Isirayilakae be.

⁴⁵ Masenyi, seriye, nun yaamari nan ya, Annabi Munsu naxan fala Isirayilakae be e nu minima Misira boxi ra temui naxe.

⁴⁶ Na temui, e nu na Yuruden naakiri nan ma, gulunba Beti Peyori ya tagi, Amorikae xa mange Sixon xa boxi ma. Sixon nu sabatixi Xesibon ne. Annabi Munsu nun Isirayilakae to mini Misira boxi ma, e naxa nola soto Sixon ma.

⁴⁷ E naxa a xa boxi rasuxu a yi ra, a nun Basan mange Ogo xa boxi. Yi Amorikae xa mange firinyie nu na Yuruden naakiri ma sogetede biri.

⁴⁸ Yi taae nu sigaxi Aroweri han Arinon xure, sigafe ra Xerimon geya ma, naxan xili Siyon.

⁴⁹ Yi taae nan nu Araba boxi ma Yuruden naakiri ma, sogetede biri, a sa doxo Araba baa ra Pisiga geya bun ma.

5

Yaamari fu

¹ Annabi Munsu naxa Isirayila jama maxili, a naxa a fala e be, «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi seriye nun yaamari ra, n naxan falafe wo be to loxoe. Wo lan wo xa a xaran, wo xa fenten a raba ki ma.

² Won Marigi Alatala bara saate tongo won be Xorebe geya fari.

³ Alatala nun won babae xa mu yi saate xirixi. A xirixi won tan nan birin tagi, won tan naxee na simaya kui yi waxati.

⁴ Alatala woyen ne won be ya nun ya te tagi geya fari.

⁵ Na temui n tan nan nu na wo nun Alatala tagi alako n xa Alatala xa masenyi ya xaran wo be, barima wo nu gaaxuxi te ya ra. Wo mu te geya fari. A naxa a masen wo be,

⁶ <N tan nan na wo Marigi Alatala ra. N tan nan wo ramini Misira, wo nu na konyiya kui dennaxe.>

⁷ «Wo naxa Ala gbete batu fo n keren.»

⁸ «Wo naxa kuye yailan misaali yo ra, se yo ra naxee na koore nun boxi ma, naxee na ye bun ma.

⁹ Wo naxa wo igoro e be de, wo naxa e batu de, barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra, n mu wama n firin boore xon. Xa mixi nde n matandi, n na kanyi jaxankatama ne, a tan nun a bomsae han a sa dxo a tolobitee ra, xa na mu a ra a tolontolonyie ra naxee na n napaaxu.

¹⁰ Kono n fe fanyi rabama ne bomsae wulu be n nafan naxee ma, naxee n ma seriye rabatuma.»

¹¹ «Wo naxa wo Marigi Alatala xili yelefufu, barima Alatala mixi jaxankatama ne naxan na rabama.»

¹² «Wo lan ne wo xa fenten malabui loxoe ma, wo xa a binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe.

¹³ Xi senni nan na wo be loxoxunyi kui wali loxoe ra, wo xa wali birin nabafe ra.

¹⁴ A xi solofere nde findixi wo Marigi Alatala xa malabui loxoe nan na. Wo naxa wali yo raba na loxoe keli wo tan ma, a sa wo xa die li, wo xa konyie, wo xa ningee, wo xa sofalee, wo xa xuruse mooli birin, han a sa wo xa xone li naxee na wo xonyi, alako wo xa konyie fan xa e malabu alo wo tan.

¹⁵ Wo naxa nemu konyi nan nu wo ra Misira. N naxa wo ramini na konyiya kui, a keli n senbe ma. N a falaxi wo be na nan ma, wo xa malabui loxoe binya.»

¹⁶ «Wo xa wo baba nun wo nga binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe, alako wo xa simaya xonkuye nun

seewe soto boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹⁷ «Wo naxa faxe ti.»

¹⁸ «Wo naxa yene raba.»

¹⁹ «Wo naxa muje ti.»

²⁰ «Wo naxa wule seedenoxoya raba wo boore xun.»

²¹ «Wo naxa mila wo boore xa gine ma, a xa banxi, a xa xe, a xa konyi, a xa ninge, a xa sofale, nun se naxan birin findixi a gbe ra.»

²² «Alatala yi fee nan masen wo xa malanyi kui, a xui itexi ra, geya fari, te tagi, nuxui nun kunda tagi. A mu sese sa a xun ma. A naxa e sebe geme walaxe firin ma, a e so n yi ra.»

²³ «Wo yi xui me kuye ifore kui temui naxe, te tagi, geya fari, wo naxa wo maso n na, wo nun wo xa mangee nun kuntigie.

²⁴ Wo naxa a fala, <Muxu Marigi Alatala bara a xa nore nun a xa gboe masen muxu be. Muxu bara a xui me woyen na te tagi. Muxu bara a kolon to a Ala noma woyende mixi be, na kanyi man fa lu a mu faxesa.»

²⁵ Yakosi, muxu fa muxu makorema faxe ra munfe ra? Yi te muxu faxama ne. Xa muxu man muxu tuli mati won Marigi Alatala xui ra, muxu faxama ne.

²⁶ Mixi mundun luxi alo won tan naxan bara Alatala xui me a woyenma te tagi, na kanyi man fa lu a mu faxesa?

²⁷ I tan Munsa, i maso won Marigi Alatala ra, i xa i tuli mati a xa masenyi ra, alako i xa na madangi muxu be, muxu muxu tuli matima ne i ra, muxu man fa a xui rabatu.»

²⁸ «Alatala naxa wo xa woyenyi me, wo naxan falaxi n be. A naxa a masen n be, <N bara pama fala xui me. E naxan birin falaxi nondi na a ra.

²⁹ Xa n ma fe gaaxui lu e bone ma temui birin, e man naxa n ma yaamari rabatu, e tan nun e bomsae fama ne heeri sode abadan.

³⁰ Siga i xa sa a fala e be, e xa so e xa kiri banxie bun ma.

³¹ Kono i tan xa lu n fe ma be. N xa n ma seriye nun yaamari birin masen i be, i lan i xa e xaran naxan na, alako e xa no na raperede boxi ma n fama dennaxe fide e ma.>

³² Wo Marigi Alatala naxan masenxi wo be, wo xa wo tuli mati na ra, wo man xa a rabatu. Wo naxa siga kɔɔla ma, wo naxa siga yirefanyi ma.

³³ Wo xa bira yi kira fanyi nan fɔxɔ ra won Marigi Alatala naxan masenxi, alako wo naxa faxa, wo fa simaya xɔnkuye sɔtɔ sɛwɛ kui bɔxi ma wo fama dennaxe sɔtɔde.»

6

Ala xa marafanyi nun a xa seriye

¹ «Seriye, yaamari, nun masenyi nan yi ki, wo Marigi Alatala naxan soxi n yi ra alako n xa a xaran wo ra, wo xa nɔ a rabade bɔxi ma a fafe naxan fide wo ma.

² Wo xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra. Wo xa simaya kui, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mamadie, wo xa yi seriye nun yi yaamari birin naba n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa simaya xɔnkuye sɔtɔ.

³ Isirayilakae, wo wo jɛngi sa yi birin xɔn ma, wo man xa fenten a raba ki ma. Wo fama nɛ hɛeri sɔtɔde, wo fama nɛ findide nama gbege ra yi bɔxi ma xije nun kumi gbege na dennaxe, alɔ wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe.

⁴ Isirayilakae, wo wo tuli mati. Won Marigi Alatala keren peti na a ra.

⁵ Wo lan nɛ wo xa wo Marigi Alatala xanu wo bɔjɛ fiixexi ra, wo nii ra, a nun wo senbe birin na.

⁶ N yi masenyi naxan xaranxi wo be yi ki, a xa lu wo bɔjɛ ma.

⁷ Wo fama nɛ a mabanbande wo xa die be temui birin, xa wo na banxi kui, xa wo na biyaasife, kɔɛ nun yanyi ra.

⁸ A xa xiri wo belexe nun wo tigi ra tɔnxuma ra.

⁹ Wo xa a sebe wo xa banxi nun wo xa naade ma.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala na wo xanin temui naxe bɔxi ma a na dennaxe sofe wo yi ra, alɔ a rakali wo babae Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba be ki naxe, wo fama nɛ taa belebele tofanyie sɔtɔde wo mu naxee tixi,

¹¹ banxi rafexie harige mɔɔli birin na wo mu naxee fenxi, kɔlonyie wo mu naxee gexi, weni bilie nun oliwi bilie wo mu naxee sixi.

¹² Wo na wo dege han wo naxa wasa temui naxe, wo naxa nɛmu wo Marigi Alatala ma de, naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma.

¹³ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra. Wo xa a keren nan batu. Wo xa wo kali a xili nan na.

¹⁴ Wo naxa ala gbete batu de, mixie naxee batuma wo rabilinyi,

¹⁵ barima wo Marigi Alatala mu wama a firin nde xɔn. Xa na mu a ra a xɔnɔma nɛ wo ma, a man fa wo faxa.»

¹⁶ «Wo naxa wo Marigi Alatala mato de, alɔ wo naxan naba Masa.

¹⁷ Wo xa wo Marigi Alatala xa seriye, a xa masenyi, nun a xa yaamari rabatu tinxinyi kui a naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa wo jɛre tinxinyi kira ra. Alatala wama fe naxan birin xɔn ma, wo lan wo xa na nan naba. Na temui wo fama nɛ hɛeri sɔtɔde, wo fa bɔxi fanyi sɔtɔ Alatala a kali naxan na wo babae be.

¹⁹ Wo wo yaxuie kerima nɛ alɔ Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁰ «Wo xa die na wo maxɔrin temui naxe, «Munse na yi masenyi, yi seriye, nun yi yaamari ra, won Marigi Alatala naxan soxi won yi ra yi ki?»

²¹ Wo fama nɛ e yaabide, «Firawuna xa konyie nan nu muxu ra Misira bɔxi ma, Alatala fa muxu ramini naa a senbe ra.

²² Alatala naxa tɔnxuma nun kaabanako belebele magaaxuxie raba muxu ya xɔri Misirakae ra, Firawuna nun a xa denbaya birin na.

²³ A muxu ramini nɛ Misira alako a xa muxu xanin bɔxi ma, a a kali dennaxe xa fe ra won babae be sofe ra won yi ra.

²⁴ Na temui Alatala naxa muxu yaamari, a muxu xa yi seriye birin nawali a rawali ki ma. Xa won gaaxu won Marigi Alatala ya ra, a hɛeri nun simaya xɔnkuye fima nɛ won ma alɔ a na a rabafe ki naxe yakosi.

²⁵ Xa won sa won Marigi Alatala xa yaamari birin nabatu alɔ a masenxi won be ki naxe, na findima nɛ tinxinyi ra won be.»»

7

Isirayila nun Kanaankae

1 «Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma temui naxe, a dennaxe fima wo ma, a fama ne si solofere keride naxee findi Xitika, Girigasakae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae nun Yebusukae ra, si solofere naxee senbe gbo wo be, e man wuya wo be.

2 Wo Marigi Alatala na e lu wo sagoe temui naxe, wo xutu sɔtoma ne e ma, wo e halaki. Wo naxa saate xiri wo tagi, wo man naxa kinikini e ma.

3 Wo nun e tan naxa futi malan de. Wo naxa wo xa di ginɛ fi e xa di xemɛe ma, wo naxa ginɛ fan fen e ra wo xa di xemɛe be.

4 Xa na mu a ra yi xɔnɛe fama ne wo xa die ratantande, e xa ala gbeteɛ batu. Alatala xɔnɔma ne wo ma na temui, a man fa wo faxa mafurenyi ra.

5 Kira nan yi ki wo lan wo xa mini naxan na yi mixie be. Wo xa e xa serexebadee a nun e xa gemɛ batuxie birin kana. Wo xa e xa Asera wuri masolixie bolon, wo xa e xa kuye birin gan.»

6 «Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra. Wo Marigi Alatala bara wo tan nan sugandi dunjɔna pama tagi bende fupɔ fari, alako wo xa findi a yetɛ yati gbe ra.

7 Alatala mu wo sugandixi wo xa pama xasabi xa fe xa ra, barima wo xurun si birin be.

8 Alatala wo tan nan sugandixi a xa xanunteya xa fe ra. A bara wa saate rakamalife a naxan tongo wo benbae be. Na nan a toxi a wo raminixi bɔxi ma a senbe ra wo nu na konyiya kui dennaxe. A naxa wo ba Firawuna yi ra, Misira mangɛ.

9 Wo xa a kolon wo Marigi Alatala, nan keren peti na Ala ra. Ala findixi Fonisire Mangɛ nan na naxan a xa saate rakamalima, naxan hɛeri gbege fima wo ma. A na rabama wo bɔnsɔɛe be naxee fama wo xanbi ra, naxee a xanuma, e man a xa yaamarie rabatu.

10 Kɔnɔ a gbilenma ne mixie fɔxɔ ra naxee a xɔnma, a a xɔnnantee ralɔɛma ne keren na.

11 Wo xa fenten n ma yaamari nun n ma seriye ma n naxan soxi wo yi ra to lɔxɔɛ.»

12 «Xa wo wo jɛngi sa yi yaamari xɔn ma, wo naxa fenten a ma, wo Marigi

Alatala fama a xa saate rakamalide, a hɛeri fima ne wo ma alo a rakalixi wo benbae be ki naxe.

13 A wo xanuma ne, a barake sa wo xa fe, a man wo rawuya. A di gbege barife ragiri wo ma. Wo fa bɔxi daxamui fan sɔtode, mengi, weni neene nun ture. A man fa wo xa ningee nun wo xa xurusee rawuya. A yi birin nabama ne bɔxi ma, a rakali naxan na wo babae be sofe ra wo yi.

14 A wo barakama ne dangife si birin na. Dibarire mu fama lude wo ya ma, xemɛ ba, ginɛ ba, xa na mu a ra xuruse.

15 Alatala wo ratangama ne fure dɔxɔɛ mɔɔli birin ma, a nun fe jaaxi birin ma wo naxee kolonxi Misira bɔxi ma. Kɔnɔ a yi fure rasanbama mixie nan ma naxee na wo rapaaxu.

16 Wo lan ne wo xa mixi birin faxa, wo Marigi Alatala naxee soma wo yi ra. Wo naxa kinikini e ma, wo man naxa e xa alae batu, alako e naxa wo ratantan.»

17 «Wo fama a mapɔxunde wo bɔnɛ ma, <Yi sie gbo dangife won tan na. Won tan nɔla sɔtoma nee ma di?>

18 Kɔnɔ, wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Alatala naxan nabaxi Firawuna nun Misira bɔxi ra.

19 Wo bara fe xɔrɔxɔɛe to naxee dɔxɔxi e ma, tɔnxumae nun kaabanakoe naxee rabaxi. Wo bara wo Marigi Alatala senbe to a wo ramini ki naxe Misira bɔxi ma. Na nan a toma wo Marigi Alatala na mɔɔli rabama pamanɛ birin na wo gaaxuxi naxee ya ra.

20 Wo Marigi Alatala fama ne wo yaxuie birin halakide, hali naxee nɔxunma wo ma.

21 Wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo nun wo Marigi Alatala na a ra, Ala belebele naxan magaaxu.»

22 «Wo Marigi Alatala fama ne yi pama keride a xuri xuri ra wo ya i. Wo mu nɔma e birin faxade waxati keren bun, xa na mu a ra wula i subee fama ne wuyade, e wo tɔɔɔ.

23 Wo Marigi Alatala fama ne yi mixie sode wo yi ra. E ifuma ne kira ma, han e sa halaki.

24 A fama ne e xa mangɛe sode wo yi ra, wo e xili ralɔɛ. Mixi yo mu nɔma tide wo kanke. Wo e birin halakima ne.»

²⁵ «Wo e xa ala yailanxie ganma ne. Wo naxa mila e xa xεema nun gbeti ma naxan na kuyee ma. Wo naxa na findi wo gbe ra alako a naxa findi wo fan be gantanyi ra, barima fe nan na ki wo Marigi Alatala naxan naharamuxi.»

²⁶ Wo naxa na kuye mooli jaaxi raso wo xa banxi kui de, alako wo naxa halaki alo kuyee. Wo nee findima se jaaxi nan na barima a raharamuxi.»

8

Nεemufo Alatala ma

¹ «Wo xa yi yaamari birin naba n naxan xaranfe wo be to loxoε. Na nan fama a niyade wo xa simaya soto, wo fa findi nama gbegbe ra. Na temui, wo noma yi boxi soto de alo Alatala a rakalixi wo babae be ki naxe.»

² Wo xa wo mapoxun jere xonkuye ma wo Marigi Alatala naxan nagiri wo ma yi gbengberenyi igirife ra yi je tongo naani bun ma. A yi fe xoxoxoe rabaxi ne wo ra, alako wo xa wo yete magoro, a xa wo mato, a xa no a kolonde fe naxan na wo sondonme ma. A man xa no a kolonde xa wo wama a xa seriye mabanbanfe.

³ A bara wo xa fe magoro, a bara wo raxi kaame ra. A bara mana so wo yi ra, wo nun wo benbae mu donse naxan kolon. A a masen wo be na ki ne, a ibunadama mu noma balode donse xa kansan xun na, kon masenyi fan birin na naxan fatanxi Alatala ra.

⁴ Wo xa donmae mu jonxi, wo sanyie mu funtuxi yi je tongo naani bun ma.

⁵ Wo lan ne wo xa a kolon a wo Marigi Alatala na wo xurufe ne alo baba a xa di xuruma ki naxe.

⁶ Wo wo Marigi Alatala xa yaamari mabanban, wo xa wo yete suxu alo a wama a xon ma ki naxe, wo man xa gaaxu a ya ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala wo rasoma ne boxi fanyi ma xuree nun dulonyie na dennaxe. Ye gbegbe na na boxi bun ma, a man minima gulunba nun geya fari.

⁸ Boxi na a ra mengi, fundenyi maniye, weni bili, xore, kinkirinsi, oliwi, nun kumi na dennaxe.

⁹ Taami mu jonma sonon, se birin fama ne lude wo yi ra. Wure fama ne minide

gemee kui, wure gbeeli fan sotoma ne geya kui.»

¹⁰ «Wo na wo dege han wo naxa luga, wo xa wo Marigi Alatala tantu yi boxi fanyi xa fe ra.

¹¹ Wo naxa wo yete ranemu wo Marigi Alatala xa fe ma de, tondife a xa yaamari nun a xa seriye rabatufe ra, n naxan xaranxi wo be to loxoε.

¹² Wo na wo dege han wo naxa luga, wo na banxie ti, wo naxa sabati e kui,

¹³ wo xa xurusee xungbe nun a lanmae na wuya, wo xa gbeti nun wo xa xεema na gbo, wo harige birin na gbo,

¹⁴ wo xa fenten wo yete ma a fanyi ra alako wo naxa wo yete igbo han wo xa nεemu wo Marigi Alatala ma, naxan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui.

¹⁵ A bara wo radangi gbengberen yire magaaxuxi ra, boximase xone kanyi nun tali na dennaxe, ye mu na boxi naxan ma. A naxa ye ramini fanye kui.

¹⁶ A naxa mana donse so wo yi ra gbengberenyi ma, wo benbae mu nu naxan kolon, alako a xa wo xa fe magoro, a xa wo mato, a fa no fe fanyi rabade wo be.

¹⁷ Wo naxa a mapoxun de a wo senbe nun wo xa koota nan yi harige fixi wo ma.

¹⁸ Wo xa wo ratu wo Marigi Alatala ma, a tan nan yi senbe fima wo ma, alako wo xa na harige birin soto. A man bara saate masen wo be to loxoε a naxan tongo a nun wo babae ra.»

¹⁹ «Xa wo nεemu wo Marigi Alatala ma, xa wo bira ala gbeteε batufe foxo ra, xa wo tuubi e be, xa wo wo magoro e be, n xa a fala wo be to loxoε, wo halakima ne.

²⁰ Iyo, wo halakima ne alo Alatala si gbeteε halakixi ki naxe wo ya xori, barima wo mu wo tuli matixi wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

9

Isirayilakae Ala matandife

¹ «Isirayilakae wo wo tuli mati. To loxoε wo na sigafe Yuruden nan igiride. Wo fama ne sie ragide naxee gbo wo be, e senbe dangi wo ra. Wo fa e xa taaε tongo naxee tete itexi han.

² Wo fama Anaki xa die nan masotode, mixi senbemaee naxee gbangbalan, wo naxee kolon a fanyi ra. Wo bara a me, e a falama, <Nde noma tide Anaki xa die ya i?>

³ Wo noma a kolonde yakosi, a wo Marigi Alatala na a jerefe wo ya ra, alo te naxan se birin kanama. A tan nan yati e halakima, a e xa fe magoro wo ya xori. Wo e kerima ne, wo e birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe.

⁴ Wo Marigi Alatala na e keru wo ya ra temui naxe, wo naxa wo yete matoxo de han wo xa a fala, <Alatala na a xexi muxu yi boxi masotoxi muxu xa tinxinyi saabui ra.> E xa fe kobi raba na a toxi Alatala e kerixi beenun wo xa be li.

⁵ Wo naxa a mapoxun de a wo be sotoxi wo xa tinxinyi nun wo xa fanyi nan ma. Alatala yi sie kerima e xa yuge kobi nan ma, a man xa nate rakamali a naxan tongo wo babae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.

⁶ Wo xa a kolon wo xa tinxinyi xa mu a niyaxi wo Marigi Alatala yi boxi fanyi soxi wo yi ra a xa findi wo gbe ra. Nama xurutare nan na wo ra.>

⁷ <Wo xa wo ratu a ma wo wo Marigi Alatala raxono ki naxe gbengberenyi ma. Wo naxa naxemu wo keli loxoe ma Misira, han wo so loxoe be, wo nu xurutarepa rabama ne wo Marigi Alatala ra.>

⁸ Wo Alatala raxono ne Xorebe geya fari han a naxa wa wo faxafe.

⁹ N to te geya fari alako n xa walaxe geme daaxi tongo naxan findi saate ra Alatala nun won tan tagi, n naxa yanyi tongo naani nun koe tongo naani raba geya fari, n mu taami don, n mu ye fan min.

¹⁰ Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyie so n yi ra, a naxan sebe a xonye ra. Alatala naxan fala wo be te tagi, wo nu malanxi loxoe naxe geya fari, na birin sebexi walaxe ma.>

¹¹ <Yi yanyi tongo naani nun yi koe tongo naani dangi xanbi, Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyi so n yi ra naxan findi saate ra.>

¹² Alatala naxa a fala n be, <Keli, i xa goro mafuren barima i xa pama i naxan naminixi Misira boxi ra, e bara yangoe

belebele raba, e bara e ba kira ma n naxan masen e be, e bara kuye yailan wure raxunuxi ra.>

¹³ Alatala man naxa yi masen n be, <N bara a to yi pama, pama xurutare na a ra.>

¹⁴ Keli be, n xa e halaki, n xa e xili non dunija ma. N i mafindima pama gbegebe ra naxan senbe gbo, e man wuya, dangi boore pama ra.>

¹⁵ N naxa goro geya fari, naxan nu luxi alo a na te nan tagi, na walaxe firinyie suxuxi n yi ra, Ala xa saate sebexi naxee ma.

¹⁶ Na temui n naxa a to wo bara yunubi fe raba wo Marigi Alatala ra. Wo ninge yailan wure raxunuxi ra. Wo wo ba kira ma Alatala naxan masen wo be.

¹⁷ N naxa yi walaxe geme daaxi firinyie suxu n belexe firinyi ra, n fa e wole, e naxa iboo wo ya xori.>

¹⁸ <N naxa bira boxi Alatala ya i alo n naxan naba a singe. N naxa lu naa yanyi tongo naani nun koe tongo naani, n mu taami don, n mu ye fan min. N na birin naba wo xa yunubi nan ma fe ra, naxan napaaxuxi Alatala ma, a a raxono.>

¹⁹ N naxa gaaxu Alatala xa xone ra a xonoxi wo ma naxan ma han a wa wo halakife. Kono Alatala man naxa n ma maxandi suxu.

²⁰ A boje nu texi Haruna nan ma a gbe ra han a wa a halakife, kono n naxa Ala maxandi Haruna fan be.

²¹ N naxa ninge tongo wo naxan yailanxi, naxan findixi wo xa yunubi fe ra, n a woli te xora, n a iwuru han a findi xube ra. N naxa na xube ibagan susui ye xora naxan kelima geya kon na.>

²² <Wo man bara Alatala raxono Tabera, Masa, nun Kibiroti Hataawa.>

²³ Alatala to wo xee kelife Kadesi Barineya yi xeraya ra, <Wo siga, wo xa boxi tongo n naxan soxi wo yi ra,> wo naxa wo Marigi Alatala xui matandi. Wo mu la a fala xui ra, wo mu na fan suxu nondi ra.

²⁴ Kabi n naxa sa wo kolon, wo xurutare fe nan tun nabafe Alatala ra.>

²⁵ <Alatala to wa wo faxafe, n naxa n felen boxi ma, n a maxandi yanyi tongo naani nun koe tongo naani bun ma.>

²⁶ N naxa Alatala maxandi, <Marigi Alatala, i naxa i yete xa pama halaki, i

pama naxan xa xoreya soxi a yi i xa gboe saabui ra, i naxan naminixi Misira boxi ma i senbe ra.

²⁷ I ratu i xa konyie ma, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba. I naxa i kobe rato yi pama xa xaxili xoxoxoya ma, e xa naaxui, nun e xa yunubi ma,

²⁸ alako Misirakae naxa a fala, «Alatala mu noma yi mixie xaninde boxi ma a dennaxe laayidi tongoxi e be. A e xonxi ne. A e ramini alako a xa sa e faxa gbengberenyi ma.» >

²⁹ Alatala i xa pama nan lanxi e ma. I gbe nan na e ra, i naxee xoreyaxi i senbe nun i xa mangeya ra.»

10

Ala xa xanunteya

¹ «Na temui Alatala naxa yaamari fi n ma. A naxe, <Walaxe gemε daaxi firin yailan alo a singee nu ki naxe. I man xa kankira wuri daaxi yailan. Na temui i xa fa n yire geya fari.

² N man gbilenma ne yi seriye sebe ra naxan nu na boore walaxee ma, i naxee kanaxi. I fama e sade na kankira nan kui.>

³ N naxa kankira yailan wuri mooli nde ra naxan xoxoxo. N naxa walaxe gemε daaxi firin fan yailan naxan maniya booree ra. N naxa te e ra geya fari.

⁴ Alatala naxa sebeli ti yi walaxe neene ma, alo naxan singe nu sebexi booree ma. Yi yaamari fu, a naxee yaxaran wo be geya fari te tagi wo nu malanxi temui naxe, Alatala naxa e so n yi ra.

⁵ N naxa goro geya fari, n fa e sa kankira kui, n naxan yailanxi. E naxa lu naa alo Alatala a fala n be ki naxe.»

⁶ Isirayilakae naxa keli Bene Yakan kolonyie ra sigafe ra Mosera. Haruna laaxira menni ne, a naxa bende soto naa. A xa di Eleyasari naxa findi a joxoe ra serexedubeja kui.

⁷ Na dangi xanbi Isirayilakae naxa siga Gudugoda. E to keli Gudugoda, e naxa siga Yotobata, xure gbegebe na boxi naxan ma.

⁸ Na waxati bun ma, Alatala naxa wali taxu Lewi bonsoe ra, e xa findi kankira xaninyie ra, e xa ti Alatala ya i a xa wali rabafe ma, e man xa duba pama

be Alatala xili ra. Na nan nabafe han to loxoe.

⁹ Na fe na a toxi Lewi bonsoe mu ke sotoxi e ngaxakerenyie ya ma. Alatala nan na e tan malima ra alo a a fala ki naxe.

¹⁰ «N naxa lu geya fari yanyi tongo naani nun koe tongo naani alo n naxan naba singe ra. Alatala man naxa n ma maxandi suxu, barima a mu waxi wo faxafe.

¹¹ Alatala naxa a masen n be, <Nama rapere. E xa so boxi ma n nan nakalixi naxan na e babae be sofe ra e yi.>»

¹² «Yakosi fa, Isirayilakae wo Marigi Alatala wama wo xa munse raba? A wama ne wo xa gaaxu a ya ra alako wo xa wo jere a xa kira xon ma, wo xa a xanu, wo xa a rabatu wo boje fixe nun wo nii birin na.

¹³ Alatala wama ne wo xa a xa yaamari raba, wo xa a xa seriye rabatu, n naxan soxi wo yi ra to loxoe, alako wo xa simaya xa fan.

¹⁴ Wo Marigi Alatala nan gbe na koore nun boxi ra, a nun se naxan birin na a ma.

¹⁵ Alatala wo babae nan xanu. Yakosi fa wo tan nan na e bonsoe ra, a wo tan nan sugandixi boore sie tagi, alo wo a toxi ki naxe to loxoe.»

¹⁶ «Wo lan ne wo xa wo xaxili raseniyeen, wo naxa xurutareja raba sonon,

¹⁷ barima wo Marigi Alatala keren peti nan na Ala ra, mangee xa mangε, Ala belebele senbema magaaxuxi, naxan mu mixi rafisa a boore be, naxan mu kiiti naaxi kobiri rasuxuma.

¹⁸ A tan nan kiridie nun kaape ginε kantama ra. Xoree rafan a ma, a donse nun sose soma e yi ra.

¹⁹ Wo tan fan, wo hinne xoree ra naxee na wo ya ma. Wo xa wo mapoxun xore nan nu na wo tan fan na Misira boxi ma.

²⁰ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra, wo xa tuubi a be, wo xa bira a foxo ra, wo man xa wo rakali a tan nan xili ra.

²¹ A tan nan na wo xa nore ra. A tan nan na wo Marigi Ala ra, naxan kaabanakoe nun fe magaaxuxie rabaxi wo ya xori.

²² Wo babae nu fama temui naxe Misira, e mu nu dangixi mixi tongo solofere ra.

Yakosi wo Marigi Alatala bara wo rawuya dangi tunbuie ra naxee na koore ma.»

11

Won ma xanunteya Ala be

¹ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo xa a xa yaamari, a xa seriye, a xa masenyi, nun a xa tonyi rabatu temui birin.

² Wo xa a kolon to loxoe wo xa die mu Alatala xa kaabanako magaaxuxie toxi e ya ra. E mu wo Marigi Alatala xa seriye mexi e tuli ra.

³ E mu a xa laamatunyie toxi Misira, a nun a naxan nabaxi Firawuna nun a xa boxi birin na.

⁴ E man mu fe toxi a naxan nabaxi Misira soorie ra, e xa soe nun gisee ra. E mu a to Ala Misira soorie madulaxi Kale Baa ma ki naxe, e to bira wo foxo ra, Alatala fa e birin halaki kerenyi ra.

⁵ E man mu fee toxi a naxee raba gbengberenyi ma beenun wo xa be li.

⁶ A naxa wo ratanga Datan nun Abirami ma, naxee findi Eliyabi xa di xemee ra Ruben bonsoe ya ma. Isirayilakae birin ya xori, boxi naxa a rabi, a fa a raxutu e nun e xa denbayae birin ma, e xa kiri banxie, nun mixi birin ma naxee nu biraxi e foxo ra.

⁷ Wo tan nan yati bara fe belebelee to Alatala naxee rabaxi.

⁸ Na nan a toxi, wo lan wo xa yi seriye rabatu n naxan xaranfe wo be to loxoe, alako wo xa limaniya soto yi boxi masotofe ra wo na sigafe dennaxe.

⁹ Wo xa yi raba alako wo xa bu boxi ma Alatala a kalixi naxan xa fe ra, a sofe ra wo babae nun e bonsoe yi, xije nun kumi gbegbe na boxi naxan ma.

¹⁰ Wo fama boxi naxan sotode, a mu luxi alo Misira boxi, wo kelixi dennaxe. Misira tan, wo na ge xe sade, fo wo nu ye maxanin a ma laakoe daaxi wo sanyi ra.

¹¹ Wo fama boxi naxan sotode, geya nun gulunba yire na a ra, tune ye naxan nafanma a fanyi ra.

¹² Boxi na a ra wo Marigi Alatala jengi saxi naxan xon. A man fa meeni a ma, keli je fole han je jonyi.

Ala xa laayidi

¹³ Xa wo yi seriye ratinme a fanyi ra n naxan xaranxi wo be yi ki to loxoe, xa wo wo Marigi Alatala xanu, wo a xa seriye raba boje fiixe ra nun wo nii ra,

¹⁴ a tune rafama ne wo xa boxi ma, jeme a nun sogofure, alako wo xa harige fanyi soto, alo mengi, weni neene, a nunture.

¹⁵ A man jooge fan nafanma ne wo xa boxi ma wo xa xurusee naxan donma. Wo baloe gbegbe sotoma ne, wo a don han wo luga.

¹⁶ Wo xa fe mooli birin naba alako fefe yo naxa wo ba yi kira fanyi xon ma. Wo naxa wo igoro ala gbetee batufe ra.

¹⁷ Xa wo na fe mooli raba, Alatala xonoma ne wo ma. Na temui a a niyama ne tune mu fa sonon, sansi yo mu fanma boxi ma sonon, wo fa halaki yi boxi ma Alatala naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa yi seriye rasabati wo boje ma nun wo nii ra. Wo nde xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra, alako wo naxa neemu a ra.

¹⁹ Wo xa a xaran wo xa die ra wo xa banxie kui, wo xa biyaasie kui, wo sa temui, wo keli temui.

²⁰ Wo xa a sebe wo xa banxie nun wo xa naadse ma.

²¹ Na nan a toma wo xa simaya nun wo xa die xa simaya xon kuyama boxi ma Alatala naxan laayidixi wo benbae be han dunija raponyi.

²² Xa wo yi seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo be, xa wo wo Marigi Alatala xanu, xa wo wo jere a xa kira xon ma, xa wo bira a foxo ra,

²³ Alatala fama ne yi sie birin keride wo ya xori, wo fa no e ra, naxee gbangbalan wo be, naxee senbe gbo wo be.

²⁴ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, naa findima wo gbe nan na. Wo xa boxi italama keli gbengberenyi ma han Liban, keli Efirati xure ma han Mediteran Baa ra.

²⁵ Mixi yo mu suusama tide wo ya ra. Wo na siga boxi naxan yo ma, wo Marigi Alatala a niyama ne mennikae xa gaaxu wo ya ra, e boje mini alo a masenxi wo be ki naxe.

²⁶ Wo a mato, n bara barake nun danke sa wo ya i to.

²⁷ Xa wo wo Marigi Alatala xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan soxi wo yi ra to, wo barake sotoma ne.

²⁸ Kɔnɔ xa wo mu wo Marigi Alatala xa seriye ratinme, xa wo wo ba kira xɔn ma n naxan soxi wo yi ra to, xa wo bira ala gbete fɔxɔ ra wo mu naxee kolon, wo danke nan sotoma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma a fama naxan sode wo yi ra, wo dube masenyi tima Garisimi geya nan fari, wo danke masenyi tima Ebali geya nan fari.

³⁰ Na geyae na Yuruden naakiri nan ma, kira xanbi ra naxan na sogegorode, Kanaankae xa bɔxi ma naxee sabatixi Araba, Giligali ya tagi, More wuri belebele fe ma.

³¹ Wo na Yuruden igiri sigafe ra bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra, menni findima wo gbe nan na, wo man fa sabati naa.

³² Wo lan ne wo xa fenten yi seriye nun yi yaamarie ma, n naxee soxi wo yi ra to loxɔe.

12

Sali xa seriye

¹ Wo xa yi seriye nun yaamarie rabatu bɔxi ma, wo babae Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra.

² Wo xa yire birin kana geyae fari nun fotonyie kui, yi sie kuyee batuma dennaxe. Wo fama yi sie keride.

³ Wo xa e xa serexebadee kana, wo xa e xa gemɛ tɔnxumae kana, wo xa e xa Aseri wuri masolixie gan, wo xa e xa kuyee rabira, wo xa e xilie jɔn naa.

⁴ Wo naxa wo Marigi Alatala batu na mɔɔli ra de.

⁵ Wo xa Alatala fen yire nde a dennaxe sugandima wo bɔnsɔe ya ma. Na findima Ala xa yire nan na, a xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa siga menni

⁶ wo xa serexɛe mɔɔli birin bade, alo serexɛ gan daaxie, serexɛ naxee mu ganma, farilee, hadiyae, serexɛ naxee bama alako wo waxɔnfe xa raba, janige serexɛe, nun xuruse di singee.

⁷ Wo xa wo xa serexɛe don menni, wo tan nun wo xa denbayae. Wo xa jɛlexin

harige ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

⁸ A mu lanma kankan xa a yete waxɔnfe raba, alo wo a rabafe ki naxe yakɔsi,

⁹ wo to mu so bɔxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma malabude ra.

¹⁰ Kɔnɔ wo na Yuruden igiri, wo na sabati bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, a fama ne wo ratangade wo yaxuie birin ma naxee na wo rabilinyi, wo fa sabati naa bɔjesa kui.

¹¹ Na temui, menni findima wo Marigi Alatala xa yire sugandixi nan na, a xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa wo xa serexɛe ba menni ne, n naxee yamarixi wo ra, alo serexɛ gan daaxie, serexɛ naxee mu ganma, farilee, hadiyae, a nun serexɛ naxee bama alako wo waxɔnfe xa raba.

¹² Wo jɛlexinma ne wo Marigi Alatala ra, wo tan, wo xa die, wo xa konyie nun Lewi xa die naxee na wo ya ma barima bɔxi mu na e tan be naxan findi e ke ra.

¹³ Wo naxa wo xa serexɛ gan daaxie ba wo waxɔnde.

¹⁴ Wo e bama yire ne wo Marigi Alatala dennaxe sugandima wo bɔnsɔe ya ma. N naxan birin yamarixi wo ra, wo xa a birin naba menni.

¹⁵ Kɔnɔ i nɔma sube don daaxi faxade, Ala naxan fixi i ma, yire birin i na sabati dennaxe. Mixi seniye nxi nun mixi seniye nxi nɔma a donde, alo xeli nun tɔɔke.

¹⁶ Kɔnɔ wo mu lan wo xa sube wuli min, wo xa a ifli bɔxi ma alo ye.

¹⁷ Wo mu lan wo xa mengi, weni neene, nun ture don wo xɔnyi, naxee findima wo xa farile ra Alatala be. Wo mu lan wo xa wo xa xuruse di singee fan don wo xɔnyi, wo naxee bama serexɛ ra Alatala be, serexɛ naxee bama alako wo waxɔnfe xa raba wo be, nun wo xa janige serexɛe. Wo mu lan wo xa wo xa bogi singee fan don wo xɔnyi, wo naxee bama serexɛ ra.

¹⁸ Wo lan wo xa na see birin don wo Marigi Alatala nan ya i a xa yire sugandixi kui. Wo tan, wo xa die, wo xa konyie, a nun Lewi xa die naxee na wo ya ma, wo xa na serexɛe don menni jɛlexinyi kui wo Marigi Alatala ya i, a naxan fixi wo ma.

¹⁹ Wo wo ɲengi sa Lewi xa die xɔn ma a fanyi ra. Wo naxa nɛɛmu e ma.

²⁰ Wo Marigi Alatala na wo xa bɔxi ragbo ye, alɔ a a laayidixi wo be ki naxe, xa wo wa sube nan xɔn ma, wo nɔma na donde han wo wasa.

²¹ Xa wo makuya Alatala xa yire sugandixi ra a xili matɔxɔma dennaxe, wo nɔma xurusee faxade, wo Marigi naxee fixi wo ma, wo fa na sube don n ma sɛriye ki ma wo xɔnyie han wo wasa.

²² Mixi sɛniyenxi nun mixi sɛniyentare nɔma e donde alɔ xeli nun tɔɔke.

²³ Kɔnɔ wo mu lan wo xa sube wuli min, barima wuli findixi nii nan na. A mu lan wo xa sube nun a wuli don.

²⁴ Wo naxa wuli min, wo xa a ifili bɔxi ma alɔ ye.

²⁵ Wo naxa a min alako wo xa sɛɛwa, wo tan, nun wo xa die hali wo dangi xanbi. Wo xa fe tinxinxie raba, Alatala wama naxee xɔn.

²⁶ Xa wo wama sɛɛɛ sɛniyenxi nan bafe Alatala be, alako wo waxɔnfe xa raba wo be, wo xa na sɛɛɛ ba yire nɛ Alatala dennaxe sugandima.

²⁷ Naxan findixi sɛɛɛ gan daaxi ra, wo xa na sube nun na wuli sa wo Marigi Alatala xa sɛɛɛbade. Naxan findixi sɛɛɛ boore daaxi ra, wo xa a wuli ifili wo Marigi Alatala xa sɛɛɛbade, wo fa a sube tan don.

²⁸ Wo wo tuli mati, wo lan nɛ wo xa yi sɛriye ratinme n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa sɛɛwa, wo tan nun wo xa die hali wo faxa xanbi abadan, barima fe fanyi na a ra naxan nafan wo Marigi Alatala ma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na ge sie halakide wo saabui ra, wo na sabati e xa bɔxi ma,

³⁰ wo xa wo yete ratanga e xa fe kobi rabafe ma, e halaki xanbi. Wo xa wo yete ratanga e xa alae maxɔrinfe ma. Wo naxa a fala, «Yi sie nu tuubi rabirama e be di? N fan waxi na nan nabafe.»

³¹ Wo naxa na mɔoli raba wo Marigi Alatala ra, barima e nu fe kobie rabama e xa alae be Alatala mu wama naxee xɔn. Mixi nan nu e ra, naxee nu e xa die ganma e xa kuyee be sɛɛɛ ra.

13

Kuye batue

¹ Wo lan nɛ wo xa yi sɛriye raba a raba ki ma n naxan soxi wo yi ra. Wo naxa sese ba a ra, wo man naxa sese fan sa a xun ma.

² Xa namijɔnme nde, xa na mu a ra waliyu nde,

³ sa kaabanakoe fe nun tɔnxuma fe raba wo ya xɔri, a man fa a fala wo be, «Won bira kuye batufe fɔxɔ ra, wo tan mu alae naxee kolon,»

⁴ wo naxa wo tuli mati na namijɔnme ra a nun na waliyu ra de. Wo Marigi Alatala nan fama wo matode na ki, alako a xa nɔ a kolonde xa a xa xanunteya na wo sondonme ma, xa wo a xanuxi wo nii ra.

⁵ Wo lan wo xa tuubi rabira wo Marigi Alatala nan keren be, wo xa gaaxu a ya ra, wo xa a xa yaamarie raba, wo xa a xui rabatu, wo xa a keren nan batu, wo xa bira a fɔxɔ ra.

⁶ Yi namijɔnme nun yi waliyu mɔoli lan nɛ a xa faxa, barima a bara wa wo bɔɲe ratefe wo Marigi Alatala ma naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma. E bara wo ba kira xɔn Alatala wo tixi naxan na. Wo xa fe ɲaaxi ɲɔn wo tagi.

⁷ Xa wo ngaxakerenyi, xa na mu a ra wo xa di, xa na mu a ra wo xa baate gine, xa na mu a ra wo boore naxan nafanxi wo ma alɔ wo yete, sa wo manahane alako wo xa ala gbete batu, wo tan mu naxan kolon, wo babae fan mu naxan kolon,

⁸ si gbete naxee batuxi wo rabilinyi nun naxee makuya wo ra, keli bɔxi tuxui ma sa dɔxɔ boore tuxui ra,

⁹ wo naxa tin e xa wɔyenyi ra, wo naxa wo tuli mati e ra. Wo naxa kinikini e ma, wo naxa e nɔxun, wo man naxa e kanta.

¹⁰ Wo lan nɛ wo xa na kanyi faxa, wo a gɔnɔ geme ra, ɲama fan fa a magɔnɔ.

¹¹ Wo xa a magɔnɔ han a xa faxa, barima a bara kata a xa wo ragbilen wo Marigi Alatala fɔxɔ ra naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma.

¹² Isirayilakae birin na na fe me, e luma nɛ gaaxui kui. Na temui na fe kobi mɔoli mu nɔma rabade wo tagi sɔnɔn.

¹³ Xa wo a me taa nde xa fe ra, wo Marigi Alatala wo rasabatima dennaxe,

¹⁴ a mennika ndee a falama e boore be, «Won xa kuye nɛɛɛ ndee batu,»

¹⁵ a lanma wo xa na mixi kobie xon nafen alako wo xa e kepa kolon. Wo xa a kolon xa na fe kobi bara raba wo tagi.

¹⁶ Xa a sa na ki ne, wo xa na taakae birin faxa santidegema ra. Wo xa na taa halaki nun a xa xurusee birin na.

¹⁷ Wo e harige birin malanma taa tagi ne, wo te sa a ma, wo taa birin gan wo Marigi Alatala ya i. Naa fama findide boxi rabepinxi nan na. Menni tan mu findima taa ra sonon.

¹⁸ Wo naxa na se ratonxi sese tongo wo yete be, wo na naxan ganfe alako nde xa ba Alatala xa xone ra, a xa kinikini wo ma, a xa wo rawuya alo a rakalixi ki naxe wo babae be.

¹⁹ Xa wo tuubi rabira wo Marigi Alatala be a xa seriye rabatufe ma, n naxan soxi wo yi ra to loxoe, xa wo fe tinxinxi raba wo Marigi Alatala ya i, a fama ne na heeri birin fide wo ma.

14

Nonfe seriye

¹ Marigi Alatala xa die lanxi wo tan nan ma. Xa faxe fa sa ti, Wo naxa wo yete maxaba, wo naxa wo xunsexe bi wo tigi de ra.

² Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniyeenxi ra. A wo tan nan sugandixi boxi pama birin tagi, wo xa findi a gbe ra.

Sube radaxamuxi nun a radaxamutare

³ Wo mu lan wo xa se seniyeentare don.

⁴ Subee nan yi ki, wo lan wo xa naxee don: ninge, yexee, si,

⁵ xeli, gaale, tooke, muntui, burunyi si, geya fari sube naxan maniyaxi yexee ra, bole,

⁶ sube naxee tore itaxunxi, e man na pooge don, e gbilen a rate ra e kon na.

⁷ Konon na subee ya ma, naxee tore itaxunxi firinyi ra, naxee pooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, ndee na e ya ma wo naxa e don alo joxome, yere, nun yere maniyee. E findixi sube seniyeentaree nan na wo be, barima e pooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, konon e tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁸ Xose naxan tore itaxunxi firinyi ra, konon a mu pooge donma, a man xa gbilen a rate ra a kon na, na nan a findixi sube seniyeentare ra wo be. Wo naxa na sube don, wo man naxa wo belexe din a binbi ra.

⁹ Yexe naxee na ye xora, beleee na naxee birin be a nun xalee, wo lan wo xa nee nan don.

¹⁰ Konon wo mu lan wo xa yexe don bele mu naxan be a nun xale. Wo xa nee kolon yexe seniyeentare ra.

¹¹ Wo noma xoni seniyeenxi birin donde.

¹² Konon xonie xilie nan yi ki wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe,

¹³ a nun e maniyee birin.

¹⁴ Xaaxa fan wo naxa na don a nun a maniyee birin.

¹⁵ Xundi, kofole, a nun tagarantongoe,

¹⁶ wo naxa e don a nun e maniyee birin.

¹⁷ Gbongboe, yedonme,

¹⁸ laaba, tuke, a nun e maniyee birin, wo naxa e don.

¹⁹ Nimase xunxuri gabutenyi kanyi birin raharamupaxi. Wo mu lan wo xa e don.

²⁰ Wo lan wo xa nimasee nan don naxee seniyeenxi.

²¹ Wo naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. Wo xa a so xone Ala kolontaree yi ra, naxee na wo xonyi, alako e xa a don, xa na mu wo xa a mati mixi gbete ma. Wo tan bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniyeenxi ra.

Wo naxa si yore jin a nga xipe ye ra.

Farile

²² Wo sansi naxan birin nawalima xe ma, wo lan ne wo xa farile ba a ra je yo je.

²³ Wo xa na farile don yire wo Marigi Alatala xili matoxoma dennaxe. Wo xa farile findima wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture, wo xa xurusee xa di singee nan na. Wo xa na ba alako wo noma gaaxude wo Marigi Alatala ya ra ki naxe loxoe birin.

²⁴ Xa a sa li wo sabatide makuya wo Marigi Alatala xili matoxode ra, na kote xanife xoxoma ne wo be, barima wo Marigi Alatala bara barake gbege fi wo ma.

²⁵ Na temui wo xa wo xa farile masara kobiri ra, wo fa na xanin wo Marigi Alatala xili matoxode.

²⁶ Menni wo noma xurusee, weni, nun wo waxonse gbete sarade, alako wo nun wo xa denbayae xa wo dege wo Marigi Alatala ya i seewe kui.

²⁷ Wo naxa nemu Lewikae ma naxee sabatixi wo ya ma, barima se mu na e be naxan findima e ke ra.

²⁸ Ne saxan yo ne saxan wo xa wo xa sansi farile birin nagata wo xonyi.

²⁹ Na temui Lewikae, ke mu na naxee be, wo xa xone, kiridie, a nun kaape gine naxee na wo ya ma, e birin xa fa e degede wo xonyi han e luga. Na kui wo Marigi Alatala fama barake sade wo xa fe birin ma.

15

Dijefe doni ma

¹ Ne solofere yo ne solofere wo xa dije donie ma.

² Na seriye lan a xa raba yi ki ne: Fere kanyie naxee birin doni bepinxi e ngaxakerenyi be, e lan ne e xa dije na doni ma. Wo mu lan wo xa wo boore nun wo ngaxakerenyi jaxankata doni fife ma ne kui Alatala naxan sugandixi.

³ Wo lan wo xa doxo Ala kolontare nan na a xa wo xa doni fi, konwo wo naxan donixi wo ngaxakerenyi be, wo lan ne wo xa dije na ma.

⁴ Na nan a toma setare mu kolonma wo ya ma, barima Alatala barake gbege sama ne wo xa fe boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe soxi wo yi ra ke ra, alako a xa findi wo gbe ra.

⁵ A na rabama ne xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa yaamari rabatu, n naxan falaxi wo be to loxo.

⁶ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe alo a masen ki naxe. Wo kobiri donima ne nama gbege be, konwo wo tan mu doni tongoma. Wo fama ne dangide nama gbege ra, mixi yo mu dangima wo ra.

⁷ Xa setare na wo ngaxakerenyie ya ma wo nun naxee sabatixi boxi keren ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo naxa wo nii raxutu, wo xa tondi doni bepinde e be.

⁸ Wo lanma ne wo xa a doni seewe kui a hayi na naxan ma.

⁹ Wo xa wo mēni ki fanyi ra, xaxili naaxi naxa no wo ra a falafe ra, «A gbe mu luxi ne solofere nde xa a li, a lan mixi xa dije doni ma ne naxan na.» Wo xa wo mēni, wo naxa kinikinitarena masen wo ngaxakerenyi setaree be tondife se nde sode a yi ra. Na na raba, a a yaxaseri masama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa findi yunubitoe ra.

¹⁰ Wo lan ne wo xa a ki bone fiixe ra. Wo na bone fanyi naxan nabaxi na ki, wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa walie wo na so naxee yo ya ma.

¹¹ Setaree luma ne wo xa boxi ma, na nan a toxi n na a falaxi wo be wo xa hinne wo ngaxakerenyie ra, misikiine a nun setare naxee na wo xa boxi ma.

Konyie xoreyafe

¹² Xa wo ngaxakerenyi Eburu xeme, xa na mu a ra gine, a yete mati wo ma konyi ra, a walima ne wo be ne senni. A ne solofere nde wo xa a xoreya.

¹³ Wo man naxa a bepin a yi igeli ra.

¹⁴ Wo Marigi Alatala se naxan birin fixi wo ma barake ra alo yexee, si, mengi, a nun weni, wo xa na ndee so a yi ra.

¹⁵ Wo wo ratu a ma konyi nan nu wo fan na Misira, wo Marigi Alatala fa wo xun sara. Na fe na a toxi, n yi seriye soxi wo yi ra to loxo.

¹⁶ Xa konyi nde fa a fala wo be a mu kelima wo xa denbaya ya ma barima wo bara rafan a ma,

¹⁷ na temui wo se tunbase nan tongoma. Wo a tuli tunba banxi naade ma. Na temui a bara findi wo xa konyi ra kude. Wo na mooli nan nabama wo xa konyi gine fan na.

¹⁸ Wo naxa nimisa xoreya fife ra wo xa konyi ma, barima a xa wali ne senni bun ma na bara wo rageeni doxo firin dangi walike sare ra. Na kui wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa wali birin ma na xa fe ra.

Xuruse di singe

¹⁹ Wo xa ninge, yexee, nun si di xeme singe naxee barima, e birin findima wo Marigi Alatala nan gbe ra. Wo mu lan wo

xa ninge xeme di singe rawali, wo man mu lan wo xa yexee di xeme singe xabe maxaba a ma.

²⁰ Ne yo ne wo tan nun wo xa denbaya nan na donma yire, wo Marigi Alatala xa yire sugandixi.

²¹ Xa a mabenxi, xa a ya kanaxi, xa na mu fure gbete na a ma, wo naxa na fi wo Marigi Alatala ma serexe ra.

²² Wo noma na donde wo xonyi ne, wo nun mixi seniyenxie, xa na mu a ra, mixi seniyentaree, alo wo xeli nun toke donma ki naxe.

²³ Konɔ wo naxa sube wuli don de. Wo a ifilima boxi nan ma alo ye.

16

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Abiba kike ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba wo Marigi Alatala xa fe ra, barima na kike kui, wo Marigi Alatala wo ramini Misira ra ke nan na.

² Wo serexe naxee bama wo Marigi Alatala be Sayamaleke Dangi Sali loxo, e tongoma xuruse nan ya ma: yexee, si, xa na mu a ra ninge. Na serexe bama Alatala xili matoxode ne.

³ Wo naxa taami lebini daaxi don na sali xi solofere bun ma. Wo lan wo xa taami lebinitare nan don naxan findi kinikini taami ra. Na nan wo ratuma loxo ma wo gbataxi mini Misira boxi ra loxo naxe. Na a niyama ne wo mu neemu wo mini loxo ma Misira boxi ra.

⁴ Na xi solofere bun ma, a mu lan lebini siya xa to wo xonyi, wo xa boxi birin ma. Wo serexe naxan bama a xi singe nunmare ra, na mu lan a xa lu han geesege.

⁵ Na Sayamaleke Dangi Sali serexe mu lan a xa raba yire birin, wo Marigi Alatala wo rasabatixi dennaxe.

⁶ Wo a bama yire keren peti ne, wo Marigi Alatala xili matoxode seniyenxi. Na serexe bama nunmare nan na soge goro temui, wo mini waxati naxan ma Misira boxi ra.

⁷ Wo sube pinma ne, wo a don yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. Kuye na iba, wo fa siga wo xonyi.

⁸ Xi senni bun ma, wo taami lebinitare nan donma. A xi solofere loxo wo malanyi belebele raba wo Marigi Alatala

xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxo.

Xe Xabe Sali

⁹ Wo na mengi xaba folo, wo loxoxun solofere nan kontima,

¹⁰ wo fa Loxunyie Sali raba wo Marigi Alatala be. Wo Marigi Alatala barake naxan fixi wo ma wo sotose ra, wo xa nde ba wo janige ra na barake bere ra.

¹¹ Wo seewama ne wo Marigi Alatala ra yire a dennaxe sugandixi a xili falafe ra, wo tan nun wo xa die, wo xa konyie, Lewikae naxee na wo xonyi, xone, kiridie, a nun kaape ginne.

¹² Wo xa ratu konyi nan nu na wo ra Misira boxi ma. Wo lan ne wo xa yi seriye rapere a rapere ki ma.

Bage Ti Sali

¹³ Wo na ge wo xa sansie bonbode lonyi ma, wo naxa weni bogi fan bundu, wo xa Bage Ti Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁴ Wo xa seewa na sali kui, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, Lewikae, xone, kiridie, a nun kaape ginne naxee na wo xonyi.

¹⁵ Wo yi sali rabama xi solofere nan bun ma wo Marigi Alatala be a na dennaxe sugandi, barima wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa xe wali nun wo xa wali birin ma, wo fa seewa ki fanyi ra.

¹⁶ Ne yo ne, xeme naxan birin na wo ya ma, e lan ne e xa ti e Marigi Alatala ya i sanya saxan, yire a dennaxe sugandixi: Taami Lebinitare Sali, Loxunyie Sali, a nun Bage Ti Sali. Wo mu lan wo xa siga Alatala ma wo yi igeli ra.

¹⁷ Wo keren keren ma fama serexe nan na wo noxi naxan na, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma barake ra.

Seriye rapere ki

¹⁸ Taae birin kui, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, bonsoe yo bonsoe, wo kiitisee nan sugandima, e xa pama makiiti tinxinyi kui.

¹⁹ Wo naxa topege kiiti sa de, wo man naxa ti mixi yo xon ma. Wo naxa tin fe nde xa wo madaxu, barima se noma nondi false findide ne donxui ra, e nondi mafindi wule ra.

²⁰ Wo lanma wo xa kiiti tinxinxi yati nan sa, alako wo xa simaya soto, wo man xa no boxi masotode wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma.

Kuye rabatufe

²¹ Wo mu lan wo xa Aseri wuri masolixi ti serexebade fe ma, wo dennaxe yailanxi wo Marigi Alatala be.

²² Wo naxa gemε ti kuye ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

17

Serexe fanyi

¹ Wo mu lan wo xa ninge xa na mu yexee ba serexe ra wo Marigi Alatala be, naxan keɲa mu fan, xa na mu a ra naxan mabenxi, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

² Xa wo mixi nde to wo xa taae kui, wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma, naxan ala gbete batuma, a bara fe ɲaaxi raba naxan mu rafan wo Marigi Alatala ma. A bara Ala xa saate matandi

³ tuubi rabirafe ala gbete be, xa na mu soqe, kike, nun tunbuie be.

⁴ Wo na na fe mooli ifale me, wo xa a xon nafen a fanyi ra. Wo na a kolon na fe xonxi bara raba Isirayila boxi ma,

⁵ a na findi xeme ra, xa na mu gine, wo a kanyi xaninma taa sode de nan na, wo a magono gema ra han a xa faha.

⁶ Mixi naxan lan a xa faha, a mu faxama sinden fo a tongo seede firin xui ma, xa na mu a ra saxan. A mu lan a xa faha seede keren gbansan xui ma.

⁷ Seede nan singe gema wolima a ma a faxafe ra, ɲama donxoe fan fa a magono. Wo fe ɲaaxi ɲonma wo tagi na ki ne.

Kiiti magaaxuxie

⁸ Xa faha kiiti bara fa, xa na mu a ra galanbui, xa na mu maxone, naxan findixi kiiti xoxoxoe ra wo be taa kui, wo xa siga yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi.

⁹ Wo sigama Lewika serexedubee nan xon, a nun kiitisae naxee na wo xun ma, wo a tagi raba e be. E a falama wo be na temui a lan kiiti xa sa ki naxe.

¹⁰ E naxan falama wo be yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi, wo kiiti

bolonma na ki ne. E naxan falama wo be, wo xa na birin naba.

¹¹ E seriye naxan birin falama wo be, wo xa na raba. Wo naxa binya yirefanyi ma, xa na mu koola ma.

¹² Xa mixi nde, a xa yete igboɲa kui, mu a tuli mati kiitisae nun serexedubee ra, wo Marigi Alatala naxee sugandixi a xa wali rabafe ma, na kanyi lanma ne a xa faha. Wo fe ɲaaxi ɲonma wo tagi na ki ne Isirayila.

¹³ Nama birin fama lude gaaxui nan kui na temui. E na yi fe me naxan nabaxi, mixi gbete yo mu suusama na yete igboɲa mooli rabade fa.

Mangeya

¹⁴ Wo na so boxi ma temui naxe, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo na sabati naa, temunde wo fama ne a maɲoxunde wo fan xa wo gbe mange soto alo boore si naxee wo rabilinxi.

¹⁵ Wo Marigi Alatala na mixi naxan sugandi, na nan fama findide wo xa mange ra. Wo naxa tin xone xa findi wo xa mange ra, wo ngaxakerenyi mu naxan na.

¹⁶ A mu lan soe gbege xa lu wo xa mange yi ra. A mu lan a xa mixie rasanba Misira e sarade, barima Alatala a falaxi ne wo be, a wo naxa siga na boxi ma sonon.

¹⁷ A mu lan a xa gine gbege doko. Na fee nan fama a ragbilende Alatala foxo ra. A mu lan a xa gbete gbege nun xema gbege malan.

¹⁸ Mange na doko a xa mange kibanyi temui naxe, seriye kitaabui naxan nagataxi Lewika serexedubee yi ra, a xa na misaali yailan a yete be.

¹⁹ A xa na kitaabui ragata a fe ma, a xa a xaran loxoe birin a xa simaya kui, alako a xa gaaxu a Marigi Alatala ya ra, a man xa no a xa seriye nun a xa yaamari rabatude naxan sebexi a kui.

²⁰ Na fe nan fama a niyade, a mu a yete rafisa a ngaxakerenyie be, a man mu tantan seriye ma, a mu binya yirefanyi ma nun koola ma. Na temui a mangeya xonkuye sotoma ne, a tan nun a xa die Isirayila ɲama tagi.

18

Serexedubee xa wali

¹ Lewika serexedubee nun Lewi xabile donxoe mu fama boxi sotode ke ra alo Isirayila di booree. E baloe findima serexe gan daaxie nan na naxee bama Alatala be.

² E mu fama ke sotode e ngaxakerenyie tagi. Alatala nan findima e ke ra alo a a masen e be ki naxee.

³ Lewika serexedubee mabiri findima serexee nan na Isirayilakae fama naxee bade alo ningee, xa na mu a ra yexese. A lanma sube belexe, a banganyi, nun a furi nan xa so serexedubee yi ra.

⁴ Wo man fa boxi daxamui singe so e yi ra: mengi, weni neene, ture, a nun wo yexee xabe naxan singe maxabama.

⁵ Wo Marigi Alatala Lewi bonsoe nan sugandixi bonsoe birin tagi, alako e tan nun e xa die xa no Alatala xili binyade temui birin.

⁶ Xa Lewika nde wa kelife Isirayila taa kui a na dennaxe, sigafe ra yire Alatala dennaxe sugandixi,

⁷ menni, a lanma a xa a Marigi Alatala xa wali raba a nun a ngaxakerenyi Lewikae ra naxee na naa.

⁸ A lan ne a xa baloe soto alo serexedube booree, bafe a harige ra a faxi naxan na a xun ma, a bara naxan soto.

Sematoe nun duuree

⁹ Wo na so temui naxe boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo mu lan wo xa so wali paaxie ya ma mennikae na naxee kui.

¹⁰ Mixi naxa mini wo ya ma de naxan a xa di ganma serexe ra, naxan findima sematoe ra, ya kanyi ra, duure ra, koromixi ra,

¹¹ naxan karamoxo wali rabama, naxan woyenma barie, jinnee, nun mixi faxaxie ra.

¹² Wo Marigi Alatala na mixi mooli xonxi. Na fe kobie na a toxi, wo Marigi Alatala yi sie halakima wo ya ra.

¹³ Wo xa lu wo Marigi Alatala waxonki.

¹⁴ Wo fama si naxee halakide na ki, e biraxi sematoe xui nan foxo ra, konso wo Marigi Alatala mu tinma wo tan xa na raba.

Namiponme wali

¹⁵ Wo Marigi Alatala fama namiponme nde rakelide wo ya ma, naxan luma alo n tan. Wo xa wo tuli mati a ra.

¹⁶ Wo na nan yati maxorin wo Marigi Alatala ma, wo nu malanxi loxoe naxe Xorebe geya fari. Wo naxa a fala, «Muxu mu wama muxu Marigi Alatala xui mefe fa. Muxu mu wama yi te belebele fan tofe kore, alako muxu naxa faxesa.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, «E fe fanyi nan falaxi n be.

¹⁸ N fama ne namiponme nde rakelide e ya ma, naxan luxi alo i tan. N fama n ma masenyi fide a ma, a fa na tagi raba e be.

¹⁹ Mixi nde na lu, a mu a tuli mati na namiponme xa masenyi ra a naxan tima n xili ra, n tan yete yati nan na kanyi makiitima.»

²⁰ «Konso xa namiponme yete igboe nde fa masenyi ti n xili ra, n mu naxan fixi a ma, xa na mu a masenyi ti ala gbete xili ra, a lanma ne na kanyi xa faxesa.

²¹ Temunde wo fama ne wo yete maxorinde, «Won noma a kolonde di xa yi woyenyi fatanxi Alatala nan na?»

²² Xa namiponme masenyi ti Alatala xili ra, a fa lu a mu kamali, na nan na ki a xa masenyi mu fatanxi Alatala ra. Namiponme nan na falaxi a xa yete igboja kui. Hali wo mu gaaxu a ya ra.»

19

Mixi ratanga taae

¹ Wo Marigi Alatala na fa sie halakide wo ya ra, a fa e xa boxi so wo yi ra, wo fa sabati e xa taae nun e xa banxie kui,

² wo xa taa saxan sugandi na boxi tagi, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

³ Wo xa boxi maniya, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo fa a itaxun doxo saxan. Na nan a toma faxati nde noma sigade na taa nde kui, alako a nii xa ratanga.

⁴ Mixi naxan faxe tixi, a mu a rakelixi a ma, na faxati mooli nan gbansan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁵ Misaali nan ya: Xa mixi siga fotonyi wuri segede, a nun a boore, a xa beera fa koren, a din a boore ra, na fa faxesa, na

faxati mooli tan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁶ A xa na raba alako mixi naxan wama na fure gberoxofe a xa bɔɔɛte kui, a naxa nɔ faxeti lide kira ra, a fa a faxes. Na mu lanma, barima xɔnnanteya yo mu nu na a be na mixi faxaxi xa fe ra.

⁷ N yi yaamari fixi wo ma na nan ma. Wo xa taa saxan sugandi, nee xa findi mixi ratanga taee ra.

⁸ Xa wo Marigi Alatala wo xa bɔxi ragbo ye alo a rakali ki naxɛ wo babae be, xa a yi bɔxi birin so wo yi ra a naxan laayidixi wo babae be,

⁹ xa wo yi yaamari raba a raba ki ma n naxan falaxi wo be to loxoɛ, wo Marigi Alatala naxa rafan wo ma, wo naxa bira a xa kira foxo ra, na temui wo man xa taa saxan sugandi, wo xa e sa yi taa saxanyi boore xun ma.

¹⁰ Na kui, mixi toɔɔɛgeɛxi mu faxama wo xa bɔxi ma, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

¹¹ Kɔno xa mixi nde a yaxui xɔn, a a melɛn, a a faxes, a fa so yi taa nde kui,

¹² na taa forie lan ne e xa a suxu, e a xanin mixi xɔn ma naxan wama na fure gberoxofe, alako faxeti xa faxes.

¹³ Wo naxa kinikini yo ti na kanyi ma. Wo na faxati mooli nɔnma na ki ne Isirayila bɔxi ma, alako bɔɔɛsa xa lu wo yi ra.

Bɔxi naaninyi nun seede wule fale

¹⁴ Wo na sabati bɔxi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo naxa naaninyi tonxumae masiga de wo benbae naxee doxo.

¹⁵ Mixi naxan yunubi fe rabaxi, xa na mu a ra haake, na kanyi mu lan a xa makijiti mixi keren xa seede baxi ma. Na mooli makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan xui nan ma.

¹⁶ Xa seede naaxi ba nde sa mixi nde toɔɔɛgeɛ fe nde ma,

¹⁷ yi gere mixi firinyie lan ne e xa siga Alatala xa horomobanxi kui, e sa e xa galanbui yaxaran serexedubee nun kiitisae be naxee na na waxati.

¹⁸ Kiitisae a fe xɔn nafenma ne a ki nun a kepa ma. E na a kolon seede wule nan saxi a ngaxakerenyi xun ma,

¹⁹ a ngaxakerenyi nu wama a makiitife ki naxɛ, wo xa na kiiti ragbilen a ma. Wo fe naaxi nɔnma wo tagi na ki ne.

²⁰ Mixi gbeteɛ na na fe me, gaaxui nan luma e ma, e mu suusama na fe kobi mooli rabade fa.

²¹ Wo naxa kinikini na mixi mooli ma. Xa a mixi nan faxaxi, wo a fan faxes. Xa a mixi ya nan kanaxi, wo a fan ya kana. Xa a mixi jinyi nan giraxi, wo a fan jinyi gira. Xa a mixi belexe nan bolonxi, wo a fan belexe bolon. Xa a mixi sanyi nan bolonxi, wo a fan sanyi bolon.

20

Gere seriye

¹ Wo na siga wo yaxuie gereɛde, wo fa a to e xa soee, geresosee, nun soorie dangi wo gbe ra, hali wo mu gaaxu. Wo Marigi Alatala naxan wo raminixi Misira bɔxi ra, a na wo foxo ra.

² Wo ne wo yailanma temui naxɛ gere sofe ma, serexedube nan tima a woyen nama be,

³ «Isirayila, wo wo tuli mati! To loxoɛ wo faxi wo yaxuie nan gereɛde. Limaniya naxa ba wo yi ra de, wo naxa gaaxu, wo bɔɔɛ naxa mini a i, wo naxa seren,

⁴ barima wo Marigi Alatala na wo foxo ra wo yaxuie gereɛde. A e rayarabima ne wo be, wo fa xutu soto e ma.»

⁵ Na temui mange xa kuntigie xa soorie maxɔrin, «Mixi nde na wo ya ma, naxan bara ge banxi tide kɔno a mu soxi a kui sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne sode a xa banxi kui.

⁶ Mixi nde na wo ya ma be, naxan weni bili sixi, a mu a bogi baxi sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne a xa weni bogi bade.

⁷ Mixi nde na wo ya ma be, naxan bara wa gine xɔn, kɔno a mu a futixi sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne a xa gine futide.»

⁸ Mange xa kuntigie man xa soorie maxɔrin, «Mixi nde na wo ya ma be limaniya baxi naxan yi, a gaaxu? Na

kanyi fan xa gbilen a xonyi alako a naxa limaniya ba a booree fan yi.»

⁹ Mangε xa kuntigie na γε woyende nama ra, e xa mangεe ti yi soori xundεe ya ra.

¹⁰ Wo na wo makore wo yaxuie xa taee ra gereso ki ma, wo xa lanyi maxorin e ma.

¹¹ Xa e tin na ra, e taa naade rabi wo be, e birin xa lu wo xa yaamari nan bun ma, e nu duuti fi.

¹² Konɔ xa e mu tin lanyi ra, e fa wo yaabi gere ra, na temui wo xa na taa bilin.

¹³ Wo Marigi Alatala e rayarabima ne wo be. Wo xa xeme birin faxa sandegema ra,

¹⁴ wo xa ginεe, dimεe, xurusee, nun se naxan birin na taa kui, wo xa a tongo wo yete be seewe kui. Wo Marigi Alatala bara na fi wo ma.

¹⁵ Wo xa na mooli raba taee fan na, naxee makuya wo ra, naxee mu na taee ya ma wo fama sabatide dennaxe.

¹⁶ Konɔ wo naxa sese lu a jipe ra taee kui, wo Marigi Alatala fama naxee fide wo ma ke ra.

¹⁷ Wo Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe,

¹⁸ alako e naxa wo xaran na fe xonxie rabafe ra e naxee rabama e xa alae be, na fa findi yunubi fe ra wo be wo Marigi Alatala mabiri.

¹⁹ Wo na taa nde bilin a gerefe ma, a mu lan wo xa beera tongo sansie sege xili ma. E findima wo balose nan na. Na daaxa sansie xa mu findixi wo gerefae ra.

²⁰ Sansi naxee bogi mu noma donde, wo noma nee tan segede e xa findi geresose ra wo be taa mixie xili ma, wo nun naxee na gerefe han e sa rayarabima wo be temui naxe.

21

Faxati kolontare

¹ Xa a sa li wo naxa mixi nde fure to boxi ma burunyi, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, konɔ wo mu a faxama kolon sinden,

² wo xa forie nun wo xa kiitisae xa a mato taa mundun makorexi na fure ra.

³ E na taa kolon naxan makorexi na ra, na taa forie xa ninge ginε tongo, naxan singe mu nu wali, wuri mu nu xiri naxan kon ma,

⁴ e xa a xanin xure nde ma, naxan mu xorima, sansi mu rawalima dennaxe, e xa a kobe gira ye xora.

⁵ Na birin xa raba Lewi xa di serexedubee ya xori, barima wo Marigi Alatala nee nan sugandixi a xa wali rabafe ma, e xa duba mixi be Alatala xili ra, e xa kiiti sa gere xa fe ra.

⁶ Fori naxee birin na taa kui naxan makorexi fure yire ra, e xa e belexee raxa ninge ginε fari, e naxan faxaxi xure kui.

⁷ E xa a fala, «Muxu tan xa mu faxe tixi, muxu mu a rabama fan kolon.

⁸ Alatala, i xa Isirayila nama xun sara, i naxan xoreyaxi. Yandi, i naxa faxe kote doxo Isirayila xun ma, e foxi mu na naxan na.» Na temui Alatala fama ne e xun sarade.

⁹ Wo noma ratangade yi faxe tife mooli ma, xa wo Alatala waxonfe rabama.

Gere xa geelimanie

¹⁰ Wo na siga wo yaxuie gere, xa wo Marigi Alatala e rayarabi wo be, wo e findi wo xa geelimanie ra,

¹¹ temunde mixi nde ya fama ne sinde geelimani ginε tofanyi nde ma. Xa na kanyi wama a doxo fe ne,

¹² a noma a xaninde a xonyi. Na ginε xa a yete xunyi bi, a a belexe xale maxaba,

¹³ a dugi fanyi ragoro a ma. A xa sabati a xa moori xonyi, a fa a baba nun a nga xa jonfe raba kike keren bun ma. Na dangi xanbi xeme noma a findide a xa ginε ra.

¹⁴ Xa a sa li a xa fe naxa rapaaxu a ma, a noma a bepinde a xa siga a waxonde, konɔ a mu lanma a xa a mati kobiri ra, a mu lanma a xa findi a xa konyi ra, barima a nu bara findi a xa ginε ra.

Di fori tide

¹⁵ Xa a sa li ginε firin na xeme nde yi ra, keren fa rafan a ma dangi boore ra, konɔ e firinyie bara di bari a be, a mu lanma a xa baate ginε xa di rafisa a boore xa di be,

¹⁶ a fa forija tide fi baate ginε xa di ma, a fa a li na ginε boore nan singe di barixi a be.

17 A lanma a xa a kolon gine naxan napaaxuxi a ma na ki, na nan ma di findixi di singe ra. A harige doxo firin nan soma di fori yi ra, barima na nan findixi a xa fonike di ra. A tan nan lanma a xa di forijna tide soto.

Di xurutare

18 Xa a sa li xeme nde naxa di xeme kalabante xurutare bari, naxan mu a tuli matixi a baba nun a nga xui ra, naxan tondima birade e xa seriyε foxo ra,

19 a lanma na di baba nun a nga xa a suxu, e xa a xanin forie xon ma taa sode de ra.

20 E xa a fala e be, «Muxu xa di naxan yi ki, a xurutare, a kalabante. Muxu fe naxan birin falama a be, a mu a tuli matima a ra, fo wayuna rabafe nun siisi fe.»

21 Na kui, a xa taa xeme birin xa a magono geme ra, han a faxa. Wo fe paaxi jonna wo tagi na ki ne. Isirayilakae na na fe me, gaaxui luma ne e birin ma.

Mixi gbakuxi fure

22 Xa a sa li wo bara mixi gbaku wuri kon na, naxan bara yunubi fe raba a lan a xa faxa naxan ma,

23 a fure mu lan a xa lu wuri kon na han geesege. A lan ne a xa ragata na loxo kerenyi, barima Ala bara fure gbakuxi danka. Wo wo meeni ki fanyi ra, xa na mu a ra na fure gbakuxi nan boxi dankama, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

22

Xuruse nun se loxi

1 Wo na wo ngaxakerenyi xa ninge, xa na mu a ra a xa yexee to, a murutaxi, wo naxa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa a xanin a kanyi xon ma.

2 Xa wo ngaxakerenyi yire makuya, xa na mu wo mu a kanyi kolon, wo xa xuruse xanin wo xonyi. Wo a ragata han beenun wo a kanyi toma temui naxe, wo fa a so a yi ra.

3 Wo na mooli nan nabama wo ngaxakerenyi xa sofale fan na, a xa donma, a nun a gbe se naxan birin loxi a ma. Wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra.

4 Xa wo bara wo ngaxakerenyi xa sofale, xa na mu a ra a xa ninge to, a bara bira kira xon ma, wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa kafu a ma a rakelide.

Xeme naxee e yete findima gine ra

5 Gine mu lan a xa xeme dugi so. Xeme fan mu lan a xa gine dugi so. Mixi naxee na fe mooli rabama, na kanyie mu rafan Marigi Alatala ma.

Kinikinife daalisee ma

6 Wo na a to kira xon ma, xoni bara a tee sa wuri kon na, xa na mu a ra boxi ma, a nga felenxi a xele ma, xa na mu a ra a xa die ma, wo mu lan wo xa a nga nun a xa die birin tongo.

7 Wo lan ne wo xa a nga tan nabepin, a xa siga, wo fa die tan tongo. Na kui wo fama ne simaya xonkuye nun heeri soto.

Mixi ratanga ki

8 Xa wo banxi neene ti, wo lan ne wo xa bilixi nde rabilin banxi fuge ra, alako mixi naxee tema naa, e naxa bira, e fa faxa wo saabui ra.

Se masunbufe

9 Wo mu lan wo xa sansi gbete si wo xa weni bilie ya ma, xa na mu a ra a bogi fama findide se raharamuxi nan na.

10 Wo ne yire buxama, wo mu lan wo xa ninge nun sofale xiri e boore ra sari ra.

11 Wo mu lan wo xa sose ragoro wo ma naxan masunbuxi dugi yexee xabe daaxi nun gese fute daaxi ra.

Mafelenyi

12 Wo gese nan nafalama ponpon na wo a singan wo xa dugi tuxui naanie ra, wo naxan felenma wo ma.

Gine fe kiiti

13 Xa a sa li xeme nde naxa gine doxo, e kafu, kon a xa fe to rapaaxu xeme ma,

14 a a xili kana woyen kobi ra, a nu fa a fala, «N bara yi gine doxo, kon muxu to kafu n naxa a li a bara futi kana,»

15 Na temui gine baba nun a nga xa ginemedi dugi xanin taa forie xon ma taa sode de ra, naxan a masenxi a e xa di futi rasoxi.

¹⁶ A baba xa a tagi raba, «N bara n ma di gine fi yi xeme ma, konɔ a mu rafan a ma sonɔn.

¹⁷ A fa wule nan safe a xun ma a a mu futi rasoxi.» Na temui temedi xa mixie xa na ginedimedi dugi itala taa forie ya i.

¹⁸ Taa forie na na to, e xa na xeme suxu, e xa a naxankata.

¹⁹ E na a makiiti, e xa alamani bolon a ma naxan findima kobiri kole keme sofe ra temedi baba yi ra, Isirayila gine xili kanafe ma. Na xanbi a lan ne gine xa gbilen xeme xonyi, na xeme naxa mee a ra abadan.

²⁰ Konɔ xa futi kanafe fa sa findi nɔndi ra, ginedimedi dugi yo mu na naxan a masenma a bara futi raso,

²¹ na gine xa xanin a baba xa banxi sode de ra, taa mixie fa a magonɔ geme ra han a faxa, barima a bara fe kobi raba gine mu lan a xa naxan naba Isirayila boxi ma, xeme fe kolonfe ra a na a baba xa nɔe bun ma temui naxe. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

²² Xa wo xeme suxu, e nun gine xeme taa idoxoe saxi, na fe kobi raba firinyie lan ne e xa faxa, gine nun xeme. Wo fe jaaxi jonma na ki ne wo tagi Isirayila boxi ma.

²³ Xa xeme naralan gine dimedi nde ra taa kui, kote bara doxo naxan ma fe ra, a fa a futi kana,

²⁴ wo xa na mixi firinyie xanin taa sode de ra, wo e magonɔ geme ra han e xa faxa. Yi gine dimedi faxaxi ne, barima a mu sonxoe ratexi taa kui. Xeme fan faxaxi ne, barima a bara gine futi kana kote bara doxo naxan ma fe ra. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

²⁵ Konɔ xa xeme naralan gine dimedi ra wula i, kote bara doxo naxan ma fe ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana, na xeme nan keren lan a xa faxa.

²⁶ Wo naxa fefe raba gine dimedi tan na, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi a lan a xa faxa naxan ma. Yi fe maniyaxi ne alo xeme naxan waxi a boore faxafe.

²⁷ Na naralanyi rabaxi wula ne. Hali yi gine dimedi xeme kanyi sonxoe rate nu, mixi yo mu sotoma naxan noma a ratangade.

²⁸ Xa xeme naralan gine dimedi ra kote mu nu doxo naxan ma fe ra, a naxa bagan

a ma, a a futi kana, mixi nde fa e suxu na fe xun,

²⁹ na xeme kobiri kole tongo suuli nan soma gine baba yi ra, a fa yi gine doxo, barima a bara a futi kana. A xa simaya kui, a mu lan a xa mee na gine ra.

23

Langoeja mooli nde

¹ Mixi yo mu lan a nun a baba xa gine xa kafu. A tana fe nan na ra a baba mabiri.

Mixi naxee mu lan e xa lan Alatala xa malanyi

² Mixi naxan xemeya kanaxi, xa na mu a ra a bolonxi, na kanyi mu lan a xa siga Alatala xa malanyi.

³ Yangamadi fan mu sigama Alatala xa malanyi hali a bonsoe fu nde.

⁴ Amonikae nun Mowabakae mu sigama Alatala xa malanyi hali e bonsoe fu nde.

⁵ A luma e be na ki ne kudai barima yi pamae mu fa wo ralande taami nun ye ra, wo nu na kira xon ma temui naxe wo kelixi Misira. E Beyori xa di xeme Balami nan sare fi wo dankafe ma Petori, Mesopotamiya boxi ma.

⁶ Konɔ wo Marigi Alatala mu tin a tuli matide Balami ra. A naxa na danke masara barake ra barima wo rafan wo Marigi Alatala ma.

⁷ Wo naxa wo jengi sa e xa bonesa nun e xa baloe fe xon ma wo xa simaya kui.

⁸ Wo naxa fe jaaxi yo raba Edonkae ra, barima wo ngaxakerenyi nan na e ra. Wo naxa fe jaaxi yo niya Misirakae ra, barima wo saxanyi raba ne e xa boxi ma.

⁹ E fama bonsoe naxee sotode, fo e tolobitee, nee nan fama sigade Alatala xa malanyi.

Soori tete kui xa seniyenyi

¹⁰ Wo na mini fafe ra tide wo yaxuie ya ra, wo lan ne wo xa wo yete ratanga fe kobi birin ma.

¹¹ Xa xeme nde na wo ya ma naxan mu seniyenxi, a bara makana wantanyi kui, a lan ne a xa mini soori tete fari ma.

¹² Nunmare ra, a na a maxa ye ra, soge goro temui a fa so soori tete kui.

¹³ Wo fama yire nde nan sugandide dennaxe makuya soori tete ra, naa xa findi suturade ra.

¹⁴ Yili ge se nde lan ne a xa lu wo xa kote i. Wo na siga suturade, wo yili ge. Wo na ge wo hayi rabade, wo a makoto, wo fa keli naa.

¹⁵ Wo xa soori tete lan ne a xa seniye, barima wo Marigi Alatala a manerema a kui wo kantafe ra, a man fa wo yaxuie rayarabi wo be. Xa a fe naaxi li soori tete kui, a a makuyama ne wo ra.

Seriye konyi xa fe ra

¹⁶ Xa konyi nde a gi a kanyi ma, a naxa siga lude wo xonyi, wo naxa gbilen a ra a kanyi xon ma de.

¹⁷ A lan ne a xa sabati wo xa taa nde kui dennaxe na rafan a ma. Wo man naxa a toro de.

Langoepa

¹⁸ Isirayila xeme, xa na mu a gine mu lan a xa langoepa raba.

¹⁹ Langoe sare mu lan a xa so wo Marigi Alatala xa horomobanxi kui laayidi rakamalise ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

Doni nun daakan

²⁰ Wo na se nde doni wo ngaxakerenyi be, kobiri, donse, xa na mu a ra se gbete, wo naxa geeni yo fen a fari.

²¹ Ala kolontare nan lanma a xa wo xa geeni sa, konjo wo ngaxakerenyi tan mu a ra de. Wo na na seriye rabatu boxi ma wo fama dennaxe sode, wo Marigi Alatala barake sama ne wo isofe birin ma.

²² Wo na daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo naxa taxiri a rabafe ma, xa na mu wo Marigi Alatala a maxorinma ne wo ma, wo fa findide yunubitoe ra.

²³ Xa wo mu daakan tongoxi, yunubi fe mu na.

²⁴ Konjo xa wo daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo lan ne wo xa a raba keren na a fanyi ra. Wo fa a raba alo wo a janigexi wo de ra ki naxe.

²⁵ Wo noma wuri bogi ndee bade wo gbe mu naxee ra, wo a don han wo luga, konjo a mu lan wo xa nde sa wo xa kote i.

²⁶ Wo na so mengi xe fan na, wo gbe mu naxan na, wo noma tonsoe ndee bade wo

belexe ra, konjo wo mu lan wo xa worote tongo wo ngaxakerenyi xa mengi xili ma.

24

Xeme nun gine fatanfe

¹ A noma a lide xeme nde xa gine mu rafanxi a ma sonon, a fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi.

² Na temui xa na gine doxo xeme gbete xon ma,

³ a xa fe rapaaxu na xeme fan ma, na fan fa fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi, xa na xeme fa sa faxa ne,

⁴ xeme naxan singe mee na gine ra, na mu lan a xa a findi a xa gine ra kore, barima a bara raharamuna a ma. Alatala na fe mooli xonxi. Wo mu lan wo xa na yunubi mooli raba boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

Seriye naxan ibunadama ratangama

⁵ Xeme naxan baxi gine doxode, a mu lan a xa sooripa raba waxati nde bun ma. Kontofili gbete yo mu lan a xa doxo a ra ne keren bun ma, alako a xa meeni a xa gine doxoxi ma.

⁶ Wo mu lan wo xa mulunyi nun kile rasuxu mixi yi seeke ra, xa na mu a ra kile gbansan, barima wo a balose nan bama a yi ra na ki.

⁷ Xa Isirayilaka a ngaxakerenyi nde suxu noe ra, a a findi konyi ra, xa na mu a a mati, a lan ne na kanyi xa faxa. Wo fe naaxi nonma wo tagi na ki ne.

⁸ Wo lan ne wo xa fenten kune fure xa fe ra. N xaranyi naxan soxi Lewi xa di serexedubee yi, wo lan ne wo xa na raba a raba ki ma.

⁹ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala naxan naba Mariyama ra wo kelixi Misira temui naxe.

¹⁰ Wo na doni ti wo ngaxakerenyi be, a mu lanma wo tan xa so a xonyi a xa seeke se tongode.

¹¹ Wo xa lu tande, wo xa donifa xa fa seeke se ra wo xon ma, a a so wo yi ra.

¹² Xa setare na a ra, a fa a xa xinbeli donma so wo yi seeke se ra, wo mu lan wo xa na ragata wo xonyi kee ra.

¹³ Wo xa a ragbilen a ma soge goro waxati ne, alako a xa a felen a ma kee ra.

Na kui a Ala maxandima ne wo be. Setare malife na ki a findima tinxinyi nan na wo nun wo Marigi Alatala tagi.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo xa walike setaree tōōō, e findi wo ngaxakerenyie ra, xa na mu e findi xōōe ra.

¹⁵ Lōōō birin wo lan ne wo xa e xa wali sare fi e ma beenun soqe xa goro, barima setare nan e ra, e hayi na na ma. Xa wo mu na rabama, a mawama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa yunubi sōō na kui.

¹⁶ Di babae mu lan e xa faxa e xa die xa yunubie rabafe ma. Die fan mu lan e xa faxa e babae xa yunubie rabafe ma. Ibunadama lanma a xa faxa a yete xa yunubi rabaxi nan ma.

¹⁷ Wo naxa tinxintareya raba mixie ra naxee faxi sabatide wo xa bōōi ma. Wo naxa kiridie tōōō. Wo naxa kaape gine xa donma tongo seēē ra.

¹⁸ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala wo xōōyaxi ki naxe wo xa konyiya kui Misira bōōi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

¹⁹ Wo na ge xe xabade, wo naxa gbilen tōōōe donxōōe tongo ra. Wo xa e lu xōōe, kiridie, nun kaape ginēe be, alako wo Marigi Alatala xa barake sa wo xa fe.

²⁰ Wo na ge oliwi bili ifuyanfuyande, wo naxa gbilen bogi donxōōe bade sansie kōō na. Wo xa e lu xōōe, kiridie, nun kaape ginēe be.

²¹ Wo na ge weni bogi bade, wo naxa gbilen bogi donxōōe ba ra. Wo xa e lu xōōe, kiridie, nun kaape ginēe be.

²² Wo xa ratu wo xa konyiya ma Misira bōōi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

25

Seriye Luxusinyi

¹ Xa a sa li mixi firin naxa gere, kiitisa xa e mato tinxinyi kui seriye ki ma.

² Nōōdi mu na naxan be, xa a lanma a xa bōōbō, na xa raba kiitisa ya xōōi fe rabaxi bēē ma.

³ Na kui, wo mu lan wo xa dangi luxusinyi ya tongo naani ra. Xa wo nde sa na fari, wo bara wo ngaxakerenyi rayarabi.

Ninge xa wali

⁴ Wo na ninge rawali mengi turuxunde temui naxe, wo mu lan wo xa a de xiri.

Kaape gine ditare

⁵ Xa ngaxakerenma firin sabati yire keren, keren fa faxa a ditare ra, a xa kaape gine mu lan a xa dōōō xeme gbete xon ma xabile gbete kui. A lan a xa dōōō a nimōōō nan xon ma, a findi a xa gine ra.

⁶ Na gine di singe naxan barima a nimōōō be, a xa findi a xa mōōi singe xa di nan na ke ki ma, alako a xa mōōi xili naxa lōē Isirayila bōōi ma.

⁷ Xa na xeme tondi a nimōōō dōōōde, kaape gine xa siga taa forie nan xon ma kiitise yire, a a tagi raba e be yi ki, «N nimōōō bara tondi bōōōe fide a ngaxakerenyi ma, a mu tinma a xa seriye rakamalide n tan mabiri.»

⁸ Taa forie xa na xeme xili, e xa na fe mato. Xa na xeme tondi a ngaxakerenyi xa kaape gine dōōōde,

⁹ kaape gine xa a makōōe a ra taa forie ya xōōi, a xa a nimōōō xa sankiri ba, a deye bōōxun a yatagi, a falafe ra, «Yi mōōli nan lan a xa raba xeme ra naxan tondima bōōōe fide a ngaxakerenyi ma.»

¹⁰ Na temui Isirayila, na xeme xa denbaya xili falama ne, «Sankiri ba xa denbaya.»

Dinyi naxan mu lan a xa raba gere kui

¹¹ Xa a sa li xeme firin na gerefe, keren xa gine fa siga a xa mōōi bade boore yi ra a xemeya suxufe ra,

¹² wo xa na gine belexe bolon, wo naxa kinikini a ma.

Tinxinyi yuleya kui

¹³ Wo naxa kiloe kamalitare sa wo xa gbōōfōē kui, ndee binya, booree yelebu.

¹⁴ Wo naxa se maniyase kamalitare fan lu wo xōōyi, ndee xungbo, booree xurun.

¹⁵ Kiloe kamalixi nun se maniyase kamalixi nan lan a xa lu wo yi ra. Na temui wo fama ne simaya xōōkuye sōōōde bōōi ma wo Marigi Alatala fama dennaxe sode wo yi ra.

¹⁶ Mixi yo na mōōli rabama, a mu rafanma wo Marigi Alatala ma.

Wo yaxui Amalekikae

¹⁷ Wo xa ratu a ma Amalekikae naxan naba wo ra wo to keli Misira.

¹⁸ E mu gaaxu Ala ya ra. E mini ne wo ma kira xon, e xanbirati taganxie bonbo.

¹⁹ Yakosi, wo Marigi Alatala fama ne wo ratangade wo yaxuie ma, naxee na wo rabilinyi boxi ma a fama dennaxe sode wo yi ra. Wo fama Amalekikae rahalakide, alako e xili xa loe dunija ma. Wo naxa neemu e xa fe rabaxi ma.

26

Boxi daxamui singe nun farile

¹ Wo na so boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma ke ra, a xa findi wo gbe ra, wo xa sabati naa,

² wo keren keren ma fama na daxamui singe seeti bade wo Marigi Alatala be. Wo a sa debe kui, wo xa a xanin yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi a xili matoxofe ra.

³ Wo xa siga serexedubee xon, naxee na naa na waxati, wo xa a fala e be, «To loxoe won bara so boxi, won Marigi Alatala dennaxe laayidi won benbae be a sofe ra won yi ra.»

⁴ Serexedube na debe rasuxuma ne wo yi ra, a a doxo wo Marigi Alatala xa serexebade ya i.

⁵ Wo xa yi woyenyi fala wo Marigi Alatala be, «N baba, Aramika nan nu a ra naxan nu a jere ma. A naxa goro Misira mixi ndee ra, a saxanyi raba naa. E naxa wuya, han e findi si belebele senbema ra,

⁶ kono Misirakae tan naxa muxu jaxankata, e muxu tooro, e konyiya xoxoxoe doxo muxu ma.

⁷ Muxu naxa muxu benbae Marigi Alatala makula, a xa muxu mali. A naxa muxu xa maxandi suxu, a man naxa muxu xa mantooroli to, e nu fe jaaxi nun fe xoxoxoe naxee doxoma muxu ma.»

⁸ «Alatala naxa muxu ramini Misira boxi ma senbe magaaxuxi, kaabanakoe, nun tonxumae ra.

⁹ A naxa fa muxu ra han be, a fa yi boxi so muxu yi ra, xije nun kumi xe lema dennaxe.

¹⁰ Na nan a toxi, yakosi n faxi yi boxi daxamui singe ra i tan Alatala xon ma, i naxan fixi n ma.»

Wo xa na doxo wo Marigi Alatala ya i, wo a batu.

¹¹ Wo xa seewa wo boore ra, wo tan nun Lewikae, a nun xope naxee na wo ya ma, barake ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo nun wo xa denbaya ma.

¹² Ne saxan yo je saxan na a li, wo xa na je farile fi Lewikae, xope, kiridie, nun kaape ginse ma, naxee na wo xa taee kui. Nee fan baloe findima na nan na.

¹³ Na temui, wo xa a masen wo Marigi Alatala be, «Naxan findixi i gbe ra, n bara a birin namini n xonyi. N bara a so Lewikae, xope, kiridie, nun kaape ginse yi alo i a yamarixi ki naxe muxu be. N mu i xa yaamari matandixi, n mu neemuxi keren ma.

¹⁴ N mu farile siya donxi jonyi to so n ma, xa na mu a ra, n to lu seniyentarepa kui. N mu a fixi serexe ra mixi faxaxi be. N bara bira i tan, n Marigi Alatala, xui nan foxo ra. I naxan yamarixi n be, n bara na birin naba.

¹⁵ I xa muxu mato, kelifi i xa koore seniyenxi ma. I xa barake sa i xa pama Isirayila ma, i xa barake sa boxi ma, i naxan fixi muxu ma, i naxan laayidixi muxu benbae be, xije nun kumi gbege na dennaxe.»

¹⁶ To loxoe wo Marigi Alatala bara wo yamari wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma. Wo xa wo jengi sa na seriye xon ma wo boje fixe ra.

¹⁷ To loxoe wo bara laayidi tongo Alatala be, a a tan nan na wo Marigi Alatala ra, a wo xa jere a xa kira xon ma, a wo xa a xa masenyi, a xa seriye, nun a xa yaamari rabatu.

¹⁸ Wo saate tongoxi ne a be, a wo tan nan na a xa pama ra, alo a a falaxi wo be ki naxe. Wo xa bira a xa seriye foxo ra,

¹⁹ alako a xa fisamanteya fi wo ma si birin xun ma a naxee daaxi. Wo xa nore, wo xili, nun wo senbe xa dangi e birin na. Wo xa findi pama ra naxan a xa wali rabama, alo a masenxi wo be ki naxe.

27

Barake nun danke

¹ Annabi Munsu nun pama forie yi masenyi nan ti Isirayilakae be, «Wo xa meeni yi yaamarie ma, n naxee fixi wo ma to loxoe.

² Wo na Yuruden xure igiri temui naxe, sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo xa gemε xungbe ndee ti, wo e mafixe.

³ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, xije nun kumi gbege na dennaxe, alo wo babae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe,

⁴ wo xa yi gemεe nan ti Ebalɩ geya fari, n baxi naxee xa fe falade wo be ya, wo fa e mafixe.»

⁵ «Menni wo xa serexebade yailan gemεe ra wo Marigi Alatala be, wure mu dinxi naxee ra,

⁶ naxee mu masolixi fefe ma. Wo xa serexe gan daaxi ndee ba wo Marigi Alatala be na serexebade fari.

⁷ Wo xa xanunteya serexee fan ba, wo naxee donma seewe kui wo Marigi Alatala ya i.

⁸ Wo xa Ala xa seriye sebe na gemε tixie ma, alako pama xa no xarande a fanyi ra.»

⁹ Annabi Munsa nun Lewika serexedubee naxa yi masenyi ti pama be, «Isirayila pama, wo wo sabari. Wo xa wo tuli mati. To loxe, wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra.

¹⁰ Wo xa bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranfe wo be to loxe.»

¹¹ Na loxe kerenyi, Annabi Munsa man naxa yi yaamari so pama yi ra,

¹² «Wo na Yuruden igiri, Simeyon bonsoe, Lewi bonsoe, Yuda bonsoe, Isakari bonsoe, Yusufu bonsoe, nun Bunyamɩn bonsoe xa ti Garisimi geya fari, e xa dubee ti.

¹³ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, Aseri bonsoe, Sabulon bonsoe, Dana bonsoe, nun Nafatali bonsoe xa ti Ebalɩ geya fari, e xa dankee ti.

¹⁴ Lewi bonsoe xa na masenyi madangi Isirayila pama be e xui itexi ra.»

¹⁵ «Danke na mixi be naxan kuye masolima, xa na mu a ra a kuye yailanma yoxui raxunuxi ra, a tuubi a be dunxui ra. Alatala na se mooli xonxi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁶ «Danke na mixi be naxan a baba nun a nga rayaagima.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁷ «Danke na mixi be naxan naaninyi tonxuma masigama.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁸ «Danke na mixi be naxan donxui ratantanma kira ma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁹ «Danke na mixi be naxan seriye rakanama xone, kiridi, xa na mu a ra kaape gine ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁰ «Danke na mixi be naxan sama a baba xa gine fe ma, a a baba rayaagi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²¹ «Danke na mixi be naxan yene rabama xuruse ra, na findi xuruse yo ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²² «Danke na mixi be naxan nun a maagine kafuma, a baba xa di gine, xa na mu a nga xa di gine.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²³ «Danke na mixi be naxan nun a bitanyi ginema kafuma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁴ «Danke na mixi be naxan a boore faxama noxunyi kui.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁵ «Danke na mixi be naxan kobiri raxuxuma mixi toonegechi faxafe ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁶ «Danke na mixi be naxan tondima Ala xa seriye rabatude.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

28

Barake

¹ «Xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra bope fiixe ra, xa wo yi yaamarie rabatu n naxee soxi wo yi ra to loxe, Alatala wo findima ne si fisamante ra si birin tagi dunja kui.

² Wo yi barake nan sotoma xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra.»

³ A barake sama ne taakae nun daaxakae ma,

⁴ e xa die, daxamui, yexese, sie, nun ningee xun masama ne.

⁵ A wo xa sagae rafe bogi se ra, a barake sa wo xa farin namaxadee.

⁶ Wo xa simaya kui, a barake sama ne wo xa fe birin.

⁷ Wo yaxuie na fa wo gereede, Alatala e rayarabima ne wo be. Xa e so kira keren nan na, e gbilenma e gi ra ne wo ya ra kira solofere xon.

⁸ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa sansi rawalide nun wo na so fe naxan birin ya ma. A barake sa wo xa fe boxi ma, a dennaxe fima wo ma.

⁹ Xa wo wo Marigi Alatala xa masenyi raba a raba ki ma, wo man naxa bira a waxonfe foxo ra, a wo findima a yete xa jama nan na alo a a rakalixi wo be ki naxe.

¹⁰ Boxi jamae birin a kolonma ne na temui, a wo tan nan sugandixi Alatala xa wali rabafe ma, e gaaxuma ne wo ya ra.

¹¹ Alatala wo harige xun masama ne boxi ma a dennaxe saate tongo wo benbae be sofe ra wo yi. A wo xa die rawuyama ne, a wo xa xurusee rawuya.

¹² Alatala ye ragatade rabima ne wo be koore ma, tune xa fa wo xa boxie ma a waxati ma, alako wo xa walie xa fan. Wo hayi mu birama kobiri doni fe ma, fo wo tan kobiri doni xone be de.

¹³ Alatala wo tan nan findima si birin ma yarerati ra. Wo mu luma xanbi, wo fisamanteya nan sotoma temui birin. Wo mu nimisama fefe ma, konfo wo xa yi yaamari rabatu ne a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo ra to loxoe wo Marigi Alatala xa fe ra.

¹⁴ Fefe yo naxa a niya wo xa ba yi kira xon ma n naxan falaxi wo be. Wo naxa bira ala gbete batufe foxo ra fefe ma.

Danke

¹⁵ Xa wo fa tondi wo Marigi Alatala batude, xa wo tondi a xa yaamarie nun a xa seriye rabade, n naxee xaranxi wo ra to loxoe a xa fe ra, na temui a fama yi danke nan birade wo foxo ra.

¹⁶ A taakae nun daaxakae dankama ne.

¹⁷ A mu bogi se sama wo xa sagae kui, a man mu barake sama wo xa farin namaxadee.

¹⁸ A tondima ne di fide wo ma, wo man mu baloe sotoma. Wo xa ningee, yexee, nun sie xun mu masama.

¹⁹ Wo danke nan sotoma yire birin wo xa simaya kui.

²⁰ Wo na so fefe yo naxan ya ma, a danke ragoroma ne wo ma. A wo kui

ifuma ne alako wo xa fe naxa sooneya fefe ma, wo xun xa ra kana, barima wo bara fe jaaxi raba, wo man bara gbilen Alatala foxo ra.

²¹ Alatala fure jaaxi radinma ne wo ma, han wo jon boxi ma a dennaxe soma wo yi ra.

²² Alatala a niyama ne wo xa xosi, wo fate xa gan, wo xa fura a jaaxi ra. A man boxi xara, sansie gan soge bun ma, e fan fure jaaxi soto. A na birin nabama ne wo ra, han wo loe.

²³ Koore nun boxi xarama ne a xoxoxoe ra.

²⁴ Alatala tune mafindima ne xube ra, naxan goroma wo xa boxi ma, a wo soto.

²⁵ Alatala senbe fima ne wo yaxuie ma e wo rayarabi. Xa wo e gere kira keren nan na, wo wo gima ne e ya ra kira solofere xon. Naxan nabama wo ra, a duniya birin magaaxuma ne.

²⁶ Wo binbie findima xonie nun wulai subee xa donse nan na. Mixi yo mu fama e keride.

²⁷ Alatala suuri ikonkonma ne wo ma alo a naxan naba Misirakae ra. A wo tooroma ne mange faxe ra, kasi, nun xenyeni naxan mu yalanma.

²⁸ Alatala wo findima ne donxue ra, a daxui fure fan fi wo ma.

²⁹ Yanyi ra wo ne wo jere ma, wo luma kira melen na ne alo donxue. Wo xa wali yo mu findima a ra, wo luma tooro ra ne. Mixie fama ne wo harige bade wo yi ra, e wo tooro a jaaxi ra. Marakisima yo mu luma wo be.

³⁰ Wo na kote doxo gine xa fe ra, xeme gbete a futi kanama ne. Wo na banxi ti, wo mu noma sode a kui. Wo na weni bilie si, wo mu noma e bogi bade.

³¹ Wo xa ningee kon naxabama ne wo ya xori, wo mu no e sube donde. E wo xa sofale mujama ne wo ma, wo mu a masotoma. Yaxuie wo xa xuruse yoree tongoma ne, mixi yo mu fama wo malide.

³² Si gbete mixie wo xa die suxuma ne wo ya xori, e e findi konyie ra. Wo taganma ne wo xa die mamede, wo mu noma na yaxuie ra fefe ma.

³³ Si nde wo mu naxan kolon e baloma wo xa sansie nan xun na, wo xa boxi daxamui findima e tan nan gbe ra. E wo rawalima ne, e man fe jaaxi raba wo ra.

³⁴ Na fe tofe wo findima nɛ daxuie ra.

³⁵ Alatala fi ɲaaxi dɔxɔma nɛ wo ma, naxan mu yalanma. A goroma xinbie nun belenyie nan ma, a fa yensen fate yire birin na, keli wo xunyi ma, a dɔxɔ wo sanyie ra.

³⁶ Alatala fama nɛ wo tan nun wo xa mangɛ rasigade bɔxi nde ma, wo tan nun wo benbae mu naxan kolon. Menni wo fama nɛ ala gbɛtɛɛ batude, naxee masolixi wuri nun gɛmɛ ra.

³⁷ Mennikae wo mayelema nɛ, e yoma wo ma.

³⁸ Wo sansi xɔri gɛgbɛ rawalima nɛ wo xa xɛɛ ma, kɔnɔ wo dondoronti nan xabama, barima katɔe dinma nɛ a birin na.

³⁹ Wo wɛni sansi sima nɛ, wo mɛɛni a ma a fanyi ra, kɔnɔ wo mu a ye minma, barima kuli soma e i nɛ.

⁴⁰ Oliwi bilie luma nɛ bɔxi yire birin ma, kɔnɔ wo mu e ture masoma wo ma, barima oliwi bogie birama nɛ, e mu gbeeli.

⁴¹ Wo die barima nɛ, kɔnɔ e mu luma wo yi, barima wo yaxuie e xaninma nɛ.

⁴² Wo xa wurie nun bɔxi daxamui findima katɔe nan gbe ra.

⁴³ Xɔɲɛ naxee na wo ya ma, nee sɛnbɛ xun masama nɛ tɛmɛi birin, kɔnɔ wo tan xa fe magoroma nɛ.

⁴⁴ Fɛɛɛɛ luma nɛ e yi ra, kɔnɔ wo tan luma setareɲa nan kui. E findima nɛ wo xa yarɛratie ra, kɔnɔ wo tan luma e xanbi ra nɛ.

⁴⁵ Yi danke birin dɔxɔma nɛ wo fari, han wo birin gɛ halakide, barima wo bara tondi wo Marigi Alatala xui ratinmɛde. Wo mu a xa yaamari nun a xa seriye rabatuxi a rabatu ki ma.

⁴⁶ Na findima tɔnxuma nun dɛixarɛ nan na wo tan nun wo bɔnsɔɛ bɛ abadan.

⁴⁷ Wo to mu tin wo Marigi Alatala batude sɛɛwɛ nun bɔɲɛsa kui, fe fanyi birin xa lu wo yi ra,

⁴⁸ wo fama nɛ tɔɔɔde wo yaxuie yi ra. Kaamɛ nun ye xɔli wo suxuma nɛ. Wo tima nɛ wo mageli ra, wo luma setareɲa nan kui. Na kui Alatala fama yɔlɔnxɔnyi sade wo kɔnyi ma, han wo gɛ halakide.

⁴⁹ A fama nɛ si ra wo mu naxan xa xui mɛma kelife yire makuye, a xa goro

wo ma alo sɛgɛ goroma tɔxɔɛ yɔɛ ma ki naxɛ.

⁵⁰ Mixi kaarinxie nan e ra, naxee mu forie binyama, naxee mu kinikinima dimɛɛ ma.

⁵¹ E wo xa xuruse nun wo xa baloe tongo e yɛtɛ bɛ, wo xa faxa kaamɛ ra. E wo xa mɛngi, wɛni, ture, ninge yɔɛɛ, yɛxɛɛɛ, nun sie birin xaninma nɛ. Wo fama nɛ halakide.

⁵² E fama nɛ wo xa taaɛ birin nabilinde, wo Marigi Alatala naxee so wo yi ra. E wo gerema nɛ han wo xa tɛtɛ itexi sɛnbɛmaɛ yolon, wo laxi naxee ra.

⁵³ Na gereɛ kui wo yaxuie wo rakaamɛma nɛ, han wo wo xa die sube yati don, die wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma.

⁵⁴ Hali xɛmɛ fanyi naxan luma wo ya ma, a mu kinikinima a ngaxakerenma, a xa ginɛ, nun a xa die ma.

⁵⁵ A tondima nɛ a xa di sube itaxunde e ra, barima na findixi a baloe dɔnxɔɛ nan na. Wo yaxuie na marayarabi sama nɛ wo fari wo xa taaɛ birin kui.

⁵⁶ Hali ginɛ fanyi naxan luma wo ya ma, naxan mu tinma a sanyi yati xa manɔxɔ, na tan fan mu kinikinima a xa mɔri fanyi nun a xa die ma.

⁵⁷ A tondima nɛ a xa diyɔɛ sube itaxunde e nun na xanbiratɔe ma a naxan barixi, barima a tan wama na donfe, a xa lu a tan gbansan bɛ. Wo yaxuie fama na tɔɔɛ mɔoli nan dɔxɔde wo ma.

⁵⁸ Xa wo mu mɛɛni yi masenyie ma naxee sɛbɛxi yi kitaabui kui, xa wo mu gaaxu wo Marigi Alatala xili xungbe ma-gaaxuxi ya ra,

⁵⁹ Alatala fama nɛ fure ɲaaxi magaaxuxie dɔxɔde wo tan nun wo bɔnsɔɛ ma, naxan mu yalanma.

⁶⁰ A fure ɲaaxi ikonkoma nɛ wo xun na, wo nu gaaxuxi naxan ya ra Misira bɔxi ma. Na fure mɔoli wo suxuma nɛ, a nɔ wo ra.

⁶¹ Alatala fure mɔoli gɛgbɛ dɔxɔma nɛ wo ma, naxee xili mu sɛbɛxi yi kitaabui kui, han wo birin gɛ sɔntɔde.

⁶² Wo tan naxee nu wuya dangi tunbuie ra koore ma, wo kɔnti xurunma nɛ, barima wo bara wo Marigi Alatala xui matandi.

⁶³ Alatala fe fanyi rabaxi wo be ki naxe, a nun a wo rawuyaxi ki naxe, a fama wo halakide na ki ne man, wo fa jon boxi ma a naxan fi wo ma.

⁶⁴ A wo rayensen si birin ya ma, keli duniya tuxui ma, sa dxo boore tuxui ra. Wo fama ne ala gbetee batude, wuri nun geme daaxie, wo tan nun wo benbae mu naxee kolon.

⁶⁵ Na sie tagi, wo mu malabui yo sotoma, wo mu yire yo sotoma wo sabatima dennaxe. Alatala wo bopee ratema ne, a wo yaye ramini, a wo nii tooro.

⁶⁶ Wo xa simaya findima kontofili nan na, gaaxui fama ne wo raserende kee nun yanyi ra.

⁶⁷ Wo na na fe mooli to temui naxe, gaaxui fama wo bope rafede. Geesege, wo nu fa a fala, «Xa nunmare nan nu a ra nu!» Nunmare, wo nu fa a fala, «Xa geesege nan nu a ra nu!»

⁶⁸ Alatala wo xaninma ne kunkuie kui Misira, n a fala wo be dennaxe ma wo mu naa toma sonon. Menni, wo katama ne wo yete matide wo yaxuie ma konyie ra, xeme nun ginee, konon mixi yo mu wo sarama.

⁶⁹ Alatala yi saate nan so Annabi Munsa yi ra, a xa a mabanban e nun Isirayilakae tagi, Mowaba boxi ma. Yi saate nun boore saate tagi rasa naxan tongo Xorebe geya fari.

29

Ala xa saate

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila pama birin maxili, a a masen e be, «Wo nu na Misira temui naxe, wo fe to ne Alatala naxan naba Firawuna ra, a xa soorie nun a xa boxi birin na.

² Wo bara fe xoxoxoe to, tonxumae nun kaabanakoe a naxee raba e ra,

³ konon han to Alatala mu xaxili fi wo ma naxan noma yi fee kolonde. Wo yae mu a toma, wo tuli man mu a mema.

⁴ Ne tongo naani bun ma a wo ratangama gbengberenyi kui. Wo xa sose nun wo xa sankirie mu kana,

⁵ wo mu taami don, wo mu weni nun beere min. Alatala bara a joxo rasiga wo xa fe xon alako wo xa no a kolonde a tan nan na wo Marigi Ala ra.

⁶ Wo to so be, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, fa ne wo gereede, konon wo naxa no e ra.

⁷ Wo naxa e xa boxie tongo, wo a itaxun Ruben bonsoe ma, Gadi bonsoe ma, nun Manasi bonsoe seeti keren ma.

⁸ Na nan a toxi, wo lanma wo xa bira yi saate seriye foxo ra, alako wo na so fe naxan yo ya ma, a xa sooneya wo be.»

⁹ «Isirayilakae, wo tan nan malanxi yi ki to loxoe wo Marigi Alatala ya i. Birin na be, wo xa mangee, wo xa yareratie, wo xa forie, wo xa soori mangee,

¹⁰ wo xa ginee, wo xa die, nun xope naxee wuri segema nun ye bama wo be.

¹¹ Wo Marigi Alatala bara saate mabanban kali ra. Wo na be to alako wo xa na xiri, wo tan nun wo Marigi Alatala tagi.

¹² Na temui wo tan nan na a xa pama ra, nun a tan nan na wo Marigi Ala ra, alo a kali wo benbae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be ki naxe.

¹³ N mu yi saate mabanbanxi kali ra wo tan gbansan xa be,

¹⁴ wo tan naxee na be won Marigi Alatala ya i. N a mabanbanxi wo bonsoe nan fan be naxee mu nu bari sinden.»

¹⁵ «Wo a kolon won buxi Misira boxi ma ki naxe, nun won dangi si naxee xa boxie ra.

¹⁶ Wo bara yi kuye xonxie to yi sie nu naxee batuma, kuye naxee yailanxi wuri, geme, gbeti, nun xema ra.

¹⁷ Xeme yo, gine yo, bonsoe yo, xabile yo naxa gbilen wo Marigi Alatala foxo ra, birafe ra na sie xa alae batufe foxo ra. Wo ya ma, mixi yo naxa lu alo wuri sanke naxan posome xone raminima.

¹⁸ Na mixi mooli naxan bara ge yi kali mede, konon a fa seewa a bope ma a falafe ra, «Sooneya na n be, n xa n yete waxonfe raba temui birin, jeme nun sogofure,»

¹⁹ Alatala mu dipema na kanyi ma. A fama ne a xa xone masende a be a jaaxi ra, barima a mu wama a firin nde xon. A danke ragoroma ne a ma, naxee sebexi yi kitaabui kui. A a xili raloma ne duniya ma.

²⁰ Alatala na mixi mooli raminima Isirayila pama ya ma a danke ki ma, alo a saate sebexi ki naxe yi seriye kitaabui kui.»

21 «Wo bonsoe naxee fama wo xanbi ra, a nun xoree naxee kelima boxi makuye ma, e fama furee nun fe xoxoe tode, Alatala naxee doxoma wo xa boxi ma.

22 Soda nun foxoe fama lude boxi fari. Boxi mu noma rawalide, sese mu noma fande, hali burexe keren a mu noma findide a ra. Boxi luma ne alo Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi, Ala taa naxee kana a xa boje xone kui.

23 Na temui si gbete fama ne maxorinyi tide, «Alatala yi boxi niyaxi yi ki munfe ra? A boje xoxo yi mooli ra munfe ra?»

24 E e yaabima ne, «Yi fe rabaxi ne barima yi nama bara saate kana, e benbae Marigi Alatala naxan tongo e be, a to e ramini Misira boxi ra.

25 E bara kuyee batu e mu naxee kolonxi, Alatala mu tinxi naxee ra.

26 Na fe na a toxi Alatala yi jaxankate birin doxoxi yi boxi ma a xa xone kui alo a xa kitaabui a masenma ki naxe.

27 A bara a xa xone belebele doxo a xa nama ma, a e tongo e xa boxi ma, a e keru boxi gbete fan ma, e na dennaxe yi waxati.»

28 «Fe naxee noxunxi, won Marigi Alatala nan keren peti nee kolon. Fe naxee masenxi won be, nun won ma die be, nee findixi won gbe nan na han dunja jon. A lanma won xa yi seriye masenxi birin nabatu.»

30

Ala xa laayidi

1 N baraka nun danka naxee birin falaxi wo be, nee fama ne kamalide. Wo Marigi Alatala na wo rayensen ye temui naxe boxi gbete ma, wo wo mapoxun yi fee ma.

2 Xa wo gbilenma wo Marigi Alatala ma, wo man a xui suxu wo boje nun wo xaxili kui wo tan nun wo xa die, alo n a masenxi wo be ki naxe to loxo,

3 na temui wo Marigi Alatala wo raminima ne konyiya kui, a kinikini wo ma, a wo ba sie ya ma a wo rayensen ye dennaxe.

4 Hali wo na yire makuye konyiya kui, wo Marigi Alatala sigama ne wo fende, a fa wo malan

5 wo benbae xa boxi ma, alako wo xa naa masoto, a fa meeni wo ma dangife wo benbae ra, a wo rawuya dangi e ra.

6 Na temui wo Marigi Alatala yete yati wo bonsoe boje raseniye nma ne, alako wo xa a xanu wo boje nun wo xaxili birin na. Na kui wo noma simaya fanyi soto.

7 N yi danke naxee birin sebexi wo be yi ki, nee fama doxode wo yaxuie nun wo xonmae nan ma.

8 Na temui wo man tuubi rabirama ne a be, wo a xa seriye suxu n naxan fixi wo ma to loxo.

9 Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe birin ma. Wo di gbegbe soto nma ne, wo xa xurusee rawuyama ne, wo xa sansie fanma ne, barima wo fama ne rafande Alatala ma alo wo benbae.

10 Na nan nabama, wo na wo tuli mati a ra temui naxe, a xa seriye nun a xa yaamarie suxufe ra, naxee sebexi yi kitaabui kui. Na temui wo wo yete ragbilenma ne a ma wo boje fixe ra, wo xaxili birin na.

Ala xa seriye

11 N yi seriye naxan falaxi wo be yi ki to loxo, a kolon yo mu xono wo be.

12 A mu na koore xa ma, alako a xa fala, «Nde noma tede koore ma a xa sa fa a ra won be, a a xaran won be alako won xa no a rabade?»

13 A mu na baa kiri fan xa ma, alako a xa fala, «Nde noma baa igiride a xa sa fa a ra won be, a man xa a xaran won be alako won xa no a rabade?»

14 Ade, yi seriye na wo seti ma ne, wo de kui, a nun wo boje ma. Wo noma a rabade.

Simaya sugandi

15 Isirayilakae, wo a mato. To loxo n bara simaya nun fe fanyi ti seti, faxe nun fe paaxi fan boore seti.

16 To loxo wo tin wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa jere a xa kira ma, wo xa bira a xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye foxo ra, alako wo xa simaya fanyi soto, wo xa wuya, alako Ala xa barake sa wo ma yire a dennaxe findima wo gbe ra.

17 Kono xa wo gbilen a foxo ra, xa wo tondi a be, xa wo bira kuye batufe foxo ra,

18 wo sontoma ne feo, wo mu fa bude boxi ma wo fama dennaxe sotode Yuruden kiri ma.

19 To loxoe koore nun boxi na n seede ra, n bara simaya nun fe fanyi ti wo be seeti keren na, faxe nun fe naaxi fan na boore seeti ra. Wo xa simaya fanyi sugandi, wo tan nun wo bomsode.

20 Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo a xa fe suxu. Wo noma simaya sotode na ki ne, wo fa ne gbegbe raba boxi ma, Alatala dennaxe saate tongo fife ra wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma.

31

Yosuwe findife Annabi Munsa noxoe ra

1 Annabi Munsa naxa a fala Isirayilakae birin be,

2 «N bara ne keme ne moxoren soto yi temui, n mu noma mangeya rabade fa. Alatala jan a fala ne n be a n mu Yuruden igirima.

3 Wo Marigi Alatala yete yati nan wo rapereama. A sie birin faxama ne naxee na naakiri ma alako wo xa e xa boxie masoto. Yosuwe nan findima wo xa mange ra, alo Alatala a fala ki naxe.

4 Alatala yi sie halakima ne alo a Sixon nun Ogo, Amoriakae xa mangee, halaki ki naxe, nun e xa boxie.

5 A e rayarabima ne wo be. Wo xa a xa yaamari raba e xa fe ra.

6 Wo limaniya, wo xa senbe soto, wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo Marigi Alatala na wo kantafe, a mu wo rabepinma fefe ma.»

7 Annabi Munsa naxa Yosuwe xili, a naxa woyen a be Isirayilakae birin malanxi tagi, «I xa limaniya, i xa senbe soto, barima i tan nan Isirayilakae rapereama boxi ma Alatala dennaxe saate tongoxi wo benbae be. I tan xa e xa ke so e yi ra.

8 Alatala tima ne i ya ra, a mu i rabepinma. A mu gbilenma i foxo ra fefe ma. Hali i mu gaaxu, i man naxa i yete rabolo.»

9 Annabi Munsa to yi seriye sebe, a naxa a taxu serexedubee ra, Lewi xa

di naxee saate kankira xaninma, nun Isirayila forie.

10 Annabi Munsa naxa a masen e be, «Ne solofere yo ne solofere, wo dipema doni ma ne naxan na, wo yi seriye xaranma Bage Ti Sali loxoe ne.

11 Wo a xaranma wo xui itexi nan na Isirayilakae birin be, naxee faxi salide Marigi Alatala ya i a xa yire sugandixi.

12 Birin malanma menni ne, xeme, gine, dimedi, a nun xone naxee na wo xonyi, alako e xa yi xaranyi me, e xa wo Marigi Alatala binya, e xa bira yi seriye foxo ra.

13 Dime naxee mu nu a kolonxi sinden, e fan a mema ne. Na kui e wo Marigi Alatala binya ki kolon, wo na fa boxi sotode Yuruden naakiri ma temui naxe.»

14 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I faxa temui bara makore, Yosuwe xili, wo birin xa siga n ma horomolingira yire. Menni n fa n ma yaamari fi a ma.» Annabi Munsa nun Yosuwe naxa siga Ala xa horomolingira yire.

15 Alatala naxa mini e ma nuxui kui naxan nu tema kiri banxi sode de ra.

16 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I fa na faxafe ne. I xa faxe xanbi, Isirayila jama fama kuyee nan batude boxi ma e fama sigade dennaxe. E gbilenma ne saate foxo ra won lanxi naxan ma.

17 Na temui n bone tema ne, n xono e ma han n e rabepin. N nan n yatagi noxunma ne e ma, si gbete e halaki, toore nun fe xoroxxoe fa dusu e xun na. Isirayilakae a kolonma na temui ne, yi toore e lixi ne barima n tan, e Marigi Ala, mu na e ya ma sonon.

18 N nan n yatagi noxunma ne e ma, barima e bara fe naaxi raba kuyee batufe ra.»

19 «Yakosi i xa beeti sebe n naxan xaranma i be. Munsa, i xa a xaran Isirayilakae be alako e naxa neemu a ma, a man xa findi seede ra n tan nun Isirayilakae tagi.

20 N fama yi jama xaninde boxi ma, xipe nun kumi xeleva dennaxe, alo n nan n kalixi e babae be ki naxe. E na baloe don a fanyi ra han e belebele, e fama birade ala gbete foxo ra, e man n ma saate kana.

21 Toore nun fe xoroxxoe fa bira e foxo ra, yi beeti fan findima seede nan na won

tagi. E bonsoe mu neemu a ma. Naxan na e xaxili kui, n a kolon. A jan toma e ya ma beenu e xa so boxi kui n nan n kalixi e be naxan xa fe ra.»

²² Na loxo Annabi Munsa naxa na beeti sebe, Ala naxan masenxi. A naxa a xaran Isirayilakae ra.

²³ Na xanbi Alatala naxa a xa yaamari so Annabi Yosuwe yi ra, Nunu xa di. A naxa a masen a be, «I xa limaniya, i xa senbe soto. I tan nan Isirayilakae rasoma boxi ma n nan n kalixi e be naxan xa fe ra. Won birin na a ra.»

²⁴ Annabi Munsa naxa Ala xa seriye birin sebe kitaabui kui.

²⁵ A to ge, a naxa woyen Lewikae ra, naxee Alatala xa saate kankira xaninma. A naxa a masen e be,

²⁶ «Wo yi kitaabui tongo, Ala xa seriye sebexi naxan kui, wo xa a sa wo Marigi Alatala xa saate kankira seeti ma. A xa lu menni seede ra Isirayilakae be,

²⁷ barima n wo xaxili xoxoxoya kolon. Kantagbele nan wo ra. Xa wo Alatala matandima n wo tagi temui naxe, n faxa xanbi wo man a matandima ne.

²⁸ Yakosi wo wo malan n seeti ma, forie nun wo bonsoe yareratie, alako n xa yi masenyi xaran wo be. Koore nun boxi nan findima seede ra wo xili ma.

²⁹ N a kolon n faxa xanbi, Isirayilakae yunubi fe rabama ne, e gbilen kira foxo ra n naxan falaxi e be. E na fe kobi raba naxan mu rafan Alatala ma, na raponyi fa findi e be nimise ra barima a boje tema ne.»

³⁰ Annabi Munsa naxa yi beeti birin masen Isirayila pama be.

32

Annabi Munsa xa beeti

¹ «Koore, i tuli mati n ma woyenyi ra.

Boxi, i tuli mati n fala xui ra.

² N ma xaranyi xa yensen ye alo tune ye.

N ma masenyi xa lu alo xini,

naxan doxoma burexee ma.

³ N fa na Alatala xili nan masenfe.

Wo xa won Marigi Ala tantu.»

⁴ «Alatala maniyaxi fanye nan na, naxan mixi kantama.

A walima tinxinyi nan na.

A xa natse birin fan.

A xa woyenyi mu kanama,

wule yo mu na a de kui.

A tinxin.»

⁵ «Kono wo tan, pama paaxi, wo bara geregiri Alatala ma.

Yaagi na wo be.

Wo bara findi pama kobi ra.

⁶ Nama daxui, pama xaxilitare,

mixi lan a xa na fe mooli raba a ra?

Wo baba mu lanxi a tan xa ma, wo daa

Marigi,

naxan wo findixi a xa pama ra?

⁷ Wo wo mapoxun loxo dangixie ma,

wo jee mato,

wo wo babae nun forie maxorin,

e xa fe dangixie tagi raba wo be.

⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi naxa boxi itaxun adamadie ma.

A naxa boxie naaninyi sa Isirayila xa die xasabi ma.

⁹ Isirayila pama naxa findi a gbe ra.

Alatala naxa Yaxuba xa die findi a yete gbe ra.»

¹⁰ «A Isirayila toxi gbengberen yire ne.

A naxa a jengi sa a xon ma,

a naxa meeni a ma alo a ya di firinyie.

¹¹ A luxi ne alo sege,

naxan luma a xa die xun ma,

a a gabutenyi itala,

a die xanin.

¹² Alatala keren peti nan a xa pama kantaxi.

Ala gbete yo mu kafu a ma.»

¹³ «A naxa wo rasabati geya fari.

A naxa wo rabalo xe sansie xun na.

A naxa kumi nun ture ramini wo be geme longori ra.

¹⁴ A naxa ninge nun yexee xije fi wo ma.

A naxa yexee, sie, nun si kontonyie fi wo ma sube ra

kelife Basan boxi ma.

A naxa mengi fi wo ma wo naxan donma,

a naxa weni fi wo ma wo naxan minma.»

¹⁵ «Isirayila tinxinxi naxa belebele,

a naxa findi di fanyi ra,

kono a bara gbilen Ala foxo ra, a daa

Marigi,

a bara a kantama, a rakisima rayaagi.

16 Isirayila naxa Ala raxoṅo
barima a bira ne ala gbete foxo ra,
e fe paaxi raba.
17 E naxa serexe ba pinnee be,
naxee mu na Ala ra,
e mu naxee kolon sinden,
e babae mu naxee kolon.
18 Isirayilakae, wo bara neemu wo kan-
tama ma
naxan wo raminixi duniya ma,
naxan simaya fima wo ma.»

19 «Alatala to bara a xa die kepa to,
a naxa xono e ma.
20 A naxa a masen,
<N xa gbilen e kantafe foxo ra,
n fa a mato fe naxan fama e lide.>
E mu fan.
Yanfante nan e ra.
21 E bara n naxono ala wulee ra.
E bara n bope rate kuyee ra.
N tan fan e raxonoma ne mixie ra,
pama fanyi mu na naxee ra.
N e bope rate si xaxilitare ma.»

22 «Iyo, n ma xone bara gbo ye,
han a bara mixi faxaxie ramaxa.
A luma alo te naxan boxi nun a daxamui
ganma,
han a sa doxo geyae sanke ra.
23 N fe paaxi ragboma ne e fari,
n nan n ma xalie birin wolima ne.
24 N kaame rasoma boxi ma,
n fure paaxi rasanbama ne e ma,
n wulai sube magaaxuxie raminima ne e
ma,
a nun boximase xone kanyie.
25 Naxee na tande, fanfore nan e faxama.
Naxee na banxi kui, gaaxui nan e faxama.
E birin faxama ne,
xeme nun gine, dimedi nun fori.»

26 «N nu wama ne e birin halakife,
e xili xa loe duniya ma.
27 Kono n mu tin yaxuie xa n mayele.
N mu wa e xa a mapoxun
a e tan nan yi wali rabaxi,
Ala xa foxi mu a ra.
28 Xaxili kanyi mu na e ra,
lonni mu e yi.
29 Xa lonni kanyi nan e ra nu,
e e sigade kolonma ne nu.

30 Yaxui keren tan noma Isirayilaka wulu
keren nagide di?
Yaxui firin noma birade mixi wulu fu foxo
ra di?
Iyo, xa e Marigi, e Kantama sa e lu e
yaxuie sagoe,
na noma ne rabade.
31 Yaxuie yati a kolon,
e xa ala e kantama mu dangi Isirayila
Marigi Alatala ra.
32 E xa fe mu dangi Sodoma nun Gomora
ra.
E birin maniyaxi weni bili nan na
naxan bogi xone raminima,
33 naxan ye luxi alo boximase xone.
34 Na birin nagataxi gundo nan na n
xonyi.
35 E na bira,
n nan n gberoxoma ne.
A gbegbe mu luxi.
E yigi tege loxoe bara makore.»

36 «Alatala fama a xa pama makiitide,
kono a man kinikinima ne e ma,
barima e senbe yo mu na.
Mixi yo mu na naxan noma e malide.
37 Ala e maxorinma ne fa,
<Wo xa alae na minden,
naxee nu wo kantama,
38 wo naxee rabaloxi sube ture ra,
wo nu weni soma naxee yi ra?
E xa e yete masen wo be,
e xa wo rakisi, e xa wo ratanga.
39 Yakosi wo xa a kolon,
n tan nan keren peti noma mixi rakiside.
Ala gbete mu na fo n keren.
N tan nan mixi faxama, n a rakeli.
N tan nan mixi maxonoma, n a rayalan.
Nde gbete noma mixi nde bade n belexe?
40 N kali naxan ti,
n belexe tixi koore ma na nan yi ki:
N pipi. N mu faxama abadan!
41 Xa n fanfore ralugan,
xa n a suxu n belexe kui,
n nan n gberoxoma ne n gerefae ma,
n sare fima ne n xonmae ma.
42 N nan n ma xalie rasiisima ne wuli ra,
n ma fanfore sube donma ne.
Geresoe yo mu kisima.»

43 «Si birin xa seewa Alatala xa pama ra.
Alatala a xa konyie xa faxe poxoma ne.

A toore dɔxɔma ne a gerefae ma.
A a xa pama nun a xa bɔxi xun sarama
ne.»

⁴⁴ Annabi Munsa nun Annabi Yosuwe,
Nunu xa di, naxa yi beeti masenyi birin
xaran pama be e xui itexi ra.

⁴⁵ Annabi Munsa to ge Alatala xa
masenyi tide Isirayilakae be,

⁴⁶ a naxa a fala e be, «Wo xa yi masenyi
suxu senbe ra n naxan xaranxi wo be to
loxoe. Wo xa a xaran wo xa die be, alako
e xa no Alatala xa seriye rabatude a fanyi
ra.

⁴⁷ Masenyi tilinxi nan yi masenyi ra, a
naxa lu wo be alo masenyi fufafui. A
simaya nan fima wo ma bɔxi ma wo fama
dennaxe sotode Yuruden naakiri ma.»

Annabi Munsa xa faxe jɔgɔnyi

⁴⁸ Na loxoe kerenyi kui, Alatala naxa a
masen Annabi Munsa be,

⁴⁹ «Siga Abarimi geya longori, Nebo
geya fari Mowaba bɔxi ma, Yeriko ya tagi.
Menni i xa Kanaan bɔxi mato, n naxan
fima Isirayilakae ma.

⁵⁰ I na te geya fari, i fama saya sotode
naa, i i benbae li aligiyama, alo i taara
Haruna xa fe rabaxi ki naxe Horo geya
fari.

⁵¹ Wo na sotoxi ne, barima wo mu wo
xaxili ti n na Isirayilakae ya xori Meriba
ye yire, Kadesi biri ra, Sini gbengberenyi
ma. Na kui wo mu tin n binyade pama ya
xori.

⁵² Na fe na a niyaxi a i noma bɔxi
tode yire makuye gbansan ne, n naxan
fixi Isirayilakae ma, kono i tan gundi mu
soma naa.»

33

Munsa xa dube Isirayila be

¹ Beenu Annabi Munsa xa laaxira, Ala
xa mixi, a duba ne Isirayilakae be. A xa
dube masenyi nan ya:

² «Alatala keli ne Turusinina geya fari alo
soge.

A naxa te Seyiri bɔxi ma Isirayilakae nu
na dennaxe.

A naxa keli Paran geya yirefanyi ma,
maleke gbege biraxi a foxo ra.

³ Alatala Isirayila bɔnsɔe xanuma.

A a xa mixie kantama,
naxee birama a xa seriye foxo ra.

⁴ Annabi Munsa bara a xa seriye fi won
ma.

Na seriye findixi Yaxuba bɔnsɔe xa dariye
mate nan na.

⁵ Alatala findixi Isirayila xa Mange nan
na,

pama mangee xa malanyi
e nun Isirayila bɔnsɔee birin na.»

⁶ «Alatala xa Ruben bɔnsɔe xa simaya
xun masa.

A xa mixie xa gbo.»

⁷ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yuda
bɔnsɔe xa fe ra,

«Alatala xa Yuda bɔnsɔe xui rame,
alako a xa gbilen a xa pama ma.

A na katafe.

Alatala xa a mali a yaxuie ya ra.»

⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Lewi
bɔnsɔe xa fe ra,

«Alatala, i bara i xa tonxumae Tumimi
nun Urimi so Lewi bɔnsɔe yi ra.

Bɔnsɔe tinxixi nan e ra

i naxee mato Masa,

i naxee makiiti Meriba ye xa fe ra.

⁹ E mu birama e baba nun e nga sagoe xa
foxo ra,

xa na mu e ngaxakerenyie nun e xa die,
e tan birama i xa masenyi gbansan nan

foxo ra,

e birama i xa saate nan tun foxo ra.

¹⁰ E tan nan i xa yaamari masenma
Yaxuba bɔnsɔee be,

e tan nan i xa seriye raxaranma Isirayi-
lakae birin na.

E tan nan man surayi bama serexe ra,

e serexe gan daaxi ba i xa serexebade.

¹¹ Alatala, i xa senbe fi e ma,

i xa barake sa e xa fe birin,

i xa e gerefae rakori,

i xa e yaxuie rabira

alako e naxa gbilen xanbi ra fefe ma.»

¹² Annabi Munsa yi masenyi nan ti
Bunjamin bɔnsɔe xa fe ra,

«Alatala xanuntenyi nan lanxi e ma.

E Marigi Ala e ratangama ne,

a man luma ne e tagi,

a e kantama temui birin.»

13 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yusufu bõnsõe xa fe ra,
«Alatala bara barake sa e xa bõxi.
E ye sõtõma ne keli koore ma,
e ye sõtõ keli bõxi bun ma.

14 Soge sansie rafanma ne,
kike yo kike bogie gbeeli luma ne naa.

15 E daxamui fanyi sõtõma ne e xa geyae fari,
naxee tixi naa kabi a fõle.

16 Ala xa yi bõxi daxamui se fan.
Naxan wõyen wuri bili radexexi kui,
a xa hinne Yusufu ra,
a naxan sugandixi mange ra a ngaxakerenyie tagi.

17 Xunnakeli na Yusufu be.
A senbe gbo alo ninge tuura,
feri firin nan na a xa geresose ra alo sexe ninge.

A sie birin bõnbõma nee nan na han yire makuye.
Efirami xa di wuyaxie nan a feri singe ra.
Manasi xa di wuyaxie nan a feri firin nde ra.»

18 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Sabulon bõnsõe xa fe ra,
«Sabulon bõnsõe, wo xa seewa yuleya nan kui.

Isakari bõnsõe, wo xa seewa wo xa kiri banxi nan kui.

19 Wo wo dõxõbooree xilima ne,
wo serexe ba geya fari Ala wa xõn ki ma,
barima wo wo baloe sõtõma fõxõ ye ne,
a nun heeri naxan na meyenyi kui.»

20 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Gadi xa fe ra,
«Ala xa barake sa mixi xa fe,
naxan Gadi xa fe gboma.

Gadi malabuma ne,
alo yete naxan a xa sube ibõxi donma.

21 Gadi bara bõxi fanyi findi a gbe ra,
alo mange naxan a ñerema nama ya ra.
A bara Alatala xa nate rakamali,
a man bara Ala xa kiiti sa Isirayila ma.»

22 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Dana bõnsõe xa fe ra,
«Dana luxi ne alo yete yõre,
naxan tunganma Basan bõxi ma.»

23 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Nafatali bõnsõe xa fe ra,
«Xunnafanyi gbege na Nafatali nan be.
Alatala a rakamalixi fe fanyi ra.

A xa bõxi xa gbo ye sogegorode nun yirefanyi.»

24 Annabi Munsa yi masenyi nan ti Aseri bõnsõe xa fe ra,
«Alatala xa barake sa Aseri, Yaxuba xa die tagi.

A ngaxakerenyie xa hinne a ra.
A xa ture xa gbo han.

25 A xa naadde xa yailan wure nun wure gbeeli ra.

A senbe xa bu alo a xa simaya.»

26 «Isirayila, Ala maniyee yo mu na.
A a ñerema koore ma fafe ra i malide.
A nuxui igirima nõre ra.

27 Ala, fõle mu naxan be, na nan i kantama ra,

a belexe na i bun kabi fe fõlo fõle.
A tan nan i yaxuie kerima i ya ra,
a man fa a masen i be i xa e halaki.

28 Isirayila sabatima kantari nan kui.
Yaxuba bõnsõe luma Ala niini nan bun ma.

Mengi nun weni gboma ne na bõxi kui,
ye fan kelima ne koore ma.

29 Seewe na wo be, Isirayilakae.

Wo maniyee yo mu na sie tagi,

Alatala naxan kisixi,

a naxan kantaxi,

a naxan xun nakelixi.

Wo yaxuie fama ne e magorode wo ya ra,
wo fan e xa batudee kanama ne.»

34

Annabi Munsa xa faxe

1 Annabi Munsa naxa te Nebo geya fari,
Mowaba bõxi ma, han Pisiga geya, naxan na Yeriko sogetede. Alatala naxa bõxi birin masen a be, keli Galadi a sa dõxõ Dana ra,

2 Nafatali bõxi, Efirami nun Manasi xa bõxi, Yuda xa bõxi han baa ma naxan na sogegorode,

3 Negewi bõxi, a sa rapõn Yuruden longorie ra, Yeriko lanbanyi, tugi bili taa, han Sowari.

⁴ Alatala naxa a masen a be, «I ya ti boxi ra n naxan saate tongoxi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. N naxa a fala e be, <N yi boxi fima wo bõnsõẽ nan ma.> N xa na boxi masen i be, kõõõ i mu soma naa.»

⁵ Annabi Munsa, Alatala xa konyi, naxa laaxira menni, Mowaba boxi ma, alo Alatala a masen ki naxe.

⁶ Alatala naxa a ragata Mowaba boxi ma gulunba kui Beti Peyori ya tagi. Mixi yo mu nõxi a xa gaburi yire kolonde han to.

⁷ Annabi Munsa laaxiraxi a je keme je mõxõõen nan ma. Na birin a ya nu se toma a fanyi ra, a senbe fan nu gbo.

⁸ Isirayilakae naxa a wa Mowaba boxi ma xi tongo saxan bun ma. E Annabi Munsa xa jõn fe raba na ki ne.

⁹ Annabi Munsa nu bara a belexe sa Annabi Yosuwe ma, Nunu xa di, a fa rafe xaxilimaya ra. Isirayilakae naxa Yosuwe xui rabatu birafe Annabi Munsa xa yaamarie fõxõ ra, Alatala naxee fixi a ma.

¹⁰ Isirayila boxi ma, namijõõõme yo mu nu na na naxan maniyama Annabi Munsa ra. A wõyõn Ala ra ya nun ya.

¹¹ Ala a xee ne Misira fe kaabanakoe rabade Firawuna, a xa yareratie, nun a xa mixi birin xili ma.

¹² Annabi Munsa walixi senbe magaaxuxi nan na Isirayilakae birin ya xõri.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayilakae xa taruxui sebexi kitaabui gbege nan kui. A foloma Tawureta Munsa nan ma. Isirayila kuntigie, Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, Annabi Yaxuba, nun a xa di fu nun firinyie, e birin xa taruxui toma Tawureta Munsa kitaabui singe nan kui, naxan xili «Fe Folo Fole.» Na kitaabui raponyi a masenma won be Isirayilakae Misira boxi li ki naxe.

Tawureta Munsa kitaabui firin nde, naxan xili «Isirayilakae xa yete sote», a foloma Annabi Munsa xa taruxui nan ma. Ala naxa a ragiri a xa bari Misira boxi ma, alako a xa Isirayila pama ramini konyiya kui.

Isirayilakae to Xulunyumi Baa igiri Ala xa kaabanakoe saabui ra, e naxa so gbengberenyi ma. Ala nu wama e xaninfe Kanaan boxi nan ma, a dennaxe laayidi fife ra Isirayilakae ma. Tawureta Munsa kitaabui saxan nde, a naani nde, nun a suuli nde na biyaasi xa fe masenma. Isirayila pama naxa bu gbengberenyi ma je tongo naani beenun e xa Kanaan boxi li. E bu naa e xa danxaniyatarepa nan ma fe ra.

E to keli Yuruden xure igiride, e xa so Kanaan boxi ma, Alatala naxa a masen Isirayilakae be a Yosuwe xa findi e xa yarerati ra Annabi Munsa joxoe ra. Annabi Yosuwe naxa e ragiri Yuruden xure ra Ala xa kaabanakoe ra, alo Annabi Munsa e ragiri xulunyumi Baa ra ki naxe.

Na dangi xanbi, Yosuwe naxa e xun ti Kanaan boxi ra, e xa gere so alako e xa na boxi soto. Ala nu wama na fife e ma a xa xanunteya nun a xa saate nan ma fe ra. Na kui, a naxa e mali na geree kui, han Kanaankae birin naxa gaaxu e ya ra. Isirayila bonsoe fu nun firinyi birin naxa e gbe boxi soto Ala naxan fi e ma e ke ra.

Na taruxui birin sebexi yi kitaabui kui, kelife pama Yuruden igiri temui naxe, han e naxa no Kanaan boxi birin na. Na kui won Ala senbe toma ne a fanyi ra.

A xa pama rafan a ma. A laayidi yo tongo e be, a na rakamalima ne senbe nun xanunteya ra. Na birin findima misaali fanyi nan na won be. Xa won fan findi Ala xa mixie ra, a won malima won ma dunijeigiri kui a senbe ra, alo a a laayidi won be ki naxe.

Ala xa won mali alako won xa na masenyi fahaamu, won man xa la a ra. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be

Isirayila yarerati Yosuwe

¹ Annabi Munsa, Alatala xa konyi to laaxira, Alatala naxa a masen Nunu xa di xeme Yosuwe be, Annabi Munsa malima,

² «N ma konyi Munsa bara laaxira. Yakosi, keli i xa Yuruden igiri nun yi pama birin na. Wo xa siga boxi ma n dennaxe sofe Isirayilakae yi ra.

³ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, n naa fima ne wo ma, alo n a masen Annabi Munsa be ki naxe.

⁴ Wo xa naaninyie kelima gbengberen yire ne, a sa doxo Liban geyae ra, han Efirati xure belebele ra, Xitikae xa boxi birin sa doxo Baa Xungbe ra sogeorode.

⁵ Mixi yo mu noma i ra i xa simaya kui. Won birin na a ra, alo muxu nun Munsa nu a ra ki naxe. N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ «I i senbe so, i xa limaniya, barima i tan nan findima saabui ra yi pama be, e xa no ke tongode, n nan n kali boxi naxan xa fe ra e babae be fife ra e ma.

⁷ I lan ne i xa i senbe so, limaniya xa lu i be ki fanyi ra. I xa i pengi sa yi seriye birin xon ma, i xa a rabatu alo n ma konyi Annabi Munsa i yamarixi a ra ki naxe. I naxa binya yirefanyi ma, i naxa binya koola ma, alako i xa xutu soto yire ma i na siga dennaxe.

⁸ Yi seriye kitaabui fale mu lan a xa makuya i de ra. I xa i pengi sa a xon ma kee nun yanyi, alako i xa a birin nabatu. Naxan birin sebexi i xa a rawali, barima na nan a niyama i na so fe naxan birin ya ma, i xutu sotoma a ma, i findima a ra na ki ne.

⁹ N naxan falaxi i be, i naxa neemu. I i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu, i naxa hanme, barima i na siga dede, i nun n tan i Marigi Alatala birin na a ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa yi yaamari so pama xunyie yi ra:

¹¹ «Wo wo jere pama tagi, wo e yaamari yi ra, <Wo wo xa donsee xunlan, barima won fama Yuruden igiride beenun xi saxan, alako wo xa boxi masoto won Marigi Alatala naxan sofe wo yi.»»

¹² Yosuwe naxa a fala Ruben bomsae, Gadi bomsae, nun Manasi bomsae seeti be,

¹³ «Wo ratu Alatala xa konyi Munsa xa yaamari ma. A to a fala, <Wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ma. A bara yi boxi so wo yi.»

¹⁴ Wo xa ginde, wo xa die, nun wo xa xurusee noma lude boxi ma Annabi Munsa naxan soxi wo yi ra Yuruden kiri ma. Kono wo tan tima a gereso ki nan ma wo ngaxakerenyie ya ra. Wo xa e mali,

¹⁵ han beenun Alatala malabui fima e ma temui naxe alo wo tan, han e fan xa boxi masoto wo Marigi Alatala naxan fife e ma. Na xanbi, wo man fa gbilen wo xa boxi ma, Alatala xa konyi Munsa naxan fixi wo ma Yuruden kiri ma, sogetede biri.»

¹⁶ E naxa Yosuwe yaabi, «I muxu yamarixi fe naxan birin na, muxu a rabama ne. I na muxu xee dennaxe fan, muxu sigama ne.

¹⁷ Muxu i xui rabatuma ne fe birin ma, alo muxu Annabi Munsa xui rabatu ki naxe. I Marigi Alatala xa bira i foxo ra alo e nun Munsa nu a ra ki naxe.

¹⁸ Mixi yo kalabante i xui ma, a mu bira i woyen xui foxo ra, i fe naxan birin falama a be, a mu na me, na kanyi faxama ne. I xa i senbe so, i man xa limaniya.»

2

Fe rabenfe Yeriko

¹ Nunu xa di Yosuwe, naxa fe rabenyi firin xee a gundo ki ma keli Sitimi sigafe ra Yeriko. A naxa a fala e be, «Wo siga Yeriko taa nun a rabilinyi rabende.» E naxa siga, e sa so Raxabi langoe gine nde xa banxi kui. Na naxa e yigiya naa.

² Yerikoka ndee naxa sa a fala e xa mange be, «I bara a to, Isirayilaka mixi

firin bara fa to kee ra, e xa fa yi boxi raben.»

³ Na kui, Yeriko mange naxa xerae xee Raxabi ma, e xa a fala a be, «Xeme naxee soxi i xonyi, e ramini, barima e faxi yi boxi ife nan birin nabende.»

⁴ Kono Raxabi nu bara yi xeme firinyie xanin, a sa e noxon. A naxa a fala mange xa xerae be, «Iyo, yi xeme fa ne n xonyi, kono n mu e kelide kolon.

⁵ E siga ne nunmare ra, taa naade balan temui. Yi xeme sigaxi dede, n mu a kolon. Xa wo sa wo xulun, wo noma e suxude!»

⁶ Raxabi nu bara yi xeme rate banxi gbanyi ra, a e noxon sansi xabaxi xaree ya ma.

⁷ E fenmae naxa siga Yuruden kira xon, han e xure igiride li. E to mini, taakae naxa taa naade balan.

⁸ Beenun fe rabenyie xa xi, Raxabi naxa te banxi gbanyi ra e yire.

⁹ A naxa a fala e be, «N bara a kolon, Alatala bara muxu xa boxi so wo yi ra. Wo mirinyi bara a niya limaniya bara ba muxu tan birin yi ra. Yi boxi mixie bara seren wo ya ra,

¹⁰ barima muxu bara a me a Alatala bara Xulunyumi Baa xara wo ya ra, wo nu minima Misira temui naxe. Muxu man bara a me wo naxan nabaxi Amoriae xa mange firinyie ra, Sixon nun Ogo, naxee nu na Yuruden kiri ma. Wo naxa e raton, a nun e ke birin na.

¹¹ Muxu to na fe me, muxu boje naxa kana. Limaniya naxa ba kankan yi ra wo xa fe ra, barima wo Marigi Alatala nan na Ala ra koore nun boxi ma.»

¹² «Yakosi, wo xa wo kali n be Alatala xili ra, a n kui ifanyina naxan nabaxi wo be, wo fan noma na kui ifanyina molli rabade n tan fan nun n ma denbaya be. Wo xa tonxuma nde so n yi ra, alako n xa a kolon

¹³ wo mu n baba, n nga, n xunyae, n taarae, nun e xa mixi keren faxama.»

¹⁴ Na xeme naxa Raxabi yaabi, «Muxu redixi faxafe ma wo joxoe ra. Xa i mu muxu xa fe fala mixi yo be, muxu fan kui ifanyina rabama ne i be dugutegepa nun tinxinyi ra, Alatala na yi boxi so muxu yi ra temui naxe.»

¹⁵ Raxabi naxa na xemee ragoro luuti ma wunderi ra, barima a xa banxi nu fatuxi tete nan na. A nu sabatixi na tete nan kui.

¹⁶ Raxabi naxa a fala e be, «Wo siga geya biri, xa na mu a ra wo fenmae wo toma ne. Wo xa wo noxon menni han xi saxan, beemanu wo fenmae gbilenma temui naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra.»

¹⁷ Na xemee naxa a fala Raxabi be, «Muxu mu muxu xa marakali kanama,

¹⁸ konɔ fo i xa yi luuti gbeeli xiri wunderi ra, i muxu ramini dennaxe ra. Muxu na fa temui naxe yi boxi ma, a lanma muxu xa na luuti li naa. I man xa i baba, i nga, i taarae, i xunya, nun i xa mixie birin malan be i xa banxi kui.

¹⁹ Xa mixi yo mini i xa banxi kui, xa na kanyi faxa, a a tarixi ne, muxu tan foxi mu na ki. Konɔ xa muxu xa mixi nde a belexe din i xa mixi nde ra i xa banxi kui, muxu muxu tarixi ne na temui.

²⁰ Xa i muxu xa fe fala mixi nde be, muxu bara fulun yi marakali ma.»

²¹ Raxabi naxa e yaabi, «Won bara lan na ma.» A naxa na xemee bepin, e naxa siga. Na temui a naxa na luuti gbeeli xiri wunderi ra.

²² Na xemee naxa siga. E to geya yire li, e naxa e noxon naa xi saxan, han e fenmae naxa gbilen. E fenmae naxa e fen kira xon, konɔ e mu e to.

²³ Na temui na xeme firinyie naxa goro geya fari fa, e Yuruden igiri, e gbilen Nunu xa di Yosuwe yire. Fe naxan e soto, e naxa na birin tagi raba a be.

²⁴ E naxe Yosuwe be, «Muxu a kolon Alatala bara na boxi birin sa won belexe i. Limaniya bara ba na boxi mixi birin yi ra tife ra won kanke.»

3

Yuruden igirife

¹ Yosuwe naxa kurun keli ra Sitimi, e Yuruden li, a tan nun Isirayilakae birin. E naxa xi menni han beenun Yuruden igiri loxoe xa a li.

² A xi saxan nde, jama xunye naxa jama yonkinde jere,

³ e fa jama yaamari yi ra, «Wo na wo Marigi Alatala xa saate kankira to temui

naxe, a doxoxi Lewi die serexedubee xun ma, wo xa bira e foxo ra.

⁴ Konɔ a lanma yaamile keren xasabi xa lu wo tan nun e tan tagi. Wo naxa wo makore e ra de. Wo fama kira tode na ki ne wo wo jere naxan xon, barima wo singe mu nu mini na kira ra sinden.»

⁵ Yosuwe naxa a fala jama be, «Wo wo yete raseniye, barima tina Alatala kaabanakoe masenma ne wo be.»

⁶ Na kuye iba, Yosuwe naxa a fala serexedubee be, «Wo saate kankira tongo, wo xa ti jama ya ra.» E naxa saate kankira tongo, e naxa e jere jama ya ra.

⁷ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «N i xa fe gbo foloma ne Isirayilakae birin ya xori to loxoe, alako e xa a kolon won birin na a ra, alo muxu nun Munsa nu a ra ki naxe.

⁸ I tan fan xa yi yaamari so serexedubee yi naxee yi saate kankira xaninma, «Wo na Yuruden xure de li, na temui wo xa goro Yuruden ye xora.»

⁹ Yosuwe naxa a masen Isirayilakae be, «Wo fa be, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa a masen, «Yi nan fama a niyade wo xa a kolon Ala jipe na a ra. A na wo tagi, a tan fama ne Kanaankae, Xitikae, Hiwikae, Perisikae, Girigasakae, Amorikae, nun Yebusukae ragide wo ya ra.

¹¹ Wo bara a to Marigi, naxan na dunja birin Marigi ra, na xa saate kankira tixi wo ya ra, a na Yuruden igirife.

¹² Yakosi wo xa xeme fu nun firin sugandi Isirayila bonsoe fu nun firinyie ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

¹³ Serexedube naxee dunja birin Marigi Alatala xa saate kankira xaninma, nee nefe e sanyi rasin Yuruden xure ma, Yuruden ye bolonma ne. Ye naxan kelima fuge biri ra, na birin a malanma yire keren ne.»

¹⁴ Nama to mini e xa kiri banxie kui Yuruden igirife ra, serexedube naxee saate kankira xaninma, nee fan naxa e jere folo jama ya ra.

¹⁵ Serexedubee fefe Yuruden li, e e sanyie rasin ye xora, Yuruden xure naxan ye nu banbaranma yire birin na xe xaba temui,

¹⁶ na ye naxan kelima fuge biri ra, na naxa bolon, a fa malan yire makuye Adama taa longori, naxan nu na Saratan taa fe ma. Ye naxan goroma Fɔxɔe Baa ma Yuruden fole kui, na birin naxa bolon, jama naxa giri Yeriko ya tagi.

¹⁷ Sɛrɛxɛdubɛ naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden tagi bɔxi xare ma, han Isirayila bɔnsɔe birin naxa ge Yuruden igiride e xaraxi ra.

4

Geme fu nun firinyie

¹ Nama birin to ge Yuruden igiride, Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «Wo xeme fu nun firin mayegeti jama ya ma, bɔnsɔe keren, xeme keren.

³ Wo xa e yaamari e xa geme fu nun firin tongo Yuruden xure tagi sɛrɛxɛdubɛe sanyi xaraxie nu tixi dennaxe. Wo e xanin yire wo kɛe radangima dennaxe.»

⁴ Yosuwe naxa xeme fu nun firinyie xili e naxee mayegetixi Isirayilakae ya ma, bɔnsɔe keren, xeme keren.

⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo dangi wo Marigi Alatala xa saate kankira ya ra, wo xa siga Yuruden xure tagi. Wo tan mixi keren kerenma birin xa geme keren keren tongo Isirayila bɔnsɔe konti ma, wo a dɔxɔ wo tunkie fari,

⁶ alako na xa findi tɔnxuma ra wo tagi. Wo xa die fama wo maxɔrinde tina, <Yi gemɛe findixi wo be munse ra?>

⁷ Wo a falama ne e be, <Yi nan a masenxi a Yuruden ye bolon ne Alatala xa saate kankira ya ra. A nu Yuruden igirima temui naxe, xure ye birin naxa bolon. Yi gemɛe findixi jɔxɔ rasiga se nan na Isirayilakae be temui birin.»>

⁸ Yosuwe naxan fala Isirayilakae be, e naxa na raba. E naxa geme fu nun firinyie tongo Yuruden xure tagi, alɔ Alatala a masen Yosuwe be ki naxe, e sa e tongo Isirayila bɔnsɔe konti ma. E naxa e xanin jama yonkinde, e e dɔxɔ naa.

⁹ Yosuwe naxa geme fu nun firin gbetɛe malan Yuruden xure tagi, Ala xa saate kankira xaninmae nu tixi dennaxe. Han to na geme malanxie na naa.

¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛ naxee nu saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden xure tagi, han jama ge Alatala xa yaamari birin nabatude, alɔ Annabi Munsa nu bara a masen Yosuwe be ki naxe. Nama birin naxa dangi mafuren mafuren.

¹¹ E to bara ge dangide, sɛrɛxɛdubɛe naxa dangi jama ya ra, e nun Alatala xa saate kankira.

¹² Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe sɛeti naxa dangi, e ti e gereso ki ma Isirayila jama ya ra, alɔ Annabi Munsa a fala e be ki naxe.

¹³ Geresoe mixi wulu tongo naani jɔndɔn naxa dangi Alatala ya tode ra, geresose na e yi ra, e redixi sigafe ra Yeriko fili ma gere sode.

¹⁴ Na lɔxɔe Alatala naxa Yosuwe xili gbo Isirayilakae birin ya xɔri. E naxa a binya a xa simaya kui alɔ e nu Annabi Munsa binyama ki naxe.

¹⁵ Na xanbi Alatala naxa a masen Yosuwe be,

¹⁶ «Sɛrɛxɛdubɛe yaamari, naxee seriye kankira xaninma, e xa te Yuruden xure kui.»

¹⁷ Yosuwe naxa sɛrɛxɛdubɛe yaamari, «Wo te Yuruden xure kui.»

¹⁸ Sɛrɛxɛdubɛ naxee Alatala xa saate kankira xaninma, nee nu e sanyi talama temui naxe kelife ra Yuruden xure kui, Yuruden ye man naxa gbilen a yire, a man naxa a jere folo alɔ a singe. A naxa banbaran ye Yuruden yire birin ma.

¹⁹ Nama keli Yuruden xure kike singe xi fu nde ne, e fa sa yonkin Giligali, Yeriko sogetede biri.

²⁰ Yosuwe naxa geme fu nun firinyie malan Giligali, e naxee tongo Yuruden xure tagi,

²¹ A naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo xa die sa wo maxɔrin yi gemɛe xa fe ra,

²² wo xa e yaabi, <Isirayila yi Yuruden xure igiri a xaraxi nan na.>

²³ Wo Marigi Alatala yi xure xaraxi wo ya xɔri ne, han wo birin naxa ge dangide alɔ wo Marigi Alatala a raba Xulunyumi Baa ra ki naxe. Na naxa xara muxu ya xɔri han muxu birin naxa ge a igiride,

²⁴ alako dunipa si birin xa no a kolonde Alatala xɔnye findixi xɔnye barakaxi nan

na, wo man xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra.»

5

Sunna ti nun Sayamaleke Dangi Sali

¹ Amorikae xa mangēe naxee nu na Yurudēn kiri ma sogegorode, a nun Kanaan mangēe naxee birin nu na baa de ra, e to a mē, Alatala bara Yurudēn xara Isirayilakae ya ra, han e birin naxa ge giride, e bōpēe naxa bolon, limaniya fan naxa ba e yi ra Isirayilakae xa fe ra.

² Na temui, Alatala naxa a masen Yosuwe bē, «Gēmē xeyenxie yailan finēe ra, i man xa Isirayilakae sunna.»

³ Yosuwe naxa gēmēe yailan finēe ra, a naxa Isirayilakae sunna geya fe ma. E naxa naa xili sa laaga.

⁴ Yosuwe e sunna yi fe nan ma. Nama naxan birin keli Misira, xēmē geresoe birin faxa nē gbengberenyi kira xōn ma, e keli xanbi Misira.

⁵ Nama naxan birin keli Misira, e birin nu sunnaxi, kōnō mixi naxee birin bari gbengberenyi kira xōn ma e keli xanbi Misira, nee keren mu nu sunnaxi.

⁶ Na kui, Isirayilakae nu bara nē tongo naani nēre raba gbengberenyi ma, han xēmē geresoe birin naxa ge faxade naxee tondi Alatala xa yaamari rabatude. Alatala nu bara a kali, a e mu fama bōxi tode Alatala a kali e babae bē naxan xa fe ra a sofe ra e yi, xipē nun kumi xelema bōxi naxan ma.

⁷ Alatala e xa die nan findixi e nōxōe ra. Yosuwe naxa e sunna, barima e mu nu sunnaxi biyaasi kui.

⁸ E to gē bōnsōe birin sunnade, e naxa lu yire keren malabude han e birin ge yalande.

⁹ Alatala naxa a masen Yosuwe bē, «To lōxōe n bara Misira yaagi makuya wo ra.» Na nan a toxi menni xili falama Giligali han to.

¹⁰ Isirayilakae naxa yonkin Giligali Yurudēn fili ma Yeriko biri ra, e Sayamaleke Dangi Sali raba naa nunmare temui, kike xi fu nun naani nde.

¹¹ Sayamaleke Dangi Sali kuye iba, e naxa na bōxi daxamui, taami lebinitare, nun sansi xōri ganxie don.

¹² E to bōxi daxamui don, na kuye iba, mana mu goro sōnōn. Isirayilakae fa Kanaan bōxi daxamui gbansan nan don na nē ra.

Yeriko suxui

¹³ Lōxōe nde Yosuwe nu na Yeriko longori. A naxa xēmē nde to, a tixi a ya i, a xa santidegema mageli suxuxi a yi. Yosuwe naxa a makōre a ra, a a maxōrin, «I na muxu tan nan bē, ka muxu yaxui nan lanxi i ma?»

¹⁴ A naxa Yosuwe yaabi, «N tan nan na Alatala xa sōorie xa mangēe ra. N bara fa.» Yosuwe naxa a felen a bun ma, a fa a fala a bē, «N Marigi munse masenxi a xa konyi bē?»

¹⁵ Alatala xa sōori mangēe naxa a fala Yosuwe bē, «I xa sankirie ba i sanyi, barima i tixi yire naxē yi ki, yire seniyenxi na a ra.» Yosuwe naxa a xa sankirie ba a sanyi.

6

Yosuwe xa xutu sōtōe Yeriko ma

¹ Yeriko sode de birin nu mabalanxi nē Isirayilakae xa fe ra. Mixi mu minima, mixi mu soma.

² Alatala naxa a masen Yosuwe bē, «A mato, n bara Yeriko taa sa i belexe, a mangēe, nun a sōori jalamae.

³ I xa geresoe birin xa yi taa rabilin sanmaya keren xi keren kui, xi senni bun ma.

⁴ Sērexedubē mixi solofere xa yexēe kontonyi feri solofere suxu e yi ra, e xa nēre saate kankira ya ra. A xi solofere nde, wo xa taa rabilin sanmaya solofere, sērexedubēe nu fa feri fe.

⁵ E na yexēe kontonyi feri fe, wo naxa a xui mē, pama birin xa sōnxōe gbege rate. Na temui tete naxan taa rabilinxi, na birama nē a yete ma. Kankan tixi dennaxe biri, a xa so menni ra.»

⁶ Nunu xa di Yosuwe naxa sērexedubēe xili, a a fala e bē, «Wo Alatala xa saate kankira tongo. Sērexedubē solofere xa yexēe kontonyi feri solofere tongo, wo xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁷ A naxa a fala pama bē, «Wo dangi, wo xa taa rabilin. Makantati singee xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁸ Yosuwe a fala pama be ki naxe, e naxa a raba na ki. Serexedube solofere, yexee kontonyi feru solofere nu suxuxi naxee yi Alatala ya i, nee naxa e jere, e nu fa feru fe. Alatala xa saate kankira xaninmae naxa bira e foxo ra.

⁹ Makantati singee naxa ti serexedubee ya ra naxee nu feru fefe. Makantati donxoe naxa ti saate kankira xanbi ra. E nu fa e jere feru xui ma.

¹⁰ Yosuwe nu bara yi yaamari so pama yi ra, «Wo naxa sonxoe rate, wo naxa wo xui ite, mixi yo naxa woyen han n na a falama wo be loxoe naxe. Na temui kore, wo fa sonxoe rate.»

¹¹ Alatala xa saate kankira naxa taa rabilin sanmaya keren. Na xanbi e naxa gbilen pama yonkinde, e xi naa.

¹² Yosuwe naxa keli subaxe ma, serexedubee naxa Alatala xa saate kankira tongo.

¹³ Serexedube soloferee, feru soloferee suxuxi naxee yi, nee naxa e jere folo Alatala xa saate kankira ya ra, e nu fa feru fe. Makantati singee tixi yare, Alatala xa saate kankira ya ra. Makantati donxoe fan tixi a xanbi ra, e e jere ma feru xui ma.

¹⁴ A xi firin nde, e naxa taa rabilin sanmaya keren, e fa gbilen pama yonkinde. E naxa na mooli raba xi senni bun ma.

¹⁵ A xi solofere nde, e naxa keli subaxe ma, e taa rabilin alo e darixi a ra ki naxe. Kono yi biyaasi, e naxa na raba sanmaya solofere. E taa rabilin sanmaya solofere na xi solofere nde kansan ne.

¹⁶ A sanmaya solofere nde, serexedubee naxa feru fe fa. Yosuwe fa a fala pama be, «Wo sonxoe rate, barima Alatala bara yi taa sa wo belexe.

¹⁷ Alatala bara yi taa raton nun a isee birin naton, fo Raxabi langoe gine kerenyi peti naxan natangaxi, nun mixi naxee birin na a xa banxi kui, barima a tan nan yigiya fi won ma xerae ma.

¹⁸ Kono wo a idoyin se ratonxie ma, wo naxa keren xanin wo xun, xa na mu a ra Isirayila pama findima ne se ratonxi ra.

¹⁹ Gbeti, xema, wure, nun wure gbeeli, nee findima Alatala nan gbe ra. Wo xa e ragata a be.»

²⁰ Nama naxa sonxoe rate, serexedubee nu fa feru fe. Nama to feru xui me, e naxa

sonxoe gbegebe rate. Tete naxa bira a yete ma, pama fa so keren na taa kui. Taa naxa findi e gbe ra.

²¹ E naxa taa raton, e na taa mixi birin faxa santidegema ra, xemee nun ginee, dimee nun forie, ningee, yexee nun sofalee.

²² Yosuwe nu bara a fala yi xeme firinyi be, naxee siga yi boxi rabende, «Wo siga na langoe gine xa banxi kui, wo a ramini a nun a xa mixie birin, alo wo wo kali a be ki naxe.»

²³ Yi segetala fe rabenyi firinyie naxa siga, e sa Raxabi ramini banxi kui. E naxa a baba, a nga, a taarae, a xunyae, nun a baribooree birin namini, e fa e makanta e kerenyi ma Isirayila pama yonkinde seeti ma.

²⁴ Isirayilakae naxa taa gan a nun a isee birin na, fo gbeti, xema, wure, nun wure gbeeli. E naxa nee raso naafuli ragatade Alatala xa banxi kui.

²⁵ Yosuwe naxa Raxabi langoe gine lu a si ra, a nun a xa mixie birin. Raxabi naxa sabati Isirayilakae ya ma. Han to a bonsoe na naa, barima a yigiya fi ne Yosuwe xa xera fe rabenyi firinyie ma Yeriko.

²⁶ Na waxati Yosuwe naxa yi marakali ti, «Danke na mixi be naxan gbilenma Yeriko taa ti ra. Na kanyi xa di singe nan findima na biriki singe sare ra, nun a xa di donxoe nan findima taa naade sare ra.»

²⁷ Alatala nun Yosuwe nan nu a ra. Yosuwe xili naxa te, a din boxi birin na.

7

Akan xa gbaloe

¹ Kono Isirayilakae naxa Alatala xui matandi, e se ndee tongo a tonyi donxoxi naxee ra. Akan, Karimi xa mamadi, Sabidi tolobite, Sera xa tolontolonyi, Yuda bonsoe ya ma, nu bara se ratonxie tongo, Alatala bonje fa te Isirayilakae xili ma na xa fe ra.

² Yosuwe naxa mixie xee keli Yeriko, sigafe ra Ayi, dennaxe na Beti Aweni fe ma, Beteli sogetede. A naxa a fala e be, «Wo te, wo xa sa na boxi raben.» Na xemee naxa te Ayi boxi rabende.

³ E naxa gbilen Yosuwe yire, e a fala a be, «Hali pama birin mu siga, mixi

wulu firin, xa na mu mixi wulu saxan nan xa te, e Ayi mixie bonboma ne. I naxa jama birin natagan yi fe ma, barima won gerefae mu gbo.»

⁴ Na kui mixi wulu saxan jondon naxa te gere xili ma. Kono Ayi mixie naxa no e ra, e fa e gi e ya ra.

⁵ Ayikae naxa mixi tongo saxan nun senni faha Isirayilakae ra. E naxa e keri keli taa sode de ra han Sabarimi. E goro goro ma na kira ra, e naxa no e ra.

Na kui Isirayila jama bore naxa kana, limaniya naxa ba e yi ra.

⁶ Yosuwe naxa a xa sose iboo a ma, a naxa a yatagi rafelen boxi ma Alatala xa saate kankira ya i han nunmare, a tan nun Isirayila forie. E naxa bende maso e xunyie ma nimise xa fe ra.

⁷ Yosuwe naxa a fala, «N Marigi Alatala, munfe ra i a niyaxi yi jama xa Yuruden igiri? I wama muxu safe Amoriakae belexe ne, i xa gan muxu ra? Muxu na a kolon nu, hali muxu lu Yuruden naakiri ma nu.

⁸ N Marigi, n munse falama kore, Isirayilakae to e gixi e yaxuie ya ra?

⁹ Kanaankae nun yi boxi mixie na yi fe me, e muxu digilinma ne, e muxu xili jon yi boxi ma. Na kui, i tan fa munse rabama i xili xungbe xa fe ra?»

¹⁰ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Keli, i i yatagi rafelenxi boxi ma munfe ra yi ki?

¹¹ Isirayila bara yunubi raba. Na kui e bara saate kana n naxan tongo e be. Iyo, e bara se ratonxie tongo a mu lan e xa naxan tongo. E bara a mupa, e a noxon e xa kote kui.

¹² Isirayilakae mu noma tide e yaxuie ya ra. E e gima ne e yaxuie ma, barima e fan yete yati bara findi mixi ratonxie ra. N mu luma wo foxo ra, xa wo mu yi se ratonxie kana wo naxee tongoxi.

¹³ Keli, i xa jama raseniye. I xa a fala e be, «Beemanu tina, wo xa wo yete raseniye. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Se ratonxie na wo tagi. Isirayila mu noma tide e yaxuie ya ra, danmi na se ratonxie na wo yi ra.»

¹⁴ Tina geesege wo wo maso wo bonsoe ki ma. Alatala na bonsoe naxan masen, na xa a maso a xabile ki ma. Alatala

na xabile naxan masen, na xa a maso a denbaya ki ma. Alatala na mixi naxan masen denbaya ya ma, na xa a maso.

¹⁵ Na mixi nun na se ratonxie ganma ne te ra, barima a bara Alatala xa saate kana, a bara fe raba Isirayila, a mu lan a xa naxan naba.»

¹⁶ Yosuwe naxa keli subaxe ma, a naxa Isirayila ti a bonsoe ki ma. A fe naxa ti Yuda bonsoe.

¹⁷ A naxa Yuda xabile maso, a fe naxa ti Sera xabile. A naxa Sera xabile maso, a denbaya ki ma, a fe naxa ti Sabadi.

¹⁸ A naxa denbaya xunyie maso, a fe naxa ti Akan, Karimi xa di xeme, Sabadi xa di xeme, Sera xa di naxan fatan Yuda bonsoe ra.

¹⁹ Yosuwe naxa a fala Akan be, «N ma di, tantui rasiga Alatala ma, Isirayila Marigi Ala. A tantu. I naxan nabaxi, na tagi raba n be a ki ma. I naxa a noxon n ma.»

²⁰ Akan naxa Yosuwe yaabi, «Nondi na a ra. N tan nan yunubi rabaxi Alatala ra, Isirayila Marigi Ala. N naxan nabaxi a tan nan yi ki.

²¹ N Sinari donma nde to ne na see ya ma, naxan xa tofanyi maniyie mu na, a nun gbeti kole keme firin, nun xema, naxan kilo tagi lima. N naxa mila e ma, n fa e tongo. N bara e biri yili kui n ma kiri banxi bun ma. Gbeti saxi xema nun donma bun ma.»

²² Yosuwe naxa mixie xee e gi ra, e xa Akan xa kiri banxi mato. Na see nu noxonxi yili kui, gbeti saxi e bun ma.

²³ E naxa a birin nate yili kui kiri banxi bun ma, e a xanin Yosuwe xon ma, Isirayila jama tagi. E naxa a ibagan boxi Alatala ya i.

²⁴ Yosuwe naxa Sera xa di Akan suxu. A naxa a xa see birin tongo, na gbeti, na donma tofanyi, na xema, nun a xa kiri banxi. A man naxa a xa di xeme, a xa di ginsee, a xa ningee, a xa sofalee, nun a xa xurusee, a naxa na birin suxu, a a xanin Akori gulunba kui. Isirayila birin naxa bira a foxo ra.

²⁵ Yosuwe naxa a fala Akan be, «I bara muxu xun mapaaxu, Alatala i fan xun mapaaxuma ne to loxo.» Na masenyi xanbi, Isirayilakae birin naxa e magono geme ra, e e gan.

²⁶ E naxa gɛmɛ gɛgɛbe koto a fari. Han to na kotoxi naa. Na kui Alatala bɔɛ naxa goro. Na nan a toxi han to, Akori gulunba xili falama na yire xun ma.

8

Ayi masɔtɔ

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, «Hali i mu gaaxu, i bɔɛ naxa mini a i. Geresoe birin tongo, wo keli, wo xa siga Ayi gereɛde. A kolon, n bara Ayi mangɛ sa i belexɛ a nun a xa pama birin na, a xa taa nun a xa bɔxi.

² I Ayi bɔxi nun a mangɛ xa fe rabama nɛ alɔ i Yeriko bɔxi nun a mangɛ xa fe raba ki naxɛ, kɔnɔ yi biyaasi e xa se fanyie nun e xa xurusee findima wo harige nan na. I fama taa melende a xanbi xanbi nan ma.»

³ Yosuwe nun geresoe birin naxa keli, e naxa te Ayi. Yosuwe naxa sɔori geresoe fanyi mixi wulu tongo saxan mayegeti, e birin naxa te kɔɛ ra.

⁴ A naxa yi yaamari so e yi ra, «Wo a idɔyin, wo xa taa melen a xanbi xanbi ma. Wo naxa wo makuya taa ra a gbe ra. Wo birin xa wo redi.

⁵ N tan nun n ma pama birin, muxu muxu makɔrema nɛ taa ra mennikae ya ra. E na mini muxu ralande alɔ a singe ra, muxu fama nɛ muxu gide e ya ra.

⁶ Na kui e birama nɛ muxu fɔxɔ ra a falafe ra, «E na e gife alɔ boore biyaasi.» Na ki muxu fama nɛ e raminide taa fari ma.

⁷ Na tɛmɛ, wo tan xa mini wo nɔxunde, wo fa taa masɔtɔ. Wo Marigi Alatala naa sama nɛ wo belexɛ.

⁸ Wo na taa suxu, wo tɛ so naa ra, wo naa gan. A tan nan na ki, wo xa Alatala waxɔnfe rakamali, wo xa n ma yaamari rabatu a rabatu ki ma.»

⁹ Yosuwe naxa e rasiga fa, e sa taa melen a xanbi xanbi ma. E naxa lu Ayi nun Beteli tagi, Ayi sogegorode. Yosuwe nun pama birin naxa xi yonkinde kui na kɔɛ ra.

¹⁰ Na kuye iba, Yosuwe naxa keli, a pama xunmato a ra. A tan nun Isirayila kuntigie naxa te pama ya ra, sigafe ra Ayi.

¹¹ E tan nun geresoe birin naxa e makɔre Ayi taa ra, e fa yonkinde yailan a

kɔla biri ra. Gulunba naxa lu e tan nun Ayi tagi.

¹² Yosuwe nu bara xɛmɛ wulu suuli nɔndɔn xɛɛ taa melende Ayi nun Beteli tagi, Ayi taa sogegorode.

¹³ Na kui sɔorie xa yonkinde xungbe nu na taa kɔla ma, sɔori boore nu na taa melenfe sogegorode biri. Yosuwe naxa siga na kɔɛ radangi gulunba kui.

¹⁴ Ayi mangɛ to Isirayila sɔorie to, a tan nun a xa pama naxa mini e gereɛde fili yire Araba ya ra. Kɔnɔ a mu nu a kolon xa Isirayilakae bara a xa taa melen a xanbi xanbi ma.

¹⁵ Na tɛmɛ Yosuwe nun Isirayila pama birin naxa e yɛtɛ rafi Ayi mixie ya ra gbengberenyi kira xɔn ma.

¹⁶ Ayikae naxa bira e fɔxɔ ra keren na. Yosuwe nun a xa sɔorie naxa e gi han e gɛ Ayi pama birin naminide taa fari ma.

¹⁷ Xɛmɛ keren mu lu Ayi nun Beteli taae kui, e birin naxa bira Isirayilakae fɔxɔ ra, e xa e suxu. E naxa taa lu na ki, a rabixi.

¹⁸ Na kui, Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, «I xa tanbɛ itala Ayi biri ra, naxan suxuxi i yi ra, barima n bara a sa i belexɛ.» Yosuwe naxa a xun ti taa ra, a xa tanbɛ suxuxi a yi ra Ayi mabiri.

¹⁹ A to na raba, sɔori melentie naxa mini mafuren mafuren e nɔxunde kui, e fa so taa kui, e tɛ so na ra keren na.

²⁰ Ayikae to e ya ragbilen e xanbi ra, e naxa a to tuuri na tefe koore ma kelife taa kui. E mu nɔ e gide e xa siga dɛdɛ. Isirayilaka naxee nu na e gife gbengberenyi kira xɔn Ayi mixie ya ra, nee naxa e mafindi e xili ma.

²¹ Yosuwe nun Isirayila pama to na tuuri to te ra, e naxa a kolon a sɔori melentie bara gɛ taa suxude. Na kui e naxa e mafindi, e fa Ayikae bɔnbɔ.

²² Na melentie fan naxa fa kelife taa kui, e xa Ayikae gere. Na kui Ayikae naxa raxɛten, Isirayilakae fa e birin faxa. Mixi yo mu nɔ a gide, mixi yo mu lu a jipe ra,

²³ fo Ayi mangɛ, e naxan suxu, e a xanin Yosuwe xɔn.

²⁴ Isirayilakae to gɛ Ayikae faxade naxee bira e fɔxɔ ra gbengberenyi kira xɔn ma, e naxa gbilen taa fan kui, e Ayika dɔnxɔɛ birin faxa e xa santidɛgemae ra.

²⁵ Ayika naxee birin faxes na loxo, xeme nun ginne, e konti naxa lan mixi wulu fu nun firin ma.

²⁶ Yosuwe to a xa tanbe itala Ayi xun ma, a mu a iso fo naakae birin to gefaxade.

²⁷ Na kui, Isirayila naxa a wasaso Ayi xuruse nun a harige ra, alo Alatala a masen ki naxe Yosuwe be.

²⁸ Yosuwe naxa Ayi taa birin kana, a a gan. Han to naa kiroxi.

²⁹ Naxan findi Ayi mange tan na, e naxa na gbaku wuri ma han nunmare. Nunmare to so, Yosuwe naxa yaamari fi e xa a fure ragoro wuri kon na. E naxa a rabira taa sode de ra, e fa gemme gbege malan a fari. Han to na gemme malanxi naa.

Serexebade Ebali geya fari

³⁰ Na temui Yosuwe naxa serexebade yailan Isirayila Marigi Alatala be Ebali geya fari,

³¹ alo Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayilakae be ki naxe. E naxa serexebade gemme daaxi ti, wure mu nu din naxan na, alo a sebexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe. E naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba Alatala be na fari.

³² Menni Yosuwe naxa Ala xa seriye sebe gemme ma Isirayilakae birin ya xori, Annabi Munsa naxan sebe e be.

³³ Isirayilakae, e xa kuntigie, e xa soori mangee, e xa kiitise, nun xone naxee nu na e ya ma, e birin naxa siga ti ra Lewi bonsoe serexedubee ya i, naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma. Nama seeti keren naxa ti Garisimi geya biri, pama seeti boore naxa ti Ebali geya biri, alo Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayila pama singe be ki naxe, a duba e be temui naxe.

³⁴ Na xanbi, Yosuwe naxa yi seriye masenyi birin ti, dubee nun dankee, alo a sebexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe.

³⁵ Annabi Munsa xa masenyi sebexi keren mu lu, Yosuwe mu naxan tagi raba Isirayila pama birin be, hali ginne, dimee, nun xone naxee nu na e ya ma.

9

Gabayonkae xa saate

¹ Yuruden naakiri mangee, Xitikae, Amorigae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xa mange, e to yi gere xa fe me, naxan nabaxi Sefela boxi geyae fari, Baa Xungbe de ra, Liban geyae seeti ma,

² e naxa e malan, e lanyi xiri e tagi alako e xa Yosuwe nun Isirayila pama gere.

³ Gabayonkae to a me, Yosuwe naxan nabaxi Yeriko nun Ayi ra,

⁴ e naxa yanfanteya maxiri. E naxa siga a xon, beki kobie nun weni sase iboxie doxoxi e xa sofalee fari.

⁵ E naxa sankiri fori jonxi madegexie so e sanyi, e donma kobi jonxie ragoro e ma. E naxa taami xuntunyi xaraxie sa e xa kote kui.

⁶ E to Yosuwe li yonkinde kui Giligali, e naxa afala a tan nun Isirayilakae be, «Muxu sa kelixi boxi makuye ne yi ki, alako won xa saate xiri.»

⁷ Isirayilakae naxa a fala e be, «Won noma saate xiride di? Xa a sa li wo kelixi yi boxi nan ma, a mu lanma saate xa lu won tagi.»

⁸ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie nan lanxi muxu ma.» Yosuwe naxa e maxorin, «Nde na wo tan na? Wo kelixi minden?»

⁹ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie kelixi boxi makuye nan ma i Marigi Alatala xili xa fe ra, barima muxu bara a xa fe ifale me, a naxan nabaxi Misira,

¹⁰ a nun a fe naxan birin nabaxi Amorigae xa mange firinyie ra Yuruden naakiri ma, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, naxan nu sabatixi Asataroti.»

¹¹ «Muxu xa forie nun boxi mixi birin a falaxi ne muxu be, <Wo wo fandetongo wo naxan donma kira xon ma. Wo xa siga Isirayilakae ralan, wo xa a fala e be wo xa konyie nan muxu ra.> Yakosi, won xa saate tongo won boore be.

¹² Wo bara muxu xa taamie to? Muxu to keli muxu xonyi, taami fanyi na nu a ra, konon yakosi a birin bara xara.

¹³ Muxu xa weni sase neene nu rafexi weni fanyi ra, konon yakosi na birin bara jon, weni sasee bara bo. Wo muxu xa donmae mato, a nun muxu xa sankirie. E birin bara kana yi kira xa makuye be.»

¹⁴ Isirayilakae naxa na birin mato, konon e mu Alatala maxorin xa a findixi nondi

nan na.

¹⁵ Na kui Yosuwe naxa lanyi xiri e tagi e xa simaya makantafe ra. Marakali naxa lu e tagi.

¹⁶ Xi saxan to dangi na saate xirife ra, Isirayilakae naxa a kolon a e doxoobooree nan lanxi e ma.

¹⁷ Na loxoɛ Isirayilakae naxa siga, e sa so e xa tae kui, naxan findixi Gabayon, Kefira, Beeroti, nun Kiriyati Yeyarimi.

¹⁸ Isirayilakae mu e faxa saate xa fe ma, boxi yareratie naxan tongo Gabayonkae be Isirayila Marigi Alatala xili ra, kono pama birin naxa xurutuxurutu e xa yareratie ma.

¹⁹ Mangee naxa a fala pama be, «Muxu tan nan muxu kalixi e be Isirayila Marigi Alatala xili ra. Won mu noma won belexe dinde e ra.

²⁰ Yakosi won e xa fe suxuma yi ki ne. Won e luma e si nan na alako won naxa Alatala raxono marakali kanafe ra.

²¹ Won naxa e faxa, kono won xa e rawali wuri segefe nun ye bafe ra pama birin be.» Na kui Isirayila yareratie xa saate mu kanama.

²² Yosuwe naxa e xili, a woyen e be, «Munfe ra wo muxu yanfaxi, wo a fala muxu be, a wo sabatixi yire makuye ne, a fa sa a li, wo sabatixi muxu seeti nan ma?

²³ Na kui wo bara danke soto, wo bara findi muxu xa konyie ra. Wuri segefe nun ye bafe wali luma wo tan nan xun ma muxu Marigi Ala xa pama be abadan.»

²⁴ E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara a me, i Marigi Alatala a fala ne a xa konyi Munsa be, a xa yi boxi birin so wo yi ra, a xa bekae sonto wo ya xori. Wo xa fa bara gaaxui gbegbe lu muxu ma muxu nii xa fe ra. Na nan a toxi muxu bara wo yanfa.

²⁵ Yakosi, muxu na wo sago. Wo xa muxu xa fe raba alo wo wama a xon ma ki naxe tinxinyi kui.»

²⁶ Yosuwe naxa na tinxinyi raba, a mu a lu Isirayilakae xa e faxa.

²⁷ Na loxoɛ a naxa wuri segefe nun ye bafe wali doxo e xun ma Isirayila pama birin be, a nun Alatala xa serexebade be, naxan na Alatala xa yire sugandixi. Han to Gabayonkae na na wali kui.

10

Gere belebele Gabayon fe ma

¹ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa a me a Yosuwe bara Ayi taa suxu, a bara naa raton, a bara Ayi boxi nun a mange xa fe raba alo a Yeriko boxi nun a mange xa fe raba ki naxe. A man bara a me a Gabayon nun Isirayila bara lanyi xiri, a nee sabatixi e tagi.

² E naxa gaaxu na xa fe ra, barima mangataa belebele nan nu na Gabayon na, naxan xungbo Ayi be. E xa soorie nu findixi xeme gbangbalanyie nan na.

³ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa xera xee, a xa sa a fala Xebiron mange Hohami be, Yaramuti mange Pirami be, Lakisi mange Yafiya be, a nun Egilon mange Debiri be,

⁴ «Wo te n yire, wo xa fa kafu n ma alako won xa Gabayon gere, barima e tan nun Yosuwe nun Isirayilakae bara lanyi xiri.»

⁵ Yi Amori mange suulie: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange naxa te nun e xa soorie ra. E naxa e xa yonkinde yailan Gabayon ya ra, e fa gere ti e be.

⁶ Gabayonkae naxa xera xee Isirayilakae xa yonkinde Giligali, e xa sa a fala Yosuwe be, «I naxa i xa konyie rabepin. I xa te muxu yire mafuren. I xa muxu ratanga Amori mangee ma, naxee sabatixi geya yire, e wama muxu gerefe.»

⁷ Yosuwe nun a xa soori palamae naxa keli Giligali, e siga Gabayon.

⁸ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I naxa gaaxu e ya ra, barima n bara ge e sade i belexe. Mixi keren mu noma tide i ya ra e ya ma.»

⁹ Na kui Yosuwe nun a xa mixie naxa keli Giligali, e pere koe ra, alako e xa sin Amorikae xun ma terenna ra.

¹⁰ Alatala naxa Amori keri Isirayila ya ra, a fa no e ra senbe ra Gabayon. Isirayilakae naxa bira e foxo ra kira xon naxan tema Beti Xoron, e naxa e bonbo han Aseka nun Makeda.

¹¹ E to nu e gima Isirayilakae ya ra gorofe Beti Xoron kira xon, Alatala naxa balabalanyi xori belebele ragoro e ma keli koore ma, han e sa Aseka li. Na balabalanyi xa mixi faxaxie dangi mixie ra,

Isirayilakae naxee faxa e xa santidegema ra.

¹² Alatala nu Amorikae safe Isirayila belexe temui naxe, Yosuwe nu bara Alatala maxandi Isirayilakae ya xori a xa soge raxara Gabayon xun, a xa kike raxara Ayalon gulunba xun.

¹³ Soge nun kike naxa e raxara, han Isirayila naxa ge e waxonyi rabade e yaxuie ra. Yi fe sebexi Yasari xa buki kui. Soge naxa a raxara koore tagi, soge mu gbata dulade fejen keran kui.

¹⁴ Han to na fe mooli mu toxi dunija. Alatala nu bara Yosuwe xa maxandi suxu, a nu na gere sofe Isirayila be.

¹⁵ Na temui Yosuwe nun a xa soorie naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

¹⁶ Na mange suulie e gi ne, e sa e noxun Makeda fonme ra.

¹⁷ Mixi nde naxa a fala Yosuwe be, «Na mange suulie na e noxunfe Makeda fonme kui.»

¹⁸ Yosuwe naxa yaamari fi, «Wo geme belebelee mayindigilin na fonme de ma, wo soori ndee ti naa.

¹⁹ Wo tan donxoe, wo naxa dugundi, wo xa bira wo yaxuie foxo ra, wo fa kira bolon e ya ra, alako e naxa no e xonyi masotode, barima wo Marigi Alatala bara e sa wo belexe.»

²⁰ Na kui Yosuwe nun a xa soorie naxa no Amorikae ra, fo mixi keran keranyi naxee e gi, e sa e xa taa makantaxie masoto.

²¹ Isirayila xa soorie birin naxa gbilen bonesa kui Yosuwe yire Makeda yonkinde kui. Mixi yo mu no e ra.

²² Na temui Yosuwe naxa a fala, «Wo yi geme ba fonme de ma, wo xa yi mange suulie ramini.»

²³ E naxa na mixi suuli ramini: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange.

²⁴ E to yi mangee ramini Yosuwe ma, Yosuwe naxa Isirayila soorie birin xili, a a fala e xa yareratie be, «Wo wo maso, wo xa wo sanyi ti yi mangee konyie ma.» E naxa e maso, e e sanyi ti e konyie ma.

²⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu, wo bone naxa mini a i. Wo wo senbe so, wo man xa limaniya, barima

Alatala wo yaxuie birin ma fe rabama yi ki ne, wo nun naxee ne gerema.»

²⁶ Na birin to dangi, Yosuwe naxa e faxa, a fa e gbaku wuri suuli kon na han nunmare.

²⁷ Soge dula temui, Yosuwe naxa yaamari fi e xa e ragoro wuri kon na, e xa e raso fonme kui, e nu noxunxi dennaxe. E naxa geme belebelee doxo na de ma. Han to naa na na ki.

²⁸ Na loxoe Yosuwe naxa Makeda fan suxu, a mennikae nun e xa mange sonto santidegema ra. A mu mixi keran lu. A naxa Makeda mange xa fe raba alo a Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

²⁹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Makeda, e siga Libina gere.

³⁰ Alatala naxa naakae nun e xa mange sa e belexe. E naxa na mixi birin sonto e xa santidegema ra, e mu mixi keran lu. E naxa Libina mange xa fe raba alo e Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

³¹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Libina, e siga Lakisi gere.

³² Na kuye iba, Alatala naxa Lakisi sa e belexe. E naxa na mixi birin faxa santidegema ra, alo e Libina xa fe raba ki naxe.

³³ Geseri mange Horami naxa te kafude Lakisi ma, kon Yosuwe naxa a tan nun a xa soorie birin faxa, a mu mixi keran lu.

³⁴ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Lakisi, e siga Egilon gere.

³⁵ Na loxoe e naxa mennikae birin sonto, alo e Lakisi xa fe raba ki naxe.

³⁶ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Egilon, e siga Xebiron gere.

³⁷ E naxa mennikae birin, e xa mange, nun e doxo booree sonto, e mu mixi keran lu. E naxa e xa fe raba alo e Egilon xa fe raba ki naxe, e mennikae birin faxa.

³⁸ Na temui Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa e mafindi Debiri taa xili ma, e xa e gere.

³⁹ E naxa mennikae birin, e xa mange, nun e doxo booree sonto, e mu mixi keran lu. E naxa e xa fe raba alo e Libina, a mange, nun Xebiron xa fe raba ki naxe.

⁴⁰ Yosuwe naxa no na boxi birin na, geya yire, Negewi gbengberenyi, Sefela boxi, nun a mangee. A naxa na mixi birin

sonto alo Isirayila Marigi Alatala a yamari ki naxe.

⁴¹ Yosuwe naxa e gere keli Kadese Barineya han Gasa, Gosen boxi birin, sa dɔxɔ Gabayon na.

⁴² Yosuwe naxa nɔ na taae nun e mangɛe ra temui kerenyi ra, barima Isirayila Marigi Alatala nan nu gere soma Isirayila be.

⁴³ Na temui Yosuwe nun Isirayila xa soorie birin naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

11

Gere xungbe Meromi xure fe ma

¹ Xasori mangɛ Yabini to yi fee me, a naxa xɛɛrae xɛɛ yi mixie xɔn ma: Madon mangɛ Yobabo, Simiron mangɛ, Akisafa mangɛ,

² mangɛ naxee nu sabatixi geyae fari kɔɔla ma, naxee nu sabatixi Yuruden gulunba kui, naxee nu sabatixi Kinereti Baa yirefanyi ma, naxee nu sabatixi Sefela boxi ma, naxee nu Doro rabilinyi ma sogogorode,

³ Kanaankae naxee nu na sogetede nun sogogorode, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Yebusukae naxee nu na geyae fari, a nun Hiwikae naxee nu na Xerimon geya bunyi Misipa boxi ma.

⁴ Na mangɛe naxa e xa soorie birin malan, naxee wuya alo meyenye baa de ra. Soe gbegebe nun soori ragise gbegebe fan nu na e yi.

⁵ Yi mangɛe naxa lan fe keren ma, e naxa sa e xa yonkinde ti Meromi xure fe ma Isirayilakae gerefe ma.

⁶ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Hali i mu gaaxu e ya ra, barima tina yi temui ma, n tan e birin sama ne i belexe, i e faxa Isirayilakae ya xori. I fama ne e xa soe san fasee bolonde, i fama ne e xa soori ragisee gande.»

⁷ Yosuwe nun a xa geresoee naxa sin e ma Meromi xure fe ma.

⁸ Alatala naxa e sa Isirayila belexe. E naxa e bonbo, e e keri han Sidon taa xungbe kui, han Misirefoti Mayimi, han Misipa gulunba ra sogetede biri. E naxa e bonbo, e mu mixi keren lu.

⁹ Yosuwe naxa e xa fe raba alo Alatala a masen a be ki naxe. A naxa e xa soe san fasee bolon, a e xa soori ragisee fan gan.

¹⁰ A gbilen gbilen ma, Yosuwe naxa Xasori boxi fan suxu, a naxa a mangɛ faxa santidegema ra, barima a tan nan nu na mangataa ra na boxi birin xun.

¹¹ Yosuwe xa soorie naxa e sonto santidegema ra, e mu mixi keren lu a si ra. Na dangi xanbi e naxa Xasori taa gan.

¹² Yosuwe naxa na taae birin suxu, a mennikae nun e mangɛe faxa santidegema ra, a menni raton alo Alatala xa konyi Munsa a fala a be ki naxe.

¹³ Kono Isirayila xa soorie mu taae gan naxee nu na geyae fari, fo Xasori keren Yosuwe dennaxe gan.

¹⁴ Isirayila naxa a wasaso yi taae harige nun e xa xurusee ra, kono e naxa mixie tan birin faxa santidegema ra. E mu mixi keren lu a nipe ra.

¹⁵ Alatala naxan yamari a xa konyi Munsa be, Annabi Munsa fan naxa na yamari Yosuwe be. Yosuwe naxa na birin naba alo Alatala a masen Annabi Munsa be ki naxe.

¹⁶ Yosuwe naxa na boxi birin masoto: geya yire, Negewi gbengberenyi, Gosen boxi, Sefela boxi, nun Yuruden gulunba, kelife Isirayila geyae ma han baa de ra.

¹⁷ Keli geya Mageli itexi ra Seyiri biri ra, han Bali Gadi, Liban gulunba kui, Xerimon geya bunyi, a naxa naa mangɛe birin suxu, a e sonto.

¹⁸ Yosuwe nun yi mangɛe naxa gere xonkuye raba.

¹⁹ Taa yo mu nu na naxan tin Isirayila xa lanboorepa ra, fo Gabayon keren Hiwikae nu sabatixi dennaxe. Isirayilakae naxa na donxoe birin gere.

²⁰ Alatala nan Kanaankae xaxilie raxoroɔ, alako Isirayila mixie xa e gere, e xa e raton, e naxa kinikini e ma fefe ma, alo Alatala a masen Annabi Munsa be ki naxe.

²¹ Na waxati kerenyi kui, Yosuwe naxa Anaki bonsoe fan gere, a e sonto Xebiron, Debiri, Anaba, nun geya yire naxee nu na Yudaya nun Isirayila boxi ma. Yosuwe naxa e birin halaki, a e xa taae kana.

²² Na dangi xanbi Anaki bonsoe keren mu lu Isirayila boxi ma. Naxee mu faxa,

nee naxa sabati Gasa, Gati, nun Asidodi taae kui.

²³ Na kui, Yosuwe naxa na bɔxi birin masoto alo Alatala a masen Annabi Munsa be ki naxe. A naxa a itaxun Isirayila bɔnsɔee ma e ke ra. Na temui, bɔxi naxa xinbeli, gere yo mu so fa.

12

Mangee nɔfe

¹ Mangee nan ya Isirayilakae no naxee ra, e e xa taae tongo Yuruden sogetede biri ra, folofe Arinon xure ma, a sa dɔxo Xerimon geya ra, han a sa Yuruden gulunba birin li sogetede biri:

² Amori mange Sixon, naxan nu sabatixi Xesibon, a xa mangeya nu foloma Aroweri, naxan tixi Arinon xure de ra, han a sa dɔxo Yaboko xure ra, Amoni naaninyi. Yi birin nu findixi Galadi bɔxi seeti keren nan na.

³ A man naxa Yuruden gulunba sogetede fan yaamari, kelife Kinereti Baa han Foxoe Baa Yuruden gulunba ra, Beti Yesimoti taa na dennaxe. A xa bɔxi nu sigaxi itala ra yirefanyi biri ra han Pisiga geya ra.

⁴ Basan mange Ogo, Refa bɔnsɔe mixi dɔnxɔe nde, naxan nu dɔxoxi Asataroti nun Edereyi taae.

⁵ A xa mangeya nu foloma Xerimon geya nan ma, a siga Salaka, han a sa Basan bɔxi birin li. A xa mangeya naaninyi nu na Gesurikae nun Maakakae xa bɔxi nan fe ma. Yi birin nu findixi Galadi seeti boore nan fan na, han Xesibon mange Sixon xa mangeya folode.

⁶ Annabi Munsa, Alatala xa konyi nun Isirayilakae naxa no na mangee birin na. Alatala xa konyi Annabi Munsa naxa e xa pamanɛ so Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti keren yi ra, menni xa findi nee gbe ra.

⁷ Mangeyae nan ya Yosuwe nun Isirayilakae naxee masoto Yuruden kiri ma sogeorode, folofe Bali Gadi ma Liban gulunba, han Xalaka geya Seyiri biri ra. Yosuwe naxa yi bɔxi birin itaxun Isirayila bɔnsɔee ma, kankan xa a gbe ke soto.

⁸ E bɔxi naxee soto na birin nalanxi na, Isirayila geyae, Sefela bɔxi, Yuruden gulunba, gbengberen yire, nun Negewi

gbengberenyi nan na. Xitikae, Amori-ikae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae nan nu sabatixi menni.

⁹ Mangee nan ya e noxi naxee ra: Yeriko mange, Ayi mange naxan nu na Beteli fe ma,

¹⁰ Darisalamu mange, Xebiron mange,

¹¹ Yaramuti mange, Lakisi mange,

¹² Egilon mange, Geseri mange,

¹³ Debiri mange, Gederi mange,

¹⁴ Horoma mange, Aradi mange,

¹⁵ Libina mange, Adulama mange,

¹⁶ Makeda mange, Beteli mange,

¹⁷ Tapuwa mange, Xeferi mange,

¹⁸ Afeki mange, Lasaron mange,

¹⁹ Madon mange, Xasori mange,

²⁰ Simiron Meron mange, Akisafa mange,

²¹ Taanaki mange, Megido mange,

²² Kedesi mange, Yokanayimi mange naxan nu na Karemele biri,

²³ Doro mange, naxan nu na Doro bɔxi ma,

Goyimi mange naxan nu na Giligali bɔxi ma,

²⁴ nun Tirisa mange.

Na birin nalanxi, mange tongo saxan a nun keren.

13

Bɔxi masototaree

¹ Yosuwe to ge foride, Alatala naxa a masen a be, «I bara fori kono pamanɛ gbege man na wo lan wo xa naxee soto.

² Filisitakae nun Gesurikae xa bɔxi luxi sinden.

³ Bɔxi naxan foloma Sixori xure ma Misira ya tagi, han a sa Ekiron li, naxan na koola ma, na birin Kanaankae nan gbe nu a ra, kono na waxati Awikae nu naa suxuxi e yi, e nun Filisita mangedi suulie, naxee nu na Gasa, Asidodi, Asikalon, Gati, nun Ekiron.

⁴ Kanaankae xa bɔxi fan luxi, folofe Meyara taa ma Sidonkae na dennaxe, han a sa Afeki li. Amori-ikae xa bɔxi fan luxi.»

⁵ «Gebalakae nun Libankae xa bɔxi fan luxi, folofe Bali Gadi ma Xerimon geya bunyi, han a sa Xamata li.

⁶ Sidonka naxee birin na geyae fari, folofe Liban geyae ma, han a sa Misirefoti Mayimi li, n fama e keride Isirayilakae ya

xɔri. I xa na birin fi Isirayila ma ke ra, alo n a masenxi ki naxe.

⁷ I xa yi bɔxi itaxun Isirayila bɔnsɔe solomanaani ma, a nun Manasi bɔnsɔe seeti boore ma.»

Manasi, Ruben, nun Gadi bɔnsɔe xa bɔxi

⁸ Manasi bɔnsɔe seeti singe, Ruben bɔnsɔe, nun Gadi bɔnsɔe nu bara e gbe ke soto Yuruden kiri ma sogetede biri ra, Ala xa konyi Munsa saabui ra.

⁹ E xa bɔxi sa folɔxi kafi Aroweri, taa naxan na Arinon xure fe ma, a geya bunyi taa li, a Medeba fili li, han a sa Dibon li,

¹⁰ a sa Amori mange Sixon Xesibonka xa taae birin li han Amonikae xa naaninyi ra.

¹¹ E man naxa Galadi soto, Gesurikae nun Maakakae xa bɔxi, Xerimon geya, nun Basan bɔxi han a sa Salaka li.

¹² Basan mange Ogo fan xa bɔxi, naxan nu dɔxɔxi Asataroti nun Edereyi taae, naxan findi Refa bɔnsɔe mixi dɔnxɔe ra, na fan gbe birin naxa findi Isirayilakae gbe ra. Annabi Munsa naxa no yi pamane birin na, a naxa e xa bɔxi birin tongo.

¹³ Kono Isirayilakae mu Gesurikae nun Maakakae kerɔ. Han to e sabatixi Isirayilakae ya ma.

Lewi bɔnsɔe ke

¹⁴ Annabi Munsa mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔe tan ma, barima serexe gan daaxi naxee bama Isirayila Marigi Alatala be, e nee nan findixi e tan gbe ke ra alo Ala a masen ki naxe.

Ruben bɔnsɔe xa bɔxi

¹⁵ Annabi Munsa nu bara bɔxi fi Ruben bɔnsɔe ma, e xabile ki ma.

¹⁶ E xa bɔxi naxa folo Aroweri Arinon xure de ra, a taa li naxan na geya bunyi, han a sa Medeba rabilinyi li,

¹⁷ a Xesibon li, nun taa naxee birin na naa rabilinyi. Na taae xili: Dibon, Bamoti Bali, Beti Bali Meyoni,

¹⁸ Yahasi, Kedemoti, Mefaati,

¹⁹ Kiriyatayimi, Sibima, Sereti Saxari naxan na geya fari,

²⁰ Beti Peyori, Pisiga geya fari, Beti Yesimoti,

²¹ taa naxee birin na fili ma nun Amori mange Sixon, naxan nu dɔxɔxi Xesibon, na xa bɔxi birin. Annabi Munsa nu

bara mange Sixon faxa, a nun Madiyan mangedie Efi, Rekemi, Suru, Xuru, nun Reba. E nu sabatixi bɔxi kui Sixon xa mangeya bun ma.

²² Isirayilakae naxa Beyori xa di xeme Balami fan faxa santidegema ra, naxan nu duureya rabama.

²³ Yuruden xure findixi Ruben bɔnsɔe xa naaninyi nan na sogekorode biri ra. Na taae nun e xa bɔxie findixi Ruben bɔnsɔe gbe nan na.

Gadi bɔnsɔe xa bɔxi

²⁴ Annabi Munsa naxa yi bɔxi fi Gadi bɔnsɔe ma e xabile ki ma:

²⁵ Yaaseri bɔxi, Galadi bɔxi taae birin, nun Amoni bɔxi seeti keren, han a sa Aroweri li, Raba ya tagi,

²⁶ kafi Xesibon han a sa Ramati Misipa nun Betonimi li, kafi Maxanayimi han a sa Debiri bɔxi li,

²⁷ a sa Beti Harama, Beti Nimira, Sukoti, nun Sefon li, taa naxee nu na Yuruden xure fe ma, a sa Xesibon mange Sixon xa bɔxi birin li, nun Yuruden rabilinyi sogetede biri han a sa dɔxɔ Kinereti Baa ra.

²⁸ Yi birin naxa findi Gadi bɔnsɔe ke ra e xabile ki ma, kankan nun a xa taa, nun a daaxa.

Manasi bɔnsɔe seeti singe xa bɔxi

²⁹ Annabi Munsa naxa yi bɔxi fi Manasi bɔnsɔe seeti singe ma, Manasi xa die seeti keren ma:

³⁰ Basan bɔxi birin, naxan nu Basan mange Ogo xa mangeya bun ma, folofe Maxanayimi, han a sa Yayiri li. Na findi taa tongo senni nan na.

³¹ E man naxa Galadi bɔxi seeti keren soto, e naxa Asataroti nun Edereyi taae soto, naxee nu findixi Basan mange Ogo gbe ra. Manasi xa di Makiri naxa yi birin soto a xa die seeti keren be e xabile ki ma.

³² Annabi Munsa naxa yi ke fi Isirayilakae ma a nu na Mowaba fili ma temui naxe, Yuruden kiri ma Yeriko sogetede biri.

³³ Kono Annabi Munsa mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔe tan ma. Isirayila Marigi Alatala nan nu na a ke ra alo Ala a masen ki naxe.

14

Isirayila bɔnsɔɛ solomanaani xa bɔxi

¹ Nunu xa di Yosuwe, sɛrɛxɛdube Eleyasari, nun xabile kuntigie Kanaan bɔxi itaxun Isirayilakae ma kɛ ra yi ki nɛ.

² Bɔxi naxa itaxun Isirayila bɔnsɔɛ solomanaani nun a tagi ma Ala xa mali saabui ra, alɔ Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxɛ.

³ Bɔxi naxan na Yurudɛn xure kiri ma sogetede biri, Annabi Munsa naxa na fi bɔnsɔɛ firin nun a tagi ma, kɔnɔ a mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔɛ tan ma.

⁴ Annabi Yusufu bɔnsɔɛ nu bara itaxun firin na, Manasi nun Eframi. Annabi Munsa mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔɛ ma naxan findixi e gbe yati ra, fo taae, e sabatima dɛnnaxɛ nun filie e xurusee demadonma dɛnnaxɛ.

⁵ Isirayilakae naxa na bɔxi itaxun e boore tagi alɔ Alatala a masenxi ki naxɛ Annabi Munsa bɛ.

Kalebi Xebiron sɔɔɔfɛ

⁶ Yuda bɔnsɔɛ ndee nun Kenisi xa di Kalebi naxa siga Yosuwe xɔn. Kalebi naxa a fala a bɛ, «I a kolon Alatala naxan fala Annabi Munsa bɛ won firin xa fe ra Kadesi Barineya.

⁷ N jɛ tongo naani nan nu a ra, Alatala xa konyi Annabi Munsa n xɛɛxi tɛmui naxɛ kelifɛ Kadesi Barineya sigafɛ ra Kanaan bɔxi ma mɛnni rabende. N to ge na ra, n naxa dentege fanyi sa a bɛ.

⁸ N nan ngaxakerenyi naxee n mati naa, nee naxa limaniya ba jama yi ra, kɔnɔ n tan bira n Marigi Alatala nan tun fɔxɔ ra.

⁹ Na kui Annabi Munsa naxa laayidi tongo n bɛ yi ki, «I i jɛrɛxi bɔxi naxan ma, na findima nɛ i tan nun i xa die kɛ ra tɛmui birin, barima i bara bira n Marigi Alatala xui fɔxɔ ra a ki ma.»

¹⁰ «Nɛ tongo naani nun suuli bara dangi kabi Alatala naxa na masen Annabi Munsa bɛ, won nu na gbengberenyi ma tɛmui naxɛ. Alatala bara n ma simaya rasiga han jɛ tongo solomasaxan a nun suuli.

¹¹ To, n sɛnbɛ man luxi alɔ Annabi Munsa n xɛɛxi tɛmui naxɛ. N nɔma gere sode yi waxati alɔ n na raba ki naxɛ a singe ra.

¹² Awa, i xa yi geya bɔxi fi n ma alɔ Alatala laayidi tongo n bɛ ki naxɛ na lɔxɔɛ. Na lɔxɔɛ i nu a kolon Anaki bɔnsɔɛ na mɛnni, e xa taa xungbe makantaxi a fanyi ra. Alatala gbansan xa lu n sɛɛti ma. Na kui n nɔma e keride alɔ Alatala a masen ki naxɛ.»

¹³ Yosuwe naxa duba Yefune xa di Kalebi bɛ, a Xebiron xa fi a ma kɛ ra.

¹⁴ Na taa na a xa die belexɛ han to, barima Yefune Kenisika xa di Kalebi bira Isirayila Marigi Alatala nan fɔxɔ ra.

¹⁵ Kabi na tɛmui bɔjɛsa naxa lu na bɔxi ma, gere yo mu nu na sɔnɔn. Singe Xebiron xili nu falama nɛ Kiriyaɛti Araba, barima Araba nan nu findixi Anaki mixie xa kuntigi ra.

15

Yuda bɔnsɔɛ xa bɔxi

¹ Bɔxi naxan fixi Yuda bɔnsɔɛ ma e xabile ki ma Alatala xa maragiri saabui ra, sa fɔlɔxi Edon naaninyi nan na, a sa dɔxɔ Sini gbengberenyi ra yirefanyi ma.

² Na naaninyi fɔlɔxi Fɔxɔɛ Baa dɛ yirefanyi nan ma naxan na Negewi gbengberenyi ma,

³ a siga Tali geya yirefanyi ma Sini biri ra, a te Kadesi Barineya yirefanyi ma han a sa dangi Xebiron na, a man te Adari, a siga han Karaka.

⁴ Na xanbi a Asimon li, a siga Misira xure han baa dɛ ra. Yudayakae xa naaninyi nan na ki yirefanyi biri ra.

⁵ Yudaya naaninyi sogetede biri findixi Fɔxɔɛ Baa dɛ nan na, han Yurudɛn xure sinma baa xun dɛnnaxɛ.

A naaninyi kɔɔla biri fɔloma Yurudɛn xure sinma baa xun dɛnnaxɛ,

⁶ a te Beti Xogala biri ra, a siga Beti Araba, han Ruben xa di Bohan xa gemɛ yire ra.

⁷ Na naaninyi tɛxi han Debiri, a dangi Akori gulunba kui ra, a siga kɔɔla ma han Giligali, naxan na Adumimi geya ya ra, xure yirefanyi ma. Na naaninyi sigaxi han En Semesi dulonyi ra, a mini En Rogeli ra.

⁸ A keli mɛnni, a goro Hinoma xa gulunba kui, Yebusukae xa taa yirefanyi ma. Na taa findixi Darisalamu nan na. A siga han geya fari ma Hinoma xa gulunba

ya ra sogetede biri nun Refa bõnsõe xa gulunba rapõnyi ra koola biri ra.

⁹ Kelifa na geya fari ma, naaninyi sigama han Nefetowa dulonyi ra. Na xanbi a taa ndee li naxee na Eferon geya fari, a siga Baala, dennaxe xili Kiriyati Yeyarimi.

¹⁰ A Keli menni a siga sogegorode biri han a Seyiri geya li, a siga Yeyarimi geya sseti ma, dennaxe xili Kesalon. A man siga Beti Semesi, han a Timina li.

¹¹ Na naaninyi sigaxi Ekiron nun Sikiron taae sseti ma, han a Baala geya li, a siga Yabaneeli. Na dangi xanbi a sa baa li.

¹² Baa Xungbe de ra findi na naaninyi nan na sogegorode biri ra. Yudayakae xa naaninyie nan na ki. E xabilee birin na menni ne.

Kalebi xa bõxi

¹³ Yosuwe naxa Yudayakae xa bõxi nde fi Yefune xa di Kalebi ma, alo Alatala a yamari ki naxe. A xa taa singe findi Kiriyati Araba nan na, naxan xili Xebiron. Mixi naxan nu xili Araba, na nan lanxi Anaki bõnsõe benba ma.

¹⁴ Kalebi naxa Anaki xa di xemẽ saxanyie keru. Nee nu xili ne Sesayi, Aximan, nun Talama.

¹⁵ Na xanbi e naxa te Debiri xili ma, dennaxe nu xili Kiriyati Sifa.

¹⁶ Kalebi naxa a fala, «Mixi yo naxan na no Sifa taa ra, n nan n ma di gine Akasa fima ne a ma.»

¹⁷ Kalebi xunya Kenasi xa di xemẽ Otiniyeli naxa no Sifa taa ra. Kalebi naxa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁸ Akasa to siga Otiniyeli xon, a naxa a fala a be a xa bõxi gbete maxorin a baba ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxorin, «I wama munse xon?»

¹⁹ A naxa a yaabi, «N wama naxan xon, i bara bõxi fi n ma naxan na yirefanyi biri ra. Yakosi i man xa ye yire fan fi n ma.» Awa, a baba naxa geya yire fi a ma. Ye nu na na geya fari, a man nu na geya bunyi.

Yuda bõnsõe xa bõxi

²⁰ Yuda xa die ke nan yi ki, e xabile ki ma:

²¹ Taa naxee nu na yirefanyi ma, Negewi gbengberenyi ma, Edon naaninyi fe ma, e xili Kabaseeli, Ederi, Yaguru,

²² Kina, Dimona, Adada,

²³ Kedesi, Xasori, Yitinan,

²⁴ Sifi, Telemi, Beyaloti,

²⁵ Xasori Xadata, Keriyoti Xesiron, naxan findixi Xasori ra,

²⁶ Amama, Sema, Molada,

²⁷ Xasari Gada, Xesimon, Beti Pelati,

²⁸ Xasari Suwali, Beriseeba, Bisiyoteya

²⁹ Baala, Iyimi, Esemi,

³⁰ Elitoladi, Kesili, Horoma,

³¹ Sikilaga, Madamanna, Sansanna,

³² Lebayoti, Siliximi, Ayin, e nun Rimon.

E birin nalanxi taa maxorin nun solo- manaani, nun e daaxae.

³³ Taa naxee nu na Sefela bõxi, e xili Esetayoli, Soraha, Asena,

³⁴ Sanowa, En Ganimi, Tapuwa, Enama,

³⁵ Yaramuti, Adulama, Soko, Aseka,

³⁶ Saarayimi, Aditayimi, Gedera, e nun Gederotayimi. E birin nalanxi taa fu nun naani, nun e daaxae.

³⁷ Senan, Xadasa, Migidali Gadi,

³⁸ Dilana, Misipa, Yokatili,

³⁹ Lakisi, Bosikati, Egilon,

⁴⁰ Kabon, Laxamasi, Kitilisi,

⁴¹ Gederoti, Beti Dagon, Nama, e nun Makeda. E birin nalanxi taa fu nun senni, nun e daaxae.

⁴² Libina, Eteri, Asan,

⁴³ Yifita, Asena, Nesibi,

⁴⁴ Keyila, Akisibu, nun Maresa. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁴⁵ Ekiron nun a daaxae,

⁴⁶ taa naxee na Ekiron nun Asidodi tagi sogegorode,

⁴⁷ Asidodi nun a daaxae, Gasa nun a daaxae, han Misira xure nun Baa Xungbe naralande.

⁴⁸ Taa naxee nu na geya yire, e xili Samiri, Yatiri, Soko,

⁴⁹ Danna, Kiriyati Sanna naxan findi Debiri ra,

⁵⁰ Anaba, Esitemowa, Enama,

⁵¹ Gosen, Xolon, Giloka. E birin nalanxi taa fu nun keren, nun e daaxae.

⁵² Arabi, Duma, Eseyan,

⁵³ Yanimi, Beti Tapuwa, Afeka,

⁵⁴ Xumeta, Kiriyaṭi Araba naxan findi Xebiron na, e nun Siyoro. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁵⁵ Mayon, Karemele, Sifi, Yuta,

⁵⁶ Yisireeli, Yokodeyan, Sanowa,

⁵⁷ Kayin, Gibiya, nun Timina. E birin nalanxi taa fu, nun e daaxae.

⁵⁸ Xalixuli, Beti Suru, Gedori,

⁵⁹ Maarati, Beti Anoti, nun Elitekon. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶⁰ Kiriyaṭi Bali naxan findi Kiriyaṭi Yeyarimi, nun Raba. E birin nalanxi taa firin, nun e daaxae.

⁶¹ Taa naxee nu na gbengberen yire, e xili Beti Araba, Midin, Sekaka,

⁶² Nibisan, Fɔxɔɛ taa, e nun En Gedi. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶³ Yuda bɔnsɔɛ mu nɔ Yebusukae keride, naxee dɔxɔxi Darisalamu taa kui. Han to e na Yudayakae ya ma.

16

Efirami nun Manasi bɔnsɔɛ xa bɔxi

¹ Bɔxi naxan fi Yusufu xa die ma Alatala xa maragiri saabui ra, a fɔlɔ Yuruden xure nan ma Yeriko sogetede biri, Yeriko dulonyi na dennaxɛ. Na naaninyi dangi Yeriko taa nan na, a siga wula i, han a Beteli geya li.

² A keli naa, a siga Lusi han Ataroti taa, Arakakae na dennaxɛ.

³ Na xanbi a siga sogegorode biri Yefeletikae yire han Beti Xoron Labe, han Geseri, han Fɔxɛ Ye Baa dɛ ra.

⁴ Yusufu xa die Manasi nun Efirami na nan sɔtɔ kɛ ra.

⁵ Efirami xa bɔxi nan ya e xabile ki ma: Naaninyi naxan na fuge ra, a fɔlɔ Ataroti Adari nɛ han Beti Xoron Fuge,

⁶ han a baa dɛ li. A keli Mikimetati kɔɔla ma, a dangi Taanati Silo fuge ra, a siga Yanowa.

⁷ A goro han Ataroti nun Naarata. A man dangi Yeriko ra, a sa mini Yuruden xure ma.

⁸ A keli Tapuwa, a siga sogegorode biri han Kanna xure, han baa dɛ ra. Efirami bɔnsɔɛ kɛ nan na ki e xabile ki ma.

⁹ Efirami bɔnsɔɛ naxa taa nun daaxa ndee fan sɔtɔ Manasi bɔnsɔɛ xa bɔxi kui.

¹⁰ Efirami bɔnsɔɛ mu Kanaankae keride Geseri. Han to nee na Eframikae ya ma, kɔnɔ e findixi konyie nan na.

17

Manasi bɔnsɔɛ xa bɔxi

¹ Yusufu xa di singe Manasi naxa a gbe kɛ sɔtɔ Alatala xa maragiri saabui ra. Manasi xa di singe Makiri, naxa findi Galadikae benba ra. A naxa Galadi nun Basan bɔxi sɔtɔ barima geresoe nan nu a ra.

² Manasi xa mamadie birin naxa e gbe kɛ sɔtɔ e xabile ki ma. E xilie nan ya: Abiyeseri, Xeleki, Asireli, Sikemi, Xeferi, nun Sɛmida. Yusufu xa di Manasi xa die nan na ki, nun e xabileɛ.

³ Selofexadi, Xeferi xa di, Galadi xa di, Makiri xa di, Manasi xa di mu di xeme yo bari, fo di ginɛ suuli. E xilie nan ya: Maxala, Nuha, Xogala, Milika, a nun Tirisa.

⁴ E naxa siga sɛrɛxɛdubɛ Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila kuntigie xɔn ma, e a fala e bɛ, «Alatala a masen nɛ Annabi Munsa bɛ a xa muxu gbe kɛ fi muxu ma alɔ muxu benba barenyie na a sɔtɔfe ki naxɛ.» Awa Yosuwe naxa e gbe kɛ fi e ma alɔ a a raba e baba xunya xemɛmae bɛ ki naxɛ.

⁵ Manasi bɔnsɔɛ naxa dɔxɔ fu sɔtɔ, bafe Galadi nun Basan na, naxan na Yuruden kiri ma.

⁶ Manasi xa di ginɛ naxa kɛ sɔtɔ alɔ a xa di xemɛɛ. Galadi bɔxi naxa lu Manasi xa di gbɛtɛɛ bɛ.

⁷ Manasi xa bɔxi naxa fɔlɔ Aseri bɔxi naaninyi ra han Mikimetati taa, naxan na Sikemi sogetede biri ra. A man sigaxi han Yamin naxan na En Tapuwa fɛ ma.

⁸ En Tapuwa xa bɔxi nu findixi Manasikae gbe nan na, kɔnɔ Tapuwa taa naxan nu na naaninyi ra, na tan nu findixi Efirami nan gbe ra.

⁹ Na naaninyi nu goroxi han Kanna xure dɛ ra. Manasi xa bɔxi naaninyi findi Kanna xure nan na yirefanyi ma han baa dɛ ra, kɔnɔ Efirami xa taa ndee nu na Manasi xa taaɛ ya ma.

¹⁰ Efirami xa bɔxi nu Kanna xure yirefanyi nan ma. Manasi gbe nu na kɔɔla ma. Baa fan nu findixi e naaninyi nan na. Manasi xa bɔxi kɔɔla ma, nu na Aseri xa bɔxi nan sɛti ma. A sogetede biri nu na Isakari xa bɔxi nan sɛti ma.

¹¹ Manasi naxa taa ndee sɔtɔ Isakari nun Aseri xa bɔxie kui. E xili nan ya: Beti

Saan, Yibeleyami, Doro, En Doro, Taanaki, nun Megido, nun e daaxae. Na saxanyi donxoe nu na Doro xa mangeya nan bun ma.

¹² Manasi bomsae mu no na tae ra, Kanaan mixie naxa lu naa.

¹³ Kono Isirayilakae to senbe soto, e naxa konyiya doro Kanaankae ma, kono e mu no e keride.

¹⁴ Yusufu xa die naxa Yosuwe maxarin, «I yi boxi kerenyi gbansan fixi muxu ma munfe ra? Muxu xabile wuya, barima Alatala bara barake sa muxu xa fe a fanyi ra.»

¹⁵ Yosuwe naxa e yaabi, «Xa wo wuya Efirami geya yire be, wo xa siga Perisikae nun Refakae xa wondi yire, wo menni masege alako wo xa boxi soto.»

¹⁶ Yusufu bomsae naxa a fala a be, «Yi geyae xurun muxu be. Kanaanka naxee fan sabatixi geyae bunyi, Beti Saan nun e daaxae, naxee na Yisireeli geya bunyi, geresoe ragise wure daaxi na e yi ra.»

¹⁷ Yosuwe naxa Yusufu bomsae yaabi, «Eframikae nun Manasikae, wo bara nondi fala kono wo wuya, wo senbe fan gbo. A mu lanma wo xa ke doro keran gbansan soto.

¹⁸ Wo na geyae findi wo gbe ra, hali wondi to a ra. Wo naa masege alako wo xa na tone soto. Wo fama Kanaankae keride hali geresoe ragisee wure daaxi nan to na e yi ra.»

18

Boxi naxan luxi

¹ Isirayila pama to ge node boxi ra, e naxa e malan Silo, e Ala xa horomolingira ti naa.

² Isirayila bomsae solofere nu na na temui, naxee mu nu e gbe ke sotoxi sinden.

³ Yosuwe naxa a fala Isirayilakae be, «Wo doroxi be munfe ra? Munfe ra wo mu sigama wo xa boxi tongode wo benbae Marigi Alatala naxan fi wo ma?»

⁴ Yakosi wo xa mixi saxan sugandi bomsae birin ya ma. N xa e xee, e xa e bomsae xa boxi birin mato, e fa sa na denteg n be.

⁵ Na boxi xa itaxun doro solofere ra. Yuda bomsae xa lu na boxi yirefanyi ma, Yusufu bomsae fan xa lu na boxi koola ma.

⁶ Wo na ge na boxi itaxunxi doro solofere masende n be, n fama nate tongode won Marigi Alatala xa mali saabui ra, alako nee xa itaxun wo ma.

⁷ Kono Lewi bomsae mu boxi yo soto, barima e gbe ke findi serexedubena nan na Alatala be. Gadi, Ruben, a nun Manasi bomsae seeti singe jan bara e gbe soto Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra alo Annabi Munsa a fi e ma ki naxe.»

⁸ Na kui na xeme naxa siga. Yosuwe nu bara e yamari, «Wo siga, wo boxi ipere. Wo xa a mato a na ki naxe. Na xanbi wo xa fa be Silo, n xa nate tongo won Marigi Alatala xa mali saabui ra, won na boxi itaxunma wo ma ki naxe.»

⁹ Na xeme naxa siga boxi matode. E taa naxee to na yire solofere kui, e naxa nee birin xilie sebe, e fa a ra Yosuwe xon Silo yonkinde kui.

¹⁰ Yosuwe naxa nate tongo Silo Alatala xa mali saabui ra. A naxa na boxi birin itaxun Isirayila bomsae ma.

Bunyamin bomsae xa boxi

¹¹ Bunyamin bomsae xabilee birin naxa e gbe soto Yuda bomsae gbe nun Yusufu xa die gbe tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

¹² E xa naaninyi koola ma folo Yuruden xure nan ma, a dangi Yeriko ra koola biri ra, a te geya ma sogeorode biri ra han a Beti Aweni gbengberenyi li.

¹³ A keli menni, a dangi Lusi ra, naxan man xili Beteli, yirefanyi biri ra. A goro han Ataroti Adari, a te geya fari, naxan na Beti Xoron Labe yirefanyi ma.

¹⁴ Na naaninyi naxa goro na geya fari a siga baa seeti xon ma sigafe ra Kiriyaati Bali, naxan man xili Kiriyaati Yeyarimi. Na taa findi Yuda xa die nan gbe ra. Naaninyi nan na ki naxan na sogeorode.

¹⁵ Naxan na yirefanyi ma, a folo Kiriyaati Yeyarimi ne, a siga sogeorode biri ra han a Nefetowa dulonyi li.

¹⁶ Na naaninyi naxa goro menni, a siga han Ben Hinoma geya bunyi ra, Refakae xa gulunba kui koola mabiri. A keli menni, a goro Ben Hinoma geya bunyi ra,

Yebusukae fe ma. A yirefanyi ma, a siga han En Rogeli.

¹⁷ Na naaninyi sigaxi En Semesi koola biri ra, a siga Geliloti, naxan na Adumimi geya ya ra. A goro han Ruben xa di Bohan xa fanye ma.

¹⁸ A dangi geya ra koola biri ra, geya naxan na Yuruden gulunba ya tagi. A goro Yuruden gulunba kui,

¹⁹ a dangi Beti Xogala ra, koola biri ra. Na yirefanyi naaninyi danxi Yuruden xure sode nan ma Faxe Baa xun.

²⁰ Yuruden xure findixi Bunyamin xabilée xa boxi naaninyi nan na sogetede biri ra. Bunyamin bõnsõe xa naaninyi birin nan na ki.

²¹ Taa naxee fi Bunyamin bõnsõe xabilée ma, nee nan ya: Yeriko, Beti Xogala, Emeki Kesisi,

²² Beti Araba, Semarayima, Beteli,

²³ Awimi, Para, Ofara,

²⁴ Kefarahamoni, Ofini, nun Geba. Na birin lanxi taa fu nun firin nan ma, a nun e daaxae.

²⁵ Gabayon, Ramati, Beeroti,

²⁶ Misipa, Kefira, Mosa,

²⁷ Rekemi, Yiripeeli, Tarala,

²⁸ Sela, Elefi, Yebusu naxan man xili Darisalamu, Gibiya, a nun Kiriyati Yeyarimi lanxi taa fu nun naani nan ma a nun e daaxae. Bunyamin bõnsõe xabilée ke nan na ki.

19

Simeyõn bõnsõe xa boxi

¹ Boxi taxun firin nde kui, naxan nabaxi won Marigi Alatala xa mali saabui ra, Simeyõn bõnsõe naxa e gbe ke soto Yuda bõnsõe xa boxi kui.

² Taa naxee fixi Simeyõn bõnsõe ma, nee nan ya: Beriseeba, Seeba, Molada,

³ Xasari Suwali, Bala, Esemi,

⁴ Elitoladi, Betuli, Horoma,

⁵ Sikilaga, Beti Marakaboti, Xasari Susa,

⁶ Beti Lebayoti, a nun Saruxen. Na birin lanxi taa fu nun saxan nan ma, a nun e daaxae.

⁷ Ayin, Rimõn, Eteri, nun Asan lanxi taa naani nan ma, a nun e daaxae.

⁸ Na daaxae sigama han Baalati Beeru, naxan nu xili Ramati Negewi gbengberenyi ma. Simeyõn bõnsõe xabilée ke nan na ki.

⁹ E ke nu na Yuda bõnsõe xa boxi nan kui, barima boxi naxan so Yuda bõnsõe yi ra, a nu gbo. Nde ba na boxi nan na, a naxa so Simeyõn bõnsõe yi ra.

Sabulon bõnsõe xa boxi

¹⁰ Boxi taxun saxan nde naxa findi Sabulon bõnsõe xabilée gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. E xa boxi naaninyi sigaxi han Saridi,

¹¹ a te Marala sogegorode, han Dabeseti, a man siga xure de ra naxan na Yokanayimi ya ra.

¹² A keli Saridi a a ibilin sogetede biri ra, a Kisiloti Taboro li. A siga han Daberati, han Yafiya.

¹³ A tan na sogetede biri ra, a siga Gati Xeferi nun Eta Kasin. A na Rimõn li, a siga Neyya biri ra.

¹⁴ Koola ma, na naaninyi nan sigaxi Xanatõn han a Yifita Eli gulunba li.

¹⁵ E man naxa Katati, Nahalali, Simiron, Yidala, nun Betelēemu soto. Na birin nalanxi taa fu nun firin, a nun e daaxae.

¹⁶ Sabulon bõnsõe xabilée ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Isakari bõnsõe xa boxi

¹⁷ Boxi taxun naani nde naxa findi Isakari bõnsõe xabilée gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

¹⁸ E xa naaninyi naxa yi taae birin li: Yisireeli, Kesuloti, Sunemi,

¹⁹ Xafarayimi, Siyon, Anaxarati,

²⁰ Rabiti, Kisiyon, Abesi,

²¹ Remeti, En Ganimi, En Xada, Beti Pasesi,

²² Taboro, Saxasima, nun Beti Semesi. Naaninyi danxi Yuruden xure de nan na. E birin nalanxi taa fu nun senni, a nun e daaxae.

²³ Isakari bõnsõe xabilée ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Aseri bõnsõe xa boxi

²⁴ Boxi taxun suuli nde naxa findi Aseri bõnsõe xabilée gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

²⁵ E xa naaninyi na yi taae nan na: Xelekati, Xali, Beten, Akisafa,

²⁶ Alameleki, Amada, nun Misala. E xa naaninyi sogegorode biri na Karemele geya nun Sixori Libanati xure nan na.

²⁷ E xa naaninyi sogetede biri foloxi Beti Dagon ne, Sabulon bonsɔe na dennaxe, nun Yifita Eli gulunba. A siga koola ma Beti Emeki nun Neyiyeli. A dangi Kabulu ra koola biri ra.

²⁸ A naxa siga Abadon, Rexobo, Xamon, nun Kanna, han Sidon taa xungbe.

²⁹ Naaninyi keli Sidon, a siga Ramati nun Tire taa makantaxi mabiri. A siga Xosa, a mini Fɔxe Ye Baa ma Akisibu boxi ma,

³⁰ Uma, Afeki, nun Rexobo taae. E birin lanma taa mɔxɔɔn nun firin nan ma, a nun e daaxae.

³¹ Yi taae nun daaxae birin findixi Aseri bonsɔe xabilee ke nan na.

Nafatali bonsɔe xa boxi

³² Boxi taxun senni nde naxa findi Nafatali bonsɔe xabilee gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

³³ Na boxi naaninyi naxa folo Xelefa taa ma, a siga wuri bili belebele nde ma naxan na Saananimi. A dangi Adami Nekebi nun Yabaneeli ra, a Lakuma li, a siga han Yuruden xure de ra.

³⁴ Na naaninyi naxa siga sogegorode biri ra han a Asanoti Taboro li, a sa mini Huloku taa ma. A Sabulon bonsɔe xa boxi li yirefanyi ma, a Aseri bonsɔe xa boxi li sogegorode biri ra. A Yuruden xure li sogetede biri ra.

³⁵ Taae nan ya tete hagigee nu soxi naxee ra: Sidima, Sere, Xamata, Rakati, Kinereti,

³⁶ Adama, Ramati, Xasori,

³⁷ Kedesi, Edereyi, En Xasori,

³⁸ Yiron, Migidali Eli, Xoremi, Beti Anati, Beti Semesi. Na birin lanxi taa fu nun solomanaani nan ma, a nun e daaxae.

³⁹ Nafatali bonsɔe xabilee ke nan na ki.

Dana bonsɔe xa boxi

⁴⁰ Boxi taxun solofere nde naxa findi Dana bonsɔe xabilee gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

⁴¹ E xa boxi naaninyi na yi taae nan na: Soraha, Esetayoli, Iri Semesi,

⁴² Saalabin, Ayalon, Yitila,

⁴³ Elon, Timina, Ekiron,

⁴⁴ Eliteke, Gibeton, Baalati,

⁴⁵ Yehudu, Beneberaki, Gati Rimon,

⁴⁶ Yarakon dulonyi, Rakon, nun boxi naxan na Yafa ya ra.

⁴⁷ Konɔ na boxi kanyie man naxa gbilen e xa boxi ma. Na kui Dana bonsɔe naxa siga Lesemi gerede. E naxa naa masoto, e mennikae faxa santidegema ra. E sabati menni, e fa e baba Dana xili sa naa xun.

⁴⁸ Yi taae nun daaxae birin findixi Dana xabilee ke nan na.

Yosuwe xa boxi

⁴⁹ E to ge e xa boxi itaxunde, e naxa Nunu xa di Yosuwe ke fi a ma e tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

⁵⁰ Yosuwe taa naxan maxorin e ma, Timina Sera, e naxa na fi a ma alo Alatala a masen e be ki naxe. Na taa na Eframi bonsɔe xa geya boxi nan kui. Yosuwe naxa taa ragbilen a neene ra, a sabati naa.

⁵¹ Serexedube Eleyasari, Yosuwe, nun Isirayila bonsɔe xabilee kuntigie boxi itaxun Alatala xa mali saabui ra na ki ne, a xa horomolingira naade ra naxan nu na Silo.

20

Yete ratanga taae

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «A fala Isirayilakae be e xa taa ndee sugandi mixie ratangama dennaxe, alo n a fala Annabi Munsa be ki naxe.

³ Xa mixi nde sa a boore nde faxa, konɔ a fa a li a mu a rakelixa ma, a xa a gi, a siga na taa nde a ratangama gbeɔxɔe ti ma dennaxe.

⁴ A na na taa li temui naxe, a xa ti naa sode de ra, a fa a dentegge forie be. Nee xa a raso taa kui, e a yigiya e xonyi.

⁵ Xa gbeɔxɔe ti sa siga naa, e naxa na faxeti so a yi ra de, barima na faxe mu kelixa janige xa ma.

⁶ Faxeti xa lu na taa kui han a xa makiiti mennikae ya xori. E xa a lu na taa kui han serexedube kuntigi faxama temui naxe. Na xanbi na mixi xa gbilen a xonyi, a kelixa dennaxe.»

⁷ E naxa yi taae sugandi: Kedesi naxan na Galile boxi ma Nafatali geyae na dennaxe, Sikemi naxan na Eframi geyae fari, Kiriyaati Araba naxan xili Xebiron, naxan na Yudaya geyae ma.

⁸ E naxa taa gbete fan sugandi Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra: Beteri, naxan na Ruben xa gbengberenyi ma, Ramoti naxan na Galadi boxi ma, Gadi bonsɔe na dennaxe, Golan naxan na Basan boxi ma, Manasi bonsɔe na dennaxe.

⁹ Taae nan na ki naxee sugandixi Isirayilakae nun e xa xɔɔe be, alako naxan na mixi faxa, kɔɔ a mu a rakelixi a ma, a xa a yete ratanga gbepɔxɔe ti ma meeni. Na kui mixi mu faxama gbepɔxɔe ti saabui ra, beenun pama xa a makiiti.

21

Lewi bonsɔe xa taae

¹ Lewi bonsɔe kuntigie naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila bonsɔe xabile kuntigie xɔn ma Silo taa kui Kanaan boxi ma.

² E sa a fala e be, «Alatala a masen ne nu Annabi Munsa be a muxu xa taae soto muxu sabatima dennaxe, a nun muxu xa filie fan soto muxu xa xurusee be.»

³ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun yi filie fi Lewi bonsɔe ma, e xa findi e ke ra alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴ Kehati xabile gbe nan ya: Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto Yuda bonsɔe xa taae ya ma, Simeyon bonsɔe gbee ya ma, nun Bunyamin bonsɔe gbee ya ma.

⁵ Kehati xabile, naxee nu luxi, nee naxa taa fu soto Eframi bonsɔe gbee ya ma, Dana bonsɔe gbee ya ma, nun Manasi bonsɔe seeti boore gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁶ Gerison xa die naxa taa fu nun saxan soto Isakari bonsɔe gbee ya ma, Aseri bonsɔe gbee ya ma, Nafatali bonsɔe gbee ya ma, a nun Manasi bonsɔe seeti singe naxan na Basan boxi ma, na gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁷ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto e xabile ki ma Ruben bonsɔe gbee ya ma, Gadi bonsɔe gbee ya ma, nun Sabulon bonsɔe gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁸ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun e filie fi Lewi bonsɔe ma alo Alatala a yamari ki naxe Annabi Munsa saabui ra.

⁹ Taa naxee fixi e ma Yuda nun Simeyon bonsɔe ya ma, nee nan ya.

¹⁰ Haruna xa die gbe, naxee keli Kehati xabile, nee naxa yi taae soto Ala xa maragiri saabui ra sugandi singe kui:

¹¹ Kiriya Araba, naxan findi Xebiron na, a nun filie naxee na Yudaya geya boxi rabilinyi ma. Araba findi Anakie benba nan na.

¹² Daaxae nun taa xunxuri naxee na taa fari ma nee findi Yefune xa di Kalebi gbee nan na.

¹³ E taa naxee fi serexedube Haruna xa die ma, nee nan yi ki: Xebiron, mixi ratanga taa nde, Libina,

¹⁴ Yatiri, Esitemowa,

¹⁵ Xolon, Debiri,

¹⁶ Ayin, Yuta, nun Beti Semesi, nun e filie. Na birin nalanxi taa solomanaani, kelife yi bonsɔe firinyi ma.

¹⁷ E naxa yi taae soto Bunyamin bonsɔe xa boxi kui: Gabayon, Geba,

¹⁸ Anatoti, Alamɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

¹⁹ Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto, nun e filie.

²⁰ Lewika naxee kelixi Kehati xa di booree ya ma, Ala xa maragiri naxa a niya nee naxa taae soto Eframi bonsɔe ya ma.

²¹ Na taae nan ya: Sikemi naxan na Eframi geya boxi fari, mixi noma ratangade gbepɔxɔe ti ma dennaxe, Geseri,

²² Kibisayimi, Beti Xoron, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²³ E naxee soto Dana xa boxi kui, nee nan ya: Eliteke, Gibeton,

²⁴ Ayalon, Gati Rimɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²⁵ E naxee soto Manasi bonsɔe seeti boore xa boxi kui, nee nan ya: Taanaki, Gati Rimɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁶ Yi taa fu nun e filie naxa findi Kehati xa die xabilee gbe ra naxee mu nu na Haruna xa die ya ma.

²⁷ Gerison xabilee naxa taae soto Manasi bonsɔe seeti singe ya ma. E xili Golan, mixi ratanga taa nde naxan na Basan boxi ma, Besetera, nun e filie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁸ E naxee soto Isakari bonsɔe xa boxi kui, nee nan ya: Kisiyon, Daberati,

²⁹ Yaramuti, Ganimi, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁰ E naxee soto Aseri bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Misala, Abadon,

³¹ Xelækati, Rexobo, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³² E naxee soto Nafatali bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Kedesi, mixi ratanga taa nde naxan na Galile bõxi kui nun a filie, Xamoti Doro nun a filie, Karatan nun a filie. Na birin nalanxi taa saxan.

³³ Gerison xabilæe naxa taa fu nun saxan soto nun e filie.

³⁴ Lewikae naxee luxi, Merari xabilæe ra, e naxee soto Sabulon bõnsõe ya ma, nee nan ya: Yokanayimi, Karata,

³⁵ Dimina, Nahalali, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁶ E naxee soto Ruben bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Beteseri, Yahasi,

³⁷ Kedemoti, Mefaati, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁸ E naxee soto Gadi bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Ramoti, mixi ratanga taa nde naxan na Galadi bõxi kui, Maxanayimi,

³⁹ Xesibon, Yaaseri, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

⁴⁰ Taa naxee birin fixi Merari xabilæe ma, e ralanxi taa fu nun firin.

⁴¹ Taa naxee birin fixi Lewi bõnsõe ma Isirayilakae xa bõxi kui, e ralanxi taa tongo naani nun solomasaxan, nun e rabilinyie.

⁴² Filie nu na taae birin nabilinxi.

⁴³ Alatala naxa na bõxi birin fi Isirayilakae ma alo a a laayidi e benbae be ki naxe. Na bõxi birin naxa findi e gbe ra, e naxa sabati naa.

⁴⁴ Alatala naxa bõpõsa fi e ma e naaninyi birin na, alo a a laayidi e benbae be ki naxe. E yaxui yo mu no xunnakeli sotode e xun, barima Alatala e yaxui birin sa ne e sagoe.

⁴⁵ Alatala xa laayidi birin naxa kamali Isirayilakae be. Keren mu lu naxan mu kamali.

22

Serexebade yailanxi Yuruden

¹ Na temui Yosuwe naxa Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe xili.

² A a fala e be, «Alatala xa konyi Munsa fe naxan birin fala wo be, wo bara na birin naba. Wo man bara bira n xui birin foxo ra.

³ Wo mu wo ngaxakerenyie rabepin yi xi wuyaxie bun ma han to. Wo Marigi Alatala yaamari naxan so wo yi ra, wo bara wo jengi sa a xon ma.

⁴ Yakosi wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ngaxakerenyie ma, alo a a masen e be ki naxe. Yakosi wo siga wo xonyi. Wo xa gbilen na bõxi ma Alatala xa konyi Munsa dennaxe soxi wo yi ra Yuruden kiri ma.

⁵ Wo xa meeni yi seriye nun yi yaamari rabafe ma, Alatala xa konyi Munsa naxan soxi wo yi ra. Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa bira a xa kira birin foxo ra, wo xa wo jengi sa a xa yaamari xon wo panige fiixe ra nun wo nii birin na.»

⁶ Yosuwe naxa duba e be, e fa siga e xonyi.

⁷ Annabi Munsa nu bara ke so Manasi bõnsõe seeti keren yi ra Basan. Yosuwe fan naxa ke so yi seeti boore yi ra e ngaxakerenyie fe ma Yuruden sogegorode. Yosuwe to nu e rasigama e xonyi, a naxa duba e be.

⁸ A naxe e be, «Wo nun harige gbege xa gbilen wo xonyi, nun xurusee, gbeti, xema, yoxui, wure, nun dugie. Wo nun wo ngaxakerenyie xa wo yaxuie harige itaxun wo wo wasasoxi naxee.»

⁹ Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe naxa gbilen. E naxa keli Isirayilakae xun ma Silo, Kanaan bõxi ma, e siga Galadi bõxi ma, bõxi naxan findi e gbe ra Alatala xa yaamari bun ma Annabi Munsa saabui ra.

¹⁰ E to so Yuruden nabilinyi Kanaan bõxi ma, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe naxa serexebade belebele yailan Yuruden xure de ra.

¹¹ Isirayilakae to na me, e naxa a fala, «Wo bara a to, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe bara serexebade yailan Kanaan bõxi ma, Yuruden taae kui Isirayilakae fe ma.»

¹² Isirayilakae to na fe kolon, e birin naxa e malan Silo alako e xa te e gerede.

¹³ Isirayilakae naxa Finexasi, serexedube Eleyasari xa di xee Galadi bõxi ma, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe nun Manasi bõnsõe seeti singe xon.

14 Mange fu, bõnsõe yo bõnsõe mange keren, naxa a mati. Nee birin nu findixi e xabile xunyie nan na Isirayilakae wulu wulu tagi.

15 E naxa siga Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe yire, Galadi bõxi ma. Finexasi naxa a fala e be,

16 «Alatala xa pama birin yi nan masenxi, <Wo Isirayila Marigi Ala yanfaxi munfe ra? To, wo gbilenxi Alatala fõxõ ra munfe ra? Wo serexebade yailanxi munfe ra, naxan findixi Alatala matandife ra?»

17 Won fe paaxi naxan naba Peyori, han to won na na tõore nan kui yi ki. Hali Alatala to paxankate dõxõ a xa pama birin ma na fe ma, han to won mu nu seniyeñ sinden.

18 To, wo bara muruta wo Marigi Alatala ma. Xa wo Alatala matandima to, tina a xa xõne fama ne dusude Isirayila pama nan birin xun ma.

19 Na kui, bõxi naxan findi wo gbe ra, xa na mu seniyeñxi, wo xa gbilen Alatala xa bõxi ma, alako wo xa wo yete bõxi soto muxu tagi. Kõnõ wo naxa Alatala nun Isirayilakae matandi serexebade yailanfe ra de, naxan mu findixi won Marigi Alatala xa serexebade ra.

20 Sera xa di Akan to tinxintareya raba se ratõnxie ra, see ra a mu lan naxee xa tongo, Alatala naxa xõnõ Isirayilakae birin ma. A keren xa mu halaki a xa yunubi rabaxi ma.»

21 Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe naxa Isirayila mangee yaabi,

22 «Marigi Alatala, a tan nan na Mange Ala ra! A tan nan a kolon muxu yi rabaxi fe naxan ma. Isirayilaka birin fan fama a kolonde. Xa muxu bara Alatala matandi, xa muxu bara tinxintareya raba, muxu naxa kisi to lõxõe.

23 Xa muxu serexebade yailanxi muxu yete nan be, alako muxu xa gbilen muxu Marigi Alatala fõxõ ra, muxu xa serexe gan daaxi, serexe panigexi, nun xanunteya serexe ba, Alatala yete yati nan fama muxu makiitide.»

24 «Kõnõ na mooli xa mu a ra. Muxu yi rabaxi ne barima muxu nu bara kõtõfili, tina wo xa die nõma ne a falade muxu

xa die be, <Dari mundun na wo tan nun Isirayila Marigi Alatala tagi?»

25 Alatala Yurudẽ nan findixi won naaninyi ra. Ruben bõnsõe nun Gadi bõnsõe, wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.> Muxu xa die bama ne gaaxufe Alatala ya ra wo xa die saabui ra.»

26 «Na kui muxu naxa a fala, won fan xa serexebade yailan. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama na,

27 kõnõ na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi, wo bõnsõe nun muxu bõnsõe tagi hali won tan dangi xanbi, muxu Alatala rabatuma serexe gan daaxi, serexe panigexi, nun xanunteya serexe ra a xa hõrõmõlingira ya ra. Na temui wo xa die naxa fa sa a fala muxu xa die be, <Wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.>

28 Muxu bara a fala, tina, xa e sa na wõyenyi fala muxu be, xa na mu muxu xa die be, muxu fan e yaabima ne, <Wo Alatala xa serexebade kepa mato, muxu babae naxan yailanxi. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama naa, kõnõ na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi.>

29 Ala xa muxu tanga muxu bõne ratefe ra Alatala xili ma. A xa muxu tanga muxu gbilenfe ra a fõxõ ra to lõxõe serexebade yailanfe ra, serexe gan daaxie, serexe panigexie, nun xanunteya serexe bama dennaxe. Nee bama won Marigi Alatala xa serexebade gbansan ne, naxan na won Marigi Alatala xa hõrõmõlingira ya ra.»

30 Serexedube Finexasi, mangedie nun Isirayila wulu wulu mangee to yi masenyi me, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe naxan masenxi, e bõne naxa rafañ e ma.

31 Serexedube Eleyasari xa di Finexasi naxa a masen Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe be, «Muxu bara a kolon Alatala na won ya ma to lõxõe, barima wo mu tinxintareya rabaxi Alatala ra. Wo bara Isirayilakae ratanga Alatala belexe i.»

32 Serexedube Eleyasari xa di Finexasi nun mangee naxa keli Galadi bõxi ma, Ruben, nun Gadi bõnsõe nu na dennaxe, e gbilen Kanaan bõxi ma Isirayilakae yire, e dentegẽ sa e be.

³³ Yi dentegε naxa rafan Isirayilakae ma, e naxa Ala tantu. Gere sofe, e xa Ruben nun Gadi xa bɔxi sɔntɔ, na mapɔxunyi mu lu e yi sɔnɔn.

³⁴ Ruben nun Gadi bɔnsɔε naxa yi xili sa na serexebade xun ma: «A tan nan na won tagi seede ra a Alatala nan na Ala ra.»

23

Yosuwe xa masenyi dɔnxɔε

¹ Temui gbege dangi nε kafi Alatala naxa malabui fi Isirayila pama ma, a ratangafe a yaxuie ma a rabilinyi. Yosuwe nu bara fori, a xa simaya nu bara bu.

² Na kui Yosuwe naxa Isirayila birin malan, a forie, a mangεe, a kiitisae, nun a sɔɔri mangεe. A naxa a fala e bε, «N bara fori, n ma simaya bara a ikuya.

³ Wo bara a to wo Marigi Alatala fe naxan birin nabaxi yi sie ra wo xa fe ra. Wo Marigi Alatala nan gere soxi wo bε.»

⁴ «Wo a mato, n bara kε bɔxi so wo yi ra, Ala naxan panigexi wo bɔnsɔεε bε. Na bɔxi birin, sie gbetεe nu dennaxε, nun dennaxε suxu daaxi luxi, Yuruden nun Baa Xungbe longori sogegorode, n bara na birin itaxun wo ma.

⁵ Wo Marigi Alatala e makuyama nε wo ra pon, a e faxa wo ya ra, wo fa e xa bɔxi tongo alɔ wo Marigi Alatala a masen wo bε ki naxε.»

⁶ «Wo wo senbe so. Wo xa wo meeni seriye birin nabatufe ma naxan sebexi Tawureta Munsa kui. Wo naxa binya yirefanyi ma, wo naxa binya kɔɔla ma.

⁷ Wo naxa sunbu yi sie ra, naxee luxi wo ya ma. Wo naxa e xa alae maxandi, wo naxa wo kali e xili ra. Wo naxa e batu, wo naxa wo tuubi e bε.

⁸ Kɔnɔ wo tan xa wo tagi ixiri wo Marigi Alatala xa fe ra, alɔ wo bara fa a raba ra ki naxε han to.»

⁹ «Alatala bara si gbangbalanyi senbemaε halaki wo ya ra, keli na ma, han to, mixi keren mu nɔxi tide wo ya ra.

¹⁰ Wo ya ma, mixi keren nu mixi wulu nan kerima, barima wo Marigi Alatala nan nu gere soma wo bε alɔ a a laayidi wo bε ki naxε.

¹¹ Wo xa wo jεngi sa wo yetε kan xɔn ma a fanyi ra, wo xa wo Marigi Alatala xanu.»

¹² «Kɔnɔ xa wo wo kobe ti wo Marigi Alatala ra, wo naxa bira si gbetεe fɔxɔ ra naxee luxi wo ya ma, wo naxa sunbu e ra, wo naxa e xa di ginεe dɔxɔ,

¹³ wo xa a kolon wo Marigi Alatala mu fama yi sie ragide wo ya ra sɔnɔn. E findima wo bε yeε nun gantanyi nan na, e findi luxusinyi ra wo fari, e findi tunbe ra wo ya kui, han wo birin gε halakide yi bɔxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.»

¹⁴ «A gbe mu luxi n xa faxa alɔ nimase birin naxee na dunipa bende fuji fari. Wo xa a kolon wo bɔjε kui, wo nii birin na, wo Marigi Alatala laayidi yo naxan tongoxi wo bε, na mu kanama. A xa laayidi birin bara kamali, keren mu kanaxi.

¹⁵ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala a xa laayidi fanyi rakamalixi ki naxε, a man fama a xa laayidi paxankate daaxi rakamalide na ki nε, han a gε wo halakide yi bɔxi fanyi ma a dennaxε fixi wo ma.

¹⁶ Xa wo tondi yi saate rakamalide wo Marigi Alatala wo yamarixi naxan na, xa wo wo tuubi ala gbetεe bε, wo naxa wo felen e bε, Alatala xɔnɔma nε wo ma, wo fa halaki, a wo ralɔε yi bɔxi fanyi ma, a dennaxε fixi wo ma.»

24

Malanyi dɔnxɔε Sikemi

¹ Yosuwe naxa Isirayila bɔnsɔε birin malan Sikemi, a fa Isirayila forie, a mangεe, a kiitisae, nun a sɔɔri mangεe maxili, e birin naxa sa e yetε dentegε Ala bε.

² Yosuwe naxa a masen pama birin bε, «Isirayila Marigi Alatala xui nan ya, <Wo benba Tera nun a xa die Iburahima nun Naxori nu sabatixi kafi temui xɔnkuye xure kiri ma, e nu ala gbetεe nan batuma.

³ N naxa wo baba Iburahima tongo xure kiri ma, muxu naxa Kanaan bɔxi birin isa, n fa a bɔnsɔε iwuya. N naxa a xa di Isiyaga fi a ma,

⁴ n fa a niya Isiyaga xa a xa die Yaxuba nun Esayu bari. N naxa Seyiri geya bɔxi so Esayu yi ra, kɔnɔ Yaxuba nun a xa die tan naxa goro Misira bɔxi ma.»

⁵ «N naxa Munsa nun Haruna xεε Misira bɔxi ma, n fa naxankate wuyaxi dɔxɔ Misirakae ma e saabui ra. Na kui n naxa wo ramini Misira ra.

⁶ N to wo babae ramini, Misirakae naxa bira e fɔxɔ ra han Xulunyumi Baa de ra. E bakixi sɔori ragisee nun soe fari.

⁷ Wo babae to gbelegbele Alatala ra, a naxa dimi rasin e nun Misirakae tagi. Misirakae to bira wo babae fɔxɔ ra baa tagi, Alatala naxa baa radin e xun ma. Wo yae bara na birin to, a naxan nabaxi Misirakae ra. Na dangi xanbi, wo naxa temui xɔnkuye raba gbengberenyi ma.»

⁸ «N naxa wo xanin Amoriakae xa bɔxi ma dennaxe na Yuruden kiri ma. E naxa wo gere, kɔnɔ n naxa e sa wo belexe i, n e keru wo ya ra, wo fa e xa bɔxi masɔto.

⁹ Siporo xa di Balaki, naxan findixi Mowaba mange ra, a fan naxa keli a xa Isirayila gere. A naxa Beyori xa di xeme Balami xili, alako a xa wo danka,

¹⁰ kɔnɔ n to mu wa n tuli matife na danke ra, Balami xa wɔyenyi naxa mafindi, a fa duba wo be. Na kui n naxa wo ba a belexe i.»

¹¹ «Wo to Yuruden igiri, wo naxa Yeriko li. Yerikokae naxa wo gere, alɔ Amoriakae, Perisikae, Kanaankae, Xitikae, Girigasakae, Hiwikae, nun Yebusukae fan nabaxi ki naxe, kɔnɔ n naxa e birin sa wo belexe i.

¹² N fa nuri nde radin Amori mange firinyie ma wo ya ra. A naxa e keru, kɔnɔ na mu findi wo yete xa santidegema nun wo xa xali ra.

¹³ N bɔxi nan fixi wo ma wo mu naxee rawalixi. N taae nan fixi wo ma, wo mu naxee tixi. N weni bilie nun oliwi bilie nan fixi wo ma, wo mu naxee sixi. Wo na balofe nee nan xun na yi ki.»

¹⁴ «Yakɔsi wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo xa a rabatu panige fanyie nun tinxinyi ra. Wo xa gbilen na alae fɔxɔ ra wo babae naxee batuxi xure kiri ma nun Misira bɔxi ma. Wo xa Alatala batu!

¹⁵ Xa wo mu tinma na ra, wo xa nate tongo wo alae naxee batuma, alɔ Amoriakae xa alae e naxee batuma yi bɔxi ma, xa na mu alae wo babae nu naxee batuma xure kiri ma. Kɔnɔ wo xa a kolon a n tan nun n ma denbaya, muxu Alatala nan batuma.»

¹⁶ Nama naxa a yaabi yi wɔyenyie ra, «Na xaxili makuya muxu ra gbilenfe ra Alatala fɔxɔ ra, muxu mu nɔma birade ala gbete fɔxɔ ra,

¹⁷ barima Alatala nan na won Marigi Ala ra. A tan nan muxu ramini Misira bɔxi ra, konyiya kui, muxu tan nun muxu babae. A gere so ne muxu be muxu ya xori yi kaabanako belebelee ra. A naxa muxu kanta muxu xa jere birin kui, nun pamae tagi muxu dangixi naxee birin na.

¹⁸ Alatala bara pama birin keru muxu ya ra, a nun Amoriakae naxee sabatixi yi bɔxi ma. Muxu tan fan Alatala nan batuma, barima a tan nan na muxu Marigi Alatala ra.»

¹⁹ Yosuwe naxa a fala pama be, «Wo mu nɔma Alatala batude, barima Alatala seniyen, Ala tɔɔnɔxi na a ra. A mu dijema wo xa matandi nun wo xa yunubi ma.

²⁰ Xa wo Alatala finsiriwali birafe ala gbete fɔxɔ ra, a gbilenma ne a xa fe fanyie fɔxɔ ra a nu naxee rabama wo be, a fa gbaloe ramini wo ma, han a wo rapɔn.»

²¹ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Ade, muxu Alatala nan batuma.»

²² Yosuwe naxa a fala pama be, «Wo bara findi wo yete kan ma seedee ra. Wo tan nan yete yati Alatala sugandixi alako wo xa a batu.» E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara findi seedee ra.»

²³ Yosuwe man naxa a fala e be, «Yakɔsi wo xa gbilen ala gbete fɔxɔ ra, naxee na wo tagi. Wo xa wo xaxili ti Alatala ra, Isirayila Marigi Ala.»

²⁴ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Muxu muxu Marigi Alatala nan batuma, muxu a xui rabatu.»

²⁵ Na lɔxɔe, Yosuwe nun pama naxa saata. A naxa seriye nun yaamarie so pama yi ra Sikemi.

²⁶ Yosuwe naxa yi fe birin sebe Ala xa seriye Kitaabui kui. A naxa geme belebele tongo, a naxa a ti wuri tofanyi bun ma naxan nu na Alatala xa horomolingira yire.

²⁷ Yosuwe fa a fala pama be, «Wo bara yi geme to? A findima won be seede nan na, barima a bara wɔyenyi birin me, Alatala naxan masenxi won be. A findima seede nan na won be, alako wo naxa wo kobe so wo Marigi Alatala ra.»

²⁸ Na kui Yosuwe naxa pama lu, e birin naxa siga e xa bɔxi ma dennaxe findi e ke ra.

Yosuwe xa saya

²⁹ Yi fe to dangi, Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya ɲε kεmε ɲε fu ma.

³⁰ A naxa ragata bɔxi ma a ke naxan na, Timina Sera, Efirami geyae biri ra, Gaasi geya koola biri ra.

³¹ Isirayila Alatala batu ne Yosuwe xa simaya birin kui, a nun forie xa simaya birin kui, Yosuwe singe faxa naxee be, naxee nu fe birin kolon Alatala naxan naba Isirayilakae be.

³² Isirayilakae Yusufu xori naxee xanin e xun ma keli Misira, e sa e ragata Sikemi bɔxi nan ma, Yaxuba bɔxi naxan sara Xamori xa die ma, Sikemi baba ma, mennikae xa kobiri kole kεmε ra. Na bara findi Yusufu xa die ke ra.

³³ Haruna xa di Eleyasari fan naxa faxa. E naxa a ragata a xa di Finexasi xa geya fari, dennaxe nu bara findi a ke ra Efirami bɔnsɔe xa bɔxi ma geya longori.

Ala xa Masenyi Kiitisae be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa to Isirayila pama ramini Misira boxi ra, Annabi Yosuwe naxa e xanin Kanaan. Alatala nu bara saate tongo Annabi Iburahima be, a Isirayila bõnsõee fama na boxi sõtõde, a findi e gbe ra. Na birin naxa raba alõ Ala a masen ki naxe, Annabi Yosuwe fa laaxira. Na taruxui birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be.»

Na dangi xanbi, Isirayila die naxa sabati Kanaan boxi ma, Ala dennaxe fi e ma. Kõõõ e nu bara mixi naxee kerri naa, nee man naxa Isirayila gere fõõõ. Alatala yati naxa a lu e xa na raba, barima Isirayila nu na gbilenfe Ala xui fõõõ ra. Na tõõõ to Isirayila li, e naxa ratu Alatala xa seriye ma, e fa bira a fõõõ ra alõ a lan ki naxe. Na kui, Ala fan naxa e mali alako e xa nõ e yaxuie ra. A nu na rabama mixi seniyeñie nan saabui ra naxee findi Isirayila «kiitisae» ra. Na birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Kiitisae be.»

Na taruxui lõnni xungbe masenma won be. Xa won gbilen Alatala fõõõ ra, a fe fanyi naxan fixi won ma, a nee bama ne won yi ra, won fa tõõõ a jaaxi ra. Kõõõ Ala mu tinma won xa lu na tõõõ mõõõ kui, barima a won xanuxi. Xa won bara won ma yunubi kolon, won fa na masen Ala be, won a mayandi a xa dije, a mu tondima. Ala bõje fan, a senbe gbo. Xa a sa a li won bara tõõõ sõtõ won ma yunubi saabui ra, Ala wama won malife alako won xa gbilen a xa kira ma. Won Marigi mu tinma won xa lõõ, a fe birin nabama won be alako won xa lu seniyeñi kui seewe sõtõma dennaxe.

Ala xa won mali won ma duniyeigiri kui. Amina.

Ala xa Masenyi Kiitisae be

Isirayila Kanaan boxi sõtõfe

¹ Yosuwe faxa xanbi, Isirayilakae naxa Alatala maxõrin, «Nde singe kelima muxu ya ma tefe ra Kanaankae gere?»

² Alatala naxa e yaabi, «Yuda bõnsõõ nan tema. N bara boxi sa e sagoe.»

³ Yuda bõnsõõ naxa a fala e ngaxakereñi Simeyõnkæ be, «Won birin xa siga e dennaxe soxi muxu yi ra, won xa sa Kanaankae gere. Na dangi xanbi, won birin nan sigama e dennaxe soxi wo tan fan yi ra.» Simeyõn bõnsõõ naxa tin na ra.

⁴ Yudayakæ to te, Alatala naxa Kanaankæ nun Perisikæ sa e sagoe. E naxa xeme wulu fu faxa Beseki.

⁵ Na kui e naxa Kanaankæ nun Perisikæ bõnbõ. E to Beseki mange li naa, e naxa na fan gere.

⁶ A naxa a gi, kõõõ e naxa bira a fõõõ ra han e naxa a suxu, e fa a belexekuræ nun a sankuræ mabolon.

⁷ Adoni Beseki naxa a fala, «Temui dangixi, n tan bara mange tongo solofere suxu, n e belexekuræ nun e sankuræ bolon. E naxa e dege donse ra naxan nu birama n degede. Yakõsi Ala na na sare ragbilenfe n ma.» E naxa a xanin Darisalamu, a naxa faxa menni.

⁸ Yuda bõnsõõ naxa Darisalamu gere. E to a suxu, e naxa mennikæ sõtõ santidegema ra, e taa gan.

⁹ Na dangi xanbi, e man naxa goro Kanaankæ gere, naxee nu sabatixi Isirayila geyæ fari, Negewi gbengberenyi nun Sefela boxi mabiri.

¹⁰ Yuda bõnsõõ naxa siga Kanaankæ gere, naxee nu sabatixi Hebron, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Ariba. E naxa Sesayi, Aximan, nun Talama bõnbõ.

¹¹ E naxa keli menni sigafe ra Debirikæ gere, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Sifa.

¹² Kalebi naxa a masen, «Mixi naxan Kiriyati Sifa masõtõma n be, n nan ma di gine Akasa fima ne na kanyi ma, a findi a xa gine ra.»

¹³ Kenasi xa di xeme Otiniyeli, Kalebi xunya nan na masõtõ. Kalebi fa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁴ Lõõõõ nde Akasa naxa a fala Otiniyeli be, a xa a bitanyi mayandi a xa xe nde fi a

ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxorin, «I wama munse xon?»

¹⁵ A naxa a yaabi, «N wama ne i xa fe fanyi nde raba n be. I bara boxi nde so n yi ra yirefanyi ma. I xa ye dula nde fan fi n ma.» Kalebi naxa tin na ra, a fa ye dula ndee fi a ma. Keren nu na fuge, boore nu na labe.

¹⁶ Annabi Munsa bitanyi Kenika xa die naxa keli Yeriko, taa naxan xili «Tugi taa,» e nun Yuda bonsoe. E naxa siga sabatide gbengberenyi Yudaya boxi ma, Negewi Aradi yirefanyi ma. E naxa sabati jama tagi.

¹⁷ Yudayakae nun e ngaxakerenyi Simeyankae naxa siga Kanaankae gere, naxee nu sabatixi Sefati. E naxa na taa raton. Na nan a toxi a xili falama Horoma.

¹⁸ E man naxa Gasa, Asikalon, nun Ekiron masoto, a nun e xa boxie.

¹⁹ Alatala nun Yuda bonsoe nan nu a ra. E naxa Isirayila geyae masoto, konō e mu no mixie ra naxee nu sabatixi lanbanyi ma, barima soori ragisee wure daaxi nan nu na e yi ra.

²⁰ E naxa Hebrion so Kalebi yi ra, alo Annabi Munsa a fala ki naxe. Kalebi naxa Anaki xa di saxanyie kerri naa.

²¹ Bunyamin xa die mu no Yebusukae keride, naxee nu sabatixi Darisalamu. Han to Yebusukae sabatixi Darisalamu Bunyamin bonsoe ya ma.

²² Yusufu bonsoe naxa Beteli gere. E nun Alatala nan birin nu a ra.

²³ E naxa mixi xee Beteli, e xa menni mato. Yi taa xili nu falama ne singe ra nu Lusi.

²⁴ Na xerae naxa xeme nde to, a na minife taa kui. E naxa a fala a be, «Taa sode masen muxu be. Muxu fan fe fanyi rabama ne i be na temui.»

²⁵ A to taa sode masen e be, e naxa mennikae faxesantidegema ra, konō e naxa yi xeme nun a xa denbaya lu na.

²⁶ Yi xeme naxa siga Xitikae xa boxi ma, a naxa taa ti, a Lusi xili sa a xun. Han to na xili nan falama na xun.

²⁷ Konō Manasi bonsoe mu no Beti Saan, Taanaki, Dorō, Yibeleyami, Megido, nun e xa boxie masotode. Kanaankae mu tin kelide na boxi ma.

²⁸ Isirayila to senbe soto a fanyi ra, e naxa Kanaankae findi e xa konyie ra, konō e mu e kerri.

²⁹ Efirami bonsoe fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Geseri. Kanaankae naxa lu naa Efiramikae ya ma.

³⁰ Sabulon bonsoe fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Kitiron nun Nahaloli. Kanaankae naxa lu naa Sabulonkae ya ma, konō Isirayilakae naxa e findi e xa konyie ra.

³¹ Aseri bonsoe fan mu no Ako, Sidon, Axalabi, Akisibu, Xeleba, Afeki, nun Rexobo masotode.

³² Na nan a toxi Aserikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma.

³³ Nafatali bonsoe fan mu no Beti Semesi nun Beti Anati masotode. Nafatalikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma. Beti Semesikae nun Beti Anatikae naxa findi e xa konyie ra.

³⁴ Dana bonsoe fan mu no Amorikae keride Isirayila geya bunyie. Na nan a toxi Danakae naxa sabati geyae fari.

³⁵ Amorikae naxa wa lufe Xeresē geya, Ayalon, nun Saalabimi, konō Yusufu bonsoe naxa senbe soto, e Amorikae findi e xa konyie ra.

³⁶ Amorikae xa naaninyi nu foloxi Akarabimi, a siga han Sela.

2

Isirayila Alatala xa saate kanafe

¹ Alatala xa maleke naxa keli Giligali, a siga Bokin. A naxa a masen Isirayilakae be, «N bara wo tongo Misira, n fa wo xun ti boxi ra, n dennaxe saate tongo marakali ra wo benbae be. N nu bara a fala, <N mu n ma saate kanama abadan.>

² A mu lan wo tan xa saate tongo yi boxi mixie be. A nu lan ne wo xa e xa serexebadee rabira, konō wo mu n ma yaamari suxu! Wo yi wali mooli rabaxi munfe ra?

³ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, n mu fama e keride wo ya ra. E fama lude wo seeti ma ne. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.»

⁴ Alatala xa maleke to ge yi woenyi masende Isirayilakae be, e naxa wa e xui itexi ra.

⁵ E naxa Bokin xili fala yi yire xun, e fa serexee ba Alatala be.

Yosuwe xa faxe

⁶ Yosuwe to nama bepin, Isirayilakae naxa siga e xa boxi masotode naxan nu findixi e ke ra.

⁷ Nama naxa Alatala xa seriyе suxu Yosuwe xa waxati kui, nun forie xa waxati kui, naxee xa simaya dangi Yosuwe ra, naxee nu bara Alatala xa kaabanakoe to, a naxee rabaxi Isirayila be.

⁸ Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya ne keme ne fu ma.

⁹ E naxa a ragata a xa boxi ma naxan findi a ke ra, Timinati Xerece, Efirami geya yire, Gaasi geya koola biri.

¹⁰ Yosuwe xunlanmae birin to faxa, mixi gbeteе naxa mini naxee mu Alatala kolon. E mu a kolon a nu bara naxan naba Isirayila be.

¹¹ Na temui Isirayilakae naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa tuubi Bali kuyee be.

¹² E naxa Alatala finsiriwali, e benbae Marigi Alatala, naxan e ramini Misira boxi ma. E naxa bira ala gbeteе foxo ra, e rabilinyi mixie nu ala naxee batufe, e nu fa e felen nee be. E naxa Alatala rapaaxu,

¹³ e a finsiriwali, e Bali kuyee nun Asitarate kuyee batu.

¹⁴ Alatala naxa xono Isirayila ma, a naxa e sa e wuru mixie belexe. A naxa e sara e yaxuie ma e rabilinyi. E mu fa no tide e yaxuie ya ra sonon.

¹⁵ E nu sigama gere sode dennaxe birin, Alatala nan nu e bonboma, a nu fe paaxi doxo e ma, alo a nu bara a masen e be ki naxe marakali ra. E naxa tooo ki fanyi.

¹⁶ Alatala naxa kiitisaе rakeli, e xa e ratanga e wuru mixie ma.

¹⁷ Kono Isirayilakae mu tin e tuli matide na kiitisaе ra, barima e nu wama ala gbeteе nan batufe, e xa e felen e be. E naxa gbilen e benbae xa kira foxo ra mafuren. E benbae nu bara bira Alatala xa seriyе foxo ra, kono e tan mu tin na ra feo.

¹⁸ Alatala to nu kiitisaе rakelima, a naxa e mali e xa simaya birin kui alako Isirayilakae xa ratanga e yaxuie ma. Alatala nu kinikinima e ma e xa tooe birin kui.

¹⁹ Kono kiitisa to bara faxa, e man naxa bira ala gbeteе foxo ra dangife e babae ra.

E naxa e batu, e felen boxi ma e be. E mu sese ba e xa wali kobie ra, e boje xoxoxoxi tun.

²⁰ Na kui Alatala boje naxa te Isirayilakae xili ma, a fa a masen, «Yi nama bara e kobe ti n ma saate ra n naxan tongo e benbae be. E bara n xui matandi.

²¹ Na kui, n tan fan mu fama si keren keride e ya ra sonon, naxee nu na yi boxi ma Yosuwe faxa temui naxe.

²² N fama Isirayilakae matode xa e tinma, xa e mu tinma, birade Alatala xa kira foxo ra alo e benbae a raba ki naxe.»

²³ Alatala naxa yi sie lu naa, a mu naxee saxi Yosuwe sago. A mu gbata e keride sonon.

3*Ala Isirayilakae matofe*

¹ Alatala naxa yi sie lu Kanaan boxi ma alako e xa Isirayilakae mato, naxee mu nu na gere singee kolon.

² Na rabaxi ne alako Isirayila lanfanmae xa na gere xa fe kolon, naxee mu nu a kolonxi nu.

³ Si naxee lu Kanaan boxi ma, nee nan yi ki: Filisitakae xa mange suuli, Kanaankae birin, Sidonkae, nun Hiwikaе naxee nu sabatixi Liban geyae fari, kelife Bali Xerimon geya ma, a sa doxo Xamata sode de ra.

⁴ Yi sie lu ne naa alako Alatala xa Isirayilakae mato, a xa a kolon xa e sa birama a xa seriyе foxo ra, a naxan sebe e babae be Annabi Munsa saabui ra.

⁵ Isirayilakae naxa sabati Kanaankae, Xitikaе, Amorikaе, Perisikaе, Hiwikaе, nun Yebusukaе tagi.

⁶ Isirayilakae naxa mennikaе xa di ginее doxo, e fan naxa e xa di ginее fi mennikaе xa di xeme ma. Isirayilakae man naxa e xa alae batu. Kiitisa mixi fu nun firin

Otiniyeli, Isirayila kiitisa

⁷ Isirayilakae naxa fe paaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa neme Alatala ma, e Marigi Ala, e fa Bali kuyee nun Aseri wuri masolixi batu.

⁸ Alatala naxa xono Isirayila ma, a fa e sa Kusan Risatayimi sago, Mesopotamiya mange, Isirayilakae nu na naxan xa yaa-mari bun ma ne solomasaxan.

⁹ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Kenasi xa di Otiniyeli, Kalebi xunya.

¹⁰ Alatala Xaxili naxa goro a ma. A naxa findi Isirayila kiitisa ra. A to siga gere sode, Alatala naxa Mesopotamiya mange, Kusan Risatayimi, sa a sago senbe ra.

¹¹ Boxi naxa lu bojesa kui je tongo naani. Na temui Kenasi xa di Otiniyeli naxa faxesa.

Exudu, Isirayila kiitisa

¹² Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Na nan a toxi, Alatala naxa senbe so Mowaba mange Egilon yi ra Isirayila xili ma, naxan nu bara fe jaaxi raba Alatala ya i.

¹³ Egilon naxa Amonikae nun Amalekikae xili, e birin xa Isirayila gere. Na kui e naxa Tugi taa masoto.

¹⁴ Isirayilakae naxa lu Mowaba mange Egilon xa yaamari bun ma je fu nun solomasaxan.

¹⁵ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Gera Bunyaminka xa di Exudu, naxan nu walima a koola belexe ra. Isirayilakae naxa a xee, a xa duuti xanin Mowaba mange Egilon xon.

¹⁶ Exudu naxa santidegema de firin yailan, naxan xa kuye ngon ya keren lima, a fa a noxun a xa donma bun ma a yirefanyi tabe fari.

¹⁷ A naxa duuti fi Mowaba mange Egilon ma, naxan fate xungbo a gbe ra.

¹⁸ A to ge duuti fide, a naxa xemee ragbilen naxee nu bara na kote xanin.

¹⁹ Exudu to kuyee li naxee nu na Gili-gali, a naxa gbilen Egilon yire, a fa a fala, «Mange, n wama gundo nde falafe i be.» Mange naxa a fala booree be, «Wo wo magbilen sinden.» Naxee birin nu na a seeti ma, e naxa e magbilen.

²⁰ Exudu naxa a maso Egilon na, naxan nu doxoxi a xa konkoe itexi xinbelixi kui, dennaxe nu yailanxi a keren peti be. Exudu naxa a fala a be, «Ala bara n xee, n xa yi masenyi fala i be.» Egilon naxa keli a xa doxose kui.

²¹ Na temui Exudu naxa a xa santidegema ba a tee i a koola belexe ra a yirefanyi seeti, a Egilon furi soxo a ra.

²² A kole nun a fe birin naxa so a furi, a mini a fari. Ture naxa raxi a xun ma, barima a bara santidegema lu naa.

²³ Exudu to mini konkoe kui, a naxa naade balan a xun ma saabi ra.

²⁴ Na dangi xanbi, mange xa konyie naxa fa. E naxa a to konkoe itexi naade balanxi. E nu fa a fala, «A na fe nde nan xun ma banxi xinbelixi kui.»

²⁵ E naxa mame ti han, konon mange to mu nu konkoe itexi naade rabima, e naxa saabi tongo, e na rabi. E naxa e xa mange to boxi ma, a bara faxesa.

²⁶ E nu mame tife temui naxe, Exudu nu bara a gi. A naxa dangi kuyee yire ra, a sa a yete ratanga Seyira biri.

²⁷ A fefe so, a naxa feri fe. Isirayilakae naxee nu na Eframi geyae fari, e naxa goro, e naxa ti a xanbi ra.

²⁸ A naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra, barima Alatala bara wo yaxui Mowabakae sa wo sagoe.» E naxa bira a foxo ra, e siga, e sa ti Yuruden xure de Mowaba biri ra. E mu tin mixi gbete xa xure igiri menni.

²⁹ Na waxati bun ma, e naxa Mowabaka xemee gbangbalanyi mixi wulu fu faxesa. Mixi yo mu non a gide e ya ma.

³⁰ Na loxoe Isirayilakae naxa Mowabakae rayaagi. Boxi naxa lu bojesa kui je tongo solomasaxan.

Samagari, Isirayila kiitisa

³¹ Na to dangi, Anati xa di Samagari naxa findi kiitisa ra. A naxa Filisitaka xemee mixi kemee senni faxesa ninge rapere wuri ra. Na kui a fan naxa Isirayila ratanga.

4

Debora, Isirayila kiitisa

¹ Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Exudu nu bara faxesa na temui.

² Alatala fan naxa e sa Yabini sagoe, Kanaan mange nde, naxan nu na Xasori. Sisera, a xa soorie xunyi, nu sabatixi Xaroseti Goyimi.

³ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, barima soori ragise wure daaxi kemee solomanaani nan nu na Yabini yi

ra. A naxa Isirayilakae tɔɔɔ a ɲaaxi ra ɲe mɔxɔɲen bun ma.

⁴ Na waxati kui, Debora namipɔnme ginε, Lapidoti xa ginε, nan nu kiitisa ra Isirayila bɔxi ma.

⁵ A nu kiiti sama tugi bunyi nε, naxan xili «Debora xa tugi,» Raama nun Beteli tagi, Efirami geyae ma. Isirayilakae nu sigama a yire, a xa e xa kiiti sa.

⁶ Debora naxa Kedesika Abinowami xa di Baraki xili, naxan nu na Nafatali bɔnsɔε xa bɔxi ma, a fa a fala a bε, «Isirayila Marigi Alatala yi yaamari nan soxi i yi ra. I xa Nafatalikae nun Sabulonkae xeme wulu fu xanin Taboro geya fari.

⁷ N fama Sisera, Yabini xa sɔɔri mange, bendunde i ma Kison xure mabiri. N a xa sɔɔri birin nun e ragisee sama nε i sago.»

⁸ Baraki naxa a fala a bε, «Xa won birin nan a ra, n sigama, kɔnɔ xa won birin mu a ra, n mu sigama feo.»

⁹ Debora naxa a yaabi, «Na kui, won birin nan sigama, kɔnɔ i mu fama matɔxɔε yo sɔtɔde na kui, barima Alatala fama Sisera sade ginε nde nan sagoe.» Na tɛmui, Debora nun Baraki naxa siga Kedesi.

¹⁰ Baraki naxa Nafatalikae nun Sabulonkae maxili Kedesi. Xeme mixi wulu fu naxa bira a fɔxɔ ra. Debora fan nu na e ya ma.

¹¹ Heberi Kenika nu bara gbilen a bɔnsɔε fɔxɔ ra, naxan findi Xobabo xa die ra, Annabi Munsa bitanyi xemema. Heberi nu bara a xa kiri banxi ti Saananimi, wuri belebele nde bun, Kedesi fe ma.

¹² Mixi nde to a fala Sisera bε, a Abinowami xa di Baraki bara te Taboro geya fari,

¹³ a naxa a xa sɔɔri birin nun a xa sɔɔri ragise keme solomanaani xun lan Kison xure, kelife Xaroseti Goyimi.

¹⁴ Na tɛmui Debora naxa a fala Baraki bε, «Keli, to Alatala fama Sisera sade i sagoe. Alatala nan tima i ya ra.» Baraki naxa goro Taboro geya fari, xeme mixi wulu fu biraxi a fɔxɔ ra.

¹⁵ Alatala naxa Sisera nun a xa sɔɔri birin nagɪ Baraki xa santidegema xɛɲɛnxi ya ra. Sisera naxa goro a xa sɔɔri ragisee kui, a a gi a sanyi ra.

¹⁶ Baraki naxa Sisera xa geresoe kerɪ han Xaroseti Goyimi, e xa sɔɔri ragisee

kui. Baraki xa sɔɔri naxa e birin faxa santidegema ra, mixi keren mu lu.

¹⁷ Sisera naxa a gi a sanyi ra, a sa a nɔxun Yayeli xa kiri banxi kui, Heberi Kenika xa ginε. A na rabaxi nε barima lanyɪ nu na Xasori mange Yabini nun Heberi Kenika xabile tagi.

¹⁸ Yayeli naxa mini Sisera ya ra, a fa a fala a bε, «N marigi, fa be, i nɔxun n xɔnyi, hali i mu gaaxu.» A naxa sa a nɔxun Yayeli xa kiri banxi kui sade dugi bun ma.

¹⁹ Sisera naxa a fala Yayeli bε, «N bara i maxandi, n ki ye ra, n xa a min. Ye xɔli na n ma.» Yayeli naxa xɪɲε sase dε rabi, a a so a yi. Sisera to a min, Yayeli naxa gbilen a makoto ra.

²⁰ A man naxa a fala Yayeli bε, «Ti kiri banxi sode dε ra. Xa mixi nde fa sa i maxɔrin a falafe ra, <Mixi nde mu soxi be?>, i xa na kanyi yaabi, <Ade.>»

²¹ Heberi xa ginε Yayeli naxa kiri banxi mabanban wuri nde tongo, dεrɛma suxuxi a yi. Xi xɔli nu bara gε Sisera nde taganyi saabui ra. A naxa a makɔrε Sisera ra dɔyin, a fa na wuri banban a gbεgbε xɔnyi ma han a sɔti bɔxi. Sisera naxa faxa keren na.

²² Yayeli naxa mini Baraki ya ra, naxan nu na birafe Sisera fɔxɔ ra. A naxa a fala a bε, «Fa be, i xeme naxan fenfe, n xa a masen i bε.» Baraki naxa so Yayeli xɔnyi, a fa Sisera faxaxi to, wuri banbanxi a gbεgbε xɔnyi.

²³ Na lɔxɔε Alatala naxa Kanaan bɔxi mange Yabini rayaagi Isirayilakae ya xɔri.

²⁴ Isirayilakae belexe sa Kanaan mange Yabini ma na ki nε a xuri xuri ra, han e naxa a faxa.

5

Debora xa beeti

¹ Na lɔxɔε, Abinowami xa di Baraki nun Debora naxa yi beeti ba:

² «Alatala tantu!

Isirayila senbɛmae bara keli.

Ƴama fan bara tin na gere ra.

³ Mangεe, mangεdie, wo wo tuli mati a fanyi ra.

N tan beeti bama nε, n a bama Alatala nan bε.

N xa Isirayila Marigi Alatala binya beēti ra.

⁴ Alatala, i to keli Seyiri, Edonkaē xa bōxi ma,

bōxi naxa sēren,
koore nuxui naxa tunε ragoro.

⁵ Geyae naxa xoyō Alatala ya i,
yi Turusinina geya fan naxa sēren Isirayila Marigi Alatala ya i.

⁶ Yayeli nun Anati xa di Samagari waxati,
mixi mu nu nōma biyaaside mupētie xa fe ra.

⁷ Isirayilakae mu nu nōma lude daaxae sōnōn,
e birin naxa keli naa,
han n tan Debora minixi tēmui naxε.
N bara findi Isirayila nga ra.

⁸ E nu bara ala nēnēε batu fōlō.
Gere nu bara fa han taa naadεε ra,
sōori makantase nun tanbε yo mu nu na Isirayilaka mixi wulu tongo naani yi ra.»

⁹ «Alatala tantu!
N bōjε na Isirayila mangεε nun pama fōxō ra,
naxee e yetε janigexi.

¹⁰ Wo tan naxee tema sofale ginε fiixεε fari,
wo tan naxee dōxōma dugi fanyi fari,
wo tan naxee jεrεma kira ra, wo wo maḡōxun.

¹¹ Naxee ye bama kolōnyi ra,
e Alatala tantuma a xa fe fanyie ma.
Alatala fe fanyi raba nε Isirayila bε,
a xa pama tixi taa sode dε ra tēmui naxε.»

¹² «Debora, xunu!
Xunu, i xa beēti ba.
Abinowami xa di Baraki, keli!
I xa yaxuie xanin.

¹³ Alatala naxa xunnakeli fi a xa pama fanyi ma,
a naxa n xun nakeli sēnbēmae tagi.

¹⁴ Eframikae naxa fa,
naxee kelixi Amalekikae xa bōxi ma,
Bunyaminkae naxa bira e fōxō ra.
Makiri mangεε fan naxa goro,
a nun Sabulon yareratie.

¹⁵ Isakari mangεε naxa lu Debora sēeti ma.
E naxa Baraki mali,
e goro geya bunyi,

konō Rubenkae tan naxa wōyεn han.

¹⁶ Wo luxi wo xa xurusee tagi munfe ra,
wo nu fa wo tuli mati e wa xui ra?
Rubenkae tan fo wōyεnyi jōntare.

¹⁷ Galadikae fan naxa lu Yuruden naakiri ma.

Danakaē lu e xa kunkuie fε ma munfe ra?
Aserikae fan naxa lu wafu ra, baa dε.

¹⁸ Sabulonkae tan naxa ti faxε ya i.
Nafatalikae fan naxa suusa gere ra.»

¹⁹ «Mangεε naxa fa.

Kanaan mangεε naxa fa gere sode
Taanaki, Megido xure dε ra,
konō e mu harige nun gbeti yo sōtō na kui.

²⁰ Koore naxa gere so,
tunbuie naxa Sisera gere.

²¹ Kison xure fori naxa e xanin.
N bōjε xa sēnbε so,
n xa siga yare!

²² Na tēmui, sōorie naxa e xa soe ragi.
E naxa e xulun, e gbataxi.

²³ Alatala xa malekε naxa a fala,
«Wo xa Merosi danka.
Wo xa Merosikae birin danka.
E mu nu biraxi Alatala fōxō ra sēnbēmae tagi.»

²⁴ «Yayeli barakatōε ginε nan a ra,
Heberi Kenika xa ginε.
Barakatōε belebele nan a ra ginε tagi,
naxee sabatixi kiri banxi kui.

²⁵ Sisera to ye makula, a naxa xijε fi a ma.
A naxa xijε fanyi so a yi ra pōōti tofanyi kui.

²⁶ Kiri banxi mabanban wuri suxuxi a yi,
dεrεma fan na a yirefanyi bεlεxε.

A naxa a banban Sisera xunyi,
a xunyi naxa bōō.

²⁷ Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,
a saxi bōxi, a naxa faxa.
Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,
a saxi bōxi, a naxa faxa.»

²⁸ «Sisera nga tixi wunderi ra,
a a falama, «Munfe ra a ragise mu nu fa sinden?

Munfe ra a sōori ragisee buxi fade?»

²⁹ A xa lōnnilae naxa a yaabi yi wōyεnyi ra,

³⁰ «Tēmunde e mu na e harige see xa tongofe?

E mu na nee xa itaxunfe?

Gine keren soori keren,
 xa na mu a ra soori keren, gine firin.
 E e wasaso se mapingixie ra naxee nu
 rafan Sisera ma,
 e e wasaso donma mapingi dinxie ra.
 Donma mapingixi keren, donma dinxi
 firin,
 xunnakeli kanyi xa na soṭo.»

³¹ Alatala, i yaxuie birin xa halaki na ki
 ne,
 kono i xanuntenyie xa yanba alo soge
 itexi.»

Na dangi xanbi, boxi naxa lu xaxilisa
 kui ne tongo naani.

6

Gedeyon findife kiitisa ra

¹ Isirayilakae man naxa fe kobi raba
 Alatala ya i naxan mu rafan a ma. A naxa
 e sa Madiyankae xa ne bun ma han ne
 solofere.

² Madiyankae naxa fe xoxoxoe doxo
 Isirayila ma. Na nan a to, Isirayilakae
 naxa folee ge geya fari, e yete makantadee
 yailan geme longori ra.

³ Isirayilakae na xe sa temui naxe,
 Madiyankae, Amalekikae, nun bomsae
 gbete naxee kelima sogegorode, nee nu
 tema ne, e ti e kanke.

⁴ E nu lu e fe ma e xa Isirayilakae xa
 daxamui birin kana han Gasa. E mu nu
 sese luma Isirayila, hali boxi daxamuie,
 yexexe, ningee, xa na mu a ra sofalee.

⁵ Na mixie nu tema temui naxe, nun e
 xa xurusee ra, kiri banxie, nun joxomee,
 e nu luma ne alo katoe gali naxan kasare
 rabama boxi ma.

⁶ Madiyankae to Isirayila findi setare
 boxi ra, Isirayilakae naxa Alatala
 maxandi.

⁷ E to Alatala makula Madiyankae xa fe
 ra,

⁸ Alatala naxa namiponne keren xee e
 ma. A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi
 Alatala xa masenyi nan yi ki, «N bara wo
 ramini Misira boxi ma, wo nu na konyiya
 kui dennaxe.

⁹ N bara wo ba Misirakae belexe, a nun
 wo yaxui birin. N bara e keru wo ya ra, n
 fa e xa boxi fi wo ma.

¹⁰ N bara a masen wo be, «N tan nan na
 Alatala ra, wo Marigi Ala. Wo naxa gaaxu

Amorikae xa alae ya ra, wo sabatixi boxi
 naxee ma.» Kono wo mu biraxi n xui foxo
 ra.»»

¹¹ Alatala xa maleke naxa so Ofara
 daaxa kui, a naxa doxo wuri bili bun
 ma, naxan tixi Yowasi xonyi, naxan nu
 na Abiyesa bomsae ya ma. Yowasi xa di
 Gedeyon nu na mengi bonbofe yili kui
 weni bogi nu bunduma dennaxe, alako a
 xa a noxon Madiyankae ma.

¹² Alatala xa maleke naxa mini a ma, a
 fa a fala a be, «I tan geresoe fanyi, wo nun
 Alatala birin nan a ra.»

¹³ Gedeyon naxa a fala a be, «N Marigi,
 xa muxu nun Alatala birin nan a ra, yi fe
 xoxoxoe birin fa muxu lixi munfe ra? A
 xa kaabanakoe na minden? Muxu babae
 bara kaabanako nde madoxo muxu be. E
 naxe, «Alatala nan muxu ramini Misira
 ra.» Yakosi Alatala bara won nabepin, a
 won sa Madiyankae sago.»

¹⁴ Alatala naxa a masen a be, «I
 senbe so. I fama ne Isirayila ratangade
 Madiyankae belexe. N tan xa mu i xexxi?»

¹⁵ A naxa a yaabi, «N Marigi, n tan
 noma Isirayila ratangade a yaxuie ma? N
 xabile xa setarepa dangi xabile birin gbe
 ra Manasi bomsae ya ma. N baba xa di
 donxoe na n tan nan na.»

¹⁶ Alatala naxa a masen a be, «Kono
 won birin nan a ra. Na kui i fama
 Madiyankae birin bonbode alo i na mixi
 keren nan bonbofe.»

¹⁷ Gedeyon naxa a yaabi, «Xa i bara
 hinne n na, tonxuma nde masen n be,
 naxan a masenma i tan yati nan woyenxi
 n be.

¹⁸ Yandi, i naxa i makuya be ra, bee-
 manu n xa fa n ma serexe ra i be.» Alatala
 naxa a fala, «N luma be han i fama temui
 naxe.»

¹⁹ Gedeyon naxa siga, a sa si yore keren
 faxes, a farin busali keren nafala taami
 lebinitare ra. A naxa sube sa debe kui,
 a naxa bore sa bore sase kui, a naxa e
 dentege Alatala be wuri bili bun ma.

²⁰ Alatala xa maleke naxa a masen a be,
 «Sube nun taami lebinitare tongo, i xa e
 sa yi geme fari, i bore sa a ma.» Gedeyon
 to ge na rabade,

²¹ Alatala xa maleke naxa a yisuxu-
 wuri itala, a naxa a din sube nun taami
 lebinitare ra. Na kui te naxa dexe geme

ma, a sube nun taami lēbinitare birin gan. Na xanbi Alatala xa maleke naxa lōe a ma.

²² Gedeyon to a to Alatala xa maleke yati nan a ra, a naxa a fala, «N Marigi Alatala! N bara Alatala xa maleke to, a tixi n ya i.»

²³ Alatala naxa a masen a be, «Hali i mu gaaxu, i mu faxama. I bōne xa sa.»

²⁴ Gedeyon naxa serexebade yailan Alatala be menni, a fa a xili fala na xun, «Alatala xa bōnesa.» Han to, menni na Ofara, Abiyesa xabile na dennaxe.

²⁵ Na lōxōe kōe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I baba xa tuura tongo, naxan bara ne solofere sōtō. I xa i baba xa Bali kuye serexebade kana, a nun na Aseri wuri masolixi, naxan tixi a xun.

²⁶ Na dangi xanbi, i xa serexebade gbete yailan i Marigi Alatala be yi yire magaaxuxi fari. I xa na tuura ba serexe gan daaxi ra. Na Aseri wuri masolixi, i naxan kanama, na xa findi yege ra na serexe ganse ra.»

²⁷ Gedeyon naxa mixi fu tongo a xa konyie ya ma, a na birin naba, Alatala naxan masenxi a be. A na raba kōe nan na, barima a nu gaaxuxi a baba xa mixie nun taakae ya ra.

²⁸ Taakae to keli subaxe ma, e naxa a to Bali kuye serexebade rabiraxi, Aseri wuri masolixi naxan nu tixi a xun ma, na fan nabiraxi. E man naxa tuura to naxan baxi serexe gan daaxi ra serexebade neene fari.

²⁹ E naxa e boore maxōrin, «Nde yi rabaxi?» E to na fe fen, e fa a fala e boore be, «Yowasi xa di Gedeyon nan fōxi a ra.»

³⁰ Na kui taakae naxa a fala Yowasi be, «I xa di ramini, a xa faxesa, barima a bara Bali kuye serexebade kana, a man bara Aseri wuri masolixi rabira, naxan nu tixi a xun.»

³¹ Yowasi naxa mixie yaabi, naxee nu tixi a kanke, «Wo tan nan Bali xun mafalama? Wo tan nan a ratangama? Mixi yo naxan Bali xun mafala, na kanyi nan singe faxama beemanu kuye xa iba. Xa Ala nan na Bali ra, a tan xa a yete xun mafala, barima e a tan nan xa serexebade rabiraxi.»

³² Na lōxōe, e naxa Yerubaali xili fala Gedeyon xun ma, e nu fa a fala, «Bali xa a yete xun mafala, barima a bara a xa serexebade rabira.»

³³ Madiyankae, Amalekikae, nun bonsōe gbete naxee keli sogetede, nee naxa e malan, e fa Yuruden igiri, e lu Yisireeli geya bunyi.

³⁴ Alatala Xaxili naxa lu Gedeyon be. A naxa feri fe, a xa Abiyeseri bonsōe maxili alako e birin xa bira a fōxō ra.

³⁵ A naxa xerae xee Manasi bōxi ma, nee fan xa bira a fōxō ra. A man naxa xerae xee Aseri, Sabulon, nun Nafatali bōxi ma, mennikae fan naxa kafu a ma.

³⁶ Gedeyon naxa a fala Alatala be, «Xa i wama Isirayila ratangafe n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe, i xa yi raba n be.

³⁷ N xa yexee kiri itala lonyi xun, a xa lu menni kōe ra. Xa xini dōxō yexee kiri nan kansan ma, bōxi tan nabilinyi naxa xara, n fama a kolonde na temui ne, i tan nan Isirayila ratangama n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe.»

³⁸ A naxa na raba na ki. Na kuye iba, a naxa keli subaxe ma, a yexee kiri bundu alako a xa a kolon xa xini dōxōxi kiri ma. Ye, pōoti ya keren naxa mini na kui.

³⁹ Gedeyon man naxa a fala Ala be, «Hali i bōne mu te n xili ma, n ma wōyen dōnxōe nan yi ki. N man waxi seedepōxōya nan matofe yi kiri ra. Kiri kansan xa xara, xini xa bōxi birin bunda.»

⁴⁰ Na kōe ra, Ala naxa na raba na ki. Kiri kansan naxa xara, xini fa bōxi birin bunda.

7

Madiyankae masōtōe

¹ Yerubaali, naxan findi Gedeyon na, a nun pama naxan birin nu biraxi a fōxō ra, e naxa keli subaxe ma, e sa kuru Xarodi dulonyi fe ma. Madiyankae nu malanxi kōola biri More geya bunyi.

² Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa sōorie bara gbo ye. Xa n bara Madiyankae sa e sagoe, Isirayilakae fama ne e yete wasude n na, e a fala, «Muxu tan nan muxu yete kan natangaxi.»

³ I xa pama yaamari, «Gaaxui bara naxee birin serēn, e xa gbilen Galadi geya yire.» Xeme mixi wulu mōxōnen a nun firin naxa gbilen, kōnō xeme mixi wulu fu tan naxa lu naa.

⁴ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Han ya pama man gbo. Goro e ra xure

biri, n fama e mayegetide mēnni nē. N na a fala i bē naxan na, wo nun yi nan sigama, wo nun na kanyi xa siga. N na a fala xēmē naxan birin na, e mu sigama, nee naxa bira i fōxō ra.»

⁵ A naxa ꝓama ragoro xure dē ra. Alatala naxa a masen Gedeyon bē, «Naxee birin na ye kōn e nēnyi ra alō bare, i xa nee ti e xati ma. Naxee fan birin na e xinbi sin, e ye min, i xa nee fan ti e xati ma.»

⁶ Naxee birin ye kō e bēlēxē kui, e naxa a min, e kōnti naxa siga xēmē mixi kēmē saxan. ꝓama dōnxōē naxa e xinbi sin, e nu fa ye kōn e nēnyi ra.

⁷ Alatala naxa a masen Gedeyon bē, «Yi xēmē mixi kēmē saxan naxee ye kōxi e bēlēxē kui, n fama wo ratangade e tan nan saabui ra. N Madiyankae sama nē i sago. Yi ꝓama dōnxōē, kankan xa siga a xōnyi.» E naxa fandē tongo a nun feri naxee nu na ꝓamae yi.

⁸ Gedeyon naxa e ragbilen e xōnyi, na xēmē mixi kēmē saxan gbansan naxa lu a yire. Madiyan xa sōorie nu na a labe ra geya bunyi.

⁹ Na kōē ra Alatala naxa a masen Gedeyon bē, «I xa goro Madiyan sōorie yire, barima n bara e sa i sagoē.

¹⁰ Xa gaaxui na i ma yi gere xa fe ra, wo nun i xa konyi Pura xa goro Madiyankae yire.

¹¹ I naxan mēma naa, na fama i rali-maniyade. Goro e xa sōorie yire sinden.» A tan nun a xa konyi Pura naxa goro, han sōorie yonkinde fē ma.

¹² Madiyankae, Amalēkikae, nun bōnsōē gbētēē naxee keli sogetede, nu na geya bunyi. E wuya alō katoe. E xa ꝓōxōmē fan nu wuya alō mēyenyi naxan na baa dē ra.

¹³ Gedeyon to naa li, xēmē nde naxa a xa xiye fala a boore bē. A naxa a masen, «N yi xiye nan saxi. N taami ganxi nan toxi a firifirima Madiyan sōorie yonkinde. A naxa a bōnbō kiri banxi nde ra, a a rabira.»

¹⁴ A boore naxa a yaabi, «A mu findixi sese ra fō Gedeyon xa santidēgēma, Yowasi xa di Isirayilaka. Ala bara Madiyankae nun e xa sōorie sa a sago.»

¹⁵ Gedeyon to gē xiye xa fe tagi raba ramēde, a naxa a felen bōxi ma, a Ala tantu. Na xanbi, a naxa gbilen Isirayila sōorie yire, a a fala e bē, «Wo keli, barima Alatala bara Madiyan sōorie sa won sagoē.»

¹⁶ A naxa yi xēmē mixi kēmē saxan itaxun dōxō saxan na. A fa feri nun fējē lanmadie so e birin yi ra, tē na fējēē kui.

¹⁷ A naxa a fala e bē, «Wo xa n mato, n na naxan naba, wo fan xa na raba. N nēfē sōorie yire li, n na naxan naba, wo fan xa na raba.

¹⁸ Muxu feri fema tēmui naxē, wo fan xa wo gbe fe sōorie yonkinde rabilinyi. Wo xa a fala wo xui itexi ra, «Alatala nun Gedeyon bē!»

¹⁹ Gedeyon nun a xa sōori mixi kēmē saxan, naxa Madiyan sōorie yire li, e e xa yire makantade masara kōē tagi tēmui naxē. E naxa feri fe, e fējēē ibōō.

²⁰ Yi mixi kuru saxanyie naxa feri fe, e naxa fējēē ibōō, tē suxuxi e kōōla bēlēxē ra, feri suxuxi e yirefanyie bēlēxē ra e naxan fema. E nu fa a fala e xui itexi ra, «Won xa gere so Alatala nun Gedeyon bē.»

²¹ E birin naxa ti e tide, Madiyan sōorie rabilinyi. Madiyankae naxa e gi, e siga sōnxō ra.

²² Isirayila sōori mixi kēmē saxanyie nu feri fe tēmui naxē, Alatala naxa a niya Madiyankae xa e boore faxa santidēgēma ra. Sōori dōnxōēē naxa e gi han Beti Sita, Serera mabiri, han Abeli Mexola, Tabati mabiri.

²³ Isirayila xēmēē naxa e malan, Nafatalikae, Aserikae, nun Manasikae. E birin naxa Madiyankae keri.

²⁴ Gedeyon naxa xēēraē xēē Efirami geyae yire, e xa a fala, «Wo goro Madiyankae ya ra, wo singe xa ti Yuruden xure igirima dēnnaxē han Beti Baara.» Na kui Efirami xēmēē naxa e malan, e siga Yuruden xure igirima dēnnaxē, han Beti Baara.

²⁵ E naxa Madiyankae xa mangē firinyie suxu, Orebi nun Seebi. E naxa Orebi faxa Orebi fanye yire, e naxa Seebi faxa Seebi weni bogi bunduma dēnnaxē. E naxa Madiyankae keri, e fa Orebi nun Seebi xunyie ra Gedeyon xōn Yuruden fē ma.

8

Madiyankae bɔnbɔfe

¹ Efirmi xemee naxa a fala Gedeyon be, «I yi mooli rabaxi muxu ra munfe ra? I to siga Madiyankae gerede, munfe ra i mu muxu xili, won birin xa siga?» Sonxɔe belebele naxa bira a i e tagi.

² A naxa e yaabi, «Wo naxan nabaxi, na dangi n gbe rabaxi ra pon. Efirmikae xa wali lanmadi tide gbo Abiyeseri bɔnsɔee xa wali xungbe be.

³ Alatala Madiyankae xa mangee Orebi nun Seebi saxi wo tan nan sago. N munse rabaxi naxan tide gbo na be?» A to ge woyende, e bɔne naxa goro.

⁴ Hali Gedeyon nun a xa soorie mixi kemee saxanyie to nu taganxi, e Yuruden igiri ne Madiyankae kerife ra.

⁵ A naxa a fala Sukotikae be, «N bara wo maxandi, wo taami nde so n ma mixie yi ra, barima e bara tagan. N na Madiyankae xa mangee Seba nun Salamuna nan kerife.»

⁶ Sukoti mangee naxa Gedeyon yaabi, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?»

⁷ Gedeyon naxa a fala, «Alatala na Seba nun Salamuna sa n sago temui naxe, n fama wo fatee mabɔde gbengberen yire tunbee nan na.»

⁸ Gedeyon naxa keli menni, a siga Peniyeli. A naxa mennikae fan makula taami ra. Peniyelikae fan naxa a yaabi alo Sukoti mixie a yaabi ki naxe.

⁹ A naxa a fala nee fan be, «N na xunnakeli soto, n fama be wo xa taa tete birin nabirade.»

¹⁰ Seba nun Salamuna nu na Karakore, e nun e xa soori mixi wulu fu nun suuli jɔndon. E tan gbansan nan nu luxi. Soori mixi wulu kemee mixi wulu moxɔnen nu bara faxesa santidegema ra bɔnsɔee ya ma naxee kelixi sogetede.

¹¹ Gedeyon naxa te kira xon ma Noba nun Yogbeha sogetede biri. A naxa soorie bɔnbɔ naa, naxee nu laxi a ra a gere mu e lima sonon.

¹² Madiyan mangee Seba nun Salamuna fan naxa e gi. Gedeyon naxa bira e foxo

ra, han a e suxu, a fa e xa soorie birin nagi.

¹³ Yowasi xa di Gedeyon to fa kelife gere sode Xereɛ geya fari,

¹⁴ a naxa Sukoti fonike nde suxu, a a karaxan a xa Sukoti mangee nun kuntigie xilie sebe a be. Nee naxa lan mixi tongo solofere a nun solofere ma.

¹⁵ Gedeyon naxa siga Sukoti, a a fala e be, «Seba nun Salamuna nan yi ki, wo n konbi naxee xa fe ra. Wo naxa a fala, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?»»

¹⁶ Na kui a naxa taa kuntigie suxu, a e bɔnbɔ gbengberen yire tunbee ra.

¹⁷ A naxa Peniyeli tete fan nabira, a fa mennikae faxesa.

¹⁸ Gedeyon naxa Seba nun Salamuna maxarin, «Wo mixi naxee faxesa Taboro, e nu na di?» E naxa a yaabi, «E nu ne alo i tan. E birin nu luxi alo mangedie.»

¹⁹ Gedeyon naxa a fala e be, «N taarae nan nu na e ra, n nga xa die. N bara n kali Alatala jipe ra, xa wo mu e faxesa nu, n fan mu wo faxesa nu.»

²⁰ A naxa a fala Yeteri be, a xa di singe, «E faxesa!» Kono Yeteri mu a xa santidegema ba a tee i, barima fonike nan nu a ra, a gaaxuxi.

²¹ Seba nun Salamuna naxa a fala Gedeyon be, «Xa xeme nan i ra, i tan yete yati xa muxu faxesa.» Gedeyon naxa keli keren na, a e faxesa. A naxa konmagoree ba e xa joxomee kon ma.

²² Isirayila xemee naxa a fala Gedeyon be, «I xa findi muxu xa mangee ra, na dangi xanbi i xa di, nun na xa di. I bara muxu ratanga Madiyankae ma.»

²³ Gedeyon naxa a fala e be, «N tan nun n ma di, muxu mu findima wo xa mangee ra. Alatala nan na wo xa mangee ra.»

²⁴ Gedeyon man naxa woyen e be. A naxe, «Xa wo bara tin, a xoli n ma kankan xa xurunde keren so n yi ra, wo naxan sotoxi wo wasaso see ra gere kui.» Xurunde xema daaxi nu soxi Madiyankae belexee ra, barima e kelixi Sumayila bɔnsɔe ne.

²⁵ E naxa a fala, «Muxu bara tin na ra.» E fa dugi itala, e birin fa e xa xurunde

keren keren sa dugi kui e naxan soto wasaso see ra.

²⁶ Gedeyon xεεma naxan maxorin, a binyε naxa siga han kilo moxon, bafe xunmasee ra, tuli rasoe, donma gbeeli Madiyan mangε daaxi, a nun joxome konmagore.

²⁷ Gedeyon naxa serexedube kuntigi donma yailan na xεεma ra, a a ti Ofara, a xa taa kui. A raponyi, na naxa findi gantanyi ra Gedeyon nun a xa denbaya be, barima Isirayilakae birin naxa na findi e xa ala ra.

²⁸ Isirayilakae naxa Madiyan lu e xa noε bun ma, nee mu xunnakeli soto sonon. Boxi naxa lu bonesa kui je tongo naani Gedeyon xa simaya kui.

²⁹ Yowasi xa di Yerubaali naxa gbilen a xonyi.

³⁰ Gedeyon naxa di tongo solofere bari, barima gine gbegbe nan nu doxoxi a xon.

³¹ A xa konyi gine naxan nu na Sikemi, na fan naxa di xeme bari a be. A naxa Abimeleki xili fala a xun.

³² Yowasi xa di, Gedeyon naxa faha simaya fanyi kui. E naxa a ragata Yowasi xa gaburi yire Ofara, Abiyesa bonsoe nu na dennaxe.

³³ Gedeyon to faha, Isirayilakae man naxa Alatala bepin, e xa Bali kuyee batu. E naxa Bali Beriti findi e xa ala ra.

³⁴ Isirayilakae naxa neemu e Marigi Alatala ma, naxan e ratanga e yaxui birin belxe i, naxee nu e rabilinxi.

³⁵ E mu dugutegena rasiga Yerubaali xa denbaya ma fefe ma, hali a to nu bara fe fanyi gbegbe raba Isirayila be.

9

Abimeleki findife mangε ra

¹ Yerubaali xa di Abimeleki naxa siga Sikemi a nga xunyie yire. A naxa yi masenyi ti a nga xabile be,

² «Katarabi Sikemi kuntigie birin ma, <Wo wama a xon ma Yerubaali xa di tongo solofere birin xa findi wo xa mangε ra, ka mixi keren gbansan xa findi wo xa mangε ra? Wo xa wo ratu a ma, won findixi wuli keren fase keren nan na.>»

³ A nga xunyie naxa na masenyi birin tagi raba Sikemi kuntigie be. Kuntigie

naxa tin birafe Abimeleki foxo ra, barima e ngaxakerenyi nan nu a ra.

⁴ E naxa gbeti kilo solomasaxan fi a ma, kelife Bali Beriti xa salide kui. Abimeleki naxa kobiri so xeme rabepinxie nun kalabantee yi ra, alako e xa bira a foxo ra.

⁵ A naxa siga a baba xonyi Ofara, a a xunyae birin faha. Yerubaali xa di tongo solofere birin naxa faha fanye keren fari, fo Yotami, Yerubaali xa di donxoe, naxan nu bara a noxun e ma.

⁶ Sikemi kuntigie nun Beti Milo pama birin naxa e malan Sikemi, geme belebele nun wuri tofanyi tixi dennaxe. E naxa Abimeleki findi mangε ra menni.

⁷ Yotami to na fe me, a naxa siga a sa ti Garisimi geya fari, a fa a fala a xui itexi ra, «Sikemi kuntigie, xa wo wama ne Ala xa a tuli mati wo ra, wo xa wo tuli mati n tan na.

⁸ Loxoe nde, wuri bilie naxa a nate e xa mangε keren sugandi. E naxa a fala oliwi bili be, <Findi muxu xa mangε ra.>

⁹ Konon oliwi bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ture raminife foxo ra, ture naxan findima binya se ra Ala nun mixie be, alako n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.>»

¹⁰ «Wuri bilie naxa a fala xore bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangε ra.>

¹¹ Konon xore bili naxa a fala e be, <N tan mu gbilenma n bogi joxunme fanyi raminife foxo ra, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.>»

¹² «Wuri bilie naxa a fala weni bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangε ra.>

¹³ Konon weni bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ma weni raminife foxo ra naxan Ala nun mixie raseewama, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.>»

¹⁴ «Na kui wuri bilie naxa a fala tunbe kungsi be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangε ra.>

¹⁵ Tunbe kungsi naxa wuri bilie yaabi, <Xa wo waxi janige fanyi nan nabafe n be alako n xa findi wo xa mangε ra, wo fa be, wo xa fa lu n niini bun ma. Xa na mu a ra, te minima ne tunbe kungsi kui, a Liban wuri bili fanyi birin gan.>»

¹⁶ Yotami man naxa a masen e be, «Yakosi, wo tan Abimeleki findife mangε

ra, wo a rabaxi tinxinyi nan ma? Wo fe fanyi nan nabaxi Yerubaali nun a xa denbaya ra na ki? Wo a xa fe fanyi sare ragbilenxi a ma na ki ne?

¹⁷ N baba gere soxi ne wo tan be, a a nii fi gere ma, a wo ratanga Madiyankae belexe i.

¹⁸ Kono wo tan, wo bara keli n baba xa denbaya xili ma to loxe, wo bara a xa di xeme mixi tongo solofere faxes fanye keren fari, wo fa Abimeleki findi mange ra kuntigie xun ma Sikemi. Wo bara Gedeyon xa konyi gine xa di findi wo xa mange ra, barima wo ngaxakerenyi lanxi a tan nan ma.

¹⁹ Xa na birin kelixi janige fanyi nun tinxinyi nan ma Yerubaali nun a xa denbaya mabiri, awa wo tan nun Abimeleki xa rafan wo boore ma.

²⁰ Xa na mu a ra, te xa mini Abimeleki, a xa Sikemi kuntigie nun Beti Milo mixie gan. Te xa mini e fan ma, a xa Abimeleki gan!»

²¹ Yotami naxa keli naa, a sa a noxun Beeru, dennaxe makuya a taara Abimeleki ra.

²² Abimeleki naxa Isirayila yamari ne saxan bun ma.

²³ Na temui, Ala naxa xaxili kobi raso Abimeleki nun Sikemi kuntigie tagi. Sikemi kuntigie fa Abimeleki yanfa.

²⁴ Na kui e birin xa e xa fe naaxi sare soto. Abimeleki nu bara a ngaxakerenyie faxes, Yerubaali xa di tongo solofere. Sikemikae nu bara Abimeleki mali na faxes tife ra.

²⁵ Sikemi kuntigie naxa mixieti yanfanteya ra Abimeleki xili ma geyae xun tagi, e nu mixie fetenken naxee nu dangima kira ra e yire. Abimeleki naxa na fe me.

²⁶ Loxe nde Ebedi xa di Gaali nun a xunyae naxa fa Sikemi. Taa kuntigie naxa lanlanteya sa a ma.

²⁷ E birin naxa siga weni bilie yire, e xa weni bogi ba. E naxa na bogie bundu, e fa xulunyi ti. E naxa so e xa ala batude kui, e naxa e dege, e e min, e fa Abimeleki danka.

²⁸ Ebedi xa di Gaali naxa a fala e be, «Won tan Sikemikae luxi Abimeleki xa noe bun ma munfe ra? Yerubaali xa di xa mu lanxi a ma? Abimeleki mu Sebulo

xa findixi taa gomina ra? A lanma wo xa lu Hamori xa mixie tan xa yaamari bun ma, barima Hamori nan Sikemi benba ra. Won luxi Abimeleki xa mangeya bun ma munfe ra?

²⁹ Xa Sikemikae fa bira n tan foxo ra nu, n Abimeleki kerima ne keren na.» Na masenyi dangi xanbi, Gaali naxa a fala Abimeleki be, «I xa soorie ramini, won xa gere.»

³⁰ Sebulo, taa gomina to Ebedi xa di Gaali xa masenyi me, a boje naxa te.

³¹ A naxa xerae xee gundorochoja ra Abimeleki xon, e xa a fala a be, «Ebedi xa di Gaali nun a xunyae bara fa Sikemi, e na taa mixie boje ratefe i xili ma.

³² Keli, i xa fa to ke ra, i tan nun pama naxan birin biraxi i foxo ra, wo xa taa melen.

³³ Subaxe, i xa keli, i fa taa suxu. Gaali nun a xa mixie na ti wo ya ra, wo xa wo senbe masen e be.»

³⁴ Abimeleki nun a xa soori xunde naani naxa keli ke ra, e sa Sikemi melen.

³⁵ Ebedi xa di Gaali to keli geesege, a sa ti taa sode de ra, Abimeleki nun a xa soorie naxa mini kene ma.

³⁶ Gaali to soorie to, a naxa a fala Sebulo be, «Nama nde nan na gorofe geya fari yi ki.» Sebulo naxa a yaabi, «I geya niini nan findixi mixie ra na ki.»

³⁷ Gaali man naxa a fala, «Nama yati nan na gorofe taa kui yi ki. Nama gbete fan na fafe sematoo xa wuri bili kira xon.»

³⁸ Sebulo naxa a yaabi, «I xa woyen xungbe na minden, i tan naxan nu a falama, «Sikemi luxi Abimeleki xa yaamari bun ma munfe ra?» I mu nu yi mixie konbi xe? Siga, i sa e gere.»

³⁹ Gaali naxa ti Sikemi kuntigie ya ra, e naxa Abimeleki gere.

⁴⁰ Mixi gbegbe naxa faxes taa sode de ra. Abimeleki naxa Gaali keri

⁴¹ han Aruma. Sebulo naxa Gaali ngaxakerenyie keri Sikemi kui, hali keren, a mu lu naa.

⁴² Na kuye iba, pama naxa siga daaxa. Abimeleki to na fe kolon,

⁴³ a naxa soorie tongo, a e itaxun xunde saxan na. E naxa e noxun daaxa han pama birin naxa mini, e fa keli e xili ma, e e bonbo.

⁴⁴ Abimeleki xa xunde naxa sa ti taa sode de ra. Boore xunde firinyi naxa sin na mixie ma, naxee nu na daaxa, e naxa e birin sonto.

⁴⁵ Abimeleki naxa gere so na taa ma yanyi birin, han a naxa no a ra, a mennikae birin faxes. A man naxa na taa rabira, a foxe sa na ma.

⁴⁶ Sikemikae naxee luxi, e to na fe me, e naxa so Eli Beriti kuye xa salide kui.

⁴⁷ E naxa sa a fala Abimeleki be, a Sikemi taa kuntigie bara malan salide kui.

⁴⁸ Na kui Abimeleki naxa te Salamon geya fari nun jama naxan nu biraxi a foxo ra. Abimeleki naxa beera suxu a belexe. A naxa wuri salonyi nde sege, a a sa a kon ma. Na xanbi, a naxa a fala jama be naxan nu biraxi a foxo ra, «Wo bara a to n naxan nabaxi? Wo fan xa na mooli raba mafuren mafuren.»

⁴⁹ Nama birin naxa wuri salonyi keren keren sege, e fa bira Abimeleki foxo ra. E naxa na wurie ti na salide sode de ra, e fa te so, e mixi birin gan. Sikemika wulu keren, ginne nun xemee, naxa sonto na ki.

⁵⁰ Na dangi xanbi, Abimeleki naxa siga Tebeti, a xa mennikae gere. A to yonkinde yailan menni, a naxa no Tebeti ra.

⁵¹ Makantade itexi nde nu na taa tagi, xemee nun ginne naxa sa e noxun menni, a nun taa kuntigie. E naxa na balan e xun ma, e tixi na fari.

⁵² Abimeleki to menni li, a naxa makore a naade ra alako a xa te sa na ma.

⁵³ Na nan lan gine nde naxa mengi din se geme daaxi sin Abimeleki xunyi, a xunyi naxa bo.

⁵⁴ Abimeleki naxa a fala a xa fonike be, naxan nu a xa geresose xaninma, a naxe, «I xa santidegema ba a tee i, i xa n napon, alako mixi naxa a fala gine nan n faxaxi.» Na kui na fonike naxa a soxo santidegema ra, a a faxes.

⁵⁵ Isirayila xemee to a to Abimeleki bara faxes, e birin naxa gbilen e xonyi.

⁵⁶ Na kui Ala Abimeleki xa wali kobi ragbilen ne a ma, a naxan naba a baba ra, a xunya tongo solofere faxafe ra.

⁵⁷ Ala na toore birin nagbilen ne Sikemikae ma e xa kobija sare ra. Yerubaali xa di xeme Yotami xa danke naxa e birin nayarabi.

10

Isirayila kiitisa Tola

¹ Abimeleki to faxes, Puwa xa di Tola, Dodo xa mamadi, naxan fatanxi Isakari bonsoe ra, a naxa keli a xa Isirayila ratanga. A nu sabatixi Samiri ne, Efirami geyae fari.

² A naxa findi kiitisa ra Isirayila je moxonen nun saxan. Na xanbi a naxa faxes, e sa a ragata Samiri.

Isirayila kiitisa Yayiri

³ Tola to dangi, Yayiri Galadika naxa keli, a findi Isirayila kiitisa ra je moxonen nun firin.

⁴ Di tongo saxan nan nu na a be. E nu jere ma sofale tongo saxan nan fari, e nu taa tongo saxan yamarima Galadi boxi ma. Han to na taae xili falama Yayiri xa taae.

⁵ Yayiri naxa faxes, e sa a ragata Kamon.

Isirayila kiitisa Yefite

⁶ Isirayilakae man naxa fee raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa Bali nun Asitarate kuye batu, Aramikae xa alae, Sidonkae xa alae, Mowabakae xa alae, Amonikae xa alae, a nun Filisitakae xa alae. E naxa Alatala finsiriwali, e tondi tuubide a be.

⁷ Alatala boje naxa te Isirayila xili ma, a fa e sa Filisitakae nun Amonikae sagoe.

⁸ E naxa Isirayilakae tooro, e e paxankata na je bun ma. E man naxa Isirayilakae paxankata naxee fan nu sabatixi Yuruden naakiri ma, Amonikae xa boxi ma, je fu nun solomasaxan bun ma.

⁹ Amonikae naxa dangi Yuruden na, alako e xa sa Yudaya, Bunyamin, nun Efirami fan gere. Isirayila boje tooro ne ki fanyi na waxati.

¹⁰ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, e nu fa a fala, «Muxu bara yunubi raba i ra, barima muxu bara gbilen muxu Marigi Ala foxo ra, muxu man bara Bali kuyee batu.»

¹¹ Alatala naxa a masen Isirayilakae be, «Misirakae, Amorikae, Amonikae, Filisitakae,

¹² Sidonkae, Amalekikae, nun Mayonkae to wo tooro, wo naxa n xili wo xui itexi ra. Na temui, n mu wo ba xe e sagoe?

¹³ Kɔnɔ wo tan bara n finisiriwali, wo fa ala gbete batu. Na nan a toxi n mu wo ratangama sɔnɔn.

¹⁴ Wo sa sɔnxɔ wo xa alae ra, wo naxee sugandixi. E xa wo ratanga wo xa tɔɔre ma.»

¹⁵ Isirayilakae naxa a masen Alatala be, «Muxu bara yunubi raba. I xa i waxɔnfe raba muxu ra, kɔnɔ yandi i xa muxu rakisi to.»

¹⁶ Na temui e naxa gbilen si gbete xa alae fɔxɔ ra, e fa Alatala batu. Alatala nu bara kinikini e ma e xa tɔɔre kui.

¹⁷ Amonikae naxa e malan, e sa kuru Galadi. Isirayilakae fan naxa e malan, e sa kuru Misipa.

¹⁸ Galadi jama nun mangɛ nu fa a fala e boore be, «Xeme mundun fama yi gere folode Amonikae ma? Na kanyi nan findima Galadikae xa mangɛ ra.»

11

Isirayila kiitisa Yefite

¹ Yefite Galadika, gereso hagige nan nu na a ra. Langoe gine nde nun Galadi nan ma di nu a ra.

² Galadi xa gine naxa die bari a be. Na gine xa die naxa mo, e fa Yefite keri, e a fala a be, «I mu fama muxu baba ke sɔtode, barima gine gbete nan ma di lanxi i ma.»

³ Yefite naxa keli, a makuya a taarae ra, a sa sabati Tobo boxi ma. Menni xeme rabɛninxie naxa lu a fe ma, e xa bira a fɔxɔ ra.

⁴ Na dangi xanbi, Amonikae to Isirayilakae gere,

⁵ Galadi forie naxa siga Yefite fende Tobo boxi ma.

⁶ E naxa a fala Yefite be, «Won xee, i xa findi muxu xa yarerati ra alako won xa Amonikae gere.»

⁷ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Wo mu n xonxi xe? Wo mu n keri n baba xa banxi kui? Munfe ra wo n fenma yakosi wo xa tɔɔre kui?»

⁸ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Na fe yati nan a xeexi muxu faxi i yire yakosi, alako won birin xa siga, i xa Amonikae gere, i man xa findi Galadikae birin xa mangɛ ra.»

⁹ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Xa wo n gabilen alako n xa Amonikae gere, xa

a sa a li Alatala naxa e sa n sagoe, n tan yati nan findima wo xa mangɛ ra.»

¹⁰ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Alatala bara findi won seede ra, muxu fama i xa woyenyi rakamalide.»

¹¹ Yefite nun Galadi forie naxa siga, jama naxa a findi e xa mangɛ nun e xa soorie yarerati ra. Yefite naxa gbilen a xa masenyi birin ma Alatala ya i Misipa.

¹² Yefite naxa xerae xee Amonikae xa mangɛ xon, e xa a fala a be, «Munfe ra i faxi n gere de n ma boxi ma?»

¹³ Amonikae xa mangɛ naxa Yefite xa xerae yaabi, «Isirayilakae to keli Misira, e naxa n ma boxi birin tongo folofe Arinon xure ma, sa dɔxɔ Yaboko xure ra, han Yuruden xure. I xa na ragbilen n ma lanyi kui.»

¹⁴ Yefite man naxa xerae xee Amonikae xa mangɛ xon.

¹⁵ E xa a fala a be, «Yefite woyen xui nan yi ki. Isirayilakae mu Mowaba boxi nun Amoni boxi yo tongoxi.

¹⁶ Isirayila jama to keli Misira boxi ma, e naxa e jere gbengberenyi ma han Xulunyumi Baa, e fa so Kadesi.

¹⁷ Na temui Isirayila naxa xerae xee Edon mangɛ xon, e xa a fala a be, «A lu muxu xa dangi i xa boxi ma.» Kɔnɔ Edon mangɛ mu tin na ra fefe ma. E naxa xerae xee Mowaba mangɛ fan xon. A naxa tondi, Isirayilakae fa lu Kadesi.»

¹⁸ «Na dangi xanbi, e naxa Edon boxi nun Mowaba boxi mabilin gbengberenyi ma. E e jere Mowaba boxi sogetede biri, han e Arinon xure igiri. Na kui e mu soxi Mowaba boxi ma, barima Arinon findixi Mowaba xa naaninyi nan na.

¹⁹ Na temui Isirayilakae naxa xerae xee Sixon xon, Amorikae xa mangɛ naxan nu na Xesibon. Isirayilakae naxa a fala a be, «A lu muxu xa mini i xa boxi ra, muxu xa siga muxu xa boxi ma Ala naxan sugandixi muxu be.»

²⁰ Kɔnɔ Sixon mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi ra. A naxa a xa jama birin malan, e naxa kuru Yahasi, e Isirayila gere.

²¹ Isirayila Marigi Alatala naxa Sixon nun a xa jama sa Isirayila sagoe. Isiray-

ilakae naxa nɔ e ra, e fa sabati Amorikae xa bɔxi birin ma,

²² folofe Arinon xure ma, sa dɔxɔ Yaboko xure ra, folofe gbengberenyi ma, sa dɔxɔ Yuruden na.»

²³ «Isirayila Marigi Alatala bara Amorikae xa bɔxi fi muxu ma, i tan wama na bɔxi bafe muxu yi munfe ra?

²⁴ I xa ala Kemosi, a bɔxi naxan soxi i yi ra, i mu i wasasoma nɛ? Muxu fan, muxu Marigi Alatala bɔxi naxan birin soxi muxu yi ra, muxu na suxuma nɛ.

²⁵ I jɔxɔ a ma i sɛnbɛ dangixi nɛ Balaki ra, Siporo xa di, Mowaba mangɛ? Na tan mu tin Isirayila gerede fefe ma.

²⁶ Nɛ kemɛ saxan nan yi ki, Isirayila sabatixi Xesibɔn nun a rabilinyie, Aroweri nun a rabilinyie, a nun taa birin naxee na Arinon xure dɛ ra. Munfe ra wo mu e rasuxu na waxati bun ma?

²⁷ N tan mu haake yo rabaxi i ra. I tan nan fe jaaxi rabafe n na, gere tife n bɛ. Alatala, kiitisa xungbe, a xa Isirayilakae nun Amonikae makiiti to lɔxɔɛ.»

²⁸ Amonikae xa mangɛ mu tin a tuli matide Yefite xa masenyi ra.

²⁹ Alatala Xaxili naxa goro Yefite ma. Yefite naxa Galadi nun Manasi igiri. A naxa dangi Misipa ra Galadi bɔxi ma. A naxa siga han Amonikae xa bɔxi ma.

³⁰ Yefite naxa laayidi tongo Alatala bɛ, a a fala a bɛ, «Xa i sa Amonikae birin sa n sago,

³¹ naxan singe na mini n ma banxi naadɛ ra fafe n nalande, n nɛ gbilenma kelife ra Amonikae xa bɔxi ma sɛwɛ kui temui naxɛ, na kanyi bama sɛrɛɛ gan daaxi nan na Marigi Alatala bɛ.»

³² Yefite naxa siga Amonikae xa bɔxi ma e gerede. Alatala naxa e sa a sago.

³³ A naxa e bɔnbɔ a xɔrɔxɔɛ ra folo Aroweri ma, sa dɔxɔ Miniti biri ra, taa mɔxɔnɛn, han Habila Keramimi. Amonikae naxa lu yaagi kui Isirayilakae ya i.

Yefite xa di gine

³⁴ Yefite naxa gbilen Misipa. A to a xɔnyi li, a xa di gine naxa mini a ralande. A nu fare boronma maxasee xui ra. A xa di kerenyi nan nu a ra, di xɛmɛ mu nu na, di gine gbete fan mu nu na a bɛ.

³⁵ A fɛfɛ a xa di gine to, a naxa a xa donmae ibɔɔ, a a fala, «N ma di gine, i bara n naso tɔɔrɛ xungbe kui, i bara a niya n xa sunnun a jaaxi ra. N bara laayidi tongo Alatala bɛ, n mu nɔma gbilende na ma sɔnɔn.»

³⁶ A xa di gine naxa a fala a bɛ, «N baba, i laayidi naxan tongo Alatala bɛ, i xa na rakamali. I naxan fala Alatala bɛ, i xa na raba n na, barima Alatala bara i gbɛnɔxɔ i yaxui Amonikae ma.»

³⁷ A man naxa a fala a baba bɛ, «I xa fe keren naba n bɛ. I xa mame ti kike firin alako n xa siga geyae fari, a nun n booree, muxu xa wa ti barima n mu fama dɔxɔde xɛmɛ xɔn.»

³⁸ A baba naxa a yaabi, «Siga.» A naxa a xa di gine mame kike firin. A nun a booree naxa siga wa tide geyae fari, barima a mu fama dɔxɔde xɛmɛ xɔn.

³⁹ Na kike firinyie rapɔnyi, a naxa gbilen a baba yire. A baba naxa a xa laayidi tongoxi rakamali. A xa di mu nu xɛmɛ fe kolonxi. Na nan a toxi Isirayilakae naxa yi naamunyi ramini:

⁴⁰ Nɛ birin Isirayila ginɛdimɛdie Yefite Galadika xa di gine xa kinikini rabama nɛ xi naani, alako e xa ratu a xa fe ma.

12

Eframikae nun Galadikae xa gere

¹ Eframi xɛmɛ naxa e malan, e Yuruden igiri. E to Sefon li, e naxa a fala Yefite bɛ, «Munfe ra i sigaxi Amonikae gerede, i mu muxu xili alako won birin xa siga? Muxu fama tɛ nan sade i xa banxi ma, wo birin xa gan.»

² Yefite naxa e yaabi, «N tan nun n ma jaama, nu na lantareya belebele nan kui yi ki, muxu nun Amonikae ra. N wo maxili temui naxɛ, wo mu tin fade n bade e sago.

³ N to a to wo mu fafe n natangade, n naxa te Amonikae gerede, hali na to findi fe xɔrɔxɔɛ ra n bɛ. Alatala naxa e sa n sago. Wo faxi n gerede munfe ra?»

⁴ Yefite naxa Galadi xɛmɛ birin malan, e xa Eframikae gere. Galadi xɛmɛ naxa Eframikae bɔnbɔ, barima e nu bara a fala, «Wo tan Galadikae, wo wo gixi nɛ kelife Eframi, wo siga Manasi bɔxi ma.»

⁵ Na gere dangi xanbi, Galadikae naxa ti Yuruden xure igiride ra gbilenfe ra Eframi boxi ma. Eframika nde na wa gbilenfe a xonyi kelife gere yire, fo a xa a fala na Galadikae be, «N wama Yuruden igirife.» Galadikae na kanyi maxorinma ne, «Eframika nan na i ra?» A na e yaabi, «Ade,»

⁶ Galadikae man a falama a be, «Awa, a fala ba <Xiboleti>.» Eframikae to mu fata na falade, e tan nu a falama ne, «Kiboleti.» Na kui Galadikae a kolonma na kanyi findixi Eframika nan na naxan wama a gife. E a kon naxabama keren na menni Yuruden xure igiride ra. Eframika mixi wulu tongo naani nun firin sonto na ki ne.

⁷ Yefite Galadika naxa findi Isirayila kiitisa ra ne senni bun ma. A to faxes, a naxa ragata Galadi taae tagi.

Isirayila kiitisa Ibisani

⁸ Yefite dangi xanbi, Ibisani Beteleemu naxa findi kiitisa ra Isirayila.

⁹ A naxa di xeme tongo saxan nun di gine tongo saxan bari. A naxa a xa di gine fi bonsoe gbete xeme ma. A man naxa gine tongo saxan fan fen bonsoe gbete ra a xa di xeme be. A naxa findi Isirayila kiitisa ra ne solofere bun ma.

¹⁰ Ibisani to faxes, a naxa ragata Beteleemu.

Isirayila kiitisa Elon

¹¹ Ibisani dangi xanbi, Elon Sabulonka naxa findi kiitisa ra Isirayila boxi ma ne fu bun ma.

¹² A to faxes, a naxa ragata Ayalon, Sabulon boxi ma.

Isirayila kiitisa Abadon

¹³ Ibisani dangi xanbi, Hileli xa di Abadon Piratonka naxa findi kiitisa ra Isirayila.

¹⁴ A naxa di tongo naani nun mamedi tongo saxan soto, e te sofale tongo solofere fari. A naxa findi Isirayila kiitisa ra ne solomasaxan bun ma.

¹⁵ Hileli xa di Abadon Piratonka to faxes, a naxa ragata Piraton Eframi boxi ma, Amalekikae xa geya fari.

13

Samison barife

¹ Isirayilakae man naxa fe naaxi raba Alatala ya i. Na nan a toxi Alatala naxa e lu Filisitakae sagoe ne tongo naani bun ma.

² Dana bonsoe mixi nde nu na Soraha naxan xili Manowa. Dibaritane nan nu a xa gine ra.

³ Alatala xa maleke naxa mini na gine ma, a fa a fala a be, «Hali dibaritane to i ra, i fama tegede, i fa di xeme bari.

⁴ I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyanxi,

⁵ barima i fama tegede, i di xeme bari. I naxa a xunyi bi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari. Na kui a xili <Ala xa Nasari> A tan nan Isirayilakae rakisi foloma Filisitakae ma.»

⁶ Na gine naxa siga, a sa a fala a xa mori be, «Ala xa mixi nde bara fa n yire, a luxi n be alo Ala xa maleke. A magaaxu. N mu a maxorin a kelixi dennaxe, a fan mu a xili fala n be.

⁷ A naxa a masen n be, «I fama tegede, i fa di xeme bari. I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyanxi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari, han a laaxirama temui naxe. Ala xa Nasari na a ra.»

⁸ Manowa naxa Alatala maxandi yi ki, «N Marigi, i man xa i xa mixi xee muxu xon ma alako a xa muxu xaran na di xuru ki ra.»

⁹ Ala naxa Manowa xa dube suxu, a man naxa a xa maleke xee a xa gine xon ma. Manowa xa gine nu doxoxi xe ma a xa mori mu nu na naa.

¹⁰ A to a to, a naxa a gi keren na, a sa a fala a xa mori be, «Xeme naxan fa n yire, a man bara fa.»

¹¹ Manowa naxa keli, a bira a xa gine foxo ra. A to na xeme li, a naxa a maxorin, «I tan nan woyen n ma gine ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.»

¹² Manowa man naxa a maxorin, «I xa masenyi na kamali temui naxe, a lanma muxu xa na di xuru di?»

¹³ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «I xa gine xa a raba alo n a fala a be ki naxe.

¹⁴ A naxa weni sansi bogi yo don, a naxa weni nun a maniye min, a naxa donse

seniyentare don. A xa na birin naba alo n a fala a be ki naxe.»

¹⁵ Manowa naxa a fala Alatala xa maleke be, «I xa lu be sinden, muxu xa si jin i be.»

¹⁶ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «Hali n lu be, n mu i xa donse donma, kono xa i wama serexe gan daaxi tan bafe Alatala be, na fan.» Manowa mu nu a kolon Alatala xa maleke nan a ra.

¹⁷ Manowa naxa a maxorin, «I xili di? Muxu xa na kolon alako muxu xa i matoko i xa masenyi kamalima temui naxe.»

¹⁸ Alatala xa maleke naxa a maxorin, «I wama n xili kolonfe munfe ra? Gundo nan a ra.»

¹⁹ Manowa naxa na si nun farin nde ba serexe gan daaxi ra fanye nde fari Alatala be. Na temui kaabanako nde naxa raba e ya xori.

²⁰ Na te nu na tefe koore ma temui naxe, Alatala xa maleke fan naxa te koore ma na te kui. Manowa nun a xa gine to na to, e naxa e felen boxi ma.

²¹ Alatala xa maleke to siga, Manowa nun a xa gine mu nu a to sonon. E naxa a kolon Alatala xa maleke yati yati nan nu a ra.

²² Manowa naxa a fala a xa gine be, «Won fama faxade ya barima won bara Ala yati yati to.»

²³ A xa gine naxa a yaabi, «Xa Alatala wama won faxafe nu, a mu won ma serexe gan daaxi suxuma nu, a mu na kaabanako masenma won be nu.»

²⁴ Na dangi xanbi, Manowa xa gine naxa di bari. E naxa a xili fala Samison. A naxa mo Alatala xa barake kui.

²⁵ Alatala Xaxili naxa goro Samison ma a singe ra Maxane Dana, taa naxan na Soraha nun Esetayoli tagi.

14

Samison xa gine Filisitaka

¹ Loxoe nde Samison naxa siga Timina. Menni a naxa sungbutunyi Filisitaka nde to.

² A to gbilen a baba xonyi, a naxa a fala a baba nun a nga be, «N bara Filisitaka sungbutunyi nde to Timina. Wo xa na fen n be a xa findi n ma gine ra.»

³ A baba nun a nga naxa a fala a be, «Munfe ra i mu gine fen i ngaxakerenyie

ya ma, xa na mu a ra won bonsoe ya ma? Na mu fisa Filisitaka nde be, na pama sunnatatare?» Samison naxa a baba yaabi, «Na fen n be. A tan nan naxan n ma.»

⁴ A baba nun a nga mu nu a kolon na birin kelixi Alatala nan ma. A nu na gere fenfe Filisitakae ra, barima na waxati e nu na Isirayilakae yamarife.

⁵ Samison nun a baba nun a nga naxa goro Timina. E to weni bilie yire li, yete nde naxa mini Samison ma, a xa a faxa.

⁶ Alatala Xaxili naxa goro a ma alako a xa no yete iboode a belexe ra alo si yore, hali geresose yo to mu nu na a yi ra. A mu na fe fala a baba nun a nga be.

⁷ E naxa siga woyende na sungbutunyi ra, naxan bara rafa Samison ma ki fanyi.

⁸ Na biyaasi dangi xanbi, Samison naxa gbilen Timina na sungbutunyi yire, a xa a findi a xa gine ra. Beenun a xa a li, a naxa mini kira ra, alako a xa na yete binbinyi mato. A naxa kumi tee li naa, e ture na yete xorie longori ra.

⁹ A naxa nde tongo a belexe ra, a xa a kon kira xon ma. A to gbilen a bari mixie yire, a naxa nde fi nee fan ma. E naxa a kon, kono Samison mu a fala e be na kumi kelixi dennaxe.

¹⁰ Samison baba fan naxa goro na sungbutunyi xonyi. Na temui Samison naxa xulunyi ti naa, alo segetalae darixi a ra ki naxe.

¹¹ Na sungbutunyi xa mixie to Samison to, e naxa mixi tongo saxan xili naxan luma a seeti ma.

¹² Samison naxa a fala e be, «N xa taali nde sa wo bun ma. Xa wo no na tagi rabade n be beenu yi xulunyi xi solofere xa ba a ra, n donma nun dugi tongo saxan fima wo ma.

¹³ Kono xa wo mu no n ma taali tagi rabade n be, wo keren keren ma birin donma nun dugi tofanyi fima n tan nan ma.» E naxa a fala a be, «Awa yire, i xa taali fala. Muxu muxu tuli matixi i ra.»

¹⁴ Na kui a naxa taali nde fala e be, «Naxan se donma, a donse raminima. Se joxunme kelixi senbema nan ma.» E naxa na taali fen xi saxan bun ma, kono e mu no na kolonde.

¹⁵ A xi naani nde, e naxa a fala Samison xa gine be, «Woyen i xa mori be alako a xa

na taali tagi raba muxu бe, xa na mu a ra muxu fama i tan nun i baba xa denbaya gande. A mu lanma wo xa muxu xili be, wo xa fa muxu muна.»

¹⁶ Samison xa gine naxa wa folo a xa mōri ya i, a a fala a бe, «N mu rafan i ma. I bara n xōn, xa na mu a ra i na taali tagi rabama нe n бe nu.» A naxa a yaabi, «N mu naxan fala n nga nun n baba бe, n na falama i tan nan бe?»

¹⁷ Na gine naxa wa Samison ya i xi solofere bun ma, na xulunyi temui. Xulunyi lōxōe dōnxōe a naxa na taali tagi raba a xa gine бe, barima a nu na a tōrōfe tun. Na temui na gine naxa na taali tagi raba a xa mixie бe.

¹⁸ Beenun soge dula temui xi solofere nde, taakae naxa Samison xa taali fasari a бe yi maxōrinyi ra, «Munse jōxun kumi бe, munse senbe gbo yete бe?» Samison naxa e yaabi, «Xa wo mu n ma gine mafuruku nu, wo mu nōma n ma taali kui kolonde feo.»

¹⁹ Na dangi xanbi, Alatala Xaxili naxa goro Samison ma. A naxa siga Asikalōn, a xeme tongo saxan faha, a e xa donmae nun dugie tongo, a nee fi mixie ma naxee nu bara na taali tagi raba a бe. Na temui Samison naxa gbilen a baba xōnyi, a xōnōxi a jaaxi ra.

²⁰ Na kui Filisitakae naxa Samison xa gine fi xeme gbete ma, xulunyi binye fixi naxan ma.

15

Samison Filisitakae gerefe

¹ Xe xaba temui, Samison naxa si xanin a xa gine xōn. A naxa a fala a bitanyi бe, «A xōli n ma n tan nun n ma gine xa lu yire keren.» A bitanyi mu tin na ra,

² a fa a fala Samison бe, «N jōxō a ma i mēxi a ra нe, na nan a ra, n bara a fi na xeme ma i xa xulunyi binye fi naxan ma. I xa a xunya dōxō, na fan a бe pon.»

³ Samison naxa a yaabi, «Yi biyaasi, xa n fe jaaxi raba wo tan Filisitakae ra, wo tan nan a niyaxi.»

⁴ A naxa siga, a xulumase keme saxan suxu. A naxa nee xuli xiri e boore ra firin firin na, a sexe maxiri e xulie ra.

⁵ A naxa sexe radexe naxan nu maxirixi e xulie ra, a e rabepin Filisitakae xa xee ma. Te naxa xee birin gan, sansi naxan nu kotoxi xee ma, a nun sansi naxan mu nu xabaxi sinden. Hali oliwi bili naxee nu na menni, e fan gan нe.

⁶ Filisitakae naxa e booree maxōrin, «Nde yi wali rabaxi?» Mixi ndee naxa e yaabi, «Samison foxi nan a ra, barima a bitanyi Timinaka bara a xa gine fi xeme ma, a tan Samison xa xulunyi binye fi naxan ma.» Na kui Filisitakae naxa siga na gine nun a baba gande.

⁷ Samison naxa a fala e бe, «Xa wo a raba na ki, n fan n gbejōxōma нe wo ma.»

⁸ A naxa e gere a jaaxi ra, a mixi gbege bexa. Na xanbi, a naxa siga, a lu fonme kui Etami geya mabiri.

⁹ Filisitakae naxa soorie xee Yudaya Lexi mabiri.

¹⁰ Yudayakae naxa e maxōrin, «Wo faxi muxu gereде munfe ra?» E naxa e yaabi, «Muxu faxi Samison nan suxude, muxu xa fe jaaxi raba a ra alo a a rabaxi muxu ra ki naxe.»

¹¹ Yudayakae xeme wulu saxan naxa siga Samison foxo ra Etami geya yire. E naxa a fala a бe, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? I mu a kolon won na Filisitakae xa yaamari nan bun ma?» Samison naxa e yaabi, «N e xa fe jaaxi nan tun sare ragbilenxi e ma.»

¹² Yudayakae naxa a fala a бe, «Muxu faxi be i xiride нe, muxu xa i so e yi ra.» Samison naxa a fala e бe «Wo xa wo rakali xa wo tan mu fama n faxade.»

¹³ E naxa a fala a бe, «Won bara lan na ma. Muxu mu i faxama. Muxu xa i xiri, muxu xa i so Filisitakae yi ra tun.» E naxa a xiri luuti neene firin na, e a xanin.

¹⁴ E to Lexi li, Filisitakae naxa sōnxōe rate. Alatala Xaxili naxa goro Samison ma, a na luutie bolon alo gese ganxi bolonma ki naxe.

¹⁵ A naxa sofale banganyi xōri nde tongo bōxi ma, a Filisitakae mixi wulu keren faha na ra.

¹⁶ Samison naxa a fala, «N bara sofale banganyi xōri soto, sofale keren sofale gbege ya ma. N bara xeme wulu keren faha sofale banganyi xōri ra.»

17 A to ge na masenyi ra, a naxa na banganyi xori wole. Menni xili naxa sa Ramati Lexi, «Banganyi xori geya.»

18 Ye xoli xoxoxe naxa Samison suxu. A naxa Alatala maxandi, «I bara a niya n xa xutu soto yi mixie ma. N mali alako n naxa faxa ye xoli ma, yi mixi sunnatarae naxa fa n xanin e xonyi.»

19 Ala naxa fanye iboo Lexi mabiri, ye naxa mini. Samison to ye min, a man naxa senbe soto, a boje naxa sa. E naxa na yire xili fala «Hakore dulonyi.» Han ya na dulonyi na Lexi mabiri.

20 Samison naxa bu kiiti sa ra Isirayila je moxonen Filisitakae xa waxati.

16

Samison nun Dalila

1 Loxoe nde Samison naxa siga Gasa. A to langoe nde to naa, a naxa so a xonyi.

2 Gasakae naxa a kolon Samison nu na na. E naxa menni melen, alako kuye na iba e xa a faxa taa sode de ra.

3 Koe tagi Samison naxa keli, a taa naade suxu, nun a gbakuxi wure naxee ra wurie ma, a na birin tala, a a doxo a tunki fari. A naxa a xanin geya fari naxan na Hebron ya tagi.

4 Na dangi xanbi, Samison naxa gine nde kolon Soreki gulunba naxan xili Dalila. Samison naxa na gine xanu.

5 Filisitakae xa mangee naxa siga na gine xon, e a fala a be, «I xa a kolon Samison senbe kelixi dennaxe, alako muxu xa no a ra. Xa i ge na kolonde, muxu a xirima ne, muxu keren keren ma fa kobiri kole wulu keren nun kobiri kole keme fi i ma.»

6 Na temui Dalila naxa a fala Samison be, «Yandi, i xa i gundo fala n be, i senbe sotoma ki naxe. Mixi noma munse rabade, e xa i xiri, e no i ra?»

7 Samison naxa a yaabi, «Xa e n xirima luuti neene ra, naxee mu nu xara sinden, n senbe bama n yi, n luma ne alo xeme booree.»

8 Filisitakae naxa luuti neene xaratare solofere xanin Dalila xon ma. A naxa Samison xiri e ra.

9 Filisitakae naxa a xa konkoe melen. Dalila naxa a xui ramini Samison ma, «Filisitakae bara fa i suxude.» Samison naxa na luutie bolon keren na, alo gese

naxan ganxi. Na temui e mu no a senbe gundo kolonde.

10 Dalila naxa a fala Samison be, «I wama n madaxufe ne. I bara wule fala n be. Yakosi, yandi, i xa i gundo fala n be. E noma i xiride munse ra?»

11 Samison naxa a fala a be, «Xa mixi n xirima luuti neene ra, sese mu nu xiri naxee ra, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.»

12 Dalila to ge a xiride luuti neene ra, a naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Filisitakae nu bara a xa konkoe melen. Samison naxa luuti bolon a xirixi naxan na alo gese bolonma ki naxe.

13 Dalila naxa a fala Samison be, «Han to i na n madaxufe, i wule nan tun falafe n be. A fala n be a lanma i xa xiri se naxan na.» Samison naxa a yaabi, «N xunsexe, naxan denbexi solofere ra, xa i na birin dege maboe dugi ra, wo naxa dugi soto se fan soti n xunsexe kui, a sa soton boxi, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.»

14 Dalila to ge dugi soto se sode a fanyi ra, a man naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison naxa xunu, a naxa dugi soto se birin tala.

15 Dalila naxa a fala Samison be, «I naxe a marafanyi na won tagi, kono n ma xanunteya mu na i be. A sanya saxan nan ya i n madaxuma. Han to i tondixi i gundo falade n be, i senbe kelixi dennaxe ma.»

16 Loxoe birin Dalila nu a tooroma yi woyenyi mooli ra. A to doxo a ra,

17 Samison naxa a gundo fala a be, a naxe, «Kafi n bari temui n xunyi mu bixi, barima e n fixi Ala nan ma, Ala xa Nasari nan n na. Xa n xunyi bi, n senbe luma alo adamadi birin gbe na ki naxe.»

18 Dalila to a kolon Samison bara nondi yati yati fala a be, a naxa Filisita mangee xili, a fa a fala e be, «Wo man xa fa, barima yi biyaasi a bara a xa gundo fala n be.» Filisita mange naxa siga a xonyi, e man kobiri xanin e saataxi naxan ma.

19 Dalila naxa Samison raxi, a saxi a sanyi ma. A naxa xeme nde xili, a naxa Samison xunsexe denbexi solofere maxaba. Na bara a niya Dalila xa no a ra. A senbe birin nu bara siga.

20 Na temui Dalila naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!»

Samison to xunu, a naxa a fala a yete be, «N man xa mini yi fe kui alo boore biyaasi.» A mu a kolon Alatala nu bara a rabejin.

²¹ Filisitakae naxa a suxu, e a yae soxo, e a xanin Gasa. Menni e naxa a xiri yolonxoniyi yoxui daaxi ra geeli kui, a xa nu se binyee mayindigilin, naxan sansi xori luxutama.

Samison xa faxe

²² Na waxati a xunsexe, naxan nu bixi, na naxa mini folo.

²³ Loxoe nde Filisita mangee naxa e malan, e xa serexe xungbe ba e xa kuye Dagon be jalexinyi kui. E naxa a fala, «Won ma ala bara Samison sa won sagoe!»

²⁴ Nama to Dagon to, e naxa a matoxo, e fa a fala, «Won ma ala bara won yaxui sa won sagoe, naxan bara won ma boxi kana, a man bara won ma mixie faxa.»

²⁵ Na seewe kui, e naxa a fala, «Won xa Samison xili, won xa a mayele.» E naxa fa a ra kelife geeli kui, e a xiri e xa salide sanyie ra. E naxa a findi mayele se ra.

²⁶ Samison naxa a fala a rapereba be, «A lu n belexe xa sa salide sanyie ma, n xa n kilon e ra.»

²⁷ Xeme nun gine gbegebe nu na salide kui. Filisita mangee fan nu na. Na birin findi mixi wulu saxan nan na, e birin nu fa Samison mayele.

²⁸ Samison naxa Alatala maxandi, «N Marigi Alatala, i xa ratu n ma. N bara i mayandi, Ala, senbe fi n ma alako n xa n gbenoxo Filisitakae ma n yae xa fe ra.»

²⁹ Samison naxa a kilon na salide sanyie ra, keren na a yirefanyi ma, keren na a kola ma.

³⁰ Samison naxa a fala, «N xa faxa n nun Filisitakae ra.» A naxa salide sanyie tutun a senbe birin na. Salide naxa bira Filisitakae nun mangee ma, naxee nu na salide kui. Filisitaka naxee faxa na fe kui, na konti dangi mixie ra Samison naxee faxa a xa dunijeigiri birin kui.

³¹ A xunyae nun a baba xa denbaya birin naxa goro naa a fure tongode. E naxa a ragata Soraha nun Esetayoli tagi, a baba Manowa xa gaburi kui. Samison nu

bara Isirayila yamari je moxoren beenu a xa faxa.

17

Ala maxandife Mike xa banxi kui

¹ Xeme nde nu na Efirami geyae fari naxan xili Mike.

² A naxa a fala a nga be, «I xa gbeti kilo fu nun keren a nun a tagi, naxan muxaxi i ma, a na n xonyi. N bara i xui me, i to nu na muxeti dankafe. N tan nan na tongoxi.» A nga naxa a fala, «Alatala xa n ma di baraka.»

³ A naxa yi gbeti kilo fu nun keren a nun kilo tagi so a nga yi ra. A nga fa a fala a be, «N tan yi gbeti fima Alatala nan ma. N a raxunuma ne, a xa findi kuye ra n ma di be. N fama yi gbeti ragbilende i ma na ki ne.»

⁴ A to gbeti so a nga yi ra, a nga naxa gbeti kilo firin nun a tagi so xabui yi ra. A naxa a raxunu, a a yailan kuye ra. E fa na ti Mike xa banxi kui.

⁵ Mike kuye batude nde soto na ki ne. A naxa serexedube xa dugi nun kuye gbetee yailan. A naxa a xa di nde findi serexedube ra.

⁶ Na waxati kui, mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxonfe nan tun nabama.

⁷ Fonike nde nu na naxan kelixi Beteleemu Yudaya boxi ma. Lewi bonsoe nan nu a ra.

⁸ Yi xeme naxa keli Beteleemu Yudaya boxi ma, a xa yire gbete fen a sabatima dennaxe. A naxa pere han a Efirami geyae li, Mike xa banxi nu na dennaxe.

⁹ Mike naxa a maxorin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «Lewika nan n na. N kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma. N na yire fenfe n sabatima dennaxe.»

¹⁰ Mike naxa a fala a be, «Won birin xa lu be. I xa findi n ma denbaya xa serexedube ra, n xaxili tima naxan na. N gbeti kilo firin fima i ma je keren kui, a nun sosee nun donsee.» Na Lewi bonsoe mixi naxa tin na ra,

¹¹ a xa lu Mike yire. Mike naxa mēeni a ma, a lu alo a xa di.

¹² Mike naxa a findi a xa serexedube ra, a fa lu a xa banxi kui.

¹³ Mike fa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala fa fe fanyi rabama ne n be, barima Lewi bonsœ mixi nan na n ma serexedube ra.»

18

Danakae sabatife Layisa

¹ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Dana bonsœ fan nu na boxi fenfe e luma dennaxe, barima e mu nu ke sotoxi Isirayila bonsœe ya ma sinden.

² Danakae naxa xeme gbangbalanyi mixi suuli mayegeti e bonsœ ya ma, naxee nu na Soraha nun Esetayoli. E naxa e xee, e xa Isirayila boxi raben. E naxa a fala xerae be, «Wo siga na boxi rabende.» E naxa Mike xa banxi li Eframi geyae ma. E naxa xi naa.

³ E nu na menni temui naxe, e naxa na fonike Lewika xui rakorosi. E naxa a maxorin, «Nde faxi i ra be? I munse rabafe yi yire? I na be munfe ra?»

⁴ A naxa e yaabi, «Mike bara fe fanyi raba n be, a wali sare fima n ma, n xa findi a xa serexedube ra.»

⁵ E naxa a fala a be, «Ala maxorin muxu be alako muxu xa no a kolonde xa muxu xa biyaasi sooneyama ne.»

⁶ Na serexedube naxa e yaabi, «Wo siga bonesa kui, barima wo nun Alatala birin nan a ra.»

⁷ Yi xeme suulie naxa siga, e so Layisa. E naxa a to, mennikae sabatixi bonesa kui, alo Sidonkae darixi a ra ki naxe. Si gbete yo mu nu na naxan e tooroma, xa na mu a ra e yamarima. E nu bara makuya Sidonkae ra, e mu lanyi yo xiri e nun bonsœ gbete tagi.

⁸ Yi xeme mixi suuli to gbilen Soraha nun Esetayoli, e ngaxakerenyie naxa e maxorin, «Wo munse toxi naa?»

⁹ E naxa e yaabi, «Wo keli, won xee. Won xa sa mennikae gere, barima boxi fanyi na e yi ra. Won xa won xulun. Won xa siga naa keren na, won xa na boxi soto!»

¹⁰ Wo na so naa, wo a toma ne mennikae bone saxi lepu. Boxi belebele na e yi ra, Ala bara na sa wo belexe. Yire nan a ra, sese mu na yi dunija bende fupi fari naxan mu na na.»

¹¹ Dana bonsœ soori mixi keme senni naxa keli Soraha nun Esetayoli, geresose na e yi ra.

¹² E naxa te, e sa kuru Kiriyati Yeyarimi Yudaya boxi ma. Na nan a toxi, han to yire naxan na Kiriyati Yeyarimi xanbi ra, na xili falama Maxane Dana.

¹³ E naxa keli menni, e siga Eframi geyae yire, han Mike xa banxi nu na dennaxe.

¹⁴ Na temui yi xeme mixi suuli naxee siga Layisa boxi rabende, nee naxa a fala e ngaxakerenyie be, «Wo a kolon yi banxie kui serexedube kuntigi donma na na, a nun kuye masolixi, nun kuye naxan nafalaxi yoxui ra. Wo xa na birin mato.»

¹⁵ E naxa so na fonike Lewika xonyi, naxan nu na Mike xa banxi kui. E naxa a xebu.

¹⁶ Dana bonsœ soori mixi keme senni nu tixi naade ra, geresose na e yi ra.

¹⁷ Yi xeme suuli naxee siga boxi rabende, nee naxa so banxi kui, e naxa kuye masolixi tongo, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye naxan nu raxunuxi. Serexedube nu tixi banxi sode de ra, a nun yi soori mixi keme senni, e xa geresose suxuxi e yi.

¹⁸ E to ge kuye masolixi tongode Mike xa banxi kui, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun kuye naxan nu raxunuxi, serexedube naxa a fala e be, «Wo na munse rabafe?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Dundu, i naxa sese fala. I xa bira muxu foxo ra tun. I xa findi muxu xa serexedube ra, muxu xaxili tima naxan na. A lanma i xa findi serexedube ra mixi keren ma denbaya be, ka Isirayila bonsœ nde be?»

²⁰ Serexedube naxa seewa na woyenyi ra. A naxa serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye masolixi tongo, a naxa bira e foxo ra.

²¹ E naxa ti kira xon ma, dimae, xurusee, nun kote na e ya ra.

²² E to makuya Mike xa banxi ra, Mike doxo booree naxa e malan, e fa bira Dana xa die foxo ra.

²³ E naxa sonxoe rate Dana xa die ma. Danakae naxa a fala Mike be, «Munse niyaxi? I wama gere sofe munfe ra?»

²⁴ A naxa e yaabi, «Wo bara n ma kuyee nun n ma serexedube xanin. Munse fa luma n yi? N wo gerema na nan ma.»

²⁵ Dana xa die naxa a fala a be, «I naxa sonxo muxu ra, xa na mu xeme ndee fama wo bonbode xone ra. Na kui i fama ne gande i tan nun i xa denbaya ra.»

²⁶ E to na fala, e naxa siga. Mike naxa a kolon e senbe gbo a be, na na a niya, a naxa gbilen a xonyi.

²⁷ E naxa Mike xa see nun a xa serexedube xanin Layisa. E naxa mennikae faxesantidegema ra, e na taa birin gan. Layisakae mu nu sese kolon barima e bope nu saxi, yaxui yo mu nu na e yi ra.

²⁸ Mixi yo mu no e ratangade, barima e nu makuya Sidon na, dari mu nu na e nun si gbete tagi. E nu na geya bunyi Beti Rexobo biri. Dana xa die naxa gbilen Layisa taa ti ra a firin nde, e sabati naa.

²⁹ E naxa e baba Isirayilaka Dana xili sa na taa xun, naxan singe nu xili Layisa.

³⁰ Dana xa die naxa Mike xa kuye ti naa. Gerisomi xa di Yonatan, Munsa xa mamadi, naxa findi Dana bonsoe xa serexedube ra, han e yaxuie e xanin jamanе ma temui naxe.

³¹ E nu Mike xa kuye nan batuma, Ala xa banxi nu na Silo waxati naxan ma.

19

Fe jaaxi Bunyamin boxi ma

¹ Mange yo mu nu na Isirayila boxi ma na temui. Lewika nde, naxan nu na Eframi geyae yire, naxa konyi gine nde fen Beteleemu Yudaya boxi ma.

² Kono na gine naxa yene raba, a keli a xa mori xun ma, a siga Beteleemu Yudaya boxi ma a baba xonyi. A to kike naani raba naa,

³ a xa mori naxa siga a yire alako e xa lan fe keren ma. A xa konyi fonike naxa a mati, e siga sofale firin fari. Na gine naxa a raso a baba xonyi. Na gine baba to na xeme to, a naxa a rasene seewe ra.

⁴ A bitanyi naxa a makankan, e fa lu a xonyi xi saxan. A naxa e yigiya a fanyi ra.

⁵ Xi naani nde, Lewika naxa kurun a xa kote yailan na, kono a bitanyi naxa a

fala a be, «I de iba taami ra sinden, wo fa siga.»

⁶ E naxa doko, e naxa e dege yire keren. Na xanbi a bitanyi naxa a fala a be, «I xa xi be to koe ra. I xa tin na ra alako i bope xa rafaan i ma.»

⁷ Na gine xa mori naxa keli, a xa siga, kono a bitanyi naxa a karaxan a xa na koe radangi naa.

⁸ Xi suuli nde, a man naxa kurun, a xa siga. A bitanyi man naxa a fala a be, «N bara i mayandi, i xa i de iba sinden, i fa siga nunmare ra.» E man naxa e dege yire keren.

⁹ Na xeme to keli, a xa siga, a tan nun a xa gine, nun a xa fonike konyi, a bitanyi man naxa a mayandi, «I bara a to, koe na sofe. Wo xa xi be to, i bope xa rafaan i ma. Tina wo xa kurun, wo xa siga wo xonyi.»

¹⁰ Na gine xa mori mu tin na ra. A naxa keli, a nun a xa gine naxa doko sofale firinyie fari, e siga Yebusu biri ra, naxan findixi Darisalamu ra.

¹¹ E makorexi Yebusu ra temui naxe, nunmare nu bara so. Yi fonike konyi naxa a fala a marigi be, «Won xa ti be Yebusu taa kui, won xa xi be.»

¹² A marigi naxa a yaabi, «Won mu soma taa i si gbete sabatixi dennaxe. Won xa xi Isirayila taa nde ne Gibiya.»

¹³ A man naxa a fala a xa fonike konyi be, «Won xee, won xa so Gibiya, xa na mu Rama, won xa xi menni.»

¹⁴ E naxa pere han soge dula temui. E nu bara makore Gibiya ra, Bunyamin bonsoe xa boxi ma.

¹⁵ E naxa so Gibiya, e xa xi naa. E naxa ti taa tagi, kono mixi yo mu tin e yigiyade.

¹⁶ Fori nde, naxan keli Eframi geyae mabiri, kono a nu sabatixi Gibiya ne, a naxa so taa kui nunmare, kelife walide xe ma. Menni mixie tan Bunyamin xa die nan nu e ra.

¹⁷ Na fori to xone to taa tagi, a naxa e maxarin, «Wo kelixi minden? Wo sigafe minden?»

¹⁸ E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma, muxu na sigafe Eframi geyae ma, n sabatixi dennaxe. N kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma, n na sigafe Alatala xa banxi, kono n mu yigiya sotoxi sinden.

19 Nooge nun burexe na muxu yi muxu xa sofale naxan donma. Taami nun weni fan na muxu yi muxu naxan donma, n tan, n ma gine, nun n ma fonike konyi. Sese mu luxi naxan mu na muxu yi ra.»

20 Na fori naxa a fala a be, «Ala xa wo boje sa. N bara wo yigiya, wo mu luma taa tagi to ke ra.»

21 A naxa e xanin a xa banxi kui, a nooge so sofalee yi. Biyaasilae to e sanyie maxa, e naxa e dege, e naxa e min.

22 E to nu na e degefe, taa mixi rabepinxie naxa fa, e naxa banxi bilin, e naade konkon senbe ra. E nu fa a fala fori be, banxi kanyi, «Xeme naxan soxi i xa banxi kui, a ramini alako muxu xa yene raba a ra.»

23 Banxi kanyi naxa mini, a a fala e be, «Ade, n ngaxakerenyie, wo naxa yi fe jaaxi raba n ma xone ra. N bara wo mayandi. Yi xeme bara so n xonyi, wo naxa yi yunubi xonxi raba a ra.

24 N ma di ginedimedi nan yi ki, a nun yi xeme xa gine, n xa nee ramini wo ma, wo xa wo waxonfe raba e ra. Konko wo naxa na fe xonxi mooli raba yi xeme ra.»

25 Yi xeme mu tin e tuli matide a ra. Na kui, xeme naxa a xa gine suxu, a a ramini e ma tandе. E naxa a kolon gine ra, e fa a maxi na ke birin na han geesege. Kuye to iba, e naxa a bepin.

26 Subaxe yi gine naxa fa, a bira banxi de ra, a xa mori yigiyaxi dennaxe. A naxa lu naa han geesege.

27 Geesege a xa mori naxa keli, a xa siga. A to naade rabi, a naxa a xa gine to banxi sode de ra, a belexe saxi naade gonyi ma.

28 A naxa a fala a xa gine be, «Won xee,» konko a mu a yaabi. A nu bara faxes. Na kui a naxa a sa a xa sofale fari, a siga a xonyi.

29 A to so a xonyi, a naxa fine tongo, a naxa a xa gine ibolon a salonsee ma doxo fu nun firin. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila bonsoe fu nun firinyie ma.

30 Naxee birin na to, e naxa a fala, «Kafi Isirayilakae naxa keli Misira boxi ma, han to, yi fe jaaxi mooli mu nu raba sinden. Won xa lu yire keren, wo xa nate tongo yi xa fe ra.»

20

Isirayilakae nun Bunyamin bonsoe gerefe

1 Isirayilakae birin, folo Dana ma, sa doxo Beriseeba nun Galadi ra, e naxa e malan Ala ya i Misipa.

2 Isirayila bonsoe kuntigi birin nu na Ala xa nama xa malanyi. Soori wulu keme naani nu na, e birin fata santidegema ra.

3 Bunyaminkae naxa a kolon Isirayilakae nu malanxi Misipa.

Isirayilakae naxa a fala na Lewika be a xa yi fe jaaxi dentege sa e be.

4 Na kui Lewika naxan ma gine faxaxi, a naxa a masen e be, «Muxu nun n ma gine naxa Gibiya li Bunyamin boxi ma, muxu xa xi naa.

5 Gibiya xeme naxa keli n xili ma ke ra. E naxa banxi bilin n nu na dennaxe, e xa n faxes. E naxa e waxonfe raba n ma gine ra han na faxes.

6 N naxa a fure ibolon bolon, n naxa a xuntunyie rasanba Isirayila bonsoe birin ma, e xa a kolon yi fe jaaxi naxan nabaxi Isirayila boxi ma.

7 Yakosi, Isirayilakae birin, wo xa woyen, wo xa kiiti sa.»

8 Nama birin naxa lan a ma mixi yo naxa gbilen a xonyi,

9 fo e xa mixie sugandi sinden naxee tema Gibiya xili ma.

10 E naxa a fala, «Xeme fu yo xeme fu, won xa keren xee a xa donse fen soorie be. Naxee luxi, e xa te Gibiya e xa wali jaaxi sare ragbilen mennikae ma, naxee bara fe xonxi raba Isirayila boxi ma.»

11 Na kui Isirayila xeme birin naxa e malan na taa xili ma.

12 Isirayila bonsoe naxa xerae xee Bunyamin xabile birin ma, e xa e maxorin, «Yi fe jaaxi mooli dangixi wo tagi di?

13 Wo xa na Gibiyaka mixi jaaxie so muxu yi ra, muxu xa e faxes alako yi yunubi xa ba Isirayila ma.» Bunyaminkae naxa tondi e ngaxakerenyi Isirayilakae xui suxude.

14 E naxa keli e xa taee kui, e fan xa malan Gibiya Isirayilakae gereде.

15 Santidegema kanyi wulu moxonen nun senni nu na Bunyaminkae ya ma,

nun Gibiyaka mixi keme solofere naxee sugandixi gere xili ma.

¹⁶ Sɔɔri yi matinxinxi keme solofere nu na e ya ma, naxee fata geme wolide laati ra e koola belexe ra. E fata se birin gonode na ra.

¹⁷ Isirayilaka sɔɔrie santidegema kanyie nu lanxi xeme wulu keme naani bafe Bunyaminkae ra.

¹⁸ E naxa te Beteli, e Ala maxorin, «Nde singe tema muxu ya ma a xa Bunyaminkae gere?» Alatala naxa e yaabi, «Yudayakae singe xa na gere folo.»

¹⁹ Gεεεge, Isirayilakae naxa kuru Gibiya xili ma.

²⁰ E naxa Bunyaminkae gere Gibiya ya tagi.

²¹ Bunyaminka naxee keli Gibiya, nee naxa Isirayilaka wulu mɔxɔɔɛn nun firin faxes.

²² Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa limaniya, e man naxa te Bunyaminkae xili ma, e nu na dennaxe na loxoε singe.

²³ E man naxa te Beteli, e naxa wa han nunmare, e fa Alatala maxorin, «A lanma muxu man xa Bunyaminkae gere, muxu ngaxakerenyie?» Alatala naxa e yaabi, «Wo e gere.»

²⁴ Awa na xi firin nde, Isirayilakae man naxa te Bunyamin xa die xili ma.

²⁵ Na loxoε Bunyaminka naxee keli Gibiya naxa Isirayila xeme wulu fu nun solomasaxan faxes santidegema ra.

²⁶ Na temui Isirayilakae birin naxa te Beteli, e naxa wa Alatala ya i. E naxa sunyi suxu han nunmare, e serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba Alatala be.

²⁷ E naxa Alatala xa marasi fen. Na waxati Ala xa saate kankira nu na Beteli.

²⁸ Finexasi, Eleyasari xa di, Haruna xa mamadi, nu a jengi saxi na birin xon ma. E naxa Ala maxorin, «A lanma muxu man xa te Bunyaminkae xili ma, muxu ngaxakerenyie, ka a lanma muxu xa gere lu naa?» Alatala naxa e yaabi, «Wo man xa gere so. Tina n e sama wo sagoe.»

²⁹ Na temui Isirayilakae naxa Gibiya melen.

³⁰ E to te Bunyaminkae xili ma Gibiya ya tagi e nu na dennaxe boore biyaasi,

³¹ Bunyamin xa die naxa mini e gere. E naxa mixi tongo saxan faxes Beteli nun Gibiya kirae xon ma.

³² Bunyaminkae naxa a fala e boore be, «Won man na e bonbofe ne yi ki alo a singe,» kono Isirayilakae tan nu bara a fala e boore be, «Won xa won makuya taa ra, e xa bira won foxo ra kirae xon ma.»

³³ Isirayila xeme naxa e malan Bali Tamari. Naxee nu na Gibiya melenfe, nee fan naxa mini kene ma.

³⁴ Isirayila sɔɔri fanyi wulu fu naxa Gibiya gere a jaaxi ra. Bunyaminkae mu gexi a kolonde gbaloe nu bara e li.

³⁵ Alatala naxa Bunyamin bonsoε bonbo Isirayila ya xori. Xeme santidegema kanyi wulu mɔxɔɔɛn nun suuli, xeme keme naxa faxes na loxoε.

³⁶ Bunyamin xa die naxa a kolon e mu geenixi yi biyaasi. Isirayilakae naxa a lu e xa gbilen Gibiya mabiri, barima e a kolon sɔɔri gbeteε nu na e melenfe.

³⁷ Sɔɔri naxee nu Gibiya melenfe, nee naxa so taa kui keren na, e mixi birin faxes santidegema ra.

³⁸ E nu bara lan a ma e xa te so taa ra, tuuri gbegbe xa te koore ma.

³⁹ Isirayilaka booree to na to, e naxa e mafindi Bunyaminkae xili ma. Bunyaminkae to bara mixi tongo saxan faxes, e naxa a fala e boore be, «Won na e bonbofe ne yi ki alo a singe.»

⁴⁰ Kono e to tuuri to te ra koore ma kelife e xa taa kui,

⁴¹ Bunyaminkae naxa gaaxu na gbaloe ya ra. Isirayilakae naxa e mafindi, e xa e gere.

⁴² Bunyaminkae naxa gbilen e foxo ra, e e gi gbengberen kira xon ma. Sɔɔri naxee nu na taa kui, nee mu tin e xa e ba e yi. E naxa bira e foxo ra, e e faxes, barima e nu bara makore e ra.

⁴³ Isirayilakae naxa e rabilin, e bira e foxo ra Gibiya fuge ra.

⁴⁴ Bunyamin sɔɔri fanyi wulu fu nun solomasaxan naxa faxes na gere kui.

⁴⁵ Xeme wulu suuli naxa faxes, naxee nu bara e gi gbengberen kira xon ma, sigafe ra Rimon geya mabiri. Xeme wulu firin naxa faxes, naxee nu bara e gi han Gidomi.

⁴⁶ Na loxoε Bunyamin soori fanyi wulu moxoεnen nun suuli naxa faxa, e birin santidegema kanyi.

⁴⁷ Xeme keme senni, naxee nu bara e gi gbengberenyi Rimon geya mabiri, naxa lu menni kike naani.

⁴⁸ Isirayilakae naxa bira Bunyamin xa die foxo ra e xa taa birin kui. E naxa e faxa santidegema ra, xemeε nun xurusee. E naxa te fan so e xa taa birin na.

21

Bunyamin bonsoε xa gine sotoε

¹ Isirayila xemeε nu bara e yete rakali Misipa, a falafe ra, «Mixi yo naxa a xa di gine fi Bunyaminka nde ma.»

² Nama naxa siga Beteli, e naxa lu Ala ya i han nunmare. E naxa wa e xui itexi ra.

³ E nu fa a fala, «Isirayila Marigi Alatala bonsoε nde baxi muxu ra munfe ra?»

⁴ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e serexebade yailan, e fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba Ala be.

⁵ Isirayilakae naxa a maxorin, «Xabile mundun mu na won ya ma to naxan mu faxi Alatala xa malanyi?» E nu bara e rakali mixi xili ma naxan mu fama Alatala xa malanyi Misipa. E nu bara a fala na kanyi xa faxa.

⁶ Isirayilakae naxa kinikini e ngaxakerenyi Bunyaminkaε ma, e nu fa a fala, «To loxoε bonsoε keren bara ba Isirayila ra.

⁷ Won munse rabama e be alako e xa gineε soto, barima won tan bara won kali Alatala ra, won mu won ma di gineε fima e ma?»

⁸ Na kui, e naxa a fala, «Xabile nde na Isirayila bonsoεε ya ma naxan mu te Alatala yire Misipa?» E naxa a mato fa Yabesi Galadi mixi yo mu nu na e ya ma.

⁹ E to pama mato, e naxa a kolon Yabesi Galadi xabile mu nu na e ya ma.

¹⁰ Nama naxa soori wulu fu nun firin xee Yabesi Galadi e xa mixi birin, gineε nun dimedie, faxa santidegema ra.

¹¹ «Wo lan ne wo xa menni xeme birin faxa. Wo man xa gineε faxa naxee mu findixi ginedimedi ra.»

¹² E naxa ginedimedi keme naani li Yabesi Galadi, naxee mu xeme fe kolon. E naxa e xanin Silo Kanaan boxi ma.

¹³ Nama birin naxa xerae xee Bunyamin xa die xon ma naxee nu na Rimon geya mabiri. E naxa lanyi woyenyi masen e be.

¹⁴ Na temui Bunyaminkaε naxa gbilen Isirayila boxi ma. Isirayilakae naxa Yabesi Galadi gineε so e yi ra, konε e birin mu gine soto.

¹⁵ Nama naxa kinikini e ma, barima Alatala nu bara a ragiri nde xa ba Isirayila bonsoεε ra.

¹⁶ Forie naxa a fala, «Won munse rabama e be alako naxee mu gine soto, e fan xa gine ndee doxo? Bunyaminka gine birin bara faxa.

¹⁷ A lanma e xa ke tongoe soto, alako bonsoε nde naxa ba Isirayila ya ma.

¹⁸ Konε won mu noma won ma die sode e yi ra, barima won bara won nakali, «Mixi naxan a xa di gine fima Bunyaminka nde ma, na kanyi xa danka.»

¹⁹ «Awa, won naxan nabama, na nan yi ki. Ne yo ne sali nde rabama Silo, Beteli koola ma, Beteli nun Sikemi kira fuge ra, Lebona yirefanyi ma.»

²⁰ E naxa a fala Bunyaminkaε be, «Wo siga, wo sa wo noxun weni bilie xora.

²¹ Silo gineε na mini fare boronde, wo xa mini weni bilie xora, wo xa Silo gineε ndee tongo wo yete be, wo man xa gbilen Bunyamin boxi ma.

²² Xa e baba, xa na mu a ra e taarae, fa wo kalamude muxu xon, muxu a falama ne e be, «Wo xa dije e ma muxu xa fe ra, barima muxu mu gineε sotoxi e xa soori birin be. Wo tan xa mu wo xa die fixi e ma. Na kui wo mu na marakali kanaxi.»

²³ Bunyamin xa die naxa na birin naba. E naxa gineε tongo e xa konti ma gineε ya ma, naxee nu na fare boronfe. E naxa e xanin e xa boxi ma, e man naxa e xa taeti, e sabati naa.

²⁴ Isirayilakae fan naxa gbilen e xonyi, e bonsoε nun xabile nu na boxi naxan ma.

²⁵ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxonfe nan nabama.

Ruti xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi taruxui di nan na ginε firin xa fe ra. Ginε nde nun a xa mōri nan keli e xōnyi Isirayila bōxi ma, e tunu Mowaba bōxi ma. Menni, na xeme nun a xa di xeme firinyie naxa faxa. Na kaape ginε nun a xa die xa ginε naxa lu naa e keren setareja kui. A rapōnyi, na kaape ginε naxa nate tongo a xa gbilen a xōnyi. A xa mamadi Ruti naxa bira a fōxo ra xanunteya xa fe ra. E to so Isirayila bōxi ma e xa sunnunyi kui, Alatala naxa kaabanakoe nde raba naxan a masenma a tōrōmixie xanuma. A naxa mēeni na ginε firinyie ma a fanyi ra, alako e naxa lu setareja kui e kerenyi ma.

Yi taruxui nōma limaniya fide to mixie ma, naxee nōma a mapōxunde a Ala bara nēemu e ma. Xa mixi bira Ala fōxo ra, e a sago rabama, Ala mu nēemuma e ma fefe ma. Tōre nde nōma e lide, kōno Alatala nōma na tōre mafindi fe fanyi ra. Yi taruxui fole makinikini, kōno a rapōnyi a Ala senbe nun a xa xanunteya masenma won be. Ala xa won mali na kolonde won ma dunipeigiri kui. Amina.

Ruti xa Taruxui

Elimeleki xa denbaya tunufe Mowaba

¹ Alatala xa kiitisee xa waxati, kaame din ne Isirayila bōxi ra. Xeme nde naxa keli Beteleemu, naxan nu na Yudaya bōxi ma. A naxa tunu Mowaba bōxi ma, a tan, a xa ginε, nun a xa di firinyie.

² Na xeme xili Elimeleki, a xa ginε Nowemi, a xa die, Maxalōn nun Kiliyon. E fatan Efarata xabile nan ma. E naxa sa sabati Mowaba bōxi ma.

³ Na temui Nowemi xa mōri Elimeleki naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa, a nun a xa di firinyie.

⁴ Na di firinyie naxa Mowaba ginε dōxo. Ginε singe xili Oropa, a firin nde Ruti. E naxa lu menni han je fu.

⁵ Na xanbi Maxalōn nun Kiliyon fan naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa a keren. Xeme mu na, di mu na.

⁶ Nowemi to a me a Alatala bara a xa nama mali baloe fe ra,

⁷ Nowemi nun a xa die xa ginε firinyie naxa keli Mowaba bōxi ma, e nu sabatixi dennaxe. E to kira li naxan sigama Yudaya bōxi ma,

⁸ Nowemi naxa a fala a xa die xa ginε be, «Wo xa gbilen wo ngae xōnyi. Alatala xa hinne wo ra, alo wo a rabaxi n tan nun n ma die be ki naxe.

⁹ Alatala xa xeme fi wo ma, wo sabatima naxan xōn bōnesa kui.» Nowemi naxa findigilin e ma, kinikini naxa e rawa.

¹⁰ E naxa a fala a be, «Ade, na mu lanma. Won birin xa siga i bōnsōe yire.»

¹¹ Nowemi naxa e yaabi, «N ma mamadie, wo xa gbilen. Munfe ra wo wama birafe n fōxo ra? N tan nōma di gbete baride sōnōn wo dōxōma naxee xōn?

¹² N ma mamadie, fo wo xa gbilen wo xōnyi. N bara fori. N mu nōma xeme gbete sōtode sōnōn. Hali n sa xeme gbete soto to, n fa di bari to kōe ra,

¹³ wo nōma na di memede han a mō wo fa dōxo a xōn ma? Wo nōma na ra? N ma mamadie, wo mu nōma na ra. Na xōrōxo. Wo nōma tondide xeme gbete be, han n ma die mō? Alatala naxan nagirixi n ma, a xōrōxo dangife wo xa tōre ra. Alatala bara n tōro ki fanyi.»

¹⁴ Na kui Oropa nun Ruti man naxa wa fōlo. Oropa naxa findigilin Nowemi ma, a fa gbilen a xōnyi, kōno Ruti tan naxa kankan Nowemi ma.

¹⁵ Nowemi naxa a fala a be, «Ruti, Oropa bara gbilen a xa mixie xōnyi. A bara gbilen a xa diine ma. I tan fan, i xa bira a fōxo ra.»

¹⁶ Ruti naxe, «I naxa n karaxan n xa gbilen i fōxo ra. I naxa n keru. I nu siga dede, n fan sigama menni ne. Won sabatima ne yire keren. I xa mixie findima n ma mixie nan na. I Marigi Ala findima n fan Marigi nan na.

¹⁷ N luma i seeti ma han i faxa, n fa ragata i xa gaburi seeti ma. Xa n i bejin, Alatala xa i haake mini n i. Saya gbansan xa won nafatan.»

¹⁸ Nowemi to a kolon, Ruti xa nate mu masarama, a naxa dundu.

¹⁹ E firin naxa ti kira xōn ma han Beteleemu. E to so taa kui, pama naxa

terenna e tofe ra. Ginée nu fa maxorinyi ti, «Nowemi nan ya?»

²⁰ Nowemi nu fa e yaabi, «N mu xilima Nowemi sonon. Wo xa n xili Mara, barima Ala Senbema bara n ma dunijegiri raxoroxo n ma.» («Nowemi» wama a falafe ne «a joxun.» «Mara» wama a falafe ne «a xonon.»)

²¹ «N siga sigama, n nun fe fanyi nan siga, konon Alatala bara n nagbilen n belexe igeli ra. Munfe ra wo n xilima Nowemi? Alatala Senbema bara ti n kanke, a bara jaxankate doxo n ma.»

²² Nowemi gbilen a xonyi na ki ne, a tan nun a xa di xa gine Ruti Mowabaka. E soxi Beteleemu funden maniye xaba temui ne.

2

Boosu Ruti malife

¹ Senbema nde nu na Isirayila boxi ma, naxan xili Boosu. A fatan Elimeleki xabile nan na.

² Ruti Mowabaka naxa a fala Nowemi be, «N wama sigafe xe ma funden maniye donxose matongode. Temunde n xe kanyi nde toma naxan hinnema n na.» Nowemi naxe, «Awa n ma mamadi, i n lima be.»

³ Ruti naxa siga funden maniye donxose matongode xe walikée xanbi ra. Alatala naxa a ragiri, a xa a xun ti Boosu, Elimeleki xabile mixi nde xa xe ra.

⁴ Na waxati Boosu nu baxi sode keli Beteleemu. A naxa a xa walikée xeebu, «Wo nu wali, Alatala xa wo ratanga.» E naxa a ratin, «Amina, Alatala xa barake fi i fan ma.»

⁵ Boosu naxa maxorinyi ti walikée xunyi ma, «Nde na na sungbutunyi ra?»

⁶ A naxa a yaabi, «Na sungbutunyi Mowabaka na a ra, naxan fa Nowemi matide keli Mowaba boxi ma.

⁷ A mayandi nan ti a xa funden maniye donxose matongo walikée xanbi ra. Kafi a fa geesege, han yakosi a na walife, fo a to a malabufe yi ki bage bun ma.»

⁸ Na temui Boosu naxa a fala Ruti be, «N ma di, i tuli mati. I xa lu be n ma walike ginée xanbi ra. Hali i mu siga xe gbete ma funden maniye donxose matongode.

⁹ E na siga xe naxan ma, i fan xa bira e foxo ra. N bara jungui lu n ma xemee ma, e naxa i tooro. Xa ye xoli i suxu, i xa

siga ye minde, walikée xa ye naxan saxi feje kui.»

¹⁰ Ruti naxa a igoro boxi ma jalexinyi saabui ra, a fa a fala, «N tan, beka mu n na, konon i bara hinne n na. I hinnexi n na munfe ra?»

¹¹ Boosu naxa a yaabi, «Mixie bara a fala n be, i naxan nabaxi i mama be kafi i xa mori naxa faxa. E naxe, i bara i baba yo, i nga yo, nun i baride, i bara a birin bepin, i fa siga mixie xonyi i mu dennaxe kolon.

¹² Ala xa i baraayi. Isirayila Marigi Ala xa i sare rakamali, i xaxili tixi Marigi naxan na.»

¹³ Ruti naxa a fala Boosu be, «N ma mange, i bara hinne n na, i bara nde ba n ma toore ra. I xa woyenyi bara so n tan i xa konyi boje kui, na binye gbo n tan be.»

¹⁴ E dege waxati Boosu naxa a fala Ruti be, «Fa be, i xa taami nun bore nde don.» Ruti naxa doxo walikée fe ma. Boosu naxa funden maniye gilixi nde so a yi ra. A naxa na don han a luga, a fa a donxose ragata.

¹⁵ A man to siga funden maniye matongode, Boosu naxa yaamari fi a xa walikée ma. A naxe, «Hali a so a xabatare fan xora, wo naxa sonxo a ma.

¹⁶ Wo na funden maniye raxiri, wo xa nde lu naa, a xa na fan matongo. Hali wo mu sese fala a be.»

¹⁷ Ruti naxa wali han nunmare. A to ge walide, a naxa funden maniye bonbo, a konbo ya firin nan soto.

¹⁸ Ruti to so na birin na taa kui, a naxa a masen Nowemi be. A donse naxan don Boosu yire, a naxa na donxose fan so Nowemi yi ra.

¹⁹ Nowemi naxa Ruti maxorin, «I walixi xe mundun ma to? I yi funden maniye matongoxi minden? Ala xa na mixi baraayi naxan hinnexi i ra.» Ruti naxa a birin ya maxaran a mama be. A man naxa a fala, «Mixi naxan n malixi, a xili ne Boosu.»

²⁰ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «Ala xa a baraayi, Ala naxan mu a xa saate fanyi kanama, a fa hinne a xa mixie ra naxee na dunija a nun naxee na aligiyama. Yi xeme lanxi won xabile mixi nde nan ma. Won xabile ratangama nan a ra.»

21 Ruti Mowabaka naxa a yaabi, «Na xeme naxe, a n xa wakili a xa walikεε foxo ra han funden maniye xabe xa ba a ra.»

22 Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «N ma di, a lanma i xa bira a xa walike ginεε foxo ra, alako mixi yo naxa i tɔɔɔ xe gbetεε ma.»

23 Na kui Ruti naxa lu Boosu xa walike ginεε foxo ra han funden maniye nun mengi maniye xabe naxa non. Ruti sabati Nowemi xonyi, na ki ne.

3

Ruti nun Boosu xa lanyi

1 Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, a naxe, «Ruti, n wama i xa xeme taa fanyi soto.

2 I a kolon, Boosu, i sa walixi naxan xonyi nun a xa walike ginεε ra, won xabile nan a ra. To nunmare ra, Boosu sigama lonyi ma funden maniye bonbode.

3 I naxan nabama, i xa i yailan a fanyi ra. I xa i maxa, i labunde sa i ma, i i maxiri dugi fanyi ra. Na temui i xa siga lonyi yire. I i ya manoxun Boosu ma han a xa ge a degede.

4 A na so a sade, i xa a mato a saxi dennaxe. A na xi, i xa a xa dugi ba a sanyie ma, i i sa a san labe ra. A fama i rabafe falade i be.»

5 Ruti naxa a yaabi, «Awa, n a birin nabama ne alo i a falaxi ki naxe.»

6 Na temui Ruti naxa siga na lonyi ma. A mama naxan falaxi a be, a naxa na raba.

7 Boosu to ge a degede, a naxa a sa funden maniye kuruxi fe ma jεlexinyi kui. Ruti naxa a maso a ra doyin doyin, a dugi ba a sanyie ma, a fa a sa a san labe ra.

8 Kεε tagi, Boosu naxa xunu, a naxa gine to a san labe ra.

9 A naxa a maxorin, «Nde a ra?» Ruti naxa a yaabi, «I xa konyi nan n na. N xili Ruti. N faxi ne, xa i noma n futide, barima muxu xabile ratangama na i ra.»

10 Boosu naxa a masen a be, «N ma di, Ala xa i baraayi. Yi hinne fan i xa hinne singe be, barima i mu sigaxi segetala se kanyi foxo ra, i mu sigaxi segetala setare foxo ra.

11 N ma di, xanmeri yo naxa lu i yi ra. N a birin nabama ne i be i naxan maxorinxi,

barima pama birin a kolon gine fanyi nan i ra.

12 I bara nondi fala. N tan, wo xabile ratangama nan n na, kono xabile ratangama gbete na naxan makore i ra n tan be.

13 Kεε radangi be to. Geesege, xa na mixi tin i ratangade, awa. Xa a mu tin, n tan i ratangama ne. N bara n kali Alatala ra! I xa xi be han kuye xa iba.»

14 Ruti naxa a sa Boosu san labe ra han subaxe ma. A naxa keli beenun soge xa te, barima Boosu mu nu wama mixi xa a kolon yi gine nu na lonyi ma.

15 A naxa a fala a be, «I xa mafelenyi tongo, a de suxu.» Ruti to a xa mafelenyi de suxu, Boosu naxa funden maniye konbo ya keren sa a kui. Boosu naxa Ruti rate na kote ma, Ruti fa siga taa kui.

16 A naxa gbilen a mama Nowemi xonyi. Nowemi naxa a maxorin, «N ma mamadi, fe bara dangi a fanyi ra?» Ruti naxa a ya maxaran Boosu naxan birin nabaxi a be.

17 A naxe, «A bara yi funden maniye konbo ya keren fi n ma. A naxe n be, «I mu gbilenma i mama xonyi i belexe igeli.»»

18 Nowemi naxa a fala a be, «N ma mamadi, i xa lu be han won xa a kolon yi fe raponma ki naxe. Na xeme mu a raxarama, fo yi fe xa yailan to yati ne.»

4

Boosu Ruti futife

1 Boosu naxa siga taa naade ra, taakae malanma dennaxe, a doxo. Na xabile ratangama, Boosu nu naxan xa fe falama, na naxa fa. Boosu naxa a fala a be, «N ba, fa i magoro be.» A naxa fa, a doxo.

2 Boosu man naxa a fala taa kuntigi fu be, «Wo fa, wo wo magoro be.» E to doxo,

3 Boosu naxa a masen na xabile ratangama be, «Nowemi, naxan kelixi Mowaba, a wama Elimeleki xa boxi matife. I a kolon, Elimeleki won taara na a ra.

4 N nu wama i xa kolon soto na fe ma, i xa na boxi xun sara taakae nun taa kuntigie ya xori. Xa i noma a xun sarade, i xa a raba. Xa i mu noma na ra, a fala n be, alako n xa a kolon, barima mixi gbete mu noma a xun sarade fo i xa i xui fi. N tan

nan i xanbi ra.» Na xeme naxa a yaabi, «N a xun sarama ne.»

⁵ Na temui Boosu naxa yi woyenyi sa na fari, a naxe, «I ne yi boxi sarama loxe naxe Nowemi nun Ruti Mowabaka ma, i man xa na kaane gine fan doxo, alako faxamixi xili naxa loe na boxi xun ma.»

⁶ Na xabile ratangama naxa a yaabi, «Na kui n mu noma a xun sarade, xa na mu a ra n yete ke kanama ne. I xa a xun sara, n tan mu noma.»

⁷ Singe ra Isirayila boxi ma, xa mixi nde nu wama lanyi xirife, fo a xa sankiri ba, a xa a so a boore yi ra. Na nan a masenma lanyi bara ge xiride.

⁸ Na kui, na xabile ratangama to a fala Boosu be, «I xa na boxi xun sara i yete be,» a naxa a xa sankiri ba, a a so Boosu yi ra.

⁹ Na dangi xanbi Boosu naxa a masen taa kuntigie nun nama be, «Wo bara findi seedee ra to. Elimeleki, Kilon, nun Maxalon xa see, n bara e birin sara Nowemi ma.

¹⁰ Maxalon xa gine, Ruti Mowabaka, n bara na fan doxo alako faxamixi xili naxa loe a xa boxi xun ma, a xabile nun a xa taa mixie naxa nemu a xa fe ma. To wo bara findi yi fe seedee ra.»

¹¹ Nama nun kuntigie naxa a yaabi, «Muxu bara tin findide seedee ra! Muxu bara Alatala maxandi yi gine be naxan sofe i xonyi.

Alatala xa a lu alo Raxele nun Leya naxee bara die soto,
e findi Isirayila nama ra.

Alatala xa senbe fi i ma Efarata xabile ya ma.

Alatala xa xili xungbe fi i ma Betelamu taa kui.

¹² Alatala xa di gbegbe fi i ma yi sungbutunyi saabui ra.

Alatala xa wo xa die findi denbaya ra alo Peresi xa denbaya,

Peresi naxan Tamari barixi Yuda be.»

¹³ Na temui, Boosu naxa Ruti xa futi xiri. E to lu yire keren, Alatala naxa a ragiri Ruti xa tege, a di soto.

¹⁴ Na kui ginee naxa a fala Nowemi be, «Ala tantu, barima Alatala bara xabile ratangama fi i ma. Isirayilakae xa tantui rasiga Ala ma!

¹⁵ Yi di fama menide i ma, a i kantama i xa jalexeforipa kui. I xa mamadi Ruti, naxan yi di sotoxi i be, a fan i xanuma, a tide gbo i be dangi di solofere ra.»

¹⁶ Nowemi naxa na diyore tongo, a a sa a kanke ma, a findi a menima ra.

¹⁷ Nowemi doxo boore ginee naxa xili sa yi diyore xun ma, a falafe ra, «Nowemi bara di soto, a xili Obedo.» Obedo xa di nan Yisayi ra. Yisayi xa di nan Dawuda ra.

¹⁸ Peresi xa taruxui nan ya:

Peresi naxa Heseron soto.

¹⁹ Heseron naxa Rami soto.

Rami naxa Aminadabo soto.

²⁰ Aminadabo naxa Naxason soto.

Naxason naxa Salimon soto.

²¹ Salimon naxa Boosu soto.

Boosu naxa Obedo soto.

²² Obedo naxa Yisayi soto.

Yisayi naxa Dawuda soto.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie to mini Misira xa konyiya bun ma, Annabi Munsa nan nu findixi e xa yarerati ra. A lu ne e ya ma han e so Kanaan bɔxi ma, Ala naxan laayidixi e be. Na temui e nu birama Annabi Yosuwe fɔxɔ ra. A xa waxati dangi xanbi, Isirayila bɔnsɔɛ birin nu na e xati ma. Kɔnɔ e yaxuie to kata e tɔɔrɔde, Ala naxa «Kiitisaɛ» ramini naxee nu luma e mali ra na waxati xɔrɔxɔɛ bun ma.

Yi temui serexedube nde nu na Silo, Ala xa saate kankira nu ragatama dennaxe. A bɔɔɛ nu fanxi, kɔnɔ a xa die mu nu luma Ala xa seriye xa kira xɔn ma alo e baba. Na kui Alatala naxa a niya Samuweli xa findi namijɔnmɛ ra Isirayila be, naxan nɔma e ratangade e yaxuie ma. Kɔnɔ jama tan nu wama mange nde xɔn ma naxan nu luxi alo jamane gbeteɛ xa mange, naxan findi sɔɔri gali xunyi ra.

Nama waxɔnfe mu nu rafanxi Samuweli ma, kɔnɔ Ala naxa tin na ra, a fa Sɔlu ti mange ra Isirayila xun ma. Kɔnɔ a mu bu Sɔlu naxa findi Ala matandila ra. Na kui Samuweli naxa a fala a be a mixi gbete findima ne mange ra a jɔxɔɛ ra.

Dawuda xa taruxui fɔlɔxi na ki ne. Ala naxa Dawuda masen Samuweli be, a xa a rakolon a findima ne Isirayila mange ra Sɔlu dangi xanbi. A segetala temui, Dawuda naxa lu Sɔlu seeti ma, a a mali fe wuyaxi kui. Kɔnɔ Sɔlu to a kolon a Ala fama mangeya fide Dawuda nan ma, a naxa fe birin naba alako a xa a faxa. Kɔnɔ Dawuda to findi Ala xa mixi tinxinxi nan na, a mu mange Sɔlu yelebu. A nu xanunteya masenma Sɔlu be, barima a naxe Alatala nan a sugandixi mange ra a xa jama xun ma.

Na tinxinyi yati findixi misaali nan na won birin be. Ala to findi ibunadama Marigi ra, a lanma won birin xa bira a xui fɔxɔ ra. Hali dunija mangeɛ lan e xa na kolon. Ala nɔma mixie findide jama

yareratie ra, kɔnɔ xa e ba Ala xa kira xɔn ma, e xa fe mu sɔneyama. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na barima a nu jɛrema Ala xa seriye nan xɔn.

Annabi Samuweli to Dawuda ti Isirayila mange ra, a naxa masenyi gbete ti naxan tide gbo won be han to lɔxɔɛ. A naxe Ala xa mange xungbe fama minide Dawuda bɔnsɔɛ ya ma. Na mixi findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, naxan ma fe falaxi Inyila Isa kui. Ala xa won mali birafe a xa mangeya fɔxɔ ra abadan. Amina.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be

Samuweli bari ki

¹ Xeme nde nu na Ramatayimi taa kui, Sofimu yire, Eframi geya longori, naxan xili Elekana. Eframi bɔnsɔɛ nan nu a ra, fatanfe a benba Sufu, Tohu, nun Elihu ra. Yeroxama xa di nan nu a ra.

² A gine firin nan dɔxɔ: Ani nun Peninna. Peninna nu bara die bari, kɔnɔ di yo mu nu na Ani tan yi ra.

³ Ne yo je Elekana nu kelima a xonyi, a siga Silo, a xa Alatala Mange Xungbe batu, a serexe ba a be. Eli xa di firinyie, Xofini nun Finexasi, nan nu na Alatala xa serexedubee ra menni na temui.

⁴ Elekana ne a xa serexe bama, a nu darixi serexe sube nde fi ra a xa gine Peninna nun na xa die ma.

⁵ Kɔnɔ a nu naxan fima a xa gine Ani tan ma, na gbo boore gbe be. A nu na rabama ne barima Ani nu rafaɔ a ma ki fanyi ra, hali Alatala to mu nu di fe ragiri na ma.

⁶ A siina nu a mayelema temui birin a xa dibaritarepa xa fe ra.

⁷ Ne yo je, Ani ne tema Alatala batu banxi, a siina Peninna nu a mayelema han a nu tondi a degede, a bɔnbɔ wa tun na.

⁸ A xa mɔri Elekana nu a maxɔrin, «Munfe ra, i tondima i degede, i nu fa wa? Munfe ra i nimisaxi? N tan mu i wasa dangi di fu ra?»

⁹ Yi biyaasi tan, Elekana xa mixie to ge e degede nun e minde Silo, Ani tan naxa keli e ya ma, a siga Alatala batu banxi. Eli

serexedube nu magoroxi naa a xa dɔxɔse ma naade fe ma.

¹⁰ Ani bɔɛ to maɲaaxuxi a ra, a naxa Alatala maxandi yaye gbege ra.

¹¹ Na kui a naxa laayidi tongo Alatala be a falafe ra, «Alatala Mange Xungbe, xa i sa i ya ragoro i xa konyi gine xa yaagi ma, xa i sa ratu n ma, xa i mu neemu i xa konyi gine ma, xa i di xeme keren fi i xa konyi gine ma, n na fima ne i ma a xa simaya birin kui, a xunyi mu bima feo.»

¹² A xa Ala maxandi xɔn to kuya, Eli naxa Ani rakɔɔsi a de ramaxama,

¹³ kɔɔ xui yo mu minima. Ani nu woyenfe a bɔɛ nan ma, kɔɔ Eli tan ɲɔɔ a ma a a siisixi ne.

¹⁴ Na kui a naxa a fala a be, «I luma yi siisi kui han mun temui? Sa na raba yire gbete!»

¹⁵ Ani naxa a yaabi, «N marigi, n mu weni minxi, n mu bere minxi. N na n ma kontɔfili nan masenfe Alatala be.»

¹⁶ I naxa n maɲɔxun siisila ra. N ma toore xa gboe nan a niyaxi, n na n bɔɛ ma fe masenfe Alatala be.»

¹⁷ Eli naxa a yaabi, «Awa, siga bɔɛsa kui. Isirayila Marigi Ala xa i xa maxandi suxu.»

¹⁸ Ani naxa a fala a be, «I xa hinne n tan i xa konyi gine ra.» Na dangi xanbi, a naxa a dege, a bɔɛ naxa rafan a ma, a yatagi naxa masara.

¹⁹ Na kuye iba, Elekana nun a xa denbaya naxa kurun. E to ge salide, e naxa gbilen e xɔnyi Rama.

Na dangi xanbi, Elekana nun a xa gine Ani naxa kafu, Alatala fa ratu a xa fe ma.

²⁰ Ani naxa tege, a fa di xeme bari, a a xili sa Samuweli, naxan nu wama a falafe, «Alatala bara a me.» A na xili saxi ne a xun ma barima a nu a falama a yete ma, «N yi di maxandixi Alatala nan ma.»

²¹ Na ɲe igbilenyi Elekana nun a xa denbaya man naxa te Silo serexe bade Alatala be, a man xa a xa laayidi rakamali.

²² Kɔɔ Ani tan mu te. A naxa a fala a xa mɔri be, «N xa mame ti han diyɔre de ba temui, n fa a xanin Silo a dentegede Alatala be, a xa lu naa kerenyi ra.»

²³ A xa mɔri naxa a yaabi, «Naxan nafan i ma, na raba. Lu be han a de ba temui. Alatala xa a xa masenyi rakamali.»

Na kui Ani naxa lu banxi han a xa di de ba temui.

²⁴ A to Samuweli de ba, a naxa a xanin Silo Alatala batu banxi, a nun tura ɲe saxan daaxi, farin kilo fu, nun weni. Na temui a xa diyɔre nu xurun.

²⁵ E naxa tura kɔn naxaba serexe ra, e fa diyɔre dentegede Eli be.

²⁶ Ani naxa a fala a be, «N marigi, i haake to n be. Gine naxan fa be Alatala maxandide i ya xɔri, n tan nan nu a ra.

²⁷ N nu a maxandife yi di xeme nan ma fe ra. Alatala bara n ma maxandi suxu.

²⁸ N tan fan wama a fife Alatala ma, a xa lu Alatala sagoe a xa simaya birin kui.» Na dangi xanbi, e naxa suyidi Alatala be.

2

Ani xa suuki

¹ Na kui, Ani yi suuki nan ba Alatala be, «Alatala bara n bɔɛ rasewa, a bara n xun nakeli.

N de bara mafulun n yaxuie xili ma, n seewaxi Alatala xa mali xa fe ra.

² Alatala xa seniyenyi maniyɛ mu na. Ala gbete yo mu na, bafe a tan na.

Senbema yo mu na alo won Marigi Ala.

³ Wo naxa wo yete igbo, na woyenyi mɔoli naxa mini wo de i, barima Alatala, Ala nan a ra naxan fe birin kolon, naxan mixi xa wali birin maniyama sikeeli ra.

⁴ Gereso senbemaɛ xa xali igirama ne, kɔɔ yete magoroe senbe sɔtoma.

⁵ Naxee singe nu lugaxi, nee nu walima ne alako e xa taami sare sɔtɔ,

kɔɔ naxee nu kaamexi, nee tan bara wasa.

Gine dibaritare di solofere barima ne, kɔɔ dibari bara findi dibaritare ra.

⁶ Alatala nan mixi faxama, a tan nan mixi baloma.

A mixi rasigama aligiyama, a tan nan mixi rakelima faxe ma.

⁷ Alatala nan keren mixi rabannama, a tan nan mixi rafuxarima.

A mixi itema, a tan nan mixi igoroma.

⁸ A misikiine bama a xa setareɲa kui, a niya a xa dɔxɔ kuntigie tagi binye ra. Alatala nan gbe na dunija tunxunye ra,

a bɔxi italaxi e tan nan fari.

⁹ A ɲɔxɔ sama nɛ a batulae ɲɛrɛ ki xɔn ma,

kɔnɔ mixi kobie tan lɔɛma nɛ dimi kui.

Mixi yo mu geenima a yetɛ senbɛ ra.

¹⁰ Alatala matandilae xa fe kanama nɛ.

Galanyi bulama e tan nan xili ma.

Alatala bɔxi birin makiitima nɛ.

A senbɛ fima nɛ a xa mange sugandixi ma, a fa a xa Masiihu senbɛ gbo.»

¹¹ Na dangi xanbi, Elekana naxa gbilen a xɔnyi Rama. A naxa a xa di Samuweli lu Alatala xa wali ra Eli sɛrɛxɛdubɛ fe ma.

Eli xa die xa wali ɲaaxi

¹² Fuyante nan nu na Eli xa die ra, naxee mu nu birama Alatala fɔxɔ ra.

¹³ Yi sɛrɛxɛdubɛɛ nu walima yi ki nɛ pama ra: Mixie to nu fama sɛrɛxɛ bade, e nɛ sɛrɛxɛ sube ɲinma, sɛrɛxɛdubɛ xa walikɛ nu sube sɔxɔsɛ belebele

¹⁴ ragoroma nɛ tunde kui, xa na mu se ɲin se gbɛtɛ kui, a nu naxan yo sɔxɔ, a a rate, a na soma sɛrɛxɛdubɛ nan yi ra. E nu na mɔɔli rabama Isirayilakae birin na naxee nu fama Silo.

¹⁵ Waxati ndee beenun xuruse ture gan temui xa folo, sɛrɛxɛdubɛ xa walikɛ nu a falama nɛ sɛrɛxɛ kanyi bɛ, «Beenun i xa na sube gan, i xa nde so n yi ra sɛrɛxɛdubɛ bɛ. A mu wama sube ganxi xɔn.»

¹⁶ Xa sɛrɛxɛ kanyi a yaabi, «A lanma ture xa gan sinden. Na dangi xanbi, i na wa naxan xɔn, i xa na tongo.» Sɛrɛxɛdubɛ xa walikɛ nu a yaabima nɛ, «N tondi. Xa i mu tin, n a tongoma senbɛ nan na.»

¹⁷ Na kui, Eli xa die nu yunubi ɲaaxi nan sɔtɔma Alatala ra, barima e mu nu binyɛ yo saxi sɛrɛxɛɛ ma naxee nu bama a bɛ.

¹⁸ Samuweli nu Alatala xa wali rabama nɛ, donma kuye sɛrɛxɛdubɛ daaxi ragoroxi a ma.

¹⁹ Nɛ yo ɲɛ a nga nun a baba nu fama Silo sɛrɛxɛ bade. A nga nu a sanbama guba di ra.

²⁰ Eli nu Ala maxandima nɛ Elekana nun a xa ginɛ bɛ a falafe ra, «Alatala xa a ragiri i xa ginɛ xa di gbɛtɛɛ bari i bɛ di ɲɔxɔɛ ra a naxan fixi Alatala ma.» Na dangi xanbi, Elekana nun Ani naxa gbilen e xɔnyi.

²¹ Alatala naxa hinne Ani ra, a fa di xɛmɛ saxan nun di ginɛ firin bari. Na temui Samuweli nu na mɔfɛ Alatala ya i.

²² Eli sɛrɛxɛdubɛ naxan nu bara fori ki fanyi ra, a naxa a kolon a xa die nu na fe ɲaaxi rabafe Isirayilakae ra. E nun ginɛ naxee nu wali rabama hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, e nu yɛnɛ rabama nee yetɛ yati ra.

²³ Eli naxa a xa die maxɔrin, «Munfe ra wo yi mɔɔli rabama? Nama birin wo xa wali kobi nan falafe n bɛ.

²⁴ N ma die, wo xa ba na mɔɔli rabafe. N naxan mɛfɛ wo xun, a mu fan feo. Wo Alatala xa ɲama ramurutama nɛ a xa seriye ma.

²⁵ Xa mixi yunubi raba a boore ra, Ala nan a makiitima, kɔnɔ xa mixi sa yunubi raba Alatala ra, nde xari sama na kanyi bɛ?» Kɔnɔ Eli xa die mu tin e tuli matide e baba ra, barima Ala sago na nu a ra e xa faxa.

²⁶ Na fonike Samuweli nu na mɔfɛ a fanyi ra. A nu rafan Ala ma, a nu rafan mixie ma.

²⁷ Lɔxɔɛ nde namipɔnmɛ nde naxa fa Eli yire, a a fala a bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya: N mu n yetɛ masen xɛ i benbae bɛ Misira, e nu na Firawuna xa yaamari bun ma temui naxɛ?»

²⁸ N tan nan i benba sugandi Isirayila bɔnsɔɛ birin tagi, a xa findi sɛrɛxɛdubɛ ra n ma hɔrɔmɔlingira kui, a xa te n ma sɛrɛxɛ gande, a xa surayi gan sɛrɛxɛ ra, a nun a xa sɛrɛxɛdubɛ donma kuye ragoro a ma n ya i. Isirayila e xa sɛrɛxɛ ganxi naxan birin fima n ma, n a birin fi i benba bɔnsɔɛ nan ma.»

²⁹ «Munfe ra wo n ma hadiyae nun n ma sɛrɛxɛɛ yelebuma, n naxee yamarixi e xa ba n bɛ n ma banxi kui? Munfe ra i i xa die binyaxi dangi n tan na, alako wo xa wo yetɛ rabɔrɔgɛ hadiya singee ra, n ma ɲama Isirayila naxee baxi?»

³⁰ Na kui, n tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Singe n nu bara laayidi tongo wo bɛ, wo xa denbaya nun wo benbae xa denbaya xa n ma wali raba, kɔnɔ yakɔsi n bara na nate masara, barima n mixi nan binyama naxan n binya, kɔnɔ naxee tan n maberema, n yaagi nan dusuma e xun.

³¹ N fama ne i tan nun i xa denbaya senbe xun nakanade, xemoxi yo mu toma wo ya ma.

³² Isirayila xa fe na te, i fama toore sotode n ma banxi xa fe ra. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma sonon.

³³ I xa mixi nde luma n ma serexebade xa wali kui, konon na findima yaye nun toore nan na i be. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.»

³⁴ «Fe naxan i xa di firinyie sotoma, na nan findima i be tonxuma ra: Xofini nun Finexasi birin faxama loxoe keren ne.

³⁵ N serexedube tinxixi nde fenma, naxan n bope nun n xaxili waxonfe rabama. N bonsoe fima ne a ma naxan jereama Masiihu ya i, n naxan sugandima.

³⁶ I bonsoe mixie fama ne e magorode a bun ma, alako e xa kobiri di soto, xa na mu, donse di. E fama a falade a be, «Serexedube wali nde fi n ma, alako n xa n baloe nde soto.»»

3

Alatala Samuweli xilife

¹ Na fonike Samuweli nu na Alatala xa wali rabafe Eli fe ma. Na temui Alatala mu nu woyenma mixie be a gbe ra, a xa laamatunyiie fan mu nu wuya.

² Koe nde ra Eli serexedube nu saxi a xa konkoe kui. A yae mu nu se toma a fanyi ra, a gbe mu nu luxi a xa findi donxui ra.

³ Ala xa lanpui mu nu xubenxi sinden. Samuweli tan nu a saxi Alatala xa banxi kui, saate kankira nu na dennaxe.

⁴ Alatala naxa Samuweli xili. Samuweli naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Na kui a naxa siga a gi ra Eli yire, a a fala a be, «N bara fa i xa xili ma.» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili de. Siga, i i sa.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa.

⁶ Alatala man naxa Samuweli xili. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili. Siga, i sa i sa.»

⁷ Samuweli mu nu Alatala kolonxi sinden, barima han na temui Alatala mu nu woyen a be.

⁸ Alatala man naxa Samuweli xili a saxan nde. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa.» Na kui Eli naxa a fahaamu a Alatala nan na fonike xilife.

⁹ Eli naxa a fala Samuweli be, «Gbilen i sa i sa. I na na xui me sonon, i xa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matima i ra.»» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa a sade.

¹⁰ Alatala naxa fa a yire, a man naxa a xili, «Samuweli, Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matixi i ra.»

¹¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «N fama ne fe nde rabade Isirayila, naxan mixie de ixarama.

¹² Na loxoe, n naxan birin falaxi Eli xa denbaya xa fe ra, n a birin nakamalima ne, kelife a fole han a raponyi.

¹³ N bara a fala a be, a n fama ne a xa denbaya paxankatade abadan a xa yunubi xa fe ra. A nu a kolon a a xa die na n maberefe, konon a tan mu tonyi doxo e ma.

¹⁴ Na nan a ra, n bara n kali Eli xa denbaya xa fe ra, xunsare yo mu na e be. Serexe nun hadiya mu noma e xa yunubie xafaride.»

¹⁵ Samuweli naxa a sa han geesege, a fa Alatala xa banxi naade rabi. Samuweli nu gaaxuxi a xa laamatunyi yabade Eli be,

¹⁶ konon Eli naxa a xili, a a fala a be, «N ma di Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «N na be.»

¹⁷ Eli naxa a maxorin, «Alatala munse masenxi i be? I naxa sese noxon n ma. Xa i woyen keren noxon n ma, Ala xa na sare ragbilen i ma, a fa nde sa na fari.»

¹⁸ Na kui, Samuweli naxa Ala xa masenyi birin nadangi Eli ma, a mu sese noxon a ma. Eli naxa a fala, «Alatala nan a ra. A xa a sago raba.»

¹⁹ Samuweli nu na mofe, Alatala fan nu na a foxo ra. A mu Alatala xa masenyi yo rabepinx.

²⁰ Kelife Dana han Beriseeba, Isirayila birin naxa a kolon a Samuweli findixi Alatala xa namiponme nan na.

²¹ Alatala nu luma mini ra Samuweli ma Silo, a a xa masenyi ti a be.

4

Saate kankira loefe

¹ Na waxati Samuweli nu Alatala xa masenyi kawandima Isirayilakae birin be.

Isirayilakae naxa mini Filisitakae gere. E naxa yonkin Ebeneseri, Filisitakae naxa sa yonkin Afeki.

² Filisitakae naxa mini a gere ki ma Isirayilakae ya i. Na gere kui e naxa Isirayilakae bonbo, e mixi wulu naani faha.

³ Soorie to gbilen yonkin yire, Isirayila forie naxa maxorinyi ti, «Munfe ra Alatala a luxi Filisitakae xa won bonbo to? Won xee Silo Alatala xa saate kankira tongode. A xa lu won tagi, a xa fa won nakisi won yaxuie ma.»

⁴ E naxa mixie xee Silo Alatala xa saate kankira tongode, naxan doxoxi maleke sawure firinyie tagi. Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi naxa na saate kankira mati han Isirayilakae nu yonkinxi dennaxe.

⁵ Alatala xa saate kankira to so yonkinde, Isirayilakae naxa e xui ite han boxi fa seren.

⁶ Filisitakae to na me, e naxa a fala, «Munse na yi xui gbe ra naxan tefe Isirayilakae xonyi yi ki?» E to a kolon a Alatala xa saate kankira bara fa Isirayilakae yonkinde,

⁷ e naxa gaaxu, barima e nu a falama, «Ala bara fa e yire. Naxankate na won be, naxan maniye mu toxi sinden.

⁸ Naxankate na won be. Nde won kantama yi ala senbema ma? Alae nan yi ki naxee gbaloe mooli birin doxo Misirakae ma gbengberenyi ma.

⁹ Filisitakae, won xa limaniya, won xa lu alo xeme senbema, alako Isirayilakae naxa no won na alo won tan noxi e ra ki naxe. Won xa findi xeme senbema ra, won xa gere so!»

¹⁰ Filisitakae naxa gere ti, e naxa Isirayilakae bonbo han e gi e siga e xonyi. Na loxo kasare naxa gbo. Isirayilaka mixi wulu tongo saxan naxa faha na gere kui.

¹¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu, e fa Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi faha.

¹² Na loxo Bunyamin bonsoe mixi nde naxa a gi kelife gere yire han Silo taa kui. A xa dugie iboxi a ma, xubutanyi soxi a xunyi birin ma.

¹³ A to so, a naxa Eli li, a doxoxi kira de ra, barima a nu kontofili kui saate kankira

xa fe ra. Xera fe naxan to gere yire a naxa na tagi raba a be, taakae naxa gbelegbele.

¹⁴ Eli to e gbelegbele xui me, a naxa maxorinyi ti, «Munfe ra e na gbelegbelefe yi ki?» Xera naxa fa a yire keren na, a na xibaaru fala a be.

¹⁵ Eli nu bara je tongo solomanaani nun solomasaxan soto, a yae mu nu sese toma sonon.

¹⁶ Xera naxa a fala Eli be, «N fahi n gi ra ne yi ki kelife gere yire.» Eli naxa a maxorin, «N ma di, munse dangixi naa?»

¹⁷ Xera naxa a yaabi, «Isirayila a gixi ne Filisitakae ya ra, nee bara no e ra a fanyi ra. I xa di firinyie fan bara faha, Xofini nun Finexasi. Filisitakae bara Ala xa saate kankira suxu.»

¹⁸ A fefe Ala xa saate kankira xa fe me, Eli naxa bira a legere ma taa naade seeti ma. A kobe naxa gira, a naxa faha, barima xemoxi tironxi nan nu a ra. A nu bara findi Isirayila yarerati ra je tongo naani bun ma.

¹⁹ A xa di Finexasi xa gine nu furuxi, a gbe mu nu luxi a xa di bari. A to a me a Ala xa saate kankira bara suxu, a tanun nun a xa mori fan bara faha, a naxa a felen a furi ma xone kui, a di bari keren na.

²⁰ A to nu na faxe de nan ma, ginse naxa a fala a be, «I xa limaniya, i di xeme nan barixi.» Kono a mu a joxo yo saxi na woyenyi xon ma, a mu a yaabi.

²¹ A naxa diyore xili sa Ikabodi, naxan nu wama a falafe, «Nore bara jon Isirayila.» A na fala ne barima Alatala xa saate kankira nu bara suxu, a xa mori nun a tanun fan nu bara faha.

²² A naxa a fala, «Nore bara jon Isirayila, barima e bara Alatala xa saate kankira suxu.»

5

Ala xa saate kankira Filisitakae xonyi

¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu Ebeneseri, e a xanin Asidodi.

² E naxa a xanin e xa kuye xungbe Dagon batu banxi, e sa a doxo na kuye fe ma.

³ Na kuye iba, Asidodikae naxa Dagon li, a rabiraxi a ya tagi ma Ala xa saate

kankira bun ma. E naxa a rakeli, e a dɔxɔ a dɔxɔde.

⁴ Na kuye iba, e man naxa Dagon li, a man nabiraxi Ala xa saate kankira bun ma, a xunyi nun a belexee bolonxi, e saxi sode de ra. Kuye gundi nu na a xati ma.

⁵ Na nan a ra, han yakosi, Dagon kuye xa serexedubee nun naxee birin soma Dagon batu banxi kui Asidodi, e mu lan e xa e sanyi ti na sode de ra.

⁶ Alatala naxa a senbe ragoro Asidodika ma, a kasare gbegbe raba e tagi, a a niya fie xa mini e ma na longori birin.

⁷ E to na fe to, e naxa a fala, «Isirayila xa Ala xa saate kankira mu luma won xonyi, barima a na won tan nun won ma ala Dagon naxankatafe ki fanyi.»

⁸ E naxa Filisitakae kuntigi birin malan, e e maxorin, «Won munse rabama Isirayila xa Ala xa saate kankira ra? A xa xanin Gati.» E naxa Isirayila Marigi Ala xa kankira xanin Gati.

⁹ Kono na dangi xanbi, Alatala naxa a senbe ramini Gatika ma, kelife e xa dime ma han a sa dɔxɔ e xa forie ra. Na fi paaxi naxa din e birin na.

¹⁰ Na kui e naxa Ala xa kankira xanin Ekiron. A to so naa, Ekironkae naxa gbelegbele a falafe ra, «E bara Isirayilakae xa Ala xa kankira rafa muxu xonyi, alako a xa muxu xa mixie faxa.»

¹¹ E fan naxa Filisitakae kuntigie malan, e a fala e be, «Wo xa Isirayilakae xa Ala xa kankira ragbilen a yire, alako a naxa muxu xa mixie faxa.» Na taa birin nu bara kontofili na faxe xa fe ra. Ala nu bara a senbe masen e be.

¹² Mixi naxee mu nu faxa, fi paaxi naxa dɔxɔ nee ma. Nama xa maxandi naxa te han koore ma.

6

Ala xa saate kankira gbilenfe

¹ Alatala xa saate kankira kike solofere nan naba Filisitakae xa boxi ma.

² Na temui e naxa e xa serexedubee nun e sematoe malan, e e maxorin, «A lanma muxu xa munse raba Alatala xa saate kankira ra? Wo na ragbilen ki fala muxu be.»

³ E naxa e yaabi, «Xa wo sa Alatala xa saate kankira ragbilen a yire, wo naxa a ragbilen yete ragbilen serexe xanbi. Fo

wo xa wo xunsare ba, alako wo xa yalan, wo man xa a kolon fe naxan a niyaxi a a senbe mu gbilenxi wo foxo ra.»

⁴ Filisitakae naxa maxorinyi ti, «A lanma muxu xa munse ba yete ragbilen serexe ra a be?» E naxa e yaabi, «Wo xa se suuli yailan xema ra na fi paaxi misaali ra. Wo man xa se suuli gbete yailan xema ra jene misaali ra. Na xasabi nan lanxi Filisita mange suulie xasabi ma, gbaloe ragoroxi naxee xa boxi ma.

⁵ Wo na ge na fi paaxi misaali yailande xema ra, a nun na jene xema daaxi naxee jene misaalixi wo xa boxi kasara naxee xa fe ra, wo xa Isirayila Marigi Ala matoxo. Temunde a xa xone nde bama wo tan, wo xa kuyee, nun wo xa boxi ma.

⁶ Wo naxa wo xaxili xoxoxo alo Misirakae nun e xa Firawuna. Wo mapoxun naxankate ma Ala naxan dɔxɔ e ma han e Isirayilakae keru e xonyi e siga.

⁷ Yakosi, wo xa sareti neene yailan. Wo ninge dinge firin tongo, wuri singe mu nu sa naxee kon, wo e xiri sareti ra. Wo xa e xa die ragbilen banxi.

⁸ Wo na ge na wali ra, wo xa Alatala xa saate kankira baki sareti fari. Na se yailanxie xema ra, naxee findixi wo yete ragbilen serexe ra, wo xa nee sa kankira lanma nde kui, wo na kankira baki boore fe ma. Na dangi xanbi, wo xa na ningee nun na sareti bepin, e xa siga e yete ra.

⁹ Xa e e xun ti Isirayila boxi nan na Beti Semesi biri ra, na findima tonxuma nan na a a Alatala nan yi gbaloe ragoroxi won ma, kono xa e mu siga na biri, na fan findima tonxuma nan na a yi gbaloe mu kelixi Alatala xa ma, a ilanxi ne a ra tun.»

¹⁰ Filisitakae na nan naba. E naxa ninge dinge firin tongo, e e xiri sareti ra, e na ningee xa die mabalan kule kui.

¹¹ E naxa Alatala xa saate kankira baki sareti kui, a nun kankira boore, jene xema daaxi nun e xa fi misaali yailanxi xema ra nu na naxan kui.

¹² Na ninge dingee naxa ti kira xon ma naxan sigama Beti Semesi biri. E naxa bira na kira kerenyi foxo ra e xui ramini ra. E mu siga koola ma, e mu siga yirefanyi ma. Filisita mangee naxa bira e foxo ra han Beti Semesi naaninyi ra.

¹³ Beti Semesikae nu na fundenyi maniye xabafe gulunba kui. E to Alatala xa saate kankira to fa ra, e naxa seewa.

¹⁴ Sareti naxa ti Yosuwe Beti Semesika xa xe ma. Geme xungbe nu na menni. E naxa sareti wuri iboo, e na ningee ba serexe gan daaxi ra Alatala be.

¹⁵ Lewi bonsoe mixie naxa Alatala xa saate kankira ragoro, nun na kankira, naxan nu doxoxi a fe ma, xema see nu na naxan kui. E naxa nee doxo na geme xungbe fari. Na loxoe Beti Semesikae naxa serexe gan daaxie nun serexe mooli gbete ba Alatala be.

¹⁶ Filisita mang'e suulie to na birin to, e naxa gbilen Ekiron na loxoe kerenyi.

¹⁷ Filisitakae nu bara se suuli yailan xema ra naxee misaalixi na fi paaxi ra. E nee fi e yete ragbilen serexe nan na Alatala be, keren Asidodi be, keren Gasa be, keren Asikalon be, keren Gati be, keren Ekiron be.

¹⁸ Nene xema daaxi keren keren, e na nan ba Filisita mang'e xa taa suuli be, a nun e xa daaxae be naxee na geme xungbe lima, Alatala xa saate kankira doxo naxan fari, Yosuwe Beti Semesika xa xe yire.

¹⁹ Alatala naxa mixi tongo solofere faha Beti Semesi jama mixi wulu tongo suuli ya ma, barima e nu bara saate kankira rabi, e a kui mato. Taa birin naxa sunnun na gbaloe xa fe ra, Alatala naxan nagoroxi e ma.

²⁰ Beti Semesikae naxa a fala, «Nde noma tide Alatala ya i, naxan findixi Ala Seniyenxi ra? Won yi kankira makuyama won na minden?»

²¹ E naxa xerae xee Kiriyati Yeyarimi a falafe ra, «Filisitakae bara fa Alatala xa saate kankira ra. Wo fa a xanin wo xonyi.»

7

Isirayilakae gbilenfe Ala ma

¹ Kiriyati Yeyarimi xeme naxa fa Alatala xa saate kankira tongode, e a xanin Abinadabo xonyi geya nde fari. E naxa a xa di xeme Eleyasari findi a kantama ra.

² Alatala xa saate kankira ne moxoren nan naba Kiriyati Yeyarimi. Na temui

Isirayila jama nu wama gbilenfe Alatala ma.

³ Samuweli naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo wama wo yete ragbilenfe Alatala ma wo boje birin na, wo xa Asataroti kuye nun kuye gbete ba wo tagi, wo Alatala keren batu. Na temui, a wo rakisima ne Filisitakae ma.»

⁴ Na kui, Isirayilakae naxa Bali kuyee nun Asataroti kuyee ba e tagi, e fa Alatala keren batu.

⁵ Samuweli naxa e yamari, «Isirayilaka birin xa malan Misipa, n xa Alatala maxandi wo be.»

⁶ Isirayilakae naxa e malan Misipa Samuweli xa yaamari bun ma. E naxa ye ba, e a ifili Alatala ya i sunyi kui. Menni e naxa a fala, «Muxu bara yunubi raba Alatala ra.»

⁷ Filisita mang'e to a me a Isirayilakae malanxi Misipa, e naxa siga e gere. Isirayilakae naxa gaaxu e ya ra,

⁸ e a fala Samuweli be, «I naxa muxu rabenin. I xa muxu Marigi Alatala makula muxu be, a xa muxu ratanga Filisitakae ma.»

⁹ Samuweli naxa yexee yore keren ba serexe gan daaxi ra Alatala be, a a makula Isirayila xa fe ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu.

¹⁰ Samuweli nu na serexe bafe Alatala be temui naxe, Filisitakae naxa Isirayilakae gere, konoo Alatala naxa galanyi xui ramini a belebele ra e xili ma. Na kui Filisitakae naxa gaaxu, Isirayilakae fa no e ra.

¹¹ Isirayilakae naxa Filisitakae kerri Misipa, e e bonbo han Beti Kara.

¹² Samuweli naxa geme nde tongo, a naxa a sa Misipa nun Seen tagi a falafe ra, «Alatala muxu mali ne han be.»

¹³ Filisitakae rayaagi na ki ne, e mu fa Isirayila boxi ma sonon. Alatala naxa a senbe masen Filisitakae be Samuweli xa simaya bun ma.

¹⁴ Filisitakae taa naxee ba Isirayilakae yi ra, e naxa gbilen Isirayila ma, kelife Ekiron han Gati. Na temui lanyi naxa lu Isirayila nun Amoriakae tagi.

¹⁵ Samuweli findi ne Isirayila yarerati ra a xa simaya birin kui.

¹⁶ Ne yo ne, a nu biyaasi nde rabama sigafe ra Beteli, Giligali, nun Misipa alako a xa Isirayilakae rapere.

¹⁷ Na biyaasi dangi xanbi a nu gbilenma ne a xonyi Rama, a findi mennikae fan xa mange ra. A serexebade yailan Alatala be na taa kui.

8

Isirayila wama mange xungbe xon

¹ Samuweli to fori, a naxa a xa die findi kiitisaе ra Isirayila xun ma.

² A xa di xeme singe xili ne Yoweli, a firin nde xili Abiya. E tan nan nu na kiitisaе ra Beriseeba.

³ Samuweli xa di xemee mu bira e baba xa misaali foxo ra. Kobiri nu rafan e ma, e mu nu kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Na kui Isirayila kuntigie naxa e malan, e siga Samuweli xonyi Rama.

⁵ E naxa a fala a be, «I bara fori, i xa di xemee mu birafe i xa misaali foxo ra. Kiitisa nde doxo muxu xun ma naxan findima muxu xa mange xungbe ra, alo pamanе booree a rabama ki naxe.»

⁶ Samuweli to e xa masenyi me, a falafe ra, «Mange nde so muxu yi ra naxan muxu makiitima,» na fe mu rafan a ma. Na kui a naxa Alatala maxandi.

⁷ Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati pama xui ra. E mu meexi i tan xa ra, e meexi n tan nan na. E mu tinma sonon n xa findi e xa mange ra.

⁸ E naxan nabafe i ra, e na nan tun nabafe kabi n sa e ramini Misira han to. E bara me n na, e xa ala gbeteе batu.

⁹ Yakosi, i tuli mati e xui ra, konо i xa e rakolon a fanyi ra mange fama e yamaride ki naxe.»

¹⁰ Samuweli naxa Alatala xa masenyi birin nadangi pama ma, naxee nu wama mange xon.

¹¹ A naxe, «Mange naxan fama doxode wo xun ma, a wo xa di xemee nan findima a xa soorie nun a xa soe ragie ra. Ndee nu e yi a ragise ya ra.

¹² Ndee findima yareratie nan na mixi wulu xun ma, xa na mu a ra mixi tongo suuli. Ndee a xa xee buxama, ndee a xa xee xabama. Ndee geresose nun soori ragisee yailanma.

¹³ A wo xa di ginее nan findima a xa labunde yailanyie ra, a xa kurisomae, a nun a xa taamiganyie.

¹⁴ A wo xa weni sansi fanyie nun wo xa oliwi wuri fanyie tongo, a e so a xa mixie yi ra.

¹⁵ A wo xa sansie farile nun wo xa weni farile tongoma ne, a a fi a xa walikее nun a xa mixie ma.

¹⁶ A wo xa walike fanyie, wo xa fonikee, nun wo xa sofalee tongoma ne a yete xa wali xa fe ra.

¹⁷ A wo xa xuruse farile bama ne, a wo fan findi a xa konyie ra.

¹⁸ Na loxoe wo de rawama ne Alatala be mange xa fe ra wo naxan sugandixi, konо a mu wo yaabima.»

¹⁹ Nama mu tin e tuli matide Samuweli xa masenyi ra. E naxa a yaabi, «Ade! Mange xa doxo muxu xun ma,

²⁰ muxu fan xa lu alo pamanе boore na ki naxe. Muxu xa mange xa muxu yamari, a xa ti muxu ya ra gereе kui.»

²¹ Samuweli to pama xui me, a naxa a madangi Alatala be.

²² Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati e ra. I mange doxoma ne e xun ma.» Samuweli naxa a fala Isirayila pama be, «Birin xa gbilen e xa taa kui.»

9

Solu sugandife mange ra

¹ Xeme senbema nde nu na Bunyamin bonsoe ya ma, a xili Kisu. A benbae nan yi ki: Abiyeli, Serori, Bekorati, nun Afiya.

² A xa di xeme gbangbalanyi nde nu na naxan xili Solu. A nu rayabu Isirayilaka birin be, a man nu kuya dangi e birin na.

³ Loxoe nde Kisu xa sofale lanmae naxa loe, a naxa a fala a xa di xeme Solu be, «Konyi keren tongo, i sa n ma sofale lanmae fen.»

⁴ E naxa mini Eframi geyae ra, e Salisa boxi ipere, konо e mu sofalee to. E naxa Bunyamin bonsoe xa boxi fan ipere, konо e mu e to.

⁵ E to so Sufu boxi ma, Solu naxa a fala a xa konyi be naxan nu biraxi a foxo ra, «Won gbilen, alako n baba naxa kontofili won ma fe ra, dangi sofalee xa fe ra.»

⁶ Na konyi naxa a yaabi, «Ala xa mixi binye nde na yi taa kui, naxan xa masenyi kamalima temui birin. Won xa a maxorin a xa sooneya kira masen won be.»

⁷ Solu naxa a fala a xa konyi be, «Mixi noma sigade Ala xa mixi ma a belexe igeli ra? Hali taami keren mu na won ma gbɔnfɔe kui. Sese mu na won yi ra, won naxan fima Ala xa mixi ma. Won na rabama di?»

⁸ A xa konyi naxa a yaabi, «Kɔbiri di na n yi ra won naxan fima Ala xa mixi ma, alako a xa sooneya kira masen won be.»

⁹ Na waxati, Isirayilaka naxee nu wama maxorinyi tife Alatala ma e nu a falama, «Won xa siga sematoe yire.» To na sematoe xili falama namignonme.

¹⁰ Solu naxa a fala a xa konyi be, «Awa, won xee.» E naxa siga na taa kui, na Ala xa mixi nu na dennaxe.

¹¹ E to so naa, e naxa ginɛdimɛdie li kira xɔn, e sigafe ye bade. E naxa e maxorin, «Sematoe na be?»

¹² Ginɛdimɛdie naxa e yaabi, «Iyo, a baxi sode yakosi, kɔnɔ wo xulun de, barima a faxi serexe bade pama nan be geya fari.

¹³ Xa wo soma taa kui yakosi, wo a lima ne naa beenun a xa te geya fari serexe xolide. Nama mu a degema a xanbi, fo a xa serexe duba beenun mixie xa a xoli. Wo te yakosi. Wo a lima naa.»

¹⁴ E to so taa kui, Samuweli naxa mini e ralande sigafe ra geya fari.

¹⁵ Beenun Solu xa fa, Alatala nu bara a fala Samuweli be,

¹⁶ «Tina, yi waxati, n Bunyamin bɔnsɔe mixi nde xɛema i yire. I xa ture sa a xunyi ma a masenfe ra a a xa findi n ma Isirayila pama mange ra. A fama n ma pama rakiside Filisitakae ma. N bara n ma pama xui me.»

¹⁷ Samuweli to Solu to, Alatala naxa a fala a be, «N xeme naxan xa fe fala i be, a tan nan yi ki. Yaamari luma a yi ra n ma pama xun na.»

¹⁸ Solu naxa a maso Samuweli ra taa sode de ra, a naxa a fala a be, «Yandi, sematoe xa banxi masen muxu be.»

¹⁹ Samuweli naxa a yaabi, «Sematoe na n tan nan na. Won xee geya fari. Won

birin xa won dege yire keren. Tina n i xa kontɔfili bama i ma, n fa i bepin.

²⁰ I naxa kontɔfili i xa sofale lanmae xa fe ra naxee loxi kabi xi saxan. Sese mu e toxi, e bara to. Naxan tide gbo Isirayila, a findima nde gbe ra? I tan xa mu a ra, a nun i baba xa denbaya birin?»

²¹ Solu naxa a fala a be, «Bunyaminka nan n na. Muxu tan xa mu xurun bɔnsɔe birin be Isirayila? Muxu xabile fan mu xurun xabile birin be Bunyamin bɔnsɔe tagi? Munfe ra i woyenma n be yi ki?»

²² Samuweli naxa Solu nun a xa konyi raso banxi kui, a naxa binye magorode so e yi ra mixi xilixi tongo saxan tagi.

²³ Samuweli naxa a fala kurisoma be, «Fa donse ra n nu naxan ma i xa a sa a xati ma.»

²⁴ Kurisoma naxa fa sube tabe ra, a a doxo Solu ya i. Samuweli naxa a fala Solu be, «Yi sube don, naxan saxi a xati ma i be, n to yi malanyi maxili.» Na loxo, Solu nun Samuweli naxa e dege yire keren.

²⁵ Na dangi xanbi, e naxa goro kelife geya fari, e so taa kui. E naxa lu yire keren banxi fari, berede nu na dennaxe.

²⁶ Na kuye iba subaxe, e naxa keli. Samuweli naxa Solu xili banxi fari ma, e xa e boore to. A naxa a fala a be, «Keli, n xa i mati kira xɔn.» Solu naxa keli, e naxa mini kira ma, a tan nun Samuweli.

²⁷ E to mini taa fari ma, Samuweli naxa a fala Solu be, «A fala i xa konyi be, a xa dangi yare.» Konyi to dangi yare, Samuweli naxa a fala Solu be, «Ti be, alako n xa Alatala xa masenyi nde fala i be.»

10

Solu tife mange ra

¹ Samuweli naxa ture bitire keren tongo, a a surusuru Solu xunyi. A naxa a sunbu, a a fala a be, «Alatala bara i sugandi, a i xa findi mange ra a xa pama ke tongoma xun ma.

² I na keli be to, i mixi firin lima Raxele gaburi fe ma Bunyamin bɔnsɔe naaninyi ra, yire nde naxan xili Selesa. E fama a falade i be, «Wo siga sofale lanma naxee fende, e bara to. Yakosi i baba fa kontɔfilixi wo tan nan ma fe ra. A naxee, «N ma di toma di kore?»»

³ I na keli menni, i siga han i sa so Taboro, wuri belebele na dennaxe. I xeme saxan lima na naxee na tefe Ala maxandide Beteli. Si saxan na xeme keren yi ra, taami saxan na xeme firin nde yi ra, weni na xeme saxan nde yi ra.

⁴ E na i xeebu, e taami firin fima i ma.

⁵ I na keli menni, i siga Gibeya Elohimu, Filisitakae xa soori gali nde na dennaxe. I na so taa kui, i namijonme gali nde lima, naxee gorofe geya fari e beesti bafe Ala be korae, maxasee, nun xule ra.

⁶ Alatala Xaxili ragoroma ne i ma, wo birin nan Alatala xa xera ibama, i findima mixi neene nan na.

⁷ Na tonxuma na raba i be, i xa fe raba naxan na i boje ma, barima Alatala na i foxo ra.

⁸ Na dangi xanbi, i xa goro Giligali n ya ra. N na i li naa, n fama ne serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bade. I xa n mame xi solofere, beenun n xa i yire li, n fa i rakolon a lanma i xa naxan naba.»

⁹ Solu fefe keli Samuweli xun ma, Alatala naxa a xaxili masara, na tonxuma birin naxa raba a be na loxe yati.

¹⁰ E to so Gibeya, e naxa namijonme gali li naa. Alatala Xaxili naxa goro Solu ma, a fa masenyi ti Ala xili ra e tagi.

¹¹ A kolonmae to a to a Solu bara namijonme masenyi ti, e naxa a fala e boore be, «Munse Kisu xa di sotoxi? Solu fan bara findi namijonme ra?»

¹² Mixi nde naxa maxorinyi ti e ya ma, «Nde na e karamoxo ra?» Na kui yi taali fala folo na loxe ne, «Solu fan bara findi namijonme ra?»

¹³ A to ge Alatala xa masenyi tide, a naxa te geya fari.

¹⁴ Solu soxo naxa Solu nun a xa konyi maxorin, «Wo tan siga minden?» Solu naxa a yaabi, «Muxu sigaxi sofale lanmae nan fende, konso muxu mu e to. Na nan a ra, muxu naxa siga Samuweli yire.»

¹⁵ A soxo naxe, «Samuweli naxan fala wo be, a fala n be.»

¹⁶ Solu naxa a soxo yaabi, «A a fala ne muxu be, a sofale lanmae bara to.» Konso Solu mu sese masen mangeya xa fe ra, Samuweli naxan fala a be.

¹⁷ Samuweli naxa jama birin maxili Misipa Alatala ya i,

¹⁸ a a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N tan nan Isirayila ramini Misira boxi ra, n wo ba e belexe. N bara wo ratanga wo yaxuie ma.>

¹⁹ Konso to wo tan bara wo Marigi Ala bejin, naxan wo ratanga gbaloe nun kontofilie ma. Wo naxe, «Mange nde doxo muxu xun ma!» Awa, wo xa ti Alatala ya i wo bonsoe ki ma, wo xabile ki ma.»

²⁰ Samuweli to ge Isirayila bonsoe birin masende Ala be, Bunyamin bonsoe naxa sugandi.

²¹ A to ge Bunyamin bonsoe masende a xabile ki ma, Matiri xabile naxa sugandi. Na Matiri xabile ya ma, Kisu xa di Solu naxa sugandi, konso a mu nu na e ya ma. E naxa a fen, e mu a to.

²² E naxa Alatala maxorin, «Solu na be?» Alatala naxa e yaabi, «A noxunxi kotee longori ra.»

²³ E naxa siga e gi ra, e sa a suxu naa, e a ti jama birin ya i. A nu kuya e birin be.

²⁴ Samuweli naxa a fala jama birin be, «Wo bara a to, Alatala naxan sugandixi? A maniye mu na jama tagi.» E birin naxa jalexinyi xui ramini, e a fala, «Kisi na mange be.»

²⁵ Samuweli naxa seriye sebe mangeya xa fe ra, a na sebeli sa Alatala ya i. Na dangi xanbi, a naxa jama ragbilen a xonyi.

²⁶ Solu fan naxa gbilen a xonyi Gibeya. Kuntigi ndee naxa a mati, Alatala naxee boje ya rafindi a ma.

²⁷ Fuyante ndee fan nu na, naxee nu a falama, «Yi xeme nan won nakisima?» E naxa yo a ma, e mu fa buya yo ra a xon ma, konso Solu mu sese fala na fe ma.

11

Solu xa gere singe

¹ Amoni mange Naxasa naxa yonkin Yabesi taa ya ra Galadi boxi ma. Yabesikae naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, muxu xa lu i sagoe.»

² Naxasa Amonika naxa e yaabi, «Won noma saate xiride, konso fo wo xa tin n xa wo yirefanyi ya kana, alako yaagi xa dusu Isirayila birin xun na.»

³ Yabesi kuntigie naxa a fala a be, «Xi solofere fi muxu ma, alako xerae xa siga Isirayila taa birin. Xa mixi yo mu noma muxu ratangade, muxu luma i sagoe.»

⁴ Xerae naxa siga Gibeya Solu xonyi. E to ge dentegge sade, nama birin naxa wa a xoxoxe ra.

⁵ Na temui, Solu naxa fa kelife xe ma a xa ningee foxo ra. A naxa maxorinyi ti, «Munfe ra nama na wafe yi mooli ra?» E naxa Yabesikae xa masenyi dentegge a be.

⁶ Solu to na me, Alatala Xaxili naxa goro a ma, a bope naxa te senbe ra.

⁷ A naxa ninge firin tongo, a e ibolon a xuntun xuntunyi ra. A naxa na xuntunye rasanba Isirayila taa birin ma na xerae saabui ra, a falafe ra, «Xa naxan yo mu bira Solu nun Samuweli foxo ra, na kanyi xa ningee fan nabama yi ki ne.» Alatala xa yaragaaxui naxa goro Isirayilakae ma, e birin naxa te gere xili ma lanyi kui.

⁸ Solu naxa e konti Beseki. Isirayila xeme xasabi lan mixi wulu keme saxan nan ma. Yuda bonsoe xeme lan mixi wulu tongo saxan.

⁹ E naxa a fala xerae be, «Wo sa a fala Yabesikae be Galadi boxi ma, «Tina, soge na xono, wo xun fama rakelide.» Xerae to na xibaaru masen Yabesi nama be, e naxa jlexin ki fanyi ra.

¹⁰ Na kui Yabesi nama naxa a fala Amonikae be, «Tina, muxu luma wo sagoe, wo wo waxonyi rabama ne muxu ra.»

¹¹ Na kuye iba, Solu naxa nama findi gali saxan na. Subaxe e naxa so Amonikae yonkinde, e e bonbo han yanyi tagi. Mixi naxee mu faxa, nee naxa yensen han mixi firin mu no lude yire keren.

¹² Nama naxa a fala Samuweli be, «Ndee a fala a Solu mu noma mangeya rabade won xun ma? Wo na mixie ramini, muxu xa e faxa.»

¹³ Kono Solu naxa e yaabi, «Mixi yo mu faxama to, barima to Alatala bara Isirayila rakisi.»

¹⁴ Samuweli naxa a fala nama be, «Won xee Giligali, alako mangexa magoro a xa kibanyi kerenyi ra.»

¹⁵ Nama birin naxa siga Giligali, e naxa Solu ti mangexa ra Alatala ya i. E naxa

xanunteya serexe ba menni Alatala be, Solu nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi ra.

12

Samuweli xa masenyi donxoe

¹ Samuweli naxa a masen Isirayilakae birin be, «Wo a kolon n bara n tuli mati wo ra, n naxa mangexa dexo wo xun ma.

² Mangexa nan yi ki naxan tima wo ya ra. N tan bara fori, n xunsexe bara fiixe, n ma die na wo ya ma. N bara ti wo ya ra kelife n fonike temui ma han to.

³ Awa, n tixi wo ya i na nan ma, alako wo xa a fala n be Alatala nun mangexa sugandixi ya xori, xa a sa li n bara ninge xa na mu sofale nde ba wo yi ra. Wo xa a fala xa n bara mixi nde tooro, xa n bara mixi nde xun nakana, xa n bara kobiri rasuxu funmaya ra. Wo xa na fala, n xa na sare ragbilen wo ma.»

⁴ E naxa a yaabi, «I mu muxu tooro, i mu muxu xun nakana, i mu kobiri rasuxu muxu yi.»

⁵ A man naxa a fala e be, «Alatala nun a xa mangexa sugandixi na seede ra to loxo, wo mu n nakorosixi sese xa fe ra.» E naxa a yaabi, «A na na fe seede ra!»

⁶ Samuweli naxa a masen nama be, «Alatala nan Munsa nun Haruna ti wo xun ma, a tan nan wo benbae ramini Misira boxi ra.

⁷ Awa yakosi, wo ti Alatala ya i, n xa wo ratu fe fanyie ra, Ala naxan nabaxi wo tan nun wo babae be.

⁸ Yaxuba fa xanbi Misira, wo babae naxa Alatala xili a xa fa e mali. Alatala naxa Munsa nun Haruna xee wo benbae ramini Misira kui, e fa e rasabati yi boxi ma.

⁹ Kono e to neemu e Marigi Alatala ma, a naxa e lu Xasori xa soorie xa mangexa Sisera belexe. Filisitakae nun Mowabakae fan naxa e gere.

¹⁰ Isirayilakae naxa a fala Alatala be, «Muxu bara yunubi raba Alatala rabolofe ra, muxu fa Bali kuye nun Asiteroti batu. Yandi, i xa muxu ba muxu yaxuie belexe. Muxu i batuma ne.»

¹¹ Na nan a niya, Alatala naxa Yerubaali, Bedan, Yefite, nun Samuweli xee wo bade wo yaxuie yi ra naxee nu

wo rabilinxi. Na kui wo naxa lu bɔɲesa kui.»

¹² «Wo to a to Amonikae xa mange Naxasa na fafe wo gereɗe, wo naxa a fala n be, <Muxu wama mange xa ti muxu xun ma.> Kɔnɔ wo Marigi Alatala nan findixi wo xa mange ra!

¹³ Awa yakɔsi, Alatala bara mange nde ti wo xun na, alɔ wo nu wama a xɔn ma ki naxe.

¹⁴ Xa wo sa gaaxu Alatala ya ra, xa wo sa a batu, xa wo sa wo tuli mati a ra, xa wo mu sa a matandi, xa wo nun wo xa mange sa bira Alatala fɔxɔ ra, fe birin sɔɔneyama ne wo be.

¹⁵ Kɔnɔ xa wo mu wo tuli mati Alatala ra, xa wo sa a matandi, Alatala xa xɔne goroma ne wo ma, alɔ a goro wo benbae ma ki naxe.

¹⁶ Yakɔsi wo ti, wo xa a mato Alatala fe xungbe naxan nabama wo ya xɔri.

¹⁷ Mengi xaba temui nan to, kɔnɔ n Alatala maxandima ne, a xa tune nun galanyi rabira bɔxi ma, alako wo noma a kolonde wo bara fe jaaxi raba Alatala ya i mange maxandife a ma.»

¹⁸ Samuweli naxa Alatala maxandi. Na lɔxɔe yati, Alatala naxa galanyi nun tune rabira bɔxi ma. Nama naxa gaaxu Alatala nun Samuweli ya ra,

¹⁹ e fa a fala Samuweli be, «I xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, i xa konyi die, alako muxu naxa faxa, barima muxu bara nde sa muxu xa yunubie fari, a falafe ra, <Mange nde ti muxu xun ma.>»

²⁰ Samuweli naxa a fala pama be, «Hali wo mu hanme. Wo bara na fe kobi birin naba, kɔnɔ wo naxa makuya Alatala ra, wo xa a xa yaamarie raba wo bɔɲe birin na.

²¹ Wo naxa wo makuya a ra, wo naxa bira fe fufafu fɔxɔ ra, naxee munafanyi yo mu na, naxee mu wo malima fefe ma, barima ala wule daaxie nan e ra.

²² Alatala mu a xa pama raboloma a yete xili xungbe xa fe ra, barima a bara nate tongo wo xa findi a xa pama ra.

²³ N mu bama Alatala maxandife wo be, xa na mu a findima yunubi nan na n be Alatala ya i. N luma wo xaran na fe fanyi nun tinxinyi nan na.

²⁴ N naxan tun falama wo be, wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo a xa yaamarie

raba wo bɔɲe birin na. Wo xa ratu a xa fe xungbee ma a naxee rabaxi wo ya i.

²⁵ Kɔnɔ xa wo fe kobi raba, wo bɔnɔma ne, wo tan nun wo xa mange.»

13

Solu xa yunubi

¹ Solu nu bara je tongo saxan soto a to findi mange ra. A xa mangeya bu ne je tongo naani nun firin.

² Solu naxa xeme wulu saxan sugandi sɔɔrie ra Isirayila. Xeme wulu firin nu na a seeti ma Mikimasi nun Beteli geya fari, xeme wulu keren nu na a xa di Yonatan seeti ma Gibeya, Bunyamin xonyi. A naxa pama donxɔe ragbilen e xonyi.

³ Lɔxɔe nde Yonatan naxa Filisitakae xa sɔɔrie bɔnɔ, naxee nu na Geba. Filisitaka booree naxa na fe me. Solu naxa yaamari fi feru xa fe bɔxi birin kui, Isirayilakae xa a rame.

⁴ Isirayila birin naxa a me a Solu bara Filisitakae xa sɔɔrie bɔnɔ, Isirayila naxa rapaaxu Filisitakae ma. Isirayila pama naxa malan Solu fe ma Giligali.

⁵ Filisitakae fan naxa e malan Isirayila gere xili ma. Sɔɔri ragise wulu tongo saxan nan nu na e yi ra, a nun soe ragie wulu senni. Na pama nu wuya alɔ meyenyi naxan na baa de ra. E naxa yonkin Mikimasi, Beti Aweni sogetede.

⁶ Isirayila mixie bɔɲe naxa rapaaxu e ma, barima Filisitakae nu bara e raxeten. E naxa siga e nɔxun fɔnmee nun yilie kui geme yire.

⁷ Ndee naxa Yuruden xure igiri, e siga Gadi nun Galadi bɔxi ma. Solu nu na Giligali. Nama naxan nu na a fe ma, nee birin nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁸ Solu naxa Samuweli mame xi solofere alɔ e nu lanxi a ma ki naxe, kɔnɔ Samuweli mu fa, pama naxa yensen folo.

⁹ Na kui Solu naxa yaamari fi, «Wo fa serexe gan daaxi ra, a nun xanunteya serexe.» A naxa na serexe gan daaxi ba.

¹⁰ A to ge na ra, Samuweli naxa so. Solu naxa siga a xeebude.

¹¹ Samuweli naxa a maxɔrin, «I munse rabaxi?» Solu naxa a yaabi, «N to a to pama na yensenfe, i tan mu faxi a

waxati, a nun man Filisitakae bara malan Mikimasi,

¹² n naxa a maṛoxun, «Filisitakae goroma ne n fɔxɔ ra Giligali, beenun n xa Alatala maxandi.» Na nan a ra, fɛere to mu na n yi, n bara serexe gan daaxi ba.»

¹³ Samuweli naxa a fala Sɔlu be, «I bara xaxilitarepa raba i Marigi Alatala xa seriye matandife ra. Alatala nu wama i xa mangeya rasabatife Isirayila xun ma abadan,

¹⁴ kɔnɔ yakɔsi i xa mangeya bara kana. Alatala bara mixi gbete fen naxan bɔpe lanxi Ala bɔpe ma. A bara na kanyi ti mange ra a xa jama xun ma, barima i tan mu Alatala xa yaamari rabatuxi.»

¹⁵ Na temui Samuweli naxa keli Giligali, a siga Gibeya, Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi. Sɔlu naxa a xa sɔorie kɔnti, a fa li xeme mixi keme senni nu na a yi ra.

¹⁶ Sɔlu nun a xa di xeme Yonatan naxa e xa sɔorie ti a gere ki ma Geba Bunyamin xɔnyi. Filisitakae nu tixi Mikimasi.

¹⁷ Sɔori gali saxan naxa mini Filisitakae xa yonkinde. Keren naxa e xun ti Ofara kira ra, Suwali bɔxi mabiri.

¹⁸ Keren naxa e xun ti Beti Xoron kira ra. Keren naxa e xun ti naaninyi kira ra, naxan goroma Seboyima gulunba gbengberenyi fe ma.

¹⁹ Xabui yo mu nu toma Isirayila bɔxi birin ma, barima Filisitakae nu bara yi tɔnyi dɔxɔ, «Eburu mixie naxa santidegema nun tanbe yo yailan.»

²⁰ Isirayilakae birin nu sigama Filisitakae nan xɔn ma, e xa walisee ralugande alo kerie, bɔxi buxa see, nun beerae.

²¹ Bɔxi buxa se nun kerie ralugan sare findixi gbeti giramu solomasaxan nan na. Beera nun sɔxɔse ralugan sare findixi gbeti giramu naani nan na.

²² Na nan a niya gere lɔxɔe santidegema nun tanbe mu nu na Isirayilaka yo yi ra, hali Sɔlu nun a xa di Yonatan.

²³ Filisitakae xa sɔori gali nde naxa fa yonkin Mikimasi yatagi.

14

Yonatan xa gere nde

¹ Lɔxɔe nde, Sɔlu xa di Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa

geresosee maxaninma, «Won xa be igiri, won xee Filisitakae yonkinde.» A mu sese fala a baba be na xa fe ra.

² Sɔlu nu na Gibeya naaninyi Migiron wuri nde bun ma naxan xili «girenadi.» Xeme keme senni nu na a yi ra.

³ Alatala xa serexedube nde nu na a fe ma, naxan xili Ahiya, Axituba xa di xeme, Ikabodi xa neegaari. Alatala xa serexedube, Eli xa di xeme Finexasi nan xa di xeme nu na Ikabodi ra. Mixi yo mu nu a kolon a Yonatan bara siga Filisitakae yire.

⁴ Yonatan naxa dangi fanye firin tagi. Keren nu xili ne Bɔsesi, boore fan nu xili ne Sene.

⁵ Keren nu na kɔɔla ma Mikimasi ya tagi, boore nu na yirefanyi ma Geba ya tagi.

⁶ Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresose maxaninma, «Won xee yi sunnatatee yire. Temunde Alatala fe nde rabama won saabui ra, barima Alatala noma marakisi rabade mixi xurudi saabui ra, xa na mu mixi wuyaxi saabui ra.»

⁷ A xa konyi naxa a yaabi, «I waxɔnfe birin naba, hali i mu siike, won birin na xaxili keren.»

⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Won xee han na mixie xa won to.

⁹ Xa e a fala «Wo ti menni, muxu fama ya», won tima menni ne, won mu tema e yire.

¹⁰ Kɔnɔ xa e a fala, «Wo fa be», won tema ne, barima Alatala bara e sa won belexe. Na nan findima won be tɔnxuma ra.»

¹¹ E to mini Filisitakae ma, nee naxa a fala, «Isirayilakae nan yi ki. E na minife fɔnme kui, e nu e nɔxunxi dennaxe.»

¹² Filisitaka naxee yonkinxi menni, e naxa a fala Yonatan nun a xa konyi be, «Wo fa be, muxu xa fe nde fala wo be.» Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee xaninma, «I xa te n fɔxɔ ra, barima Alatala bara yi mixie sa Isirayilakae belexe.»

¹³ Yonatan naxa te a wulumen na, a xa konyi na a xanbi ra. Yonatan nun a xa konyi naxa na Filisitakae faxa.

14 Na gere kui Yonatan nun a xa konyi naxa mixi mɔxɔɲɛn nun nde faxa na yire raxɛtɛnxi.

15 Filisitakae bɔɲɛ naxa mini yonkinde kui, gaaxui fa pama suxu na longori birin. Bɔxi yati naxa sɛrɛn. Alatala nu bara a ragaaxu a jaaxi ra.

16 Sɔlu xa yire makantɛɛ, naxee nu na Gibeya, Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi ma, nee naxa Filisitakae to e yensenfe gi kui.

17 Sɔlu naxa a fala sɔɔrie bɛ, «Wo kɔnti ti, won xa a kolon naxan minixi won ya ma.» E to kɔnti ti e naxa a to a Yonatan nun a xa konyi mu na pama ya ma.

18 Alatala xa saate kankira to nu na Isirayilakae yonkinde kui, Sɔlu naxa a fala Ahiya bɛ, «Fa Alatala xa saate kankira ra.»

19 Sɔlu nu wɔyɛnma sɛrɛxɛdubɛ ra tɛmui naxɛ, gere sɔnxɔ xui fan nu gboma nan tui Filisitakae yonkinde. Na kui Sɔlu naxa a fala sɛrɛxɛdubɛ bɛ, «Hali i mu Ala maxandi kɔrɛ.»

20 Sɔlu naxa a xa sɔɔrie xili, e fa siga gere yire. Menni e naxa a to Filisitakae nu na e boore sɔxɔfe santidɛgɛma ra jaxasi daaxi.

21 Isirayilaka ndee, naxee nu na Filisitakae xa nɔɛ bun ma, nee naxa fa Sɔlu nun Yonatan mabiri.

22 Isirayilaka naxee nu bara e nɔxun Eframi geya longori ra, e birin naxa mini Filisitakae gere de e gi tɛmui.

23 Na lɔxɔɛ, Alatala Isirayila rakisi nɛ. Gere naxa lantan yɛ han Beti Aweni.

24 Isirayilakae nu na tɔɔrɛ nde kui na lɔxɔɛ, barima Sɔlu nu bara a kali pama bɛ, «Danke na mixi bɛ, naxan a dɛgɛma beenun n xa n gbe jɔxɔ n yaxuie ma.» Na kui, mixi yo mu donse don na lɔxɔɛ.

25 Nama xa jɛrɛ kui, e naxa kumi li fɔtɔnyi nde kui,

26 kɔnɔ mixi yo mu a nɛmunnɛmun Sɔlu xa marakali xa fe ra.

27 Yonatan to na yire li, a fa kumi to, a naxa a xa yisuxuwuri rasin kumi kui, a a makɔn. A ya naxa iyalan keren na. A mu nu a baba xa marakali mɛxi.

28 Mixi nde naxa a fala a bɛ, «I baba bara pama rakali a falafe ra, <Danke na mixi bɛ naxan a dɛgɛma to.> Na nan a toxi pama na tɔɔrɛ kui yi ki.»

29 Yonatan naxa a yaabi, «N baba na pama tɔɔrɔfe nɛ na ki. Wo a mato n ya iyalanxi ki naxɛ, n to yi kumi kɔnxi.

30 Xa won ma sɔɔri gali won yaxuie xa donse nde don to nu, nde jan bara sa Filisitakae xa xunnakanɛ fari nu.»

31 Na lɔxɔɛ e naxa Filisitakae bɔnbɔ, kelife Mikimasi ma, han Ayalon. Nama nu bara tagan ki fanyi ra.

32 E naxa din e yaxuie xa see ra. E naxa yɛxɛɛ, sie, nun ningee kɔn naxaba keren na, e fa e don a nun e wuli ra.

33 Mixi ndee to a fala Sɔlu bɛ, a a xa sɔɔrie na yunubi sɔtɔfe Alatala ra sube donfe a wuli ra, Sɔlu naxa a fala pama xa fe ra, «Yanfante nan e ra. Wo fa gɛmɛ xungbe ra be.

34 Wo yensen pama tagi, wo a fala e bɛ, mixi birin xa fa a xa ninge ra, a xa yɛxɛɛ, xa na mu a ra a xa si. E xa a faxa be. Na kui, e nɔma a donde, e mu yunubi sɔto Alatala ra sube donfe a wuli ra.» Kɔɛ ra, mixie birin naxa siga menni e xa xuruse ra, e xa a kɔn naxaba naa.

35 Sɔlu sɛrɛxɛbade singe ti nɛ Alatala bɛ menni.

36 Na tɛmui Sɔlu naxa a fala, «Won xa bira na Filisitakae fɔxɔ ra to kɔɛ ra yati. Won xa e tuxunsan han subaxɛ, won naxa mixi keren lu na.» Sɔɔrie naxa a yaabi, «Won xa a raba alo i wama a xɔn ma ki naxɛ.» Sɛrɛxɛdubɛ naxa a fala, «Won xa Ala maxɔrin sinden.»

37 Na kui Sɔlu naxa Ala maxɔrin, «A lanma n xa bira Filisitakae fɔxɔ ra? I tan e sama nɛ Isirayila bɛlɛxɛ?» Kɔnɔ na lɔxɔɛ, Ala mu a yaabi.

38 Sɔlu naxa a xa sɔɔri gali xunyie xili, a a fala e bɛ, «Wo xa a mato yunubi naxan nabaxi to.

39 N bara n kali Isirayila Rakisima Alatala ra, hali n ma di Yonatan nan a rabaxi, n na a faxama nɛ.» Nama birin ya ma, mixi yo mu a yaabi.

40 A naxa a fala Isirayila pama bɛ, «Wo ti menni, n tan nun n ma di Yonatan, muxu tima bebiri.» Nama naxa a yaabi, «I waxɔnyi raba.»

41 Na tɛmui Sɔlu naxa Alatala maxandi, «Isirayila Marigi Ala, kiiti sa muxu tagi.» Alatala naxa a masen a kiiti fanxi pama nan bɛ, a mu fanxi Sɔlu nun Yonatan bɛ.

⁴² Sölu man naxa Alatala maxandi kiiti xa sa a tan nun Yonatan tagi. Na kui kiiti mu fanxi Yonatan be.

⁴³ Sölu naxa a xa di Yonatan maxorin, «I munse rabaxi?» Yonatan naxa a yaabi, «N kumi nde nan kón, n naxan tongo n ma yisuxuwuri ra. N tan nan yi ki, i xa n faxa.»

⁴⁴ Sölu naxa a fala, «I nóni. Yonatan, i xa faxa. Xa n mu i faxa, Ala xa n naxankata a naaxi ra.»

⁴⁵ Kóno söori gali naxa a fala Sölu be, «A lanma Yonatan xa faxa, naxan geeni soto Isirayila be senbe ra? Astofulahi. Muxu bara muxu kali Alatala ra, hali xunsexe keren a mu bama a xunyi ra, barima Yonatan walixi to Ala xa mali saabui nan na.» E Yonatan ratanga Sölu ma na ki ne.

⁴⁶ Sölu to ge Filisitakae keride waxati nde bun ma, a naxa gbilen a xonyi. Filisitaka naxee luxi, e fan naxa siga e xonyi.

⁴⁷ Sölu to findi Isirayila mange ra, a naxa gere ti a yaxuie birin be: Mowabakae, Amonikae, Edonkae, Soba mangee, nun Filisitakae.

⁴⁸ A naxa Amalekikae bonbo senbe ra, a Isirayila ba mixie belexe naxee nu e xa boxi tuxunsanma.

⁴⁹ Sölu xa di xemee nu xili ne: Yonatan, Yisiwi, nun Malakisuwa. A xa di ginnee nu xili ne: Merabi, nun a xanbiratoe Mikali.

⁵⁰ Sölu xa ginnee nu xili ne Axinowama, Aximaasi xa di. A xa söori gali mange nu findi Abeneri nan na, Sölu soxo Neri xa di.

⁵¹ Sölu baba Kinsi nun Abeneri baba Neri nan lanxi Abiyeli xa die ma.

⁵² Sölu nu Filisitaka gerema a xa simaya birin kui. Sölu nu gbangbalanyi senbema birin naso ne a xa söorie ya ma.

15

Sölu xa tantanyi

¹ Samuweli naxa a fala Sölu be, «Alatala n tan nan xee n xa i sugandi mange ra a xa pama Isirayila xun ma. I tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Mange Alatala xui nan ya: «N bara nate tongo Amalekikae xa fe ra, naxee tondi Isirayila xa dangi e xa kira xon kelife ra Misira.

³ Yakosi, siga, e raton. I naxa e sese lu naa. I xa e xa xemee, e xa ginnee, e xa die, e xa diyoree, e xa ningee, e xa yexeee, e xa sie, e xa joxomee, e xa sofalee birin faxa.»

⁴ Sölu naxa a xa söori gali malan Telayimi. Xeme mixi wulu keme firin nan faxi kelife koola ma, xeme mixi wulu fu nan faxi kelife Yuda bonsoe ma.

⁵ Sölu naxa gantanyi te fole kui Amalekikae xa taa fari ma.

⁶ A naxa a fala Keni bonsoe be, «Wo mini Amalekikae tagi, alako wo naxa sonto e ya ma, barima wo hinne ne Isirayilakae ra e minixi Misira boxi ra temui naxe.» Keni bonsoe naxa mini Amalekikae ya ma.

⁷ Sölu naxa Amalekikae bonbo kelife Hawila ma han Suri sode de ra Misira ya ra.

⁸ A naxa Amaleki mange Agaga suxu, a mu a faxa, kóno a naxa a xa pama tan birin sonto santidegema ra.

⁹ Sölu nun a xa pama mu tin Agaga faxade. E naxa a lu a nii ra, a nun a xa xuruse fanyi borogexie, a xa yexeee, a xa sie, nun a xa ningee. E mu tin nee sontode, kóno naxee mu fanxi, e nee nan faxa.

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi ti Samuweli be,

¹¹ «N nimisaxi Sölu xa fe ra n naxan tixi mange ra, barima a bara a kobe so n na, a mu biraxi n woyen xui foxo ra.» Samuweli naxa sunnun ki fanyi, a Alatala makula na koe birin na.

¹² A naxa keli subaxe ma, a siga Sölu yire. Mixi nde naxa a fala a be a Sölu bara siga Karemele geya fari tonxuma nde tide. Na dangi xanbi, a keli menni, a goro Giligali.

¹³ Samuweli to Sölu yire li, Sölu naxa a fala a be, «Ala xa baraka sa i ma. N bara Alatala xa yaamari ratinme.»

¹⁴ Samuweli naxa a maxorin, «N xuruse wa xui mundun mefe yi ki?»

¹⁵ Sölu naxa a yaabi, «Nama nan faxi yi xurusee ra e naxan tongoxi Amalekikae yi ra, alako e xa e ba serexe ra i Marigi Alatala be. Muxu bara na donxoe tan sonto.»

¹⁶ Samuweli naxa a fala Sölu be, «Awa yire. N xa Alatala xa masenyi fala i be a

naxan fixi n ma yi kɔɛ ra.» Sɔlu naxa a fala, «Awa, na fala n bɛ.»

¹⁷ Samuweli naxa a fala, «Alatala mu i tixi xɛ mangɛ ra Isirayila bɔnsɔɛ xun ma, hali i to nu a kolon mixi xurudi nan i ra?»

¹⁸ Alatala i xɛɛ nɛ, a a fala i bɛ, «Siga Amaleki yunubitɔɛɛ sɔntɔde. I xa e birin ɲɔn feo».

¹⁹ Munfe ra i mu i tuli matixi Alatala xui ra? Munfe ra i baganxi na see ma, i fe ɲaaxi raba Alatala ya i?»

²⁰ Sɔlu naxa Samuweli yaabi, «N bara Alatala xui rabatu a fanyi ra. N bara bira a xa kira fɔxɔ ra, a n tixi naxan xɔn ma. N faxi Amaleki mangɛ Agaga nan tun na, n bara Amaleki ɲama dɔnxɔɛ birin sɔntɔ.»

²¹ Kɔnɔ ɲama bara a xa xuruse fanyie mayegeti, nee xa findi sɛrɛxɛ fisamantee ra i Marigi Alatala bɛ Giligali.»

²² Samuweli naxa a yaabi, «Alatala ɲɛlexinma sɛrɛxɛ gan daaxie nun hadiyae nan na ba, ka a ɲɛlexinma mixie nan na naxee a xui rabatuma?»

N xa a fala i bɛ, yaamari rabatufe fisa sɛrɛxɛ bafe bɛ, yetɛ magoroe fisa, yɛxɛɛ kontonyi ture bɛ.

²³ Ala xui matandife ɲaaxu, alɔ sematɔe xa wali ɲaaxuxi ki naxɛ. Ala xa yaamari matandife ɲaaxu, alɔ kuye batufe ɲaaxuxi ki naxɛ. I to bara Alatala xa yaamari rabɛɲin, a fan fama nɛ i rabɛɲinde, a mangɛya ba i yi ra.»

²⁴ Sɔlu naxa a fala Samuweli bɛ, «N bara yunubi raba. N bara Alatala xa seriye kana, n bara i fan xui matandi. N nu gaaxuxi ɲama nan ya ra, n naxa n tuli mati e ra.

²⁵ Yakosi n bara i mayandi, diɲɛ n ma yunubi ma. I naxa gbilen n fɔxɔ ra. Na kui n fan xa suyidi Alatala bɛ.»

²⁶ Samuweli naxa a fala Sɔlu bɛ, «N mu birama i fɔxɔ ra, barima i bara i kobe raso Alatala xa masenyi ra, Alatala fan bara i rabɛɲin, a bara Isirayila mangɛya ba i yi ra.»

²⁷ Samuweli to a mafindi sigafe ra, Sɔlu naxa a xa donma suxu, a fa bɔɔ a yi ra.

²⁸ Samuweli naxa a fala a bɛ, «To Alatala fan bara Isirayila mangɛya ba i yi

ra na ki, a a fi i boore ma, naxan fan dangi i tan na.

²⁹ Alatala naxan findixi Isirayila sɛnbe ra, a mu wule falama, a xaxili mu masarama. Ibunadama mu a ra.»

³⁰ Sɔlu man naxa a fala, «N bara yunubi raba. Yandi, n bara i maxandi, i xa n binya Isirayila nun a kuntigie ya i. Bira n fɔxɔ ra, n xa suyidi i Marigi Alatala bɛ.»

³¹ Na temui Samuweli naxa bira Sɔlu fɔxɔ ra. Sɔlu naxa suyidi Alatala bɛ.

³² Na dangi xanbi Samuweli naxa a fala, «Wo fa Amaleki mangɛ Agaga ra.» Agaga naxa fa bɔɲesa kui, barima a mapɔxunxi nɛ e mu xɔnɔxi a ma sɔnɔn e xa a faxa.

³³ Samuweli naxa a fala a bɛ, «I to dingɛɛ xa die faxa i xa santidegɛma ra, i nga fan xa di bama a yi ra.» Samuweli to na fala, a naxa a faxa Alatala ya i Giligali.

³⁴ Samuweli naxa siga Rama. Sɔlu fan naxa siga a xɔnyi Gibiya.

³⁵ Samuweli mu Sɔlu to sɔnɔn. A naxa sunnun Sɔlu xa fe ra. Alatala fan naxa nimisa a Sɔlu findife mangɛ ra Isirayila.

16

Samuweli Dawuda tife mangɛ ra

¹ Alatala naxa a masen Samuweli bɛ, «I sunnunma Sɔlu xa fe ra han mun temui? N bara a rabɛɲin, n bara Isirayila mangɛya ba a yi. I xa feri ture sase rafe ture ra, i xa siga Beteleɛmu. N i xɛɛfe Yisayi Beteleɛmuka nan xɔnyi, barima n bara mangɛ sugandi a xa di xɛmɛɛ ya ma.»

² Samuweli naxa a fala, «N sigama di? Sɔlu na a kolon, a n faxama nɛ.» Alatala naxa a fala, «I xa ninge xanin i xun ma, i a fala, «N fafe yi sɛrɛxɛ bade Alatala bɛ.»

³ I xa Yisayi xili na sɛrɛxɛ ma. Na temui n i rakolonma i lan i xa naxan naba. I fama nɛ mixi sugandide, n naxan masenma i bɛ.»

⁴ Samuweli naxa a raba alɔ Alatala a fala a bɛ ki naxɛ, a siga Beteleɛmu. Taa forie to a to, e naxa gaaxu. E naxa a maxɔrin, «I faxi fe fanyi nan na muxu bɛ?»

⁵ A naxa e yaabi, «Iyo, n faxi sɛrɛxɛ bade Alatala nan bɛ. Wo xa wo raseniyen, wo xa fa lan na sɛrɛxɛ ba ma.» A naxa a fala Yisayi nun a xa die fan bɛ, e fan xa e raseniyen, e xa lan sɛrɛxɛ ba ma.

⁶ Mixie to fa, Samuweli naxa Yisayi xa di Eliyabi to. A naxa a mapoxun, «Mixi nan na ki Alatala naxan sugandixi mange ra.»

⁷ Kono Alatala naxa a fala Samuweli be, «I naxa mixi fate bende xa mato. N mu na xeme sugandixi. N ya mu tima fe ra, adamadi ya tima naxan na. N tan mixi boje ma fe nan matoma.»

⁸ Yisayi naxa Abinadabo xili, a a masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

⁹ Yisayi naxa Sanma masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

¹⁰ Yisayi naxa a xa di soloferee birin masen Samuweli be keren keren, kono Samuweli naxa a fala Yisayi be, «Alatala mu e sese sugandixi.»

¹¹ Na temui Samuweli naxa a maxorin, «Di gbete yo mu na i yi ra?» Yisayi naxa a yaabi, «Dimedi keren nan fa luxi, kono na tan na xurusee demadonfe.» Samuweli naxa a yaabi, «I xa mixi nde xee a foxo ra, a xa fa. Won mu serexe donma fo a xa fa.»

¹² Yisayi naxa mixi nde xee a xilide. A to fa, Samuweli naxa a to a xeme tofanyi na nu a ra. A ya iyalan, a fate bende fan. Alatala naxa a fala Samuweli be. «A tan nan ya. I xa ture sa a xunyi a sugandife ra.»

¹³ Samuweli naxa feri ture sase tongo naxan nu rafexi ture ra, a ture sa Dawuda xunyi a taarae ya xori. Kelifa na loxo, Ala Xaxili Seniyenxi naxa lu Dawuda foxo ra. Na dangi xanbi, Samuweli naxa gbilen Rama.

¹⁴ Kono Alatala Xaxili naxa gbilen Solu foxo ra. Alatala naxa a niya pinne nde xa a tooro.

¹⁵ Solu xa walikae naxa a fala a be, «Ala bara a niya pinne nde xa i tooro.»

¹⁶ Muxu marigi, i xa yaamari fi muxu ma, i xa konyi die, muxu xa sa mixi fen naxan fata kora raberede. Ninne na i tooro, na kanyi xa kora rabere i boje safe ra.»

¹⁷ Solu naxa a sago fi a falafe ra, «Wo sa na mixi fen n be, naxan fata a fanyi ra.»

¹⁸ A xa walike nde naxa a fala, «N bara Yisayi xa di xeme to Betelamu. A kora raberema a fanyi ra. Gbangbalanyi

tofanyi na a ra, naxan fata gere sode. A woyen ki fan. Alatala xa barakatoe na a ra.»

¹⁹ Solu naxa mixie xee Yisayi xon ma, a falafe ra a xa a xa di Dawuda so a yi ra, naxan na xurusee demadonfe.

²⁰ Yisayi naxa taami, weni, nun si baki sofale fari, a a so a xa di Dawuda yi ra katarabi Solu ma.

²¹ Dawuda naxa siga a yete dentegede Solu be. Dawuda naxa rafan a ma ki fanyi. Solu naxa a findi a xa geresose xaninma ra.

²² Solu naxa xera ti Yisayi ma a falafe ra a be, «Yandi, Dawuda xa lu n yi ra. A rafan n ma ki fanyi.»

²³ Ala to a niya pinne xa bira Solu foxo ra, Dawuda nu fa kora rabere han Solu fisa, pinne fa gbilen a foxo ra.

17

Goliyati xa gere woyenyi

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan gere xili ma Efesi Damimi, Soko nun Aseka tagi Yudaya boxi ma.

² Solu nun Isirayila xa soorie fan naxa e malan, e sa yonkin Terebinti gulunba kui Filisitakae ya ra.

³ Filisitakae nu na geya yire seeti keren, Isirayilakae fan nu na boore seeti, gulunba na e tagi.

⁴ Filisitakae xa senbema nde naxa mini, naxan nu xili Goliyati, a kuya metiri saxan.

⁵ Soori xunyi makantase nu na a xun na, naxan yailanxi wure gbeeli ra. Kanke makantase wure gbeeli daaxi nu na a ma, naxan binye lanxi kilo tongo senni ma.

⁶ Sanyi makantase wure gbeeli daaxi nu na a sanyie ma, tanbe wure gbeeli daaxi fan nu gbakuxi a fari.

⁷ A xa tanbe nu yailanxi wuri kuye ra naxan xungbo alo maboe xa wuri, dugi masoxo se. A xa tanbe joe nu yailanxi wure ra, a xa binye kilo solofere. A xa makantase xungbe nu na mixi nde yi ra naxan nu tixi a ya ra.

⁸ Goliyati naxa ti Isirayila xa soorie ya ra, a a fala e be a xui itexi ra, «Munfe ra wo tixi gere ki ma? Filisitaka nan n na, Solu xa konyie nan wo tan na. Wo mixi

keren sugandi wo ya ma, a xa fa, muxu firin xa gere.

⁹ Xa a nɔ n na, muxu findi wo xa konyie ra, muxu xa wali wo bɛ. Kɔnɔ xa n tan nɔ a ra, wo fan findi muxu xa konyie ra, wo xa wali muxu bɛ.»

¹⁰ Na Filisitaka naxa a fala, «To n bara yi gere mɔoli ti wo bɛ. Wo mixi keren sugandi, muxu xa fa gere.»

¹¹ Sɔlu nun Isirayila xa sɔorie to na masenyi mɛ, e naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹² Dawuda baba findixi Yisayi Eframika nan na, naxan nu na Beteleɛmu Yuda bɔnsɔɛ xa bɔxi ma. Di xeme solomasaxan nan nu na a yi ra. Sɔlu xa waxati, a nu bara fori.

¹³ Yisayi xa di saxan singee nu biraxi Sɔlu fɔxɔ ra gere kui. E xilie nan ya: di singe Eliyabi, di firin nde Abinadabo, di saxan nde Sanma.

¹⁴ Dawuda nan nu na e birin xanbiratoe ra. Na nan a ra, Dawuda taara saxanyie to siga Sɔlu yire gere xa fe ra,

¹⁵ Dawuda nu luma siga ra Sɔlu yire, a man nu fa gbilen a baba Yisayi xɔnyi xurusee demadonfe ra Beteleɛmu.

¹⁶ Xi tongo naani bun ma, na Filisitaka nu minima nɛ Isirayilakae ya i gɛɛsɛge nun nunmare.

¹⁷ Na temui Yisayi naxa a fala Dawuda bɛ, «Yi donse magilixi nun yi taami fu xanin mafuren i taarae xɔn ma, e yonkinma dennaxe.

¹⁸ I xa yi xipɛ xuti fu fan xanin e xa yarerati xɔn ma. I taarae xun mato a ra, i xa fa n kunfa ba.

¹⁹ E na Sɔlu nun Isirayila xa sɔori birin fɔxɔ ra Terebinti gulunba kui, Filisitakae gerefɛ ra.»

²⁰ Dawuda naxa kurun subaxe ma. A to xurusee taxu mixi nde ra, a naxa a xa kote tongo, a siga a baba xa yaamari ra. A to so Isirayila yonkinde, a a li nɛ sɔorie nu na minife gere xili ma e xui itexi ra.

²¹ Isirayilakae nun Filisitakae nu tixi gere ki ma e boore ya i.

²² Dawuda naxa a xa kote lu kote kante yi ra, a fa a gi a siga sɔorie yire. A fefe so, a naxa a taarae xɛebu.

²³ E nu wɔyenfe temui naxe, Filisitakae xa senbema naxa mini. Gadika nan nu a ra, naxan nu xili Goliyati. A naxa a xa masenyi kerenyi ti Dawuda ya xɔri.

²⁴ Isirayilakae to na senbema to, e naxa e magbilen e xanbi xanbi ma gaaxui bɛ.

²⁵ E nu a fala e boore bɛ, «Wo bara a to mini ra? A faxi Isirayila nan tun maberede. Xa Isirayilaka nde sa nɔ yi faxade, Sɔlu naafuli gbegbe nan fima na kanyi ma, a a xa di gine fan fi a ma, a man duuti fe bama nɛ a xa denbaya xun ma Isirayila bɔxi ma.»

²⁶ Dawuda naxa mixi ndee maxɔrin a fe ma, «Naxan na yi Filisitaka faxa a fa yaagi ba Isirayila ma, munse rabama na kanyi bɛ? Pe, nde na yi Filisitaka gaantare ra, naxan na Ala Kisi Kanyi xa sɔorie maberefe?»

²⁷ Nama naxa a yaabi, e fe fala a bɛ naxan nabama mixi bɛ naxan na Filisitaka faxama.

²⁸ Dawuda taara Eliyabi to na wɔyenyi mɛ, a naxa xɔnɔ a xunya ma. A naxa a fala a bɛ, «Munse i rafaxi be? I xurusee luxi nde yi ra gbengberenyi ma? N i kolon a fanyi ra. Yetɛ igboe nan i ra, i tan fuyante. I faxi sunbude gere nan na?»

²⁹ Dawuda naxa a fala, «N munse rabaxi? N mu maxɔrinyi xa tun tixi?»

³⁰ Na kui a naxa a kobe so a taara ra, a man naxa mixi gbete maxɔrin na fe ma. E fan naxa na yaabi kerenyi fala a bɛ.

³¹ Na mixie to Dawuda xa masenyi fala Sɔlu bɛ, Sɔlu naxa a xili.

³² Dawuda naxa a fala Sɔlu bɛ, «Mixi yo naxa gaaxu yi Filisitaka ya ra. N tan yati, i xa konyi, n a gerema nɛ.»

³³ Sɔlu naxa a yaabi, «I mu nɔma yi Filisitaka gere. Dimedi nan i ra. A tan bara mɔ gere fe kui kabi a fonike temui.»

³⁴ Dawuda naxa a fala Sɔlu bɛ, «N tan i xa konyi, n tan nan n baba xa xurusee demadonna ra. Wula sube alɔ yetɛ na fa n ma xuruse nde suxude,

³⁵ n a kerima nɛ, n a bɔnbɔ han n na xuruse ba a dɛ i. Xa a a ya rafindi n ma, n a suxuma a kɔn xabe nan ma, n a faxa.

³⁶ I xa konyi to fata yetɛ nun wulai sube bɔnbɔde na ki, n na mɔoli fan nabama nɛ yi Filisitaka sunnatara ra, barima a Ala Kisi Kanyi xa sɔorie maberema.»

³⁷ Dawuda man naxa a fala, «Alatala naxan n natanga yetɛ nun wulai sube ma, a fama n natangade yi Filisitaka fan ma.»

Na kui, Solu naxa a yaabi, «Siga, Alatala xa lu i seeti ma.»

³⁸ Solu naxa a xa makanta see ragoro Dawuda ma, a xa soori xunyi makantase wure gbeeli daaxi, a nun a kanke makan-tase.

³⁹ Dawuda naxa Solu xa santidegema ragoro a tee kui, naxan nu xirixi a tagi, kono a fefe jere folo a mu no, barima a mu darixi na mooli ra. Na kui a naxa a fala Solu be, «N mu noma sigade yi kanta see ra n ma, barima n mu darixi a ra.» Dawuda naxa na kanta see birin ba a ma.

⁴⁰ A naxa a xa yisuxuwuri tongo, a gema manoxunxi suuli fen fole kui, a e sa a xa gbɔnfɔe kui. A naxa siga na Filisitaka xili ma, a xa laati suxuxi a yi ra.

⁴¹ Filisitaka naxa a makore Dawuda ra, a xa kanke makantase xungbe xaninma tixi a ya ra.

⁴² A to Dawuda to, a fonike tofanyi na a ra, a naxa yo a ma.

⁴³ Filisitaka naxa a fala Dawuda be, «Pe, bare nan n na, i to fama n gere de wuri ra?» A naxa Dawuda danka a xa alae xili ra,

⁴⁴ a fa a fala a be, «Fa be, n i sube soma xonie yi ra naxee jere ma koore ma, a nun subee naxee na wula i.»

⁴⁵ Dawuda naxa a yaabi, «I tan fafe n gere de santidegema nun tanbe mooli firin nan na. N tan i gerema Isirayila xa soorie Marigi Alatala nan xili ra, i naxan maberema.

⁴⁶ To Alatala i sama ne n belexe. N i bonboma ne, n i xunyi bolon, n Filisitakae binbi fima ne xonie nun sube xaape ma. Na temui, dunja birin a kolonma ne a Ala na Isirayila foxo ra.

⁴⁷ Yi jama birin fama a kolonde a Alatala mu mixi rakisima santidegema nun tanbe saabui ra. Mixi kisima Alatala nan saabui ra, naxan wo sama muxu belexe.»

⁴⁸ Filisitaka to siga folo Dawuda ma, Dawuda naxa a gi keren na e nun Filisi-taka xa naralan.

⁴⁹ A naxa a belexe ragoro a xa gbɔnfɔe kui, a gema keren tongo, a woli a xa laati ra. Gema naxa na Filisitaka gono a tigi ma, a a xun konkota bo. A naxa bira a yatagi ma boxi.

⁵⁰ Dawuda senbe gbo Filisitaka be na ki ne, a a faxes laati nun gema keren peti ra santidegema xanbi.

⁵¹ Dawuda naxa a gi a siga na Filisitaka saxi dennaxe, a Filisitaka xa santidegema ba a tee i, a a faxes a ra, a a xunyi bolon a de i.

Filisitakae to a to e xa senbema bara faxes, e naxa e gi.

⁵² Isirayilakae nun Yudakae naxa e xui ramini, e fa Filisitakae keru gulunba folo, han Ekiron taa naade ra. Filisitaka binbie nu saxi kira xon kelife Saarayimi han Gati nun Ekiron.

⁵³ Isirayilakae to ge Filisitakae keride kira xon ma, e naxa gbilen nee yonkinde, e e xa see xanin.

⁵⁴ Dawuda naxa na Filisitaka xunyi xanin Darisalamu, a a xa geresose ragata a yete xa kiri banxi kui.

⁵⁵ Solu to Dawuda to sigafe ra na Filisitaka gere de, a naxa a xa soori mange Abeneri maxarin, «Nde xa di na yi segetala ra?» Abeneri naxa a yaabi, «Mange, n mu na kolon feo.»

⁵⁶ Mange naxa a yamari, «I xa a kolon naxan xa di na yi segetala ra.»

⁵⁷ Dawuda to gbilen kelife na Filisi-taka faxade, Abeneri naxa a xanin Solu yire. Filisitaka xunyi nu suxuxi Dawuda belexe.

⁵⁸ Solu naxa a fala a be, «N ma di, nde na i baba ra?» Dawuda naxa a yaabi, «I xa konyi Yisayi Beteleemuka xa di nan n na.»

18

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda nun Solu to ge de masarade, Yonatan naxa findi Dawuda xanuntenyi ra. Yonatan nu a xanuxi alo a yete yati.

² Na loxo Solu naxa kankan Dawuda ma, a mu tin a xa gbilen a baba xonyi.

³ Yonatan nun Dawuda naxa saata, barima Dawuda nu rafan a ma alo a yete yati.

⁴ Yonatan naxa a xa donma xungbe ba a ma, a a ragoro Dawuda ma, a nun a xa santidegema, a xa xali, nun a xa beleti.

⁵ Solu Dawuda rasanba dede gere sode, Dawuda nu geenima ne. Na nan a to Solu naxa a findi a xa soorie xunyi ra. Na fe

naxa rafan pama ma, a nun Solu xa mixie yati.

⁶ Sɔɔrie nu gbilenma temui naxe kelife gere sode, Dawuda Goliyati faxa gere naxan kui, Isirayila ginɛ naxa mini Solu ralande. E nu sigi sama maxase mooli ndee ra, e nu fare boronma, e nu e xui itema sɛɛwɛ kui.

⁷ Na sigie kui ginɛ nu a falama, «Solu bara mixi wulu wulu bɔnbɔ, kɔnɔ Dawuda tan mixi wulu wulu dɔxɔ fu nan bɔnbɔxi.»

⁸ Solu naxa xɔnɔ ki fanyi ra na sigi xa fe ra. A naxa a fala, «E naxe Dawuda bara wulu fu bɔnbɔ, n tan bara wulu keren bɔnbɔ. A gbe mu luxi a xa n ma mangeya soto.»

⁹ Kelife na lɔxɔɛ ma, Solu bɔɛ naxa rapaaxu a ma Dawuda xa fe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Ala naxa a niya pinne xa bira Solu fɔxɔ ra, a masenyi ti alo namijɔnmɛ. A xa tanɛ nu suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kɔra raberefe a bɛ, alo a darixi a ra ki naxe temui birin.

¹¹ Solu naxa a xa tanɛ ite, a fa a fala, «N Dawuda mabanbanma nɛ banxi kanke.» A naxa kata sanya firin, kɔnɔ Dawuda naxa keli tanɛ ya i.

¹² Solu mu nu suusaxi Dawuda ra sɔnɔn, barima Alatala nu na Dawuda fɔxɔ ra, a gbilen Solu tan fɔxɔ ra.

¹³ Solu naxa Dawuda findi sɔɔri wulu keren mange ra, alako a xa a makuya a ra. Dawuda nun a xa sɔɔrie nu luma siga ra gere sode, Dawuda nu fa gbilen

¹⁴ xunnakeli kui, barima Alatala nu na a fɔxɔ ra.

¹⁵ Solu to a to fe birin sɔɔneyaxi Dawuda bɛ, a naxa lu gaaxui kui a ya ra.

¹⁶ Kɔnɔ Dawuda nu rafan Isirayila nun Yuda bɔnsɔɛ ma, barima a nu tima e ya ra na gere birin kui.

¹⁷ Lɔxɔɛ nde Solu naxa a fala Dawuda bɛ, «N ma di ginɛ singe nan ya, a xili Merabi. N bara a fi i ma. I xa sɔɔri wali tun naba n bɛ Alatala xa geree kui.» Solu nu a falama a bɔɛ kui, «Hali n mu a faxa n yete ra, n xa a lu Filisitakae xa na raba n bɛ.»

¹⁸ Dawuda naxa Solu yaabi, «Nde na n tan na? N baba xabile xurun Isirayila bɔnsɔɛ ya ma, n tan xa findi mange bitanyi ra?»

¹⁹ Waxati to a li a nu lanma Solu xa di ginɛ Merabi xa fi Dawuda ma, Solu naxa a fi Mexolaka Adiriyeli ma.

²⁰ Solu xa di ginɛ Mikali nu Dawuda xanuxi. E to na fala Solu bɛ, na naxa rafan a ma.

²¹ Solu nu a falama a yete ma, «N xa a fi a ma, alako a xa findi gantanyi ra a bɛ, Filisitakae xa a faxa.» Na kui Solu man naxa a fala Dawuda bɛ, «To i xa findi n bitanyi ra.»

²² Solu naxa yaamari fi a xa mixie ma, «Wo a fala Dawuda bɛ gundo ra, <I bara rafan mange nun a xa mixi birin ma. I xa tin findide mange bitanyi ra.>»

²³ Solu xa mixie to na fala Dawuda bɛ, a naxa e yaabi, «Wo tan bɛ, fe xuri nan a ra findife mange bitanyi ra? Setare na n tan na, naxan tide mu gbo feo.»

²⁴ Solu xa walikɛ naxa na dentɛɛ sa Solu bɛ.

²⁵ Solu naxa e yamari, «Wo a fala Dawuda bɛ, <Mange mu wama sese xɔn kote ra fo i xa Filisitaka xeme keme soli xaba, i fa e ra be, alako a xa a gbe jɔxɔ a yaxuie ma.>» Na kui Solu nu wama Filisitaka xa Dawuda faxa.

²⁶ Solu xa walikɛ to a xa masenyi ti Dawuda bɛ, na fe naxa a kenen, a naxa a mapɔxun na noma a niyade a xa findi mange bitanyi ra. Beenun lɔxɔɛ dɔnxɔɛ xa a li,

²⁷ Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa sa Filisitaka xeme keme firin faxa. Dawuda naxa e soli xaba, a fa na xasabi kamalixi ra mange xɔn ma, alako a xa findi mange bitanyi ra. Na temui Solu naxa a xa di ginɛ Mikali fi Dawuda ma, a xa findi a xa ginɛ ra.

²⁸ Solu nu bara a kolon Alatala na Dawuda fɔxɔ ra. Solu xa di ginɛ Mikali nu Dawuda xanuxi.

²⁹ Solu nu gaaxuxi Dawuda ya ra, a a findi a yaxui ra abadan.

³⁰ Filisita kuntigie nu gere tima Isirayila bɛ, kɔnɔ Dawuda nu e bɔnbɔma dangife Solu xa sɔɔrie birin na. Na kui a naxa xili xungbe soto.

19

Yonatan Dawuda malife

1 Sɔlu naxa a fala a xa di Yonatan nun a xa mixie bɛ, a e xa Dawuda faxa. Kɔnɔ Dawuda nu rafan Yonatan ma ki fanyi.

2 Na nan a ra, Yonatan naxa sa na fe yaba Dawuda bɛ, «N baba wama i faxafe. I xa mɛɛni i yetɛ ma tina gɛɛsɛgɛ. I xa i nɔxun.

3 Tina n nan n baba matima daaxa i i nɔxunma dennaxɛ. N i xa fe falama a bɛ, n xa a natɛ kolon, alako n xa na fala i bɛ.»

4 Yonatan naxa Dawuda xun mafala a baba Sɔlu bɛ, a falafe ra, «Mangɛ, i naxa yunubi sɔtɔ i xa konyi Dawuda xa fe ra, barima a mu fe ɲaaxi yo rabaxi i ra. A hinnɛxi nɛ i ra tun.

5 A mu gaaxu faxɛ ya ra, alako a xa na Filisitaka faxa. Na kui Alatala naxa Isirayila xun nakeli. I fan bara na to, i fan bara ɲɛlɛxin na xa fe ra. Munfe ra yakɔsi i wama yunubi rabafe, mixi nii bafe ra tɔɔɲɛgɛ kui? Munfe ra i wama Dawuda faxafe na ki tun?»

6 Sɔlu naxa a xa di Yonatan xui rame a fanyi ra. A naxa a kali Alatala ra, a Dawuda mu faxama.

7 Yonatan naxa Dawuda xili, a na birin tagi raba a bɛ. A naxa Dawuda xanin Sɔlu yire, Dawuda man naxa wali Sɔlu bɛ alo a darixi a ra ki naxɛ.

8 Gere man naxa bira Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda naxa mini Filisitakae gereɗe, a naxa e bɔnbɔ a fanyi ra, e fa e gi.

9 Lɔxɔɛ nde Ala naxa a niya ɲinne xa bira Sɔlu fɔxɔ ra. A nu dɔxɔxi a xɔnyi, tanbɛ suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kɔra raberefe.

10 Sɔlu naxa a xa xali woli Dawuda ma, a xa a sɔxɔ banxi kanke. Dawuda naxa tanbɛ dɛ maba, tanbɛ naxa sɔrɔn banxi kanke. Dawuda naxa a gi, a a nɔxun na kɔɛ ra.

11 Sɔlu naxa mixie xɛɛ Dawuda xɔnyi, e xa a xa fe kolon, alako e xa a faxa gɛɛsɛgɛ. Kɔnɔ a xa giɛ naxa a fala a bɛ, «Xa i mu i gi, e i faxama nɛ.»

12 A xa giɛ naxa a ragoro wunderi ra, a naxa a gi. A ratangaxi na ki nɛ.

13 Na dangi xanbi, Mikali naxa wuri masolixi sa Dawuda xa sade ma, a dugi felen a xun ma, a si kiri sa a xunsase fari.

14 Sɔlu to mixie xɛɛ Dawuda suxude, a xa giɛ naxa a fala e bɛ, «A mu yalanxi.»

15 Sɔlu man naxa e xɛɛ alako e xa Dawuda gundi to. A naxa a fala e bɛ, «Wo xa fa a ra a xa sade ma.»

16 Xɛɛrae to fa, e naxa a li wuri masolixi nan na sade ma, si kiri saxi xunsase fari.

17 Sɔlu naxa a xa di Mikali maxɔrin, «I n yanfaxi yi ki munfe ra? I a niyaxi munfe ra n yaxui xa a gi?» Mikali naxa a yaabi, «A a fala nɛ n bɛ, xa i mu a lu n xa siga, n i faxama nɛ.»

18 Dawuda a gi na ki nɛ, a siga Samuweli yire Rama. A naxa dentɛgɛ sa a bɛ Sɔlu naxan nabaxi a ra. Na dangi xanbi, Dawuda nun Samuweli naxa siga, e sa lu Nayoti.

19 Mixi nde naxa Sɔlu rakolon a Dawuda sa na Nayoti, Rama mabiri.

20 Sɔlu naxa mixie xɛɛ Dawuda suxude, kɔnɔ e naxa namijɔnmɛɛ to kira ra Samuweli fɔxɔ ra. Xɛɛrae to mixie to masenyi tife Ala xili ra, Ala Xaxili naxa goro e fan ma, e fan naxa so na masenyi mɔɔli tide.

21 E to na dentɛgɛ Sɔlu bɛ, a naxa mixi gbɛtɛɛ xɛɛ, kɔnɔ nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra. A naxa mixie xɛɛ a saxan nde, kɔnɔ nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra.

22 Na dangi xanbi Sɔlu yetɛ yati naxa siga Rama. A to kɔlɔnyi li Seku taa kui, a naxa mixie maxɔrin, «Dawuda nun Samuweli na minden?» E naxa a yaabi, a e sa na Nayoti, Rama mabiri.

23 A naxa Nayoti kira suxu Rama mabiri, kɔnɔ Ala Xaxili naxa goro a ma kira xɔn. A naxa masenyi ti Ala xili ra han Nayoti, Rama mabiri.

24 A fan naxa donma rate a ma, a fa masenyi ti Ala xili ra Samuweli ya xɔri. A naxa a felen bɔxi ma donma mu a ma. A naxa lu na ki na yanyi nun na kɔɛ birin. Yi taali minixi na fe nan kui, «Sɔlu fan bara findi namijɔnmɛɛ ra ba?»

20

Yonatan nun Dawuda xa saate

1 Dawuda naxa keli namijɔnmɛɛ yire Rama taa kui, a siga Yonatan tode, a sa a maxɔrin, «N munse rabaxi n xa haake sɔtɔ i baba ra? N munse niyaxi a ra, a wama n faxafe naxan ma?»

² Yonatan naxa a yaabi, «Ade, n baba mu i faxama. A mu sese rabama a mu a fala n be, a findi fe xuri ra, a findi fe xungbe ra. N baba mu fefe noxunma n ma. A mu fefe rabama a mu a fala n be.»

³ Dawuda naxa a fala a be, «I baba a kolon, a n nafan i ma. A naxe, <N mu yi falama Yonatan be, xa na mu a tooroma ne.> Kono n bara n kali Ala ra, san tongo keren mu na n tan nun faxe tagi.»

⁴ Yonatan naxa a fala Dawuda be, «I nu wa naxan yo xon, n na nan nabama.»

⁵ Dawuda naxa a yaabi, «Kike Neene Sali serexe nan tina. A lanma ne n nun mange xa muxu dege yire keren. A lu n xa siga, n xa n noxun daaxa, han a xi saxan nde loxo nunmare.»

⁶ Xa a n ma fe maxorin, a fala a be, <Dawuda n maxandi ne, a n xa dije a ma, a xa siga a xonyi Beteleemu, a xa lan a xabile ma naxan serexe bama naa je yo je.>

⁷ Xa a i yaabi, <Na fan,> awa, bopesa na n be, i xa konyi. Kono xa a xono na fe ma, i bara a kolon nate na a yi, a wama n toofofe ma.

⁸ I xa n xun mafala na ki ne, barima won bara saate xiri Alatala ya i. Xa i haake nan n ma, i yete xa n faxa, hali i mu n xanin i baba yire.»

⁹ Yonatan naxa a kali Dawuda be, «Xa n a kolon n baba wama i faxafe, n na falama ne i be.»

¹⁰ Dawuda naxa a fala Yonatan be, «Xa i baba fa i yaabi a xone ra, nde n nakolonma?»

¹¹ Yonatan naxa a yaabi, «Won xa siga burunyi.» E to menni li,

¹² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «N bara n kali Isirayila Marigi Alatala ra, tina xa na mu tina bora yi waxati, n nan n baba maxorinma n xa a kolon naxan na a bopema i xa fe ra. Xa fe fanyi na a ra, n i rakolonma.»

¹³ Kono xa a sa li a wama i toofofe ne, n mu fa na fala i be, Alatala xa n yete toofo, a xa nde sa a xun ma. Na temui, n a luma ne i xa siga bopesa kui, Alatala xa lu i foxo ra, alo a nu na n baba foxo ra ki naxe.

¹⁴ I xa hinne n na Alatala xa hinne ra n ma dunijeigiri birin kui. N faxa xanbi,

¹⁵ i naxa ba hinnefe n ma denbaya ra, hali Alatala i yaxui birin ba ne yi dunija

bende fuji fari.»

¹⁶ Yonatan naxa saate tongo Dawuda bonsoe be, a fa a fala, «Alatala xa Dawuda gbe noxo a yaxuie ma.»

¹⁷ Yonatan man naxa Dawuda rakali a xa xanunteya xa fe ra, barima Yonatan Dawuda xanu ne alo a a yete xanu ki naxe.

¹⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Tina nan na Kike Neene Sali ra. E na a to i mu na, e fama ne i xa fe maxorinde.»

¹⁹ A xi saxan nde, i xa siga i sa i noxun dennaxe Eseli gemexanbi ra, yi fe to folo.

²⁰ N xali saxan nan wolima i mabiri ra, alo n wama se nde nan bunfe.

²¹ Na temui, n didi xema ne xalie fende. Xa n a fala a be, <Xalie na i seti ma,> na findima tonxuma nan na i be a i naxa gaaxu, barima heri nan tun na i be. Ala tantu.

²² Kono, xa n sa a fala didi be, <Xalie na i ya ra pon,> na findima tonxuma nan na i be i xa i gi, barima Ala nan a niyaxi i xa siga.

²³ Alatala nan na won ma saate seede ra.»

²⁴ Dawuda naxa a noxun fotonyi kui.

Kike Neene Sali to a li, mange Solu naxa a magoro teebili ra, a xa a dege.

²⁵ A naxa doxo banxi bili kanke, alo a darixi a ra ki naxe. Yonatan naxa doxo a ya ra, Abeneri naxa doxo a fe ma. Kono Dawuda tan mu nu na a doxode.

²⁶ Na loxo Solu mu sese fala Dawuda xa fe ra, barima a noxo a ma a mu faxi a xa seniyentareja xa fe nan ma.

²⁷ Na kuye iba, Kike Neene Sali xi firin nde, Solu to a to Dawuda mu fa, a naxa Yonatan maxorin, «N ma di, munfe ra Yisayi xa di mu faxi a degede xoro, a mu fa to?»

²⁸ Yonatan naxa Solu yaabi, «Dawuda n mayandi ne, n xa dije a ma, a xa siga Beteleemu.»

²⁹ A naxa a fala n be, <Yandi, a lu, n xa siga lande n xabile xa serexe ma. N taara bara n xili. I xa tin n xa siga n ngaxakerenyie yire.> Na nan a ra, Dawuda mu na be to mange xa teebili ra.»

³⁰ Na temui Solu naxa xono a xa di Yonatan ma, a a fala a be, «Gine matandila xa di nan i ra. I noxo a ma a n mu a kolon a i na Yisayi xa di nan be? I xa yaagi nan na ki, a nun i nga!

³¹ I mu a kolon a fanni Yisayi xa di na dunija, xaxili sa yo mu na i be i xa mangeya xa fe ra? I xa mixi nde xee a suxude. A lanma a xa faxa.»

³² Yonatan naxa a baba Solu yaabi, «Munfe ra a lanma a xa faxa? A munse rabaxi?»

³³ Solu to a xa tanbe ite a xa di xili ma, Yonatan naxa a kolon a a baba nu wama Dawuda faxafe ne.

³⁴ A naxa keli a xonoxi ra, a mu sese don na Kike Neene Sali xi firin nde. A bonu nu rapaaxuxi a ma Dawuda nun a yete kan ma yaagi xa fe ra.

³⁵ Na kuye iba, Yonatan naxa siga daaxa yire nde, a nun Dawuda nu lanxi naxan ma. A naxa dimedi nde fan xanin naa.

³⁶ A naxa a fala a be, a naxe, «N na xali woli, i gi, i sa fa a ra.» Dimedi naxa a gi folo, Yonatan fa xali woli a ya ra pon.

³⁷ Dimedi to xali yire li, Yonatan naxa a xui ite a falafe ra, «Xali makuya menni ra pon!»

³⁸ A man naxa sonxo a ra, a naxe, «I xulun, i naxa ti de!» Yonatan xa dimedi naxa xalie matongo, a fa a ra a marigi xon ma.

³⁹ A mu nu sese kolon na fe kui, konu Dawuda nun Yonatan tan naxa e boore fahaamu.

⁴⁰ Yonatan naxa a xa xali nun a xa tanbee so dimedi yi ra, a a fala a be, «Yi see xanin taa kui.»

⁴¹ Dimedi to siga, Dawuda naxa mini koola mabiri, a fa a yatagi rafelen boxi sanya saxan. E naxa filinfilin e boore ma, e fa wa, a gbengbenyi Dawuda.

⁴² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «Won bara saate xiri. Alatala na seede ra won tan nun won bonsose tagi abadan. Yakosi, i xa siga bonesa kui.»

21

Dawuda xa gi

¹ Na dangi xanbi, Dawuda naxa siga Nobo, Yonatan naxa gbilen taa kui.

² Dawuda to Nobo li, a naxa siga serexedube Aximeleki xonyi. A to Dawuda to, a naxa gaaxu, a fa a maxorin, «I keren nan a ra? Mixi yo mu na i foxo ra?»

³ Dawuda naxa Aximeleki yaabi, a naxe, «Mange nan n xeexi, konu a a fala n be, a

mixi yo naxa a kolon a n xeexi fe naxan ma. N bara a fala n ma soorie be, e xa n naralan yire nde.

⁴ Donse nde na na? Taami suuli so n yi ra, xa na mu donse gbete.»

⁵ Serexedube naxa a yaabi, «Taami yo mu na n yi ra, fo taami seniye nxi naxan baxi serexe ra. I xa soorie noma na donde xa a sa li e nun ginnee mu saxi yire keren yi saxanyi.»

⁶ Dawuda naxa a fala a be, «Tonyi jan dodoxi muxu ma gine fe rabafe ma muxu sigama gere sode temui naxe. N ma soorie maraseniye nyi rabama e ne sigama dede. Yi biyaasi tide to gbo biyaasi gbete be, e birin seniye nxi ki fanyi ra.»

⁷ Na kui serexedube naxa serexe taami so a yi ra, barima taami gbete yo mu nu na. Na serexe taami nu masarama taami neene ra loxo birin Alatala ya i.

⁸ Na loxo Solu xa mixi nde nu na menni sali xa fe ra. Edonka nan nu a ra, naxan xili Dowege, naxan findixi Solu xa xuruse kantee xunyi ra.

⁹ Dawuda naxa a fala Aximeleki be, a naxe, «Tanbe yo mu na i yi ra, xa na mu santidegema? N to gbataxi mange xa xeraya xa fe ra, n mu faxi n ma santidegema nun n ma geresose ra.»

¹⁰ Serexedube naxa a yaabi, «Goliyati Filisitaka xa santidegema na be, i naxan faxa Ela gulunba kui. A maflinxi dugi nde kui, a saxi serexedubee xa donma xanbi ra. Xa i wama a xon, a tongo. Gbete mu na be.» Dawuda naxa a fala, «A so n yi ra, a maniyee yo mu na.»

¹¹ Na loxo Dawuda naxa keli, a a gi Solu ya ra. A naxa siga Gati mange Akisi xonyi.

¹² Akisi xa mixie naxa a fala a be, «Isirayila mange Dawuda xa mu yi ki, naxan xa fe falama, <Solu bara mixi wulu wulu faxa. Dawuda tan bara mixi wulu wulu doxo fu faxa?»

¹³ Dawuda to na fe me, a naxa gaaxu ki fanyi Gati mange Akisi ya ra.

¹⁴ Na kui a naxa a niya nama xa a mapoxun daxui ra. A naxa daxupa raba e tagi, a se korin naade ma, a deye nu goro a de xabe ma.

¹⁵ Akisi naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «Wo mu a toxi a findixi daxui nan

na yi ki. Wo faxi yi xeme ra n xon ma munfe ra?

¹⁶ N hayi na daxui ma n xonyi? Yi mixi mooli xa so n ma banxi kui?»

22

Solu Aximeleki naxankatafe

¹ Dawuda naxa sa a noxon Adulama fonme kui. A taarae nun a barenyie to na kolon, e naxa siga a foxo ra.

² Mixi naxee nu na toore nde kui alo doni kanyie, e naxa lu a fe ma, e a findi e xa mange ra. Mixi keme naani pondon nu na a foxo ra.

³ Dawuda naxa keli menni, a naxa siga Misipa Mowaba boxi ma. A naxa a fala Mowaba mange be, a naxe, «Yandi, a lu n baba nun n nga xa sabati be sinden, han n xa a kolon Alatala wama naxan xon n be.»

⁴ Dawuda naxa a xa mixie xanin na mange xonyi, e naxa lu menni Dawuda fe ma.

⁵ Annabi Gadi naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I naxa lu yi mange xonyi. I xa gbilen Yudaya.» Dawuda naxa keli, a so Xereti fotonyi yire.

⁶ Solu to Dawuda nun a foxirabiree xa xibaaru me, a nu na Gibeya, tamare bili bun ma, geya fari. A xa tanbe nu suxuxi a yi ra, a xa mixie nu na a fe ma.

⁷ A naxa a fala e be, a naxe, «Wo wo tuli mati, wo tan Bunyamin bonsore. Yisayi xa di fama ne weni yiree nun xee fide wo ma? A wo findi soori wulu xunyie ra, xa na mu soori keme xunyie ra?»

⁸ Wo birin bara n yanfa. Mixi yo mu n nakolonxi n ma di nun Yisayi xa di bara saate xiri. Wo mu kinikini n ma, wo mu a fala n be n ma di wama n ma konyi xunyi ikelife n xili ma, alako na xa gantanyi sa n ya ra alo a fa na ki naxe yi ki to.»

⁹ Solu xa xuruse kantee xunyi, Edonka Dowege, na naxa a fala Solu be, «N tan Yisayi xa di to ne Nobo, Axituba xa di Aximeleki xonyi.

¹⁰ Aximeleki naxa Alatala maxandi a be, a donsee so a yi ra, a nun Goliyati Filisitaka xa santidegema.»

¹¹ Mange naxa xerae xee serexedube Aximeleki xilide, a nun a xa denbaya nun

serexedube naxee birin nu na Nobo. E to fa mange yire,

¹² Solu naxa a fala e be, a naxe, «Axituba xa di, i tuli mati n na.» A naxa a yaabi, «N marigi, n tuli matixi i ra.»

¹³ Solu naxe, «Munfe ra i yanfe maxirixi n xun ma, wo tan nun Yisayi xa di? Munfe ra i taami nun santidegema soxi a yi ra, i man fa Alatala maxandi a be, alako a xa a ya rafindi n ma, a xa gantanyi te n be alo a fa na ki naxe yi ki to.»

¹⁴ Aximeleki naxa woyenyi tongo, a naxe, «Nde tinxin i bitanyi Dawuda be i xa mixie ya ma? Nde xa binye dangima a ra i xa banxi kui?»

¹⁵ N bara Alatala maxandi a be sanya wuyaxi. Mange, i naxa yi kalamui sa i xa konyi nun a xa denbaya xun ma, barima n mu sese kolon yi fe kui.»

¹⁶ Mange naxa a fala, «Aximeleki, n i tan nun i xa denbaya faxama to.»

¹⁷ Mange naxa a fala a xa soorie be, naxee nu tixi a fe ma, a e xa Alatala xa serexedubee faxesa, barima e mu a rakolon a Dawuda na gife a ma. Kono soorie tan mu tin na rabade.

¹⁸ Na kui mange naxa a fala Dowege be, «I tan xa yi serexedubee faxesa.» Awa Dowege Edonka naxa e faxesa. Na loxoe a mixi tongo solomasaxan nun suuli nan faxesa, serexedube donma ragoroxi naxee ma.

¹⁹ A naxa e xa taa mixie fan faxesa santidegema ra, xeme yo, ginnee yo, dimee yo, diyoree yo. Hali ningee ba, sofalee ba, yexee ba, e naxa e birin faxesa santidegema ra.

²⁰ Aximeleki xa di xeme Abiyatari, Axituba xa mamadi, na nan keren no a gide. A naxa siga alako a xa bira Dawuda foxo ra.

²¹ A naxa a fala Dawuda be a Solu bara Alatala xa serexedubee faxesa.

²² Dawuda naxa a yaabi, «Na loxoe n nu bara a mapoxun a Dowege Edonka fama ne n ma fe falade Solu be. N tan nan a niyaxi i xa mixie xa faxesa.

²³ Hali i mu gaaxu. Lu n seeti ma, barima naxan wama n faxafe, a wama i fan faxafe. I na kantari nan kui n fe ma.»

23

Dawuda gife

¹ E naxa fa a fala Dawuda be, a Filisitakae bara din Keyila taa ra, a e na e xa baloe mupafe lonyie yire.

² Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «N noma ne Filisitakae ra?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, i xa Keyila ratanga Filisitakae ma.»

³ Kono Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Hali be Yudaya boxi, won bara gaaxu. Won mu suusama sigade Keyila Filisitakae gere.»

⁴ Dawuda man naxa Alatala maxorin na xa fe ra. Alatala naxa a yaabi, «Keli, i xa siga Keyila, barima n bara Filisitakae sa i sagoe.»

⁵ Na kui Dawuda nun a xa soorie naxa siga naa Filisitakae gere. E naxa e bonbo, e fa e xa goore tongo. Dawuda Keyilakae ratanga na ki ne.

⁶ Aximeleki xa di Abiyatari to siga Dawuda yire Keyila, a nu bara serexedube kanke raxunmase xanin naa.

⁷ E to a fala Solu be, a Dawuda bara so Keyila taa kui, Solu naxa a fala, «Ala bara a sa n belexe, barima Dawuda bara a yete balan Keyila taa kui naade xoxoxoe xanbi ra.»

⁸ Solu naxa a xa soorie xili, e xa goro naa Dawuda nun a xa soorie rabilinde.

⁹ Dawuda to Solu waxonfe jaaxi kolon, a naxa a fala Abiyatari serexedube be, a xa fa serexedube kanke raxunmase ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala maxorin, «Isirayila Marigi Alatala, n tan i xa konyi di bara a kolon a Solu wama fafe Keyila, a xa fa yi taa kana n tan nan ma fe ra.

¹¹ Keyila mangee n soma ne a yi ra? Solu fama ne be alo n a mexi ki naxe? Isirayila Marigi Alatala, i xa na masen n be.» Alatala naxa a yaabi, «Solu fama ne.»

¹² Dawuda man naxa a maxorin, «Keyila mangee n soma ne Solu yi ra, n tan nun n ma soorie?» Alatala naxa a yaabi, «E wo sama ne a sagoe.»

¹³ Na kui Dawuda nun a xa mixie naxa keli Keyila, mixi keme senni jondon, e siga yire gbete. Mixie to a fala Solu be, a Dawuda bara a gi Keyila, Solu naxa na gere lu na.

¹⁴ Dawuda naxa lu Sifi gbengberenyi ma geyae yire. Solu nu a fenma, kono Ala mu a sa a belexe i.

¹⁵ Dawuda naxa a to, Solu nu na a fenfe, a xa a faxes. Dawuda nu na Xoresa, Sifi gbengberenyi ma.

¹⁶ Loxoe nde Yonatan naxa siga Xoresa Dawuda ralimaniyade.

¹⁷ A naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, n baba Solu mu i masotoma feo. I findima ne Isirayila mange ra, n tan luma i seeti ma. N baba Solu na kolon.»

¹⁸ Na kui e naxa saate xiri Alatala ya i. Dawuda naxa lu Xoresa, Yonatan naxa gbilen a xonyi.

¹⁹ Sifikae naxa siga Solu yire Gibeya, e sa a fala a be, «Dawuda noxunxi gbengberenyi yirefanyi ma Xakila geyae mabiri.

²⁰ Mange, xa i wama a xon, i xa goro naa. Muxu a sama ne i sagoe.»

²¹ Solu naxa e yaabi, «Alatala xa barake sa wo xa fe, barima wo bara kinikini n ma.

²² Wo siga sinden, wo man xa a mato ki fanyi ra. Wo xa a kolon a na dennaxe, wo man xa a kolon nde na a foxo ra. Mixi na a ra naxan koota ki fanyi.

²³ Wo na ge a noxunde kolonde, wo xa na fala n be alako won birin xa siga. Xa a na Yudaya boxi ma, n a fenma ne yire birin han n a toma temui naxe.»

²⁴ Sifikae naxa gbilen e xonyi Solu ya ra. Dawuda nun a xa mixie nu na Mayon gbengberenyi ma koola mabiri.

²⁵ Solu nun a xa mixie naxa mini Dawuda fende. Dawuda to na kolon, a naxa siga fanye yire Mayon gbengberenyi ma. Solu to na me, a naxa bira Dawuda foxo ra menni.

²⁶ Solu nu perema geya seeti ma, Dawuda fan nu perema geya boore seeti ma, gulunba nu na e tagi. Dawuda nu a gife a senbe ra, kono Solu xa mixie nu na a raxetenfe.

²⁷ Na temui xera nde naxa fa Solu yire, a a fala a be, «I xa fa keren na. Filisitakae man bara din Isirayila boxi ra!»

²⁸ Na kui Solu naxa gbilen Dawuda foxo ra na Filisitakae xa fe ra. Na nan a niya, e naxa menni xili sa Sela Hamalekoto. Na nan na ki «Fatan fanye.»

24

Dawuda tondife Sölu faxade ma

- ¹ Dawuda naxa siga En Gedi geya yire.
- ² Sölu to gbilen kelife Filisitakae gere,de, mixie naxa a fala a be, a Dawuda na En Gedi gbengberenyi ma.
- ³ Sölu naxa soori wulu saxan tongo, naxee fata gere sode dangi Isirayilakae birin na, e naxa mini Dawuda nun a xa mixie fende, han e sa so fanyee longori ra.
- ⁴ Sölu naxa dangi goore yire, naxee nu na kira de ra. A naxa so fonme kui a xa ye rafili. A mu a kolon Dawuda nun a xa mixie fan nu na na fonme kui.
- ⁵ Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Alatala bara yi loxe fi i ma. A xa masenyi bara kamali a falafe ra, <N tan nan i yaxui sama i belexe, alako i xa i sago raba a ra.>» Na temui Dawuda naxa a maso doyindoyin Sölu xanbi ra, a fa a xa burumusi seeti xaba.
- ⁶ Dawuda to ge na rabade, a naxa nimisa Sölu xa burumusi seeti xabafe ma.
- ⁷ A naxa a fala a xa mixie be, «Alatala xa n natanga na fe mooli ma. N bara na raba n marigi ra, Alatala naxan sugandixi mange ra.»
- ⁸ Dawuda naxa tonyi doxo a xa soorie ma Sölu gerefe ra. Sölu naxa mini fonme kui, a siga.
- ⁹ Dawuda fan naxa mini fonme kui, a fa Sölu xili a xui itexi ra, «N ma mange, n marigi!» Sölu to a kobe rato, Dawuda naxa a xunyi felen boxi ma, a suyidi a be.
- ¹⁰ Dawuda naxa a fala Sölu be, a naxe, «Munfe ra i tuli matima mixie xa woyenyie ra, naxee a falama, a n tan mu wama i xa fe fanyi xon ma?»
- ¹¹ To loxe Alatala bara i sa n sago fonme kui. N ma mixie bara a fala n be, a n xa i faxes, konon n bara tondi. N bara a fala, <N mu n marigi gerema, Alatala naxan sugandixi mange ra.>
- ¹² I bara a to se naxan na n belexe? N bara i xa burumusi seeti xaba. N nu noma i faxade, konon n mu a raba. Na kui i noma a kolonde fe jaaxi yo mu na n furi kui i xa fe ra. N mu wama i matandife, n mu wama haake xon, konon i tan na birafe n foxo ra, i xa n faxes.»

- ¹³ «Alatala xa won makiiti. Alatala xa n gbe joxo. N tan mu i faxama feo.
- ¹⁴ Forie a falama, <Naaxupa kelima mixi jaaxie nan ma.> Na kui n xa a fala i be, n tan mu i faxama feo.
- ¹⁵ I tan Isirayila mange, i wama nde gerefe? I na birafe nde foxo ra? Mixi xurudi naxan tide mu dangi bare faxaxi ra, xa na mu a ra nimase xunxuri?
- ¹⁶ Alatala xa won firin makiiti. A xa ntondi fi n ma, a xa n natanga i belexe.»
- ¹⁷ Dawuda to ge na masenyi tide, Sölu naxa a fala a be, a naxe, «I tan nan yati xui a ra, n ma di Dawuda?» Sölu naxa wa folo.
- ¹⁸ A fa a fala Dawuda be, a naxe, «I tinxin n tan be, barima i bara n ma fe kobi masara fe fanyi ra.
- ¹⁹ To tan i bara i xa marafanyi masen n be. Alatala nu bara n sa i sago, i fa tondi n faxade.
- ²⁰ Xa mixi a yaxui masoto, a bepinma bojesa kui? Alatala xa i sare fi i naxan nabaxi n be to loxe.
- ²¹ N a kolon i fama ne findide mange ra, Isirayila fama xande i xa mangeya bun ma.
- ²² I xa i kali Ala xili ra, a i mu n bonsosontoma n faxes xanbi, i man mu n xili kanama n ma mixie tagi.»
- ²³ Dawuda to a kali Sölu be, Sölu naxa gbilen a xonyi, Dawuda nun a xa mixie naxa siga kantari yire.

25

Nabali nun Dawuda xa galanbui

- ¹ Samuweli to laaxira, Isirayila birin naxa malan a xa jonfe ma, e xa a ragata a xonyi Rama. Na temui Dawuda naxa goro Paran gbengberenyi ma.
- ² Kuntigi nde nu na Mayon, naxan ma yexe wulu saxan nun si wulu keren nu na Karemele. A nu sigaxi a xa na yexee xabe mabide.
- ³ Na xeme nu xili ne Nabali, a xa gine xili Abigayili. Gine xaxilima nan nu a ra, naxan tofan ki fanyi. Konon a xa mori xaxili nu xoxoxo, a nu luma fe jaaxi raba ra. Kalebi bonsoson nan a ra.
- ⁴ Dawuda naxa a me gbengberenyi ma a Nabali na a xa yexee xabe mabife.

⁵ A naxa a xa mixi fu xεε, a falafe ra, «Wo siga Nabali yire, wo xa a xεebu n bε. Wo xa yi masenyi ti n xili ra, wo naxe,

⁶ «Ala xa fe birin sɔɔneya i bε, i tan nun i xa denbaya.

⁷ Muxu a mexi nε, a i xa walikεε na i xa yεxεεε xabe xabafe. Kabi i xa xuruse kantεε faxi Karemele, muxu nu na e fɔxɔ ra bɔɔesa kui. Sese mu baxi e yi ra na waxati bun ma.

⁸ I xa i xa mixie maxɔrin xa nɔndi na a ra. Na kui i xa hinne n ma mixie ra yi xulun lɔxɔε. I xa muxu ki i nɔma naxan na, barima muxu findixi i xa konyie nan na, naxee birama i xa di Dawuda fɔxɔ ra.»

⁹ Dawuda xa xεεrae to so naa, e naxa a xa xεεraya iba Nabali bε a xili ra, e mu sese sa na fari.

¹⁰ Nabali naxa xεεrae yaabi, a naxe, «Nde na Dawuda ra, nde na Yisayi xa di ra? Konyi gbegbe na na to, naxee e gima e marigi ma.

¹¹ Wo waxi nε n xa n ma taami nun n ma sube tongo, n naxee fenxi n ma walikεε bε, n xa na so mixie yi ra n mu naxee kelide yati kolon?»

¹² Dawuda xa xεεrae naxa gbilen. E to so, e naxa na birin dentεge.

¹³ Dawuda naxa a fala a xa sɔɔrie bε, a naxe, «Wo xa wo xa santidegema xiri wo tagi.» E naxa na raba. Dawuda fan naxa a xa santidegema tongo, a a xiri a tagi. Mixi kεmε naani ɔɔndɔn naxa bira a fɔxɔ ra, mixi kεmε firin naxa lu kotee san na.

¹⁴ Nabali xa walikεε nde naxa sa na fe yaba a xa ginε Abigayili bε, a naxe, «Dawuda bara xεεrae xεε won marigi ma keli gbengberenyi ma, e xa a xεebu, kɔɔɔ a mu e rasenexi a fanyi ra feo.

¹⁵ Kabi muxu na burunyi, na mixie fe fanyi nan naba muxu bε. E mu muxu tɔɔrɔ, e mu sese ba muxu yi.

¹⁶ E bara muxu kanta kɔε nun yanyi muxu xa xuruse demadonyi wali kui.

¹⁷ I xa a mato i nɔma naxan nabade, xa na mu a ra won marigi nun a xa denbaya fama fe ɔɔaxi sɔtode. I xa mɔri xaxili xɔɔxɔ, a mu mixi yo xa marasi mεma.»

¹⁸ A xa ginε Abigayili naxa taami kεmε firin tongo, a nun weni kundi firin, yεxεε ganxi suuli, kaabe ganxi busali firin,

tamare mɔɔli nde suxui kεmε, nun xɔrε xaraxi xuti kεmε firin. A naxa na kote baki sofale fari.

¹⁹ A naxa a fala a xa konyie bε, «Wo siga yare, n fafe.» A mu sese fala a xa mɔri Nabali bε.

²⁰ A naxa baki sofale fari, a goro geya ma. Dawuda nun a xa sɔɔrie fan nu na gorofe, e fa naralan na ginε ra.

²¹ Dawuda nu bara a fala a xa mixie bε, a naxe, «N bara Nabali xa xurusee makanta fufafu gbengberenyi ma. Sese mu baxi a xa naafuli ra, kɔɔɔ a naxa n ma wali fanyi sare masara fe ɔɔaxi ra.

²² Xa a sa li n mu Nabali xa xεmε birin faxa beenun tina gεεεge, Ala xa n ɔɔaxankata a ɔɔaxi ra.»

²³ Abigayili to sa Dawuda to, a naxa goro mafuren sofale fari, a suyidi Dawuda bε.

²⁴ A to bira a sanyi bun ma, a naxa a fala a bε, «N marigi, i xa i haake to n bε. I xa i tuli mati n tan, i xa konyi ginε xui ra.

²⁵ I naxa i tuli mati Nabali xui ra. Xaxilitare nan a ra, alɔ a xili «Nabali» a masenma ki naxe. A daxuɔa nan tun falama. N tan mu i xa xεεrae toxi.

²⁶ Ala to i ratanga nii bafe ma, a to i ratanga i gbepɔxɔfe ma, Ala xa a niya i yaxuie xa lu alɔ Nabali. Ala bε, i tan bε, naxee wama fe ɔɔaxi rabafe i tan na, nee birin xa lu alɔ Nabali.»

²⁷ «Yakɔsi, n tan i xa konyi ginε faxi buɔa naxan na, na xa itaxun i fɔxirabirεε ma.

²⁸ Yandi, i xa diɔε muxu ma. Alatala xa i bɔnsɔε sabati, barima Ala xa geresoe nan i ra. Ala xa i ratanga fe ɔɔaxi birin ma.

²⁹ I Marigi Alatala xa i nii ratanga i yaxuie ma. Alatala xa i yaxuie makuya i ra pon.

³⁰ Alatala na gε hinnεde i ra, a i findi Isirayila mange ra, alɔ a laayidixi i bε ki naxe,

³¹ a mu lanma i bɔɔε xa tɔɔrɔ fe nde ma i naxan nabaxi, alɔ mixi nii bafe fufafu i gbepɔxɔ fe ra. Alatala na gε hinnεde i ra, i ratu n ma.»

³² Dawuda naxa a fala Abigayili bε, a naxe, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala bε, naxan i xεexi n yire to.

³³ Ala tantu i xaxili fanyi xa fe ra, Ala xa baraka sa i xa fe, i tan naxan n natangaxi gbaloe rabafe ma alako n xa kisi.

³⁴ N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, naxan n natangaxi fe kobi rabafe ma, xa i mu i xulun fafe ra n yire nu, beemanun kuye xa iyalan, Nabali xa xeme birin bara faxes nu.»

³⁵ Abigayili Dawuda sanba see naxee ra, Dawuda naxa e rasuxu, a fa a fala a be, «Gbilen i xonyi bonesa kui. N bara ge i xui suxude.»

³⁶ Abigayili to Nabali yire li, a naxa a to a na xulunyi xungbe tife nexinyi kui, a siisixi feo. A mu sese fala a xa mori be han geesege.

³⁷ Na kuye iba, siisi to ba Nabali fate i, a xa gine naxa dentege sa a be, a fa gaaxu ki fanyi ra.

³⁸ Xi fu nondon dangi xanbi, Alatala naxa Nabali faxes.

³⁹ Dawuda to Nabali faxes fe me, a naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan n natanga Nabali xa xaxilitarena ma alako n naxa naaxuna raba. Alatala bara Nabali xa naaxuna sare ragbilen a ma.» Dawuda naxa xerae xee, e xa sa a fala Abigayili be, a xa findi a xa gine ra.

⁴⁰ E to siga Karemele na falade a be,

⁴¹ a naxa a yatagi felen boxi ma, a fa a fala, «N marigi Dawuda, i xa konyi gine nan n na, naxan mu tondima i xa walikxe sanyie maxade.»

⁴² Abigayili naxa keli keren na, a te sofale fari, a bira Dawuda xa xerae foxo ra, a nun gine dimedi suuli. Na ki a naxa findi Dawuda xa gine ra.

⁴³ Dawuda nu bara Axinowama Yisireelika fan doxo.

⁴⁴ Solu nu bara a xa di gine Mikali, Dawuda xa gine singe, fi Layisa xa di Paliti Galimuka ma.

26

Dawuda tondife Solu faxade a firin nde

¹ Sifika naxa siga Solu yire, e sa a fala a be, a Dawuda noxunxi Xakila geyae fari gbengberenyi ya ra.

² Solu naxa Isirayila soori fanyi wulu saxan xanin Sifi gbengberenyi ma Dawuda fende.

³ E naxa yonkin Xakila geyae yire, gbengberenyi ya ra kira de ra. Dawuda tan nu na gbengberenyi ma. A to a me a Solu na a fenfe gbengberenyi ma,

⁴ a naxa fe rabenyie xee. Na kui a naxa a kolon a Solu bara fa.

⁵ Na temui, Dawuda naxa siga Solu yonkinde. A naxa yire to Solu nun a xa soorie xunyi Abeneri, Neri xa di, nu xife dennaxe e xa soorie tagi.

⁶ Dawuda naxa Aximeleki Xitika nun Seruya xa di Abisayi, Yowaba xunya, maxarin, «Nde n matima Solu yire?» Abisayi naxa a yaabi, «N tan.»

⁷ Dawuda nun Abisayi naxa goro pama yire kee ra. Solu nu saxi pama tagi, a na xife, a xa tanbe soronxi a xun sade ra. Abeneri nun pama birin saxi a rabilinyi.

⁸ Abisayi naxa a fala Dawuda be, «Ala bara i yaxui sa i belexe to. A lu n tan xa a banban boxi ma n ma tanbe ra sanmaya keren. A mu findima firin na!»

⁹ Kono Dawuda naxa a fala Abisayi be, «I naxa a faxes! Nde noma Alatala xa mixi sugandixi faxade, na yunubi mu fa lu a xun ma?»

¹⁰ N bara a fala i be Alatala xili ra, Alatala nan keren noma a faxade, a xa simaya kamalima temui naxe, xa na mu gere nde kui.

¹¹ Alatala xa n natanga n belexe safe ra Alatala xa mixi sugandixi ma! A xa tanbe nun a xa ye kundi tongo tun, won xee.»

¹² Na ki Dawuda naxa Solu xa tanbe nun a xa ye kundi xanin, mixi yo mu e to, mixi yo mu na fe kolon, mixi yo mu xunu. Alatala nu bara xi xoli tilinxi radangi e birin ma.

¹³ Dawuda naxa dangi boore seti ma yire makuyaxi, a sa ti geya xun tagi.

¹⁴ Dawuda naxa a xui ramini pama nun Neri xa di Abeneri ma, a naxe, «Abeneri, i mu n xui ratinma?» Abeneri naxa a maxarin, «Nde na i ra, naxan gbelegbelefe mange ra yi ki?»

¹⁵ Dawuda naxa a fala Abeneri be, «Xeme gbangbalanyi mu i ra, naxan maniyee mu na Isirayila? Pe, munfe ra i mu fa i xa mange kanta, i marigi? Mixi nde so ne wo tagi a xa mange faxes.

¹⁶ I naxan nabaxi na ki, na mu fan. N xa a fala i be Alatala xili ra, a lan ne i

xa faxa, i to mu wo xa mange kantaxi, Alatala xa mixi sugandixi. A mato ba, mange xa tanbe nun a xa ye kundi na minden, naxee nu na a xun sade ra?»

¹⁷ Solu naxa Dawuda xui kolon, a naxa a maxorin, «N ma di Dawuda, i xui nan na ki?» Dawuda naxa a yaabi, «N marigi, n tan nan a ra.

¹⁸ Munfe ra i na birafe n tan i xa konyi foxo ra? N munse rabaxi, naxan mu rafan i ma?

¹⁹ Yakosi, n marigi, i tuli mati n na. Xa Alatala nan i boje ratexi n ma, i xa serexe nde ba alako a xa dije n ma. Kono xa mixie nan i boje ratexi n ma, Alatala xa e danka, barima e wama n kerife Alatala xa pama ya ma, n xa siga ala gbete batude.

²⁰ N mu wama faxafe yire naxan makuya Alatala ya tode ra. A luxi alo i tan Isirayila mange na dondoli di nde nan gerefe, alo i na xoni xunxuri di nde nan fenfe geya ma.»

²¹ Solu naxa a yaabi, «N bara haake soto i ra. Dije, n ma di Dawuda, n mu fe paaxi yo rabama i ra sonon, barima to tan i bara hinne n na. N xaxilitarepa naxan nabaxi i ra, a mu fan.»

²² Dawuda naxa a yaabi, «Mange xa tanbe nan yi ki, i xa konyi nde xa fa a tongo.

²³ Alatala mixi birin sare fima a xa tinxinyi nun a xa kinikini nan ma. To Alatala nu bara i sa n belexe, kono n mu tin Alatala xa mixi sugandixi toode.

²⁴ I nii tide to gboxi n be to, tina n fan nii tide gboma ne Alatala be na ki, a n natangama ne toore birin ma.»

²⁵ Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di Dawuda, Alatala xa i baraayi. Ala xa i xa fe birin sooneya.» Dawuda naxa siga a xa kira xon, Solu fan naxa gbilen a xonyi.

27

Dawuda sigafe Filisita boxi ma

¹ Dawuda naxa a fala a yete ma, a naxe, «Laxe nde Solu man katama ne n faxade. N xa n gi a ya ra Filisita boxi ma, alako a xa gbilen n foxo ra Isirayila boxi ma. Na nan noma n bade a belexe.»

² Dawuda nun a xa mixi keme sennie naxa keli, e naxa siga Mayi xa di Akisi yire, naxan findixi Gati mange ra.

³ Dawuda naxa sabati Akisi xonyi Gati boxi ma, a tan nun a xa mixi keme senni, birin nun a xa denbaya. Dawuda xa denbaya fan nu na, a xa gine firinyie, Axinowama Yisireelika nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa gine fori.

⁴ Solu to a kolon a Dawuda bara a gi Gati, a naxa gbilen a foxo ra.

⁵ Dawuda naxa a fala Akisi be, «Xa a sa i kenen mange, i xa yire nde so n tan yi ra, i xa konyi di, n luma dennaxe. A mu lanma n tan i xa konyi xa lu i seti ma mangataa kui.»

⁶ Na laxe Akisi naxa Sikilaga taa so a yi ra. Na nan a toxi Sikilaga naxa findi Yuda mange gbe ra han to.

⁷ Dawuda je keren kike naani nan naba Filisita boxi ma.

⁸ Dawuda nun a xa soorie nu sigama Gesurikae, Girisikae, Amalekikae gere, barima nee nu sabatixi kelife Suru boxi ma han Misira boxi ma kabi temui xonkuye.

⁹ Dawuda nu darixi naakae sonto ra ginee nun xeme, a fa e xa xuruse xungbee, e xa xuruse lanmae, e xa sofalee, e xa joxome, nun e xa dugie, a na birin xanin Akisi yire.

¹⁰ Akisi nu a maxorinma, «Wo gere so minden to?» Dawuda nu a yaabima, «Yudaya, Yerameeli, nun Keni xa gbengberenyie.»

¹¹ Dawuda nu na mixie faxama na nan ma, alako e naxa no sigade Gati, e sa dentege sa Dawuda xa fe rabaxi xa fe ra. A nu walima na ki ne Filisita boxi ma.

¹² Na kui Akisi nu laxi Dawuda ra, a nu a falama, «Dawuda bara a yete rapaaxu a xa pama Isirayila ma. A mu kelima n xun ma abadan.»

28

Solu sigafe karamaxe yire

¹ Na waxati, Filisitakae nu bara e xa soorie malan sigafe ra Isirayilakae gere. Akisi naxa a fala Dawuda be, «I tan nun i xa soorie, wo xa n mali yi gere kui.»

² Dawuda naxa Akisi yaabi, «I fama a kolonde n noma naxan nabade.» Akisi naxa a fala a be, «N i findima ne n ma kantama ra abadan.»

³ Samuweli nu bara faxa. Isirayilakae birin a xa pɔnfe raba nɛ, a ragata Rama, a bari taa kui. Na waxati Sɔlu nu bara tonyi dɔxɔ karamɔxɔɛɛ xa wali ra, naxee nu wɔyɛnma faxamixie nun pinnɛɛ ra.

⁴ Filisitakae naxa e malan Sunemi, Sɔlu naxa Isirayilakae malan Gilibowa.

⁵ Sɔlu to Filisita pama to, a bɔɔɛ naxa mini a i, a gaaxu a jaaxi ra.

⁶ Sɔlu naxa Alatala maxandi, kɔnɔ Alatala mu a yaabi xiye ra, a mu a yaabi sɛrɛxɛdubɛ nun namipɔnɛɛ xui ra.

⁷ Na kui Sɔlu naxa a xa mixi ndee xili, a naxɛ, «Wo sa ginɛ sematoe nde fen, naxan fata wɔyɛnde mixi faxaxie ra, alako a xa n mali.» Sɔlu xa mixie naxa a yaabi, «Ginɛ nde na Endori, naxan wɔyɛnma faxamixie ra.»

⁸ Sɔlu to na mɛ, a naxa a dugi masara alako mixi naxa a kolon a tan na a ra. A tan nun mixi firin, e naxa siga na ginɛ yire kɔɛ ra. Sɔlu naxa a fala a bɛ, «Se mato n bɛ faxamixi nde saabui ra, n naxan xili falama i bɛ.»

⁹ Ginɛ naxa a yaabi, «I a kolon Sɔlu tonyi naxan dɔxɔxi karamɔxɔɛ wali ra, naxee wɔyɛnma faxamixie nun pinnɛɛ ra. Munfe ra i na gantanyi tefe n bɛ, i xa n faxa?»

¹⁰ Sɔlu naxa a rakali a bɛ, «Alatala xili ra, i naxa kɔntɔfili. A findi kote yo ra, n tan nan a tongoma.»

¹¹ Na ginɛ naxa a maxɔrin, «I wama wɔyɛnfe faxamixi mundun na?» A naxa a yaabi, «Samuweli.»

¹² Ginɛ to Samuweli to, a naxa gbelegbele, a fa a fala Sɔlu bɛ, «Munfe ra i bara n madaxu? I tan nan yati na Sɔlu ra!»

¹³ Mange naxa a fala a bɛ, «Hali i mu gaaxu! I munse toxi?» Ginɛ naxa a fala Sɔlu bɛ, «A luxi alɔ malekɛ nde na kelife bɔxi ma.»

¹⁴ A naxa a maxɔrin, «A lahalɛ na di?» Ginɛ naxa a yaabi, «Xanfɔri nan a ra, burumusi ragoroxi a ma.» Sɔlu naxa a kolon kɛrɛn na a Samuweli nan a ra. A naxa a tigi sin bɔxi ma, a suyidi.

¹⁵ Samuweli naxa a fala Sɔlu bɛ, «Munfe ra i n tɔɔrɔxi, n xa mini i ma?» Sɔlu naxa a yaabi, «N na kɔntɔfili belebele nan kui. Filisitakae bara fa n gerede. N tan bara Alatala xili, kɔnɔ a bara mɛɛ

n na, a mu n yaabixi namipɔnɛɛ saabui ra, a mu n yaabixi xiye saabui ra. N fa i xilixi na nan ma, alako i xa a masen n bɛ a lanma n xa naxan naba.»

¹⁶ Samuweli naxa a maxɔrin, «Xa Alatala bara mɛɛ i ra, a bara findi i gerefa ra, i fa n tan maxɔrinma munfe ra?»

¹⁷ Alatala bara fe raba, alɔ a a fala i bɛ ki naxɛ n tan saabui ra. A bara mangɛya ba i yi ra, a a so Dawuda yi ra.

¹⁸ I to tondi Alatala xui suxude Amaleki xa fe ra, a nu xɔnɔxi naxan ma, Alatala tan na fe mɔoli nan niyama i ra to.

¹⁹ Alatala fama nɛ i tan nun Isirayila sade Filisitakae sagoe. Tina, i tan nun i xa die birin luma nɛ n fɛ ma bɛ, Alatala Isirayila xa sɔɔrie sama nɛ Filisitakae sagoe.»

²⁰ Na temui Sɔlu naxa bira bɔxi gaaxui ra Samuweli xa masenyi xa fe ra. A sɛnbɛ yo mu na, barima a mu nu sese donxi na lɔxɔɛ nun na kɔɛ ra.

²¹ Na ginɛ to Sɔlu xa gaaxui to, a naxa a fala a bɛ, «To tan n bara i xui ratinɛ, hali na nu nɔma findide faxɛ ra n bɛ.»

²² Yakɔsi i xa i tuli mati n na. I xa tin n xa donse nde fi i ma, alako i xa nɔ sɛnbɛ sɔtɔde biyaasi xa fe ra.»

²³ Kɔnɔ Sɔlu mu tin, a naxɛ, «N mu n degema.» A xa mixie nun na ginɛ naxa karaxan, alako a xa a dege. A rapɔnyɛ a naxa tin na ra, a keli bɔxi ma, a dɔxɔ sade ma.

²⁴ Ginɛ naxa keli kɛrɛn na, a naxa a xa ninge lanma bɔɔgɛxi faxa. A naxa taami lɛbinitare rafala farin nun ture ra.

²⁵ A naxa a fi Sɔlu nun a xa mixie ma, e naxa e dege, e fa siga na kɔɛ yati ra.

29

Dawuda kelife Filisitakae ya ma

¹ Filisitakae naxa e xa sɔɔrie malan Afeki, Isirayilakae tan naxa e xa sɔɔrie malan dulonyi yire Yisireeli mabiri.

² Filisitakae xa sɔɔri mangɛɛ nu jɛrɛma e xa galie ya ra, ndee lanxi mixi kɛmɛ ma, ndee nu lanxi mixi wulu ma. Dawuda nun a xa sɔɔrie nu na e xanbi ra mangɛ Akisi sɛɛti ma.

³ Filisita sɔɔri mangɛɛ naxa Akisi maxɔrin, «Pɛ, yi Isirayilakae na munse rabafe be?» Akisi naxa e yaabi, a naxɛ, «Dawuda nan a ra, naxan nu findixi

Isirayila mange Sölu xa mixi ra, kóno a na n fòxo ra kabi jε wuyaxi. Han yakösi n mu fe jaaxi yo toxi a ra, kabi a naxa so n xónyi.»

⁴ Filisita sööri mangée naxa xóno Akisi ma na xa fe ra, e fa a fala a be, «A lanma i xa Dawuda ragbilen yire, i dennaxe soxi a yi ra. A mu lanma a xa bira won fòxo ra, alako a naxa won yanfa gere kui. Na yanfanteya mööli mu noma xe a niyade Sölu xa dije a ma?»

⁵ Mixie nu sigi sama, e fare boron Dawuda matoxofe ra. E nu a fala, «Sölu bara mixi wulu keren faxa, kóno Dawuda tan bara mixi wulu fu faxa.»»

⁶ Akisi naxa Dawuda xili, a a fala a be, «N bara n kali Alatala ra, i tinxin. N nu wama ne, won birin xa siga gere kui, won man fa, barima n mu fe jaaxi yo toxi i ra. Kóno i mu rafan n ma sööri mangée ma.

⁷ I naxan nabama, i xa gbilen muxu fòxo ra böjesa kui, alako Filisita sööri mangée böje naxa rapaaxu e ma.»

⁸ Dawuda naxa a maxörin, «N tan i xa konyi, n munse rabaxi, naxan mu rafanxi i ma, naxan a niyama n xa gbilen n marigi yaxuie gerefe fòxo ra?»

⁹ Akisi naxa Dawuda yaabi, a naxe, «N a kolon. I rafan n ma alo Alatala xa xera, kóno Filisita sööri mangée naxe, «Muxu mu tinma a xa bira muxu fòxo ra gere kui!»

¹⁰ Na nan a ra, tina subaxe i tan nun i xa mange xa söörie, naxee faxi i fòxo ra, wo xa gbilen.»

¹¹ Dawuda nun a xa söörie naxa keli subaxe ma, e gbilen Filisita böxi ma. Filisitakae tan naxa te Yisireeli.

30

Dawuda nun Amalekikae xa gere

¹ A xi saxan nde, Dawuda nun a xa söörie to so e xónyi Sikilaga, e naxa a to a Amalekikae nu bara so Negewi böxi ma, e Sikilaga gan.

² E naxa mixi birin suxu, ginée yo, xemee yo, dimée yo, e e xanin e jipe ra e xun ma.

³ Dawuda nun a xa söörie to e xónyi li, e naxa a to e xa taa nu ganxi, e xa ginée nun e xa die nu xaninxi.

⁴ Na kui, Dawuda nun a xa mixie naxa wa han e tagan.

⁵ Amalekikae nu bara Dawuda xa giné firinyie fan xanin: Axinowama Yisireelika, nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa kaaje giné.

⁶ Dawuda naxa tööro ki fanyi, barima nama nu wama a magonofe. Birin böje nu rapaaxuxi e ma e xa die xa fe ra, kóno Dawuda naxa limaniya a xaxili tife ra a Marigi Alatala ra.

⁷ A naxa a fala Aximeleki xa di Abiyatari be, a naxe, «Fa Alatala maxörin see ra.» Abiyatari naxa fa a ra Dawuda xon.

⁸ Dawuda naxa Alatala maxörin, a naxe, «Xa n siga yi mixie fòxo ra, n noma e masotode?» Alatala naxa a yaabi, «I xa siga e fòxo ra. I fama ne e masotode, i man gbilenma ne e birin na.»

⁹ Dawuda nun a xa söörie mixi keme senni naxa siga, e fa Besori xure li.

¹⁰ Mixi keme firin naxa lu menni taganyi xa fe ra. Dawuda nun mixi keme naanie naxa siga yare.

¹¹ E to Misiraka nde li wula i, e naxa fa a ra Dawuda yire. E naxa ye nun donse nde so a yi ra,

¹² alo xore nun tamare mööli nde xaraxi. A to ge a degede, a naxa a yete kolon. A nu bara fejejen saxan nun ke saxan ti, a mu a dege, a mu ye min.

¹³ Dawuda naxa a maxörin, «Nde xa mixi na i ra? I keli minden?» A naxa a yaabi, «Misiraka nan n na, Amalekika nde xa konyi. A xi saxan nan yi ki, n marigi n naboloxi, barima n to mu yalanxi.

¹⁴ Muxu Kereti nun Kalebi xa mixie bonbo ne gbengberenyi ma, Yudaya. Muxu te so ne Sikilaga fan na.»

¹⁵ Dawuda naxa a maxörin, «I noma n xaninde yi mixie yire?» A naxa a yaabi, «Xa i kali Ala ra a i mu n faxama, a i mu n sama n marigi belexe, n i xaninma ne e yire.»

¹⁶ Na kui, a naxa e xanin Amalekikae yire. E naxa e li e nu na e degefe, e siisife see ra e naxee söto gere kui Filisita nun Yudaya böxi ma.

¹⁷ Dawuda naxa e gere, keli geesege han nunmare. Mixi yo mu no a gide,

fo segetala mixi keme naani naxee siga joxomae fari.

¹⁸ Amalekikae se naxee suxu, Dawuda naxa a birin masoto, a nun a xa gine firinyie.

¹⁹ Dawuda naxa a xa mixi birin masoto, dimae ba, forie ba, a nun e xa see birin.

²⁰ Dawuda naxa e xa xuruse xungbee nun a lanmae tongo, mixie fa a fala, «See nan ya Dawuda naxee soto gere kui!»

²¹ Dawuda naxa gbilen na mixi keme firinyie yire, naxee nu bara lu Besori xure taganyi xa fe ra. E naxa mini Dawuda nun a foxirabirae ma. Dawuda naxa a maso e ra, a e xeebu.

²² Mixi kobi ndee naxee nu na Dawuda xa soori keme naani ya ma, nee naxa a fala, «Yi xeme naxee mu bira won foxo ra gere kui, a mu lanma e xa sese soto, fo e xa die nun e xa ginnee. E xa nee tongo, e xa siga.»

²³ Dawuda naxa a fala e be, «N ngaxakerenyie, wo naxa yi mooli raba see ra Alatala naxee fixi won ma, barima a bara won natanga, a won yaxuie sa won belexe.

²⁴ Nde wo xui ramema yi fe kui? A lanma won xa se birin itaxun won ma mixie birin na, naxee siga gere sode nun naxee lu kote san na.»

²⁵ Na loxoe Dawuda naxa na findi seriye ra Isirayila boxi birin ma. Han to a na na ki ne.

²⁶ E to so Sikilaga, Dawuda naxa e sotose seeti rasanba a xanuntenyi Yuda forie ma a falafe ra, «Wo mabiri nan yi ki, muxu naxee sotoxi Alatala yaxuie yi ra!»

²⁷ A naxa na see rasanba yi mixie ma naxee na gere kui: Betelikae, Ramotika naxee nu na gbengberenyi ma, Yatirikae,

²⁸ Arowerikae, Sifimotikae, Esitemowakae,

²⁹ Rakalikae, Yerameeli mixie, Keni mixie,

³⁰ Horomakae, Bori Asankae, Atakika,

³¹ Hebironkae, nun mixi naxee nu na yire birin Dawuda nun a xa soorie siga dennaxe.

¹ Na temui Filisitakae naxa Isirayila gere. Isirayilakae naxa e gi e ya ra, mixi gbegebe naxa faxe Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa Solu nun a xa die raxeten, e fa Solu xa die Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxe.

³ Gere naxa no Solu ra. Xali wolie to Solu soxo, a nu serenma a paaxi ra.

⁴ Solu naxa a fala a xa soori be, naxan nu a geresose maxaninma, a naxe, «I xa n faxe i xa santidegema ra, alako yi sunnataree naxa n faxe xone paaxi ra.» Solu xa soori to mu tin na rabade gaaxui xa fe ra, Solu naxa a yete faxe a xa santidegema ra.

⁵ Solu xa geresose maxaninma to a to Solu bara faxe, na fan naxa a yete faxe a xa santidegema ra a fe ma.

⁶ Solu faxe na ki ne na loxoe, a tan nun a xa di saxanyie, a xa soori naxan nu a xa geresose maxaninma, nun a xa soori birin.

⁷ Isirayilaka naxee nu na gulunba naakiri ma, nun Yuruden xure naakiri ma, nee naxa a to a Isirayila soorie na e gife. E man naxa a to a Solu nun a xa die bara faxe. Na kui e naxa keli e xa taee xun ma, e e gi. Filisitakae naxa sabati e xa taee kui.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae to siga faxe mixie xa see tongode, e naxa Solu nun a xa di saxanyie fure to Gilibowa geya fari.

⁹ E naxa Solu xunyi bolon, e naxa a xa geresose tongo. E naxa na xibaaru masen Filisita boxi birin ma, e xa kuye banxie nun e xa jama ya ma.

¹⁰ E naxa Solu xa geresose raso Asitarate kuye xa banxi kui, e naxa a fure gbaku Beti San tete ra.

¹¹ Yabesikae Galadi boxi ma, e to a kolon Filisitakae fe naxan nabaxi Solu ra,

¹² e xa soori gbangbalanyie naxa jere na koe birin na, e fa Solu nun a xa di furee tongo Beti San tete ra, e gbilen Yabesi. Menni e naxa na furee gan,

¹³ e naxa e xorie ragata tamare bili nde bun ma Yabesi. E naxa sunyi suxu xi solofere bun ma.

31

Solu xa faxe

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila mange singe Solu to faxes, Dawuda naxa a binya ki fanyi ra. A naxa laayidi tongo Solu xa mixie bε, a a mu fe jaaxi yo rabama e ra hali Solu to nu bara findi Dawuda yaxui ra. Na birin a masenxi nε a Dawuda nu wama birafe Ala xa seriyε foxo ra.

Yudayakae naxa Dawuda ti mange ra e xun ma, kono Isirayila bonsoe naxee nu na koola ma, nee mu tin. Gere naxa lu Yudaya nun Isirayila tagi. A raponyi Isirayilakae fan naxa tin Dawuda xa findi e xa mange ra.

Dawuda to findi mange ra, a naxa gbata sigade Ala xa saate kankira foxo ra, naxan mu nu soxi Darisalamu sinden. Ala naxa seewa na xa fe ra, a fa saate xiri a tan nun Dawuda bonsoe tagi. A naxa a fala Dawuda bε a mangeya mu bama a bonsoe yi ra abadan.

Dawuda xa yaamari naxa sabati a fanyi ra Isirayila boxi ma. A naxa senbe soto a yaxuie xun ma. Kono na mangeya sooneya kui, Dawuda naxa fe kobi nde raba. Ala naxa Annabi Natan xεε Dawuda yire, a fa na yunubi nun na yunubi sare masen a bε a fiixe ra. Dawuda to tuubi, Ala naxa dije a ma. Na taruxui findixi masenyi fanyi nan na ibunadama bε, Ala yunubi xafarima ki naxe.

Kono yunubi tan fe birin kanama nε. Dawuda xa denbaya naxa tooo ki fanyi ra. A xa di Abisalomi naxa a matandi, a a keri Darisalamu. A raponyi, Dawuda naxa gbilen mangeya ra, kono a nu bara tooo a gbe ra a xa simaya kui.

Ala xa won mali xaxili fanyi sotode na taruxui birin kui. Amina.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli bε

Dawuda Solu xa faxe kolonfe

¹ Solu faxes xanbi, Dawuda naxa gbilen Sikilaga kelife Amalekikae bonbode. A naxa lu naa xi firin.

² A xi saxan nde, xeme nde naxa fa keli Solu yire. A nu bara a xa donma iboo a ma, a bende so a xunyi ma sunnun fe ma. A to so Dawuda yire, a naxa a xinbi sin a bun ma binye kui.

³ Dawuda naxa a maxorin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «N nan n gixi Isirayila xa gali nan ya ma.»

⁴ Dawuda naxa a fala a bε, «Munse dangixi naa? Na tagi raba n bε.» A naxa a yaabi, «Isirayilakae bara e gi gere ma. Mixi gbege bara faxes e ya ma. Hali Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira.»

⁵ Dawuda naxa a fala xeme bε, naxan nu dentεge safe a bε, a naxe, «I tan a kolonxi di, a Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira?»

⁶ A naxa a yaabi, «N Solu li Gilibowa geya nan fari a maxonoxi a jaaxi ra. A nu wama a yete faxafe tanbe ra, barima Filisita soori soe ragie nu bara a raxeten.

⁷ A to n to, a naxa n xili. N naxa a ratin.

⁸ A naxe, «Nde na i tan na?» N naxa a yaabi, «Amalekika nde nan n na.»

⁹ A naxa a fala n bε, «N mu gexi faxade, i xa n mali n xa faxes.»

¹⁰ Na kui n naxa a faxes, barima n na kolon, a mu kisima feo. N naxa fa a xa mange tonxuma nun a xa belexe rasoe ra i tan n marigi xon ma.»

¹¹ Dawuda nun a xa mixie naxa e xa donmae iboo sunnunuyi kui na dentεge xa fe ra.

¹² E naxa Solu, a xa di xeme Yonatan, nun Alatala xa nama Isirayila bonsoe xa nonfe raba, naxee faxaxi gere kui. E naxa wa, e naxa sun han nunmare nee xa fe ra.

¹³ Dawuda naxa na xeme maxorin, naxan fa dentεge sa a bε, «I keli minden?» A naxa a yaabi, «Xoje Amalekika xa di nan n na.»

¹⁴ Dawuda naxa a maxorin, «I tan mu gaaxu Ala xa Mixi Sugandixi faxade?»

¹⁵ Dawuda naxa a xa soori nde xili, a a yamari, «Yi xeme faxes!» A naxa na raba.

¹⁶ Dawuda naxa a fala na Amalekika bε, «I to a fala a i bara Ala xa Mixi Sugandixi faxes, i bara i yete xun nakana. A lanma i xa faxes.»

17 Dawuda naxa yi suuki sebe Solu nun a xa di xeme Yonatan xa fe ra,

18 a fa yamari fi Yudayakae xa a xaran. A xili ne «Xali xa suuki.» A sebexi Yasari xa buki kui.

19 «Isirayila, wo xa mange xungbe bara laaxira geya fari, soori fanyie bara faxa.

20 Wo naxa na fala Gati taa kui, wo naxa na xibaaru masen Asikalon taa kui,

alako Filisita di ginse naxa fa seewa, alako e tan sunnatatee xa di ginse naxa fa jlexin.

21 Gilibowa geyae, tune nun xini naxa bira wo ma,

wo xa xee naxa fan, barima mange Solu xa kanke makantase bara yaagi soto naa, ture yo mu soma a ma sonon!»

22 «Yonatan xa xali bara soori xungbee faxa,

Solu xa tanbe xa wali bara sooneya.

23 Solu nun Yonatan naxee nu rafanxi mixie ma e xa simaya kui,

e birin fa faxa loxoere keren.

E nu xulun dangi segee ra.

E senbe nu gbo dangi yetee ra.

24 Isirayila di ginse, wo xa wa Solu xa fe ra,

naxan nu dugi fanyie ragoroma wo ma, naxan nu xema fima wo ma xunmasee ra.»

25 «Korogbae bara faxa gere kui.

Yonatan bara laaxira wo xa geyae fari.

26 Yonatan ngaxakerenyi, n sunnunxi i xa fe ra.

I xa fe nu xoxoxo n ma!

I xa xanunteya nu na n be dangi ginse xa xanunteya ra.

27 Korogbae bara faxa gere kui.

Geresosee bara kana.»

2

Mange firin

1 Na to dangi, Dawuda naxa Alatala maxarin, a naxe, «N xa te Yuda taa nde kui?» Alatala naxa a yaabi, a naxe, «Iyo.» Dawuda man naxa a maxarin, «Yuda taa mundun?» Alatala naxa a yaabi, «Hebiron boxi.»

2 Na kui Dawuda naxa te naa a nun a xa gine firinyie: Axinowama Yisireelika nun Nabali Karemeleka xa gine fori Abigayili.

3 Dawuda naxa a foxirabiree nun e xa denbayae xanin a xun ma. E naxa sa sabati Hebiron boxi.

4 Yuda xeme naxa e malan Hebiron, e fa Dawuda findi Yuda bonsoe mange ra. Dawuda to a kolon a Yabesi Galadi xeme nu bara Solu ragata,

5 a naxa xerae xee e xon ma, e xa sa a fala e be, «Ala xa wo baraayi wo xa hinne xa fe ra wo naxan masenxi Solu be a xa maragate kui.

6 Alatala xa hinne wo ra, a xa lu wo seeti ma. N fan hinnema ne wo ra na xa fe ra.

7 Wo limaniya tongo, wo senbe soto, barima wo marigi Solu bara faxa, Yuda bonsoe bara n tan sugandi e xa mange ra.»

8 Na temui, Solu xa soorie xa mange Abeneri nu bara Solu xa di Isiboseti xanin Maxanayimi.

9 A naxa a findi Asuri, Yisireeli, Efirami, nun Isirayila birin mange ra.

10 Solu xa di Isiboseti nu bara je tongo naani soto, a findixi mange ra temui naxe Isirayila xun ma. A naxa e yamari je firin bun ma. Kono Yuda bonsoe tan naxa lu Dawuda xa mangeya bun ma.

11 Dawuda naxa Yuda bonsoe yaamari je solofere kike senni Hebiron kui.

12 Neri xa di Abeneri nun Solu xa di Isiboseti xa mixie naxa keli Maxanayimi sigafe ra Gabayon.

13 Seruya xa di xeme Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa e li Gabayon ye yire. E naxa ti seeti, booree naxa ti naakiri ma.

14 Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Won ma soori ndee xa e boore gere won ya tode ra.» Yowaba naxa tin na ra.

15 Xeme fu nun firin naxa keli Bunyamin nun Solu xa di Isiboseti xa mixie ya ma. Xeme fu nun firin naxa keli Dawuda xa mixie ya ma. E naxa ti e boore kanke.

16 Birin naxa a gerefafa suxu a xunyi ma, a santidegema raso a furi kui. E birin naxa faxa temui keren. Na kui e naxa menni xili sa Xelekati Asurin, naxan nu wama a falafe e xa xui ra «Santidegema yire.»

¹⁷ Na λῶχῶε Dawuda xa mixie naxa Abeneri nun Isirayila mixie bῶnbῶ a jaaxi ra.

¹⁸ Seruya xa di saxanyie nu na na gere kui: Yowaba, Abisayi, nun Asaheli. Asaheli to xulun alῶ xeli,

¹⁹ a naxa bira Abeneri fῶχῶ ra a χῶρῶχῶε ra.

²⁰ Abeneri naxa a ya rafindi a ma, a a maxῶrin, «I tan nan a ra Asaheli?» Asaheli naxε, «Iyo, n tan nan a ra!»

²¹ Abeneri naxa a fala a βε, «I xa bira sῶori gbete fῶχῶ ra. I xa na faxa, i nῶma na xa geresose tongode i yeτε βε.» Kῶnῶ Asaheli mu tin gbilende a fῶχῶ ra.

²² Abeneri man naxa a fala Asaheli βε, «N lu na. Xa n i faxa, n munse falama i taara Yowaba βε?»

²³ Kῶnῶ Asaheli mu tin. Na nan a niya, Abeneri naxa a sῶχῶ a furi ma, a xa tanβε fa mini a xanbi ra, a faxa keren na. Na dangi xanbi, naxan yo nε dangima Asaheli faxade ra, fo a ti naa.

²⁴ Yowaba nun Abisayi naxa bira Abeneri fῶχῶ ra, han sogε dula temui, e fa so Ama geya yire, Giyaxa ya tagi, Gabayon gbengberenyi kira ra.

²⁵ Bunyamin bῶnsῶε sῶorie naxa ti gere ki ma Abeneri xanbi ra geya fari.

²⁶ Abeneri naxa a fala Yowaba βε, «Santidegema faxε nan tun tima? I mu a kolon a na rapῶnma fe jaaxi nan ma? I xa yaamari fi i xa mixie xa gbilen e ngaxakerenyie fῶχῶ ra.»

²⁷ Yowaba naxa a yaabi, «N xa a fala i βε Ala ya χῶri. Xa i tan xa mu wῶyen nu, muxu birama nε wo fῶχῶ ra han gεεσεγε.»

²⁸ Na temui, Yowaba naxa feri fe, alako a xa sῶorie xa gbilen Isirayilakae fῶχῶ ra. Gere dan na ki nε.

²⁹ Abeneri nun a xa mixie naxa e jεre kῶε birin na, e dangi Araba bῶxi ra, e Yuruden xure giri, e dangi Bitiron na, e sa so Maxanayimi.

³⁰ Yowaba to gbilen Abeneri fῶχῶ ra, a naxa a xa mixi birin malan. Asaheli nun mixi fu nun solomanaani nu baxi Dawuda xa mixie ra na gere xa fe ra.

³¹ Kῶnῶ Dawuda xa mixie nu bara Bunyaminka mixi kεmε saxan tongo senni faxa, naxee nu na Abeneri fῶχῶ ra.

³² E naxa Asaheli fure xanin e xun ma, e sa a ragata a benbae xa gaburi Beteleemu.

Yowaba nun a xa mixie naxa e jεre kῶε birin na, e sa so Hebiron subaxe ma.

3

Sῶlu nun Dawuda xa mixie (Yudaya Mangε I 3:1-4)

¹ Gere bu nε ki fanyi ra Dawuda xa mixie nun Sῶlu xa mixie tagi, Dawuda senβε nu gboma, Sῶlu xa mixie tan senβε nu xurunma.

² Dawuda xa die nan ya naxee barixi Hebiron. A xa di singe findixi Aminon nan na, Axinowama Yisireelika naxan bari a βε.

³ A xa di firin nde findixi Kileyaba nan na, Nabali Karemeleka xa ginε Abigayili naxan bari a βε. A xa di saxan nde findixi Abisalomi nan na, Gesuri mangε xa di ginε Talamayi, Maaka naxan bari a βε.

⁴ A xa di naani nde findixi Adoniya nan na, Hagi naxan bari a βε. A xa di suuli nde findixi Sefataya nan na, Abitali naxan bari a βε.

⁵ A xa di senni nde findixi Yitireyami nan na, a xa ginε Egela naxan bari a βε. Dawuda xa die nan na ki naxee bari Hebiron.

⁶ Sῶlu xa mixie nun Dawuda xa mixie nu na gerefe temui naxε, Abeneri nu katama senβε sotode Sῶlu xa mixie ya ma.

⁷ Sῶlu xa konyi ginε nde nu na naxan xili Risipa, Aya xa di ginε. Isiboseti naxa Abeneri maxῶrin, «Munfe ra i biraxi n baba xa konyi ginε fῶχῶ ra?»

⁸ Abeneri naxa xῶnῶ Isiboseti ma na wῶyenyi xa fe ra, a fa a yaabi, «Pe, bare nan n na Yudaya bῶxi ma? N fe gbege rabaxi nε i bῶnsῶε βε, i baba xa denbaya βε, nun i baba booree βε. I baba xa xanunteya xa fe ra, n mu tin i sode Dawuda yi ra. Kῶnῶ yakῶsi i fa n kalamuxi yi ginε nan ma fe ra?»

⁹ Ala xa n makiiti a jaaxi ra, xa n mu fe birin naba alako Dawuda xa fe xa kamali, alῶ Alatala a laayidixi a βε ki naxε,

¹⁰ a xa mangeya ba Sῶlu yi ra, a fa Dawuda xa mangeya mabanban Yudaya bῶxi ma, kelifε Dana han Beriseeba.»

¹¹ Isiboseti mu suusa a yaabide wῶyen keren na, barima a gaaxuxi a ya ra.

¹² Abeneri naxa xεεrae xεε Dawuda ma, e xa sa a fala a βε a tan xili ra, «Nde gbe

na yi boxi ra?» E man xa sa a fala a be, «Won xa saata, n xa i mali Isirayila birin ya xa rafindi i ma.»

¹³ Dawuda naxa a yaabi, «Awa, won xa saate xiri, konɔ n mu wama i xa fa n yire n ma gine Mikali xanbi, Solu xa di gine.»

¹⁴ Dawuda naxa xerae xee Solu xa di Isiboseti ma, a falafe ra, «N ma gine rasanba n ma be, n naxan xa kote doxo Filisitaka soli keme ra.»

¹⁵ Na kui Isiboseti naxa sa a ba a xa mɔri Palatiyeli yi ra, Layisa xa di.

¹⁶ A xa mɔri naxa bira a foxo ra han Baxurimi a wama, konɔ Abeneri naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi.» Palatiyeli naxa gbilen.

¹⁷ Abeneri nun Isirayila forie naxa e boore to. A naxa a fala e be, «Singe wo nu wama ne Dawuda xa findi wo xa mange ra.

¹⁸ A lanma wo xa a raba yakosi, barima Alatala a fala ne a xa fe ra, «N nan ma nama bama ne Filisitakae nun a yaxuie birin yi ra n ma konyi Dawuda nan saabui ra.»»

¹⁹ Abeneri naxa woyen Bunyamin bɔnsɔee fan be. Na dangi xanbi, a naxa siga Hebron a falafe ra Dawuda be Isirayilakae nun Bunyamin bɔnsɔe naxan natexi.

²⁰ Abeneri to siga Dawuda yire Hebron, a tan nun mixi mɔxɔɔɛn, Dawuda naxa xulunyi ti a tan nun a xa mixie be.

²¹ Abeneri naxa a fala Dawuda be, «N marigi, tin n xa siga Isirayila birin xun lan, alako wo xa saate xiri, birin xa lu i xa mangeya bun ma, alo i wama a xɔnma ki naxe.» Dawuda naxa tin Abeneri xa masenyi ra, a naxa a lu a xa siga bɔɔɛsa kui.

²² A mu bu, Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa fa see ra e naxee soɔo gere nde kui. Abeneri mu nu na Dawuda yire Hebron, barima Dawuda nu bara a bejin bɔɔɛsa kui.

²³ Yowaba nun a xa soorie naxa a kolon Neri xa di Abeneri nu bara fa mange yire, a man fa siga bɔɔɛsa kui.

²⁴ Yowaba naxa siga mange yire, a a fala a be, «I munse rabaxi Abeneri to fa i yire? I a luxi munfe ra a xa siga bɔɔɛsa kui?

²⁵ I mu a kolon Neri xa di Abeneri faxi i madaxude nun i rabende ne?»

²⁶ Yowaba to keli Dawuda yire, a naxa mixie xee Abeneri foxo ra Sira ye kundi yire. E naxa fa a ra, konɔ Dawuda mu nu fefe kolon.

²⁷ Abeneri to gbilen Hebron, Yowaba naxa a mabendun a gundo ki ma taa naade ra, alo a ne wama e xa e boore to. A naxa a soxo fine ra a furi ma menni a xunya Asaheli gbexoxofe ra. Abeneri faxa na ki ne.

²⁸ Dawuda to na fe kolon, a naxa a fala, «Ala ya xori, Abeneri xa faxe mu findixi n ma kote ra, a mu findixi n ma mangeya xa kote ra.

²⁹ Yi faxe kote na Yowaba nun a bɔnsɔee nan xun ma! Kundi fure xa lu a bɔnsɔee mixi ndee ma abadan, xa na mu a ra, maben fure, faxe jaaxi, ka kaame.»

³⁰ Yowaba nun a taara Abisayi Abeneri faxa na ki ne, e xunya Asaheli xa fe ra, naxan faxa gere kui Gabayon.

³¹ Dawuda naxa a fala Yowaba nun a xa soorie be, a naxe, «Wo xa wo xa donmae iboo sunnunyi kui, wo xa jɔnfe dugi ragoro wo ma Abeneri xa faxe xa fe ra.» Mange Dawuda naxa Abeneri fure mati gaburi de ra.

³² E naxa Abeneri ragata Hebron. Mange Dawuda naxa wa a xui itexi ra, a nun nama birin.

³³ Mange naxa yi suuki ba a be, a naxe, «Abeneri lan ne nu a xa faxa alo matandila nde?

³⁴ I belexee mu nu xirixi, i sanyie fan mu nu xirixi! I faxaxi ne, alo mixi tinxintare nde naxan jaxankatama.»

³⁵ Nama birin naxa wa Abeneri xa fe ra. Dawuda xa mixie to wa a xa a dege, Dawuda naxa a kali, a naxe, «Ala xa n xun nakana a jaaxi ra xa n nan n degema beemanu soge dulama temui naxe.»

³⁶ Nama to Dawuda xa woyenyi me, na naxa rafen e ma. Mange Dawuda xa fe nu nama kenenma.

³⁷ Nama birin naxa a kolon a Neri xa di Abeneri mu faxa mange xa yaamari xa ma.

³⁸ Mange naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «N xa a fala wo be, to kuntigi xungbe bara faxa Isirayila.

³⁹ Hali n to findixi wo xa mange sugandixi ra, n senbe bara xurun Seruya xa die ya

i. Ala xa e xa wali jaaxi sare ragbilen e tan tinxintaree ma.»

4

Isiboseti xa faxe

¹ Sölu xa di Isiboseti to a me, a Abeneri bara faxa Hebiron, limaniya naxa ba a yi, Isirayilakae fan naxa kontofili folo.

² Soori mange firin nu na Sölu xa di yi ra. Keren nu xili Baana, boore nu xili Rekabu. Rimon Beerotika xa di xemee nan nu e ra. Beerotikae nu na Bunyamin bonsöe ya ma,

³ barima e e gixi ne, e sa doxo Gitayimi. Han to, e sabatixi menni ne.

⁴ Di mabenxi keren nu na Sölu xa di Yonatan yi ra. A je suuli nan nu a ra, Sölu nun Yonatan faxa temui naxe Yisireeli. Gine naxan nu xipe fima a ma, na naxa a tongo, a xa a gi. Na gbata kui, gine naxa bira, na di sanyi naxa maxono, a maben. Na di nu xili ne Mefiboseti.

⁵ Rimon xa di xemee Rekabu nun Baana naxa siga Isiboseti xunyi yanyi tagi. Isiboseti nu saxi, a nu a xife.

⁶ E naxa so banxi kui, alo e nu na donse nan fenfe, kono e naxa so Isiboseti yire, e fa a furi soxo a xa faxa a xa sade ma. E to ge na rabade, Rekabu nun a taara Baana naxa e gi.

⁷ E nu bara so Isiboseti xa banxi kui, e fa a li a saxi a xa sade ma a xa konkoe kui. E to ge a soxode, e a faxa, e naxa a xunyi bolon, e a xanin e xun ma. E naxa e jere koe birin na Araba kira xon ma.

⁸ E naxa Isiboseti xunyi xanin Dawuda xon ma Hebiron, e fa a fala, «Mange, Isiboseti xunyi nan yi ki, Sölu xa di xemee, i yaxui naxan nu wama i faxafe. N marigi, Alatala bara i gberoxo Sölu bonsöe ma to.»

⁹ Dawuda naxa Rimon Beerotika xa die Rekabu nun Baana yaabi, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natanga toore birin ma, n xa nondi fala wo be.

¹⁰ Mixi nde to a fala n be, a mange Sölu bara faxa, na kanyi joxo nu a ma, a a xibaaru fanyi nan ibaxi n be. Kono n tan bara yaamari fi, e xa a suxu, e a faxa Sikilaga taa kui. A xa xibaaru sare nan na ki!

¹¹ Mixi kobie na tinxintoe nde faxa a xa banxi kui, han a xa sade ma, a mu lan xe

e fan xa na nii sare fi? N mu lan xe n xa na mixie xa fe jon yi dunija ma?»

¹² Dawuda naxa a xa soorie yamari, e xa e faxa. E naxa e belexee nun e sanyie bolon, e sa e furee singan Hebiron ye yire. Kono e naxa Isiboseti tan xunyi tongo, e a ragata Abeneri xa gaburi kui Hebiron.

5

Dawuda findife Isirayila mange ra (Yudaya Mangee I 11:1-3)

¹ Isirayila bonsöe birin naxa fa Dawuda yire Hebiron, e fa a fala a be, «Won birin bonsöe keren.

² Sölu xa mangeya bun ma, i tan nan nu Isirayila raperema e xa geree kui. Alatala a masenxi ne i be, «I tan nan meenima n ma jama Isirayila ma, i tan nan findima e xa yarerati ra.»»

³ Na kui, Isirayila fori birin to fa mange Dawuda yire Hebiron, e nun Dawuda naxa saate xiri Ala ya xori. Forie naxa ture nde sa Dawuda xunyi ma tonxuma ra a e bara a sugandi a xa findi Isirayila mange ra.

⁴ Dawuda xa simaya nu bara je tongo saxan li na temui. A xa mangeya bu ne je tongo naani.

⁵ A je solofere kike senni nan naba mangeya ra Hebiron Yuda bonsöe xun ma. A je tongo saxan nun saxan nan naba mangeya ra Darisalamu Isirayila nun Yuda bonsöe xun ma.

⁶ Mange Dawuda nun a xa soorie naxa siga Darisalamu alako e xa Yebusukae gere, naxee nu sabatixi menni. Mennikae naxa a fala Dawuda be, «I mu soma be feo. Hali donxuie nun mabenyei noma i keride!» E joxo a ma a Dawuda mu noma sode naa.

⁷ Kono Dawuda naxa no e ra, a Siyoni taa senbe yire masoto. Na nan a toxi, na taa xili falama «Dawuda xa taa.»

⁸ Na loxoe Dawuda naxa a fala, «Naxan wama yi Yebusukae masotofe, fo a xa so ye yire boxi nan bun ma. Na kui a noma Dawuda yaxuie ra naxee luma alo mabenyei nun donxuie!» Na nan a ra, mixie nu a falama a donxui nun mabenyei mu soma mange xa banxi kui.

⁹ Dawuda to nɔ e ra, a naxa sabati na yire makantaxi kui, a fa na xili sa «Dawuda xa taa.» A naxa a rabilinyie birin ti, kelife Milo han taa mabiri.

¹⁰ Dawuda senbe nu gboma nan tui, barima Alatala Senbema nu na a seeti ma.

¹¹ Tire mange Xirami naxa mixie xee Dawuda yire. E naxa sediri wuri, banxi banbanyie, nun geme masolie rasanba a ma, alako e xa mange banxi ti a be.

¹² Dawuda nu a kolon, a Alatala nan a tixi mange ra Isirayila xun ma, a xa mangeya xa sabati Alatala xa jama Isirayila xa fe ra.

¹³ Dawuda to keli Hebrion, a naxa konyi ginnee nun gine gbete soto Darisalamu, naxee bara die bari a be.

¹⁴ Na die xili nan yi ki, naxee barixi a be Darisalamu: Samuwa, Sowa, Natan, Sulemani,

¹⁵ Yibixari, Elisuwa, Nefegi, Yafiya,

¹⁶ Elisama, Eliyada, Elifeleti.

¹⁷ Filisitakae to a me, a e bara Dawuda sugandi Isirayila mange ra, e birin naxa siga senbe ra a foxo ra, konɔ Dawuda to a me, a fa goro a xa yire makantaxi.

¹⁸ Filisitakae naxa fa, e naxa so Refa gulunba kui.

¹⁹ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «A lanma n xa siga Filisitakae gerede? I e sama ne n sagoe?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, n e sama ne i belexe.»

²⁰ Na kui Dawuda naxa siga, a e bonbo Baali Perasimi. A naxa a fala, «Alatala bara n yaxuie bonbo n ya ra, alo ye naxan bonboma xare ra diki iboma temui naxe.» Na yire xili sa Baali Perasimi na nan ma.

²¹ Filisitakae naxa e xa kuyee lu menni. Dawuda nun a xa mixie naxa nee birin xanin.

²² Na dangi xanbi Filisitakae man naxa te, e sa so Refa gulunba kui.

²³ Dawuda to Alatala maxorin, a naxa a yaabi, «I naxa te e ya ra de. I xa i mabilin e xanbi ra ne, i din e ra fotonyi ya ra.

²⁴ I na sanyi xui me wurie kon na temui naxe, i siga keren na Filisitakae foxo ra, barima a lima Alatala bara mini i ya ra e bonbode.»

²⁵ Dawuda naxa a raba, alo Alatala a falaxi a be ki naxe. A naxa Filisitakae bonbo, kelife Geba ma han Geseri.

6

Saate kankira tunufe Darisalamu

(Yudaya Mangee I 13:4-14, 15:25-16:3)

¹ Dawuda man naxa Isirayila soorie malan, e konti naxa siga mixi wulu tongo saxan.

² E naxa siga Bale Yuda, Ala xa kankira tongode, Alatala xili falama naxan xun, Alatala Senbema magoroxi naxan ma malekee masolixie tagi.

³ E naxa Ala xa kankira doxo sareti neene nde fari, e fa e jere a seeti ma kelife Abinadabo xonyi geya fari. Abinadabo xa di xeme Usa nun Axiyo nan nu sareti neene raperefe.

⁴ E naxa a rapere kelife Abinadabo xonyi geya fari. Axiyo nu jerefe sareti ya ra, Ala xa kankira nu na naxan fari.

⁵ Dawuda nun Isirayila jama nu na Alatala matoxofe maxase mooli birin na. Maxase wuri daaxie nun kora mooli ndee nu na e yi ra.

⁶ E to Nakon xa lonyi li, ningee naxa wa birafe. Na kui Usa naxa a belexe itala, a Ala xa kankira suxu.

⁷ Alatala naxa xono a ma a xa na karinyi ma, a fa a sonto Alatala xa kankira fe ma.

⁸ Dawuda naxa xono Alatala Usa faxafe ra. E naxa na yire xili sa Peresi Usa. Naa xili falama na ki ne han to loxo.

⁹ Dawuda naxa gaaxu Alatala ya ra na loxo, a a fala, «Alatala xa kankira fa soma n tan xonyi di?»

¹⁰ A naxa nate tongo a a mu lanma a xa a raso a xa taa kui sinden, a xa a xanin Obedo Edon Gatika xonyi.

¹¹ Alatala xa kankira naxa lu menni han kike saxan. Na waxati bun ma, Alatala naxa baraka sa Obedo Edon nun a xa mixi birin ma.

¹² E naxa sa na dentege mange Dawuda be. E naxe, «Alatala bara duba Obedo Edon xa foxe be Alatala xa kankira xa fe ra.»

Na kui Dawuda naxa siga Obedo Edon xonyi, a sa Alatala xa kankira tongo, a a xanin seewe ra a xa taa kui.

¹³ Kankira xaninyie to santongo senni raba, Dawuda naxa tuura nun ninge bōrōgexi ba serexē ra.

¹⁴ Dawuda nu na fare boronfe a senbe birin na Alatala ya i, dugi fiixē ragoroxi a ma.

¹⁵ Dawuda nun Isirayila jama naxa na kankira rasiga Darisalamu, e nu Alatala matōxō sarae fe xui ra.

¹⁶ E nu kankira rasoma Dawuda xa taa kui temui naxē, Solu xa di ginē Mikali nu tixi wunderi ra. A to Dawuda to fare boron na, Ala xa kankira ya ra, a bōje naxa rajāaxu a ma.

¹⁷ E naxa Alatala xa kankira dōxō kiri banxi bun ma Dawuda nu naxan tixi a bē. Na temui Dawuda naxa serexē gan daaxie nun xanunteya serexēe ba.

¹⁸ A to gē na serexēe bade, a naxa duba jama bē Alatala Senbema xili ra.

¹⁹ A naxa taami keren, tamaree, nun xōrē maniyēe fi ginē nun xēmē birin ma, e fa gbilen e xōnyi.

²⁰ Dawuda to gbilen a xōnyi, a xa sa duba a xa denbaya bē, Mikali naxa a ralan, a a fala a bē, «I tan, Isirayila mange, i tan nan fare boronfe i mageli ra i xa konyie nun e xa ginēe ya i yi ki, alo segetala xurutare nde, i mu yaagi?»

²¹ Dawuda naxa a yaabi, a naxē, «N a rabaxi Alatala nan bē, naxan n sugandi, a n nafisa i baba nun a bōnsōe birin bē, a n findi a xa jama Isirayila mange ra. N matōxōe nan tife Alatala bē.

²² N bara tin nde xa sa na fari, n man xa n yete magoro a bē. Na konyi ginēe i naxee xa fe fala, nee fan n binyama nē.»

²³ Na na a ra, Solu xa di ginē Mikali mu di yo bari a xa simaya kui.

7

Ala xa laayidi Dawuda bē (Yudaya Mangē I 17:1-27)

¹ Mangē Dawuda to gē sabatide a xa mange banxi kui, a yaxui naxee birin a rabilinyie naxa lu a bun ma Alatala saabui ra,

² a naxa a fala Annabi Natan bē, a naxē, «A mato ba, n tan sabatixi sediri wuri banxi fanyu nan kui yi ki, kōnō Ala xa seede kankira tan na kiri banxi nan bun ma.»

³ Natan naxa mange yaabi, a naxē, «Naxan birin na i bōje ma, a birin naba, Alatala na i fōxō ra.»

⁴ Na kōe ra, Alatala naxa a masen Natan bē,

⁵ «Siga, a fala n ma konyi Dawuda bē, <Alatala yi nan masenxi, a n xa a fala i bē, «I tan nan banxi tima n bē n sabatima dennaxē?»

⁶ Kabi n naxa Isirayila ramini Misira, han to, n mu lu banxi kui. N bara n jere n ma hōrōmōlingira kui naxan findixi kiri banxi ra.

⁷ N jere naxan birin naba n nun Isirayila bōnsōe ra, n mu a fala n ma mixi sugandixi yo bē, munfe ra i mu banxi ti n bē sediri wuri ra?»»

⁸ «I xa a fala n ma konyi Dawuda bē, <Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki: N tan nan i tongo xuruse demadon wali kui, n i findi n ma jama Isirayila mange ra.

⁹ N bara i kanta i xa jere birin kui, n bara i yaxui birin sōntō. Yakōsi n i findima nē xili xungbe kanyi ra dunija kuntigie ya ma.

¹⁰ N bōxi fima n ma jama Isirayila jama ma e sabatima dennaxē, e fa lu bōjesa kui abadan. Mixi kobi mu e tōrōma sōnōn alo temui dangixi.

¹¹ Keli n kiitisae dōxō temui naxē n ma jama Isirayila xun na, han ya n i yaxui birin safe nē i sagoe.»

«Alatala xa masenyi nan ya: Alatala yati bōnsōe fima nē i ma.

¹² I xa simaya na kamali, i fa i benbae li aligiyama, n a niyama nē i xa di xa findi mange ra i jōxōe ra, n fa a xa mangeya mabanban.

¹³ A fama n ma hōrōmōbanxi tide, n a xa mangeya mabanbanma nē abadan.

¹⁴ N findima a baba nan na, a fan findi n ma di ra. A na ba n ma kira xōn ma, n a jaxankatama nē mixie saabui ra.

¹⁵ Kōnō n ma hinne mu bama a ma, alo n a ba Solu ma ki naxē, n naxan igoroxi i ya i.

¹⁶ I bōnsōe nun i xa mangeya mabanbanma nē abadan, i xa kibanyi dōxōma nē temui birin.»

¹⁷ Natan naxa Ala xa masenyi birin dentegē Dawuda bē.

¹⁸ Na dangi xanbi, mange Dawuda naxa a magoro Alatala ya i, a a masen a be, «N Marigi Alatala, munfe ra i n tan nun n xabile xa fe itexi yi ki?

¹⁹ I man bara a fala e xa fe fama itede yare. N Marigi Alatala, i darixi na mooli raba ra Adama di nan be?

²⁰ N tan Dawuda, i xa konyi, n noma munse falade i be? I n boje birin kolon.

²¹ I bara yi fe xungbe raba i xa laayidi nun i panige xa fe ra, i fa a masen n tan i xa konyi be.

²² N Marigi Alatala, i senbe gbo, i maniyе mu na. Ala gbete yo mu na bafe i tan na. Muxu na nan mexi muxu tuli ra.

²³ Bonsoe mundun na yi dunja ma naxan luxi alo Isirayila bonsoe, i xa pama sugandixi? I tan Ala bara na si kerenyi xun sara i yete be, e fa findi matoxoe ra i be. I tan bara kaabanakoe raba e be, i fa sie nun e xa alae kerі i xa pama ya ra, i naxan xun saraxi Misira.

²⁴ I bara senbe so i xa pama Isirayila yi ra, alako a xa findi i xa pama ra abadan, i fan xa findi e Marigi Ala ra.»

²⁵ «Yakosi, n Marigi Alatala, i xa i xa laayidi rakamali n be. I naxan fala n xabile xa fe ra, i xa na ragiri abadan.

²⁶ I xili xa ite abadan! Mixie xa a fala, «Alatala Senbema findixi Isirayila Marigi nan na! I xa senbe fi i xa konyi Dawuda bonsoe ma!»

²⁷ I tan yati, Isirayila Marigi Alatala Senbema, i bara a masen n be, «N bonsoe fima ne i ma.» Na nan a ra, n tan i xa konyi bara limaniya soto n xa yi maxandi ti i ma.

²⁸ Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan na Ala ra. Nondi nan i xa masenyi ra. I bara i xa hinne masen n be.

²⁹ Yakosi, baraka sa n xabile ma, alako e xa ti i ya tode ra abadan. I tan, n Marigi Alatala, i tan nan woyenxi. I xa masenyi nan a niyama n bonsoe baraka sotoma abadan.»

8

Dawuda geree geenife (Yudaya Mangе I 18:1-17)

¹ Na birin dangi xanbi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e lu a xa yaamari bun ma.

² A naxa Mowabakae fan bonbo. Mixi naxee suxu, a naxa nee itaxun doxo saxan, a fa doxo firin faxa. Mowabakae naxa lu Dawuda xa noe bun ma, e nu fa duuti fi a ma.

³ Dawuda to gere ti Efirati xure longori, a naxa Rexobo xa di Hadadeseri bonbo, naxan findixi Soba mange ra.

⁴ Dawuda naxa Hadadeseri xa soe ragi mixi wulu keren keme solofere suxu, a nun soori mixi wulu moxonen. A naxa soe birin san fase raxaba, bafe soe keme nondon a naxee ragata a yete be.

⁵ Aramikae naxa keli e xonyi Damasi, e xa Hadadeseri Soba mange mali, konso Dawuda naxa e xa mixi wulu moxonen nun firin sonto.

⁶ Na kui Dawuda naxa a xa soorie rasabati Damasi, Aramikae fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti fi. Alatala nu Dawuda xun nakelima yire birin.

⁷ Dawuda naxa kanke makantase xema daaxi gbege ba Hadadeseri xa mixie yi ra, a e xanin Darisalamu.

⁸ A naxa wure gbeeli gbege fan tongo Betaxa nun Berotayi, Hadadeseri xa taae.

⁹ Xamata mange Tohu to a me, a Dawuda bara Hadadeseri xa soorie birin bonbo,

¹⁰ a naxa a xa di Yorami xee mange Dawuda yire, a xa sa a xeebu, a man xa a tantu Hadadeseri gerefe nun a bonbofe ra. Yorami naxa a sanba gbeti, xema, nun wure gbeeli ra.

¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma. A nu luma na raba ra xema nun gbeti birin na a naxan sotoma gere kui a yaxuie yi ra,

¹² alo Aramikae, Mowabakae, Amonikae, Filisitakae, Amalekikae, nun Rexobo xa di Hadadeseri Soba mange.

¹³ Na nan a ra Dawuda naxa xili xungbe soto a to Aramikae bonbo Foxe Gulunba, a mixi wulu fu nun solomasaxan sonto dennaxe.

¹⁴ A naxa a xa soorie rasabati Edon boxi birin ma. Menni nu na Dawuda xa yaamari nan bun ma, barima Alatala nu xun nakeli fima a ma yire birin.

¹⁵ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari tinxinyi nun nondi ra.

¹⁶ Seruya xa di Yowaba nan nu na Dawuda xa soorie xa mange ra. Axiludu

xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi ragatama ra.

¹⁷ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Aximeleki nan nu na serexedube kuntigie ra.

¹⁸ Seraya nan nu na Dawuda xa sebeliti ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xa mange ra. Dawuda xa di xeme fan nu walima e baba xa mangeya kui.

9

Dawuda mēnife Mefiboseti ma

¹ Dawuda naxa maxorinyi ti, a naxe, «Solu xabile mixi nde na na, n noma hinnede naxan na Yonatan xa fe ra?»

² Solu xa konyi nde nu na naxan xili Siba. E to fa a ra Dawuda yire, mange naxa a maxorin, «I tan nan xili Siba?» A naxe, «Iyo mange, n tan nan a ra, i xa konyi di.»

³ Mange naxa a maxorin, «Mixi gbete mu na Solu xabile ya ma n noma hinnede naxan na?» A naxa mange yaabi, a naxe, «Yonatan xa di xeme keren na na, naxan sanyi mabenxi.»

⁴ Mange naxa a maxorin, «A na minden?» Siba naxa a fala, «A na Amiyeli xa di Makiri xonyi Lodebara taa kui.»

⁵ Mange Dawuda naxa a xee Amiyeli xa di Makiri fende Lodebara taa kui.

⁶ Yonatan xa di Mefiboseti, Solu xa mamadi to Dawuda yire li, a naxa a yatagi rafelen boxi ma. Dawuda naxa a xeebu, «Mefiboseti.» Mefiboseti naxa a ratin, «N tan nan ya, i xa konyi di.»

⁷ Dawuda naxa a fala a be, a naxe, «Hali i mu gaaxu, a kolon n wama hinnefe i ra i baba Yonatan xa fe ra. N Solu xa boxie birin nagbilenma ne i ma. A xoli n ma i xa i dege n xonyi loxo yo loxo.»

⁸ Mefiboseti man naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a fala, «I wama n ma fe fanyi xonma munfe ra? N tide mu dangi hali bare faxaxi nde yati ra.»

⁹ Na temui mange naxa Siba xili, a a fala a be, «N bara Solu nun a xa die xa se birin fi i marigi Yonatan xa di ma.

¹⁰ I tan, i xa die, nun wo xa konyie, wo xa xe sa a be, alako a xa baloe soto. I marigi xa di Mefiboseti fama a degede n

xonyi loxo yo loxo.» Di xeme fu nun suuli nun konyi moxonen nan nu na Siba yi ra.

¹¹ Siba naxa a fala mange be, a naxe, «Mange, n i xa yaamari rabama ne alo i a falaxi n be ki naxe.» Dawuda nu bara a fala, a Mefiboseti a degema mange xonyi alo mange xa die a rabama ki naxe.

¹² Di lanma di nde nu na Mefiboseti yi ra, a xili Mike. Siba xa mixie birin nu walima Mefiboseti be.

¹³ Mefiboseti nu sabatixi Darisalamu ne, temui birin a nu a degema mange xonyi ne. A sanyi firinyie nu mabenxi.

10

Dawuda xa xerae Amonikae yire (Yudaya Mange I 19:1-19)

¹ Na to dangi, Amonikae xa mange naxa faxa, a xa di Xanun naxa findi mange ra a joxoe ra.

² Dawuda naxa a fala, «N hinnema ne Naxasa xa di Xanun na, alo a baba a rabaxi n tan be ki naxe.» Na kui Dawuda naxa xerae xee, e xa sa jon xeebui ti a baba xa faxe ma. Dawuda xa xerae to Amoni boxi li,

³ kuntigie naxa a fala Xanun be, e naxe, «I joxo a ma a Dawuda yi mixie xeexi i baba xa jonfe nan kunfa bade? E faxi i xa boxi rabende ne, alako Dawuda xa be kana.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a e dexabe seeti bi, a e xa donmae iboo e xore yailanyi ma, a e keru e mageli ra yaagi kui.

⁵ Dawuda to a me e naxan nabaxi, a naxa mixie rasiga a xa xerae ralande, e a fala e be, «Wo xa lu Yeriko, han wo de xabee xa mini. Na temui, wo xa fa.» A na raba e xa yaagi xa fe nan ma.

⁶ Amonikae naxa a kolon, a e xa fe bara rapaaxu Dawuda ma. Na kui e naxa soorie malan kelife yire wuyaxi: mixi wulu moxonen kelife Beti Rexobo nun Soba Arami boxi ma, mixi wulu keren Maaka mange xa boxi ma, nun mixi wulu fu nun firin Tobo xa boxi ma.

⁷ Dawuda to na fe me, a naxa Yowaba nun a xa soorie rasiga na gere sode.

⁸ Amonikae naxa ti a gere ki ma e xa taa sode de ra. Aramika naxee tan kelixi Soba nun Beti Rexobo, sa soorie xun ma

naxee keli Tobo nun Maaka, nee naxa lu e xati ma taa fari ma.

⁹ Yowaba naxa a to gere tixi a be yare nun xanbi. A naxa a xa soori senbemaie ti Aramikae ya ra,

¹⁰ a booree ti Amonikae ya ra, a xunya Abisayi xa yaamari bun ma.

¹¹ A naxa a fala a xunya be, «Won xa won boore senbe so. Aramikae senbe na gbo n be, i fa n mali, konɔ n fan xa Amonikae senbe sa gbo i be, n sigama ne i malide.

¹² I xa limaniya, i xa senbe so. Won xa gere so won ma mixie nun won Marigi Ala xa taae be. Alatala fama a sago rabade.»

¹³ Yowaba nun a xa soorie to makore Aramikae ra, e naxa e gi a ya ra.

¹⁴ Amonikae to na to, e fan naxa e gi Abisayi ya ra, e so taa kui. Na gere dangi xanbi, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁵ Aramikae to a to, a Isirayilakae bara e bonbo, e man naxa e senbe birin xunlan.

¹⁶ Hadadeseri naxa Aramika gbete xili kelife Efirati naakiri ma, e fa Hadadeseri xa soori mange Sobaki li Xelama taa kui.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin xunlan, e naxa giri Yuruden xure naakiri ma, e siga Xelama. Aramikae naxa ti Dawuda ya ra, e fa a gere.

¹⁸ Konɔ Aramikae mu no a ra, e naxa e gi Isirayila ya ra. Dawuda naxa e xa soe ragi wulu tongo naani faha, a nun soori wulu tongo naani. A naxa e xa soori mange Sobaki fan bonbo, a naxa faha menni.

¹⁹ Mange naxee birin nu na Hadadeseri malife, nee to a to Isirayila bara e bonbo, e naxa saate xiri e nun Dawuda ra, e fa lu a xa yaamari bun ma. Kabi na waxati, Aramikae mu suusa Amonikae malide sonon.

11

Dawuda nun Batiseba (Yudaya Mangɛ I 20:1)

¹ Na ne igbilenyi, mangɛe nu geree tima waxati naxe, Dawuda naxa Yowaba nun Isirayila soorie xee Amonikae gere, a nun Raba taa suxude. Konɔ Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Nunmare nde, Dawuda naxa keli a xa sade ma, a siga a manɛrede a xa koore

banxi fari. Kelife na yire itexi, a naxa gine tofanyi nde to, a na a maxafe.

³ Dawuda naxa mixi nde xee a xa fe maxorinde. A naxa fa a fala a be, a Eliyami xa di Batiseba nan a ra, naxan doxoxi Uri Xitika xon.

⁴ Dawuda naxa mixie xee, e xa a xili. A to fa, Dawuda naxa a kolon gine ra. Na dangi xanbi, Batiseba naxa gbilen a xonyi. Na temui a nu baxi gede a xa kike wali ra.

⁵ Batiseba to a kolon a bara tɛɛɛɛ, a naxa na fala Dawuda be, a naxe, «N bara furi tongo.»

⁶ Na kui, Dawuda naxa Yowaba yamari, a xa Uri Xitika rafa a tan Dawuda ma keli gere yire. Yowaba naxa na raba,

⁷ Uri naxa siga Dawuda yire. Dawuda naxa maxorinyi ndee ti a ma Yowaba nun a xa soorie xa fe ra, naxee nu na gere sofe.

⁸ Na dangi xanbi, Dawuda naxa a fala Uri be, «Siga i xonyi, i xa sa i maxa.» Uri to keli mange banxi sigafe a xonyi, Dawuda naxa se fanyi nde rasanba a ma.

⁹ Konɔ Uri mu gbilen a xonyi. A naxa xi mange xa buntunyi kui mange makantɛe ya ma.

¹⁰ Na kuye iba mixi nde naxa sa a fala Dawuda be, «Uri mu siga a xonyi.» Na kui, Dawuda naxa Uri xili, a a maxorin, «Munfe ra i mu gbilen i xonyi? I mu kelixi biyaasi xe?»

¹¹ Uri naxa a yaabi, «Alatala xa saate kankira, Isirayila, nun Yudaya soorie, nun n marigi Yowaba, e birin na leele bun ma gere yire. A lanma n tan xa so n xonyi, n xa n dege, n xa n min, n nun n ma gine xa kafu na kui? N bara n kali i xa simaya yati ra, n mu na fe mooli rabama.»

¹² Dawuda naxa a yaabi, «I xa lu be to. Tina n i bepinma ne.» Na kui Uri naxa lu Darisalamu na xi firinyi.

¹³ Dawuda naxa a xili a xa a dege a xonyi. Na temui Dawuda naxa a rasiisi, konɔ na koe ra Uri mu siga a xonyi. A man naxa xi mange makantɛe ya ma.

¹⁴ Na kuye iba, Dawuda naxa bataaxe sebe Yowaba ma, a a so Uri yi ra.

¹⁵ A sebexi na bataaxe kui, «Wo xa Uri ti yire nde gere xoxoxoxi dennaxe. Gere kui wo xa wo magbilen wo keli a xun, alako a xa faha na gere kui.»

¹⁶ Yowaba naxa Uri ti yire nde a a kolon gere xɔɔxɔxi dennaxe ki fanyi.

¹⁷ Taakae to mini Yowaba xili ma, Dawuda xa mixi ndee naxa sɔntɔ. Uri Xitika nu na nee ya ma.

¹⁸ Yowaba naxa xɛera xɛe Dawuda yire, a fe birin dentɛge a bɛ naxan dangixi na gere kui.

¹⁹ Yowaba naxa a fala na xɛera bɛ, «I na ge na dentɛge sade,

²⁰ xa mangɛ fa xɔnɔ, a fa yi wɔyɛnyi mɔɔli fala, «Munfe ra wo wo masoxi na taa ra a gbe ra gere sode? Wo mu nu a kolon a e nɔma bunyi tide kelife taa tɛtɛ fari ma?»

²¹ Yerubeseti xa di Abimeleki mu faha na ki xɛ? Gine nde nan a gɔnɔ gemɛ xungbe ra kelife Tɛbesi taa tɛtɛ ra. Wo wo masoxi na tɛtɛ ra munfe ra? Na tɛmui i xa yi wɔyɛnyi sa i xa dentɛge fari, a falafe ra, «I xa konyi Uri Xitika fan bara faha na gere kui.»»

²² Xɛera naxa siga, a fe birin dentɛge sa Dawuda bɛ naxan dangi gere kui alo Yowaba a fala a bɛ ki naxe.

²³ A naxe, «Yi mixie bara nɔ muxu ra. E to mini taa fari ma, muxu naxa e matutun han e man naxa so taa sode de ra.

²⁴ Kɔnɔ na tɛmui mixi gbɛtɛe naxa xalie woli muxu ma kelife taa tɛtɛ fari. Muxu xa mixi ndee naxa faha, hali i xa konyi di Uri, na Xitika.»

²⁵ Dawuda naxa na xɛera yaabi yi ra, «Yowaba, i bɔɔɛ naxa rapaaxu i ma yi fe ma, barima gere tan kui, fo mixi nde xa faha nɛ. I xa na taa suxu senbe ra, i a birin kana.» I tan fan xa a ralimaniya.

²⁶ Uri xa gine to a mɛ a xa mɔri bara faha, a naxa kaɔɔɛ fe raba.

²⁷ A xa kaɔɔɛ fe to ba a ra, Dawuda naxa a xili, a a findi a xa gine ra. Na tɛmui a naxa di xɛmɛ keren bari a bɛ. Kɔnɔ Dawuda naxan nabaxi, na mu rafan Alatala ma.

12

Annabi Natan xa masenyi Dawuda bɛ

¹ Alatala naxa Natan xɛe Dawuda xɔn ma. Natan naxa a fala a bɛ, «Mixi firin nu na taa nde kui, keren nu findixi banna nan na, boore setare.

² Xuruse gbegbe nu na na banna yi ra,

³ kɔnɔ yɛxɛɛ gine keren peti nan nu na setare tan yi ra. A na sara nɛ, a nu a balo a xɔnyi a xa die ya ma. A nu donse xuntunyie fima a ma, a nu ye fi a ma a yete xa tɔnbili ra. Kɔɛ ra yɛxɛɛ nu xima a kanke nan ma. A nu luxi nɛ a bɛ alo a xa di.

⁴ Lɔxɔɛ nde xɔɔɛ naxa fa na banna xɔnyi. Na banna to mu tin xuruse bade a yete xa gɔɔɛ kui, a naxa siga a sa na setare xa yɛxɛɛ kerenyi tongo, a a faha, a a rafala a xa xɔɔɛ bɛ.»

⁵ Dawuda to na mɛ, a naxa xɔnɔ ki fanyi ra na banna ma, a naxa a fala Natan bɛ, «N bara n kali Alatala xili ra, na banna lan nɛ a xa faha.

⁶ A man xa na yɛxɛɛ jɔxɔɛ naani ragbilen na setare ma, barima a bara fe kobi raba, a mu kinikini.»

⁷ Na tɛmui Natan naxa a fala Dawuda bɛ, a naxe, «I tan nan na na banna ra! Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara i sugandi Isirayila mangɛ ra, n bara i ratanga Solu ma,

⁸ n fa a xa banxi so i yi ra, a nun a xa gineɛ, a nun Isirayila nun Yudaya birin. Xa na mu i wasa nu, n nu nɔma nde sade na xun ma.

⁹ Munfe ra i Alatala xui maberexi, i wali jaaxi raba? I bara Uri Xitika faha Amonikae saabui ra, i bara Uri xa gine tongo, i a findi i gbe ra.

¹⁰ Yakɔsi, gere mu makuyama i bɔnsɔɛ ra sɔnɔn, barima i bara n xui mabere, i Uri Xitika xa gine findi i gbe ra.

¹¹ N xa a fala i bɛ, n tan Alatala fama i tɔɔɔde i bɔnsɔɛ tagi. N fama i xa gineɛ bade i yi ra, n e so i xa mixi nde yi ra, e nun nee fa kafu kɛnɛ ma.

¹² I tan fe jaaxi rabaxi a gundo daaxi nɛ, kɔnɔ n i sare ragbilenma a kɛnɛ ma daaxi nɛ Isirayila jama ya xɔri.»»

¹³ Dawuda naxa a fala Natan bɛ, «N bara yunubi raba Alatala ra!» Natan naxa a yaabi, «Alatala bara diɔɔɛ i xa yunubi ma, i mu faxama.

¹⁴ Kɔnɔ i to a niyaxi Alatala yaxuie xa nɔ a maberede yi fe kui, i xa di naxan fama baride, na tan faxama nɛ.»

¹⁵ Natan naxa gbilen a xɔnyi.

Alatala naxa fure radin diyɔɔɛ ma, Uri xa gine naxan bari Dawuda bɛ.

¹⁶ Dawuda naxa Ala maxandi diyore be, a man sunyi suxu a xa fe ra. A to so a xonyi, a naxa a sa boxi ma.

¹⁷ A xa forie naxa fe birin naba alako a xa keli boxi ma, a xa a dege, konɔ a mu tin feo.

¹⁸ A xi solofere nde diyore naxa faxa. Dawuda xa walikɛe mu nu wama na falafe a be, barima e nu a falama e boore tagi, «Diyore to mu nu faxaxi, muxu nu woyen ne a be, a mu muxu danxun. Yakosi muxu fama a xa diyore xa faxe falade a be di? A fama fe xone nan nabade!»

¹⁹ Dawuda naxa sogi a xa walikɛe ma, e na fe nde madukufe e xui igoroxi ra e boore tagi. Na kui a naxa a kolon a xa diyore bara faxa. A naxa a xa walikɛe maxorin, «Diyore bara faxa?» E naxa, «Iyo, a bara faxa.»

²⁰ Dawuda naxa keli boxi, a a maxa, a labunde sa a ma, a dugie masara, a fa siga Alatala xa banxi kui suyidide Ala be. A to keli menni, a naxa siga a xonyi, a donse maxorin, a a dege.

²¹ A xa walikɛe naxa a maxorin, e naxe, «Munfe ra diyore nu baloxi temui naxe, i nu sunma, i nu wama, konɔ diyore to faxaxi fa, i bara keli, i i dege?»

²² A naxa e yaabi, «Diyore to nu baloxi, n nu sunma, n nu wama, barima n boxo a ma a temunde Alatala dipema n ma, a n ma diyore rakisi.

²³ A to bara faxa, n fa sunma munfe ra? N noma a ragbilende dunipa ma fa? N tan a lima ne naa, konɔ a tan mu gbilenma n tan ma sonon.»

²⁴ Na temui Dawuda naxa a xa gine Batiseba madundu. E naxa lu yire keren, a naxa teege, a di xeme bari. E naxa a xili sa Sulemani. Alatala to a xanu,

²⁵ a naxa Annabi Natan xee Dawuda yire, a falafe ra, Yedideya xili fan xa sa a xun, naxan wama a falafe Alatala xanuntenyi.

²⁶ Yowaba naxa Amonikae xa mangataa Raaba gere, a na mange banxi suxu.

²⁷ A naxa mixie xee a falafe ra Dawuda be, «N bara Raaba gere, n man bara e xa ye yire suxu.

²⁸ Yakosi i xa soorie malan, wo xa te taa suxude. A mu lanma n tan xa na binye

soto.»

²⁹ Dawuda to soorie malan, e naxa siga Raaba. A naxa din taa ra, a a suxu.

³⁰ A naxa Amoni mange xa mange tonxuma ba a xun ma, a fa a sa a yete xun ma. A binya kilo tongo saxan, a yailanxi xema nan na. Geme tofanyi fan nu na a ma. Dawuda naxa se gbegebe soto na taa kui.

³¹ A naxa na taakae findi konyie ra, naxee nu wuri xabama a nun biriki bonboma. A a raba na ki ne Amonikae xa taa birin kui. Na dangi xanbi Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

13

Aminon nun Tamari

¹ Na to dangi, fe nde naxa Dawuda xa di Abisalomi xunya ginema tofanyi Tamari li. Dawuda xa di Aminon naxa a xanu folo.

² A naxa wa a maagine Tamari xon ma han na naxa findi a be fure ra. Gine dimedi nan nu a ra, konɔ Aminon mu noma a makorede a ra.

³ Aminon boore nde nu na na, naxan nu xili Yonadabo, Dawuda taara Simeya xa di. A nu koota ki fanyi ra.

⁴ A naxa a boore maxorin, «Mange xa di, munfe ra i yatagi ixonoxi loxoe yo loxoe? A fala n be.» Aminon naxa a yaabi, «N wama n bariboore Abisalomi maagine Tamari nan xon.»

⁵ Yonadabo naxa a fala a be, «I naxan nabama, i xa i sa, alo i na fura a gbe ra. I baba na fa i xebude, i xa a mayandi a falafe ra, <A lu n maagine Tamari xa fa n yire, a xa donse yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.>»

⁶ Na temui Aminon naxa a sa, alo a furaxi ne. Mange to fa a xebude, a naxa a fala a be, «Yandi, a lu Tamari xa fa n yire, a xa donse nde yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.»

⁷ Dawuda naxa mixie xee Tamari xonyi, a falafe ra, «I xa siga i taara Aminon xonyi, alako i xa donse yailan a be.»

⁸ Tamari naxa so a taara Aminon xa banxi kui, a naxa a li a saxi. A naxa donse nde yailan, a ture sa a ma, a a jin a ya tode ra.

⁹ A to ge, a naxa a makore a ra donse ra a yi tunde kui alako a xa a so a yi ra, kono Aminon mu tin a donde. A naxa yaamari fi mixi birin xa mini. E to mini,

¹⁰ a naxa a fala Tamari be, «Fa donse ra n ma konkoe kui. I xa a fi n ma i belexe ra.» Tamari naxa donse tongo a naxan yailanxi, a siga a ra a taara xa konkoe kui.

¹¹ A to donse ti a be, a naxa dutun a ma, a a fala a be, «N xunya, won xa kafu!»

¹² A maagine naxa a yaabi, «N taara yandi, i naxa dutun n ma, barima na fe mooli mu lanma a xa raba Isirayila boxi ma. I naxa yi daxupa raba.

¹³ N na yaagi mooli xaninma di? I xili fan kanama ne Isirayila. I xa mange mayandi, a mu tondima n fide i ma.»

¹⁴ A mu tin a tuli matide a ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana.

¹⁵ Na to ba a ra, Tamari xa fe naxa rapaaxu Aminon ma, a fa a fala a be, «Keli, i siga!»

¹⁶ A naxa a yaabi, a naxe, «Ade! Xa i n keru, na paaxu dangi i naxan nabaxi n na!» Kono Aminon mu a tuli mati a ra.

¹⁷ A naxa a xa konyi xili, a a fala a be, «Yi gine keru n be, i fa naade balan.»

¹⁸ Aminon xa konyi naxa a keru, a naade balan alo a falaxi a be ki naxe.

Donma nu ragoroxi Tamari ma, naxan jingi masunbuxi. Mange xa di gine naxee mu nu xeme fe kolon sinden nu darixi na donma mooli ra.

¹⁹ Tamari naxa xube radin a yete xun na, a a xa donma iboo a ma. A naxa a belexe sa a xun ma, a siga gbelegbele ra.

²⁰ A taara Abisalomi naxa a maxarin, «I taara Aminon bara dutun i ma? N xunya, i sabari. I naxa kontofili yi xa fe ra. I taara nan a ra.» Kabi na temui Tamari naxa sabati a taara Abisalomi xonyi sunnunyi kui.

²¹ Mange Dawuda to na fe kolon, a naxa xono ki fanyi.

²² Abisalomi mu sese fala Aminon be na xa fe ra, kono xonnanteya naxa lu a boje kui Aminon mabiri, barima a nu bara fe kobi raba a maagine Tamari ra.

²³ Ne firin dangi xanbi, Abisalomi xa walikxe nu na a xa yexee xabe maxabafe Bali Xasori, Efirami boxi fe ma. Abisalomi

naxa mange xa di birin xili naa, e xa xulunyi raba.

²⁴ Abisalomi naxa siga mange yire, a naxe, «Mange, n ma yexee xabe xaba temui bara a li. Xa i sa tinma, i xa fa a nun i xa mixie na xulunyi.»

²⁵ Mange naxa Abisalomi yaabi, a naxe, «Ade, n ma di, a mu lanma muxu birin xa siga, xa na mu a ra a findima kote xungbe nan na i be.» Abisalomi naxa a karaxan, kono mange naxa tondi, a fa duba a be.

²⁶ Abisalomi naxe, «N ba, xa fe na na ki ne, a lu n xunya Aminon tan xa fa.» Mange naxe, «Munfe ra?»

²⁷ Abisalomi naxa a karaxan, han mange naxa tin Aminon nun mange xa di birin xa siga na xulunyi.

²⁸ Abisalomi naxa a fala a xa konyie be, «Aminon na siisi, n fama yaamari fide wo ma wo xa a faha. Na waxati hali wo mu gaaxu, n tan nan wo yamarixi. Wo xa limaniya, wo a faha.»

²⁹ Abisalomi xa konyie naxa na raba Aminon na, alo Abisalomi e yamarixi ki naxe. Mange xa di birin to na to, e naxa e gi e xa soe fari.

³⁰ Mange Dawuda naxa na xibaaru me beenu e xa a yire li, a falafe ra, «Abisalomi bara mange xa di xeme birin faha, keren mu luxi.»

³¹ Mange naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a fa goro boxi ma, a tan nun a xa mixie.

³² Dawuda taara Simeya xa di xeme Yonadabo, naxa a fala a be, «N marigi, i xa di xeme birin xa mu faxaxi. Aminon gbansan nan faxaxi. Na nate nu na Abisalomi furi kabi Aminon dutunxi a maagine Tamari ma temui naxe.

³³ Mange, i naxa la na xibaaru ra, a falafe ra i xa di xeme birin bara faha. Aminon gbansan nan faxaxi.»

³⁴ Na kui Abisalomi naxa a gi. Na temui taa makante naxa mixi gbege to fa ra kira xon ma kelife geya yire.

³⁵ Yonadabo naxa a fala mange be, «I xa die nan fafe yi ki, alo n a fala i be ki naxe.»

³⁶ A jan mu ge woyende, mange xa die naxa so wa ra. Mange nun a xa mixie fan naxa wa folo.

³⁷ Abisalomi nu bara a gi, a siga Gesuri mange Amixudi xa di xeme Talamayi

xonyi. Dawuda a xa di xa jɔnfe raba ne temui xɔnkuye.

³⁸ Abisalomi lu ne Gesuri xonyi je saxan.

³⁹ Mange Dawuda bɔɔne goro ne Aminon xa faxe xa fe ra, a Abisalomi lu na sinden.

14

Abisalomi gbilenfe Darisalamu

¹ Seruya xa di xeme Yowaba nu a kolon a Abisalomi rafan Dawuda ma.

² Na kui Seruya naxa Tekowa gine nde fen naxan kɔɔta. A naxa a fala a be, «I xa i maxiri alo kaape gine. I naxa labunde nun ture sa i ma de. I xa lu alo gine naxan buxi jɔnfe sunnunyi kui temui xɔnkuye.

³ Na temui i xa siga mange yire, i fa woyen a be alo n a falama i be ki naxe.» Yowaba naxa na woyenyi birin masen a be.

⁴ Na gine Tekowaka naxa sa woyen mange be na ki. A naxa a yatagi rafelen bɔxi ma mange ya i, a fa a fala, «Mange, i xa n nakisi.»

⁵ Mange naxa a maxɔrin, «Munse niyaxi?» A naxa a yaabi, «Kaape gine nan n na, n ma mɔri bara faxa.

⁶ Di xeme firin nu na n yi ra. Lɔxɔe nde e naxa gere daaxa. Mixi yo mu nu na naxan e tagi ibama. Na kui keren naxa boore faxa.

⁷ Yakosi n ma mixie bara a fala n be, a n xa n ma di so e yi ra naxan luxi, e xa a fan faxa n ma di faxaxi gbejɔxɔfe ra. E wama na ke tongoma kerenyi faxafe naxan luma n be, alako n ma mɔri xili nun a xa fe xa jɔn feo.»

⁸ Mange naxa a fala na gine be, «I naxa kɔntɔfili. Siga i xonyi. N yaamari fima i xa fe ra yakosi.»

⁹ Na Tekowa gine naxa a yaabi, «N ma fe rabaxi sare xa gbilen n tan nun n xabile ma. Na kote naxa lu mange nun a xa kibanyi xun ma.»

¹⁰ Mange naxa a fala a be, «Xa mixi nde sa i rakiiti, i xa fa a ra n xɔn ma. A mu i rakiitima sɔnɔn.»

¹¹ Na gine naxa a yaabi, «Mange, i xa laayidi tongo n be i Marigi Alatala xili ra, alako n ma di faxaxi gbejɔxɔfe soxi mixi naxan yi, na naxa nde sa n ma tɔɔre xun

ma n ma di baloxi faxafe ra.» Mange naxa a fala a be, «N xa a fala i be Alatala xili ra, sese mu fama i xa di tode.»

¹² Na temui na gine naxa a fala mange be, «I xa i haake to, n xa masenyi nde ti i be.» A naxe, «Awa yire.»

¹³ Gine naxa a maxɔrin, «Munfe ra i na rabaxi Alatala xa jama ra? I xa woyenyi a masenxi i tan bara tantan, barima i mu tinxi mixi rafade i naxan kerixi.

¹⁴ Ibunadama birin faxama ne. E luxi ne alo ye ifilixi naxan mu makɔma sɔnɔn! Kɔnɔ Ala mu tinma mixi xa simaya xun nakanade. A fe birin nabama alako naxan bara a makuya a ra, na man xa makɔre a ra.»

¹⁵ «Mange, n bara yi birin masen mange be to, barima n bara gaaxu jama ya ra. N bara a marɔxun a temunde i nɔma tinde n tan i xa konyi xa masenyi ra.

¹⁶ N bara a marɔxun a i nɔma n bade n yaxui belexe i naxan wama n tan nun n ma di faxafe, muxu naxa lu sɔnɔn Ala xa jama ya ma.

¹⁷ Mange xa masenyi xa bɔɔesa fi n ma. I tan luxi ne n be alo Alatala xa maleke naxan nɔma fe fanyi nun fe jaaxi tagi rasade. I Marigi Alatala xa i mali.»

¹⁸ Mange naxa na gine yaabi, «Nɔndi fala n be, i naxa fefe nɔxun n ma.» Gine naxe, «Awa yire n mange n marigi.»

¹⁹ Mange naxa a maxɔrin, «I xa masenyi birin fatanxi Yowaba nan na?» Gine naxa a fala a be, «Mange, i bara nɔndi yati fala. Mixi mu nɔma fefe nɔxunde i ma. Yowaba nan n xexxi n xa na birin masen i be.

²⁰ I xa konyi Yowaba yi rabaxi ne, alako fe nde xa masara. Kɔnɔ i tan, n marigi, i xaxili fan alo Alatala xa maleke nde. I fe birin kolon naxan dangima yi bɔxi ma.»

²¹ Mange naxa a fala Yowaba be, a naxe, «I naxan fala, n wama na nan nabafe. Siga, i sa fa n ma di Abisalomi ra.»

²² Yowaba naxa a magoro bɔxi ma binye kui, a fa duba mange be. A naxa a fala mange be, «Mange n marigi, to n bara i xa hinne to n mabiri, barima i bara tin n ma woyenyi ra.»

²³ Yowaba naxa siga Gesuri Abisalomi fɔxɔ ra, a fa fa a ra Darisalamu.

²⁴ Kɔnɔ Abisalami to Darisalamu li, mange naxa yaamari fi a a naxa fa mange yire, a xa lu a xɔnyi. Na kui Abisalami naxa siga a xɔnyi, a mu mange yire li.

²⁵ Mixi yo mu nu na Isirayila bɔxi ma, naxan nu tofan alɔ Abisalami, kelife a xunyi han a sanyi. Nama birin na to nɛ.

²⁶ Nɛ yo jɛ a nu luma a xunyi bii ra, barima a xunsexe nu binya han kilo firin mange maniyase ki ma.

²⁷ Abisalami di xeme saxan nan bari, a nun di gine nde naxan xili Tamari. Gine tofanyi na nu a ra.

²⁸ Abisalami naxa lu Darisalamu jɛ firin, mange mu tin e xa boore to ra.

²⁹ Abisalami naxa Yowaba xili alako a xa a masen mange bɛ, kɔnɔ Yowaba fan mu tin e xa boore to ra. Abisalami naxa a xili a sanya firin nde, kɔnɔ Yowaba mu a xa xili ratin.

³⁰ Na kui Abisalami naxa a fala a xa mixie bɛ, «Wo a kolon, Yowaba xa mengi xe na n gbe fe ma. Wo sa te so naa ra.»

³¹ E to ge na rabade, Yowaba naxa siga Abisalami yire, a sa a maxɔrin a a xa xe ganxi fe naxan ma.

³² Abisalami naxa a yaabi, «N bara i xili alako n xa i xee mange xɔn, i xa a maxɔrin n bɛ, «Munfe ra i n tongoxi Gesuri, i fa n na be? Xa i mu wama n tofe, a nu fisa n xa lu menni!» Yakɔsi n wama n yete dentegefe mange bɛ. Xa n bara seriye nde kana, a xa n faxa.»

³³ Yowaba naxa siga mange yire, a sa Abisalami xa xɛra iba mange bɛ. Na temui mange naxa Abisalami xili. Abisalami to siga mange yire, a naxa a magoro bɔxi ma binye kui, mange fa a sunbu.

15

Abisalami findife mange ra

¹ Na temui Abisalami naxa sɔori ragise nun soee sɔtɔ, a nun sɔori mixi tongo suuli, naxee nu jɛrema a ya ra.

² Abisalami nu kelima geesege, a ti kira de ra naxan nu soma mangataa. Mixi naxee nu minima naa ra sigafe ra mange yire alako e xa e xa kɔntɔfili masen a bɛ, Abisalami nu nee maxɔrinma, «Wo kelixi minden?» E na e kelide fala a bɛ,

³ Abisalami nu a falama nɛ e bɛ, «Nɔndi na wo bɛ, kɔnɔ mixi yo mu a tuli matima wo ra mange xɔnyi.

⁴ Xa n tan nan findixi kiitisa ra Isirayila bɔxi ma nu, n mixi birin makiitima tinxinyi nun nɔndi nan na nu.»

⁵ Mixi naxee nu e xinbi sinma a bɛ, Abisalami nu e belexe suxuma, a e sunbu.

⁶ Abisalami nu na nan nabama Isirayilakae birin bɛ, naxee nu sigama mange yire kiiti nde xa fe ra. Na kui a naxa e bɔjɛ ya rafindi a yete ma.

⁷ Nɛ naani dangi xanbi, Abisalami naxa a fala mange bɛ, «Dijɛ n ma, n xa siga Hebiron laayidi nde rakamalide,

⁸ n naxan tongo Alatala bɛ, n nu na Gesuri taa kui temui naxe Arami bɔxi ma. N a fala nɛ, xa Alatala n nagbilen Darisalamu, n serexe bama nɛ a bɛ Hebiron.»

⁹ Mange naxa a fala a bɛ, «Siga bɔjɛsa kui.» Na temui Abisalami naxa a xun ti Hebiron na.

¹⁰ Abisalami naxa mixie xee Isirayila bɔnsɔɛ birin ma, e xa a fala, «Wo na sara xui mɛ temui naxe, wo xa a fala, Abisalami bara mangeya tongo Hebiron.»

¹¹ A naxa mixi keme firin tongo Darisalamu, naxee a mati Hebiron, kɔnɔ e mu a kolon Abisalami nu wama naxan nabafe naa.

¹² Abisalami to nu serexe bama Alatala bɛ Hebiron, a naxa Axitofeli xili Gilo taa kui. Axitofeli nu findixi Dawuda rasima nde nan na. Na waxati Abisalami nu senbe sɔtɔma, mixi gbegebe nu luma a seeti ma.

¹³ Na temui mixi nde naxa a masen Dawuda bɛ, «Abisalami rafan Isirayilakae ma.»

¹⁴ Na kui Dawuda naxa a fala a xa mixie bɛ Darisalamu, «Won xa won gi, xa na mu a ra Abisalami fama nɛ won sɔntɔde. Wo xulun alako a naxa won li taa kui, a fa won faxa santidegema ra.»

¹⁵ Mange xa mixie naxa a yaabi, «Mange, i na wa fefe xɔn ma, muxu na i xanbi ra.»

¹⁶ Mange nun a xa mixie naxa keli a xɔnyi, e xa e gi. A naxa konyi gine fu lu naa alako e xa mɛeni mange xa banxi ma.

¹⁷ Nama birin naxa bira mange fɔxɔ ra kelife Darisalamu. E to banxi dɔnxɔɛ li, e naxa ti naa.

¹⁸ A xa soorie, a xa soori Keretikae nun Peletakae, nun a xa soori keme senni naxee keli Gati, e birin naxa dangi mange ya tode ra.

¹⁹ Mange naxa a fala Gatika Itayi be, «Munfe ra i fan faxi muxu foxo ra? I xa lu be mange neene seeti ma. Xone nan i ra, naxan jan bara keli a xa boxi ma.

²⁰ I faxi xoro ne. A mu lanma i xa lintan muxu foxo ra, barima n tan yati mu n sigade kolon. Wo xa gbilen, i tan nun i ngaxakerenyie. Alatala xa hinne i ra a xa tinxinyi kui.»

²¹ Itayi naxa mange yaabi, «Mange, n xa a fala i be Alatala ya xori, i siga dede, n fan sigama naa. Xa na findi faxe ra, xa na findi kisi ra, n mu kelima i seeti ma.»

²² Mange Dawuda naxa a fala Itayi be, «Awa yire.» Na kui Itayi, a xa mixie, nun e xa denbayae naxa lu Dawuda foxo ra.

²³ Nama birin nu na wafe e xui itexi ra, e dangi temui. Mange nun a xa pama naxa Sediron xure di igiri, e kira suxu naxan sigama gbengberenyi ma.

²⁴ Sadoki nun Lewi bonsoe mixie nu na na, Alatala xa kankira xanife ra. E naxa Alatala xa kankira ragoro, alako Abiyatari xa nu serexee ba han pama xa ge minide taa kui.

²⁵ Mange naxa a fala Sadoki be, «I xa Alatala xa kankira ragbilen taa kui. Xa Alatala wama hinnefe n na, a n nagbilenma ne, n xa a xa horomolingira nun a xa kankira to.

²⁶ Kono xa a sa li n ma fe mu rafan Alatala ma sonon, a sago xa raba.»

²⁷ Mange man naxa a fala serexedube Sadoki be, «Wo xa gbilen bonesa kui, i tan nun i xa di Aximaasi, a nun Abiyatari nun a xa di Yonatan.

²⁸ N luma gbengberenyi filii ma, han n xibaaru sotoma wo ra temui naxe.»

²⁹ Na kui Sadoki nun Abiyatari naxa gbilen Darisalamu Alatala xa kankira ra, e fa lu menni.

³⁰ Dawuda nun a xa pama naxa te Oliwi kira xon ma sunnunyi kui, e nu wama, e xunyi makotoxi, e sanyi igeli.

³¹ Mixi nde naxa a fala Dawuda be, a Axitofeli nun Abisalomi birin na a ra yi fe kui. Dawuda naxa Ala maxandi, «Alatala, i xa Axitofeli xa marasie kana.»

³² Dawuda to so geya fari, mixie nu salima dennaxe, Xusayi Arika naxa fa a ralande, a xa donma iboxi a ma, xube soxi a xunyi ra sunnunyi xa fe ra.

³³ Dawuda naxa a fala a be, «Xa i bira n foxo ra, i findima kote nan na n be.

³⁴ I naxan nabama, i xa gbilen taa kui Abisalomi yire, i fa a fala a be, «Mange, n bara nate tongo n xa findi i xa konyi ra alo n a rabaxi i baba be ki naxe.» Na ki i noma Axitofeli xa marasie xun nakanade n be.

³⁵ Serexedube Sadoki nun Abiyatari fan na n malife. I na naxan yo me mange xa banxi kui, i xa a fala e be.

³⁶ E fama e xa die Aximaasi nun Yonatan xeede n yire i xa xibaaru ra.»

³⁷ Dawuda xanuntenyi Xusayi gbilen taa kui na nan ma. A tan nun Abisalomi naxa so Darisalamu temui keren.

16

Dawuda nun Siba

¹ Dawuda to dangi geya xun tagi ra, a naxa naralan Mefiboseti xa konyi Siba ra. Sofale firin nu na a yi ra, taami keme firin bakixi e fari, tamare mooli nde suxui keme, xore xaraxi debe keme, nun weni lului keren.

² Mange naxa a maxorin, «I munse rabama yi birin na?» Siba naxa a yaabi, «Sofalee findima mange xa mixi maxanin see ra, taami nun xore findima donse nan na fonikee be, weni tan senbe nan fima mixie ma naxee taganma gbengberenyi ma.»

³ Mange naxa a maxorin, «I marigi xa di na minden?» Siba naxa a yaabi, «A na Darisalamu taa kui, barima a naxe, «Isirayilakae n baba xa mangeya ragbilenma ne n ma to.»»

⁴ Mange naxa a fala Siba be, «N bara Mefiboseti ke birin fi i ma.» Siba naxe, «Mange n marigi, n bara i tantu. I xa hinne n na kudei.»

⁵ Mange Dawuda to Baxurimi li, Solu xabile xa mixi nde naxa mini naxan xili Simeyi. Gera xa di nan nu a ra. A naxa dankee rasiga Dawuda ma.

⁶ A naxa gemee mawoli Dawuda nun a xa mixie ma, naxee nu na e jerefe Dawuda xa pama nun a xa soorie tagi.

⁷ Simeyi nu a dankama yi ki ne, «Keli be, keli be, i tan faxeti seriyelatara.»

⁸ Alatala xa Solu bonsoe nii sare doxo i xun ma, i tan naxan findixi mange ra a joxoe ra. Alatala bara mangeya ragbilen i xa di Abisalomi ma. Yi toore bara findi i xa faxeti sare ra.»

⁹ Seruya xa di Abisayi naxa a fala mange be, «N marigi, munfe ra won a luma yi xeme xurutara xa mange konbi? Sago fi n ma n xa a xunyi bolon a de i.»

¹⁰ Mange naxa a yaabi, «Seruya xa di, i mu na yi fe kui feo. Yi mixi n dankaxi ne, barima Alatala bara a yamari a xa n danka. Nde noma a falade a be, «Munfe ra i yi rabama?»»

¹¹ Dawuda naxa a fala Abisayi nun a xa mixie be, «Xa n ma di barixi yati wama n faxafe, a mu findima n be terenna ra yi mixi fan xa n faxa naxan kelixi Bunyamin bonsoe! Wo a lu na. A xa n danka alo Alatala a yamarixi ki naxe.»

¹² Temunde Alatala na n ma toore to, a fama to danke mafindide fe fanyi ra.»

¹³ Dawuda nun a xa mixie naxa bira e xa kira foxo ra. Kono Simeyi nu jerefe geya kanke Dawuda mabiri, a nu a danka, a nu geme mawoli a ma, a nu xube rate a ma.

¹⁴ Mange nun a xa pama birin naxa e yonkinde li, e taganxi. Menni e naxa e malabu.

¹⁵ Abisalomi nun a xa pama tan naxa so Darisalamu. Axitofeli fan nu na a foxo ra.

¹⁶ Dawuda xanuntenyi Xusa Arika to so Abisalomi yire, a naxa a fala a be, «Kisi na mange be! Kisi na mange be!»

¹⁷ Abisalomi naxa Xusa yaabi, «Xanunteya mu na i boje kui i boore be? Munfe ra i mu bira i xanuntenyi foxo ra?»

¹⁸ Xusa naxa Abisalomi yaabi, «Ade! N tan birama mixi nan foxo ra Alatala nun Isirayila pama naxan sugandixi. N wama lufe na nan seeti ma.

¹⁹ A nun, a lanma n xa Dawuda xa di rabatu. A xa di mu i ra? N walima ne i be alo n wali i baba be ki naxe.»

²⁰ Abisalomi naxa a fala Axitofeli be, «Yakosi, a lanma won xa munse raba?»

²¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «I xa i sa i baba xa konyi ginse fe ma a naxee luxi mange banxi kui. Na kui Isirayilaka birin a kolonma ne xonnanteya

bara lu i tan nun i baba tagi. I xa mixie limaniyama ne i xa fe ra.»

²² E to kiri banxi ti mange banxi fari, Abisalomi naxa a sa a baba xa konyi ginse fe ma Isirayila pama ya xori.

²³ Na waxati Abisalomi nun Dawuda birin nu birama Axitofeli xa marasie foxo ra, alo marasie naxee kelixi Ala ma.

17

Xusa nun Axitofeli xa marasie

¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «A lu n xa mixi wulu fu nun firin mayegeti, n xa siga Dawuda foxo ra to ke ra yati.

² N a lima naa, a taganxi, limaniya yo mu na a be, fo gaaxui. Na kui pama e gima ne, n fa mange faxa a keren.

³ Na temui n pama birin malanma, e xa gbilen i ma. Na fatanma Dawuda xa faxe nan na. Nama fama lude bojesa kui na ki ne.»

⁴ Na masenyi naxa rafan Abisalomi nun Isirayila kuntigie birin ma.

⁵ Abisalomi naxa a fala, «Wo Xusa Arika xili. Won xa na fan xui rame.»

⁶ Xusa to fa, Abisalomi naxa a fala a be, «Axitofeli xa marasi nan ya. I tan a toma di? A lanma ka a mu lanma?»

⁷ Xusa naxa a yaabi, «Yi biyaasi, Axitofeli xa marasi mu fan.

⁸ I i baba kolon, i a xa soorie kolon. Gbangbalanyie nan e ra, e xaape alo yete naxan xa die baxi a yi. I baba gere kolon. A mu xima pama ya ma.

⁹ A lima yakosi a jan bara a noxun geya yire nde. I xa mixi nde na faxa na gere kui, pama fama ne a falade, «Abisalomi xa mixie bara sonto a jaaxi ra!»

¹⁰ Limaniya fama ne bade mixie yi ra, hali soori xoxoxoe. Isirayila i baba kolon soori ra, e a xa mixie kolon gbangbalanyie ra.»

¹¹ «N ma marasi nan ya. I xa Isirayila birin malan kelife Dana ma han Beriseeba. I xa mixie na wuya alo meyenyi naxan na baa de ra, i tan yati fama e rasode gere kui.

¹² A na dede, won fama a tode, won fama ne gorode a ma, alo xini goroma boxi ma ki naxe. Mixi keren mu luma e ya ma, muxu fama Dawuda nun a xa soori birin faxade.

13 Xa a sa a nõxun taa nde kui, Isiray-ilakae fama na taa tete gemæ bendunde luutie ra han tete birin ba naa.»

14 Abisalomi nun Isirayila kuntigie naxa a fala, «Xusa Arika xa marasi nan fan dangi Axitofeli xa marasi ra.» Alatala nu bara Axitofeli xa marasi kootaxi xun nakana, alako Abisalomi xa tõõõ.

15 Xusa naxa a fala Sadoki nun Abiy-atari serexedubæe bæ, «Axitofeli bara Abisalomi nun Isirayila forie rasi marasi nde ra, kõõõ n tan bara e rasi fe gbete ra.

16 Yakõsi wo xa xeraya iba Dawuda bæ keren na, a falafe ra, «I naxa lu fiili ma gbengberenyi sæeti ma to kœ ra de. I xa dangi naa ra pon, alako mangæ nun a xa mixie naxa sõntõ.»

17 Yonatan nun Aximaasi nu na En Rogeli. Konyi ginæ nde naxa siga Xusa xa masenyi falade e bæ, alako e fan xa siga na xeraya ibade Dawuda bæ. E nu na En Rogeli næ barima e mu nu suusama lude Darisalamu taa kui.

18 Kõõõ fonike nde naxa e to, a sa na fe dentæge Abisalomi bæ. Yonatan nun Aximaasi naxa e xulun, e sa so Baxurimi taa kui mixi nde xõnyì. E naxa goro na mixi xa kõlõnyì kui, naxan nu na a xa fõxœ ra.

19 Ginæ nde naxa dugi sa na kõlõnyì de ra, a fa sansi xõri dinxi sa na dugi fari, alako mixi naxa sogi fe nde ma.

20 Abisalomi xa sœrie naxa so na ginæ xa banxi kui, e naxa a maxõrin, «Aximaasi nun Yonatan na minden?» Ginæ naxa e yaabi, «E bara xure igiri.» Abisalomi xa sœrie naxa e fen, kõõõ e mu e to. Na temui e naxa gbilen Darisalamu.

21 E to gbilen, Aximaasi nun Yonatan naxa te kõlõnyì ra, e siga a fala Dawuda bæ, «Wo xa xure igiri mafurenyì ra. Axitofeli bara yi marasi fi Abisalomi ma wo xili ma.»

22 Na kui Dawuda nun a xa pama naxa Yuruden igiri subaxæ ma, e mu mixi keren lu e xanbi ra.

23 Axitofeli to a to a Abisalomi mu a xa marasi suxuxi, a naxa baki a xa sofale fari, a gbilen a bari taa kui. A naxa a xa fee yailan, a fa a yete gbaku. A faxesa na ki næ. E naxa sa a ragata a baba xa gaburi sæeti ma.

24 Dawuda naxa so Maxanayimi. Abisalomi nun a xa sœrie naxa Yuruden xure igiri.

25 Abisalomi naxa Amasa ti a xa sœrie yarerati ra, Yowaba jõxœ ra. Amasa findi Yeteri xa di nan na, naxan Naxasa xa di ginæ Abigayili dõxõ. Abigayili findi Yowaba nga Seruya xunya nan na.

26 Abisalomi nun a xa pama naxa yonkin Galadi bõxi ma.

27 Dawuda to so Maxanayimi taa kui, Naxasa xa di Soobi, naxan kelixi Raba taa kui Amonikæ xa bõxi ma, a nun Amiyeli xa di Makiri, naxan kelixi Lodebara, a nun Barasilayi, naxan kelixi Rogelimi taa kui Galadi bõxi ma,

28 nee naxa fa yi se birin na Dawuda xa mixie bæ: sadee, piletie, fæpæe, fundenyi maniye, mengi maniye, farin, sansi xõri ganxie, toge mooli firin,

29 kumi, yexæe nun ninge xijæ. E naxa fa na birin na Dawuda nun a xa pama xõn ma, alako e xa e dege, barima e nu yi nan falama, «Yi pama bara tagan. Kaamæ nun ye xõli nan e suxuxi gbengberenyì ma yi ki.»

18

Dawuda Abisalomi gerefe

1 Dawuda naxa a xa sœrie kõnti, a mangæe sugandi gali die bæ, mixi wulu keren nun mixi kemæ daaxi.

2 Dawuda naxa a xa sœrie itaxun dõxõ saxan na. A singe xunyi naxa findi Yowaba ra, a firin nde xunyi naxa findi Seruya xa di Abisayi ra, Yowaba xunya, a saxan nde xunyi naxa findi Itayi ra, Gatika. Mangæ Dawuda naxa a fala e bæ, «N fan luma wo sæeti ma yi gere kui.»

3 Kõõõ a xa sœrie naxa tondi, a falafe ra, «A mu lanma i fan xa so gere kui. Xa muxu sa muxu gima næ, na mu findima fefe ra e bæ. Hali won ma gali die sæeti sa faxesa næ, na tide mu luma e bæ. Kõõõ i tan tide dangi sœri wulu fu ra. A fan ki ma, a lanma i xa lu taa kui, alako i xa nõ minide muxu malide xa fee mu sa sœneya.»

4 Mangæ naxa e yaabi, a naxæ, «Awa, wo sago.» Gali die naxa mini e dõxõ ki ma mixi wulu nun mixi kemæ daaxi, mangæ fan nu tixi taa naade ra.

⁵ Mange naxa Yowaba, Abisayi, nun Itayi yamari, «Wo naxa fe xɔɔxɔɔe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.» Nama birin naxa mange xa yaamari me, a naxan falaxi sɔɔri yareratie be Abisalomi xa fe ra.

⁶ Gali die naxa mini taa fari ma Isirayila gere. Gere naxa sin ye Efirmi fɔtonyi kui.

⁷ Dawuda xa sɔɔrie naxa xunnakeli fanyi soto, e Isirayilaka wulu mɔxɔɔɔn faxa na lɔxɔɔe kerenyi.

⁸ Gere naxa din bɔxi birin na. Sɔɔri gbege naxa lɔe fɔtonyi kui dangi a faxaxie ra santidɛgema ra.

⁹ Dawuda xa sɔɔrie naxa Abisalomi li fɔtonyi kui. A xa sofale tixi wuri xungbe nde bun ma, Abisalomi xunsexe kuye kankanxi wuri salonyie ma, a fa singan kuye ma. A xa sofale naxa a gi.

¹⁰ Sɔɔri nde to na to, a naxa sa a fala Yowaba be, a naxe, «N bara Abisalomi to, a gbakuxi wuri xungbe nde ra.»

¹¹ Yowaba naxa a yaabi, «I to a to, munfe ra i mu a faxa keren na? Xa i na raba nu, n gbeti kole fu nun beleti keren nan fima i ma na fe rabaxi sare ra.»

¹² Na xeme naxa a fala Yowaba be, «Hali i gbeti kole wulu keren fi n ma, n mu dinma mange xa di xeme ra, barima mange i tan nun Abisayi yamari muxu birin ya xori ne, «Wo naxa fe xɔɔxɔɔe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.»

¹³ Xa n sa na fe raba nu, sese mu noma n tangade mange ma, naxan fama fe birin kolonde. Hali i tan mu noma n natangade a ma.»

¹⁴ Yowaba naxa a fala a be, «N mu luma be n de makanafe ra i be.» A naxa tanbe saxan tongo, a sa e banban Abisalomi sondonyi ma. Han na waxati Abisalomi nu gbakuxi wuri ma, a mu nu faxaxi.

¹⁵ Segetala fu naxee nu Yowaba xa geresosee maxaninma, nee naxa Abisalomi rabilin, e a bonbo han a faxa.

¹⁶ Na temui Yowaba naxa sara fe, alako pama xa gbilen Isirayilakae foxo ra.

¹⁷ E naxa Abisalomi tongo, e a sa yili xungbe nde kui fɔtonyi tagi, e geme gbege koto a fari. Isirayilaka birin naxa e gi, e naxa siga e xonyi.

¹⁸ Abisalomi nu bara geme tonxuma masoli, a a ti Mange xa Gulunba kui. A nu bara a fala, «Di yo mu na n be naxan n xili binyama.» Na kui a naxa a yete xili sa na geme tonxuma xun ma. Han to mixie na xilima «Abisalomi xa geme tonxuma.»

¹⁹ Sadoki xa di Aximaasi naxa a fala Yowaba be, «A lu n xa sa a masen mange be a Alatala bara a rakisi a yaxui belexe.»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Na mu findima xibaaru fanyi xa ra to. Temui gbete i noma xibaaru fanyi masende mange be, konɔ to mu lanma barima mange xa di bara faxa.»

²¹ Yowaba naxa a fala Kusika nde be, «Siga, i sa a dentegge mange be i naxan toxi be.» Kusika to ge a xinbi sinde Yowaba bun ma, a naxa siga mafurenyi ra.

²² Sadoki xa di Aximaasi fan naxa a fala Yowaba be, «Yandi, a lu n fan xa siga mange yire Kusika foxo ra.» Yowaba naxa a yaabi, «N ma di, i wama sigafe munfe ra? Yi biyaasi mu findixi xibaaru fanyi ra.»

²³ Aximaasi naxa a fala a be, «A fa findi fefe ra, n tan wama sigafe na masenyi ra.» Yowaba naxa a yaabi, «Awa yire, siga.» Aximaasi naxa mini Yuruden gulunba biri ra, a dangi na Kusika ra.

²⁴ Dawuda nu dɔxɔxi taa naade de ra. Taa kantama naxa te tete fari naade biri ra. A to a ya rasiga, a naxa sa mixi nde to fa ra a keren.

²⁵ Taa kantama to na fala a xui itexi ra, mange naxa a fala, «Xa mixi keren na a ra, a na fafe xibaaru nan na.» Na xeme to nu na fafe,

²⁶ taa kantama naxa mixi gbete to, naxan na fafe a gi ra. A naxa a fala a xui itexi ra, «Mixi gbete na fafe a gi ra.» Mange naxa a fala a be, «Na fan fafe xibaaru nde nan na.»

²⁷ Taa kantama naxa a fala, «A luxi n be alo Sadoki xa di Aximaasi nan yare. N a gi ki kolon.» Mange naxe, «Mixi fanyi nan a ra. A na fafe xibaaru fanyi nan na.»

²⁸ Aximaasi to makore mange ra, a naxa a fala a xui itexi ra, «Gere bara sɔɔneya!» A naxa a yatagi rafelen bɔxi ma, a fa a fala, «Tantui na i Marigi Alatala be, naxan n ma mange yaxuie ragoroma a bun ma!»

²⁹ Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» Aximaasi naxa a yaabi, «Yowaba to n tan nun mange xa konyi nde xee, fe nde nu na, kono n mu a kolon fe naxan a ra.»

³⁰ Mange naxa a fala a be, «Lu be sinden.» Aximaasi naxa ti a xati ma.

³¹ Kusika to so, a naxa a fala, «N ma mange, n bara fa xibaaru nde ra i be. To, Alatala bara i rakisi i yaxuie belexe tinxinyi ra.»

³² Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» A naxa a yaabi, «Mange, mixi naxee fe jaaxi rabama i ra, nun i yaxuie birin na, e xa fe xa non alo na fonike Abisalomi.»

19

Dawuda wafe Abisalomi xa fe ra

¹ Na kui mange naxa sunnun ki fanyi. A naxa te a xa konkoe kui taa naade xun ma, a wama. A nu a fala a yete ma, «N ma di Abisalomi, n ma di Abisalomi, a nu fisa n tan xa faxa i joxoe ra. Abisalomi, n ma di. Ee, n ma di!»

² E naxa na dentege Yowaba be, e naxee, «Mange na wafe sunnunyi kui Abisalomi xa fe ra.»

³ E gere naxan geenixi na loxoe, na naxa findi sunnunyi ra boxi birin be, barima jama nu bara a me a mange tooroxi a xa di Abisalomi xa faxe xa fe ra.

⁴ Soorie naxa so taa kui, e xun sinxi alo e na e gi gere ma yaagi kui.

⁵ Mange naxa a yatagi makoto, a nu fa gbelegbele a xui itexi ra, «N ma di Abisalomi! N ma di Abisalomi! N ma di!»

⁶ Yowaba naxa so mange yire, a a fala a be, «To i bara i xa soorie rayaagi, naxee i nii ratangaxi, a nun i xa die, i xa ginnee, nun i xa konyi ginnee.

⁷ I mixie xanuma, naxee i xonxi, i mixie xonma, naxee i xanuxi. To i bara a masen a i xa soorie nun e xa yareratie tide yo mu na i be. Xa muxu birin sa faxa nu fo Abisalomi, na nan nafanma i ma nu.

⁸ I naxan nabama, keli, i xa woyen fanyi fala i xa soorie be. Xa na mu a ra, n bara n kali Alatala ra, beenu koe xa so i xa xeme birin kelima ne i xun ma to. Na fe xoroxoma i xa toore birin be i naxan kolon kabi i bari temui.»

⁹ Na temui mange naxa mini, a a magoro taa naade ra. Nama to na kolon, e naxa siga a yire.

Isirayilaka naxee nu biraxi Abisalomi foxo ra, nee nu bara e gi na temui e siga e xonyi.

¹⁰ Na bonsoe birin nu a falama, «Mange Dawuda bara won ba won yaxuie belexe i, a tan nan won baxi Filisitakae yi ra, kono a a gixi ne Abisalomi tan ya ra.

¹¹ Yakosi, Abisalomi, won naxan findi mange ra, na bara faxa gere kui. Won munse mamefe, won mu sa mange ragbilenma?»

¹² Mange Dawuda tan naxa a fala serexedube Sadoki nun Abiyatari be, «Wo a fala Yuda forie be, <Munfe ra wo mu yarerati wali rabama mange ragbilenfe ra a xonyi? Mange jan bara Isirayila waxonfe me.

¹³ N ngaxakerenyi nan wo ra, won wuli keren, fase keren. Munfe ra wo na bufe mange ragbilenfe ra?»

¹⁴ Wo xa a fala Amasa fan be, <Won wuli keren, fase keren xa mu a ra? N bara n kali Ala ra, n i tima ne n ma soorie xa mange ra Yowaba joxoe ra kudei.»

¹⁵ Na kui Dawuda naxa a niya Yudakae birin xa lan a gbilenfe ma. E naxa xera xee mange ma, a xa gbilen, a tan nun a xa mixi birin.

¹⁶ Mange naxa gbilen folo, a fa Yuruden xure li. Yudayakae naxa siga Giligali, e xa a rasene.

¹⁷ Gera xa di Simeyi, naxan kelixi Bunyamin bonsoe, naxan nu Dawuda dankaxi Baxurimi, a fan naxa siga mange Dawuda ralande. Yudayakae nun

¹⁸ Bunyaminka soori mixi wulu keren nan nu na a foxo ra.

Siba, naxan nu bara wali Solu xa denbaya be, a tan nun a xa di fu nun suuli, a nun a xa konyi moxonen, e fan naxa siga Yuruden xure mange ralande.

¹⁹ Mixie nu na mange xa jama malife xure igiride temui naxe, Gera xa di Simeyi naxa bira mange bun ma,

²⁰ a a mayandi, «N marigi, i naxa xone ragata i boje kui n be. I naxa i gbe joxo n ma fe jaaxi ra, n naxan nabaxi i ra i mini loxoe.

²¹ N marigi, n bara n ma yunubi kolon. Na kui, to, n singe nan faxi i rasenede Yusufu xa mixie ya ma.»

²² Na temui Seruya xa di Abisayi naxa a fala Dawuda be, «A mu lanma xe Simeyi xa faxesa, barima a bara mange danka, Alatala naxan sugandixi?»

²³ Dawuda naxa a yaabi, «Seruya xa die, munse na won tagi? Wo wama findife n yaxuie nan na to? A lanma mixi nde xa faxesa to Isirayila boxi ma? N jan a kolon n bara ge mangeya sotode to.»

²⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «N tan Isirayila mange, n bara n kali, n mu i faxama.»

²⁵ Solu xa di Mefiboseti fan naxa siga mange ralande. Kabi mange Dawuda keli loxe Darisalamu, a mu a sanyie maxa, a mu a xa dugie xa, a mu a de xabe yailan. A nu mame tife ne mange xa gbilen bojesa kui.

²⁶ A to fa mange ralande Darisalamu, mange naxa a maxarin, «Mefiboseti, n to keli Darisalamu, munfe ra i mu bira n foxo ra nu?»

²⁷ A naxa a yaabi, «N ma mange, n tan mu a ra. Na loxe n ma konyi nan n madaxu. N a fala ne a be a xa n baki n ma sofale fari sigafe ra mange foxo ra. N nu a rabama na ki ne, barima n sanyie mu fan.

²⁸ Kono n ma konyi naxa siga n xun mafalade i xon. Yakosi, i tan naxan luxi alo Alatala xa maleke, i sagoe xa raba.

²⁹ A seriyi ki ma a nu lanma i xa n baba bonsoe birin faxesa e xa fe kobi xa fe ra i tan mabiri, kono i bara tin n xa lu i xa denbaya ya ma, won birin xa won dege yire keren. Na kui n mu noma i maxandide fefe ra fa.»

³⁰ Mange naxa a fala a be, «I naxa woyenyi yo sa na fari. N bara nate tongo Siba xa boxie xa itaxun.»

³¹ Mefiboseti naxa a yaabi, «N tan be a noma a birin tongode. N jalexinxi barima i tan mange bara so to i kendexi ra.»

³² Barasilayi Galadika nu bara mange mati han Yuruden xure keli Rogelimi. E to xure igiri, a naxa a jungu mange ma.

³³ Barasilayi xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. A nu bara meeni

mange ma a to siga Maxanayimi kelife Darisalamu. Kuntigi belebele nan nu a ra.

³⁴ Mange naxa a fala Barasilayi be, «I xa lu n fe ma Darisalamu. N nan joxo sama ne i xon ma a fanyi ra.»

³⁵ Barasilayi naxa mange yaabi, «A lanma n xa te Darisalamu? Ne yeri luxi n ma simaya ra fa?

³⁶ N bara je tongo solomasaxan soto, n bara tagan soton. Hali donse nun minse fanyi, n de mu noma na kolonde. N tuli mu noma sigi xui mede. A mu lanma n xa findi kote tun na n ma mange be.

³⁷ N man i matima ne dondoronti, kono i wama yi heeri moli fife n ma munfe ra?

³⁸ Yandi, i xa dije n tan i xa konyi xa gbilen n baride, n xa sa faxesa menni, n nga nun n baba xa gaburi na dennaxe. Kono i naxan nabama n be, i xa Kimehami xanin i xun ma, i xa a mali alo i wama a xon ma ki naxe.»

³⁹ Mange naxa a fala, «Awa, n xa Kimehami xanin n xun ma, n xa i waxonfe birin naba a be.»

⁴⁰ Nama birin to Yuruden xure giri, mange naxa Barasilayi sunbu, a duba a be. Na temui Barasilayi naxa gbilen a xonyi,

⁴¹ mange naxa siga Giligali, a nun Kimehami.

Yuda nama nun Isirayila nama seeti keren nan mange mali Yuruden igiride.

⁴² Kono Isirayila xemee naxa e mawa mange xon, a falafe ra, «Muxu ngaxakerenyi Yudayakae i baxi muxu yi ra munfe ra? E tan i xa nama matixi munfe ra kelife ra Yuruden xure han i xonyi?»

⁴³ Yudaya xemee naxa Isirayilakae yaabi, e naxe, «Mange kelixi muxu bonsoe ne. A mu lanma wo xa xono na fe ma. Muxu bara mange makula donse ra? A bara muxu buna?»

⁴⁴ Isirayilakae naxa a fala e be, «Muxu to findixi bonsoe fu ra, muxu tide gbo wo be mange mabiri, a gbengbenyi yi mange Dawuda. Wo wama muxu xurunfe munfe ra? Muxu tan xa singe mu mange gbilenfe fala?» Kono Yudayakae naxa xoxo dangi Isirayilakae ra.

20

Seeba mange Dawuda matandife

¹ Mixi seriyetare nde nu na, naxan nu xili Seeba, Bikiri xa di, fatanfe Bunyamin bonsɔɛ ra. Seeba naxa feri fe Isirayila jama ma, a a fala e be,

«Won mu birama Dawuda foxo ra. Won nun Yisayi xa di mu na ke keren. Isirayila jama xa gbilen e xonyi!»

² Isirayila xemε birin naxa keli Dawuda xun ma, e bira Bikiri xa di Seeba foxo ra. Yudaya xemεe tan naxa lu e xa mange seeti ma, e sa a mati kelife Yuruden xure ma, han Darisalamu.

³ Mange Dawuda to so a xonyi Darisalamu, a naxa a xa konyi gine fu tongo, a nu bara naxee lu a xa banxi kantade, a e yigiya banxi makantaxi nde kui. A naxa a jengi sa e xon ma, kono a nun e tan mu kafu sonon. E naxa lu na banxi kui e kaape ki ma han e faxes.

⁴ Mange naxa a fala Amasa be, «Siga, sa Yudaya soorie malan beenun xi saxan wo xa be li.»

⁵ Amasa naxa siga na rabade, kono a naxa dugundi.

⁶ Na xi saxan to dangi, Dawuda naxa a fala Abisayi be, «Yakosi Bikiri xa di Seeba fama won toorde dangife Abisalomi ra. I xa n ma soorie tongo, wo xa siga a fende, alako a naxa a noxun taa makantaxi nde kui, a fa loe won ma.»

⁷ Yowaba xa mixie fan naxa bira Abisayi foxo ra, a nun Keretikae nun Peletakae. E birin naxa mini Darisalamu ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

⁸ E to fanye xungbe yire li Gabayon, Amasa naxa mini e ya ra. Yowaba nu bara a xa fine tee xiri a xa geresose donma tagi. A to nu makorefe Amasa ra, a xa fine naxa mini a tee kui a bira.

⁹ Yowaba naxa Amasa xeebu, «A rabaxi di ngaxakerenyi?» A naxa a dexabe suxu a yire fanyi belexe ra xeebui kui.

¹⁰ Amasa mu a joxo sa fine xon ma naxan nu na Yowaba kola belexe i. Yowaba naxa Amasa furi soxo, a a furingee ramini kene ma, a naxa faxes keren na.

Na temui Yowaba nun a xunya Abisayi naxa siga Bikiri xa di Seeba fende.

¹¹ Yowaba xa mixi nde naxa ti Amasa fure fe ma, a a fala a xui itexi ra jama be, «Naxan na Yowaba nun Dawuda be, wo xa bira Yowaba foxo ra.»

¹² Amasa to nu saxi a wuli xora kira tagi, jama fan nu tixi naa a matode. Na kui Yowaba xa na mixi naxa Amasa fure bendun sexe xora, a dugi nde felen a ma, alako jama naxa ti naa a matode.

¹³ A to a ba kira ra, jama naxa bira Yowaba foxo ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

¹⁴ Yowaba naxa dangi Isirayila bonsɔɛ birin na sigafe ra taa nde naxan xili Abeli Beti Maaka longori ra. Berimukae fan naxa bira a foxo ra.

¹⁵ E birin naxa Abeli Beti Maaka rabilin, Seeba nu na na taa kui. E naxa bende malan tete kanke, alako e xa a rabira, e xa so taa kui.

¹⁶ Na kui gine xaxilima nde naxa a fala a xui itexi ra kelife tete kui, a naxe, «Wo wo tuli mati! Wo Yowaba xili n be a xa fa be, muxu xa woyen.»

¹⁷ Yowaba to a makore, na gine naxa a maxarin, «Yowaba nan i ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.» A naxa a fala a be, «I tuli mati n tan i xa konyi gine xui ra.» A naxe, «Awa.»

¹⁸ A naxa a fala, «Birin a kolon kabi temui xonkuye, yi Abeli taa findixi xaxilima yire nan na. Mixie fama be ne temui birin marasi fende.

¹⁹ Isirayila xa taa nde nan Abeli ra naxan bopesa kolon dangi a birin na. Munfe ra i wama taa kanafe naxan findixi Alatala gbe ra?»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Ala xa n natanga na ma. N mu wama Abeli Beti Maaka kanafe.

²¹ Muxu faxi Eframika nde nan foxo ra, Bikiri xa di Seeba. A bara mange Dawuda matandi. Xa wo a so muxu yi, muxu kelima ne be keren na.» Gine naxa a yaabi, «Muxu a xunyi nan wolima wo ma tete fari ma.»

²² Na gine naxa woyen a xa mixie ra xaxilimaya ra. E naxa Bikiri xa di Seeba xunyi bolon a de i, e a woli tete fari ma, Yowaba nun a xa mixie ma. Yowaba to na to, a naxa feri fe, a xa mixie birin naxa gbilen e xonyi. Yowaba naxa siga mange yire Darisalamu.

²³ Yowaba nan nu na Isirayila soorie xa mange ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra.

²⁴ Adorami nan nu na mange xa walikēe xa yarerati ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa kēedi makantade xunyi ra.

²⁵ Sewa nan nu a xa sebeliti ra. Sadoki nun Abiyatari nan nu na serexedubēe xunyi ra.

²⁶ Ira Yayirika nan nun na Dawuda xa serexedubēe ra.

21

Solu nun a bōnsōe

¹ Dawuda xa waxati, kaame sin ne bōxi ma ne saxan. Dawuda to Alatala maxorin na fe keli fe naxan ma, a naxa a yaabi, «A kelixi Solu nun a bōnsōe Gabayonkae faxafe nan ma.»

² Mange naxa Gabayonkae xili, e xa de masara. Isirayilakae mu nu e tan na. Amorikae nan nu e ra, naxee nu bara saata e nun Isirayilakae ra. Kōnō Solu na saatē kana ne, a e gere Isirayila nun Yudaya be.

³ Dawuda naxa a fala Gabayonkae be, «N nōma munse rabade wo be, naxan nōma a niyade wo xa dije Alatala xa nama Isirayila ma?»

⁴ Gabayonkae naxa a yaabi, «Gbeti nun xēema fe mu na muxu nun Solu bōnsōe tagi. Muxu tan mu nōma mixi yo faxade Isirayila bōxi ma.» Mange naxa a fala, «Wo naxan yo fala, n na nan nabama wo be.»

⁵ E naxa a fala mange be, «Solu nu wama muxu sōntofe ne, muxu xa jōn Isirayila bōxi ma.

⁶ Na kui a bōnsōe mixi solofere xa sa muxu sagoe, e binbie xa sa Alatala ya i Ala xa Mixi Sugandixi Solu xa taa kui, dennaxe xili falama Gibeya.» Mange Dawuda naxa e yaabi, «N e sama ne wo sagoe.»

⁷ Mange mu tin Solu xa mamadi Mefiboseti sode e yi ra. Yonatan xa di nan nu na ra. Dawuda nu bara a kali Solu xa di Yonatan be a mu fe jaaxi yo rabama a xa denbaya ra.

⁸ Mange naxa Aya xa di gine Risipa, xa di xeme firin tongo, a naxee bari Solu be.

Nee xili ne Aramoni nun Mefiboseti. A naxa Solu xa di gine Mikali, xa di xeme suuli fan tongo, a naxee bari Barasilayi xa di Adiriyeli be, Mexolaka.

⁹ A naxa na mixie so Gabayonkae yi ra, e fa e sangbon geya fari Alatala ya i loxōe keren kui, naxan findixi xe xabe loxōe singe ra.

¹⁰ Aya xa di gine Risipa naxa a xa kaape dugi itala fanye fari furee nu na dennaxe, a dōxo a ma kelife xe xabe han tune bire. A mu tin xōnie xa goro furee ma yanyi ra, a mu tin burun subee xa e don kōe ra.

¹¹ Mixi nde naxa sa na fe fala Dawuda be. Risipa na raba Solu nan xa fe ra, barima a xa konyi gine nan nu a ra.

¹² Na temui Dawuda naxa siga Solu nun a xa di xeme Yonatan xorie tongode Yabesi, Galadi bōxi ma. Filisitakae to e faxa Gilibowa, e e furee gbaku Beti San taa nan kui, Yabesikae fan nu bara sa e furee tongo, e e xanin Yabesi.

¹³ Na ki, Dawuda naxa Solu, a xa di, nun na mixi solofere xorie tongo, a e xanin.

¹⁴ A naxa yaamari fi, a Solu nun a xa di Yonatan xorie xa ragata Sela, Bunyamin bōnsōe xa bōxi ma, Solu baba Kisu xa gaburi yire. E to ge mange waxōnfe rabade, Ala naxa hinne e xa bōxi ra.

¹⁵ Gere man naxa bira a i Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda nun a xa soorie naxa siga Filisitakae gere. Dawuda nu bara tagan fōlo na temui.

¹⁶ Yisibi Benobi, naxan fatan Rafa bōnsōe ra, nu a falama a a wama Dawuda faxafe. Tanbe kuye nu na a yi ra naxan binye nu dangi kilo saxan na. Santidegema fan nu xirixi a tagi.

¹⁷ A nu na Dawuda gerefe temui naxe, Seruya xa di Abisayi naxa fa Dawuda malide, a na Filisitaka faxa. Na kui, Dawuda xa mixie naxa a rakali a a yete mu minima gere sode sōnōn, alako mange fanyi naxa ba Isirayila xun.

¹⁸ Na gere to ba a ra, gere gbete man naxa bira a i Gobo, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Sibekayi, Husatika naxa Safa faxa, Rafa bōnsōe nde.

¹⁹ Temui gbete, gere naxa bira a i Gobo man, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Na gere kui, Yare, Oregimu xa di Elexanan Betelēemuka naxa Goliyati Gatika faxa,

naxan xa tanbe nu xungbo alo dugi soxo wuri.

²⁰ Gere gbete man naxa bira a i Gati. Rafa bonsoe senbema nde nu na, belexe sole senni senni nan nu na a belexe firinyi ma, san sole senni senni a sanyi firinyi fan ma, a birin nalanxi sole moxonen nun naani.

²¹ A to Isirayila konbi, Dawuda taara Simeya xa di Yonatan naxa a faxes.

²² Na Gatika naani birin kelixi Rafa bonsoe ne. Dawuda nun a xa soorie nan nee birin faxes.

22

Dawuda xa beeti (Yabura Dawuda 18:1-50)

¹ Alatala to Dawuda ratanga Solu nun a yaxuie ma, Dawuda naxa yi beeti ba Alatala be.

² A naxe,
«Alatala nan n ma fanye ra,
Alatala nan n ma yire makantaxi ra,
Alatala nan n nakisima ra.
³ N Marigi Ala luxi alo geme yire n lingira sotoma dennaxe.
A luxi alo wure lefa n be,
alo senbema naxan n nakisima,
alo taa makantaxi n sabatima dennaxe.
I tan, n nakisima, i n natangama n yaxuie ma.

⁴ Ala tantu!
N to i xili,
i bara n natanga n yaxuie ma.

⁵ Faxe nu bara wa nefe n na,
alo mronyie naxee dusuma mixi xun na.
N nu bara kontofili gbaloe ra,

⁶ faxe luuti nu bara n xiri,
faxe yeke nu bara itala n ya ra.

⁷ N ma toore kui, n bara Alatala xili,
n bara n Marigi Ala maxandi.
A bara n xui me a xa hromolingira kui,
n wa xui bara a tuli li.

⁸ Awa, koore nun boxi naxa imaxa,
e seren Ala xa xone ya i.

⁹ Tuuri nu minima a jone i,
te nu minima a de i,
te wole nu kasanma.

¹⁰ A naxa koore walaxe nenken,
a goro nuxui binye fari.

¹¹ A naxa ti maleke fari,

a a jere koore ma foye fari.

¹² Nuxui iforoxie nu na a rabilinyi,
e rafexi ye ra.

¹³ Te wolee nu minima a xa yanbe ya ra.

¹⁴ Alatala xui nu luxi alo se sarinyi.

Koore Mangede naxa a xui ramini.

¹⁵ A naxa seyamakonyie woli alo xalie,
e xa n yaxuie keru.

¹⁶ Baa bunyi naxa maba,
boxi xori naxa makenen,
Alatala jone foye to mini.

¹⁷ A naxa a belexe itala keli koore ma,
a n suxu, a n namini baa ye xora.

¹⁸ A naxa n natanga n yaxui senbema
ma,
n xonnante naxee senbe gbo n be.

¹⁹ E nu n gerema n xunsin loxose kui,
kono Alatala nu findixi n malima nan na.

²⁰ A naxa n namini,
a naxa n nakisi a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ Alatala n suxu n ma tinxinyi nan ma,
a n ma seniyenyi sare ragbilen n ma,

²² barima n nu jere ma Alatala xa kira nan
xon,
n mu n baxi n Marigi Ala xa kira ma alo
mixi jaaxie.

²³ N birama a xa yaamarie foxo ra,
n mu gbilenma a xa seriye foxo ra.

²⁴ N tinxin ne a be,
n fe kobi birin lu na.

²⁵ Na kui Alatala naxa n ma tinxinyi
nun n ma seniyenyi sare ragbilen n ma.

²⁶ Mixi naxan tima i seeti ma,
i fan tima na kanyi nan seeti ma.
Mixi naxan mu findi filankafui ra i
mabiri,

i fan mu i xa laayidi kanama na kanyi be.

²⁷ Mixi naxan seniyen i ya xori,
i fan i xa seniyenyi masenma na kanyi be.

Mixi naxan fe kanama,
i fan fata na sare ragbilende a ma.

²⁸ I mixi magoroxie itema ne,
i yete igboee magoroma ne.

²⁹ I tan Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.
Alatala nan dimi iyalanma n be.

³⁰ Xa i na n foxo ra,
n mu gaaxuma soori gali ya ra.
Xa n Marigi Ala na n foxo ra,
n suusama ne gere ra.

³¹ Ala xa kira kamalixi.
Ala xa masenyi seniyenxi.
A findixi makante nan na mixi be,
naxan a yete taxu a ra.

³² Nde na Ala ra xa Alatala mu a ra?
Nde na ibunadama xa fanye ra xa muxu
Marigi Ala mu a ra?

³³ Ala nan na n ma yire makantaxi ra,
naxan kira fanyi yailanma n be.

³⁴ A n malima n ma jere kui,
alo a xeli malima ki naxe a xa jere kui
geyae fari.

³⁵ A n malima n ma gere kui,
alo senbema naxan xali wure gbeeli daaxi
italama.

³⁶ I findixi n ma kantama nan na,
i n xun nakelima.

³⁷ I n naperema a fanyi ra,
n ma kira mu findima toore ra n be.

³⁸ N na n yaxuie kerima, n e sontoma.
N mu gbilenma e foxo ra fo n e birin faxa.

³⁹ N e faxama ne, n e bonboma ne.
E mu kelima sonon, e luma n bun ma
abadan.

⁴⁰ I senbe fima n ma gere kui,
i n yaxuie ragoroma n bun ma.

⁴¹ I n yaxuie kerima n ya ra,
i n xonnantee raloma ne.

⁴² E e ya ragema ne, konon e rakisima mu
na!

E Alatala xilima ne, konon a mu e yaabima!

⁴³ N e luntunma ne e findi xube ra,
n e iboronma ne alo boora.

⁴⁴ I bara n natanga n ma jama xa
joxonsosoe ma,

i bara n findi pamanee xa mange ra,
i bara sie lu n sagoe n mu naxee kolon.

⁴⁵ Si gbete n matoxoma,
e n ma yaamari birin suxuma.

⁴⁶ Si gbete mu suusama sonon,
e minima e xa yire makantaxie kui gaaxui
ra.

⁴⁷ Kisi na Alatala be,
tantui na a be naxan luxi alo fanye n be,
a xili xa matoxo.

⁴⁸ Tantui na Ala be,
naxan n gbe joxoma,
naxan sie luma n sagoe,

⁴⁹ naxan n bama n yaxuie yi ra,
naxan n natema yaxuie xun ma,

naxan n bama mixi jaaxi belexe i.

⁵⁰ Na nan a ra, n i matoxoma sie tagi,
Alatala!

N beeti bama i xili ra.

⁵¹ A bara a xa mange sugandixi rakisi,
a mu gbilen na mange foxo ra,
naxan findixi Dawuda nun a bonsoe ra
abadan.»

23

Dawuda xa masenyi donxo

¹ Dawuda xa masenyi donxo nan ya:

Yisayi xa di Dawuda xa masenyi nan ya,
kuntigi xungbe,
Yaxuba Marigi Ala naxan sugandixi
mange ra,
beetiba naxan maniye mu na Isirayila
boxi ma.

² «Alatala Xaxili bara so n de i,
a xa masenyi nan ya.

³ Isirayila Marigi Ala bara woyen,
Isirayila xa fanye bara a fala n be,
<Naxan na mangeya xaninfe tinxinyi ra,
naxan na mangeya xaninfe Ala xa yara-
gaaxui kui,

⁴ na kanyi luxi ne alo geesege,
soge te temui nuxui yo mu a ya ma.

A luxi alo yanbe nun tune naxan sansi
raminima boxi ma.

⁵ N ma denbaya na na ki ne Ala be,
barima muxu xa saate mu kanama
abadan,

a mabanbanxi a fanyi ra.

A fama n ma kisi rakamalide,
a hinnema n na fe fanyi birin na.»

⁶ «Konon mixi seriyetare luxi ne
alo sansi tunbe daaxi naxan xun
nakanama,

naxan mu matongoma belexe ra,

⁷ naxan xabama degema nun keru ra,
naxan ganma te ra a bulaxi dennaxe.»

Dawuda xa senbema (Yudaya Mangee I 11:10-47)

⁸ Dawuda xa soorie xunyi nan ya:
Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e
xunyi ra. A tan naxan man nu xili Adino
Esinika, nan mixi keme solomasaxan faxa
tanbe ra gere keren kui.

⁹ A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbema saxanyie ya ma, naxee Dawuda mali Filisitakae gere, Isirayilakae to e gi e ma e siga geya fari.

¹⁰ A tan nan Filisitakae gere, han a belexe kankan a xa santidεgema ma. Alatala naxa xun nakeli fanyi fi e ma na λoxε. Nama mu gbilen Eleyasari yire fo gere to ρon. E naxa mixi faxaxie harige tongo.

¹¹ A saxan nde findi Age xa di Sanma nan na, Hararaka. Filisitakae nu e malanxi Lexi temui naxε. Boxi nde nu na menni, toge nu sixi naxan ma. Isirayilakae nu bara e gi Filisitakae ma,

¹² kono Sanma naxa ti na toge xe tagi Filisitakae gere. Alatala naxa xun-nakeli fanyi fi e ma na λoxε.

¹³ Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui.

¹⁴ Na waxati Dawuda nu na a xa yire makantaxi kui, Filisitakae fan nu na Beteleemu.

¹⁵ Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

¹⁶ Na soori yarerati saxanyie naxa Filisita naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ra Dawuda be, a naxa tondi na minde. A naxa a ifili boxi ma serexe ra Alatala be.

¹⁷ A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xemee naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alo e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

¹⁸ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xemee keme saxan faxes a xa tanbe ra. A xili nu gbo alo na xemee saxanyie.

¹⁹ A naxa binye soto dangi e tan na, kono a mu nu na e ya ma hali a to nu findixi e xa mangε ra.

²⁰ Yehoyada xa di Benaya Kabaseeli findi senbema nde xa di nan na. A nu bara fe xungbe gbege raba, alo Ariyeli Mowabaka firinyie faxafe. A man naxa yete nde faxes kolonyi kui balabalanyi temui.

²¹ λoxε nde a naxa Misiraka gbang-balanyi nde faxes. Tanbe belebele nu na Misiraka yi ra. Benaya naxa na ba a yi ra wuri di ra, a a faxes a yete xa tanbe ra.

²² Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyie ya ma.

²³ A naxa binye soto dangi na xemee tongo saxan na, kono a senbe mu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁴ Senbema gbete nan ya:

Yowaba xunya Asaheli,

naxan nu na na mixi tongo saxanyie ya ma,

Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

²⁵ Samoti Harorika, Eliko Xarodika,

²⁶ Xelezi Pelonka, Ikesi xa di Ira Tekowaka,

²⁷ Abiyeseri Anatotika, Mebunnayi Husatika,

²⁸ Salamon Ahoxika, Maharayi Netofaka,

²⁹ Baanna xa di Xeleda Netofaka, Ribayi xa di Itayi,

naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe xa boxi ma,

³⁰ Benaya Piratonka, Xurayi Gaasika,

³¹ Abiyeli Arabaka, Asamafeti Baxurimika,

³² Eliyaba Saalabonka, Hasemi xa di, Yonatan,

³³ Saama Hararaka, Sakara xa di Axiyama Hararaka,

³⁴ Maakaka xa di Axasabayi xa di Elifeleti, Axitofeli Gilonka xa di Eliyami,

³⁵ Xesero Karemeleka, Paarayi Aribika,

³⁶ Natan ngaxakerenyi Yigali Sobaka, Bani Gadika,

³⁷ Seleki Amonika, Seruya xa di Naxarayi Berotika,

naxan nu Yowaba xa geresosee xaninma,

³⁸ Ira nun Garebe Yatirikae,

³⁹ Uriya Xitika.

E birin nalanxi, mixi tongo saxan nun solofere.

24

Isirayila nama kontife

(Yudaya Mangε I 21:1-26)

¹ Na temui Alatala naxa kono Isirayila ma a sanya firin nde. A naxa mapoxunyi

nde raso Dawuda bɔɔɛ e xili ma, a a fala a bɛ, «Siga Isirayila nun Yudaya mixie kɔnti.»

² Na kui mange Dawuda naxa a fala a xa sɔɔrie xa mange Yowaba bɛ, a naxɛ, «Siga Isirayila bɔnsɔɛ birin xɔnyi, kelife Dana ma han Beriseeba. I xa na pama kɔnti alako n xa mixi xasabi kolon.»

³ Yowaba naxa mange yaabi, «I Marigi Ala xa pama rawuya dɔxɔ kɛmɛ i ya xɔri, kɔnɔ mange, munfe ra i wama yi rabafe?»

⁴ Mange naxa a yaabi a xɔɔxɔɛ ra. Yowaba nun sɔɔri mangɛ naxa keli mange xun, e siga Isirayila pama kɔntide.

⁵ E naxa Yurudɛn xure igiri, e yonkin Aroweri yirefanyi ma. Na taa na gulunba nan kui Gadi, Yaasɛri biri.

⁶ E naxa siga Galadi bɔxi ma, Tatimi Xodosi, Dana Yaan, nun Sidɔn biri.

⁷ E naxa siga Tire yire makantaxi, a nun taa birin naxɛɛ nu na Hiwikae nun Kanaankae xa bɔxi ma. A rapɔnyi, e naxa siga han Beriseeba, naxan na Yudaya bɔxi yirefanyi biri.

⁸ E to gɛ bɔxi birin isade kike solo-manaani xi mɔxɔɔɛn bun ma, e naxa so Darisalamu.

⁹ Yowaba naxa pama xasabi dɛntɛgɛ mange bɛ. Xɛmɛ mixi wulu kɛmɛ solo-masaxan nan nu na Isirayila, naxɛɛ nu nɔma findide sɔɔrie ra. Xɛmɛ mixi wulu kɛmɛ suuli nan nu na Yudaya fan, naxɛɛ nu nɔma findide sɔɔrie ra.

¹⁰ Dawuda to gɛ pama kɔntide, a bɔɔɛ naxa maɔaaxu, a fa a fala Alatala bɛ, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakɔsi n bara i mayandi i xa diɔɛ i xa kɔnyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxɔɔa ra.»

¹¹ Dawuda to keli gɛɛsɛgɛ, a lixi Alatala nu bara masɛnyi ti a xa namijɔnɔmɛ Gadi bɛ, Dawuda xa waliyu, a naxɛ,

¹² «I xa a fala Dawuda bɛ, Alatala yi nan masɛnxi i bɛ, «N bara fe saxan masɛn i bɛ, i xa kɛren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»

¹³ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a bɛ, «Alatala yi nan masɛnxi i bɛ, «I bara tin paxankatɛ mundun na: kaamɛ xa sin bɔxi jɛ solofere, xa na mu i yaxuie xa nɔ wo ra e xa santidɛgɛma ra kike saxan, xa na mu fure jaaxi xa din Isirayila pama

ma xi saxan bun ma. Yakɔsi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xɛɛma bɛ.»

¹⁴ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N bɔɔɛ bara maɔaaxu a xɔɔxɔɛ ra. A lan n xa n sa Alatala nan belexɛ i, naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexɛɛ bɛ.»

¹⁵ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma, kelife gɛɛsɛgɛ han a waxati naxan fala. Na kui, kelife Dana han a sa dɔxɔ Beriseeba ra, xɛmɛ wulu tongo solofere nan faxa Isirayila bɔxi ma.

¹⁶ Ala xa malekɛ to Darisalamu kana fɔlɔ, Alatala naxa nimisa na tɔɔrɛ xa fe ra. A naxa a masɛn malekɛ bɛ naxan nu na pama ya ma, «Na lan. E lu na sindɛn.» Alatala xa malekɛ nu tixi Arawuna Yebusuka xa lɔnyi ma.

¹⁷ Dawuda to malekɛ to faxɛ ti ra pama tagi, a naxa a fala Alatala bɛ, «N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kɔbi niyaxi. Yi pama munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun n ma denbaya halaki, i xa i xa pama lu na.»

¹⁸ Na tɛmɛi Annabi Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a bɛ «Keli, i xa sa sɛrɛxɛbade ti Alatala bɛ Arawuna Yebusuka xa lɔnyi ma.»

¹⁹ Dawuda naxa tɛ naa alɔ Gadi a fala a bɛ Alatala xili ra ki naxɛ.

²⁰ Keli yire itexi nde ma, Arawuna naxa mange nun a xa mixie to fa ra a yire. A naxa keli kɛren na, a sa e ralan, a a fɛlɛn bɔxi ma mange bun ma.

²¹ Arawuna naxa a maxɔrin, «Mange faxi munse fɛnde a xa kɔnyi yire?» Dawuda naxa a yaabi, «N wama yi lɔnyi nan sarafe i ma alako n xa sɛrɛxɛbade ti Alatala bɛ. Na ki fure jaaxi xa jɔn pama ma.»

²² Arawuna naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxɔnfe raba a ra. N bara yi ningɛɛ fan so i yi ra, e xa findi sɛrɛxɛ gan daaxi ra. Yi saretie nɔma gande yege ra, yi mengi fan xa findi sɛrɛxɛ ra.

²³ N bara yi birin fi i ma.» Arawuna man naxa a fala mange bɛ, «I Marigi Alatala xa i xa sɛrɛxɛ rasuxu.»

²⁴ Kɔnɔ mange Dawuda naxa a fala Arawuna bɛ, «Ade, n wama a sarafe nɛ kɔbiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ, naxan mu kelima n yetɛ harige ma. N mu nɔma

serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.» Na kui Dawuda naxa Arawuna xa lonyi nun a xa ningee sara gbeti kilo tongo suuli ra.

²⁵ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. Alatala naxa na serexee suxu Isirayila be, fure jaaxi dan na ki ne.

Isirayila Mangɛe xa Taruxui Sɛniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mangɛe xa taruxui singe nan na. Annabi Samuweli xa kitaabui rapɔnma mangɛ Dawuda xa taruxui nan na. Yi kitaabui folɔma boore rapɔnxi dennaxe.

Alatala nan Dawuda tixi mangɛ ra a xa pama Isirayila xun ma. A xa pama nu rafan a ma, a nu wama e xa bira a xa seriye foxɔ ra alako dunɔna xa na misaali to. Dawuda to tin birade Ala foxɔ ra, Ala naxa laayidi tongo a bɔnsɔe be, e xa lu kibanyi kui abadan.

Dawuda to laaxira, a xa di Sulemani naxa ti Isirayila mangɛ ra. Ala naxa baraka sa a xa fe ma a fanyi ra, a findi mangɛ lonnɔxi banna ra. A naxa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ti Darisalamu, pama nu serexɛe bama dennaxe. Kɔnɔ a mu bu, a naxa makuya folɔ Ala xa seriye ra, a fa kuye batui masunbu Ala batui ra.

Mangɛ Sulemani to gbilen Ala xa seriye foxɔ ra, Alatala naxa a xa tinxinyi masen, a fa Dawuda bɔnsɔe xuru folɔ. A naxa a lu e xa e jere kira jaaxi xɔn ma, kɔnɔ a naxa a masen e be na kira jaaxi e xun tima dennaxe ra. Mangɛ nde bara na fahaamu, a fa gbilen Alatala xa kira ma, kɔnɔ boore mu na me, a xa fe fa rapɔn gbaloe ma.

Mangɛ Dawuda xa waxati Isirayilakae nu itaxunxi bɔnsɔe fu nun firin nan na, naxee fatanxi Annabi Yaxuba xa di fu nun firinyi ra. Ala nu bara Annabi Yaxuba xili masara «Isirayila» ra, a Kanaan bɔxi fi e ma ke ra, e xili naxa fala «Isirayilakae.» Kɔnɔ Alatala to Dawuda bɔnsɔe jaxankata e xa filankafujna xa fe ra, a naxa bɔnsɔe fu ba e xa yaamari bun ma, bɔnsɔe firin gbansan naxa lu e yi ra.

Na bɔnsɔe firinyi findixi Yudaya nun Bunyamin bɔnsɔe nan na. Yudaya to xungbo boore be, e birin xili naxa sa «Yudaya.» Na bɔnsɔe fu naxan baxi Dawuda bɔnsɔe xa yaamari bun ma, e

fan xili naxa sa na waxati «Isirayila.» Mangɛya firin nu na na temui, Yudaya nu na yirefanyi ma, Isirayila nu na kɔɔla ma.

Yudaya mangɛe kata ne e xa pama xa bira Ala xa seriye foxɔ ra. Kɔnɔ Isirayila mangɛe mu tin na ra, e fa kuyee ti e xa mixie be e xa na batu. Mangɛ Yerobowami naxa na wali kobi folɔ Beteli nun Dana, a fa yensen bɔxi birin ma. Mangɛ Axabi naxa Samari findi Isirayila mangataa ra. E na birin naba ne alako pama naxa lu siga ra Darisalamu serexɛe bade alo Alatala a yamarixi ki naxe.

Mangɛ Akabu xa waxati, Ala naxa namipɔnmɛ nde rakeli naxan xili Annabi Eliya. A xa fe mu nu rafan mangɛ ma fefe ma, kɔnɔ Ala naxa a mali a xa kaabanakoe belebelee raba Isirayilakae ya ma, alako e xa gbilen Ala waxɔnfe ma. Na kui Alatala mu tin a xa pama rabolode hali e to nu birama yunubie foxɔ ra. A naxa fe birin naba alako e man xa tin lude a xa mangɛya bun ma, e fa a sago raba.

Ala xa fe raba ki nan na ki. A a xa pama jaxankatama alako e xa gbilen a ma. A hinnɛma e ra temui birin, hali e na kira jaaxi xɔn ma alako a rapɔnyi e xa kisi sɔtɔ. A na fe mɔɔli fan nabama to mixie ra. Ala xa won mali na fahaamude. Amina.

Isirayila Mangɛe xa Taruxui Sɛniyenxi singe

Dawuda xa mangɛya rapɔnyi

¹ Mangɛ Dawuda xa simaya nu bara a ikuya. Xinbeli nu na a fate i temui birin, hali dugie to nu felenma a ma a fanyi ra.

² Na kui, a xa mixie naxa a fala a be, «Ginedimedi nde xa fen i be, naxan meenima i ma, a nu fa a sa i fe ma alako xinbeli xa ba i ma.»

³ E naxa ginedimedi tofanyi nde fen Isirayila bɔxi ma, han e sa Abisaga Sunamika to. E naxa na xanin mangɛ xɔn ma.

⁴ Na temedi nu tofan ki fanyi. A nu meeni mangɛ ma, a nu wali birin naba a be. Kɔnɔ na kui mangɛ mu a kolon gine ra.

⁵ Na temui Xagiti xa di Adoniya naxa a yete ite folɔ, a nu fa a fala, «N tan nan findima Isirayila mangɛ ra.» A naxa

soe nun kuntigi mapereese tongo, a nun korogba tongo suuli.

⁶ A xa simaya kui, a baba Dawuda nu a luxi a yete nan yi, a mu nu a falama a be, «Yi lu, yi mu fan?» Adoniya fate nu tofan ki fanyi. Abisalomi xanbiratoe nan nu a ra.

⁷ A tan nun Seruya xa di Yowaba nun Abiyatari serexedube naxa lan fe keren ma, e xa kafu a ma Adoniya xa mang'eya masoto.

⁸ Kono Sadoki serexedube, Yehoyada xa di Benaya, Annabi Natan, Simeyi, Reyi, nun Dawuda xa soori senbemaee naxa tondi birade Adoniya foxo ra.

⁹ Adoniya naxa ningee nun yexee borogexie ba serexe ra Soxeleti fanye fe ma, dennaxe na En Rogeli seeti ma. A naxa a ngaxakerenyie, mange xa die, nun mange xa mixie birin xili.

¹⁰ Kono a mu Annabi Natan, Benaya, mange xa soori senbemaee, nun a xunya Sulemani tan xili.

¹¹ Natan naxa a fala Sulemani nga Batiseba be, «I mu a mexi a Xagiti xa di Adoniya bara findi mange ra, a fa li won marigi Dawuda mu fefe kolonxi na fe kui?»

¹² Yakosi i naxan nabama, i i tuli mati n ma marasi ra, alako i xa i tan nun i xa di Sulemani nii ratanga.

¹³ I xa siga mange Dawuda yire, i a fala a be, «Mange n marigi, i mu laayidi tongo xe n tan i xa konyi gine be, fa a fala n ma di Sulemani fama mang'eya sotode i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui? Munfe ra Adoniya na findife mange ra yakosi?»

¹⁴ I nun mange woyenma temui naxe, n fan so temui nan na ki wo yire, n fa i xa woyenyi rakamali.»

¹⁵ Batiseba naxa so mange xa konkoe kui. Mange nu bara fori ki fanyi. Abisaga Sunamika nu na menife a ma.

¹⁶ Batiseba naxa suyidi, a a magoro mange ya i. Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?»

¹⁷ Batiseba naxa a yaabi, «N marigi, i bara i kali i Marigi Alatala xili ra, a falafe ra a n ma di nan findima mange ra i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui.

¹⁸ Kono mange n marigi, yakosi Adoniya nan fa findife mange ra, a fa li i mu fefe kolon na kui.

¹⁹ A bara ninge nun yexee turaxi gbegbe ba serexe ra. A bara mange xa die birin xili, fo n ma di Sulemani, naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A bara Abiyatari serexedube nun Yowaba soori mange fan xili.

²⁰ Mange n marigi, Isirayila pama tuli matixi i tan nan na, alako i xa a masen naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra.

²¹ Xa na mu a ra, i na bele temui naxe i benbae fe ma, yi pama fama n tan nun n ma di Sulemani xa fe xun nakanade ne alo kaafirie.»

²² A woyen temui, Annabi Natan naxa mange xonyi li.

²³ Mixi nde naxa a raso mange xa konkoe kui, a a fala, «Annabi Natan bara fa.» Natan naxa a magoro boxi ma mange ya i.

²⁴ Na temui a naxa a masen mange be, «Mange n marigi, i tan nan a falaxi, «Adoniya nan findima mange ra n joxoe ra, a doxo n ma kibanyi kui?»

²⁵ N i maxorinxi ne na ma barima Adoniya jan bara ningee nun yexee borogexi gbegbe ba serexe ra. A bara mange xa die birin, soori mang'ee, nun Abiyatari serexedube xili. E birin na e degefe yire keren, e a falama, «Kisi na mange Adoniya be!»

²⁶ Kono, a mu n tan xilixi, n tan naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A mu Sadoki serexedube xilixi, a mu Yehoyada xa di Benaya xilixi, a mu i xa di Sulemani xilixi, naxan fan findixi i xa konyi ra.

²⁷ Na fe kelixi i tan na ma, mange n marigi? Munfe ra i mu a fala n tan i xa konyi fanyi be, mixi naxan fama doxode i xa kibanyi kui?»

²⁸ Mange Dawuda naxa a fala, «Wo Batiseba xili n be.» A to so mange yire,

²⁹ mange naxa a kali a be, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natangaxi n ma toore birin kui,

³⁰ alo n nan n kali Alatala ra ki naxe a falafe ra, «I xa di Sulemani nan findima mange ra n joxoe ra, a tan nan doxoma

n ma kibanyi kui,› to yati n fama nɛ na laayidi rakamalide.»

³¹ Batiseba naxa a magoro, a suyidi mangɛ ya i, a fa a fala «Mangɛ n marigi Dawuda xa kisi abadan!»

³² Mangɛ Dawuda naxa a fala a xa mixie bɛ e xa Sadɔki sɛrɛxɛdubɛ, Annabi Natan, nun Yehoyada xa di Benaya xili. Nee to fa mangɛ yire,

³³ a naxa a masen e bɛ, a naxɛ, «Wo xa n ma mixie tongo, wo xa n ma di Sulemani dɔxɔ n ma sofale fari, wo goro a ra Gixon.

³⁴ Menni, sɛrɛxɛdubɛ Sadɔki nun Annabi Natan xa ture surusuru a xunyi ma, a tife ra Isirayila mangɛ ra. Wo na ge na rabade, wo xa feri fe, wo fa a fala wo xui itexi ra, «Kisi na mangɛ Sulemani bɛ!»

³⁵ Na temui wo birin xa gbilen, wo xa a dɔxɔ n ma kibanyi kui. A tan nan findima mangɛ ra n jɔxɔɛ ra. N bara a ti Isirayila nun Yudaya mangɛ ra.»

³⁶ Yehoyada xa di Benaya naxa mangɛ yaabi, «N ma mangɛ, a xa raba na ki! A xa findi i Marigi Alatala sagoe ra!

³⁷ Alatala nu na n ma mangɛ bɛ ki naxɛ, a xa lu Sulemani fan bɛ na ki. Sulemani xa mangɛya xa gbo dangi n marigi mangɛ Dawuda gbe ra.»

³⁸ Sadɔki sɛrɛxɛdubɛ, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Keretikae, nun Peletakae naxa Sulemani rate mangɛ Dawuda xa sofale fari, e siga a ra Gixon.

³⁹ Sadɔki sɛrɛxɛdubɛ naxa so hɔrɔmɔlingira kui, a feri tongo ture seniyenxi nu na naxan kui. A naxa na ture surusuru Sulemani xunyi ma. Na temui e naxa sara fe, pama birin naxa a fala e xui itexi ra, «Kisi na mangɛ Sulemani bɛ!»

⁴⁰ Nama birin naxa bira a fɔxɔ ra jɛlɛxinyi kui. E nu xule fe, e nu e xui ite han bɔxi naxa sɛrɛn na xui ma.

⁴¹ Adoniya nun a xa pama to gɛ e dɛgɛde, e naxa na xui mɛ. Yowaba to na sara xui mɛ, a naxa a fala, «Sɔnxɔɛ mundun na taa kui na ki?»

⁴² Na temui yati, Abiyatari sɛrɛxɛdubɛ xa di Yonatan naxa so. Adoniya naxa a xili, a naxɛ, «Mixi hagige nan i ra, naxan faxi xibaaru fanyi ra.»

⁴³ Kɔnɔ Yonatan naxa Adoniya yaabi, «Won marigi mangɛ Dawuda bara Sulemani ti mangɛ ra.

⁴⁴ Mangɛ bara Sadɔki sɛrɛxɛdubɛ, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Peletakae, nun Keretikae xɛɛ Sulemani matide mangɛ xa sofale fari.

⁴⁵ Sadɔki sɛrɛxɛdubɛ nun Annabi Natan bara ture seniyenxi surusuru a xunyi ma Gixon, a xa findi mangɛ ra. E birin bara keli menni sɛɛwɛ kui. Na jɛlɛxinyi bara din taa birin na. Wo na xui nan mefe yi ki.

⁴⁶ Sulemani pan bara a magoro mangɛ kibanyi kui.

⁴⁷ Mangɛ xa mixie birin bara fa won marigi mangɛ Dawuda yire, e xa duba a bɛ a falafe ra, «I Marigi Ala xa Sulemani xili ite dangi i tan na, a xa mangɛya xa gbo dangi i gbe ra!» Mangɛ naxa suyidi a xa sade ma.

⁴⁸ A naxa yi masenyi ti, a naxɛ, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ, naxan mixi nde dɔxɔxi n ma kibanyi kui n ya xɔri.»

⁴⁹ Adoniya xa mixie a naxee xili, nee birin naxa so sɛrɛnfe gaaxui ra. E naxa keli, kankan naxa siga a xɔnyi.

⁵⁰ Adoniya fan naxa gaaxu, a siga hɔrɔmɔlingira, a sɛrɛxɛbade ferie suxu.

⁵¹ Mixi nde naxa a fala Sulemani bɛ a Adoniya to gaaxuxi Sulemani ya ra, a soxi hɔrɔmɔlingira nan kui, a sɛrɛxɛbade ferie suxu, a a fala, «Fo mangɛ Sulemani xa a kali n bɛ to, a mu n tan a xa konyi faxama santidɛgɛma ra.»

⁵² Sulemani naxa yi yaabi fi, a naxɛ, «Xa a sa findi mixi fanyi nan na, sese mu a toma. Kɔnɔ xa a sa findi mixi kobi nan na, a faxama nɛ!»

⁵³ Na kui mangɛ Sulemani naxa mixie xɛɛ, e xa a ragoro sɛrɛxɛbade fari. Adoniya naxa siga mangɛ yire, a suyidi a bɛ. Sulemani naxa a fala a bɛ, «Siga i xɔnyi.»

2

Dawuda xa jɔngui nun a laaxira temui

¹ Dawuda to a kolon a nu fa na saya kira nan xɔn, a naxa yi masenyi ti a xa di Sulemani bɛ, a naxɛ,

² «N na saya kira nan xon ma yi ki alo ibunadama birin. I xa i senbe so, i xa ti ghen.

³ I xa i joxo sa i Marigi Alatala xa yaamarie xon ma, i xa bira a xa kira foxo ra. I xa a xa seriye rabatu, i xa a xa yaamarie ratinme. I xa bira a xa lonni foxo ra, i xa a xui suxu alo a sebexi ki naxe Tawureta Munsa kui, alako fe birin xa sooneya i be i siga dede.

⁴ Na nan a toma, Alatala a xa masenyi rakamalima, a naxan masen n be a to a fala, «Xa i xa die fe birin nabama alako e xa e jere n ma kira xon e boje birin na, e nii birin na, Isirayila mang'eya luma e yi ra abadan.»

⁵ «I a kolon Seruya xa di Yowaba naxan naba n na, i a kolon a naxan naba Isirayila soorie xa mang'e, Abeneri, nun Amasa ra. A naxa e faxa bojesa waxati, a e wuli maso a xa beleti nun a xa sankirie ma.

⁶ Na kui i xa feere fen alako a naxa siga aligiyama bojesa kui.

⁷ I xa i joxo sa Barasilayi Galadika xa die xon ma, alako e xa e dege i xa teebili ra, barima e na mooli nan naba n be n nu na n gife i taara Abisalomi ma temui naxe.

⁸ Fo i xa Gera xa di Simeyi Baxurimi xa fe fan mato, naxan fatanxi Bunyamin bonsoe ra. A n danka ne a jaaxi ra, n nu sigafe Maxanayimi loxo naxe. N to gbilen, a naxa n nalan Yuruden xure biri. Menni n naxa n kali Alatala ra a n mu a faxama santidegema ra.

⁹ Yakosi i naxa dije a ma de. Xaxilima nan i ra, i a kolon a lanma i xa a rasiga aligiyama ki naxe.»

¹⁰ Na temui Dawuda naxa laaxira, a naxa bele a benbae fe ma a xa taa kui.

¹¹ A je tongo naani mang'eya nan naba Isirayila xun ma. A naxa je solofere raba Xebiron, a je tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

¹² A xa di Sulemani naxa magoro a xa kibanyi kui, a xa mang'eya naxa mabanban.

¹³ Xagiti xa di Adoniya naxa siga Sulemani nga Batiseba yire. Batiseba naxa a maxorin, «I faxi bojesa kui?» A naxa a yaabi, «Iyo, n faxi bojesa kui.»

¹⁴ Adoniya naxa a fala a be, «N wama woyen keren nan falafe i be.» Batiseba naxa a yaabi, «Na fala n be.»

¹⁵ Adoniya naxa yi masenyi ti a be, «I a kolon a nu lanma n tan nan xa findi mang'e ra. Isirayila birin ya nu rafindixi n tan nan ma n xa findi mang'e ra. Kono Alatala naxa a niya mang'eya xa so n xunya yi ra.

¹⁶ Yakosi, n wama fe keren gbansan nan xon ma i yi, i naxa tondi n be.» Batiseba naxe, «Na fala n be.»

¹⁷ Adoniya naxa a fala, «Yandi, i xa a fala mang'e Sulemani be a xa Abisaga Sunamika fi n ma gine ra. A mu tondima i be.»

¹⁸ Batiseba naxa a yaabi, «Awa, n woyenma mang'e be i xa fe ra.»

¹⁹ Batiseba naxa siga mang'e Sulemani yire, a xa sa Adoniya xa fe fala a be. Mang'e to a nga to, a naxa keli a xa kibanyi, a siga a ralande. A naxa a igoro a nga be, a kibanyi gbete maxili. Sulemani nga naxa a magoro a yirefanyi ma.

²⁰ Na temui a nga naxa a fala a be, «N wama fe nde nan xon. I naxa tondi n be.» Mang'e naxa a yaabi, «Nga, i xa na fala n be, n mu tondima i be.»

²¹ A nga naxa a fala a be, «I xa Abisaga Sunamika fi gine ra i taara Adoniya ma.»

²² Mang'e Sulemani naxa a nga yaabi, «Munfe ra i Abisaga maxorinma Adoniya be? Na luxi alo i wama n ma mang'eya nan sofe a yi ra, a to findixi n taara ra. I xa a so Abiyatari serexedube nun Seruya xa di Yowaba fan yi ra.»

²³ Na kui mang'e Sulemani naxa a kali Alatala ra, a naxe, «Ala xa n xun nakana xa Adoniya mu faxama a xa woyenyi xa fe ra!

²⁴ Yakosi, n bara n kali Alatala xili ra, naxan n doxoxi n baba Dawuda xa mang'e kibanyi kui, to yati Adoniya faxama ne. N bara n kali Alatala ra naxan n ma fe birin sooneyama, naxan bonsoe fima n ma.»

²⁵ Mang'e Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, a xa sa Adoniya faxa. A raba na ki ne.

²⁶ Na dangi xanbi, mang'e naxa a fala Abiyatari serexedube be, «Siga i xonyi Anatoti boxi ma. A lan i xa faxa, kono

n bara dipe barima i Ala xa saate kankira xanin ne n Baba Dawuda ya i, i man tōro ne n baba xa tōre.»

²⁷ Sulemani Abiyatari kerri na ki ne. Na kui Alatala xa masenyi naxa kamali, Ala naxan masen Eli bōnsōe xa fe ra Silo.

²⁸ Yowaba nu bara Adoniya mali mange matandide, kōno a mu nu na Abisalomi tan xa mange matandife kui. Na kui, a to fe me Sulemani naxan naba, a naxa a gi, a siga hōromōlingira kui, a sa serexebade ferie suxu.

²⁹ Mixie to a fala mange Sulemani be, a Yowaba bara a gi a siga hōromōlingira kui serexebade yire, mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, «Sa a faxa!»

³⁰ Benaya naxa siga Alatala xa hōromōlingira, a a fala a be, «Mange naxe i xa mini.» A naxa a yaabi, «N tondi! N xa faxa be!» Benaya naxa sa Yowaba xa woyenyi dentegē mange be.

³¹ Mange naxa a fala Benaya be, «I xa a raba alo a a falaxi ki naxe. I na a faxa, a ragata. Na kui i fama n tan nun n ma denbaya ratangade Yowaba xa wuli raminixi fufafui ma.

³² Alatala fama na yunubi sare ragbilende a tan nan ma, barima a mixi firin faxa ne naxee nu tinxin a tan be, naxee xa fe binye nu dangi a tan gbe ra. N baba Dawuda mu nu a kolon a Neri xa di Abeneri nun Yeteri xa di Amasa, Isirayila sōorie xa mangēe faxa Yowaba xa santidegema nan saabui ra.

³³ E wuli sare dōxōma Yowaba nun a bōnsōe nan xun ma abadan, kōno Alatala xa hinne nan luma Dawuda, a bōnsōee, a xa denbaya nun a xa mangēya ma.»

³⁴ Yehoyada xa Benaya naxa siga, a sa Yowaba faxa, a a ragata a xōnyi gbengerenyi ma.

³⁵ Mange naxa Yehoyada xa di Benaya findi sōorie xa mangē ra. A naxa Sadōki serexedube ti Abiyatari jōxōe ra.

³⁶ Mange naxa xēera ti Simeyi ma, a a fala a be, «Banxi nde ti Darisalamu, i luma dennaxe. I naxa mini taa kui de.

³⁷ I na Sediron xure igiri lōxōe naxe minife ra taa kui, i faxama na lōxōe yati ne.»

³⁸ Simeyi naxa mange yaabi, a naxe, «Awa yire, i tan n marigi naxan falaxi,

n na nan nabama.» Simeyi naxa bu Darisalamu ki fanyi,

³⁹ kōno je saxan to dangi, a xa konyi firin naxa e gi e siga Maaka xa di Akisi xōnyi, Gati mangē. Mixi ndee to a fala a be, «I xa konyi firin na Gati,»

⁴⁰ a naxa te a xa sofale fari, a siga a xa konyie fōxō ra Gati, Akisi xōnyi. A to e masoto, a naxa e ragbilende.

⁴¹ Mixi nde naxa sa na fala mangē be, a Simeyi mini ne Darisalamu, a siga Gati, a man gbilen.

⁴² Mange naxa Simeyi xili, a a fala a be, «N mu n kali Alatala ra xe i ya xōri, fa a fala, «Xa i mini Darisalamu taa kui, n i faxama ne na lōxōe yati?» I mu a fala xe n be a i n xui suxuma ne a fanyi ra?

⁴³ Munfe ra i mu tin na laayidi raka-malide i naxan tongo Alatala be? Munfe ra i mu n ma yaamari suxu?»

⁴⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «I a kolon i fe jaaxi naxan birin naba n baba ra, mange Dawuda, Alatala fama na sare ragbilende i ma,

⁴⁵ kōno a bara barake sa mange Sulemani ma. Dawuda xa mangēya mabanbanxi a fanyi ra Alatala ya i.»

⁴⁶ Na temui mange naxa Yehoyada xa di Benaya yamari a xa Simeyi faxa. A naxa na raba. Sulemani xa mangēya mabanban na ki ne.

3

Sulemani xa xaxilimaya (Yudaya Mangēe II 1:2-13)

¹ Sulemani naxa lanyi xiri a tan nun Misira mange firawuna tagi futi ra, a na xa di gine dōxō. A naxa na gine yigiya «Dawuda xa Taa» kui, barima a mu nu gexi a xa mangē banxi, Alatala xa hōromōbanxi, nun Darisalamu tete tide.

² Nama nu serexe bama geyae nan fari, barima Alatala xa banxi mu nu tixi sinden.

³ Sulemani nu Alatala xanuma, a man nu birama a baba Dawuda xa yaamarie fōxō ra, kōno a fan nu serexe nun surayi bama geyae nan fari alo booree.

4 Mang'ee naxa siga Gabayon serexe bade, barima na geya tide nu gbo. Sulemani naxa serexe gan daaxi wulu keren ba menni na serexebade fari.

5 Alatala naxa mini Sulemani ma xiye kui Gabayon koe ra. Ala naxa a fala a be, «I wama fe naxan yo xon, a fala n be n xa a fi i ma.»

6 Sulemani naxa a yaabi, a naxe, «I bara hinnenteya belebele raba i xa konyi n baba Dawuda be, barima a a jere ne i ya i nondi ra, tinxinyi ra, nun janige fixe ra. I bara hinne a ra, i di fi a ma, naxan magoroxi a xa kibanyi kui. Na nan a niyaxi n be to.

7 Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan n magoroxi mang'ee kibanyi kui n baba Dawuda joxoe ra. N luxi alo dimedi yi mang'eya kui.

8 N na i xa jama sugandixi tagi, naxan wuya han e konti mu noma kontide.

9 Xaxilimaya fi n ma, alako n xa no jama raperefe a fanyi ra, n xa no fe fanyi nun fe jaaxi tagi rasade. Xa na mu, nde fata yi jama raperefe?»

10 Sulemani xa maxandi naxa rafan Marigi ma.

11 Na kui, Ala naxa a masen Sulemani be, «I to waxi xaxilimaya nan xon yi jama raperefe ra, i mu simaya xonkuye xa maxorinxi, i mu bannaya xa maxorinxi, i mu i yaxuie faxafe xa maxorinxi,

12 n bara i xa maxandi suxu. N xaxilimaya fanyi fima ne i ma, naxan maniye mu toxi sinden, a man mu toma temuie ma naxee sa fama.

13 N bannaya nun binye fima ne i ma, naxee maniye mu toma mang'ee gbete yi i xa waxati, hali i to mu e maxorinxi.

14 Xa i bira n ma kira foxo ra, i n ma seriye nun n ma yaamari ratinme, alo i baba Dawuda a raba ki naxe, n i xa simaya ikuyama ne.»

15 Na temui Sulemani naxa xunu na xiye ma. A naxa gbilen Darisalamu Alatala xa saate kankira yire. A naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba, a fa na don a tan nun a xa mixie birin na.

16 Langoe gine firin naxa siga mang'ee yire kiiti fenfe ra a yi.

17 Na gine nde naxa a fala a be, a naxe, «N marigi i xa i haake to n be. N nun yi gine, muxu birin nan na banxi keren kui. N naxa di bari a ya xori.

18 Xi saxan to dangi, a fan naxa di bari. Muxu doro nan tun nu a ra, mixi gbete yo mu nu na banxi kui fo muxu firin peti.

19 Koe nde kui, yi gine naxa a sa a xa di fari, a xa di naxa faxa.

20 A to na to, a naxa n ma di tongo n seeti ma, a fa a xa di faxaxi sa n tan fe ma. N nu xife, n mu nu na sese kolon.

21 Geesege n to keli n xa xije fi n ma di ma, n naxa a to na di bara faxa. Kono n to a igbe fa a fanyi ra, n naxa a to n ma di mu a ra, n naxan barixi.»

22 Boore gine naxa woyenyi tongo, a a fala, «A mu na na ki xe. N ma di nan baloxi, i tan nan xa di faxaxi.» Gine singe naxa boore matandi a falafe ra, «I wule! N ma di xa mu faxaxi, n gbe nan baloxi.» E nu woyenma na ki ne mang'ee ya xori.

23 Na kui mang'ee naxa yi masenyi ti e be, «Nde naxe, «N ma di nan baloxi, i gbe nan faxaxi.» Boore naxe, «I wule. N gbe nan baloxi, i gbe nan faxaxi.»»

24 Na woyenyi dangi xanbi, mang'ee naxa mixie yamari, «Wo fa santidegema ra n be ba.» E to fa na santidegema ra a xon ma,

25 a naxa a fala e be, «Wo yi diyore baloxi ibolon a tagi, wo seeti nde so yi gine yi ra, wo boore seeti so na boore gine yi ra.»

26 Na temui gine naxan xa di baloxi, na boje naxa a xaba a xa di xa fe xanunteya xafe ra, han a a fala mang'ee be, «Yandi, n bara i maxandi n marigi, wo di baloxi so a yi ra, wo naxa yi di faxa.» Kono boore gine tan naxa a fala, «Yi di naxa lu n yi ra, a naxa lu i fan yi ra. Wo a ibolon!»

27 Mang'ee to na me, a naxa a masen, «Wo naxa diyore faxa. Wo xa yi di baloxi so na gine singe yi ra, a nga nan na ki.»

28 Isirayila jama to mang'ee xa kiiti me, e naxa gaaxu a ya ra, barima e nu bara a kolon Ala xaxili nan na a boje ma mang'eya raperefe ra tinxinyi kui.

4

Sulemani xa kuntigi xungbee

¹ Mangé Sulemani nu Isirayila bōxi birin yamarima.

² A xa kuntigi xungbee nan yi ki: Sadōki xa di Asaraya, naxan findi sereḡedube ra.

³ Sifa xa di Elixorefa nun Ahiya, naxee findi sebelitie ra. Axiludu xa di Yehosafati, naxan findi keedi ragate ra.

⁴ Yehoyada xa di Benaya, naxan findi soorie xa mangé ra.

Sadōki nun Abiyatari, naxee findi sereḡedube ra.

⁵ Natan xa di Asariyahu, naxan findi gominae xa mangé ra.

Natan xa di Sabadi, naxan findi mangé xa sereḡedube ra.

⁶ Ahisari, naxan findi mangé xa banxi walikée xunyi ra.

Abeda xa di Adonirami, naxan findi konyie xunyi ra.

⁷ Mangé Sulemani nu bara gomina fu nun firin ti Isirayila bōxi xun ma. Kike yo kike jε kui, gomina keren nu fama baloe ra mangé nun a xa denbaya be.

⁸ E xilie nan ya:

Xuru xa di, naxan nu gomina ra Efirami bōnsōe xa geya bōxi xun ma.

⁹ Dekeri xa di, naxan nu gomina ra Makasa, Saalabimi, Beti Semesi, Elon, nun Beti Hanan taae xun ma.

¹⁰ Xeseda xa di, naxan nu gomina ra Arubotu, Soko, nun Xeferi bōxi xun ma.

¹¹ Abinadabo xa di, naxan nu gomina ra Doro bōxi xun ma, naxan mangé Sulemani xa di ginε Tafati dōxo.

¹² Axiludu xa di Bana, naxan nu gomina ra Taanaki, Megido, nun Beti Saan xun ma,

dennaxe na Saratan seeti ma.

A tan nan nu gomina ra Yisireeli fan xun ma, kelifε Beti Saan han Abeli Mexola, han Yokineyami xanbi ra.

¹³ Geberi xa di, naxan nu gomina ra Ramoti, Galadi bōxi ma.

A tan nan nu gomina ra Manasi xa di Yayiri xa taae xun ma, Galadi bōxi ma.

A tan nan nu gomina ra na bōxi xun ma, kelifε Aragobo han Basan,

taa xungbe makantaxi tongo senni nu na dennaxe.

¹⁴ Ido xa di Axinadabo nan nu gomina ra Maxanayimi xun ma.

¹⁵ Aximaasi nan nu gomina ra Nafatali bōxi xun ma, naxan mangé Sulemani xa di ginε Basamati dōxo.

¹⁶ Xusayi xa di Bana nan nu gomina ra Aseri nun Beyaloti xun ma.

¹⁷ Paruwa xa di Yehosafati nan nu gomina ra Isakari bōxi xun ma.

¹⁸ Ela xa di Simeyi nan nu gomina ra Bunyamin bōxi xun ma.

¹⁹ Uri xa di Geberi nan nu gomina ra Galadi bōxi xun ma,

a Amorikae xa mangé Sixon xa bōxi, nun Basankae xa mangé Ogo xa bōxi.

Geberi keren nan nu na bōxi birin gomina ra.

²⁰ Yudayakae nun Isirayilakae nu wuya alo baa de ra meyenyi. E nu e degema, e nu e minma seewe kui.

5

Sulemani xa mangeya (*Yudaya Mangée II 2:1-16*)

¹ Mangé Sulemani nu bōxi birin yamarima, kelifε Efirati xure ma, han Filisita bōxi, han Misira naaninyi ra. Na mixi birin nu duuti fima mangé Sulemani ma a xa simaya birin kui.

² Mangé Sulemani nun a xa mixie baloe findi yi nan na loxoε keren kui: farin fuji daaxi busali keme tongo saxan, joεraba busali keme firin tongo naani,

³ ninge boroεxi fu, ninge demadon daaxi moxoεn, xuruse lanma keme, bolee, xelie, burunyi sie, nun xoni boroεxie.

⁴ Mangé Sulemani nan nu bōxi birin yamarima naxee nu na Efirati xure yirefanyi ma, kelifε Tifisa han Gasa. Na bōxi mangée nun e xa mixie nu sabatixi boεsa nan kui.

⁵ Yudayakae nun Isirayilakae birin, kelifε Dana han Beriseeba, nu sabatixi boεsa nan kui e xa weni bilie nun e xa xore bilie tagi Sulemani xa mangeya bun ma.

⁶ Soe goore wulu tongo naani nu na Sulemani yi ra, naxee nu a xa soori

ragisee bendunma. Soe ragi mixi wulu fu nun firin nan nu na Sulemani yi ra.

⁷ Sulemani xa gomina fu nun firinyie nu fama baloe ra a be nun a xa mixie be. Kike yo kike gomina nde nu fama mange hayi birin na.

⁸ E nu fama mengi nun sexe ra soe birin be goore kui.

⁹ Ala xaxilimaya, lonni, nun fahaamui gbege nan so Sulemani yi ra. E nu gbo alo baa de ra meyenyi.

¹⁰ Sulemani xa xaxilimaya nu dangi fugerakae nun Misirakae xa xaxilimaya birin na.

¹¹ A xa xaxilimaya nu dangi mixi birin na, hali Etani Esiraka, Maxolo xa die Heman, Kalikoli, nun Darada. A xili naxa din boxi birin na naxee nu Isirayila rabilinyi.

¹² A taali wulu saxan nan fala, a nun beeti wulu keren nun suuli.

¹³ A wuri gbegebe xa fe fala, a folofe Liban wuri xungbe ma naxan xili sediri, a sa hisopi sansi xunxuri li naxan bulama banxi xale ma. A subee, xonie, bubusee, nun yexee fan xa fe fala.

¹⁴ Dunija mang'ee nu luma mixie xee ra e xa fa mange Sulemani xa lonni nun xaxilimaya rame.

¹⁵ Tire mang'ee Xirami naxa kuntigie xee mange Sulemani xon, barima a nu bara a me a a tan nan tixi mange ra a baba joxoe ra. Xirami nu bara Sulemani baba Dawuda xanu kabi a rakuya.

¹⁶ Sulemani naxa Xirami yaabi,

¹⁷ «I nu n baba Dawuda kolon, a mu no banxi tide a Marigi Alatala be gere xa fe ra, naxan nu na a yire birin han Alatala naxa a yaxuie sa a sanyi bun ma.

¹⁸ Yakosi Alatala bara a ragiri n xa lu bojesa kui. Gere nun fe xone bara jon.

¹⁹ Na kui n bara a panige n xa banxi ti n Marigi Alatala be alo a a yitaxi ki naxe n baba Dawuda be. A naxa a masen a be, <I xa di, n naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra, na nan fama banxi tide n be.>

²⁰ I naxan nabama, i xa yaamari fi Liban sediri wuyaxie xa xaba n be. N ma walik'ee kafuma ne i xa walik'ee ma. N e xa wali sare fima ne alo i wama a xon

ki naxe. Mixi yo mu na naxan fata wuri xabade alo Sidonkae.»

²¹ Mang'ee Xirami to Sulemani xa woyenyi me, a naxa seewa ki fanyi ra, a fa a fala, «Alatala tantu. A bara di xaxilima fi Dawuda ma naxan noma yi nama xungbe rapere.»

²² Xirami naxa Sulemani yaabi, a naxe, «N bara i xa masenyi me. N i waxonfe birin nabama ne, sediri wurie nun sipire wurie xa fe ra.

²³ N ma walik'ee wurie ragoroma ne kelife Liban han baa de ra. N e xirima e boore ra, alako n xa e rapere baa fari han i wama dennaxe xon. Menni n e rafulunma, i fa e xanin. N tan wama naxan xon na wali sare ra, i xa baloe fi n tan nun n ma mixie ma.»

²⁴ Mang'ee Xirami naxa sediri wuri nun sipire wuri birin so mange Sulemani yi ra, a nu wama naxan xon.

²⁵ Ne yo je, mange Sulemani nu farin busali wulu tongo solomasaxan nun ture fifa moxonon fima ne Xirami ma a xa banxi baloe xa fe ra.

²⁶ Alatala xaxilimaya fi ne Sulemani ma alo a a fala a be ki naxe. Defanyi naxa lu Xirami nun Sulemani tagi, e fa saate xiri e boore be.

²⁷ Mang'ee Sulemani naxa Isirayilaka wulu tongo saxan yamari e xa wali a be.

²⁸ Kike yo kike, a naxa mixi wulu fu rasiga Liban boxi ma, e xa wali kike keren menni, e fa kike firin naba e xonyi. Adonirami nan nu na na fe xunyi ra.

²⁹ Mixi wulu tongo solofere nan nu kote maxaninma, mixi wulu tongo solomasaxan nan nu gem'e masolima mange Sulemani be geyae kon na Liban.

³⁰ Sulemani xa gominae nu bara mixi wulu saxan kem'e saxan sugandi naxee nu wali xun matoma a ra.

³¹ Mang'ee nu bara yaamari fi, a walik'ee xa gem'e xungbe tofanyie masoli naxee findima Ala xa banxi sanbunyi ra.

³² Sulemani nun Xirami xa banxitie nun Gebalakae naxa gem'ee masoli.

Wurie nun gem'ee yailan na ki ne Ala xa banxi xa fe ra.

6

Alatala xa horomobanxi tife

¹ Ne keme naani ne tongo solomasaxan to dangi kelifa Isirayila mini Misira boxi ra temui naxe, mange Sulemani naxa Alatala xa horomobanxi ti folo Siwi kike kui. Na ne findixi a xa mangeya ne naani nde nan na Isirayila boxi xun ma.

² Sulemani Ala xa banxi ti yi maniye xasabi nan na: A kuye jongon ya tongo senni, a gboe jongon ya muxonen, a ite jongon ya tongo saxan.

³ A yatagi buntunyi xa kuye nu lanxi jongon ya muxonen nan ma, alo banxi xa kuye na ki naxe. A gboe fan findi jongon ya muxonen nan na.

⁴ A wunderie nu yailanxi banxi xale nan kui, wurie fan nu yailanxi e fari.

⁵ A naxa konkoe fatu horomobanxi xale rabilinyi.

⁶ Konkoe singee xa gboe nu lanxi jongon ya suuli nan ma. Nee fari konkoe gbete naxa doko naxee xa gboe nu lanxi jongon ya senni ma. Nee fan fari konkoe gbete naxa doko naxee xa gboe nu lanxi jongon ya solofere ma. Horomobanxi xale xa marabinye nu raxurunxi a fuge biri ra, alako konkoe masa wurie mu soma banxi xale kui ki naxe.

⁷ E to nu horomobanxi tima, e nu gemee rawalima naxee jan nu bara masoli geya yire e tongoxi dennaxe. Na ki walise yo xui mu nu mema horomobanxi yire, alo derema, bera, xa na mu a ra walise gbete naxan yailanxi wure ra.

⁸ Naade nde nu na banxi yirefanyi ma naxan minima konkoe yire ma. Tede same daaxi nde nu yailanxi banxi kui ma, naxan nu konkoe kui masotoma koore ra.

⁹ E to ge banxi tide, Sulemani naxa a raxunma sediri wurie ra.

¹⁰ Konkoe naxee nu tixi horomobanxi seetie ma, e ite jongon ya suuli. Na birin nu xirixi banxi ma sediri wurie ra.

¹¹ Alatala naxa a masen mange Sulemani be, a naxe,

¹² «N xa a fala i be yi banxi tife xa fe ra, xa i sa i pere n ma kira xon ma, xa i sa n ma seriye rabatu, xa i sa n ma yaamarie suxu, n nan n ma laayidi rakamalima ne i be, n naxan fala i baba Dawuda be.

¹³ Na kui n luma ne n ma jama tagi, n mu i bejinma abadan.»

¹⁴ Sulemani naxa Ala xa horomobanxi ti, a wali rajon.

¹⁵ A naxa sediri wuri xebenyie mafatu banxi xale ma a kui, kelifa a xale folo ma han banxi xunyi ra. A naxa sipire wuri xebenyie mafatu banxi gbaata ma.

¹⁶ A naxa sediri wuri xebenyie mafatu konkoe jongon ya muxonen daaxi ma banxi kui dunixi ra, kelifa a gbaata ma han fuge. Na nu findixi Yire Seniyenxi Fisamante nan na.

¹⁷ Banxi palaa donxoe naxan nu na na yatagi, nu kuya jongon ya tongo naani. Na nu findixi Yire Seniyenxi nan na.

¹⁸ Sediri wuri xebenyie naxee nu fatuxi banxi xale ma palaa ma, sansi bogie nun sansi fugee fan nu masolixi e ma. Na ki, gemu mu nu toma banxi kui ma fefe ma.

¹⁹ Sulemani naxa Yire Seniyenxi Fisamante yailan horomobanxi kui, Alatala xa saate kankira dokoma dennaxe.

²⁰ Na yire kuya jongon ya muxonen, a igbo jongon ya muxonen, a ite jongon ya muxonen. Xema nu masoxi na konkoe xale birin ma, a nun serexebade ma naxan yailanxi sediri wuri ra.

²¹ Mange Sulemani naxa xema maso na Yire Seniyenxi Fisamante xale ma. A naxa yolonxonyi xunxuri xema daaxie gbaku naa sode de ra.

²² Ba na ra, a nu bara xema maso na horomobanxi xale birin ma, a nun serexebade ma naxan nu na naa.

²³ A naxa maleke firin misaali masoli wulai oliwi wuri ra. E ite jongon ya fu.

²⁴ Maleke singe gabutenyi keren xa kuye jongon ya suuli, a gabutenyi firin nde fan xa kuye jongon ya suuli, naxan lanma jongon fu ma kelifa a kola ma han a yirefanyi ma.

²⁵ Boore maleke fan gbee lanxi jongon ya fu nan ma. E firinyi nu yailanxi keja keren nan na.

²⁶ E firinyi ite jongon ya fu.

²⁷ Sulemani naxa na maleke ti Yire Seniyenxi Fisamante tagi, alako maleke gabutenyie xa banxi xale li, e fan xa e boore li banxi tagi.

²⁸ Sulemani naxa xema maso na maleke firinyie birin ma.

²⁹ A naxa yaamari fi, a e xa malek'e, tugi bilie, nun wuri fuge tofanyi misaalie masoli banxi xal'e ma, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante nun Yire Seniyenxi kui.

³⁰ A naxa x'eema maso banxi gbaata ma na yire firinyie kui.

³¹ A naxa h'oromobanxi xa naade'e yailan wulai oliwi wuri ra. A e gbaku oliwi wuri xebenyie ra naxee xa marabinye mu nu banxi xal'e gbe lima, fo d'oxo naani.

³² Na naade'e firinyie nu yailanxi wulai oliwi wuri nan na. Malek'e, tugi bili, nun wuri fuge tofanyie misaalie nu masolixi na naade'e ma. X'eema nu masoxi na naade'e nun na misaalie ma

³³ A naxa na m'ooli raba naade'e ma naxee nu na Yire Seniyenxi ma. E yailanxi oliwi wuri ra, e gbakuxi wuri xebenyie ra naxee mu nu banxi xal'e xa marabinye lima fo d'oxo saxan.

³⁴ Naade'e firinyi gbete nu yailanxi sipire wuri ra.

³⁵ A naxa yaamari fi e xa malek'e, tugi'e, nun sansi fuge tofanyi misaalie masoli e ma. Na dangi xanbi a naxa x'eema maso naade'e nun na misaalie ma.

³⁶ A naxa buntunyi yailan g'eeme masolixie ra, naxee nu d'oxoxi safe saxan na, a nun sediri wuri safe keren na.

³⁷ Alatala xa banxi d'oxo folo Siwi kike nan na, Sulemani xa mang'eya je naani nde.

³⁸ A naxa jon Bulu kike ra, kike solo-masaxan nde, Sulemani xa mang'eya je fu nun keren nde. Na banxi birin ti je solofere nan bun ma, a fa lu alo Ala nu wama a x'on ma ki nax'e.

7

Mang'e banxi tife

¹ Sulemani bu ne je fu nun saxan a yete xa banxie tife ra.

² A banxi naxan singe ti a a xili sa ne «Liban fotonyi banxi.» A nu kuya j'ongon ya k'eeme, a igbo j'ongon ya tongo suuli, a ite j'ongon ya tongo saxan. A xunyi wurie nu d'oxoxi kinki safe naani naxee xun, nee nu yailanxi sediri wuri nan na.

³ Na kinkie fari nu makotoxi sediri xebenyi tongo naani nun suuli nan na a safe ki ma, fu nun suuli safe keren.

⁴ Banxi seetie ma, wunderi safe saxan nu na e ma, e ya rafindixi e boore ma.

⁵ Naade'e saxan fan nu na wunderie ya tagi.

⁶ Buntunyi nu na naxan xa kuy'e j'ongon ya tongo suuli lima, a igboe j'ongon ya tongo saxan.

⁷ Banxi pala naxan fan nu yailanxi sediri wuri ra keli a gbata ma han fuge, nan nu findixi a xa kiiti sade ra.

⁸ A banxi gbete ti ne na xanbi ra a nu luma dennax'e. A a yailan alo boore. Na xanbi ra, a naxa banxi gbete ti Firawuna xa di gine be a naxan d'oxo.

⁹ Nee birin ti g'eeme masolixie nan na naxee xabaxi sera ra a kui nun a fari, kelife a bunyi ma han fuge.

¹⁰ Banxi sanbunyi d'oxo g'eeme tofanyi xungbee nan na, naxee xabaxi j'ongon ya fu xa na mu a ra j'ongon ya solomasaxan ma.

¹¹ A fuge ra, sediri wuri nun g'eeme tofanyie nu na naxee xabaxi a fanyi ra.

¹² Na tete xungbe nu yailanxi g'eeme xabaxi safe saxan na, sediri wuri fan nu saxi na fari, alo Alatala xa banxi nun a gbutunyi.

¹³ Mang'e Sulemani naxa mixi nde fen Tire, naxan xili Xirami.

¹⁴ Kaape gine nde xa di nan nu a ra fatanfe Nafatali b'ons'e ra. Tireka nan nu a Baba ra, naxan nu wure gbeeli rawalima. A lonnixi, a xaxili fan, a fata wure gbeeli rawalide a m'ooli birin na. A siga ne mang'e Sulemani yire, a na wali m'ooli raba.

¹⁵ A kinki firin xabu wure gbeeli ra, naxee ite j'ongon ya fu nun solomasaxan, naxee xa radigilinyi lanxi j'ongon ya fu nun firin ma.

¹⁶ A xunyi firin xabu na kinki firinyie be, naxee ite j'ongon ya suuli.

¹⁷ A se raxunmase fu nun naani xabu na xunyi firinyie be, xunyi keren solofere.

¹⁸ A mangoe bogi maniyee yailan safe firin na na se raxunmase rad'oxoxi firinyie ma.

¹⁹ A fuge maniyee masoli na kinki xunyi firinyie ma naxee nu na buntunyi ra. E ite j'ongon ya naani.

²⁰ A mangoe bogi maniyee k'eeme firin masoli na kinki xunyi firinyie ma.

21 A na kinkie ti buntunyi ya tagi. Naxan nu na a yirefanyi ma, a xili naxa sa Yakin, naxan nu na a koola ma, na xili naxa sa Boosu.

22 Na kinkie konde ra, fugee nu masolixi mennie ma.

23 A naxa ye sase xungbe digilinxi yailan yoxui ra. A de igbo nongon ya fu, a ite nongon ya suuli, a xa radigilinyi nongon ya tongo saxan.

24 Na ye sase de rabilinyi bunyi, ninge maniyee nu masolixi a ma e radoxoxi e boore ra a rabilinyi birin ma. Ninge fu na nongon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ninge yo, ye sase yo, na birin yailanxi kerenyi nan na.

25 Na ye sase nu doxoxi ninge maniyee gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola biri, saxan ya rafindixi sogegorode biri, saxan ya rafindixi yirefanyi biri, saxan ya rafindixi sogetede biri. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu doxoxi na ninge fari, e ya rafindixi tande ma.

26 Na ye sase xa marabinye nu findixi suxu keren nan na. A de kiri masolixi maniyee sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

27 A naxa e sanbunyi fu yailan. E birin nu kuya nongon ya naani, e igbo nongon ya naani, a ite nongon ya saxan.

28 E na sanbunyyie rafala ki naxee, wure ralenfetenxie nu na wure gbete naani tagi.

29 Yete misaalie, ninge misaalie, nun maleke misaalie nu yailanxi na wure ralenfetenxie ma, a nun pirinti gbete.

30 Wure digilinxi naani nu na sanbunyi keren keren ma be a ti se ra, naxee nu xirixi e boore ra wure gbeeli firin na. Wure nde nu na na tuxui naanie ma ye sase bun ma. Na birin nu yailanxi temui kerenyi nan na.

31 Se digilinxi nde nu na ye sase nu doxoxi naxan kui. Na ite nongon ya keren sanbunyi be, a igbo nongon ya keren nun a tagi. Se ndee nu masolixi na ma. Na wure ralenfetenxie mu nu digilinxi, e seeti naanie birin xa maniyee nu lan.

32 Na wure digilinxi naani naxee nu na a ye maxanin se tuxui naanie ra, e ite

nongon ya keren nun a tagi, firin nu xirixi e boore ra wure gbeeli ra.

33 Na wure digilinxi maniyee soori ragise sanyie ra. E birin nu yailanxi wure gbeeli ra temui kerenyi ra.

34 Se nde nu na tuxui naanie birin na naxee nu senbe fima e ma.

35 Se digilinxi nde nu na ye sase doxode kui. Na ite sanbunyi be nongon ya keren. Sanbunyyie fuge, a kilondee nun a wure ralenfetenxie birin nu yailanxi wure gbeeli nan na temui kerenyi ra.

36 Maleke misaalie, yete misaalie, nun tugi misaalie nu yailanxi na kebelae ma, nun se gbete.

37 Ye maxanin se fu nu yailanxi ki kerenyi ra na ki ne wure gbeeli ra. E birin nu lan.

38 Xirami ye sase fu yailan ne wure gbeeli ra, naxee nu doxoxi na ye maxanin se fu fari. Ye litiri wulu keren keme senni nongon nu sama kankan kui. Ye sase nu igbo nongon ya naani.

39 A naxa ye maxanin see doxo Alatala xa horomobanxi seeti ma, suuli koola biri, suuli yirefanyi biri. Na ye sase belebele naxan nu xili «Baa» a naxa na doxo banxi yirefanyi ma, a makore a sogetede biri ra.

40 Xurami naxa ye sasee, te xube ko see nun tundee yailan.

Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa horomobanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

41 kinki firinyie, e xunyi tofanxie, se raxunmase naxee e fari,

42 kobe bogi maniyee keme naani gbakuxi e ra, kobe bogi maniyee safe firin se raxunmase keren ma kinkie xunyi ra,

43 sunbui maxanin se fu,

44 ye sase xungbe naxan xili «Baa» ninge fu nun firin misaali naxee na ye sase xungbe bun ma,

45 tundee, pelie, paanie. Xurami se naxee birin yailan mange Sulemani be Alatala xa banxi xa fe ra, a e yailan wure gbeeli raxunuxi nan na.

46 Mange nu na yoxui raxunu Yuruden mere yire ne, Sukoti nun Saratan tagi.

⁴⁷ Mang'ee Sulemani na birin yailan wure gbeeli nan na, naxan xa gboe xasabi mu nu noma kolonde.

⁴⁸ Sulemani se gbegbe yailan ne Ala xa banxi be, alo serexebade xema daaxi, teebili xema daaxi nde taami serexe sama dennaxe,

⁴⁹ lanpui doxo se xema daaxie naxee dexema Yire Seniyenxi kui seriye ki ma, a fuge misaalixie, lanpuie, te xube ko se xema daaxie,

⁵⁰ paanie, finse, potti tofanyie, piletie, kolopotti xema fanyi daaxie, Ala xa hromobanxi xa naadee gbaku se xema daaxie, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante sode de ra nun hromobanxi sode de ra.

⁵¹ Sulemani Alatala xa hromobanxi xa see yailan xema ra na ki ne. A to ge na ra, a naxa se birin naso Alatala xa hromobanxi xa naafuli ragatade kui, a baba Dawuda naxee fixi Ala ma.

8

Saate kankira doxo fe hromobanxi kui (Yudaya Mang'ee II 5:2-6:11)

¹ Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsoe xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelifa Siyon, Dawuda xa taa.

² Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere sali raba.

³ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁴ e a xanin a nun Ala xa Naralande Kiri banxi, a nun se seniyenxi naxee nu na a kui. Lewika serexedubee nan na wali raba.

⁵ Mang'ee Sulemani nun Isirayila pama naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegbe ba serexe ra, naxan konti mu nu noma kolonde.

⁶ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxode Ala xa hromobanxi, Yire Seniyenxi Fisamante kui. E a doxo malekee gabutenyie bun ma.

⁷ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁸ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee jooe nu toma

kafi pala ma yire seniyenxi kui, kono e mu nu noma tode hromobanxi tande tan ma. Han to saate kankira na menni.

⁹ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire ne, Alatala saate xiri loxoe e nun Isirayilakae tagi, e mini temui Misira.

¹⁰ Serexedubee to mini Yire Seniyenxi kui, nuxui nde naxa goro Alatala xa banxi ma, a a rafe.

¹¹ Serexedubee mu no lude menni e xa e xa wali raba, barima na nuxui nu na naa, Alatala xa noe nu bara lu banxi birin ma.

¹² Na kui, Sulemani naxa a fala,

«Alatala a masen ne,

a a sabatima nuxui foore nan kui.

¹³ Na kui n bara lingira ti i be,

i sabatima dennaxe abadan.»

¹⁴ Mang'ee naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi.

¹⁵ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin masen a be, a na birin nakamalixi ne.

¹⁶ A naxe, «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsoe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama yarerati ra. Kono n bara Darisalamu nan sugandi alako n xili xa lu naa. N man bara Dawuda sugandi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

¹⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boje kui, a fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra.

¹⁹ Kono i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

²⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda jooe ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

²¹ N bara Alatala xa saate kankira doxo naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

²² Mange Sulemani naxa ti serexebade ya i pama birin ya xori, a naxa a belexe itala koore ma, a fa a fala,

²³ «Isirayila Marigi Alatala, i maniye mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe nan na i xa konyie mabiri, naxee jere ma i ya tode ra e boje fiixe ra.

²⁴ Na na a ra, to loxe i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

²⁵ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsoe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde na e bonsoe ya ma naxan fama lude Isirayila kibanyi kui abadan.»

²⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan masen i xa konyi Dawuda be.»

²⁷ «Kono Ala tan noma sabbatide dunija bende funi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

²⁸ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

²⁹ I xa i jengi sa yi banxi xon ma kee nun yanyi ra, barima i xili matoxoma be. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

³⁰ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelifa koore ma i doxoxi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

³¹ «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa kali nde ti serexebade yire yi banxi kui,

³² i xa na fe mato kelifa koore ma, i xa kiiti sa nondi ra alako fe kane nun tinxintoe birin xa e sare soto.»

³³ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e bara tin gbilenfe ra i yire, e i xili matoxo, e i maxandi yi horomobanxi kui,

³⁴ i xa na fe mato kelifa koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

³⁵ «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i

maxandi be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,

³⁶ i xa na fe mato kelifa koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na jere ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

³⁷ «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kane, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

³⁸ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa pama Isirayila a mawa i xon, barima e bara a kolon e xa toore kelixi fe naxan ma, e fa e belexe itala yi banxi mabiri,

³⁹ i xa na fe mato kelifa koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin boje ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

⁴⁰ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e jere i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

⁴¹ «Xa xoje nde sa fa kelifa paman ma, naxan mu findi i xa pama Isirayila mixi nde ra,

⁴² a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

⁴³ i xa na fe mato kelifa koore ma i i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunija, alo i xa pama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

⁴⁴ «Xa i xa pama sa mini a yaxuie gere de alo i a masen e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri ra n naxan tixi i xili ra,

⁴⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinxi sa e be.»

⁴⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i boje te e xili ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

⁴⁷ xa e bara xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, «Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe jaaxi raba, muxu bara kobi,»

⁴⁸ xa e man e yete ragbilen i ma e boje fixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi jamanε ma konyiya kui yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

⁴⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxixi sa e be,

⁵⁰ i xa dije i xa jama ma naxan yunubi rabaxi i ra. I xa e xa yunubie xafari e naxan nabaxi i ra. I xa hinne e ra e yaxuie ya xori, alako e yaxuie fan xa hinne e ra.

⁵¹ E findixi i xa jama nan na, i ke tongoe, i naxee ramini Misira boxi ra konyiya kui.»

⁵² «Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui,

⁵³ barima i tan nan muxu ba dunjpa bonsœe tagi muxu xa findi i ke tongoe ra, alo i a masen Isirayila be ki naxe i xa konyi Munsa saabui ra, a to muxu benbae ramini Misira boxi ra.»

⁵⁴ Mange Sulemani to ge na maxandi tide Alatala be, a naxa keli Alatala xa serexebade yire, a xinbi nu sinxi dennaxe a belexee itexi koore ma.

⁵⁵ Na temui a naxa ti Isirayila jama ya xori, a duba e be a xui itexi ra. A naxe,

⁵⁶ «Tantui na Alatala be, naxan bara malabui fi a xa jama Isirayila ma, alo a a masen ki naxe. A masenyi naxee ti a xa konyi Annabi Munsa saabui ra, keren mu na a mu naxan nakamali.

⁵⁷ Won Marigi Alatala xa lu won seeti ma alo a raba won benbae be ki naxe. Ala naxa won naboloo, a naxa won nabepin.

⁵⁸ Ala xa won boje ya mafindi a ma, alako won xa won jere a xa kira xon ma, won xa a xa yaamari birin nabatu, won xa gbilen fee foxo ra a tonyi doxoxi naxee ra, won xa bira a xa seriye foxo ra a naxan so won benbae yi ra.

⁵⁹ Ala xa ratu n ma maxandi ma kee nun yanyi. Won Marigi Alatala xa n tan a xa konyi nun a xa jama Isirayila makanta fe jaxi ma loxoe birin,

⁶⁰ alako dunjpa birin xa a kolon a Alatala nan na Ala ra. Ala gbete mu na.

⁶¹ Wo boje birin xa lu won Marigi Alatala nan be, alako won xa a xa yaamarie ratinme, won xa won jere a xa seriye ma alo wo darixi a ra ki naxe.»

⁶² Mange nun Isirayila jama birin naxa serexe ba Alatala be.

⁶³ Mange Sulemani naxa ninge wulu moxonon nun firin ba xanunteya serexe ra, a nun yexee wulu keme moxonon. Na dangi xanbi, Mange nun jama naxa Ala xa banxi rabi.

⁶⁴ Sulemani naxa tete yire raseniye serexe ra Alatala xa hoxomobanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie ba naa, a nun xanunteya serexee ture nun sansi xori ra, barima serexebade yoxui daaxi, Sulemani naxan yailan, na nu xurun na serexe birin be.

⁶⁵ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne won Marigi Alatala ya xori xi solofere bun ma. Nama gbegbe fa ne kelife Xamata han Misira xure. E to ge na sali ra, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma, a findi xi fu nun naani ra.

⁶⁶ A xi fu nun suuli nde, mange naxa jama bepini e xa gbilen e xonyi. E naxa duba mange be, e fa gbilen e xonyi seewe kui, Alatala xa hinne xa fe ra a xa konyi Dawuda nun a xa jama Isirayila mabiri.

9

Ala xa masenyi Sulemani be (Yudaya Mangée II 7:11-22)

¹ Mange Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a yete xa banxi tide, a a waxonfe birin naba na xa fe ra,

² Alatala man naxa mini a ma alo a raba Gabayon ki naxe.

³ Alatala naxa a fala a be, «N bara i xui me, n bara i xa maxandi suxu. N bara tin yi banxi xa findi n gbe ra, i naxan tixi. N xili xa lu a ma abadan, n nan n jengi sama ne a xon ma.

⁴ Xa i sa i jere n ma kira xon ma boje tinxixi ra, alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

⁵ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a saataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mangeya mu bama i bonsœe yi ra.»

⁶ Kɔnɔ xa wo wo kobe ratoma, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxɔ ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

⁷ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasanje, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui si birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

⁸ Na temui mixi ne dangima yi banxi ra, naxan bara xili fanyi soto, e de ixarama ne, e a fala, <Munfe ra Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe xun nakanaxi yi ki?>

⁹ E a yaabima ne, <Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxɔ ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete ra, e e batu, e tuubi e be. E yi toore sotoxi na nan ma.>>

*Mange Sulemani xa wali ndee
(Yudaya Mang'ee II 8:1-18)*

¹⁰ Mange Sulemani nu bara Alatala xa banxi nun a yete xa banxi ti je moxonen bun ma.

¹¹ Tire mange Xirami to bara nu sediri nun sipire wurie, nun xema so Sulemani yi ra, a nu wama naxan xasabi xon, a naxa taa moxonen fi Xirami ma Galile boxi ma.

¹² Xirami to mini na taa matode, nee nu rafan a ma.

¹³ A naxa a fala Sulemani be, «N ngaxakerenyi, i taa moli mundun fixi n ma yi ki?» Xirami naxa na taa xili sa «Taa fufafu.» Na xili nan na e xun ma han to.

¹⁴ Kɔnɔ Xirami naxa xema kilo wulu naani rasanba mange Sulemani ma.

¹⁵ Mange Sulemani nu bara tekun wali rakeli banxie nun taa tife ra, alo Alatala xa banxi, mange Sulemani xa banxi, Milo taa, Darisalamu tete, Xasori taa, Megido taa, nun Geseri taa.

¹⁶ Firawuna, Misira mange, dusu ne Geseri taa xun na, a te so na ra, na Kanaankae birin faxa. Na dangi xanbi a na fi a xa di gine ma, naxan doxo mange Sulemani xon ma.

¹⁷ Mange Sulemani yi taa birin ti ne: Geseri taa, Beti Xoron Labe,

¹⁸ Baalati nun Tamari naxee nu na gbengberenyi ma,

¹⁹ nun taa gbete soori ragisee nun soee nu ragatama dennaxe. Sulemani nu

bara banxi nun taa gbegebe ti Darisalamu, Liban boxi, nun a xa boxi birin ma, alo a nu wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila boxi ma, kɔnɔ e mu findi Isirayilakae ra.

²¹ E babae mu faxa Isirayila xa sandegema saabui ra Isirayilakae so temui. Na kui Sulemani na mixie findi ne konyie ra. Han to e na konyiya kui.

²² Kɔnɔ Sulemani mu tin Isirayila di yo xa findi konyi ra. Isirayilakae nu findixi a xa soorie, sebelitie, soori xunyie, nun soe ragi xunyie nan na.

²³ Mange Sulemani mixi keme suuli mixi tongo suuli nan ti xunyie ra konyie xun ma naxee nu a xa wali rabama.

²⁴ Sulemani Firawuna xa di gine tongo ne Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbete kui, a naxan ti a be. Na temui fa a naxa Milo taa ti.

²⁵ Mange Sulemani nu serexe gan daaxie nun xanunteya serexe bama sanya saxan je yo je serexebade fari, a naxan yailan Alatala be. A nu surayi bama serexe ra serexebade nde fari naxan nu na Alatala ya i. A Alatala xa horomobanxi rajon.

²⁶ Mange Sulemani kunkuie yailan ne Esiyon Geberi, Elata fe ma, baa de ra naxan nu na Edon boxi ma.

²⁷ Mange Xirami walike ndee so ne Sulemani yi ra, naxee nu bakima na kunkuie kui Sulemani xa walikae seeti ma. E nu kunkui wali kolon a fanyi ra.

²⁸ Na kunkuie siga ne Ofiri boxi ma xema kilo wulu fu nun naani tongode mange Sulemani be.

10

*Seeba Mange Gine fafe Mange Sulemani
xebude
(Yudaya Mang'ee II 9:1-12)*

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili gbe me Alatala xili xa fe ra, a naxa siga maxorinyi xoxoxose tide a ma.

² A naxa siga Darisalamu, a sanbase gbegebe xanin a xun ma joxome fari alo labunde, xema, nun geme tofanyie. A naxa a xa maxorinyi birin ti Sulemani ma.

³ Mang'ee Sulemani naxa a xa maxorinyie birin yaabi, na birin naxa sooneya a be.

⁴ Seeba mang'ee gin'e to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxie a naxee ti,

⁵ a xa donsee, a xa walik'ee nun e wali ki, e xa dugie, e ludee, na fe birin naxa a de ixara.

⁶ A naxa a fala mang'ee be, «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin findixi nondi nan na.

⁷ Beenun n xa be to n yete ra, n mu la e xa masenyi ra. Kon'o yak'osi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. I fe naxan birin tagi rabaxi n be nun i xa naafuli, na dangi i xili ra.

⁸ Nelexinyi na i xa mixie be, nelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra.

⁹ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doxo Isirayila mang'ee kibanyi kui. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafan a ma abadan. A i findixi ne e xa mang'ee ra alako i xa e yamari tinxinyi nun nondi ra.»

¹⁰ A naxa x'ema kilo wulu naani fi mang'ee ma, a nun labunde gbegebe, nun g'eme tofanyie. Kabi na temui, Seeba mang'ee gin'e labunde xasabi naxan fi mang'ee Sulemani ma na pondon mu to Isirayila boxi ma sonon.

¹¹ Xirami nun Sulemani xa walik'ee naxee fa x'ema ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun g'eme tofanyie ra.

¹² Mang'ee naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode de ra, a nun mang'ee xa banxi sode de ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra betibae be. Na wuri mooli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹³ Mang'ee Sulemani naxa Seeba mang'ee gin'e waxonse birin so a yi ra dangife a naxan nasanbaxi a ma. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa mixie.

*Mang'ee Sulemani xa naafuli
(Yudaya Mang'ee II 1:14-17, 9:13-28)*

¹⁴ Ne yo ne Sulemani nu x'ema kilo wulu maxopen nun firin, kilo k'eme senni tongo naani nun naani sotoma,

¹⁵ bafe a naxan soto yuleya duuti ra. A man nu x'ema nun gbeti sotoma mang'ee nun gominae ra Arabu boxi ma.

¹⁶ Mang'ee Sulemani naxa soori makan-tase k'eme firin yailan x'ema ra, kankan yailanxi x'ema kilo solofere nan na.

¹⁷ A man naxa soori makantase xunxuri k'eme saxan yailan x'ema ra, kankan yailanxi x'ema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui naxan xili falama Liban Foton Banxi.

¹⁸ Mang'ee naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa x'ema fanyi maso a ma.

¹⁹ Santide senni nu na na kibanyi ma. A xanbi radigilinxi, belexe sade firin nu na a seetie ma, yete masolixi firin fan nu na a seetie ma.

²⁰ Yete fu nun firin fan masolixi nu na santidee seetie ma, senni nu na yirefanyi ma, sennie nu na koola ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden.

²¹ Mang'ee Sulemani xa pooti birin nun Liban Foton Banxi xa pileti birin nu yailanxi x'ema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma, a tide mu gbo a be.

²² Kunkuie nu na mang'ee yi ra naxee nu sigama Tarasisi ne saxan yo ne saxan x'ema, gbeti, sili jinyi, kule, nun xoni tofanyie tongode. Xirami xa walik'ee nu a malima na wali kui.

²³ Mang'ee Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo ye dangi boxi mang'ee birin na.

²⁴ Boxi mang'ee birin nu wama Sulemani xa lonni ramefe Ala naxan saxi a xaxili ma.

²⁵ Nee birin nu mang'ee sanbama gbeti, x'ema, dugie, geresosee, labundee, soe, nun sofalee ra ne yo ne.

²⁶ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragise wulu keren k'eme naani, nun soe ragie wulu fu nun firin nan nu na mangataa Darisalamu nun taa makantaxi gbetee.

²⁷ Mang'ee naxa a niya gbeti xa wuya Darisalamu dangife g'eme xori ra. Wuri fanyi fan naxan xili sediri naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma.

²⁸ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa bɔxi nan ma. Mangé xa yulée nu sigama e tongode.

²⁹ E sɔɔri ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi. E na mɔɔli sara Xiti nun Arami mangée fan bɛ.

11

Sulemani gbilenfe Alatala fɔxɔ ra

¹ Mangé Sulemani naxa giné gbegebe dɔxɔ naxee mu findixi Isirayilakae ra, alɔ Firawuna xa di giné, Mowaba ginée, Amoni ginée, Edon ginée, Sidɔn ginée, nun Xiti ginée.

² Alatala nu bara a fala Isirayilakae bɛ na sie xa fe ra, «Wo naxa siga e xɔnyi, e fan naxa fa wo xɔnyi. Xa na mu, e wo bɔɔnɛ ya rafindima nɛ e xa alae mabiri.» Kɔnɔ Sulemani tan bira na mixie nan fɔxɔ ra, ginée maxanufe ra.

³ A mangé di giné kɛmɛ solofere nan dɔxɔ, a konyi giné kɛmɛ saxan fan tongo. Na ginée naxa a bɔɔnɛ mafindi.

⁴ A to fori, na ginée nu bara a bɔɔnɛ birin mafindi ala gbete ma, a mu bira a Marigi Alatala fɔxɔ ra alɔ a baba Dawuda.

⁵ Mangé Sulemani nu Sidɔnkae xa ala Asiteroti nun Amonikae xa ala Mɔlɔkɔ fan batuma.

⁶ Mangé Sulemani naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a mu a xui rakamali Alatala bɛ alɔ a baba Dawuda.

⁷ Na kui Sulemani naxa sɛrɛxɛbade yailan Mowaba xa ala Kemosi bɛ, a nun Amonikae xa ala Mɔlɔkɔ bɛ geya fari, naxan nu na Darisalamu ya ra.

⁸ A nu na mɔɔli rabama a xa ginée birin bɛ, naxee nu fatanxi si gbete ra, naxee nu surayi nun sɛrɛxɛe bama e xa alae bɛ.

⁹ Alatala naxa xɔnɔ mangé Sulemani ma, barima a nu bara a kobe so Isirayila Marigi Alatala ra, naxan mini a ma sanya firin.

¹⁰ Alatala nu bara tɔnyi dɔxɔ ala gbete batufe ra, kɔnɔ Sulemani mu Alatala xa yaamari suxu.

¹¹ Na kui Alatala naxa a fala Sulemani bɛ, «I to bara na mɔɔli raba, i mu bira n ma yaamarie fɔxɔ ra n naxee birin masen i bɛ, i n ma saate kana, n i xa mangeya

bama nɛ i yi ra, n fa a so i xa konyi nde yi ra.

¹² Kɔnɔ i baba Dawuda xa fe ra, n mu na rabama i xa simaya kui, n mangeya bama nɛ i xa di xɛmɛ yi ra.

¹³ N mu mangeya birin bama a yi ra, n bɔnsɔɛ keren nan luma i xa di bɛ n ma konyi Dawuda xa fe ra, nun Darisalamu xa fe ra n naxan sugandixi.»

¹⁴ Alatala naxa Sulemani gerefa nde ramini, naxan nu xili Hadada. Edon mangé xa di nan nu a ra.

¹⁵ Dawuda Edon bɔxi gere tɛmui naxɛ, a xa sɔɔri mangé Yowaba nu bara te naa Isirayila sɔɔrie furee ragatade. Na tɛmui a man naxa Edon xɛmɛ birin faxa.

¹⁶ Yowaba nun a xa sɔɔrie naxa lu naa kike senni, han e gɛ xɛmɛ birin faxade

¹⁷ Hadada nun a baba xa konyi Edonka ndee nu bara e gi, e siga Misira. Na raba Hadada dimɛdi tɛmui nɛ.

¹⁸ E to keli Madiyan, e naxa siga Paran. E naxa mixie tongo mɛnni, e fa siga Misira Firawuna yire. Misira mangé naxa banxi so a yi ra, a a ɔxɔ sa a xa donse fe xɔn ma, a bɔxi fan fi a ma.

¹⁹ Hadada naxa rafan Firawuna ma, han a a xa mangé giné xunya fi a ma giné ra.

²⁰ Mangé giné Tapenesi xunya naxa di xɛmɛ bari a bɛ, naxan nu xili Genuhati. Tapenesi na dɛ ba Firawuna xɔnyi nɛ, a fa lu mɛnni Firawuna xa die ya ma.

²¹ Hadada to a mɛ a Dawuda nun a xa sɔɔri mangé Yowaba bara faxa, a naxa a fala Firawuna bɛ, a xa diɔnɛ a ma a xa gbilen a xɔnyi.

²² Firawuna naxa a yaabi, «Munfe ra i wama gbilenfe i xɔnyi? I waxɔnfe birin na be.» A naxa a yaabi, «I nondi, kɔnɔ diɔnɛ n xa gbilen.»

²³ Ala naxa gerefa gbete ramini mangé Sulemani bɛ, naxan findixi Eliyada xa di Reson na, naxan nu bara a gi kelife Soba mangé Hadadeseri xɔnyi,

²⁴ Dawuda nu na e gerefe tɛmui naxɛ. Reson xa sɔɔrie nan malan a fɛ ma, e fa lu Damasi, e mangeya sɔtɔ mɛnni.

²⁵ Reson nun Hadada findi Sulemani yaxuie nan na a xa simaya birin kui. Arami mangé Reson nu Isirayila jama xɔnxi.

²⁶ Nebati xa di Yerobowami nu kelixi Sereda ne Eframi bōxi ma. A nga naxa findi kaape gine nde ra, naxan xili Seruya. A nu walima mange Sulemani xa mixie ya ma, kōnō mange xa fe mu nu rafan a ma.

²⁷ Na rakeli yi fe nan ma: Mange Sulemani nu na Milo tife, a nun a baba xa taa tete yire nde.

²⁸ Yerobowami to findi gbangbalanyi fanyi nan na, Sulemani naxa a findi teku wali xunyi ra Yusufu bōnsōe xun ma.

²⁹ Lōxōe nde Yerobowami naxa mini Darisalamu, a Annabi Ahiya Siloka li kira xōn ma e dorō. Donma xungbe neene nu ragoroxi namijōnme ma.

³⁰ Annabi Ahiya naxa a xa donma neene ibōō xuntun fu nun firin na,

³¹ a fa a fala Yerobowami be, «Xuntun fu tongo, barima Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi n be, «N fama ne mangeya bade Sulemani yi ra, n fa bōnsōe fu sa i tan xa yaamari bun ma.

³² N bōnsōe keren luma ne Sulemani bun ma n ma konyi Dawuda xa fe ra nun Darisalamu xa fe ra, n taa naxan sugandixi Isirayila bōnsōe ya ma.

³³ N na rabama ne barima e bara e kobe so n na, e Sidōn xa ala Asiteroti, nun Mowaba xa ala Kemosi, nun Amoni xa ala Mōlōkō batu. E mu e jere ma n ma kira xōn ma, e mu n ma yaamarie ratinmema alo Sulemani baba Dawuda a raba ne ki naxe.

³⁴ N mu mangeya birin bama Sulemani yi ra, a xa lu mangeya kui a xa simaya birin na n ma konyi sugandixi Dawuda xa fe ra, naxan bara n ma yaamarie nun n waxōnfe rabatu.

³⁵ Kōnō n mangeya bama ne Dawuda xa di Sulemani yi ra, n bōnsōe fu fi i ma.

³⁶ N bōnsōe keren nan luma a xa di yi ra, alako n ma konyi Dawuda fōxi xa lu Darisalamu abadan, n dennaxe sugandixi n xili xa fe ra.

³⁷ N i tongoma ne, n i findi mange ra Isirayila xun na. I luma i waxōnde ne.

³⁸ Xa i sa i tuli mati n na, xa i sa i jere n ma kira xōn, xa i sa wali n be, i n ma yaamarie ratinme, i n ma seriye rabatu, alo n ma konyi Dawuda a raba ki naxe, n luma ne i seeti ma temui birin, n i bōnsōe rasabatima ne, alo n naxan nabaxi n ma

konyi mange Dawuda be, n Isirayila fima ne i ma.

³⁹ N mange Dawuda bōnsōe rayaagima ne, kōnō kude xa mu a ra.»

⁴⁰ Mange Sulemani naxa wa Yerobowami faxafe. Na nan a niya, Yerobowami naxa a gi, a sa a xunyi taxu Sisaki ra Misira mange. A naxa lu menni han mange Sulemani naxa faja.

⁴¹ Sulemani xa taruxui dōnxōe, a fōle nun a rapōnyi, a sebexi Sulemani xa taruxui kui.

⁴² Sulemani xa mangeya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

⁴³ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa lu a jōxōe ra.

12

Robowami nun Yerobowami (Yudaya Mangée II 10:1-15)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa, e xa a ti mange ra.

² Nebati xa di Yerobowami naxa na fe me Misira, a to a gi Sulemani ma a siga dennaxe.

³ Mixi ndee naxa a xili a xa fa Isirayila bōxi ma. Yerobowami nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be,

⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakōsi tan, i xa nde ba muxu xa kote ra i baba naxan saxi muxu fari. Na kui muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Nama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi fen forie ra, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui, a fa e maxōrin, «Wo marasi mundun fima n ma n nan n ma pama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama pama be, xa i tin e waxōnfe ra, xa i wōyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kōnō Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanma booree maxōrin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxa e maxōrin, «Wo marasi mundun fima n ma n na n ma pama

yaabima naxan na, jama naxan n mayandima n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan saxi e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi jama yaabi yi ki, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan saxi e fari. I xa a fala e be, <N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be.»

¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoxoxo a naxan doxo wo ma, n tan na xun masama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, konon n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun jama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoxoxoe ra, a mu forie xa marasi tongo.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N na n baba xa kote xoxoxoe xun ma sama ne a naxan doxo wo ma. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, konon n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹⁵ Na kui, mange mu tin a tuli matide jama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Munse na won nun Dawuda bonsoe tagi?

Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi.

Isirayila xa gbilen e xonyi.

Yakosi Dawuda, i xa m'eni i xa banxi ma i yete ra.»

Na kui, Isirayila birin naxa gbilen e xonyi.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu sabetixi Yudaya tae kui, nee naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

¹⁸ Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Adorami xee, naxan jengi nu saxi tekun wali xon ma, konon Isirayilakae naxa a magonon han a faxes. Mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui.

¹⁹ Isirayila Dawuda xabile matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

²⁰ Isirayilaka birin to a me a Yerobowami bara fa, e naxa e malan, e a xili, e a findi mange ra Isirayila birin xun ma. Yudaya nan keren sa Dawuda bonsoe de ra.

²¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bonsoe soorie malan, geresoe fanyi wulu kemetongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangeya bun ma.

²² Konon Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be,

²³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma,

²⁴ Alatala xa masenyi nan yi ki: <Wo naxa te de sigafe ra won ngaxakerenyie gere. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa masenyi rabatu, e naxa gbilen, e mu siga Yerobowami gere de sonon.

²⁵ Yerobowami naxa Sikemi taa ti Efirami geyae yire, a sabati naa. Na dangi xanbi, a man naxa siga, a Peniyeli ti.

²⁶ Yerobowami naxa a fala a boje ma, «Temunde yi jama fama gbilende, e lu Dawuda bonsoe xa yaamari bun ma,

²⁷ xa e luma te ra serexee bade Alatala xa banxi kui Darisalamu. Yi jama boje ya fama ne rafindide e marigi Robowami Yudaya mange ma, e n tan faxes, e fa gbilen Yudaya mange Robowami ma.»

²⁸ A to ge marasi fende, mange naxa ninge misaali firin yailan xema ra, a fa a fala jama be, «Wo xa siget Darisalamu mu lanma sonon. Isirayila, wo xa alae nan yi ki naxee wo ramini Misira boxi ma.»

²⁹ A naxa keren ti Beteli, a keren ti Dana.

³⁰ Na nan findixi yunubi ra e be. Nama nu luma siga ra na kuyee batude Beteli, xa na mu a ra Dana.

³¹ Yerobowami naxa salidee ti yire itexi, a fa mixie ti serexedube ra naxee mu findi Lewi die ra.

³² Yerobowami naxa sali nde raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ra, alo sali naxan mooli nu rabama Yudaya. A yete yati naxa serexee ba na kuye ninge daaxie be, a naxee yailan Beteli. A naxa serexedubee doxo Beteli na salide yiree, a naxee ti geyae kon.

³³ A naxa serexee ba na salide kui, a naxan yailan Beteli. A na raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ne. A nu bara na kike sugandi a yete kan waxonki ra. A naxa sali xungbe raba

Isirayilakae be, a surayi gan serexe ra Beteli serexebade fari.

13

Namijonme xa masenyi Yerobowami be

¹ Alatala xa xera nde naxa fa Beteli kelife Yudaya boxi ma. Yerobowami nu tixi serexebade fari, a na surayi ganfe serexe ra.

² Alatala xa xera naxa a xui ite serexebade a xoxoxo ra a Alatala xa masenyi fala a xui itexi ra. A naxe, «Serexebade, serexebade! Alatala xa masenyi nan ya: <Di xeme nde barima ne mange Dawuda bonsoe ya ma, a xili Yosiya. A i xa serexedubee findi serexe ra i fari, naxee surayi bama serexe ra salide geyae fari. Mixi xorie nan yati ganma i fari!»

³ Na loxoe a naxa tonxuma fi e ma, a naxa a fala e be, «Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon a n tan Alatala xui yati nan falaxi wo be. Yi serexebade fama ne ibode, a xube ibogonma boxi ma.»

⁴ Mange Yerobowami to Ala xa xera xa masenyi me, a naxan fala a xui itexi ra Beteli serexebade xa fe ra, a naxa a belexe itala na serexebade fari, a fa a fala, «Na xeme suxu.» A to na raba, a belexe naxa xoxoxo a ra, a mu no a ramaxade sonon.

⁵ Na serexebade naxa iboo keren na, a xube naxa ibogon boxi ma, alo Alatala xa xera a fala ki naxe.

⁶ Na kui mange naxa a fala Ala xa xera be, «I Marigi Alatala maxandi n be, alako n belexe xa yalan.» Ala xa xera naxa Ala maxandi a be, Yerobowami belexe naxa yalan alo a singe.

⁷ Mange naxa a fala Ala xa xera be, «Fa n xonyi i xa i malabu, n buya nde fima i ma.»

⁸ Ala xa xera naxa mange yaabi, «Hali i naafuli gbegbe fima n ma, n mu soma i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma be,

⁹ barima Alatala n yamarixi yi nan na, <I naxa sese don, i naxa sese min na yire. I xa gbilen i xonyi kira gbete ra.»

¹⁰ A naxa gbilen kira gbete ra, a mu gbilen kira ra a fa naxan xon ma a singe.

¹¹ Namijonme xemoxi nde nu na Beteli taa kui. A xa di nde naxa na fe ya

maxaran a be, Ala xa xera naxan birin naba Beteli na loxoe, nun a woyenyi naxee fala mange be. A xa di to ge na fe birin masende a be,

¹² a naxa a tan nun a xunyae maxorin, «A gbilen kira mundun na?» A xa die nu bara a kolon na xera gbilen kira naxan na. E to na fala e baba be,

¹³ a naxa a fala e be, «Wo fa n ma sofale ra.» E to a yailan, a naxa te a fari,

¹⁴ a bira Ala xa xera foxo ra, han a sa a li wuri nde bun ma.

A naxa a fala a be, «Ala xa xera na i tan nan na naxan keli Yudaya?» A naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra.»

¹⁵ Namijonme xemoxi naxa a fala a be, «Won xa gbilen n xonyi, won xa won dege.»

¹⁶ Ala xa xera naxa a yaabi, «N mu noma gbilende, n mu noma sode i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma yi yire,

¹⁷ barima Alatala a masenxi ne n be, <I naxa sese don, i naxa sese min, i naxa gbilen kira ra i fa fama faxi naxan xon ma.»

¹⁸ Xemoxi naxa a fala a be, «N tan fan findixi namijonme nan na alo i tan. Maleke nde nan goroxi n ma, a Ala xa masenyi ti n be, a falafe ra, <Na mixi ragbilen i xonyi, a xa a dege, a xa a min.» A nu wule nan falafe a be.

¹⁹ Na kui Ala xa xera naxa gbilen, e naxa e dege, e naxa e min.

²⁰ E nu doxoxi teebili ra temui naxe, Ala xa masenyi naxa goro na namijonme xemoxi ma,

²¹ a naxa a xui ite Ala xa xera be naxan keli Yudaya boxi ma. A naxa a fala a be, «Ala xa masenyi nan ya: <I to i Marigi Alatala xa yaamari matandi, i mu a xui suxu,

²² a falafe ra i naxa sese don, i naxa sese min be, i fure mu ragatama i benbae xa gaburi yire.»

²³ Ala xa namijonme to ge a degede, na xemoxi naxa fa a xa sofale ra alako boore xa siga.

²⁴ A to siga, a xa biyaasi kui yete nde naxa dutun a ma kira xon ma, a a faxa. A fure naxa sa kira xon ma, a xa sofale nun na yete naxa ti a fe ma.

²⁵ Dangi mixie naxa a fure to kira de ra, yete tixi a fe ma. E to Beteli li, namijonme xemoxi nu na dennaxe, e naxa na fe fala mixie be.

²⁶ Namijonme xemoxi naxan Ala xa xera ragbilen a xonyi a to na fe me, a naxa a fala, «Na Ala xa xera nan a ra, naxan Alatala xa yaamari matandixi. Alatala bara a niya yete xa a iboo, a xa a faha, alo a masenxi a be ki naxe.»

²⁷ Na temui a naxa a fala a xa die be, «Wo fa n ma sofale ra.» E naxa na raba.

²⁸ A to siga, a naxa Ala xa xera fure to kira xon ma, yete nun sofale tixi a fe ma. Yete mu fure donxi, a mu sofale ibooxi.

²⁹ Namijonme xemoxi naxa Ala xa xera fure tongo, a a sa a xa sofale fari, a gbilen a ra. Namijonme xemoxi naxa a raso taa kui, a a kasange, a a xa jon fe raba.

³⁰ A to a fure sa gaburi kui, a naxa a fala, «N ngaxakerenyi, i nu tooo.»

³¹ Na to ba a ra, xemoxi naxa a fala a xa die be, «N na faha, wo xa n sa yi gaburi kui Ala xa xera fure saxi dennaxe. Wo xa n xorie sa a xorie fe ma.

³² A naxan fala Alatala xili ra Beteli nun yi serexebade naxee na geyae ma Samari boxi ma, a fama ne kamalide.»

³³ Na fee to dangi, Yerobowami mu gbilen a xa fe naaxie foxo ra. A mixi mooli birin ti serexedube ra na salidee kui geyae fari, naxee na tin na ra.

³⁴ Na nan findi Yerobowami bonsoe xa yunubi ra. Ala e sonto ne, a e fa e raloe dunija ma.

14

Yerobowami xa mangeya rajonyi

¹ Na temui Yerobowami xa di Abiya naxa fura.

² Yerobowami naxa a fala a xa gine be, «I xa i maxiri kepa nde ra, alako mixi naxa a kolon a Yerobowami xa gine nan i ra. I siga Silo Annabi Abiya xon ma, naxan a fala n be, a n findima ne yi boxi mange ra.

³ I xa taami fu, se joxunme ndee, nun kumi nde xanin a xon. A a falama ne i be, fe naxan fama won ma di lide.»

⁴ Yerobowami xa gine naxa a raba na ki, a naxa siga Silo, a sa so Ahiya xonyi.

Ahiya nu bara fori, a ya mu nu se igbema sonon.

⁵ Alatala nu bara a fala Ahiya be, «Yerobowami xa gine nan fafe yi ki, a fahi i maxorinde a xa di xa fe ma, barima na mu yalanxi. I xa n ma masenyi ti a be. A fama gundo ki nan ma, alako mixi mu a kolonma ki naxe Yerobowami xa gine na a ra.»

⁶ Ahiya to a sanyi xui me a bara makore naade ra, a naxa a fala a be, «So, Yerobowami xa gine. I fahi a gundo ki ma munfe ra? Masenyi xoxoxoe nan yi ra i be.

⁷ Siga, i sa a fala Yerobowami be, Isirayila Marigi Alatala naxe, «N bara i xa fe ite nama tagi, n bara i ti mange ra n ma nama Isirayila xun ma,

⁸ n bara mangeya ba Dawuda bonsoe yi ra, n a fi i tan ma. Kono i mu luxi alo n ma konyi Dawuda, naxan n ma seriye rabatu, a bira n foxo ra a boje birin na n waxonfe rabade.

⁹ I wali ki naaxu dangi mixi birin na. I bara n naxono i xa kuyee batufe ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. I bara i kobe raso n na.

¹⁰ Na nan a toxi, n gbaloe ragoroma i tan Yerobowami bonsoe, i xa konyie, nun i xa mixi xoreyaxie ma. E birin sontoma ne. N fe naaxi bama ne wo tagi, alo gine banxi makoma ki naxe.

¹¹ Yerobowami bonsoe naxan na faha taa kui, baree nan na fure donma. Naxan na faha wula i, xonie nan na donma.» Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Ahiya man naxa a fala na gine be, «Yakosi i xa gbilen i xonyi. I nefi i sanyi ti taa kui, wo xa di faxama ne.

¹³ Isirayilakae birin a jon fe raba, e a ragata gaburi kui. A keren nan sama gaburi kui Yerobowami xa denbaya ya ma, barima a keren nan fe fanyi rabaxi Isirayila Marigi Alatala be Yerobowami xa mixie tagi.

¹⁴ A gbe mu luxi sonon Alatala xa fa mange doxo Isirayila xun ma Yerobowami joxoe ra.

¹⁵ Alatala xa xone sinma ne Isirayila ma, alo foye xungbe sinma kalee ma xure de ra ki naxe. A Isirayila talama ne yi boxi fanyi ma, a naxan fi a benbae ma, a fa e

rayensen ye xure kiri ma, barima e bara kuyee yailan.

¹⁶ A Isirayila sama ne a yaxuie belexe i yunubi xa fe ra, Isirayila naxan naba Yerobowami foxi ra.»

¹⁷ Yerobowami xa gine naxa siga. A to so Tirisa, a bara makore naade ra a xonyi, a xa di naxa faha.

¹⁸ E naxa a ragata, Isirayila birin fa a jon fe raba, alo Alatala a masen ki naxe a xa konyi Annabi Ahiya be.

¹⁹ Yerobowami xa taruxui donxoe na Isirayila mang'ee xa taruxui kui. A xa geree nun a xa mang'eya xa fe birin sebexi a kui.

²⁰ Yerobowami mang'eya raba ne je moxonen nun firin. Na temui a naxa faha, a xa di xeme Nadabo naxa ti mang'era a joxoe ra.

²¹ Sulemani xa di Robowami findi Yudaya mang'era temui naxe, a xa simaya nu na je tongo naani nun keren. A je fu nun solofere mang'eya nan naba Darisalamu, Alatala taa naxan sugandi a xili xa fe ra Isirayila bonsoe birin tagi. A nga Amonika nu xili ne Naama.

²² Yudayakae fan naxa Alatala raxono e xa yunubie ra, e benbae mu nu darixi naxee mooli ra.

²³ E fan naxa serexebadee yailan yire itexi birin fari wurie fe ma, e fa geme masolixie nun Aseri wuri masolixie ti naa.

²⁴ Langoee fan nu na naa. E nu fe jaaxie rabama na sali mooli kui, alo sie, Ala naxee keri na boxi ma, nee nu a rabama ki naxe beenun Isirayilakae xa sabati naa.

²⁵ Na bara a niya Robowami xa mang'eya je suuli nde ra, Misira mang'era Sisaki xa Darisalamu gere.

²⁶ A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mang'era xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xema ra.

²⁷ Mang'era Robowami naxa e joxoe yailan yoxui ra, a e taxu soori mang'era naxee mang'era xa banxi naadee makan-tama.

²⁸ Mang'era nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae rawalima. Mang'era na gbilen, e man fa na wure lefae ragbilen soori banxi kui.

²⁹ Robowami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mang'era xa taruxui nan kui.

³⁰ Temui birin, Robowami nun Yerobowami nu luma e boore gere ra.

³¹ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a joxoe ra. A nga Amonika nu xili ne Naama.

15

Abiyami findife Yudaya mang'era (Yudaya Mang'ee II 13:1-22)

¹ Yerobowami xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde ra, Nebati xa di Abiyami naxa ti mang'era Yudaya.

² A xa mang'eya bu ne je saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di.

³ A fan naxa bira yunubi fee foxo ra, a baba nu naxee rabama. A boje birin mu nu na a Marigi Alatala be, alo a benba Dawuda gbe nu na ki naxe.

⁴ Kono Alatala naxa a ti mang'era Darisalamu a baba Dawuda xa fe ra,

⁵ barima Dawuda nu bara Alatala waxonfe raba, a bira a xa seriye foxo ra a xa dunjeigiri birin kui, fo Uri Xitika xa fe.

⁶ Robowami nun Yerobowami nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

⁷ Abiyami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mang'era xa taruxui kui. Abiyami nun Yerobowami nu e boore gerema temui birin.

⁸ A naxa laaxira, e a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti mang'era a joxoe ra.

Asa findife Yudaya mang'era (Yudaya Mang'ee II 14:1-2, 15:16-16:6,11-14)

⁹ Isirayila mang'era Yerobowami xa mang'eya je moxonen nde ra, Asa naxa ti mang'era Yudaya.

¹⁰ A je tongo naani nun keren nan naba mang'eya kui Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di.

¹¹ Asa naxa Ala waxonfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxe.

¹² A naxa kuye fe kana, a babae naxee folo, a langoee keri na serexebadee xun ma.

¹³ A naxa mange gine binye ba a nga Maaka ma, barima a nu Asera kuye batuma. A naxa na kuye rabira, a a gan, a a xube woli Sediron xure kui.

¹⁴ Hali Asa boje birin to nu na Alatala nan be a xa simaya birin kui, a mu ge kuye serexebadee birin kanade yire itexie Yudaya boxi ma.

¹⁵ Asa naxa xema, gbeti, nun se fanyie raso Alatala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee ba Alatala be.

¹⁶ Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

¹⁷ Isirayila mange Baasa naxa te Yudaya gere xili ma. A naxa Rama taa ti, alako a xa kira ibolon Yudaya mange Asa ya ra.

¹⁸ Asa naxa gbeti nun xema tongo Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui, a a so xerae yi ra, a e xee Damasi taa, Arami mange Ben Hadada yire yi masenyi ra:

¹⁹ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxe. Sanbase nan ya, xema nun gbeti. Saate kana naxan na i nun Isirayila mange Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

²⁰ Ben Hadada naxa tin mange Asa xa masenyi ra. A naxa a xa soori xunyie xee Isirayila taae suxude. E naxa Iyona, Dana, Abeli Beti Maaka, Kinereti, nun Nafatali boxi suxu.

²¹ Baasa to na fe me, a naxa Rama tife wali rati, a lu Tirisa taa kui.

²² Na wali to ti, mange Asa naxa Yudayakae birin xili, e xa fa teku gemee nun wurie tongode Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin xanin, e a rawali Geba nun Misipa tife ra.

²³ Asa xa taruxui donxoe, a xa geree xa fe, a xa taa tife xa fe, nun a xa fe birin sebexi Yudaya nun Isirayila mangee xa taruxui kui. Asa to fori, fure nde naxa a sanyie suxu.

²⁴ Asa naxa laaxira. E naxa a ragata gaburi kui a benba Dawuda xa taa a benbae fe ma. A xa di Yehosafati naxa ti mange ra a joxoe ra.

Nadabo findife Isirayila mange ra

²⁵ Yerobowami xa di Nadabo naxa ti Isirayila mange ra Yudaya mange Asa xa mangeya je firin nde ra. Nadabo naxa mangeya xanin je firin Isirayila boxi ma.

²⁶ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a a jere a baba xa kira xon ma, naxan a niya Isirayila xa yunubi raba.

²⁷ Ahiya xa di Baasa, fatanfe Isakari bonsoe ra, naxa yanfanteya maxiri a xun ma. Baasa naxa a faxa Gibeton, a tan Nadabo nun Isirayilakae nu na Filisitakae gerefe temui naxe.

²⁸ Baasa a faxa Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ne, a ti Isirayila mange ra a joxoe ra.

²⁹ A to findi mange ra, a naxa Yerobowami bonsoe birin faxa. A mu keren lu, a e birin sonto ne, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Annabi Ahiya saabui ra, naxan nu na Silo.

³⁰ A faxa Yerobowami xa yunubi nan ma fe ra, naxan a niya Isirayila fan xa e kobe raso e Marigi Alatala ra.

³¹ Nadabo xa taruxui donxoe nun a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

³² Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

Baasa findife Isirayila mange ra

³³ Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ra, Ahiya xa di Baasa naxa ti Isirayila mange ra Tirisa. A bu ne mangeya kui je moxonon nun naani.

³⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira Yerobowami xa kira foxo ra, naxan a niya Isirayila fan xa yunubi raba.

16

Baasa xa mangeya

¹ Alatala naxa yi masenyi ragoro Xanani xa di Yehu ma Baasa be:

² «N bara i tongo dunipa bende fupi fari, n i findi n ma jama xa mange ra. Kono i tan bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, i n ma Isirayila jama ti yunubi rabafe ra, naxan bara n naxono a jaaxi ra.

³ Na kui n i tan Baasa bama ne mange ra, alo gine a xa banxi kui makoma ki naxe. N i bonsoe luma ne, alo n Nebati xa di Yerobowami bonsoe luxi ki naxe.

⁴ Baasa bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.»

⁵ Baasa xa taruxui dɔnxɔe nun a xa gere ki fanyi, birin seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

⁶ Baasa naxa laaxira, a naxa ragata Tirisa. A xa di Ela naxa ti mang'e ra a jɔxɔe ra.

⁷ Alatala a xa masenyi ti ne Baasa nun a bɔnsɔe be, Xanani xa di Annabi Yehu saabui ra. Na masenyi ti a xa fe jaaxie nan ma fe ra, naxee mu rafanxi Alatala ma. A nu bara maniya Yerobowami bɔnsɔe ra, a naxan sɔntɔ.

Ela findife Isirayila mang'e ra

⁸ Asa xa mang'eya je mɔxɔnen nun senni nde ra, Baasa xa di Ela naxa ti Isirayila mang'e ra. A xa mang'eya bu ne je firin.

⁹ Simiri, a xa sɔori mang'e nde, naxan nu findixi a xa sɔori ragisee seeti keren xunyi ra, naxa yanfanteɓa xiri a xun. Lɔxɔe nde Ela nu na Tirisa a siisife Arisa xɔnyi, naxan findi na mang'e xa banxi kante ra.

¹⁰ Simiri naxa so naa, a a faxa. Yudaya mang'e Asa xa mang'eya je mɔxɔnen nun solofere nde ra, Simiri naxa ti Isirayila mang'e ra Ela jɔxɔe ra.

¹¹ A to findi mang'e ra, a naxa dɔxo kibanyi, a Baasa bɔnsɔe birin faxa ne. A mu na xa mixi yo lu, na boore nde ba, na jɔxɔe ba.

¹² Simiri Baasa bɔnsɔe birin sɔntɔ ne, alɔ Alatala a masen ki naxe Baasa xili ma Annabi Yehu saabui ra.

¹³ Baasa nun a xa di Ela faxa e xa yunubi fufafue nan ma fe ra, e Isirayila Marigi Alatala raxɔnɔxi naxee ra.

¹⁴ Ela xa taruxui dɔnxɔe birin seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Simiri findife Isirayila mang'e ra

¹⁵ Yudaya mang'e Asa xa mang'eya je mɔxɔnen nun solofere nde ra, Simiri naxa mang'eya raba xi solofere bun ma Tirisa. Isirayila jama nu na Gibetɔn Filisitakae gereɗe.

¹⁶ Nama to a me, a Simiri bara mang'e yanfa, a a faxa, e naxa sɔori xunyi Omiri ti Isirayila mang'e ra keren na.

¹⁷ Na temui Omiri nun Isirayila sɔorie naxa keli Gibetɔn, e sa Tirisa rabilin.

¹⁸ Simiri to a to, taa birin nabilinxi, a naxa so mang'e banxi kui, a na gan a yete xun ma.

¹⁹ A faxa a xa yunubie nan ma fe ra, naxee nu bara Alatala raxɔnɔ. A nu bara bira Yerobowami xa kira fɔxo ra, a a niya Isirayila jama fan xa yunubi raba.

²⁰ Simiri xa taruxui dɔnxɔe nun a xa yanfanteɓa seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Omiri findife Isirayila mang'e ra

²¹ Na temui Isirayila jama seeti nu wama Ginati xa di Tibini tife mang'e ra, boore seeti nu wama Omiri nan xɔn.

²² Nama seeti naxan nu na Omiri fɔxo ra, nee naxa nɔ Ginati xa di Tibini xa jama ra. E naxa Tibini faxa, e Omiri ti mang'e ra.

²³ Yudaya mang'e Asa xa mang'eya je tongo saxan nun keren nde ra, Omiri naxa findi Isirayila mang'e ra, a bu na kui je fu nun firin. A to ge je senni rabade Tirisa,

²⁴ a naxa Samari geya sara Semeri ma gbeti kilo tongo solofere ra. A naxa taa ti naa fari, a na taa xili sa Samari, barima na geya kanyi nu xili ne Semeri.

²⁵ Omiri nu fe jaaxie rabama, naxee mu rafan Alatala ma. A xa fe jaaxie nu dangi Isirayila mang'e singee gbee ra.

²⁶ A Nebati xa di Yerobowami fɔxi birin naba ne, a a niya Isirayila jama fan xa e Marigi Alatala raxɔnɔ e xa fe fufafue ra.

²⁷ Omiri xa taruxui, nun a xa gere ki fanyi, na birin seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

²⁸ Omiri naxa laaxira, a ragata a benbae seeti ma Samari. A xa di Akabu naxa ti mang'e ra a jɔxɔe ra.

Akabu findife Isirayila mang'e ra

²⁹ Yudaya mang'e Asa xa mang'eya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Omiri xa di naxa findi Isirayila mang'e ra. A bu ne mang'eya kui Isirayila xun ma Samari je mɔxɔnen nun firin.

³⁰ Akabu naxa fe jaaxie raba, naxee mu rafan Alatala ma, dangi mang'e singee ra.

³¹ Bafe Nebati xa di Yerobowami xa yunubi ra, a naxa Sidon mang'e Etibaali xa di Yesabela fan tongo giɗe ra, a fa na

xa kuye Bali batu, a a xinbi sin na bun ma.

³² A naxa serexebade yailan Bali kuye be Bali xa banxi kui, naxan nu tixi Samari.

³³ Akabu naxa Aseri wuri masolixie fan yailan, naxee nu xili Asera. Akabu naxa Alatala raxoṅo na fe moolie ra, dangife Isirayila mange singee ra.

³⁴ A xa waxati, Xiyeli Betelika naxa gbilen Yeriko taa ti ra. A naa ti folo a xa di singe Abirami sare nan na, a wali rapoṅ naadɛ tife nan ma a xa di Segubu sare ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Nunu xa di Annabi Yosuwe saabui ra.

17

Annabi Eliya

¹ Eliya Tisibeka, naxan findi Galadi boxi mixi nde ra naxa a fala mange Akabu be, «N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, n naxan nabatuma, toofare tune nun xini yo mu fama, fo n Ala maxandi.»

² Alatala yi nan masen Annabi Eliya be,

³ a naxe, «Keli be, i xa siga sogetede biri ra, i sa i noxun Keriti xure yire.

⁴ I xure ye nan minma, n donse rasanbama ne i ma xaxae saabui ra.»

⁵ A naxa siga, a a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a sa sabati Keriti xure yire Yuruden sogetede biri.

⁶ Xaxae nu fama taami nun sube ra a xon ma geesege nun nummare. A nu xure ye nan minma.

⁷ Kono temui nde to dangi, na xure naxa xori, barima tune mu nu fama na boxi ma na waxati.

⁸ Na temui Alatala naxa a masen a be, a naxe,

⁹ «Keli, i xa siga Sarepeta naxan na Sidon boxi ma. I xa lu naa. N bara yaamari fi kaape gine nde ma, a xa i balo.»

¹⁰ A naxa keli, a siga Sarepeta. A to so na taa kui, a naxa kaape gine nde to, a yege matongofe. A naxa na gine xili, a a fala a be, «Yandi, n ki ye ra n xa a min.»

¹¹ Gine to nu sigafe ye foxo ra a be, a man naxa a xili, a a fala a be, «Yandi, i xa fa taami xuntunyi fan na n be.»

¹² Gine naxa a yaabi, «N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, taami yo mu na n yi ra, fo farin pooti ya keren, a nun

ture dondoronti kundi kui. N na yege di matongofe na nan ma, n xa sa na yailan n tan nun n ma di be. Muxu na ge na donde, muxu fama faxade ne.»

¹³ Eliya naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, sa a raba alo n a falaxi i be ki naxe. Kono i naxan nabama, i xa n ma taami nan singe yailan, i fa a ra. Na dangi xanbi, i xa i gbe nun i xa di gbe yailan.

¹⁴ Isirayila Marigi Alatala a masen ne, «Farin mu nonma pooti kui, ture mu nonma kundi kui, beenun Alatala tune rafama boxi ma temui naxe.»

¹⁵ Na kui gine naxa siga, a a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe Annabi Eliya saabui ra. Na waxati bun ma baloe nu na a tan, a xa di, nun Annabi Eliya yi.

¹⁶ Farin mu nu nonma pooti kui, ture mu nu nonma kundi kui alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁷ Na fee to dangi, na kaape gine xa di naxa fura. Na fure senbe naxa gbo, han a jengi naxa non a fate i.

¹⁸ Gine naxa a fala Annabi Eliya be, «Munse na won tagi, i tan Ala xa mixi? I faxi ne n xonyi i xa fa n natu n ma yunubie ra, i man xa n ma di faxes?»

¹⁹ Eliya naxa a yaabi, «I xa di so n yi ra.» A naxa dimedi tongo a nga yi ra, a a xanin a xa konkoe kui naxan nu na banxi kui koore kon na. A to a sa sade ma,

²⁰ a naxa Alatala maxandi a be, a naxe, «N Marigi Alatala, i wama n yatigi kaape gine toorofe yi ki ne, a xa di xa faxes?»

²¹ A naxa a yete itala dimedi fate fari sanya saxan, a Alatala maxandima a falafe ra, «N Marigi Alatala, n bara i maxandi, i xa yi di jengi ragbilen a fate i.»

²² Alatala naxa Annabi Eliya xa maxandi suxu, dimedi jengi naxa gbilen a fate i.

²³ Eliya naxa a tongo, a goro a ra a nga xon, a a fala a be, «I xa di mato, a kisixi.»

²⁴ Gine naxa a fala Eliya be, «Yakosi n bara a kolon a Ala xa mixi nan i ra, naxan Alatala xa masenyi tinxixi masenma.»

18

Annabi Eliya nun Mange Akabu

1 Temui xon to kuya, Alatala naxa a masen Annabi Eliya be a ne saxan nde ra, a naxe, «Siga Akabu yire, n tune rafama ne boxi ma fa.»

2 Eliya naxa siga Akabu yire.

3 Kaame nu bara senbe soto Samari boxi ma. Akabu naxa Abadiyasi xili, naxan nu walima mange banxi kui. A nu gaaxuma Alatala ya ra ki fanyi ra.

4 Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe, Abadiyasi namijonmee keme tongo ne, a sa e noxon mixi tongo suuli suuli ma fonme firin kui, a e balo ye nun taami ra.

5 Akabu naxa a fala Abadiyasi be, a naxe, «I xa boxi birin isa mere fende won ma soee nun won ma sofalee noma jooge sotode dennaxe, alako e naxa faxe.»

6 Akabu nun Abadiyasi naxa boxi itaxun e bore ma, e xa a isa. Akabu naxa siga kira nde xon, Abadiyasi naxa siga kira gbete xon.

7 Abadiyasi naxa naralan Annabi Eliya ra kira xon. Abadiyasi to a to, a naxa a felen a bun ma, a a fala a be, «N marigi Eliya, i tan yati nan a ra?»

8 Eliya naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra. Sa a fala i xa mange be, i bara Annabi Eliya to.»

9 Abadiyasi naxa a fala, «N haake mundun nabaxi i ra naxan a niyama i xa yi mooli raba n na? Yi findima faxe nan na n be Akabu mabiri.

10 N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, jamanen nun boxi yo mu na, n ma mange mu i fenxi dennaxe. Mennikae na a fala i mu na, Akabu e rakalima xa e mu i toxi.

11 Yakosi i naxe, «Sa a fala mange be i bara Annabi Eliya to.»

12 Konon n na keli i xun ma ya, Alatala Xaxili Seniyenxi fama i xaninde yire nde. Na kui, n na ge xera ibade Akabu be, a lima muxu mu i toma be sonon, a fa n faxe na ma. N tan bara gaaxu Alatala ya ra kabi n dimedi temui.

13 N marigi, e mu a falaxi i be, n naxan naba Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe? N Alatala xa namijonmee keme nan noxon fonme kui tongo suuli suuli ma. N nu fa e balo taami nun ye ra.

14 Konon yakosi, xa i n xee n ma mange xon ma, n xa a fala a be n bara Annabi Eliya to, a n faxama ne!»

15 Annabi Eliya naxa a yaabi, «N bara n kali n Marigi Alatala ra, to n nan n yete masenma ne Akabu be.»

16 Abadiyasi naxa siga Akabu yire, a fa dentega sa a be. Akabu naxa siga Eliya foxo ra.

17 A to sa Eliya to, Akabu naxa a fala a be, «I tan nan Isirayila ya isoxi yi ki?»

18 Annabi Eliya naxa a yaabi, «N tan xa mu Isirayila ya isoxi. I tan nun i baba bonsoe nan Isirayila ya isoxi, barima wo bara Alatala xa yaamarie rabolo, i bira Bali kuye foxo ra.

19 Yakosi, i xa Isirayila jama birin malan Karemele geya ma, a nun wo xa Bali kuye xa namijonmee keme naani tongo suulie, a nun Asera kuye xa namijonmee keme naanie, i xa gine Yesabela naxee rabaloma.»

20 Akabu naxa mixie xee Isirayilakae xilide. A naxa na namijonmee malan Karemele geya fari.

21 Na temui Eliya naxa a maso jama birin na, a fa yi masenyi ti e be, «Wo tan luma filankafuija kui han mun temui? Xa Alatala nan Ala ra, wo bira a foxo ra. Xa Bali nan Ala ra, wo bira a tan Bali foxo ra.» Nama mu a yaabi.

22 Annabi Eliya man naxa a fala e be, «N keren nan be Alatala xa namijonmee ra. Bali xa namijonmee mixi keme naani tongo suuli na be.

23 Wo xa tuura firin so muxu yi ra. Bali namijonmee xa e gbe sugandi, e xa a ibolon, e a sa yege fari, konon te mu doxoma a ra. N tan fan xa tuura boore ibolon, n a sa yege gbete fari, n fan mu te doxoma a ra.

24 Muxu na ge na rabade, Bali namijonmee xa wo marigi ala maxandi. N tan fan xa Alatala maxandi. Ala naxan na te ragoro serexe ma, na nan findima jama birin Marigi Ala ra.» Nama birin naxa tin na fe ra.

25 Eliya naxa a fala Bali xa namijonmee be, «Wo tuura keren sugandi, wo singe xa a ibolon, barima wo tan nan gbo. Wo wo marigi ala maxandi, konon wo naxa te sa.»

²⁶ E naxa tuura keren tongo, e a ibolon, e a sa yege fari, e fa Bali maxandi fɔlɔ. Keli gɛɛsɛgɛ ma, han yanyi tagi, e a falama, «Bali, muxu yaabi.» Kɔnɔ yaabi yo mu fa, xui nde yo mu mɛ. E naxa tungan tungan fɔlɔ e xa sɛrɛxɛbade ya i.

²⁷ Yanyi tagi to a li, Annabi Eliya naxa yo e ma, a falafe ra, «Wo wo xui ite de, barima a to findixi ala ra, fee wuya a yi. Temunde a na biyaasi kui, xa na mu a ra a na xife. Wo xa a raxunu.»

²⁸ E man naxa e xui ite sɛnbɛ ra. E naxa e fate maxaba santidɛgɛmae nun tanbɛɛ ra, han e wuli mini.

²⁹ Yanyi to dangi, e naxa Bali kuye maxandi a namijɔnmɛ daaxi han nunmare sɛrɛxɛ ba tɛmui. Kɔnɔ yaabi yo mu fa, xui nde yo mu mɛ, tɔnxuma nde yo mu to.

³⁰ Na tɛmui Annabi Eliya naxa a fala pama bɛ, a naxɛ, «Wo wo maso n na.» Nama to na raba, Eliya naxa Alatala xa sɛrɛxɛbade yailan, naxan nu bara kana menni tɛmui dangixi.

³¹ Eliya naxa gɛmɛ fu nun firin tongo, naxan lanxi Yaxuba xa die kɔnti ma, Alatala a masen naxan bɛ, «I xili falama nɛ Isirayila.»

³² A naxa sɛrɛxɛbade yailan na gɛmɛ fu nun firinyi ra Alatala xili ra. A naxa fole ge na sɛrɛxɛbade rabilinyi, ye konbo ya naani nɔma naxan nafede.

³³ A naxa yege sa na fari, a tuura ibolon, a na sa na yege fari.

³⁴ A to gɛ na ra, a naxa mixie yamari, «Wo yi fɛɲɛ naani rafe ye ra, wo a ifili yi yege nun yi sɛrɛxɛ ma.» E to gɛ na rabade, a man naxa a fala e bɛ, «Wo man xa a raba.» E to a raba a firin nde, Eliya man naxa a fala, «Wo man xa ye sa.» E naxa a raba a saxan nde.

³⁵ Ye nu sɔli sɛrɛxɛbade ra, fole fa rafe ye ra.

³⁶ Nunmare sɛrɛxɛ ba tɛmui, Annabi Eliya naxa a maso sɛrɛxɛbade ra, a a fala, «Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Alatala, birin xa a kolon to a i tan nan na Ala ra Isirayila. Birin xa a kolon a n tan nan na i xa konyi ra, naxan yi fe birin nabaxi i xui ma!

³⁷ Alatala, i xa n ma maxandi suxu. Yandi, i xa a suxu, alako yi pama xa a

kolon a i tan Alatala nan na Ala ra, naxan nɔma e bɔɲɛ ragbilende i ma.»

³⁸ Na kui Alatala naxa tɛ ragoro, a sɛrɛxɛ gan, a yege gan, hali gɛmɛ nun bɔxi gan nɛ. Ye naxan nu fole kui, a birin naxa xara feo.

³⁹ Nama to na to, e naxa e yatagi rafelen bɔxi ma, e fa a fala, «Alatala nan Ala ra! Alatala nan Ala ra!»

⁴⁰ Annabi Eliya naxa a fala e bɛ, «Wo Bali xa namijɔnmɛ suxu. A keren naxa a gi.» Nama naxa e suxu, Eliya naxa e xanin Kison xure yire, a e birin kon naxaba.

⁴¹ Na tɛmui Eliya naxa a fala Akabu bɛ, «Siga i xɔnyi. I xa i dɛge, i xa i min, barima na xui i naxan mɛxi yi ki na fama tunɛ nan na.»

⁴² Akabu naxa te a xɔnyi a dɛgede nun a minde, kɔnɔ Annabi Eliya tan naxa te Karemele geya fari, a fa a felen bɔxi ma, a yatagi fa lu a sanyie tagi.

⁴³ A naxa a fala a xa konyi bɛ, «Te yire itexi, i xa baa mabiri mato.» Konyi to te naa, a naxa baa mato, a mu sese gbɛte to. Eliya naxa a ragbilɛn na yire itexi sanya solofere baa matode.

⁴⁴ A sanya solofere nde, konyi naxa a fala, «Nuxui di nan tefe baa xun ma. A nun belexɛ mɔndɛ lan.» Eliya naxa a fala a bɛ, «Siga, i xa sa a fala Akabu bɛ, a xa baki a xa sɔɔri ragise kui, a xa goro geya fari mafuren mafuren alako a naxa biri boora. Tunɛ na fafe!»

⁴⁵ Nuxuie naxa koore birin ifɔɔrɔ, foye naxa keli, tunɛ belebele naxa sin bɔxi ma. Akabu naxa te a xa sɔɔri ragise kui, a siga Yisireeli.

⁴⁶ Alatala naxa sɛnbɛ fi Eliya ma, a fa a gi a sanyi ra, a dangi Akabu ya ra han Yisireeli sode dɛ ra.

19

Annabi Eliya gaaxufe

¹ Akabu naxa sa dɛntɛge sa Yesabela bɛ, Eliya naxan birin nabaxi, a a xa namijɔnmɛ faxaxi santidɛgɛma ra ki naxɛ.

² Yesabela naxa xɛɛra xɛɛ Eliya ma, a a fala a bɛ, «Xa n lu mu i faxa beenun tina yi waxati alɔ i n ma namijɔnmɛ faxa ki naxɛ, alae xa n danka.»

³ Annabi Eliya to na m'e, a naxa a gi a xa a nii ratanga. A naxa so Beriseeba Yudaya boxi ma, a naxa a xa konyi lu m'enni.

⁴ A tan naxa siga gbengberenyi ma a f'e'p'en keren p'ere raba, a doxo wuri nde bun ma, a Ala maxandi faxe ra. A naxe, «Alatala, n ma toore bara dangi a i. N nii tongo, barima n mu fisa n benbae be.»

⁵ Na temui a naxa a sa, a xi na wuri bun ma. Maleke nde naxa goro a ma, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege.»

⁶ Taami jinxu nu na m'enni gem'e furee fari, a nun ye f'ere. A naxa a dege, a ye min, a man naxa a sa.

⁷ Ala xa maleke naxa fa a ma a firin nde, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege, barima biyaasi xonkuye na i ya ra.»

⁸ A naxa keli, a a dege, a ye min. A senbe naxan soto na donsee ra, na naxa a niya a xa no a j'erede xi tongo naani, ke tongo naani bun ma, han a Ala xa Xorebe geya li.

⁹ M'enni a naxa ke radangi fonme nde kui. Na temui a naxa yi masenyi me: «I na munse rabafe be Eliya?»

¹⁰ A naxa a yaabi. «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxesa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

¹¹ Alatala naxa a masen a be, «Mini tande Alatala ya i, i keli fonme kui.» A to mini, Alatala naxa dangi a ya i. Foye xungbe senbema nde naxa a xun sa geya ma, a gem'e iboma, a fanyee ibutuxunma, kon Alatala mu nu na na foye kui. Na temui boxi fan naxa seren, kon Alatala mu nu na na boxi serenyi kui.

¹² Na dangi xanbi, te fan naxa mini, kon Alatala mu nu na na te xora.

Na to ba a ra, xui joxunme nde naxa mini doyi doyi ra.

¹³ Annabi Eliya to na m'e, a naxa a yatagi makoto a xa donma ra, a naxa mini fonme kui, a ti fonme de ra. A mu bu, xui nde naxa mini a ma, a naxe, «I na munse rabafe be Eliya?»

¹⁴ A naxa a yaabi, «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee

kana, e bara i xa namijonmee faxesa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

¹⁵ Alatala naxa a masen a be, «I xa gbilen gbengberenyi kira xon ma sigafe ra Damasi. I na so naa, i xa ture seniyenxi sa Xasayeli xunyi a masenfe ra, a xa findi Arami mange ra.

¹⁶ I xa ture seniyenxi sa Nimisi xa di Yehu fan ma, a xa findi Isirayila mange ra. Na dangi xanbi i xa ture sa Elise xunyi, Safati xa di, Abeli Mexolaka xa mamadi, a tan xa findi namijonme ra i joxe ra.

¹⁷ Naxan na tanga Xasayeli xa santidegema ma, Yehu a faxama ne. Xa naxan tanga Yehu xa santidegema ma, Elise a faxama ne.

¹⁸ Kon n mixi wulu solofere luma ne Isirayila, naxee mu suyidixi Bali kuye be, e de mu a sunbuxi.»

¹⁹ Eliya naxa keli m'enni, a sa Safati xa di Elise li, a na boxi buxafe. Ninge m'oxon nun naani nan nu j'erefe a ya ra, a nu firinyi nan nawalife e xanbi ra. Eliya naxa dangi a fe ma, a naxa a xa donma woli a ma.

²⁰ Elise naxa a xa ningee rabolo, a a gi Eliya foxo ra, a a fala a be, «Yandi, i xa dipe n xa sa n pungu nga nun n baba ma. Na temui n birama ne i foxo ra.» Eliya naxa a fala a be, «Gbilen i xa wali ra. I munse mexi n na?»

²¹ A to a makuya Eliya ra, a naxa ninge firin tongo, a e ba serexe ra. A naxa wurie findi yege ra e nu maxirixi naxee ra, a sube jin nama be. Na dangi xanbi, a naxa bira Annabi Eliya foxo ra, a findi a xa batula ra.

20

Arami mange Samari taa gerefe

¹ Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan. Mange tongo saxan nun firin nan nu e ya ma, soe nun soori ragisee nu na e yi ra. E naxa Samari rabilin, e fa gere ti e be.

² Na kui Ben Hadada naxa xerae xee Isirayila mange Akabu xon.

³ A naxa a fala a be, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.»

⁴ Isirayila mangée naxa a yaabi, «Mangée, n bara findi i xa konyi ra, n bara n harige birin fi i ma.»

⁵ Na dangi xanbi mangée naxa xεεra gbeteε xεε a falafe ra, «Mangée Ben Hadada naxe, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xεema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.»

⁶ Tina yi waxati, n mixie xεema ne i xonyi, e xa sa i xa banxi kui mato, a nun i xa mixie xa banxie, e xa se birin tongo naxan tide gbo i be.»

⁷ Isirayila mangée naxa taa kuntigie xili, a a fala e be, «Wo xa a kolon, a yi mixi wama won tōōrōfe ne. N nu bara a fala a be a n nan n ma gineε, n ma die, n ma xεema, nun n ma gbeti birin fima ne a ma. N mu nu tondixi na sese ra.»

⁸ Kuntigie nun pama birin naxa a yaabi, «I naxa i tuli mati a ra, i naxa a danxun.»

⁹ Na kui Akabu naxa a fala Ben Hadada xa xεerae be, «Wo sa a fala won ma mangée be a a naxan singe fala, n bara tin na ra, kōō a naxan saxi na fari, n mu na rabama.» Xεerae naxa gbilen na falade mangée Ben Hadada be.

¹⁰ Ben Hadada naxa xεerae xεε mangée Akabu ma a falafe ra, «Xa n mu Samari xun nakana, sese mu lu yi taa kui fa, mixi nōma naxan matongode a belexesole ra, alae xa n danka.»

¹¹ Kōō Isirayila mangée naxa a yaabi, «Sōōri naxan na sigafe gere sode, a mu lan a xa a yete matōō, alo sōōri naxan bara ge gere sode.»

¹² Ben Hadada to na wōyenyi me, a nu na bere minfe ne a nun mangée gbeteε e xa leelee bun ma. A naxa a fala a xa sōōrie be, «Won xεε gere sode.» Na kui e naxa e ya rafindi Samari taa ma.

¹³ Na temui namijōnme nde naxa a maso Isirayila mangée Akabu ra, a naxa a masen a be, «Alatala naxe, «I yi sōōri gali to? To yati n e birin sama ne i sagoe, alako i xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»»

¹⁴ Akabu naxa a maxōrin, «A fama na rabade nde saabui ra?» Namijōnme naxa a fala a be, «Alatala naxe i fama na rabade gominae xa segetalae nan saabui ra.» Akabu naxa a maxōrin, «Nde findima e xa yarerati ra na gere kui?» A naxa a yaabi, «I tan.»

¹⁵ Na kui Akabu naxa gominae xa segetalae malan, e findi mixi keme firin mixi tongo saxan nun firin na. Isirayila pama naxan nu na e xanbi ra, e findi mixi wulu solofere nan na.

¹⁶ E naxa mini gere sode yanyi tagi. A lixi Ben Hadada nun a malima mangée tongo saxan nun firin nu na bere minfe e xa leelee bun ma.

¹⁷ Gominae xa segetalae singe naxa mini gere sode. Mixie naxa a fala Ben Hadada be, «Sōōrie bara mini Samari taa kui.»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Xa na sōōrie fafe lanyi nan fende, xa na mu a ra e wama gere sode, wo xa e suxu kōō wo naxa e faxes de.»

¹⁹ Isirayila gominae xa segetalae naxa mini, e nun Isirayila sōōri pama.

²⁰ E to gere so, kankan naxa mixi nde faxes. Aramikaε naxa e gi keren na, Isirayilakae fa bira e fōō ra. Arami mangée Ben Hadada fan naxa a gi a xa soe fari, a nun sōōri nde naxee nu na sōōri ragisee kui.

²¹ Isirayila mangée naxa mini, a Aramikaε xa soee faxes, a e xa sōōri ragisee kana. Na findi ne gbaloe ra Aramikaε be.

²² Na namijōnme man naxa a maso Isirayila mangée ra, a a fala a be, «I xa wakili, i xa fee rafala, barima tamuna Arami mangée man fama ne i gere de.»

²³ Arami sōōrie naxa a fala e xa mangée be, «Isirayilakae xa ala senbe gbo geya nan fari. Na nan a toxi e won bōnbōxi. Xa won sa e gere fili nan ma nu, won nōma ne e ra.»

²⁴ I naxan nabama, i xa na mangée ba naxee na i xa mixie ya ma, i fa gominae ti e jōōε ra.

²⁵ I xa sōōri gbeteε fen sōōri faxaxie jōōε ra, i xa soe nun sōōri ragisee fen a kanaxie jōōε ra. Na temui, won man sigama e gere de fili nan ma, won fama ne node e ra a fanyi ra.» Mangée naxa na birin naba, alo e a fala a be ki naxe.

²⁶ Na je igbilenyi, Ben Hadada naxa a xa sōōrie malan, a e xanin Afeki biri ra, e xa Isirayila gere.

²⁷ Isirayilakae fan naxa e xa sōōrie malan, e fandε soto, e siga e ralande.

Isirayilakae to yonkin Arami pama ya i, e lu nɛ alɔ si gɔɔrɛ lanmadi firin Aramikae xa gboe xa fe ra.

²⁸ Ala xa mixi naxa a maso Isirayila mangɛ ra, a a masen a bɛ, «Alatala xui nan yi ki: Aramikae to a fala a Alatala sɛnbɛ gbo geya nan fari a mu findixi ala ra fili tan ma, n e sama nɛ i sagoe, alako i xa a kolon n tan nan Alatala ra.»

²⁹ E naxa yonkin e boore ya i xi solofere bun ma. Na tɛmɛi gere naxa fɔlɔ, Isirayilakae fa Arami sɔɔrie mixi wulu kemɛ faxa.

³⁰ A dɔnɔɔɛ naxa mini e gi ra Afeki tɛtɛ kui, kɔnɔ tɛtɛ fan yati naxa bira e ma, a mixi wulu mɔxɔɔɛn nun solofere faxa. Ben Hadada tan nu bara a gi, a sa a nɔxun konkoe nde kui.

³¹ A xa sɔɔrie naxa a fala a bɛ, «Muxu a mɛ nɛ, a Isirayilakae xa mangɛɛ bɔɔɛ fan. Muxu xa bɛki dugi xiri muxu tagi, muxu xa luuti xiri muxu xunyie sunnunyi tɔnxuma ra, muxu xa muxu yetɛ dɛntɛgɛ Isirayila mangɛ bɛ. Tɛmunde a dijɛma i faxafe ma.»

³² E naxa bɛki dugi xiri e tagi, e luutie xiri e xunyie sunnunyi tɔnxuma ra, e fa e yetɛ dɛntɛgɛ Isirayila mangɛ bɛ, e fa a fala, «I xa konyi Ben Hadada bara i mayandi i naxa a faxa.» Akabu naxa e yaabi, «A man baloxi? N ngaxakerenyi nan a ra.»

³³ Na mixie to na mɛ, e naxa a mapɔxun fe fanyi na a ra. E naxa mangɛ yaabi, «Iyo, Ben Hadada i ngaxakerenyi nan a ra!» Akabu naxa e yamari, «Wo sa fa a ra.»

Ben Hadada naxa mini a nu na dɛnnaxɛ, a siga Akabu yire. Akabu naxa a baki a xa sɔɔri ragise kui.

³⁴ Ben Hadada naxa a fala a bɛ, «N taɛ ragbilenma nɛ i ma, n baba naxee ba i baba yi ra. I nɔma i xa makiti tide Damasi, alɔ n baba gbe to nu na Samari.» Akabu naxa a fala a bɛ, «Won xa saate xiri, n fa i bɛpin.» E to saate xiri, a naxa a bɛpin.

³⁵ Namijɔnɛmɛ nde naxa a fala a jɛrɛ boore bɛ Alatala xui ra, «N bɔnbɔ.» Kɔnɔ a jɛrɛ boore mu tin a bɔnbɔde.

³⁶ Na kui, a naxa a fala a jɛrɛ boore bɛ, «I to mu tinxi i tuli matide Alatala xa masenyi ra, yetɛ nde fama nɛ i faxade.» A

to keli mɛnni, yetɛ naxa dutun a ma, a a faxa.

³⁷ Na namijɔnɛmɛ naxa siga mixi gbɛtɛ fan yire, a a fala a bɛ, «N bɔnbɔ.» Na kanyi naxa a bɔnbɔ han a a maxɔnɔ.

³⁸ Namijɔnɛmɛ naxa sa ti kira ra mangɛ nu dangima dɛnnaxɛ. A naxa a yatagi maxiri dugi nde ra a fi daaxi.

³⁹ Mangɛ to dangi naa, namijɔnɛmɛ naxa a fala mangɛ bɛ a xui itexi ra, «N tan i xa sɔɔri, n nu na gere yire nɛ. Sɔɔri nde naxa mini gere ya ma, a fa won yaxui suxuxi nde taxu n na, a a fala n bɛ, <Yi xɛmɛ suxu gben. Xa a a ba i yi, i nii nan findima a sare ra, xa na mu i kɔbiri ba.>

⁴⁰ Kɔnɔ n nu yanfaxi wali nde kui, na xɛmɛ suxuxi naxa nɔ a gide.» Mangɛ naxa a fala a bɛ, «I bara i yetɛ makiiti. A lanma i xa faxa.»

⁴¹ Na tɛmɛi namijɔnɛmɛ naxa dugi ba a yatagi ma, Isirayila mangɛ naxa a kolon fa namijɔnɛmɛ nde nan a ra.

⁴² A naxa a fala mangɛ bɛ, «I to bara i yaxui bɛpin n naxan saxi i belexe i, n mixi naxan natɔnxi, i nii nan findima a sare ra, i xa pama findima a xa pama sare nan na.»

⁴³ Na kui Isirayila mangɛ naxa gbilen a xɔnyi Samari sunnunyi nun bɔɔɛ mapɔaxui kui.

21

Naboti xa sansi yire

¹ Yisireelika nde nu na naxan xili Naboti. Sansi yire nu na a yi ra Samari mangɛ Akabu xa bɔxi fe ma.

² Akabu naxa a fala Naboti bɛ, «I xa i xa sansi yire so n yi ra, n xa a findi n ma laakɔɛ yire ra, barima a makɔrɛ n ma banxi ra. N sansi yire gbɛtɛ soma i yi ra a jɔxɔɛ ra naxan fan na bɛ, xa na mu a ra, n xa a sara kɔbiri ra.»

³ Naboti naxa Akabu yaabi, a naxɛ, «Alatala xa n natanga n benbae kɛ sofe ra i yi.»

⁴ Akabu naxa so a xɔnyi, a sunnunxi ra, a bɔɔɛ mapɔaxuxi Yisireelika Naboti xa masenyi xa fe ra, a falafe ra, «N mu n benbae kɛ soma i yi ra.» A naxa a sa, a a kobe raso mixie ra, a mu tin donse donde.

⁵ A xa giñe Yesabela naxa siga a yire, a a maxorin, «Munfe ra i boñe mapaxuxi, i mu tin i degede?»

⁶ A naxa a yaabi, «N bara a fala Yisireelika Naboti be a xa a xa sansi yire so n yi ra, n xa a sara, xa na mu a ra, n xa sansi yire gbete so a yi ra, konɔ a mu tin na ra fefe ma.»

⁷ Na kui, a xa giñe Yesabela naxa a fala a be. «Pe, i tan xa mu findixi Isirayila mang'e ra? Awa, mang'e, keli, i xa i dege jalexinyi kui. N tan Yisireelika Naboti xa sansi yire soma ne i yi ra!»

⁸ A xa giñe naxa bataaxe sebe Akabu xili ra, a mang'e Akabu xa tonxuma sa a ma, a fa a rasanba forie nun kuntigie ma, naxee nu sabatixi Naboti xa taa kui.

⁹ A sebexi bataaxe kui, «Wo sunyi nun sali rabafe ti jama be, Naboti xa doxo jama birin ya i.

¹⁰ Wo xa fuyante firin doxo a ya i, naxee a toñegema, a falafe ra a bara Ala nun mang'e konbi. Na kui wo xa a ramini taa kui, wo a magonɔ gema ra han a xa faxa.»

¹¹ Naboti xa taa mixie, forie nun kuntigie naxa a raba, alo Yesabela a yamarixi ki naxe na bataaxe kui.

¹² E naxa sun e sali, e Naboti doxo jama birin ya tode ra,

¹³ e fa fuyante firinyi radoxo a yire. Na fuyante firinyie naxa Naboti toñege jama ya i, a falafe ra, «Naboti bara Ala nun mang'e konbi.» Nama naxa Naboti xanin taa fari ma, e a magonɔ han a faxa.

¹⁴ E naxa xerae xee Yesabela ma, a falafe ra, «Naboti bara magonɔ gema ra, a bara faxa.»

¹⁵ Yesabela to a me a Naboti bara magonɔ gema ra han a bara faxa, a naxa siga Akabu yire, a a fala a be, «Yakosi keli, i xa Naboti xa sansi yire tongo, Naboti Yisireelika tondi naxan sarade i ma kobiri ra. Naboti a mu na sonon, a bara faxa.»

¹⁶ Akabu to a me, a Naboti bara faxa, a naxa keli keren na, a sa Naboti xa sansi yire findi a gbe ra.

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Eliya Tisibeka be, a naxe,

¹⁸ «Siga Isirayila mang'e Akabu yire Samari. A na Naboti xa sansi yire, a naxan findixi a gbe ra.

¹⁹ I xa a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: «I bara faxe ti, i bara mixi ke muña! Baree fama i wuli makonde, e Naboti wuli makonxi dennaxe.»»

²⁰ Akabu naxa Eliya yaabi, «I tan n yaxui, i bara n to?» A naxa a fala a be, «Iyo, n bara i to. I to i yete fi fe jaaxi rabafe ma, naxan mu rafanxi Alatala ma,

²¹ n gbaloe ragoroma ne i ma, n i bama ne Isirayila, n xeme birin faxa xore nun konyi i bonsoe ya ma Isirayila.

²² N i xa foxe luma ne, alo Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa xa foxee, barima i bara n naxonɔ, i man bara Isirayila jama birin napere yunubi kui.»

²³ «Alatala xa masenyi nan ya Yesabela xa fe ra, a naxe, «Baree fama ne Yesabela donde Yisireeli tete fe ma.

²⁴ Akabu xa mixi naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, yubee nan na donma.»

²⁵ Mixi yo mu na naxan a yete fi fe jaaxi rabafe ma alo Akabu. A xa giñe Yesabela nu a boñe ratema na fe kui.

²⁶ A nu fe jaaxi rabama dangi mixi birin na. A nu kuyee batuma alo Amorigae, Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

²⁷ Akabu to Annabi Eliya xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a naxa sunnun dugi ragoro a ma, a sunyi suxu. A nu a sama sade ma, na sunnun dugi ragoroxi a ma, xa na mu a nu jere doyi doyi a sunnunxi ra.

²⁸ Alatala naxa a masen Eliya Tisibeka be, a naxe,

²⁹ «I bara a to Akabu a yete magoroxi n be ki naxe? A to bara a yete magoro n be, n mu gbaloe ragoroma a ma fanni a baloxi. N gbaloe ragoroma a bonsoe ma a xa di xa waxati ne.»

22

Akabu xa geree (Yudaya Mang'ee II 18:2-27)

¹ Ne saxan naxa dangi, gere yo mu lu Arami nun Isirayila tagi.

² A je saxan nde ra, Yudaya mang'e Yehosafati naxa goro Isirayila mang'e yire.

³ Isirayila mang'e naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon a Ramoti, naxan na Galadi boxi ma, won tan nan gbe a ra.

Won naxa siike a rasuxude Arami mange yi ra.»

⁴ Isirayila mange Akabu naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma pamae nun won ma soe fan a birin keren.»

⁵ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «N bara i maxandi, won xa Alatala sago fen yi fe kui yakosi.»

⁶ Isirayila mange naxa namijonme kemε naani malan, a e maxorin, «A lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.»

⁷ Kono Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?»

⁸ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, kono a mu rafan n ma, barima a xunnakanε fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xunnakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa na woyen mooli fala.»

⁹ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

¹⁰ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonmee nu na e xa masenyie tife e be.

¹¹ Kenaana xa di Sedekiya nu bara ferie wure daaxie yailan, a fa a fala mange be, «Alatala xa masenyi nan ya: «Wo Aramikae bonboma yi ferie nan na han e sonto.»»

¹² Namijonme birin nu na masenyi mooli falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xunnakeli nan sotoma, Alatala fama ne e sade mange sagoe.»

¹³ Xeera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala mange be.»

¹⁴ Mike naxa a fala, «Alatala jipe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁵ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xunnakeli nan sotoma. Alatala fama ne e sade wo sagoe.»

¹⁶ Kono mange naxa a fala a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falade n be Alatala xili ra.»

¹⁷ Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to, e yensenxi geyae fari, alo xuruse rabepinxie.

Alatala xa masenyi nan ya:

Marigi mu na yi pama be.

Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

¹⁸ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo fe jaaxi tun?»

¹⁹ Na temui Mike naxa a fala e be, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyie kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi ma nun a koola ma.

²⁰ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Akabu xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

²¹ Na kui jinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxorin, «I noma di?»

²² A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namijonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «I fama ne a node, na sooneyama ne. Siga, i xa sa na raba.»

²³ Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee de i. Ala bara nate jaaxi tongo i xa fe ra.»

²⁴ Na temui, Kenaana xa di Sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

²⁵ Mike naxa a yaabi, «I fama na tode, i i gima i noxunde fende temui naxe.»

²⁶ Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike xanin taa mange Amon nun mange xa di Yowasi xon ma.

²⁷ Wo xa a fala e be, «Mange naxe, a wo xa yi xeme sa geeli kui, a wo naxa donse so a yi ra, fo taami xare nun ye, han n sa fama temui naxe xunnakeli kui.»

²⁸ Mike naxa a yaabi, «Xa i sa gbilen xunnakeli kui, n ma masenyi mu kelixi Alatala ma.» A man naxa a fala pama ya xori, «Nama birin, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra a fanyi ra!»

²⁹ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi ma.

³⁰ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «I xa so gere kui mange donma ragoroxi i ma.» Isirayila mange tan naxa mange dugi ba a ma, a soori donma gbansan nagoro a ma, a siga gere sode.

³¹ Arami mange nu bara a fala a xa soori tongo saxan nun firinyi be, naxee findixi soori ragise xa soorie yareratie ra, «Wo xa kate birin naba wo xa Isirayila mange gbansan nan fen, wo a faxa.»

³² Soori ragise xa soorie yareratie to Yehosafati to, e naxa a mapoxun temunde Isirayila mange nan a ra. E naxa e xun ti a ra, e xa sa a gere. Yehosafati naxa a malimae xili.

³³ Soori ragise xa soorie yareratie naxa a kolon Isirayila mange xa mu a ra, e fa gbilen a foxo ra.

³⁴ Na temui soori nde naxa xali woli na ki tun. Tanbe naxa sa Isirayila mange soxo a kanke makantase lenbee tagi. Mange naxa a fala a xa soori ragise ragima be, «Gise mafindi, i xa n namini gere fari ma, barima n bara maxono.»

³⁵ Gere naxa xoxoxo na loxo ki fanyi ra. Mange nu tixi a xa soori ragise kui, a ya rafindixi Aramikae ma. A naxa faxa na nunmare ra, a wuli gbegbe nu na a xa soori ragise kui.

³⁶ Soge goro temui, yaamari naxa fi, «Birin xa gbilen e xonyi, birin xa siga e xa boxi ma.»

³⁷ Mange faxa na ki ne, a naxa ragata Samari taa kui.

³⁸ E to mange xa soori ragise kui ixa Samari ye yire, baree naxa Akabu wuli

makon, langoe gin'ee fan naxa e maxa naa, alo Alatala a masen ki naxe.

³⁹ Akabu xa taruxui donxo, nun a fe naxan birin naba, nun a banxi tixi ki naxe sili jinyie ra, nun a taa naxee ti, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

⁴⁰ Akabu naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a joxo ra.

*Yehosafati findife Yudaya mang'ee ra
(Yudaya Mang'ee II 20:31-21:1)*

⁴¹ Asa xa di Yehosafati findi Yudaya mange ra, Isirayila mange Akabu xa mang'eya je naani nde ne.

⁴² Ne tongo saxan nun suuli nu na Yehosafati be, a to nu findima mange ra Darisalamu. A nga nu na Sili xa di Asuba nan na.

⁴³ Yehosafati naxa jere a baba Asa xa kira xon ma, a mu a makuya Alatala xa kira ra.

⁴⁴ Kono kuye batufe yire itexie ma, na mu dan Yudaya boxi ma. Mixie mu tagan serexe bafe ra naa, a nun surayi ganfe serexe ra.

⁴⁵ Lanyi nu na Yehosafati nun Isirayila mange tagi.

⁴⁶ Yehosafati xa taruxui donxo, nun a xa gere ki fanyi, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

⁴⁷ A naxa tonyi doxo langoe xa wali ma kuye batudee, naxee nu na kabi a baba Asa waxati.

⁴⁸ Mange nu na Edon, Yudaya mange gomina nde nan ti naa.

⁴⁹ Yehosafati naxa kunkuie yailan Tarasisi, alako e xa siga xema fende Ofiri, kono kunkuie naxa kana Esiyon Geberi.

⁵⁰ Na kui Akabu xa di Axasiya naxa a fala Yehosafati be, «N ma mixie nun i i xa mixie birin xa siga na wali rabade kunkuie kui.» Kono Yehosafati mu tin na fe ra.

⁵¹ Yehosafati naxa bele a benbae fe ma, a ragata a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Yehorami naxa ti mange ra a joxo ra.

Isirayila mang'ee Axasiya

⁵² Akabu xa di Axasiya naxa findi mange ra Samari, Isirayila boxi xun ma, Yudaya mange Yehosafati xa mang'eya je fu nun solofere nde ra. A bu ne mang'eya kui je firin Isirayila xun ma.

⁵³ A naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a naxa a ɲɛɛ a baba nun a nga xa kira xɔn ma. A naxa fe raba alo Nebati xa di Yerobowami, naxan a niya Isirayila birin xa yunubi raba.

⁵⁴ A naxa Bali kuye batu, a a xinbi sin a bɛ. Na kui a naxa Isirayila Marigi Alatala raxɔnɔ, alo a baba a raba ki naxɛ.

Isirayila Mangɛe xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mangɛe xa taruxui firin nde nan na. Yi kitaabui foloma Annabi Elise xa waxati nɛ, Annabi Eliya te koore ma tɛmɛi naxɛ. Alatala na namijɔnmɛe firinyie xɛɛ nɛ Isirayila mangɛe xa waxati alako e xa Ala xa masenyi ti e bɛ. Na kawandi nu xɔrɔxɔma ki fanyi ra mangɛe xa xaxilitareja xa fe ra. E nu wama birafe kuyee fɔxɔ ra alo si kaafirie naxee nu na e rabilinyi. Kɔnɔ Annabi Elise naxa Alatala sɛnbɛ magaaxuxi masen pama birin bɛ, e xa a kolon Ala sɛnbɛ gbo kuyee sɛnbɛ bɛ.

Yi kitaabui kui Isirayila xa taruxui nun Yudaya xa taruxui tagi rasaxi. Isirayila mangɛe nu kuyee batuma, e man nu nɔɔ xɔrɔxɔɛ dɔxɔma pama ma. E nu luma fe jaaxi raba ra e xa mixie ra tɛmɛi birin. Mangɛ ndee naxa kata gbilenfe ra na fe mɔɔli fɔxɔ ra, kɔnɔ e mu nu wuya. Na kui, a rapɔnyɛ Alatala naxa Asiriya mangɛ xɛɛ Isirayila bɔxi ma, a xa nɔ Isirayilakae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na tɛmɛi Yudayakae gbansan nan nu luxi bɔxi ma Ala nu bara naxan fi Annabi Iburahima bɔnsɔɛ ma. Mangɛ fanyi ndee nu na e xa taruxui ya ma naxee fe birin naba alako kuye yo naxa batu na bɔxi ma. Ndee naxa sɛrɛxɛdubɛɛ mali alako Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa yailan, mixie xa batui raba seriye ki ma. Kɔnɔ Sentanɛ nu luma e ratantan na. A rapɔnyɛ, mangɛ naxee bira kira jaaxi fɔxɔ ra, nee naxa a niya pama xa gbilen Ala waxɔnfe fɔxɔ ra. Na kui Ala naxa Babilɔn mangɛ xɛɛ Yudaya bɔxi ma, a xa nɔ mennikae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na birin findixi misaali belebele nan na to mixie bɛ. Ala fe birin nabama alako adamadie xa bira a xa seriye fɔxɔ ra. Kɔnɔ xa adama mu tin lude na kira xɔn ma, a fama a tode na kira a xaninma dennaxɛ. Mixi mu nɔma yode Ala ma, a

mu na sare sɔtɔ. Ala xa seriye fan won bɛ. Ala xa won mali alako won xa lu na kira fanyi xɔn ma naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Isirayila Mangɛe xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde

Annabi Eliya nun Mangɛ Axasiya

¹ Akabu faxa xanbi, Mowabakae naxa muruta Isirayilakae xili ma.

² Axasiya naxa bira kelife a xa koore banxi kɔn na Samari, a maxɔnɔ a belebele ra. A naxa xɛɛrae rasiga Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxɔrinde xa a nɔma yalande.

³ Na tɛmɛi Alatala xa malekɛ naxa a fala Annabi Eliya Tisibeka bɛ, «I xa siga Samari mangɛ xa xɛɛrae ya ra, i a fala e bɛ, «Ala mu na Isirayila bɔxi ma, wo to fa sigama Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxɔrinde?»

⁴ Na xa fe ra, Alatala xa masenyi nan ya Axasiya bɛ, i mu goroma sade ma i saxi naxan kɔn na. I faxama nɛ.» Annabi Eliya to gɛ na falade mangɛ xa xɛɛrae bɛ, a naxa siga.

⁵ Xɛɛrae naxa gbilen mangɛ Axasiya yire. A naxa e maxɔrin, «Wo gbilenxi munfe ra?»

⁶ E naxa a yaabi, «Mixi nde nan muxu ralanxi, a a fala muxu bɛ «Wo gbilen mangɛ yire, naxan wo xɛɛxi, wo a fala a bɛ, Ala mu na Isirayila bɔxi tan ma, i to fa xɛɛrae xɛɛma Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxɔrinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan ma. I faxama nɛ.»

⁷ Axasiya naxa e maxɔrin, «Yi xɛmɛ nu na di, naxan wo ralanxi a yi wɔyenyi fala wo bɛ?»

⁸ E naxa a yaabi, «Fate maxabe kanyi nan nu a ra, beleti kiri daaxi xirixi a tagi.» Axasiya naxa a fala keren na, «Eliya nan a ra, na Tisibeka.»

⁹ A naxa sɔɔri mangɛ nde xɛɛ, naxan nu sɔɔri mixi tongo suuli yamarima, a xa Annabi Eliya suxu. Na to siga Eliya yire, a naxa a li a dɔxɔxi geya xun tagi. A naxa a fala Eliya bɛ, «Ala xa mixi, mangɛ naxɛ, a i xa goro!»

¹⁰ Eliya naxa a fala na soori mange be, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli birin gan.» Na kui, te naxa goro keren na, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹¹ Axasiya naxa soori mange gbete xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli, e xa Eliya suxu. Na soori mange naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe a i xa goro keren na!»

¹² Eliya naxa a yaabi, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli gan.» Na kui Ala naxa te ragoro, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹³ Axasiya man naxa soori mange saxan nde xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli ra. Na soori mange saxan nde naxa te geya kon na. A to Eliya yire li, a naxa a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Ala xa mixi, n bara i maxandi, i xa kinikini n tan nun n ma mixi tongo suuli ma.

¹⁴ Ala bara te ragoro keli koore, a na soori mange firinyi singe nun e xa mixie gan. Kon yakosi, i xa kinikini muxu tan ma, i xa muxu ratanga na ma.»

¹⁵ Ala xa maleke naxa goro, a a fala Annabi Eliya be, «Wo birin xa goro. I naxa gaaxu a ya ra.» Eliya nun a tan soori mange naxa goro mange yire,

¹⁶ Eliya naxa a fala mange be, «Alatala xui nan ya, «Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.»»

¹⁷ Axasiya naxa faha alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra. A xunya Yorami naxa ti mange ra a joxoe ra Isirayila. Na raba Yudaya mange Yosafati xa di Yehorami xa mangeya je firin nde nan na, barima di mu nu na Axasiya tan be.

¹⁸ Axasiya xa taruxui donxoe, nun a fe naxee raba, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

2

Annabi Eliya ratefe koore ma

¹ Beenun Alatala xa Annabi Eliya rate koore ma foye xungbe kui, Eliya nun a xa taalibi Elise nu kelife Giligali ne.

² Eliya naxa a fala Elise be, «I xa lu be yandi, barima Alatala wama n xeefe Beteli.» Kon Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Beteli.

³ Namijonme naxee nu na Beteli, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo n a kolon. Wo wo sabari.»

⁴ Eliya naxa a fala a be, «Elise, i xa lu be, barima Alatala wama n xeefe Yeriko.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Yeriko.

⁵ Namijonme naxee nu na Yeriko, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo, n a kolon. Wo wo sabari.»

⁶ Eliya naxa a fala a be, «I xa lu be, barima Alatala wama n xeefe Yuruden mabiri.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa siga.

⁷ Namijonme mixi tongo suuli naxa fa, e ti yire nde. E naxa Eliya nun Elise to Yuruden xure de ra.

⁸ Eliya naxa a xa donma rate a ma, a a mafilinfilin, a xure garin a ra. Xure naxa itaxun firin na, e fa giri e sanyi xaraxi ra.

⁹ E to nu dangife, Eliya naxa Elise maxorin, «I wama n xa munse raba i be beenun n xa tongo i xun ma?» Elise naxa a yaabi, «Yandi, n wama naxan xon, i xa xaxilimaya namijonme daaxi dexo firin xa lu n ma.»

¹⁰ Eliya naxa a yaabi, «I fe xoxoxoe nan maxorinxi na ki, kon xa i n to, n tongoma i xun ma temui naxe, na rabama ne i be. Xa n mu tongoma i ya xori, na mu rabama i be.»

¹¹ E sigama woyen na temui naxe, soe nun gise te daaxi naxa e rafatan, Eliya naxa te koore ma foye xungbe kui.

¹² Elise naxa a ya ti a ra, a gbelegbele, «N baba! N baba! Isirayila xa senbema!» Na temui a mu Eliya to sɔnɔn. A naxa a xa donma ibɔɔ firin na sunnunyi kui,

¹³ a fa Eliya xa donma tongo naxan bira bɔxi ma.

A naxa gbilen Yuruden xure de ra.

¹⁴ A naxa xure ye garin donma ra Eliya naxan lu a yi ra, a a fala, «Eliya Marigi Alatala na minden?» Xure ye man naxa itaxun firin na alo a singe, Elise fa giri a sanyi xaraxi ra.

¹⁵ Yeriko namipɔnmɛe nu tixi e na a matofe. E naxa a fala, «Eliya xa xaxili-maya namipɔnmɛe daaxi bara dangi Elise ma.» E naxa siga a ralande, e sa e igoro a be bɔxi.

¹⁶ E naxa a fala a be, «I malima gbangbalanyi mixi tongo suuli na be muxu ya ma. E xa siga i marigi fende. Temunde Alatala Xaxili bara a xanin, a sa a lu geya nde kɔn na, xa na mu a ra gulunba nde kui.» A naxa e yaabi, «Wo naxa e rasiga de.»

¹⁷ Kɔnɔ e to na fe maxɔrɔxɔ, a naxa tin na ra. E naxa na mixi tongo suuli xɛ Eliya fende. E naxa a fen xi saxan bun ma, e mu a to.

¹⁸ E to gbilen Yeriko Elise yire, a naxa a fala e be, «N mu a fala xɛ wo be, wo naxa siga?»

Annabi Elise xa kaabanakoe singe

¹⁹ Yerikokae naxa a fala Annabi Elise be, «Muxu marigi, i a kolon yi taa fan sabatide ra alo i a toxi ki naxɛ, kɔnɔ a ye mu fanxi, xɛ fe mu sɔneyaxi.»

²⁰ A naxa a fala e be, «Wo fa se sase neene nde ra n be, a nun fɔxɛ.» E naxa fa na ra.

²¹ A naxa siga ye dulonyi yire, a fɔxɛ woli ye ma, a fa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya: «N bara yi ye yailan. A mu nimasee faxama sɔnɔn, a mu xɛ kanama sɔnɔn.»»

²² Sa kelife na lɔxɔɛ ma han to, na ye fanxi alo Annabi Elise a masenxi ki naxɛ.

²³ Annabi Elise naxa keli menni, a te Beteli. A to nu na kira xɔn ma, dimedi gali naxa mini taa kui, e fa a mayelede, a falafe ra, «Dangi, i tan lela kanyi!»

²⁴ A naxa a ya ragbilen e ma, a e danka Alatala xili ra. A to na raba, wulai sube

firin naxa mini fotonyi kui, a mixi tongo naani nun firin ibɔɔ na dimɛe ra.

²⁵ Annabi Elise to keli menni, a naxa siga Karemele geya fari. A keli menni ne, a gbilen Samari.

3

Isirayila mangɛ Yorami

¹ Akabu xa di xɛmɛ Yorami naxa ti mangɛ ra Isirayila bɔxi ma Samari, Yudaya mangɛ Yehosafati xa mangɛya je fu nun solomasaxan nde ra. A mangɛya je fu nun firin nan naba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, kɔnɔ a xa yunubi rabaxi mu lu alo a baba nun a nga naxan naba. Yorami tan naxa Bali kuye rabira, a baba naxan ti.

³ Kɔnɔ a naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubi mɔoli fɔxɔ ra, naxan a niya Isirayila jama xa yunubi raba. A mu tin a makuyade na fe mɔoli ra.

Isirayilakae nun Mowabakae gerefe

⁴ Mowaba mangɛ Mesa nu xuruse nan demadonma. A nu duuti fima ne Isirayila mangɛ ma yɛxɛɛ yɔrɛ wulu kɛmɛ nun yɛxɛɛ kontonyi wulu kɛmɛ ra, e xabee saxi na nan fari.

⁵ Isirayila mangɛ Akabu faxa xanbi, Mowaba mangɛ naxa muruta Isirayila mangɛ xili ma.

⁶ Na kui mangɛ Yorami naxa mini Samari taa kui, a sa a xa sɔorie xun mato a ra Isirayila bɔxi birin ma.

⁷ A to a redi Mowaba gerefe ma, a naxa xɛera xɛɛ Yudaya mangɛ Yehosafati ma, a falafe ra, «Mowaba mangɛ bara muruta n xili ma, i tinma n malide a gerefe?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won birin nan tema Mowabakae gerefe. N ma jama, i xa jama nan a ra, n ma soee, i xa soee nan e ra.»

⁸ A man naxa a maxɔrin, «Won tema kira mundun na?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won tema Edon gbengberen yire nan na.»

⁹ Isirayila mangɛ, Yudaya mangɛ, nun Edon mangɛ to e jɛrɛ xi solofere, ye min daaxi naxa jɔn e xa sɔorie nun e xa xurusee yi ra.

10 Na kui Isirayila mangɛ naxa a fala, «Alatala bara wa won tan mangɛ saxanyie safe Mowabakae belexe i.»

11 Kɔnɔ Yehosafati naxa e maxɔrin, «Alatala xa namijɔnmɛ yo mu na won ya ma, naxan nɔma Alatala xilide won be?» Isirayila mangɛ xa mixi nde naxa a yaabi, «Annabi Elise na be, Safati xa di xɛmɛ, Annabi Eliya foxirabirɛ.»

12 Yehosafati naxa a fala, «Alatala xa masenyi na a yi ra.» Isirayila mangɛ Yehosafati nun Edon mangɛ naxa goro a yire.

13 Annabi Elise naxa a fala Isirayila mangɛ be, «Munse na won tan tagi? Siga i baba nun i nga xa namijɔnmɛ yire.» Isirayila mangɛ naxa a yaabi, «Ade, barima Alatala yi mangɛ saxanyi xilixi ne be, a xa fa e sa Mowabakae sagoe.»

14 Annabi Elise naxa a fala a be, «N bara n kali mangɛ Alatala ra, n naxan batuma, xa n mu binye saxi Yehosafati xa ma nu, n mu tinma yati i xa ti n ya i nu.

15 Wo fa kɔra bɔnbɔɛ nde ra n be.» A to kɔra bɔnbɔ fɔlɔ, Alatala naxa fa Elise ma,

16 a a fala a be, «Wo yili wuyaxi ge yi gulunba kui.

17 Alatala yi nan masenxi, wo mu foye toma, wo mu tune toma, kɔnɔ yi gulunba birin nafema ne ye ra, wo nun wo xa xurusee naxan minma.

18 Kɔnɔ na tan findixi fe xuri nan na Alatala be. Naxan dangima a ra, a Mowabakae sama ne wo sagoe.

19 Wo e xa taa kantaxie nun e xa taa xungbee birin kanama ne. Wo e xa wuri bogilae birin nabirama ne. Wo e xa ye dulonyie birin desema ne. Wo gemɛ rayensenma ne e xa xe fanyie ma.»

20 Na kui gɛɛsɛge sɛrɛxe ba temui, ye naxa fa keli Edon biri ra, a bɔxi makoto ye ra.

21 Mowabakae to a mɛ a mangɛ na tefe e gereɛde, e naxa mixie malan naxee fata geresose ra, e fa ti Mowaba naaninyi ra.

22 E to keli gɛɛsɛge gbe, soge yanbe nu tixi na ye ma, a fa lu Mowabakae be alo gulunba rafexi wuli nan na.

23 E naxa a fala, «Wuli nan a ra. Mangɛ bara santidegema tongo e boore xili ma, e e boore faxesa. Yakɔsi, Mowabakae won xɛɛ, won sa e xa see tongo.»

24 E to Isirayilakae yonkinde li, Isirayilakae naxa keli, e e bɔnbɔ han e naxa e gi e ya ra.

25 Isirayilakae naxa Mowaba taaɛ kana, e gemɛ ba na tɛtɛɛ ma, e e mawoli Mowabakae xa xɛɛ ma. E naxa ye dulonyie desɛ gemɛ ra, e wuri bogilae birin nabira.

Kire Xareseti taa tɛtɛ gemɛ nan tun nu fa luxi. Laati kanyie naxa a rabilin, e a magɔnɔ.

26 Mowaba mangɛ to a to gere sɛnbe bara gbo a be, a naxa santidegema kanyi kemɛ solofere tongo, e xa kira rabɔɔ sigafe ra Edon mangɛ yire, kɔnɔ e mu nɔ.

27 Na kui a naxa a xa di xɛmɛ singe tongo, naxan nu lan a xa ti mangɛ ra a jɔxɔɛ ra, a a ba sɛrɛxe ra taa tɛtɛ fari. Na temui, xɔnɛ belebele naxa goro Isirayilakae ma, e fa e makuya Mowaba mangɛ ra, e gbilen e xa bɔxi ma.

4

Annabi Elise kaɗɛ ginɛ nde malife

1 Namijɔnmɛ nde xa ginɛ naxa a mawa Elise xɔn, a naxɛ, «I xa batula nde, naxan nu gaaxuma Alatala ya ra, n ma xɛmɛ nan nu a ra, kɔnɔ a bara faxesa. Mixi nde, naxan xa doni nu na a ma, na bara fa n ma di firinyie tongode, e xa findi konyie ra na doni jɔxɔɛ ra.»

2 Elise naxa a fala a be, «N nɔma munse rabade i be? Munse na i yi ra banxi?» Ginɛ naxa a yaabi, «Sese mu na n tan i xa konyi yi ra, fo ture pɔɔti keren.»

3 Elise naxa a fala a be, «Siga, i xa se sase wuyaxi yefu. I naxa dondoronti gbansan fen, i xa a gbege nan fen.

4 I na gbilen banxi, i xa naade balan wo nun i xa die xun ma. I xa na ture pɔɔti keren ifili na se sase birin kui. Naxan na a rafe, i xa na dɔxɔ a xati ma.»

5 Na ginɛ naxa siga, a sa se sasee yefu. A naxa so a xɔnyi a naade balan a tan nun a xa die xun ma. A xa die nu fa se sasee radangi a ma, a nu ture sa e kui.

6 A to ge se sase ndee rafede, a naxa a fala a xa di be, «Se sase gbete man so n yi ra.» A xa di naxa a yaabi, «Se sase gbete yo mu na fa.» Na temui, ture fan naxa a iti.

⁷ A naxa sa na birin yaba Ala xa mixi Annabi Elise be. Elise naxa a fala a be, «Sa na ture mati, i fa i xa doni fi. Na temui wo nun i xa die xa balo na donxoe ra.»

Sunamika xa di xeme

⁸ Loxoe nde Annabi Elise naxa siga Sunami taa kui. Gine kuntigi nde nu na menni, naxan Elise karaxan a fo a xa a dege a xonyi. Sa kelife na loxoe ma, xa Elise minima menni ra, a nu a degema naa ne.

⁹ Gine naxa a fala a xa mori be, «N a kolon, yi xeme naxan luma dangi ra won xonyi, Ala xa mixi seniye nxi nan a ra.

¹⁰ Yandi, won xa konkoe lanmadi keren yailan a be banxi koore ra, won sade, teebili, gonyi, nun lanpui doxo a be naa kui, alako menni xa findi a malabude ra, a na fa won xonyi temui naxe.»

¹¹ Loxoe nde Elise naxa siga naa, a sa a malabu na konkoe kui.

¹² A naxa a fala a foxirabire Gexasi be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gexasi naxa a xili, gine naxa fa Elise yire.

¹³ Elise naxa a fala Gexasi be, «A fala yi gine be, <I bara fe gbegebe raba muxu be. Muxu tan noma munse rabade i be? Muxu xa fe fanyi fala mange be i xa fe ra, xa na mu soorie xa mange be?>» Gine naxa a yaabi, «N sabatixi n ma jama nan tagi.»

¹⁴ Na woyenyi masare dangi xanbi, Elise naxa Gexasi maxorin, «Awa, won xa munse raba yi gine be?» Gexasi naxa a yaabi, «Di yo mu a be, a xa mori fan bara fori.»

¹⁵ Elise naxa a fala Gexasi be, «I man xa a xili.» Gexasi naxa na gine xili, gine naxa fa, a ti naade ra.

¹⁶ Elise naxa a fala a be, «Yi temui tamuna, i fama di baride, i a sa i kanke ma.» Gine naxa a fala, «Ade n marigi, Ala xa mixi, i naxa n tan i xa konyi gine mayenden.»

¹⁷ Na gine naxa teege, a di xeme bari na temui yati ma, alo Elise a fala a be ki naxe.

Sunamika xa di xa faxe

¹⁸ Na di to mo, loxoe nde a naxa siga a baba yire xe ma xe xaba temui.

¹⁹ A naxa a fala a baba be, «N baba, n xunyi n xonoma a paaxi ra.» A baba naxa

a fala a xa konyi be, «A xanin a nga xon ma.»

²⁰ Na konyi naxa a tongo, a a xanin a nga xon ma. Didi naxa lu a nga san ma han yanyi tagi, a fa faxa.

²¹ Gine naxa te a xa di ra, a a sa Ala xa mixi xa sade ma, a naade balan a xun ma, a mini.

²² A naxa a xa mori xili, a a fala a be, «Yandi i xa konyi keren nun sofale keren so n yi ra, n xa siga na Ala xa mixi foxo ra, n man fama.»

²³ A xa mori naxa a maxorin, «To, i sigafe a tode munfe ra? Kike Neene Sali mu a ra, malabui loxoe fan mu a ra.» A naxa a yaabi, «I naxa kontofili.»

²⁴ Na kui, gine naxa a fala a sofale xa yailan a biyaasi ki ma. A naxa a fala a xa konyi be, «I xa sofale rapere mafurenyi ra. Won naxa ti kira xon ma de, fo n na a fala i be temui naxe.»

²⁵ E naxa e xun ti Ala xa mixi yire ra Karemele geya kon. Ala xa mixi to sa a to yire makuye, a naxa a fala a foxirabire be, «Na gine Sunamika nan fafe na ki.

²⁶ I gi i sa a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na i xa mori ma? Tana mu na i xa di ma?» Gine naxa a yaabi, «Tana yo mu na.»

²⁷ kon a fefe Ala xa mixi yire li geya kon, a naxa bira a bun ma, a a sanyie suxu. Gexasi naxa wa a masigafe a marigi ra, kon Elise naxa a fala a be, «A lu na, a sunnunxi ne. Fe xoxoxoe nde bara a soto, kon Ala na fe noxunxi n ma ne sinden, a mu n nakolonxi na ra.»

²⁸ Na temui gine naxa a fala a be, «N marigi, n di maxorin ne i ma? N mu a fala xe i be, i naxa n mayenden?»

²⁹ Annabi Elise naxa a fala a foxirabire be, «Keli, i i tagi ixiri, i xa n ma yisuxuwuri tongo, i siga mafuren na di yire, i n ma yisuxuwuri sa a yatagi ma. I naxa dugundi kira xon ma mixi xeebufe ra.»

³⁰ Didi nga naxa a fala, «N bara n kali Alatala nun i tan xili ra, n mu sigama i xanbi.» Na kui e naxa keli, e birin naxa siga.

³¹ Gexasi tan nu bara ti yare, a Elise xa yisuxuwuri sa didi yatagi ma. Kon na di faxaxi mu a xui yo ramini, a mu a ramaxa. Gexasi naxa gbilen Elise ralande,

a dentɛgɛ sa a bɛ, a naxɛ, «Didi mu kelixi de.»

³² Annabi Elise to so banxi kui, a naxa a li didi faxaxi saxi a xa sade ma.

³³ Elise naxa naadɛ balan a tan nun na fure xun ma, a xa Alatala maxandi.

³⁴ A naxa te sade ma, a a itala didi fure fari. A naxa a dɛ sa a dɛ ma, a a ya sa a ya ma, a a bɛlɛxɛɛ sa a bɛlɛxɛɛ ma. A naxa lu na ki, han didi fate naxa wolen.

³⁵ Elise naxa so a mapɛrɛfe konkoe kui, a man naxa gbilen te ra didi fari. Na tɛmɛi didi naxa tison sanya solofere, a fa a ya rabi.

³⁶ Elise naxa Gexasi xili, a a fala a bɛ, «Yi ginɛ Sunamika xili ba.» Ginɛ to fa Elise yire, Elise naxa a fala a bɛ, «I xa di tongo.»

³⁷ Ginɛ naxa fa a a xinbi sin Annabi Elise bun ma, a a sanyie suxu. Na tɛmɛi a naxa a xa di tongo, a mini.

Annabi Elise nun donse jaaxi

³⁸ Elise naxa gbilen Giligali. Na tɛmɛi kaamɛ nu dinxi bɔxi ra. Namijɔnmɛɛ to nu dɔxɔxi Annabi Elise san na, a naxa a fala a foxirabirɛ bɛ, «Tunde dɔxɔ tɛ ma, i xa donse nde yailan yi namijɔnmɛɛ bɛ.»

³⁹ Keren naxa mini e ya ma, a siga burunyi bogi se ndee fende. A naxa sansi nde to, a na bogi gbegebe matongo, a e sa a xa donma kui. A to so namijɔnmɛɛ yire, a naxa e maxaba, a e sa tunde kui, kɔnɔ e mu a kolon se naxan a ra.

⁴⁰ Donse to gɛ rafalade, e birin naxa a don fɔlɔ, kɔnɔ e fɛfɛ a raso e dɛ i, e naxa gbelegbele, e naxɛ, «Ala xa mixi, xɔnɛ nde na yi donse ma tunde kui.» E mu nɔ a donde.

⁴¹ Elise naxa a fala, «Wo farin nde tongo.» A naxa na nde sa tunde kui, a fa a fala, «Wo yi donse sa yi mixie bɛ, e xa e dɛge.» Donse nu bara gɛ fande, xɔnɛ yo mu nu na a i fa.

Annabi Elise taami rawuyafe

⁴² Mixi nde nan fa kelife Baali Salisa. A nu fafe taami nun sansi bogi singee nan na Ala xa mixi xɔn ma, taami mɔxɔrɛn nun mɛngi nɛɛnɛ bɛki keren. Annabi Elise naxa a fala a batula bɛ, «I xa yi donse fi yi nama ma, alako e xa e dɛge.»

⁴³ A batula naxa a fala a bɛ, «N yi donse itaxunma yi xɛmɛ kɛmɛ birin na

di?» Elise naxa a fala, «Donse itaxun yi mixie ra tun, alako e xa e dɛge, barima Alatala nan a masenxi, «Yi mixie birin e dɛgema nɛ, taami dɔnxɔɛ man lu.»»

⁴⁴ Na kui a naxa taami itaxun e ra, e naxa a don han e luga, a dɔnxɔɛ naxa lu alɔ Ala a masen ki naxɛ.

5

Naaman xa yalanyi kune fure ma

¹ Arami mangɛ xa sɔorie xunyi Naaman nu rafan a xa mangɛ ma. A tide nu gbo a xa mangɛ bɛ, barima Alatala xunnakeli fi Arami bɔxi ma a tan nan saabui ra. Kɔnɔ kune fure nu na yi sɔori xunyi gbangbalanyi ma.

² Lɔxɔɛ nde Aramikae to siga Isirayila gereɛde, e tɛmɛdi nde suxu nɛ, e a xanin e xun ma, a xa findi Naaman xa ginɛ xa konyi ra.

³ Na tɛmɛdi naxa a fala a marigi bɛ, «Xa n marigi xa mɔri siga nu namijɔnmɛɛ yire, naxan na Samari, na nɔma nɛ yi kune fure bade a ma nu.»

⁴ Naaman naxa na dentɛgɛ sa a xa mangɛ bɛ, tɛmɛdi Isirayilaka naxan falaxi a bɛ.

⁵ Arami mangɛ naxa a fala Naaman bɛ, «I xa siga Samari. N bataaxɛ seɛbema Isirayila mangɛ ma i xa fe ra.» Naaman naxa gbeti kilo kɛmɛ saxan, xɛɛma kilo tongo senni, nun donma tofanyi fu xanin a xun ma.

⁶ A naxa na bataaxɛ xanin Isirayila mangɛ xɔn ma, a nu seɛbɛxi naxan kui, «N bara n ma sɔorie xunyi Naaman xɛɛ i yire, alako i xa kune fure ba a ma.»

⁷ Isirayila mangɛ to gɛ bataaxɛ xarande, a naxa a xa donma ibɔɔ, a fa a fala, «Pe, Ala nan n na, naxan faxɛ tima, naxan mixi rakisima, yi mangɛ to fa a falama n bɛ, a n xa kune fure ba mixi nde ma? Wo a mato, n tan bɛ, a wama gere nan xɔn.»

⁸ Ala xa mixi Elise to a mɛ, a mangɛ bara a xa donma ibɔɔ sunnunyi kui, a naxa xɛɛra xɛɛ mangɛ ma, a falafe ra, «I i xa donma ibɔɔxi munfe ra? I naxan nabama, a xɛɛ n yire, alako a xa a kolon namijɔnmɛɛ nde na Isirayila bɔxi ma.»

⁹ Na kui, Naaman naxa siga a xa soee nun a xa sɔori ragise ra, a fa ti Annabi Elise xa banxi sode dɛ ra.

¹⁰ Elise naxa mixi xεε tande a falafe ra Naaman bε, «Sa i maxa Yurudεn xure ma sanya solofere. Na kui i fate yalanma nε, i fa seniyen.»

¹¹ Naaman naxa xɔnɔ na wɔyenyi ma, a nu fa siga a fala ra, «N jɔxɔ a ma, a minima nε nu n ya i, a a Marigi Alatala maxandi, a a bεlexε sa kune yire ma n fate i, kune fure xa ba n ma.

¹² Xure fanyi mu na n xɔnyi Damasi, alɔ Abana nun Farpara xuree, naxee dangi Isirayila xuree birin na? N mu nɔma n maxade xε menni, n seniyen?» Na kui a naxa gbilen a xɔnɔxi ra.

¹³ Kɔnɔ a xa konyie naxa a fala a bε, «Xa yi namijonme sa fe xɔrɔxɔε nde nan fala i bε nu, i mu a rabama xε nu? A to a falaxi i bε a i xa sa i maxa, a mu lanma xε i xa na raba?»

¹⁴ Na kui Naaman naxa goro Yurudεn xure, a sin a xɔra sanya solofere, alɔ Ala xa mixi a masen ki naxε. Na dangi xanbi a fate naxa fan alɔ dimedi, a seniyen.

¹⁵ Naaman naxa gbilen Ala xa mixi yire, a tan nun a pεrε booree birin na. A to so, a naxa ti a ya i, a a fala, «N bara a kolon, Ala mu na dεdε xa Isirayila bɔxi xa mu a ra. Yakɔsi, n bara i mayandi, i xa n ma buɔa rasuxu.»

¹⁶ Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n naxan batuma, n mu nɔma i xa buɔa rasuxude.» Naaman naxa a karaxan a xa na rasuxu, kɔnɔ a naxa tondi.

¹⁷ Na temui Naaman naxa a fala Elise bε, «Awa yire, i naxan nabama n bε, i xa be bɔxi bendε nde so n tan i xa konyi yi ra, sofale firin nɔma naxan xaninde. N wama sεrεxεbade tife na bendε fari, n fa sεrεxε gan daaxi nun sεrεxε gbeteε ba Alatala gbansan bε. N mu sεrεxε yo bama ala gbete bε sɔnɔn.

¹⁸ Kɔnɔ Alatala xa dije n ma yi fe kerenyi ma. N ma mange nε soma a xa ala Rimɔn xa salide kui, alako a xa suyidi a bε, a luma n bεlexε suxu ra a yi, na a niyama nε n tan fan xa n igoro bɔxi ma Rimɔn kuye xa banxi kui. Alatala xa dije n ma na xa fe ra.»

¹⁹ Elise naxa a yaabi, «Siga bɔnesa kui.» Na temui Naaman naxa keli a xun a siga. A to a makuya dondoronti,

²⁰ Elise foxirabire Gexasi naxa a fala a bɔrε ma, «N marigi bara a lu yi Aramika xa siga, a mu a xa buɔa rasuxu. N bara n kali Alatala ra, n tan xa n gi a foxɔ ra ba, alako n xa se nde soto a ra.»

²¹ Awa, Gexasi naxa a gi Naaman foxɔ ra. Naaman to sa a to a gi ra fafe ra a foxɔ ra, a naxa goro mafuren a xa gise kɔn na, a sa a ralan, a a maxɔrin, «Munse niyaxi? Tana mu na?»

²² A naxa a yaabi, «Heri tun. N marigi nan n xεxi n xa fa a fala i bε, <Namijonme xɔrε firin nan faxi n xɔnyi keli Efirami geyae ma. Yandi, gbeti kilo tongo saxan nun donma firin fi n ma e bε.»

²³ Naaman naxa a fala a bε, «I xa gbeti kilo tongo senni rasuxu.» A naxa a karaxan, a na gbeti sa beki firin kui, a nun donma firin, a e so a xa konyi firin yi ra. Nee naxa ti Gexasi ya ra, e a xanin a bε.

²⁴ E to tentenyi fari li, Gexasi naxa kote rasuxu e yi ra, a a raso banxi, a fa na mixie ragbilen, nee naxa siga.

²⁵ Na dangi xanbi, a naxa fa a marigi yire. Annabi Elise naxa a maxɔrin, «I kelixi minden yi ki Gexasi?» Gexasi naxa a yaabi, «N mu siga dεdε.»

²⁶ Kɔnɔ Elise naxa a fala a bε, «Naaman to goro a xa gise kui i ralande, n mu na to xε n bɔrε ma? Yi waxati a lanma i xa gbeti, donmae, oliwi bilie, sansie, xuruse lanmae nun a xungbee, konyi ginεe nun konyi xεmεe fen yi ki?»

²⁷ Naaman xa kune fure luma nε i nun i bɔnsɔε ma abadan!» Gexasi naxa keli a ya i. Kune naxa din a fate birin na, a fa rafixe alɔ kunda.

6

Beera kole tofe

¹ Namijonme ndee naxa a fala Annabi Elise bε, «Yi lude xurun won bε.

² Xa i tinma a ra, won xεε Yurudεn xure, kankan xa wuri keren keren sεge, won xa yire yailan malande ra be.» Annabi Elise naxa tin na a ra, a fa a fala e bε, «Wo siga,»

³ kɔnɔ mixi nde naxa a fala e ya ma, «Yandi, i fan xa fa muxu foxɔ ra.» Elise naxa tin na ra, a naxε, «Awa, won birin na a ra.»

⁴ Na kui e birin naxa siga Yuruden xure de ra, e naxa so wurie segefe.

⁵ Mixi nde to nu wuri segefe, a xa beera kole naxa koren, a sin ye xooa. A naxa gbelegbele, a naxe, «Ee! N marigi, beera yefuxi nan a ra.»

⁶ Ala xa mixi naxa a fala, «A biraxi minden?» A to a birade masen a be, Annabi Elise naxa wuri xuntunyi nde bolon, a naxa a woli na yire yati, beera kole fa te ye fari.

⁷ Elise naxa a fala a boore be, «A tongo.» Boore naxa a belexe itala, a beera kole tongo.

Annabi Elise nofe Arami soorie ra

⁸ Arami mange nu na Isirayila gerefe. Na kui a nu luma yire xa fe fala ra a xa kuntigie be, e xa soorie fama yonkinde dennaxe.

⁹ Koo Ala xa mixi naxa xera xee Isirayila mange ma, a falafe ra, «I naxa siga na yire de, xa na mu a ra i Aramikae lima ne naa.»

¹⁰ Awa, Isirayila mange naxa a xa soorie rasanba yire, Ala xa mixi dennaxe matonxuma a be alako e xa naa madoo. Na naxa raba sanmaya wuyaxi.

¹¹ Arami mange bope naxa ifu a ma na fe ma. A naxa a xa kuntigie xili, a a fala e be, «Yanfante nde na won ya ma, naxan won ma gundoe falama Isirayila mange be. Nde na ra?»

¹² A xa kuntigi nde naxa a yaabi, «Mange, muxu tan mu a ra! Isirayila xa namionme Elise nan i xa woyenyi birin nadangima Isirayila mange ma, hali i naxan falama i xa konkoe kui.»

¹³ Mange naxa a fala e be, «Wo sa a lude kolon, n xa mixie xee e xa sa fa a ra.» E naxa a yaabi, «A na Dotan.»

¹⁴ Mange naxa soori gali xee naa, soe nun soori ragisee fari. E naxa so naa ko ra, e Dotan taa rabilin.

¹⁵ Ala xa mixi foxirabire to keli subaxe ma, a naxa soori gali to taa rabilinyi soe nun e ragisee ra. A naxa na dentege sa Ala xa mixi be, a naxe «Ee! N karamoo, won munse rabama?»

¹⁶ A naxa a yaabi, «I naxa gaaxu, naxee na won foxo ra, nee gbo dangi mixie ra, naxee na e tan foxo ra.»

¹⁷ Annabi Elise naxa Ala maxandi a foxirabire be, a naxe, «N Marigi Ala, a ya rabi alako a xa to ti.» Ala naxa a ya rabi, a naxa soe nun soori ragisee te daaxie to geyae fari Elise rabilinyi birin na.

¹⁸ Aramikae nu na gorofe Elise yire. Annabi Elise naxa Ala maxandi a xa na soorie ya donxu. Ala naxa Elise xa maxandi suxu, a nee radonxu.

¹⁹ E to Elise yire li, a naxa a fala e be, «Na kira mu yi ki, na taa fan mu yi ki. Wo bira n foxo ra, n xa wo mati mixi yire, wo naxan fenfe.» Na kui a naxa e xanin Samari taa kui.

²⁰ E to so naa, Elise naxa Alatala maxandi, a xa na mixie ya raboo, alako e xa to ti. Alatala to e ya rabi, e naxa fa a to, e na Samari taa nan kui.

²¹ Isirayila mange naxa Elise maxarin, «N ba, n xa e faxes? A lanma e xa sonto?»

²² A naxa a yaabi, «I naxa e faxes. I naxee suxuma gere kui santidegema nun xali ra, i luma e findi ra geelimanie nan na, i mu e tan faxama, ka? Donse nun ye fi yee ma, i fa e rabejin e xa siga e marigi yire.»

²³ Na kui Isirayila mange naxa donse gbegebe so e yi ra. E to ge e degede, mange naxa e bejin sigafe e marigi yire. Na dangi xanbi, Aramikae xa soorie mu gbilen fa ra Isirayila boxi ma sonon.

Kaame sofe Samari

²⁴ Na fe to ba a ra, Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan, e xa siga Samari taa gereede.

²⁵ Taa xa suxui naxa a niya, kaame xungbe xa so Samari. Na fe naxa xoxo han sofale xunyi naxa mati gbeti kole tongo solomasaxan na, ganbe sube itaxunxi doxo naani ra, na doxo keren gbeti kole suuli.

²⁶ Isirayila mange nu na a manerefe taa tete fari temui naxe, gine nde naxa a fala a be a xui itexi ra, «Mange, muxu rakisi, n marigi.»

²⁷ A naxa a yaabi, «Xa Alatala mu i rakisi, n tan i rakisima di? Sese mu na lonyi ma, sese mu na weni bogi sase kui.»

²⁸ Mange naxa a maxarin, «Munse niyaxi?» Gine naxa a yaabi, «Yi gine nan

a fala n be, a muxu xa n gbe di don to, tina muxu a fan gbe don.

²⁹ Muxu bara n gbe pin, muxu bara a don, kono na kuye iba, n naxa a fala a be a xa fa a xa di ra, muxu xa na fan don, kono a bara a xa di noxon.»

³⁰ Mange to na gine xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo a ma. A to nu na a mapefe tete nan fari, jama naxa no a tode a beki dugi ragoroxi a ma a xa mange donma bun ma.

³¹ Mange nu fa a fala, «Ala xa n ma toore xunmasa dangi yi fan na xa n mu Safati xa di xeme Elise xunyi ba a de i to.»

³² Elise nu doxoxi a xonyi, taa forie nu na a seeti ma. Mange naxa a xa mixi nde xee Elise ma, kono beenun na xera xa banxi li, Elise nu bara a fala taa forie be, «Wo a to, na faxeti xa di bara mixi nde xee, a xa fa n xunyi bolon n de i. Wo wo redi. Na xera na fa, wo naade balan a ya ra, wo naxa tin a xa so. A marigi sanyie xui pan xa mu a xanbi ra na ki?»

³³ A pan mu a xa woyenyi raponxi, xera naxa fa a ma, a falafe ra, «Yi jaxankate kelixi Alatala yati nan ma. N na n xaxili tima Alatala ra munfe ra sonon?»

7

¹ Elise naxa a fala, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, <Tina, yi waxati, won farin kilo fu nun firin, xa na mu mengi maniyee kilo moxoren nun naani sarama gbeti kole keren nan na Samari taa sode de.»»

² Mange xa mixi nde, naxan nu mange matima yire birin, na naxa Ala xa mixi yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, kono i mu a donma feo!»

Arami soorie e gife e xa see xun ma

³ Kune kanyi naani nu na taa sode de ra. Nee naxa a fala e bore be, «Won na faxe mamefe be munfe ra?»

⁴ Xa won sa so taa kui, won faxama ne kaame ra. Xa won man lu be, won faxama ne. Won naxan nabama, won xa sa won yete so Aramikae yi ra e yonkinde kui. Xa e dije won ma, won baloma ne. Xa e won faxa, won faxama ne.»

⁵ Na kui e naxa keli nunmare ra, e xa sa e yete so Aramikae yi ra, kono e to nee yonkinde li, mixi yo mu nu na menni.

⁶ Marigi nu bara soe nun gise gali xui ramini Aramikae yonkinde kui, alo soori gali ne fama. Na kui, e naxa a fala e bore be, «Isirayilakae bara Xitikae nun Misirakae xili e malide gere kui.»

⁷ Na naxa a niya e xa e gi, e e xa se birin lu naa. E naxa keli e xa kiri banxie, e xa soe, nun e xa sofalee xun ma, e e yonkinde lu na ki, e e gi e nii ratangafe ra.

⁸ Kune kanyie to na fe li yonkinde kui, e naxa so kiri banxi nde bun ma, e e dege. E to ge e degede, e naxa gbeti, xema, nun sosee xanin, e sa na see noxon yire nde. E man naxa gbilen kiri banxi gbete kui, e sa see tongo, e e xanin e noxunde.

⁹ Na dangi xanbi, e naxa a fala e bore be, «Won mu na fe fanyi xa rabafe yi ki. To loxoe findixi xibaarui fanyi iba loxoe nan na, xa won dundu yi fe ma, subaxe naxa yi fe li won yi, jaxankate jaxi won lima ne. Won xee, won xa sa mangee rakolon yi fe fanyi ra.»

¹⁰ E naxa siga e sa taa naade kante xili, e a fala a be, «Muxu bara so Aramikae yonkinde kui, muxu mu mixi yo lixi naa. E birin siga. E bara keli e xa soe nun e xa sofalee xirixi xun ma, mixi yo mu na e xa kiri banxie kui.»

¹¹ Taa naade kantee naxa na dentee sa mange be.

¹² Mange naxa keli na koe ra, a a fala a xa mixie be, «Aramikae wama naxan nabafe won na, n xa na fala wo be. E to a kolonxi kaame na won ma, e kelixi ne e yonkinde, e sa e noxon burunyi, e nu fa a fala, <E nefee mini e xa taa kui, won baganma ne e ma, won fa so e xa taa kui.»»

¹³ A xa mixi nde naxa a yaabi, «Yandi, won xa mixi suuli sugandi, e xa soe ndee tongo naxee luxi won yi ra taa kui, e xa siga yi fe matode. Hali e faxa naa, na mu jaxaxu dangi faxafe ra taa kui be. Won fama a matode fe naxan a ra.»

¹⁴ E naxa gise nun soe rafi firin xee Arami soorie foxo ra, alako e xa a kolon fee na ki naxe.

¹⁵ Nee naxa bira e fəxo ra han Yurudən xure. Aramikae nu bara e xa sosee nun e xa geresosee lu kira xon ma e xa gi kui. Isirayila xerae naxa gbilen e xa mange yire, e na denteg'e sa a be.

¹⁶ Na temui nama naxa mini taa kui, e sa se birin tongo Aramikae yonkinde kui.

Na kui farin funi kilo fu nun firin naxa sara gbeti kole keren na. Mengi maniy'e kilo moxonən nun naani naxa sara gbeti kole keren na, alo Alatala a masen ki naxe.

¹⁷ Mange nu bara a matima lu taa sode de ra. Nama to mini taa kui e xa gbata gbata kui, e naxa na mange xa mixi maboron, a faxa. Namijonme xa masenyi naxa kamali, a naxan fala mange be a to siga a yire.

¹⁸ Namijonme nu bara a fala mange be, «Tina yi waxati, Samari taa naade ra, mixi farin kilo fu nun firin sarama gbeti kole keren nan na, xa na mu mengi maniy'e kilo moxonən nun naani sarama gbeti kole keren na.»

¹⁹ Mange matima nu bara a yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, kon'o i mu a donma feo!»

²⁰ Fee dangi na ki ne yati. Nama naxa a maboron e xa gbata gbata kui taa sode de ra, a naxa faxa.

8

Sunami gine xa boxi

¹ Annabi Elise nu bara a fala Sunami gine be, a naxan xa di rakeli faxe ma, «I tan nun i xa denbaya, wo tunu, wo xa siga yire gbet'e, barima Alatala fama ne kaame radinde yi boxi ma han je solofere.»

² Na Sunami gine naxa a xui suxu, a siga Filisita boxi ma, a nun a xa denbaya, e lu naa je solofere.

³ Na je solofere dangi xanbi, na gine naxa gbilen Isirayila, kelif'e Filisita boxi ma. A naxa siga mange yire, a a mayandi a xa a xa banxi nun a xa boxi ragbilen a ma.

⁴ Beenun a xa so naa, mange nun Annabi Elise xa batula Gexasi nu na sumunfe. Mange naxe, «Annabi Elise xa kaabanako fee fala n be.»

⁵ Gexasi to nu na a falafe a be, Annabi Elise Sunami gine xa di rakeli ki naxe faxe ma, na gine fan so temui nan na ki mange yire, alako a xa a maxandi a xa boxi nun a xa banxi ma. Gexasi naxa a fala mange be, «Na gine yati nan ya, a nun a xa di Annabi Elise naxan nakeli faxe ma.»

⁶ Mange naxa na gine maxorin na fe ma. Sunami gine naxa na birin yaba a be. Mange naxa gine xa fe so a xa walike xungbe nde yi ra, a a fala naxan be, «Won xa yi gine xa se birin nagbilen a ma, a nun geeni naxan birin sotoxi a xa boxi ma kabi a keli temui be.»

Annabi Elise nun Xasayeli

⁷ Annabi Elise to biyaasi raba sigafe ra Damasi, Arami mange Ben Hadada naxa fura. Mixi nde naxa a fala mange be a Annabi Elise nu na Damasi.

⁸ Mange naxa Xasayeli yamari, a naxe, «I xa buja nde xanin Annabi Elise xon, alako a xa Alatala maxorin n be, xa n kisima yi fure ma?»

⁹ Xasayeli naxa Damasi boxi se fanyie baki joxome tongo naani fari, a a xanin Elise xon sanbasee ra. A to so a yire, a naxa ti a ya i, a a fala a be, «I xa di Ben Hadada, Arami mange nan n xexi i xon ma, n xa i maxorin xa a yalanma yi fure ma?»

¹⁰ Elise naxa a yaabi, «Sa a fala a be, <Iyo, i yalanma.> Kon'o a nondi ki ma, i xa a kolon a Alatala bara a fala n be, a mange faxama ne.»

¹¹ Ala xa mixi Elise naxa a ya banban a ra, a mu a magirama, han Xasayeli fa yaagi. Na temui Elise naxa so wafe.

¹² Xasayeli naxa a maxorin, «I na wafe munfe ra?» Elise naxa a yaabi, «N na wafe ne barima n a kolon, i fama ne fe jaaxi doxode Isirayilakae ma. I fama ne e xa yire makantaxie gande, i e xa fonikee faxa santidegema ra, i e xa diyoree maboron, i e xa furugin'ee furi raboo.»

¹³ Xasayeli naxa a maxorin, «N tan mixi xuri noma na fe mooli xungbe rabade di?» Elise naxa a yaabi, «Alatala bara a masen n be a i fama ne findide Arami mange ra.»

¹⁴ Xasayeli naxa keli Elise xun ma, a gbilen a xa mange yire. Na naxa a

maxorin, «Elise munse falaxi i be?» A naxa a yaabi, «A a falaxi ne a i yalanma.»

¹⁵ Na kuye iba, Xasayeli naxa sade dugi tongo, a a rasin ye xɔɔra, a a dusu mange yatagi xun na, a fa a madekun han a faxa. Na dangi xanbi, Xasayeli naxa ti mange ra Ben Hadada jɔxɔe ra.

Yehorami xa mangɛya Yudaya xun ma (Yudaya Mangɛ II 21:2-20)

¹⁶ Akabu xa di Yorami xa mangɛya je suuli nde ra Isirayila xun ma, Yehosafati xa di Yehorami naxa findi Yudaya mange ra.

¹⁷ A nu findima mange ra temui naxe, a je tongo saxan nan nu a ra. A naxa mangɛya xanin Darisalamu je solomasaxan.

¹⁸ A naxa a jere Isirayila mangɛe xa kira xɔn ma, alɔ Akabu nun a bɔnsɔe a raba ki naxe, barima Akabu xa di gine nde nan nu dɔxɔxi a xɔn ma. A naxa fe paaxie raba naxee mu rafan Alatala ma.

¹⁹ Kɔnɔ Alatala mu nu wama Yudaya sɔntɔfe, mange Dawuda xa fe ra, a a fala naxan be a mangɛya luma ne a tan nun a bɔnsɔe yi ra abadan.

²⁰ Yehorami xa mangɛya kui, Edon bɔxi naxa Yudaya xa mangɛya matandi, e fa e yete xa mange dɔxɔ.

²¹ Yehorami naxa siga Sayiri nun a xa sɔɔri ragisee birin na. A naxa keli kɔe ra, a Edonkae gere. Nee naxa a xa sɔɔri gali rabilin, e nɔ e ra. Na kui Isirayila xa sɔɔrie naxa gbilen e xɔnyi.

²² Han to Edonkae mu lu Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan Yudaya xa yaamari matandi na temui ne.

²³ Yehorami xa taruxui dɔnxɔe nun a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya mangɛe xa taruxui kui.

²⁴ A naxa laaxira, e fa a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a jɔxɔe ra.

Yorami xa mangɛya Yudaya xun ma (Yudaya Mangɛ II 22:1-6)

²⁵ Akabu xa di Yorami xa mangɛya je fu nun firin nde ra Isirayila xun ma, Yehorami xa di Axasiya naxa ti mange ra Yudaya.

²⁶ Axasiya xa simaya nu na je mɔxɔnen nun firin a findi mange ra temui naxe. A naxa mangɛya je keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Atalaya, Isirayila mange Omiri xa di gine.

²⁷ A to kelixi Akabu bɔnsɔe ne, a naxa a jere na kira xɔn, a fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

²⁸ A tan nun Akabu xa di Yorami naxa siga Arami mange Xasayeli gere de Ramoti, Galadi bɔxi ma, kɔnɔ Aramika e naxa nɔ e ra.

²⁹ Mange Yorami naxa gbilen Yisireeli, a xa a dandan, barima Aramika e nu bara a maxɔnɔ gere kui Rama, a to nu Arami mange Xasayeli gerefe. Yudaya mange Yehorami xa di Axasiya naxa goro Yisireeli Akabu xa di Yorami xɔnyi, barima a nu furaxi.

9

Yehu tife mange ra Isirayila

¹ Annabi Elise naxa a xa taalibi nde xili, a a fala a be, «I tagi ixiri beleti ra alako i xa yi ture xanin Ramoti taa kui, Galadi bɔxi ma.»

² I na menni li, i xa Yehu fen, Yehosafati xa di, Nimisi xa mamadi. I xa a xili keli a ngaxakerenyie tagi, wo sa lu wo doroma.

³ I yi ture tongo, i a surusuru a xunyi, i a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi mange ra Isirayila xun ma.» I na ge na rabade, i xa i gi, i keli naa mafuren.»

⁴ Na kui, na namijɔnmɛ fonike naxa siga Ramoti, Galadi bɔxi ma.

⁵ A so temui naxe, sɔɔri mangɛe nu na malanyi. A naxa a fala, «Mange, n xexi i xɔn.» Yehu naxa a maxorin, «I wama wɔyenfe nde be muxu ya ma?» A naxa a yaabi, «Mange, i tan.»

⁶ Na kui, Yehu nun namijɔnmɛ xa taalibi naxa so banxi kui. Xɛera naxa ture surusuru Yehu xunyi, a a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi i be, «N bara i sugandi, i xa findi Ala xa nama Isirayila xa mange ra.»

⁷ I fama i xa mange Akabu bɔnsɔe sɔntɔde, alako n ma namijɔnmɛe nun n ma konyie gbe xa jɔxɔ.

⁸ Akabu bɔnsɔɛ birin sɔntɔma nɛ, a xa xɛmɛ yo mu kisima, hali naxan sɛnbɛ mu gbo.

⁹ N Akabu bɔnsɔɛ ragoroma nɛ alɔ n a raba Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa ra ki naxɛ.

¹⁰ Baree nan Yesabela donma Yisireeli xɛɛ ma, a mu ragatama feo.» A to gɛ na falade, a naxa siga keren na a gi ra.

¹¹ Yehu to gbilen a xa mangɛ xa walikɛɛ yire, nee naxa a maxɔrin, «Munse niyaxi? Yi daxui faxi i tode munfe ra?» Yehu naxa e yaabi, «Wo yi mixi mɔɔli kolon. Fefe mu a ra.»

¹² Kɔnɔ e naxɛ, «I wule fu! A fala muxu bɛ.» A naxa na dɛntɛgɛ sa e bɛ. A naxɛ, «Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi Isirayila mangɛ ra.»

¹³ A to na fala, sɔɔri mangɛ birin naxa e yɛtɛ xa sosee ba, e a itala Yehu bun ma. E naxa feri fe tɔnxuma ra, e fa a fala, «Yehu nan mangɛ ra!»

¹⁴ Na kui, Yehosafati xa di Yehu, Nimisi xa mamadi naxa mangɛ Yorami yanfa. Yorami nun Isirayila xa sɔɔri gali nu na Ramoti makantafe, Galadi bɔxi ma, barima Arami mangɛ Xasayeli nu wama e gerefe.

¹⁵ Kɔnɔ mangɛ Yorami nu bara gbilen a dandande Yisireeli. Aramikae nu bara a maxɔnɔ gere kui. Yehu naxa a fala a booree bɛ, «Wo to bara n findi mangɛ ra, mixi yo naxa mini taa kui sigafe ra Yisireeli n ma fe falade naa.»

¹⁶ Yehu naxa te a xa gise kui, a siga Yisireeli, Yorami nu na a dandanfe dɛnnaxɛ. Yuda mangɛ Axasiya fan nu bara siga naa Yorami xɛɛbude.

¹⁷ Taa makantɛ naxan nu tixi Yisireeli tɛtɛ kɔn na, na to Yehu xa mixie to fa ra, a naxa a fala, «Nama nde nan fafe yi ki.» Mangɛ Yorami naxa a yamari, «Sɔɔri nde xɛɛ soe fari, a xa a kolon fe naxan niyaxi.»

¹⁸ Na sɔɔri to Yehu yire li, a naxa a maxɔrin, «Mangɛ wama a kolonfe nɛ fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n fɔxɔ ra tun.» Taa makantɛ naxa a fala mangɛ bɛ, «Won ma xɛɛra bara sa pama li, kɔnɔ a mu na gbilenfe.»

¹⁹ Yorami man naxa sɔɔri gbɛtɛ xɛɛ soe fari. Na fan to Yehu yire li, a naxa a fala a

bɛ, «Mangɛ wama a kolonfe nɛ fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n fɔxɔ ra tun.»

²⁰ Taa makantɛ naxa dɛntɛgɛ sa, «Won ma xɛɛra bara sa pama li, kɔnɔ a mu na gbilenfe. A luxi n bɛ alɔ naxan gise ragife, a ragi ki xɔɔxɔɛ maniya Nimisi xa di Yehu ra.»

²¹ Awa Yorami naxa a fala a xa mixie bɛ, «Wo fa n ma gise ra.» E to fa na ra a bɛ, Isirayila mangɛ Yorami nun Yudaya mangɛ Axasiya naxa te e xa gisee fari sigafe ra Yehu yire. E naxa a li Naboti Yisireelika xa xɛɛ fe ma.

²² Yorami to Yehu li naa, a naxa a maxɔrin, «Yehu, tana mu na?» Yehu naxa a yaabi, «Tana yati yati na na. I nga Yesabela na kuye batufe, a na mandurupa rabafe.»

²³ Yorami to na mɛ, a naxa a xa gise mafindi a a gi, a naxa a fala a xui itexi ra Axasiya bɛ, «Yanfanteya nan a ra Axasiya!»

²⁴ Yehu naxa xali woli, a so Yorami tunki firinyie tagi, a a sondonyi sɔxɔ. Yorami naxa bira a xinbie ma gise kui.

²⁵ Yehu naxa a fala Yorami ragima Bidikari bɛ, «A fure woli be Yisireelika Naboti xa xɛ ma. I i ratuxi, won firin to nu na a baba Akabu fɔxɔ ra, Alatala a masen nɛ:

²⁶ «I xa a kolon a n tan bara Naboti nun a xa die wuli to, i naxan naminixi xoro. N i sare fima yi bɔxi yati nan fari. Alatala xui nan na ki.» Awa, i xa a fure woli yi xɛ yati ma, alɔ Alatala a masenxi ki naxɛ.»

²⁷ Yuda mangɛ Axasiya to na fe to, a naxa a gi Beti Hagan kira xɔn ma. Yehu naxa bira a fɔxɔ ra, a a fala a xa sɔɔrie bɛ, «Wo a fan sɔxɔ.» E naxa a sɔxɔ a xa sɔɔri ragise kui Guru geya tede ra, Yibeleyami fe ma. A naxa nɔ a gide, a siga Megido, kɔnɔ a naxa faxa menni.

²⁸ A xa konyie naxa a xanin gise kui han Darisalamu, e sa a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui.

²⁹ Axasiya findi Yudaya mangɛ ra, Akabu xa di Yorami xa mangɛya jɛ fu nun keren nde nɛ.

³⁰ Yehu naxa siga Yisireeli. Yesabela to na fe mɛ, a naxa lini ti a ya ra, a a xunxɛɛ yailan, a fa sa ti wunderi ra koore banxi kɔn na.

³¹ Yehu to nu sofe taa naade ra, Yesabela naxa a maxorin, «Tana mu na Simiri, i tan naxan i xa mange faxaxi?»

³² Yehu naxa a ya rate wunderi ra, a maxorinyi ti, «Nde na n be? Nde?» Mange gine makante ndee naxa e ya ragoro Yehu ma.

³³ Yehu naxa a fala nee be, «Wo na gine woli boxi ma!» E naxa a woli boxi ma. A wuli naxa kasan banxi xale nun soee ma, Yehu fa a xa gise rapere a fari.

³⁴ Na xanbi, a naxa so taa kui, a a dege. A to ge, a naxa a fala, «Wo sa na gine dankaxi ragata, barima mange xa di gine nan nu a ra.»

³⁵ E naxa siga, konon a fure sese mu nu luxi naa fa, fo a xunkonkota, a sanyie, nun a belexee.

³⁶ E to na fe dentege mange Yehu be, a naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan kamalixi, a naxan ti Annabi Eliya Tisibeka saabui ra. A a fala ne, «Baree Yesabela sube donma ne Yisireeli boxi ma.

³⁷ Yesabela binbi luma ne alo jape naxan xee rafanma. Mixi yo mu noma a falade sonon Yesabela nan yi ki.»

10

Akabu xa denbaya sontofe

¹ Akabu xa di xeme tongo solofere nu na Samari boxi ma. Yehu naxa bataaxee rasanba Yisireeli mangee ma Samari boxi ma, forie ma, a nun mixie ma, naxee joxo nu saxi Akabu xa die xon ma. Yi nan nu sebexi na bataaxee kui:

² «Wo xa mange xa die, a xa soori ragisee, a xa soee, a xa taa makantaxi, nun a xa geresosee to na wo yi ra,

³ wo xa wo xa mange xa di jalama nde doxo a baba xa kibanyi kui alako wo xa wo xa mange bonsoe makanta.»

⁴ E to na bataaxee masoto, e boje naxa mini, e fa a fala, «Mange firin mu sa no tide a kanke, muxu tan na rabama di?»

⁵ Mange xa banxi xunyi, taa mange, forie nun mixi naxee joxo nu saxi mange xa die xon ma, nee naxa yi masenyi rasanba Yehu ma, «Muxu tan bara findi i xa waliksee ra, i wama naxan yo xon, muxu na nan nabama. Muxu mu mixi yo tima mange ra. I xa i sago raba.»

⁶ Yehu naxa e yaabi a xa bataaxee firin nde kui, a naxee e be, «Xa wo na n tan nan be, wo xa wo xa mange xa die xunyiye bolon, wo fa n yire Yisireeli tina yi waxati ma.» Mange xa di tongo solofere nu itaxunxi taa kuntigie ma, nee nu na e maxurufe.

⁷ E to na bataaxee masoto, e naxa mange xa di mixi tongo solofere birin xunyi bolon e de i, e e sa sagae kui, e a rasanba Yehu ma Yisireeli.

⁸ Xera naxa sa a fala Yehu be, «E bara fa mange Yorami xa die xunyiye ra.» Yehu naxa a yamari, «E malan doxo firin taa naade ra han geesege.»

⁹ Na kuye iba, Yehu naxa mini, a ti pama ya i, a fa a fala e be, «Yunubi mu wo ma. N tan nan n ma mange yanfaxi, n a faxa. Konon nde yi mixie tan faxaxi?»

¹⁰ Wo xa a kolon, Alatala xa masenyi birin bara kamali Akabu bonsoe xili ma. Alatala naxan masen Annabi Eliya saabui ra, na bara kamali.»

¹¹ Yehu naxa Akabu bonsoe birin faxa naxee nu na Yisireeli, a xa kuntigie, a booree, nun a xa serexedubee. Akabu xa mixi keren mu kisi.

¹² Na dangi xanbi, Yehu naxa siga Samari. A nu na Beti Ekeda Xurusee kira xon ma temui naxee,

¹³ Yehu naxa Yudaya mange Axasiya ngaxakerenyi ndee to. A naxa e maxorin, «Nde na wo tan na?» E naxa a yaabi, «Axasiya ngaxakerenyie nan muxu ra. Muxu na sigafe mange nun mange nga xa di xeme nan xebude.»

¹⁴ Yehu naxa yaamari fi, «Wo e suxu e jipe ra.» E naxa e suxu, e e birin xanin Beti Ekeda, e e kon naxaba menni, e e woli ye ragatade kui. E konti nu lanxi mixi tongo naani nun firin nan ma. Mixi keren mu kisi.

¹⁵ A to keli menni, a naxa Rekabu xa di Yehonadabo li kira xon ma, na nu fafe a ralande. Yehu naxa a xeebu, a a maxorin, «I janige fiixexi n be, alo n gbe fiixexi i be ki naxee?» Yehonadabo naxa a yaabi, «Iyo.» Yehu naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne, te be n seeti ma n ma gise kui.» Yehu naxa a belexe itala Yehonadabo be, a a rate a xa gise kui.

¹⁶ Yehu naxa a fala a bε, «Won xεε, i xa a mato n na walife Alatala bε senbε naxan na.» A naxa a xanin a xun ma a xa gise kui.

¹⁷ E to so Samari, Yehu naxa Akabu xa mixi dɔnxɔε birin sɔntɔ feo, alɔ Alatala nu bara a masen ki naxε Annabi Eliya saabui ra.

¹⁸ Na xanbi, Yehu naxa pama birin malan, a a fala e bε, «Wo xa a kolon, n fama Bali kuye batude dangife Akabu ra.

¹⁹ Yakɔsi fa wo Bali kuye xa namipɔnmεe birin maxili, a xa sεrεxεdubεe birin nun a batuma birin, keren naxa lu. E birin xa fa n yire, barima n wama sεrεxε gbege bafe Bali kuye bε. Xa naxan yo mu lan na sεrεxε, n na kanyi faxama nε.» Kɔnɔ na masenyi kui, Yehu nu wama e madaxufe nε, alako a xa Bali kuye batui birin sɔntɔ.

²⁰ Yehu naxa yaamari fi, «Wo xulunyi belebele ti Bali kuye bε.» E naxa na masenyi ti pama bε.

²¹ Yehu naxa xεεrae rasanba Isirayila bɔxi yire birin ma. Bali kuye batui birin naxa fa. Keren mu lu, naxan mu fa. E birin naxa so Bali xa salide kui, a rafe tapu.

²² Yehu naxa yaamari fi, guba xa ragoro Bali kuye batui birin ma. E naxa na raba.

²³ Yehu nun Rekabu xa di Yehonadabo naxa siga Bali xa salide kui, Yehu fa a fala e bε, «Wo a mato, Alatala xa mixi yo naxa lu wo ya ma. Bali kuye batui nan gbansan xa lu be.»

²⁴ Yehu nun mixie naxa so, e xa xurusee ba sεrεxε ra Bali kuye bε. Yehu nu bara sɔɔri tongo solomasaxan ti tande, a a fala e bε, «Xa yi kuye batui mixi keren a ba wo yi ra, n wo nii nan findima a pɔxɔε ra.»

²⁵ E to gε sεrεxε bade, a naxa a fala a xa sɔɔri gbangbalanyie bε, «Wo so, wo e birin faxa, mixi yo naxa kisi.» Sɔɔrie naxa e faxa e xa santidεgemaε ra, e e fure lu naa. Na dangi xanbi, e naxa so yire Bali kuye nu ragataxi dennaxε.

²⁶ E naxa na kuye masolixi ramini, e a gan.

²⁷ E Bali kuye nun a xa salide kana, e naa findi suturadee ra. Han to suturadee nan na menni ra.

²⁸ Yehu naxa Bali kuye xa fe pɔn Isirayila.

²⁹ Kɔnɔ Yehu mu a makuya Yerobowami Nebati xa di xa yunubie ra, naxan Isirayilakae ti yunubi rabafe ma. A mu na mɔɔli raba na tan xa kuyee ra, na ninge masolixi firinyi xεεma daaxi naxee nu batuma Beteli nun Dana.

³⁰ Alatala naxa a masen Yehu bε, «I to bara n sagoe raba Akabu bɔnsɔε xa fe ra, n i bɔnsɔε dɔxɔma nε Isirayila kibanyi ma han i tolontolonyi.»

³¹ Kɔnɔ na birin kui, Yehu mu Isirayila Marigi Alatala waxɔnfe ratinmε a bɔpε birin na. A mu danyi sa Isirayila xa kuye batui paxi ma, Yerobowami naxan folɔ.

³² Na waxati, Alatala naxa a niya nde xa nu ba ra Isirayila xa bɔxi ra. Xasayeli naxa e tɔɔrɔ e xa bɔxi sogetede.

³³ A naxa nɔ Galadi bɔxi birin na, Gadikae, Rubenkae, nun Manasikae nu sabatixi dennaxε, sa keli Aroweri xure ma, a siga Arinon gulunba kui, han a sa Basan bɔxi li.

³⁴ Yehu xa taruxui dɔnxɔεe nun a fe fanyi naxee birin naba, nee sεbexi Isirayila mangεe xa taruxui kui.

³⁵ Yehu naxa laaxira, e a ragata Samari. A xa di Yehowaxasi naxa ti mangε ra a pɔxɔε ra.

³⁶ Yehu pε mɔxɔpɛn nun solomasaxan mangeya nan naba Isirayila, Samari taa kui.

11

Yudaya mangε gine Atalaya (Yudaya Mangée II 22:10-12)

¹ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa nate tongo a xa mangε bɔnsɔε birin faxa.

² Kɔnɔ Yehoseeba, mangε Yorami xa di gine, Axasiya fan maagine, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo mangε xa die ya ma, alako Atalaya naxa a tan faxa alɔ booree. Yehoseeba naxa sa a nɔxun konkoe nde kui, a nun dingε naxan pɔxɔ nu saxi a xɔn.

³ E naxa lu naa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui pε senni, Atalaya xa mangeya bun ma.

Yowasi tife mangε ra (Yudaya Mangée II 23:1-21)

⁴ A jε solofere nde ra, Yehoyada naxa xεera ti Karikae xa sōori mangε nun mangε makantεε ma. A naxa e raso Alatala xa hōromōbanxi kui, e fa saate gundo daaxi xiri e bore tagi naa. Na dangi xanbi, a naxa mangε xa di masen e bε.

⁵ A naxa yi yaamari so e yi ra, a naxε, «Wo yi nan nabama. Wo tan naxee walima malabui lōxōε, wo xa wo itaxun dōxō saxan na. Dōxō keren xa mangε xa banxi makanta,

⁶ dōxō firin nde xa sa Suru naade makanta, dōxō saxan nde xa naade makanta mangε makantεε xanbi ra. Wo xa mangε xa banxi makantafe masara wo boore tagi.

⁷ Sεeti boore firinyi, naxee mu walima malabui lōxōε, nee tan xa Alatala xa hōromōbanxi makanta a fanyi ra mangε nōxunxi dennaxε.

⁸ Wo mangε rabilinma nε, geresosee ra wo yi. Mixi yo a maso wo ra, wo a faxa. Wo xa lu mangε fε ma, a na siga dεdε.»

⁹ Sōori xunyi naxee tixi sōori keme xun na, e naxa sεrexedubε Yehoyada xa yaamarie rabatu, alō a a falaxi ki naxε. Kankan naxa a xa sōori mixi keme dentεge Yehoyada bε, naxee nu walima malabui lōxōε, nun naxee mu nu walima na lōxōε.

¹⁰ Sεrexedubε naxa mangε Dawuda xa tanbεe nun kanke makantasee so sōori xunyi yi ra, naxee nu ragataxi Alatala xa hōromōbanxi kui.

¹¹ Mangε makantεε naxa geresosee tongo, e naxa ti kelife Alatala xa hōromōbanxi yirefanyi ma han a kōola ma, sεrexebade nun banxi fε ma, alako e xa mangε makanta.

¹² E to ti naa, Yehoyada naxa mangε xa di ramini, a mangε tōnxuma dusu a xun na, a munyaati so a yi ra. A naxa ture seniyenxi surusuru a xunyi, a a ti mangε ra. Nama naxa e bεlexεe bōnbō, e nu a fala e xui itexi ra, «Kisi na mangε bε!»

¹³ Atalaya to mangε makantεε nun jama xui mε, a naxa siga e yire Alatala xa hōromōbanxi.

¹⁴ A naxa a to, mangε tixi hōromōbanxi kinki fε ma, alō mangεe darixi a ra ki naxε. Mangε makantεε tixi mangε fε ma, e sarae fema. Nama birin nu sεεwaxi,

e sarae xui raminima. Atalaya naxa a xa sosee ibōō a yetε ma sunnunyi kui, a gbelegbele, «Yanfanteya! Yanfanteya!»

¹⁵ Na kui sεrexedubε Yehoyada naxa sōori keme xunyi yamari, «Wo a ramini hōromōbanxi fari ma sōorie yire. Mixi yo na wa a malife, wo na kanyi faxa santidegema ra.» Sεrexedubε mu nu wama a xa faxa Alatala xa hōromōbanxi kui.

¹⁶ Sōorie naxa a suxu, e a xanin mangε xa banxi kui kira ra soee soma dennaxε ra, e a faxa menni nε.

¹⁷ Yehoyada naxa saate xiri Alatala, mangε, nun jama tagi, a falafe ra e birin xa bira Alatala fōxō ra.

¹⁸ Bōxi jama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e sεrexebadee nun kuyee kana. E naxa Bali kuye xa sεrexedubε Matan faxa sεrexebade fε ma. Yehoyada sεrexedubε naxa sōorie ti, naxee Alatala xa hōromōbanxi makantama.

¹⁹ A naxa sōori keme xunyi tongo, Kari sōorie, mangε makantεε, nun bōxi jama birin, e fa mangε mati kelife Alatala xa hōromōbanxi han mangε banxi. E naxa so mangε banxi kui mangε makantεε xa naade ra. Mangε Yowasi naxa a magoro mangε kibanyi kui.

²⁰ Bōxi jama birin nu na sεεwε nun sabari nan kui, barima Atalaya nu bara faxa santidegema ra mangε banxi kui.

12

Yudaya mangε Yowasi (Yudaya Mangée II 24:1-14)

¹ Yowasi findi mangε ra tēmui naxε, a jε solofere nan nu a ra.

² Yehu xa mangεya jε solofere nde ra Isirayila bōxi ma, Yowasi findi mangε ra na jε nan na. A naxa jε tongo naani mangεya raba Darisalamu. A nga nu xili nε Sibeya, Beriseebaka nan nu a ra.

³ Yowasi nu fe fanyi nan tun nabama Alatala ya i, alō sεrexedubε Yehoyada a masen a bε ki naxε.

⁴ Kōnō na birin kui, kuye batudee mu kana Yudaya. Nama man nu luma siga ra sεrexε bade nun surayi gande na kuyee bε.

⁵ Yowasi naxa a fala serexedubee be, «Kobiri naxan birin bama serexe ra Alatala xa banxi kui, kobiri naxan fima mixie xunsare ra, xa na mu fe gbete ra,

⁶ serexedubee xa a rasuxu, a xa rawali yire kanaxie yailanfe ra Alatala xa banxi ma.»

⁷ Konɔ han Yowasi xa mang'eya je mɔxɔɔɔn nun saxan nde ra, serexedubee mu nu Alatala xa banxi yailanxi sinden.

⁸ Mange Yowasi naxa serexedube Yehoyada nun a booree xili, a a fala e be, «Munfe ra wo mu Alatala xa banxi yailanxi sinden? Yakɔsi wo naxa kobiri yo tongo kobiri ragatade kui, naxan mu rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.»

⁹ Serexedubee naxa lan a ma, a e naxa kobiri yo rasuxu mixie yi ra sɔnɔn, e mu naxan nawalima banxi yailanfe ra.

¹⁰ Na kui serexedube Yehoyada naxa kankira nde tongo, a yale ti a ma, a a dɔxɔ serexebade yirefanyi ma, mixie nu soma Alatala xa banxi kui dennaxe ra. Serexedube naxee nu e jɔxɔ saxi sode de xɔn ma, nee nu kobiri sama na kankira nan kui, mixie nu fama naxan na Alatala xa banxi kui.

¹¹ E na a to kobiri bara gbo kankira kui, serexedube xungbe nun mange xa sebeliti nu fama ne na kobiri sade beki kui, e kobiri konti, naxan na Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,

¹² e a so walike xunyie yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma. Walike xunyie nu na kobiri soma kamuderie nun banxitie nan yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma,

¹³ a nun geme masolie nun banxi dɔxɔee yi ra. Na kobiri fan nu findima wuri, geme masolixi, nun se gbete sare nan na, naxee nu rawalima Ala xa banxi yailanfe ra.

¹⁴ Konɔ na kobiri mu nu rawalima se sase gbete daaxie, finee, paanie nun sarae yailanfe ra Alatala xa banxi xa fe ra.

¹⁵ A nu soma banxi rawalie nan yi ra, alako e xa Alatala xa banxi yire kanaxie gbansan yailan.

¹⁶ E mu nu na kobiri rawali ki maxɔrinma banxi rawalie ma, barima e nu tinxin na fe kui.

¹⁷ Kobiri naxan nu soma yete ragbilen serexe ra nun yunubi xafari serexe ra,

na mu nu sama na kankira kui Alatala xa banxi kui. A nu soma serexedubee nan yi ra.

¹⁸ Na temui, Arami mange Xasayeli naxa siga Gati gerede. A to nɔ a ra, a naxa wa Darisalamu fan gerefe.

¹⁹ Yudaya mange Yowasi naxa xema birin ba Alatala xa banxi naafuli ragatade kui, a benba Yudaya mange Yehosafati, Yehorami, nun Axasiya naxan fi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ma, a nun e naxan sa Yudaya mange xa banxi kui, a fa na birin nasanba Arami mange Xasayeli ma. Na naxa a niya a xa gbilen Darisalamu gerefe fɔxɔ ra.

²⁰ Mange Yowasi xa taruxui dɔnxɔe sebehi Yudaya mange xa taruxui kui.

²¹ A rapɔnyi a xa mixie naxa a yanfa, e a faxa Beti Milo, Sila mabiri.

²² A xa mange banxi mixie, Simeyata xa di Yosabadi nun Someri xa di Yehosabadi nan a faxa. Yowasi naxa ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Amasiya naxa ti a jɔxɔe ra.

13

Isirayila mange Yehowaxasi

¹ Axasiya xa di Yowasi xa mang'eya je mɔxɔɔɔn nun saxan nde ra Yudaya xun ma, Yehu xa di Yehowaxasi naxa ti mange ra Isirayila bɔxi ma. A mang'eya je fu nun solofere nan naba Samari.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fɔxɔ ra, naxan nu bara Isirayila ratantan na kui. Yehowaxasi mu gbilen na yunubie fɔxɔ ra.

³ Alatala xɔnɔ ne Isirayila ma na fe ma, a nu e rabolo Arami mange yi ra, Xasayeli nun a xa di Ben Hadada.

⁴ Yehowaxasi naxa Alatala maxandi a xa hinne a ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu, barima, a nu bara Isirayila xa tɔɔre to Arami mange xa nɔe bun ma.

⁵ Alatala naxa Isirayila rakisima nde fi e ma, a e ba Arami xa mang'eya bun ma, e fa lu bɔɔesa kui.

⁶ Konɔ e mu gbilen Yerobowami bɔnsɔe xa yunubie fɔxɔ ra. Asera kuye masolixie yati nu tixi Samari taa kui.

⁷ Yehowaxasi xa sɔɔri gali nu bara xurun, soe ragi mixi tongo suuli, gise fu,

nun soori wulu fu nan tun nu fa luxi, barima Arami mangé nu bara e bonbo, alo boxi iboronma ki naxe.

⁸ Yehowaxasi xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, nee sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

⁹ A naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Samari. A xa di Yowasi naxa ti a joxoe ra.

Isirayila mangé Yehowasa

¹⁰ Yowasi xa mangéya je tongo saxan nun solofere nde ra Yudaya xun ma, Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa ti mangé ra Isirayila xun ma. A naxa mangéya je fu nun senni raba Samari.

¹¹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra.

¹² Yowasi xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, alo a Yudaya mangé Amasiya gere ki naxe, na fee birin sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

¹³ Yowasi naxa laaxira, a ragata Isirayila mangée seeti ma Samari. Yerobowami naxa ti mangé ra a joxoe ra.

Elise xa faxe

¹⁴ Annabi Elise to fura, a nu laaxirama fure naxan ma, Isirayila mangé Yowasi naxa goro a yire sunnunyi kui, a yi woyenyi ti a be wa kui, «N ba, n ba, Isirayila senbema.»

¹⁵ Elise naxa a yaabi, «Xali nun tanbe nde tongo.» Mangé naxa na raba.

¹⁶ Na xanbi Elise naxa a fala Isirayila mangé be, «Xali rafala.» Elise naxa a belexee sa mangé belexee ma, a fa a fala a be,

¹⁷ «Wunderi rabi naxan na sogetede biri.» A naxa a rabi. Elise naxa a fala a be, «Xali woli.» A naxa a woli. Elise naxa a fala a be fa, «Xunnakeli tanbe nan yi ki Alatala be, a naxan fima i ma Aramikae xili ma. I Aramikae bonboma ne Afeki taa kui han i e sonto.»

¹⁸ Na temui Elise naxa a fala, «Xalie tongo.» Mangé naxa e tongo. Elise naxa a fala a be, «Boxi bonbo xalie ra.» Mangé naxa boxi bonbo sanya saxan, a fa a iti.

¹⁹ Annabi Elise naxa xono a ma, a naxe, «Xa i boxi bonbo ne sanya suuli nu, xa na mu sanya senni, i nu noma ne Aramikae

sontode. Kono yakosi i fama e bonbode sanya saxan gbansan ne.»

²⁰ Na dangi xanbi, Annabi Elise naxa laaxira, e fa a ragata. Na je xun gbilenyi, Mowaba soorie naxa so Isirayila boxi ma.

²¹ Na temui Isirayilakae nu na e xa mixi faxaxi nde ragatafe. E to Mowabakae to fa ra, e naxa e xa mixi fure sa mafurenyi ra Annabi Elise xa gaburi kui. Na fure to din Elise xorie ra, a naxa keli faxe ma, a gbilen balo ra.

²² Arami mangé Xasayeli nu Isirayilakae tooroma Yehowaxasi xa mangéya bun ma.

²³ Kono Alatala naxa kinikini e ma. A naxa hinne e ra a xa saate xa fe ra, a naxan xiri Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi. Han yakosi Alatala meenima e ma na nan ma.

²⁴ Arami mangé Xasayeli naxa faxa, a xa di Ben Hadada naxa ti mangé ra a joxoe ra.

²⁵ Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa taae ba Ben Hadada yi ra, na baba Xasayeli naxee ba a baba Yehowaxasi yi ra gere kui. Yowasi naxa a bonbo sanya saxan, a na taae masoto.

14

Yudaya mangé Amasiya

(Yudaya Mangée II 25:1-28, 26:1-2)

¹ Yehowasa xa di Yowasi xa mangéya je firin nde ra Isirayila boxi ma, Yowasi xa di Amasiya naxa ti mangé ra Yudaya.

² A je moxonon nun suuli nan nu a ra, a ti mangé ra temui naxe. A naxa je moxonon nun solomanaani mangéya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin, Darisalamuka nan nu a ra.

³ A naxa Alatala waxonfe raba, kono a mu lu alo a benba Dawuda. A bira a baba Yowasi xa misaali nan yati foxo ra.

⁴ Na birin kui, kuye batudee nu na geya yiree, mixie man nu serexee nun surayi bama menni.

⁵ Amasiya xa mangéya to senbe soto, a naxa mixie faxa, naxee a baba faxa.

⁶ Kono a mu nee xa die tan faxa, alo Alatala a yamarixi ki naxe Tawureta Munsa kitaabui kui a falafe ra, «A mu lanma babe xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lanma a xa faxa a baba

xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxes a yete kan xa yunubi nan xa fe ra.»

⁷ Amasiya naxa Edonka mixi wulu fu faxes gulunba kui, a Sela taa tongo, a a xili sa Yokatili. A xilima na ki ne han to.

⁸ Amasiya to ge marasi fende mixi gbete ra, a naxa xerae xee Isirayila mange Yehu xa mamadi Yehowasa ma, Yehowaxasi xa di, a falafe ra, «Fa, won xa fa gere.»

⁹ Isirayila mange Yehowasa naxa Yudaya mange Amasiya yaabi yi ra, «Liban tunbe di naxa xera xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi, Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

¹⁰ I bara Edon bonbo a fanyi ra, na bara a niya i xa i yete igbo. Sewa i xa xunnakeli ra, i xa lu i xonyi. I gbaloe fenfe i yete be munfe ra? I sontoma ne, i nun Yudaya ra»

¹¹ Konon Amasiya mu a tuli mati a ra. Na kui Isirayila mange Yehowasa naxa siga a xili ma, a tan nun Yudaya mange Amasiya naxa e bore gere Beti Semesi, Yudaya boxi ma.

¹² Isirayila naxa Yudaya bonbo, e fa e gi e so e xonyi.

¹³ Isirayila mange Yehowasa naxa Amasiya xa mamadi Amasiya findi a xa geelamani ra Beti Semesi. A naxa fa Darisalamu tete rabira kelife Efirami xa naade ra han naade naxan na tunxui ma, nongon ya keme naani pondon.

¹⁴ A naxa xema nun gbete birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan suxu, a gbilen Samari.

¹⁵ Yehowasa xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee raba, nun a xa gere e nun Yudaya mange Amasiya, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

¹⁶ Yehowasa naxa laaxira, e a ragata Isirayila mangee fe ma Samari. A xa di Yerobowami naxa ti mange ra a boxoe ra.

¹⁷ Isirayila mange Yehowaxasi xa di Yehowasa to faxes, Yudaya mange Yowasi xa di Amasiya xa mangeya xon man naxa kuya ne fu nun suuli.

¹⁸ Amasiya xa taruxui donxoe, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

¹⁹ Mixi ndee naxa yanfanteya maxiri a xun ma Darisalamu, a naxa a gi, a siga Lakisi. E naxa bira a foxo ra Lakisi, e sa a faxes menni.

²⁰ E naxa a fure xanin soe fari, e sa a ragata Darisalamu a benbae fe ma Dawuda xa taa kui.

²¹ Yudaya pama birin naxa Amasiya xa di Asaraya ti mange ra a baba boxoe ra. A ne fu nun senni nan nu a ra.

²² Mange Amasiya xa faxes dangi xanbi, Asaraya naxa Elata taa ti, a a sa Yudaya xa boxi xun ma.

Isirayila mange Yerobowami firin nde

²³ Yowasi xa di Amasiya Yudaya mange, xa mangeya ne fu nun suuli nde ra, Yowasi xa di Yerobowami naxa ti Isirayila mange ra Samari. A mangeya ne tongo naani nun keren naba.

²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi foxo ra, a Isirayilakae ti naxan na.

²⁵ A naxa a niya Isirayila naaninyie xa gbilen a ra kelife Lebo Xamata koola ma, han Araba baa de ra yirefanyi ma, alo Isirayila Marigi Alatala nu bara a masen ki naxe Amitayi xa di Annabi Yunusa be, naxan findi Gati Xeferika ra.

²⁶ Alatala naxa Isirayila xa toxe xoxoe to, e rakisima yo mu nu na,

²⁷ a naxa e rakisi Yowasi xa di Yerobowami saabui ra. A mu nu wama a xon Isirayila xili xa xon dunija ma.

²⁸ Yerobowami xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, nun a xa xunnakeli Damasi nun Xamata ragbilenfe ra Yudaya ma, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

²⁹ Yerobowami naxa laaxira, e a ragata Isirayila mange fe ma Samari. A xa di Sakari naxa ti mange ra a boxoe ra.

15

Yuda mange Asaraya (Yudaya Mangée II 26:1-23)

¹ Yerobowami xa mangeya ne moxonen nun solofere nde ra Isirayila xun ma, Amasiya xa di Asaraya naxa ti mange ra Yudaya.

² A mangeya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya, Darisalamuka nan nu a ra.

³ A Alatala waxonfe raba ne a ki ma, alo a baba Amasiya.

⁴ Konon na birin kui, kuye batudee mu jon geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni.

⁵ Alatala naxa kune fure sa mange ma, han a faxa lonxe. A nu sabatixi banxi nde nan kui, naxan nu na a xati ma. A xa di Yotami nan nu na a xa fonxe xunyi ra, a man nu a xa mangeya fan naperema boxi kui.

⁶ Asaraya xa taruxui donxe, a fe fanyi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

⁷ Asaraya naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Yotami naxa ti mange ra a jonxe ra.

Isirayila mange Sakari

⁸ Yudaya mange Asaraya xa mangeya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Yerobowami xa di Sakari naxa ti Isirayila mange ra Samari, kike senni bun ma.

⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae naxan naba. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi fonxe ra, a Isirayila ti naxan na.

¹⁰ Yabesi xa di Salumu naxa yanfanteya maxiri a xun ma, a a faxa Yibeleyami, a ti mange ra a jonxe ra.

¹¹ Sakari xa taruxui donxe sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

¹² Alatala xa masenyi nan kamali a xa faxe kui, a naxan masen Yehu be, a to a masen, «I bonsxe Isirayila yamarima ne han i tolontolonyi.» A raba na ki ne.

Isirayila mange Salumu

¹³ Yabesi xa di Salumu naxa ti mange ra Isirayila, Yudaya mange Osiyasi xa mangeya je tongo saxan nun solomanaani nde ra. A naxa mangeya raba kike keren Samari.

¹⁴ Menaxemi, Gadi xa di Salumu naxa keli Tirisa, a te Samari, a Yabesi xa di Salumu faxa, a ti mange ra a jonxe ra.

¹⁵ Salumu xa taruxui donxe, nun a yanfe naxan ti, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

¹⁶ Na temui, Menaxemi naxa keli Tirisa, a siga Tifisa taa gere. A naxa mennikae birin faxa, a nun naxee nu na naa rabilinyi, barima e mu nu tinma a xa yaamari ra. Hali gine furuxie, a nu e faxa ne, a e furi raboo.

Isirayila mange Menaxemi

¹⁷ Yudaya mange Asaraya xa mangeya je tongo saxan nun solomanaani nde ra, Gadi xa di Menaxemi naxa ti Isirayila mange ra. A mangeya je fu nan naba Samari.

¹⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fonxe ra, a Isirayila nama ti naxan na.

¹⁹ Asiriya mange Pulu naxa so Isirayila boxi kui, a xa naa gere, konon Menaxemi naxa gbeti kilo wulu tongo saxan fi a ma, alako a xa a mali a xa mangeya xa mabanban.

²⁰ Menaxemi naxa na kobiri soto Isirayila bannae ra, mixi keren keren gbeti kole tongo suuli. A to na fi Asiriya mange ma, na naxa Isirayila boxi gerefe lu na, a gbilen a xonyi.

²¹ Menaxemi xa taruxui donxe, nun a naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

²² Menaxemi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma. A xa di Pekaxaya naxa ti mange ra a jonxe ra.

Isirayila mange Pekaxaya

²³ Yudaya mange Asaraya xa mangeya je tongo suuli nde ra, Menaxemi xa di Pekaxaya naxa ti Isirayila mange ra Samari. A naxa mangeya je firin naba.

²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fonxe ra, a Isirayilakae tixi naxee ra.

²⁵ A malima nde, Remalياهو xa di Peka, naxa a yanfa, a a faxa mange banxi kui Samari. Galadika mixi tongo suuli naxa a mali na kui, e Aragobo nun Ariye fan faxa. Na dangi xanbi Peka naxa ti mange ra Pekaxaya jonxe ra.

²⁶ Pekaxaya xa taruxui donxe, a fe fanyie naxee birin naba, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

Isirayila mangé Peka

²⁷ Yudaya mangé Asaraya xa mangéya jé tongo suuli nun firin nde ra, Remaliyahu xa di Peka naxa ti Isirayila mangé ra Samari. A naxa mangéya jé mɔxɔnɛn naba.

²⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fɔxɔ ra, a Isirayila jama ti naxee ra.

²⁹ Peka nu mangé ra temui naxé Isirayila, Asiriya mangé Tigilati Pileseri naxa fa, a Iyono, Abeli Beti Maaka, Yanowa, Kedesi, Xasori, Galadi, nun Galile suxu, Nafatali bɔxi birin, a na mixi birin xanin Asiriya.

³⁰ Hoseya, Ela xa di xeme naxa yantanteya maxiri, Remaliyahu xa di Peka xun ma, a na faxesa. A naxa ti mangé ra a jɔxɔe ra, Osiyasi xa di xeme Yotami xa mangéya jé mɔxɔnɛn nde ra.

³¹ Peka xa taruxui dɔnxɔe, a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

*Yudaya mangé Yotami
(Yudaya Mangée II 27:1-9)*

³² Remaliyahu xa di Peka xa mangéya jé firin nde ra Isirayila bɔxi ma, Osiyasi xa di Yotami naxa ti mangé ra Yudaya xun ma.

³³ A jé mɔxɔnɛn nun suuli nan nu a ra. A naxa mangéya jé fu nun senni raba Darisalamu. Sadɔki xa di Yerusa nan nu na a nga ra.

³⁴ A naxa fe raba naxan napan Alatala ma, alɔ a baba Osiyasi a raba ki naxé.

³⁵ Kɔnɔ na birin kui, kuye batudee mu jɔn geyae yire, mixie nu luma serexée nun surayi man ba ra menni. Yotami naxa Alatala xa banxi naade nde ti, naxan xili Fuge Naade.

³⁶ Yotami xa taruxui dɔnxɔe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangée xa taruxui kui.

³⁷ Na temui Alatala naxa a niya Arami mangé Resin nun Remaliyahu xa di Peka xa Yudaya gere.

³⁸ Yotami naxa laaxira, e a ragata a benbae fé ma a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti mangé ra a jɔxɔe ra.

16*Yudaya mangé Axasi
(Yudaya Mangée II 28:1-27)*

¹ Remaliyahu xa di Peka xa mangéya jé fu nun solofere nde ra, Yotami xa di Axasi naxa ti mangé ra Yudaya bɔxi ma.

² A jé mɔxɔnɛn nan nu a ra na temui. A naxa jé fu nun senni mangéya raba Darisalamu. A mu a Marigi Alatala waxɔnfe raba alɔ a benba Dawuda a raba ki naxé.

³ A nu birama Isirayila mangée xa kira nan fɔxɔ ra. A naxa a xa di yati ba serexé gan daaxi ra, alɔ si gbeteé nu a rabama ki naxé, Alatala naxee keri Isirayilakae ya ra.

⁴ A nu serexée bama, a nu surayi gan serexé ra geyae fari nun wuri bilie bun ma.

⁵ Na temui Arami mangé Resin nun Isirayila mangé Peka Remaliyahu xa di, naxa Darisalamu gere. E naxa Axasi rabilin a xa taa kui, kɔnɔ e mu nɔ a ra.

⁶ Na waxati Arami mangé Resin nu bara Elata taa lu Arami bɔxi xa nɔe bun ma. A nu bara Yuda bɔnsɔe tongo naa. Edonkae sabati naa e jɔxɔe ra. Nee na menni han to.

⁷ Axasi naxa xerae xée Asiriya mangé Tigilati Pileseri xɔn, e xa sa a fala a bɛ, «I xa konyi nan lanxi n ma, n xaxili tixi i tan nan na. I xa fa n natangade Arami mangé nun Isirayila mangé ma, e faxi n gere.»

⁸ Axasi naxa gbeteé nun xéema tongo, naxan nu na Alatala xa banxi kui nun mangé banxi kui, a naxa a rasanba Asiriya mangé ma duuti ra.

⁹ Asiriya mangé naxa tin na fe ra, a fa siga Damasi gere. A to nɔ na taa ra, a naxa mennikae findi konyie ra, a e rasiga Kire taa kui. A Resin faxesa, menni mangé.

¹⁰ Mangé Axasi to siga Damasi, Asiriya mangé Tigilati Pileseri yire, a naxa serexébade to naa. A naxa na serexébade pirinti nun a yailan ki rasanba Uri serexédube ma Darisalamu.

¹¹ Uri naxa na serexébade mɔoli ti Darisalamu, beenun mangé Axasi xa gbilen kelifé Damasi.

¹² Mangé to gbilen kelifé Damasi, a fa na serexébade to, a naxa a maso a ra, a serexé ba a fari.

¹³ A naxa a xa serexe gan daaxi nun a xa sansi xori serexe gan na fari. A naxa weni serexe ifili a fari, a xanunteya serexe wuli makasan a ma.

¹⁴ Serexebade naxan nu yailanxi wure gbeeli ra, naxan nu na Alatala ya i, hɔrɔmɔbanxi nun serexebade neene tagi, a naxa na ti serexebade neene fe ma koola biri ra.

¹⁵ Mange Axasi naxa serexedube Uriya yamari yi ra, «Geesege serexe gan daaxi, nunmare serexe, mange xa serexe gan daaxi, nun sansi xori hadiya, pama xa serexe gan daaxi, pama xa sansi xori hadiya, nun pama xa serexe ture daaxi, nee birin xa ba yi serexebade xungbe fari. Serexebade wure gbeeli daaxi xa rawali n tan be.»

¹⁶ Serexedube Uriya naxa a raba alo mange Axasi a yamari ki naxe.

¹⁷ Mange Axasi naxa Ala xa banxi ye sasee doxoode ba a bore ra, a na ye sasee tongo e fari. A ye sase xungbe ragoro keli tuura wure gbeeli daaxie fari, a a doxo boxi ma. Na ye sase nu xili ne «Baa.»

¹⁸ A naxa malabui loxo malande masara Ala xa banxi kui, a nun mange sode, Asiriya mange xa fe ra.

¹⁹ Axasi xa taruxui donxo, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mange xa taruxui kui.

²⁰ Axasi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Xesekiya naxa ti mange ra a joxo ra.

17

Isirayila mange Hoseya

¹ Yudaya mange Axasi xa mangeya je fu nun firin nde ra, Ela xa di Hoseya naxa findi Isirayila mange ra Samari. A je solomanaani mangeya raba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, konɔ a mu lu alo mange singee, naxee xa yunubie dangi a gbe be.

³ Asiriya mange Salamanesari to sa Hoseya gere, a a lu a xa noe bun ma, Hoseya naxa tin duuti fife ra a ma.

⁴ Konɔ Asiriya mange naxa a kolon fa, a Hoseya nu wama a matandife. A tondi duuti rasanbade a ma, a man xerae xee Misira mange So xon ma, mali fende a ra.

Na kui Asiriya mange naxa Hoseya suxu, a a raso geeli.

⁵ Na dangi xanbi, a naxa din Isirayila boxi birin na, a Samari rabilin, je saxan bun ma naa suxuxi a yi ra.

⁶ Hoseya xa mangeya je solomanaani nde ra, Asiriya mange naxa no Samari taa ra, a Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma konyiya kui. A naxa e rasabati Xala taa kui Gosan boxi ma Xaboro xure de ra, a nun Medekae xa taae kui.

Isirayila xa yunubie

⁷ Na fe birin naba ne, barima Isirayilakae nu bara yunubi raba e Marigi Alatala ra, naxan e ramini Misira boxi ra Firawuna xa noe bun ma. Isirayila nu bara bira ala gbete foxo ra,

⁸ e nu e batu alo si booree Alatala naxee kerixi e ya ra. Isirayilakae nu bara e tuli mati e xa mange ra na fe kui.

⁹ Isirayilakae nu bara fee raba gundo ra e Marigi Alatala ra, e mu lan e xa naxee raba. E nu bara kuye batudee yailan yire itexie e xa taae birin kui, keli yire makantadee ma han taa makantaxie kui.

¹⁰ E naxa gemε masolixie nun Asera kuyee ti geyae kon na, wurie bun ma.

¹¹ Menni, e naxa surayi gan serexe ra na kuyee be, alo sie nu a rabama ki naxe, Alatala naxee kerixi e ya ra. E naxa Alatala matandi e xa na fe paaxie ra.

¹² E nu kuyee batuma, hali Alatala to bara nu tonyi doxo na fe ma, a falafe ra, «Wo naxa na mooli raba.»

¹³ Alatala nu bara Isirayila nun Yudaya rakolon na birin na a xa namijonmee saabui ra. A nu bara a fala, «Wo xa gbilen wo xa wali kobie foxo ra. Wo xa bira n ma yaamarie nun n ma tonyie foxo ra, alo n ma seriyε a masenxi ki naxe, n naxan yamari wo benbae ra n ma konyi namijonmee saabui ra.»

¹⁴ Konɔ e mu e tuli mati Alatala ra. E naxa e boje raxoxo, alo e benbae naxee mu danxaniya e Marigi Alatala ma.

¹⁵ E naxa Alatala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana naxan nu xirixi Ala nun e benbae tagi. E naxa bira fe fufafu foxo ra, e e yete findi fuyantee ra. E naxa bira sie xa naamunyie foxo ra, naxee e rabilinxi, Alatala tonyi doxo naxee ma.

¹⁶ E naxa e Marigi Alatala xa yaamarie birin matandi. E naxa ninge wure daaxi firin yailan kuyee ra, e naxa Asera kuye masoli wuri ra, e naxa suyidi tunbuie be, e naxa Bali kuye batu.

¹⁷ E naxa e xa di xem'ee nun e xa di gin'ee ba serexe gan daaxi ra. E naxa bira duureya nun sematofe foxo ra. E naxa e yete fi ala gbete ma, e fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

¹⁸ Na nan a niya Alatala naxa xono Isirayila bonsoe ma, a fa e makuya a ya tode ra. Yuda bonsoe keren nan lu fa.

¹⁹ Hali Yuda bonsoe, e mu nu birama e Marigi Alatala xa yaamarie foxo ra a raba ki ma. E fan naxa bira Isirayila xa misaali foxo ra.

²⁰ Alatala naxa mee Isirayila bonsoe birin na, a naxa e naxankata, a e rabolo a xunnakanamae belexe i, a e keri a ya tode ra.

²¹ A to Isirayila ba Dawuda bonsoe ra, a naxa e lu Nebati xa di Yerobowami xa mang'eya bun ma, naxan bara e ragbilen Alatala foxo ra a xa yunubi xungbe saaburi ra.

²² Isirayilakae naxa bira Yerobowami xa yunubie birin foxo ra. E mu e makuya nee ra,

²³ han Alatala naxa Isirayila makuya a ya tode ra, alo a a masen a xa konyi namiponmee be ki naxe. Na kui Isirayilakae naxa makuya e xa boxi ra, e sa lu Asiriya boxi ma han to.

Samarikae

²⁴ Asiriya mang'ee naxa fa mixie ra keli Babilon, Kuta, Awi, Xamata, nun Sefarawayimi, a fa nee lu Samari taae kui Isirayilakae joxoe ra. Na kui e naxa Samari findi e gbe ra, e sabati naa.

²⁵ Nee to mu nu gaaxuma Alatala ya ra, Alatala naxa yete radin e ma, e nu e faxa.

²⁶ E naxa a fala Asiriya mang'ee be, «I mixi naxee xaninxi e xa sabati Samari boxi ma, nee mu menni alae batu ki kolon. Naa alae bara yete radin e ma e e faxa a kolontareya ma.»

²⁷ Asiriya mang'ee naxa yi yaamari fi, «Serexedube nde xa sabati na boxi ma, a xa e xaran na boxi alae batu ki ra.»

²⁸ Serexedube keren, naxan nu bara xanin Asiriya boxi ma, na naxa siga Beteli

taa kui Samari boxi ma, a mennikae xaran Alatala yaragaaxui ra.

²⁹ Kono na sie, kankan nu a gbe alae tima na kuye banxie kui, Samarikae nu bara naxee ti e xa taae kui nun yire itexie fari.

³⁰ Babilonkae naxa Sukoti Benoti kuye ti. Kutakae naxa Nerigali kuye ti. Xamatakae naxa Asima kuye ti.

³¹ Awikae naxa Nibahasi nun Taritaki kuye ti. Sefarawayimikae tan nu luma e xa die nan ba ra serexe gan daaxi ra e xa kuyee, Adarameleki nun Anameleki be.

³² Na sie to nu gaaxuma Alatala fan ya ra, e nu mixi mooli nan birin tima Alatala xa serexedube ra, nee xa nu serexe ba e be na yire itexie fari.

³³ Na kui, e nu Alatala batuma, kono e man nu e gbe kuye fan batuma e gbe ki ma.

³⁴ Han to e birama na naamun forie foxo ra, e mu gaaxuma Alatala ya ra. E mu nu e yete xa naamunye rakamalima, e man mu nu Alatala xa seriye fan nakamalima, a naxan so Yaxuba bonsoe yi ra, a naxan xili sa Isirayila.

³⁵ Alatala nu bara yi saate tongo e be, a e yamari yi ra, «Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra, wo naxa suyidi e be, wo naxa e batu, wo naxa serexe yo ba e be.

³⁶ A lanma wo xa gaaxu Alatala nan keren ya ra, naxan wo ramixi Misira boxi ma a senbe xungbe ra. Wo xa suyidi a tan nan be, wo man xa serexe ba a keren nan be.

³⁷ Wo xa wo joxo sa a xa kiraya, a xa seriye nun a xa yaamarie xon ma loxoe birin, a naxee sebexi wo be. Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra.

³⁸ Wo naxa neemu n ma saate ma, wo naxa gaaxu ala gbete ya ra.

³⁹ A lanma wo xa gaaxu wo Marigi Alatala nan ya ra, barima a tan nan wo baxi wo yaxuie birin belexe i.»

⁴⁰ Kono e mu e tuli mati Alatala xui ra, e naxa bira e xa naamunyi forie foxo ra.

⁴¹ Yi sie nu Alatala batuma, e man nu e xa kuye masolixie fan batuma. E xa die nun nee fan ma die na e benbae xa kira nan xon ma han to.

18

Yudaya mangɛ Xesekiya
(*Yudaya Mangɛ II 29:1-2, 31:1, 32:1-19,*
Annabi Esayi 36:1)

¹ Ela xa di Hoseya xa mangɛya jɛ saxan nde ra, Axasi xa di Xesekiya naxa ti mangɛ ra Yudaya bɔxi ma.

² A jɛ mɔxɔɓɛn nun suuli nan nu a ra. A naxa mangɛya jɛ mɔxɔɓɛn nun solomanaani raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Abi, Sakari xa di gine.

³ A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alɔ a benba Dawuda a raba ki naxɛ.

⁴ A kuye batudee kana yire itexie fari, a gɛmɛ masolixie iwuru, a Asera kuye bolon. A naxa bɔximase wure gbeeli daaxi fan kana, Annabi Munsa naxan yailan, barima Isirayilakae nu surayi ganma a fan bɛ sɛrɛxɛ ra, e nu a xili Nexusetana.

⁵ Xesekiya nu a xa lanlanteya sama Isirayila Marigi Alatala ma dangife Yudaya mangɛ birin na.

⁶ A bɔjɛ nu xirixi Alatala ra, a tondi a xa kira bɛpinde, a bira Alatala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra, a naxan so Annabi Munsa yi ra.

⁷ Alatala nu luma a sɛɛti ma, a a niya a xa fe birin xa nu sɔɔneya ra. Xesekiya naxa tondi lude Asiriya xa mangɛya bun ma.

⁸ A naxa Filisitakae bɔnbɔ han Gasa mabiri, kelife e xa yire makantadee ma han e xa taa makantaxi kui.

⁹ Xesekiya xa mangɛya jɛ naani nde ra, naxan ilan Ela xa di Hoseya xa mangɛya jɛ solofere nde ra Isirayila, Asiriya mangɛ Salamanesari naxa fa Samari gereɗe, a a rabilin.

¹⁰ Nɛ saxan dangi xanbi, Xesekiya xa mangɛya jɛ senni nde nan nu a ra, Isirayila mangɛ Hoseya fan xa mangɛya jɛ solomanaani nde, Samari naxa lu Asiriyakae bɛlexɛ i.

¹¹ Asiriya mangɛ naxa Isirayilakae xanin Asiriya bɔxi ma Xala mabiri nun Xaboro de ra Gosan xure, a nun Medekae xa taaɛ kui.

¹² E Marigi Alatala na raba nɛ e ra, barima e tondi nɛ e tuli matide a ra, e a xa saate kana. E mu Alatala xa konyi Annabi Munsa xa sɛriyɛ rabatu.

¹³ Mangɛ Xesekiya xa mangɛya jɛ fu nun naani nde ra, Asiriya mangɛ Senaxeribi naxa Yudaya taa makantaxie gere, a nɔ e ra.

¹⁴ Yudaya mangɛ Xesekiya naxa xɛɛra xɛɛ Asiriya mangɛ ma Lakisi, a naxɛ, «Dijɛ, n bara won ma saate kana. Gbilen n fɔxɔ ra, n xa tin i waxɔnfe birin na.» Na kui, Asiriya mangɛ naxa Xesekiya yamari a xa fa gbeti kilo wulu solomanaani, a nun xɛɛma kilo kɛmɛ solomanaani ra.

¹⁵ Xesekiya naxa gbeti birin fi a ma, naxan nu na Alatala xa hɔrɔmɔbanxi nun mangɛ banxi kui.

¹⁶ A naxa gbeti nun xɛɛma ba, naxan nu fatuxi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi naadeɗe nun e gbanyie ma, a na birin fi Asiriya mangɛ ma.

¹⁷ Asiriya mangɛ naxa a xa sɔɔri mangɛ, a xa kuntigie xunyi, nun a rasima singe xɛɛ Xesekiya xɔn ma Darisalamu, kelife ra Lakisi. E to Darisalamu li, e naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxɛ.

¹⁸ E naxa mangɛ xili menni. Xilikiya xa di Eliyakimi, mangɛ xa banxi xunyi, mangɛ xa sɛbeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mangɛ xa kɛɛdi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

¹⁹ Asiriya mangɛ rasima singe naxa yi masenyi ti e bɛ, «Wo a fala Xesekiya bɛ, Asiriya mangɛ xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra?»

²⁰ I wɔyɛn fufafu nan tun falaxi! I jɔxɔ a ma a i bara fɛɛɛɛ nun sɛnbɛ sɔtɔ n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

²¹ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alɔ wuri ponpoe naxan girama, a fa i sɔxɔ i kilɔnma a ra temui naxɛ. Misira mangɛ Firawuna na na ki nɛ mixi birin bɛ, naxee e xaxili tixi a ra.

²² Temunde wo n yaabima nɛ, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kɔnɔ n xa a fala wo bɛ Xesekiya bara gɛ sɛrɛxɛbadeɗe kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae bɛ, «Wo Alatala batu Darisalamu xa sɛrɛxɛbade gbansan nɛ.»»

²³ «Xa i sa nɔma soe ragi wulu firin sɔtɔde i xa jama ya ma, n marigi Asiriya mangɛ soe fima nɛ i ma, e naxee ragima.

²⁴ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

²⁵ Bafe na ra, wo marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, «Siga, i na boxi kana.»

²⁶ Xilikiya xa di Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra pama ya xori naxan na tete fari.»

²⁷ Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee dodoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

²⁸ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

²⁹ «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

³⁰ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

³¹ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

³² han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee, oliwi bilie nun kumi na dennaxe. Na kui, wo baloma ne a fanyi ra, wo ratanga faxe ma.» Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.»

³³ Si gbete xaxi alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

³⁴ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

³⁵ Namanee birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

³⁶ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

³⁷ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee iboxi e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi dentete a be.

19

Xesekiya nun Annabi Esayi xa sumunyi (Annabi Esayi 37:1-38)

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, jaxankate, nun bone mapaxu loxoe nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, kono senbe mu na sonon e xa bari.

⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala jipe rasotofe ra, temunde a a jaxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoe naxa faxa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, «I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotofe xa fe ra, a naxee falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, «I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

11 I a kolon a fanyi ra Asiriya mangée naxan nabaxi pamanée birin na. E e sonto nè a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

12 N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga nè, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsœ naxee na Teli Asari?

13 Xamata mangé, Arapadi mangé, Se-farawayimi mangé, Hena mangé, nun Iwa mangé na minden?»

14 Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

15 Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

16 Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xexi Ala Nijne rasotode.

17 Alatala, nondi na a ra, Asiriya mangée bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

18 E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun gemé ra.

19 Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

20 Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mangé Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mangé Senaxeribi xa fe ra.

21 Alatala xa masenyi nan ya a xili ma, Siyoni taa fama yode i ma, Darisalamu tofanyi fama i maberede.

22 I nde konbixi, i nde maberexi?

I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentœ ma.

23 I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari

n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,

n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depexi kui.

24 N tigie ge pamanée ma, n e ye min.

N Nili xure senkinée birin xorima nè n sanyie ra.»»

25 Alatala naxe, «I mu a mexi ba, a n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe nè.

I tan findixi taa senbema sonto ma nan tun na,

26 na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e soto ma.

E luma alo pooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

27 Konon i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

28 I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma nè i jœe ra,

n na n ma karafœ soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

29 Alatala naxe, «Xesekiya, tonxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma. Tamuna wo sansi bali nan donma.

Konon tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba, wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

30 Yuda bonsœe naxee kisima, nee luma nè alo wuri bili naxan a sanke na boxi bun ma, a fa a bogi ramini a fuge biri ra.

31 Barima mixi ndee ratangama nè faxe ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima nè.

Alatala Senbema a mafurama nè na birin nabade.»

32 Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mangé xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,

a mu bendé matema tunganfe ra wo xa tete ra.

33 A gbilenma a fa kira nan na, a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁴ N yi taa makantama ne,
n a rakisima ne n xili nun n ma konyi
Dawuda xa fe ra.»

³⁵ Na koe ra Alatala xa maleke naxa
mini, a sa Asiriyaka wulu keme tongo
solomasaxan nun suuli faxes. A donxoe
to keli gesege, e naxa na furee to e ya
ma.

³⁶ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi
naxa gbilen a xonyi Ninewe.

³⁷ Loxoe nde, a to nu na salife a xa
ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun
Sareseri naxa a faxes santidegema ra, e e
gi Ararati boxi ma. Esarixadoni naxa ti
mange ra a baba Senaxeribi boxoe ra.

20

*Xesekiya xa fure
(Yudaya Mang'ee II 32:24-26, Annabi
Esayi 38:1-8,21-22)*

¹ Na jee ra, Xesekiya naxa fura a jaaxi
ra. A gbe mu nu luxi a xa faxes. Amosu
xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a
fala a be, Alatala yi nan masenxi, «I xa
yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na
faxafe ne yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi
xale ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon
a n nan jerexi ne kira tinxixi xon ma n
ma dunijegiri kui n boje fixe ra. N mu i
matandi, n mu gbilen i waxonfe foxo ra.»
Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide
mange banxi tete kui, Alatala man naxa
a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma jama
yarerati Xesekiya be, i benba Dawuda
Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara
i xa maxandi me, n bara i yaye to. N
i yalanma ne, a xi saxan nde, i tema ne
Alatala xa banxi.

⁶ N je fu nun suuli sama ne i xa simaya
xun ma. N i tan nun yi taa ratangama ne
Asiriya mange ma. N yi taa makantama
ne n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya
xa mixie be, «Wo xore bogi xaraxi nde
mondoo, wo xa a sa a xa fi ya i.» E naxa na
raba, Xesekiya naxa yalan.

⁸ Xesekiya nu bara a fala Annabi Esayi
be, «N a kolonma tonxuma mundun ma,
a Alatala n na yalanma ne, n man fa siga
a xa banxi a xi saxan nde ma?»

⁹ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan
findima Alatala xa tonxuma ra i be, alako
i xa a kolon a Alatala a xa masenyi
rakamalima ne. I wama soge niini xa a
magbilen a xanbi xanbi ma doxo fu, ka a
xa siga a yare yare ma doxo fu?»

¹⁰ Xesekiya naxa a yaabi, «Soge niini
luma siga ra a yare yare nan ma. I xa a
niya a xa gbilen a xanbi xanbi ma.»

¹¹ Na temui, Annabi Esayi naxa Ala
maxandi a xa na raba. Alatala naxa soge
niini magbilen a xanbi xanbi ma doxo fu.
Na soge niini nu tixi Axasi tede nan ma.

*Xesekiya nun Babilon mange xa xerae
(Annabi Esayi 39:1-8)*

¹² Na temui Babilon mange Merodaki
Baladan naxa bataaxe nun buja rasanba
Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya
furafe me.

¹³ Xesekiya naxa na xerae rasene, a
a xa naafuli birin masen e be, alo gbeti,
xema, surayi, labunde nun ture xiri
boxunme, a xa geresose ragatade nun a
xa bannaya birin dennaxe. Sese mu lu,
Xesekiya mu naxan masen e be a xa banxi
nun a xa boxi kui.

¹⁴ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa
fa Xesekiya yire, a a maxarin, «Na mixie
munse falaxi i be? E kelixi minden?»
Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi boxi
makuye nde ne, dennaxe xili Babilon.»

¹⁵ Esayi man naxa a maxarin, «E munse
matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a
yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui.
Sese mu luxi n xonyi n mu naxan masenxi
e be.»

¹⁶ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xe-
sekiya be, «I tuli mati Alatala xa masenyi
ra,

¹⁷ «Loxoe na fafe, yi mixie fama i harige
birin xaninde Babilon, i benbae naxan
luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na
ki.

¹⁸ E fama i xa die suxude, i naxee barixi,
e e bana Babilon mange be.»

¹⁹ Xesekiya naxa a fala Esayi be,
«Alatala xa masenyi i naxan tixi, a fan.»

A na fala ne barima a naxe, «Bor'esa nun kantari tan luma ne be, n ma simaya birin kui.»

²⁰ Xesekiya xa taruxui donxoe nun a xa wali fanyie a naxee raba, alo ye sase yailanfe nun ye kira raboo'fe sofe ra taa kui, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²¹ Xesekiya naxa laaxira, e a bele a benbae fe ma. A xa di Manasi naxa ti mang'ee ra a joxoe ra.

21

Yudaya mang'ee Manasi (Yudaya Mang'ee II 33:1-20)

¹ Manasi je fu nun firin nan nu a ra a findi mang'ee ra temui naxe. A naxa lu kibanyi kui je tongo suuli bun ma Darisalamu. A nga nu xili ne Xefesiba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira sie xa naamunyi jaaxie foxo ra, Alatala naxee keru na boxi ma Isirayila bonsoe ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan a baba nu bara naxee kana. A naxa Bali kuye xa serexebadee yailan, a Asera kuye ti, alo Isirayila mang'ee Akabu a raba ki naxe. A man naxa tunbuie batu folo, a a xinbi sin nee bun ma.

⁴ A naxa serexebade ndee ti kuyee be Alatala xa banxi kui, naxan nu tixi Darisalamu Alatala xili xa fe ra.

⁵ A naxa serexebade ndee ti tunbuie batufe ra, Alatala xa banxi tete firinyie kui.

⁶ A naxa a xa di gan serexe ra. A nu duure fe nun sematoe fe raba, a nu woyen jinne nun mixi faxaxie ra. A ti Alatala kanke, a nu fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

⁷ A naxa Asera kuye masolixi ti Alatala xa banxi kui. Alatala nu bara a masen Dawuda nun a xa di Sulemani be banxi naxan ma fe ra, «N bara Darisalamu nun yi banxi sugandi Isirayila bonsoe birin ya ma, n xili sabatide ra abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima e xa boxi ma sonon, n naxan fixi e benbae ma, xa e sa birama n ma yaamarie nun n ma seriye foxo ra, n ma konyi Munsa naxan masen e be.»

⁹ Konoo Isirayila mu Alatala xui suxu. E xa mang'ee Manasi naxa e xun ti kira jaaxi

xon ma. E xa yunubie naxa dangi sie xa yunubie ra, Alatala naxee sontoo Isirayila ya ra.

¹⁰ Na kui Alatala naxa a xa masenyi ti a xa namijonm'ee saabui ra, a falafe ra,

¹¹ «Yudaya mang'ee Manasi, i to bara yunubi raba dangife Amorikae ra, i a niya Yudayakae xa kuyee batu,

¹² n tan Isirayila Marigi Alatala xa a masen i be, n gbaloe ragoroma ne Yudaya nun Darisalamu ma, naxan findima terenna ra mixi birin be.

¹³ N Darisalamu makiitima ne alo n a raba Samari ra ki naxe. N wo xa fe matoma ne alo n Akabu bonsoe xa fe mato ki naxe. N Darisalamu mafindima ne a legere ma, alo pileti mafindima ki naxe a na ge maxade.

¹⁴ N na n ma jama donxoe rabepinma ne, n e lu e yaxuie sagoe, e xun nakana, e halaki,

¹⁵ barima e bara fe raba naxan mu rafan n ma, e ti n kanke kabi n e benbae raminixi temui naxe Misira boxi ra.»

¹⁶ Bafe Yudaya xun tife ra kira jaaxi xon ma, Manasi naxa Darisalamuka gbegbe man faxa tooj'ee kui.

¹⁷ Manasi xa taruxui donxoe, a fe jaaxi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

¹⁸ A naxa laaxira, e naxa a ragata a benbae fe ma gaburi nde kui mang'ee banxi xanbi ra, mang'ee Usa ragata dennaxe. A xa di Amon naxa ti mang'ee ra a joxoe ra.

Yudaya mang'ee Amon (Yudaya Mang'ee II 33:21-25)

¹⁹ Amon nu bara je moxoj'en nun firin soto, a ti mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'ee ja je firin naba Darisalamu. A nga nu xili ne Mesulemeti, Xarusu naxan bari Yotoba be.

²⁰ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba Manasi a raba ki naxe.

²¹ A naxa bira a baba xa kira foxo ra fe birin kui, a naxa kuyee batu a baba naxee batu, a suyidi e be.

²² A naxa mee a benbae Marigi Alatala ra, a mu bira a xa kira foxo ra.

²³ A xa kuntigie naxa a yanfa, e a faxa a yete banxi kui.

²⁴ Kɔnɔ pama naxa na yanfantee faxa, e a xa di Yosiya ti mang'e ra a pɔxɔe ra.

²⁵ Amon xa taruxui dɔnxɔe, a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²⁶ E naxa a ragata a xa gaburi kui, mang'e banxi xanbi ra, mang'e Usa ragata dennaxe. A xa di Yosiya naxa ti mang'e ra a pɔxɔe ra.

22

Yudaya mang'e Yosiya (Yudaya Mang'ee II 34:1-2)

¹ Yosiya jɛ solomasaxan nan nu a ra, a findi mang'e ra temui naxe. A naxa mang'eya jɛ tongo saxan nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Yedida, Adaya naxan bari Bɔsikati bɛ.

² A naxa fe raba naxan nagan Alatala ma, a a jɛrɛ a benba Dawuda xa kira xɔn ma. A mu ba na kira ma fefe ma.

Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi saate kitaabui tofe (Yudaya Mang'ee II 34:8-18)

³ Yosiya xa mang'eya jɛ fu nun solo-masaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di, Mesulama fan xa mamadi Safan sebeliti xɛɛ Alatala xa banxi, yi yaamari ra:

⁴ «Siga sɛrɛxɛdubɛ xungbe Xilikiya yire, a xa kɔbiri kɔnti pama faxi naxan na Alatala xa banxi naade kantɛɛ xɔn ma.

⁵ A xa so walikɛ xunyie yi ra, naxee pɔxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xɔn ma. E xa a so walikɛ yi ra naxee na yire bulaxie yailanfe banxi xalɛ ma,

⁶ nun xabuie, banxitie yi ra. A man xa findi wuri nun gemɛ sare ra, walikɛɛ hayi na naxan ma Alatala xa banxi xa fe ra.

⁷ Kɔnɔ e naxa na kɔbiri rawali ki maxɔrin e ma de, barima mixi tinxinxie nan e ra.»

⁸ Na temui sɛrɛxɛdubɛ xungbe Xilikiya naxa a fala Safan sebeliti bɛ, «N bara won ma sɛriyɛ kitaabui to Alatala xa banxi kui!» Xilikiya naxa a so Safan yi ra, Safan naxa a xaran folɔ a xui itexi ra.

⁹ Na dangi xanbi, a naxa siga mang'e yire, a dentɛgɛ sa mang'e bɛ a falafe ra, «Kɔbiri naxan nu na Alatala xa banxi kui, i xa walikɛɛ bara na so walikɛ xunyie yi ra naxee pɔxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xɔn ma.»

¹⁰ A naxa yi masenyi fan sa na fari, a naxe, «Sɛrɛxɛdubɛ Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa a xaran mang'e bɛ a xui itexi ra.

¹¹ Mang'e to sɛriyɛ kitaabui xa masenyi mɛ, a naxa a xa sosee ibɔɔ sunnunyi kui.

¹² A naxa sɛrɛxɛdubɛ Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Akibori, Safan sebeliti, nun mang'e rasima Asaya yamari,

¹³ «Wo siga Alatala maxɔrin n tan nun Yudaya pama bɛ yi kitaabui xa masenyi wama naxan falafe won bɛ, won naxan toxi. Alatala xa xɔnɛ bara gbo. A xɔnɔxi won ma, barima won babae mu tin birade yi kitaabui xui folɔ ra, e mu jɛrɛ kira xɔn ma, naxan sebexi na kitaabui kui.»

¹⁴ Sɛrɛxɛdubɛ Xilikiya, Axikama, Akibori, Safan, nun Asaya naxa siga namijɔnmɛ ginɛ Xulida yire, Salumu xa ginɛ, Tikifa xa di, Xaraxasi xa mamadi. Na ginɛ nu sabatixi Darisalamu taa nɛnɛ nan kui, a nu mɛɛnima mang'e xa sosee ma. Xɛɛrae to dentɛgɛ sa na ginɛ bɛ,

¹⁵ a naxa e yaabi, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <Wo a fala wo xɛɛma bɛ,

¹⁶ a Alatala naxe a n gbaloe ragoroma nɛ yi bɔxi nun a xa mixie ma, alɔ Yudaya mang'e a xaranxi yi kitaabui kui ki naxe.

¹⁷ E to bara n nabolɔ, e nu surayi gan ala gbɛtɛɛ bɛ e naxee yailanxi e yetɛ belɛxɛɛ ra, n bɔjɛ bara te yi yire xili ma. A luxi alɔ tɛ naxan mu xubenma muku!»

¹⁸ Kɔnɔ wo a fala Yudaya mang'e bɛ, naxan wo xɛɛxi bɛ Alatala maxɔrinde, wo naxe, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁹ I tan Yosiya to gaaxu n ya ra i i yetɛ magoro n tan Alatala bɛ n ma masenyi xa fe ra yi bɔxi nun a xa mixie xili ma, n bara i xa maxandi suxu. I to i xa sosee ibɔɔ sunnunyi kui, i fa wa n ya i, n bara i xui mɛ. Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ Na xa fe ra, i ragatama nɛ i benbae fɛ ma bɔjɛsa kui. I yae mu fama gbaloe birin tode, n naxee ragoroma yi yire ma.» Na dangi xanbi, na xɛɛrae naxa na masenyi dentɛgɛ mang'e bɛ.

23

*Yosiya nama ragbilenfe Ala ma
(Yudaya Mang'ee II 34:3-7,29-33)*

¹ Mang'e naxa Yudaya nun Darisalamu forie birin xili.

² A naxa te Alatala xa banxi, nama birin biraxi a foxo ra: Yudayakae, Darisalamukae, serexedubee, namijonmee nun nama birin, kelife dimedie ma han a sa forie li. A naxa saate kitaabui xaran e be, naxan to Alatala xa banxi kui.

³ Mang'e nu tixi buntunyi nan na, a laayidi tongo birafe ra Alatala foxo ra, a xa a xa yaamarie, a xa seriyee, nun a xa masenyi birin nabatu a boje nun a nii birin na, alako na saate kitaabui xa masenyi xa kamali. Nama fan naxa na saate tongo.

⁴ Mang'e naxa yamari fi serexedube kuntigi Xilikiya ma, nun a xa serexedubee ma, nun Alatala xa banxi naade kantee ma, a e xa see birin namini Alatala xa banxi kui, naxee nu yailanxi Bali, Asera, nun kooremasee be. A naxa sa e gan Darisalamu taa fari ma Sediron gulunba kui, e xube fa xanin Beteli.

⁵ A naxa kuyee xa serexedubee ba, Yudaya mang'ee naxee ti surayi ganfe ra kuyee be geyae fari Yudaya taae kui nun Darisalamu taa fari ma. E nu serexee bama Bali kuyee, sogee, kike, nun tunbuie be.

⁶ A naxa Asera kuye masolixi ramini Alatala xa banxi kui, a a xanin Darisalamu fari ma Sediron gulunba kui, a a gan han a findi te xube ra. A naxa na xube woli gaburie fari.

⁷ A naxa konkoe rabira Ala xa banxi kui, yene lae nu yene rabama dennaxe e xa kuyee xa fe ra. Gin'ee fan nu sosee yailanma Asera kuye be naa.

⁸ Yosiya naxa Yudaya serexedubee birin xili, e xa kuye batudee kana geyae fari, mixie nu surayi ganma serexee ra dennaxe, kelife Geba ma han Beriseeba. A naxa kuye batudee kana, naxee nu na taa mang'e Yosuwe xa naade sode de ra, nun taa naade sode de koola ma.

⁹ Serexedube naxee nu serexe bama kuyee be geyae fari, nee mu nu sigama Alatala xa serexebade yire Darisalamu, konoo e nu sunbuma e ngaxakerenyi

Alatala xa serexedubee ra, e nu taami lebinitare don nee ya ma.

¹⁰ Mang'e Yosiya naxa serexebade ndee kana naxan nu xili Tofeti, alako mixi yo naxa a xa di ba serexe gan daaxi ra Molo'ko kuye be sonon. Na serexebade nu na Ben Hinoma xa gulunba nan kui.

¹¹ A naxa kuyee kana Alatala xa banxi sode de ra, naxee nu masolixi soe daaxie nun gise daaxie ra. Yudaya mang'ee nan nee ti naa sogee batufe ra. Nee nu na Natan Meleki xa konkoe nan fe ma Alatala xa banxi tete kui.

¹² Mang'e naxa serexebade ndee kana, naxee nu na Axasi xa konkoe fe ma koore ra, Yudaya mang'ee nun Manasi naxee ti Alatala xa banxi tete kui. A to ge e kanade, a naxa e gan, a e xube woli Sediron gulunba kui.

¹³ Mang'e naxa kuye batude ndee kana, naxee nu na Darisalamu yatagi, Kasare geya yirefanyi biri ra, Isirayila mang'e Sulemani naxan ti Asitarate be, Sidonkae xa kuye jaaxi. A man naxa serexebadee kana naxee nu tixi Kemosi be, Mowabakae xa kuye jaaxi, a nun Molo'ko be, Amonikae xa kuye jaaxi.

¹⁴ A naxa na gem'e masolixie ibutuxun, a naxa na wuri masolixie gan, a fa mixi faxaxi xorie rayensen na yire seniyyentaree ma.

¹⁵ Yowasi naxa na mooli raba Beteli serexebade fan na, Nebati xa di Yerobowami naxan ti alako Isirayilakae xa yunubi raba. A naxa na serexebade kana na yire itexi fari, a fa menni nun na Asera kuye masolixi gan, a na birin findi te xube ra.

¹⁶ Yosiya to gaburi ndee to geya mabiri, a naxa mixi faxaxi xorie tongo naa, a e gan na serexebadee fari, alako a xa findi yire seniyyentare ra, Alatala xa masenyi xa kamali alo namijonme a fala ki naxe.

¹⁷ Na temui Yosiya naxa nama maxorin, a naxe, «Munse na yi gem'e tonxuma ra naxan tixi be?» Mennikae naxa a yaabi, «Ala xa mixi nde xa gaburi nan a ra naxan keli Yudaya boxi ma, a woyen Beteli serexebade xili ma, a fee fala i naxee rabaxi yi ki.»

¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo yi gaburi lu na, mixi yo naxa yi Yudaya namijonme

xorie tongo, a nun namiponme xorie naxan keli Samari, nee tan xorie xa ragata e xa gaburie kui.»

¹⁹ Yosiya man naxa kuye banxie birin kana, Isirayila mang'ee naxee ti Samari taae kui, e nu Alatala matandima naxee kui. Yosiya naxa na birin kana, alo a a raba ki naxe Beteli.

²⁰ A naxa na kuye xa serexedubee faxesa, a e xorie gan e xa serexebadee fari. A to ge na rabade, a naxa gbilen Darisalamu.

²¹ Mang'ee naxa yi yaamari fi jama ma, «Wo Saya Maleke Dangi sali raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma, alo a sebexi saate kitaabui kui ki naxe.»

²² Isirayila bonsoe mu nu Saya Maleke Dangi sali raba na ki kafi kiitisae nu boxi yamarima temui naxe. Na sali mu nu rabama Isirayila mang'ee nun Yudaya mang'ee xa waxati.

²³ Na rabaxi Yosiya xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde gbansan ne. A naxa na sali raba Alatala xa binye bun ma Darisalamu.

²⁴ Yosiya man naxa mandurulae, naxee woyenma mixi faxaxie ra, sematoee, denbaya kuyee, kuye gbete, nun se jaaxie, a naxa na birin jon Yudaya nun Isirayila boxi ma, alako Alatala xa seriye xa rabatu naxan sebexi saate kitaabui kui, serexedube Xilikiya naxan to Alatala xa banxi kui.

²⁵ Isirayila mang'ee yo mu nu na naxan luxi alo Yosiya, naxan gbilenxi Alatala ma a bonje, a nii, nun a senbe birin na, alo Annabi Munsa xa seriye a masenxi ki naxe. Kabi a waxati han a dangi xanbi, a maniye yo mu soto.

²⁶ Hali na birin to raba, Alatala xa xone mu gbilen Yudaya foxo ra, Manasi xa fe rabaxie saabui ra, a a matandi naxee kui.

²⁷ Alatala naxa a masen, «N Yudaya fan makuyama ne n ya tode ra, alo n a rabaxi Isirayila ra ki naxe. N ma taa sugandixi Darisalamu raboloma ne, a nun n ma banxi, n a masen dennaxe xa fe ra, «N xili luma be ne.»»

²⁸ Yosiya xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²⁹ Na temui Misira mang'ee Firawuna, naxan xili Neko, naxa siga Asiriya mang'ee

gerede Efirati xure mabiri. Yosiya to mini a gere ki ma, Firawuna naxa a faxesa Megido.

³⁰ Yudayakae naxa a fure baki soori ragise nde kui, e a xanin keli Megido sigafe ra Darisalamu, e sa a ragata a xa gaburi kui. Nama naxa a xa di Yehowaxasi tongo, e ture surusuru a xunyi ma, e a ti mang'ee ra a baba joxoe ra.

Yudaya mang'ee Yehowaxasi (Yudaya Mang'ee II 36:2-4)

³¹ Yehowaxasi je moxonon nun saxan nan nu a ra, a ti mang'ee ra temui naxe. A naxa kike saxan mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yeremi xa di naxan keli Libina.

³² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae a raba ki naxe.

³³ Firawuna naxan xili Neko, na naxa no a ra, a a xiri yolonxonni ra Ribila, Xamata boxi ma. Neko naxa duuti fife ti Yudaya ma, naxan findi gbeti kilo wulu saxan nun xema kilo tongo saxan na.

³⁴ A naxa Yosiya xa di Eliyakimi ti mang'ee ra a baba Yosiya joxoe ra. A naxa a xili masara Yehoyakimi ra. A naxa Yehowaxasi suxu geelamani ra, a a xanin Misira boxi ma. Yehowaxasi naxa faxesa naa.

³⁵ Yehoyakimi naxa Yudayakae yamari e xa duuti fi e xa naafuli xasabi ma, alako a xa gbeti nun xema fi Firawuna Neko ma, a a yamarixi naxan na.

Yudaya mang'ee Yehoyakimi (Yudaya Mang'ee II 36:5-8)

³⁶ Yehoyakimi je moxonon nun suuli nan nu a ra, a findi mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'eya je fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Sebida, Pedaya xa di naxan keli Ruma.

³⁷ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, alo a benbae a raba ki naxe.

24

Yudaya mang'ee Yehoyakimi

¹ Yehoyakimi xa mang'eya waxati, Babilon mang'ee Nebukadansari naxa gere rakeli a ma. Yehoyakimi naxa lu a xa noe bun ma je saxan, konon na dangi xanbi a naxa a matandi.

² Alatala naxa Kalidikae, Aramikae, Mowabakae, nun Amonikae rakeli, e xa fa a gere. A nee xεε nε e xa fa Yudaya sonto, alo a masenxi ki naxe a xa konyi namijonmεe saabui ra.

³ Na raba Alatala xa yaamari nan ma, barima a nu wama Yudakae makuyafe a ra e xa yunubie xa fe ra, e naxee matinkan Manasi foxo ra.

⁴ A man nu wama e jaxankatafe Manasi xa tɔɔɛɛge xa fe ra, naxan a niya a xa Darisalamuka gbege faxes. Alatala mu wa dijefe na fe ma.

⁵ Yehoyakimi xa taruxui donxɔe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangεe xa taruxui kui.

⁶ Yehoyakimi naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Yehoyakini naxa ti mangεe ra a joxɔe ra.

⁷ Misira mangεe mu mini a xa boxi kui sonon, barima Babilon mangεe nu bara a xa boxi birin ba a yi ra, kelife ra Misira susude ma, han a sa Efirati xure li.

*Yudaya mangεe Yehoyakini
(Yudaya Mangée II 36:9-10)*

⁸ Yehoyakini jε fu nun solomasaxan nan nu a ra, a findi mangεe ra temui naxe. A naxa mangeya kike saxan naba Darisalamu. A nga nu xili Nexuseta, Elinatan xa di, naxan keli Darisalamu.

⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba a raba ki naxe.

¹⁰ Na waxati Babilon mangεe Nebukadansari xa soorie naxa siga Darisalamu gere. E naxa na taa rabilin, alako mixi yo naxa so, mixi yo naxa mini.

¹¹ Babilon mangεe Nebukadansari naxa fa, a ti taa yatagi a xa soorie nu taa rabilinfe temui naxe.

¹² Na temui Yudaya mangεe Yehoyakini naxa a yete so Babilon mangεe yi ra, a tan, a nga, a rasimae, a xa kuntigie, nun a xa banxi mεenimae. Babilon mangεe naxa a findi geelamani ra a xa mangeya jε solomasaxan nde ra.

¹³ A naxa naafuli birin tongo naxan nu ragataxi Alatala xa banxi nun mangεe xa banxi kui. A naxa yirabase xεema daaxie ibolon a xuntunyie ra, mangεe Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi xa fe ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁴ A naxa Darisalamukae birin xanin. Kuntigie, soori fanyie, walikεe, nun xabuie birin. E birin nalanxi mixi wulu fu. A setaree nan gbansan lu naa.

¹⁵ A naxa Yehoyakini xanin Babilon, a tan, a nga, a xa ginεe, a xa kuntigie, nun a xa boxi senbemaεe,

¹⁶ soori wulu solofere, nun xabui wulu keren. Mixi naxee birin nu noma gere sode nu na na jama ya ma. Babilon mangεe naxa e birin xanin Babilon boxi ma.

¹⁷ A naxa Yehoyakini sɔxɔ Mataniya naxa ti mangεe ra a joxɔe ra. A naxa a xili masara Sedekiya.

Yudaya mangεe Sedekiya

(Yudaya Mangée II 36:11-16, Annabi Yeremi 39:1-7, 52:1-11)

¹⁸ Sedekiya jε mɔxɔɔen nun keren nan nu a ra, a ti mangεe ra temui naxe. A naxa mangeya jε fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili nε Xamutali, Yeremi xa di naxan keli Libina.

¹⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo Yehoyakimi a raba ki naxe.

²⁰ Alatala nu bara yi fe birin nagiri Darisalamu nun Yudaya ma a xa xone kui. A e makuya a ra na nan ma. Na dangi xanbi, Sedekiya naxa Babilon mangεe matandi.

25

Nebukadansari Darisalamu suxufe

(Yudaya Mangée II 36:17-21, Annabi Yeremi 52:3-30)

¹ Babilon mangεe Nebukadansari xa mangeya jε solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, a naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari.

² Taa naxa lu suxui kui han mangεe Sedekiya xa mangeya jε fu nun keren nde ra.

³ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame to bara nu senbe soto taa kui, donse yo mu nu na jama yi ra sonon,

⁴ taakae naxa yale ti taa tete ma koe ra, soori senbemaεe fa mini naade ra naxan na tete firinyie tagi, mangεe xa malabude fe ma, e fa siga Araba fiili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁵ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mangé foxo ra, e fa a suxu Yeriko fili ma. Mangé xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

⁶ Kalidikae naxa mangé suxu, e a xanin Babilon mangé xon ma Ribila. Menni e naxa a makiiti.

⁷ E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana. Na dangi xanbi, Babilon mangé naxa a xiri wure gbeeli yolonxonyi ra, a a xanin Babilon.

Nebukadansari Darisalamu kanafe

⁸ Kike suuli nde xi solofere nde ra, Nebukadansari xa mangéya je fu nun solomanaani nde nan nu a ra Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mangé xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

⁹ A naxa Alatala xa banxi, mangé xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁰ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹¹ Nebusaradan, Babilon soori mangé naxa Darisalamu pama donxoe xanin Babilon, naxee nu luxi taa kui, nun naxee e yete so Babilon mangé yi ra.

¹² Kon a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹³ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁴ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finée, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁵ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

¹⁶ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode naxee nu na a bun ma, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbege nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

¹⁷ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima. Na kinki xunyi nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya saxan lima.

¹⁸ Babilon soori mangé naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Se-faniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

¹⁹ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mangé, mangé rasima suuli, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na kuntigi xa mixi tongo senni.

²⁰ Babilon soori mangé Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mangé xon ma Ribila.

²¹ Babilon mangé naxa e faxes Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae rakelixi e xa boxi ma na ki ne.

Yudaya mangé Gedalaya

(Annabi Yeremi 40:7-9, 41:1-3)

²² Nebukadansari pama donxoe naxan lu Yudaya, a naxa Axikama xa di, Safan xa mamadi Gedalaya, findi e xa mangé ra.

²³ Isirayila soori mangé to a kolon a Babilon mangé bara Gedalaya ti mangé ra, e birin naxa siga a xebude Misipa nun e xa soorie ra. Na soori mangé xilie nan ya: Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa di Yoxanan, Tanxumeti xa di Seraya Netofaka, nun Maakaka xa di Yaasaniya.

²⁴ Gedalaya naxa laayidi tongo e tan nun e xa soorie be, a naxe, «Wo naxa gaaxu Kalidikae ya ra. Wo lu yi boxi ma Babilon mangé xa yaamari bun ma, na kui wo xa fe sooneyama ne.»

²⁵ Kon a kike solofere nde ra, Netaniya xa di Sumayila, naxan tanun findi Elisama ra mangé bonsoe ya ma, naxa fa a nun mixi fu ra, e fa Gedalaya faxes, a Yudakae nun Kalidikae faxes, naxee nu na a seeti ma Misipa.

²⁶ Na kui pama birin, forie, dimedie nun soori mangé naxa e gi e siga Misira boxi ma, barima e nu gaaxuxi Kalidikae ya ra.

Efli Merodaki hinnsfe Yehoyakini ra

(Annabi Yeremi 52:31-34)

²⁷ Yudaya mangé Yehoyakini xa sige je tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxonon nun solofere nde ra, Babilon mangé Efli Merodaki naxa Yudaya mangé Yehoyakini ramini geeli.

²⁸ A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mangɛ gbɛtɛɛ ra, a tan nun naxee nu a ra Babilɔn bɔxi ma.

²⁹ A naxa a xa geelimani sosee masara, a nu fa lu a dɛge ra mangɛ xa teebili ra temui birin.

³⁰ Babilɔn mangɛ naxa a jɔxɔ sa a xa fe xɔn ma a fanyi ra a xa simaya birin kui.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa jama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lanma Ala xa konyie xa jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mang'ee xa Taruxui,» yi boore firinyie xili «Yudaya Mang'ee xa Taruxui.» A singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, konɔ seeti keren to kuye batu folo, a naxa findi Isirayila jama ra, boore seeti naxa findi Yudaya jama ra. Mang'ee birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mang'ee xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mang'ee xa Taruxui» firinyi, Yudaya mang'ee xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui singe foloma sora solomanaani nan ma, naxee mixi xilie masenma naxee bara lu dunija kelife baba Adama xa waxati han mang'ee Solu xa waxati. Solu findixi Isirayila mang'ee singe nan na. Ala naxa a sugandi, konɔ a mu bu Ala xa kira xon ma. Na na a ra, Ala naxa Dawuda ti a joxɔe ra. Dawuda findixi Isirayila mang'ee xungbe nan na, naxan fata jama rapereɗe, a man fata birade Ala xa seriye foxo ra. Ala naxa barake sa a xa fe ma han a xili xungbe soto dunija birin ma. Ala naxa saate tongo Dawuda nun a bɔnsɔe be, a xa di nde xa Ala xa jama rapereɗe abadan. Na taruxui birin sebexi yi kitaabui singe nan kui.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa jama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa horomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxes, a xa di Robowami naxa ti a joxɔe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae boje xa rapaaxu e ma. Isirayila bɔnsɔe fu naxa mini Robowami

xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mang'ee ra. Robowami xa mang'eya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mang'eya xili ne Isirayila.

Mang'ee naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mang'ee fanyie nan na naxee bira Ala xa seriye foxo ra. Konɔ ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tɔɔɔ. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbeteɗe saabui ra naxee fa e gereɗe. Yudayakae to na tɔɔɗe to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mang'ee fanyie nun mang'ee jaaxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxan je tongo solofere nun firin. A rapɔnyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won be mixi naxan na heeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila jama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunijeigiri fanma ne, konɔ xa won tondima na ra, won tɔɔɗe gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe

*Benba Adama han Annabi Ibrahima
(Fe Folo Fole 5:1-32, 10:1-32, 11:10-32)*

¹ Adama naxa Seti soto. Seti naxa Enosi soto. Enosi naxa Kenan soto.

² Kenan naxa Mahalaleli soto. Mahalaleli naxa Yeredi soto.

³ Yeredi naxa Enoki soto. Enoki naxa Metusela soto. Metusela naxa Lemeki soto.

⁴ Lemeki naxa Nuha soto. Nuha naxa di xeme saxan soto: Semi, Hami, nun Yefeti.

⁵ Yefeti xa die nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, nun Tirasi.

⁶ Gomeri xa die nan ya: Asikenasi, Rifati, nun Togarama.

⁷ Yawani xa die nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, nun Rodanimi.

⁸ Hami xa die nan ya: Kusi, Misirayimi, Puti, nun Kanaan.

⁹ Kusi xa die nan ya: Seba, Xawila, Sabata, Raama, nun Sabiteka. Raama xa die nan ya: Seeba nun Dedan.

¹⁰ Kusi naxa Nimirodi bari, naxan findi geresoe singe ra adamadie tagi.

¹¹ Misirayimi naxa die soto, naxee findixi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatukae,

¹² Patirusukae, Kasaluxukae, nun Kafatorokae ra. Filisitakae benba na Kafatoro nan na.

¹³ Kanaan naxa die soto, naxee findixi Sidonkae, Xitikae,

¹⁴ Yebusukae, Amorikae, Girigasakae,

¹⁵ Hiwikae, Arakakae, Sinikae,

¹⁶ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae ra.

¹⁷ Semi xa die nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. Arami xa die nan ya: Usu, Xulu, Geteri, nun Meseki.

¹⁸ Arafaxadi naxa Sela soto. Sela naxa Eberi soto.

¹⁹ Eberi naxa di xeme firin soto. Keren xili Pelegi barima boxi itaxunxi a xa waxati. A firin nde xili Yokatan.

²⁰ Yokatan xa die nan ya: Alomodadi, Selefa, Xasaramawete, Yera,

²¹ Hadorami, Usali, Dikila,

²² Obala, Abimaye, Seeba, Ofiri, Xawila, nun Yobabo.

²³ Yokatan xa die nan na ki.

²⁴ Semi naxa Arafaxadi soto. Arafaxadi naxa Sela soto.

²⁵ Sela naxa Eberi soto. Eberi naxa Pelegi soto. Pelegi naxa Rewu soto.

²⁶ Rewu naxa Serugu soto. Serugu naxa Naxori soto. Naxori naxa Tera soto.

²⁷ Tera naxa Iburama soto naxan findi Iburahima ra.

*Annabi Iburahima xa die
(Fe Folo Fole 25:1-4, 12-16)*

²⁸ Iburahima xa die nan ya: Isiyaga nun Sumayila.

²⁹ Sumayila xa die nan ya: Sumayila xa di singe Nebayoti, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

³⁰ Misema, Duma, Masa, Hadada, Tema,

³¹ Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Sumayila xa die nan na ki.

³² Iburahima xa konyi gine Ketura xa die nan ya a naxee bari Iburahima be: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suuwa. Yokosan naxa Seeba nun Dedan soto.

³³ Madiyan naxa Efa, Efere, Xanoki, Abida, nun Elidaa soto. Yi die birin fatanxi Ketura nan na.

³⁴ Iburahima naxa Isiyaga soto. Isiyaga xa die nan ya: Esayu nun Isirayila.

³⁵ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Reyuweli, Yeyusu, Yalami, nun Kora.

³⁶ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefi, Gatami, Kenasi, Timina, nun Amaleki.

³⁷ Reyuweli xa die nan ya: Naxati, Sera, Saama, nun Misa.

³⁸ Seyiri xa die nan ya: Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana, Dison, Eseri, nun Disan.

³⁹ Lotan xa die nan ya: Xori nun Homami. Lotan maagine xili Timina.

⁴⁰ Sobali xa die nan ya: Aliban, Manaxati, Ebali, Sefi, nun Onan. Sibeyon xa die nan ya: Aya nun Ana.

⁴¹ Ana xa di xili Dison. Dison xa die nan ya: Xemedan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

⁴² Eseri xa die nan ya: Bilihan, Saawan, Yaakan. Disan xa die nan ya: Usu nun Aran.

⁴³ Mang'ee nan ya naxee bara Edon boxi yamari beenu Isirayilakae xa mange nde soto: Beyori xa di Bela, naxan kelixi Dinhaba taa.

⁴⁴ Bela to faxes, Sera xa di Yobabo, naxan kelixi Bosara, naxa boxi yamari.

⁴⁵ Yobabo to faxes, Xusama, naxan kelixi Teman, naxa boxi yamari.

⁴⁶ Xusama to faxes, Bedada xa di Hadada, naxan nu bara Madiyankae bonbo Mowaba boxi ma, naxa boxi yamari. A kelixi Abiti taa ne.

⁴⁷ Hadada to faxes, Masareka Samala naxa boxi yamari.

⁴⁸ Samala to faxes, Sawulu naxan kelixi Rehoboti, taa naxan na xure de ra, naxa boxi yamari.

⁴⁹ Sawulu to faxes, Akibori xa di Bali Xanan naxa boxi yamari.

⁵⁰ Bali Xanan to faxes, Hadada, naxan kelixi Pawu, naxa boxi yamari. A xa gine xili Mehetabeli. Na nga xili Matiredi, a mama xili Mesahabi.

⁵¹ Hadada fan naxa faxes.

Edon mang'ee nan ya: Timina, Aliba, Yeteti,

⁵² Oholibama, Ela, Pinon,

⁵³ Kenasi, Teman, Mibisari,

⁵⁴ Magadiyeli, nun Irami. Edon mang'ee nan na ki.

2

Isirayila xa die

¹ Isirayila xa die nan ya: Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, Sabulon,

² Dana, Yusufu, Bunyamin, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

³ Yuda xa die nan ya: Eri, Onan, Sela. Suwa xa di gin'e Kanaanka nan e barixi. Yuda xa di singe Eri naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. A a faxesa na nan ma.

⁴ Yuda xa mamadi Tamari naxa Peresi nun Sera bari a be. Yuda di suuli soto na ki ne.

⁵ Peresi xa die nan ya: Xesiron nun Xamuli.

⁶ Sera xa di suulie nan ya: Simiri, Etani, Heman, Kalikoli, nun Darada.

⁷ Karimi naxa Akan soto, naxan bara fe jaaxi raba Isirayila ra a to se ratonxi tongo.

⁸ Etani naxa Asaraya soto.

⁹ Xesiron xa die nan ya: Yerameeli, Rami, nun Kalebi.

¹⁰ Rami naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Naxason soto, naxan findi Yudayakae xa mang'e ra.

¹¹ Naxason naxa Salimon soto. Salimon naxa Boosu soto.

¹² Boosu naxa Obedo soto. Obedo naxa Yisayi soto.

¹³ Yisayi xa die nan ya: Eliyabi, a xa di singe, Abinadabo, a xa di firin nde, Simeya, a xa di saxan nde,

¹⁴ Netaneeli, a xa di naani nde, Radayi, a xa di suuli nde,

¹⁵ Osemi, a xa di senni nde, nun Dawuda, a xa di solofere nde.

¹⁶ Yisayi xa di gin'ee nan ya: Seruya nun Abigayili. Seruya naxa di xeme saxan soto: Abisayi, Yowaba, nun Asaheli.

¹⁷ Abigayili naxa Amasa soto Yeteri be, naxan fatanxi Sumayila bonsoe ra.

¹⁸ Xesiron xa di Kalebi naxa die soto a xa gin'e Asuba ra. E xili Yesere, Sobabo, nun Aradon. A xa gin'e Yeriyoti fan naxa di nde soto a be.

¹⁹ Asuba to faxesa, Kalebi naxa Efarata doxo, naxan Xuru bari a be.

²⁰ Xuru naxa Uri soto. Uri naxa Besaleli soto.

²¹ Xesiron to je tongo senni soto, a naxa Galadi baba Makiri xa di gin'e doxo. E naxa Segubu soto.

²² Segubu naxa Yayiri soto, naxan taa moxonon nun saxan yaamari Galadi boxi ma.

²³ Gesurikae nun Siriyakae naxa Yayiri xa taae soto a nun Kenata nun taa tongo senni naxee na a rabilinyi. Yi mixi birin kelixi Makiri bonsoe ne, Galadi baba.

²⁴ Xesiron to faxesa Kalebi Efarata, a xa gin'e Abiya naxa Asexuri bari a be, naxan findi Tekowa baba ra.

²⁵ Xesiron xa di singe Yerameeli xa die nan ya: Rami, a xa di singe, Buna, Oreni, Osemi, nun Ahiya.

²⁶ Yerameeli xa gin'e boore Atara naxa Onan soto.

²⁷ Yerameeli xa di singe Rami xa die nan ya: Maasa, Yamin, nun Ekeri.

²⁸ Onan ma die nan ya: Samayi nun Yada. Samayi xa die nan ya: Nadabo nun Abisuri.

²⁹ Abisuri xa gin'e Abixayili naxa Axaban nun Molidi soto.

³⁰ Nadabo xa die nan ya: Seleda nun Apayimi. Seleda naxa faxesa a ditare ra.

³¹ Apayimi naxa Yiseyi soto. Yiseyi naxa Sesaan soto. Sesaan naxa Axalayi soto.

³² Samayi xunya Yada xa di nan ya: Yeteri nun Yonatan. Yeteri naxa faxesa a ditare ra.

³³ Yonatan xa die nan ya: Peleta nun Sasa. Yerameeli xa die nan na ki.

³⁴ Sesaan mu di xeme yo soto fo di gin'ee. A xa konyi Misiraka xili Yara.

³⁵ Sesaan naxa a xa di gin'e fi a xa konyi Yara ma. A naxa Atayi bari.

³⁶ Atayi naxa Natan soto. Natan naxa Sabadi soto.

³⁷ Sabadi naxa Efilali soto. Efilali naxa Obedo soto.

³⁸ Obedo naxa Yehu soto. Yehu naxa Asaraya soto.

³⁹ Asaraya naxa Xesesi soto. Xesesi naxa Eleyasa soto.

⁴⁰ Eleyasa naxa Sisimayi soto. Sisimayi naxa Salumu soto.

⁴¹ Salumu naxa Yekamiya soto. Yekamiya naxa Elisama soto.

⁴² Yerameeli xunya Kalebi xa di singe xili Mesa. Mesa naxa Sifi nun Maresa soto, naxan findi Xesiron baba ra.

⁴³ Xebiron xa die nan ya: Kora, Tapuwa, Rekemi, nun Sema.

⁴⁴ Sema naxa Raxami soto. Raxami naxa Yoreyami soto. Rekemi naxa Samayi soto.

⁴⁵ Samayi naxa Mayon soto. Mayon naxa Beti Suru soto.

⁴⁶ Kalebi xa konyi ginε Efa xa die nan ya: Xarani, Mosa, nun Gasesi. Xarani naxa Gasesi soto.

⁴⁷ Yadayi xa die nan ya: Regemi, Yotami, Gesana, Peleti, Efa, nun Saafi.

⁴⁸ Kalebi xa konyi ginε Maaka xa die nan ya: Seberi nun Tirana.

⁴⁹ A man naxa Madamanna baba Saafi nun Makabena nun Gibiya baba Sewa bari. Kalebi xa di ginε xili Akasa.

⁵⁰ Kalebi xa die nan ya: Sobali, Xuru xa di, a xa ginε Efarata xa di singe, Kiriyati Yeyarimi baba,

⁵¹ Salima, Betεεmu baba, nun Xarefa, Beti Gaderi baba.

⁵² Kiriyati Yeyarimi baba Sobali xa die nan ya: Harowe, Menuhoti bōnsōε tagi.

⁵³ Kiriyati Yeyarimi xabileε nan ya: Itirikae, Putikae, Suumaka, nun Miserayikae. Soreyatakae nun Esetayolikae fatanxi e tan nan na.

⁵⁴ Salima xa die nan ya: Betεεmu, Netofakae, Atiroti Beti Yowaba, Menuhoti bōnsōε tagi, Sorahakae,

⁵⁵ sebelitie xabileε naxee sabatixi Yabesi, Tiratikae, Simeyatakae, nun Sukatikae. Kenikae nan na ki, naxee fatanxi Xamata, Rekabu baba ra.

3

Mang'ee Dawuda xa die

¹ Dawuda xa di naxee barixi Xebiron, nee nan ya: A xa di singe Aminon, naxan nga findi Axinowama ra Yisireelika, a xa di firin nde Daniyeli, naxan nga findi Abigayili ra Karemeleka,

² a xa di saxan nde Abisalomi, naxan nga findi Gesuri mang'ee Talamayi xa di ginε Maaka ra, a xa di naani nde Adoniya, naxan nga findi Xagiti ra,

³ a xa di suuli nde Sefataya, naxan nga findi Abitali ra, a xa di senni nde Yitireyami, naxan nga findi Egela ra.

⁴ Yi di senni barixi Xebiron nε. Dawuda naxa mang'eya raba Xebiron nε

solofere, kike senni, a naxa mang'eya raba Darisalamu nε tongo saxan nun saxan.

⁵ Di naani nan ya a naxee soto Darisalamu Amiyeli xa di ginε Batiseba ra: Simeya, Sobabo, Natan, Sulemani.

⁶ Dawuda xa di solomanaanie nan ya: Yibixari, Elisuwa, Elifeleti,

⁷ Noga, Nefegi, Yafiya,

⁸ Elisama, Eliyada, nun Elifeleti.

⁹ Dawuda xa die, a naxee soto konyi ginεε saabui ra mu na yi die ya ma. Tamari findi e maagineε nan na.

Yudaya Mang'ee

¹⁰ Sulemani naxa Robowami soto. Robowami naxa Abiya soto. Abiya naxa Asa soto. Asa naxa Yehosafati soto.

¹¹ Yehosafati naxa Yorami soto. Yorami naxa Axasiya soto. Axasiya naxa Yowasi soto.

¹² Yowasi naxa Amasiya soto. Amasiya naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yotami soto.

¹³ Yotami naxa Axasi soto. Axasi naxa Xesekiya soto. Xesekiya naxa Manasi soto.

¹⁴ Manasi naxa Amon soto. Amon naxa Yosiya soto.

¹⁵ Yosiya xa di singe naxa findi Yoxanan na, a xa di firin nde, Yehoyakimi, a xa di saxan nde, Sidekiya, nun a xa di naani nde, Salumu.

¹⁶ Yehoyakimi naxa Yekoniya nun Sidekiya soto.

Yudaya Mang'ee xoreya soto xanbi

¹⁷ Mang'ee Yekoniya naxan nu na konyiya kui, a xa die nan ya: Salatiyeli,

¹⁸ Malakirami, Peday, Seenasari, Yekamiya, Hosama, nun Nedabiya.

¹⁹ Peday xa die nan ya: Sorobabeli nun Simeyi. Sorobabeli xa die nan ya: Mesulama nun Xananiya. Selomiti naxa findi e maagineε ra.

²⁰ Peday xa di suuli booree nan ya: Xasuba, Oheli, Berekiya, Xasadiya, nun Yusabi Xeseda.

²¹ Xananiya xa die nan ya: Pelataya, Yesaya, Refaya xa die, Aranan xa die, Abadiyasi xa die, Sekanaya xa die.

²² Sekanaya xa di findi Semaya nan na. Semaya xa die nan ya: Xatusi, Yigali, Bariya, Neyaraya, nun Safati, e birin nalanxi mixi senni.

²³ Neyaraya xa die nan ya: Eliyowenayi, Xisikiya, nun Asirikama, e birin nalanxi mixi saxan.

²⁴ Eliyowenayi xa die nan ya: Hodafiya, Eliyasibu, Pelaya, Akubu, Yoxanan, Delaya, nun Anani, e birin nalanxi mixi solofere.

4

Yuda xabilee

¹ Yuda xa die nan ya: Peresi, Xesiron, Karimi, Xuru nun Sobali.

² Sobali xa di Reyaya naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Axumayi nun Lahadi soto. Soreyatakae xabilee fatanxi nee nan na.

³ Etami xa die nan ya: Yisireeli, Yisema, nun Yidibasi. E maagine xili Haseleliponi.

⁴ Penuweli findi Gedori baba nan na. Eseri naxa findi Xusa baba ra. Yi mixie fatanxi Xuru nan na, Efarata xa di singe, Beteleemu baba.

⁵ Tekowa baba Asexuri naxa gine firin doxo, Xela nun Nayara.

⁶ Nayara naxa Axusami, Xeferi, Temeni, nun Axasetari bari Asexuri be.

⁷ Xela naxa Sereti, Soxara, Etenani, nun Kosi bari a be.

⁸ Kosi naxa Anubi nun Sobeba soto, a nun Harumi xa di Axaraxeli xabilee.

⁹ Yabesi naxa binye soto dangife a ngaxakerenyie birin na. A nga naxa a xili sa Yabesi barima a a soto toore nan kui.

¹⁰ Yabesi naxa Isirayila Marigi Ala maxandi, «I xa barake sa n ma, i xa n ma boxi xun masa, i xa n mali i senbe ra, i xa n natanga toore ma.» Ala naxa a xa dube suxu.

¹¹ Suuxa ngaxakerenyi Kelubu naxa Mexiri soto. Mexiri naxa Eseton soto.

¹² Eseton naxa Beti Rafa, Paseya, nun Texinna soto. Texinna naxa Iri Naxasa soto. Yi mixie findixi Rekakae nan na.

¹³ Kenasi xa die nan ya: Otiniyeli nun Seraya. Otiniyeli xa die nan ya: Xatati nun Meyonotayi.

¹⁴ Meyonotayi naxa Ofara soto. Seraya naxa Yowaba soto, naxan findi xabuie baba ra naxee nu na Xabuie xa gulunba.

¹⁵ Yefune xa di Kalebi xa die nan ya: Iru, Ela, nun Naami. Ela naxa Kenasi soto.

¹⁶ Yehaleleli xa die nan ya: Sifi, Sifa, Tiriya, nun Asareeli.

¹⁷ Esira xa die nan ya: Yeteri, Meredi, Efere, nun Yalon. Meredi xa gine nde naxa Mariyama, Samayi, nun Yiseba bari. Yiseba naxa findi Esitemowa baba ra.

¹⁸ Meredi xa gine Yudayaka xa die nan ya: Gedori baba Yeredi, Soko baba Xeberi, Sanowa baba Yekutiyele. Firawuna xa di Bitiya, naxan nu bara doxo Meredi xon ma, na nan na die bari.

¹⁹ Hodiya xa gine, Naxami maagine, naxa Keyila baba Garimika soto, a nun Esitemowa Maakaka.

²⁰ Simon xa die nan ya: Aminon, Rinna, Ben Xanan, nun Tilon. Yiseyi naxa Soxeti nun Ben Soxeti soto.

²¹ Yuda xa di Sela xa die nan ya: Leka baba Eri, Maresa baba Laada, Asibeya xabile naxee dugi yailanma,

²² Yokimi, Kosebake, Yowasi, nun Sarafi, naxan Mowaba nun Yasubi Lexemi yaamari kabi temui xonnakuye.

²³ E tan nan nu feje yailanma mange be Netayimi nun Gedera taae kui e nu sabatixi dennaxe.

Simeyon xa die

²⁴ Simeyon xa die nan ya: Nemuweli, Yamin, Yaribu, Sera, nun Sawulu.

²⁵ Sawulu naxa Salumu soto. Salumu naxa Mibisami soto. Mibisami naxa Misema soto.

²⁶ Misema naxa Xamuweli soto. Xamuweli naxa Sakuru soto. Sakuru naxa Simeyi soto.

²⁷ Simeyi naxa di xeme fu nun senni nun di gine senni soto. A ngaxakerenyie mu di gbegbe soto. E xabilee mu wuya alo Yuda bonsoe.

²⁸ E sabatixi Beriseeba, Molada, Xasari Suwali,

²⁹ Bila, Esemi, Toladi,

³⁰ Betuweli, Horoma, Sikilaga,

³¹ Beti Marakaboti, Xasari Susimi, Beti Biri, nun Saarayimi. E naxa lu na taae kui han Dawuda xa mangeya temui.

³² E man nu na Etami, Ayin, Rimon, Token, nun Asan, na taa suuli

³³ nun e rabilinyi han Baalati. E xa boxie nun e benbae nan na ki.

³⁴ Simeyon bonsoe xunyie nan ya: Mesobabo, Yameleki, Amasiya xa di Yosa,

³⁵ Yoweli, Yosibiya xa di Yehu, Asiyeli xa di Seraya,

³⁶ Eliyowenayi, Yaakoba, Yesohaya, Asaya, Adiyeli, Yesimiyeli, Bɛnaya,

³⁷ nun Sisa, Sifeyi xa di, Alon xa di, Yɛdaya xa di, Simiri xa di, Semaya xa di.

³⁸ Xabilɛ mangɛ nan na ki. E xa denbayae naxa wuya ki fanyi ra.

³⁹ E naxa siga han Gedori gulunba sogetede ɲooge yire fende e xa xurusee bɛ.

⁴⁰ E naxa fiili fanyie to naa. A belebele, mixi yo mu nu na. Singe Hami bɔnsɔɛ nan nu na mɛnni.

⁴¹ Yudaya mangɛ Xesekiya xa waxati kui, yi mixi naxee xili sebɛxi, e naxa siga naa, e banxie birin kana, e mɛnnikae ratɔn alako e xa sabati na, ɲooge fanyi nu na dɛnnaxɛ e xa xurusee bɛ.

⁴² Simeyɔn bɔnsɔɛ mixi kɛmɛ suuli naxa siga Seyiri geyae yire. E xa yareratɛ findi Yiseyi xa die nan na, Pɛlataya, Nɛyaraya, Rɛfaya, nun Yusiyeli.

⁴³ E to gɛ Amalɛkikae bɔnbɔde, naxee nu luxi naa, e naxa sabati mɛnni. Han to e bɔnsɔɛ na naa.

5

Ruben xa die

¹ Isirayila xa di singe findi Ruben nan na, kɔnɔ di singe tide naxa ba a yi ra, a so Isirayila xa di Yusufu xa die yi ra, barima Ruben nu bara a baba xa ginɛ kolon ginɛ ra.

² Yuda naxa sɛnbɛ sɔtɔ a ngaxakerenyie tagi han mangɛya naxa lu a bɔnsɔɛ yi, kɔnɔ di singe tide tan naxa lu Yusufu xa die yi.

³ Isirayila xa di singe Ruben xa die nan ya: Xanɔki, Palu, Xesiron, nun Karimi.

⁴ Yoweli bɔnsɔɛ nan ya: Semaya naxa Gogo sɔtɔ. Gogo naxa Simeyi sɔtɔ.

⁵ Simeyi naxa Mike sɔtɔ. Mike naxa Reyaya sɔtɔ. Reyaya naxa Bali sɔtɔ.

⁶ Bali naxa Bɛera sɔtɔ. Asiriya mangɛ Tigilati Pileseri naxa Ruben bɔnsɔɛ mangɛdi Bɛera xanin konyiya kui.

⁷ Bɛera ngaxakerenyie nan ya, e xabile ki ma: Yeyiyeli, Sakari,

⁸ nun Bela, Asasi xa di, Sema xa di, Yoweli xa di. E naxa sabati bɔxi ma fɔlofe Aroweri sa dɔxɔ Nebo nun Bali Meyoni ra.

⁹ E nu sabatixi gbengberenyi fɔle ma, han Efirati xure ra. Xuruse gbegbe nu na e yi ra Galadi bɔxi ma.

¹⁰ Mangɛ Solu xa waxati kui, Ruben bɔnsɔɛ naxa Hagarikae gere, naxee nu na Galadi naaninyi sogetede biri.

Gadi xa die

¹¹ Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ sabatixi e boore nan ya i Basan bɔxi kui, han Salaka.

¹² E xilie nan ya: Yoweli, mixi singe, Safami, a firin nde, Yaanayi, nun Safati naxee nu na Basan bɔxi ma.

¹³ E xunya solofere nan ya: Mikayeli, Mesulama, Seeba, Yorayi, Yakan, Siya, nun Eberi.

¹⁴ Abixayili xa die nan na ki, Xuri xa di, Yarowa xa di, Galadi xa di, Mikayeli xa di, Yesisayi xa di, Yado xa di, Busi xa di.

¹⁵ Abidiyeli xa di Axi, Guni xa mamadi, e naxa findi e xabilɛ xunyi ra.

¹⁶ E sabatixi Galadi, Basan, na rabilinyi, han Sarɔn naaninyie ra.

¹⁷ Yudaya mangɛ Yotami nun Isirayila mangɛ Yerobowami naxa e xilie sebɛ.

¹⁸ Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren, e xa sɔɔri xasabi sigama han mixi wulu tongo naani nun naani, mixi kɛmɛ solofere tongo senni. E birin fata gere sode. Makantase, santidɛgɛma, nun xali nu na e yi ra.

¹⁹ E naxa Hagarikae, Yeturikae, Nafisikae, nun Nodabokae gere.

²⁰ Ala naxa xun nakeli fi e ma Hagarikae xun ma, barima e nu bara Ala maxandi gere kui. Ala naxa e xa duba suxu barima e laxi a ra.

²¹ E naxa e yaxuie xa xurusee ba e yi: ɲɔxɔmɛ wulu tongo suuli, yɛxɛɛ nun si wulu kɛmɛ firin tongo suuli, nun sofale wulu firin. E naxa mixi wulu kɛmɛ fan suxu.

²² E e yaxui gbegbe faxa nɛ barima na gere kelixi Ala yati nan ma. E naxa sabati naa han e siga konyiya kui tɛmui naxɛ.

Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren

²³ Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren sabatixi bɔxi nan ma naxan fɔloxi Basan han Bali Xerimon, sa dɔxɔ Seniri, nun Xerimon geya ra. E wuya.

²⁴ E xa denbaya mang'ee nan ya: Efere, Yiseyi, Eliyeli, Asiriyeli, Yeremi, Hodafiya, nun Yaxadiyeli. Yi denbaya mang'ee senbe gbo, naafuli gbegbe na e yi.

²⁵ Kɔnɔ e naxa e babae Marigi Ala yanfa, e mennikae xa kuyee batu, Ala nɔ naxee ra a singe.

²⁶ Na kui Ala naxa a niya, Asiriya Mang'ee Pulu nun Tigilati Pileseri bɔŋe xa te, e fa Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe tagi xanin Xala, Xaboro, nun Hara, han Gosan xure e na dennaxe han to.

²⁷ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

²⁸ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli.

²⁹ Amarama di xeme firin nan sɔtɔ, Haruna nun Munsa, a nun di ginɛ keren, Mariyama. Haruna xa die nan ya: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³⁰ Eleyasari naxa Finexasi sɔtɔ. Finexasi naxa Abisuwa sɔtɔ.

³¹ Abisuwa naxa Buuki sɔtɔ. Buuki naxa Usi sɔtɔ.

³² Usi naxa Seraxaya sɔtɔ. Seraxaya naxa Merayoti sɔtɔ.

³³ Merayoti naxa Amaraya sɔtɔ. Amaraya naxa Axituba sɔtɔ.

³⁴ Axituba naxa Sadɔki sɔtɔ. Sadɔki naxa Aximaasi sɔtɔ.

³⁵ Aximaasi naxa Asaraya sɔtɔ. Asaraya naxa Yoxanan sɔtɔ.

³⁶ Yoxanan naxa Asaraya sɔtɔ, naxan findi sɛrɛxɛdube ra Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui Sulemani naxan tixi Darisalamu.

³⁷ Asaraya naxa Amaraya sɔtɔ. Amaraya naxa Axituba sɔtɔ.

³⁸ Axituba naxa Sadɔki sɔtɔ. Sadɔki naxa Salumu sɔtɔ.

³⁹ Salumu naxa Xilikiya sɔtɔ. Xilikiya naxa Asaraya sɔtɔ.

⁴⁰ Asaraya naxa Seraya sɔtɔ. Seraya naxa Yehosadaki sɔtɔ.

⁴¹ Alatala to Yudaya nun Darisalamu xanin konyiya kui, Nebukadansari naxa Yehosadaki xanin a xun ma.

6

Lewi xa die

¹ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

² Gerison ma die nan ya: Libini nun Simeyi.

³ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli.

⁴ Merari xa die nan ya: Maxali nun Musi.

⁵ Lewi bɔnsɔe babae nan ya: Gerison naxa Libini sɔtɔ. Libini naxa Yaxati sɔtɔ. Yaxati naxa Sima sɔtɔ.

⁶ Sima naxa Yowa sɔtɔ. Yowa naxa Ido sɔtɔ. Ido naxa Sera sɔtɔ. Sera naxa Yeyaterayi sɔtɔ.

⁷ Kehati xa die nan ya: Kehati naxa Aminadabo sɔtɔ. Aminadabo naxa Kora sɔtɔ. Kora naxa Asiri sɔtɔ.

⁸ Asiri naxa Elekana sɔtɔ. Elekana naxa Ebiyasafi sɔtɔ. Ebiyasafi naxa Asiri sɔtɔ.

⁹ Asiri naxa Taxati sɔtɔ. Taxati naxa Uriyeli sɔtɔ. Uriyeli naxa Yusiya sɔtɔ. Yusiya naxa Sawulu sɔtɔ.

¹⁰ Elekana xa die nan ya: Amasayi nun Aximoti.

¹¹ Elekana naxa Sofayi sɔtɔ. Sofayi naxa Naxati sɔtɔ.

¹² Naxati naxa Eliyabi sɔtɔ. Eliyabi naxa Yeroxama sɔtɔ. Yeroxama naxa Elekana sɔtɔ.

¹³ Elekana naxa Samuweli sɔtɔ. Samuweli xa die nan ya: Yoweli, a xa di singe, nun Abiya.

¹⁴ Merari xa die nan ya: Merari naxa Maxali sɔtɔ. Maxali naxa Libini sɔtɔ. Libini naxa Simeyi sɔtɔ. Simeyi naxa Usa sɔtɔ.

¹⁵ Usa naxa Simeya sɔtɔ. Simeya naxa Xagiya sɔtɔ. Xagiya naxa Asaya sɔtɔ.

Bɛetibae Dawuda xa waxati

¹⁶ Saate kankira to dɔxɔ Alatala xa hɔrɔmɔlingira kui, Dawuda naxa bɛetibae sugandi naxee bɛeti bama.

¹⁷ Singe e nu bɛeti bama Alatala xa hɔrɔmɔlingira nan ya ra, Kiri Banxi Naralande. E naxa na wali raba menni han mange Sulemani Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tixi Darisalamu temui naxe.

¹⁸ Bɛetibae xilie nan ya a nun e xa die: Kehati xabile ya ma, Heman bɛetiba, Yoweli xa di, Samuweli xa di,

¹⁹ Elekana xa di, Yeroxama xa di, Eliyeli xa di, Towa xa di,

²⁰ Sufu xa di, Elekana xa di, Maxati xa di, Amasayi xa di,

21 Elekana xa di, Yoweli xa di, Asaraya xa di, Sefaniya xa di,

22 Taxati xa di, Asiri xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di,

23 Yisehari xa di, Kehati xa di, Lewi xa di, Isirayila xa di.

24 Heman malima, naxan nu tixi a yirefanyi ma, na findi Asafi nan na, Berekiya xa di, Simeya xa di,

25 Mikayeli xa di, Baaseya xa di, Malakiya xa di,

26 Etini xa di, Sera xa di, Adaya xa di,

27 Etani xa di, Sima xa di, Simeyi xa di,

28 Yaxati xa di, Gerison ma di, Lewi xa di.

29 Naxee kelixi Merari xabile ya ma, nee nu tima koola nan ma. E xunyi findi Etani nan na, Kisi xa di, Abidi xa di, Maluku xa di,

30 Xasabiya xa di, Amasiya xa di, Xilikiya xa di,

31 Amasi xa di, Bani xa di, Semeri xa di,

32 Maxali xa di, Musi xa di, Merari xa di, Lewi xa di.

33 E ngaxakerenyie Lewi bõnsõe ya ma, nu na Alatala xa hõromõlingira wali kui.

34 Haruna nun a xa die naxa serexe gan daaxi ba serexebade fari, e man surayi gan serexe ra surayi serexebade fari. E na wali birin naba yire seniyenxi fisamante nan kui naxan findi Isirayila xunsare ra, alo Ala xa konyi Munsa a masenxi ki naxe.

35 Haruna xa die nan ya: Eleyasari, a xa di Finexasi, a xa di Abisuwa,

36 a xa di Buuki, a xa di Usi, a xa di Seraxaya,

37 a xa di Merayoti, a xa di Amaraya, a xa di Axituba,

38 a xa di Sadoki, a xa di Aximaasi.

*Lewi bõnsõe xa taee
(Yosuwe 21:1-42)*

39 E xa taee nan ya e sabatixi dennaxe: Haruna xa die, naxee kelixi Kehati xabile ya ma, nee nan singe boxi soto Ala xa maragiri kui.

40 Xebiron nun a rabilinyie naxa findi e gbe ra, Yudaya boxi ma,

41 kono Xebiron daaxa nun taa naxee nu na na rabilinyi, nee naxa findi Yefune xa di Kalebi gbe ra.

42 Haruna xa die naxa Xebiron soto, naxan findixi mixi ratanga taa ra, e naxa Libina nun a rabilinyi, Yatiri, Esitemowa nun a rabilinyi soto,

43 e naxa Xilen nun a rabilinyi, Debiri nun a rabilinyi,

44 Asan nun a rabilinyi, Beti Semesi nun a rabilinyi fan soto.

45 E taa naxee soto Bunyamin boxi ma nee nan ya: Gabayon, Geba, a rabilinyi, Alemeti, a rabilinyi, Anatoti, nun a rabilinyi. E naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma.

46 Kehati xa di booree naxa taa fu soto Ala xa maragiri kui Efirami bõnsõe, Dana bõnsõe seeti keren, nun Manasi bõnsõe seeti keren xa boxie ma.

47 Gerison ma die naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma Isakari bõnsõe, Aseri bõnsõe, Nafatali bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti keren xa boxie ma naxee nu na Basan boxi ma.

48 Merari xa die naxa taa fu nun firin soto Ala xa maragiri kui Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Sabulon bõnsõe xa boxie ma.

49 Isirayilakae taee nun e rabilinyie fi Lewi bõnsõe ma na ki ne.

50 E naxa na taee fi e ma Ala xa maragiri kui, taa naxee nu na Yuda, Simeyon, nun Bunyamin bõnsõee xa boxie ma.

51 Kehati xabile booree naxa taee soto Efirami bõnsõe xa boxi ma.

52 E naxa mixi ratanga taa Sikemi nun a rabilinyi fi e ma Efirami geya ma, a nun Geseri, a rabilinyi,

53 Yokineyami, a rabilinyi, Beti Xoron, a rabilinyi,

54 Ayalon, a rabilinyi, Gati Rimon, nun a rabilinyi.

55 E naxa Aneri, a rabilinyi, Bileyami, nun a rabilinyi soto Manasi bõnsõe tagi xa boxi ma. Kehati xabile booree xa taee nan na ki.

56 Gerison ma die xa taee nan ya: Golan, a rabilinyi, naxan na Basan boxi ma, Asataroti, a rabilinyi, naxee na Manasi bõnsõe tagi xa boxi ma,

57 Kadesi, a rabilinyi, Daberati, a rabilinyi,

58 Ramoti, a rabilinyi, Anemi, a rabilinyi, naxee na Isakari bõnsõe xa boxi ma.

⁵⁹ E xa taa naxee na Aseri bõnsõe xa bõxi ma nee nan ya: Masala, a rabilinyi, Abadon, a rabilinyi,

⁶⁰ Hukoki, a rabilinyi, Rexobo, nun a rabilinyi.

⁶¹ E xa taa naxee na Nafatali bõnsõe xa bõxi ma, nee nan ya: Kadesi naxan na Galile bõxi ma, Xamõn, a rabilinyi, Kiriyatayimi nun a rabilinyi.

⁶² Merari xa die xa taae nan ya: Rimono, a rabilinyi, Taboro, a rabilinyi, naxee na Sabulon bõnsõe xa bõxi ma.

⁶³ E xa taa naxee na Ruben bõnsõe xa bõxi ma Yurudẽn naakiri ma Yeriko ya ra, nee nan ya: Beteseri naxan na gbengberenyi ma, a rabilinyi, Yahasa, a rabilinyi,

⁶⁴ Kedemoti, a rabilinyi, Mefaati, a rabilinyi.

⁶⁵ E xa taa naxee na Gadi bõnsõe xa bõxi ma, nee nan ya: Ramoti naxan na Galadi bõxi ma, a rabilinyi, Maxanayimi, a rabilinyi,

⁶⁶ Xesibõn, a rabilinyi, Yaaseri, nun a rabilinyi.

7

Isakari xa die

¹ Isakari xa di naani nan ya: Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

² Tola xa die nan ya: Usi, Refaya, Yeriyele, Yamayi, Yibisami, nun Samuweli. Yi mixie nan findixi e xabile mang'ee ra. Mang'e Dawuda xa waxati kui, Tola xa di mixi wulu mõxõnẽn nun firin, keme senni findi sõõrie nan na.

³ Usi xa di xili Yisiraxiya. Yisiraxiya xa die nan ya: Mikayeli, Abadiyasi, Yoweli, nun Yisiya. Yi mixi suuli nan findi e xabile mang'ee ra.

⁴ Usi xa mixi wulu tongo saxan nun senni findi sõõrie nan na, barima e xa gin'ee nun e xa die wuya.

⁵ Isakari xabile birin ya ma, xeme mixi wulu tongo solomasaxan nun solofere findi sõõri gbangbalanyie nan na.

Bunyamin xa die

⁶ Bunyamin xa die nan ya: Bela, Bekeri, nun Yediyayeli.

⁷ Bela xa di suuli nan ya: Esibon, Usi, Yusiyele, Yerimoti, nun Yiri. Yi mixie

nan findi e xabile mang'ee ra. Sõõri gbangbalanyie mixi wulu mõxõnẽn nun firin, tongo saxan nun naani nu na e ya ma.

⁸ Bekeri xa die nan ya: Semira, Yowasi, Eliyeseri, Eliyowenayi, Omeri, Yeremoti, Abiya, Anatõti, nun Alemeti. Yee birin Bekeri xa die nan e ra.

⁹ E xabile xunyie xilie sebexi, e sõõri mixi wulu mõxõnẽn keme firin nu na.

¹⁰ Yediyayeli xa di xili Bilihan. Bilihan xa die nan ya: Yeyusu, Bunyamin, Exudu, Kenaana, Setani, Tarasisi, nun Axisaxari.

¹¹ Yediyayeli xa die birin findi e xabile xunyie nan na. Sõõri mixi wulu fu nun solofere keme firin nu na e ya ma.

¹² Iri xa die nan ya: Supimi nun Xupimi. Axeri xa di xili Xusimi.

Nafatali xa die

¹³ Nafatali xa die nan ya: Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Salumu, Bila xa di.

Manasi xa die

¹⁴ Manasi xa die nan ya: A xa konyi gin'e naxan kelixi Siriya bõxi ma naxa Asireli nun Makiri bari a be. Makiri naxa Galadi sõtõ.

¹⁵ Makiri naxa gin'e fen Xupimi nun Supimi be. Makiri maagin'e xili Maaka. Makiri xa di firin nde xili Selofexadi. Selofexadi mu di xeme yo sõtõ, fo di gin'ee.

¹⁶ Makiri xa gin'e Maaka naxa di bari, a xili sa Peresi xun ma. A xunya xili Seresi. Peresi xa die nan ya: Ulami nun Rakemi.

¹⁷ Ulami xa di xili Bedan. Galadi xa die nan na ki, Makiri xa di, Manasi xa di.

¹⁸ Galadi maagin'e Hamoleketi xa die nan ya: Isihodi, Abiyeseri, nun Maxala.

¹⁹ Semida xa die nan ya: Axiyani, Sikemi, Likixi, nun Aniyama.

Eframi xa die

²⁰ Eframi xa die nan ya: Eframi naxa Sutela sõtõ. Sutela naxa Bereda sõtõ. Bereda naxa Taxati sõtõ. Taxati naxa Eleyada sõtõ. Eleyada naxa Taxati sõtõ.

²¹ Taxati naxa Sabadi sõtõ. Sabadi naxa Sutela sõtõ. Gatikae naxa Eseri nun Eleyadi faxa nee to siga e xa xurusee munade. Eseri nun Eleyadi bari menni ne.

²² E baba Eframi naxa sunnun temui xõnkuye. E ngaxakerenyie naxa a madundu.

²³ Na dangi xanbi a xa gine naxa tæææ. A to di bari, a naxa a xili sa Beriya barima tœœre nu bara gbo a xonyi.

²⁴ A naxa di gine soto naxan xili Seera. Na naxa Beti Xoron Labe nun Beti Xoron Fuge ti, a nun taa gbete naxan xili Useni Seera.

²⁵ Efirami naxa Refa soto. Refa naxa Resefa soto. Resefa naxa Tela soto. Tela naxa Taxani soto.

²⁶ Taxani naxa Ladana soto. Ladana naxa Amixudi soto. Amixudi naxa Elisama soto.

²⁷ Elisama naxa Nunu soto. Nunu naxa Yosuwe soto.

²⁸ E naxa sabati Beteli nun a rabilinyi, Naarani, a sogetede, Geseri nun a rabilinyi, a sogegorode, Sikemi nun a rabilinyi, han Aya nun a rabilinyi.

²⁹ Manasi bœnsœ xa taae nan ya: Beti Saan, a rabilinyi, Taanaki, a rabilinyi, Megido, a rabilinyi, Doro, nun a rabilinyi. Isirayila xa di Yusufu bœnsœ sabatixi yi taae nan kui.

Aseri xa die

³⁰ Aseri xa die nan ya: Yimina, Yisiwa, Yisiwi, nun Beriya. E maagine xili Sera.

³¹ Beriya xa die nan ya: Xeberi nun Malakiyeli, naxan findi Birisafiti baba ra.

³² Xeberi xa die nan ya: Yefeleti, Someri, nun Xotama. E maagine xili Suwa.

³³ Yefeleti xa die nan ya: Pasaki, Bimali, nun Asefati. Yefeleti xa die nan na ki.

³⁴ Someri xa die nan ya: Axi, Roga, Xuba, nun Arami.

³⁵ Someri xunya Helemi xa die nan ya: Sofaxa, Yimena, Selesi, nun Amali.

³⁶ Sofaxa xa die nan ya: Suwa, Xaraneferi, Suwali, Beri, Yimira,

³⁷ Beteseri, Hodo, Saama, Silesa, Yitiran, nun Beera.

³⁸ Yeteri xa die nan ya: Yefune, Pisepa, nun Ara.

³⁹ Ula xa die nan ya: Ara, Xaniyeli, nun Risiya.

⁴⁰ Aseri xa die nan na ki, mang'ee, mixi xungbee, soorie gbangbalanyie, mang'edie nan nu e ra e xabil'ee ya ma, naxee konti siga han mixi wulu mœxœnœn nun senni.

8

Bunyamin xa die

¹ Bunyamin xa die nan ya: Bela, a xa di singe, Asibeli, a xa di firin nde, Axara, a xa di saxan nde,

² Noxa, a xa di naani nde, nun Rafa, a xa di suuli nde.

³ Bela xa die nan ya: Adari, Gera, Abihudi,

⁴ Abisuwa, Naaman, Axowa,

⁵ Gera, Sefufani, nun Xurami.

⁶ Exudu xa die nan ya, naxee findi xabile mang'ee ra:

⁷ Naaman, Ahiya, nun Gera. Singe e nu na Geba, kono Gera naxa e xanin Manaxati. Gera naxa Usa nun Axixudi soto.

⁸ Saxarayimi to mææ a xa gine Xusimi nun Baara ra, a naxa die soto Mowaba boxi ma.

⁹ A xa gine Xodesi xa die nan ya: Yobabo, Sibiya, Mesa, Malakama, Yeyusi, Sakiya, nun Mirima.

¹⁰ A xa die nan na ki naxee findi xabile mang'ee ra.

¹¹ A xa gine Xusimi xa die nan ya: Abitubu nun Elipaali.

¹² Elipaali xa die nan ya: Eberi, Misami, nun Semedi, naxan Ono, Lodi, nun e rabilinyi tixi.

¹³ Beriya nun Sema, naxee findi Ayalon xabile mang'ee ra, naxa Gatikae keru.

¹⁴ Beriya xa mixie nan ya: Axiyo, Sasaki, Yeremoti,

¹⁵ Sebadaya, Aradi, Ederi,

¹⁶ Mikayeli, Yisepa, nun Yoxa.

¹⁷ Elipaali xa die nan ya: Sebadaya, Mesulama, Xisiki, Xeberi,

¹⁸ Yisemerayi, Yisiliya, nun Yobabo.

¹⁹ Simeyi xa die nan ya: Yakimi, Sikiri, Sabidi,

²⁰ Eliyenayi, Siletayi, Eliyeli,

²¹ Adaya, Beraya, nun Simirati.

²² Sasaki xa die nan ya: Yisepan, Eberi, Eliyeli,

²³ Abadon, Sikiri, Xanan,

²⁴ Xananiya, Elama, Antotiya,

²⁵ Yifideya, nun Penuweli.

²⁶ Yeroxama xa die nan ya: Sameserayi, Sexaraya, Atalaya,

²⁷ Yaaresiya, Eliya, nun Sikiri.

²⁸ Darisalamu xabile mang'ee nan na ki.

²⁹ Gabayon baba Yeyiyeli sabati Gabayon nœ. A xa gine xili Maaka.

³⁰ A xa die nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

³¹ Gedori, Axiyo, Sekeri,

³² nun Mikiloti, naxan findi Simeyami baba ra. E fan sabati Darisalamu ne e bari mixie ya ma.

³³ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali.

³⁴ Yonatan xa di xili Meribaali. Meribaali naxa Mike soto.

³⁵ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

³⁶ Axasi naxa Yehowada soto. Yehowada xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri.

³⁷ Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto. Bineya naxa Rafa soto. Rafa naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

³⁸ Aseli xa die nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

³⁹ Aseli xunya Eseka xa die nan ya: Ulami, a xa di singe, Yeyusu, a xa di firin nde, nun Elifeleti a xa di saxan nde.

⁴⁰ Ulami xa die soro gbangbalanyie nan nu e ra. E fata xali ra. E xa die nun mamadie wuya e konti sigama han mixi keme tongo suuli. Bunyamin bonsoe nan e birin na.

9

Darisalamukae

¹ Isirayilakae xilie birin sebexi Isirayila mang'ee xa buki nde kui.

² Yuda bonsoe nu bara siga konyiya kui Babilon boxi ma e xa yanfanteya xa fe ra. Naxee singe gbilen sabatide e xonyi Isirayila boxi ma, e findi Isirayila serexedubee, Lewikae, nun mixie nan na, naxee walima Ala xa hromobanxi kui.

³ Yuda bonsoe, Bunyamin bonsoe, Efirami bonsoe, nun Manasi bonsoe mixi ndee naxa sabati Darisalamu.

⁴ Yuda bonsoe xa mixi, naxee sabati Darisalamu, findi Utayi nan na, Amixudi xa di, Omeri xa di, Imiri xa di, Bani xa di, Peresi xa di, Yuda xa di.

⁵ Siloka naxee sabati naa, nee findi Asaya nan na, di singe, nun a xa die.

⁶ Sera xa di naxee sabati naa, nee findi Yuweli, nun a ngaxakerenyie nan na, mixi keme senni, mixi tongo solomanaani.

⁷ Bunyamin xa di naxee sabati naa, nee nan ya: Mesulama xa di Salu, Hasenuwa xa di, Hodafiya xa di,

⁸ a nun Yeroxama xa di Yibineya, a nun Usi xa di Ela, Mikiri xa di, a nun Sefataya xa di Mesulama, Reyuweli xa di, Yibiniya xa di,

⁹ a nun e ngaxakerenyie e xabile ki ma, mixi keme solomanaani, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁰ Serexedube naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Yedaya, Yehoyaribu, Yakin,

¹¹ Xilikiya xa di Asaraya, Mesulama xa di, Sadoki xa di, Merayoti xa di, Axituba xa di, naxan findi Ala xa hromobanxi wali xunyi ra,

¹² Yeroxama xa di Adaya, Pasura xa di, Malakiya xa di, Masayi xa di, Adiyeli xa di, Yasera xa di, Mesulama xa di, Mesilemiti xa di, Imeri xa di,

¹³ a nun e ngaxakerenyie, e denbaya xunyi, mixi wulu keren, keme solofere tongo senni. E birin findi kuntigie nan na, naxee walima Ala xa hromobanxi kui.

¹⁴ Lewi bonsoe mixi naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Xasubu xa di Semaya, Asirikama xa di, Xasabiya xa di, Merarika,

¹⁵ a nun Bakibakari, Xeresi, Galali, Mataniya, Mika xa di, Sikiri xa di, Asafi xa di,

¹⁶ a nun Semaya xa di Abadiyasi, Galali xa di, Yedutun xa di, a nun Asa xa di Berekiya, Elekana xa di, naxan sabatixi Netofakae xa taae kui.

¹⁷ Ala xa hromobanxi naade makantee nan ya: Salumu, naxan findi e xunyi ra, Akubu, Talamon, Aximan, a nun e ngaxakerenyie.

¹⁸ Salumu bonsoe nan naade makanta wali rabafe han to hromobanxi sogetede biri ra. Naade naxan xili «Mange naade.» E benbae findi ne naade makantee ra Lewikae be.

¹⁹ Salumu, Kore xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di, a nun a ngaxakerenyi naxee findi naade makantee ra, naxa Alatala xa hromolingira kanta alo e babae singe a raba ki naxe.

²⁰ Finexasi, Eleyasari xa di, nu findixi naade makantee xunyi nan na. Alatala nu na a seeti ma.

²¹ Meselemya xa di Sakari nu bara findi Kiri Banxi Naralande naade makante ra.

²² Mixi keme firin, fu nun firin nu bara sugandi na wali rabade. E xili birin sebexi a nun taa xilie e sabatixi dennaxe. Dawuda nun Annabi Samuweli nu bara na wali so e yi ra.

²³ E tan nun e xa die naxa Alatala xa hōromolingira naade kanta.

²⁴ Naade makante ndee nu tixi sogetede, sogogorode, koola, nun yirefanyi ma.

²⁵ E ngaxakerenyi naxee nu na taae kui, e nu fama e malide xi solofere bun ma.

²⁶ Naade makante kungie Lewikae, naxa yiree kanta Ala xa hōromobanxi kui naafuli nu ragataxi dennaxe.

²⁷ E nu xima Ala xa hōromobanxi rabilinyi ne alako e xa menni makanta, a nun e xa naade rabi geesege.

²⁸ Lewika ndee nu yirabasee ragatama, e nu e ramini loxo yo loxo, e man nu e konti.

²⁹ Booree nu yirabasee ragata, naxee nu na yire seniye nxi, a nun farin, weni, ture, surayi, nun se joxunmee.

³⁰ Serexedubee xa die nu labundee masunbu.

³¹ Salumu xa di Matitiya Lewika, naxan keli Kora xabile ya ma, nu taami ganma naxan nu bama serexe ra.

³² E ngaxakerenyi ndee, Kehati bōnsōe ya ma, nu taami dōxōma teebili ra malabui loxo birin.

³³ Beetiba naxee findi Lewi xabilee xunye ra, nu sabatixi Ala xa hōromobanxi yigiyadee kui. Wali gbete yo mu nu na e yi ra, barima e findi wali birin xunyi nan na. E nu walima koe nun yanyi.

³⁴ Lewi xabilee xunye nan na ki, naxee sabatixi Darisalamu.

Solu bōnsōe (Isirayila Mang'ee I 8:29-38)

³⁵ Gabayon baba Yeyiyeli nu sabatixi Gabayon taa nan kui. A xa gine xili Maaka.

³⁶ A xa di nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

³⁷ Gedori, Axiyo, Sakari, nun Mikiloti.

³⁸ Mikiloti naxa Simeyami soto. E nu sabatixi e ngaxakerenyie fe ma Darisalamu.

³⁹ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali.

⁴⁰ Yonatan naxa Meribaali soto. Meribaali naxa Mike soto.

⁴¹ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

⁴² Axasi naxa Yara soto. Yara xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri. Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto.

⁴³ Bineya naxa Refaya soto. Refaya naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

⁴⁴ Aseli xa di senni nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

10

Mang'ee Solu xa faxe (Samuweli I 31:1-13)

¹ Filisitakae naxa Isirayilakae gere. Isirayilakae naxa e gi, a gbege naxa faxa Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa bira Solu nun a xa die foxo ra, han e Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa.

³ Gere naxa xoxoxo. Tanbe nde naxa Solu soto a jaaxi ra.

⁴ A naxa a fala a xa geresose maxaninyi be, «N faxa i xa santidegema ra, alako yi gaantaree naxa n nayaagi.» Kono na xeme mu suusa na rabade. Na na a ra, Solu naxa a yete faxa a xa santidegema ra.

⁵ A xa geresose maxaninyi to na to, a fan naxa a yete faxa.

⁶ Solu nun a xa di saxanyi faxa na ki ne. A xa denbaya birin naxa laaxira temui keren.

⁷ Isirayilakae, naxee nu sabatixi geya lanbanyi, e to a kolon a soorie na e gife, Solu nun a xa die bara faxa, e fan naxa e gi. Filisitakae e xa taae birin soto na ki ne.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae naxa gbilen gere yire, e xa soori faxaxie harige tongo. E naxa Solu nun a xa die to Gilibowa geya fari.

⁹ E to ge e xa harige tongode, e naxa Solu xunyi nun a xa geresosee xanin

soorie yire. E naxa na xibaarui masen Filisitakae birin bɛ, a nun e xa kuyee bɛ.

¹⁰ E naxa Solu xa geresosee lu e xa ala xa banxi kui, e a xunyi gbaku e xa ala Dagon xa banxi kui.

¹¹ Yabesikae, naxee na Galadi, e to a me Filisitakae naxan nabaxi Solu ra,

¹² e naxa siga e sa Solu nun a xa die furee tongo, e fa e ragata Yabesi terebinti wuri bun ma Galadi. Yabesikae naxa sunyi suxu xi solofere.

¹³ Solu faxa a xa yanfanteya nan ma fe ra a naxan niya Alatala ra. A mu Alatala xa woyenyi suxu, a naxa marasi fen mixie ra naxee woyenma mixi faxaxie ra.

¹⁴ A mu marasi fen Alatala ra, na na a ra Alatala naxa a faxa, a Solu xa mangeya fi Yisayi xa di Dawuda ma.

11

Dawuda findife Isirayila mangɛ ra (Samuweli II 5:1-10)

¹ Isirayilakae birin naxa a masen Dawuda bɛ Xebiron, «Won wuli keren, fase keren.

² Hali Mange Solu xa waxati i tan nan nu Isirayila rapɛrema. I Marigi Alatala naxa a masen i bɛ, «I xa n ma pama Isirayila rapɛrɛ, i xa findi e xa yarerati ra.»»

³ Isirayila forie birin naxa siga a foxo ra Xebiron. Dawuda naxa saatɛ xiri e tagi Alatala ya i. E naxa ture sa a xunyi ma Isirayila mange ki ma, alɔ Alatala nu bara a masen Annabi Samuweli bɛ ki naxɛ.

⁴ Mange Dawuda nun Isirayilakae naxa siga Darisalamu, naxan man nu xili Yebusu, barima Yebusu bɔnsɔɛ nu sabatixi naa.

⁵ E naxa a fala Dawuda bɛ, «I mu soma be feo.» Kɔnɔ Dawuda naxa nɔ Siyon yire makantaxi masɔtɔde. Na kui e menni xili fala Dawuda xa taa.

⁶ Dawuda nu bara a fala, «Naxan singe na Yebusu gere, n na kanyi findima ne mangɛ ra.» Seruya xa di Yowaba singe nan gere so, a fa findi soorie xa mangɛ ra.

⁷ Dawuda naxa sabati na yire makan-taxi kui, na na a ra naa xili naxa fala Dawuda xa taa.

⁸ Dawuda naxa menni nun a rabilinyi yailan. Yowaba fan naxa wali gbɛtɛ raba Darisalamu alako naa xa fan.

⁹ Dawuda senbɛ nu luma gbo ra, barima a nun Mangɛ Alatala nan nu a ra.

¹⁰ Dawuda xa soori xunyi, naxee bara a mali Isirayila mangeya sɔtɔde, alɔ Alatala nu bara a masen ki naxɛ,

¹¹ na soori gbangbalanyie xilie nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A nu bara mixi keme saxan faxa tanbɛ ra gere keren kui.

¹² A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbɛma saxanyie ya ma.

¹³ A nu bara Dawuda mali Filisitakae gere de Pasi Damimi. A xa soorie naxa e gi Filisitakae ma, mengi xɛ nu dennaxɛ.

¹⁴ Kɔnɔ Eleyasari naxa lu naa han a Filisitakae bɔnbɔ Alatala xa mali ra.

¹⁵ Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fɔnmɛ ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui.

¹⁶ Na waxati Dawuda nu sabatixi yire makantaxi, Filisitakae nu sabatixi Beteleemu mabiri.

¹⁷ Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

¹⁸ Na soori yarerati saxanyie naxa Filisitakae xa naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ye ra Dawuda bɛ, a naxa tondi a minde. A naxa a ifili boxi ma sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ.

¹⁹ A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu nɔma yi ye minde, n ma xemɛ naxan sɔtɔxi n bɛ e nii sare ra. Na luma alɔ e nii tide mu gbo n bɛ.» Na kui a naxa tondi na ye minde a xa senbɛma saxanyie naxan sɔtɔ a bɛ.

²⁰ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbɛma saxanyie xunyi ra. A nu bara xemɛ keme saxan faxa a xa tanbɛ ra. A naxa xili xungbe sɔtɔ na xemɛ saxanyie ya ma.

²¹ E naxa a binya, e a findi e xa mangɛ ra, kɔnɔ a mu lu e ya ma.

²² Yehoyada xa di Benaya Kabaseelika nu findixi soori magaaxuxi nan na. A nu bara fe xungbe gbegebe raba, alɔ Ariyeli Mowabaka firinyi faxafe. A man naxa

yete nde faxa kolonyi kui balabalanyi temui.

²³ Λοχοε nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxa, naxan xa maiteya kanke ya firin lima. Tanbe belebele nu na na Misiraka yi ra, naxan gbo alo dugi soxo wuri. Benaya naxa na ba a yi ra, a a faxa a yete xa tanbe ra.

²⁴ Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyi ya ma.

²⁵ A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, konɔ a senbe mu nu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁶ Senbema gbete nan ya: Yowaba xunya Asaheli, Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

²⁷ Samoti Harorika, Xeleli Pelonka,

²⁸ Ikesi xa di Ira Tekowaka, Abiyeseri Anatotika,

²⁹ Sibekayi Xusaka, Ilayi Axowaka,

³⁰ Maharayi Netofaka, Baanna xa di Xeleda Netofaka,

³¹ Ribayi xa di Itayi, naxan keli Gibiya Bunyamin bonsɔe xa boxi ma, Benaya Piratonka,

³² Xurayi naxan keli Gaasi gulunba yire, Abiyeli Arabaka,

³³ Asamafeti Baxurimika, Eliyaba Saalabonka,

³⁴ Hasemi xa die Gisonkae, Saage xa di Yonatan Hararaka,

³⁵ Sakara xa di Axiyama Hararaka, Uru xa di Elifala,

³⁶ Xeferi Mekeraka, Ahiya Pelonka,

³⁷ Xesero Karemeleka, Esibayi xa di Naarayi,

³⁸ Natan ngaxakerenyi Yoweli, Hagari xa di Mibixari,

³⁹ Seleki Amonika, Naxarayi Berotika, Seruya xa di Yowaba xa geresose xaninma,

⁴⁰ Ira nun Garebe Yatirikae,

⁴¹ Uriya Xitika, Axalayi xa di Sabadi,

⁴² Siisa xa di Adina Rubenkae xa mange nun a xa mixi tongo saxan,

⁴³ Maaka xa di Xanan, Yosafati Mitinika,

⁴⁴ Usiya Asatarotika, Xotama xa die Saama nun Yeyiyeli Arowerikae,

⁴⁵ Simiri xa die Yediyayeli, Yoxa xunya Tisika,

⁴⁶ Eliyeli Maxawika, Eliyeli xa die Yeribayi nun Yosawiya, Itima Mowabaka,

⁴⁷ Eliyeli, Obedo, nun Yaasiyeli Mesobaka.

12

Soori gbete birafe Dawuda foxo ra

¹ Soorie nan ya naxee siga Dawuda yire Sikilaga, alako e xa a mali gere sode. Na waxati Dawuda mu nu na Kisu xa di Solu fe ma.

² Bunyamin bonsɔe nan nu e ra, Solu ngaxakerenyie. E nu fata tanbe nun gemee wolide e yirefanyi nun e koola belexe ra.

³ E xilie nan ya: Mang'e Axiyeseri, Semaa xa die Yowasi Gibiyaka, Asamafeti xa die Yesiyeli nun Peleti, Beraka nun Yehu Anatotika,

⁴ Yisemaya Gabayonka, naxan findi soori xungbe ra na soori tongo saxan ya ma, a fan findi e xa mang'e nan na,

⁵ Yeremi, Yaxasiyeli, Yoxanan, nun Yosabadi Gederaka,

⁶ Elusayi, Yerimoti, Beyalaya, Semaraya, Sefataya Xarufuka,

⁷ Elekana Koraka, Yisiya Koraka, Asareli Koraka, Yoweseri Koraka, Yasobeyami Koraka,

⁸ nun Yeroxama Gedorika xa die Yowela nun Sebadaya.

⁹ Soori gbangbalanyi Gadika ndee naxa siga Dawuda yire wula i. Nee fata gere ra, geresose nu na e yi ra alo kanke makantase nun tanbe. E senbe nu gbo alo yetee, e xulun alo xeli naxee e gima geyae fari.

¹⁰ E xilie nan ya: Eseri, e xunyi, Abadiyasi, a firin nde, Eliyabi, a saxan nde,

¹¹ Misemanna, a naani nde, Yeremi, a suuli nde,

¹² Atayi, a senni nde, Eliyeli, a solofere nde,

¹³ Yoxanan, a solomasaxan nde, Elesabada, a solomanaani nde,

¹⁴ Yeremi, a fu nde, a nun Makabanayi, a fu nun keren nde.

¹⁵ Gadikae nan yi ki naxee findi soori xungbee ra. Naxan xurun e ya ma, a

senbe gbo mixi keme be. Naxan xungbo e ya ma, a senbe gbo mixi wulu be.

¹⁶ Nee naxa Yuruden xure giri a rafexi temui naxe, kike singe, e fa geya lanbanyi mixie keru sogetede nun sogegorode mabiri.

¹⁷ Bunyaminka nun Yudayaka ndee naxa siga Dawuda xa yire makantaxi.

¹⁸ Dawuda naxa e ralan, a a fala e be, «Xa wo faxi bopesa nan kui alako wo xa n mali, won bopae findima keren nan na. Konɔ xa a sa a li wo faxi n yanfade n yaxuie nan be, n tan naxan mu fe naaxi yo rabaxi, won benbae Marigi Ala kiiti sama ne.»

¹⁹ Na temui Alatala Xaxili Seniyenxi naxa goro Amasayi ma, naxan findi soori tongo saxan xunyi ra. A naxa a fala, Ala xa Yisayi xa di Dawuda mali, Ala xa bopesa fi a ma, Ala xa bopesa fi Dawuda malima ma, barima Ala nan Dawuda malixi.

Na kui Dawuda naxa e rasene, e xa lu a xa soori mang'ee ya ma.

²⁰ Manasi soori ndee nu bara e sa Dawuda de ra a nu wama kafufe Filisitakae ma temui naxe Solu gerede. E nun Dawuda mu no Filisitakae malide barima Filisita mang'e ndee nu bara gaaxu, e fa a fala, «Dawuda fama ne won yanfade, a kafu a marigi Solu ma, e won gere.»

²¹ E to na fala, Dawuda naxa gbilen Sikilaga. Manasika naxee nu biraxi a foxo ra, e xilie nan ya: Adena, Yosabadi, Yediyayeli, Mikayeli, Yosabadi, Elihu, nun Siletayi. Soori wulu keren mang'e nan nu na e birin na.

²² E nu Dawuda malima a xa soorie rapere, barima e birin fata sooripa rabade. Singe, e nu Isirayila soorie nan naperema.

²³ Loxo yo loxo Dawuda malimae xun nu masama han a xa soori gali naxa lu alo Ala gbe.

²⁴ Soori xasabi nan ya naxee fa Xebiron Dawuda yire, alako e xa Dawuda mali, Solu xa mang'eya xa radangi a ma alo Alatala nu bara a masen ki naxe:

²⁵ Yudayakae, soori wulu senni keme solomasaxan. Geresose nu na e birin yi ra.

²⁶ Simeyonkae, soori gbangbalanyie wulu solofere soori keme.

²⁷ Lewikae, soori wulu naani keme senni.

²⁸ Yehoyada, naxan findi yarerati ra Haruna joxoe ra, a nun a xa soori wulu saxan keme solofere.

²⁹ Sadoki, segetala soori gbangbalanyi, nun a xabile kuntigie, mixi moxonen nun firin.

³⁰ Bunyaminkae, Solu bonsoe, soori wulu saxan. E mu nu gbo barima a gbegbe nu na Solu nan ma seeti.

³¹ Eframikae, soori wulu moxonen keme solomasaxan. E birin soori gbangbalanyi naxee benbae xili nu gbo.

³² Manasikae, soori wulu fu nun solomasaxan. E tan nan nu sugandixi mang'eya radangife ra Dawuda ma.

³³ Isakarikae, kuntigi keme firin nun e xa mixi naxee nu na e xa yaamari bun ma. E fan nu bara a kolon Isirayila lan a xa naxan naba na waxati.

³⁴ Sabulonkae, soori wulu tongo suuli. E redixi gere xili ma, geresose nu na e yi ra.

³⁵ Nafatalikae, soori xunyi wulu keren, a nun soori wulu tongo saxan nun solofere. Wure lefa nun tanbe nu na e birin yi ra.

³⁶ Danakae, soori wulu moxonen nun solomasaxan keme senni. Geresose na e birin yi ra.

³⁷ Aserikae, soori wulu tongo naani. E birin redixi.

³⁸ Soori naxee keli Yuruden naakiri ma sogetede biri, nee findi Rubenkae, Gadikae, nun Manasikae nan na, e lan mixi wulu keme moxonen nan ma. Geresose na e birin yi ra.

³⁹ Yi soorie fa ne Xebiron alako e xa Dawuda doxo mang'e ra Isirayila xun na. Na janige nan nu na e be. Isirayilakae birin nu bara na nate tongo.

⁴⁰ E naxa lu menni Dawuda yire xi saxan e e degema, e e minma. E ngaxakerenyie nan nu na donse rafalama e be.

⁴¹ E doxooree fan naxa fa donse ra kelife ra Isakari boxi, Sabulon boxi, nun Nafatali boxi ma. E naxa fa na ra sofalee, joxomee, soee, nun ningee fari. E naxa fa kote mooli birin na alo donse, farin, xore xaraxi, weni bogi xaraxi, weni, ture, xuruse lanma nun a xungbe. E naxa fa

a gbege ra barima Isirayilaka birin nu sɛɛwaxi.

13

Dawuda saate kankira xaninfe Darisalamu.

(Samuweli II 6:1-11)

¹ Dawuda naxa soori wulu xunyie, soori kemɛ xunyie, nun kuntigi birin xili, e xa malan.

² Dawuda naxa a fala Isirayila pama birin bɛ, «Xa a findixi fe fanyi nan na, xa a kelixi won Marigi Alatala nan ma, won xa xɛrae xɛɛ won ngaxakerenyie ma, naxee na Isirayila boxie ma. Won xa sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae fan xili, naxee na Isirayila taaɛ kui, alako won birin xa lu yire keren.

³ Won xa won Marigi xa saate kankira ragbilen won yire, barima Solu xa mangɛya waxati, won mu siga a foɔɔ ra.»

⁴ Nama birin naxa tin na fe fanyi ra.

⁵ Dawuda naxa Isirayila birin malan, keli Sixori xure ma Misira boxi, sa doxo Xamata ra, alako e xa Ala xa saate kankira tongo Kiriyaati Yeyarimi.

⁶ Dawuda nun Isirayila birin naxa te Baala Yudaya boxi ma, dennaxe xili Kiriyaati Yeyarimi. E nu wama Ala xa saate kankira tongofe. Alatala xa kibanyi nu na maleke sawure firin tagi na kankira fari, Alatala maxandima dennaxe.

⁷ E naxa Ala xa saate kankira tongo Abinadabo xonyi, e a doxo kote xanin se nɛɛɛnɛ kui. Usa nun Axiyo naxa a ragi.

⁸ Dawuda nun Isirayilakae naxa sɛɛwa ki fanyi Ala ya xori. E naxa bɛɛti ba koɔrae, maxasee, nun sarae xui ra.

⁹ E to lonyi li e dennaxe ma Kidon, ninge naxee nu kote xanin se mabendunma, naxa salaxun e wa birafe. Usa naxa saate kankira suxu a belexɛ ra alako a naxa bira.

¹⁰ Alatala naxa xonɔ Usa ma, a a faxa keren na, barima a mu nu lan a xa a belexɛ din saate kankira ra. Usa faxa na ki nɛ Ala ya xori.

¹¹ Dawuda naxa xonɔ Usa faxafe ma. Menni xili naxa sa «Usa gbaloe.» Han ya na xili saxi naa xun.

¹² Dawuda naxa gaaxu Ala ya ra na loxoɛ. A naxa a yetɛ maxorin, «N Ala xa saate kankira rasoma n xonyi di?»

¹³ Na loxoɛ Dawuda mu saate kankira xanin a xonyi Darisalamu. A naxa a raso Obedo Edon xa banxi kui, naxan na Gati.

¹⁴ Ala xa saate kankira naxa lu Obedo Edon xa denbaya yire kike saxan. Alatala naxa barake sa e ma na xa fe ra.

14

Dawuda xa denbaya

(Samuweli II 5:11-16)

¹ Tire mange Xirami naxa mixie xɛɛ Dawuda xon ma alako e xa banxi belebele ti a tan Dawuda bɛ. E naxa sɛdiri wuri xanin e xun ma, a nun walike naxee a rawalima.

² Dawuda naxa a kolon a Alatala yati nan a findixi Isirayila mange ra. A a kolon Ala luma a xa mangɛya ite ra a xa pama xa fe ra.

³ Dawuda naxa gine gbɛtɛɛ doxo Darisalamu. E naxa di ginee nun di xɛmɛɛ bari a bɛ.

⁴ A xa di naxee barixi Darisalamu, e xilie nan ya: Samuwa, Sobabo, Natan, Sulemani,

⁵ Yibixari, Elisuwa, Elipeleti,

⁶ Noga, Nefegi, Yafiya,

⁷ Elisama, Beeliyada, nun Elifeleti.

Filisitakae Dawuda gerefe

(Samuweli II 5:17-25)

⁸ Filisitakae to a mɛ Dawuda bara findi Isirayila mange ra, e naxa siga a gereɛ. Dawuda fan naxa mini e ya ra.

⁹ Filisitakae naxa gere ti Isirayilakae bɛ naxee nu na Refa gulunba.

¹⁰ Dawuda naxa Ala maxorin, «N xa siga Filisitakae gereɛ? I e sama n sagoe?» Alatala naxa a masen a bɛ, «Siga, n fama nɛ e sade i sagoe.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa te Bali Perasimi, e fa Filisitakae bonbo. Na kui Dawuda naxa a fala, «Ala bara n yaxuie kana, alo ye gbege bogoni booma a ra ki naxe.» Na fe nan a toxi, Bali Perasimi xili falaxi yi yire xun.

¹² Filisitakae nu bara e xa kuyee lu gere yire. Dawuda naxa yaamari fi e xa gan.

¹³ Filisitakae man naxa gere ti Isirayilakae bɛ naxee nu na Refa gulunba.

¹⁴ Dawuda man naxa Ala maxorin xa a lanma a xa e gere. Ala naxa a yaabi, «I naxa bira e foxo ra de. I xa e mabilin han wondi yire. I xa mame ti menni

¹⁵ han i xa xui nde me wuri bilie kon na. Na temui i fa mini wondi kui e gere. N tan nan minima i ya ra, nee bonbo i be.»

¹⁶ Dawuda naxa a raba alo Ala a masenxi a be ki naxe. E naxa Filisitakae bonbo kelife Gabayon, sa doxo Geseri ra.

¹⁷ Na kui Dawuda xili naxa xungbo yire birin. Alatala naxa a niya si birin xa gaaxu Dawuda ya ra.

15

Ala xa saate kankira sigafe Darisalamu

¹ Dawuda naxa banxie ti Darisalamu taa kui, dennaxe nu xili Dawuda xa taa. Menni a naxa kiri banxi ti Ala xa saate kankira luma dennaxe.

² Dawuda naxa yaamari fi a mixi yo mu Ala xa saate kankira maxaninma fo Lewikae, barima Alatala e tan nan sugandixi na ma. Na bara findi e xa wali ra temui birin.

³ Dawuda naxa Isirayila birin xunlan Darisalamu Alatala xa saate kankira rasofe ra banxi kui naxan nu yailanxi na xa fe ra.

⁴ Dawuda naxa Haruna xa die nun Lewikae malan:

⁵ Kehati xa die, mixi keme mixi moxonen. E xunyi na Uriyeli nan na.

⁶ Merari xa die, mixi keme firin mixi moxonen.

E xunyi na Asaya nan na.

⁷ Gerison xa die, mixi keme mixi tongo saxan.

E xunyi na Yoweli nan na.

⁸ Elisafan xa die, mixi keme firin.

E xunyi na Semaya nan na.

⁹ Xebiron xa die, mixi tongo solomasaxan. E xunyi na Eliyeli nan na.

¹⁰ Yusiyeli xa die, mixi keme mixi fu nun firin.

E xunyi na Aminadabo nan na.

¹¹ Dawuda naxa serexedubee Sadoki nun Abiyatari, a nun Lewikae Uriyeli, Asaya, Yoweli, Semaya, Eliyeli nun Aminadabo xili.

¹² A naxa a fala e be, «Wo tan nan na Lewi xa denbayae xunyi ra. Wo wo yete raseniye, wo tan nun wo xa mixie. Wo xa te wo Marigi Alatala xa saate kankira

ra. Wo xa a xanin yire n dennaxe yailanxi a be.

¹³ Temui dangixi won Marigi Alatala nu bara xono won ma, barima Lewikae nan nu lan e xa na xanin a seriye ki ma.»

¹⁴ Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniye beenu e xa te Isirayila Marigi Alatala xa saate kankira ra.

¹⁵ Lewikae naxa Alatala xa saate kankira suxu wurie ma a xaninma naxee ra, e e sa e tunkie fari alo Alatala Annabi Munsa yamari ki naxe.

¹⁶ Dawuda naxa a fala Lewikae xunyi be e xa bestiba ndee sugandi e xa mixie ya ma naxee besti bama korae nun maxasee xui ra jalexinyi kui.

¹⁷ Lewikae naxa Yoweli xa di Heman sugandi, a nun Berekiya xa di Asafi, nun Kusaya xa di Etani, naxan nu na Merari xa die ya ma.

¹⁸ Lewikae gbetee nan nu na naade kantee ra: Sakari, Ben, Yasiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Benaya, Maaseya, Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, nun Yeyiyeli.

¹⁹ Lewika gbetee nan nu na bestibae ra: Heman, Asafi, nun Etani. E nu maxasee raberema jalexinyi kui.

²⁰ Sakari, Asiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Maaseya, nun Benaya nu korae raberema.

²¹ Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, Yeyiyeli, nun Asasiya nu korae luuti solomasaxan daaxi raberema.

²² Lewika Kenaniya naxa findi xunyi ra naxan Ala xa saate kankira xaninma. A nu na wali kolon.

²³ Berekiya nun Elekana nu a malima na wali kui.

²⁴ Serexedubee Sebanaya, Yosafati, Neteeli, Amasayi, Sakari, Benaya, nun Eliyeseri nan nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra. Obedo Edon nun Yexiya nan nu saate kankira xaninyie ra.

²⁵ Dawuda, Isirayila forie, nun soori wulu xunyi naxa ti kira xon alako e xa sa Alatala xa saate kankira mati jalexinyi kui kelife ra Obedo Edon xonyi.

²⁶ Ala naxa Lewikae mali a xa saate kankira xaninde. Na kui e nu bara tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ba serexe ra.

²⁷ Dawuda, Lewika naxee saate kankira xaninma, beetibae, nun Kenaniya, beetibae xa mange, e birin nu maxirixi donma tofanyie kui. Dawuda naxa serexedube donma fan nagoro a ma.

²⁸ Isirayilakae birin naxa te Alatala xa saate kankira ra jalexinyi kui. Ndee naxa ferie nun sarae fe, ndee naxa maxasee nun korae rabere.

²⁹ Solu xa di gine Mikala naxa Isirayilakae to Alatala xa saate kankira raso ra Dawuda xa taa kui. A to mange Dawuda to fare boron na jalexinyi kui, a naxa mange Dawuda rapaaxu.

16

Dawuda Ala tantufe

¹ E to so Darisalamu, e naxa Ala xa saate kankira doxo horomolingira kui, Dawuda naxan yailanxi a lude ra. E naxa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba.

² Dawuda to ge na serexee bade, a naxa duba Isirayila pama be Alatala xili ra.

³ Na xanbi a naxa taami, sube, nun donse joxunme so Isirayilakae birin yi ra.

⁴ A Lewika naxee sugandi dubafe ra pama be, e Isirayila Marigi Alatala matoxo, e a tantu a xa saate kankira ya ra. Nee xilie nan ya:

⁵ Asafi, naxan findi e xunyi ra, Sakari, naxan na na xanbi ra, Yeyiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Matitiya, Eliyabi, Benaya, Obedo Edon, nun Yeyiyeli. Korae nu na e yi ra, maxasee nu na Asafi yi ra.

⁶ Serexedube Benaya nun Yaxasiyeli nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra.

⁷ Na loxoe Dawuda naxa yi beeti so Asafi nun a xa mixie yi ra alako e xa Alatala tantu.

⁸ Wo Alatala matoxo, wo a maxandi. Wo a masen sie be a fe xungbe naxee rabaxi.

⁹ Wo beeti ba a be, wo a tantu binye kui. Wo wo mapoxun a xa fe fanyi birin ma.

¹⁰ Wo a xili seniyenxi matoxo. Wo tan naxee na Alatala fenfe, seewe xa lu wo bopee kui.

¹¹ Wo xa bira Alatala nun a senbe foxo ra. Wo wo ya rafindi a ma.

¹² Wo wo ratu a xa kaabanakoe ma, a xa fe fanyie ma a naxee rabaxi,

a nun a xa marasi.

¹³ Wo tan Isirayila bara findi a xa konyie ra.

Yaxuba xa die, Alatala bara wo sugandi.

¹⁴ Alatala nan na won Marigi Ala ra,

A tan nan kiiti sama boxi birin ma.

¹⁵ Wo wo ratu a xa saate ma temui birin, a xa woyenyi ma abadan.

¹⁶ A na saate naxan tongo Iburahima be, a a kali Isiyaga be.

¹⁷ A na nan xirixi e nun Yaxuba tagi,

a findi saate ra Isirayila be

naxan mu kanama abadan.

¹⁸ Na saate nan ya:

«N Kanaan boxi fima ne wo ma, a findi wo ke ra.»

¹⁹ Wo mu nu gbo,

xope nan nu wo ra na boxi kui.

²⁰ Wo to siga pamane gbete ma,

wo naxa lu e xa mangeya bun ma,

²¹ Ala mu tin mixi yo xa wo jaxankata.

A naxa mangee rakorosi wo xa fe ra,

²² «Wo naxa wo belexe din n ma mixi sugandixie ra,

wo naxa n ma namijonmee tooro.»

²³ Dunija birin xa beeti ba Alatala be.

Loxoe birin wo xa a xa kisi xa fe masen.

²⁴ Wo xa a xa fe fanyie tagi raba si gbete be,

wo xa a xa kaabanakoe masen dunija birin be.

²⁵ Alatala senbe gbo, a lanma won xa a matoxo.

A magaaxu alae birin be.

²⁶ Wule nan na si gbete xa alae ra,

kon Alatala nan koore daaxi.

²⁷ Nore xungbe na a yi ra,

senbe nun seewe gbo a xonyi.

²⁸ Si birin, wo xa Alatala matoxo,

wo xa a senbe kolon.

²⁹ Wo xa a xili matoxo,

wo xa serexee ba a be a xa horomolingira kui,

wo xa a batu seniyenyi kui.

³⁰ Adama birin xa seren a ya ra.

Ala mu tinma dunija xun xa rakana.

³¹ Koore nun dunija xa seewa, birin xa a kolon Alatala nan mange ra.

³² Baa nun yexee xa Ala senbe masen, boxi nun subee xa Ala xa fanyi masen.

³³ Wondi wuri xa Alatala xili masen, naxan fafe dunija makiitide.

³⁴ Wo xa Alatala tantu barima a fan, a xa xanunteya mu kanama abadan.

³⁵ Wo xa a masen Ala be, «Ala, muxu rakisi, muxu ratanga si gbetee ma, alako muxu xa i xili matoxo, na xa findi fe fanyi ra muxu be.»

³⁶ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be temui birin.»

Nama naxa a ratin, «Tantui na Alatala be.»

³⁷ Dawuda naxa Asafi nun a xunya e yamari e xa mæeni Alatala xa saate kankira ma temui birin.

³⁸ A naxa Yedutun xa di Obedo Edon, nun Xosa, a nun a xa mixi tongo senni nun solomasaxan yamari e xa hōromolingira naade kanta.

³⁹ Serexedube Sadoki nun a xa mixie naxa lu Alatala xa hōromolingira naxan nu na Gabayon geya fari.

⁴⁰ A nu lan ne e xa serexe gan daaxi ba geesege nun nummare temui Alatala be alo a sebexi Isirayilakae be kitaabui kui ki naxe.

⁴¹ Heman, Yedutun, nun boore naxee nu sugandixi fan nu na alako e xa Alatala tantu, barima a xa fonisireya mu jōnma abadan.

⁴² Heman nun Yedutun nu sarae fema, e nu maxasee raberema alako e xa beeti ba Alatala be. Yedutun xa die nan nu na naade kantee ra.

⁴³ Na dangi xanbi, jama birin naxa siga e xonyi. Dawuda fan naxa gbilen a xonyi, a xa duba a xa denbaya be.

17

Ala xa saate Dawuda be (Samuweli II 7:1-17)

¹ Dawuda to ge sabatide a xa banxi neene kui, a naxa a fala Annabi Natan be, «I bara a to, n na banxi tofanyi nan kui naxan yailanxi sediri wuri ra, kōno Alatala xa saate kankira tan na kiri banxi nan kui.»

² Annabi Natan naxa Dawuda yaabi, «I xa i waxōnfe raba, barima wo nun Ala na a ra.»

³ Na kōe ra, Ala naxa a masen Annabi Natan be,

⁴ «Sa a fala n ma konyi Dawuda be Alatala xa masenyi nan ya, «I tan mu banxi tima n be n luma dennaxe.»

⁵ Kabi n Isirayila ramini Misira boxi kui han to, n na kiri banxi nan kui. Banxi gbete yo mu nu na n yi ra.

⁶ Muxu nun Isirayila xa jere kui, n mu a fala n ma jama xa yarerati yo be, n naxee sugandi e xa mæeni n ma jama ma, e xa banxi sediri wuri daaxi ti n be.»

⁷ Yakosi i xa a masen n ma konyi Dawuda be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: I nu na gōore ne xuruse kantade, n naxa i findi n ma jama Isirayila xa mange ra.

⁸ I nu sigama dennaxe birin won birin nan nu a ra, n naxa i yaxuie halaki i ya ra, n naxa i xili rate alo mixi binye naxee na boxi fari.

⁹ N bara yire nde sugandi n ma jama Isirayila be e sabatima dennaxe, alako e naxa gaaxu sōnōn, tinxintaree xa e lu naa.

¹⁰ N e malima ne alo n a raba ki naxe n to kiitisee dōxo n ma jama Isirayila xun ma. N man na rabama i tan fan be, i xa ti i yaxuie fari. N tan Alatala fama ne senbe fide i ma a nun i xabile birin.

¹¹ I xa dunijeigiri na kamali temui naxe, i naxa gbilen i benbae yire, n mæenima ne i xa die ma. N keren sugandima ne, a xa findi mange ra i jōxōe ra.

¹² Na kanyi nan fama hōromōbanxi tide n be. N a rasabatima mangeya kui, alako a xa bu abadan.

¹³ N findima a baba nan na, a tan fan findima n ma di nan na. N ma fonisireya mu bama a yi ra alo n a ba ki naxe mange singe yi ra.

¹⁴ N a findima n ma jama xa mange nan na, a xa mangeya mu kanama abadan.»

¹⁵ Annabi Natan naxa Ala xa masenyi ti Dawuda be alo Ala a masenxi a be ki naxe.

¹⁶ Na xanbi mange Dawuda naxa siga, a sa a yete dentēge Marigi Alatala be, a a fala, «N Marigi Alatala, nde na n tan na a nun n ma denbaya ra naxan a niyama i xa yi nate mōoli tongo muxu be?»

¹⁷ N Marigi Ala, i naxan falaxi i xa konyi xa denbaya xa fe ra, fe xuri mu a ra de! N Marigi Alatala i bara hinne n na alo mixi

xungbe.

¹⁸ N tan Dawuda, n noma munse falade i be yi xunnakeli xa fe ra i naxan fixi i xa konyi ma? I i xa konyi kolon.

¹⁹ Marigi Alatala, i bara yi nate tongo n be i xa xanunteya xa fe ra alako dunija xa i senbe kolon.»

²⁰ «Alatala, i maniyε mu na, ala gbete mu na ba i tan na. Muxu bara na kolon.

²¹ Si gbete na dunija naxan luma alo Isirayila naxan Marigi a raminixi konyiya kui, a a findi a xa pama ra? I bara kaabanakoe raba, fe magaaxuxie. I bara sie keri i xa pama ya ra, i naxan naminixi Misira boxi ra, alako i xili xa kolon.

²² Marigi Alatala, i bara a ragiri Isirayila xa findi i xa pama ra, i fan bara findi e Marigi Ala ra. Na mu kanama abadan.»

²³ «Marigi Alatala, i xa masenyi i xa konyi nun a xa denbaya xa fe ra, na xa kamali. I naxan fala, yandi i xa na ragiri.

²⁴ I xa na ragiri alako i xili xa gbo temui birin. Dunija xa a fala, <Mange Alatala, Isirayila Marigi Ala nan a ra.> I xa konyi Dawuda, nun a xa denbaya, i xa mēeni e ma abadan.

²⁵ N Marigi Ala, i bara i janige masen i xa konyi be a falafe ra i xa a xa denbaya xun nakeli. Na na a ra i xa konyi bara limaniya i maxandife ra.

²⁶ Alatala, i tan nan na Ala ra. I bara yi masenyi fanyi ti i xa konyi be.

²⁷ I bara wa i xa konyi xa denbaya barakafe, alako a xa balo i ya i abadan. Alatala barake sama naxan ma, na barake mu bama a yi ra abadan.»

18

Dawuda nola sotofe (Samuweli II 8:1-18)

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e rayaagi. A naxa Gati nun a rabilinyie ba e yi ra.

² A naxa Mowabakae fan bonbo, e fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti ba.

³ Dawuda naxa Soba mange Hadadeseri fan bonbo Xamata mabiri, barima a nu wama Efirati xure xa lu a xa yaamari bun ma.

⁴ Dawuda naxa soori ragise wulu keren, soe ragi wulu solofere, nun soori wulu

moxonen ba e yi ra. A naxa soe birin tore bolon fo soe keme pondon a naxee ragata a yete be.

⁵ Siriyaka naxee na Damasi naxa fa Soba mange Hadadeseri malide, konon Dawuda naxa soori wulu moxonon nun firin bonbo e ra.

⁶ Dawuda naxa a xa soorie doxo Siriya boxi ma Damasi taa kui. Siriyakae naxa lu Dawuda xa yaamari bun, e duuti ba a be. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

⁷ Dawuda naxa Hadadeseri xa soorie xa wure lefa xanin Darisalamu xema masoxi naxee ma.

⁸ A naxa Hadadeseri xa yoxui gbege tongo Tibati nun Kunu. Sulemani naxa na yailan maxase xungbe ra, salide kontigibae, a nun serexebade walisee ra naxee nu rawalima horomobanxi kui.

⁹ Xamata mange Tohu naxa a me a Dawuda bara Soba mange Hadadeseri xa soorie birin bonbo.

¹⁰ A naxa a xa di Hadorami xee mange Dawuda xon, a xa a xeebu a be, a man xa a matoxo a xa gere xa fe ra Hadadeseri mabiri ra. A man naxa xema, gbeti, nun yoxui fi Dawuda ma, barima gere nu na Tohu nun Hadadeseri tagi.

¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma, a nun gbeti nun xema a naxan nasuxu sie birin yi ra alo Edon, Mowaba, Amoni, Filisita, nun Amaleki.

¹² Seruya xa di Abisayi naxa Edonka wulu fu nun solomasaxan bonbo gulunba kui Foxoe yire.

¹³ A naxa soorie lu Edon alako naa birin xa lu Dawuda xa yaamari bun ma. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

¹⁴ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari seriye nun tinxinyi ra.

¹⁵ Seruya xa di Yowaba nan nu na soorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa xui madangi ra.

¹⁶ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Abimeleki nan nu na serexedubee ra. Sawesa nan nu na mange xa sebeliti ra.

¹⁷ Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra. Mange Dawuda xa die nan nu na a xanbi ra.

19

Dawuda nun Amonikae xa gere (Samuweli II 10:1-19)

¹ Na to dangi, naxan naba na nan yi ki. Amonikae xa mange Naxasa naxa faxa, a xa di naxa ti a joxoxe ra.

² Dawuda naxa a mapoxun, «N fe fanyi rabama ne Naxasa xa di Xanun be, barima a baba fe fanyi raba ne n be.» Dawuda naxa xerae xee Xanun xon e xa sa a nu tooro a nu sege sa a baba jonne ma. Dawuda xa xerae naxa so Amonikae xa boxi ma Xanun yire, e xa a nu tooro sa.

³ Kono Amonikae xa kuntigie naxa a fala Xanun be, «I joxo a ma Dawuda yee xexi i nu tooro sade i baba jonne nan ma? E faxi ne e xa fa be kolon, e xa be ya iso, e xa yi boxi tegerenya raba. A xa xerae faxi be na nan ma.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a naxa e de xabe maxaba, a naxa e xa donmae raxaba e xore yailanyi, a fa e rabejin.

⁵ Mixi nde to na fe dentege Dawuda be, a naxa mixie xee a xa xerae yire a falafe ra, «Wo lu Yeriko han wo de xabee xa mini. Na temui wo xa gbilen be.» Dawuda xa xerae xaxili nu bara ifu ki fanyi ra.

⁶ Xanun nun Amonikae to a kolon a e bara xonnanteya raso e nun Dawuda tagi, e naxa gbeti kilo wulu tongo saxan nun naani fi Siriyakae ma, naxee nu na Mesopotamiya, Maaka nun Soba, alako e xa fa soori ragisee nun soe ragie ra e be.

⁷ Na kui Maaka mange nun a xa pama naxa fa soori ragise wulu tongo saxan nun firin na, e fa malan Medeba. Amonikae fan naxa mini e xa taae kui, alako e xa Dawuda gere.

⁸ Dawuda fefe na kolon, a naxa soori mange Yowaba nun a xa soori gbangbalanyi birin xee e yire.

⁹ Amonikae naxa mini, e ti gere ki ma taa sode de ra. Mange naxee fa e malide, e nu tixi e xati ma daaxa i.

¹⁰ Yowaba naxa a kolon gere na a ya ra, a man na a xanbi ra. A naxa Isirayila soori fanyie mayegeti, a e ti Siriyakae ya ra.

¹¹ A naxa soori donxose lu a xunya Abisayi xa yaamari bun ma, e xa ti Amonikae ya ra.

¹² Yowaba naxa a fala a xunya be, «Xa Siriyakae senbe gbo n be, i xa fa n malide. Xa Amonikae fan senbe gbo i be, n fan sigama i malide.

¹³ I xa limaniya, won xa won senbe so won bonsoe xa fe ra nun won Marigi Ala xa taae xa fe ra. Alatala xa a waxonfe raba.»

¹⁴ Yowaba nun a xa soorie naxa Siriyakae gere. Nee naxa e gi Yowaba ma.

¹⁵ Amonikae to a to, Siriyakae bara e gi, e fan naxa e gi Abisayi ma. Yowaba xunya naxa so taa kui, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁶ Siriyakae to a kolon Isirayila bara e bonbo, e naxa xerae xee Siriyakae ma naxee nu na xure naakiri ma. Hadadeseri xa soori mange Sofaki nan nu na e xunyi ra.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin malan, e naxa fa e Yuruden igiri, e siga Siriyakae gere. Siriyakae man naxa e gi Isirayilakae ya ra.

¹⁸ Dawuda naxa soori nun e ragise doko wulu solofere faxa, a nun soori wulu tongo naani gbete. A naxa soori mange Sofaki fan faxa.

¹⁹ Hadadeseri malimae to a kolon a Isirayilakae bara e bonbo, e naxa lanyi xiri e nun Dawuda tagi, e naxa lu a xa yaamari bun. Kabi na waxati, Siriyakae mu tinma Amonikae malide sonon.

20

Dawuda Amonikae nun Filisitakae gerefe

(Samuweli II 11:1, 12:26-31)

¹ Na je igbilenyi, gere temui to a li, Yowaba nun a xa soori gbangbalanyie naxa siga Amonikae gere. Yowaba naxa taa nde suxu naxan xili Raba, a fa menni kana. Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Dawuda naxa mange tonxuma xema daaxi ba Amonikae xa mange xunyi ma, naxan xa binye dangi kilo tongo saxan na. Geme tofanyi diyaman daaxi fan nu na a ma. Na mange tonxuma naxa doko Dawuda xun ma, a fa se gbegbe xanin a xun ma a naxan soto gere kui.

³ Nama naxan nu na naa, Dawuda naxa e xanin a xun ma, a e findi konyie ra

naxee wuri, gēme, nun wure xabama. A Amonikae xa taa birin xa fe raba na ki nē. Na xanbi, Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

⁴ Na to dangi, Isirayilakae nun Filisitakae naxa gere Geseri. Na gere kui, Sibekayi Xusaka naxa Sipayi faxes. Sipayi findi Refa bōnsōe nan na. Filisitakae naxa yaagi na fe ma.

⁵ Isirayilakae nun Filisitakae man naxa gere. Yi biyaasi Yayiri xa di Elexanan naxa Goliyati xunya Laxami Gatika faxes. A senbe nu gbo, a xa tanbe xa xungboe nu luxi alō dugi soxo wuri.

⁶ Gere gbete naxa mini Gati. Xeme kuye nde nu na, sole senni nan nu na a salonse birin ma, nee malanxi moxoren nun naani. Na fan Rafa bōnsōe nan nu a ra.

⁷ A to Isirayila konbi, Dawuda xunya Simeya xa di Yonatan naxa a faxes.

⁸ Yi xeme birin fatanxi Rafa bōnsōe nan ma naxan nu sabatixi Gati. Dawuda nun a xa soorie naxa e birin sonto.

21

Isirayila nama kontife (Samuweli II 24:1-9)

¹ Sentane to wa Isirayila ratantanfe, a naxa Dawuda boje rate a xa Isirayilakae konti.

² Dawuda naxa a fala Yowaba nun kungtie be, «Wo siga, wo xa sa Isirayilakae konti, keli Beriseeba ma, sa doxo Dana ra. Wo xa na xasabi dentege n be.»

³ Yowaba naxa a yaabi, «Alatala xa Isirayila nama rawuya doxo keme. Mang'e, n marigi, i xa konyie xa mu nee birin na? I yi mooli maxorinxi munfe ra? Munfe ra i wama Isirayila xa yi yunubi soto?»

⁴ Konō mang'e xui mu matandima, na na a ra Yowaba naxa mini, a naxa Isirayila birin ipere, a fa gbilen Darisalamu.

⁵ A naxa nama xasabi fala Dawuda be. Isirayilakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi miliyon keren, wulu keme. Yudayakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi wulu keme naani, tongo solofere.

⁶ Yowaba mu Lewi nun Bunyamin bōnsōe konti, barima mang'e xa yaamari mu nu rafanxi a ma.

⁷ Yi yaamari naxa rapaaxu Ala ma. A naxa Isirayila xa tantanyi seri ba.

⁸ Dawuda naxa a fala Ala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dije i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxupa ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Gadi be, naxan findi namiponme ra mang'e be Dawuda xa waxati,

¹⁰ «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, «N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»»

¹¹ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be,

¹² «I bara tin jaxankate mundun na: kaame xa sin boxi je saxan, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu Alatala xa a xa maleke xee a xa Isirayila nama halaki, a xa boxi birin kana a xa santidegema ra nun fure jaaxi ra xi saxan. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xema be.»»

¹³ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boje bara rapaaxu a xorochoe ra. A lan n xa n sa Alatala belexe i naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.»

¹⁴ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma han xeme wulu tongo solofere naxa faxes Isirayila boxi ma.

¹⁵ Ala naxa maleke xee Darisalamu, a xa sa naa kana. A nu naa kanafe temui naxe, Alatala naxa e xa toore mato, a fa nimisa. A naxa a masen maleke be naxan nu na naa kanafe, «Na lan. E lu naa sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁶ Dawuda to a ya rate, a naxa Alatala xa maleke to, a tixi koore ma, a xa santidegema baxi a tee i, a ya rafindixi Darisalamu ma. Dawuda nun forie naxa sunnun donma ragoro e ma, e e yatagi rafelen boxi.

¹⁷ Dawuda naxa a fala Ala be, «N tan xa mu yaamari ti e xa Isirayila nama konti? N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Nama tan munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun ma denbaya halaki, i xa i xa nama lu naa.»

¹⁸ Alatala xa maleke naxa a masen Gadi be a xa a fala Dawuda be, a xa te

serexebade yailande Alatala be Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁹ Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

²⁰ Oronan to nu naa lonyi ma, a mengi bonbofe, a naxa a mafindi, a fa maleke to. A tan nun a xa di naanie naxa e noxun.

²¹ Na waxati, Dawuda fan nu sigafe Oronan yire. Oronan to a to, a naxa keli lonyi ma, a sa a felen boxi ma Dawuda bun ma.

²² Dawuda naxa a fala Oronan be, «N wama yi lonyi sarafe i ma, alako n xa serexebade ti Alatala be. A mati n ma a sare ra, alako fure jaaxi xa jon pama ma.»

²³ Oronan naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra. N bara yi birin fi i ma.»

²⁴ Konon mange Dawuda naxa a fala Oronan be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan findima i tan harige ra. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.»

²⁵ Na kui Dawuda naxa xema kilo solofere fi Oronan ma na lonyi xa fe ra.

²⁶ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a yaabi te ra naxan sinxi serexebade ma keli koore ma.

²⁷ Na temui Alatala naxa woyen maleke be, a fa santidegema raso a tee i.

²⁸ Dawuda nu serexe bama Oronan Yebusuka xa lonyi nan ma sonon, barima a nu bara a kolon a Alatala a yaabima menni ne.

²⁹ Alatala xa hromolingira, Annabi Munsa naxan yailan gbengberenyi ma, a nun serexebade serexe gan daaxi bama dennaxe, nee nu na yire itexi nde ne Gabayon na waxati.

³⁰ Konon Dawuda mu nu noma sode naa, a xa woyen Ala ra, barima a nu henmexi Alatala xa maleke xa santidegema ra.

22

Ala xa hromobanxi folofe

¹ Dawuda naxa a masen, «Won Marigi Alatala xa banxi xa ti be, a nun serexebade, serexe gan daaxi bama dennaxe.»

² Dawuda naxa yaamari fi, xone konyi birin naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e xa malan. A naxa e findi geme xabamae ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra.

³ Dawuda naxa wure gbegbe fen, naxan findima lantumae nun naade gbaku see ra. A naxa yoxui gbegbe fan fen naxan mu nu noma maniyade a gboe xa fe ra.

⁴ Sidonkae nun Tirekae naxa Dawuda mali, a naxa wuri fanyi gbegbe soto. Na wuri mooli xili ne sediri.

⁵ Dawuda nu fa a fala, «N ma di Sulemani dimedi na a ra, a mu wali kolon sinden. Hromobanxi naxan tima Alatala be, na lanma a xa tofan, a xa rayabu, a xili xa gbo si birin ya ma.» Na kui, Dawuda se gbegbe malan ne na banxi tima naxan na beenu a xa faxa

⁶ Dawuda naxa a xa di Sulemani xili, a a fala a be a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

⁷ A naxe, «N ma di, nate nu na n be n xa banxi ti n Marigi Alatala be,

⁸ konon Alatala bara yi masen n be yi ki, <I bara wuli ifili a gbe ra n ya i i xa yihadi geree kui, i mixie gbegbe faxa. Na nan a ra, i tan nu lan i xa banxi ti n be.

⁹ Konon i fama di nde sotide, naxan findima bopesa mixi ra, n malabui fima naxan ma a yaxuie xa fe ra. A xili fama falade Sulemani. Isirayila luma bopesa nun maraxare kui a xa simaya birin kui.

¹⁰ A tan nan fama banxi tide n be, a fa findi n ma di ra, n fan findi a baba ra. A xa mangeya kibanyi buma abadan Isirayila.»

¹¹ «Yakosi, n ma di, Alatala xa lu i seeti ma, alako i xa i Marigi Alatala xa banxi ti sooneya ra alo a a falaxi i xa fe ra ki naxe.

¹² Alatala xa lonni nun xaxili fanyi fi i ma a i tima mange ra temui naxe Isirayila boxi ma, alako i xa i Marigi Alatala xa seriye rabatu.

¹³ Fe birin fama ne sooneyade i be xa i Alatala xa seriye nun a xa yaamarie rabatuma, a naxee soxi Annabi Munsa

yi ra Isirayila bɛ. I xa i sɛnbɛ so, i xa limaniya. I naxa gaaxu fefe ya ra, i bɔɲɛ naxa mini.»

¹⁴ «N ma katɛ kui, n bara xɛɛma kilo miliyɔn saxan, kilo wulu kɛmɛ naani malan Alatala xa banxi xa fe ra. N man bara gbeti kilo miliyɔn tongo saxan nun naani malan. Yɔxui nun wure bara gbo han na kɔnti mu nɔma kolonde. N bara wuri nun gɛmɛ fan fen. I man fama nde sade na xun.

¹⁵ Walikɛ gbegbe na i yi ra naxee fata gɛmɛ xabade, naxee fata gɛmɛ nun wuri masolide. E wali mɔɔli birin kolon.

¹⁶ Xɛɛma, gbeti, yɔxui, nun wure na i yi ra han a bara dangi a i. Keli, i xa wali suxu keren na! Alatala xa i mali.»

¹⁷ Dawuda naxa a fala Isirayila kuntigi birin bɛ, e xa fa a xa di Sulemani mali. A naxa a fala e bɛ,

¹⁸ «Wo Marigi Alatala mu na wo fɔxo ra? A mu bɔɲɛsa fixi wo ma wo yaxui birin ya ra? A bara bekae sa n bɛlɛxɛ i. Yi bɔxi bara findi Alatala nun a xa pama gbe ra.

¹⁹ Wo xa wo Marigi Alatala fen wo bɔɲɛ nun wo nii birin na. Wo keli, wo xa hɔrɔmɔbanxi sɛniyenxi ti wo Marigi Alatala bɛ, alako wo xa fa Alatala xa saate kankira nun a xa se sɛniyenxie raso Ala xa banxi kui.»

23

Lewi bɔnsɔɛ xa kɔnti

¹ Dawuda to bara gɛ foride, a naxa a xa di Sulemani sugandi Isirayila mangɛ ra.

² A naxa Isirayila kuntigie, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewikae malan.

³ E naxa Lewikae konti, naxee nu bara ɲɛ tongo saxan sɔto. E konti naxa siga xɛmɛ wulu tongo saxan nun solo-masaxan.

⁴ Dawuda naxa a fala, «N bara mixi wulu mɔxɔɲɛn nun naani ba, e xa e ɲɛngi sa Alatala xa banxi wali rabafe xɔn. Mixi wulu senni xa findi kiitisae ra. Mixi wulu naani xa findi naadɛ kantɛɛ ra.

⁵ Mixi wulu naani xa Alatala matɔxo maxasee xui ra, n naxee yailanxi a matɔxo se ra.»

⁶ Dawuda naxa Lewikae itaxun xunde ma, e benba Lewi xa die ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari.

⁷ Gerison xa die: Ladana nun Simeyi.

⁸ Ladana xa die: Yɛxiyeli, di singe, Setama nun Yoweli, e mixi saxan.

⁹ Simeyi xa die: Selomoti, Xasiyeli, nun Xarani, e mixi saxan. Ladana xa denbaya kuntigie nan na ki.

¹⁰ Simeyi xa die: Yaxati, Sisa, Yeyusu nun Beriya. Simeyi xa di naani nan na ki.

¹¹ Yaxati, di singe, Sisa, di firin nde. Yeyusu nun Beriya mu di gbegbe sɔto. E naxa findi denbaya keren na.

¹² Kehati xa die: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele, e mixi naani.

¹³ Amarama xa die: Haruna nun Munsa. Haruna naxa findi Ala xa mixi sɛniyenxi ra, a nun a bɔnsɔɛ abadan, alako e xa surayi ba sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ, e xa a xa wali gbɛtɛ raba, e man xa duba mixi bɛ Ala xili ra tɛmui birin.

¹⁴ Munsa findi Ala xa mixi nan na. A xa die naxa lu Lewi bɔnsɔɛɛ ya ma.

¹⁵ Munsa xa die: Gerisomi nun Eliyeseri.

¹⁶ Gerisomi xa die: Sebuweli, di singe.

¹⁷ Eliyeseri xa die: Rexabiya, di singe. Eliyeseri mu di gbɛtɛ sɔto, kɔno Rexabiya naxa di gbegbe bari.

¹⁸ Yisehari xa die: Selomiti, di singe.

¹⁹ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, nun Yekameyami, di naani nde.

²⁰ Yusiyele xa die: Mike, di singe, nun Yisiya, di firin nde.

²¹ Merari xa die: Maxali nun Musi. Maxali xa die: Eleyasari nun Kisi.

²² Eleyasari faxa nɛ, a mu di xɛmɛ yo lu, kɔno a di ginɛ tan lu nɛ. Kisi xa die naxa e dɔxo ginɛ ra, barima e dɛxɔɛ nan nu e ra.

²³ Musi xa die: Maxali, Ederi nun Yerimoti, e di saxan.

²⁴ Yee nan findi Lewi bɔnsɔɛɛ ra denbaya xunyie ki ma. E birin kɔntixi keren kerɛnyi ra. E nu walima Alatala xa banxi kui kabi e na ɲɛ mɔxɔɲɛn.

²⁵ Dawuda nu bara a fala, «Isirayila Marigi Alatala bara bɔɲɛsa fi a xa pama ma. E xa lu Darisalamu abadan.

²⁶ Lewikae mu fama Ala xa hɔrɔmɔlingira nun a yirabasee xaninde sɔnɔn.»

²⁷ Dawuda xa nate donxoe nan na ki, Lewikae kontife naxee bara je moxoren soto.

²⁸ E nu Haruna xa die malima Alatala xa banxi wali ra, alo menife tete nun konkoe ma, se raseniyenfe, wali xunxuri rabafe Ala xa banxi kui,

²⁹ taami yailanfe naxan bama serexe ra Ala be, farin dinfe naxan findima serexe ra, taami lebinitare yailanfe, nun donse mooli birin nafalafe.

³⁰ E nu lanma e xa Alatala matoxo gesege nun nunmare birin.

³¹ E man nu serexe gan daaxie bama Alatala be malabui loxoe ma, Kike Neene Sali, nun sali xungbe waxati. E nu lanma e xa Alatala rabatu a seriyee ki ma.

³² E tan nan nu Kiri Banxi Naralande nun yire seniyenxi kantama. E man nu e ngaxakerenyi Haruna xa die xa yaamari rabatuma Alatala xa banxi wali rabafe ma.

24

Serexedubee itaxunfe

¹ Haruna nu bara di naani soto: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

² Nadabo nun Abihu singe naxa faxa e baba be. E mu di yo bari. Eleyasari nun Itamari nan nu na serexedubee ra.

³ Sadoki, Eleyasari xa di, nun Aximeleki, Itamari xa die, naxa Dawuda mali Haruna xa die itaxunfe ra e wali ki ma.

⁴ Mang'ee nu wuya Eleyasari xa die nan ya ma, dangi Itamari xa die ra. Na nan a to e naxa Eleyasari xa die findi denbaya fu nun senni ra. Itamari xa die naxa findi denbaya solomasaxan na.

⁵ E naxa e sugandi Ala xa mali ra, barima Eleyasari xa die nun Itamari xa die birin findixi Ala xa walik'ee nan na.

⁶ Netaneeli xa di Semaya Lewika nan nu e xilie sebema mange, kungtie, serexedube Sadoki, Abiyatari xa di Aximeleki, nun serexedubee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya xori. E naxa denbaya keren sugandi Eleyasari xa die ya ma, e man naxa keren sugandi Itamari xa die ya ma.

⁷ Ala naxa a ragiri denbayae xa sugandi yi ki: a singe Yehoyaribu, a firin nde Yedaya,

⁸ a saxan nde Xarima, a naani nde Seyorimi,

⁹ a suuli nde Malakiya, a senni nde Miyamin,

¹⁰ a solofere nde Hakosi, a solomasaxan nde Abiya,

¹¹ a solomanaani nde Yosuwe, a fu nde Sekanaya,

¹² a fu nun keren nde Eliyasibu, a fu nun firin nde Yakimi,

¹³ a fu nun saxan nde Xupa, a fu nun naani nde Yesebeyabi,

¹⁴ a fu nun suuli nde Biliga, a fu nun senni nde Imeri,

¹⁵ a fu nun solofere nde Xesiri, a fu nun solomasaxan nde Hapisesi,

¹⁶ a fu nun solomanaani nde Petaxiya, a moxoren nde Yesekiyeli,

¹⁷ a moxoren nun keren nde Yakin, a moxoren nun firin nde Gamulu,

¹⁸ a moxoren nun saxan nde Delaya, a moxoren nun naani nde Maasiya.

¹⁹ A nu lan e xa Alatala xa hromobanxi xa wali suxu na ki ne, alo e benba Haruna a fala e be ki naxe. Isirayila Marigi Alatala nu bara na yaamari so Haruna yi ra.

²⁰ Lewi bonsoe gbetee nan ya. Amarama xa die: Subayeli. Subayeli xa die: Yexedeya.

²¹ Rexabiya xa die: Yisiya, di singe.

²² Yisehari xa die: Selomoti. Selomoti xa die: Yaxati.

²³ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, Yekameyami, a xa di naani nde.

²⁴ Yusiyeli xa die: Mike. Mike xa die: Samiri.

²⁵ Mike xunya: Yisiya. Yisiya xa die: Sakari.

²⁶ Merari xa die: Maxali nun Musi a nun a xa mamadi Yaasiyahu.

²⁷ Merari xa mamadie: Yaasiyahu, Sohami, Sakuru, nun Ibiri.

²⁸ Maxali xa die: Eleyasari. Eleyasari mu di yo soto.

²⁹ Kisi xa die: Yerameeli.

³⁰ Musi xa die: Maxali, Ederi, nun Yerimoti. Lewi xa die nan ya a denbaya ki ma.

³¹ E fan sugandixi Ala xa mali nan na alo e ngaxakerenyie Haruna xa die. Na raba mange Dawuda, Sadoki, Aximeleki,

serexedubee xa denbaya xunyi, nun Lewikae ya xori. Na kui Eleyasari nun Itamari xa denbayae birin lan.

25

Bestibae

¹ Dawuda nun soori mang'ee naxa Asafi, Heman, nun Yedutun bomsore sugandi e xa namijonme masenyi ti beeti daaxi, korae nun maxasee xui ra. Xeme xilie nan ya naxee nu na wali rabama:

² Asafi xa die: Sakuru, Yusufu, Netaniya, nun Asarela. Asafi xa die, naxee nu na a xa yaamari bun ma, naxee nu namijonme masenyi tima mang'ee be:

³ Yedutun xa die: Gedalaya, Seri, Yesaya, Simeyi, Xasabiya, nun Matitiya. Na mixi senni naxa lu e baba Yedutun xa yaamari bun ma. Yedutun nu namijonme masenyi tima kora xui ra, alako a xa Alatala matoxo, a xa a tantu.

⁴ Heman xa die: Buukiya, Mataniya, Yusiyeli, Sebuweli, Yerimoti, Xananiya, Xanani, Eliyata, Gidaliti, Romanti Eseri, Yosobekasa, Maloti, Hotiri, Maxasiyoti.

⁵ Yi mixi birin findixi Heman xa die nan na, naxan nu Ala xui madangima mang'ee be. Ala naxa senbe fi a ma, a xa di fu nun naani soto, a nun di gine saxan.

⁶ Nee birin nu na e baba xa yaamari bun ma, e xa beeti ba korae xui ra Alatala xa banxi kui. Asafi, Yedutun, nun Heman nu na mang'ee xa yaamari nan bun ma.

⁷ Yi karamoxo naxee fata beeti bade Alatala be, e findi mixi kem'ee firin mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan nan na.

⁸ E birin sugandixi Ala xa mali nan na e xa wali kepa ma, tagi rasa yo mu nu na a lanmadi, a xungbe, a karamoxe, nun a xarandi tagi.

⁹ Ala naxa a ragiri e xa sugandi yi ki: A singe, Asafi xa di Yusufu. A firin nde, Gedalaya, a xunya, nun a xa die, e mixi fu nun firin.

¹⁰ A saxan nde, Sakuru, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹¹ A naani nde, Yisiri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹² A suuli nde, Netaniya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹³ A senni nde, Buukiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁴ A solofere nde, Yesarela, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁵ A solomasaxan nde, Yesaya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁶ A solomanaani nde, Mataniya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁷ A fu nde, Simeyi, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁸ A fu nun keren nde, Asareli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁹ A fu nun firin nde, Xasabiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁰ A fu nun saxan nde, Subayeli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²¹ A fu nun naani nde, Matitiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²² A fu nun suuli nde, Yerimoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²³ A fu nun senni nde, Xananiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁴ A fu nun solofere nde, Yosobekasa, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁵ A fu nun solomasaxan nde, Xanani, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁶ A fu nun solomanaani nde, Maloti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁷ A moxoren nde, Eliyata, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁸ A moxoren nun keren nde, Hotiri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁹ A moxoren nun firin nde, Gidaliti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³⁰ A moxoren nun saxan nde, Maxasiyoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³¹ A moxoren nun naani nde, Romanti Eseri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

26

Hromobanxi naade kantee

¹ Naade kantee nan ya: Kore xa die naxan baba findi Asafi ra: Meselemya.

² Meselemya xa die: Sakari nan na di singe ra, Yediyayeli, nan na a firin nde ra, Sebadaya nan na a saxan nde ra,

³ Yataniyeli nan na a naani nde ra, Elama nan na a suuli nde ra, Yehoxanan

nan na a senni nde ra, Eliyehowenayi nan na a solofere nde ra.

⁴ Obedo Edon xa die: Semaya, di singe, Yehosabadi di firin nde, Yowa di saxan nde, Sakara di naani nde, Netaneeli, di suuli nde,

⁵ Amiyeli, di senni nde, Isakari, di solofere nde, Pewuletayi, di solomasaxan nde. Ala nu bara baraka sa Obedo Edon xa fe.

⁶ A xa di singe Semaya naxa di xem'ee bari naxee findixi kuntigie ra e xa denbaya'e xun ma barima e senbe nu gbo.

⁷ Semaya xa die: Otini, Refayeli, Obedo, Elesabada, nun e xunya'e Elihu nun Semakiya, xeme gbangbalanyie.

⁸ Yi mixi tongo senni nun firin birin baba nu lanxi Obedo Edon nan ma. E senbe nu gbo ki fanyi Ala xa wali kui.

⁹ Meselemya xa die nun a xunya'e findixi mixi fu nun solomasaxan nan na. E senbe fan nu gbo.

¹⁰ Merari xa di Xosa naxa di xem'ee bari: Simiri, a baba naxan findi xunyi ra hali di singe to mu nu a ra.

¹¹ Xilikiya, a firin nde, Tebaliya, a saxan nde, Sakari, a naani nde. Xosa xa die nun a xunya'e nu lanxi mixi fu nun saxan nan ma.

¹² Yi mixi birin nun e xunya'e findixi naade kantee nan na Alatala xa banxi kui.

¹³ E nu luma mixi sugandi ra Ala xa mali ra alako e xa a kolon nde lan a xa naade mundun kanta. Denbaya birin, mixi xuri nun mixi xungbe, e birin nu na na konti kui.

¹⁴ Ala naxa a ragiri sogetede naade xa ilan Selemiya ra. Koola naade naxa ilan a xa di Sakari ra, naxan findixi lonnila ra.

¹⁵ Yirefanyi naade naxa ilan Obedo Edon na. A xa die fan naxa lan banxi ma see ragatama dennaxe.

¹⁶ Sogedorode naade naxa ilan Supimi nun Xosa ra Alatala xa maragiri saabui ra. E naxa Saaleketi naade fan kanta, naxan nu na kira ma naxan tema. Xunde firin nu na menni, e ya rafindixi e boore ma.

¹⁷ Lewika senni nu na sogetede biri, mixi naani koola biri, mixi naani yirefanyi biri, mixi naani see ragatama banxi naxan kui, yire firin,

¹⁸ sogedorode biri, mixi naani nu na kira de ra, mixi firin banxi sode de ra.

¹⁹ Naade kantee nan na ki naxee kelixi Kore nun Merari xa die ya ma.

²⁰ Lewikae nan ya naxee nu e jengi sama naafuli nun se seniye'nxie xon ma naxee ragataxi Ala xa horomobanxi kui.

²¹ Ladana xa di naxee fatanxi Gerison bonsoe ra Ladana saabui ra, e xa denbaya xunyi nu lanxi Yexiyeli nan ma.

²² Yexiyeli xa die fan, Setama nun a xunya Yoweli, nu e jengi saxi naafuli xon ma naxan nagataxi Alatala xa horomobanxi kui.

²³ Amaramakae, Yiseharikae, Xebironkae, nun Yusiyelikae

²⁴ naxa Gerisomi xa di Sebuweli, Munsa xa mamadi, sugandi a xa meeni naafuli ma,

²⁵ e nun a bari boore naxee fatanxi Eliyeseri xabile ra. E findi Eliyeseri xa di Rexabiya nan na, na fan xa di Yesaya, na fan xa di Yorami, na fan xa di Sikiri, nun na fan xa di Selomiti.

²⁶ Selomiti nun a bari booree nan nu e jengi sama naafuli nun se seniye'nxie xon ma, mange Dawuda naxee radaxa xabile mixi wulu yarerati, mixi keme yarerati, nun soori xunyi nan nee fixi Ala ma.

²⁷ E nu bara e harige ba Alatala xa banxi be e naxan soto gere kui.

²⁸ Selomiti nun a xunya'e man nu e jengi sama naafuli fan xon ma, Annabi Samuweli, Kisi xa di Solu, Neri xa di Abeneri, nun Seruya xa di Yowaba naxan fixi Ala ma.

²⁹ Kenaniya nun a xunya'e, naxee findi Yisehari bonsoe ra, nan nu e jengi saxi kiiti safe xon ma Darisalamu fari ma Isirayila.

³⁰ Xasabiya nun a xunya'e, naxee nu na Xebiron, xeme gbangbalanyie, e mixi wulu keren keme solofere, e nu e jengi sama Isirayila boxi xon ma naxan nu na Yuruden naakiri ma sogedorode mabiri. E nu e jengi sama Alatala nun mange xa wali xon ma menni biri.

³¹ Yeriya findi Xebiron mange nan na a xabile ki ma. Dawuda xa mangeya je tongo naani nde, mixi ndee naxa taruxuie mato, e fa a kolon xeme gbangbalanyie na Yaaseri, Galadi boxi ma.

³² A ngaxakerenyi gbangbalanyie nu lanxi mixi wulu firin keme solofere nan

ma, e birin xabile xunyie. Mangɛ Dawuda naxa e findi Ruben, Gadi, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren xunyie ra.

27

Isirayila sɔɔrie

¹ Isirayila sɔɔrie xunyie nan ya naxee findi denbaya xunyie ra. E tan nan nu findixi mangɛ xa sɔɔri gali xunyie ra, sɔɔri wulu nun sɔɔri kɛmɛ ki ma. Kike yo kike xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu sɔɔri wali rabama.

² Sabadiyeli xa di Yasobeyami findi xundɛ singe xa mangɛ nan na, jɛ kike singe. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

³ Sabadiyeli findi Peresi xa di nde nan na. A findi sɔɔri birin xa mangɛ nan na jɛ kike singe.

⁴ Dodayi Axowaka findi xundɛ firin nde mangɛ nan na jɛ kike firin nde. Mikiloti naxa findi a xa sɔɔrie xunyi ra. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁵ Serɛxɛdubɛ Yehoyada xa di Benaya findi xundɛ saxan nde mangɛ nan na jɛ kike saxan nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁶ Benaya nan nu na Dawuda xa sɔɔri tongo saxanyie xunyi ra. A xa di Amisabadi nu na a baba xa yaamari bun ma.

⁷ Yowaba xunya Asaheli findi xundɛ naani nde mangɛ nan na jɛ kike naani nde. A xa di Sebadaya naxa findi a jɔxɔɛ ra. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁸ Samehuti Yisiraka findi xundɛ suuli nde mangɛ nan na jɛ kike suuli nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁹ Ikesi xa di Ira Tekowaka findixi xundɛ senni nde mangɛ nan na jɛ kike senni nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁰ Xɛlesi Pelonka naxan fatan Efirami bɔnsɔɛ ra findi xundɛ solofere nde mangɛ nan na jɛ kike solofere nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹¹ Sibekayi Xusaka naxan fatan Sera xabile ra findi xundɛ solomasaxan nde

mangɛ nan na jɛ kike solomasaxan nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹² Abiyeseri Anatotika naxan fatan Bunyamin bɔnsɔɛ ra findi xundɛ solomanaani nde mangɛ nan na jɛ kike solomanaani nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹³ Maharayi Netofaka naxan fatan Sera xabile ra findi xundɛ fu nde mangɛ nan na jɛ kike fu nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁴ Benaya Piratonka naxan fatan Efirami bɔnsɔɛ ra findi xundɛ fu nun keren nde mangɛ nan na jɛ kike fu nun keren nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁵ Xeledayi Netofaka naxan fatan Otiniyeli xabile ra findi xundɛ fu nun firin nde mangɛ nan na jɛ kike fu nun firin nde. Xɛmɛ wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ Isirayila bɔnsɔɛɛ xa sɔɔrie xa mangɛ nan ya: Ruben bɔnsɔɛ xun ma, Sikiri xa di Eliyeseri. Simeyɔn bɔnsɔɛ xun ma, Maaka xa di Sefataya,

¹⁷ Lewi bɔnsɔɛ xun ma, Kemuweli xa di Xasabiya. Serɛxɛdubɛ Sadoki nan nu na Haruna xabile xun ma.

¹⁸ Yudaya bɔnsɔɛ xun ma, Dawuda taara Elihu. Isakari bɔnsɔɛ xun ma, Mikayeli xa di Omeri.

¹⁹ Sabulon bɔnsɔɛ xun ma, Abadiyasi xa di Yisemaya. Nafatali bɔnsɔɛ xun ma, Asiriyeli xa di Yerimoti.

²⁰ Efirami bɔnsɔɛ xun ma, Asasiya xa di Hoseya. Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren xun ma, Pɛdaya xa di Yoweli.

²¹ Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti boore xun ma sogetede biri, Sakari xa di Ido. Bunyamin bɔnsɔɛ xun ma, Abeneri xa di Yaasiyeli.

²² Dana bɔnsɔɛ xun ma, Yeroxama xa di Asareli. Isirayila bɔnsɔɛɛ xa sɔɔrie xa mangɛ nan na ki.

²³ Dawuda mu mixie konti, naxee nu bara gɛ jɛ mɔxɔɔnɛn sɔtɔde, barima Alatala nu bara a masen a Isirayilakae wuyama nɛ alɔ tunbuie.

²⁴ Seruya xa di Yowaba nu bara Isirayilakae konti fɔlɔ, kɔnɔ a mu a rapɔn Alatala xa xɔnɛ xa fe ra Isirayila ma. Na

konti mu sebexi Dawuda xa taruxui buki kui.

²⁵ Adiyeli xa di Asamafeti findi mange xa naafuli ragate nan na. Yusiya xa di Yonatan fan findi mange xa naafuli ragate nan na Darisalamu fari ma, daaxa nun taa gbete'e kui.

²⁶ Kelubu xa di Esiri findi mange xa xe sae xunyi nan na.

²⁷ Simeyi Ramatika nan nu a joxo sama mange xa weni bilie xon ma. Sabidi Sefamika nan fan nu a joxo sama mange xa weni ragatadee xon ma.

²⁸ Bali Xanan Gederika nan nu meenima mange xa oliwi nun sikomoro xee ma Sefela boxi ma. Yowasi nan fan nu meenima mange xa ture ragatadee ma.

²⁹ Sitirayi Saronka nan nu meenima mange xa xuruse xungbee ma Saron boxi ma. Adalayi xa di Safati nan fan nu meenima mange xa xuruse xungbee ma gulunba kui.

³⁰ Sumayila xa di Obili nan nu meenima mange xa joxomee ma. Yexedeya Meronotika nan fan nu meenima mange xa sofalee ma.

³¹ Yasisi Hagarika nan nu meenima mange xa xuruse lanmae ma. Yi mixie birin nu e jengi sama mange Dawuda harige nan xon ma.

³² Mange Dawuda baba xunya Yonatan findi mixi rasi, lonnila, nun sebeliti nan na. Xakimoni xa di Yexiyeli nan nu meenima mange xa die ma.

³³ Axitofeli fan findi mange rasima nan na. Arakika Xusayi findi mange defanboore nan na.

³⁴ Benaya nun Abiyatari xa di Yehoyada naxa findi Axitofeli joxoe ra. Yowaba naxa findi soorie xa mange xungbe ra.

28

Dawuda waxonfe Ala xa hromobanxi xa fe ra

¹ Dawuda naxa Isirayila xunye birin malan Darisalamu, bonsoe xunye, soori xundee xunye, mixi wulu nun mixi keme xunye, mange xa naafuli meenimae, mange xa xurusee meenimae, mange xa die meenimae, mange xa denbaya

meenimae, xeme gbangbalanyie, nun kuntigi birin.

² Mange Dawuda naxa ti, a a masen e be, «N ngaxakerenyie nun n ma pama, wo wo tuli mati n na. Nate nu na n be, n xa banxi ti Alatala xa saate kankira doxoma dennaxe, naxan noma findide won Marigi Ala lude ra. Na kui, n bara na wali folo.»

³ «Kono Ala naxa a masen n be <I mu banxi tima n be n luma dennaxe, barima yihadila nan i ra. I bara adamadie faxa.>

⁴ Isirayila Marigi Alatala n tan nan sugandixi n baba xa mixi birin tagi, n xa findi Isirayila mange ra abadan, barima a Yuda nan sugandixi a xa findi xunyi ra, a n baba xa denbaya sugandi Yuda bonsoe birin tagi. N baba xa die birin ya ma, a n tan nan sugandixi, n xa findi Isirayila mange ra.

⁵ N ma di xeme wuyaxie tagi, Ala naxee fixi n ma, a n ma di Sulemani nan sugandixi Isirayila mange ra, Alatala xa mangeya bun ma.»

⁶ «Ala naxa a masen n be <I xa di Sulemani nan n ma hromobanxi nun a tete tima, barima n bara a sugandi n ma di ra, n tan yete yati nan findima a baba ra.>

⁷ N fama a xa mangeya rasabatide abadan, xa a n ma yaamarie nun n ma seriyee rabatuma alo a na rabafe ki naxe to.»

⁸ «To loxoe, n bara a fala won Marigi Ala ya xori Isirayilaka birin be, Alatala xa pama, wo xa wo Marigi Alatala xa seriyee birin nabatu. Wo xa na nate tongo Ala ya xori naxan wo xui birin namema. Wo xa na raba alako wo xa yi boxi fanyi masoto, a xa findi ke ra wo xa die be naxee fama wo xanbi ra abadan.

⁹ N ma di Sulemani, i xa i baba Marigi Alatala kolon, a naxan batuma. I fan xa a batu i boje nun i janige birin na, barima Alatala a kolon naxan na sondonyi birin kui. A adama janige birin kolon. Xa i Alatala fen, a tinma ne i xa a to. Kono xa i a rabepin, a fan i rabepinma ne kerenyi ra.

¹⁰ I xa a mato, Alatala bara i sugandi, alako i xa a xa hromobanxi ti. I xa limaniya, i xa na wali suxu.»

¹¹ Dawuda naxa hromobanxi ti ki tagi raba Sulemani be, a tete, a ra-

bilinyi banxie, naafuli yire, konkoe itexie, konkoe gbɛtɛ, nun saate kankira dɔxode.

¹² Dawuda naxa fe birin masen a xa di be naxan nu na a xaxili ma Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tife ra, alo tɛtɛ, konkoe, naafuli yire, nun se seniyɛnxie yire.

¹³ A man naxa a tagi raba a be sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae itaxunma ki naxɛ, a nun e walima ki naxɛ Alatala xa banxi kui. A naxa se birin masen a be naxan nawalima Alatala xa banxi kui.

¹⁴ A naxa wali se xɛɛma daaxie nun gbɛti daaxie xa binyɛ xasabi masen a be.

¹⁵ A naxa lanpui dɔxɔsee nun lanpuie xa binyɛ xasabi masen a be, naxee yailanma xɛɛma ra a nun naxee yailanma gbɛti ra.

¹⁶ A naxa xɛɛma nun gbɛti binyɛ xasabi masen a be naxan yailanma teebilie ra sɛrɛxɛ taami sama naxee fari.

¹⁷ A naxa yirabase xɛɛma nun gbɛti daaxi mɔoli birin xa binyɛ xasabi masen a be.

¹⁸ A naxa surayi sɛrɛxɛbade xɛɛma daaxi xa binyɛ xasabi masen a be, a nun na yailan ki. A naxa a masen a be na mangɛ ragise nun na malekɛ sawurɛ xɛɛma daaxie, naxee gabutenyie italaxi Alatala xa saate kankira xun ma, nee yailanma ki naxɛ.

¹⁹ Dawuda naxa a fala a be, «Alatala nan yi birin sɛbɛxi. N naxan masenxi i be a fatanxi a xaxili nan na.»

²⁰ Dawuda naxa a fala a xa di Sulemani be, «I senbe so, i xa limaniya. Wali suxu. I naxa gaaxu fefe ma, barima n Marigi Alatala na i sɛti ma. A mu i rabɛpinma. A mu i raboloma han i gɛ a xa hɔrɔmɔbanxi wali birin na.

²¹ Sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewika xundɛ birin na i xanbi ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra. Walikɛ mɔoli birin na naa naxee fata wali ra. Kuntigie nun pama fan e tuli matima i xa yaamari birin na.»

29

Dawuda xa masenyi Isirayila be

¹ Mangɛ Dawuda naxa a fala pama birin be, «N ma di Sulemani, Ala naxan sugandixi, a mu gexi mode, a senbe mu gbo sinden. Wali naxan na be, a gbo, barima banxi xa mu a ra naxan tima mixi be. A tima Alatala nan be.

² N bara n senbe birin sa n Marigi Ala sagoe a xa banxi tife ra. N bara xɛɛma, gbɛti, yɔxui, wure, wuri, gɛmɛ tofanyi, diyaman mɔoli birin, nun gɛmɛ fiixe gbegbe malan, alako e xa rawali e rawali ki ma.

³ Dangi na ra, n bara n harige birin, xɛɛma nun gbɛti, fi n Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra, barima yi wali tide gbo n be.

⁴ N harige nan ya: xɛɛma Ofiri daaxi kilo wulu kɛmɛ wulu firin, gbɛti fanyi kilo wulu kɛmɛ firin tongo saxan nun solomasaxan. Na findima banxi yiree maso se nan na.

⁵ Xɛɛma nun gbɛti birin xa rawali a rawali ki ma, alako walikɛɛ xa wali xa sɔɔneya. Yakɔsi, nde bara janige nde tongo Alatala be to?»

⁶ Denbaya xunyie, Isirayila bɔnsɔɛ kuntigie, mixi wulu nun mixi kɛmɛ xunyie, nun mangɛ xa wali xunyie naxa janige tongo yi wali xa fe ra.

⁷ E naxa yi harige xasabi fi Ala xa banxi xa fe ra: xɛɛma, kilo wulu kɛmɛ tongo solofere, gbɛti kilo wulu kɛmɛ saxan tongo naani, yɔxui kilo wulu kɛmɛ senni fu nun firin, a nun wure kilo miliyon saxan wulu kɛmɛ naani.

⁸ Birin naxa gɛmɛ tofanyie so Yɛxiyeli Gerisonka yi ra, naxan nu naafuli ratagama Alatala xa banxi xa fe ra.

⁹ Nama naxa sɛɛwa e janige xa fe ra, barima e na rabaxi e bɔpɛ birin nan na Alatala be. Mangɛ Dawuda fan naxa sɛɛwa na xa fe ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala tantu pama birin ya xɔri. A naxa a fala, «Muxu benba Isirayila Marigi Alatala, tantui na i be abadan.

¹¹ Alatala, binyɛ, senbe, nun matɔxɔɛ birin na i be.

Se naxan birin na koore nun bɔxi ma, i tan nan gbe a ra.

Dunija birin na i tan nan xa mangɛya bun ma.

¹² Bannaya nun xunnakeli fatanxi i tan nan na.

I se birin yamarima, senbe birin na i yi ra.

I keren nan nɔma mixi gbode, i keren nan nɔma a rasabatide.»

¹³ «Muxu Marigi Ala, to, muxu bara i tantu, muxu bara i xili makaabaxi matoxo.

¹⁴ N tan nun n ma pama senbe mu noma yi harige mooli sotode. A birin kelima i tan nan ma. Muxu tan mu sese fima, i tan singe mu naxan fixi muxu ma.

¹⁵ Muxu luma alo xone i ya i, alo muxu benbae. Muxu xa simaya luxi ne yi bende funi fari alo niini naxan minima a mu bu a loe. Xaxili tide yo mu na muxu be.

¹⁶ Muxu Marigi Alatala, yi harige fanyi birin kelima i tan nan ma, muxu naxan xunlanxi alako muxu xa banxi ti i xili seniye nxi be. I tan nan gbe na a birin na.»

¹⁷ «N Marigi Ala, n a kolon i bone birin kolon, tinxinyi man rafan i ma. N yi serexe panigexi i be n bone tinxixi nan na. N man bara a to, i xa pama fan serexe fixi i ma a tan panige kerenyi nan kui e seewaxi ra.

¹⁸ Muxu babae Iburahima, Isiyaga, Isirayila Marigi Alatala, i xa yi xaxili rasabati i xa pama bone kui, alako e naxa i yanfa.

¹⁹ N ma di Sulemani mali alako a fan xa bira i xa yaamari, i xa xaranyi, nun i xa seriye foxo ra a bone birin na. A man xa yi banxi ti n naxan foloxi yi ki.»

²⁰ Dawuda naxa a fala pama birin be, «Wo wo Marigi Alatala tantu.» Nama naxa e babae Marigi Alatala tantu, e fa e igoro, e e felen Alatala be mange ya xori.

²¹ Na loxoe kuye iba, Isirayila naxa serexee nun serexe gan daaxi gbege ba Alatala be: tuura wulu keren, yexee kontonyi wulu keren, yexee lanma wulu keren, weni serexe, a nun serexe gbetee.

²² E naxa e dege na loxoe, e e min Alatala ya i jalexinyi belebele kui. E man naxa Dawuda xa di Sulemani ti mange ra a sanmaya firin nde. E naxa ture sa a xunyi ma Alatala ya i, a xa findi e xa yarerati ra. E naxa Sadoki fan ti serexedube ra.

²³ Sulemani naxa doxo Alatala xa mange kibanyi kui, a findi mange ra a baba Dawuda joxoe ra. A naxa xunnakeli soto, Isirayila birin naxa a xa yaamari rabatu.

²⁴ Kuntigie, soorie, nun mange Dawuda xa die birin naxa tin lude mange Sulemani xa yaamari bun ma.

²⁵ Alatala naxa Sulemani xa fe ite Isirayilaka birin ya xori. A naxa a xa mangeya ite dangi Isirayila mange singee birin na.

Dawuda xa laaxira

²⁶ Yisayi xa di Dawuda naxa mangeya raba Isirayila birin xun na.

²⁷ A je tongo naani mangeya nan naba. A je solofere raba Xebiron, a je tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

²⁸ A naxa simaya fanyi kamalixi soto, a laaxiraya forija fanyi nun seewe kui. Harige kanyi nan nu a ra, a xili fan nu gbo. A xa di Sulemani nan ti mange ra a joxoe ra.

²⁹ Mange Dawuda naxan nabaxi, a fole nun a ranonyi, na birin sebexi Annabi Samuweli, Annabi Natan, nun Annabi Gadi xa kitaabuie kui.

³⁰ Yi kitaabuie a xa mangeya fanyi xa fe falama, naxan dangixi a xa waxati Isirayila boxi ma nun boxi gbetee ma.

Yudaya Mangʻee xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui nɔma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won nɔma a kolonde a lan Ala xa konyie xa e jɛrɛ ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mangʻee xa Taruxui,» yi boore fan firin xili «Yudaya Mangʻee xa Taruxui.» Singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kɔnɔ sɛti keren naxa so kuye batufe, e naxa findi Isirayila pama ra, boore sɛti naxa findi Yudaya pama ra. Mangʻe birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mangʻee xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mangʻee xa Taruxui» firinyi Yudaya mangʻee xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mangʻee xa Taruxui» kitaabui firin nde fɔlɔma Dawuda xa di Sulemani xa mangʻeya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jɛrɛ ki fɔxɔ ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu sɔɔbɛ ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa hɔrɔmɔbanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a jɔxɔɛ ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae bɔjɛ xa rapaaxu e ma. Isirayila bɔnsɔɛ fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mangʻe ra. Robowami xa mangʻeya xili nɛ Yudaya, Yerobowami xa mangʻeya xili nɛ Isirayila.

Mangʻe naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mangʻe fanyie nan na, naxee bira Ala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra. Kɔnɔ ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tɔɔrɔ. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbɛtɛ saabui ra naxee fa e gereɛde. Yudayakae to na tɔɔrɛ to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali nɔde e yaxuie ra. Mangʻe fanyie nun mangʻe jaaxie nu fa masara e boore tagi. Na mɔoli naxa bu jɛ kɛmɛ saxan jɛ tongo solofere nun firin. A rapɔnyi Ala naxa a

lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa nɔ e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon bɔxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won bɛ mixi naxan na hɛɛri kui, e nɔma Ala rabolode, na fa findi konyiya xɔrɔxɔɛ ra e bɛ. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won bɛ. Xa won luma Ala xa kira xɔn ma, won ma dunijɛigiri fanma nɛ, kɔnɔ xa won tondima na ra, won tɔɔrɛ gbansan nan sɔtɔma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mangʻee xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde

*Sulemani xa mangʻeya fɔlɛ
(Isirayila Mangʻee I 3:1-15)*

¹ Dawuda xa di Sulemani xa mangʻeya nu mabanbanxi a fanyie ra, barima a Marigi Alatala nu na a sɛti ma, a nu a xa fe mate.

² Na temui Sulemani naxa Isirayila pama birin xili, mixi wulu xunyie, mixi kɛmɛ xunyie, kiitise, Isirayila yarɛratie, a nun denbaya xunyi birin.

³ Sulemani nun pama naxa siga Gabayon, yire itexi Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, Alatala xa konyi Munsa nu bara naxan yailan gbengberenyi ma.

⁴ Dawuda nu bara Alatala xa saate kankira tan xanin Darisalamu, a a dɔxɔ kiri banxi nde kui a nu bara naxan ti. Singe, na kankira nu na Kiriyaati Yeyarimi nɛ.

⁵ Sɛrɛxɛbade yɔxui daaxi, Uri xa di Besaleli, Xuru xa mamadi, nu bara naxan yailan, na nu na Alatala xa hɔrɔmɔlingira ya ra. Sulemani nun pama naxa siga Alatala waxɔnfe fende menni.

⁶ Sulemani naxa te na sɛrɛxɛbade yɔxui daaxi fɛ ma, Alatala ya xɔri, Kiri Banxi Naralande na dennaxe, a fa sɛrɛxɛ gan daaxi wulu keren ba.

⁷ Na kɔɛ ra, Ala naxa mini Sulemani ma, a a masen a bɛ, «I wama se naxan xɔn, a fala n bɛ, n xa a fi i ma.»

⁸ Sulemani naxa Ala yaabi, «I bara hinne n baba Dawuda ra, i bara n ti mangʻe ra a jɔxɔɛ ra.

⁹ Yak'osi, n Marigi Alatala, i naxan masen n baba Dawuda be, i xa a rakamali, barima i bara n ti jama xun ma naxan gbo alo xube.

¹⁰ N bara i maxandi yak'osi, i xa lonni nun fe kolonyi fi n ma, alako n xa no yi jama rapere. Xa na mu a ra nde noma yi jama gbegbe rapere?»

¹¹ Ala naxa a masen Sulemani be, «Yi nan faxi i sondonyi ma. I mu bannaya maxandi, xa na mu a ra naafuli, xa na mu a ra binye. I mu n maxandi n xa i xonnantee faxa. I mu n maxandi n xa i xa simaya xon nakuya. I lonni nun fe kolonyi nan maxandixi, alako i xa n ma jama rapere, n i tixi naxee xun ma.

¹² Na na a ra n bara i xa maxandi suxu. N lonni nun fe kolonyi fima ne i ma, n man bannaya, naafuli, nun binye sama na fari dangife mange birin na naxee singe ti a nun naxee tima i dangi xanbi.»

¹³ Na kui, Sulemani naxa keli Gabayon yire itexi, Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, a gbilen Darisalamu, a Isirayila rapere.

¹⁴ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragise wulu keren keme naani, nun soe ragi wulu fu nun firin nan nu na mangataa ra Darisalamu nun taa makantaxi gbete kui.

¹⁵ Mange naxa a niya gbeti nun xema xa wuya Darisalamu dangife geme xori ra. Wuri fanyi naxan xili sediri, na naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma.

¹⁶ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mange xa yulee nan nu sigama e sarade a be.

¹⁷ E soori ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi ra. E na mooli sara Xiti nun Siriya mangee fan be.

¹⁸ Sulemani naxa yaamari fi a horomobanxi xa ti Alatala be, mange banxi xa ti a tan fan be.

2

Ala xa horomobanxi tife (Isirayila Mang'ee I 5:1-12)

¹ Sulemani naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie

ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni so to wali xunyie ra.

² Sulemani naxa xera xee Tire mange Xirami xon, a xa sa a fala a be, «Temui dangixi i bara sediri wuri rasanba n baba Dawuda ma alako a xa a xa banxi ti.

³ Yak'osi n fafe horomobanxi tide n Marigi Alatala be, serexe bama dennaxe. Menni surayi fama gande serexe ra, taami serexe sama teebili ma Ala be, serexe gan daaxi bama geesege nun nunmare birin, sali rabama malabui loxoe ra, kike neene ra, nun sali xungbee ra. Yi seriye mu kanama Isirayila boxi ma abadan.

⁴ N horomobanxi naxan tima, a lan a xa findi banxi xungbe nan na, barima muxu Marigi Ala dangi alae birin na.

⁵ Nde noma banxi tide Ala be, naxan xa gboe dangima koore xa gboe ra? N tan naxan ya, n mu noma horomobanxi tide a be. N noma naxan gbansan na, n yire nde yailanma serexe gan daaxi bama a be dennaxe.»

⁶ «Yak'osi, mixi fanyi nde rasanba n ma, naxan fata xema, gbeti, yoxui, nun wure rawalide. A xa fata gese gbeeli nun a foore rawalide, a man xa fata se masolide. A xa fa Yudaya nun Darisalamu, a xa kafu n ma walike fanyie ma, n baba Dawuda naxee sugandixi.

⁷ I xa Liban wuri bilie rasanba n ma alo sediri, sipire, nun santali. N a kolon i xa walikee fata Liban wuri bolonde. N ma walikee fan sigama ne e malide.

⁸ E wuri gbegbe fenma ne n be, barima n horomobanxi naxan tima, a lanma a xa xungbo, a xa tofan.

⁹ N sare naxan fima i xa wuri bolonyie ma na nan ya: mengi maniyie busali wulu tongo solomasaxan, fundenyi maniyie busali wulu tongo solomasaxan, weni fifa wulu suuli, nun ture fifa wulu suuli.»

¹⁰ Tire mange Xirami naxa Sulemani yaabi bataaxe ra, «Alatala nan i tixi mange ra a xa xanunteya xa fe ra a xa jama be.»

¹¹ A man naxa a fala, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan koore nun boxi daaxi. A bara di xeme fi Dawuda ma naxan xa lonni nun xaxili gbo, naxan

noma banxi tide Alatala be a nun mange banxi a yete kan be.

¹² Yakosi, n bara Xuramabi xee i yire. A fata walide ki fanyi ra.

¹³ A nga kelixi Dana bonsode ne, Tireka nan na a baba ra. A fata xee ma, gbeti, yoxui, wure, geme, nun wuri rawalide, a nun gese gbeeli nun a fode rawalide. A dugie kolon. A fata se birin masolide i wama naxee xon. A kafuma i xa walikee ma wali kui, a nun n marigi i baba Dawuda xa walikee ma.

¹⁴ I naxan fala mengi maniyee, fundenyi maniyee, ture, nun weni xa fe ra, i xa na raba.

¹⁵ I wama Liban wuri xasabi naxan xon ma, muxu na segema ne, muxu man e maxaninma ne kunkuie kui baa ma han Yafa. Menni i noma e ratede Darisalamu.»

¹⁶ Sulemani naxa mixie konti naxee nu na Isirayila boxi ma, konoo e mu findi Isirayilakae ra. A baba Dawuda fan nu bara na mooli raba. Na mixi xasabi nu lanxi mixi wulu keme tongo suuli nun saxan keme senni nan ma.

¹⁷ Yi mixie ya ma a naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra naxee mixie rawalima.

3

Horomobanxi wali folofe (Isirayila Mang'ee I 6:1-38)

¹ Sulemani naxa Alatala xa banxi ti folo Darisalamu, Moriya geya fari, a baba Dawuda dennaxe sugandi, Yebusuka Oronan xa lonyi fari.

² A naxa wali folo a xa mangeya ne naani, kike firin, xi firin nde loxoo ma.

³ Sulemani Ala xa banxi ti yi xasabi nan na: A xa kuye nongon ya tongo senni, a xa gboe nongon ya moxonen.

⁴ A yatagi buntunyi xa gboe nongon ya moxonen, alo banxi xa gboe na ki naxe. A xa maite fan findi nongon ya keme moxonen nan na. Sulemani naxa a kui birin yailan xee ma tinse ra.

⁵ A naxa banxi kui banban sipire wuri ra, a fa e raxunma xee ma tinse ra, tugi fense denbexi masolixi e ma.

⁶ A man naxa e raxunma geme tofanyie ra, a nun xee ma ra naxan keli Parawayimi boxi ma.

⁷ A naxa banxi birin maso xee ma ra, a a maso banxi kinkie ma, naadee ma, naade gbanyie ma, nun a seetie ma. A man naxa maleke misaali yailan banxi kankee ma.

⁸ A naxa a yire seniyenxi fisamante ti. A xa kuye nongon ya moxonen, alo horomobanxi fan xa gboe to findixi nongon ya moxonen na. A naxa a maso xee ma tinse fanyi ra naxan xasabi nu lanxi kilo keme firin kilo naani ma.

⁹ A naxa xee ma kilo senni findi lantuma ra. A man naxa konkoe fan naxunma xee ma ra naxee na koore.

¹⁰ A naxa maleke firin yailan yire seniyenxi fisamante kui bafata raxunuxi ra, a fa a maso xee ma ra.

¹¹ Malekee gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya moxonen nan ma. Maleke singe koola gabutenyi xa kuye nongon ya suuli, a yire seniyenxi seeti lixi. A yirefanyi gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi. Na gabutenyi fan lanxi nongon ya suuli nan ma.

¹² Maleke firin nde yirefanyi gabutenyi xa kuye nongon ya suuli, a yire seniyenxi seeti lixi. A koola gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi.

¹³ Na maleke firinyi gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya moxonen nan ma. E tixi e sanyie xun na, e yatagi rafindixi banxi ma.

¹⁴ A naxa dugi tofanyi gbaku na, naxan nagbeelixa nun a rafooroxi, maleke pirintie masoxoxi a ma.

¹⁵ A naxa geme firin ti banxi yatagi, e xa maite nongon ya tongo saxan nun suuli. E xuntagi masolixi, na masoli xa kuye nongon ya suuli.

¹⁶ Na geme xuntagi masolixie maniya luuti denbexie ra, koobe bogi maniyee keme rafalaxi gbakuxi e ra.

¹⁷ A naxa na geme firinyi ti banxi yatagi, keren na koola ma, boore na yirefanyi ma. Naxan na yirefanyi ma na xili Yakin, naxan na koola ma na xili Boosu.

4

Hərəmōbanxi se sēniyenxie
(*Isirayila Mang'ee I 7:23-51*)

¹ A naxa yoxui serexebade yailan, naxan xa kuyē nōngon ya mōxōnen lima, a igboe nōngon ya mōxōnen, a ite nōngon ya fu.

² A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yoxui ra. A de xa maigboe nōngon ya fu, a ite nōngon ya suuli, a xa maradigilinyi nōngon ya tongo saxan.

³ Na ye sase de rabilinyi bunyi masolixi maniya ningee ra, naxee dōxoxi e boore ra. Ninge fu na nōngon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ningee yo, ye sase yo, na birin yailanxi a boore nan na kerenyi ra.

⁴ Na ye sase nu dōxoxi ninge gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi kōola ma, saxan ya rafindixi sogegorode ma, saxan ya rafindixi yirefanyi ma, saxan ya rafindixi sogetede ma. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu dōxoxi na ningee fari, e ya rafindixi tande ma.

⁵ Na ye sase xa de rabinye suxu keren. A de kiri masolixi maniya sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

⁶ A man naxa ye sase fu gbete yailan alako e xa xuruse serexe gan daaxie maxa menni. Suuli nu dōxoxi hərəmōbanxi yirefanyi ma, suuli nu dōxoxi a kōola ma. Serexedubee tan nu e maxama ye nan na, naxan nu na na ye sase xungbe kui, naxan nu xili «Baa.»

⁷ A naxa lanpui dōxose fu yailan xema ra, alo a nu sebexi ki naxe. A naxa e dōxo hərəmōbanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli kōola ma.

⁸ A naxa teebili fu fan yailan, a e dōxo hərəmōbanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli kōola ma. A naxa pōoti tofanyi keme yailan xema ra.

⁹ A naxa serexedubee xa tete yailan, a nun tete xungbe gbete nun a naadee. A naxa naadee maso yoxui ra.

¹⁰ Na ye sase digilixi xungbe naxan xili «Baa,» a dōxoxi hərəmōbanxi yirefanyi sogetede biri.

¹¹ Xurami naxa tundee, suxumee, nun pōotie fan yailan. Na kui, Xurami naxa

ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa hərəmōbanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

¹² gēme tofanyi tixi firin, e xuntagie masolixi alo luuti denbexie,

¹³ kōobe bogi maniye keme naani gbakuxi e ra, safe firin na kankan xuntagi a luutie ma,

¹⁴ ye sasee nun e dōxosee,

¹⁵ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ninge fu nun firin naxee na ye sase xungbe bun ma,

¹⁶ tundee, nun suxumee. Yi see birin, Xuramabi naxee yailan mange Sulemani be, Alatala xa banxi xa fe ra, e birin yailanxi yoxui fanyi nan na.

¹⁷ Mange nu na yoxui raxunuma Yuruden mere nan ma, Sukōti nun Saratan tagi.

¹⁸ Sulemani yoxui naxan nawalixi naa, a binye xasabi mu noma kolonde.

¹⁹ Sulemani nu bara se birin yailan Ala xa banxi be: serexebade xema daaxi, teebilie taami serexe sama dennaxe,

²⁰ lanpui nun e dōxose xema daaxie naxee dexema yire sēniyenxi kui seriye ki ma,

²¹ fugee, lanpuie, suxumee xema tinse daaxie,

²² finē, pōoti tofanyie, piletie, kolopōoti xema fanyi daaxie, naadee xema daaxi naxee nu na yire sēniyenxi fisamante sode de ra, nun hərəmōbanxi sode de ra.

5

Hərəmōbanxi rabife
(*Isirayila Mang'ee I 8:1-13*)

¹ Sulemani to ge Alatala xa hərəmōbanxi tide, a naxa se birin naso a kui a baba Dawuda naxee fixi Ala ma, gbeti, xema, a nun se mōoli birin. A naxa e sa naafuli ragatade Ala xa banxi kui.

² Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bōnsōe xunye, nun Isirayila denbaya xunye, maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelife Siyon, Dawuda xa taa.

³ Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere nde sali raba.

⁴ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁵ e a xanin a nun Ala xa Kiri Banxi Naralande, a nun se seniyeŋxi naxee nu na a kui. Lewi serexedubee nan na wali rabaxi.

⁶ Mange Sulemani nun Isirayila nama, naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra, naxan kɔnti mu noma kolonde.

⁷ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxode, Ala xa hɔromɔbanxi kui, yire seniyeŋxi fisamante. E a doxo malekee gabutenyie bun ma.

⁸ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁹ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee nu minima yire seniyeŋxi fisamante kui, kɔno e mu nu noma tode hɔromɔbanxi tande ma. Han to saate kankira na menni.

¹⁰ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire, ne Alatala saate xiri loxo, Isirayilakae mini temui Misira.

¹¹ Na temui serexedubee naxa mini yire seniyeŋxi kui. Serexedube naxee nu na na xunde kui, e birin nu bara seniyeŋ.

¹² Lewika beetibae, Asafi, Heman Yedutun, e xa die, nun e ngaxakerenyie, e birin maxirixi dugi fanyi gese futi daaxi ra. E nu na serexebade sogetede biri, maxasee nun korae nu na e yi ra. Serexedube mixi keme moxonen fan nu na e seeti ma, e sarae fema.

¹³ Sara fee nun beetibae naxa kafu e boore ma Alatala matoxode e xa sarae, maxasee, nun korae xui ra. E naxa Alatala tantu yi masenyi ra, «Ala xa hinne gbo, a xa fonisireya mu nonma abadan!» Na temui, nuxui naxa Alatala xa banxi rafe.

¹⁴ Serexedubee mu no lude naa e xa wali rabade na nuxui xa fe ra. Alatala xa nore nu bara a xa banxi rafe.

6

Sulemani xa masenyi (Isirayila Mang'ee I 8:14-21)

¹ Na temui Sulemani naxa a masen, «Alatala, a fala ne a a luma nuxui mag-aaxuxi kui.

² N tan bara lingira ti Ala be, a luma dennaxe abadan.»

³ Mange naxa a ya rafindi, a duba Isirayila nama birin be. E birin nu tixi.

⁴ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin fala a be, a na birin nakamalixi ne.

⁵ «Kafi n nan n ma nama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bɔnsɔee tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila nama xa yarerati ra.

⁶ Kono n Darisalamu nan sugandixi, alako n xili xa lu naa. N man Dawuda nan sugandixi alako a xa findi n ma Isirayila nama xunyi ra.»

⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boje kui, fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra.

⁹ Kono i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan tan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

¹⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda noxo ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹¹ N bara Alatala xa saate kankira doxo naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

¹² Sulemani naxa ti Alatala xa serexebade ya ra, Isirayila nama birin ya xori, a fa a belexe itala.

¹³ Sulemani nu bara tide yailan yoxui ra tete tagi, a kuya nongon ya suuli, a igbo nongon ya suuli, a ite nongon ya saxan. A naxa a xinbi sin naa Isirayila nama ya xori, a a belexe itala, a fa a fala,

¹⁴ «Isirayila Marigi Alatala, i maniye mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe ra i xa konyie mabiri, naxee perema i ya tode ra e boje fixe ra.

¹⁵ Na na a ra, to loxo e i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

¹⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a

masen a be, <Xa i bonsoe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde luma ne e ya ma naxan luma Isirayila kibanyi kui abadan.>

17 Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan fala i xa konyi Dawuda be.»

18 «Kono Ala tan noma sabbatide dunija bende funi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

19 N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

20 I xa i jengi sa yi banxi xon ma koe nun yanyi, barima i naxe a i i yete masenma be ne. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

21 I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa jama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelife koore ma i doxoxi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

22 «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa marakali nde raba i xa serexebade yire yi banxi kui,

23 i xa na fe mato kelife koore ma, i xa kiiti sa tinxinyi ra alako yunubitoe nun tinxintoe birin xa e sare soto.»

24 «Xa i xa jama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e tin e yete ragbilende i ma, e i xili matoxo, e i maxandi yi horomobanxi kui,

25 i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa jama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

26 «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandide be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,

27 i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa konyie, i xa jama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na rapere ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

28 «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kan, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

29 xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa jama Isirayila e mawa i be, barima e bara

e xa toore saabui kolon e fa e ya rafindi yi banxi ma e i maxandi,

30 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin boje ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

31 Na kui e fama gaaxude i ya ra, e e jere i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

32 «Xa xoje nde sa fa kelife pamane gbete ma, naxan mu findi i xa jama Isirayila mixi nde ra, a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

33 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunija, alo i xa jama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

34 «Xa i xa jama sa mini a yaxuie gere de alo i a fala e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri n naxan tixi i xili ra,

35 i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinxi sa e be.»

36 «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i boje te e ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

37 xa e sa xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, <Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe jaaxi raba, muxu bara kobi,>

38 xa e man e yete ragbilen i ma e boje fixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi pamane ma konyiya kui, e e ya rafindi yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

39 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinxi sa e be, i xa dije i xa jama ma naxan yunubi rabaxi i ra.

40 Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui.»

⁴¹ «Yakosi n Marigi Alatala, keli, i fa i xa malabude, i tan nun i senbe xa lu saatē kankira fɔxɔ ra, alako kisi xa lu i xa serexedubee be, alako i xa danxaniyatōee xa lu hēeri kui, n Marigi Alatala.

⁴² N Marigi Alatala i naxa i xa mixi sugandixi rabejin, i xa ratu i xa konyi Dawuda xa dugutegepa ma.»

7

Ala xa nore gorofe a xa hōrōmōbanxi kui

(Isirayila Mang'ee I 8:62-66)

¹ Sulemani to ge salide, te naxa goro keli koore ma, a serexe gan daaxi nun serexe gbete birin gan. Alatala xa nore fan naxa hōrōmōbanxi rafe.

² Serexedubee mu nō sode Alatala xa banxi kui, barima Alatala xa nore nu bara a xa banxi rafe.

³ Isirayilakae birin to te nun Alatala xa nore to hōrōmōbanxi kui, e naxa e yatagie rafelen bōxi ma, e fa Alatala matōxɔ yi masenyi ra, «Ala fan, a xa fonisireya mu jōnma abadan.»

⁴ Mange nun pama birin naxa serexe ba Alatala be.

⁵ Mange Sulemani naxa ninge wulu mōxōnen nun firin ba serexe ra, a nun yexee wulu keme mōxōnen. Na dangi xanbi, mange nun pama naxa Ala xa banxi rabi.

⁶ Serexedubee nun Lewikae naxa ti e tide e boore ya ra. Beetibasee, mange Dawuda nu bara naxee yailan Alatala matōxɔfe ra, nu na Lewi beetibae yi ra. E naxa Alatala matōxɔ yi masenyi ra, «Ala xa fonisireya mu jōnma abadan.» Serexedubee tan naxa sarae fe, Isirayilakae birin fa keli, e ti.

⁷ Sulemani naxa tete yire raseniye serexe ra Alatala xa hōrōmōbanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie gan naa, a nun xanunteya serexee naxee findi a ture yiree ra, barima yoxui serexebade, Sulemani naxan yailanxi, a xurun na serexee birin be.

⁸ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelife Xamata han Misira xure.

⁹ A xi solomasaxan nde, e naxa sali xungbe raba. E nu bara serexebade

raseniye xi solofere bun ma. Na dangi xanbi, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma.

¹⁰ Kike solofere nde, xi mōxōnen nun saxan lōxōe, Sulemani naxa pama ragbilen e xōnyi. E birin nu bara seewa e bōje kui fe fanyi ra, Alatala naxan nabaxi Dawuda, Sulemani, nun a xa pama Isirayila be.

¹¹ Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a xa mange banxi wali ra, a to a waxōnfe birin nakamali na wali firinyi xa fe ra,

¹² Alatala naxa mini Sulemani ma kōe ra, a a masen a be, «N bara i xa dube suxu. Yi banxi bara findi serexebade ra. N bara na nate tongo.

¹³ N na koore balan temui naxe, tūne mu fa, xa na mu a ra n na katōe yamari temui naxe, e xa sa bōxi tuxunsan, xa na mu a ra n na fa fure jaaxi ra n ma pama ma,

¹⁴ xa n ma pama, n xili falaxi naxan xun, naxa e magoro, e n maxandi, e fa gbilen e xa wali kobie fōxɔ ra, n nan n tuli matima ne e ra koore ma, n fa e xa yunubie xafari, n e xa bōxi rayalan.

¹⁵ Yakosi n nan n yae tima ne yi yire ra. N nan n tuli matima ne maxandie ra naxee rabama be.

¹⁶ N bara nate tongo n xili xa fala be abadan. N yae nun n bōje mu kelima be.»

¹⁷ «I tan fan, xa i jere n ma kira xon ma alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

¹⁸ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a rasaataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mangeya mu bama i bōnsōe yi ra.»

¹⁹ Kōnɔ xa wo wo kobe so n na, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie fōxɔ ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

²⁰ n wo talama ne n ma bōxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasan ye i, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui sie birin fama ne yeledē Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

²¹ Mixie ne dangima yi banxi itexi ra, e de ixarama ne, e a fala, «Alatala yi bōxi nun yi banxi xa fe ralōxi yi mooli ra munfe ra?»

²² E e yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi

Alatala ɓɔɔ ra, naxan e ramini Misira ɓɔxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbɛtɛ batufe ra, e tuubi e bɛ. E yi tɔɔrɛ sɔtɔxi na nan ma.»

8

Sulemani xa wali gbɛtɛ (Isirayila Mangɛ I 9:10-28)

¹ Nɛ mɔɔɔɔɔɔ bun ma, Sulemani naxa Alatala xa banxi nun a yetɛ banxi ti.

² A naxa taaɛ yailan, Xirami naxɛɛ so a yi ra, a fa Isirayilakɛ rasabati naa.

³ Sulemani naxa Xamata Soba gere, a nɔ a ra.

⁴ A naxa Tadimoro ti gbɛngberenyi ma, a nun taa gbɛtɛ Xamata ɓɔxi ma mange harige ragatama dennaxɛ.

⁵ A naxa Beti Xoron Fuge nun Beti Xoron Labe ti, a na taaɛ makanta tɛtɛ fanyie nun naadɛ xungbee ra.

⁶ A naxa Baalati ti a nun taa gbɛtɛɛ mange harige ragatama dennaxɛ, alɔ sɔɔri ragiseɛ nun soeɛ. Sulemani naxa yire gbɛgbɛ ti a yetɛ bɛ Darisalamu, Liban, nun a xa ɓɔxi birin a naxan yamarima.

⁷ Xitikɛ, Amorikɛ, Peresikɛ, Hiwikɛ, nun Yebusukɛ naxɛɛ lu Isirayila ɓɔxi ma, naxɛɛ mu findi Isirayilakɛ ra,

⁸ Isirayilakɛ mu naxɛɛ faxa, Sulemani naxa e findi konyie ra. Han to e na na ki nɛ.

⁹ Sulemani mu tin Isirayilaka yo xa findi konyi ra a xa walie xa fe ra, barima geresoe nun sɔɔri xunyie nan nu lanxi e tan ma, e nu mɛɛnima a xa sɔɔri ragiseɛ nun a xa soeɛ ma.

¹⁰ Mange Sulemani naxa mixi kɛmɛ firin mixi tongo suuli ti xunyie ra jama xun.

¹¹ Sulemani naxa Firawuna xa di gine tongo Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbɛtɛ kui, a naxan tixi a bɛ. A naxa a fala, «N ma gine mu luma Isirayila mange Dawuda xa banxi kui, Alatala xa saate kankira na dennaxɛ. Naa findixi yire seniyeɔxi nan na.»

¹² Sulemani nu sɛrɛxɛ gan daaxie bama Alatala bɛ, a xa sɛrɛxɛbade fari naxan nu tixi hɔrɔmɔbanxi ya ra.

¹³ A sɛrɛxɛɛ ba nɛ alɔ Annabi Munsa a yamari ki naxɛ lɔɔ yo lɔɔ, malabui

lɔɔɔɔɔɔ ra, kike nɛɛnɛ ra, nun sali xungbe saxanyie ra jɛ yo jɛ. Nee findi Taami Lebinitare Sali, Lɔxunyie Sali, nun Bage Ti Sali nan na.

¹⁴ Sulemani naxa a baba Dawuda xa natɛ rakamali sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikɛ xa fe ra. Kankan nu a gbe wali rabama. Lewikɛ nu Ala matɔɔɔma, e man nu fa sɛrɛxɛdubɛɛ mali. Naadɛ kantɛɛ fan naxa e gbe wali raba, kankan naxa ti a tide alɔ Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxɛ.

¹⁵ Sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikɛ mu mange xa yaamari yo matandi, hali a naxan fala naafuli xa fe ra.

¹⁶ Sulemani xa wali birin kamali na ki nɛ, kelife Alatala xa banxi kɔɔrin lɔɔɔɔ ma, a sa dɔɔɔ a rapɔnyi ra. Alatala xa banxi wali birin raba nɛ, a kamali a fanyie ra.

¹⁷ Na to dangi Sulemani naxa siga Esiyon Geberi nun Elata baa dɛ ra Edon ɓɔxi ma.

¹⁸ Mange Xirami naxa kunkuie nun e rapɛrɛma fanyie rasanba Sulemani ma. Nee naxa sa a gbee xun ma Ofiri ɓɔxi ma, alako e xa xɛɛma kilo wulu fu nun suuli kilo kɛmɛ saxan tongo mange Sulemani bɛ. E nun mange Sulemani xa walikɛɛ naxa siga na ra Sulemani xɔn ma.

9

Seeba mange gine sigafe Darisalamu (Isirayila Mangɛ I 10:1-13)

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili xa gboe mɛ, a naxa siga Darisalamu maxɔrinyi xɔrɔɔɔɔɔ tide a ma, alako a xa a xa lɔnni mato. A xa kuntigie naxa a mati naa, e naxa labundɛ, xɛɛma gbɛgbɛ, nun gɛmɛ tofanyie xanin jɔɔɔmɛɛ fari sanbaseɛ ra. A naxa maxɔrinyi gbɛgbɛ ti Sulemani ma.

² Sulemani naxa a xa maxɔrinyi birin yaabi, na sese mu nu xɔrɔɔɔ a bɛ.

³ Seeba mange gine to gɛ Sulemani xa lɔnni tode, a nun a xa banxi a naxan tixi,

⁴ a xa baloe naxan saxi a xa teebili ma, a xa walikɛɛ nun e xa dugi tofanyie, a nun a xa sɛrɛxɛɛ a naxɛɛ bama Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, a dɛ naxa ixara na fe birin ma. A naxa a fala mange bɛ,

⁵ «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin bara findi nondi ra.

⁶ Beenun n xa be to n yete ra, n mu nu laxi e xa masenyi ra. Kono yakosi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. E fe naxan birin tagi rabaxi n be i xa fe ra, i xili dangi na birin na.

⁷ Nelexinyi na i xa mixie be, nelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra.

⁸ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doxo a xa mange kibanyi kui, i xa mangeya raba alo a wama a xon ma ki naxe. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafan a ma, a man wama Isirayila xa bu temui birin. A i findi ne e xa mange ra, alako i xa e yamari tinxinyi nun nondi ra.»

⁹ A naxa xema kilo wulu naani fi mange ma, a nun labunde gbege nun gema tofanyie. Kabi na temui, na labunde mooli mu toma Isirayila, Seeba mange gine naxan fixi mange Sulemani ma.

¹⁰ Xirami nun Sulemani xa walike naxee fa xema ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun gema tofanyie ra a be.

¹¹ Mange naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode dee ra, a nun mange xa banxi sode dee ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra beetibae be. Na fe mooli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹² Mange Sulemani naxa Seeba mange gine waxonse birin so a yi ra dangife a tan naxan sanbaxi a ra. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa konyie.

*Sulemani xa bannaya
(Isirayila Mang'ee I 10:14-29)*

¹³ Ne yo je Sulemani nu xema kilo wulu moxonen nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sotoma,

¹⁴ bafe a nu naxan sotoma yulee yi duuti ra. A man nu xema nun gbeti sotoma mangee nun gominae ra Arabu boxi ma.

¹⁵ Mange Sulemani naxa wure lefa keme firin maso xema ra, kankan nafalaxi xema kilo solofere nan na.

¹⁶ A man naxa wure lefa xunxuri keme saxan maso xema ra, kankan masoxi xema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku

banxi kui, naxan xili falama Liban foton banxi.

¹⁷ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa a maso xema tinese ra.

¹⁸ Na kibanyi te see findixi xema nan na, kibanyi nu na yete masolixi firin tagi.

¹⁹ Yete fu nun firin fan masolixi nu na te see seetie ma, senni na yirefanyi ma, sennie na koola ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden.

²⁰ Mange Sulemani xa pooti birin nun Liban foton banxi xa pileti birin findixi xema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma.

²¹ Kunkuie nu na mange yi ra naxee nu luma siga ra Tarasisi je saxan yo je saxan xema, gbeti, sili jinyi, kule, nun xoni tofanyi tongode. Xirami xa walikee nu a malima na wali kui.

²² Mange Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo ye dangi boxi mange birin na.

²³ Boxi mange birin nu wama Sulemani xa lonni ramefe Ala naxan fixi a ma.

²⁴ Nee birin nu mange sanbama gbeti, xema, dugie, geresosee, labundee, soe, nun sofalee ra je yo je.

²⁵ Soe nun soori ragise ragatade wulu naani nu na Sulemani yi ra. Soori soe ragi wulu fu nun firin fan nu na a yi ra taa makantaxie nun Darisalamu kui, mange xonyi.

²⁶ Mange birin, kelife xure xungbe ma, sa doxo Filisita boxi ra, han a sa doxo Misira naaninyi ra, e birin nu na a xa yaamari bun ma.

²⁷ Mange nan a niya gbeti xa wuya Darisalamu alo gema xori. Sediri wuri fan naxa wuya alo sikomoro wuri na Sefela boxi ma ki naxe.

²⁸ Sulemani xa soe nu kelima Misira ne nun boxi gbete ma.

*Sulemani xa faxe
(Isirayila Mang'ee I 11:41-43)*

²⁹ Sulemani xa taruxui donxoe, a folo nun a ranonyi, sebexi Annabi Natan xa taruxui sebexi kui, a na Annabi Ahiya Siloka xa namijonme masenyi sebexi kui, nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sebexi kui Nebati xa di Yerobowami xa fe ra.

³⁰ Sulemani xa mang'eya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

³¹ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa ti a joxoxe ra.

10

Isirayila Robowami matandife (Isirayila Mang'ee I 12:1-20)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa ne, e xa a ti mang'e ra.

² Nebati xa di Yerobowami to na fe me Misira boxi ma, a a gi dennaxe Sulemani ma, a naxa gbilen Isirayila.

³ A to Isirayila li, mixi ndee naxa a xili. A nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be,

⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakosi tan, xa i nde bama muxu xa kote ra i baba naxan doxo muxu fari, muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Na kui, pama naxa siga.

⁶ Mang'e Robowami naxa marasi maxorin forie ma, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui. A naxa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n pama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama pama be, xa i tin e waxonfe ra, xa i woyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kono Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanmae maxorin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxe e be, «Wo marasi mundun fima n ma, n pama yaabima naxan na, pama naxan n mayandixi n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan doxo e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi pama yaabi yi ki ne, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan doxo e fari. I xa a fala e be, «N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be.»

¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoxoxo a naxan doxoxi wo ma, n na a xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun pama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala e be, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mang'e Robowami naxa e yaabi a xoxoxe ra. A mu forie xa marasi tongo fefe ma.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N baba kote xoxoxe naxan doxo wo xun ma, n na xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹⁵ Na kui, mang'e mu tin a tuli matide pama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mang'e mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Muxu gbe se mundun na Dawuda yi? Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xonyi.

Yakosi Dawuda, i xa meeni i xa banxi ma i yete ra.»

¹⁷ Isirayila birin naxa gbilen e xonyi. Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya taae kui, e naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

¹⁸ Na dangi xanbi, mang'e Robowami naxa Hadorami xee, naxan jengi nu saxi wali xoxoxe rabafe xon ma, kono Isirayilakae naxa a magono han a faxes. Na kui, mang'e Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui.

¹⁹ Isirayila Dawuda bonsoe matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

11

Robowami xa mang'eya (Isirayila Mang'ee I 12:21-24)

¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bonsoe soorie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mang'eya bun ma.

² Kono Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be,

³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mang'e, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma,

⁴ «Alatala xa masenyi nan yi ki: Wo naxa te de, sigafe ra wo ngaxakerenyie gere de. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa woyenyi rabatu, e gbilen, e mu siga Yerobowami gere de sonon.

⁵ Robowami naxa sabati Darisalamu, a taa makantaxie ti Yudaya,

⁶ alo Betel'emu, Etami, Tekowa,

⁷ Beti Suru, Soko, Adulama,

⁸ Gati, Maresa, Sifi,

⁹ Adorayimi, Lakisi, Aseka,

¹⁰ Soraha, Ayalon, nun Hebron.

Robowami yi taa makantaxie ti Yudaya nun Bunyamin boxi nan ma.

¹¹ A nee yailan a fanyi ra gere ki ma. A soori xunyie lu naa, a baloe, ture, nun weni so e yi ra.

¹² Wure lefa nun tanbee nu na e yi ra, e senbe nu gbo. Yuda nun Bunyamin bonsoe lu ne a xa yaamari bun ma na ki ne.

¹³ Serexedubee nun Lewikae naxa keli e xonyi Isirayila boxi birin ma, e xa fa Yudaya, e kafu Robowami ma.

¹⁴ Lewikae nu bara mee e xa banxie nun e harige ra sigafe ra Yudaya nun Darisalamu, barima Yerobowami nun a xa die mu tin e xa serexedube wali raba Alatala be.

¹⁵ Yerobowami nu bara serexedubee ti kuye batudee ra geyae fari, yexee kontonyi nun ninge masolixie tixi dennaxe kuye ra.

¹⁶ Isirayilaka naxee nu wama e Marigi Alatala batufe, kelife bonsoe birin, nee naxa bira Lewikae foxo ra sigafe ra Darisalamu, alako e xa serexe ba e babae Marigi Alatala be.

¹⁷ Na kui e naxa Sulemani xa di Robowami xa mangeya mabanban Yudaya ne saxan bun ma. Na waxati kui, e naxa nere Dawuda nun Sulemani xa kira xon ma.

¹⁸ Robowami naxa Yerimoti xa di gine Mahalata doxo. Na gine findi Dawuda xa di xeme Yerimoti, nun a xa gine Abixayili, xa di gine nan na. Abixayili findi Yisayi xa di xeme Eliyabi xa di gine nan na.

¹⁹ Mahalata naxa die bari a be: Yeyusu, Semaraya, nun Sahami.

²⁰ Robowami naxa Abisalomi xa di gine Maaka fan doxo. Maaka naxa Abiya, Atayi, Sisa, nun Selomiti bari a be.

²¹ Abisalomi xa di gine Maaka nu rafan Robowami ma, dangife a xa ginee nun a xa konyi ginee birin na. Gine fu nun solomasaxan nun konyi ginee tongo senni nu na a yi ra. A naxa di xeme moxonon nun solomasaxan nun di gine tongo senni soto na ginee ra.

²² Robowami naxa Maaka xa di Abiya findi a xa di fisamante ra. A nu wama na nan xa findi mange ra.

²³ A naxa xaxilimaya raba, a a xa di booree birin nasabati Yudaya nun Bunyamin taa makantaxie kui, a fa baloe nun gine gbege fen e be.

12

Robowami xa mangeya kanafe (Isirayila Mang'ee I 14:25-28)

¹ Robowami xa mangeya to mabanban, a tan nun Isirayilakae birin naxa Alatala xa seriye rabolo.

² Na bara a niya Misira mange Sisaki xa Darisalamu gere Robowami xa mangeya ne suuli nde ra.

³ Soori ragise wulu keren keme firin nun soe ragi wulu tongo senni nan nu na a yi ra. A naxa keli Misira boxi ma e nun nama gbegebe ra, naxee findixi Libiyakae, Sukikae, nun Etiyopikae ra.

⁴ A naxa no Yudaya taa makantaxie ra, a so Darisalamu.

⁵ Na temui, Annabi Semaya naxa siga Robowami yire. Yudaya yareratie fan nu na naa, barima e fa Darisalamu Sisaki xa fe nan na. A naxa a fala e be, «Alatala xa masenyi nan ya: «Wo bara n nabepin, n fan wo rabepinma Sisaki sagoe.»»

⁶ Isirayila mange nun yareratie naxa e magoro Alatala be, e fa a fala, «Alatala tinxin.»

⁷ Alatala to a to e bara e magoro a be, a naxa a masen Semaya be, «E to bara e yete magoro n be, n mu fama e halakide. A gbe mu luxi n xa e rakisi. N ma xone mu fama lude Darisalamu ma Sisaki saabui ra.

⁸ Kono e xa lu Sisaki xa noe bun ma sinden, han e xa a kolon, si gbetee xa

mang'eya rabatufe nun Ala xa mang'eya rabatufe, naxan fan.»

⁹ Misira mang'e Sisaki naxa te Darisalamu gere. A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mang'e xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso x'eema ra.

¹⁰ Mang'e Robowami naxa e joxoxe yailan yoxui ra, a e taxu soori mang'ee ra naxee mang'e xa banxi naadee makan-tama.

¹¹ Mang'e nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae xaninma a mati ra. E na ge na ra, e man nu fa e ragbilen soori banxi kui.

¹² Robowami to bara a magoro Alatala be, a mu gbaloe soto Alatala xa xone saabui ra. Na waxati Ala yaragaaxui fanyi nde nu na Yudaya.

¹³ Mang'e Robowami mang'eya sotoxi temui naxe, a nu bara je tongo naani nun keren soto simaya ra. A naxa Isirayila yaamari je fu nun solofere Darisalamu kui, Alatala taa naxan sugandi Isirayila bonsoe birin ya ma, alako a xili xa matoxo naa. Robowami nga Amonika nan nu a ra, a xili ne Naama.

¹⁴ Robowami fe jaaxi raba ne, barima a mu Alatala fen a boje birin na.

¹⁵ Robowami xa taruxui, a fole nun a raponyi birin sebexi Annabi Semaya xa taruxui kui, a nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sebexi kui, alako mixi xa a kolon.

¹⁶ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a joxoxe ra.

13

Abiya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee I 15:1-8)

¹ Yerobowami xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde ra, Abiya naxa ti mang'e ra Yudaya.

² A xa mang'eya bu ne je saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Mikayahu, Uriyeli Gibeyaka xa di gine. Gere naxa sin Abiya nun Yerobowami tagi.

³ Abiya naxa gere rakeli, a tan nun soori fanyi xeme wulu keme naani, kon

Yerobowami naxa soori fanyi xeme wulu keme solomasaxan ti a ya ra.

⁴ Abiya naxa te Semarayima geya fari, Efirami geyae ma, a fa a fala, «Yerobowami nun Isirayilakae, wo wo tuli mati n na.

⁵ Wo mu a kolon Isirayila Marigi Alatala bara Isirayila mang'eya fi Dawuda nun a xa die ma abadan? Na saate mu noma kanade.

⁶ Kon Yerobowami, naxan findixi Dawuda xa di Sulemani xa walike Nebati xa di ra naxa keli, a a marigi matandi.

⁷ Mixi rabepinxi ndee naxa a rabilin, e ne deren Robowami ma, Sulemani xa di naxan mu nu gexi mode, naxan xa mapoxunyi xon mu nu kuyaxi. Na kui Robowami mu no e ra.»

⁸ «Yakosi, wo tixi a xa mang'eya nan kanke, Alatala naxan taxuxi Dawuda bonsoe ra. Soori gbegbe na wo yi ra. Ninge masolixie fan na wo yi ra, Yerobowami naxee yailanxi wo be x'eema ra. E bara findi wo xa alae ra.

⁹ Na kui wo bara Haruna xa die rabolo, Alatala naxee tixi serexedubee ra. Wo bara wo yete findi serexedubee ra, alo si gbetee a rabama ki naxe. Mixi yo naxan fama tuura lanma nun yexee kontonyi solofere ra, alako a xa na wali raba, wo na tima serexedube ra ala nde be naxan mu findixi Ala ra.»

¹⁰ «Alatala nan na muxu tan Marigi Ala ra. Muxu mu a raboloxi, muxu man bara tin Haruna xa die xa findi Alatala xa serexedubee ra, Lewikae fan xa e xa wali raba.

¹¹ Geesege yo geesege, nunmare yo nunmare, muxu serexe gan daaxie bama Alatala be, muxu surayi ganma serexe ra, muxu taami serexe sama Ala xa teebili seniyenxi fari, muxu lanpui x'eema daaxi radexema nunmare yo nunmare, barima muxu tan birama muxu Marigi Alatala xa seriye nan foxo ra. Kon wo tan, wo bara a rabolo.

¹² Ala nun a xa serexedubee nan na muxu xunyi ra. Sarae na muxu yi ra naxee noma xui xungbe raminide alako gere xa ramaxa wo xili ma. Isirayila xa die, wo naxa wo babae Marigi Alatala gere. Wo mu xunnakeli soto ma na kui.»

¹³ Yerobowami xa soorie naxa Yudayakae bilin. Ndee nu na e ya ra, ndee nu na e xanbi ra.

¹⁴ Yudayakae to a to gere na e ya ra, a man na e xanbi ra, e naxa Alatala xili e xui itexi ra, serexedubee fa sarae fe.

¹⁵ Yudayakae to e xui ite, Alatala naxa Yerobowami nun Isirayilakae bonbo Abiya nun Yudayakae ya xori.

¹⁶ Isirayilakae naxa e gi Yudayakae ma, Ala naxa e sa Yudaya sagoe.

¹⁷ Abiya nun a xa pama naxa Isirayila xa soori fanyi wulu keme suuli faxa na gere kui.

¹⁸ Na findi ne yaagi ra Isirayilakae be. Yudayakae tan xun nakeli ne, barima e babae Marigi Alatala nu bara e mali.

¹⁹ Abiya naxa bira Yerobowami foxo ra, a fa taee rasuxu a yi ra, alo Beteli, Yesana, Eferon, nun e rabilinyie.

²⁰ Yerobowami mu senbe soto Abiya xa waxati. Alatala nan a bonbo, a naxa faxa.

²¹ Konso Abiya xa mangeya mabanban ne a fanyi ra. Gine fu nun naani nu na a yi ra. E di xeme moxonen nun firin bari, nun di gine fu nun senni.

²² Abiya xa taruxui gbetsee, a naxan nabaxi nun a naxan falaxi, a sebexi Annabi Ido xa taruxui sebexi kui.

²³ Abiya to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti a joxoe ra.

14

Asa xa mangeya

¹ Asa naxa fe fanyi raba tinxinyi kui a Marigi Alatala ya xori.

² A naxa serexebadee kana yire itexie kuye nu batuma dennaxe. A man naxa kuye gemee nun Aseri wuri masolixie kana.

³ A naxa a fala Yuda bonsoe be a e xa e babae Marigi Alatala fen, e xa a xa seriye nun a xa yaamarie rabatu.

⁴ Asa naxa kuye batude birin kana Yudaya boxi ma, a nun serexebadee surayi nu ganma dennaxe kuyee be. A xa mangeya lu ne bonesa kui a xa waxati.

⁵ A naxa taa makantaxie ti Yudaya, bonesa nu na boxi birin ma. Gere yo mu

nu na naa na pee bun ma Alatala saabui ra.

⁶ Asa naxa a fala Yudayakae be, «Won xa yi taee yailan alako e xa senbe soto. Won xa tetee nun wure naade ti. Han ya yi boxi findixi won gbe nan na, barima won bara won Marigi Alatala fen. Na bara a niya won xa lu bonesa kui yi waxati.» Na kui e naxa bonbo wali ra, na birin naxa sooneya.

⁷ Yudaya soori xeme wulu keme saxan nu na Asa yi ra. Wure lefa xungbee nun tanbee nu na e yi ra. Bunyamin soori xeme wulu keme firin tongo solomasaxan fan nu na. Wure lefa lanmadie nun xalie nu na e yi ra. E birin findi gereso palamae ra.

⁸ Sera Kusika naxa mini e gere de soori gali ra. Soori ragise keme saxan nu na e yi ra. E naxa siga han Maresa.

⁹ Asa fan naxa siga naa e gere de. E birin naxa ti gere ki ma Sefata gulunba Maresa mabiri.

¹⁰ Asa naxa a Marigi Alatala maxandi, «Alatala, i maniyee mu na naxan noma senbetare malide senbemaee ya i. Muxu Marigi Alatala, i xa muxu mali. Muxu bara muxu xaxili ti i ra yi gere xungbe xa fe ra. Alatala i tan nan na muxu Marigi Ala ra. I naxa tin mixi yo xa no i ra.»

¹¹ Alatala naxa Kusikae bonbo Asa nun Yudayakae ya xori, e naxa e gi.

¹² Asa nun a xa soori gali naxa bira e foxo ra han Gerara. Kusika gbegbe naxa faxa. E mu no e yete sotode sonon, barima Alatala nun a xa senbemaee nu bara ge e xun nakanade. Yudayakae naxa harige gbegbe xanin.

¹³ E naxa taee birin kana Gerara rabilinyie, barima mennikae mu suusa Alatala ya ra. E naxa harige gbegbe ba e yi ra barima bannaya nu na menni ki fanyi ra.

¹⁴ E naxa xuruse kanyie fan suxu, e xurusee nun joxomee ba e yi ra, e gbilen Darisalamu.

15

Asa kuyee kanafe

¹ Ala Xaxili to goro Odedi xa di Asaraya ma,

² a naxa siga Asa yire, a a masen a bɛ, «Asa, Yudayakae, nun Bunyaminkae, wo wo tuli mati n na. Xa wo bira Alatala fɔxɔ ra, a fan na wo fɔxɔ ra. Xa wo a fen, wo a toma nɛ. Kɔnɔ xa wo a rabolo, a fan wo raboloma nɛ.

³ Nɛ wuyaxi Isirayila mu Ala jɪɲɛ fen. Sɛrɛxɛdubɛ mu nu na naxan e xaranma. Sɛriyɛ mu nu na bɔxi ma.

⁴ Kɔnɔ e xa tɔɔrɛ kui, e naxa gbilen Isirayila Marigi Alatala ma. E to a fen, a naxa tin e xa a to.

⁵ Na waxati mixi mu nu nɛrɛma bɔɲɛsa kui, barima fe xɔrɔxɔɛ nu na bɔxi birin ma.

⁶ Sie nu e boore gerema, taae nu e boore gerema. Ala nan na tɔɔrɛ mɔɔli birin niyaxi e ra.

⁷ Kɔnɔ wo tan, wo wo sɛnbɛ so, wo wo tun nabɛxi, barima wo xa wali sare fama nɛ ragbilende wo ma.»

⁸ Mangɛ Asa to Annabi Odedi xa namɪɲɔnmɛ masenyi mɛ, a naxa limaniya, a fa kuye birin kana Yudaya nun Bunyamin bɔxi ma, a nun a taa naxee masɔtɔ Eframi geya yire. A man naxa Alatala xa sɛrɛxɛbade yailan, naxan nu na hɔrɔmɔbanxi ya ra.

⁹ A naxa Yudayakae nun Bunyaminkae birin malan, a nun xɔɲɛ naxee kelixi Eframi, Manasi, nun Simeyɔn bɔnsɔɛɛ xa bɔxie ma. Kabi e naxa a to Marigi Alatala nu na nee sɛɛti ma, xɔɲɛ gbegbe naxa kafu e ma kelife Isirayila bɔxi ma.

¹⁰ Na malanyi raba Darisalamu nɛ kike saxan nde Asa xa mangɛya jɛ fu nun suuli nde ra.

¹¹ Na lɔxɔɛ e naxa xuruse xungbe kɛmɛ solofere nun xuruse lanma wulu solofere ba sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ. E nee sɔtɔ na gere nan kui.

¹² E naxa natɛ tongo e xa e babae Marigi Alatala fen e bɔɲɛ nun e nii birin na.

¹³ Mixi yo tondi Isirayila Marigi Alatala fende, na kanyi lan nɛ a xa faxa, dimɛdi yo, fori yo, xɛmɛ yo, xa na mu ginɛ.

¹⁴ E naxa e rakali Alatala ra e xui itexi ra, e fa sarae nun ferɪ fe.

¹⁵ Yudayakae birin naxa sɛɛwa yi marakali ra, barima e a rabaxi e bɔɲɛ birin nan na. E nu bara Alatala fen sɔɔbɛ ra, a tan nan bara tin e xa a to. Alatala naxa bɔɲɛsa lu e xa bɔxi birin ma.

¹⁶ Mangɛ Asa man naxa a mama Maaka tide magoro, barima a nu bara Asera kuye yailan. Asa naxa a xa kuye yensen, a fa a gan Sediron gulunba kui.

¹⁷ Kɔnɔ hali Asa to nu bara a yetɛ fi Alatala ma a xa simaya birin kui, a mu gɛ kuye batudee birin kanade Isirayila geyae fari.

¹⁸ A naxa gbeti, xɛɛma, nun se gbɛtɛɛ raso Ala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee fixi Ala ma.

¹⁹ Gere yo mu lu Isirayila bɔxi ma, han Asa xa mangɛya jɛ tongo saxan nun suuli nde.

16

Asa xa mangɛya rapɔɲɪ (Isirayila Mangɛ I 15:16-22)

¹ Asa xa mangɛya jɛ tongo saxan nun senni nde, Isirayila mangɛ Baasa naxa te Yudaya gereɛde. A naxa Rama yailan, alako Yudaya mangɛ Asa nun a xa mixie naxa fɛɛrɛ sɔtɔ sofe ra menni e xa e kerɪ.

² Asa naxa gbeti nun xɛɛma tongo Alatala xa banxi nun mangɛ xa banxi kui, a fa xɛɛrae xɛɛ Siriya mangɛ Ben Hadada yire Damasi yi masenyi ra,

³ «Won xa saate xiri won tagi alɔ n baba nun i baba a raba ki naxɛ. Sanba se nan ya, xɛɛma nun gbeti, saate kana naxan ma i nun Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

⁴ Ben Hadada naxa tin mangɛ Asa xa masenyi ra. A naxa a xa sɔɔri xunye xɛɛ Isirayila taae suxude. E naxa Iyono, Dana, nun Abeli Mayimi suxu, a nun taa gbɛtɛɛ baloe nu ragatama dennaxɛ Nafatali bɔxi ma.

⁵ Baasa to na fe mɛ, a naxa Rama taa tife wali iti.

⁶ Na wali to iti, mangɛ Asa naxa fa Yudayakae ra, e fa gɛmɛɛ nun wurie xanin, Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin nawali Geba nun Misipa tife ra.

⁷ Na tɛmɪ Annabi Xanani naxa siga Yudaya mangɛ Asa xɔn, a a fala a bɛ, «I to i xaxili ti Siriya mangɛ ra i Marigi Alatala jɔxɔɛ ra, Siriya xa sɔɔrie bara gɛ e yetɛ sɔtɔɛde i ya ra.

⁸ Kusikae nun Libiyakae xa sɔɔri gali gbo, sɔɔri ragise nun soe na e yi ra. Kɔnɔ

Alatala mu e sa i sago xe i i xaxili ti a ra temui naxee?

⁹ Alatala adamadi birin matoma ne alako a xa a kolon naxee e boje fixi a ma. I bara lu alo xaxilitare yi fe kui. Yakosi gere luma ne i xa boxi ma temui birin.»

¹⁰ Asa naxa xon na namiponme ma, a fa a raso geeli kui, a nun mixi gbete naxee mu rafanxi a ma.

¹¹ Asa xa taruxui, a fole nun a raponyi, a sebexi Yudaya nun Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

¹² A xa mang'eya je tongo saxan nun solomanaani nde, fure jaaxi naxa Asa suxu a sanyie ma. Na kui a mu Alatala fen, a seribae gbansan nan fen na fure xa fe ra.

¹³ A xa mang'eya je tongo naani nun keren nde, Asa naxa laaxiraya.

¹⁴ E naxa a ragata a xa gaburi gexi kui Dawuda xa taa. E naxa a bele sade nde ma, labunde fanyi nu saxi dennaxe ma. Surayi gbege fan naxa gan a fure be.

17

Yehosafati xa mang'eya

¹ Asa xa di Yehosafati naxa ti mange ra a baba joxoe ra. A naxa a senbe so Isirayila xili ma.

² A naxa soorie lu Yudaya taa makantaxie birin kui. A man naxa e lu taae kui, a baba nu bara naxee soto Yudaya nun Eframi boxi ma.

³ Alatala naxa Yehosafati mali, barima a nu jere ma a baba Dawuda xa kira singe nan xon, a mu Bali kuye batu.

⁴ A nu a baba Marigi Ala nan batuma, a bira a xa yaamarie foxo ra, Isirayila mu nu tinma naxee ra.

⁵ Alatala naxa Yehosafati xa mang'eya mabanban, Yudayakae birin nu fama bupae ra a xon. A xa naafuli nun a xili fanyi naxa gbo.

⁶ A boje naxa bira Alatala foxo ra. A naxa kuye batudee kana Yudaya geyae fari, a man naxa Aseri kuye wuri daaxie kana na.

⁷ A xa mang'eya je saxan nde, a naxa a xa kuntigie Ben Xayili, Abadiyasi, Sakari, Netaneeli, nun Mike xee mixie xarande Yudaya taae kui.

⁸ Lewikae xilie nan ya, naxee siga e matide: Semaya, Netaniya, Sebadaya, Asaheli, Semiramoti, Yonatan, Adoniya, Tobiya, Tobo Adoniya. Serexedubee xilie nan ya, naxee siga e matide: Elisama nun Yehorami.

⁹ E naxa Alatala xa kitaabui xanin e xon ma, e xa Tawureta Munsa xaran mixie be Yudaya taa birin kui.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui naxa lu si gbete yi ra Yudaya rabilinyi, e mu Yehosafati gere sonon.

¹¹ Filisitakae naxa fa bupae nun duuti ra Yehosafati xon. Arabue fan naxa fa yexee kontonyi wulu solofere keme solofere ra, a nun sikote wulu solofere keme solofere.

¹² Yehosafati xa fe nu tema a fanyi ra. A naxa yire makantaxie ti Yudaya, a nun taa gbete baloe ragatama dennaxe.

¹³ Baloe gbege nu na a yi ra Yudaya taae kui. A xa soorie fan nu wuya Darisalamu.

¹⁴ Na soorie xasabi nan ya e denbaya ki ma: fatanfe Yuda bonsoe ra, soori wulu wulu mange Adina, a nun a xa soori palama mixi wulu keme saxan.

¹⁵ Mange Yehoxanan nu na a seeti ma, a nun xeme wulu keme firin xeme wulu tongo solomasaxan.

¹⁶ Sikiri xa di Amasiya fan nu na a seeti ma, a nun a xa soori palama wulu keme firin. Amasiya nu bara a yete fi Alatala ma.

¹⁷ Fatanfe Bunyamin bonsoe ra, soori palama Eliyada, a nun a xa soori wulu keme firin nu na. Xalie nun wure lefae nu na e yi ra.

¹⁸ Yehosabadi nu na a seeti ma, a nun a xa soori wulu keme wulu tongo solomasaxan. Geresose fan nu na e yi ra.

¹⁹ Soorie nan na ki naxee nu na mange bun ma, bafe naxee nu na Yudaya taa makantaxie kui.

18

Yehosafati nun Axabi (Isirayila Mang'ee I 22:1-28)

¹ Yehosafati naxa bannaya nun binye gbege soto. A naxa saate xiri e nun Isirayila mange Axabi tagi futi nde saabui ra.

² Ne ndee to dangi, a naxa siga Axabi yire Samari. Axabi naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra a be nun a xa mixie be. A naxa a maxandi a xa bira a foxo ra sigafe ra Ramoti gere de Galadi boxi ma.

³ Isirayila mange Axabi naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe ra Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma pamae fan birin keren. Won birin nan sigama gere sode.»

⁴ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «Yakosi n bara i maxandi, won xa Alatala sagoe fen yi fe kui.»

⁵ Isirayila mange naxa namijonme keme naani malan, a e maxorin, «A a lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere de Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.»

⁶ Kono Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?»

⁷ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, kono a mu rafa n ma, barima a gbaloe fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xun nakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa yi woyen mooli fala.»

⁸ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

⁹ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonmee nu na e xa masenyie tife e be.

¹⁰ Kenaana xa di sedekiya nu bara feri wure daaxie yailan, a fa a fala mange be, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo Siriyakae bonboma yi ferie nan na han e sonto.»

¹¹ Namijonme birin nu na masenyi mooli nan falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xun nakeli nan soto, Alatala fama e sade mange sagoe.»

¹² Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala a be.»

¹³ Mike naxa a fala, «Alatala jipe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁴ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xun nakeli nan soto. Alatala fama e sade wo sagoe.»

¹⁵ Kono mange naxa gbilen a fala ra a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falafe ra n be Alatala xili ra.»

¹⁶ Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to yensenxi geyae fari, alo xuruse rabejinxie.

Alatala xa masenyi nan ya:

Marigi mu na yi nama be.

Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

¹⁷ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo a paaxi tun?»

¹⁸ Na temui Mike naxa a fala, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyie kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi nun a koola ma.

¹⁹ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Axabi xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

²⁰ Na kui jinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxorin, «Di?»

²¹ A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namijonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «A madaxu ki nan na ki. Siga, i xa sa na raba.»

²² Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee dei. Ala bara nate paaxi tongo i xa fe ra.»

²³ Na temui, Kenaana xa di sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a

fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

²⁴ Mike naxa a yaabi, «I fama a tode a fanyi ra, i na so i noxunfe banxie kui temui naxe.»

²⁵ Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike tongo, wo sa a taxu taa xunyi Amon, nun mange xa di Yowasi ra.

²⁶ Wo xa a fala, «Mange naxe wo xa yi xeme sa geeli. Wo naxa donse yo so a yi ra fo taami xuntunyie nun ye han n gbilenma temui naxe xaxilisa kui.»

²⁷ Mike naxa a fala, «Xa i gbilen xaxilisa kui, Alatala mu masenyi yo tixi n be.» A man naxa a fala, «Namae, wo n xui suxu.»

²⁸ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi gere.

²⁹ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N na so gere kui, n donma gbete ragoroma ne n ma, konɔ i tan xa mange donmae ragoro i ma.» Isirayila mange naxa donma gbete ragoro a ma, e fa siga gere sode.

³⁰ Siriya mange nu bara soori ragise xunyie yaamari, «Wo naxa soori lanma nun a xungbe yo gere bafe Isirayila mange ra.»

³¹ Soori ragise xunyie to Yehosafati to, e naxa a fala, «Isirayila mange nan na ki.» E naxa a rabilin a gere ki ma. Yehosafati naxa Ala maxandi, Alatala fa a demen. Ala naxa e makuya a ra.

³² Soori ragise xunyie to a to Isirayila mange mu a ra, e naxa gbilen a foxo ra.

³³ Na temui soori nde naxa xali woli, na xali naxa sa a ilan Isirayila mange Axabi ra, a a soxo a kanke gbuli ma a xa wure donma de firinyie tagi. Mange naxa soori ragise rapereya yaamari, «Gbilen xanbi, won xa mini yi gere kui. N bara maxono.»

³⁴ Gere naxa xoxoxo na loxoe birin. Isirayila mange naxa a kilon a xa soori ragise ra Siriyakae ya i han nunmare. A naxa faxeso soge dula temui.

19

Yehosafati na Ala xa mang'eya bun ma

¹ Yudaya mange Yehosafati naxa gbilen a xonyi Darisalamu bojesa kui.

² Annabi Xanani xa di Yehu naxa siga Yehosafati yire, a a fala a be, «I mixi kobi malixi munfe ra? Alatala yaxui noma rafande i ma? Alatala bara xono i ma na fe ma.

³ Konɔ i fan bara fe fanyi ndee raba alo Aseri wuri masolixie kanafe boxi ma, i man bara Ala fen i boje birin na.»

⁴ Yehosafati naxa lu Darisalamu, konɔ a man naxa boxi ipere keli Beri Seeba, sa doxo Efirami geya ra, a fa mixie ragbilen e babae Marigi Alatala ma.

⁵ A naxa kiitisea doxo Yudaya taa makantaxi birin kui.

⁶ A naxa a fala kiitisea be, «Wo xa wo pengi sa wo xa wali xon ma a fanyi ra, barima wo mu kiiti sama mixie xa fe xa ra, wo na rabama Alatala nan be. Na kui Ala luma ne a xa seriye masen na wo be.

⁷ Yakosi, Alatala xa yaragaaxui xa lu wo be. Wo xa wo xa wali raba soobe ra, barima won Marigi Alatala mu wama muje xon, a mu tinma wo xa mixi rafisa a boore be, a fan mu wama wo xa tinxintareya raba kobiri xa fe ra.»

⁸ Yehosafati to gbilen Darisalamu, a naxa Lewikae, serexedube, nun Isirayila denbaya xunyie ti kiitisea ra Darisalamu, alako Alatala xa seriye xa gere rapon nama tagi.

⁹ A naxa e yaamari, «Wo xa wali dugutegepa nun boje fiixe ra Alatala xa yaragaaxui kui.

¹⁰ Wo wo ngaxakerenyie makiitima temui naxe e xonyi faxeti fe ra, xa na mu a ra yaamari nde matandi fe ra, wo xa na birin tagi raba e be a fanyi ra alako e naxa yunubi soto Alatala mabiri, a fa xono wo nun wo ngaxakerenyie ma. Xa wo na rabama a raba ki ma, wo mu yunubi sotoma.

¹¹ Serexedube Amaraya nan na wo birin xun Alatala xa seriye xa fe ra. Sumayila xa di Sebadaya nan na wo birin xun boxi mange xa seriye xa fe ra. Yudaya gomina nan na a ra. Lewikae nan findi wo xa kiitisea ra. Wo wo senbe so, wo xa wali a fanyi ra. Alatala xa fe fanyi rabae mali.»

20

Yehosafati Mowabakae gerefe

¹ Na to dangi, Mowabakae, Amonikae, nun Mewuni naxa siga Yehosafati gere.

² Mixi nde naxa siga, a sa a fala Yehosafati be, «Nama xungbe na fafe i gere kelifa baa naakiri ma, Siriya boxi ma. E na Xasason Tamari, e dennaxe ma En Gedi.»

³ Yehosafati naxa gaaxu, a fa nate tongo a xa Alatala maxandi. A Yudayakae yaamari e xa sunyi suxu na xa fe ra.

⁴ Yudayakae naxa e malan, e xa Alatala maxandi. Mixie fa na nan ma kelifa Yudaya taa birin.

⁵ Yehosafati naxa ti Yudaya nun Darisalamu jama tagi, Alatala xa banxi kui tete neene ya ra.

⁶ A naxa a masen, «Muxu babae Marigi Alatala, i tan xa mu na Ala ra koore ma? I tan xa mu na si birin ma mange ra? Senbe birin kanyi mu i tan xa ra? I noma fe birin na.

⁷ I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi mixie kerixi i xa jama Isirayila ya xori? I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi fixi i xanuntenyi Iburahima bomsae ma, a xa lu e yi ra abadan?

⁸ E naxa sabati be, e naxa i xa horomobanxi fan ti be. E bara a fala,

⁹ «Xa fe xoroxoe muxu li, alo gere naxan fatanxi Ala xa kiiti ra, fure jaxi, xa na mu a ra kaame, muxu fama tide yi banxi ya i i ya xori, barima i xili nan falama be. Muxu i xilima ne alako i xa muxu demen muxu xa toore kui, i xa i tuli mati muxu ra, i xa muxu rakisi.»

¹⁰ Yakosi Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie, i mu tin muxu benbae xa so naxee xonyi e mini Misira boxi ma temui naxe, e tan, muxu benbae mu naxee sontoxi,

¹¹ nee bara na sare ragbilen muxu ma, e xa muxu kerixi boxi ma i dennaxe fixi muxu ma.

¹² Muxu Marigi Ala, i mu e makiitima xe? Muxu senbe bara jon yi gali ya i naxan wama muxu gerefe. Muxu ma kolon muxu fefe naxan nabama, konon muxu xaxili tixi i tan nan na.»

¹³ Yudayaka birin naxa ti Alatala ya i. E xa mamadie, e xa die, nun e xa ginxe birin nu na naa.

¹⁴ Na temui Alatala xaxili naxa goro Yaxasiyeli ma, Sakari xa di, Benaya xa di, Yeyiyeli xa di, Mataniya xa di. Lewika nan nu a ra naxan kelixi Asafi xa die ya ma.

¹⁵ Yehosafati naxa a fala, «Yudayakae, Darisalamukae, i tan mange Yehosafati, wo wo tuli mati n na. Alatala xa masenyi nan ya: «Wo naxa gaaxu, wo naxa kontofili yi jama xungbe ya ra, barima wo gbe gere mu ya. Ala nan ma gere a ra.

¹⁶ Tina wo xa goro yi gere xili ma. E tema Sisi mabiri, wo fama e lide gulunba ranonyi Yeruweli gbengberenyi ma.

¹⁷ Hali wo mu e gere, wo xa ti na, e ya ra, wo fama a tode Alatala wo rakisima ki naxe. Yudaya nun Darisalamu, gaaxu nun kontofili naxa lu wo yi ra tina. Wo xa mini tun, wo nun Alatala na a ra.»

¹⁸ Yehosafati, Yudayakae, nun Darisalamukae birin naxa e igoro, e e yatagie rafelen boxi ma Alatala ya i.

¹⁹ Lewikae, Kehati xa die nun Kore xa die ya ma naxa keli, e Isirayila Marigi Alatala matoxo e xui itexi ra.

²⁰ Nama naxa keli subaxe ma, e naxa siga Tekowa gbengberenyi mabiri. E nu minima temui naxe, Yehosafati naxa ti e ya ra, a fa a fala,

«Yudayakae nun Darisalamukae, Wo wo tuli mati n na.

Wo xa limaniya wo Marigi Alatala saabui ra,

alako wo xa senbe soto.

Wo xa limaniya Ala xa namijonmee saabui ra,

alako wo xa xun nakeli soto.»

²¹ Na xanbi, a naxa woyen jama be, e xa Alatala xa beetiba ndee sugandi naxee Alatala xa mangeya seniyanxi matoxoma, soorie minima taa kui temui naxe. E naxa yi tantui rasiga Ala ma, «Wo Alatala matoxo, barima a xa hinne buma ne abadan.»

²² E to na matoxoe folo, Alatala naxa Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie ya iso naxee nu faxi Yudaya gere xili ma. E nu fa e boore bonbo.

²³ Amonikae nun Mowabakae naxa din Seyiri geya mixie ra, alako e xa e raton, e xa e sonto. E to ge na ra, e naxa e boore fan faha folo.

²⁴Yudayakae to so gbengberenyi folode, e naxa gali xungbe to, kɔnɔ e birin nu faxaxi. Binbie gbansan nan nu menni. Mixi keren mu nu kisixi e ya ma.

²⁵Yehosafati nun a xa jama naxa xi saxan naba soori faxaxie harige xaninfe ra. E naxa naafuli gbegebe to na, han e mu nɔ na birin xaninde.

²⁶A xi naani lɔxɔɛ, e naxa sa e malan Beraka gulunba kui Alatala tantude. Han to e na yire xili falama Beraka na nan ma.

²⁷Yudaya nun Darisalamu soorie naxa gbilen Darisalamu jɛlexinyi kui Yehosafati xa mang'eya bun ma. Alatala nu bara e rasɛɛwa e yaxuie sontofe saabui ra.

²⁸E to so Darisalamu, e naxa siga han Alatala xa banxi kui, kɔrae nun sarae nu raberema dennaxɛ.

²⁹Si birin to a mɛ a Alatala bara Isirayila yaxuie gere, Alatala xa yaragaaxui naxa lu e yi ra.

³⁰Yehosafati xa mang'eya naxa lu bojesa kui a Marigi Ala saabui ra.

*Yehosafati xa mang'eya rapɔnyɪ
(Isirayila Mang'ee I 22:41-51)*

³¹Yehosafati mang'eya sɔtɔ Yudaya a jɛ tongo saxan nun suuli nan ma, a fa jɛ mɔxɔɾɛn nun suuli mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Asuba, Silixi xa di ginɛ.

³²Yehosafati nu jɛrɛma a baba Asa xa kira xɔn a xa simaya birin kui, a lu Alatala xa tinxinyi kui.

³³Kɔnɔ kuye batudee mu nu gɛxi kanade bɔxi kui geyae fari. Nama mu nu e bojɛɛ xirixi e babae Marigi Ala ra sinden.

³⁴Yehosafati xa taruxui dɔnxɔɛ, a folɛ nun a rapɔnyɪ birin sɛbɛxi Xanani xa di Yehu xa taruxui kui, naxan toma Isirayila mang'ɛɛ xa taruxui kui.

³⁵Na to dangi Yudaya mang'ɛɛ Yehosafati naxa saate xiri a nun Isirayila mang'ɛɛ Axasiya tagi, naxan jɛrɛ ki jaaxu.

³⁶E naxa kunkuie yailan naxee sigama Tarasisi. E naxa ndee yailan Esiyon Geberi.

³⁷Na kui, Dodawahu Maresa xa di Annabi Eliyeseri naxa namijɔnmɛ masenyi ti Yehosafati bɛ, «I to saate xirixi

i nun Axasiya tagi, Alatala i xa wali kanama nɛ.» Na na a to, a xa kunkuie naxa gan, e mu siga Tarasisi.

21

*Yehorami xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 8:16-24)*

¹Yehosafati naxa laaxiraya, e naxa a ragata a babae sɛɛti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Yorami naxa ti a jɔxɔɛ ra.

²Yorami xunyae nan ya, Isirayila mang'ɛɛ Yehosafati xa die: Asaraya, Yɛxiyeli, Sakari, Asariyahu, Mikayeli, nun Sɛfataya.

³E baba nu bara harige gbegebe fi e ma, gbeti, xɛɛma, nun bɔxie alɔ taa makantaxie Yudaya bɔxi ma. Kɔnɔ a naxa mang'eya lu Yorami yi, barima a tan nan na di singe ra.

⁴Yehorami to ti a baba jɔxɔɛ ra, a fa a xa mang'eya mabanban, a naxa a xunyae birin nun Isirayila kuntigi ndee faxa santidɛgɛma ra.

⁵Yehorami mang'eya sɔtɔ a xa simaya jɛ tongo saxan nun firin nan ma, a fa jɛ solomasaxan mang'eya raba Darisalamu.

⁶A naxa jɛrɛ alɔ Isirayila mang'ɛɛ darixi a ra ki naxɛ. A naxa bira Axabi xa misaali fɔxɔ ra, barima a nu bara Axabi xa di ginɛ dɔxɔ. A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma.

⁷Kɔnɔ Alatala mu tin Dawuda bɔnsɔɛ bade mang'eya ra saate xa fe ra, a naxan tongo Dawuda bɛ, a falafe ra mang'eya mu bama a tan nun a xa die yi ra abadan.

⁸A xa mang'eya kui, Edon naxa Yudaya xa mang'eya matandi, e fa e yetɛ xa mang'ɛɛ dɔxɔ.

⁹Yehorami nun a xa soori xunyie naxa siga soori ragisee kui Edonkae gere. Edonkae naxa e mabilin kɔɛ ra, kɔnɔ Yorami nun a xa soori ragisee xunyie naxa nɔ e ra.

¹⁰Han to Edon mu tinxi lude Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan naxa a xa mang'eya matandi. Na birin Yorami lixi nɛ barima a nu bara a babae Marigi Alatala rabolo.

¹¹Yorami naxa kuye batudee yailan Yudaya geyae fari. A naxa Darisalamukae

nun Yudayakae ratantan na yanfanteya ra.

¹² Annabi Eli naxa keedi rasanba a ma naxan a falaxi, «I baba Dawuda Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I to mu i jerexi i baba Yehosafati nun Yudaya mange Asa xa kira xon ma,

¹³ i i jerexi Isirayila mang'ee nan ma kira xon, i Yudayakae nun Darisalamukae ratantan Ala rabolofe ra alo Axabi bonsoe a rabaxi ki naxe, i jan man fa i xunya fafaxakerenyie faxes naxee nu fisa i tan be,

¹⁴ Alatala fama ne fure jaaxi ra i xa jama ma, a nun i xa die, i xa gin'ee, i xa xurusee,

¹⁵ a nun i tan ma. Na fure jaaxi xunmasama ne loxo yo loxo i furi kui han a bula.»

¹⁶ Filisitakae nun Arabue naxee nu sabatixi Kusikae fe ma, Alatala naxa nee rakeli Yehorami gere xili ma.

¹⁷ E naxa siga Yudaya, e fa mange harige birin tongo, a xa die nun a xa gin'ee. E naxa a xa di lanma Yehowaxasi gbansan lu na.

¹⁸ Na gere dangi xanbi, Alatala naxa Yorami fura a furi ma, fure ra, naxan mu yalanma.

¹⁹ Na toore xun nu fa masa loxo yo loxo je firin bun ma, han Yorami furi naxa bula, a faxes toore jaaxi kui. A xa jama mu surayi gan a be binye daaxi ra alo e a rabaxi a babae be ki naxe.

²⁰ A mang'eya soto a je tongo saxan nun firin nan ma, a fa je solomasaxan mang'eya raba Darisalamu. A to faxes, mixi yo mu kinikini a ma. E naxa a ragata Dawuda xa taa kui, kon'oe e mu tin a sade mang'ee xa gaburie yire.

22

Axasiya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 8:25-29, 9:27-29)

¹ Darisalamukae naxa Yorami xa di lanma Axasiya ti Yehorami joxoe ra. Arabue nu bara a xa di booree faxes. Yorami xa di Axasiya findi Yudaya mange ra na ki ne.

² Axasiya mang'eya soto a je tongo naani nun firin nan ma. A mang'eya raba Darisalamu je keren. A nga nu xili ne Atalaya, Omiri xa di gin'ee nan nu a ra.

³ Axasiya fan naxa a jere Axabi bonsoe xa misaali ma, barima a nga nu marasi jaaxi nan fima a ma.

⁴ A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma, alo Axabi bonsoe a raba ki naxe. A baba faxes xanbi, Axabi rasimae nu luma a ratantan na.

⁵ Na bara a niya Axasiya xa bira Isirayila mange Axabi xa di Yehorami foxo ra, e xa siga Siriya mange Xasayeli gere Ramoti Galadi boxi ma. Siriyakae naxa Yorami maxono na gere kui.

⁶ Siriyakae to a maxono Rama, Yorami naxa gbilen Yisireeli a dandande. Gere to jon Isirayila nun Siriya mange Xasayeli tagi, Yudaya mange Yorami xa di Asaraya naxa goro Yisireeli Axabi xa di Yorami xebude, barima a nu maxonoxi a jaaxi ra.

⁷ Ala xa maragiri kui, Axasiya to fa Yorami yire, na nan findi Axasiya be bonoe ra. A to so na, a tan nun Yehorami naxa mini sigafe ra Nimisi xa di Yehu yire. Alatala nu bara Yehu sugandi a xa Axabi bonsoe sonto.

⁸ Yehu nun Axabi bonsoe xa gere kui, Yehu naxa Yudaya kuntigie nun Axasiya xa mamadie li naa, a naxa e faxes. Axasiya xa mamadie nu na Axasiya xa yaamari nan bun ma.

⁹ E naxa Axasiya fen, e naxa a suxu Samari a nu noxunxi dennaxe. E naxa fa a ra Yehu yire, e fa a faxes. Na xanbi, e naxa a ragata, barima e nu a falama ne, «Yehosafati xa di na a ra, naxan nu Alatala fenma a boje birin na.» Axasiya xa mixi yo mu nu na naxan noma findide mange ra.

Mange gin'ee Atalaya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 11:1-3)

¹⁰ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxes, a naxa keli, a mange xa die birin faxes Yudaya.

¹¹ Kon'oe mange xa di gin'ee Yehoseeba, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo gundo ra mange xa die ya ma Atalaya nu wama naxee faxafe, a fa a xanin gin'ee di maxurui nde xon, a diyore nun na di maxurui noxun horomobanxi konkoe nde kui. Mange Yehorami xa di gin'ee Yehoseeba, serexedube Yehoyada xa gin'ee,

Axasiya xunya ginema, Yowasi noxon na ki ne Atalaya ma, a mu no a faxade.

¹² E Yowasi nun a xuru mixie noxon ne, Alatala xa hromobanxi kui je senni bun ma. Na waxati, Atalaya nan nu boxi yamarima.

23

Yowasi xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 11:4-20)

¹ Ne solofere nde ra, Yehoyada naxa limaniya xoxoxe tongo, a saate xiri a nun mixi keme xunyie tagi: Yeroxama xa di Asaraya, Yehoxanan xa di Sumayila, Obedo xa di Asaraya, Adaya xa di Maaseya, nun Sikiri xa di Elisafati.

² A naxa Yudaya ipere, a naxa Lewikae nun denbaya xunyie xanin Darisalamu, naxee nu na Yudaya taee kui.

³ Na naxa saate tongo mange be Ala xa banxi kui. Yehoyada naxa a masen, «Mange xa di nan ya. A tan nan fama mang'eya sode alo Alatala a masenxi ki naxe Dawuda bomsae xa fe ra.

⁴ Wo naxan nabama, serexedubee nun Lewikae naxee walima malabui loxoe, a xunde singe xa hromobanxi sode dee kanta.

⁵ Xunde firin nde xa lu mange banxi kui. Xunde saxan nde xa lu Yesodi xa naade ra. Nama tan fama lude Alatala xa banxi tete nan kui.

⁶ Mixi yo naxa so Alatala xa banxi kui, fo serexedubee nun Lewikae naxee walima naa. Nee nan noma sode, barima seniyentoe nan e ra, kono naxa tan mu noma sode naa kui.

⁷ Lewikae xa mange bilin, santidegema suxuxi e yi ra. Mixi yo naxan katama a xa so na banxi kui, wo a faxes. Wo xa lu mange seeti ma a so temui nun a mini temui.»

⁸ Lewikae nun Yudayakae birin naxa bira serexedube Yehoyada xa yaamari foxo ra. Kankan naxa bira a xa xunde foxo ra, naxan soma banxi kui malabui loxoe nun naxan minima na loxoe. Serexedube Yehoyada mu tin xunde yo xa ba na wali kui.

⁹ Serexedube Yehoyada naxa tanbee nun wure lefa xungbee nun a lanmae so mixi keme xunyie yi ra. Na tanbee nun

makanta see nu findixi mange Dawuda nan gbe ra, naxee nu ragataxi Ala xa banxi kui.

¹⁰ A naxa naxa birin ti a yire, e xa gere-
sose na e yi ra, kelife banxi yirefanyi ma, sa doko banxi koola ra, kelife serexebade ma, sa doko banxi kanke ra, alako e xa mange bilin.

¹¹ E naxa mange xa di ramini kene ma, e mange tonxuma sa a xun ma, e Ala xa saate sebexi so a yi ra, e ture surusuru a xunyi ma, e fa a masen e xui itexi ra, «Simaya xa lu mange be!»

¹² Alatala to naxa xui me mange matoko ra a itexi ra,

¹³ a naxa naxa sagata Ala xa hromobanxi. Menni, a naxa mange to, a tixi hromobanxi sanyie seeti ma sode de ra, yareratie nun sara fee tixi a seeti ma, Yudaya naxa seewaxi, sarae nu fema, beetibae nu beeti bama korae xui ra. Alatala naxa a xa donma iboo xone kui, a fa a fala, «Yanfanteya, yanfanteya!»

¹⁴ Na temui, serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyie ramini, a fa e yaamari, «Wo xa a ramini be kui, wo xa a faxes santidegema ra. Naxan yo birama a foxo ra, wo na kanyi fan faxes.» Serexedube nu bara a fala, «Wo naxa a faxes Alatala xa banxi kui de.»

¹⁵ E naxa a suxu mange xa banxi naade ra naxan xili «Soe naade,» e fa a faxes menni.

¹⁶ Yehoyada naxa saate tongo, a tan yo, naxa yo, mange yo, e birin xa findi Alatala xa naxa ra.

¹⁷ Nama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e fa na kuyee nun serexebadee kana. E naxa Bali xa serexedube Matan suxu, e a faxes serexebade yire.

¹⁸ Yehoyada naxa serexedubee nun Lewikae yaamari e xa Alatala xa banxi wali suxu alo Dawuda nu bara a fala e be ki naxe. E birin nu itaxunxi xunde kima, e xa serexe gan daaxi ba Alatala be alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Dawuda nu bara a fala na birin xa raba tantui nun beeti ra.

¹⁹ Yehoyada naxa yire kantee ti hromobanxi naade ra alako mixi seniyentare yo naxa so menni.

²⁰ A naxa soori keme xunyie, kuntigie, yareratie, nun pama birin maxili e xa mange mati kelife Alatala xa hɔrɔmɔbanxi, han mange xa banxi. E naxa mange raso naade xungbe ra, e fa a doxo mange kibanyi kui.

²¹ Nama birin naxa seewa, taa naxa lu boɲesa kui, Atalaya faxa xanbi sandeɣema ra.

24

Yehowasa Ala xa hɔrɔmɔbanxi yailanfe (Isirayila Mang'ee II 12:1-17)

¹ Yehowasa mang'eya soɔɔ a xa simaya ɲe solofere nan ma, a fa ɲe tongo naani mang'eya raba Darisalamu. A nga xili Sibiya, Beriseebaka nan nu a ra.

² Serexedube Yehoyada xa waxati, Yehowasa naxa lu tinxinyi kui Alatala ya i.

³ Yehoyada naxa gine firin fen Yowasi be. A di xeme nun di ginee soɔɔ na kui.

⁴ Na to dangi, Yowasi naxa a ɲanige a xa Alatala xa banxi yailan.

⁵ A naxa serexedube nun Lewikae malan, a a fala e be, «Wo siga Yudaya taae kui nun Isirayila boxi ma ɲe yo ɲe kobiri malande, alako wo xa wo Marigi Ala xa banxi yailan. Wo xa gbata yi wali ra.» Kɔnɔ Lewikae mu a suxu soɔbe ra.

⁶ Mange naxa serexedube kuntigi Yehoyada xili, a a maxɔrin, «Munfe ra i mu Lewikae karaxanxi e xa duuti maxili Yudaya nun Darisalamu, alɔ Alatala xa konyi Munsa a yamari ki naxe, nun Isirayila pama fan tin a ra ki naxe Ala xa hɔrɔmɔlingira xa fe ra, seedeɲɔxɔya na dennaxe?»

⁷ Atalaya, mange gine ɲaaxi nun a xa die nu bara se seniɣenxie birin ba Alatala xa banxi kui, e xa nee rawali Bali kuyee be.

⁸ Na kui, mange naxa a fala a kankira xa yailan, a xa doxo Alatala xa banxi naade ra tande.

⁹ Marakolonyi naxa ti Yudaya nun Darisalamu, a kankan lan a xa fa kobiri ra Alatala be, alɔ Alatala xa konyi Munsa nu bara Isirayila yaamari a ra ki naxe gbengberenyi ma.

¹⁰ Kuntigie nun pama birin naxa tin na ra, e naxa fa kobiri ra, e a sa kankira kui han a a rafe.

¹¹ Kankira to rafe kobiri ra, e naxa a xanin Lewikae xɔnma alako nee xa a kui ife kolon mange xili ra. Mange xa sebeli ti nun serexedube kuntigi fe mati naxa kankira iba. E to ge, e man naxa kankira doxo a doxoɔde. E nu na rabama ne loxo yo loxo. Kobiri gbeɣbe naxa soɔɔ na kui.

¹² Mange nun Yehoyada nu na kobiri soma walike xunyie nan yi ra, e xa nu walikee sare fi a ra. Walikee nu na naxee geme masolima, naxee kamuderi wali rabama, naxee wure nun yoxui rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.

¹³ Wali naxa soɔneya walikee wakili saabui ra. Ala xa hɔrɔmɔbanxi naxa gbilen a xa tofanyi singe ma, nde naxa sa a senbe xun ma.

¹⁴ E to ge na wali ra, e naxa kobiri donxɔe ragbilen mange nun Yehoyada ma. Mange naxa se gbete yailan na kobiri ra, naxee nu rawalima Alatala xa banxi kui, alɔ gbeti pɔoti nun xema pɔoti, a nun yirabasee naxee nu rawalima serexe gan daaxi bafe ra. Serexe gan daaxie nu bama Alatala xa banxi kui Yehoyada xa simaya birin kui.

¹⁵ Yehoyada xa simaya to kamali a fanyi ra, a naxa laaxiraya. A xa simaya nu bara siga han ɲe keme ɲe tongo saxan.

¹⁶ E naxa a ragata Dawuda xa taa kui boxi mang'ee fe ma, barima a nu bara fe fanyi raba Isirayila boxi ma Ala nun a xa banxi be.

¹⁷ Yehoyada to faxa, Yudaya kuntigie naxa fa mange yire, e fa e felen boxi ma a bun ma. Na kui, mange naxa a tuli mati e xa marasi ra.

¹⁸ E naxa e babae Marigi Alatala xa banxi rabeɲin, e fa tuubi Aseri kuyee be. Alatala naxa xɔnɔ Yudaya nun Darisalamu ma e xa yunubie xa fe ra.

¹⁹ Alatala naxa namijonmese xee e xon a xa seriye ra, kɔnɔ e mu tin e tuli matide na masenyi ra.

²⁰ Ala Xaxili naxa lu serexedube Yehoyada xa di Sakari ma, a fa a masen pama be, «Ala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na n tan Alatala xa seriye matandife? Wo xa fe yo mu soɔneyama, barima wo

bara n tan Alatala rabepin. N fan fama wo rabepinde na nan ma.»

²¹ Na kui, pama naxa nate tongo e xa Sakari yanfa. Na naxa a niya mange xa yaamari fi e xa Sakari magono geme ra Alatala xa banxi tete kui han a xa faxa.

²² Mange Yowasi nu bara neemu Sakari baba Yehoyada xa hinne ma, a naxan naba a be. A Sakari faxa. Beenu Sakari xa faxa a yi nan masen, «Alatala xa i foxi to, a xa i sare ragbilen i ma.»

²³ Ne keren to dangi, Siriya soori gali naxa Yowasi gere. E naxa so Yudaya nun Darisalamu, e naxa kuntigi birin faxa, e fa e harige xanin Damasi mange xon ma.

²⁴ Siriya soorie mu nu wuya, konon Alatala nan Yudaya soori gali xungbe sa e sagoe, barima Yudayakae nu bara e babae Marigi Alatala rabepin. Ala Siriyakae rawali ne alako Yowasi xa paxankata.

²⁵ Siriyakae nu bara Yowasi maxono gere kui. E naxa gbilen e xonyi, Yowasi tan nu toorofo na temui a xa sade ma. A xa walikée naxa nate tongo e xa a faxa, barima a nu bara serexedube Yehoyada xa di faxa. E naxa a faxa a xa sade ma. Nama naxa Yowasi ragata Dawuda xa taa kui, konon e mu tin a ragatade mangée xa gaburie yire.

²⁶ Mixie xilie nan ya naxee Yowasi yanfa: Amonika Simeyata xa di Sabadi, nun Mowabaka Simiriti xa di Yosabadi.

²⁷ Folo a xa die xilie ma, namiponme masenyi wuyaxie naxee ti a xa fe ra, a sa doxo Ala xa banxi wuli ra a naxan naba, na birin sebexi mangée xa taruxui kui. A xa di Amasiya naxa ti a poxoe ra.

25

Amasiya xa mangeya (Isirayila Mangée II 14:1-20)

¹ Amasiya mangeya soto a xa simaya ne maxonen nun suuli nan ma, a fa ne maxonen nun solomanaani mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin. Darisalamuka nan nu a ra.

² Amasiya naxa jere Alatala xa tinxinyi ra, konon a mu a raba a boje birin na.

³ A xa mangeya to mabanban, a naxa walikée faxa naxee a baba faxa a xa mangeya kui.

⁴ Konon a mu na walikée xa die tan faxa, barima Alatala xa yaamari sebexi Tawureta Munsa kui, «Baba mu lan a xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lan a xa faxa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxa a yete nan ma yunubi xa fe ra.»

⁵ Amasiya naxa Yudayakae malan, a fa e ti e xabile ki ma. A naxa mixi wulu xunyie nun mixi keme xunyie sugandi Yuda nun Bunyamin bonsoe be. A to xeme konti naxee nu bara ge je maxonen soto, a naxa xeme wulu keme saxan soto naxee fata tanbe nun wure lefa ra gere kui.

⁶ A man naxa kobiri fi Isirayila soori palama mixi wulu keme ma alako nee xa sa e xun.

⁷ Ala xa mixi nde naxa fa, a fa a fala a be, «Mange, i naxa Isirayila soori gali xanin, barima Alatala mu Isirayila nun Efirami bonsoe be.

⁸ Xa i e xanin gere sode, hali i gere so a mooli birin na, Ala fama ne i lude i yaxuie sagoe. Senbe na Ala nan yi ra mixi malife ra xa na mu a ra mixi ralossife ra.»

⁹ Amasiya naxa a fala Ala xa mixi be, «N jan bara gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani so e yi ra.» Ala xa mixi naxa a yaabi, «Alatala noma i kide dangife na ra.»

¹⁰ Na kui, Amasiya naxa Efirami soorie ragbilen e xonyi. E naxa gbilen e xonyi, konon e boje nu texi Yudaya xili ma.

¹¹ Amasiya naxa a senbe so, a fa a xa soori gali rapere gere kui. E naxa Seyirika wulu fu faxa gulunba kui foxoe jinma dennaxe.

¹² Yudaya soorie naxa Seyirika wulu fu gbete suxu, e naxa e xanin gelenyi fari, e fa e radin ye, e faxa.

¹³ Eframikae, Amasiya naxee ragbilen e xonyi, nee naxa bagan Yudaya tae ma kelife Samari ma, sa doxo Beti Xoron na. E naxa mixi wulu saxan faxa, e fa mennikae harige xanin e xun ma.

¹⁴ Amasiya to ge Edonkae bonbode, a naxa fa e benba Seyiri xa kuyee ra, a e findi a xa alae ra. A naxa e batu, a surayi gan e be serexe ra.

¹⁵ Na kui Alatala naxa xono Amasiya ma, a fa namiponme xee a yire a falafe ra,

«Munfe ra i yi sie xa kuyee batuxi, naxee mu nu noma e xa pama ratangade i ma?»

¹⁶ A to na woyenyi fala a be, Amasiya naxa a maxorin, «Muxu bara i ti mange rasima ra? Yi masenyi lu na, xa i mu wama gbaloe xon.» Namiponme naxa a xa masenyi rapon, «N bara a kolon Ala bara nate tongo a xa i sonto, barima i bara kuyee batu, i man bara tondi n ma marasi ramede.»

¹⁷ Amasiya to ge marasi fende mixi gbetee ra, a naxa xerae xee Isirayila mange Yowasi ma, Yehowaxasi xa di, «Fa, won xa fa gere.»

¹⁸ Isirayila mange Yowasi naxa a yaabi, «Liban tunbe di naxa xera xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

¹⁹ I naxe i bara no Edon na. I bara i yete igbo na fe ma. I naxan nabama, i xa lu i xonyi. Munfe ra i wama paxankate fenfe? I fama birade, i tan nun Yuda bonsoe!»

²⁰ Ala naxa a niya Amasiya xa tondi na woyenyi ra, barima a nu wama a lufe a yaxuie sagoe a xa Edon kuye batui xa fe ra.

²¹ Isirayila mange Yowasi naxa te Yudaya mange Amasiya gere. Na gere naxa raba Beti Semesi Yudaya boxi ma.

²² Isirayila naxa no Yudaya ra, Yudayakae birin naxa e gi e so e xonyi.

²³ Isirayila mange Yowasi naxa Yudaya mange Amasiya findi geelamani ra Beti Semesi. A naxa a xanin Darisalamu, a menni tete kanke ya keme rabira kelife Eframi naade ma, sa doxo Tuxui naade ra.

²⁴ A naxa xema, gbeti, nun yirabase birin tongo Ala xa banxi kui, Obedo Edon pengi nu saxi naxee xon ma. A man naxa mange xa naafuli tongo a xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan tongo, a gbilen Samari.

²⁵ Isirayila mange Yowasi, Yehowaxasi xa di to faxes, Yudaya mange, Yowasi xa di Amasiya xa mangeya xon man naxa kuya je fu nun suuli.

²⁶ Amasiya xa taruxui, a fole nun a raponyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

²⁷ Alatala to Amasiya rabepin, yanfe naxa a suxu Darisalamu. A naxa a gi a siga Lakisi, kono mixi ndee naxa siga a foxo ra, e a faxes menni.

²⁸ E naxa a fure xanin soee fari, e a ragata a babae fe ma Yudaya mangataa.

26

Osiyasi xa mangeya

(Isirayila Mang'ee II 14:21-22, 15:1-7)

¹ Yudayakae naxa Osiyasi ti mange ra a baba Amasiya joxoe ra. A nu bara je fu nun senni soto na waxati.

² A baba to taa masara, Osiyasi naxa Elata taa raso Yudaya xa mangeya bun ma.

³ Osiyasi mangeya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya. Darisalamuka nan nu a ra.

⁴ A jere ne Alatala xa tinxinyi kui alo a baba Amasiya.

⁵ Osiyasi naxa Ala yaragaaxuiya matinkan Annabi Sakari saabui ra. Alatala nu luma xaxili fanyi fi ra Sakari ma laamatunyie kui. Osiyasi xa fe birin naxa sooneya, barima a nu Alatala waxonfe fenma.

⁶ A to siga Filisitakae gere, a naxa Gati, Yabine, nun Asidodi tete rabira. A naxa tae ti Asidodi boxi ma Filisitakae ya ma.

⁷ Ala naxa a mali Filisitakae gere, a nun Arabue naxee nu sabatixi Guru Bali, a nun Mayonkae.

⁸ Mayonkae naxa duuti ba Osiyasi be, naxan senbe xa gboe nu bara kolon han Misira boxi ma.

⁹ A naxa koore banxi senbema ti Darisalamu Tuxui naade nun Gulunba naade xun ma.

¹⁰ A naxa yire makantadee ti daaxa. A naxa kolonyie fan ge na, barima xuruse gbegbe nu na a yi ra. A xa walikse nu walima naa mere fanyie ma, ndee fan nu menima naa weni bilie ma Karemele geyae fari. Boxi rawalife nu rafan a ma.

¹¹ Soori gali nu na Osiyasi yi ra, naxee nu na mange xa mixi Xananiya xa yaa-mari bun ma. Sebeliti Yeyiyeli nun yarerati Maaseya nu bara na gali itaxun a xunde ki ma.

¹² Denbaya kanyi mixi wulu firin keme senni nan nu yi soori palamae rapere ma.

¹³ Soori palama wulu keme saxan nun solofere keme suuli nu na naa, naxee nu mange malima a yaxuie gere de.

¹⁴ Osiyasi naxa wure lefae, tanbee, tunde leber ee, tabe makoto see, xalie, nun laatie so e yi ra.

¹⁵ Xaxilima ndee naxa a mali xalie nun geme xungbe woli see yailande Darisalamu. E naxa e doxo yire itexie fari. Na bara a niya a xa xili gbe soto han yire makuye. Ala nu a malima na birin kui alako a xa senbe soto.

¹⁶ Kono a xa mangeya to ge maban-bande, a naxa a yete igbo. A naxa a Marigi Alatala xa seriye rabepin, a so Alatala xa horomobanxi kui surayi gande serexebade fari.

¹⁷ Serexedube, Asaraya naxa bira a foxo ra, a nun Alatala xa serexedube tongo solomasaxan.

¹⁸ Yi xeme gbangbalanyie naxa yi woyenyi xoxoxoe fala Osiyasi be, «Surayi ganfe serexe ra na mu findi i tan Osiyasi xa wali ra. Serexedube nan ma wali na ra. Haruna xa die sugandixi ne Ala be e xa na wali raba. I tan xa mini horomobanxi kui, barima i bara Ala xa seriye matandi. Na fe mu findima xun nakeli ra i be Marigi Alatala ya i.»

¹⁹ Osiyasi boje naxa te serexedube xili ma. Surayi sa se nu na a belxe i. Kune naxa mini a tigi ma keren na serexedube ya xori, Alatala xa horomobanxi kui, surayi ganma serexebade naxan ma.

²⁰ Serexedube Asaraya nun a booree to na kune to a tigi ma, e naxa a ramini tande mafuren. A tan fan yete yati naxa gbata minife ra, barima Alatala nu bara a bonbo.

²¹ Mange Osiyasi naxa findi kune kanyi ra, han a faxesa tsmui. A naxa lu banxi nde kui a kerenyi ma, barima kune kanyi mu lan a xa so Alatala xa banxi kui. A xa di Yotami naxa mangeya soto, a fa lu mange banxi kui, a nama yaamari.

²² Osiyasi xa taruxui donxoe, a folo nun a raponyi, a birin sebexi Amosu xa di Annabi Esayi xa kitaabui kui.

²³ Osiyasi to laaxiraya, e naxa a ragata gaburi kui mang'ee xa boxi nde ma,

barima e nu a falama ne, «Kune kanyi na a ra.» A xa di Yotami naxa ti mange ra a joxoe ra.

27

Yotami xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 15:32-38)

¹ Yotami mangeya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili Yerusa, Sadoki xa di gine.

² A jere ne Alatala xa tinxinyi kui. A bira ne a baba Osiyasi xa misaali foxo ra, kono a tan mu so Alatala xa horomobanxi kui serexe dubama dennaxe. Na waxati nama tan mu nu a xa wali jaaxi luma.

³ Yotami naxa Alatala xa horomobanxi naade nde yailan, naxan nu na fuge ra. A man naxa banxi gbege ti Ofeli tete kui.

⁴ A naxa tae ti Yudaya geyae yire, a nun koore banxie wondie kui.

⁵ A naxa Amoni mange gere, a no a ra. Amonikae naxa yi duuti fi je saxan bun ma: gbeti kilo wulu saxan keme naani, mengi maniyee busali wulu tongo naani, fundenyi maniyee busali wulu tongo naani.

⁶ Yotami naxa senbe soto a fanyi ra, barima a bara jere a Marigi Alatala xa kira xon ma.

⁷ Yotami xa taruxui donxoe, a xa geree nun a xa walie, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

⁸ A mangeya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mangeya raba Darisalamu.

⁹ Yotami to laaxiraya, e naxa a ragata Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti a joxoe ra.

28

Axasi xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 16:1-9)

¹ Axasi mangeya soto a je moxonen nan ma, a fa je fu nun senni mangeya raba Darisalamu. A mu lu Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba a raba ki naxe.

² A naxa jere Isirayila mang'ee foxi, a Bali kuyee yailan yoxui ra.

³ A naxa surayi gan serexe ra Hinoma xa die xa gulunba kui. A man naxa a

xa die gan te ra, e xa findi serexe ra. Alatala sie naxee kerixi Isirayila, e nu na fe raharamuxi moolie nan nabama.

⁴ Axasi naxa surayi gan, a man naxa serexe ba kuye batudee geyae fari, nun wuri bili xindee bun ma.

⁵ A Marigi Alatala naxa a sa Siriya mange belexe i, naxan Isirayila xun nakana, a e findi geelimanie ra, a e xanin Damasi. Na kui Isirayila mange lu ne a xa noe bun, a tooo han.

⁶ Remaliyahu xa di Peka naxa Yudaya soori jalama wulu keme moxonen faha loxoere keren kui, barima e nu bara e babae Alatala rabejin.

⁷ Efirami soori jalama Sikiri naxa mange xa di Maaseya, mange xa gomina Asirikama, nun mange xa soori yarerati Elekana birin faha.

⁸ Isirayilakae naxa mixi wulu keme firin suxu geelimanie ra e ngaxakerenyie ya ma, ginnee, di xemee, nun di ginnee. E man naxa harige gbege fan tongo, e a xanin Samari.

⁹ Alatala xa namijonme nde nu na menni naxan xili Odedi. A naxa mini soorie ya ra naxee nu na gbilenfe Samari. A naxa a masen e be, «Wo babae Marigi Alatala nu xonoxi ne Yudayakae ma, na nan a toxi wo e masotoxi. Kono wo bara naxan naba e ra, na bara gbo ye han a bara koore li.

¹⁰ Yakosi wo wama Yuda xa die nun Darisalamu xa die xa findi wo xa konyie ra. Kono wo tan go? Wo mu a kolon wo fan bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra?

¹¹ Yakosi wo wo tuli mati n na. Wo xa yi geelimanie ragbilen e xonyi, wo ngaxakerenyie, barima Alatala bara xono wo ma.»

¹² Efirami kuntigi ndee Yehoxanan xa di Asaraya, Mesilemoti xa di Berekiya, Salumu xa di Yexisikiya, nun Xadalayi xa di Amasa, naxa keli soori gali xunye xili ma.

¹³ E naxa a fala e be, «Wo naxa yi geelimanie raso be kui, barima na fama ne a niyade won xa yunubi soto Alatala ra. Wo wama ne won ma yunubie xun xa masa? Alatala pan xonoxi Isirayila ma.»

¹⁴ Na kui soorie naxa geelimanie nun harige bejin, e naxan soto gere kui. E

na birin naba kuntigie nun jama nan ya xori.

¹⁵ Na kuntigi naxee xilie sebexi, nee naxa na harige ya ma to, dugi nun sankiri naxan nu na, e naxa nee findi geelimanie magelie xa sosee ra. E naxa baloe nun minse so e yi ra, e seri sa e xa fie ra. Na temui e naxa e raso Yeriko, tugi taa, e ngaxakerenyie yire. Naxee mu no e jerede, e naxa nee tan xanin sofalee fari. E to ge na ra, e naxa gbilen Samari.

¹⁶ Na waxati, mange Axasi naxa Siriya mange maxandi a xa a mali.

¹⁷ Edonkae nu bara fa Yudayakae gere, e mixi ndee suxu, e e xanin.

¹⁸ Filisitakae fan nu bara taae gere naxee nu na Sefela nun Negewi biri Yudaya boxi ma. E naxa Beti Semesi, Ayalon, Gederoti, Soko, Timina, Gimiso, nun e rabilinyie suxu.

¹⁹ Alatala nan wa Yudaya rayaagife, barima Isirayila mange Axasi nu bara Yudaya ya iso a xa yanfanteya ra Alatala be.

²⁰ Asiri mange Tigilati Pileseri to fa Yudaya, a mu tin a malide, a naxa a gere.

²¹ Axasi naxa naafuli seeti tongo Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun kuntigie xa banxi kui, a na fi Asiri mange ma, kono na mu a niya Tigilati Pileseri xa a mali.

²² Hali a xa tooore kui, Axasi mu gbilen Alatala ma.

²³ A nu serexe bama Damasikae xa alae be, naxee nu bara no a ra. A naxa a fala, «Siriya mange xa alae nan Siriya malixi, n fan serexe bama ne e be, alako e xa n fan mali.» Na birin findi tantanyi nan na Axasi nun Isirayila be.

²⁴ Axasi naxa Ala xa banxi se seniyenxie birin kana, a Alatala xa banxi naadee balan. A naxa serexebadee yailan Darisalamu yire birin,

²⁵ a man naxa yire itexie yailan Yudaya taa birin kui, alako e xa surayi gan serexe ra ala gbetee be. A a babae Marigi Alatala raxono na ki ne a jaaxi ra.

²⁶ A xa taruxui donxoere nun a xa wali birin, a foie nun a rajonyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila mange xa taruxui kui.

²⁷ Axasi to laaxiraya, e naxa a ragata Darisalamu taa kui, kɔnɔ e mu a ragata Isirayila mang'ee xa gaburi yire. A xa di Xesekiya naxa ti a ɲɔxɔe ra.

29

Xesekiya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 18:1-4)

¹ Xesekiya mang'eya sɔto a ɲe mɔxɔɲen nun suuli nan ma, a fa ɲe mɔxɔɲen nun solomanaani mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Abiya, Sakari xa di gine.

² A a ɲere ne Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba Dawuda a raba ki naxe.

³ A xa mang'eya ɲe singe kike singe kui, a naxa Alatala xa banxi naadee rabi, a e yailan.

⁴ A naxa serexedubee nun Lewikae maxili, a e malan tete kui sogedorode.

⁵ A naxa a masen e be, «Lewikae, wo wo tuli mati n na. Wo xa wo raseniye, wo xa wo babae Marigi Alatala xa banxi raseniye, wo xa se seniyentare birin ramini Alatala xa horomobanxi kui.

⁶ Won babae nu bara Alatala rabenin, e fe kobi raba e Marigi Alatala ra. E nu bara e kobe ti Alatala ra, nun a xa horomobanxi ra.

⁷ E naxa horomobanxi naadee yati balan. E naxa lanpuie raxuben, e mu surayi nun serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be yire seniyenxi kui.

⁸ Na kui, Alatala naxa xɔnɔ Darisalamu nun Yudaya ma, a naa findi gbaloe yire ra. Si gbete yoma won ma alo wo a toxi ki naxe.

⁹ Na bara a niya won babae xa faxesantidegema ra, won ma ginee, nun won ma di xemee nun ginee bara findi geelimanie ra.

¹⁰ Yakosi n bara a ɲanige n boɲe kui won xa saate tongo Isirayila Marigi Alatala be, alako a xa xɔne xa gbilen won foxo ra.

¹¹ Yakosi n ma die, wo xa wo tun nabexi, barima Alatala nan wo sugandixi, alako wo xa findi a xa konyie ra, wo xa surayi gan serexe ra a be.»

¹² Na kui yi Lewikae naxa keli: Amasayi xa di Maxati, Asaraya xa di Yoweli, Kehati xa di ndee, Merari xa di ndee, Abidi xa di Kisi, Yehaleleli xa di Asaraya, Gerison

xa di ndee, Sima xa di Yowa, Yowa xa di Eden,

¹³ Elisafan ma die Simiri nun Yeyiyeli, Asafi xa die Sakari nun Mataniya,

¹⁴ Heman xa die Yexiyeli nun Simeyi, nun Yedutun xa die Semaya nun Yusiye.

¹⁵ E to ge e yete raseniye, e naxa e ngaxakerenyie malan, e xa Alatala xa banxi fan raseniye Alatala xa seriye ki ma. Mang'ee nu bara na yaamari fi.

¹⁶ Serexedubee naxa so Alatala xa banxi kui alako e xa naa raseniye. E se seniyentare naxee birin li Alatala xa horomobanxi kui, nun a tete kui, Lewikae naxa na birin tongo, e a wole i Sediron gulunba kui.

¹⁷ E na wali folo kike xi singe ne. A xi solomasaxan nde, e nu bara ge menni birin naseniye han buntunyi ra. E man wali ne xi solomasaxan horomobanxi fan yati raseniye. Kike singe xi fu nun senni nde, e naxa ge na wali birin na.

¹⁸ Na dangi xanbi, e naxa siga mang'ee Xesekiya yire, e dentegge sa a be, «Muxu bara Alatala xa banxi birin naseniye, serexebade, serexe gan daaxi bade nun a yirabasee, teebili, taami serexe sama dennaxe, nun a yirabasee.

¹⁹ Muxu bara se birin yailan, muxu bara se birin naseniye, mang'ee Axasi naxan kose a xa tinxintareya kui a xa mang'eya waxati. Na birin na Alatala xa serexebade ya ra.»

²⁰ Kuye to iba, mang'ee Xesekiya naxa taa kungie malan, e te Alatala xa horomobanxi.

²¹ Mang'ee naxa yaamari fi Haruna xa di serexedubee ma, e xa tuura solofere, yexee kontonyi solofere, yexeyore xemema solofere, nun sikote solofere ba yunubi xafari serexe ra Alatala xa serexebade fari.

²² Serexedubee naxa tuurae kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexee kontonyie kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexeyore kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma.

²³ Na dangi xanbi, e naxa fa sikote ra naxee findima yunubi xafari serexe ra. Mang'ee nun pama naxa e belexe sa e ma.

²⁴ Serexedubee naxa e kon naxaba, e e wuli ifili serexebade ma yunubi xafari serexe ra Isirayila birin be. Mang'e nu bara a fala a na serexe gan daaxi nun na yunubi xafari serexe xa raba Isirayila birin be.

²⁵ Mang'e naxa Lewikae ti Alatala xa horomobanxi kui, beetibasee alo maxasee nun korae nu na e yi ra, alo Dawuda, Annabi Gadi, nun Annabi Natan nu bara a yamari ki naxe. Alatala xa yaamari nan nu a ra, a naxan masenxi a xa namiponmee saabui ra.

²⁶ Lewikae naxa ti naa, Dawuda xa beetibasee suxuxi e yi ra, serexedubee fan naxa ti naa, sarae nu na e tan fan yi ra.

²⁷ Xesekiya naxa yaamari fi e xa serexe gan daaxi ba serexebade. E to na folo, beetibae fan naxa beeti ba folo Alatala be sarae xui nun Isirayila mang'e Dawuda xa beetibasee ra.

²⁸ Nama birin naxa e felen boxi, beetibae naxa beeti ba sarae xui han na serexe gan daaxi ge bade.

²⁹ E to ge serexe gan daaxi bade, mang'e nun pama naxan bira a foxo ra, e birin naxa e tuubi, e Ala batu.

³⁰ Na dangi xanbi, mang'e Xesekiya nun a xa kuntigie naxa Lewikae yaamari a e xa Alatala matoxo Dawuda nun Annabi Asafi xa beetie ra. E naxa Ala matoxo seewe ra, e fa e xin bi sin, e e felen boxi e Ala batu.

³¹ Na temui Xesekiya naxa a masen, «Yakosi, wo to nu fama, se nu na wo belexe i Alatala be, wo wo maso, wo nun wo xa serexee nun wo xa tantui serexee ra Alatala xa horomobanxi ra.» Nama naxa fa e xa serexee ra, a nun e xa tantui serexee ra. Naxee fan a janige e boje fanyie kui, nee fan naxa fa serexe gan daaxie ra.

³² Serexe gan daaxie nan ya pama naxee fi: ninge tongo solofere, yexee kontonyi keme, nun yexeyore keme firin. Na birin findi serexe gan daaxie nan na Alatala be.

³³ E man naxa ninge keme senni nun xuruse lanma wulu saxan ba serexe ra.

³⁴ Konso serexedubee to mu nu wuya, e mu no serexe gan daaxie birin bade. Na kui, e ngaxakerenyi Lewikae naxa e mali na wali raponde, beemanun serexedube

booree xa ge e yete raseniyende. Lewikae nu bara a janige e boje kui a e xa e yete raseniyen mafuren, dangi serexedubee waxonyi ra.

³⁵ Serexe gan daaxi gbege nu na, a nun ture naxan bama xanunteya serexe ra, a nun serexe yeerama naxan nu sama serexe gan daaxi xun ma. Na kui, pama man naxa Alatala batu folo a xa banxi kui.

³⁶ Xesekiya nun pama birin naxa seewa, barima Alatala bara na wali birin nagiri sooneya ra.

30

Xesekiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe

¹ Xesekiya naxa xerae xee Isirayila nun Yudaya birin kui. A man naxa bataaxee sebe Eframikae nun Manasikae ma, alako e xa fa Alatala xa banxi Darisalamu Sayamaleke Dangi Sali rabade Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma.

² Mang'e, kuntigie, nun pama birin nu bara nate tongo Darisalamu e xa Sayamaleke Dangi Sali raba kike firin nde.

³ E mu no na rabade a waxati, barima serexedube birin mu nu gexi e yete raseniyende. Nama fan mu nu malanxi Darisalamu.

⁴ Mang'e nun pama naxa tin na nate ra.

⁵ E naxa Isirayila birin maxili, kelife Bere Seeba ma, sa doko Dana na, alako e xa fa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma. A nu bara bu pama mu na sali raba alo a sebexi ki naxe.

⁶ Xerae naxa mang'e nun kuntigie xa bataaxee xanin Isirayila nun Yudaya birin. E naxa mang'e xa yaamari masen, «Isirayilakae, wo gbilen Alatala ma, Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Ala, alako a fan xa gbilen wo ma, a wo tan naxee ratangaxi Asiriya mang'ee belexe i.

⁷ Wo naxa lu alo wo babae nun wo ngaxakerenyie, naxee nu bara e babae Marigi Alatala rabejin. Ala bara gbaloe ragiri e ma, alo wo a toxi ki naxe.

⁸ Yakosi, wo naxa wo kobe ti Ala ra alo wo babae a rabaxi ki naxe. Wo wo belexe so Alatala yi ra, wo xa fa a xa horomobanxi, a naxan naseniyen waxati birin bun ma. Wo xa wo Marigi Alatala

rabatu, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra.

⁹ Xa wo gbilen Alatala ma, wo ngaxakereenyie nun wo xa die hinne sotoma ne mixie ra, naxee e xanin konyiya kui. Xa wo gbilen wo Marigi Alatala ma, a fama ne hinnede wo ra, a mu n'emuma wo ma.»

¹⁰ X'erae naxa siga taae birin Efirami nun Manasi boxi ma, han Sabulon. Kono na mixie mu tin e xa masenyi ra, e man fa yo x'erae ma.

¹¹ Aserikae, Manasikae, nun Sabulonkae ndee naxa e yete magoro, e siga Darisalamu.

¹² Ala naxa a niya Yudayakae birin xa kafu e boore ma mang'e nun kuntigie xa yaamari rabafe ra alo Alatala a fala ki naxe.

¹³ Nama gbege naxa e malan Darisalamu, alako e xa Taami Lebinitare Sali raba kike firin nde.

¹⁴ E naxa keli, e kuye serexebade birin kana Darisalamu, a nun surayi gandee, e fa na birin wole i Sediron fole kui.

¹⁵ Kike firin nde, xi fu nun naani nde ra, e naxa Sayamaleke Dangi Sali xa serexe ba. Serexedubee nun Lewikae nu bara yaagi e xa seniyentarepa xa fe ra, e fa e yete rasenyen. E naxa serexe gan daaxie ba Alatala xa banxi kui.

¹⁶ Serexedubee naxa ti e yire alo Ala xa mixi Munsa a yamarixi ki naxe Tawureta Munsa kui. Lewikae to wuli so e yi ra, e naxa a kasan serexebade ma.

¹⁷ Mixi seniyentaree to nu wuyaxi pama ya ma, Lewikae naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e be, alako e xa a fi Alatala ma.

¹⁸ Mixi seniyentaree wuyaxie nu na pama ya ma kelifa Efirami, Manasi, nun Sabulon. E bara Sayamaleke Dangi Sali serexe don, kono na mu radaxaxi Ala xa masenyi kui. Na nan a to, Xesekiya naxa Alatala maxandi e be, «Alatala naxan fan, dije

¹⁹ seniyentaree birin ma naxee na e babae Marigi Ala fenfe e bope kui.»

²⁰ Alatala naxa Xesekiya xa dube suxu, a dije pama ma.

²¹ Isirayilakae naxee nu malanxi Darisalamu naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma jalexinyi

kui. Loxoe birin ma, Lewikae nun serexedubee nu Alatala matoxoma e xa beetibasee ra Ala xa binye bun ma e senbe birin na.

²² Xesekiya naxa Lewikae ralimaniya, barima e nu bara Alatala xa wali raba a raba ki ma. E naxa serexe don xi solofere bun ma. E man naxa xanunteya serexe ba e babae Marigi Alatala be.

²³ Nama birin naxa lan a ma, e xa xi solofere gbete sa na sali xun ma. E naxa na raba seewe kui.

²⁴ Yudaya mang'e Xesekiya naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra. Kuntigie fan naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu fu ba serexe ra. Serexedube gbege naxa e yete rasenyen.

²⁵ Yudaya pama, serexedubee, Lewikae, Isirayilakae, nun xope kelifa Isirayila boxi ma, e birin naxa seewa.

²⁶ Jalexinyi gbege naxa lu Darisalamu. Na fe mooli nu bara ba tofe Darisalamu kabi Isirayila mang'e Dawuda xa di Sulemani xa waxati.

²⁷ Serexedubee nun Lewikae naxa keli, e duba pama be. Alatala naxa na dube suxu a xa yire seniyenxi kui koore ma.

31

Xesekiya Ala xa seriye mabanbanfe (Isirayila Mang'ee II 18:4)

¹ Sali to jon, Isirayilakae naxa siga Yudaya taae kui, e kuye geme masolixie kana, e Asera kuye wuri daaxie sege, e serexebade birin kana naxee nu na geyae fari Yudaya, Bunyamin, Efirami, nun Manasi boxi ma. Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa gbilen e xonyi.

² Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae ti kankan xa wali ra: serexe gan daaxie bafe, xanunteya serexe bafe, horomobanxi wali rabafe, matoxoe nun tantui beeti bafe Alatala be, nun Alatala xa horomobanxi naade makantafe.

³ Mang'e naxa nde ba a harige ra a a fi serexe gan daaxie ra naxee bama geesege, nunmare, malabui loxoe, kike neene, sali xungbee alo a sebexi Alatala xa seriye kui ki naxe.

⁴ Xesekiya naxa a masen pama nun Darisalamukae be, e xa serexedubee nun

Lewikae mali e xa harige soto, alako e xa senbe soto Alatala xa seriye kui.

⁵ E to na masenyi me, Isirayilakae naxa farile ba e xa sansie bogi singee ra, mengi, weni neene, ture, kumi, nun daxamui gbetee. E naxan fixi, na nu gbo.

⁶ Isirayilakae nun Yudayakae, naxee nu sabatixi Yudaya taae kui naxa farile ba e xa xuruse xungbee nun e xa xuruse lanmae ra, e man naxa farile ba se seniye xie ra e naxee fixi e Marigi Alatala ma. Na naxa findi kote gbege ra.

⁷ E naxa na kote malan folo kike saxan nde ra, e ge kike solofere nde ra.

⁸ Xesekiya nun kuntigie to na kote to, e naxa Alatala nun a xa nama tantu.

⁹ Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae maxorin na kote xa fe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigi Asaraya, naxan kelixi Sadoki xabile naxa a yaabi, «Kabi won yi hadiya fe folo Alatala xa banxi kui, baloe bara gbo muxu yi ra han muxu mu noma na birin donde. Naxan luxi na nan ya. A gbo barima Alatala bara barake sa a xa nama ma.»

¹¹ Xesekiya naxa yaamari fi e xa konkoe yailan Alatala xa banxi kui. E naxa na raba.

¹² Mixie naxa fa hadiyae, farilee, nun se seniye xie ra, e a sa na konkoe kui. Lewika Konaniyahu nun a xunya Simeyi naxa meeni na birin ma.

¹³ Mange Xesekiya nun Ala xa banxi yarerati Asaraya naxa mixie sugandi naxee luma Konaniyahu nun a xunya Simeyi xa yaamari bun ma. Na mixie xilie nan ya: Yexiyeli, Asaraya, Naxati, Asaheli, Yerimoti, Yosabadi, Eliyeli, Yisimakiya, Maxati, nun Benaya.

¹⁴ Yimina xa di Lewika Kore, naxan nu sogetede naade makantama, a tan nan nu a pengi saxi see xon ma, mixie naxee panigexi Ala be. A nu na se seniye xie itaxunma.

¹⁵ Eden, Minyamin, Yosuwe, Semaya, Amaraya, nun Sekanaya nu Kore malima see itaxunde e ngaxakerenyie ma serexedubee xa taae kui. Mixi xungbee nun mixi lanmae bara e gbe soto e xunde ki ma.

¹⁶ E naxa see itaxun xeme dimedi birin ma naxee nu bara ge je saxan sotide,

naxee xilie nu sebexi taruxui kui, naxee nu lanma e xa serexedube wali raba Alatala xa horomobanxi kui e xunde ki ma.

¹⁷ E naxa see itaxun serexedubee ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui e xa denbaya ki ma. E naxa see itaxun Lewikae ma e xa wali nun e xunde ki ma, naxee nu bara ge je maxoren sotide.

¹⁸ E man naxa see itaxun Ala xa horomobanxi walike birin ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui, e naxa a i taxun e xa mamadie, e xa ginsee, e xa di xeme nun e xa di ginsee ma.

¹⁹ Haruna xa di serexedubee, naxee nu na daaxa, taa fari ma, taaka ndee nu bara sugandi naxee see itaxunma yi serexedubee nun yi Lewikae ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui.

²⁰ Xesekiya na nan naba Yudaya boxi ma. A wali ne hinne, tinxinyi, nun nondi kui a Marigi Alatala be.

²¹ A xa wali birin a naxan naba Ala batufe xa fe ra, a nun Ala xa seriye nun yaamari xa fe ra, na birin sooneyaxi ne a be. A na birin naba a boje birin nan na alako a xa a Marigi Alatala sagoe raba.

32

*Xesekiya xa mang'eya rajonyi
(Isirayila Mang'ee II 18:13-37, Annabi
Esayi 36:1-22)*

¹ Yi fe tinxinxie dangi xanbi, Asiri mange Senaxeribi naxa so Yudaya boxi ma, a naxa taa makantaxie mabilin a xa e soto.

² Xesekiya to a kolon a Senaxeribi wama Darisalamu gerefe ne,

³ a naxa kuntigie nun soori jalamae maxili. E naxa nate tongo e xa ye badee dese naxee na taa fari ma.

⁴ Mixi gbege naxa na wali suxu, e naxa kolonyie dese, e ye kirae dese naxee nu kelima boxi bun ma. E naxa a fala, «Munfe ra won a luma Asiri mang'ee xa ye soto be?»

⁵ Xesekiya naxa wali suxu senbe ra. A naxa tete yailan dennaxe nu kanaxi, a naxa nde sa a xa maite xun ma, han a sa soorie xa yire makantaxi li, a naxa tete gbeti ti tete singe fari ma, a naxa

Milo yailan Dawuda xa taa kui, a naxa geresosee nun wure lefa gbegbe malan.

⁶ A naxa soori xunyie ti jama xun, a fa jama malan taa sode de ra. A naxa a masen e be,

⁷ «Wo limaniya, wo wo senbe so. Gaaxui yo naxa lu wo yi ra, wo naxa kontofili Asiri mange xa fe ra, a nun a xa soori gali. Naxan na won seeti ma na gbo dangife se be naxan na a tan seeti ma.

⁸ Adama senbe gbansan nan na a yi ra, konon won Marigi Alatala nan na won malima ra yi gere kui.» Nama naxa e xaxili ti Yudaya mange Xesekiya xa masenyi ra.

⁹ Na to dangi, Asiri mange Senaxeribi naxa xerae xee Darisalamu. Na temui a tan nu na Lakisi gerefe nun a xa soori birin na. A naxa yi xeraya rasiga Yudaya mange Xesekiya ma, a nun Yudaya mixie ma naxee nu sabatixi Darisalamu.

¹⁰ «Senaxeribi xa masenyi nan ya: Wo xaxili tixi munse ra naxan a niyama wo xa doxo toore kui Darisalamu?

¹¹ Xesekiya na wo madaxufe ne a falafe ra, «Won Marigi Alatala fama won natangade Asiri mange belexe ma.» A wama ne wo xa faxes kaame nun ye xoli ma.

¹² Xesekiya yati bara ala batudee nun serexebadee kana, a fa a fala Yudaya nun Darisalamu be wo xa wo tuubi serexebadee keren nan gbansan be, wo xa surayi gan menni.

¹³ Wo mu a kolon xe muxu naxan naba si gbetee ra, n tan nun n babae? Na sie xa alae bara no e ratangade n belexe ma?

¹⁴ Ala mundun na sie ya ma, n babae naxee raton, naxee bara no a xa jama ratangade n belexe ma? Munfe ra wo a mapoxunxi a wo xa ala noma wo ratangade n ma?

¹⁵ Wo naxa a lu Xesekiya xa wo madaxu na ki de. Wo naxa la a ra, barima si xa ala yo mu no a xa jama ratangade n belexe ma nun n babae belexe ma. Mangeya yo mu no muxu ra. Wo xa alae fan mu fama wo ratangade n belexe ma.»

¹⁶ Senaxeribi xa xerae naxa na woyenyi mooli xun masa Alatala nun a xa konyi Xesekiya xili ma.

¹⁷ Senaxeribi nu bara bataaxe sebe naxan Isirayila Marigi Alatala konbima

yi woyenyi ra, «Si gbetee xa alae to mu no e ratangade n belexe ma, Xesekiya xa ala fan mu noma a xa jama ratangade n belexe ma.»

¹⁸ E naxa woyen Eburu xui ra Darisalamukae be naxee nu na tete kon na alako gaaxui xa lu e yi ra, e xa taa masoto.

¹⁹ E naxa Darisalamu Marigi Alamaniya si gbetee xa alae ra, naxee findixi kuye yailanxie ra.

²⁰ Mange Xesekiya nun Amosi xa di Annabi Esayi naxa Ala maxandi folo mali ra.

²¹ Na kui Alatala naxa maleke nde xee Asiri mange xa soori palamae xili ma, a e birin sonto a nun e xa yareratie. Mange to na to, a naxa gbilen a xonyi yaagi kui. A naxa so a xa ala xa banxi kui, a yete xa die naxa a faxes menni santidegema ra.

²² Alatala Xesekiya nun Darisalamukae ratanga Asiriya mange Senaxeribi belexe ma na ki ne. Ala naxa e ratanga e doxoboore birin ma.

²³ Mixi gbegbe naxa fa bupa fanyie ra Darisalamu Alatala nun Yudaya mange Xesekiya be. Keli na temui ma Xesekiya xili naxa te si birin ya ma.

²⁴ Na waxati Xesekiya naxa fura, a gbe mu lu a xa laaxiraya. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a kaabanako raba.

²⁵ Konon Xesekiya mu na kaabanako kolon Alatala be, a a yete igbo. Na na a ra Alatala naxa konon a tan nun Yudaya nun Darisalamu ma.

²⁶ Xesekiya naxa tuubi a xa yete igboe xa fe ra. Darisalamukae fan naxa tuubi. Na kui Alatala xa konon naxa gbilen e foxo ra Xesekiya xa mangeya bun ma.

²⁷ Xesekiya xa naafuli nun a xa binye nu bara gbo. Gbeti, xema, geme tofanyie, surayi, wure lefae, nun se fanyi gbetee nu na a yi ra.

²⁸ Banxie fan nu na a yi ra, a nu mengi, weni neene, ture, nun xurusee ragatama dennaxe.

²⁹ A naxa taae ti, a naxa xurusee xungbee nun a lanmae gbegbe soto Ala saabui ra.

³⁰ Xesekiya man naxa Gixon dulonyi dese fuge ra, alako na ye xa dangi Dawuda xa taa sogogorode mabiri. A xa wali birin sooneya ne.

³¹ Kɔnɔ Babilɔn kuntigi ndee to fa Xesekiya yire kaabanako xa fe ra naxan naba a xa bɔxi ma, Ala naxa a rabolo a yete xa na ya iba, alako a xa a bɔje ma fe kolon.

³² Xesekiya xa taruxui dɔnxɔe nun a xa dugutegeɓa wali, na birin sebexi Amosi xa di Annabi Esayi xa laamatunyi kui, a nun Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

³³ Xesekiya naxa laaxiraya, e a ragata binye yire Dawuda xa die xa gaburie ya ma. Yudayakae nun Darisalamukae birin naxa a binya a laaxiraya temui. A xa di Manasi naxa ti a jɔxɔe ra.

33

Manasi xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 21:1-18)

¹ Manasi mang'eya soto a je fu nun firin nan ma, a fa je tongo suuli nun suuli mang'eya raba Darisalamu.

² A naxa bira fe jaaxie fɔxɔ ra alo sie Alatala naxee kerɩ Isirayilakae ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan geyae fari, a baba Xesekiya naxee kana. A Bali kuyee xa serexebadee yailan, a Aseri kuye wuri daaxie ti, a man tuubi tunbuie be naxee na koore ma.

⁴ A naxa yi serexebade moolie ti Alatala xa banxi kui, Alatala a fala dennaxe ma, n xili fama falade be ne Darisalamu temui birin.

⁵ A naxa serexebadee ti tunbuie be Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tete firinyi kui.

⁶ A naxa a xa die gan serexe ra Hinoma gulunba kui. A naxa duureya nun mandurupa mooli birin naba, a sematɔe nun mixie maxɔrin naxee fata mixi faxie rawoyende. A xa fe jaaxie xun naxa masa Alatala ya xɔri han a xɔnɔ a ma.

⁷ A naxa kuye geme masolixi ti Ala xa banxi kui Ala a fala dennaxe ma Dawuda nun a xa di Sulemani be, «N bara yi banxi sugandi, n bara Darisalamu sugandi Isirayila bɔnsɔe birin ya ma, n xili xa matɔxɔ be abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima yi bɔxi ma n naxan fixi wo babae ma xa wo n ma seriye, n ma yaamarie, nun n ma xaranyie rabatuma wo naxan soto Annabi Munsa saabui ra.»

⁹ Kɔnɔ Manasi naxa Yudaya nun Darisalamu ralɔe, e xa jaaxu dangife sie ra Alatala naxee sonto e ya ra.

¹⁰ Alatala naxa woyen Manasi nun a xa nama be, kɔnɔ e mu e tuli mati a ra.

¹¹ Na na a ra, Alatala naxa a niya Asiriya soori xunyie xa fa e gerede. E naxa Manasi suxu, e yɔlɔnxɔnyi sa a ma, e kɔnyi gbaku a banganyi ra, e a xanin Babilɔn bɔxi ma.

¹² A to lu na jaxankate kui, a naxa a Marigi Alatala maxandi, a a yete magoro a babae Marigi Ala be.

¹³ A to a maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a a ragbilen a xa mang'eya Darisalamu. Na kui Manasi naxa a kolon Alatala nan Ala ra.

¹⁴ Na dangi xanbi, Manasi naxa tete ti Dawuda xa taa fari ma, kelife Gixon sogeorode mabiri gulunba kui, a sa dɔxɔ taa naade ra naxan xili «Yexe naade.» A naxa Ofeli geya mabilin. A naxa nde sa tete xa maite xun ma. A man naxa soori xunyie lu Yudaya taa makantaxie kui.

¹⁵ Na temui a naxa kuye birin ba Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, a serexebadee kana a nu bara naxee ti hɔrɔmɔbanxi tentenyi fari nun Darisalamu taa kui. A naxa e birin wole i taa fari ma.

¹⁶ A to ge na ra, a naxa Alatala xa serexebade yailan, a fa xanunteya serexe nun tantui serexe ba naa. A naxa a masen Yudayakae be e xa Isirayila Marigi Alatala rabatu.

¹⁷ Nama tan mu gbilen kuye batudee fɔxɔ ra geyae fari, kɔnɔ e nu e Marigi Alatala nan gbansan batuma mennie.

¹⁸ Manasi xa taruxui dɔnxɔe, a xa Ala maxandi nun namijɔnmee xa masenyie Isirayila Marigi Alatala xili ra, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

¹⁹ A xa Ala maxandi nun Ala na suxu ki naxe, na sebexi Hosayi xa sebeli kui. Manasi naxan nabaxi beenu a xa a yete magoro Ala be, a xa yunubie, a xa yanfanteya, a xa kuye batudee geyae fari, a xa Aseri kuye wuri daaxie, nun a xa geme masolixie, na birin masenxi na sebeli kui.

²⁰ Manasi naxa laaxiraya, e a ragata a xɔnyi. A xa di Amon naxa ti a jɔxɔe ra.

Amon xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 21:19-26)

²¹ Amon mang'eya soto a je moxoren nun firin nan ma, a fa je firin mang'eya raba Darisalamu.

²² A naxa bira fe jaaxie foxo ra alo a baba Manasi, a serexee ba kuyee be a baba nu bara naxee yailan batu se ra.

²³ A mu a magoro Alatala be alo a baba Manasi a raba ki naxe. Amon xa yunubie naxa dangi a baba gbe ra.

²⁴ A xa soori xunyie naxa nate tongo, e fa a faxa a xa mang'e banxi kui.

²⁵ Kono jama tan mu tin na yanfantee ra, e naxa e fan faxa. Nama naxa Amon xa di Yosiya ti a joxe ra.

34

Yosiya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 22:1-20, 23:1-20)

¹ Yosiya mang'eya soto a je solo-masaxan nan ma, a fa je tongo saxan nun keren mang'eya raba Darisalamu.

² A Alatala waxonfe tinxixi raba ne, a jere a baba Dawuda foxi. A mu siga yirefanyi ma, a mu siga koola ma.

³ A xa mang'eya je solomasaxan nde, a naxa a baba Dawuda Marigi Ala fen folo. Fonike nan nu a ra na temui. A xa mang'eya je fu nun firin nde, a naxa Yudaya nun Darisalamu raseniye folo. A naxa kuye batudee ba geyae fari, a Aseri kuye wuri daaxie kana, a kuye yoxui daaxie ba naa.

⁴ A naxa yaamari fi Bali kuye xa serexebadee xa kana, surayi ganma dennaxe kuye be xa ba naa, Aseri kuye wuri daaxie xa sege, kuye naxee yailanxi yoxui ra xa iluntun. A naxa na kuye iluntunxi fupi funfun e xa serexebae xa gaburie fari.

⁵ A naxa kuyee xa serexedubee xorie gan kuye serexebadee fari, alako Yudaya nun Darisalamu xa seniye.

⁶ A naxa siga Manasi, Efirami, Simeyon, nun Nafatali taae kui, nun e xa yire kanaxie kui,

⁷ a fa serexebadee nun Aseri kuye wuri daaxie kana. A naxa kuyee iluntun, a surayi serexebadee sege Isirayila boxi birin ma. Na temui a naxa gbilen Darisalamu.

⁸ Yosiya xa mang'eya je fu nun solo-masaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di Safan, nun taa gomina Maaseya, nun Yowaxasa xa di Yowa sebeliti xee a Marigi Alatala xa banxi yailande. A nu wama boxi nun horomobanxi raseniye.

⁹ E naxa siga serexedube kuntigi Xilikiya yire, e fa kobiri so a yi ra naxan nu bara fi Ala xa horomobanxi xa fe ra. Lewikae naxee findixi naade kantee ra nu bara na kobiri maxili jama ma, jama naxan kelixi Manasi, Efirami, Isirayila, Yudaya, Bunyamin boxi ma, nun Darisalamu.

¹⁰ E naxa na kobiri taxu Alatala xa banxi wali xunyie ra. Alako nee xa no kamuderie, banxitie nun walike mooli birin sare fide.

¹¹ E man xa no geme nun wuri sarade, e xa banxi gbete rakeli Yudaya mang'ee nu bara naxee lu e xa kana.

¹² Yi mixie wali ne soobe ra Lewika ndee xa yaamari bun ma. Nee xilie nan ya: Merari xa die Yaxati nun Abadiyasi, nun Kehati xa die Sakari nun Mesulama.

¹³ Yi Lewikae nan nu na beetiba fanyie ra. E naxa wali birin mato. Lewika gbete naxa e joxo sa sebeli tife nun naade makantafe xonma.

¹⁴ E to nu kobiri raminife, naxan nu bara xanin Alatala xa banxi kui, serexedube Xilikiya naxa seriyee kitaabui to Alatala naxan fixi Annabi Munsa saabui ra.

¹⁵ Xilikiya naxa a fala sebeliti Safan be, «N bara Tawureta Munsa to Alatala xa banxi kui.» Xilikiya naxa na kitaabui so Safan yi ra.

¹⁶ Safan naxa kitaabui xanin mange xon, a fa a dentee, «I yaamari naxan fi, i xa walikee bara na birin naba.

¹⁷ E bara fa kobiri ra naxan nu na Alatala xa banxi kui, e na so wali xunyie yi ra a nun mixi yi ra naxee na na wali rabafe.»

¹⁸ Sebeliti Safan man naxa a dentee mange be, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa na radangi mange ma.

¹⁹ Mange to na kitaabui xa masenyi me, a naxa a yete xa dugie iboo sunnunyi ma.

²⁰ Mange naxa yi yaamari so Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Abadon,

sebeliti Safan, nun mange rasi Asaya yi ra,

²¹ «Wo siga, wo sa Alatala maxorin n be, a nun Isirayilakae nun Yudayakae be, yi masenyi xa fe ra naxan sebexi yi kitaabui kui wo naxan toxi. Alatala xa xone gbo won xili ma, barima won babae mu Alatala xa seriye rabatu alo a sebexi yi kitaabui kui ki naxe.»

²² Xilikiya nun mange xa xera booree naxa siga Xulida xon ma, Salumu xa gine. Salumu Tokehata xa di, Xasira xa mamadi nan nu a joxo saxi horomobanxi dugi seniyenxie xonma. Xulida, namiponme gine nan nu a ra. A nu sabatixi Darisalamu, taa neene kui. E naxa de masara alo mange a fala ki naxe.

²³ Xulida naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <A fala mange be naxan wo xexi,

²⁴ a Alatala xa masenyi nan ya: N fama naxankate ra yi taa nun a xa mixie be, n danke ragoroma ne naxee xaranxi Yudaya mange be yi kitaabui kui,

²⁵ barima e bara n nablo, e bara surayi gan serexe ra alae gbete be. Na bara a niya n xa xono e xa wali ma. N ma xone bara lu yi taa xun ma, a mu kelima naa.»

²⁶ Kono wo xa a fala mange be naxan wo xexi alako a xa Alatala xa nate kolon, Isirayila Marigi Alatala naxan masenxi,

²⁷ <I boje to bara yi fe suxu, i fa i magoro n be, i i tuli mati n woyenyi ra n naxan falaxi yi taa nun a xa mixie xili ma, i fa i xa dugie iboo yete magore kui, i i mawa n be, na birin kui, n tan Alatala fan bara i xui me.

²⁸ N i xaninma ne i benbae yire bojesa kui. E fama i ragatade, i yae mu yi taa nun a xa mixie xa naxankate toma.» E naxa na dentege mange be.

²⁹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie xili.

³⁰ A naxa te Alatala xa banxi yire, Yudayakae, Darisalamukae, serexedubee, Lewikae, nun pama birin, kelife mixi moxie ma sa doko dimae ra, birin naxa bira a foxo ra. Mange naxa kitaabui xaran e be Ala xa saate fe sebexi naxan kui, e nu bara naxan to Alatala xa banxi kui.

³¹ Mange naxa ti a tide, a saate tongo Alatala be a xa bira Alatala xa seriye, a xa

yaamari, nun a xa xaranyi birin foxo ra a boje nun a nii birin na.

³² A naxa yaamari fi Darisalamukae, Bunyaminkae, nun mixi birin ma naxee nu na Darisalamu na waxati, e fan xa saate tongo e babae Marigi Ala be.

³³ Yosiya naxa kuye batui birin dan si gbete nun Isirayila nu naxan nabama. A naxa Isirayilakae birin yaamari e xa e Marigi Alatala rabatu. Mange xa simaya birin kui, pama mu tin e babae Marigi Alatala rabolode.

35

Yosiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe (Isirayila Mang'ee II 23:21-23)

¹ Yosiya naxa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Alatala xa binye bun ma. E naxa na serexe ba kike singe xi fu nun naani loxo.

² A naxa serexedubee ti e xa wali ra Alatala xa banxi kui. A naxa e ralimaniya.

³ A naxa a fala Lewikae be, naxee nu Isirayila birin xaranma, naxee nu bara seniyen Alatala xa wali xa fe ra, «Wo saate kankira seniyenxi doko salide kui Dawuda xa di Sulemani, Isirayila mange, naxan tixi. Wo mu a xaninma wo tunki fari sonon. Wo xa wali wo Marigi Alatala nun a xa pama Isirayila be.

⁴ Wo xa sali fe doko a denbaya nun a xunde ki ma, alo Isirayila mange Dawuda a sebexi ki naxe, alo a xa di Sulemani a yamarixi ki naxe.

⁵ Lewikae, xunde yo xunde a denbaya kima xa ti yire seniyenxi kui wo ngaxakerenyi booree ti kima e xabile ki ma.

⁶ Wo lan ne wo xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba, wo wo yete raseniyen, wo na rafala wo ngaxakerenyie be Alatala xa seriye ki ma, Annabi Munsa naxan fixi wo ma.»

⁷ Yosiya naxa yexeee, yexesyoree, nun sie ba serexe ra pama be Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A man naxa ninge wulu saxan ba a harige ra na mixi wulu tongo saxan be.

⁸ A xa kuntigie fan naxa xurusee ba serexe ra pama, serexedubee, nun Lewikae be. Xilikiya, Sakari, nun Yexiyeli, Ala xa banxi yareratie naxa xuruse lanma

wulu firin keme senni nun ninge keme saxan ba serexe ra serexedubee be na sali temui.

⁹ Lewika xunyie, Konaniyahu a ngaxakerenyie, Semaya Netaneeli, Xasabiya, Yeyiyeli nun Yosabadi naxa xuruse lanma wulu suuli nun ninge keme suuli ba Lewikae be na sali temui.

¹⁰ Wali raba yi ki ne: Serexedubee nun Lewikae naxa ti e sanyi ra e xundee ki ma alo mange a yamarixi ki naxe.

¹¹ Sayamaleke Dangi Sali serexe kon to raxaba, Lewikae nu a wuli soma serexedubee yi ra, nee nu fa na wuli kasan serexebade ma. Lewikae na ge serexe burade,

¹² e nu na sube itaxunma jama ma e xabilee ki ma. Naxan findima serexe gan daaxi ra Alatala be, e nu na sama a xati ma alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Ningee fan naba na ki ne.

¹³ E naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe gan te ra a seriye ki ma, e man donse seniye nxi gbetee jin tundee kui, e na itaxun jama ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, e naxa e gbe nun serexedubee gbe jin. E nu a rabama na ki ne, barima Haruna xa di serexedubee nu serexe gan daaxie nun ture bama serexe ra han kee ra. Lewikae nan nu na birin nafalama Haruna xa di serexedubee be.

¹⁵ Asafi xa di beetibae naxa ti e tide alo Dawuda, Asafi, Heman, nun mange rasi Yedutun a yamari ki naxe. Naade kantee fan nu na e tide. E mu nu kelima e walidee, barima e ngaxakerenyi Lewikae nu e gbe donse rafalama.

¹⁶ Na loxo Alatala xa wali birin naba Sayamaleke Dangi Sali seriye ki nan ma, alako serexe gan daaxi xa ba Alatala xa serexebade fari alo Yosiya a yamari ki naxe.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu na, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali nun Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁸ Sayamaleke Dangi Sali yo mu nu raba na ki Isirayila boxi ma kabi Annabi Samuweli xa waxati. Isirayila mange yo mu nu lu na naxan nu bara a raba alo Yosiya, serexedubee, Lewikae, Yudayakae, Isirayilakae, nun Darisalamukae a rabaxi ki naxe.

¹⁹ Na Sayamaleke Dangi Sali raba Yosiya xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ne.

²⁰ Na dangi xanbi, Yosiya to ge Alatala xa banxi yailande, Misira mange Neko naxa te Karakemisi gereede, Efirati xure fe ma. Yosiya naxa wa gere tife Neko be.

²¹ Neko naxa xerae xee a yire a falafe ra, «Yudaya mange, i wama n gerefe munfe ra? N mu minixi i tan xa gereede. N minixi n yaxui nde nan gereede, alo Ala a fala n be ki naxe. I naxa ti Ala kanke xa na mu a ra i xun nakanama ne. Muxu nun Ala na a ra.»

²² Kono Yosiya mu gbilen a xa nate foxo ra, a naxa tondi a tuli matide Ala xa masenyi ra Neko naxan falaxi. A naxa siga Megido gulunba gere sode.

²³ Menni soorie naxa mange Yosiya soxo tanbee ra. A naxa a fala a xa mixie be, «Wo n xanin, barima n maxonoxi a jaxi ra.»

²⁴ Yi gere yire, a xa mixie naxa a ramini na ra a xa soori ragise kui. E naxa a radangi a xa soori ragise firin nde kui, e fa a xanin Darisalamu. A naxa laaxiraya menni, e fa a ragata a babae xa gaburie fe ma. Yudaya nun Darisalamu birin naxa lu sunnunyi kui Yosiya xa faxe xa fe ra.

²⁵ Annabi Yeremi naxa jonfe beeti nde sebe Yosiya xa binye bun ma. Han to beetibae na bama Isirayila boxi ma, na fan sebexi jonfe beeti buki kui.

²⁶ Yosiya xa taruxui donxoe nun a xa dugutegepa Alatala xa seriye ma,

²⁷ a fole nun a rajonyi birin sebexi Isirayila nun Yudaya mangee xa taruxui kui.

36

Yehowaxasi xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 23:30-35)

¹ Nama naxa Yosiya xa di Yehowaxasi ti mange ra Darisalamu a baba joxoe ra.

² Yehowaxasi mangeya soto a je moxonon nun saxan nan ma, a kike saxan mangeya raba Darisalamu.

³ Misira mange naxa a ba mangeya ra Darisalamu, a fa gbeti kilo wulu saxan nun xema kilo tongo saxan maxili e ma duuti ra.

⁴ Misira mange naxa Yehowaxasi ngaxakerenyi Eliyakimi ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma. A naxa Eliyakimi xili masara Yehoyakimi ra. Neko naxa a ngaxakerenyi Yehowaxasi xanin Misira bɔxi ma.

Eliyakimi xa mang'eya
(*Isirayila Mang'ee II 23:36-24:7*)

⁵ Eliyakimi mang'eya soto a je mɔxɔɔɔn nun suuli nan ma, a fa je fu nun firin mang'eya raba Darisalamu. A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri.

⁶ Babilɔn mange Nebukadansari naxa a gere, a fa yɔlɔnxɔnyi yɔxui daaxi sa a ma, a a xanin Babilɔn bɔxi ma.

⁷ Nebukadansari naxa see ba Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, a fa e xanin a xɔnyi Babilɔn.

⁸ Yehoyakimi xa taruxui dɔnxɔee, a xa fe jaaxie nun a xa yunubie a naxee rabaxi, nee birin seɔɔxi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui. Yehoyakini naxa ti mange ra a jaɔxɔe ra.

Yehoyakini xa mang'eya
(*Isirayila Mang'ee II 24:8-17*)

⁹ Yehoyakini mang'eya soto a je solo-masaxan nan ma, a fa kike saxan xi fu mang'eya raba Darisalamu. A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri.

¹⁰ Naaraba fɔle, mange Nebukadansari naxa a xanin Babilɔn, a nun harige naxan nu na Alatala xa banxi kui. A naxa Yehoyakimi ngaxakerenyi sedekiya ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma.

Sedekiya xa mang'eya
(*Isirayila Mang'ee II 24:18-25:21, Annabi Yereimi 39:1-10, 52:1-27*)

¹¹ Sedekiya mang'eya soto a je mɔxɔɔɔn nun keren nan ma, a fa je fu nun keren mang'eya raba Darisalamu.

¹² A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri. A mu a yete magoro Annabi Yereimi be, naxan nu wɔyenma Alatala xili ra.

¹³ A naxa mange Nebukadansari fan matandi, naxan nu bara a rakali Ala xili ra. A naxa a kobe ti Alatala ra, a naxa a bɔɔe balan gbilenfe ra Isirayila Marigi Alatala ma.

¹⁴ Serexedube kuntigie nun pama naxa Alatala rabolo, e fe jaaxi raba si gbete

darixi naxan na. E naxa seniyentarepa raba Alatala xa banxi kui, a nu bara naxan naseniyen.

¹⁵ E babae Marigi Alatala nu xɔerae xɔema temui birin, barima a nu wama a xa pama nun a xa hɔrɔmɔbanxi rakisife.

¹⁶ Kɔnɔ e naxa yo Ala xa xɔerae nun e xa masenyi ma. E mu tin Ala xa namipɔnmɔe xa wɔyenyi ra fefe ma. Na na a ra Alatala naxa xɔnɔ a xa pama ma, han na xɔne seri mu na sɔnɔn.

¹⁷ Na kui Alatala naxa Kalidi mange xɔe e xili ma, a fa e xa segetalae faxa salide kui. Ala naxa pama birin so a yi ra, ginɔe nun xɔmɔe, fonikee nun mixi mɔxie.

¹⁸ Nebukadansari naxa se birin ba Ala xa banxi kui, a lanmae nun a xungbee. A naxa naafuli tongo Alatala nun mange nun a xa kuntigie xa banxie kui.

¹⁹ A naxa Ala xa banxi gan, a Darisalamu tete rabira. A banxi fanyie nun se fanyi birin gan taa kui.

²⁰ Naxee mu faxa gere kui, Nebukadansari naxa nee xanin Babilɔn konyiya kui a tan nun a xa die be, nee lu naa ne han Perise mang'eya waxati.

²¹ Alatala xa masenyi, a naxan masenxi Annabi Yereimi saabui ra, a kamalixi na ki ne. Na masenyi nan ya:

«Bɔxi fama a malabude je tongo solofere, han a xa malabui waxati kamali a mu naxee raba gbaloe waxati.»

Sirusi xa yaamari
(*Annabi Esidirasi 1:1-4*)

²² Perise mange Sirusi xa mang'eya je singe, Alatala naxa a sa Sirusi xaxili ma alako a xa nate tongo yaamari nde xa fe ra, a man xa na masen, a xa na seɔe a xa mang'eya birin kui. Alatala nu bara na birin masen Annabi Yereimi saabui ra. Na yaamari nan ya:

²³ «Perise mange Sirusi xa masenyi nan ya: Alatala naxan na koore ma, naxan bara si birin sa n ma yaamari bun ma, na bara a masen n be n xa a xa hɔrɔmɔbanxi ti Darisalamu Yudaya bɔxi ma. Naxee kelixi a xa pama ya ma, e xa te Darisalamu. E Marigi Alatala xa lu a seeti ma.»

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, e jere ki a nun Ala e meeni ki naxe, na misaali xungbe masenma. Isirayila nu luxi ne alo di loxi naxan gbilenma a baba xa kira singe ma jaxankate saabui ra.

Isirayila bɔnsɔe fu nun firin to e Marigi xa kira bejin, Ala naxa a niya si gbete xa no Isirayila ra, e e keri e xa boxi ma, e e findi konyie ra. Na naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na koola ma, a man naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na yirefanyi ma. Namijonme nu na birin kolonma ne, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala na a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa boxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Esidirasi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Alatala naxa a niya Perise mange Sirusi xa nate tongo Isirayila konyie ragbilenfe e xonyi Darisalamu, alako e xa Ala xa horomobanxi ti. Sirusi nu wama a xon e xa serexe ba a be, konɔ Ala nu na birin nabama ne alako a xa a xa laayidi rakamali. A nu na meenife a xa pama ma.

Isirayila bɔnsɔe to gbilen e xonyi, e yaxuie naxa fe birin naba alako e naxa Ala xa horomobanxi ti. E naxa kalamui sa Perise mange be Isirayila xa fe ra, konɔ a rapɔnyi Isirayila naxa no wali rabade. Ala xa namijonme Hagi nun Sakari naxa e ralimaniya na wali kui. Na limaniya luma Ala xa mixie yi ra han to. Xa mixi luma Ala seeti ma, e fama toore sɔtode Ala yaxuie saabui ra, konɔ a rapɔnyi e xa fe sooneyama ne Alatala forome ra. Ala xa won mali lufe a xa sooneya kira xon. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be

Isirayilakae gbilenfe Darisalamu

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya folo je naxan na, Alatala naxa wa fe raka-malife a naxan masen Annabi Yeremi be. Alatala naxa a sa Sirusi boje ma, a xa yi masenyi fala, a man xa a sebe mixie be naxee na a xa yaamari bun ma. Na masenyi nan yi ki:

² «N tan Perise mange Sirusi xui nan ya. Marigi Alatala naxan na koore ma naxan dunija mangeya birin fixi n ma, a bara n yaamari, n xa horomobanxi ti a be Darisalamu, Yudaya boxi ma.

³ Naxee birin findixi Ala xa pama ra wo ya ma, e birin xa gbilen Darisalamu, Yudaya boxi ma, alako e xa horomobanxi ti Isirayila Marigi Alatala be, naxan na Ala ra Darisalamu.

⁴ Perisekae xa e doxoore Isirayila mixie ki gbeti, xema, se fanyie, nun xurusee ra naxee bama serexe janigexie ra Ala xa horomobanxi kui Darisalamu.»

⁵ Yuda nun Bunyamin bɔnsɔe kuntigie, Lewi bɔnsɔe mixie nun serexedube naxee nu na e ya ma, a nun Ala naxee birin boje rate sigafe ra, e birin naxa siga Ala xa horomobanxi tide Darisalamu.

⁶ E doxooree naxa e ki gbeti, xema, se fanyie, xurusee, nun harige ra, a nun serexe janigexie.

⁷ Mange Nebukadansari nu bara se gbege ramini Darisalamu horomobanxi kui a xa waxati, a fa e raso a xa ala xa banxi kui. Perise mange Sirusi naxa na birin namini,

⁸ a e taxu kobiri ragatama Miteredati ra, a xa a rasanba Yudaya mange Sesebasari ma.

⁹ Na see konti nan yi ki: paani xema daaxi tongo saxan, paani gbeti daaxi wulu keren, fine moxonon nun solomanaani,

¹⁰ pileti xema daaxi tongo saxan, pileti gbeti daaxi keme naani, pileti fu, a nun yirabase gbete wulu keren.

¹¹ Na se xema daaxi nun gbeti daaxi birin konti naxa lan yirabase wulu suuli keme naani ma. Isirayila geelimanie to keli Babilon gbilenfe ra Darisalamu, Sesebasari naxa na naafuli birin xanin a xun ma.

2

Mixi naxee gbilen Yudaya

¹ Mixie nan yi ki mange Nebukadansari fa naxee ra Babilon boxi ma, naxee nu wama gbilenfe e xonyi Darisalamu nun Yudaya.

² Sorobabeli, Yesuwa, Nehemi, Seraya, Reelaya, Morodekayi, Bilesan, Mispari, Begifayi, Rexumi, nun Baanna naxa findi e xa yareratie ra. Na Isirayila xeme konti nan yi ki:

³ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

⁴ Sefataya xa die, mixi keme saxan, mixi tongo solofere nun firin.

⁵ Ara xa die, mixi keme solofere, mixi tongo solofere nun suuli.

⁶ Mowaba Paxati xa die, mixi wulu firin, mixi keme solomasaxan nun mixi fu nun firin.

Mowaba Paxati kelixi Yesuwa nun Yowaba xabile ne.

⁷ Elama xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

⁸ Satu xa die, mixi keme solomanaani, mixi tongo naani nun suuli.

⁹ Sakayi xa die, mixi keme solofere nun mixi tongo senni.

¹⁰ Bani xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun firin.

¹¹ Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxonen nun saxan.

¹² Asigadi xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, nun mixi moxonen nun firin.

¹³ Adonikama xa die mixi keme senni, mixi tongo senni nun senni.

¹⁴ Begifayi xa die mixi wulu firin, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁵ Adin xa die, mixi keme naani, mixi tongo suuli nun naani.

¹⁶ Ateri xa die, Xesekiya xabile, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.

¹⁷ Beseyi xa die, mixi keme saxan mixi moxonen nun saxan.

¹⁸ Yora xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.

¹⁹ Xasuma xa die, mixi keme firin, mixi moxonen nun saxan.

²⁰ Gibari xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.

²¹ Beteleemu xeme, mixi keme, mixi moxonen, a nun saxan.

²² Mixi naxee keli Netofa, mixi tongo suuli nun senni.

²³ Mixi naxee keli Anatoti, mixi keme mixi moxonen nun solomasaxan.

²⁴ Mixi naxee keli Asamafeti, mixi tongo naani nun firin.

²⁵ Mixi naxee keli Kiriyaati Yeyarimi, Kefira, nun Beroti, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxan.

²⁶ Mixi naxee keli Rama nun Geba, mixi keme senni, mixi moxonen nun keren.

²⁷ Mixi naxee keli Mikimasi, mixi keme, mixi moxonen nun firin.

²⁸ Mixi naxee keli Beteli nun Ayi, mixi keme firin, mixi moxonen nun saxan.

²⁹ Mixi naxee keli Nebo, mixi tongo suuli nun firin.

³⁰ Magibisa xa die, mixi keme, mixi tongo suuli nun senni.

³¹ Elama gbete xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

³² Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxonen.

³³ Mixi naxee keli Lodi nun Xadidi, mixi keme solofere, mixi moxonen nun suuli.

³⁴ Mixi naxee keli Yeriko, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.

³⁵ Mixi naxee keli Senaa, mixi wulu saxan, mixi keme senni, mixi tongo saxan.

³⁶ Serexedubee konti nan yi ki:

Yedaya xa di naxee kelixi Yesuwa xabile, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.

³⁷ Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun firin.

³⁸ Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani, nun solofere.

³⁹ Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.

⁴⁰ Lewi bonsae konti nan yi ki:

Yesuwa nun Kadamiyeli xa die, mixi tongo solofere nun naani.

⁴¹ Beetibae konti nan yi ki:

Asafi xa die, mixi keme, mixi moxoren
nun solomasaxan.

⁴² Horomobanxi makantee konti nan yi ki:
Salumu, Ateri, Talamon, Akubu, Xatita,
nun Sobayi xa die,
mixi keme, mixi tongo saxan nun solo-
manaani.

⁴³ Horomobanxi walikee nan yi ki:
Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,

⁴⁴ Kerosi xa die, Siyaha xa die, Padon xa
die,

⁴⁵ Lebana xa die, Hagabaha xa die, Akubu
xa die,

⁴⁶ Xagabi xa die, Salamayi xa die, Hanan
xa die,

⁴⁷ Gideli xa die, Gaxari xa die, Reyaya xa
die,

⁴⁸ Resin xa die, Nekoda xa die, Gasama xa
die,

⁴⁹ Usa xa die, Paseya xa die, Bisayi xa die,

⁵⁰ Asana xa die, Mewunima xa die, Ne-
fusima xa die,

⁵¹ Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri
xa die,

⁵² Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa
xa die,

⁵³ Barakosi xa die, Sisera xa die, Tema xa
die,

⁵⁴ Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.

⁵⁵ Mange Sulemani xa walikee xa die nan
yi ki:

Sotayi xa die, Sofereti xa die, Peruda xa
die,

⁵⁶ Yaala xa die, Darakon xa die, Gideli xa
die,

⁵⁷ Sefataya xa die, Xatili xa die,
Pokereti Hasebayimi xa die, nun Ami xa
die.

⁵⁸ Horomobanxi walikee nun Sulemani xa
walikee xa die birin findixi mixi keme
saxan, mixi tongo solomanaani, nun firin
nan na.

⁵⁹ Mixie nan yi ki naxee keli Mela,
Xarasa, Kerubu Adan, nun Imeri. E mu no
a masende a e xabile findixi Isirayilakae
nan na.

⁶⁰ Delaya xa die, Tobiya xa die, nun
Nekoda xa die,

e findixi mixi keme senni mixi tongo suuli
nun firin nan na.

⁶¹ Serexedubee xa die fan nu na e ya ma:
Xabaya xa die, Hakosi xa die, nun Barasi-
layi xa die.

Barasilayi xa die benba nu bara Barasilayi
Galadika xa di gine doxo,
a man naxa na xili tongo.

⁶² E xilie to mu to taruxui kui, e mu noxi
serexedube wali rabade.

⁶³ Mange naxa a fala e be, a e naxa donse
seniyenxi don han serexedube nde noma
e xa fe rafixede Ala xa tonxumae Urimi
nun Tumimi saabui ra temui naxe.

⁶⁴ Nama naxan gbilen Yudaya, a birin
findi mixi wulu tongo naani nun firin,
mixi keme saxan mixi tongo senni nan na.

⁶⁵ Konyi ginee nun xeme mu nu na
na konti ya ma. E fan lanxi mixi wulu
solofere, mixi keme saxan tongo saxan
nun solofere nan ma. Beetibae fan findi
mixi keme firin nan na.

⁶⁶ Yi daalise xasabi nu na e yi ra: soe
keme solofere, tongo saxan nun senni, soe
banaxi keme firin, tongo naani nun suuli,

⁶⁷ joxome keme naani, tongo saxan
nun suuli, a nun sofale wulu senni, keme
solofere moxoren.

⁶⁸ Xabile kuntigie to Ala xa banxi li
Darisalamu, e naxa serexe janigexi ba
Ala xa banxi xa fe ra, alako a man xa ti
menni.

⁶⁹ E naxa kobiri ba yi wali xa fe ra. Na
kobiri findi kobiri kole wulu tongo senni
nun keren nan na xema daaxi, a nun
kobiri kole wulu suuli gbeti daaxi. E man
naxa serexedube dugi keme ba yi wali xa
fe ra.

⁷⁰ Na nan na ki serexedubee, Lewi
bonsoe mixie, beetibae, horomobanxi
kanta, nun horomobanxi walikee, e birin
naxa sabati e gbe tae kui, a nun Isirayi-
lakae birin.

3

*Ala xa serexebade nun horomobanxi
tife*

¹ Kike solofere to kamali, Isirayilaka
naxee nu na na tae kui, nee birin naxa e
malan Darisalamu.

² Yosadaki xa di Yesuwa nun a booree
serexedubee, a nun Salatiyeli xa di Sorob-
abeli nun a booree, e naxa kafu e boore

ma, e serexebade ti Isirayila Marigi Ala be, alako e xa serexe gan daaxie ba alo Annabi Munsa a masen seriyε kui ki naxe.

³ E naxa na serexebade ti a yire fori, e man naxa serexe ba folo geesege nun nunmare. E nu na birin nabafe gaaxui nan kui si gbete xa fe ra, naxee nu na e rabilinyi.

⁴ E naxa Bage Ti Sali raba alo a sebexi kitaabui kui ki naxe, e man nu serexee bama lɔxɔ yo lɔxɔ seriyε ki ma.

⁵ E nu serexe gan daaxi bama Kike Neene Sali nun sali xungbee waxati, a nun temui gbete mixi nde na a janige temui naxe.

⁶ Na kike solofere nde lɔxɔe singe, e naxa serexe ba folo Ala be, kɔnɔ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi mu nu kɔorinxi sinden.

⁷ Na temui e naxa kɔbiri ba alako Sidon nun Tire gemε masolie nun banxitie xa fa e malide. E naxa sansi xorie, weni, nun ture fan ba e be, alako e xa fa wuri ra ye kira ra kelife Liban han Yafa, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.

⁸ Na je igbilenyi, kike firin nde, Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yosadaki xa di Yesuwa, e ngaxakerenyie, serexedubee, Lewi bɔnsɔe mixie, nun nama naxan keli konyiya kui Perise bɔxi ma, e birin naxa wali folo. Alatala xa banxi wali naxa taxu Lewi bɔnsɔe mixie ra, naxee nu bara je mɔxɔɔn nun a xanbi sɔɔ.

⁹ Yesuwa naxa a xa die, nun a ngaxakerenyi Kadamiyeli, nun a xa die ti hɔrɔmɔbanxi walikee xunyie ra, a nun Xenadadi, a xa die, nun a ngaxakerenyi naxee kelixi Lewi bɔnsɔe.

¹⁰ Walikee to ge Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kɔorinde, serexedubee nun Asafi xa di Lewi bɔnsɔe mixie naxa Alatala matɔxɔ sarae nun maxasee xui ra, Isirayila mange Dawuda xa seriyε ki ma.

¹¹ E nu Alatala tantu, e a matɔxɔ yi beeti ra, «Alatala nan fan, a hinnema Isirayila ra abadan.» Nama birin naxa Alatala matɔxɔ e xui itexi ra, Alatala xa banxi kɔorinfe xa fe ra.

¹² Fori naxee nu bara Ala xa hɔrɔmɔbanxi singe to, e findi serexedubee ra, e findi kuntigie ra, e naxa wa e xui itexi ra. Booree naxa e xui rate seewe kui.

¹³ Nama mu nɔ jɛlexinyi xui nun wa xui tagi rasade, barima nama xui xa gboe nu sigama han yire makuye.

4

Isirayila yaxuie xa kate

¹ Yuda bɔnsɔe nun Bunyamin bɔnsɔe yaxuie naxa a kolon, mixi naxee nu na konyiya kui Perise bɔxi ma, e bara Isirayila Marigi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ti folo.

² E naxa siga, e a fala Sorobabeli nun Isirayila kuntigie be, «Muxu wama a xɔn ma ne, won birin xa kafu won bore ma Ala xa hɔrɔmɔbanxi tife ra. Muxu wo Marigi Ala nan batuma, muxu fan nu serexe bama ne a be kabi Asiriya mange Esarixadoni temui, naxan fa muxu ra be.»

³ Kɔnɔ Sorobabeli, Yesuwa, nun Isirayila kuntigie naxa e yaabi, «A mu lanma won birin xa yi wali raba. Muxu gbansan nan Ala xa hɔrɔmɔbanxi tima Isirayila Marigi Alatala be, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.»

⁴ Na kui, mennikae naxa kata limaniya bade Yudayakae yi ra. E naxa fe birin naba alako e xa na salide tife lu na.

⁵ E naxa kɔbiri fi Yudaya marasima ndee ma alako na wali xa kana. Kelife Perise mange Sirusi xa temui, sa dɔxɔ Perise mange Dariyusi xa temui ra, e naxa fe birin naba na wali xun nakanafe ra.

⁶ Asuyerusu to mangeya sɔɔ Perise bɔxi ma, Yudayakae yaxuie naxa kalamui keedi nde sebe a ma Yudayakae nun Darisalamukae xa fe ra.

⁷ Perise mange Atasakasi xa waxati fan, Bikilamu, Miteredati, Tabeeli nun e boore dɔnxɔe naxa bataaxe sebe mange ma Arami xui ra.

⁸ Gomina Rexumi xa sebeliti Simesayi naxa yi bataaxe sebe mange Atasakasi ma a rakolonfe ra Darisalamu xa fe ma. A yi nan sebe:

⁹ «Yi bataaxe fatanxi Gomina Rexumi nan ma, nun a xa sebeliti Simesayi, a xa kuntigi naxee findixi kiitise, sebelitie Erekiakae, Babilonkae, nun Susaka naxee kelixi Elama bɔxi ma,

¹⁰ a nun si gbete mixie, mange xungbe Usinapari naxee rasiga Efirati naakiri ma, e xa sabati Samari tae kui.

¹¹ Mange Atasakasi, yi bataaxe fatanxi i xa konyie nan na, naxee na xure naakiri ma.

¹² Mange, i xa a kolon Yuwifia naxee keli i xa bɔxi ma, e bara fa muxu mabiri, e fa sabati Darisalamu. E na na taa rakelife, naxan kolonxi matandilae xa taa ra. E bara a tete yailan folo.

¹³ Mange, i xa a kolon, xa e na tete yailan, e naxa na taa ti, mennikae mu duuti yo fima i ma sɔnɔn. Na findima fe xɔrɔxɔe nan na mangasanyi be.

¹⁴ Na na a ra, muxu tan naxan tixi i xanbi ra, muxu mu noma na fe binyetarepa tode, a fa lu muxu mu i rakolon.

¹⁵ I na i babae xa taruxuie xaran, i fama a tode na taaka matandilae mu mange yo binyama. Kabi temui xɔnkuye e luma mangee matandi ra. E xa taa nu bara kana na nan ma.

¹⁶ Mange, muxu xa a fala i be, xa yi taa nun a tete rakeli, i fama ne gande i xa bɔxi ra naxan na bebiri Efirati xure naakiri ma.»

¹⁷ Mange naxa e yaabi yi sebeli ra, «I tan gomina Rexumi, nun i xa sebeliti Simesayi, nun I xa kuntigi naxee na Samari nun yire gbete Efirati xure naakiri ma, n bara wo xeebu.

¹⁸ N ma mixie bara wo xa bataaxe madangi n ma xui ra, e a xaran n be.

¹⁹ N bara e yamari e xa na taa taruxui fen. Na kui n bara a kolon, na taa luma mangasanyi matandi ra kabi temui xɔnkuye.

²⁰ Mange gbangbalanyi ndee nu na Darisalamu, naxee nu pamane birin yamarima naxee nu na Efirati xure naakiri ma. Birin nu duuti fima e ma.

²¹ Na kui, wo xa a fala na mixie be a e xa wali iti han n yaamari fima temui naxe.

²² Wo xa na mato a fanyi ra alako mangasanyi xun naxa rakana na fe ma.»

²³ Gomina Rexumi, nun a xa sebeliti Simesayi, nun mange gbete to mange Atasakasi xa bataaxe xaran, e naxa siga keren na Darisalamu Yuwifia yire, e xa na wali iti senbe ra.

²⁴ Na kui Ala xa banxi tife Darisalamu naxa iti han Perise mange Dariyusi xa mangeya ne firin nde.

5

Gbilenfe hɔrɔmɔbanxi tife ma

¹ Na temui Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari naxa Isirayila Marigi Ala xa masenyi ti Yuwifia be, naxee nu na Yudaya nun Darisalamu.

² Na dangi xanbi, Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yosadaki xa di Yesuwa, naxa gbilen Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti ra Darisalamu. Ala xa namipɔnmee naxa kafu e ma na wali kui.

³ Na waxati, Tatenayi, naxan findi gomina ra Samari bɔxi ma, a nun Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa fa, e e maxɔrin, «Nde wo yamarixi wo xa yi banxi nun yi tete ti?

⁴ Ndee na yi wali kui? Wo xa na kanyie xilie fala muxu be.»

⁵ Kɔnɔ Ala nu a jɛngi saxi Yuwifia kuntigie xɔn ma. Yuwifia yaxuie mu nɔ wali itide, beenun e xa bataaxe sebe mange Dariyusi ma, e man xa a yaabi soto yi wali xa fe ra.

⁶ Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa yi bataaxe sebe mange Dariyusi ma:

⁷ «Mange Dariyusi, muxu bara i xeebu.

⁸ Mange, muxu xa i rakolon muxu bara siga Yudaya bɔxi ma, e na Ala Xungbe xa hɔrɔmɔbanxi tife dennaxe. Yuwifia na a tife geme xungbee ra, wurie saxi a kɔn na. E xa wali na sɔneyafe a fanyi ra.

⁹ Muxu bara e xa forie maxɔrin, «Nde wo yamarixi wo xa yi salide nun yi tete ti?»

¹⁰ Muxu man bara e xa yareratie xilie maxɔrin, alako muxu xa nee fala i be.»

¹¹ «Kɔnɔ e muxu yaabixi yi masenyi nan na: «Ala xa konyie nan muxu ra, naxan koore nun bɔxi daaxi. Muxu wama a xa hɔrɔmɔbanxi nan tife, Isirayila mange xungbe nde nu bara naxan singe ti temui xɔnkuye.

¹² Kɔnɔ kabi muxu benbae Ala Koore Daa Mange raxɔnɔ, a naxa e findi Babilon mange Nebukadansari xa konyie ra. Na Kalidika naxa yi salide kana, a man fa bekae xanin Babilon.

¹³ Na waxati dangi xanbi, Sirusi naxa findi Babilon mange ra, a fa yaamari

fi a xa mangeya ƚe singe ra, Ala xa hɔrɔmɔbanxi man xa ti.

¹⁴ Mange Sirusi naxa xɛɛma nun gbeti ba Babilɔn salide kui, Babilɔn mange Nebukadansari naxan tongoxi Darisalamu salide kui, a na birin so Sɛsɛbasari yi ra, a naxan ti Yudaya gomina ra.

¹⁵ A naxa a fala a bɛ, «Yi se birin xanin Darisalamu, e xa raso Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui. Wo xa Ala xa banxi ti a yire fori.»

¹⁶ Sɛsɛbasari to fa Darisalamu, a naxa Ala xa hɔrɔmɔbanxi kɔɔrin. Sa keli na lɔxɔɛ ma fa dɔxɔ to ra, muxu na na wali nan fari, kɔnɔ a mu ƚɔnxi sinden.»

¹⁷ «Mange, na kui xa i bara tin a ra, i xa mange taruxui forie mato, alako i xa a kolon xa mange Sirusi yaamari fi nɛ Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa ti Darisalamu. Na temui, i xa i sago masen muxu bɛ na fe ma.»

6

Hɔrɔmɔlingira rabife

¹ Mange Dariyusi naxa mixie yamari e xa na taruxui forie fen Babilɔn naafuli ragataxi dennaxe.

² E naxa sɛbeli nde to Axameta taa kui Mediya bɔxi ma naxan yi masenxi:

³ «Mange Sirusi xa mangeya ƚe singe, a naxa a yamari a Ala xa hɔrɔmɔbanxi, naxan nu na Darisalamu, a man xa gbilen ti ra, alako sɛrɛxɛɛ xa ba menni. A xa ti gɛmɛ xungbee fari. A xa ite nun a xa gboe xa lan nɔngɔn ya tongo senni ma.

⁴ Gɛmɛ masolixi xa findi safe saxan na, wuri nɛɛnɛ fan xa findi safe keren na. Na wali sare xa keli mangasanyi xa naafuli kui.

⁵ Mange Nebukadansari se naxee tongo Darisalamu hɔrɔmɔbanxi kui, yirabase xɛɛma nun gbeti daaxie, nee birin xa ragbilen, e xa raso Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui naxan tima Darisalamu.»

⁶ «Na nan a ra, Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun wo xa kuntigie, wo gbilen yi fe fɔxɔ ra.

⁷ Wo xa a lu Yuwifia gomina nun e xa forie xa Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti a yire fori.

⁸ N bara wo yamari na Yuwifia xa wali xa fe ra, wo xa wo xa duutie fi e tan nan

ma, a xa findi na wali sare ra, alako Ala xa banxi tife xa sɔɔneya.

⁹ E hayi na fe naxan birin ma, a xa findi Koore Ala xa sɛrɛxɛ gan daaxi ra, wo xa na fi e xa sɛrɛxɛdubɛɛ ma, alɔ tuura yɔrɛ, yɛxɛɛ kontonyi, yɛxɛɛ, mɛngi, fɔxɔɛ, weni, nun ture. Wo xa na fi e ma lɔxɔ yo lɔxɔ alɔ e wama a xɔn ma ki naxɛ. Wo naxa na wali lu na de,

¹⁰ alako e xa sɛrɛxɛ fanyi ba Koore Ala bɛ, e man xa duba mange nun a xa die bɛ.

¹¹ N bara yi yaamari sa na fari: Mixi yo naxan tondi n ma sɛriyɛ ratinmɛde, wo xa wuri keren ba na kanyi xa banxi ma, wo xa a gbaku na wuri ma. A xa banxi xa kana a xa matandi xa fe ra.

¹² Mange nun mixi naxan birin katama e xa Ala xa hɔrɔmɔbanxi rabira, naxan tixi Darisalamu, Ala xa na kanyie fan nabira. N tan Dariyusi, n ma yamari nan na ki. Fo wo xa na raba nɛ tekɔ.»

¹³ Na kui, Samari mange Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa na yaamari rabatu alɔ mange Dariyusi a yamarixi ki naxɛ.

¹⁴ Yuwifia xa wali naxa sɔɔneya a fanyi ra alɔ e xa forie nu wama a xɔn ma ki naxɛ. Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari fan naxa lu Ala xa masenyi kawandi ra. Ala xa hɔrɔmɔbanxi naxa ti alɔ Isirayila Marigi Ala a yamarixi ki naxɛ, Perise mangɛɛ Sirusi, Dariyusi, nun Atasakasi sago bun ma.

¹⁵ Na hɔrɔmɔbanxi naxa gɛ tide Adari kike, xi saxan nde, Dariyusi xa mangeya ƚe senni nde kui.

¹⁶ Isirayila sɛrɛxɛdubɛɛ, Lewi bɔnsɔɛ, nun ƚama birin naxan kelixi konyiya kui Perise bɔxi ma, e naxa Ala xa hɔrɔmɔbanxi rabi sɛɛwɛ ra.

¹⁷ Na lɔxɔɛ e naxa tuura kɛmɛ, yɛxɛɛ kontonyi kɛmɛ firin, nun yɛxɛɛ kɛmɛ naani ba sɛrɛxɛ ra. E man naxa si kontonyi fu nun firin ba yunubi xafari sɛrɛxɛ ra Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin xa yunubie xa fe ra.

¹⁸ E naxa sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewi bɔnsɔɛ mixie birin ti kankan xa wali ra hɔrɔmɔbanxi kui Darisalamu, alɔ a sɛbɛxi Tawureta Munsa kui ki naxɛ.

¹⁹ Yuwifia naxee kelixi konyiya kui Perise bɔxi ma, nee naxa Sayamalekɛ

Dangi Sali raba kike singe xi fu nun naani nde ma.

²⁰ Serexedubee nun Lewi bonsɔɛ mixie birin nu bara e yete raseniyen, alako e xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e ngaxakerenyie, serexedubee, nun pama birin be, naxee kelixi konyiya kui Perise boxi ma.

²¹ Isirayilaka naxee keli konyiya kui nun e dɔxoboore naxee gbilen na boxi xa naamunyi fɔxɔ ra, e birin naxa malan yire keren Isirayila Marigi Alatala xa fe fenfe ra.

²² E naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma seewe kui, barima Alatala nu bara Asiriya mange bope mafindi e be, alako e xa Isirayila Marigi Ala xa horomobanxi ti.

7

Annabi Esidirasi xa wali

¹ Na waxati to dangi, Perise mange Atasakasi xa mangeya bun ma, Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu.

Esidirasi findi Seraya xa di nan na.

Seraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Xilikiya xa di nan na.

² Xilikiya findi Salumu xa di nan na.

Salumu findi Sadɔki xa di nan na.

Sadɔki findi Axituba xa di nan na.

³ Axituba findi Amaraya xa di nan na.

Amaraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Merayoti xa di nan na.

⁴ Merayoti findi Seraxaya xa di nan na.

Seraxaya findi Yusiyeli xa di nan na.

Yusiyeli findi Buuki xa di nan na.

⁵ Buuki findi Abisuwa xa di nan na.

Abisuwa findi Finexasi xa di nan na.

Finexasi findi Eleyasari xa di nan na.

Eleyasari findi Haruna serexedube kuntigi xa di nan na.

⁶ Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu kelifa Babilon boxi ma. Karamoxo belebele nan nu a ra, a Tawureta Munsa kolon a fanyi ra, Isirayila Marigi Alatala seriye naxan so Annabi Munsa yi ra. Perise mange naxa Annabi Esidirasi waxonfe birin naba a be, barima mixi na a ra a Marigi Alatala pengi saxi naxan xon ma.

⁷ Isirayilaka ndee, serexedubee, Lewikae, beetibae, salide naade kantae, a nun walikae, e birin naxa te Darisalamu,

mange Atasakasi xa mangeya ne solofere nde ra.

⁸ Annabi Esidirasi soxi Darisalamu, mange xa mangeya ne solofere kike suuli nde nan ma.

⁹ A keli Babilon kike singe xi singe ne, a naxa so Darisalamu kike suuli nde a xi singe nde ma, Ala xa hinne saabui ra.

¹⁰ Annabi Esidirasi nu bara a tun nabexi xaranyi ma nun Alatala xa seriye rabafe ma. A nu Ala xa seriye tinxinx masenma ne Isirayilakae be.

¹¹ Mange Atasakasi yi bataaxe nan sebe Annabi Esidirasi ma, naxan findi serexedube nun karamoxo ra, naxan Ala xa seriye birin kolon Isirayila xa fe ra.

¹² «Yi bataaxe kelixi n tan Atasakasi nan ma, mangee xa mange, katarabi Annabi Esidirasi ma, naxan mixi xaranma Koore Marigi Ala xa seriye ra.

¹³ N bara yaamari fi alako i tan xa no Isirayilakae, serexedubee, nun Lewi bonsɔɛ mixie birin xaninde Darisalamu, naxee na be Perise boxi ma konɔ e wama sigafe naa.

¹⁴ N tan mange nun n ma santigi solofere nan i xexi, i xa sa a mato Yudayakae nun Darisalamukae na Ala xa seriye rabatufe ki naxe. Na kitaabui na i yi ra.

¹⁵ I man xa gbeti nun xesema xanin, n tan nun n ma santigie naxan janigexi Isirayila Marigi Ala be naxan na Darisalamu.

¹⁶ I man xa gbeti nun xesema xanin, Babilonkae naxan soma i yi ra, a nun Isirayilakae nun e xa serexedubee naxan janigema e Marigi Ala xa horomobanxi be naxan na Darisalamu.

¹⁷ I xa tuurae, yexee kontonyie, yexee, mengi, nun weni sara na naafuli ra, e xa ba serexe ra wo Marigi Ala xa serexebade ma Darisalamu.

¹⁸ I tan nun i ngaxakerenyie na wa fe naxan nabafe yi gbeti nun xesema donxoe ra, wo xa a raba alo Ala wama a xon ma ki naxe.

¹⁹ I xa siga yirabasee birin na, muxu bara naxee so i yi ra, naxee lan e xa rawali wo Marigi Ala xa banxi kui. I xa na dentege Ala be Darisalamu.

²⁰ Xa i hayi na kobiri gbete ma, i xa a

tongo mangɛ xa naafuli yire alako i Marigi Ala xa banxi wali xa sooneya.»

²¹ «N tan mangɛ Atasakasi bara yaamari fi n ma kɔbiri yire xunyie ma naxan na xure naakiri ma, xa a sa a li Annabi Esidirasi, Ala xa serɛxɛdubɛ naxan mixi xaranma Koore Ala xa seriyɛ ra, xa a hayi na kɔbiri nde ma, wo xa a so a yi ra,

²² han gbeti kilo wulu saxan, kilo kɛmɛ naani, mɛngi xɔri busali wulu keren, weni litiri wulu firin, litiri kɛmɛ firin, ture litiri wulu firin, litiri kɛmɛ firin, a nun fɔxɔɛ a na wa naxan xasabi xɔn.

²³ Wo xa Koore Ala xa yaamari birin naba a fanyi ra a xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra, alako a naxa xɔnɔ won ma mangɛya ma a nun n ma die ma.

²⁴ Wo naxa duuti yo rasuxu yi mixie yi ra, hali bɔxi igiri sare. Wo naxa sese ba yi serɛxɛdubɛɛ yi ra, a nun Lewi bɔnsɔɛ mixie, bɛɛtibae, salide naadɛ kantae, walikɛɛ, a nun naxee birin walima Ala xa banxi kui.»

²⁵ «I tan Annabi Esidirasi, i xa mangɛɛ nun kiitisae ti pama bɛ naxee na xure naakiri ma alɔ Ala a masenma i bɛ ki naxɛ lonni ki ma. E xa Ala xa pama yamari tinxinyi ra. I xa Ala xa seriyɛ masen mixie bɛ naxee mu a kolon.

²⁶ Mixi yo naxan mu i Marigi Ala xa seriyɛ rabatu, a nun mangɛ xa seriyɛɛ, na kanyi xa faxa, xa na mu a xa keri bɔxi ma, xa na mu a xa kɔbiri ba, xa na mu a xa sa geeli.»

²⁷ Tantui na Alatala bɛ, won benbae Marigi Ala, naxan mangɛ bɔɔnɛ rafalaxi a xa wali birin ma Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tife ra Darisalamu.

²⁸ Marigi bara hinne n na mangɛ nun a xa santigie nun a xa batulae ya xɔri. N Marigi Alatala to na senbɛ fi n ma, n naxa Isirayila kuntigie malan alako muxu birin xa te.

8

Annabi Esidirasi xa biyaasi

¹ Denbaya kanyie xili nan ya, naxee n mati kelife Babilɔn sigafe ra Darisalamu mangɛ Atasakasi xa waxati:

² Gerisomi, naxan keli Finexasi xabile. Daniyeli, naxan keli Itamari xabile. Xatusi, naxan keli Dawuda xabile.

³ Sekanaya xa di nde.

Sakari nun xɛmɛ kɛmɛ tongo suuli, naxee keli Paroso xabile.

⁴ Eliyehowenayi, naxan keli Mowaba Paxati xabile.

Seraxaya xa di nde nun mixi kɛmɛ firin.

⁵ Sekanaya xa di ndee.

Yaxasiyeli xa di nde nun mixi kɛmɛ saxan.

⁶ Ebedi, naxan keli Adin xabile.

Yonatan xa di nun mixi tongo suuli.

⁷ Yesaya, naxan keli Elama xabile.

Atalaya xa di, nun mixi tongo solofere.

⁸ Sebadaya, naxan keli Sɛfataya xabile.

Mikayeli xa di nde nun mixi tongo solomasaxan.

⁹ Abadiyasi, naxan keli Yowaba xabile.

Yexiyeli xa di nun mixi kɛmɛ firin mixi fu nun solomasaxan.

¹⁰ Selomiti xa di ndee.

Yosifiya xa di nun mixi kɛmɛ mixi tongo senni.

¹¹ Sakari, naxan keli Bibayi xabile, a nun mixi mɔxɔɔnɛn nun solomasaxan.

¹² Yoxanan, naxan keli Asigadi xabile, a nun mixi kɛmɛ mixi fu.

¹³ Elifeleti, Yuweli, nun Semaya, naxee keli Adonikama xabile, nun mixi tongo senni.

¹⁴ Utayi nun Sabudu, naxee keli Begifayi xabile, nun mixi tongo solofere.

¹⁵ N naxa yi mixie malan xure dɛ ra, xure naxan goroma Ahawa. Muxu naxa lu menni xi saxan. N to pama mato, n naxa a rakɔrɔsi a serɛxɛdubɛɛ nu na, kɔnɔ Lewi bɔnsɔɛ mixie mu nu na pama ya ma.

¹⁶ N naxa yi kuntigie xili: Eliyeseri, Ariyeli, Semaya, Elinatan, Yaribu, Elinatan, Natan, Sakari, nun Mesulama. N naxa karamɔxɔ Yoyaribu nun Elinatan fan xili.

¹⁷ N naxa e xɛɛ Kasifiya, mangɛ Ido xɔnyi. N naxa a fala e bɛ e xa Ido nun a ngaxakerenyie mayandi e xa mixi ndee so muxu yi ra naxee nɔma walide won Marigi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

¹⁸ Won Marigi Ala naxa muxu mali na fe kui, e fa Maxali xa di Serebiya xɛɛ, naxan keli Lewi bɔnsɔɛ ma. Xaxilima nan nu a ra. A naxa fa, a nun a xa die, nun a xunyae. E birin nalanxi mixi fu nun solomasaxan.

19 Xasabiya nun Yesaya, naxan keli Merari bõnsõe, nun e xunya e nun e xa die, e fan naxa fa. E lan mixi mɔxɔɛn nan ma.

20 E naxa fa hɔrɔmɔbanxi walike keme firin nun mɔxɔɛn na, alɔ mangɛ Dawuda nun bɔxi kuntigie nu bara nate tongo ki naxe. Nee xa lu Lewi bõnsõe mixie xa yaamari bun ma. E xilie birin nu sebexi.

21 Na temui, n naxa a fala mixi birin be Ahawa xure de ra, muxu xa sunyi suxu, muxu xa muxu magoro muxu Marigi Ala be, alako muxu xa a maxandi a xa muxu xa biyaasi sɔɔneya muxu tan nun muxu xa die be. A xa muxu harige birin kanta.

22 N yaagixi mangɛ maxɔrinde a xa sɔɔrie xa sa muxu mati alako e xa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xɔn ma. N nu bara a fala mangɛ be, «Muxu Marigi Ala meenima a fɔxirabiree ma, kɔnɔ a xɔnɔma senbe ra mixi birin ma naxan a raboloma.»

23 Na nan a toxi muxu naxa sunyi suxu, muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi. A naxa na duba suxu.

24 N naxa mixi fu nun firin sugandi serexedube kuntigie ya ma. Nee findixi Serebiya, Xasabiya, nun e xunya fu nan na.

25 N naxa gbeti, xɛema, nun yirabase maniya e be, mangɛ, a xa santigie, a xa mangɛdie, nun Isirayilakae naxee soxi muxu yi ra muxu Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi be.

26 N naxan soxi e yi ra na nan ya: gbeti kilo wulu fu nun firin, kilo keme, yirabase gbeti daaxi kilo wulu saxan kilo keme naani, xɛema kilo wulu saxan kilo keme naani,

27 pɔɔti xɛema daaxi mɔxɔɛn, naxan sare kɔbiri kole xɛema daaxi wulu keren lima, nun yirabase firin naxan yailanxi yɔxui ra. Na sare gbo alɔ xɛema sare.

28 N naxa a fala e be, «Wo bara findi wo benbae Marigi Alatala gbe ra, wo tan nun yi naafuli birin. Wo birin bara findi serexe janigexi ra a be.

29 Wo xa wo jɛngi sa yi birin xɔn ma han wo xa sa a dentege serexedube kuntigie be, Lewi bõnsõe mixie nun Isirayila xabile kuntigie be Darisalamu, Alatala xa hɔrɔmɔbanxi xa naafuli ratagatama dennaxe.»

30 Na nan na ki serexedubee nun Lewi bõnsõe mixie naxa xɛema, gbeti, nun yirabase maniyaxie soto, e naxan xaninma Darisalamu muxu Marigi Ala xa banxi kui.

31 Muxu naxa keli Ahawa xure de ra sigafe ra Darisalamu, kike singe xi fu nun firin nde ra. Ala naxa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xɔn ma.

32 Muxu to so Darisalamu, muxu naxa muxu malabu xi saxan.

33 A xi naani nde, muxu naxa xɛema, gbeti, nun yirabasee maniya Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui. Muxu naxa na so serexedube Meremoti, Uriya xa di yi ra, Finexasi xa di Eliyeseri, nun Yesuwa xa di Yosabadi, nun Binuwi xa di Nowadiya ya xɔri. E birin findixi Lewi bõnsõe mixie nan na.

34 E to ge na birin kɔntide nun a maniyade, e naxa na xasabi sebɛ.

35 Nama naxan keli konyiya Perise bɔxi ma, nee naxa serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be. Na findi tuura fu nun firin nan na Isirayila bõnsõe birin be, nun yexɛɛ kontonyi tongo solomanaani nun senni, yexɛɛ tongo solofere nun solofere, nun sikote fu nun firin. Na findi yunubi xafari serexe nan na a gan daaxi.

36 E naxa mangɛ xa yaamari so a rasi-mae nun a xa gominae yi ra, naxee nu na naakiri ma, alako e xa Isirayilakae mali Ala xa banxi tide.

9

Si gbete ginɛ dɔxɔfe

1 Na fe birin to ba a ra, kuntigie naxa fa n yire, e naxa a fala n be, e naxe, «I xa a kolon a Isirayilakae, serexedubee, nun Lewi bõnsõe mu gbilenxi si gbete xa naamunyi jaaxie fɔxɔ ra. E bara bira Kanaankae, Xitika, Perisikae, Yebusukae, Amonikae, Mowabakae, Misirakae, nun Amorikae xa wali kobie fɔxɔ ra.

2 E bara na sie xa di ginɛ dɔxɔ, e man bara e fen futi ra e xa die be. E bara won ma si seniyenxi masunbu si gbete ra. Forie nun kuntigie nan singe na fe rafɔlo.»

³ N to na mε, n naxa n ma donmae iboo, n naxa n xunsexe nun de xabe matala, n fa doxo yigitege kui.

⁴ Mixi naxee findi Ala yaragaaxuie ra, nee birin naxa fa n yire na mixie xa wali kobi xa fe ra. N naxa lu naa han nunmare serexe temui.

⁵ Nunmare serexe temui, n naxa siga, n naxa n xinbi sin, n nan n belexe ti n Marigi Alatala be n ma donma ibooxie ra n ma.

⁶ N naxa a fala, «N Marigi, n bara kontofili, n bara yaagi i xon ma, barima muxu xa yunubie i mabiri bara gbo han a bara dangi a i.

⁷ Kelife muxu benbae xa temui ma, fa doxo to ra, muxu na na wali kobie nan fari. Na na a ra, i bara muxu nun muxu xa mangee nun muxu xa serexedubee jaxankata. I bara muxu lu si gbete ye ra, e xa muxu faxesantidegema ra, e xa muxu xanin, e xa muxu harige birin suxu. Han to muxu na na kontofili nan kui.

⁸ Kono yakosi, yi waxati di kui, i tan muxu Marigi Alatala bara hinne muxu ra, i bara nde rakisi, i bara muxu raso i xa yire seniyenxi, alako muxu xa limaniya, muxu xa heeri nde soto muxu xa konyiya kui.

⁹ Muxu nu na konyiya kui, kono muxu Marigi Ala mu muxu rabolo. A naxa hinne muxu ra Perise mangee ya xori. A naxa muxu rakisi alako muxu xa muxu Marigi Ala xa horomobanxi ti a nu na dennaxe, muxu man xa kantari soto Yudaya boxi ma Darisalamu kui.»

¹⁰ «Yakosi, muxu Marigi Ala, muxu xa munse fala sonon?

¹¹ Muxu bara i xa seriye matandi, i seriye naxan so muxu yi ra i xa konyi di namiponmee saabui ra. E a fala ne, «Wo fama sode boxi naxan ma, wo lan wo xa doxo dennaxe, naakae xa yunubie bara gbo han a bara dangi a i. Menni birin bara findi yire seniyentare ra.

¹² Wo naxa tin wo xa die fide naakae ma. Wo man naxa na di ginε fan tongo wo xa die be. Wo naxa saate yo tongo e be, wo man naxa bira e harige foxo ra. Xa wo mu bira na fe jaaxi moolie foxo ra, wo fama ne senbe sotode, wo na boxi daxamui donma ne, wo xa die fan fama na boxi sotode ke ra.»

¹³ «Muxu Marigi, i bara muxu jaxankata muxu xa yunubie xa fe ra, kono na jaxankate mu gbo alo muxu xa yunubi gboxi ki naxe. I bara tin muxu rakiside, muxu tan naxee na be yi ki.

¹⁴ Munse noma a niyade muxu man xa gbilen i xui matandi ra, han muxu nun yi si gbete xa lu yire keren? Xa na na a ra, i fama xonode muxu ma han i muxu birin halaki. Mixi keren mu kisima.

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala, i bara tin i xa muxu rakisi. Muxu tixi i ya tode ra, muxu tan yunubitoe, hali mixi seniyentare yo mu daxa a xa ti i ya tode ra.»

10

Mεefe si gbete ginε ra

¹ Annabi Esidirasi to nu wafe Ala xa banxi de ra yunubi xafari maxandife ra, Isirayilaka gbege naxa fa a seeti ma, xeme, ginε, a nun dime. E fan naxa wa folo ki fanyi ra.

² Awa, Yexiyeli xa di Sekanaya, naxan kelixi Elama bonsoe, a naxa a fala Annabi Esidirasi be, «Muxu bara wali kobi raba naxan mu rafan muxu Marigi Ala ma si gbete di ginε doxofe ra. Kono hali won to bara na raba, Ala tan noma won nakiside.

³ Won xa saate tongo won Marigi Ala be mεefe si gbete ginε ra, alo i tan nun Ala yaragaaxuie wama a xon ma ki naxe. Won xa Ala xa seriye rabatu.

⁴ Yandi, i xa muxu mali, muxu xaxili tixi i tan nan na. Muxu na i xanbi ra. I i senbe so, i fe raba naxan lanma a xa raba.»

⁵ Na temui Annabi Esidirasi naxa serexedube kuntigie, Lewi bonsoe mixie, nun Isirayilaka birin nakali na masenyi ra. E to ge e rakalide,

⁶ Annabi Esidirasi naxa keli Ala xa banxi naade ra, a siga Eliyasibu xa di Yehoxanan xonyi. A nu na naa temui naxe, a mu sese don, a man mu ye min pama xa wali kobi xa fe ra.

⁷ Masenyi naxa rayensen Yudaya nun Darisalamu kui, a mixi naxan birin keli konyiya kui, e xa e malan Darisalamu.

⁸ Kuntigie nun forie man naxa a fala a mixi yo naxan tondima na ra beenun xi saxan bun, na kanyi harige birin bama ne

a yi ra, a man fa keru Isirayilakae ya ma naxee kelixi konyiya kui.

⁹ Xi saxan kamalixi loxoε naxe, Yundayakae nun Bunyaminkae naxa e malan Darisalamu. Na naxa sa lan kike solomanaani xi moxoεn nde ma. Nama nu tixi Ala xa banxi de ra. E birin nu serεnma na loxoε nate tongoxi xa fe ra, nun tunde belebele fan nu na fafe.

¹⁰ Serεxedube Esidirasi naxa keli, a a masen e be, «Wo bara wali naaxi raba si gbete ginε doxoε ra. Na bara findi yunubi xungbe ra Isirayila be.

¹¹ Wo xa wo xa yunubi masen wo babae Marigi Alatala be. Wo man xa a sago raba. Wo xa gbilen yi si gbete mixie nun e xa ginε foxo ra.»

¹² Nama birin naxa a yaabi e xui itexi ra, «Awa, muxu bara tin na ra, alo i a falaxi ki naxe.

¹³ Kono nama gbo, tunde fan na fafe yi temui. Won mu noma yi fe ya ibade tande ma. Xi keren xa na mu a ra xi firin fe mu yi ki, barima mixi gbege bara yunubi fe raba won ya ma.

¹⁴ Kuntigie xa lu be nama xili ra. Naxee birin si gbete di ginε doxoεi won ma taaε kui, e xa fa keren keren yi ra waxati ma naxan tongoxi e be. Taa yo taa xa forie nun kiitisee xa nee xa fe mato han Ala dijema won ma temui naxe.»

¹⁵ Asaheli xa di Yonatan nun Tikifa xa di Yaxaseya naxa kafu Mesulama nun Sabetayi Lewi bonsoε mixi ma, e gbansan mu tin na xaxili ra.

¹⁶ Kono e boore naxee kelixi konyiya kui, nee naxa tin na nate tongoxi ra. Annabi Esidirasi serεxedube naxa kuntigi keren sugandi xabile keren keren birin ya ma. E naxa na fe mato folo kike fu nde, xi singe ra.

¹⁷ Kike singe xi singe nde ra, e naxa ge na xemeε xa fe ya ibade naxee ginε gbeteε doxoε.

¹⁸ A naxa a li, serεxedubeε fan xa di ndee nu bara si gbete ginε doxoε, alo Yesuwa xa di ndee, Yosadaki xa di, nun a xunye, Maaseya, Eliyeseri, Yaribu, nun Gedalaya.

¹⁹ E naxa laayidi tongo e xa e xa ginε bepin, e man xa yexεε kontonyi ba serεxe ra e xa yunubi xa fe ra.

²⁰ Nee xilie nan ya:

Fatanfe Imeri xabile ra: Xanani nun Sebadaya.

²¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Maaseya, Eliya, Semaya, Yexiyeli, nun Yusiya.

²² Fatanfe Pasura xabile ra: Eliyowenayi, Maaseya, Sumayila, Netaneeli, Yosabadi, e nun Elaasa.

²³ Fatanfe Lewi bonsoε ra: Yosabadi, Simeyi, Kelaya, naxan man xili Kelita, Petaxiya, Yudaya, nun Eliyeseri.

²⁴ Kelife beεtibae ya ma: Eliyasibu.

Kelife Ala xa hoxomobanxi naade makantamae ya ma: Salumu, Telemi, nun Uri.

²⁵ Boore Isirayilakae xilie nan ya naxee na mooli rabaxi:

Fatanfe Paroso xabile ra: Ramiya, Yesaya, Malakiya, Miyamin, Eliyeseri, Malakiya, nun Benaya.

²⁶ Fatanfe Elama xabile ra: Mataniya, Sakari, Yexiyeli, Abidi, Yeremoti, nun Eliya.

²⁷ Fatanfe Satu xabile ra: Eliyowenayi, Eliyasibu, Mataniya, Yeremoti, Sabadi, nun Asisa.

²⁸ Fatanfe Bibayi xabile ra Yehoxanan, Xananiya, Sabayi, nun Atelayi.

²⁹ Fatanfe Bani xabile ra: Mesulama, Maluku, Adaya, Yasubu, Seyala, nun Yeremoti.

³⁰ Fatanfe Mowaba Paxati xabile ra: Adina, Kelali, Benaya, Maaseya, Mataniya, Besaleli, Binuwi, nun Manasi.

³¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Eliyeseri, Yisiya, Malakiya, Semaya, Simeyon,

³² Bunyamin, Maluku, nun Semaraya.

³³ Fatanfe Xasuma xabile ra: Matenayi, Matata, Sabadi, Elifeleti, Yeremayi, Manasi, nun Simeyi.

³⁴ Fatanfe Bani xabile ra: Maadayi, Amarama, Yuweli,

³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhayi,

³⁶ Faniya, Meremoti, Eliyasibu,

³⁷ Mataniya, Matenayi, nun Yaasu.

³⁸ Fatanfe Binuwi xabile ra: Simeyi,

³⁹ Selemiya, Natan, Adaya,

⁴⁰ Makinadebayi, Sasayi, Sarayi,

⁴¹ Asareli, Selemiya, Semaraya,

⁴² Salumu, Amaraya, nun Yusufu.

⁴³ Fatanfe Nebo xabile ra: Yeyiyeli, Matiya, Sabadi, Sebina, Yido, Yoweli, nun Benaya.

⁴⁴ Yi mixi birin nu bara si gbete ginεe dɔxɔ, nde nu bara die bari.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsɔε fu nun firin to e Marigi xa kira bɛpin, Ala naxa a niya si gbete xa nɔ Isirayila ra, e e kerɪ e xa bɔxi ma, e e findi konyie ra. Namijɔnme nu na birin kolonma, e fa a fala kɛnɛ ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma nε e xa bɔxi ma jε tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Nehemi xa waxati, na jε tongo solofere nu bara kamali. Annabi Esidirasi nu bara wali fɔɔ Darisalamu tife ra, kɔnɔ wali nu bara rati. Nehemi to na fe kolon, a naxa lu sunnunyi kui. Mange xungbe naxa na sunnunyi rakɔrɔsi, a fa a maxɔrin a sunnunxi fe naxan ma. Nehemi to gε na tagi rabade, a naxa mange mayandi a xa tin a xa siga walide Darisalamu. Mange naxa tin, a fa a mali na biyaasi kui.

Annabi Nehemi to Darisalamu li, a naxa tɛtɛ tife wali mato a fanyi ra. A naxa a fala pama bε, e birin xa kafu e boore ma na wali rabafe ra. Na wali to sɔɔneya fɔɔ, Isirayila yaxuie naxa fe birin naba alako wali xa kana. Kɔnɔ e mu nɔ Nehemi nun Isirayila pama ra. Wali naxa kamali, pama fa sali xungbe raba Alatala tantufe ra.

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie bε temui birin. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, a naxa e yamari e xa lu a xa kira xɔn ma, xa na mu a ra, a naxε e fama paxankate jaaxi sɔtɔde. Na to gε kamalide yati yati, Ala naxa hinne e ra, a fa e ragbilen a xa kira ma alako e xa lu hɛeri kui. Alatala na nan nabama a xa mixie birin bε han won ma waxati. Ala xa won ya rabi na nɔndi ma. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi bε

Nehemi xa Ala maxandi

¹ Annabi Nehemi, Xakalaya xa di, xa masenyi nan ya. Atasakasi xa mangɛya jε mɔxɔpɛn nde, Kisilewi kike ra, n tan Nehemi nu sabatixi Suse taa sɛnbɛma nan kui.

² Ngaxakerenyi Xanani nun xɛmɛ ndee naxa fa, keli Yudaya bɔxi ma. N naxa e maxɔrin Yuwifie xa fe ma, naxee keli konyiya kui, e fa sabati Yudaya. N man naxa e maxɔrin Darisalamu taa xa fe ma.

³ E naxa n yaabi, «Naxee kelixi konyiya kui, e siga Yudaya, e na tɔɔrɛ nun yaagi nan kui. Darisalamu tɛtɛ yire nde kanaxi, a naadɛe ganxi.»

⁴ N to na masenyi mɛ, n naxa wa, n naxa sun, n naxa Koore Mange maxandi. N naxε,

⁵ «Alatala, Ala naxan na koore ma, Ala xungbe naxan magaaxu, naxan saate mabanbanxi mixie bε naxee a xanuxi, e fa bira a xa yaamarie fɔxɔ ra,

⁶ i xa i tuli mati i xa konyi xa maxandi ra. I xa n to. Kɔε nun yanyi ra n i maxandima i xa konyi Isirayilakae bε. Muxu bara yunubi raba i ra, n tan, n ma denbaya, nun Isirayilakae birin.

⁷ Muxu bara fe jaaxi raba i ra. Muxu bara i xa masenyi, i xa sɛriye, nun i xa yaamarie matandi, i naxee fi i xa konyi Annabi Munsa ma.

⁸ I a fala nε i xa konyi Annabi Munsa bε, <Xa wo mu luma tinxinyi kui, n fama nε wo rayensende pamanɛe kui.

⁹ Kɔnɔ xa wo sa wo yetɛ ragbilen n ma, wo man bira n ma sɛriye fɔxɔ ra, n sa wo tongoma nε yire makuye, n fa wo ra yire n dennaxε sugandixi n xili matɔxɔfe ra.>

¹⁰ Muxu tan nan na i xa konyie ra, i xa pama, i naxee raminixi konyiya kui i sɛnbɛ ra.

¹¹ Marigi, n bara i maxandi, i xa tin i tuli matide i xa konyie xa maxandi ra, naxee gaaxuma i xili ra. I xa sɔɔneya raba n bε to. N sigama mange naxan xɔn, i xa a niya a xa hinne n na.»

Na temui n tan nan nu na mange xa minse radangima ra.

2

Annabi Nehemi sigafe Darisalamu

¹ Mange Atasakasi xa mangeya je moxɔɔnɛn nde Nisan kike ra, mange nu na degefe temui naxe, n naxa weni so a yi ra sunnunyi kui. N to mu nu darixi na moɔli ra,

² mange naxa n maxɔrin, «I sunnunxi munfe ra? I mu furaxi, kɔnɔ i bɔɔɛ tan mu rafanxi i ma.» N naxa gaaxu a xa wɔyenyi ra.

³ N naxa a yaabi, «Ala xa simaya gbegebe fi i ma! N sunnunxi nɛ barima n benbae ragataxi taa naxan kui, a birin bara kana, a naadee fan bara gan.»

⁴ Mange naxa a masen n be, «I wama munse xɔn ma?» N naxa Koore Ala maxandi n bɔɔɛ ma,

⁵ n fa mange yaabi, «Mange, xa i panige fanyi rabama n tan i xa konyi be, a lu n xa siga Yudaya bɔxi ma, alako n xa taa rakeli n benbae ragataxi dennaxe.»

⁶ Mange naxa n maxɔrin, a xa gine nu doxɔxi a seeti ma, a naxe, «I xa biyaasi buma han mun temui?» N to xi konti fala a be n gbilenma naxan ma, mange naxa tin n xa siga.

⁷ N man naxa mange maxandi, «Mange, xa i bara tin, a xɔli n ma i xa keedi sebe n naxan soma naakiri gominae yi ra, alako e xa a lu n xa dangi e xa bɔxi ma han n Yudaya li.

⁸ I xa keedi gbete sebe mange xa fɔtɔn makante Asafi ma, alako a xa wurie so n yi ra n naxee yailanma Ala xa hɔrɔmɔbanxi tete naadee ra, a nun n naxee rawalima tete nun n ma banxi wali kui.» Mange naxa na birin naba n be, barima n Marigi Ala jengi saxi n ma fe xɔn ma.

⁹ N to xure xungbe igiri, n naxa na keedie so naakiri mangee yi ra, mange Atasakasi naxee sebe e ma. Soori mangee nun soe ragie nu bara n mati naa.

¹⁰ Sanbalati Xoronka nun a xa malima Tobiya Amonika to n ma fe me, e bɔɔɛ naxa rapaaxu e ma, barima e mu nu tinma mixi xa Isirayilakae mali.

¹¹ N to so Darisalamu, n naxa xi saxan naba menni.

¹² N mu fefe fala mixi yo be Ala naxan masenxi n be n bɔɔɛ kui n xa a raba Darisalamu. Na temui n nun xeme ndee

naxa mini kɔe ra. N ma soe gbansan nu na muxu yi ra.

¹³ Muxu naxa mini taa kui Gulunba naadee ra, muxu fa siga Daragon dula biri ra Xuruse Gbi naadee yire. N to Darisalamu tete birin nabilin, n naxa a to yire nde kanaxi, naadee fan ganxi.

¹⁴ N naxa siga Dula naadee biri mange xa ye yire na dennaxe, kɔnɔ n ma soe mu dangide soto.

¹⁵ Na kui n naxa tete mato kelife fole ra, han n so taa kui Gulunba naadee ra.

¹⁶ Taa mangee mu nu a kolonxi n nu na wali naxan kui. N mu nu sese tagi rabaxi Yuwifie, serexedubee, forie, kiitisee, nun kuntigie be.

¹⁷ Na temui n naxa a masen e be, «Wo won ma toore toxi! Darisalamu bara ge kanade. Te bara a naadee gan. Wo fa, won xa Darisalamu tete yailan. Na nan a toma won mu luma yaagi kui sɔnɔn.»

¹⁸ N naxa a yaxaran e be n Marigi Ala jengi saxi n xɔn ma ki naxe. N man naxa mange xungbe xa wɔyenyi masen e be. E to na birin me, e naxa n yaabi, «Won keli, won xa a yailan.» E naxa limaniya na nate xa fe ra.

¹⁹ Sanbalati Xoronka, a malima Tobiya Amonika, nun Gesemi Arabuka to yi fe me, e naxa yo folo muxu ma, e nu fa a fala muxu be, «Wo na munse rabafe be? Wo wama mangasanyi matandife ne?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Ala naxan na koore ma, na nan fama xunnakeli fide muxu ma. A xa konyie nan muxu ra. Muxu fama kelide, muxu xa be yailan. Kɔnɔ wo tan, sese mu be naxan findima wo gbe ra. Darisalamu, wo xɔnyi mu a ra.»

3

Darisalamu tete yailanfe

¹ Eliyasibu serexedube kuntigi nun a ngaxakerenyi serexedubee naxa keli, e tete naadee nde yailan naxan xili Yexee naadee. E to ge, e naxa wali masen pama be, e Ala maxandi a xa fe ra. E tete rapon na ki ne folofe Meya yire makantaxi ma, sa doxo Xananeli yire makantaxi ra.

² Yeriko xeme naxa tete yire nde yailan e seeti ma.

Imiri xa di Sabudu naxa tete yire nde yailan nee seeti ma.

³ Haseneya xa die naxa tete naade yailan naxan xili Yexe naade. E naxa naade see birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁴ Uri xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yire nde yailan Haseneya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama, naxan findixi Mesesabeli xa mamadi ra, naxa wali Meremoti xa wali seeti ma.

Baanna xa di Sadoki naxa wali Mesulama xa wali seeti ma.

⁵ Tekowa naxa tete yire nde yailan Sadoki xa wali seeti ma, kono e xa kuntigie mu tin lude wali yareratie xa yaamari bun ma.

⁶ Paseya xa di Yoyada nun Besodeya xa di Mesulama naxa Yesana naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁷ Melataya Gabayonka, Yadon Meronotika, Gabayonkae, nun Misipakae, naxee keli gomina taa naakiri ma, nee naxa wali Yoyada nun Mesulama xa wali seeti ma.

⁸ Xarihaya xa di Yusiyeli, naxan fata xexema rawalide, naxa tete yire nde yailan Melataya xa wali seeti ma.

Xananiya, naxan labunde rafalama, naxa tete yire nde yailan Yusiyeli xa wali seeti ma. E naxa Darisalamu tete yailan han a igbode.

⁹ Xuru xa di Refaya, naxan na Darisalamu seeti mange ra, naxa wali Xarihaya nun Xananiya xa walie seeti ma.

¹⁰ Xarumafi xa di Yedaya naxa wali Refaya xa wali seeti ma, a xa banxi ya ra.

Xasabeneya xa di Xatusi naxa wali Yedaya xa wali seeti ma.

¹¹ Xarima xa di Malakiya nun Mowaba Paxati xa di Xasubu, naxa tete yire nde yailan nun yire makantaxi naxan xili Taami Gande.

¹² Haloxesi xa di Salumu, naxan na Darisalamu seeti xunyi ra, naxa wali suxu Malakiya nun Xasubu seeti ma.

¹³ Xanun nun Sanowakae naxa Gulunba naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. E man naxa tete yailan han

Xuruse Naje naade ra. Na xa kuye nongon ya wulu keren.

¹⁴ Rekabu xa di Malakiya, naxan na Beti Hakeremi mange ra, naxa Naje naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra.

¹⁵ Kolixose xa di Salumu, naxan na Misipa mange ra, naxa Dulonyi naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. A man naxa tete yailan folofe Xera Ye yire ma, mange xa laakoe fe ma, sa doxo Dawuda xa taa gorode ra.

¹⁶ Asibuki xa di Nehemi, naxan na Beti Suru seeti mange ra, naxa tete yailan han mange Dawuda xa gaburi, han ye ragata yire, han soori palamae xa banxi.

¹⁷ Bani xa di Rexumi, naxan keli Lewi bonsoe ma, naxa wali Nehemi xa wali seeti ma.

Xasabiya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali Rexumi xa wali seeti ma.

¹⁸ Xenadadi xa di Bafaya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali a ngaxakerenyi Xasabiya xa wali seeti ma.

¹⁹ Yesuwa xa di Eseri, naxan na Misipa taa mange ra, naxa tete yailan geresosee banxi ya ra, han tete tuxui ra.

²⁰ Sabayi xa di Baruki, naxa tete yailan folofe na tuxui ra, sa doxo Serexedube Xungbe Eliyasibu xa banxi ra.

²¹ Uriya xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yailan folofe Eliyasibu xa banxi naade ra, han a xa banxi danxi dennaxe.

²² Serexedube naxee keli Darisalamu rabilinyi ra, nee naxa tete yailan Meremoti xa wali seeti ma.

²³ Bunyamin nun Xasubu naxa tete yailan naxan nu na e xa banxi ya ra.

Maaseya xa di Asaraya, naxan findixi Ananaya xa mamadi ra, a naxa tete yailan a xa banxi fe ma.

²⁴ Xenadadi xa di Binuwi naxa tete yailan folofe Asaraya xa banxi, han tete tuxui ra.

²⁵ Yusayi xa di Pelali naxa tete yailan na tuxui ya ra, yire makantaxi na dennaxe, folofe mange xa banxi, han geeli yire.

Paroso xa di Pedaya naxa tete yailan Yusayi xa wali seeti ma.

²⁶ Hōrōmōbanxi walikē naxee nu na Ofeli geya fari Darisalamu taa kui, nee naxa tēte yailan han Ye naade, naxan nu na sogetede mabiri, yire makantaxi fe ma.

²⁷ Tekowa naxa tēte yailan fōlōfe yire makantaxi, han tēte Ofeli geya lima dennaxe.

²⁸ Serexedubēe naxa tēte yailan han Soee xa naade. Kankan nu walima a yete xa banxi ya ra.

²⁹ Imeri xa di Sadōki fan naxa tēte yailan a xa banxi ya ra.

Sekanaya xa di Semaya, naxan Sogetede naade makantama, naxa tēte yailan serexedubēe xa wali sēeti ma.

³⁰ Selemiya xa di Xananiya nun Salafi xa di senni nde Xanun naxa tēte yailan Semaya xa wali sēeti ma.

Berekiya xa di Mesulama naxa tēte yailan Selemiya nun Xanun xa wali sēeti ma, a xa konkoe ya ra.

³¹ Malakiya, naxan xēema walima, naxa tēte yailan Mesulama xa wali sēeti ma, fōlōfe hōrōmōbanxi walikēe xa banxie nun yulēe xa banxi, sa dōxō Mifikade naade han konkoe itexi tuxui ra.

³² Mixi naxee xēema walima, a nun yulēe, nee naxa tēte yailan konkoe itexi tuxui ra nun Yexēe naade lan tagi.

³³ Sanbalati to a kolon e na tēte yailanfe, a naxa xōnō ki fanyi ra.

³⁴ A naxa yo Yuwifie ma. A naxa a fala a ngaxakerenyie nun sōori Samarikae ya xōri, «Yi Yuwifi kobilae na munse rabafe? E xa wali sōoneyama nē? E fama serexēe bade naa? E nōma na wali ra? E nōma na gemē ganxie rakelide sōnōn?»

³⁵ Tobiya Amonika, naxan nu na a fe ma, na naxa a fala, «E na tēte tima ki naxe, hali xulumase nōma na rabirade.»

³⁶ Na kui Annabi Nehemi naxa Ala maxandi, a naxe, «Muxu Marigi Ala, yandi, i xa i tuli mati muxu ra barima e na yofe muxu ma. I xa na sare ragbilen e ma, e xa findi konyie ra e yaxuie xa bōxi ma.

³⁷ I naxa dijē e ma. I naxa e xa yunubie xafari, barima e bara muxu konbi, muxu tan naxee na Darisalamu tēte yailanfe.»

³⁸ Muxu naxa na tēte yailan han a tagi, barima pama nu bara a janige e xa na wali suxu senbe ra.

4

Tēte wali kanafe

¹ Sanbalati, Tobiya, Arabukae, Amonikae, nun Asidodikae to a mē a Darisalamu tēte bara yailan fōlō, e naxa xōnō ki fanyi ra.

² E birin naxa lan e xa siga gere sode Darisalamu, na wali xa kana.

³ Na kui muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi, a xa muxu kanta. Muxu man naxa yire makantēe ti kōe nun yanyi ra muxu yaxuie xa fe ra.

⁴ Kōnō Yudayakae nu a falama, «Muxu bara tagan. Tēte xa kanē gbo han won nan mu nōma tēte nēene rakelide kōre.»

⁵ Muxu yaxuie nu a falama, «E mu fama won tode han won so e tagi, won fa e faxa. Na kui e xa wali fama dande.»

⁶ Yuwifi naxee nu sabatixi e yaxuie sēeti ma, nee naxa fa a fala muxu be han dōxō fu, «Wo fa muxu xōnyi.»

⁷ N naxa sōorie ti xabile ki ma xare ra, tēte dennaxe mu ite, e xa mēnni kanta santidegema, xali, nun tanbe ra.

⁸ N to gē na birin matode, n naxa a fala kuntigie nun kiitisae be pama ya xōri, «Wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Magaaxuxi ma. Wo xa gere so won ngaxakerenyie be, wo xa di xēmēe nun wo xa di ginēe, wo xa ginēe nun wo xa banxie xa fe ra.»

⁹ Yaxuie to a mē muxu bara e janige kolon, Ala naxa e xa natē kana. Muxu birin man naxa gbilen tēte yire, kankan naxa a xa wali suxu.

¹⁰ Keli na lōxōe ma n ma mixie sēeti keren nu walima tēte yire, boore sēeti nu mixie makantama tanbēe, kanke makan-tasee, nun xalie ra. Kuntigie tixi Yu-dayakae sēeti ma.

¹¹ Walikē naxee nu tēte yailanma, nun naxee nu kote maxaninma, e nu walima geresose suxuxi e belexe,

¹² santidegema xirixi e tagi. E nu wali na ki nē. Naxan feri fema alako mixi xa a kolon e yaxuie na fafe, a nu tixi n tan sēeti ma.

¹³ N naxa a fala kuntigie nun kiitisae be, pama ya xōri, «Wali gbo, walikēe tagi ikuya e boore ra. Won birin nayensenxi tēte ra.

14 Wo naxan nabama, wo nefɛ ferɪ xui mɛ tɛmɪ naxɛ, wo birin xa wo malan muxu sɛɛti ma. Won Marigi Ala nan gere soma won bɛ.»

15 Muxu nu walima na lahalɛ nan na. Tanbɛɛ na pama sɛɛti keren bɛlɛxɛ i, kelife subaxɛ han tunbuie mini tɛmɪ.

16 Na tɛmɪ yati n man naxa a fala pama bɛ, «Birin nun a xa konyi xa xi Darisalamu kui alako won xa taa kanta kɔɛ ra, won man xa wali yanyi ra.»

17 N tan, n ngaxakerenyie, n ma konyie, n ma kantamixi naxee nu biraxi n fɔxɔ ra, hali muxu xa dugie, muxu mu e rate muxu ma. Kankan keren kerenma xa geresose nan nu suxuxi a yi ra, hali a sigama ye bade tɛmɪ.

5

Konyiya nun doni

1 Lɔxɔɛ nde Yudaya pama, xɛmɛɛ nun ginɛɛ, naxa kalamui sa e ngaxakerenyi ndee xa fe ra.

2 Ndee naxa a fala, «Muxu xa di xɛmɛɛ nun di ginɛɛ bara wuya. Muxu wama mɛngi xɔn ma alako muxu xa balo.»

3 Mixi gbɛtɛɛ naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xɛɛ, weni bilie, nun banxie dɔxɔ sɛɛkɛ, alako muxu xa baloe sɔtɔ kaame tɛmɪ.»

4 Mixi gbɛtɛɛ fan naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xɛɛ nun muxu xa weni bilie dɔxɔ sɛɛkɛ ra, alako muxu xa duuti fi mangɛ ma.

5 Na kui, hali won birin findixi wuli keren fase keren nan na, muxu xa die bara findi muxu ngaxakerenyie xa konyie ra. Muxu xa di ginɛ gɛgɛbe findixi konyie ra, muxu mu nɔma sese ra. Muxu xa kɔbiri bara pɔn, muxu xa xɛɛ nun weni bilie bara findi mixi gbɛtɛɛ gɛbe ra.»

6 N to e xa kalamui mɛ, n bɔpɛ naxa te a paxi ra.

7 N naxa natɛ tongo n xa kalamui sa kuntigie nun kiitisae ma. N naxa e maxɔrin, «Munfe ra wo wo ngaxakerenyie donima kɔbiri alako wo xa geeni sɔtɔ?» N naxa malanyi belebele xili na xa fe ra.

8 N naxa a fala e bɛ, «Won bara won ngaxakerenyi Yuwifie xun sara kaafirie ma. Yakɔsi wo wo ngaxakerenyie yati

nan matima wo bore ma?» E mu nɔ sese yaabide, e birin naxa dundu.

9 N man naxa a fala e bɛ, «Wo naxan nabaxi a mu fan feo! Wo mu gaaxuma Ala ya ra alako kaafirie naxa won nayaagi?

10 N tan, n ngaxakerenyie, nun n ma walikɛɛ, muxu fan bara e doni kɔbiri nun mɛngi, kɔnɔ a mu lanma won xa geeni fen na kui.

11 Wo xa e xa xɛɛ ragbilen e ma, e xa weni bilie, e xa oliwi bilie, a nun e xa banxie. Wo man xa wo xa geeni ragbilen e ma, naxan findixi kɔbiri, mɛngi, weni, nun ture ra.»

12 E naxa n yaabi, «Muxu na birin nagbilenma nɛ e ma. Muxu mu sese bama e yi ra. I naxan falaxi, muxu na nan nabama.» Na xanbi kɔrɛ n naxa sɛrɛxɛdubɛɛ xili. N naxa donitie rakali e xa wɔyenyi ma sɛrɛxɛdubɛɛ ya xɔri.

13 N man naxa n ma donma yuba fito, n naxa a ikuyukuyu, n fa a fala, «Ala xa yi mɔoli raba mixi ra naxan mu a xa laayidi rakamalima. Ala xa na kanyi xa banxi nun a harige birin ba a yi ra, a xa lu setarepa kui.» Mixi malanxie naxa a ratin, «Amina.» E naxa Alatala matɔxɔ. Na dangi xanbi, pama naxa na laayidi rakamali.

14 Kabi n naxa findi gomina ra Yudaya, fɔlɔ Atasakasi xa mangɛya pɛ mɔxɔnɛn nde ma han a pɛ tongo saxan nun firin nde ma, n tan nun n ngaxakerenyie mu balo duuti ra, naxan findi gomina sare ra.

15 Singe mangɛɛ nu pama tɔɔrɔma a paxi ra. E nu taami, weni, nun gbɛti kilo tagi bama e yi duuti ra. E xa walikɛɛ fan nu mixie tɔɔrɔma. Kɔnɔ n mu na fe mɔoli raba, barima n gaaxuma Ala ya ra.

16 N bara n yetɛ fi na tɛtɛ wali ma, n tan nun n ma mixi birin. Muxu mu bɔxi yo sɔtɔ na kui.

17 Yuwifie nun kuntigie, mixi kɛmɛ mixi tongo suuli, nun xɔpɛ naxee keli pamanɛ ma, e birin nu e dɛgema n xɔnyi nɛ.

18 Lɔxɔɛ birin ninge keren, yɛxɛɛ senni, nun xɔnie nu rafalama donse ra. Xi fu yo xi fu, weni fan nafalama. Na birin kui n mu tin gomina sare rasuxude, barima pama nu tɔɔrɔfe tɛtɛ wali xa fe ra.

19 «N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali xa fe ra, n naxan nabaxi yi pama bɛ.»

6

Isirayila yaxuie katafe wali kanade

¹ Sanbalati, Tobiya, Gesemi Arabuka, nun muxu yaxui birin to a me a muxu bara ge tete yailande, yale yo mu nu na a ma sonon, naade gbakufe gbansan nan nu fa luxi,

² Sanbalati nun Gesemi naxa xera xee n xon ma, a falafe, «Fa, won xa won bore to Kefirimi daaxa, Ono gulunba kui.» E nu wama fe jaaxi nan nabafe n na.

³ Konon n naxa xerae xee yi yaabi ra, «Wali gbege na n yi ra, n mu noma gorode wo yire, xa na mu a ra wali kanama ne.»

⁴ E naxa xera xee n yire sanmaya naani, konon n na yaabi kerenyi nan fi e ma.

⁵ A sanmaya suuli nde, Sanbalati naxa a xa konyi xee n yire, bataaxe nde na a yi ra, naxan sebexi mixi birin ma.

⁶ Yi nan nu sebexi, «Si birin bara fe nde me wo xa fe ra. Gesemi fan naxe a nondi na a ra. E naxe a i tan nun Yuwifie wama mangasanyi matandife, na nan a toxi wo na tete yailanfe. E man naxe a i tan yati wama findife Isirayila mange ra.

⁷ I bara namionmee sugandi naxee fama a falade Darisalamukae xa lu i xa mangeya bun ma, i xa findi Yudaya mange ra. Mange xungbe fama na woyenyi birin mede. Awa, i xa fa, won xa won bore to.»

⁸ N naxa a yaabi, «I naxan birin falaxi yi ki, nondi keren mu na a kui. I tan nan yi wule falaxi.»

⁹ Yi mixi birin nu wama muxu bope nan naminife tun. E e manoxun ne limaniya bama muxu yi ra, muxu fa wali dan. «N Marigi, senbe fi n ma.»

¹⁰ Loxoe nde n naxa siga Semaya xonyi, Delaya xa di, Mehetabeli xa mamadi. A nu a yete balanxi banxi kui. A naxa a fala n be, «Won xee Ala xa hromobanxi kui, won xa naade mabalan won ma, barima e fama ke ra i faxade.»

¹¹ N naxa a yaabi, «N xa n gi? Xeme mu na n tan na? N noma sode Ala xa hromobanxi kui, n man xa balo? Adama birin xa mu soma menni. N tan mu soma naa feo.»

¹² N naxa a kolon Ala xa mu a xeexi. Tobiya nun Sanbalati nu bara a sare fi alako a xa na woyenyi molli fala n be.

¹³ E bara wa n xa gaaxu, n xa bira e xa woyenyi foxo ra, n xa yunubi soto na kui, alako e xa n xili kana, e xa n nayaagi.

¹⁴ «N Marigi Ala, i xa ratu Tobiya, Sanbalati, Nowadiya, nun namionmee wule falee xa fe jaaxi ma, e naxan nabaxi n na alako e xa n bope ramini a i.»

¹⁵ Tete naxa ge yailande Elulu kike, xi moxonon nun suuli. Muxu naxa na wali raba xi tongo suuli nun firin bun ma.

¹⁶ Muxu yaxuie to yi fe me, e naxa gaaxu ki fanyi ra. Si birin naxa yaagi muxu rabilinyi, e fan naxa a kolon muxu noxi na birin nabade muxu Marigi Ala nan saabui ra.

¹⁷ Na saxanyi bun ma, Yudaya kuntigi gbege nu bataaxe rasanbama Tobiya ma, e fan a xa bataaxe masotoma.

¹⁸ Yudayaka gbege nu bara saate tongo a be marakali ra, barima a bitanyi nan nu na Sekanaya ra, Ara xa di. Yehoxanan nu bara Berekiya xa di Mesulama doxo.

¹⁹ Temui birin e nu a xa fe fanyi ifalama n ya xori, e man n ma woyenyie radangima a ma. Tobiya nu bataaxe rasanbama n ma alako n xa gaaxu.

7

Taa makanta ki

¹ Tete nun naade to ge yailande, naade makantee, beetibae, nun Lewikae birin naxa e xa wali suxu.

² N naxa n ma yaamarie so n xunya Xanani yi ra, a nun Xananiya naxan nu na soorie xun ma Darisalamu. Na nu bara findi mixi hagige ra, a nu tinxin, a man nu gaaxuma Ala ya ra.

³ N naxa a fala e be, «Wo naxa taa naade rabi han soge xono temui, e man xa balan saabi ra wo ya xori. Darisalamukae fan yire makantama ne, kankan xa lu a xa banxi naade ra.»

⁴ Darisalamu nu xungbo, konon na temui mixi mu nu wuya, banxie fan mu nu gexi tide.

⁵ N Marigi Ala naxa a raso n xaxili kui, n xa kuntigie, kiitisae, nun jama malan, n xa konti ti. N naxa taruxui buki to. Mixi

naxee singe te, e xilie nu seβexi na kui. A seβexi,

⁶ «Babilon mange Nebukadansari naxa fa yi mixie ra kelife Darisalamu. E naxa lu konyiya kui, han e gbilenxi Darisalamu nun Yudaya temui naxe. Kankan naxa siga a xonyi.

⁷ Sorobabeli, Yosuwe, Nehemi, Asaraya, Raamiya, Naxamani, Morodekayi, Bile-san, Misipereti, Begifayi, Nexuma, nun Baanna naxa e mati. Isirayilakae xilie nun e konti nan yi ki:

⁸ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

⁹ Sefataya xa die, mixi keme saxan, mixi tongo solofere nun firin.

¹⁰ Ara xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun firin.

¹¹ Mowaba Paxati xa die, naxee fatanxi Yesuwa nun Yowaba ma, mixi wulu firin, mixi keme solomasaxan, mixi fu nun solomasaxan.

¹² Elama xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

¹³ Satu xa die, mixi keme solomasaxan, mixi tongo naani nun suuli.

¹⁴ Sakayi xa die, mixi keme solofere, mixi tongo senni.

¹⁵ Binuwi xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun solomasaxan.

¹⁶ Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxonen nun solomasaxan.

¹⁷ Asigadi xa die, mixi wulu firin, mixi keme saxan, mixi moxonen nun firin.

¹⁸ Adonikama xa die, mixi keme senni, mixi tongo senni nun solofere.

¹⁹ Begifayi xa die, mixi wulu firin, mixi tongo senni nun solofere.

²⁰ Adin xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun suuli.

²¹ Ateri xa die, naxee fatanxi Xesekiya ra, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.

²² Xasuma xa die, mixi keme saxan, nun mixi moxonen nun solomasaxan.

²³ Beseyi xa die, mixi keme saxan, mixi moxonen nun naani.

²⁴ Xarifi xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.

²⁵ Gabayon xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.

²⁶ Betelεemukae nun Netofakae, mixi keme, mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan.

²⁷ Anatotikae, mixi keme, mixi moxonen nun solomasaxan.

²⁸ Beti Asamafetikae, mixi tongo naani nun firin.

²⁹ Kiriyati Yeyarimi, Kefirakae, nun Berotikae, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxan.

³⁰ Ramakae nun Gebakae, mixi keme senni, mixi moxonen nun keren.

³¹ Mikimasikae, mixi keme, mixi moxonen nun firin.

³² Betelikae nun Ayikae, mixi keme, mixi moxonen nun saxan.

³³ Neboka ndee, mixi tongo suuli nun firin.

³⁴ Elamaka ndee, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

³⁵ Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxonen.

³⁶ Yeriko xa die, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.

³⁷ Lodi xa die, Xadidi xa die, nun Ono xa die, mixi keme solofere, mixi moxonen nun keren.

³⁸ Senaa xa die, mixi wulu saxan, mixi keme solomanaani, nun mixi tongo saxan.»

³⁹ «Serεxedubee konti nan yi ki:

Yedayaxa die, naxee fatanxi Yesuwa xa denbaya ra, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.

⁴⁰ Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun mixi firin.

⁴¹ Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani nun solofere.

⁴² Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.»

⁴³ «Lewikae konti nan yi ki:

Yesuwa, Kadamiyeli, nun Hodafiya xa die, mixi tongo solofere nun naani.»

⁴⁴ «Beeti bae konti nan yi ki:

Asafi xa die, mixi keme, mixi tongo naani nun solomasaxan.»

⁴⁵ «Naade makantee konti nan yi ki:

Salumu xa die, Ateri xa die, Talamon xa die,

Akubu xa die, Xatita xa die, nun Sobayi xa die,
mixi keme, mixi tongo saxan nun solo-
masaxan.»

⁴⁶ «Hōromōlingira walikēe kōnti nan yi ki:

Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,

⁴⁷ Kerosi xa die, Saya xa die, Padon xa die,

⁴⁸ Lebana xa die, Xagaba xa die, Salamayi xa die,

⁴⁹ Hanan xa die, Gideli xa die, Gaxari xa die,

⁵⁰ Reyaya xa die, Resin xa die, Nekoda xa die,

⁵¹ Gasama xa die, Usa xa die, Paseya xa die,

⁵² Bisayi xa die, Mewunima xa die, Ne-
fusima xa die,

⁵³ Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri xa die,

⁵⁴ Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa xa die,

⁵⁵ Barakōsi xa die, Sisera xa die, Tema xa die,

⁵⁶ Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.»

⁵⁷ «Sulemani xa walikēe xa die kōnti nan yi ki:

Sotayi xa die, Sofereti xa die, Perdida xa die,

⁵⁸ Yaala xa die, Darakōn xa die, Gideli xa die,

⁵⁹ Sefataya xa die, Xatili xa die, Pōkereti Hasebayimi xa die, nun Amon xa die.»

⁶⁰ «Hōromōbanxi walikēe nun Sulemani xa walikēe, mixi keme saxan, mixi tongo solomanaani, nun firin.»

⁶¹ «Mixie nan yi ki naxee keli Teli Mela, Teli Xarasa, Kerubu, Adan, nun Imeri, kōnō e mu nō a masende a Isirayila die yati yati nan e ra:

⁶² Delaya xa die, Tobiya xa die, nun Nekoda xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun firin.»

⁶³ «Yi mixie nu na serexedubee ya ma: Xabaya xa die, Hakōsi xa die, nun Barasilayi xa die, naxan nu bara Barasilayi Galadika xa di gine nde dōxō, e fa na xili sa a xun ma.

⁶⁴ E naxa e ramini serexedube wali kui barima e mu nō e xilie tode taruxui kui.

⁶⁵ Gomina naxa e yaamari, e naxa serexedube donse seniyanxi don han

serexedube nde xa Ala sagoe maxōrin Urimi nun Tumimi ma.»

⁶⁶ «Nama birin kōnti lanxi mixi wulu tongo naani nun firin, mixi keme saxan tongo senni nan ma.

⁶⁷ E xa konyie kōnti lanxi mixi wulu solofere, mixi keme saxan tongo saxan nun solofere nan ma. Beetiba keme firin tongo suuli nun suuli fan nu na e ya ma. Nama nu bara xuruse gbegbe xanin naa: soe keme solofere, tongo saxan, nun senni, sofale keme firin, tongo naani, nun suuli,

⁶⁸ jōxōme keme naani, tongo saxan, nun suuli, sofale mōoli nde wulu senni, keme solofere mōxōjen.»

⁶⁹ «Denbaya kanyie naxa see fi alako wali xa raba. Gomina naxa xema kole wulu keren, pōoti fanyi tongo suuli, nun serexedube dugi keme suuli, tongo saxan fi wali xa fe ra.

⁷⁰ Denbaya kanyie naxa xema kole wulu mōxōjen, nun gbeti kole wulu firin nun keme firin fi wali xa fe ra.

⁷¹ Nama naxan luxi naa naxa xema kole wulu mōxōjen, nun gbeti kole wulu firin, nun serexedube dugi tongo senni nun solofere fi wali xa fe ra.»

⁷² «Serexedubee, Lewikae, hōromōbanxi naade makantee, beetibae, nun hōromōbanxi walikēe, nun Isirayilaka birin naxa sabati e xōnyi.»

8

Ala xa seriye xaranfe

¹ Kike solofere nde, Isirayilakae nu bara sabati e xa taae kui. Na temui e birin naxa e malan Darisalamu taa kui naade ya ra, naade naxan xili «Ye naade.» E naxa a fala seriye karamōxō Esidirasi be a xa fa Tawureta Munsa ra Alatala naxan fixi Isirayila ma.

² Esidirasi naxa fa a ra jama yire: xeme, gine, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude. Yi malanyi ti kike solofere nde xi singe lōxōe ne.

³ Keli geesege ma a sa dōxō yanyi tagi ra, Esidirasi nu kitaabui xaranma jama be naxan nu malanxi «Ye naade» ya ra. Xeme, gine, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude, e naxa e tuli mati a fanyi ra na xaranyi ra.

⁴ Seriyε karamoxo Esidirasi nu tixi se nde fari naxan yailanxi wuri ra alako mixi xa a to. Matitiya, Sema, Anaya, Uriya, Xilikiya, nun Maaseya nu tixi a yirefanyi ma. Pedaya, Mikayeli, Malakiya, Xasuma, Xasabadana, Sakari, nun Mesulama nu tixi a koola ma.

⁵ Esidirasi naxa kitaabui rabi pama ya xori. A nu na dennaxe pama birin a toxi. A to kitaabui rabi, birin naxa ti.

⁶ Esidirasi naxa Marigi Xungbe Alatala tantu. Nama naxa a ratin, «Amina. Amina.» E naxa e belexe itala, e e mafelen boxi ma Alatala ya i.

⁷ Lewika Yesuwa, Bani, Serebiya, Yamin, Akubu, Sabetayi, Hodiya, Maaseya, Kelita, Asaraya, Yosabadi, Hanan, nun Pelaya naxa yi seriyε tagi raba pama be naxan tixi.

⁸ E naxa Tawureta Munsa, Ala xa seriyε, xaran pama be a fanyi ra, e man a fasari alako birin xa a fahaamu.

⁹ Nama to na seriyε me, e naxa sunnun, e wa folo. Na nan a toxi gomina Nehemi, serexedube nun seriyε karamoxo Esidirasi, nun Lewika naxee nu pama xaranma, nee naxa a fala birin be, «To xa findi sali loxoε ra won Marigi Alatala be. Wo naxa sunnun, wo naxa wa.»

¹⁰ Esidirasi man naxa a fala e be, «Wo siga, wo xa donse fanyi don, wo xa wo min a fanyi ra, wo man xa nde so setaree yi ra, barima to bara findi sali loxoε ra won Marigi be. Wo naxa sunnun, barima Alatala xa seewe senbe fima ne wo ma.»

¹¹ Lewikae fan naxa pama masabari, e nu fa a fala, «Wo wo sabari, barima to bara findi sali loxoε ra Ala be. Wo naxa sunnun.»

¹² E birin naxa gbilen e xonyi, e xa sa e dege, e man xa e min. E naxa donse rasanba e booree ma jalexinyi kui, alo a fala e be ki naxe.

Bage Ti Sali

¹³ Na kuye iba, denbaya kanyie Isirayilakae ya ma, serexedubee, nun Lewikae naxa e malan seriyε karamoxo Esidirasi yire alako e xa Tawureta Munsa rame.

¹⁴ Yi seriyε kui, Alatala naxan so Annabi Munsa yi ra, a sebexi Isirayilakae xa

bagee ti, e xa lu e kui kike solofere nde sali temui.

¹⁵ Yi sali loxoε ma, a lan ne e xa a fala Isirayilakae birin be, a nun naxee na Darisalamu, «Wo xa mini wula i oliwi salonyi, miriti salonyi, tugi fense, nun tufu salonyi fende, alako wo xa bagee ti alo a sebexi ki naxe.»

¹⁶ Na kui Isirayilakae naxa mini wuri salonyie segede. E naxa bagee ti e xa banxie fari, tande ma, horomobanxi tete kui, nun Ye Naade nun Efirami xa Naade ya ra.

¹⁷ Nama, naxee birin keli konyiya kui, e naxa bagee ti e luma naxee kui. Na naxa findi seewe belebele ra. Kabi Nunu xa di Yosuwe temui, e mu nu na mooli raba.

¹⁸ Loxo yo loxo, e nu fa Tawureta Munsa xaran, kelife sali folo loxoε han a rapon loxoε. E naxa na raba xi solofere bun ma. A solomasaxan nde, e birin naxa e malan, e fa sali belebele raba alo a sebexi ki naxe.

9

Nama xa sunyi

¹ Na kike xi moxonen nun naani loxoε, Isirayilakae naxa e malan e xa sunyi suxu. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e bende maso e fate ma.

² Isirayila bonsoe naxa lu yire keren, xone yo mu nu na e ya ma. E naxa e xa yunubi nun e babae xa yunubi masen Ala be.

³ Kuye to iba, e naxa ti, e e tuli mati Tawureta Munsa xaranyi ra, e Marigi Alatala naxan soxi e yi ra. Soge to xono folo, e naxa e xa yunubi masen e Marigi Alatala be, e man naxa tuubi a be han soge naxa te a fanyi ra.

⁴ Lewika Yesuwa, Bani, Kadamiyeli, Sebanaya, Buni, Serebiya, Bani, nun Kenani naxa ti wuri yailanxi ma, e fa e Marigi Alatala xili e xui itexi ra.

⁵ Lewika Yesuwa, Kadamiyeli, Bani, Xasabeneya, Serebiya, Hodiya, Sebanaya, nun Petaxiya naxa a masen pama be, «Wo keli, wo xa wo Marigi Alatala tantu, danyi mu na naxan ma.»

«Muxu bara i xili xungbe matoxo, naxan dangi tantui nun matoxoe birin na.

⁶ I tan nan na muxu Marigi Alatala ra, i keren, naxan koore nun tunbuie daa,

naxan bɔxi nun a isee birin daa, naxan baa nun yexe birin daa. I bara na nimase birin daa. Hali tunbui naxee na koore ma, e fan bara tuubi i be.

⁷ I tan nan na Marigi Alatala ra naxan Annabi Iburama sugandixi, a a ramini Uru Kalidi bɔxi kui, a Iburahima xili sa a xun ma.

⁸ I naxa a to a bɔɛ tinxin i ya i. I naxa saate tongo a be, i xa Kanaan bɔxi fi a bɔnsɔe ma, Kanaankae, Xitika, Amori, Perisika, Yebusuka, nun Girigasaka nu na dennaxe. I bara na saate rakamali, barima i tinxin.»

⁹ «I naxa muxu benbae xa sunnunyi to Misira bɔxi ma, i man naxa e xui me Xulunyumi Baa ma.

¹⁰ I naxa kaabanakoe nun tonxumae raba Firawuna, a xa walikɛ, nun a xa jama birin xili ma, barima i bara a kolon e bara e yete igbo muxu benbae ma. Na kui i bara xili magaaxuxi soto, naxan na i yi ra han to.

¹¹ I naxa baa bolon e ya xori alako e xa giri. E naxa giri e xaraxi ra baa tagi, kono naxee nu biraxi e foxo ra, i naxa ye radin nee xun ma, i e radula alo gema goroma ye botini ma ki naxe.

¹² Yanyi ra, i naxa nuxui findi e rapere se ra. Koe ra, i naxa te ti e be naxan kira iyalanma, e e perema naxan na.»

¹³ «I naxa goro Turusinina geya fari, i fa woyen e be keli koore ma. I naxa seriye tinxinxi, nondi, marasi nun yaamari fanyie masen e be.

¹⁴ I xa walike Munsa saabui ra, i naxa i xa malabui loxoɛ seniyenxi xa fe masen e be, i xa yaamari, i xa marasi, nun i xa seriye.

¹⁵ Kaame to e suxu, i naxa taami ragoro e ma keli koore. Ye xoli nu na e ma temui naxe, i naxa ye ramini gema longori ra. I naxa e xee bɔxi tongode i i rakali naxan na sofe ra e yi ra.»

¹⁶ «Kono muxu benbae naxa finsiri-waliya raba e xa yete igbona kui. E mu e tuli mati i xa yaamari ra.

¹⁷ E mu tin i xui ratinmede. E mu ratu i xa kaabanakoe ma, i naxee raba e be. E naxa e kobe ti i ra, e man naxa nate tongo gbilenfe ra konyiya kui. E mange nde sugandi na nan ma. Kono i tan mu

e rabepin, barima Ala nan lanxi i ma naxan dipema, naxan kinikinima, naxan hinnema. I xa xone mu mafura. I xa xanunteya gbo.

¹⁸ I mu e rabepin hali e to ninge kuye yailan yoxui ra, e fa a fala, «Muxu xa ala nan yi ki naxan muxu ramini Misira bɔxi ma.» E to fe jaaxi fala i xa fe ra, i mu e rabepin fefe ma.

¹⁹ I xa fonisireya kui i mu e rabepin gbengberenyi ma. I mu nuxui ba e ya ra, naxan nu e rapere ma yanyi ra. I mu te ba naa, naxan nu kira iyalanma e be koe ra.

²⁰ I naxa i Xaxili Fanyi so e yi ra alako e xaxili xa fan. I naxa mana taami nun ye so e yi ra alako e xa balo.

²¹ Ne tongo naani bun ma, i pengi saxi e xa fe xon ma gbengberenyi ma. E hayi nu na se naxan birin ma, i naxa na so e yi ra. E xa dugie mu kana, e sanyie mu funtu.»

²² «I naxa mangeyae nun si gbete so e yi ra, bɔxi naxee nu na e xa bɔxi naaninyi ra. E naxa mange Sixon xa bɔxi Xesibon tongo, e man naxa mange Ogo xa bɔxi Basan tongo.

²³ I naxa e xa die rawuya dangife tunbuie ra naxee na koore ma. I naxa na bɔxi so e yi ra i naxan laayidi e babae be.

²⁴ E xa die naxa na bɔxi soto. I naxa Kanaankae nun e xa mangee ragoro e ya i, i naxa e sa e belexe i, alako e xa e waxonfe raba e ra.

²⁵ E naxa taae nun bɔxi fanyie soto, a nun banxi naxee rafexi harige ra, kolonyie, weni bilie, oliwi bilie, nun sansi gbegbe naxee bogima a fanyi ra. E naxa e dege, e naxa luga baloe fanyi ra, e naxan soto i xa hinne saabui ra.»

²⁶ «Kono e mu lu i xa yaamari bun ma. E naxa i matandi, e naxa e kobe ti i xa seriye ra. E naxa i xa namiponmee faha, naxee nu bara kawandi ti e be e xa gbilen i ma. E naxa fe jaaxi gbegbe raba i ra.

²⁷ Na kui i naxa e sa e yaxuie belexe i, naxee bara e jaxankata. Kono e to i xili e xa toore kui, i naxa e xa maxandi suxu koore ma. I naxa marakisimae xee e xon ma, naxee bara e ba e yaxuie belexe i.

²⁸ E to malabui soto, e man naxa fe jaaxi raba folo i ra. Na kui, i naxa e rabepin e yaxuie yi ra, naxee bara no

e ra. Kɔnɔ e to gbilen i xili ra, i man naxa e xa maxandi suxu koore ma i xa fonisireya saabui ra. I bara e ratanga sanmaya wuyaxi.

²⁹ I naxa fe birin naba, alako e xa bira i xa seriye fɔxɔ ra, kɔnɔ e naxa e yete igbo, e mu e tuli mati i xa yaamarie ra. E naxa tondi i xa seriye rabatude, naxan nɔma a rabatumaе rakiside. E naxa e kobe ti i ra, e mu i xui rabatu fefe ma.»

³⁰ «I naxa lu e sɛeti ma kabi temui xɔnkuye. I nu e ralimaniyama i Xaxili ra i xa namipɔnmɛe saabui ra, kɔnɔ e mu e tuli mati i ra. Na kui i naxa e sa si gbeteе belexe i.

³¹ Kɔnɔ hali i to na raba, i tondi ne e sɔntɔde i xa fonisireya xa fe ra. I mu e rabepin kerenyi ra, barima Ala nan na i ra naxan hinnema mixie ra, naxan kinikinima e ma.»

³² «Yakɔsi, i tan muxu Marigi Ala Xungbe, i senbe gbo, i magaaxu, i i xa saate rakamalima, i hinnema mixi ra. Yandi, i xa i jɛngi sa muxu xa tɔɔre xɔn ma, muxu xa mangɛe, muxu xa kuntigie, muxu xa sɛrɛxɛdubɛe, muxu xa namipɔnmɛe, muxu babae, nun muxu xa jama birin. Kabi Asiriya mangɛe xa temui, han to muxu na tɔɔre nan kui.

³³ I bara fe tinxixi raba muxu be. I tan bara dugutegeja raba, kɔnɔ muxu tan bara fe jaaxi raba i ra.

³⁴ Muxu xa mangɛe, muxu xa kuntigie, muxu xa sɛrɛxɛdubɛe, nun muxu babae mu bira i xa seriye fɔxɔ ra. E mu e tuli matixi i xa yaamari nun i xa masenyi ra.

³⁵ Hali i to harige nun bɔxi fanyi sa e xa mangeya bun ma temui naxe, e mu i xui rabatu, e mu gbilen e xa wali jaaxie fɔxɔ ra.

³⁶ To lɔxɔe muxu na konyiya nan kui. Muxu bara findi konyie ra bɔxi ma i dennaxe fixi muxu benbae ma, alako e xa balo na bɔxi fanyi saabui ra.

³⁷ Kɔnɔ na bɔxi bogi fanyi birin luma mangɛ gbeteе nan be, muxu na naxee bun ma muxu xa yunubie xa fe ra. E e waxɔnfe rabama muxu fatee nun muxu xa xurusee ra. Muxu na tɔɔre belebele nan kui.»

10

Nama xa nate tongoxi

¹ Na birin kui, muxu bara yi nate sɛbɛxi tongo, muxu xa mangɛe, Lewikae, nun muxu xa sɛrɛxɛdubɛe xa tɔnxuma dɔxɔxi a ma.

² E xilie nan yi ki:

Gomina Nehemi Xakalaya xa di, Sedekiya,

³ Seraya, Asaraya, Yeremi,

⁴ Pasura, Amaraya, Malakiya,

⁵ Xatusi, Sebanaya, Maluku,

⁶ Xarima, Meremoti, Abadiyasi,

⁷ Daniyeli, Ginetɔn, Baruki,

⁸ Mesulama, Abiya, Miyamin,

⁹ Maasiya, Biligayi, nun Semaya.

Sɛrɛxɛdubɛe nan na ki.

¹⁰ Lewikae nan yi ki:

Asanaya xa di Yesuwa, Xenadadi xa di Binuwi, Kadamiyeli,

¹¹ nun e ngaxakerenyie,

Sebanaya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan,

¹² Mika, Rexobo, Xasabiya,

¹³ Sabudu, Serebiya, Sebanaya,

¹⁴ Hodiya, Bani, nun Beninu.

¹⁵ Kuntigie nan yi ki:

Paroso, Mowaba Paxati, Elama, Satu, Bani,

¹⁶ Buni, Asigadi, Bibayi,

¹⁷ Adoniya, Begifayi, Adin,

¹⁸ Ateri, Xesekiya, Asuru,

¹⁹ Hodiya, Xasuma, Beseyi,

²⁰ Xarifi, Anatoti, Nebayi,

²¹ Magapiyasi, Mesulama, Xesiri,

²² Mesesabeli, Sadɔki, Yaduwa,

²³ Pelataya, Hanan, Anaya,

²⁴ Hoseya, Xananiya, Xasubu,

²⁵ Haloxesi, Pilixa, Sobeki,

²⁶ Rexumi, Xasabana, Maaseya,

²⁷ Ahaya, Hanan, Anan,

²⁸ Maluku, Xarima, nun Baanna.

²⁹ «Nama dɔnxɔe birin, sɛrɛxɛdubɛe, Lewikae, naade makanteе, beetibae, hɔrɔmɔbanxi walikɛe, nun mixi naxee birin mini si gbeteе ya ma e bira Ala xa seriye fɔxɔ ra, e xa ginɛe, e xa di xɛmɛe, e xa di ginɛe, nun mixi naxee birin fe fahaamuma,

³⁰ nee birin naxa kafu e ngaxakerenyi kuntigie ma. E naxa e rakali e xa bira Ala xa seriye fɔxɔ ra, Ala xa konyi Munsa naxan fixi e ma, e xa e Marigi Alatala xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye birin nabatu.»

³¹ «Muxu naxa nate tongo muxu xa tondi muxu xa die fide yi boxi mixie ma. Muxu fan xa tondi e xa di ginnee fende muxu xa di xemee be.

³² Muxu mu sese sarama malabui loxoee nun sali loxoee, yi boxi mixie fama naxee ra alo mengi, xa na mu a ra se gbete. Ne solofere nde birin na, muxu mu boxi rawalima, muxu man dijema ne donie birin ma.

³³ Ne yo ne muxu xa gbeti nde ba, a xa rawali muxu Marigi Ala xa horomobanxi kui,

³⁴ alo serexe taami, sansi xori naxee bama serexe ra loxo yo loxo, serexe gan daaxi naxee bama loxo yo loxo, naxee bama malabui loxoee, naxee bama kike neene ti loxoee, naxee bama sali loxoee, naxee bama seniyenyi xa fe ra, naxee bama Isirayila xa yunubi xafarife ra, a nun wali naxan birin nabama muxu Marigi Ala xa banxi kui.»

³⁵ «Serexedubee, Lewikae, nun pama birin naxa nate tongo Ala xa mali ra, xabilee naxee fama yege ra a waxati ki ma, naxan ganma Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.

³⁶ Muxu naxa nate tongo ne yo ne muxu xa muxu xa boxi daxamui singee nun muxu xa sansi bogi singee xanin Alatala xa banxi.

³⁷ Muxu man xa muxu xa di xeme singee nun muxu xa xuruse di singee xanin serexedubee xon ma, muxu Marigi Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.»

³⁸ «Muxu naxa nate tongo, muxu xa muxu xa farin xun singee, sansi bogi singee, weni neene, nun ture neene xanin muxu Marigi Ala xa horomobanxi bilie kui serexedubee be. Muxu man xa farile fi Lewikae ma. E luma siga ra na farile foxo ra muxu walima dennaxe.

³⁹ E xa na raba Haruna bonsoe serexedube nde ya xori. E xa farile ba na farile nan kui, e fa na tan xanin horomobanxi bilie kui, daxamui ragatama dennaxe.

⁴⁰ Isirayilakae nun Lewikae xa na mengi, weni neene, nun ture neene xanin na bilie kui horomobanxi xa see saxi dennaxe. Serexedubee, naade kantae, nun beetibae fan na menni ne. Muxu

mu muxu Marigi Ala xa horomobanxi raboloma!»

11

Yuwifi naxee fa Darisalamu

¹ Nama kuntigie naxa sabati Darisalamu taa seniyenxi, a nun mixi gbete naxee sugandixi Ala xa mali ra. Mixi fu yo mixi fu, keren naxa sugandi doxofo ra Darisalamu. Mixi donxo naxee luxi, nee naxa sabati taa gbete.

² Nama naxa duba mixie be, naxee bara tin lude Darisalamu.

³ Isirayilakae, serexedubee, Lewikae, horomobanxi walikae, nun Sulemani xa konyie xa die, naxee mu nu na Darisalamu, nee naxa sabati e xonyi, e xa taae kui Yudaya boxi ma.

⁴ Boxi mange naxee sabati Darisalamu, ndee keli Yuda bonsoe nun Bunyamin bonsoe ne. Naxee kelixi Yuda bonsoe, nee xilie nan yi ki: Atayaya nun Maaseya. Atayaya baba xili Yusiya. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Amaraya. Na fan baba xili Sefataya. Na fan baba xili Mahalaleli. Na fan baba xili Peresi.

⁵ Maaseya baba xili Baruki. Na fan baba xili Kolixose. Na fan baba xili Xasaya. Na fan baba xili Adaya. Na fan baba xili Yoyaribu. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Selaha.

⁶ Na kui, Peresi xabile naxee sabati Darisalamu, e findixi mixi keme naani, mixi tongo senni nun solomasaxan nan na.

⁷ Naxee kelixi Bunyamin bonsoe, nee xilie nan yi ki: Salu, nun a foxirabirree Gabayi nun Salayi. Salu baba xili Mesulama. Na fan baba xili Yowedi. Na fan baba xili Pedaya. Na fan baba xili Kolaya. Na fan baba xili Maaseya. Na fan baba xili Itiyeli. Na fan baba xili Yesaya.

⁸ Nee xa mixie malanxi mixi keme solomanaani, mixi moxonen nun solomasaxan.

⁹ Sikiri xa di Yoweli nan findixi e xa mange singe ra. E xa mange firin nde lanxi Hasenuwa xa di Yuda nan ma.

¹⁰ Naxee findixi serexedubee ra, nee xilie nan yi ki: Yoyaribu xa di Yedaya, Yakin,

¹¹ Seraya, nun e wali booree. Seraya baba xili Xilikiya. Na fan baba xili

Mesulama. Na fan baba xili Sadoki. Na fan baba xili Merayoti. Na fan baba xili Axituba, Ala xa banxi yarerati.

¹² Nee birin malanxi mixi keme solo-masaxan, mixi moxonen nun firin. Adaya fan nu na, a nun a wali boore naxee findi denbaya kanyie ra. Adaya baba xili Yeroxama. Na fan baba xili Pelalaya. Na fan baba xili Amasi. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Pasura. Na fan baba xili Malakiya.

¹³ Nee birin malanxi mixi keme firin, mixi tongo naani nun firin. Amasayi fan nu na, a nun a wali boore naxee findi kuntigie ra. A baba xili Asareli. Na fan baba xili Axesayi. Na fan baba xili Mesilemoti. Na fan baba xili Imeri.

¹⁴ Nee birin malanxi mixi keme, mixi moxonen nun solomasaxan. Hagidoli xa di Sabadiyeli nan findi e xa yarerati ra.

¹⁵ Naxee findixi Lewikae ra, nee xilie nan yi ki: Semaya, naxan baba xili Xasubu. Na fan baba xili Asirikama. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Buni.

¹⁶ Sabetayi nun Yosabadi, Lewikae xa mange naxee nu Ala xa banxi yailanma.

¹⁷ Mataniya, naxan baba xili Mika. Na fan baba xili Sabadi. Na fan baba xili Asafi, mange naxan Ala matoxoe nun Ala maxandi rabama. Bakibukiya nan findi na mange firin nde ra. Abeda, naxan baba xili Samuwa. Na fan baba xili Galali. Na fan baba xili Yedutun.

¹⁸ Lewika naxee nu sabatixi Darisalamu, Ala xa taa seniyenxi, e malanxi mixi keme firin, mixi tongo solomasaxan nun naani.

¹⁹ Naxee nu hromobanxi naadæ makantama, nee xilie nan yi ki: Akubu, Talamon, nun e ngaxakerenyie naxee nu naadæ makantama. Nee malanxi mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

²⁰ Isirayilakae, serexedubee, nun Lewika naxee luxi, e tan sabatixi Yudaya taae nan kui e xonyi.

²¹ Hromobanxi walikæe sabatixi Ofeli geya nan fari. Sixa nun Gisepa nan findi e xa mange ra.

²² Lewika naxee sabatixi Darisalamu, e xa mange findixi Yusayi nan na. A baba xili Bani. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Mataniya. Na fan baba

xili Mika. Na fan baba xili Asafi, naxan findixi beetibae xa mange ra Ala xa banxi kui.

²³ Beetiba birin nu na mange xungbe xa yaamari nan bun ma loxoe birin.

²⁴ Petaxiya findixi mange xa marasima nan na nama be. A baba xili Mesesabeli. Na fan baba xili Sera. Na fan baba xili Yuda.

²⁵ Yuda bonsoe mixie sabatixi Kiriya Araba, Dibon, Yekabeseeli,

²⁶ Yesuwa, Molada, Pelati,

²⁷ Xasari, Beriseeba,

²⁸ Sikilaga, Mekona,

²⁹ Rimon, Soraha, Yaramuti,

³⁰ Sanowa, Adulama, Lakisi, Aseka, e nun e rabilinyie. E naxa sabati folofe Beriseeba ma sa doxo Hinoma gulunba ra.

³¹ Bunyamin bonsoe mixie sabatixi Geba, Mikimasi, Aya, Beteli, nun e rabilinyie ne.

³² E man sabatixi Anatoti, Noba, Ananaya,

³³ Xasori, Rama, Gitayimi,

³⁴ Xadidi, Seboyima, Nebalati,

³⁵ Lodi, Ono, nun se yailanmae xa gulunba fan kui.

³⁶ Lewika ndee naxee kelixi Yudaya, nee naxa sabati Bunyamin boxi ma.

12

Serexedubee nun Lewikae

¹ Serexedubee nun Lewikae nan yi ki, naxee gbilen Darisalamu e nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yesuwa ra:

Seraya, Yeremi, Esidirasi,

² Amaraya, Maluku, Xatusi,

³ Sekanaya, Rexumi, Meremoti,

⁴ Ido, Gineton, Abiya,

⁵ Miyamin, Mowadiya, Biliga,

⁶ Semaya, Yoyaribu, Yedaya,

⁷ Salu, Emoki, Xilikiya, nun Yedaya.

Serexedubee kuntigie nan na ki, nun e ngaxakerenyi naxee nu na Yesuwa xa waxati.

⁸ Lewikae nan yi ki:

Yesuwa, Binuwi, Kadamiyeli,

Serebiya, Yudaya, nun Mataniya.

E nu findixi beetiba mangee nan na.

⁹ E ngaxakerenyie Bakibukiya nun Unni nu tima e ya ra na wali kui.

¹⁰ Yesuwa findi ne Yoyakima baba ra. Yoyakima findi ne Eliyasibu baba ra. Eliyasibu findi ne Yoyada baba ra.

¹¹ Yoyada findi ne Yonatan baba ra. Yonatan findi ne Yaduwa baba ra.

¹² Yoyakima xa waxati, serexedube xabilɛe nun e xunyie nan ya:

Meraya nan findi Seraya xabile xunyi ra. Xananiya nan findi Yereimi xabile xunyi ra.

¹³ Mesulama nan findi Esidirasi xabile xunyi ra.

Yehoxanan nan findi Amaraya xabile xunyi ra.

¹⁴ Yonatan nan findi Maluku xabile xunyi ra.

Yusufu nan findi Sebanaya xabile xunyi ra.

¹⁵ Adina nan findi Xarima xabile xunyi ra. Xelekayi nan findi Merayoti xabile xunyi ra.

¹⁶ Sakari nan findi Ido xabile xunyi ra. Mesulama nan findi Gineton xabile xunyi ra.

¹⁷ Sikiri nan findi Abiya xabile xunyi ra. Pilitayi nan findi Minyamin nun Mowadiya xabile xunyi ra.

¹⁸ Samuwa nan findi Biliga xabile xunyi ra.

Yehonatan nan findi Semaya xabile xunyi ra.

¹⁹ Matenayi nan findi Yoyaribu xabile xunyi ra.

Yusayi nan findi Yɛdaya xabile xunyi ra.

²⁰ Kalayi nan findi Salayi xabile xunyi ra. Eberi nan findi Emeki xabile xunyi ra.

²¹ Xasabiya nan findi Xilikiya xabile xunyi ra.

Netaneeli nan findi Yɛdaya xabile xunyi ra.

²² Serexedube xilie nun Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi Eliyasibu, Yoyada, Yonatan, nun Yaduwa xa waxati, Perise mangɛ Dariyusi xa mangɛya bun ma.

²³ Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi taruxui buki kui han Eliyasibu xa mamadi Yonatan xa waxati.

²⁴ Lewikae xa mangɛe Xasabiya, Serebiya, Kadamiyeli xa di Yosuwe, nu Alatala matɔxɔma temui naxe, e ngaxakerenyie nu tixi e ya i, alɔ Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxe.

²⁵ Mataniya, Bakibukiya, Abadiyasi, Mesulama, Talamon, nun Akubu nu horomobanxi naade kantama,

²⁶ Yosuwe xa di Yoyakima xa waxati kui, Yosadaki xa mamadi. Na waxati Nehemi nan nu na gomina ra, Esidirasi nan nu na serexedube nun seriye karamoxo ra.

Darisalamu tete rabi

²⁷ Darisalamu tete rabi, e xerae xee ne Lewikae birin ma Yudaya boxi ma, alako e xa fa Darisalamu jɛlexin xulunyi tide beɛtie ra, naxee bama maxa see nun kora mooli ndee xui ra.

²⁸ Beɛtibae naxa fa kelife Darisalamu fari ma, a nun Netofa foxɔee ra,

²⁹ Beti Giligali, Geba, nun Asamafeti.

³⁰ Serexedube nun Lewikae naxa e yete raseniye, e man naxa pama, nun taa naade nun taa tete fan naseniye.

³¹ N naxa Yudaya mangɛe rate tete kon na. N man naxa beɛtiba pama firin sugandi. Nama singe xa jere tete kon na yirefanyi ma, Xuruse naade mabiri.

³² Hosaya nun Yudaya mangɛe seeti naxa bira yi pama foxo ra,

³³ e nun Asaraya, Esidirasi, Mesulama,

³⁴ Yuda, Bunyamin, Seraya, Yereimi,

³⁵ serexedube naxee feri fema, Yonatan xa di Sakari, naxan benbae findixi Semaya, Mataniya, Mike, Sabudu, nun Asafi ra.

³⁶ Sakari ngaxakerenyie Semaya, Asareli, Milalayi, Gilalayi, Maayi, Neta-neeli, Yuda, nun Xanani naxa bira e foxo ra. Dawuda xa beɛtibasee nu na e yi ra. Seriye karamoxo Esidirasi nan nu na e xa yarerati ra.

³⁷ E to Dulonyi naade li, e naxa te Dawuda xa taa kui tete kon na. E naxa dangi Dawuda xa banxi ra han e sa Ye naade li sogetede biri.

³⁸ Na pama firin nde naxa siga koola ma. N naxa bira e foxo ra tete kon na, muxu nun pama donxɔe. Muxu naxa mini yire makantaxi ra naxan xili Taami Gande, muxu naxa siga han tete igbode.

³⁹ Muxu naxa mini Efirami naade ra, Naade Fori, Yexe naade, Xananeli yire makantaxi, Meya yire makantaxi, han muxu Yexɛeyɔre naade li. Muxu naxa ti Geeli naade ya ra.

⁴⁰ Na pama firinyi naxa ti Ala xa banxi kui. N tan nun kiitisae nu na, nun

⁴¹ serexedubee Eliyakin, Maaseya, Minyamin, Mike, Eliyowenayi, Sakari, nun Xananiya. Ferie fan nu na e yi ra.

⁴² Serexedubee Maaseya, Semaya, Eleyasari, Usi, Yehoxanan, Malakiya, Elama, nun Eseri fan nu na. Yisiraxaya nan nu na beetibae xa mange ra.

⁴³ Nama naxa serexe gbegbe ba seewa kui barima e Marigi Ala nu bara e raseewa. Ginnee nun dimnee fan nu seewaxi. Na jalexinyi xui naxa siga yire makuye.

⁴⁴ Na loxo muxu naxa xemee sugandi naxee bilie kantama, serexe bogise singee nun farile ragatama dennaxe. Yi xemee lan ne e xa sansi bogi singee xun lan, naxee fixi serexedubee nun Lewikae ma, kelife xee ma alo a sebexi kitaabui kui ki naxe. Yudayakae nu bara jalexin serexedubee nun Lewikae xa wali ra.

⁴⁵ E naxa e Marigi Ala xa wali raba a fan yi ra. E tan, beetibae, nun naade makantee nu e raseniyeema alo Dawuda nun a xa di Sulemani a masenxi ki naxe.

⁴⁶ Dawuda nun Asafi xa waxati, beetiba mangee nu na naxee nu Ala matoxoma suukie nun tantuie ra.

⁴⁷ Sorobabeli nun Nehemi xa waxati, Isirayila birin nu baloe soma beetibae, naade makantee, Lewikae, serexedubee, nun Haruna xa die yi ra loxo birin.

13

Nehemi xa wali donxo

¹ E nu na Tawureta Munsa xaranfe pama be temui naxe, e naxa yi sebeli to, «Amonika nun Mowabaka mu daxa e xa so Ala xa mixie ya ma,

² barima e mu fa taami nun ye ra Isirayilakae ralande e xa biyaasi kui, e kobiri fi Balami nan ma, a xa fa Isirayilakae danku. Konu muxu Marigi Ala naxa na danke mafindi barake ra.»

³ E to na me, e naxa si gbete mixi birin keru Isirayilakae ya ma.

⁴ Beenu na xa raba, serexedube Eliyasibu nan nu na bilie xunyi ra muxu Marigi Ala xa banxi kui. A bariboore nde nan nu lanxi Tobiya ma.

⁵ A nu bara bili belebele so a yi ra yi se birin nagatama dennaxe: mengi, surayi, horomobanxi isee, mengi farile, weni neene, nun ture, naxee fima Lewikae, beetibae, nun naade makantee ma.

⁶ Na birin naba temui naxe, n mu nu na Darisalamu, barima n nu bara gbilen Babilon mange Atasakasi yire, a xa mangeya je tongo saxan nun firin nde ra. Na je to jon, mange naxa tin

⁷ n bepinde, n xa gbilen Darisalamu. N to naa li, n naxa Eliyasibu xa wali kobi to bili sofe ra Tobiya yi ra, Ala xa banxi kui.

⁸ Na fe naxa n bope rapaaxu n ma. N naxa Tobiya xa se birin woli tande.

⁹ N naxa e yaamari e xa na bilie raseniyeen, n fa Ala xa banxi see raso naa, alo serexee nun surayi.

¹⁰ N naxa a me fan, se naxee lan e xa fi Lewikae ma, e mu nu na fixi e ma. Lewikae nun beetibae, naxee nu lanxi e xa Ala xa wali raba, nee nu bara siga e xa xee rawalide.

¹¹ N naxa sonxo rate kiitisae ma, n fa e maxorin, «Wo Ala xa banxi rabepinxi munfe ra?» N naxa Lewikae nun beetibae malan, n fa e ragbilen e xa wali ra.

¹² Na temui kore Yudayaka birin naxa fa mengi farile, weni neene, nun ture ra, a xa malan bilie kui.

¹³ N naxa Selemiya serexedube ti, a xa na bilie makanta, a nun seriye karamoxo Sadoki, Lewika Pedaya, Sabudu xa di Hanan, Mataniya xa mamadi. N na mixie sugandixi ne barima tinxin mixie nan nu na e ra. A nu lan ne e xa na see itaxun e ngaxakerenyie ma.

¹⁴ N Marigi Ala, i naxa neemu n ma na xa fe ra. I xa ratu n ma, n wali tinxinxi naxan naba i xa horomobanxi nun sali xa fe ra.

¹⁵ Na temui n naxa Yudayaka ndee to wali kui malabui loxo. E sansi bogi bunduma, e mengi xabama, e a bakima sofale fari, e man weni bogi, weni, xore, nun kote gbete bakima, e a xanin Darisalamu malabui loxo, e xa a mati. N naxa na tonyi doko e ma senbe ra.

¹⁶ Tireka naxee sabatixi Darisalamu, e fan nu fama ne yexee nun kote mooli birin na Darisalamu, e xa a mati malabui loxo Yudayakae ma.

17 N naxa sɔnxɔɛ rate Yudaya kuntigie ma yi ki, «Wo na munse rabafe? Wo na binyɛ nan bafe malabui lɔxɔɛ ma?»

18 Wo babae fan nu na nan nabama. Na nan a niyaxi won Marigi Ala naxa won ɲaxankata, a yi taa kana. Wo na a xa xɔne xun masafe, barima wo mu malabui lɔxɔɛ binyaxi.»

19 Na tɛmui n naxa yaamari fi, kɔɛ so tɛmui, beenu malabui lɔxɔɛ xa a li, Darisalamu naadɛɛ xa balan han malabui lɔxɔɛ xa ba a ra. N man naxa n ma walike sɛgɛtala ndee dɔxɔ naadɛɛ ra, e naxa tin kote yo xa so malabui lɔxɔɛ.

20 A bara sanya keren, xa na mu a ra firin li, yulɛ makiti sama Darisalamu fari ma, tɛtɛ sɛɛti ma.

21 N naxa na tɔnyi fan dɔxɔ e ma yi wɔyɛnyi ra, «Wo kɔɛ radangima tɛtɛ sɛɛti ma munfe ra? Xa wo na raba kɔɛ, n bɛlɛxɛ wo lima nɛ.» Kafi na dangi, e mu fa malabui lɔxɔɛ sɔnɔn.

22 N naxa a fala Lewikae bɛ, e xa e yɛtɛ rasɛniyɛn, e xa fa naadɛɛ makantade, alako mixie xa malabui lɔxɔɛ binya.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali ma, i man xa n kanta i xa fonisireya kui.

23 Na waxati, n naxa Yuwifi ndee to naxɛɛ bara ginɛɛ dɔxɔ naxɛɛ keli Asidodi, Amoni, nun Mowaba bɔxi ma.

24 E xa di ndee nu Asidodi xui falama, xa na mu a ra si gbɛtɛ xui, e mu Yudaya xui falama.

25 N naxa na fan tɔnyi dɔxɔ e ma, n fa e danka. N naxa mixi ndee bɔnbɔ, n e xunxɛɛ matala. N naxa fa e rakali Ala xili ra, «Wo naxa wo xa di ginɛɛ fi e xa di xɛmɛɛ ma, wo fan naxa e xa di ginɛɛ dɔxɔ wo yɛtɛ bɛ, xa na mu a ra wo xa die bɛ.

26 Na fe xa mu a niyaxi Isirayila mange Sulemani findixi yunubitɔɛ ra? A maniye yo mu nu na duniɲa sie ya ma. Ala naxa a xanu, a man a findi Isirayila mangɛ ra. Kɔnɔ si gbɛtɛ ginɛɛ naxa a raso yunubi fe kui.

27 Wo fan wama na yunubi mɔɔli nan nabafe? Wo wama findife tinxintaree nan na won Marigi Ala bɛ, ginɛɛ futife ra si gbɛtɛɛ ya ma?»

28 Eliyasibu sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xa di Yoyada nan nu na Sanbalati Xoronka bitanyi ra. N naxa a rabolo.

29 N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma, barima e bara sɛrɛxɛdubɛ wali manɔxɔ, e man bara sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae xa saate kana.

30 N naxa si gbɛtɛ mixi birin keri sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae ya ma, n naxa e ti e xa wali ra.

31 N man naxa yege fi sɛrɛxɛdubɛɛ ma sali tɛmui nun bɔxi daxamui singe sɛrɛxɛ ba tɛmui.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma i xa fonisireya kui.

Esita xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala nu bara Isirayila bɔnsɔe sa e yaxui Babilɔnkae sagoe e xa yunubie xa fe ra. E naxa bu naa konyiya kui ɲe wuyaxie bun ma. A rapɔnyi si gbete fan naxa nɔ Yuwifia yaxui singee ra, Yuwifia fa lu nee xa mangeya bun ma. Yi kitaabui fe falama naxan dangi Perise bɔxi ma Yuwifia ndee xa fe ra, naxee nu xili Morodekayi nun Esita.

Yuwifia xa diine nu seriye nde masenma, naxan mu nu rafanxi kaafiri senbema nde ma Perise bɔxi ma, naxan nu xili Haman. A nu wama mixi birin xa a xinbi sin bɔxi ma a binyafe ra, kɔnɔ Morodekayi mu nu wama na rabafe, barima a nu na mɔli rabama Alatala gbansan nan be. Na kui Yuwifia xa fe mu nu rafanxi a ma, a fa nate tongo a xa e tɔrɔ.

Kɔnɔ Ala meenima a xa pama ma, a e mali e xa tɔre kui. Morodekayi taara xa di ginema Esita nu bara findi Perise mange gine ra a xa tofanyi nun a xa tinxinyi xa fe ra. Na fe naxa a niya a xa nɔ mange xungbe mayandide a xa a mali yi fe kui. Haman waxɔnfe ɲaaxi mu sɔneya, barima Ala nu bara a xa mixi Esita lu Perise mange seeti ma Ala waxɔn waxati ma. Ala xa mangeya gbo mangeya birin be. Amina.

Esita xa Taruxui

Mange gine Fasati tondife mange Asuyerusu be

¹ Mange nde nu na naxan nu xili Asuyerusu. A xa mangeya folo Inidiya bɔxi nan ma, han a sa dɔxɔ Etiyopi bɔxi ra. Bɔxi keme mɔxɔɲen nun solofere nan nu na a xa nɔe bun ma.

² Na waxati, a nu dɔxɔxi Suse ne, a xa mangataa.

³ A xa mangeya ɲe saxan nde, a naxa xulunyi ti a xa mangedi nun a xa walikɛe be. Perise nun Mediya sɔri mangee, kuntigie, nun bɔxi gominae naxa fa.

⁴ Mange Asuyerusu naxa a xa naafuli, nun a xa dariye masen e be xi keme tongo solomasaxan bun ma.

⁵ Na to dangi, mange naxa xulunyi ti Suseka birin be a xa tete kui. Xi solofere bun ma, banna nun setare birin naxa fa na xulunyi.

⁶ Mange banxi naxa rafe ki fanyi ra. Dugi fiixee nun dugi fɔre nu gbakuxi luuti fiixee nun luuti gbeelie ra. Dugie gbakuxi luutie ma gbete xurundee ra. Na birin nu xirixi geme dɔxɔxi tofanyie ra. Xema kibanyi nun gbete kibanyi tofanyie nu na. Bɔxi gbaata nu yailanxi geme tofanyi mɔli mɔlie ra.

⁷ Mange naxa weni gbegebe itaxun mixie ma, e xa na min xema pɔti mɔli wuyaxie kui.

⁸ Weni xasabi naxan e kenɛn, e naxa na min, barima mange nu bara a xa walikɛe yamari, e xa mixie waxɔnfe raba.

⁹ Mange gine Fasati fan naxa xulunyi ti gine be mange Asuyerusu xa banxi kui.

¹⁰ Xulunyi xi solofere nde, mange Asuyerusu to siisi weni ra, a naxa a xa batula solofere xili. Yi xeme solofere nu xili Mehuman, Bisita, Xarabona, Bigita, Abagita, Setari, nun Karakasi.

¹¹ Mange naxa a fala e be, e xa fa mange gine Fasati ra a xɔn ma. A xa a maxiri a fanyi ra, mange gine tɔnxuma xa dɔxɔ a xun ma, alako pama nun mangedi birin xa a xa tofanyi to. Gine tofanyi nan nu na Fasati ra.

¹² Kɔnɔ mange gine Fasati naxa tondi mange xa yaamari ra, xerae naxan masen a be. Na naxa mange xɔnɔ ki fanyi.

¹³ Awa, mange naxa a xa lonnila solofere xili naxee nu seriye nun naamunyi kolon a fanyi ra.

¹⁴ Yi mangedi solofere nan ya: Kasena, Setara, Adamata, Tarasisi, Meresi, Marasena, nun Memukan. Yi Mediyakae nun Perisekae tide nu gbo birin be, barima e tan nan nu na mange seeti ma.

¹⁵ Mange naxa e maxɔrin, «N tan mange Asuyerusu bara xerae rasiga mange gine Fasati ma a xa fa, kɔnɔ a bara tondi n ma yaamari suxude. Seriye ki ma, a lanma n xa munse raba a ra?»

¹⁶ Memukan naxa a masen mange nun mangēdie bε, «Mange ginε Fasati mu fe jaaxi rabaxi i tan mange gbansan xa ra, a man bara fe jaaxi raba mangēdie nun jamae ra naxee na i xa mangeya bun ma.

¹⁷ Ginεe na a mε temui naxε, mange ginε bara a xa mōri matandi, bōxi ginεe birin fan luma nε e xa mōrie matandi ra. Ginεe a falama nε, «Mange Asuyerusu xεera rasiga nε mange ginε Fasati ma a xa fa, kōnō a mu tin.»

¹⁸ Perise nun Mediya mangēdie xa ginεe na yi fe mε temui naxε, e fan tondima nε e xa mōrie binyade. Na na raba marajaaxui nun binyatarepa mu jōnma.

¹⁹ Mange, xa i bara tin, a lanma i xa mange ginε Fasati yamari a naxa fa i yire sōnōn. Ginε gbete tongo naxan fisa a bε, na xa findi mange ginε ra. Na yaamari xa sebe Perisekae nun Mediyakae xa seriye kui, naxan mu nōma masarade.

²⁰ Ginε birin na yi yaamari xungbe mε i xa mangeya bun ma, e fama nε e xa mōrie binyade ki fanyi ra, kelife ginε xuri ma, han ginε xungbe.»

²¹ Na marasi naxa rafan mange nun mangēdie ma. Asuyerusu naxa a raba alo Memukan a fala ki naxε.

²² A naxa bataaxee rasanba a xa bōxi birin ma e gbe sebeli ra nun e yete bari xui ra. Na kεedi naxε a xeme birin xa findi denbaya xunyi ra, a nun a xa denbaya mixi birin xa a bari xui fala.

2

Esita findife mange ginε ra

¹ Na dangi xanbi, mange bōje naxa goro. A naxa ratu mange ginε Fasati xa fe rabaxi ma, a nun a yete nate naxan tongoxi a xa fe ra.

² Mange xa batulae naxa a fala a bε, «Ginεdimedi tofanyi ndee xa fen i bε.

³ Yaamari fi i xa bōxi birin ma, e xa fa ginεdimedi tofanyie birin na i xa mangataa Suse. E xa lu i xa ginεe xa banxi kui. Hege, i xa walike banaxi naxan mεenima i xa ginεe ma, na xa a jengi sa e xōn ma, alako nde xa sa e xa tofanyi xun ma.

⁴ Ginε naxan na rafan i ma e ya ma, na xa findi mange ginε Fasati jōxōe ra.»

Yi wōyenyi naxa mange kenen, a naxa na raba.

⁵ Yuwififi nde nu na Suse naxan nu xili Morodekayi. A findi Yayiri xa di nan na, Simeyi xa mamadi, Kisu tolobite kelife Bunyamin bōnsōe ma.

⁶ Babilon mange Nebukadansari nan fa a ra konyiya kui, a nun Yudaya mange Yekoniya nun Isirayilaka gbeteε.

⁷ Morodekayi baba xunya xa di ginε Hadasa, e nu naxan ma Esita, a nu na Morodekayi nan yi ra, kabi a baba nun a nga faxa temui. A naxa a xuru, a a findi a xa di ra. Ginεdimedi tofanyi nan nu a ra.

⁸ Mange xa yaamari to masen a xa bōxi mixie bε, e naxa fa di ginε wuyaxi ra Hege xōn ma Suse. Esita nu na e ya ma.

⁹ A to rafan Hege ma, Hege naxa fate ratofan ture, donse fanyi, nun konyi ginε solofere so a yi ra. A naxa e yigiya mange xa ginεe xa banxi kui dennaxε fan yire birin bε.

¹⁰ Esita nu fatanxi bōnsōe nun si naxan na, a mu na masen mixi yo bε, barima Morodekayi nu bara na tōnyi dōxō a ma.

¹¹ Lōxōe birin Morodekayi nu a makorema mange xa ginεe xa banxi ra, a xa Esita xa fe xibaarui kolon.

¹² Na ginεe birin naxa kike fu nun firin naba mange xa ginεe xa banxi kui. Kike senni bun ma, ture nun labunde mōoli ndee nu masoma e ma. Na dangi xanbi, ture nun labunde mōoli gbeteε nu masoma e ma. Na jε keren to kamali, ginεe naxa nō e yete masende mange bε.

¹³ Ginεe nε sigama mange xōn ma, e wa sese xanife e xun ma, e nu na soma nε e yi ra.

¹⁴ Ginεe nu soma mange xōnyi nun-mare temui nε, e fa gbilen mange xa ginεe xa banxi firin nde kui. Menni mange xa konyi banaxi Saasagasi nu mεenima e ma. Na xanbi e mu gbilenma mange xōnyi, fo naxan na a kenen e ya ma, a na xili.

¹⁵ Abixayili xa di Esita, Morodekayi naxan xuruxi, na xa temui to a li sigafe ra mange xōnyi, a mu sese xanin a xun ma fo mange xa walike Hege naxan fala a bε. Esita nu rafan mixi birin ma.

¹⁶ E naxa Esita raso mange Asuyerusu xun ma a xa mangeya ꞓe solofere nde ra, Tebeti kike fu nde ra.

¹⁷ Esita naxa rasan mange ma dangi ginæe birin na. A xa xanunteya to lu mange bɔꞓe kui dangi ginædimædie birin na, a naxa a findi mange ginæ Fasati ꞓɔxɔe ra.

¹⁸ Mange naxa xulunyi belebele ti Esita be, a a xa kuntigie nun a xa walikæe birin xili. A na lɔxɔe findi malabui lɔxɔe ra a xa ꞓama be, a e birin buꞓa mange ki ma.

Morodekayi mange ratangafe

¹⁹ Ginædimædie to malan sanya firin nde ra, Morodekayi nu dɔxɔxi mange xa banxi naade ra.

²⁰ Esita mu nu a bɔnsɔe nun a xa mixie xa fe falaxi mixi yo be, alɔ Morodekayi nu bara a yamari ki naxæ. Esita nu luma a xui suxu ra, alɔ a darixi a ra ki naxæ kabi a dimædi temui.

²¹ Lɔxɔe nde Morodekayi nu dɔxɔxi mange xa banxi naade sæti ma. Bigitana nun Teresi, naxee nu na mange xa banxi sode de makantafe, e naxa xɔnɔ mange Asuyerusu ma, e fa nate tongo e xa a faxa.

²² Morodekayi to na mæ, a naxa a fala mange ginæ Esita be, alako a xa na masen mange be a xili ra.

²³ Mange to na fe xɔn nafen, a naxa a kolon nɔndi na a ra. A naxa na xeme firinyie gbaku wuri ma e faxafe ra. Na birin naxa sebe taruxui buki kui mange ya xɔri.

3

Haman wama Yuwifie faxafe

¹ Na dangi xanbi, mange Asuyerusu naxa Hamædata Agagaka xa di Haman binya, a a ti mangædie birin xun ma.

² Mange xa mixie birin nu e xinbi sinma Haman bun ma, alɔ mange e yamari ki naxæ. Kɔnɔ Morodekayi tan nu tondima ne a xinbi sinde a bun ma, a man mu a felenma a be bɔxi ma.

³ Mange xa mixie naxa Morodekayi maxɔrin, «I mange xa yaamari matandima munfe ra?»

⁴ E nu luma Morodekayi maxɔrin na na fe ma, kɔnɔ a mu a tuli matima e ra. Sa na fari, a nu bara a fala e be a Yuwifie na

a ra. Na temui, e naxa na dentæge Haman be, e xa a mato a naxan nabama.

⁵ Haman to a to Morodekayi mu tinma a xinbi sinde a bun ma, a naxa xɔnɔ ki fanyi.

⁶ A to a kolon, Yuwifie nan Morodekayi ra, a mu tin a tan gbansan xa tɔɔɔ de fa. A nu wama a xa mixi birin nan nahalakife fa, Yuwifie naxee birin nu na Asuyerusu xa mangeya bun ma.

⁷ Awa, mange Asuyerusu xa mangeya ꞓe fu nun firin nde, kike singe, naxan xili Nisan, Haman naxa sematoe maxɔrin, a xa a kolon a lanma a xa Yuwifie faxa kike nun lɔxɔe naxan ma. Sematoe naxa a to na lanxi kike fu nun firin nde nan ma, naxan xili Adari.

⁸ Na temui Haman naxa a masen mange Asuyerusu be, «Si nde na i xa ꞓama ya ma, naxan yensenxi i xa mangeya yire birin. E xa seriye mu luxi alɔ si gbetæe xa seriye, barima e tondima i xa yaamarie yati suxude. A mu lanma e xa sabati i xa bɔxi ma.

⁹ Mange, xa i tinxi, yaamari fi e xa halaki. N tan yati bara tin kobiri gbeti kole wulu fu fide i xa mixie ma naxee yi wali rakamalima.»

¹⁰ Mange naxa a xa tɔnxuma ba a belexesole ra, a naxa a so Hamædata xa di Haman yi ra, na Agagaka naxan nu findixi Yuwifie yaxui ra.

¹¹ Mange naxa a fala a be, «I xa i xa kobiri ragata. I man xa i waxɔnfe raba yi mixie ra.»

¹² Na kike singe, xi fu nun saxan nde, Haman naxa mange xa sebelitie malan, e xa a xa yaamari sebe mange rasimæe, bɔxi gominae, nun si birin mangædie ma. Bataaxæe naxa sebe si birin xa sebeli ki ma nun si birin bari xui ra. E naxa ne sebe mange Asuyerusu xili ra. E man naxa mange xa tɔnxuma fɔxi sa na kæedie ma.

¹³ Xæærae naxa siga na kæedie ra mangataa yire birin ma. A nu sebe xi kæedie kui, kike fu nun firin nde, kike naxan xili Adari, na xi fu nun saxan nde, Yuwifie birin xa faxa, dimædi yo, fori yo, diyɔre yo, ginæ yo. E sɔtɔse birin xa lu mixi gbetæe be. Yi birin xa raba na lɔxɔe ne.

¹⁴ A nu lan ne yi yaamari xa fi mixi birin ma, alako e xa nɔ na rabade na lɔxɔe.

¹⁵ Mange xa xεerae naxa siga e gi ra alo mange a fala ki naxe. Asuyerusu nun Haman naxa lu yire keren e xa weni min, kono mixi naxee nu na Suse mangataa, e birin boje naxa mini a i.

4

Morodekayi Esita mayandife

¹ Morodekayi to yi fe birin me, a naxa a xa dugi iboo a ma, a sunnun donma ragoro a ma, a te xube maso a fate ma, a mini taa kui a wama a xui itexi ra.

² A naxa siga han mange xonyi, kono a mu no sode, barima sunnun donma kanyi mu daxa sofe naa.

³ Mange xa yaamari to so taa birin kui, Yuwifie naxa wa e xui itexi ra sunnunyi kui. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e fate ma. E naxa na birin naba sunyi kui.

⁴ Esita xa konyi ginεe nun xeme banaxi naxee nu mεenima a ma, e to Morodekayi xa fe fala Esita be, sunnunyi naxa a boje suxu a paaxi ra. A naxa dugi nde rasanba Morodekayi ma, kono a mu tin a xa sunnun donma ratede a ma.

⁵ Esita naxa Hataki xili, xeme banaxi mange naxan yamari a xa mεeni Esita ma. A naxa a xee Morodekayi xon ma, alako a xa a kolon a sunnunxi fe naxan ma.

⁶ Hataki naxa sa Morodekayi li taa kui mange xa banxi sode de ra.

⁷ Haman naxan naba, a nun a kobiri xasabi naxan laayidi mange be Yuwifie faxafe ra, Morodekayi naxa na birin dentεe Hataki be.

⁸ A naxa na bataaxe masen a be naxan xaranxi Suse taa kui Yuwifie faxafe xa fe ra. Morodekayi naxa a fala a be a xa na keedi so Esita yi ra, a man xa dentεe sa a be. A nu wama ne Esita xa mange mayandi Yuwifie be, alako a bonsoe naxa tooo.

⁹ Hataki naxa gbilen Esita yire, a naxa Morodekayi xa masenyi birin tagi raba a be.

¹⁰ Esita to na me, a man naxa Hataki xee Morodekayi xon ma, a xa sa yi fala a be,

¹¹ «Mange xa walikee nun a xa mixi birin a kolon ginεe yo, xeme yo naxan sigama mange yire beenu mange xa a xili, na kanyi lanma seriyε ki ma a xa faxa. Xa

mange sa tin, a a xa sawuri xεema daaxi itala a be, a noma dipede na kanyi ma. Kono a xi tongo saxan nan ya, mange mu n xili!»

¹² Hataki to na fala Morodekayi be,

¹³ Morodekayi naxa Esita yaabi, a naxe, «Esita, hali i to na mange nan xonyi, i naxa a manoxun de a i keren noma kiside Yuwifie ya ma.

¹⁴ Xa i dundu yi fe ma, saabui gbete minima ne Yuwifie be, kono i tan nun i xabile halakima ne. Nde a kolon xa i findixi mange ginεe ra yi loxoe yati yati nan ma fe ra?»

¹⁵ Na kui Esita naxa Morodekayi yaabi yi woyenyi ra,

¹⁶ «Siga, i sa Suse Yuwifie birin malan, wo xa sunyi suxu n be. Wo naxa ye min, wo naxa wo dege yanyi saxan nun koe saxan bun ma. N tan nun n ma konyie fan sunyi suxuma na ki ne. Na dangi xanbi, n sigama ne mange yire, hali tonyi to doxoxi na ma. Xa e n faxa, awa yire.»

¹⁷ Na temui Morodekayi naxa Esita waxonfe raba, alo a fala a be ki naxe.

5

Esita sigafe mange Asuyerusu xon ma

¹ Sunyi xi saxan nde, Esita naxa a maxiri mange ginεe dugie ra, a sa siga mange yire. Mange nu doxoxi a xa kibanyi kui, a ya tixi naade ra.

² A to mange ginεe Esita to, a tixi naa, a xa fe naxa rafan a ma. Mange naxa a xa sawuri xεema daaxi itala a be, Esita naxa a belexe din na sawuri xunyi ra.

³ Mange naxa a maxorin, «Mange ginεe Esita, munse niyaxi? I wama munse xon ma? N mu tondima, hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma.»

⁴ Esita naxa a yaabi, «Mange, xa a sa i kenen, n wama a xon ma wo nun Haman xa fa n xonyi to, won birin xa won dege a fanyi ra i xa binye bun ma.»

⁵ Mange naxa xεera rasiga Haman ma keren na, alako e xa sa Esita waxonfe raba.

⁶ Mange nun Haman naxa siga Esita xonyi, e e dege yire keren. E nu na weni minfe temui naxe, mange naxa Esita maxorin, «Esita, i wama naxan xon ma,

a fala n be. N mu tondima. I waxonfe na munse ra? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma, n a soma ne i yi ra.»

⁷ Esita naxa mange yaabi, a naxe, «N wama naxan xon ma,

⁸ xa i bara tin a ra, a xoli n ma wo nun Haman man xa fa n xonyi tina. Na temui, won na ge won degede, n na n waxonfe falama i be.»

⁹ Na loxo Haman nu seewaxi ki fanyi, kon a to Morodekayi to mange xa banxi sode de ra, a boje naxa te a jaaxi ra, barima Morodekayi tondixi a binyade, a mu gaaxuxi a ya ra fefe ma.

¹⁰ Na kui Haman naxa a sabari, a gbilen a xonyi. Menni a naxa a booree nun a xa gine Seresi xili.

¹¹ A naxa a yete igbo folo a xa naafuli xa fe ra, a xa di wuyaxi xa fe ra, nun a tide xa fe ra, mange naxan fixi a ma kuntigie nun mangedie tagi.

¹² Haman naxa a fala e be, «Safe na birin xun ma, mange gine Esita n tan keren nan xili, a muxu nun mange xa sa muxu dege a xonyi to. Tina fan, muxu man sigama ne naa.

¹³ Kon a birin mu findima seewe ra n be, danmi n na Yuwifi Morodekayi toma mange xa banxi sode de ra.»

¹⁴ A xa gine Seresi nun a booree naxa a fala a be, «I naxan nabama, tina geesege, i xa wuri kuye nongon ya tongo suuli ti, i fa mange mayandi Morodekayi xa gbaku na kon na. Na kui wo nun mange sigama ne Esita xonyi seewe kui.» Na fe naxa rafan Haman ma ki fanyi ra, a fa na wuri ti naa.

6

Mange Morodekayi binyafe

¹ Na ke ra mange mu no xide. A naxa xera rasiga bukie tongode naxee nu findixi mangeya xa taruxui ra. Na naxa xaran mange be.

² E naxa fe nde xaran Morodekayi xa fe ra. A nu bara a kolon mange banxi kantamae Bigitana nun Teresi nu wama mange Asuyerusu faxafe ne.

³ Na kui mange naxa a xa batulae maxorin, «Won Morodekayi binya di na fe ma?» Mange xa batulae naxa a yaabi, «Fefe mu nu raba a be sinden.»

⁴ Mange man naxa e maxorin, «Nde baxi sode n ma banxi kui yakosi?» Haman nu bara so mange xonyi, alako a xa a mayandi Morodekayi xa gbaku wuri ma, naxan nu bara ge tide naa.

⁵ Na na a ra mange xa batulae naxa mange yaabi, «Haman nan be.» Mange naxa a fala e be, «A xa fa n yire.»

⁶ Haman to so, mange naxa a maxorin, «Mixi nde na n wama naxan binyafe ki fanyi. N lan n xa munse raba na kanyi be?» Haman naxa a mapoxun a boje ma, «Mixi gbete mu na mange wama naxan binyafe bafe n tan na.»

⁷ Na kui Haman naxa mange yaabi, «Mange, i wama mixi naxan binyafe,

⁸ a lanma mange dugi, mange bara naxan nagoro a ma, a xa na ragoro na mixi ma. E man xa fa soe nde ra i bara doxo naxan fari, mange tonxuma saxi naxan ma.

⁹ I xa mixi xungbe nde xa na dugi ragoro na mixi ma, i wama naxan binyafe. A na te soe fari, boore xa a rapere taa kui, a xa siga masenyi ti ra, «Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»

¹⁰ Awa, mange naxa a fala Haman be, «I xulun, i sa dugi nun soe tongo, i fa i xa woyenyi birin nakamali Morodekayi be, na Yuwifi naxan doxoma mange xa banxi sode de ra. I naxa neemu i fala xui sese ma.»

¹¹ Na temui Haman naxa sa dugi nun soe tongo. A naxa mange dugi ragoro Morodekayi ma. Morodekayi to te soe fari, Haman naxa soe rapere taa kui a masenfe ra pama be, ««Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»»

¹² E to ge na rabade, Morodekayi naxa gbilen mange xa banxi sode de ra, Haman tan naxa a xulun sigafe ra a xonyi, a yatagi ixonoxi.

¹³ Haman to na birin fala a xa gine Seresi nun a defanbooree be, e naxa a yaabi, «Xa yi Morodekayi, Yuwifi bonsoc na a ra, i mu noma tide a kanke. I fama ne i yete xun nakanade tun!»

¹⁴ Na temui yati mange xa mixi ndee naxa fa a xilide, a xa siga mange gine Esita

xɔnyi a dɛgedɛ.

7

Esita xa mayandi

¹ Mange nun Haman naxa siga mange gine Esita xɔnyi e dɛgedɛ.

² Na sigɛ firin nde kui, mangɛ nu weni minma tɛmɛi naxɛ, a man naxa gbilen Esita maxɔrin na, «Esita, i wama naxan xɔn ma, a fala n bɛ alako n xa na raba. Munse xɔli i ma? Hali i wama n ma mangɛya tagi nan xɔn ma, n a fima nɛ i ma.»

³ Mange gine Esita naxa a yaabi, «Mangɛ, xa i sa tin, n wama fe naxan xɔn ma, i xa n tan nun n bɔnsɔɛ rakisi.

⁴ N tan nun n ma mixie bara mati, alako muxu xa halaki, muxu xa faxa, muxu xa ɲɔn feo. Xa e muxu mati konyie gbansan nan na nu, n mu fefe falama i bɛ nu, n dunduma nɛ tun, barima na fe mu xɔrɔxɔ nu han n xa mangɛ tɔɔrɔ.»

⁵ Mange Asuyerusu naxa mangɛ gine Esita maxɔrin keren na, «Nde suusaxi yi fe mɔɔli maɲɔxunde? Na kanyi na minden?»

⁶ Esita naxa a yaabi, «Muxu yaxui xungbe, naxan wama muxu tɔɔrɔfe, na findixi yi Haman mixi kobi nan na.» Haman to na wɔyenyi mɛ, gaaxui naxa a suku a ɲaaxi ra.

⁷ Mange bɔɲɛ naxa te, a mini tande ma. Haman to a kolon mangɛ ɲan bara nate tongo a xa fe ra, a naxa lu mangɛ gine Esita fɛ ma, a xa a mayandi a xa a rakisi.

⁸ Haman to a felen mangɛ gine Esita bun ma, mangɛ so tɛmɛi nan na ki kelife tande ma. Mange naxa sɔnxɔɛ rate, «Yi xɛmɛ na munse rabafe yi ki? A man wama dutunfe mangɛ gine Esita nan ma n ya xɔri n ma banxi kui?» Mange fɛfɛ na wɔyenyi fala, mixie naxa Haman yatagi makoto, e a xanin.

⁹ Xarabona, mangɛ xa mixi nde, naxa a fala mangɛ bɛ, «Haman ɲan bara wuri ti a xɔnyi, a nu wama Morodekayi gbakufe dɛnnaxɛ, Morodekayi naxan nu bara mangɛ rakisi. Na wuri ite nɔngɔn ya tongo suuli.» Awa, mangɛ naxa a yamari, «Haman xa gbaku mɛnni nɛ.»

¹⁰ Na na a ra Haman naxa gbaku na wuri ma, naxan nu tixi Morodekayi xili ma a faxafe ra. Na dangi xanbi, mangɛ bɔɲɛ naxa goro.

8

Yuwifie xunnakeli sɔtɔfe

¹ Na lɔxɔɛ mangɛ Asuyerusu naxa Yuwifie yaxui Haman xa se birin fi mangɛ gine Esita ma. Morodekayi naxa a yetɛ masen mangɛ bɛ, barima Esita nu bara a fala mangɛ bɛ a Morodekayi findixi a taara nan na.

² Mange naxa a xa tɔnxuma ba a yetɛ belexɛ ra, a naxan nasuxu Haman yi, a a so Morodekayi yi ra. Esita naxa Haman harige birin taxu Morodekayi ra.

³ Na tɛmɛi Esita naxa a mafelen mangɛ bun ma, a a mayandi a naxa Haman Agagaka waxɔnfe kobi raba Yuwifie ra.

⁴ Mange naxa a xa mangɛya sawuri xɛɛma daaxi itala Esita mabiri. Na nan a niya Esita naxa keli a ti a ya i.

⁵ A naxa a masen a bɛ, «Mangɛ, xa i tin, xa n ma fe rafan i ma, xa i bara nate tongo, xa i n xanuxi yandi i xa kɛɛdi sebe naxan Hamɛdata xa di Agagaka Haman xa yaamari kanama, yaamari naxan fi Yuwifie faxafe ra i xa mangɛya birin kui.

⁶ N tan mu nɔma n ya tide n ma mixie ra tɔɔrɛ nun gbaloe xa e sɔtɔ.»

⁷ Awa, mangɛ Asuyerusu naxa a masen mangɛ gine Esita nun Yuwifie Morodekayi bɛ, «N bara Haman faxa, barima a nu wama Yuwifie halakife nɛ. N man bara Haman harige fi Esita ma.

⁸ Yakɔsi wo naxan nabama, wo xa kɛɛdi sebe n xili ra, naxan nɔma Yuwifie xa fe fande. Wo xa n ma mangɛ tɔnxuma sa a ma, barima xa n ma tɔnxuma na a ma, na yaamari mu nɔma masarade.»

⁹ Na lɔxɔɛ yati, e naxa sebelitie maxili. Morodekayi naxa yaamari fi e ma naxan nabama Yuwifie xa fe ra. E naxa na bataaxɛ sebe mangɛ rasimae, gominae, nun mangɛdie birin ma naxee nu na bɔxi kɛmɛ mɔxɔɲɛn nun solofere xun ma, kelife Inidya ma, han Etiyopi. Kankan gbe nu sebexi a xa sebeli ki ma nun a bari xui ra. Yuwifie fan naxa e gbe sɔtɔ e xa sebeli ki ma nun e bari xui ra. Na raba kike

saxan nde ne, kike naxan xili «Sifan,» na xi moxoxen nun saxan nde loxo.

¹⁰ Na bataaxee naxa sebe mange xili ra, a xa tonxuma naxa sa e ma. Xeeera naxee nu lan e xa bataaxee rasanba, nee naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari.

¹¹ Mange xa keedi a masen ne, Yuwifie noma e malande e xa e yete xun magere. Xa mixi yo wama e gerefe, mange bara tin Yuwifie xa e faxes, e nun e xa ginne nun e xa die. E man noma e harige birin tongode.

¹² Yi yaamari nu lanxi a xa raba mange Asuyerusu xa mangeya birin kui, Ada kike, ne kike fu nun firin nde, a xi fu nun saxan nde ma.

¹³ Na yaamari nu sebexi keedie ma, boxi yo boxi xa e gbe soto alako birin xa a kolon, Yuwifie fan xa redi e gberoxode e yaxuie ma.

¹⁴ Mange to yaamari fi, xeeerae naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari. Yi yaamari naxa xaran Suse mangataa kui.

¹⁵ Morodekayi naxa mini mange xa banxi kui, mange dugi foori nun a fiixe ragoroxi a ma, mange tonxuma xema daaxi doxoxi a xun ma, nun donma xungbe gbeeli ragoroxi a ma. Susekae birin naxa seewa, e e xui rate jalexinyi kui.

¹⁶ Yuwifie naxa seewa ki fanyi ra e xa xunnakeli xa fe ra.

¹⁷ Yire birin nun taa birin mange xa yaamari xaranxi dennaxe, Yuwifie naxa xulunyi ti seewe kui. Mixi wuyaxi naxee kelixi si gbete ya ma, e naxa e yete findi Yuwifie ra, barima e nu bara gaaxu e ya ra.

9

Yuwifie yaxuie faxafe

¹ Ada kike fu nun firin nde, xi fu nun saxan nde to a li, mange xa yaamari nu lanma a xa raba. Na loxo ma Yuwifie yaxuie nu wama e masotofe, koni fee naxa masara, Yuwifie naxa no e ra.

² Mange Asuyerusu xa mangeya yire birin, Yuwifie naxa e malan e yaxuie gerefe. Mixi yo mu no tide e ya ra, sie birin naxa gaaxu.

³ Boxi birin mangedie, mange rasimae, gominiae, nun mange xa mixie naxa Yuwifie mali, barima e nu gaaxuxi Morodekayi ya ra.

⁴ Morodekayi nu bara findi mixi xungbe ra mange banxi kui. A xili fanyi naxa yire birin li, a tide xun nu masama tun.

⁵ Na na a ra Yuwifie naxa e yaxuie bonbo santidegema ra, e e faxes. E naxa e waxonfe birin naba e yaxuie ra.

⁶ Yuwifie naxa mixi keme suuli faxes Suse mangataa.

⁷ E man naxa Parasandata, Dalifon, Asipata,

⁸ Porata, Adaliya, Aridata,

⁹ Paramasata, Arisayi, Aridayi, e nun Fayesata birin faxes.

¹⁰ Na mixi fu findi Hamedata xa di Haman xa die nan na, Yuwifie yaxui. E naxa na mixie faxes, koni e mu mixi yo harige tongo.

¹¹ Na loxo yati, mange naxa a kolon mixi naxan xasabi faxaxi Suse mangataa.

¹² Mange naxa a fala mange gine Esita be, «Yuwifie bara mixi keme suuli faxes Suse mangataa, a nun Haman xa di fu. Xa e bara na mooli raba yi taa kui, e munse rabaxi yire gbete n ma mangeya kui? Koni i wama naxan xon, n na rabama ne i be. I waxonfe na munse ra di? Na birin nabama ne i be.»

¹³ Esita naxa a yaabi, «Xa i bara tin, Yuwifie naxee na Suse, e man xa no e gberoxode tina. Haman xa di fu xa gbaku wuri ma.»

¹⁴ Mange naxa yaamari fi a xa raba alo Esita a falaxi ki naxe. Na yaamari naxa xaran Susekae be. Haman xa di fu fan naxa gbaku wuri ma.

¹⁵ Ada kike xi fu nun naani nde ra, Yuwifie man naxa e malan, e xeme keme saxan faxes taa kui, koni e mu e harige yo tongo.

¹⁶ Yuwifie naxee nu na boxi gbete ma, nee fan naxa e malan, e yete xun magerede e yaxuie ma. E naxa e yaxui mixi wulu tongo solofere a nun suuli faxes, koni e fan mu nee harige yo tongo.

¹⁷ Na birin naba Ada kike xi fu nun saxan nde ne. A xi fu nun naani nde ra, Yuwifie naxa e malabu seewe kui, e xulunyi ti.

¹⁸ Yuwifi naxee nu na Suse, nee naxa e yaxuie gere na xi fu nun saxan nde nun fu nun naani nde ma. E naxa e malabu sɛɛwɛ kui a xi fu nun suuli nde lɔxɔɛ, e xulunyi fan ti.

¹⁹ Na nan a toxi Yuwifi naxee na daaxae, nee xulunyi tima Ada kike xi fu nun naani nde ma sɛɛwɛ kui, kankan a dɔxɔboore bunama na temui.

²⁰ Morodekayi naxa na fe birin sebe bataaxɛe kui Yuwifie ma, naxee nu yire makuyee nun yire makɔroxie Asuyerusu xa mangɛya kui.

²¹ A naxa a sebe, Yuwifie xa Ada kike xi fu nun naani nde nun a xi fu nun suuli nde findi sali lɔxɔɛe ra je yo je,

²² barima e e yɛtɛ sɔtɔ e yaxuie yi ra na temui nɛ, e xa tɔɔrɛ findi jɛlexinyi nan na, e xa sunnunyi findi sɛɛwɛ nan na. Na lɔxɔɛe a lan nɛ e xa e dɔxɔbooree bupa, e man xa setaree ki.

²³ Yuwifie naxa Morodekayi xa yaamari suxu, na naxa findi naamunyi ra e be je yo je.

²⁴ E na birin naba nɛ barima Hamɛdata Agagaka xa di Haman, Yuwifie yaxui, nu bara wa Yuwifie birin halakife. A nu bara jɛli bɔnbɔ, naxan xili Puri, alako a xa e halaki, a xa e sɔntɔ.

²⁵ Kɔnɔ Esita nu bara siga mange yire. Mange naxa kɛɛdi sebe yi ki, «Haman nu wama fe jaaxi naxan nabafe Yuwifie ra, na xa gbilen a ma. A xa die fan xa gbaku wuri ma.»

²⁶ Na nan a toxi yi lɔxɔɛe xili falama «Purie,» barima e bari xui ra e jɛli xili falama, «Puri.» Bataaxɛ sebeli to kamali na ki,

²⁷ Yuwifie naxa na lɔxɔɛ firinyie findi sali lɔxɔɛe ra. Na naxa findi naamunyi ra e tan nun e bɔnsɔɛ be, nun mixie be naxee soma e xa diine kui. E xa yi lɔxɔɛ firinyie binya je yo je, e xa fe birin naba alɔ Morodekayi a yamari ki naxɛ.

²⁸ Jɛ naxee sa fama, Yuwifie xa denbayae naxee na yire birin, e xa yi Puri lɔxɔɛe binya, alako e tan nun e bɔnsɔɛ naxa nɛɛmu yi fe dangixi ma.

²⁹ Awa, Abixayili xa di Esita, naxan findixi mange ginɛ ra, a nun Morodekayi, e naxa yi bataaxɛ mange daaxi firin nde sebe Puri Sali xa fe ra.

³⁰ E naxa bataaxɛe rasiga Yuwifie birin ma, naxee nu na mange Asuyerusu xa bɔxi kɛmɛ mɔxɔɔnɛn nun solofere birin kui, alako mixie xa jɛrɛ bɔjɛsa nun tinxinyi kui.

³¹ E man naxa a masen Yuwifie be, e xa Puri Sali lɔxɔɛe raba a waxati yati ma, alɔ Morodekayi nun mange ginɛ Esita e yamarixi ki naxɛ. E tan nun e bɔnsɔɛ birin xa sunyi suxu, e xa Ala maxandi.

³² Mange ginɛ Esita xa yaamarie Puri salie xa fe ra, na naxa findi sɛriye ra, e fa sebe yi kitaabui kui.

10

Morodekayi nun mange Asuyerusu senbe

¹ Mange Asuyerusu naxa duuti maxili mixi birin ma, kelife xare ma han surie ma.

² Mange senbe nun a xa limaniya birin sebe Perise nun Mediya mangɛe xa taruxui kui. Morodekayi tide gbo ki, na fan sebe na kui.

³ Morodekayi Yuwifi naxa findi mange Asuyerusu xa mixi xungbe ra, a man naxa findi mixi kɛndɛ ra Yuwifie be. E naxa a xanu ki fanyi, barima a nu wali fanyi rabama e be alako Yuwifie xa fe xa siga yare ma.

Ayuba xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Ayuba xa taruxui nan na naxan masenyi hagige masenma adamadie birin be. Kabi won benba Adama nun nene Mahawa to yunubi raba, mixi birin na dunija igirife na toore nan kui. Na toore noma a niyade mixie xa xonɔ Ala ma, e fa a maxorin munfe ra a e luma e xa tooro. Xa mixie joxo a ma a e bara e jere tinxinyi kui Ala ya i, na yaabi fife xoxo.

Ayuba xa fe nu na na ki ne. A booree naxa a fala a be a toore jaaxi a soto a xa yunubie nan ma fe ra. Ayuba mu tin na yaabi ra, a fa a fala na mu a ra. Na kui a nu wama Ala xa kiiti xon alako a xa a kolon a jaxankataxi fe naxan ma. A rajonyi Ala naxa a masen Ayuba be a a mu noma Alatala xa fe raba ki fahaamude. Ayuba to so na fe kui a boje birin na, a xaxili naxa sa.

Konɔ bafe na masenyi ra, seriye gbete toma yi taruxui kui naxan tide gbo. Ala to barake sa Ayuba xa fe ma a xa tinxinyi xa fe ra, Sentane naxa Ayuba toorege a falafe ra Ala be a Ayuba nu birama Ala waxonfe foxo ra alako a xa barake soto tun. Ala nu wama a masenfe Sentane be a a xa tinxintoe Ayuba nu na Ala xa seriye ratinmefe fe gbete nan ma. Ala naxa tin toore xa dɔxo Ayuba ma, alako Sentane xa a to na toore mu nu noma a niyade Ayuba xa Ala xa seriye bejin.

Na kui won birin noma a kolonde a mu lanma won xa bira Alatala foxo ra alako won xa barake tun soto. A lanma won xa Ala xui suxu barima won Daa Marigi nan na Alatala ra. Xa won barake soto, xa won mu a soto, a lanma won xa won Marigi Alatala batu won ma fe birin kui. Ala xa won mali na rabade. Amina.

Ayuba xa Taruxui

Alatala nun Sentane xa de masare singe

¹ Xeme nde nu na Usu boxi ma naxan nu xili Ayuba. Mixi hagige nan nu lanxi a

ma, a matinxin. A nu gaaxuma Ala ya ra, a mu nu birama fe jaaxi foxo ra.

² Di xeme solofere nun di gine saxan nu na a yi ra.

³ A xa goore nu lanxi yexee wulu solofere, joxome wulu saxan, ninge wulu keren, a nun sofale keme suuli nan ma. Walike gbegbe saxi na nan fari. Binye nu saxi yi xeme ma dangi mixi birin na na sogetede biri ra.

⁴ A xa die nu xulunyi tima ne e boore xonyie, e nu e maaginee xili alako e birin xa nu e dege yire keren.

⁵ Xulunyie na ba a ra, Ayuba nu serexe gan daaxie bama ne a xa di birin be e rasenyenfe ra. A nu a maroxunma ne a temunde e bara yunubi nde soto, xa na mu a ra e bara Ala danka e boje kui. Na kui Ayuba nu luma serexe ba ra e be temui birin.

⁶ Loxoe nde Ala xa malekee naxa fa Alatala yire. Sentane fan nu na e ya ma.

⁷ Alatala naxa Sentane maxorin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunija ijerede.»

⁸ Alatala man naxa a maxorin, «I bara n ma konyi Ayuba rakorosi? A maniye yo mu na dunija ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe jaaxi mu rafan a ma.»

⁹ Sentane naxa a yaabi, «Ayuba xa gaaxui i ya ra tun mu a ra?»

¹⁰ I mu a kantaxi xe, a tan, a xa denbaya, nun a harige birin? I bara barake sa a suxufe birin ma, alako a xa goore xa gbo tun.

¹¹ Konɔ xa a sa li i naxa din a harige ra, n xa a fala i be, a fama ne i dankade keren na.»

¹² Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a harige birin sa i sagoe, konɔ i naxa a gundi tooro de.» Na temui Sentane naxa keli Alatala yire.

¹³ Loxoe nde Ayuba xa die nu na xulunyi tife e taara xonyi.

¹⁴ Xera nde naxa fa Ayuba yire, a a fala a be, «I xa walikere nu na ninge rawalife xe ma, sofalee fan nu na e de madonfe na longori.

¹⁵ Sebaka ndee naxa din i xa walikere ra, e e faxesantidegema ra. E man ninge fan xanin. N keren peti nan no n yete

bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁶ Na mu ge na masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Ala bara a ragiri galanyi xa goro i xa yexee nun e makantamae ma. A bara e birin faxa. N keren peti nan no n yete bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁷ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Kalidika, gaali doxo saxan bara bagan i xa joxomee ma, e e makantamae faxa santidegema ra, e joxomee xanin. N keren peti nan no n bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁸ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «I xa die to nu na xulunyi tife e taara xonyi.

¹⁹ Foye belebele faxi na temui ne keli gbengberenyi ma, a banxi rabira i xa die ma. E birin bara faxa. N keren peti nan kisixi. N faxi na nan dentegede i be.»

²⁰ Na kui Ayuba naxa keli, a a xa donma iboo a ma, a a xunyi bi sunnunyi ma, a fa a rafelen boxi ma.

²¹ A naxa a fala, «N faxi dunija n mageli nan na n bari temui, n man gbilenma n mageli nan na n siga temui.

Alatala bara n ki harige ra, Alatala man bara na harige ba n yi.

Tantui na Ala be.»

²² Na birin kui, Ayuba mu yunubi yo raba, a mu fe kobi yo fala Ala be.

2

Alatala nun Sentane xa de masare firin nde

¹ Loxoe nde Alatala xa malekee man naxa fa a yire, Sentane man nu na e tagi.

² Alatala naxa Sentane maxarin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunija iperede.»

³ Alatala man naxa a maxarin, «I bara n ma konyi Ayuba rakorosi? A maniyeyo mu na dunija ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe jaaxi mu rafan a ma. Han ya a xa tinxinyi mu masara, hali i to waxi n xa a halaki tun.»

⁴ Sentane naxa a yaabi, «Adama fe birin nabama a fate xa toore matangafe nan na.

A noma a harige birin masarade yalanyi ra.

⁵ Xa i a fate yati toorama, a i dankama ne keren na.»

⁶ Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a fate sa i sagoe, kono i naxa a faxa de.»

⁷ Na temui Sentane naxa keli Alatala yire. A naxa suurie ikonkon Ayuba fate birin ma, keli a sanyi kui ma han a xuntagi.

⁸ Ayuba naxa doxo te xube xora sunnunyi kui, a nu a fate xolin feje kebele ra.

⁹ A xa gine naxa a fala a be, «Han ya i na i xa tinxinyi kui? Ala rasoto sonon, i xa faxa.»

¹⁰ Kono Ayuba naxa a yaabi, «I woyenfe ne na ki alo xaxilitare. Xa won tinma Ala xa heri ra, a mu lanma won xa tin a xa xoroxoe fan na?» Na kui Ayuba mu yunubi yo soto a xa woyenyie kui.

Ayuba nun a boore saxanyie

¹¹ Ayuba boore saxanyie to a xa toore xa fe me, e naxa keli e xonyi sigafe ra Ayuba yire. E xili: Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun Sofara Naamaka. E naxa lu yire keren, e lan fe keren ma, e xa sa Ayuba kunfa ba, e xa a madundu.

¹² E to sa a to keli yire makuye, e naxa san a ma, e bonbo gbelegbelefe ra. E naxa e xa donmae iboo e ma, e xube maso e ma sunnunyi kui.

¹³ E naxa doxo Ayuba seeti ma boxi, han xi solofere. Mixi yo mu woyen keren fala a be, barima e a to ne, a xa toore nu gbo ki fanyi ra.

3

Ayuba xa masenyi

«Ayuba nimisafe a xa bari ra»

¹ Na birin to dangi, Ayuba naxa a bari loxoe danka

² yi masenyi ra:

³ «N bari loxoe xa neemu dunija ra. Na koe ra e naxe, <Di xeme na a ra.>

⁴ Ala xa na loxoe findi dimi ra, na loxoe xa neemu a ra, a xa tonyi doxo soge yanbafefe ra na loxoe kui.

⁵ Ala xa na loxoe findi dimi ra,

a xa nuxui ifoore dusu a xun na,
a xa lu dimi magaaxuxi kui.

⁶ Ala xa na koe ifooro,
a xa na ba konti ra je kui,
a xa na ba konti ra kike kui.

⁷ Ala xa na koe kuma di ra,
seewe xui yo naxa ite.

⁸ A xa findi danke ti se ra mandurulae be,
naxee ninginange xilima.

⁹ Na loxe subaxe tunbuie naxa yanba,
kuye naxa iba,

naiyalanyi yo naxa mini,

¹⁰ barima a mu sese raba naxan

nu noma n barife dande,
naxan nu noma n noxunde n ma toore
ma.

¹¹ Munfe ra n nga furi mu bira nu?

Munfe ra n mu faxa nu beenu n xa bari?

¹² Munfe ra n nga n nasenexi a san ma,
a xipe fi n ma?

¹³ Xa na mu a ra, yi temui n belexi bojesa
kui nu

¹⁴ mangee nun rasimae fe ma,
naxee xa banxie bara ge kanade,

¹⁵ naxee nu bara xema nun gbeti gbegbe
soto.

¹⁶ Munfe ra e mu n nagata,

alo diyore naxan mu waxi,
naxan mu mini kene ma?

¹⁷ Gaburi tan kui, mixi jaaxie mu noma
sese ra,

mixi taganxie e malabuma ne.

¹⁸ Konyie bojesa sotoma ne,
e mu e kanyi xui mema gaburi kui.

¹⁹ Dimedie nun forie na menni,
konyie e yete sotoma naa.

²⁰ Munfe ra Ala a niyama adamadie xa
mini kene ma,

naxee findi tooromixie ra,
naxee nimisaxi e xa dunijeigiri kui,

²¹ naxee faxe xoli mawama, kono e mu
faha,

naxee faxe fenma dangi naafuli ra,

²² naxee jalexinma gaburi life ra?

²³ Munfe ra mixi barima,

Ala kira balanxi naxan ya ra,

Ala naxan naxetenma yire birin?

²⁴ N ma donse findixi n ma toore nan na,
n ma minse findixi n yaye nan na.

²⁵ N na gaaxu fe naxan na, na nan n lima.
Fe naxan na n naseren, n na nan sotoma.

²⁶ Bojesa mu na n be,
n mu noma n sabaride.
Malabui mu na n be, fo toore.»

4

Elifasi Temanka xa masenyi singe

«Tinxintoe mu tooroma»

¹ Elifasi Temanka naxa a fala,

² «Ayuba, i haake to n be n xa woyen.

N mu noma dundude.

³ I bara mixi gbegbe xaran,

i bara e ralimaniya.

⁴ I xa masenyie bara mixie mali,

i xa woyenyie bara e senbe so.

⁵ Yakosi i tan nan to fa na toorofe,

limaniya bara ba i tan yi.

⁶ I mu i xaxili ti i xa danxaniya ra Ala ma?

I mu lama i xa tinxinyi ra?

⁷ I bara mixi fanyi to halakixi toore ma?

Tinxintoe noma bonode?

⁸ N naxan nakorosixi, fe jaaxi rabae nan
tooroma.

⁹ Ala e xun nakanama a xa xone kui.

¹⁰ Yete xa yirindinyi nun barate xa
jarandanyi magaaxu,

kono e pinyie fama ne magirade.

¹¹ Yete yati faxama kaame ra,

a xa die yensen ye.»

¹² «Masenyi nde bara fala n be a gundo
ki ma,

n tuli bara a makolikoli xui me.

¹³ Xiye sa temui koe tagi,

¹⁴ gaaxui naxa n suxu han n fate naxa
seren.

¹⁵ Tubari nde naxa dangi n ya i.

N fate xabee naxa keli, e ti.

¹⁶ Tubari nu tixi naa.

N a to ne, kono mixi yo a ra n mu a kolon.

N bara mixi maniyen tan to.

N naxa xui nde me yi makolikoli ra,

¹⁷ «Adamadi tinxin Ala ya i? A seniye n a
Marigi ya i?

¹⁸ Xa Ala mu la a xa malekee ra a xa
walikkee,

xa a tantanyi toma nee ma,

¹⁹ ibunadama go, naxan yailanxi bende
ra,

naxan noma iwurude alo kaari?

²⁰ Adamadie faxama loxo yo loxo, sese mu
na kanama.

²¹ E xa simaya luuti bolonma ne,

e faxa fahaamutareja kui.»»

5

Elifasi Temanka xa masenyi firin nde

«Ayuba, Ala maxandi»

- ¹ «Yakosi, i xa xili ti i xui itexi ra. Nde i yaabima? I seniyentoe mundun xilima?
- ² Gbesenxonneya xaxilitare faxama ne, tōone lonnitare halakima ne.
- ³ N bara xaxilitare nde to, a xa fe sooneyama, kōno na ikorexi ra n naxa yi danke bira a foxo ra.
- ⁴ «Mali birin xa ba a xa die yi ra, kiiti xa kana e ra, mixi yo naxa e mali na kui.
- ⁵ Kaametoe xa a xa xe don, e xa baloe birin ba a yi ra hali naxan na tunbe xora.
- Mixie xa mila a xa naafuli ma, e xa a ba a yi.»
- ⁶ Tōore nun naxankate fama ne.
- ⁷ Adamadi tōroma ne a xa duniyeigiri kui. Na mu kanama, alo te na radexe, a fulefule tefe fan to mu kanama.
- ⁸ Xa n tan nan a ra nu, n Alatala nan maxandima, n nan n ma tōore masen a be.
- ⁹ A kaabanakoe rabama, a xa fe xungbee mu kontima.
- ¹⁰ A tune ragoro boxi ma, a ye rasiga xe ma.
- ¹¹ A tōromixi xa fe itema, a mixi sunnunxi rakisima.
- ¹² A mixi kōotaxi xa fe xun nakanama, alako e waxonfe naxa sooneya.
- ¹³ A mixi madaxui suxuma gantanyi ra, a yanfante waxonfe kanama.
- ¹⁴ E xa yanyi findima e be dimi ra, e luma alo donxui naxee mu se toma.
- ¹⁵ Alatala tōromixi ratangama woyen xoxoxe ma, naxan kelima yanfantee de kui. A e ratangama senbema xa fe paaxi ma.
- ¹⁶ Xaxili tide luma ne tōromixi be. Tinxintare de balanma ne.
- ¹⁷ Nelexinyi na adama be Ala naxan xuruma. Wo naxa tondi Ala Senbe Kanyi xa xurui ra,
- ¹⁸ barima a fi naxan sama mixi ma,

- a na fan dandanma, a fe xone naxan naminima, a na rayalanma.
- ¹⁹ A mu tondima i ratangade tōore ma, a i rakisima tōore birin kui.
- ²⁰ Kaame na sin boxi ma, a i ratangama ne faxe ma, gere na mini, a i ratangama santidegema ma.
- ²¹ A i ratangama ne woyen paaxi ma, a i ba gbaloe kui.
- ²² I mu gaaxuma kaame ya ra, i mu serenma sube xaape ya ra,
- ²³ barima saate luma ne i nun dunipa kui isee tagi, gemse nun subee mu i tōroma sonon.
- ²⁴ Bōresa luma ne i xonyi, mure yo mu tima i xa gōore.
- ²⁵ I xa die wuyama ne, i bōnsōe gboma ne alo burunyi sexe.
- ²⁶ I mu gaburi lima, i xa simaya mu kamalixi, alo maale fan to mu xabama a xaba temui mu a lixi.
- ²⁷ Muxu bara yi nondi kolon, i fan xa a rame, i xa a fahaamu.»

6

Ayuba xa masenyi singe

«N ma tōore gbo n ma fe paaxie be.»

- ¹ Ayuba naxa a yaabi,
- ² «Xa n ma tōore sa maniyama nu, xa a sa sama sikeeli ma nu,
- ³ a binye dangima ne baa meyenyi ra. Na nan a toxi yusi yo mu na n ma woyenyie ma.
- ⁴ Ala Senbe Kanyi xa tanbe bara n soxo, na xone bara te n xaxili ra. Ala na n gerefe a paaxi ra.
- ⁵ Nooge fanxi dennaxe, sofale wama menni? Ninge wa xui meema a xa donse ya i?
- ⁶ Bande donma foxe xanbi? Tōxele jintare joxun?
- ⁷ N mu nu wama naxan xon, na bara findi n baloe ra hali na fa kanaxi.
- ⁸ Ala xa n ma dube suxu n be, a xa n waxonfe rakamali.
- ⁹ Ala xa n xun nakana, a xa n faxa.
- ¹⁰ Na kui, n madundui sotoma ne, hali n to yi tōore birin kolonxi,

n sɛɛwa n to mu gbilen Ala Seniyentɔɛ xa
yaamari fɔxɔ ra.

11 N nan n xaxili tima sɛnbɛ mundun na
fa?

N ma dijɛ munse fanma n ma sɔnɔn?

12 N sɛnbɛ gbo alo fanye?

N fate xɔrɔxɔ alo wure?

13 Nde nɔma n malide?

Senbɛ mundun luxi n ma?»

14 «Tɔɔrɔmixi hayi na a dugutɛɛ xa mali
ma,

hali na mu sa gaaxuma Ala Senbɛ Kanyi
ya ra.

15 N ngaxakerenyie bara n yanfa,
alo xure naxan xɔrima.

16 Nɛmɛ tɛmɛi, ye banbaran ye, a
radunda,

17 kɔnɔ sogofure ra, ye birin xɔri.

18 Biyaasilae kira bama a ma ye fenfe ra,
e fa lɔɛ gbengberen yire.

19 Tema Biyaasilae e xun tima ye yire ra.

Seebakae fan e xaxili tima na xure ra,

20 kɔnɔ e na menni li, e xure xɔrixɔ nan
toma.

Na kui limaniya bama nɛ e yi ra.

21 Wo luxi na ki nɛ n bɛ.

Wo bara gaaxu n ma tɔɔrɛ ya ra.

22 N xoro nu, n nu wo makula nɛ,

wo xa n xun sara wo xa naafuli nde ra?

23 N wo makula nɛ,

wo xa n xun sara n yaxui gbeeli nde ma?

24 Wo n xaran.

Wo n ma tantanyi masen n bɛ,

alako n xa n sabari.

25 Nɔndi tan mu mixi yo tɔɔrɔma.

Kɔnɔ wo xa masenyie tan fala xun?

26 Wo bara kiiti sa,

wo mu wo tuli matixi tɔɔrɔmixi tan xa
wɔyɛnyi ra.

27 Wo fata kiiti jaaxi sade kiridie ma.

Wo mu yanfanteya ba wo boore yetɛ yati
ra.

28 Kɔsi fa yandi, wo wo ya ti n na.

N mu wule falama wo bɛ.

29 Wo xa kiiti tinxinxi sa,

alako n xili fanyi naxa kana.

30 Wo fe fale jaaxi mɛma n na?

N mu fata fe fanyi nun fe jaaxi tagi
rasade?»

«A a mawafe Ala bɛ»

1 «Mixi xa fe mu luxi xɛ dunija ma alo
sɔɔri?

A xa dunijɛigiri mu luxi xɛ alo walikɛ?

2 Konyi gbatama kɔɛ xa so,
walikɛ gbatama a sare ra.

3 N tan fan, n kɛ bara findi tɔɔrɛ ra,
n ma wali sare bara findi xɔnɛ ra.

4 N nɛ n sama, n lu ra a manɛ, <N kelima
tɛmɛi mundun?»

Xixɔli mu n tan bɛ,

tɔɔrɛ nan tun a ra kɔɛ birin kui.

5 Kuli dinfe n fate ra,

n kiri na bɔrɔfɛ, yalee tife a ma.

6 N ma simaya xulun mabɔɛ xa mabɔɛ
wuri bɛ.

7 Ala, i xa ratu a ma n ma simaya jɛngi
nan tun a ra,

n yae mu fe fanyi toma kɔrɛ.

8 Ya naxan tixi n na,

na mu n toma sɔnɔn,

a gbe mu luxi n xa lɔɛ i ma.

9 Kunda na te, a man lɔɛ.

Adamadi fan na siga aligiyama, a mu
gbilenma fa ra.

10 A mu gbilenma a xɔnyi sɔnɔn,

a xa fɔxɔɛ mu ratuma a xa fe ma sɔnɔn.

11 Na nan a toxi n mu n dɛ suxuma,

n nan n ma tɔɔrɛ ifalama nɛ,

n nan n mawa n ma xɔrɔrɔɛ kui.

12 N findixi i bɛ baa nan na,

xa na mu a ra, daalise xun solofere kanyi,
i to fa biraxi n ma fe fɔxɔ ra yi mɔɔli ra?

13 N na a fala, <N xa n sa, n xa xi, alako n
xa n ma tɔɔrɛ mayanfa,>

14 i n magaaxu xiye nun laamatunyi
jaaxie ra.

15 Faxɛ nan tun xɔli fa n ma to,

dangi yi xɔrie ra naxee luxi n bɛ yi ki.

16 N ma simaya bara rapaaxu n ma,

n mu wama bufe dunija ma sɔnɔn.

N bɛjin, n nii tide mu na sɔnɔn.

17 Munse na adama ra naxan a niyama i
xa i jɔxɔ sa a xɔn ma,

18 i nu a mato tɛmɛi birin?

19 I i yae bama n na tɛmɛi mundun?

I n luma n yetɛ ra mun lɔxɔɛ?

20 Xa n bara yunubi raba i ra,

na fala n bɛ,

i tan naxan adamadi matoma.

N tan yegetixi i yi ra munfe ra matoe ra?

21 Munfe ra i mu dijɛ n ma fe kobi ma?

Munfe ra i mu n ma yunubi xafari?

7

Ayuba xa masenyi singe dɛ idɔxɔɛ

A gbe mu luxi n xa findi bende ra.
Na temui i mu n toma sonon.»

8

Bilidada Suuxaka xa masenyi singe

«*Haake mu sigama Aligiyama.*»

- 1 Bilidada Suuxaka naxa a masen,
- 2 «I yi woyenyi mooli falama han temui mundun?
I xa woyenyi luxi ne alo foye.
- 3 Ala noma nondi mafindide wule ra?
Ala Senbe Kanyi noma tinxinyi ifude?
- 4 Xa i xa die yunubi nan nabaxi a ra,
a e paxankataxi na nan ma.
- 5 Xa i tan Ala fenma,
xa i Ala Senbe Kanyi makulama,
- 6 xa yunubi mu na i ma, xa i tinxin,
Ala a jengi sama ne i xon ma,
a i rasabati i xa tinxinyi kui.
- 7 I harige donxoe fama dangide na singe ra.»
- 8 «Fahaamui fen won babae ra,
i xa xaxili soto nee benbae fan na.
- 9 Won tan mu buxi dunija ma,
xaxili xonkuye mu na won be.
- 10 E mu fahaamui fima xe i ma?
E e xaxili xa masenyie tima i be yi ki:
- 11 Wofiri bulama xare ma?
Xure i baare findima a ra ye mu dennaxe?
- 12 Hali a na a bili ma, a mu xabaxi,
a lisima mafuren dangi pooge birin na.
- 13 Na nan fama rabade mixie ra, naxee neemuma Ala ma.
Tinxintare xaxili tide jonma na ki ne.
- 14 A xaxili tide bara kana, alo mixi naxan a kilonma sayele tee ra.
- 15 A na a kilon na ra, a kanama ne, a kanyi bira.
- 16 A luma alo sansi, ye naxan kui rafexi,
a a salonyi iyan soge linlinyi ya ma laakoe xun ma,
- 17 a a sankee soti gemε malanxi longori ra.
- 18 Xa i na sansi tala naa, a lisima ne,
- 19 a mu fanma menni sonon.
Sansi gbete man fa bula a nu na dennaxe.
- 20 Ala mu tinxintoe rawolema, a mu tinxintare senbe soma.
- 21 A gbe mu luxi a xa i raseewa,
i xa matoxoe fale ra i fama naxan tide.
- 22 I xonmixie fama lude yaagi kui, e xonyie fa bira.»

9

Ayuba xa masenyi firin nde

«*Ala xa kiiti xoxoxo*»

- 1 Ayuba naxa a yaabi,
- 2 «N na birin kolonxi nondi ra.
Ala noma nondi fide adama ma di?
- 3 Xa Ala na kiiti safe,
adama tan mu noma a de tongode a kanke ra.
- 4 A tan nan gbe na lonni nun senbe ra, nde noma tide a kanke?
- 5 Ala noma geyae talade e tide,
a e mafindi a xa xone kui.
- 6 A noma boxi bunyi raserende, a a boo a ra.
- 7 A noma soge nun tunbuie ifoorode.
- 8 A tan nan koore itala,
a a jere baa moronyie fari.
- 9 A tan nan tunbui birin sa,
kankan na a yire.
- 10 A bara fe xungbee raba won mu noma naxee fahaamude.
A xa kaabanakoe mu noma kontide.
- 11 A noma dangide n seeti ma, n mu a to.
A loe, n mu no a tode.
- 12 Nde noma a xa se tongoxi ragbilende?
Nde noma a falade a be, «I na munse rabafe?»
- 13 Ala mu gbilenma a xa xone foxo ra.
Yetε igboe xaxili tide birin birama a ya i.
- 14 N tan, n a yaabima di?
N woyen mooli mundun falama a be?
- 15 Hali nondi sa na n be, n mu noma tide a kanke.
N ma kiitisa madijefe nan tun luma n yi.
- 16 Xa n sa a xili, a naxa n yaabi,
n mu lama a ra a bara a tuli mati n na,
- 17 barima a bara n tooro a gbe ra,
a bara n paxankata na ki tun.
- 18 A mu n luma n xa malabu,
a bara n ma xone xun masa a jaaxi ra
- 19 N mu noma a ra, barima a senbe gbo n be.
Muxu nun Ala mu noma makiitide,
barima kiitisa mu na muxu tagi.
- 20 Hali n sa tinxin nu, n de mu nondi fima n ma.
Hali yunubi mu na n ma nu,
n de kiiti rakanama ne n na.
- 21 Yunubi na n ma? N mu a kolon
N nimisaxi n ma dunijeigiri nan tun na.
- 22 N tan be, a birin keren,

barima Ala tinxintɔɛ nun tinxintare birin
naxankatama.

²³ Gbaloe na tinxintɔɛ li,

Ala mu na tɔɔrɛ toma.

²⁴ Tinxintare na bɔxi nde sɔtɔ tinx-
intareya kui,

Ala a niyama kiitisae xa tin na ra.

Xa Ala mu a ra, nde a ra fa?

²⁵ N ma simaya xulun gila bɛ,

A nɔnma beenun n xa hɛeri sɔtɔ.

²⁶ N ma simaya dangima alɔ kunkui,
alɔ sege naxan goroma tɔxeyɔrɛ ma.

²⁷ N na a fala,

«N xa nɛemu n ma mawa ma,
n xa ba sunnunxi, n xa n senbɛ so,»

²⁸ n ma tɔɔrɛ nan birin luma n magaaxu
ra.

N a kolon i mu nɔndi fima n ma.

²⁹ N to bara yunubi sɔtɔ,

n nɔndi fenma n yetɛ bɛ munfe ra?

³⁰ Hali n sa n maxa nɛ ye tinsexi ra,

hali n sa n bɛlexɛɛ maxa xɔsi ba se ra,

³¹ i n nagoroma nɛ boora,

n xa rapaaxu n ma dugie ma.

³² Ala mu luxi alɔ adamadi,

n nɔma naxan xilide kiiti ma,

alako n xa n gbe fala,

kiitisa xa kiiti sa muxu tagi.

³³ Kiitisa yo mu na

naxan nɔma kiiti sade n nun Ala tagi.

³⁴ Ala xa a xa wuri bɔnbɔ ti se ba n xun
ma,

a xa a xa fe magaaxuxi ba n yi ra,

³⁵ alako n xa nɔ wɔyɛnde a ra gaax-
utarepa kui.

Kɔnɔ n ma fe to mu na ki xɛ, n xa lu n
keren.»

10

Ayuba xa masenyi firin nde dɛ idɔxɔɛ

«Ayuba maxɔrinyi tife Ala ma»

¹ «N ma dunijeigiri bara rapaaxu n nii
ma.

Na kui n xa n gbe fala.

Xɔnɛ naxan na n furi kui, n xa na
makenɛn.

² N bara a fala Ala bɛ, I naxa n suxu.

I xa n nakolon i n suxuxi fe naxan ma.

³ N tɔɔrɔfe rafan i ma,

n tan naxan findixi i xa daalise ra?

Tinxintare waxɔnfe rafan i ma?

⁴ I fe to ki mu makuya adamadi fe to ki
ra?

⁵ I xa simaya maniya adamadi gbe ra?

⁶ I n tɔɔrɔfe munfe ra?

I na n ma yunubie fenfe munfe ra?

⁷ I jan n ma tinxinyi kolon,

i jan a kolon mixi yo mu n natangama i
bɛlexɛ i.

⁸ I tan nan n daaxi, i tan nan n sontɔma.

⁹ I xa ratu a ma a i n daaxi bendɛ nan na.
I man wama n nagbilenfe menni nɛ?

¹⁰ I bara n yailan alɔ mixi

naxan xijɛ yailanma donse fanyi ra.

¹¹ I bara n fate birin yailan,

kiri, sube, xɔri, nun fase.

¹² I bara n ma simaya xɔn kuya, i bara
hinne n na,

i bara i jɛngi sa n nii xɔn ma.»

¹³ «Kɔnɔ yakɔsi n bara a kolon
naxan nu na i xaxili ma n ma fe ra.

¹⁴ I bara wa n ma yunubi tofe,

alako i xa tondi dijɛde n ma.

¹⁵ Xa yunubi na n ma, naxankate na n bɛ.

Xa yunubi mu na n ma, n na yaagi kui,

n mu nɔma n xunyi yati rakelide.

¹⁶ Xa n sa n xunyi rakeli,

i n bɔnbɔma i senbɛ magaaxuxi ra,

alɔ yetɛ senbɛma a rabama ki naxɛ.

¹⁷ I xa xɔnɛ na xun masafe n ma fe ra,

i xa naxankate bara gbo yɛ.

¹⁸ I n naminixi n nga tɛɛge i munfe ra?

Xa n sa faxa naa nɛ nu, mixi yo mu nu n
toma,

¹⁹ n mu baloma nu, n nu tongoma nɛ n
nga tɛɛge,

n nagoro gaburi kui keren na.

²⁰ Naxan luxi n ma simaya ra, a mu gbo
sɔnɔn.

Yandi, i xa gbilen n fɔxɔ ra fa,

sɛɛwɛ dondoronti xa lu n bɛ

²¹ beenu n xa siga aligiyama, dimi na
dennaxɛ.

N mu gbilenma dunija ma sɔnɔn.

²² Dimi xungbe na aligiyama.

Adama xaxili ifuma naa.

Menni naiyalanyi yati nan findima dimi
ra.»

11

Sofara xa masenyi singe

«Ayuba, i xa tuubi Ala ma»

¹ Sofara Naamaka naxa a fala,

2 «A mu lan mixi xa i xa yi masenyi gbege yaabi?

Masenyi ratofanxi mu nɔndi fima masenyi ma.

3 I ɲɔɔ a ma a mixi dunduma i xa wɔyenyie ma,

i xa yo Ala ma, mixi yo mu i rayaagi?

4 I naxɛ, «Sese mu luxi n ma lɔnni ra, n bara seniyen Ala ya i.»

5 Xa Ala sa wɔyen i bɛ nu,

6 a a xa lɔnni gundo masenma nɛ i bɛ, naxan dangima adamadi xa fe to ki ra.

7 I nɔma Ala xa tilinyi kolonde?

I nɔma Ala Sɛnbɛ Kanyi xaxili birin fahaamude?

8 Na lɔnni ite koore xa maite bɛ, a tilin aligiyama bɛ.

I nɔma sode na kui?

9 A kuya bɔxi bɛ, a xa gboe dangi baa ra.

10 Xa Ala sa mixi suxu, a fa a makiiti, nɔndi luma na kanyi bɛ?

11 Ala mixi ɲaaxie kolonma, a tinxintaree toma.

12 Xaxilitare mu nɔma findide lɔnnila ra, alɔ sofale fan to mu nɔma findide adamadi ra.

13 Xa i tan i yetɛ ragbilen Ala ma, xa i i belexɛ itala a bɛ,

14 xa i gbilen tinxintareya fɔɔ ra, xa i a matanga i xa denbaya kui,

15 na kui i xunnakeli sɔtɔma nɛ, i senbɛ sɔtɔ, i limaniya a fanyi ra.

16 Na tɛmɛi i nɛɛmuma nɛ i xa tɔɔrɛ ma, alɔ xure naxan bara dangi a rakuya.

17 I xa dunɲɛigiri yanbama nɛ alɔ soge, i xa dimi bama nɛ, a lu alɔ kuye na iba.

18 I bɔɲɛ a raxarama nɛ, xaxili tide lu i bɛ, fe ɲaaxi a makuyama nɛ i ra, i xi xɔli fanyi raba.

19 I na i sa, mixi yo mu i xa xi xɔli kanama i ma.

Mixie fama nɛ i xa hinɲɛ e ra.

20 Kɔnɔ tinxintaree xa fe xun nakanama nɛ,

e mu kisima, faxɛ nan e mamɛxi.»

12

Ayuba xa masenyi saxan nde

«Daalise birin na Ala xɔnyɛ i.»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «Dunɲa xui nan na wo kɔn na.

A luxi nɛ yi ki alɔ lɔnni birin na wo tan gbansan yi ra.

3 Kɔnɔ n tan fan, xaxili na n bɛ alɔ wo tan. Wo mu fisa n bɛ de.

Wo naxan falaxi, nde mu nɔma na kolonde?

4 N na Ala maxandi, alako n xa yaabi nde sɔtɔ a ra, tinxintɔɛ findi a booree bɛ mayele se ra.

5 Mixie naxee mu na tɔɔrɛ kui, e yoma tɔɔrɔmixi xa tɔɔrɛ ma.

E a falama e nun na tɔɔrɛ nan lan.

6 Kɔntɔfili yo mu na muɲɛtie xɔnyɛ.

Kuye batuie Ala xili maberema, kɔnɔ e bɔɲɛ saxi.

7 Maxɔrinyi ti subee ma wula i, e xa i ralɔnni.

Xɔnie fan xa na masen i bɛ.

8 Bɔxi mato, na fan xa findi lɔnni ra i bɛ. Yɛxɛɛ maxɔrin baa ma, nee fan xa na masen i bɛ.

9 E birin a kolon Alatala fɔxi nan na ki.

10 Daalise birin nii na a xɔnyɛ i, adamadi birin ɲɛngi fatanxi a tan nan na.

11 Adama xa a ɲɔɔ sa yi masenyie xɔn ma,

alɔ a dɛ a ɲɔɔ sama donse xɔn ma ki naxɛ.

12 Lɔnni na forie yi ra,

simaya xɔnkuye nan xaxili fima mixi ma.

13 Lɔnni nun sɛnbɛ na Ala nan yi ra, marasi nun xaxili fanyi na a tan nan bɛ.

14 Xa Ala se kana, a mu nɔma rafalade sɔnɔn.

Xa a tan nan mixi balanxi, na kanyi mu minima.

15 Xa Ala kankan tunɛ ma, se birin xarama nɛ.

Xa a a bɛɲin, a banbaran yɛ bɔxi ma.

16 Sɛnbɛ nun nɔndi na a tan nan yi ra.

Mixi naxan madaxuxi nun mixi madaxui, e birin a gbe.

17 A nɔma marasimae suxude, a nɔma kiitisae xaxili ifude.

18 Mange yɔlɔnxɔnyɛ naxan saxi mixie ma,

Ala na bama nɛ e ma, a a sa mange tan ma.

19 Ala sɛrɛxɛdubɛɛ xaninma konyiya kui, a mangasanyi rabira.

20 A masenyi bama marasimae yi, a forie xa lɔnni mafindima.

21 A kuntigie rayaagima, a sɛnbɛmae igoroma.

22 A gundoe makenenma, a dimi findi naiyalanyi ra.
 23 A pamanɛe xun nakelima, a man e xun nakana.
 A e rasiga, a man e rafa.
 24 A xaxili bama pamanɛe mangɛe yi ra, a e ralɔɛ gbengberenyi ma.
 25 E luma alɔ donxuie naxee mu naiyalanyi toma,
 e luma alɔ siisilae kira ifuma naxee ma.»

13

Ayuba xa masenyi saxan nde de idɔxɔɛ

«Daalise birin na Ala xɔnye i»

1 «Iyo, n ya bara na birin to, n tuli bara na mɛ.
 2 Wo naxan kolon, n tan fan na kolon. Wo mu fisa n bɛ.
 3 N tan wama nɛ gbansan, n xa wɔyɛn Ala Senbɛ Kanyi ra, n wama n yetɛ nan xun mafalafe a bɛ.
 4 Wo tan bara n tɔɔɔɛɛɛ.
 Wo mu faxi seri yo ra n bɛ.
 5 Xa wo wo sabarixi nɛ nu, na nan fisa. Na nu nɔma findide nɛ lonni ra.
 6 Wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra, wo xa n xunmafala wɔyenyie ramɛ.
 7 Wo tan wama wɔyɛn tinxintaree nan falafe Ala xili ra?
 Wo wama wule nan falafe wo Marigi xili ra?
 8 Wo wama Ala malife nɛ?
 Wo wama Ala nan xun mafalafe?
 9 Wo munse rabama xa a sa wo sondonyie mato?
 Wo nɔma Ala madaxude alɔ wo mixi madaxuma ki naxɛ?
 10 N a kolon, a wo rakɔɔsima nɛ xa wo tantanma wo xa gundoe kui.
 11 Wo mu gaaxuma a senbɛ ya ra?
 Wo mu gaaxuma a xa xɔnɛ ya ra?
 12 Wo xa masenyie luma alɔ tɛ xube, wo makanta see senbɛ mu na.
 13 Wo wo sabari, wo a lu n xa wɔyɛn. Fe naxan n lima, na n lima nɛ.
 14 N suusaxi n yetɛ raminide kɛnɛ ma munfe ra,
 hali na to nɔma findide nɛ faxɛ ra n bɛ?
 15 Hali Ala n faxa,
 n nan n xaxili tima a tan nan na.
 N nan n yetɛ xun mafalama a tan nan ya i.
 16 Na yati nɔma findide kisi ra n bɛ,

barima tinxintare mu suusama tide a ya i.

17 Wo n ma masenyie ramɛ,
 wo wo tuli mati e ra.»

18 «Wo a lu n xa n gbe fala,
 n a kolon nɔndi luma nɛ n bɛ.

19 Nde nɔma n ma yunubi masende n bɛ?
 Xa na raba, n dunduma nɛ, n tin faxafe ra.»

20 «Ala, fe firin gbansan naba n bɛ,
 alako n naxa nɔxun i ma sɔnɔn.

21 I xɔnye ba n ma,
 i man xa ba n magaaxufe.

22 Na temui n xili fa, n i yaabima nɛ,
 xa na mu a ra n nɔma nɛ wɔyɛnde, i n yaabi.

23 N ma yunubi nun n ma fe jaaxi xasabi lanxi munse ma?
 N ma yunubi nun n ma fe jaaxi masen n bɛ.

24 I mɛɛxi n na munfe ra?
 I n findixi i yaxui ra munfe ra?

25 I wama senbɛ xuri kanyi nan nasɛrenfe?

I wama birafe mixi xurudi nan fɔxɔ ra?

26 I bara n paxankata a jaaxi ra
 n ma yunubie xa fe ra n naxee rabaxi n fonike temui ra.

27 I yɔlonxɔnyi nan saxi n sanyie ma,
 alako i xa n jɛrɛ ki birin kolon,
 i xa naaninyi sa n ma jɛrɛ ma.

28 N fate na bɔrɔfe nɛ yi ki, alɔ dugi xiyeɛ naxan xinxi.»

14

Ayuba xa masenyi naani nde

«Adama xa dunijeigiri xɔrɔxɔ»

1 «Adama, ginɛ bari di,
 a xa simaya dunke, kɔntɔfili gbo a ma.

2 A luxi nɛ alɔ fuge naxan minima, a fa xaba.

A luxi nɛ alɔ niini naxan mu buma.

3 I wama n maniyafe na nan na, i xa n makiiti?

4 Nde nɔma seniyenyi raminide seniyentareɓa kui?

Mixi yo!

5 Xa i tan nan mixi xa simaya kɔnti ragirixi,

xa i tan nan nate tongoxi a xa simaya
konti dande ma,
6 i xa gbilen a foxo ra,
alako a xa a malabu alo walike a mal-
abuma ki naxe wali rajonyi.»

7 «Xa wuri bili na a ra nu,
a na xaba, a xuntunyi man gbilenma ne
ningi ra,
a salonyie man fan.

8 Xa a sanke sa bu boxi bun ma,
a xuntunyi tan naxa faxa bendε kui,

9 tune bire, a man noma findide a ra alo a
singe.

10 Konɔ adamadi tan,
xa a faxa, a senbe birin jonma ne,
a mu baloxi sonon.

11 Baa nun xure noma xoride,

12 konɔ adamadi laaxiraxi mu kelima,
fo koore xa jon, a fa xunu.

13 A xoli n ma i xa n noxun aligiyama,
han i xa xone dangima temui naxe, i fa
ratu n ma.

14 Konɔ Adama na faxa, a man gbilenma
balo ra?

N mame tima ne n ma wali kui,
han n joxoe fa temui.

15 I na n xili, n fama i xa xili ratinde,
barima i wama ne i xa daali xon.

16 Yakosi i n sanyi tongo ki birin igbema.
I mu n ma yunubie toma.

17 N ma fe jaaxie noxun beki kui, n ma
yunubie xafari!»

18 «Konɔ geya birama a yensen ye,
fanye tala a yire,

19 ye kira raboo gemεe xon ma,
a boxi bendε xanin a xun.

I fan adamadi xaxili tide rabama na ki ne.
20 I noma adama ra, a fa faxa.

I na ge a tɔrɔde, i a xanin aligiyama.

21 Xa a xa die binye sotoma, a mu na
kolon.

Xa binye bama e ma, a mu na toma.

22 Adama xa tɔrε gbo dunija bendε fupji
fari,

a boje luma sunnunyi kui.»

15

Elifasi Temanka xa masenyi firin nde

«Ayuba xa woyenyi mu fan»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,

2 «Lɔnnila xa yaabi noma maniyade foye
ra?

A yete igboma na nan na?

3 A noma a xun mafalade woyenyi fufafu
ra?

A noma masenyi falade naxan tide mu
na?

4 I na binye bafe Ala ma,

i na limaniya bafe mixie yi ra Ala batufe
ra.

5 I xa fe jaaxi nan a niyafe i xa woyen na
ki.

I wama mixie madaxufe i de ra.

6 I de yati nan findixi seede ra i xa fe
jaaxie ma. N tan mu a ra.»

7 «Adama singe i tan nan na?

I singe daa geyae be?

8 I Ala xa gundo rame ne,

alako i xa lonni soto i yete kan be?

9 I munse kolon muxu tan mu naxan
kolon?

I fahaamui mundun sotoxi muxu tan mu
naxan sotoxi?

10 Forie na muxu ya ma naxee fori i baba
be.

11 I mu limaniya soto Ala xa masenyie kui,
muxu naxee fala i be marafanyia ra?»

12 «I boje texi munfe ra, han i ya bara
gbeeli a i,

13 i de nu fa woyenyie fala xone kui Ala
be?

14 Adamadi seniyen? Gine bari di tinxin?

15 Xa Ala mu lama a xa seniyentoe ra,

xa koore yati mu seniyen Ala ya i,

16 adamadi go, naxan bara kana,
naxan fe jaaxi rabama temui birin?»

17 «I tuli mati n na, n xa na tagi raba i be.

N fe naxan toxi,

n xa na fala i be,

18 lonnilae naxan masenxi, e naxan soto e
babae ra e mu a noxun.

19 Ala boxi fixi e tan nan ma, xone gbete
yo mu nu na sinden.

20 Mixi jaaxi tɔrɔma ne a xa simaya
birin kui,

konti saxi a xa simaya ma.

21 A halaki fe mema, mujetie baganma a
ma, e a xa bojesa kana.

22 A a kolon a mu kisima, santidegema na a mamefe.
 23 A a lintanma balo fende, a a kolon a mu ratangama dimi ma.
 24 Tõõre nun kõtõfili bara a magaaxu, e gere tima alõ mangẽ nun a xa sõõrie,
 25 barima a bara a yẽte igbo Ala ma, a bara suusa Ala Senbe Kanyi ra.
 26 A bara suusa Ala gere de a xa wure lefae bun ma.
 27 A bara xungbo han a furi xale bara dõxõ,
 28 kõtõ a fama sabatide taa kanaxie nan kui, naxee na birafe, mixie mu na dennaxe.
 29 A xa naafuli jõnma ne, a xa bannaya kana. Barake mu luma a xa se sõtõ ma sõtõn.
 30 A mu nõma kelide dimi kui. A bõnsõẽ fama gande, a sõtõ Ala kerẽ foye ra.»
 31 «Xa a xaxili tima fe fufafu ra, a fe fufafu nan sõtõma.
 32 Beenun a xa simaya xa kamali, a fama jaxankate sõtõde.
 33 A luma alõ sansi bogi naxee bama e xinde ra, alõ sansi fuge naxee birama.
 34 Tinxintare xa denbaya mu gboma, mixi naxee kõtõri rasuxuma tinxintareya kui, e xa banxie ganma ne te ra.
 35 Fe jaaxi mapõxunfe findima tõõre nan na. Na mapõxunyi fama a kanyi yanfade.»

16

Ayuba xa masenyi suuli nde

«Ayuba xa seede na koore ma»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «N bara wo xa masenyi maniyẽ gbege me. Wo mu fata mixi madundude.
 3 Wo xa masenyie maniya foye ra. E jõnma temui mundun? N ma yaabie bara wo raxõtõ?
 4 Xa wo tan nan nu na tõtõfe, n tan fan nu nõma wõyende ne alõ wo tan, n wo tõtõge, n yo wo ma.
 5 Kõtõ n tan mu nu na rabama,

n wo senbe soma n ma wõyenyie nan na nu, n de wo ralimaniya.»

6 «N ma wõyenyi mu n ma tõõre bama, n ma sabari fan mu a makuyama n na.
 7 Yakõsi fa, n bara tagan. Ala, i bara n ma denbaya birin halaki.
 8 I bara n fate birin ba n ma, na bara findi seede ra n xili ma.
 9 Ala xa xõõẽ bara dutun n ma, a bara n tõtõ a jaaxi ra, alõ n yaxui nõma a rabade ki naxe.
 10 N yaxuie fe jaaxi falama n ma fe ra, e n nayaagima, e n bõnbõma. E birin e malanma n xili ma.
 11 Ala mu n natanga fonike karinxie ma, a n so mixi jaaxie yi ra.
 12 N nu bõjõsa nan kui, kõtõ a naxa n suxu, a n imaxa, a n xun nakana. N bara lu alõ se a luma naxan bõnbõ ra.
 13 A xa tanbẽe n nabilinxi yire birin, e bara n bõjõ sõtõ kinikinitareja kui, e n furingẽe ramini kenẽ ma.
 14 A n gerema alõ geresõe xaarẽ.
 15 N bara sunnun donma ragoro n fate ma, n bara n xun sin bõxi ma.
 16 Wa bara n yae gbeeli, saya bara makõre n na.
 17 Kõtõ n mu fe jaaxi yo rabaxi. N nu Ala maxandima seniyenyi nan kui.
 18 Bendẽ, i naxa dusu n wuli xun na, a lu n wa xui xa makenen yire birin.»

19 «Kelifẽ yakõsi ma fa, n ma seede na koore ma, n xunmafalama na yire itexi.
 20 N booree na yofe n ma, kõtõ n nan n mawama Ala nan be.
 21 N seede xa n xun mafala Ala xõn ma, alõ mixi a boore xun mafalama ki naxe,
 22 a xa n xun mafala barima a gbe mu luxi n xa siga, n mu gbilenma sigẽ naxan kui.»

17

Ayuba xa masenyi suuli nde de idõxõẽ

«N xaxili tixi gaburi nan na»

1 «N na n nii magagafe, a gbe mu luxi n ma simaya ra, gaburi a de rabixi n ya ra.

2 Mixie na yofe n ma, n mu noma xide.
 3 Ala, yandi, taani n be,
 mixi gbete yo mu tinma na rabade,
 4 barima i bara n booree xaxili balan.
 I naxa a lu e xa no n na.
 5 E luma alo xeme naxan donse fima mixi
 gbetee ma,
 a xa di kaamexi ya xori.
 6 Mixi birin n mayelema,
 e e de ye boxunma n yatagi.
 7 N ya mu fa sese toma marapaaxui xa fe
 ra,
 n fate birin bara ba n ma.
 8 Tinxintoe kaabama n ma,
 e fa xono tinxintaree ma.
 9 Tinxintoe luma a xa kira xon,
 seniyentoe senbe xun masama.
 10 Wo tan birin noma fade,
 kono n mu laxi a ra xa n lonnila keren
 toma wo ya ma.
 11 N ma simaya konti bara non,
 n mu gexi n ma walie ra,
 n waxonfe mu sooneyaxi n be.
 12 Yi tinxintaree fe mafindima,
 a falafe ra a dimi nan na naiyalanyi ra.
 E naxe a naiyalanyi bara makore,
 kono e na falama dimi nan kui.
 13 N xaxili tixi aligiyama nan na fa,
 n xa sa bele dimi kui,
 14 gaburi xa findi n baba ra,
 kuli xa findi nga nun n maagine ra.
 15 N xaxili tixi munse ra sonon?
 N xaxili tide yo mu na fa.
 16 N xaxili tide na aligiyama nan na,
 n goroma dennaxe bende xora.»

18

Bilidada Suuxaka xa masenyi firin nde

«Mixi paaxie xa xunnakan»

1 Bilidada Suuxaka naxa a fala,
 2 «Wo yi masenyi mooli danma temui
 mundun?
 Wo xa xaxili soto alako won xa woyen a
 fanyi ra.
 3 Wo muxu mapoxunxi subee ra munfe
 ra?
 Munfe ra muxu findixi wo be xaxilitare
 ra?
 4 Ayuba, i tan naxan xonoxi, dunipa xa
 dan i xa fe ra?
 Geya xa tala i be a tide?»

5 «N xa a fala wo be,
 mixi paaxi xa fe nonna ne,
 alo te xubenma ki naxe, a ba naiyalanyi
 raminife.
 6 A xa denbaya xa fe nonna ne,
 a yete xa fe danma ne.
 7 A mu a perema senbe ra sonon,
 a waxonfe fama ne a xun nakanade.
 8 A bara suxu yeke ra,
 a mu minima naxan kui sonon.
 9 Gantanyi bara a sanyi suxu,
 a mu a bama naxan yi sonon.
 10 Gantanyi luuti nu noxunxi bende bun
 ma,
 gantanyi nu texi sankira xon ma.
 11 Gaaxui bara a suxu a xa fe birin kui.
 12 Kaame bara a suxu, a bara lu toore kui.
 13 A fate bara ba a ma,
 a salonse na borofe saya kira xon ma.
 14 A bara keli a xonyi a nu laxi dennaxe
 ra,
 a na sigafe mange magaaxuxi yire.
 15 I noma lude a xa banxi kui,
 a gbe mu luxi sonon.
 Aligiyama bara findi a xonyi ra.
 16 A sankee bara xara,
 a salonyie bara lisi.
 17 Dunipa mixie bara neemu a ma,
 e mu ratuma a xili ma sonon.
 18 A bara keli naiyalanyi kui,
 a so dimi kui dunipa fari ma.
 19 Di mu a be, i fa a i ne mamadi.
 A nu sabatixi dennaxe,
 bonsoe yo mu a be menni sonon.
 20 Bonsoe naxee sa fama, keli sogetede
 nun sogedorode,
 nee fama ne kaabade a xa xunnakan ma,
 gaaxui fa e suxu.
 21 Tinxintare xa maraonyi luma na ki ne,
 Ala kolontare xa fe rabama na ki ne.»

19

Ayuba xa masenyi senni nde

«N nakisima na fafe»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «Wo fama n toorode han temui
 mundun?
 Wo n boje halakima wo xa masenyi ra
 han temui mundun?
 3 A doko fu nan yi ki wo n konbima,
 n toorofe mu wo yaagima?
 4 Xa nondi na a ra, n na yunubi kui,

awa, na yunubi luma n tan nan ma.
⁵ Xa wo wama a masenfe n be a wo fisa n be,
 xa wo wama n ma toore findife n ma yunubi ra,
⁶ wo xa a kolon xone naxan na n ma,
 na fatanxi Ala nan na,
 a tan nan n suxuxi a xa yele ra.
⁷ Xa n sa gbelegbele n ma xone xa fe ra,
 n mu yaabi yo sotoma.
 Xa n sa wa kiiti xa sa,
 kiiti tinxixi yo mu sama.
⁸ Ala bara kira ibolon n ya ra,
 n mu noma dangide,
 a bara n ma kira ifooro n ma.
⁹ A bara n xun nakana,
 a bara binye birin ba n ma.
¹⁰ A bara n ma fe birin nabira.
 A bara n xaxili tide tala alo sansi bili talama ki naxe.
¹¹ A bara xono n ma a jaaxi ra,
 n bara findi a yaxui ra.
¹² A xa geresoe bara n nabilin,
 e na n gerefe,
 n mu noma n gide e ma.
¹³ A bara n ngaxakerenyie makuya n na,
 n kolonmae bara yensen ye.
¹⁴ N doxobooree bara n nabepin,
 n defanbooree bara n naboloo.
¹⁵ N ma xone nun n ma konyie,
 nee mu n kolon sonon.
¹⁶ N na n ma konyi xili, hali n a mayandi,
 a mu n ma xili ratinma.
¹⁷ N de xiri bara rapaaxu n ma gine ma,
 n ma fe mu rafan n ngaxakerenyie ma.
¹⁸ Dimae yati yoma n ma.
¹⁹ N gundo xiri boore bara n xon,
 n xanuntenyie bara n yanfa.
²⁰ N fate birin bara ba n ma, n xorie mini kene ma.
 Sese mu luxi sonon.
²¹ N booree, wo kinikini n ma, yandi, wo kinikini n ma,
 barima Ala nan n bonboxi.
²² Munfe ra wo n toorooma alo Ala a rabaxi ki naxe?
 Wo mu nu wasa sinden?»
²³ «Xa n ma woyenyie sebexi buki kui nu,
²⁴ xa e masolixi game ma wure ra nu,
 na temui e buma ne nu abadan.
²⁵ Kono n tan a kolon n nakisima pipe na a ra.

A fama woyenyi donxoe falade dunipa ma.
²⁶ N fate na ge borode, n tan yati fama ne Ala tode.
²⁷ N tan nan yati fama a tode n yae ra, a mu mataalima n be.
 Na kui n bone seewama ne a fanyi ra.
²⁸ Wo tan naxee maxorinyi tima, «Won a toorofo munfe ra?»
 Wo fama n ma nondi kolonde.
²⁹ Wo xa gaaxu santidegema ya ra,
 barima jaxankate wo sotoma ne wo xa fe jaaxie ma.
 Na kui wo fama a kolonde a kiitisa nde na.»

20

Sofara xa masenyi firin nde

«Toore nan na tinxintare ke ra»

¹ Sofara Naamaka naxa a fala,
² «I xa masenyi bara n tooro,
 fo n xa i yaabi.
³ N bara marakorosi nde me naxan bara n xaxili ifu.
 N i yaabima n ma lonni ra na nan ma.
⁴ I mu a kolon kabi adama naxa daa, a lu dunipa ma,
⁵ mixi jaaxie xa xunnakeli mu buma?
 E xa jalexinyi dunke?
⁶ Hali a xa fe gbo ye,
 hali a xunyi koore li,
⁷ a fama sontode a lu alo se naxan tide mu na,
 a kolonmae nu fa maxorinyi ti, «A na minden?»
⁸ A dangima ne alo xiye.
⁹ A kolonmae mu a toma sonon,
 a loema ne a xa mixie ma.
¹⁰ A xa die setaree kima see ra,
 e baba naxee mupa.
 E baba xa naafuli gbilenma ne na mixie ma.
¹¹ Senbe naxan nu na a yi ra a fonike ra,
 na birin kanama ne, a findi bende ra.
¹² Fe jaaxi na rafan mixi ma,
 a fa na ragata a furi kui,
¹³ a mu a bepin,
 a mu gbilen na foxo ra,
¹⁴ a xa donse findima posone nan na a furi kui.
¹⁵ A naafuli naxan donxi, a fama na boxunde.
 Ala yati na bama ne a furi kui.

16 A bɔximase xa xɔnɛ nan besuma,
biida nan a faxama.
17 A harige naxan sɔtɔxi,
naxan bara gbo ye alo xure,
18 a na birin nagbilenma nɛ,
a mu nɔma na sese donde.
Na mu findima jɛlɛxinyi ra a bɛ,
19 barima a bara se ba tɔɔrɔmixie yi ra.
A bara e xa banxie ba e yi ra, a mu naxee
tixi.
20 Wasabali nan to nu a ra a xa mile kui,
a harige keren mu ratangama.
21 A to nu se birin mapɔxunxi a yete nan
bɛ,
a xa hɛeri mu buma.
22 A nɛ na a xa fanyi tagi,
tɔɔrɔ sin temui nan na ki a ma.
23 A dege temui, Ala fama a tɔɔrɔde a xa
xɔnɛ ra,
na tɔɔrɛ fa findi a xa donse ra.
24 Xa geresose lanmadi mu a tɔɔrɔ,
geresose xungbe nan nawalima a xili ma.
25 Hali a tanbɛ tala e a sɔxɔxi naxan na,
fe magaaxuxi gbete fama nɛ a lide.
26 A xa naafuli birin luma dimi nan kui,
tɛ fa na birin gan a xɔnyi.
27 Ala a xa yunubi makenɛn ma,
adamadie na sare ragbilen a ma.
28 A xa naafuli birin sigama nɛ
Ala xa xɔnɛ lɔxɔɛ.
29 Ala na nan fima mixi jaaxi ma kɛ ra.
Na bara findi Ala janige ra na mixi mɔɔli
bɛ.»

21

Ayuba xa masenyi solofere nde

«Munfe ra tinxintaree mu tɔɔrɔma?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
2 «Wo wo tuli mati n ma masenyi ra.
Wo xa na raba n bɛ.
3 Wo dije n bɛ, n xa wɔyɛn.
N na gɛ, wo fa yo n ma.
4 N nan n xun mawaxi mixi nan xili ma?
Fɔlɔ yi temui ma, n dijɛma munfe ra fa?
5 Wo wo ya ti n na, wo xa n fate igbɛ.
Wo mu kaabaxi xɛ n fate ma?
6 N nan n mapɔxun a ma,
gaaxui nan n suxuma,
n fate birin nu seren n ma.»
7 «Munfe ra mixi jaaxie buma duniya
ma?

Munfe ra e findima xɛmɔxi sɛnbɛmae ra?
8 E xa die xun nakelima,
e bɔnsɔɛe fan fe fanyi sɔtɔma e ya jipe
ra.
9 E xa denbayae luma bɔjɛsa kui,
gaaxui yo mu e ma,
Ala fan mu e tɔɔrɔma.
10 E xa tuurɛ sɛnbɛ gbo,
e tema e xa ninge ginɛ ma,
nee die barima, e furi mu birama.
11 Na mixi jaaxie xa die fare boronma,
12 e sigi sama maxasee, kɔra, nun xule xui
ra.
13 E xa simaya kamalima hɛeri kui,
e man fa faxa faxɛ sɔɔnɛyaxi ra.»
14 «A nun, e nu a falama nɛ Ala bɛ e xa
simaya kui,
<I makuya muxu ra, muxu mu wama i xa
seriyɛ kolonfe.
15 Muxu Ala Sɛnbɛ Kanyi rabatuma munfe
ra?
A maxandife findima geeni mundun na
muxu bɛ?»
16 N a kolon e harige mu nu fatanxi e yete
xa ra,
n nan n makuyama mixi jaaxie xa marasi
ra na nan ma.
17 Kɔnɔ halaki mixi jaaxie lima temui
birin nɛ?
Ala gbaloe gbegbe ragirima e ma a xa
xɔnɛ kui?
18 E xa fe kanama a gbe ra,
alo maale lagi foye
naxan na fanafananma?
19 Ala paxankate ragatama e xa die bɛ?
Munfe ra a mu e tan yati paxankatama?
20 A lanma e tan yati xa e xa tɔɔrɛ to e ya
ra,
e tan yati xa Ala Sɛnbɛ Kanyi xa xɔnɛ
kolon.
21 Xa mixi jaaxi gɛ faxade,
a mu a xa denbaya xa tɔɔrɛ kolonma.
22 Adamadi nɔma lonni nde fide Ala ma,
mangeya birin na
naxan ma yaamari bun ma?
23 Mixi nde faxama bɔjɛsa kui,
a sɛnbɛ gbo,
kontofili yo mu lu a ma,
24 a fate fan, a xɔrie xɔrɔxɔ gben.
25 Kɔnɔ mixi gbete tan faxama tɔɔrɛ kui,
a mu hɛeri yo nemunnɛmun.
26 Na mixi firinyi birin sama bende nɛ,

kuli fa e don.

²⁷ N wo xa mapoxunyie kolon a fanyi ra, wo wama nondi rakanafe n na naxee xafe ra.

²⁸ Wo naxe, <Kuntigi xa banxi na minden? Mixi jaaxi xonyi na di?>

²⁹ Kono wo mu maxorinyi tixi biyaasilae ma?

Wo mu wo tuli matixi e xa dentegε ra?

³⁰ Mixi jaaxi mu gbaloe sotoma gbaloe loxoe,

a ratangama ne na xone ma.

³¹ Nde tima a ya i a a makiiti?

Nde a xa wali kobi sare ragbilenma a ma?

³² Mixie a xaninma gaburi, e man fa binye sa a ma menni.

³³ Gaburi bendε mu a tcoroma, a binye soto pama gbegbe ra.

³⁴ Na kui, wo n madunduma madundui fuyan na di?

Madaxui masenyie nan tun na wo xa lonni masenyie kui.»

22

Elifasi Temanka xa masenyi saxan nde

«Ayuba xa gbilen Ala ma»

¹ Elifasi Temanka naxa a fala,

² «Adama tide na Ala be?

Ade, adama lonnixi noma a yetε gbansan nan malide.

³ I xa tinxinyi findima geeni mundun na Ala Senbe Kanyi be?

I lufe nondi kui, na Ala malima di?

⁴ Ala na i naxankatafe i xa tinxinyi nan xa fe ra?

A na kiiti jaaxi safe i ma na nan ma?

⁵ I xa fe jaaxi mu gboxi xe?

I xa yunubie mu wuyaxi xe han a dangi a i?

⁶ I bara see rasuxu seeke ra i ngaxak-erenyie yi ra.

I bara e xa sosee yati ba e ma, i e mageli ti.

⁷ I mu nu mixi kima ye ra, ye xoli nu naxan ma,

i mu nu kaametoe kima donse ra.

⁸ I nu boxi soma senbema nan yi ra, naa findi yetε igboe sabatide ra.

⁹ I nu kaape ginεe nun kiridie keru ne e belexe igeli ra.

¹⁰ Na nan a toxi i rabilinxi gantanyie ra, fe magaaxuxie i sotoxi.

¹¹ I mu na dimi jaaxi tofe?

I mu na ye tofe i madulafe naxan xora?»

¹² «Ala mu na koore ma? Tunbuie mato, e itexi ki naxe.

¹³ I fa a falama munfe ra, <Ala munse kolon?

Ala naxan na nuxuie fari ma, na noma kiiti sade be?

¹⁴ Nuxuie na Ala nun adamae nan tagi.

Ala a jere ma koore ma, kono a mu noma adamae tode.»

¹⁵ I wama lufe na kira fori nan xon ma, tinxintaree na dennaxe kabi temui xonnakuye?

¹⁶ E faxa ne e xa simaya konti mu kamali, alo ye banbaranxi se xaninma ki naxe.

¹⁷ E a fala ne Ala be, <Gbilen muxu foxo ra.

Ala Senbe Kanyi noma munse rabade muxu be?>

¹⁸ Kono Ala nan harige gbegbe fi e ma.

Na nan a toma n mu n tuli matima mixi jaaxie xa marasi ra.

¹⁹ Tinxintoe mixi jaaxie xa halaki toma ne,

a findi e be jalexinyi ra.

Mixi fanyie yoma ne e ma, e a fala,

²⁰ <Muxu yaxuie bara soto, te bara e xa naafuli gan.>

²¹ Na kui, i tan xa i xa fe yailan i tan nun Ala tagi,

alako i xa bojesa soto, i man xa heeri kolon.

²² I xa tin a xa marasi ra,

i xa a xa masenyi masoto i boje kui.

²³ Xa i man gbilenma Ala Senbe Kanyi ma, a fama i xun nakelide.

I xa fe jaaxi makuya i xonyi ra,

²⁴ i xa xema woli xure ma,

na xema naxan kelixi Ofiri boxi ma.

²⁵ Na temui Ala Senbe Kanyi nan findima i harige ra,

a findi i xa xema nun gbeti joxoe ra.

²⁶ Ala Senbe Kanyi nan fama rafande i ma dangife fe birin na.

I fama i xaxili tide a tan nan na.

²⁷ I na a maxandi, a i xa dube suxuma ne. Na temui i xa i gbe laayidi rakamali a mabiri.

²⁸ A i xa natεe sooneyama ne,

a te yanbama i be i xa kirae birin xon ma.

29 Ala a niyama ne i xa mixi magoroxi rakeli,
barima a luma na mixi mooli mali ra.
30 A noma yunubitoe yati rakiside,
i xa seniyyenyi saabui ra.»

23

Ayuba xa masenyi solomasaxan nde

«Ala na minden?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
2 «To fan n ma yaxaseri masa xoxoxo,
a xa kote gbo n xun,
n senbe bara jon.
3 Xa a sa li n nu noma Ala tode nu,
xa a sa li n nu noma sigade a xonyi nu,
4 n nan n xaxili kui ifee birin falama ne a be nu.
5 Na kui n nu noma ne a xa yaabi kolonde,
alako n xa fahaamui soto na kui.
6 A fama a senbe birin naminide n ma kiitife ra?
Ade, a a yae nan tima n na tun.
7 Na temui a n ma tinxinyi toma ne,
a fa nondi fi n ma.»
8 «Kono Ala mu toma sogetede,
a mu toma sogegorode.
9 N a fenma koola ma, n a fenma yirefanyi ma,
kono a mu toma.
10 Kono a tan n toma a fanyi ra.
A na ge n tode, a nondi fima n ma.
11 N biraxi ne a foxo ra,
n a xa seriye birin nabatu.
12 N mu a xa yaamarie bepini.
A waxonfe findixi ne n waxonfe ra.»
13 «Nde noma a xa nate tongoxi masarade?
A wama naxan xon, a na nan nabama.
14 A naxan janigexi n ma fe ra,
a fama na nan nagiride n ma.
A fama fe gbete fan sade na fari.
15 Na nan a toma n gaaxuma a ya ra.
N na a xa fe manoxun, n mu suusama.
16 Ala bara limaniya ba n yi,
Ala Senbe Kanyi bara n magaaxu,
17 kono n mu dunduma na dimi xa fe ra,
na dimi mu noma n na.»

24

Ayuba xa masenyi solomasaxan nde de idoxoe

«Ala kiiti sama temui mundun?»

1 «Munfe ra Ala Senbe Kanyi mu loxoe ragataxi kiiti safe ma?
Munfe ra a xa mixie mu na loxoe kolonxi?
2 Mixie naaninyie tonxuma masigama,
e xurusee mupama, e e ragbengben yire gbete.
3 Kiridie xa sofale mupama e ma,
kaape gine xa ninge rasuxuma a yi ra seeke ra.
4 E setaree xa kira balanma e ya ra,
e toromixie karaxanma e xa e noxun.
5 Toromixie minima subaxe ma baloe fende e xa die be,
e walima alo sofale gbengberenyi ma,
e mu donse yo soto ma.
6 E xe xabama tinxintaree be,
e e xa sansi bogie bama e be.
7 E koe radangima xinbeli ra,
dugi yo mu e yi ra e naxan felenma e ma.
8 TUNE e bundama naxan kelima geyae kon na,
bage to mu e be,
e e xide fenma gemse longori ra.
9 Kiridi nga xipee bama e de i,
seeke rasuxuma setaree yi ra.
10 Nee mageli nan sigama.
E kote xaninma kaame ra e ma.
11 E sansi xorie wuruma, e ture ba a i,
e weni bogi boronma, e weni ba a i.
E na birin nabama ye xoli ra e ma.
12 Mixie e mawama taa kui.
Mixi maxonoxie xili tima,
kono Ala gbe fe yo mu na na fee.»
13 «Mixi jaaxie, nee mu naiyalanyi kolon,
e mu na kirae kolon,
e mu e jereema nee xon ma.
14 Faxeti kelima subaxe ma,
a toromixi nun setaree faxesa,
a mune ti koe ra.
15 Kuye na iforo, yenela a falama,
<Mixi yo mu n toma,>
a fa mini dugi dusuxi a yatagi xun na.
16 Koe ra mupetie naadee kanama,
yanyi ra e e yete mabalan banxie kui.
Naiyalanyi mu rafan e ma hali.
17 E tan, koe findixi e be e xa yanyi nan na,

dimi nan e malima.»

18 «Banbaranyi fama tinxintare xaninde, a dankaxi nan a ra dunija ma.

A mu weni bilie toma sɔnɔn.

19 Aligiyama yunubitɔɛ xa fe danma nɛ, alɔ soge linlinyi balabalanyi ye xɔrima ki naxɛ.

20 Gine naxan xipe fixi yunubitɔɛ ma, na nɛɛmuma nɛ a ma, kulie tan fa a don.

Mixi yo mu ratuma a ma sɔnɔn.

Na kui a xa tinxintareya bara tala alɔ sansi talama ki naxɛ.

21 A fe ɲaaxi rabama gine dibaritare ra, a mu kinikinima kaɲɛ gine ma.

22 Kɔnɔ Ala naxan fata na tuurae suxude senbe ra,

e nii rapaaxu e ma,

23 a nee luma e xa bɔɲesa kui, a fa bira mixi gbɛtɛɛ tan ma fe fɔxɔ ra.

24 Mixi minima waxati nde nan nabade, kɔnɔ na waxati na kamali, a xa fe xuben a ɲɔn.

Adamadi luxi nɛ alɔ maale na mɔ xɛ xun ma,

maale xabee fa a xaba.»

25 «Nde nɔma n ma masenyi matandide? Nde nɔma a falade nɔndi mu a ra?»

25

Bilidada Suuxaka xa masenyi saxan nde

«Mangɛya na Ala nan yi»

1 Bilidada Suuxaka naxa a fala,

2 «Mangɛya na Ala nan yi, fo won xa gaaxu a ya ra.

A tan nan bɔɲesa ragirima koore ma.

3 A xa gali kɔnti nɔma kolonde?

Nde na a xa soge yanbe mu naxan lima?

4 Adama tinxinma di Ala ya i?

Gine bari di seniyeɲma di?

5 Xa kike xa yanbe yete yati mu gbo Ala be,

xa tunbuie mu seniyeɲ a ya i,

6 adamadi go,

naxan xurun alɔ kuli,

naxan findixi kuli yɔrɛ di gbansan na?»

26

Ayuba xa masenyi solomanaani nde

«Nde nɔma Ala senbe fahaamude?»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «I fata senbetare malide. I fata mixi ralimaniyade.

3 I fata lonnitare raside.

I xaxili fanyi masenma,

4 kɔnɔ i na masenma nde be? Nde na xaxili fixi i ma?»

5 «Mixi faxaxie serɛnma baa nun bɔxi bun ma.

6 Aligiyama naade rabixi Ala ya tode ra, a naa igbɛxi.

7 Ala nan koore daaxi,

a a singan kuye ma,

a bɔxi singan a yete ma.

8 A tune ye ragatama nuxuie kui, ye xa binye man mu nɔ e boode.

9 A a xa kibanyi ya makotoxi nuxuie nan na.

10 A naaninyi saxi naiyalanyi nun dimi tagi.

11 Koore serɛnma, a kaabama Ala xaɲɛ xui mɛfe ra.

12 A senbe baa imaxama,

a baa yeɲɛɛ magaaxuxi ibɔɔma a xaxili fanyi ra.

13 A kere foye koore raseniyeɲma, a belexe bɔximase gixi sɔxɔma.

14 Xa yee findixi a xa wali xurie nan na, won mu nɔma naxee fahaamude a fanyi ra,

nde nɔma a senbe magaaxuxi tan fahaamude?»

27

Ayuba xa masenyi solomanaani nde de idɔxɔɛ

«Fo n xa nɔndi fala»

1 Ayuba man naxa masenyi ti:

2 «N bara n kali Ala Senbe Kanyi ra,

naxan mu nɔndi fima n ma,

naxan bara n nafe xɔne ra,

3 danmi n ɲengima,

danmi n ɲengi naxan fatanxi Ala ra na nan n fate i,

4 tinxintareya mu minima n de i,

N mu wule falama.

5 Han n faxa, n mu nɔndi fima wo ma, n mu n yete tɔɔɲegema.

6 N tan a kolon n tinxin, sese man mu n bama mɛnni.

N mu n ma fe jaaxi yo kolon.»

7 «N yaxui xa suxu alo mixi jaaxi,
n gerefa xa suxu alo tinxintare.

8 Ala na nate tongo a xa na mixi moolie
faxa,
xaxili tide yo mu luma e be,

9 Ala nee maxandi xui tongoma e tooo
temui?

10 Ala rafan na mixi mooli ma?
A Ala maxandima temui birin?»

11 «N xa Ala senbe masen wo be,
n mu Ala Senbe Kanyi waxonfe noxunma
wo ma.

12 Wo birin bara yi to a fanyi ra,
wo fa woyenyi fufafu falama munfe ra?»

13 «Ala naxan nagirima mixi jaaxi ma,
Ala Senbe Kanyi naxan soma a yi ra ke ra,
na nan yi ki:

14 A xa die na wuya, e faxama san-
tidagama nan na,
a xa mamadie faxa kaame ra.

15 A xa mixi ndee na lu,
nee fa faxa a xanbi,
e xa kaaje ginse mu wama e xa fe ra.

16 A xa naafuli na gbo ye alo meyeniyi,
a xa dugi na wuya alo bende gbege
malanxi,

17 a tan nan na malanxi,
konon tinxintoe nan na dugi ragoroma a
ma,
seniyentoe nan na naafuli sotoma.

18 A xa banxi luma alo turunturunyi,
alo xoni keri xa bage di.

19 A bannaxi nan a sama,
konon a ragatama a toooxi nan na.
A na a ya rabi, sese mu na a yi ra sonon.

20 Gaaxui a suxuma terenna ra,
alo banbaranyi, alo turunnaade kee kui.

21 Foye xungbe a xaninma,
a a tala a sabatide.

22 Tanbee wolima a ma, a mu bama a ra,
fo a xa a gi ne.

23 Mixie jalexinma ne a xa xunnakan ra,
e yo a ma.»

28

*Ayuba xa masenyi solomanaani nde de
idoxoe man*

«Lonni na minden?»

1 «Yire na na gbeti bama boxi ma
dennaxe,
xeema raxunude fan na na.

2 Yire na na wure bama boxi ma dennaxe,
geme raxunuxi fan wure gbeeli ramin-
ima.

3 Mixi yili gema boxi bun dimi kui na see
fenfe ra.

4 E yili gema wula i,
dennaxe makuya mixi sabatide ra.
Menni mixi goroma luuti ma boxi bun ma.

5 Baloe minima boxi fari,
konon a bunyi tan luma alo te nan yiriyir-
ima.

6 Menni e geme tofanyie toma,
e xeema fupi raminima.

7 Xoni xaaje mu menni kira kolon,
sege mu menni toma.

8 Sube magaaxuxi mu e jereema menni,
yete mu dangima naa.

9 Konon adama tan geme xoxoxoe gema,
han a geya bunyi li.

10 A yili gema geme kui,
alako a xa naafuli to.

11 A ye kira balanma,
a te xaninma naa alako a xa se noxunxi
to.»

12 «Konon lonni tan toma minden?
Xaxili fanyi lude na minden na?

13 Adama mu lonni tide kolon.
Lonni mu toma dunija mixi baloxie tagi.

14 A mu toma dabonyi xungbe kui,
a mu toma baa ma.

15 A mu sarama xeema ra, a mu sotoma
gbeti ra.

16 A mu sama sikeeli ma xeema seeti ma,
xa na mu a ra geme tofanyie seeti ma.

17 A maniyie mu na.

A maniyie mu findi xeema ra,
a mu findi geme tinsexi ra,
a mu findi xeema potti tofanyi ra.

18 Lonni tide gbo diyaman be,
a sotofe tide gbo geme tofanyi be naxan
toma baa ma.

19 Lonni maniyie mu findi geme tofanyi ra,
naxan kelixi yire makuye.

A mu maniyama sikeeli ra alo xeema.»

20 «Na kui, lonni kelixi minden?
Xaxili fanyi lude na minden na?

21 A noxunxi nimasee ma naxee na boxi
ma,

a nɔxunxi xɔnie ma naxee na koore ma.
 22 Aligiyama bara a xa fe nde me, kɔnɔ a mu a kolon.
 23 Ala nan lɔnni kira kolon, a tan nan a lingira toma,
 24 barima a tan nan dunija nun koore igbema han e dande.
 25 A to ge foye nun ye itaxunde,
 26 a to ge tune, seyamakɔnyi, nun galanyi yamaride,
 27 awa, a naxa lɔnni ramini, a a mato a fanyi ra.
 28 Na kui a naxa a fala adamadie be, Ala xa yaragaaxui findixi lɔnni nan na, fe jaaxi bepinfe findixi xaxili fanyi nan na.»

29

Ayuba xa masenyi dɔnxɔe

«N ma temui fanyi dangixi»

1 Ayuba naxa yi masenyi ti:
 2 «Xa n ma temui dangixie nan a ra yi ki nu,
 Ala nu meenima n ma temui naxe.
 3 A xa naiyalanyi to nu na n xun ma, a to nu te tima n be kira xɔn ma dimi kui.
 4 N senbe nu gbo na temui, n nun Ala de nu fan.
 5 Na temui Ala Senbe Kanyi nu na n seeti ma,
 n ma die fan nu na n nabilinyi.
 6 N ma fe birin nu soɔneyaxi, xije nun ture nu gbo n yi ra.»
 7 «N to nu sigama taa sode de ra, pama nu na dennaxe,
 8 fonikee nu kira ibama ne n be, forie nu keli e ti n binyafe ma.
 9 Kuntigie nu e sabarima ne n ya ra,
 10 mangee nu woyenyi so n yi, e tan dundu,
 11 barima naxan na n xui me, a fe fanyi fala n ma fe ra.
 Naxee nu n toma, n nu rafaɔma e ma.
 12 N nu toɔromixie malima, n nu kiridie kima, booree nu neemuma naxee ma.
 13 Mixi naxan nu na saya kira xɔn ma, na nu dubama ne n be.
 N nu kaape gine bope raseewama.
 14 N nu n jereɔma tinxinyi kui, nɔndi nu findixi n yuge nan na.

15 N nu findixi saabui fanyi nan na dɔnxui nun mabenyi be.
 16 N nu findixi babe nan na setaree be, n xɔpee mali e xa toore kui.
 17 N nu tinxintaree xa fe xun nakanama, n misikiine ratanga e xa fe kobie ma.
 18 N nu a maɔxunma saya n lima heeri nan kui,
 n ma simaya fa kamali alo baa de ra meyenyi.
 19 N nu a maɔxunma n ma dunijeigiri soɔneyama ne,
 alo sansi naxan sanke bara ye li, a salonyi xini soto.
 20 N nu a maɔxunma n xun nakelima ne temui birin,
 n tanbe woli senbe ra.»

21 «Mixie nu e tuli matima ne n na, e e sabari n ma marasi ramefe ra.
 22 N ma masenyie nu rafaɔma e ma, e mu nu e matandima.
 23 E nu n mamema alo mixi tune mamema ki naxe,
 e n ma woyenyi birin suxu seewe kui.
 24 E na n yatagi to,
 e birin nu e xaxili tima n na.
 25 N nu e rapereɔma,
 n nu luxi ne e be alo e xa mangee, naxan dɔxɔxi kibanyi kui e tagi,
 a nu toɔromixie madundu.»

30

Ayuba xa masenyi dɔnxɔe de idɔxɔe

«Ayuba xa seewe bara findi sunnunyi ra»

1 «Kɔnɔ yakɔsi tan, fonikee n mayelema, naxee babae nu findixi n be fuyantee ra, n nu yoma naxee ma.
 2 E yusi mu nu na n be,
 barima senbe yo mu nu e be.
 3 Kaametoɔe nan nu e ra,
 naxee nu sigama gbengberen yire baloe fende.
 4 E nu joogee matalama fotonyie kui,
 wuri sankee gbansan nan nu findima e xa donyi ra.
 5 Mixie nu e kerima pama ya ma,
 alo mupeti kerima ki naxe.
 6 E nu yigiyama geme longorie nan na geyae kɔn na,
 7 xa na mu a ra kunsie bun ma.

8 Fuyantee nan nu e ra,
naxee nu bara keru bɔxi kui.»

9 «Kɔnɔ yakɔsi fa, nee nan n mayelema
e xa sigie nun e xa masenyie ra yi ki.

10 N ma fe mu rafan e ma.
E de ye bɔxunma n yatagi ma,
e nu fa e makuya n na.

11 Kabi Ala n nabolo n ma tɔɔre kui,
e xa mayele mu nɔnma.

12 Yi mixi ya mapɔxunxie kelima n xili
ma,
e nu gantanyi naaxie te n be.

13 E n ma kira ibolonma n ya ra.

14 E luma alo sɔɔri naaxie, naxee soma taa
kui tete yale ra.

15 Gaaxui bara n suxu,
n ma fe xun bara rakana,
n ma kisi bara dangi n na alo nuxui
dangima ki naxe.»

16 «Yakɔsi, a gbe mu luxi n ma simaya xa
nɔn,

n ma tɔɔre bara kamali.

17 N ma tɔɔre bara gbo ye,
n mu xima kɔe ra sɔnɔn.

18 A luma alo dugi nde nan xirixi n kɔnyi
ma,
a xa n faha.

19 Ala bara n nagoro han
n bara lu alo boora, xa na mu a ra te
xube.»

20 «Ala, n bara i xili, kɔnɔ i mu a ratinxi.
N bara ti i ya i, alako i xa n to.

21 I bara tɔɔre naaxi dɔxɔ n ma,
i senbe bara nɔ n na.

22 A luxi alo turunnaade bara n nate koore
ma.

23 N a kolon i na n xaninfe aligiyama ne,
dunija mixi birin sigama dennaxe.»

24 «Kɔnɔ mixi naxan na saya kira xɔn ma,
na mu Ala maxandima xe?

Mixi naxan na tɔɔre kui,
na mu Ala makulama xe?

25 N mu n ya ye ramini tɔɔromixi be nu?
N mu kinikini setare ma nu?

26 N wa heeri nan xɔn ma,
kɔnɔ naxankate nan n lixi.

N wa lufe naiyalanyi nan kui,
kɔnɔ dimi nan dusuxi n xun na.

27 N bɔne na tɔɔrofe lɔxɔe birin.

28 N na dimi kui,

naiyalanyi yo mu na.

N tixi pama tagi, n nu fa wa n xui itexi ra.

29 N bara lu alo wula i baree nun burunyi
xɔni naaxie.

30 N kiri bara fɔɔro n ma,
n fate birin kui na iganfe.

31 N ma kɔra sunnunyi xui tima,
n ma xule nɔn fe wa xui ramanima.»

31

Ayuba xa masenyi dɔnxɔe rapɔnyi

«Yunubi sare nan ya»

1 «N nate tongo ne,
n naxa yabu ginɛdimɛdi ra.

2 Ala munse panigema n be koore ma?
Ala Senbe Kanyi ke mundun fima n ma
kelife ra a ma?

3 Setarepa mu ragataxi mixi naaxi xa be?
Naxankate mu tinxintare xa lima?

4 Ala mu nu n fɔxi birin matoma xe?
A mu nu n ma santongoe birin kɔntima
xe?»

5 «Xa n bara n jere wule kui, xa n bara
mixi madaxu,

6 Ala xa n maniya sikeeli tinxinxi ra.
A n ma tinxinyi toma ne.

7 Xa n bara kira tinxinxi bepin,
xa n bɔne bara bira n ya waxɔnfe fɔxɔ ra,
xa n bara n manɔxɔ fe naaxi ra,

8 mixi gbete xa n ma sansi sixie bogi don,
n ma sansi sixie birin xa matala bɔxi ma.

9 Xa gine xoli bara n suxu,
xa n bara bira n dɔxɔboore xa gine fɔxɔ
ra,

10 n ma gine xa bande jin xeme gbete be,
a tan nun na xa kafu,

11 barima yene findixi fe naaxi nan na,
kiitise naxan makiitima a xɔrɔxɔe ra.

12 Yene, te nan a ra naxan sigama ganyi ti
ra han yahannama,
a mixi harige birin xun nakana.»

13 «Xa n mu findi mixi tinxinxi ra nu n ma
konyie mabiri,

muxu to nu galanbuma,

14 n Ala yaabima di nu?

N nan n yete xun mafalama di nu?

15 Ala keren xa mu muxu birin daaxi
muxu nga teege i?

Ala keren xa mu muxu birin nabaloxi
muxu nga xipe ra?»

16 «Xa n mu setaree ki nu,
xa n mu kaape gine mali nu,
17 xa n keren bara n ma donse don,
n mu kiridi ki,
18 n naxan xuru, n findi a be babe ra kabi
a yore ra,
naxan nga kaape gine bara lu n xonyi kabi
a tegegi a ma,
19 xa n mu tɔrɔmixi ki dugi ra nu,
20 na kanyi lu a mu duba n be
na dugi xa fe ra naxan kelixi n ma yexese
xabe ma,
21 xa n bara kiridi nde tɔrɔ,
n to a kolonxi kiitisee nɔndi fima n ma,
22 n belexe xa bolon n tunki ma,
n xorie xa magira,
23 barima n gaaxu Ala xa paxankate ya ra
a gbe ra,
n mu noma sese ra a senbe ya i.»

24 «Xa n bara n xaxili ti n ma xema ra,
xa n bara la n ma naafuli ra,
25 xa n bara jalexin n harige xa gboe ra,
n naxan soto n ma dunijsigiri kui,
26 xa n bara n ya ti soge nun kike xa yanbe
ra,
27 n fa nee batu n boje kui gundo ra,
n nan n belexe sunbu e xa binye bun ma,
28 Ala xa n paxankata,
barima na fe mooli mu fan,
n bara findi yanfante ra Ala mabiri.»

29 «N bara jalexin n xonma xa tɔre ra,
n seewa a xa paxankate ra,
30 n tan naxan mu nu tinma a dankade n
de ra,
n xa na yunubi mooli raba?
31 N ma xɔpe birin mu nu a falama xe:
<A n de wasaxi sube ra?»
32 N nu biyaasilae yigiyama ne alako e
naxa xi tande.
33 N bara n ma fe jaaxie nɔxun n boje
kui alo
adamadie darixi a ra ki naxe? Ade.
34 N bara gaaxu nama xa woyenyi ra,
xa na mu a ra n xabile xa woyenyi ra,
n fa lu n xonyi nɔxunyi kui n mu nɔndi
fala? Ade.»

35 «Xa mixi na naxan tinma a tuli matide
n na,
n ma masenyi donxɔe nan na ki.
Ala xa n yaabi.
A naxan toma n ma, a xa na sebe,
36 n xa na doxo n xun ma, n xa a gbaku n
kon ma.
37 N dentegɛ sama ne a be,
alo mixi dentegɛ sama mangɛ be ki naxe.
38 Xa n ma boxi nde bara xono n xili ma,
xa mixi nde ya ye bara silon na,
39 xa n bara donse nde don n mu a
rawalima sare fi,
xa n bara a kanyi tɔrɔ,
40 mengi naxan na n ma boxi ma, na xa
findi tunbe ra,
n ma fundenyi xa findi jooge jaaxi ra.»

Ayuba xa masenyi donxɔe nan na ki.

32

Elihu xa masenyi singe

«Ala nan lonni fima mixi ma»

1 Yi xeme saxanyie naxa ba Ayuba xa
woyenyi yaabife, barima a nu a yete
findixi nɔndi fale nan na.

2 Na kui Elihu, Barakeeli Buusika xa di,
naxan fatan Rama xabile ra, a boje naxa
te Ayuba xili ma, barima na nu a yete
findixi nɔndi fale nan na Ala ya i.

3 A boje naxa te a boore saxanyie xili
ma, barima e mu nu noma Ayuba yaabide
hali e to a kolonxi nɔndi mu nu a be.

4 Na mixi saxanyie to nu moxi a be,
Elihu mame ti na nan ma woyenfe ra
Ayuba be.

5 Elihu nu bara a to, yaabi yo mu nu na
yi mixi saxanyie yi ra fa. Na kui a boje
naxa te.

6 Elihu, Barakeeli Buusika xa di, naxa a
fala,
«Fonike nan n na, forie nan wo tan na.
N gaaxu n ma marakolonyi sade wo ya i
na nan ma.

7 N naxe, <Fori nan fata woyende, a xa
simaya xonkuye xa fe ra.>

8 Konɔ Ala Senbe Kanyi nan xaxili fima
adama ma.

9 Simaya xonkuye gbansan xa mu xaxili-
maya fima mixi ma,
forie gbansan xa mu findixi nɔndi kanyie
ra.

10 Na kui n bara wo maxandi,
wo xa wo tuli mati n ma marakolonyi ra.»

11 «N bara wo xa masenyi rapɔnyɩ mame,
n bara n tuli mati wo xa masenyi birin na,
wo naxan falaxi Ayuba xa fe ra.

12 N bara wo xa masenyie rame, kɔnɔ wo
mu nɔxi Ayuba yaabide,
wo mu nɔxi nɔndi makenende a be.

13 Wo naxa a fala de,
«Won tan bara ge lonni sɔtode.
Won xa lu Ala xa yi xeme rafahaamu,
adamadi mu nɔma na rabade.»

14 Ayuba mu a xa masenyi tixi n tan xa
xili ma.
N fan man mu a yaabima wo xa masenyie
ra.»

15 «Limaniya bara ba wo yi ra.
Yaabi yo mu na sɔnɔn wo naxan tima.

16 N bara wo xa masenyi dande to,
yaabi yo mu minima wo de kui fa.

17 Yakɔsi n xa n gbe fala,
n tan fan xa n ma lonni masen kɔre,

18 barima fe gbegebe na n furi kui.

N xaxili na n tutunfe,
19 alo weni neene naxan xufuxufufe,
a wama a sase bulafe.

20 N xa woyen alako n boje xa goro.
N de xa yaabi ti.

21 N mu mixi yo rafisama a boore be,
n mu taamixiya rabama mixi yo be.

22 N mu fata taamixiya ra,
n na na raba, Ala n naboloma ne.»

33

Elihu xa masenyi singe de idɔxɔe

«Xunmafalama xa lu Adama be.»

1 «Yakɔsi Ayuba, i i tuli mati n ma masenyi
ra,

i xa n ma woyenyi rame.

2 N bara n de rabi,
n nenyi bara keli.

3 N ma masenyi kelixi n boje fiixe nan
kui,

nɔndi nan minima n de i.

4 Ala Xaxili bara n daa,
Ala Senbe kanyi jengi bara n findi mixi
jije ra.

5 Xa i nɔma n yaabide,

i xa na raba.

6 Won firin birin lan Ala ya i.

N fan yailanxi bende nan na.

7 Na kui i naxa gaaxu n ya ra.

8 Kɔnɔ i bara woyenyi nde fala,
n naxan mexi n tuli ra.

9 I bara a fala, «N seniyeɛn, n mu yunubi
rabaxi,

10 kɔnɔ Ala man na fe nde tofe n na,
n findixi a yaxui ra naxan ma.

11 A bara n sanyi mabalan yolonxonyi kui,
a nu fa n foxi birin igbe.»

12 Kɔnɔ n xa a fala i be,
nɔndi mu i be na fe kui,
barima Ala gbo mixi be.

13 I wama Ala rakiitife munfe ra?
A mu yaabi fima a xa fe rabaxi birin ma.

14 Ala fe masenma won be ki nde ra,
kɔnɔ won mu won jɔxɔ sama na xɔn ma.

15 A nɔma woyende xiye ra kɔe ra,
mixi xima temui naxe e xa sade ma.

16 A nɔma adamadi tuli rabide na temui,
a e rakolon fee ra naxee kelixi a tan ma,

17 alako e xa kira jaaxi bepin,
a man xa e ratanga e yete kan igbofe ma.

18 Na kui, a e ratangama ne gaburi gbaloe
ma,

a e ratanga santidegema ma.

19 Ala man nɔma masenyi tide adamadi
be a xa toore nde ra,

naxan xone soma han a xorie kui a xa fure
dagi tagi.

20 Donse yati fa rapaaxu a ma, a mu no a
degede.

21 A fate ba a ma, a xorie birin sa kene ma.

22 A makore aligiyama ra, Sayamaleke fa
a foxo ra.»

23 «Kɔnɔ xa xera xunmafalama nde sa lu
a be

maleke galie ya ma,
naxan fama tinxin ki masende na kanyi

be,

24 Na kui, xera xunmafalama findima
saabui fanyi ra a be,

Ala hinne a ra, a a masen Ala be,
«A rakisi faxe ma, n bara a xunsare ba.»

25 Na kui, a fate man gbilenma dimedija,
a man fonike senbe soto.

26 Adamadi na Ala hinnente maxandi,
a Ala yatagi toma ne seewe kui,

Ala fa tinxinyi fi a ma.

27 Na kanyi beeti bama ne mixie ya i, a a
fala,

<N yunubi rabaxi ne,
 n tinxinyi madalin,
 kɔnɔ na sare mu ragbilenxi n ma a ki ma.
 28 Ala bara n xɔreya,
 n tan naxan xun nu tixi aligiyama ra.
 A man bara gbilen naiyalanyi masen na n
 be.>
 29 Ala nan na rabama adama be,
 keren, firin, han saxan,
 30 alako a xa a ba faxe yi,
 a xa a lu naiyalanyi kui.»

31 «Ayuba, i tuli mati n na,
 i xa i sabari, i xa n ma masenyi rame.
 32 Xa yaabi nde na i be, i xa na fala,
 barima n wama nɔndi fife i ma.
 33 Kɔnɔ xa na mu a ra, i tuli mati n na,
 i xa i sabari alako i xa xaxili soto n na.»

34

Elihu xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti tinxin»

1 Elihu naxa a masen,
 2 «Lɔnnilae, wo wo tuli mati.
 Xaxilimae, wo n ma masenyi rame,
 3 barima tuli wɔyenyi sensima,
 alɔ nenyi donse sensima ki naxe.
 4 Won xa tinxinyi sugandi,
 won xa bira fe fanyi fɔxɔ ra.»
 5 «Ayuba naxe, <N tinxin, kɔnɔ Ala mu
 nɔndi fixi n ma.
 6 Hali n to tinxinxi, a bara n lu alɔ wule
 fale.
 N mu yunubi yo rabaxi, kɔnɔ n na tɔɔre
 jaaxi kui.>
 7 Nde yaagi sɔtɔxi dangi Ayuba ra?
 8 A bara a jere tinxintareya kui,
 a bara lu fe jaaxi rabae ya ma.
 9 A bara a fala,
 <Geeni mu na adamadi be
 naxan birama Ala waxɔnfe fɔxɔ ra.>
 10 Xaxilimae, wo wo tuli mati n na.
 Ala nun fe jaaxi tagi ikuya,
 Ala Senbe Kanyi mu tinxintareya kolon.
 11 A mixie xa fe rabaxi sare ragbilenma e
 ma,
 a kote dɔxɔma e xun ma e nun naxan lan.
 12 Ala mu nɔma fe jaaxi rabade.
 Ala Senbe Kanyi mu nɔma tinxinyi
 kanade.
 13 Nde a ti a xa dunija yamari?

Nde dunija taxuxi a ra?
 14 Xa Ala mu a jengi saxi adamadie xɔn
 ma nu,
 a fa a xaxili nun a jengi ba e yi,
 15 adamadi birin faxama kerenyi nan na
 nu, e findi bende ra.
 16 Xa xaxili fanyi na i yi ra,
 i xa i tuli mati n ma masenyi ra.
 17 Tinxintare nɔma dunija yamaride?
 I Tinxintɔe Senbema nan kalamuma?
 18 I nɔma a falade mange be,
 <Mixi xuri di nan i ra?>
 I nɔma a falade kuntigie be,
 <Wo jaaxu?>
 19 Ala mu mange rafisa mixie be,
 a mu bannae rafisa setaree be,
 barima a tan nan birin daaxi.
 20 Faxe man e birin terennama ne.
 Namae e xunyi ikelima, kɔe kui e birin
 sɔntɔ.
 Senbema yati faxama ne fɔyɔgɔntɔn.
 21 Ala adamadie xa kira birin matoma,
 a e foxi igbe.
 22 Dimi mu na naxan nɔma tinxintaree
 nɔxunde.
 23 Ala hayi mu na temui xɔnkuye ma mixi
 makiitife ra.
 24 A nɔma senbema xun nakanade ma-
 furenyi ra,
 a fa mixi gbete dɔxɔ e jɔxɔe ra.
 25 A na e xa fe jaaxi to,
 a nɔma e bade dunija ma kerenyi ra kɔe
 kui.
 26 A nɔma e bɔnbode alɔ mixi kobi jama
 ya xɔri,
 27 barima e mɛxi a xa seriye nan na,
 e a xa kira bejin.
 28 E bara a niya setare wa xui xa Ala li.
 Ala tɔɔrɔmixi malima.
 29 Xa Ala a sabari, nde nɔma a kalamude?
 Xa Ala a nɔxun, nde nɔma a tode?
 Adamadi mu nɔma na ra,
 jamanse yati mu nɔma na ra.
 30 Ala mu tinxintare luma mangeya kui,
 alako a xa gantanyi te jama be.
 31 Na mixi mɔoli mu a falama Ala be,
 <N bara gbilen fe jaaxi fɔxɔ ra n ma
 jaxankate xa fe ra.
 32 N fe jaaxi naxan nabaxi,
 na masen n be, n mu na rabama sɔnɔn?>
 33 Ala lanma a xa a sare fi?
 I tan nan a matandife, n tan mu a ra,
 i tan nan yaabi tima.

34 Xaxilimae nun lonnilae naxee e tuli matixi n na, muxu birin bara lan yi ma:
 35 Ayuba woyenfe xaxilitarepa nan kui, lonni mu a yi.
 36 Ayuba xa paxankata han a dande, barima a xa masenyie mu tinxin.
 37 A xa yunubi xun nan tun masafe. A woyenma muxu be yete igboja ra, A a xa Ala matandi xun masama a xa woyenyi ra.»

35

Elihu xa masenyi saxan nde

«Ala i xa fe kolon»

1 Elihu naxa a fala,
 2 «I ɲɔxɔ a ma nɔndi na i be i na a fala, <N ma tinxinyi fatanxi Ala nan na?»
 3 I bara a maxorin, <Geeni mundun na n be xa n mu yunubi rabama?»
 4 N tan nan i yaabima na ra, i tan nun i booree.
 5 Koore mato. Nuxui mu na i xun ma xe?
 6 Xa i yunubi raba, na findima toore ra Ala nan be?
 Xa i a matandi, na findima kote mundun na a be?
 7 Xa i tinxin, na findima geeni mundun na a tan be?
 8 I xa fe ɲaaxi noma adamadi nan gbansan toorode, adamadi naxan luxi alo i tan. I xa tinxinyi fan noma findide geeni ra adamadi nan gbansan be.
 9 Mixie e wa xui mema barima fe ɲaaxi rabae wuya. Mixie xili tima na kobija xa fe ra.
 10 Kɔnɔ mixi yo mu a falama, <N Daa Mange Ala na minden, n beeti bama naxan be kɔe ra,
 11 naxan lonni fima adamadie ma dangife subee ra naxee na duniɲa ma, dangife xonie ra naxee na kuye ma?»
 12 Mixie xili tima, kɔnɔ a mu e yaabima fe ɲaaxi rabae xa yete igboja xa fe ra.
 13 E xili tima fufafu, barima Ala mu a tuli matima e ra, Ala Senbe Kanyi mu e xui ramema.
 14 Kɔnɔ i tan nan a falaxi a i mu Ala toxi, i xa fe saxi a ya i, i na a mamefe tun.

15 A mu nu xɔnɔ i xa matandi woyenyie ma sinden.
 16 Ayuba, i bara i de rabi fufafu xaxilitarepa falafe ra.»

36

Elihu xa masenyi naani nde

«Ala adama rasima»

1 Elihu man naxa a fala,
 2 «I xa mame ti, n fama n ma lonni masende i be Ala xa fe kui.
 3 N ma lonni kelima yire makuye ne. N nɔndi fima ne n Daa Mange ma.
 4 Wule yo mu na n ma masenyi kui. I nun naxan a ra yi ki, tinxintɔe nan a ra naxan xa lonni kamalixi.»
 5 «Ala senbe gbo, a mu yoma mixi yo ma. A senbe gbo, a ɲanige fan.
 6 A mu a luma mixi ɲaaxie xa bu, a meenima tooromixie ma.
 7 A meenima ne tinxintɔee ma, a e rasabati mangee seeti ma kibanyi, a e xa fe ite e xa bu abadan.
 8 Kɔnɔ xa e suxuxi toore nan kui,
 9 a e xa fe ɲaaxie masen e be, e naxee rabaxi e xa yete igboja kui.
 10 A marasi fanyi fi e ma, a a fala e be e xa tinxintareya beɲin.
 11 Xa e e tuli matima a ra, e na seriye rabatu, e xa simaya xɔn kuyama ne heeri kui, e xa fe birin sooneya.
 12 Kɔnɔ xa e mu e tuli matima a ra, e faxama ne santidegema ra lonnitarepa kui.
 13 Tinxintaree xɔnoma, e mu Ala maxandima a na e suxu temui naxe.
 14 E faxama e fonike nan na langoe ya ma.
 15 Kɔnɔ Ala tooromixie rakisima ne e xa toore saabui ra. Toore nan marasi fima e ma.»
 16 «A wama i tan fan nakisife i xa toore kui, alako toore naxa i raxeten, alako donse fanyi xa lu i yi ra.
 17 Kɔnɔ i na a raba alo mixi ɲaaxie,

naxankate naxan lan a xa dɔxɔ mixi
 ɲaaxie ma,
 na kiiti tinxinxi nan dɔxɔma i fan ma.
 18 I naxa yo Ala ma i xa xɔnɛ kui,
 i naxa gbilen Ala fɔxɔ ra se nde xa fe ra.
 19 I wa xui nɔma i raminide i xa tɔɔrɛ kui?
 I nɔma na rabade i yetɛ sɛnbɛ ra?
 20 Kɔɛ naxa findi i bɛ mixi tɔɔrɔ se ra,
 21 i naxa bira fe ɲaaxi fɔxɔ ra i xa tɔɔrɛ
 xa fe ra.
 22 Fisamante nan Ala ra a sɛnbɛ xa fe ra.
 Nde nɔma a raside?
 23 Nde nɔma a yamaride?
 Nde nɔma a falade, <I bara tantan?>
 24 I xa a xa kɛwali matɔxɔ,
 alɔ mixie luma a ba ra bɛsti ra ki naxɛ.
 25 Adamadi birin bara a xa wali to,
 dunjɲa birin a toma kelife yire makuye.
 26 Ala sɛnbɛ gbo, won mu nɔma na birin
 kolonde.
 Won mu nɔma a xa abadan kɔnti kolonde.
 27 A ye tonbie mafindima tunɛ ra,
 a fa a ragoro bɔxi ma.
 28 Nuxuie nan tunɛ ye rayensenma
 adamadi birin xun ma.
 29 Nde nɔma nuxui xa wali fahaamude?
 Nde nɔma galanyi xa fe kolonde?
 30 A seyamakɔnyi ragoroma baa ma,
 a naiyalanyi xungbe ramini.
 31 A ɲamanɛ makiitima nee nan na.
 A baloe fima e ma a fanyi ra.
 32 A seyamakɔnyi wolima a waxɔnde.
 33 Galanyi xui mixie rakolonma nɛ tunɛ
 xa fa ma,
 hali xuruse gɔɔrɛ fan nakolonma nɛ,
 e nu fa gbata e makɔrɛde e lingira ra.»

37

Elihu xa masenyi suuli nde

«Ala xa kɛwali sɛnbɛ gbo»

1 «N bɔɲɛ sɛrɛnma na nan ma.
 2 Wo wo tuli mati Ala xui ra,
 na xui gbe naxan minima a kɛrɛ i.
 3 A xa seyamakɔnyi koore birin nafema
 nɛ, a dunjɲa naaninyi birin li.
 4 Na dangi xanbi galanyi bula.
 A luma alɔ Ala wama a xui xungbe xa mɛ
 yire birin.
 5 Ala xui findixi kaabanakoe nan na.
 A fe xungbe rabama won mu naxan
 fahaamuma.

6 A a falama balabalanyi bɛ, <Goro bɔxi
 ma.>
 A tunɛ ye fan nagoro a gbegebe ra.
 7 A adamadiɛ xa wali birin danma nɛ
 kɛrenyi ra,
 alako e xa a kolon a tan nan na birin
 nagirima.
 8 Sube xaapɛɛ fan soma e lingira na temui
 nɛ.
 9 Turunnaadɛ foye kelima a yire,
 a sa findi foye xinbeli ra kɔɔla ma.
 10 Ala a ɲɛngi foye findima balabalanyi ra
 a baa ye fari birin naxɔrɔxɔ gben,
 11 a nuxuie raxinbeli, a a xa seyamakɔnyi
 lu e ma.
 12 A xa yamari nan na birin na,
 a tan nan nee birin ɲapɛrɛma dunjɲa
 bendɛ fuɲi fari,
 a waxɔnfe rabafe ra.
 13 Na birin luma alɔ luxusinyi
 a bɔxi isee xunsinma naxan na,
 xa na mu a ra, alɔ fe fanyi a hinnɛma e ra
 naxan na.»

14 «Ayuba, i xa i tuli mati n ma masenyi
 ra.
 I xa Ala xa kaabanakoe mato.
 15 I na birin naba ki kolon Ala yi ra?
 A seyamakɔnyi raminima nuxui kui ki
 naxɛ, i na kolon?
 16 Nuxui luma koore ma ki naxɛ, i na fan
 kolon?
 Na birin findixi Ala xa lonni xungbe nan
 na
 naxan maniyɛ mu na.
 17 Foye fure nɛfɛ mini,
 kuye ifurama i tan naxan ma,
 18 i fan nɔma koore walaxɛ nde yailande
 alɔ Ala?
 19 Muxu naxan masenma Ala bɛ na fala
 muxu bɛ ba.
 Na lonni mɔoli mu muxu yi.
 20 N na wɔyɛn, fo mixi gbɛtɛ xa na radangi
 nɛ a ma?
 Fo fe nde xa fala a bɛ a fa kolon soto na
 ma?
 21 Yakɔsi sogɛ mu toma nuxuie xanbi ra,
 fo foye e ba a ya ma.»
 22 «Yanbɛ tofanyi nde na kelife kɔɔla ma,
 naxan findixi Ala xa nɔrɛ xungbe ra.
 23 Adama mu nɔma Ala Sɛnbɛ Kanyi lide.
 A sɛnbɛ gbo,
 a tinxin.

A mu noma tinxintɔe tɔɔrɔde.
 24 Adama lan a xa gaaxu Ala ya ra na nan ma.
 Yete igboe mu rafan a ma.»

38

Ala xa masenyi singe Ayuba be

«Ayuba, n yaabi xa i noma»

1 Ala naxa Ayuba yaabi turunnaade foye kui, a naxe,
 2 «Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare wɔyenyie ra?
 3 I i tagi ixiri gben alo gbangbalanyi, n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.
 4 I nu na minden n to nu dunija daama? Na fala ba xa lonni kanyi na i ra.
 5 I a kolon nde dunija maniyaxi? Nde a maniyɛ luutie italaxi?
 6 Dunija bunyi na minden? Nde gemɛ tixi dunija na naxan fari?
 7 Nde na raba tunbuie to nu e sɛɛwe xui itema, malekɛ bɛɛtibae fan to nu n xili matɔxɔma?»
 8 «Nde baa naadɛ balan, n to a ramini boxi ma?
 9 N tan nan nuxui ragoro a ma, n dimi dusu a xun na,
 10 n a naaninyi sa alako a naxa dangi menni ra.
 11 N tan nan dande sa mɔrɔnyie bɛ, alako e naxa te, e a radangi a i.»
 12 «I bara yaamari fi lɔxɔe keren i xa simaya kui subaxe xa mini,
 13 a xa mixi jaaxie raterenna, a e makenen?
 14 Dunija birin makenenma nɛ subaxe naiyalanyi kui, a lu alo bende bunda tɔnxuma saxi naxan ma.
 A yire birin toma nɛ alo dugi mapingixi.
 15 Kɔnɔ mixi jaaxie tan bara kuma naiyalanyi ra, e senbe bara kana.»
 16 «I baa ye kelide kolon? I bara baa bunyi li?
 17 I bara aligiyama sode de to? I bara saya naade igbe?
 18 I dunija igboja kolon? A fala n be xa i na fe birin kolon.»

19 «Naiyalanyi kelima minden? Dimi xɔnyi na minden?
 20 I na yiree kolon? I naa siga kira kolon?
 21 Xa i na birin kolon, awa i jan nu bara bari, i xa simaya gbo.
 22 I balabalanyi ragatade kolon? I bara na yire to?
 23 N na balabalanyi ragataxi tɔɔre temui nan ya ra, gere ti lɔxɔe ya ra.
 24 Seyamakɔnyi kelima minden a yensen ye?
 Foye naxan kelima sogetede, na a jɛɛma dunija ma di?
 25 Nde tune kira rabɔɔma, a seyamakɔnyi nun galanyi yamari e xa mini?
 26 Nde a niyaxi tune xa bira boxi ma mixi mu na dennaxe alo gbengberen yire?
 27 Nde a niyaxi jooge xa bula wula i?
 28 Nde findixi tune baba ra? Nde xini raminima?
 29 Nde balabalanyi daaxi naxan kelima koore ma?
 30 Nde a niyama baa ye xa xinbeli a xɔrɔxɔ, a findi balabalanyi ra, a dusu baa xun na a xɔrɔxɔ alo gemɛe?»
 31 «I tan nan tunbuie sa koore ma, kankan xa lu a yire a tofan ki ma?
 32 I tan nan tunbuie raminixi e waxati alako adamadie xa nɔ sube tɔnxumae tode e ya ma?
 33 I koore yamari ki kolon? I bara so boxi yailan ki kui?»
 34 «I fata nuxuie yamaride alako ye xa banbaran ye?
 35 I fata seyamakɔnyi yamaride alako e xa i xa wali raba? E luma i xa yaamari bun ma, a falafe ra, <Muxu na be?>
 36 Nde lonni rasoxi adamadi boje kui, a a xaxili daa?
 37 Xaxilima mundun noma nuxui birin kontide?
 Nde noma ye ragorode keli koore ma,
 38 alako boxi xa bunda, xube xa findi boora ra?»

39 «Yɛtɛɛ nɛ saxi kaamɛ ra e ma,
40 i tan nan sube fima e ma e xa kaamɛ
ba?
41 Xaxae go, e xa die nɛ wama koore ma,
i tan nan e baloma?»

39

Ala xa masenyi firin nde Ayuba bɛ

«Nde mɛɛnima subee ma?»

1 «I wula i si di bari tɛmɛi kolon geyae
fari?
I bara xeli to di bari ra?
2 I e xa furi maxanin kike kɔnti kolon
beenu e di bari waxati xa a li?
3 E na e sa, e di barima,
alako e xa fulun e furi xa xɔnɛ ma.
4 E xa die na mɔ,
e keli e nga xun ma, e mu fa sɔnɔn.»

5 «Nde luuti baxi sofale ma,
a a rabɛnin wula i?
6 N tan nan wula findixi a xɔnyi ra
n a lu yire, fɔxɛ sunbuxi bɛndɛ ra
dennaxɛ.
7 Taa xa wundui mu rafan a ma,
a mu tinma mixie xa a rapɛrɛ.
8 A wula isama ɲooɛ fende a balose ra.»

9 «I nɔma sɛxɛ ninge rawalide?
A kɔɛ radangima i xa gɔɔrɛ kui?
10 I nɔma a xiride sari ra,
a xa bɔxi buxa i bɛ?
11 I i yigi suxuma a sɛnbɛ gbe ra?
I nɔma i xa wali xungbee taxude a ra?
12 I nɔma a xɛɛde xɛ xabɛ, a xa i mali i xa
baloe rasode?»

13 «Xɔni mɔɔli nde na na naxan
gabutenyi dunkee ibɔnbɔma sɛsɛwɛ kui,
kɔnɔ e mu tofan gbongboe gabutenyie bɛ.
14 A a xɛlɛɛ sama bɔxi ma,
a e lu mɛyenyi bun ma alako wuyenyi xa
lu e ma,
15 a mu a maɲɔxun sube nde nɔma tide e
fari, e bula.
16 A mu mɛɛnima a xa die ma,
a luma alɔ a gbe mu e ra.
17 A na mɔɔli rabama
barima Ala mu lɔnni nun xaxili fanyi fixi
a ma.
18 Kɔnɔ a na a gi fɔlɔ,
a soe ragie nun soe luma nɛ a xanbi ra.»

19 «I tan nan soe sɛnbɛ fima a ma?
I tan nan a kɔnyi xabee rakuyama?
20 I tan nan a niyama a xa nɔ tugande alɔ
katɔɛ,
a birin magaaxu a xui ra?
21 A bɔxi iboronma a sanyi ra, a ɲɛlɛxinxi
a sɛnbɛ ra.
22 A mu gaaxuma sese ya ra,
a mu a magbilenma santidɛgɛma ya i.
23 Tanbɛɛ nun e sase gbakuxi a ma,
24 a gbataxi tunganma, a xulun a gide gere
yire.
25 Gere sara na fe,
a tan kelima nɛ fa keren na a gereso ki
ma.»

26 «I xa lɔnni bara a niya
sɛgɛ xa a ɲɛrɛ koore ma sigafe ra yire-
fanyi ma?
27 I tan nan yaamari fima a ma a xa a tɛɛ
sa yire itexi?
28 Kɔɛ ra, a yigiyama gɛmɛ longori ra
geyae fari.
Menni nan findixi a bɛ a makantade nan
na.
29 A subee toma na yire makuye nɛ,
a baloma naxee ra.
30 Sube xinde ɲɔxun a xa diyɔrɛɛ bɛ.
Binbi lu dɛdɛ a na mɛnni.»

40

Ala xa masenyi saxan nde Ayuba bɛ

«Nde mu lama Ala ra?»

1 Alatala man naxa a masen Ayuba bɛ,
2 «I tan naxan Ala Sɛnbɛ Kanyi kalamuma,
i suusama a rakiitide?
Xa lɔnni na i tan na,
yaabi nde ti yi birin ma ba.»
3 Ayuba naxa Alatala yaabi,
4 «Mixi xuri di nan n na.
N tan i yaabima munse ra?
N bara n dɛ suxu n bɛlɛxɛ ra, n dundu
yen.
5 N wɔyɛn nɛ keren, n naxa wɔyɛn firin.
Na xanbi, n mu sese sama na fari sɔnɔn.»

6 Ala man naxa a masen Ayuba bɛ turun-
naadɛ foye kui,
7 «I i tagi xiri gben alɔ gbangbalanyi,
n xa maxɔrinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.
8 I mu laxi a ra n ma kiiti tinxin?»

I wama nɔndi bafe n yi ra ne, a xa lu i tan be?

9 I senbe gbo Ala gbe be?

I xui magaaxu alo a gbe?

10 Na kui, i i maxiri nɔre nun xunnakeli ra ba,

i xa tofan, i xa i senbe masen.

11 I xa i xa xone magaaxuxi ramini ba, i yete igboee xun nakana.

12 E birin kuntan, mixi naaxie igbantun e yire.

13 Bende radin e birin xun na, e balan gaburi kui.

14 Na temui n fan yete yati i matoxoma ne, barima i yete senbe bara i rakisi.»

15 «Mali mato ba a fanyi ra, na sube magaaxuxi n naxan daaxi alo n i fan daaxi ki naxe. A pooge donma alo ninge.

16 A senbe gbe na a gungui ne, senbe malanxi a furi kiri bun.

17 A xuli senbe gbo alo konde bili, a sanyi fasee wuya, e gadara.

18 A xorie luxi alo yoxui, xa na mu a ra wure.

19 Ala xa daalise fisamante nan a ra, konɔ a gaaxuma Ala xa santidegema ya ra.

20 A a baloe fenma geyae kon sube xaape ya ma.

21 A xima niini bun ma, a a noxun dabonyie kui.

22 A a malabuma wuri bilie niini bun ma, naxee na dabon de ra.

23 Dabonyi ye xa gboe mu a magaaxuma. Yuruden xure na banbaran ye, a mu a tooroɔma.

24 A ya rabixi noma suxude?

A noma suxude gantanyi ra, a jɔe xa tunba?»

25 «I noma soje suxude konyi ra?

I noma a de xiride, i a ba ye xora?

26 I noma a jɔe, xa na mu a ra a de tunbade,

i luuti sa a ma?

27 A i mayandima i xa a fulun?

A hayi na woyenyi joxunme ma a falafe ra i be?

28 Wo saate xirima?

A findima i xa konyi ra a xa simaya kui?

29 I noma berede a ra alo xoni di?

I noma a xiride, a findi i xa die xa bere se ra?

30 I noma a matide?

Yulee a itaxunma e bore ma?

31 I noma a kiri masoxode tanbee ra?

I noma a xunyi soxode soxose nde ra?

32 Gere ti a be,

na mu neemuma i ra.

I mu na ifirinma sonon.»

41

Ala xa masenyi naani nde Ayuba be

«Ala xa daalise senbema»

1 «Mixi mu noma a ra, a xa toe gbansan findima gaaxui nan na.

2 Xa mixi mu suusama a ya ra, nde fa noma suusade n tan ya ra?

3 Nde n donixi se nde ra n naxan nag-bilenma a ma?

Dunipa birin findixi n gbe nan na.

4 N mu noma dundude na soje xa fe ma, a salonsee senbe gbo, a man tofan.

5 A bura feere na nde be?

Nde mu gaaxuma a jinyie ya ra?

6 Nde noma a de rabide?

A jinyi magaaxuxie a de kui rafexi.

7 Xalee fatuxi a kiri ma alo soori xa wure lefa,

8 e xetenxi e bore ra,

foye sode yati mu na e tagi

9 e fatuxi e bore ma a fanyi ra.

10 A na jengi senbe ra,

yanbe nan luma mini ra,

a yae fan luxi alo geesege soje.

11 Te yiriyiri minima a de i,

e fulefulee nu fa yensen ye kuye ma.

12 Tuuri nde minima a jɔe,

na luxi ne alo fifa naxan doxoxi te ma, a satunfe.

13 A jengi findima te ra,

te yiriyiri nu fa mini a de i.

14 Senbe xutunxi a konyi ra,

birin gaaxuma a ya ra.

15 A kiri xoroɔ, a senbe gbo.

16 A kanke luxi alo geme xungbe.

17 A na ti, limaniya bama ne senbemaie yi ra,

e seren, e e gi.

18 Santidegema na din a ra,

a mu a xabama.

Tanbe mooli yo mu na naxan noma a soxode.

19 Wure luxi ne a be alo sexe,
yoxui lu a be alo wuri boroxi.
20 A mu gaaxuma tanbee ya ra,
laati kuni luma a be alo maale lagi.
21 Gbendegela luma a be alo sexe,
tanbe xungbe mayele a be.
22 Bele xepenxi nde nun tunbee na a furi
bunyi,
nee luma boora tirindin na ne alo sari to
yire buxama.
23 A baa ixufuxufuma alo ye ne satunma,
a dabonyi lu alo ture ne satunma.
24 A na a jere ye xora,
moronyi fiixe nan luma te ra a xanbi ra.
25 Mange yo mu a be dunja,
a daaxi ne, gaaxui yo mu a yi.
26 A a ya ragoroma ne daalise yete igboe
ma,
a findixi subee birin ma mange nan na.»

42

Ayuba xa yaabi firin nde nun Ala xa masenyi donxe

1 Ayuba naxa Alatala yaabi,
2 «N bara a kolon i noma fe birin na,
sese mu noma i janige kanade.
3 I a masen ne i xa masenyi kui,
<Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare
woyenyie ra?>
I nondi, n bara woyen a xaxilitare daaxi,
n mu nu i xa kaabanakoe fahaamuxi.
I xa fe rabaxie gbo n xunyi be.
4 I man a masen ne,
<I tuli mati n na, n xa woyen.
N xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.>
5 A singe n nu i xa fe ifale nan mema,
konon yakosi, n bara so na fe kui.
6 N a kolonxi na nan ma n naxan nabaxi
a mu fan.
N bara tuubi,
n bara n magoro bende,
n te xube maso n ma sunnunyi kui.»
7 Alatala to ge a xa masenyi tide Ayuba
be, a naxa a masen Elifasi Temanka be,
«N bara xono i tan nun i boore firinyie
ma, barima wo mu nondi falaxi n ma fe
ra, alo n ma konyi Ayuba a rabaxi ki naxe.
8 Na kui wo ninge nun yexee kontonyi
solofere ba serexe gan daaxi ra wo yete
be. Wo sa Ayuba fen, a xa duba wo
be. Wo mu nondi falaxi n ma fe ra alo

Ayuba a rabaxi ki naxe, konon n mu wo
naxankatama wo xa daxupa ma Ayuba xa
fe ra.»

9 Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka,
nun Sofara Naamaka naxa fe birin naba
alo Alatala a yamari e ra ki naxe. Alatala
naxa Ayuba xa dube suxu.

10 Ayuba to ge dubade a booree be,
Alatala naxa a harige birin nagbilen a ma.
A man naxa na harige xun masa donon
firin dangife a singe ra.

11 Ayuba xunyaen nun a taarae nun a
kolonma birin naxa fa a xeebude a xonyi,
e e dege yire keren. E naxa a nu tooro
sa, e a kunfa ba toore xa fe ra Alatala
nu bara naxan donon a ma. Kankan naxa
kobiri kole keren nun xurunde xema
daaxi keren fi a ma.

12 Alatala naxa barake sa Ayuba dangife
a singe ra. A naxa yexee wulu fu nun
naani soto, joxome wulu senni, ninge
wulu keren, nun sofale wulu keren.

13 A naxa di xeme solofere nun di gine
saxan soto.

14 A xa di gine singe nu xili ne Yemima, a
firin nde Kesiya, a saxan nde Kerenapuku.

15 Gine yo mu nu na na boxi ma naxan
nu tofan Ayuba xa die be. E baba naxa
ke fi e fan ma, alo a rabaxi ki naxe e
maaxeme be.

16 Na dangi xanbi, je keme je tongo
naani naxa sa Ayuba xa simaya xun ma.
A naxa a xa die to, a xa mamadie, a
tolobitee, nun a tolontolonyie.

17 Ayuba xa simaya kamalixi ne a fanyi
ra, a fa laaxira.

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatose be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namijonme gbete naxee sebe alo Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beetie bama Ala xa horomobanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatose fan noma yi beetie bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beetie findixi misaali xungbe nan na danxaniyatose be kabi temui xonkuye. Mixi noma rakoraside yi beetie kui a Ala wama ne mixie xa e boje xa fe masen a be. Xa kontofili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e noma na fan masende Ala be, a findi Ala matoxoe ra. Adamadi lanma a xa na fe mooli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mooli xon ma a tan nun danxaniyatose tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

1

Kira firinyi

Ala xa seriye

¹ Nelexinyi na adama nan be, naxan mu birama mixi jaaxi xa marasi foxo ra, naxan mu a jereema yunubitoe foxo ra, naxan mu a makorema mixie ra, naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be, Alatala xa seriye rafan naxan ma, naxan a joxo sama Alatala xa seriye xon ma koe nun yanyi.

³ Na adama maniye

wuri bili ra naxan tixi xure de. A bogima a waxati.

A burexe mu lisima.

Na adama, fefe suxuma, a sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi jaaxie tan be. E tan maniye maale lagi ra foye naxan xaninma.

⁵ Mixi jaaxie bonoma ne kiiti waxati, e mu luma tinxin mixie ya ma.

Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintoe ma a xa kira xon ma, kono mixi jaaxi tan xa kira findima gbaloe kira nan na.

2

Ala xa Mixi Sugandixi

Ala xa seriye

¹ Munfe ra sie boje texi fufafu?

² Dunija mangee bara keli, xunmatie bara ti Alatala nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na dunija mangee naxe, «Won xa won ba e yi ra, Won xa mini e xa noe bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma, na na yelefe e ma.

⁵ A xonoma e ma, a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya, «N tan nan mange sugandi, n a doxo Siyoni geya fari, n ma yire seniyenxi.»

⁷ Na mange sugandixi xa masenyi nan ya, «N xa Alatala xa nate masen wo be. Ala bara a masen n be, <To, i bara findi n ma di ra.

N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma, e xa findi ke ra i be. Dunija birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra, i e kanama alo wure feje booma ki naxe, a kebelae yensen ye.»

¹⁰ Yakosi wo tan mangee, wo xaxili soto. Kuntigie, wo bira nondi foxo ra.

¹¹ Wo Alatala batu gaaxui ra,

wo sɛɛwa a xa fe ra,
wo gaaxu a ya ra.

¹² Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi bɛ.
Xa na mu a ra, a wo halakima nɛ wo xa
dunijɛigiri kui.

Ala xa xɔnɛ dɛxɛma alɔ tɛ nu so fili ra.
Nɛlɛxinyi na adama nan bɛ,
naxan kantari fenma Ala ra.

3

Dawuda nun a xa di Abisalomi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti a nu a gima a xa di
Abisalomi ma tɛmɛi naxɛ.

² Alatala, n yaxuie bara wuya.
N gerefɛe bara gbo.

³ Mixi wuyaxi a falama,
Ala mu nɔma n nakiside.

Nengi rate.

⁴ Kɔnɔ i tan Alatala, i findixi n kantama
nan na.

N ma binyɛ nun n ma xunnakeli fatanxi i
tan nan na.

⁵ N nan n xui rate Ala ma,
a n yaabima keli a xa geya seniyɛnxi fari.
Nengi rate.

⁶ N nan n sama, n xa xi,
n man xunuma xaxili sa kui,
barima Alatala nan na n dɛmɛnma ra.

⁷ N mu gaaxuma yi jama dunija ya ra,
naxɛɛ mu wama n ma fe xɔn ma.

⁸ Alatala yandi, n nakisi, n Marigi Ala.

I n yaxuie dɛ ragarinma nɛ,
i mixi jaaxi jinyie magirama nɛ.

⁹ Marakisima nan na Alatala ra.
I xa barakɛ sa i xa jama xa fe.

Nengi rate.

4

Alatala keren nan nɔma n kantade

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibɛe xa mangɛ bɛ.
A xa ba kɔra xui ra.

² N Marigi Ala tinxinxi, n na n xui rate i
ma, yandi a ratin n bɛ.

N ma tɔɔrɛ kui, i n bɔjɛ sama.
Hinɛ n na, n ma dube suxu.

³ Adamadie, wo n ma binyɛ masarama
yaagi ra han mun tɛmɛi?

Wo birama fe fufafu nun wule fɔxɔ ra han
mun tɛmɛi?

⁴ Wo xa a kolon Alatala bara tinxintɔɛ
sugandi.

N nan n xui rate Alatala ma, a a ramɛma
nɛ.

⁵ Wo fan xa gaaxu, wo gbilen yunubi fe
fɔxɔ ra.

Wo wo yetɛ rasi kɔɛ ra, wo xa wo raxara.

⁶ Wo xa sɛrɛxɛ ba tinxinyi kui,
wo xa wo yetɛ taxu Alatala ra.

⁷ Mixi gbegbe a falama,
«Nde nɔma hɛɛri masende won bɛ?»
Alatala, i xa nɔrɛ masen muxu bɛ.

⁸ I bara n bɔjɛ rafe sɛɛwɛ ra
dangife xɛ xaba tɛmɛi ra.

⁹ N na n sa, n xima bɔjɛsa kui,
barima i tan Alatala, i keren nan nɔma n
kantade.

5

N soma Ala xɔnyi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibɛe xa mangɛ bɛ
xule xui ra

² Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa n ma tɔɔrɛ kolon.

³ N Marigi Ala, i tuli mati n ma maxandi
ra,

n na i tan nan maxandife.

⁴ Alatala, kuye nɛ ibama, i n xui ramɛma.
Gɛɛsɛgɛ, n nan n yetɛ ragbilenma i ma, n
i mɛmɛ.

⁵ I mu jɛlɛxinma fe kobi ra.

Fe jaaxi mu nɔma makɔrɛde i yire ra.

⁶ Yetɛ igboe mu tima i ya i.

I tinxintaree birin xɔnxi.

⁷ I wule fale rahalakima.

I faxatie nun yanfantee xɔnma.

⁸ Kɔnɔ n tan soma i xa banxi kui i xa
fonisireya saabui nan na.

N nan n igoroma i xa hɔrɔmɔbanxi
seniyɛnxi kui gaaxui ra.

⁹ Alatala, n yaxuie xa fe ra,

n xun ti i xa tinxinyi ra,

i xa kira yailan n ya ra.

¹⁰ Nɔndi mu na n yaxuie xa masenyi sese
kui.

E yuge mu fan.

E xa wɔyenyi mixi rafilima nɛ,
barima e dɛ ijɔxun.

¹¹ Ala, e jaxankata.

E xa yanfɛ xa gbilen e ma.

E keri e xa fe kobi ma,
barima e bara i matandi.

¹² Kono mixi naxan birin a yete taxuma i
ra,
e birin xa sɛɛwa,
e xa jɛlexinyi naxa non abadan.
I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,
e xa sɛɛwa i xa fe ra,
¹³ barima i tan Alatala, i barake sama mixi
tinxinxi xa fe.
I xa hinne naxan e rabilinxi,
a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba kora luuti solomasaxan xui ra.
² Alatala, i naxa n jaxankata i xa xone kui,
i naxa n tooro i xa boje te kui.
³ Alatala, hinne n na, n bara halaki.
Alatala, n nayalan, n xorie na serenfe ne
yi ki.
⁴ N nii birin na serenfe toore ra.
Alatala, han temui mundun fa?
⁵ Alatala, fa n nii rakisi.
N natanga i xa fonisireya xa fe ra.
⁶ Mixi mu noma ratude i ma gaburi kui.
Nde noma i tantude aligiyama?
⁷ N bara tooro han n senbe birin bara non.
Koe yo koe n wama, han n ma sade birin
bunda n ya ye ra.
⁸ Sunnunyi bara n ya maforo.
N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.

⁹ Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree,
barima n wa xui bara Alatala li.
¹⁰ Alatala bara n ma maxandi me. Alatala
bara n ma dube suxu.
¹¹ N yaxuie birin yaagima ne, han e e gi.

7

Kiitisa fanyi nan na Ala ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti moli nde Alatala be
Kusi Bunyaminka xa fe ra.
² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama
ra.
N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,
³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki
naxe.

A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala,
xa n bara kobiri ramuruta,
⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra,
muxu nun naxan doxoxi bojesa kui,
xa n bara n gerefa muna toorege kui,
⁶ n yaxuie xa n keri, e xa n masoto,
e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,
i boje xa te n yaxuie ma.
N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa noe xa lu pamae xun,
e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, pamae makiiti.
Alatala, n ma nonde makenen e be
n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.
Senbe fi mixi tinxinxie ma
i tan, Ala naxan tinxin,
naxan birin sondon ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na,
naxan mixi tinxinxie rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra,
naxan xonoma tinxintaree ma temui
birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxo
ra,

Ala a xa santidegema raluganma ne,
a a xa xali maxiri.

¹⁴ Ala na faxatise yailanma mixi jaaxie
nan xili ma,
a a xa tanbee de findi te ra.

¹⁵ Mixi jaaxi luma fe jaaxi nan tun naba
ra.

A a joxo sa a xon ma han a findi a ra.

¹⁶ A yili gema han a tilin,
a fa bira a yete xa yili gexi kui.

¹⁷ A xa fe jaaxi nun a xa geregiri bara
gbilen a ma.

¹⁸ N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi xa
fe ra.

N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala xili
xungbe kanyi.

8

Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Muxu Marigi Alatala!

Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma dunija
bende fuɲi fari,

i tan naxan ma noɛ na koore ma.

³ Dimɛe nun diyɔɛɛ i senbe matɔxɔma,
i i yaxuie nun i gerefæ de balanma na
matɔxɔɛ ra.

⁴ N na koore mato,
i naxan yailanxi i belexe ra, kike a nun
tunbuie,

⁵ n nan n yete maxɔrinma ne,

«Munse lanxi adama ma
i to i maɲɔxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adamadi ma
i to i ɲengi sama a xa fe xɔn ma?

⁶ I a daaxi ki naxe,
a gbe mu luxi a xa findi maleke ra.

I bara binye nun fisamanteya fi a ma.

⁷ I bara yaamari so a yi ra i xa daalisee
birin xun ma.

I bara dunija findi a sanyi bun ma se ra:

⁸ yeɛɛɛ, ningee, wulai subee,

⁹ xɔni naxee ɲereɲa koore ma,
yeɛɛ naxee birin ɲereɲa baa ma.

¹⁰ Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma dunija
bende fuɲi fari!»

9*Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma**Ala matɔxɔɛ*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba alɔ beeti naxan xili «Di xa faxe.»

² Alatala, n i tantuma n sondonyi birin na,
n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin be.

³ N seɛwama ne i xa fe ra,
i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,
n i matɔxɔ beeti ra.

⁴ N yaxuie gbilenma ne e kelide.

Xa e bara ti i ya i,
e sanyie mu xanma boxi,

e nii mu xanma dunija,

⁵ barima i xa tinxinyi kui,
i tan mange bara kiiti so n yi.

⁶ I bara si gbete kalamu,
i fe kobi rabæ rahalakima,
i e xili ralɔɛma ne han dunija ɲɔn.

⁷ I bara e xa taaɛ sontɔ,

na taa sontɔɛ luma ne na ki han,
e xa fe neɛmu mixie ra!

⁸ Alatala xa mangeya tixi,
danyi mu na a ma.

A xa kibanyi dɔxɔxi kiiti safe nan ma.

⁹ A dunija makiitima tinxinyi kui,
a dɔxɔxi sie xun ma tinxinyi kui.

¹⁰ Tɔɔɔmixie kantama nan na Alatala ra,
e ratangama na a tan nan na e xa
kontofilie kui.

¹¹ Alatala, i kolonma laxi i ra,
barima i singe mu nu i fenma rabolo.

¹² Alatala dɔxɔxi a xa geya seniyenxi xun,
won xa a tantu beetie ra.

A bara fe naxee raba,
won xa nee masen si birin be.

¹³ Ala ratuxi wuli filixi ma,
a fan na ɲɔxɔma ne.

A tɔɔɔmixie wa xui danxunxi.

¹⁴ Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n tɔɔɔɛ fe ki naxe.

I tan naxan n nakisima saya kira ma,

¹⁵ alako n xa i tantu Siyoni ɲama tagi,
n xa seɛwa i xa kisi ra.

¹⁶ Sie nu gantanyi naxan texi e yaxuie be,
e bara e yete sanyie suxu a ra.

¹⁷ Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma.
Tinxintaree suxuma e yete belexe foxi
nan saabui ra.

¹⁸ Matandila naxee neɛmuma Ala ma,
e birin naɲɔnma aligiyama ne.

¹⁹ Ala fama ratude tɔɔɔmixi ma,
a mu neɛmuma e ma abadan.

²⁰ Alatala, keli, i naxa a lu adama xa no i
ra.

A makiiti.

²¹ Alatala, i xa e magaaxu.

E xa a kolon ibunadama gbansan nan e
ra.

10*I naxa neɛmu setare ma**Ala maxandi*

¹ Alatala, i i makuyaxi n na munfe ra?

I i noɲunxi muxu ma muxu xa tɔɔɔɛ kui
munfe ra?

² Yetɛ igboe setaree tɔɔɔɔma,
a xa maɲɔxunyi kobi noɲa e ra.

³ A a yetɛ igboma a xa wali ɲaaxi xa fe ra.

Alatala xɔnɔma a xa naafuli soto ki ma.
⁴ Mixi jaaxi yete igboe naxe,
 «Ala mu na! A mu nɔma sese rabade n na!»
 A xa maɔɔxunyi birin nan ya.
⁵ A xa wali birin soɔneyama ne.
 A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.
 A yoma a yaxuie ma.
⁶ A maɔɔxunma a boɔɔe ma,
 «Sese mu a niyama n bira.
 Toɔɔre man mu n suxuma.»
⁷ A de mixi dankama, a wule fala.
 A fe jaaxi tinxintare nan tun falama.
⁸ A mixi melenma taa fari ma, a xa mixi fanyi faha.
 A mu taganma fe jaaxi rabafe ra mixi fanyi ra.
⁹ A setaree melenma alo yete.
 A e suxu a xa gantanyi ra.
¹⁰ Na setaree luma a xa noe bun ma.
¹¹ A a falama a boɔɔe kui,
 «Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

¹² Alatala keli! I naxa neemu setare ma.
¹³ Munfe ra mixi jaaxi yoma Ala ma?
 Munfe ra a a falama a yete be,
 «Ala mu n paxankatama?»
¹⁴ Kɔnɔ Ala, i toɔɔre nun nimise toma.
 I toɔɔromixie malima.
 Naxan mu nɔma a yete kantade,
 a a yete taxuma i tan na na.
 I tan nan na kiridi malima ra.
¹⁵ Mixi jaaxi senbe kana!
 E paxankata e xa fe jaaxi xa fe ra!
 E raloe yi dunija ma!
¹⁶ Mange nan Alatala ra.
 Na mu kanama abadan.
 Kuye batui mu luma a xa boxi ma.
¹⁷ Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie ra.
 I limaniya fima e ma.
 I e xa maxandi suxuma.
¹⁸ I toɔɔromixi nun kiridi kantama,
 alako adamadi naxan findixi bende ra, a naxa e magaaxu.

11

Tinxinyi ragan Ala ma

Ala matɔɔɔe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a falama
 n be di,

«I i gi alo xoni naxan tunganma sigafe ra
 geya ma,
² barima mixi jaaxie bara e xa xalie
 tongo, e xa mixi boɔɔe fanyie faha.»
³ Xa seriye mu na mixie tagi soɔnɔn,
 tinxintoe fa munse rabama?
⁴ Alatala na a xa horomobanxi seniye nxi
 kui.
 A xa kibanyi na ariyanna.
 A adamadie matoma a fanyi ra,
 a xa a kolon naxan na e sondonyi kui.
⁵ Alatala tinxintoe nun tinxintare
 matoma.
 Gbaloe ragan naxee ma, a nee rapaaxu.
⁶ A tinxintare luma toɔɔre mooli birin kui.
 Na luma ne alo te wolenxi nun foye jaaxi.
⁷ Alatala tinxin. Tinxinyi ragan a ma.
 Tinxintoe fama a yatagi tode.

12

Naaxuna bara gbo ye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
 A xa ba kora luuti solomasaxan xui ra.
² Alatala, muxu rakisi!
 Lanlanteya mu na soɔnɔn,
 nɔndi falee bara jon adamadie tagi.
³ Kankan a boore toɔɔɔegema,
 a a yanfama woyen joxunme ra.
 Filankafui nan e ra.
⁴ Alatala xa e de balan. E de igbo.
⁵ E naxe, «Muxu senbe gbo, muxu fata
 woyende.
 Nde noma muxu ra?»
⁶ Alatala a masenma,
 «N kelima toɔɔromixi nun setare xa fe ra
 ya.
 N e ratangama mixie ma naxee e
 paxankatama.»
⁷ Alatala xa masenyi seniye n.
 A luma alo gbeti
 mixi naxan naxunuma sanya solofere
 alako a gbi xa ba.
⁸ Alatala, i toɔɔromixi kantama,
 i muxu ratangama yi mixi mooli ma temui
 birin.
⁹ Na mixi jaaxie e mapere ma yire birin,
 jaaxuna bara gbo ye adamadie ya ma.

13*Han mun temui?**Ala maxandi*

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Alatala, i neemuma n ma han mun temui?
 I i noxunma n ma han mun temui?
³ N boje tooroma han mun temui?
 N sondonyi naxankatama han mun temui?
 N luma n yaxuie bun ma han mun temui?
⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n yaabi.
 Ti n fanga ra, xa na mu n faxama ne,
⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara no a ra.»
 N yaxuie pelexinma ne n ma bire ra.
⁶ Kono n tan bara la i xa hinne ra,
 n boje bara pelexin i xa kisi xa fe ra.
 N beeti bama Alatala be a xa hinne nan ma.

14*Naaxupa**Ala matoxe*

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 Xaxilitare a falama a boje kui, «Ala mu na.»
 A boje bara kana, a naaxupa nan tun nabama.
 Fe fanyi rabae mu na sonon.
² Alatala a ya ragorofe adamadie ma keli ariyanna,
 a xa a to xa lonnila nde na na naxan Ala fenma.
³ Kono birin bara kira bepin, e naaxu.
 Hali fe fanyi rabama keren mu na sonon.
⁴ Manoxunyi fanyi mu na fe kobi rabae be?
 E na n ma nama xa geenii nan tun donfe.
 E mu Alatala xilima fefe ma.
⁵ Kono e fama serende Ala ya ra,
 naxan na tinxintoe ya ma.
⁶ Wo bara wa setaree waxonfe kanafe,
 kono e Kanta Marigi Alatala na na.
⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife Siyon?
 Alatala nan fama a xa nama raminide konyiya kui.
 Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila pelexinma ne!

15*Sali mixi**Ala xa seriye*

- ¹ Dawuda xa beeti
 Alatala, nde noma lude i xa salide kui?
 Nde noma sabatide i xa geya seniye nxi fari?
² Mixi naxan jere ma tinxinyi kira xon ma,
 naxan fe fanyi rabama,
 naxan nondi falama a boje fiixe ra.
³ A mu mixi mafalama,
 a mu fe naaxi rabama a boore ra,
 a man mu a rayaagima.
⁴ A a makuyama mixi ra naxan mu rafan Ala ma,
 kono a mixi binyama naxan gaaxuma Ala ya ra.
 Hali a tooroma, a mu a xa marakali masarama.
⁵ A mu mixi donima kobiri ra alako a xa geenii soto.
 A mu kobiri rasuxuma a xa wule sa mixi xun ma.
 Yi mixi mooli mu dinkonma abadan.

16*Ala xanuntenyi**Ala matoxe*

- ¹ Dawuda xa suuki
 Ala, i xa n kanta!
 N ma kantari na i yi ra.
² Alatala, n Marigi nan i ra.
 N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.
³ Yi boxi seniye nxi rafan n ma.
 Mixi xungbe nan e ra.
⁴ Kuye batuie xa toore gboma ne.
 Kono n tan mu serexe wuli daaxi bama kuyee be.
 N de mu e xili falama.
⁵ Sese mu na n yi ra, fo Alatala.
 N waxonfe birin, Ala nan a ra.
 N ma dunijeigiri birin na Ala yi ra.
⁶ Ala naxan soxi n yi ra na fan n be,
 n bara pelexin a ra.
⁷ N bara Alatala tantu, a marasi fima n ma.
 Hali koe ra, n xaxili soto ma ne.
⁸ Loxo yo loxo n xaxili tixi Alatala ra.
 Xa a na n seeti ma,
 n mu birama.
⁹ N boje pelexinma ne,
 n xaxili seewama ne,

n fate fan malabuma ne boṛesa kui,
¹⁰ barima i mu n nii rabepinma aligiyaama.
 I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.
¹¹ I simaya kira masenma n be.
 Nelexinyi gbegbe na i yire.
 Fe fanyi mu jonma i yire fanyi ma
 abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi
 Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi xa
 fe ra.
 I tuli mati n wa xui ra.
 I tuli mati n ma maxandi xui ra wule mu
 na naxan kui.
² I xa n ma kiiti bolon,
 barima naxan tinxin, i na kolon.
³ I na n boṛe mato koṛe ra,
 i na n ma dunijeigiri mato yanyi ra,
 i mu tantanyi yo toma n na.
 N mu tinma woyen jaaxi xa mini n de i.
⁴ Mixi gbetee fe jaaxi rabama,
 konṛo n tan bara i xa yaamari suxu.
 N mu birama suutee xa kirae foxo ra.
⁵ N birama i tan nan foxo ra,
 n mu na kira bep̄inma.
⁶ Ala, n i xilima ne, barima i yaabi fima
 mixi ma.
 Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
⁷ I xa hinne muxu ra,
 i tan naxan mixie rakisima e yaxuie ma,
 naxee yigiya fenma i ra.
⁸ Meeni n ma alo i ya firinyie.
 N noṛun alo toṛeyore
 naxan a noṛunma a nga gabutenyie bun
 ma.
⁹ Na na a toma, mixi jaaxi naxee n
 nabilinxi,
 e mu noṛma n na.
¹⁰ Yetee igboe nan e ra, e de igbo.
¹¹ E bara fa n foxo ra yakosi,
 e n nabilin, e alako e xa n faxa.
¹² E luxi alo yete naxan sube fenma,
 alo yete kaamexie naxee gbataxi sube
 faxade.
¹³ Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa no e
 ra.
 N natanga mixi jaaxie ma i xa san-
 tidegema ra.
¹⁴ N natanga na dunipa mixi moolie ma,

naxee e masundi sotoma yi dunijeigiri
 gbansan kui.
 E raluga na masundi ra, i naxan nagataxi
 e be.
 E xa die fan xa wasa na ra,
 a donxoe xa lu e xa mamadie be!
¹⁵ Konṛo n tan fama ne i yatagi tode
 tinxinyi saabui ra.
 N na xunu, n wasama ne i yatagi ra.

18

Ala senbe magaaxuxi

Ala matoxoe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti
 beetibae xa mange be. A yi beeti nan ba
 Alatala be a to a ratanga Solu nun a yaxui
 birin ma.
² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi nan i
 ra.
³ N nakisima Alatala luma alo fanye, a
 findi n be tete ra.
 N Marigi Ala luma alo geme xungbe, n
 yigiyama dennaxe.
 Senbema nan a ra naxan n nakisima,
 naxan n makantama.
⁴ N xa a fala n xui itexi ra:
 Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie ma.
⁵ Saya nu bara n nabilin,
 faxe nu bara gbaku n xun ma.
⁶ Laaxira nu bara makore n na,
 gaburi nu bara a de rabi n ya ra.
⁷ N Alatala maxandima n ma toore kui,
 n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi ra.
 A n xui mema a xa horomobanxi kui,
 a a tuli matima n wa xui ra.
⁸ Boxi naxa seren,
 geya naxa ramaxa Ala xa xone xa fe ra.
⁹ A xa xone naxa lu alo tuuri naxan tema,
 alo te naxan minima a de i,
 alo te wole dexexi.
¹⁰ Ala naxa kuye iboo firin na, a goro,
 a sanyie tixi nuxui ifooroxi fari.
¹¹ A ti maleke xun ma,
 a jere koore ma foye fari.
¹² A a noṛun dimi kui,
 tune nun nuxui ifooroxie tagi.
¹³ Seyamakonyi naxa mini a ya ra nuxuie
 kui.
 Balabalanyi nun te naxa goro.
¹⁴ Alatala xui naxa lu alo galanyi kelife
 koore,
 Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui ramini,

balabalanyi nun tɛ fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbɛɛ woli,
a a yaxuie rayensen seyamakɔnyi ya ra.

¹⁶ Baa nun bɔxi naxa rabi Alatala xa xɔnɛ
ya ra.

¹⁷ Alatala naxa n suxu kelifɛ koore ma, a
n ba ye xɔɔra.

¹⁸ A naxa n natanga n yaxui senbɛmae
ma,
n xɔnmixi naxee senbɛ gbo n bɛ.

¹⁹ E naxa n gere n ma tɔɔrɛ kui,
kɔnɔ Alatala naxa n natanga.

²⁰ A naxa n namini gbaloe kui a xa
xanunteya saabui ra.

²¹ Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen
n ma,

a bara n mali n ma kewali seniyeɛnxi xa fe
ra.

²² N bara lu Alatala xa kira xɔn,
n mu n Marigi Ala bɛɛnin kobija ra.

²³ N bara a xa seriye birin suxu,
n mu tondixi a xa yaamarie rabatude.

²⁴ N bara tinxin a ya ra,
n mu tin birade yunubi fɔxɔ ra.

²⁵ Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen
n ma,
a bara n mali n ma kewali seniyeɛnxi xa fe
ra.

²⁶ I dugutɛgɛɛna masenma dugutɛgɛɛna
kanyi bɛ.

I tinxinyi masenma tinxintɔɛ bɛ.

²⁷ I seniyeɛnyi masenma seniyeɛntɔɛ bɛ,
kɔnɔ i kɔɔta nde rabama mixi ɲaaxi ra.

²⁸ I yetɛ magoroe rakisima nɛ,
kɔnɔ i yetɛ igboe tan magoroma nɛ.

²⁹ Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n bɛ.
N Marigi Ala, n ba dimi kui.

³⁰ Xa won birin na a ra,
n mu gaaxuma gali xungbe gereɛde.
N nɔma gere xɔrɔxɔɛ ra Ala xa mali
saabui ra.

³¹ Ala xa kira fan.
Alatala xa masenyi tinxin.
A mixie kantama naxee yigiya fenma a ra.

³² Ala gbɛtɛ mu na, fo Alatala.
Senbɛma mu na, fo won Marigi Ala.

³³ Ala nan senbɛ fima n ma,
a n naɲɛrɛ seniyeɛnyi kui.

³⁴ A n malima n xa lu alɔ xeli,
naxan fata ɲɛrɛɛde yire xɔrɔxɔɛ.

³⁵ A bara n nafala gere kui,
a n malima xali fanyi rawalide.

³⁶ I bara n xun nakeli,
i bara n tongo i xɔnyɛ i,
i bara i ɲɛngi sa n xɔn ma.

Na nan a niyaxi n dariye sɔtɔxi,
³⁷ n senbɛ sɔtɔxi, alako n naxa bira.

³⁸ N birama n yaxuie fɔxɔ ra han n e suxu.
N mu gbilenma e fɔxɔ ra fo n nɔ e ra.

³⁹ N nee rabirama nɛ han e mu nɔ kelide
sɔnɔn,
e fa lu n sanyi bun.

⁴⁰ I senbɛ soma n yi ra n ma gere kui.
I n yaxuie ragoroma n bun ma,

⁴¹ i a niya n xa nɔ e ra.

N xɔnmixie mu wɔyɛnma sɔnɔn.

⁴² E mixie xilima e xa fa e mali,
kɔnɔ mixi yo mu e rakisima.

E Alatala xilima, kɔnɔ a fan mu e
yaabima.

⁴³ N e luxutama nɛ e fa lu alɔ xube, foye
naxan xaninma.

N e boronma alɔ bɛndɛ.

⁴⁴ I bara n natanga ɲama murutaxi ma,
i fa n findi sie xunyi ra.

N mu naxan kolon na bara lu n bun ma.

⁴⁵ E n xui rabatuma,
xɔɲɛ wɔyɛn ɲɔxunmɛ falama n bɛ.

⁴⁶ E mu suusama n ya ra.

E minima e xa tɛtɛ makantaxi kui gaaxui
ra.

⁴⁷ Alatala senbɛ mu ɲɔnma abadan.

Tantui na n ma Kantama bɛ.

Tantui na n Marigi Ala Marakisima bɛ.

⁴⁸ Ala nan n gbɛɲɔxɔma.

Ala nan sie rabirama n ma nɔɛ bun ma.

⁴⁹ Ala nan n natangama n yaxuie ma.

I tan nan n itema n yaxuie xun ma.

I tan nan n natangama suutee ma.

⁵⁰ Alatala, n i tantuma sie tagi na birin nan
ma,

n bɛɛti bama nɛ i bɛ.

⁵¹ A xunnakeli nun hinne fima nɛ a xa
mixi sugandixi ma,

naxan findi mange Dawuda nun a xa die
ra abadan.

19

Ala xa nɔrɛ nun seriye

Ala matɔxɔɔ

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 2 Koore Ala xa nɔre masenma.
 Koore walaxe Ala xa wali masenma.
 3 Yanyi lonni masenma lɔxɔ yo lɔxɔ.
 Dimi xaxili masenma kɔɛ yo kɔɛ.
 4 Xui yati yati mu a ra,
 wɔyenyi fan mu a ra.
 Tuli mu nɔma e xui mɛde.
 5 E fɔxi toma dunɔna birin ma.
 E fɔxi yire makuye birin lima,
 han soge sa sama kankira naxan kui.
 6 Soge minima ne alo xeme naxan baxi
 gine dɔxode,
 a fa mini a xa konkoe kui,
 alo mixi xungbe naxan jɛrema a yete xa
 kira xɔn.
 7 A jɛre fɔlɔma sogetede, a sa jɔn soge-
 gorode.
 Sese mu nɔma a wuyenyi bade.

8 Alatala xa seriye, seriye fanyi na a ra.
 A senbe fima mixi ma.
 Alatala xa nɔndi, nɔndi yati na a ra.
 A lonnitare findima lonnila ra.
 9 Alatala xa nɔɛ, nɔɛ tinxixi na a ra.
 A mixi bɔje rapɛlexinma ne.
 Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi na a
 ra.
 A mixi xaxili ya rabima ne.
 10 Alatala xa yaragaaxui, fe seniyenxi na
 a ra.
 A mu jɔnma abadan.
 Alatala xa yaamari, yaamari fanyi na a ra.
 A birin tinxin.
 11 Ala xa yaamari, a fan xɛema be,
 a fan dangi xɛema fanyi birin na.
 Ala xa yaamari, a jɔxun kumi be,
 a jɔxun dangi kumi fanyi birin na.

12 I xa konyi xaxili sɔtoma ne i xa seriye
 kui.
 A geeni gbegbe toma ne naa.
 13 Nde nɔma a yete kan yuge jaaxie birin
 kolonde?
 I xa n ma yunubi nɔxunxi xafari n mu
 naxan kolon.
 14 I xa n ma yunubi makenenxi makuya n
 na.
 A naxa n suxu senbe ra.
 Na temui n fama findide mixi tinxixi ra,
 naxan mu yunubi jaaxi rabama.
 15 Wɔyenyi naxan kelima n de i,
 a nun wɔyenyi naxan kelima n bɔje ma,

Ala xa na tongo n be jɛlexinyi ra.
 Alatala, n kantama nan i ra, i bara n
 xunsara.

20*Ala xa mange mali**Ala maxandi*

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 2 Alatala xa i yaabi i xa tɔɔre kui.
 Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.
 3 Ala xa i mali kelife a xa yire seniyenxi,
 a xa i mali kelife Siyon geya fari.
 4 Ala xa i xa serexe birin suxu,
 a xa jɛlexin i xa serexe gan daaxie ra.
 Nengi rate.
 5 Ala xa i waxɔnfe fi i ma,
 a xa i xa wali sɔɔneya i be.
 6 Won won xui itema jɛlexinyi kui.
 Won won ma tɔnxuma itema won Marigi
 Ala xili ra.
 Alatala xa i xa maxandi birin nasuxu.
 7 N a kolon a Alatala a xa mixi sugandixi
 rakisima ne.
 A a yaabima ne a senbe ra kelife ra a xa
 yire seniyenxi.
 8 Nde lama a xa sɔori ragise ra,
 nde lama a xa soee ra,
 kɔnɔ won tan laxi won Marigi Alatala xili
 nan na.
 9 Soee tan birama ne,
 kɔnɔ won tan tixi tun.
 10 Alatala xa mange rakisi,
 a xa won ma maxandi suxu.

21*Mange barakatɔɔ**Ala matɔxɔɔ*

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 2 Alatala, mange bara sɛɛwa i senbe ra.
 A xa jɛlexinyi gbo barima i bara a rakisi.
 3 I bara a waxɔnfe raba,
 i bara a xa dube suxu.
 Nengi rate.
 4 I fama barake ra a be,
 i tɔnxuma mange daaxi dɔxɔma a xun
 ma,
 a yailanxi xɛema ra.
 5 A bara i maxandi a xa simaya xa fe ra.
 I bara na maxandi suxu,
 a xa simaya xɔn naxa kuya han.

6 I to a rakisi, a xa binye naxa gbo.
I naxa xunnakeli nun binye fi a ma.
7 I naxa a findi barakatɔe xungbe ra.
I naxa a raseewa i ya i.
8 Mange lama Alatala nan na.
A mu birama Ala Xili Xungbe xa hinne
saabui ra.

9 I fama i yaxui birin suxude.
I fama nɔde i xɔnmixie ra.
10 I na fa, i e ɲɔnma ne,
alɔ tɛ belebele wuri ganma ki naxe.
Alatala xɔnɔma e ma han tɛ e gan.
11 I bɔnsɔe bama ne dunija ma, i
adamadie rapɔn.
12 E bara wa fe ɲaaxi rabafe i ra.
E bara kata han,
kɔnɔ na mu findixi sɔɔneya yo ra e be,
13 barima i tan nan fama e ragide i xa xali
ra.
14 Alatala, i xa i senbe masen e be.
Muxu wama beeti bafe i ya xɔri,
muxu xa i matɔxɔ i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba alɔ beeti naxan xili «Subaxe xeli.»
2 Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?
I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?
3 N Marigi Ala, kɔe nun yanyi, n i xilima,
kɔnɔ i mu n ma xili ratinma.
4 Kɔnɔ i tan Seniyentɔe,
i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui
ra.
5 Muxu benbae bara danxaniya i ma.
I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.
6 E to i xili, i naxa e xɔreya.
E bara danxaniya i ma.
I mu e lu yaagi kui.

7 Kɔnɔ n tan bara findi mixi xuri ra alɔ
dondoli,
alɔ mixi mu na n tan na.
Adamadie n nayaagima, mixie n
mayelema.
8 Mixi naxan birin n toma,
e yoma n ma.
E de petesima n ma,
e e belexesole tima n ma a ɲaaxi ra.
9 E naxe, «I ya ti Alatala ra.

A i rakisima, a i ratangama,
barima i rafan a ma!»
10 Ee Ala, i bara n namini n nga tɛege,
i bara n sa a kanke ma.
11 N xaxili tixi i ra kafi n bari temui.
I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye
tode.
12 I naxa i makuya n na,
barima kɔntɔfili bara wuya n xun.
Malila yo mu na n fe ma.

13 Senbemaie bara n nabilin alɔ Basan
tuurae.
14 E de rabixi alɔ yete xaape.
15 N nii na bafe n fate, n xɔrie na bafe e
radɔxɔdee.
N bɔɲe mu sama, limaniya bara ba n yi.
16 N senbe doloxi alɔ boora.
N nenyi bara kankan n kɔn na.
I na n mafindife bendɛ ra.
17 Mixi ɲaaxi gali bara n nabilin alɔ baree.
E bara n belexe nun n sanyi tunba.
18 N xɔri birin saxi kene ma.
E ya banbanxi n na.
19 E n ma dugie itaxunma e bore ma,
E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa
lu naxan be.

20 Alatala, i naxa i makuya n na!
N ma senbema nan i ra.
I xa i xulun n malide.
21 I xa n nii rakisi santidegema ma.
I xa n natanga na baree ma.
22 I xa n nakisi na yete ma.
I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

23 N i xili masenma ne n ma mixie be,
n i matɔxɔma ne ɲama tagi.
24 Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,
wo xa a tantu.
Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba
bɔnsɔe,
wo xa a matɔxɔ.
Wo tan naxan kelima Isirayila bɔnsɔe,
wo xa gaaxu a ya ra.
25 Ala mu yoma misikiine xa tɔɔre ma.
A mu a yete nɔxunma a ma xe,
a a xa maxandi suxuma ne.
26 Ala, n i matɔxɔma ɲama xungbe ya ma.
N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,
naxee gaaxuma Ala ya ra.
27 Mixi magoroxie fama e degede, han e
wasa.
Naxee Alatala fenma, e fama a matɔxɔde.

Ala xa simaya fi wo ma.

²⁸ Dunija birin fama ratude Alatala xa fe ma,

e man birin e ya rafindima a ma.

Si birin fama e magorode a be,

²⁹ barima birin na Alatala xa mangeya nan bun.

A si birin yamarima.

³⁰ Dunija senbema na ge e degede,

e birin fama e magorode Ala be.

Naxee birin findima bende ra,

e fama e xun sinde Ala be.

E mu noma e yete nii ratangade.

³¹ Adamadie birin fama Ala batude.

E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende mixi birin be naxee fama baride. Ala bara na ragiri.

23

Alatala n mɛnima

Ala matɔxɔ

Dawuda xa beeti

¹ Alatala n mɛnima alo xuruse kante a xa xuruse mɛnima ki naxe.

Se birin na n yi ra n hayi na naxan ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma, alo xuruse kante xurusee xaninma pooge fanyi ma ki naxe,

alo a e xun tima ye raxaraxi ra ki naxe.

³ A senbe fima n ma.

A n tima kira tinxinxi xɔn, barima Alatala nan a ra.

⁴ Hali n jere dimi kui, n mu gaaxuma, barima i na n seeti ma.

I n kantama, i n xun tima yire fanyi ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya xori. I se xiri joxunme sama n ma.

I n ma pooti rafema minse ra a fanyi ra.

⁶ Heeri nun hinnenteya birama n foxo ra n ma dunijeigiri kui.

N luma ne Ala xa horomolingira kui loxo yo loxo,

han n ma dunijeigiri jon.

24

Nde soma Ala xa horomobanxi kui?

Ala xa seriye

Dawuda xa beeti

¹ Alatala nan gbe na boxi nun a isee birin na,

dunija nun adamadi birin.

² A tan nan boxi dɔxɔxi baee nun xuree tagi.

³ Nde noma tede Alatala xa geya fari?

Nde noma sode a xa horomobanxi kui?

⁴ Naxan xa wali fan,

naxan boje seniyen,

naxan mu birama fe fufafu foxo ra,

naxan mu wule falama,

na kanyi nan soma Ala xa horomobanxi kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,

a rakisima Ala a sare ragbilenma a ma.

⁶ Yi mixi mooli nan Ala fenma.

Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.

Jengi rate.

⁷ Tete naadee xa rabi, horomobanxi naade forie fan xa rabi.

Nore Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Nore Kanyi ra?

Alatala senbema nan a ra, Alatala, naxan senbe gbo gere kui.

⁹ Tete naadee xa rabi, horomobanxi naade forie fan xa rabi.

Nore Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Nore Kanyi ra?

Mange Alatala nan Nore Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.

² N Marigi Ala, n bara n yete taxu i ra alako yaagi naxa n soto,

alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi sotoma,

konɔ yanfante tan, yaagi sotoma ne a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n be, n xaran i xa kira ra.

⁵ N napee i xa nondi kira xɔn,

i man xa n matinkan i xa kira ra,

barima i tan Ala nan n nakisima.

N xaxili tixi i ra loxoe birin.

⁶ Alatala, i mapoxun i xa marafanyi nun i xa fonisireya ma,

barima e na na kabi dunija folo.

⁷ I naxa i mapoxun n ma yunubi ma,

n naxan nabaxi n ma segetalaya kui,
n i raxɔnɔxi temui naxe.
Alatala, i maɔɔxun n ma i xa fonisireya
kui,
barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.
Na nan a toxi a kira masenma yunubitɔɛ
be.

⁹ A tan nan mixi magoroxi rapɛɛma
tinxinyi kui.

A e matinkanma a xa kira ra.

¹⁰ Alatala xa fonisireya nun tinxinyi na
mixie be,
naxee a xa saate nun a xa yaamari ma-
banbanma.

¹¹ Alatala, n ma yunubie xafari i xili xa fe
ra,
barima e mu xurun.

¹² Nde gaaxuma Alatala ya ra?
Alatala kira masenma na kanyi be
a lanma a xa jɛɛ naxan ma.

¹³ A aligiya lima ne seewe kui.
A bɔnsɔɛ fan fama sabatide yi bɔxi ma.

¹⁴ Alatala a xa gundo masenma mixie be,
naxee gaaxu a ya ra.

A a xa saate masenma ne e be.

¹⁵ N xaxili tixi Alatala ra loxɔɛ birin
barima a tan nan n natangama fe jaaxi
ma.

¹⁶ Alatala, yandi, hinne n na,
barima tɔɔɔmixi nan n na,
n malima fan mu na.

¹⁷ N bɔɔɛ bara tɔɔɔ. N namini na tɔɔɛ
kui.

¹⁸ I ya rasiga n ma sunnunyi nun n ma
jaxankate ma,
i xa diɔɛ n ma yunubi birin ma.

¹⁹ I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki naxe.
E n xɔnxi a jaaxi ra.

²⁰ N nii makanta, i xa n natanga,
alako yaagi naxa n sɔɔ i xa niini bun ma.

²¹ Seriyɛ nun tinxinyi xa n kanta
barima n xaxili tixi i tan na.

²² Ala, Isirayila xunsara a xa tɔɔɛ birin
ma.

26

Tinxintɔɛ jɛɛ ki

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n jɛɛ
ki tinxin.

N bara n yetɛ taxu i ra, n mu birama.

² Alatala, n bɔɔɛ mato, n sondonyi makiiti,

³ barima n laxi i xa hinne ra,
n man n jɛɛma i xa seriyɛ ma.

⁴ N mu luma wule false ya ma,
n mu jɛɛma filankafuie tagi.

⁵ Fe kobi rabae mu rafan n ma,
n tan nun mixi jaaxie mu luma yire
keren.

⁶ Alatala, n nan n jɛɛ ki raseniyen,
n man luma ne i xa serɛɛbade.

⁷ N tantui beɛti bama,
n i xa kaabanakoe masenma.

⁸ Alatala, i xa hɔɔɔɔbanxi rafan n ma, i
xa nɔɛ na dennaxe.

⁹ I naxa n nii ba alo yunubitɔɛ nun
faxatie.

¹⁰ E fe jaaxie rabama, e kɔbiri rasuxuma
tinxintareya ra.

¹¹ Kɔnɔ n tan luma tinxinyi kui.
N xun sara, i xa diɔɛ.

¹² N jɛɛ ki tinxin.

N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.

N nakisima na a ra.
N lan n xa gaaxu nde ya ra?

N ma dunijeigiri na Alatala nan ma niini
bun ma.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

² N gerefae nun n yaxui naxee fe jaaxi
rabama,

e na fa n nahalakide,
e tan nan birama.

³ Hali sɔɔri gaali n nabilin,
n bɔɔɛ mu serenma.

Hali sɔɔri gaali fa n gereɛde,
n bɔɔɛ suusama ne.

⁴ N fe keren nan maxɔrin Alatala ma,
n na na nan fenfe.

N wama lufe Alatala xa hɔɔɔɔbanxi nan
kui

n ma dunijeigiri birin,

alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi ra,

n man xa nɔ a xa hɔrɔmɔbanxi matode.
 5 A n natangama nɛ tɔɔrɛ ma
 hɔrɔmɔbanxi kui.

A n nɔxunma nɛ na niini bun ma.
 A n natema nɛ geya fari.

6 A n xun nakelima nɛ n yaxuie ya xɔri
 naxee n nabilinxi.
 N sɛrɛxɛ bama nɛ a xa hɔrɔmɔbanxi kui
 ɲɛlɛxinyi ra.
 N suuki ba, n bɛɛti ba Alatala bɛ.

7 Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i
 maxandife.
 Hinne n na, i man xa n yaabi.

8 N bɔɲɛ wama i fenfe.

Alatala, n i fenma nɛ.

9 I naxa i kobe ti n na.
 I naxa mɛɛ i xa konyi ra xɔnɛ kui.
 I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolɔ,
 i naxa n nabɛɲin.

10 Xa n nga nun n ba n nabolɔ,
 Alatala tan a makɔrɛma nɛ n na.

11 Alatala, i xa kira masen n bɛ.
 N xun ti kira tinxinxi ra,
 alako n yaxuie naxa n suxu.

12 I naxa n nabolɔ n yaxuie xa e sago raba
 n na,
 barima e bara findi tɔɔɲɛgelae ra n bɛ.
 Fe kobi rabae nan lanxi e ma.

13 N laxi a ra n Alatala xa fe fanyi toma nɛ
 yi dunija bɛndɛ fuɲi fari.

14 I xaxili ti Alatala ra.
 I sɛnbɛ xun xa masa, i xa limaniya.
 I xaxili ti Alatala ra.

28

Ala ɲɛngi dɔxɔxi a xa mixie xɔn ma

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala, n bara i xili.
 I xa sɛnbɛ luma n bɛ alɔ fanye.
 I tuli mati n na, xa na mu a ra n luma alɔ
 faxa mixi.

2 N na n bɛlɛxɛ ite i bɛ i xa yire sɛniyenxi
 mabiri,
 i xa n ma maxandi xui rame.

3 I naxa n lu alɔ mixi ɲaaxie nun tinxinta-
 ree.

E e boore yanfama, e bɔɲɛ mu fan.

4 E xa wali kobi sare ragbilen e ma.

E naxan nabaxi mixie ra,
 i xa na raba e fan na.

A lanma e xa na mɔɔli sɔtɔ,
 5 barima e mu Alatala xa wali kolon.
 A fama e rabirade, e mu keli sɔnɔn.

6 Alatala tantu,

a bara n ma dube suxu.

7 Alatala nan na n sɛnbɛ nun n kantama
 ra.

N xaxili tixi a tan nan na naxan n malima.
 N bɔɲɛ sɛɛwama nɛ, n fa bɛɛti ba a bɛ.

8 Alatala nan a xa ɲama sɛnbɛ ra,
 a findi a xa mixi sugandixi kantama ra.

9 I xa ɲama rakisi, i xa barake ragoro e
 ma.

Mɛɛni e ma

alɔ xuruse demadonyi mɛɛnima a xa
 gɔɔrɛ ma ki naxɛ.

I ɲɛngi dɔxɔ e xɔn ma abadan.

29

Alatala xui magaaxuxi

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa bɛɛti

1 Malekee, wo Alatala matɔxɔ,
 a xa binyɛ nun a sɛnbɛ xa fe ra.

2 Wo xa Alatala matɔxɔ,
 wo xa a batu a nɔrɛ sɛniyenxi kui.

3 Alatala xui mɛma baa ma,
 Ala Binyɛ Kanyi xui luma alɔ galanyi,
 a a xui rasigama baa xungbee ma.

4 Alatala xui sɛnbɛ gbo,
 a magaaxu.

5 Alatala xui wuri bili xungbee igirama,
 alɔ naxee na Liban bɔxi ma.

6 Alatala Liban wuri bilie ituganma alɔ
 ninge di,

a Siriyon geya ituganma alɔ sɛxɛ i ninge.

7 Alatala xui tɛ rayensenma alɔ seya-
 makonyi.

8 Alatala xui Kadesi gbengberenyi
 raserɛnma.

9 Alatala xui a niyama xelie nun sie xa
 bari.

ɲama birin e xui itema a xa hɔrɔmɔbanxi
 kui,

a a fala,

«Matɔxɔɛ na Ala bɛ!»

10 Alatala nu na a xa kibanyi kui dunija
 banbaran yɛ tɛmui naxɛ.

A xa mangeya mu ɲɔnma abadan.

11 Alatala nan sɛnbɛ fima a xa ɲama ma,
 a barake nun bɔɲɛsa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxe

1 Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra

2 N bara i matoxo Alatala, barima i bara n nakeli.

I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto n xun ma.

3 N Marigi Alatala, n to i xili, i naxa n nayalan.

4 Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma, i mu tin n xa goro gaburi kui.

5 Danxaniyatɔee, wo xa beeti ba Alatala be,

wo xa a xili matoxo.

6 A xa xone mu buma, kono a hinnema i ra i xa simaya birin kui. Nunmare, mixie wama, kono geesege e fa jlexin.

7 N bojesa soto temui naxe n naxa a fala, «N mu noma birade.»

8 Alatala, temui dangixi i naxa n senbe lu alo geya, kono yakosi i bara i noxun n ma. N boje bara ifu.

9 Alatala, n naxa i xili, n naxa i maxandi.

10 N naxa a fala i be, «N ma faxe findima geeni mundun na i be?

Xa n bara goro gaburi kui, na noma findide matoxe ra i be? Na noma i xa lanlanteya masende dunija be?»

11 Alatala, i tuli mati n na, i xa kinikini n ma. Alatala, n mali.

12 I bara n ma nimise masara seewe ra. I bara n ma sunnun donma masara jlexin donma ra.

13 N Marigi Alatala, na na a ra n mu dunduma, n tantui beeti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matoxe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 Alatala, n bara n xaxili ti i ra.

I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti fanyi sa n ma.

3 I xa i tuli mati n na, n nakisi.

I xa lu n be alo fanye, alo yire makantaxi alako n xa kisi.

4 N ma senbema nun n ma kantama nan i ra.

I xa n xun ti kira fanyi xon i xili fanyi xa fe ra.

5 N yaxuie bara yele itala n ya ra, kono i fama n natangade na ma.

6 N bara n xaxili ti i ra. Alatala Nondi Marigi, i bara n nakisi.

7 Kuye batui mu rafan n ma, n tan, nan n taxuma Alatala nan na.

8 N seewama ne i xa hinne xa fe ra, barima i bara n ma toore to, n sondonyi na jaxankata, i na kolon.

9 I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n xoreya.

10 Alatala, hinne n na, barima n na toorofe.

N fate birin bara ba n ma.

11 N ma simaya na jonfe toore kui. N ma dunijeigiri xoxo.

N senbe bara jon n ma yunubi xa fe ra.

N fate bara kana

12 n yaxuie xa fe ra.

N bara yaagi n doxo-booree xon ma.

N booree, xa na mu a ra naxee n toma taa kui,

e e gima ne n ma.

13 E birin bara neemu n ma alo n jan bara faha.

N luxi alo se loxi.

14 N bara n yaxuie xui me.

Gbaloe na n nabilinyi.

E bara lan a ma e xa n faha.

15 Kono n tan bara n taxu i ra, i tan n Marigi Alatala.

16 N na i sagoe.

N natanga n yaxuie ma naxee wama n jaxankatafe.

17 I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.

18 Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.

Ala xa mixi jaaxie rayaagi,

Ala xa e rasabari faxe ra.

19 Ala xa e xui radundu,

barima yi wule false e yete igboma, e yo tinxintee ma.

20 I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie be,

naxee i xa kantari fenma.

21 I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.

I bara e ratanga wule false ma.

22 Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma tɔɔre kui.

23 N ma gaaxui kui, n nu bara a fala,

«I bara i nɔxun n ma,»

kɔnɔ i bara n ma maxandi suxu.

24 Danxaniyatɔɔe, wo xa Alatala xanu.

Alatala togondiyatɔɔe rakisima ne,

kɔnɔ a yete igboe naxankatama ne.

25 Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra, wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafarife

Ala matɔxɔɔe

Dawuda xa lonni beeti

1 Nelexinyi na adama be

naxan xa yunubi bara ba,

naxan xa fe kobi bara xafari.

2 Nelexinyi na adama be

Alatala bara diɲe naxan ma fe kobi ma,

a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.

3 Danmi n dunduxi, n mu nɔma minide tɔɔre kui.

N nu tɔɔroma ne yanyi birin na.

4 Kɔe nun yanyi i xa tɔɔre na n fari.

N senbe bara kana, a bara lu alɔ gbengberen yire.

5 N bara n ma yunubi masen i be,

n mu n ma yunubi nɔxunxi fa.

N bara a fala,

«Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala be.»

I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

6 Mixi tinxinxi birin xa i maxandi a waxati.

Xa tɔɔre gbo alɔ banbaranyi,

a mu sese niyama a ra.

7 N ma kantari lanxi i tan nan ma.

I man sunnunyi bama n ma.

N i tantuma ne i xa maratange xa fe ra.

8 N wo xaranma ne kira ra

wo lan wo xa bira naxan fɔxɔ ra.

N wo rasima ne,

n nan n ɲengi sama ne wo xa fe xɔn ma.

9 Wo naxa lu alɔ soe,

xa na mu a ra sofale xaxilitare,

naxan mu rapɛrema fo karafoe ra.

10 Fe xɔne gbegbe ragataxi mixi ɲaaxi be,

kɔnɔ naxan a xaxili tixi Alatala ra,

Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma ne.

11 Mixi tinxinxie, wo seewa Alatala ra,

wo man xa ɲelixin.

Wo Ala tantu ɲelxininyi kui wo xui itexi ra,

wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na wɔyen, a fe ragirima ne

Ala matɔxɔɔe

1 Tinxintɔɔe, wo xa Alatala matɔxɔ wo xui itexi ra.

Tinxintɔɔe lan e xa Ala matɔxɔ.

2 Wo xa Alatala tantu kɔra ra, wo xa beeti ba kɔra ra luuti fu daaxi.

3 Wo xa beeti neene ba a be,

wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.

4 Alatala xa masenyi tinxin,

a a xa wali birin nabama sɔɔbe ra.

5 Tinxinyi nun seriye rafan a ma,

dunija birin nafexi Alatala xa hinne ra.

6 Alatala naxa koore daa a xa wɔyenyi ra.

A to wɔyen keren fala, tunbuie naxa mini keren na.

7 A naxa baa fan malan yire keren, a xa ye ragata.

8 Bɔxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.

Dunija mixi birin xa a binya.

9 A na wɔyen, a fe ragirima ne.

A na yaamari fi, a rabama ne.

10 Alatala sie xa natɛe kanama ne.

A mu e xa wali sɔɔneyama.

11 Kɔnɔ Alatala xa fe ragirixie buma abadan.

A waxɔnfe sɔɔneyama ne waxati birin.

12 Nelexinyi na si be naxan marigi findixi Alatala ra.

Nelexinyi na bɔnsɔe be Alatala naxan sugandixi.

13 Alatala a ya ratoroma dunija ma kelife ariyanna,

a mixi birin mato.

14 Kelife a xɔnyi, a dunija mixi birin matoma ne.

15 Naxan adamadie bɔɲe daaxi, a a ɲengi sama e xa walie xɔn.

16 Mange yo mu kisima a xa soorie saabui ra.
Soori fan mu kisima a yete senbe ra.
17 Soori joxo a ma a xa soe noma a rakiside,
konon na tan mu findima kisi ra a be.
18 Alatala nan meenima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra,
naxee e xaxili tima a xa hinne ra,
19 alako e nii naxa laaxira,
alako e xa balo kaame waxati.
20 Won xaxili tixi Alatala nan na.
A tan nan won malima ra,
a tan nan won kantama ra.
21 Won bojnee seewaxi a tan nan ma fe ra,
barima won bara la a xili seniyeenxi ra.
22 Alatala, i xa hinne muxu ra,
barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matoxoe

1 Dawuda to a yete findi daxui ra
Abimeleki ya i alako a xa a bepin, a naxa
yi beeti sebe.
2 N Alatala tantuma waxati birin.
A xa matoxoe mu bama n de i.
3 N Alatala matoxoma n boje kui.
Tooromixie fama ne na mede, e fa seewa.
4 Won birin xa Alatala binya,
won xa a xili matoxo.
5 N to Alatala maxandi, a naxa n yaabi,
a n ma gaaxui birin ba n yi.
6 Naxan na a ya ti Ala ra,
a seewama ne, a mu yaagima.
7 Xa tooromixi a xui ramini,
Alatala a mema ne, a fa a rakisi a xa toore
kui.
8 Alatala xa maleke Ala yaragaaxuie rabil-
inma ne, a e kanta.
9 Wo a mato, Alatala fan de!
Nexinyi na adama be naxan xaxili tixi a
ra.
10 Seniyeentoe, wo xa gaaxu Alatala ya ra,
alako wo hayi birin xa fan.
11 Kaame yetee suxuma ne,
konon Alatala fenmae hayi birin fanma ne.
12 N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli mati
n na.
N xa Alatala yaragaaxui masen wo be.

13 Nde wama simaya xonkuye xon?
Nde wama lufe seewe kui temui birin?
14 Xa wo wama na xon,
woyen jaaxie naxa mini wo de i,
wo naxa wule yo fala.
15 Wo xa fe jaaxi lu na, wo xa fe fanyi
raba.
Wo xa wo tunnabexi bojesa fenfe ra.
16 Alatala tinxintoe toma ne, a a tuli
matima e wa xui ra.
17 Alatala a kobe soma fe kobi rabae ra,
alako e xili xa neemu dunja ra.
18 Tinxintoe na e mawa Alatala be, a a
tuli matima ne e ra,
a e ba e xa toore kui.
19 Alatala luma mixi fe ma naxan sun-
nunxi a boje ma,
a mixi rakisima naxan xaxili bara ifu.

20 Toore gbegbe tinxintoe lima ne,
konon Alatala a rakisima na birin ma.
21 Alatala meenima ne a ma,
sese mu a toma.
22 Fe jaaxi nan mixi jaaxi faxama.
Tinxintoe yaxuie fama jaxankatade.
23 Alatala a xa konyie xun sarama ne.
Naxan a xaxili tima Ala ra,
na mu kiiti jaaxi sotoma.

35

Mixi jaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe
1 Alatala, i xa mixi tooro naxan wama n
toorofe.
Naxan wama n gerefefe, na kanyi gere.
2 Keli, i xa n mali i xa geresose ra.
3 I xa xali nun tanbe xa ite n yaxuie xili
ma.
A fala n be, a i tan nan n ma marakisima
ra.
4 Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e xaxili ifu,
naxee wama n faxafe.
Naxee fe jaaxie maxirima n xun ma,
Ala xa e rayaagi, a xa e keru.
5 E xa lu alo maale lagi foye naxan
nayensenma.
Alatala xa maleke xa e keru.
6 Ala xa e lu dimi kui,
Ala xa e xa kira masalaxun.
Alatala xa maleke xa e keru.
7 E bara yele itala n ya ra,
e bara yili ge n birama dennaxe,

alako e xa n faxa hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

⁸ Ala xa na sare ragbilen e ma.

Ala xa e suxu yeƙe kui, Ala xa e rabira yili kui.

⁹ Na temui n boƙe jeƙexinma ne Alatala ra.

N seƙwama ne a xa marakisi xa fe ra.

¹⁰ N boƙe a falama ne,

«Alatala, i maniyɛ mu na.

Nde noƙa tooro mixi ratangade senbema ma?

Nde noƙa setare ratangade mujɛtie ma?»

¹¹ Wule faleɛ n tooro gema,

e nu fe fala e mu naxan kolon.

¹² E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe jaaxie ra.

Mixi birin bara n nablo.

¹³ Koƙo e tan nu furaxi temui naxe,

n nu luma sunnun na e be,

n nu fa sunyi suxu,

n Ala maxandi e be temui birin.

¹⁴ N sunnunxi e be alo n sunnunma n boore be ki naxe,

xa na mu a ra n ngaxakerenyi be.

N kinikinixi e be alo n kinikinima n nga be ki naxe.

¹⁵ Koƙo toore to n tan li, e birin naxa jeƙexin.

E naxa kafu e bore ma n xili ma,

e xa n paxankata, e xa n nahalaki.

¹⁶ Mixi jaaxie nun konbitie,

e birin n ma fe xonxi, e nu yeƙe.

¹⁷ N Marigi, munfe ra i tinma na moƙi xa raba?

N nii ratanga e xa gere ma, n nii rakisi yi yeƙe ma.

¹⁸ Na kui n i tantuma ne malanyi xungbe kui,

N i matɔxoma pama gbegbe tagi.

¹⁹ Ala xa n natanga n yaxuie ma,

naxee wama yofe n ma.

Ala xa n natanga n xonmixie

naxee wama n konbife hali n mu fe yo rabaxi e ra.

²⁰ E mu woƙen fanyi yo falama,

e mixi fanyi madaxuma tun.

²¹ E n tooro gema a falafe ra, «Muxu bara a to.»

²² Alatala, i bara na birin to. I naxa dundu de.

N Marigi, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi Ala, keli,

i xa n xun magere so,

i xa n xun mafala.

²⁴ N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa i xa tinxinyi ra,

alako n yaxuie naxa n mayele.

²⁵ I naxa tin e xa a fala,

«Muxu bara no a ra, muxu bara a masoto.»

²⁶ Ala xa n xonmixie rayaagi, n yaxuie xaxili xa ifu.

²⁷ Ala xa n xanuntenyie raseƙwa,

naxee a falama e xui itexi ra,

«Tantui na Alatala be naxan a xa konyi luma boƙesa kui.»

²⁸ N i xa tinxinyi masenma ne,

n i tantuma ne temui birin.

36

Adama xa jaaxuƙa nun Ala xa hinne

Ala matɔxɔɛ

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beɛtibae xa mange be

² N bara mixi jaaxi xa matandi mapɔxun n boƙe kui.

A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya ra.

³ A a yeƙe igboma han a mu noƙa a xa yunubi tode,

a mu noƙa a jeƙe ki xonde.

⁴ A xa woƙenyi jaaxu, a nu mixi madaxu tun.

A mu fe fanyi yo kolon.

⁵ A fe jaaxi mapɔxunma koƙe ra, a fa kira jaaxi suxu,

barima a mu tondima fe kobi lude.

⁶ Alatala, i xa hinne koore lima,

i xa dugutegeƙa sigama han nuxui.

⁷ I xa tinxinyi gbo alo geyae.

I xa kiiti tilin alo baa.

I tan nan adamadie nun subee rakisima.

⁸ Ala, i xa hinne fan.

Adamadie birin yigiya soƙoma ne i yi ra, alo toxoƙe yoƙe luma e nga gabutenyie bun ma ki naxe.

⁹ E wasama i xa neme nan na,

i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.

¹⁰ I tan nan gbansan noƙa adama rabalode.

I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.

¹¹ I xa hinne i kolonmae ra,

i xa i xa tinxinyi masen tinxintɔɛe be.

12 I xa n natanga yete igboee ma,
i naxa a lu mixi jaaxie xa n keru.
13 Tinxintaree birama ne, e mu noma
kelide sonon.

37

Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi

Ala xa seriye

Dawuda gbe

1 I naxa kontofili mixi jaaxie ra.
I naxa tin lude alo e tan.
2 E lisima ne mafuren alo jooge,
e faxama ne alo sansie.
3 I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.
I xa lu yi boxi ma, nondi xa findi i xa baloe
ra.
4 Alatala xa findi i waxonfe ra.
Na kui a i waxonfe ragirima ne.
5 I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.
A tan nan fe ragirima.
6 Ala fama i xa nondi makenende
alo a soge raminima ki naxe geesege.
A i xa xunnakeli makenenma
alo soge naxan yanbama yanyi ra.
7 I boje raxara Alatala ya i,
i xa mame ti, Ala na na.
I naxa mixi jaaxi tone hali a xa fe birin
sooneyaxi.
8 I naxa xono, i i boje magoro.
Na tone lu na, a mu fee sooneyama i be.
9 Ala fama mixi jaaxie raponde,
kono naxee e xaxili tixi Ala ra,
e fama yi boxi sode ke ra.
10 A mu buma mixi jaaxie xa loe dunija
ma.
E mu toma dede.
11 Naxee bojee magoroxi,
e tan nan fama yi boxi sode ke ra, e lu
bojesa kui.
12 Tinxintaree tinxintoe yanfama, a xono a
ma.
13 Kono Marigi yelema na mixi jaaxi ma,
barima a a kolon a fama naxan sode.
14 Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,
e xali fan suxu,
alako e xa misikiine nun setare tooro,
e xa tinxintoe kon naxaba.
15 Kono e tan nan fama faxade e yete xa
santidegema saabui ra.
E xa xalie fama girade.
16 Se xuri naxan na tinxintoe yi ra,

a fisa mixi jaaxie xa bannaya be,
17 barima Alatala e senbe kanama ne,
a fa tinxintoe mali.
18 Alatala jengi saxi mixi fanyi xon.
E ke buma ne abadan.
19 E mu yaagima toore temui, e lugama ne
kaame waxati.
20 Kono mixi jaaxie faxama ne.
Alatala yaxuie luma ne alo fili,
naxan sexe lisima, a fa gan.
21 Mixi jaaxi doni tongoma ne, kono e mu
a fima.
Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya
kui.
22 Alatala xa barakatoe yi boxi sode ma ne
ke ra,
kono Ala naxan dankama, na kanyi fama
halakide.
23 Naxan jere ki rafa Alatala ma,
a na kanyi malima ne a xa dunijeigiri kui.
24 Hali a sa dinkon, a mu birama,
barima a belexe na Alatala yi ra.
25 Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra,
n mu tinxintoe keren toxi Ala naxan
nabepinxi,
naxan xa die taami makulama.
26 Tinxintoe ki tima, a mixie donima.
A xa die barake sode ma ne.
27 I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba.
Na kui i simaya xonkuye sode ma ne.
28 Seriye rafa Alatala ma.
A mu a xa hinnentee rabejinma.
A e kantama ne abadan.
Kono mixi jaaxie bonsoe fama ne ha-
lakide.
29 Tinxintoe fama ne yi boxi sode ke ra,
e lu be abadan.
30 Tinxintoe lonni nan masenma,
seriye nan minima a de kui.
31 A Marigi Ala xa seriye na a boje kui,
a mu birama kira xon.
32 Mixi jaaxi tinxintoe yanfama, a xa a
fama.
33 Kono Alatala mu tinxintoe luma a
yaxuie sagoe.
A mu tinma e xa a tojege kiiti temui.
34 I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu,
alako a xa i rakeli, i xa yi boxi sode ke ra.
Na temui i mixi jaaxie toma ne e halakixi.

35 Temui dangixi n bara senbema jaaxi nde to.

A xungbo alo wuri tofanyi.

36 Konɔ n to dangi a yire a firin nde, n naxa a li a xa fe xuben. N naxa a fen, konɔ n mu a to.

37 I xa mixi fanyi nan mato, tinxintɔe nan igbe.

Na mixi mooli findima barakatɔe nan na.

38 Konɔ yunubitɔee tan fama ne sontode, e bonsoe birin fa halaki.

39 Alatala tinxintɔee rakisima ne, a findi e xa makantama ra e xa tɔore kui.

40 A e malima ne, a e ratanga.

A e ratanga mixi jaaxie ma, a e rakisi, barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N senbe bara kana

Ala maxandi

1 Dawuda xa maxandi beeti

2 Alatala, i naxa n jaxankata i xa xone kui, i naxa n halaki i xa bojete kui.

3 I bara n maxonɔ i xa tanbe ra, i bara n nabira.

4 Yalanyi yo mu na n be i xa xone kui.

N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tɔoro.

5 N ma yunubie bara gbo n xun ma.

Na kote bara binya, n mu a noma sonon.

6 N ma fie bara gbo, e xiri bara jaaxu.

Na birin fatanxi n ma xaxilitareja nan na.

7 N boje bara kana, xunnakeli mu na n be.

N luma faejen na sunnunyi nan kui.

8 N fate birin wolenxi, yalanyi yo mu na sonon.

9 N senbe bara kana, n fate birin bara ba n ma.

N boje tɔoroxi tun.

10 N Marigi, i n waxonfe kolon, n ma tɔore mu noxunxi i ma.

11 N boje mu saxi, n senbe bara jon.

N ya mu naiyalanyi toma sonon.

12 N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun ma

n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e makuya n na.

13 Naxee wama n faxafe, e bara yeie itala n ya ra.

Naxee wama n tɔorofoe, e bara n konbi, e n tɔojege ma temui birin.

14 Konɔ n mu n tuli mati na woyenyie ra, n mu n de rabi n xa e yaabi.

15 N luma alo tuli xori, n luma alo boboe.

16 Alatala, n xaxili tixi i tan nan na.

N Marigi Ala, i tan nan gbansan noma n yaabide.

17 N naxe, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma, e xa jexelin n ma tɔore xa fe ra.»

18 A gbe mu luxi n xa bira,

n na tɔorofoe temui birin.

19 N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra, n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kontofili.

20 N yaxuie tan kende, e senbe gbo.

N xonmixie bara wuya, hali nondi mu na e be.

21 Naxee fe fanyi masarama fe jaaxi ra, e n tɔoro ma,

barima n tan birama fe fanyi nan foxo ra.

22 Alatala, i naxa n nabepin.

N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.

23 N Marigi, i xa fa mafuren n malide.

N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alo foye

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

2 N bara a fala, «N fe birin nabama, alako n naxa yunubi raba n de ra.

N fe birin nabama, alako n naxa na woyenyi mooli fala mixi jaaxie ya xori.»

3 N ma tɔore xungbe kui,

n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari tun.

4 N boje nu satunma, n ma tɔore naxa lu alo te dexexi.

Na bara a niya n xa yi woyenyi fala,

5 «Alatala, a masen n be n faxama temui mundun,

n ma simaya sigama han minden, alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.

6 I bara n ma simaya radunke, a xon mu kuya sonon.

Adama luma alo foye naxan dangima.»

Nengi rate.

7 Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa dangi.

A naafuli malanma, kono naxan fama a
sotode,
a mu na kolon.

⁸ N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?

I tan nan gbansan noma n malide.

⁹ N nakisi n ma yunubie birin ma.

I naxa n nayaagi daxuie ya xori.

¹⁰ N bara dundu, n mu sese falama,
barima i tan nan na walife.

¹¹ I xa fure ba n ma, beenu i xa n nanon
tore kui.

¹² I mixi naxankatama a xa yunubi xa fe
ra.

Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.
Na fe luma ne alo kuli naxan bogise fanyi
xun nakanama

beenu mixi xa a matongo.

Adamadi misaalixi foye nan na naxan
dangima.

Nengi rate.

¹³ Alatala, n ma dube suxu,

i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

I xa n wa xui me, barima i xa xore nan n
na.

N luma alo n benbae,

n mu buma yi duniya bende fupi fari.

¹⁴ I xa i xa naxankate ragbilen n foxo ra
sinden,

xa na mu a ra n faxama ne.

40

N mu noma dundude

Ala maxandi nun Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara n xaxili ti Alatala ra,
a bara a tuli mati n na.

³ A bara n ba boora xora,
a n sanyi radiki fanye ra.

⁴ A bara beeti neene sa n bore ma
naxan findixi tantui ra Ala be.

Mixi gbegbe na na me, e gaaxuma ne Ala
ya ra,

e e yete taxu Alatala ra.

⁵ Nelexinyi na adama nan be

naxan a xaxili tixi Alatala ra,
naxan mu a kobe ratoxi yete igboe ma,

naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe ma.

⁶ N Marigi Alatala,

i bara i xa fe fanyi gbegbe masen muxu
be.

I maniyе mu na.

N wama na birin tagi rabafe mixie be,
kono i xa fe fanyi wuya han a bara dangi
a i.

⁷ I mu wama serexe tun xa xon ma.

I bara n tuli rabi.

I mu wama serexe gan daaxi xon ma,

i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan
xon ma.

⁸ N bara fa kitaabui makuntanxi ra naxan
sebexi n be.

⁹ N Marigi Ala, n bara tin i waxonfe ma.

I xa seriyе na n sondonyi kui.

¹⁰ N tinxinyi masenma jama be.

I xa a kolon Alatala, n mu fama dundude
i xa fe ma.

¹¹ N mu noma dundude i xa nondi ma.

N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe falama
ne.

N mu i xa fonisireya nun i xa nondi
noxunma jama ma.

¹² I tan Alatala, i mu fama tondide n be i
xa marafanyi ma.

I xa fonisireya nun i xa nondi n kantama
ne temui birin.

¹³ Tore gbegbe bara n nabilin.

N ma yunubi fan bara gbo han a bara
dangi a i.

E bara wuya dangife n xunsexee ra.

Limaniya bara ba n yi ra.

¹⁴ Alatala, yandi, n natanga.

Alatala, yandi, n mali.

¹⁵ Naxee wama n nii bafe, naxee wama n
ma fe paaxi xon ma,

e birin xa makuya n na yaagi kui.

¹⁶ Naxee n mayelema, yaagi xa e de ixara.

¹⁷ Naxee birin biraxi i foxo ra,

e xa seewa, e xa jalexin i xa fe ra.

Naxee wama i xa kisi xon ma,

e xa a fala temui birin, «Tantui na Alatala
be.»

¹⁸ Setare nun misikiine nan na n na,

kono Marigi bara ratu n ma fe ma.

I tan nan na n ma malima ra a nun n
nakisima.

N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 Nelexinyi na mixi be naxan hinnema
tooromixi ra.

Alatala a ratangama ne a xa toore ma.

3 Alatala a ratangama ne, a a rabalo.

A nelexinma ne dunija.

I mu a luma a yaxuie sagoe.

4 Alatala a malima ne a fura temui, a a
rayalan.

5 N a falama a be,

«Alatala, hinne n na.

N nayalan barima n bara yunubi raba i
ra.»

6 N yaxuie woyen naaxie falama, e naxe,

«A faxama mun temui?

A xili loema mun loxe?»

7 Naxan fama n xebude a filankafui
woyenyi falama.

Fe naaxi gbo a boje kui.

A na keli n xun ma, a na mooli falama.

8 N xonmixie n ma fe makolikolima e
boore be,

e xa n tooro.

9 E naxe, «Fure naaxi bara a suxu,

a bara tagan, a mu kelima sonon.»

10 Hali n defanboore, n nu laxi naxan na,
muxu nun naxan nu muxu degema yire
keren,

na bara a kobe ti n na.

11 Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
alako n xa n yaxuie sare ragbilen e ma.

12 N a kolon n nafan i ma,
barima i mu n luma n yaxuie sagoe.

13 I n malima ne barima n tinxin.
I bara tin n xa lu i seeti ma abadan.

14 Tantui na Isirayila Marigi Alatala be
abadan.
Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

1 Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa
mange be

2 Ala, n wama lufe i yire.

N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.

3 N hayi na Ala nje ma.

N a yire lima mun temui?

4 Yakosi n wama koe ra,

n wama yanyi ra.

Mixi n maxorinma,

«I Marigi Ala na minden?»

5 N na ratu yi fe ma, n boje seewama ne.

Singe n nu jama rapere ma Ala xa
horomobanxi nan kui,

e nu beeti bafe nelexinyi kui,

e tantui rasiga Ala ma.

6 Munfe ra n sondonyi nimisaxi?

Munfe ra n boje sunnunxi?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

7 N Marigi Ala, n boje nimisaxi n yete kan
ma fe ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma Yuruden,

n na dennaxe yi temui,

Xerimon nun Misari geyae na dennaxe.

8 N ma toore xun nan tun masafe.

A luma alo susui ye naxan sinma xure ye
xun.

9 Alatala hinnema n na yanyi ra,

n fan beeti bama a be koe ra.

N Ala maxandima naxan n nabaloma.

10 N bara a fala Ala be,

naxan senbe gbo alo fanye,

«I neemuxi n ma munfe ra?

I n luxi toore kui

n yaxuie xa noe bun ma munfe ra?»

11 N yaxuie n toorama konbi ra loxo yo
loxo.

E n maxorinma, «I Marigi Ala na min-
den?»

12 N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N boje sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

N Marigi nan na n ma marakisima ra.

43

N boje sunnunxi munfe ra?

Ala maxandi

1 Ala, i xa n ma kiiti sa.

I xa n xun mafala jama danxaniyatare
xon ma.

I xa n natanga yanfantee nun wule false
ma.

2 Ala n ma kantama na i tan nan na,
i n nabepinxi munfe ra?

I n luxi toore kui n yaxuie xa noe bun ma
munfe ra?

3 I xa n ma kira iyalan i xa nondi ra,

i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya
seniyenxi fari.

4 N nan n makorema ne Ala xa serexebade
ra,

Ala naxan findixi n ma sɛɛwɛ nun n ma
 ɲɛlɛxinyi ra.
 N bɛɛti bama n Marigi Ala bɛ kɔra ra.
 5 N sondonyi nimisaxi munfe ra?
 N bɔɲɛ sunnuxi munfe ra?
 N xa n xaxili ti Ala ra,
 n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

1 Kora xa die xa lonni bɛɛti bɛɛtibae xa
 mangɛ bɛ
 2 Ala, muxu bara a mɛ muxu benbae
 saabui ra,
 i wali naxan nabaxi tɛmɛi dangixi.
 3 I bara sie kerɛ be
 alako muxu benbae xa sabati yi bɔxi ma.
 4 E mu be sɔtɔ e xa santidɛgɛma xa ra,
 e mu kisi sɔtɔ e yɛtɛ sɛnbɛ xa ra.
 I tan nan sɛnbɛ bara e rakisi,
 i tan nan xa hinne bara findi na saabui ra.
 5 Ala, i tan nan findi n ma mangɛ ra.
 Yandi, i xa Yaxuba bɔnsɔɛ rakisi.
 6 Muxu fama muxu yaxuie ragbilende i
 tan nan saabui ra,
 muxu fama e ragorode i xili ra.
 7 N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
 n ma santidɛgɛma mu nɔma n nakiside.
 8 Kɔnɔ i tan nan muxu ratangama muxu
 yaxuie ma,
 i tan nan muxu xɔnmixie rayaagima.
 9 Muxu Ala nan matɔxɔma tɛmɛi birin,
 muxu i tan nan xili tantuma abadan.
 Nengi rate.

10 Kɔnɔ yakɔsi i bara muxu rabɛɲin,
 i bara muxu rayaagi.
 I mu muxu xa sɔɔrie malima sɔnɔn.
 11 I bara muxu ragi muxu yaxuie ya ra,
 naxee muxu xɔnxi,
 nee bara muxu harige birin ba muxu yi
 ra.
 12 I bara muxu rabɛɲin alako e xa muxu
 faxa alɔ xurusee,
 i bara muxu rayensen pamanɛ gbɛtɛɛ ma.
 13 I bara i xa pama mati sare xuri ra,
 naxan mu findima geeni ra i bɛ.
 14 I bara muxu rayaagi muxu dɔxɔbooree
 xɔn ma.
 Muxu rabilinyie yoma muxu ma.
 15 I bara a niya si gbɛtɛɛ xa muxu mayele,

e nu e xunye lintan muxu ma.
 16 N xaxili ifuxi tɛmɛi birin, n bara yaagi.
 17 Naxee n xɔnxi, nee n mayelema,
 e n konbima.
 E wama e gbɛɲɔxɔfe.

18 Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
 muxu mu nɛɛmuxi i ma,
 muxu mu i xa saate kanaxi.
 19 Muxu bɔɲɛ mu gbilenxi i fɔxɔ ra,
 muxu mu muxu makuyaxi i xa kira ra,
 20 naxan a niyama i xa muxu lu wulaba-
 ree tagi,
 muxu xa faxa.
 21 Xa muxu sa nɛɛmu muxu Marigi Ala xili
 ma,
 xa na mu a ra muxu naxa ala gbɛtɛɛ batu,
 22 Ala mu a kolonma xɛ?
 A mu mixi gundo birin kolon?
 23 Kɔnɔ mixie na muxu faxafe alɔ xu-
 rusee.
 E na rabama tɛmɛi birin i tan nan ma fe
 ra.
 24 N Marigi, xunu. I xife munfe ra?
 Keli, i naxa mɛɛ muxu ra tɛmɛi birin.
 25 I yatagi nɔxunma muxu ma munfe ra?
 I nɛɛmuxi muxu xa tɔɔre nun yaagi ma
 munfe ra?
 26 Muxu bira nɛ bɔxi, muxu mu nɔma
 kelide sɔnɔn.
 27 Yandi, keli, fa muxu mali.
 I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe ra.

45

Mangɛ xa futi

Ala matɔxɔɛ

1 Kora xa die xa lonni bɛɛti bɛɛtibae xa
 mangɛ bɛ. A xa ba alɔ bɛɛti naxan xili
 «Fuge tofanyie.» Xanunteya sigi.
 2 Wɔyɛn fanyie bara n bɔɲɛ rafe.
 N xa yi wali raba mangɛ bɛ.
 N nenyi luma nɛ alɔ sebeliti fanyie xa kale.
 3 I tofan adamadi birin bɛ, i fata wɔyɛn
 ɲɔxunmɛ tide,
 barima Ala barake sama i xa fe ma tɛmɛi
 birin.
 4 I xa i xa santidɛgɛma xiri i tagi,
 alako i xa xunnakeli nun i xa binyɛ xa
 kolon.
 Sɔɔri sɛnbɛma nan i ra.
 5 I sɛnbɛ gbo.

Te i xa soori ragise fari, nondi, magoroe,
nun tinxinyi xa fe ra.

I xa fe xungbe raba.

⁶ I xa tanbee magaaxu.

E fama i yaxuie sondonyi soxode,
sie birama ne i sanyie bun.

⁷ «Ala, i xa mange kibanyi buma ne
abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangeya
tonxuma ra.»

⁸ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxujna mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi i Marigi Ala bara i sugandi
seewe kui.

Fisamante nan i ra dangife i booree ra.

⁹ Labunde nun se xiri joxunme na i xa
dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi tofanyi
kui.

Korae jalexinyi xui raminima i be.

¹⁰ Mangee xa di ginee luma i seeti ma,
i xa gine fan na i fe ma, a maxirixi xema
tofanyi ra.

¹¹ N ma di gine, i tuli mati n na.

I naxa kankan i bonsoe ma,
xa na mu a ra i xa denbaya nun i baba
ma.

¹² I xa i igoro mange be
naxan findixi i marigi ra.

I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,
naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mangee xa di gine soma banxi kui,
a maxirixi dugi tofanyi ra, xema na a ma.

¹⁵ A xa konyi ginee a matima mange xon.
Mangee fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Gine so temui, mixi birin jalexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,
e findi mangee ra boxi birin xun ma.

¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na
abadan.
Bonsoe birin i matoxoma ne waxati yo
waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matoxoe

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be ginedimedi xui daaxi

² Ala, won kantama nan a ra.

Won ma kantari na a yi ra.

A won malima won ma toore birin kui.

³ Xa boxi sa seren, won mu gaaxuma.

Xa geya sa bira baa ma, won mu gaax-
uma.

⁴ Xa moronyie sa xaape, won mu gaax-
uma.

Xa geya sa a imaxa, a seren, won mu
gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala xa taa
raseewama.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa horomolingira
seniyenxi na menni ne.

⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a ra-
maxama,

a a malima subaxe nefe a li.

⁷ Sie sonxoe ratema, mangeyae birama ne.
Ala nefe a xui ramini, dunija birin xu-
nunma ne.

⁸ Mangee Alatala na won seeti ma.

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi
ra.

⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi boxi ma.

¹⁰ A tan nan gere jonma dunija birin ma.
A xali girama ne.

A tanbe kanama ne,
a makantase gan.

¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala na n
tan nan na.

N si birin yamarima.

N ma yaamari na dunija birin ma.»

¹² Alatala na won seeti ma,

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi
ra.

47

Ala fisamante mange

Ala matoxoe

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be

² Wo tan sie birin, wo wo belexe bonbo,
wo sonxo, wo xui ite jalexinyi kui Ala be!

³ Alatala Xili Xungbe Kanyi magaaxu.

Mangee xungbe nan a ra dunija birin xun
ma.

⁴ A bara sie ragoro won bun ma,

e xa lu won sagoe.

⁵ A bara boxi fi won ma ke ra,
naxan findixi Yaxuba bɔnsɔe xa xun-
nakeli ra.

A won xanu.

Nengi rate.

⁶ Ala tema jɛlexin xui nan tagi,
a fama sarae fe xui ma.

⁷ Wo bɛeti ba Ala bɛ, wo bɛeti ba!

Wo bɛeti ba won ma mange bɛ, wo bɛeti
ba!

⁸ Ala nan mange ra dunija birin xun ma,
wo xa lonni bɛeti ba.

⁹ Ala magoroxi mange kibanyi seniyeŋxi
kui,

si birin mange nan a ra.

¹⁰ Sie xa mangɛe kafuma Iburahima Ma-
rigi Ala xa jama ma,

barima Ala nan a ragiri mangɛe xa
dunija kanta.

Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matɔxɔe

¹ Kora xa die xa bɛeti. Sigi seniyeŋxi.

² Alatala gbo.

A lanma won xa a matɔxɔ
a xa taa kui a xa geya seniyeŋxi fari.

³ Ala xa geya Siyon tofan,
a rafan dunija birin ma.

Na findi Mange Xungbe xa taa nan na.

⁴ Ala a jɛngi sama a xa taa makantaxi
xɔn,

a bara a yete findi a kantama ra.

⁵ Mangɛe to e malan Siyon gere xili ma,

⁶ e naxa kaaba na tofe ra.

E naxa gaaxu, e fa e gi.

⁷ E to gaaxu na ya ra,

e naxa sɛrɛn alɔ gine naxan na di barife,

⁸ xa na mara alɔ Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.

⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan
nabaxi a xa taa kui,

won bara na mɛ, won bara na to.

Mange Alatala na taa rakisima temui
birin.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, muxu na so i xa Hɔrɔmɔlingira kui,
muxu ratuma i xa hinne nan ma.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,

i xili tantuma ne dunija yire birin.

I xa mangɛya tinxin.

¹² Nama jɛlexinma ne Siyon geya fari,
Yudakae sɛɛwama ne i xa kiiti xa fe ra.

¹³ Wo xa Siyon mabilin,

wo xa a xa sɔori tidee konti.

¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makantaxie
mato,

alako wo xa na fala wo xa die bɛ.

¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra abadan.

A won napɛrɛma han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa sɛriye

¹ Kora xa die xa bɛeti bɛetibae xa mange
bɛ

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan jama birin.
Dunija jama birin, wo wo tuli mati n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi,
setare a nun se kanyi, wo birin xa wo tuli
mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade wo
bɛ,

n bɔɛe xaxili fanyi naxan mapɔxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra,

n fama na tagi rabade wo bɛ kɔra xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe lɔxɔe ya
ra,

n yaxuie xa fe kobi n nabilinma temui
naxɛ?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na,

e nu fa e yete matɔxɔ e harige xa gboe ra.

⁸ E mu nɔma e bore xunsarade,

E mu nɔma e xunsare fide Ala ma.

⁹ E nii xunsare xɔrɔxɔ,

e mu nɔma a fide abadan.

¹⁰ E tan mu faxama? E mu sigama
aligiyama?

¹¹ Won a toma, lonnilae faxama,

lonnitaree fan faxama ne.

E fa e harige lu mixi gbeteɛ yi ra.

¹² Mixi naxee e xilie saxi boxie xun ma,

e mapɔxunxi ne e xa banxie luma ne naa
abadan,

e xɔnyi mu kanama keli lanfanmae ma,

a sa dɔxɔ lanfanma gbeteɛ ra.

¹³ Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alɔ subee.

¹⁴ Mixi naxee laxi e yete ra, e xa kira nan
ya.

E xui rafan naxee ma, nee birama ne e
foxo ra.

15 E aligiyama lima ne.

Faxe e ralɔema ne.

Mixi tinxinxi e maboronma ne.

E xa tofanyi kanama ne.

Aligiyama findima ne e xonyi ra.

16 Kɔno Ala n nii xunsarama ne aligiyama,
a n xanin.

Nengi rate.

17 Mixi na findi banna ra, a harige na gbo,
i naxa gaaxu,

18 barima a mu sese xaninma aligiyama.

A harige mu birama a foxo ra.

19 A jɛlexinma ne a harige ra a xa
duniɛigiri kui,

barima birin a matɔxoma na xa fe ra,

20 kɔno a fa siga aligiyama

a a benbae li na,

naxee mu dunija toma sonon.

21 Xa banna mixi xaxili mu na,

a luxi ne alo sube naxee faxama.

50

Serexe naxan naxan Ala ma

Ala xa seriye

Asafi xa beeti

1 Alatala na woyenfe.

A na dunija birin xilife,

keli sogetede han sogegode.

2 Kelifa Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.

3 Won Marigi Ala na fafe,

a mu dunduxi.

Te belebele na a ya ra,

foye xungbe fan na a rabilinyi.

4 A xui tema koore ma,

a xui goroma boxi

kiiti sade a xa mixie be.

5 «N batulae, naxee laayidi tongoxi n be
serexe ra,

wo xa wo malan.»

6 Ala xa masenyi tinxinxi kelima koore
nan ma,

barima kiitisa nan na Ala ra.

7 «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa
woyen.

Isirayila, n bara wo kalamu.

Ala nan n na, wo Marigi Ala.

8 N mu xonoxi wo xa serexe xa fe ra.

Wo serexe gan daaxie bama n be temui
birin.

9 N mu tuura tongoma wo xonyi.

N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.

10 N gbe nan na sube birin na wula i.

N gbe nan na sube birin na geyae ma.

11 N gbe nan na xoni birin na koore ma.

N gbe nan na sube birin na fili ma.

12 Xa kaame n suxuma nu, n ma falama
wo tan be.

N gbe nan na dunija birin na.

13 N tan tuura sube donma? Ade.

N tan si kontonyi wuli minma? Ade.

14 A lanma wo xa tantui rasiga n ma,

na xa findi wo xa serexe ra.

Wo xa wo xa laayidie rakamali n be, n tan
Ala Xili Xungbe Kanyi.

15 Wo xa n xili wo xa toore kui.

N fama wo ratangade,

wo fan fama n matɔxode.»

16 Ala xa masenyi nan ya, mixi jaaxie be,
«wo na n ma yaamari nun n ma saate
durusife munfe ra?

17 N ma seriye mu rafan wo ma.

Wo mu n ma woyenyi danxunma.

18 Wo nun mujetie na a ra.

Wo nun yene rabae na a ra.

19 Fe jaaxi nan tun minima wo de i,
wo wule nan tun falama.

20 Wo nun naxan nga keren a ra,
wo na toɔjegema.

21 Wo naxan nabaxi, na nan ya.

Han yakosi n bara n sabari.

Wo joxo a ma a n na wo seeti ma,

kono n fama xaɛɛde wo ma,

n fama a birin ya bade wo be.

22 Wo xa yi fe me,

wo tan naxee neemuxi Ala ma,

xa na mara n wo xa fe kanama ne.

Mixi yo mu wo ratangama.

23 Naxan tantui serexe bama n be,

na mixi bara n matɔxo.

Mixi naxan a jere ki matoma a fanyi ra,

n fama n tan Ala xa marakisi masende a
be.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.

² Annabi Natan woyenfe Dawuda be a yunubi raba Batiseba ra temui naxe.

³ Ala, hinne n na alo i darixi a ra ki naxe. Dije n ma fe jaaxi ma i xa boje fanyi saabui ra.

⁴ I xa n naseniyen n ma fe kobi birin ma. I xa n ma yunubi xafari.

⁵ N bara n ma yunubi kolon. N mu noma nɛmude na ma.

⁶ N na fe jaaxi rabaxi i keren nan na. N naxan nabaxi a mu rafan i ma.

I na n makiiti, nɔndi luma ne i be.

⁷ N barixi yunubi fe nan kui, kabi nga furi ba nɛene ra.

⁸ Kɔno nɔndi na lu mixi boje kui, na nan nafan i ma. Na lonni masen n be.

⁹ N seniyen hisopi burexe ra, alako n xa fiixe.

N seniyen, alako n xa fiixe foen alo xije.

¹⁰ Nelexinyi nun seewe fi n ma, alako n boje xa sa.

¹¹ I kobe ti n ma yunubi ra, i xa n ma fe kobi birin ba n ma.

¹² N Marigi Ala, n boje mafindi boje seniyenxi ra, xaxili fanyi fi n ma.

¹³ I naxa n makuya i ya tode ra. I naxa i Xaxili Seniyenxi ba n yi ra.

¹⁴ Kisi seewe nun limaniya fi n ma naxan n malima.

¹⁵ N i xa kira masenma ne i matandilae be,

alako e man xa bira i foxo ra.

¹⁶ N nakisima Ala, n bara mixi faxes.

Yandi, n xunsara, alako n xa i xa fe fanyi masen.

¹⁷ N Marigi, na niya n be, n xa i tantu.

¹⁸ Serexe mu rafan i ma, xa na mu a ra n na bama ne i be nu. I mu wama serexe gan daaxi xon.

¹⁹ Serexe fanyi findixi yete magoroe nan na. Ala wama yi serexe mooli nan xon ma.

²⁰ I xa hinne Siyoni ra, i xa Darisalamu tete rakeli.

²¹ Na temui i jalexinma ne serexe tinxinxi nun serexe gan daaxi ra.

Na temui tuurae nan bama serexe ra i xa serexebade.

52

De jaaxi

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be.

² Masenyi nan ya Dowege Edonka xa fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda na Aximeleki xonyi.

³ I i yete igboma fe kobi rabafe ra munfe ra?

Ala xa hinne buma ne abadan.

⁴ I de luma alo fine naxan fe jaaxi rabama.

Yanfante nan i ra.

⁵ Fe jaaxi rafan i ma dangife fe fanyi ra. Wule rafan i ma dangife nɔndi ra.

Jengi rate.

⁶ I woyen xui xaape, i de mu fan.

⁷ Na kui Ala fama i rahalakide temui birin. A i suxuma ne, a i keri i xa banxi kui, a i keri dunija ma.

Jengi rate.

⁸ Tinxintoe naxee findima seedee ra e fama yeledede na kanyi ma yi ki ne,

⁹ «Wo na mixi mato, naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.

A naxa la a xa naafuli ra, a a yete kanta a xa yanfanteya ra.

¹⁰ Kono, n tan naxan laxi Ala xa hinne ra, n ma fe birin na sooneyafe

alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala xonyi.»

¹¹ N i tantuma ne abadan i xa wali xa fe ra.

N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa danxaniyatosee tagi, barima i fan.

53

Xaxilitare xa masenyi

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba xule xui ra.

² Xaxilitare a falama a boje kui,

«Ala mu na.»

E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama.

3 Ala a ya ragoroma adamadie ma kelife ariyanna,
a xa e mato xa xaxilima nde na na naxan Ala fenma.
4 Kono birin bara makuya Ala ra, e nu fe jaaxi raba.
Hali mixi keren mu na naxan fe fanyi rabama.
5 Tinxintaree xaxili mu na?
E nu n ma pama tooo tun.
E mu Ala xilima feo.
6 E fama serende gaaxui ra na nan ma, barima Ala fama na mixi moolie rayensende, naxee wama wo tooofe.
7 Nde kelima Siyon a xa Isirayila rakisi? Ala na a xa pama ramini konyiya kui, Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila jalexinma ne.

54

N Marigi tima n bun ma

Ala maxandi

1 Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.
2 Sifikae to a fala Solu be a Dawuda a noxunxi e xonyi, Dawuda naxa yi beeti ba.
3 Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa i senbe ra.
4 Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n ma woyenyi ra.
5 Xone ndee bara keli n xili ma, mixi kobi naxee wama n faxafe.
E mu Ala kolon fefe ma. Nengi rate.
6 Ala n malima, n Marigi tima n bun ma.
7 A n yaxuie xa kobina sare ragbilenma e ma.
I xa e halaki i xa dugutegepa kui.
8 N bara a panige n xa serexe ba i be.
Alatala, n i xili tantuma ne barima i fan,
9 i man n nakisima n ma tooofe kui, n fan n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

1 Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.
2 Ala, n ma dube suxu,
i naxa i noxun n ma maxandi ma.
3 I tuli mati n na, i xa n yaabi.

Xanmeri nun gaaxui bara ge n suxude
4 n yaxuie xa woyenyi xa fe ra,
a nun mixi jaaxie xa wali kobi xa fe ra.
E wama n tooofe, e n tooofegema xone kui.
5 N bone bara seren, n sondonyi bara gaaxu faxe ya ra.
6 Gaaxui nun serenyi bara n suxu a jaaxi ra.
Na bara n natagan.
7 Xa gabutenyi nan nu na n be nu alo ganbe,
n nu bara siga yigiya fende nu,
8 n nu n gima ne, n siga yire makuye,
n sigama wula i ne nu.

Nengi rate.

9 N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.
10 N Marigi, fe kobi rabae rayensen ye.
I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,
barima kobina nun gere bara gbo taa kui.
11 Koe nun yanyi ra fe kobi rabae taa rabilinma,
e xa fe jaaxi nun tinxintareya raba taa kui.
12 E bara fe birin kana.
Gbesenxonneya nun maifui bara gbo taa kui.
13 Xa yaxui nan tun n konbima nu, n dipema.
Xa n xonmixi nan tun kelima n xili ma nu,
n nan n noxunma ne a ma nu.
14 Kono i tan n lanfanma nan i ra, n xanuntenyi, n defanboore.
15 Won de fan, won birin sigama Ala xa horomobanxi.

16 E xa e terenna faxe ra,
e xa goro gaburi kui e pipe ra,
barima e e jerepa fe jaaxie nan tun kui.

17 Kono n bara Ala xili.
Alatala n nakisima ne.
18 N gbelegbelema koe a nun yanyi ra. A bara n xui me.
19 N yaxuie to wuya, a bara n natanga na gere ma.
20 Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a folo,
a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabira,
Nengi rate
barima e tondixi tuubide.
E mu gaaxu Ala ya ra.

21 Yi mixie bara e bore gere, e saate kana.
 22 E de ipoxun alo xipe, konɔ gere na e
 boɲe kui.

E xa woyenyi salaxun alo ture,
 konɔ e mixi tɔɔroma alo santidegema
 naxan baxi a tɛɛ i.

23 I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima nɛ.
 A mu tinma tinxintɔɛ xa bira.

24 Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin
 aligiyama.

I naxa e xa simaya konti rakamali.
 Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma sɔnɔn

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be.
 A xa ba alo beeti naxan xili, «Ganbe na
 wuri makuye fari.» A a ba Filisitakae a
 suxu temui naxe Gati.

2 Ala, hinne n na barima mixie na n
 gerefe.

E gere tima n be temui birin.

3 N yaxuie feɲɛnma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefae bara wuya.

4 N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili
 tima i tan nan na.

5 N Ala xa masenyi matɔxɔma.

N mu gaaxuma sɔnɔn, barima n bara la
 Ala ra.

Ibunadama gbansan noma munse rabade
 n na?

6 Temui birin n yaxuie wama n tɔɔɔfe e
 xa woyenyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

7 E lanxi n ma paxankate ma,
 e bira n foxo ra yire birin alako e xa n
 faxes.

8 I naxa tin e xa ratanga e xa fe paaxie
 ma.

Ala, i xa xone xa e rabira.

9 I n ma dunipeigiri kolon, i n yaye toxi.

N ma tɔɔre birin sebexi i yi ra.

10 N na i xili temui naxe, n yaxuie
 gbilenma nɛ n foxo ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

11 N Ala xa woyenyi matɔxɔma,
 n Alatala xa masenyi matɔxɔma.

12 N mu gaaxuma sɔnɔn, barima n bara la
 Ala ra.

Ibunadama gbansan noma munse rabade
 n na?

13 Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n
 ma tantui serexee ra,

14 barima i bara n natanga faxes ma.

I mu tin n xa bira,

alako n xa jere i xa kira xon ma yi bende
 fuji fari.

57

N bara limaniya sɔto

Ala maxandi

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be.
 A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki
 ti.» Dawuda naxa yi ba a to a gi Solu ma,
 a sa so fonme kui.

2 Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire

alo toxeyore a fenma a nga gabutenyi bun
 ma ki naxe

han fe xɔɔxɔɛ xa dangi.

3 N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi
 naxan n ma fe birin sɔɔneyama.

4 N xonmixie n paxankatama temui naxe,
 Ala n nakisima nɛ kelife ariyanna,

Nengi rate

a hinne nun nɔndi ragoroma n ma.

5 Yeteɛ bara n nabilin,

n saxi e tagi, e tan naxee adamadie
 faxama.

E pinyie luxi alo tanbee,

e nenyie luxi alo santidegema naxan baxi
 a tɛɛ i.

6 Ala, i xa i xa binye masen koore ma,

i xa a masen boxi ma.

7 E bara yeɛ ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa
 so a ra.

E bara yili ge n ya ra, konɔ e tan nan
 biraxi a kui.

Nengi rate.

8 Ala, n boɲe bara limaniya, n bara
 limaniya sɔto.

N beeti bama nɛ, n i tantuma nɛ.

9 N boɲe bara keli n na,

n xa n ma korae tongo, n xa beeti ba han
 subaxe.

10 Marigi, n i tantuma nɛ sie tagi.

N beeti bama nɛ i be bonsoɛɛ tagi.

11 I xa hinne koore lima nɛ,

i xa tinxinyi tema nɛ han nuxuie.

12 Ala, i xa i xa binye masen koore ma,

i xa a masen boxi ma.

58

*Adamadie sare**Ala xa seriyε*

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti».

² Wo xa woyenyi mu tinxin.

Adamadie, wo noma kiiti sade nondi ra?

³ Ade, wo fe jaaxi rabama wo boje kui, wo fe jaaxi rabama yi boxi ma, wo mixi ratantanma dunija ma.

⁴ Kafi e bari temui, e findixi mixi jaaxi nan na.

Wule fale bara loe kabi e bari loxoε.

⁵ E xa xone luxi ne alo boximase xone, alo boximase naxan mu boximase suxui xui ramema.

⁶ Hali boximase suxui fanyi, a mu noma a suxude.

⁷ Ala, i xa e jinyi kana e de i, barima e luxi ne alo yete.

Alatala, i xa e de wanwan.

⁸ E jonma ne alo ye naxan ifilima boxi.

E xa tanbe mu jere ma senbe ra.

⁹ A luma alo boe naxan fate loema lingi kui.

A luma alo di naxan baxi a nga fate i, a mu foye to.

¹⁰ Beenun tunde xa fura yege malinsinxi ra,

xa na mu a ra yege xare ra,

Ala e koma ne, a e wole a i.

¹¹ Mixi tinxinxi fama jalexinde barima a fama gberoxoe sotode.

A fama a sanyi maxade mixi jaaxi wuli ra.

¹² Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi tinxinxi sare fima.

Iyo, Ala kiiti sama ne dunija ma.»

59

*Bare xaajeε**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa a ba Solu to soorie xee e xa Dawuda faxes a xa banxi kui.

² N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma.

N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.

³ N natanga tinxintaree ma.

N nakisi faxetie ma,

⁴ barima e wama n faxafe.

Senbema na e malanfe n xili ma,

hali n mu findi fe kobi raba ra,

hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.

⁵ Hali n mu na fe jaaxi rabafe,

e e gima n foxo ra, e xa n gere.

Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.

⁶ Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,

i xa si danxaniyataree raton.

I naxa dije yi yanfante tinxintaree ma.

Nengi rate.

⁷ E fama koe ra alo bare xaajeε e fa taa rabilin.

⁸ E de luma alo bare de xunfe minima naxan kui.

E xa woyenyi mixi tcoroma alo sandegema.

E naxe, «Nde noma won ma woyenyi mede?»

⁹ Kono Alatala, i tan nan yelem a ma.

I si danxaniyataree birin mayelema.

¹⁰ N nan n yete ratangama e senbe ma i tan nan saabui ra.

Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,

i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxes keren na.

I xa e rabira alako n ma jama naxa neemu i senbe ma.

¹³ E yunubi rabama e xa woyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igboja kui.

E dankee nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e rajon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,

alako e xa a kolon Ala nan Mange ra

Yaxuba bonsoe nun dunija birin xun ma.

Nengi rate.

¹⁵ E fama koe ra alo bare xaajeε e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin koe ra, kono e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,

barima n ma kantama nan i ra,

i n kantama n ma tcore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,

n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60

*Ala fama xunnakeli ra**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyi alo Ala xa saate.»

² Isirayila to Sirenikae gere, e yi beeti ba na temui ne. E nu kelixi Mesopotamiya nun Soba boxi ma. Yowaba naxa Edonka wulu fu nun firin faxa fole kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe,
i bara nde ba muxu xa gali ra,
i bara xono muxu ma,
kono yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,
i bara a iboo.
I xa na yailan muxu be
barima boxi wama kanafe.

⁵ I bara fe xoxoxoe dexo i xa mixie ma,
han e bara lu alo siisila.

⁶ Kono naxee gaaxuxi i ya ra,
i bara tonxuma so e yi ra,
e xa no e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,
i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,
a naxan falaxi horomobanxi seniyenxi
kui,
«N Sikemi taa fima ne wo ma xunnakeli
kui,

n Sukoti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi boxi, n gbe. Manasi boxi, n gbe.
Eframikae nan findima n ma geresoe ra.
N mange doxoma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan
na.
Edon findi n ma boxi ra.
N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde noma n xaninde na taa makan-
taxi kui?

Nde noma n xaninde han Edon boxi ma?

¹² I tan gbansan, i tan naxan muxu raloe,
i tan naxan mu nu na muxu xa soorie seeti
ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gere.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ kono Ala xa mali tan fama muxu yaxui
birin halakide.

61

*Kelife yire makuye**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.
N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelife ra boxi makuye.
N boje mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife n na.

⁴ I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

⁵ N wama lufe i xonyi temui birin.
N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi bun
ma ki naxe.

⁶ N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma
maxandi ra.

I bara ke fi n ma,
nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i xili ya
ra.

⁷ Mange xa simaya xunmasa,
alako a xa bu a gbege ra.

⁸ A xa mangeya xa bu i ya i temui birin,
I xa hinne a ra, i xa findi a dugutege ra.

⁹ Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i xili
binye be,

barima i n ma maxandi yaabima temui
birin.

62

*Ala xa bojesa**Ala xa seriye*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange
Yedutun be

² N boje saxi Ala nan saabui ra,
n ma kisi fatanxi a tan nan na.

³ A luxi n be alo fanye,
n ma marakisima nun n makantama nan
a ra.

N mu noma birade sonon.

⁴ Wo dutunma mixie ma han mun temui,
wo xa e rabira, alo banxi nun tete fori?

⁵ E wule falama alako e xa mixie ba yire
fanyi e nu dennaxe.

E dube tima e de ra, kono e danke tan tima
e boje ra.

Nengi rate.

⁶ N bojesa sotoma Ala nan na,
barima n xaxili tixi a tan nan na.

⁷ A luxi alo fanye na a ra n be,

n ma marakisima nun n ma makantama
nan a ra.

N mu noma birade sonon.

⁸ N ma kisi nun n ma binye na Ala nan yi.

Ala n makantama nan a ra,
n yigi tide nan a ra.

⁹ Nama, wo xa wo taxu a ra,
wo xa wo xa kontofili masen a be.
A tan nan noma won malide.

Nengi rate.

¹⁰ Adamadie luma alo foye naxan dan-
gima.

Mixi xungbe findima mixi xuri ra,
Xa e xa fe bara maniya,
a yelevu alo foye.

¹¹ Wo naxa harige fen fe kobi ra,
wo naxa a fen muje ra.

Xa wo xa naafuli sa gbo,
wo naxa wo xaxili ti na ra.

¹² Ala bara fe firin fala n naxee mexi.
Keren, senbe na Ala be.

¹³ A firin nde, n Marigi nan hinnente ra,
barima a mixie sare ragbilenma e ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti, a naxan ba Yudaya, a
to nu gbengberenyi ma temui naxe

² Ala nan n Marigi ra.

Ala n i fenma, barima n hayi na i ma,
alo fate hayi to na ye ma gbengberenyi
ma.

³ N luma i xa horomobanxi kui
alako n xa i senbe nun i xa binye to.

⁴ I xa hinne fan simaya be.

N bara i matoxo.

⁵ N i tantuma n ma simaya birin kui,
n nan n belexee itema i mabiri.

⁶ N bonsoe wasama ne i tantufe ra seewe
kui.

⁷ N na n sa n i xa fe mapoxunma koe birin,

⁸ barima i tan nan n malima.

N seewama ne i niini bun ma.

⁹ N nii bara fatu i ma, i belexe luma ne n
bun ma.

¹⁰ Naxee katama n faxade, e tan nan
faxama.

¹¹ Santidegema fama ne e soxode,
wulai baree fa e ibode.

¹² Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama ne a
matoxode.

Kono wule falsee de balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala, i tuli mati n wa xui ra,
N natanga n yaxuie ma.

³ N noxun mixi paaxie ma
naxee wama n toorofe tinxintareya kui.

⁴ E de xaape alo santidegema,
e xa woyen paaxie luma alo tanbee.

⁵ E mu gaaxuma tinxintoe ya ra,
e luma a paxankata ra tun.

⁶ E de kobi, e yele italama mixi ya ra.

E naxe, «Nde na kolonma?»

⁷ E yanfanteya yailanma, e a fala,
«Won xa keli a yanfa xili ma. A
sooneyama ne.»

Adama xa mapoxunyi tilin.

⁸ Kono Ala na tanbee woli, e e lima ne
keren na.

⁹ E bara wule fala.

Naxee e toma, e e gima ne.

¹⁰ Na gaaxui adama birin suxuma ne.

E Ala xa wali masenma,

e a xa wali kolonma ne.

¹¹ Tinxintoe seewama ne Alatala ra,

a fa lu a niini bun ma.

Sondon fanyi kanyi jalexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Matoxoe na i tan Ala be Siyoni geya fari.
Muxu laayidi naxan tongoxi i be,

muxu na birin nakamalima ne.

³ Ala, i muxu xa maxandi birin mema ne.
Duniya birin fama ne birade i foxo ra.

⁴ Tantanyi to no muxu ra, i bara muxu xa
yunubi xafari.

⁵ I naxan sugandima a xa makore i xa
salide ra,

na jalexinma ne barima a buma ne i
xonyi.

Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,

fe seniyeenxi naxan kelixi i xa
horomolingira.

⁶ I muxu xa maxandi yaabima kaabanako
nun tinxinyi ra.

Ala, i bara findi muxu rakisima ra.
Dunija yire birin xaxili tixi i ra.

⁷ I bara geya daa i senbe ra
barima senbema nan i ra.

⁸ I bara baa xui radundu, mɔrɔnyi xui mu
na.

I bara nama fan masabari.

⁹ Dunija birin gaaxuma ne i xa kaa-
banakoe ya ra.

Kelife sogetede han sogegorode,
e birin e jɛlexin xui raminima ne i xa fe
ra.

¹⁰ I bɔxi mɛeni, a a rafe fe fanyi ra.
I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe
sɔɔ.

¹¹ I tune ye sama bɔxi ma alako bɔxi xa
bɔrɔɔ sansi be.

I barake sama xe ma, a xa fan.

¹² Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne.
I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.

¹³ Gbengberenyi filie nun geyae fanma
ne.

¹⁴ Xurusee yiriwama ne fili ma.

Sansi yiriwama ne geya bunyie.

Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma
won be seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matɔɔɔ

Bɛeti nun suuki bɛetibae xa mange be

¹ Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala
be.

² Wo xa a xili binya bɛeti ra,
wo xa a binya matɔɔɔ ra.

³ Wo xa a fala Ala be,
«I xa kaabanakoe magaaxu.

I senbe gbo han. Hali i yaxuie sɛrenma i
ya ra.

⁴ Dunija birin i batuma,
e i binya bɛeti ra, e i xili matɔɔɔ.»
Nengi rate.

⁵ Wo fa Ala xa wali matode.
A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.

⁶ A baa findi xare ra,
a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.
Na kui, won jɛlexinma ne a ra.

⁷ A dunija yamarima senbe ra abadan.
A ya tixi sie ra, matandilae mu nɔma
kelide sɔnɔn.
Nengi rate.

⁸ Sie, wo xa won Marigi Ala tantu,
wo xa wo xui ramini a matɔɔɔfe ra.

⁹ A bara simaya fi won ma,
a mu tin won xa bira,

¹⁰ barima Ala won bɔɔɔ kolon.
A bara won mato alo mixi gbeti matoma
ki naxe

a a raxunu alako a gbi xa ba.

¹¹ I bara muxu xun ti yeɛe kui ra,
i man bara kote dɔɔɔ muxu xun ma.

¹² I bara a lu mixie xa nɔ muxu ra,
muxu xa tɔɔɔ ye nun te xɔɔra.

Kɔnɔ a rapɔnyi, i bara muxu xun ti
daxamui yire ra.

¹³ N fama sɛɛɛ gan daaxi ra i xa banxi
kui,

n nan n ma laayidi rakamalima ne,

¹⁴ n naxee fala n de ra n nu tɔɔɔe kui
temui naxe.

¹⁵ N xuruse turaxie bama ne sɛɛɛ gan
daaxi ra,
alo yeɛɛ kontonyie, tuuræ, nun si don-
bie.

Nengi rate.

¹⁶ Wo fa, wo xa wo tuli mati,
wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.

N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.

¹⁷ N bara a xili, n bara a matɔɔɔ.

¹⁸ Xa yanfanteya nu na n bɔɔɔe kui nu,
n Marigi mu nu a tuli matima n na.

¹⁹ Kɔnɔ Ala bara n xui rame,
a n ma dube suxu.

²⁰ Tantui na Ala be naxan bara n ma
maxandi xui me,
a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matɔɔɔ

¹ Bɛeti nun suuki bɛetibae xa mange be.
A xa ba kora xui ra.

² Ala xa hinne won na,
Ala xa barake ragoro won ma,
Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma,
Nengi rate

³ alako a xa kirae xa kolon dunija ma,
alako si birin xa a xa marakisi kolon.

⁴ Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

⁵ E xa bɛeti ba jɛlexinyi kui,
barima i sie makiitima nɔndi ra,
i tan nan e rapɛɛɛma yi dunija bende fupi
fari.
Nengi rate.

⁶ Ala, sie xa i tantu,
si birin xa i tantu.

⁷ Bɔxi bara daxamui ramini won be,
tantui na won Marigi Ala be.

⁸ Ala xa barake sa won ma,
duniya birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan dunija mange ra

Ala matɔxɔ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.
Naxee a xɔnma, e xa e gi a ya ra.

³ I i yaxuie ralɔema ne
alɔ foye te tuuri ralɔema ki naxe.

Kaafiri lɔema ne Ala ya i,
alɔ ture xunuma te i ki naxe.

⁴ Kɔnɔ mixi tinxixi jɛlexinma ne,
e e sɛwe xui itema ne Ala ya i.
E tan luma na jɛlexinyi nan kui.

⁵ Won xa beeti ba Ala be, won xa a xili
matɔxɔ beeti ra.

Naxan jɛrema nuxui fari, won xa a
rasene.

A xili Alatala.

Won xa won sɛwe xui rate a ma.

⁶ Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaape makante nan a ra.

Ala xɔnyi seniye.

⁷ Ala denbaya fima denbayatare ma,
Ala xɔreya fima geelimanie ma, e
jɛlexinma ne.

Kɔnɔ Ala matandie luma ne gbengberenyi
ma.

⁸ Ala, i nu na i xa pama ya ra wula i temui
naxe,

⁹ bɔxi birin nu sɛrenma ne.
Tune ye nu goroma Ala ya i,
Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

¹⁰ Ala nu tune ye ragoroma bɔxi ma,
a xa senbe fi a xa bɔxi taganxi ma.

¹¹ I bara i xa pama rasabati naa.

I bara tɔɔrɔmixi mali naa.
I na birin nabaxi ne barima i fan.

¹² Marigi masenyi fanyi soma a xa xɛrae
yi ra.

Gali belebele nan e ra. E naxe,

¹³ «Geresoe mange na e gife,
e na e gife wo ya ra.

Wo xa ginɛ naxee luxi banxi,
e fama yi gere naafuli itaxunde.

¹⁴ Wo fama wo malabude wo xa xurusee
fe ma.

Ala mɛenima ne a xa pama ma
alɔ a mɛenima ganbee ma ki naxe.

E gabutenyi luma alɔ gbeti nun xɛema
nan na e ma.»

¹⁵ Ala Xili Xungbe Kanyi bara mange
rayensen

Salamon geya ma balabalanyi saabui ra.

¹⁶ Basan geya, Ala naxan daaxi, konde
wuyaxi naxan be,

¹⁷ wo na Ala xa geya sugandixi matofe
tɔne ra munfe ra,

a bara a xa hɔrɔmɔlingira ti dennaxe?

Ala luma ne menni temui birin.

¹⁸ Alatala xa geresoe xa gisee wuya dangi
wulu fu ra.

A xa geresoe fan dangi wulu wulue ra.

Ala na e ya ma.

Sinayi geya na yire seniye.

¹⁹ N Marigi Alatala, i bara te koore ma.

I bara geelimanie xanin.

Adamadie bara i buya,

matandilae fan bara wa sofe i xɔnyi.

²⁰ Tantui na i be lɔxɔe birin,

a won ma kote xanife lɔxɔ yo lɔxɔ.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²¹ Won Marigi Alatala won nakelima ne
faxe ma.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²² Ala a yaxuie xunyi kanama ne.

Naxee jɛre kira jaaxi xɔn ma,

a nee fan xun xɔri bɔɔma ne.

²³ Marigi naxe, «N fama ne e ra kelife
Basan,

n fa e ra kelife baa ma,

²⁴ alako wo xa fa e wuli to wo sanlaabe
ra.

Wo xa baree fan e donma ne.»

²⁵ Ala, muxu bara i to fa ra pama ya ma.

Ala nun a xa mange sugandixi na sofe
hɔrɔmɔlingira kui.

²⁶ Beetibae na yare, kɔra bonbɔe na e
fɔxɔ ra,

ginɛ na maxase ramaxafe e rabilinyi.

²⁷ Wo xa Ala tantu malanyie,

Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.

²⁸ Bunyamin nan ya,

naxan barixi donxɔe ra.

A tan nan findixi e xa mange ra.

Yudaya mange nan ya, e nun e xa mixie.

Sabulon mange nan ya,

Nafatali mange nan ya.

29 Ala, i xa masenyi ti senbe ra.
I xa i senbe masen alo temui dangixi.
30 I xa banxi na Darisalamu.
Mangee fama i bunade naa.
31 I xa xaape Misira ma,
naxan maniyee mali xungbe ra naxan na
ye xora.
A luma alo tuura gali,
ninge yore biraxi naxee foxo ra.
Na ninge yore luma alo si gbete
naxee duuti fima Misira ma.
Si gbete naxee wama gere xon, i
xa e rayensen ye.
32 Misira xerae, a nun Kusi xerae, xa fa
duuti ra Ala be.
33 Mange naxee birin na dunja, nun a
rabilinyi,
wo xa beeti ba Ala be, wo xa Alatala tantu,
34 naxan jere ma nuxui fari koore ma kabi
a rakuya,
naxan galanyi xui raminima senbe ra.
35 Wo xa a kolon, Ala senbe gbo.
A Isirayila yamarima a senbe ra,
senbe naxan kelima koore ma.
36 Ala, i na i xa horomolingira kui.
Ala, i magaaxu.
Isirayila Marigi Ala senbe fima ne a xa
nama ma.
Ala tantu!

69

N na birife

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange
be. A xa ba alo beeti naxan xili, «Fuge
tofanyie.»
2 Ala, n nakisi!
Ye bara te han n konyi.
3 N na birife boora tilinxi kui,
n sanyi mu tide yo sotofe.
N na madulafe ye xora.
4 N bara i xili han n bara tagan,
n xui yo mu na sonon,
n ya bara n xono i fenfe ra.
5 N xonmixie bara wuya dangi n xunsexe
ra.
Senbemaee nan e ra naxee wama n faxafe.
E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi
e ra.
N mu fe naaxi yo rabaxi e ra,

kolon e wama n xa sare nde fi.
6 Ala, i n ma tantanyi kolon,
n ma yunubie mu noxunxi i ma.
7 Mange Alatala, i naxa a lu
danxaniyatose xa yaagi n ma fe ra.
Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu
i fenmae xa ifu n ma fe ra.
8 E n konbima i tan nan ma fe ra.
N bara yaagi han.
9 N xunyae mu n kolon sonon,
n bara lu n taarae be alo xore nde.
10 N wama i waxonfe rabafe.
I konbimaee bara findi n yaxuie ra.
11 N wama, n sunma.
Na birin man kui, mixie n konbima.
12 N sunnun donma ragoroma n ma, e n
mayelema.
13 Naxee doxoxi taa sode de ra, nee n
mafalama,
siisilae n mayelema sigi ra.
14 Kolon Alatala, n bara i maxandi.
Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.
15 N nakisi alako n naxa biri boora xora,
n natanga n xonmixie ma.
16 I naxa tin n xa madula, ye naxa n naloe,
n naxa goro aligiyama.
17 Alatala, n xui ratin,
i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo.
I xa kinikini n ma, i xa n mali.
18 I naxa i noxun i xa konyi ma.
N na toore kui, yandi n mali.
19 I xa i makore n na,
i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.
20 I bara n ma toore nun n ma yaagi kolon,
n yaxuie birin na i ya i.
21 Konbi bara n boje kana han n bara
fura.
N hayi na kinikini ma, kolon a mu na.
N hayi na mixi madundumae ma, kolon e
mu toma.
22 E pose sama n ma donse,
e minse xone soma n yi ra, ye joxoe ra.
23 E xa teebili xa findi gantanyi ra e be,
e xa naafuli xa findi ye ra naxan e
suxuma.
24 E ya xa iforo, e xa donxu.
E tagi xa e xono han e xa bira.
25 I xa xono e ma, e xa na te kolon.
26 E xa goore xa jon,

adamadie naxa lu e xonyi sɔnɔn,
 27 barima e tɔɔrɔmixie xa tɔɔre xun
 masama,
 i naxee paxankata.

E mixie mayelema, i naxee halaki.

28 I xa e xa yunubi birin to,
 alako e naxa i xa kisi sɔtɔ sɔnɔn.

29 E xilie xa ba simaya sebeli kui,
 e naxa lu tinxintɔɛe ya ma.

30 N tan na tɔɔrɔfe yi temui,
 Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.

31 N fama Ala xili matɔxɔde beeti ra,
 n fama tantui rasigade a ma.

32 Na rafan Alatala ma dangife serexe ra,
 hali ninge kamalixi na a ra,
 hali tuura feri kanyi na a ra,
 toree na naxan be.

33 Tɔɔrɔmixie seewama ne na tofe ra.
 Naxee Ala fenma, e simaya xɔnkuye
 sɔtɔma ne.

34 Alatala a tuli matima setaree ra,
 a mu neemuma a xa mixie ma e xa tɔɔre
 kui.

35 Koore nun bɔxi xa a matɔxɔ,
 baa nun yexee xa a binya.

36 Ala fama Siyoni rakiside,
 a Yuda taae tima ne.

A man pama sabati naa,
 naa xa findi e gbe ra.

37 Na findima a xa konyie xa mamadie ke
 nan na.

Ala xanuntenyie fama ne lude naa.

70

Ala fenmae xa seewa

Ala maxandi

1 Dawuda xa maxandi beeti beetibae xa
 mange be

2 Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali mafuren.

3 Ala xa mixie rayaagi naxee wama n
 faxafe.

Ala xa e keru, Ala xa e ya ifu, naxee wama
 n tɔɔrɔfe.

4 Ala xa e keru yaagi kui, naxee a falama
 n be, «I xa tɔɔrɔ!»

5 I fenmae xa seewa.

Naxee wama i xa kisi xɔn, e xa Ala matɔxɔ
 temui birin.

6 Ala, n findixi misikiine nun tɔɔrɔmixi
 nan na,

fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

1 Alatala, n kantama na i tan nan na,
 i naxa tin n xa lu yaagi kui.

2 I xa n nakisi, i xa n mali i xa tinxinyi kui.
 I tuli mati n na, i n nakisi.

3 I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini bun
 ma temui birin,

alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

4 N Marigi Ala, n natanga mixi jaaxie
 senbe ma,

n natanga xɔnnante tinxintaree ma.

5 N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan nan
 na

kabi n dimedi temui,

6 kabi n nu na n nga tɛɛge i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matɔxɔma temui birin.

7 N findixi misaali nan na mixi wuyaxi be,
 barima n kantama senbema na i tan nan
 na.

8 N i matɔxɔma temui birin.

9 I naxa mee n na n ma forija kui,
 i naxa n nabɛɛɛn n ma senbetareya kui.

10 N yaxuie n mafalama,
 e wɔyenma e bora ra alako e xa n faxa.

11 E naxe, «Ala bara a rabolo,
 won xa bira a fɔxɔ ra, won xa a suxu.

Mixi yo mu nɔma a ratangade.»

12 Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

13 Ala xa e rayaagi, a xa e rapɔn, naxee n
 tɔɔnegema.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee
 wama n tɔɔrɔfe.

14 N xaxili tixi i ra kude i.

N luma i matɔxɔ ra temui birin.

15 N i xa tinxinyi nun i xa kisi tantuma
 lɔxɔe birin,

barima e wuya han n jan mu nɔma e
 birin kolonde.

16 N i xa kaabanako rabaxie matɔxɔma ne.
 N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi
 gbansan masende.

17 Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi temui.
 Han ya n i xa kaabanakoe matɔxɔma.

18 Ala, i naxa n nabepin yakosi,
n bara fori, n xunsexe fan bara fuga.
I naxa n nabepin
alako n xa i senbe masen to nun tina
mixie be.
19 Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.
I xa kaabanako wuya.
I maniyε na minden?
20 Hali i to bara a niya muxu xa tɔɔɔ,
muxu xa halaki,
i fama muxu rakiside,
i fama muxu rakelide gaburi tilinxi kui.
21 I xa n xun nakeli, i xa n madundu.
22 N Marigi Ala, na kui n i tantuma ne kɔra
ra
i xa dugutegeɲa xa fe ra.
Isirayila xa Seniyentɔe, n beeti bama i be
kɔra ra.
23 N beeti bama ne i be, n i matɔxo,
barima i bara n xun sara.
24 N i xa tinxinyi matɔxoma ne temui
birin,
barima naxee nu wama n tɔɔɔfe,
e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

1 Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxi
sa.
I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.
2 Na kui a xa i xa pama makiiti nondi ra,
a xa tinxin tɔɔɔmixie be.
3 Masenyi xa ti geyae fari, pama boɲe saxi
ra,
xibaarui xa yensen boxi ma, tinxinyi nan
pama yamarima.
4 Mange xa seriye raba tɔɔɔmixie be,
a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae
rayensen.
5 Mixie xa gaaxu i ya ra abadan,
danmi soge nun kike yanbama.
6 Mange xa lu alo tune naxan birama xee
ma, naxan boxi rafanma.
7 Tinxintɔe xa fe fanma na waxati ne,
danmi kike yanbama, boɲesa gboma ne.
8 A xa mangeya gboma ne,
sa folo sogetede han a sa dɔxo sogegorode
ra,
a folo Efirati xure ma han sa dɔxo boxi
danyi ra.

9 Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne
a bun ma,
a yaxuie lu a sanyi bun ma.
10 Tarasisi mangεe nun Suri mangεe fama
ne buɲae ra.
Seeba nun Seba mangεe fan duuti fima ne
a ma.
11 Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma,
sie birin lu a xa yaamari bun ma.
12 Na kui setaree fama ne a xilide marak-
isima.
A misikiine senbetare malima ne.
13 A kinikinima ne senbetaree nun setaree
ma,
a tɔɔɔmixie rakisi.
14 A e xɔreyama ne maifui nun fe kobie
ma,
barima e findixi a xanuntenyie nan na.
15 A xa mangeya xa bu!
A Seeba boxi xa xεema sɔtoma ne.
Mixie xa Ala maxandi a be temui birin,
e naxa tagan dubade a be.

16 Ala donse yiriwama ne boxi kui.
Geyae rafema ne sansie ra,
e bogie lu alo sansi bogi naxee na Liban.
Mixie gboma ne taa kui alo boxi sexe.
17 Mange Ala xili gbo abadan!
Dan mu na a xili ma soge bun ma.
Si birin barake sɔtoma ne a saabui ra,
e fa a matɔxo.

18 Isirayila Marigi Alatala tantu.
A keren nan kaabanakoe rabama.
19 A xili xungbe xa tantu abadan.
Dunija birin xa a xa binye kolon.
Amina! Amina!

20 Yisayi xa di Dawuda xa maxandie
raɲonyi nan na ki.

73

Naaxuɲa sare

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti
Nondi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be,
a fan mixie be naxee sondonyi seniyeɲxi.
2 A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira
ma,
n sanyie xa bira kira gbete fɔxo ra.
3 N nu yete igboe tɔɔnema,

n to a to mixi paaxie findixi naafuli kanyie
ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe,
e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa tōore kolon,
e mu paaxankataxi alo booree.

⁶ Yete igboja findixi xunmase nan na e
be,

e mixi tōorōma lōxō yo lōxō.

⁷ E e ya tima se birin na,
e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma,
e fe paaxi panigema yete igboja kui.

⁹ E Ala fe maberema, e de mu dikima sese
falafe ra dunija ma.

¹⁰ Na nan a ra, Ala xa pama a xun tima e
ra,
e la e xa woyenyie ra.

¹¹ E naxe, «Ala tan won jere ki kolonma
di?

Fahaamui mundun na a be?»

¹² Mixi paaxie na na ki ne.

E boje saxi naafuli yiriwafe kui.

¹³ N joxo a ma, «N nan n boje
raseniyenxi ne fu.

N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu fanxi n
be.

¹⁴ N paaxankataxi temui birin,
loxō yo lōxō nde sama n ma kote xun.»

¹⁵ Xa n sa na mooli fala nu,
n bara yanfanteya raba i xa die ra nu.

¹⁶ Awa, n naxa fahaamui fen yi fe ma.

Na nu xoxoxo n be,

¹⁷ han n so loxe Ala xa hōromolingira
kui,

n fa a mapoxun fe naxan fe kobi rabae
lima.

¹⁸ I e tima kira salaxunxi nan xon ma,
i fa e xun nakana.

¹⁹ E xa fe jonma kerenyi nan na, fe
magaaxuxi e xaninma ne.

²⁰ Marigi, alo xiye dangima ki naxe mixi
xunu temui,
i na keli, e fan xa fe bama i ya i na ki ne.

²¹ N boje to nu mapaxuma,
a nu luxi ne n be alo tanbe nan n soxoma.

²² Daxui nan nu n na, n mu nu sese
fahaamuxi.

N nu luxi ne alo xuruse xaxilitare i ya i.

²³ Kōno han ya n na i seeti ma,
n yirefanyi belexe suxuxi i yi ra.

²⁴ I n naperema i xa marasi ra,
i man n nasenema ne i xa noxe kui.

²⁵ Nde gbete na n yi ra koore ma?

Ba i tan na, sese gbete xoli mu n ma yi
dunija ma.

²⁶ N fate nun n xaxili taganma ne,
kōno Ala n boje sama ne abadan.

²⁷ Naxee e makuyama i ra, bōno mixi nan
e ra.

I mixie de balanma, naxee birin i finsiri-
walima.

²⁸ Kōno n ma hēeri findixi n masofe nan
na Ala ra.

N bara Marigi Alatala sugandi n xun
taxude ra,

alako n xa i xa wali fanyie birin masen
dunija be.

74

Ala xa hōromolingira kanaxi xa fe

Ala maxandi

Asafi xa lonni beeti

¹ Ala, munfe ra i muxu rabepinxi kerenyi
ra?

Munfe ra i xa xone turuma i xa pama xili
ma i naxan nabalofe?

² I xa ratu i xa pama ma i naxan xun
saraxi,

i ke fima naxan ma,

i sabatixi naxan ya ma Siyon geya ma.

³ I xa a yire mato a yaxuie naxan kanaxi,
i xa i xa hōromobanxi to e naxan kasaraxi.

⁴ I yaxuie bara e xui ite i xa naralan banxi
kui,

e bara e xa felekie rate naa.

⁵ E nu luxi alo beera kanyi naxee fotonyi
segema.

⁶ E bara hōromolingira xunmasee kana
beera nun deremae ra,

⁷ e naa gan te ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi
dennaxe.

⁸ E nu a falama ne e boje ma, «Won xa e
sōto!»

E bara Ala xa batudee birin gan.

⁹ I xa kaabanakoe mu toma,
namijonmee fan mu na muxu ya ma
kore.

Muxu mu a kolon yi fe buma han temui mundun.

¹⁰ Ee Ala, yaxui mayele tima han temui mundun?

Danyi mu na e xa konbie ma?

¹¹ Munfe ra i mu i senbe magaaxuxi masen e be?

I xa keli, i xa e sonto!

¹² Kabi temui xonkuye, Ala nan na n ma mange ra,

a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunija ma.

¹³ I tan nan baa iboo i senbe ra, i daalise magaaxuxie xunyie ibutuxun naa.

¹⁴ I tan nan e xunyie ibutuxun, i e fi donse ra wulai subee ma.

¹⁵ I tan nan dulonyie nun xuree raboo, i tan nan dabonyie raxori,

naxee mu darixi xori ra.

¹⁶ Yanyi nun koe findixi i gbe nan na, kike nun soge, i tan nan e daaxi.

¹⁷ I tan nan boxie naaninyie birin saxi. I tan nan sogofure nun jeme daa.

¹⁸ I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala nan maberefe,

pama xaxilitare na i xili bexufe!

¹⁹ Yandi, i naxa i xa pama xanuxi rabolo alo ganbe di raboloma sege yi ra ki naxe.

I naxa neme i xa misikiinee ma.

²⁰ I xa i joxo sa i xa saate ma, barima fe kobie bara gbo yi boxi ma han a bara dangi a i.

²¹ I naxa toromixie lu e xa yaagi kui.

Misikiinee nun setaree xa i xili matoxo.

²² Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra.

I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

²³ I naxa neme i yaxuie xa woyenyie ma, i naxa neme i gerefae xa sonxoe ma naxan mu jonma.

75

Ala xa kiiti

Ala matoxoe

¹ Asafi xa beeti beetibae mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti.»

² Muxu Marigi Ala, muxu bara i matoxo. Matoxoe na i be, i tan naxan na muxu seeti ma,

i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

³ I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li, n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Dunija nun a xa mixie fama xunude, konon n tan nan a kinkie senbe soma.

⁵ N a falama yete igboe nun mixi kobie be, <Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

⁶ Wo naxa wo xunyi ite koore ma, wo ba yete igboja woyenyi falafe ra.>>

⁷ Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede,

a mu kelima sogeorode, a mu kelima gbengberenyi ma.

⁸ Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

⁹ Tonbili nde na Alatala xonye, weni xaape rafalaxi na naxan kui.

A na soma dunija mixi paaxie nan yi, e a min han a jon.

¹⁰ N na masenyi tima temui birin, n Yaxuba Marigi Ala matoxoma beeti ra.

¹¹ «N mixi paaxie xa yete igboja xun nakanama ne, n tinxintoe xun nakeli.»

76

Ala xa xunnakeli

Ala matoxoe

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala kolonxi Yudaya boxi ma, a xili gbo Isirayila.

³ A xonyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

⁴ A geresosee alo xalie, wure lefae, nun santidegema kana menni ne.

⁵ I xa nore gbo alo koyinma, naxan gbilen kelife geyae ma, subee wuya dennaxe.

⁶ I bara no senbema ra, naxee mu xunuma sonon, naxee mu no gere tide i kanke.

⁷ I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma, e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.

⁸ I magaaxu! I xa xone kui, nde suusama i ya ra?

⁹ I to kiiti sa koore ma, dunija naxa sabari gaaxui kui.

¹⁰ I xa kiiti naxa toromixie rakisi.

11 I xa xone ibunadama mabiri findixi i matoxoe nan na.
I xa bojete luxi ne alo beleti i i tagi ixirima naxan na gere kui.

12 Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi Alatala be,
wo xa fa serexee ra a xon ma,
wo tan naxee birin a rabilinxi.

13 A tan nan jengi bama senbemaefate i,
a magaaxu dunija mangee be.

77

Ala xa maratange mu masarama

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

2 N nan n xui ratefe Ala nan ma.
A a tuli matima ne n xui ra.

3 Loxo xoxoxoe na fa n ma, n nan n Marigi xilima ne.

Koe ra, n nan n belexe itala a be, kono i mu madundui sotoma.

4 N nan n natu Ala ma, n wa n boje ma.
N nan n mapoxun a ma, limaniya ba n yi.

5 I mu tinma n xa xi.
N xaxili ifuxi, jan n mu noma woyende.

6 N nan n mapoxunma waxati dangixie ma.

7 N nan n natuma nee ma n ma beetie saabui ra.

N nan n yete maxorin,

8 «N Marigi meema ne ibunadama ra abadan?

A mu hinnema mixie ra sonon?

9 Danyi na a xa fanyi ma?

A tondima a xa laayidie kamalide?

10 A bara neemu a xa hinne ma?

A xa xone bara no a xa kinikini ra?

11 N ma toore kui a luma n be
alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

12 A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma,
a xa kaabanakoe a naxee rabaxi temui dangixi.

13 N nan n xaxili rasigama ne i xa kewali birin ma,
n nan n mapoxunma ne i xa walie ma.

14 Ala, i xa kira seniye n.

Ala gbete mu na, i maniye mu na!

15 I tan Ala nan kaabanakoe rabama,
i fe magaaxuxie masen jamanee tagi.

16 I i xa pama xun saraxi i senbe nan na,
Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

17 Ala, baa xungbe to i to,
a dulonyi naxa seren.

18 Nuxuie naxa ye gbegbe ragoro,
galanyi naxa bula koore ma,
seyamakonyie naxa lu alo tanbe wolixie.

19 I xa sarinyi xui naxa bula,
seyamakonyi naxa dunija iyalan,
boxi naxa a imaxa, a seren.

20 I naxa kira raboo baa ma,
i dangi ye xungbe tagi, kono i foxi mu to.

21 I naxa i xa pama rapere alo xuruse goore

Annabi Munsa nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matoxoe

1 Asafi xa lonni beeti
N ma pama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,

wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.

2 N misaali nde falama wo be,
n fe dangixie madoxo,

3 muxu fe naxee me, muxu fe naxee kolon,
muxu babae saabui ra.

4 Muxu mu nee noxunma e bonsoe ma,
muxu Alatala xa matoxoe falama ne e xanbiratie be,

muxu a senbe nun a xa kaabanakoe masenma ne e be.

5 Ala bara yaamarie masen Yaxuba be,
a seriye sa Isirayila boxi kui,
a won benbae yamari e xa na masen e xa die be,

6 alako di naxee fama tina, nee xa no a kolonde,
e fan xa a masen e gbe die be e fama naxee baride.

7 Na kui e fama e xa lanlanteya sade Ala ma,

e mu neemuma a xa wali xungbee ma,
e e joxo sama ne a xa yaamarie xon ma.

8 E mu luma alo e benbae,
naxee tuli xoxoxo,
naxee findi matandilae ra,
naxee tun mu rabexi,
naxee xaxili mu tixi Ala keren na.

9 Eframikae xali kanyie naxa e kobe so gere ra,
 10 e mu Ala xa saate rakamali, e mu bira a xa seriye foxo ra.
 11 E naxa neemu a xa wali magaaxuxie ra, a nun a xa kaabanakoe ra a naxee masen e be.
 12 A kaabanako raba ne e benbae ya xori Misira, Sowan fili ma.
 13 A naxa baa iboo, a e ragiri, a ye rati alo bilixi.
 14 A naxa e rapere nuxui saabui ra yanyi ra, a naxa e rapere te yanbe ra koe ra.
 15 A naxa fanye iboo gbengberenyi ma, a ye gbegbe ramini na kui alo dabonyi.
 16 A naxa ye ramini geme longori ra, a lu alo xure.
 17 Kono e mu gbilen e xa yunubi rabafe foxo ra, e fa Ala matandi gbengberenyi ma.
 18 E naxa Ala mato donsee maxorinfe ra.
 19 E naxa Ala mabere a falafe ra, «Ala noma won nabalode yi gbengberenyi kui?
 20 A bara ye ramini fanye kui, kono a noma taami fan fide e ma?»
 21 Ala to na me, a naxa xono ki fanyi ra, a fa te radexe Yaxuba xa pama xili ma, a fa xono Isirayila pama ma,
 22 barima e mu nu laxi Ala ra, e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.
 23 Na kui Ala naxa yaamari fi koore naadee xa rabi,
 24 «mana» xa goro e ma baloe ra, naxan findi koore taami ra.
 25 Birin naxa na senbemaie xa taami don, e fa wasa na ra.
 26 Ala naxa foye rafa keli sogetede biri, a foye rafa a senbe ra keli yirefanyi ma,
 27 naxan a niya xonie xa goro e ma a gbegbe ra alo xube nun baa de meyenyi.
 28 A naxa e gbegbe rayolon e yonkinde tagi, e xa kiri banxie rabilinyi ma.
 29 E naxa na don han e wasa. Ala nu bara e hayi li.
 30 Kono hali e to nu bara donse soto, a mu bu
 31 Ala xa xone man naxa goro e ma,

a Isirayila senbemaie nun e fonike faxa.
 32 Hali na birin to raba, pama mu tin gbilende e xa yunubie foxo ra. E mu la Ala xa kaabanakoe ra.
 33 Na kui a naxa e lu e xa fuyante kui, han e xa fe naxa rapon gaaxui kui.
 34 Fo faxe na dutun e ma, e fa so Ala fenfe, e e yete ragbilen a ma,
 35 e e ratu a Ala nan e senbe ra, a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rakisima ra.
 36 Kono e nu wama a madaxufe e xa woyenyie nan na, e wule fala a be e de ra.
 37 A xa fe mu nu na e bope ma, e mu nu birama a xa saate foxo ra.
 38 Kono Ala to findi hinnente ra, a naxa e xa yunubie xafari, a e naxankatafe lu naa. A naxa dije e ma sanya wuyaxi, a mu tin a xa xone birin xa mini.
 39 A nu a kolon a bende nan tun lanxi e ma, e jengi na dan, a mu gbilen sonon.
 40 Sanmaya yeri e murutama a ma gbengberenyi ma, sanmaya yeri e a raxonoma na yire maxare ma?
 41 E nu luma Ala mato ra, e nu ti Isirayila xa Seniyentoe kanke.
 42 E mu e ratu a senbe ma. E neemu a ma a e rakisi e gerefae ma temui naxe.
 43 E neemu a xa tonxumae ma a naxee masen Misira boxi ma. E neemu a xa kaabanakoe ma a naxee raba Sowan fili ma.
 44 A naxa e xa Nili xure nun a salonyie findi wuli ra han e mu no na ye minde.
 45 A naxa xerie radin e ma e halakife ra. A naxa lanxansarimae malan menni e kasarafe ra.
 46 A naxa tugumie radin e xa xee ma, katoe naxa xe bogi don gbiki.
 47 A naxa e xa weni sansie kana balabalanyi ra, a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan tunc xinbeli ra.
 48 Balabalanyi naxa e xa xurusee faxa, galanyi naxa e xa gooree sonto.
 49 A naxa a xa xone xoroxoe ramini e ma,

a bɔɲɛ naxa te e ma,
han a naxa malekɛ kasaratie ragoro e xili
ma.

⁵⁰ A naxa a xa xɔnɛ fulun e ma,
a mu e nii ratanga faxɛ ma, a fe xɔɔxɔɛ
radin e ma.

⁵¹ A naxa Misira di singe birin faxa,
e Hami bɔnsɔɛ fonike birin faxa.

⁵² Na nan a ra a naxa a xa pama ramini
alo yɛxɛɛ gɔɔɛ,
a naxa e rapɛɛ alo xurusee gbengberenyi
ma.

⁵³ A naxa e xanin bɔɲɛsa kui gaaxui yo
mu e sɔto,
kɔnɔ a naxa e yaxuie madula baa ma.

⁵⁴ Na ki, a naxa e xanin a xa bɔxi
seniyenxi ma,

a xa geya a naxan sɔto a sɛnbɛ ra.

⁵⁵ A naxa bɔnsɔɛɛ kerɛ e ya ra,
a fa na bɔxie itaxun Isirayila bɔnsɔɛɛ ma
kɛ ra,
a menni findi e sabatide ra.

⁵⁶ Kɔnɔ e man naxa gɛgɛgɛ Ala Xili
Xungbe Kanyi ma,
e tondi a xa yaamarie rabatude.

⁵⁷ E naxa e makuya Ala ra,
e findi yanfante ra alo e benbae a rabaxi
ki naxɛ,
e lu alo xali kanaxi.

⁵⁸ E naxa a raxɔnɔ e xa kuye batudee ra,
e a ratɔnɛ e xa wuri masolixie ra.

⁵⁹ Ala to na fe mɛ, a naxa xɔnɔ ki fanyi, a
Isirayila rabolo.

⁶⁰ A naxa a xa lingira rabɛɲin Silo, a nu
naxan tixi mixie tagi.

⁶¹ A naxa a xa saate kankira lu yaxui
sagoe,
e kankan a xa nɔɛ xa tɔnxuma ma.

⁶² A to xɔnɔ a xa pama Isirayila ma,
a naxa a niya e xa sɔntɔ santidɛgɛma ra.

⁶³ E xa fonikee naxa gan tɛ ra,
e xa ginɛdimɛdie mu matɔxɔɛ sɔto,

⁶⁴ e xa sɛɛɛdubɛɛ naxa faxa san-
tidɛgɛma ra,
e xa kaapɛ ginɛ fan mu wa.

⁶⁵ Marigi naxa keli
alo mixi naxan kelixi xi xɔli ma,
alo sɔɔri naxan nɔma a xa siisi ra.

⁶⁶ A naxa a yaxuie bɔnbɔ,
a e lu yaagi kui naxan mu ɲɔnma.

⁶⁷ A naxa Yusufu bɔnsɔɛ rabɛɲin,
a tondi Eframi bɔnsɔɛ sugandide.

⁶⁸ A naxa Yuda bɔnsɔɛ sugandi,
a nun Siyon geya naxan nu rafanxi a ma.

⁶⁹ A naxa a xa hɔɔmɔlingira ti alo yire
itexi,
alo a dunɲa tixi ki naxɛ, a xa bu xɔnkuye
ra.

⁷⁰ A naxa a xa konyi Dawuda sugandi, a a
tongo gɔɔɛ ya ma,

⁷¹ a nu mɛɛnife yɛxɛɛ ma dɛnnaxɛ,
alako a xa mɛɛni Ala xa pama ma,
naxan findixi Yaxuba bɔnsɔɛ Isirayila ra.

⁷² Dawuda naxa mɛɛni e ma a bɔɲɛ fixɛ
ra,
a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gbɛɲɔxɔfe

Ala maxandi

¹ Asafi xa bɛɛti
Ala, sie bara so i xa bɔxi kui,
e i xa hɔɔmɔlingira findi yire seniyɛntare
ra,
e Darisalamu kana.

² E bara i xa konyie furee findi xɔnie xa
baloe ra,
e bara i xanuntenyie so wulai sube yi ra.

³ E bara e sɔntɔ Darisalamu rabilinyi, e
mu ragata.

⁴ Si naxee na muxu rabilinyi e muxu
konbima,
e yoma muxu ma.

⁵ Alatala, i xɔnɔma nɛ muxu ma abadan?
I xa tɔnɛ danma mun temui?

⁶ I xa xɔnɔ pamanɛɛ ma naxee mu i kolon,
i xa xɔnɔ mangɛyae ma naxee mu i
batuma,

⁷ barima e bara Isirayila xun nakana,
e bara a xa lingira rabira.

⁸ I naxa ratu muxu xa yunubi dangixie
ma.

I xa hinɛ muxu ra mafuren,
barima sɛnbɛ yo mu na muxu bɛ sɔnɔn.

⁹ Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala,
i xili xa nɔɛ xa fe ra.

I xa muxu rakisi,
i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa fe ra.

¹⁰ Munfe ra pamanɛɛ a falama,

«E Marigi Ala na minden?»

E xa a kolon i fama i xa konyie wuli
gbɛɲɔxɔde muxu ya xɔri.

11 I xa i tuli mati geelimanie wa xui ra,
i senbe xa nee rakisi naxee xa kiitisae
wama e faxafe.
12 N Marigi, i xa sare doxo solofere rag-
bilen na sie ma,
naxee bara i beXu.
13 Na kui, muxu tan i xa pama fan fama
ne i batude,
muxu tan i xa xurusee fama ne i xa
matoxe masende muxu bonsoe be
abadan.

80

Ala mēnife a xa sansie ma

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A
xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyie
alo Ala xa saatε.»
2 Isirayila kantama, i i tuli mati n na,
i tan naxan Yusufu bonsoe rapere ma alo
xuruse goore.
I xa i xa nore masen,
i tan naxan magoroxi maleke masolixie
tagi.
3 I senbe ramini Efirami, Bunyamin, nun
Manasi bonsoe ya i,
i xa muxu rakisi.
4 Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi
soto.
5 Mange Ala, i tondima i xa pama xa
maxandi suxude
i xa xone xa fe ra han mun temui?
6 I e rabaloma e yaye ra,
i e yaye fima e ma minse ra han mun
temui?
7 I bara lantareya raso muxu nun muxu
doxobooree tagi,
e yoma muxu ma.
8 Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi
soto.
9 I weni bili nde tala ne Misira naxan
findixi i xa pama ra.
I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a tan si
naa.
10 I to na yire yailan a be,
a naxa a sankee masoron, a boxi rafe.
11 Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri wurie.

12 A salonyie nu kuya ra han e baa nun
xure de li.
13 Kono i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.
14 Wulai xosee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie ra.
Munfe ra?
15 Mange Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili ma,
16 i naxan si i yete be i belexe ra.
17 Yakosi a bara gan, a sege i xa xone
saabui ra.
18 I belexe xa lu Adama xa Di ma, naxan
na i yirefanyi ma,
i naxan xun nakelixi.
19 Muxu mu muxu makuyama i ra sonon.
I xa kisi fi muxu ma alako muxu man xa
i batu.
20 Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi
soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A
xa ba maxase luuti daaxi xui ra.
2 Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.
Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala ma.
3 Wo xa beeti ba maxase nun kora xui ra.
4 Wo xa feri fe kike neene te temui,
won ma sali loxe na a ra.
5 Na findixi Ala xa seriye nan na Isirayila
be,
Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a ra.
6 Yaamari na a ra Ala naxan so Yusufu
bonsoe yi ra,
a to mini Misira boxi xili ma.
N naxa xui nde me n mu naxan kolon, a
naxe,
7 «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexee.
8 Wo to n xili wo xa paxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi kelife
sesarinyi yire,
n naxa wo mato Meriba ye yire.
9 N ma pama Isirayila, wo wo tuli mati n
ma marasi ra.
10 Wo naxa Ala gbete batu,

wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.

¹¹ N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira boxi ra.
Wo wo de rabi a belebele ra, n a rafema
ne.»

¹² «Kɔnɔ n ma pama mu a tuli matixi n
na,
Isirayila mu n xui ratinme.

¹³ Na kui n naxa e lu e xa boje xoxoxoya
kui,
e xa jere e yete xaxili ma.

¹⁴ Xa a sa li nu n ma pama naxa a tuli mati
n na,

xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,

¹⁵ n fama ne a yaxui birin nayaagide
keren na,
n e ragoro temui birin.

¹⁶ Alatala yaxuie fama gaaxude a ya ra, e
halaki abadan.

¹⁷ Kɔnɔ n wo tan baloma ne donse fanyi
ra,
n kumi raminima ne geme kui wo be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbema be

Ala matoxe

¹ Asafi xa beeti
Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbema ya ma.

² «Wo kiiti sama kobina ra han mun
temui?

Wo nondi fima mixi naaxie ma munfe ra?

³ Wo xa misikiinee nun kiridie xa kiiti sa
seriye ki ma.

Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga kiiti
naaxi ma.

⁴ Wo xa setaree nun tooromixie rakisi.
Wo xa e ba mixi kobie belexee i.»

⁵ Kɔnɔ e mu fahaamui soto na fefe ma.
E e jere ma dimi nan kui tun.
Dunija sanbunyi birin serenma.

⁶ N a fala ne, «Kooore senbema nan wo
ra,
Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo birin
na,

⁷ kɔnɔ wo faxama ne alo adamadie,
wo birama ne alo dunija mangee.»

⁸ I tan Ala, keli, i xa dunija makiiti,
barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

Isirayila yaxuie

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti

² Ee Ala, i naxa i sabari!

Ala, i naxa lu dundui kui,

³ barima i yaxuie mu e raxaraxi,
i xonmae bara e xunyiye ikeli.

⁴ E na yanfe xoxoxoe maxirife i xa pama
xili ma,

e na e boore boje ratefe i xanuntenyie xili
ma.

⁵ E naxe, «Won xa e xili jon sie ya ma,
alako birin xa neemu Isirayila xili ma.»

⁶ E bara lan e boore ma i xili ma.

⁷ Edonkae, Sumayila bonsoe, Mowabakae,
Hagarikae,

⁸ Gebalakae, Amonikae, Amalekikae,
Filisitakae, Tirekae,

⁹ nun Asiriyakae birin bara kafu Loti
bonsoe ma.

¹⁰ I xa e bonbo alo i a raba Madiyankae ra
ki naxe.

I xa e bonbo alo i a raba mange Yabini na
ki naxe,

a nun a xa soori mange Sisera ra ki naxe
Kison xure yire.

¹¹ E soto ne Endori,
e fure naxa lu boxi ma, e mu ragata.

¹² I xa fe xoxoxoe raba e xa kuntigie ra,
alo i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.

E xa yareratie xa lu alo Seba nun Sala-
muna, naxee a fala,

¹³ «Won xa Ala xa pama xa boxi findi won
gbe ra.»

¹⁴ N Marigi Ala, i xa na mixie lu alo sexe,
foye naxan xaninma.

¹⁵ I xa e xun nakana alo te fotonyi ganma
ki naxe geyae fari.

¹⁶ I xa bira e foxo ra xone kui alo turun-
naade magaaxuxi.

¹⁷ Marigi, i xa e rayaagi alako e xa gbilen
i ma.

¹⁸ Yaagi nun gaaxui xa lu e boje ma,
i xa e bonsoe rajon abadan.

¹⁹ E xa a kolon a i tan nan xili Alatala,
a Ala Xili Xungbe Kanyi na i tan nan na
dunija xun na.

84

*Sigafe ra salide xungbe**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.
 2 Mange Alatala, i xa lingira tofan!
 3 N wama sofe i xa tete kui n boɲe birin na.
 Na waxɔnyi minima n de i i tan Ala nan be, i tan naxan niɲe a ra.
 4 Hali xɔni xunxurie alo turunna nun debelinyi e tee sama i xa serexebade seeti ma e xa die luma dennaxe.
 I tan Alatala Senbema, n ma Mange nun n Marigi,
 5 seewe na mixie be, naxee sabatixi i xa banxi kui.
 E luma i matɔxɔ ra dennaxe abadan.
 Nengi rate.
 6 Seewe na mixie be naxee senbe lanxi i tan Ala ma, naxee kira suxuxi sigafe ra salide xungbe.
 7 E Baka gulunba igirima temui naxe, e ye dulonyie to ne, tune ye gbegbe baranaa rafe.
 8 E keli yire fanyi nde, e siga yire fanyi gbetɛ.
 E na birin to ne kira xɔn sigafe ra Ala yire e e yete masen a be dennaxe.
 9 N Marigi Alatala Senbema, n ma dube suxu!
 Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi rame.
 Nengi rate.
 10 Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra naxan findixi muxu xa wure lefa ra.
 11 Xi keren nadangife i xa banxi kui, na ɲoxun dangife xi wulu wulu ra yire gbetɛ.
 N lufe i xa banxi de ra, na fan lufe ra tinxintaree xɔnyi,
 12 barima Ala Xungbe findixi won ma kantari nan na, a hinne nun binye fima ne won ma.
 A mu tondima tinxintaree kide heeri ra.
 13 Marigi Senbema, heeri na mixi be naxan a yete taxuma i ra.

85

*Ala xa hinne**Ala maxandi*

- 1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be
 2 Marigi, i xanunteya masenma i xa pama be,
 i Yaxuba bonsoe xun nakelima.
 3 I diɲema i xa pama xa fe ɲaaxie ma, i a xa yunubie birin xafarima.
 Nengi rate.
 4 I i xa xone ragbilenma a foxo ra, i diɲema a ma.
 5 Ala, i man xa muxu rakisi, i man xa hinne muxu ra.
 6 I xonoma ne muxu ma abadan?
 Na xone mu bama muxu xa yi waxati kui?
 7 I mu noma diɲede mu ma, i xa pama xa kisi, e xa seewa?
 8 Alatala, i xa dugutegeɲa masen muxu be, i xa muxu rakisi.
 9 N nan n tuli matima ne n Marigi Ala xa masenyi ra, barima a boɲesa nan fima a xa pama tinxixi ma.
 Ala xa e mali gbilenfe ra e xa daxuna ma.
 10 A kisi yati yati nan fima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra, alako a xa nore xa sabati won ma boxi kui.
 11 Dugutegeɲa nun nondi na yire keren. Tinxinyi nun boɲesa ɲereɲa kira keren xɔn.
 12 Nondi kelima lanbanyi ma, tinxinyi kelima koore ma.
 13 Alatala heri fima ne won ma, alako won ma boxi xa daxamui ramini.
 14 Tinxinyi ɲereɲa a ya ra, a findi sanyi foxi ra kira xɔn ma.

86

*N hayi na Ala ma**Ala maxandi*

- 1 Dawuda xa Ala maxandi Marigi, i i tuli mati n na, i xa n yaabi. Misikiine fuxarixi na n na.
 2 I xa n makanta, i dugutege na n na. N Marigi Ala, i xa i xa konyi di rakisi naxan a taxuxi i ra.
 3 Kinikini n ma, n Marigi, barima n i xilima loxoe birin.
 4 I xa seewe fi i xa konyi di ma,

n xaxili tixi i tan nan na, n Marigi.

⁵ I tan Marigi, i fan, i kinikini,
i xa dugutegeɓa gbo mixie be naxee birin
i xilima.

⁶ Marigi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa n ma dube suxu.

⁷ N i xilima n ma tɔɔre kui, barima i n
natinma.

⁸ N Marigi, i maniyɛ mu na alae tagi,
i xa kaabanakoe dangi wali birin na.

⁹ I si naxee daa dunija ma, nee fama ne
e xinbi sinde i bun ma,

e i xili matɔɔɔ,

¹⁰ barima i gbo, i man kaabanakoe
rabama.

I tan keren peti na nan Ala ra.

¹¹ N Marigi, i xa i xa kira masen n be,
n xa n jere i xa nɔndi kui.

Bɔɓe fanyi fi n ma, alako n xa gaaxu i xili
ya ra.

¹² N i matɔɔɔma n bɔɓe fiixe birin na, n
Marigi Ala.

N i xili matɔɔɔma ne abadan,

¹³ barima i xa hinne tilin.

I bara n nii ratanga faxe ma.

¹⁴ Ee Ala, yete igboe ndee bara keli n xili
ma,

gbalotɔɔe wama n faxafe.

E mu i kolon feo.

¹⁵ Kɔnɔ n Marigi, i tan nan findixi Ala ra,
naxan kinikinima, naxan hinnema
ibunadama ra,

naxan bɔɓe mu tema mafuren,

naxan mu taganma dugutegeɓa nun xa-
nunteya ma.

¹⁶ I xa i ya rafindi n ma, i xa hinne n na.

I xa senbe fi i xa konyi di ma,

i xa i xa konyi gine xa di rakisi.

¹⁷ Tɔnxuma nde ramini n be seede ra,
alako naxee n xɔnxi, e xa a to, e xa yaagi,
i xa mali nun i xa madundui xa fe ra.

87

Barife Siyoni

Ala matɔɔɔ

¹ Kora xa die xa beeti

Alatala xa taa tixi geya seniyeɓe fari.

² Siyoni naade rafan Marigi ma,
dangi Yaxuba xa lingira birin na.

³ Mixie Ala xa taa matɔɔɔma a fanyi ra

Nengi rate.

⁴ «N xa a fala Raxabi nun Babilon n
kolonma,

a nun Filisita, Tire, nun Kusi.

⁵ A falaxi Siyonikae xa fe ra,

<E to barixi naa, Marigi Ala e makantama
ne.>»

⁶ Alatala bara a sebe sie xa buki kui,

«Yi tan barixi naa.»

Nengi rate.

⁷ Beetibae a falama e xui itexi ra,

«N ma saabui birin na i tan ne.»

88

Saya kira

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be. A xa ba xule ra. Heman Esiraka xa
lonni beeti.

² Marigi, n nakisima Ala,

n i xilima yanyi nun koɛ ra.

³ I xa n ma maxandi suxu,

i xa n ma dube tongo.

⁴ N bara tɔɔɔ n ma dunijeigiri kui,

yakɔsi n bara makɔre saya ra.

⁵ N na mixie ya ma naxee na saya kira xon
ma.

N senbe yo mu na sɔnon.

⁶ A luxi ne alo n jan saxi furee tagi gaburi
kui,

i mu ratuxi naxee xa fe ma sɔnon,

naxee bara makuya i xa hinne ra.

⁷ I bara n na so yili tilinxi kui dimi xɔɔra.

⁸ I xa xɔne bara dutun n ma,

a n makoto alo baa mɔɔnyɔ mixi mako-
toma ki naxe.

Nengi rate.

⁹ I bara n defanbooree makuya n na,

i bara e bɔɓe rapaaxu e ma.

N luma banxi kui,

n mu minima fefe ma.

¹⁰ N Marigi, n i xilima loxo yo loxo yaye
ra,

n na n belexee tixi i be.

¹¹ I kaabanakoe rabama mixi faxaxie nan
be?

E noma kelide, e i matɔɔɔ?

¹² I xa dugutegeɓa xa fe falama gaburi
kui?

I xa xanunteya masenma naa?

¹³ I xa kaabanako toma aligiyama?

I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe xa fe bara neemu mixi ra?

14 N Marigi, n tan i xilima, gēēsege yo gēēsege n i maxandima.

15 Marigi, i tondima n be munfe ra?

I i kobe soma n na munfe ra?

16 N na tōore kui kabi n dimedi temui. N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n yi ra.

17 I xa xone senbe bara dangi a i, i xa fe magaaxuxie bara no n na.

18 E n nabilinxi alo banbaranyi, e dusu n xun na.

19 I bara n xanuntenyie birin makuya n na, n doxoore bara keli n xun ma.

89

Ala xa saate

Ala matoxoma

1 Etani Esiraka xa lonni beeti

2 N beeti bama n Marigi xa dugutegepa xa fe ra.

N na masenma ne bonsoe birin be, a falafe ra,

3 «I xa dugutegepa mabanbanxi koore ma abadan.

I xa hinne mu kanama.»

4 «N bara saate xiri n nun n ma mixi sugandixi ra,

n bara yi kere tongo n ma konyi di Dawuda be.

5 «N i bonsoe rasabatima ne abadan, n i xa kibanyi ti temui birin.»»

Nengi rate.

6 N Marigi, naxee na koore ma e i matoxoma,

malekee i tantuma i xa dugutegepa xa fe ra.

7 Nde na koore ma naxan maniyama Marigi Ala ra?

Nde luxi alo Marigi Ala malekee ya ma?

8 Ala magaaxu a xa seniyentoe xa malanyi,

e birin e magoro a be.

9 Marigi Ala, nde senbe gbo alo i tan Mange Ala?

I xa dugutegepa na yire birin.

10 I tan nan baa yamarima, i a moronyie raxara.

11 I tan nan no Misira ra, i a sonto.

I i yaxuie rayensen i senbe ra.

12 I tan nan gbe koore ra, i tan nan gbe boxi ra.

I tan nan dunija birin daa.

13 Se naxan na koola ma, se naxan na yirefanyi ma,

i tan nan a birin daaxi.

Taboro nun Xerimon geyae i xili matoxoma.

14 I senbe gbo.

15 Tinxinyi nun nondi nan na i xa kibanyi sanbunyi ra,

xanunteya nun dugutegepa fan tixi i ya ra.

16 Marigi, seewe na pama be naxan i xili matoxoma,

e e jereama i xa naiyalanyi nan ma.

17 E seewama i xili xa fe ra, e xun nakelima i xa tinxinyi saabui ra.

18 I tan nan findixi e xa naiyalanyi nun e senbe ra.

Muxu senbe gbo i xa hinne xa fe ra.

19 Muxu Marigi nan na muxu kantama nun muxu xa mange ra,

Isirayila xa Seniyentoe na a ra.

20 I woyen ne i xa pama be laamatunyi ra, a falafe ra,

«N bara senbe fi geresoe nde ma, n naxan xun nakelixa pama tagi.

21 N bara n ma konyi Dawuda to, n ture seniyenxi surusuru a xunyi ma sugandi ra.

22 N na n belexe rasoma a bun ma, n senbe fima ne a ma a fanyi ra.

23 A yaxui mu a terennama,

tinxintare mu a tooroma.

24 N a yaxuie ibutuxunma ne,

n a xonmae bonboma ne.

25 N xanunteya nun n ma dugutegepa luma ne a ma,

a senbe gboma n xili nan saabui ra.

26 Baae nun xuree birin sama ne a xa mangeya bun ma.

27 A a falama ne n be,

«N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma marakisima.»

28 N a findima ne n ma di singe ra, naxan xungbo dunija mangee birin be.

29 N na n ma dugutegepa mabanbanma ne a be,

muxu saate naxan xirixi, a mu kanama abadan.

30 N a bɔnsɔɛ rasabatima nɛ,
n a xa mange kibanyi mabanbanma nɛ
fanni koore na.

31 A xa die na n ma sɛriyɛ rabolo,
e mu e jɛrɛ n ma yaamari bun ma,

32 e n xui matandi, e mu n waxɔnfe suxu,

33 n e bɔnbɔma luxusinyi nan na,
n e jaxankatama fure jaaxie ra.

34 Kɔnɔ n mu n ma dugutɛgɛɾa bama a
ma.

N mu n xui yanfama,

35 n mu n ma saate kanama,

n man mu n xui masarama.

36 N na n kalixi n ma sɛniyɛnyi ra,
n mu Annabi Dawuda yanfama.

37 A bɔnsɔɛ kisima nɛ abadan,
a xa kibanyi luma nɛ n ya i alɔ soge,

38 a rasabatima nɛ alɔ kike,
naxan findima seedeɾɔxɔya ra abadan.»
Nengi rate.

39 Kɔnɔ i tan bara i xa mixi sugandixi
makuya i ra,

i bara mɛɛ a ra, i xɔnɔ a ma.

40 I bara i xa saate kana i xa konyi bɛ,
i a ba a xa kibanyi kui.

41 I bara a xa tɛtɛ bɔɔ, i bara a makantade
kana.

42 Mixi naxee dangima, e harige bama
naa.

A dɔxɔbooree yoma a ma.

43 I bara a yaxuie sɛnbɛ so, han e bara
sɛɛwa.

44 I mu a xa santidɛgɛma wali rasɔɔnɛya,
i mu a malixi gere kui.

45 I bara a xa fe raxuben,
i bara a xa kibanyi woli bɔxi.

46 I bara nde ba a xa fonikeya ra,
i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.

47 Alatala, i i nɔxunma n ma han mun
temui?

I xa xɔnɛ dexɛma alɔ tɛ han mun lɔxɔɛ?

48 I xa ratu a ma n ma simaya dunke ki
naxɛ.

I ibunadama daaxi fuyan nan na?

49 Nde baloxi naxan mu faxama?

Nde nɔma a yɛtɛ bade saya kira xɔn ma?

50 N Marigi, i xa dugutɛgɛɾa singe na
minden,

i i kali naxan na Dawuda bɛ i xa tinxinyi
kui?

51 N Marigi, i xa i jɔxɔ sa i xa konyie xa
yaagi xɔn ma.

I xa na kote to mixi wuyaxie naxan dɔxɔ
n xun ma.

52 N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie n
maberema ki naxɛ,
n tan i xa mixi sugandixi.

53 Tantui na Marigi bɛ abadan. Amina.
Amina.

90

Adama birin faxama nɛ

Ala maxandi

1 Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi
N Marigi, i tan findixi muxu kantama nan
na abadan.

2 Beenun geyae nun dunjpa xa daa,
i tan nan nu na Ala ra abadan.

3 I ibunadama ragbilenma bɛndɛ i.
I na nan fala, «Adamadi xa gbilen bɛndɛ.»

4 Jɛ wulu keren luxi nɛ i bɛ
alɔ lɔxɔ keren naxan bara dangi,
alɔ waxati keren naxan bara dangi kɔɛ
kui.

5 I a niya adamadi mu keli a xa xixɔli ma.
A luxi alɔ joooge naxan minima a yɛtɛ ra.

6 A keli subaxɛ ma, a fuga,
nunmare temui a jan bara lisi, a xara.

7 I xa xɔnɛ muxu jɔnma nɛ, a muxu
magaaxu.

8 I muxu xa yunubi birin kolon,
hali muxu xa fe jaaxi naxee findixi gundo
ra.

9 Muxu xa simaya birin luma i xa xɔnɛ
bun ma.

Muxu xa dunjɛigiri xa bui birin, jɛngi
rate keren.

10 Muxu xa simaya buma jɛ tongo
solofere,

jɛ tongo solomasaxan xa a sɔɔnɛya,
kɔnɔ na birin findixi tɔɔrɛ nun jaxankate
nan na.

Simaya dangima nɛ mafuren mafuren, a
muxu lu dimi kui.

11 Nde i xa xɔnɛ sɛnbɛ kolon?

Nde gaaxuma na ya ra?

12 A muxu ratu simaya rapɔnyɛ ma,
alako muxu xa xaxili sɔtɔ muxu xa
dunjɛigiri kui.

13 N Marigi, i xa i ya rafindi muxu ma
I xa xɔnɛ buma han mun temui?

Kinikini i xa konyi die ma.

¹⁴ Kuye na iba, i xa muxu rawasa i xa dugutegeɓa ra,
alako muxu xa sɛɛwa muxu xa simaya birin kui.

¹⁵ I tɔɔre xasabi naxan dɔxɔ muxu ma,
i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,
i man xa muxu rasɛɛwa na xasabi ra.

¹⁶ I xa i xa kaabanakoe masen muxu be, i xa konyie.

I xa nɔre xa mini muxu xa die ma.

¹⁷ Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu muxu ya i.

A xa muxu xa wali sooneya, a xa baraka sa muxu xa wali ma!

91

Gaaxutareɓa

Ala matɔxɔɛ

¹ Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi xa kantari bun ma,

a a malabuma ne Ala xa kante kui.

² N na a masenma Alatala be,
«I tan nan na n ma kantari nun n makan-tade ra,
i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»

³ A tan nan i ratangama gantanyie ma naxee tema i be,
a i ratanga wuganyi ma.

⁴ A i makantama ne
alo tɔxɔɛ a xa die makantama ki naxe a gabutenyi bun ma.

A xa dugutegeɓa luma ne alo soori xa wure lefa.

⁵ I mu gaaxuma gbaloe ra kɔɛ ra,
i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,

⁶ i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,
i mu gaaxuma fure jaaxi ra soge bun ma.

⁷ Mixi wulu nɔma ne birade i kɔɔla ma,
mixi wulu fu nɔma birade i yirefanyi ma,
kɔnɔ sese mu i toma.

⁸ I na birin toma ne i ya i,
i findi seede ra tinxintare xa jaxankate ma,

⁹ barima i bara la i Marigi ra, a bara findi i xa kantari ra.

Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa makan-tade nan na.

¹⁰ Sese mu i lima,
wuganyi yo mu soma i xonyi,

¹¹ barima a a xa malekee yamarima e xa i makanta yire birin.

¹² E i tongoma ne e belexee kui,
alako i naxa i sanyi radin gɛme ra.

¹³ I nɔma yetee nun bɔximasee ra,
i senbe dangi baratɛe nun biidae ra.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«A to laxi n na, n a rakisima ne.
N a makantama ne barima a n xili kolon.

¹⁵ A na n xili, n a yaabima ne.

Tɔɔre na a li, n luma ne a seeti ma.
N a rakisima ne, n a xun nakeli.

¹⁶ N simaya xɔnkuye fima ne a ma,
n na n ma kisi masen a be.»

92

Simaya kamalixi

Ala matɔxɔɛ

¹ Beeti naxan bama malabui lɔxɔɛ

² Marigi batufe fe fanyi na a ra.

Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili xa matɔxɔ beeti ra.

³ Kuye iba, a lanma i xa xanunteya xa matɔxɔ,

kɔɛ kui, muxu xa i tantu i xa dugutegeɓa xa fe ra.

⁴ Matɔxɔɛ xa ba kɔra luuti fu daaxi xui ra
nun adamadi xui ra.

⁵ Marigi, n jɛlexinma i xa kaabanakoe ra,
n nan n sɛɛwe xui itema i xa wali xa fe ra.

⁶ Marigi, i naxan nabama, a makaaba, i xaxili tilin.

⁷ Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
a mu fahaamui sɔtɔma i xa fe ma.

⁸ Ala kolontaree luma alo sansi
naxan bulama fili ma, a fuga,
kɔnɔ na dangi xanbi, a jɔn abadan.

⁹ Kɔnɔ i tan Marigi, matɔxɔɛ na i be temui birin.

¹⁰ N Marigi, i yaxuie halakima ne,
i fe kobi rabae birin nayensen ye.

¹¹ I senbe fima ne n ma alo sɛɛɛ ninge,
i ture fanyi sa n ma.

¹² N yae a toma n gerefæe xun goroma ki naxe,
n tuli e gi xui me.

¹³ Tinxintɔɛɛ xa fe fanma ne alo tugi bili,
e xa fe te alo sɛdiri wuri bili naxee na Liban.

¹⁴ E sabatixi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tete kui,

e xa fe fanma ne won Marigi Ala ya i.

15 Hali e forixi e xunsexe fiixexi,
senbe na e be fe fanyi rabafe ra,
16 alako e xa a masen,
«Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan fari,
tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mange Ala

Ala matoxoe

1 Marigi Alatala nan na mange ra.
Xunnakeli na a yi, a senbe gbo.
A xa duniya xanxi, a mu serenma.

2 I xa mangeya fole mu na, a dan mu na.
I tan nan na Ala ra abadan.
3 Marigi, baa moronyi rawunduma alo
galanyi,
galanyi naxan goroma, a bula.
4 I senbe gbo na xui be,
i xa xunnakeli dangi baa moronyie ra.
Marigi senbe gbo koore ma.
5 I xa seriye xanxi, seniyentoe nan lanxi i
ma abadan.

94

Ala xa naxankate

Ala xa seriye

1 N Marigi Ala naxan a gberoxoma,
i xa i makenen i xa nore kui.
2 I tan naxan duniya kiiti sama, i xa keli,
i xa yete igboe xa walie ragbilen e ma.
3 N Marigi, a lanma mixi kobie xun xa
rakeli han mun temui?
4 A lanma mixi naaxie xa e yete matoxo
tun e xa yete igbona kui?
5 Alatala, e i xa pama toroma, e i xa mixie
halakima.
6 E kaape ginnee nun xape faxama, e
kiridie nii bama.
7 E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee toma,
Yaxuba Marigi Ala mu yi rakorosima.»
8 Wo tan xaxilitaree, naxee luma pama
tagi,
wo xaxili sotoma mun temui?
9 Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe me?
Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?
10 Naxan pamanee xuruma, na mu e
naxankatama?
A tan nan xaxili fima ibunadama ma.

11 Alatala a kolon a adamadie xa
maroxunye na ne fufafu.
12 Alatala, seewe na mixi be i naxan
matinxinma,
i naxan matinxinma i xa seriye ra,
13 alako a xaxili xa sa toore loxoe,
han mixi naaxie e gbe naxankate sotoma
temui naxe.
14 Alatala mu a xa pama raboloma,
a mu a xa mixie rabepinma.
15 Kiiti tinxinxi fama ne sade,
tinxintoe bope birama ne na foxo ra.
16 Nde n xun mafalama mixi naaxie xon
ma?
Nde tima n be mixi kobie xili ma?
17 Xa n Marigi mu findi n malima ra nu,
n ma fe danma ne gaburi kui nu.
18 N Marigi, n na maroxun
a n sanyi mu tima sonon,
i xa dugutegepa n demenma.
19 N ma kontofilie na wuya,
i e bama n ma, i fa n naseewa.

20 I noma tinde mangeya tinxintare ra,
naxan yaamari tima fe kobi ra?
21 E kafuma e bore ma tinxintoe faxafe ra,
e mixi toopege kiiti kui.
22 Kono Marigi nan na n kantama ra,
a luma alo fanye n sabatima naxan fari.
23 A e xa wali kobie ragbilenma ne e ma,
a e xun nakana e xa naaxuna ra.
Muxu Marigi Ala e sontoma ne.

95

Mange Ala matofe

Ala matoxoe

1 Won xa beeti ba Marigi be seewe ra,
won xa won xui ite won nakisima
senbema be.
2 Won xa a matoxo,
won xa a matoxoe ba a be beetie ra,
3 barima Alatala, Ala xungbe na a ra,
naxan findixi mange xungbe ra senbema
birin xun ma.
4 Yire tilinxi na a belexe.
Geya xuntage findixi a gbe nan na,
5 alo baa nun boxi a naxee daaxi a belexe
ra.
6 Wo fa, won xa suyidi, won xa won igoro,

won xa won xinbi sin Alatala ya i naxan
won daa,
7 barima a tan nan won Marigi Ala ra.
Won findixi a xa pama nan na a naxan
demadonna,
alo xuruse demadonyi meenima goore ma
ki naxe.

Wo xa a xui me to.

8 Wo naxa wo bonse raxoxo alo naxan
nabaxi Meriba,
alo naxan nabaxi Masa gbengberenyi ma
temui dangixi.

9 Wo benbae n mato ne na loxe,
hali e to nu bara n wali foxi to.

10 Na bonsae xa fe naxa rapaaxu n ma je
tongo naani bun ma.

N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki,
naxan mu n waxonfe kolon.»

11 Na kui n naxa n kali n ma xone kui,
«E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matoxe

1 Wo beeti neene nde ba Alatala be!
Dunija birin xa beeti ba Alatala be!

2 Wo beeti ba Marigi be, wo a xili matoxo.
Wo xa a xa kisi masen mixie be temui
birin.

3 Wo xa a xa nore fala si birin be,
wo a xa kaabanakoe masen pama birin
tagi.

4 Marigi Ala gbo, a lanma won xa a
matoxo,
naxan dangi senbema birin na.

5 Sie birama ala naxee foxo ra,
e findixi kuyee fufafu gbansan nan na,
kon Alatala nan kooe daa.

6 Nore nun naiyalanyi kelima a tan nan
ma,
senbe nun naiyalanyi luma ne a xa
horomobanxi kui.

7 Bonsae birin, wo xa tantui rasiga Alatala
ma,
wo Alatala matoxo a xunnakeli nun a xa
senbe xa fe ra.

8 Wo xa a xili binya alo a lanma wo xa a
raba ki naxe.

Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa
horomobanxi tete kui.

9 Wo xa suyidi Marigi be a xa nore ya i.

Dunija birin xa seren a ya ra.

10 Wo xa a fala si birin be, «Alatala nan
na Mange ra.

Dunija xanxi, a mu a imaxama.

Ala pamae makiitima tinxinyi ra.

11 Kooe xa seewa, boxi xa jexin.

Baa nun a kui isee xa wundu seewe ra.

12 Xee nun e xa bogi see xui xa ite,

wondi wuri bilie xa e seewa xui ite

13 Alatala ya ra naxan fafe.

A fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na,
a pamae makiiti nondi ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matoxe

1 Alatala nan na mange ra.

Dunija xa jexin, surie xa seewa.

2 Nuxui nun kuye ifoxoxi a rabilinma.

A xa kibanyi doxoxi tinxinyi nun nondi
fari.

3 Te tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a
rabilinyi.

4 A dunija iyalanma a xa seyamakonyie
ra,

dunija mixie na a to, e serenma ne.

5 Geyae xunuma dunija Marigi Alatala ya
ra alo kumi dole.

6 Kooe a xa tinxinyi masenma,
si birin a xa nore toma.

7 Kuye batue fama ne yaagide a ya ra,
senbema e felenma ne a bun ma.

8 Siyonikae na a xui me, e seewama ne,
Yudayakae jexinma ne i tan Alatala xa
kiiti ra,

9 barima i tan Marigi xun nakelixa
senbema birin be.

10 Alatala xanuntenyi xa fe paaxi xon.

Alatala a batulae makantama ne,
a e ba mixi kobie belexe.

11 Naiyalanyi na tinxintoe nan be,
seewe na mixie be naxee bone fiixe.

12 Tinxintoe, wo seewa Marigi ra,
wo xa tantui rasiga a xili seniyanxi ma.

98

Beeti neene bama Alatala be

Ala matɔxɔɛ

- 1 Bɛɛti
Wo bɛɛti nɛɛnɛ ba Alatala bɛ,
barima a bara kaabanakoe raba,
a bɛlɛxɛ sɛnbɛma bara xunnakeli soto a
bɛ.
2 Marigi bara a xa kisi masen,
a bara a xa tinxinyi sa kɛnɛ ma jamanɛ
ya i.
3 A mu nɛɛmu a xa dugutɛgɛɗa nun a
xa xanunteya ma Isirayila bɔnsɔɛ
mabiri.
Dunija birin bara won Marigi Ala xa kisi
to.
4 Dunija birin xa Alatala matɔxɔ,
e xa bɛɛti ba sɛwɛ kui.
5 Wo xa Alatala matɔxɔ kɔra xui nun bɛɛti
ra,
6 wo xa sarɛ fe sɛwɛ ra wo Mange
Alatala ya i.
7 Baa nun dunija xa e xui ramini,
8 xuree xa e bɛlɛxɛɛ bɔnbɔ,
geyɛ xa e xui ite sɛwɛ ra
9 Alatala ya ra,
barima a fafe dunija makiitide.
A dunija makiitima tinxinyi nan na,
a jamae makiitima nɔndi ra.

99*Mange Alatala seniyen**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Ala dɔxɔxi a xa kibanyi kui kerubimi
malekɛɛ tagi.
A xa jama tixi gaaxui kui, bɔxi na
sɛrɛnfe.
2 Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin xun
ma.
3 E xa i xili xungbe magaaxuxi matɔxɔ a
xa seniyenyi xa fe ra.
4 Mange sɛnbɛ xa matɔxɔ,
tinxinyi rafan a ma,
a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi ma.
5 Wo Marigi Alatala matɔxɔ,
wo wo magoro a bun ma a xa seniyenyi
xa fe ra.
6 Munsa nun Haruna nu na a xa
sɛrɛxɛdubɛɛ ya ma,
Annabi Samuweli nu na mixie ya ma
naxee a maxandima.

E to a xili, a naxa e yaabi.

7 A to sɛriyɛ nun yaamari masen e bɛ
nuxui kui,
e naxa a xui suxu.

8 Muxu Marigi Alatala, i bara e xa
maxandi suxu.
I to Isirayila jaxankata e xa yunubi xa fe
ra,
i man bara dipɛ e ma.

9 Wo xa wo Marigi Alatala matɔxɔ,
wo xa wo xinbi sin a xa geya seniyenxi
fari,
barima won Marigi Alatala seniyen!

100*Tantui bɛɛti**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Tantui bɛɛti
Dunija birin xa Alatala matɔxɔ!
2 Wo xa Alatala batu sɛwɛ kui.
Wo xa fa a ya i wo sɛwɛ xui itexi ra.
3 Wo xa a kolon Alatala nan wo Marigi Ala
ra.
A tan nan won daaxi, won findixi a gbe
nan na.
Won findixi a xa jama nan na,
naxan luxi alɔ a xa xuruse gɔɔrɛ a naxan
demadonma.

4 Wo so a xa naadɛ ra a tantufe ra,
wo so a xa hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui a
matɔxɔfe ra!
Wo tantui rasiga a ma, wo a xili matɔxɔ,
5 barima Alatala fan, a xa xanunteya
buma nɛ abadan,
a xa dugutɛgɛɗa mu jɔnma dunija bende
fuji fari ma.

101*Dawuda xa natɛɛ**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Dawuda xa bɛɛti
N dugutɛgɛɗa nun tinxinyi matɔxɔma nɛ.
N bɛɛti bama i tan nan bɛ Alatala.
2 N fe birin nabama lufe ra tinxintɔɛ xa
kira xɔn.
I fama n yire mun tɛmɛi?
N na n jɛrɛma nɛ n bɔjɛ fiixɛxi ra n ma
mixie tagi.
3 N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,

n nun e tan mu lanma fe yo ma.
⁴ N tan nun mixi jaaxi tagi kuya,
 n mu wama yunubi xɔn.
⁵ N mixi de balanma ne naxan a boore
 mafalama.
 N mu tinma yete matɔxɔe nun yete igboja
 ra.
⁶ N na n jɔxɔ sama ne yi bɔxi dugutegɛe
 xɔn ma,
 alako e xa lu n seeti ma.
 N wama tinxintɔee nan xɔn ma, e xa n
 mali.
⁷ Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
 wule falee mu tima n ya i.
⁸ Geesege birin n mixi kobie sɔntɔma ne,
 alako na mixi mɔoli naxa lu Alatala xa taa
 kui.

102

Furema xa maxandi

Ala maxandi nun Ala matɔxɔe

¹ Tɔɔrɔmixi naxan Alatala maxandife a xa
 tɔɔre kui.
² Alatala, i xa n ma maxandi suxu,
 i xa i tuli mati n wa xui ra.
³ I naxa i kobe so n na n ma tɔɔre kui.
 I xa n ma maxandi suxu mafuren.
⁴ N ma simaya na lɔefe alɔ tuuri lɔema
 kuye ma ki naxe,
 n xɔrie na jɔnfe alɔ yege ganma te ra ki
 naxe,
⁵ n bɔje na lisife alɔ sexe naxan na fili
 ma.
 N mu donse donma sɔnɔn.
⁶ N na wa n xui itexi ra, n xɔrie birin
 makenɛnma ne.
⁷ N bara lu alɔ xundi naxan toma wula i,
 alɔ koofole naxan na banxi tonbolonyi
 kui.
⁸ N mu nɔma xide.
 N kiroxi alɔ xɔni naxan na kerenyi ma
 banxi fari.
⁹ N yaxuie yoma n ma lɔxɔe birin,
 e n xili rawalima danke wɔyenyi ra.
¹⁰ N de rafexi texube ra alɔ donse,
 n yaye silɔnma n ma minse xun ma
¹¹ i xa bɔjete nun i xa xɔne xa fe ra.
 I bara n kerɔ pon!
¹² N ma simaya bara lu alɔ niini naxan
 lɔema dimi kui,
 alɔ sexe naxan lisima fili ma.

¹³ Kɔnɔ i tan Alatala luma ne i xa kibanyi
 kui abadan,
 i xili mu lɔema dunija ma.
¹⁴ I fama ne kelide i xa kinikini Siyoni ma,
 barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati
 sugandixi ma.
¹⁵ A gemɛe nun a bɔxi rafan i xa konyi die
 ma.
¹⁶ Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya
 ra,
 mangɛe birin fama e xinbi sinde i xa nɔre
 ya ra.
¹⁷ Alatala man fama ne Siyoni tide,
 a a yete masen a xa nɔre kui.
¹⁸ A a ya rafindima ne misikiine xa
 maxandi ma,
 a mu yo a xa dube ma.
¹⁹ Na xa sebe bɔnsɔee be naxee fama,
 alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa
 Alatala matɔxɔ,
²⁰ barima a a ya ragoroma won ma kelife
 a xa yire seniyenxi itexi.
 Alatala bɔxi matoma kelife koore ma,
²¹ alako a xa geelimanie wa xui rame,
 a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira
 ma,
²² alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa
 kui,
 e xa a matɔxɔ beeti ra Darisalamu,
²³ sie na e malan temui naxe Alatala
 batufe ra.
²⁴ A bara n ma senbe ba n yi ra n ma
 dunijeigiri kui,
 a bara n ma simaya radunke.
²⁵ N naxa a fala a be, «N Marigi Ala,
 i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,
 i tan naxan buma abadan,
²⁶ I tan nan dunija daa,
 i tan nan koore itala i xɔnye ra.
²⁷ E tan jɔnma ne, kɔnɔ i tan buma ne
 abadan,
 e birin forima ne alɔ sose, kɔnɔ i tan e
 masarama ne alɔ donma.
 I e masarama ne, alɔ donma naxan
 nagoroma, a wɔle.
²⁸ Kɔnɔ i tan mu masarama, i mu jɔnma
 abadan.
²⁹ I xa konyie xa die fama ne sabatide be,
 e bɔnsɔe fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103

Ala xa marafanyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa bɛɛti
N xa Alatala tantu n nii birin na,
n xa a xili seniyeŋxi matɔxɔ.
² N xa Alatala tantu n nii birin na,
n naxa nɛmu a xa hinne ma.
³ A tan nan diŋema i xa yunubie ma,
a i xa furee rayalan,
⁴ a i ratanga faxe ma,
a i rabilin a xa xanunteya nun a xa
kinikini ra.
⁵ A hinne ma i ra i xa dunijeigiri kui,
alako i man xa senbe soto i xa foriŋa kui
alo sege.

⁶ Alatala ŋerema tinxinyi kui,
a kiiti tinxinxi sama tooromixie be.
⁷ A bara a xa kira masen Annabi Munsa
be,
a a xa kaabanakoe masen Isirayilakae
be.
⁸ Alatala kinikinima mixie ma, a hinne e
ra,
a mu xonoma e ma mafuren mafuren,
a xa xanunteya gbo.
⁹ A mu mixie tooroma temui birin,
a xa xonnanteya mu buma.
¹⁰ A mu won paxankatama won ma
yunubi rabaxi ki ma,
a mu won ma yunubi sare ragbilenma
won ma.
¹¹ Koore itexi boxi xun ma ki naxe,
a xa xanunteya fan gboxi na ki ne a
yaragaaxuie be.
¹² Sogetede makuyaxi sogedorode ra ki
naxe,
a won ma yunubie fan makuyaxi won na
na ki ne.
¹³ Babae kinikinima e xa die ma ki naxe,
Alatala fan kinikinima a yaragaaxuie ma
na ki ne,
¹⁴ barima a a kolon won yailanxi se naxan
na,
a ratuxi a ma a bende nan won na.
¹⁵ Adamadie xa simaya maniya sansi ra
naxan fugama fili ma,
¹⁶ konɔ foye na bonbo a ra, a xarama ne,
a loe.
¹⁷ Konɔ Alatala a yaragaaxuie xanuma ne
abadan,
a xa tinxinyi birama ne e bonsoee foxo ra,

¹⁸ naxee a xa saate binyama,
e a xa seriye rabatu.
¹⁹ Alatala bara a xa kibanyi doxo koore
ma,
a dunija birin yamari.

²⁰ Wo tan malekee, wo xa Alatala tantu,
wo tan naxee senbe gbo, wo tan naxee a
rabatuma.

²¹ Wo tan senbema naxee na koore ma,
wo xa Alatala tantu,
wo tan naxee a waxonfe rabama.

²² Wo tan birin naxee daaxi,
wo xa Alatala tantu yire birin a xa
mangeya bun ma.
N xa Alatala tantu n nii birin na.

104

Alatala xa daaliseen

Ala matɔxɔɛ

¹ N xa Alatala tantu n nii birin na.

N Marigi Alatala, i senbe gbo, noŋe nun
yanbe na i ma,

² a luxi alo naiyalanyi yati findixi i xa
guba nan na.

I koore italaxi alo dugi xungbe i sabatixi
naxan bun ma,

³ i xa konkoe tixi nuxuie fari ye ragataxi
dennaxe.

I nuxuie findi i xa ŋere se ra,
i i ŋere foye fari.

⁴ I foye xee ma i xa masenyi ra,
i te rasanbama i xa wali rabafe ra.

⁵ Ala dunija tixi ne alo banxi tixi ki naxe,
a mu a mamaxama feo.

⁶ A baa dusu ne a xun ma alo dugi,
a geyae xuntagi makoto.

⁷ I to xaape ye ma, a a gi i xa galanyi xui
ma,

⁸ geyae nun gulunbae fa lu yire i nu wa
dennaxe xon.

⁹ I naaninyi saxi ye be a mu tunganma
naxan xun ma,
alako a naxa gbilen din na xare ma.

¹⁰ I dulonyie findi xuree ra,
naxee susuma geya longorie ra,

¹¹ a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
a ye xoli ba wulai sofalee ma.

¹² Xonie sabatixi nee fe ma,

e e xui raminima wuri salonyie kɔn na
burexɛe longori ra.

13 I geyae bundama ye ra keli koore ma,
bɔxi wasama i xa wali ra.

14 I jooqe raminima xurusee bɛ,
i sansie rabulama adamadie bɛ,
e baloe sɔtɔma naxee ra.

15 I weni fima mixie ma, naxan e bɔjɛ
rafanma e ma,

i ture raminima e bɛ, naxan e kiri rato-
fanma,

i e baloma donse ra, naxan sɛnbɛ fima e
ma.

16 Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
e bara ye sɔtɔ a fanyi ra,

17 xɔnie e tɛɛ sama e kɔn na.

Gbongboe e tɛɛ sama sipirɛ wuri bilie kɔn
na,

18 wulai sie xima geyae fari,
sagalee luma gɛmɛ longorie ra.

19 I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan
na.

Soge a dula tɛmui kolon.

20 I dimi rafama kɔɛ ra, burun subee
jɛrɛma tɛmui naxɛ.

21 Yɛtɛɛ na e xui ramini donse fenfe ra,
Ala e kima baloe ra.

22 Soge nɛfɛ mini, e gbilen e xa fɔnmɛɛ ra.

23 Mixie tan mini, e sa fɛɛjɛn walide.

24 Alatala, i xa daalisee wuya.

I e birin daaxi xaxilimaya nan na.

Bɔxi rafexi i xa daalisee ra,

25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.

26 Kunkui xungbee jɛrɛma mɛnni fari,
peremui jɛrɛma baa bun ma jɛlexinyi ra.

27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na
e baloe xa fe ra.

28 I na e ki, e a sɔtɔma nɛ i saabui ra, e
wasa.

29 I na e kuma, e gaaxuma nɛ.

I na e jɛngi ba, e faxama nɛ, e gbilen
bɛndɛ.

30 I na i jɛngi raso e fate, e man balo,
bɔxi man fa fan.

31 Alatala xa nɔrɛ xa bu abadan!

Alatala xa sɛɛwa a xa daalie ra!

32 A na bɔxi mato, a sɛrɛnma nɛ,
a na din geyae ra, e ganma nɛ.

33 N Alatala matɔxɔma nɛ fanni n baloxi,

n bɛɛti bama nɛ n Marigi Ala bɛ fanni n
na dunija ma.

34 N ma dubɛ xa rafan a ma.

N sɛɛwama nɛ Alatala xa fe ra.

35 Kɔnɔ yunubitɔɛɛ tan xa lɔɛ dunija ma.

Mixi jɛaxie naxa lu naa sɔnɔn!

N bara Alatala matɔxɔ n nii birin na. Wo
Alatala tantu!

105

Isirayila xa xɔrɛya

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala xili matɔxɔ,

wo a xa kaabanakoe masen jamae tagi.

2 Wo bɛɛti ba a bɛ a xa kaabanakoeɛ xa fe
ra.

3 Wo xa sɛɛwa a xili sɛniyenxi xa fe ra,
mixi naxee Alatala fenma, e xa jɛlexin.

4 Wo xa Alatala xa sɛnbɛ fen,
wo xa kata lude a ya i tɛmui birin.

5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,

wo naxa nɛɛmu a xa kiiti ma,

6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bɔnsɔɛ,
wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.

7 A tan nan won Marigi Alatala ra,
a kiiti sama dunija birin ma.

8 Alatala a ratuma a xa saate ma tɛmui
birin,

a mu nɛɛmuma a xa laayidi ma abadan,

9 a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga
bɛ marakali ra.

10 A bara na nate tongo Yaxuba bɛ,

a bara na saate xiri Isirayila ra,

11 a masenfe ra, «N bara Kanaan bɔxi fi
wo ma kɛ ra.»

12 Beenu e xa wuya mɛnni,

13 e nu na lintanfe tun,

14 Ala mu tin mixi yo xa nɔ e ra.

A naxa a xɔrɔxɔ jamanɛ mangɛɛ bɛ a
falafe ra,

15 «Wo naxa n ma jama sugandixi tɔrɔ
de,

wo naxa fe jɛaxi raba n ma namijnɔnmɛɛ
ra.»

16 Beenu Ala xa kaamɛ ragoro dunija ma,
a baloe ba dunija yi ra,

17 a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga e
yara konyiya kui.

18 A sanyie nun a konyi nu balanxi
yolonxonyi ra,
19 han Ala xa laayidi naxa kamali, a nɔndi
fi a ma temui naxe.
20 Na temui mange xungbe naxa yaamari
fi a xa mini geeli kui,
a xa fulun.
21 Mange naxa Yusufu findi a xa banxi
xunyi ra,
a a gbe se birin sa a nɔe bun ma,
22 alako mange xa mixie xa lu a waxon ki,
boxi forie xa xaxili soto a saabui ra.
23 Na dangi xanbi, Isirayila nama Yaxuba
bonsɔe naxa fa Misira,
e sabati Hami xa boxi ma.
24 Ala naxa a xa nama wuya dangife e
yaxuie ra.
25 A naxa Misirakae boɔɔe masara,
han e fa a xa nama xon,
e nate jaaxi tongo e xa fe ra.
26 Na temui a naxa a xa konyi di Munsa
xɛɛ,
a nun a xa mixi sugandixi Haruna.
27 E naxa Ala xa tonxumae makaabaxie
raba,
Hami xa boxi xa mixie tagi.
28 E to Ala xa masenyi ti Misirakae be,
Ala naxa dimi rasin boxi ma, kuye naxa
ifoto.
29 A naxa menni ye mafindi wuli ra, yexɛɛ
fa faxa.
30 E xa boxi naxa rafe lanxansarimae ra,
e so han mange xa banxi kui.
31 A naxa yaamari fi xɛɛrie nun saasie xa
din boxi birin na.
32 A naxa balabalanyi nun tune ragoro
boxi ma,
seyamakonyi naxa din menni ra.
33 A naxa e xa weni bilie nun e xa xore
bilie kana,
a nun wuri bilie birin naxee nu na e xa
boxi ma.
34 A naxa yaamari fi katoe xa wuya han,
35 e fa sansie birin kana Misira boxi ma,
e boxi daxamui birin don.
36 A ranonyi a naxa di singe birin faxa e
xa boxi kui,
e naxee bari e senbe ra.
37 Ala naxa a xa nama ramini kobiri nun
xɛɛma ra,

mixi yo mu faxa e ya ma.

38 Misirakae naxa sɛɛwa e xa mini ra,
barima e nu bara gaaxu Isirayilakae ya
ra.

39 Ala naxa nuxui itala e xun ma yanyi ra,
a te ti koore ma kɔe ra naiyalanyi ra.

40 E to a maxandi, a naxa fa konkolɛe ra e
be,

naxan findixi koore baloe ra e be.

41 A naxa fanye rabi,

a ye ramini e be,

alo xure naxan jɛɛɛma gbengberen yire
tagi.

42 Ala to ratu a xa laayidi seniyenxi ma,
a naxan tongo a xa konyi di Iburahima be,

43 a naxa a xa nama ramini sɛɛwe kui,
a a ragiri a xa mixi sugandixie xa jɛlexin
beeti ba.

44 A naxa si gbeteɛ xa boxi fi e ma,
jamanɛe xa naafuli naxa findi e gbe ra,

45 alako e xa Ala xui suxu,
e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matoxo!

106

Nɛɛmufe Ala xa xanunteya ma

Ala matoxɔe

1 Wo xa Alatala matoxo.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

2 Nde Alatala xa wali xungbe masenma,
nde a xa matoxɔe bama?

3 Sɛɛwe na tinxintɔe be,
naxee birama tinxinyi foto ra lɔxɔe birin.

4 Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i xa
nama ra temui naxe,

i na e rakisi, i xa n fan mali,

5 alako n xa i xa mixi sugandixie xa heri
soto,

n xa sɛɛwa i xa nama ra,

n xa jɛlexin i ke tongomae ya ma.

6 Muxu bara yunubi raba alo muxu ben-
bae,

muxu bara fe kobie raba jaaxuna kui.

7 Muxu benbae to nu na Misira boxi ma,
e mu e foto sa i xa kaabanakoe xon ma,
e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi baa fe
ma.

8 Kɔnɔ a naxa e rakisi a xili xa fe ra,
alako a xa a sɛnbɛ masen.
9 A to xaapɛ Xulunyumi baa ma, a naxa
xɔri,
e naxa a igiri a xaraxi ra.
10 A naxa e rakisi e xɔnmixie bɛlɛxɛ i,
a e xunsara e yaxuie bɛlɛxɛ.
11 Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.
12 Na kui e naxa la a xa masenyi ra, e a
matɔxɔ bɛɛti ra.
13 Kɔnɔ a mu bu, e man naxa nɛɛmu a xa
walie ma,
e tondi a waxɔnfe rabade.
14 E naxa bira e yɛtɛ waxɔnfe fɔxɔ ra
gbengberenyi ma,
e Alatala mato.
15 A naxa e waxɔnse so e yi ra,
kɔnɔ na dangi xanbi, a naxa e rapɔn.

16 Ala xa pama naxa Munsa nun Haruna
tɔɔnɛ,
naxee findixi Alatala xa konyi seniyeɛnxi
ra.
17 Bɔxi naxa a rabi,
a Datan nun Abirami xa mixie ragoro a
kui.
18 Tɛ naxa e fɔxirabire paaxie gan.
19 E naxa ninge misaali yailan wure ra,
e a batu kuye ra.
20 Ninge naxan sɛxɛ donma,
e naxa na misaali findi e Marigi Alatala
pɔxɔɛ ra.
21 E naxa nɛɛmu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,
22 naxan kaabanakoe raba Hami bɔxi
ma,
naxan fe magaaxuxie raba Xulunyumi
baa ma.
23 Ala nu wama e sɔntɔfe,
kɔnɔ a xa mixi sugandixi Munsa naxa a
maxandi,
a xa a xa xɔnɛ xɔrɔxɔɛ lu na.
24 E naxa tondi a xa bɔxi fanyi suxude, e
mu la a xa laayidi ra.
25 E naxa ti Alatala kanke e xa kiri banxie
kui, e mu a xui suxu.
26 Na kui a naxa laayidi tongo e bɛ,
a xa e faxa gbengberenyi ma,
27 a xa e bɔnsɔɛ faxa pamanɛɛ tagi,
a xa e rayensen dunɔpa ma.
28 E naxa Bali Peyori batu,
e sɛrɛxɛ sube don naxan baxi mixi fax-
axie bɛ.

29 E naxa Ala raxɔnɔ e xa fe kobie ra,
han a naxa fure paaxi nde ragoro e ma.
30 Finexasi to keli, a naxa Ala maxandi e
bɛ,
fure paaxi naxa ba e ra.
31 Mixi naxa na tinxinyi kolon a bɛ
abadan.
32 Alatala xa pama naxa a raxɔnɔ Meriba
xure fe ma.
Annabi Munsa naxa tɔɔrɔ e xa fe ra,
33 a to wɔyɛn xɔrɔxɔɛ fala e xa Ala
matandi xa fe ra.

34 E mu Kanaan sie sɔntɔ alɔ Alatala e
yamari ki naxɛ.
35 E naxa sabati e ya ma, e bira e naamun-
yie fɔxɔ ra.
36 E naxa nee xa kuyee batu, na fa findi
gantanyi ra e bɛ.
37 E naxa e xa di xɛmɛɛ nun e xa di ginɛ
ba sɛrɛxɛ ra pinnɛɛ bɛ.
38 E to e xa die faxa sɛrɛxɛ ra Kanaan xa
kuyee bɛ,
e naxa bɔxi findi bɔxi seniyeɛntare ra.
39 E e yɛtɛ findi mixi seniyeɛntare ra na ki
nɛ,
e e Marigi yanfa.

40 Na kui Alatala naxa xɔnɔ a xa pama ma,
a kɛ tongomae mu rafanxi a ma sɔnɔn.
41 A naxa e rabolo si gbɛtɛɛ yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.
42 E yaxuie naxa nɔ e ra,
e fa lu e sɛnbɛ bun ma.
43 Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kɔnɔ e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa lɔɛ e xa yunubie xa fe ra.

44 Kɔnɔ Ala naxa e tɔɔrɛ to,
a naxa e wa xui mɛ.
45 A naxa ratu a xa saatɛ ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa
fe ra.
46 A naxa a niya mixie xa kinikini e ma
konyiya kui.

47 Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.
I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyeɛnxi tantu,
muxu xa sɛɛwa i matɔxɔfe ra.
48 Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ
abadan!
Nama birin xa a fala: «Amina!»

Wo xa Ala matoxo!

107

Tantui serexe kisi xa fe ra

Ala matoxo

¹ Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!
² Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,
³ a naxee ramixi sie tagi sogetede nun
sogedorode mabiri,
a naxee faxi kelife koola nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.
⁴ Ndee loxi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.
⁵ Kaame nun ye xoli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.
⁶ E to e de rawa Alatala be e xa toore kui,
a naxa e fulun e xa paxankate ma.
⁷ A naxa e rapere kira tinxixi nde xon
ma,
alako e xa yire fanyi to e sabatima
dennaxe.
⁸ E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe
ra,
nun a xa kaabanakoe xa fe ra a naxan
nabaxi adamadie be,
⁹ barima a ye xoli bama mixie ma,
a kaametoe rawasama donse fanyie ra.
¹⁰ Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxe xa
noe bun ma,
geeli xorochoe kui, yolonxonyi mabalanxi
e ma.
¹¹ Barima e muruta ne Ala xa masenyi xili
ma,
e Ala xa marasi xon.
¹² A naxa e bope mafiixe toore ra.
E naxa dagalan ye, mixi yo mu e mali.
¹³ E naxa Marigi maxandi nimise kui,
a naxa e rakisi e xa paxankate ma.
¹⁴ A naxa e ramini dimi kui nun faxe xa
noe bunma,
a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.
¹⁵ E xa Marigi batu a xa dugutegepa xa fe
ra,
nun a xa wali makaabaxie xa fe ra
adamadie be.
¹⁶ Barima a bara wure naade wuru,
a kondonyie kana.

¹⁷ Xaxilitaree nu bara e yete suxu e xa
murute nun e xa fe paaxie ra, e lu
nimise kui.
¹⁸ Donse birin bara nu rapaaxu e ma,
e nu fa na faxe nan dei.
¹⁹ E xa na xorochoe kui, e naxa e xui rate
Alatala ma,
a naxa e rakisi e xa xorochoe ma.
²⁰ A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e
rayalan,
a e ba e xa paxankate kui.
²¹ E xa Marigi tantu a xa dugutegepa
nun a xa wali makaabaxie xa fe ra
adamadie be.
²² E xa serexe ba a xa wali fanyie kolon
fe ra a be.
E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi
ra seewe kui!
²³ Naxee nu biyaasima kunkui xungbee
kui baa ma,
e man nu yuleya raba yee xun ma,
²⁴ nee bara Marigi wali foxie
nun a xa wali makaabaxie to baa ma.
²⁵ A naxa masenyi ti, turunnaade foye
naxa keli
a moronyie ramaxa,
²⁶ a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
e nu na paxankate kui.
²⁷ E xun naxa magi a ra e naxa lu alo
siisilae.
E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.
²⁸ E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui
itexi ra,
a naxa e ratanga na gbaloe ma.
²⁹ A naxa turunnaade foye iti, a a
masabari,
moronyie naxa e raxara.
³⁰ E naxa seewa nee xa maraxare ra,
a naxa e xunti e waxonde ra.
³¹ E xa Marigi tantu a xa dugutegepa
nun a wali makaabaxie xa fe ra
adamadie be!
³² E xa a xa fe gbo nama be,
e xa a matoxo Forie xa malanyi!
³³ A xure xungbee masarama gbeng-
berenyi ra,
a dulonyi findi boxi maxare ra.
³⁴ A boxi fanyi findima foxoe yire ra,
na boxikae xa fe paaxi xa fe ra.
³⁵ A gbengberenyi findima xure ra
a yire maxare findi xure guli ra,
³⁶ a kaametoe rasabati naa,
e taa ti naa e sabatide.

37 E xe sama, e wuri bilie sima
naxee bogi barakama.
38 A dubama e be, e wuya,
a mu sese bama e xa xuruse konti ra.
39 Ndee gbee xurunma,
toore nun paxankate ra.
40 A maraaxui dusuma forie xun na,
a e raloe gbengberenyi ma kirae mu
dennaxe ma,
41 A misikiinee bama toore kui,
a e xa denbayae rawuya alo xurusee.
42 Mixi tinxinxie na toma e jalexinma a
ra,
Kono tinxintaree birin de balanma ne.
43 Xaxilima naxan na, a xa a joxo sa yi fe
birin xonma,
a xa Marigi xa dugutegeja fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti
2 Ala, n bara nate tongo n boje kui.
N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui ramin-
ima ne beetie ra.
3 N n ma korae nun n ma maxasee berema
ne subaxe ma.
4 N Marigi, n i batuma ne sie tagi,
n i matoxoma ne beeti ra pamanee ya ma,
5 barima i xa dugutegeja gbo dangi koore
ra,
i xa xanunteya ite alo nuxuie.
6 Ala, i xunyi rakeli koore ma,
i xa noore xa lu boxi birin xun ma,
7 alako i xanuntenyie xa kisi i senbe
saabui ra.
Yandi, n ma duba suxu.
8 Ala bara woyen a xa lingira seniyenxi
kui,
«N n xun nakelima ne,
n Sikemi boxi itaxun,
n Sukoti gulunba sotoma ne.
9 N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi
ra.
Eframi boxi tan luma ne alo n xun
makantase,
Yudaya findi n ma munyaati ra.
10 N n sanyi maxama Mowaba boxi ma,
n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa
findi n gbe ra.
N gere ti xui mema ne Filisita boxi ma.»

11 «Nde n xun tima taa makantaxi ra?
Nde n xaninma Edon boxi ma?
12 Ala mu a ra, naxan muxu rabejinxi
gere kui?
13 I xa fa muxu malide, i xa muxu ba
muxu yaxuie yi ra.
Adamadie xa mali fufafu na a ra.
14 Won fama won senbe raminide Ala xa
mali saabui ra.
A tan nan fama won yaxuie iwurude.»

109

Toojegeja xa maxandi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
N Marigi Ala, n naxan matoxoma, i naxa
lu dundui kui,
2 barima mixi jaaxie na wule falafe n xun
ma.
E de mu fan, e wule fala tun.
3 E na n nabilinfe xonnanteya woyenyie
ra,
hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.
4 N na fe fanyi raba e be, e n gere.
N a ragbilenma i tan Ala nan ma.
5 E n ma wali fanyi sare ragbilenma n ma
a kobi ra,
n ma xanunteya, e na masarama n be
xonnanteya ra.
6 I xa na toojegetoe taxu mixi kobi nde ra,
a defanboore xa a yanfa.
7 A na makiiti, kiiti xa kana a ra.
I naxa a xa maxandi suxu.
8 A xa simaya xa dunke koti.
Mixi gbete xa a xa wali tongo.
9 A xa die xa findi kiridie ra, a xa gine xa
findi kaape ra.
10 A xa die xa findi jeretie ra naxee kule
matima tun.
E xa makuya e baride ra naxan bara kana.
11 Donifa xa a ke birin tongo,
a xa geeni birin xa findi si gbete gbe ra.
12 Mixi yo naxa kinikini a ma,
mixi yo naxa hinne a xa kiridie ra.
13 A bonsoe xa sonto, e xilie xa nesmu
mixie ra.
14 Alatala xa ratu a xa fe kobie ma,
a nga xa yunubi naxa xafari.
15 Alatala xa ratu na yunubie ma temui
birin,
a xa e xa fe ranesmu dunija ra,

16 barima e mu dugutegeɓa rakamalima,
e misikiine nun fuxarilae tɔɔroma, han
e faxa sunnunyi kui.

17 Naxan mixi dankama, na kanyi xa
danke soto.

Naxan dubama mixie be, a xa barake soto.

18 Danke xa ragoro a ma
alo a donma ragoroma a ma ki naxe.
A xa so a fate i alo ye,
a xa so a xorie alo ture.

19 A xa lu a ma alo a xa sose luma a ma ki
naxe,
a xa bilin a ma alo a beleti bilinma a tagi
ki naxe temui birin.

20 Alatala xa na sare fi n ma yaxuie be,
naxee fe kobi falama n xun ma.

21 Kono i tan n Marigi Alatala,
i xa hinne n na i xili xa fe ra,
i xa n nakisi i xa dugutegeɓa fanyi saabui
ra.

22 N luxi ne alo misikiine fuxarila,
naxan boɓe na tɔɔrofe ki fanyi ra.

23 N ma fe nonfe alo niini naxan kuyama
nunmare ra.

Mixi n kerima alo katoe kerima ki naxe.

24 N xinbie serenma, n fate nonma,
sunyi xa fe ra.

25 E n nayaagima temui birin.
E na n to, e yoma n ma tun.

26 N Marigi Ala, i xa n mali,
i xa n nakisi i xa dugutegeɓa xa fe ra.

27 E xa a kolon, i senbe na n malife.

28 E tan n dankama,
kono i barake nan fima n ma.
Yaagi fama ne dusude e xun na,
kono n tan i xa konyi di, n seewama ne.

29 N yaxuie xa ifu,
e xa yaagi xa dusu e xun na.

30 N Alatala tantuma ne n xui itexi ra,
n a matɔɔma ne pama ya ma,

31 barima a tixi misikiine seeti ma,
a xa e ratanga mixie ma naxee wama e
faxafe.

110

Alatala nan Mange Xungbe dɔɔma

Ala matɔɔɔ

Dawuda xa beeti

1 Alatala xa masenyi n marigi be:
«I magoro n yifanyi ma,
han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

2 Alatala i senbe ragboma ne kelife Siyoni,
han i i yaxuie yamari.

3 I xa soorie luma ne i foxo ra gere kui.
Na kuye na iba subaxe ma,
i senbe gboma ne seniyenyi kui alo i
fonike waxati.

4 Alatala bara a kali yi laayidi ra, naxan
mu kanama:

«N bara i findi serexedube ra abadan,
a Melekisedeki daaxi.»

5 Marigi luma i yifanyi ma,
a mangee kanama ne a xa xone loxoe.

6 A a xa kiiti rapereɓa ne pamanee fari,
a e sonto, a mange xungbe nde xun
nakana.

7 Mange xure ye minma kira i.
A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matɔɔma fe naxee ma

Ala matɔɔɔ

1 Wo Alatala matɔɔ!

N Alatala batuma ne n boɓe birin na,
tinxintoe nun pama ya ma.

2 Marigi xa walie makaaba.

E rafan mixie ma naxee tinma e matode.

3 A xa walie noroxi,
a xa tinxinyi buma ne abadan.

4 A a niya birin xa ratu a xa kaabanakoe
ma.

Alatala hinnema adamadie ra, a kinikini
e ma.

5 A baloe fima mixi ma naxan gaaxuma a
ya ra,

a ratu a xa saate ma abadan.

6 A bara a xa wali senbe masen a xa pama
be,

pamanee gbete ke sofe ra e yi.

7 A walima nondi nun tinxinyi nan fari.
A xa yaamarie findima seriye fanyi nan
na,

8 naxee mu kanama abadan,
adamadie lanma e xa naxee rakamali.

9 A bara a xa pama xun sara,
a bara a xa saate mabanban abadan.

A xili seniyeɓen, a magaaxu.

10 Xaxilimaya foloma Alatala yaragaaxui
nan ma.

Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a xaxili
fanyi sɔtɔma nɛ.
Adamadie lanma e xa a matɔxɔ abadan.

112

Tinxintɔɛ sare

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Marigi Ala matɔxɔ!
Hɛeri na mixi bɛ naxan gaaxuma Marigi
ya ra,
naxan tinma a xa yaamarie rabatude.

² A bɔnsɔɛ sɛnbɛ gboma nɛ bɔxi ma.
Barakɛ luma tinxintɔɛ nan ma.

³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
a xa tinxinyi xanxi abadan.

⁴ Yanbɛ minima dimi kui tinxintɔɛ bɛ,
naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnɛma adamadie ra,
naxan luma jɛrɛ ra tinxinyi kui.

⁵ Barakɛ luma mixi bɛ naxan mixie kima,
naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.

⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu nɛɛmuma a xa tinxinyi ma.

⁷ A mu gaaxuma xibaaru jaaxi ya ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a bɔjɛ
xanxi.

⁸ A bɔjɛ raxara, gaaxui yo mu a ma.
A rapɔnyi, a nɔma nɛ a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a jɛrɛma tinxinyi kui temui birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi jaaxi tɔɔrɔma na tofe ra,
a a jinyi maxinma, a xa fe xun
nakanama.
Mixi jaaxie xa nate mu kamalima fefe
ma.

113

Alatala maniyɛ mu na

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!
Alatala xa konyi die, wo xa a matɔxɔ.
Wo Alatala xili matɔxɔ.

² Tantui na Alatala bɛ abadan.

³ Tantui na Alatala bɛ yire birin,
kelife sogetede mabiri, han sogegorode.

⁴ Alatala xa nɔɛ na pamanɛ xun ma, a xa
nɔrɛ na koore ma.

⁵ Nde maniyɛ won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui koore
ma,

⁶ naxan a ya ragoroma koore nun bɔxi
ma.

⁷ A misikiine xun nakelima,
a tɔɔrɔmixi bama a xa setareja kui.

⁸ A a tima a xa kuntigie sɛti ma.

⁹ A di gbegbe fima gine dibaritare ma,
alako a xa sɛɛwa sɔtɔ a xa die ya ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

114

Isirayila bɔxi Ala xa jama rasɛnɛfe

Ala matɔxɔɛ

¹ Yaxuba bɔnsɔɛ naxan findixi Isirayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,

² e sabati Yudaya Ala xa hɔrɔmɔlingira
luxi dennaxɛ.

Isirayila bɔxi naxa findi Ala xa mangɛya
ra.

³ Xulunyumi baa to Isirayila jama to,
a naxa rabi mafuren.
Yurudɛn xure to e to fa ra, a man naxa
kira fi e ma.

⁴ Isirayila geyae to e to, e naxa tugan
tugan jɛlɛxinyi ra,
alɔ yɛxɛɛ kontonyie nun yɛxɛɛ yɔrɛɛ
tuganma ki naxɛ.

⁵ Munse a niyaxi na baa xa rabi mafuren?
Munse a niyaxi Yurudɛn xure kira fixi e
ma?

⁶ Munse a niyaxi Isirayila geyae xa
jɛlɛxin
alɔ yɛxɛɛ kontonyie nun yɛxɛɛ yɔrɛɛ?

⁷ Dunija birin xa sɛrɛn Marigi ya ra,
naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,

⁸ naxan ye dulonyi ramini fanye xɔrɔxɔɛ
kui.

115

Alatala gbo kuyee bɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Matɔxɔɛ mu lanma muxu tan bɛ,
matɔxɔɛ lanma Alatala nan bɛ,
a xa hinne nun dugutɛgɛja xa fe ra.

² Munfe ra pamanɛ a falama,

«E xa Ala na minden?»

³ Muxu Marigi Ala na koore ma,
a a waxɔnfe birin nabama.

⁴ Kɔnɔ e xa kuyee yailanxi xɛɛma nun
gbeti nan na,
e yɛtɛ bɛlɛxɛɛ saabui ra.

⁵ Dɛ na e bɛ, kɔnɔ e mu wɔyɛnma,
ya na e bɛ, kɔnɔ e mu se toma,

⁶ tuli na e bɛ, kɔnɔ e mu xui mɛma,
ɲɔɛ na e bɛ, kɔnɔ e mu se xiri mɛma.

⁷ Bɛlɛxɛ na e bɛ, kɔnɔ e mu se masuxuma,
sanyi na e bɛ, kɔnɔ e mu e ɲɛɛma.
Xui yo mu minima e kɔn na!

⁸ E yailanmae fama nɛ lude alɔ e tan.
Mixi naxee e xaxili tima e ra
e findima senbetaree nan na.

⁹ Isirayila bɔnsɔɛ, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹⁰ Haruna bɔnsɔɛ, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹¹ Wo tan naxee findixi Ala yaragaaxuie
ra,
wo wo xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹² Marigi a ɲɔxɔ saxi won xɔn ma.
A won barakama nɛ.

Isirayila bɔnsɔɛ yo, Haruna bɔnsɔɛ yo,

¹³ nun Ala yaragaaxuie birin yo,
e barakɛ sɔtoma nɛ.

¹⁴ Alatala xa wo tan nun wo xa die yiriwa.

¹⁵ Alatala naxan koore nun bɔxi daa,
a xa barakɛ fi wo ma.

¹⁶ Alatala nan gbe koore ra,
kɔnɔ a naxa dunɲa tan fi adamadie ma.

¹⁷ Mixi faxaxie xa mu Alatala matɔxɔma,
mixi naxee sigama aligiyama e mu nɔma
matɔxɔɛ rabade,

¹⁸ kɔnɔ won tan naxee na dunɲa,
a lanma won xa tantui rasiga Alatala ma,
folo yi temui ma han dan mu naxan ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

116

Ala xa kisi faxɛ ma

Ala matɔxɔɛ

¹ N Alatala xanuma barima a n xui mɛma.
A naxa kinikini n wa xui ma.

² A to a tuli mati n na,
n a maxandima nɛ n ma simaya birin kui.

³ Faxɛ luuti nu bara n xiri,
aligiyama tɔɔɛ nu bara n li,
nimise nun kɔntɔfli nu bara nɔ n na,
⁴ kɔnɔ na temui n naxa Alatala maxandi,
«Alatala, yandi, n nakisi!»

⁵ Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.
Won Marigi Ala kinikinima won ma.

⁶ A mixi magoroxi kantama.
N senbɛ to ɲɔn, a naxa n nakisi.

⁷ N xa n nii raxara,
barima Alatala bara fe fanyi raba n bɛ.

⁸ Alatala, i bara n nii ratanga faxɛ ma,
i yaye ba n ya ra,
i n sanyi senbɛ so,

⁹ alako n xa ɲɛɛ i tan Alatala ya ra mixi
baloxi ya ma.

¹⁰ N to nu n xaxili tima i ra,
n naxa a fala i bɛ,
«N na tɔɔɔɔfe.»

¹¹ Limaniya to ba n yi ra,
n naxa a fala, «Wule fale nan mixi birin
na.»

¹² Alatala, n i sare fima di, i xa hinne xa
fe ra?

¹³ N i xa maratange masenma nɛ ɲama bɛ,
Alatala xili matɔxɔfe ra.

¹⁴ N na n ma laayidie rakamalima nɛ
Alatala bɛ,
a xa ɲama birin ya xɔri.

¹⁵ Alatala a ɲɔxɔ sama nɛ a batulae xa
simaya xɔn ma.

¹⁶ I tan Alatala xa konyi di nan n na, i xa
konyi gine xa di,
i naxan nafulunxi saya luuti ra.

¹⁷ N tantui sɛɛɛɛ bama nɛ i bɛ, n i xili
matɔxɔma nɛ.

¹⁸ N na n ma laayidie rakamalima nɛ
Alatala bɛ,

a xa ɲama birin ya xɔri,

¹⁹ Alatala xa banxi tɛtɛ kui,
Darisalamu ɲama ya xɔri.

Wo Marigi matɔxɔ!

117*Ala xa xanunteya**Ala matoxɔɛ*

- ¹ Si birin xa Alatala matoxɔ, bɔnsɔɛ birin xa a tantu,
² barima a xa xanunteya gbo won mabiri, a xa dugutegeɣna mu ɲɔnma abadan.

Wo Alatala matoxɔ!

118*Xaxili tife Alatala ra**Ala matoxɔɛ*

- ¹ Wo Alatala tantu barima a fan, a xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.
² Isirayila xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
³ Haruna bɔnsɔɛ xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
⁴ Ala yaragaaxuie xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
⁵ N ma tɔɔre kui, n naxa Alatala maxandi. A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.
⁶ Alatala na n seeti ma, n mu gaaxuma fefe ma. Adamadi nɔma munse niyade n na?
⁷ Alatala na n fɔxɔ ra, a n malima. N fama ne nɔde n yaxuie ra.
⁸ Xaxili tife Alatala ra, na nan fan beenun xaxili tife adamadi ra.
⁹ Yete taxufe Alatala ra dangi yete taxufe duniɲa mangɛe ra.

- ¹⁰ Si birin nu n nabilinxi n gere xili ma, kɔnɔ Alatala naxa a niya n xa nɔ e ra.
¹¹ E nu n nabilinxi a ɲaaxi ra, kɔnɔ n naxa nɔ e ra Alatala xili ra.
¹² E naxa din n na alɔ kumi tɔnsɔɛ, kɔnɔ e naxa ɲɔn alɔ seɣe xaraxi ganma ki naxɛ.
 Alatala nan a niya n xa nɔ e ra.

- ¹³ E nu n matutunma senbe ra, a gbe mu nu luxi n xa bira, kɔnɔ Alatala naxa n mali.
¹⁴ Alatala nan na n senbe nun n ma seewe ra,
 A bara n nakisi!

- ¹⁵ Seewe nun xunnakeli xui naxa mini tinxintɔɛɛ xɔnyi a falafe ra,
¹⁶ «Alatala naxa wali senbe ra! A naxa a mangɛya masen, a kaabanakoe raba.»

- ¹⁷ N mu faxa, n naxa kisi, alako n xa Alatala xa kaabanakoe masen ɲama be.

- ¹⁸ Alatala bara n ɲaxankata, kɔnɔ a mu n luxi n xa faxa.

- ¹⁹ Wo tinxinyi naadee rabi n be, n soma menni Alatala tantufe ra.

- ²⁰ Alatala xa naade nan yi ki, tinxintɔɛɛ soma naxan kui.

- ²¹ N i tantuma ne, barima i bara n ma duba suxu, i bara findi n nakisima ra.

- ²² Banxitie mee gɛme naxan na, na bara findi banxi sangantime ra.

- ²³ Na kelixi Marigi nan ma.

- Kaabanakoe na a ra won tan be.

- ²⁴ Lɔxɔɛ nan yi ki Alatala naxan ɲanigexi, won xa ɲelɛxin, won xa seewa a xa fe ra.

- ²⁵ Yandi Alatala, muxu rakisi!

- Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

- ²⁶ Baraka na mixi ma naxan fafe Marigi xili ra.

- Muxu Alatala matoxɔma a xa banxi kui.

- ²⁷ Marigi nan na Alatala ra, naxan xa nɔre bara yanba won ma.

- Wo xa seɣeɣe xiri seɣeɣebade seeti ma.

- ²⁸ N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma ne, n Marigi Ala nan i ra, n i matoxɔma ne.

- ²⁹ Wo Alatala tantu barima a fan. A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.

119*Ala xa seriye kerenyi**Ala xa seriye*

- ¹ Seewe na mixie be naxee ɲere ki tinxin, naxee biraxi Alatala xa seriye fɔxɔ ra.

- ² Seewe na mixie be naxee Ala xa masenyi mema,
 naxee a fenma e boɲe birin na.

- ³ Nee mu tinxintareya rabama fefe ma, e birama Ala xa kira nan fɔxɔ ra.

- ⁴ I bara i sago masen muxu be,

alako muxu xa muxu ꞓꞓꞓ sa a xɔn ma a fanyi ra.

⁵ N wama fe birin nabafe alako n xa i xa yaamarie rabatu.

⁶ Na kui n mu fama yaagide i waxɔnfe xa fe ra.

⁷ N na i xa yaamarie kolon, n i batuma nɛ n bɔɓɛ fiixe ra.

⁸ N i xa yaamarie ratinmema nɛ, i naxa mɛ n na kerenyi ra.

⁹ Fonike ꞓɛɛma sɛniyɛnyi kui di? A bira i xa masenyi fɔxɔ ra.

¹⁰ N i fenma n bɔɓɛ birin nan na. I naxa n lu n xa makuya i xa yaamarie ra.

¹¹ N i xa masenyi ragatama nɛ n bɔɓɛ ma, alako n naxa yunubi raba i ra.

¹² Matɔxɔɛ na i bɛ Alatala. I xa yaamarie masen n bɛ.

¹³ N i xa sɛriyɛ durusima nɛ, i naxan masenxi i kɛɛ ra.

¹⁴ N sɛɛwaxi birafe ra i xa masenyi fɔxɔ ra, alo n na findi banna belebele ra.

¹⁵ N n ꞓꞓꞓ saxi i sago xɔn ma, n i xa kira matoma nɛ.

¹⁶ I xa yaamarie rafan n ma, n mu nɛɛmuma i xa masenyi ma.

¹⁷ Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di bɛ, alako n xa kisi, n xa i xa masenyi ratinmɛ.

¹⁸ N ya rabi alako n xa i xa sɛriyɛ fanyi igbɛ.

¹⁹ Xɔɓɛ nan lanxi n ma yi duniɓa ma, i naxa i xa yaamarie nɔxun n ma.

²⁰ N hayi na i xa tinxinyi ma.

²¹ I i xui ratema yɛtɛ igboe xili ma, mixi dankaxi naxee i xa yaamarie rabɛɓinma.

²² I xa n natanga yaagi nun marapaaxui ma, barima n i xa masenyi suxuxi.

²³ Hali mangɛɛ n tɔɔɓɛgɛma, i xa konyi di a ꞓꞓꞓ sama nɛ i xa yaamarie nan xɔn ma.

²⁴ I xa masenyi rafan n ma, e n nasima a fanyi ra.

²⁵ N na tɔɔɛ xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

²⁶ N to n ma ꞓɛɛ ki masen i bɛ, i n yaabi nɛ.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n bɛ.

²⁷ N mali i sago fahaamufe ra, alako n xa n ꞓꞓꞓ sa i xa kaabanakoe xɔn ma.

²⁸ N na wafe nimisɛ ma.

N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxɛ.

²⁹ Wule falafe makuya n na.

Hinne n na i xa sɛriyɛ saabui ra.

³⁰ N bara dugutɛgɛɓa kira sugandi, n bɔɓɛ birama i xa sɛriyɛ nan fɔxɔ ra.

³¹ Alatala, n xirixi i xa sɛriyɛ nan na, i naxa n lu yaagi kui.

³² N na n ꞓɛɛfe i xa yaamarie xa kira nan xɔn ma,

barima i bara a niya i waxɔnfe xa lu n bɔɓɛ ma.

³³ Alatala, n matinxin i xa yaamarie ra, alako n xa lu i xa kira xɔn ma n ma simaya birin kui.

³⁴ Xaxili fanyi fi n ma,

alako n xa n ꞓꞓꞓ sa i xa sɛriyɛ xɔn ma, n man xa a rabatu n bɔɓɛ birin na

³⁵ N napɛɛɛ i xa yaamarie xa kira xɔn ma, barima e rafan n ma

³⁶ N bɔɓɛ rafindi i xa masenyi ma,

i naxa a rafindi bannaya tinxintareya ma.

³⁷ N yae ba see ra naxee ꞓɔnma, n nakisi i xa kira xɔn ma.

³⁸ I xa laayidi rakamali i xa konyi di bɛ, i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.

³⁹ N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya ra, barima i xa sɛriyɛ fan.

⁴⁰ N wama birafe i xa masenyi fɔxɔ ra a fanyi ra.

N nakisi i xa tinxinyi kui.

⁴¹ Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa kisi ra n bɛ,

alo i a laayidi ki naxɛ.

⁴² Na temui, n nɔma nɛ n maberema yaabide,

barima n tan laxi i xa masenyi ra.

⁴³ I naxa nɔndi masenyi ba n dɛ i, barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.

⁴⁴ N i xa sɛriyɛ rabatuma nɛ abadan.

⁴⁵ N luma xɔɛɛɛɛ nan kui,

barima n na i sago nan fenfe.

⁴⁶ N i xa masenyi falama nɛ mangɛɛ bɛ, n mu fama lude yaagi kui.

⁴⁷ Birafe i xa yaamarie fɔxɔ ra, na rafan n ma.

48 N na n bɛlɛxɛɛ itema tantui ra
i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.
N wama n ɲɔxɔ safe i xa sɛriyɛɛ xɔn ma.

49 I xa ratu i xa masenyi ma,
i naxan masen i xa konyi di bɛ,
naxan xaxili sa fima n ma yare.

50 N madunduma n ma tɔɔrɛ kui
i xa laayidi nan saabui ra.

51 Yɛtɛ igboe n mayelema nɛ,
kɔnɔ n mu i xa sɛriyɛ kira bɛɲinma.

52 Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie
ma

i naxan saxi tɛmɛi dangixi,
n bɔɲɛ limaniyama nɛ.

53 N bɔɲɛ texi a ɲaaxi ra tinxintaree xili
ma

naxee i xa sɛriyɛ raboloma.

54 N sabati dɛdɛ, n bɛɛti bama nɛ i xa
yaamarie xa fe ra.

55 Kɔɛ ra n na n natuma nɛ i xili ma.
Alatala, n fama nɛ i xa sɛriyɛɛ ratinmɛde.

56 N darixi i sago rabatufe nan na.

57 Alatala, i tide gbo n bɛ.

N bara laayidi tongo i xa masenyi ra-
batufe ra.

58 N wama lufe i sɛɛti ma n bɔɲɛ birin na.
Hinne n na alɔ i a masen ki naxɛ.

59 N to n ɲɛrɛ ki mato,
n bara gbilen i xa masenyi ma.

60 N gbatama nɛ,
n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe
ra.

61 Hali mixi ɲaaxie kankan n ma,
n mu nɛɛmuma i xa sɛriyɛɛ ma.

62 Kɔɛ tagi, n kelima nɛ, n i matɔxɔ i xa
kiiti tinxinxi xa fe ra.

63 I yaragaaxui birin findixi n ɲɛrɛboore
nan na,
nun naxee i sago rabatuma.

64 Alatala i xa xanunteya na dunɲa birin
ma,
n xaran i xa yaamarie ra.

65 Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa
konyi bɛ,
alɔ i a laayidixi ki naxɛ.

66 N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi
ra, barima n laxi i xa yaamarie ra.

67 N nu bara lɔɛ beemanu i xa n ma fe
magoro,

kɔnɔ yakɔsi fa n na i xa masenyi nan
nabatufe.

68 I fan, i fe fanyi rabama,
n xaran i xa yaamarie ra.

69 Hali yɛtɛ igboe wule sama n xun,
n i xa yaamarie rabatuma nɛ n bɔɲɛ birin
na.

70 E bɔɲɛ xɔrɔxɔ alɔ gɛmɛ,
kɔnɔ i xa sɛriyɛ ɲɔxun n bɛ.

71 N ma tɔɔrɛ bara n mali i xa yaamarie
kolonfe ra.

72 I xa masenyi fan n bɛ xɛɛma nun gbeti
ra.

73 I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi
i xɔnyɛ ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe
ra.

74 I yaragaaxuie xa sɛɛwa n tofe ra,
barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

75 Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxi ra,
n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya
nan ma.

76 Yandi, i xa xanunteya xa n madundu,
alɔ i a laayidi n tan, i xa konyi bɛ ki naxɛ.

77 I xa kinikini n ma alako n xa kisi,
barima i xa sɛriyɛ rafan n ma.

78 Yɛtɛ igboe xa yaagi sɔtɔ,
barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tɔɔrɔma
naxan ma.

N tan ɲɔxɔ sama i sago nan xɔn ma.

79 I yaragaaxuie xa gbilen n ma,
a nun naxee i xa masenyi kolon.

80 N bɔɲɛ xa i xa yaamarie suxu,
alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

81 A xɔli n ma n xa i xa kisi sɔtɔ,
kɔnɔ n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

82 N i xa laayidi rakamalixi mamefe.
N a falama n bɔɲɛ kui, «I n madunduma
mun tɛmɛi?»

83 N luxi alɔ kundi naxan na raxarafe,
kɔnɔ n mu nɛɛmuma i xa yaamarie ra.

84 N xa mame ti han mun tɛmɛi,
beenun i xa n yaxuie ɲaxankata?

85 Yɛtɛ igboe gantanyi tima n ya ra.
Sɛriyɛ mu na ki.

86 I xa yaamari birin tinxin.
N natanga tɔɔɲɛgɛ ma.

87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana,
kɔnɔ n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.

88 N nakisi i xa xanunteya ra,
alako n xa i xa masenyi suxu.

89 Alatala, i xa masenyi na koore ma abadan.

90 I xa xanunteya buma ne kelife to bɔnsɔɛ ma han bɔnsɔɛ naxee sa fama.

I dunija xanxi nan daa.

91 I xa seriye buma han to, birin na i xa mangeya nan bun ma.

92 Xa n mu seewa i xa seriye ra nu, n bara bɔnɔ n ma tɔɔre kui nu.

93 N mu neemuma i xa masenyi ra feo, barima i n kisixi e tan nan saabui ra.

94 N bara n yete fi i ma, n nakisi.

N tinma i sago suxufe ra.

95 Mixi jaaxie wama n faxafe, kɔnɔ n tan ɲɔxɔ saxi i xa masenyi xɔn ma.

96 N a kolon dunija fe birin ɲɔnma ne, kɔnɔ i xa seriye mu kanama abadan.

97 I xa seriye rafan n ma.

N na n ɲɔxɔ saxi a xɔn ma kude.

98 I xa yaamarie n findima fahaamula nan na dangi n yaxuie ra, barima e na n bɔɲe kui temui birin.

99 N xaxili fan n karamɔxɔe xaxili be, barima n na n ɲɔxɔ saxi i xa masenyi nan xɔn ma.

100 N fe kolon dangife forie ra, barima n i sago rabatuxi.

101 N bara n sanyi ba kira jaaxie xɔn ma, n xa bira i xa masenyi fɔxɔ ra.

102 N mu i xa seriye beɲin, barima i tan nan yati n xaran na ra.

103 I xa masenyi ɲɔxun n de kui dangi kumi ra.

104 N xaxili fanyi sɔtɔ i sago nan na.

Na kui n bara kira jaaxie tan xɔn.

105 I xa masenyi findixi lanpui nan na n san tide,

a findi naiyalanyi ra n ma kira xɔn ma.

106 N bara laayidi tongo naxan mu kanama, n fama ne birade i xa seriye tinxinxi fɔxɔ ra.

107 N bara tɔɔrɔ a gbe ra.

Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.

108 Alatala, n bara i maxandi, i xa n ma matɔxɔe suxu serexe ra,

i xa n xaran i sago ra.

109 N nii na faxe ya i temui birin, kɔnɔ n mu neemuma i xa seriye ma.

110 Mixi jaaxie gantanyi tema n be, kɔnɔ n mu n makuyama i sago ra.

111 I xa masenyi findixi n ke nan na abadan,

a n bɔɲe raseewama ne.

112 N bɔɲe birama ne i xa yaamarie fɔxɔ ra abadan.

113 N filankafui xɔnma, kɔnɔ i xa seriye rafan n ma.

114 N kantari nun n makantama na i tan nan na,

n xaxili tixi i xa masenyi ra.

115 Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie, alako n xa Ala xa yaamarie ratinme.

116 N demen alo i a laayidi ki naxe, alako n xa kisi.

I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.

117 I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi.

N ya tixi i xa yaamarie ra.

118 I xa tondi mixie ra naxee e makuyama i xa seriye ra,

barima madaxupa nun wule na e xa fe birin kui.

119 I mixi kobie ɲɔnma ne yi dunija ma, alo xabui gbeti gbi bama ki naxe.

Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.

120 N fate serenma i xa magaaxui ra, n hanmexi i xa kiiti ra.

121 N walima nɔndi nun tinxinyi nan na.

I naxa n lu n yaxuie yi ra.

122 I xa n ma fe sɔɔneya i senbe ra,

I naxa lu yete igboe xa nɔ n na.

123 N ya tixi i xa kisi ra temui birin,

a nun i xa masenyi tinxinxi.

124 Hinne i xa konyi ra i xa xanunteya kui. N xaran i xa yaamarie ra.

125 Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma, alako n xa i xa masenyi kui kolon.

126 Mixie na i xa seriye matandife.

Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakosi.

127 I xa yaamarie rafanxi n ma dangife xeema fanyi ra,

128 n to a mapɔxun i sago tinxin,

n kira birin xɔnma ne naxan mu findi nɔndi ra.

129 I xa masenyi n de ixarama,

n a rabatuma na nan ma.

130 I xa masenyi kui matofe, a xaxili fima ne xaxilitaree ma.

131 A na n nii ra n xa i sago kolon.
 132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,
 alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie
 be.
 133 I xa n ti i xa masenyi fari,
 i naxa lu fe jaaxi yo xa no n na.
 134 N ba adamadie xa noe bun ma,
 alako n xa i xa yaamarie ratinme.
 135 I yatagi noe rayanba i xa konyi ma,
 i xa n xaran i xa yaamarie ra.
 136 N luma wa ra a gbe ra,
 barima n a kolon mixie mu i xa seriye
 ratinmema.
 137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.
 138 I xa masenyi tinxin, a man findixi
 nondi yati nan na.
 139 N boje rapaaxuma ne n ma,
 barima n yaxuie mu e tuli matima i xa
 masenyi ra.
 140 I xa masenyi bara a yete xa nondi
 masen,
 a rafan n tan i xa konyi ma.
 141 Hali n xurun, mixie yoma n ma,
 n mu neemuma i sago ma.
 142 I xa tinxinyi buma abadan.
 I xa seriye nondi na a ra.
 143 Sunnunyi nun toere n suxuxi,
 konon i xa yaamarie noxun n be.
 144 I xa seriye tinxin abadan.
 Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.
 145 Alatala, n na n de rawafe i be n boje
 birin na.
 N yaabi, alako n xa no i xa yaamarie
 ratinmede.
 146 N na n de rawafe i be.
 N nakisi, alako n xa no i sago rabade.
 147 N kelima beemanu subaxe xa a li,
 n i maxandi i xa n demen.
 N xaxili tixi i xa masenyi nan na.
 148 N mu xima ke ra,
 n na n mapoxunma i xa masenyi nan tun
 ma.
 149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa
 fe ra.
 Alatala, n nakisi i xa kiiti bere ra.
 150 Mixie bara maso n na,
 naxee wama fe jaaxie xon.
 E makuya i xa seriye ra.
 151 Konon i tan Alatala, i makore n na,
 i xa yaamarie findixi nondi nan na.
 152 N a kolon kabi a rakuya,

i bara i xa masenyi mabanban alako a xa
 bu abadan.
 153 N ma toere mato, i xa n nakisi,
 barima n mu neemuxi i xa seriye ma.
 154 I xa n xun mafala, i xa n xun sara.
 N nakisi alo i a laayidi ki naxe.
 155 Kisi makuya mixi jaaxie ra,
 barima e mu birama i xa yaamarie foxo
 ra.
 156 Alatala, i xa kinikini gbo.
 N nakisi i xa kiiti bere ra.
 157 N gerefae wuya,
 konon n mu gbilen i sago foxo ra.
 158 I yanfamae tofe rapaaxu n ma,
 barima e mu i xa masenyi suxuma.
 159 A mato, i xa yaamarie rafan n ma.
 Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.
 160 I xa masenyi nondi na a ra,
 i xa kiiti tinxinxi buma ne abadan.
 161 Mangee n toeroma hali n mu fe jaaxi
 yo rabaxi e ra,
 konon n gaaxuma i xa masenyi ya ra n
 boje birin na.
 162 N seewaxi i xa laayidi ra,
 alo mixi naxan geeni xungbe sotoxi.
 163 N wule xonxi, a rapaaxu n ma,
 konon i xa seriye n xanuntenyi na a ra.
 164 N i matoxoma sanmaya solofere loxo
 yo loxo
 i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.
 165 Bojesa gbegebe nan na mixie be,
 i xa seriye rafanxi naxee ma.
 Fefe mu e rabirama.
 166 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra,
 n birama ne i xa yaamarie foxo ra.
 167 N i xa masenyi suxuma ne,
 barima e rafan n ma ki fanyi ra.
 168 N birama ne i sago nun i xa masenyi
 foxo ra.
 I n jere ki birin kolon.
 169 Alatala, i xa n ma duba suxu.
 Fahaamui fi n ma i xa masenyi saabui ra.
 170 N ma maxandi xa i li.
 N nakisi alo i a laayidi ki naxe.
 171 I matoxoe xa mini n de i,
 barima i n xaranfe i xa yaamarie nan na.
 172 N de xa beeti nde ba i xa masenyi xa
 fe ra,
 barima i xa yaamarie birin tinxin.

173 I xa fa n demen,
barima n i sago nan sugandixi.
174 Alatala, n nii na i xa kisi ma,
i xa seriye n naseewama ne.
175 I xa n nakisi alako n xa no i matoxode.
I xa kiitie xa n demen.
176 N nabepinxi ne alo yexe lœxi.
I xa n tan i xa konyi fen,
barima n mu neemuxi i xa yaamarie ma.

120

Ratangafe gere ma

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde
N na Alatala maxandi n ma toore kui,
a n yaabima ne.
2 Alatala, n natanga wule false de ma,
naxee mixie madaxuma.
3 Mixi madaxui, a fama munse rabade?
4 A fama soxoe nan tide tanbe raluganxie
ra,
a fama ganyi tide te wolee ra.
5 A xorocho n be lufe ra Meseki boxi ma,
a xorocho n be lufe ra Kedari bonsoe ya
ma.
6 N bara bu yi mixie ya ma,
naxee bonesa xonxi.
7 N tan na bonesa nan be,
konon nefe woyen,
e tan wama gere nan xon ma.

121

Demeri kelima Ala ma

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde
N na n ya ratema geyae mabiri.
N ma demeri kelima minden?
2 N ma demeri fatanma Alatala nan na,
naxan koore nun boxi daaxi.
3 A mu tinma i xa bira.
A i kantama, a mu kinsomma.
4 Isirayila kantama mu kinsomma, a mu
xima.
5 Alatala nan i kantama.
A findixi niini nan na i be,
6 alako soge naxa i tooro yanyi ra,
kike naxa i tooro koe ra.
7 Alatala i ratangama ne toore birin ma, a
i nii makantama.

8 I na mini, Alatala luma ne i seeti ma.
I na so, Alatala birama ne i foxo ra.
A na i seeti ma yakosi, a na i seeti ma
abadan.

122

Bonesa xa lu Darisalamu

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan
sebe
N bara seewa n biyaasi booree xa woyenyi
ma, a falafe ra,
«Won xee Alatala xa banxi!»
2 «Yakosi muxu sanyie tixi i tan
Darisalamu sode de ra.»
3 Darisalamu taa na a ra naxan tixi lanyi
kui.
4 Alatala xa mixie tema ne naa e bonsoe
ki ma
alako e xa Alatala xili matoxo alo a
yamarixi ki naxe.
5 Kiitisa xa kibanyie doxoxi menni ne,
Dawuda bonsoe xa mange kibanyie.
6 Wo bonesa maxandi Darisalamu be!
«Ala xa i xanuntenyie ratanga fe xorocho
ma.
7 Ala xa a niya bonesa xa lu i xa tete kui.
Ala xa i ratanga gere ma.»
8 N ngaxakerenyie nun n xanuntenyie xa
fe ra,
n a falama ne, «Bonesa xa lu wo be!
9 N i xa heeri fenma ne won Marigi Alatala
xa horomolingira xa fe ra.»

123

Ala xa konyie

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde
N na n ya ratema i tan nan na,
i tan naxan ma kibanyi na koore ma.
2 Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala nan
na a xa kinikini xa fe ra,
alo konyie yae tixi e marigi ra ki naxe.
3 Alatala, kinikini muxu ma, barima nama
bara yo muxu ma,
4 yete igboe bara muxu mabere.

124*Ala xa maratange**Ala matoxoxe*

- ¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe
Isirayila pama xa a fala:
Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,
² xa Alatala mu won mali gere kui nu,
³ na gerefae bara won xun nakana e xa xone ra nu,
⁴ alo banbaranyi dinma xure ma ki naxe,
⁵ a fa mixie madula ye xora senbe ra.
- ⁶ Tantui na Alatala be,
naxan mu tin e xa no won na.
⁷ Won bara kisi alo xoni naxan kisixi gantanyi ra.
Gantanyi bara kana,
yele bara bo a ra,
won bara e lu naa.
⁸ Won ma demeri na Alatala xili nan na,
naxan koore nun boxi daaxi.

125*Alatala a xa pama rabilinfe**Ala xa seriyε*

- ¹ Biyaasilae xa beeti nde
Naxee e xaxili tima Alatala ra,
e senbe sotoma ne alo Siyoni geya
naxan mu serema, a bu abadan.
² Darisalamu rabilinxi geyae ra ki naxe,
Alatala a xa pama fan nabilinxi na ki ne abadan.
- ³ Mangasanyi jaaxi mu tinxintoxe xa boxi yamarima,
alako tinxintoxe belexe naxa lan fe jaaxi.
- ⁴ Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee boje fixe,
⁵ kon a tan Alatala, i xa tinxintaree keru e yuge ma.

Ala xa bojesa lu Isirayila boxi ma.

126*Ala mixi xoreyafe**Ala matoxoxe*

- ¹ Biyaasilae xa beeti nde
Alatala to geelimanie ragbilen Siyoni,

a lu ne muxu be alo xiye.

- ² Muxu naxa ye,
muxu naxa beeti ba seewe ra.
Sie nu a falama ne e bore be,
«Alatala bara kaabanakoe raba yie be.»
³ Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba muxu be,
muxu seewaxi ki fanyi ra.

- ⁴ Alatala, muxu harige ragbilen muxu ma alo ye ragbilenma Negewi boxi xure xoxixie ra ki naxe.
⁵ Mixi naxee xe sama yaye ra, e fama ne a xabade seewe kui.
⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe, na mixi gbilenma ne baloe ra, a seewaxi.

127*Ala nan banxi tife**Ala matoxoxe*

- ¹ Biyaasilae xa beeti nde Sulemani naxan ba
Xa Alatala xa mu banxi ti,
a timae walima ne fufafu.
Xa Alatala xa mu taa makantama,
a kantamae walima ne fufafu.
² Wo kelima subaxe ma,
wo walima han ke ra baloe sotofe ra.
Na kui wo walima tun.
Kon Ala a xanuntenyie man kima e sa temui.
- ³ Die findima ne ke ra mixi be Alatala naxan kima,
fe fanyi sare nan e ra,
naxee kelima a tan ma.
⁴ Die naxee sotoxi fonike temui,
nee tide luma ne alo soorie xa xalie.
⁵ Barake na mixi be
naxan xa xali sase rafexi.
A yaxuie mu noma a rayaagide pama ya i.

128*Di findixi baraka nan na**Ala xa seriyε*

- ¹ Biyaasilae xa beeti nde
Seewe na Alatala xa yaragaaxui nan be,
naxan perema a xa kira xon ma.
² I xa wali geeni luma i tan nan be,
a findi seewe nun harige ra i be.

³ I xa gine luma ne alo wuri bogila i xa banxi kui,
i xa die luma ne alo wuri neenee i xa teebili seeti ma.

⁴ A na na ki ne Alatala xa yaragaaxui be, a barakaxi.

⁵ Alatala xa i baraka kelife Siyoni.
I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin kui.

⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa boresa lu Isirayila boxi ma.

129

Ala xunnakeli fife tɔɔɔmixi ma

Ala matɔɔɔɔ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Isirayila xa a fala:
N gerefae bara n tɔɔɔ kabi n fonike temui.

² E bara n tɔɔɔ a naaxi ra kabi a foɔɔ,
kɔɔɔ e mu nɔ n na.

³ E bara n fari ibɔɔ
alo xe sae boxi booma ki naxe.

⁴ Kɔɔɔ Alatala tinxin.
A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.

⁵ Ala xa Siyoni xɔnmixie rayaagi.

⁶ Ala xa e lu alo banxi fari nooge,
naxan xarama beenun a xa tala,

⁷ naxan mu findima baloe ra xe sae be.

⁸ Dangi mixie naxa duba wo be, a falafe ra,

«Ala xa wo baraka.
Muxu bara duba wo be Alatala xili ra.»

130

Alatala Marakisima

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde Alatala, n i xilima n ma tɔɔɔ tilinxi nan kui.

² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,
i xa n ma maxandi rame kinikini kui.

³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie ma,
nde noma tide i ya ra sɔɔɔn?

⁴ Kɔɔɔ i tan yunubie xafarima ne.

Na kui mixi gaaxuma ne i ya ra.

⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,

n ya tixi a xa masenyi nan na.

⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,
na dangi taa makante xa mame ti ra kuye iba ra.

A gbo na be.

⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,
barima i xa xanunteya na a boɔɔɔ kui,
a i xunsare birin fima ne.

⁸ A tan nan Isirayila xun sarama a xa yunubie birin ma.

131

Danxaniyatɔɔ xa maraxare

Ala matɔɔɔɔ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba Alatala, yete igboe mu n na,
n mu la n yete ra.

N mu soma fee ya ma naxee senbe gbo n be,

naxee dangi n ma fahaamui ra.

² N naxan nabaxi, n na n sabarixi ne,
n na n nii raxara alo di de baxi.

³ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra temui birin.

132

Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu be

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun a xa tɔɔɔɔ birin ma.

² A naxa a rakali Alatala be,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala Senbema be,

³ «N mu soma n xɔnyi, n mu n sama,

⁴ n mu n ya maxima,
n mu n ya magirama,

⁵ han n sa lingira sɔɔɔma Yaxuba Marigi Ala Senbema be temui naxe.»

⁶ Won nu bara a xa fe me Efarata boxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xe ma.

⁷ «Won xee a xa hoɔɔmolingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.

8 Alatala, keli i xa talu i sabatide, i tan nun i xa saate kankira.

9 I xa serexedubee xa lu xunnakeli kui, i duguteggee xa e seewe xui rate.»

10 I xa konyi Dawuda xa fe ra, i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

11 Alatala a kali ne Dawuda be, marakali naxan mu kanama, a naxe, «N i bonsoe nde nan doxoma i xa kibanyi ma.

12 Xa i xa die sa n ma saate binya, e n ma yaamarie rabatu, e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma abadan.»

13 Barima Alatala bara Siyoni sugandi, menni nan nafanxi a ma a sabatide ra.

14 A naxe, «N sabatide nan be ra abadan. N doxoma be n ma kibanyi kui barima be rafanxi n ma.

15 N barake sama ne Siyonikae ma, n baloe fi e xa misikiinee ma.

16 N kisi fima ne e xa serexedubee ma, e duguteggee beeti bama ne seewe kui.»

17 «Be n Dawuda senbe rakelima ne, n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi Sugandixi be.

18 N yaagi dusuma ne a yaxuie xun na, konon n nore dusuma a tan nan xun na.»

133

Ala xa nama xa lanyi

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba

Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi kui. Fe fanyi yati yati nan na ki.

2 Na fan alo ture naxan surusuruma Haruna xunyi ma,

a fa goro a dexabe ma, han a dugi li.

3 Na luma ne alo xini naxan goroma Xerimon nun Siyoni geyae ma, barima Alatala barake nun kisi ragoroma naa abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde

Wo tan Alatala xa konyie,

wo xa Alatala matoxo,

wo tan naxee walima koe ra Alatala xa horomobanxi kui.

2 Wo xa wo belexe ite horomobanxi kui Alatala matoxofe ra.

3 Alatala naxan koore nun boxi daa, a xa barake sa wo ma kelife Siyoni.

135

Isirayila xa matoxoe

Alatala matoxoe

1 Wo Marigi Alatala matoxo, wo a xili matoxo.

Alatala xa konyie, wo xa a matoxo,

2 wo tan naxee walima Alatala xa horomobanxi kui,

won tan naxee walima Ala xa banxi tete kui.

3 Wo xa Alatala matoxo, barima a fan.

Wo xa beeti ba a xili matoxofe ra, barima a rafan a ma.

4 Alatala bara Yaxuba sugandi a yete be, alako Isirayila xa findi a xa nama fanyi ra.

5 N tan a kolon a Alatala gbo,

won Marigi dangi alae birin na.

6 Alatala a waxonfe rabama ne koore nun boxi ma,

a a rabama ne baa tilinxie ma.

7 A nuxuie ratema keli dunija tunxunyi naani ma,

a tune rafa nun seyamakonyi, a foye xungbe ramini a ragatade kui.

8 A Misira di singee birin faxes,

keli mixie ma han a sa xurusee li.

9 A naxa tonxumae nun kaabanakoe raba Misira,

Firawuna nun a xa waliksee birin xili ma.

10 A naxa sie wuyaxi bonbo, a mange senbema gbege faxes.

11 A naxa Amorikae xa mange Sixon,

Basan mange Ogo, nun Kanaan mange birin xa boxi tongo,

12 a naxa a fi a xa nama Isirayila ma ke ra.

13 Alatala, i xili mu loema abadan, i xili ifalama ne temui birin,

14 barima Alatala fama ne a xa pama
gbengbende,
a fa kinikini a xa konyie ma.

15 Si naxee mu Ala kolon,
e kuyee yailanma xema nun gbeti nan
na e belexe ra.

16 De na na kuyee be, konon e mu
woyenma.

Yae na e be, konon e mu se toma.

17 Tulie na e be, konon e mu fe mema.
Nengi yo mu e fate i.

18 E rafalamae xa lu alo e tan, a nun naxee
birin lama e ra.

19 Isirayilakae, wo tan xa Alatala tantu.

Haruna bonsoe, wo xa Alatala tantu.

20 Lewi bonsoe, wo xa Alatala tantu.

Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa Alatala
tantu.

21 Tantui na Alatala be kelife Siyoni.

Tantui na Alatala be naxan sabatixi
Darisalamu.

Wo xa Alatala matoxo!

136

*Tantui na Ala be a xa xanunteya xa fe
ra*

Ala matoxoe

1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
dan mu na a xa xanunteya ma.

2 Wo Alatala tantu naxan dangi alae birin
na,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma.

3 Wo marigie xa Marigi tantu,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma.

4 Wo xa a tan tantu,
a tan naxan keren kaabanakoe rabama,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

5 a tan naxan koore daaxi a xa fahaamui
ra,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

6 a tan naxan boxi itala yee fari,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

7 a tan naxan yanba se xungbee daaxi,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

8 soqe, alako a xa yanyi iyalan,

barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

9 kike nun tunbuie, alako e xa koe
iyalan,

barima dan mu na a xa xanunteya
ma.

10 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan Misirakae xa di singee faxe,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

11-12 a tan naxan Isirayila ramini Misira
boxi ma a senbe nun a xa noe ra,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

13 a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin
na,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

14 a tan naxan Isirayilakae radangi baa
tagi,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

15 a tan naxan Firawuna nun a xa pama
rasin Xulunyumi baa xora,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma.

16 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan a xa pama radangi gbeng-
berenyi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

17 a tan naxan mange xungbee faxe,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

18 a tan naxan mange senbema faxe,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

19 alo Amori mange Sixon,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

20 alo Basan mange Ogo,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

21-22 a tan naxan e xa boxi fi a xa konyi
Isirayila ma ke ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

23 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,

- 24 a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi
ra,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma,
25 a tan naxan neme fima a xa daali birin
ma,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma.
26 Wo Ala tantu naxan na koore ma,
barima dan mu na a xa xanunteya
ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilon baxi ma

Ala matoxo

- 1 Muxu nu doxo Babilon xuree de ra
Siyoni xa fe ratufe ra.
2 Muxu nu bara muxu xa korae gbaku
wuri bilie kon na.
3 Muxu yaxuie nu Siyoni beeti maxarin
muxu ma,
e nu wama beeti seewaxi nde xon.
E naxe, «Siyoni beeti nde ba muxu be.»
4 Muxu noma beeti bade Alatala be yi
konyiya kui di?
5 Darisalamu, xa n neemu i ma,
n belexe naxa no kora raberede sonon,
6 n nenyi xa kankan n de kui.
Na xa raba n na xa a sa li n naxa neemu
Darisalamu ma,
xa a xa fe mu findi n ma seewe ra.
7 Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma
Darisalamu xa nimise loxo.
E tan nan nu a falama,
«Won xa a kana han won sa a ba a bunyi
ra.»

- 8 Babilon, wo xa xunnagore bara ge
panigede,
seewe na a be naxan i sare ragbilenma i
ma,
i fe paaxi naxan nabaxi muxu ra.
9 Seewe na mixi be
naxan i xa die suxuma,
a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe bope birin na

- Dawuda xa beeti
1 N i batuma ne n bope birin na,
n i matoxo alae ya i.

- 2 N na n xinbi sinma ne i xa horomolingira
mabiri,
n i xili matoxo i xa xanunteya nun
dugutegena xa fe ra,
barima i bara i xili nun i xa masenyi rate
fe birin xun na.
3 N to i xili, i naxa n yaabi,
i naxa n nalimaniya i senbe ra.

- 4 Mange naxee birin na yi duniya ma,
e na i xa masenyi rame,
e xa i matoxo.
5 E xa Alatala xa kira matoxo,
barima Alatala xa nore gbo.

- 6 Hali Alatala na koore ma,
a meenima ne mixi magoroxie ma,
kon a makuyama ne yete igboee ra.
7 N na lu toore kui,
i n nakisima ne,
i n yaxuie xa xone xun nakanama ne,
i fa n nakisi i senbe ra.
8 Alatala n ma fee rakamalima ne.
Alatala, dan mu na i xa xanunteya ma.
I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matoxo

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Alatala, i n bope birin kolon.
2 I n doxo temui kolon, i n keli temui
kolon,
i n ma mapoxunyie birin kolon
beenun n xa e mapoxun.
3 I n jere temui kolon, i n sa temui kolon,
i n ma kirae birin kolon.
4 Beenun woyenyi xa mini n de i,
i tan nan bara a birin kolon.
5 I n nabilinma ne i xonyee ra.
6 Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan be,
a dangi n ma fahaamui ra.
7 N sigama minden, n xa n makuya i Xaxili
ra?
N na n gima minden, n xa n noxun i ma?
8 Xa n sa te koore ne, i na menni.
Xa n sa goro aligiyama ne, n i lima ne naa.
9 Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,
10 i belexe n naperema ne, i senbe n
malima ne.
11 Xa a sa li n fa a fala,

«N noma n noxunde dimi kui naiyalanyi mu na dennaxe,»

12 i n toma ne na dimi kui alo n na soge nan bun ma.

13 I tan nan n nii daaxi, i tan nan n nafalaxi n nga teege.

14 N i matoxoma ne barima n daa ki makaaba.

I xa wali maniye mu na. N na kolonxi a fanyi ra.

15 N fate ki mu nu noxunxi i ma a to yailanxi gundo kui.

16 I yae naxa n to beenun n xa findi a ra. N ma loxoe birin nu sebexi i xa buki kui beenun n xa daali.

17 Ala, i xa mapoxunyie gbo, e tilin.

18 Xa n sa e kontima ne nu, e wuya meyenyi xori be.

Na birin kui, n luma i yi.

19 Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa, i xa faxetie makuya n na.

20 I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra, e i xili kanama.

21 Alatala, a mu lanma n xa i xonmixie xon?

A mu lanma i matandilae xa rapaaxu n ma?

22 N e xonma ne.

E bara findi n yaxuie ra.

23 Ala i xa n boje kui mato,

i xa n ma kontofili kolon.

24 A mato xa n na kira kobi nde nan xon ma,

i naxan xonxi.

Xa a na na ki ne, i xa n ti kisi kira nan xon ma.

140

Mixi kobi alo boximase

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 Alatala, n natanga mixi jaaxie yi ra, naxee wama n toorofe,

3 naxee nate tongoma e boje ma gere masofe ra loxo yo loxo.

4 E xa woyenyi xono alo boximase xa xone.

Nengi rate.

5 Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie belexe i.

I xa n natanga mixi kobie ma naxee wama n nabirafe.

6 I xa n natanga yete igboe xa gantanyi nun luutie ma, naxee yelee italama n ma kirae ra n suxufe ra.

7 Alatala, n Marigi Ala nan i ra.

I xa i tuli mati n wa xui ra.

8 Alatala, n nakisima senbema, naxan n natangama n gere loxoe,

9 i naxa tin mixi kobie waxonfe ra, i naxa na sooneya e be alako e xun naxa fa rakeli.

Nengi rate.

10 N gerefae xa fe jaaxi maxirixie xa gbilen e ma.

11 Te wole xa doxo e xun na, e xa radin te xora, e naxa fa mini na kui sonon.

12 Fe jaaxi rabae naxa sabati yi boxi ma, toore nan tun xa ragiri e ma.

13 N a kolon Alatala kiiti fanyi sama ne misikiinse be, a nondi fima setaree ma.

14 Tinxintoe i xili matoxoma ne, nondilae kisima ne i ya i.

141

Mixi jaaxie xa gantanyi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti

Alatala, n bara i maxandi, i xulun n malife ra,

i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

2 N ma duba xa te i mabiri alo surayi xiri, n ma belexe ti xa lu alo nunmare serexe.

3 Alatala, n de makanta alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.

4 I naxa tin n boje xa siga fe jaaxi ma, n naxa lan wali kobi rabae ma n ma geeni xa fe ra.

5 Xa tinxintoe n bonbo, a fan n be, a xa xurui fan alo labunde naxan sama n fate ma.

N mu tondima na fe ra.

Kono n Ala maxandima a xa mixi jaaxi waxonfe kana.

⁶ E xa kiitisae xa radin gelenyi ra.
Mixa jaaxie xa a kolon n ma masenyi fan.
⁷ E xa a fala, «Muxu xorie bara yensen
aligiyama,
alo xe sa boxi buxama ki naxe.»
⁸ Kono n Marigi Alatala, n ya tixi i tan na.
N kantari toma i seeti ma, i naxa n nii
rabelo.
⁹ N natanga gantanyie ma e naxee tema n
be,
n natanga mixi jaaxie xa yelae ma.
¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.

142

Danxaniyatse xa kantari

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na fonme
ra
² N na n xui ratema Alatala nan ma
kinikini xa fe ra.
³ N na n ma kontofili dentegema a tan nan
be,
n na n ma nimise ya ba a be.
⁴ Limaniya na ba n yi ra,
i tan n sigade kolon.
E bara gantanyi te n be n ma kira ra.
⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n be,
kantari mu na n be, meenima yo mu na n
be.
⁶ Alatala, i tan nan keren peti na n be
sonon.
I keren nan findixi n kantama ra yi
duniya bende fupi fari.
⁷ I xa n wa xui me, barima n senbe birin
bara jon.
N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo
n be.
⁸ N namini geeli kui,
alako n xa i xili matoxo.
Na kui tinxintose fama ne e malande n
yire i xa hinne xa fe ra.

143

Ala xa maxandi hagige

Ala maxandi

Dawuda xa beeti
¹ Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa kinikini n wa xui ma.
I xa n ma duba suxu i xa dugutegeja nun
i xa tinxinyi xa fe ra.

² I naxa i xa konyi makiiti, barima daali
yo mu tinxin i ya i.
³ N yaxui birama ne n foxo ra,
a n boronma ne boxi ma,
a n luma ne faxe niini bun ma alo
faxamixie.
⁴ Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara
ba n yi.
⁵ N natuma ne loxoe dangixie ma,
n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma,
n na n joxo rasiga i xa daalie ma.
⁶ N na n belexe italama ne i be,
n nii i fenma ne alo gbengberenyi ye
fenma ki naxe.

Nengi rate.

⁷ Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra.
Limaniya bara ge bade n yi ra.
I naxa i kobe raso n na,
xa na mu n luma ne alo faxamixie.
⁸ Kuye na iba, i xa i xa dugutegeja masen
n be,
barima n xaxili tixi i tan nan na.
N jere kira masen n be,
barima n xaxili tixi i tan nan na.
⁹ Alatala, n natanga n yaxuie ma,
barima n kantari sotoma i niini nan bun
ma.
¹⁰ N xaran i waxonfe rabafe ra,
barima i tan nan na n Marigi Ala ra.
I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xon
ma.
¹¹ Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,
i xa n ba toore kui i xa tinxinyi xa fe ra,
¹² i xa n yaxuie de balan i xa dugutegeja
xa fe ra,
i xa n gerefae xun nakana,
barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala be?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti
Tantui na Alatala be, naxan findixi n ma
fanye ra,
naxan n belexe rawalima a xa gere kui,
² naxan findixi n xanuntenyi senbema ra,
naxan findixi n kantama nun n nakisima
ra,
naxan noma n yaxuie ra alako n xa
kantari soto.

3 Alatala, munse na adama ra i to fa mɛɛnixi a ma?

Munse na adama xa di ra i to fa i ɲɔxɔ saxi a xɔn ma?

4 Adamadi luxi nɛ alo ɲɛngi foye, a xa simaya dangima nɛ alo niini dangima ki naxɛ.

5 Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra, i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

6 I xa seyamakɔnyi rabula yaxuie rayensenfe ra.

Xalie woli alako e xa siga.

7 I xa i bɛlɛxɛ itala kelife koore ma, alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma

alo mixi ratangama mɔrɔnyie ma ki naxɛ.

8 N nakisi wule falɛe ma naxee wama n madaxufe.

9 Ala, n bɛɛti nɛɛnɛ bama nɛ i bɛ n ma kɔra luuti fu daaxi xui ra.

10 N i matɔxɔma nɛ, i tan naxan mangɛɛ xun nakelima,

naxan i xa konyi Dawuda ratangama santidɛgɛma ɲaaxi ma.

11 N nakisi, n natanga n yaxuie ma, naxan wule falama mixi madaxufe ra.

12 Na tɛmɛi muxu xa di xɛmɛɛ fanma nɛ alo wuri bilie,

muxu xa di ginɛɛ tofanma nɛ alo kɔntigiba,

naxee masolixi mangɛ banxi kui.

13 Muxu xa banxie rafema nɛ daxamui mɔɔli birin na,

muxu xa gɔɔrɛɛ wuyama nɛ a wulu wulu ma,

14 Muxu xa ningee xungboma nɛ, lanyuru yo mu luma e ma,

e furi mu birama,

sɔnxɔɛ mu mɛma muxu malandee.

15 Sɛɛwɛ na ɲama bɛ Ala fama yi fe mɔɔli rabade naxan na.

Sɛɛwɛ na ɲama bɛ Alatala findixi naxan Marigi Ala ra.

145

Ala xa kaabanakoe nun xanunteya

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa Ala matɔxɔɛ

1 N ma Mangɛ Ala, n i matɔxɔma nɛ, n i xili tantuma nɛ abadan.

2 Lɔxɔ yo lɔxɔ n i matɔxɔma nɛ, n i xili tantuma nɛ abadan.

3 Alatala sɛnbɛ gbo, matɔxɔɛ birin na a tan nan bɛ,

adamadi mu nɔma sode na birin kui.

4 Yi waxati mixie fama nɛ i xa kaabanakoe falade boore waxati mixie bɛ.

5 E fama nɛ i xa nɔrɛ tofanyi masende.

N luma nɛ i xa kaabanakoe maɲɔxun na.

6 E fama nɛ i sɛnbɛ magaaxuxi xa fe falade.

N luma nɛ i xa kaabanakoe masen na.

7 E fama nɛ ɲɛlɛxinde i xa hinne xungbe ra,

e i xa tinxinyi masenma nɛ bɛɛti sɛɛwaxi ra.

8 Alatala hinne mixi ra, a kinikini, a dipɛxi, a xa xanunteya gbo.

9 Alatala fe fanyi rabama mixi birin bɛ,

a kinikini a xa daali birin ma.

10 Alatala, i xa daalie birin i matɔxɔma nɛ, i xa seniyɛntɔɛɛ i tantuma nɛ.

11 E i xa mangɛya xungbe xa fe masenma nɛ,

e i sɛnbɛ xa fe falama nɛ,

12 alako mixie xa i xa kaabanakoe kolon, a nun i xa mangɛya nɔrɔxi.

13 I xa mangɛya mu ɲɔnma nɛ, i xa nɔɛ buma nɛ abadan.

14 Alatala bira mixi malima, a mixi magoroxi xun nakelima nɛ.

15 Dunija birin a xaxili tixi i ra,

i tan nan e baloma a waxati.

16 I tan nan i bɛlɛxɛ rabima,

i birin nawasa e hayi na naxan ma.

17 Alatala tinxin a xa fe birin kui,

a dugutɛgɛxi a xa daalie ma.

18 Alatala makɔrɛ a maxandilae ra,

naxee a maxandima e bɔɲɛ fiixɛ ra.

19 A a yaragaaxuie waxɔnfe rabama nɛ,

a e xa duba suxuma nɛ, a e rakisi.

20 Alatala a xanuntenyie makantama nɛ,

kɔnɔ a mixi ɲaaxie birin sontɔma nɛ.

21 N dɛ Alatala matɔxɔma nɛ.

Daali xa a xili seniyɛnxi matɔxɔ tɛmɛi birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali bɛ

Ala matoxo

1 Wo Alatala matoxo!

N nii xa Alatala matoxo,

2 n xa a matoxo n ma simaya birin na.

N n Marigi Alatala matoxoma ne beeti ra,
fanni n na n nii ra.

3 Wo naxa wo yete taxu mixi xungbee ra,
barima adamadie na e ra,
naxee mu noma mixi rakiside.

4 E nii bama ne e fate i, e gbilen bendε.
Na loxoε yati, e naxan panigexi, na birin
jonma ne.

5 Seewe na mixi be, Yaxuba Marigi Ala
naxan malima.
Seewe na mixi be, naxan a xaxili tima a
Marigi Alatala ra,

6 Ala naxan koore nun boxi daa,
Ala naxan baa nun a kui see birin daa,
dugutegepa na Ala naxan be abadan.

7 Alatala topegetoεe xun mafalama,
a donse fima kaametooεe ma,
a geelimanie raminima geeli kui,

8 a donxuie ya rabooma,
a mixi magoroxie xun nakelima,

a tinxintooεe xanuma,

9 a meenima xoreεe ma,
a kiridie nun kaape ginεe bun tima,
konoo a mixi jaaxie tan xun nakanama ne.

10 Siyoni, wo Marigi Alatala xa mangeya
mu jonma abadan.

Wo xa Alatala matoxo!

147*Ala senbe maniye mu na**Ala matoxo*

1 Wo Alatala matoxo.

A lanma Alatala xa matoxo beeti ra.
Fe fanyi na a ra.

2 Alatala na gbilenfe Darisalamu ti ra,
a Isirayila xa mixi rafama ne kelife
konyiya kui,

3 a toromixie ralimaniyama, a e ray-
alanma e xa fure kui.

4 Alatala tunbuie konti kolon,
a e birin xilima e xili ra.

5 Won Marigi Alatala senbe gbo,

dan mu na a xa fahaamui ma.

6 Alatala mixi magoroxi bun tima,
konoo a yete igboεe xa fe kanama.

7 Wo xa beeti ba Alatala be tantui ra,
wo xa beeti ba Ala be korae xui ra.

8 A tan nan nuxui raminima koore ma,
a tune rafa boxi ma,
a sansie rasoli geyae fari.

9 A xurusee rabaloma,
a donse fima xaxa yoreεe ma, e na e xui
ramini temui naxe.

10 Soe senbe mu findixi fefe ra Ala be.
Xeme xa senbe mu findixi fefe ra Ala be.

11 Ala yaragaaxuiya nan nafanma a ma.
Ala wama mixi xon naxan xaxili tixi a xa
xanunteya ra.

12 Darisalamu, i xa Alatala matoxo.
Siyoni, i xa Ala tantu,

13 barima a tan nan i xa naade makan-
tama,
a tan nan barake sama i xa pama ma.

14 A boresa fima i xa boxi ma,
a donse fanyi fima i ma.

15 Alatala dunija yamarima,
a a waxonfe rayensenma mafuren ma-
furen.

16 A balabalanyi ragoroma ne alo gese
fute,
a na rayensen alo te xube.

17 A ragoro boxi ma, nde noma tide na
xinbeli ya ra?

18 A na a xui ramini e ma, e xunuma ne,
a na foye rafa, balabalanyi man findima
ne ye ra.

19 Alatala bara Annabi Yaxuba rakolon a
xa masenyi ra,

a bara a xa seriye nun a xa yaamarie
masen Isirayila be.

20 A mu na mooli ragirixi si gbete yo be.
Nee luma Ala xa seriyeεe kolontareya nan
kui.

Wo xa Alatala matoxo!

148*Dunija xa Ala matoxo**Ala matoxo*

1 Wo Alatala matɔxɔ!

Wo Alatala matɔxɔ kelife koore ma.
Wo a matɔxɔ yire itexi kui.

2 Alatala xa malekɛe xa a matɔxɔ,
a xa galie xa a matɔxɔ koore ma.

3 Soge nun kike xa a matɔxɔ,
tunbui dɛxɛxie fan xa a matɔxɔ.

4 Koore xa a matɔxɔ,
a nun ye naxan toma naa.

5 E birin xa Alatala xili matɔxɔ,
barima a yamari nan fi, e naxa daa.

6 A naxa e ti e tide, e xa lu naa abadan.
A naxa na sɛriye sa, naxan mu kanama.

7 Wo Alatala matɔxɔ kelife bɔxi ma.
Baa nun nimase birin naxee na baa tilinyi
kui,

8 seyamakɔnyi, balabalanyi, kunda,
nuxuie,
nun foye xungbe naxan a xa yaamari
ratinmɛma,

9 geyae nun tentenyie, wuri bogilae nun
sɛdiri bilie,

10 wulai subee nun xurusee, bubusee nun
xɔnie,

11 dunija mangɛe nun sie,
mangɛdie nun dunija kuntigie,

12 fonikee nun ginɛdimɛdie, dimɛe nun
forie,

13 e birin xa Alatala xili matɔxɔ,
barima a xili gbansan nan itexi,
a nɔrɛ dangi koore nun bɔxi ra.

14 A bara mangɛ sɛnbɛma rakeli a xa
ɲama xun na,
a xa sɛniyɛntɔɛe naxan matɔxɔma,
sɛniyɛntɔɛe naxan findixi Isirayila a xa
ɲama xanuxi ra.

Wo Alatala matɔxɔ!

149

Bɛɛti nɛɛnɛ

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala matɔxɔ!

Wo bɛɛti nɛɛnɛ ba a bɛ,
wo matɔxɔɛ raba a batulae tagi.

2 Isirayila xa sɛɛwa a daali Marigi ra.
Siyoni ɲama xa sɛɛwa e xa Mangɛ ra.

3 E xa a xili matɔxɔ fare boron yi ra,

e xa bɛɛtie ba maxase nun kɔra xui ra,
4 barima Alatala sɛɛwaxi a xa ɲama ra,
a kisi fima nɛ yɛtɛ magoroe ma.

5 A xa sɛniyɛntɔɛe xa sɛɛwa yi binyɛ ra,
e xa e sɛɛwɛ xui ite
hali e xa sadee ma.

6 Ala matɔxɔɛ xa lu e dɛ i.
Na luxi alɔ santidɛgɛma xaapɛxi e bɛɛɛɛ
kui,

7 e naxan nawalima e gbe ɲɔxɔfe ra,
si ɲaaxie ɲaxankatafe ra.

8 E e yaxuie xa mangɛe sama nɛ
yɔlɔnɔnyie ra,

e e xa yarɛratie xirima nɛ a xɔrɔxɔɛ ra,
9 na fa findi e xa kobija sare ra.

Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa
sɛniyɛntɔɛe bɛ.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

150

Birin Ala matɔxɔfe

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala matɔxɔ!

Wo xa Ala matɔxɔ a xa hɔrɔmɔbanxi kui.
Wo xa a matɔxɔ koore ma.

2 Wo xa a matɔxɔ a xa kaabanakoe xa fe
ra.

Wo xa a matɔxɔ a sɛnbɛ xungbe xa fe ra.

3 Wo xa a matɔxɔ feri xui nun kɔra xui ra,
4 wo xa a matɔxɔ maxase nun fare boron
yi ra,

wo xa a matɔxɔ kɔra maniye nun xule xui
ra,

5 wo xa a matɔxɔ maxase xui itexi ra.

6 Nimase birin xa Alatala matɔxɔ.

Wo Alatala matɔxɔ!

Ala xa Taalie Masenyi Fole

Isirayila mange Dawuda to faxa, Alatala naxa a xa di Sulemani sugandi a xa findi Isirayila mange ra. Na kui Sulemani naxa Ala maxandi a xa a mali Isirayila yamaride. A nu wama lonni nan xon alako a xa no na wali rabade a raba ki ma. Na maxandi naxa Alatala makenen, a fa na duba suxu. Sulemani to findi lonnila belebele ra Ala saabui ra, dunija birin naxa na kolon a ma, e nu fa siga a xa marasi fende.

Na temui Annabi Sulemani naxa a xa fe kolonyi findi sebeli ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. A xa kitaabui sebexi ki naxe, a findi taali woyenyie nan na. Na sebe ki tofan, a man lonni belebele masenma to danxaniyatose be.

Yi taalie masenyi hagigee masenma mixi be alo:

Woyen fanyi tide nan gbo adamadie tagi.

Langoepa findima toore nan na mixi be. Ala xa seriye mixi malima dunijeigiri kui.

Tunnaxoneya findima ne setarepa ra, tunnabexiya findima harige ra.

Yete igboja mu fan, yete magore nan fan.

Lanyi xa lu denbaya kui.

Die xa xuru Ala xa seriye ra.

Wule nun xone woyenyi mu fan jama be.

Adamadie lanma e xa gaaxu Ala ya ra.

Ala xa a xa masenyi raso won boje kui, alako won xa a sago kolon, won man xa a rabatu won ma dunijeigiri kui. Na birin findima marasi fanyi nan na won be dunija nun aligiyama. Amina.

Ala xa Taalie

Yi kitaabui sebexi fe naxan ma

¹ Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani, xa taalie nan ya:

² E sebexi ne mixie be alako e xa lonni, e xa rasi,

xaxili fanyi xa lu e be,

³ xurui fanyi xa lu e yi,

e xa bira tinxinyi, nondi, nun fe fanyi foxo ra.

⁴ Xaxili fanyi mu naxee yi, nee xa na soto, manoxunyi fanyi xa lu fonikee be, e xa fe fanyie kolon, e lan e xa naxee raba.

⁵ Lonnila xa a tuli mati alako a xa fe kolonyi xun xa masa.

Xaxilima xa a tuli mati, alako a xa jere ki fanyi kolon,

⁶ taali kui fixefe xa sooneya e be, e xa fahaamui soto lonnilae xa masenyie nun taalie ma.

⁷ Alatala xa yaragaaxui findixi lonni fole nan na.

Xaxilitaree nan yoma lonni nun marasi ma.

⁸ N ma di, i i tuli mati i baba xa marasi ra, i naxa tondi i nga xa xurui ra,

⁹ barima xunmase tofanyi nan findima a ra i xunyi ma, kon magore nan a ra i konyi ma.

¹⁰ N ma di, i naxa tin yunubitose xa i ratantan.

¹¹ Xa e a fala, «Bira muxu foxo ra, won xa sa kira madoxo mixie be, won xa e faxa,

won xa gantanyi te mixie be naxee mu fefe rabaxi won na,

¹² Won xa e xun nakana, alo gaburi a rabama ki naxe mixie ra naxee sigama aligiyama.

¹³ Won fama naafuli sotode na kui, won ma banxie rafema ne se fanyie ra.

¹⁴ Lu muxu ya ma alako i xa nde soto, won ma kobiri malande xa findi keren na.»

¹⁵ N ma di, i naxa bira na mixi mooli foxo ra,

i naxa lu na kira xon ma,

¹⁶ barima e fe jaaxi nan tun nabama, e gbataxi mixi nii bade.

¹⁷ Gantanyi mu tema xoni ya xori,

¹⁸ kon e tan gantanyi tema e yete kan suxuse nan na.

E e yete nan nii bafe e yete ra.

¹⁹ Birafe geeni tinxintare foxo ra, nun mixi nii bafe, na kira mooli findima gantanyi nan na.

²⁰ Xaxilimaya xili tima kira xunyi ra, a a xui ramanima taa malandee.

21 A xili tima nama tagi,
a woyenma taa sode dee ra.
22 A naxe, «I tan xaxilitare,
i birama xaxilitareja foxo ra han mun
temui?
Mixi mayelee yoma mixi ma han mun
temui?
Xaxilitaree fe kolonyi xonma han mun
temui?
23 Wo gbilen fa ra n ma marasie ma.
N na n xaxili luma ne wo ma,
n fahaamui fima ne wo ma n ma masenyi
xa fe ra.
24 N bara wo xili, konon wo mu n ma xili
ratinxi.
N bara n belexe itala wo be, konon wo bara
tondi.
25 Wo to bara tondi n ma marasie birin na,
wo to mu tinxi n ma seriye ra,
26 n fan fama ne yeledede wo ma wo xa toore
kui.
Gaaxui na wo bojere ramini a i, n mu wo
malima fefe ma.
27 Gaaxui fama ne wo lide alo turunnaade
foye,
toore fama ne wo suxude alo foye xungbe.
Na toore nun kontofili na wo li temui
naxe,
28 wo n xilima ne, konon n mu wo xa xili
ratinma.
Wo n fenma ne, konon wo mu n toma,
29 barima wo bara xaxilimaya xon,
wo bara tondi Alatala xa yaragaaxui ra.
30 E mu nu wama n ma marasie xon,
e mu nu wama n ma seriye suxufe.
31 Na kui e fama e xa wali sare sotode,
e fama e jere ki raponyi tode.
32 Xaxilitareja nan fama xaxilitaree
gande.
Lonnitareja nan fama lonnitaree gande.
33 Konon naxan tan a tuli matima n na,
na kanyi luma ne kantari kui a xonyi,
a lu bojesa kui, a mu gaaxuma toore ya
ra.»

2

Xaxilimaya fan adamadie be

1 N ma di, xa i n ma masenyie suxu,
xa i n ma seriye rabatu,
2 xa i i tuli mati lonni ra, xa nondi rafaan i
bojere ma,
3 xa i xaxili fanyi fen, xa i nondi maxili,
4 xa i a fen alo gbeti, xa i a fen a fanyi ra

alo bannaya fenma ki naxe,
5 na kui, i Alatala xa yaragaaxui kolonma
ne,
i Ala xa fe fahaamuma ne,
6 barima Alatala nan lonni fima,
xaxili fanyi nun nondi minima a kere i.
7 A fe fanyi gbegbe ragatama tinxintoe
be.
A nondi fale makantama.
8 A mixi tinxinxi makantama,
a a xanuntenyie ratangama kira xon ma.
9 Na kui, i nondi nun tinxinyi kolonma ne,
kira tinxinxi naxee mixi tima fe fanyi ma.
10 Lonni fama i bojere nan ma,
fe kolonyi joxunma i be,
11 xaxili fanyi i ratangama,
nondi i makantama,
12 a i ratangama kira jaaxi ma,
a i ratangama woyen kobi fale ma,
13 naxee gbilenma tinxinyi kira foxo ra,
naxee jere ma dimi kui,
14 fe jaaxi rafaanxi naxee ma,
naxee jexinxi kobija ra,
15 naxee xa kira mu tinxin,
naxee jere ki mu fan.

16 Lonni i ratangama ne gine jaaxi ma,
langoe gine xa de joxunyi ma,
17 naxan a xa xeme singe finsiriwalima,
naxan neemuma a Marigi Ala xa saate
ma.
18 A xa wali kobi a rabirama ne,
a jere ki a xanin aligiyama.
19 Mixi naxee birama a foxo ra,
e mu gbilenma sonon, e mu kisi sotoma.
20 A lanma i xa i jere mixi fanyie nan ma
kira ra,
i xa tinxintoe xa kira suxu.
21 Mixi tinxinxie luma ne yi boxi ma,
mixi havigee mu kelima be,
22 konon mixi jaaxie tan jonma ne yi boxi
ma,
tinxintaree kerima ne.

3

Ala xa seriye fan

1 N ma di, i naxa neemu n ma marasie ma,
i bojere xa n ma seriye rabatu,
2 barima e fama i xa simaya xon nakuyade
bojesa kui.
3 I naxa dugutegeja nun nondi rabejin,

i xa e xiri i kɔn ma, i xa e sɛbɛ i sondonyi ma.

⁴ I fama hinne nun xaxili fanyi sɔtɔde na ki nɛ,

Ala nun adamadie ya i.

⁵ I yetɛ taxu Alatala ra i bɔɲɛ birin na, i naxa la i yetɛ ra.

⁶ I xa Ala kolon i xa kira birin xɔn, a tan nan fama ɲɛɛ ki fanyi masende i bɛ.

⁷ I naxa i xaxili ti i yetɛ ra, i xa gaaxu Alatala ya ra, i xa gbilen fe ɲaaxi fɔxɔ ra.

⁸ Na findima yalanyi nan na i fate bɛ, a sɛnbɛ fi i xɔrie ma.

⁹ Alatala binya i harige ra, i xa daxamui singe fi a ma.

¹⁰ Na nan a niyama baloe nun minse gbo i yi ra, i xa sagae birin nafe.

¹¹ N ma di, i naxa tondi Alatala xa matinxinyi ra,

i xa a xa marasie suxu,

¹² barima Alatala marasi fima nɛ a xanun-tenyie ma, alɔ babae e xa di matinxinma marafanyi kui ki naxɛ.

¹³ Sɛɛwɛ na mixi bɛ naxan xaxilimaya sɔtɔxi,

sɛɛwɛ na adama bɛ naxan fahaamui sɔtɔ.

¹⁴ Xaxilimaya xa geeni gbo gbeti bɛ, a tide dangi xɛɛma ra.

¹⁵ A fan gɛmɛ tofanyi bɛ, a tide dangi i waxɔnse birin na.

¹⁶ Xaxilimaya findima simaya xɔnkuye nan na, a findi bannaya nun xunnakeli ra.

¹⁷ Xaxilimaya kira fan, a bɔɲɛsa fima adamadie ma.

¹⁸ A findixi simaya wuri nan na a suxu-mae bɛ.

Mixi naxɛe kankanma lɔnni ma, nɛɛ sɛɛwama nɛ.

¹⁹ Alatala bɔxi yailanxi lɔnni nan na, a koore yailanxi xaxili fanyi nan na.

²⁰ A xa lɔnni nan ye raminixi bɔxi ma, a xa xaxili fanyi nan ye ragataxi nuxuie kui.

²¹ N ma di, seriye nun nɔndi ragata i bɔɲɛ kui,

e naxa makuya i ra.

²² E simaya nun hinne fima nɛ i ma,

²³ i xa dunɲɛigiri sɔɔnɛyama nɛ, i mu dinkonma.

²⁴ I na i sa, i mu gaaxuma, i xima nɛ a fanyi ra.

²⁵ I naxa gaaxu gbaloe ya ra, i naxa gaaxu mixi ɲaaxie xa gere ya ra,

²⁶ barima Alatala nan na i xa xaxilisa ra. A i ratangama nɛ gantanyi birin ma.

²⁷ I naxa tondi mixi malide i nɔma naxan na.

²⁸ I naxa a fala i boore bɛ, «Siga, tina i fa,»

xa a mali xa fɛɛɛ na i bɛ to.

²⁹ I naxa i defanboore yanfa.

³⁰ I naxa mixi tɔɲɛgɛ, naxan mu fe ɲaaxi yo rabaxi i ra.

³¹ I naxa geresoe tɔnɛ, i naxa bira a ɲɛɛ ki fɔxɔ ra.

³² Alatala mixi ɲaaxi xɔnma, kɔnɔ tinxintɔɛ tan nafan a ma.

³³ Alatala mixi ɲaaxi xa banxi dankama nɛ, kɔnɔ a barake sama nɛ tinxintɔɛ sabatide ma.

³⁴ Ala yetɛ igboe igoroma nɛ, kɔnɔ a hinnema mixi magoroxi tan na.

³⁵ Xaxilimae nɔrɔma nɛ, kɔnɔ xaxilitaree tan yaagi nan sɔtɔma.

4

A baba xa masenyi

¹ N ma die, wo wo tuli mati wo baba xa marasi ra,

wo wo ɲɛngi sa na xɔn ma alako wo xa xaxili sɔtɔ,

² barima n na lɔnni fanyi nan fife wo ma yi ki.

Wo naxa tondi n ma masenyi ra.

³ Di fanyi nan nu n na n baba bɛ.

Di kerenyi nan nu n na n nga bɛ.

⁴ N baba nu n nasima yi wɔyenyi nan na, a naxɛ,

«I xa n ma masenyi ragata i bɔɲɛ kui, i xa n ma seriye suxu alako i xa simaya sɔtɔ.

⁵ I xa lɔnni fen, xaxili fanyi xa lu i bɛ.

I naxa nɛɛmu n ma masenyi ma,

i naxa nɛɛmu n ma seriye ma.

6 I naxa e rabepin, e i makantama ne.
N ma seriye xa rafan i ma, a i ratangama ne.»

7 Lonni folɛ nan yi ki:
I xa lonni fen, i xa fe birin naba alako i xa xaxili soto.

8 Xa i xaxilimaya binya, a i itema ne.
Xa i a suxu, a i xunnakelima ne.

9 A findima xunmase tofanyi nan na i xunyi ma,
a findi diyaman xa yanbe ra i be.

10 N ma di, xa i i tuli mati n ma masenyi ra,
i xa simaya xon kuyama ne.

11 N bara xaxilimaya kira masen i be,
n bara i ti kira tinxinxi xon ma.

12 Xa i i jereɛma na kira nan ma, i mu tooroɛma.
Xa i i gima na kira nan xon ma, i mu dinkonma.

13 Lonni suxu, i naxa a rabolo, i naxa a rabepin,
barima a findima simaya nan na i be.

14 I naxa bira mixi jaaxi foxo ra,
i naxa mixi kobi xa kira suxu.

15 I naxa jereɛ na xon, i naxa i makore na ra.
I kobe so na ra, i dangi.

16 Mixi jaaxie mu noma xide e mu fe jaaxi raba.
Xi xoli mu noma e suxude e mu mixi ratantan.

17 Fe jaaxi findixi e xa donse nun minse nan na.

18 Tinxintoe xa kira noroma ne,
a yanbe naiyalanyi raminima ne alo soge.

19 Konɔ mixi jaaxie xa kira luxi ne alo dimi,
e mu fe kolon naxan fama e rabirade.

20 N ma di, i i jengi sa n ma masenyi xon ma,
i i tuli mati n ma marasi ra.

21 E mato temui birin, i e ragata i sondonyi kui,

22 barima e findima simaya nan na mixie be,
naxee e fahaamuma.
E findima yalanyi nan na e fate be.

23 I boje kanta dangife se birin na,
barima simaya kelima a tan nan ma.

24 Wule naxa mini i de i,
i naxa mixi madaxu i xa woyenyi ra.

25 I ne woyenma mixi be, i i ya ti a ra,

i naxa i ya rasiga yire gbete.

26 I jengi sa i jere ki xon ma,
i lu kira fanyi xon ma.

27 I naxa binya yirefanyi ma,
i naxa binya koola ma.
I naxa i sanyi ti kira jaaxi xon ma.

5

Yene xa kanari

1 N ma di, meeni n ma lonni ma,
i i tuli mati n ma xaxili fanyi ra,

2 alako i xa fahaamui soto,
i de xa woyenyi xori fala.

3 Langoe xa woyenyie joxun alo kumi,
a masalaxun alo sulopi,

4 konɔ a rajonyi konɔ alo meli,
a xenen alo santidegema de firinyi.

5 A sanyie a xun tima gbaloe ra,
a xa kira mixi xaninma aligiyama ne.

6 A mu luma simaya kira xon ma.
A loxi, konɔ a mu a kolon.

7 Yakosi, n ma di, i i tuli mati n na,
i naxa i makuya n ma masenyi ra.

8 I makuya langoe xa kira ra,
i naxa i makore a xa banxi naade ra,

9 alako binye naxa ba i ma,
xeme ya ixaraxi naxa fa i xa dunijeigiri kana.

10 Xa na mu a ra mixi gbete nan lugama i harige ra,
i xa wali tone lu booree be,

11 i i xa simaya rajon toore kui,
i fate birin ba i ma a jaaxi ra.

12 I a falama ne kore,
«N na marasi xon munfe ra?
N boje tondi na seriye ra munfe ra?»

13 Munfe ra n mu n tuli mati n karamoxoe ra,
n mu n tuli mati n nasimae ra?

14 N fa na toore birin donxoe nan kui yi ki jama ya xori.»

15 Ye min, naxan minima i yete xa kolonyi ra.

16 I naxa tin i xa kolonyi ye xa goro mixie bun ma,
i naxa tin i xa ye xa makana taa kui.

17 Na ye xa findi i keren nan gbe ra,
i tan nun xojee naxa na itaxun.

18 Barake xa lu i xa kolonyi ma,
i xa seewa i xa gine ra i naxan futi i fonike ra.

19 I xa gine tofan alo bole, a fan alo xeli.
A xa marafanyi xa lu i boɓe kui,
i xa a maxanu temui birin.
20 N ma di, i birama mixi gbete xa gine
foxo ra munfe ra?
Munfe ra i gine xipe sunbuma
i gbe mu naxan na?

21 Alatala adama jere ki birin kolon.
A adama xa kira birin toma.

22 Mixi jaaxi xa wali jaaxie nan a suxuxi,
a xa yangoe nan findixi gantanyi ra a be.

23 A xa xurutarepa nan a niyama a faxa,
a xa daxupa nan a niyama a bono.

6

Tunnaxone nun langoeja

1 N ma di, xa i i yete taanixi i boore nde
be,
i findixi hamilu ra a be e nun mixi gbete
tagi,

2 xa i i yete raxetenxi i xa woyenyi nde ra,
xa i i yete xirixi na laayidi mooli ra,

3 n ma di, i xa fe birin naba i yete raminide
a kui,

xa na mu a ra i luma ne i boore sagoe.
Siga, i i felen i boore be, i xa a mayandi.

4 I naxa xi de, na raba keren na.

5 I i yete ratanga yi fe mooli ma,
alo xeli a yete ratangama koyinma belexe
ma ki naxe,
alo xoni fan a yete ratangama gantanyi
ma ki naxe.

6 Tunnaxone, siga dondoli yire.
Marasi fen a ra, alako i xa findi xaxilima
ra.

7 Mange mu na dondoli be,
kuntigi nun yarerati fan mu a be,

8 konɔ a walima sogofure temui,
alako a xa baloe soto a naxan donma
jeme ra.

9 I tan tunnaxone, i i sama han mun
temui?

I kelima xixoli ma temui mundun?

10 Xixoli na i suxu, i na kinson, i na i sa,

11 setarepa fan fama ne i suxude terenna
ra,

alo mujeti mixi terennama ki naxe.

Kaame i suxuma ne, alo soori mixi sux-
uma ki naxe.

12 Fuyante mu tinxin, a wule rapereɓa a
de i ne.

13 A luma a ya magira ra,
a nu mixi makebentin a sanyie nun a
belexe ra wule tonxuma ra.

14 Fe jaaxi na a xaxili kui,
a gere masoma temui birin.

15 Na kui kasare fama ne a suxude,
a a xun nakana kerenyi ra.

16 Fe senni na Alatala naxee xonxi,
a mu tinma nee ra fefe ma:

17 yete igboe xa mixi mato ki,
wule minima de naxan kui,

belexe naxan nii bama fufafu ra,
18 boɓe naxan fe tinxintare mapoxunma,
sanyi naxee e gima sigafe ra fe kobi
rabade,

19 seede naxan wule falama,
a nun mixi naxan ngaxakerenmae tagi
isoma.

20 N ma di, i baba xa seriye ragata,
i naxa tondi i nga xa marasi ra.

21 E xa lu i boɓe kui temui birin, e xiri i
kon ma.

22 E i rapereɓa ne i xa dunijeigiri kui,
e i makanta i xa sade ma, e i rasi i keli
temui.

23 Na seriye findixi lanpui nan na,
na xaranyi kira masenma ne i be,
na marasi i xun tima simaya kira nan xon
ma.

24 E i ratangama gine kobi ma,
nun xope gine de ipoxunxi ma.

25 I naxa wa na gine xon ma a xa tofanyi
ma,
i naxa tin a xa no i ra a yae ra.

26 Langoe gine naxan mu na xeme taa, a
mixi findima setare nan na,
konɔ gine yenela naxan doxoxi xeme nde
xon, a mixi faxama ne.

27 Mixi nde noma te tongode, a a sa a yuba
kui,

a fa lu a xa donma mu gan?

28 Mixi nde noma a jerede te wole tagi,
a fa lu a sanyi mu gan?

29 Na maniyama ne alo xeme naxan
yabuma gine xeme taa idoxoe ra.

Xeme yo din na gine ra, a fama jaxankate
nan sotoɗe.

30 Mixi mu yoma mujeti ma,
naxan mujeti tixi a xa kaame ma,

31 kɔnɔ a na suxu fo a xa muɲafe sare fi, hali na findi a xa naafuli birin na.
 32 Kɔnɔ xaxilitare nan tun yeɛ rabama giɛ ra.
 A a xun nakana na fe mɔɔli ra.
 33 A fe xɔrɔxɔe sɔtoma nɛ yaagi kui, naxan mu gbilenma a fɔxɔ ra sɔnɔn,
 34 barima tɔɔnɛ xɛmɛ bɔɲɛ ratema nɛ a ɲaaxi ra.
 Giɛ kanyi mu kinikinima a gbe ɲɔxɔe lɔxɔe.
 35 A bɔɲɛ mu goroma kɔbiri ra.
 Hali i a gbeɲɛ fi a ma, a mu a rasuxuma.

7

Yenla xa gantanyi

1 N ma di, n ma wɔyenyi ragata i bɔɲɛ kui, n ma seriye xa lu i sondonyi ma.
 2 N ma seriye suxu alako i xa simaya sɔtɔ, n ma xaranyi xa rafan i ma alɔ i ya firinyie.
 3 N ma seriye xiri i belexesolee ra, a seɓe i sondonyi ma.
 4 Lɔnni xa findi i maagine ra, xaxili fanyi xa findi i bari mixi ra.
 5 N ma seriye i ratangama nɛ langoe ma, e i ratangama nɛ yenla xɛmɛ taa idɔxɔe ma.

6 Lɔxɔe nde, n nu na n ma banxi kui, n tande matoma wunderi ra.
 7 N naxa xaxilitare nde to, segetala naxan xa fahaamui mu gbo.
 8 A naxa kira suxu naxan dangima langoe giɛ xa banxi de ra.
 A nu bara a xun ti menni ra.
 9 Nunmare temui nan nu a ra, kɔe nu bara so, kuye nu bara ifɔɔrɔ.

10 Giɛ nde naxa sa a ralan, a maxirixi langoe giɛ ki, a nu wama na xɛmɛ madaxufe nɛ.
 11 Giɛ murutaxi nan a ra, naxan wɔyɛn xui ite, a mixi matandi.
 12 A ɲɛrema taa kui xɛmɛ fenfe ra.
 13 A naxa na xɛmɛ suxu, a a masunbu, a a fala a be yete igboɲa ra,
 14 «N laayidi tongo nɛ Ala be, n bara na rakamali sɛrɛxe ra to.
 15 N minixi i fende na nan ma.
 Yakɔsi n bara i to.

16 Misira sade dugi mapingixi na n sade ma,
 17 a nun labunde xiri fanyi mɔɔli birin na.
 18 Fa be, won xa yeɛ raba han geesege, won xa won waxɔnyi birin naba,
 19 barima n ma xɛmɛ mu na banxi, a sigaxi biyaasi xɔnkuye.
 20 A bara kɔbiri gbeɲɛ xanin a xun ma, a mu fama fo yi kike ɲɔn.»

21 A naxa nɔ na xɛmɛ ra a xa kɔɔta saabui ra,
 a naxa nɔ a ra a xa de iɲɔxunyi ra.
 22-23 Xɛmɛ naxa bira a fɔxɔ ra keren na, alɔ ninge naxan sigafe ninge faxade, alɔ xeli naxan a sanyi rasofe yeɛ kui, alɔ xɔni naxan tife gantanyi ma, han tanbe fa a bɔɲɛ sɔxɔ, a faxa, a mu a kolon a xa simaya danma menni nɛ.
 24 Yakɔsi n ma die, wo wo tuli mati n na, wo n ma masenyi rame.
 25 I bɔɲɛ naxa i madaxu i xa bira na giɛ mɔɔli fɔxɔ ra,
 i naxa i ɲɛre a xa kira ra,
 26 barima a bara mixi gbeɲɛ faxa, a bara senbɛmae yati rabira.
 27 A xa banxi findixi faxe kira nan na, mixi goroma aligiyama dennaxe ra.

8

Lɔnni naxan fatanma Ala ra

1 Lɔnni mu mixi xilima xe?
 Xaxili fanyi mu a yete masenma xe?
 2 A xa masenyi tima yire itexi fari, a wɔyɛnma kira de ra nun kira ralandee.
 3 A a xui itema taa sode de ra mixi dangima dennaxe.
 A naxe,
 4 «Adamadie, n na wo tan nan maxilife, masenyi na n yi ra ibunadama birin be.
 5 Xaxilitare xa xaxili sɔtɔ, lɔnnitare xa lɔnni fen.
 6 Wo wo tuli mati n ma masenyi hagige ra, masenyi tinxinxi naxan minima n de i.
 7 N na nɔndi nan falafe wo be yi ki.
 Tinxintareya mu rafan n ma fefe ma.
 8 N ma wɔyɛnyi birin tinxin, wule nun seniyentareɲa yo mu na e ya ma.
 9 Nee fiixe xaxilima be, e tinxin lɔnnilae be.

10 Wo xa n ma lonni fen dangi gbeti ra,
wo xa a kolon xaxili fanyi tide gbo xεema
fanyi be,

11 fahaamui tide dangi gεme tofanyi ra.
Sese mu na naxan tide dangima nee ra.»

12 «N tan lonni, n soma fe kui, n a tagi
raba.

13 Xa Alatala xa yaragaaxui na i be,
i fe jaaxi nan xonma.

Yete igbona, fe jaaxie, nun woyen kobie,
n nee nan xonma.

14 N gbe nan na marasi nun nondi ra,
xaxili fanyi nun senbe kanyi nan n na.

15 N tan nan mangεe rapεrema,
mangε naxee yaamari tima tinxinyi ra.

16 N tan nan boxi yareratie rapεrema,
n kuntigie tima adamadie ya ma.

17 N mixi nan xanuma, naxan n xanu.
Naxee n fenma, nee n toma ne.

18 Bannaya nun binye na n tan nan yi ra,
harige naxan mu kanama.

19 N naxan fima mixi ma a fan xεema
fanyi be,

a xa geeni dangi gbeti ra.

20 N nan n jεrema nondi kira nan xon ma,
tinxinyi na dennaxe,

21 alako n xanuntenyi xa harige soto ke ra,
fe fanyi xa lu e yi ra dunijeigiri kui.»

22 «Alatala naxa n daa a xa wali birin fole
ra.

23 N nu na kabi fole, beenun boxi xa daa.

24 N bari temui baa mu nu na, dulonyi mu
nu na.

25 N bari ne beenun geyae xa mini,

26 beenun boxi nun fotonyi xa daa.

27 A to nu koore daafe, n nu na.

A to nu koore walaxe italafe, n nu na.

28 A to nu nuxui tife koore ma, n nu na.

A to nu ye raminife senbe ra boxi bun, n
nu na.

29 A to nu naaninyi safe baa be

alako ye naxa fa banbaran je, n nu na.

A to nu dunipa bunyi doxofe, n nu na.

30 N fan nu na a fe ma a malife ra,
loxoxo yo loxoxo n findi a be seewe nan na,
n fa n jεlexin a ya i temui birin.

31 N jεlexinxi a xa dunipa daaxi nan na,
a findixi n be seewe ra lufe ra adamadie
tagi.»

32 «Yakosi n ma die, wo wo tuli mati n na,
seewe na mixi be naxan birama n ma kira
foxo ra.

33 Wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
wo xa findi lonnilae ra.

Wo naxa a rabolo de.

34 Seewe na mixi be naxan a tuli matima
n na,

naxan luma n seeti ma temui birin,
naxan n mamema naade ra.

35 N kolonma bara kisi, Alatala bara hinne
na kanyi ra.

36 Konon n gerefa tan bara a yete bonon,
n xonmixi na faxe fenfe na ki ne.»

9

Xaxilimaya nun lonnitarepa

1 Lonni bara a xa banxi ti fanye solofere
fari.

2 A bara xuruse nde faxesa, a weni yailan,
a xa doxoxo teebili ra a degede.

3 A bara xεerae xεe taa kui mixi xilife ra,

4 «Wo tan xaxilitaree nun fahaamutare,
wo fa be.

5 Wo xa fa n ma taami don,
wo xa fa n ma weni fanyi min.

6 Wo xa gbilen fe jaaxie foxo ra,
wo xa bira xaxilima xa kira foxo ra.»

7 Mixi yo naxan katama yete igboe mat-
inxinde,

a marapaaxui nan sotoma.

Mixi yo naxan katama mixi jaaxi raside,
a konbi nan sotoma.

8 Xa i xurutare rasi, a i xonma ne.

Xa i xaxilima rasi, a i xanuma ne.

9 I naxan falama lonnila be,

a nde nan sama a xa lonni xun.

I naxan masenma tinxintoe be,
a nde nan sama a xa tinxinyi xun.

10 Lonni foloma Alatala xa yaragaaxui nan
ma.

Fahaamui sotoma Ala Seniyentoe kolonfe
nan ma.

11 I xa dunijeigiri xon kuyama ne lonni
ra,

i xa simaya je konti xun masama ne
fahaamui ra.

12 Xaxilima lonni sare nan sotoma,

konon mixi naxan yoma a boore ma, na
toore nan tun sotoma.

13 Xaxilitarepa luxi ne alo gine naxan de
wuya,

a mu xuru, a mu fe kolon.

14 A dɔxɔma a xa banxi sode dɛ nan na dɔxɔse ma naxan na yire itexi,
 15 alako a xa dangi mixie xili a xui itexi ra,
 naxee na e pɛrɛfe kira tinxinxie xɔn ma.
 16 A a falama mixie bɛ naxee mu fahaamui sɔtɔxi,
 «Wo tan xaxilitaree, wo fa be.
 17 Minse mupaxi jɔxun,
 taami donxi dunxui ra, na fan jɔxun.»
 18 E mu a kolon faxɛ dimi nan mɛnni ra.
 Mixi naxee a xa xili ratinma,
 nee xun tixi aligiyama nan na.

10

Taali wɔyenyie

1 Sulemani xa taalie
 Di xaxilima, a baba raseɛwama nɛ,
 kɔnɔ di lɔnnitare findima nimise nan na a nga bɛ.
 2 Harige sɔtɔ ki jaaxi mu sese gasama mixi ma,
 kɔnɔ tinxinyi nan simaya fima mixi ma.
 3 Alatala mu mixi tinxinxi luma kaame ra,
 kɔnɔ a tondima nɛ mixi jaaxi waxɔnfe ra.
 4 Belexɛ walitare setarepa nan bendunma mixi ma,
 belexɛ wakilixi bannaya nan fima mixi ma.
 5 Di naxan wakilima xɛ xaba tɛmɛi a findixi xaxilima nan na,
 kɔnɔ di naxan xima xɛ xaba tɛmɛi a findixi yaagi nan na a baba bɛ.
 6 Barakɛ na mixi tinxinxi fɔxɔ ra,
 gbaloe bira nɛ tinxintaree fɔxɔ ra.
 7 Tinxintɔɛ xili findima duba nan na,
 kɔnɔ mixi jaaxi xili lɔɛma nɛ.
 8 Lɔnnila tinma lude sɛriyɛ bun ma,
 kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyenyi a xun nakanama nɛ.
 9 Mixi naxan jɛrɛma nɔndi ra,
 a jɛrɛma kantari nan kui,
 kɔnɔ mixi naxan mu a jɛrɛma tinxinyi ra,
 na tan fama rayarabide nɛ.
 10 Mixi naxan nɔndi nɔxunma a booree ma, a e tɔɔrɔfe nɛ.
 Dɛ kanyi xaxilitare a xun nakanama nɛ.
 11 Wɔyenyi tinxinxi tinxintɔɛ xa simaya xɔn kuyama nɛ,
 kɔnɔ mixi jaaxi tan dɛ gbaloe raminima nɛ.
 12 Gbɛsɛnxɔnnɛya gere rakelima nɛ,

kɔnɔ marafanyi dijɛma nɛ fe kanaxi birin ma.
 13 Lɔnni nan na xaxilima nɛnyi bun ma,
 kɔnɔ gbendegela nan sinma xaxilitare fari ma.
 14 Fe kolonyi ragatayi lɔnnilae yi ra,
 kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyenyi fe nan tun kanama.
 15 Banna mixi harige findixi a kanta se nan na,
 kɔnɔ setarepa nan misikiine xun nakanama.
 16 Tinxintɔɛ xa geeni findixi simaya nan na,
 mixi jaaxi sare findixi jaaxankatɛ nan na.
 17 Mixi naxan xurui fahaamuma, a tixi simaya kira nan xɔn,
 kɔnɔ naxan mɛɛma na marasi ra, a bɔnɔma nɛ.
 18 Wule fale gbɛsɛnxɔnnɛya ragatama nɛ,
 xaxilitare nan mixi tɔɔrɛgɛma.
 19 Wɔyenyi rawuyafe nɔma mixi findide yunubitɔɛ ra,
 kɔnɔ xaxilima tan a dɛ suxuma nɛ.
 20 Tinxintɔɛ xa wɔyenyi tide gbo gbeti bɛ,
 kɔnɔ mixi jaaxi bɔjɛ tide xurun.
 21 Tinxintɔɛ xa marasi mixi rapɛrɛma nɛ,
 kɔnɔ xaxilitare faxama lɔnnitarepa nan kui.
 22 Alatala xa barakɛ nan mixi bannama,
 mixi sɛnbɛ mu sese sama na fari.
 23 Fe jaaxi rafan mixi kobi ma,
 kɔnɔ lɔnni rafan xaxilima ma.
 24 Mixi jaaxi hɛnmɛma fe naxan na, na nan a lima.
 Mixi tinxinxi waxɔnfe, Ala nan na nabama a bɛ.
 25 Fe xɔrɔxɔɛ na fa, mixi jaaxi yo mu tima,
 kɔnɔ tinxintɔɛ tan tima nɛ abadan.
 26 Muluxunyi fe naxan niyama mixi jinyi ra,
 tuuri fe naxan niyama mixi ya ra,
 tunnaxɔnɛ fan na nan niyama a xɛɛma ra.
 27 Alatala xa yaragaaxui simaya nan fima mixi ma,
 kɔnɔ mixi jaaxie xa simaya xɔn mu kuya.
 28 Mixi tinxinxie xa tina findima e bɛ sɛɛwɛ nan na,
 kɔnɔ mixi jaaxie xa tina findima e bɛ tɔɔrɛ nan na.
 29 Alatala xa kira findixi kantari nan na mixi tinxinxie bɛ,
 kɔnɔ a findixi halaki nan na tinxintaree bɛ.

30 Tinxintɔɛ mu birama fefe ma,
 kɔnɔ mixi jaaxi mu luma bɔxi ma.
 31 Mixi tinxinxi de lonni nan masenma,
 kɔnɔ wule fale nenyi bolonma ne.
 32 Tinxintɔɛ de fe fanyi nan falama,
 kɔnɔ mixi jaaxi fe jaaxi nan falama.

11

Sikeeli kamalitare

1 Alatala sikeeli kamalitare nan xɔnxi,
 kɔnɔ sikeeli kamalixi rafan a ma.
 2 Yete igboja findima yaagi nan na,
 kɔnɔ yete magore findima lonni nan na.
 3 Tinxinyi tinxintɔɛ rapɛrema ne,
 kɔnɔ tinxintareya yanfante halakima ne.
 4 Naafuli mu mixi malima Ala xa kiiti
 loxɔɛ,
 tinxinyi gbansan nan mixi ratangama na
 faxe ma.
 5 Tinxinyi tinxintɔɛ rapɛrema ne kira
 fanyi xɔn,
 kɔnɔ jaaxuna mixi jaaxi halakima ne.
 6 Tinxinyi tinxintɔɛ rakisima ne,
 yanfante tan luma mile gantanyi nan kui.
 7 Mixi jaaxi na faxa, sese mu soɔneyama
 a be soɔnɔn.
 A xa naafuli mu senbe yo fima a ma na
 temui.
 8 Tinxintɔɛ ratangama ne jaxankate ma,
 mixi jaaxi tan luma na jaxankate nan
 kui.
 9 Mixi kobi a boore xun nakanama a xa
 woyenyie nan na,
 kɔnɔ tinxintɔɛ ratangama ne a xa lonni
 saabui ra.
 10 Tinxintɔɛe na heeri sɔtɔ, taa jɛlexinma
 ne.
 Mixi jaaxi na faxa, birin bara geeni.
 11 Tinxintɔɛe munafanyi rafama ne a xa
 taa ma,
 mixi jaaxie tan taa xun nakanama e xa
 woyenyie nan na.
 12 Lonnitare yoma ne a boore ma,
 lonnila tan luma sabari nan kui.
 13 Naafixi gundo makenenma ne,
 dugutege tan a suturama ne.
 14 Marasitareja jama rabirama ne,
 kɔnɔ marasima wuyaxi tan findima kisi
 nan na e be.
 15 Mixi yo taani mixi be fe nde ma, a fama
 ne nimisade.
 Tondife na rabade, na nan fisa.
 16 Gine fanyie binye sɔtɔma ne,

kɔnɔ xeme jaaxi naafuli nan tun sɔtɔma.
 17 Xeme fanyi jere ki a malima ne,
 kɔnɔ xeme jaaxi tɔɔre nan bendunma a
 yete ma.
 18 Mixi jaaxi xa geeni fama ne a madax-
 ude.
 Tinxintɔɛ tan xa geeni findima sare fanyi
 nan na a be.
 19 Tinxintɔɛ kisima ne,
 kɔnɔ tinxintare faxe nan sɔtɔma.
 20 Bɔje jaaxi mu rafan Alatala ma,
 a wama tinxinyi nan xɔn.
 21 Mixi jaaxi fama ne fe jaaxi sɔtɔde,
 kɔnɔ tinxintɔɛ tan kisima ne.
 22 Gine tofanyi xaxilitare luma ne alo
 xurunde xesema daaxi xɔse jɔɛ ra.
 23 Tinxintɔɛ fama ne fe fanyi sɔtɔde,
 kɔnɔ xɔne nan luma mixi jaaxi tan be.
 24 Mixi naxan belexe yelefu ki tide, a
 bannaya sɔtɔma ne,
 kɔnɔ mixi kumaxi tan findima setare nan
 na.
 25 Mixi naxan a harige itaxunma, a fama
 ne harige sɔtɔde.
 Ye xɔli mu luma mixi ma naxan a boore
 kima ye ra.
 26 Nama mixi dankama ne naxan tondima
 baloe matide,
 e dubama ne mixi be naxan tinma jama
 xa nde sɔtɔ.
 27 Fe fanyi rabae, fe fanyi sɔtɔma ne,
 kɔnɔ fe jaaxi rabae, fe jaaxi nan sɔtɔma.
 28 Mixi naxan a xaxili tima a xa naafuli
 ra,
 a fama ne birade,
 tinxintɔɛ tan luma ne alo burexe naxan
 mu lisima.
 29 Mixi naxan tɔɔre bendunma a xa den-
 baya ma,
 fe fufafu nan fama findide a ke ra.
 Lonnitare fama lude ne lonnila xa yaa-
 mari bun ma.
 30 Tinxintɔɛe kisima ne,
 lonnilae mixie masɔtɔma ne.
 31 Xa tinxintɔɛ a sare sɔtɔ dunija ma,
 mixi jaaxi nun yunubitɔɛ fan a sɔtɔma
 ne.

12

Marasi tide

1 Mixi yo tinma marasi ra, na wama lonni
 nan xɔn,
 naxan tan mu tinma na ra, daxui nan a
 ra.

2 Alatala hinnema ne mixi fanyi ra,
a mixi kobi tan paxankata.

3 Naaxuna mu xili xungbe fima mixi ma,
kono sese mu a niyama tinxintoe sankee
xa tala.

4 Gine fanyi findima a xa mori xa xun-
nakeli nan na,
gine jaaxi tan luma ne alo kuli naxan na
jinyi kui.

5 Mixi tinxinxie xa mapoxunyi fan,
kono mixi jaaxi xa marasi mixi madax-
uma ne.

6 Mixi jaaxi xa woyenyi mixi faxama ne,
kono tinxintoe tan xa woyenyi mixi rak-
isima ne.

7 Mixi jaaxie xa fe fama ne kanade,
kono sese mu mixi tinxinxie xa denbayae
toma.

8 Nama lonnilae matoxoma ne,
kono boje jaaxi kanyie, e yoma ne nee
ma.

9 Yete magore, malima keren peti na
naxan be,
a fisa yete igboe be, baloe mu na naxan yi
ra.

10 Tinxintoe meenima ne a xa xuruse ma,
kono mixi jaaxi tan ya ixara.

11 Boxi rawali baloe sotoma ne,
kono lonnitare birama fe fufafu nan foxo
ra.

12 Mixi jaaxi harige fenma tinxintareya
ra,
kono tinxintoe sankee tan sigama boxi
suxu ra ne.

13 Fe jaaxi findima gantanyi nan na mixi
jaaxi be,
kono tinxintoe a yete ratangama ne na
toore ma.

14 Woyen fanyi findima xunnakeli nan na
mixi be,
alo mixi to a xa wali sare sotoma.

15 Lonnitare a mapoxunxi a a xaxili fan,
lonnila tan marasi nan fenma.

16 Lonnitare boje te rafura,
lonnila tan mu konbi yaabima.

17 Tinxintoe nondi nan falama a boore
xun,
kono seede ba jaaxi wule nan tun
madoxoma.

18 Mixi de wuyaxi xa woyenyi mixi
maxonoma ne alo santidegema,
kono lonnila tan xa woyenyi mixi nan
nayanma.

19 Nondi fale xa masenyi mu masarama,

kono wule fale xa masenyi luma ne
masara ra.

20 Maifui nan na mixi jaaxi boje kui,
seewe na mixi be, naxan gere raxubenma.

21 Fe jaaxi yo mu tinxintoe lima,
kono mixi jaaxie na nan tun sotoma.

22 Alatala wule falee xonma ne,
a hinnema ne nondi falee ra.

23 Lonnila a xa lonni masen temui kolon,
lonnitare tan a xa daxuna nan ifalama a
xui itexi ra.

24 Tunnabexilae findima mangee nan na,
kono tunnaxonee findima konyie ra.

25 Kontofili luma ne mixi lahale masara
ra,
woyen fanyi tan a boje raseewama ne.

26 Tinxintoe kira tinxinxi masenma ne a
boore be,
mixi jaaxi tan a boore raloma ne.

27 Koyinma tunnaxone mu a xa tooke
ganma,
kono tunnabexila meenima ne a sotosee
ma.

28 Simaya na kira tinxinxi nan xon ma.
Faxa mu fulama na kira ra.

13

Xurutare tondima marasi suxufe

1 Di lonnila a tuli matima a baba xa
marasi nan na,
kono xurutare mu a tuli matima marasi
ra.

2 Mixi fanyi xa woyenyie fe fanyi nan
naminima,
kono yanfante tan wama gere nan xon.

3 Mixi naxan a de suxuma, a xun nakelima
ne,
naxan de wuyaxi, na tan a xun nakanama
ne.

4 Tunnaxone xa fefe mu sooneyama,
kono tunnabexi harige gbegbe sotoma ne.

5 Wule mu rafan tinxintoe ma,
kono mixi jaaxi tan a yete rayaagima ne.

6 Tinxinyi tinxintoe makantama ne,
fe jaaxi yunubitoe tan nahalakima ne.

7 Mixi nde a yete findima banna nan na,
kono sese mu a yi ra.
Boore tan a yete findima setare nan na,
kono harige gbegbe na a yi ra.

8 Banna xa kobiri a xun sarama mixi
kobie ma,
kono mixi kobie mu sese fenma setare ra.

9 Tinxintoe luxi ne alo lanpui dexexi,
mixi jaaxi tan xa lanpui xubenma ne.

10 Yete igboja gere nan nabulama,
 kono marasi ramefe findima lonni nan na.
 11 Harige naxan sotoma tinxintareya kui,
 a sigama xurun na ne,
 kono harige naxan sotoma doyi doyi
 tinxinyi kui, na sigama gbo ra ne.
 12 Xa mixi mu a waxonfe sotoma, a
 tooroma ne,
 kono xa a soto, a seewama ne dunijeigiri
 kui.
 13 Mixi naxan yoma marasi ma, a na sare
 sotoma ne,
 naxan tan marasi binyama, na fama ne
 sare fanyi sotope.
 14 Xaxilima xa marasi findima simaya nan
 na,
 a mixi ratangama gantanyi jaaxi ma.
 15 Fahaamui findima hinne nan na mixi
 be,
 kono mixi jaaxi tan xa kira xoxoxo.
 16 Xaxilima a xa lonni rawalima,
 kono xaxilitare daxupa nan tun fun-
 funma.
 17 Xera tinxintare findima toore nan
 saabui ra,
 xera tinxinxi tan fama yalanyi nan na.
 18 Mixi naxan tondima marasi ra, a
 setareja nun yaagi sotoma ne,
 kono naxan marasi ramema, a binye nan
 sotoma.
 19 A joxun, mixi waxonfe na raba a be,
 kono xaxilitare mu tinma gbilende a
 waxonfe jaaxi foxo ra.
 20 Mixi na lu xaxilima foxo ra, a fan xaxili
 sotoma ne,
 kono lonnitaree xa malan booreja, find-
 ima toore nan tun na.
 21 Yunubitoe sare findima fe jaaxi nan na,
 tinxintoe tan sare findima heeri nan na.
 22 Mixi fanyi ke luma a xa mamadie nan
 be,
 yunubitoe tan ke luma tinxintoe nan be.
 23 Baloe gbegbe minima ne setare xa xe
 ma,
 kono tinxintareya luma ne kasara ra.
 24 Babe naxan mu a xa di xuruma luxu-
 sinyi ra,
 na di mu rafan a ma.
 Babe naxan a xa di xuruma,
 na di rafan a ma.
 25 Tinxintoe wasama ne baloe ra,
 kono tinxintare tan luma kaame ra ne.

14

Gine lonnila

1 Gine lonnila senbe fima ne a xa denbaya
 ma,
 kono gine lonnitare a xa denbaya xun
 nakanama ne.
 2 Mixi naxan a jere ma a tinxinxi ra, a
 gaaxuma ne Ala ya ra,
 kono naxan a jere ma tinxintareya ra, na
 nan yoma Ala ma.
 3 Yete igboe xa woyenyi findima bonboe
 nan na a be,
 lonnila tan xa woyenyi a makantama ne.
 4 Xa ninge mu boxi buxama, saga mu
 rafema.
 Ninge xa wali a niyama ne mixi xa baloe
 gbegbe soto.
 5 Seede fanyi mu wule falama,
 seede jaaxi tan wule nan tun funfunma.
 6 Mixi mayele lonni fenma ne, kono a mu
 a sotoma.
 Lonni kolonfe mu xoxoxo xaxilima be.
 7 I xa i makuya xaxilitaree ra,
 barima i mu lonni yo sotoma e ra.
 8 Lonnila a joxo sama ne a jere ki xon
 ma,
 lonnitare tan a yete madaxuma ne.
 9 Xaxilitare yoma yunubi tongofe ma,
 kono tinxintoe Ala xa hinne nan fenma.
 10 Mixi a yete xa toore kolon a boje kui,
 a mu a xa seewe masenma mixi gbete be.
 11 Mixi jaaxie xa denbaya halakima ne,
 tinxintoe tan xa denbaya fanma ne.
 12 Mixi joxo a ma a a jere ki fan,
 a fa li kore a na gbaloe kira nan xon ma.
 13 Mixi noma yeleda a de ra, a tooroxi a
 boje kui.
 Seewe noma mafindide toore ra.
 14 Mixi jaaxi yo, mixi fanyi yo,
 e birin e xa wali sare sotoma ne.
 15 Xaxilitare lama ne mixi birin xa
 masenyi ra,
 kono xaxilima kira matoma ne beenu a xa
 bira na foxo ra.
 16 Xaxilima gaaxuma ne Ala ya ra, a fa
 gbilen fe jaaxi foxo ra,
 kono xaxilitare tan soma ne na fe jaaxi
 kui mafuren.
 17 Mixi naxan boje tema mafuren, a
 daxupa nan nabama.
 Mixi madaxui mu rafan mixi yo ma.
 18 Daxupa findima ne xaxilitare ke ra,
 xaxilimae tan lonni nan sotoma.

19 Mixi jaaxie fama ne e xinbi sinde
tinxintɔɛ bun ma,
e kantari nan fenma tinxintɔɛ xɔnyi.
20 Setare rapaaxu birin ma, hali a
dɔxɔboore,
kɔnɔ banna rafan mixi gbegbe ma.
21 Mixi naxan yoma a ngaxakerenyi ma, a
bara yunubi sɔtɔ,
kɔnɔ naxan kinikini tɔɔrɔmixi ma, na
bara sɛwɛ sɔtɔ.
22 Mixi naxee fe jaaxi mapɔxunma, nee
bɔnɔma ne.
Kɔnɔ naxee fe fanyi mapɔxunma,
na kanyie marafanyi nun nɔndi nan
toma.
23 Geeni na wali birin kui,
kɔnɔ wɔyenyi gbansan findima setareja
nan na.
24 Bannaya nan na lɔnnila sare ra,
daxupa nan tun luma lɔnnitare tan yi ra.
25 Seede nɔndi fale mixi nii ratangama ne,
kɔnɔ wule fale mixi madaxuma tun.
26 Mixi naxan gaaxu Alatala ya ra,
a tan nun a xa die luma ne kantari kui.
27 Alatala xa yaragaaxui simaya fima ne
mixi ma,
alako e xa ratanga gantanyi ma naxan
findima faxe ra.
28 Nama xa gboe findima mange xa xun-
nakeli nan na,
kɔnɔ pama xa xurunyi findima mange xa
xunnagore nan na.
29 Xaxilima bɔje te xɔnɔ,
kɔnɔ xaxilitare a xa daxupa masenma ne
a xa bɔje te saabui ra.
30 Bɔjesa findima simaya nan na,
kɔnɔ mile tan findima fure nan na.
31 Naxan setare tɔɔrɔma, na bara yo
setare Daa Mange ma,
kɔnɔ naxan kinikini setare ma, na bara a
Daa Mange matɔxɔ.
32 Mixi jaaxi xa jaaxupa a xun
nakanama ne,
kɔnɔ tinxintɔɛ kantari sɔtɔma ne hali faxe
ya i.
33 Lɔnni na xaxilima bɔje kui,
xaxilitare yati nɔma na tode.
34 Tinxinyi bɔxi rasigama ne yare,
yunubi tan pama rayaagima ne.
35 Walike lɔnnila rafan mange ma, kɔnɔ a
walike yaagitare tan xɔnma ne.

15

Yaabi bɔrɔxɔxi

1 Yaabi bɔrɔxɔxi mixi bɔje ragoroma ne,
kɔnɔ wɔyen xɔne tan mixi bɔje ratema
ne.
2 Xaxilima xa wɔyenyi a niyama ne xaxili
fanyi xa rafan mixie ma,
kɔnɔ xaxilitare xa wɔyenyi daxupa nan
tun masenma.
3 Alatala mixi birin matoma,
mixi jaaxi nun mixi fanyi.
4 Wɔyen fanyi mixi rayalanma,
kɔnɔ wɔyen xɔne mixi xaxili tɔɔrɔma ne.
5 Xaxilitare yoma ne a baba xa marasi ma,
xaxilima tan na marasi nan suxuma.
6 Harige fanyi na tinxintɔɛ xɔnyi,
kɔnɔ tɔɔre gbansan nan findima tinx-
intare sare ra.
7 Lɔnnilae xa wɔyenyie xaxili fima ne
mixi ma,
kɔnɔ fe fanyi yo mu na lɔnnitaree bɔje
kui.
8 Alatala mixi jaaxi xa sɛrɛɛ xɔnma,
kɔnɔ a tinxintɔɛ xa duba suxuma ne.
9 Alatala mixi jaaxi xa kira xɔnma,
kɔnɔ mixi naxan birama tinxinyi fɔxɔ ra
a rafan a ma.
10 Kira fanyi bepinfe findima jaxankate
nan na.
Xurutareja mixi xun tima faxe kira nan
ma.
11 Alatala to fe birin kolon,
hali naxan nabama aligiyama nun yahan-
nama,
a ibunadama bɔje fan kolon.
12 Yete igboe mu wama marasi xɔn ma,
a mu sigama lɔnnila yire.
13 Bɔje sɛwaxi mixi lahale fanma,
kɔnɔ bɔje tɔɔrɔxi mixi lahale kanama ne.
14 Xaxilima lɔnni nan fenma,
kɔnɔ xaxilitare daxu wɔyenyi nan tun
falama.
15 Hali misikiine tɔɔrɔ a xa simaya kui,
xa a bɔje sɛwaxi, na findima ne baloe ra
a be.
16 Setare Ala yaragaaxui,
fan banna xaxili ifuxi be.
17 Bande pipɛ donfe xanunteya kui,
na fan sube donfe be gbɛsɛnxɔnnɛya kui.
18 Bɔje rate gere xɔre isɔxɔma ne,
bɔje ragore sɔnxɔe raxinbelima ne.
19 Tunnaxɔne xa kira mabalanxi tunbee
nan na,
kɔnɔ tinxintɔɛ xa kira jere jɔxun.

20 Di lɔnnixi findima sɛwɛ nan na a baba
bɛ,
kɔnɔ di lɔnnitare yoma nɛ a nga ma.
21 Xaxilitareɲa rafan lɔnnitare ma,
kɔnɔ xaxilima xa kira tinxin.
22 Marasitareɲa wali kanama nɛ,
kɔnɔ marasi gbegbe wali nan sɔɔnɛyama.
23 Sɛwɛ na mixi bɛ naxan fata a boore
yaabide.
Wɔyɛnyi tide gbo naxan falaxi a fala ki
ma nun a fala tɛmɛi ma.
24 Xaxilima xa kira a ratema nɛ koore ma,
a a mali a xa aligiyama kira matanga.
25 Alatala yetɛ igboe xa banxi rabirama
nɛ,
kɔnɔ a kaarɛ gine xa bɔxi makantama nɛ.
26 Marɔxun kobi rapaaxu Alatala ma,
kɔnɔ wɔyɛn fanyi tan sɛniyɛn.
27 Milante findima nɛ tɔɔrɛ ra a xa den-
baya bɛ,
kɔnɔ naxan mu wama geenɛ tinxintare
xɔn,
na kanyi kisi nan sɔtɔma.
28 Tinxintɔɛ fe matoma nɛ a fanyi ra
beenu a xa yaabi nde fi,
kɔnɔ fe ɲaaxi mafura minide mixi ɲaaxi
dɛ i.
29 Alatala makuya mixi ɲaaxie ra,
kɔnɔ a a tuli matima tinxintɔɛɛ xa
maxandi ra.
30 Xɛɛra ya iyalanxi mixi bɔɲɛ raseɛwama
nɛ,
xɛɛraya fanyi sɛnbɛ nan fima mixi ma.
31 Mixi naxan a tuli matima kisi marasi ra,
na kanyi luma nɛ lɔnnilae ya ma.
32 Naxan tondima marasi ramɛde,
na yoxi a yetɛ nan ma,
kɔnɔ naxan tinma marasi ramɛde,
na kanyi xa lɔnni nan xun masama.
33 Ala xa yaragaaxui findima lɔnni nan na
mixi bɛ.
Yetɛ magore fama binyɛ nan na.

16

Ala xa maragiri

1 Adamadi nate tongoma a bɔɲɛ kui,
kɔnɔ maragiri na Ala nan belexɛ.
2 Adama tan bɛ, a xa kira birin fan,
kɔnɔ kiiti sa mangɛ Ala a bɔɲɛ kolon.
3 Wali birin taxu Alatala ra, alako a xa
sɔɔnɛya.
4 Alatala fe birin yailanxi fe nde nan ma.

Hali mixi ɲaaxi daaxi gbaloe lɔxɔɛ nan
ma fe ra.
5 Alatala yetɛ igboe xɔnxi.
Naxankatɛ nan a mamɛfe.
6 Yunubi xafarima hinne nun dugutɛgɛya
nan saabui ra.
Alatala xa yaragaaxui mixi ratangama fe
ɲaaxi nan ma.
7 Mixi ɲɛrɛ ki na rafan Alatala ma,
a a niyama nɛ gere xa ɲɔn na kanyi nun
a yaxuie tagi.
8 Se dondoronti sɔtɔxi tinxinyi ra
na nan fisa se gbegbe sɔtɔxi bɛ tinx-
intareya kui.
9 Mixi nate tongoma a xa fe rabaxi ma,
kɔnɔ na fee ragiri mangɛ na Alatala nan
na.
10 Mangɛ xa masenyi tide gbo,
a xa kiiti xa tinxin.
11 Alatala na sikeeli tinxinxi nan bɛ,
a xa wali nan na se maniyase kamalixi ra.
12 Fe ɲaaxi mu rafan mangɛɛ ma,
barima tinxinyi nan mangɛ kibanyi ma-
banbanma.
13 Mangɛɛ xa hinne na tinxintɔɛɛ bɛ,
nɔndi fale rafan e ma.
14 Mangɛ xa bɔɲɛtɛ mixi faxama nɛ,
kɔnɔ lɔnnila fata mangɛ bɔɲɛ ragorode.
15 Mangɛ xa ɲɛlexinyi findima simaya nan
na,
a xa hinne luma nɛ alo nuxui naxɛɛ tunc
ye raminima.
16 Lɔnni sɔtɔɛ fan xɛɛma sɔtɔɛ bɛ,
xaxili fanyi sɔtɔɛ fan gbɛti sɔtɔɛ bɛ.
17 Tinxintɔɛ xa kira mu sigama fe ɲaaxi
ma.
Mixi naxan a ɲɛngi saxi a ɲɛrɛ ki xɔn ma,
na kisima nɛ.
18 Yetɛ igboɲa mixi nan xun nakanama,
yetɛ iteya mixi nan nalɔɛma.
19 Lufe yetɛ magoree ya ma, na fan
naafuli itaxunfe bɛ yetɛ igboee ya ma.
20 Hɛɛri na mixi bɛ naxan a ɲɛngi sama fe
raba kie xɔn ma.
Sɛwɛ na mixi bɛ naxan a xaxili tima
Alatala ra.
21 Mixi sabarixi findima xaxilima ɲan na.
Wɔyɛn ɲɔxunmɛ xaxili fima nɛ mixi ma.
22 Xaxili fanyi simaya nan fima xaxilima
ma,
xaxilitareɲa findima ɲaxankatɛ nan na
xaxilitare bɛ.
23 Xaxilima a ɲɛngi sama a xa masenyi
ma,

alako lonni fanyi xa mini a de kui.
 24 Woyen fanyi findixi kumi nan na,
 naxan xaxili nun fate rayalanma.
 25 Adama a mapoxun ne a xa kira fanxi,
 konɔ a rapɔnyi a xun tima faxe nan na.
 26 Walike xa kaame nan a tutunma wali
 ma.
 27 Fuyante fe paaxi mapoxunma ne,
 a xa masenyi mixi gan.
 28 Mixi kobi gere xore isoxoma ne,
 naafixi defanmae tagi isoma.
 29 Mixi kobi a boore ratantanma ne,
 a na ti kira paaxi xon ma.
 30 Mixi naxan tonxuma masenma a ya
 nun a de ra,
 a wama fe paaxi nde nan nabafe.
 31 Xunsexe fiixe findima binye nan na,
 naxan sotoma kira tinxinxi xon ma.
 32 Dipe mixi fan geresoe be,
 yete suxui tide dangi taa suxufe ra.
 33 Mixi kanda bunma fe nde ma,
 konɔ fe birin nagiri mange na Alatala nan
 na.

17

Lantareya

1 Taami xuntunyi sotofe boresa kui
 na nan fisa sube gbegbe sotofe be
 lantareya na dennaxe.
 2 Walike xaxilima senbe gbo dangife wali
 kanyi xa di ra,
 naxan fe mayaagixi rabama.
 Na walike mooli tan ke sotoma ne na
 denbaya kui.
 3 Xema nun gbeti matose na te nan na,
 konɔ Alatala nan adama boje matoma.
 4 Fe kobi raba woyen tinxintare ramema,
 a a tuli matima wule fale ra.
 5 Mixi naxan yoma setaree ma,
 na bara setaree Daa Marigi yelevu.
 Mixi naxan yelevu a boore xa toore ma,
 na paxankate nan sotoma.
 6 Mamadie findixi forie xa seewe nan na,
 babae fan findixi e xa die xa seewe nan
 na.
 7 Mange xa woyenyi mu lan xaxilitare de
 i,
 wule mu lan mange de i.
 8 Ki tife naadee rabima ne, a fe birin
 sooneyama ne.
 9 Dipefe konbi ma a marafanyi nan na
 gboma,

konɔ na ifalafe a xanuntenmae tagi
 isoma.
 10 Tantanyi masenfe lonnila be a fahaa-
 mui fima ne a ma,
 dangife lonnitare bonbofe luxusinyi ya
 keme ra.
 11 Mixi paaxi naxan mange matandima
 tun,
 soori kinikinitare nan xema a xili ma.
 12 Naralanfe sube xaape ra, naxan xa die
 baxi a yi,
 na fisa naralanfe xaxilitare ra, naxan
 perema a xa xaxilitarepa kui.
 13 Mixi naxan fe fanyi noxoma fe paaxi ra,
 fe paaxi mu makuyama na xa banxi ra.
 14 Gere folofe luxi ne alo bogoni ibofo.
 Na kui beenun sonxoe xa mini, keli naa.
 15 Mixi naxan nondi fima fe kobi rabama,
 nun mixi naxan tinxintoe tojegeema,
 e mu rafan Alatala ma.
 16 Hali kobiri lu lonnitare yi ra,
 a mu na rawalima lonni sotofe ra.
 17 Mixi a defanboore xanuma temui birin,
 a a ngaxakerenyi malima a tooro temui.
 18 Lonnitare naxan xaxili mu na,
 na nan gbansan taanima a boore be.
 19 Gere rafan mixi yo ma,
 yunubi fan nafan na kanyi ma.
 Mixi naxan a yete igboma,
 xunnakane nan a lima.
 20 Mixi yo madaxui tima, na mu heeri
 sotoma,
 Mixi yo woyen kobi falama, na toorama
 ne.
 21 Mixi yo di lonnitare bari, na fama ne
 toorode.
 Mixi yo di xaxilitare soto, na mu
 seewama.
 22 Boje seewaxi, seri fanyi na a ra,
 xaxili sunnunxi tan xorie nan xun
 nakanama.
 23 Mixi paaxi see rasuxuma gundo ra,
 alako kiiti tinxinxi xa mafindi.
 24 Lonni makore xaxilima ra,
 konɔ xaxilitare ya tixi fe makuyaxi nan
 na.
 25 Di xaxilitare findima toore nan na a
 baba be,
 a findi xone ra a nga be.
 26 A mu lan kobiri xa ba tinxintoe yi ra,
 a mu lan kuntigi xa bonbo a xa tinxinyi
 xa fe ra.
 27 Xaxilima a de nan suxuma, a boje mu
 tema.

28 Xaxilitare noma a mapoxunde lonnila ra xa a dunduxi, a noma a mapoxunde fahaamula ra xa a sabarixi.

18

Booretare

1 Booretare a waxonfe gbansan nan fenma, a yo marasi birin ma.
 2 Xaxilitare mu wama xaxili fanyi xon, a wama a yete xa mapoxunyi nan tun masenfe.
 3 Mixi paaxie yoma mixie ma, e yoma e ma han e sa yaagi.
 4 Adama xa woyenyi tilin alo baa, a lonni raminima naxan luxi alo dulonyi ye fanyi.
 5 Nondi fife mixi paaxi ma, a mu fan. A mu lanma tinxintoe xa toojega.
 6 Lonnitare sonxoe xore isoxoma, a bonboe sotoma a de saabui ra.
 7 Xaxilitare de a xun nakanama ne, a nenyi findixi gantanyi nan na a nii be.
 8 Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme, naxan goroma mixi furi kui.
 9 Tunnaxone nun kasare raba, nee nga keren, e baba keren.
 10 Alatala findixi kantari senbema nan na, tinxintoe luma naxan niini bun ma.
 11 Naafuli findixi banna xa kantari nan na, a joxo a ma tete na a ra naxan mu noma kanade.
 12 Gbaloe na yete igbopa xanbi ra, kononore na yete magore foxo ra.
 13 Mixi naxan yaabi fima beenu a xa mixi xui rame, a daxupa masenma ne, a a yete rayaagi.
 14 Xaxili limaniyaxi mixi malima ne a xa fure kui, konon limaniya baxi naxan yi, na mu kelima sonon.
 15 Lonnila katama se kolonde, a a tuli matima masenyi fanyi ra.
 16 Kira rabixi mixi be naxan ki tima, mangee yati tofe sooneyama ne na kanyi be.
 17 Mixi naxan singe a yete xun mafalama fe kui, a luma ne alo nondi na a tan nan be,

konon a kalamuti maxorinyi xoroxoe tima ne a ma.

18 Fe lufe Ala ma a sonxoe jonna ne, a gere jon senbema tagi.

19 Mixi konbixi xa boje xoroxoe luma ne alo taa makantaxi.

Na sonxoe mooli xoroxo dangife geeli kondonyi ra.

20 Adama xa masenyi noma a baloe fide a ma,

a hayi fanma ne a xa woyenyi saabui ra.

21 Faxe nun simaya fatanma mixi xa woyenyi nan na.

Woyenla a sare sotoma ne.

22 Gine sotofe findixi heeri nan na, naxan fatanxi Alatala ra.

23 Setare mayandi tima,

konon se kanyi a yaabima a xoroxoe nan na.

24 Xa mixi booree wuya, na noma findide tooje ra a be,

konon boore nde na na naxan fan a ngaxakerenyi be.

19

Setare tinxinxi

1 Setare tinxinxi fan xaxilitare wule fale be.

2 Gbatafe ra i mu naxan kolon, a mixi ratantanma ne.

3 Adamadi a yete xun nakanama ne a xa daxupa ra,

konon a fa a boje rate Alatala tan ma na xunnakane xa fe ra.

4 Bannaya a niyama ne mixi xa boore gbegbe soto,

konon setarepa defanboorepa kanama ne.

5 Toojegeti fama ne paxankate sotoe, wule fale mu kisima.

6 Mixi gbegbe katama e yete rafande kinikinintee ma,

birin birama ne mixi foxo ra naxan ki tima.

7 Setare mu rafan a ngaxakerenyie yati ma,

a mu rafan a booree fan ma.

A na e maxandi, e mu e tuli matima a ra.

8 Mixi naxan xaxili fenma, a fe fanyi rabama ne a yete be.

Mixi naxan fahaamui fenma, a xa fe sooneyama ne.

9 Toojegeti fama ne paxankate sotoe, halaki birama ne wule fale foxo ra.

10 Naafuli mu lan xaxilitare yi ra,

alo a to mu lan konyi fan xa kuntigie yaamari.

11 Lɔnnila bɔɲɛ te xɔnɔ, a mu konbi ragbilenma.

Na kui a binyɛ sɔtɔma nɛ.

12 Mange xa xɔnɛ maniya yetɛ xaɲɛ ra, a xa hinne fan maniya xini ra burexe xinde ma.

13 Di xaxilitare kontɔfli nan bendunma a baba ma,

gine xa sɔnxɔɛ xunxuri luxi nɛ alo ye naxan luma mini ra fɛɲɛ yale di kui, a mu a itima.

14 Mixi banxi nun harige sɔtɔma e baba ke ra,

kɔnɔ Ala nan gine xaxilima fima xeme ma.

15 Tunnaxɔnɛ mixi luma nɛ xixɔli kui, a kaame nan tun sɔtɔma.

16 Mixi naxan Ala xa seriye rabatuma, a a yetɛ ratangama nɛ faxɛ ma,

kɔnɔ naxan mu a ɲengi sama a ɲɛrɛ ki xɔn ma,

a faxama nɛ.

17 Setare kife na maniyaxi Alatala donife nan na.

Ala fama nɛ na doni ragbilende a ma.

18 I xa fe birin naba i xa di xurufe ra alako a xa kisi,

xa na mu a ra, a faxama nɛ.

19 Mixi naxan luma xɔnɔ ra, a na sare fima nɛ.

Xa i a mali keren, a man gbilenma nɛ na ma.

20 I xa i tuli mati marasi ra, i xa tin e xa i xaran,

alako i xa findi xaxilima ra.

21 Maɲɔxun gbegebe na mixi bɔɲɛ kui,

kɔnɔ Alatala waxɔnfe nan kamalima.

22 Adamadi wama a boore xa dugutɛgeɲa a ma.

Setare fisa wule fale bɛ.

23 Alatala xa yaragaaxui mixi rakisima nɛ. Na mixi na a sa kɔɛ ra, a mu hanmema tɔɔrɛ yo ra.

24 Tunnaxɔnɛ a donse tongoma nɛ a belexɛ,

kɔnɔ a mu wakilima a rasofe ra a dɛ i.

25 Mixi mayele bonbɔ, alako xaxilitare xa xaxili soto.

Xaxilima na rasi, alako a xaxili xun xa masa.

26 Di naxan a baba kasarama, a a nga kerɛ, mixi rayaagixi na a ra.

27 N ma di, xa i mu marasi ramema,

i bara i yetɛ makuya fe kolonyi ra.

28 Seede wule fale yoma seriye nan ma, tinxintareya nan minima mixi ɲaaxi dɛ i.

29 Mixi mayele ɲaxankatama nɛ, lɔnnitare bonbɔma nɛ.

20

Siisila xa xaxilitareɲa

1 Weni mixi rayaagima,

beere mixi madaxuma nɛ.

Siisila mu nɔma findide xaxilima ra.

2 Mange bɔɲɛ texi maniya yetɛ xaɲɛ ra.

Mixi naxan mange raxɔnɔma, na bara a yetɛ tɔɔrɔ.

3 Mixi binyaxi mu tinma gere ra,

kɔnɔ xaxilitare birama sɔnxɔɛ nan fɔxo ra.

4 Mixi tunnaxɔnɔxi mu yire buxama a waxati.

Xɛ xaba temui a baloe fenma nɛ, kɔnɔ a mu sese toma.

5 Marasi tilin alo ye naxan na baa ma.

Fahaamui kanyi na birin matoma nɛ.

6 Mixi gbegebe dugutɛgeɲa falama e yetɛ xun ma,

kɔnɔ dugutɛge yati yati toma dunɲa ma?

7 Tinxintɔɛ ɲɛrema tinxinyi nan na,

sɛɛwɛ na a xa die bɛ.

8 Mange kiitisa fata mixi bɔɲɛ ɲaaxi tode.

9 Nde nɔma a falade, «Fe ɲaaxi yo mu n bɔɲɛ ma,

n seniyɛnxi, yunubi yo mu na n ma?»

10 Sikeeli tinxintare mu rafan Alatala ma.

11 Fonike xa ɲɛrɛ ki tinxinxi a bɔɲɛ ki masenma nɛ.

12 Tuli naxan fe mema, ya naxan se toma, Alatala nan na birin daaxi.

13 Xixɔli naxa rafan i ma de,

xa na mu a ra i findima setare nan na.

I ya lanma a xa rasege, alako i xa baloe soto a fanyi ra.

14 Sareso nan a falama yule bɛ,

«Na sare mu fan n bɛ feo,»

kɔnɔ a fa keli na xun ma a yetɛ matɔxɔfe ra.

15 Xɛɛma nun gɛmɛ tofanyi gbegebe na dunɲa,

kɔnɔ lɔnnila xa wɔyɛnyi tide gbo e birin bɛ.

16 Mixi xa sɛkɛ se rasuxu a naxan taani xɔɲɛ bɛ,

xa na mu a ra a naxan taani langoe bɛ.

17 Donse naxan soto wule ra, a fale a ɲoxun,

kɔnɔ a raŋonyi a luxi nɛ alo gɛmɛ xɔri i dɛ i.

18 Marasi fanyi nan wali soɔneyama.

Nama naxa gere so marasi xanbi.

19 Naafixi lanlanteya kanama nɛ.

I naxa la mixi ra naxan dɛ wuya.

20 Mixi na yo a nga nun a baba ma, a dunija igirima dimi nan kui.

21 Harige naxan sɔtɔma mafurenyi ra, na mu buma.

22 I naxa a fala, «N nan n gbɛnɔxɔma nɛ.»

I xaxili ti Alatala nan na, a i rakisima nɛ.

23 Alatala mu wama maniya se tinxintare xɔn ma.

Sikeeli tinxintare mu fan.

24 Alatala nan adamadi xun tima kira nde ra.

Ibunadama tan mu nɔma na fahaamude.

25 Laayidi tongofe Ala bɛ mafuren mafuren maŋɔxunyi gbegbe xanbi,

na findixi gantanyi nan na adamadi bɛ.

26 Mangɛ lɔnnila fata mixi jaaxie mayege-tide,

a ti e fari a xɔrɔxɔɛ ra.

27 Alatala xaxili fima adamadi ma, a findi a bɛ lanpui ra,

alako a xa a yetɛ bɔɛ mato a fanyi ra.

28 Xanunteya nun dugutegeɲa mangɛ kantama nɛ.

Mangɛ kibanyi sabatima nɛ mangɛ xa xanunteya saabui ra.

29 Fonike senbɛ findixi a xa xunnakeli nan na.

Xɛmɔxi xunxɛɛ fiixɛ findixi a xa binyɛ nan na.

30 Bɔnbɔɛ findixi kobija seri nan na,

luxusinyi adama xaxili matinxinma nɛ.

21

Alatala mangɛ raɲɛɛfe

1 Alatala nan mangɛ bɔɲɛ raɲɛɛma, alo a xure raɲɛɛma ki naxɛ a waxɔnki ra.

2 Adamadi ɲɔxɔ a ma a xa kira birin tinxin,

kɔnɔ Alatala nan mixi bɔɲɛ matoma sikeeli ra.

3 Wo xa bira nɔndi nun tinxinyi fɔxɔ ra. Na rafan Alatala ma dangife sɛɛɛ ra.

4 Yetɛ igboɲa nun fe jaaxi rabafe, na birin findixi yunubi nan na.

5 Wakilila harige xun masama nɛ, kɔnɔ gbata gbegbe findima tɔɔɛ nan na.

6 Harige naxan sɔtɔxi wule ra, a mu buma, a mixi xaninma nɛ aligiyama.

7 Mixi jaaxie xun nakanama nɛ, barima e mu tinxinyi rabatuma.

8 Mixi kobi mu tinxin, kɔnɔ mixi fanyi a ɲɛɛma kira tinxinxi xɔn ma.

9 Lufe ra banxi fari ma, a fisa lufe ra gine geresoe sɛɛti ma banxi kui.

10 Mixi jaaxi wama fe jaaxi nan tun xɔn ma.

A mu kinikinima mixi yo ma, hali dɔxɔboore.

11 Xaxilitare na a to e mixi mayele ɲaxankatama,

a xaxili di sɔtɔma nɛ, kɔnɔ xaxilima tan fahaamui sɔtɔma lɔnni nan kui.

12 Ala naxan tinxin, a mixi jaaxi matoma nɛ,

a e xun nakana.

13 Mixi naxan tondima a tuli matide setare wa xui ra,

a fan fama nɛ wade, mixi mu a tuli matima a ra.

14 Bɔɲɛte kife gundo ra, a bɔɲɛ ragoroma nɛ.

Mixi kife suture ra, a xa xɔnɛ magoroma nɛ.

15 Nɛɛɛfe tinxinyi kui, na findixi sɛɛwɛ nan na tinxintɔɛ bɛ,

kɔnɔ na ɲɛɛ ki mɔɔli mu rafan mixi jaaxi ma.

16 Mixi naxan gbilenma kira fanyi fɔxɔ ra, na fama nɛ lude mixi faxaxie ya ma.

17 Mixi naxan birama a waxɔnfe gbansan fɔxɔ ra,

na luma nɛ setareɲa kui.

Mixi naxan weni nun donse fanyi tun fenma,

na mu bannama.

18 Mixi jaaxi findima tinxintɔɛ xunsare nan na,

yanfante findi mixi fanyi xunsare ra.

19 Lufe ra gbengberenyi ma, a fisa lufe ra gine fitinɛtɔɛ sɛɛti ma.

20 Harige fanyi nun ture gbegbe na lɔnnila xonyi,

kɔnɔ lɔnnitare bara a gbe birin don.

21 Mixi naxan birama tinxinyi nun hinne fɔxɔ ra,

a simaya, kiiti fanyi, nun binyɛ sɔtɔma nɛ.

22 Lɔnnila nɔma nɛ nɔde taa makantaxi ra,
a e xa tɛtɛ rabira e xaxili nu tixi naxan na.
23 Mixi naxan fata a dɛ suxude, na mu tɔɔɔ ma.
24 Yɛtɛ igboe yoma nɛ mixie ma,
a fe birin suxuma na xaxili nan na.
25 Mixi tunnaxɔnɔxi waxɔnfe a faxama nɛ,
barima a mu tinma walide.
26 Lɔxɔɛ birin mixi tunnaxɔnɔxi milama nɛ a waxɔnse ma.
Tinxintɔɛ tan mixi kima a gbe se birin nan na.
27 Mixi jaaxi xa sɛrɛxɛ mu rafan Ala ma.
Xa a sa a ba maɔxunyi kobi ra, Alatala xa xɔnɛ xun masama nɛ.
28 Seede wule fale halakima nɛ,
kɔnɔ seede nɔndi fale xa simaya nan buma.
29 Mixi jaaxi a yatagi ifɔɔrɔma,
kɔnɔ tinxintɔɛ fe tinxixi nan nabama.
30 Lɔnni yo mu na, fahaamui yo mu na,
marasi yo mu na,
naxan sɛnbɛ gbo Alatala bɛ.
31 Soe maxirima gere so lɔxɔɛ nɛ,
kɔnɔ xunnakeli fatanma Alatala nan na.

22

Xili fanyi

1 Xili fanyi fan naafuli bɛ,
binyɛ tide dangi xɛɛma nun gbeti tide ra.
2 Banna nun setare birin lan,
barima Alatala nan e birin daa.
3 Xaxilima na fe xɔɔxɔɛ to, a a yɛtɛ nan natangama a ma.
Xaxilitare tan na fe xɔɔxɔɛ to, a soma a kui nɛ keren na,
a fa paxankatɛ sɔtɔ.
4 Yɛtɛ magore naxan gaaxuma Alatala ya ra,
a bannaya, binyɛ, nun simaya sɔtɔma nɛ.
5 Tunbee nun gantanyie na tinxintare xa kira xɔn ma,
kɔnɔ mixi naxan mɛɛnima a yɛtɛ ma, a a makuyama nɛ menni ra.
6 Fonike matinxin kira fanyi ra,
alako a naxa gbilen na fɔxɔ ra a mɔ tɛmui.
7 Banna setare yamarima nɛ,
doni tongoe fan findi donifa xa konyi ra.
8 Mixi jaaxi tɔɔrɛ nan sɔtɔma a sare ra,
a sɛnbɛ fama nɛ kanade.
9 Hinnɛntɛ barakama nɛ,
barima a tɔɔrɔmixie kima a xa donse ra.

10 Mixi mayoe keri, alako jaɔxɔnsɔsɔɛ xa jaɔn.
Na tɛmui gbɛsɛnɔnɛya nun konbie danma nɛ.
11 Bɔjɛ xa sɛniyɛnyi rafan mixi naxan ma,
wɔyɛn fanyie nan minima na dɛ i,
a fa findi mangɛ dɛfanboore ra.
12 Alatala nɔndi nan makantama,
kɔnɔ a yanfante xa wɔyɛnyi xun nakanama nɛ.
13 Mixi tunnaxɔnɔxi nan a falama,
«Yɛtɛ xaɔrɛxi na tandɛ, n na mini kɛnɛ ma, a n faxama nɛ.»
14 Gantanyi nan na langoe ginɛ xa wɔyɛnyi ra.
Alatala xɔnɔxi mixi naxan ma, na suxuma na gantanyi kui.
15 Xaxilitareja naxan na dimɛdi bɔjɛ kui,
a bama xuru luxusinyi nan saabui ra.
16 Mixi naxan setare tɔɔrɔma geeni nde xa fe ra,
nun mixi naxan banna kima,
na firinyi findima fuxarila nan na.

Lɔnnila xa taalie

17 I i tuli mati lɔnnilae xa marasi ra,
i bɔjɛ rabi n ma masenyie bɛ.
18 A lan i xa e ragata i sondonyi kui,
e naxa makuya i dɛ ra.
19 N wama i rasife nɛ to lɔxɔɛ,
alako i xa i yɛtɛ taxu Alatala ra.
20 N bara taali tongo saxan sɛbɛ i ma,
naxɛɛ findixi marasi nun lɔnni ra i bɛ,
21 alako i xa nɔndi xɔri yati kolon,
i fan xa sa na iba i xɛɛma bɛ.
22 I naxa setare rahalaki i xa kɔbiri sɔtɔ,
i naxa tɔɔrɔmixi tɔɔrɛgɛ,
23 barima Alatala tan e xun mafalama nɛ,
a fa tɔɔrɔmixie yaxuie tɔɔɔ.
24 I naxa bira mixi bɔjɛ gbe fɔxɔ ra,
naxan xɔnɔxi tɛmui birin,
25 xa na mu a ra i fan darima nɛ na mɔoli ra,
na fa findi gantanyi ra
i suxuma naxan na.
26 I naxa lu mixie ya ma naxɛɛ taanima e booree bɛ,
naxɛɛ se dɔxɔma sɛɛkɛ ra mixie bɛ,
27 xa na mu a ra e i xa sade raminima nɛ i bun ma,

a fa li kɔbiri mu na i yi ra i xa a fi.

²⁸ I naxa i babae xa naaninyi matɔnxuma saxi ba e yire de.

²⁹ Walike naxan fata a xa wali ra, mangɛ nan hayi luma a ma. A mu walima setaree bɛ.

23

Naafuli xa gantanyi

¹ Wo nun kuntigi na dɔxɔ wo dɛgede, i xa i jɛngi sa i raba ki xɔn ma de.

² Xa kaame na i ma, i naxa a gbegbe don.

³ I naxa mile na donse fanyi ma, barima a nɔma i madaxude.

⁴ I naxa i yetɛ ratagan naafuli fenfe ma. Kɔbiri xɔli naxa findi i xaxili waxɔnfe birin na.

⁵ Xa i i ya ti bannaya ra, a lɔɛma i ma alɔ sege naxan tema kuye ma ki naxe, a siga.

⁶ I naxa mixi jaaxi xa taami don, i naxa mila a xa donse fanyi ma.

⁷ Na mixi mɔoli wama i madaxufe nɛ. A a falama i bɛ, «I dɛge, i min,» kɔnɔ marafanyi yo mu na a bɔɛ kui i bɛ.

⁸ I fama nɛ na donse bɔxunde, i xa wɔyɛn fanyi findi wɔyɛn fufafu ra.

⁹ I naxa masenyi ti xaxilitare bɛ, barima a yoma nɛ i xa wɔyɛn fanyi birin ma.

¹⁰ I naxa naaninyi tɔnxuma fori tala.

I naxa so kiridie xa xɛ ra,

¹¹ barima e xunmafalama sɛnbɛ gbo, a e gbɛɔxɔma nɛ.

¹² I bɔɛ rabi xaranyi bɛ, i i tuli mati marasi fanyi ra.

¹³ I naxa tagan fonike matinxinde, xuru luxusinyi mu a faxama.

¹⁴ Xa i a xuru luxusinyi ra, i bara a nii makanta.

¹⁵ N ma di, xa lɔnni fanyi lu i bɔɛ kui, sɛwɛ bara lu n tan fan bɔɛ kui.

¹⁶ N bɔɛ jɛlɛxinma nɛ i xa wɔyɛn tinxinxie ra.

¹⁷ I naxa yunubitɔɛ tɔnɛ, i xa gaaxu Alatala nan ya ra,

¹⁸ alako i xa xunnakeli soto yare.

¹⁹ N ma di, i tuli mati a fanyi ra, i xa xaxili soto, i bɔɛ xa lu kira tinxinxie fari.

²⁰ I naxa lu siisilae ya ma, xa na mu a ra naxee xa donse xoli dangi a i.

²¹ Na mixi mɔolie findima nɛ setaree ra, e xa tunnaxɔneya a niyama nɛ dunkobi gbansan nagoro e ma.

²² I i tuli mati i baba ra naxan i barixi, i naxa yo i nga ma a na fori.

²³ Nɔndi, lɔnni, xaranyi, nun xaxili fanyi fen, i naxa mɛɛ e ra.

²⁴ Tinxintɔɛ baba sɛwama nɛ, xaxilima baba jɛlɛxinma nɛ.

²⁵ I xa fe birin naba alako i baba nun i nga xa sɛɛwa, i bari mixie xa lu jɛlɛxinyi kui.

²⁶ N ma di, i i bɔɛ rabi n bɛ, i xa i ya ti n jɛrɛ ki misaali ra.

²⁷ Langoe gine findixi gantanyi nan na, gine yɛnɛxi i rabirama nɛ.

²⁸ Na gine mɔoli i yanfama nɛ alɔ mupɛti, a a niyama nɛ xɛmɛ gbegbe xa findi yanfantee ra.

²⁹ Nde tɔɔrɛ nun nimise sɔtoma? Nde luma gere nun kalamui ya ma?

Nde bɔnbɔɛ fufafu sɔtoma? Nde ya gbeelima nɛ soe?

³⁰ Siisilae nan luma na mɔoli sɔtofe ra, beere mɔoli birin jɔxunxi naxee bɛ.

³¹ I naxa i ya ti weni gbeeli ra, naxan min mu xɔnɔ.

³² A mixi xinma nɛ alɔ bɔximase, a i bun alɔ tali.

³³ I yae see toma naxee mu na dunipa, i xaxili ifuma nɛ.

³⁴ I luma nɛ fa alɔ xɛmɛ naxan saxi kunkui kui baa mɔrɔnyie fari.

³⁵ Siisila nan a falama, «E bara n bɔnbɔ, kɔnɔ sese mu n toxi. N xunuma mun tɛmɛi?»

N man wama beere nde xon.»

24

Milafe mixi jaaxie ma

¹ I naxa mila mixi jaaxie ma,
i naxa tin lufe e ya ma.

² E boɓe kobi, e xa woyenyi xoroɓo.

³ Lonni banxi tima ne,
xaxili fanyi denbaya rasabati a kui.

⁴ Fe kolonyi a niyama ne e xa harige soto,
harige hagige naxan maniyɛ mu na.

⁵ Lonnila senbe gbo,
xaxilima senbe xun masama ne.

⁶ I hayi na marasima alako fe xa soɓɓeya,
xunnakeli sotoɓa marasimae nan saabui
ra.

⁷ Lonni xoroɓo xaxilitare be,
woyenyi yo mu na
a naxan falama malanyi kui.

⁸ Mixi naxan fe jaaxi xabuma,
a xili ne koota jaaxi xabui.

⁹ Xaxilitareɓa findixi yunubi nan na.
Adamadie mixi mayele xonma.

¹⁰ Xa limaniya bama i yi ra toore kui,
i senbe mu gbo.

¹¹ Mixie ratanga naxee na saya kira xon
ma,

e ba mixie yi ra naxee wama e faxafe.

¹² Xa i a falama, «Muxu mu nu a kolon,»
naxan boɓe ma fe kolon, a mu na toma?
Naxan jengi saxi i xa simaya xon ma,
na mu i furi ife kolon?
A mu kankan sare ragbilenma a ma xe?

¹³ N ma di, kumi nde don,
barima se joxunme nan a ra, a fan i fate
be.

¹⁴ Kono i xa a kolon xaxili luma ne alo
kumi.

Xa i a soto, i xunnakeli lima ne yare,
i xaxili tima naxan na, na mu kanama.

¹⁵ I naxa gantanyi itala tinxintoe be,
i naxa a xonyi kana.

¹⁶ Tinxintoe noma birade sanmaya
solofere, a man keli.

Kono mixi jaaxi birama ne toore kui
kerenyi ra.

¹⁷ I naxa jɛɛxin i yaxui xa bire ra,
i boɓe naxa rafan i ma i na a to tooro ra,
¹⁸ xa na mu a ra Alatala i xa mapoxunyi
kobi toma ne,
a fa a xa xone ragbilen i yaxui foxo ra.

¹⁹ I naxa xono fe jaaxi rabae ma, i naxa
e toone.

²⁰ Mixi jaaxi mu fe fanyi lima yare,
e xa lanpui fama ne xubende.

²¹ N ma di, i xa gaaxu Alatala ya ra, i xa
mangee binya,

i naxa lu matandilae ya ma,
²² barima halaki nan fama e ratereɓnade.
Nde a kolon Ala halaki naxan dusuma e
xun na?

²³ Lonnila gbeteɛ xa taalie nan ya:

Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui.
²⁴ Mixi naxan a falama mixi jaaxi be, «I
tinxin,»

ɓama birin fama ne na kanyi dankade,
si birin xonoma ne a ma.

²⁵ Kono mixi naxan mixi jaaxi kalamuma
nondi kui,
na kanyi bara fe fanyi raba, a fama ne
barake sotoɓe.

²⁶ Yaabi tinxinxi joxun ne alo xanuntenyi
xa xeebui.

²⁷ Fentɛn i xa wali ma, i fe raba baloe
sotoɓe ra,
na temui i fa denbaya rasabati.

²⁸ I naxa i doxoɓoore toorege.
Wule naxa mini i de kui.

²⁹ I naxa a fala,
«A naxan nabaxi n na, fo n fan na raba a
ra,
n a xa wali kobi sare ragbilenma ne a
ma.»

³⁰ N bara dangi tunnaxone nde xa xe ra,
a nun xaxilitare nde xa sansi yire ra.

³¹ N tunbee nun jooge jaaxie nan tun to
naa.

Tete fan nu biraxi.

³² N naxa na fe mapoxun han a naxa findi
xaxili ra n be:

- 33 Xixoli na i suxu, i kinson folo, i i belexee findigilin i ma,
 34 setarepa fa dutun i ma alo mupeti jaaxi.

25

Fe nɔxunxi

- 1 Sulemani xa taali ndee nan ya, Yuda Mangɛ Xesekiya naxee sɛbɛ:
 2 Ala fee nɔxunma, mangɛɛ katama e fahaamude.
 3 Koore xa maiteya nun bɔxi xa tilinyi mu kolonma.
 Mangɛ sondon ma fe fan mu nɔma kolonde.
 4 Xa gbeti gbi ba, a nɔma findide se tofanyi ra.
 5 Xa mixi jaaxi ba mangɛ rabilinyi, a xa mangeya sabatima nɛ tinxinyi saabui ra.
 6 I naxa i yetɛ igbo mangɛ ya xori, i naxa i yetɛ findi mixi xungbe ra.
 7 A fisa kuntigi nan xa i xili i xa dɔxɔ yire nde,
 dine a xa i rakeli mixi xungbe nde bɛ.
 8 I na fe nde to, i naxa gbata sigafe ra kiiti banxi,
 barima xa fe gbɛtɛ minima i mu naxan kolon,
 na nɔma i rayaagide i dɔxɔboore ya xori.
 9 Fe na so wo nun i dɔxɔboore tagi, i naxa mixi gbɛtɛ xa gundo makenɛn,
 10 xa na mu a ra mixi nde na na kolon, a i rayaagima nɛ,
 i fa xili kanɛ sɔtɔ abadan.
 11 Wɔyɛnyi falaxi a ki ma,
 a tofan alo xɛɛma nun gbeti.
 12 Xaxilima xa marasi tide gbo xaxili fenyi bɛ,
 alo xurundɛ naxan yailanxi xɛɛma fanyira.
 13 Dugutɛgɛ xɛɛra jɔxun a xɛɛma bɛ,
 alo foye fanyira naxan fama walikɛɛ ma xɛ xaba tɛmɛui.
 14 Mixi naxan a falama a setaree kima, kɔnɔ a mu a rabama,

na kanyi luxi nɛ alo nuxui nun foye naxan mu fama ye ra.

15 Tunnabɛxiya a niyama nɛ mangɛ xa nate masara,
 wɔyɛn jɔxunmɛ sɛnbɛ gbo han a nɔma xori ragirade.

16 I na kumi to, naxan i ralima, na nan kɔn.

Xa a radangi yɛ, i a bɔxunma nɛ.

17 I naxa i dɔxɔboore xɔnyi sigafe radigan, xa na mu a ra i xa fe fama nɛ rapaaxude a ma.

18 I dɔxɔboore tɔɔpɛgɛfe xɔnɔ alo santidɛgɛma xaapɛxi, alo tanbɛ rameluxi.

19 I xaxili tife yanfante ra, na luxi nɛ alo jinyi kanaxi, alo sanyi mabenxi.

20 Mixi naxan sigi sama mixi sunnunxi ya xori,
 na maniya mixi ra naxan xinbeli dugi bama furema ma xinbeli tɛmɛui.
 A xa sunnunxi xun nan tun masama alo mixi na gbɛngbɛ sa fi ya i.

21 Xa kaamɛ na i yaxui ma, donse so a yi ra.
 Xa ye xoli na a ma, ye so a yi ra, a xa a min.

22 Xa i na wali mɔoli raba a bɛ,
 na luxi nɛ alo i bara tɛ wole dɔxɔ a xun ma.
 Alatala nan i gbɛpɔxɔma.

23 Foye naxan kelima kɔola ma, na fama nɛ tunɛ ra.
 Nɛnyi naxan naafixiya falama, na mixi yatagi i xɔnɔma nɛ.

24 Lufe ra banxi fari ma,
 na fisa lufe ra gine fitinɛtɔɛ sɛɛti ma banxi kui.

25 Xibaaru fanyira naxan kelixi yire makuye,
 a maniya ye xinbeli ra mixi taganxi bɛ.

26 Tinxintɔɛ naxan nate tongoma,
 a xa bira mixi jaaxi fɔxɔ ra,
 na maniyaxi ye dulonyi nan na naxan bara dunda,
 a ye mu fan sɔnɔn.

27 Kumi donfe a radangi a i, na mu fan.

Binye fenfe i yete ra, na fan mu fan.

²⁸ Mixi naxan mu noma a yete raxande a na xono,
na luxi ne alo taa kanaxi naxan tete bara bira.

26

Lonnitare nun binye

¹ Kuye mu xinbelima sogofure ra, tune mu fama maale xaba temui, na ki a mu lan lonnitare xa binye soto.

² Danke mu mixi fanyi suxuma. Na fe luma ne alo xoni naxan mu doxoma, koyinma xa a gono.

³ Soe bonboma ne alako a xa a gi, karafoe rasoma ne sofale de i alako mixi xa a rapere,
xaxilitare fan xuruma ne wuri ra alako a xa matinxin.

⁴ I naxa xaxilitare yaabi a mapoxun ki ra, xa na mu a ra wo birin lan.

⁵ I xa xaxilitare yaabi a mapoxun ki ma, xa na mu a ra a a yete findima xaxilima nan na.

⁶ Mixi naxan xaxilitare xema masenyi nde tide,
na bara a yete tooro.

⁷ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare de i,
na luxi ne alo mabenyi sanyi naxan senbe mu na.

⁸ Xaxilitare binyafe luxi ne alo geme safe laati kui.

⁹ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare de i,
na luxi ne alo luxusinyi naxan na siisila belexe i.

¹⁰ Mixi naxan wali soma xaxilitare yi ra, xa na mu a ra mixi yi ra a mu naxan kolon,
na luxi ne alo soori naxan tanbe wolima nama mabiri.

¹¹ Xaxilitare naxan gbilenma a xa daxuma ma,
na luxi ne alo bare naxan gbilenma a xa boxunyi don na.

¹² Xaxilitare fan fisa mixi be naxan a yete findixi lonnila ra.
Fe sooneyama ne na xaxilitare be dangife na yete igboe ra.

¹³ Mixi tunnaxonoxi nan a falama,
«Yete na kira ra, yete na taa kui.»

¹⁴ Naade rabima, a man nagalima,
alo tunnaxone naxan a ya rabima a xa sade ma, a man xi.

¹⁵ Mixi tunnaxonoxi a donse suxuma a belexe ra,
kono a mu a rasoma a de i tunnaxonoya saabui ra.

¹⁶ Mixi tunnaxonoxi a yete rafisa xaxilima solofere be
naxee yaabi fima xaxilimaya ra.

¹⁷ Dangi mixi naxan a yete rasoma gere kui naxan mu a matoxi,
na maniya mixi ra naxan bare suxuma a tulie ma.

¹⁸⁻¹⁹ Mixi naxan a boore madaxu, a fa a fala, «Bere nan nu a ra,»
na maniya daxui ra naxan te maxirima tanbe ma, a a woli.

²⁰ Xa yege mu na, te xubenma ne.
Xa mixi keren a sabari, sonxoe danma ne.

²¹ Tige findima ne te wole ra, yege findi te ra.
Sonxola fan gere rabirama na ki ne.

²² Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse boxunme,
naxan goroma mixi furi kui.

²³ Mixi jaaxi naxan woyen boxunme falama,
na luxi ne alo biriki to jaaxie se fixe masoma naxee ma.

²⁴ Mixi jaaxi a boore madaxuma woyen boxunme ra,
kono yanfanteya na a boje kui.

²⁵ Hali a woyenyi boxun, i naxa la a ra de,
barima kobija na a sondonyi kui.

²⁶ A xa xonnanteya boxunxi a xa mayendenyi saabui ra,
kono a xa kobija fama ne minide kene ma mixie tagi.

²⁷ Mixi naxan yili gema gantanyi ra,
a tan nan fama birade a kui.
Mixi naxan geme wolima,
na geme gbilenma a tan nan ma.

²⁸ Wule fale toonegetoe nan xonma,
Mixi naxan a boore matoxoma wule ra,
na kasare nan tun nabama.

27

Tina xa fe

- 1 I naxa i yete matoxo tina xa fe ra,
barima i mu a kolon naxan fama rabade.
2 I naxa i yete matoxo, a lu mixi gbete nan
xa i matoxo.
Mixi gbete xa matoxoe fisa i yete xa
matoxoe be.
- 3 Kote nan geme ra, meyenyi fan binya,
kono xaxilitare xa gbeseñxonneya xoxoxo
a birin be.
- 4 Bore xa te xoxoxo, xone fan magaaxu,
kono nde noma tide tone tan ya ra?
- 5 Marakorosi raminife kene ma mixi xa
tantanyi xa fe ra,
na fisa marakorosi noxunfe marafanyi xa
fe ra.
- 6 I xanuntenyi xa marakorosi xono, kono
la na ra.
I yaxui tan i madaxuma ne woyenyi
noxunme ra.
- 7 Mixi lugaxi mu wama hali kumi xon,
kono kaameto tan, hali se xone nan a ra,
a noxun a be.
- 8 Xeme naxan a makuyama a xonyi ra,
na maniya xoni ra naxan a makuyama a
tee ra.
- 9 Labunde nun surayi bore raseewama
ne,
alo i xanuntenyi xa marasi fanyi.
- 10 I naxa i defanboore rabolo,
i naxa i baba defanboore rabolo.
I naxa i bariboore xili i xa toore ma.
I doxoboore makorexi fisa i ngaxakerenyi
makuyaxi be.
- 11 N ma di, bira lonni foxo ra alako n bore
xa rafan n ma.
Na kui n noma ne mixi yaabide naxan
wama n nayaagife.
- 12 Xaxilima a yete ratangama fe xoxoxo
ma,
kono xaxilitare tan soma ne na kui, a fa
naxankate soto.
- 13 Mixi xa seke se rasuxu a naxan taani
xone be,

xa na mu a ra a naxan taani langoe be.

- 14 I na i doxoboore xebu i xui itexi ra
geesege gbe ra,
i bara a bore rapaaxu a ma i tan mabiri.
- 15 Gine fitineto luxi ne alo tune di naxan
fejenma fa ra.
- 16 Na gine mooli raxanfe, na maniyama
foye raxanfe ra,
a suxufe xoxoxo alo ture suxufe i belexe
ra.
- 17 Wure nan wure raluganma.
Mixi a boore rakamalima ne.
- 18 Mixi naxan menima xore bili ma, a a
bogi donma ne.
Mixi naxan menima a karamoxo ma, a
binye soto ma ne.
- 19 Adama yatagi na ki naxe, na nan
minima ye xora.
Adama yati na ki naxe, na toma ne a bore
kui.
- 20 Aligiyama mu wasama mixi faxaxie ra,
adama fan mu wasama a waxonse ra.
- 21 Xema nun gbeti matoma te ra,
kono mixi makiitima a xili nan ma.
22 I na maale din, a lagi bama ne a ma,
kono xaxilitareja mu bama xaxilitare
bore kui.
- 23 I xa i xa xuruse birin kolon a fanyi ra,
i xa meni e ma,
- 24 barima bannaya mu buma temui birin,
xunnakeli fan mu buma abadan.
- 25 Xurusee na ge e balode pooge ra naxan
toma fili ma nun geya fari,
- 26 yexee xabe yailan dugi ra i be,
si kontonyi findi kobiri ra i xe sarama
naxan na,
- 27 si xije findi i xa denbaya nun i xa
konyie balo se ra.

28

Mixi jaaxi xa gaaxui

- 1 Mixi jaaxie luma ne gaaxui kui,
e e gima ne hali mixi mu e foxo ra.
Tinxintoe tan mu gaaxuma,

e suusa alo yete.

² Mange die wuya pama matandila ya ma, kono mange xaxilima fata pama raxande.

³ Setare naxan a boore setaree tooroma, na maniya tune wunde ra naxan xe kanama.

⁴ Seriyε matandi mixi jaaxi matoxoma ne, seriyε rabatui tan xonoma ne mixi kobi ma.

⁵ Mixi jaaxie mu seriyε kolon, kono Alatala fenmae a fahaamuma ne a fanyi ra.

⁶ Setare tinxinxi fisa banna tinxintare be.

⁷ Seriyε batula findixi di xaxili fanyi nan na, kono wasatare tan a baba rayaagima ne.

⁸ Mixi naxan a xa naafuli xun masama riba ra, a xa bannaya gbilenma ne kinikininte ma.

⁹ Mixi naxan tondima a tuli matide seriyε ra,

Ala mu a xa duba suxuma feo.

¹⁰ Mixi naxan tinxintoe ratantanma, a birama a yete kan xa gantanyi nan kui, tinxintoe tan fa ke fanyi sotode.

¹¹ Banna mixi joxo a ma a xa lonni gbo, kono setare xaxilima noma ne na kanyi ra.

¹² Tinxintoe xun na rakeli, pama jexinma ne, kono tinxintare xun na rakeli, pama a noxunma ne.

¹³ Mixi naxan a xa yunubie noxunma, a xa fe mu sooneyama, kono mixi naxan a tima a xa yunubie ra, a gbilen e foxo ra, Ala kinikinima a ma.

¹⁴ Seewe na mixi be naxan gaaxuma Ala ya ra, kono boje xoxoe kanyi luma toore nan kui.

¹⁵ Mixi jaaxi naxan pama setare yamarima, a luxi ne alo yete magaaxuxi nun wulai sube xaaje.

¹⁶ Mange xaxilitare mixi tooroma ne, kono mange naxan naafuli tinxintare xonma, na simaya xonkuye sotoma ne.

¹⁷ Mixi naxan a kolon a boje kui a faxe tixi,

na luma a gi ra ne han aligiyama. Mixi yo naxa na kanyi mali.

¹⁸ Mixi naxan jere ma tinxinyi ra, na kisima ne, kono filankafui tan birama ne kerenyi ra.

¹⁹ Mixi naxan a xa boxi rawalima, na baloe sotoma ne, kono naxan birama fe fufafu foxo ra, na setareja nan sotoma.

²⁰ Mixi dugutegexi barake sotoma ne, kono naxan gbatama bannaya ra, a jaxankatama ne.

²¹ A mu lan mixi xa mixi rafisa a boore be,

kono mixi nde fe jaaxi rabama taami xuntunyi xa fe ra.

²² Milante gbatama bannaya ra, kono a mu a kolon a toore nan tun sotoma.

²³ Mixi naxan marasi xoxoe fima mixi nde ma,

na hinne nan sotoma dangife mixi ra naxan luma woyen joxunme gbansan fala ra mixie be.

²⁴ Mixi naxan a baba nun a nga mupama, a fa a fala «A mu jaaxu,» na bara findi kasarati ra.

²⁵ Mixi naxan milama harige ma, na findima geresoe nan na, kono naxan bara a yete taxu Alatala ra, na jan bara heeri gbegbe soto.

²⁶ Mixi naxan laxi a yete kan xaxili ra, na bara findi xaxilitare ra, kono mixi naxan jere ma xaxili fanyi ra, na kanyi kisima ne.

²⁷ Mixi naxan setare kima, na mu tooroma, kono naxan setare kumama, na danke nan sotoma.

²⁸ Mixi jaaxie xun na rakeli, pama a noxunma ne, kono mixi jaaxie na halaki, tinxintoe tan xun nakelima ne.

29

Marakorosi tide

¹ Mixi naxan tondima marakorosi ra, na kanyi jaxankatama ne kerenyi ra.

² Tinxintoe na senbe soto, pama seewama ne,

kɔnɔ tinxintare na findi mange ra, pama
tɔɔrɔma nɛ.

³ Lɔnni rafan mixi naxan ma, na a baba
raseɛwama nɛ,
kɔnɔ naxan birama langoɛra fɔxɔ ra, na
ganma nɛ a harige ra.

⁴ Mange bɔxi rasabatima tinxinyi nan na,
kɔnɔ mange naxan kɔbiri fenma a yete bɛ,
na bɔxi xun nakanama nɛ.

⁵ Mixi naxan a boore tamixiyama,
a na yete italafe a boore nan bɛ.

⁶ Mixi jaaxi xa yunubi findixi gantanyi
nan na a bɛ,
kɔnɔ tinxintɔɛ xun nakelima nɛ sɛɛwe
kui.

⁷ Tinxintɔɛ katama nɛ tinxinyi xa raba
setaree bɛ,
kɔnɔ mixi jaaxi mu mɛɛnima setaree ma
fefe ma.

⁸ Mixi mayelee a niyama nɛ taakae xa
xɔnɔ,
kɔnɔ xaxilimae tan pama bɔɛ ragoroma
nɛ.

⁹ Xa kiiti lu xaxilima nun xaxilitare tagi,
na xaxilitare sɔnxɔɛ ratema nɛ tun,
bɔɛsa xa kana.

¹⁰ Faxetie tinxintɔɛ xɔnma,
kɔnɔ mixi tinxinxie e boore makantama
nɛ.

¹¹ Xaxilitare bɔɛ xa te mafura,
kɔnɔ xaxilima tan a yete suxuma nɛ.

¹² Mange na bira wule fɔxɔ ra, a xa mixi
birin findima nɛ mixi jaaxie ra.

¹³ Fe keren na setare nun mixi kobi tagi:
Alatala nan e birin daa.

¹⁴ Mange naxan setare makiitima nɔndi
ra,
na xa kibanyi mabanbanma nɛ abadan.

¹⁵ Di xurufe luxusinyi ra, na a niyama nɛ
a xaxili sɔtɔ,
kɔnɔ di lufe a yete yi ra, na findima yaagi
nan na a nga bɛ.

¹⁶ Mixi jaaxie na sɛnbɛ sɔtɔ, yunubie
gboma nɛ,
kɔnɔ tinxintɔɛɛ fama nɛ e xunnagore
tode.

¹⁷ I xa di matinxin alako i xa lu bɔɛsa
kui, a jɛrɛ ki xa i raseɛwa.

¹⁸ Xa pama mu Ala xa fe toma,
e birama e yete waxɔnfe nan tun fɔxɔ ra.
Sɛɛwe na mixi bɛ naxan Ala xa seriye
rabatuma.

¹⁹ Wɔyɛnyi xa mu konyi matinxinma.
Hali a na mɛ, a mu a rabatuma.

²⁰ Xaxilitare fisa mixi bɛ,
naxan jɛngi mu sama a xa wɔyɛnyi xɔn
ma.

²¹ Konyi naxan kanyi bara a kana kabi a
dimɛdi tɛmui,
na findima tɔɔrɛ nan na a kanyi bɛ.

²² Bɔɛtɛ nan gere raminema, a findi
yunubie ra.

²³ Yetɛ igbɔna mixi rayaagima nɛ,
kɔnɔ yetɛ magore mixi xun nakelima nɛ.

²⁴ Mixi naxan kafuma muɛti ma, na bara
a yetɛ gan.

A a kolon danke na seede tinxintare bɛ,
kɔnɔ a nɔndi nɔxunma nɛ.

²⁵ Gaaxufe mixi ya ra, na findima gan-
tanyi nan na,
kɔnɔ naxan a yetɛ taxuma Alatala ra, a
kisima nɛ.

²⁶ Mixi gbegebe mange xa hinne fenma,
kɔnɔ Alatala nan mixi birin makiitima
nɔndi ra.

²⁷ Mixi jaaxie rapaaxu tinxintɔɛɛ ma,
tinxintɔɛɛ rapaaxu mixi jaaxie ma.

30

Aguru xa masenyi

¹ Yake xa di Aguru xa masenyi nan ya a
naxan masenxi Itiyeli nun Ukala bɛ:

² N ma lɔnni mu gbo alɔ booree,
n mu gɛxi fahaamui gbegebe sɔtɔde.

³ N mu findixi lɔnnila ra,
n mu lɔnni sɔtɔxi Ala xa Seniyentɔɛɛ xa
fe ra.

⁴ Nde texti koore, a man naxa goro?
Nde foye malanxi a bɛlɛxɛɛ kui?

Nde ye ragataxi a xa sosee kui?
Nde dunija naaninyie saxi?

A xili di? A xa di xili di?
I na kolon?

5 Ala xa masenyi birin findixi nɔndi nan na,
a findi kantari ra mixi be naxan lama a ra.

6 I naxa se sa na masenyi xun ma,
alako Ala naxa i suxu, a fa i xa wule to.

7 N wama fe firin maxorinfe i ma beenun n xa faxa.

I naxa tondi.

8 Madaxupa nun wule makuya n na.

I naxa n findi setare ra, i naxa n findi banna ra.

Baloe gbansan fi n ma, naxan n wasama.

9 Xa n sa se gbegbe soto,
n gaaxuma ne n naxa neemu i ma,
n fa a fala, «Nde na Alatala ra?»

Xa n sa lu setarepa fan kui,
n gaaxuma ne n naxa mure ti,
n fa i tan n Marigi Ala xili kana.

10 I naxa konyi xili kana a kanyi be,
alako a naxa i danka, na haake lu i ma.

11 Mixi ndee e baba dankama, e e nga finsiriwali.

12 Mixi ndee e yete findima seniyentore ra,
konɔ e mu noma seniyentarepa bade e ma.

13 Mixi ndee e yete itema,
e a manɔxun e dangi mixi birin na.

14 Mixi ndee na naxee luxi alo sube xaape
naxee wama setaree faxafe, e xa e ba duniya.

15 Di firin na nisi be naxee a falama,
«N ki, n ki.»

Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu wasama, naxee mu a falama,
«Na lan.»

16 E tan nan ya: aligiyama, gine dibar-
itare,
gbengberenyi, nun te.
Nee sese mu a falama, «Na lan.»

17 Mixi naxan yoma a baba ma,
naxan mu a nga xui rabatuma,
xaaxae kelima ne gulunba yire e a yae sakun,
sege yore fa a donde.

18 Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,

n mu naxee fahaamuma e xa tilinyi xa fe ra.

19 E tan nan ya: Sege xa kira koore ma,
boximase xa kira fanye fari,
kunkui xa kira baa ma,
xeme xa kira ginemedi xonyi.

20 Gine yenela xa wali nan ya:
A na ge a degede, a a de raxa, a fa a fala,
«N mu fe paaxi yo rabaxi.»

21 Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu noma lude duniya fari.

22 E tan nan ya: Konyi findife mange ra,
xaxilitare findife banna ra,

23 gine maxanutare dɔxofe xeme taa,
konyi gine naxan findife a kanyi ke tongoe ra.

24 Sube naani na naxee xurun duniya
subee birin be,
konɔ e xa lonni dangi a birin na.

25 E tan nan ya: Dondoli naxan senbe mu gbo,

konɔ e baloe fenma a fen waxati.

26 Yere maniyee nde naxan senbe mu gbo,
konɔ a yili gema geme longori yigiya sɔtode.

27 Mange mu na katoe be,
konɔ e e jerepa xunlande ki ma.

28 Kasa naxan noma tongode belexe ra,
konɔ a toma mange xa banxi kui.

29 Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee jere ki tofan.

30 E tan nan ya: Yete naxan senbe gbo, a
suusa sube birin be,

31 konkore naxan jerepa a xun nakelixa ra,
si kontonyi, nun mange, soorie na naxan foxo ra.

32 Xa i bara i yete igbo xaxilitarepa kui,
xa i bara wa fe paaxi nde rabafe,
i xa gbilen na foxo ra,

33 barima xipe na bonbo, a binyama ne,
joe na din, wuli minima ne,
xone xun na masa, a findima ne gere ra.

31

Mange Lemuweli xa marasi

1 Mange Lemuweli xa masenyi nan ya a nga naxan fi a ma marasi ra:

² N ma di, i tuli mati n na,
 n ma di fanyi, n naxan barixi,
 n naxan soto Ala saabui ra.
³ I naxa i senbe fi gine jaaxie ma,
 naxee fata mangsee ralode.
 I naxa bira na gine mooli foxo ra.
⁴ Mange Lemuweli, a mu lanma mangsee
 xa weni min.
 Beere xoli mu lanma a xa mange suxu,
⁵ xa na mu a ra e neemuma ne e yete xa
 seriye ma,
 e fa toromixi yanfa.
⁶ Na minse mooli xa so mixie nan yi,
 naxee na saya kira xon ma,
 alako e xa neemu e xa fe xoroxoe birin
 ma.
⁷ Naxan weni minxi a neemuma ne a xa
 setareja ma,
 a mu ratuma a xa toore ma sonon.
⁸ I xa detare xunmafala,
 i xa misikiine mali.
⁹ I xui ramini, kiiti sa nondi ra.
 I xa toromixi nun setare xunmafala.

Gine fanyi

¹⁰ Nde noma gine fanyi sotide?
 A tide gbo diyaman be.
¹¹ A xa mori laxi a ra,
 a findixi harige fanyi nan na a be temui
 birin.
¹² A fe fanyi rabama a xa mori be,
 a mu fe jaaxi yo rabama a ra a xa
 duniyeigiri kui.
¹³ A yexee xabe nun gese fute fenma,
 a nee rafalama sosee ra.
 Na wali rafan a ma.
¹⁴ A luma alo yule xa kunkui,
 a sa baloe fenma yire makuye a fa a ra.
¹⁵ A kurunma ne alako a xa kuri so a xa
 denbaya be,
 a man wali so a xa walike ginee yi ra.
¹⁶ A boxi matoma ne, a fa na sara.
 A geeni naxan sotoma a na sarama sansi
 nan na, a a si.
¹⁷ A tunnabexi, a walima senbe ra.
¹⁸ A a kolon a xa wali sooneyama ne.
 A lanpui radexema ne, a wali koe fan na.
¹⁹ A yexee xabe findima ne gese ra,
 a gese findima sosee ra.
²⁰ A setare kima, a misikiine malima.
²¹ A mu gaaxuma jeme ya ra,
 barima a xinbeli donma fanyie yailanxi a
 xa denbaya be.
²² A sade dugi yailanma,
 a dugi tofanyi degema a yete be.
²³ Taa kuntigi nan a xa mori ra,
 a dodoxi forie ya ma.
²⁴ A sosee degema, a e mati.
 A beletie fan yailanma,
 yulsee nee wafuma a ma.
²⁵ A senbe gbo, mixie a binyama.
 A mu gaaxuma fefe ma.
²⁶ A lonni masenma mixie be,
 a man e xaran a fanyi ra.
²⁷ A a jengi sama a xa denbaya xon ma,
 a mu walitareja kolon.
²⁸ A xa die a matoxoma,
 a xa mori a tantuma yi woyenyi ra:
²⁹ «Gine fanyie na na de,
 konso i maniyee mu na e ya ma.»
³⁰ Fate xa tofanyi mixi madaxuma ne, a
 mu buma.
 Tantui na gine nan be naxan gaaxuma
 Alatala ya ra.
³¹ Wo xa na gine xa wali fanyi sare fi a
 ma,
 wo xa na gine mooli matoxo taa kui.

Kawandila xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani yi kitaabui nan seɓɓeɓi a xa bannaya, a xa nɔɓ, nun a xa lonni belebele nan xa fe ra. Na birin findixi masenyi hagige nan na a be Alatala xa maragiri kui. A naxa a fahaamu na birin findixi «fe fufafu» nan na. Birafe na fe mooli foxo ra, na luxi alo mixi «naxan birama foye foxo ra.» Foye na na, kono a sigama ne, a mu buma. A suxufe mu sooneyama. A na na ki ne won ma dunijeigiri kui.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo barima to mixie mu taganma birade fe wuyaxi foxo ra naxan mu findixi Alatala xa seriye ra. E birin katama ne naafuli sotode. E lonni fenma alako na tan fan xa findi kobiri ra. Na kira xon ma e fe mooli birin nabama naxee noma rafande e fate ma. Na jere ki kui adamadi luma yunubi raba ra.

Alatala naxan masenma won be Annabi Sulemani saabui ra a findixi yi nan na: A lanma adamadi xa bira Alatala xa seriye foxo ra yi dunija bende fupi fari. Ala dunija naxan daaxi a fan adama be, kono a mu lanma a xa findi a xa ala ra. Alatala jalexinyi fima mixi ma, kono a wama ne e xa a kolon a tan nan findixi e Marigi ra. A lanma adama xa dunija igiri, a ya tixi Ala nan na. A xa a kolon dunija see mu buma, e luxi ne alo «foye» naxan loema yen.

Yi kitaabui a masenma ne won be a lanma won Marigi xa findi Alatala Daali Mange nan na, a naxa findi daali se nde ra. Ala xa won mali na kolonfe ra won boje kui. Amina.

Kawandila xa Kitaabui

Dunija fu na a ra!

1 Dawuda xa di Darisalamu mange xa kawandi nan ya:

2 Dunija findixi fe fufafu nan na.

Dunija fee tide yo mu na,

na birin findixi fuyan nan na.

N tan kawandila xa masenyi nan nan ki.

3 Adamadi geeni mundun sotoma a xa wali ma soje bun ma?

4 Ndee faxama, ndee barima, dunija fan na keja keren loxoɓe birin.

5 Soje tema, a goroma, a man gbilen a texi dennaxe.

6 Foye fan minima, a sigama yirefanyi ma, a a mafindima koola ma.

A na ge mafindide, a man gbilen a kelide.

7 Xure birin xun tixi baa nan na, kono baa mu rafema.

Xuree kelima dennaxe, e man gbilenma menni ne.

8 Fe birin jereɓa, a mu taganma, a mu masarama.

Adama ya mu wasama fe matode,

a tuli fan mu lugama fe ramede.

9 Naxan bara dangi nu,

na nan man gbilenma a ra.

Naxan bara raba nu, na nan man nabama.

Fe neene mu rabama dunija ma naxan jondon mu nu raba.

10 Fe neene yo mu na naxan a niyama mixi xa a fala,

«Yi mato, fe neene na a ra!»

N xa a fala wo be, na fe mooli jan nu na beenun won tan xa bari.

11 Nama mu ratuma fe dangixi ma,

fe naxan sa fama rabade, jama neemuma ne na fan na.

12 N tan Kawandila, n bara findi mange ra Isirayila boxi ma Darisalamu.

13 N nate tongoxi ne, fe naxee birin nabafe yi dunija ma, n xa e mato a fanyi ra. Na kui n a to ne a Ala kote xoxoxe nan saxi adamadie fari.

14 N bara wali birin mato naxan nabama yi dunija ma. Fufafu na a birin na! Birafe na wali foxo ra, a luxi ne alo mixi na birafe foye nan foxo ra.

15 Naxan kuntinxi, na mu noma matinxinde,

naxan luxi, na mu noma kamalide.

16 N naxa a mapoxun n yete ma, a n tan bara lonni fen dangi Darisalamu mange birin na, naxee singe fa n tan yara. N bara lonni nun fe kolonyi gbegbe soto dunija xa fe ma.

17 N naxa nate tongo n xa xaxilimaya nun xaxilitareja fan mato. Kono n bara a to na fan luxi alo birafe foye nan foxo ra.

18 Xaxilimaya nun kontɔfli nan jɛrɛma kira keren xɔn ma. Fe kolonyi gboma ki naxɛ, tɔɔrɛ fan gboma na ki nɛ.

2

Adamadi waxɔnfe

1 N a fala nɛ n yetɛ bɛ, «N xa jɛlɛxinyi mato, n xa a kolon naxan fan.» N naxa a to a jɛlɛxinyi fan mu buma.

2 N naxa n yetɛ maxɔrin, «Yelefe tun mu findixi fe kamalixi ra. Jɛlɛxinyi tide na munse ra?»

3 N naxa nate tongo n ma lonni fenfe kui, n xa jɛlɛxinyi fen wɛni ra. N nu wama a kolonfe munse munafanyi gbo adamadie bɛ e xa dunijɛigiri kui.

4 N naxa wali xungbe ndee suxu alo banxi tife nun xɛ safe.

5 N naxa yire tofanyie yailan naafuli kanyi e malabuma dennaxɛ sansi tofanyie ya ma.

6 N naxa ye yire ge naxee a niyama ye xa sa n ma sansie ma.

7 N naxa konyie sara, naxee bara die sɔtɔ naxee findixi n gbe ra, e fa lu n xɔnyi. N naxa xuruse gbege sɔtɔ, dangi Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari.

8 N naxa gbeti, xɛɛma, nun naafuli mɔɔli birin sɔtɔ. N naxa yelibae sɔtɔ, a nun ginɛ gali adama waxɔnfe xa fe ra.

9 N naxa findi mixi xungbe ra dangife Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari. N naxa na birin naba lonni fenfe ra.

10 N naxa n waxɔnfe mɔɔli birin fen, n mu tondi sese ra naxan nu rafanxi n ma. N ma wali yati nu rafanxi n ma, na nan findixi n ma geenii ra.

11 Kɔnɔ n to n ma wali birin mato, n naxan nabaxi tɔɔrɛ kui, n naxa a to na birin fufafu.

A nu luxi nɛ alo mixi naxan birama foye fɔxɔ ra a mu sese suxu.

12 Na temui n naxa n jɔxɔ sa xaxilimaya nun xaxilitarepa xɔn ma.

Naxan tima mange ra n jɔxɔɛ ra, na fama munse rabade?

13 N naxa a to xaxilimaya fan dangi xaxilitarepa ra,

alo naiyalanyi fan to fanxi dimi bɛ.

14 Xaxilima se toma a ya ra, xaxilitare tan a jɛrɛma dimi nan kui.

Kɔnɔ e firin birin faxama nɛ.

15 Na nan a ra n naxa a maɔxun, xa n tan nun xaxilitare birin faxama nɛ, n ma xaxilimaya tide fa na munse ra?

N naxa a fala n yetɛ bɛ, «Xaxilimaya fan fe fufafu nan a ra.»

16 Xaxilima nun xaxilitare xa fe mu ratuma mixie ra, e nɛɛmuma nɛ e firin birin ma, e firin birin faxama nɛ.

17 Na kui dunijɛigiri naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon n ma wali mu buma. A luxi nɛ alo mixi naxan birama foye fɔxɔ ra, e mu a suxu.

18 N ma wali naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon fo n xa na birin lu mixi gbete yi ra.

19 Na mixi findima xaxilima nan na, ka xaxilitare ra? Nde nɔma na kolonde? Kɔnɔ a tan yati nɔɛ sɔtoma nɛ n ma wali birin xun ma! Fe fufafu nan na ki.

20 Na kui n naxa nimisa wali birin xa fe ra n naxan naba yi dunija ma.

21 Mixi naxan walixi lonni nun fate ra, a fa na wali lu mixi nde yi ra naxan mu sese raba na wali kui, na findixi fe fufafu nan na naxan xɔrɔxɔ ki fanyi ra.

22 Mixi geenii mundun sɔtoma a xa wali nun a xa kate kui a naxan nabaxi yi dunija ma?

23 A xa wali findixi tɔɔrɛ xɔrɔxɔɛ nan na a bɛ. Hali kɔɛ ra a bɔrɛ mu malabuma. Fe fufafu nan na ki.

24 A lanma mixi xa a dege, a xa a min, a xa a xa wali raba sɛɛwɛ kui. N bara a kolon na birin kelixi Ala nan ma.

25 Mixi mu nɔma a degede, a fe fanyi kolon xa Ala mu a mali?

26 Mixi naxan nafan Ala ma, Ala a kima xaxili fanyi, fahaamui, nun sɛɛwɛ nan na. Kɔnɔ xaxilitare tan, Ala a niyama nɛ a xa a harige birin so mixi gbete yi ra naxan nafan Ala ma. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo mixi naxan birama foye fɔxɔ ra.

3

Temui na fe birin ma

1 Temui na fe birin ma, fe birin dunija ma, a xa waxati na na.

2 Waxati nde na di barife ma,

waxati nde na faxafe ma.
 Waxati nde na sansi sife ma,
 waxati nde na sansi xabafe ma.
³ Waxati nde na faxe tife ma,
 waxati nde na dandan tife ma.
 Waxati nde na se kanafe ma,
 waxati nde na se yailanfe ma.
⁴ Waxati nde na wafe ma,
 waxati nde na yelefe ma.
 Waxati nde na yaye raminife ma,
 waxati nde na fare boronfe ma.
⁵ Waxati nde na gemɛe rayensenfe ma,
 waxati nde na gemɛe malanfe ma.
 Waxati nde na sunbu tife ma,
 waxati nde na a titareya ma.
⁶ Waxati nde na se fenfe ma,
 waxati nde na a lufe ma.
 Waxati nde na se ragatafe ma,
 waxati nde na a wolɛfe ma.
⁷ Waxati nde na se ibɔɔfe ma,
 waxati nde na a degefe ma.
 Waxati nde na wɔyɛnfe ma,
 waxati nde na dundufe ma.
⁸ Waxati nde na xanu tife ma,
 waxati nde na xɔn tife ma.
 Waxati nde na geresofe ma,
 waxati nde na saatafe ma.
⁹ Walike geeni mundun sɔtoma a xa
 katɛ kui?
¹⁰ N bara kote to Ala naxan dɔxɔxi
 adamadie xun.
¹¹ A bara se birin natofan a waxati
 ma. A bara a niya adamadi xaxili xa siga
 abadan fe ma, hali a mu nɔ Ala xa walie
 kolonde keli a fɔle ma han a rapɔnyi.
¹² N a kolon fefe mu na naxan fan
 adamadi bɛ, fo a sɛɛwa, a fe fanyi raba
 a xa dunijɛigiri kui.
¹³ Mixi a degefe, a a min, a sɛɛwa a
 xa wali kui, na nan findixi Ala xa ki ra
 adamadi bɛ.
¹⁴ N a kolon Ala xa wali birin buma nɛ
 abadan. Sese mu sama a xun ma, sese
 mu bama a ra. Ala fe rabama nɛ alako
 adamadi xa gaaxu a ya ra.
¹⁵ Naxan na na, na jan nu na nu.
 Naxan fama rabade, na jan nu na nu.
 Adamadi naxan nabaxi, Ala fama nɛ na
 makiitide.
¹⁶ N bara fe gbete fan to yi dunija ma:
 Nɔndi mafindima wule ra,
 tinxinyi mafindima tinxintareya ra.
¹⁷ N naxa a mapɔxun n xaxili kui,

Ala tinxintɔɛ nun tinxintare makiitima
 nɛ,
 barima fe birin a waxati na na.
¹⁸ N man naxa a mapɔxun n xaxili kui,
 Ala na mixie matofe nɛ, alako e xa a kolon
 daalise nan lanxi e ma alɔ wulai subee.
¹⁹ E firin birin fama nɛ rapɔnde yire
 keren, e firin birin faxama nɛ. E firin
 birin ɲɛngima ki keren, adama yo sube
 yo, e birin lan. Fe fufafu na na birin na.
²⁰ E birin sigade keren. E kelixi bende
 nɛ, e man gbilenma bende nɛ.
²¹ Nde a kolon xa mixi faxaxi xaxili
 tema koore nɛ, xa sube faxaxi xaxili
 goroma bɔxi nɛ?
²² N a kolon fefe mu na naxan fan
 adamadi bɛ, fo a sɛɛwa a xa wali kui. Na
 nan findixi Ala xa maragiri ra adamadi
 bɛ. Nde nɔma a masende a bɛ naxan fama
 rabade a dangi xanbi?

4

Faxafe nun balofe

¹ N man bara n xaxili rasiga ɲaxankate
 birin ma, naxan na rabafe yi dunija ma.
 Mixi ɲaxankataxi na wafe,
 e madunduma yo mu na.
 Nɔɛ na mixie bɛ naxee na e ɲaxankatafe.
 E madunduma yo mu na.
² N bara a mapɔxun, mixi faxaxi nan
 sɛɛwaxi dangife mixi baloxi ra.
³ Mixi naxan mu barixi sinden,
 nee xa hɛeri dangi mixi faxaxi nun mixi
 baloxi ra,
 barima e mu ɲaxankate kolon naxan na
 rabafe yi dunija ma.
⁴ N bara a to, mixi walima e xunnakeli
 fenma mile kui. Yi fan findixi fe fufafu
 nan na, alɔ birafe foye fɔxɔ ra.
⁵ Xaxilitare a belexɛ findigilixi a ma, a
 mu walima,
 han a xun nakana.
⁶ Bɔɲesa dondoronti fisa katɛ gbege bɛ.
 Na katɛ luxi nɛ alɔ mixi naxan birama
 foye fɔxɔ ra.
⁷ N bara fe fufafu gbete fan to yi dunija
 ma.
⁸ Xɛmɛ nde nu na naxan nu na a kerenyi
 ma,
 mixi yo mu nu na a bɛ.
 A nu walima temui birin, kɔnɔ a mu wasa
 a xa naafuli ra.
 A naxa a yete maxɔrin,

«N na walife tɔɔrɛ kui nde bɛ?»
Yi mɔɔli fan findixi fe fufafu nan na.

⁹ Mixi firin malanxi sɔɔneya dangife mixi
ra naxan luma a keren.
Na firinyie xa wali dangi na mixi kerenyi
gbe ra.

¹⁰ Xa a sa li keren bira, a boore a rakelima
nɛ.
Kɔnɔ mixi naxan birama, a malima mu
na,
na tɔɔrɔma nɛ a jaaxi ra.

¹¹ Na maniyaxi mixi firin nan na,
naxee saxi e boore fɛ ma xinbeli temui,
e nu wuyenyi sɔtɔ e boore saabui ra.
Kɔnɔ mixi naxan na a kerenyi ma, na
xinbeli bama di?

¹² Mixi jaaxi nɔma nɛ mixi keren na,
kɔnɔ mixi firin tan tima nɛ a kanke.
Luuti xɔri saxan malanxi mu bolonma
mafuren.

¹³ Misikiine xa di naxan xaxili fan,
a senbɛ gbo mangɛ bɛ naxan mu fata
marasi fanyi nun a jaaxi tagi rasade.

¹⁴ Na mixi mɔɔli nɔma minide geeli kui,
a findi mangɛ ra. A barixi setareja nan
kui, a fa mangɛya sɔtɔ.

¹⁵ Dunija mixi birin saxanyi nan
nabama, i na dangi mixi gbete fa ti i jɔxɔɛ
ra.

¹⁶ Mixi wuyaxi dangixi nɛ beenun na
kanyi xa bari. Mixi naxee fama a xanbi
ra, a xa fe mu fama rafande e ma. Na fan
findixi fe fufafu nan na, alo mixi naxan
birafe foye fɔxɔ ra.

¹⁷ I na siga salide Ala xa banxi, i xa i
yete mato a fanyi ra. I na siga, i xa i tuli
mati masenyi ra naxan tima naa. Na tide
gbo dangife sɛrɛxɛ bafe ra naxan nabama
xaxilitareja kui, barima xaxilitaree mu a
kolon, a e na fe kobi nan xun ma na ki.

5

Laayidi tongofe Ala bɛ

¹ I naxa gbata i dɛ rabide wɔyenyi xili ma,
i naxa gbata laayidi tongode Ala bɛ,
barima Ala tan na koore nɛ, kɔnɔ i tan na
bɔxi nan ma.

Awa, i xa wɔyenyi naxa wuya.

² Alo xiye to kelima mapɔxunyi gbege
ma,
xaxilitareja fan kelima dɛ wuya nan ma.

³ Xa i bara laayidi tongo Ala bɛ, i naxa
dugundi a rakamalide. Xaxilitareja mu
rafan Ala ma. A lanma i xa i xa laayidi
rakamali.

⁴ Laayidi tongotareja fisa laayidi raka-
malitareja bɛ.

⁵ I naxa tin i xa wɔyenyi xa findi yunubi
ra. I naxa a fala Ala xa xɛɛra bɛ, «N mu nu
wama laayidi yati tongofe.» Na fe mɔɔli
Ala raxɔnɔma nɛ, a a niya i xa wali xun
xa rakana.

⁶ Xiye wuyaxi safe nun wɔyenyi tife
findixi fe fufafu nan na. Na kui a lanma i
xa gaaxu Ala ya ra.

⁷ I naxa terenna xa a sa li i mixie
toma taa kui naxee fuma misikiine ma,
e sɛriye kana, e kiiti jaaxi sa tinxintɔɛ
ma. Mangɛ a boore mangɛ nan malima,
han a mangɛya xungbe sɔtɔ.

⁸ E birin geenima xɛ samae nan saabui
ra, hali mangɛ xungbe.

⁹ Kobiri rasan mixi naxan ma, a mu
wasama.

Bannaya rasan naxan ma, a naafuli mu a
ralima.

Fe fufafu nan na ki.

¹⁰ Harige gboma ki naxɛ, a donmae fan
gboma na ki nɛ.

Na kui munafanyi mundun na harige
kanyi bɛ,

ba a ya tife ra a harige ra?

¹¹ Walike luga ba, a mu luga ba, a xixɔli
fanyi rabama nɛ.

Kɔnɔ banna xa naafuli a niyama nɛ a mu
xixɔli fanyi raba.

¹² N fe magaaxuxi nde rakɔrɔsixi yi
dunija ma:

Kankanfe bannaya ma han a banna tɔɔrɔ,
¹³ xa na mu a ra, bannaya lɔfe tɔɔrɛ nde

saabui ra,

a fa li banna xa di mu ke sɔtɔ.

¹⁴ Adamadi mini ki naxɛ a nga tɛge,
a man gbilenma bende a mageli ra na ki
nɛ.

A mu sese xaninma a xun ma a naxan sɔtɔ
a xa wali kui.

¹⁵ Yi fe xɔrɔxɔ.

Adamadi fa ki naxɛ yi dunija ma,
a man sigama na ki nɛ.

A xa kate findixi fe fufafu nan na.

¹⁶ A dunija igirima dimi nan kui,

kɔntɔfli, tɔɔɛ, nun bɔɛɛ mapaaxui kui.

¹⁷ Na kui n naxa a fahaamu a fan adama be xa a a dege, a a min, a seewa a xa wali ra, a naxan nabama dunɔpa ma a xa simaya kui, Ala naxan nagirixi a ma na nan findixi a xa geeni ra.

¹⁸ Xa Ala a ragiri mixi ma a xa harige soto, a fa seewa na ra han a wasa, na bara findi Ala xa ki nan na.

¹⁹ Na kui, a mu kɔntɔfilima a xa simaya xa dunke xa fe ra, barima Ala bara a niya a bɔɛɛ xa lu seewe kui tun.

6

Bannaya nun seewe

¹ N fe xɔɔɔɔɔɔe gbete nan to yi dunɔpa ma:

² Ala bannaya nun binye ragirixi mixi nde ma han a wasa na birin na, kɔnɔ Ala fa a niya a mu xan a yi, a fa a lu mixi gbete yi ra. Fe fufafu nan na ki naxan xɔɔɔɔɔ a gbe ra.

³ Hali mixi di keme soto, a naxa simaya xɔn kuye soto, xa a mu nɔma seewade a harige ra, nama mu fa a ragata gaburi kui a ragata ki ma, diyɔɔɔ naxan baxi a nga furi, na fisa na kanyi be.

⁴ Na diyɔɔɔ mu findima a ra, a kelima dimi nan kui, a xili yati mu falama.

⁵ A mu soge xa naiyalanyi toxi, a mu sese kolonxi, kɔnɔ a xa fe fisa na naafuli kanyi be,

⁶ hali naafuli kanyi fa lu dunɔpa ma je wulu firin seewetareɔa kui. E birin mu sigama aligiyama xe?

⁷ Mixi xa kate birin nabama furi fe nan ma fe ra,

kɔnɔ a mu wasama feo.

⁸ Munse luma xaxilima yi ra naxan mu na xaxilitare yi ra?

Munse luma misikiine be xa a jere ki fan a boore ya xori?

⁹ Se toxi fisa mapɔxunyi be?

Fe fufafu nan na ki naxan luxi alo mixi naxan birafe foye fɔxo ra.

¹⁰ Daalise birin pan bara xili soto, adama naxan nu na, a pan bara kolon. Adama mu nɔma mixi ra naxan senbe gbo a be.

¹¹ Wɔyenyi na gbo, fe fufafu fan gboma ne.

A mu mixi yo malima.

¹² Nde a kolon fe naxan fan adamadi be a xa dunɔɔigiri kui, naxan dangima mafuren mafuren alo niini? Nde nɔma a falade a be fe naxan nabama a faxa xanbi?

7

Xaxili fanyi

¹ Xili fanyi fan dangi labunde fanyi ra.

I faxa lɔxɔe fan dangi i bari lɔxɔe ra.

² Sofe kaape banxi fisa sofe xulun banxi be,

barima faxe ragirixi adama birin be.

A lanma mixi baloxi xa ratu na ma.

³ Sunnunyi fisa yele be,

barima mixi bɔɛɛ fanyi sɔtoma ne sunnunyi kui.

⁴ Xaxilima a jɔxo rasigama ne faxe ma, xaxilitare tan na yelefe nan tui.

⁵ Xaxilima xa xurui fisa xaxilitare xa matɔxɔe be.

⁶ Xaxilitare xa yele luxi ne

alo bolee naxee mabulama tunde bun ma. Fe fufafu nan na ki.

⁷ Kɔbiri tinxintare a niyama ne xaxilima xa findi xaxilitare ra, ye dɔxɔe a bɔɛɛ mafindima ne.

⁸ Fe rapɔnyi fisa a fole be.

Mixi sabarixi fisa yete igboe be.

⁹ I bɔɛɛ naxa gbata tede, barima xaxilitaree bɔɛɛ nan tema.

¹⁰ I naxa lu a fala ra, «Singe dangi yakosi ra.»

Xaxilimaya wɔyenyi mu na na ra.

¹¹ Xaxilimaya luxi ne alo ke, a munafanyi na dunɔpa mixi birin be.

¹² Xaxilimaya findixi mixi xa kantari nan na,

kɔbiri fan findixi mixi xa kantari nan na, kɔnɔ xaxilimaya nan fisa, barima a xaxilima rakisima.

¹³ Ala xa wali mato.

A naxan madalin, nde nɔma na matinxinde?

¹⁴ I xa seewa heeri temui.

Tɔɔɔ temui na a li, i xa ratu a ma, a Ala nan na firinyi birin daaxi.

Na kui adamadi mu noma a xa tina kolonde.

15 N ma simaya fufafu kui, n a toxi ne tinxintoe nde faxa simaya dunke kui hali a to tinxinx, tinxintare nde bu dunija hali a to mu tinxin.

16 I naxa i yete findi tinxintoe ra, i naxa i yete findi lonnila ra, xa na mu a ra i i yete kanama ne.

17 I naxa findi tinxintare ra, xa na mu a ra i faxama ne beenu i xa waxati xa a li.

18 A lanma i xa i joxo sa na marasi firinyi xon ma. Ala xa yaragaaxui xa fe sooneyama ne na birin kui.

19 Xaxilima xa xaxilimaya a senbe gboma ne dangi taa mange fu ra.

20 Tinxintoe mu na yi dunija ma, naxan fe fanyi tun nabama, a mu yunubi yo raba.

21 I naxa i tuli mati mixi xa woyenyi birin na, xa na mu a ra i fama i xa konyi xui mede a i dankama,

22 alo i tan yati bara a raba sanya wuyaxi mixie ra.

23 N na birin igbexi ne xaxilimaya ra. N naxa a fala, «N xa findi xaxilima ra,» kono n mu no.

24 Xaxilimaya tan tilin, a makuya won na, nde noma a fahaamude?

25 Na kui n naxa kata na kolonde, n xa so xaxilimaya kui, n xa fahaamui soto,

n xa a kolon tinxintareya findixi xaxilitarepa nan na, xaxilitarepa fan findixi daxupa nan na.

26 N bara fe nde to naxan xono dangi faxe ra.

Gine na a ra naxan findixi yele ra, naxan bope findixi gantanyi ra, naxan belexee luxi alo luuti balanxi. Mixi naxan nafan Ala ma, a kelima ne na gine xun ma, kono na gine yunubitoe nan masotoma.

27 N tan kawandila yi nan to n ma fe matoxi birin kui:

28 N naxa xeme tinxinx keran to xeme wulu ya ma,

n naxa a fen han, kono n mu gine yo to pama ya ma naxan tinxin.

29 N yi nan gbansan to kore: Ala adamadie daaxi ne e tinxinx, kono e tan naxa e yete madaxu.

8

Xaxilimaya nun mangeya

1 Xaxilima maniye mu na.

Nde fata fe tilinxi fatanfaside?

Xaxilima yatagi noroma a xa xaxilimaya saabui nan na, a lahale masarama ne.

2 N xa a fala wo be, a lanma wo xa mange xa yaamari rabatu, barima wo bara wo rakali Ala ya xori.

3 I naxa gbata kelide mange ya xori. I naxa ti fefe xanbi ra naxan mu fan. Mange a waxonfe nan nabama.

4 A lu ki yo ki, noe na mange nan yi. Nde noma a matandide?

5 Mixi naxan mange xa yamari rabatuma, fe jaaxi yo mu a sotoma.

Xaxilima a pere ki nun pere waxati kolon.

6 Fe birin lanma a xa raba a waxati nun a kepa ma,

hali na fa findima fe xoroxoe ra mixi be.

7 Mixi to mu a kolon fe naxee fama rabade,

nde noma nee tagi rabade a be?

8 Mixi yo mu noma a pengi yamaride, mixi yo mu noma a faxa loxoe sugandide. Mixi mu noma kelide gere xun ma, tinxintareya mu fe kobi rabae bepinma.

9 N bara yi birin rakorosi dunija ma. N naxa mixi to a na a boore yamarife, a fa a yete tooro na kui.

10 N naxa mixi jaaxie to naxee ratagatama binye kui, mixie nu naxee matoxoma horomolingira yire taa kui. Fe fufafu nan na ki.

11 Xa fe kobi rabae mu paxankate soto a temui, pama fan fama ne birade e waxonfe paaxie foxo ra.

12 N a kolon hali fe kobi rabae gbilen fe jaaxi rabafe ra han sanmaya keme, sooneya tan nabama ne mixi be naxan

gaaxuma Ala ya ra, naxan luma a batu ra.

¹³ Kɔnɔ fe mu sɔɔneyama mixi jaaxie be naxee mu gaaxuma Ala ya ra, e xa simaya xɔn mu kuyama alo mixi niini.

¹⁴ Fe fufafu gbete na na yi dunija ma: Fe xɔrɔxɔe naxan lan a xa dɔxɔ mixi jaaxi ma, na nan dɔxɔma tinxintɔe ma. Fe fanyi naxan lan a xa raba tinxintɔe be, na nan nabama mixi jaaxi be. N xa a fala wo be, na fe mɔoli findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui a lanma adama xa sɛɛwa a xa dunijeigiri kui. Fe yo mu na naxan fisa yi be: Mixi lanma e xa e dege, e xa e min, e xa sɛɛwa. Na ki a sɛɛwama ne a xa wali ra a xa dunijeigiri kui, Ala naxan fixi a ma dunija bende fupi fari.

¹⁶ N to nate tongo n xa fahaamui soto adamadi xa wali xa fe ra, a naxan nabama kɔe nun yanyi,

¹⁷ n naxa Ala xa wali mato. Mixi yo mu nɔma sode fe birin kui naxan nabama dunija ma. Hali a kata han, a mu a kolonma feo. Hali xaxilima naxan a falama a bara ge na kolonde, a mu nɔma na kolonde yati yati.

9

Adamadi mu yare kolon

¹ N to n mapɔxun na fe birin ma, n a toxi ne tinxintɔe, xaxilimae, nun e xa kate birin kelima Ala nan ma. Adamadi mu a kolon a fama naxan lide a yara, xanunteya xa na mu a ra xɔnnanteya. Na birin na Ala nan yi.

² Adamadi birin sigama ne aligiyama. Tinxintɔe ba, tinxintare ba, seniyantɔe ba, seniyantare ba, serexeba ba, serexebatare ba.

Mixi fanyi ba, mixi jaaxi ba e birin sigama ne aligiyama. Mixi naxan laayidi tongoma ba, mixi naxan mu suusama na tongode ba, e birin sigama ne aligiyama.

³ Fe xɔrɔxɔe nan yi ki fe birin ya ma dunija ma: maraɔn ki keren nan na nee birin be. Adamadie bɔɔe rafexi fe jaaxi nan na, e walima xaxilitareɔa nan na e xa dunijeigiri kui. Na dangi xanbi, e faxamixie lima ne aligiyama.

⁴ Mixi baloxi gbansan nɔma a xaxili tide fe nde ma. Bare jipe fisa yete faxaxi be.

⁵ Naxee baloxi, nee a kolon a e faxama ne, kɔnɔ mixi faxaxie tan mu fefe kolon.

Sare fi yo mu na e be sɔnɔn, e xa fe yati bara neemu mixie ra.

⁶ E xa xanunteya, e xa xɔnnanteya, e waxɔnfe, nee birin bara jɔn. E tan gbe yo mu na yi dunija fee tan ya ma sɔnɔn.

⁷ Siga, i i dege sɛɛwe kui, i i xa weni min bɔɔe fanyi kui. Ala wama na nan xɔn i be.

⁸ I xa sose fiixe ragoro i ma, i xa labunde fanyi sa i fate ma.

⁹ I xa dunija igiri sɛɛwe kui wo nun i xanuntenyi gine. Ala bara yi simaya nan fi i ma. Hali a to dangima alo foye, hali a xɔrɔxɔ, Ala xa maragiri na a ra i be.

¹⁰ I nɔma wali naxan na, i xa na raba i senbe birin na, barima i naxan nabama dunija ma, alo walife, fe matofe, fe fahaamufe, nun fe kolonfe, na sese mu na aligiyama i sigafe dennaxe.

¹¹ N man bara fe gbete to yi dunija ma: Naxan xulun dangi a boore ra, a mu gbata geenima temui birin xe, naxan senbe gbo dangi a boore ra, a mu gere geenima temui birin xe, naxan xaxili fan a boore be, a mu donse sɔtɔma temui birin xe, naxan ma lonni dangi a boore ra, a mu naafuli sɔtɔma temui birin xe, naxan xa fahaamui gbo a boore be, a mu hinne sɔtɔma temui birin xe. Ala xa maragiri tan fe birin nabama a waxati ne.

¹² Mixi yo mu a kolon fe fama a lide temui naxe:

Yeɛe suxuma ne yeɛe xɔrɔxɔe kui, xɔni suxuma ne gantanyi ra.

Na ki fe xɔrɔxɔe adamadi terennama ne kerenyi ra.

¹³ N man bara yi xaxilimaya misaali to dunija ma naxan tide gbo.

¹⁴ Taa xuri nde nu na, mixi mu nu gbo dennaxe. Mange senbema nde naxa na taa gere, a fa tede yailan na taa tete bunyi.

¹⁵ Na taaka nde nu na, naxan findixi setare xaxilima ra. A naxa na taa rakisi a xa xaxilimaya saabui ra, kɔnɔ na dangi xanbi mixi yo mu ratu a xa fe ma.

¹⁶ Na kui n naxe, Xaxilimaya fisa jalamaya be, kɔnɔ setare xa xaxilimaya maberema ne,

mixi mu a xa masenyi suxuma.

¹⁷ Xaxilima xa masenyi raxaraxi ramefe, na fisa mange xa sɔnxɔe rate be xaxilitaree tagi.

¹⁸ Xaxilimaya fisa geresosee be, kɔnɔ yunubitɔe keren gbansan nɔma fe fanyɪ gbegebe xun nakanade.

10

Taali wɔyenyi

¹ Tugitugi na faxa labunde xun ma, labunde xiri kanama ne. Xaxilitareɓa nan xui mema dangife xaxilimaya xui ra.

² Xaxilima bɔɓe matinse, xaxilitare bɔɓe jaaxu.

³ Xaxilitare a xa xaxilitareɓa masenma ne birin be a xa jere kui.

⁴ Xa i xa mange xɔnɔ i ma, i naxa keli i xa wali xun ma, i xa sabari fe xɔrɔxɔe rabɔrɔxɔma.

⁵ N fe xɔrɔxɔe nde fan toxi yi dunija ma naxan kelixi mange ma:

⁶ A nɔe fima ne xaxilitare nde ma, banna nde tan mu nɔe yo sɔtɔ.

⁷ N bara konyi nde to a soe ragima, mange nde fa a jere a sanyi ra.

⁸ Yili ge nɔma birade a xa yili gexi kui, mixi naxan yale tima tete ma, bɔximase nɔma na fan xinde.

⁹ Mixi naxan geme masolima, a nɔma a maxɔnde geme ra.

Mixi naxan yege bɔɔma, a nɔma a maxɔnde yege ra.

¹⁰ Xa beera kole torixi, a mu ralugan, na a niyama ne wali xa xɔrɔxɔ.

Xaxilimaya xunnakeli fima mixi ma na ki ne.

¹¹ Xa bɔximase mixi xin beenun bɔximase suxuma xa a suxu, mixi naxan bɔximase suxuma, a mu geenima.

¹² Hinne gbegebe na xaxilima xa masenyi kui, kɔnɔ xaxilitare tan xa wɔyenyi a yete bɔnɔma ne.

¹³ A xa masenyi foloma lonnitareɓa ra,

a rapɔn daxuna ra.

¹⁴ Xaxilitare xa wɔyenyi wuya.

Adamadi mu a kolon fe naxan fama fade. Nde a rakolonma fe ra naxan fama a lide?

¹⁵ Xaxilitare a yete rataganma, hali taa kira, a mu a kolon.

¹⁶ Naxankate na taa be naxan xa mange findixi fonike yɔre ra, naxan xa kuntigie kurunma xulunyi tife ra.

¹⁷ Nelexinyi na taa be naxan xa mange fatanxi mange bɔnsɔe ra, naxan xa kuntigie e degema a waxati ma senbe sɔtɔfe ra, e mu siisi.

¹⁸ Xa banxi kanyi tunnaxɔnɔ, banxi xunyi birama ne, xa a mu a findi tunnabexi ra, a xa banxi fama ne minide.

¹⁹ Mixi donse rafalama ne alako a xa jelexin, a weni minma ne alako a xa seewa, a kɔbiri sɔtɔma ne alako a hayi birin xa fan.

²⁰ I naxa mange danka hali i xa maɓɔxunyi kui, i naxa banna danka hali i xa konkoe kui, barima xɔni nde i xui xaninma ne, a na fala mixi nde be.

11

Wakilife

¹ Taali ndee nan yi ki:

Xa i taami woli ye ma, i fama ne a masɔtɔde lɔxɔe nde.

² I xa i xa sɔtɔse taxu mixi solofere ra, xa na mu a ra, mixi solomasaxan, barima i mu a kolon jaxankate naxan fama dunija lide.

³ Xa nuxui rafexi ye ra, tune fama ne birade bɔxi ma.

Xa wuri bira yire fanyɪ ma, xa a bira koola ma, a luma naa ne.

⁴ Mixi yo bɔnbɔ foye rabenfe ra, na mu sansi sima.

Mixi yo bɔnbɔ nuxui matofe ra, na mu fama sansi xabade.

⁵ I mu jɛngi nun xɔrie rafala ki kolon furi
gine furi kui,
i man mu Ala Daali Mange xa wali fan
kolon.

⁶ I xa wakili kelife gɛɛsɛge han nunmare
sansi sife ra,
barima i mu a kolon i xa wali mundun
fama sɔɔneyade.

⁷ Naiyalanyi tofe nɔxun.

⁸ A lanma mixi xa sɛɛwa a xa simaya ra,
kɔɔ a naxa nɛɛmu dimi ma naxan nu na
a xa simaya kui.
Fe naxan birin fama, fe fufafu na a ra.

⁹ Fonike, i xa jɛlexin i xa fonikeya kui,
i sondonyi xa sɛɛwa i xa fonikeya waxati
kui.

I xa bira i bɔɔɛ nun i waxɔnfe fɔxɔ ra,
kɔɔ i xa a kolon a Ala i makiitima nɛ na
birin ma.

¹⁰ Na kui kɔɔɔfili makuya i ra,
tɔɔɛ keri i fɔxɔ ra.
Fonikeya findixi fe fufafu nan na.

12

Faxe makɔre

¹ I xa ratu i Daali Marigi ma i xa fonikeya
kui,

beenun i nimisa lɔxɔɛ xa fa,
beenun tɔɔɛ waxati xa i li, i fa a fala,
«Sɛɛwɛ yo mu na n bɛ sɔɔɔn.»

² I xa ratu a ma beenun soge xa dimi,
beenun kike nun tunbuie xa ifɔɔɔɔ,
beenun nuxui xa siga tune bira xanbi.

³ Na tɛmɛi banxi kantɛɛ sɛrɛnma nɛ,
xɛmɛ jalamae e felenma nɛ,
maale dinmae xurunma nɛ,
mixi naxee se igbɛma e luma nɛ dimi kui,

⁴ banxi naadɛɛ balanma nɛ,
maale din xui danma nɛ,
xɔni xui dunduma nɛ naxan nu mixie
raxunuma,

⁵ xɛmɛ fama nɛ gaaxude yire itexi ra,
e fama nɛ gaaxude fe xɔɔxɔɛ ra kira xɔn
ma,

xɛmɔxi xunsexe fama nɛ fiixede,
katɔe bama nɛ kasare tife,
seri mu dandanyi tima sɔɔɔn.

Na tɛmɛi mixi sigama nɛ a xa lingira
dɔɔxɔɛ,

wa xui minima nɛ kirae xɔn ma.

⁶ Na rabama nɛ beenun gbeti xa bolon,
beenun xɛɛma tɔnbili xa kana,
beenun fɛɔɛ xa ibɔɔ dulonyi ma,
beenun ye bendun se xa kana kolonyi
yire,

⁷ beenun adamadi xa gbilen bendɛ a daaxi
naxɛ,
a nii fan xa gbilen Ala ma naxan a raso a
fate i.

⁸ N tan Kawandila xa a fala wo bɛ,
«Fe fufafu nan na na birin na. A birin
luxi nɛ alɔ foye!»

⁹ Wo xa a kolon yi Kawandila findixi
xaxilima nan na, naxan bara jama xaran.
A bara taalie mato, a e yailan.

¹⁰ Yi Kawandila kata nɛ a xa masenyi
fanyie nun sebeli tinxinxie sɔɔɔ naxee
nɔndi masenma.

¹¹ Xaxilimae xa masenyie luxi nɛ alɔ
wuri rameluxi naxee xurusee rapɛɛma.
Na masenyie malanxi luxi nɛ alɔ lantuma
naxee mabanbanxi wuri ma. Na birin
fatanxi Xuruse demadonyi keren nan na.

¹² N ma di, naxan dangi na masenyie ra,
i xa i yɛɛ ratanga na ma. Danyi mu na
sebeli yailanfe ma. Xaranyi gbegebe mixi
rataganma nɛ.

¹³ A birin xundusuxi yi masenyi nan na:
Won xa gaaxu Ala ya ra, won xa a xa
yaamarie rabatu,

barima adamadi xa wali lanma a xa findi
na nan na.

¹⁴ Won xa gaaxu Ala ya ra barima a tan
nan mixi xa wali birin makiitima,
hali fe naxan birin nɔxunxi,
a findi a fanyi ra ba, a findi a jaaxi ra ba.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani, naxan nu findixi Isir-ayila mange ra a baba Dawuda dangi xanbi, a nu bara kitaabui ndee seɓe Ala xa lonni xa fe ra. Alatala nu bara fe gbegbe masen a be a xa mangeya kui, naxee bara findi lonni xungbe ra duniɗa birin be.

Yi kitaabui kui, Ala bara lonni mooli gbete masen Sulemani be, naxan findixi xanunteya ra xeme nun gine tagi. Tawureta Munsu a masenma won be, Alatala to xeme daa, a naxa a to a hayi nu na gine ma. A naxa e firin daa alako e xa kafu e booree ra, e xa wuya. Na kui won a kolonma xanunteya naxan na xeme nun gine tagi, a findixi Ala sago nan na. Xa a sa li xeme, xa na mu a ra gine, a wama na fe mooli xon futi mu na naxan na, na temui a bara findi yunubi ra. Yene mu rafan Ala ma, konɔ futi xirife xeme nun gine tagi, Alatala yati nan na yamarixi.

«Sulemani xa suuki fisamante» a na birin masenma taali woɗenyi ra. Xeme wama gine xon, gine fan wama xeme xon. E bara e boore xanu han e wama lufe yire keren tun. Na xanunteya mooli mu ɗaaxu. Ala wama na xon mixie be naxee bara nate tongo e xa futi xiri. Ala fe naxan daaxi, na mu noma findide yunubi ra xa a rawalima a rawali ki ma.

Ala xa na seriye masen won be, alako won xa lu seniyenyi kui alɔ Alatala wama a xon ma ki naxe. Amina.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante

Gine xanuxi xa ɗellexinyi

¹ Annabi Sulemani xa suuki fisamante nan ya:

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

² «I xa n masunbu.

I xa xanunteya ɗoxun weni be.

³ I xiri ɗoxunme luxi ne alɔ labunde, naxan xiri fanyii minima.

Na nan a ra i rafan ginɛdime birin ma.

⁴ I xa n tongo, won xa siga.

Mange xa n xanin a xonyi.

Ginɛdimɛ xa masenyi gine be

I xa fe na a niyama won xa lu seewe kui.

I xa xanunteya ɗoxun weni be.

Nɔndi na mixi be i rafanxi naxan ma.»

Gine xa masenyi ginɛdimɛ be

⁵ «Darisalamu ginɛdimɛ, n kiri fooro, konɔ n tofan alɔ Kedari xa kiri banxie, alɔ dugi naxee gbakuxi Annabi Sulemani xonyi.

⁶ Wo naxa n kiri fooroɗi mato, soge nan n fooroɗi.

N nga xa di xeme nu xonɗi n ma, e nu n xema e xa weni bilie rawalide. N mu nɔ n ɗengi sade n gbe xon ma.»

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

⁷ «N xanuntenyi, i xa a fala n be i xurusee de madonma dennaxe, alako n naxa lu i fen na malabui temui i booree xa xuruse gooree ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁸ «Gine tofanyi fisamante, xa i mu na yire kolon, i xa n ma yexee foxi fen, i xa i gbee de madon n ma goore longori ra.

⁹ N xanuntenyi, i tofan alɔ Misira mange xa soe, naxan a ragise bendunma.

¹⁰ I xa tulirasoe bara i xeree ratofan, i konyi rayabu konmagore kui.

¹¹ Won xa maratofan se gbete fen, naxee yailanxi xema nun gbeti ra.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

¹² «N ma labunde xiri nu mema, mange xa xulunyi yire.

¹³ N xanuntenyi maniyaxi se sase nan na, naxan gbakuxi n xirɗe tagi, se xiri fanyii saxi a kui.

¹⁴ A xiri luxi ne alɔ sansi fuge xiri, naxee kelixi weni bilie ya ma En Gedi boxi ma.»

Xeme xa masenyi gine be

¹⁵ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alɔ ganbe.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «N xanuntenyi,

i tofan, i tofan.

Won na dennaxe,

nooge fanyii bara findi won ma sade ra,

17 sɛdiri wuri salonyie bara findi won ma banxi xunyi ra,
sipire wuri bara findi won ma banxi kanke ra.»

2

Xanuntenyie xa tofanyi

Gine xa masenyi xeme be

1 «N tan luma ne alo sansi fuge tofanyi, naxan mooli toma Saron gulunba yire.»

Xeme xa masenyi gine be

2 «I tan luxi ne alo sansi fuge tofanyi tunbee ya ma.

I tofan ginɛdimɛe birin be.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

3 «N xanuntenyi luxi ne alo mangoe bili wondi kui.

A fan segetalae birin be.

N bara wa lufe a xa niini bun ma, a xa fe rafan n ma alo mangoe rafanma mixi ma ki naxe.

4 A bara n xanin a xonyi, a xa xanunteya bara findi jɛlexinyi ra n be.»

Gine xa masenyi a xa xeme be

5 «Donse joxunme so n yi, n ki mangoe, barima xanunteya naxan na n boje kui, a bara n senbe ba n yi ra.

6 N xunyi na n xanuntenyi belexe, a na n mafurukufe a yirefanyi ra.»

Gine xa masenyi ginɛdimɛe be

7 «Darisalamu ginɛdimɛe, n bara wo mayandi,

tooke nun xeli xili ra naxee na wula i, wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a rakeli,

beenu a wama a xon ma temui naxe.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

8 «N xanuntenyi xui na a ra,

a na fafe a gi ra geyae fari.

9 A gima alo tooke,

a tunganma alo xeli.

A na be won ma tete xanbi ra,

a na be matofe wunderi ra.

10 A naxa a fala n be,

<N xanuntenyi tofanyi, keli, i xa fa,

11 barima jeme temui bara dangi,

tune mu birama sonon.

12 Sansi na bogife daaxa,

jɛlexin waxati bara a li,

xonie na e xui raminife won ma boxi ma.

13 Xore bili na bogife,

weni bili na fugafe, a xiri fan.

N xanuntenyi, keli, i xa fa.

14 N ma gine, i naxa i noxon

alo ganbe a noxonma gemɛe longori ra ki naxe.

Mini, n wama i xui joxunme mɛfe,

n wama i yatagi tofanyi tofe.»

Xeme xa masenyi a xa mixie be

15 «Wo xulumasee suxu,

naxee wama muxu xa weni bili fugaxie kanafe.»

Gine xa masenyi xeme be

16 «N xanuntenyi findixi n gbe nan na,

n fan findixi a gbe nan na.

A a xa xurusee de madonma sansi fugaxie ya ma.

17 N xanuntenyi, beenu kuye xa iba,

i xa gbilen, i xa i gi alo tooke,

i xa i gi geyae fari alo xeli.»

3

Gine a xanuntenyi fenfe

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

1 «Koe ra n bara n xanuntenyi fen n ma sade ma,

konon n mu a toxi.

2 N naxa keli, n naxa mini taa kui,

n xa n xanuntenyi to, konon n mu a toxi.

3 N to taa kantamae li, n naxa e maxorin, <Wo bara n xanuntenyi to?>

4 N to dangi e ra,

n naxa n xanuntenyi li yire nde,

n naxa a suxu, n mu a lu,

n naxa a xanin n nga xonyi,

a xa konkoe kui n barixi dennaxe.»

Gine xa masenyi ginɛdimɛe be

5 «Darisalamu ginɛdimɛe, n bara wo mayandi,

tooke nun xeli xili ra naxee na wula i,

wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a rakeli,

beenu a wama a xon ma temui naxe.»

6 «Nde na fafe kelife gbengberen yire?

A na xube ratefe alo tuuri.

Na tuuri luxi ne alo surayi tuuri naxan xiri fan.

7 Sulemani ragise na a ra,

Isirayila xa soori gbangbalanyi tongo senni na a matife,

8 santidegema na e birin yi ra,

e fata gere ra, e fata mixi makantade kɔɛ ra.

⁹ Mange Sulemani ragise na a ra, a yailanxi wuri fanyi ra naxan kelixi Liban.

¹⁰ A raxunmaxi xεεma, gbeti, nun dugi gbeeli ra.

Darisalamu ginεe nu bara dugi dεge Sulemani ragise raxunmafe ra, mange xa marafanyi xa fe ra.

¹¹ Siyon ginεdimεe, wo xa mange Sulemani mato, mange tɔnxuma na a xun ma, a nga naxan soxi a yi ra a xa futi xiri lɔxɔε. Na lɔxɔε a nu sεεwaxi ki fanyi ra.»

4

Ginε maniyaxi sansi yire nan na Xεmε xa masenyi ginε bε

¹ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alɔ ganbε, e nɔxunxi mafelenyi kui.

I xunxεε gbo.

E luxi nε alɔ si gɔɔrε naxan goroma Galadi geya fari.

² I jinyi fiixε alɔ yεxεε gɔɔrε naxan xabe maxabaxi,

e kelixi maxade.

I jinyi keren mu baxi, e birin na e boore sεeti ma.

³ I dε tofan, i dε kiri luxi nε alɔ luuti gbeeli.

I xεrε tofan alɔ mangoe naxan ixabaxi a tagi.

E makotoxi i xa mafelenyi kui.

⁴ I kɔnyi filinxi, a luxi alɔ Dawuda xa yire makantaxi itexi.

I xa kɔnmagore maniyaxi sɔɔrie xa makantasee nan na, naxee gbakuxi sɔɔri banxi kanke.

⁵ I xijε firinyi luxi nε alɔ bole xa gulie, naxee e dε madonma sansie tofanyi tagi.

⁶ Soge na goro, kɔε naxa so, n tema nε labundε nun surayi na dennaxε.

⁷ N xanuntenyi, i tofan, sese mu luxi i xa tofanyi ra.

⁸ N ma ginε, won xa keli Liban, won xa keli Liban Amana geya fari, Seniri nun Xerimon geyae fari, yetεe nun baratεe na dennaxε.

⁹ N ma ginε, i n sondonyi rasεεwama.

N xunya, i na i ya ti n na, n bɔjε jεlexinma nε.

I xa kɔnmagore tofe rafan n ma.

¹⁰ N ma ginε, i xa xanunteya jɔxun n bε, dangife weni ra.

A xiri fan dangife labundε ra.

¹¹ N ma ginε, i dε kiri jɔxun kumi bε, i nenyi jɔxun dangi kumi nun xijε ra.

I xa dugi xiri luxi nε alɔ Liban xiri fanyi.»

¹² «N ma ginε, i findixi n gbe nan na, alɔ sansi yire tete rabilinxi naxan na.

N xunya, i luxi nε alɔ n ma kɔlɔnyi, naxan balanxi, mixi gbete mu nɔma ye bade naa.

¹³ I fan alɔ sansi yire sansi mɔoli birin na dennaxε,

alɔ mangoe, laali, sansi xiri fanyi,

¹⁴ sansi fuge nerefunyi, wuri bili naxan fupi jɔxun,

wuri bili naxan xiri fan, surayi mɔoli birin kelixi naxee ma.

¹⁵ I luxi nε alɔ ye naxan minima bɔxi ma, naxan a niyama Liban sansi birin xa fan.»

Ginε xa masenyi xεmε bε

¹⁶ «Foye fanyi xa fa kelife kɔola ma, kelife yire fanyi ma,

alako n ma sansi xiri xa te.

N xanuntenyi xa fa n yire,

a xa sansi bogi fanyi don naxee findixi a gbe ra.»

5

Xεmε xa tofanyi

Xεmε xa masenyi ginε bε

¹ «N xanuntenyi, n bara so n ma sansi yire.

N xunya, n bara n ma surayi malan,

n bara kumi don,

n bara weni nun xijε min.

N bara a fala n booree bε e fan xa e min, e xa xanunteya kolon.»

Ginε xa masenyi xεmε xa fe ra

² «N nu na xife, kɔnɔ n bɔjε mu xixi,

a n xanuntenyi xui mexi,

naxan nu bara naade kɔnkɔn.»

Xεmε xa masenyi ginε bε

«N maaginε, n dɔxɔginε, naade rabi n bε.

N ma tɔkε ginε, naxan xa tofanyi maniyε mu na.

Xini bara n xunyi xinbeli,
a bara n xunsexe bunda.»

Gine xa masenyi xeme be

³ «N pan nu bara n ma dugi ba,
fo n man xa a ragoro n ma?

N pan nu bara n sanyi maxa,
fo n man xa ti boxi ma?

⁴ N xanuntenyi naxa a belexe raso naade
longori ra,

alako a xa a rabi.

N boje naxa seewa a xa fe ra.

⁵ N naxa keli alako n xa naade rabi n
xanuntenyi be.

Labunde nu na n belexe ma,
ture nu na n belexesolee ma.

Na birin naxa lu naade rabi se ma.

⁶ N naxa naade rabi n xanuntenyi be,
kono a pan nu bara siga.

N boje naxa sunnun.

N naxa a fen, kono n mu a toxi.

N naxa a xili, kono a mu n ma xili ratinxi.

⁷ Taa kantamae to n to,
e naxa n suxu, e n bonbo,
e n ma xinbeli dugi mupa.»

Gine xa masenyi ginedimee be

⁸ «Darisalamu ginedimee,
n bara wo mayandi,

xa wo bara n xanuntenyi to,

wo xa a fala a be a xoli bara n suxu
xanunteya xa fe ra.»

Ginedimee xa masenyi gine be

⁹ «Gine tofanyi fisamante,
i xanuntenyi fan a birin be?

I bara muxu mayandi

barima a fan a birin be?»

Gine xa masenyi ginedimee be

¹⁰ «N xanuntenyi kiri fiixe, a ragbeeli.

A kolon joxun na xeme wulu fu ya ma.

¹¹ A xunyi luxi ne alo xema fanyi,

a xunsexe ifoxoxi alo xaxa fore xabe.

¹² A yae rayabu alo ganbe naxee tixi xure
de ra,

e fiixe alo xipe, e yanbama alo diyaman.

¹³ A xeree luxi ne alo labunde yailande,
a de kiri maniyaxi sansi fuge tofanyi nan
na,

a xiri joxun.

¹⁴ A belexe tofan alo belexesolerasoe
xema daaxi,

diyaman na naxan ma.

A fate luxi ne alo sili jinyi fiixe,

geme tofanyi mooli nde, yee masoxi
naxan ma.

¹⁵ A sanyi senbe gbo alo fanye fiixe,
naxan tixi xema fari.

A tofan alo Liban,

a ite alo sediri wuri bilie.

¹⁶ A de joxun, a xa fe birin fan.

Darisalamu ginedimee, n xanuntenyi na
na ki ne,

n de fan boore nan a ra.»

6

Gine xa tofanyi

Ginedimee xa masenyi gine be

¹ «Gine tofanyi fisamante, i xanuntenyi
sigaxi minden?

A siga minden mabiri alako won birin xa
a fen?»

Gine xa masenyi ginedimee be

² «N xanuntenyi bara siga a xa sansi yire,
se xiri fanyi na dennaxe,

alako a xa a manere,

a xa sansi fuge tofanyi nde ba.

³ N findixi n xanuntenyi gbe nan na,
a fan findixi n gbe nan na.

A luma a manere ra sansi fuge tofanyie ya
ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁴ «N de fan boore, i tofan alo Tirisa,

i rayabu alo Darisalamu,

i senbe gbo alo Isirayila xa soorie.

⁵ I naxa i ya ti n na,

xa na mu a ra n xaxili ifuma ne.

I xunsexe gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma
Galadi geya fari.

⁶ I jinyi fiixe alo yexe goore naxan xabe
maxabaxi,

e kelixi naxee maxade.

I jinyi keren mu baxi,

e birin depxi.

⁷ I xere tofan alo mangoe naxan ixabaxi a
tagi.

E noxunxi i xa mafelenyi bun ma.

⁸ Mange gine tongo senni noma lude naa,
mange xa konyi gine tongo solomasaxan

fan lu naa,

a nun a xa ginedime tofanyi gbegebe naxan
konti mu kolon.

⁹ Kono gine keren peti nan n yi naxan
dangi e birin na.

A keren nan na a nga be,

naxan nafanxi a ma dangife e birin na.

Ginɛdimɛɛ, mangɛ ginɛɛ, nun mangɛ xa
 ginɛɛ,
 e birin a matɔxɔma yi wɔyɛnyi ra,
 10 «Nde na yi ginɛ ra,
 naxan yanbama alo subaxɛ naiyalanyi,
 naxan tofan alo kike,
 naxan fate yanbama alo soge,
 naxan mamirin alo tunbui gaali?»
Ginɛ xa masenyi a xa futi xa fe ra
 11 «N wama gorofe sansi yire,
 alako n xa sansi nɛɛnɛ to gulunba kui,
 alako n xa a kolon xa weni bili bara bogi,
 xa mangoe bara fuga.
 12 N mu nu a kolon
 xa n yetɛ fama tede n ma pama xa mangɛ
 ragise kui.»

7

Ginɛ nun xɛmɛ xa xanunteya
Ginɛdimɛɛ xa masenyi ginɛ bɛ
 1 «Sulamika, i xa gbilen, i xa gbilen,
 alako muxu xa i mato.»
Xɛmɛ xa masenyi ginɛ bɛ
 «Munfe ra wo Sulamika matoma
 a fare boronfe ki naxɛ pama ya ma?»
Xɛmɛ xa masenyi ginɛ bɛ
 2 «Mangɛ xa di, i sanyi tofan sankiri kui.
 I tagi bilinyi rayabu alo xunmase mixi
 naxan yailanxi.
 3 I furi digilin, a rafexi fe fanyi ra,
 i tagi luxi alo mengi malanxi,
 a rabilinxi sansi fuge tofanyie ra.
 4 I xijɛ firinyi luxi alo xeli xa gulie.
 5 I kɔnyi filinxi, a luxi alo yire makantaxi
 itexi,
 naxan yailanxi sili pinyi ra.
 I yae luxi alo ye ragatadee Xɛsibɔn,
 Bati Rabimi naade sɛɛti ma.
 I nɔɛ luxi alo Liban xa yire makantaxi,
 naxan ya rafindixi Damasi ma.
 6 I xunyi luxi alo Karemele geya,
 i xunɛxɛ luxi alo dugi gbeeli.
 Mangɛ mu nɔma a ya bade naxan na.
 7 N xanuntenyi, i tofan,
 n xanuntenyi fanyi, i rafan n ma.
 8 I kuya alo tugi bili,
 i xijɛ misaalixi naxan bogie ra.
 9 N bara a fala n yetɛ bɛ,
 «N xa te na tugi kɔn na, n xa na bogi suxu.»
 I xijɛ misaalixi weni bili bogi nan na,
 i dɛ xiri nɔxun alo mangoe,

10 i dɛ rafan n ma dangife weni ra.»
Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ
 «Iyo, a maniyaxi weni nan na,
 naxan findixi n xanuntenyi gbe ra,
 won firin naxan minma.
 11 N bara findi n xanuntenyi gbe ra,
 a xɔli na n tan nan ma.
 12 N xanuntenyi, won xa mini daaxa,
 won xa kɔɛ radangi taa xunxurie kui.
 13 Won kurunma nɛ sigafe ra weni bogi
 bili matode,
 won xa a to xa e fugaxi,
 won xa a mato xa mangoe fan fuge bara
 mini.
 Menni n n ma xanunteya masenma nɛ i
 bɛ.
 14 Xanunteya nɔxun alo sansi bogi.
 N na fe fanyi fori nun a nɛɛnɛ ragataxi i
 tan nan bɛ.»

8

Xanunteya sɛnbɛ gbo

Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ
 1 «Xa i findixi n taara xɛmɛma nan na nu,
 n nga xijɛ fixi naxan ma,
 n nu nɔma i masunbude mixi ya xɔri n
 mu yaagima na ra.
 2 N nu nɔma i xaninde n nga yire,
 i xa findi n karamɔxɔ ra,
 n fa weni fanyi nun mangoe ye so i yi ra.»
Ginɛ xa masenyi ginɛdimɛɛ bɛ
 3 «N xunyi na n xanuntenyi belexɛ,
 a na n mafurukufe a yirefanyi ra.
 4 Darisalamu ginɛdimɛɛ, n bara wo
 mayandi,
 wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a
 rakeli,
 beenu a wama a xɔn ma tɛmɛi naxɛ.»
Ginɛdimɛɛ xa masenyi ginɛ xa fe ra
 5 «Nde na yi ginɛ ra naxan kelixi gbeng-
 beren yire,
 a a xanuntenyi belexɛ suxuxi?»
Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ
 «N bara i raxunu mangoe bili bun ma,
 i nga tɔɔrɔxi i baride dennaxɛ.
 6 N xa findi i keren gbe ra,
 alo i xa tɔnxuma naxan gbakuxi i kɔn ma,
 xa na mu a ra naxan nasoxi i belexɛsole
 ra,
 barima xanunteya sɛnbɛ gbo dangife faxɛ
 ra.

N wama i xɔn n yete be,
alo aligiyama wama mixie xɔn ma ki
naxe.

Xanunteya senbe gbo alo te,
Alatala naxan nadehexi, a mu xubenma.
7 Baa ye mu noma xanunteya raxubende,
xure ye mu noma a bade.
Mixi naxan wama a harige birin masarafe
xanunteya ra,
mixi na kanyi mayelema ne.»

Gine taara xemema xa masenyi

8 «Xunya ginema na muxu yi ra,
a mu moxi sinden, a xijee xurun.
Muxu fama munse rabade a be
mixi na a fen temui naxe?

9 Xa a luxi alo tete naxan balanxi,
muxu a yensema ne gbeti ra,
konɔ xa a luxi alo naade naxan nabixi,
muxu a balanma ne.»

Gine xa masenyi xeme be

10 «N tan luxi ne alo tete naxan mu
rabima,
n xijee findixi yire makantaxie nan na.
Na kui n bara findi n xanuntenyi xa
bojesa ra.

11 Weni sansi bili yire nu na Sulemani yi
ra Bali Hamon.
A naxa a taxu a xa waliksee ra,
naxee nu lanma e xa gbeti kobiri kole
wulu fi na xa fe ra.

12 N tan nan n ma weni bilie yire makan-
tama.
I bara gbeti kole wulu soto,
i xa waliksee bara gbeti kole keme firin
soto.»

Xeme xa masenyi gine be

13 «I tan naxan na sansi yire,
i booree wama i xui ramefe,
konɔ n tan nan na ramema.»

Gine xa masenyi xeme be

14 «N xanuntenyi,
i xa i gi alo xeli,
i xa i gi alo toke tefe ra geyae fari,
surayi noxunme na dennaxe.»

Ala xa masenyi Annabi Esayi bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esayi xa kitaabui findixi masenyi belebele nan na dunija birin bε. Alatala a xilixi nε, a xa Yudaya mangεe Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mali a sago kolonde. Mangε ndee nu birama kuyee foxo ra, ndee nu e yete taxuma mangε booree ra naxee senbe gbo e bε. Na birin kui Annabi Esayi naxa a masen e bε, a Alatala gbansan nan noma mixi malide. Kuye tan findixi wuri senbetare nan na. Dunija mangεe fan findixi ibunadama gbansan nan na, naxee mu noma sese ra Ala xa maragiri ya ra. Alatala nan findixi dunija mangεe seniye nxi ra.

Isirayila bεnsεe fu nun firinyi nu fa-tanxi mangeya firin nan na. Naxan nu na koola mabiri, a xili Isirayila. Naxan nu na yirefanyi mabiri, a xili Yudaya. Annabi Esayi xa kitaabui a masenma e firin birin Ala matandixi ki naxε, e fa xanin konyiya kui pamane ma na xa fe ra. Beenun na xa raba Yudaya, Alatala naxa yi masenyi fi a xa namijonme ma alako a xa pama xa ratanga na birin ma, kono pama mu tin e tuli matide Ala ra. Mangε nde alo Xesekiya naxa kata birade Ala foxo ra, kono booree tan mu tin na ra fefe ma.

Na kui Ala xa paxankate naxa bira e birin foxo ra, e fa xanin konyiya kui Babilon boxi ma. Namijonme xa kawandi findixi marasi nan na won birin bε. Mixi naxan tondima a tuli matide Alatala ra, a xa fe fama nε xun nakanade. Kono Annabi Esayi xa masenyi luma nε alo boore namijonmee xa masenyi. E birin a falama a ibunadama xa yunubie a niyama nε e xa paxankate soto, kono e man Ala xa hinne masenma naxan a niyama mixie xa tuubi, e gbilen e xa yunubie foxo ra, Ala e rakisi.

Ala xa kisi joxun. A foloma dunija nan ma, a fa aligiyama li. Mixi naxee birama Ala waxonfe foxo ra, e hεeri toma nε na

nere kui. Dunijeigiri xoxoxo, kono naxan luma Ala xa fe kui, a xunnakeli toma nε. Annabi Esayi man a masenma, yi dunija na jon, Ala fama nε a xa pama rasode a xonyi, bopesa nun baraka luma dennaxe. Na kisi fan. Ala xa won mali na sotoe a xa hinne saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esayi bε

Isirayila xa serexe kanaxie a xa yunubie xa fe ra

¹ Masenyi naxee goro Amosu xa di Esayi ma, Yudaya nun Darisalamu xa fe ra, Yudaya mangεe Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati.

² Alatala nan masenyi tife, koore nun boxi birin xa e tuli mati a ra. Alatala naxε,

«N bara die xuru, n e ramo,
kono e bara muruta n ma.

³ Ninge yati a kanyi kolon, sofale fan a kolon a kanyi donse sama a bε dennaxe.

Kono Isirayila tan mu sese kolon, n ma pama mu sese fahaamuxi.»

⁴ Naxankate na yi pama yunubitoe bε, naxan yunubi kote xaninma, naxan findixi fe paaxi rabae ra, naxan findixi di murutaxie ra. E bara me Alatala ra, e Isirayila xa Seniye nxi mabere, e e kobe raso a ra.

⁵ Wo na paxankate fenfe munfe ra?

Wo tondixi gbilende Alatala ma munse ma?

Wo bara fura wo xunyi ma, wo tōoxi wo boje ma.

⁶ Kelifo wo sanyi ma han wo xunyi, wo xa fefe mu lanxi.

Wo xa fie ya mu ixaxi, e mu maxirixi, ture yo mu saxi e ma.

⁷ Wo xa boxi bara kana, wo xa taae baragan.

Si gbete na wo xa daxamui donfe wo ya xori,

e na a birin tongofe e yete bε.

8 Siyoni taa na a kerenyi ma alo bage di xe tagi,

alo leele naxan tixi mere ma,
alo taa naxan nabilinxi yaxuie ra.

9 Xa Alatala Senbema mu mixi ndee rakisi won be nu,
won bara lu nu alo Sodoma nun Gomora taae.

10 Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan naxee maniyaxi Sodoma kuntigie ra.

Wo xa won Marigi Alatala xa seriye rame,
wo tan naxee luxi alo Gomora nama.

11 Alatala naxe,
«N munse rabama wo xa serexe wuyaxie ra?»

N bara luga yexe kontonyi serexee ra,
n bara luga xuruse boregexie ture ra.
Tuurae, yexee nun si kontonyie wuli mu rafan n ma.

12 Nde wo xilixi fafe ra n ma horomobanxi tete kui, tife ra n ya i?»

13 Wo ba fafe hadiya fufafu ra.

Surayi xiri mu rafan n ma fefe ma.

Wo xa kike neene salie, wo xa malabui loxoe, wo xa malanyie, nun wo xa salie xungbee,

e sese mu rafanxi n ma.

14 N wo xa kike neene salie xonxi,
wo xa sali birin bara n bone rapaaxu n ma.

15 Wo na wo belexee itala sali kui temui naxe,
n na n ya ragalima ne alako n naxa fa a to.

Hali wo maxandie bira e boore foxo ra,
n mu e ramema, barima faxetie nan wo ra.

16 Wo lu fe fiixe kui, wo wo yete raseniyen,
wo ba yunubie rabafe n ya i.

17 Wo wo matinkan fe fanyi rabade,
wo lu tinxinyi kui,
wo mixi kobie makiiti,
wo kiridie nun kaape ginne xun mafala.»

18 Alatala naxe, «Wo fa, won xa woyen.
Hali wo xa yunubie to bara wo manoxo,
wo noma fiixede fen.
Hali e sa xosi ne alo gare gbeeli,
e noma ne fiixede alo xuruse fiixe fate maxabe.

19 Xa wo tin wo tuli matide n na,
wo yi boxi daxamui donma ne,

20 konoxa wo sa tondi n natinmede,
santidegema nan wo sontoma.»
Alatala xui nan na ki.

21 Yi taa luxi ne alo gine naxan nu dugutegexi a xa mori ma
a fa me a ra, a findi langoe gine ra.
A singe a nu tinxin a fanyi ra,
konoxa yakosi a bara findi faxati ra?»

22 I xa gbeti bara findi se kanaxi ra,
i xa weni bara sunbu ye ra.

23 I xa mangee bara muruta, e findi mupetie ra,
bupa tinxintare rafan naxee ma.
Na kui e mu kiridie malima,
e mu kiiti fanyi sama kaape gine xa toore xa fe ra.

24 Alatala Senbema xui nan ya, na xa fe ra.

Isirayila Marigi Ala Senbema naxe,
«N naxankate doxoma ne n gerefae ma,
n na n gbe foxo n yaxuie ma.

25 N gbilenma ne n yi sa ra i ma a xoxoxo ra,

n i raseniyen alo gbeti gbi bama ki naxe te ra,
alako i xa ba tinxintareya ma.

26 N kiitisa tinxinxie tima ne wo xun alo singe,

n marasima fanyie luma ne wo tagi alo temui dangixi.

Na dangi xanbi, i xili fama ne falade
«Taa tinxinxi naxan dugutegexi.»»

27 Siyoni xun sarama ne tinxinyi ra,
tuubi mixie kisima ne tinxinyi saabui ra.

28 Konoxa gbaloe goroma ne murutelae nun yunubitoe ma,

halaki lu mixie foxo ra, naxee e kobe soma Alatala ra.

29 Wo fama ne yaagide fotonyi ra wo nu kuye batuma dennaxe.

Wo yaagi belebele sotoma ne na yiree xa fe ra.

30 Wo fama ne lude alo wuri bili lisixi,
ye mu na naxan ma.

31 Senbema senbe nonna ne,
a tan nun a xa wali birin gan,
a rakisima yo mu lu na.

2

Ala xa xunnakeli nun a xa xone

¹ Amosu xa di Annabi Esayi xa masenyi nan ya Yuda nun Darisalamu xa fe ra.

² Waxati dɔnɔɔ Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,

na fama nɛ lude geyae birin xun ma. Si birin e xun tima nɛ na yire itexi ra.

³ Bɔnsɔɔ wuyaxi sigama nɛ naa, e a fala, «Wo fa, won xa te Alatala xa geya fari, Yaxuba Marigi Ala xa banxi na dɛnnaxɛ.

A won xaranma nɛ a xa sɛriyɛ ra, alako won xa bira a xa kira fɔxɔ ra.» Alatala xa sɛriyɛ minima Siyoni geya ma, a xa masenyi fɔlɔma Darisalamu taa kui.

⁴ Alatala nan kiiti sama pamanɛɛ tagi, a findi si wuyaxi tagi ibama ra.

E fama e xa santidɛgɛmaɛ xabude kerie nan na,

e e xa tanbɛɛ findi wɔrɔtɛɛ ra. Gere pɔnma nɛ sie tagi,

sɔɔrija mu matinkanma sɔnɔn.

⁵ Yaxuba bɔnsɔɔ, wo fa, won xa won jɛrɛ Alatala xa naiyalanyi ma.

⁶ Alatala, i bara i xa pama rabolo, barima e birama naamunyie fɔxɔ ra, naxee kelixi sogetede mabiri.

Se matoe bara wuya naxee walima alo Filisitakɛ.

I xa pama nun si Ala kolontaree bara lanyi xiri.

⁷ I xa pama bara xɛɛma nun gbeti gbegbe sɔtɔ,

e xa naafuli mu pɔnma.

E xa bɔxi bara rafe sɔori xa soee nun e ragisee ra.

⁸ Kuyee toma nɛ yire birin.

Kankan a xinbi sinma kuyee bɛ, e naxee masolixi e belexɛ ra.

⁹ E felenma nɛ e bɛ, e e magoro e batufe ra.

Na kui, i naxa dijɛ e ma feo.

¹⁰ Wo wo nɔxun fanyee tagi bɔxi ma, alako wo xa wo makuya Alatala xa xɔnɛ ra,

naxan fama a xa nɔrɛ makaabaxi kui.

¹¹ Adamadi xa yetɛ igboya magoroma nɛ, mixie xa yetɛ iteya kuntin.

Alatala keren nan a yetɛ itema na lɔxɔɛ.

¹² Alatala Sɛnbɛma xa kiiti lɔxɔɛ fama yetɛ igboe bɛ.

Naxee bara e yetɛ ite, Ala fama nɛ e ragorode.

¹³ A Liban sɛdiri bili nun Basan xa wuri bili itexi birin nagoroma nɛ.

¹⁴ A geya itexi fan bama nɛ.

¹⁵ A mixie xa banxi makantaxie kanama nɛ,

a e xa tɛtɛɛ rabira.

¹⁶ A e xa kunkui xungbee radulama nɛ.

¹⁷ Alatala fama nɛ Adamadi xa yetɛ igboya ragorode,

a mixie xa yetɛ iteya kuntin.

Alatala keren nan a yetɛ itema na lɔxɔɛ.

¹⁸ Kuyee fe birin kanama nɛ.

¹⁹ Mixie e nɔxunma nɛ fɔnmɛɛ tagi gɛmɛ longori ra,

e yili gema nɛ bɔxi kui, e fa e nɔxun Alatala xa xɔnɛ ma,

naxan fama a xa nɔrɛ makaabaxi kui, a na keli bɔxi rasɛrɛnde tɛmui naxɛ.

²⁰ Na lɔxɔɛ, mixie fama nɛ e xa kuyee wɔlɛde bale nun tuuke ma,

e nu naxee yailanxi xɛɛma nun gbeti ra e batufe ra.

²¹ E e nɔxunma nɛ yilie nun fɔnmɛɛ kui fanye longori ra,

e xa e makuya Alatala xa xɔnɛ ra, naxan fama a xa nɔrɛ makaabaxi kui,

a na keli bɔxi rasɛrɛnde tɛmui naxɛ.

²² Wo ba wo yetɛ taxufe adamadi ra, jɛngi keren peti na naxan bɛ.

Tide mundun na a ma?

3

Naxasi birafe Yudaya kui

¹ Marigi Alatala Sɛnbɛma bara nate tongo

Darisalamu nun Yudaya xun nakanafe ra. A xa baloe nun ye ba e yi ra,

² a xa e xa jalamaɛ nun e xa sɔorie ragoro,

a xa e xa kiitisaɛ nun namipɔnmɛɛ rasabari,

a xa e xa sematɔe nun e xa forie makuya e boore ra,

³ a xa e xa sɔori mangɛɛ, e xa marasimaɛ, e xa walikɛ fanyie,

nun e xa mixi kɔɔtaxi birin ba e yi ra.

⁴ N fama fonikee nan tide mangɛya ra e xun ma,

dimæe nan fama dɔxɔde e fari.
⁵ Kankan fuma ne a boore ma,
 fonikee tima ne xemɔxie kanke,
 fuyantee fan bagan mixi binye ma.

⁶ Na kui, mixi nde a falama ne a bari
 boore nde be,
 «Donma fanyi to na i tan yi ra,
 i xa findi muxu xa yarerati ra,
 i xa mangeya tongo yi naxasi kui.»
⁷ Kɔnɔ a ngaxakerenyi a yaabima ne,
 «Seriba mu na n na,
 donma nun donse yo mu na n ma banxi
 kui.
 Wo naxa n findi pama xa mange ra.»

⁸ Darisalamu na birafe, Yudaya xun na
 kanafe,
 barima e Alatala matandima e xa wɔyenyi
 nun e xa wali ra,
 e bara muruta Alatala xa mangeya ma.
⁹ E xa kaarinyi findi seede jaaxi nan na e
 xili ma.
 E yunubi rabama kene nan ma,
 alɔ Sodomaka naxee mu e xa yunubi
 nɔxun.
 Naxankate na e be,
 e na gbaloe nan bendunfe e yete ma na
 ki.

¹⁰ Wo a fala tinxintɔe be, a na kira fanyi
 xɔn ma,
 a fama ne a xa tinxinyi sare sɔtɔde.
¹¹ Naxankate na mixi jaaxi tan be,
 gbaloe fama ne a lide a jaaxi ra,
 a fama ne a xa tinxintareya sare sɔtɔde.

¹² Dimæe nan na n ma pama naxankatafe,
 ginæe nan nɔe dɔxɔxi a ma,
 mangæe na a ralɔefe kira jaaxi xɔn ma.

¹³ Kɔnɔ Alatala bara a ikeli kiitisa yire,
 a xa kalamui tinxinxi masen, a xa kiiti sa
 nɔndi ra.

¹⁴ Alatala na a xa pama kuntigie nun a
 mangæe makiitife yi wɔyenyi ra,
 «Wo bara n ma pama xun nakana. Wo
 bara misikiinæe muja.

¹⁵ Won n ma pama halakima munfe ra?
 Wo setaree tɔɔrɔma munfe ra?»
 Marigi Alatala Senbema xui nan na ki.

¹⁶ Alatala naxæ, «Siyoni ginæe findixi yete
 igboe nan na,

naxæe e jɛrema e xunyi rakelixi,
 e e jɛre mɛrɛmɛrɛ ra e sankɔnyi xun-
 masee nu e xui ramini.

¹⁷ Alatala fama ne suuri raminide e xunyi
 ma,
 a e xunxæe birin ba e ma.»

¹⁸ Na lɔxɔe, Alatala e xa xunmase birin
 bama ne e yi ra: e xa sankɔnyi xunmase
 tofanyie, e xa kɔnmagore, e xa xunmase
 naxæe misaalixi kike ra,

¹⁹ e xa tulirasoe, e xa belexerasoe, e xa
 mafelenyie,

²⁰ e xa xun maxirisee, e xa sankɔnyi
 xunmasee, e xa beletie, e xa labunde
 sasee, e xa makantasee,

²¹ e xa belexesole xurundæe, e xa jɔe
 xurundæe,

²² e xa xulun dugie, e xa donma kuyee,
 e xa donma fari igoroe, e xa gbɔnfɔe,

²³ e xa dugie, e xa donma bunmagore,
 e xa xunmaxirie, nun e xa mafelenyie.
 Alatala na birin bama ne e yi ra.

²⁴ Se bɔrɔxi nan findima e xa labunde ra.
 Luuti nan findima e xa beleti ra.

E xunyi denbexi bima ne.
 Beki nan findima e xa dugi ra.
 E fate kiri tofanyi ganma ne.

²⁵ Santidegema e xa mɔrie faxama ne,
 e xa jalamae faxama gere nan kui.

²⁶ Siyoni pama wa xui minima ne sun-
 nunyi kui,
 alɔ kaape ginæ naxan dɔxɔ bɔxi ma, a wa.

4

Naxankate rapɔnyi

¹ Na lɔxɔe ginæ solofere a falama ne xeme
 keren be,

«Muxu xa baloe nun muxu xa maxirisee
 xa findi muxu xa kote ra,
 kɔnɔ i tan xa muxu dɔxɔ, i xili xa lu muxu
 xun,
 alako yaagi xa ba muxu ma.»

² Na lɔxɔe Alatala xa salonyi tofanyi min-
 ima ne a xa nɔre kui,
 Isirayila bɔxi xa daxamui fanyi xa lu a xa
 mixie be naxæe kisixi.

³ Mixi naxæe fama lude Siyoni nun
 Darisalamu,
 e findima ne seniyeɔtɔe ra naxæe xili
 sebexi kisi mixie ya ma.

4 Marigi fama ne Siyoni ginnee xa seniyentareja maxade,
 a Darisalamukae raseniyeen e xa faxe tife ma kiiti tinxinxi saabui ra,
 a fa e sare ragbilen e ma.
 5 Na temui Alatala fama Siyoni geya makotode nuxui nun tuuri nan na yanyi ra,
 a te xungbe ramini e xun ma koe ra.
 A xa nore nan luma se birin xun ma,
 6 alo bage xungbe naxan niini mixi makantama soge ma,
 a findi yire kantaxi ra tune goro temui.

5

Alatala xa sansi yire

1 N xa beeti ba n xanuntenyi be,
 n xanuntenyi naxan bara weni xe sa.
 Weni xe nu na n xanuntenyi yi ra boxi turaxi ma.
 2 A naxa boxi buxa, a gemsee matongo, a sansi fanyie si a ma.
 A naxa tide itexi ti naa tagi,
 a yili ge weni bogi bunduma dennaxe.
 A joxo nu a ma a sansi fama ne weni bogi raminide,
 kono a bogi kanaxi nan naminixi.
 3 Darisalamukae nun Yudayakae, wo kiiti n tan nun n ma weni xe ma.
 4 Munse man luxi, n mu naxan nabaxi n ma xe be?
 Munfe ra n xaxili to nu tixi bogi fanyi ra,
 a fa bogi kanaxi ramini n be?
 5 N xa a fala wo be n naxan nabama n ma xe ra.
 N sansanyi talama ne alako xurusee xa a maxin.
 N tete bama ne alako a xa maboron.
 6 N a raboloma ne alako tunbe nun jooge xa bula sansi fanyi joxo ra.
 N nuxuie yamarima, e naxa tune yo rayolon a ma.
 7 Na weni xe misaalixi Alatala Senbema xa jama Isirayila nan na,
 a man misaali Yudaya jama fan na.
 Alatala nu wama tinxinyi nan xon, kono a faxe tife nan tun to naa.
 A nu wama fe fanyi nan xon, kono a wa xui nan tun me naa.

8 Naxankate na mixie be, naxee banxie tima e fari idoxo,
 naxee xee doxoma e bore ra, han e boxi birin tongo,
 e tan keren gbansan lu naa.
 9 Alatala Senbema a masen ne n be,
 «Na banxi galie fama ne tuxunsande, mixi mu sabatima na banxi tofanyie kui fa.
 10 Weni xe xungbe, bogi dondoronti raminima ne.
 Sansi xori gbegbe, findima maale dondoronti nan na.»

11 Naxankate na mixie be naxee kelima subaxe ma sigafe ra beere fende,
 e fa na min han e ya gbeeli koe ra.
 12 E korae, maxasee, nun sarae raberema e xa xulunye kui,
 kono e mu Alatala xa wali tan kolonma, e mu a belexe foxi toma.
 13 Na fahaamutareja nan a niyama e xa xanin konyiya kui jamae ma.
 E xa palamae faxama ne kaame ra,
 e xa mixie toxoma ne ye xoli ma.
 14 Aligiyama naade rabima ne e be,
 Siyoni kungtie nun e xa jama xa so naa,
 a nun taa xurutaree nun mixi jaaxie.
 15 Adama xa fe xun nakanama ne,
 yete igboe xa fe goroma ne.
 16 Kono Alatala Senbema tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.
 Ala Seniyentoe a yete masenma a xa fe fanyie nan saabui ra.
 17 Na temui yexee e de madonma ne na yire kanaxie ma alo e na e xonyi ne,
 xone fan baloe toma naa.
 18 Naxankate na mixie be, naxee yunubie bendunma e yete ma wule ra,
 naxee e e yete xirima fe jaaxie ra alo kote naxan xirima sofale fari.
 19 Na mixie nu fa a fala e de ra,
 «Alatala xa a xulun a xa wali raba ra, alako muxu xa a to.
 Isirayila Marigi Ala sago seniyenxi xa raba, alako muxu xa a kolon.»

20 Naxankate na mixie be, naxee fe jaaxi findima fe fanyi ra,
 e fe fanyi findi fe jaaxi ra.
 E dimi xili naiyalanyi,

e naiyalanyi xili dimi.

Fe xone luxi ne a be alo fe joxunme,
fe joxunme lu e be alo fe xone.

21 Naxankate na mixie be, naxee e yete
majoxunxi fe kolonyie ra,
e e yete findi xaxilimae ra.

22 Naxankate na mixie be, naxee xili
xungbe sotoma beere minfe kui,
e fisa e boore be siisi fe kui.

23 E nondi fi funmala ma kobiri xa fe ra,
e nondi ba nondi kanyi yi ra.

24 Na mixie xa fe xun nakanama ne alo
sexe xaraxi ganma ki naxe.

E luma ne alo sansi naxee sankee boroma,
e fugee yensen alo xube,
barima e bara me Alatala Senbema xa
seriye ra,
e Isirayila xa Seniyentoe xa masenyi
mabere.

25 Na nan a ra Alatala boje texi a xa jama
xili ma,
a belexe italaxi, a xa e bonbo.
Geyae bara seren, binbie bara yensen taa
kui.
Hali na birin to rabaxi, a xa xone mu
joxni,
a belexe man italaxi e xili ma.

26 Alatala bara tonxuma masen jaman
ma,
a e xili e xa fa kelife yire makuye.

27 Mixi taganxi yo mu na e ya ma,
mixi yo sanyie mu binyaxi a bun ma,
mixi yo mu kinsone a xa xi,
mixi yo xa beleti mu fulunxi a tagi,
mixi yo xa sankiri luuti mu bolonxi.

28 Na mixie xa xalie jooe raxarenxi,
e xa tanbe woli see birin italaxi a fanyi ra,
e xa soe toree xoxoxo alo geme,
e xa soori ragise sanyie xui gbo alo
turunnaade.

29 E jarandan alo yete naxan sube sux-
uma,
a a xanin yire makuye.

30 Na loxoe e jarandanyi mema ne alo baa
moronyie,
toore nan tun toma boxi ma,
naiyalanyi findima dimi nan na,
nuxui ifoxoxie lu koore ma.

6

Esayi findife Ala xa xera ra

1 Mange Osiyasi faza je naxan na, n
naxa n Marigi Ala to a xa kibanyi itexi kui.
A xa noxe nu gbo, a xa donma xungbe nu
italaxi a xa horomolingira kui.

2 Malekee nu na a xun ma. Gabutenyi
senni nu na kankan be: gabutenyi firin
nu e yatagi makotoxi, firin nu e sanyie
makotoxi, firin nan nu a niyama e xa jere
koore ma.

3 E nu fa a fala e boore be e xui itexi ra,
Alatala Senbema seniye han!
A xa noxe dunija birin lima ne!

4 E xui nu horomobanxi naadee
raserema, banxi fa rafe tuuri ra.

5 Na kui n naxa gbelegbele, «Nax-
ankate na n be, barima n findixi adamadi
seniyentare nan na, naxan sabatixi jama
seniyentare ya ma. N yae na n Marigi Ala
Senbema to, n faxama ne!»

6 Na temui na maleke keren naxa tungan,
a fa n yire, te wole keren na a yi ra a nu
bara naxan tongo serexebade kui.

7 A naxa a doxo n de ra a fa a fala, «Yi
to bara din i de ra, i xa tinxintareya bara
ba, i xa yunubi bara xafari.»

8 N naxa n Marigi xui me a masen na,
«N na n nde xema? Nde sigama xera
ibade muxu be?» N naxa a yaabi, «N tan
nan ya. I xa n tan xee.»

9 Awa, a naxa a fala n be,
«Sa a fala yi jama be,
<Wo wo tuli matima n na, kono wo mu
fahaamui soto?»

Wo fe matoma, kono wo mu a kui kolon?»

10 I xa yi jama xaxili raxoxoxo,
i xa e tuli dese, i xa e ya ragali.

E ya nu noma to tide,
e tuli nu noma fe mede,
e xaxili nu noma fahaamui sotode,
e fa tuubi, e kisi.»

11 N naxa a maxorin, «N marigi, na
buma han temui mundun?» A naxa n
yaabi,

«Han e xa tae na ge kanade,
mixie xa jon naa, e xa banxi xa bira, e xa
xee xa gan.

12 Han Alatala na ge jama xaninde yire
makuye,
e xa boxi fa rabepin.

¹³ Hali mixi ndee fa kisi naa,
gbaloe man fama ne dinde naa ra.»

«Kono wuri bili xungbe na sege,
a sanke seniyenxi luma ne boxi bun ma.»

7

Alatala xa masenyi mange Axasi be

¹ Yudaya mange Axasi xa waxati, naxan findixi Yotami xa di nun Osiyasi xa mamedi ra, Arami mange Resin nun Isirayila mange Peka, Remaliyahu xa di, e naxa siga Darisalamu gere, kono e mu no a ra.

² Dawuda bonsoe mixie to a kolon a Aramikae bara lanyi xiri Efirami bonsoe ra, Mange Axasi nun a xa pama naxa seren gaaxui kui, alo foye wuri bilie ramaxama ki naxe.

³ Na temui Alatala naxa a masen Annabi Esayi be, «I tan nun i xa di Seyara Yasubu, wo xa siga mange Axasi naralande ye ragatade xungbe xanbi ra, kira naxan sigama dugi xama dennaxe.

⁴ A fala a be, «I naxa kontofili. I xa limaniya. Hali i mu gaaxu yi mixi firinyi ra, naxee luma alo te xubenxi naxan tuuri tun raminima. I naxa gaaxu Arami mange Resin nun Remaliyahu bonsoe ya ra.

⁵ Aramikae, nun Remaliyahu xa mixie Efiramikae bara yanfanteya nan xiri i xun ma na ki, a falafe ra,

⁶ «Won xa Yudaya gere, won xa a ya iso, won xa no a ra, Tabeeli xa findi e xa mange ra.»»

⁷ Kono Alatala xa masenyi nan ya na xa fe ra,

«Na mu sooneyama, n mu na rabama feo,
⁸ barima Damasi mange Resin nan Arami yamarima.

Ne tongo senni nun suuli gbansan nan luxi,

Efirami bonsoe xa yensen.

⁹ Samari mange Remaliyahu nan Efirami yamarima.

Xa wo mu wo yete taxu wo Marigi Ala ra, wo mu kisima.»

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi fan ti Axasi be, a naxe,

¹¹ «I xa n tan i Marigi Alatala maxandi tonxuma ma n ma masenyi xa fe ra.»

¹² Axasi naxa a yaabi, «N mu sese maxandima i ma, barima n mu wama i tan Alatala matofe siike kui.»

¹³ Na kui Annabi Esayi naxa a fala, «Dawuda bonsoe, wo luma mixie ratagan na, kono yakosi wo wama Alatala nan fan nataganfe?

¹⁴ Alatala yete yati fama ne tonxuma nde fide wo ma: Gine dimedi nde fama tegede, a di bari, a na di xili sa Emanuweli, naxan fasarixi, «Ala na won ya ma.»

¹⁵ A xipe fene nun kumi nan donma han a mo, a no fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonde.

¹⁶ Kono beenun a xa na simaya soto, na mange firinyi i gaaxuxi naxee ra, nee xa boxie fama ne kanade.

¹⁷ Na temui Alatala fama ne gbaloe nde ra wo xun ma naxan mu kolonxi wo nun wo babae xa waxati kafi Efirami a makuyaxi Yudaya ra temui naxe. Alatala Asiriya mange nan xema wo yire.»

¹⁸ Na loxo, Alatala xerie rafama ne kelife Misira xuree ma, a nun kumie kelife Asiriya boxi ma.

¹⁹ E fama ne lude folee kui, geme longorie ra, kunsie fari, nun ye yiree.

²⁰ Na loxo Marigi fama ne Asiriya mange ra kelife xure xungbe naakiri ma, a xa wo rayaagi a paaxi ra, alo mixi naxan fate maxabe birin mabima.

²¹ Na loxo, mixi fama ninge keren nun si firin nan gbansan soto,

²² e xipe fene soto ma naxan na. E luma na nun kumi gbansan nan don na.

²³ Na loxo, weni bili wulu keren nu na xe naxan ma, naxan sare nu gbeti kole wulu keren lima, naa findima ne tunbe nun baagi yire ra,

²⁴ koyinmae xalie wolima dennaxe.

²⁵ Xee nu sama geya naxee fari, tunbe nun baagi dinma ne naa ra, mixi yo mu suusa sigade naa sonon. Naa findima xurusee madonde nan gbansan na.

8

Annabi Esayi xa di xili safe

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «I xa keedi tongo, a sebe kale ra, «Maheri Salali Hasi Basi,» naxan fasarixi «Kasare ti, se birin xaninma mafuren mafuren.»

² I xa serexedube Uri nun Yeberekiya xa di Sakari xili seedee ra n be.»

³ Na temui, n naxa n maso n ma gine ra, a naxa tege a di bari. Alatala naxa a masen n be, «A xili sa, <Maheri Salali Hasi Basi.>

⁴ Beenun na di xa mo, a fa no a falade, <N nga, n ba,> Asiriya mange fama ne naafuli xaninde a naxan toma Damasi taa kui nun Samari boxi ma.»

⁵ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

⁶ «Yi jama to bara Silowa xure xa baraka bepin,

Ala naxan fixi e ma,
e fa bira Resin nun Remaliyahu xa di xa fe foxo ra,

⁷ n tan Alatala fama ne banbaranyi xungbe ra e xili ma,

naxan findi Asiriya mange yete igboe ra. A senbe luma ne alo banbaranyi naxan kelima xure,

a fa dangi boxi birin ma,

⁸ a din Yudaya ra, a te han a gbe mu nu luxi mennikae fan xa madula.

Emanuweli, na fama ne wo xa boxi birin xun nakanade.»

⁹ «Wo tan jamanen naxee na dunija, wo gere xui rate, kono wo xun nakanama ne.

Wo wo yete yailan gere xili ma, kono wo faxama ne.

Wo xa ti gere ki ma, kono wo birama ne.

¹⁰ Wo natte tongo, kono a mu sooneyama. Wo lanyi xiri wo boore tagi, kono wo mu tima ne,

barima Ala na muxu ya ma.»

¹¹ Alatala naxa n nasi senbe ra, a falafe ra n be, a n naxa bira yi jama jere ki kobi foxo ra. A naxe,

¹² «I naxa yanfanteya xili fala fe ma, yi jama a falama fe naxan ma yanfanteya.

I naxa gaaxu fe ya ra, yi jama gaaxuma fe naxan ya ra.

¹³ I xa Mange Alatala nan kolon seniyentoe ra,

i xa xanne a tan nan xa fe ra,

i xa gaaxu a tan nan ya ra.

¹⁴ Na kui a findima ne wo be yire seniyenxi ra.

Kono Isirayila bonsoe firinyie be,

a findima ne game ra e dinma naxan na, e fa bira,

a findima ne gantanyi ra Darisalamukae be.

¹⁵ Mixi gbegebe e sanyi radinma ne a ra, e bira, e e maxono, e xanin konyiya kui.»

¹⁶ Yi seedepoxoya naxan sebexi, wo xa tonxuma sa a ma, wo xa a ragata n ma foxirabiree yire.

¹⁷ N tan xaxili tixi Alatala ra, naxan a kobe soxi Yaxuba bonsoe ra sinden. N bara n ma lanlanteya sa a ma.

¹⁸ N tan nun n ma die, Alatala naxee fixi n ma, muxu findixi tonxumae nan na Isirayila boxi ma Mange Alatala be, naxan sabatixi Siyoni geya fari.

¹⁹ Mixi ndee a falama wo be, wo xa siga karamoxoe yire, naxee mixi faxaxie rawoyenma makoyikoyi ra, wo xa gundo kolon. Kono a mu lanma mixie xa e xa maxorinyie ti e Marigi Ala tan ma? A lanma mixi baloxi xa maxorinyi ti mixi faxaxi ma?

²⁰ Won xa won tuli mati Ala xa seriye ra a seedepoxoya fixi naxan ma. Xa na mu a ra, jama luma dimi nan tun kui,

²¹ E boxi igirima kaame nun kontofili nan na. Kaame na xorocho e ma temui naxe, e e ya ratema ne koore ma, e e xa mange nun e Marigi Ala danka.

²² E na ge na rabade, e fa e ya ragoro dunija ma, e mu sese toma fo toore, dimi, nun bopesatareya.

²³ Kono na dimi mu luma boxi ma abadan, toore mu noma na jama ra. Sabulon nun Nafatali boxi halaki ne temui dangixi, kono na boxi naxan xili falama «jamanen xa Galile,» na fama ne norode kelife baa de ra, han Yuruden naakiri ma.

9

Di naxan findima mange ra

¹ Nama naxan nu na a jerefe dimi kui, e bara naiyalanyi xungbe to.

Toore xa noe nu na naxee fari, naiyalanyi xungbe bara yanba e ma.

² Alatala, i bara na jama xun nakeli, i bara seewe xungbe fi e ma.

E seewaxi i ya ra

alo mixie seewama sansi xaba temui ki naxe,

alo mixie sɛɛwama harige sotofe ra ki naxɛ.

³ E sɛɛwaxi barima kote binye naxan nu dɛtɛnxi e ma, i bara na ba naa, luxusinyi naxan nu e bɔnbɔma e fari ma, i bara na kana alo i Madiyankae rabira temui naxɛ.

⁴ E yaxuie xa sankiri naxee nu e maboronma, e donma naxee nɔxɔxi wuli ra, nee birin bara wɔɛ tɛ xɔɔra, e gan feo.

⁵ Barima Ala bara a niya won xa di nde soto,

a mangɛya fixi naxan ma.

Na di fama xilide yi ki nɛ:

Marasima fisamante, Ala Sɛnbɛma, Baba naxan buma abadan, Bɔɔɛsa Mangɛ.

⁶ A xa mangɛya nun a xa bɔɔɛsa mu jɔnma.

A dɔxɔma nɛ Dawuda xa kibanyi kui abadan.

A na mangɛya rabama tinxinyi nun nɔndi nan na,

kelifɛ yakɔsi ma han dan mu naxan ma.

Mangɛ Alatala fama na nan nabade, barima a mu wama a firin nde xɔn.

⁷ Marigi nu bara kiiti jaaxi sa Yaxuba bɔnsɔɛ ma,

a naxan dɔxɔ Isirayila ma.

⁸ Efiramikae nun Samarikae nu bara na kolon,

kɔnɔ e naxa a fala e xa yɛtɛ igboya kui,

⁹ «Biriki banxi bara bira, kɔnɔ muxu fama a tide gɛmɛ masolixie nan na.

Sikomoro bilie bara sɛgɛ,

kɔnɔ muxu fama sɛdiri bilie side e jɔxɔɛ ra.»

¹⁰ Na wɔyɛnyi ma Alatala fama nɛ Resin yaxuie rageenide e xili ma,

¹¹ A fama nɛ Aramikae ra kelifɛ sogetede, A fa Filisitakae fan na keli sogegorode,

alako e xa Isirayilakae sɔntɔ a jaaxi ra.

Hali na birin to raba,

Alatala xa xɔnɛ mu gbilenxi e fɔxɔ ra, a bɛɛxɛ man itexi e xili ma,

¹² barima jama tan tondi nɛ a yɛtɛ ragbilende a bɔnbɔma ma, e mu Mangɛ Alatala fen.

¹³ Na kui Alatala Isirayila xunyi nun a xuli bolonma nɛ,

a tugi bili nun kale xunxuri rabirama nɛ.

¹⁴ Isirayila xunyi na a xa yareratie nan na, a xuli na a xa namijɔnɛmɛ wule faleɛ nan na.

¹⁵ Na yareratie bara jama ralɔɛ, e bara e ifu.

¹⁶ Na nan a ra, Alatala mu jɛɛxinma e xa fonikee ra,

a mu kinikinima e xa kiridie nun kaɔɛ ginɛ ma,

barima e birin yunubi jaaxie rabama,

wɔyɛn kobie nan tun minima e dɛ i.

¹⁷ Gbaloe na fafe e ma alo tɛ naxan na fili ma,

a fa jɔogɛ jaaxi nun tunbe birin gan, tuuri fa tɛ koore ma.

¹⁸ Mangɛ Alatala xa xɔnɛ bara dunija raserɛn,

adamadie bara lu alo tɛ naxee e boore gan, mixi yo mu kisi.

¹⁹ E bara e boore muja naxan nu na e yirefanyi ma,

kɔnɔ e naxa lu kaamɛ kui.

E bara nde muja naxan nu na e kɔɔla ma, kɔnɔ e mu wasa, kankan naxa din a boore ra.

²⁰ Manasikae bara Efiramikae tɔɔɔ, Efiramikae bara Manasikae tɔɔɔ,

e firin bara din Yudaya ra.

Hali na birin to raba,

Alatala xa xɔnɛ mu gbilenxi e fɔxɔ ra,

a bɛɛxɛ man itexi e xili ma.

10

Alatala xɔnɔfe yarerati jaaxie ma

¹ Naxankatɛ na yareratie bɛ, naxee yaamari jaaxie sɛbɛma, naxee tɔɔɔɛgɛ tima,

² alako e xa misikiinɛ tɔɔɔ kiiti jaaxi ra, e tinxintareya raba setaree ra naxan baloe bama kaɔɛ ginɛ nun kiridie yi ra.

³ Wo munse rabama dɛntɛgɛ sa lɔxɔɛ Alatala ya i?

Wo wo xaxili tima nde ra alako wo xa ratanga?

⁴ Wo birama nɛ geelimanie bun ma, wo bɔnɔ mixi faxaxie ya ma.

Hali na birin to rabama,

Alatala xa xɔnɛ mu gbilenma wo fɔxɔ ra,
a belexe man itema ne wo xili ma.

Asiriya xa naxankate

⁵ Naxankate na Asiriya be,
naxan findixi n ma wuri bonbo ti se ra n
ma xɔnɛ kui.

N ma g bendegela na a ra.

⁶ Ne tan nan xɛɛma pamane murutaxi xili
ma,

n e tan nan nasigama pama xili ma,
naxan n naxɔnɔxi,

alako e xa naafuli ba na pama yi ra,

e fa e maboron taa kui alo boora.

⁷ Kɔnɔ Asiriyakae xa nate tan nu na fe
gbete nan ma.

E nu bara nate tongo e xa e xun nakana
kerenyi ra,

alo e luma a raba ra dunija ma ki naxe.

⁸ E xa mange naxe, «N ma sɔori yareratie
birin mu findixi mange xa ra?

⁹ Kalano taa mu sɔntɔ xe alo Karakemisi?
Xamata fan mu faxa xe alo Arapadi?

Samari mu kana xe alo Damasi?

¹⁰ Xa n bara nɔ na bɔxie ra a nun e xa
kuyee,

kuye naxee senbe gbo Darisalamu nun
Samari gbee be,

¹¹ n mu na mɔoli rabama xe Darisalamu
fan nun a xa kuyee ra?

N naxan nabaxi Samari nun a xa kuye ra,
n mu nɔma xe na fan nabade Darisalamu
ra xe?»

¹² «Kɔnɔ n tan Alatala na ge n ma wali
birin nakamalide Siyoni geya fari nun
Darisalamu, n fama ne n ya rafindide
Asiriya mange ma, n a xa yete igboya sare
ragbilen a ma,

¹³ barima a luma a fala ra,

«N bara yi birin naba n yete senbe ra,

n ma fahaamui nan a niya dunija bɔxi
birin xa lu n yi ra,

n bara sie xa naafuli tongo n yete be,

n bara nɔ mange birin na, n findixi mange
senbema nan na.

¹⁴ N bara n belexe itala sie xa bannaya
tagi,

n fa naafuli tongo alo mixi xɔni xelɛɛ
bama a tɛɛ kui ki naxe.

Mixi yo mu nɔ tɔnyi dɔxɔde n ma.»»

¹⁵ «Bera kole a yete matɔxɔma a rawal-
ima be?

Sera a yete matɔxɔma kamuderi be?

Bonbo wuri nɔma mixi belexe ratede?

Luxusinyi nɔma mixi bonbode?

¹⁶ Na kui Alatala Senbema fama ne a xa
sɔori xungbee xɔside,

a fa e gan tɛ xɔrɔxɔe ra.

¹⁷ Isirayila Marigi Alatala luma ne alo tɛ
seniyenxi,

naxan e xa tunbe nun baagi birin ganma
lɔxɔ keren.

¹⁸ Isirayila xa fɔtɔnyi nun a xa xɛe xun
fama ne kanade alo furema naxan
na xɔsife.

¹⁹ Dimedi yati nɔma a xa wuri bili
dɔnxɔɛe kɔntide naxee luma a xa
fɔtɔnyie kui.»

Isirayila mixi dɔnxɔɛe

²⁰ Na lɔxɔe Isirayila mixi dɔnxɔɛe mu e
xaxili tima mixie ra sɔnɔn,

naxee nu bara nɔ e ra.

Yaxuba bɔnsɔe e xaxili tima Alatala nan
na,

naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔe ra.

²¹ Yaxuba bɔnsɔe mixi dɔnxɔɛe fama ne
gbilende Ala Senbema ma.

²² Isirayila, hali i xa pama sa gbo ne

alo meyenye naxan na baa de ra,

dondoronti nan tun gbilenma e xɔnyi.

Alatala bara nate tongo tinxinyi kui Isir-
ayilakae sɔntɔfe ra.

²³ Alatala Senbema fama ne na nate raka-
malide bɔxi birin kanafe ra.

²⁴ Na kui Alatala Senbema bara yi
masenyi ti, a naxe,

«Wo tan, n ma pama naxan sabatixi
Siyoni,

hali wo mu gaaxu Asiriyakae ya ra,

naxee na wo bonbɔfe luxusinyi nun wuri
ra,

alo Misirakae nu a rabama ki naxe.

²⁵ A gbe mu luxi n ma xɔnɛ xa gbilen wo
fɔxɔ ra,

a fa e tan xun nakana.»

²⁶ Alatala Senbema fama ne a xa luxusinyi
itede e xili ma,

alo a naxan naba Madiyankae xa mange
Orebi ra.

A fama ne a xa yisuxuwuri itede baa xun
ma,

alo a raba Misira boxi ma ki naxe.

²⁷ Na loxe Ala wo xa kote binye bama ne wo tunki ma e naxan saxi wo xun ma.

Wo xun nakelima ne han na kote birin ba wo xun ma.

²⁸ Wo yaxuie soma ne Ayata, e dangi Migiron ra, e kote nde lu Mikimasi.

²⁹ E dangima menni ne, e yonkin Gebali. Gaaxui Ramakae suxuma ne, mixie e gima ne Solu xa boxi ma Gibeya.

³⁰ Bati Galimukae na wafe. «Laysakae, wo xa wo tuli mati. Anatotikae, wo makinikini.»

³¹ Madamenakae na yesenfe, Gebimikae na e noxunfe.

³² Na loxe na yaxuie danma Nobo ne, e e belexe ramaxa Siyoni geya xili ma Darisalamu.

³³ Marigi Alatala Senbema mato, a na wuri bili salonyi bolonfe senbe ra.

A na wuri bili itexi rabirafe boxi ma.

³⁴ A fama ne Liban fotonyi belebele fonde a xa bera ra.

11

Al Masiihu xa mangeya

¹ Salonyi nde bulama ne Yisayi bonsoe ma, a sanke a niyama ne a xa bogi fanyi ramini.

² Alatala Xaxili goroma ne a ma, a findi fahaamui, kolonyi, marasi, senbe, nun Ala yaragaaxui ra.

³ A seewama ne Alatala xa yaragaaxui kui. A mu kiiti sama fe toxi xa na mu a ra fe mexi tun xa ma.

⁴ A misikiinee makiitima ne tinxinyi ra, a nate fanyi tongo setaree be.

A dunija makiitima ne a xoxoxe ra, a yaamari fi mixi paaxie xa sonto.

⁵ A fe birin nabama tinxinyi nan na, a xa laayidi mu kanama feo.

⁶ Na loxe, wulai bare nun yexee luma ne yire keren,

xulumase nun si, ninge yore nun yete, e birin luma ne yire keren,

dimedi nde fa e de madon.

⁷ Ninge nun barate e de madonma ne yire keren,

e xa die sa yire keren.

Yete nun ninge birin fama sexe nan donde.

⁸ Na loxe diyore berema ne tanbalunbe ra,

dimedi a belexe raso sagale yili kui.

⁹ Fe xoxoxe yo mu sotoma n tan Alatala xa geya seniyenxi fari,

dunija birin n kolonma ne alo yexee baa kolonma ki naxe.

¹⁰ Na loxe, Yisayi bonsoe findima tonxuma nan na si birin be,

e fa e xun ti a ra binye kui.

¹¹ Na loxe, Alatala man a xonye italama ne

a xa pama donxoe rakisife ra, naxee nu luma Asiriya, Misira, Patirosi, Kusi, Elama, Sinara, Xamata, nun baa surie ma.

¹² A tonxuma masenma ne si birin be.

A Isirayila nun Yudaya mixie malanma ne,

naxee nu rayensenxi dunija tunxun naani ma.

¹³ Efirami bonsoe xa toone nonma ne,

Yuda bonsoe xa gere masofe fan nonma ne.

Efirami bore xinbelima ne Yudaya mabiri,

Yudaya fan gere luma ne.

¹⁴ E lanma ne Filisitakae gerefe ma sogetede mabiri,

e e yaxuie fan gere naxee na sogegorode mabiri.

E noma ne Edonkae nun Mowabakae ra, Amonikae fan lu e sagoe.

¹⁵ Alatala baa itaxun ne a xa pama be e to keli Misira boxi ma.

A Efirati xure fan itaxunma ne a xa foye magaaxuxi ra,

a fa findi kira ra, pama naxee igirima e xaraxi ra.

¹⁶ Alatala kira fima ne a xa pama donxoe ma,

alako e xa keli Asiriya, alo e benbae Isirayilakae mini Misira boxi ra ki naxe.

12

Marakisi Mange xa matoxe

¹ Na loxe wo fama ne a falade,

«Muxu bara i tan Alatala matoxo.

I nu bara x̄ōn̄ō muxu ma,
k̄ōn̄ō i xa x̄ōn̄e bara gbilen muxu f̄ōx̄ō ra,
i fa muxu madundu.

² Muxu Rakisima nan na Ala ra.
Muxu bara la i ra, sese mu muxu magaxuma s̄ōn̄ōn̄,
barima i tan Alatala nan na muxu senbe ra,
i tan nan na muxu xa kisi ra.
Na bara a niya muxu xa b̄ēti ba i mat̄ōx̄ōfe ra.»

³ Wo fama n̄e ye bade kisi dulonyi kui s̄ēēw̄e ra.

⁴ Na l̄ōx̄ōe, wo fama n̄e a falade,
«Wo xa Alatala mat̄ōx̄ō,
wo xa a xili masen dunija b̄e,
wo xa a xa wali fanyie fala j̄amān̄e ma.

⁵ Wo xa Alatala mat̄ōx̄ō b̄ētie ra a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa dunija birin nakolon a xa n̄ōr̄e ra.

⁶ Wo tan Siyonikae, wo xa wo xui ramini s̄ēēw̄e ra,
barima Isirayila xa Seniyent̄ōe senbe gbo wo tagi!»

13

Babilon xa fe rap̄ōnyi

¹ Alatala xa masenyi Amosi xa di Annabi Esayi b̄e Babilon xili ma.

² Wo t̄ōn̄xuma raba geya fari,
wo wo xui rate e yamarife ra,
e xa kuntigie xa naad̄e igbusan.

³ N bara yaamari fi n ma mixi sugandixie ma,
n bara n ma jalamae xili n ma x̄ōn̄e masende xunnakeli kui.

⁴ Nama xui wunduma geyae fari,
j̄amae na e malanfe naa.
Manḡe Alatala na a xa s̄ōrie xilife gere ma,

⁵ e kelixi yire makuye koore baanyi.
Alatala nun a xa mixie fama n̄e yi b̄ōxi j̄axankatade a xa x̄ōn̄e kui.

⁶ Wo xa gbelegbele t̄ōr̄e kui,
barima Alatala xa l̄ōx̄ōe bara mak̄ōr̄e,
a na fafe al̄ō gbaloe naxan kelixi Ala Senbema ma.

⁷ Mixie senbe j̄ōn̄ma n̄e,
limaniya ba e b̄ōj̄e ma.

⁸ Gaaxui nun t̄ōr̄e n̄ōma n̄e e ra,

e e kutun x̄ōn̄e b̄e al̄ō gin̄e di furi na keli a ra.
Gaaxui belebele toma n̄e e yatagie ma.

⁹ Alatala xa l̄ōx̄ōe x̄ōr̄ōx̄ōe na fafe,
a fama n̄e a xa x̄ōn̄e ra naxan b̄ōxi xun nakanama,
naxan yunubit̄ōe s̄ōnt̄ōma.

¹⁰ Tunbuie xa yanbe j̄ōn̄ma n̄e,
soge if̄ōr̄ōma n̄e, kike mu yanbama s̄ōn̄ōn̄.

¹¹ N dunija rat̄ōn̄ma n̄e a xa fe jaaxi xa fe ra,
n yunubit̄ōe j̄axankata e xa yunubie xa fe ra.

N yet̄e igboe xun nakanama n̄e,
n funmalae xa n̄ōe rabira.

¹² N adamadie xurunma n̄e,
al̄ō x̄ēema fanyi xurunma ki nax̄e.

¹³ N tan Manḡe Alatala,
n koore nun b̄ōxi raser̄en̄ma n̄e n ma x̄ōn̄e kui.

¹⁴ Mixie luma n̄e e gi ra al̄ō bole naxan na wula i,
e lu al̄ō xuruse kantama mu naxan f̄ōx̄ō ra.

E gbilenma n̄e e x̄ōnyi e kelixi d̄ennax̄e.

¹⁵ E nax̄ee suxuma kira ra, e fama n̄e e s̄ōx̄ōde tanbe ra,
e fa faxade santid̄egema ra.

¹⁶ E xa die s̄ōnt̄ōma n̄e a jaaxi ra e ya x̄ōri,
e xa banxie kasara, e xa gin̄e masa e ya x̄ōri.

¹⁷ N na birin nabama Medekae nan saabui ra,
gbeti nun x̄ēema mu nax̄ee madaxuma.

¹⁸ E xa xalie fonikee rabirama n̄e,
e mu kinikinima diȳōr̄e ma,
e mu kinikinima dim̄edie ma.

¹⁹ Alatala nan Babilon xa fe xun nakanama,
al̄ō a rabaxi Sodoma nun Gomora ra ki nax̄e.

Babilon, naxan xa n̄ōr̄e gbo dunija ma,
a birama n̄e a xa yet̄e igboja kui.

²⁰ Mixi yo mu sabatima menni s̄ōn̄ōn̄.
Hali biyaasilae nun xuruse demadonyie mu yonkinma naa.

²¹ Wulai subee gbansan nan luma naa.
Wulai baree nun xundie nan xima naa banxi kanaxie kui.

Wulai sie toma n̄e naa tunganfe ra.
Sik̄ōte toma n̄e naa e tunganma.

22 Xulumasee nan luma e xui ramini ra
mange banxie kui,
wulai baree e jere na longori birin.
Babilon paxankata temui bara a li,
a gbe mu luxi sonon.

14

Babilon xa paxankate

1 Alatala kinikinima ne Yaxuba bonsae
ma, a fa e rasabati e xonyi Isirayila boxi
ma. Xore fan kafuma ne e ma, e lu lanyi
kui Yaxuba bonsae ya ma.

2 Sie e malima ne sabatide e xonyi, na
sie fa findi Isirayila xa konyie ra. Mixi
naxee nu bara e suxu, e tan yati bara findi
Isirayila xa konyie ra.

3 Alatala na malabui fi wo ma wo xa
toore nun fe xoxoxe xa fe ra temui
naxe, a fa wo ramini wo xa konyina wali
xoxoxe kui naxan nu bara doko wo ma,

4 wo fama ne yi masenyi tide Babilon
mange be,
«Munse paxankate kanyi raloxi?

A toore naxan doko mixie ma, na joxi
di?

5 Alatala bara mixi jaaxi xa wuri bonbo
ti se ibolon,
a bara mange kobi xa munyaati igira,

6 naxan nu pamae bonboma a xa bore te
ra, naxan mu danma
naxan nu noe dokoma pamanee ma a xa
xone kui.»

7 «Yakosi dunja na malabui nun xaxilisa
nan kui fa,
birin na e xui itefe seewe kui.

8 Hali wuri bili naxee na Liban, e na
jalexinfe i xa fe danyi ra, e nu fa
a fala,
«Kafi i bira, mixi yo mu muxu fonma
sonon.»

9 Aligiyama na a yailanfe i fafe ra.
Kuntigie furee rakelima ne i ya ra
aligiyama dimi kui,
si mangee birin nakelima ne e xa kibanyie
kui,

10 i rasenefe yi woyenyi ra,
«I fan senbe bara kana alo muxu tan,
won birin bara lu yire keren.

11 I xa yete igboya bara ragoro gaburi kui,
i xa sigie bara dundu, kulie bara lu i xa
sade ma.»

12 «I bara bira kelife koore ma,
i tan naxan nu yanbama alo subaxe
looloe.

E bara i rabira boxi, i tan naxan nu noxi
pamanee ra.

13 I nu a fala ne i bore kui,
«N tan tema ne han ariyanna,
n findi naa mange ra, n doko n ma kibanyi
kui
malanyi ya ma naxan nabama na geya
seniyenxi fari.

14 N tema ne nuxui fari, n lu alo Ala
Senbema.»

15 «Koko i xa nate bara kana, e bara i
ragoro kelife koore ma han gaburi
kui,
i xa lu yili tilinxi kui aligiyama.

16 Faxe mixi naxee i toma naa,
nee e ya banbanma ne i ra, e fa a
majoxun,

«Yi nan findixi na mixi ra naxan nu
dunja imaxama,
naxan nu mangeya kanama,

17 naxan nu dunja findima gbengberenyi
ra a xa tae kanafe ra,
naxan nu tondima a xa geelimanie
bepinde?»

18 «Namanee mangee birin nagataxi e xa
gaburi binye nan kui,

19 koko i tan mu ragataxi i xa gaburi kui,
alo salonyi naxan segema wuri ma,
alo soori naxan faxaxi santidegema ra a
lu a booree furee ya ma,
e birin fa goro aligiyama yili kui.

20 Binye yo mu luma i xa jon fe kui alo e
tan,
barima i bara i xa boxi tuxunsan, i bara i
xa pama soto.»

«Mixi jaaxi xa die xili neemuma ne
dunja ra.

21 E xa die kon xa raxaba e babae xa
yunubie xa fe ra,
e naxa e ikeli fa, e boxi soto e tae tima
dennaxe.

22 N tan Alatala Senbema kelima ne e xili
ma,
n Babilon xili nun a bonsae donxoe
rajonma ne,
e xa di yo mu luma naa.

23 N e xɔnyi findima xundi yire nan na ye
jaaxi luma dennaxe.

N nee xun nakanama feo.»
Alatala Senbema xa masenyi nan na ki.

Asiriya xa paxankats

24 Mange Alatala bara a kali yi masenyi
ra,

«N nate naxan tongoxi a fama kamalide,
n waxɔnfe mu kanama.

25 N Asiriya butuxunma ne n ma boxi kui,
n e boronma ne n ma geyae fari.

E xa noe bama ne n ma pama fari,
n e xa kote bama ne n ma mixie xun.»

26 Nate nan na ki naxan tongoxi dunija
birin xili ma.

Alatala Senbema belexe nan na ki,
a naxan italaxi jamanee birin xili ma.

27 Alatala bara na nate tongo. Nde na
kanama?

Alatala nan belexe italaxi. Nde na isoma?

Filisita xa paxankats

28 Mange Axasi faxesa ne naxan na, Ala yi
masenyi nan ti,

29 «Filisitakae, wo naxa seewa wo yaxuie
birafe ra.

Kelife boximase nde ma, boximase gbete
nan barima,

naxan xulun, a xono na singe be.

30 Na kui, misikiinee fama ne balode,
tooromixie malabuma ne xaxilisa kui,

konɔ wo tan Filisitakae, n wo faxama ne
kaame ra,

n wo bonsɔe donxɔe sontoma ne.

31 Wa xui xa mini wo ya ma, limaniya xa
ba wo yi!

Tuuri fɔore na tefe koola biri ra,
soori yo mu baxi e ra.»

32 Yaabi mundun fima sie xa xerae ma?
E a falama ne, «Alatala nan Siyoni xa fe

mabanbanxi,
a a xa pama tooroxi kanta.»

15

Mowaba xa paxankats

1 Masenyi nan ya Mowaba xa fe ra:

A xa taa Ari xun bara rakana kɔe keren
kui.

A xa taa Kiri xun bara rakana kɔe keren
kui.

2 Dibonkae sigama ne wade e xa kuyee
yire.

Mowabakae na wafe e xa taae Nebo nun
Medeba xa fe ra,

e e xunyi bii, e e de xabee maxaba
sunnunyi kui.

3 E jɔnyi dugie ragoroma e ma kira ra.

E birin wama ne e xui itexi ra e xa banxie
kon na nun e xa taa malandee kui.

4 Xesibonkae nun Eleyalekae na gbeleg-
belefe,

e wa xui sa mema han Yahasi taa kui.

Mowaba soorie na gbelegbelefe na nan
ma,

limaniya bara ba e yi ra.

5 N boje fan na wafe Mowabakae xa fe ra.

E xa mixie e gima ne han Sowari taa, han
Egelati Selisiya taa.

E tema ne wa ra Luxiti,

e wa Xoronayimi kira ra,

6 barima Nimirin xure bara xori,
filie bara xara, sansie bara kana, burexe
xinde yo mu na sonon.

7 Na bara a niya e xa e xa se donxɔe
xanin konde yire xure fe ma.

8 Mowaba wa xui mema ne naaninyie ra,
han Egelayimi, han Beera Elimi.

9 Dimon xuree ragbeelixi wuli ra,

konɔ n mu gexi sinden.

Gbaloe dinma ne Mowabakae birin na,
naxee e gima, nun naxee luma e xa boxi
ma.

16

Mowabakae demeri fenfe Darisalamu

1 Wo xa yexee kontonyi nde rasanba boxi
mange xon ma,

kelife Sela naxan na Mowaba wula i, han
Siyoni geya tofanyi.

2 Mowaba ginnee e gima ne Arinon xure
igiridee,

konɔ e luma ne alo xoni naxee kerixi e tee
kui.

3 Mowabakae naxe, «Darisalamukae, wo
xa wo bore to,

wo xa nate nde tongo muxu xa fe ra.

Wo xa muxu noxun wo xonyi,

wo naxa muxu yanfa won yaxuie ma.

4 Wo xa Mowabakae ratanga kasarati ma,
naxee kantari fenma wo xonyi, wo xa e
makanta.»

Kasarati fama sigade,
 a xa nate mu kamalima boxi kanafe ra.
⁵ Mangɛ kibanyi fama nɛ mabanbande
 dugutegeya ra.
 Tinxintɔɛ nde naxan fatanxi Dawuda
 bɔnsɔɛ ra,
 naxan kiiti sama nɔndi ra tinxintɔɛɛ bɛ,
 a fama nɛ a magorode a xa kibanyi kui.

⁶ Muxu bara Mowabakae xa yetɛ igbona
 kolon.

A ɲɔɔ a ma a fisa mixi birin bɛ.

A a yetɛ matɔɔma temui birin,
 kɔnɔ nɔndi yo mu na na matɔɔɛ kui.

⁷ Yakɔsi Mowabakae na wafe e xa boxi xa
 fe ra,
 e na sunnunyi kui Kire Xareseti xa daxa-
 mui kanɛ xa fe ra.

⁸ Xesibɔn nun Sibima weni bilie bara
 kana.

Namanɛ mangɛɛ bara nee birin kana,
 naxee nu sigama Yaaseri taa mabiri, han
 gbengberenyi ma, han baa dɛ ra.

⁹ Na kui n fan wama nɛ Yaaseri sɛɛti ma
 Sibima weni xɛ xa fe ra.

N yaye Xesibɔn nun Eleyale lima nɛ,
 barima wo mu sɛɛwɛ xui raminima sɔnɔn
 wo xa xɛɛ nun wo xa weni bogie xa
 fe ra.

¹⁰ Sɛɛwɛ xui bara ɲɔn wo xa sansi yiree.
 Nɛlexin xui mu mɛma wo xa weni xɛɛ
 yire sɔnɔn.

Weni yailanmae mu weni bogi bunduma
 sɔnɔn,

e mu ɲɛlexin sigi sama na wali xa fe ra.

¹¹ N bɔɲɛ na tɔɔɔfe Mowaba xa fe ra,
 n sondonyi na wafe Kiri Xareseti xa fe ra.

¹² Mowabakae bara mini sigafe ra e xa
 kuyee yire,

e xa sa e xa alae makula,
 kɔnɔ na fan findima fe fufafu nan na.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki Mowaba
 xa fe ra, naxan masenxi temui dangixi.

¹⁴ Kɔnɔ yakɔsi Alatala naxɛ, «Beenun
 ɲɛ saxan xa kamali, alɔ a kamalima wa-
 like bɛ a xa lanyi kui ki naxɛ, Mowabakae
 xa xunnakeli ɲɔnma nɛ, a xa ɲama
 mabere. Mixi dondoronti nan natangama
 gbaloe ma.»

17

Damasi xa ɲaxankate

¹ Masenyi nan ya Damasi xa fe ra:

Damasi taa xun nakanama nɛ.

² Aroweri taaɛ rabɛɲinma nɛ,
 e findi fili ra xuruse dɛ madonma
 dennaxɛ.

Mixi yo mu luma naa naxan xurusee
 tɔɔɔma.

³ Eframi taa makantaxi xun nakanama
 nɛ.

Damasi mu findima mangataa ra sɔnɔn.
 Arami mixi dɔnɔɔɛ luma nɛ alɔ Isirayi-
 lakae.

⁴ «Na lɔɔɔɛ Yaxuba xa dariyɛ xurunma
 nɛ,

a fate xɔsima nɛ.

⁵ A luma nɛ alɔ xɛɛ xaba temui Refa
 gulunba kui.

Sansie tixi, e xabamae fa e xaba.

⁶ Bogi keren keren nan luma a sansi kɔn
 na,

alɔ Oliwi bogi keren keren luma a bili kɔn
 na ki naxɛ,

firin xa na mu a ra saxan lu a kɔn na,
 naani xa na mu a ra suuli to salonyi keren
 ma.»

Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan
 na ki.

⁷ Na lɔɔɔɛ mixie fama nɛ Daali Marigi
 tode, naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔɛ
 ra.

⁸ E mu e ya rafindima kuyee ma sɔnɔn,
 e belexɛ naxee yailanxi. E mu sigama
 surayi gande e xa wuri masolixie yire, e
 belexɛ sole naxee rafalaxi.

⁹ Na lɔɔɔɛ e xa taa sɛnbɛmae
 rabɛɲinma nɛ, e findi fɔtɔnyɪ ra geya
 fari, alɔ Amori xa taaɛ rabɛɲin ki naxɛ
 Isirayilakae ya ra. A birin kanama nɛ.

¹⁰ Wo bara nɛɛmu wo Rakisima Ala ma,
 naxan findixi wo kantama ra.

Wo bara sansi fanyi si naxan kelixi yire
 makuye.

¹¹ Wo to e si, e naxa bula wo ya xɔri na
 kuye iba gɛɛsɛgɛ.

E naxa fuga keren na, kɔnɔ a xaba temui
 wo mu bogi yo toma naa.

Wo luma tɔɔɛ nan tun kui.

¹² Naxankate xungbe nan na ki.

Nama gbegbe na wundufe alɔ baa
 mɔɔɔnyɪ,

e na sɔnɔɔɛ ratefe alɔ susui belebele.

¹³ Kɔnɔ hali e wundu,

e e gima nɛ Alatala xa xaɲɛ ya ra,

e siga yire makuye alo foye maale lagi
 xaninma ki naxe,
 alo foye saxe xaninma ki naxe geyae fari,
 alo turunnaade xube rakelima ki naxe.
 14 E fama gere ra nunmare temui ne,
 konon beenun kuye xa iba, sese mu luma
 naa sonon.
 Naxee dusuma won xun na, e fu won ma,
 nee xa fe rabama na ki ne.
 Naxee baganma won ma, e won ma
 naafuli tongo, e xa fe raponma na
 ki ne.

18

Kusi xa jaxankate

1 Wo tan naxee na Kusi xuree naakiri ma,
 xoni gabutenyi xui mema dennaxe,
 2 naxee xerae xema kunkui kui baa ma.
 N tan bara xerae xulunxie xee na si ma,
 si bonsoe kuye rayabuxi,
 naxan magaaxu kabi e fole gere xa fe ra,
 naxan sabatixi boxi ma xure wuyaxi na
 dennaxe.
 3 Wo tan dunjia mixi birin, naxee sabatixi
 wo xa boxi ma,
 wo na tonxuma to geya fari, wo wo ya ti
 na ra.
 Wo na sare xui me, wo wo tuli mati na ra,
 4 barima Alatala yi nan masenxi n be, a
 naxe,
 «N magoroxi n xonyi xaxilisa kui,
 alo wuyenyi luxi sansi ma sogofure temui
 ki naxe,
 alo nuxui na ti xe xun ma jeme ra.»
 5 Beenun sansi xaba temui xa a li,
 sansi na ge fugade, konon a bogi mu minixi
 sinden,
 Alatala fama ne sansi fuge bolonde fine
 ra,
 a fa salonyie yati masege.
 6 A bogi nan luma xonie nun wulai sube
 be,
 e naxan donma sogofure nun jeme ra.
 7 Na temui si senbema nde fama ne hadiya
 ra Mange Alatala be,
 si bonsoe kuye, rayabuxi,
 naxan magaaxu yire birin,
 naxan xa xui fala konon.
 E fama na hadiya ra Siyoni geya nan fari,
 Alatala Senbema xili matoxoma dennaxe.

19

Misira xa jaxankate nun e xa kisi

1 Jaxankate na Misira be.
 Alatala na fafe Misirakae xili ma nuxui
 fari.
 E xa kuyee na serenfe a ya ra,
 gaaxui bara lu e boje ma.
 2 N Misirakae radinma ne e boore ra,
 kankan nu fa a ngaxakerenyi nun a de fan
 boore gere taa nun mangeya xa fe
 ra.
 3 Limaniya bama ne Misirakae yi ra,
 n e xa nate birin kana ne e ra.
 E marasi fenma ne e xa alae ra,
 e e benba faxaxie maxandi sematoee nun
 duuree saabui ra.
 4 N Misirakae soma ne mangee yi ra naxee
 xa fe maxoxoxo,
 naxee xa yaamari findi toore ra jama be.
 Alatala Senbema xa masenyi nan ya.
 5 Baa nun xuree ye xorima ne.
 6 Ye naxan luma xureguli, a boroma ne, a
 xiri jaaxi fa te.
 Sansi birin naxee na xure de ra e lisima
 ne.
 7 Hali naxee na Nili xure xungbe de ra, a
 soma baa ma dennaxe, e fan lisima
 ne.
 Xe naxee na xure de ra, e xarama ne, foye
 fa a birin xanin.
 8 Yexe suxui birin wama ne,
 naxee konyi nun yele wolima xure ma.
 9 Naxee gese rawalima, e fan luma ne
 toore kui, limaniya ba e yi ra.
 10 Naxee dugie rawalima, e xun
 nakanama ne, e boje rapaaxu e
 ma.
 11 Sowan mangee mu sese fahaamuma,
 Firawuna xa marasie mu xaxili fanyi yo
 sotoxi yi fe kui.
 Mixi a falama di Firawuna be,
 «Muxu tan findixi lonnilae nan na,
 mange forie xa die nan muxu ra?»
 12 Wo xa lonnilae na minden?
 E xa wo rakolon Mange Alatala fama
 naxan nabade Misira ra.
 13 Sowan mangee findixi xaxilitare nan
 na,
 Nofa mangee mu gexi fahaamui sode.

Misira bonsoe yareratie na Misirakae raloe fe ne.

¹⁴ Marigi bara e xaxili ya iso,

alako e xa Misirakae raloe e xa fe birin kui,

e fa lu alo siisila naxan birama a xa boxunyi ma.

¹⁵ Misirakae mu noma sese ra e xa mangee nun e xa kuntigie saabui ra.

¹⁶ Na loxoe Misirakae na Mange Alatala xa senbe to, e serenma ne gaaxui kui alo ginee.

¹⁷ Yudaya xili nan fama Misirakae magaxude a paaxi ra, fe ma Alatala Senbema naxan natexi e xili ma.

¹⁸ Na loxoe taa suuli nan luma Misira boxi ma, naxee Kanaan xui falama, e man lu Alatala Senbema yi ra. Na taa nde fama ne xilide Heresi.

¹⁹ Na loxoe serexebade keren luma ne Alatala be Misira boxi tagi, tonxuma geme fan tima ne a be Misira naaninyi ra.

²⁰ Na findima Alatala Senbema xa tonxuma nun seedeboxoya nan na Misira be. E na e xui rate Alatala ma, a marakisima xema ne e ratangade e xa paxankatamae ma.

²¹ Na loxoe Alatala a yete masenma ne Misirakae be, e fa a kolon Ala ra. E fama a batude serexe nun sansi xori hadiya nan na, e kere tongo a be e naxan nakamalima.

²² Alatala gbaloe ragoroma ne Misirakae ma, konoo e na e yete ragbilen a ma, Alatala man kinikinima ne e ma a xa hinne ra.

²³ Na loxoe kira luma ne Misira nun Asiriya tagi. Asiriyakae sigama ne Misira, Misirakae fan siga Asiriya. E malanma ne yire keren Alatala batufe ra.

²⁴ Na loxoe Isirayila, Misira, nun Asiriya, barake luma ne e saxanyi birin ma dunija.

²⁵ Alatala Senbema dubama ne e be, a a masen, «Barake xa lu n ma nama Misira ma, barake xa lu n ma daalise Asiriya be, barake xa lu n ke tongoma Isirayila be.»

20

Tonxuma Misira nun Kusi xa fe ra

¹ Asiriya mange Saragon to a xa soori mange xe Asidodi taa gere de, a fa no a ra, a a suxu,

² Alatala naxa yaamari nde fi Amosu xa di Annabi Esayi ma. A naxe, «I xa i xa sunnunyi dugi nun i xa sankiri ba, i lu na ki fa.» Esayi naxa a rabatu, a fa a jere a mageli ra.

³ Ne saxan to dangi, Alatala naxa a masen, «N ma konyi Esayi a jere xi a mageli nan na yi je saxan bun ma tonxuma ki ma Misira nun Kusi xa fe ra.

⁴ Asiriya mange fama Misiraka nun Kusika mixi suxuxie xaninde na ki ne. Dimedie nun forie birin sigama e mageli nan na yaagi kui.

⁵ Mixi naxee xaxili nu tixi Misira nun Kusi ra, e luma gaaxui nun yaagi nan kui.

⁶ Na loxoe naxee nu sabatixi baa de ra e a falama ne, «Fe mato naxan nabaxi Misirakae nun Kusikae ra. Muxu xaxili nu tixi e tan nan na e xa muxu ratanga Asiriya ma. Yakosi muxu fa ratangama di fa?»»

21

Babilon xa paxankate

¹ Naxankate masenyi nan ya gbengberenyi be naxan na baa de ra.

Mixi magaxuxie na fafe alo turunnaade kelife Negewi gbengberenyi ma fe xoxoxoe kelima dennaxe.

² N bara laamatunyi magaxuxi to.

«Yanfante na yanfe tife, kasarati na kasare tife.

Elama, gere ti a be. Mediya, a rabilin.

N fama toore dande Babilon findixi naxan saabui ra.»

³ «Na kui n fate yati na toorofe alo gine di furi na keli a ra.

N naxan to, n naxan me, na bara n kaaba.

⁴ N boje na toorofe, n na serenfe gaaxui kui.

N nu na bojesa mamefe alako n xa malabui soto,

konoo yakosi na bara findi fe magaxuxi ra n be.»

⁵ «Donse yailan, won xa won dege yire keren.

Sōori yareratīe wo wo xa kanta see yailan.»

⁶ Alatala a masen nē n bē, a naxē,
«Yire makantē ti, alako a fe naxan toma a xa na masen wo bē.

⁷ A fama nē sōorie tode firin firin na, soee, sofalee, nun joxomēe fari.
A xa e mato a fanyi ra.»

⁸ A mu bu, yire makantē naxa a xui ramini alō yetē xaapē, a falafe ra,
«Lōxō yo lōxō n tima naa fe matode, kōe yo kōe n mame tima naa.

⁹ N sōori ragie toma fa ra firin firin na. E naxē, «Babilōn bara bira, e xa kuyee birin saxi bōxi ma xuntun xuntunyi ra.»

¹⁰ Wo tan n ma jama naxan bara bōnbo alō maale naxan na lonyi ma, Isirayila Marigi Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki.»

Duma xa jaxankate

¹¹ Naxankatē na Dumakae bē. Mixi nde n xilima kelifē Seyiri, a naxē,
«Yire kantama, munse rabaxi yi kōe ra? Munse dangixi naa?»

¹² Yire kantama fa a yaabi,
«Kuye na ibafe, kōnō kōe man soma nē. Xa wo wama na kolonfe, wo man xa fa n maxōrin. Iyo, wo man xa fa.»

Arabu xa jaxankate

¹³ Naxankatē na Arabue bē. Wo tan Dedanka naxee yonkinma kōe ra Arabu wula i,

¹⁴ wo xa fa ye ra mixie bē ye xōli na naxee ma.

Temakae wo xa fa taami ra mixi bē

¹⁵ naxee na e gife santidēgema ya ra naxan wama e faxafe, naxee na e gife xali ya ra naxan wama e sōntōfe.

¹⁶ Alatala yi nan masenxi n bē, «Nē keren nan tun luxi Kedari xa fe xa dan, alō walike jē kōntima ki naxē.

¹⁷ Kedari xa sōorie xa xalie xurunma nē.» Alatala nan xui a ra, Isirayila Marigi Ala.

22

Darisalamu xa jaxankate

¹ Naxankatē na gulunba bē toe tima dennaxē.

Munse a niyaxi wo birin texi wo xa banxie fari?

² Singe wo nu xulunyi rabama, wo nu wo xui ite jēlexinyi kui,
kōnō yakōsi wo xa fe na di?

Wo xa mixie mu faxa santidēgema ra, e mu faxa gere kui.

³ Wo xa mangēe nan tun e gixi e siga yire makuye.

Mixi naxee luxi, nee bara suxu gere yo mu sō.

⁴ Na kui n naxa a fala, «Wo n lu na, n xa wa a xōrōxōe ra.

Wo naxa kata n madundufe ra n ma jama xa kasare ma.»

⁵ Alatala Senbema xa lōxōe ya isoxi nan nu a ra,

kasare nun tōore nu gboxi temui naxē gulunba kui toe tima dennaxē.

Tetē nu birama, sōnxōe nu tema geya fari.

⁶ Elamakae e xa xali sase gbakuma e ma, e nu sigama sōori ragisee kui nun soe fari. Kirikae e xa wure lefae mabama.

⁷ Sōori nu bara wuya wo xa gulunba fanyie kui,

e nu wuya wo xa taa naade ra.

⁸ Sese mu luxi wo nun wo yaxuie tagi sōnōn.

Na lōxōe wo naxa geresosee tongo naxan nu nu mangēe xa banxi kui.

⁹ Wo naxa a to yale gbege nu bara ti Dawuda xa taa tetē ma.

Wo naxa ye ragata yire nde lanbanyi.

¹⁰ Wo naxa Darisalamu banxie mato, wo fa nde rabira alako wo xa tetē senbē sō.

¹¹ Wo naxa ye ragatade yailan tetē firinyie tagi,

ye sama naxan kui kelifē ye ragatade fori. Kōnō wo mu wo ya rafindixi Ala ma naxan nu bara na fori yailan.

Wo mu la a yailanma ra naxan nu bara nate tongo na wali xa fe ra kafi a rakuya.

¹² N Marigi Alatala nu bara xili ti na lōxōe jama xa wa sunnunyi kui,

wo xa wo xunyie bi, wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

¹³ Kōnō wo mu tin na ra, wo naxa xulunyi ti jēlexinyi kui,

wo ninge nun γεχεε faxa wo naxee
donma,

wo weni min a falafe ra,
«Won xa won δεγε, won xa wo min,
barima tina won faxama νε.»

¹⁴ Alatala Senbema bara a masen n βε, a
naxe,

«Wo xa yi yunubi tan mu xafarima han
wo faxa λοχοε.»

Mange Alatala xui nan yi ki.

¹⁵ N Mange Alatala naxa a masen n βε,
a naxe,

«Siga mange banxi xunyi Sebina yire, a
fala a βε,

¹⁶ «I gbe na munse ra be?

Nde na i βε be naxan a niyama i xa gaburi
tofanyi ge yi geya fari?

¹⁷ A gbe mu luxi, Alatala xa i suxu, a xa i
woli yire makuye.

A i maxirima νε αλο kote,

¹⁸ a i woli βοχι belebele nde ma.

I tan nun i xa σοορι ragise fanyie xa fe
πονμα menni νε,

i tan naxan i xa mange βονσοε rayaagi.

¹⁹ N i kerima νε i xa walide,

n i tide bama νε i yi ra.»

²⁰ «Na λοχοε n Xilikiya xa di Eliyakimi
xilima νε, a xa n ma wali raba.

²¹ N i xa mange guba rageroma νε a ma,
n i xa beleti xiri a tagi, n fa i xa mangeya
fi a ma. A findima Darisalamukae nun
Yudayakae baba nan na.

²² N Dawuda xa mangeya saabi soma νε
a yi ra. A na naade nde rabi, mixi yo mu
a balanma. A na naade nde balan, mixi
yo mu a rabima.

²³ A fama νε binye ra a baba βονσοε βε.
N a tima νε αλο wuri di naxan banbanxi
a fanyi ra banxi bili ma,

²⁴ a baba βονσοε xa fe birin gbakuma
naxan na, fe xunxurie nun fe xungbee.»

²⁵ Mange Alatala man naxa a masen,
«Κονο λοχοε nde na wuri di naxan nu
banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, a fama
νε bolonde, a bira a nun fe naxan birin
nu gbakuxi a ra.» Alatala xui nan na ki.

23

Tire xa naxankats

¹ Naxankate na Tirekae βε.

«Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui
ite,

barima Tire βοχι xun bara rakana.

Banxi mu luma naa sonon,

wafu birin bara kana.»

Sipirika ndee xa masenyi nan na ki.

² Wo wo sabari, wo tan naxee sabatixi baa
de ra,

wo tan naxee findixi yulee ra Sidon taa
kui,

wo tan naxee bara naafuli soto yuleya ra
wafu de saabui ra.

³ Baa bara a niya wo xa sansi xori soto
kelife Sixori.

Daxamui naxan mini Nili xure de ra, na
nan findixi bannaya ra wo βε.

Namanee xa makiti xungbe raba νε wo
xonyi.

⁴ Sidonkae, wo yaagi,

wo tan naxee xa νεε nu na baa xun ma.

Xui nde minima kelife baa ma, a naxe,

«N luxi νε αλο di baritare,

naxan mu di bari xone kolon,

naxan mu di yo barima,

naxan mu di yo ramoma, xeme xa na mu
a ra gine.»

⁵ Misirakae na na xibaaru me Tire xa fe
ra,

e fama νε gaaxude.

⁶ Wo xa siga Tarasisi.

Wo tan naxee na baa de ra, wo xa wo wa
xui ite.

⁷ Singe wo xa taa nu na pelexinyi nan kui,
konon yakosi nde wo xa mixie xaninxi yire
makuye?

⁸ Nde yi nate tongoxi Tire xili ma,

a tan naxan nu mange tima,

a tan naxan xa yulee nu findixi kuntigie
ra,

a tan naxan xa yulee nu binyaxi dunjpa
birin ma?

⁹ Alatala Senbema nan yi nate tongoxi,

alako yete igboya xa kana,

xili xungbe kanyie xa magoro.

¹⁰ Tarasisikae, wo xa βοχι rawali

αλο a rabama Nili xure de ra ki naxe,

barima Sidon nun Tire xa wafue mu na
sonon.

¹¹ Alatala bara a belexe itala baa xun ma,

a bara mangɛyae raseren.
A bara yaamari fi Fenisiya xa yire makan-
taxie xa kana.

¹² A naxe, «I tan Sidon taa tofanyi,
i mu luma bere ra sonon,
e fama ne i xun nakanade feo.
Hali wo wo gi Sipiri suri ma,
wo mu bonesa sotoma.

¹³ Kalide boxi mato ba. E xun bara
rakana.
Asiriyakae bara sa wulai subee sagoe.
E bara e xa yire makantaxie rabilin,
e fa e gere han sese mu luxi sonon.»

¹⁴ «Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa
xui ite,
barima wo xa wafu makantaxi xun bara
rakana.»

¹⁵ Tire luma neemui nan kui han je
tongo solofere, mange keren xa bui xas-
abi. Ne tongo solofere raponyi, fe fama
rabade Tire be alo a falaxi sigi kui langoe
gine xa fe ra ki naxe,

¹⁶ «I tan langoe gine, birin neemuxi naxan
ma,
i xa kora bonbo a fanyi ra taa kui,
i xa sigi sa alako mixie xa ratu i xa fe ma.»

¹⁷ Ne tongo solofere raponyi, Marigi a
ya rafindima ne Tire ma. A gbilenma ne
a xa langoeja fori ma, a a yete sa dunija
mangɛyae birin sagoe kobiri xa fe ra.

¹⁸ Kono a xa geeni fama rawalide
Alatala xa fe nan kui. A mu noma na
ragatade a yete be, a luma mixie nan be
naxee birama Alatala foxo ra, alako e xa
donma fanyie nun baloe gbege soto.

24

Dunija xa naxankate

¹ Alatala fama ne dunija kanade,
sese mu lu boxi ma sonon,
adamadie yensenma ne.

² Mixi birin luma toore nan kui:
serexedube nun jama, kuntigi nun konyi,
gine banxi kanyie nun konyi gine, yule nun
saresoe,
yefu ti nun setare, doni tongoe nun doni
kanyie.

³ Dunija fama ne kanade,
a isee birin nonma ne a ma.
Alatala xui nan na ki.

⁴ Dunija tuxunsanma ne, a ixarama ne,
kuntigie yati halakima ne.

⁵ Dunija mixie bara dunija koso,
e bara e kobe so seriyae ra,
e Ala xa yaamarie matandi,
e a xa saate kana.

⁶ Na nan a ra Alatala dunija halakima,
na kote dusu adamadie xun na,
dunija mixie mu gbo sonon.

⁷ Xe xaba temui sansie xurunma ne,
xe xabae nimisa.

⁸ Sanbanyi nun kora xui danma ne,
xulunyi yensen.

⁹ Mixie mu e seewama sigi xui ra,
donse yati mu rafanma e ma.

¹⁰ Taa kanaxi luma na ki ne tun,
a banxie birin balan.

¹¹ Sonxoe tema ne taa kui minse nun
donse xa fe ra.

Seewe bara non, jalexinyi bara siga.

¹² Sontoe nan tun luma taa kui fa,
taa naade kana feo.

¹³ Na naxankate na non dunija bende
fupi fari pamanee tagi,
na luma ne alo oliwi bili naxan imaxama
alako a bogie xa ba,
na luma ne alo sansi tonsoe keren keren
naxee luma xe ma xe xabae dangi
xanbi.

¹⁴ Kono naxee na sogeorode biri,
nee e xui itema ne seewe ra,
e beeti ba Alatala matoxofe ra.

¹⁵ Naxee na sogetede biri,
nee Alatala matoxoma ne,
e Isirayila Marigi Alatala xili matoxo baa
surie ma.

¹⁶ Kelife dunija tunxun naanie ra,
won beeti mema ne naxan a falama,
«Nore kanyie nan Tinxintoe ra.»

Kono n tan naxa e yaabi,
«N xun nakanafe, n fate na bafe n ma.
Naxankate na n be.

Tinxintaree bara n yanfa a naaxi ra.»

¹⁷ Gbaloe nan wo lima, wo tan dunija
mixie.

¹⁸ Naxan na a gi na gbaloe ya ra, a birama
yili nan kui.

Naxan na te na yili kui, yeke nan dusuma
a xun na.

Koore walaxe birama ne,
boxi fan seren.

19 Dunija kanama ne, a iboo, a seren.
 20 A dagalanma ne alo siisila,
 a imaxa alo bage turunnaade mini temui,
 barima a xa yunubie bara gbo.
 A birama ne, a mu kelima sonon.
 21 Na loxoe Alatala koore daalie nun
 dunija mangee jaxankatama ne e
 xa walie ma.
 22 E fama ne malande yire keren alo
 geelimanie naxee na geeli kui.
 E buma ne naa han e fa kiiti.
 23 Kike nun soge loema ne,
 Mange Alatala yaamari tima ne Siyoni
 geya fari Darisalamu
 forie ya i a nore fanyi bun ma.

25

Tooromixi xa kantari na Ala nan na

1 Alatala, n Marigi na i tan nan na.
 N i xili matoxoma ne i xa fe makaabaxie
 xa fe ra,
 i naxee natexi kabi temui xonkuye
 dugutegeja kui.
 2 I bara muxu yaxuie xa taa makantaxi
 rabira,
 a findi geme yensenxie ra naxan mu tima
 sonon.
 3 Na nan a ra jama senbema e i matoxoma
 ne,
 si paaxie fa i binyade.
 4 I findixi misikiine xa kantari nan na,
 yire makantaxi tooromixi luma dennaxe.
 I luxi alo banxi fanyi turunnaade kui,
 alo bage naxan tixi soge ya ma.
 Si paaxi maniyaxi turunnaade nan na
 naxan bonboma banxi ra,
 5 a lu alo wuyenyi naxan na gbengberenyi
 ma.
 I paman e xa sonxoe raxinbelima ne,
 alo nuxui niini nde bama soge xa wuyenyi
 ra ki naxe.
 Na pama paaxi xa sigi sa danma na ki ne.
 6 Yi geya fari, Alatala Senbema fama ne
 xulunyi belebele tide,
 jama birin xa minse nun donse
 joxunmee li naa.
 7 Yi geya fari, Alatala fama ne mafelenyi
 bade bonsoe birin ma,
 8 a saya xa fe kanama ne abadan.

Won Marigi Alatala yaye mafurukuma ne
 yatagi birin ma,
 a a xa jama xa yaagi birin ba dunija ya
 xori.
 Alatala xui nan na ki.
 9 Na loxoe e a falama ne,
 «Won Marigi Ala nan yi ki won won xaxili
 tixi naxan na.
 A bara won nakisi.
 Alatala nan yi ki won won xaxili tixi
 naxan na.
 Won xa seewa a xa kisi ra.»

10 Alatala xonye luma ne yi geya fari,
 konoo Mowabakae maboronma ne alo
 sexe.
 11 E katama ne e xa e ba a yi ra,
 konoo Alatala e xa yete igboya ragoroma
 ne,
 a e senbe birin non.
 12 A e xa yire makantaxie rabirama ne,
 a na birin butuxun han a findi xube ra.
 A e xa yete igboya ragoroma ne feo.

26

Taa senbema xa beeti

1 Na loxoe e yi beeti nan bama Yudaya
 boxi ma:
 Ala bara taa senbema fi won ma,
 naxan xa tete findima kisi ra won be.
 2 Naade xa rabi, jama tinxixi xa so,
 jama naxan mu lanlanteya kana.
 3 Mixi naxan panige fan,
 a findima bonesa kanyi nan na, barima a
 laxi i ra.
 4 Wo wo yete taxu Alatala ra temui birin,
 barima Alatala nan na Ala ra naxan na
 abadan,
 naxan senbe gbo alo fanye.
 5 A bara yete igboe ragoro,
 a e xa taa itexi igoro, a findi xube ra,
 6 misikiinee nun setaree naxan iboronma.
 7 I tan Alatala tinxixi, i tinxintoe xa fe
 sooneyama ne.
 8 Muxu jereema i xa seriye nan ma, muxu
 xaxili tixi i ra.
 Muxu i xili matoxoma muxu boje birin
 na.
 9 Muxu nii yati hayi na i ma koe ra, a i
 fenma geesege.
 I na i xa kiiti sa dunija ma,

na nan dunija mixie matinkanma
tinxinyi ra.

10 Kɔnɔ mixi jaaxie tan, hali e kinikini e
ma,

e mu birama tinxinyi fɔxɔ ra.

Hali pama birin birama tinxinyi fɔxɔ ra,
e tan tondima nɛ gbilende fe jaaxi fɔxɔ
ra,

e mu gaaxuma Alatala xa mangɛya ya ra.

11 Alatala, i senbɛ gbo, kɔnɔ e mu na toma.
I xanunteya naxan saxi i xa pama ma, a
niya e xa na to,

na xa findi e bɛ yaagi ra, i xa tɛ fa e gan.

12 Alatala, i bara bɔnɛsa fi muxu ma,
barima i tan nan muxu xa wali birin
nakamalima muxu bɛ.

13 Muxu Marigi Alatala, marigi gbɛtɛɛ
bara nɔɛ dɔxɔ muxu ma bafe ra i
tan na,

kɔnɔ muxu i tan nan keren batuma.

14 Na marigie bara faxa, e mu baloma
sɔnɔn, e nii mu kelima abadan.

I bara keli e xili ma, i e sɔntɔ.

I bara e xa fe birin nalɔɛ.

15 Alatala, i bara i xa pamanɛ ragbo yɛ,
i bara e xa bɔxi naaninyie masara, bɔxi
xa gbo.

I bara matɔxɔɛ sɔtɔ na fe kui.

16 Alatala, e nu na i fenfe i xa paxankate
kui,

e fa i maxandi.

17 E nu e xui itema i ma alɔ ginɛ naxan na
di barife tɔɔrɛ kui.

18 Muxu bara tɔɔrɔ na di barife kui,

kɔnɔ na fe findixi fufafu nan na.

Muxu mu wali yo rabaxi naxan findixi
kisi ra dunija bɛ,

e mu kisi sɔtɔ muxu saabui ra.

19 Kɔnɔ i tan nan faxa mixie rakelima faxe
ma.

«Wo tan naxee saxi bɛndɛ bun ma,

wo xa keli, wo xa sɛɛwa.

Wo luxi nɛ alɔ xini soge naxan ralɔɛma.

Wo fan nalɔɛma na ki nɛ.»

20 N ma pama, wo xa gbilen wo xɔnyi,

wo xa naadɛ balan saabi ra.

Wo xa wo nɔxun dondoronti han yi xɔnɛ
xa dangi sinden.

21 Alatala fama nɛ kelife a xɔnyi,

a fa dunija mixie ratɔn e xa yunubie xa
fe ra.

Bɔxi wuli dentɛgɛma nɛ a naxan minxi,
a mu mixi faxaxie ragatama sɔnɔn.

27

Isirayila xa kisi

1 Na lɔxɔɛ, Alatala ninginange magaaxuxi
paxankatama nɛ a xa santidɛgɛma
xungbe ra.

Na xili Lewitan, a sabatixi baa nan ma.

A suxufe xɔrɔxɔ, barima a salaxun a gbe
ra,

kɔnɔ Alatala a sɔntɔma nɛ.

2 Na lɔxɔɛ, wo xa bɛɛti ba n ma weni bili
fanyie xa fe ra.

3 N tan Alatala nan na a kantama ra.

N ye sama nɛ a ma temui birin.

N a kantama nɛ kɔɛ nun yanyi ra alako
mixi yo naxa a tɔɔrɔ.

4 N xɔnɔ xɔnɔ, kɔnɔ xa n sa tunbee li naa,
n e gerema nɛ, n tɛ din e ra.

5 Xa a sa li e naxa fa n yire lanyi xiride,
n tinma nɛ a ra a fanyie ra.

6 Lɔxɔɛ na fafe, Yaxuba bɔnsɔɛ a sanke
sɔrɔnma nɛ,

Isirayila bɔnsɔɛ a salonyie nun a fugee
ramini,

a dunija rafe a bogie ra.

7 Alatala Yaxuba bɔnsɔɛ bɔnbɔ nɛ, alɔ a e
yaxuie bɔnbɔ ki naxɛ?

A e faxa nɛ, alɔ a e faxa ki naxɛ?

8 A xa xɔnɛ naxa din e ra, a e xanin alɔ
foye xungbe.

9 Yaxuba bɔnsɔɛ xa yunubie xafari na ki
nɛ.

Na kui, e naxa kuye sɛrɛxɛbadee kana,

e naxa Asera wuri masolixie ba e xa bɔxi
ma,

e naxa kuye xa surayi gansee kana.

10 Taa senbɛmaɛ bara kiro,

e findi nɛ yire rabɛpinxi ra alɔ gbeng-
berenyi.

Ningee nu luma naa e demadonde,

e e sa, e menni wuri burɛxɛ birin don.

11 Wuri salonyie na xara, ginɛ nu e gan
tɛ ra.

Nama xaxilitare nan nu a ra.

E daali mangɛ mu kinikinixi e ma na nan
ma.

Naxan e daaxi, na mu hinnexi e ra.

¹² Na ɓɔɓɔ, Alatala wuri bilie imaxama ne, keli Efirati xure de ra han Misira xure de ra. A wo tan Isirayila xa die birin matongoma ne keren keren.

¹³ Na ɓɔɓɔ, feri xungbe fema ne, alako mixi naxee nu ɓɔxi Asiriya ɓɔxi ma, a nun naxee nu yensenxi Misira ɓɔxi ma, e birin gbilenma ne, e fa suyidi Alatala be geya seniyenxi fari Darisalamu.

28

Naxankate na Samari be

¹ Naxankate na Efirami taa yete igboe siisilae be, naxan tixi gulunba koore ra, kono a xa tofanyi luxi ne alo sansi fuge lisixi.

² Senbema nan fafe yi ki Marigi xili ra, naxan luxi alo turunnaade foye xungbe, alo balabalan tune naxan senbe Samari xun nagoroma.

³ Efirami taa yete igboe siisilae birama ne, e maboron.

⁴ Na sansi fuge lisixi naxan tixi gulunba koore ra, a luxi ne alo xore bogi moxi naxan donma kerenyi ra.

⁵ Na ɓɔɓɔ, Alatala Senbema luma ne alo mange katanyi tofanyi a xa pama donxore be.

⁶ A xaxili tinxinxi fima ne kiitisae ma, a senbe fi soorie ma naxee na gere kui.

⁷ Kono wo xa serexedubee nun namijonmee bara ɓe.

Beere e dagalanma ne, e daxu laamatunyi to temui, e mu fata fe tagi rabade.

⁸ E tixi e yete xa boxunyi tagi, e birin noxoxi a jaaxi ra.

⁹ «Ala wama e xaranfe? A fahaamui fima e ma? E luxi alo diyore naxee de baxi e nga xije ra.

¹⁰ Fo a xa woyen e be diyore daaxi.»

¹¹ Alatala fama a masende yi pama be xone saabui ra,

¹² «Malabude nan yi ki, wo xa wo malabu. Yire raxaraxi na a ra.»

Kono e mu tin e tuli matide a ra.

¹³ Na kui Alatala fama ne masenyi tide e be diyore daaxi, alako e xun xa rakana, yaxuie xa e suxu, e e xanin.

¹⁴ Awa, wo tan mixi mayelee, wo tan naxee Darisalamu yamarima, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

¹⁵ Wo naxe, «Muxu nun saya bara saata, muxu nun gaburi bara lany xiri. Gbaloe yo mu muxu lima won ma kantari kui.»

Kono e na e noxunfe wule xanbi ra.

¹⁶ Alatala e yaabima ne, «N bara geme hagige doko Siyoni, geme fanyi naxan mu kanama. Limaniya mu bama mixi yi ra naxan a taxuma na geme ra.

¹⁷ N bara tinxinyi ti seriyen ra, n bara nondi sa kiiti ki ra.

Wo xa wule naxee findixi wo xa kantari ra, banbaranyi fama ne e xaninde.

¹⁸ Wo xa saate, wo nun saya ra, a kanama ne, wo xa lany, wo nun gaburi ra, a fulunma ne. Gbaloe noma ne wo ra a fanyi ra.

¹⁹ Fe xoxoxe na wo li, a wo xun nakanama ne, geesege yo geesege, feren yo feren, ke yo ke.

Wo na so yi fe kui, wo ifuma ne gaaxui ra.»

²⁰ «Wo xa sade xurun, wo mu noma wo sade a ma.

Wo xa xinbeli dugi xurun, a mu wo kantama xinbeli ra.

²¹ Alatala kelima ne alo a keli Perasimi geya fari ki naxe, a xonoma ne alo a xono Gabayon gulunba kui ki naxe,

alako a xa a xa wali makaabaxi raba.

²² Na kui wo ba mayele tife, alako a naxa fa gbilen wo xiri ra, barima Ala bara a xa nate masen n be boxi kanafe ra.»

²³ «Wo wo tuli mati n xui ra, wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

²⁴ Xe sa xe buxama temui birin? A bende ramaxama ɓɔɓɔ birin?»

25 A na ge boxi buxade, a mu sansi garansanma?

A mu sansi xori birin wolima a ki ma?

26 A Marigi Ala a xaran a si ki ra.

27 Sansi mooli nde mu bonboma wure ra, a bonboma wuri nan na.

28 Sansi mooli gbete noma bonbode wure ra,

kono a mu radangima a i.

29 Na wali ki birin fatanxi Alatala Senbema nan ma.

A xa walie makaaba, a xa fe fanyie gbo.»

29

Naxankate na Darisalamu be

1 Naxankate na Ariyeli taa be, mange Dawuda nu sabatixi dennaxe.

Wo xa nu wo xa salie raba ra je yo je alo wo darixi a ra ki naxe,

2 kono n fama ne Ariyeli xa tete rabilinde, a fa tooo gere kui, a xa lu alo serexebade naxan dexexi.

3 N fama ne wo rabilinde n ma soorie ra, muxu xa wali raba wo xa tete kanade.

4 Wo xa fe fama ne magorode han a lu alo wo xui na minife boxi nan bun ma. Wo xa woyenyi makolikolima ne kelife gaburi kui.

5 Wo yaxuie wuyama ne alo xubutanyi, e xa soorie luma ne alo maale lagi foye ma.

Kono na temui ya magire keren kui,

6 Alatala Senbema fama ne sesarinyi nun galanyi ra, boxi serenma ne, turunnaade goroma ne, te minima ne.

7 Na temui Ariyeli yaxuie loema ne keren na,

e fa lu alo xiye jaaxi mixi raxunuma temui naxe.

Na soorie nun e xa gereso wali birin nonna ne feo.

8 A luma ne alo kaametoe naxan xiye sa a na a degefe,

kono a fa xunu kaame ra a ma.

A luma ne alo mixi naxan xiye sa a na ye minfe,

kono a fa xunu ye xoli ra a ma.

A luma na ki ne na soori gali xa fe ra naxan na Siyoni mixie gerefe.

9 A xa findi wo be terenna ra, wo de xa ixara.

Wo wo yae raxi, wo xa findi donxuie ra. Wo na dagalanfe siisi daaxi, kono beere mu a ra.

10 Alatala nan wo raxixi,

a bara wo xa namiponmee yae balan, a bara wo xa sematoe xunyi makoto.

11 Yi laamatunyi luxi ne alo sebeli matonxumaxi. Na soma mixi nan yi naxan fata a xarande alako a xa a xaran, kono a fa a yaabi, «N mu noma a xarande wo be, barima a balanxi tonxuma ra.»

12 Xa na mu a ra, a luxi alo sebeli naxan soma mixi xarantare yi ra alako a xa a xaran, kono a fa a yaabi, «N tan mu fata a xarande.»

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi pama bara fa, e xa n matoxo e de ra, kono e boje tan makuya n na.

E xa batui findixi adamadie xa yaamari ratinmefe nan tun na.

14 Na nan a toxi n man yi pama de ixarama ne kaabanakoe ra.

Lonnillae xa lonni mu gema na kolonde, fe kolonyie mu soma na fe kui.

15 Naxankate na mixie be naxee e noxonma Alatala ma nate kobi rabafe ra.

E to e xa walie rabama dimi nan kui, e mapoxun, «Nde muxu toxi? Nde a kolon muxu naxan nabama?»

16 Wo xa daxupa senbe gbo.

Bende noma lude alo a yailanma?

Se yailanxi noma a falade a yailanma be, a mu n yailanxi?

Feje noma a falade a yailanma be, a xaxili mu fan?»

17 A gbe mu luxi Liban wondi xa masara xe ra,

xe fan xa masara wondi ra.

18 Na loxoe, tuli xorie kitaabui xaranmae xui mema ne,

donxuie fan minima ne dimi xora, e se to.

19 Yete magoroe seewama ne Alatala ra, misikiinee seewama ne Isirayila xa Seniyentoe ra.

20 Funmala mu luma naa sonon, mixi mayele loema ne.

Fe kobi rabae loema ne.

21 E mixi toojegema wule ra, e gantanyi italama tinxintoe be.

22 Yaxuba bõnsõε Marigi xa masenyi nan ya naxan Iburahima xun saraxi:
«To dangi xanbi, Yaxuba bõnsõε mu yaag-
ima sõnõn,
a bõpε mu rapaaxuma a ma.
23 A xa die na n ma walie to e tagi,
e n xili binyama nε,
e e magoroma nε Yaxuba xa Seniyentõε
bε,
e gaaxuma nε Isirayila Marigi Ala ya ra.
24 Mixi ifuxi fahaamui sõtõma nε,
sõnxõε ratee tinma nε lõnni ra.»

30

Naxankatε bõnsõε murutela bε

1 Alatala xa masenyi nan ya,
«Naxankatε na bõnsõε murutela bε.
E natεε tongoma, naxee mu kelixi n tan
ma.
E saatεε xirima, n Xaxili mu e yamarixi
naxee ra.
Na kui e yunubi xun masama tun.
2 E sigama Misira, e e yetε taxu menni
mangε ra.
E wama lufe a xa kantε bun ma.
E na birin naba n tan xanbi.
3 Misira mangε xa kantε findima yaagi
nan na wo bε,
lufe a xa niini bun ma na wo tõõrõma nε
tun.
4 Hali wo kuntigie xεε Sowan nun Xanesi
Misira bõxi ma,
5 e birin fama lude yaagi nan kui na pama
xa fe ra naxan mu e malima.
E mu wo demenma, e wo rayaagima tun.»
6 Naxankatε na Negewi gbengberenyi
subee bε.
E bõxi xõrõxõε nan igirima yetεε nun
bõximasee na dennaxε,
e xa bannaya xanife ra sofalee nun
põxõmεε fari pama xõn ma,
naxan mu fata e malide fefe ma.
7 Misira xa mali findima fe fufafu nan tun
na!
Na nan a ra, n naxa yi xili sa a xun ma:
Turunnaade taganxi.
8 Yi fe sεbε walaxε ma e bε,
a sεbε buki ma alako a xa findi seede ra
abadan.
9 Nama murutela nan a ra, naxan a
booree madaxuma,

naxan mu wama a tuli matife Alatala xa
seriyε ra.
10 E a falama sematoe bε, «Wo naxa
laamatunyie to.»
E a falama namijõnmεε bε, «Wo naxa
masenyi tinxinxi ti.»
E naxε, «Wo xa masenyi põxunmεε ti,
wo xa wõyεn fanyi fala, hali nõndi mu a
ra.
11 Wo xa keli yi kira xõn ma,
wo xa Isirayila xa Seniyentõε masenyi lu
naa.»
12 Isirayila xa Seniyentõε xa yaabi nan ya,
«Wo to tondi yi masenyi ra,
wo fa la tõõre nun madaxui ra,
13 yi yunubi luma nε wo bε alõ tεtε kanaxi,
naxan birama terenna ra.
14 A kanama nε alõ fepε kanaxi,
hali tε kõ se, xa na mu a ra ye base mu
mini a kui.»
15 Marigi Ala naxan findixi Isirayila
Seniyentõε ra, a xa masenyi nan ya:
«Xa wo gbilen n ma, wo fa wo raxara,
n wo rakisima nε.
Xa wo dõxõ, wo fa wo taxu n na,
n senbε fima nε wo ma.
Kõnõ wo mu tin na ra.
16 Wo naxε, «Ade, muxu tan muxu gima
soeε nan fari.»
Awa yire, wo fama gide.
Wo naxε, «Muxu tan muxu gima soe
xulunxie nan fari.»
Awa yire, kõnõ wo kerimae xulun wo bε.
17 Wo wulu keren, wo gima nε wo yaxui
keren ya ra.
Xa yaxui suuli na a ra, wo birin wo gima
nε,
wo fa lu alõ geya wuri keren gbansan tixi
naxan fari.»
18 Kõnõ na kui Alatala na mame tife alako
a xa hinne wo ra.
A fama nε kelide, a kinikini wo ma,
barima Alatala tinxin.
Sεwε na mixi bε, naxan a xaxili tixi a ra.
19 Siyonikae, wo tan naxee sabatixi
Darisalamu,
wo mu yaye raminima sõnõn.
Wo na a xili, a hinnema nε wo ra,
a na wo xui mε, a wo yaabima nε keren
na.

20 Hali wo Marigi a niya wo xa lu fe x̄ox̄ox̄e kui,
wo karam̄ox̄ox̄e mu e n̄oxunma wo ma s̄on̄on,

wo fama ne e tode wo yae ra.

21 Wo na siga yirefanyi ma, wo na siga k̄oola ma,

wo fama ne masenyi mede wo xanbi ra naxan a falama wo be,

«Kira fanyi nan ya, wo xa wo j̄ere a x̄on ma.»

22 Na kui wo xa kuye naxee yailanxi gbeti nun x̄ema ra,

wo fama ne nee wolide alo se seniyentaree,

wo fa a fala, «Wo keli be!»

23 Na temui Alatala tune rafama ne wo xa sansie ma,

wo xa b̄oxi daxamui gboma ne.

Na temui wo xa xurusee sigama ne e demadonde fiili xungbee ma.

24 Ninge nun sofale naxee x̄e buxama, e fama se fanyi nan donde naxan nafalaxi e be.

25 Xuree wuyama ne wo xa geyae fari.

Na temui faxe xungbe nan tima, yire senbema itexie rabirama ne.

26 Alatala fama ne a xa j̄ama xa max̄on̄e nun fie rayalande.

Na l̄ox̄e kike yanbama ne alo soge, soge xa yanbe fan xun masama ne d̄ox̄o solofere.

27 Alatala na fafe kelife yire makuye, a x̄on̄ox̄i a x̄ox̄ox̄e ra, a fama ne tuuri belebele kui.

Te minima ne a kere kui x̄one xa fe ra.

28 A j̄engi luxi ne alo banbaranyi naxan tema han mixi k̄onyi.

A j̄aman̄e suxuma ne,

a karaf̄oe sa e ma, a se nde raso e banganyie ra,

a e xanin yire e mu wama sigafe dennaxe.

29 K̄on̄o wo tan beeti bama ne na l̄ox̄e alo sali temui,

wo b̄j̄ee seewama ne alo mixi naxee xule fema sigafe ra Alatala xa geya fari,

Alatala naxan luxi alo fanye Isirayila be.

30 Alatala a xui xaape ramini ma ne,

a a senbe masenma ne x̄one belebele nun te kasare ra.

A fama ne sesarinyi, galanyi, tune xungbe, turunnaade, nun balabalanyi ra.

31 Alatala xui fama ne Asiriyakae butuxunde,

a e rabira a xa mangeya ra.

32 A na e bonbo wuri x̄ox̄ox̄e ra temui naxe,

a xa j̄ama beeti bama ne maxasee nun korae xui ra.

33 Te yire bara yailan mange xili ma a rakuya.

A tilin, a igbo.

Yege gbege malanxi na te belebele xa fe ra.

Alatala j̄engi luxi ne alo te jaaxi naxan ganma a fanyi ra.

31

Misira xa mali

1 Naxankate na wo be,

wo tan naxee wo yete taxuma Misira ra, wo tan naxee lama e xa soori ragise wuyaxie ra,

wo tan naxee e xa soe ragimae matoma.

Wo mu Isirayila xa Seniyent̄e fenma, wo mu wama Alatala xa mali x̄on ma.

2 K̄on̄o Ala xaxili nan gbo,

a fata j̄axankate ragorode mixie ma.

A xui mu kanama.

A kelima j̄ama jaaxi xili ma,

naxee mixi kobie malima.

3 Misirakae mu findixi Ala ra,

adamadie nan tun na e ra.

E xa soe mu findixi xaxili xa ra,

sube nan tun na e ra.

Alatala na keli temui naxe mixie xili ma,

naxan mali tima yo, naxan mali fenma yo,

a e birin halakima ne.

4 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yet̄e na yirindin a xa sube suxuxi xun ma,

hali xuruse demadonyi gbegebe katama ne a keride,

a mu gaaxuma e xa son̄ox̄e rate ya ra,

a mu kelima na sube xun ma fefe ma.

Alatala Senbema fan goroma ne gere sode Siyoni geya fari na ki ne.

5 Alatala Senbema Darisalamu makan-tama ne,

alɔ xɔni a gabutenyie italama a yɔrɛɛ xun
ma ki naxe,

a e kanta, a e rakisi, a a ti e xun ma.»

⁶ Isirayilakae, wo xa gbilen Ala ma wo
bara wo makuya naxan na.

⁷ Na ɔxɔɛ wo fama nɛ wo xa kuyee
rabɛɛnde wo naxee yailanxi gbeti nun
xɛɛma ra yunubi xa fe ra.

⁸ «Asiriyakae fama nɛ sɔntɔde san-
tidɛgema ra,

naxan mu fatanxi jɛngi kanyi ra.

E e gima nɛ na ya ra, e xa fonikee
xaninma nɛ konyiya kui.

⁹ E xa yire makantaxi birama nɛ gaaxui
kui,

limaniya bama nɛ e xa sɔɔri mangɛɛ yi ra
gere fa tɛmui.»

Alatala xa masenyi nan na ki,
naxan na gere tɛ radɛxɛma Siyoni geya
ma Darisalamu kui.

32

Mangɛya tinxixi

¹ Mangɛ fama nɛ mangɛya rapɛrɛde
tinxinyi ra,

a xa kuntigie kiiti sama nɛ seriye ki ma.

² Kankan luma nɛ alɔ banxi fanyi turun-
naadɛ dinma naxan na,

alɔ xure naxee ye xaninma gbengberen
yire,

alɔ gɛmɛ niini bɔxi ixaraxi ma.

³ Na tɛmui ya naxee se fenma, nee se
igbɛma nɛ.

Tuli naxee e matima, nee fe mɛma nɛ.

⁴ Xaxilitaree fama nɛ fahaamui sɔtɔde,
boboe nɛnyi fama nɛ kelide, nee fa wɔyɛn
a fanyi ra.

⁵ Mixi kobi mu xilima kuntigi,

mixi tinxintare mu binyɛ sɔtɔma sɔnɔn,

⁶ barima e mu nɔndi falama, e mu fe fanyi
majɔxunma.

A fe seniyeɛnxi bɔtɛ rabama, a wule
falama Alatala xa fe ra,

a kaamɛtɔɛ luma a xa kaamɛ kui,

a tondi ye ma mixi bɛ, ye xɔli na naxan
ma.

⁷ Mixi jaaxi wali ki mu fan,

a a mato a misikiine xun nakanama
tɔɔɛɛ ra ki naxe.

⁸ Kɔnɔ mixi fanyi tan a matoma nɛ a fe
fanyi rabama ki naxe,

a xun nakeli a xa wali fanyi saabui ra,

⁹ Banna ginɛɛ, wo xa wo tuli mati n xui
ra.

Wo tan naxee laxi wo yetɛ ra, wo xa n ma
masenyi ramɛ.

¹⁰ Beenun jɛ keren xa dangi, wo sɛrɛnma
nɛ gaaxui ra,

wo tan naxee laxi wo yetɛ ra,

barima weni bogie kanama nɛ,

xɛ xabɛ fan mu fanma.

¹¹ Banna ginɛɛ, wo xa wo magoro,

wo tan naxee laxi wo yetɛ ra, wo xa
gaaxu.

Wo xa wo xa dugi fanyi masara kaapɛ
dugi ra.

¹² Wo xa wa wo xa weni bogi nun xɛ
kanaxie xa fe ra.

¹³ Wo xa wa n ma jama xa bɔxi xa fe ra,
naxan bara findi jooge nun tunbe yire ra.

Wo xa wa wo xa taaɛ xa fe ra jɛlɛxinyi
jɔnxi dennaxe.

¹⁴ Wo xa yire makantaxi raboloma nɛ,

wo xa taa fanyi findima nɛ wula ra,

sofale nun xurusee dɛ madonma
dennaxe.

¹⁵ A luma na ki nɛ han Ala a Xaxili
Seniyɛnxi ragoroma won ma tɛmui
naxe keli koore ma.

Na tɛmui na gbengberenyi findima nɛ
sansiyire ra,

a gbo ye alɔ fɔtɔnyi.

¹⁶ Seriyɛ rapɛrɛma nɛ gbengberenyi ma,

tinxinyi fan sabatima nɛ sansiyire.

¹⁷ Tinxinyi xa wali findima bɔɛsa nan na,
a findi xaxilisa nun kantari ra waxati
birin.

¹⁸ N ma jama luma nɛ naa bɔɛsa kui,
maraxare kui.

¹⁹ Hali fɔtɔnyi kana, taa bira,

²⁰ hɛɛri nan luma wo bɛ,

wo tan naxee sansi sima xure dɛ ra,

wo tan naxee tinma wo xa ningee nun wo
xa sofalee xa e dɛ madon.

33

Gbaloe nun kisi

¹ Naxankatɛ na i bɛ, i tan naxan gbaloe
rabama.

Naxankatɛ na i bɛ, i tan naxan yanfe
tima.

I na gɛ na rabade, i xun fa rakana, yanfe
gbilen i ma.

² Alatala hinne muxu ra, muxu xaxili tixi i tan nan na.

I xa muxu senbe xun masa, i xa muxu ratanga fe xoxoxe ma.

³ Sie e gima ne i xui ya ra, jamanee yensenma ne i xa gere xui ra.

⁴ Wo tan sie, mixie fama ne wo xa naafuli suxude, alo katoe dinma xe ra ki naxe.

⁵ Wo tan Siyonikae, Alatala gbo, a sabatixi koore nan ma. A tinxinyi nun nondi fima ne wo ma.

⁶ A wo bun ti. A kisi, xaxili fanyi, nun fahaamui ratagatama ne wo be, wo tan naxee gaaxuma a ya ra.

⁷ Wo a mato, jalamae nun xerae na wafe tande.

⁸ Mixi yo mu toma kirae ma sonon. Saate bara kana, saate seedee bara yaagi, binye yo mu na sonon.

⁹ Boxi na sunnunyi nun halaki nan kui. Liban xa mere bara maxara, Basan nun Karemele fotonyi burexee na yolonfe.

¹⁰ Alatala naxe, «Yakosi n kelima ne fa, wo fa n matoxo.

¹¹ Wo to nate fufafu tongo, wo man fe fufafu nan sotoma. Wo pengi luxi ne alo te naxan fama wo gande.

¹² Te dinma ne sie ra, e gan alo tunbe masegexi, sese mu lu.»

¹³ Wo tan naxee makuya n na, wo xa wo tuli mati n ma fe rabaxie ra. Wo tan naxee makore n na, wo xa la n senbe ra.

¹⁴ Yunubitoe naxee na Siyoni, e bara gaaxu.

Alatala yaxuie bara seren folo. «Nde noma lude te kasarati seeti ma? Nde ratangama te xubentare ma won ya ma?»

¹⁵ Mixi nan a ra naxan jere ma tinxinyi ra, naxan nondi falama, naxan tondima geenii soto ki jaaxi ra, naxan mu a belexe italama bupa kobi be,

naxan mu a tuli matima mixi faxafe nate tongoe ra,

naxan mu a xaxili tima fe jaaxi ra.

¹⁶ Na mixi mooli tan sabatima ne geya fari yire makantaxi kui, a baloe nun ye soto a fanyi ra.

¹⁷ Wo yae mange toma ne a xa tofanyi kui, wo man fa boxi to naxan xa gboe mu nonna.

¹⁸ Wo ratuma ne wo gaaxu ki ma, a falafe ra, «Na mange na minden? Duuti maxili go? Yire makantaxi xunmato go?»

¹⁹ Wo mu fama na bonsoe yete igboe tode sonon, naxee xa xui fahaamufe xoxoxo.

²⁰ Siyoni mato, won ma sali rabama dennaxe.

Menni wo Darisalamu toma ne, taa naxan naxaraxi, jama naxan mu talama e xonyi sonon.

²¹ Won Marigi Senbema luma ne naa won ya ma xuree seeti ma.

Won yaxuie mu noma tide na xuree ma e xa kunkuie kui,

²² barima Alatala nan na won ma kiitisa ra,

a seriye yati nan fima won ma.

Alatala nan na won ma Mange ra, a won natangama fe jaaxi nan ma.

²³ Wo tan sie, wo xa luutie bara yonton, wo xa kunkui wuri mu tixi, wo xa bela mu gexi italade.

Na kui wo xa naafuli fama ne xaninde, hali mabenye noma na rabade.

²⁴ Siyonika yo mu a falama, «N mu yalanxi.»

E xa yunubie fama ne xafaride.

34

Edon xa kiiti

¹ Wo wo maso, wo tan jamanee, alako wo xa wo tuli mati.

Sie, wo xa wo tuli mati n na a fanyi ra. Dunija jama birin xa e tuli mati n ma masenyi ra,

² barima Alatala xonoxi jamanee nun e xa soori gaali birin ma.

A fama ne dinde e ra, a e raton.

³ E xa mixi faxaxie mu ragatama.
E binbie bōroma nε, e xiri fa te koore ma.
E wuli ifilima nε geyae ma.

⁴ Hali tunbui naxee na koore ma, e birama
nε,
alo burexεe nun xōrεe birama ki naxε.
Koore walaxε makuntanma nε alo dagi.

⁵ Alatala naxε, «N ma santidegema na ge
na wali ra,
a goroma nε Edon pama xili ma,
n fa e sōnto kiiti xa fe ra.»

⁶ Wuli na Alatala xa santidegema ma.
A bara ge serεxε kōn naxabade a ra,
xurusee wuli nun ture na a ma.
Alatala na serεxε nde kōn naxabafe
Bosara,
a na faxε tife a paxaxi ra Edon bōxi ma.

⁷ Nama sōntoma nε, sεxε ningee nun
tuurae fan faxa,
han bōxi yati bara nōxo na wuli birin na.

⁸ Alatala xa nate nan na ki,
alako Siyoni gbe xa pōxo Edon xa yaxuya
xa fe ra.

⁹ Edon xa xuree nun bōxi luma nε alo
dole, a fa lu gan na.

¹⁰ A mu xubenma kōe nun yanyi ra,
a tuuri luma nε te ra tun.
Menni findima gbengberenyi yire nan na
abadan,
mixi yo mu dangima naa sōnōn.

¹¹ Xōni nun wulai sube mōoli birin luma
nε naa.
Alatala bara nate tongo menni xa findi
gbengberen yire ra.

¹² Menni mangε mu sese toma naa e
yamarima rabama naxan xun na,
e xa kuntigie yensenma nε feo.

¹³ Menni xa yire makantaxie findima
tunbee yire,
e xa taae luma nε alo wulai, wule baree
nun xōnie luma dennaxε.

¹⁴ Wulai subee mōoli birin sabatima naa,

¹⁵ Bōximase a xale sama nε naa,
a fa e rasege, a e kanta.
Hali yubee sabatima menni nε, e fa die
rasege.

¹⁶ Alatala xa sebeli mato a fanyi ra.
Yi sube birin fama nε lude naa, e fa wuya.
Alatala bara na nate tongo, a Xaxili yati
fama nε na rakamalide.

¹⁷ A tan nan yati e xa fe matoma, a na bōxi
itaxun e ra,

a fa findi e gbe ra abadan.

35

Ala xa kira

¹ Nεlexinyi xa lu gbengberen yire,
sεεwε xa lu wulai alo sansi fugaxie yire.

² Sansi tofanyie xa lu naa, sεεwε xui xa
ite.

A xa lu alo Liban fōtōnyi, a xa tofan alo
Karemele geya nun Sarōn yire.

Won Marigi Alatala xa nōrε toma nε naa
a fanyi ra.

³ Wo tan naxee bara gaaxu han wo bεlexε
mu se suxuma, wo xinbi fa serεn,
wo senbe xa so.

⁴ Wo a fala mixie bε naxee bara gaaxu,
«Wo xa limaniya, hali wo mu gaaxu!
Wo Marigi Ala bara fa wo gbe pōxode.

A fama wo rakiside a senbe ra.»

⁵ Na temui, dōnxuie ya rabōoma nε,
tulixōrie fe mεma nε.

⁶ Mabenyie tunganma nε alo xeli, boboe
fan sεεwε xui raminima nε,
barima xuree minima nε gbengberenyi
ma.

⁷ Bōxi maxaraxi mafindima nε baa ra,
dulonyi minima nε gbengberen yire.
Wulai baree xōnyi bara findi ye yire ra.

⁸ Kira mabama naa naxan xili falama,
«Kira Seniyenxi.»

Mixi seniarentare mu dangima menni, fo
naxan lanma a xa dangi na.

Xaxilitaree mu tima na kira xōn ma.

⁹ Yεtεe nun burunyi sube mu toma naa,
fo lasiri mixi.

¹⁰ Alatala naxee xōreyaxi, nee nan
gbilenma e xōnyi na kira xōn ma.

E soma nε Siyoni sεεwε ra naxan mu
pōnma.

E nεlexinma nε tun.

Sunnunyi nun tōrε bama nε e ma
abadan.

36

Asiriya mangε xa masenyi

¹ Mangε Xesekiya xa mangeya pε fu nun
naani nde ra, Asiriya mangε Senaxeribi
naxa nō Yudaya taa senbemaε ra.

² A to ge na rabade, Asiriya mangε naxa
a xa sōori mangε xεε Darisalamu mangε
xōn ma, kelife ra Lakisi, a tan nun a xa

soori senbema. E naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe.

³ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

⁴ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra?»

⁵ I woyen fufafu nan tun falaxi! I noxo a ma i bara fere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

⁶ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra.

⁷ Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

⁸ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotode i xa pama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima.

⁹ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

¹⁰ Bafe na ra, wo Marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, «Siga, i na boxi kana.»»

¹¹ Na temui Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra pama ya xori naxan na tete fari ma.»

¹² Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

¹³ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

¹⁴ «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

¹⁵ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

¹⁶ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama ne a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

¹⁷ han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee na dennaxe.»

¹⁸ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» Si gbete xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

¹⁹ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

²⁰ Namanee birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

²¹ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

²² Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee iboxi ra e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi dentegae a be.

37

Mange Xesekiya marasi fenfe Annabi Esayi ra

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie

xeε Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, paxankate, nun bonje mapaxu loxe nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, konon senbe mu na sonon e xa bari.

⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala njje rasotofe ra, temunde a a paxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoe naxa faxesa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, <I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotoe xa fe ra, a naxee falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, <I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mange naxan nabaxi pamanee birin na. E e sonto ne a paaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoe naxee na Teli Asari?

¹³ Xamata mange, Arapadi mange, Se-farawayimi mange, Hena mange, nun Iwa mange na minden?»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe,

¹⁶ «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunja birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

¹⁷ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xee Ala Njje rasotode.

¹⁸ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mange bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

¹⁹ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra.

²⁰ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunja birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²¹ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mange Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mange Senaxeribi xa fe ra.

²² Alatala xa masenyi nan ya a xili ma, Siyoni taa fama ne yode i ma, Darisalamu tofanyi fa i maberede.

²³ I nde konbixi, i nde maberexi? I sonxoxi nde ma? I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

²⁴ I xa xerae bara Marigi rasoto. I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon, n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depxei kui.

²⁵ N tigie ge pamanee ma, n e ye min. N Nili xure senkinnee birin xorima ne n sanyie ra.»»

²⁶ Alatala naxe, «I mu a mexi ba, n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne. I tan findixi taa senbemaee sontoma nan tun na,

²⁷ na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma. E luma ne alo pooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

²⁸ Konon n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

²⁹ I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,
n na n ma xurunde gbakuma ne i ɲɔɛ ra,
n na n ma karafoe sɔti i de kui,
n i ragbilen i kelide.»

³⁰ Alatala naxe, «Xesekiya, tɔnxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xɔri yolonxi nan donma.
Tamuna wo sansi bali nan donma.
Kɔnɔ tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba,
wo weni min naxan kelima weni bilie ma,
wo naxee sima.

³¹ Yuda bɔnsɔɛ naxee kisima,
nee luma ne alɔ wuri bili
naxan sanke na bɔxi bun ma,
a fa a bogi ramini.

³² Barima mixi ndee ratangama ne faxe ma Darisalamu,
Siyoni mixi ndee kisima ne.
Alatala Senbema a mafurama ne na birin nabade.»

³³ Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mange xa fe ra,
«A mu soma yi taa kui,
a mu xali yo wolima be,
a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,
a mu bende matema tunganfe ra wo xa tete ra.

³⁴ A gbilenma a fa kira nan na,
a mu soma yi taa kui!
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ N yi taa makantama ne,
n a rakisima ne n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁶ Na kɔɛ ra Alatala xa maleke naxa mini, a sa Asiriyaka wulu keme tongo solomasaxan nun suuli faxa. A dɔnxɔɛ to keli gɛɛɛge, e naxa na furee to e ya ma.

³⁷ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi naxa gbilen a xɔnyi Ninewe.

³⁸ Lɔxɔɛ nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidegema ra, e e gi Ararati bɔxi ma. Esarixadoni naxa ti mange ra a baba Senaxeribi ɲɔxɔɛ ra.

38

Xesekiya xa yalanyi

¹ Na lɔxɔɛ mange Xesekiya naxa fura a ɲaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa.

Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a be, Alatala yi nan masenxi,
«I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na faxafe ne yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xale ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon n nan ɲerexi ne kira tinxixi nan xɔn ma n ma dunɲeigiri kui n bɔɲe fiixe ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxɔnfe fɔxɔ ra.»
Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide mange banxi tete kui, Alatala man naxa a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma ɲama yarerati Xesekiya be, i benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi me, n bara i yaye to. N i yalanma ne, a xi saxan nde. N ɲe fu nun suuli sama ne i xa simaya xun ma.

⁶ N i tan nun yi taa ratangama ne Asiriya mange ma. N yi taa makantama ne n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tɔnxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima ne.

⁸ Ala naxe, «N a niyama ne soge niini xa gbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu Axasi tede ma.» Na temui, soge niini naxa magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu a goroxi ki naxe.

⁹ Yudaya mange Xesekiya xa beeti nan ya, a naxan sebexi a to yalan a xa fure ma:

¹⁰ N nu a fala ne nu,
«A lanma n xa laaxira yi waxati fanyi n ma dunɲeigiri kui?

N ma simaya xa dunke na ki?»

¹¹ N man nu a fala ne nu,
«N mu Alatala toma yi dunɲa ma sɔnɔn, n man mu ibunadama yo toma fa naxan sabatixi yi bende fɔɲi fari.

¹² N ma lingira bara tongo n xun,
alɔ xuruse kante xa leele italama ki naxe. N ma simaya na mafilinfe alɔ mabɔɛ xa gese.

Mabɔɛ na ge gese sɔxɔde, a dɔnxɔɛ naxan luxi, a na xaba.

Alatala, i tan fan, beenun nunmare xa so, i bara n ma simaya rapɔn.

13 N naxa mame ti han gɛɛsɛgɛ,
kɔnɔ i bara n xɔrie igira alo yetɛ a rabama
ki naxɛ.

Beenun kɔɛ xa so, i bara dan ti n ma
simaya ma.

14 N nu n xui xurudi raminima nɛ alo
debelin xɔni,
n nu wama nɛ alo ganbɛ sunnunxi.
N nu n ya rate koore ma, n nu fa a fala,
«N Marigi n na tɔɔrɔfɛ, i xa n mali.»»

15 «N nɔma na tagi rabade di?
A tan yati bara n yaabi, a fa n ma duba
suxu.
Na kui n fama n pɛredɛ yetɛ magore nan
kui n ma simaya birin na.

16 N Marigi, ibunadama kisima na ki nɛ.
N pɛngife to na nan ma.»

«I tan bara n ma yalanyi ragbilen n ma, n
xa kisi.

17 I bara n mali na tɔɔrɛ kui.
I xa xanunteya bara n natanga faxɛ ma,
i bara n ma yunubie birin woli i kobe ra.

18 I a kolon a n ma gaburi mu findima
matɔxɔɛ ra i bɛ,
saya mu i matɔxɔma,
faxa mixie fan mu i tantuma bɛɛti ra.
Naxee goroma gaburi kui,
nee xaxili mu tixi i xa hinne ra sɔnɔn.

19 Mixi piɛɛ nan i matɔxɔma, alo n na i
matɔxɔfɛ ki naxɛ to lɔxɔɛ.
Babae masenyi tima e xa die bɛ i xa hinne
xa fe ra.»

20 Alatala bara n nakisi.
Won xa bɛɛti ba a bɛ kɔrae ra a xa
hɔrɔmɔbanxi kui.
Won xa lu na raba ra won ma simaya
birin na.

21 Annabi Esayi nu bara a fala, a e xa fa
xɔrɛ bogi yailan, e a fatu mangɛ Xesekiya
xa fi ma, alako a xa yalan.

22 Xesekiya nu bara a yaabi, «Tɔnxuma
mundun a niyama n xa a kolon n man
nɔma tede Alatala xa hɔrɔmɔbanxi?»

39

*Xesekiya Babilon mangɛ xa xɛrae
rasɛnɛfɛ*

1 Na tɛmui Babilon mangɛ Merodaki
Baladan naxa bataaxɛ nun buja rasanba

Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya
furafe nun a yalanfe mɛ.

2 Xesekiya naxa na xɛrae rasɛnɛ, a a xa
naafuli birin masen e bɛ, alo gbeti, xɛɛma,
surayi, labundɛ nun ture xiri piɔxunmɛ, a
xa geresose ragatade nun a xa bannaya
birin na dɛnnaxɛ. Sese mu lu, Xesekiya
mu naxan masen e bɛ a xa banxi nun a
xa bɔxi kui.

3 Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa
Xesekiya yire, a a maxɔrin, «Na mixie
munse falaxi i bɛ? E kelixi minden?»
Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi bɔxi
makuye nde nɛ, dɛnnaxɛ xili Babilon.»

4 Esayi man naxa a maxɔrin, «E munse
matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a
yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui.
Sese mu luxi n xɔnyi n mu naxan masenxi
e bɛ.»

5 Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xe-
sekiya bɛ, «I tuli mati Alatala xa masenyi
ra,

6 «Lɔxɔɛ na fafe, yi mixie fama nɛ i
harige birin xaninde Babilon, i benbae
naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan
na ki.

7 E fama nɛ i xa die suxude, i naxee
barixi, e e bana Babilon mangɛ bɛ.»

8 Xesekiya naxa a fala Esayi bɛ, «Alatala
xa masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala
nɛ barima a naxɛ, «Bɔpɛsa nun kantari
tan luma nɛ be, n ma simaya birin kui.»

40

Ala a xa pama xunsarafe

1 Ala xa masenyi nan ya:

«Wo xa n ma pama madundu e xa tɔɔrɛ
kui.

2 Wo xa a fala Darisalamu bɛ a a xa
paxankatɛ bara piɔn,
a xa yunubie sare bara gɛ fide,
a Alatala bara na ragbilen a ma han dɔxɔ
firin.»

3 Mixi nde na a xui raminife gbengberɛn
yire a falafe ra,

«Wo xa kira yailan Alatala bɛ,
wo sankira matinxin wo Marigi ya ra.

4 Gulunba xa ite, geya xa igoro,
kira piɔaxi xa yailan a fanyi ra.

5 Alatala xa nɔrɛ makɛnɛnma nɛ daali
birin ya xɔri.»

Alatala xa masenyi yati nan na ki.

⁶ Mixi nde bara a fala n be, «I xui rate.»
N bara a yaabi, «N xa munse fala?»
A naxe, «Adama xa nore luxi ne alo
sansie.

⁷ E lisima ne, Alatala xa foye e fuge kana.
Adamadie maniyaxi sansie nan na.

⁸ Sansie xarama ne, e fuge kana,
kono Alatala tan xa masenyi mu kanama
abadan.»

⁹ Siyoni, i xa te geya itexi nde fari.
Darisalamu, i xa i xui ite senbe ra li-
maniya kui.

A fala Yudaya taae be, «Wo Marigi Ala na
be.»

¹⁰ Marigi Alatala na fafe senbe ra, nore
xanxi a belexe i.
Xunnakeli na a be.

¹¹ A meenima ne a xa xurusee ma,
a a xa yexe yoree tongoma ne, a e sa a
kanke ma,
a e ngae ragbengben.

¹² Nde baa ye maniyaxi a belexe kui?
Nde koore walaxe maniyaxi?
Nde dunija bende maniyaxi?
Nde geyae dodoxi sikeeli ra?

¹³ Nde Alatala Xaxili kolon?
Nde noma marasi fide a ma?

¹⁴ Nde a yamarima? Nde a matinkanma?
Nde fe kolonyi masenma a be?
Nde a masenma a be se yailanma ki naxe?

¹⁵ Namanee luxi ne a be alo se xunxurie.
A e rakelima ne a fanyi ra.

¹⁶ Liban sube birin nalanxi mu serexe gan
daaxi lima naxan daxa a be,
Liban fotonyi belebele mu yege lima a xa
serexe ganfe ra.

¹⁷ Sese mu namanee ra a ya i, e findixi a
be fe fufafu nan na.

¹⁸ Wo wama Ala maniyafe nde ra?
Wo a misaalima munse ra?

¹⁹ Yirawali kuye nan masolima,
xabui xee ma radin a ma,
a fa gbeti yolonxoniyie yailan a kuye
gbakuma naxan na.

²⁰ Setaree wuri nde nan fenma naxan mu
kanama mafuren mafuren,
a mixi fen naxan fata a masolide alako a
naxa bira.

²¹ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi kabi
temui xonkuye?

Wo mu na fahaamuxi kabi dunija daa
temui?

²² A tan nan sabatixi dunija birin xun ma.
Dunija mixie luxi ne a be alo katooe.
A tan koore walaxe italaxi ne alo dugi
naxan sama leele ma.

²³ A tan nan mangee xun nakanama, a
mixi xungbee xa fe magoro.

²⁴ E luxi ne alo sansi naxan si to,
kono beenu e xa mo, a fa wuyenyi radin
e ma naxan e xarama gben.

Na temui foye xungbe e xaninma ne alo
sexe xare.

²⁵ Ala Seniyentoe xa masenyi nan ya:

«Wo n tan Ala maniyama nde ra?

N misaalixi nde be?

²⁶ Wo wo yae rakelii koore ma.

Nde na se yanbaxie daaxi?

Ala nan e yamarima, a e xilie kolon.

A senbe xa saabui ra, sese mu luxi e ma.»

²⁷ «Na kui, wo tan n ma pama,
naxan fatanxi Yaxuba ra, naxan findixi
Isirayila ra,

munfe ra wo a falama,

<Alatala mu fe toxi naxan dodoxi muxu
ma.

Muxu Marigi Alatala mu wama muxu gbe
noxofe.>

²⁸ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi?
Alatala findixi Ala nan na kabi abadan,
a dunija yati nan daaxi a foler ra.

A mu taganma, danyi mu na a xaxili ma.

²⁹ A senbe fima ne mixi taganxi ma,
a limaniya fi senbetaree ma.

³⁰ Hali dimedie e taganma, segetalae bi-
rama,

³¹ kono naxee e xaxili tima Alatala ra,
nee senbe neene sotoma ne, e fa tugan alo
segge.

E e jere, e e gi, e mu taganma fefe ma.»

41

Ala nan na Isirayila xa mali ra

¹ «Namanee, wo wo sabari.
Si yensenxie, wo limaniya,
wo xa wo maso n ma kiiti yire ra.»

² «Nde mixi tixi kira xon ma keli sogetede,

wo xa kiiti sama naxan xili ra?
Nde jamanee saxi a sagoe, a mangee xa
fe igoro a be?

A xa santidegema e xun nakanama ne, a
xa xali e rayensen ye.

³ A e kerima ne senbe ra, a man siga yire
gbete na rabade.

⁴ Nde na fee ragirixi a xa yaamari ra kabi
duniya fole?

N tan Alatala, naxan na fe fole nun fe
raponyi ra,

n tan bara na mooli birin nagiri.»

⁵ «Namanee gaaxuma ne na birin ya ra,
sie seren gaaxui ra duniya birin.

⁶ E limaniya fima e bore ma, a falafe ra,
<Wo wo senbe so!>

⁷ Yirawalie e bore malima alako xema xa
sa kuye ma.

E naxe, <A fan na ki ne.>

E kuye banbanma lantumae ra alako a
naxa fa bira.»

⁸ «Kono wo tan Isirayila findixi n ma
konyi nan na.

N wo tan Yaxuba bonsoe nan sugandixi,
naxan fatanxi n xanuntenyi Ibrahima
bonsoe.

⁹ N wo tongoxi duniya tunxunye nan na,
a falafe ra,

<N ma konyi sugandixie nan wo ra, n mu
mema naxee ra.>

¹⁰ Wo naxa gaaxu, barima n na wo foxo
ra.

Wo naxa kontofili, barima n tan nan na
wo Marigi Ala ra.

N senbe fima wo ma n belexe tinxixi nan
na.»

¹¹ «Naxee birin wo maberefe, e fama
yaagi nan tun sode.

Naxee wo fenfe gere ra, e halakima ne, e
jon.

¹² Wo na wo yaxuie fen, wo mu fama e
tode, barima e loema ne.

Naxee wo fenma gere ra, nee jonma ne.

¹³ Na rabama ne barima n tan nan na wo
Marigi Alatala ra,

naxan wo belexe rasuxu,
a a fala, <Wo naxa gaaxu, n fafe wo
malide.>

¹⁴ Yaxuba bonsoe, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo wo senbe so.

Hali wo findixi mixi xunxurie nan na alo
kuli di,

n tan naxan lanxi wo Rakisima ma, naxan
findixi wo xa Seniyentoe ra,

n tan yete yati fama ne wo malide.

N xui nan na ki.»

¹⁵ «N a niyama ne wo xa senbe magaaxuxi
soto wo yaxuie ya ra.

Wo luma ne alo wure wali se naxan geyae
rabooma, a e findi xube ra.

¹⁶ Wo yaxuie rayensenma ne
alo xe sa naxee maale bonbo, foye fa
maale lagi xanin.

Wo seewama ne Alatala ra,
wo Isirayila xa Seniyentoe tantuma ne.»

¹⁷ «Misikiinee nun setaree ye fenma, kono
e mu a toma.

E nenyi xarama ye xoli ra.

Kono n tan Alatala, n e xa maxandi
tongoma ne.

N tan Isirayila Marigi Ala, n mu neemuma
e ma.

¹⁸ N xuree rabooma ne geya maxaraxie
ma,

n dulonyi raminima ma gulunbae kui.

N gbengberenyi mafindima ne ye yire ra.

¹⁹ N sediri, kasiya, miriti, nun oliwi wuri
bilie sima ne gbengberenyi ma.

N sipire, orimi, nun buyisi sansi bilie si
wula i,

²⁰ alako jama xa na to, e fa fahaamui soto,
a na birin findixi Isirayila xa Seniyentoe
Alatala senbe wali nan na.»

²¹ Alatala naxe, «Wo fa, wo wo xa
marakorosi masen n be.

Wo xa na birin tagi raba a fanyi ra Yaxuba
Marigi be.

²² Wo xa fa wo xa kuyee ra alako e xa a
fala muxu be fe naxee fama rabade.

Fe naxee singe rabaxi, e xa e raba ki fala
muxu be,

alako muxu xa xaxili soto na kui.

E xa a fala muxu be fe naxan fama
rabade,

²³ alako muxu xa a kolon a e findixi alae
nan na.

E xa fe nde raba, a na findi fefe yo ra,

naxan noma muxu de ixarade, muxu xa
gaaxu e ya ra.

²⁴ Wo tan kuyee, <Wo mu noma na sese
ra, wo tide yo mu na.

Mixi naxan wo batuma, na mixi findixi
mixi xonxi nan na.»»

25 «N bara mixi nde rakeli koola mabiri,
a fama n xili ra kelife sogetede mabiri.
A mangee iboronma ne alo feje rafale
bende iboronma ki naxe.

26 Nde na fe masenxi kabi a fole, alako
muxu xa na kolon beenun a xa
raba?

Nde na falaxi, alako muxu xa a kolon
nondi fale nan a ra?

Kuye yo mu na fe masen.

Kuye yo mu na xibaarui fi.

Kuye yo mu e xui ite.

27 N tan nan na singe masen Siyoni be,
<Yi nan fama rabade.>

N tan xera nan xee Darisalamu.

28 N naxan toma yi kuyee tagi,
keren mu na naxan noma masenyi nde
tide,

naxan noma n ma maxorinyie yaabide.

29 Wo xa e mato: Kuye fufafu nan e ra!

E wali foxi yo mu na!

Sese mu na yi kuyee ra!»

42

Alatala xa Konyi Sugandixi

1 N ma Konyi Sugandixi nan yi ki, n joxo
saxi naxan xon ma,

n naxan xanuma n nii birin na.

N bara n Xaxili ragoro a ma.

A tinxinyi masenma ne pamanee be,

2 konɔ a mu xarɛma e ma, a mu sonxɔe
ratema e ma,

a mu a yete igboma.

3 A mu kale kuntinxi igirama, a mu lanpui
dexɛ xuri raxubenma.

A kiiti sama a seriyɛ ki nan ma.

4 A mu dagalanma, a mu birama,
han a ge tinxinyi rasabatide dunɔpa ma.
Namanee xaxili tima a xa yaamari tinx-
inxi nan na.

5 Alatala Nɔndi Kanyi xa masenyi nan ya,
Ala naxan koore daa, a a walaxe itala,
naxan boxi daa, a nun se birin naxan
toma naa,

naxan jengi fixi dunɔpa mixie ma, alako
e xa dunɔpa igiri.

6 «N tan Alatala nan na,
naxan i xexi, naxan i makantaxi,

naxan a niya i xa findi saate saabui ra
ibunadama be,

naxan a niya i xa findi naiyalanyi ra
pamanee be,

7 alako i xa donxue ya raboo, i xa geeli-
manie ramini geeli,
i xa mixie xoreya naxee na dimi kui.»

8 «Alatala nan n na, n xili nan na ki.

N mu wama n firin nde xon,
n mu tinma n ma matoxo xa fi kuyee ma.

9 N ma masenyi singee bara rakamali,
n man fe neene masenma ne wo be naxan
fama rakamalide.

N nee xa fe rakolon wo ra beenu e xa
raba.»

10 «Wo xa beeti neene ba Alatala be,
wo a matoxo sa keli dunɔpa baanyi ra,
wo tan naxee biyaasima baa xun ma,
wo tan naxee baloma baa kui,
wo tan naxee sabatixi pamanee kui.

11 Gbengberenyi nun taee xa e xui ite,
Kedarikae sabatixi dennaxe.

Selakae xa e seewe xui ite geyae fari.

12 E xa Alatala matoxo alo a lan a xa
matoxo ki naxe.

Namanee birin xa a matoxo.

13 Alatala minima ne alo jalama,
a boje te gere xa fe ra, a gereso xui ramini
senbe ra.»

14 «Kabi a rakuya n sabarixi, n dunduxi,
n nan n yete suxuxi.

Konɔ yakosi n nan n xui ramini alo
gine naxan di barife.

15 N sansie ralisima ne geyae fari,
geya findi gbengberenyi ra.

N xuree mafindima ne xare ra,
n ye yiree xori.

16 N donxue rapere ma ne kira nde ra, e
mu naxan kolon,

n dimi findi e be naiyalanyi ra,
n boxi magexi findi boxi saxi ra e jere ma
dennaxe.

N na nan yati rabama e be, n mu e
rabepinma.

17 Naxee e xaxili tixi kuyee ra,
e gbilenma ne yaagi kui.

Na kuyee yailanxi wure raxunuxi nan tun
na,

konɔ na mixie a falama e be, <Wo findixi
won ma alae nan na.>»

18 «Tulixorie, wo wo tuli mati.
Dɔnxuie, wo wo ya ti n na.
19 Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi xa mu a
ra?
Nde tuli xɔrixixi, xa n n ma xɛera xa mu a
ra?
Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi bɔɔɛ saxi xa
mu a ra?
20 Wo bara fe gbegebe to, kɔnɔ wo mu wo
ɔɔɔ saxi e xɔn ma.
E bara e tuli mati, kɔnɔ e mu fefe faha-
muxi.
21 Tinxinyi to rafan Alatala ma,
a bara wa a xa seriye binyafe, pama xa a
kolon.
22 Kɔnɔ yi pama xun bara rakana,
e suxuxi yili nun geeli nan kui.
E yaxuie bara e xanin, mixi yo mu na
naxan e rakisima,
mixi yo mu na naxan maxandi tima e be
e xa gbilen.»

23 Nde a tuli matima na fee ra wo ya ma?
Nde a ɔɔɔ sama na fee xɔn ma temui
naxan sa fama?
24 Nde Yaxuba soxi mupɛti yi ra?
Nde Isirayila soxi kasaratie yi ra?
Alatala xa mu a ra, won yunubi rabaxi
naxan na?
E mu waxi jɛɛɛfe a xa kira xa xɔn ma,
e man mu e tuli matixi a xa seriye xa ra.
25 Na kui a naxa a xa xɔnɛ dusu Isirayila
xun na,
a niya gere xa e xun nakana.
Na tɛ bara dɛɛɛ e rabilinyi,
kɔnɔ e mu e ɔɔɔ saxi na xɔn ma.

43

Isirayila Rakisima kerenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya,
naxan Yaxuba daaxi,
naxan Isirayila yailanxi bende ra:
«Hali wo mu gaaxu, barima n bara wo
xun sara,
n bara wo xili wo xili ra, barima n gbe
nan wo ra.
2 Wo na baa igiri, won birin nan a ra.
Wo na xure igiri, a mu wo xaninma.
Wo na dangi tɛ xɔɔra, a mu wo ganma, a
mu wo tɔɔɔma,
3 barima n tan Alatala nan na wo Marigi
Ala ra,
Isirayila xa Seniyentɔɛ, wo Rakisima.

N Misira nan fixi i xunsare ra,
n Etiyopi nun Seba fixi wo ɔɔɔɔ nan na.
4 Wo tide to gbo n be n ma xanunteya xa
fe ra,
n mixie nan bama wo ɔɔɔɔ ra, n pama
fi wo nii rakisife ra.
5 Wo naxa gaaxu, n na wo ɔɔɔ ra.
N fama nɛ wo bɔnɔɔ ra, kelife sogetede
nun sogegorode mabiri,
6 n fama wo xilide kelife yirefanyi nun
kɔɔla ma.
<Wo fa n ma die ra, kelife yire makuye,
7 e birin naxee xilixi n xili ra,
n naxan daaxi n ma nɔɔɛ xa fe ra.>
8 Namae xa fa naxee ya na kɔnɔ e mu se
toma,
e tuli na kɔnɔ e mu fe mɛma.
9 Namae nun sie xa e malan.
Nde na e ya ma naxan nu bara yi fe masen
won be beenu a xa raba?
E xa seedee ramini, naxee nɔma a fe
rafixede,
alako booree xa a kolon a nɔndi na a ra.»

10 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan nan na n ma seedee ra, n ma
konyi sugandixi,
alako wo xa n kolon, wo xa la n na.
Ala yo mu nu na n ya ra, Ala yo mu fama
n xanbi ra.
11 N tan keren nan na Alatala ra.
Mixi rakisima yo mu na bafe n tan na.
12 N tan nan nɔndi masenxi, n tan nan wo
rakisixi,
n tan nan fe nɛɛɛ masenma wo be.
Ala xɔɔɛ nde xa mu n na wo tagi.
Wo tan nan na n ma seedee ra a n keren
nan na Ala ra.
13 Kabi ɔɔɔ ɔɔɔ n tan nan Ala ra.
Mixi yo mu nɔma mixi bade n beɛɛɛ,
mixi yo mu nɔma n ma fe rabaxi masa-
rade.»

14 Alatala xa masenyi nan ya,
Ala naxan wo xun sara,
Ala naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔɛ
ra.
A naxɛ, «N yaamari fima nɛ Babilɔn
geelimanie xa fa e xa kunkuie kui,
e nu laxi naxee ra.
15 Alatala na n tan nan na, wo xa
Seniyentɔɛ,
naxan Isirayila daa, naxan findixi wo xa
mange ra.»

16 Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan
kira bɔɔ baa tagi,
naxan dangide ramini mɔrɔnyie xɔɔra,
17 naxan a niya sɔɔri ragi see nun soe
ragie xa kata dangide menni,
e fa lu baa xɔɔra abadan, e mu te.
Na sɔɔri gali xubenxi nɛ alɔ lanpui
xubenma ki naxɛ.
18 «Wo naxa wo mapɔxun fe singee ma,
wo fe forie lu na.
19 Wo mu a toxi, n na fe nɛɛnɛ rabafe?
Wo mu gexi na kolonde?
N na kira nde bɔɔfe gbengberenyi ma,
n na xuree raminife yire maxaraxi ma.
20 Burunyi daalise n matɔxɔma,
alɔ wulai bare nun xundi, barima n ye
raminima gbengberenyi ma,
n xure xungbee rabɔɔ yire maxaraxi ma,
alako n ma pama sugandixi xa ye min,
21 alako n pama naxan daaxi a xa n
matɔxɔ.»

22 «Yaxuba, wo mu maxandi tima n xili
ra.
Isirayila, wo mu fefe rabafe birafe ra n
fɔxɔ ra.
23 Wo mu tin yɛxɛɛ bade sɛrɛxɛ ra n bɛ,
wo mu tin n binyade sɛrɛxɛ ra.
N mu kote dɔxɔxi wo xun ma sansi sɛrɛxɛ
ra,
n mu wo karaxan surayi ganfe ra.
24 Wo mu labundɛ fanyi sara n bɛ,
wo mu ninge ture gbegbe ba sɛrɛxɛ ra.
Wo naxan nabaxi, wo bara n natagan wo
xa yunubie ra,
wo bara n naxɔnɔ wo xa paxuxa ra.»

25 «N tan nan a ra, naxan i xa yunubie
xafarima n xili xa fe ra,
n fa nɛmu i xa yunubie ma feo.
26 I xa i xa fe dangixi masen n bɛ,
won xa a mato kiiti na ki naxɛ.
27 I benba singe yunubi raba nɛ.
I xa yarerati muruta nɛ n xili ma.
28 Na nan a ra, n fama i xa sɛrɛxɛdubɛɛ
rayaagide,
naxee walima n ma hɔrɔmɔlingira kui.
N a niyama nɛ Yaxuba bɔnsɔɛ xun xa
rakana,
Isirayila bɔnsɔɛ xa yaagi.»

44

Kuye yailanma xa wali

1 «N ma konyi Yaxuba bɔnsɔɛ, wo xa wo
tuli mati,
n ma pama sugandixi Isirayila, wo xa n
xui ramɛ.
2 Alatala xa masenyi nan ya,
naxan wo daaxi wo nga tɛɛɛ i,
naxan wo bun tima.
N ma konyi Yaxuba, hali i mu hanmɛ,
wo tan Yesurun n naxan sugandixi,
3 barima n ye ragoroma nɛ wo xa bɔxi
maxaraxi ma,
n xure raminima nɛ gbengberen yire ma.
N nan n Xaxili ragoroma nɛ wo bɔnsɔɛ
ma,
n barakɛ sama nɛ wo xa die ma.
4 E fanma nɛ alɔ pɔoge naxan toma fili
tagi,
alɔ wuri naxee sixi xure dɛ i.
5 Nde a falama nɛ, «Alatala gbe nan n na,»
a Yaxuba xili sa a xun ma.
Nde a sɛbɛma nɛ a bɛlɛxɛ ma, «Alatala
gbe,»
a Isirayila xili sa a xun ma.»

6 «Alatala xa masenyi nan ya,
Alatala Sɛnbɛma naxan findixi Isirayila
mangɛ nun a rakisima ra.
N tan nan na fe fɔlɛ ra, n tan nan na fe
raɔnyɔ ra.
Ala gbɛtɛ yo mu na bafe n tan na.
7 Nde maniyaxi n tan na? A xa na fala.
Na kanyi xa wɔyɛn ba, a xa fe dangixi
masen kabi n ma pama daa temui.
A xa fe masen naxan fama rabade, iyo a
xa na fala kɛnɛ ma.
8 Wo naxa gaaxu, wo naxa sɛrɛn.
N mu na masenxi wo bɛ xɛ, beenu na fee
xa raba?
N ma seedee nan wo ra.
Ala gbɛtɛ na na, ba n tan na?
Ade, fanye gbɛtɛ mu na hali keren.»

9 Fuyantee nan kuye yailanmae ra.
E xa wali tide yo mu na.
E xa seedee ya mu na, e xaxili ifuxi.
E fama lude na yaagi nan kui.
10 Nde kuye yailanma, naxan mu nɔma a
malide fefe ra?
11 Na kanyie yaagima nɛ.
Adamadi nan tun na e ra.

E birin xa e malan, e xa ti n ya ra.
N e birin nagoroma ne gaaxui nun
naxankate ra.

12 Kuye yailanma wure xabuma te xora,
a kuyee yailan derema ra, a a rawali a
yete senbe ra.
Kaame nun ye xoli luma ne a suxu ra, a
fa tagan.

13 Kamuderi luuti italama ne a maniyafe
ra, a a korin.
A wali folo wali see ra,
a a yailan han a lu alo mixi tofanyi naxan
tima a xa banxi kui.

14 A nu wuri ndee si fotonyi yire,
a mame ti han tune ye a ramu, a fa a sege.

15 A nde findi yege ra, alako xinbeli naxa
a suxu,
a nde rawali taami ganfe ra.
Kono naxan luxi, a na findi ala ra a naxan
batuma,
a kuye rafala, a suyidi a be.

16 A seeti findi yege ra,
a sube ganma naxan na,
a fa a dege, a a fala, «Yi te fan. Xinbeli mu
n suxuma be.»

17 A wuri donxoe nan findima a xa kuye
ala ra,
a suyidi naxan be a batufe ra.

A maxandi ti a be, a falafe ra,
«N nakisi, barima i tan nan n ma ala ra.»

18 Kono na mixi mu gexi fahaamui sode.
A luxi alo donxui naxan mu se toma,
a xaxili mu fata fee tagi rabade.

19 Sese mu a a boje ratima sonon, a xa a
majoxun,

«N bara wuri seeti sa te i,
alako n xa taami nun sube gan a te wole
ra n naxan donma.

A lanma n xa na wuri donxoe rafala kuye
ra Ala naxan xonma?
N xa n suyidi wuri xuntunyi be?»

20 Na kuye yailanma birama se nan foxo
ra naxan findima te xube ra.

A boje bara a yete yanfa.
A mu fata a yete rakiside,
a man mu xaxili soto a falafe ra, «N naxan
tixi n belexe ra wule ala nan a ra.»

21 «Yaxuba bonsoe, wo xa ratu yi fee ma,
wo tan Isirayila nama naxan findixi n ma
konyi ra.

N wo daa ne, alako wo xa findi n ma konyi
ra.

Isirayila, n mu nsemuma wo ma.

22 N bara wo xa yunubie xafari, wo naxan
soto wo xa murute kui,
n bara nee ba naa alo nuxui bama koore
ma ki naxe.
Wo xa gbilen n ma, barima n bara wo xun
sara.»

23 Koore xa seewa Alatala xa wali xa fe ra.
Boxi bunyi xa a xui ramini.

Geyae xa e xui ite alo wuri naxee na
fotonyi kui,
barima Alatala bara Yaxuba xun sara,
a bara a noe masen Isirayila ya ma.

24 Wo Rakisima Alatala xa masenyi nan ya
naxan wo rafalaxi wo nga tege,
«N tan, Alatala nan n na, naxan fe birin
daaxi,

naxan koore itala,
naxan boxi rafala a belexe ra,

25 naxan namjonme wule false xa
tonxumae kana,
naxan sematoc rayaagi,
naxan lonnilae xa marasi mafindi
lonnitareja ra,

26 naxan a xa namjonme konyie xa
masenyie rakamali,

naxan a xa xerae xui findi nondi ra,
naxan a masenma Darisalamu xa fe ra,
<Nama fama sabatide naa,>

naxan a masenma Yudaya taee xa fe ra,
<E man fama ne tide,>

27 naxan a falama baa be, <Xara, n i xa ye
raxorima ne,>

28 naxan mange Sirusi xema a sago
rabade, alo xuruse madonyi a
rabama ki naxe,

naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <A
man xa ti,>

naxan a masenma horomobanxi xa fe ra,
<A man xa ti!>»

45

Ala xa wali nun Sirusi

1 Alatala xa masenyi nan ya a xa mixi
sugandixi Sirusi be,

a naxan xexi jamanee xun nakanafe ra,
e xa lu a xa yaamari bun ma,

a naade rabixi naxan be alako a xa wali
xa sooneya.

- 2 «N tima ne i ya ra, n tentenyi magoro i be,
n wure gbeeli naadɛe kana, n wure naadɛe yensen ye i ya ra.
- 3 N naafuli noxunxi fima ne i ma,
alako i xa a kolon n tan nan Isirayila Marigi Alatala ra,
naxan i xilixi i xili yati ra.
- 4 N ma konyi Yaxuba xa fe ra,
n ma nama sugandixi Isirayila,
n i xilixi i xili nan na, n binye fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.
- 5 N tan nan na Alatala ra,
Ala gbete yo mu na bafe n tan na.
N senbe fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.
- 6 Na kui mixi birin fama ne a kolonde a Ala kerenyi nan n na,
kelife sogetede han sogegorode,
Ala gbete yo mu na.
- 7 N tan nan koore iyalanma, n dimi rasin,
n tan nan heri raminima, n gbaloe raba.
N tan Alatala na n na fee birin nabama.»
- 8 «Tune ye xa goro kelife koore ma, nuxui xa rabi ye raminife ra.
Boxi fan xa rabi na ye sotofe ra.
Kisi xa soto alo sansi bulama ki naxe,
tinxinyi xa lu na.
N tan Alatala nan na birin daaxi.»
- 9 Naxankate na mixi be, naxan a yailanma matandima,
naxan findixi feɲe xuntunyi tun na.
Bende doloxi a falama feɲe yailanma be,
«I n yailanfe munse ra? I xa wali mu fan!»
- 10 Naxankate na mixi be, naxan a falama a baba nun a nga be,
«Wo munse barixi?»
- 11 Alatala xa masenyi nan ya,
Isirayila xa Seniyentɔe naxan wo daaxi,
«Wo wama n maxorinfe tina fe nan ma naxan nabama n ma die ra?
Wo wama n yamarife n ma wali xa fe nan na?»
- 12 N tan nan boxi yailanxi, n fa mixi daa a fari.
N tan nan koore itala n belexe ra, n tunbuie yamari.
- 13 N tan nan man Sirusi xeema n ma tinxinyi xa fe ra.
- N kira rabɔɔma ne a be alako a xa n ma taa ti,
a xa n ma nama xɔɔya xunsare xanbi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.
- 14 Alatala xa masenyi nan ya,
«Misira nun Etiyopi xa naafuli luma ne i yi ra,
Sebakae findima ne i xa konyie ra,
e bira i foxo ra yolonxonxi kui, e suyidi i be, e a fala i be,
«Ala na i foxo ra, a maniyɛ mu na, Ala gbete mu na.»»
- 15 Isirayila Marigi Ala, a Rakisima,
Ala nan i ra, naxan mu a yete masenma kene ma.
- 16 Kuye yailanmae fama ne lude yaagi kui,
e e birin xanin,
- 17 kɔɔɔ Alatala Isirayila tan rakisima ne abadan,
a mu fama yaagide feo.
- 18 Alatala naxan koore daaxi, naxan firinde mu na,
naxan dunipa daaxi a ki nun a keɲa nan ma,
a fa adamadie rasabati a ma,
a fa a fala, «Alatala nan na, Ala gbete yo mu na.
- 19 N mu woyenxi dunxui xa ra de.
N mu a fala Yaxuba bɔnsɔe be e xa n fen na ki tun.
N tan Alatala nɔndi nan falama, n tinxinyi nan masenma.»
- 20 «Wo wo malan, wo fa, wo wo maso, wo tan mixi gixie kelife pamanee ma,
Kuye batuie mu sese kolon,
e kuye maxandima naxee mu nɔma mixi rakiside.
- 21 Wo wo xui ramini, wo xa marakolonyi ti e be.
E xa e bore rasi.
Nde yi masenyi tixi kabi temui xonkuye?
N tan xa mu a ra?
Ala gbete yo mu na bafe n tan na,
Ala naxan tinxin, naxan mixi rakisima.
- 22 Wo xa gbilen n ma, wo tan naxee kelima dunipa tunxunye ma,
alako wo xa kisi soto,
barima Ala gbete yo mu na bafe n tan na.
- 23 N bara n kali n yete ra nɔndi ki ma,
n ma masenyi mu kanama fefe ma.

Xinbi birin sinma ne n bun ma,
kali birin nabama n tan nan xili ra.
²⁴ Nama a falama ne n be,
«Tinxinyi nun senbe toma i tan Alatala
nan gbansan yi.»

Mixi naxee nu murutaxi a ma,
e fama ne a yire yaagi kui.
²⁵ Kono Isirayila bonsoe gbe joxoma ne
Alatala saabui ra,
e fa xunnakeli soto.

46

Babilon xa alae

¹ Babilon xa kuye Beli a xinbi sinma.
A xa kuye Nebo fan a felenma boxi ma.
Sofalee e bendunma xanin se fari.
Na kote binya, a sofalee rataganma ne.
² E mu no na kuyee ratangade.
E birin xa siga konyiya kui.

³ «Yaxuba bonsoe, wo wo tuli mati n na.
Isirayilaka naxee luxi, wo wo tuli mati n
na.
Kabi wo barixi temui naxe, n bara wo
xanin n belexe, n bara wo bun ti.
⁴ N nu na raba ne han wo fori waxati.
Wo xunsexe to nu fixema, n tan nan man
nu wo bun tima.
N to wo daa, n man nu wo malima ne, n
wo xanin, n wo rakisi.
⁵ Wo n ma maniyee toma minden? Wo n
firin nde kolon?
⁶ Naafuli kanyi xema nun gbeti ramin-
ima, a a sa sikeeli fari,
alako xabui xa kuye nde yailan a be,
a a xinbi sinma naxan be a batufe ra.
⁷ E na tongo, e a doko e tunki fari, e a
xanin yire, e a tima dennaxe.
Menni a tixi tun, a mu sigama dede.
Hali mixi nde a mawa a be, a mu a
yaabima,
a mu mixi ratangama a xa toore ma.»

⁸ «Wo tan murutela, wo xa ratu na fee
ma, alako wo xa no kaside.
⁹ Wo xa ratu n naxan nabaxi temui
dangixi.
Ala gbete yo mu na bafe n tan na, n firin
nde mu na.
¹⁰ Ala gbete mu na naxan fe masenma
beenun a xa raba,
naxan noma a falade,

«N waxonfe fama ne rakamalide. N tan
nan a ragirima.»
¹¹ N tan nan xoni nde xilima kelife sogete-
ede mabiri,
naxan n waxonfe rabama n be.
Iyo, n naxan falaxi, n a rabama ne,
n naxan natexi, n a rakamalima ne.
¹² Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee
xaxili xoxo,
wo tan naxee makuyaxi tinxinyi ra.
¹³ N ma kiiti tinxixi bara makore, a mu
makuya feo.
N fama n ma kisi fan na, a mu buma.
N Siyon rakisima ne,
N nan n ma noore ragoroma ne Isirayila
ma.»

47

Babilon birafe

¹ «Babilon taa, keli i xa kibanyi kui, i doko
boxi ma.
I xa tofanyi nun i xa bannaya bama ne i
yi.
² Wali see tongo kuri sofe ra.
I xa mafelenyi bama ne i ma, i xa dugi
mate, i xure igiri i mageli ra.
³ I jaiboma ne yaagi kui,
n fama ne n gbe joxode kinikini xanbi.»
⁴ Alatala Senbema nan findi muxu xun-
sarama ra, Isirayila xa Seniyentoe.

⁵ «Babilon jama, wo doko, wo wo de
balan.
Wo xa mangeya bara jon.
⁶ N nu xonoxi n ma jama ma, n fa e ke
tongomae xun nakana.
N naxa e lu wo sagoe, kono wo mu
kinikini e ma fefe ma.
Hali forie, wo bara e jaxankata a jaaxi
ra.
⁷ Wo nu a falama ne, «N ma mangeya mu
jonma abadan!»
Kono wo mu wo joko saxi fe xon ma
naxan noma wo lide.»

⁸ «Yakosi wo wo tuli mati n na,
wo tan banna naxee a majoxunxi a fefe
mu noma wo toode,
naxee a falama, «N keren nan tide gbo
dunija,
n mu findima kaape ra, n ma die mu
bama n yi.»

⁹ Kɔnɔ n xa a fala wo be, na fe firinyie wo
lima ne feɛpen keren kui.

Wo ganma ne wo xa die ra, wo findi kaape
ra
hali wo duureya nun karamɔɔ wali
rawuya.

¹⁰ Wo nu laxi wo xa ɲaaxuna nan na,
wo ɲɔɔ a ma na mu toma.

Wo xa fe kolonyi bara wo madaxu.
Wo bara a fala wo boɲe ma, <N keren nan
be, n tan nan gbansan tide gbo.>

¹¹ Gbaloe fama ne wo lide, wo mu nɔma
wo yete ratangade naxan ma wo xa
naafuli ra,
gbaloe naxan wo tereɲnama.»

¹² «Wo to laxi na fe mooli nan na, wo xa
lu wo xa duureya,
nun wo xa manduruya kui wo darixi
naxan na.

Wo a maɲɔxun a na soɲeyama ne wo be,
wo fa geeni wo yaxui xun ma,

¹³ kɔnɔ na birin fama ne wo ratagande.
Wo xa se matoe xili, naxee koore matoma,
e fe fala naxan fama wo lide.

¹⁴ Nee tan fan luma ne alo seɛe naxan
ganma te ra.

E mu nɔma e yete rakiside te xɔra.
Sese mu luma e yi ra, hali te xunxuri
e doɲoma naxan seeti ma xinbeli
temui.

¹⁵ E mu nɔma fefe rabade wo be,
hali wo to bara wo xaxili ti e ra kabi wo
dimedi temui.

E sigama ne yare e xa kira ɲaaxi xɔn ma.
Mixi yo mu nɔma wo rakiside.»

48

Isirayila nun Ala xa lanyi

¹ «Yaxuba bɔnsɔe naxan xili Isirayila,
naxan fatanxi Yudaya ra,
wo wo tuli mati n na.

Wo tan naxee wo kalima Alatala xili ra,
wo tan naxee Isirayila Marigi Ala
maxandima tinxintareya kui,

² wo tan naxee wo yete xilima Taa
Seniyenxi Kanyie,
wo tan naxee wo xaxili tima Isirayila
Marigi Alatala ra,

³ n naxan masenxi wo be temui dangixi,
n bara ge na ragiride.

⁴ N to a kolon wo xaxili xɔɔɔ alo wure,

⁵ n naxa wo rakolon na fe ra beenun a xa
raba,

alako wo naxa fa a fala,
<Muxu xa kuye wuri daaxie nun wure
daaxie nan na fe natexi.>

⁶ Wo bara na me? Wo bara so na fe kui?»

«Yakɔsi n fe neene masenma ne wo be,
naxee nu bara nɔxun wo ma.

⁷ Nee minixi yi waxati ne,
wo mu nu naxee kolon.
Na kui wo mu nɔma a falade, <Iyo, muxu
nu nee kolon.>

⁸ Wo mu na fee fahaamuxi temui dangixi
barima wo tuli xɔɔɔ.

Yanfantee nan wo ra kabi wo bari temui.

⁹ N xili xa fe ra, n mu n ma xɔne ramini
wo ma kerenyi ra.

N ma matɔɔe xa fe ra, n mu wo rabolo.

¹⁰ N bara wo mato,
kɔnɔ n mu a rabaxi alo xabui a rabama
ki naxe gbeti ra.

N wo matoma tɔɔre nan saabui ra.

¹¹ N yi rabama n yete be alako n xili naxa
kana,

alako n ma matɔɔe naxa fi n firin nde
ma.»

¹² «Yaxuba bɔnsɔe, wo wo tuli mati n na.
Isirayila n naxan xilixi, wo wo tuli mati n
na.

N tan nan na a singe ra, n tan nan na a
doɲɔe ra.

¹³ N belexe nan dunɲa bunyi saxi,
n senbe nan koore italaxi.

N na e xili, e tima ne keren na.»

¹⁴ «Wo xa wo malan, wo xa wo tuli mati
n na.

Kuye mundun bara yi fe masen wo be
beenun a xa raba?

Alatala bara mixi nde sugandi naxan a
sagoe rabama Babilɔn na,
naxan e xili xun nakanama.

¹⁵ Iyo, n tan yati bara n ma masenyi ti,
n bara a xili, a xa na wali rakamali.»

¹⁶ «Wo wo maso n na, wo xa wo tuli mati.
Kabi a foie, n mu wɔyen dunxui ra.

Na fe rabama n ya xɔri.»

Yakɔsi, n Marigi Alatala na n xeeffe, a a
Xaxili ragoroxi n ma.

17 Wo Rakisima Alatala, Isirayila xa Seniyentɔɛ, a xa masenyi nan ya, «N tan findixi wo Marigi Alatala nan na, naxan wo xa fe sɔɔneya ki masenma, naxan wo rapɛɛɛma ɲɛɛ ki fanyi ra.

18 Xa wo wo ɲɔɔɔ sa n ma seriye xɔn ma nu, bɔɲesa nun kisi nu gboma nɛ wo yi ra alo ye naxan na baa ma.

19 Wo bɔnsɔɛ nu wuyama nɛ alo mɛyenyi naxan na baa dɛ ra, wo xa die xilie mu nu bama n ya i.

20 Wo xa keli Babilɔn sɛɛwɛ xui ra.

Wo xa na masen dunija birin bɛ.

Wo xa a fala, «Alatala bara a konyi Yaxuba xun sara.»

21 Ye xɔli mu luma e ma gbengberenyi ma, a fanye ibɔɔma, a ye ramini a kui.

22 Mixi ɲaaxi xa fe mu sɔɔneyama.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

49

Alatala xa konyi

1 Si yensenxie, wo xa wo tuli mati n na.

Yire makuyee, wo xa wo ɲɔɔɔ sa n wɔyɛn xui xɔn ma.

Alatala n xili nɛ kabi n nga tɛɛɛ,

a naxa n xili fala beenun n xa mini foye ra.

2 A naxa n dɛ lu alo santidɛgɛma xɛɲɛnxi a bɛlɛɛɛ,

a naxa n findi xali ɲɔɛ rameluxi ra,

a naxa n sa a xa xali gbɔnfɔɛ kui.

3 A naxa a fala n bɛ, «Isirayila, n ma konyi nan i ra,

n na n ma nɔɛ masenma naxan saabui ra.»

4 Kɔnɔ n naxa a yaabi, «N ma wali mu sɔɔneyaxi,

n bara kata, kɔnɔ fufafu na a ra.

N ma wali sare na n Marigi Alatala nan yi.»

5 Na kui Alatala naxa masenyi nde ti,

naxan n daa n nga tɛɛɛ i, n xa findi a xa konyi ra,

alako n xa Yaxuba bɔnsɔɛ ragbilen a ma,

Isirayila ɲama man xa malan a fɛ ma.

Alatala bara binye xungbe fi n ma,

a tan naxan findixi n sɛnbɛ ra.

6 A naxɛ, «Yaxuba bɔnsɔɛ Isirayila ragbilenfe n ma,

wali na a ra naxan xurun i bɛ n ma konyi. N man i findima nɛ naiyalanyi ra si gbɛtɛɛ bɛ,

alako n ma kisi xa masen dunija yire birin.»

7 Alatala xa masenyi nan ya,

Alatala naxan findixi Isirayila Xunsarama ra, Isirayila xa Seniyentɔɛ,

won bɔnsɔɛ naxan xɔnxi,

naxan walixi mangɛɛ bɛ,

«Mangɛɛ na wo to, e tima nɛ,

kuntigie na wo to, e e xinbi sinma nɛ wo bun ma,

barima dugutɛɛ Alatala naxan Isirayila xa Seniyentɔɛ ra,

na nan wo sugandixi.»

8 Alatala xa masenyi nan ya,

«N wo yaabima yaabi tɛmɛi nɛ,

n wo rakisima kisi lɔxɔɛ nɛ.

N wo makantama nɛ,

n wo tima nɛ alo ɲama n saate tongo naxan bɛ,

alako wo xa bɔxi xa fan, naxan kanaxi a xa yailan.

9 Geelimanie minima nɛ,

mixi naxee na dimi xɔɔra, nee xɔɛya sɔtɔma nɛ.

10 E luma nɛ alo xurusee naxee e demadonma filie ma,

kaamɛ nun ye xɔli mu e suxuma,

kuyefure nun sogɛ xɔnɛ mu e tɔɔɔma.

E rahinnɛma nan luma e rapɛɛ ra,

a e xun ti dulon yire ra.

11 Tentenyi ragoroma nɛ, yili rafe, alako e xa kira xa fan.

12 E fama nɛ kelife yire makuye,

kelife kɔɔla nun sogɛgorode ma,

kelife Asuwan bɔxi ma.»

13 «Naxee na koore ma, e xa e sɛɛwɛ xui ite,

naxee na bɔxi ma, e xa ɲɛlɛxin,

naxee na geyae fari, e xa bɛɛti ba,

barima Alatala a xa ɲama madunduma nɛ,

a kinikini tɔɔɔ mixie ma.»

14 Kɔnɔ Siyonkae nu a falama nɛ,

«Alatala bara muxu rabolo,

Muxu Marigi bara nɛɛmu muxu ma.»

15 «Dinge noma neemude a xa diyore ma? A mu kinikinima xe a xa di ma?

Hali a tan neemu,
n tan mu neemuma wo ma.

16 Wo xilie korinxi n belexe kui,
n yae tixi ne i xa banxi ra temui birin.

17 Wo xa die na gbilenfe wo xonyi.
Naxee wo tōōrōxi, nee na kelife wo xun
ma.

18 Wo wo ya ite. Wo xa die bara e malan,
e na fafe.

N tan Alatala bara n kali n yete ra,
wo xa mixie fama ne lude wo seeti ma,
alo dugi tofanyie luma gine ma ki naxe a
xa futi xiri loxo.

19 «Hali wo yaxuie to wo xonyi kanaxi, e
wo xa nama rayensen ye,
yakosi wo fama ne wuyade han wo gbo
wo xa boxi be.
Mixi naxee kasare tixi wo xonyi, e bara
siga.

20 Wo xa di naxee barixi yi tōōrō waxati,
e fama ne a falade, <Be xurun won be.
Won xa yire neene ti won luma dennaxe.>

21 Na temui wo fama ne a falade,
<Nde yi die barixi n be?

Mixi rabepinxi nan nu na n na.
Ala nu bara n nabolō, a mee n na.

Nde yi die ramoxi?
N keren peti nan nu a ra.

Yi die kelixi minden?>»

22 Won Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
«N nan n belexe itema ne pamanee be,
n tonxuma masen e be,

alako e xa fa wo xa di xeme ra e belexe,
e xa fa wo xa di ginee ra e tunki ma.

23 Mangee meenima ne wo xa die ma,
mangee ginee e ramō.

Na mixi xungbee e xinbi sinma ne wo bun
ma,

e wo sanyie masunbuma ne.

Na kui wo fama ne a kolonde a Alatala na
n tan nan na.

Mixi naxee e xaxili tima n na, na kanyi
mu yaagima.»

24 Soori xa se tongoxi noma rasuxude a yi
ra?

Senbema xa mixi suxuxi noma bade a yi
ra?

25 Alatala wo yaabima yi ki ne:

«Iyo, n soori xa se tongoxi rasuxuma ne a
yi ra,

n senbema xa mixi suxuxi bama ne a yi
ra.

N wo gerefae gerema ne, n wo xa die
rakisi.

26 Naxee wo jaxankatama, e fama ne e
yete sube donde,

e siisima ne e yete wuli ra.

Na kui ibunadama birin a kolonma ne,
a n tan nan Alatala ra, wo Rakisima, wo
Xunsarama, Yaxuba xa Senbema.»

50

Yunubi sare

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«N keedi mundun sebexi n xa mee wo nga
ra?

N sare mundun sooxi wo matife ra?

Wo matixi wo yete xa yunubie nan ma fe
ra.

N mee xi wo nga ra a xa matandi nan ma.

2 Munfe ra wo mu n yaabima?

Munfe ra wo mu tima n ya ra?

Wo a mapoxunxi ne n belexe mu fata wo
fulunde?

Wo a mapoxunxi ne n senbe mu noma wo
rakiside?

N ma woyen keren noma baa xarade.

N noma xure findide gbengberenyi ra,
yexee xa faxa, e xa borō.

3 N fata koore rafōōrōde,
alo mixi na kaape dugi ragoroxi a ma.»

4 N Marigi Alatala bara masenyi so n yi ra
naxan noma mixi taganxi malide.

A n na naxunuma geesege birin, a n tuli
ibama,

alako n xa n tuli mati a ra alo xarandi
fanyi.

5 N Marigi Alatala bara n tuli rabi,
n tan mu tondima birade a foxo ra.

6 N nan n faritima ne n yaxuie xa n
bonbo.

N na n xere fan tima ne e xa n de xabe
matala.

N mu n ya tagi noxun e xa konbie ma,
n mu tondi e xa e de ye boxun n ma.

7 N Marigi Alatala to n mali,

n mu yaagi, n mu n gi.

N luma ne alo fanye, barima n a kolon n
mu luma yaagi kui.

8 Naxan n gbe ꞓꞓꞓꞓ a na n sɛɛti ma.
Nde wama n sɔnxɔfe? Won xa wɔyɛn.
Nde wama n kalamufe? Kiiti xa sa.
9 N Marigi Alatala nan n malife.
Nde nɔma a ra?
E xa kalamui kanama nɛ alo dugi fori
teese naxan donma.

10 Nde gaaxuma Alatala ya ra wo ya ma,
a Ala xa konyi xui suxu?
Naxan birin na ꞓɛɛfe dimi xɔɔra
naiyalanyi xanbi,
a xa a xaxili ti Alatala xili ra, a la a ra.

11 N xa a fala wo bɛ,
wo tan naxee tɛ radɛxɛma,
wo fa tanbɛ raxarɛnma gere xili ma,
N fama nɛ wo tɔɔɔde a xɔɔxɔɛ ra.

51

Isirayila fatanxi dennaxe ra

1 «Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee
tinxinyi nun Alatala fenfe.

Wo xa wo ya ti fanye ra Alatala wo
raminixi dennaxe.

2 Wo xa wo ya ti wo baba Iburahima nun
wo nga Sara ra naxee wo barixi.

N to a xili a keren nan nu a ra,
kɔnɔ n to gɛ dubade a bɛ,
a findi nɛ bɔnsɔɛ wuyaxi benba ra.

3 Alatala Siyon madunduma nɛ,
a kinikini a xa kasare birin ma.
Alatala a xa gbengberenyi findima nɛ yire
fanyi ra alo Eden bɔxi,
a a xa bɔxi ratofanma nɛ alo a darixi a ra
ki naxe.

Sɛɛwɛ nun ꞓɛɛxinyi lu naa,
suuki nun bɛɛti ba tɛmɛi birin.»

4 «N ma ꞓama, wo wo tuli mati n na.

N ma si, wo xa n xui rame.
Seriye fatanxi n tan nan na,
n ma kiiti tinxixi findima nɛ naiyalanyi
ra sie bɛ.

5 N ma kiiti tinxixi bara makɔɛ,
n ma kisi na fafe,
sie fama nɛ e xaxili tide n sɛnbɛ ra.

6 Wo wo ya rate koore ma.
Menni lɔɛma nɛ alo foye tuuri ralɔɛma ki
naxe.

Wo wo ya ti bɔxi ra.
Menni ꞓɔnma nɛ alo dugi fori.
Mennikae faxama nɛ alo tugitugi.
Kɔnɔ n ma kisi tan abadan nan a ra,

n ma tinxinyi mu kanama.»

7 «Wo xa wo tuli mati n xui ra, wo naxan
kolon tinxinyi ra.

N ma seriye sabatixi wo bɔɛnɛ kui.
Wo naxa gaaxu mixie xa mabere ya ra,
wo naxa wo gi e xa sɔnxɔɛ ya ra.

8 Nimase xunxurie e donma nɛ alo dugi,
teese e rapɔn alo gɛsɛ fute.
Kɔnɔ n ma tinxinyi buma nɛ abadan,
n ma kisi luma nɛ bɔnsɔɛ ya ma tɛmɛi
birin.»

9 Alatala, i xa keli sɛnbɛ ra.

I xa keli alo singe ra.
I tan xa mu Misirakae bɔnbɔ alo wulai
sube magaaxuxi?

10 I tan xa mu baa xungbe raxɔri,
i fa kira ibɔɔ baa tagi i xa mixi rakisixie
dangima dennaxe?

11 Alatala xa mixi xɔɛyaxie gbilenma nɛ,
e fa so Siyon kui bɛɛti ra, sɛɛwɛ nan luma
e bɛ abadan.

E bɔɛnɛ rafanxi e ma, ꞓɛɛxinyi luma nɛ e
sondonyi kui.

Nimise nun yaye makuyama nɛ e ra.

12 «N tan nan wo bɔɛnɛ madunduma.
Nde nɔma gaaxude adamadi ya ra,
naxan faxama, naxan ꞓɔnma alo sɛxɛ?

13 Munfe ra wo fa nɛɛmuxi wo daalima
Alatala ma,
naxan koore italaxi, a bɔxi bunyi sa?
Munfe ra wo luma gaaxui kui tɛmɛi birin
wo yaxuie ya ra naxee wama wo
tɔɔɔfe?

Wo gaaxuma e ya ra munfe ra?

14 A gbe mu luxi, wo xa geelimanie fama
nɛ xɔɛya sɔtɔde,
e mu faxama geeli kui,
e mu faxama kaame ra.

15 N tan nan na wo Marigi Alatala ra,
naxan baa imaxama, a mɔɔɔnyie ramini.
N xili nɛ Alatala Sɛnbɛma.

16 N nan n ma masenyi saxi nɛ i dɛ i,
n na n bɛɛxɛ ti i xun ma,
n tan naxan koore itala, n bɔxi bunyi sa,
naxan Siyonkae xilima, «N ma ꞓama.»»

17 «Darisalamukae, wo keli keren na,
wo tan naxee Alatala xa minse xɔɔxɔɛ
minxi,

wo tan naxee a xa xone kolonxi,
a to din wo ra, a fa a lu wo xa bira alo
siisilae.

¹⁸ A xa di yo mu nu na naxan a malima a
xa jere kui,

naxan lu a seeti ma a suxufe ra.

¹⁹ Na gbaloe xoxoxe bara wo soto,
kasare nun sontoe, kaame nun gere,
nde noma wo madundude?

²⁰ Wo xa die bara bira, e saxi kira xunyi
ra,

alo xeli naxan suxuxi ye ra.

Alatala xa xone bara din e ra,
a bara e paxankata a paaxi ra.»

²¹ Na kui wo tan toromixie, wo xa wo tuli
mati yi masenyi ra

wo tan naxee luxi alo siisilae beere xanbi.

²² Wo Marigi Alatala naxan a xa pama
makantama,

a xa masenyi nan ya,

«Awa, n mu xoxoxi wo ma sonon,
na xone mu wo lima sonon.

²³ N ma xone sigama wo yaxuie nan ma
naxee bara wo tooro,

e fa a fala <Wo wo felen boxi ma, muxu
xa ti wo fari.>

E bara wo tooro na ki, e fa jere wo fari
alo boxi.»

52

Xibaaru fanyi Darisalamu be

¹ Siyonikae, wo xa keli senbe ra,
wo xa dugi tofanyi ragoro wo ma, wo tan
taa seniyenxi.

Sunnataree nun seniyentaree mu soma
wo xonyi sonon.

² Darisalamukae, wo xa keli, wo xube ba
wo ma, wo doko kibanyi kui.

Yolonxonyi xa ba wo konyi ma.

³ Alatala xa masenyi nan ya,
«E wo matixi ne fufafu, wo xun mu
sarama kobiri ra.»

⁴ Alatala Senbema xa masenyi nan ya,
«Singe n ma pama nu na Misira boxi nan
ma konyiya kui.

Na dangi xanbi, Asiriyakae naxa e
paxankata, e e xanin.

⁵ Yakosi na findixi munse ra n be?
E bara n ma pama xanin fufafu, e fa yo e
ma e xa yaamari kui.»

Alatala xa masenyi nan ya,

«Temui birin n xili na kanafe.

⁶ Na kui n bara nate tongo a n ma pama
fama ne n xili kolonde,
e fa a kolon a n tan nan yi masenyi tixi, a
n tan nan na e seeti ma.»

⁷ Xera tofe fa ra geya fari, fe fanyi na a
ra.

A fama ne xibaaru fanyi ra naxan bopesa
fima mixi ma,

naxan findima kisi ra,

naxan a masenma Siyoni be, «Wo Marigi
Ala nan mange ra!»

⁸ Wo wo tuli mati wo kantamae ra,
e bara e xui ite seewe ra.

Alatala na gbilen Siyoni, e fama ne a tode
e yae ra.

⁹ Darisalamukae, wo birin xa wo xui ite
seewe ra,

barima Alatala na a xa pama mayotofe,
a na Darisalamu xun sarafe.

¹⁰ Alatala na a senbe seniyenxi masenfe
paman ma.

Dunija birin fama ne Alatala xa kisi tode.

¹¹ Wo siga, wo siga.

Wo naxa wo maso se seniyentare yo ra.

Wo xa mini na kui seniyenyi kui,

wo tan naxee hromolingira see xaninma
Alatala be.

¹² Kontofili naxa a niya wo xa gbata,

gaaxui naxa a niya wo xa wo gi,

barima Alatala nan tixi wo ya ra,

Isirayila Marigi Ala nan tixi wo xanbi ra.

¹³ «N ma konyi xa fe sonneyama ne,
a xa fe te, a xun nakeli, a tide xungbe soto.

¹⁴ A xa fe magore findima terenna nan na
mixi gbegbe be,

a lahale mafindi, a mu lu adama ki ma
sonon,

¹⁵ a man mangee de ixarama ne
maraseniyenyi ra,

a naxan fima bonsoe gbegbe ma.

E findima ne seedee ra fe nde ma,

e mu naxan singe toxi,

e fahaamui sotoma ne fe nde xa fe ra,

e mu naxan singe mexi.»

53

Ala xa konyi findife serexe ra

¹ Nde laxi won ma masenyi ra?

Nde Alatala senbe toxi?

² A xa konyi lu ne alo sansi xuri, naxan tixi boxi xare ma.
A to ki mu nu rayabu, a xa tofanyi mu gbo.

³ Mixi rapaaxuxi nan nu a ra pama mu tinxi naxan na.
Tɔɔromixi nan nu a ra, naxan darixi paxankate ra.
Mixie mu tinxi e ya tide a be.
E nu yo a ma, e mu tide yo fixi a ma.

⁴ A bara won ma tɔɔre findi a gbe ra, a bara won ma kontɔfili findi a gbe ra.
Won tan bara a mapɔxun a Ala nan a dankaxi,

a a xa tɔɔre fatanxi Ala nan na.
⁵ Kɔnɔ a sɔxɔ ne won ma yunubie xa fe ra,
a butuxun won ma paaxupa xa fe ra.

A paxankate sɔtɔ ne alako won xa yalanyi sɔtɔ,
a xa fie findixi kisi nan na won be.

⁶ Won birin nu lɔxi ne alo xuruse naxee yensenma wula i,
kankan naxa siga a xa kira xɔn ma.
Kɔnɔ Alatala bara won ma yunubie kote dɔxɔ a xun.

⁷ Tɔɔre nun fe xɔrɔxɔe to a li, a mu a de rabi hali keren.
A lu ne alo yexee naxan xaninfe a faxade.
A a sabari ne tɔɔre kui,
alo yexee xabe maxaba temui.

⁸ A to ge kiiti tinxintare sɔtode, a naxa faha.
Nde nɔ a bade dunipa mixie yi ra?
A paxankataxi n ma pama xa yunubie nan ma fe ra.

⁹ E nu wama a fure ragatafe mixi paaxie nan ya ma,
kɔnɔ a rapɔnyi a ragata mixi bannaxie nan ya ma,
barima a mu mixi tɔɔrɔ, a mu mixi madaxu.

¹⁰ Alatala bara nate tongo a xa a paxankata tɔɔre ra,
kɔnɔ serexe na ba yunubie xa fe ra, a fama ne a bɔnsɔe tode, a bu abadan.
Alatala waxɔnfe rakamalima a tan nan saabui ra.

¹¹ A na ge a xa wali rabade, a fama ne seewade.

«N ma konyi tinxixi pama findima ne tinxintɔee ra,

a e xun sara e xa yunubie xa fe ra.

¹² N tide xungbe soma ne a yi ra,
a xunnakeli sare sɔtɔ senbe ra,
a to faha matandilae yi ra,
a nu bara a yete fi serexe ra mixi gbegbe xa yunubie xa fe ra.»

54

Siyoni xa xunnakeli

¹ «Dibaritare, naxee mu nɔma di baride, wo xa seewa,
wo xa beeti ba, wo tan naxee mu di sɔtɔxi sinden.

Wo fama ne di wuyaxi sɔtode dangife gine gbetee ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «Wo xa wo xɔnyi raxungbo, wo xa nde sa wo xa banxie xa gboe xun, wo xa na birin yailan a fanyi ra,

³ barima wo yiriwama ne yirefanyi nun kɔɔla ma wo xa boxi kui.

Wo xa mixie pamane nde mixie kerima ne,
e fa sabati e xa taae kui.

⁴ Hali wo mu hanme, wo mu yaagi yo sɔtoma.

Wo naxa gaaxu na ya ra, wo xa fe mu ragoroma ne.

Wo fama ne neemude na yaagi xa fe ra wo naxan sɔtɔ wo fonike temui,
wo mu lu ra mapɔxun na wo xa kaape fe ra,

⁵ barima wo Daali Mange meenima wo ma alo xeme meenima a xa gine ma ki naxe, naxan xili falama wo Marigi Alatala Senbema,
naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔe ra, naxan wo Rakisima,
naxan xili Ala dunipa kanyi.

⁶ Alatala fama ne wo ragbilende a ma, alo gine naxan nu bara rabolo, a fa lu tɔɔre kui,
alo sungbutunyi naxan xa mɔri bara mee a ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ «Ala naxe, <N i rabolo ne temui dunke di,

kɔnɔ n man i masoma ne n na n ma xanunteya xungbe kui.

8 N i keru bɔɔɛte xungbe nan kui temui dunke di,
kɔɔɔ n man kinikinima ne i ma marafanyi
kui abadan.›
N tan Alatala wo kantama xa masenyi nan
na ki.»

9 «A luma ne n be alo Nuha xa temui,
n to n kali a banbaranyi mu dunija
kanama sɔɔɔn.
N bara n kali a n mu xɔɔɔma wo ma, n
mu wo sɔɔɔma sɔɔɔn.

10 Hali geyae sa serenfe ne, tentenyie naxa
gira a ra,
n ma xanunteya mu nɔma xurunde wo
be,
n mu ma bɔɔɛsa saate kanama n naxan
tongoxi won be.
Alatala xa masenyi nan na ki naxan
kinikinima wo ma.»

11 «Wo tan bɔɔɔɔɛ naxankataxi,
naxee bara tɔɔɔɔ kinikinitareɔa kui,
n man wo xa taa tima ne geme fanyi fari,
n wo raxunma diyaman na,

12 N wo xa yire itexi yailanma geme
tofanyie nan na,
n wo xa naadɛ raxunma geme rayabuxie
ra,
n wo xa tete ti geme yanbaxie ra.

13 Wo xa die birin birama ne Alatala fɔɔɔ
ra,
e xa fe birin sɔɔɔɔɔya.

14 N to wo gbe nɔɔɔɔma,
wo man fama ne tide senbe ra.
Wo yaxuie mu wo tɔɔɔɔma sɔɔɔɔn,
wo mu luma gaaxui kui.

Wo mu gaaxuma fefe ya ra sɔɔɔɔn.

15 Xa gere sa bula wo xili ma,
na mu kelixi n tan xa ma.
N xa a fala wo be, wo gerefae xa fe
kanama ne.

16 N tan nan xabui daa,
naxan wure raxunuma te ra, a fa geresose
yailan.
Na kui n man fa sɔɔɔri daa, naxan a yaxuie
xa fe kanama.

17 Kɔɔɔ gere sɔɔɔɔɔ naxan birin yailanxi wo
tan xili ma,
n a niyama ne e mu wo li fefe ma.
Naxan yo wo tɔɔɔɔɔɔɔ, kiiti nan kanama
na kanyi ra.
Alatala a xa konyie gbe nɔɔɔɔma ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

55

Ala xa kisi ibunadama be

1 «Ye xoli na wo tan naxee ma,
wo fa ye yire, wo xa fa ye min.
Hali kɔɔbiri mu na wo yi ra,
wo fa, wo xa fa donse sɔɔɔ, wo xa wo dege.
Wo fa, wo xa weni nun xije min hali wo
mu a sare fi.

2 Munfe ra wo kɔɔbiri bama see xa fe ra
naxee mu findi baloe ra?
Munfe ra wo wali rabama naxan tide mu
na wo be?

Wo wo tuli mati n na,
wo xa wo balo fe fanyi ra naxan seewe
fima wo ma.

3 Wo wo tuli mati n na,
wo xa fa n yire alako wo xa baloe sɔɔɔ.
Na kui n fama xanunteya saate xiride
won tagi naxan mu kanama.

Na luma ne alo n saate naxan xiri Annabi
Dawuda nun n tan tagi a seriye ki
ma,

4 n naxan tixi seede ra sie be,
a findi mange xungbe ra e be.

5 Wo fama ne sie xilide wo mu naxee
kolon,
sie fama ne wo yire naxee mu nu wo
kolon,

barima wo Marigi Alatala, Isirayila xa
Seniyentɔɔɔ fama ne binye fide wo
ma.

6 Wo xa gbilen Alatala ma, a to nɔma tode.
Wo xa a xili, a to na yire makɔɔɔɔxi.

7 Mixi naxa xa gbilen a xa kira kobi fɔɔɔ
ra,
yunubitɔɔɔ xa a xa nate lu naa.

A xa gbilen won Marigi Alatala ma,
alako a xa kinikini a ma,
a xa a xa yunubie xafari.

8 N ma maɔɔɔxunyie nun wo tan xa
maɔɔɔxunyie, e keren mu a ra.
N ma kirae nun wo xa kirae fan, e keren
mu a ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

9 «Koore makuyaxi bɔɔxi ra ki naxe,
n ma kira makuyaxi wo gbee ra na ki ne.
N ma maɔɔɔxunyie makuya wo gbee ra
pon.

10 Tunde na goro bɔɔxi ma,

a mu gbilenma fo a boxi bunda, a sansie rafan, naxee adamadie birin nabaloma.

¹¹ N ma masenyi fan na na ki ne naxan minima n de i.

A mu gbilenma n ma fo a n sagoe raka-mali,

a n waxonfe raba, n a xexxi naxan ma.

¹² Wo minima seewe nun bojesa nan kui, geyae yati jalexinyi sigi sama ne wo ya ra,

daaxa sansie e belexe bonboma ne wo be.

¹³ Sipire wuri bulama ne tunbe sansi nu na dennaxe,

wuri gbetee bulama ne pooge jaaxi nu na dennaxe.

Na birin findima tonxuma nan na Alatala xa fe ra,

tonxuma naxan mu kanama abadan.»

56

Bonsae gbetee kisi sotofe

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bira nondi nun tinxinyi foxo ra, barima n ma kisi na fafe, a gbe mu luxi n ma tinxinyi xa to.

² Baraka na mixi be naxan walima na ki, naxan na seriye suxuma a fanyi ra, naxan a joxo sama malabu loxoe xa fe xon ma,

a mu a mabere, a mu a belexe ti wali jaaxi ma.»

³ «Xoje naxan a xaxili ti Alatala ra, na naxa a fala,

«Alatala n bama ne a xa jama ya ma n ma xojeya xa fe ra.»

Mixi banaxi naxa a fala,

«N luxi ne Ala be alo wuri xaraxi naxan tide mu gbo.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Mixi banaxi naxee e joxo sama malabui loxoe xa fe xon ma,

naxee n waxonfe rabama, naxee n ma saate mabanbanma,

⁵ n tonxuma nde tima ne nee be n ma banxi kui,

naxan tide dangi di barife ra.

N e xili xungboma ne abadan,

na binye mu bama e ma fefe ma.

⁶ Xoje naxee e xaxili tima Alatala ra,

e bira a xili foxo ra xanunteya kui,

e a batu,

e e joxo sa a xa malabui loxoe xa fe xon ma,

e mu a mabere,

naxee n ma saate mabanbanma,

⁷ n e xaninma ne n ma geya seniye nxi ma,

e xa seewa n ma banxi kui mixi n maxandima dennaxe.

N e xa serexe gan daaxi nun e xa serexe gbetee suxuma ne n ma serexebade fari,

barima n ma banxi xili falama ne «Salide banxi si birin be.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan Isirayila di rayensenxie malanma,

a naxe, «N man e malanma ne n yire.»»

⁹ Wo tan sube naxee na burunyi, wo fa wo de madon.

¹⁰ E kantamae luxi ne alo donxui, e mu gexi fahaamui sotode.

E luxi ne alo bare naxee mu noma won-wonde,

e saxi temui birin, xi xoli nan tun joxun e be.

¹¹ E luxi ne alo bare naxee mu lugama e xa donse ra.

E luxi ne alo xuruse kantee naxee mu gexi fahaamui sotode,

kankan biraxi a yete xa kira nan foxo ra geeni xa fe ra.

¹² E a falama e booree be,

«Wo fa, won xa beere fen, won xa sisi.

Tina fan won xa gbilen na raba ra.

Temunde tina fama ne fisade to be.»

57

Bojesa kanyi

¹ Tinxintoe na saya kira xon ma, kono mixi yo mu a joxo sa na hinnetoe xa fe xon ma.

Mixie mu a kolon a Ala nan tinxintoe bama toore kui.

² Naxan luma tinxinyi xa kira xon ma, a malabui fanyi sotoma ne yare.

³ «Kono wo tan sematoe bonsae, naxee fatanxi yene nun langoeja ra, wo fa be.

⁴ Wo nde mayelefe? Wo nde maberefe wo de ra?

Matandilae nan wo ra naxee fatanxi wule falee ra.

⁵ Wo yene rabama wurie bun ma mixi kuyee batuma dennaxe.

Wo die faxama serexe ra fole kui na kuyee be.

6 Na kuyee findixi wo xa alae nan na wo birama naxee foxo ra.

Wo minse serexe bama e be, wo sansi xori fima e ma.

A mu lanma n xa n gbe joxo na fe ma?»

7 «Wo bara sade yailan geya fari wo serexee bama dennaxe.

8 Wo wo xa kuye tonxumae tima wo xa naade seeti ma.

Wo bara gbilen n tan foxo ra, wo fa kuyee xili e xa sa wo fe ma sade ma.

Wo to ge saate xiride wo bore tagi, wo naxa sade fe raba.

9 Wo bara ture nun labunde xanin wo xa mange xon,

wo bara xerae xee han aligiyama.

10 Na birin findixi taganyi nan na wo be, kono wo man tondixi gbilende na foxo ra.

Wo wo senbe nan tun sofe, lufe ra na kira xon ma.»

11 «Pe, wo kontofilixi nde xa fe ra, naxan a niyama wo xa neem n ma?

Wo gaaxuxi nde ya ra, naxan a niyama wo mu n ma fe mato sonon?

Munse a niyaxi wo xa n yanfa?

N to dunduxi a xonkuye ra, na nan a niyaxi wo mu gaaxuxi n ya ra sonon?

12 N wo makiitima ne wo xa wali ma, wo naxan xilima wali fanyi.

Na mu fanma wo be fefe ma.

13 Wo xa wo xa kuyee xili.

Won xa a mato xa e noma wo malide.

Foye e xaninma ne!

Kono naxan yo na a xaxili ti n tan na, a yi boxi sotoma ne ke ra,

a te n ma geya seniye nxi nan fari.»

14 Alatala a falama ne,

«Wo wakili, wo xa kira yailan,

wo xa se jaaxi birin ba n ma pama ya ra!»

15 Marigi Ala, naxan ma fe mu kanama abadan,

naxan xili seniye n, a xa masenyi nan ya,

«N sabatixi koore nan na seniye nxi kui.

N mixi xilima ne n seeti ma naxan boje tcoroxi,

naxan bara a yete magoro.

N wama e ralimaniyafe,

n wama e xun nakelife.

16 N mu wama n ma xone xa bu e foxo ra, xa na mu n na n xaxili fixi mixi naxee ma, nee taganma ne.

17 Isirayila to mila yunubi rabafe ma,

n naxa e jaxankata, n e rabolo,

kono e xa murute nan tun xun nu masama.

18 N bara e wali ki yati to,

kono n e dandanma ne, n e mali, n e boje doro,

19 alako e man xa beeti ba n be.

N tan Alatala naxe,

«Bojesa xa lu yire makuyekae be!

N e rayalanma ne.»

20 Kono mixi jaaxie tan luma ne alo baa moronyie,

naxee mu raxara, naxee noxo tun natema.

21 N tan Alatala naxe,

«Bojesa yo mu na mixi jaaxie tan be.»

58

Sunyi fanyi

1 «I xa i xui ite alo sara fe xui, a falafe ra n ma pama be e bara muruta, Yaxuba bonsoe bara yunubi soto.

2 Loro yo lora e ya rafindixi n ma.

A luxi ne alo e wama n waxonyi nan kolonfe,

alo pama naxan wama tinxinyi xon,

naxan mu gbilenxi Ala xa yaamari foxo ra.

E n maxandima kiiti tinxinxi safe ra,

a luxi ne alo e na wa Ala xa makore e ra.»

3 «Kono e a falama, «Munfe ra muxu sunma,

kono i mu a suxuma?

Munfe ra muxu muxu suyidima i be, kono i mu a toma?»

N xa a fala wo be wo xa sunyi kui wo wo yete waxonfe nan tun nabama,

wo kote xoroxoe doro wo xa walikee xun ma.

4 Wo sunxi temui naxe, wo wo bore gerema,

wo sonxo ratema, wo wo bore bonbo mixi kobina kui.

N mu na sunyi molli suxuma feo!

5 N wama sunyi naxan xon, na findima mixi xa suyidi nan tun na?

Mixi a tigi tife boxi, alo maale moxi foye naxan ramaxama,

na keren findima sunyi ra?
Sunnunyi dugi ragorofe mixi ma, xube
tefe mixi xunyi ra,
na xili falama sunyi fanyi naxan nafan
Alatala ma?»

⁶ «N wama sunyi mooli naxan xon,
wo xa gbilen tinxintareya foxo ra, wo xa
kote xoroxoe ba mixi xun ma.
Geelimani xa xoreya, kote xoroxoe xa ba
mixi xun ma.

⁷ Wo xa donse fi kaametoe ma,
wo xa xide fi mixi ma a mu naxan yi,
wo xa dugi ragoro mixi ma a mu naxan
yi,
wo naxa a lu wo ngaxakerenyi xa siga a
belexe igeli ra.

⁸ Na kui wo yanbama ne alo subaxe
looloe,
wo yalanma mafuren mafuren,
wo xa tinxinyi kolonma ne wo ya ra,
Alatala xa nore wo kantama ne wo xanbi
ra.

⁹ Na temui wo Alatala maxandima ne, a
fa na suxu.
Wo na a xili a xa wo mali, a wo xa xili
ratinma ne, «N na be.»»

«Xa wo mu mixi tooroma,
xa wo mu mixi tooregema,
¹⁰ xa wo kaametoe malima,
xa wo tooromixi kima,
na kui wo yanbama ne dimi kui, wo fa
dimi kana alo soge yanyi tagi.

¹¹ Alatala wo rapere ma ne temui birin,
a wo hayi fanma ne wo be hali temui
xoroxoe kui.
A senbe fima ne wo ma,
wo fa lu alo laakoe ye mu xorima naxan
ma.

¹² Wo xa nama fama ne wo xa yire
kanaxie tide alo a singe.
E fama ne wo xili falade, «Taa bilitie,
banxitie, nun taa yalanmae.»»

¹³ «Xa wo malabui loxoe seriye rabatu,
xa wo mu wo waxonfe raba n ma loxoe
seniyenxi kui,
xa wo seewa na loxoe xa fe ra,
wo a binya wo xa jere ki fanyi ra, wo mu
tin woyenyi fufafu ra,

¹⁴ na kui wo fama ne seewade Alatala xa
fe kui,

n fa wo xa fe ite wo xa boxi fanyi ma,
wo xa jalexinyi na wo benba Yaxuba ke
nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

59

Tinxintareya raponyi

¹ Alatala fata wo rakiside,
a fata wo xa duba ramede,
² konoo wo xa wali naaxi nan wo makuyaxi
wo Marigi Ala ra,
wo xa yunubie nan a yatagi noxunxi wo
ma.

Na nan a ra, a mu wo xa maxandi
suxuma.

³ Wuli na wo belexee ma, yunubi na wo
ma.
Wo wule falama, fe naaxi na wo de kui.

⁴ Mixi yo mu birama kiiti tinxinxi foxo ra,
nondi tide mu na wo xa kiitife kui.
Wo birama woyenyi fufafu nan foxo ra,
wo wulee falama naxee toore nun fe
naaxi raminima.

⁵ Wo luxi ne alo boximase xele.
Naxan na donma, a kanyi faxama ne.
Na xale na bula, boximase nan minima.
Wo luxi ne alo sayele.

⁶ A gese mu findima dugi ra.
A naxan yailanma na mu noma a mako-
tode.

Fe naaxi na a ra, naxan mu tinxin feo.

⁷ E xulun fe naaxi rabade,
e gbata mixi tooregede, e a faxa.
E xa maroxunyi kobi, e fe xun nakanama
nan tun.

⁸ E mu wama bopesa xon ma,
tinxinyi yo mu na e xa kira xon ma.
E kira madalinxie nan yailanxi,
naxan mixi xun tima tinxintareya xon.

⁹ Na nan a ra, won makuyaxi tinxinyi ra,
a mu noma won lide.
Won naiyalanyi nan fenma,
konoo dimi nan tun sinma won ma.
Won kuye iba nan mamefe, konoo won
luma koe tan nan kui.

¹⁰ Won na won santide fenfe alo donxui
naxan jere ma a yire masuxu ma.
Won birama yanyi ra, alo won na jerefe
dimi nan kui.
Won luxi ne alo mixi faxaxi senbema
tagi.

¹¹ Won xurundunma alo burun subee,

won wa xui raminima alo ganbe.
 Won gbe ꝑꝑꝑꝑ nan fenfe, ꝑꝑꝑꝑ won mu
 a sꝑꝑꝑꝑ.
 Won xaxili tixi kisi nan na, ꝑꝑꝑꝑ a
 makuya won na.

12 Muxu na na ki ne, barima muxu xa
 yunubie wuya,
 e findixi seede nan na muxu xilima.
 Muxu xa yunubie toma ne muxu ya ma,
 muxu bara e kolon, muxu bara muxu ti e
 ra.

13 Muxu bara i matandi, muxu bara i
 yanfa.
 Muxu bara gbilen muxu Marigi Ala fꝑꝑꝑ
 ra.
 Muxu bara fe xꝑꝑꝑꝑꝑꝑ dꝑꝑꝑ muxu ngax-
 akerenyie ma,
 muxu bara wule fala naxee fatanxi muxu
 bꝑꝑꝑ kui.

14 Muxu nun tinxinyi tagi ikuya.
 Nꝑꝑꝑ mu toma won ya ma sꝑꝑꝑꝑ. Yan-
 fanteya gbo.

15 Nꝑꝑꝑ to xꝑꝑꝑ, tinxintꝑꝑ nan tun
 tꝑꝑꝑꝑꝑ.

Alatala to a to, a tinxinyi mu na sꝑꝑꝑꝑ, na
 mu rafan a ma.

16 A a toxi ne mixi yo mu nimisaxi,
 a a de rawa Alatala xꝑꝑꝑ ma na fe ma.
 Na kui a bara na kisi wali suxu a yete ra
 a xa tinxinyi xa fe ma.

17 A xa tinxinyi luxi ne alo kanke makan-
 tase,
 a xa kisi lu alo a xunyi makantase.
 Gbeꝑꝑꝑꝑꝑꝑ luxi ne a be alo donma a naxan
 nagoroma a ma,
 a xa wakili lu a be alo xinbeli donma.

18 Ala kankan sare fima ne a xa wali ra,
 a xꝑꝑꝑ a yaxuie ma yire makuye, a e sare
 fi.

19 Ibunadama gaaxuma ne Alatala xili ya
 ra,
 e a xa nꝑꝑꝑ binya kelife sogetede ma han
 sogegorode,
 barima Alatala senbe e lima ne alo ye
 naxan diki bꝑꝑꝑ a ra.

20 «Xunsarama na fafe Siyon,
 Yaxuba bꝑꝑꝑꝑꝑ be naxee tuubima e xa
 yunubie xa fe ra.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

21 Alatala naxe, «N ma saate nan ya e be:

«N Xaxili naxan goroxi i ma,
 na n ma masenyi naxan saxi i de i,
 nee mu kelima wo xun ma,
 nee mu kelima wo xa die xun ma,
 nee mu kelima e fan xa die xun ma
 abadan.»

Alatala xa masenyi nan na ki.»

60

Darisalamu xa dariye

1 «Wo keli, wo xa naiyalanyi bara fa,
 Alatala xa nꝑꝑꝑ bara ti wo ma.

2 Dimi bara dusu bꝑꝑꝑ birin xun na,
 kuye bara ifꝑꝑꝑ na ꝑꝑꝑꝑ ma,
 ꝑꝑꝑꝑ Alatala bara ti wo xun ma,
 a xa nꝑꝑꝑ bara lu wo ya ma.

3 Namanee fama ne wo xa nꝑꝑꝑ ma,
 mangee bendunma ne wo xa looloe xa
 yanbe ma.»

4 «Wo wo ya rage wo rabilinyi.
 E birin malanxi wo yire,
 wo xa die fafe kelife yire makuye,
 wo xa di ginsee dꝑꝑꝑꝑ mixie tunki fari.

5 Wo na na to, wo seewama ne heri ra,
 wo bꝑꝑꝑ ꝑꝑꝑꝑ.
 Bannaya naxan na baa naakiri ma a
 findima ne wo gbe ra,
 ꝑꝑꝑꝑꝑ xa bannaya fa lu wo xꝑꝑꝑ.

6 ꝑꝑꝑꝑꝑꝑ gali wuyama ne wo xa bꝑꝑꝑ ma,
 fafe ra kelife Madiyan nun Efa bꝑꝑꝑ ma.
 Naxee fama kelife Seeba,
 e fama xeeema nun surayi nan na,
 e nu Alatala matꝑꝑꝑ.

7 Kedari xa xurusee malanma ne wo
 xꝑꝑꝑ,
 Nebayoti yexee kontonyie lu wo sagoe,
 ndee ba serexe gan daaxi ra n ma
 serexebade fari.
 N ma horꝑꝑꝑꝑꝑꝑꝑ yanbama ne n ma
 nꝑꝑꝑ ra.»

8 «Laaba fiixee ꝑꝑꝑꝑ koore ma alo
 ganbe naxee gbilenma e xꝑꝑꝑ.

9 Namanee xaxili tixi n na,
 Tarasisi kunkuie na yare fafe ra wo xa die
 ra kelife yire makuye.

E fama ne gbeti nun xeeema ra wo Marigi
 Alatala binyafe ra,
 Isirayila xa Seniyeꝑꝑꝑ naxan bara wo
 xun nakeli.»

10 «Xɔɔɛ yati fama nɛ wo xa tɛtɛ rakelide,
pamanɛ mangɛ walima nɛ wo bɛ.

Hali n to wo paxankata n ma xɔnɛ kui,
n fama nɛ hinnɛde wo ra n ma kinikini
xa fe ra.

11 Hali wo mu wo xa taa naadɛ balan,
barima mixie fama nɛ naafuli ra kelife
pamanɛ ma,
e xa mangɛ tixi yare.

12 Si yo naxan tondima walide wo bɛ, a
xun nakanama nɛ.»

13 «Liban xa wuri fanyie xaninma nɛ wo
xɔnyi,

alako n ma hɔrɔmɔbanxi xa rakeli,
nɔrɛ xa lu n sanyi tide.

14 Wo gerefɛe xa die fama nɛ e yetɛ
magorode wo bɛ,

wo yaxuie e xinbi sin wo bun ma.
E fama nɛ wo xili falade, «Siyoni, Isirayila
Marigi Seniyenxi Alatala xa taa.»

15 «Hali n wo rabolo nɛ nu,
mixi yo mu lu wo xa bɔxi ma,
n fama nɛ wo findide si xungbe ra,
naxan luma xunnakeli kui abadan.

16 Namanɛe xa mangɛ xijɛ fima nɛ wo
ma.

Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na
Alatala ra,
wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba
Marigi Senbɛma.

17 N xɛɛma fima nɛ wo ma wure gbeeli
ɔɔɔɛ ra,

n gbeti fi wo ma wure ɔɔɔɛ ra,
n wure gbeeli fi wo ma wuri ɔɔɔɛ ra,
n wure fi wo ma gɛmɛ ɔɔɔɛ ra.

Bɔnɛsa nun tinxinyi nan findima wo xa
mangɛ ra.

18 Fe kobi mu toma wo xa bɔxi ma,
gbaloe mu wo xɔnyi lima.

Wo xa tɛtɛ xili falama nɛ «Kisi,
wo xa taa naadɛ xili fala «Matɔɔɔɛ.»

19 Soge xa mu yire iyalanma wo bɛ yanyi
ra sɔnɔn,
kike xa mu yire iyalanma wo bɛ kɔɛ ra
sɔnɔn.

A kelima Alatala yati nan ma,
a a xa nɔrɛ fima nɛ wo ma abadan.

20 Soge nun kike mu dulama sɔnɔn,
Alatala nan findima wo xa naiyalanyi ra
temui birin.

Wo xa sunnunyi temui ɔnɔnma nɛ.

21 Wo xa pama luma tinxinyi nan kui,

wo xa bɔxi lu wo bɛ abadan.

Wo luxi nɛ alo sansi solie n naxee sixi n
belexɛ ra,

alako n xa n ma nɔrɛ masen dunija bɛ.

22 Hali wo xurun, wo senbɛ luma nɛ alo
gali belebele.

Alatala nan n na.

N yi wali rabama nɛ mafuren mafuren.»

61

Ala xa xɛɛra kisixi

1 N Marigi Alatala Xaxili na n ma,
barima a bara n sugandi xibaaru fanyi
kawandide tɔɔrɔmixie bɛ,
n xa e bɔnɛ nimisaxi rayalan.

A bara n xɛɛ geelimanie xɔrɛyade,
n xa mixie ramini e xa dimi kui.

2 N xa mixie rakolon a Alatala xa hinɛ
temui bara fa,

a e gbe ɔɔɔɔma nɛ.

A fama nɛ e madundude,

3 a xa hinɛ ra a naxan fima Siyonikɛ
ma, naxee na sunnunyi kui.

A dariyɛ fima nɛ e ma e xa tɔɔrɛ ɔɔɔɔ
ra,

a e wa xui madunduma sɛɛwɛ nan na.

E xa nimisɛ findima matɔɔɔɛ nan na.

E xili falama nɛ «Konde fanyi Alatala
naxan sixi.»

alako a xa a nɔrɛ masen dunija ma.

4 E e xa taa kanaxi yailanma nɛ,

e e xa tɛtɛ biraxi rakeli,

e xa yire kanaxi fori findi yire fanyi ra.

5 Xɔɔɛ fama nɛ wo xa xurusee de
madonde,

e wo xa xɛɛ rawalima nɛ.

6 Wo tan xili falama nɛ «Alatala xa
sɛrɛxɛdubɛ,

naxee Ala xa wali rabama.»

7 «N ma pama xa yaagi masarama hɛɛri
gbegbe nan na,

e kɛ belebele nan sɔtɔma e xa yaagi ɔɔɔɔ
ra.

E yire belebele sɔtɔma nɛ e xa bɔxi singe
tagi,

e fa sɛɛwa abadan.»

8 «Tinxinyi nan nafan n tan Alatala ma,
kɔnɔ funmaya rapaaxu n ma ki fanyi.

N mixi sare fima n xui bɛrɛ nan na,
n mu n ma saate kanama abadan.

9 E bɔnsɔɛ kolonma nɛ sie tagi,

e bɔnsɔɛ luma nɛ bɔnsɔɛ gbɛtɛ ya ma.

Mixi naxee e toma,
e a kolon Alatala xa pama barakaxi nan e
ra.»

¹⁰ N bara sɛɛwa Alatala ra ki fanyi,
n ɲɛlɛxinxi n Marigi Ala xa fe ra,
barima a bara n nakisi,
a bara n matinxin,
alo guba ragoroma mixi ma ki naxɛ.

A luxi nɛ alo tɔnxuma naxan tima
sɛrɛxɛdubɛ xun ma,
alo kɔnmagore naxan gbakuma kɔn ma.

¹¹ Alatala tinxinyi nun matɔxɔɛ raminima
nɛ duniɲa ya ma,
alo sansi xɔrie findima solie ra ki naxɛ
laakɔɛ tagi.

62

Siyoni xa futi

¹ «N mu dunduma Siyoni xa fe ra,
n mu taganma Darisalamu xa fe ra,
han e gbe ɲɔxɔma tɛmɛi naxɛ,
han e kisi sɔto.

² Na tɛmɛi pamanɛe wo xa tinxinyi toma
nɛ,
e xa mangɛɛ kaabama nɛ wo xa dariye
ma.

Alatala xili nɛɛnɛ fima nɛ wo ma.

³ Wo findima nɛ pama tofanyi ra Alatala
bɛlɛxɛ kui,
wo xa mangɛya yanba a yi.

⁴ E mu wo xili falama sɔnɔn <Boxi
raboloxi,>

xa na mu a ra <Boxi kanaxi.>

E wo xili falama nɛ <N ma baatɛ,>

e wo xa boxi xili fala <Ginɛ dɔxɔɛ.>

E wo xilima na ki nɛ barima Ala wo
xanuxi,

a bara wo xa boxi tongo a yetɛ bɛ
alo xɛmɛ ginɛ tongoma ki naxɛ.

⁵ Wo fan wo xa boxi tongoma wo yetɛ bɛ
na ki nɛ,

Ala fan ɲɛlɛxin wo ra.

⁶ N kantamae tima nɛ Darisalamu tɛtɛ
fari,

naxee luma Ala maxandi ra wo bɛ yanyi
nun kɔɛ ra.

Wo tan naxee Alatala xilima,
wo naxa tagan na raba ra,

⁷ wo naxa wo sabari
han a xa Darisalamu rasabati,
a fa findi tantui ra duniɲa birin ma.»

⁸ Alatala a kalixi nɛ a sɛnbɛ ra,

«N mu i xa donse sama i yaxuie bɛlɛxɛ
sɔnɔn,

e mu wo xa weni nɛɛnɛ minma
wo naxan nawalixi.

⁹ Naxee xɛ sama, nɛɛ nan a donma tantui
ra Alatala bɛ.

Naxee weni bogi bunduma, nɛɛ nan a
minma n ma hɔrɔmɔbanxi bun-
tunyi ra.»

¹⁰ «Wo mini taa kui naadɛɛ ra,
wo sa n ma pama xa kira rafala!

Wo a yailan, wo gɛmɛɛ ba kirae ra!

Wo xa tɔnxuma ti sie bɛ.

¹¹ Alatala xa masenyi nan yi ki duniɲa bɛ,
<Wo a fala Siyonikae bɛ,

Wo Rakisima na fafe.

A fama wo sare ra.>

¹² E xili falama nɛ <Nama Seniyenxi,>

Alatala naxan xun saraxi.

Wo xili falama nɛ <Nama fenxi,> <Nama
naxan mu raboloxi.>»

63

Gbɛɲɔxɔɛ lɔxɔɛ

¹ Nde na fafe kelife Edon boxi ma,
dugi gbeeli ragoroxi naxan ma,
dugi naxan yailanxi Bosara taa kui?

A sɛnbɛ gbo, a tofan.

A fa a fala, «N xa a fala wo bɛ nɔndi ki
ma,

n faxi wo rakiside nɛ!»

² «Munfe ra i xa dugi gbeelɛxi alo mixi
naxan weni bogi bunduma?»

³ «N tan keren bara wali alo mixi naxan
weni bunduma.

Si yo mu n malixi na wali kui.

N bara e boron n ma xɔnɛ kui,

e wuli fa kasan n ma dugi ma han a gbeeli
soe.

⁴ N bɔɲɛ nu wama gbe ɲɔxɔɛ nan xɔn.

Xunsare tɛmɛi bara a li.

⁵ N mu mixi to naxan n malima,

na kui n bara kisi wali suxu n yetɛ ra,

n ma xɔnɛ fa n tutun yare.

⁶ N bara sie boron n ma xɔnɛ kui,

e fa lu alo siisilae, e wuli lu boxi ma.»

⁷ N Alatala xa hinne fe falama nɛ wo bɛ.

Won xa a tantu a xa fe rabaxie xa fe ra,

a naxan nabaxi won bɛ.

A bara fe fanyi wuyaxi raba Isirayila
bɔnsɔɛ bɛ,

a xa hinne nun kinikini saabui ra.
⁸ A a fala ne, «N laxi a ra n ma pama nan yi ki, maifuya mu na naxee ya ma!»
 Na kui a naxa findi e rakisima ra.
⁹ E xa tōore xa fe nu a tōorōma, kōno a fafe bara findi e xunsare ra. A bara e tongo, a e xanin a xa xanunteya nun kinikini kui kabi temui xon kuye.
¹⁰ Kōno e naxa muruta a ma, e fa a Xaxili Seniyenxi tōoro. Na kui a naxa e bepin, a findi e yaxui ra e gerefa.

¹¹ Nama bara a maṅoxun fe singee ma, naxan nabaxi Annabi Munsa xa waxati. E bara e yete maxorin, «Ala naxan Isirayilakae ragiri Xulunyumi baa ma, na na minden? Ala naxan a xa pama tongo alo xuruse demadonyi, na na minden? Ala naxan a Xaxili Seniyenxi ragoro a xa pama ma, na na minden?»
¹² Ala naxan Munsa mali a senbe karalanke ra, naxan baa iboo e ya ra e ragirife ra, alako a xili xa binya abadan,
¹³ na na minden?»
 Na kui e mu bira. E senbe nu gbo alo soe naxan a gima.
¹⁴ Alatala Xaxili nu malabui fima e ma, e fa lu alo ninge naxan jooge donma fili ma. I bara i xa pama rapere na ki. I bara xili fanyi soto na ma.

¹⁵ I xa i ya ragoro keli koore ma, kelife i xa kibanyi seniyenxi kui, naxan itexi, naxan luma nore kui, i fa a mato i xa xanunteya nun senbe na e yete masenfe di?
 I xa hinne nun kinikini makuya muxu ra.
¹⁶ Kōno hali Iburahima nun Isirayila neemu muxu ma, i tan nan na muxu Baba ra. Alatala nan muxu Baba ra, muxu Xunsarama kabi temui xonkuye.
¹⁷ Munfe ra i a niyama, muxu xa i xa kira rabepin?

Munfe ra i muxu bope xoroxoma han muxu xa susa i ra?
 Muxu Marigi, i xa muxu ragbilen i xa yaragaaxui kui.
¹⁸ I xa hōromobanxi nu na muxu belexe, kōno yakosi muxu yaxuie bara menni boron.
¹⁹ I gbe nan muxu ra kabi temui xonkuye, kōno e tan mu tinxi i xa yaamari ra, e mu i xili falama.

Xa i sa koore rabi ne nu gorofe ra dunija, geyae serenma ne i ya ra nu.

64

Isirayila xa maxorinyi

¹ Dunija rakolon i xili senbema ra, alako sie xa seren gaaxui kui i ya ra. A xa lu alo yege naxan dexema, a fa ye satun a xoroxoe ra.
² I bara kaabanakoe raba naxee bara muxu terenna, i bara goro, geyae fa seren i ya ra.
³ Yi fe mooli mu kolonxi sinden. I keren nan bara na fe mooli kolon, i tan naxan mixi malima naxee laxi i ra.
⁴ I fa ne mixi malide naxee tinma tinxinyi ra, naxee wama birafe i xa kira foxo ra.

Kōno muxu tan bara yunubi raba, i fa xono muxu ma. Muxu noma kiside sonon?
⁵ Muxu birin bara findi mixi seniyentare ra. Muxu naxan nabama i be a noxoxi alo dunkobi. Muxu xa fe luxi ne alo burexe lisixi. Muxu xa yunubie na muxu xaninfe alo foye burexe xaninma ki naxe.
⁶ Kōno mixi yo mu na muxu ya ma naxan i xilima, e mu i xa fe suxuma, barima i bara i yete makuya muxu ra, i bara muxu tōoro muxu xa yunubi xa fe ra.

⁷ Kōno yakosi, Muxu Marigi, Muxu Baba, muxu bara lu alo bende doloxi i yi ra, i naxan nawalima a xa findi fepe tofanyi ra. Muxu tan nan i belexe wali foxi masenma.
⁸ I naxa xono muxu ma Marigi. I naxa ratu muxu xa yunubie ma.

I ya ti muxu ra, i xa pama.

⁹ I xa taa seniyeŋxie bara findi gbeng-beren yire ra,

Siyoni bara findi yire maxaraxi ra,
Darisalamu bara kana,

¹⁰ i xa hōrōmōbanxi muxu nu sēewaxi naxan na,

na bara gan.

Muxu harige fanyi birin bara kana.

¹¹ Na birin kui, i tondixi muxu malide?

I i sabarima han mun tēmui?

I muxu paxankatama nan tui?

65

Kiiti nun kisi

¹ «N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n xilixi,

mixie bara n to naxee mu nu n fenma.

N bara a fala, «N tan nan ya,»

si nde be naxan mu nu xilima.

² N na n belexe ti ne loxo e birin pama tuli xoxoxi be,

naxan jere ma kira jaaxi xon e yete waxonyi fenfe ra.

³ Na pama katama tēmui birin n naxonofe ra.

E serexee bama sansi yire,

e surayi fan gan serexe ra e xa alae be.

⁴ E doxoma gaburi seeti ma koe ra,

e xose sube don, a nun se seniyeŋtare gbete.

⁵ E a falama mixie be, «Wo naxa wo maso n na de,

barima n seniyeŋxi dangife wo ra.»

Na mixi mooli xa fe xoxoxo

alo tuuri naxan tema te yire, a siga mixi ma.»

⁶ «Yi nan sebexi n ya i,

N mu dunduma na ma feo.

N na sare birin fima ne e ma.

⁷ N tan wo Marigi naxe,

«N wo xa yunubi sare fima ne,

wo tan nun wo benbae ma,

barima wo nu serexee bama geyae nan fari,

wo nu fe jaaxi raba n na menni.

Na kui n wo xa yunubi sare fima ne wo ma,

wo xa fe jaaxie xa fe ra.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,

«Mixi na bogi nde bundufe tēmui naxe,

e fa wa na bogi wolēfe,

mixi gbete a falama ne e be,

«I naxa na wole. Ye nde man luxi a kui.»

N fan na mooli rabama ne n foxirabiree ra.

N mu e birin paxankatama.

⁹ N Yaxuba xa di ndee rakelima ne,

n Yuda xa di ndee ki n ma geyae ra.

N na n ma geyae fima ne n ma pama sugandixi ma,

e xa sabati naa, a fa findi e ke ra.

¹⁰ Saron filii fima ne e ma e xurusee madonma dennaxe,

Akori gulunba findima malabude nan na e xa goore be.

N na birin nabama ne n ma pama be naxan n fenma.»

¹¹ «Kono wo tan naxee wo kobe soxi n tan Alatala ra,

wo fa neemu n ma geya seniyeŋxi ma,

wo fa serexe ba wo xa alae be,

naxan xilima Gadi «Xunnafanyi kanyi»

xa na mu a ra, naxan xilima Meni «Mara-giri kanyi,»

¹² n bara nate tongo wo tan paxankatama santidegema nan na,

wo birin fa faha.

N bara wo xili, kono wo mu fa.

N bara woyen, kono wo mu wo tuli mati.

Wo bara fe jaaxi raba naxan mu rafan n ma feo.»

¹³ Na kui wo Marigi Ala yi nan fala,

«N ma konyie e degema ne,

kono n wo tan luma kaame nan kui.

N ma konyie e minma,

kono ye xoli luma ne wo tan ma.

N ma konyie seewama ne,

kono yaagi dusuma ne wo tan xun na.

¹⁴ N ma konyie beeti bama seewe nan kui,

kono wo tan wama ne toore kui, wo boje fa rapaaxu wo ma.

¹⁵ Wo xili findima ne danke ra n ma pama tagi.

Alatala Senbema wo faxama ne,

kono a xili neene fima ne a xa konyie ma.

¹⁶ Mixi naxan dube rabama yi boxi ma,

a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.

Mixi naxan kali tima yi boxi ma,

a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.

Toore dangixi neemuma ne n na, a ba n ya i.»

17 «Wo xa a kolon n fama ne koore nun
 boxi neene daade.
 Mixi mu ratuma fe forie ma sonon.
 18 Konon n ma daali, wo xa seewa abadan,
 barima n Darisalamu daama ne a xa wo
 raseewa han.
 19 N seewama ne Darisalamu tagi,
 n fe fanyi raba n ma mixie be,
 wa xui mu mema sonon.
 20 Di yo mu faxama a yore ra sonon,
 mixi moxi yo fan mu faxama fo a xa
 simaya kamali.
 Mixi naxan je keme simaya sotoma, a fa
 faxesa,
 a luma ne alo a na faxesa a dimedi temui,
 a findi mixi dankaxi ra.
 21 E banxie tima ne, e sabati e kui.
 E wuri bilie sima ne, e e bogi don.
 22 E mu banxie tima sonon, mixi gbete fa
 sabati nee kui.
 E mu sansi sima sonon, mixi gbete fa na
 bogi don.
 N ma nama buma ne, alo wuri xungbee.
 N ma mixi sugandixie seewama ne e xa
 wali ra.
 23 E mu walima fu ra,
 e xa die mu gbaloe sotoma.
 E findima Ala bonsae barakaxi nan na,
 e tan nun e xa die luma na ki ne abadan.
 24 Beenu e xa n maxandi, a lima ne n jan
 bara e xui suxu.
 Beenu e xa ge fe nde falade, n jan bara
 na me.
 25 Xulumase nun si luma ne kule keren.
 Yete nun ninge jooge donma ne yire
 keren.
 Konon boximase luma a balo ra xubutanyi
 nan na.
 E mu fe yo kanama n ma geya seniyenxi
 fari.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

66

Kiiti nun kisi

1 Marigi xa masenyi nan ya,
 «Koore nan na n ma kibanyi ra,
 dunija nan na n san tide ra.
 Banxi mooli mundun noma tide n tan be?
 Yire mundun noma findide n malabude
 ra?
 2 N belexe nan see birin nafalaxi naxee na
 dunija.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

«Mixi naxan nafan n ma,
 a findixi yete magore nan na,
 a gaaxu n ya ra, a n xui suxu.
 3 Konon mixi naxan ninge bama serexe ra
 gbansan,
 na tan luma ne alo faxeti.
 Mixi naxan yexee bama serexe ra
 gbansan,
 na tan luma ne alo mixi naxan bare konyi
 girama.
 Mixi naxan sansi xori bama serexe ra
 gbansan,
 na tan luma ne alo mixi naxan xose wuli
 bama serexe ra.
 Mixi naxan surayi ganma serexe ra
 gbansan,
 na tan luma ne alo kuye batui.
 E bara e xa kira sugandi,
 kira naxan findixi seniyentarepa xonxi ra.
 4 Na kui n fan e paxankatama ne,
 n fe magaaxuxi ragoroma ne e ma,
 barima n to e xili, e mu n ma xili ratinxi,
 n to woyen, e mu e tuli mati n na.
 E bara fe paaxi raba n ya xori,
 e bara kira sugandi, naxan mu rafan n
 ma.»
 5 Wo xa wo tuli mati Alatala xui ra,
 wo tan naxee gaaxuxi a ya ra,
 «Wo ngaxakerenyi naxee wo xonma,
 e wo keru n xili xa fe ra, e naxe,
 <Wo xa Alatala tantu alako muxu xa wo
 xa seewe to.>
 Konon e fama ne yaagide.
 6 Wo bara na sonxe me kelife taa kui,
 kelife Ala xa hromobanxi kui?
 Alatala na a yaxuie sare fife.
 Na findixi na xui nan na wo naxan
 mema.»

7 Beenu di bari xone xa a li,
 a jan ge di baride.
 Beenu toore xa fa,
 a jan bara di xeme soto.
 8 Nde singe bara yi fe mooli me?
 Nde singe bara yi fe mooli to?
 Namane noma findide a ra loxe keren
 kui?
 Bonsae noma senbe sotode temui keren
 kui?
 Konon Siyoni bara foye to keren na.
 9 Wo Marigi Alatala naxe,

«N mixi malima han e di bari temui, n fa e rabolo na kui?

Gine furi na mo, n mu fama na di bari sooneyade xe?»

¹⁰ Wo tan Darisalamu rafan naxee ma, wo xa seewa a xa fe ra.

Wo tan naxee wama a be, wo xa jalexin a xa fe ra.

¹¹ Wo fama ne a xipe minde han wo luga, wo bopesa soto a saabui ra, a wo hayi birin fan.

¹² Alatala xa masenyi nan ya, «N bopesa fima ne a ma alo xure xungbe, n pamanε naafuli xaninma ne a xon ma alo banbaranyi.

A fama ne meenide wo ma alo dinge meenima a xa di ma ki naxe.

¹³ N wo xa toore bama ne wo ma alo dinge a xa di xa toore bama ki naxe.

Na birin toma ne Darisalamu.»

¹⁴ Wo na na to, wo bopε seewama ne, wo xa fe sooneya alo jooge naxan toma fili ma.

Alatala a senbe masenma ne a xa konyie be,

a yaxui fama ne a xa xone kolonde.

¹⁵ Alatala nan na ki, a na fafe te xora, a jere ma foye xungbe fari.

A a xa xone ragoroma ne senbe ra, a paxankate ti te ra.

¹⁶ Alatala a xa kiiti sama ne te nun santidegema ra, a fa mixi gbegbe sontode.

¹⁷ Alatala naxe, «Mixi naxee serexe bama wondi kui, e fa xose nun bale sube don, a nun donse seniyentare gbetεε Alatala naxee xonxi, e xa fe fama ne raponde kerenyi ra.»

¹⁸ «N fama ne si birin malande, si naxee xui wuyaxi falama, n fa n ma nore masen e be e xa fe rabaxie nun e xa mapoxunye xa fe ra.

¹⁹ N tonxuma nde luma ne e tagi, n fa e xa mixi kisixie xεε bonsōεε tagi, alo Tarasisi, Pulu, Ludu xali wolie, Tubali, Yawani, nun si gbetε naxee na yire makuyee, naxee mu n xili kolon, naxee mu n ma nore toxi sinden. N ma xεεraε fama ne n ma nore masende e be.

²⁰ E man fama ne wo ngaxakerenyie ra naxee toma na pamanεε tagi. E fama ne e ra n ma geya seniyenxi fari alo serexe

fama ki naxe. E fama ne e ra soee nun noxomeε fari, e tixi saretie kui. E fama ne na birin na alo Isirayilakae fama e xa hadiyae ra sesase seniyenxie kui ki naxe Alatala xa hoxomobanxi kui.

²¹ N serexedube ndee sugandima ne e fan ya ma, e xa lu Lewi bonsōεε seti ma.»

²² «N tan Alatala, n xa a fala wo be, a n fama ne koore neene nun boxi neene yailande wo be. Na buma ki naxe, wo xili nun wo bonsōεε buma na ki ne abadan.

²³ Keli kike neene serexe ma han kike neene serexe gbetε, keli malabu loxōε ma han malabu loxōε gbetε, ibunadama birin fama ne suyidide n ya i.

²⁴ E mixi faxaxie toma ne naxee muru-taxi n ma. Nimasee e furee donma ne, te fan e sube gan, e fa findi fe magaaxuxi ra adamadie be.»

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun dɔxɔ firin. Sɛɛti naxan nu na kɔɔla ma a nu xili Isirayila, sɛɛti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya bɔxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa seriye fɔxɔ ra, e mu kuye batu. Kɔnɔ a dɔnxɔɛ ra, Yudaya fan bara suxu Sentane xa gantanyi ra, e fa kuye batu fɔlɔ. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namipɔnme nan na na temui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa seriye masen Yudayakae be a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batui findima fe jaaxi nan na e be Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kɔnɔ e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xɔrɔxɔ. A naxa Ala xa nate tagi raba e be a falafe ra e yaxuie Babilɔnkae fama ne e bɔnbɔde na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa jaama ra, Ala nu bara nate tongo e xa jaxankate jaaxi sɔto Babilɔnkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mange be, a naxa xɔnɔ a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilɔn xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a mapɔxun e nɔma e ratangade na jaxankate ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa mapɔxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa jaxankate ra, e xa a kolon e na sɔtoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won be. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namipɔnme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon yunubi mu fan, a findixi jaxankate nan na e be. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi fɔxɔ ra, e xa bira Alatala xui fɔxɔ ra. Na gbansan nan nɔma findide sɔɔneya ra adama be a xa

dunijeigiri kui. Ala xa won mali na kira xɔn ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, sɛrɛxɛdubɛ naxan keli Anatɔti, Bunyamin bɔxi ma.

² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa di ra, a xa mangeya je fu nun saxan nde, Alatala naxa wɔyen Annabi Yeremi be.

³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui temui naxe. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be yi ki,

⁵ «Beenu n xa i nɔnɔ i nga tɛɛge,

n tan nu i kolon.

Beenu i nga xa i sɔto,

n nu bara xɛɛraya ragiri i ma,

i xa findi namipɔnme ra sie birin xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi,

«N Marigi Alatala, n mu fata masenyi tide, barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n be,

«I naxa a fala a fonike nan i ra,

barima i tan nan sigama mixie xɔn ma,

n i xɛɛma dennaxe.

I xa n ma yaamari birin masen e be.

⁸ I naxa gaaxu e ya ra,

barima won birin nan a ra.

N i makantama ne.»

Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xɔnye itala n de ma, a fa a masen n be, «I bara a to, n bara n ma masenyi sa i xaxili ma.

¹⁰ To n bara i sugandi i xa findi n ma xɛɛra ra dunija sie tagi. I xunnakane xa fe falama ne mangeya ndee be, e fa bira, e kana. I xunnakeli xa fe falama ne mangeya gbete be, e fa e sanke sɔrɔn, e sabati a fanyi ra.»

¹¹ Alatala naxa yi wɔyenyi masen n be yi ki, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N

naxa a yaabi, «N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.»

¹² Alatala naxa a masen n be, «I bara a to a fanyi ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi woyenyi masen n be yi ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde satunxi nan toxi koola biri.»

¹⁴ Alatala naxa a masen n be, «Naxankate birin kelima koola nan ma, a fa boxi pama birin halaki.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya. N fama ne pama birin xilide kelife koola ma, e xa e xa mange kibanyie doko Darisalamu sode de ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taae birin suxu.

¹⁶ N e makiitima ne e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan serexe ra kuyee be, e tuubi e be e naxee yailanxi e belexe ra.

¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e be. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma ne i be naxan dangi nee ra pon.

¹⁸ To n bara i findi xera ra Yudaya mange, kuntigie, serexedubee, nun pama birin xun ma. I luma ne alo tete belebele wure daaxi, alo yire makantaxi.

¹⁹ E i gerema ne, kono e mu xutu sotoma i ma, barima n na i foxo ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfe

¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki,

² «I xa sa a fala Darisalamukae be, Alatala bara a masen, «N bara ratu wo xa xanunteya ma,

a nu na ki naxe singe ra wo fonike temui. Wo nu bara bira n foxo ra gbengberen yire,

xee mu nu saxi dennaxe.

Wo na raba marafanyi nan kui.

³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra, alo sansi bogi singe.

Naxee e toro, nee fan fama ne torode.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bonsae, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

Isirayila xabile birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen,

«Wo babae n ma fe kobi mundun toxi naxan a niyaxi e xa gbilen n foxo ra?

Wo bara bira fe fufafu foxo ra, awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo be,

«Alatala na minden, naxan won naminixi Misira boxi ra, naxan won xanin gbengberen yire?

Folee nun boxi maxare gbansan nan na menni.

Adamadie mu noma balode na boxi ma.»

⁷ N bara wo xanin boxi fanyi ma,

alako wo xa baloe fanyi soto.

Kono wo to fa, wo bara n ma boxi findi yire seniyentare ra,

wo bara fe xonxi raba naa n dennaxe fixi wo ma ke ra.

⁸ Serexedubee mu Alatala fenxi.

Karamoxoe mu n kolon.

Yareratie bara n yanfa.

Namiponmee bara Bala kuye masenyi ti.

E bara bira se foxo ra naxan mu noma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo naxankatama.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato,

wo xa mixie xee Kedari,

wo na birin mato a fanyi ra.

Wo mu yi kuye batufe mooli toma naa.

¹¹ Si nde na na naxan Ala bejin,

e fa kuye findi e xa ala ra?

N ma pama bara e xa xunnakeli masara,

e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu noma e malide.

¹² Koore bara findi seede ra na fe ma.

Na bara findi kinikini nun kaabanako ra.

A lanma na xa wo xaxili ifu,

a xa wo de ixara.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N ma pama bara fe paaxi firin naba:

E bara n bejin,

n tan naxan nu luxi alo ye fanyi e be,

ye naxan mu jonma.

E bara feje yailan, ye ragatama dennaxe,

kono e iboxi, ye birin bara mini a ra.»

¹⁴ «Konyi nan na Isirayila ra,

ka a findixi di lasiri nan na?

Munfe ra a naxankataxi?

15 A luxi ne alo yete xaape nan na xaapefe e ma.

E xa boxi bara findi gbaloe yire ra.
Mixi yo mu na sonon e xa taa ganxie kui.

16 Misiraka naxee na Nofi nun Tapanxesi, e fama ne wo xun nakanade.

17 Na fatanxi fe naxan ma, wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa kira fanyi foxo ra.

18 Yakosi munfe ra wo na Misira kira xon? Wo wama Nili xure ye nan minfe?

Munfe ra wo na Asiri kira xon? Wo wama Efirati xure ye nan minfe?

19 Ala xa wo xa kobija ragbilen wo ma. Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo ma, alako wo xa a kolon gbilenfe wo Marigi Alatala foxo ra,

a findixi fe paaxi nun fe xone nan na. Wo paxankataxi ne barima wo bara tondi gaaxude n ya ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

20 «Kabi temui xonnakuye n bara wo lu wo yete yi.

Wo bara a fala a yanfanteya mu na wo boje kui, kono wo bara siga kuye batude geyae fari wuri bun ma.

Na bara findi langoena ra wo be.

21 Wo nu luxi ne alo weni bili fanyi n naxan sixi.

Munse a niyaxi wo xa n nabolo? Yakosi wo luxi ne alo weni bili paaxi naxan mu bogi fanyi raminima.

22 Hali wo wo maxa soda saafunyi ra, wo xa yunubi mu noma bade.» Alatala xa masenyi nan na ki.

23 «Wo noma a falade di, <N mu noxi. N mu biraxi Bali kuye foxo ra?>

Wo wo foxi mato gulunba yire. Wo xa wo joxo ti wo xa fe rabaxie ra. Wo bara lu alo joxome gine rabepinxi,

24 alo wulai sofale naxan sofale xeme fenma a xiri ma gbengberen yire.

Nde noma a bade na ma? Mixi naxan katama a suxude, a taganma ne.

A mu masotoma fo na waxati dangi.

25 Wo naxa gbata birade kuye foxo ra. Wo wo gima naa wo sanyi igeli ra,

hali ye xoli na wo ma.

Kono wo bara n yaabi, <Ade, muxu mu noma gbilende kuyee foxo ra.

E rafan muxu ma, muxu wama kafufe e ra.»

26 «Isirayilakae fama ne lude yaagi kui alo mupeti naxan suxuxi.

Mange, kuntigie, serexedubee, nun namionmee,

e birin luma ne yaagi kui,

27 naxee a falama wuri masolixi be, <N baba,>

naxee a falama geme masolixi be, <N daa mange.>

Na mixi mooli bara e kobe ti n na, e bara tondi e ya rafindide n ma.

Kono e xa toore kui, e man a falama n be, <Keli, i xa muxu rakisi.>

28 Wo xa kuyee na minden, wo naxee yailanxi,

naxee bara wuya Yudaya taae kui?

E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa toore ma,

xa e fata na rabade.

29 Munfe ra wo tan matandilae wama n makiitife?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «N bara wo xa die bonbo alako e xa matinxin,

kono e mu matinxinxi.

Wo bara wo xa namionmee faxesa wo xa santidegema ra,

alo yete xaapexi.

31 To mixie, wo xa la Ala xa masenyi ra.

N Isirayila luxi gbengberen yire ne, xa na mu a ra dimi kui?

Munfe ra n ma jama a falama, <Muxu wama lufe muxu yete ra, muxu mu birama i foxo ra sonon?>

32 Gine dimedi noma neemude a xa konmagore ma,

xa na mu a xa demui?

N ma jama bara neemu n tan ma kabi temui xonnakuye.

33 Wo bara wo maxiri alako wo xa xanuntenyi nde fen.

Wo bara dangi mixi birin na na wali kobi mooli kui.

34 Wo bara setaree faxesa, naxee mu fe paaxi yo rabaxi.

Wo xa dugie nɔxɔxi e wuli ra.

³⁵ Kɔnɔ wo a falama,
 <Muxu mu fe kobi rabaxi.
 Ala xa xɔnɛ xa gbilen muxu fɔxɔ ra.>
 N tan nan wo makiitima nɔndi ra,
 barima wo bara a fala,
 <Muxu mu yunubi rabaxi.>

³⁶ Wo kira masaraxi munfe ra,
 wo fa wo xaxili ti Misira ra?
 Wo fama nɛ yaagide e xɔn ma,
 alɔ wo yaagixi Asiriya xɔn ma ki naxɛ.

³⁷ Wo minima nɛ e xɔnyi wo bɛlɛxɛ igeli
 ra,
 barima wo taxuxi naxee ra, Alatala bara
 nee rabɛnin.
 Wo mu xunnakeli yo sɔtɔma e saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatarepa

¹ «Xa xɛmɛ mɛɛ a xa gine ra,
 na gine naxa sa dɔxɔ xɛmɛ gbete xɔn,
 a xa xɛmɛ singe man nɔma gbilende a ma
 sɔnɔn?
 Yi bɔxi bara lu seniyyentarepa kui.
 Wo tan naxee bara langoeɓa raba wo
 xanuntenyi kuyee ra,
 yakɔsi wo man fa wama gbilenfe n ma
 nɛ?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

² «Wo wo ya rate, wo xa a mato,
 xa yire nde na wo mu langoeɓa rabaxi
 dennaxɛ.
 Wo nu na wo xanuntenyi alae memɛfe
 kira xɔn ma,
 alɔ muɓɛtie naxee e nɔxunma kira dɛ e
 xa dutun mixie ma.
 Wo bara yi bɔxi nɔxɔ wo ɓɛrɛ ki
 seniyyentare ra.

³ Na nan a ra n mu tunɛ rafaxi,
 n mu ɓɛmɛ tunɛ ragoro wo bɛ.
 Kɔnɔ wo ya xɔrɔxɔ alɔ langoe gine,
 wo mu yaagixi fefe ma.

⁴ Han ya wo a falama n bɛ,
 <Muxu baba, naxan mɛɛnixi muxu ma
 muxu fonike temui,

⁵ han to i xɔnɔxi muxu ma?
 I mu dipɛma sɔnɔn?»
 Iyo, wo na nan falaxi,
 kɔnɔ wo mu wo baxi na kira ɓaaxi xɔn
 fefe ma.»

⁶ Alatala naxa a masen n bɛ mange
 Yosiya xa waxati, «I bara Isirayila xa
 yanfanteya to? A bara yɛnɛ raba geya
 birin fari, a nun wuri bili tofanyi birin
 bun ma.

⁷ N bara a maɓɔxun, na dangi xanbi a
 man fama nɛ gbilende n ma, kɔnɔ a mu
 fa. A maagine tinxintare Yudaya fan a
 toxi.

⁸ N to mɛɛ Isirayila ra, n to fatan kɛɛdi
 so a yi ra a xa yɛnɛ xa fe ra, a maagine
 Yudaya tinxintare mu gaaxu n ya ra feo.
 A fan bara siga yɛnɛ rabade.

⁹ Isirayila xa kuye batufe, gɛmɛ nun
 wuri daaxi, na bara bɔxi findi yire
 seniyyentare ra.

¹⁰ Na birin kui Yudaya tinxintare, Isir-
 ayila maagine, a mu janige tongoxi a
 bɔɓɛ kui a xa a yetɛ ragbilen n ma. A
 na fala a dɛ gbansan nan na.» Alatala xa
 masenyi nan na ki.

¹¹ Na temui Alatala naxa a masen n bɛ,
 «Isirayila tinxintare fisa Yudaya
 seniyyentare bɛ.

¹² I xa sa masenyi ti kɔɔla biri ra,
 <Isirayila seniyyentare, i yetɛ ragbilen n
 ma.
 N mu xɔnɔxi wo ma sɔnɔn.
 Hinnente nan n na,
 n bɔɓɛ mu luma xɔnɔ ra temui birin.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra.
 Wo bara wo Marigi Alatala matandi,
 wo bara bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra wuri bilie
 bun ma.
 Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Wo tan kalabantee,
 wo gbilen n ma.
 N tan nan na wo Marigi ra.
 N fama nɛ wo mayegetide taa nun xabile
 kui,
 n fa wo ragbilen Siyon.

¹⁵ N yareratɛ tima nɛ wo bɛ, naxee rafan
 n ma.
 E lonni nun xaxili fanyi masenma nɛ wo
 bɛ.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya.

«Wo na wuya wo xa bɔxi kui,
wo fama nɛ nɛɛmude Alatala xa saate
kankira ma.
Wo mu a xa fe falama,
wo xa maɔɔxunyi mu sigama a ma.
Wo mu a kolonma a bara lɔɛ,
wo mu gbete fenma.

¹⁷ Kɔnɔ na tɛmɔi Darisalamu xili fama nɛ
falade

«Alatala xa kibanyi.»

Si birin sigama naa Alatala xili ra.

E gbilenma nɛ e xa maɔɔxunyi jaaxi fɔɔɔ
ra.

¹⁸ Na waxati Yudayakae fama nɛ kafude
Isirayilakae ma.

E birin kelima bɔxi nan ma naxan na
kɔɔla ma,
e fa gbilen bɔxi ma n dennaxe fixi wo
babae ma ke ra.

¹⁹ N tan nu bara a fala,
«N wama nɛ wo xa lu alɔ n ma die,
n xa bɔxi fi wo ma ke ra,
naxan tofan bɔxi birin bɛ.»

N bara a maɔɔxun a wo n xili falama nɛ
«N Baba.»

N bara a maɔɔxun wo mu gbilenma n
fɔɔɔ ra.

²⁰ Kɔnɔ wo tan Isirayila, wo bara n yanfa
alɔ gine naxan a xa mɔri yanfa a yene
raba.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ Isirayilakae e xui itema geya fari,
e wama, e Ala maxandima,
barima e bara kira jaaxi suxu,
e bara nɛɛmu e Marigi Alatala ma.

²² Alatala naxe, «Wo tan matandilae, wo
gbilen,
n nɔma wo rakiside wo xa yanfanteya
ma.»

Isirayilakae naxa a yaabi,
«Awa, muxu gbilenma nɛ i ma,
barima i tan nan na muxu Marigi Alatala
ra.

²³ Iyo, xui naxan kelima geya fari, wule
na a ra.

Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila
rakisima ra.

²⁴ Kabi muxu dimɛdi tɛmɔi,
kuye ratɔnxie bara muxu babae xa harige
xun nakana,

e xa xurusee nun e xa die.

²⁵ Na yaagi bara muxu sɔɔ,
binye birin bara ba muxu ma,

barima muxu bara yunubi raba won
Marigi Alatala ra,
muxu tan nun won babae,
kabi muxu dimɛdi tɛmɔi han to.
Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi
Alatala xui ra.»

4

Yudaya xa gbaloe

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma,
xa wo fe ratɔnxi ba n ya tode ra,
xa wo mu lintan wo xa kɛwali ra,
² xa wo wo kali Alatala xili ra tinxinyi nun
nɔndi ra,
sie fama nɛ baraka nun binye sɔɔtode
Alatala saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xɛmɛɛ bɛ
naxee na Yudaya nun Darisalamu:

«Wo xa xɛ nɛɛnɛ masege,
wo naxa sansi xɔri si kungsi tunbe xɔɔra.

⁴ Xɛmɛ naxee na Yudaya nun Darisalamu,
wo xa wo bɔɔɛ seniyeɛn Alatala bɛ.
Wo xa fe jaaxi ba wo sondonyi kui,
alɔ fe jaaxi bama wo ma ki naxe wo
sunna tɛmɔi.

Wo xa na raba alako n bɔɔɛ naxa te wo
ma,

n ma xɔnɛ fa wo gan alɔ tɛ
naxan mu nɔma xubende wo xa fe kobi
rabaxie xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae bɛ,
wo man xa a fala Darisalamukae bɛ.

Wo xa feri fe Isirayila yire birin,
wo xa a fala wo xui itexi ra,
«Wo xa so taa makantaxie kui.»

⁶ Wo xa a matɔnxuma Siyonkae bɛ e xa e
gi,

e naxa ti kira xɔn ma,
barima n na fafe tɔɔɛɛ nun jaaxankate ra
kelife kɔɔla ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alɔ yete
naxan minima sube fende.

A bara keli a xɔnyi alako a xa wo xa bɔxi
kana.

Wo xa taee birin fama nɛ kanade,
mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa sunnun
donma ragoro wo ma,

wo xa sunnun, wo xa jaɔnfe raba,
barima Alatala xa xɔnɛ mu gbilenma wo
fɔɔɔ ra.»

9 Alatala xa masenyi nan ya:
«Na ɔxɔɛ limaniya bama nɛ mangɛ nun
kuntigie yi ra.

Sɛrɛxɛdubɛɛ nun namijɔnmɛɛ dɛɛ
ixarama nɛ.»

10 N bara Ala yaabi,
«N Marigi Alatala,
munfe ra i bara a fala i xa pama nun
Darisalamu bɛ,
<Wo fama bɔɲɛsa sɔtɔde,>
kɔɲɔ santidɛgɛma bara gɛ e faxade?»

11 Na tɛmui a fama nɛ a falade pama nun
Darisalamu bɛ,
«Foye bara keli gbengberɛn yire.
A mu fama fe fanyi ra,
a fama n ma pama nan tɔɔrɔde.

12 A findixi foye magaaxuxi nan na,
naxan kelixi n yire.
Yakɔsi n e paxankatama nɛ.»

13 Yaxuie na fafe alɔ foye belebele naxan
kelife koore ma.
E xa sɔɔri ragisee luma nɛ alɔ turun-
naadɛ.
E xa soe xulun alɔ sɛgɛɛ.
Gbaloe bara won li, won bara halaki.

14 Darisalamu, wo wo bɔɲɛ raseniyeɲ,
alako wo xa kisi.
Kɛwali kobi luma wo bɔɲɛ ma han tɛmui
mundun?

15 Danakae bara na gbaloe masenyi ti,
Eframikae fan bara na fala.

16 Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu fan
nasi,
yaxuie na kelife yire makuye nɛ, e na fafe
Yudaya taaɛ kui.

17 Alatala xa masenyi nan ya:
«E bara Darisalamu rabilin
alɔ xɛ kantamae xɛ rabilinma ki naxɛ.
Na fama nɛ Darisalamu lide
barima e bara n matandi.

18 Na findixi wo xa wali kobi sare nan na.
Wo naxan nabaxi,
na bara gbilen wo ma a paxaxi ra,
han a wo sondonyi sɔxɔ.»

19 N bɔɲɛ fan na tɔɔrɔfe.
N bara sunnun.
N mu nɔma madundude,
barima n bara sarae nun gere xui mɛ fa
ra.

20 E a falama gbaloe na fafe,

bɔxi birin bara kana.
N ma kiri banxie bara bira keren na,
lingira yo mu na n yi ra.

21 Gere tɔnxuma a itima han mun tɛmui?
Gere xui minima han mun ɔxɔɛ?

22 Alatala naxɛ, «N ma pama xaxili mu na,
e mu n kolon,
e luxi nɛ alɔ di lɔnnitaree.
E fe paxaxi nan gbansan kolon,
kɔɲɔ e mu fata fe fanyi rabade.»

23 N bara laamatunyi to yi bɔxi xa fe ra.
Sese mu luma yi bɔxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.

24 N bara laamatunyi to geyae xa fe ra.
Geyae fama nɛ sɛrɛnde, tentenyie ra-
maxa.

25 N bara laamatunyi to nimase xa fe ra.
Mixi mu luma yi bɔxi ma sɔɲɔɲ,
xɔɲie fan bara e gi.

26 N bara laamatunyi to yi yire xa fe ra.
Karemele geya findima nɛ gbengberenyi
ra,
taa birin fama gande Alatala nun a xa
xɔɲɛ xa fe nan na.

27 Alatala bara a masen,
«Yi bɔxi birin paxankatama nɛ,
kɔɲɔ n mu a birin xun nakanama.

28 Na nan a ra yi bɔxi na sunnunyi kui,
koore bara ifɔɔrɔ.
N tan nan a ragirixi,
n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra.

29 Geresoe na fa soe fari, mixi birin e gima
nɛ.
Geresoe na fa tanbɛɛ ra, mixi yo mu luma
taa kui.

Ndee e gima nɛ wondi yire, ndee e gi
geyae fari.

Mixi birin kelima nɛ taa kui.

30 I tan naxan xun nakanaxi, i na munse
rabafe?

I wama i maxirife dugi fanyi ra,
i wama kɔɲmagore xɛɛma daaxi ragorofe
i ma,

i wama tofan se safe i ya kiri ma?
I na na birin nabafe i xanuntenyie bɛ
fufafu,

barima i mu rafan e ma sɔɲɔɲ.
E wama i faxafe tun.

31 N bara wa xui nde mɛ.
Na wa xui luxi nɛ alɔ furi gine naxan na
a xa di singe barife.

Darisalamu na saya kira xɔn ma, a na a
falafe,
«A gbe mu luxi sɔnɔn, faxetie xa n nii
ba.»»

5

Ala xa gbeɔxɔ

*Annabi Yeremi xa masenyi Darisalamukae
be*

¹ «Wo xa yire birin mato Darisalamu,
wo xa maxɔrinyi ti taa kui, alako wo xa
tinxintɔe nde to,
naxan jɛrɛma kira fanyi xɔn ma,
naxan birama nɔndi fɔxɔ ra.
Xa wo sa na mixi mɔoli to,
n dipɛma nɛ Darisalamu ma.

² E e kalima nɛ Alatala xili ra,
kɔnɔ na birin findixi wule nan na.

³ Alatala, n a kolon i wama tinxinyi nan
xɔn ma.

I bara Isirayilakae naxankata,
kɔnɔ e mu fahaamui yo sɔtɔxi na kui.
I bara e tɔɔɔ, kɔnɔ e mu lɔnni sɔtɔxi na
kui.

E bɔjɛ bara xɔɔxɔ alɔ gɛmɛ,
e tondi danxaniyade.

⁴ N bara a fala, setaree gbansan nan yi
pama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira kolon,
e mu e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

⁵ A lanma n xa yi masenyi ti kuntigie nan
be,

barima e tan Alatala xa kira kolon,
e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.
Kɔnɔ e birin lan, e sese mu tin birade Ala
fɔxɔ ra.

E birin bara a matandi.

⁶ Na nan a ra burunyi yetɛ e faxama,
wulai bare e ibɔɔ.

Baratɛ e mɛlenma e xa taa sode dɛe ra, a
xa e faxa,

barima e xa kewali kobi bara gbo, han a
bara dangi a i.»

Alatala xa masenyi Darisalamukae be

⁷ «Darisalamu, a lanma n xa dipɛ i ma?

I xa die bara n nabolɔ,
e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,
kɔnɔ e bara n yanfa, e bira langooe fɔxɔ
ra.

⁸ E maniyaxi soe xɛmɛmae nan na,
kankan fa bira a dɔxɔboore xa ginɛ fɔxɔ
ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mɔoli
naxankata?

A mu lanma n xa n gbeɔxɔ yi si mɔoli
ma?

¹⁰ Wo te e xa tɛtɛe fari, wo xa e rabira,
kɔnɔ wo naxa pama birin xun nakana.

Wo xa e tɔɔɔ,
barima e mu tinxɔ birade Alatala fɔxɔ ra.

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila nun Yudaya birin bara n yanfa.

¹² E bara Alatala rabolo,
e fa a fala, «Ala mu na.

Won mu fama gbaloe sɔtɔde santidɛgɛma
nun kaame ra.»

¹³ E xa namijɔnmɛ mu n xui xa masenma.
E fe jaaxi naxan masenma,
na xa gbilen e ma.»

¹⁴ Na nan a ra Mangɛ Alatala bara a
masen,

«Wo to na mɔoli fala,
n bara n ma masenyi lu i dɛ kui.

N ma masenyi luxi nɛ alɔ tɛ
naxan fama yi pama gande alɔ tɛ yege
ganma ki naxɛ.»

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N xa a fala wo be Isirayila,
n fama nɛ pama nde ra wo xili ma.

Nama senbema nan a ra naxan kelima
yire makuye,

naxan bara bu dunija,
i mu naxan xui kolon,

i mu nɔma naxan fahaamude.

¹⁶ E xa tanbe jaaxu, e mixi faxama nɛ.

Geresoe gbangbalanxi nan e ra.

¹⁷ E wo xa baloe donma nɛ,

e wo xa di birin tongoma nɛ,

e wo xa xuruse birin mupama nɛ,

e wo xa sansi sixi birin kanama nɛ,

e wo xa taa makantaxie rabirama nɛ e xa
santidɛgɛma ra,

wo nu laxi taa naxee ra.»

¹⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Kɔnɔ n mu wo birin sɔntɔma.

¹⁹ Xa a sa li wo a fala,

«Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi fe
mɔoli raba muxu ra?»

Ala wo yaabima nɛ,

«Wo to n nabolɔ alako wo xa kuyee batu
wo xɔnyi,

naxee kelixi pamane gbete ma,

wo tan findima na pamanε xa konyie nan
na e tan xonyi.>

20 Wo xa yi masen Yaxuba xa die bε,
wo xa a fala Yudayakae bε,

21 <Wo wo tuli mati,
wo tan pama xaxilitare, pama
kinikinitare,
naxan ya mu se toma,
naxan tuli mu fe mεma.

22 Alatala xa masenyi nan ya:

Wo mu gaaxuma n ya ra?

Wo mu srenma n tofe ra,
n tan naxan baa naaninyi saxi meyenyi
ra,

alako baa naxa dangi yire nde?

Baa mɔrɔnyi kelima nε,
kɔnɔ e mu nɔma dangide naaninyi ra
naxan saxi.>

23 Yi pama sondonyi xɔrɔxɔ.

E bara Ala matandi,
e bara gbilen a fɔxɔ ra.

24 E mu a falama e bɔnε kui,

<Won xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra,
naxan tunε ye ragoroma nεmε temui,
a fɔlε nun a rapɔnyi,
alako xε xa xaba a waxati.>

25 Wo xa kewali kobi bara na birin kana,
wo xa yunubie bara a niya baloe xa ba wo
yi ra.

26 Mixi paxaxi ndee masunbuxi n ma pama
ra,
naxee gantanyi italama mixi bε alɔ xɔni
suxuie.

27 E e xa banxi rafema se mupaxie ra,
alɔ tɔxɔε kule naxan nafexi tɔxɔεε ra.
E bannaxi na naafuli mɔoli nan na.

28 Fe paxaxie bara e xungbo han a bara
dangi a i.

E mu fe fanyi rabama kiridie bε,
e mu tinxin setaree mabiri.
E naafuli nan tun fenma.

29 Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mɔoli
paxankata?

A mu lanma n xa n gbepɔxɔ yi si mɔoli
ma?

30 Fe ratonxi naxee mu daxa,
nee bara so yi bɔxi kui.

31 Namipɔnmεε na wule falafe,
serexedubεε na mupε tife,
na birin bara rafan n ma pama ma.

Wo munse rabama wo xa bɔxi munafanyi
xa fe ra?>

6

Darisalamu xa paxankate

1 «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli
Darisalamu.

Sara fe Tekowa, gere tɔnxuma rate Beti
Hakeremi,

barima paxankate na fafe kelife kɔola ma,
a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

2 Siyon, taa tofanyi, n wo xun nakanama
nε.

3 Xuruse demadonyie fama nε e xa kiri
banxie tide yire,

wo xa taa nu na dennaxe,
e fa e xa xurusee makanta menni.»

4 «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so na
taa xili ma.

Wo xa siga yanyi ra.

Soge na goro, wo naxa kɔntɔfli,

5 wo man xa siga kɔε ra,
banxi makantaxie kanade.»

6 Mange Alatala bara a masen Siyon
yaxuie bε,

«Wo sa wuri bilie xaba,
wo te se yailan alako wo xa so Darisalamu
tεtε kui.

Taa na a ra naxan lanxi a xa ratɔn,
barima e luma e boore tɔɔrɔ ra temui
birin.

7 Fe paxaxi minima yi taa kui temui birin,
alɔ ye minima kɔlonyi kui ki naxe.

Kobija nun fe paxaxi gbansan nan na e
tagi.

Na birin luxi nε alɔ fure n naxan toma
temui birin.»

8 «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma
marasi ra,

alako n naxa n makuya i ra,
i fa lu alɔ gbengberenyi, mixi mu sabatixi
dennaxe.»

9 Mange Alatala bara a masen,

«Isirayilaka naxee luxi,
e birin bama nε bɔxi ma,
alɔ sansi bogi gbilenma ba ra ki naxe.»

10 «Nde n ma masenyi ramεma?

Nde findima na seede ra?
Wo tuli xɔrɔxɔ, wo mu fe mεma.
Wo yoma Alatala xa masenyi ma,
wo mu wama a xa marasi xɔn.

11 Alatala xa xone gbo n bope kui,
n xa na fala wo be.»

«Ala xa xone Isirayilakae birin lima ne,
dimedi naxee berema kira ra,
fonike naxee malanma,
xeme nun gine naxee moxi a fanyi ra.

12 N nan n belexe tima e ma temui naxe,
mixi gbete fama ne e xa banxie tongode,
e xa xee, a nun e xa ginee.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Kelifé dimedi ma, doxofo xemoxi ra,
e birin na e yete xa geení nan fenfe.
Namijonme nun serexedube fan na mixi
madaxufe.

14 E mu fe gbege rabama n ma jama
malife ra.
E a falama, «Wo naxa kontofili, wo bope
xa sa.»
Kono bopesa yo mu na.

15 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
kono e mu yaagima.
Yaagitare nan lanxi e ma.
Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti
waxati.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Alatala bara a masen,
«Wo xa kira fanyi fen,
wo xa a kolon kira forie nu na ki naxe.
Kira tinxinxi na minden?
Wo xa lu na kira fari alako wo xa bopesa
soto.»

Kono jama bara a yaabi,
«Muxu mu wama lufe na kira xon ma.»

17 Ala bara a masen, «N bara wo xa soorie
ti wo xa tete fari,
naxee meenima wo ma.
Wo xa e xui rame.»

Kono jama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramefe.»

18 Ala bara a masen, «Namané birin, wo
wo tuli mati,
wo xa a mato naxan fama rabade be.

19 Dunija birin, wo wo tuli mati.
N tan nan fama yi jama paxankatade,
n tan nan fama e mapoxunyi sare rag-
bilende e ma,

barima e mu tin e tuli matide n ma
masenyi ra,
e bara yo n ma seriyé ma.

20 N hayi na e xa surayi serexe ma, naxan
kelixi Seeba?

N hayi na e xa labunde serexe ma,
naxan kelixi yire makuye?

Wo xa serexe gan daaxie mu rafan n ma,
n mu tinma wo xa serexe sese rasuxude.

21 Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne geme doxode yi jama ya ra,
e fama e sanyi radinde naxan na.

Babae nun e xa die,
doxobooree nun defanbooree,
e birin sontoma ne.»

22 Alatala bara a masen,
«Nama nde na fafe kelifé koola ma,
jama gbege naxan na dunija yire birin.

23 Xali nun tanbe na e yi ra.
E jaxu, e mu kinikini kolon.
E xui gbo alo moronyi.
Soe kanyie nan e ra.
E birin malanxi alako e xa Siyon gere.»

24 Isirayila na woyenfe e bore tagi, «Won
bara e xibaaru me,
limaniya bara ba won yi ra,
kontofili bara won suxu.
Won na toorofe alo gine naxan na di
barife.

25 Wo naxa mini daaxa de,
wo naxa jere kira xon ma,
barima won yaxuie won nabilinxi,
santidegema na e yi ra.»

26 N bara e yaabi, «N ma jama, wo
sunnun donma ragoro wo ma,
wo xa sunnun alo mixi naxan xa di
kerenyi bara faxa.

Wo xa sunnunyi xa gbo,
barima won yaxuie na fafe keren na.»

27 Alatala bara a masen n be, «N i findixi
mixi nan na

naxan n ma jama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e jere ki
fan.

I luxi ne alo mixi naxan wure nun gbeti
raxunuma, a e gbi ba.

28 E birin findixi matandilae nan na naxee
yoma Ala ma.

E luxi alo wure nun yoxui, naxan gbi mu baxi.

E mu fan.

²⁹ Xabui te radexema a fanyi ra alako a xa wure nun yoxui raxunu, e gbi xa ba.

Kono fe jaaxi mu jonma n ma jama tagi. E luxi ne alo sunbui naxan mu bama wure kui.

³⁰ E xili falama <gbeti kanaxi>, barima Alatala bara e rabepin.»

7

Isirayila xa gbaloe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be,

² «I xa ti Alatala xa horomobanxi naade ra,

i fa yi woyenyi masen naa,

<Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee birin soma yi naade ra fafe tuubide Alatala be.

³ Isirayila Mange Alatala naxe, xa wo kira masara,

wo naxa fe fanyi suxu,

n wo luma ne yi boxi ma.

⁴ Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo nu fa a fala:

Alatala xa horomobanxi nan yi ki,

Alatala xa horomobanxi, Alatala xa horomobanxi.

⁵ Xa wo kira masara,

xa wo fe fanyi suxu,

xa wo tinxin wo booree tagi,

⁶ xa wo mu xone, kiridi, nun kaape gine toro,

xa wo mu mixi faxa toroegere ra yi boxi ma,

xa wo mu bira ala gbete foxo ra,

naxee findima tore ra wo be,

⁷ na temui n wo luma ne yi boxi ma abadan,

n naxan fixi wo babae ma.

⁸ Kono wo bara bira wule foxo ra,

naxan mu sese fanma wo ma.

⁹ Munfe ra wo wama faxe nun yene rabafe,

wo wo kali wule ra,

wo surayi gan serexe ra Bala kuye be,

wo bira ala gbete foxo ra,

wo mu naxee kolon?

¹⁰ Na xanbi wo fa fa tide n ya i,

n ma banxi kui, n xili matoxoma dennaxe.

Wo naxe wo bara kisi,

kono wo fe xonxi rabama.

¹¹ Wo yi banxi findixi mixi jaaxi banxi nan na,

n xili falama dennaxe?

N tan Alatala bara a birin to.

¹² Wo xa ratu Silo ma,

n ma yire seniye nxi singe nu na dennaxe.

N bara menni fan paxankata,

n ma Isirayila jama xa jaaxuna xa fe ra.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya.

«Yakosi, wo to bara yi fe birin naba,

wo to tondi n ma masenyi suxude,

n naxan falaxi wo be temui birin,

wo to tondi n ma xili ratinde,

¹⁴ n fama ne fe rabade yi horomobanxi ra,

alo n naxan nabaxi Silo ra.

N na mooli rabama ne yi banxi ra,

n naxan fixi wo nun wo babae ma, wo laxi naxan na.

¹⁵ N wo makuyama ne n yire ra,

alo n wo ngaxakerenyie Efirami bonsoe makuyaxi n na ki naxe.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹⁶ «I tan, hali i mu Ala maxandi yi jama be,

hali i mu i xui ite salide,

hali i mu n makula,

barima n mu i danxunma.

¹⁷ I mu a toxi fe naxan nabama Yudaya taae nun Darisalamu kui?

¹⁸ E xa die yege matongoma,

babae te radexema,

ginee fan taami xinde ramulanma, e a ramondo kuye be,

wo naxan xilima koore mange gine.

E man minse bama serexe ra.

Na kui e bara n naxono,

¹⁹ n tan fan fama ne e torode.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara e yete toro,

e bara e yete kan nayaagi.

²⁰ Na nan a toxi n tan Marigi Alatala naxe,

<N ma paxankate na yi boxi ma,

mixie nun subee nun bogisee ma.

E birin fama ne gande te ra,

naxan mu xubenma.»

²¹ Isirayila Mange Alatala naxa a masen,

«Wo xa wo xa serexe gan daaxi fan don.

22 N mu serexe fe gbansan xa fala wo babae be,

n to e ramini Misira boxi ra.

23 Kono n e yaamari yi nan na,
 <Wo bira n xui foxo ra,
 alako n xa findi wo Marigi Ala ra,
 wo fan xa findi n ma pama ra.
 Wo xa jere n ma kira xon ma,
 n naxan masenxi wo be,
 alako wo xa hერი soto.>

24 Kono e mu e tuli mati n na,
 e bara bira e xa mapoxun kobi foxo ra,
 e bara e kobe ti n na,
 e mu biraxi n foxo ra.

25 Kabi wo babae naxa mini Misira boxi
 ra han to,
 n na n ma konyi namixonmee xee fe wo
 ma.

26 Kono wo mu wo tuli matixi n na.
 Wo xaxili xoxoxoxi,
 wo bara kobi dangife wo babae ra.»

27 «I na yi woyenyi birin fala e be,
 e mu i danxunma.

I na e xili, e mu a ratinma.

28 Na temui i xa a fala e be,
 <Si nan ya naxan mu e tuli matima
 e Marigi Alatala xa masenyi ra.
 E mu marasi mema.
 Seriyε yo mu na e yi ra.>

29 I xunsexe maxaba,
 i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.
 Alatala bara xono, a bara yi pama
 rabenin.

30 Yudayakae bara fe raba n mu wama
 naxan tofe.

E bara fe xonxi doko n ma banxi kui,
 n xili falama dennaxe.

E bara na findi yire seniyentare ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «E bara kuye batude yailan geya fari
 Tofeti

nun Hinoma gulunba kui,
 alako e xa e xa die gan serexe ra.

N tan mu e yamarixi na fe mooli ra,
 a makuya n ma mapoxunyi ra pon.»

32 Alatala xa masenyi nan ya.

«Loxoe fama fade Tofeti xili masarama
 ne.

Hinoma gulunba fama ne xilide Faxε
 Tide.

Tofeti findima ne gaburi yire ra.

33 Xonie nun subee fama ne na pama
 binbie donde.

Mixi yo mu luma naa naxan e kerima.

34 Xulunyi jonma ne Yudaya nun
 Darisalamu boxi kui.

Sigi mu sama, yeliba mu woyenma.

Fuuti mu xirima na gbaloe xa fe ra.»

8

*Isirayila nun Annabi Yeremi xa tōre
 Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya: «Na
 waxati Yudaya mangεe, kungtie,
 serexedubee, namixonmee, nun Darisala-
 mukae, e xorie ratema ne gaburi kui,

² e sa rayensen kene ma soge, kike, nun
 tunbuie bun ma, e naxee xanu, e naxee
 batu, e bira naxee foxo ra, e naxee fen, e
 tuubi naxee be. Na nan a ra, e xorie mu
 sama gaburi kui, e xa rayensen boxi ma.

³ Mixi naxee mu faxa na pama paaxi ya
 ma, n fama ne e rayensende pamanε ma,
 faxε xoli e suxuma dennaxe.» Alatala xa
 masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

⁴ I xa a fala e be,

«Alatala bara a masen,

<Mixi noma birade, e mu keli?

Mixi noma e mafindide, e mu gbilen?>

⁵ Munfe ra Darisalamu pama n
 matandima?

Munfe ra e gbilenxi kira fanyi foxo ra, e
 bira kira paaxi foxo ra?

Yi mixie luma ne e xa yanfe kui,

e tondi gbilende n ma.

⁶ N nan n tuli matima ne e xui ra,

kono e xa woyenyi mu lanma.

Mixi yo mu gbilenma a xa kobina foxo ra.

A mu a falama, <N na munse rabafe?>

Kankan birama a yetε waxonfe nan foxo
 ra,

alo soe naxan gbataxi sigafe gere sode.

⁷ Hali gbongboe naxan na koore ma,

a gbilen waxati kolon.

Ganbe, turunna, nun yedonme birin

e e gbilen waxati kolon.

Kono n ma pama mu Alatala xa seriyε
 kolon.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

⁸ «Wo a falama, <Lonnillae nan muxu ra,

muxu Alatala xa seriyε kolon.>

Kono wo na falama di?

Wo xa diine sebelitie bara Ala xa seriye masara wule ra.

⁹ Wo xa lonnilae bara yaagi, e xaxili bara ifu,

barima e bara xanin konyiya kui.

E bara na soto barima e yoxi Alatala xa masenyi ma.

E findixi lonnila mooli mundun na?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁰ «Na nan a ra n fama e xa ginsee fide xeme gbete ma.

Mixi gbete fama e xa xee bade e yi ra, barima e birin na e yete xa geeni gbansan nan fenfe.

A folofe e xa namijonmese ma, a sa doxo e xa serexedubee ra,

e birin na wule falafe.

¹¹ E mu fe gbegbe rabama n ma jama malife ra.

E a falama, «Wo naxa kontofili, wo boje xa sa.»

Kono bojesa yo mu na.

¹² A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,

kono e mu yaagima.

Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»

Alatala xa woenyi nan na ki.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo n xa e rabolo.

N mu weni bogi fima e ma,

n mu xore bogi ramanima e xa xore bilie kon na.

E burexe lisima ne,

mixi gbete fa e bogi bade.»

Isirayila xa masenyi e boore be

¹⁴ «Won na munse rabafe be?

Won xa malan, won xa won gi taa makan-taxie kui,

won xa faxa naa,

barima won Marigi Alatala bara nate tongo

a xa won sonto, a xa xone doxo won ma won ma yunubie xa fe ra.

¹⁵ Won bara wa bojesa xon, kono bojesa yo mu na.

Won bara wa yalanyi xon, kono gere bara keli.

¹⁶ Won yaxuie xa soe xui mema Dana boxi mabiri,

boxi birin na serenfe na xui ma.

E fama ne boxi birin xun nakanade,

e fa mixi birin sontode.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«N na be. N bara boximase jaaxie rasanba wo ma.

Mixi yo mu noma e ra, e wo xinma ne.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁸ «Fere yo mu na, n boje bara toro.

¹⁹ I tuli mati n bonsoe wa xui ra naxan kelife yire makuye.

E a falama, «Alatala mu na Siyon?

Siyon mange mu na sonon?»

Ala e yaabima ne,

«Munfe ra e wama n naxonofe e xa kuyee ra

naxee tide yo mu na, naxee kelixi yire makuye?»

²⁰ Xe xaba temui bara dangi,

sogofure fan bara dangi.

Han ya won mu kisi soto.

²¹ N bonsoe xa tore bara findi kote ra n be.

N bara kinikini, limaniya bara ba n yi ra.

²² Seri yo mu na Galadi boxi ma?

Seriba yo mu naa?

Munfe ra n bonsoe mu noma yalande?

²³ Ye yo mu na n fate kui sonon

naxan findima ya ye ra.

N bara wa ke nun yanyi ra n bonsoe be naxan toroxi.»

9

Wule falafe

Alatala xa masenyi

¹ «Xa a sa li n mixi nde soto naxee na biyaasi kui,

n kafuma nee nan ma, n na n ma jama rabepin.

N wama n makuyafe ne e ra,

barima yenelae nun yanfantee nan e ra.

² E de wule falama alo soori naxan tanbe wolima.

Wule senbe gbo e ya ma, e mu nondi kolon.

E luma yunubi raba ra, e mu n kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «Wo naxa la wo boore ra,

wo naxa la wo ngaxakerenyi ra,

barima birin luma ne e boore madaxu ra, e birin bira torogee foxo ra.

⁴ Kankan wule falama e boore be,

yanfanteya gbo e ya ma.
E de bara wule matinkan,
e luma na yunubi kira nan xon ma.

⁵ Yanfantee nan e ra,
e mu wama n tan kolonfe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne e matode,
alo xabui naxan wure raxunuma alako a
gbi xa ba.

N fama ne fe nde rabade e xa paaxupa xa
fe ra.

⁷ Wule fale nan e ra, yanfanteya rafan e
ma.

E fe fanyi falama e boore be e de nan kui,
konon yanfanteya na e boje ma.

⁸ A mu lanma n xa e paxankata na fe ma?
A mu lanma xe e sare xa fi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N ya ye raminima geyae nun gbeng-
berenyie xa fe ra.

Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse mu
na.

¹⁰ N gemee malanma ne yire Darisalamu
nu na dennaxe,
menni xa findi wulai baree xonyi ra.
N Yudaya tae findima ne gbaloe yire ra,
mixi yo mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

¹¹ «Adamadi mundun noma na fe faha-
mude?

Xa Ala bara na tagi raba mixi nde be, a xa
a masen muxu be.

Be boxi findixi gbaloe boxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

¹² Alatala bara a masen, «Na gbaloe e
lixie ne barima e bara n ma seriyee rabolo
n naxan fixi e ma. E mu e tuli matixi
n ma masenyi ra, e mu n ma yaamarie
rabatuxi.

¹³ E bara bira e yete waxonfe foxo
ra, e nu Bali kuyee batu e babae naxee
masenxi e be.

¹⁴ Na nan a ra n tan Isirayila Ma-
rigi Alatala bara nate tongo yi pama xa
pasonne gerun.

¹⁵ N e rayensenma ne pamane ma, e
tan nun e babae mu dennaxe kolon, n e
sontoma ne santidegema ra.»

Alatala xa masenyi

¹⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo tuli mati.

Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui ramini.

¹⁷ E xa e xulun e wa xui raminide.

Won tan fan xa wa,
ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

¹⁸ Wa xui minima Siyon taa kui:

«Won bara gbaloe soto,
won bara lu yaagi kui.

Won bara keli won ma boxi ma,
won ma banxie bara kana.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁹ «Wo tan ginnee, wo wo tuli mati Alatala
xa masenyi ra,

wo wo tuli mati a xa woyenyi ra.

Wo wo xa die nun wo booree matinkan
wa ra,

²⁰ barima faxe bara so won xonyi.

Won ma die bara faxes kira ra,
won ma fonikee bara faxes taa kui.»

Alatala xa masenyi

²¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala pama be mixie na faxafe,
e luxie boxi ma alo maale xiri naxee
xabaxi,

konon mixi mu na naxan e malanma.»

²² Alatala xa masenyi nan ya:

«Lonna naxa a yete matoxo a xa lonni
xa fe ra.

Senbema naxa a yete matoxo a senbe xa
fe ra.

Banna mixi naxa a yete matoxo a xa
bannaya xa fe ra.

²³ Xa mixi wama a yete matoxofe fe nde
ma,

a xa a yete matoxo a xa danxaniya nan
ma fe ra.

Alatala nan n na,

hinnente naxan tinxinyi nun seriyee
rawalima dunipa ma.

Na fe mooli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Laxe fama fade, n mixi halakima ne,
naxan sunnaxi konon a boje mu seniye,

²⁵ alo Misirakae, Yudayakae, Edonkae,

Amonikae, Mowabakae,

naxee birin e xunsexe maxabama
naxan na e xunyi seetie ma.

Yi si birin naxee na gbengberenyi ma,
e sunnaxi, kɔnɔ e mu sunna wali rabama.
Hali Isirayilakae mu sunna wali rabama,
e bɔɲɛ mu seniyɛn.»

10

Kuyee

Alatala xa masenyi

¹ Isirayila bɔnsɔɛ, wo wo tuli mati Alatala
xa masenyi ra.

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo naxa bira si gbɛtɛɛ ɲɛɛ ki fɔxɔ ra.
Wo naxa gaaxu tɔnxumae ya ra naxee na
koore ma.

Si gbɛtɛɛ gaaxuma na fe mɔoli nan ya ra.

³ E xa diine mu findixi nɔndi ra.

E wuri segema wula i,
mixi nde a masoli beera ra.

⁴ E a raxunma gbeti nun xɛɛma ra,
e lantuma mabanban dɛɛɛma ra alako a
naxa bira.

⁵ Na kuyee mu nɔma wɔyɛnde.

A luxi nɛ alɔ wuri naxan tixi laakɔɛ yire
xɔnie magaaxu se.

A mu nɔma ɲɛɛɛde, fo mixi a xanin.

Wo naxa gaaxu na kuye mɔoli ya ra,
barima a mu nɔma fe ɲaaxi xa na mu a
fanyi rabade.

⁶ Alatala, i maniyɛ mu na.

I senbɛ gbo, i xili magaaxu.

⁷ Dunija mange, nde na naxan mu gaax-
uma i ya ra?

A lanma dunija birin xa gaaxu i ya ra,
barima i maniyɛ yo mu na dunija
lɔnnilae tagi,

xa na mu a ra dunija mangɛɛ ya ma.

⁸ Dunija mixi findixi lɔnnitare nun xaxil-
itare nan na.

Na kolonma e xa wuri batui nan kui.

⁹ Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi
daaxi,

a findixi xɛɛma ra Ufasi daaxi.

Xabui nan a yailanma.

Dugi gbeeli ragoroxi a ma.

Walikɛɛ nan kuye yailanma.

¹⁰ Kɔnɔ Alatala nan findixi Ala ra nɔndi
ki ma.

Ala ɲiɲɛ nan Mange ra abadan.

Dunija serɛnma a xa xɔnɛ nan ya ra,
sie mu nɔma tide a ya ra.

¹¹ Wo xa a masen e bɛ,

«Yi kuyee xa mu dunija nun koore daaxi,

e mu nɔma bude dunija bɛnde fuɲi
fari.»»

¹² Alatala nan bɔxi daa a senbɛ ra,

a dunija ti a xa lɔnni ra,

a koore walaxɛ itala a xaxili ra.

¹³ A na yaamari fi, ye xa malan koore ma,
a malanma nɛ,

a findi nuxui ra dunija xun ma,

ye nun foye na mini, galanyi fan a xui
ramini.

¹⁴ Adamadi xaxili mu na.

Kuye yailanma fama nɛ yaagide a xa wali
xa fe ra,

barima kuyee findixi wule nan na,

e mu ɲɛngima fefe ma.

¹⁵ Se fufafu nan e ra,

e findixi mixi xa wali nan na naxee tide
yo mu na,

naxee dangima dunija ɲaxankatama
lɔxɔɛ naxɛ.

¹⁶ Yaxuba Marigi mu maniyama kuye ra.

Yaxuba Marigi nan birin daaxi,

a Isirayila sugandi a xa ɲama ra.

A xili falama nɛ Mange Alatala.

¹⁷ Wo wo harige malan,

wo tan naxee na taa suxuxi kui,

¹⁸ barima Alatala bara a masen,

«N bekae kerima nɛ

alɔ mixi naxan gɛmɛ wolima laati ra.

N e halakima nɛ, e mu kisima.»

Isirayila xa masenyi

¹⁹ «Naxankatɛ birin na n bɛ, n ma tɔɔɛ
gbo.

Kɔnɔ n a falama nɛ n yete bɛ,

tɔɔɛ nan a ra n naxan sɔtɔ,

n xa tin na ra.

²⁰ N ma kiri banxi bara bira,

a luutie bara bolon.

N ma die bara keli n xun ma,

mixi yo mu na naxan n malima banxi tide.

²¹ Isirayila yareratie xaxili mu na,

e mu Alatala fenxi.

E xaxilitareɲa toma na kui.

E fɔxirabireɛ yensenxi na nan ma.

²² Won xui magaaxuxi mema nɛ naxan
kelixi kɔla ma,

naxan fama Yudaya xa taaɛ kanade,

e xa findi wulai baree xɔnyi ra.

²³ Alatala, n a kolon adamadi mu fefe
ragirima,

a mu a yete rapɛɛɛma dunijɛigiri kui.

²⁴ Alatala, n matinxin i xa seriye ra,

kɔnɔ i naxa xɔnɔ n ma,
 xa na mu a ra n faxama nɛ.
²⁵ I xa xɔnɔ si gbɛtɛɛ nan ma naxee mu i
 kolon,
 i xa xɔnɔ pamae nan ma naxee mu i xili
 falama,
 barima e wama Yaxuba bɔnsɔɛ nan fax-
 afe,
 e wama e xun nakanafe nɛ, e xa e sɔntɔ,
 e wa e xɔnyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
 Yereimi bɛ,
² «A fala Yudayakae nun Darisalamukae
 bɛ,
 <Wo wo tuli mati yi saate ra.
³ Isirayila Marigi Ala bara a masen,
 danke na tuli xɔri bɛ naxan mu yi saate
 ramema,
⁴ saate n naxan masenxi wo babae bɛ
 e mini lɔxɔɛ kelife ra Misira bɔxi ma.
 E to keli naa fe xɔrɔxɔɛ kui,
 n naxa a fala e bɛ,
 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo xa n ma yaamari rabatu.
 Na kui wo findima nɛ n ma pama ra,
 n fan findi wo Marigi Ala ra.
⁵ N na n kali wo babae bɛ naxan na,
 bɔxi fanyi fife ra wo ma xijɛ nun kumi
 na dennaxɛ,
 n bara na rakamali to lɔxɔɛ.
 Wo na na bɔxi nan ma to.»
Annabi Yereimi xa masenyi
 N naxa a yaabi, «Amina Marigi Alatala.»
Alatala xa masenyi
⁶ Alatala naxa a masen n bɛ,
 «Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya taae
 kui,
 a nun Darisalamu kirae xɔn ma.
 A fala, <Wo wo tuli mati yi saate ra, wo xa
 a rabatu.
⁷ Kabi n naxa wo babae ramini Misira
 bɔxi ra,
 n bara e yaamari, e xa e tuli mati n na.>
⁸ Kɔnɔ e mu tin n xui ramede.
 Kankan bara bira a bɔjɛ jaaxi fɔxɔ ra.
 Na nan a ra n fama n ma saate raka-
 malide,
 n e yamarixi naxan na, e naxan
 matandixi.»

⁹ Alatala bara a masen n bɛ,
 «Yudayakae nun Darisalamukae wama n
 yanfafe.
¹⁰ E bara e babae xa jɛrɛ ki jaaxupa
 tongo,
 e tondi n ma masenyi ra,
 e fa bira ala gbɛtɛɛ fɔxɔ ra, e e batu.
 Isirayila bɔnsɔɛ nun Yuda bɔnsɔɛ bara n
 ma saate matandi,
 n naxan tongo e babae bɛ.
¹¹ Na kui Alatala xa masenyi nan ya:
 <N fama nɛ e paxankatade han e mu nɔ
 minide.
 E fama nɛ e mawade n bɛ, kɔnɔ n mu e
 xui suxuma.
¹² Yudaya xa taae nun Darisalamukae
 fama nɛ ala gbɛtɛ maxandide,
 e surayi ba sɛrɛxɛ ra naxee bɛ.
 Kɔnɔ na kuyee mu fama e rakiside e xa
 tɔɔrɛ kui.
¹³ Yudayakae, wo kuyee batuma wo xa
 taae kui.
 Na sɛrɛxɛbadee findixi yaagi nan na wo
 bɛ.
 Darisalamukae, kuye sɛrɛxɛbade na wo
 xa kira birin xɔn ma,
 wo surayi bama sɛrɛxɛ ra Bali kuye bɛ
 dennaxɛ.>
¹⁴ I naxa duba yi pama bɛ,
 i naxa i mawa n tan Ala bɛ, i naxa n
 maxandi,
 barima n mu e wa xui suxuma.»
¹⁵ «Munfe ra n xanuntenyi fama n ma
 banxi kui,
 a lu fe kobi raba ra tɛmɛi birin?
 Wo a mapɔxunxi nɛ wo xa sɛrɛxɛ nɔma
 wo rakiside,
 hali fe jaaxi to fa rafan wo ma?
¹⁶ Alatala nu bara wo xili
 <Oliwi wuri xinde, naxan bogi tofan.>
 Kɔnɔ yakɔsi wo fama nɛ gbelegbelede
 barima tɛ sama nɛ wo salonyie ma.
¹⁷ Mange Alatala naxan wo tixi,
 a bara yaamari fi wo xa paxankata
 Isirayila bɔnsɔɛ nun Yudaya bɔnsɔɛ xa
 yunubi xa fe ra.
 E bara n naxɔnɔ e xa sɛrɛxɛ ra,
 e naxee baxi Bali kuye bɛ.»
Annabi Yereimi xa masenyi
¹⁸ «Alatala bara e waxɔnfe masen n bɛ.
 N bara a kolon e nu wama naxan nabafe
 n na.»

19 N nu luxi ne alo yexeyore e naxan xaninma a faxade.
 N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe n na.
 E nu bara a fala n ma fe ra,
 <Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.
 Won xa a nii ba dunija bende fupi fari,
 alako mixi yo naxa ratu a xili ma.>
 20 Kono Mange Alatala findixi kiitisa tinx-
 inxi nan na,
 naxan mixi boje nun a sondonyi ma fe kolon.
 N na n gbenoxofe luxi i tan nan ma,
 barima n xaxili tixi i tan nan na.
 21 Na nan a ra Alatala bara nate tongo
 Anatotikae xa fe ra,
 naxee wama n faxafe, naxee n yamari,
 <I naxa namijonme masenyi ti Alatala xili
 ra,
 xa na mu a ra muxu i faxama ne.>
 22 Mange Alatala bara a masen,
 <N e jaxankatama ne.
 E xa fonikee fama ne faxade santidegema
 ra,
 e xa die faxa kaame ra.
 23 E xa mixi yo mu luma dunija ma,
 barima n fa temui n Anatotikae halakima
 ne.>>

12

*Ala xa natee mixi jaaxie xa fe ra
 Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be*

1 «Alatala, i tinxin,
 kono n wama i maxorinfe i xa nate nde
 xa fe ra.
 Munfe ra mixi jaaxie xa fe luma sooneya
 ra?
 Munfe ra bojesa na yanfantee be?
 2 I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi.
 E sigama yare, e fe rabama e xa
 dunijeigiri kui.
 E i xili falama e de ra,
 kono i xa fe mu na e boje kui.
 3 Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.
 I xa nate tongo mixi jaaxie faxafe ra,
 alo yexee naxee xaninma e kon naxaba
 yire.
 4 Boxi luma sunnunyi kui han mun loxoe?
 Tunde tondima fade han mun temui?
 Subee nun xonie na faxafe mixi xa
 jaaxupa saabui ra,
 barima e naxe, <Ala mu muxu toma.>>
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

5 «Xa i tagan i gide adamadie ya ma,
 i fa i gima di soe ya ma?
 Xa i bira taa kui, i jereama Yuruden wula
 kui di?
 6 I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,
 e fama ne i yanfade, e sonxoe rate i ma.
 I naxa la e xa woyen joxunme ra.
 7 N nan n ma banxi bejinma ne,
 n nan n ma jama raboloma ne,
 n xanuntenyie fi e yaxuie ma.
 8 N na rabama ne barima n ma jama bara
 lu
 alo yete xaape wulai.
 N bara e xon.
 9 N ma jama bara lu
 alo xoni maxonoxi segee birama naxan
 foxo ra.
 <Wulai subee, wo xa fa n ma jama
 sontode.>
 10 Xuruse demadonyie bara n ma laakoe
 kana,
 e n ma xe fanyi maboron, a findi yire
 xaraxi ra.
 11 N ma boxi bara findi gbaloe yire ra.
 A na sunnunyi kui n ya xori,
 sese mu fanma menni, mixi yo mu
 kinikinima a ma.
 12 Soori jaaxie na fafe kelife gbengberen
 yire,
 barima Alatala bara a ragiri santidegema
 xa boxi birin li,
 mixi yo naxa lu bojesa kui.
 13 E bara sansi xori si,
 kono e tunbe gbansan nan sotoma.
 E e yete rataganma ne fufafu.
 Alatala bara xono wo ma,
 na birin xa findi yaagi ra wo be.>
Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie be
 14 Alatala bara a masen,
 «Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,
 si naxee n ma Isirayila jama xa boxi xun
 nakanama,
 n naxan fixi e ma,
 wo xa a kolon n fama ne wo fan keride
 wo xonyi,
 n fa n ma jama ba wo yi ra.
 15 N na ge e bade wo yi ra,
 n man kinikinima ne e ma,
 n fa e ragbilen e xa boxi ma naxan findixi
 e ke ra.
 16 Xa na sie n ma jama xa seriye
 matinkan,
 e fa e rakali n xili ra, <Alatala jipe,>

n e rasoma ne n ma pama ya ma.
E nu bara n ma pama matinkan e kalide
Bali xili ra,
n ma pama fan noma ne e matinkande
kali ra n xili ra.
17 Kono xa a sa li na sie mu e tuli mati n
ma masenyi ra,
n e xun nakanama ne, n fa e sonto.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yereimi xa beleti

1 Alatala naxa a masen n be, «Sa beleti
dugi daaxi sara, i tagi xiri. I naxa a bunda
ye ra.»

2 N naxa siga beleti sarade alo Alatala a
fala n be ki naxe. N naxa n tagi xiri.

3 Na dangi xanbi, Alatala man naxa a
masen n be,

4 «Beleti tongo i naxan saraxi, i naxan
xirixi i tagi. Keli, i siga Efirati xure mabiri.
Menni i xa na beleti noxun gema longori
ra.»

5 N naxa siga, n naxa beleti noxun
Efirati mabiri alo Alatala a masenxi n be
ki naxe.

6 Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala man
naxa a masen n be, «Keli, i siga Efirati i
beleti tongo i naxan noxunxi.»

7 N naxa siga Efirati xure beleti noxunxi
tongode. N naxa a to a bara nu boro, n mu
noma a rawalide sonon.

Alatala xa masenyi

8 Alatala naxa yi masenyi ti n be,

9 «Alatala bara a masen,
a na na ki ne Yudaya nun Darisalamu xa
yete igbona xa fe ra.

10 Nama naaxi nan e ra naxan tondi n ma
masenyi suxude,

naxan bonje xorocho,
E birama ala gbete nan foxo ra, e tuubi
e be.

E fama ne lude alo na beleti
naxan kanaxi, naxan mu fanxi sonon.»

11 Alatala xa masenyi nan ya:

«N nu bara Isirayila nun Yudaya bonsoe
xiri n tagi,

alo mixi beleti xirima a tagi ki naxe.

N nu wama ne e xa findi n ma pama ra,
e xa fe xa findi binye nun matoxoe ra n
be,

kono e mu tin n ma masenyi ra.»

12 «Na kui i xa a fala e be,
Isirayila Marigi Alatala bara a masen,
<Weni feje birin nafe weni ra.>

E fama ne i yaabide,
<Muxu a kolon a lanma weni feje xa rafe
weni ra.>

13 I man xa e yaabi,
Alatala bara a masen,
<Mange birin naxee na Dawuda xa
kibanyi kui,

a nun serexedubee, nun namijonmee,
nun Darisalamukae,
n fama ne e birin lude alo siisilae.>»

14 Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne gere sode pama ya ma,
n die nun e babae tagi iso.

N mu kinikinima, n mu dipema.

N fama ne e birin xun nakanade.

15 Wo xa wo tuli mati n na,
wo naxa wo yete igbo,
barima Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Wo xa wo Marigi Alatala matoxo,

beenu a xa dimi rasin boxi ma,
beenu wo xa bira geyae fari koe ra.

Wo wama naiyalanyi xon ma,
kono Alatala dimi naaxi nan nagoroma
wo ma.

A luxi ne alo nuxui naxan fooroxi
a findi faxe ra wo be.

17 Xa wo mu wo tuli matima yi masenyi
ra,

n fama ne wade n kerenyi ma wo xa yete
igbona xa fe ra.

Ya ye fama ne minide n yae ra,
barima Alatala xa pama bara xanin
konyiya kui.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

18 «A fala mange nun a xa gine be,

wo goro boxi ma,

barima mangeya bara ba wo yi ra.

Mange tonxuma mu luma wo xun ma
sonon.

19 Negewi xa taee balanxi,

mixi yo mu noma e naadee rabide.

Yudaya bonsoe birin bara xanin paman
ma.

20 Wo a mato, pama nde na fafe kelife
koola ma.

Nama na minden, n naxan taxuxi i ra,

naxee luxi alo i xa xurusee gali i jɛlɛxinxɪ
naxee ra?

²¹ Wo munse falama
wo dɛfanbooree tima wo xun ma tɛmui
naxɛ yanfanteya ra?

Na tɔɔrɛ mu luma xɛ alo di bari xa tɔɔrɛ?

²² Xa wo wo yɛtɛ maxɔrin,
munfe ra yi bara muxu li,
wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi
sɔtoma nɛ
wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.

²³ Mixi fɔɔrɛ kiri nɔma fiixede?
Baratɛ xa makatunyi nɔma masarade?

Wo tan go, wo tan naxee darixi fe jaaxi
ra?

Wo nɔma lude kira fanyi xɔn ma?

²⁴ N fama nɛ wo rayensende
alo maale lagi naxan lɔɛma gbengberenyi
foye kui.»

²⁵ Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara na jaxankatɛ mɔɔli natɛ wo bɛ,
barima wo bara nɛɛmu n ma,
wo bara la wule ra.

²⁶ N fama nɛ wo rayaagide a jaaxi ra.

²⁷ N bara wo xa yɛnɛ nun wo xa langoɛra
to,
wo birama naxan fɔxɔ ra geyae fari nun
daaxae kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.
Naxankatɛ na wo bɛ Darisalamuka
seniyentaree.

Wo luma na kira xɔn ma han mun
tɛmui?»

14

*Kaamɛ ragorofɛ Isirayila bɔxi ma
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yeremi bɛ,
kaamɛ to sin Isirayila bɔxi ma.

² «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe bɔxi ma.

³ Denbaya kanyie e xa walikɛɛ xɛɛma ye
fende,

kɔnɔ ye mu na kɔlɔnyie kui,
e fa gbilen fɛjɛ igelixi ra.

E sunnun donma ragoroma e ma yaagi xa
fe ra.

⁴ Bɔxi bara ibɔɔ fɔlɔ,
barima tunɛ yo mu faxi a ma.
Walikɛɛ fan luxi na yaagi nan kui,
e fa sunnun donma ragoro e ma.

⁵ Tɔɔkɛ a xa di raboloma wula i,
barima jooɛge mu na e naxan donma.

⁶ Sofale tixi geyae fari,
e foye mamɛma alo wulai baree.

E jooɛge fenma
kɔnɔ e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala bɛ

⁷ «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.
Muxu bara fe jaaxi gbege raba,
muxu bara yunubi raba i ra.

⁸ Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
i findixi muxu rakisima nan na muxu xa
tɔɔrɛ kui.

Munfe ra i bara lu alo xɔjɛ muxu xɔnyɪ?
Munfe ra i bara lu alo biyaasila naxan na
dangife tun?

⁹ Munfe ra i bara lu alo sɔɔri sɛnbɛtare
naxan mu nɔma muxu rakiside?

Alatala, i na muxu ya ma,
i xili na muxu xun ma.

I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila bɛ

¹⁰ Alatala bara a masen yi jama bɛ,

«Jɛrɛtie nan lanxi wo ma,
wo mu nɔma wo yɛtɛ suxude.»

Annabi Yeremi xa masenyi

«E mu rafan Alatala ma.

A e xa yunubie kolon,
a fama e jaxankatade na nan ma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bɛ,

¹¹ Alatala bara a masen n bɛ,
«I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi jama
bɛ.

¹² Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.

Xa e sɛrɛxɛɛ ba, n mu e suxuma,
barima n wama e xun nakanafe nɛ
santidɛgɛma, kaamɛ, nun fure jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala bɛ

¹³ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala, namijɔnmɛɛ bara a
fala e bɛ,

«Wo mu santidɛgɛma toma,
wo mu kaamɛ kolonma.

Wo bɔjɛsa nan tun sɔtoma be.»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bɛ

¹⁴ Alatala bara a masen n bɛ,

«Na namijɔnmɛɛ na wule nan falafe n
xili ra.

N tan mu e xɛɛxi,
n tan mu yaamari fixi e ma,
n tan mu wɔyɛnxi e bɛ.

E xa wule masenyi fatanxi laamatunyie
nan na
naxee mu findixi nɔndi ra,
a fatanxi se matoe nun kuyee xa wali nan
ma,

a fatanxi e yete xaxili madaxuxi nan na.

¹⁵ Na nan a ra, Alatala bara a masen,
«Namijɔnmɛ naxan masenyi tima n xili
ra

n mu naxan fixi a ma,
a fa a fala «Santidegema nun kaame mu
yi bɔxi lima,»

na namijɔnmɛ mooli sontoma ne san-
tidegema nun kaame ra.

¹⁶ A masenyi tima pama naxan be,
e fama ne faxade Darisalamu kirae xɔn
ma santidegema nun kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ragatama,
mixi yo mu na naxee e xa ginɛe nun e xa
die ragatama.

N fa e xa fe jaaxi sare ragbilende e ma.»

¹⁷ I xa a fala e be,
«Ya ye minima n ya ra kɔe nun yanyi
temui birin,

barima n ma pama seniyenxi bara tɔɔre
belebele soto,
gbaloe bara e li.

¹⁸ Xeme na daaxa naxee faxaxi san-
tidegema ra.

Furema kaamexie na taa kui.
Namijɔnmɛe nun serexedubee fan bɔxi
ijerema,

kɔnɔ e xaxili mu na sɔnɔn.»»

Isirayila xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, i bara Yudaya rabolo kerenyi
ra?

Siyon mu rafanxi i bɔɔe ma sɔnɔn?

Munfe ra i muxu paxankatama,

i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bɔɔesa xɔn, kɔnɔ muxu
mu a sotoxi.

Muxu bara wa yalanyi xɔn, kɔnɔ wa xui
gbansan nan minixi.

²⁰ Alatala, muxu bara muxu xa jaaxupa
kolon,

muxu bara muxu babae xa yunubie to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

²¹ Kɔnɔ i naxa xɔnɔ i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun i xa
yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won tagi.

²² Wule kuye nde na dunija naxan tunc
ragoroma? Ade.

Koore noma tunc rafade? Ade.
Muxu xaxili tixi i tan nan na,
barima i tan nan gbansan noma na fe
mooli rabade.»

15

Ala xa nate

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara a masen n be,
«Hali Annabi Munsu nun Annabi
Samuweli

n maxandi ne yi pama xa fe ra,

n bɔɔe mu tin na duba suxude.

E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi pama i maxorin, «Muxu xa siga
minden»,

i xa e yaabi, «Alatala nan a masenxi,
naxan lanma a xa faxesa, na kanyi xa faxesa,

naxan lanma a xa faxesa santidegema ra,

na kanyi xa faxesa santidegema ra,

naxan lanma a xa faxesa kaame ra,

na kanyi xa faxesa kaame ra,

naxan lanma a xa xanin konyiya kui,

na kanyi xa xanin konyiya kui.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne e paxankatade tɔɔre naani ra.

Santidegema fama ne ndee faxade.

Baree fa ndee iboode.

Xɔni naxee na koore ma nun wulai sube
naxee na bɔxi,

e fama ne ndee sontode, e e don.

⁴ Dunija mangeya birin na na fe to, e
luma gaaxui nan kui.

E fama ne a kolonde Yudaya mange Xe-
sekiya xa di Manasi,

a fe jaaxi naxan nabaxi Darisalamu,

na bara a niya Alatala xa e paxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?

Nde noma dipede i xa fe ra?

Nde i xa fe maxorinma?»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bara n nabolo,

wo bara gbilen n foxo ra.

Na fe na a ra n fama wo suxude, n mu
kinikini wo ma.

⁷ N fama ne e rayensende alo maale lagi,

n fa e xa die bade e yi ra,

n fa n ma pama xun nakanade

barima e mu gbilenxi e xa wali kobi foxo
ra.

⁸ E xa kaape ginɛe wuyama ne

alo meyenxi naxan na baa de ra.

Kasara ti fama ne dingee ma yanyi ra,

a fa fe magaaxuxi raba e ra.

⁹ Nga naxan bara di solofere bari,
a fama ne tagande,
a faxa yaagi kui a xa waxati mu a lixi.
Isirayila yaxuie fama ne e sontode san-
tidegema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁰ «N nga, jaxankate na n be.
I bara n naso duniya
konɔ n ma fe mu rafanxi beka yo ma.
N mu doni tongoma, n mu doni fima,
konɔ mixi birin luma n danka ra.»

Alatala xa masenyi

¹¹ Alatala bara a masen,
«N mu wo rakisixi xe?
N mu yaxuie bonbo xe wo xa fe ra wo
toro temui?

¹² Wure nun yoxui bolonma? Ade.
Mixi naxan kelima koola ma go?

¹³ N bara wo xa harige nun wo xa naafuli
birin fi mixi ma
wo xa yunubie xa fe ra wo naxee rabaxi
yi boxi ma.

¹⁴ N wo sama ne wo yaxuie sagoe,
e xa wo xanin boxi ma wo mu dennaxe
kolon,
barima n bara xonɔ wo ma a jaxaxi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹⁵ «Alatala, i bara a birin kolon.
I xa ratu n ma, n mali, n gbejoxo n yaxuie
ma.

I naxa n faxa, i tan kinikininte,
barima n na torofe i xili xa fe ra.

¹⁶ N to i xa masenyi me, n bara a suxu.
I xa seriye rafan n ma,
barima n findixi i gbe nan na, i tan Mange
Alatala.

¹⁷ N mu lu mixi ya ma naxee nu yoma i
ma,

barima i xa fe nu na n boje kui.
N nu bara lu n keren,
n nu xonoxi yi jama ma alo i tan.

¹⁸ Munfe ra n luma toro kui?
Munfe ra n mu yalanyi sotoma?

I naxa i xa laayidi kana
alo kolonyi naxan mu ye raminima
sonon.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹⁹ Na nan a ra Alatala bara a masen,
«Xa i gbilen n ma,
n i ragbilenma ne i walide.
Xa i ba woyen jaxaxi falafe,

n man i findima ne n ma xera ra.

Nama xa bira i foxo ra,
i tan naxa bira e foxo ra de.

²⁰ Yi jama fama ne i gereede,
konɔ e mu noma i ra,
barima n i luma ne alo tete xoxoxe e ya
ra.

N na i seeti ma, alako n xa i rakisi, n xa i
ratanga.

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ N i bama ne mixi jaxaxi belexe,
n i ratanga mange senbema ma.»

16

Gbaloe Isirayila boxi ma

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

¹ Alatala bara yi masenyi ti n be,

² «I naxa gine doko, i naxa die soto,

³ barima Alatala bara a masen die xa fe
ra

naxee fama baride yi boxi ma,

a nun e nga naxee e barixi,

a nun e baba naxee e sotoxi,

⁴ e fama ne faxade fure ma,
konɔ jonfe mu rabama e be, e mu ra-
gatama boxi ma.

E findima jaje nan na bende fupi fari.

E na faxa santidegema nun kaame ra,
xonie nun wulai subee fa e binbie donde.»

⁵ Alatala bara a masen n be,

«I naxa so banxi kui mixi na sunnunyi kui
dennaxe,

i naxa siga jon yire, i naxa mixi kunfa ba,
barima n bara bojesa ba n ma jama yi
ra,

n bara tondi hinne nun kinikini ma e be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ «Mixi xungbee nun mixi lanmae faxama
ne yi boxi ma.

E mu ragatama, e jonfe mu rabama.

E xa mixie mu e yete maxabama sun-
nunyi kui,

e mu e xunyi bima faxa mixie be.

⁷ E mu taami dokoma sunnun mixie be
alako e xa madundu.

E mu minse dokoma sunnun mixie be,
naxee baba xa na mu a ra e nga bara faxa.

⁸ I naxa jon fe bande don,
i naxa lu sunnun mixie fe ma e madun-
dufe ra,

9 barima Isirayila Mange Alatala bara a masen,

«N bara fa yi waxati wo tagi alako jalexinyi sigie xa dan, xulunyeie xa jɔn futi xirimae tagi.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

10 «N na ge yi masenyi tide jama be, e fama ne n maxorinde, «Munfe ra Alatala bara a masen a xa muxu jaxankata?

Munse findixi muxu xa yunubi ra? Muxu fe jaaxi mundun nabaxi muxu Marigi Alatala ra?»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

11 «I xa e yaabi, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo babae bara n nabolo, e bara bira ala gbete fe foxo ra, e bara e batu, e bara tuubi e be. E bara n tan nabegin, e mu n ma seriye suxu.

12 Wo tan bara fe jaaxi raba dangife wo babae ra. Wo bara bira wo sondonyi jaaxi waxonfe foxo ra, wo mu wo tuli mati n na.

13 N xa wo keru yi boxi ma, wo xa siga yire nde wo nun wo babae mu dennaxe kolon. Menni wo noma ne ala gbete batude ke nun yanyi ra, barima n mu kinikinima wo ma sonon.»

14 Alatala xa masenyi nan ya: «Lɔxɔe fama fade, mixi mu a falama sonon, «Alatala jipe bara Isirayilakae ramini Misira boxi ra.»

15 Mixie fama ne a falade, «Alatala jipe bara Isirayilakae ramini kɔɔla boxi ma, a nun boxi birin ma e rayensenxi dennaxe. N fama ne e ragbilende e xa boxi ma, n naxan fi e babae ma.»

16 Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne mixi suxue xede e yire, e xa e suxu. N fama ne koyinmae xede e yire, e xa e fen geyae fari gemse longori ra,

17 barima n bara e jere ki to. E rabafe mu noxunxi n ma,

n e xa yunubie birin toma.

18 N fama ne e xa yunubi sare ragbilende e ma dɔxɔ firin, barima e bara n ma boxi findi boxi seniyentare ra,

n naxan fixi e ma ke ra. E bara na boxi rafe fe jaaxi nun fe ratonxi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi

19 «Alatala findixi n senbe nan na, a findixi n kantama nan na, a findixi n ma kantari nan na n ma toore kui.

Sie fama ne fade i yire kelife dunija tuxui birin. E fama ne a falade, «Muxu babae biraxi wule nan foxo ra, wule naxan mu findixi munafanyi ra e be.»

20 Adamadi noma alae yailande?

E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

21 «Na nan a ra, yi biyaasi n fama ne n senbe magaaxuxi masende e be, alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

Sondonyi seniyentare

Alatala xa masenyi

1 «Yudaya xa yunubi sebexi wure sebeli ti se xɔɔxɔe nan na.

A sebexi e sondonyi ma, a sebexi e xa serexebade ferie ma, alo sebeli tima walaxe ma ki naxe.

2 E xa die fan natuma e xa serexebadee ma na ki ne, a nun e xa Aseri wuri masolixie ma naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

3 N ma geya naxan na wo xa boxi ma, a nun wo harige, nun wo xa naafuli birin, nun wo xa kuye batude naxee na geyae fari,

n na birin soma ne wo yaxuie yi ra wo xa yunubi xa fe ra, wo naxan nabaxi wo xa boxi birin ma.

4 Wo yete yati fama ne wo ke bejinde, n naxan fixi wo ma.

N wo findima ne wo yaxui xa konyie ra boxi nde ma, wo mu naxan kolon, barima wo bara n naxono a jaaxi ra, n ma xone luxi ne alo te xubentare.»

⁵ Alatala bara a masen,
«Danke na mixi be naxan xaxili tixi
adamadi ra,
naxan a yete taxuma mixi nde ra,
naxan boje bara Alatala bejin.

⁶ A luma ne alo kungsi naxan tixi gbeng-
berenyi ma.

A xa fe mu sooneyama na boxi xare ma,
mixi mu sabatixi dennaxe.

⁷ Nelexinyi na mixi be naxan xaxili tixi
Alatala ra,

naxan a yete taxuma Ala ra.

⁸ A tan luxi ne alo sansi naxan sixi xure
fe ma,

naxan sanke ye sotoma a fanyi ra.

Wuyenyi mu a lima menni,

a burexe fanma ne tun.

Hali sogofure temui, a burexe mu lisima,
a bogima ne temui birin.»

⁹ «Adama xa tinxintareya kobi fe birin be.
A mu noma matinxinde.

Nde na fahaamuma?

¹⁰ N tan Alatala, n mixi boje nan matoma,
n adama sondonyi kui nan fenma,
alako n xa kankan xa fe rabaxi sare
ragbilen a ma.

¹¹ Naafuli tinxintare kanyi luxi ne
alo donme naxan xelse rasegema a gbe
mu na naxee ra.

A xa naafuli loema a xa dunipeigiri nan
kui,
a faxa temui a fa kolonde a lonnitare nan
a ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹² «Won Marigi Alatala xa kibanyi na nore
kui,

a xa hromolingira itexi na na kabi fole.

¹³ Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan nan na.
Mixi naxan i bejinma, e luma yaagi nan
kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n bejinma, e loema ne
bende fupi fari,

barima e bara tondi Alatala ra,
naxan maniyaxi ye ra mixi baloma naxan
na.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁴ «Alatala, n nayalan, n nakisi.

N lama ne i ra, tantui na i be.

¹⁵ Alatala a falama n be,

«Alatala xa masenyi mu kamalima xe? A
xa kamali.»

¹⁶ N mu tondima findide pama yarerati ra.

I a kolon n mu wama gbaloe xa muxu li.
I n ma masenyi birin kolon.

¹⁷ I naxa n magaaxu,
barima n ma kantari nan i ra gbaloe kui.

¹⁸ I xa n yaxuie rayaagi,
konon i naxa n tan lu yaagi kui.

I xa n yaxuie raseren,
konon i naxa n lu gaaxui kui.

I xa gbaloe rasanba e ma,
i xa e halaki a paaxi ra.»

¹⁹ Alatala bara a masen n be, «Siga, i
sa ti naade seti ma naxan xili falama,
«Nama xa naade,» Yudaya mangee soma
dennaxe, e minima dennaxe ra. I man xa
siga Darisalamu sode de birin na,

²⁰ a fala pama be, «Yudaya mange,
Yudayakae, nun Darisalamukae, wo tan
naxee birin soma yi naade ra, wo wo tuli
mati Alatala xa masenyi ra.»»

²¹ Alatala bara a masen,
«Wo xa a mato a fanyi ra,
wo naxa kote xanin malabui loxoe,
wo naxa kote raso Darisalamu taa kui.

²² Wo naxa kote ramini wo xa banxi kui
malabui loxoe,

wo naxa wali yo raba na loxoe.

Wo xa malabui loxoe binya
alo n wo babae yamarixi ki naxe.

²³ E mu n xui ramexi, e mu e tuli matixi n
na.

E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma seriye
ra.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
«Xa wo wo tuli mati n na,
xa wo mu kote yo raso taa kui malabui
loxoe,

xa wo malabui loxoe binya,
xa wo mu wali yo raba na loxoe,

²⁵ mangee nun mangedie soma ne taa
sode dee kui soe nun soori ragisee
fari,

e fa doxo Dawuda xa kibanyi kui.
Yudayakae nun Darisalamukae fan soma
ne taa kui,

Darisalamu fa sabati abadan.

²⁶ Mixi fama ne kelife Yudaya taae kui,

kelife Darisalamu rabilinyi,

kelife Bunyamin boxi ma,

kelife Sefela boxi ma,

kelife geyae nun Negewi gbengberenyi
ma.

E fama ne alako e xa serexe mooli birin
ba Alatala xa horomobanxi kui,
alo serexe gan daaxi, xanunteya serexe,
surayi serexe, nun tantui serexe.

²⁷ Konɔ xa wo mu wo tuli mati n na,
xa wo tondi malabui loxoɛ binyade,
xa wo kote xanin na loxoɛ,
wo e raso Darisalamu taa kui malabui
loxoɛ,
n wo xa taa sode de ganma ne te ra
naxan mu xubenma,
a fa Darisalamu yire makantaxi birin
kana.»

18

Fɛɛɛ yailanyi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
Yereimi be,

² «Keli, i xa siga fɛɛɛ yailanyi xɔnyi.
Menni i fama ne n ma masenyi mede.»

Annabi Yereimi xa masenyi

³ «Awa, n naxa siga fɛɛɛ yailanyi xɔnyi.

A nu na fɛɛɛ yailanfe,

⁴ konɔ na fɛɛɛ to boɔ yire nde,
a man naxa gbilen a yailan na,
alako a xa lu alo a nu wama a xɔn ma ki
naxe.»

⁵ «Alatala naxa a masen n be,

⁶ <Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila bonsoɛ, n tan fan fe rabama ne
wo ra,

naxan maniyaxi yi fɛɛɛ yailanyi xa wali
ra.

Isirayila bonsoɛ, wo na n belexe kui
alo boora na fɛɛɛ yailanyi belexe ki naxe.

⁷ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, rabirafe ra,

n xa e halaki, n xa e xun nakana,

⁸ konɔ e fa gbilen e xa fe jaaxi foxo ra,
na temui n fan gbilenma ne n ma nate
foxo ra,

n mu e jaxankatama sonɔn.

⁹ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, tife ra,

¹⁰ konɔ e fa fe jaaxi raba n na,

e gbilen n xui foxo ra,

na temui n fan gbilenma ne fe fanyi foxo
ra

n nu wama naxan nabafe e be.»

¹¹ «A fala Yudayakae nun Darisalamukae
be,

Alatala bara a masen,

<N bara nate tongo wo xili ma,

n xa wo jaxankata.

Wo xa gbilen wo xa kira jaaxi foxo ra,
wo xa wo jere ki masara.»

¹² Konɔ e naxa a yaabi,

<Na mu fama sooneyade,

barima muxu tan birama muxu xaxili
nan foxo ra.

Muxu tan birama muxu waxonfe nan
foxo ra,

hali a jaaxu.»

¹³ «Alatala man bara e yaabi,

<Wo xa a mato xa yi mooli nu bara raba
sie tagi.

Nde bara na fe mooli me sinden?

Isirayila seniyanxi bara fe xonxi raba.

¹⁴ Xinbeli noma kelide Liban geya fari?

Xure xunxuri naxee ye goroma naa, e
noma xoride?»

¹⁵ Konɔ n ma jama tan bara neemu n ma
fe ra,

e surayi gan serexe ra kuyee be,

e bira kira gbete yailantaree foxo ra,

e kira fori lu na.

¹⁶ E bara a niya e xa boxi xa gbaloe soto.

Dangi mixie na na to, e de ixarama ne, e
fa e mabere.

¹⁷ N fama ne e rayensende e yaxuie ya ra,
alo foye naxan kelima sogetede.

N nan n kobe rasoma e ra gbaloe loxoɛ.»

Annabi Yereimi yaxuie xa masenyi

¹⁸ Mixi ndee bara a fala,

«Won xa Annabi Yereimi xa fe mabere
barima

serexedubee mu jonma naxee Ala xa
seriyɛ masenma,

lonnilae mu jonma naxee mixi rasima,

namijonmee mu jonma naxee masenyi
tima.

Won xa wule sa a xun ma, won tondi a xa
masenyi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, n mali, i tuli mati n yaxuie
woyɛn xui ra.

²⁰ E lanma e xa fe fanyi masara fe jaaxi
ra?

E wama n faxafe ne.

I xa ratu a ma n findixi i xa xɛera nan na,
alako e xa ratanga i xa xone ma.

²¹ Na kui i xa e xa die faxa kaame ra,
i xa e faxa santidegema ra.

E xa ginεe xa findi dibaritaree ra,
xa na mu a ra kaape ginεe.

I xa a lu e xa mōrie xa faxa,
e xa fonikee xa bira santidegema ra.

²² I na e yaxuie xεε e yire,
wa xui xa mini e xa banxie kui,
barima e bara wa n nabirafe yili kui,
e bara wa n suxufe gantanyi ra.

²³ I tan Alatala, i e xa maᵑoxunyi kobi
birin kolon,
e wama naxan nabafe n na.
I naxa e xa yunubi xafari.
I naxa diᵑe e xa yunubi ma.
I xa e rabira i ya tode ra, i xa xōno e ma
a ᵑaaxi ra.»

19

Tofeti xa gbaloe Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa a masen, «Siga, i sa feᵑe
sara feᵑe yailanyi xōnyi. Nama forie nun
serεxεdube forie xa i mati.

² I na ge na sarade, wo xa mini Beti
Hinoma biri ra, «Feᵑe naade» na dennaxe
biri. Menni i xa yi masenyi ti,

³ «Yudaya mange nun Darisalamukae,
wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»
«Isirayila Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne bekae ᵑaxankatade a ᵑaaxi ra.
N naxan nabama e ra, mixi yo mu na fe
mōoli mexi sinden.

⁴ N na rabama ne barima e bara n
nabeᵑin,
e bara yi bōxi findi yire seniyentare ra,
surayi ganma serεxe ra kuyee be
dennaxe.

A singe e mu nu darixi na mōoli ra.
E babae nun Yudaya mangεe mu nu na
mōoli rabama,
kōno yakōsi e bara mixie nii ba,
naxee mu fe ᵑaaxi yo rabaxi.

⁵ E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari,
e e xa die bama serεxe gan daaxi ra
dennaxe.

N tan mu e yamarixi na mōoli ra,
n mu na mōoli falaxi,
na mōoli mu luxi n ma maᵑoxunyi ya
ma.»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na nan a ra lōxōe fama a lide
yi bōxi xili mu falama Tofeti nun Ben

Hinoma sōnōn,
a fama falade ne «Gbaloe gulunba.»

⁷ Be n Yudaya nun Darisalamu waxōnfe
kanama ne,

n e rabira e yaxuie xa santidegema ra,
naxee wama e sōntofe.
N e binbie luma xōnie nun wulai subee
nan be.

⁸ N yi taa kanama ne,
a fa findi yaagi ra bekae be.
Dangi mixie na yi taa kanaxi to,
e de ixarama ne, e fa yo wo ma.

⁹ E yaxui naxee wama e sōntofe,
e fama ne e tōrōde taa kui
han bekae e yeᵑe xa die nun e dōxōbooree
don.»

¹⁰ «I na ge na masenyi tide, i xa feᵑe
ibōo forie ya xōri naxee i matixi. I xa a
fala e be,

¹¹ «Mange Alatala xa masenyi nan ya:
N yi ᵑama nun e xa taa xun nakanama na
ki ne,
alo feᵑe ibōoxi ki naxe.

Na feᵑe mu yailanma sōnōn.
Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan
na.»

¹² Alatala xa masenyi nan ya:
«N yi yire nun a xa mixie luma ne alo
Tofeti.

¹³ Darisalamu banxie nun Yudaya mange
xa banxie,
e birin findima yire seniyentare nan na
alo Tofeti.

Singe ra, mixie bara surayi gan serεxe ra
banxie fari,
e bara tunbuie batu,
e bara minse ba serεxe ra ala gbeteε be.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa fa kelife Tofeti,
Alatala masenyi soxi a yi ra dennaxe. A
naxa ti Alatala xa banxi naade ra, a a fala
ᵑama be,

¹⁵ «Isirayila Mange Alatala bara a
masen, «N yi taa nun a rabilinyi
ᵑaxankatama ne. N fama ne gbaloe ra
e be barima e bara e kobe raso n na, e
tondi n ma seriye ra.»

20

Annabi Yeremi xa tōre

¹ Serexedube Pasura, Imeri xa di, naxan findixi hōrōmōbanxi yarerati ra, a to Annabi Yeremi xa kawandi me,

² a naxa a suxu, a a bōnbō, a a sa kutunyi ra hōrōmōbanxi sēeti ma Bunyamin sode de ra.

³ Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, kōnō Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sōnōn Pasura, a falama ne fa <Magori Misabiba,> <Naxankate yire.>

⁴ Alatala naxa a masen, <N gaaxui luma ne i tan nun i booree bōne ma. I yaxuie i booree faxama ne santidegema ra i ya xōri. N Yudaya bōxi fan sama ne Babilōn mange belexe, a e bōnbō santidegema ra, a fa e xanin Babilōn.

⁵ Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangēe yi ra, n na birin soma ne wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilōn.

⁶ I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama ne konyiya kui Babilōn bōxi ma. I faxama menni ne, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

⁷ «Alatala, i bara n natantan, n fan bara n yete lu na tantanyi kui.

I bara n suxu, i bara nō n na.

Lōxōe yo lōxōe e n maberema, e birin yoma n ma.

⁸ N ma masenyi birin findima naxankate nun gbaloe nan na.

N na Alatala xa masenyi ti, pama birin yo n ma.

⁹ Xa n na a fala,

<N mu a xa fe kawandima sōnōn, n mu wōyenma a xili ra sōnōn,>

Alatala xa masenyi luma ne alo te n bōne kui.

N mu nōma na te raxubende, fo n xa Alatala xa masenyi ti.

¹⁰ N bara tōnege gbegbe me.

Xa n a fala, <Gbaloe na fafe,>

mixi ndee a fala, <Won xa a masen mangasanyi be.>

N booree birin na n matofe, alako e xa n suxu tantanyi kui.

E a falama, <Temunde won nōma ne a suxude gantanyi ra,

won xa nō a ra, won xa won gberōxo a ma.>

¹¹ Kōnō Alatala Senbema na n sēeti ma.

N yaxuie fama ne birade, e mu nōma n na.

Na findima ne yaagi ra e be, e xaxili ifu.

¹² Mange Alatala tinxintōe kolon,

a e bōne nun e sondonyi matoma.

N a kolon Alatala fama ne n gberōxode e ma,

n xaxili tixi a tan nan na.

¹³ Wo Alatala matōxo, wo beeti ba a be,

barima a setaree rakisima ne e yaxuie belexe.

¹⁴ N bari lōxōe dankaxi.

N nga n barixi lōxōe naxe, lōxōe fanyi mu a ra.

¹⁵ Xēera naxan n bari fe fala n baba be, mixi dankaxi nan nu a ra.

N baba nu bara sēewa na xibaaru ra,

¹⁶ kōnō na xēera xa lu alo yi taae,

Alatala naxee halakixi kinikinitarepa kui.

A xa e gbelegbele xui me gēesēge nun yanyi ra.

¹⁷ A nu lan ne a xa n faxa n nga tēege,

n xa ragata menni abadan.

¹⁸ Munfe ra n fa minixi dunija ma,

n xa yi tōre nun yi fe xōne soto,

n ma dunijeigiri xa findi yaagi ra n be?»

21

Darisalamu xa gbaloe masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, mange Sedekiya to Malakiya xa di Pasura nun Maaseya xa di Sefaniya serexedube xee a yire. E naxa a fala a be,

² «I xa Alatala maxandi muxu be barima Babilōn mange Nebukadansari na won gerefe. Temunde Alatala nōma kaabanako nde rabade won be alako Nebukadansari xa makuya won na.»

³ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «Wo xa a fala Sedekiya be,

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <Wo Babilōn mange nun a xa sōrie gere geresose naxan na, n a niyama ne e xa findi wo xun nakanama ra. Naxee na wo gerefe taa fari ma, e fama ne sode taa kui.

⁵ N tan yati gere tima ne wo be senbe ra, barima n xōnōxi wo ma a jaaxi ra. N bōne bara te.

⁶ N fama ne yi taakae bōnbode, xemee nun xurusee, alako e xa faxa fure jaaxi ma.

⁷ Na dangi xanbi, Yudaya mange Sedekiya, a xa mixie, nun pama naxan

mu fama faxade fure, santidegema, nun kaame ra yi taa kui, n fama ne e sode e yaxui Babilon mange Nebukadansari yi ra, naxan wama e nii bafe. A fama ne e bonbode santidegema ra, a mu kinikin-ima e ma fefe ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ «I xa a fala pama be, Alatala bara a masen, <N wo tima ne kira firin xon ma. Keren findi kisi kira ra, boore findi faxe kira ra.

⁹ Naxan luma yi taa kui, a fama ne faxade santidegema, kaame, nun fure ra, konon naxan a yete fima Babilonkae ma naxee bara wo xa taa rabilin, na kanyi kisima ne.

¹⁰ N bara nate tongo n xa fe paaxi raba yi taa ra. N mu hinnema a ra. N a soma ne Babilon mange yi ra, a fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «I xa a fala Yudaya mange bonsoe be, Wo wo tuli mati Alatala ra.

¹² Dawuda bonsoe, Alatala bara a masen, wo xa kiiti tinxixi sa gesege yo gesege, wo xa tcoromixi ratanga mixi kobi ma, alako n naxa xonon wo ma, a fa lu alo te naxan mu xubenma wo xa kobija xa fe ra.

¹³ N bara xonon wo ma, wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire, wo tan naxee luxi alo gemee fiili ma, wo tan naxee a falama, <Nde noma won na? Nde noma sode won xonyi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ «N fama ne wo naxankatade wo xa yunubie xa fe ra, n te so wo xonyi ra naxan wo birin ganma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

¹ Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mange xonyi yi masenyi ra.

² I xa a fala a be, <Yudaya mange, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui, i tan, i xa mixie, nun i xa pama naxan soma yi naade ra, wo wo tuli mati Alatala ra.

³ Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa seriye rabatu. Wo xa tcoromixi

ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xone, kiridi, nun kaape gine tcoro. Wo naxa fe paaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi boxi ma.

⁴ Xa a sa li wo naxa bira yi seriye foxo ra, mange naxee doxoma Dawuda xa kibanyi kui, e fama ne sode taa kui soe nun soori ragisee fari, e tan nun e xa mixie, nun e xa pama.

⁵ Konon xa wo mu yi seriye rabatu, n bara n kali n yete ra, yi bonsoe xun nakanama ne. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala bara a masen Yudaya mange be a bonsoe xa fe ra,

«I bara lu alo Galadi n be, i bara lu alo Liban geya,

konon n bekae kerima ne, n be findi gbengberenyi ra.

⁷ N soorie xema ne geresosee ra, e xa sediri wurie xaba, e xa e gan.

⁸ Si gbegbe dangima ne naa, e fa a fala e boore be,

<Munfe ra Alatala yi mooli rabaxi yi taa xungbe ra?»

⁹ Nde e yaabima ne, <E Marigi Alatala na rabaxi ne

barima e bara a xa saate rabejin, e fa ala gbete batu, e tuubi e be.»

Annabi Yereimi xa masenyi

¹⁰ «Wo naxa jonfe raba mixi faxaxie be, wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie be naxee xaninma paman ma,

barima e mu gbilenma e xonyi abadan.

¹¹ Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa fe ra,

naxan nu bara ti mange ra a baba joxoe ra,

<A mu gbilenma abadan.

¹² A faxama paman nan ma e a xaninma dennaxe.

A mu yi boxi toma sonon.»

Alatala xa masenyi

¹³ «Naxankate na mixi be

naxan banxi tima tinxintareya kui, naxan a fari idoxoma mure saabui ra,

naxan mixi rawalima tcore kui,

a tondi sare sode a xa walike yi ra.

¹⁴ Naxankate na mixi be naxan a falama, <N xa banxi belebele ti n yete be,

naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma,
naxan xunmasaxi sediri wuri ra,
naxan masoxi se gbeeli ra.»

15 I findixi mangε ra sediri wuri nan ma
fe ra?

I baba mu baloe nun minse sɔtɔxi xε?
Kɔnɔ a naxa tinxinyi nun fe fanyi raba,
na nan findixi sɔnɛya ra a bε.

16 A naxa setare nun tɔɔrɔmixi ratanga,
na nan findixi sɔnɛya ra a bε.
Na birin a masenxi nε a bara n kolon.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Kɔnɔ i tan birama i yetε xa geeni nan
tun fɔxɔ ra,
hali na fa findi faxε tife ra,
hali na fa findi mixi tɔɔrɔfe ra.

18 Na nan a toxi Alatala masenyi tixi
Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra, Yudaya
mangε,

«E mu nɔma a binyade jɔnfe ra,
e mu a falama, N taara, N marigi.»

19 E mu a ragatama,
a luma nε alɔ sofale faxaxi naxan wɔlɛma
Darisalamu fari ma.»

20 «Wo xa te Liban,
wo xa wo xui ite Basan bɔxi ma,
wo xa gbelegbele Abarimi,
barima wo dɛfanboore birin bara bira.

21 Beenun tɔɔrε xa wo suxu,
n nu bara masenyi ti wo bε,
kɔnɔ wo mu tin na ramεde.

Wo na na ki nε kabi wo dimedi tɛmɛi,
wo mu wama n ma sɛriyε rabatufe.

22 Wo xa yareratie bara lɔε alɔ foye,
wo mɛɛnimae bara siga konyiya kui.
Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu wo
xa kobija xa fe ra.

23 Wo tan naxee na Liban,
naxee luxi alɔ xɔnie e tɛε kui sediri wuri
kɔn na,

wo fama nε tɔɔrɔde a jaaxi ra gbaloe xa
fe ra.

Wo fama nε lude tɔɔrε kui alɔ ginε naxan
na di barife.»

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali,
hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini, Yudaya
mangε,

sa fatu n ma alɔ n ma xurunde fanyi,
n mu tondima na bade n bɛlɛxε ra.

25 N i soma i yaxuie nan yi ra naxee wama
i sɔntofe,

i gaaxuma naxee ya ra,
Nebukadansari, Babilon mangε, nun Ba-
bilonkae.

26 N wo kerima nε jamane ma, i tan nun
i nga,

wo mu barixi dennaxε.

Wo faxama naa nε.

27 Wo mu gbilenma wo xɔnyi sɔnɔn, wo
wama lufe dennaxε.

Wo mu gbilenma naa abadan.»

28 «Yehoyakini bara lu alɔ fεjε ibɔɔxi,
mixi mu wama naxan xɔn?
Munfe ra e a tan nun a xa die kerima
jamane ma, e mu dennaxε kolon?

29 N ma jama naxan sabatixi n ma bɔxi
ma,

wo xa wo tuli mati Alatala ra.

30 Alatala bara a masen,

«Wo xa sebeli ti yi mixi xa fe ra,

a mu di sɔtɔma,

a xa dunijeigiri mu sɔnɛyama,

a xa di yo mu luma Dawuda xa kibanyi
kui,

a xa di yo mu Yudaya yamarima sɔnɔn.»»

23

Alatala xa xεεra tinxinxɪ

Alatala xa masenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankatε na n ma jama yareratie bε
naxee bara n ma jama ralɔε, e bara e
rayensen.

2 Isirayila Marigi Alatala bara a masen a
xa jama yareratie xa fe ra,
wo bara n ma jama rayensen nε, wo bara
e kerɪ.

Wo mu mɛɛnixi e ma.

N fama wo jaxankatade wo xa kobija
nan ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3 «N fama nε n ma jama birin na,
n nu bara naxan xanin jamane ma.

N fama nε e ragbilende e xɔnyi
alako e man xa wuya, e xa fe man xa
sɔnɛya.

4 N yareratie tima nε e bε naxee mɛɛnima
e ma.

E mu gaaxuma sɔnɔn, e mu sɛrɛnma.

N e hayi birin fanma nε e bε.»

Alatala bara na masen.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«ΛΟΧΩΕ fama ne fade n Dawuda xa di
tinxinxi rakelima λοχωε naxe.
A nama yamarima ne lonni, tinxinyi, nun
seriye ra boxi kui.

⁶ Na waxati Yudaya kisima ne,
Isirayila boresa soto,
mixie a fala, <Alatala findixi won ma
tinxinyi nan na.>»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«ΛΟΧΩΕ fama fade mixi mu a falama,
<Alatala nixe naxan Isirayilakae raminixi
Misira boxi ra.>

⁸ E a falama ne, <Won bara won kali
Alatala xili ra,
naxan Isirayila bonsoe rakelixi,
a e ramini pamanε ra naxan na koola ma
a nun yire birin a e kerixi dennaxe.
E man fama ne e xa boxi rasabatide.>»

Annabi Yereimi xa masenyi

⁹ «Masenyie nan ya namijonmee xa fe ra:
N bone bara kinikini.
N xori birin na serenfe,
n luxi ne alo siisila barima Alatala xa
masenyi seniyenxi xoxoxo.»

Alatala xa masenyi

¹⁰ «Yi boxi rafexi yenelae nan na.
Boxi yati yati na danke kui na nan ma,
fili bara xara,
nooge bara non.

Mixi mafura tinxintareya rabade.
E suusama na ra a fanyi ra.

¹¹ Namijonmee nun serexedube mu tinxin.
N bara kobina to n ma banxi kui.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Na nan a ra e xa kira xoxoxo.
Dimi bara sin e xun ma.
E luma ne bira ra,

barima n bara nate tongo n xa e
paxankata.

Na waxati na fafe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N bara fe paaxie to namijonmee
Samarikae ya ma.

E na masenyi tife Bali xili ra,
e bara n ma nama Isirayila raloe.

¹⁴ N man bara fe ratonxie to namijonmee
Darisalamukae ya ma.

E findixi yenelae nan na, e perema wule
ra,
e tinxintaree malima alako e naxa gbilen
e xa wali kobi foxo ra.
E bara lu n be alo Sodomakae,
e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan na.»

¹⁵ Na nan a ra Mange Alatala a masenxi
namijonmee xa fe ra,
«N fe xone soma ne i yi ra baloe ra,
n ye paaxi so i yi ra minse ra,
barima Darisalamu namijonmee bara a
niya
n ma boxi birin xa findi boxi seniyentare
ra.»

¹⁶ Alatala bara a masen,
«Wo naxa wo tuli mati namijonmee xa
masenyi ra.

E naxan masenma wo be a findixi wule
nan na.

E laamatunyie xa fe falama wo be
naxee fatanxi e yete xaxili ma.

Alatala xa mu a masenxi.

¹⁷ E bara suusa a falade n matandilae be,
<Alatala naxe wo boresa sotoma ne.>

E man nu a fala mixie be,
naxee birama e yete waxonfe foxo ra,
<Fe paaxi yo mu wo sotoma.>

¹⁸ Nde bara ti Alatala seeti ma, a xa a xa
masenyi rame?

Nde bara a tuli mati a xa masenyi ra?

Nde bara na me?

¹⁹ Alatala bara xono mixi paaxi ma.

Na luxi ne alo foye xungbe naxan dan-
gima e xun ma.

²⁰ Alatala xa xone mu gbilenma,

fo a xa kamali,

fo a xa nate birin xa raba.

Na birin na non, wo xaxili sotoma ne.

²¹ N tan xa mu yi namijonmee xexxi, e e
yete xaxili nan nawalife.

N mu masenyi tixi e be, e masenyi tixi e
yete nan na.

²² Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,
e n ma masenyi nan masenma n ma nama
be,

alako e xa gbilen e xa kira paaxi foxo ra,
e xa kobina lu na.»

²³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Ala nan n na naxan makore wo ra,
n mu na yire makuye.

24 Adamadi noma a noxunde n ma?»
Alatala xa masenyi nan na ki.
«N mu na koore nun boxi birin ma xe?»
Alatala xa masenyi nan na ki.
25 «N bara na namijonmee xui me.
E wule nan falama,
e naxe, <N bara laamatunyi to, n bara
laamatunyi to.>»

26 «Namijonmee luma wule fala ra han
mun temui?

E e yete madaxuma han mun temui?

27 E mapoxunxi ne a jama noma
neemude n xili ra
e xa laamatunye saabui ra, e naxan
falama e boore be,
alo e babae neemuxi n xili ma ki naxe e
fa Bali batu.

28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.
Naxan bara n ma masenyi soto, a xa na
fala nondi ra.

Munse na maale xori nun maale lagi
tagi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «N ma masenyi mu luxi xe alo te?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«N ma masenyi mu luxi xe alo derema
naxan geme ibooma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E masenyi mupama e boore ma,
e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E a falama, <Ala xa masenyi nan ya,>
konon e de nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma,
naxee laamatunyi wule falama,
naxee n ma jama raloma e xa wule
fufafue ra.

N mu e xexi, n mu yaamari yo fixi e ma,
jama hayi mu na e ma feo.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

33 «Xa jama i maxorin,

xa na mu a ra namijonmee, xa na mu a ra
serexedube,

<Munse findixi Alatala xa nate ra,>

i xa yi nate fala e be,

<Alatala bara wo rabepin.>

34 Xa namijonmee, xa na mu a ra
serexedube,

xa na mu a ra mixi nde a fala jama be,
<Alatala xa masenyi nan ya,>

n fama ne na kanyi nun a bonsoe
jaxankatade.

35 Wo wo boore maxorinma,
<Alatala munse yaabixi? Alatala munse
masenxi?>

36 Konon a mu lanma wo xa a fala,

<Alatala xa masenyi nan ya,>

barima na findixi wo yete xa masenyi nan
na.

Wo wama Mange Alatala xa masenyi nan
masarafe.

37 Wo namijonmee maxorinma,
<Alatala munse yaabixi? Alatala munse
masenxi?>

38 Xa wo man a falama,

<Alatala xa masenyi nan ya,>

n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,

39 n wo rabepinma ne kerenyi ra,

n wo makuya n na,

wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun
wo babae ma.

40 N wo rayaagima ne abadan.

Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu
neemuma a ra.»

24

Xore paani firin

¹ Babilon mange Nebukadansari to ge
Yudaya mange Yehoyakini, Yehoyakimi
xa di, a xa kuntigie, Yudaya kamuderie
nun xabuie xaninde konyiya kui Babilon
boxi ma, Alatala naxa laamatunyi nde
masen n be. Paani firin nu na Alatala xa
horomobanxi ya ra. E nu rafexi xoree ra.

² Xore bogi fanyie, naxee luxi alo xore
bogi ba singee, e nu saxi paani keren kui.
Xore bogi jaaxie, naxee kanaxi, nee fan
nu saxi paani boore kui.

³ Alatala naxa a masen n be, «Annabi
Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N
xoree nan toxi. Ndee fan han, ndee fan
kanaxi. Xore naxee kanaxi, e mu noma
donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi
nan ya: I xore bogi fanyie toxi ki naxe, n
tan fan Isirayilakae toxi na ki ne, naxee
xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma.

⁶ N nan n jɛngi sama nɛ e xɔn ma a fanyi ra. N e ragbilenma nɛ yi bɔxi ma, n e xa fe sɔɔnɛyama nɛ. N mu e halakima sɔnɔn.

⁷ N xaxili fanyi fima nɛ e ma alako e xa a kolon n tan nan na Alatala ra. Xa e yete ragbilen n ma e bɔɛ birin na, e tan nan findima n ma jama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xɔɛ bogi jaaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi bɔxi ma, nun naxee sabatixi Misira bɔxi ma.

⁹ N e findima jama xɔnxi nan na duniɲa birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma nɛ e ma, e e danka yire birin n e xaninma dennaxɛ.

¹⁰ N e rapɔnma nɛ santidegema, kaamɛ, nun fure jaaxi ra. E mu luma yi bɔxi ma, n dennaxɛ fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi bɛ, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya jɛ naani nde kui Yudaya bɔxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa mangɛya jɛ singe nan na Babilɔn bɔxi ma.

² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae bɛ,

³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangɛya jɛ fu nun saxan nde Yudaya bɔxi ma, han to, na jɛ mɔxɔɲɛn nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n bɛ. N bara na fala wo bɛ tɛmui birin, kɔnɔ wo mu tinxi wo tuli matide n na.

⁴ Alatala bara a xa konyi namipɔnmɛɛ xɛɛ wo ma waxati birin, kɔnɔ wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi.

⁵ E naxa a masen wo bɛ wo xa gbilen wo xa jɛɛ ki jaaxi fɔxɔ ra, alako wo xa bu yi bɔxi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbɛtɛɛ fɔxɔ ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e bɛ. Wo naxa n naxɔnɔ, alako n naxa wo jaxankata.

⁷ Kɔnɔ wo mu n xui suxuxi. Wo jɛɛ ki bara n naxɔnɔ, n xa wo jaxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mange Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra,

⁹ n gali fenma nɛ kɔɔla ma, naxan na n ma konyi Babilɔn mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xɛɛma nɛ wo nun wo dɔxɔboore sɔntɔde. Mixi dɛ ixarama nɛ wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakanɛ nan kui abadan.

¹⁰ Sigi mu sama wo xɔnyi sɔnɔn, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mɛma, e mu lanpui xa naiyalanyi toma.

¹¹ Gbaloe yi bɔxi lima nɛ, se birin kana. Wo nun wo dɔxɔbooree luma konyiya nan kui Babilɔn mange xa nɔɛ bun ma jɛ tongo solofere.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Kɔnɔ na jɛ tongo solofere na kamali, n Babilɔn mange nun a xa jama jaxankatama nɛ e xa fe jaaxi xa fe ra. N e xa bɔxi xun nakanama nɛ abadan.

¹³ N fe naxan birin falaxi yi jamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yeremi saabui ra, n fama nɛ na birin nakamalide.

¹⁴ Babilɔnkae fama nɛ lude si sɛnbɛma wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa wali sare ragbilenma nɛ e ma.»

Alatala xa masenyi

¹⁵ Isirayila Marigi Ala bara a masen n bɛ, «N ma xɔnɛ xa fe fala si birin bɛ n i xɛɛma dennaxɛ.

¹⁶ E na n ma xɔnɛ to, e luma nɛ alɔ siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁷ «N bara Alatala xa xɔnɛ masen si birin bɛ,

a n xɛɛxi dennaxɛ.

¹⁸ N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taaɛ kui, e xa mangɛɛ nun kuntigie bɛ.

Mixie dɛ fama nɛ ixarade e xa gbaloe sɔtɔxie xa fe ra, e fa yo e ma, e e danka alɔ a rabafe ki naxɛ to lɔxɔɛ.

¹⁹ N bara a masen Misira mange firawuna bɛ,

a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa jama birin bɛ.

²⁰ N bara a masen sie bɛ naxee na sogegode mabiri.

N bara a masen Usi mangɛɛ bɛ, a nun Filisita mangɛɛ bɛ, naxee na Asikalɔn, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

21 N bara a masen Edon, Mowaba, nun
Amoni mangɛɛ bɛ.

22 N bara a masen Tire nun Sidɔn mangɛɛ
bɛ,

naxee na baa dɛ ra.

23 N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi
mangɛɛ bɛ,

naxee na yire makuye.

24 N bara a masen Arabu mangɛɛ bɛ,

naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun
Mediya mangɛɛ bɛ,

26 a nun mangɛ birin naxee na kɔɔla ma,
naxee makɔrɛ nun naxee makuya dunija
yire birin.

Nee birin dangi xanbi,
n man bara a masen Seesaki mangɛ bɛ.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e bɛ,
«Isirayila Mangɛ Alatala bara a masen,
wo xa a xa xɔnɛ kolon,
wo xa lu na xɔnɛ kui han santidɛgɛma xa
gɛ wo sɔntɔdɛ

n naxan xɛɛma wo tagi.»

28 Xa e tondi n ma xɔnɛ kolonde, a fala e
bɛ,

Alatala bara natɛ xɔrɔxɔɛ tongo,

e xa n ma xɔnɛ kolon.»

29 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara natɛ tongo

n xa n ma taa sugandixi ɲaxankata,

n xili falama naxan xun ma.

Wo naxɛ a wo mu fe ɲaaxi yo rabaxi

kɔnɔ wo bara fe ɲaaxi raba.

Na nan a ra n bara natɛ tongo,

wo xa sɔntɔ santidɛgɛma ra.»

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «I xa yi birin fala e bɛ.

I xa a fala e bɛ Alatala xui magaaxuxi bara
mini

a xa hɔrɔmɔlingira kui koore ma a xa bɔxi
xili ma.

A bara a xui ramini a ɲaaxi ra dunija xili
ma.

31 Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na
dunija.

Naxan ɲaaxu, a sɔntɔma nɛ santidɛgɛma
ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

32 Alatala bara a masen,
«Alatala xa xɔnɛ bara keli
alɔ foye xungbe naxan sigama si birin ma
dunija bɛndɛ fuɲi fari.

33 Alatala naxee sɔntɔma dunija ma na
lɔxɔɛ,

ɲɔn fe mu rabama e bɛ, e mu gaburi
sɔntɔma,

e findima ɲaɲɛ nan na bɛndɛ fuɲi fari.

34 Nama yarɛratie, wo xa gbelegbele,

wo xa wo wa xui ramini,

barima gbalɔɛ lɔxɔɛ bara wo li.

Wo fama nɛ yensɛndɛ, wo bira,

alɔ se xunxuri naxan tide mu na.

35 Wo xa yarɛratie mu kisima sɔnɔn,

wo mu yigiya sɔntɔma.

36 Wo wo xa yarɛratie wa xui mɛma nɛ,

wo e gbelegbele xui mɛ,

barima Alatala na e xa bɔxi kanafe.

37 Alatala xa xɔnɛ magaaxuxi bara a niya

xui yo mu minima sɔnɔn e xa bɔxi ma.

38 Alatala bara lu alɔ yetɛ naxan bara a
yire masara.

A bara bɔxi kana a xa xɔnɛ xa fe ra.»

26

Annabi Yereimi makiitife

1 Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya
fɔlɛ Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi
ti Annabi Yereimi bɛ, a naxɛ,

2 «I xa ti n ma hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui, i
sa wɔyɛn ɲama bɛ naxan kelixi Yudaya
taae kui fafe ra Alatala batude a xa
hɔrɔmɔbanxi kui. I xa fe birin masɛn e
bɛ n naxan falama i bɛ. I naxa sese lu.

3 Tɛmunde e e tuli matima nɛ na ra, e
gbilen e xa wali kobie fɔxɔ ra. Na tɛmui n
fan gbilen n ma natɛ fɔxɔ ra e xa fe ɲaaxi
xa fe ra.

4 I xa a fala e bɛ, «Alatala bara a masɛn,
xa wo mu wo tuli mati n ma sɛriyɛ ra n
wo yamarixi naxan na,

5 xa wo mu wo tuli mati n ma konyi
namijɔnmɛɛ ra, n naxee xɛɛxi wo ma, wo
tɔndixi naxee xa masenyi ra,

6 na tɛmui n fe rabama nɛ wo ra alɔ n
naxan nabaxi Silo ra. Yi taa findima nɛ
taa dankaxi ra dunija si birin tagi.»

7 Sɛrɛxɛdubɛɛ, namijɔnmɛɛ, nun ɲama
birin naxa Annabi Yereimi xa masenyi mɛ
Alatala xa banxi kui.

8 Annabi Yereimi to gɛ Alatala xa
masenyi tide ɲama bɛ, sɛrɛxɛdubɛɛ,

namipɔnmɛe, nun ɲama birin naxa a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxes, won xa a faxes!»

⁹ E naxa a maxɔrin, «Munfe ra i a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi banxi fama nɛ lude alɔ banxi naxan na Silo, yi taa fan fa kana, mixi yo mu lu a kui?» Gali birin nu bara Annabi Yeremi rabilin Alatala xa banxi kui.

¹⁰ Yudaya kungtie to na fe mɛ, e naxa keli mangɛ xɔnyi, e siga Alatala xa banxi, e sa dɔxɔ Naade Nɛɛɛ sɛɛti ma Marigi xa banxi sode dɛ ra.

¹¹ Sɛrɛxɛdubɛe nun namipɔnmɛe naxa a fala kungtie nun ɲama bɛ, «A lanma yi xɛmɛ xa faxes, barima a bara yi taa xa fe ɲaaxi fala. Wo bara na mɛ wo yetɛ ra.»

¹² Annabi Yeremi naxa a fala kungtie nun ɲama bɛ, «Alatala nan n xɛɛxi yi masenyi tide yi banxi nun yi taa xa fe ra.

¹³ Yakɔsi wo tan xa wo ɲɛrɛ ki masara, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, alako a xa gbilen a xa nate fɔxɔ ra wo xa fe ra.

¹⁴ N na wo sagoe. Wo xa wo waxɔnfe raba n na.

¹⁵ Kɔnɔ wo xa a kolon, xa wo n faxes, wo tan nun Darisalamukae bara yunubi soto n ma faxɛ xa fe ra, barima n tan mu fe ɲaaxi yo rabaxi. Alatala nan n xɛɛxi yi masenyi falade wo bɛ.»

¹⁶ Kungtie nun ɲama naxa a fala sɛrɛxɛdubɛe nun xɛɛrae bɛ, «Wo mu nɔma yi xɛmɛ faxes, barima a wɔyɛnxi won bɛ Alatala nan xili ra.»

¹⁷ Fori ndee naxa keli, e fa a fala ɲama bɛ,

¹⁸ «Mika Moresetika fan nu namipɔnmɛ masenyi tima nɛ Yudaya mangɛ Xesekiya xa waxati. A nu bara a fala, «Mangɛ Alatala bara a masen, Siyon fama nɛ lude alɔ xɛ naxan buxaxi, Darisalamu findi gɛmɛ malanxie ra, Alatala xa hɔrɔmɔbanxi findi fɔtɔnyi ra.»»

¹⁹ «Yudaya mangɛ Xesekiya bara faxes? A mu Alatala maxandixi xɛ? Na tɛmɛ Alatala naxa gbilen a xa nate fɔxɔ ra. Yakɔsi, won naxa won yetɛ yo tɔɔrɔ.»

²⁰ Mixi gbete fan nu na, naxan nu bara yi masenyi mɔɔli ti Alatala xili ra Darisalamu nun Yudaya xili ma, alɔ

Annabi Yeremi a rabaxi ki naxɛ. A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriya Yeyarimi.

²¹ Mangɛ Yehoyakimi nun a xa kungtie nun a xa sɔɔrie to na masenyi mɛ, e naxa kata a faxes, kɔnɔ Uriya to a mɛ, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira bɔxi ma.

²² Mangɛ Yehoyakimi naxa Akibori xa di Elinatan nun mixi ndee xɛɛ a fɔxɔ ra Misira.

²³ E naxa fa Uriya ra kelife Misira, e a xanin mangɛ Yehoyakimi yire. Yehoyakimi naxa a faxes santidɛgɛma ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

²⁴ Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yeremi mali, alako ɲama naxa a faxes.

27

Annabi Yeremi xa karafɔe

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya fɔle Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bɛ, a naxɛ,

² «I xa karafɔe ragoro i kɔn ma.

³ I xa xɛɛra xɛɛ Edon, Mowaba, Amon, Tire, nun Sidon mangɛe xɔn e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mangɛ Sedekiya yire.

⁴ E xa a fala mangɛe bɛ, «Isirayila Mangɛ Alatala bara yi masenyi ti mangɛe bɛ,

⁵ n tan nan bɔxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunija bende fupi fari. N e daaxi n senbe magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xɔn.»»

⁶ «Yakɔsi n bara yi bɔxi birin so Babilon mangɛ Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagoe.

⁷ Namanɛ birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma nɛ a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa kamali. Na tɛmɛ ɲamanɛ senbɛmae nun mangɛ xungbee fama nɛ dusude a xun na.»

⁸ «Xa ɲamanɛ mangɛ nde tondi Babilon mangɛ Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidɛgɛma, kaame, nun fure ɲaaxi ra na kanyi ma, han a xa ɲamanɛ ɲon Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmɛɛ, wo xa sematoe, wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo bɛ, «Wo mu luma Babilɔn mangle sagoe.»

¹⁰ E na wule nan falafe wo bɛ, alako wo xa makuya wo xa bɔxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jɔn.

¹¹ Kɔnɔ pama naxan na a yete magoro Babilɔn mangle bɛ, a a rabatu, n na pama xun nafanma nɛ a xa bɔxi ma, a xa wali menni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² N naxa yi masenyi ti Yudaya mangle Sedekiya bɛ, «Wo xa lu Babilɔn mangle xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa pama bɛ alako wo xa kisi.

¹³ Munfe ra i nun i xa pama wama faxafe santidɛgɛma, kaamɛ, nun fure jaaxi ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxe pama birin bɛ naxan mu tin a magorode Babilɔn mangle bɛ?

¹⁴ Wo naxa wo tuli mati namijɔnmɛɛ ra naxee a falama, «Wo mu luma Babilɔn mangle xa yaamari bun ma.» E wule nan tun falafe.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan xa mu e xɛxi. E wule nan tun falafe wo bɛ n xili ra, alako n xa wo keri, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijɔnmɛ naxee wɔyɛnfe wo bɛ.»

¹⁶ N bara yi masenyi ti sɛrɛxɛdubɛɛ nun pama bɛ, «Alatala naxa a masen, «Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmɛɛ ra naxee a falama wo bɛ a Alatala xa banxi yirabasee fama nɛ ragbilende wo yire kelifɛ ra Babilɔn bɔxi ma. E na wule nan tun falafe.

¹⁷ Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilɔn mangle bɛ, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana?

¹⁸ Xa namijɔnmɛɛ nan e ra, xa e na Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mange Alatala maxandi alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui, Yudaya mangle xa banxi kui, nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilɔn bɔxi ma.

¹⁹ Mange Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyie xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui,

²⁰ Babilɔn mangle Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mangle Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xɔnyi.

²¹ Isirayila mangle Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mangle xa banxi kui, nun Darisalamu kui,

²² e birin xaninma nɛ Babilɔn bɔxi ma. E luma nɛ naa han a nate tongoma temui naxe, a man xa e ragbilen Darisalamu.»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mangle Sedekiya xa mangɛya jɛ naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa wɔyɛn Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui sɛrɛxɛdubɛɛ nun pama ya xɔri.

² A naxe, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «N fama nɛ Babilɔn mangle xa yaamari kanade.

³ Beenun jɛ firin xa kamali, n man fama nɛ Alatala xa hɔrɔmɔlingira xunmase birin nagbilende be, Babilɔn mangle Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilɔn bɔxi ma.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama nɛ Yehoyakimi xa di, Yudaya mangle Yehoyakini ragbilende, a nun mixi birin naxee nu xaninxi Babilɔn. N Babilɔn mangle xa yaamari kanama nɛ.»

⁵ Annabi Yereimi naxa Annabi Xananiya yaabi sɛrɛxɛdubɛɛ nun pama ya xɔri Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

⁶ Annabi Yereimi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa hɔrɔmɔbanxi xunmasee ragbilen be kelifɛ Babilɔn bɔxi ma, a nun Isirayila pama naxee na konyiya kui menni.

⁷ Kɔnɔ n xa a fala i bɛ, a nun pama birin bɛ, wo xa wo tuli mati n na.

⁸ Kabi temui xɔnnakuye beenun won ma waxati, namijɔnmɛɛ bara masenyi ti pamanɛɛ nun mangɛyae xili ma, a falafe ra e xa gere sɔtɔ, tɔɔrɛ, nun fure jaaxi.

⁹ Kɔnɔ xa a sa li namijɔnmɛɛ nde masenyi ti bɔjɛsa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali nɛ beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijɔnmɛɛ xɛxi.»

10 Annabi Xananiya naxa karafœ ba Annabi Yeremi kɔn ma, a naxa a igira.

11 Na kui a naxa a fala ɲama bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun ɲɛ firin, n fama nɛ Babilɔn mange Nebukadansari xa yaamari bade ɲamanɛ birin ma.» Annabi Yeremi naxa siga.

12 Annabi Xananiya to gɛ Annabi Yeremi xa karafœ igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bɛ,

13 «Siga, i sa a fala Xananiya bɛ, <Alatala bara a masen i bɛ, i bara karafœ wuri daaxi igira, kɔnɔ n fama karafœ wure daaxi nan nagorode i kɔn ma.>

14 Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya, <N fama karafœ wure daaxi nan sade ɲamanɛ birin kɔn ma, alako e xa lu Babilɔn mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sagœ.>»

15 Annabi Yeremi naxa a fala Xananiya bɛ, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xɛɛxi. I xaxilisa wɔyɛnyi naxan falafe ɲama bɛ, a findixi wule nan na.

16 Alatala naxa a masen, <N xa a fala i bɛ, n i kerima nɛ yi bɔxi ma, i fa faxa toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.>»

17 Annabi Xananiya naxa faxa na ɲɛ kui, kike solofere nde.

29

Annabi Yeremi xa bataaxe

1 Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasanba kelife Darisalamu, sigafe Babilɔn. A a seɓɛ forie, sɛrɛxɛdubɛɛ, namijɔnmɛɛ, nun Isirayila ɲama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilɔn kelife Darisalamu.

2 Singe nu, mange Yehoyakini, a nga, mange batulae, Yudaya nun Darisalamu kuntigie, nun walikɛ fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilɔn.

3 Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mange Sedekiya nu bara Xilikiya singe xɛɛ mange Nebukadansari xɔn Babilɔn bɔxi ma.

4 Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninxi konyiya kui Babilɔn bɔxi ma:

5 «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakœ sa, wo xa balo a bogi xun na.

6 Wo xa ginɛɛ dɔxɔ, wo xa die soto. Wo xa ginɛɛ fen wo xa die bɛ, wo xa wo xa di ginɛɛ fi xɛmɛɛ ma futi ra, alako nee fan xa die soto. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun.

7 Wo xa xunnafanyi fen na taa bɛ n wo xaninxi dennaxe. Wo man xa Alatala maxandi e bɛ, barima wo xa hɛɛri fatanxi e xa hɛɛri nan na.»

8 Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namijɔnmɛɛ xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matœ ra, wo naxa la wo yetɛ xa xiye ra.

9 Wo xa namijɔnmɛɛ xa masenyi findixi wule nan na. E wɔyɛnma n xili nan na, kɔnɔ n tan xa mu e xɛɛxi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

10 Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na gɛ ɲɛ tongo solofere rabade Babilɔn, n nan n ma laayidi rakamalima nɛ wo ragbilɛnfe ra be.

11 N a kolon n fe naxan ɲanigexi wo bɛ, fe fanyi na a ra, tɔœɛ mu na naxan kui. N a ragirima nɛ wo ma alako wo xa hɛɛri soto yare. Alatala xa masenyi nan na ki.

12 Wo na n xili, n fama nɛ wo ragbilɛnde. Wo na n maxandi, n fama nɛ wo xa duba suxude.

13 Wo na n fen, wo fama nɛ n tode, barima wo n fenma wo bɔɲɛ birin nan na.

14 N mu tinma n nɔxunde wo ma. N fama nɛ wo xa mixie ramini konyiya kui, n fa e ragbilɛnde be kelife ɲamanɛ birin ma, n e xanin dennaxe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

15 Wo a falama, «Ala bara namijɔnmɛɛ ndee ramini won ya ma Babilɔn bɔxi ma.»

16 Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mange bɛ naxan dɔxɔxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun ɲama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninxi konyiya kui.

17 Mange Alatala xa masenyi nan ya: «N fama nɛ santidɛgema, kaamɛ, nun fure ɲaaxi ra e xili ma. N e luma nɛ alɔ xœɛ kanaxi naxan mu nɔma donde.

¹⁸ N birama ne e fɔxɔ ra santidegema, kaame, nun fure paaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunɔna birin ma. Mixie de ixarama ne e xa fe ra, e yo e ma. E yaagima ne si birin tagi n nee rayensenxi dennaxe.

¹⁹ Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi ne barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namijɔnmee xee e yire kabi folɛ, kɔnɔ e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁰ «Kɔnɔ wo tan, n naxee xeeɔi Babilɔn, kelife Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

²¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namijɔnmee masenyi wule daaxi falaxi wo be n xili ra. N e sama ne Babilɔn mange Nebukadansari sagoe, a e faxa wo ya xɔri.

²² Yudayakae naxee xaninxi konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, e fama danke tide yi ki ne: «Alatala xa i xa fe raba alo a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxe.» Babilɔn mange naxa e gan te ra,

²³ barima e nu bara fe paaxi raba Isirayila bɔxi ma. E nu yene raba e dɔxobooree xa ginɛe ra, e man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika be,

²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «I bara bataaxee rasanba i xili ra Darisalamu pama birin ma, a nun serexedube Maaseya xa di Sefaniya, nun serexedube birin ma. Yi nan sebexi e kui:

²⁶ «Alatala bara i findi serexedube ra Yehoyada jɔxɔe ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yete findife namijɔnmee ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yɔlɔnxɔnyi xa sa e ma.

²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yeremi Anatotika tan suxu, naxan bara a yete findi namijɔnmee ra wo tagi,

²⁸ naxan bara bataaxee rasanba won ma Babilɔn a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakɔe sa, won xa e bogi don.»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxee xaran Annabi Yeremi ya xɔri.

³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yeremi yi ra:

³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, «Alatala xa masenyi Semaya Nexelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namijɔnmee ra, hali n tan xa mu a xeeɔi, a nu fa wo madaxu wule ra,

³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nexelamika nun a bɔnsɔe jaxankata. N e birin bama ne yi pama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tode n naxan nabama yi pama be, barima a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi Annabi Yeremi be.

² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N ma masenyi sebe kitaabui.

³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be, lɔxɔe fama a lide n nan n ma pama raminima konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya ragbilenma ne bɔxi ma n dennaxe fixi e benbae ma. Na bɔxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen,

«Won bara sɔnxɔe xɔrɔxɔe me, a magaaxu, bɔjesa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xeme mu di barima, kɔnɔ yi waxati xeme e furi suxuma e belexe ra
alo ginɛe e furi suxuma ki naxe e di bari temui.

Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe lɔxɔe na a ra naxan dangima a birin na.

A xɔrɔxɔ Yaxuba bɔnsɔe be, kɔnɔ e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati na li, n fama ne Babilɔn xa nɔe bade wo fari. N wo xa yɔlɔnxɔnyi bolonma ne, wo mu luma pamane gbete sagoe sɔnɔn.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude,

a nun wo xa mange Dawuda n naxan nakelima.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo naxa seren.

N fama ne wo xoreyade,

n wo bonsoe ramini konyiya kui yire makuye,

Yaxuba fa sabati bonesa kui yi boxi ma.

Mixi yo mu i toroma sonon,

11 barima won birin na a ra.

N wo tan nakisima ne,

konon si gbete tan jaxankata,

n wo rayensen ye dennaxe.

N wo jaxankatama ne tinxinyi kui,

alo a lan a xa raba ki naxe,

konon mu fama wo sontode.

12 Alatala naxa a masen:

Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa toro.

13 Mixi mu na naxan wo malima,

naxan wo xa tore dandanma.

Seri mu na wo be.

14 Wo xanuntenyie bara nemu wo ma, e mu wo fenma sonon,

barima n tan bara wo bonbo a paaxi ra,

n bara jaxankate xoxoxoe dexo wo ma,

wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa kobina xa fe ra.

15 Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa fe ra?

Munfe ra wo mu tinma na jaxankate ra?

N na birin nabaxi wo xa kobina nun wo xa yunubi wuyaxie nan ma fe ra.

16 Na nan a ra, mixi naxee bara wo toro, e fan tore nan sotoma.

Wo yaxui birin sigama ne konyiya kui.

Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,

e fan harige bama ne e yi ra.

Mixi naxee bara wo xa taae kana,

n a niyama ne e tan fan xa taae xa kana.»

17 Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne wo rakelide, n fa wo rayalande.

E bara wo xili Siyon rabepinxi,

18 konon Alatala bara a masen,

n Yaxuba harige ragbilenma ne a bonsoema,

n e xa lingirae rakelima ne,

n e xa taae tima ne taa fori kanaxi fari,

n e xa mange banxi yailan a yire fori.

19 E fama ne n matoxode e xui itexi seewe kui.

N e rawuyama ne, e mu xurunma.

N e binyama ne, alako e naxa lu yaagi kui sonon.

20 Yaxuba xa die man luma ne alo a singe, a bonsoe senbe soto n ya xori.

N e yaxuie gerema ne.

21 Mange minima ne Yaxuba bonsoe,

e xa mange fama findide e xa mixi nde nan na.

N tan na a raminita, a xa a makore n na, xa na mu a ra mixi yo mu noma na rabade a yete ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

22 «Wo findima ne n ma pama ra, n fan findi wo Marigi Ala ra.

23 Alatala xa xone nan ya, a bone tema ne alo foye belebele, a fa mixi paaxi xun nakana.

24 Alatala xa xone mu bama han a ge wali birin nabade a wama naxan xon.

Wo fama ne na birin fahaamude a waxati.»

31

Isirayila xa kisi

Alatala xa masenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya,

«Waxati nde fama, n findima ne Isirayila bonsoe birin Marigi Ala ra.

E tan fan findima ne n ma pama ra.»

2 Alatala bara a masen,

«Alatala bara hinne Isirayila ra a naxan natangaxi santidegema ra gbengberen yire.

Isirayila fama ne malabui sotode.»

3 Alatala bara a masen n be kelifa yire makuye,

«N i xanuma ne abadan.

N ma hinne mu ponma i be.

4 Isirayila, n i rakelima ne, n i yailan.

I man beeti bama ne seewe kui maxasee xui nun fare ra.

5 I man sansi sima ne Samari geyae fari.

Boxi rawalimae sansi sima ne,

e man a bogi ba.

6 Loxoe fama a lide,

kantamae xili tima ne Eframi geya fari,

«Wo keli, won xa te Siyon geya fari
won Marigi Ala na dennaxe.»»

7 Alatala bara a masen,
«Wo xa seewa Yaxuba xa fe ra,
wo xa si birin xun ti Ala matoxoe ra.
Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,
naxan bara Isirayila rakisi, a xa pama
naxan luxi.

8 N e ragbilenma ne kelife koola ma,
kelife dunija yire birin.
Donxue nun mabolonyie na e tagi.
Furi ginεe nun ginε naxee na di barife na
e ya ma.

Nama gbegbe gbilenma ne be.

9 E fama ne wa ra, e Ala maxandi.
N e ragbilenma ne ye yire kira fanyi xon
ma.
E mu birama barima n tan nan findixi
Isirayila baba ra,

Efirami bonsoe n ma di singe na a ra.

10 Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa
masenyi ra,
wo sa a masen dunija birin be.

Wo xa a fala,
«Naxan Isirayila rayensenxi,
a fama ne e malande, a fa e kanta
alo xuruse demadonyi a xa goore makan-
tama ki naxe.»

11 Wo xa na fala, barima Alatala fama
Yaxuba xoreyade,
a e xun sara mixi ma naxan senbe gbo e
be.

12 E gbilenma ne, e xunnakeli soto Siyon
fari.

E barake sotoma ne Alatala belexe,
alo mengi, weni neene, ture, yexee, nun
ningee.

E luma ne alo laakoe yire ye na dennaxe,
e mu tooroma sonon.

13 Gine dimedie luma ne fare boron na,
segetalae nun xemoxie fan xulunyi raba.
E xa sunnunyi findima ne jalexinyi ra.
N e madunduma ne e xa toore kui, e xa
seewa.

14 N sube turaxi fima ne serexedubee ma,
n ma pama fa luga n harige ra.»

15 Alatala bara a masen,
«Wa xui minima ne Rama sunnunyi na
dennaxe.

Raxele wama ne a xa die xa fe ra,
a mu noma dundude barima a xa die mu
na.»

16 Alatala bara a masen,
«I sabari, i naxa wa sonon.
N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,
i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie
yire.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Yigi na i be yare,
i xa die gbilenma ne e xonyi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

18 «N bara Efirami wa xui me a a falama,
«I bara n naxankata, i bara n tooro,
alo ninge naxan mu xuruxi.

Yakosi, n mali n xa gbilen,
barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

19 Singe n nu bara gbilen i foxo ra,
konon na dangi xanbi, n bara tuubi.
N to n jere ki mato fa, n bara xono n yete
ma.

N bara yaagi, n xaxili bara ifu,
barima kabi n dimedi temui n jere ki mu
fan.»

20 Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra,
n naxan xanuxi?

N mu noma dundude a xa fe ma,
a xa fe luma ne n boje kui, n kinikinima
ne a ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

21 «Isirayila seniyenxi, i xa tonxuma ti
kira xon ma,
i xa sebeli ti kira de ra naxan i ragbilenma
i xa taee kui.

Isirayila, i xa gbilen i xonyi.

22 N ma di xurutare, i n matandima han
mun temui?

Alatala wama fe neene raminife dunija
ma,
fe neene, gine nan fa xeme tan fenma.»

23 Isirayila Mange Alatala bara a masen,
«N na Yudayakae ragbilen e xonyi kelife
konyiya kui,

mixi fama ne a falade Yudaya xa fe ra,
«Marigi xa hinne i ra yire tinxinxi, geya
seniyenxi fari.»

24 Yudayakae fama ne sabatide e xa boxi
ma e xa taee kui,
e xa walikee nun e xa xuruse makanta-
mae.

25 N fama ne mixi taganxie malide,
n toore ba e ma.»

Annabi Yeremi xa masenyi

26 Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a fanyi ra.

Alatala xa masenyi

27 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lɔxɔɛ fama fade n a niyama nɛ Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ xa wuya, e xa xurusee xa gbo.

28 Temui dangixi n bara bira e fɔxɔ ra alako n xa e rapɔn, n xa e tɔɔrɔ, n xa e xun nakana,

n xa e kerɪ, n xa e naxankata. Kɔnɔ yakɔsi n birama nɛ e fɔxɔ ra alako n xa e ti, n xa e xun nafan.» Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «Na temui yi taali mu falama sɔnɔn, <Babae na bogi se yɔxɔɛ don, e xa die dɛ barabarama nɛ.>

30 Kankan faxama nɛ a yetɛ kan ma yunubi xa fe ra.

Mixi yo naxan na bogi se yɔxɔɛ don, na kanyi nan dɛ barabarama.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama a lide, n saate nɛɛnɛ tongoma nɛ Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ bɛ.

32 A mu luma alɔ saate naxan nu tongoxi e babae bɛ,

n to e suxu, n e ramini Misira bɔxi ra. E naxa na saate kana hali n to findixi e Marigi ra.

33 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bɔnsɔɛ bɛ:

Na waxati na dangi, n na n ma sɛriyɛ luma nɛ e bɔnɛ ma, n a seɛɛ e sonɔnyɪ ma. N findima nɛ e Marigi Ala ra, e fan findi n gbe nɔma ra.

34 Na waxati, mixi mu a boore xaranma sɔnɔn,

mixi mu a falama a ngaxakerenyie bɛ, <Wo xa Alatala fen,>

barima a birin n kolonma nɛ, kelife dimɛdi ma a sa dɔxɔ fori ra.

N e xa yunubie xafarima nɛ, n mu ratuma e xa wali kobi ma sɔnɔn.» Alatala xa masenyi nan na ki.

35 Alatala bara a masen,

«Mangɛ Alatala nan a niyama soge xa yanba yanyi ra,

kike nun tunbuie xa yanba kɔɛ ra.

A mɔrɔnyɪ rakelima, a mɔrɔnyɪ ramaxama.»

36 Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa a sa li na mɔɔli mu rabama sɔnɔn, na waxati, Isirayila bɔnsɔɛ fan mu findima si ra n ya ra.»

37 Alatala bara a masen,

«Xa a sa li koore nɔma maniyade, xa a sa li bɔxi dɔxɔ ki nɔma kolonde, na waxati n bara mɛɛ Isirayila bɔnsɔɛ ra e xa wali kobi xa fe ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

38 Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama fade yi taa man tima nɛ Alatala bɛ,

kelife Xananɛli xa yire itexi ma han taa sode dɛ tuxui yire.

39 Luuti man italama nɛ a tinxinxi ra han Garebe geya fari,

han Gowa mabiri ra.

40 Gulunba, binbi nun tɛ xube wɔlɛma dennaxɛ,

a nun xɛ naxɛɛ baxi Sediron gulunba ra, han taa sode dɛ naxan xili falama Soe naadɛ,

naxan na tɛtɛ tuxui fuge ra,

na yire birin findima nɛ Alatala gbe ra.

A mu kanama sɔnɔn.»

32

Annabi Yereimi xɛ sarafɛ

1 Alatala naxa masenyi ti Annabi Yereimi bɛ Yudaya mangɛ Sedekiya xa mangɛya jɛ fu. Nebukadansari xa mangɛya nu bara jɛ fu nun solomasaxan li.

2 Babilɔn mangɛ xa sɔɔrie nu bara Darisalamu suxu. Annabi Yereimi nu saxi geeli kui Yudaya mangɛ Sedekiya xɔnyɪ

3 a xa namijɔnɔmɛ masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara a maxɔrin, «Munfe ra i a masenma a Alatala yi taa luma nɛ Babilɔn mangɛ sago?»

4 I man a fala a Alatala naxɛ, n tan Yudaya mangɛ Sedekiya mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude Babilɔn mangɛ nan sagoɛ, n xa n dentɛgɛ a ya xɔri.

5 Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi, <Babilɔn mangɛ Sedekiya xaninma nɛ Babilɔn bɔxi ma. A luma nɛ naa

han n fa temui. Xa wo so Kalidikae gerefe, na mu findima wo be xunnakeli ra.»

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya:

⁷ I soxo Salumu xa di Xanameli fama ne i yire, a fa a fala i be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, barima i tan nan noma a xun sarade ke seriye ki ma.»

⁸ N soxo xa di Xanameli naxa fa n yire alo Alatala a masenxi n be ki naxe. A naxa n li geeli tete kui, a a fala n be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, Bunyamin bonsoe xa boxi, barima i tan noma a xun sarade ke seriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra.

⁹ N naxa n soxo xa di Xanameli xa xe sara, naxan nu na Anatoti. N naxa gbeti kilo firin maniya a be.

¹⁰ N naxa keedi sebe, n nan n ma tonxuma doxo a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xori.

¹¹ N naxa na keedi matonxumaxi tongo, seriye sebexi naxan kui, a nun keedi gbete naxan maniyaxi na singe ra.

¹² N naxa na keedi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n soxo xa di Xanameli nun seede ya xori, naxee nu bara e belexe foxi sa keedi ma naxan xe sarafe, na xa fe sebexi keedi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tete kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki be,

¹⁴ «Isirayila Marigi Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi keedi firin tongo, xe sara fe sebexi naxee kui, tonxuma doxoxi naxan ma, a nun boore tonxumatare, i xa e sa fepe di kui alako e naxa kana, e xa bu.»

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie, xee, nun weni sansie man matima ne yi boxi ma.»

¹⁶ N to na xe sara keedi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki,

¹⁷ «N Marigi Alatala, naxan bara koore nun boxi daa i xa senbe magaaxui ra,

i tan noma fe birin na.

¹⁸ I hinnema mixie ra han e bonsoe wulu nde,

konso i man noma die naxankatade e babae xa yunubie ma.

I tan nan Ala kalanke ra naxan senbe gbo, naxan xili Mange Alatala.

¹⁹ I xa lonni gbo, i fe rabama senbe ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xon, alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

²⁰ I bara laamatunyie ramini, i bara kaabanakoe raba Misira boxi ma han to.

I man bara na raba Isirayila nun dunipa birin ma,

han i bara xili xungbe soto yi waxati.

²¹ I bara i xa nama Isirayila ramini Misira laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I senbe magaaxui bara e birin naseren.

²² I bara yi boxi fi e ma,

i i kalixi naxan na e benbae be, xipe nun kumi gboxi dennaxe.

²³ E to fa, e bara boxi soto, konso e mu i xui rabatuxi, e mu biraxi i xa seriye foxo ra, e mu i xa yaamarie suxuxi.

Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

²⁴ Kalidikae bara bende malan alako e xa te tete fari.

Yi taa fama ne lude e sagoe.

A fama ne kanade santidegema, kaame, nun fure paaxi ra.

I naxan masenxi a bara kamali i ya xori.

²⁵ Hali na birin to rabaxi,

i tan Marigi Alatala naxa a masen n be, n xa xe sara gbeti ra seede ya xori.

N na birin nabaxi Kalidikae gere temui ne.»

²⁶ Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi Yeremi ma:

²⁷ «N tan nan daalise birin Marigi Alatala ra.

Fe nde na na n mu noma naxan na?

²⁸ Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:

N fama ne yi taa sode Kalidikae yi ra.

Babilon mange Nebukadansari fama ne a suxude.

²⁹ Kalidikae naxee soma yi taa kui,

e fama ne a birin gande te ra.

Wo surayi ganxi serexe ra Bali kuye be dennaxe,

e na kanama ne.

Wo minse serexe baxi ala gbete be dennaxe,

e na fan kanama ne.

Wo xa kuye batui bara n naxono.

30 Kabi Isirayilakae nun Yudayakae
dimedi temui,
e bara fe raba naxan mu rafan n ma.
E bara n naxo e xa wali kobi ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «Kabi e naxa yi taa ti han to,
e fe rabama naxan n naxo ma.
Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,

32 Isirayilakae, Yudayakae, Darisala-
mukae,
e xa mangee, e xa kuntigie,
e xa serexedubee, nun e xa namijonmee,
e birin xa kewali kobie xa fe ra.

33 E bara e kobe raso n na.
N nu bara e matinkan temui birin,
kono e mu n ma seriye suxu.

34 E bara kuyee doxo n ma banxi kui,
n xili falama dennaxe.
E bara n ma banxi manoxo na fe mooli ra.

35 E bara salidee ti Bali kuyee be Ben
Hinoma gulunba kui.

Menni e bara e xa die ba serexe ra Molo ko
be.

N mu naxan fala e be,
naxan mu noma findide n ma manoxunyi
ra,

e bara na fe xonxi mooli birin naba,
a fa findi yunubi ra Yudaya be.»

36 «Wo a falama a yi taa fama lude Babilon
mange nan sago e,
santidegema, kaame, nun fure jaaxi
saabui ra.

Kono Isirayila Marigi Alatala xa masenyi
nan ya:

37 «N fama ne Isirayilakae raminide
jamanee ma,
n e rayensenxi dennaxe n ma xone
xungbe kui.

N boje nu bara te e ma,
kono n man fama ne e rasode yi taa kui
bojesa ra.

38 E man findima ne n ma jama ra,
n man findi e Marigi Ala ra.

39 N fama ne e lude xaxili keren nun kira
keren xon,

alako e xa gaaxu n ya ra,
e tan nun e bonsoe xa lu hერი kui abadan.

40 N fama ne saate tongode e be naxan mu
kanama abadan.

N mu gbilenma e foxo ra.
N fe fanyi rabama ne e be.

N nan n ma yaragaaxui luma ne e boje
ma,
alako e naxa e makuya n na.

41 N seewama ne fe fanyi rabafe ra e be.
N e rasabatima ne yi boxi kui
n boje nun n nii birin na.»

42 Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi fe fanyi birin nabama ne e be,
alo n naxankate rabaxi e ra ki naxe.
Na sese mu kanama.

43 Mixi man fama ne xe sarade yi boxi ma,
wo a falama naxan na,
be bara findi gbaloe yire ra adama nun
sube be.

Birin bara lu Kalidikae sago.»

44 Kono Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo man fama ne xee sarade gbeti ra yi
boxi ma.

Xe sara keedi man yailanma,
tonxuma doxo e ma seede ya xori
Bunjamin bonsoe xa boxi ma,
Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
geya taae kui, Sefela boxi kui, nun Negewi
gbengberen yire.

N e xa mixi ragbilenma ne kelife konyiya
kui.»

33

Darisalamu xa kisi

1 Alatala man naxa masenyi nde ti
Annabi Yeremi be geeli tete kui:

2 «Alatala xa masenyi nan ya,
naxan fe birin nabama,
naxan fe birin nagirima,
naxan xili Alatala.

3 N maxandi alako n xa i yaabi.
N fe xungbee masenma ne i be,
fe noxunxi i mu naxee kolon.

4 Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi
taa banxie xa fe ra,
a nun Yudaya mange xa banxie xa fe ra,
e birin fama ne birade alako mixie xa e
yete ratanga yaxuie ma,
naxee tema taa tete fari santidegema ra.

5 Gere na mini Kalidikae xonyi,
na banxie fama ne rafede binbie ra,
Alatala naxee faxama a xa xone kui.
N na n ya noxunma ne yi taa ma e xa wali
kobi xa fe ra.

6 Kono n fama ne yalanyi fide a ma,

alako e xa lu bɔŋesa nun hɛeri kui.

⁷ N Yudayakae nun Isirayilakae raminima nɛ konyiya kui, e man xa sabati be alo singe.

⁸ N e raseniyenma nɛ e xa kɛwali kobi birin ma, e naxan nabaxi n na.

N e xa yunubie xafarima nɛ, e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

⁹ N sɛɛwama nɛ yi taa xa fe ra.

Si birin fama nɛ n matɔxɔde, e n binya hɛeri xa fe ra, n fama naxan nabade Isirayilakae bɛ. Dunija na a to n naxan nabama bekae bɛ, e dɛ ixarama nɛ, e kaaba.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra,

adamadi mu na, sube mu na.

Kɔnɔ mixi xui man fama nɛ ramɛde Yudaya taae kui,

a nun Darisalamu xa kirae xɔn ma.

¹¹ Nɛlɛxin sigi sama nɛ,

gine dɔxɔe xulunyi raba,

tantui fan rasiga Mangɛ Alatala ma, barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama abadan.

Mixi bɛɛti bama nɛ naxee tantui sɛrɛxɛɛ xaninma Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

N Isirayilakae raminima nɛ konyiya kui, e xa sabati be alo singe.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya:

«Yakɔsi adamadi nun sube yo mu na yi taa kanaxi kui,

kɔnɔ n man fama nɛ a niyade gɔɔrɛ xa wuya be,

xuruse makantamae xa lu e fɛ ma.

¹³ Taa naxee na geyae fari,

naxee na Sefela bɔxi ma nun Negewi gbengberenyi ma,

naxee na Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi ma nun Darisalamu rabilinyi,

naxee na Yudaya bɔxi ma,

xurusee man xa lu e birin yi ra e kantamae fɛ ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama nɛ a lide n ma masenyi fanyi kamalima temui naxɛ, n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ bɛ.

¹⁵ Na lɔxɔɛ n Dawuda xa di nde raminima nɛ, naxan tinxinyi nun sɛriyɛ wali rabama yi bɔxi kui.

¹⁶ Na lɔxɔɛ Yudaya kisima nɛ,

Darisalamu fa lu bɔŋesa kui.

Na di xili falama nɛ:

Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

¹⁷ Alatala bara a masen,

«Dawuda xa di nde luma nɛ Isirayila xa kibanyi kui temui birin.

¹⁸ N ya mu bama Lewika sɛrɛxɛdubɛɛ ra, alako e xa sɛrɛxɛ gan daaxie ba,

e xa surayi gan sɛrɛxɛ ra,

e xa sɛrɛxɛ nde fan ba lɔxɔ yo lɔxɔ.»

¹⁹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ:

²⁰ «Alatala bara a masen,

lɔxɔ yo lɔxɔ n yanyi nun kɔɛ raminima.

Xa a sa li nu, na yanyi nun kɔɛ raminife kanama,

²¹ na temui n ma saate n naxan tongo n ma konyi Dawuda bɛ,

na fan kanama nɛ,

a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi kui,

Lewika sɛrɛxɛdubɛɛ fan mu luma n ma wali raba ra.

²² N a ragirima nɛ n ma konyi Dawuda xa die nun Lewika sɛrɛxɛdubɛɛ ma,

e wuya alo tunbui naxee na koore ma,

alo mɛyenyi naxan na baa dɛ ra.»

²³ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi bɛ:

²⁴ «I mu a mexi mixie naxan falama?

E naxɛ a Alatala bara a xa jama sugandixi firinyi rabɛpin.

E bara yo n ma jama ma na wɔyenyi ra, e mapɔxunxi nɛ a n ma jama mu findixi si ra sɔnɔn.»

²⁵ Alatala bara a masen,

«Alo n saate tongoxi yanyi nun kɔɛ raminife ra ki naxɛ,

alo n saate tongoxi koore nun bɔxi rapɛrɛfe ra ki naxɛ,

26 n man saate tongoxi na ki ne meenife
ra Yaxuba bɔnsɔe ma.
Na mu kanama feo.
N ma konyi Dawuda xa di nde luma
ne Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba
bɔnsɔe xun na abadan.
N e raminima ne konyiya kui,
n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kewali

¹ Babilɔn mange Nebukadansari, a xa
sɔorie nun pamanɛ birin naxee nu na a xa
yaamari bun ma, e to gere so Darisalamu
nun a rabilinyi, Alatala naxa yi masenyi
ti Annabi Yeremi be,

² «Isirayila Marigi Alatala bara a masen
i be i xa siga Sedekiya yire. I xa a fala
a be, «Yudaya mange Alatala xa masenyi
nan ya: N yi taa sama ne Babilɔn mange
sagoe, a fa a gan te ra.

³ I tan mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma
ne a jaaxi ra, e i ti Babilɔn mange ya i, wo
fa de masara. Na dangi xanbi a i xaninma
ne Babilɔn bɔxi ma.

⁴ Kɔnɔ Yudaya mange Sedekiya, i tuli
mati Alatala xa masenyi ra. Alatala bara
a masen i mu faxama santidegema ra.

⁵ I faxama bɔpɛsa nan kui. I ragatama
ne alo i benbae mangɛe naxee singe faxa.
Surayi ganma ne i be, e i pɔnfe binya. N
ma masenyi nan na ki.»

⁶ Annabi Yeremi yi masenyi nan ti
Yudaya mange Sedekiya be Darisalamu.

⁷ Babilɔn sɔori gali nu na Darisalamu
gerefe, nun Yudaya taa gbeteɛ, alo Lakisi
nun Aseka naxee nu findixi taa senbɛmae
ra Yudaya bɔxi ma.

⁸ Mange Sedekiya to saate tongo
Darisalamukae be e xa xɔreya fi e xa
konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti
Annabi Yeremi be.

⁹ Sedekiya nu bara e yamari e xa e
xa konyie Eburu xɔreya, alako Eburu yo
naxa lu konyiya kui.

¹⁰ Kuntigi nun pama birin naxee nu
bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu,
e naxa e xa konyie xɔreya.

¹¹ Kɔnɔ a donxɔe ra, e naxa gbilen na
nate ma, e man naxa e xa konyie rasuxu,
e nu bara naxee xɔreya.

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti
Annabi Yeremi be,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala bara a
masen, «N naxa saate tongo wo babae be
n e ramini konyiya kui temui naxe Misira
bɔxi ma. N nu bara a masen e be,

¹⁴ je solofere yo je solofere wo xa
wo ngaxakerenyi Eburu xɔreya naxan nu
bara a yete findi konyi ra wo be. A nɔma
walide i be je senni bun ma, kɔnɔ a
solofere nde wo xa a ragbilen a xɔnyi.
Kɔnɔ wo babae mu n xui suxu, e mu e
tuli mati n na.

¹⁵ To wo tan bara n ma yaamari rabatu
a seriye ki ma, wo bara wo xa konyie
xɔreya. Na kui wo bara saate tongo n be
n ma banxi kui n xili matɔxɔma dennaxe.

¹⁶ Kɔnɔ wo man bara gbilen na nate
fɔxɔ ra, wo fa wo xa konyie makankan
alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma.
Na kui wo bara yo n xili ma.»

¹⁷ Na nan a ra Alatala bara a masen
wo be, «Wo mu n xui rabatu xɔreya fife
ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi
nan ya: N fan bara nate tongo wo xa
lu santidegema, fure jaaxi, nun kaame
sagoe alako si birin naxee na dunija xa
wo xa jaxankate to.

¹⁸ Mixi naxee bara n ma saate kana, e
mu a rabaxi a seriye ki ma, n e luma ne
alo na ninge e naxan ixaba a tagi, e fa
dangi a xuntunyi firinyi tagi.

¹⁹ Yudaya kuntigie, Darisalamu
kuntigie, mange xa mixie, serɛxedubɛe,
nun pama birin naxee bara dangi ninge
xuntunye tagi saate xirife ra,

²⁰ n e sama ne e yaxuie sago naxee
wama e faxafe, e binbie fa findi xɔnie nun
subee xa donse ra.

²¹ N Yudaya mange Sedekiya nun a xa
kuntigie sama ne e yaxuie sago, naxee
wama e faxafe. N e luma ne Babilɔn
mange xa sɔorie yi ra, naxee jan bara keli
wo xun ma.

²² Alatala xa masenyi nan ya: N yaa-
mari fima ne alako e man xa fa yi taa xili
ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan te ra. N
Yudaya xa taa findima ne gbaloe yire ra,
mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bɔnsɔe

1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa waxati.

2 «I xa siga Rekabu bɔnsɔɛ xilide, e xa fa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi. E na menni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa weni so e yi ra.»

3 N naxa siga Yereimi xa di Yaasaniya tongode, Xabasiniya xa mamadi, a nun a xunya xememaɛ nun a xa di xememaɛ. Nee findixi Rekabu bɔnsɔɛ nan na.

4 N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan seeti ma. Na konkoe nu dɔxɔxi Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra.

5 N naxa weni so Rekabu bɔnsɔɛ xa mixie yi ra, n fa a fala e be e xa a min.

6 Kɔnɔ e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, <Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die.»

7 Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu kiri banxie nan kui wo xa dunijeigiri birin kui, alako wo xa bu yi bɔxi ma wo faxi dennaxe.»

8 Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin fɔxɔ ra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa dunijeigiri kui, muxu nun muxu xa ginɛe nun muxu xa die.

9 Banxi yo, weni bili yo, xe yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra.

10 Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alɔ muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxe.

11 Babilɔn mange Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, <Won xɛɛ Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa sɔɔrie ra.> Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

12 Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be,

13 «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, <Wo mu fahaamui sɔto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Rekabu xa di Yonadabo to a xa die yamari e naxa weni min, e mu a minxi han to, e bara e baba xa yaamari rabatu. N tan bara wɔyɛn wo be sanya wuyaxi, kɔnɔ wo mu n xui suxu.

15 N bara n ma konyi namijɔnmɛɛ xɛɛ wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo be, wo xa gbilen wo xa kira jaaxi fɔxɔ ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbeteɛ batu, alako wo xa nɔ lude yi bɔxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Kɔnɔ wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi.

16 Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriye nan fɔxɔ ra, kɔnɔ yi jama bara n tan matandi.

17 Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama ne gbaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma alɔ n a masenxi ki naxe, barima n nu bara wɔyɛn, kɔnɔ e mu n xui suxu, n nu bara e xili, kɔnɔ e mu n ma xili ratin.»

18 Annabi Yereimi naxa a masen Rekabu bɔnsɔɛ be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriye birin fɔxɔ ra,

19 Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui ganyi

1 Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne naani nde Yudaya bɔxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yereimi be,

2 «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin sebe keedi makuntanxi kui.

3 Temunde Yudayakae fama ne gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe jaaxi n naxan nabama e ra, han e gbilenma e xa kira kobi fɔxɔ ra temui naxe. Na nan nɔma a niyade n xa dije e xa yunubi ma.»

4 Annabi Yereimi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yereimi be, Baruki xa na birin sebe keedi makuntanxi ma.

5 E to ge na wali ra, Annabi Yereimi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu nɔma sigade Alatala xa banxi kui.

⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi lɔxɔɛ, i xa yi sebeli birin xaran nama be, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbeteɛ, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i be, i naxan sebe keɛdi makuntanxi kui.

⁷ Alatala bara xɔnɔ e ma a jaaxi ra, kɔnɔ temunde xa e gbilen e xa kira kobi fɔxɔ ra, Alatala nɔma ne e xa maxandi suxude.»

⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alo Annabi Yeremi a yamarixi ki naxe.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne suuli, kike solomanaani nde Yudaya boxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala be Darisalamu.

¹⁰ Na lɔxɔɛ Baruki naxa Annabi Yeremi xa woyenyi birin xaran Alatala xa banxi kui nama ya xɔri. A nu na mange xa sebeliti Gemaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi koore ra, sode neene de ra. Safan xa di Gemaraya nan nu a ra.

¹¹ Gemaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan sebexi kitaabui kui,

¹² a naxa goro, a siga mange xa sebeliti xa konkoe mange xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dennaxe. Mange xa sebeliti Elisama, Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gemaraya, Xananiya xa di Sedekiya, a nun kuntigi gbeteɛ nu na na.

¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e be, a naxan xaranxi kitaabui kui nama ya xɔri.

¹⁴ Na temui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bonsɔɛ, a xa sa a fala Baruki be, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi nama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire.

¹⁵ E naxa a fala a be, «Dɔxɔ, i xa yi sebeli xaran muxu be.» Baruki naxa a xaran.

¹⁶ E to ge na masenyi ramede, e naxa kontɔfili, e fa a fala Baruki be, «Muxu xa yi birin tagi raba mange be.»

¹⁷ E naxa Baruki maxɔrin, «A tagi raba muxu be i yi sebexi ki naxe? Yeremi nan na falaxi i be?»

¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yeremi nan yi woyenyi birin fala n be a xui itexi

ra. N naxa a sebe kitaabui kui dube ra.»

¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki be, «Wo nun Yeremi, wo sa wo nɔxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dennaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga mange yire a xa tete kui, e fa Yeremi xa masenyi birin tagi raba a be. E nu bara kitaabui lu mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui.

²¹ Mange naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran mange nun a xa kuntigie be.

²² Na waxati mange nu na a xa jeme banxi kui, a magoroxi kolopɔɔti fe ma te ra a kui. Na temui kike solomanaani nde nan nu a ra.

²³ Yehudi to ge yire ndee xarande, mange naxa menni xaba a xa sebeliti xa fine ra, a a wole te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ge gande.

²⁴ Na kui mange nun a xa mixi naxee na masenyi me, e mu gaaxu, e mu e xa donmae ibɔɔ sunnunyi kui.

²⁵ Kɔnɔ Elinatan, Delaya, nun Gemaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kɔnɔ a mu e xui rame.

²⁶ Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yeremi suxu, kɔnɔ Alatala nu bara e nɔxun e ma.

²⁷ Mange to bara ge kitaabui gande, Annabi Yeremi naxan sebexi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,

²⁸ «I man xa keɛdi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi.

²⁹ I xa a fala Yudaya mange Yehoyakimi be, «Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebexi Babilon mange fama ne yi boxi birin kanade, adamadie nun subee birin sɔntɔ?»

³⁰ Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mange Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama dɔxɔde Dawuda xa mange kibanyi kui. A fure fama rabepinde soge nan ma, a fa lu xinbeli kui kɔɛ ra.

³¹ N fama ne a jaxankatade, e nun a bɔnsɔe nun a xa walikɛe, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne jaxankate dɔxɔde Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa kɛedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gbilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa woyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilon mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini joxɔe ra.

² Sedekiya, a xa kuntigie, nun bɔxi jama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xee Annabi Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be.»

⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu noma jerede jama ya ma alo a nu wama a xon ma ki naxe.

⁵ Misira mange xa soorie to mini Misira bɔxi ra, Kalidikae naxa na xibaarui me, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dennaxe.

⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yudaya mange be, naxan wo xeexi n yire alako n xa Alatala maxandi wo be, Misira mange xa soori naxee minixi wo malide, e fama ne gbilende e xonyi Misira.

⁸ Na temui Kalidikae man gbilenma ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yete madaxu, wo naxa a mapoxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude.

¹⁰ Hali wo Kalidikae xa soorie bonbo, naxee na wo gerefe, e xa soori maxonoxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa soorie to keli Darisalamu Misira mange xa soorie xa fe ra,

¹² Annabi Yeremi naxa wa kelife Darisalamu, a xa siga Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi ma alako a xa a ke nde tongo naa.

¹³ A to Bunyamin naade li kelife Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a be, «I na sigafe Kalidikae nan yire.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Kono Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yeremi suxu, a a xanin kuntigie xon ma.

¹⁵ Kuntigie naxa xono Annabi Yeremi ma, e a bonbo, e a sa geeli kui, dennaxe findixi Yonatan sebeliti xa banxi ra.

¹⁶ E naxa Annabi Yeremi raso yire jaxaxi nde kui menni, a luxi dennaxe temui xonnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yeremi xili, a fa a maxarin gundo ra, «Alatala bara masenyi nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilon mange fama ne i suxude.»

¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya be, «N haake mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu jama ra, wo n saxi geeli kui naxan ma?»

¹⁹ Wo xa namijonmee na minden, naxee a falama Babilon mange mu fama wo tan nun yi bɔxi suxude?

²⁰ Yakosi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma woyenyi suxu. I naxa n naso Yonatan sebeliti xonyi sonon, alako n naxa faha!»

²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tete kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra loxo yo loxo kelife taami gande. E xa na raba han taami jonma taa kui temui naxe. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tete kui.

38

Annabi Yeremi wolife kolonyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedalaya, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi jama be a falafe ra,

² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi nan na. Kɔnɔ naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne.»

³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxes, barima a taa geresoe senbe nan bama. A xa masenyi na limaniya bafe jama ma. A mu wama taa xa xunnafanyi xon, a wama a xa toore nan xon.»

⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.»

⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kolonyi kui soorie xa tete tagi. Ye nu bara jon naa, kɔnɔ Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kolonyi kui. Mange nu doxo bi Bunyamin sode de ra.

⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be,

⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe jaaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kolonyi nan kui. A faxes na kaame ra menni, barima taami bara jon taa kui.»

¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kolonyi kui beenu a xa faxes.»

¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e ragoro Annabi Yeremi ma kolonyi kui luuti ra.

¹² Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi be, «Yi dugi fori sa luuti fari i belexee bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba.

¹³ E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu soorie xa tete kui.

¹⁴ Mange Sedekiya naxa xera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa hromolingira naade saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi be, «N wama

i maxorinfe fe nde ma, kɔnɔ i naxa sese noxun n ma.»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nondi ra, i mu n faxes xe? I tondima ne n ma marasi suxude.»

¹⁶ Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yeremi be, «N bara n kali Alatala jije ra naxan won nakisima, n mu i faxes, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxes.»

¹⁷ Na kui Annabi Yeremi naxa a fala Sedekiya be, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yete dentegema Babilon mange xa kuntigie be, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu ganma te ra sonon.»

¹⁸ Kɔnɔ xa i tondi i yete dentegede Babilon mange xa kuntigie be, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

¹⁹ Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «N gaaxuxi Yuwifie nan ya ra naxee na Kalidikae yi ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n tooroma ne a jaaxi ra.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i be. Na kui fe birin sooneyama ne i be, i kisima ne.»

²¹ Kɔnɔ xa i tondi i yete sode e yi ra, i fama ne yi jaxankate sode Alatala naxan masenxi n be.

²² Gine naxee na Yudaya mange xa banxi kui, e xaninma ne Babilon mange xa kuntigie yire. Na ginee fama ne a falade,

«Wo xanuntenyie bara wo madaxu,

wo bara biri boora kui,

wo defanboore bara wo yanfa.»

²³ I xa ginee nun i xa di birin fama ne xaninde Kalidikae xon ma. Wo mu ratangama e ma. Babilon mange fama ne wo suxude, a yi taa gan te ra.»

²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «Won ma de masare xa findi gundo ra, alako i naxa faxes.»

²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara de masara, e fa i maxorin, «Wo nun mange munse falaxi wo boore be? Na fe birin fala muxu be alako i naxa faxes.»

²⁶ i xa e yaabi, «N nu bara mange mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxes.»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxorinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alo mange a yamarixi ki naxe. E naxa gbilen dundui kui.

²⁸ Annabi Yeremi naxa lu soorie xa tete kui han Darisalamu suxu temui naxe.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki ne: Sedekiya Yudaya mange xa mangeya ne solo-manaani nde kike fu nde kui, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soori gali naxa Darisalamu rabilin.

² Sedekiya xa mangeya ne fu nun keren kike naani xi solomanaani nde kui, Babilonkae naxa taa tete yire nde kana.

³ Na kui Babilon kuntigie naxa so, e doxo taa naade xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi soori yareratie xa mange, a nun Babilon kuntigi gbete.

⁴ Yudaya mange Sedekiya nun a xa soorie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui koe ra mange xa laakoe yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xon ma.

⁵ Kalidi soorie naxa bira e foxo ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mange Nebukadansari xon ma Ribila Xamata boxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mange naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kon naxaba Ribila, Sedekiya ya xori.

⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae soxo, a fa yolonxoniyi sa a ma a xaninfe ra Babilon.

⁸ Kalidikae naxa te sa mange nun pama xa banxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira.

⁹ Soori mange Nebusaradan naxa mixi donxoe xanin Babilon, naxee nu bara e yete ragbilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui.

¹⁰ Konjo a naxa setaree lu Yudaya boxi ma, alako e xa meeni weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari nu bara yaamari fi soori mange Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra,

¹² «I xa meeni Yeremi ma, i naxa fe jaaxi yo raba a ra. I xa a waxonfe birin naba a be.»

¹³ Soori mange Nebusaradan, kuntigi Nebusasiban, mandurulae xa mange Nerigali Sareseri, nun Babilon mange xa kuntigie,

¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xonyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu a xa mixie ya ma.

¹⁵ Annabi Yeremi nu na geeli tete kui temui naxe, Alatala naxa a masen a be,

¹⁶ «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika be, <Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne gbaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxe. Na findima fe jaaxi nan na wo be, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xori ne.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya: Na loxoe n i ratangama ne i yaxuie ma.

¹⁸ N i rakisima ne, alako i naxa faxa santidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

40

Annabi Yeremi xoreyafe

¹ Soori mange Nebusaradan to Annabi Yeremi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a be. A a tongo Rama temui naxe, Yeremi nu xirixi yolonxoniyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilon boxi ma.

² Soori xunyi naxa Annabi Yeremi xili, a a fala a be, «I Marigi Alatala nu bara yi jaxankate xa fe fala yi taa xili ma.»

³ Alatala bara a xa masenyi rakamali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin sotoxi ne barima wo bara tondi a xui suxude.

⁴ N bara i xoreya yi yolonxoniyi ma naxee na i belexe ma. Xa i wama fafe Babilon, n meenima i ma. Xa i mu wama na xon, i xa lu be, i xa siga i wama dennaxe xon.»

⁵ A to bu a yaabide, soori xunyi naxa a fala a be, «Gbilen Axikama xa di Gedalaya xon, Safan xa mamadi, Babilon mange naxan tixi mange ra Yudaya taae xun. I noma lude pama ya ma, xa na mu a ra i noma sigade i wama dennaxe xon.» Soori

xunyi naxa baloe nun bunse fi a ma, a naxa a lu a xa siga.

⁶ Annabi Yeremi naxa siga Axikama xa di Gedalaya xon Misipa, a naxa lu pama ya ma naxan nu bara lu boxi ma.

⁷ Soori mangxe nun soori naxee nu na boxi ma, e naxa a kolon Babilon mange nu bara Axikama xa di Gedalaya ti mange ra boxi fari, a man bara tin setare ndee, xemee, ginxe, nun die, e xa lu boxi ma.

⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die Yoxanan nun Yonatan, Tanxumeti xa di Seraya, Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a nun e xa mixie, e birin naxa siga Gedalaya xon Misipa.

⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi, naxa a kali e tan nun e xa mixie be, «Wo naxa siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa Babilon mange rabatu alako fe birin xa sooneya wo be.»

¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu naxee n lima be. Wo tan xa nu weni bogie ba, sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa taae kui.»

¹¹ Yuwifi naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon, nun yire gbete, e naxa a kolon a Babilon mange nu bara pama donxoe lu Yudaya Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma.

¹² E naxa gbilen Yudaya Gedalaya xonyi Misipa, kelife boxie ma e nu bara yensen ye dennaxe. E naxa weni bogi gbegbe ba, a nun sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun soori yareratie naxee nu noxunxi wula i, e naxa siga Gedalaya xon Misipa,

¹⁴ e fa a fala a be, «I bara a kolon a Amoni mange Baali bara Netaniya xa di Sumayila xee i yire alako a xa i faxes?» Axikama xa di Gedalaya mu la e ra.

¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya be gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxes. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxes? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i seeti ma e xa yensen ye?»

¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxes ki

¹ Kike solofere nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mangxe xa kuntigi nde naxan fatanxi mangxe bonsoe ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to ge e degede yire keren,

² Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxes santidegema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilon mangxe nu bara naxan doxo mangxe ra, a faxes na ki ne.

³ Sumayila naxa Yuwifie nun Kalidi soorie birin faxes naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴ Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxes. Na kuye iba,

⁵ mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E de xabe nu bixi, e xa dugie iboxi, e fate nu maxabaxi. E fa serexee nun surayi nan na Alatala xa banxi yire.

⁶ Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e be, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.»

⁷ E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kon naxaba, e fa e woli kolonyi kui.

⁸ Konon mixi fu naxa Sumayila mayandi, «I naxa muxu faxes, barima donse gbegbe na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alo fundenyi maniye, ture, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade.

⁹ Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kolonyi naxan kui, mangxe Asa nu bara na ge Isirayila mangxe Baasa xa fe ra.

¹⁰ Sumayila naxa pama donxoe suxu Misipa, mangxe xa di ginxe nun mixi gbete, Babilon soori mangxe Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xon.

¹¹ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali paaxi kolon.

¹² E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E naxa a li Gabayon xure xungbe yire.

¹³ Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie to, e naxa seewa,

¹⁴ e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya xa di Yoxanan foxo ra.

¹⁵ Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxa Misipa pama donxoe xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginne, nun mange xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxesa.

¹⁷ E naxa jere han Kimehami Beteleemu seeti ma. E nu na sigafe Misira boxi ma,

¹⁸ alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxesa, Babilon mange nu bara naxan ti mange ra.

42

Annabi Yereimi xa marasi

¹ Soori yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun pama birin keli dimedie ma, sa doxo forie ra, e naxa siga

² Annabi Yereimi yire, e a fala a be, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, yi pama donxoe xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, kono yakosi muxu bara xurun alo i a toxi ki naxe.

³ I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu be muxu jere ma naxan ma.»

⁴ Annabi Yereimi naxa e yaabi, «N bara a me. N wo Marigi Alatala maxandima wo be alo wo a fala ki naxe. N nondi birin masenma ne wo be Alatala wo yaabima naxan na.»

⁵ E naxa a fala a be, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyi ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan foxo ra a naxan falama muxu be.

⁶ Xa a findi fe joxunxi ra, xa a findi fe xoxoe ra, muxu fama ne muxu Marigi

Alatala xui rabatude muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sooneyama ne muxu be xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxonfe foxo ra.»

⁷ Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yereimi be.

⁸ Annabi Yereimi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, soori yareratie, nun pama birin kelife dimedie ma, sa doxo forie ra.

⁹ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xexi naxan foxo ra.

¹⁰ Xa wo lu yi boxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sonon, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be.

¹¹ Wo naxa gaaxu Babilon mange ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa boxi ma.»

¹³ «Kono xa wo a fala, <Muxu tan mu luma be,> xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra,

¹⁴ xa wo a fala, <Ade, muxu sigama ne Misira, gere mu na dennaxe, gere feri fe xui mu mema dennaxe, kaame mu muxu suxuma dennaxe. Muxu xa sabati menni,>

¹⁵ awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bonsoe donxoe be, <Xa wo nate tongo sigafe ra Misira, xa wo sa sabati na boxi ma,

¹⁶ santidegema wo lima ne naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kontofilixi naxan na. Wo faxama ne Misira boxi ma.

¹⁷ Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na paxankate ma n fama naxan doxode e ma.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xonoma ne wo ma alo n xonoxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sotoma, wo xili findi konbi woyenyi ra, wo yaagi, wo mu yi boxi to sonon.>

¹⁹ Alatala bara a masen wo tan Yudayaka δὼνχῶεε βε, «Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyira.»

²⁰ «Wo to n χεε wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n βε, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu βε. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu βε, i xa nu na fala muxu βε, muxu mu tondima na rabade.»

²¹ To n bara na masenyi ti wo βε, κῶνῶ wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n βε wo xa fe ra, wo mu wama na ramεfe.

²² Wo xa a kolon a wo na sabati Misira βῶxi ma, wo faxama nε santideγema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra.»

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to γε Marigi Alatala xa masenyi tide jama βε, alῶ Alatala a yamarixi ki naxe,

² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yete igboe gbetεe, e naxa a fala Annabi Yeremi βε, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i χεεxi a falafe ra wo naxa sabati Misira.

³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilῶn.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, σοῶri yareratie, nun jama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya βῶxi ma.

⁵ Kareya xa di Yoxanan nun σοῶrie yareratie naxa Yudaya jama δὼνχῶε xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife jamanεe ma e nu yensenxi dennaxe.

⁶ E naxa χεμεε, ginεe, dimεdie, mange xa di ginεe, nun mixi birin xanin, σοῶri mange Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gedalaya ra, Safan xa mamadi. Annabi Yeremi nun Neriya xa di Baruki fan nu na e ya ma.

⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa jama birin xanin Misira βῶxi ma Tapanxesi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi βε Tapanxesi,

⁹ «Γεμε xungbe ndee sa Misira mange xa buntunyi tima dennaxe Tapanxesi. I xa na raba Yudayakae ya xῶri,

¹⁰ i fa yi masenyi ti e βε: «N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama nε n ma konyi Babilῶn mange Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi γεμε nῶxunxie fari,

¹¹ a fama Misira gere de temui naxe. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama nε. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma nε. Naxee lan e xa σοxῶ santideγema ra, nee σοxῶma nε.

¹² N τε sama nε Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e ganma nε, a kuyee xaninma nε. A nῶ Misira ra alῶ xuruse demadonyi nῶma a xa dugi ra ki naxe, a fa keli βῶjεsa kui.

¹³ A kuye batudee kanama nε Beti Semesi Misira βῶxi ma, a Misira kuyee xa banxie ganma nε τε ra.»

44

Misira xa xunnakanε

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi βε Yuwifie xa fe ra, naxee bara sabati Misira βῶxi ma, Migidoli, Tapanxesi, Nofi, nun Patirosi taa kui:

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n jaxankate naxan δῶxῶ Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To menni birin kanaxi, mixi yo mu na.

³ Na rakelixi e xa fe jaaxie nan ma, e n naxῶnῶ naxan na, alῶ surayi bafe serεxe ra kuyee βε, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon.

⁴ N bara n ma konyi namijnῶnmεε χεε wo yire temui birin a falafe ra wo naxa yi kewali raba n naxan xῶnxi.

⁵ Κῶνῶ e mu na ramεxi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi e xa fe jaaxi fῶxῶ ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee βε.

⁶ N ma xῶnε bara yensen Yudaya tae nun Darisalamu xa kirae ma, dennaxe findixi gbaloe ra alῶ wo a toma ki naxe to.»

⁷ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na yi fe jaaxi rabafe wo yete ra? Wo na a niyafe χεμεε, ginεe, dimεdie, nun diyῶre keren mu luma Yudaya βῶxi ma.

⁸ Wo na n naxɔnɔfe wo xa surayi serexe ra wo naxan bama kuyee be Misira boxi ma, wo wo gi dennaxe. Na kui wo fama ne yaagi sɔtɔde si birin tagi naxee na dunjɔna.

⁹ Wo bara neemu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangɛe xa kewali kobie ra, e xa ginɛe xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginɛe xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya boxi ma nun Darisalamu kirae xɔn?

¹⁰ Han to e mu e yete ragbilɛnxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

¹¹ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe jaaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin sɔntɔ.

¹² Yudayaka donxɔe naxee bara nate tongo sabatife ra Misira boxi ma, e birin faxama ne naa santidegema nun kaame ra, kelife dimɛdie ma, a sa doxo forie ra. Santidegema nun kaame a niyama ne e xili xa findi konbi woyenyi ra, e xa gbaloe nun yaagi sɔtɔ.

¹³ N fe rabama ne mixie ra naxee sabatixi Misira boxi ma, alo n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.

¹⁴ Mixi naxee e gixi Misira kelife Yudaya, keren mu kisima. E nu wama gbilenfe Yudaya boxi nan ma, konɔ e mu gbilenma sɔnon, fo mixi keren keren.»

¹⁵ Xeme birin naxee nu a kolon e xa ginɛe nu surayi bama serexe ra ala gbete be, nun ginɛe naxee nu na na malanyi kui, nun pama naxan nu sabatixi Misira boxi ma Patirosi taa kui, e naxa Annabi Yeremi yaabi,

¹⁶ «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra.

¹⁷ Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan foxo ra. Muxu wama surayi bafe serexe ra Koore Mange Gine nan be, muxu wama minse fan bafe serexe ra a tan nan be, alo muxu nun muxu babae, a nun muxu xa mangɛe nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa taae nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu seewaxi, toore yo mu nu na.

¹⁸ Konɔ kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe serexe ra Koore Mange Gine be, se birin naxa jon muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.»

¹⁹ Ginɛe man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama serexe ra Koore Mange Gine be, muxu xa morie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba serexe ra a be.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa pama birin yaabi, xeme nun ginɛe,

²¹ «Wo surayi naxan ganxi Yudaya taae kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa mangɛe nun wo xa kuntigie, nun pama birin, Alatala mu kolon sɔtɔ xe na ma? Na fe mu luxi xe a boje kui?

²² Alatala mu nu noma tinde wo xa fe jaaxie nun wo xa fe xonxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa boxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi sɔtɔ, wo xa mixie bara faha alo wo a toma ki naxe to.

²³ Na birin nabaxi ne barima wo bara surayi gan serexe ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin jereɛde a xa seriye, a xa yaamari, nun a xa marasi foxo ra. To loxɔe wo yi toore sɔtoxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yeremi man naxa a fala pama nun ginɛe be, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira boxi ma.

²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginɛe bara nate tongo wo xa wo yete waxɔnfe raba. Wo bara a fala, «Muxu wama muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba serexe ra Koore Mange Gine be.» Awa, yakosi wo fama na birin nabade alo wo a fala ki naxe.

²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira boxi ma. «N bara n kali n xili binye ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sɔnon, a mu a falama Alatala jije.

²⁷ N joxo sama ne e xon ma alako e xa jaxankata, e naxa heeri yo sɔtɔ. Xeme Yudayaka naxee birin na Misira, e fama ne faxade gere nun kaame ra.

²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima ne Misira gbilenfe ra Yudaya.

Kɔnɔ naxee birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira bɔxi ma, e fama nɛ a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.»

²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tɔnxuma nan ya alako wo xa a kolon n wo naxankatama nɛ, n ma masenyi birin kamalima nɛ.

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mangɛ Hofora luma nɛ a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama nɛ alo n Yudaya mangɛ Sedekiya luxi Babilon mangɛ Nebukadansari sago ki naxɛ, naxan bara wa a faxafe.»

45

Annabi Yeremi xa masenyi Baruki bɛ

¹ Yudaya mangɛ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya jɛ naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sebe kitaabui kui, Annabi Yeremi naxa a fala Baruki bɛ,

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki bɛ,

³ I bara a fala, <Tɔɔrɛ na n bɛ, barima Alatala bara fe xɔrɔxɔɛ dɔxɔ n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n bɛ.»

⁴ «Alatala naxa a masen n bɛ n xa yi wɔyenyi fala i bɛ, <I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama nɛ. N naxan birin sixi, n na birin talama nɛ. N na birin nabama nɛ yi bɔxi ra.

⁵ Awa, i tan i wama munse xɔn? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama nɛ dunija birin naxankatade. N naxan nabama i bɛ, na nan ya: I sigama dɛdɛ, n i luma nɛ simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.»

46

Masenyi Misira bɛ

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:

² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra.

Masenyi nan ya Misira mangɛ Neko xa sɔorie xa fe ra,

naxee nu na Efirati xure sɛɛti ma Karakemisi,

Babilon mangɛ Nebukadansari e bonbo temui naxɛ,

Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mangɛ xa mangɛya jɛ naani nde.»

³ «Wo sɔori makantase lanmadie nun a xungbee tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe dɔxɔ see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,

wo xa tanbee suxu wo yi ra,

wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.»

⁵ «Munse dangife?

E na sɛrɛnfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.

E xa sɛnbɛmae bara bira, e na gbilenfe e gi ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Sɛnbɛmae mu kisima, suusa mixie mu e ratangama.

E birin birama nɛ kɔɔla ma Efirati xure dɛ ra.»

⁷ Nde tema alo Nili xure, naxan ye banbaran xɛ?

⁸ Misira nan tefe alo Nili xure naxan ye banbaran xɛ.

A bara a fala,

«N tema nɛ dunija birin ma,

n xa taa birin kana, n xa nɛmae sɔntɔ.

⁹ Soe ragimae, wo te!

Sɔori ragisee, wo xa gere ti sɛnbɛ ra!

Etiyopikae nun Putikae gbangbalanyie,

wo xa mini wo xa sɔori makantasee ra!

Lidikae, wo xa mini xalie ra!

¹⁰ Mangɛ Alatala xa gbɛrɔxɔɛ lɔxɔɛ nan ya.

Marigi a gbɛrɔxɔma nɛ a yaxuie ma santidɛgema ra.

E wuli raminima nɛ,

a findi sɛrɛxɛ ra Mangɛ Alatala bɛ namane ma naxan na kɔɔla ma Efirati mabiri.

¹¹ Misiraka dimɛdie, wo xa te Galadi mabiri seri fende,

kɔnɔ na mu nɔma wo rayalande.

¹² Dunija birin bara wo xa yaagi to,

e bara wo xui mɛ,

barima wo xa sɔorie na e ya isofe e bore ra,

e birin bara bira.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki

Babilon mangɛ Nebukadansari xa gere

Misira xili ma.»

¹⁴ «Wo xa na masenyi ti Misira bɔxi ma.

Migidoli xa na me, Nofi nun Tapanxesi xa na me.

Wo xa a fala, <Wo keli, wo xa geresose rafala, barima santidegema kanyie bara wo rabilin!>

15 Munfe ra wo xa soorie mu noma e yaxuie ra?

E mu noma barima Alatala nan e rabirafe.

16 Soori wuyaxie bara bira.

E bara gbilen a fala ra,

<Won xa gbilen won xonyi,

won ma mixie na dennaxe,

alako won xa won makuya gere naaxi ra.>

17 Menni e fama ne a falade,

<Misira mange senbe mu na,

a woyenma ne tun, konon a mu fata gere sode.>>

18 «Mange Alatala xa masenyi nan ya, N nipe.

Naxan senbe gbo alo Taboro geya,

naxan senbe gbo alo Karemele geya baa seeti ma,

a na fafe.

19 Misirakae, wo xa kote yailan sigafe ra konyiya kui.

Nofi findima ne gbaloe yire ra,

a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.

20 Misira maniya ninge tofanyi ra,

konon tugitugi naaxi na fafe kelife koola ma a xili ma.

21 Misira xa soori xonee,

naxee gere soma kobiri xa fe ra,

e fan gbilenma ne Misira foxo ra e siga e gi ra.

Na gbaloe gbo e be,

e mu noma na naxankate ra.

22 Misira a gima ne alo boximase a yaxuie ya ra,

naxee fama senbe ra,

alo beera kanyi naxee fama wondi segede.

23 Alatala xa masenyi nan ya:

E fama ne na wondi segede, hali a senbe gbo.

E noma ne na ra barima e wuya alo tugumie.

24 Misira bara yaagi,

e bara lu pamane sagoe naxan na koola ma.»

25 Isirayila Mange Alatala bara a masen,

«N fama ne Amon Tebeseka naxankatade.

N fama ne Misira mange,

a xa alae nun a xa kuntigie halakide.

N mixi birin tooroma ne naxee xaxili tixi Misira mange ra.

26 N nee luma ne e yaxuie sagoe,

naxee wama e faxafe,

alo Babilon mange Nebukadansari nun a xa mixie.

Na dangi xanbi, mixi man sabatima ne Misira boxi ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu.

Isirayila, i naxa seren,

barima n i rakisima ne pamane makuye ma.

N i bonsoe raminima ne e xa konyiya kui.

Yaxuba bonsoe gbilenma ne,

e fa lu bonesa kui e yaxuie xanbi.

28 Alatala xa masenyi nan ya:

I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu,

barima n si birin sontoma ne n wo rayensen ye dennaxe.

Konon n mu i tan sontoma.

N i naxankatama a seriye ki nan gbansan ma,

barima n mu noma nondi kiiti lude na.»

47

Masenyi Filisitakae be

1 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi be

Filisitakae xa fe ra beenu Misira mange xa Gasa gere.

2 «Alatala xa masenyi nan ya:

Mixi fama ne kelife koola ma

naxee luxi alo ye xungbe xure kui,

naxan banbaranma, a fa tae kana.

Taakae birin e wa xui raminima ne.

3 Soe nun soori ragisee xui na taa li,

babae mu e xa die malima,

senbema mu senbetaree malima.

4 Filisitakae gbaloe loxoe bara a li.

Tire nun Sidon mu Filisitakae xa mali sotoma sonon,

barima Alatala bara e sonto a nun Kafatorokae.

5 Gasa bara kana, Asikalon bara a sabari.»

«Mixi naxee luxi fili ma,

wo wo yete maxabama sunnunyi kui han mun temui?

6 Wo a falama, <Alatala xa santidegema walima han mun temui?

A raso a tɛɛ kui, i bɔɲɛ magoro!>
 7 N xa a fala wo bɛ, a santidɛgɛma
 malabuma di?
 Alatala nan a yamarixi,
 a xa siga han Asikalɔn baa dɛ ra.
 A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae bɛ

1 Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan
 ya:
 «Naxankatɛ na Nebo bɛ, na taa bara
 kana.
 Yaagi na Kiriyatayimi bɛ, na taa bara
 suxu,
 a xa yire makantaxi bara findi gbalɔe
 magaaxuxi ra.
 2 Matɔxɔɛ mu na Mowaba bɛ sɔnɔn.
 Xesibɔnkɛ luma sunnunyi nan kui.
 Ndee naxɛ, <Won xa a rapɔn duniɲa mixie
 tagi.>
 Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe ɲɔnma
 nɛ,
 santidɛgɛma na wo fɔxɔ ra.
 3 Xoronayimi gbelegbelema nɛ,
 a birin bara bira, a birin bara kana.
 4 Mowaba bara kana, a xa die e wa xui
 raminima.
 5 E tema nɛ Luxiti geya fari wa ra.
 Wa xui mɛma nɛ Xoronayimi kira xɔn
 gbalɔe xa fe ra.
 6 Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,
 wo xa wo nɔxun wula i.
 7 Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa
 naafuli ra,
 wo fan suxuma nɛ.
 Kemosi soma nɛ konyiya kui,
 a nun a xa sɛrɛxɛdubɛɛ nun a xa kuntigie.
 8 Taa yo taa fama nɛ kanade, keren mu
 kisima.
 E xa daaxɛ fan kanama nɛ Alatala xa
 yaamari saabui ra.
 9 Mowaba xa a gi alɔ xɔni naxan ɲɛrɛma
 koore ma.
 A xa taaɛ fama nɛ kanade, mixi yo mu
 luma naa.
 10 Danɛ na mixi bɛ naxan mu Alatala xa
 wali rabama.
 Danɛ na mixi bɛ naxan mu a xa san-
 tidɛgɛma rawalima.»
 11 «Kabi a dimɛdi tɛmɛi, Mowaba bara lu
 bɔɲɛsa kui,

mixi yo mu a tɔɔrɔ,
 mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.
 Kabi tɛmɛi xɔnnakuye a naxa lu a yetɛ ra.
 12 Alatala xa masenyi nan ya:
 Kɔnɔ lɔxɔɛ na fafe, mixie a tɔɔrɔma nɛ, e
 a xun nakana.
 13 Mowaba yaagima nɛ Kemosi xɔn ma,
 alɔ Isirayila yaagixi Beteli xɔn ma ki naxɛ.
 Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.
 14 Wo nɔma a falade di,
 <Gbangbalanyi nan muxu ra,
 sɔɔri gali na muxu yi ra?>
 15 Mowaba bara kana, a xa taaɛ na ganfe,
 a xa sɛgɛtalɛ bara faxa.
 Mange xa masenyi nan na ki,
 naxan findixi Mange Alatala ra.»
 16 «Mowaba xa gbalɔe na fafe,
 a gbe mu luxi a xa tɔɔrɔ a ɲaaxi ra.
 17 Mowaba dɔxɔbooree, wo yo a ma.
 Wo tan naxee a kolon, wo xa maxɔrinyi
 ti,
 <Munse a niyaxi Mowaba xa mangɛya
 magaaxuxi xa kana?>
 18 Dibon, wo wo magoro, wo xa lu bɔxi
 ma,
 barima naxan Mowaba kana,
 a fama nɛ wo xa yire makantaxie fan fɔxɔ
 ra.
 19 Arowerikɛ, wo mame ti kira dɛ ra,
 wo xa gi mixi maxɔrin, <Munse niyaxi?>
 20 Mowaba bara yaagi a ɲaaxi ra.
 Wo xa gbelegbele,
 wo xa a fala Arinon xure dɛ ra,
 a Mowaba bara kana.»
 21 «Kiiti bara ɲamanɛ li naxan na Xolon,
 Yaseri, Mefaati,
 22 Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,
 23 Kiriyatayimi, Beti Gamulu, Beti Meyoni,
 24 Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa birin,
 naxee makɔrɛ, naxee makuya.
 25 Mowaba sɛnbɛ bara kana, Mowaba
 bara bira.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
 26 «Mowaba bara a yetɛ igbo Alatala ma.
 Na nan na ki fo a xa bira
 alɔ mixi siisixi naxan na bɔxunfe.
 A xa lu na yaagi kui.
 27 Wo mu yoxi xɛ Isirayila ma?
 Wo bara a to muɲɛ ti ra?

Munfe ra wo yoma a ma?

²⁸ Mowabakae, wo xa wo gi, kelife wo xa taae kui sigafe ra geyae fari. Wo xa lu alɔ ganbe naxan a tee sama geme longori ra.

²⁹ Muxu bara Mowaba xa yete igboja kolon.

A boje gbo, a laxi a yete ra, a mu wama marasi xɔn, a sondonyi mu fan.

³⁰ Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igboja kolon, kɔnɔ a mu findima a ra.

A xa wɔyen xungbe mu kamalima.

³¹ Na nan a ra Mowaba mu rafanxi n ma. N mu nɔma wɔyen fanyi falade a xa fe ra, n ma wɔyenyi xɔrɔxɔ Kire Xaresetikae xa fe ra.

³² N bara kinikini sansi bilie ma naxee na Sibima, sigafe Yaaseri ma.

Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e bara dangi na ra,

kɔnɔ mixi ndee bara na birin kana. Wo mu na weni bogi toma sɔnɔn.

³³ Nɛlexinyi nun seewe mu luma wo xa daaxae sɔnɔn.

Seewe bara jon Mowaba boxi ma.

Weni mu yailanma nɛlexinyi ra sɔnɔn.

Gere sɔnxɔe gbansan nan luma naa.

³⁴ Xesibon xa sɔnxɔe Eleyale lima ne, Yahasikae na me.

Kelife Sowari ma, sa doxo Xoronayimi ra han Egelati Selisiya, e birin na wa xui mema ne, barima Nimirin xa xuree bara xori.

³⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

N wama Mowaba ranfe ne a nun mixi naxan birin tema kuyee batude yire itexie fari.

³⁶ N boje tɔɔroma ne Mowaba be, n boje tɔɔro Kiriya Xaresetikae be, barima e harige bara kana.

³⁷ E bara e xunyi bi, e bara e de xabe maxaba,

e bara e fate yati maxaba, e bara sunnun donma ragoro e ma sunnunyi kui.

³⁸ Mowaba banxi birin bara findi jon yire ra,

barima n bara e kana alɔ feje fori.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu, e bara lu yaagi kui, e doxoore birin bara yo e ma.»

⁴⁰ Alatala bara a masen,

«A jerema ne koore ma alɔ sege, a fa goro Mowaba xun ma.

⁴¹ Keriyoti bara suxu,

a xa yire makantaxie bara kana. Mowaba senbema boje bara lu alɔ gine naxan na di barife.

⁴² Mowaba kanama ne, a mu findima si ra sɔnɔn,

barima a bara a yete igbo Alatala ma.

⁴³ Gaaxui luma ne Mowaba be, a bira yili kui, a suxu gantanyi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁴ «Naxan a gima gaaxui ra, a birama ne yili kui.

Naxan nate yili ra, a suxuma ne gantanyi ra,

barima Mowaba naxankata waxati bara a li.

⁴⁵ Gi mixie tima ne Xesibon fari, barima e senbe bara jon.

Te bara so Xesibon, a Mowabaka mixi naaxie xun nakanama ne.

⁴⁶ Gbaloe na Mowaba be.

Kemosikae bara loe, e xa die bara siga konyiya kui.

⁴⁷ Kɔnɔ n Mowabakae ragbilenma ne waxati ranonyi.

N bara na nate tongo Mowaba xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

Damasikae, Kedarikae, nun Elamakae be

¹ Alatala bara a masen Amonikae xa fe ra: «Di mu na Isirayilakae be?

Ke tongomae mu na e be?

Munfe ra Amoni mange Gadi boxi sotoxi, a xa mixie fa lu na taa kui?»

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxoe fama a lide,

n fama ne Raaba gere de Amoni boxi ma.

A findima gbaloe yire nan na,

taa naxee na a rabilinyi e birin gan.

Na waxati Isirayila man boxi masotoma
ne
naxan nu bara ba a yi ra.

³ Xesibon, wo xa wa Ayi be naxan bara
kana.

Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun
donma ragoro wo ma,
jon fe bara a li.

Wo xa wo gi tete fari,
barima wo xa mange bara xanin konyiya
kui, a nun serexedubee nun
kuntigie.

⁴ Munfe ra wo xaxili tixi wo xa laakoe wali
ra?

Munfe ra wo laxi wo yete xa naafuli ra,
matandilae?

Wo a falama, <Nde noma won na?>

Kono wo senbe fama ne kanade.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

N fama ne wo magaaxude
a nun wo rabilinyi.

Wo birin xaninma ne, mixi keren mu
kisima.

⁶ Na dangi xanbi, n man Amonikae xun
nakelima ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ Masenyi nan ya Edonkae be:

Mange Alatala bara a masen,
«Lonni mu na Teman sonon?
Marasi bara jon a xa die ya ma?
Fahaamui bara kana?

⁸ Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.

Dedankae, wo xa wo noxun geyae fari,
barima n fama ne Esayu xa gbaloe ra.

A paxankata waxati bara a li.

⁹ Naxee fama wo xa bogise bade, e mu
sese luma naa.

Naxee fama wo mujade,
e se birin kanama ne alo e wama a xon
ma ki naxe.

¹⁰ N fama ne se birin bade Esayu yi ra.

A mu noma a noxunde, barima n na yire
birin kolon.

A bonsoe, a ngaxakerenyie, nun a
daxobooree,

e birin xun nakanama ne, e birin loe.

¹¹ Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e
balode.

Wo xa kaape ginne xa e xaxili ti n tan nan
na.

¹² Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe paaxi rabaxi, a fama ne
toorode.

Wo tan naxee fe paaxi rabaxi, a mu lanma
xe wo fan xa tooro?

Wo tooroma ne.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali n yete ra,
Bosara kanama ne, a yaagi soto.
Bosara nun a rabilinyi danke nan sotoma,
naa fa findi gbaloe yire ra.»

¹⁴ Alatala bara xibaaru fi n ma,
a bara xerae xee si birin ma:

«Wo xa fa, wo xa wo malan,
wo xa gere ti.»

¹⁵ A naxe Edonkae be, «N bara wo xurun
sie ya ma,

wo bara yaagi soto adamadie tagi.

¹⁶ Wo xa yete igbona, wo xa bonete bara
wo yanfa.

Wo tan naxee sabatixi geyae fari,
wo tan naxee xa banxie na yire itexi alo
sege tee,

n wo rabirama ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁷ «Edon findima ne gbaloe yire ra.

Dangi mixie de ixarama ne,
e kaaba na paxankate tofe ra.

¹⁸ Alatala bara a masen wo be,
wo xun nakanama ne

alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki
naxe.

Mixi yo mu luma naa sonon.

¹⁹ N luma ne alo yete naxan kelima
Yuruden xure fe ma,
a siga sube fende yire gbete.

N Edon kerima ne a xonyi, n fa mange
sugandixi ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

²⁰ Na kui wo xa a rame

a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun
Temankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi
kana.

²¹ Dunija birin fama ne e xa bire kolonde,
na xibaarui rayensen ye han Xulunyumi
baa yire.

²² Na loxoe e yaxuie maniyama sege nan
na

naxan perema koore ma e matofe ra,
e fa dusu Bosara xun na.

Na loxoe Edon senbemaee luma ne
alo gine naxee na di barife.»

23 Masenyi, naxan masenxi Damasi be, na nan ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi, barima e bara xibaaru naaxi me. E boje bara ramaxa alo moronyi naxan na baa ma, naxan mu noma a raxarade.

24 Damasi senbe bara jon, a wama a gife gaaxui kui.

Kontofili nun toore bara a suxu alo gine naxan na di barife.

25 Na taa tofanyi n nu jalexinxi naxan na, na bara findi taa rabejinxi ra?

26 Na loxe, naa fonikee birama ne taa kui, naa soorie fan dundu.

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

27 N te sama ne Damasi tete ma, Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

28 Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangeya xa fe ra, Babilon mange Nebukadansari naxan gerexi:

Alatala bara a masen, «Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa jamanε kana naxan na fuge ra.

29 Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee, e xa kote birin, nun e xa joxomee suxu.

Wo xa a fala e be, <Fe xoxoxe na wo life yire birin.>

30 Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi, wo xa yili ge wo wo noxunma dennaxe, barima Babilon mange Nebukadansari bara nate tongo wo xa fe ra, a bara a janige a xa wo gere.»

31 Alatala bara a masen, «Wo keli, wo xa si nde gere naxan boje saxi.

A xa naadεe mu balanxi, a yiree mu makantaxi.

A na a kerenyi nan ma.

32 Wo fama ne e xa joxomee nun e xa xuruse wuyaxie sotode.

Yi mixi naxee e de xabe seti bima, n e ralεema ne foye kui, e xa tooro yire birin.

33 Xasori findima ne wulai bare yire ra, gbaloe na dennaxe.

Mixi yo mu sabatima menni sonon.»

34 Alatala nan yi masenyi tixi Annabi Yeremi be Elama xa fe ra Yudaya mange Sedekiya xa mangeya fole temui:

35 Mange Alatala bara a masen, «N Elama xa xali kanama ne, naxan findixi a senbe ra.

36 N gere tima ne a be yire birin, n xa a ralεe foye kui.

Na gere dangi xanbi, si birin fama ne gi mixi nde sotode kelife Edon.

37 N fama ne Elamakae raserende e yaxuie ya ra

naxee wama e faxafe.

N e jaxankatama ne n ma xone kui, n ma santidegema fa e birin sontode.

Alatala xa masenyi nan na ki.

38 N ma kibanyi luma ne Elama, n e xa mange nun e xa kuntigie faxa.

Alatala xa masenyi nan na ki.

39 Konε waxati donxe ra,

n man Edonkae ragbilenma ne kelife konyiya kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilon be

1 Alatala xa masenyi a naxan fixi Annabi Yeremi ma Babilonkae xa fe ra, naxee na Kalidi boxi ma.

2 «Wo xa a fala si birin be, wo xa e rakolon a ra,

wo xa tonxuma ti na xa fe ra, wo naxa a noxun.

Wo xa a fala, <Babilon bara suxu, a xa ala kuye Beli nun Merodaki bara yaagi, e bara gaaxu,

3 barima si nde kelife koola ma, na tefe e xili ma.

Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba ra, mixi yo, sube yo, sese mu luxi sonon, e birin bara e gi.»

4 Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati Isirayilakae nun Yudayakae gbilenma ne.

E fama ne wa ra, e e Marigi Alatala fen.

5 E maxorinyi tima ne Siyon xa fe ra, e e xunti naa ra.

<Won xee, won xa saate xiri won nun Alatala tagi,

saate naxan mu neemuma won na sonon.>

6 N ma jama nu luxi ne alo xuruse loxie.

E kantamae bara e ralɔe geyae fari.
E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na dɛdɛ.

⁷ Naxee na e to, e e tɔɔɔ.

E yaxuie bara a fala, «Muxu fɔxi mu a ra.
E yi sɔtɔxi nɛ barima e bara yunubi raba

Alatala ra,
naxan nu bara tinxinyi masen e bɛ,

e babae xaxili nu tixi naxan na.»
Alatala xa masenyi Isirayilakae bɛ

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilɔn,
wo mini Kalidi bɔxi ra.

Wo xa lu alɔ sikɔtɛ naxan tixi xurusee ya
ra.

⁹ N tan yati sie rakelima nɛ Babilɔn xili
ma, kelife kɔɔla ma.

E fama nɛ gere xɔɔxɔe tide e bɛ.

E xa tanbɛɛ sɛnbɛ gbo, e xa gere
sɔɔnɛyama nɛ.

¹⁰ Kalidi bɔxi fama nɛ kanade,
e yaxuie fa e waxɔnse tongode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilɔn bɛ

¹¹ «Iyo, wo xa sɛɛwa, wo xa nɛlɛxin,
wo tan naxee bara n kɛ xun nakana.

Iyo, wo xa tungan alɔ ningee,
wo xa wo xui ramini alɔ soee.

¹² Wo nga bara yaagi,
naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.

A bara findi si dɔnxɔe ra,
a xa bɔxi bara findi gbengberenyi ra, yire
maxaraxi ra.

¹³ Alatala bara xɔnɔ a ma,
a xa bɔxi mu rasabatima sɔnɔn.

A bara findi gbaloe yire ra.

Mixi naxan nɛ dangima naa,

na kanyi dɛ ixarama nɛ,
e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilɔn yaxuie bɛ

¹⁴ «Wo xa ti Babilɔn ya ra gere ki ma.

Xali kanyie, wo xa tanbɛɛ woli e ma.

Wo xa gere ti sɛnbɛ ra,
barima a bara yunubi raba Alatala ra.

¹⁵ Wo xa sɔnxɔe rate a ma.

A wama a yetɛ nan fife wo ma, a xa
banxie bara kana,

a xa tɛtɛ bara bira Alatala gbɛpɔxɔe
saabui ra.

Wo fan xa wo gbɛpɔxɔ.

Wo xa a raba a ra alɔ a a rabaxi wo ra ki
naxɛ.

¹⁶ Wo xa xɛɛ sae nun xɛɛ xabamae faxa
Babilɔn.

Santidɛgema xa a niya e birin xa e gi e
xɔnyi ma.

¹⁷ Isirayila luxi nɛ alɔ xuruse lɔxi,
yetɛ bara naxee keri.

Asiri mange nan singe a tɔɔɔ,
Babilɔn mange fan fa a halaki a dɔnxɔe
ra.»

¹⁸ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a
masenxi,

«N Babilɔn mange nun a xa pama
naxankatama nɛ

alɔ n a rabaxi Asiriya mange ra ki naxɛ.

¹⁹ N Isirayila ragbilenma nɛ a xɔnyi,
a xa gɔɔrɛ man xa lu Karemele nun
Basan,

a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi
geyae fari.

²⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

Na waxati n dijɛma nɛ Isirayila xa
yunubie ma,

n dijɛ Yudaya xa yunubie fan ma,
barima n bara mixi dɔnxɔe xa yunubie
xafari.»

Alatala xa masenyi Babilɔn yaxuie bɛ

²¹ «Wo te Meratayimi bɔxi ma Pekodikae
xili ma.

Wo xa e ratɔn, wo xa n ma yaamari birin
nakamali.

²² Gere sɔnxɔe na e xa bɔxi ma, gbaloe na
a ra.

²³ Babilɔn sɛnbɛma bara kana,
naxan nu luxi alɔ dɛrɛma dunipa birin
kui.

Yakɔsi a bara findi gbaloe yire ra.

²⁴ N bara Babilɔn suxu gantanyi ra a mu
naxan toxi.

N bara i to, n bara i masɔtɔ barima Ala
matandi nan nu i ra.

²⁵ Alatala nan gere soxi Babilɔn a xa xɔnɛ
kui.

Mange Alatala na walife Kalidi bɔxi ma.

²⁶ Dunipa birin xa fa Babilɔn,
wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie
ragatama dennaxɛ.

Na birin xa ratɔn, sese naxa lu.

²⁷ Wo xa e xa tuurɛ birin kɔn naxaba
xuruse kɔn naxabama dennaxɛ.

Naxankatɛ na e bɛ, e xa kiiti waxati bara
a li.

²⁸ Mixi naxee kelixi Babilɔn konyiya kui,

e na masenyi tife Siyon,

«Muxu Marigi Alatala bara a gbɛpɔxɔ,

a bara a xa hōromolingira gbeɲɔxɔ.»
 29 Xali kanyie xa fa Babilɔn xili ma,
 naxee fata tanbe wolide.
 Wo xa Babilɔn nabilin, mixi yo naxa mini.
 Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma,
 wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete
 ra ki naxe.
 A bara a yete igbo Alatala ma, Isirayila
 seniyeɲtɔɛ.
 30 Na nan a ra a xa fonikee fama birade
 taa kui,
 a xa soorie dundu na temui.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
Alatala xa masenyi Babilɔn be
 31 «I tan yete igboe,
 n xa i paxankata.
 I xa kiiti loxɔɛ bara a li.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
Alatala xa masenyi
 32 «Na yete igboe birama ne, mixi yo mu
 a rakelima.
 N a xa taee ganma ne, n a rabilinyi birin
 kana.
 33 Mange Alatala bara a masen,
 Isirayilakae nun Yudayakae na paxankate
 kui.
 Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima
 ne e rabɛɲinde.
 34 Kɔnɔ e xunsarama senbe gbo, a xili
 Mange Alatala.
 A e xun mafalama ne alako e xa boɲesa
 sɔtɔ,
 Babilɔnkae xun xa rakana.
 35 Santidegema xa Kalidikae faxesa,
 a xa Babilɔnkae, e xa kuntigie, nun e xa
 karamɔxɔɛ sɔntɔ.
 36 Santidegema xa e xa namijɔnme wule
 falee faxesa.
 Xaxilitaree nan e ra.
 Santidegema xa e xa soorie faxesa.
 E xa lu gaaxui kui.
 37 Santidegema xa e xa soee faxesa,
 a xa e xa soori ragisee kana.
 Santidegema xa e xa soori saraxie faxesa.
 E xa lu alo ginɛɛ.
 Santidegema xa e xa naafuli kana, e xa
 xanin.
 38 E xa xuree xa xɔri.
 Kuye boxi na a ra.
 Kuyee nan mixi madaxuma.
 39 Na nan a ra wulai subee luma naa,
 wulai baree, baratee, nun xɔni paaxie.
 Mixi yo mu sabatima naa sɔnɔn.

40 A luma ne alo Sodoma nun Gomora Ala
 naxan kana.
 Mixi mu toma naa, adamadi yo mu saba-
 tima naa.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
 41 «Nama na fafe kelife koola ma.
 Si senbema na a ra, naxan xa mangɛɛ na
 dunija yire birin.
 42 Xali nun tanbe na e yi ra.
 E jaaxu, e mu kinikini kolon.
 E xui gbo alo mɔronyi xui.
 E ɲereɲa soe nan fari, e fata gere ra.
 E na fafe Babilɔn nan foɲɔ ra.
 43 Babilɔn mangɛ to na me,
 a senbe naxa kana, a boɲe naxa gaaxu,
 alo ginɛ naxan na di barife.
 44 N luma ne alo yete naxan kelima
 Yuruden xure fe ma,
 a siga sube fende yire gbete.
 N Babilɔn kerima ne a xɔnyi, n fa mangɛ
 sugandixi ti a xun.
 Nde maniya n na? Nde n nasima?
 Nde nɔma n natondide?
 45 Na kui wo xa wo tuli mati Alatala xa
 nate ra,
 a naxan tongoxi Babilɔn xili ma,
 a naxan ɲanigexi Kalidi xa boxi xa fe ra.
 A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xɔnyi
 kana.
 46 Dunija na a kolon a Babilɔn bara suxu,
 e sereɲma ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilɔn rapɔnyi *Alatala xa masenyi*

1 Alatala bara a masen,
 «N turunnaade xeema ne Babilɔn xili ma,
 2 turunnaade naxan findixi a yaxuie ra.
 E fama ne a rayensende foye kui,
 e a harige birin ba a yi ra,
 e ti a kanke a yire birin.
 3 Xali woli xa a kanke makantase tongo.
 A naxa kinikini Babilɔn segetalae ma, a
 xa e sɔntɔ.
 4 Kalidika faxaxie toma ne e xa boxi ma
 yire birin,
 e rabiraxi kirae ma, e soxoxi a paaxi ra.»
 5 «Mange Alatala mu Isirayila nun Yu-
 daya raboloma,

hali e xa yunubie to bara gbo e ma e xonyi
Isirayila seniyentɔe ya xori.

6 Wo xa keli Babilon bɔxi ma.

Kankan xa a yete rakisi,
barima Alatala fama ne a gbe nɔxɔde,
a e sare ragbilen e ma.

7 Singe, Alatala nan nu findixi saabui ra
Babilon be,
duniya birin xa naxankata,
e xa madaxu alo siisilae.

8 Kɔnɔ yakɔsi a gbe mu luxi a xa bira, a
xun xa rakana.

Wo xa a kunfa ba,
wo xa kata seri sɔtɔde a be alako a xa
yalan.»

Isirayilakae xa masenyi

9 «Won bara kata Babilon rayalande,
kɔnɔ a mu sɔneyaxi.

Won xa a lu naa, won xa siga won xonyi,
barima a xa yunubie bara gbo ye.

10 Alatala bara won nakisi tinxinyi ra.

Won xa won Marigi Alatala xa kaa-
banakoe dentegɛ Siyon.

11 Tanbee yailan, xali sase rafe.

Alatala bara a niya Mede mangɛ bɔne xa
te,

a xa Babilon naxankata a Marigi be.

Alatala gbeɔxɔe nan na ki a xa
hɔrɔmɔbanxi xa fe ra.

12 Wo xa tɔnxuma rate Babilon xa tete xili
ma,

wo xa sɔorie xa wuya, e xa e yete yailan
gere xili ma.

Alatala fama ne a sago rabade,
a a xa nate rakamali Babilonkae xili ma.»

Namijɔnmɛ xa masenyi

13 Wo tan Babilonka naafuli kanyi naxee
sabatixi xure de ra,

wo nɔn waxati bara a li.

14 Mangɛ Alatala bara a kali a yete xili ra,
«N fama ne sɔorie ra wo xili ma,

e wuya alo tugumi gali, e fa sɔnxɔe
belebele rate.»

15 Alatala duniya daaxi a senbe nan na,
a xare sa a xa lonni ra,
a koore itala a xa fe kolonyi ra.

16 A na galanyi rabula, tune ye kelima ne
koore ma,

nuxui te bɔxi xun ma.
A seyamakonyi raminima tune,
a foye ramini a kelide.

17 Adamadi findixi xaxilitare nan na
naxan mu fahaamui sɔtɔ,
xɛɛma xabui yaagi sɔtɔma ne a xa kuyee
saabui ra,

naxee findixi kuye wule nɛngitaree ra.

18 Se fufafu nan na e ra, lonnila yoma
naxan ma.

E fama ne nɔnde e xa kiiti waxati.

19 Annabi Yaxuba Marigi tan mu na ki xe,
barima Daali mangɛ na a ra naxan xili

Alatala Senbema,

naxan a xa pama daa a yete be.

Alatala xa masenyi Isirayila be

20 «I tan findixi n ma geresose nan na,
n sie rayensenma naxan na,

n mangɛya xun nakanama naxan saabui
ra,

21 n soe nun a ragima xa fe danma naxan
na,

n sɔori ragise kanama naxan saabui ra,

22 n xeme nun gine sɔntɔma naxan na,

n segetala nun ginɛdimɛdi faxama naxan
saabui ra,

23 n xurusee nun a demadonyie
rayensenma naxan na,

n xe sae nun e xa ninge rayensenma
naxan saabui ra,

n mangɛ nun kuntigie rayensenma naxan
na.

24 N sare ragbilenma ne Babilon bɔxi nun
Babilonkae ma,

e xa fe naaxie xa fe ra e naxan nabaxi
Siyon na.

Alatala xa masenyi nan na ki.

25 N tixi i kanke, i tan mangɛya xungbe
naxan duniya xun nakana.

Alatala xa masenyi nan na ki.

N na n xonye italama ne i xili ma,

n i radin tentenyi ra,

n i findi geya ra naxan kui igeli.

26 Tide yo mu luma i ma sɔnɔn, sese mu
tima i xonyi.

I mu findima a ra abadan.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «Wo xa tɔnxuma rate duniya ma.

Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.

Wo xa keli, gere xa ti Babilon xili ma.

Mangɛya birin xa fa kelife Ararati, Mini,
nun Asikenasi.

Sɔori mangɛ xa sugandi wo ya ma,
wo xa soe xa wuya alo tugumi gali.

28 Sie xa fa gere xili ma,

Mede xa mangɛe nun a xa kuntigie,
 a nun e yamarima ɲamanɛ naxee ma.
 29 Babilɔn bɔxi sɛrenma nɛ tɔɔre kui,
 barima Alatala xa natɛe mu kanama.
 Na bɔxi fama nɛ xun nakanade,
 mixi yo mu sabatima menni sɔnɔn.
 30 Babilɔn xa sɔɔrie mu gere tima sɔnɔn,
 e luma e xa yire kantaxie nan kui tun.
 E sɛnbɛ bara ɲɔn, e fa luxi nɛ alo ginɛe.
 E xa banxie birin ganxi, e xa tɛtɛ naade
 kanaxi.
 31 Xɛɛrae lu ra nɛ fa ra mangɛ xɔnyi,
 e a fala a bɛ a yaxuie bara dɛnnaxɛ suxu.
 32 E bara xure igiridee suxu,
 e bara tɛ so xɛe ra,
 Babilɔn sɔɔrie bara lu gaaxui kui.
 33 N tan Isirayila Marigi Alatala xa
 masenyi nan ya,
 Babilɔn taa luxi nɛ alo lonyi sansi xɔri
 boronma dɛnnaxɛ.
 A xa xɛ xaba tɛmui na fafe.»
Isirayilakae xa masenyi
 34 «Babilɔn Mange Nebukadansari bara
 won tɔɔrɔ,
 a bara won xaxili ifu,
 a bara won lu alo bɛki igeli.
 A luxi nɛ alo sube magaaxuxi naxan bara
 won don,
 naxan luga won na, a won bɔxun.
 35 A fe ɲaaxi naxan nabaxi won tan
 Siyonkae ra,
 na xa gbilen Babilɔn ma.
 A nii naxee baxi Darisalamu,
 na sare xa gbilen Babilɔnkae ma.»
Alatala xa masenyi
 36 Na kui Alatala naxɛ,
 «Wo xa a mato, n fama nɛ wo xun
 mafalade,
 n fa wo gbe ɲɔxɔde.
 N Babilɔn baa xɔrima nɛ, n a xa dulonyie
 xarama nɛ.
 37 Babilɔn findima nɛ yire kanaxi ra wulai
 baree luma dɛnnaxɛ.
 Mixie mu tinma lude na yire magaaxuxi.
 38 A xa ɲama xaɲɲɛxi alo yetɛe,
 e e xui raminima alo yetɛ yɔrɛ,
 39 kɔnɔ e na keli, n e findima siisilae nan
 na,
 naxee yelema han, kɔnɔ e na xi, e mu
 xunuma sɔnɔn.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

40 «N e ragoroma nɛ alo yɛxɛɛ naxee kɔn
 naxabama,
 alo yɛxɛɛ nun si kontonyie.
 41 Babilɔn xungbe, dunija birin naxan
 matɔxɔma,
 na biraxi di?
 Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra sie
 tagi?
 42 Baa fama nɛ a makotode, mɔrɔnyie din
 a ra.
 43 A xa taaɛ bɛɲinma nɛ, e findi gbeng-
 berenyi ra,
 mixi mu sabatima dɛnnaxɛ.
 Hali biyaasilae mu luma naa.
 44 N e xa kuye Beli ɲaxankatama nɛ,
 n fa a niya a xa mixie bɛɲin a naxee sɔtɔ.
 Mixie mu kelima ɲamanɛe ma fafe a
 batude sɔnɔn.
 Babilɔn xa tɛtɛ birama nɛ kerenyi ra.»
 45 «N ma ɲama, wo xa keli naa.
 Wo xa wo gi, barima Alatala xa xɔnɛ
 bulama menni nɛ.
 46 Limaniya naxa ba wo yi ra,
 wo naxa gaaxu wɔyɛnyi ra naxee fama
 mede naa.
 Wɔyɛnyi luma fala ra nɛ sɛnbɛmae xa fe
 ra nun gere xa fe ra.
 47 Waxati fama a lide n Babilɔn xa kuyee
 ɲaxankatama tɛmui naxɛ.
 A xa bɔxi birin luma yaagi kui na tɛmui
 nɛ,
 a xa mixie fa sɔntɔde.
 48 Na kui koore nun bɔxi fama nɛ
 ɲɛlexinde a xa bire xa fe ra,
 a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi
 kɔɔla ma.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
Namijɔnme xa masenyi
 49 «Babilɔn xa bira Isirayilaka mixi fax-
 axie xa fe ra,
 alo mixi gbege faxaxi dunija ma ki naxɛ
 Babilɔn bɛlexɛ fɔxi ra.
 50 Wo tan naxee bara wo yetɛ ratanga
 santidegɛma ma,
 wo naxa dugundi, wo xa siga.
 Hali wo na yire makuye,
 wo xa ratu Alatala ma, wo ɲɔxɔ xa sa
 Darisalamu xɔn.»
Isirayila xa masenyi
 51 «Won bara yaagi sɔtɔ, won bara konbi,
 won mu nɔma won xun nakelide sɔnɔn,

barima si gbetɛɛ bara so yire seniyeɛɛ
kui Alatala xa hɔrɔmɔbanxi yire.»

Alatala xa masenyi

⁵² Alatala xa masenyi nan ya,
«N na gɛ Babilɔn xa kuyee ɲaxankatade,
a xa ɲama luma wa ra nɛ bɔxi birin ma.
⁵³ Hali Babilɔn xa fe fama sɔɔneyade nu,
a xa xunnakeli sɔɔ,
n fama nɛ a niyade a xa fe birin xa kana.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵⁴ «Xui xɔrɔxɔɛ minima Babilɔn bɔxi ma
a xa kanari nan xa fe ra.

⁵⁵ Alatala fama nɛ Babilɔn xun nakanade,
a e xa sɔɔxɔɛ dan.
E yaxuie dinma nɛ e ra alɔ baa mɔrɔnyie,
e xui xaɲɛ a ɲaaxi ra.

⁵⁶ Kanaritie birama nɛ Babilɔnkae fɔxɔ ra,
e e xa sɔɔrie suxu, e e xa xalie igira,
barima Alatala gbɛɲɔxɔɛ tima nɛ,
a e sare birin nagbilɛn e ma.

⁵⁷ N e xa mangɛɛ, kuntigie, lɔnnilae nun
sɔɔrie findima siisilae nan na,
naxee luma xi ra abadan,
e mu xunuma fefe ma.
Mangɛ xa masenyi nan na ki,
naxan xili Alatala Senbɛma.»

⁵⁸ «Alatala xa masenyi nan ya,
Babilɔn xa tɛtɛ xungbe birama nɛ,
a xa naade itexie gan,
a xa ɲama a yetɛ ratagan fe fufafu ma,
a wali naxan nabaxi, na birin gan tɛ ra.»

⁵⁹ Annabi Yereimi to Yudaya mange
Sedekiya mati Babilɔn a xa mangɛya ɲɛ
naani nde ra, a naxa yi masenyi so Neriya
xa di Seraya yi ra, naxan findixi Maxaseya
xa mamadi ra.

⁶⁰ A nu bara Babilɔn xa gbalɔe xa fe
birin sɛbɛ kɛɛdi nde ma, a nu lanma e xa
naxee sɔɔɔ.

⁶¹ A naxa a fala Seraya bɛ, «I na Babilɔn
bɔxi li, i xa yi masenyi birin xaran i xui
itexi ra.

⁶² Na tɛmɛi, i xa a fala, «Alatala, i bara
a masen a yi yire birin fama nɛ kanade,
mixie nun xuruse mu toma be sɔɔɔn, yi
bɔxi fa findi gbengberenyi ra.»

⁶³ I na gɛ yi sɛbeli xarande, i xa a xiri
gɛmɛ nde ra, i fa na gɛmɛ woli Efrati xure
xɔɔra.

⁶⁴ Na tɛmɛi i xa a fala, «Babilɔn fan
dulama na ki nɛ, a mu tema sɔɔɔn gbalɔe

xa fe ra Alatala naxan nagirixi a ma. A xa
ɲama xun mu rakelima sɔɔɔn.»

Annabi Yereimi xa masenyi danxi be nɛ.

52

Darisalamu birafe

¹ Sedekiya mangɛya sɔɔɔ a ɲɛ mɔxɔɲɛn
nun keren nan ma, a fa ɲɛ fu nun keren
mangɛya raba Darisalamu. A nga nu
findixi Yereimi xa di Xamutali naxan keli
Libina ma.

² Sedekiya naxa fe ɲaaxi raba a Marigi
Alatala ya xɔri alɔ Yehoyakimi nu bara a
raba ki naxɛ.

³ Darisalamu nun Yudaya nu bara fe
xɔrɔxɔɛ sɔɔɔ Alatala xa xɔnɛ xa fe ra. A
raɲɔnyi Alatala naxa a gbilɛn e fɔxɔ ra.

Na tɛmɛi Sedekiya naxa mange
Nebukadansari matandi.

⁴ Na kui a xa mangɛya ɲɛ solomanaani
nde, kike fu, xi fu nde ra, Babilɔn mange
Nebukadansari naxa fa a nun a xa sɔɔri
gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa
yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e
xa nɔ tede tɛtɛ fari.

⁵ Taa naxa lu suxui kui han mange
Sedekiya xa mangɛya ɲɛ fu nun keren nde
ra.

⁶ Kike naani nde xi solomanaani nde ra,
kaamɛ nu bara senbɛ sɔɔɔ taa kui, donse
yo mu nu na ɲama yi ra sɔɔɔn.

⁷ Taa tɛtɛ to kana, sɔɔrie naxa e gi naade
ra naxan na tɛtɛ firinyie tagi, mangɛ xa
malabude fɛ ma, e fa siga Araba fiili ma.
Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁸ Kalidikae to taa sɔɔrie to e gi ra, e naxa
bira e xa mangɛ fɔxɔ ra, e fa a suxu Yeriko
fiili ma. Mangɛ xa sɔɔrie naxa e gi a xun
ma, e yensen yɛ.

⁹ Kalidikae naxa mangɛ suxu, e a xanin
Babilɔn mangɛ xɔn ma Ribila a makiitife
ra.

¹⁰ E naxa Sedekiya xa die kɔn naxaba a
ya xɔri, e fa a tan yae kana.

¹¹ Na dangi xanbi, Babilɔn mangɛ naxa
a xiri wure gbeeli yɔlɔnxɔnyi ra, a a xanin
Babilɔn. Mɛnni a naxa lu geeli kui han a
fafa tɛmɛi naxɛ.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra,
Nebukadansari xa mangɛya ɲɛ fu nun

solomanaani nde Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

¹³ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁴ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹⁵ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu pama donxoe xanin Babilon, alo setaree, walikae, nun mixi naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹⁶ Kono a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁸ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finae, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁹ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode fu nun firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi tuurae ra, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbegebe nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

²¹ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima, e rabilinyi nu nongon ya fu nun firin lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi.

²² Na kinki xunyi nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya suuli lima.

²³ Koobe bogi maniyee tongo solomanaani nun senni nu na tande mabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan keme ma.

²⁴ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Se-faniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima solofere naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na taakae mixi tongo senni.

²⁶ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila.

²⁷ Babilon mange naxa e faxa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae tongoxi e xa boxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilon boxi ma:

A xa mangeya je solofere nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi moxonen nun saxan.

²⁹ A xa mangeya je fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi keme solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangeya je moxonen nun saxan nde, Yudayaka mixi keme solofere, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi keme senni nan ma.

³¹ Yudaya mange Yehoyakini xa sigje je tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxonen nun suuli nde ra, Efil Merodaki naxa findi Babilon mange ra, a fa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli.

³² A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mange gbete ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma.

³³ Yehoyakini naxa a xa geelimanii sosee masara, a nu fa a dege mange xa teebili ra temui birin.

³⁴ Babilon mange naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin kui.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yeremi naxa kitaabui firin sebe. Keren xili "Ala xa masenyi Annabi Yeremi be." Boore xili, "Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be." E xa masenyi maniya. E sebe waxati, Isirayila yaxuie nu na nofe Yudaya nun a xa mange taa Darisalamu ra. Alatala yati nu bara na ragiri e xa yunubie xa fe ra. Na naxankate nu xoxoxo a gbe ra barima a nu fatanxi Ala xa xone nan na.

Na kui won noma seriye saxan tode. A singe, yunubi mu rafan Ala ma. Ala to seniyenxi, a mu noma lande seniyentarepa ma. Fo adama xa a fahaamu a yunubi rapaaxu Ala ma, barima a mu findixi a yuge seniyenxi ra.

A firin nde, Ala yunubi sare ragbilenma ne yunubitoe ma. Ala to tinxinxi, a mu noma a lude yunubitoe mu a xa fe paaxi sare soto. Alatala xa tinxinyi a niyama ne mixi xa e yunubi sare soto. Ala mu noma gbilende na tinxinyi foxo ra.

A saxan nde, Ala wama yunubitoe rakisife. Ala to mixi xanuxi, a fe birin nabama ne alako a xa adama matinxin, a xa a xa yunubie xafari, a xa a rakisi a xa xanunteya saabui ra. Yi masenyi, naxan toma Annabi Yeremi xa sebeli tagi (Sora 3:21-32), a senbe gbo.

Ala xa won mali na seriye birin fahaamude. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be

*Darisalamu xa jonyi beeti
Annabi Yeremi xa masenyi*

¹ Munse Darisalamu sotoxi?
Singe mixi nu wuya,
kono yakosi e mu wuya.
A bara lu alo kaape gine.
Singe a xili nu xungbo pamanee tagi,
a findi mange taa nan na e ya ma,
kono yakosi a na konyiya kui.

² Koe birin a wafe,
a yaye nu a xeree maxa.
A xanuntenyie mu na sonon naxee a
madunduma.

A booree birin bara a yanfa, e findi a
yaxuie ra.

³ E bara Yuda bonsoe xanin konyiya kui,
e a rayaagi.

Yakosi a doxoxi sie tagi, malabui yo mu
na a be.

A yaxuie a tooroama.

⁴ Mixi yo mu na Siyon kirae xon ma sonon,
sigafe salide.

Siyon xa naadee birin bara kana,
a xa serexedubee toorofo,
a xa ginedimedie sunnunfe.

Siyon na fe xone nan kui.

⁵ A yaxuie bara no a ra, e fa lu bonesa kui.
Alatala na ragirixi, Siyon xa fe paaxie nan
ma fe ra.

A gerefae bara a xa die xanin konyiya kui.

⁶ Siyon senbe birin bara kana.

A xa kuntigie bara lu alo xeli,
naxee mu nooge toma,
naxee bara tagan koyinma ya ra.

⁷ Darisalamu xa yaagi nun a xa kui ifui
kui,

a bara a manoxun a xa se fanyie birin xa
fe,

naxee nu na a yi ra temui dangixi.

A xa pama to sa a gerefae belexe,
a malima yo mu nu na.

A yaxuie naxa yele a xa kasare ma.

⁸ Darisalamu xa yunubi bara gbo,

a bara findi seniyentare ra.

Naxee birin nu a matoxoma,
e na yofe a ma yakosi.

A bara lu alo mixi mageli,

a yaagi, a fa a yete noxun.

⁹ Noxoe nu na a xa dugi ma,

kono a mu a manoxun a xa fe raponyi ma.

Kasare naxan a masoto, a magaaxu.

Mixi yo mu na, naxan a madunduma.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma marayaagi mato,
barima n yaxuie bara xunnakeli soto.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ A yaxuie bara a xa se fanyi birin tongo.

A si gbete to ne so ra a xa salide kui,

naxee mu daxa e xa so naa.

¹¹ A xa pama birin bara kontofili baloe
fende.

E bara e xa naafuli birin masara donse ra,
alako e xa balo.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma yaagi mato.

¹² Ala xa dangi mixi ratanga na fe mooli
ma.

Wo a mato xa n ma toore maniyɛ na fe ra,
Alatala naxan doxoɔi n ma a xa xone kui.

¹³ A bara te ragoro kelife koore, naxan
bara n fate gan.

A bara gantanyi ti n be, a yeɛ itala n
santide.

A bara n nabira boxi, a n halakixi lu naa.

¹⁴ A bara n ma yunubie sare sa n kon ma
alo karafoe.

A bara n senbe xun nakana.

Alatala bara n sa n yaxuie belexe, naxee
senbe gbo n be.

¹⁵ A bara n ma geresoe birin matutun,
naxee nu na n be.

A bara n yaxuie maxili,

alako e xa n ma fonikee senbe kana.

Alatala bara Yuda bonsɔe xa di halaki a
naaxi ra.

¹⁶ N na wafe yi toore nan ma, n yaye
raminima e be.

Naxan n madunduma, a gbilen limaniya
fi ra n ma.

Na bara makuya n na.

N ma die bara halaki,
barima yaxui senbe nu gbo n be.

¹⁷ Siyon bara a belexee itala,

konɔ mixi yo mu na naxan a madun-
duma.

Alatala bara yaamari fi Yaxuba
doxoɔbooree xa findi a gerefɛe ra.

Darisalamu bara findi seniyentare ra e
tagi.

¹⁸ Alatala xa maragiri tinxin,
barima n bara a xa yaamarie matandi.

Wo tan si birin, wo wo tuli mati,

wo xa n ma toore mato.

N ma ginɛdimɛdie nun n ma fonike xemɛɛ
birin bara xanin konyiya kui.

¹⁹ N bara n xanuntenyie xili, konɔ e bara
n yanfa.

N ma serɛxedubɛɛ nun n ma forie bara
faxa taa kui.

E faxi donse fende naxan noma senbe di
fide e ma.

²⁰ Alatala, n ma toore mato.

N boɛ mu rafanxi n ma,

barima n a kolon n mɛɛ nɛ i xa seriyɛ ra,
n findi matandila yati nan na.

Santidegema mixi sonto taa fari ma,
fure naaxi mixi faxama taa kui.

²¹ Mixie bara n wa xui mɛ,

konɔ mixi yo mu na naxan n madun-
duma.

N yaxuie birin bara n ma toore xa fe mɛ,
e bara jɛlexin i belexe foxi ra.

I bara fa loxoɛ ra, i loxoɛ naxan ma fe fala.
A niya n yaxuie fan xa lu alo n tan.

²² I xa e xa naaxuna birin mato.

I xa a niya e fan na alo i a niyaxi n na ki
naxɛ,

n ma fe kobi rabaxi ma.

N ma kontɔfili wuya, n boɛ tooroɔi a gbe
ra.»

2

Hɔromɔbanxi xa kanɛ
Annabi Yereimi xa masenyi

¹ Alatala xa xone bara a niya
kuye xa iforo Darisalamu xun ma.

A bara barake ba Isirayila ma.

A to xono, a naxa Isirayila rabolo,
a nu jɛrema jama naxan ya ma.

² Marigi mu kinikini e ma.

A bara Yaxuba xa banxi birin kana,
a bara Yudaya taa makantaxie rabira,

a e xa mangɛya masara yaagi ra a xa xone
kui.

³ A to xono e ma, a bara Isirayila senbe
birin kana.

E yaxuie to nu e ixɛtenfe,

Ala bara tondi Isirayila malide.

Na xunnakanɛ bara lu alo te soxi,
a Yaxuba xa boxi birin gan.

⁴ A bara a xa xali suxu won xili ma
alo won yaxui a rabama ki naxɛ.

A bara won bonbo senbe ra
alo a findi won gerefɛe nan na.

A bara won ma mixi birin faxa,
won nu jɛlexinma naxee ra.

A xa xone bara lu alo te

naxan bara so Darisalamu hɔromɔbanxi
kui.

⁵ Alatala bara lu alo won yaxui.

A bara Isirayila nun a xa banxi fanyie
birin kana.

A bara a xa yire makantaxie rabira.

A bara Yudaya xa kinikini nun sunnunyi
xunmasa.

⁶ A bara a senbe ramini na ma,
a a xa mixie malande kana.

Alatala bara a niya

sali xungbe nun malabui loxoƙe sali xa neemu Siyon na.

A bara mange nun serexedube rayaagi a xa xone kui.

⁷ Alatala bara makuya a xa serexebade ra, a mee a xa yire seniyenxi ra.

A bara Siyon banxi fanyie sa won yaxui belexe.

Won yaxuie bara gere sonxoƙe rate Alatala xa banxi kui.

Na xui nu gbo alo xui naxan itema sali loxoƙe.

⁸ Alatala nan a janige a xa Siyon tete rabira.

A mu siike a rabafe ma.

A bara tete fari nun a bunyi birin nabira.

⁹ A bara taa naadee rabira boxi,

e balandee birin bara kana.

Mangee nun kuntigie bara xanin jamane gbete ma.

Seriye rabatufe mu na,

xeraya fan mu na namignonmee be.

¹⁰ Siyon forie doxoxi boxi, e de bara bobo, e bara xube maso e xunyiye ma sunnunyi xa fe ra,

e bara sunnun donmae ragoro e ma.

Darisalamu ginɛdimɛdie bara e xun sin boxi.

¹¹ N yaye bara mini han, n boƙe bara n tooro,

n sondonyi bara sunnun n ma jama xa gbaloe xa fe ra.

Dimɛe nun diyore na faxafe taa kui.

¹² Dimɛe a falama e ngae be,

«Donse nun minse sotoma minden?»

E nu siga tuxunsan na alo mixi maxonxie,

e bira taa kui kirae ra,

e jengi bolon e ngae belexe.

¹³ N fa munse falama i be kore?

Siyon, i maniyɛ mu na n be.

N i madunduma di?

I xa paxankate bara gbo dangi baa ra.

Nde noma i rayalande?

¹⁴ I xa namignonmee bara wule laamatun-
yie masen,

e mu i xa yunubi fiixe i be,

alako i naxa fa lu konyiya kui.

E bara wo madaxu wule laamatunye ra.

¹⁵ Dangi mixi birin e belexe bonboma i ma,

e kolinma, e e xunyiye malintanma Darisalamu xa fe ra.

E a falama, «Singe yi taa tofanyi maniyɛ mu nu na dunja,

konɔ yakosi go?»

¹⁶ I yaxuie birin na wo mafalafe,

e kolinma, e e jinyie maxinma wo xa fe ra,

e nu a fala, «Won bara e xun nakana

alo won nu wama a xon ma ki naxe.

Na bara sonɛya won be.»

¹⁷ Alatala naxan janige, a na nan nabaxi.

A bara a xa woyenyi rakamali,

a naxan masen temui xonnakuye.

A bara kanari raba, a mu kinikini.

A bara a niya i yaxuie xa i mayele.

A bara i gerefɛe senbe ragbo ye.

¹⁸ Mixie na wafe Marigi ra e boƙe birin na.

Siyon jama, yaye ramini alo xure.

I naxa i malabu, i xa wa tun.

¹⁹ Keli, sonxoƙe rate koe ra.

I boƙe rayensen ye alo ye, Marigi ya tode ra.

I belexe ti a be i xa die xa simaya xa fe ra, barima e na halakife kaame ra tunxunyiye birin na.

²⁰ Alatala, i ya ti i bara yi niya naxee ra.

A lan ginɛe xa e xa die don, e naxee bari?

A lan serexedubee nun namignonmee xa faxa Marigi xa horomobanxi kui?

²¹ Fonikɛe nun xemoxie, e birin lantanxi boxi ma taa tunxunyiye ra.

N ma ginɛdimɛdie nun n ma segetalɛe, santidegema bara e birin faxa.

I bara faxe ti i xono loxoƙe.

I bara e kon naxaba, I mu kinikini.

²² I bara n yaxuie malan n xili ma,

alo mixie malanma ki naxe sali loxoƙe.

Alatala xono loxoƙe, mixi yo mu lu, mixi fan mu a imini.

N naxee xanu, n naxee ramo,

n yaxuie bara e birin faxa.

3

Toore nun Ala xa marafanyi

Annabi Yerehi xa masenyi

¹ Mixi nan n na, naxan bara toore kolon Ala xa xone saabui ra.

² A bara n tongo kuye iyalanxi, a n napere dimi kui.

³ A n tooroma loxoƙe birin.

Danyi yo mu na n ma toore ma

⁴ A bara n naxosi kelife n xunyi ma sa doxoƙe n sanyie ra.

A bara n xorie birin magira.
⁵ A bara n tɔɔɔ, a n nabilin naxankate ra.
⁶ A bara n lu dimi kui alo singe ra mixi faxaxie.
⁷ A bara n nabilin sansanyi ra, a yɔlɔnxɔnyi sa n ma, alako n naxa fa mini.
⁸ N bara gbelegbele, n bara xili ti demeri ra, kɔnɔ a bara naade balan n ma maxandi ma.
⁹ A bara kira balan n ya ra gɛmɛ belebelee ra, a n ti tɔɔɛ kira xɔn ma.
¹⁰ A bara lu alo sube xaape naxan n mamefe burunyi, alo yete naxan a nɔxunxi n ya ra.
¹¹ A bara dunija ixutu n ma, a bara n kana.
¹² A bara a xa xali itala a a xa tanbee ti n na.
¹³ A to a xa tanbee bejin, e naxa n bɔɔe sɔxɔ.
¹⁴ N bara findi n ma mixi birin ma mayele se ra, lɔxɔe birin, e n findima e xa sigie ra.
¹⁵ A bara n naluga ɔooge xɔne ra, a bara xɔne findi n ma donse ra.
¹⁶ A bara a niya n xa gɛmɛ xorie maxin, han n jinyie birin bara magira. A bara n maboron xube xɔra.
¹⁷ A bara bɔɔesa makuya n na han fe fanyi mɔoli birin bara neemu n na.
¹⁸ Na nan a toxi n bara a fala, «N ma fe bara kana. Alatala bara n kuma se birin na n xaxili nu tixi naxee ra.»
¹⁹ N bara n mapɔxun n ma marayaagi ma, n bara n mapɔxun n ma simaya naxasixi ma.
²⁰ N mu nɔma neemude n ma tɔɔɛ ma. A xun bara masa han a bara ge n kuntinde.
²¹ Kɔnɔ na birin kui, n nan n xaxili tima fe naxan na, a tan nan ya:
²² Alatala xa hinne mu jɔnma, danyi yo mu na a xa xanunteya ma.
²³ A gbilenma a ra gɛɛsɛge yo gɛɛsɛge. «Alatala, i mu meema i xa mixie ra abadan!»
²⁴ N a kolon n bɔɔe kui, Alatala nan na n harige ra. N xaxili tixi a tan nan na.

²⁵ Alatala fe fanyi rabama a fenma be, naxan xaxili tixi a ra.
²⁶ Mixi lan a xa sabari Alatala ya i naxan fama a rakiside.
²⁷ A lanma adama xa tɔɔɛ kolon a fonike temui.
²⁸ A xa dundu, a xa dɔxɔ a xati ma, barima Alatala nan a ragirixi a ma.
²⁹ A xa a xun sin bɔxi, temunde Ala fama ne a xa dube suxude.
³⁰ A xa a xere ti mixi be, naxan a ragarinma, a xa tin na yaagi ra.
³¹ Marigi mu mixi ratutunma abadan.
³² A na mixi nde tɔɔɔ, a man fama ne hinnede a ra a xa fonisireya kui.
³³ A waxɔnfe xa mu a ra, a xa mixi rayaagi, a xa ibunadama tɔɔɔ.
³⁴ Mixi na geelimanie tɔɔɔ a jaaxi ra bɔxi kui,
³⁵ e na tinxintareya raba mixi ra Ala Xungbe ya i,
³⁶ e na mixi tɔɔɔge a makiiti temui, Alatala mu a birin toma xe?
³⁷ Nde nɔma fe ra, xa Ala xa mu a ragirixi?
³⁸ Fe fanyi nun fe jaaxi, a birin mu kelima Ala Xungbe xui xa ma?
³⁹ Munfe ra ibunadama a mawama, xa a tɔɔɛ soto a yete xa yunubi saabui ra?
⁴⁰ Won xa won jere ki mato, won xa a igbe, won xa gbilen Alatala ma.
⁴¹ Won xa Ala maxandi won bɔɔe birin na, won xa won belexe ite Ala be naxan na koore ma.
Nama xa Ala maxandi
⁴² «Muxu xa yunubi nun matandi bara gbo, i fan mu dipexi muxu ma.
⁴³ I xa bɔɔe xɔne bara lu muxu fɔxɔ ra, i bara faxe ti, i mu kinikini.
⁴⁴ I bara nuxui ti won tagi, alako muxu xa maxandi naxa i li.
⁴⁵ I bara muxu findi suuti ra jamanee tagi.
⁴⁶ Muxu yaxuie birin bara e de ibi muxu xili ma.
⁴⁷ Gaaxui nun bɔɔe mini bara no muxu ra,

muxu xa fe findixi kanari nun gbaloe nan tun na.

48 N ya suusama yaye ra, n ma mixie xa gbaloe xa fe ra.

49 Danyi yo mu na n wafe ma, malabui yo mu na n be,

50 han beenun Alatala xa a ya ragoro won ma.

51 N bara kinikini ginɛdimɛdie xa tɔɔre ma.»

Annabi Yeremi xa Ala maxandi

52 Mixie bara n kerɛ alɔ xɔni, hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

53 E bara n nagoro kɔlonyi kui, e nu fa gemɛe ragoro n ma.

54 Ye to din n xun na, n naxa a fala, «N bara lɔe!»

55 N naxa i tan Alatala xili kɔlonyi gbaata ma.

56 I fan naxa n xui mɛ n to a fala, «I naxa tondi n xui ramɛde. Yandi, n mali.»

57 N to i maxandi, i naxa i maso n na, i a fala n be, «I naxa gaaxu.»

58 Alatala, i bara n ma fe suxu, i bara n nii rakisi.

59 Alatala, i a toxi e fe naxee niyaxi n na. I xa n ma nɔndi makenɛn.

60 I bara a to e kɔnkɔxi n ma ki naxɛ, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

61 Alatala, i bara e xui mɛ konbi ti ra, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

62 N gerefae xa wɔyɛnyi nun e xa maɔxunyi na n tan nan fɔxɔ ra lɔxɔe birin.

63 A mato, xa e dɔxɔxi, xa e tixi, e n tan nan findixi e xa sigie ra.

64 Alatala, i xa n gbɛɔxɔ e ma. E naxan niyaxi n na, i xa na ragbilen e ma.

65 I xa e xaxili dɔnxu, i e danka, barakatareja xa bira e fɔxɔ ra.

66 Alatala, i xa bɔje xɔne xa lu e fɔxɔ ra, i xa e ba dunija bendɛ fupi fari.

4

Darisalamu nama xa paxankate

1 Xɛɛma mu yilenma sɔnɔn, a mu seniyɛn. Gemɛ tofanyie bara ralantan ye taa tunxunye birin na.

2 Siyon die tide nu gbo alɔ xɛɛma, kɔnɔ yakɔsi e tide bara xurun alɔ fɛɛe naxee yailanxi bendɛ ra.

3 Hali wulabare ginɛ xije fima a xa die ma,

kɔnɔ n ma nama bara lu alɔ dingɛ naxee mu mixija rakamalixi.

E kobi alɔ sege.

4 Kaamɛ bara a niya, diyɔre nɛnyi bara kankan a naxare.

Dimɛe taami maxɔrinma, kɔnɔ mixi yo mu e kima.

5 Naxee nu donse fanyi donma, kaamɛ bara e rabira taa kui.

Naxee ramɔxi fe fanyi kui, e fa na jooge nan yegelenfe e belɛxɛe ra.

6 N ma nama xa paxankate bara gbo dangife Sodomakae gbe ra,

naxee halaki ya magire keren kui, mixi keren belɛxɛe mu din e ra.

7 E xa mangedie nu tofan dangi xɛɛma ra, e nu fiixe dangi xije ra.

E fate rayabu alɔ ye xɔra sinbonyi, e yatagi nu luxi nɛ alɔ diyaman.

8 Kɔnɔ yakɔsi e fate bara fɔɔrɔ dangi tige ra,

e mu kolonma taa kui sɔnɔn. E kiri fatuxi e xɔrie ma, a bara xara alɔ bole.

9 Naxee faxa santidɛgɛma ra, e tan nan xun nu rafan dangi mixi birin na kaamɛ naxee paxankatafe.

Kaamɛtɔɛe bara xɔsi, e taganxi, e mu donse yo sɔtoma kɔre.

10 Dingɛe, marafanyi nu na naxee be, e bara e yetɛ xa die jin, e e don, alako e xa balo alibalawi kui.

11 Alatala xa xɔne bara kamali.

A bara a ralantan ye, a tɛ xuru Siyon, naxan bara yire tixie birin gan.

12 Bɔxi mangɛe mu la a ra, dunija mixie sese fan mu la a ra, xa yaxuie noma sode Darisalamu naadɛe ra.

13 Yi gbaloe kelixi a xa namijɔnmɛe xa yunubie nan ma, a nun a xa serɛxɛdubɛe xa fe kobi rabaxie ma,

e tan naxee tinxintɔɛe nii baxi.

14 Kɔnɔ yakɔsi e jɛrɛma taa kui alɔ dɔnxuie, mixi yo mu a belɛxɛe dinma e ra

barima wuli naxan goroma e ma,
a bara e findi seniyeentaree ra.

15 Mixie luma gbelegbele ra,
«Wo keli be! Wo tan mixi seniyeentaree!
Wo keli be, wo keli be! Wo wo makuya
muxu ra!»

Na kui e naxa e gi sigafe ra pamanee ma.
Naakae fan bara a fala,
«E mu luma muxu xonyi kore!»

16 Alatala yete yati nan e rayensen ye,
a mu fa a joxo saxi e xon ma sonon.
A bara binye ba serexedubee yi,
xunnakeli mu na forie be sonon.

17 Muxu bara mali nde mame,
konon mixi yo mu fa.
Muxu bara muxu ya ti kira ra han muxu
ya bara raforo,

konon si yo mu fa muxu ratangade.

18 Muxu yaxuie nu muxu jere ki birin
toxi,

alako muxu naxa fa mini taa kui.
Muxu xa fe danyi nu bara makore,
loxoe gbegebe mu nu luxi muxu be sonon,
barima muxu xa fe danyi nu bara ge a
lide.

19 Muxu kerimae nu xulun dangi segee ra,
naxee na koore ma.
E naxa muxu keru han geyae fari,
e e noxon muxu ya ra, e muxu mame
burunyi.

20 E naxa muxu rakisima fan suxu, Ala xa
Mixi Sugandixi.

Won nu bara a fala a xa fe ra,
«Muxu yiriwama ne a niini bun ma
pamanee tagi.»

21 I tan Edon pama naxan sabetixi Usu
boxi ma jlexin yire,
yakosi i na seewe kui,
konon i fan xa kiiti waxati na fafe.
I fama ne jaxankate nun yaagi sotode.

22 Siyon pama, a gbe mu luxi i xa
jaxankate xa dan.

Ala mu i xa konyiya rabuma,
konon i tan Edon pama,
Alatala fama ne i makiitide i xa yunubie
ma,
a xa i jaxankata nee xa fe ra.

5

*Nama jaxankataxi xa sali
Nama xa Ala maxandi*

1 Alatala, muxu xa toore mato, muxu xa
yaagi igbe!

2 Xone bara muxu ke tongo.
Mixie bara sabati muxu xa banxie kui,
muxu kolonmae mu naxee ra.

3 Muxu bara findi misikiine babataree ra,
muxu ngae bara lu alo kaape ginne.

4 Muxu mu noma muxu xa ye minde,
fo muxu xa a sara kobiri ra.
Muxu mu noma muxu xa yege fan gande,
fo muxu xa a sara.

5 Muxu jaxankatamae doxoxi muxu fari.
Muxu bara tagan, malabui yo mu na.

6 Muxu bara muxu belexe itala Misira nun
Asiriya biri ra,

alako e xa muxu ki taami ra.
7 Muxu babae bara yunubi raba,
konon e mu na dunipa sonon.

Muxu tan nan fa e xa fe kobie torupe
xaninfe.

8 Konyie nan fa tixi muxu xun ma,
mixi yo mu na naxan muxu bama e yi ra.

9 Muxu baloe fenma wula i gaaxui kui,
barima santidegema kanyie na yire birin.

10 Kaame bara muxu suxu.

11 Muxu yaxuie bara e waxonfe raba
Siyon nun Yudaya ginemedie ra.

12 E bara kuntigie gbaku wurie ma, e
binye ba forie yi.

13 Fonikee mengi dinma,
e yege maxanin han yege kote bara bira e
ma.

14 Forie bara ba e malanfe,
fonikee fan bara ba jaxanaxafe.

15 Muxu bone bara ba seewafe,
muxu xa xulunyi bara masara sunnunyi
ra.

16 Xunnakeli bara ba muxu yi,
muxu bara makinikini muxu xa yunubie
xa fe ra.

17 Na nan a toxi, muxu bone toroxu,
muxu ya fan bara raforo.

18 Siyon geya bara findi gbengberenyi ra,
a bara findi xulumasee maperede ra.

19 Konon i tan, Marigi Alatala, i tan nan
mange ra temui birin.

Danyi mu na i xa mangeya ma,
keli lanfanmae ma, sa doxo lanfanmae
birin na.

20 Munfe ra, i fa neemuxi muxu ma yi
mooli ra,

ka i muxu rabepinma ne muxu xa simaya
birin kui?

²¹ Alatala, muxu ragbilen i ma,
muxu xa fa i ma aɓo a singe.

²² I meexi ne muxu ra kerenyi ra?
I xonoma ne muxu ma abadan?

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esekiyeli findixi Ala xa namipɔnmɛ nan na Yudaya bɔxi ma. Ala nu bara nate tongo Yudayakae birin xa xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, alo a naxan naba Isirayilakae ra naxee nu sabatixi kɔɔla mabiri. Na birin fatanxi e xa yunubie nan ma.

Ala mu na rabaxi temui keren xa ra. A naxa a ragiri Babilɔnkae xa pama saxan xanin je fu nun solofere bun ma, beenun e xa Darisalamu kana kerenyi ra. Annabi Esekiyeli nu na pama firin nde ya ma, naxan sabati Babilɔn.

Na pama a mapɔxun ne a e mu buma konyiya kui. E xa diine mixie nu a falama ne e be, a e gbilenma ne e xonyi heeri kui. Kɔnɔ Ala naxa a masen e be Annabi Esekiyeli saabui ra, a e mu gbilenma mafuren mafuren e xa yunubie xa fe ra. E xa kuye batui nan a niyaxi e xa xanin Babilɔn bɔxi ma, e xa Ala xa paxankate xungbe sɔtɔ konyiya kui.

Kɔnɔ Ala xa namipɔnmɛ xa masenyi mu danma menni xe. Annabi Esekiyeli naxa a masen e be a Ala fama ne kaabanakoe rabade e ragbilenfe ra Darisalamu. A naxe Alatala Xaxili Seniyenxi fama ne gorode e ma, a a niya e xa tuubi, e man xa Ala xa marafanyi kolon e bɔje kui. A ngaxakerenyie gbegbe mu nu laxi na masenyi ra, kɔnɔ ndee naxa e xaxili ti na xibaaru fanyi ra, e e tunnabexi na kui.

Annabi Esekiyeli naxa a masen e be, Ala fama a xa hɔrɔmɔbanxi tide a firin nde ra ki naxe. Na tide nu gbo Isirayilakae be. Babilɔnkae to e xa salide xungbe kana, e naxa a mapɔxun Ala nu bara a rabolo. Yi kitaabui nu a masenma ne e be a Ala nu bara e rabolo e xa yunubie xa fe ra, kɔnɔ a mu tondima e ramini na paxankate kui, a e rakisi. Ala tantu, mixi naxan Ala xa heeri fenma, a a toma ne. Ala sago nan na ki.

Ala xa won mali birade a xa kira foxo ra, kira naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be

Ala a yete masenfe Annabi Esekiyeli be

¹ Ne tongo saxan nde, a kike naani nde, xi suuli nde ra, n nu na Isirayilaka suxuxie ya ma Kebara xure fe ma. Koore naxa rabi, n naxa Ala xa laamatunyi to.

² Na je nu findixi Yudaya Mange Yehoyakini xa je suuli nde nan na konyiya kui. Na xi suuli nde

³ Alatala naxa masenyi ti n tan serexedube Esekiyeli be, Busi xa di. N nu na Kalidi bɔxi nan ma Kebara xure fe ma. Alatala xonye nu na n ma.

⁴ N naxa turunnaade to kelife kɔɔla mabiri, nuxui xungbe yanbama naxan nabilinxi naiyalanyi magaaxuxi ra. A xori nu luxi ne alo wure raxunuxi.

⁵ Daalise naani nu na na te xɔra. E nu maniyaxi xeme nan na,

⁶ kɔnɔ yatagi naani nun gabutenyi naani nan nu na kankan ma.

⁷ E sanwurie nu tinxin, e sanbɔnbɔlae nu maniyaxi ninge toree nan na naxee yanbaxi alo wure gbeeli.

⁸ Mixi belexe nu na e be e gabutenyie bun ma e seeti naanie ma. Yatagie nun gabutenyie nu na e naani birin ma,

⁹ e gabutenyie nu dɔxɔxi e bore ra. Na ki e mu nu e ya ragbilenma sigafe ra, e nu siga yare tun.

¹⁰ E yatagie nu na yi ki ne: yatagi adama daaxi, yatagi yete daaxi, yatagi ninge daaxi, nun yatagi sege daaxi nan nu na kankan be.

¹¹ E yatagie nu na na ki ne. Gabutenyi naani nu na kankan ma. Firin na seeti keren ma, naxee nu italaxi e bore fe ma. Gabutenyi firin nan fan nu e fatee makotoxi.

¹² Kankan nu biraxi Ala Xaxili nan foxo ra. Na kui, e mu nu e ya ragbilenma, e nu fa siga yare tun.

¹³ Na daaliseen lahale nu luxi ne alo te wolee nun te fulefulee. Na te yanbaxi nu a lintanma na daaliseen longori ra alo seyamakonyie.

14 Na daalisee nu siga e gi ra, e xulun alo seyamakonyi.

15 N to nu yi daalisee matofe, n naxa sanyi radigilinxi keren to boxi ma kankan seeti ma.

16 Nee nu yanbama alo diyaman, e birin nu maniya. E rafala ki nu luxi ne alo sanyi radigilinxi nu na sanyi radigilinxi gbete kui.

17 E ne sigama, e nu e jere ma e seeti naani nan ma, e mu nu e mafindima e xa jere kui.

18 E nu ite, e tofan, e luxi alo yae nu na e be.

19 Daalisee na e jere, e sanyie fan e jere. E na te koore ma, e sanyie fan te.

20 Ala Xaxili nu siga dede, e fan nu birama ne a foxo ra, a nun e sanyie, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

21 Na daalisee na siga, e sanyie fan siga. Daalisee na ti, e sanyie fan ti. Daalisee na te koore ma, e sanyi fan te, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

22 Koore walaxe tofanyi alo diyaman nu italaxi e xun ma.

23 Na daalisee gabutenyi firin nu italaxi e bore seeti ma, gabutenyi firin nu e fate makotoxi.

24 E e jere temui naxe, xui nde nu minima alo baa moronyi xui, alo Ala Senbema xui, alo soori gaali xui. Daalisee na ti, e nu fa e gabutenyie iso.

25 Na temui xui nde naxa mini koore walaxe fari naxan nu na daalisee xun ma, e gabutenyie isoxi.

26 Se nde nu na na koore walaxe fari naxan nu luxi alo kibanyi naxan yailanxi diyaman na. Se nde nu na kibanyi kui naxan nu maniyaxi adamadi nde ra.

27 A kanke nu yanbama alo wure rax-unuxi, a sanyie fan nu yanba alo te. Naiyalanyi magaaxuxi nu na a rabilinyi birin ma.

28 A yanbe nu luxi ne alo senkui naxan minima koore ma tune furu temui. N to na to, n naxa bira n na n yatagi rafelen boxi ma, n naxa xui nde me.

2

Alatala Annabi Esekiyeli xeeffe

1 Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, keli, n xa masenyi ti i be.»

2 A fefe na woyenyi fala n be, Xaxili Seniyenxi naxa goro n ma, a n ti n sanyie xun ma. N naxa a xui me a falafe ra n be,

3 «I tan adamadi, n tan nan i xeeffe Isirayilakae ma, naxee bara muruta n ma, kelife e benbae xa temui ma han yi waxati.

4 N i xema naxee xon, e tuli xoroxo. I xa a fala e be, «Alatala yi masenyi nan tixi.»

5 Bonsoe murutaxi nan e ra, konso e fama ne a kolonde namijonme nde bara lu e ya ma, hali e tondi i xui suxude.

6 I tan adamadi, i naxa gaaxu e ya ra, i naxa kontofili e xa woyenyi xa fe ra, hali na birin fa findi toore ra i be, e fa lu alo talie. I naxa gaaxu na bonsoe murutaxi ya ra.

7 Fo i xa n ma masenyi ti e be, hali e tondi e tuli matide i ra e xa matandi kui.

8 Konso i tan adamadi, i xa i tuli mati n xui ra, i naxa muruta alo yi bonsoe a rabama ki naxe. I xa i de rabi, i xa donse don n naxan soma i yi ra.»

9 Na temui n naxa belexe italaxi nde to n ya i, keedi mafilinxi nu na a kui.

10 A naxa a itala n ya i, sebeli nu tixi a kui nun a fari naxan toore xoroxoe xa fe masenma.

3

Annabi Esekiyeli xa xeraya

1 Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi don, i sa masenyi tife Isirayila bonsoe be.»

2 Awa, n naxa n de rabi, a naxa na keedi raso n de kui.

3 A man naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi birin don n naxan soxi i yi ra.» N to a don, a nu joxun n de i alo kumi.

4 Na temui Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, siga Isirayila bonsoe yire, i sa n ma masenyi ti e be.

5 N mu na i xeeffe jama xa ma, i mu naxan xa xui xoroxoe mema. N bara i xee Isirayila bonsoe nan ma.

6 N mu na i xeeffe bonsoe wuyaxi xa ma, i mu naxee xa xui falama, i mu naxee xa xui mema. Xa a sa li n i xee ne naxee fan ma nu, e i xui suxuma ne keren na.

⁷ Kɔnɔ Isirayila tan mu wama a tuli matife i ra, barima e mu tinma n ma masenyi ra. E xaxili xɔrɔxɔ, matandi bara e bɔɓe suxu.

⁸ Kɔnɔ n i ya xɔrɔxɔma nɛ dangife e tan na, n i xa limaniya xun masama nɛ.

⁹ N a niyama nɛ i xa i tun nabɛxi alo fanye, i xa senbɛ soto naxan xɔrɔxɔ alo gɛmɛ. I naxa gaaxu e ya ra, i naxa ifu e ya i de, hali e to findixi bɔnsɔɛ murutaxi ra.»

¹⁰ Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, I tuli mati n ma masenyi ra n naxan masenfe i bɛ. I xa e ragata i bɔɓe ma.

¹¹ Yakɔsi i xa siga i xa pama yire, naxan na konyiya kui, i sa wɔyɛn e ra. I xa a fala e bɛ, «Ala xa masenyi nan ya.» Xa e sa e tuli mati ba, xa e mu e tuli mati ba, i tan xa n ma masenyi ti.»

¹² Na tɛmui Alatala Xaxili naxa n tongo, n naxa xui nde mɛ n xanbi ra a falafe ra, «Matɔxɔɛ na Alatala nɔrɛ kanyi bɛ a sabatixi dennaxe!»

¹³ N naxa na daalisee gabutenyie xui mɛ e garinfe e bore ra, a nun e sanyi digilinxie xui. Na senbɛ gbo.

¹⁴ Ala xaxili naxa n nate koore ma, a n xanin. Xɔnɛ nu bara n bɔɓe rate, kɔnɔ Ala xɔnyɛ naxa nɔ n na.

¹⁵ Na kui n naxa n ma pama li naxan nu na konyiya kui Teli Abibi taa kui Kebara xure fɛ ma. N naxa xi solofere raba e tagi, n nakorixi kɔfu.

¹⁶ Xi solofere to dangi, Alatala naxa yi masenyi ti n bɛ, a naxe,

¹⁷ «Adamadi, n bara i findi Isirayila bɔnsɔɛ kantama ra. I na n ma masenyi mɛ, i xa na fala e bɛ.

¹⁸ N na a masen mixi paaxi bɛ, «I faxama nɛ,» xa i mu a rasi a xa gbilen fe paaxi fɔxɔ ra alako a xa kisi, n a faxama nɛ a xa yunubi xa fe ra. Na kui n a nii sare maxɔrinma i tan nan ma.

¹⁹ Kɔnɔ xa i bara a rasi, a fa lu a mu a yete ragbilen n ma, a faxama nɛ a xa yunubi kui, kɔnɔ a lima nɛ i tan nii bara rakisi.»

²⁰ «Xa tinxintɔɛ nde sa gbilen tinxinyi fɔxɔ ra, a kira gbete suxu, n a tɔɔrɔma nɛ na kira xɔn, alako a naxa fa faxa. Xa i mu a rasi, a faxama nɛ a xa yunubi kui. A xa

wali fanyie birin luma nɛ fu. Na kui n a nii sare maxɔrinma i tan nan ma.

²¹ Kɔnɔ xa i bara a rasi alako a naxa yunubi raba, a fa a tuli mati i ra, a kisima i tan nan saabui ra. Na kui i bara i yete fan nakisi.»

²² Alatala xɔnyɛ nu na n ma menni, a fa a masen n bɛ, «Keli, mini fili ma. N sa wɔyɛnma i bɛ menni nɛ.»

²³ N naxa keli, n siga fili ma. Menni n naxa Alatala xa nɔrɛ to, alo n a toxi Kebara xure dɛ ra ki naxe. N naxa n yatagi rafelen bɔxi ma.

²⁴ Alatala Xaxili naxa so n bɔɓe kui, a naxa n nakeli. A naxa a masen n bɛ, «Siga i xɔnyi, i so banxi, i naade balan i yete xun na.

²⁵ I tan Adamadi, e i xirima nɛ luuti ra alako i naxa so pama ya ma.

²⁶ N i nenyi xirima nɛ, alako i naxa nɔ sese falade na bɔnsɔɛ murutaxi bɛ.

²⁷ Kɔnɔ n nɛ wɔyɛnma i bɛ, n i nenyi fulunma nɛ, alako i xa a fala e bɛ, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo bɛ.» Xa a naxan kɛnɛn, a xa na rame. Xa a mu naxan kɛnɛn, a xa na lu na. Bɔnsɔɛ murutaxi nan e ra.»

4

Darisalamu suxuxi

¹ «I tan adamadi, i xa walaxe bɛndɛ daaxi tongo, i fa pirinti korin a ma naxan misaalixi Darisalamu taa ra.

² I xa se ndee yailan na walaxe rabilinyi ma naxan misaalixi gere ra Darisalamu xili ma. Bɛndɛ nde malan misaali ra yaxuie fama tede tɛtɛ ra naxan fari. Wuri die tongo naxee misaalixi wurie ra yaxuie naxee rawalima naade kanafe ra. Yonkindee yailan misaali ra yaxuie luma dennaxe.

³ Wure nde ti i tan nun na walaxe tagi. Na xa findi misaali ra Darisalamu suxuma ki naxe. A xa findi tonxuma ra Isirayila bɔnsɔɛ bɛ.»

⁴ «I xa i sa i kɔɔla sɛɛti ma na walaxe ya i. Na misaalima Isirayila xa yunubie nan na, naxee luma i ma i xa xi xasabi.

⁵ I xa xi xasabi lanma e xa yunubi raba jɛ xasabi nan ma. Na findixi xi keme saxan xi tongo solomanaani nan na. Isirayilakae xa yunubi kote dɔxɔma i xun ma na ki nɛ.»

⁶ «I na ge na rabade, i man xa i sa i yirefanyi seeti ma. Na kui i xa Yuda bɔnsɔe xa yunubi kote tongo xi tongo naani bun ma, naxan a masenma e lu yunubi raba ra na je nan na.

⁷ I xa i ya ti na walaxe ra, i i belexe itala, i woyen Darisalamu be n xili ra.

⁸ N i xirima ne luutie ra alako i naxa fa i mafindi i seeti nde ma, han i ge na waxati rakamalide.»

⁹ «Mengi xorie, toge, tenge, nun na maniyɛ tongo, i e sa se sase kui taami yailanfe ra i be na waxati. I fama ne na donde i saxi i seeti ma na xi keme saxan xi tongo solomanaani bun ma.

¹⁰ I xa na donse maniya giramu keme firin, keme firin ma, i naxan donma loxo yo loxo a waxati ma.

¹¹ I xa ye fan litiri tagi maniya, i naxan minma loxo yo loxo a waxati.

¹² I xa taami yailan na mengi ra pama ya xori. I na gan mixi gbi ra.»

¹³ Na temui Alatala naxa a masen, «Na kui Isirayilakae fama ne taami seniyantare donde jamane gbete tagi, n e rayensenma dennaxe.»

¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala astofulahi! N tan luma seniyyeni nan kui. Kabi n dimedi temui n mu sese raharamuxi don, alo sube naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube naxan iboxi sube xaape nde saabui ra.»

¹⁵ Na nan a ra, a naxa a fala n be, «Awa yire, i i xa taami ganma ninge jape nan fari, n bara mixi gbi fe lu na.»

¹⁶ Na temui a naxa a fala n be, «Adamadi, n mu tinma baloe xa Darisalamu li. Taakae fama donse nun ye sotode a xuri xuri nan na, e fa lu toore nun kontofili kui.

¹⁷ Baloe nun ye xurunma ne e yi, e fate jon e gaaxu e bore tofe ra. Na birin e lima e xa yunubi nan xa fe ra.»

5

Isirayila xa paxankate

¹ «I tan adamadi, i xa i xunyi nun i dexabe bi. I na ge na rabade, i xa na xunsexe nun na dexabe itaxun doxo saxan na.

² Darisalamu xa suxui xi konti na ge kamalide, i xunsexe nun dexabe doxo

keren gan taa pirinti ma. I xa doxo keren maxaba santidegema ra pirinti rabilinyi ma. I xa doxo keren woli koore ma, foye xa a rayensen. Na birin a masenma ne n fama i keride santidegema ra ki naxe.

³ Kono i xa xunsexe dondoronti tongo, i nee noxun i xa dugi kui.

⁴ I man xa xunsexe nde woli te xora, naxan a masenma yi paxankate fama ne dinde Isirayila bɔnsɔe birin na.»

⁵ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Darisalamu nan ya n naxan doxo sie tagi. Namanee nan na a rabilinyi birin ma.

⁶ Kono a bara muruta n ma seriye nun n ma yaamarie ma a xa jaaxupa kui. A bara a kobe raso n na, a gbilen n foxo ra.»

⁷ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Wo bara jaaxu dangife wo doxo booree birin na. Wo to mu tinxi birade n ma kira foxo ra, wo mu n ma seriye suxu. Hali wo doxo booree xa seriye, wo mu a binyama.»

⁸ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: N tan bara ti wo kanke Darisalamukae. N fama ne wo paxankatade sie ya xori.

⁹ Wo to bira kuye xonxie batufe ra, n fe rabama ne wo ra n mu naxan singe rabaxi, n mu naxan nabama yare.

¹⁰ Wo babae fama ne e xa die donde, wo xa die fama ne e babae donde. N wo paxankatama na ki ne, naxee luxi n fa e rayensen jamanee ma.»

¹¹ «N tan Marigi Alatala n bara n kali: Wo to n ma horomobanxi rafe kuye jaaxie ra, wo fa batui raba n naxan xonxi, n na n ma hinne bama ne wo yi ra, n mu kinikinima wo ma, n mu wo rakisima fefe ma.

¹² Wo xa pama doxo keren faxama ne wuganyi nun kaame ra. A doxo firin nde faxama santidegema nan na taa fari ma. A doxo saxan nde rayensen ye jamanee ma, n e keride santidegema ra.»

¹³ «Na temui, n ma xone danma ne. N gbe fama ne joxode na kui. N na xone e ma na ki, e fama ne a kolonde n tan Alatala bope na ki naxe.

¹⁴ N i findima yire kanaxi nan na, si gbete na naa to, e fa wo mabere.

¹⁵ N na ge wo paxankatade n ma xone kui, e fe jaaxi falama ne wo xun ma, e wo konbi. Wo findima masenyi magaaxuxi

nan na sie be naxee na wo rabilinyi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ «N na n ma xali faxatise wolima ne wo ma, naxan lanxi kaame ma. Nee wolima ne alako n xa wo sonto. N luma ne wo xa kaame xun masa ra, wo xa baloe xa jon feo.

¹⁷ N kaame radinma ne wo ma, n sube xaape xema ne wo yire. Na birin wo xa die sontoma ne. Wuganyi, faxe, nun gere mu jonma wo tagi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

6

Naxankate geyae fari

¹ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

² «Adamadi, i ya rafindi Isirayila geyae ma, i xa n xui radangi e ma.

³ I xa a fala, <Isirayilakae, wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra. N naxe wo tan naxee na geyae fari nun gulunbae kui, n fama ne wo sontode santidegema ra, n wo xa kuye batudee kana.

⁴ Wo xa serexebadee kanama ne, wo xa surayi serexebadee yensen, wo faxa wo xa kuyee ya xori.

⁵ N wo tan Isirayilakae binbie luma ne na serexebadee rabilinyi, wo xorie rayensenma ne naa.

⁶ Wo sabati dede, wo xa taae nun wo xa batudee kanama ne. Wo xa serexebadee nun wo xa kuyee butuxunma ne, wo xa surayi serexebadee rabira. Wo xa wali birin xun nakanama ne.

⁷ Mixi gbegbe na faxa wo ya ma, wo fama a kolonde a Alatala na n tan nan na.»

⁸ «Kono n wo donxoe ratangama ne santidegema ma, n fa wo lu pamanee ma.

⁹ Na temui wo xa mixi naxee xaninxi konyiya kui, e fama ne ratude n ma. E fa e xa yanfanteya kolon n mabiri, e xa bire kuyee foxo ra, na birin bara n bone tooro. E na fahaamui soto e xa paaxupa ma, e bone fan tooroma ne.

¹⁰ Na temui e a kolonma ne a Alatala na n tan nan na. N mu woyenxi fufafu ra n to yi gbaloe fe fala e be.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo wo belexe bonbo, wo wo sanyi ramaxa, a falafe ra, <Isirayila bonsoe xa

paaxupa birin bara a niya e xa faxa gere, kaame, nun wuganyi ra.

¹² Naxee makuya, wuganyi nan nee faxama. Naxee makore, nee faxama gere nan kui. Naxee na ratanga na gbaloe ma, kaame nan nee fan faxama. N na n ma xone fulunma ne e xili ma.

¹³ E na e xa mixi binbie to e xa kuyee seeti ma na serexebadee yire geyae fari wurie bun ma e nu surayi fanyi ganma dennaxe serexe ra e xa kuyee be, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁴ N fama ne n belexe italade e xili ma, e xa boxi fa kana kelife gbengberenyi ma han Dibila. Na kui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7

Isirayila xa fe rajonyi

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «I tan adamadi, wo Marigi Alatala xui nan yi ki Isirayila bonsoe be, <Wo xa fe rajonyi bara wo xa boxi tunxun naani birin li!

³ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma, wo xa wo xa wali paaxi sare soto, wo xa fe xa jon.

⁴ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo Marigi Alatala xui nan yi ki, wo xa gbaloe magaaxuxi bara wo li.

⁶ Wo xa fe rajonyi bara fa, a bara wo yire li, a bara keli wo xili ma!

⁷ Fe xoxoe bara wo li, wo tan naxee sabatixi Isirayila boxi ma. N ma kiiti loxoe bara fa. Seewe bara masara kontofili ra wo xa geyae fari.

⁸ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma a paaxi ra. N wo makiitima ne wo xa wali paaxi xa fe ra, n wo xa yunubie sare ragbilen wo ma.

⁹ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Na loxoe nan yi ki! Gbaloe bara ramini alo fuge minima sansi wuri ma ki naxe. Wo xa yete igbona bara dange.

11 Wo xa fe kobi bara findi luxusinyi ra n belexe kui. Nama yo mu luma wo xonyi, e harige birin jonma ne.

12 Kiiti waxati bara fa, na loxoe bara a li. Saresoe naxa seewa, saremati naxa sunnun, barima Alatala xa xone na tefe jama birin xili ma.

13 Saresoe mu sese fima sarematie ma e xa duniyeigiri kui, barima Ala xa nate mu masarama. E birin faxama ne e xa yunubie xa fe ra.

14 Hali e sara fe, e gere fe yailan, mixi yo mu sigama gere sode barima n ma xone bara din e birin na sinnanyi ma.»

15 «Gere na taa fari ma, wuganyi nun kaame na taa kui. Naxan na daaxa na faxama gere nan kui, naxan na taa kui na kanyi faha kaame nun wuganyi ra.

16 Naxee na ratanga na ma, nee sa e noxunma geyae nan fari. E wama ne alo kolokonde e xa yunubie xa fe ra.

17 E senbe jonma ne, e xinbie rakori.

18 E sunnunyi dugi nan nagoroma e ma, e e xunyi nun e dexabe bi yaagi kui.

19 E gbeti nun xema wolima ne tande alo se seniyantare, konon na sese mu findima kisi ra e be Ala xa xone loxoe. Na naafuli mu findima donse ra e be, barima a findi ne e ratantanse ra.

20 E nu bara jalexin e xa xunmase fanyie ra, e naxee rawalixi kuye jaaxie yailanfe ra. Na kui n nee findima ne se seniyantaree ra,

21 n nee so e yaxui jaaxie yi ra naxee e rawalima fe kobi ra jamanne ma.

22 N na n kobe soma ne e ra. E fama ne sode n ma horomobanxi kui, e fe seniyantare raba naa, e n ma see muna.»

23 «Yolonxonnye xa yailan, barima wo xa boxi rafexi suute nun faxetie nan na.

24 N mixi jaaxie nan nafama kelife jamanne ma, alako e xa wo xa banxie tongo, e xa wo rayaagi, e xa wo xa batudee mabere.

25 Fe xoroxoe na wo li, wo bonesa fenma ne, konon wo mu na toma fefe ma.

26 Gbaloe luma fa ra ne a bore foxo ra. Wo luma ne fe xoroxoe me ra. Wo xibaaru fanyi fenma ne namijonme ra, konon marasi yo mu luma serexedubee nun forie yi ra.

27 Mange luma ne sunnun na, a xa kuntigie nimisa, a xa jama birin seren gaaxui kui. N e makiitima e jere ki nan ma, alo e darixi a ra ki naxe. Na temui e a kolonma ne n tan nan na Alatala ra.»

8

Kuye batufe Ala xa horomobanxi kui

1 A je senni nde, kike senni, xi suuli nde ra, n nu doxoxi n ma banxi nan kui, Yuda forie fan nu na n seeti ma. Na temui Muxu Marigi Alatala naxa a senbe masen n be.

2 N naxa laamatunyi to naxan lanxi xeme nde ma naxan sanyie nu luxi alo te, a kanke nu yanbama alo bafata raxunuxi.

3 A naxa a belexe itala, a n xunsexe suxu. Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n ite koore nun boxi tagi, a fa laamatunyi masen n be. N naxa Ala xa horomobanxi to Darisalamu. N to na sode de li naxan nu na koola ma, n naxa kuye nde to naa naxan Ala raxonoma.

4 Isirayila Marigi Ala xa nore fan nu na menni, alo n a to ki naxe a singe ra fili ma.

5 Ala naxa a masen n be, «I tan Adamadi, i ya ti koola biri ra.» N to n ya rasiga naa, n naxa na kuye to horomobanxi sode de koola biri ra, naxan Alatala raxonoma.

6 Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsoe xa wali jaaxi to, wali naxan a niyama n xa n makuya n ma horomobanxi ra? I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

7 Ala naxa n xanin horomobanxi sode de gbete ra. Menni n naxa yale nde to tete ma.

8 A naxa a masen n be, «Adamadi, i xa na yale raxungbo.» N to na raba, n naxa naade nde to.

9 A naxa a masen n be, «I xa so naa jama xa wali jaaxi matode.»

10 N to so menni kui, n naxa bubusee, sube raharamuxie, nun Isirayila bonsoe xa kuye birin xa pirinti to na banxi xale rabilinyi ma.

11 Isirayila fori tongo solofere nun Safan xa di Yaasaniya nu na menni, surayi ganse suxuxi kankan yi ra, tuuri nu fa te a fa menni rafe.

12 Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsoe forie xa wali to, e

naxan nabafe dimi kui e xa kuyee ra? E naxe, «Alatala mu won toxi feo. A bara won ma bɔxi rabolo.»

¹³ Ala man naxa a masen n be, «I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

¹⁴ Na temui a naxa n xanin Alatala xa hɔrɔmɔbanxi sode de ra kɔɔla mabiri. N naxa gine ndee li menni, e dɔxɔxi, e pɔnfe rabafe kuye nde be naxan xili Tamusu.

¹⁵ A naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

¹⁶ A naxa n naso Alatala xa hɔrɔmɔbanxi xa tete kui. N naxa mixi mɔxɔnɔn nun suuli to hɔrɔmɔbanxi sode de ra, gbutunyi nun serexebade tagi, e kobe soxi Alatala xa banxi ra, e ya rafindixi sogetede ma e nu suyidi soge be.

¹⁷ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? Fe xuri di nan yi ra Yudayakae na naxee rabafe be? E man na fe jaaxi nan nabama bɔxi birin kui, fe naxan n naxɔnɔma han. A mato e na kuye salonsee sunbufe ki naxe.

¹⁸ Na kui n na n gbe jɔxɔma n ma xɔne kui. N mu kinikinima e ma, n mu gbilenma na paxankate fɔxɔ ra. Hali e n maxandi e xui itexi ra, n mu n tuli matima e ra fefe ma.»

9

Kuye batuie xa faxe

¹ Na temui n naxa Ala xui itexi me, a naxe, «Taa kantamae, wo xa fa wo xa geresosee ra!»

² Xeme senni naxa mini naade fuge biri ra, naade naxan ya rafindixi kɔɔla ma, birin nun a xa geresose ra a belexe i. Xeme gbete nu na e ya ma, dugi fiixe ragoroxi a ma, sebeli ti se nu na a belexe i. E naxa fa, e ti serexebade fe ma, naxan yailanxi wure gbeeli ra.

³ Isirayila Marigi Ala xa nɔre naxa keli malekee sawuree xun, a nu magoroxi naxee fari, a a xun ti banxi sode de ra. Alatala naxa na xeme xili dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se nu na naxan belexe,

⁴ a a masen a be, «I xa i jere Darisalamu taa kui tonxuma safe ra xeme birin tigi ra, naxee na toɔrofe, naxee na wafe

yi fe jaaxie xa fe ra naxee rabama Darisalamu.»

⁵ A man naxa a masen a booree be n ya xori, «Wo bira yi xeme fɔxɔ ra, wo xa faxe ti kinikinitarepa kui!

⁶ Wo xa mixi birin faxa, forie, segetalae, sungbutunyi, gine nun dimedie. Kɔnɔ tonxuma na naxee tigi ma, wo nee lu na! Wo xa yi wali folo n ma hɔrɔmɔbanxi seniyanxi yire.» Na kui e naxa na forie faxa naxee nu tixi hɔrɔmɔbanxi ya ra.

⁷ A man naxa a masen e be, «Hali a findixi fe seniyantare nan na, wo xa n ma hɔrɔmɔbanxi xa tete rafe binbie ra! Yakosi, wo siga!» Na kui e naxa mini, e faxe belebele ti taa kui.

⁸ E nu faxe tima temui naxe, n naxa n felen bɔxi ma n keren. N nu n mawafe Ala be a falafe ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila bɔnsɔe birin sɔntɔfe ne i xa xɔne kui naxan na tefe Darisalamu taa kui?»

⁹ A naxa n yaabi, «Isirayila nun Yuda bɔnsɔe xa yunubi gbo! E luma faxe ti ra temui birin, e fe tinxintaree raba bɔxi birin kui. E naxe, «Alatala bara yi bɔxi rabolo, a mu won ma fe toma sɔnɔn.»

¹⁰ Na kui n mu kinikinima e ma fefe ma. N e xa wali jaaxi sare ragbilenma ne e ma a xɔrɔxɔe ra.»

¹¹ Na temui na xeme dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se suxuxi naxan yi ra, a naxa gbilen, a dentege sa a xema be, «N bara ge i xa yaamari rabade.»

10

Ala xa nɔre xa keli a xa hɔrɔmɔbanxi xun

¹ Na laamatunyi kui n naxa kibanyi nde to malekee xun ma naxan nu luxi alo diyaman maniyɛ.

² Alatala naxa a masen xeme be dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, «I xa so malekee bun ma, sanyi radigilinxie na dennaxe, i xa te wolee tongo, i e rayensen taa ma.» A naxa na raba n ya xori.

³ Na malekee nu tixi hɔrɔmɔbanxi yire-fanyi ma na xeme so temui naxe. Kunda nu na hɔrɔmɔbanxi tete kui.

⁴ Alatala xa nɔre naxa keli na malekee xun ma, a siga hɔrɔmɔbanxi sode de ra. Kunda naxa hɔrɔmɔbanxi rafe, Alatala xa nɔre xa yanbe fanyi nu na tete birin kui.

⁵ Na malekɛe gabutenyie xui nu mɛma boore tɛtɛ kui, a nu gbo alo Ala Sɛnbɛma wɔyɛn xui.

⁶ Alatala to xɛmɛ yamari, dugi fiixɛ nu ragoroxi naxan ma, a xa tɛ wolee tongo se digilinxiɛ tagi malekɛe bun ma, a naxa so, a sa ti naa.

⁷ Na malekɛe keren naxa tɛ wole ndee kɔ, a a sa na xɛmɛ bɛlɛxɛ i. Na naxa a rasuxu, a mini.

⁸ Mixi bɛlɛxɛ maniyɛ nan nu minima na malekɛe gabutenyie bun ma.

⁹ N naxa sanyi radigilinxi naani to malekɛe fɛ ma, keren keren nu na kankan bun ma. E nu mayanbama alo diyaman maniyɛ.

¹⁰ Na sanyi radigilinxi naani birin nu maniya, kankan luxi alo a nu na sanyi radigilinxi gbɛtɛ nan kui.

¹¹ E nɛ sigama, malekɛe yatagi nu tixi dennaxɛ ra e nu e jɛrɛma menni biri nɛ, hali na sanyi to nu a mafindima.

¹² Yae nu na na malekɛe naanie birin fatee ma, a nun e farie ma, e bɛlɛxɛe ma, e gabutenyie ma, nun e sanyi radigilinxi naanie ma

¹³ N naxa a mɛ, e na sanyi radigilinxiɛ xilima «sanyi firi firi.»

¹⁴ Yatagi naani nan nu na na malekɛe birin bɛ. Keren nu luxi nɛ alo malekɛe yatagi, a firin nde nu luxi nɛ alo mixi yatagi, a saxan nde nu luxi nɛ alo yɛtɛ yatagi, a naani nde nu luxi nɛ alo sege yatagi.

¹⁵ Na tɛmɛui na malekɛe naxa keli. E nu maniyaxi na daalisee nan na n nu bara naxɛe to Kebara xure dɛ ra.

¹⁶ Na malekɛe nɛ e jɛrɛma, e nun na sanyi radigilinxiɛ nan a ra. E na e gabutenyie itala e xa keli, e nun na sanyie nan a ra.

¹⁷ E na ti, e nun e sanyie nan a ra, e na te, e nun e sanyie nan a ra, barima na daalisee nii nu na e sanyi radigilinxiɛ nan kui.

¹⁸ Na tɛmɛui Alatala xa nɔrɛ naxa keli hɔrɔmɔbanxi sode dɛ ra, a sa a magoro na malekɛe xun ma.

¹⁹ E naxa e gabutenyie itala, e keli bɔxi ma n ya xɔri e nun e sanyi radigilinxiɛ ra. E naxa e sa ti Alatala xa hɔrɔmɔbanxi dɛ ra sogetede biri ra. Isirayila Marigi Ala xa nɔrɛ nu na e xun ma.

²⁰ A raɔnyɛ n naxa a kolon n na daalisee naani n naxɛe toxi Kebara xure dɛ ra, e nu maniyaxi malekɛe nan na.

²¹ Yatagi naani nun gabutenyie naani nu na e birin ma. Bɛlɛxɛe fan nu na e gabutenyie bun ma.

²² E yatagie nu maniyaxi yatagie nan na n naxɛe to Kebara xure dɛ ra. E birin nu sigama yare nan tun.

11

Darisalamu xa jaxankate nun Isirayila xa bɔjɛ masare

¹ Na tɛmɛui Ala Xaxili Sɛniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Alatala xa hɔrɔmɔbanxi naade ra, naxan na sogetede biri ra. Xɛmɛ mɔxɔɔnɛn nun suuli nu na menni. Nama kuntigie Asuru xa di Yaasaniya nun Benaya xa di Pelataya fan nu na e ya ma.

² Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, yi mixie na fe jaaxi kui. E wama jama ratantanfe e xa marasi ra.

³ E naxɛ, «Hali won mu banxi ti, barima yi taa luxi nɛ alo tunde won jinma naxan kui.»

⁴ Na kui i tan adamadi, i xa n ma wɔyɛnyɛ radangi e ma.»

⁵ Na tɛmɛui Alatala Xaxili Sɛniyenxi naxa goro n ma, a yi masenyi ti n bɛ n xa a radangi e ma, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan Isirayila bɔnsɔɛ, n wo xa maɔxunyi kolon.

⁶ Wo bara mixi gbege faxa yi taa kui, wo bara e binbie lu kira ra.

⁷ Na kui n tan, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo binbie naxɛe wolixi kira ra, e findixi subee nan na naxan fama gande yi tunde kui, kɔnɔ n wo tan kerima nɛ.

⁸ Wo to gaaxuxi gere ya ra, n gere rafama nɛ wo ma! N tan Alatala xui nan ya.

⁹ N wo raminima nɛ taa kui, n wo sa si gbɛtɛ sagoe. Na nan findima wo xa jaxankate ra.

¹⁰ Wo faxama gere nan kui Isirayila naaninyi ra. Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

¹¹ Yi taa mu findima wo bɛ tunde ra, wo tan mu findima sube ra naxan ganma be taa kui. N wo tan makiitima Isirayila naaninyi nan na.

¹² Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, wo tondi birade naxan xa yaamarie foxo ra. Wo bara n ma seriye rabolo, wo bira si gbete xa seriye foxo ra.»

¹³ N to ge na masenyi falade, Benaya xa di Pelataya naxa faxa. N naxa n yatagi rafelen boxi ma keren na, n fa a fala n xui itexi ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila mixi donxoe birin sontofe ne?»

¹⁴ Alatala naxa n yaabi,

¹⁵ «Adamadi, Darisalamukae na a falafe i baribooree nun Isirayila bonsoe birin be e xa e makuya Alatala ra, barima e naxe yi boxi findixi e gbe nan na.

¹⁶ Na kui i xa a fala e be, «Alatala xa masenyi nan ya. Hali n e makuya, n e xanin pamanee ma, n luma ne e seeti ma menni fan.»

¹⁷ «I xa yi masenyi ti: «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya. N wo malanma ne kelife pamanee tagi wo yensenxi dennaxe, n man Isirayila boxi so wo yi ra.»

¹⁸ «E gbilenma ne e xa boxi ma, e fa kuye paaxie birin ba naa.

¹⁹ N e boje findima boje keren nan na. N xaxili neene so e yi ra. N e xa boje xoroxoe bama ne, n boje fanyi so e yi ra,

²⁰ alako e xa bira n ma yaamarie foxo ra, e xa n ma seriye binya. E findima n ma pama nan na fa, n tan findi e Marigi Ala ra.

²¹ Konoo mixi naxee birama e xa kuye batufe foxo ra, n e xa wali paaxi sare ragbilenma ne e ma. Alatala xui nan na ki.»

²² Na temui na malekee naxa e gabutenyie itala nun e sanyi radigilinxie, Isirayila Marigi Alatala xa nore nu na e xun ma.

²³ Alatala xa nore naxa keli taa kui, a sa a magoro geya fari naxan nu na sogetede.

²⁴ Na laamatunyi kui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Isirayila bonsoe yire naxan nu na konyiya kui Kalide boxi ma. Laamatunyi to jon,

²⁵ n naxa Alatala xa masenyi birin nadangi e ma, a naxee masen n be.

12

Taali konyiya xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i na bonsoe murutaxi nan tagi yi ki. E ya na na, konoo e mu se toma. E tuli na na, konoo e mu fe mema, barima bonsoe murutela nan e ra.

³ Adamadi, i naxan nabama, i xa kote yailan alo i na sigafe konyiya nan kui. I xa mini e ya xori yanyi xare ra alo mixi suxuxi naxan xaninfe pamanee ma. Na kui, hali e findixi bonsoe murutaxi nan na, e fama ne fahaamui sotode i xa taali kui.

⁴ I xa i xa kote yailan yanyi ra e ya xori. Nunmare temui i xa mini taa kui e ya xori alo i na sigafe konyiya nan kui pamanee ma.

⁵ I xa yale ti taa tete ma e ya xori, i fa mini na kui a nun i xa kote.

⁶ I xa i xa kote doxo i tunki ma e ya xori, i mini nunmare temui. I xa i yatagi makoto alako i naxa no boxi tode. Na birin bara findi tonxuma ra Isirayila bonsoe be.»

⁷ N naxa na raba alo Ala a masen n be ki naxe. N naxa n ma kote yailan yanyi xare ra. Nunmare ra, n naxa yale ti taa tete ma n belexe ra, n fa mini n ma kote ra e ya xori.

⁸ Na kuye iba, Alatala naxa n maxorin,

⁹ «Adamadi, yi bonsoe murutaxi mu i maxorin nu, i na fe naxan nabafe?

¹⁰ A fala e be, «Alatala yi nan masenxi: Yi kiiti saxi Darisalamu mangee nun Isirayila bonsoe nan birin ma naxee sabatixi be.»

¹¹ A fala e be, «N tan findixi wo be tonxuma nan na. N naxan nabaxi na ki, na nan fama rabade wo fan na. E wo suxuma ne, e wo xanin konyiya kui pamanee ma.»

¹² «Mange naxan na e xun ma, a a xa kote doxoma a tunki nan ma nunmare temui, a a gi. E yale tima ne taa tete ma alako a xa mini na ra. A a yatagi makotoma ne alako a naxa boxi to.

¹³ N na n ma yele italama ne a xun ma, n ma gantanyi a suxu. N a xaninma ne Babilon, Kalidi bonsoe xa boxi ma, konoo a mu menni toma a ya ra. A faxama naa.

¹⁴ N fama ne a xa mixi birin nayensende, a xa kuntigie nun a xa soorie. N e birin nakerima ne sandegema ra.»

¹⁵ «N na e keru jamanɛe ma dunija yire birin, e a kolonma nɛ na kui a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁶ Kɔnɔ n mixi ndee ratangama nɛ e ya ma gere kui, n e ratanga kaame nun wuganyi ma, alako e xa nɔ e xa wali kobie mataalide si gbeteɛ bɛ e na lu dennaxe. E a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, i nɛ i degema temui naxe, i xa seren gaaxui ra. I nɛ ye minma temui naxe, i imaxa kontɔfili ra.»

¹⁹ A fala pama bɛ, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Darisalamukae nun Isirayilakae xa fe ra. A naxe e e degema gaaxui nan kui, e ye min kontɔfili ra, barima gbaloe jaaxi a niyama nɛ harige birin ba e xa boxi ma.»

²⁰ Taaɛ kanama nɛ, boxi xara. Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

²¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxe,

²² «Adamadi, munse na yi taali wɔyenyi ra, naxan na falafe wo tagi Isirayila boxi ma? Na taali naxe, «Lɔxɔɛe na e ikuyafe de, kɔnɔ Alatala xa laamatunyi mu kamalixi fefe ma.»

²³ A fala e bɛ, «Alatala yi nan masenxi: N fama nɛ na taali wɔyenyi ifale dande. Mixi yo mu na falama sɔnɔn Isirayila boxi ma.» A fala e bɛ, «A gbe mu luxi laamatunyi birin xa kamali.»

²⁴ Wule laamatunyi nun wule masenyi jɔnma nɛ sematoe yi ra Isirayila bɔnsɔɛ ya ma.

²⁵ Kɔnɔ n tan Alatala na naxan masen, na kamalima nɛ a waxati ma. N fama n ma masenyi rakamalide wo tan murutelae nan bɛ. Alatala xui nan na ki.»

²⁶ Alatala naxa a masen bɛ, a naxe,

²⁷ «Adamadi, Isirayila bɔnsɔɛ luma nɛ a fala ra i xa laamatunyi fe masen naxan buma a fa raba. A naxe namijɔnmɛ xa masenyi mu kamalima fo jɛ wuyaxi na dangi.»

²⁸ Na kui, a fala e bɛ, «Alatala yi nan masenxi: N mu dugundima n ma masenyi rakamalide sɔnɔn. N naxan masenxi, na fama nɛ rabade. Alatala xui nan na ki.»

13

Sematoe wule false

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxe,

² «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila namijɔnmɛ bɛ. A fala e bɛ, naxee masenyi tima e yete bɔjɛ ma fe ma, i naxe, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra!»

³ Alatala xa masenyi nan ya: Naxankate na namijɔnmɛ wule false bɛ, naxee birama e yete xaxili fɔxɔ ra, e mu laamatunyi yo toxi.

⁴ Isirayila, wo xa namijɔnmɛ wule false luma nɛ alɔ xulumasee banxi kanaxi kui.

⁵ Wo mu Isirayila xa tete yailanxi alako a xa ti gere kui Alatala xa lɔxɔɛ.

⁶ E xa laamatunye findixi wule nan na. E xa masenyi mu findixi nɔndi ra fefe ma. E naxe, Alatala xui nan na ki, a fa li Alatala xa mu e xɛɛxi. E wama na xa kamali tun.

⁷ Fu xa mu na wo xa laamatunye nun wo xa masenyie ra? Wo a falama, Ala xui nan na ki, a fa li n tan Ala xa xui mu a ra!»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo xa fe ra, a naxe: «N bara keli wo xili ma wo xa wule masenyie nun wo xa wule laamatunye xa fe ra. Alatala xui nan na ki.»

⁹ N na n belexe italama nɛ namijɔnmɛ wule false bɛ, naxee wule laamatunye nun wule masenyie xa fe falama. E mu luma n ma pama kuntigie ya ma, e xili bama nɛ Isirayila xa taruxui kui, e mu soma Isirayila boxi ma sɔnɔn. Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «E to fa na n ma pama ralɔɛfe nɛ na ki a falafe ra, «Wo bɔjɛ xa sa,» kɔnɔ a fa li gbaloe na na. E tete kobi nan ti, e fa a penti a fiixe ra.»

¹¹ A fala e bɛ na tete birama nɛ. Turunnaade nun tune xungbe na fa, balabalanyi goroma nɛ.

¹² Na tete na bira, a mu falama xe wo bɛ, «Wo mu a pentixi xe? Munse fa niyaxi?»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «N turunnaade xungbe radinma nɛ wo ma n ma xɔnɛ kui, tune belebele nun balabalanyi sinma nɛ wo ma senbe ra, a kasare ti.»

¹⁴ N tete rabirama nɛ, wo naxan pentixi, n a sanbunyi maba. A na bira wo ma, wo

faxa a bun ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁵ N na n ma xone birin naminima ne na tete ma, nun mixi naxee a pentixi. N a falama ne wo be, Tete mu na sonon, naxee fan a pentixi, nee fan mu na sonon.

¹⁶ Nee findixi na namijonme wule falee nan na, naxee nu woyenma Darisalamu xa fe ra, a bopesa xa fe fala e be, a fa li gbaloe nan tun nu na fafe e ma. Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ «Yakosi adamadi, i ya rafindi i xa pama xa gine dimedie ma, naxee namijonme masenyi tima e yete boje ma fe ma. I xa masenyi ti e xili ma,

¹⁸ a falafe ra, «Alatala yi nan masenxi e be, «Naxankate na ginee be naxee belexekonnasoe yailanma karafili ra, xa na mu a ra e mafelenyie yailan mixi ratantanfe ra. Wo a mapoxunxi ne a wo na n ma mixie ratantan, wo mu toore sotoma na kui?

¹⁹ Wo bara n mabere donse di xa fe ra. Wo to wule fala n ma pama be naxan a tuli matima wule ra, wo bara mixi faxa naxan mu nu lanma a xa faxa, wo bara mixi lu naa naxan mu nu lanma a xa lu naa.»»

²⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Wo xa karafilie mu rafan n ma, wo mixi ratantanma naxan na alo gantanyi sama xonie be ki naxe. N na karafilie bama ne wo belexee ra, n xoreya fima ne mixi ma wo naxan suxu gantanyi kui alo xonie.

²¹ N wo xa mafelenyie bama ne wo ma, n na n ma pama ba wo xa noe bun ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

²² Wo bara limaniya ba tinxintoe yi ra wo xa wulee ra, n nu wama naxan malife. Wo bara tinxintare rasi e xa lu e xa fe paaxie kui, n nu wama naxan nakisife.

²³ Wo to na mooli raba, wo mu wule masenyi tife sonon, wo mu luma sematoe xa wali kui. N fama ne n ma pama ratangade wo belexe. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

14

Ala xa kate Isirayila boje ragbilenfe a ma

¹ Isirayila fori ndee naxa fa n xonyi. E to doxo,

² Alatala naxa a masen n be,

³ «Adamadi, yi mixie bara kuyee fe tongo e a sa e nii ra, e fe paaxie suxu naxee e rabirama. A lanma n xa tin e xa n maxandi?

⁴ A fala e be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Isirayilaka naxan yo kuye fe sa a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, a na siga namijonme yire Ala maxandide, n a xa duba mafindima a xa yunubi raba xasabi nan ma.

⁵ N yi rabama ne alako n xa Isirayila bonsoe boje rafindi n ma, hali e to bara e makuya n na e xa kuye batufe ra.»

⁶ «A fala Isirayila bonsoe be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tuubi, wo gbilen wo xa kuye batufe foxo ra, wo wo kobe so wo xa fe paaxie ra!

⁷ Isirayilakae birin, xa na mu a ra wo xa xone, mixi yo naxan kuye fe sama a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, na kanyi na siga namijonme yire n maxandife ra, n tan Alatala yati fama na kanyi yaabide.

⁸ N tima ne a kanke, n a findima misaali nan na pama be, a xili findi konbi ra e ya ma. N a kerima ne n ma pama ya ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁹ «Xa na namijonme fa tin masenyi falade n xili ra, n tan yati bara a madaxu a xa na raba. Na kui n na n belexe itala a xili ma, n a xa fe xun nakana n ma pama Isirayila ya ma.

¹⁰ E bara yunubi soto na kui, namijonme yo, nun mixi yo naxan maxandi tima a saabui ra.

¹¹ Na temui Isirayila bonsoe mu luma e makuya ra n na, e seniyentarepa bejinma ne. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra. Alatala xui nan na ki.»

¹² Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹³ «Adamadi, xa pama nde n bejin e xa yunubie xa fe ra, n fama ne n belexe italade e xili ma, n e xa baloe jon, n kaame radin e ma, n e xa mixie nun e xa xurusee faxa.

¹⁴ Hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba nu na e ya ma nu, pama noma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra. Alatala xui nan na ki.»

15 «Xa n sube xaapɛe radin na bɔxi ma e xa dimɛe faxa, mixi birin xa keli naa na subee xa fe ra,

16 hali na namipɔnme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Na namipɔnme gbansan nan kisima, bɔxikae tan lɔɛ.»

17 «Xa n gere rabula na bɔxi ma, n fa a fala <Santidɛgɛma xa be kana,> n fa a niya na bɔxikae nun e xa xurusee birin xa sontɔ,

18 hali na namipɔnme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Na namipɔnme gbansan nan kisima.»

19 «Xa n wuganyi radin na bɔxi ma e xa mixi birin nun e xa xurusee faxa fe ra n ma xɔnɛ xa fe ma,

20 hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Nama nɔma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra.»

21 «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo xa fe xɔrɔxɔma nɛ dangife na tan na n na n ma kasare naani ti wo bɛ, naxee findixi gere, kaame, sube xaapɛe, nun wuganyi ra. Na birin wo xa mixie nun wo xa xurusee sontɔma nɛ.

22 Kɔnɔ wo xa di ndee fama nɛ ratan-gade na ma. E fama nɛ wo yire, wo fa sɛɛwa e jɛrɛ ki matofe ra, wo fa madundu gbaloe xa fe ra n naxan nagirixi Darisalamu ma.

23 Wo madundui sɔtɔma nɛ e jɛrɛ ki matofe ra, barima wo fama nɛ a kolonde a n na birin naba fe nde nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

15

Darisalamu xa paxankate

1 Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ:

2 «Adamadi, weni bili fan fɔtɔnyi wuri salonyi bɛ?

3 Weni bili wuri rawalima a xa findi se gbaku se ra, xa na mu a ra se gbete naxan tide na na?

4 Na wuri mɔoli na gan, keli a xunyi ma han a sa dɔxɔ a xɔrɛ ra, a nɔma rawalide se nde ra fa?

5 Xa a mu nu nɔma rawalide se nde ra a to nu sivi, a na gan, tide yo mu luma a ma sɔnɔn.»

6 «Na kui, wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fe rabama nɛ Darisalamukae ra, alɔ n fe naxan naba na weni bili wuri ra n naxan ganxi.

7 N tima nɛ e kanke. Hali e mini tɛ i, na tɛ fanma e donde. N na ti e kanke ma, wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

8 N e xa bɔxi xun nakanama nɛ, barima e bara n yanfa. Alatala xui nan na ki.»

16

Isirayila xa yene Ala mabiri

1 Alatala naxa yi masenyi ti n bɛ, a naxɛ:

2 «Adamadi, Darisalamu rakolon a xa fe kobie ra.

3 A fala a bɛ, <I Marigi Alatala yi nan masenxi: I barixi Kanaan bɔxi nan ma, Amorika nan nu na i baba ra, i nga findixi Xitika nan na.

4 I barixi lɔxɔɛ naxɛ, mixi yo mu wo furixuli xaba, e mu i maxa ye nun fɔxɛ ra alako i xa seniyen, e mu i mafilin dugi kui.

5 Mixi yo mu kinikini i ma na fe mɔoli rabafe ra. E i wɔli burunyi, barima i nu mapaxin birin bɛ.»

6 «N nu na dangife i yire temui naxɛ, n naxa i to i na i nii magagafe i saxi wuli xɔɔra. N naxa a fala i bɛ, <I xa kisi.>

7 N naxa i ramo alɔ sansi mɔma ki naxɛ. I bara findi ginɛdimɛdi tofanyi ra. I fate bara mɔ, i xunxɛɛ bara kuya, kɔnɔ han na temui dugi mu nu ragoroxi i ma. I mageli nan nu a ra.»

8 «Temui nde to dangi, n naxa a to i findixi sungbutunyi ra. Na kui n naxa n ma dugi sanbunyi felen i ma i suturafe ra, a findi saate ra won tagi. Na kui i findixi n tan nan gbe ra, i Marigi Alatala.»

9 «N naxa i maxa ye ra, n wuli ba i ma, n fa ture xiri fanyi so i ma.

10 N naxa dugi fanyi dege i bɛ, n na ragoro i ma. N naxan sankiri fanyi so i sanyi.

11 N naxa i raxunma belexɛ rasoe nun kɔnmagore ra.

12 N naxa xurunde sa i jɔɛ ra, n tulirasoe sa i tulie ra, n mange tɔnxuma dusu i xun na.

13 I nu raxunmaxi xεema nun gbeti nan na, i nu maxirixi dugi tofanyie nan na, i nu donse fanyi donma naxan findi kumi nun ture ra. I xa tofanyi xun nu fa masa tun, mangeya naxa radaxa i be.

14 I xili naxa din pamanεe ra i xa tofanyi xa fe ra, barima tofanyi kamalixi nan nu a ra i xa nɔre saabui ra n naxan fixi i ma. Alatala xui nan na ki.»

15 «Kɔnɔ na temui i naxa la fɔlɔ i xa tofanyi nun i xili fanyi ra, i fa so langoeɓa rabafe. I nu i yete soma mixi birin yi ra, i lu e sagoe.

16 I naxa i xa dugi tofanyie itala geya fari i langoeɓa raba dennaxε. Na fe mɔoli mu lanma feo. Na rabafe mu fan.

17 I naxa i xa xunmase xεema nun gbeti daaxie tongo, n naxee fixi i ma, i e yailan kuye xεmεe ra, i fa langoeɓa raba nee ra.

18 I naxa i xa dugi tofanyie ragoro e ma, i fa n ma ture nun n ma surayi ba serexe ra e be.

19 N donse naxan so i yi ra, i bara na taami fanyi, na ture, nun na kumi birin ba serexe gan daaxi ra e be. I na nan nabaxi. Alatala xui nan na ki.»

20 «I naxa i xa die tongo, n naxee fixi i ma, i e fan ba serexe ra na kuyee be. I xa langoeɓa mu nu i wasama nu?

21 I bara n ma die kɔn naxaba, i e ba serexe ra kuyee be!

22 I xa fe kobie nun i xa langoeɓa birin kui, i mu ratu a ma n naxan nabaxi i be i mageli to nu a ra, i nu i nii magagafe i wuli xɔɔra temui naxε?»

23 «Naxankate na i be! Alatala xui nan na ki. Safe i xa wali jaaxi xun ma, i bara fe gbete fan naba.

24 I bara yiree ti taa tagi kira de ra,

25 i fa i fate xa tofanyi masen pama be kene ma, alɔ langoe naxan wama xεmε mabendunfe a ma.

26 I bara langoeɓa raba Misirakae ra, i dɔxoboore naxee xa gine fe xɔɔxɔ. I xa langoeɓa radangixi bara n naxɔnɔ.

27 Na kui n bara n belexe itala i xili ma, n fa nde ba i xa bɔxi ra, n a sa i yaxuie Filisitakae sagoe, i xa wali kobie xa fe ra naxee bara e raterenna.

28 I bara langoeɓa raba Asiriyakae fan na, barima sese mu i wasama.

29 Na dangi xanbi i bara langoeɓa raba Babilɔn yulεe ra, kɔnɔ nee fan mu i wasa.»

30 «I bɔɓe kobi! Alatala xui nan na ki. I yi langoeɓa mɔoli rabama di?

31 I to i xa langoe yiree ti taa kui kira de ra, i mu nu luxi alɔ langoe yati barima i nu langoeɓa rabafe ne tun kɔbiri xanbi!»

32 «Yεne gine, xɔɓεe rafan i ma dangife i xa mɔri ra.

33 Langoe birin wama langoe sare xɔn, kɔnɔ i tan nan luma i jεngεe ki ra, alako i xa e mabendun i ma a mɔoli birin na.

34 I mu luxi alɔ langoe gbeteε. Mixi yo mu i mayandima i xa wali ra. I tan nan e mayandima, i fa e sare fi, i mu se sɔto.»

35 «I tan langoe gine, i tuli mati Alatala xa masenyi ra!

36 I Marigi Alatala yi nan masenxi: I to i xa naafuli ba alako i xa langoeɓa raba i jεngεe ra, i to kuyee mɔoli birin ti, i fa i xa die wuli ba serexe ra e be,

37 n fama ne i jεngεe birin malande, naxee nu rafan i ma nun naxee mu nu rafan i ma, n i jaibɔε masen e be a kene ma, i xa yaagi.

38 N i makiitima ne alɔ gine yenεla nun faxeti makiitima ki naxε. N nan n gbe jɔxɔma ne i ma n ma xɔne nun n ma tɔɔne xɔɔxɔε ra.

39 Na temui n i sama ne i jεngεe sagoe, e i xa langoe yiree kana, e i xa dugie nun i xa xunmasee ba i ma, e fa i lu i mageli ra fɔen.

40 E e malanma ne i xili ma, e i magɔnɔ gεmεe ra, e i masɔxɔ e xa santidegemaε ra.

41 E i xa banxie ganma ne, e i jaxankata gine gbegbe ya xɔri. N i xa langoeɓa danma ne, i mu i jεngεe kima sɔnon.

42 N na ge na rabade i ra, n ma xɔne goroma ne i xa yanfanteya xa fe ra.»

43 «N fama ne i xa wali sare birin nagbilende i ma, barima i mu i ratu i fonike temui ma. I Marigi Alatala xui nan na ki. I mu langoeɓa xa sa i xa fe kobi gbeteε fari?»

44 «Taali false fama yi taali falade i xun ma, <Nga lu ki yo ki, a xa di gine fan luma na ki ne!»

45 I nga xa di yati nan i ra, naxan me a xa mɔri nun a xa die ra. I taara ginεmaε

fan me ne e xa morie ra, nun e xa die ra. I nga findixi Xitika nan na, i baba findixi Amorika nan na.

⁴⁶ Samari findixi i taara ginema nan na naxan sabatixi i koola ma, a nun a xa taa gbetee kui. Sodoma nan findixi i xunya ginema ra naxan sabatixi i yirefanyi ma, a nun a xa taa gbetee ra.

⁴⁷ I bara bira e xa wali jaaxi foxo ra, i man bara jaaxu dangife e tan na.

⁴⁸ N bara n kali, Sodoma nun a xa taae mu i xa jaaxupa lixi. Alatala xui nan na ki.»

⁴⁹ «I xunya Sodoma xa yunubie findixi yi nan na: yete igbona, bannaya, nun kinikinitarepa tooromixie mabiri.

⁵⁰ E de igbo, e fe jaaxie rabama n ya xori. Na kui, n naxa e xa fe jon!

⁵¹ Samari mu yunubi raba alo i tan. I xa fe kobi raba gbo dangi a gbe ra pon! Na taa jaaxi tinxin i be.

⁵² I xa yaagi tun! I xa jaaxupa kui, a luxi ne alo i xunyae na fisa i be. I xa na kote xanin.»

⁵³ «Kono a raponyi, n fama ne Sodoma nun a xa taae nun Samari nun a xa taae xa fe xun nakelide. I fan luma ne na xunnakeli kui.

⁵⁴ I bara yaagi soto i xa wali kobi xa fe ra. Na bara a niya Sodoma nun Samari xili xa fan dondoronti.

⁵⁵ I xunya Sodoma nun a xa taae nun i taara Samari nun a xa taae xun nakelima ne alo singe. I fan nun i xa taae luma na xunnakeli nan kui.

⁵⁶ I nu i yete igboma temui naxe, i mu tin fe fanyi falade i xunya Sodoma xa fe ra,

⁵⁷ beenun i xa jaaxupa xa sa kene ma. Yakosi Edon nun a xa taae nun Filisita nun a xa taae, e birin i maberema.

⁵⁸ Na langoeja nun fe kobie yaagi luma ne i ma. Alatala xui nan na ki.»

⁵⁹ «I Marigi Alatala yi nan masenxi: N i sare ragbilenma ne i ma seriye ki ma, barima i bara n ma kali mabere n ma saate kanafe ra.

⁶⁰ Kono n tan mu neemuma won ma saate ma, won naxan tongo i fonike temui. N fama ne saate tongode i be naxan mu jonma abadan.

⁶¹ Na kui, i taara nun i xunya na gbilen i ma, i ratuma ne i xa kira jaaxi ma yaagi

ra. N e fima ne i ma, kono na fe mu na won ma saate singe kui.

⁶² N saate tongoma ne i be, i a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

⁶³ N na ge i xun sarade i xa yunubie xa fe ra, i fama ne ratude fe dangixie ma yaagi kui, i fa i de ragali i xa yaagi xa fe ra. Alatala xui nan na ki.»

17

Taali woyenyi Isirayila be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi taali fala Isirayila bonsoe be.

³ A fala e be, <Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Sege xungbe, gabutenyi senbema, xabe kuye tofanxie, naxa fa Liban, a sediri bili salonyi bolon a kon na.

⁴ A naxa na xanin yule boxi ma, a a si e xa taa kui.»

⁵ «A naxa sansi xori nde tongo Isirayila boxi ma, a sa na si boxi fanyi ma, ye gboxi dennaxe.

⁶ Na sansi xori naxa bula, a findi weni sansi dunke ra naxan salonyie nu kuyama a gbe ra. A salonyie nu fa e ramaxa koore ma, a sanke nu goro ye fenfe ra. Na sansie naxa fan, a salonyie naxa wuya a burexe naxa fan.»

⁷ «Sege xungbe gbete naxa mini naa ra, a gabutenyie xungbo, a xabee wuya. Weni bili naxa a sankee nun a salonyie rapere kelife boxi ma a nu sixi dennaxe, sigafe ra sege mabiri ye sotofe ra.

⁸ A nu sixi boxi fanyi nan ma, ye gbegbe nu na dennaxe, alako a xa findi a ra, a weni bogi fanyi ramini.»

⁹ «A fala e be, <Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Na weni bili fanma? A mu fama a italade, a bogi bira, a xara? A salonyie nun a burexe kanama ne. A italafe mu xorocho.

¹⁰ Hali a itala, a si yire gbete, foye naxan kelima sogetede mabiri a mu a xarama xe gbiki?»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹² «A fala yi bonsoe murutaxi be, <Wo mu na taali fahaamuxi? Babilon mange bara siga Darisalamu, a naa mange nun a kuntigie suxu, a e xanin Babilon.

¹³ A bara mixi keren sugandi mange bonsoe ya ma, a saate xiri a nun na tagi, a

a ti mangeya ra kali ra. A man bara bɔxi kungtie tan xanin,

¹⁴ alako bɔxi senbe xa xurun, han a mu nɔ a ikelide sɔnɔn, fo a nu saate rabatu tun.»

¹⁵ «Kɔnɔ na mange sugandixi fan naxa muruta, a xerae rasiga Misira mange ma soee nun sɔorie fende. Na fe mɔoli sɔoneyama? Naxan matandi tima na ki, a mu tɔɔroma yare?

¹⁶ N bara n kali, n tan Alatala nan xui a ra, a faxama Babilɔn bɔxi nan ma, mange fe ma naxan mangeya soxi a yi ra, a naxan xa saate maberexi, a a kana.

¹⁷ Misira mange mu nɔma a malide gere kui, a yaxuie see yailanma taa tete kanafe ra temui naxe.

¹⁸ A to a xa kali mabere saate kanafe ra, a fama ne na sare sotode.»

¹⁹ Na xa fe ra, Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara n kali n yete ra, a to n ma kali mabere, a to n ma saate kana, n na sare ragbilenma ne a ma.

²⁰ N na n ma yeɛ italama ne a ya ra, n a suxu n ma gantanyi ra. N a xaninma ne Babilɔn bɔxi ma, n fa a paxankata a xa yanfanteya xa fe ra menni, a naxan nabaxi n na.

²¹ A xa sɔorie sontoma ne santidegema ra, mixi dɔnxɔe yensenma ne. Wo a kolonma ne na kui a n tan Alatala nan na nate tongoxi.»

²² Won Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N sɛdiri salonyi bama ne a kɔn na, salonyi fanyi naxan na koore ma, n fa a si geya itexi fari.

²³ N a sima ne Isirayila geya ma, a salonyie fan, e bogi gbegbe ramini. A findima ne sɛdiri wuri bili tofanyi ra. Xɔni mɔoli birin fama ne e malabude, a salonyie niini bun ma a kɔn na.

²⁴ Na kui wuri bili birin a kolonma ne, a n tan Alatala nan wuri bili itexi igoroma, n wuri bili igoroxi ite. N wuri xinde xara, n wuri xare rafan. N tan Alatala xui nan na ki. N fama ne na rakamalide.»

18

Yunubitɔe sare

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Wo yi taali wɔyenyi falama ne Isirayila bɔxi ma. Wo naxe,

<Forie na mangoe yɔxɔe don, e xa die nan jinyie muluxunma.>

Wo na falama munfe ra?

³ N bara n kali n yete ra, a mu lanma wo xa yi taali fala Isirayila bɔxi ma sɔnɔn.

⁴ N tan nan gbe na nii birin na, babe ba, di ba. N tan nan gbe e birin na. Nii naxan na yunubi raba, na nii nan bɔnɔma.»

⁵ «Mixi naxan tinxin, naxan fe fanyi rabama,

⁶ naxan mu sɛrɛxe donma kuye be geyae fari,

naxan mu a ya tima Isirayila xa kuyee ra, naxan mu yene rabama a dɔxɔboore gine ra,

naxan mu gine masama a xa kike wali kui,

⁷ naxan mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra,

naxan donifa xa sɛke ragbilenma a ma, naxan mu muɛ tima,

kɔnɔ a fa setare ki, a dugi fi misikiine ma,

⁸ naxan mu geeni mɔoli yo fenma doni kui,

naxan a yete suxuma fe jaaxi rabafe ra, naxan kiiti tinxinxi sama mixie tagi,

⁹ naxan n ma yaamarie rabama, a n ma seriye rabatu,

na kanyi findixi tinxintɔe nan na.

Na kisima ne.

Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ Kɔnɔ xa a sa li a xa di nde na na, naxan mixi bɔnɔma, a faxe tima, a fe jaaxi gbete raba

¹¹ a baba mu darixi naxan na, a xa fe na di?

A sɛrɛxe donma kuye be geya fari, a yene raba a dɔxɔboore xa gine ra,

¹² a setare nun misikiine tɔɔroma, a muɛ tima,

a tondi sɛke ragbilende,

a a yae tima kuyee ra,

a fe jaaxie rabama,

¹³ a geeni fenma doni kui.

Na mixi mɔoli kisima? Ade, a a yete nii sare fima ne faxe ra a xa fe jaaxie ma!

¹⁴ «Kɔnɔ xa na di jaaxi di nde sɔto, naxan bara a baba xa yunubie to, a fa lu a mu tin na wali mɔoli rabade, a xa fe luma di?

¹⁵ A mu sɛrɛxe donma kuye be geya fari. A mu a ya tima Isirayila kuyee ra.

A mu yeɛe rabama a dɔxɔboore gine ra.
 16 A mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra.

A mu seɛke maxɔrinma.

A mu muɛe tima,

kɔnɔ a setare kima, a dugi fima misikiine ma,

17 a a yete suxuma fe ɲaaxi rabafe ra, a mu geeni mɔɔli yo fenma doni kui.

Na di mu bɔnɔma a baba xa fe ɲaaxi xa fe ra. A kisima ne.

18 Kɔnɔ a baba tan, naxan findi funmala ra, naxan a boore mupa, naxan fe ɲaaxie raba a xa mixie tagi, a tan nan bɔnɔma a xa yunubie xa fe ra.»

19 «Kɔnɔ wo n maxɔrinma, <Munfera na di mu a baba xa yunubi kote tongoma?> N xa a fala wo be, na di tinxintɔe, naxan bara n ma seriye rabatu, a kisima ne.

20 Naxan na yunubi raba, na nan bɔnɔma. Di mu a baba xa yunubi kote xaninma. Baba fan mu a xa di xa yunubi kote xaninma. Tinxintɔe fama ne tinxinyi sare sɔtɔde. Yunubitɔe tan fama yunubi sare sɔtɔde.»

21 «Kɔnɔ xa yunubitɔe gbilen a xa yunubie fɔxɔ ra, a bira Ala xa seriye fɔxɔ ra tinxinyi kui, a kisima ne, a mu bɔnɔma.

22 A fe kobi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a fa kisi a xa tinxinyi saabui ra.

23 N tan wo Marigi Alatala ɲelɛxinma yunubitɔe xa ɲaxankate ra? A xa gbilen a xa yunubi fɔxɔ ra, a xa kisi, na nan nafan n ma.»

24 «Kɔnɔ xa tinxintɔe gbilen a xa tinxinyi fɔxɔ ra, a fa fe ɲaaxi raba alo yunubitɔe a rabama ki naxe, a kisima? A fe fanyi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a yunubi sɔtɔ, a fa bɔnɔ a xa fe ɲaaxie saabui ra.»

25 «Wo naxe, <Marigi xa kira mu tinxin.> Isirayila bɔnsɔe, wo wo tuli mati n na. N ma kira mu tinxinxi xe, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?»

26 Xa tinxintɔe a kobe so fe fanyi rabafe ra, a bɔnɔma a xa yunubie nan ma fe ra.

27 Kɔnɔ xa tinxintare a kobe so fe ɲaaxi rabafe ra, a bira tinxinyi fɔxɔ ra, a kisima ne.

28 A to a xa wali kobie birin mato, a nate tongo a xa gbilen nee fɔxɔ ra, na nan a ra a kisima, a mu bɔnɔma.

29 Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔe naxe, <Ala xa kira mu tinxin.> N tan nan ma kira mu tinxin ba, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?»

30 «Na kui Isirayila bɔnsɔe, n wo kankan makiitima a xa fe rabaxi bere nan ma. Wo xa tuubi! Wo gbilen wo xa yunubie rabafe fɔxɔ ra, alako nee naxa wo bɔnɔ.

31 Wo xa wo makuya wo xa yunubie ra wo naxee rabaxi, wo wo bɔɲe masara, wo xaxili neene tongo. Isirayila bɔnsɔe, wo tima bɔnɔe kira ra munfe ra?

32 N mu wama mixi yo xa bɔnɔ. Wo tuubi alako wo xa kisi! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

19

Isirayila mangɛe

1 Wo xa kinikini Isirayila mangɛe suukibae ma yi ki:

2 «Wo nga findi yete gine fanyi nan na yete tagi.

A saxi a xa die tagi, a e xuru.

3 A naxa a xa di nde ramɔ, a findi senbema ra.
 Na di naxa fata a baloe fende, a mixie yati faha.

4 ɲamanɛe to a xa fe me,
 e naxa a suxu e xa gantanyi ra,
 e a xanin Misira wure ra a ɲɔe kui.»

5 «Na yete gine to a to, a xa fe mu sɔɔneyaxi,
 a naxa a xa di gbete tongo,
 a a findi yete senbema ra.

6 Na di nu a ɲerema yete tagi a senbe ma.
 A naxa fata a baloe fende, a mixie faha.

7 A naxa nee xa tete kana, a taakae faha.
 Nama birin nu bara gaaxu a xa yirindinyi yara.

8 ɲamanɛe man naxa keli a rabilinyi,
 e naxa e xa yelee itala, e a suxu gantanyi ra.

9 E naxa a raso kule kui wuree ra,
 e a xanin Babilɔn mangɛe xɔn ma.
 Menni e naxa a raso geeli kui.

A yirindin xui mu me Isirayila geyae fari sɔnɔn.»

10 «Wo nga nu luxi ne alo weni bili naxan sixi xure de ra.

A nu bogima, a salonyie nu wuya,

barima ye nu gbo a yire.

¹¹ Salon fanyie nu na a be,
naxee fan mange sawuri ra.

A nu tixi sansie birin xun ma
a xa maite nun a salon wuyaxie xa fe ra.

¹² Kɔnɔ a bara tala xɔnɛ kui, a rabira bɔxi
ma.

Sogetede foye naxa a xara, a bogie kana.
A salon fanyie naxa lisi, tɛ naxa e gan.

¹³ Yakɔsi a sixi gbengberenyi nan ma,
bɔxi xɔrɔxɔɛ, ye mu na dennaxe.

¹⁴ Tɛ bara mini a salonyi nde kui, a a bogie
gan.

Salon fanyi yo mu na a be sɔnɔn,
naxan findima mange sawuri ra.»

Kinikini suuki nan na ki naxan bama
nimise kui.

20

Isirayila bɔnsɔɛ xa matandi

¹ A nɛ solofere nde, kike suuli, xi fu nde
ra, Isirayila fori ndee naxa fa n yire, e xa
Alatala xa marasi fen.

² Alatala naxa a masen n be, a naxe,

³ «Adamadi, Isirayila forie maxɔrin
munfe ra e faxi n ma marasi fende, n to a
fala e be n mu tin e xa n maxandi na ki.
Alatala xui nan na ki.»

⁴ «Adamadi, i xa e makiiti e xa fe paaxie
nun e benbae xa fe paaxie xa fe ra.

⁵ A fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan
masenxi: N Isirayila sugandi temui naxe,
n na n kali nɛ n belexe itexi ra Yaxuba
bɔnsɔɛ be a n tan nan na e Marigi Alatala
ra. N na n yete masen e be Misira bɔxi
ma,

⁶ n fa n kali e be a n e raminima nɛ
menni sigafe ra bɔxi fanyi ma, n dennaxe
sugandixi e be, kumi nun xije xeɛma
bɔxi naxan ma.

⁷ N a masen e be, e xa Misira kuyee
wɔɛ, alako e naxa fa e yete findi
seniyentaree ra. N tan nan na e Marigi
Alatala ra.»

⁸ «Kɔnɔ e naxa n xui matandi. E mu
Misira kuyee wɔɛ, e mu gbilen nee fɔxo
ra. Na kui n naxa a masen e be a n fama
nɛ n ma xɔnɛ radinde e ma Misira bɔxi
ma.

⁹ Na dangi xanbi, n naxa nate tongo n xa
e ramini naa, alako n xili naxa fa mabere
pamanɛ tagi e nu dennaxe.

¹⁰ N naxa e ramini Misira bɔxi ra, n fa
e xun ti gbengberenyi ra.

¹¹ Menni n naxa n ma yaamarie so e yi
ra, n e rakolon n ma seriye ra. Mixi naxee
birama nee fɔxo ra, e kisima nɛ.

¹² N naxa malabui lɔxɔɛ xa yaamari fan
fi e ma tɔnxuma ra n tan nun e tan tagi,
alako e xa a kolon n tan Alatala nan e
raseniye nma.»

¹³ «Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔɛ naxa e kobe
raso n na gbengberenyi ma. E n ma
malabui lɔxɔɛ xa yaamari mabere. E mu
bira n ma yaamarie fɔxo ra, e mu n ma
seriye suxu, naxee nu nɔma e rakiside.
Na kui n naxa a nate, n xa n ma xɔnɛ birin
namini e ma, n xa e sɔntɔ gbengberenyi
yire.

¹⁴ Hali n mu na raba, alako n xili naxa
fa mabere pamanɛ tagi, n e ramini naxee
ya xɔri Misira bɔxi ra,

¹⁵ n naxa n kali n belexe itexi ra
gbengberenyi ma, a n mu e xaninma na
bɔxi fanyi ma sɔnɔn, n nu bara naxan fi
e ma, xije nun kumi xeɛma dennaxe.

¹⁶ N na nate tongo nɛ, barima e nu
n ma yaamarie nun n ma seriye nan
maberema, e tondi n ma malabui lɔxɔɛ
xa yaamari suxude a ki ma. E xa kuye fe
nan nu na e bɔnɛ ma.

¹⁷ Kɔnɔ n naxa kinikini e ma, n mu e
sɔntɔ gbengberenyi ma.

¹⁸ N naxa a masen e xa die be menni,
n naxe, <Wo naxa bira wo benbae xa
yaamarie nun e xa seriye fɔxo ra de. Wo
naxa wo yete findi seniyentaree ra e xa
kuyee batufe ra.

¹⁹ N tan nan na wo Marigi Alatala ra.
Wo xa bira n tan nan ma yaamarie fɔxo
ra, wo xa n ma seriye suxu.

²⁰ Wo xa n ma malabui lɔxɔɛ raseniye n,
alako na xa findi tɔnxuma ra won tagi. Na
kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na wo
Marigi Alatala ra.»

²¹ «Kɔnɔ Isirayila die naxa muruta n
ma, e mu n ma yaamarie rabatu, e mu
e jɔxo sa n ma seriye xɔn ma naxan
mixi rakisima, e fa n ma malabui lɔxɔɛ
xa yaamari mabere. Na kui n naxa a
masen, n xa n ma xɔnɛ birin namini e ma
gbengberenyi yire.

²² Kɔnɔ n mu na raba, alako n xili naxa fa mabere pamanɛɛ tagi, n e ramini naxee ya xɔri Misira bɔxi ra.

²³ Kɔnɔ n na n kali n bɛlɛxɛ itexi nan na gbengberenyi ma, n xa e rayensen ye pamanɛɛ tagi,

²⁴ barima e mu n ma sɛriyɛ rabatu, e n ma yaamarie matandi, e n ma malabui loxɔɛ xa yaamari mabere, e man fa e ya rafindi e benbae xa kuyee ma.

²⁵ N naxa e lu e xa bira e yɛtɛ xa yaamari jaaxie fɔxɔ ra, sɛriyɛ mɔoli nde naxan mu nɔma sɔɔneyade.

²⁶ N naxa a lu e xa findi seniyentaree ra sɛrɛxɛ mɔoli nde xa fe ra, mixi xa di singe faxama sɛrɛxɛ naxan ma fe ra. N nu wama nɛ e xa na fɔxi magaaxuxi to, alako e xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

²⁷ «Adamadi, i xa a fala Isirayila bɔnsɔɛɛ bɛ, i naxɛ, <Wo marigi Alatala yi nan masenxi: Wo benbae bara n finsiriwali, e bara n yanfa.

²⁸ N to bara e raso bɔxi ma, n na n kali naxan na fife ra e ma, e naxa sɛrɛxɛɛ ba folo kuyee bɛ geyae fari nun wurie bun ma. E nu surayi ganma e bɛ, e minse fan ba sɛrɛxɛ ra. Na birin naxa na xɔnɔ ki fanyi ra,

²⁹ n fa e maxɔrin, Munse na yi yire itexi ra wo sigafe dennaxɛ? Han ya na batudee xili falama Yire itexie.»

³⁰ «Na nan a ra, a fala Isirayila bɔnsɔɛ bɛ, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo wama findife seniyentaree ra alɔ wo benbae, wo fa bira e xa kuye jaaxie fɔxɔ ra?

³¹ Wo na wo xa die ba sɛrɛxɛ ra tɛ xɔɔra, wo na wo xa seniyenyi nan kanafe na ki. A lanma n xa tin wo xa n maxandi? N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n mu wo luma wo xa n maxandi.»

³² «Wo naxɛ wo wama nɛ lufe alɔ dunija pamanɛɛ, naxee wuri nun geme batuma.

³³ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali a n na n ma mangɛya rapɛrɛma nɛ wo xun ma senbɛ ra, n na n ma xɔnɛ birin namini wo ma.

³⁴ N wo raminima nɛ pamanɛɛ ya ma senbɛ ra, n wo malan yire keren n ma xɔnɛ kui.

³⁵ N wo xaninma nɛ gbengberenyi ma pamanɛɛ tagi, n wo paxankata mɛnni.

³⁶ N naxan nabaxi wo benbae ra Misira gbengberenyi ma, n na fan nabama nɛ wo fan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³⁷ N wo radangima nɛ n ma yisuxuwuri bun ma, n fa wo rapɛrɛ n ma saate ra.

³⁸ N murutelae nun matandilae bama nɛ wo ya ma, naxee na n gerefe. N e raminima nɛ bɔxi ra e sabatixi dennaxɛ konyiya kui, kɔnɔ n mu e xaninma Isirayila bɔxi ma. Na kui wo fama nɛ a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

³⁹ «Wo tan Isirayila bɔnsɔɛ, wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo bɛ: <Xa wo wama sigafe wo xa kuyee batude, awa yire, kɔnɔ xa a sa li wo wo tuli matima n xili seniyenxi nan na, wo naxa n mabere sɔnɔn wo xa kuye batui ra.

⁴⁰ Wo Marigi Alatala xui nan yi ki: Isirayila bɔnsɔɛ fama nɛ n batude yi geya itexi seniyenxi fari. N e rasenɛma nɛ a fanyi ra, n e xa sɛrɛxɛ seniyenxie tongo a nun e xa hadiya birin.

⁴¹ N na wo ramini pamanɛɛ tagi wo rayensenxi dennaxɛ, n wo rasenɛma nɛ a fanyi ra, alɔ surayi xiri fanyi. N na n ma seniyenyi masenma nɛ pamanɛɛ bɛ wo saabui ra.

⁴² N na wo ragbilen wo xa bɔxi ma Isirayila, n na n kalixi naxan fife ra wo benbae ma, wo fama nɛ a kolonde a n tan nan na Alatala ra.

⁴³ Menni, wo wo ratuma nɛ wo xa fe jaaxie birin ma, naxee wo findi mixi seniyentaree ra, wo fa lu na yaagi kui tun.

⁴⁴ N na wo rakisi n xili xa fe ra, n mu wo xa wali jaaxie sare fi wo ma, wo fama nɛ a kolonde a n tan nan na Alatala ra. Isirayila bɔnsɔɛ, wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

21

Naxankatɛ Negewi bɔxi bɛ

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, i ya rafindi i yirefanyi ma, i kawandi ti Negewi fɔtɔnyi bɛ.

³ A fala: <Negewi fɔtɔnyi, i i tuli mati i Marigi Alatala xa masenyi ra. A xui nan ya: N tɛ radɛxɛma nɛ i xɔnyi, naxan i xa wuri xindee nun wuri xaree birin

ganma. Na te mu tuma. A foxi toma ne keli yirefanyi ma han koola ma.

⁴ Mixi birin a kolonma ne a n tan Alatala nan na te radexexi. A mu tuma.»

⁵ Na temui n naxa a fala a be, «N Marigi Alatala, pama naxe, a n taali woyenyi nan tun falama.»

⁶ Alatala naxa a masen n be,

⁷ «Adamadi, i ya rafindi Darisalamu ma, i xa kawandi ti horomolingira xa fe ra. I xa masenyi ti n xili ra Isirayila xili ma.

⁸ A fala Isirayila pama be: «Alatala yi nan masenxi: N tixi wo kanke. N na n ma santidegema bama ne a tee i, n fa wo xa tinxintosee nun wo xa tinxintaree faxa.

⁹ N to nate tongo tinxintosee nun tinxintaree xili ma, n ma santidegema bama ne a tee i yi pama birin xa fe ra, naxee na yirefanyi nun koola ma.

¹⁰ Na kui, birin a kolonma ne, a n tan nan n ma santidegema raminixi a tee i wo xilima. N mu a rasoma sonon.»

¹¹ «Adamadi, i xa i wa xui ramini i boje tooroxi sunnunxi xoroxoe xa fe ra.

¹² E na i maxorin i wafe fe naxan ma, i xa e yaabi, «Xibaaru xoroxoe bara n li. Limaniya bama ne mixi birin yi ra na xa fe ra. Mixi birin boje kontofilima ne, mixi birin sanyi seren gaaxui kui.» N xa a fala i be, a na fafe. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹³ Alatala naxa a masen n be,

¹⁴ «Adamadi, n ma xera iba, a falafe ra, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe:

Santidegema fanyi, santidegema xapenxi!

¹⁵ Santidegema naxan gbaloe rabama, santidegema naxan dangima alo seyamakonyi.

Won noma jalexinde n ma di xa mange sa wuri ra?

Ade, santidegema fama ne birin xun nakanade.

¹⁶ Santidegema faxi ne a fe xa sooneya, a xapen, a suxuxi faxeti yi ra.

¹⁷ Adamadi, i wa xui ite, barima na santidegema tima ne n ma pama kanke,

a Isirayila mangee faxa, a nun n ma pama. Na kui, i kanke madin sunnunyi kui.»

¹⁸ «Matoe nan a ra.

Munse fama rabade xa Yudaya mangeya mu fa no tide yi santidegema yara? Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra.

I xa i belexee bonbo keren.

Santidegema man xa bonbo firin, a xa bonbo saxan.

Santidegema nan a ra naxan gbaloe rabama,

naxan faxe tima yire birin.

²⁰ Na kui limaniya bama ne mixie yi ra, mixi gbegebe sonto.

N ma santidegema tima ne naadse birin na faxe tife ra.

A dangima ne alo seyamakonyi.

²¹ Santidegema xabe tima ne yirefanyi ma,

a xabe ti koola ma,

a de ya rafindixi yire birin ma.

²² Na temui, n tan Alatala fama ne n belexee bonbode,

n ma xone fa dan.

Alatala xui nan na ki.»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, i naxan nabama, i xa kira firin naboo Babilon mange xa santidegema jere ma naxee ra. E firin xa keli yire keren, tonxuma xa ti yire nde e fatanma dennaxe.

²⁵ Kira keren xa siga Amorikae xonyi naxan xili Raaba. Kira firin nde xa siga Yudaya xa taa makantaxi naxan xili Darisalamu.

²⁶ Babilon mange tima ne na kira firin xunyi ra, a xa sematoc wali raba alo xalie mawolife, kuyee maxorinfe, nun sube boje matofe.

²⁷ Na sematoc wali a masenma ne a be a xa siga Darisalamu mabiri, a xa geresosee tongo tete longori ra, a xa na naadse rabira, a fa gbaloe ti taa kui.

²⁸ Darisalamukae to saate xiri e nun Babilon mange ra, e na sematoc wali toma wule nan na. Kono Babilon mange mu a tuli matima e ra, barima a naxe e fan bara haake soto a mabiri. Na nan a ra, a e xaninma konyiya kui.»

²⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo xa wali paaxi bara a niya n xa ratu wo xa yunubi dangixie ma, n xa wo xanin konyiya kui.

³⁰ I tan Isirayila mange tinxintare, i xa naxankate lɔxɔe bara a li.

³¹ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <Mange tɔnxuma ba i xunyi ma! Mangeya bara ba i yi ra. Mixi magoroxi xa fe itema ne, mixi matexi xa fe magoro.

³² I xa mangeya xun nakanama ne, a nɔn. Na mangeya mu gbilenma a ra fo mixi fa, a lan a xa so naxan yi ra. Na fima na kanyi nan ma.»

³³ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra a falafe ra, <Alatala yi nan masenxi Amonikae xa konbie xa fe ra, a naxe: Santidegema bara ba a tee i gbaloe xa fe ra.

A bara raxanɛn alako a xa faxe ti alo seyamakɔnyi.

³⁴ Wo bara la wule laamatunyie ra, wo bara wo tuli mati sematoe wule falee ra.

Na kui na santidegema tima ne tinxintaree kɔn na,

naxee lanma e xa naxankata e xa yunubi kamalixie xa fe ra.

³⁵ Wo xa wo xa santidegema ragbilen a tee i.

N wo makiitima ne wo xa bɔxi ma wo daaxi dennaxe.

³⁶ N na n ma xɔne xɔrɔxɔe raminima ne wo ma,

n wo so xeme jaaxie yi ra naxee fata gbaloe ra.

³⁷ Wo luma ne alo yege te xɔra,

wo wuli ifili wo xa bɔxi ma,

wo xili nɔn feo.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

22

Darisalamu xa yunubie

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a mu lanma xe i xa yi taa faxeti makiiti, i xa a rakolon a xa wali kobie birin na?

³ A fala a be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Taa nan yi ki, naxan xun nakanama a xa faxe tife ra, naxan a findima taa seniarentare ra a xa kuye batufe ra.

⁴ Wo bara yunubi soto na faxe tife kui, wo bara seniarentarepa soto na kuyee batufe ra, wo naxee yailanxi wo belexe

ra. A gbe mu luxi wo xa simaya xa nɔn, si gbete xa wo xili mabere.

⁵ Si naxee na rabilinyi nun si naxee na yire makuye, e birin wo mayelema ne wo xa yunubie xa fe ra. Wo xa fe xɔrɔxɔ!»

⁶ «Wo xa mangee faxe tima e xa nɔe saabui ra,

⁷ e mixie baba nun e nga maberema, e wo xa xɔre nun wo xa kiridie tɔrɔma.

⁸ Wo n ma se seniarentare bote baxi, wo n ma malabui lɔxɔe maberema.

⁹ Tɔɔnegelae na wo ya ma naxee faxe tima. Kuye batue na wo ya ma naxee serexe bama geya fari, e fa yene jaaxi raba naa.

¹⁰ Xeme na na naxee sama e baba xa gine fe ma, e gine masama naxan mu seniarentare a xa kike wali xa fe ra,

¹¹ e yene rabama e dɔxɔboore xa gine ra, e yene rabama e xa di xa gine ra, e yene rabama e maagine yati ra e nun naxan baba keren.

¹² Mixie na wo ya ma naxee sare raxuma mixi faxafe ma. Ndee na na naxee geeni sama doni fari, e fuma e ngaxakerenyi ma. Wo bara nɛmu n tan ma! Alatala xui nan na ki.»

¹³ «N na n belexe bɔnbɔma ne xɔne kui wo xa naafuli tinxintare nun wo xa faxe tife xa fe ra

¹⁴ Senbe luma wo be n ma kiiti sa lɔxɔe? Wo suusama n na? N xa a fala wo be, n wo naxankatama ne. Alatala xui nan na ki.

¹⁵ N wo rayensenma ne pamanee ma, n wo rayensen ye bɔxi birin ma. N wo xa seniarentarepa nɔnma ne.

¹⁶ Wo na lu yaagi kui pamanee tagi, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, Isirayila bɔnsɔe bara lu n be alo gbeti gbi xabude. E maniyaxi na wure gbeeli nan na, yɔxui, wure, nun sunbui naxan bama gbeti raxunuxi ra.

¹⁹ Na kui, Marigi Alatala yi nan masenxi: <Wo to bara lu alo gbeti gbi, n wo malanma ne Darisalamu,

²⁰ n ma xɔne fa wo raxunu alo gbeti, wure gbeeli, wure, yɔxui, nun sunbui raxunuma ki naxe te ra.

²¹ N wo malanma ne n ma bɔpete kui, n fa wo raxunu Darisalamu taa kui.

²² Wo na raxunu naa, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, naxan a xa xone radinxi wo ma.»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, a fala Isirayila boxi be, i naxe: «Boxi nan i ra, naxan mu tune toma n ma xone loxe.»

²⁵ I xa mangee xaxili luma ne alo yete xaape naxan sube ibooma. E na na mooli rabafe mixie ra. Ginnee na findife kaape ra e xa faxe tife xa fe ra. E na mune tife alo fe.

²⁶ I xa serexedubee n ma seriye matandima, e see seniyenxi findima se seniyentare ra. E mu se seniyenxi nun se seniyentare tagi rasama, e mu mixie fan nakolonma na tagi rasa ra. E mu n ma malabui loxe xa yaamari suxuma. Na birin kui, e n xili maberema e ya ma.

²⁷ I xa kuntigie luxi ne alo wulai bare naxee sube ibooma. E mixie faxes mune tife ma.

²⁸ I xa namijonmee dugi felenma na birin ma e xa wule laamatunye nun e xa wule masenyie ra. E naxe, «Ala nan a masenxi,» a fa li Ala mu sese masenxi e be.

²⁹ Boxikae e bore rawalima tinxintareya kui. E mune tima, e setaree nun xone tooroma. E mu tinxin feo.»

³⁰ «N bara mixi nde fen e ya ma, naxan noma tete rakelide, a fa ti naade ya ra n ya i, alako na boxi naxa kana. Kono n mu na mixi soto.»

³¹ Na nan a ra, n fama n ma xone raminide e ma alo te, n e sonto e xa wali paaxi sare ma. Marigi Alatala xui nan na ki.»

23

Di gine firin

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, gine firin xa taruxui nan yi ki, e birin nga keren.

³ E fonike temui, e naxa e yete findi langoe ginnee ra Misira boxi ma. Na ginemedie naxa tin xemee xa e xipe masuxu.

⁴ Gine naxan fori, a nu xili Ohola, a xunya xili Oholiba. E nu na n ma pama nan ya ma, e fa die bari. Ohola misaalixi Samari nan na, Oholiba misaalixi Darisalamu nan na.»

⁵ «Ohola naxa a yete mati langoeja ra a nu na n ma niini bun ma temui naxe. A naxa a jenge maxanu naxee findi Asiriyakae ra, soori tofanyi naxee

⁶ gere dugi ragoroma e ma, e findi mangee ra, e findi soe ragie ra.

⁷ A naxa a yete fi e ma langoeja ra e tide to nu gbo, a man fa bira e xa kuyee foxo ra.

⁸ A mu a xa langoe fe lu na, a naxan foloxi Misira boxi ma, xemee xa a xipe fanyie masuxu, e e waxonfe raba a ra.»

⁹ «Na nan a to, n naxa a lu a jenge Asiriyakae sagoe, a naxee maxanu.

¹⁰ Nee nan a rageli ti, e naxa a xa die tongo, e a fan faxes santidegema ra. A xili naxa findi konbi ra ginnee tagi a xa paxankate xa fe ra.»

¹¹ «A xunya Oholiba naxa na to, kono a tan xa jenge suxufe nu xoxoxo a taara be, a naxa bu langoeja kui.

¹² A fan nu wama soori Asiriyakae xon, naxee findi mangee ra, naxee findi soe ragie ra. E birin tofan e xa soori dugi kui.

¹³ N naxa a to a fan nu na seniyentareja kui alo a taara.»

¹⁴ «Kono a tan bara fe gbete sa na fari. A to Kalidikae xa pirinti gbeeli to banxi xale nde ma,

¹⁵ beleti xirixi e tagi, xun sase doxoxi e xun, naxee findi soori mangee Kalidikae ra, naxee soori ragise ragima,

¹⁶ a naxa xerae xee Kalidi boxi ma e xilide barima a nu wama e xon.

¹⁷ E to fa a yire, e naxa sa e bore fe ma, e e sago raba. E to na fe seniyentare raba, e xa fe naxa rapaaxu a ma, a gbilen e foxo ra.

¹⁸ A to nu na na langoeja yaagitareya kui, a naxa rapaaxu n fan ma, n fa a rabolo alo n na rabaxi a xunya ra ki naxe.

¹⁹ A to ratu a xa fonikeya seniyentareya ma Misira boxi ma, a naxa lu langoeja raba ra dangife a singe ra.

²⁰ A jenge xa fe nu xoxoxo a ma. E senbe to gboxi yene rabade alo sofalee nun soee.

²¹ Na nan na ki, wo xa langoeja wo fonike ra na xoli bara wo suxu alo a singe ra, Misira xemee nu wo xipe masuxuma temui naxe.»

22 «Oholiba, Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: <N i j̄enḡe b̄ɔ̄ɛ ratema n̄e i gerefe ma, i m̄exi naxee ra. N e rakelima yire birin fafe ra i gerefe.>

23 Babilonkae Kalidikae, Pekodikae, Sowakae, Kowakae, nun Asiriyakae xa soori senbema, manḡe nun soe ragie,

24 e birin fama n̄e i xili ma nun e xa geresosee ra, e xa soori ragisee ra, e xa kote xanin see ra, nun e xa soori gaali ra. E i rabilinma n̄e, wure lefae na e belex̄e, makantasee na e xunyi ma. N i soma n̄e e yi ra, alako e xa i j̄axankata e gbe ki ma.

25 N n ma x̄on̄e raminima n̄e i ma, e fan i gerema n̄e e xa x̄on̄e ra. E i xa mixie j̄ɔ̄e nun tulie xabama n̄e. Naxee luxi, e e tan faxama n̄e santid̄eḡema ra. E i xa die xaninma n̄e. Naxee luxi, e e tan ganma n̄e.

26 E i xa sosee nun i xa xunmasee tofanyie xaninma n̄e.

27 N i xa langoeɓa danma n̄e, i naxan foloxi Misira. I mu i j̄ɔ̄ɔ rasigama na ma s̄on̄n.»

28 «I Marigi Alatala yi nan masenxi: <A gbe mu luxi n xa i sa i yaxuie sagoe, naxee nu rapaaxu i ma a singe ra, i fa gbilen e f̄ɔ̄ɔ ra.>

29 E i gerema n̄e, e i harige birin ba i yi ra. E i luma i mageli nan na i xa langoeɓa xa yaagi kui.

30 I xa wali seniyyentare bara yi gbaloe fi i ma, barima si gb̄et̄e x̄oli nu na i ma, i fa fe j̄aaxi raba e xa kuyee ra.

31 I to j̄ɛ̄ɛ i taara xa kira x̄on̄ ma, n a xa j̄axankate t̄onbili nan soma i yi ra.»

32 «Alatala yi nan masenxi:

<I i taara xa j̄axankate t̄onbili xungbe tongoma n̄e,

i fa j̄axankate gbegbe soto, naxan na a kui,

a fa findi yaagi belebele ra i b̄e.

33 Na j̄axankate nan a niyama i fa lu alo siisila nimisaxi.

Na findima kasare nun kanari nan na i b̄e,

alo a nu na ki nax̄e i xunya Samari b̄e.

34 I fama n̄e na birin s̄otode han a dangi a i,

i fa i yet̄e x̄iɛ̄ ib̄ɔ̄ sunnunyi kui.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

35 «Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: <I to bara n̄emu n ma, i fa i kobe raso n na, a lanma n̄e i xa i xa langoeɓa kote xanin.»>

36 Alatala naxa a masen n b̄e, a nax̄e, «Adamadi, i Ohola nun Oholiba makiitima n̄e? E rakolon e xa wali j̄aaxie ra.

37 E bara ȳen̄e raba, e bara fax̄e ti, e bara ȳen̄e raba e xa kuyee ra, e bara e xa die fan gan s̄er̄ex̄e ra na kuyee b̄e. Na die nu findixi n tan nan gbe ra.

38 E man yi nan nabaxi n na: E bara n ma h̄ɔ̄ɔm̄ɔbanxi findi yire seniyyentare ra, e n ma malabui l̄ɔ̄x̄ɔe fan mabere.

39 E to nu e xa die bama s̄er̄ex̄e ra e xa kuyee b̄e l̄ɔ̄x̄ɔe nax̄e, e man so n̄e n ma h̄ɔ̄ɔm̄ɔbanxi kui, e a findi yire seniyyentare ra. E na nan nabaxi n ma banxi kui.»

40 «E naxa x̄eɛrae x̄eɛ yire makuye, alako mixie xa fa. E to i yire li, i naxa i maxa, i lini ti i yae ra, i i xa xunmase tofanyi gbaku i k̄on ma alako i xa rafan e ma.

41 I naxa e ras̄en̄e sade fanyi ma, i n ma surayi nun ture d̄ɔ̄ɔ teebili ra.»

42 «Nama nu na i rabilinyi. Sebakae fan nu na naxee keli gbengberenyi ma. E nu belex̄erasoe soma i tan nun i xunya belex̄e ra, e fa manḡe nimit̄e tofanyi dusu wo xunyi ma.

43 Na temui n naxa a fala na gine xa fe ra naxan nu bara tagan a xa langoeɓa rabafe ra, <Wo xa a tongo langoe gine ra, barima a na gbansan nan kolon.>

44 E naxa sa na gine fe ma langoe ki ma. E e sa Ohola nun Oholiba fe ma na ki n̄e.

45 K̄on̄ tinxint̄ɔe e makiitima n̄e e xa ȳen̄e xa fe ra, a nun e xa fax̄e tife xa fe ra.»

46 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Gali nde xa te e xili ma, e xa e xun nakana, e harige birin xanin.>

47 Na gali e maḡon̄oma n̄e gem̄e ra, a e faxa e xa santid̄eḡema ra. A e xa die faxa, a e xa banxie gan t̄e ra.»

48 «N langoeɓa j̄on̄ma na ki n̄e wo xa b̄oxi kui, alako gine xa a kolon a mu lanma e xa j̄ɛ̄ɛ wo gbe ki ma.

49 Wo xa ȳen̄e kote nun wo xa kuye batui kote na d̄ɔ̄ɔ wo xun ma, wo a

kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

24

Tunde taali

¹ A je solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi je, yi kike, nun yi loxo sebe, barima to Babilon mange gere foloma ne Darisalamu.

³ I xa yi taali woyenyi fala yi bonsoe murutaxi be. A fala e be:
«Alatala yi nan masenxi:

Ye sa tunde kui, tunde doxo te ma.

⁴ Sube xuti fanyie sa a kui, xutie naxee fan a birin be alo tabe nun tunki sube,

⁵ naxan xabaxi xuruse fate fanyi ra. Yege sa te han tunde xa satun, sube xa jin.»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Gbaloe bara yi boxi li.

Ye bara so sube ra tunde kui. Sube xuti birin ba keren kerenyi ra.

⁷ Mixi kon to raxaba, a raba fanye nan fari.

Xa a sa raba boxi ne nu, bende nu noma a makotode.

⁸ N fan fama ne wo wuli rafilide n gbenoxoe ra fanye fari, alako a naxa makoto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Naxankate na yi taa faxeti be.

N yege gbege sama ne na te xora.

¹⁰ Wo fan yege sa te, a xa xungbo. Sube jin a fanyi ra, bore se sa a fari, a xorie xa gan feo.

¹¹ Na dangi xanbi, tunde igeli xa doxo tige wolenxi fari,

han tunde xa fura alo wure gbeeli naxan wama raxunufe,

alako se birin naxan luxi tunde kui a xa jon.

¹² Kon na mu sooneyama.

Te mu noma se birin xoride naxan luma tunde kui.»

¹³ «Wo bara findi seniyentaree ra wo xa yene xa fe ra. N bara kata wo raseniyende, kon wo mu tin. Na kui wo mu seniyenyi sotoma han n ge n ma xone birin naminide wo ma.

¹⁴ N tan Alatala xa a fala wo be, na waxati bara a li. N mu kinikinima wo ma, n mu gbilenma n ma nate ma. N wo makiitima wo jere ki nun wo xa wali nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁶ «Adamadi, a gbe mu luxi n xa a niya a naxan nafan i ma dangife i yae yati ra, n fama ne na ralode i ma keren na. Kon i naxan nabama, i naxa wa xui yo ramini, i naxa ya ye keren namini.

¹⁷ I xa i sabari i xa sunnunyi kui, i naxa i xui ramini alo mixie darixi a raba ra faxe mixie be ki naxe. I naxa i xunyi mageli ti, i naxa sankiri ba i sanyi, i naxa i yatagi makoto, i naxa donse don mixie darixi naxan don na jon fe temui.»

¹⁸ N ma gine naxa faxe na nunmare ra. Na kuye iba geesege, n naxa a raba alo Alatala nu bara n yamari ki naxe.

¹⁹ Nama naxa n maxorin, «I na yi jon fe rabafe ki naxe, na munse masenma muxu tan be?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²¹ «A fala Isirayila bonsoe be, wo Marigi Alatala naxe, a gbe mu luxi n xa a niya n ma horomobanxi xa findi yire seniyentare ra, na banxi naxan nafan wo ma ki fanyi ra. Wo xa die man faxama ne santidegema ra.»

²² Na temui wo fama na jon fe suxude alo n a suxu ki naxe. Wo mu wo yatagi makotoma, wo mu jon fe donse donma,

²³ wo mu wo xunyi mageli tima, wo mu sankiri bama wo sanyi. Wo mu jon fe rabama wa xui ra. Wo xa yunubie nan tun wo xun nakanama.

²⁴ Ala man naxe, «Annabi Esekiyeli findima wo be misaali nan na. A naxan nabaxi, wo fan fama na nan nabade. Na fee na raba, wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

²⁵ «Adamadi, n xa a fala i be, n e xa horomobanxi, naxan nafanxi e ma ki fanyi ra, a nun e xa die, n nee bama e yi ra loxo naxe,

²⁶ na loxo yati mixi ratangaxi fama ne i yire, a na xibaarui fala i be.

²⁷ Na loxo, i nenyi fulunma ne na mixi ratangaxi ya xori, i mu findima boboe ra sonon. Na birin findima misaali nan na

ɲama bɛ, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

25

Amon, Mowaba, Edon, nun Filisita xa ɲaxankate

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Amonikae xili ma.

³ A fala e bɛ, «Wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra. A yi nan masenxi: Wo to yele n ma hɔrɔmɔbanxi xa seniyenyi kanafe ra, a nun Isirayila xa bɔxi xa kanari, a nun Yuda bɔnsɔɛ sigafe ra konyiya kui,

⁴ n wo sama nɛ sogetedekae sagoe. E yonkinma nɛ wo tagi, e wo xa donse don, e wo xa xipɛ min.

⁵ N Raaba findima ɲɔxɔmɛ gɔɔrɛ nan na, n Amoni bɔxi findi yɛxɛɛ malabude ra. Wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi masenxi, a naxɛ, «Wo tan bɔɲɛ ɲaaxie to fare boron ɲɛlɛxinyi kui n ma ɲama xa gbaloe xa fe ra,

⁷ n fama nɛ n bɛlɛxɛ italade wo xili ma, n wo sa si gbɛtɛɛ sagoe. N wo si ɲɔnma nɛ dunɲa ma. N na gɛ na rabade, wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ, «Mowaba nun Seyiri to bara a fala a Yuda bɔnsɔɛ luxi nɛ alɔ ɲamanɛɛ birin,

⁹ n fama nɛ a niyade a xa bɔxi fanyii keli Beti Yesimoti ma, Bali Meyoni, han Kiriyaatayimi, birin xa lu a yaxuie sagoe.

¹⁰ N a fima nɛ sogetedekae ma, a nun Amoni bɔxi n fama naxan xili ɲɔnde dunɲa ma.

¹¹ N na gɛ Mowaba ɲaxankatade, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

¹² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ, «Edon bɔnsɔɛ to a gbɛɲɔxɔ Yuda bɔnsɔɛ ma, e bara haake sɔɔ.

¹³ Na kui, Alatala yi nan masenxi: N Edon gerema nɛ santidɛgɛma ra, n mixii nun xuruse birin sɔntɔ kelife Teman ma han Dedan.

¹⁴ N na n gbɛɲɔxɔma nɛ Edon ma n ma ɲama Isirayila saabui ra n ma xɔnɛ bere ra. E fama nɛ gbɛɲɔxɔɛ kolonde. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ, «Filisitakae to e gbɛɲɔxɔ Yudaya ma e naxan xɔnxi kabi tɛmɛi xɔnkuyɛ,

¹⁶ n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Filisitakae gerema nɛ, n Keriti bɔnsɔɛ ɲɔn, n mixie sɔntɔ naxɛɛ sabatixii baa dɛ ra.

¹⁷ N na n gbɛɲɔxɔma nɛ e ma n ma xɔnɛ kui. Na tɛmɛi e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

26

Tire xa ɲaxankate

¹ A ɲɛ fu nun keren nde, kike xi singe ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, Tire to bara a kolon a Darisalamu na safe si gbɛtɛɛ sagoe, a fa a maɲɔxun a nɔma naafuli sɔtɔde na gbaloe raba xa fe ra,

³ wo Marigi Alatala yi nan masenxi, «Tire, n tixi wo kanke! N fama nɛ si gbɛtɛɛ ra wo yire, e din wo ra alɔ baa mɔrɔnyie.

⁴ E Tire tɛtɛɛ birin yensenma nɛ, e wo xa yire makantaxie kana, wo xɔnyi fa findi fanyɛ mageli ra,

⁵ yɛxɛsuxuie e xa yɛlɛɛ raxarama dennaxɛ. Alatala xui nan na ki. N a xa naafuli fima nɛ si gbɛtɛɛ ma,

⁶ a xa mixie faxama nɛ santidɛgɛma ra. Na kui, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ, «N fama nɛ Babilon mangɛ xungbe Nebukadansari ra kelife kɔɔla ma, a xa wo tan Tirekae gere a xa sɔɔri gali nun a xa soe ragi gali ra.

⁸ A wo xa mixie sɔntɔma nɛ santidɛgɛma ra. A yiree mate wo xa tɛtɛɛ sɛɛti ma alako a xa naa kana. Wo mu nɔma a tɔɔrɔde a xa wure lefae xa fe ra.

⁹ A dinma nɛ wo xa naadɛɛ nun wo xa yire makantaxie ra a xa geresosee ra, han e bira.

¹⁰ A xa soe gali xube ratema nɛ han. Wo xa tɛtɛ sɛrɛnma nɛ e xa soe, e xa sɔɔri ragisee, nun e xa se xanin see xui ra, e na so wo xa tɛtɛ biraxi tagi tɛmɛi naxɛ.

¹¹ E wo xa kirae boronma nɛ, e wo xa mixie faxa santidɛgɛma ra, e wo xa banxi fanyie rabira.

¹² E wo xa naafuli xaninma nɛ, e wo harige xun nakana. E wo xa tɛtɛ rabira,

e wo xa banxie kana, naxan na lu, e na wole baa ma.

¹³ N wo xa sigi sa danma ne, wo xa kora xui mu mema sonon.

¹⁴ N i findima fanye mabaxi nan na, yeŋe raxarama dennaxe. Wo xa taa mu gbilenma ti ra sonon, barima n xui nan na ki. Wo Marigi Alatala na nan masenxi.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Tire be, a naxe, <Si gbete naxee sabatixi baa de ra, e fama ne wo wa xui mede yi gbaloe xa fe ra.

¹⁶ E xa mangee goroma ne e xa kibanyie kui, e e xa dugi fanyie ba e ma, e fa sunnun dugi ragoro e ma, alako e xa doxo wo seeti ma boxi ma yaragaaxui kui.

¹⁷ E sunnun suuki nde xabuma ne wo xun ma, naxan a falama, Wo xa fe xun bara rakana, wo tan taa senbema kunkui rapere. Wo senbe nu gbo baa ma, birin nu gaaxuma wo ya ra.

¹⁸ Konon yakosi si naxee sabatixi baa de ra, e bara gaaxu a fanyi ra wo xa gbaloe xa fe ra.»

¹⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <N na wo xa taa kana, mixi yo mu lu naa sonon, baa ye fa din na yire ma,

²⁰ na luma ne alo mixi dangixi naxee bara siga aligiyama. N wo noxunma ne boxi bun ma, wo mu gbilen dunija ma sonon.

²¹ N wo raponma ne yi gbaloe kui feo. Mixi naxan wo fenma, a mu wo toma sonon. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

27

Sunnun suuki Tire be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, sunnun suuki ba Tire be.

³ I xa a fala yi bonsoe be, naxan sabatixi baa de ra, naxan yuleya raba dunija birin, <Alatala yi nan masenxi: Wo tan Tire, wo naxe wo tofan dangi birin na.

⁴ Wo senbe nu gbo baa ma, wo xa kunkui yailanyie nu walima a fanyi ra.

⁵ E nu sipire wuri rawalima kelife Seniri boxi ma, e nu sediri wuri rawali kelife Liban bela ra.

⁶ E nu konde wuri yailan laala ra naxan kelixi Basan.

E nu santali wuri rawali kelife Sipiri boxi ma kunkui raxunmase ra, e fa gemetofanyie raso na wuri kui.

⁷ I xa bela yailanxi tasoxoe tofanyi nan na kelife Misira.

Dugi gbete fan nu gbakuma wo xa kunkuie ra naxee findixi gare dugi ra kelife Elisaha boxi ma.

⁸ Sidonkae nun Arawadaka nan nu na wo xa laalabae ra, Tirekae nan nu na wo xa kunkui rapere ra.

⁹ Gebalikae nan nu na wo xa kunkui yailanyie ra.

Kunkuie nu fama wo yire kelife dunija birin ma yuleya rabade.»

¹⁰ «Perisekae, Lidikae, nun Putikae nan nu na wo xa soori galie ra, e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.

¹¹ Arawada nun Helexi soorie nan nu wo xa tete makantama, Gamadikae nan nu meenima wo xa yire makantaxie ma, e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.»

¹² Tarasisikae nu gbete, wure, yoxui, nun sunbui nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹³ Girekikae, Tubalikae, nun Mesekikae nu konyie nun wure gbeeli nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁴ Togaramakae nu soe nun sofale mooli birin nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁵ Dedankae nu sare soma wo xonyi sili pinyie nun wuri fanyi nan na.

¹⁶ Wo tan nun Aramikae nu yuleya rabama wo bore tagi. E nu gemetofanyi, gare dugi, dugi rawalixi, dugi masoxoxie, baa bun ma gemetofanyi gbeeli nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁷ Yudakae nun Isirayilakae nu mengi nun fundenyi maniyet naxee kelixi Miniti boxi ma, donse joxunmee, kumi, ture, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁸ Damasikae nu fama weni nan na ke-life Xelebon nun yexee xabe kelife Saxaru, e nu e masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁹ Danakae nun Yawanikae naxee kelixi Usali, e nu wure, kasiya wuri, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

²⁰ Dedankae nu fama soe maxiri dugie nan na.

²¹ Arabikae nun Kedari mangee nu yuleya rabama wo xonyi yexeee, si kontonyie, nun sie nan na.

²² Seeba nun Rama yulee nu se xiri joxunme, geme tofanyie, nun xema nan masarama wo xa yirabasee ra.

²³ «Xaranikae, Kannekae, Edenkae, Seebakae, Asiriyakae, nun Kilimadaka birin nu yuleya rabama wo xonyi ne.

²⁴ E nu fama dugi tofanyie, gare dugie, dugi tasoxoe, nun dugi masoxoxie mooli birin nan na.»

²⁵ «Tarasisi kunkuie nan wo xa yuleya see maxaninma wo be.

Wo xa kote gbo naxan jereba baa ma.

²⁶ Wo xa laala bae wo xaninma yire makuye baa ma,

konoo foye naxan kelima sogetede mabiri, a wo madulama ne baa ma.

²⁷ Wo xa naafuli, wo xa yuleya see, wo xa yirabasee,

wo xa kunkui ragie, wo xa kunkui yailanyie, wo xa soorie, wo xa yulee,

mixi birin naxee na wo xa kunkuie kui, e madulama ne na gbaloe loxoe.

²⁸ Kunkui rapere gbelegbele xui mema ne kelife baa de ra.

²⁹ Laala bae, kunkui rapere birin tima baa de ra na fe ma.

³⁰ E wama, e xa sunnunyi xui ratema wo xa gbaloe xa fe ra,

e xube so e xunyie ma wo xa jon fe temui.

³¹ E e xunyie bima ne sunnunyi kui, e sunnun dugie ragoro e ma.

E wa e xui itexi ra, e boje tooroma ne ki fanyi ra.»

³² «Na birin kui e sunnun suuki nde bama ne wo be, a falafe ra,

<Si mundun jonma yi ki alo Tire jonxi ki naxe?»

³³ Wo xa yuleya kote to jereba baa ma,

jamanee nu jexinma ne wo xa yirabasee ra.

Wo xa naafuli nun wo harige nan nu a niyama dunija mangee xa bannaya soto.

³⁴ Konoo yakosi baa tan bara wo xun nakana,

a bara wo xa kote nun wo xa mixie don gbiki.

³⁵ Mixi naxee sabatixi baa de, e bara gaaxu,

hali mangee de bara ixara.

³⁶ Yule naxee na dunija,

e birin bara kaaba wo xa gbaloe xa fe ra.

Wo xa fe bara jon kerenyi ra.»

28

Masenyi Tire mange nun Sidon be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a fala Tire mange be, <I

Marigi Alatala yi nan masenxi:

I bara la i yete ra a falafe ra, «Ala nan n tan na!

N doxoxi alae xa kibanyi nan kui baa de ra!»

Konoo i mu findixi ala yo ra,

hali i to a mapoxunxi a i xaxili luxi ne alo Ala gbe.

Ibunadama tun nan na i ra.

³ I joxo a ma a i xaxili fan dangi Annabi Daniyeli gbe ra?

I gundo fe birin kolon?

⁴ I xa xaxilimaya bara a niya i xa bannaya soto,

xema nun gbeti gboxi i xa naafuli ya ma.

⁵ I fata yuleya rabade.

Na bara findi bannaya ra i be,

konoo a man bara a niya i xa findi yete igboe ra.»»

⁶ «Na fe ma, i Marigi Alatala yi nan masenxi:

I joxo a ma i xaxili luxi ne alo Ala gbe,

⁷ n i yaxui kobie radinma ne i ma,

alako e xa e xa santidegema ba e tee kui, e xa wo xa tofanyi nun wo xaxilimaya ragoro,

i xa fe fanyi xun fa rakana.

⁸ E i madulama ne baa ma, i fa faxe xoxoxoe soto, i goro aligiyama.

⁹ I fama ne a falade faxetie ya i, <Ala na n na?»

Mixi nan tun na i ra naxan faxama mixie belexe ra.

¹⁰ I faxama ne yaagi kui alo bilakore.

I Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹² «Adamadi, sunnun suuki nde ba Tire mange be, a falafe ra,

<I Marigi Alatala yi nan masenxi:

I nu kamalixi xaxilimaya nun tofanyi nan na.

¹³ A nu luxi ne alo i sabatixi Ala xa yire fanyi nan kui naxan xili Eden boxi.

Geme tofanyi naxee sare gbo e nu na i yi ra.

E xili nu falama: sariduwani, topasi, diyaman, kirosolite, onixi, yasape, safiri, esikaribukulu, nun emerode.

Nee nu saxi xema raxunmasee nan tagi, e findi xurunde, belexerasoe, nun konmagoree ra.

Ala na nan birin rafalaxi i be i daa temui.

¹⁴ N to i ti mange ra, n maleke senbe so i yi ra.

I nu nerema te nan tagi n ma geya fari.

¹⁵ I nu seniyeen kabi i daa loxoe,

konon tinxintareya bara i suxu.

¹⁶ I xa yuleya xa gboe bara i findi yunubitoe paaxi ra.

Na kui n naxa i keru Ala xa geya fari, n naxa maleke senbe ba i yi.

¹⁷ I xa tofanyi nan a niya i xa findi yete igboe ra.

I xa fe kolonyi nan a niya i xun xa rakana.

Na kui n naxa i xa fe magoro boxi ma alako mange xa i to.

¹⁸ I xa yunubie nun i xa tinxintareya i xa yuleya kui,

na bara i xa salidee findi yire seniyeentaree ra.

N bara te ramini i xili ma naxan i xun nakanama,

n bara i findi xube ra pama ya xori.

¹⁹ Mange naxee nu i kolon,

e birin bara makaaba i xa gbaloe xa fe ra.

I xa fe bara jon kerenyi ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²¹ «Adamadi, i xa ti Sidon kanke, i xa masenyi ti a be n xili ra, a falafe ra,

²² <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N bara keli i xili ma Sidon!

N na n ma nore masenma ne wo tagi.

N na wo jaxankata, mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

Na loxoe n na n ma seniyeenyi masenma ne wo ya ma.

²³ N wuganyi radinma ne wo ma, mixi gbegbe xa faza taa kui.

N santidegema rawalima ne wo xili ma, mixi gbegbe xa sonto yire birin.

Na kui mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

²⁴ «Na temui wo mu luma alo tunbee Isirayila bonsoe seeti ma sonon, e fa a kolon a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

²⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «N na ge Isirayila bonsoe birin tongode pamanee tagi e rayensenxi dennaxe, n na n ma seniyeenyi masenma ne e be pamanee ya xori. Na temui e sabatima ne fa e xa boxi ma, n naxan fixi n ma konyi Yaxuba ma.

²⁶ E luma ne naa xaxilisa kui, e banxie ti, e sansie si. E doxo naa xaxilisa kui, n na e doxo booree jaxankatama temui naxe, naxee nu bara e tooro ki fanyi ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan e Marigi Alatala ra.»

29

Misira xa jaxankate

¹ A je fu nde, kike fu, xi fu nun firin nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Misira mange nun a xa pama be.

³ A fala a be, <Alatala yi nan masenxi: N bara keli i xili ma, i tan Misira Firawuna,

naxan luxi alo soje magaaxuxi xure senkinse ma.

I naxe, «N bara Nili xure daa n yete be.»

⁴ Konon n konyi belebele sotima ne i banganyie kui,

n a niyama ne yexee xa boni i xalee ma, n fa i rate xure kui, i tan nun na yexee birin na.

⁵ N i luma gbengberenyi nan ma, i tan nun na yexee birin.

Wo luma naa, mixi yo mu wo makoma.

Wo findima donse nan na wulai subee nun xonie be.

⁶ Na temui Misirakae birin a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo bara lu alo kale Isirayila bonsoe
naxan suxu mali se ra,
7 kono wo fa iboo a belexe kui, wo a tunki
soxo.
E to e xaxili ti wo ra, wo e yanfa ne, e fa
lu tooe kui.
8 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:
N fama ne santidegema ra wo xa mixie
nun wo xa xuruse faxafe ra.
9 Misira boxi na findi yire maxaraxi ra
naxan nabepinxi,
e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo to a fala, <N bara Nili xure daa n yete
be,>
10 n kelima ne wo xili ma nun wo xa xuree
xili ma.
N Misira boxi raxarama ne, n a rabejin,
kelife Migidoli ma, han a sa doxo Asuwan
ra, han Kusi naaninyi ra.
11 Mixie mu dangima naa, subee mu
dangima naa.
Mixi yo mu sabatima naa han je tongo
naani.
12 N Misira boxi rabejinma alo yire
gbete,
n a xa taee xun nakanama ne alo taa
gbete.
N Misirakae rayensenma ne dunipa yire
birin.»

13 Kono wo Marigi Alatala man yi nan
masenxi: «Ne tongo naani dangi xanbi,
n man Misirakae malanma ne, kelife
pamanee ma n e rayensen dennaxe.

14 N e ragbilenma ne e xonyi Patirosi
mabiri kelife konyiya kui. N e luma ne
e xa e yete yamari, kono e xa mangeya
mu senbe gbege sotoma.

15 E mu e xunyi itema boxi gbete yo xun
ma sonon. N e magoroma ne, alako e naxa
no pamanee ra.

16 E mu limaniya fima Isirayila ma
sonon. Isirayila na Misira fe mapoxun, e
ratuma e xa yunubie nan tun ma, e to e
xaxili ti e ra. Na temui, e a kolonma ne a
n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

17 A je moxonen nde, kike singe, xi
singe ra, Alatala naxa masen n be, a naxe,

18 «Adamadi, Babilon mange Nebukadansari
nun a xa soorie bara kata Tire ragorode,
kono e mu no a ra fefe ma. E tooo ne
tun, e mu naafuli yo soto na kui.

19 Na nan a ra, wo Marigi Alatala yi
nan masenxi: N Misira boxi tan fima ne
Babilon mange Nebukadansari ma, a xa e
xa naafuli birin xanin a xa soori gali sare
ra.

20 N na birin fima ne a ma, barima a tan
nun a xa soorie na nan nabaxi n tan be.
Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

21 Na loxo, n Isirayila bonsoe senbe
gboma ne, n i xee ma masenyi tide e be.
Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na
Alatala ra.»

30

Sunnun suuki Misira be

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,
2 «Adamadi, i xa yi masenyi ti n xili ra:
<Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:
Wo gbelegbele! Gbaloe loxo bara fa!

3 Alatala xa loxo bara makore,
dimi bara fa gbaloe loxo ra pamanee be.

4 Santidegema fama ne Misira xili ma,
tooore dinma ne Kusikae ra.
Misirakae faxama ne, e xa naafuli xanin,
e xa tetee bira.»

5 Kusi, Puti, Ludu, Arabu, Libiya, nun
Ala xa pama a saate tongoxi naxan be,
e birin faxama ne santidegema ra a nun
Misira.

6 «Alatala yi nan masenxi:
<Misira malimae birama ne,
a yete senbe nonna ne, a nu laxi naxan
na.
Kelife Migidoli, han Asuwan, e faxama ne
santidegema ra.
Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

7 «N Misira boxi rabejinma ne alo yire
gbete,
n a xa taee xun nakana alo taa gbete.

8 N na te so Misira ra, n na no e malimae
ra,
e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

9 «Na loxo, n xerae xee ma ne kunkuie
kui, e xa Kusikae magaaxu, alako a xa bira
n foxo ra. Kontofili dusuma ne e xun na
Misirakae xa gbaloe loxo naxan fafe, a
mu kanama.»

10 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:
<N Misira xa pama wuyaxi sontoma ne Ba-
bilon mange Nebukadansari senbe
ra.

11 A tan nun a xa soori gali, naxan magaauxuxi soori gali birin be, n e fama ne na boxi xun nakanade. E Misirakae faxama ne santidegema ra, e boxi rafema ne na binbie ra.

12 N Nili xure xorima ne, n a boxi mati mixi paaxie ma, naxee a niya na boxi birin xun xa rakana. Alatala xui nan na ki.»

13 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N wo xa kuyee kanama ne, n wo xa kuyee raponma ne Nofi taa kui. Mange yo mu luma Misira boxi ma sonon. N gaaxui luma ne na boxi birin ma.

14 N Patiroxi xun nakanama ne, n te din Sowan na, n Tebese paxankata.

15 N na n ma xone raminima ne Sini ma, Misira senbe na dennaxe, n Tebese xa pama birin sonto.

16 N te soma ne Misira ra, n Sini raseren toore kui, n Tebese xun nakana, n Nofi so a yaxuie yi ra.

17 Oni nun Pi Beseti soorie birin faxama ne santidegema ra, taakae xaninma ne konyiya kui.

18 Tapanxesi bira loxe xoroxoma ne Misira be, barima na temui, a senbe ponma ne, a senbe a nu laxi naxan na.

19 N Misira paxankatama ne, e fa a kolon a n tan nan Alatala ra.»

20 A je fu nun keren nde, kike singe, xi solofere nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

21 «Adamadi, n bara Misira Firawuna belexe gira. A mu maxirima, seri mu sama a ma, sese mu rabama a yalanfe ra, a fa no santidegema tongode.

22 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe Misira Firawuna xili ma, n xa a belexe firinyie gira, a belexe fanyie nun a belexe kanaxi, alako a xa santidegema lu naa abadan.

23 N Misirakae rayensenma ne dunija birin ma.

24 N na n ma santidegema soma ne Babilon mange yi, n senbe fi a ma, konon Firawuna belexe girama ne, a nuunu a ya i alo mixi naxan na faxafe.

25 N senbe fima ne Babilon mange ma, konon Firawuna tan belexe igoro. N na n ma santidegema sa Babilon mange belexe temui naxe, a naxa a ite Misira xili ma, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

26 N Misirakae rayensenma ne dunija birin ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

31

Taali woyenyi Misira xa fe ra

1 A je fu nun keren nde, kike saxon, xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, a fala Misira Firawuna nun a xa pama be, <Wo maniye na minden?

3 Asiriya boxi nu luxi ne alo sediri wuri bili nde naxan nu na Liban wondi. A salonyie nu tofan, a niini gbo, a ite dangi wuri birin na.

4 Tunde ye nu bara a ramo, ye naxan na boxi bun, na nu bara a rakuya.

A nu ye radinma a sankee ma, a fa ye xanin fotonyi birin kui.

5 Na nan a niya, a tan nu ite na fotonyi wuri bilie birin be, a salonyie nu bara wuya, e nu fa kuya ra na ye saabui ra.

6 Xonie nu e xelae sama a salonyie ma, burunyi subee nu di barima a niini bun ma,

pamanee nu sabatixi a seeti ma.

7 A nu tofan a xa xungbe xa fe ra, a salonyie nu kuya han, a sanke nu birixi boxi bun ma pon ye fenfe ra.

8 Sediri bili naxee nu na Ala xa boxi ma Eden mabiri, nee mu a xa kuye soto.

A salonyie nu kuya Sipiri salonyie be, e kuya wuri mooli birin be.

A tofanyi maniye yo mu nu na Ala xa boxi ma.

9 N tan nan a ratofan, n tan na a salonyie wuya,

dangife wuri bili birin na Ala xa boxi ma Eden mabiri.»

10 «Na nan a to, wo Marigi Alatala naxa yi masen: A to nu ite dangi wuri birin na, yete igbopa fa lu a boje kui,

11 n a saxi pamanɛe xa mangɛe sagoe na nan ma, e xa a paxankata a xa paaxupa bɛrɛ ra. N to a bɛɓin,

12 mangɛ nde naxan kobi a birin bɛ, a bara a fɔn, a fa a lu naa. A salonyie bara bira geyae fari nun gulunbae kui. A salonyi giraxie nu na bɔxi birin ma. Namanɛe naxa keli a niini bun ma.

13 Xɔnie nun burunyi subee gbansan nan nu luxi a salonyie tagi.

14 Na kui, a mu lanma wuri yo xa kuya na ki dangi wuri birin na. Wuri naxee ye soto a fanyi ra, a mu lan e xa na kuyeya li. Seriyɛ ki ma, e xa faxa alɔ ibunadama naxan sigama aligiyama.»

15 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: A faxa lɔxɔɛ naxɛ, n a ɓɔn fe raba nɛ ye birin na, ye fa xɔri. N naxa dimi rasin Liban ma a xa fe ra, fotonyi naxa xara.

16 N naxa pamanɛe ragaaxu a bira xui ma, n to a faxa alɔ mixi naxee faxaxi sigama aligiyama. Na tɛmɔi Eden wuri bilie birin, naxee fan Liban wuri bilie birin bɛ, naxee ye soto a fanyi ra, nee naxa raxara.

17 Mixi naxee nu sabatixi na wuri xungbe niini bun ma, e nun naxee nu saataxi, e fan naxa siga aligiyama, e fa mixie li e nu bara naxee faxa santidegema ra.»

18 «Eden wuri mundun maniyama wo xa tofanyi nun wo xa senbɛ ra? Hali wo tan goro aligiyama, wo fa lu sunnatarae ya ma naxee faxama santidegema ra. Na birin misaalixi Misira mangɛ Firawuna nun a xa sɔɔri gali nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

32

Sunnun suuki Firawuna bɛ

1 A ɓɛ fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi singe ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

2 «Adamadi suuki nde sa Misira mangɛ Firawuna bɛ, a falafe ra:

«I luxi nɛ alɔ yetɛ pamanɛe tagi, alɔ yɛxɛ magaaxuxi baa ma,

naxan ye imaxama a bɛlɛ ra han a dunda.

3 I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: N na n ma yeɛ dusuma nɛ i xun na, gali fa i bendun n ma.

4 N i ratema nɛ xare ma,

n i woli fili ma, xɔnie nun burunyi subee luga i ra.

5 N i sube sama nɛ geyae fari, i xuntunyie lu gulunbae kui,

6 bɔxi bunda i wuli ra han geyae fari, i sube to folee kui.

7 N na i xun nakana, n koore makotoma nɛ, n tunbuie xa yanbɛ ba.

N soge makotoma nɛ nuxui ra, kike fan mu yanbama.

8 N yanbasee birin makotoma nɛ i xa fe ra,

n dimi rasin i xa bɔxi ma.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

9 «N na i xa kanari masen pamanɛe ma, n pama gbegbe raxɔnɔma nɛ i xili ma, i mu naxee kolon.

10 N na n ma santidegema ba a tɛɛ kui, n si gbegbe raterennama nɛ i xa fe ra, e xa mangɛe fa gaaxu.

E na i xa birɛ to,

e birin gaaxuma nɛ e yetɛ xa fe ra.

11 E Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: Babilɔn mangɛ xa santidegema i lima nɛ.

12 N i xa sɔɔri galie ragoroma nɛ ɓalamae xa santidegema ra,

ɓalamae naxee ɓaaxu sɔɔrie birin bɛ.

E Misirakae xa yetɛ igboɓa kanama nɛ, e e xa sɔɔri galie sɔntɔ.

13 N i xa xurusee faxama nɛ Nili xure dɛ ra.

Mixi yo, xuruse yo, sese mu lu na ye dunda ra.

14 N na ye raxarama nɛ, a xeɛ alɔ ture.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

15 «N na Misira bɔxi findi yire maxaraxi ra,

n na a harige birin ba naa,

n na a xa mixie birin faxa,

na tɛmɔi, e a kolonma nɛ a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

16 «Sunnun suuki nan na ki, pamanɛe fama naxan bade Misira nun a xa sɔɔri galie bɛ. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

17 A ɓɛ fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi fu nun suuli nde ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

18 «Adamadi, wa xui rate Misira xa soori galie nun pamanee xa fe ra, naxee birin sigama aligiyama.

19 A fala e be, <Wo tan xa fe dangi wo booree ra? Wo faxama ne, wo nun sunnatatee ragata yire keren.>

20 Misira nun a xa soori galie faxama santidegema nan saabui ra.

21 E pamanee mange palamae lima ne aligiyama, naxee a falama Misira xa fe ra, <E fan bara siga aligiyama, e fa lu sunnatatee fe ma naxee man faxaxi santidegema ra.>»

22 «Asiriya nun a xa soori gali birin na menni gaburie tagi, a xa mixie birin naxee faxaxi santidegema ra.

23 Asiriyakae ragataxi aligiyama, e xa soori galie saxi e seeti ma, e tan naxee birin gbaloe radin dunija ma e xa santidegema saabui ra.»

24 «Elama nun a xa soori galie fan na e xa gaburie seeti ma. E fan faxaxi santidegema nan na, e tan naxee gbaloe radin dunija ma, e fan sama ne sunnatatee seeti ma aligiyama, yaagi na e foxo ra.

25 A tan nun a xa soori galie birin saxi mixi faxaxie ya ma menni, e gaburie a rabilinxi. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na. E to gbaloe radin dunija ma, e fan sigama ne aligiyama yaagi kui, e fa lu mixi faxaxie ya ma.»

26 «Meseki nun Tubali xa soori galie fan na naa gaburie kui. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na, barima e nu gbaloe radinma dunija ma.

27 E mu saxi soori sunnatate gbete fe ma, naxee sigaxi aligiyama e xa geresosee ra, e xa santidegema saxi e xunyi bun ma? E xa yunubi sare bara gbilen e xorie ma gbaloe xa fe ra, e naxan nabaxi dunija ma.»

28 «Misira mange Firawuna fan birama ne, a fa sa sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

29 «Edon xa mangee nun a xa kuntigie fan na naa. Hali e senbe nu gbo, yakosi e saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

30 «Mange naxee kelixi koola mabiri ra, nun Sidonkae fan na naa. Hali e senbe nu gbo, e fa gbaloe raba dunija ma, e

fan saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra. Na yaagi na e xun ma aligiyama.»

31 «Misira xa Firawuna nun a xa soori galie nee toma ne, e fa madundu e xa soorie xa fe ra naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

32 Hali n to a lu a gbaloe raba dunija ma, Firawuna nun a xa soori galie sama ne sunnatatee fe ma naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

33

Makantama

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, <N na fa santidegema ra wo xa boxi xili ma, na a lima ne wo jan bara mixi nde sugandi taa makantama ra.

3 Xa na taa makantama yaxuie to fa ra, a lanma a xa sara fe pama rakolonfe ra.

4 Xa a na raba, konjo mixi nde fa a bote raba na marakolonyi xui ma, a fa faxa gere kui, a bara na faxe ragiri a yete ma.

5 A to sara fe xui me, konjo a fa a bote raba, a nii kote na a yete nan xun ma. Konjo mixi naxan na marakolonyi me, a fa a suxu soobe ra, na kanyi a nii rakisima ne.

6 Konjo xa taa makantama yaxuie to fa ra, a mu sara fe a xa mixie rakolon, na temui mixi naxan faxama na gere kui, hali e xa yunubie bara a niya e xa sonto, n e nii kote sama taa makantama nan xun ma.»

7 «Adamadi, n bara i sugandi taa makantama ra Isirayila bonsoe be. I xa i tuli mati n ma masenyi ra, i fa e rakolon a ra n tan xili ra.

8 N na a fala mixi kobi be a faxama ne, xa i mu a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, na mixi paaxi faxama ne a xa yunubi xa fe ra, konjo n na nii kote sama i tan xun ma.

9 Konjo xa i a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, a fa lu a mu tin na ra, a faxama a xa yunubi xa fe nan na, konjo i tan bara i nii rakisi.»

10 «Adamadi, a fala Isirayila bonsoe be, i naxe, <Wo yete a falama, wo wo xa murute nun wo xa yunubie kolon wo

bɔɲe kui. Wo wama a kolonfe ne wo kisi sotoma ki naxe.

¹¹ Wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n mu wama mixi kobi xa faxes, n wama ne a xa gbilen a xa kira kobi nan foxo ra, a xa kisi. Yandi, wo xa gbilen wo xa kira kobie foxo ra. Isirayila bonsɔe, wo buma faxe kira xon ma munfe ra?»»

¹² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, <Tinxintɔe xa tinxinyi mu a rakisima a na muruta loxoɔe naxe. Mixi tinxintare xa tinxintareya mu a ralɔema a na gbilen a xa kira kobi foxo ra loxoɔe naxe. Tinxintɔe mu a yete rakisima a xa tinxinyi dangixi saabui ra, xa a bira fe kobi foxo ra.

¹³ N na a masen tinxintɔe nde be a kisima ne, konɔ a fa la a xa tinxinyi dangixi ra, a so fe kobi rabafe, a xa tinxinyi luma ne a ma fu. Yakosi a faxama ne a xa fe kobi xa fe ra.

¹⁴ N na a masen mixi kobi nde be a mu kisima, konɔ a fa gbilen a xa yunubi foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe,

¹⁵ alo seɛke ragbilenfe donima ma, se mupaxi ragbilenfe a kanyi ma, jerefe seriye kui, gbilenfe fe kobi foxo ra, na temui a kisima ne, a mu faxama.

¹⁶ A yunubi naxan birin naba temui dangixi, na birin xafarima ne. Xa a bara jere seriye nun tinxinyi ra, a kisima ne.»

¹⁷ «I ngaxakerenyie a falama, <Marigi mu tinxin.> Konɔ n xa a fala i be, e tan nan mu tinxin.

¹⁸ Xa tinxintɔe a kobe so a xa tinxinyi ra, a so tinxintareya rabafe, a faxama ne.

¹⁹ Xa mixi tinxintare gbilen a xa fe kobie foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe, a kisima ne na saabui ra.

²⁰ N xa a fala e be, <Isirayila bonsɔe naxe n mu tinxin, konɔ n fama ne wo tan makiitide, kankan xa a jere ki sare fi.»

²¹ A je fu nun firin nde ra, kike fu, xi fu nun suuli nde ra muxu xa konyiya kui, mixi nde kelifere gere yire, a naxa fa, a fala n be, a e bara Darisalamu suxu.

²² Na kɔe ra beenun na mixi xa fa, Alatala nu bara a belexe sa n de ma, a n nenyi rafulun alako n xa no woyende, n naxa lu boboya kui sonon.

²³ Na temui Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, jama donxoɔe naxee sabatixi Darisalamu kanaxi tagi, nee na a

falafe, <Ibrahim naxa no yi boxi sotode a keren. Won tan naxan findixi jama ra, Ala tondima yi boxi fide won ma?»

²⁵ Na kui a lanma i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo to sube donma wuli na a kui, wo to kuye batuma, wo to faxe tima, a lanma yi boxi xa findi wo gbe ra?

²⁶ Wo laxi wo xa santidegema gbansan nan na, wo fe jaaxie rabama temui birin, wo yene rabama wo donxoɔboore xa gine ra. Hali wo to na birin nabama, wo wama ne yi boxi man xa findi wo gbe ra?»

²⁷ «A fala e be, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: N bara n kali n yete ra, naxee luxi Darisalamu kanaxi tagi, nee faxama ne santidegema ra. Mixi naxee luxi wulai, burunyi subee nee faxama ne. Mixi naxee e noxunxi geya fari gemɛe longori ra, nee faxama ne wuganyi ra.

²⁸ N na boxi findima ne yire maxaraxi ra, n yete igboe xa fe xun nakana, n a niyama ne si gbete mixie mu dangi Isirayila geyae ra.

²⁹ N na na boxi kana e xa fe jaaxie xa fe ra, e a kolonma ne a n tan nan Alatala ra.»

³⁰ «Adamadi, i tan to a ra, i ngaxakerenyie na a makoyikoyife e xonyi a falafe ra, <Wo fa, wo fa wo tuli mati. Alatala na masenyi mundun tife yi ki?»

³¹ N ma jama fama ne i yire, e e tuli mati i xa masenyi ra, konɔ e mu a rabatuma feo. E a falama e wama n ma fe xon, konɔ e bɔɲe biraxi naafuli tinxintare nan foxo ra.

³² I luxi ne e be alo sigisa xui noxunme, naxan fe fanyie falama. E i xa masenyi mema, konɔ e mu tinma birade a foxo ra.»

³³ «N ma masenyi birin na kamali nondi ki ma temui naxe, e a kolonma ne a namiponme nde nu na e ya ma.»

34

Xurusee nun a demadonyi xa taali

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Isirayila yareratie be naxee luxi alo xuruse demadonyie, a falafe ra, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: Naxankate na wo be, wo tan Isirayila xuruse demadonyie. Wo

wo joxo sama wo yete nan tun xon ma. Xuruse demadonyi mu lanma xe a xa xurusee makanta?

³ Wo xurusee xipe minma, wo e xabe yailanma dugi ra, wo e sube donma, konon wo mu wo joxo sama e xon ma.

⁴ Wo mu xuruse senbetare ralimaniyama, wo mu xuruse furaxi dandanma, wo mu xuruse maxonoxi maxirima seri ra. Wo mu xuruse loexie fenma, e xa gbilen goore kui. Wo e yamarima noe xoroxoe nan tun na.

⁵ E yensenxi, barima xuruse demadonyi mu nu na e foxo ra. Na kui wulai sube bara ndee iboo.

⁶ N ma xuruse gali bara yensen ye geya itexie ma, e loe dunija birin ma, konon mixi yo mu mini e fende.»

⁷ «Xuruse demadonyie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:

⁸ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n yete ra, wo to n ma xurusee rabepin, e findi wulai subee xa baloe ra, wo to mu wo joxo saxi e xon ma, wo meeni wo yete gbansan ma,

⁹ wo tan xuruse demadonyie xa wo tuli mati Alatala xa kiiti ra.

¹⁰ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe na xuruse demadonyie nan xili ma, e xa n sare fi goore xa fe ra. N e bama ne xuruse demadonyi wali kui, alako e naxa na raba e yete xa geeni gbansan ma. N na n ma xurusee ratangama ne e ma, alako e naxa n ma xurusee tooo.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N tan yati sigama ne n ma xurusee fende,

¹² alo xuruse demadonyi a rabama a xa xuruse rayensenxie be ki naxe. N e ragbilenma ne yire birin e loexi dennaxe na loxoe.

¹³ N e raminima ne pamanee birin longori ra, n e xanin e xonyi. N meenima ne e ma e xa geyae fari nun e xa gulunbae kui, e xa lu e yete xa boxi ma.

¹⁴ N e de madonma ne filii fanyie ma Isirayila geyae fari. Menni e e malabuma ne yire fanyie ma, e balo Isirayila geyae fari.

¹⁵ N tan nan yati n ma xurusee de madonma, n malabui fima e ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

¹⁶ N xuruse loexi fenma ne, n xuruse maxonoxi dandanma ne, n xuruse senbetare ralimaniyama ne. Konon xuruse naxee bara xungbo, naxee bara no booree ra, n nee tan faxama ne kiiti tinxinxi ra.»

¹⁷ «Wo tan n ma xurusee, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N kiiti sama ne xurusee tagi, yexee kontonyie nun sikotee tagi.

¹⁸ Wo na sexe fanyie don filii ma, na mu wo wasama, fo wo xa a donxoe fan iboron? Wo na ye tinsexi min, na mu wo wasama, fo wo xa a donxoe dunda?

¹⁹ A lanma n ma xurusee xa sexe don wo naxan iboronxi? A lanma e xa ye min, wo naxan dundaxi?»

²⁰ «Na kui wo Marigi Alatala yi nan masenxi nee xa fe ra: N yete yati nan fama kiiti sade xuruse xungbee nun a lanmae tagi.

²¹ Wo bara din n ma xuruse senbetaree ra wo ferie ra, han e bara mini goore kui.

²² N fama ne n ma xurusee rakiside, alako mixi naxa fu e ma sonon. N kiiti sama ne xurusee tagi.

²³ N xuruse demadonyi nde tima ne n ma xurusee xun ma, naxan fama e de madonde a ki ma. N ma konyi Dawuda nan na ki.

²⁴ N tan findima ne e Marigi Ala ra, n ma konyi Dawuda findi mange ra e tagi. N tan Alatala xui nan na ki.»

²⁵ «N bojesa saate tongoma ne e be. N wulai sube xaapee jonma ne boxi ma, alako mixi xa no sabatide yire birin bojesa kui.

²⁶ N baraka ragoroma ne e ma. N tune rafama ne a waxati, alako boxi xa fan n ma geya seniyenxi rabilinyi.

²⁷ Wurie bogima ne, boxi xee fan. N ma pama sabatima ne bojesa kui a xa boxi ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, a n tan nan yolonxonyie bolonma, n e ratanga e yaxuie ma.

²⁸ Namanee mu e toooma sonon, sube xaapee fan mu e donma sonon. E saba-tima xaxilisa nan kui, mixi yo mu e magaaxuma.

²⁹ N e xa sansi bilie rafanma ne pamanee ya xori. Kaame mu e suxuma sonon, e xa yaagi e xa setarepa kui.

³⁰ Na temui, e a kolonma ne a n tan e Marigi Alatala na e foxo ra, e man a kolon a e tan Isirayila bonsoe findixi n ma pama nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³¹ Wo tan n ma xurusee, n naxee de madonma, adamadi nan wo ra. N tan nan na wo Marigi ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

35

Naxankate na Edon be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti n xili ra Edonkae be, naxee sabatixi Seyiri geya ma,

³ a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne wo tan Edonkae xili ma, n na n senbe ramini wo ma, n Seyiri geya findi yire maxaraxi ra.

⁴ N wo xa taae xun nakanama ne, nee xa findi yire rabejinxu ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo to Isirayilakae xon kabi temui xonkuye, han wo bara e yanfa, wo e sa wo yaxuie sagoe e xa paxankate waxati,

⁶ n tan wo Marigi Alatala naxe, <N bara n kali n yete ra, n a niyama ne wo xa bu gere kui. Wo to gbata wuli ramini, n a ragirima ne na fe mooli xa bira wo foxo ra temui birin.

⁷ N Seyiri geya findima ne yire maxaraxi ra mixi mu sigama dennaxe.

⁸ Binbie luma ne wo xa boxi birin ma, naxee faxaxi santidegema ra wo xa geyae fari, wo xa gulunbae kui, nun wo xa folee longori ra.

⁹ N wo xa boxi findima ne yire maxaraxi ra, mixi yo mu sabatima wo xa taae kui. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Wo to a fala Yudaya nun Isirayila findima ne wo gbe ra, hali n nu na e foxo ra,

¹¹ n bara n kali n yete ra, n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <N fan wo gerema ne wo xa xone nun tone bere ma, naxan nu na wo boje kui e tan mabiri. N na wo makiiti temui naxe, n na n yete masenma ne e tan be.

¹² Na kui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara wo xa konbie birin me, wo naxee ilanxi Isirayila xa geyae ra. Wo nu

bara a fala, Mennikae xun bara rakana, alako na boxi xa findi muxu gbe ra.

¹³ Wo xa yete igboya kui, wo bara n mabere n ma yaragaaxuitareja kui. N na birin me ne.»

¹⁴ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Dunija birin na lu seewe kui, n wo xun nakanama ne a paaxi ra.

¹⁵ Seyiri geya nun Edonkae birin, n wo xun nakanama ne feo. Na temui wo a kolonma ne, a n tan nan na Alatala ra!»

36

Masenyi Isirayila boxi be

¹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila xa geyae be, i naxe, <Isirayila geyae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo yaxuie bara a fala wo xa geyae findima ne e gbe ra.

³ Na kui, i xa masenyi ti n xili ra, a falafe ra, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: E to bara wa wo xun nakanafe, e wo raxeten alako wo xa lu si gbete sagoe naxee wo maberema, e wo mafala,

⁴ n tan wo Marigi Alatala n xa a masen wo be, wo tan geyae, gulunbae, folee, taa kanaxi naxee harige birin bara xanin si gbete saabui ra,

⁵ n bara nate tongo n ma xone kui si gbete nun Edon xili ma, barima e tan bara n ma boxi findi e gbe ra seewe birin na e boje paaxi kui, alako e xa e xa xurusee de madon naa.»

⁶ «Na kui, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila boxi be. A fala geyae, folee, nun gulunbae be, i naxe, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N na masenyi tife xone nun tone nan kui, barima si gbete bara yo wo ma.

⁷ Na xa fe ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N bara n kali n belexe itexi ra, pamane naxee wo rabilinxu, e xa marasote gbilenma ne e ma.»

⁸ «Wo tan Isirayila geyae, wo fama ne wuri bilie ramini, naxee salonyie bogi fanyie fima n ma pama Isirayila ma, barima a gbe mu luxi e xa gbilen e xonyi.

⁹ N menima ne wo ma. N hinnema ne wo xa xe safe ma,

10 nun wo xa taa tife ra. N wo xa mixie rawuyama ne, Isirayila bɔnsɔɛ xa sabati naa.

11 N mixi nun xuruse rawuyama ne wo be, e findi di barie ra dangi a singe ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

12 N ma pama Isirayila a xa nɔɛ rapɛɛɛma ne wo fari, wo findi e ke ra, wo mu e xa die ba e yi ra sɔnɔn.»

13 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: <Mixie to a falama, a wo tan Isirayila bɔxi mixie donma, wo a niya e xa xanin konyiya kui,

14 n a niyama ne na mixi donfe mu fala wo xun sɔnɔn, nee birin faxa. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

15 N si gbɛtɛɛ xa marasɔtɔɛ danma ne wo mabiri, e mu yo wo ma sɔnɔn, wo mu wo sabati boore rabira sɔnɔn. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

16 Alatala man naxa a masen n be, a naxɛ,

17 «Adamadi, Isirayila bɔnsɔɛ to nu sabatixi a xa bɔxi ma, a jɛɛɛ ki naxa a findi seniyentare ra n ya i, alɔ ginɛ naxan na a xa kike wali tofe.

18 N naxa n ma xɔnɛ dusu e xun na e xa faxɛ tife nun e xa kuye batufe xa fe ra.

19 N naxa e rayensen ye pamanɛɛ ma e jɛɛɛ ki xa fe ra.

20 E siga dennaxɛ dunɪpa ma, mixie bara n xili seniyenxi mabere e xa fe ra, a falafe ra, <Ala xa pama nan yi ki, naxan kelixi a xa bɔxi ma!»

21 N nu wama ne n xili seniyenxi matan-gafe, Isirayila bɔnsɔɛ nu naxan maberefe pamanɛɛ tagi.»

22 «Na nan a ra, i xa a fala Isirayila bɔnsɔɛɛ be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne fe nde rabade, kɔnɔ n mu a rabama wo tan be, n a rabama n xili seniyenxi nan xa fe ra, wo bara naxan mabere pamanɛɛ ma.

23 N na n xili xungbe xa seniyenyi masenma ne, wo naxan maberexi. N na n ma seniyenyi masenma wo saabui ra e ya xɔri, dunɪpa pamanɛɛ a kolonma ne a Alatala nan n na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

24 «N wo tongoma ne pamanɛɛ tagi, n wo ragbilen wo xa bɔxi ma.

25 N ye seniyenxi kasanma ne wo ma wo raseniyenfe ra. N wo xa seniyentarepa birin bama ne wo ma naxee fatanxi wo xa wali kobie nun wo xa kuye batufe ra.

26 N bɔjɛ neɛne nun xaxili neɛne fima ne wo ma. N wo xa bɔjɛ xɔɔxɔɛ masara bɔjɛ fanyi ra.

27 N na n xaxili sama ne wo bɔjɛ ma, n fa a niya wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa bira n ma seriye fɔxɔ ra.

28 Wo sabatima ne bɔxi ma, n naxan fi wo benbae ma. Wo findima ne n ma pama ra, n fan findi wo Marigi Ala ra.

29 N wo rakisima ne wo xa seniyentarepa ma, n baloe rawuyama ne wo be, alako wo naxa lu kaame kui sɔnɔn.

30 N wuri bogie nun xe sansie rawuyama ne, alako kaame naxa wo rayarabi pamanɛɛ tagi sɔnɔn.

31 Na temui, wo wo ratuma ne wo jɛɛɛ ki jaaxie ma, wo nimisa wo xa yunubie xa fe ra.

32 Wo xa a kolon a n mu yi rabama wo tan xa fe xa ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. Isirayila bɔnsɔɛ, wo wo xun sin, wo xa yaagi wo xa fe jaaxi rabaxie ra.»

33 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: N na wo raseniyen wo xa yunubie ma lɔxɔɛ naxɛ, n wo xa taaɛ rafema ne pama ra, n wo xa yire kanaxie yailan.

34 Xɛɛ fama ne sade bɔxi ma, naxan nu bara xara dangi mixie ya tode ra.

35 E man a falama ne, <Yi bɔxi naxan nu xaraxi, na man bara lu alɔ Eden sansi yire. A taa kanaxie man bara ti senbe ra, mixie bara sabati e kui.»

36 Na temui, pamanɛɛ naxee luma wo rabilinyie, nee a kolonma ne a n tan Alatala bara yire kanaxi yailan, n bara xɛɛ sa bɔxi ma naxan nu bara xara. N tan Alatala xui nan na ki. N naxan fala, n na nan nabama.»

37 «Wo Marigi Ala yi nan masenxi, a naxɛ: N man Isirayila xa maxandi suxuma ne yi fe rabafe ra e be. N e rawuyama ne alɔ xuruse gali

38 naxan toma Darisalamu sali lɔxɔɛɛ. Isirayila taa kanaxie rafema ne mixi gali ra, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

37

Xōri xaraxie

¹ Alatala senbe naxa goro n ma, a Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a sa n ti gulunba nde tagi xōrie gbege nu na dennaxe.

² A naxa n napeɛ na xōrie longori ra, e birin xaraxi gben.

³ A naxa n maxōrin, a naxe, «Adamadi, yi xōrie man noma balode?» N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala, i keren nan a kolon!»

⁴ Na temui a naxa a masen n be, «I xa masenyi ti yi xōrie be n xili ra. I xa a fala e be, <Xōri xaraxie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

⁵ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo tan xōri xaraxie be, a naxe: N xa nii foye rafa wo ma, wo man xa balo.

⁶ N fasee yailanma ne wo be, n fate sube nun fate kiri sa wo ma, n jengi raso wo fate i, wo fa gbilen balo ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ N naxa a xa masenyi radangi alo a n yamari a ra ki naxe. N to nu woyenma a namiponme ki ma, xui nde naxa mini xōrie tagi, e wundu, e fa so e masofe e bore ra.

⁸ N naxa fasee, sube, nun kiri to e ma, konon nii foye mu nu rasoxi e fate.

⁹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa n ma masenyi ti nii foye be a falafe ra, <I Marigi Alatala yi nan masenxi: I tan nii foye, i xa keli dunipa tunxun naanie ra, i xa so yi mixi faxaxie fatee, e xa keli faxe ma, e xa balo!»

¹⁰ Awa, n naxa na masenyi radangi alo a n yamari ki naxe. N to na raba, nii foye naxa so e fate i, e naxa balo, e keli, e ti e sanyi xun na. Nama gbege nan nu nee ra.»

¹¹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, yi xōrie misaalixi Isirayila bonsōe nan na. E naxe, <Muxu xōrie bara xara, muxu xaxili tidee bara jon, muxu bara rabolo.»

¹² I xa yi masenyi ti e be n xili ra, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma jama, n wo xa gaburie rabima ne, n wo rate e kui, n wo xanin Isirayila boxi ma.

¹³ N na ge na rabade, wo tan n ma jama, wo a kolonma ne a Alatala nan n na.

¹⁴ N na n Xaxili Seniyenxi ragoroma ne wo ma, wo man gbilen balo ra, n wo rasabati wo xa boxi ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara woyen, a n tan Alatala bara na rakamali. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁶ «Adamadi, i xa wuri nde tongo, i a sebe a ma, <Yuda nun a malan boore Isirayilakae gbe.> I xa wuri gbete tongo, i a sebe na tan ma, <Yusufu xa di Efirami nun a malan boore Isirayila bonsōe gbe.>

¹⁷ Na temui i xa e suxu i belexe ra, e xa lu alo wuri keren.»

¹⁸ «I ngaxakerenyie na i maxōrin na fatanfasife ra e be,

¹⁹ i xa e yaabi, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Yusufu xa wuri tongoma ne, naxan na Efirami nun a malan boore Isirayila bonsōe yi ra, n xa dōxo Yuda xa wuri ra, e xa findi keren na n belexe kui.

²⁰ I xa na wurie itala e mabiri, sebeli tixi naxee ma,

²¹ i a fala e be, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayilakae tongoma ne pamanee kui, n e ragbilen e xa boxi ma.

²² N e birin findi si keren na Isirayila geyae fari. Mange keren nan e birin yamarima. E mu meema e bore ra sonon findife si firin na.

²³ E mu findima seniyentaree ra sonon, kuye batufe ra nun fe paaxi rabafe ra. N e ratangama ne na birin ma, n e raseniyen. E findima ne n ma jama ra, n fan findi e Marigi Ala ra.»

²⁴ «N ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra, xuruse kante keren lu e birin be. E birama ne n ma yaamarie foxo ra, e n ma seriyē rabatu a ki ma.

²⁵ E sabatima ne boxi ma, n naxan fi n ma konyi Yaxuba ma, wo benbae sabati dennaxe. E tan, e xa die nun e xa mamadie sabatima ne menni, n ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra abadan.

²⁶ N bonesa saate tongoma ne e be, naxan mu kanama abadan. N e rasabatima ne naa, n e bonsōe rawuya. N ma hōromolingira luma ne e tagi abadan.

²⁷ E findima ne n ma jama ra, n fan findi e Marigi Ala ra, n ma hōromolingira fa lu e ya ma.

²⁸ N ma hōromōlingira na sabati e tagi abadan, si gbētēe a kolonma nē a n tan Alatala nan Isirayila rasēniyenxi.»

38

Ala xa masenyi mangē Gogo bē

¹ Alatala naxa a masen n bē, a naxē,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Magogo bōxi mangē Gogo bē, naxan Rosi, Meseki, nun Tubali taae yamarima.

³ A fala a bē, «Marigi Alatala yi nan masenxi: Rosi, Tubali nun Meseki xa mangē Gogo, n fafe i xili ma.

⁴ N wure rasoma nē i banganyie kui, n i ramini, i tan nun i xa sōori galie birin: i xa soee, e ragima tofanyie, i xa sōorie nun e xa wure lefa yanbaxie,

⁵ sōori Perisekae, sōori Kusikae, sōori Putikae, e birin nun e xa wure lefae nun e xun makanta see,

⁶ Gomeri nun a xa sōori gali, Togarama nun a xa sōori gali kelife kōola ma.»

⁷ «I xa na sōori galie birin yailan a fanyi ra i xa yaamari bun ma.

⁸ Tēmui xōnkuye na dangi, n i xilima nē gere tife ra. I fama nē sigade bōxi nde ma naxan bara gere raba, e xanin konyiya kui jamane ma, e fa gbilen e xōnyi, e sabati bōnesa kui Isirayila geyae fari.

⁹ I menni lima nē alō turunnaadē, i tan nun i xa sōori galie naxee kelixi dunija birin ma. Wo luma nē alō nuxui ifōorōxi naxan tima bōxi xun na.»

¹⁰ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxē: Na lōxōe, i nate jaaxi tongoma nē.

¹¹ I a falama nē, «N sigama nē bōxi xili ma, tete mu naxan nabilinxi. Naakae mu yailanxi gere tife ra, e birin sabatixi bōnesa kui. Tete mu na e xa taae rabilinyi, naadē balanxie mu na e xōnyi.

¹² N e harige birin tongoma nē e xa taa yailanxie kui, e gbilenxi dēnnaxē kelife jamane ma. Naafuli nun xuruse gbege na menni bōxi tagi.»

¹³ Seebakae, Dedankae, Tarasisi yulēe, nun e xa mixie birin i maxōrinma nē, «I na sigafe naafuli nan tongode? I bara sōori galie xili wo xa muje belebele ti, alō xēema, gbeti, xurusee, nun se fanyi gbētēe?»

¹⁴ «Na nan a ra, adamadi, i xa n ma masenyi ti Gogo bē, i naxē, «Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma jama Isirayila na sabati xaxilisa kui lōxōe naxē, i fama na tode.

¹⁵ I kelima nē i xōnyi kōola mabiri, i tan nun sōori gali wuyaxie kelife dunija birin ma, e birin tixi soee fari, e bira i fōxō ra.

¹⁶ I fama nē n ma jama Isirayila xili ma, alō nuxui ifōorōxi naxan dusuma bōxi xun na. Na tēmui n i rafama nē n ma bōxi xili ma, alako dunija xa n ma seniyenyi kolon i saabui ra.»

¹⁷ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxē: Tēmui dangixi n ma konyi namijōnmē Isirayilakae nu bara i xa fe fala, n i xēema e gere de ki naxē.

¹⁸ Yi nan fama rabade na lōxōe: Gogo na din Isirayila ra, n ma xōne tema nē alō tē.

¹⁹ Isirayila bōxi sērenma nē n ma xōne xungbe kui.

²⁰ Yēxēe, xōnie, wulai subee, bubusee, nun adamadie birin, e gaaxuma nē n ya ra. Geyae nun tentenyie birama nē, banxie xalē kana.

²¹ N gere ya rafindima nē Gogo ma n ma geyae birin fari! Marigi Alatala xui nan na ki. A xa sōorie e xa santidēgema raminima nē e tēe kui e ngaxakerenyie xili ma.

²² N Gogo xun nakanama nē wuganyi nun faxē tife ra. N tūne xōrōxōe, balabalanyi, nun tē ragoroma nē a ma, a nun a xa sōori galie ma kelife dunija birin ma.

²³ Na kui, n na n ma mangēya nun n ma seniyenyi masenma nē dunija si birin bē. Na tēmui, e a kolonma nē a Alatala nan n na.»

39

Mangē Gogo rajōnyi

¹ «Adamadi, n ma masenyi xōrōxōe ti mangē Gogo bē, a falafe ra, «Marigi Alatala yi nan masenxi: Meseki nun Tubali mangē Gogo, n bara ti i kanke!

² N i mafindima nē alō n wama a xōn ki naxē. N i rakelima i xōnyi kōola ma, n fa i ra Isirayila geyae ma gere tife ra.

³ Menni n i xa xali nun i xa xali woli se rabirama nē.

⁴ I tan nun i xa soorie birin faxama ne na geyae longori. N wo findima yubee nun burunyi subee xa donse nan na,

⁵ wo binbie fa lu keɛ ma. Marigi Alatala xui nan na ki.

⁶ N te soma ne Magogo ra, nun yire raxaraxi baa de ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ «N na n xili seniyenxi masenma ne n ma pama Isirayila be, n man mu tinma sonon e xa n mabere. Si gbeteɛ fama ne a kolonde, a n tan Alatala nan na Isirayila xa Seniyentoe ra.

⁸ Na fe birin fama ne rabade. Marigi Alatala xui nan na ki. Loxoe na a ra, n naxan xa fe fala.»

⁹ «Isirayilaka naxee sabatixi taae kui, e minima geresosee matongode boxi ma, alo wure lefae, xalie, xalie woli see, tanbee, nun wuri faxeti see, e fa e gan yege fari. Na e hayi fanma je solofere nan bun ma.

¹⁰ E mu yege fenma fili nun fotonyi ma sonon, barima geresosee nan findima yege ra e be. Naxee bara wa harige bafe e yi ra, e tan nan fama harige bade nee yi ra. Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹¹ «Na loxoe, n a niyama ne Gogo xa ragata Isirayila boxi ma, gulunba nde kui mixie dangima dennaxe sigafe ra baa de ra sogetede mabiri. Na gulunba kira ibolonma ne Gogo nun a xa soorie ragatade xa fe ra. E menni xili sama ne <Gogo xa pama xa gulunba.»

¹² «Isirayila bonsoe kike solofere nan nabama na mixie ragatafe ra, alako e xa boxi xa seniyen.

¹³ Nama birin luma ne na wali raba ra. N ma noere to loxoe findima fe belebele nan na e be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁴ E mixie sugandima ne boxi raseniende. Nee tan nun e booree luma ne boxi birin ipere ra binbie ragatafe ra. Na wali buma ne je solofere.

¹⁵ E na ge na ra, e man boxi iperema ne mixi xorie fende. E na nde to, e tonxuma nde ti naa alako gaburi gemae xa a to, e xa na xorie xanin Gogo xa pama xa gulunba yire.

¹⁶ E boxi raseniyenma na ki ne. Taa nde tima naa, naxan xilima Hamona. Xili nan

na ki naxan a falama <Nama> e gbe xui ra.»

¹⁷ «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: A fala wulai xonie nun sube mooli birin be, <Wo birin xa fa be, n xa n ma serexe xungbe rafala Isirayila geyae ma. Menni wo sube nun wuli donma ne.

¹⁸ Wo senbemaɛ sube donma ne, wo boxi mangee wuli min alo xuruse naxee raturaxi Basan boxi ma.

¹⁹ Na serexe temui, wo wasama ne e sube ra, wo siisi e wuli ra.

²⁰ Wo lugama ne soe nun a ragimae sube ra, mangee nun soori mooli birin sube. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

²¹ «N na n ma noere masenma ne dunjpa birin be Gogo pama xa paxankate saabui ra.

²² Keli na loxoe ma, Isirayila bonsoe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.

²³ Si gbeteɛ a kolonma ne a Isirayila xa yunubie nan a niya e xa siga konyiya kui. E to n yanfa, n naxa n kobe raso e ra, n fa e sa e yaxuie sagoe. Na nan a ra, e naxa faxesantidegema ra.

²⁴ N e paxankataxi e xa yunubie nun e xa seniyentarepa nan ma. Na nan a niyaxi n xa n kobe so e ra.»

²⁵ «Awa, i Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Yakosi, n Yaxuba bonsoe ragbilenma ne kelife konyiya kui. N kinikinima ne Isirayila bonsoeɛ ma, n fa a ragiri n xili xa binya.

²⁶ E na sabati e xonyi xaxilisa kui, mixi yo mu e tooro, yaagi man luma ne e ma e xa yanfanteya xa fe ra n tan mabiri.

²⁷ N na e raminiɛ ne pamanee kui, n fa e ra e xonyi, pamanee fa n ma seniyenyi tode na saabui ra.

²⁸ Na temui, Isirayila bonsoe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra, barima hali n to e rasiga konyiya kui pamanee tagi, n man bara e birin nagbilen, mixi yo mu lu e xanbi ra.

²⁹ N mu n kobe soma e ra sonon, barima n na n Xaxili luma ne Isirayila bonsoe ma. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

40

Hɔromɔbanxi neene xa tetee

¹ Muxu xa konyiya ꞑe mɔxɔꞑen nun suuli nde ra, ꞑe kike singe ra, xi fu nde ra, naxan nu ilanxi Darisalamu xa kane dangi xanbi ꞑe fu nun naani nde ma, na loxɔe yati yati, Alatala senbe naxa goro n ma,

² a n xanin laamatunyi ki ma Isirayila geya itexi nde fari. N naxa taa nde to koola mabiri.

³ Alatala to n xanin naa, n naxa xeme nde to, naxan fate nu yanbafɛ alɔ wure gbeeli. A nu tixi sode de ra, luuti nun maniya se wuri suxuxi a yi ra.

⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxɛ, «Adamadi, i ya ti a fanyi ra, i tuli mati n xui ra. N fe naxan birin masenma i be, i xa i ꞑɔxɔ sa a xɔn ma, barima i rafaxi ne be alako i xa na kolon, i xa na birin tagi raba Isirayila bɔnsɔe be.»

⁵ N naxa tete nde to naxan hɔrɔmɔbanxi rabilinxi. Wuri maniya se nu na na xeme yi ra, naxan kuya nɔngɔn ya senni a nun suxui senni. A naxa tete xelee xa maigboe nun a xa maite maniya, e firinyi birin lan na wuri maniyase ya keren nan ma.

⁶ A naxa siga sode de ra, naxan ya rafindixi sogetede ma. A naxa te na tede ra naxee nu na a ya ra, a sode de xa maite maniya, naxan lan na wuri maniyase ya keren ma.

⁷ Hɔrɔmɔlingira kantamae xa tede nu na sode de seeti ma, kankan xa maite nun maigboe lan na wuri maniyase ya keren nan ma. Xelee naxan nu na e tagi, na lan nɔngɔn ya suuli nan ma. Buntunyi sode de xa maite fan lan na wuri maniyase ya keren nan ma, naxan ya nu rafindixi hɔrɔmɔbanxi ma.

⁸ A naxa buntunyi maniya,

⁹ naxan xa kuye lan nɔngɔn ya solo-masaxan ma, a kinkie lan nɔngɔn ya firin ma. Na buntunyi ya nu rafindixi hɔrɔmɔbanxi nan ma tete kui.

¹⁰ Hɔrɔmɔbanxi kantamae tide senni nu na sogetede sode de seetie ma, seeti keren saxan, seeti boore fan saxan. Nee birin xa maniyɛ xasabi lan, e kinkie fan birin xa maniyɛ xasabi lan.

¹¹ A naxa sode de xa maigboe maniya, naxan lan nɔngɔn fu ma, a xa maite lan nɔngɔn fu nun saxan nan ma.

¹² Xelee di nu na hɔrɔmɔbanxi kantamae xa tidee ya ra, naxan nu ite nɔngɔn ya keren. Na tidee xa maigboe nun e xa maite lan nɔngɔn ya senni nan ma.

¹³ A naxa a maniya kelife kantama singe xa tide xanbi ra, han boore kantama xa tide xanbi ra, na fa lan nɔngɔn ya mɔxɔꞑen nun suuli ma, kelife yire fanyi ma, han koola ma.

¹⁴ A naxa xelee birin maniya na sode de longori han tete kui, na lan nɔngɔn ya tongo senni nan ma.

¹⁵ Kelife sode de ra, han tete kui buntunyi xanbi ra, na lan nɔngɔn ya tongo suuli nan ma.

¹⁶ Wunderie nu na na xalee ma sode de mabiri, alɔ wunderi gbete to nu na xalee ma hɔrɔmɔbanxi mabiri. Tugi fensee nu masolixi na longori birin.

¹⁷ A to n naso tete kui, n naxa yire tongo saxan to naxee fatuxi tete ma.

¹⁸ Bɔxi nu yailanxi geme fanyie nan na naxan xa maite lan tete sode de ma.

¹⁹ Na xeme naxa a maniya kelife sode de fole ma, han tete gbete sode de ra naxan nu na na tete singe kui. Na lan nɔngɔn keme nan ma sogetede mabiri nun koola mabiri.

²⁰ Na temui, na xeme naxa tete sode de maniya naxan nu na koola mabiri.

²¹ Hɔrɔmɔbanxi kantamae tidee fan nu na menni alɔ boore sode de ra. Saxan nu na seeti keren, saxan nu na boore seeti. Na xa maite lan nɔngɔn tongo suuli nan ma, a maigboe lan nɔngɔn mɔxɔꞑen nun suuli nan ma.

²² A xa wunderie, a xa buntunyi, a xa tugi fense naxee masolixi a ma, nee nun sogetede sode de xa maniyɛ xasabi lan. Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i.

²³ Tete firin nde sode de nu na tete singe sode de nan ya ra koola nun sogetede mabiri. Nɔngɔn ya keme nu na e tagi.

²⁴ Na temui, na xeme naxa n xanin tete sode de yirefanyi mabiri. Menni xa maniyɛ xasabi lan boore sode de xa maniyɛ nan ma.

²⁵ Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi be e rabilinyi birin ma, alɔ boore sode de. Na sode de nu ite nɔngɔn ya tongo suuli, a nu igbo nɔngɔn ya mɔxɔꞑen nun suuli.

²⁶ Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i. Tugi fensee nu masolixi a kinkie seeti birin ma.

²⁷ Tete firin nde sode de fan nu na yirefanyi mabiri. Kelife na sode de ma han na tete singe sode de yirefanyi mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

²⁸ Na temui, na xeme naxa n xanin na tete firin nde kui naxan nu na boore tete kui. A naxa n naso na yirefanyi sode de ra. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

²⁹ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye xasabi lan booree xasabi nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi birin nabilinyi ra. Kelife na sode de fole ma, han tete kui lan nongon ya tongo suuli nan ma, a igboe lan nongon ya moxoren nun suuli nan ma.

³⁰ Buntunyi naxee nu na na tete firin nde kui, e xa maigboe lan nongon ya moxoren nun suuli nan ma, e xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³¹ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³² Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra naxan nu na sogetede mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³³ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye nu lanxi booree xa maniye nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxoren nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁴ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁵ Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra, naxan nu na koola mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³⁶ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye nu lanxi booree xa maniye nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxoren nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁷ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁸ Yire nde nu na kankan xa sode de ra, xuruse naxee bama serexe gan daaxi ra, nee nu maxama menni ne.

³⁹ Teebilie nu na sode de buntun firinyi kui, firin nu na seeti keren ma, firin nu na boore seeti fan ma. Xurusee kon naxabama na teebilie nan fari, naxee findi serexe gan daaxi ra, yunubi xafari serexe ra.

⁴⁰ Teebili gbete nu na sode de tede seetie ma, firin seeti keren, firin boore seeti fan ma, tete fari ma buntunyi kui.

⁴¹ Na nan a ra teebili naani nu na sode de seeti keren na, naani nu na boore seeti ra. Xurusee nu rafalama na teebilie nan fari beenun e xa ba serexe ra.

⁴² Na teebili naanie nu yailanxi gemee nan na, e nu kuya nongon ya keren nun a tagi, e nu igbo nongon ya keren. Yirabasee nu sama nee nan fari, naxee nu lanma e xa rawali xuruse rafalafe ra naxee nu findima serexe gan daaxie nun serexe mooli gbete ra.

⁴³ Wuree nu na banxi xele ma xurusee nu gbakuma dennaxe, e sube sa teebilie fari.

⁴⁴ Tete firin nde sode de seeti firinyie ma, yire nde nu na naxan ya rafindixi yirefanyi ma, yire nde fan nu na naxan ya rafindixi koola ma.

⁴⁵ Na xeme naxa a fala n be, a naxe: «Yire naxan ya rafindixi yirefanyi ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee horomobanxi makantama.

⁴⁶ Yire naxan ya rafindixi koola ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee serexebade makantama. Nee findi Sadoki xa die nan na, naxee findi Lewi bonsoe mixi ra, naxee gbansan lan e xa makore Alatala yire ra e xa wali kui.»

⁴⁷ Na xeme naxa tete maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma, a xa gboe fan lan nongon ya keme nan ma. Serexebade nu tixi horomobanxi nan yatagi.

⁴⁸ Na xeme naxa n xanin horomobanxi xa buntunyi ra. A naxa buntunyi xele bun se maniya. Keren lan nongon ya suuli nan ma, boore fan naxa lan nongon ya suuli ma. Sode de xa gboe lan nongon ya fu nun

naani nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma lan nongon ya saxan nan ma.

⁴⁹ Na buntunyi xa maigboe lan nongon ya moxonen nan ma, a xa maite lan nongon ya fu nun firin nan ma. Tedee nu na a be. Kinki firin nu tixi buntunyi xele seetie ma.

41

Horomobanxi neene xalee nun naadee

¹ Na xeme naxa n xanin horomobanxi yire seniye nxi kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya senni ma.

² Sode de xa gboe lan nongon ya fu nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya suuli nan ma. A naxa na horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya tongo naani nan ma, a xa gboe lan nongon ya moxonen nan ma.

³ Na temui, na xeme naxa so horomobanxi yire seniye nxi fisamante kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya firin ma. A sode de lan nongon ya senni nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya solofere nan ma.

⁴ A naxa a xa kuye nun a xa gboe maniya, kankan naxa lan nongon ya moxonen ma. A naxa a fala n be, «Yire seniye nxi fisamante nan yi ki.»

⁵ A naxa horomobanxi xele maniya. A xa marabinye naxa lan nongon ya senni ma. Yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi ma, kankan xa gboe lan nongon ya naani nan ma.

⁶ Na yiree nu duxoxi e bore nan kon na deki saxan na. Konkoe tongo saxan nan nu na na deki keren keren birin ma. Bun se nu na horomobanxi rabilinyi, kon e mu nu rasoxi horomobanxi xele tan kui.

⁷ Dekie nu te igbo ra e bore be alako naxan na koore ma naxa igbo dangi lanbanyi daaxi ra. Tedee nu na keli lanbanyi ma a sa duxo deki donxoe ra.

⁸ N naxa a raben, sanbunyi nu na horomobanxi rabilinyi ma, naxan kuya nongon ya senni. Na yire naxee nu

na horomobanxi rabilinyi, e nu tixi na sanbunyi fari.

⁹ Na yiree xele xa marabinye lan nongon ya suuli nan ma. Kene naxan nu na horomobanxi

¹⁰ nun serexedubee xa konkoe tagi, a lan nongon ya moxonen nan ma, a rabilinyi birin na.

¹¹ Na yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi, e sode de keren nu na koola ma, keren fan nu na yirefanyi ma. Kene nu na e rabilinyi ma, naxan lan nongon ya suuli ma.

¹² Banxi gbete nde nu na horomobanxi sogegode mabiri, naxan xa maigboe nu lanxi nongon ya tongo solofere ma, a xa kuye nu lanxi nongon ya tongo solo manaani nan ma. A xele xa marabinye nu lanxi nongon ya suuli nan ma.

¹³ Na xeme naxa horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma. Kene, banxi, nun a xele, nee fan xa kuye lan nongon ya keme nan ma.

¹⁴ Kene naxan nu na horomobanxi sogetede mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

¹⁵ Na xeme naxa banxi maniya, naxan nu na horomobanxi xanbi ra, nun dangide naxee nu na a seeti firinyi ma, na lan nongon ya keme nan ma.

Horomobanxi, a xa buntunyi,

¹⁶ a sode dee, nun a wunderie, na birin nu ratofanxi wuri fanyi nan na, kelife lanbanyi ma han koore.

¹⁷ Sode de xun ma nun banxi xele birin nabilinyi, a kui nun a fari,

¹⁸ malekee nun tugi fensee nan nu masolixi a ma a raxunmase ra. Tugi fensee keren nan nu masolixi maleke firin tagi. Yatagi firin nan nu na na maleke birin be,

¹⁹ a mixi daaxi nun a yete daaxi. Na mixi yatagi nu rafindixi tugi fensee nan ma, na yete yatagi nu rafindixi tugi fensee nan ma boore seeti mabiri.

²⁰ Malekee nun tugi fensee nu masolixi kelife horomobanxi lanbanyi ma han koore.

²¹ Sode de nu na horomobanxi xa yire seniye nxi ma, a maniye fan nu na a xa yire seniye nxi fisamante ma.

²² Serexebade nde nu na menni, naxan nu rafalaxi wuri ra, a xa maite lan nongon

ya saxan nan ma, a xa kuye lan nongon ya firin nan ma, a xa maigboe nu lanxi nongon ya firin nan ma. A tunxunye, a de kirie, nun a seetie birin nu yailanxi wuri nan na. Na xeme naxa a fala n be, «Yi teebili nan na Alatala ya i.»

²³ Naade firin nan nu na horomobanxi yire seniyanxi sode de ra, naade firin nan nu na horomobanxi yire seniyanxi fisamante sode de ra.

²⁴ Naade bela firin nan nu na na sode de firinyi, naxee nu ragalima sode de ma.

²⁵ Malekee nun tugi fensee nu masolixi horomobanxi naade ma, alo a nu masolixi a xele ma ki naxe. Wurie fan nu na buntunyi ma koore ma.

²⁶ Wunderie nu na buntunyi xele ma a seetie ma, tugi fensee nu masolixi wunderie seetie ma. Wurie fan nu na na yiree xun na, naxee nu tixi horomobanxi rabilinyi.

42

Serexedubee xa banxi

¹ Na dangi xanbi, na xeme naxa n namini na tete singe kui koola ma. A naxa n xanin banxi yire, naxan nu na tete singe xele koola mabiri nun horomobanxi tagi.

² Na banxi xa sode de ya nu rafindixi koola nan ma. Na banxi nu kuya nongon ya keme, a nu igbo nongon ya tongo suuli.

³ Seeti naxan nu kuya tete mabiri nongon ya moxonen, a nun seeti naxan nu na horomobanxi mabiri, konkoe yire deki saxan nde nu tixi na yire firinyi ma.

⁴ Nerede nu na na seeti firinyi ma naxee nu igbo nongon ya fu, e nu kuya nongon ya keme alo banxi. Konkoe sode de nu rafindixi koola nan ma.

⁵ Konkoe naxee nu na koore deki saxan nde ma, nee nu ixutu dangife boore ra lanbanyi.

⁶ Kinki yo mu nu na na deki saxan nde be, e ixutuxi na nan ma.

⁷ Xele nu tixi konkoe nun tete singe tagi, a nu kuya nongon ya tongo suuli.

⁸ Boore seeti horomobanxi mabiri a nu kuya nongon ya keme.

⁹ Konkoe naxee nu na lanbanyi, e sode de nu na sogetede mabiri.

¹⁰ Konkoe gbete nu na yirefanyi mabiri tete singe xele longori ra horomobanxi ya i.

¹¹ Nerede nde nu na e ya ra. Na konkoe nu maniyaxi konkoe nan na naxee nu na koola mabiri. E firin nafala ki, e xa kuye nun e xa gboe, na birin lan.

¹² E xa sode de nu na yirefanyi nan ma. Naade xungbe nde nu na sogetede mabiri.

¹³ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Konkoe naxee na yirefanyi nun koola ma tete ya i, nee findixi yire seniyanxie nan na, Alatala xa serexedubee serexe sube donma dennaxe. E serexe seniyanxie ragatama menni ne naxee findixi sansi xori serexe, yunubi xafari serexe ra. Yire seniyanxi nan menni ra.

¹⁴ Serexedubee na so yire seniyanxie, a mu lanma e xa mini pama ya ma tete kui, fo e xa e xa dugi seniyanxie ba.»

¹⁵ Na xeme to ge horomobanxi yire maniyade, a naxa n namini sogetede sode de ra, a fa na tete rabilinyi birin maniya.

¹⁶ A naxa a folo sogetede mabiri. Na seeti xa kuye lan nongon ya keme suuli nan ma.

¹⁷ Na temui, a naxa koola seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁸ Na temui, a naxa yirefanyi seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁹ A ranonyi, a naxa sogegorode seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

²⁰ A naxa tete rabilinyi birin maniya a xa wuri maniyase ra. Tete seeti naanie birin lan wuri ya keme suuli nan ma. Na tete nu tixi yire seniyanxi nun yire seniyantare nan tagi.

43

Alatala xa nore gbilenfe horomobanxi kui

¹ Na temui, na xeme naxa n xanin sogetede sode de ra.

² N naxa Isirayila Marigi Ala xa nore to fafe ra kelife sogetede mabiri. A nu xui naxan naminima, na nu luxi ne alo baa xungbe moronyie, boxi fan nu iyalanma a yanbe ra.

³ N laamatunyi naxan to, na nu luxi ne alo n naxan to Marigi fa loxo Darisalamu kanade. A nu luxi ne alo n naxan to Kebara xure de ra. N to a to, n naxa n yatagi rafelen boxi ma.

⁴ Alatala xa nore naxa so horomobanxi kui sogetede sode de ra.

⁵ Na temui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n xanin horomobanxi tete firin nde kui, Alatala xa nore nu bara gbo dennaxe.

⁶ N nu na na xeme seeti ma, konon naxa xui nde me woyenfe n na kelife horomobanxi kui.

⁷ Na xui naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, n ma kibanyi yire nan ya, n sanyi tima dennaxe. N sabatima ne be Isirayilakae ya ma abadan. Isirayila bonsoe nun a xa mangee mu n xili seniyenxi maberema sonon e xa langoepra ra, nun e xa gaburi tife ra e xa salide itexie ma.

⁸ Mangee na e xa banxi sode dee nun e xa banxi xalee ti n gbee seeti ma, e n xili seniyenxi maberexi na ki ne e xa wali kobi ra. N e sontoxi n ma xone kui na nan ma.

⁹ Yakosi fa, e xa e xa kuye batui nun e xa mangee furee makuya n na, alako n xa lu e ya ma abadan.»

¹⁰ «Adamadi, i xa yi horomobanxi xa fe masen Isirayilakae be, alako e xa yaagi e xa yunubie ra. E xa yi banxi ti ki mato.

¹¹ Xa e bara yaagi e xa wali kobie ra, yi banxi xa fe rakolon e ra, a tixi mooli naxan na, a sode dee nun a minide dee na ki naxe, nun a xa fe raba kepra, alako e xa bira na yaamarie foxo ra.»

¹² «Horomobanxi xa seriye nan ya: Boxi naxan birin na yi geya fari, na birin seniyenxi. Horomobanxi xa seriye nan na ki.»

¹³ «Serexebade xa maniye xasabi nan yi ki, naxan maniyaxi maniyase ra singe maniyase nu dangi naxan na belexe suxu keren. Fole naxan gexi serexebade rabilinyi, a tilin nongon ya keren, a igbo nongon ya keren. A de kiri igboe lanxi nongon tagi nan ma. Serexebade xa maite

¹⁴ kelife na fole ma han serexebade bunyi, a lanxi nongon ya firin nan ma. A igboe lanxi nongon ya keren nan ma.

Serexebade xa maite kelife a bunyi ma han a koore, na lanxi nongon ya naani nan ma, a igboe lanxi nongon ya keren nan ma.

¹⁵ Serexebade xa te sade tilinyi lanxi nongon ya naani nan ma. Feri naani tixi serexebade tunxunye ma.

¹⁶ Na te sade xa kuye lanxi nongon ya fu nun firin nan ma. A igboe fan lanxi nongon ya fu nun firin nan ma.

¹⁷ A de rabilinyi xa kuye lanxi nongon ya fu nun naani nan ma, a igboe fan lanxi nongon ya fu nun naani nan ma. Na de rabilinyi de kiri lanxi nongon tagi nan ma, a dennaxe kui igexi a lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade santidee ya nu rafindixi sogetede nan ma.»

¹⁸ Na temui, na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: <Seriye nan yi ki serexe gan daaxi xa fe ra nun wuli kasanfe xa fe ra yi serexebade be a ti temui.

¹⁹ A lanma i xa tuura keren so Lewi serexedubee Sadoki bonsoe yi ra, naxee na bama yunubi xafari serexe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

²⁰ E xa na wuli di sa serexebade ferie ma, a tunxun naani birin ma lanbanyi, nun a de rabilinyi birin ma. Serexebade raseniye nma na ki ne, a findi xunsare ra a be.

²¹ E xa na tuura tongo, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a xa gan horomobanxi tete kui a lanma a xa gan dennaxe seriye ki ma.»

²² «Na loxo kuye iba, e xa sikote keren tongo, lanyuru yo mu na naxan ma, e xa a ba yunubi xafari serexe ra serexebade raseniye nfe ra, alo e a raba ki naxe tuura ra.

²³ E na ge serexebade raseniye nde na ki, e man xa tuura keren nun yexee kontonyi keren tongo, lanyuru yo mu naxee ma,

²⁴ e xa nee ba Alatala be serexe gan daaxi ra. Serexedubee lanma e xa foxe kasan na birin ma.»

²⁵ «Loxo yo loxo han xi solofere, e xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun tuura nun yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁶ Han xi solofere bun ma, yi serexebade raseniyenma na ki ne, a xa findi wo xa serexebade ra.

²⁷ Na loxoee na ba a ra, keli a xi solomasaxan nde ma, serexedubee luma wo xa serexe gan daaxie nun wo xa serexe janigexie ba ra ne menni fa. Na kui, n wo rasenema ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

44

Naade balanxi

¹ Na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de ra, naxan nu na sogetede mabiri. Na naade nu balanxi.

² Alatala naxa a masen n be, «Na naade balanxi, a mu rabima. Ibunadama yo mu soma naa, barima, n tan Isirayila Marigi Alatala nan soxi menni ra.

³ Kono Isirayila mange nan gbansan noma doxode na sode de ra a serexe don n ya i. A soma buntunyi sode de nan na, a man mini menni ra.»

⁴ Na dangi xanbi, na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de koola biri ra horomobanxi ya i. Menni n naxa Alatala xa nore to so ra a xa horomobanxi kui, n fa n yatagi rafelen boxi ma.

⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa i tuli mati n ma masenyi ra a gbengbenyi, n tan Alatala naxan masenma i be n ma horomobanxi xa fe ra. I xa i joxo sa na sode dee nun a minidee xon ma.

⁶ I xa a fala Isirayila matandilae be, «N tan Marigi Alatala yi nan masenxi: Na lan. Wo xa fe paaxie bara dangi a i!

⁷ Wo man bara a xunmasa, sunnatarae rasofe n ma horomobanxi seniyenxi kui, naxee bope makuya n na. Na kui wo bara fe raharamuxi raba n ma banxi ra, hali wo to nu donse, ture, nun wuli bafe serexe ra a kui. Wo bara n ma seriye kana na mooli ra.

⁸ Wo bara tondi n ma wali seniyenxi rabade, wo fa na wali so mixi gbete yi ra.

⁹ Marigi Alatala yi nan masenxi: Sunnatarae yo naxa so n ma horomobanxi kui, naxan bope makuya n na, hali e sabatixi Isirayilakae ya ma.»

¹⁰ «Lewi bonsoe to e makuya n na, e bira e xa kuyee foxo ra, a nun Isirayila pama, n nee sare ragbilenma ne e ma.

¹¹ N e luma ne e xa wali kui n ma horomobanxi yire, e xa na sode dee kanta, e xa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba pama be.

¹² Kono e to n ma wali raba e xa kuyee ya i, e a niya Isirayila bonsoe fan xa bira yunubi foxo ra, n bara n kali n belexe itexi ra, e fama ne na sare sotode. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

¹³ Yakosi n mu tinma e xa e maso n na serexe bade, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxie ra, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxi fisamantee ra. A lanma e xa yaagi soto e xa fe paaxie xa fe ra.

¹⁴ Kono n e luma ne e xa wali nde raba n ma horomobanxi yire, e xa e joxo sa naa xon ma.»

¹⁵ «Isirayilakae to nu e makuyama n na, Lewi bonsoe serexedubee tan, Sadoki xa mixie, e nu bara e tun nabexi n ma horomobanxi xa wali kui. Na nan a ra, n naxa a lu nee peti xa e maso n na, e xa ture nun wuli ba serexe ra n be. Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁶ Nee nan gbansan soma n ma yire seniyenxi kui, e fa n ma wali raba n ma teebili ya i.»

¹⁷ «E na so n ma horomobanxi xa tete kui naxan na na tete singe kui, a lanma e xa suwa dugi ragoro e ma. E naxa dugi binye ragoro e ma e ne walima horomobanxi tete sode dee yire temui naxe, xa na mu a ra horomobanxi kui.

¹⁸ A lanma e xa suwa dugi nan xiri e xunyi e raxunmase ra, e man xa suwa dugi xiri e tagi. E naxa sese ragoro e ma, naxan kuyefure raminima e fate ma.

¹⁹ Beenu e xa mini boore tete kui pama tixi dennaxe, e xa e xa sose seniyenxie ba e ma, e xa e lu e xa konkoe kui horomobanxi yire. Na ki e mu mixi raseniyenma e xa dugie ra.»

²⁰ «A mu lanma e xa e xunyi bi, a mu lanma e xa e xunsexe rakuya. E xa a maxaba a seriye ki ma.

²¹ A mu lanma serexedubee xa bere yo min, e na so horomobanxi tete kui temui naxe.

²² Serexedubee mu lan e xa kaape gine doxo, a mu lan e xa gine doxo, xeme nde mexi naxan na. E xa Isirayila gine dimedi

gbansan nan dɔxɔ, xa na mu serexedube nde xa kaape gine.

²³ E xa n ma jama xaran se radaxaxi nun se raharamuxi tagi raba kolonde. E xa a masen e be naxan findi se seniye nxi nun se seniye nxi ra.»

²⁴ «Nɔxɔnsɔsɔe na mini jama tagi, serexedube nan kiiti sama n ma seriye ki ma. E xa n ma yaamarie suxu, e xa n ma salie raba, e xa n ma malabui lɔxɔe binya.»

²⁵ «Serexedube naxa a maso fure ra, xa na mu a ra a findima ne seniye nxi ra. Kɔnɔ xa a baba, a nga, a xa di xemema, xa na mu a ra ginema sa faxa, na temui a noma a masode nee tan fure ra.

²⁶ Na dangi xanbi, a xa a yete raseniye nxi, a fa mame ti xi solofere bun ma.

²⁷ A na so hɔrɔmɔbanxi tete kui a xa wali seniye nxi rabade, a xa folo yunubi xafari serexe ma a yete be. Marigi Alatala xui nan na ki.»

²⁸ «N tan nan findixi serexedube ke ra. Wo naxa bɔxi fi e ma Isirayila bɔxi ma, barima n tan nan findixi e ke ra.

²⁹ E baloma serexe nan na, alo sansi xori serexe, yunubi xafari serexe, yunubi sɔtɔe serexe, nun se birin naxee fixi Ala ma Isirayila bɔxi ma.

³⁰ E gbe nan sansi bogi singe ra, a nun hadiya birin naxee fima wo ya ma. A man lanma wo xa taami fi e ma serexe ra, alako wo xa denbaya xa baraka sɔtɔ.

³¹ Serexedube mu lanma e xa xoni nun xuruse sube yo don naxan faxa a yete ma, xa na mu a ra, wulai sube naxan ibɔxi.»

45

Bɔxi seniye nxi

¹ «Wo na Isirayila bɔxi itaxun Isirayila bɔnsɔe ma temui naxe, wo xa yire nde ragata a xati ma Alatala be, a xa findi a xa yire seniye nxi ra. Na yire xa kuye lanma nongon ya wulu mɔxɔnen nun suuli nan ma, a xa gboe lan nongon ya wulu fu ma.

² Na kui, yire gbetɛ xa maniye hɔrɔmɔbanxi tima dennaxe. Na xa kuye lanma nongon ya keme suuli nan ma, a xa gboe fan lan nongon ya keme suuli ma, nun yire nde naxan xa tilinyi nongon ya tongo suuli lima, na xa lu na rabilinyi.

³ Wo xa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi seniye nxi ti na yire kui, naxan xa kuye nongon ya wulu mɔxɔnen nun suuli lima, a igboe nongon ya wulu fu.

⁴ Yire seniye nxi na a ra, naxan bama Isirayila bɔxi ra serexedube be, naxee tima Alatala ya i a xa wali rabafe ra a xa hɔrɔmɔbanxi kui. E xa banxie fan tima naa ne Alatala xa yire seniye nxi seti ma.

⁵ Na bɔxi naxan xa kuye nongon ya wulu mɔxɔnen nun suuli lima, naxan xa gboe nongon ya wulu fu lima, na findima Lewi bɔnsɔe gbe nan na, naxee walima hɔrɔmɔbanxi kui. E sabatide nan na ki.»

⁶ «Wo xa yire gbetɛ maniye yire seniye nxi fe ma, naxan findima taa gbe ra. A xa kuya nongon ya wulu mɔxɔnen nun suuli, a igboe nongon ya wulu suuli. Isirayila bɔnsɔe birin gbe nan na ki.»

⁷ «Isirayila mange xa bɔxi luma na yire seniye nxi nun taa xa bɔxi setie nan ma sogetede nun sogeorode mabiri, han Isirayila bɔnsɔe naaninyie ra.

⁸ Na bɔxi findima a gbe nan na. A hayi mu na sɔnɔn Isirayila bɔnsɔe tɔɔɔfe ma e xa bɔxi xa fe ra. Isirayila bɔnsɔe birin xa e gbe sɔtɔ.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Isirayila mangee, na xa wo wasa! Wo naxa n ma jama tɔɔɔ, wo naxa fe xɔɔxɔe raba e ra! Wo xa bira seriye nun tinxinyi fɔxɔ ra! Wo xa ba n ma jama ke munafe! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ «Wo xa maniyasee xa kamali. Wo xa busali xa findi busali yati nan na. Wo xa fifa xa findi fifa yati nan na.

¹¹ Na firinyie xa lan, hali keren to rawalima sansi xori maniyafe nan na, boore rawali ture maniyafe ra. Na busali nun na fifa, e birin xa maniyase nde ya fu li a seriye ki ma.

¹² Kɔbiri kole naxan xili <sikili,> na xa lan maniyase nde ya mɔxɔnen ma, naxan xili <gera.> Sikili tongo senni lanxi maniyase nde nan ma, naxan xili <mina.»

¹³ «Wo xa hadiyae xa findi yi see nan na: mengi maniye xori konbo ya mɔxɔnen kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra, fundenyi maniye xori konbo ya mɔxɔnen kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra,

14 ture fifa keren kui, wo xa litiri firin ba a ra (fifa keren findi litiri keme firin litiri mōxōpen nan na),

15 yexee keme firin ya ma, wo xa yexee keren ba a ra Isirayila bōxi fanyi birin ma. Yie nan bama sansi xōri serexee ra, serexee gan daaxie ra, xanunteya serexee ra pama xunsare xa fe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

16 Isirayila pama birin xa lu na fe kui e xa mangē malife ra.

17 Mangē lanma a xa serexee gan daaxie nun sansi xōri nun minse serexee ba kike salie nun malabui lōxōe sali temui. A man xa yunubi xafari serexee, sansi xōri hadiyae, serexee gan daaxie, nun xanunteya serexee ba Isirayila bōnsōe xunsare xa fe ra.»

18 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <Kike singe, xi singe, wo xa tuura keren ba serexee ra, lanyuru yo mu na naxan ma, hōrōmōbanxi rasenyenfe ra.

19 Serexedube nde xa xuruse wuli tongo, naxan baxi yunubi xafari xa fe ra, a a maso hōrōmōbanxi sode de seeti ra, serexebade tunxui naani ra, a nun hōrōmōbanxi tete sode de seeti ra.

20 Wo man xa na raba na kike xi solofere nde ra, barima xa mixi nde bara yunubi raba a mu naxan kolon, na serexee hōrōmōbanxi rasenyenma ne.»

21 «Kike singe, xi fu nun naani nde ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba xi solofere bun ma. Wo naxa taami lebinitare yo don na temui.

22 Na sali lōxōe, mangē xa tuura keren ba yunubi xafari serexee ra a yete be a nun pama be.

23 Na sali xi solofere bun ma lōxō yo lōxō, mangē xa tuura solofere ba serexee gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi solofere lanyuru yo mu na naxee ma. A man xa sikote keren ba yunubi xafari serexee ra lōxō yo lōxō na xi solofere bun ma.

24 A man xa sansi xōri konbo ya saxan nun ture litiri ya naani ba serexee ra na tuurae nun na yexee kontonyie birin seeti ma.»

25 «Na sali waxati, na xi solofere bun ma, a man xa na mōoli ba serexee ra yunubi xafari serexee seeti ma, a nun serexee gan daaxie seeti ma, a nun sansi

xōri nun ture hadiyae seeti ma. Na sali fōlōma kike solofere, xi fu nun suuli nde nan na.»

46

SEREXEE

1 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: «Sode de xa naade, naxan na hōrōmōbanxi tete kui sogetede biri ra, na balanma ne xi senni bun ma, kōnō a rabima malabu lōxōe nun kike neene sali temui ne.

2 Mangē a maso naa buntunyi sode de ra, a ti menni. Serexedube a xa serexee gan daaxi nun a xa xanunteya serexee bama temui naxe, a xa a xinbi sin. A na ge na rabade, a xa mini. Sode de naade mu balanma, fo nunmare.

3 Nama e xinbi sinma ne naa Alatala ya i malabui lōxōe nun kike neene sali lōxōe ra.

4 Mangē tan xa yexee xeme senni nun yexee kontonyi keren ba serexee ra malabui lōxōe. Lanyuru yo naxa lu e ma.

5 Sansi xōri busali keren xa ba hadiya ra yexee kontonyi seeti ma. A man xa sansi xōri nde ba hadiya ra yexee booree seeti ma, a wama xasabi naxan xōn, a nun ture litiri naani sansi xōri busali keren be.

6 Kike neene xi singe, a xa tuura keren, yexee xeme senni, nun yexee kontonyi keren nan ba serexee ra, lanyuru yo mu na naxee ma.

7 A xa sansi xōri busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xōn yexee xeme booree fan be. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

8 Mangē xa so buntunyi sode de ra, a man xa mini menni nan na.»

9 «Nama na fa temui naxe Alatala batude sali lōxōe ma, naxan na so kōola sode de ra, a xa mini yirefanyi sode de ra. Naxan na so yirefanyi sode de ra, a xa mini kōola sode de ra. Mixi yo naxa mini a soxi dennaxe ra. A xa mini naade gbete ra.

10 Mangē fan xa lu e ya ma, e so temui nun e mini temui.»

11 «Sali lōxōe nun lōxōe sugandixie, mangē xa sansi xōri busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xasabi xōn yexee xeme

booree bε. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

¹² Mange na wa serexe panigexi bafe Alatala bε, naxan findixi serexe gan daaxi, xa na mu a ra, xanunteya serexe, a lanma sogetede naade xa rabi a bε. A xa a xa serexee ba alo a a bama ki naxe malabui loxoe. A na ge na ra, a xa mini, naade fa balan.»

¹³ «Geesege birin wo xa yexee je keren daaxi ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma.

¹⁴ Wo xa sansi xori konbo ya saxan nun ture litiri keren ba na yexee seeti ma geesege birin. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.

¹⁵ Na kui geesege birin, yexee, sansi xori, nun ture xa ba serexe gan daaxi ra.»

¹⁶ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Xa mange boxi nde fima a xa di nde ma, na findima a xa di be ke nan na, a fa lu a xa di xa die bε.

¹⁷ Konɔ xa a boxi nde fi a xa konyi nde ma, na luma ne na yi ra han xoreya je waxati. Na temui, na boxi man gbilenma mange nan ma. Mange xa boxi findima a xa die ke nan gbansan na.

¹⁸ Mange mu lanma a xa mixi yo ke ba a yi ra pama ya ma, a a kerri a xonyi. A xa a yete ke fi a xa die ma, alako n ma pama naxa fa makuya e xa boxi ra.»

¹⁹ Na temui, na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de ra, naxan na koola biri ra, a serexedubee xonyi masen n bε. A naxa yire nde masen n bε menni sogetode mabiri,

²⁰ a a fala n bε: «Serexedubee xa xuruse sube pinma be ne, naxan bama yunubi xafari serexee ra, nun yunubi sotoe serexe ra. E man sansi xori serexe ganma be ne, alako na se seniyenxie naxa pama tan naseniyen.»

²¹ Na xeme naxa n namini tete xungbe kui, a a tunxun naanie birin masen n bε. Tete gbete nu na na tunxun naani birin na,

²² naxee xa kuye nongon ya tongo naani lima, e igboe nongon ya tongo saxan. Na tete naani birin nu lan.

²³ Teebili geme daaxie nu fatuxi na tete xele ma. Yiree nu na na teebilie bun ma te nu xuruma dennaxe.

²⁴ Na xeme naxa a fala n bε, a naxe, «Kuri nan ya, serexedubee pama xa serexee pinma dennaxe.»

47

Xure naxan minima horomobanxi yire

¹ Na xeme naxa n nagbilen horomobanxi sode de ra sogetede mabiri, banxi ya nu rafindixi dennaxe ma. Menni n naxa ye to mini ra. Na ye nu kelima serexebade koola mabiri ne.

² Na xeme naxa n namini koola sode de ra, muxu tete mabilin tande biri ra, han tete sode de ra sogetede mabiri. Ye nu xalema sode de yirefanyi biri ra.

³ Na xeme to mini sogetede biri ra, luuti nu na a yi ra, a naxa nongon ya wulu keren maniya menni. A fa n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n san konyi.

⁴ A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n xinbi. A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n tagi.

⁵ A to nongon ya wulu keren gbete maniya, na ye nu bara findi xure ra mixi mu nu noma naxan igiride, fo a xa ye masa.

⁶ Na temui a naxa n maxorin, «Adamadi, i bara yi fe to a fanyi ra? A naxa n xanin xure de ra.

⁷ Menni n naxa wuri bili gbege to, e tixi xure de firin na.»

⁸ Na xeme naxa a fala n bε, «Yi xure xun tixi sogetede nan na, a sa goro Yuruden fare ma, a sa sin baa ma, naxan ye mu fanxi. Xure ye na baa li dennaxe, baa ye fanma ne a fanyi ra,

⁹ yexee fa balo. Yexe wuyama ne menni na xure ye xa fe ra, naxan baa ye fanma. Na xure ye na lu dennaxe, nimasee baloma ne a fanyi ra.

¹⁰ Keli En Gedi ma, han a sa doxo Egelayimi ra, yexesuxuie dinma ne menni birin na, e e xa yele sa. Yexe mooli birin nan suxuma naa, alo naxee toma Baa Xungbe ma.

¹¹ Ye yire ndee mu fanma, alako foxoe xa lu naa.

¹² Wuri bili mooli birin nan bulama na xure de firinyi ma. E burexe mu lisima, e bogi fan. Kike yo kike e bogima ne a

fanyi ra na xure ye xa fe ra naxan kelima hōrōmōbanxi kui. E bogi findima baloe nan na, e burēxe findi seri ra.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo xa yi bōxi itaxun Isirayila bōnsōe fu nun firinyie ma, a xa findi e ke ra. N xa na naaninyie masen wo be. Yusufu bōnsōe bōxi itaxunxi firin nan sōtoma,

¹⁴ naxee birin lan. Isirayila bōxi findima wo birin ke nan na, alō n na n kali wo benbae be ki naxe.»

¹⁵ Bōxi naaninyie nan ya: A kōola seeti fōloma Baa Xungbe nan ma, a siga Xetelon kira ra, a dangi Lebo Xamata ra, Tisedadi,

¹⁶ Berota, Sibirayima, naxan na Damasi nun Xamata tagi, han a sa dōxō Xasari Tikoni ra, naxan na Xawuran naaninyi ra.

¹⁷ Na kui, na naaninyi kelima baa xungbe nan ma, a siga han Xasari Enan, naxan na Damasi kōola mabiri. Tisafoni bōxi na kōola nan ma. Isirayila naaninyi nan na ki kōola mabiri.

¹⁸ Isirayila bōxi naaninyi sogetede mabiri kelima Damasi ne, a siga Xawuran. Yuruden xure findixi naaninyi nan na Galadi bōxi nun Isirayila bōxi tagi, a sa baa li sogetede biri ra. Isirayila naaninyi nan na ki sogetede mabiri.

¹⁹ Isirayila bōxi naaninyi yirefanyi mabiri kelima Tamari, a siga han Meriba Kadesi, han Misira xure nun baa xungbe ma. Isirayila naaninyi nan na ki yirefanyi mabiri.

²⁰ Isirayila bōxi naaninyi sogegorode mabiri kelima baa xungbe nan ma, han Lebo Xamata longori. Isirayila naaninyi nan na ki sogegorode mabiri.

²¹ «Wo xa yi bōxi itaxun wo bore ma Isirayila bōnsōe ki nan ma.

²² A xa findi wo ke ra, a nun mixie ke ra naxee sabatixi wo xōnyi a nun e xa die. Wo xa e tongo alō Isirayila lasiri, naxee ke sōtoma Isirayila bōxi ma wo ya ma.

²³ Na xōpēe sabatixi bōnsōe naxan ya ma, e xa e ke sōtō menni ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

48

Isirayila bōnsōe naaninyie

¹ «Bōnsōe xilie nan ya: Dana bōnsōe xa bōxi na kōola mabiri ne Xetelon kira ra, kelife Lebo Xamata, a sa dōxō Xasari Enan ra, naxan na Damasi nun Xamata naaninyi ra kōola mabiri. A keli naaninyi ra naxan na sogetede mabiri han baa xungbe.»

² «Aseri bōnsōe xa bōxi na Dana bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede naaninyi ma han sogegorode naaninyi.»

³ «Nafatali bōnsōe xa bōxi na Aseri bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁴ «Manasi bōnsōe xa bōxi na Nafatali bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁵ «Efirami bōnsōe xa bōxi na Manasi bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁶ «Ruben bōnsōe xa bōxi na Efirami bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁷ «Yuda bōnsōe xa bōxi na Ruben bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁸ «Yire seniyenxi na Yuda bōnsōe xa bōxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode. Na bōxi xa gboe nōngōn ya wulu mōxōpēn nun suuli, a kuya kelife sogetede naaninyi han sogegorode naaninyi. Alatala xa hōrōmōbanxi tixi a tagi.»

⁹ «Na yire seniyenxi naxan sama a xati ma Alatala be, a xa kuye lanma nōngōn ya wulu mōxōpēn nun suuli nan ma, a xa gboe lanma nōngōn ya wulu fu nan ma.

¹⁰ Serexedubee luma na yire seniyenxi nan kui, naxan xa kuye lanma nōngōn ya wulu mōxōpēn nun suuli ma kōola biri ra, a xa gboe nōngōn ya wulu fu sogegorode biri ra, a xa gboe sogetede biri ra nōngōn ya wulu fu, a xa kuye yirefanyi biri ra nōngōn ya wulu mōxōpēn nun suuli. Alatala xa hōrōmōbanxi tima na yire seniyenxi nan tagi.

¹¹ Menni findima serexedubee nan gbe ra, naxee sugandixi Sadōki bōnsōe ya ma. E nu n nabatuma a fanyi ra, e mu n yanfa alō Lewi bōnsōe mixi gbete naxee e makuya n na Isirayilakae muruta temui.

12 Na yire seniyeŋxi saxi a xati ma e tan nan be Lewi bɔnsɔe xa yire seeti ma.»

13 «Na yire xa kuye nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli, a xa gboe nɔngɔn ya wulu fu, serexedubee xa bɔxi.

14 A mu lanma e xa na bɔxi mati, a mu lanma e xa na masara bɔxi gbete ra, a mu lanma e xa na fi mixi yo ma, barima bɔxi hagige na a ra naxan seniyeŋxi Alatala be.»

15 «Bɔxi naxan luxi, naxan xa gboe lanma nɔngɔn ya wulu suuli ma, a xa kuye nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli, na findima taa gbe nan na banxie nun mere luma dennaxe. Taa yati luma ne na bɔxi tagi.

16 Na bɔxi seeti naanie birin lan nɔngɔn ya wulu naani ya keme suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

17 Na bɔxi naxan luma taa seeti ra, na bɔxi seeti naanie fan birin lan nɔngɔn ya keme firin ya tongo suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

18 Bɔxi dɔnxɔe naxan luma bɔxi seniyeŋxi xa kuye seeti firinyi ra, naxan nɔngɔn ya wulu fu lima a sogetede nun a sogegorode, na findima mere nan na taa walikɛe be,

19 naxee kelima Isirayila bɔnsɔe birin ma.

20 Na bɔxi birin xa kuye lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn ya wulu suuli nan ma, a xa gboe fan lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn ya wulu suuli nan ma. Na birin saxi a xati nan ma taa nun hɔrɔmɔbanxi xa fe ra.»

21 «Bɔxi naxan na yire seniyeŋxi nun taa seeti ra, na findima mange nan gbe ra. A kelima bɔxi seniyeŋxi ne, naxan kuya nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli sogetede mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. A man kelima bɔxi seniyeŋxi ne naxan kuya nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli sogegorode mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. Na bɔxi luma Isirayila bɔnsɔe xa bɔxi seeti nan na. Yire seniyeŋxi nun hɔrɔmɔbanxi luma na bɔxi nan tagi.

22 Na kui, taa yire nun Lewi bɔnsɔe xa bɔxi luma mange xa bɔxi nan tagi, naxan na Yuda bɔnsɔe nun Bunyamin bɔnsɔe xa naaninyie seeti ra.»

23 «Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi na Yuda bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

24 «Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi na Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

25 «Isakari bɔnsɔe xa bɔxi na Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

26 «Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi na Isakari bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

27 «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi na Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

28 «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi xa naaninyi yirefanyi mabiri, a kelima Tamari ne han Meriba Kadesi xa ye yire, Misira xure goroma baa xungbe ma dennaxe.»

29 «Bɔxi nan yi ki, wo fama naxan itaxunde Isirayila bɔnsɔe ma, a xa findi e ke ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

30 «Taa sode dee xilie nan yi ki: Naade naxee na taa koola seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani keme suuli,

31 Isirayila bɔnsɔe Ruben, Yuda, nun Lewi xilie nan sama e xun ma.»

32 «Naade naxee na taa sogetede seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Yusufu, Bunyamin, nun Dana xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

33 «Naade naxee na taa yirefanyi seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Simeyɔn, Isakari, nun Sabulon xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

34 «Naade naxee na taa sogegorode seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Gadi, Aseri, nun Nafatali xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

35 «Taa rabilinyi lanma nɔngɔn ya wulu fu nun solomasaxan nan ma. Fɔlofe na loxɔe ma, na taa xili falama ne, «Alatala na menni.»»

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Daniyeli xa Kitaabui fee masenma naxee dangixi Babilon boxi ma. Ala nu bara a niya Babilon mange xa Isirayilakae xanin, e xa lu konyiya kui e xa yunubie xa fe ra. Na mange naxa segetala xaranxi ndee tongo, e xa findi a xa walike xungbee ra a xa banxi kui. Annabi Daniyeli nu na na mixie ya ma.

Alatala naxa a masen Babilonkae be Daniyeli saabui ra, senbe luma ne mixi yi ra naxan Ala xa seriye rabatuma temui birin. Daniyeli to tondi se raharamuxi donde, Ala naxa yalanyi fi a ma dangife a booree ra. A to tondi kuyee batude, Ala naxa a ratanga faxe paaxi ma. A to tondi sali rabepinde, Ala naxa a rakisi yete xaapexie ma. Ala naxa kaabanakoe gbegebe raba Daniyeli saabui ra a xa danxaniya xa fe ra.

Bafe na fe mooli ra, yi kitaabui fe gbegebe masenma ne mixie be dunija nere ki xa fe ra. Alatala findixi dunija mange birin xa mange xungbe nan na. Na kui a dunija si mangeyae rapere ma ne alo a wama a xon ma ki naxe. Na fe toma yi kitaabui kui, a fa findi fahaamui ra won be Ala xa mangeya xa fe ra. Won noma ne limaniya sotide na marakolonyi kui.

Ala xa won mali alako won xa fahaamui nun limaniya soto yi kitaabui saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be

Annabi Daniyeli sigafe Babilon boxi ma

¹ Yudaya mange Yehoyakimi xa mangeya ne saxan nde ra, Babilon mange Nebukadansari naxa siga Darisalamu gere, a xa soorie fa menni rabilin gere ki ma.

² Marigi naxa Yudaya mange Yehoyakimi sa e belexe, a nun Ala xa horomobanxi yirabase seniyenxi ndee.

Mange Nebukadansari naxa nee xanin Babilon boxi ma a xa ala xa banxi kui, naafuli ragatama dennaxe.

³ Mange naxa a fala Asipenasi be, a xa walikee xa mange, a xa Isirayila fonike ndee sugandi mange xabile ya ma, xa na mu kuntigi denbayae ya ma.

⁴ A xa xaxilima xaranxie sugandi naxee fate yalanxi, naxee tofan, alako e xa no walide mange xa banxi kui, e man xa Babilon xui nun a sebeli xori xaran.

⁵ Mange naxa donse nun weni itaxun e ma, e baloma naxan na ne saxan bun ma. Na dangi xanbi, e xa so walife mange be.

⁶ Yudayaka naxee nu na e ya ma, nee nan ya: Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya.

⁷ Mange xa walikee xunyi naxa xili neene sa e xun ma. A naxa Daniyeli xili sa «Beletesasari.» A naxa Xananiya xili sa «Sadiraki.» A naxa Mikayeli xili sa «Mesaki.» A naxa Asaraya xili sa «Abedinego.»

⁸ Daniyeli naxa nate tongo a xa a yete ratanga mange xa donse raharamuxie nun a xa weni ma. A naxa walikee xa mange mayandi a xa tin na ra.

⁹ Ala to nu bara a ragiri Daniyeli xa rafan a ma, walikee xa mange naxa dije a ma.

¹⁰ A naxa a fala a be, «N bara gaaxu n ma mange ya ra, naxan bara donse nun minse itaxun wo ma. Xa a sa wo to, wo fate baxi wo ma, wo fate mu fan alo booree, mange fama ne n xunyi bade n de i.»

¹¹ Daniyeli naxa a kantama yaabi, walikee xa mange nu bara naxan ti Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya xun ma,

¹² «I xa muxu mato xi fu bun ma. Sansi bogie nun ye gbansan so muxu yi ra.

¹³ Na dangi xanbi, i xa muxu lahale nun booree lahale mato, naxee mange xa donse donma. Na temui, i xa nate tongo i rabafe ma.»

¹⁴ E kantama naxa tin na ra, a xa e mato xi fu bun ma.

¹⁵ Xi fu to dangi, e lahale nu fan dangi booree ra, naxee nu mange xa donse donma.

¹⁶ Na nan a toxi, e kantama naxa sansi bogie so e yi ra mange xa donse nun weni ɲɔɔɔ ra.

¹⁷ Ala naxa fe kolonyi, lɔnni, nun fahaamui fi yi fonike naani ma. Daniyeli naxa nɔ laamatunyie nun xiye fasaride.

¹⁸ Waxati to ɲɔn, mange nu bara naxan fala, walikɛe xa mange naxa e mati Nebukadansari yire.

¹⁹ Mange xungbe to gɛ wɔyɛnde e ra, a naxa a kolon e maniyɛ mu nu na boore fonikee ya ma. Mixi yo mu a kenɛn alɔ Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya. Na kui, e naxa so walife mange bɛ.

²⁰ Mange to e maxɔrin fe kolonyi, lɔnni, nun fahaamui ma, a naxa a kolon e xa yaabie fan Babilɔn karamɔɔɛe nun sematoe gbe bɛ dɔɔɔ fu.

²¹ Daniyeli naxa lu na wali kui han Sirusi xa mangɛya ɲɛ singe ra.

2

Mange xa xiye

¹ Nebukadansari xa mangɛya ɲɛ firin nde ra, a naxa xiye nde sa. A xaxili naxa ifu han a mu nɔ xide.

² A naxa karamɔɔɛe, sematoe, mandurulae, nun Babilɔn sɛrɛxɛdubɛe xili alako e xa a xa xiye tagiraba a bɛ. E naxa fa, e ti a ya i.

³ Mange naxa a masen e bɛ, «N xiye nde nan saxi, naxan bara n xaxili ifu. A xɔli n ma n xa na xiye kui ife kolon.»

⁴ Babilɔn sɛrɛxɛdubɛe naxa mange yaabi Arami xui ra, «Muxu xa Mange, Ala xa simaya fi i ma. I xa xiye yaba i xa konyie bɛ, alako muxu xa na tagiraba i bɛ.»

⁵ Mange naxa a fala sɛrɛxɛdubɛe bɛ, «N ma nate tongoxi nan ya: Xa wo mu n ma xiye nun a kui ife tagiraba n bɛ, n wo ibolonma nɛ a xuntun xuntunyie ra, n wo xa banxie fan kana.

⁶ Kɔnɔ xa wo nɔ n ma xiye nun a kui ife tagirabade n bɛ, n harige nun binye gbege fima nɛ wo ma. Awa, wo n ma xiye nun a kui ife tagiraba n bɛ keren na.»

⁷ E naxa mange yaabi, «Mange, i xa na xiye masen muxu bɛ alako muxu xa a tagiraba i bɛ.»

⁸ Mange naxa a fala e bɛ, «N a kolon wo wama waxati tongofe a fe ma, barima wo a kolon n mu n ma nate tongoxi kanama!

⁹ Kɔnɔ xa wo mu n ma xiye tagiraba n bɛ, wo birin fama nɛ na ɲaxankate sɔtɔde. Wo wama n madaxufe wule nan na han n xa n ma nate masara. Wo n ma xiye tagirabama n bɛ na nan ma keren na, alako n xa a kolon wo fata na rabade.»

¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛe naxa mange yaabi, «Mange, mixi yo mu na yi duniya bɛnde fupɛ fari naxan nɔma yi yaamari rabade. Na nan a toxi mange yo mu na naxan yi fe mɔɔli maxɔrinma a xa karamɔɔɛe, sematoe, nun sɛrɛxɛdubɛe ma, hali a senbɛ to gboxi.

¹¹ I naxan maxɔrinxi, na xɔrɔɔɔ. Mixi yo mu nɔma na yaabi sode i yi ra fo alae, kɔnɔ nee mu dɔɔɔxi adamadie tagi.»

¹² Na kui, mange naxa xɔnɔ e ma, a bɔɲɛ naxa te han a yamari fi Babilɔn lɔnnilae birin xa faxa.

¹³ Mange to yaamari fi lɔnnilae birin xa faxa, xɛɛrae naxa siga Daniyeli nun a booree fende alako e xa e fan faxa.

¹⁴ Mange kantamae xunyi Ariyoki to mini Babilɔn lɔnnilae faxade,

¹⁵ Daniyeli naxa a maxɔrin mayandi ra, «Munfe ra mange yi yaamari xɔrɔɔɔ mɔɔli fixi?» Ariyoki naxa na tagi raba Daniyeli bɛ.

¹⁶ Na temui Daniyeli naxa siga mange yire, a fa a mayandi a xa temui nde fi a ma alako a xa nɔ na xiye nun a kui ife fasaride a bɛ.

¹⁷ Daniyeli naxa siga a xɔnyi, a yi fe birin masen a boore Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya bɛ.

¹⁸ A naxa a fala e bɛ, e xa Koore Ala makula a xa kinikini e ma, a xa yi gundo masen e bɛ, alako Daniyeli, a booree, nun Babilɔn lɔnnilae birin naxa faxa.

¹⁹ Na kɔɛ ra, Ala naxa na xiye xa gundo masen Daniyeli bɛ laamatunyi ra. Daniyeli naxa Koore Ala tantu

²⁰ yi masenyi ra,

«Ala xili xa tantu temui birin, dan mu na naxan ma,

²¹ barima a tan nan gbe na fe kolonyi nun senbɛ ra.

A tan nan waxati nun a kɛpa masarama.

A tan nan mangɛe bama,
a tan nan mangɛe rasabatima.
A lɔnni fima lɔnnilae ma,
a xaxili fanyi fima xaxilimae ma.

²² A gundo tilinxi makenenma,
a fe nɔxunxi raminima naiyalanyi ra.

²³ N benbae Marigi Ala,
n i matɔxɔma, n i tantuma,
lɔnni nun senbe xa fe ra i naxan fixi n ma.
I bara n nakolon fe ma, muxu naxan
maxɔrinxi i ma,

i bara muxu rakolon mangɛ xa xiye ra.»

²⁴ Na temui Daniyeli naxa siga Ariyoki
yire, mangɛ yaamari fi naxan ma a xa
Babilɔn lɔnnilae faxa. A naxa a fala a be,
«I naxa Babilɔn lɔnnilae faxa. I xa n mati
mangɛ xɔnyi, n xa a xa xiye tagi raba a
be.»

²⁵ Ariyoki naxa Daniyeli mati mangɛ
yire keren na, a fa a fala a be, «Mangɛ,
n bara Yudayaka nde to na mixi suxuxie
ya ma, naxan nɔma i xa xiye tagi rabade.»

²⁶ Mangɛ naxa Daniyeli maxɔrin, naxan
xili Beletesasari, «I tan nɔma n ma xiye
nun a kui tagirabade n be?»

²⁷ Daniyeli naxa mangɛ yaabi, «Mangɛ,
i fe nɔxunxi naxan maxɔrinxi lɔnnilae,
sematoe, karamɔxɔe, nun mandurulae
ma, e mu nɔma na tagirabade.

²⁸ Kɔnɔ Ala, naxan na koore ma, a
tan nan nɔma fe nɔxunxie makenende.
A bara Mangɛ Nebukadansari rakolon
naxan fama rabade. I xa xiye nun i xa
laamatunyie nan ya, i naxan toxi i xa sade
ma.

²⁹ Mangɛ, i to i sa, i naxa i mapɔxun fee
ma, naxee fama rabade. Na kui, naxan
fe nɔxunxie makenenma, a bara i rakolon
fee ma naxee fama rabade.

³⁰ Xa yi fe nɔxunxie bara makenen n be,
na mu rabaxi xe barima n ma lɔnni to
gboxi boore gbe be. Yi bara makenen n
be alako mangɛ xa na kui kolon a naxan
mapɔxunxi a xaxili ma.»

³¹ «Mangɛ, i bara gɛmɛ masolixi bele-
bele to i xa laamatunyi kui. A nu tixi i ya
ra, a nu yanbafɛ, a nu magaaxu.

³² A xunyi nu yailanxi xɛɛma ra, a
kanke nun a belexɛ gbeti ra, a furi nun
a tabe yɔxui ra,

³³ a belenyi wure ra, a sanyi wure nun
bende ra.

³⁴ I nu a matofɛ temui naxɛ, gɛmɛ nde
naxa ibɔɔ, kɔnɔ adama belexɛ xa mu a
booxi. Gɛmɛ ibooxi naxa sin na gɛmɛ
masolixi sanyi ma, naxan nu yailanxi
wure nun bende ra. A naxa e i wuru.

³⁵ Wure yo, bende yo, yɔxui yo, gbeti
yo, xɛɛma yo, na birin naxa iwuru, a lu
alɔ sansi xɔri fenta lonyi ma, foye naxan
fama sogofure ra. Kɔnɔ gɛmɛ naxan sinxi
gɛmɛ masolixi ma, na naxa findi geya
belebele ra, a boxi birin nafɛ.»

³⁶ «Xiye nan na ki. Yakɔsi muxu xa a
tagiraba mangɛ be.

³⁷ Mangɛ, mangɛe xa mangɛ na i tan na,
barima Koore Ala nan na mangɛya fixi i
ma senbe nun binyɛ ra.

³⁸ A tan nan i dɔxɔxi mixi, sube, nun
xɔni birin xun ma. A bara na nɔɛ fi i ma,
Na nan na ki, i tan nan na xɛɛma xunyi
ra.

³⁹ I na dangi, mangɛya gbete kelima
nɛ naxan senbe xurun i be. Na dangi
xanbi, mangɛya saxan nde naxan luma
alɔ yɔxui, na fan fama nɛ dunija birin
yamaride.

⁴⁰ Mangɛya naani nde nan fan fama,
naxan xɔrɔxɔ alɔ wure. Wure se birin
butuxunma ki naxɛ, na mangɛya fan a
boore butuxunma na ki nɛ.

⁴¹ I bara a sanyie nun a sansolee to. E
rafalaxi wure nun bende masunbuxi nan
na. Na nan a masenxi lanyi mu luma na
mangɛya kui. Kɔnɔ senbe nde tan luma
nɛ na mangɛya kui alɔ na wure xɔrɔxɔɛ
a masenma ki naxɛ.

⁴² Sansole naxee yailanxi wure nun
bende ra, a masenma nɛ a na mangɛya
senbe gbo, kɔnɔ senbe yo mu a ra yire
ndee.

⁴³ I bara wure nun bende masunbuxi to,
na findixi na mixie nan na, naxee lanyi
xirima e boore tagi, kɔnɔ na lanyi mu
xirima a fanyi ra, alɔ wure nun bende mu
a bore suxuma a fanyi ra ki naxɛ.»

⁴⁴ «Na mangɛe xa waxati, Koore Ala
mangɛya nde raminima nɛ naxan mu
kanama abadan. Na mangɛya mu luma
ɲama gbete xa yaamari bun ma. A fama
nɛ na mangɛya birin iwurude. A mu
kanama abadan.

⁴⁵ Na kui i bara na gɛmɛ to, naxan
kelixi geya ma kɔnɔ mixi belexɛ xa mu a

bɔɔxi. Na gɛmɛ bara wure, yɔxui, bɛndɛ, gbeti, nun xɛɛma iwuru. Ala Xungbe bara mangɛ rakolon yi fee ma naxee fama rabade. Yi xiye nɔndi yati nan a ra. N naxan birin tagirabaxi i bɛ, i lanma i xa la a ra.»

⁴⁶ Na tɛmui Mangɛ Nebukadansari naxa a yatagi rafelen bɔxi ma Daniyeli bun ma. A naxa yaamari fi a sɛrɛxɛ nun surayi xa ba a bɛ.

⁴⁷ Mangɛ naxa a masen Daniyeli bɛ, «Wo Marigi Ala xungbo alae birin bɛ, a tan nan na mangɛ birin Marigi ra. A gundoe makɛnɛnma, alɔ a yi gundo makɛnɛnxi i bɛ ki naxɛ.»

⁴⁸ Mangɛ naxa Daniyeli binya, a naafuli gɛgɛbe fi a ma. A naxa a findi xunyi ra Babilɔn bɔxi nun lɔnnilae birin xun ma.

⁴⁹ Daniyeli naxa mangɛ maxandi a xa a lu Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego fan xa mangɛ wali raba Babilɔn bɔxi ma. Daniyeli naxa findi mangɛ Nebukadansari rasima ra.

3

Nebukadansari xa kuye

¹ Mangɛ Nebukadansari naxa kuye nde yailan xɛɛma ra. A xa kuyɛ nɔngɔn ya tongo senni, a xa gboe fan nɔngɔn ya senni. A naxa a ti Dura geya bunyi Babilɔn bɔxi ma.

² Mangɛ Nebukadansari naxa a rasi-mae, kuntigie, gominæ, sɛriyɛsæ, naa-fuli ragatæ, sɛbɛlitie, kiitisaæ, nun bɔxi mangɛdie birin maxili alako e xa fa mangɛ xa kuye mato.

³ Awa, mangɛ rasimæ, kuntigie, gominæ, sɛriyɛsæ, naafuli ragatæ, sɛbɛlitie, kiitisaæ, nun bɔxi mangɛdie birin naxa e malan mangɛ xa kuye matode. E naxa ti kuye ya i, Mangɛ Nebukadansari nu bara naxan ti.

⁴ Mangɛ xa xui madangi naxa a fala a xui itexi ra, «Si birin, bɔnsɔɛ birin, xui birin falæ, mangɛ xa yaamari nan ya:

⁵ Wo na sarae, xulee, kɔrae, nun maxase mɔɔli birin xui mɛ tɛmui naxɛ, wo xa wo felen bɔxi, wo kuye batu, Mangɛ Nebukadansari naxan yailanxi xɛɛma ra.

⁶ Naxan yo mu bira a bun ma, a a batu, na kanyi wolima nɛ tɛ belebele xɔɔra keren na.»

⁷ Na nan a to, si nun bɔnsɔɛ birin to sarae, xulee, kɔrae, nun maxase mɔɔli birin xui mɛ, e naxa e felen kuye bɛ, e a batu, Mangɛ Nebukadansari naxan yailanxi xɛɛma ra, a a ti naa.

⁸ Na waxati yati kui, sɛrɛxɛdubɛ ndee naxa fa Yuwifie kalamude.

⁹ E naxa a fala Mangɛ Nebukadansari bɛ, «Mangɛ, simaya xa lu i bɛ!

¹⁰ I bara yaamari fi mixi birin xa e felen kuye bɛ, e a batu, e na sarae, xulee, kɔrae, nun maxase mɔɔli birin xui mɛ tɛmui naxɛ.

¹¹ I man yaamari fixi nɛ a mixi naxan yo mu a felen bɔxi ma, a na kuye batu, na kanyi wolima nɛ tɛ belebele xɔɔra.

¹² Kɔnɔ Yuwifie ndee na, i bara naxee ti mangɛdie ra Babilɔn bɔxi ma, naxee xili Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nee bara tondi i xa yaamari rabatude. Mangɛ, e mu i xa alae batufe. Hali yi kuye i naxan yailanxi xɛɛma ra, i a ti be, e mu tinxi a batude!»

¹³ Nebukadansari bɔɔɛ naxa te, a xɔnɔ a ɔaaxi ra. A naxa yaamari fi e xa fa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego ra. Xɛɛrae naxa fa na xɛmɛɛ ra mangɛ xɔn.

¹⁴ Nebukadansari naxa a fala e bɛ, «Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nɔndi na a ra, wo mu n ma alae batufe, wo man mu yi kuye fan batufe n naxan yailanxi xɛɛma ra, n a ti be?

¹⁵ Yakɔsi, wo na fa sarae, xulee, kɔrae, nun maxase mɔɔli birin xui mɛde, wo xa wo felen bɔxi ma yi kuye bɛ. N kuye naxan yailanxi, wo xa a batu, xa na mu a ra n wo wolima nɛ tɛ belebele xɔɔra keren na. Ala mundun nɔma wo ratangade n belɛxɛ i?»

¹⁶ Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa Mangɛ Nebukadansari yaabi, «Hali muxu mu muxu yetɛ xun mafala.

¹⁷ Xa wo muxu woli tɛ belebele xɔɔra, muxu Marigi Ala, muxu naxan batuma, na nɔma muxu ratangade i belɛxɛ i.

¹⁸ Hali a mu sa a raba, mangɛ, i xa a kolon muxu mu nɔma i xa alae batude, muxu mu nɔma muxu felende yi kuye bɛ, i naxan yailanxi xɛɛma ra.»

19 Nebukadansari naxa xɔnɔ e ma a jaaxi ra, a yatagi naxa masara Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xili ma. Nebukadansari naxa yaamari fi e xa te xa wolenyi xun masa dɔxɔ solofere dangi a forima ki ra.

20 A naxa a xa sɔɔri gbangbalanyi ndee yamari, e xa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xiri, e xa e woli te belebele xɔɔra.

21 E naxa na xeme saxanyi xiri, nun e xa sosee ra, e xa donma xungbee ragoroxi e ma, e e woli te belebele xɔɔra.

22 Mange to bara a fala te xa wolenyi xun xa masa, sɔɔri naxee Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego woli te xɔɔra, e tan yati naxa gan, e faxesa te xa wolenyi ma.

23 Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa bira te belebele xɔɔra, e xirixi.

24 Na temui gaaxui naxa mange Nebukadansari suxu, a keli keren na. A a fala a rasimae be, «Won mu mixi xirixi saxan xa woli te xɔɔra?» E naxa mange yaabi, «Iyo mange!»

25 A naxa a fala e be, «Kɔnɔ n mixi naani nan tofe yi ki, e mu xirixi, e na e jerefe te xɔɔra, e mu tɔɔɔfe hali. Na naani nde tan jan maniyɛ maleke ra.»

26 Nebukadansari naxa a makɔre te belebele ra, a e xili a xui itexi ra, «Sadiraki, Mesaki, Abedinego, Ala Xungbe xa konyie, wo mini, wo fa be.» Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa mini te xɔɔra.

27 Mange rasimae, kuntigie, gominae, nun mange xa lonnilae naxa e maso e ra. E naxa a to, te mu sese rabaxi e fate ra. E xunsexee nun e xa sosee sese mu ganxi. Te xiri yati mu nu na e ma.

28 Nebukadansari naxa a masen, «Tantui na Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be. A tan nan a xa maleke xexxi a xa konyie ratangade. E nu bara la a ra han e naxa tin faxafe ra, alako e naxa mange xa yaamari rabatu, naxan findi ala gbete batufe ra bafe e Marigi Ala ra.

29 N ma yaamari neene nan ya: mixi yo fe nde kobi fala Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be, na kanyi faxama ne, a ibolon a xuntun xuntunye ra, a xa banxi fan kana, barima ala yo

mu na bafe Ala ra naxan noma mixi ratangade yi mooli ra.»

30 Na temui mange naxa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xa fe mate Babilon boxi ma.

Nebukadansari xa xiye firin nde

31 «Mange Nebukadansari nan yi masenyi tife si birin be, bonsɔe birin be, xui birin falae be: Bojesa xa lu wo be a fanyi ra.

32 A lanma n xa tonxumae nun kaabanakoe masen wo be, Ala xungbe naxee rabaxi n be.

33 A xa tonxumae wuya, a xa kaabanakoe senbe gbo. A xa mangeya mu jonma abadan, danyi mu na a xa bui ma.»

4

1 «N tan Nebukadansari, n nu na n ma mange banxi kui, n boje saxi, n seewaxi ki fanyi.

2 N naxa xiye magaaxuxi nde sa. N naxan manoxunxi, a nun n laamatunyi naxan toxi n ma sade ma, nee bara n nagaaxu ki fanyi.

3 N yaamari fi Babilon lonnilae ma na nan ma e xa fa n yire, alako e xa n ma xiye tagiraba n be.»

4 «Karamoxɔee, sematoe, Babilon serexedubee, nun mandurulae naxa fa. N naxa n ma xiye yaba e be, kɔnɔ e mu no na tagirabade.

5 Daniyeli naxa fa n yire a donxɔe ra, n ma kuye Beletesasari xili saxi naxan xun ma. Ala seniyenxie xaxili na a be. N naxa n ma xiye madɔxɔ a be.»

6 «Beletesasari, karamoxɔee xunyi, n a kolon ala seniyenxie xaxili na i be. Gundo mu na naxan kolonfe xɔɔxoma i be. Awa, i xa n ma laamatunye tagiraba n be, n naxee toxi xiye kui.

7 N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunye to:

Wuri bili itexi nu tixi boxi ma,

8 a belebele, a senbe gbo.

A xunyi nu na koore ma, dunja mixi birin nu noma a tode.

9 A burexe nu tofan,

a bogi nu wuya,

a nu mixi birin baloma.

Wula subee nu e malabuma a niini bun ma,

xonie nu e tɛɛ yailanma a salonyie ma.

Daalise birin nu baloe sotoma a ra.»

¹⁰ «N nu na n ma sade ma tɛmɛi naxɛ, n xaxili naxa yi laamatunyie to:

Seniyentɔɛ nde naxa keli koore ma,

¹¹ a fa a fala a xui itexi ra,

«Wo yi wuri rabira,

wo xa a salonyie sege,

wo xa a burexɛ ba a ma,

wo xa a bogie rayensen.

Sube naxee na a bun, e xa e gi,

xoni naxee na a salonyie ma, e xa keli naa.

¹² Kɔnɔ wo xa a bili xuntunyi nun a sankee lu bɔxi,

e xirixi yɔlɔnxɔnyi wure daaxi nun yɔxui daaxi ra.

A xa lu xɛ ma jooge xɔɔra,

xini xa a bunda,

a xa a balo jooge ra alɔ subee.

¹³ Adama xaxili naxan na a bɛ,

na masarama nɛ, sube xaxili lu a bɛ.

A luma na ki nɛ jɛ solofere bun ma.

¹⁴ Seniyentɔɛ naxee mixi kantama,

nee nan yi nate masenxi,

alako adama birin xa a kolon

a Ala Xungbe nan mangɛyae yamarima.

A mangɛya soma mixi yi ra a wama naxan xɔn ma,

hali na mixi xurun birin bɛ.»»

¹⁵ «N tan, Mange Nebukadansari, n ma xiye nan ya. I tan Beletesasari, i xa na tagiraba n bɛ, barima lɔnnila yo mu na n ma bɔxi ma naxan nɔma na rabade. I tan nan gbansan nɔma na rabade, barima ala seniyenxie xaxili na i bɛ.»

¹⁶ Na tɛmɛi Daniyeli, naxan xili Beletesasari, a naxa kaaba, a man naxa gaaxu. Mange naxa a fala a bɛ, «Beletesasari, hali i mu gaaxu yi xiye nun a kui ife ya ra.» Beletesasari naxa a yaabi, «N marigi, hali yi xiye nun a kui ife findi i yaxuie gbe ra nu!

¹⁷ Na wuri bili i naxan toxi, naxan xungbo, a senbe gbo, a xunyi koore lima, a toma dunjpa yire birin ma,

¹⁸ a burexɛɛ tofan, a bogie wuya, a birin rabaloma, subee na naxan bun ma, xonie na naxan salonyie kɔn na,

¹⁹ i tan nan misaalixi na wuri ra. I bara senbe gbege sɔto, i xa nɔɛ bara gbo han

a bara koore li, i xa mangɛya fan bara dunjpa yire birin li.

²⁰ I tan mange, i bara seniyentɔɛ to, a kelima koore ma, a a falama, «Wo yi wuri rabira, wo xa a kana, kɔnɔ wo a bili xuntunyi nun a sankee lu bɔxi. Wo a xiri yɔlɔnxɔnyi wure daaxi nun yɔxui daaxi ra. A xa lu xɛ ma jooge xɔɔra. Xini xa a bunda. A xa jooge don alɔ subee jɛ solofere bun ma.»»

²¹ «Mange, n xa na tagiraba i bɛ. Ala Xungbe bara yi nate tongo i xa fe ra.

²² I kerima nɛ adamadie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I jooge maxin alɔ ningee, xini i bunda. I luma na ki nɛ jɛ solofere bun ma, han i xa a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangɛyae yamarima. A mangɛya fima a kenɛn mixi nan ma.

²³ Wuri bili xuntunyi nun a sankee lufe bɔxi ma, na a masenxi nɛ i bɛ, a i xa mangɛya ragbilenma nɛ i ma. Kɔnɔ na mu rabama han i a kolon a Koore Kanyi nan fe birin yamarima.

²⁴ Na nan a ra mange, i xa tin n ma marasi ra. I xa ba yunubi rabafe. I xa tinxin. I xa kinikini misikiinee ma, alako i xa bu bɔjesa kui.»

²⁵ Na fe birin naxa kamali Mange Nebukadansari bɛ.

²⁶ Kike fu nun firin to dangi, mange nu na a mapɛɛfe a xa banxi kui Babilɔn,

²⁷ a naxa a fala, «Babilɔn senbe gbo de! N tan nan a tixi mange yigiyade ra n yetɛ senbe xungbe ra, alako n ma binyɛ nun n ma nɔɛɛ xa gbo.»

²⁸ A fɛfɛ na wɔyɛnyi fala, xui nde naxa keli koore, «Mange Nebukadansari, n xa a fala i bɛ, to n bara i xa mangɛya ba i yi ra.

²⁹ I kerima nɛ mixie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I fama jooge nan donde alɔ ningee jɛ solofere bun ma han i a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangɛyae yamarima. A mangɛya soma mixie nan yi ra a wama naxee xɔn.»

³⁰ Na wɔyɛnyi naxa kamali Mange Nebukadansari ma keren na. A naxa kerimixie ya ma, a jooge don alɔ ningee. Xini naxa a fate bunda, a xunxɛɛ naxa kuya alɔ sege xabee, a sanxalee fan naxa kuya alɔ xoni sanxalee.

31 «Na waxati to jɔn, n tan Nebukadansari, n naxa n ya rate koore ma, n xaxili naxa gbilen n ma. N naxa tantui rasiga Ala Xungbe ma, n naxa a matɔxɔ, n naxa a binya, barima Ala na na temui birin, a xa mangeya mu jɔnma abadan, a xa yaamari buma ne waxati birin.

32 Ala a yete waxɔnfe rabama ne dunija ma hali adama mu tin na ra. A wama naxan xɔn, a na nan nabama adama nun malekee ra. Mixi yo mu nɔma a matandide, a fa a fala, «I na munse rabafe?»

33 N xaxili to gbilen n ma, n ma mangeya binye nun nɔre fan naxa gbilen n ma. N nasimae nun n ma mixi xungbee naxa n xili, e n dɔxɔ n ma mange kibanyi kui. N senbe naxa gbo dangi a singe ra.

34 Yakɔsi, n tan Nebukadansari, n Koore Mange tantuma ne, n a matɔxɔ, n a binya. A xa kewali birin tinxin, a xa kirae birin findixi nɔndi nan na. A tan nan mixi xa fe magoroma, naxan a yete igboma.»

5

Sebeli magaaxuxi

1 Lɔxɔe nde, mange Belisasari naxa xulunyi belebele ti a xa kuntigi wulu be. A naxa weni min han

2 a siisi folo e ya xɔri. Na temui Belisasari naxa yaamari fi e xa fa xema nun gbeti pɔotie ra, a baba Nebukadansari naxee tongoxi Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui Darisalamu. Mange bara wa a yete, a xa ginɛe, a xa konyi ginɛe, nun a xa kuntigi birin xa na see rawali xulunyi kui.

3 E to fa xema pɔotie ra, naxee tongo Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui Darisalamu, mange yo, a xa kuntigie yo, a xa ginɛe yo, nun a xa konyi ginɛe, e birin naxa weni min nee ra,

4 e man fa e xa kuyee batu, naxee yailanxi gbeti, yɔxui, wure, wuri, nun gemɛ ra.

5 E nu na na rabafe temui naxe, mixi belexesolee naxa mini, a nu sebeli ti banxi kanke, lanpui yatagi. Mange to belexe to sebeli ti ra,

6 a yatagi naxa masara. A naxa gaaxu han a xinbie nu bɔnbɔ e boore ra.

7 A naxa sematoe, serexedubee, nun mandurulae xili a xui itexi ra. A naxa a fala Babilɔn lɔnnilae be, «Naxan na yi sebeli xaran, a a fasari n be, n na kanyi maxirima ne mange dugi ra, n xema konmagore ragoro a kon ma, n fa senbe so a yi ra n ma mangeya kui a findi mange saxan nde ra n tan nun n femati xanbi ra.»

8 Mange xa lɔnnilae birin naxa so, konɔ e mu nɔ na sebeli xarande, e mu nɔ sese fasaride mange be.

9 Na kui mange Belisasari naxa gaaxu han a yatagi naxa masara, a xa kuntigie fan naxa ifu.

10 Mange xa gine to mange nun a xa kuntigie xui me, a naxa so banxi kui xulunyi nu tife dennaxe. A naxa a fala, «Mange, i xa simaya xɔn xa kuya. Hali i mu gaaxu, i yatagi naxa masara.

11 Mixi nde na i xa bɔxi ma, ala seniyenxie xaxili na naxan be. I baba xa waxati, muxu bara a to fahaamula nan na kanyi ra, a xaxili fan, a xa lɔnni luxi ne alo alae gbe. Na nan a ra, i baba Mange Nebukadansari nu bara a findi karamɔxɔee, sematoee, serexedubee, nun mandurulae xunyi ra. I baba, naxan nu mange ra, a tan

12 a to ne a Daniyeli, Beletesasari xili saxi naxan xun, a xaxili, a xa fe kolonyi, nun a xa fahaamui fan boore birin be. A noma xiye tagirabade, a taali woyenyi fatanfasi, a maxorinyi xɔrɔxɔe yaabi. I xa Daniyeli xili, a fama ne yi fe birin tagirabade i be.»

13 Na temui e naxa fa Daniyeli ra mange yire. Mange naxa a maxorin, «I tan nan na Daniyeli ra, n baba faxi naxan na kelife Yudaya?

14 N bara a me a alae xaxili na i be, naxan lɔnni nun fahaamui belebele fima i ma.

15 E bara fa lɔnnilae nun karamɔxɔee ra, e xa yi sebeli xaran, e xa a fasari n be, konɔ e mu nɔ na rabade.

16 N bara a me a i noma fee tagi rabade, a nun maxorinyi xɔrɔxɔe yaabide. Yakɔsi, xa i noma yi sebeli xarande, i a fasari n be, n i maxirima mange dugi ra, n xema konmagore ragoroma i kon ma, n fa i findi

mange ra naxan dangima birin na, fo n tan nun mange gbete, n femati.»

¹⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «I xa naafuli ragata i yete be, i xa buɓae fi mixi gbete ma. N yi sebeli xaranma ne mange be, n man a fasari a be.

¹⁸ Mange, Ala Xungbe nan mangeya, senbe, binye, nun nore fixi i baba Nebukadansari ma.

¹⁹ Na nan a ra, si nun bɔnsɔe birin nu serɛnma gaaxui ra i baba ya ra. A na wa naxan faxafe nu, a nu na faxama ne. A na wa naxan natangafe nu, a nu na ratangama ne. A na wa naxan natefe nu, a nu na ratema ne. A na wa naxan nagorofe nu, a nu na ragoroma ne.

²⁰ Kɔnɔ a to a yete igbo a naxa dangi a i, Ala naxa a xa mangeya nun a nore ba a yi ra.

²¹ A naxa a keru adamadie ya ma. A adamadi xaxili naxa masara, a findi sube xaxili ra. A naxa lu wula i sofalee foxo ra, a sɛxe don alo ningee. Xini nu a fate bunda, han a a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima, a tan nan mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xɔn.»

²² «I tan, a xa di Belisasari, i bara na birin kolon, kɔnɔ i mu i yete magoro feo.

²³ I bara i yete ite Koore Marigi xili ma. I bara a xa hɔrɔmɔbanxi pɔotie rawali. I tan, i xa kuntigie, i xa ginɛe, i xa konyi ginɛe, wo birin bara weni min na pɔotie ra. I bara kuyee batu naxee yailanxi gbeti, xɛema, yɔxui, wure, wuri, nun geme ra. E mu see toma, e mu fee mema, e mu sese kolon, kɔnɔ i bara e batu. I xa dunijɛigiri birin na Ala belexe i, kɔnɔ i tan mu a tantuma.

²⁴ Na nan a toxi, Ala naxa yi belexe nun yi sebeli masen i be.»

²⁵ «Yi sebeli nan tixi: <Mene, mene, tekele, parisin.>

²⁶ Na wama naxan masenfe na nan ya: <Mene>, na nan na ki <kɔnti>. Ala bara i xa mangeya loxɔe kɔnti, a bara danyi sa e ma.

²⁷ <Tekele>, na nan na ki <maniyɛ>. Ala bara i maniyɛ, i yelevu.

²⁸ <Parisin> na nan na ki <maitaxunyi>. Ala bara i xa mangeya itaxun Medekae nun Perisekae ma.»

²⁹ Belisasari naxa yaamari fi keren na, a Daniyeli xa maxiri mange dugi ra, a nun xɛema kɔnmagore ra, a man xa findi mange saxan nde ra bɔxi birin xun ma.

³⁰ Na kɔe kerɛnyi kui mixi nde naxa Babilɔn mange Belisasari faxa.

6

Ala Daniyeli ratangafe yetee ma

¹ Dariyusi Medeka naxa findi mange ra a je tongo senni nun firin ma.

² A naxa marasi ti e xa mixi keme mixi moxɔɓen sugandi e xa a xa bɔxi yamari.

³ A man naxa mixi saxan ti e xun na, marasitie e dentegema naxee be alako mange xa fe birin xa sooneya. Daniyeli nu na na mixi saxanyie nan ya ma.

⁴ Xaxili fanyi mooli naxan nu Daniyeli be, na nu dangi marasimae nun e xa mangee gbe birin na. Maɓɔxunyi naxa lu mange be a Daniyeli xa a xa bɔxi birin yamari.

⁵ Na xa fe ra, boore yareratie nun marasimae naxa kata e xa Daniyeli kalamu a xa mange wali kui, kɔnɔ e mu tantanyi yo to a ra. A nu tinxin, e dugutege na a ra, a fata walide.

⁶ Na temui e naxa a fala, «Won mu kalamui yo toma Daniyeli mabiri, fo a Marigi Ala xa seriye kui.»

⁷ Na kui marasimae nun e xunyi naxa siga keren na mange yire, e fa a fala a be, «Mange Dariyusi, simaya xa lu i be.

⁸ I xa bɔxi mangee, mange rasie, gomi-nae, nun kuntigie birin a maɓɔxunxi a a lanma yi tɔnyi xa doxo: <Mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan mange ra xi tongo saxan bun ma, na kanyi xa raso yetee tagi.>

⁹ Yakosi mange, i xa tin yi tɔnyi ra, i xa i belexe foxi sa a ma alako a xa findi yaamari ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxe.»

¹⁰ Mange Dariyusi naxa a belexe foxi sa keedi ma yaamari sebexi a ma, a a findi tɔnyi ra.

¹¹ Daniyeli to a kolon a mange nu bara a belexe foxi sa na yaamari keedi ma, a naxa te a xɔnyi. A xa wunderi nu rabixi Darisalamu mabiri. Sanmaya saxan loxo

yo lɔxɔ a nu a xinbi sinma, a a Marigi Ala maxandi, a a matɔxɔ alɔ a nu darixi a ra ki naxɛ.

¹² Yi mixie naxa siga a xɔnyi keren na, e fa li a na a tuubife a Marigi Ala be maxandi kui.

¹³ E naxa siga mangɛ yire keren na, e fa a maxɔrin a xa yaamari ma, «Mangɛ i mu tɔnyi dɔxɔ xɛ a mixi yo naxan tuubima ala nde bɛ, xa na mu a ra mixi nde bɛ, bafe i tan na xi tongo saxan bun ma, a na kanyi xa raso yetɛɛ tagi.» Mangɛ naxa e yaabi, «Iyo. Yaamari na a ra naxan mu masarama alɔ Medekae nun Perisekæ darixi a ra ki naxɛ.»

¹⁴ E naxa fa a fala mangɛ bɛ, «Mangɛ, Daniyeli naxan kelixi Yudaya a mu i xui binyaxi, a mu i xa yaamari suxuxi. A Ala maxandima sanya saxan lɔxɔ yo lɔxɔ.»

¹⁵ Na wɔyenyi naxa mangɛ tɔɔɔ ki fanyi ra. A nu wama Daniyeli ratangafe seriye ma. A naxa fe birin naba beenun kɔɛ xa so alako Daniyeli xa kisi.

¹⁶ Kɔnɔ na xɛmɛ man naxa siga mangɛ yire, e fa a fala a bɛ, «Mangɛ, i xa ratu Medekae nun Perisekæ xa seriye ma. Mangɛ xa seriye mu nɔma masarade.»

¹⁷ Na kui Mangɛ naxa yaamari fi e xa Daniyeli woli yetɛɛ tagi. Mangɛ naxa a fala Daniyeli bɛ, «I Marigi Ala, i birama naxan fɔxɔ ra tunnabɛxiya kui, a xa i rakisi.»

¹⁸ E naxa gɛmɛ xungbe sa yetɛɛ yire naadɛ ra, mangɛ fan naxa a xa tɔnxuma sa naadɛ ma a xa xurundɛ ra, alako sese naxa masara Daniyeli xa fe ra. Kuntigie fan naxa na raba.

¹⁹ Mangɛ naxa gbilen a xɔnyi. A mu a dɛge, a mu tin fefe rabade, na kɔɛ birin a mu xi feo.

²⁰ Kuye to iba, a naxa kurun, a siga yetɛɛ yire.

²¹ A to mɛnni li, a naxa Daniyeli xili a xui makinikinixi ra, «Daniyeli, Ala jɛɛ xa konyi. I Marigi Ala, i birama naxan fɔxɔ ra tunnabɛxiya kui, a bara nɔ i ratangade yetɛɛ ma?»

²² Daniyeli naxa mangɛ yaabi, «Mangɛ, i xa simaya xɔn xa kuya.

²³ N Marigi Ala bara a xa malekɛ xɛɛ yetɛɛ dɛɛ balande. E mu n tɔɔɔ fefe ma, barima Ala a kolon a n mu fe paaxi yo

rabaxi. Hali i tan mabiri mangɛ, n mu fe kobi yo rabaxi.»

²⁴ Mangɛ naxa sɛɛwa ki fanyi, a fa yaamari fi e xa Daniyeli rate naa kui. E to na raba, e naxa a to a fate mu maxɔnɔxi, barima a nu bara la a Marigi Ala ra.

²⁵ Mangɛ naxa yaamari fi, a na xɛmɛ naxɛɛ Daniyeli kalamu, e xa woli yetɛɛ tagi, e nun e xa ginɛɛ nun e xa die ra. Beenu e xa yili bɔtini li, yetɛɛ nu bara gɛ e faxade, e e xɔri birin magira.

²⁶ Na dangi xanbi, Mangɛ Dariyusi naxa yaamari sɛbɛ sie nun bɔnsɔɛɛ birin ma, a nun xui birin falae naxɛɛ na dunija ma, «Bɔɛsa fanyi xa lu wo bɛ.

²⁷ N bara n ma mangɛya birin yaamari, wo xa gaaxu Daniyeli Marigi Ala ya ra, wo xa a binya.»

«Ala jɛɛ na a ra. A na na tɛmɛi birin.

A xa mangɛya mu kanama abadan.

A xa yaamari buma nɛ han dunija jɔn.

²⁸ A tan nan mixi rakisima, a e ratanga.

A tɔnxumae nun kaabanakoe rabama koore nun bɔxi ma.

A tan nan Daniyeli ratangaxi yetɛɛ ma.»

²⁹ Daniyeli xa munafanyi xun naxa masa Dariyusi nun Sirusi Periseka xa mangɛyae bun ma.

7

Daniyeli xa laamatunyi: Sube naani

¹ Belisasari xa mangɛya jɛ singe ra Babilɔn, Daniyeli naxa xiye sa, laamatunyiye naxa ragoro a ma a saxi tɛmɛi naxɛ. Na dangi xanbi, a naxa na xiye kui ife sɛbɛ.

² Daniyeli naxa a fala, «N bara laamatunyi to xiye kui kɔɛ ra, foye kelixi koore ma dunija tunxun naanie ra, a din baa ra, a a i maxa.»

³ «Sube magaaxuxi naani naxa mini baa ma, e sese keren mu a ra.

⁴ A singe nu luxi nɛ alɔ yetɛ, sege gabutenyie na naxan ma. N a to nɛ, e a gabutenyie italama, e a ti bɔxi ma alɔ mixi, e adama sondonyi raso a fate.»

⁵ «Sube firin nde nu luxi nɛ alɔ wulai bare xungbe. A saxi a sɛɛti ma, ganyanxɔri saxan na a dɛ i, a e xinma. E naxa a fala a bɛ, «Keli, i xa sube gbege don.»»

⁶ «Na dangi xanbi, n naxa sube nde to naxan luxi alo barate, kono xoni gabutenyi naani na a be, xunyi naani fan na a be. A naxa noe soto.

⁷ Na dangi xanbi, n naxa sube naani nde to xiye kui koe ra. Na fan nu magaaxu ki fanyi, a gbangbalan han. A nu sube donma a wure jinyi gbangbalanyie nan na, sube donxoe naxan lu, a naxa na maboron a sanyi ra. A tan mu nu luxi alo sube booree. Feri fu nu na a xunyi ma.

⁸ N to n ya rasiga n xa a ferie igbe, feri lanmadi naxa mini booree tagi. Feri saxanyie naxa tala na feri lanmadi ya ra. Ya nu na na ferie be naxee nu luxi alo adamadi yae. De fan nu na na ferie be, naxan nu na yete igboe woyenyie falafe.»

⁹ «N naxa a to, kibanyie doxoxi, Ala, fole mu na naxan be, a naxa a magoro.

A xa dugi birin fixe alo xipe, a xunsexe luxi alo gese fute, a xa kibanyi luxi ne alo te, sanyi digilinxie nu na a xa kibanyi ma.

¹⁰ Xure te nu goroma a ya ra.

Mixi wulu wulu nu na a batufe. Mixi wulu wulu nu tixi a ya ra. Kiitisaie naxa e magoro, e bukie rabi.

¹¹ N naxa a to, na ferie lanmadi nu na yete igboe woyenyie falafe.

N naxa a to, e sube naani nde faxaxi n ya xori, e fa a binbi wole te xora, a xa gan.

¹² Senbe naxa ba sube booree yi ra, kono waxati nde naxa sa e xa simaya tan xun ma.

¹³ N naxa a to xiye kui koe ra, Adamadi maniyie kelima nuxui fari, a a masoma Ala ra, fole mu na naxan be.

¹⁴ Ala naxa senbe, binye, nun mangeya so a yi, alako sie birin, bonsoe birin, nun xui birin false

xa lu a xa yaamari bun ma. A xa yaamari mu jonma abadan, a xa mangeya buma ne temui birin, danyi yo mu na a ma.»

¹⁵ «N tan Daniyeli, n xaxili naxa ifu, n ma xiye naxa n magaaxu.

¹⁶ N naxa n maso mixi nde ra naxan nu na menni n ma xiye kui, n naxa a maxorin, a xa na fe fixe n be.

¹⁷ A naxa na tagi raba n be, «Yi sube magaaxuxi naanie, dunija mange naani nan na e ra naxee fama bulade boxi ma.

¹⁸ Kono Ala Xungbe xa seniyentoe fama ne mangeya sotope, a mu bama e yi ra abadan.»

¹⁹ «Na dangi xanbi, n naxa wa na sube naani nde xa fe fahaamufe. A mu nu luxi alo sube booree. A magaaxu, wure jinyie nun yoxui sanxalee nan nu na a be. A na ge sube donde, a naxan luma, a na maboronma ne.

²⁰ N man naxa wa na ferie xa fe kolonfe. Feri fu nu na a xunyi ma, kono ferie gbete to mini, ferie saxan naxa bira na ferie booree ya ra. Ya nu na ferie be, a de fan nu na yete igboe woyenyie falafe. A nu gbo boore ferie birin be.»

²¹ «N naxa na ferie to seniyentoe gere ra, a naxa no e ra,

²² han Ala Xungbe, fole mu na naxan be, na fa kiiti sade e tagi temui naxe, a fa nondi fi a xa seniyentoe ma, alako e xa mangeya soto.»

²³ «A naxa na fasari n be yi ki, «Na sube naani nde findixi dunija mangeya nde nan na, naxan mu luxi alo boore mangeyae. A fama ne dunija birin sotope, a a halaki, a a maboron.

²⁴ Na ferie fu findixi mange fu nan na, naxee fama tide na mangeya xun ma. E na dangi, mange gbete tima ne. A mu luma alo e tan, a fama mange saxan nagorode.

²⁵ A woyenma ne Ala Xungbe xili ra, a seniyentoe paxankata, a wa waxatie nun seriye masarafe. Seniyentoe fama ne lude a belexe waxati saxan nun a tagi bun ma.

²⁶ Na dangi xanbi, kiiti sama ne, mangeya bama ne a yi ra, a halaki kerenyi ra.

²⁷ Mangeya, yaamari, nun binye naxan birin na dunija, na fama ne fide Ala Xungbe xa seniyentoe ma. Ala xa mangeya mu jonma abadan. Senbe kanyi birin fama ne a xa yaamari suxude, e a rabatu.»

²⁸ «Masenyi danyi nan yi ki. N tan Daniyeli, n naxa gaaxu n ma mapoxunyie ra han n yatagi naxa masara. N naxa yi masenyi birin nagata n boje ma.»

8

Daniyeli xa laamatunyi: yexee kontonyi nun sikote

¹ Mange Belisari xa mangeya je saxan nde ra, n tan Daniyeli naxa xiye gbete sa.

² N nu na Suse ne, Elama boxi mange taa, xure nde de ra naxan xili «Ulayi xure.»

³ N to n ya rakeli, n yexee kontonyi nan to, a tixi xure de ra. Feri kuye firin nu na a xunyi. Naxan bula a donxoe ra, na nu kuya boore be.

⁴ N naxa yexee kontonyi to, a kuye botima a ferie ma sogegorode biri, koola biri, nun yirefanyi biri. Sube yo mu nu no ma tide a kanke, birin nu na a xa noe nan bun ma. A nu a waxonfe birin nabama, a senbe fan nu gboma nan tui.

⁵ N nu na n mapoxunfe na ma temui naxe, sikote nde naxa fa keli sogegorode. A naxa boxi birin ipere, konoo a sanyi mu din boxi ra. Feri magaaxuxi nde nu na a yae tagi.

⁶ A naxa fa han yexee kontonyi ferir firin kanyi yire, n naxan to xure de ra. A naxa a gi, a bonbo a ra a senbe birin na.

⁷ N naxa a to a yexee kontonyi gerema, a naxa a ferir firinyi kana. Kontonyi mu no a ra. Sikote naxa a rabira boxi, a a maboron, mixi yo mu no e tagi ibade.

⁸ Sikote naxa xungbo a fanyi ra, konoo a senbe to gbo, a ferir magaaxuxi naxa gira. Ferir magaaxuxi naani gbete naxa bula a joxoe ra. E ya nu rafindixi dunija tunxun naanie biri ra.

⁹ Ferir lanmadi naxa mini ferir nde ma, a kuya folo yirefanyi biri, sogetede biri, nun boxi nde mabiri ra naxan tofan boxi birin be.

¹⁰ A naxa kuya han a te koore maleke galie xili ma. A naxa na maleke ndee nun tunbui ndee rabira boxi ma, a e maboron.

¹¹ A naxa a yete ite han koore maleke galie xa mange fan xili ma, a fa na mange xa serexe ba a yi ra, naxan nu bama loxo yo loxo. A man naxa a xa yire seniyanxi fan mabere.

¹² Koore maleke galie naxa lu sikote xa noe bun. Serexe naxan nu bama loxo yo loxo, na fan naxa kana matandi saabui

ra. Ferir naxa nondi wole. A xa fe naxa sooneya.

¹³ N naxa seniyanxi nde xui me, a woyenfe a boore seniyanxi be, «Yi laamatunyi naxan findixi serexe kanafe ra, tinxintareya xa gbaloe, yire seniyanxi maberefe, nun koore maleke galie lufe na noe bun, e maboron, na birin buma xi yire?»

¹⁴ A naxa n yaabi, «Xi wulu keren xi keme xi tongo suuli, na dangi xanbi, na yire seniyanxi man naseniyanxi ne.»

¹⁵ N tan Daniyeli, n to nu na laamatunyi xa fe mapoxunma, alako n xa a fahaamu, daali nde naxa ti n ya i naxan nun mixi maniyee.

¹⁶ N naxa mixi nde xui me keli xure ra naxan xili «Ulayi xure,» a a falama a xui itexi ra, «Yibirila, laamatunyi tagiraba a be.»

¹⁷ A naxa a maso n na. N naxa gaaxu a ya ra ki fanyi, n nan n felen boxi ma. A naxa a fala n be, «Adamadi, i xa a kolon yi laamatunyi waxati donxoe nan ma fe masenma.»

¹⁸ A nu woyenfe n be temui naxe, n naxa matu a ra, n nan n yatagi rafelen boxi ma, konoo a naxa a beleke din n na, a n nakeli.

¹⁹ A man naxa a fala n be, «N xa i rakolon fe ma naxan fama rabade xone jon temui, barima waxati bara sugandi na jonfe ma.

²⁰ I yexee kontonyi ferir firinyie naxee toxi, nee misaalixi Mede nun Perise mangee nan na.

²¹ Sikote xabe kanyi tan misaalixi Gireki boxi mange nan na. Ferir belebele naxan na a yatagi, na misaalixi mange singe nan na.

²² Ferir singe to gira, ferir naani naxa mini a joxoe ra. Nee misaalixi na boxi mangeya naanie nan na, konoo e senbe mu gbo alo na singe.»

²³ «Na mangeyae na jon, yunubitoe xa fe kobie na kamali, mange gbete kelima ne, a a yete igbo, a mixie madaxu.

²⁴ A senbe fama ne gbode, konoo na mu kelima a tan xa ma. A gbaloe magaaxuxie rabama ne, a waxonfe birin sooneyama ne, a senbemaee nun seniyanxi ha-lakima ne.

²⁵ A a yete igboma ne a xa naafuli nun a xa yanfanteya xa fe ra. A mixi gbegbe faxama ne, naxee boje nu saxi. A kelima ne mangee xa mange xili ma. Kono na birin dangi xanbi, a fama ne halakide, halaki naxan mu kelixi adama ma.

²⁶ Na laamatunyi naxan xi xasabi xa fe falaxi, na mu kanama, kono i xa a ragata gundo ra, barima a temui xonnakuye nan ma fe masenma.»

²⁷ «N tan Daniyeli, n senbe birin naxa jon, n man fa fura xi wuyaxi bun ma. N to yalan, n naxa keli, n fa mange xa walie suxu. Na laamatunyi naxa n ifu, n mu no a fahaamude.»

9

Daniyeli Ala maxandife

¹ Dariyusi, Asuyerusu xa di naxan keli Mede bonsoe, a naxa findi Kalidi mange ra.

² A xa mangeya je singe, n tan Daniyeli, n naxa a kolon kitaabui saabui ra a Alatala nu bara a fala Annabi Yeremi be, a Darisalamu xa kasare buma ne je tongo solofere.

³ Na na a to, n naxa sunyi suxu, n sunnun donma ragoro n ma, n te xube maso n xunyi ma, n naxa n ya rafindi n Marigi Ala ma, n a maxandi.

⁴ N naxa n Marigi Alatala maxandi yi ki, «N Marigi Ala, naxan senbe gbo, naxan magaaxu, naxan a xa saate rakamalima, naxan hinnema a xanuntenyie ra nun a foxirabiree ra,

⁵ muxu bara yunubi raba, muxu bara tantan, muxu bara findi mixi jaaxi nun matandilae ra, muxu bara gbilen i xa seriye nun i xa yaamarie foxo ra.

⁶ Muxu mu i xa konyie xui suxu, i xa namijonme naxee woyen i xili ra muxu xa mangee be, a nun muxu xa mangedie, muxu babae, nun muxu xa jama birin be.»

⁷ «I tan Marigi, i tinxin, kono muxu nu bara i yanfa. To loxo muxu birin yaagixi na nan ma, Yudayakae, Darisalamukae, Isirayilakae, naxee na be, naxee na yire makuye, naxee na jamanne birin i muxu rayensenxi dennaxe.

⁸ Alatala, muxu birin yaagixi, muxu xa mangee, muxu xa mangedie, nun muxu babae. Muxu yaagixi barima muxu bara yunubi raba i ra.

⁹ Kono i tan muxu Marigi Ala, i bara hinne muxu ra, i bara dije muxu ma, hali muxu to i matandi.

¹⁰ Muxu mu muxu Marigi Alatala xui suxu. Muxu mu bira a xa seriye foxo ra, a naxan masenxi a xa konyi namijonme saabui ra.

¹¹ Isirayila jama birin bara i xa seriye matandi, muxu bara muxu makuya i ra, muxu mu i xui suxu.»

«Na nan a ra, danke naxee sebexi Tawureta Munsa kui a bara goro muxu ma. Muxu bara Ala xa konyi Munsa xa seriye kana, na bara findi yunubi ra muxu be Ala mabiri.

¹² I naxan fala muxu xa fe ra, a nun muxu xa mange xa fe ra, naxee nu muxu yamarima, i bara na woyenyi rakamali. I bara muxu jaxankata a jaaxi ra. I naxan nabaxi Darisalamu ra, jama yo mu nu na jaxankate mooli singe soto.

¹³ Na toore birin bara muxu li alo Tawureta Munsa a masenxi ki naxe. Kono muxu mu muxu Marigi Alatala maxandi, muxu mu gbilen muxu xa fe jaaxie foxo ra, muxu mu i xa nondi suxu.

¹⁴ Na nan a ra, Alatala bara yi toore ragoro muxu ma, barima muxu Marigi Alatala xa kewali tinxin, kono muxu mu a xui suxu.»

¹⁵ «Muxu Marigi Ala, i bara i xa jama ramini Misira boxi ma i belexe senbema ra. Han to i xili itexi falama na xa fe ra. Kono muxu tan bara yunubi raba, muxu bara yunubi soto.

¹⁶ Marigi, i to darixi fe tinxinxie raba ra, i xa dije Darisalamu nun i xa geya seniye xini ma. I boje xa xinbeli, i naxa xono. Muxu xa yunubie nun muxu babae xa yunubie bara Darisalamuka birin nayaagi muxu doxo booree xon ma.»

¹⁷ «Yakosi, muxu Marigi Ala, yandi, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa tin yi maxandi ra i xili fanyi xa fe ra. I xa i xa noore ragoro i xa horomobanxi ma, naxan birin kanaxi.

¹⁸ N Marigi Ala, i tuli mati n na. I xa muxu xa taa kanaxi mato, i xili saxi naxan

xun ma. Muxu mu i maxandima muxu xa kewali tinxinxie xa saabui ra. Muxu i maxandima i xa kinikini xungbe nan saabui ra.

¹⁹ Marigi, i xa muxu xa dube suxu. Marigi, i xa dije. Marigi, i xa i jengi sa muxu xon ma. N Marigi Ala, i naxa dugundi, fe nde raba i xili fanyi xa fe ra, barima i xili saxi yi taa nun yi pama nan xun ma.»

²⁰ N naxa woyen n Marigi Alatala be, n naxa n ma yunubie nun Isirayila pama xa yunubie masen a be. N man naxa n Marigi Alatala maxandi a xa geya seniye xni be.

²¹ N to nu na Ala maxandife, Yibirila, n maleke naxan to n ma xiye singe kui naxa fa a gi ra keli koore ma nunmare serexe ba temui.

²² A naxa n xaran yi woyenyi ra, «Daniyeli n bara fa yakosi alako i xa fahaamui soto.

²³ I to Ala maxandi folo tun, Ala naxa n xee alako n xa masenyi ti i be, barima Ala xanuntenyi nan na i ra. I xa yi woyenyi rame, i xa yi laamatunyi fahaamu.»

²⁴ «Ala bara nate tongo i xa pama nun i xa taa seniye xni xa lu konyiya kui loxoxun tongo solofere bun ma, alako e xa fe jaaxie nun e xa yunubie xa dan.

Na waxati bun ma e e xa yunubi sare fima ne, e Ala xa tinxinyi soto naxan mu jonma abadan.

Na kui, laamatunyi nun namijonme xa woyenyi kamalima ne, Ala man gbilen a xa yire seniye xni.

²⁵ I xa a kolon, i xa a fahaamu. Darisalamu tife yaamari ma temui naxe, han mange sugandixi fa temui, loxoxun solofere nan dangima.

Beenun loxoxun tongo senni nun firin xa dangi,

taa nun a tete fama ne tide, hali na fa rabama toore nan na.

²⁶ Na loxoxun tongo senni nun firin dangi xanbi, e Ala xa mixi sugandixi faxama ne, mixi yo mu a xun mafalama. Na dangi xanbi, mange nde xa pama fama ne,

a na taa nun na yire seniye xni kana.

Na gbaloe mixie terennama ne, alo banbaranyi mixie terennama ki naxe. Gere jaaxi mu jonma han a jon waxati naxan natexi.

²⁷ Na mange fama ne saate xiride a tan nun mixi gbegbe tagi loxoxun keren bun ma.

Na loxoxun tagi, a tonyi doxoma ne serexe bafe ma.

A xa kanε kamalima fe raharamuxi jaaxi ndee nan na.

A luma ne na fe birin kui han a faxa temui, alo a natexi ki naxe.»

10

Daniyeli xa xiye saxan nde

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya je saxan nde ra, Ala naxa masenyi nde so Daniyeli yi ra, naxan xili Beletesasari. Masenyi hagige nan nu na ra, a gere belebele nan ma fe masenma. Daniyeli naxa na me, a na xiye fahaamu.

² Na temui, n tan Daniyeli, n naxa loxoxun saxan naba sunnunyi kui.

³ N mu donse fanyi yo don, n mu sube don, n mu weni min, n mu ture xiri jonunme yo maso n ma, han na loxoxun saxan kamali temui naxe.

⁴ Kike singe xi moxonen nun naani nde ra, n nu na Tigiri xure de ra.

⁵ N to n ya rakeli, n naxa mixi nde to, dugi fiixe fanyi ragoroxi a ma, a tagi ixirixi beleti xema daaxi ra naxan keli Ufasi.

⁶ A fate nu yanbama alo diyaman gеме, a yatagi alo seyamakonyi, a yae alo te, a belexee nun a sanyie alo yoxui fanyi. A xui nu luxi ne alo galanyi.

⁷ N tan, Daniyeli, n keren nan na laamatunyi toxi. Mixi naxee nu na n seeti ma, e mu laamatunyi to, konε gaaxui naxa e suxu, e naxa e gi, e sa e noxun.

⁸ N naxa lu naa n keren. N to na laamatunyi fanyi to, n naxa matu a ra, n yatagi fan naxa masara.

⁹ N to na mixi woyen xui me, n naxa n felen boxi ma, n de naxa ixara.

¹⁰ Belexee nde to din n na, n naxa n felen, n xinbi nun n belexee xun na, konε n fate birin nu serenfе n ma.

¹¹ A naxa a masen n be, «Daniyeli, mixi xanuxi, i xa n ma masenyi fahaamu. Keli, i ti, barima n xeexi i tan nan ma.» A to na fala n be, n naxa keli n serenfe ra.

¹² A naxa a masen n be, «Daniyeli i naxa gaaxu, barima i to wa fahaamui fenfe yete magoroe kui Ala ya i, Ala bara i xa maxandi suxu. N faxi be na nan ma.

¹³ Kono Sentane xa maleke naxan na Perise boxi ma, a naxa ti n ya ra xi moxonen nun keren, han Mikayeli, Ala xa malekee xa mange xungbe nde, naxa fa n malide. Na kui n bara bu Perise mange yire,

¹⁴ kono yakosi n bara fa i rakolonde fe ma naxan fama rabade i xa pama ra temui naxan sa fama, barima laamatunyi keren luxi na waxati xa fe ra.»

¹⁵ A to nu na woyenfe n be, n naxa n yatagi rafelen boxi ma, n dundu yen.

¹⁶ Na xanbi, adamadi maniyen nde naxa fa, a a belexe din n de kiri ra. N naxa n de rabi, n fa a fala na be, «N marigi, na laamatunyi bara n yatagi masara, a n matu a ra.

¹⁷ N tan i xa konyi di woyenma n marigi ra di? N senbe birin bara jon, jengife yati bara xoxoxo n be.»

¹⁸ Na temui na adamadi maniyen naxa a belexe din n na a firin nde ra, n fa senbe soto.

¹⁹ A naxa a masen n be, «Ala Xanuntenyi, i naxa gaaxu, i boje xa sa. Limaniya gben, i i senbe so.» A to na fala n be, n naxa senbe soto keren na. N naxa a fala a be, «N marigi, i xa i xa masenyi ti n be, barima n bara senbe soto i saabui ra.»

²⁰ A naxa a masen n be, «N faxi i yire fe naxan ma i a kolon? Yakosi n xa gbilen, n xa sa Perise mange gere. N na siga, Giraki mange fama ne.

²¹ Wo xa mange Mikayeli gbansan na n malife na gere kui. Kono beenu n xa siga, n xa nondi buki masenyi masen i be.»

11

Maleke xa masenyi Daniyeli be

¹ «N to nu na Mede mange Dariyusi malife a xa mangeya je singe ra.

² Yakosi n xa nondi fala i be. Mange saxan fama ne Perise yamaride. Mange

naani nde fama ne naafuli gbege sotope dangife booree ra. A na senbe soto temui naxe a naafuli ki ma, a kelima ne Giraki mangeya xili ma.»

³ «Kono mange senbema nde fama ne kelide, a boxi yamari senbe belebele ra. Naxan yo a kenen, a na rabama ne.

⁴ Kono na dangi xanbi, a xa mangeya fama ne kanade, a rayensen dunija birin ma. A mu luma a bonsoe be, a mu findima mangeya senbema ra alo a singe. A xa mangeya bama ne a yi ra, a lu mixi gbete be.»

⁵ «Mange naxan na yirefanyi ma, na findima ne senbema ra, kono a xa mangedi nde fa senbe sotope dangife a tan na, a boxi yamari noe xungbe ra.»

⁶ «Ne ndee na dangi, mange naxan na yirefanyi ma, a fama ne a xa di gine fide mange ma naxan na koola ma, alako saate xa lu e tagi. Kono na gine senbe mu a ikuyama. A tan yo, a xa mori yo, a baba yo, nun a xa mixi birin bonoma ne.

⁷ Na gine xa di nde fama ne kelide, a fa findi a baba joxoe ra. A fama ne nde na mange ra naxan na koola ma, a findi senbema ra.

⁸ A e xa kuyee nun e xa xema nun gbeti birin xaninma ne Misira boxi ma. A makuyama ne koola mange ra je ndee bun ma.

⁹ Mange naxan na koola ma, na yirefanyi mange gerema ne, a fa gbilenma a xonyi.»

¹⁰ «Na mange naxan na koola ma, na xa die soori gbege malanma ne, e xa gere ti a ifure ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. E fama ne gere ti ra han e tan nun e yaxuie xa naaninyi ra. Na dangi xanbi, e man gbilenma ne e xonyi.

¹¹ Mange naxan na yirefanyi ma, na fama ne xonode, a mini koola mange xili ma, soori gbege na naxan yi ra. A na no na soori gali ra temui naxe,

¹² a e xaninma ne konyiya kui. A a yete igboma ne na xa fe ra. A soori wulu wulu faxama ne, kono a mu xunnakeli yo sotoma.»

¹³ «Mange naxan na koola ma, a soori gbege malanma ne dangife a naxan

singe malan na. Ne ndee na dangi, a man gere tima ne soori nun naafuli gbegbe ra.

¹⁴ Mixi gbegbe fama ne kelide yirefanyi mange xili ma. I xa mixi kalabante ndee kelima ne alako laamatunyi xa kamali, kono a mu sooneyama e be.

¹⁵ Mange naxan kelima koola ma, a bende malanma ne tete seti ma alako a xa no taa makantaxi masotode. Boore xa soori fanyie mu noma e yete makantade, e fama lude e yaxuie nan belexe.

¹⁶ Mange naxan kelima koola ma, na fama ne a waxonfe birin nabade a yaxuie ra. A na ti na boxi tofanyi ma, a wama naxan yo rabafe, a noma ne na ra.»

¹⁷ «A nate tongoma ne a xa na boxi yamari a senbe birin na, a lanyi xiri a nun na mange. A a xa di gine nde soma ne a yi ra, alako a xa no na mangeya sotode, kono na mu sooneyama.

¹⁸ Na dangi xanbi, a katama ne boxie sotode naxee na baa de ra. A ndee sotoma ne, kono soori mange nde a xa yete igbona kanama ne, a a rayaagi.

¹⁹ Na nan a niyama, a gbilen a xonyi, a xa taa makantaxie na dennaxe. Na kui a senbe kanama ne, a bira, a mu kelima sonon.»

²⁰ «Mange naxan tima na xanbi ra, na duuti maxili naaxi nde xema ne boxi yire nde ma, dennaxe tofan a birin be. A mu buma, na mange fan birama ne, kono a xa bire mu fatanma gere xa ra, xa na mu a ra xonanteya.»

²¹ «Mixi naaxi nde tima ne a joxoe ra, naxan mu fatanxi mange xabile ra. A soma ne boxi ra bonesa temui, a mangeya masoto yanfanteya ra.

²² Soori gali katama ne node a ra, kono a e birin faxama ne, e tan nun mange saate na e nun naxan tagi.

²³ A tan nun naxee yo saata, a fama ne nee yanfade. Na kui, hali a xa gali mu gbo, a senbe sotoma ne.

²⁴ A man soma ne boxi fanyie kui, a naafuli birin ba bannae yi ra, a a so a xa mixie yi ra. A fe rabama ne a babae nun a benbae singe mu nu naxan naba. A na birin nabama yanfanteya nan na waxati nde bun ma.»

²⁵ «A soori gali belebele rakelima ne, e xa a senbe masen yirefanyi mange be.

Soori gali belebele luma ne na mange fan yi ra, kono e mu tima koola mange ya ra yanfanteya saabui ra.

²⁶ Mange naxan kelima yire fanyi ma, a xa mixie nan yati fama a yanfade. A yaxuie geenima ne, e a xa soori gbegbe faxa.

²⁷ Na mange firinyi fama ne lude yire keren, e xa e boore tooro. E wule falama ne e boore be, kono e bore faxafe mu sooneyama han waxati sugandixi xa a li.

²⁸ Koola mange gbilenma ne a xonyi a nun naafuli belebele ra. A kelima ne saate seniyanxi xili ma, a fa gbilen.»

²⁹ «Waxati na kamali, a man sigama ne yirefanyi ma gere sode. Kono yi biyaasi mu luma alo a singe.

³⁰ Mixie fama ne kunkuie kui a gereke kelife sogegorode. E na no a ra, a man gbilen a xonyi. A xa xone kui, a fe naaxi rabama ne mixie ra naxee na saate seniyanxi kui, kono naxee na saate seniyanxi rabepin, a fe fanyi rabama ne nee tan be.»

³¹ «A soorie yamarima ne, e xa horomobanxi kana. Na kui serexe mu bama loxoe birin alo a nu darixi raba ra ki naxe. Yaxuie fama ne fe haramuxi rabade menni.

³² A saate kanee sotoma ne wule matoxoe ra, kono naxee tan e Marigi Ala kolon, nee tondima ne.

³³ Lonnilae pama xaranma ne, kono e yaxuie fa e faxade santidegema nun te ra, xa na mu a ra e e xanin konyiya kui, e e xa se birin ba e yi ra.

³⁴ Ndee fama ne lonnilae malide, kono a gbegbe e yanfama ne.

³⁵ Lonnila ndee birama ne, alako e xa seniyan toore saabui ra beenun waxati xa kamali.»

³⁶ «Na mange fama ne a waxonfe rabade. A a yete itema ne, a a yete igbo dangife alae birin na, a woyenyi magaaxuxi fala Ala xili ma, naxan gbo alae birin be. A na fe mooli birin nabama ne han Ala xa xone xa waxati xa kamali.

³⁷ A mu ala yo binyama, hali a babae gbee nun a xa ginee gbee. A mu ala yo binyama barima a a yete igboma ne dangife e birin na.

³⁸ A xa taa makantaxie findima ne a xa alae ra, a fa e batu xema, gbeti, geme

tofanyie, nun naafuli mooli birin na. A babae mu nu darixi na fe mooli ra.

³⁹ A gere tima bõnsõe nde xa ala nan xa mali ra. A mixi binyama ne naxan a yete magoroma a be, a a niya mixi gbegbe xa lu e fan bun ma. A bõxie itaxunma ne mixie ma naxee kõbiri soma a yi ra.»

⁴⁰ «Waxati dõnxõe na a li, yirefanyi mange kelima ne koola mange xili ma. Mange fama ne kelide koola ma, a din boore ra alo banbaranyi dinma bõxi ra ki naxe. Sõori ragisee, soe ragie, nun kunkui gbegbe na a yi ra.

⁴¹ A fama ne bõxi ma dennaxe tofan dangi bõxi birin na, mixi wuyaxi halaki, kõnõ Edon, Mowaba, nun Amoni kuntigie e yete sõtõma ne.

⁴² Bõxi gbegbe luma ne a xa nõe bun ma, hali Misira, a mu nõma a yete sõtõde a yi.

⁴³ A Misira xeeama, gbeti, nun naafuli birin tongoma ne. Libiyakae nun Etiy-opikae fan birama ne a fõxõ ra.

⁴⁴ Kõnõ xibaaru naxan kelima sogetede nun koola biri ra, na fama ne a magaaxude han a siga a bõpe texi ra, a xa pama wuyaxi halaki.

⁴⁵ A a xa mange leele tima baae nan longori ra, geya seniyeñxi mabiri naxan tofan geya birin be. Faxe a terennama menni ne, mixi yo mu fa a malide.»

12

Maleke xa masenyi rapõnyi

¹ «Na waxati, maleke mange Mikayeli kelima ne, maleke naxan i xa pama makantama. Na findima waxati xõrõxõe nan na, naxan maniye singe mu nu to, kabi pamanee fõle han yakõsi. Na waxati, naxee xilie sebeñxi buki kui, e kisi sõtõma ne.

² Mixi gbegbe naxee faxaxi e na gaburi kui, e kelima ne.

Ndee sigama ne ariyanna, ndee siga yahannama yaagi kui.

³ Lõnnilae yanbama ne alo koore xõri, karamõxõ tinxinxi naxee pama rafama tinxinyi ma, nee yanbama ne alo tunbuie,

naxee mu xubenma abadan.»

⁴ «Daniyeli, i xa yi masenyi findi gundo ra. Yi buki ragali han waxati rapõnyi. Na temui mixi gbegbe a xaranma ne, e xa fahaamui xun masa.»

⁵ N tan Daniyeli, n naxa xeme gbeti firin to xiye kui. Keren tixi xure de ra be biri, boore tixi naakiri ma.

⁶ Keren naxa xeme maxõrin naxan nu na xure xun ma, dugi fiixe ragoroxi naxan ma, «Na fe magaaxuxie jõnma temui mundun?»

⁷ Dugi fiixe kanyi, naxan nu tixi xure xun ma, na naxa a belexe firinyie ite koore ma, a fa a fala, «N bara n kali Ala xili ra naxan na abadan, yi fe xa bui, waxati saxan nun a tagi nan a ra. A fama kamalide pama seniyeñxi senbe na jõn temui naxe.»

⁸ N na me ne, kõnõ n mu a fahaamu. N naxa a maxõrin, «N marigi, yi fe jõnma di?»

⁹ A naxa n yaabi, «Daniyeli, siga, barima yi masenyi gundo na a ra, a nõxunxi han waxati rapõnyi.

¹⁰ Mixi wuyaxi seniyeñma ne, e fiixe, nõxõe birin ba e ma. Kõnõ mixi jaaxie mu sese fahaamuma, e luma ne fe jaaxi raba ra. Lõnnilae tan fahaamui sõtõma ne.»

¹¹ «Lõxõ yo lõxõ seexe dan temui ma, han fe raharamuxi dõnxõe raba temui, xi wulu keren, xi keme firin tongo solo-manaani nan na e tagi.

¹² Seewe na mixi be naxan a tun nabexima han xi wulu keren, xi keme saxan, xi tongo saxan a nun suuli xa kamali.

¹³ I tan Daniyeli, i xa i tun nabexi han a jõnma temui naxe. Na temui i fama ne i malabude, i man gbilen keli ra alako i xa i ke sõtõ saamin ti lõxõe.»

Ala xa masenyi Annabi Hose be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa masenyi xoxoxe ti Isirayilakae be Annabi Hose saabui ra. Ala nu bara Isirayila sugandi a xa findi a xa jama ra, a xa lu a xa niini bun ma, a xa lu a xa yaamari bun ma. Kono Isirayila mu tin na ra. E naxa bira ala gbete foxo ra, e findi kuye batui ra. Ala naxa xono e ma a jaaxi ra, han a nate tongo a xa e lu kaaifiri sagoe, e xa lu konyiya kui.

Annabi Hose na masen ne Isirayila be misaali nde ra naxan noma findide terenna ra won be. A naxa Isirayila xa wali maniya langoeja ra, a naxan nabama a xa mori ra naxan nu bara a doxo seriye ki ma. A naxe langoe gine naxan meema a xa mori fanyi ra, naxan bara fe fanyi mooli birin naba a be alako futi xa sabati, na gine mooli bara finsiriwaliya jaaxi raba. Isirayila a na mooli raba ne Ala ra. Ala to e sugandi, a nu lan ne e xa lu a sagoe, kono e mu tin na ra. E birafe kuye foxo ra, na bara lu alo yanfanteya langoe naxan nabama a xa mori fanyi ra.

Na birin kui, Ala nu noma xonode a xa jama ma a jaaxi ra, a fa e birin sonto e xa yunubi xa fe ra. Kono yi kitaabui wama a masenfe ne, Ala xa xanunteya gbo adama be hali na findi yunubitoe ra. Ala mu taganma kira fanyi masenfe yunubitoe be alako a man xa gbilen Ala xa niini bun ma. A fe birin nabama ne alako adama xa kisi, a xa lu kira fanyi xon ma.

Ala laayidi naxan tongo Isirayila be, a xa e ragbilen e xa wali kobi foxo ra, a na laayidi tongoma ne won fan be. Ala wama won naminife Sentane xa yaamari bun ma, a wama ne won xa lu a xa denbaya kui kisi nun heeri na dennaxe. Ala xa won mali tinfe na ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Hose be

Annabi Hose xa denbaya

¹ Alatala naxa masenyi ti Beeri xa di Hose be, Yusiya, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mange xa waxatie kui Yudaya. Yerobowami nan nu na Isirayila mange ra.

² Alatala xa masenyi nan ya Annabi Hose be: Alatala naxa a fala Annabi Hose be, «Siga, i sa langoe gine nde tongo, a man xa die bari i be, barima bekae langoeja nan nabama Alatala rabejinfe kui!»

³ Hose naxa siga, a sa Gomeri tongo, Dibilayimi xa di gine. Na naxa teege, a di bari a be.

⁴ Alatala naxa a masen Hose be, «I xa a xili sa Yisireeli, a gbe mu luxi n xa Yehu xa denbaya jaxankata, barima e faxe ti ne Yisireeli. N Isirayila xa mangeya jonma na ki ne.

⁵ Na loxoe n Isirayila xa geresoe senbe kanama ne Yisireeli taa kui.»

⁶ Gomeri man naxa teege, a di gine bari. Alatala naxa a masen Hose be, «A xili sa <Mixi xonxi,> barima n mu kinikinima Isirayila ma, n mu a xa yunubi xafarima sonon.

⁷ Kono n kinikinima ne Yudaya tan ma, n fa a rakisi a Marigi Alatala senbe ra. N mu e rakisima tanbe ra, xa na mu a ra santidegema ra, gere ra, soee ra, nun soe ragie ra.»

⁸ Gomeri to «Mixi xonxi» de ba, a man naxa teege, a di bari a xa mori Hose be.

⁹ Alatala naxa a masen, «I xa a xili sa <N gbe mu a ra,> barima n ma jama mu wo ra sonon, wo Marigi mu n na sonon.»

2

Isirayila gbilenfe Ala ma

¹ Isirayilakae fama ne wuyade alo baa de ra meyeniyi, naxan mu noma maniyade, naxan mu noma kontide. Singe ra, a nu a falama e be dennaxe, «N ma jama mu wo ra,» a a falama ne e be, «Ala Nije xa die.»

² Yuda bonsoe nun Isirayila bonsoe malanma ne, e mange keren sugandi e birin be.

Na loxɔɛ xungbe Ala e ramini ma ne
konyiya kui,
a e rasabati e xonyi.

3 «Wo xa a fala wo taarae xa fe ra, <Ala xa
jama.>

Wo xa a fala wo xunya e xa fe ra, <Ala
xanuntenyie.>

4 Wo xa wo nga Isirayila kalamu,
barima n ma gine mu a ra,
a xa mɔri mu n fan na!
A xa a xa langoeɲa maxiri see ba a yatagi
ma,

a a xa jengeya maxiri see ba a xipee tagi.

5 Xa na mu a ra, n Isirayila luma a rageli
nan na,

alo a nu ki naxe a bari loxɔɛ.
N e xa boxi mafindima ne gbengberenyi
ra,

6 a findima yire maxare nan na.

N e faxama ye xoli nan na.

N mu kinikinima a xa die ma,
barima langoe di nan e ra.

7 E nga e soto langoeɲa nan kui.

Na bara findi yaagi ra e be.

A naxa a fala, <N birama ne n jengee foxo
ra,

naxee donse nun ye soma n yi,

naxee dugi fima n ma,

naxee n kima ture nun minse ra.>

8 N i xa kira findima tunbe kungsi ra na
nan ma,

n i rabilin tete ra, alako i naxa kira to.

9 A sigama a jengee foxo ra,

kɔno a mu e masotoma.

A e fenma, kɔno a mu e toma.

A a falama ne, <N xa gbilen n ma mɔri
xon,

barima jalexinyi nu na n be menni dangi
yakosi ra.>

10 A mu a kolon fa fala n tan nan nu baloe
soma a yi,

mengi, ture, nun minse.

N tan nan nu gbeti nun xema fan soma
a yi,

kɔno a naxa na birin nawali Bali kuye be.

11 Na nan a to n ma mengi na mo, n a
bama a yi.

Weni bogi bundu temui, n na fan bama a
yi.

Xuruse xabe xaba temui, n mu tinma e xa
se soto,

naxan noma findide e xa dugie ra.

12 Yakosi n xa a rayaagi a jengee ya xori,
alako mixi yo naxa a ba n yi ra.

13 N jalexinyi birin bama ne e yi,

alo e xa malabui loxɔɛ sali,

e xa kike neene sali,

a nun e xa sali birin.

14 N xa e xa weni bilie, nun e xa xore bilie
kana.

E naxe a na findixi e xa langoeɲa sare nan
na.

N na sansi birin kanama ne,

a xa findi wula ra subee sabatima
denaxe.

15 N Isirayila jaxankatama ne,

barima a serexe bama Bali kuye be,

a lu alo langoe naxan a yete maxirima
dugi fanyi ra,

a bira a jengee foxo ra.

Na kui a naxa neemu n tan ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

16 «N a xaninma gbengberenyi ma na nan
ma,

n fa woyenyi joxunme fala a be.

17 A na keli menni, n man wuri bogilae fi
a ma.

Akori gulunba findima ne xaxilisa ra a be,

a fa sigi sa alo a fonike temui

alo a mini loxɔɛ Misira boxi ra.»

18 Alatala xa masenyi nan ya,

«Na loxɔɛ i n xilima ne <N ma mɔri.>

I mu n xilima <N kanyi> sonon.

19 N Bali kuye xilie bama ne i de i,

alako i xa neemu e ma.

20 Na loxɔɛ n saate tongoma ne e be,

nun wulai subee, xonie, a nun bubusee
ra.

N xali, santidegema, nun gere bama ne e
xa boxi ma,

alako e xa sabati naa boɲesa kui.

21 N i findima n ma gine nan na

tinxinyi, dugutegeɲa, nun hinne kui.

N mu meema i ra abadan.

22 Lanlanteya luma ne won tagi,

i fa Alatala kolon.»

23 Alatala xa masenyi nan ya.

«Na loxɔɛ, n i xa dube suxuma ne.

24 Koore tune ye ragoroma ne boxi ma.

Boxi baloe ramini ma ne wo be.

Sansie weni nun ture fima ne wo ma.

Yisireeli hayi birin fanma ne.

25 N Isirayila rasabatima ne na boxi ma n
yete be.
N nu naxan ma <Mixi xonxi,>
n kinikinima ne a ma.
N nu naxan ma, <N ma pama mu a ra,>
n a xilima ne, <N ma pama.>
E fan fama n tan nan xilide, <N Marigi
Ala.>»

3

Ala xa xanunteya Isirayila be

1 Alatala naxa a masen n be, «I man xa
i xa gine xanu, hali a to yene rabama a
nun a jengee ra. Na luma ne alo Alatala
xa xanunteya Isirayilakae be, e tan naxee
birama ala gbete foxo ra, e nu serexe ba
e be.»

2 N naxa gbilen na gine xa kote doko
ra gbeti kole fu nun suuli ra, nun mengi
busali keren nun a tagi.

3 N naxa a fala a be, «I xa i raxara n
xonxi. I naxa langoena raba sonon, i naxa
xeme gbete yo kolon fa. N fan luma i be
na ki ne.»

4 Waxati xonnakuye kui, Isirayila fama
ne lude mange mu na, yareratie, serexe,
kuyee, nun Ala maxorin se xanbi.

5 Na dangi xanbi, Isirayilakae gbilenma
ne, e fa e Marigi Alatala fen, a nun e xa
mange Dawuda. Na temui, e fama ne
gaaxude Alatala ya ra, e man lu a xa hinne
bun ma temui birin.

4

Isirayila xa tinxintareya

1 Isirayilakae, wo Alatala xa woyenyi
rame,
barima kiiti na wo nun Alatala tagi.
«Nondi nun hinne bara non wo ya ma.
Wo mu n kolonxi Ala ra wo xonyi sonon.

2 Danke matife, wule, faxe ti, mure,
langoena
nan gbansan gboxi wo yi ra.
Faxe tima temui birin.

3 Wo xa boxi fama lude sunnunyi kui na
nan ma.
Naxee birin sabatixi a ma,
e faxama ne e nun subee, xonie, nun
yexe ra.

E birin faxama ne.»

4 «Kono mixi yo naxa kalamui ti,

mixi yo naxa pama rakiiti.

Wo xa pama nan wo tan serexedubee
kalamuma.

5 Wo birama ne yanyi ra, wo bira ke ra.
Hali namijonmee, e tantanma.

N fama wo nga Isirayila faxade na nan
ma.

6 N ma pama na faxafe, a kolontareya ma.
Wo to bara wo makuya n kolonfe ra,
n fan bara wo makuya n ma
serexedubena ra.

Wo to bara wo Marigi Ala xa seriye
rabepin,

n fan bara wo xa die rabepin.

7 Serexedubee wuyaxi ki naxe,
e xa yunubie fan wuyaxi na ki ne.

N e xa binye masarama yaagi ra na nan
ma.

8 E baloma n ma pama xa serexe ra.
Na kui, e man nee radin ye yunubi rabafe
ma

e tan yete naxan nabama,
alako e man xa serexe gbete soto.

9 Nama yo, serexedubee yo,
n e birin jaxankatama ne e xa yunubie
xa fe ra,
n e sare ragbilenma ne e ma.»

10 «E e degema ne, kono e mu fama
lugade.

E kuyee batuma ne, kono nee mu e
rageenima,
barima e bara Alatala rabepin.

11 E langoena rabama,
e beere mooli birin minma.
Na nan e xaxili kanaxi.

12 N ma pama maxorinyi tima kuye ma.
E yaabi nde sotoma na wuri xuntunyi ra.
Langoena rabafe bara lu e boje kui.

Na bara e raloe,
na bara e makuya Ala ra.

13 E serexe bama geyae fari,
menni e surayi fan ganma serexe ra.
E na rabama wuri xungbee bun ma, niini
gbo dennaxe.

Na kui wo xa di ginee langoena rabama,
wo xa mamadie fan bara findi yene rabae
ra.»

14 «N mu fama wo xa di ginee nun
wo xa mamadie jaxankatade e xa
langoena xa fe ra,

barima wo tan fan jɛngɛɛ suxuma.
 Wo birin sɛrɛxɛ bama kuyee bɛ.
 Nama xaxilitare luma na gantanyi kui.
 15 Xa Isirayila bara bira langoeɲa fɔxɔ ra,
 wo tan Yudayakae, wo naxa na mɔɔli
 raba.
 Wo naxa siga Giligali, wo naxa te Beti
 Aweni.
 Wo naxa wo kali Alatala xili ra mɛnni.
 16 Xa Isirayila luma alo ninge kalabante,
 Alatala mu nɔma e rabalode alo yɛxɛɛ
 fanyie,
 e naxee dɛ madonna fiili xungbee ma.
 17 Eframikae bara kankan kuye ma.
 Wo xa e lu na.
 18 E xa beere na ɲɔn, e xa langoeɲa fan
 tongo.
 E xa mangɛɛ waxi yaagi nan tun xɔn ma.
 19 Foye fama e ra fanafanande na nan ma.
 E fama nɛ yaagide e xa sɛrɛxɛɛ xa fe ra.»

5

Ala Isirayila makiitife

1 «Sɛrɛxɛdubɛɛ, wo yi rame.
 Isirayilakae, wo a mato.
 Mangɛ xa denbaya, wo wo tuli mati.
 Kiiti na won tagi,
 barima wo bara findi gantanyi ra Misipa,
 wo bara findi yeɛ ra Taboro geya fari.
 2 Wo na mixi nan tun mafaxafe yi ki,
 n xa n yaxaseri masa wo bɛ.»
 3 «N Eframi kolon, Isirayila mu nɔxunxi
 n ma.
 Eframi na langoeɲa rabafe, Isirayila fan
 bara so seniyentareɲa kui.
 4 E xa fe kobie bara e makuya e Marigi Ala
 ra.
 Langoeɲa xaxili bara lu e ya ma.
 E mu Alatala kolon.
 5 Isirayila xa yetɛ igboya nan a niyama
 e xa bira, e nun Eframi.
 Yudaya fan birama nɛ e xa yunubi saabui
 ra.
 6 E xurusee xaninma sɛrɛxɛ ra, e xa
 Alatala fen,
 kɔnɔ e mu a toma barima a makuya e ra.
 7 E bara Alatala yanfa, e jɛngɛ die bari.
 Beenun kike keren, e xa bɔxi fama nɛ
 kanade, e fa halaki.»
 8 «Wo sara fe Gibiya. Wo xa a fe Rama.

Wo gere sɔnxɔɛ ite Beti Aweni.
 Bunyaminkae, yaxuie na wo xanbi ra.
 9 Eframi ɲaxankatama nɛ na lɔxɔɛ.
 Isirayila bɔnsɔɛ, n xa nɔndi masen wo
 bɛ.»

10 «Yudaya kuntigie fama nɛ n ma xɔnɛ
 kolonde,
 barima e ifu bɔxi naaninyie ma.
 11 Eframikae fan fama nɛ ɲaxankatade,
 barima e biraxi e yetɛ waxɔnfe nan fɔxɔ
 ra.
 12 N findima suuri nan na Eframi bɔnsɔɛ
 bɛ,
 N lu Yuda bɔnsɔɛ bɛ alo fi ɲaaxi.
 13 Eframi nun Yudaya a kolon e furaxi.
 Eframi sigama Asiriya,
 a xɛɛrae xɛɛma naa mangɛ xungbe xɔn
 ma,
 kɔnɔ a mu nɔma wo rayalande,
 a mu nɔma wo xa fie baride.
 14 N luma nɛ alo yetɛ Eframi bɛ,
 alo yetɛ yɔrɛ Yudaya bɛ.
 N nee ibɔɔma nɛ, n siga e ra,
 mixi yo mu e bama n yi.
 15 N xa gbilen n xɔnyi,
 han e xa e xa yunubi kolon, e fa n fen.
 E fama nɛ n fende e xa tɔɔrɛ kui.»

6

Alatala waxɔnfe

1 Wo fa be, won xa gbilen Alatala ma!
 A bara won tɔɔrɔ, kɔnɔ yakɔsi a won
 nayalanma nɛ.
 A bara won bɔnbɔ, kɔnɔ yakɔsi a won ma
 fie maxirima nɛ.
 2 Xi firin na dangi, a fama nɛ won naya-
 lande,
 a xi saxan nde a won nakeli, won fa lu a
 sɛɛti ma.
 3 Won xa Alatala fen, won xa a kolon.
 Ala fafe mu kanama.
 Lɔxɔ yo lɔxɔ kuye ibama, ɲɛmɛ birin tunɛ
 fama.
 Ala fan mu tondima fade won yire.
 4 «N munse rabama i tan na, Eframi?
 N munse rabama i ra, Yudaya?
 I xa hinne n mabiri, luxi nɛ alo xini naxan
 goroma gɛɛsɛgɛ,
 kɔnɔ beenun soge xa xɔnɔ, a ɲɔn.
 5 N wo gerema namipɔnmɛɛ xa masenyie
 ra na nan ma,

n wo faxama ne n ma masenyie ra.
N ma kiitie fiixe alo naiyalanyi.

⁶ Hinne rafan n ma dangife serexe ra,
Ala kolonfe dangi serexe gan daaxie ra.

⁷ E bara n ma saate kana,
alo adamadie darixi a ra ki naxe.
E bara n yanfa.

⁸ Mixi jaaxi wuya Galadi, faxetie bara gbo
naa.

⁹ Serexedubee baganma mixi ma Sikemi
kira xon ma alo mujetie.

Na faxe tife, fe jaaxi na a ra.

¹⁰ N bara fe jaaxie to Isirayilakae tagi:
Eframi bara langoeja raba, Isirayila bara
noxo.

¹¹ Yudaya, n na ge n ma pama ragbilende
konyiya kui,
n wo fan paxankatama ne.»

7

Eframi xa yunubie

¹ «N to wa Isirayila rayalanfe,
Eframi xa yunubi man naxa makenen.
Safari xa fe jaaxi naxa mini kene ma.
Na yanfantee muje tima, e yensen ye yire
birin.

² E e manoxun n mu ratuxi e xa kobija
ma,

kono n e xa wali birin toma ne.

³ Yi mixi kobie rafan mange ma,
kuntigie tinma e xa wali ra.

⁴ E xa langoeja gbo alo te xungbe,
taami ganyi naxan nadexema,
a fa wolen han a ge farin nafalade.

⁵ Kuntigie siisima ne mange xa xulunyi,
mange fan tinxi na fe mooli ra.

⁶ E boje bara te alo te xungbe,
e e maso mange ra, e xa a yanfa.

E na fe birin xirima koe nan na
alako geesege e xa wali jaaxi xa kamali.

⁷ E boje naxa te han e kiitisae birin
nabira,
e e xa mangee birin faxa.

Na mixi mooli mu n ma kiiti mamema fefe
ma.

⁸ Eframi wama lufe ne alo si gbete,
kono a luxi ne alo taami naxan ganxi a
jaaxi ra.

⁹ Si gbete a senbe kanama, kono a mu a
kolon.
A forixi, kono a mu na rakorosi.

¹⁰ Isirayila a yete igboma, a mu gbilen a
Marigi Alatala ma,
a mu bira a xa seriye foxo ra.

¹¹ Eframi luxi ne alo ganbe xaxilitare.
A Misirakae xilima, a saate tongoma
Asiriyakae be.

¹² E na siga naa, n fama ne n ma yele
wolide e ma,
e xa bira alo xoni.

N e paxankatama ne, alo a masenxi e be
e xa malanyi kui ki naxe.

¹³ Naxankate na e be, barima e bara e gi
n xun ma.

Gbaloe na e be, barima e bara n matandi.
N nu waxi ne e xun sarafe, kono e wulee
sama n xun ma.

¹⁴ E yaye raminima e xa sade ma,
kono e mu sunnuxi e boje ma.

E e malanma alako e xa donse nun weni
fen,

kono e e makuyama n tan na.

¹⁵ N tan nan e xuru, n tan nan senbe fi e
ma,

kono e finsiriwaliya rabama n na.

¹⁶ E mu e ya tima koore ra,
e yanfe tima alo yanfe yili.

Na nan a ra, e kuntigie faxama san-
tidagama ra,
e yaagi Misira boxi ma e xa woyenyi xa fe
ra.»

8

Isirayila xa kuye batui

¹ «Wo xa gere sara fe!

Yaxui goroma ne Alatala xa banxi ma alo
sege,

barima pama bara n ma laayidi kana,
e naxa muruta n ma seriye ma.

² E n xilima,

«Muxu Marigi Ala, muxu i kolon, muxu
tan, Isirayila.»

³ Isirayila to bara fe fanyi bejin,
yaxui birama ne a foxo ra.

⁴ E bara mangee ti n ma yaamari mu
naxan na,
e bara kuntigie ti e mu n maxorin.

E bara kuyee rafala e xa gbete nun xema
ra.

Nee halakima na nan ma.

⁵ Samarikae, wo wo xa ninge kuye wole.
N bara xono wo ma a jaaxi ra.

Wo wo yete manoxoma yi fe mooli ra han
mun temui?

⁶ Yi kuye fatanxi wo tan Isirayila nan na.
Mixi nde nan a rafalaxi, Ala mu a ra!
Samari xa ninge kuye fama ne butuxu-
nde.

⁷ Naxan jere ma fe jaaxi kui,
gbaloe fama ne a lide.
Hali mengi tonsae keren, e mu a sotoma
xe ma.
Sansi naxan bulama, a mu findima baloe
ra.
Hali nde findi a ra, si gbete nan a donma.

⁸ E bara Isirayila xun nakana,
e e xanin paman konyiya kui.

⁹ Isirayilakae bara siga Asiriya boxi ma,
alo sofale naxan luma a keren.

¹⁰ Hali e mixi naxee saraxi sie tagi e
kantafe ma,
n e birin malanma ne,
alako e xa toro mangee xa kote bun ma.

¹¹ Eframi bara serexebadee rawuya
alako e xa yunubie xa xafari,
kono na serexebadee bara a niya
e xa yunubie soto.

¹² N bara n ma seriyee birin sebe, e xa na
kolon,
kono e mu tide toxi a ma.

¹³ E serexee bama n be, e na sube don,
kono na mu rafan Alatala ma.
Yakosi, Alatala fama ne e paxankatade e
xa yunubie xa fe ra,
e xa gbilen Misira boxi ma.

¹⁴ Isirayila bara nemu Ala ma, naxan e
daaxi.
E na mangee banxie tife.
Yudaya fan na taae tife, naxee senbe gbo,
kono n na birin ganma ne te ra.»

9

Isirayila xa paxankate

¹ Isirayila, i naxa jalexin,
i naxa seewa alo si gbete.
I to i Marigi Ala bejin, i bara findi langoe
ra.

Langoe masundi bara rafan i ma,
i naxan sotoma lonyi yire.

² Wo mu baloe sotoma lonyi yire,
wo mu weni sotoma weni bogi bundu se
kui.

³ E mu luma Alatala xa boxi ma,

Eframi gbilenma ne Misira,
e fama donse haramuxie donde Asiriya
boxi ma.

⁴ E mu serexe ye daaxie bama Alatala be.
E xa serexee mu rafanma a ma,
e luma alo jon yire taami.
Naxee nee donma e findima seniyentaree
nan na.

Na findima donse nan na e be,
kono a mu findima serexe ra Alatala be a
xa horomobanxi kui.

⁵ Wo munse rabama sali loxae Alatala ya
i?

⁶ Hali e sa e ratanga gbaloe ma,
Misirakae fama ne e faxade, e e ragata
Nofi.

E xa harige birin loema ne, e xonyi
findima ne wula ra.

⁷ Naxankate loxae na fafe,
yunubi sare ragbilenma temui naxe.

Isirayila xa na kolon.

Isirayila xa yunubi gbo,
na na a ra e namionmee xonma,
e daxui xili sa e xun ma.

⁸ Ala nun namionmee Eframi kantama,
kono mixie tan gantanyi tema
namionmee be.

E mu rafan mixie ma Ala xa horomobanxi
kui.

⁹ Eframikae bara so yanfanteya kui,
alo naxan nabaxi Gibiya.

Ala mu nexamuxi e xa yunubi ma,
a fama e paxankatade na nan ma.

¹⁰ «N to Isirayila to,
a nu fan alo bogi se naxan toma wula i.
Wo benbae nu luxi ne alo xore bogi
singee,

kono e naxa bira kuye xonxi foxo ra
naxan nu na Peyori.

¹¹ Eframi xa binye sigama ne alo xoni
naxan tunganma.

Di bari mu na, teege mu na.

¹² Xa a sa a li e naxa die xuru, n e birin
bama ne e yi.

E fe jaaxi sotoma ne n na e rabolo temui
naxe.

¹³ N bara Eframi to a sabatixi yire fanyi,
alo Tire na ki naxe,

kono Eframi xa die soma ne faxetie yi ra.»

¹⁴ Alatala, a lanma i xa munse raba e be?

I xa gine furuxie furi kana, i xa e xije xara.
 15 E jaaxui birin masenxi ne Giligali.
 Menni n bara e xon folo e xa fe jaaxie xa fe ra.
 E mu rafanma n ma sonon.
 E xa kuntigie findixi matandilae nan na.

16 «N bara Eframi bonbo.
 A luxi ne alo sansi naxan sanke bara xara,
 a mu bogima sonon.
 Xa Eframikae fa die bari,
 n e halakima ne.»
 17 N Marigi Ala fama ne e rabejinde,
 barima e mu e tuli matixi a ra.
 E findima ne biyaasilae ra sie tagi.

10

Isirayila xa makiiti

1 Isirayila luxi ne alo sansi bili fanyi naxan bogima a fanyi ra.
 Konon a xa bogi to wuya, a naxa serexebade fan rawuya.
 A xa boxi to tofan, a naxa tonxuma gemeti kuye be.
 2 E bone mu na Alatala gbansan xa ra,
 na na a ra e bara yunubi soto.
 Alatala e xa serexebadee rabirama ne,
 a e xa tonxuma gemee kana.
 3 Yakosi e a falama,
 «Mange mu na muxu xun ma,
 barima muxu mu gaaxuma Alatala ya ra sonon.
 Mange noma munse rabade muxu be?»
 4 E woyenma, e e kalima, e saate tongoma,
 konon na birin fufafu.
 Kiiti fanyi mu luma e yi,
 alo nooge jaaxi naxan bulama xe ma.
 5 Samarikae fama ne kontofilide e xa ninge kuyee xa fe ra
 naxee na Beti Aweni.
 Nama wa tima, serexedubee fan sunnunma,
 barima e pelixinxi naxan na, na fama ne bade e yi ra.
 6 Na kuyee xaninma ne Asiriya boxi ma,
 a fa lu Mange xungbe ma.
 Eframi yaagima ne,
 birin fama ne yode Isirayila xa kewali ma.
 7 Samari nun a mange xaninma ne,
 alo wuri xuntunyi ye naxan xaninma.
 8 Kuye batudee naxee na Beti Aweni, e kanama ne.

Na serexebadee, Isirayilakae yunubi raba dennaxe,
 e findima tunbe yiree nan na.
 E fama ne a falade geyae be,
 «Muxu makoto, muxu ragata!»

9 «Isirayila, kabi wo naxa na yunubi jaaxi raba Gibiya,
 wo na yunubi sotofe tun.
 Naxankate fama e lide Gibiya na nan ma.
 10 A bara n kenen n xa e halaki.
 Sie fama ne e gerede, e e suxu e xa yunubi gbege xa fe ra.

11 Eframi luxi ne alo ninge xuruxi, wali rafan naxan ma.
 N fama ne luuti xiride a xunyi ma, a xa wali raba n be.
 Yudaya fan xa wali, Yaxuba bonsoe xa kote xanin.

12 Wo xa wali tinxinxi raba,
 alako wo xa fe fanyi soto.
 Wo xa wakili neene tongo,
 wo xa Alatala fen han a fa temui wo yire,
 a tinxinyi lu wo bone kui.
 13 Konon wo tan mu tin na wali tinxinxi ra.
 Wo bara fe jaaxi raba.
 Yanfanteya nun yete igbona bara gbo wo yi ra.

Wo bara la wo xa soorie senbe ra,
 14 konon e ya fama isode,
 e xa yire kantaxie fama ne kanade,
 alo na gere loxoe Salaman xutu soto Beti Arabeli xun ma temui naxe.
 Na loxoe ginnee nun e xa di birin faxa ne.
 15 Na mooli fama ne Beteli lide a xa yunubie xa fe ra.
 Subaxe na a li, Isirayila mange faxama ne.»

11

Ala xa kinikini

1 «N Isirayila xanu ne a dimedi temui.
 N naxa n ma di xili a xa keli Misira boxi ma.
 2 Konon n to nu e xilima, e naxa e makuya n na,
 e serexe ba Bali kuyee be, e surayi gan gemee masolixie be.
 3 N tan nan nu Eframi malife a xa jere kui,
 konon e mu a kolonxi a n tan nan nu meenife e ma.

⁴ N nu na e mabendunfe marafanyi nun xanunteya ra.

N tan nan e ramini konyiya kui, alako e xa balo a fanyi ra.

⁵ Yakosi, hali e mu fa sa gbilen Misira boxi ma,

Asiriya nan noe sotoma e xun na, barima e bara tondi gbilende n ma.

⁶ Na nan a ra santidegema fama e xa taae lide,

a fa e xonyi birin kana.

E waxonfe mu sooneyama sonon.

⁷ N ma pama bara gbilen n foxo ra.

Hali e birin n xili, n mu e xun nakelima.»

⁸ «Kono Efirami, n xa i rabepin di?

N xa Isirayila rabolo di?

N mu noma fe rabade i ra

alo n naxan nabaxi Adamaha.

N xa i lu alo Seboyimi?

Tore bara n boje suxu.

N bara kinikini wo ma.

⁹ N bara n ma nate masara,

n boje bara xinbeli.

N bara dije Efirami ma, barima Ala nan n na.

Adama mu na n tan na.

Seniyentoe nan n na wo tagi.

N bara n ma xone lu na.

¹⁰ E fama ne birade Alatala foxo ra.

Ala na a xui ramini senbe ra alo yete magaaxuxi,

e fama ne lude a xanbi ra kelife soge-gorode mabiri.

¹¹ E kelima ne Misira boxi ma alo xonie, e kelima ne Asiriya boxi ma alo ganbee.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

12

Isirayila xa yanfanteya

¹ «Efirami wama n madaxufe.

Isirayila wama n yanfafe.

Yudaya tan birama ne Ala foxo ra,

a mu lanlanteya kana Ala seniyenxi mabiri.

² Efirami fe fufafu fenma,

a birama mixie foxo ra naxee na fuge ra.

A xa wulee nun fe paaxie gbo.

A saate tongoma Asiriya be,

a oliwi ture fima ne Misira mange ma.

³ Ala Yudayakae makiitima ne,

a Yaxuba bonsoe paxankatama ne,

a fa a xa kewali sare ragbilen a ma.»

⁴ E na e nga furi kui,

Yaxuba naxa a taara tingilinyi suxu.

A to fori, e nun Ala naxa gere so.

⁵ E nun maleke naxa gere so, a xutu soto a ma.

A naxa wa, a a mayandi a xa hinne a ra.

Yaxuba a to ne Beteli.

E nun Ala woyen menni ne.

⁶ Alatala nan Mange ra.

Xili xungbe kanyi nan Alatala ra.

⁷ I tan xa fa i Marigi Ala ma,

i naxa dugutegepa kana,

i xa seriyetinxinxi suxu.

I xaxili ti i Marigi Ala ra temui birin.

⁸ Yule sikeeli wule rawalima, a mixi tooro.

⁹ Efirami bara a fala,

«N bara banna han!

N bara naafuli soto n yete senbe ra.

N mu yunubi yo rabaxi.»

¹⁰ «N tan nan i Marigi Alatala ra,

naxan i ramixi Misira boxi ma.

N man i radoxoma ne kiri banxie kui,

alo won ma sali temui dangixie.

¹¹ N nu woyenma namiponmee be,

n laamatunyie wuyaxi so e yi ra.

N nu taalie masenma wo be namiponmee saabui ra.

¹² Galadikae luma ne fe paaxi raba ra.

Na fe na a niyama n fama e xun nakanade.

E ningee bama serexe ra Giligali,

kono n fama ne e xa serexebadee kanade,

e xa lu alo geme malanxie xee ma.»

¹³ Yaxuba naxa a gi Arami boxi ma.

Isirayila naxa findi xurusee demadonyi ra,

alako a xa gine nde soto.

¹⁴ Alatala naxa Isirayila ramini Misira boxi ma

namiponmee nde saabui ra.

Alatala naxa meeni Isirayila ma a xa xerae saabui ra.

¹⁵ Efirami bara Alatala raxono a paaxi ra.

E Marigi fama ne e paxankatade e xa faxetixie xa fe ra,

a fa e rayaagi.

13

Ala xa xone

1 Nama nu gaaxuma ne Efirami xa
woyenyi ya ra,
barima mixi binye nan nu a ra,
kono a naxa yunubi soto Bali kuye batufe
ra, a fa faxa.

2 Yakosi e man yunubie nan nabama,
e kuye rafalama gbeti ra.
E kuye yailanma,
kono xabui wali gbansan nan a ra.
E adamadie bama serexe ra,
e ninge kuye sunbuma.

3 Na na a niyama e fama jonde alo kunda
naxan goroma geesege,
alo xini naxan yolonma geesege,
alo maale lagi foye naxan xaninma foye
ra,
alo tuuri naxan minima kuri kui.

4 «N tan nan i Marigi Alatala ra,
naxan i raminixi Misira boxi ma.
I naxa ala gbete kolon fo n tan.
Marakisima mu na i be ba n tan na.
5 N jengi saxi i xon gbengberen yire.

6 E to baloe soto, e naxa luga.
E to luga, e naxa findi yete igboe ra.
Na nan a ra e neemuxi n ma.

7 N luma ne e be alo yete,
naxan a noxunma kira xon han a sube
soto.

8 N e suxuma ne alo sube xaape, naxan
ma die baxi a yi.
N e ibooma ne alo yete, naxan wulai sube
faxama.

Wula subee man e ibooma ne.

9 Isirayila, i bara i yete kana,
barima i bara i malima yanfa, naxan findi
n tan na.

10 I xa mange na minden,
naxan nu lanma a xa wo rakisi?
I xa kiitise na minden,
i nu wama naxee xon alako i xa mange
nun mangedie soto?

11 N to kono wo ma, n bara mange so wo
yi ra.

Yakosi n a bama ne wo yi ra n ma xone
kui.

12 Efirami xa fe paaxi birin sebexi,
Ala mu neemuma a xa yunubie ma.

13 Tore fama ne a lide, alo gine naxan di
barima.
Kono di xaxilitare na a ra.

A bari temui na a li, a mu tinma minide a
nga teege.»

14 «N xa e xun sara aligiyama senbe yi?
N xa e rakisi saya ma?

Saya, i xa xone na minden?
Aligiyama, i xa senbe na minden?

N mu kinikinima wo ma feo!

15 Hali a senbe gbo a ngaxakerenyie tagi,
Alatala foye xare rafama ne
keli gbengberenyi sogetede mabiri,
a fa xuree nun kolonyie xoride.
Harige birin bama ne a yi ra.»

14

Isirayilakae xa tuubi Alatala ma

1 Samarikae bara yunubi soto e Marigi
Alatala matandife ra.

Na nan a ra e faxama santidegema ra,
e xa diyore wolima ne boxi ma,
e xa gine furuxie furi rabooma ne.

2 Isirayila, gbilen i Marigi Alatala ma,
barima i xa wali kobi bara i rabira.

3 Wo tuubi Alatala ma, wo fa yi woyen
fanyi fala a be,

«I xa dije muxu xa yunubie ma,
i xa hinne muxu ra.

Muxu xa tantui ba serexe ra, tuurae xa lu
na.

4 Asiriya mu noma muxu rakiside,
muxu mu tema soee fari gere xili ma.
Muxu mu kuyee xilima «Muxu Marigi Ala»
naxee yailanxi mixi belexe ra.
I tan nan gbansan kinikinima kiridie ma.»

5 «N e xa yanfanteya yailanma ne.

N e xanuma ne fonisireya ra,
barima n ma xone bara gbilen e foxo ra.

6 N luma ne Isirayila be alo xini,
e tofanma ne alo sansi fugaxi.

E sabatima ne alo wuri bili fanyi naxan
na Liban.

7 A salonyi kuyama ne.

A tofanma ne alo oliwi wuri,
a xiri fanyi raminima ne alo wondi naxan
na Liban.

8 Nama man sabatima ne Isirayila boxi
ma Ala xa niini bun ma.

E xa mengi fanma ne.

E xa fe noxunma ne alo weni bogi,
e fa xili fanyi soto alo Liban xa weni.

⁹ Efirami bɔnsɔɛ, munse na n nun kuyee
tagi?

N tan nan wo xa dubɛ suxuma,
n nan n pɛngi sama nɛ wo xɔn.
N luma nɛ wo bɛ alɔ wuri xinde fanyi.
Wo baloe sɔtɔma n tan nan saabui ra.»

¹⁰ Lɔnnila yi wɔyɛnyi kolonma nɛ.
Xaxilima yi masenyi fahaamuma nɛ.
Alatala xa kirae tinxin,
tinxintɔɛɛ pɛrɛma nee nan xɔn,
kɔnɔ matandilae dinkonma nee nan na.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui Ala masenyi nde tima Isirayila jama be Annabi Yoweli saabui ra. A naxe Isirayilakae xa yunubie bara a niya Ala xa jaxankate jaaxi doxo e ma. Yi jaxankate misaalixi soori gali magaaxui nan na, kono a findixi kaame xungbe nan na Alatala naxan nadinxi Isirayila boxi ra. Katoe to xe birin kana, Isirayila naxa lu kaame kui, Ala fa a masen e be na fatanxi e xa yunubie nan ma.

Kono Alatala to mu tin a xa jama xun nakanade tun e xa yunubie xa fe ra, a man naxa laayidi tongo e be a fama e malide. A na raba a Xaxili Seniyenxi nan saabui ra a naxan nagoroma mixi mooli birin ma naxan wama birafe a foxo ra. Kisi nan na ki Ala nu wama naxan fife a xa jama ma.

Na masenyi dangi xanbi, Ala woyenyi mooli gbete nan masenma dunija sie be naxee nu bara Isirayila tooro a jaaxi ra. A naxe a fama e makiitide e xa yunubie xa fe ra, e fa jaxankate xoxoxoe sotode.

Yi masenyi saxanyi findima nondi hagige nan na ibunadama birin be. Alatala bara a xa seriye ragoro dunija ma a xa namijonmsee saabui ra. Xa mixi tondi birade Ala waxonfe foxo ra, na findima fe xoxoxoe nan na e be. Kono xa e gbilenma Ala ma, a mu tondima e kide, a e xa yunubi xafari. Na kisi findixi kaabanakoe belebele nan na Ala naxan nabama mixie be naxee boje wama makorefe Ala ra. Ala xa won mali na kisi sotofe! Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be

Isirayila xa boxi xa kanari

¹ Masenyi nan yi ki Alatala naxan masen Petuweli xa di Yoweli be:

² Forie, wo yi fe rame,
boxikae, wo wo tuli mati.

Yi fe mooli bara raba nu wo xa waxati,
xa na mu wo benbae xa waxati?

³ Wo yi ya maxaran wo xa die be,
wo xa die fan xa a ya maxaran e gbe die
be,
e gbe die fan xa a ya maxaran e gbe die
be e fama naxee baride.

⁴ Kulie naxan lu, katoe xunxurie bara na
don.

Katoe xunxurie naxan lu, katoe xungbee
bara na don.

Katoe xungbee naxan lu, katoe mooli
gbete fan bara na don.

⁵ Wo tan siisilae, wo xunu, wo xa wa.
Beere minyie, wo xa wo xui ite,
barima wo mu fama weni neene sotode
sonon.

⁶ Namane senbema nde naxan xa mixi
konti mu kolon,
na bara din n ma boxi ra.
A jinyie luxi ne alo yete jinyi,
a banganyie luxi ne alo yete gine ban-
ganyie.

⁷ A bara n ma weni xee kana,
a n ma xore bilie ibolon.
A bara e kobole ba han e salonyi bara fixe
foen.

⁸ Wo xa wa alo sungbutunyi naxan xa
xeme bara faxa.

⁹ Alatala xa serexedubee sunnunxi,
barima hadiya donse mu na Alatala xa
banxi kui sonon.

¹⁰ Xee bara kana, boxi fan na sunnunyi
kui,
barima donse xun bara rakana, weni nun
ture mu na.

¹¹ Xe sae wama ne, weni sansi sie sun-
nunma ne,
barima naxan birin bogixi xee ma, na
birin bara kasara.

¹² Weni bilie bara xara, xore bilie bara
loxosin.

Weni bilie, tugi bilie, mangoe bilie, nee
birin bara xara.

Mixie xa jalexinyi bara jon.

¹³ Na kui a lanma wo tan serexedubee,
wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

Wo tan naxee serexe ganma serexebade
fari, wo xa wa.

Wo xa koe radangi nimise kui, wo tan
naxee walima n Marigi Ala be,

barima hadiya donse bara ꞓon Ala xa
banxi kui.

14 Wo xa sunyi suxu, wo xa sali raba.
Wo xa forie nun ꞓama malan wo Marigi
Alatala xa banxi kui,
wo fa a maxandi wo boꞓe birin na.

15 Alatala xa loꞓe xoroꞓe bara makore.
A fama ne kanari belebele tide Ala
Senbema xili ra.

16 Wo mu a toxi won ma donse bara ꞓon,
seewe nun ꞓelaxinyi mu na Ala xa banxi
yire sonon?

17 Sansi xorie bara xara bende bun ma.
Sansi xorie ragatadee bara bira, donse
bara ꞓon.

18 Xurusee wama donse fe ra.
Yexee toꞓoma barima ꞓooge mu na.

19 Alatala, n i tan nan maxandima, barima
te bara filie nun burunyi gan.

20 Hali burunyi subee ya tixi i ra,
barima xuree bara xori, te bara filie gan.

2

Marigi xa loꞓe bara makore

1 Wo sarae fe n ma geya seniye nxi Siyoni
fari!

Boꞓikae birin xa seren gaaxui ra,
barima Alatala xa loꞓe na fafe, a bara
makore.

2 Dimi nun kuye ifoꞓe loꞓe nan a ra.
A luxi ne alo kunda nun nuxui ifoꞓe
naxan dinma geya ra,
alo subaxe naiyalanyi yensenma ki naxe.
Nama senbema belebele fama ne,
naxan maniyee mu toxi temui dangixi,
a man mu toma temui naxan sa fama.

3 Te saxi e ya ra, te saxi e xanbi ra.
Boꞓi naxan na e ya ra,
a tofan alo sansi yire Ala naxan daaxi
Adama be,
kono e na dangi, na boꞓi fa findi gbeng-
berenyi magaaxuxi yire ra.
E a birin kana!

4 E luxi alo soe galie, soorie doꞓoꞓi naxee
fari.

5 E tunganma ne alo soori ragisee naxee
goroma geyae tagi.

E xui maniya te wundui xui ra naxan sexe
ganma.

E maniya soori gali senbema ra naxan tixi
gere ki ma.

6 Mixie na e to, gaaxui luma ne e suxu ra,
e yatagie birin ifoꞓo.

7 E e gima ne alo palamae,
e tema taa tete ma alo korogbae.
Kankan siga a xa kira ra, e mu e bama
kira ma feo.

8 E mu dinma e boore ra,
kankan biraxi a xa kira nan foxo ra.
Hali e gerefae ti e ya ra, e soma ne nee ra
e xa safe mu kana.

9 E dinma ne taa ra, e e gima ne tete fari.
E tema ne banxie fari, e so wunderie ra
alo mujetie.

10 Boꞓi serenma ne e ya ra, koore a imaxa.
Soge nun kike ifoꞓoma ne, tunbuie mu
yanbama sonon.

11 Alatala a xui raminima ne a xa geresoe
ya ra.

E wuya, e a xa yaamari suxu senbe ra.
Alatala xa loꞓe xungbe magaaxu.
Nde noma na loꞓe raxande?

12 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo xa wo yete ragbilen n ma yakosi.
Wo xa na raba wo ꞓanige fiixe ra,
sunyi ra, wa ra, nun mayandi ra!

13 Wo naxa wo xa dugie iboo sunnunyi
kui,
wo xa wo boꞓe nan masara.

Wo xa wo yete ragbilen wo Marigi Alatala
ma,
barima a hinnema ne wo ra, a kinikini wo
ma,
a mu xonoma mafuren, a xa mixi xanui
gbo,
a gbilenma a xa gbaloe foxo ra.

14 Nde a kolon xa a mu a xa nate
masarama,
xa a mu dipema, a fe fanyi raba wo be?
Na temui wo fama ne donse nun minse
hadiya ra wo Marigi Alatala be.

15 Wo xa sarae fe Siyoni!
Wo xa sunyi suxu, wo sali xungbe raba.

16 Wo xa ꞓama malan seniye nyi kui.
Wo xa forie, dimee, nun diyoree xili.
Xeme naxan bara gine doꞓo, a tan nun a
xa gine xa lu na malanyi kui.

17 Serexedubee, wo tan naxee walima
Alatala be,

wo xa wo mawa Ala be serexebade nun
 horomobanxi tagi,
 a falafe ra, <Alatala, i xa i xa pama
 ratanga.
 I naxa i ke tongomae rayaagi,
 e xa findi mayele se ra pamanee be,
 mixi fa a fala, E Marigi Ala na minden?>>

18 Alatala wama a xa pama xa lu a yi ra.
 A kinikinima e ma.
 19 Alatala bara a xa pama yaabi,
 a bara a masen a xa pama be:
 «N donse, weni, nun ture fima ne wo ma
 han wo wasa.
 N mu luma sie xa wo rayaagi sonon.
 20 N wo yaxuie makuyama ne wo ra,
 naxee kelima koola ma,
 n e radin gbengberen yire dennaxe
 kanaxi.
 E xa geresoe naxee tima yare,
 n nee madulama sogetede baa nan xora,
 naxee tima xanbi,
 n nee tan madulama sogegode baa nan
 xora.
 E boru xiri mini, a din yire birin na.»

Alatala bara kaabanakoe raba!
 21 Isirayila boxi, hali i mu gaaxu!
 I xa nelixin, i xa lu seewe kui,
 barima Alatala fe xungbee rabama.
 22 Burunyi subee, hali wo mu gaaxu,
 barima nooge man gbilenma ne fiili ma,
 sansi bilie man bogima ne,
 xore bilie nun weni bilie fan daxamui
 raminima ne.
 23 Wo tan Siyoni pama, wo xa seewa,
 wo xa nelixin wo Marigi Alatala xili ra,
 barima a tune fanyi rafama ne wo be,
 a tune gbegbe ragoroma ne wo be a
 waxati ma,
 alo a nu a rabama ki naxe a singe.
 24 Lonyie rafema ne sansi xori ra,
 fifae rafema ne weni neene nun ture ra.
 25 N wo xa daxamui joxoe fima ne,
 n ma geresoe senbema naxan kana,
 n ma geresoe naxee lanxi kulie, katoe,
 nun katoe maniyee ma,
 n naxee rasanba wo xili ma.
 26 Wo fama ne wo degede han wo luga.
 Wo n matoxoma ne, n tan wo Marigi Ala,
 naxan bara kaabanakoe raba wo be.
 N ma pama mu rayarabima sonon.

27 Na kui wo a kolonma ne a n na Isirayila
 foxo ra,
 a n tan nan na wo Marigi Alatala ra,
 a Ala gbete mu na.
 N ma pama mu rayarabima sonon.

3

Alatala Xaxili ragorofe dunija ma

1 Na dangi xanbi, n na n Xaxili ragoroma
 ne mixi birin ma.
 Wo xa di xemee nun di ginnee
 namijonmeja rabama ne,
 wo xa forie xiye sama ne,
 laamatunye goroma ne wo xa fonikee
 ma.
 2 N na n Xaxili ragoroma ne konyi xemee
 nun konyi ginnee ma.
 3 N tonxumae raminima ne koore nun
 boxi ma,
 naxee findima wuli, te, nun tuuri ra.
 4 Soge dimima ne, kike masarama ne a
 findi wuli ra,
 beenun Marigi xa loxoe xungbe magaax-
 uxi xa a li.
 5 Na kui, naxan yo na Alatala xili, na kanyi
 kisima ne.
 Mixi kisixie luma ne Siyoni nun
 Darisalamu,
 alo Alatala a masenxi ki naxe.
 Alatala kisi ragirixi naxee ma, nee luma
 ne kisi mixie donxoe ya ma.

4

Ala sie makiitima ne

1 Na temui, n na Yuda nun Darisalamu
 ragbilen e xonyi,
 2 n si birin malanma ne Yehosafati gu-
 lunba kui.
 Menni n e makiitima ne n ma pama
 Isirayila xa fe ra,
 naxee findixi n ke tongomae ra.
 Dunija si naxee rayensen ye pamanee
 ma,
 e n ma boxi itaxun e boore ma,
 3 e n ma pama raba e sago ra.
 E xemee dimee mati langoeja sare ra,
 e ginnee dimee mati beere sare ra alako e
 xa siisi.
 4 «Wo tan Tirekae, Sidonkae, nun Filisi-
 takae, wo wama munse xon ma n be? Wo
 wama wo gbe nan joxofe n ma? Xa na

na a ra, n wo sare fima ne wo xa wali ra mafuren mafuren.

⁵ Wo bara n ma xεema nun n ma gbeti tongo n ma hɔrɔmɔbanxi kui, wo fa a raso wo xa kuye banxie kui.

⁶ Wo bara Yudakae nun Darisalamukae mati Girɛkikae ma, alako e xa makuya e xɔnyi ra.»

⁷ «N e ramaxama ne alako e xa keli yire wo e matixi dɛnnaxε, n fa wo sare fi wo xa wali jaaxi ra.

⁸ N wo xa di xεmεe nun di ginεe matima ne Yudakae ma, alako e fan xa e mati Sebakae ma naxee makuya wo ra.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Wo yi fala dunija sie be:

<Wo xa fe yailan gere xili ma, wo xa wo xa sɔorie malan.

Geresoe birin xa e maso, e xa gere rakeli!

¹⁰ Wo xa wo xa kerie yailan santidεgεmae ra,

wo xa wo xa wɔrɔtεe fan yailan tanbεe ra.

Senbetare xa a fala, «N senbe gbo!»

¹¹ Wo xa fa be,

wo tan si naxee na muxu rabilinyi.»»

Alatala, i xa sɔorie ragoro menni fa!

¹² Sie xa keli, e xa malan Yehosafati gulunba kui,

barima n e birin makiitima ne.

¹³ Wo xa wɔrɔtεe tongo, barima xε bara mɔ!

Wo xa weni bogi bundu, barima e bara gbo ye,

mixie xa jaaxuna xa fe ra.

¹⁴ Namae, wo xa goro kiitisa gulunba kui, barima Alatala xa lɔxɔε bara makɔre naa.

¹⁵ Soge nun kike dimima ne, tunbuie mu yanbama sɔnɔn.

¹⁶ Alatala fama ne a xaape xui raminide kelifε Siyoni,

a xui magaaxuxi minima ne kelifε Darisalamu.

Koore nun bɔxi sεrɛnma ne,

kɔnɔ Alatala findixi kantari nan na a xa nama be,

a findi yire makantaxi ra Isirayila be.

¹⁷ Na kui, wo a kolonma a n tan nan wo Marigi Alatala ra,

naxan yigiyaxi n ma geya seniye nxi Siyoni fari.

Darisalamu findima yire seniye nxi nan na,

si gbeteε mu menni gerema sɔnɔn.

¹⁸ Na lɔxɔε, weni neene nun xipe gboma ne geyae ma.

Ye toma ne Yudaya birin ma,

ye dulonyi bulama ne Alatala xa banxi kui,

a goro Kasiya gulunba kui.

¹⁹ Kɔnɔ Misira bɔxi luma ne kana ra, Edon findi gbengberenyi ra gbaloe xa fe ra,

e naxan dɔxɔ Yudakae ma e faxafe ra fufafu.

²⁰ Kɔnɔ nama sabatima ne Yudaya nun Darisalamu waxati birin.

²¹ N e xa yunubi xafarima ne e nu bara naxan naba.

N tan Alatala, n yigiyama Siyoni ne.

Ala xa masenyi Annabi Amosi bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Amosi namipɔnme nan nu a ra naxan kawandi ti Yudaya Mange Yusiya xa waxati. Na temui Isirayila bɔxi, Ala naxan fixi a xa pama ma kabi Annabi Munsa xa temui, a nu bara taxun dɔxɔ firin. A yirefanyi sɛeti xili Yudaya, a kɔɔla sɛeti xili Isirayila. Mange Yerobowami nu na Isirayila bɔxi ma. A mu tin birade Ala xa seriye fɔxɔ ra, a xa pama fan mu lu kira fanyi xɔn ma.

Annabi Amosi naxa kawandi ti Isirayilakae bε, alako e xa gbilen e xa yunubie fɔxɔ ra. A naxa tɔnyi dɔxɔ kuyee batufe ra. E mu Alatala batufe rabɛpin, kɔnɔ e nu bara kuye batui fan sa na fari. Na nan a ra Ala naxa a masen e bε Annabi Amosi saabui ra, a e xa sali birin bara findi sali fufafu ra. Ala mu wama a firin nde xɔn ma.

Na waxati Isirayilaka wuyaxie nu bara naafuli gbegebe sɔtɔ. E naxa a mapɔxun a na birin findixi Ala xa barake nan na e tan mabiri. Annabi Amosi naxa a masen e bε a na naafuli mu nu kelixi Ala xa ma, a kelixi e xa fe kobie nan ma e naxee rabaxi setaree ra.

Annabi Amosi to gε e kalamude na fe ma, a naxa a fala e bε a Alatala fama nε e paxankatade a paxaxi ra e xa yunubie xa fe ra. Isirayilakae nu a mapɔxunxi nε a fe xɔrɔxɔe yo mu nɔma e lide, kɔnɔ Amosi naxa e mayandi e xa gbilen Ala xa seriye ma, xa na mu a ra e birin fama nε halakide.

Alatala naxa Isirayilakae paxankata alɔ Annabi Amosi a fala e bε ki naxε. E yaxuie naxa e gere a paxaxi ra. Isirayilaka naxee mu faxa santidegema ra, e naxa lu konyiya kui pamanε ma. Alatala xa masenyi birin naxa kamali.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo to mixie bε. A lanma won xa won tuli mati yi kawandi ra alako won xa danxaniya Ala ma alɔ a wama a xɔn ma ki naxε. Xa na mu a ra won fan fama nε paxankate

sɔtɔde alɔ Isirayilakae. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Amosi bε

Annabi Amosi xa masenyi

¹ Annabi Amosi, Tekowaka xuruse kanyi, naxa laamatunyi to Isirayila xa fe ra Yudaya mange Yusiya nun Isirayila mange Yerobowami, Yowasi xa di xa waxati, nε firin beenun bɔxi xa seren. Annabi Amosi xa masenyi nan ya:

² «Alatala a xaape xui raminima Siyoni ma alɔ yete, a a xui itexi raminima keli Darisalamu. Sexε mu na filie ma xurusee naxan donma, Karemele geya fan bara xara.»

Damasi xa yunubi sare

³ Alatala naxa a masen, «Damasi xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra. E bara Galadi kana a paxaxi ra, alɔ bɔxi buxama ki naxε.

⁴ N te dinma Xasayeli xa banxi ra na nan ma. Na te nan fama Ben Hadada xa yire makantaxie gande.

⁵ N Damasi xa naade balan se girama nε. N Awenikae halakima nε gulunba kui, a nun mange naxan na Beti Eden. Siriya pama xaninma nε Kiriya konyiya kui.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Gasa xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen, «Gasa xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra. E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon konyiya kui.

⁷ N te dinma Gasa tete ra na nan ma. Na fama nε a yire makantaxie gande.

⁸ N Asidodikae halakima nε, a nun mange naxan na Asikalɔn. N Ekiron paxankatama nε, Filisitakae birin faxama nε.»

Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Tire xa yunubi sare

⁹ Alatala naxa a masen,
 «Tire xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu
 a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon
 konyiya kui,
 e saate kana e naxan tongo e nun e
 ngaxakerenyi Isirayilakae tagi.
¹⁰ N te dinma Tire tete ra na nan ma.
 Na te fama ne a yire makantaxie gande.»

Edon xa yunubi sare

¹¹ Alatala naxa a masen,
 «Edon xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara e ngaxakerenyie gere santidegema
 ra.
 E mu kinikini e ma,
 e xa xone xun nan tun masama.
¹² N te dinma ne Teman na.
 Na te nan fama Bosara yire makantaxie
 gande.»

Amoni xa yunubi sare

¹³ Alatala naxa a masen,
 «Amonikae xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara Galadi gine furuxie furie raboo
 santidegema ra,
 alako e xa boxi xun xa masa.
¹⁴ N te radexema Raaba tete ra na nan ma.
 Na te nan fama a yire makantaxie gande.
¹⁵ E xa mange nun a xa kuntigie fama ne
 xaninde konyiya kui,
 gere sonxoe rate gere so loxoe,
 turunnaade foye mini xui loxoe.»
 Ala xa masenyi nan na ki.

2

Mowaba xa yunubi sare

¹ Alatala naxa a masen,
 «Mowaba xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara Edon mange xorie gan
 han e bara findi xube ra.
² N te dinma Mowaba ra na nan ma.
 Na te fama ne Keriyoti yire makantaxie
 gande.
 Mowaba xa fe jonma gere sonxoe nan
 kui,

gere feru fe xui kui.
³ N e xa kiitisa xungbe halakima ne
 nun a xa kuntigie ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

Yudaya xa yunubi sare

⁴ Alatala naxa a masen,
 «Yudaya xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara n ma seriye matandi,
 e mu n ma yaamarie suxu,
 barima e bara e yete raloe lafe ra ala wule
 daaxie ra,
 e babae la naxee ra.
⁵ N te dinma Yudaya ra na nan ma.
 Na te nan fama Darisalamu yire makan-
 taxie gande.»

Isirayila xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,
 «Isirayila xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E tinxintoe matima kobiri ra,
 e misikiine matima sankiri sare xa fe ra.
⁷ E tooromixie xa fe mayo,
 e tonde setare xa kiiti sade.
 Babe nun a xa di, ginedimedi keren
 masama.
 Na kui e bara n xili seniye nxi rasoto.
⁸ E dugi italama e naxan nasuxuxi seeke
 ra,
 e e sa na ma serexebade fe ma.
 E weni sotoma tinxintareya ra,
 e na min e xa alae xa banxie kui.»

⁹ «E na finsiriwaliya birin nabama n ya i,
 n tan naxan Amoriikae halaki e be,
 Amoriikae naxee xungbo e senbe gbo alo
 konde bili.

N naxa Amoriikae foxi birin ba naa,
 alako e naxa no senbe sotode sonon.
¹⁰ N man naxa wo ramini Misira boxi ra,
 n fa wo rapere je tongo naani bun ma
 gbengberenyi ma,
 alako wo xa Amori boxi soto.
¹¹ N naxa namiponmee rakeli wo ya ma,
 a nun Nasari segetalae naxee bara fi n ma.
 Isirayilakae, a mu na na ki xe?»
 Alatala xa woyenyi nan na ki.

¹² «Kono wo tan bara beere so Nasari
 mixie yi ra.
 Wo bara tonyi doxo namiponmee ra

a e naxa Ala xa masenyi masen.»

13 «N fama wo butuxunde na nan ma,
alɔ kote binye a maxanin se butuxunma
ki naxe.

14 Mixi xulunxi mu nɔma a gide.
Senbema senbe bama ne a yi ra.
Geresoe faxama ne gere kui.

15 Tanbe woli mu tima.
Naxan xulun a gide na sanyi mu a bama
e i.

Soe ragi mu kisima.

16 Na lɔxɔe geresoe suusaxi a gima a
mageli nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3

Ala naxan janigexi Isirayila be

1 Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
Alatala naxan masenma Isirayilakae be,
a xabile naxan namini Misira bɔxi ra.

2 «N wo tan nan gbansan sugandi dunjia
xabilee birin ya ma.

Na nan a ra, n a janigexi wo xa
jaxankate soto wo xa yunubie xa
fe ra.»

3 Mixi firin nɔma jere ralande
xa e mu lanxi na ma?

4 Yete a xui ramini wula i
xa a mu sube nde sotoxi?

5 Xɔni goroma yeɛ kui
xa donse mu na yeɛ ra?

Gantanyi nɔma fulade
xa xɔni mu suxuxi a ra?

6 Feri fema taa nde kui nama kui mu ifu?
Gbaloe taa nde lima, xa Alatala xa mu a
ragiri?

7 Marigi Alatala mu fefe rabama,
a mu a xa gundo masen a xa konyi
namijɔnmee be.

8 Yete na a xui ramini, nde mu gaaxuma?
Marigi Alatala na wɔyen, nde tondima na
masende?

9 Wo xa yi fala Asidodi yire makantaxie
kui,

wo man xa yi fala Misira yire makantaxie
kui,

«Wo xa wo malan Samari geyae fari,
wo xa a mato mennikae kontɔfilixi ki
naxe,

a nun e e boore tɔɔrɔma ki naxe.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«E mu tinxinyi yo kolon,

e xa fe jaaxi nun muje xun nan tun
masafe.

E naxan sɔtoma, e na malanma e xa yire
makantaxie nan kui.»

11 Marigi Alatala naxan masen, na nan yi
ki.

«Wo wo ya rabi, wo yaxui na fafe wo xa
bɔxi kanade.

E fama ne wo xun nakanade,
e fa wo xa yire makantaxie kana.»

12 Alatala naxa a masen,

«Yete na yexee ibɔɔ,

xuruse demadonyi nɔma yexee sanyi
firin,

xa na mu a ra a tuli xuntunyi rakiside yete
ma.

Isirayilakae fan kisima na ki ne.

Samarika naxee e malabuma sade ma,
naxee e magoroma Damasi magoro see
kui,

wo tan mu kisima.»

13 Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo tuli mati n na,

wo na masen Yaxuba bɔnsɔe be.

14 N na Isirayila jaxankata

a xa yunubie xa fe ra temui naxe,

n man e jaxankatama ne e xa
serexebadee xa fe ra naxee na
Beteli.

Na serexebadee suxusee birama ne bɔxi.

15 N man e xa banxi tofanyie rabirama ne,

jemɛ nun sogofure banxi birin,

naxee ratofanxi sili jinyi ra.

N na birin kanama ne.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Ala naxan nabaxi alako Isirayila xa gbilen a ma

1 Wo wo tuli mati yi masenyi ra,

wo tan gine naxee luxi alɔ ningee,

ninge tofanyie naxee na Basan bɔxi ma.

Wo tan naxee sabatixi Samari geya fari,

wo tan naxee misikiine tɔɔrɔma,

wo tan naxee tima setaree fari.

Wo nu fa a falama wo xa morie be,

«Wo fa beere ra, won naxan minma.»

² Marigi Alatala bara a kali a xa seniyyenyi ra,

«Kiiti loxoe na fafe.

E fama ne wo suxude wure konkoronxie ra, e wo nun wo xa die xanin.

³ Wo minima ne wo xa tete kanaxi kui, kankan tixi a boore xanbi ra.

E wo xaninma ne yire makantaxi.»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

⁴ «Wo siga Beteli, alako wo xa yunubi raba naa.

Wo siga Giligali, alako wo man xa yunubi soto.

Wo xa serexe ba geesege birin, wo man xa farile ba ne saxan yo ne saxan.

⁵ Wo lebini taami ba tantui serexe ra.

Wo wo xa panige serexe masen birin be, barima na fe molie rafan wo ma, wo tan Isirayilakae.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ «N nu bara kaame raso wo xa taae kui. Taami yo mu lu wo xonyi.

Kono hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

⁷ «Kike saxan to nu luxi xe xa xaba, n tondi ne tune ragorode wo ma.

N bara a niya taa ndee xa tune soto, taa ndee naxa a soto.

N bara a ragiri ndee xa tune soto, xe ndee naxa tune soto.

⁸ Mixie bara keli taa ndee, e siga ye fende taa gbete kui,

kono ye xoli mu ba e ma. Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N bara fure ragoro wo xa sansie ma, n bara e xara foye ra.

Katoee bara wo xa laakoe kana, a nun wo xa weni sansie, wo xa xore sansie, nun wo xa oliwi sansie.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ «N bara fure paaxie ragoro wo ma, alo n a rabaxi Misira boxi ma ki naxe.

N bara wo xa segetalae faxa santidegema ra,

e boru xiri naxa te wo ra.

Wo yaxuie bara e xa soee tongo.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹¹ «N bara wo paxankata,

alo n Sodomu nun Gomora paxankataxi ki naxe.

Wo luxi ne alo wuri naxan naminixi te.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «N fama i tan Isirayila paxankatade na nan ma.

N na yi raba i ra, i fama ne i Marigi Ala kolonde.»

¹³ Naxan geyae nun foye daaxi, naxan adama xa mapoxunyi birin kolon,

naxan subaxe findima koe ra,

naxan perema yire itexi fari,

a xili Mange Alatala.

5

Ala wama naxan xon

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra.

N bara yi beeti ba Isirayila bonsoe jon fe ma.

² «Isirayila seniyyentoe bara faxa, a mu kelima sonon,

a bara bira, mixi yo mu a rakelima.»

³ Marigi Alatala naxa a masen,

«Isirayila bonsoe,

Taa naxan xeme wulu keren xema gere sode,

a xeme keme nan gbansan toma gbilen na.

Taa naxan xeme keme xema gere sode,

a xeme fu nan gbansan toma gbilen na.»

⁴ Alatala naxa a masen Isirayila bonsoe be,

«Wo fa n fen alako wo xa kisi.

⁵ Wo naxa n fen Beteli, wo naxa siga Giligali,

xa na mu a ra Beriseeba,

barima Giligalika birin sigama ne konyiya kui,

Beteli fan halakima ne.»

⁶ Wo Alatala fen alako wo xa kisi.

Xa na mu a ra, Yusufu bɔnsɔɛ, Alatala wo
sɔntɔma nɛ tɛ ra.

Betelika yo mu na naxan na tɛ rax-
ubenma.

⁷ Wo tan bara tinxinyi mafindi n naxɔnfe
ra,
wo bara yo seriye ma.

⁸ Alatala nan tunbuie sa koore ma,
a dimi iyalan subaxe ma,
a soge radula, kɔɛ xa so,
a ye tongo baa ma,
a na findi tune ra, a goro bɔxi ma.
Naxan na birin nabama, a xili nɛ Alatala.

⁹ Alatala mixi xungbee halakima nɛ,
a e xa yire makantaxie kana.

¹⁰ E mixi xɔnma naxan kiiti sama seriye
ra,
nɔndi fale mu rafan e ma.

¹¹ Wo misikiine tɔɔrɔma,
wo baloe bama e yi ra duuti ra.
Wo bara banxi tofanyie ti gemɛe ra,
kɔnɔ wo mu fama sabatide nee kui.
Wo bara weni sansi fanyie si,
kɔnɔ wo mu fama na weni minde.

¹² N a kolon wo xa haake nun wo xa
yunubi gbo.

Wo tinxintɔɛ tɔɔrɔma,
wo seriye bejinma kɔbiri xa fe ra,
wo mu setaree makiitima nɔndi ra.

¹³ Na nan a toxi xaxilima dunduma,
barima yi waxati mu fan.

¹⁴ Wo fe fanyi fen, wo wo yi ba fe jaaxi
ra,

alako wo xa kisi, Mange Alatala xa lu wo
sɛeti ma,

alɔ wo a falama ki naxe.

¹⁵ Wo xa fe jaaxi xɔn.

Fe fanyi xa rafan wo ma.

Wo xa kiiti xa tinxin.

Xa wo na raba, temunde,
Mange Alatala kinikinima nɛ wo tan
Yusufu bɔnsɔɛ dɔnxɔɛe ma.

¹⁶ Na nan a toxi won Marigi Alatala,
Dunija Daa Mange naxa a masen,
«E e wa xui itema nɛ taa kui,
e e wa xui itema nɛ kira xɔn ma.
E xe sa xilima nɛ e xa e wa xui ite jɔn fe
ma,

e beɛtibae xilima nɛ e xa faxe beɛti ba.

¹⁷ N nɛ dangima xe ra temui naxe,
n wa xui nan tun mema.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Naxankate diinɛlae be

¹⁸ Naxankate na mixi be
naxan wama Alatala xa kiiti lɔxɔɛ xa fa.
Wo wama munse xɔn ma na lɔxɔɛ?

Na findima dimi nan na wo be,
Na mu findima naiyalanyi xa ra.

¹⁹ Na luma nɛ alɔ mixi naxan a gima yetɛ
ya ra,

a fa sɔjɛ li.

A na so banxi kui, a a kilɔn banxi ra,
bɔximase fa a xin.

²⁰ Alatala xa kiiti lɔxɔɛ mu findixi dimi xa
ra?

Naiyalanyi yo mu na wo be na lɔxɔɛ.

²¹ «N bara wo xa sali xɔn,
e mu rafan n ma fefe ma.

N mu wama e xɔn feo.

²² Wo xa serexe gan daaxi yo,
wo xa farile serexe yo,

wo xa xanunteya serexe yo,
e sese mu rafan n ma.

N mu tinma e rasuxude, hali keren.

²³ Wo beɛti xui makuya n na.

N mu wama wo xa kɔra beɛti xui ramefe.

²⁴ N wama naxan xɔn,
tinxintɔɛe xa gbo wo ya ma alɔ ye naxan
na baa ma.

Wo xa fe fanyi xa lu alɔ xure naxan mu
xɔrima.

²⁵ Wo to nu na gbengberen yire jɛ tongo
naani bun ma,

wo serexe ba nɛ? Ade.

²⁶ Wo kuye maxanin nɛ,

alɔ wo xa mange ala, naxan xili Sikoti,

xa na mu a ra wo xa tunbui ala, naxan
xili Kiyun,

wo naxee yailanxi wo yetɛ ra? Ade.

²⁷ N fama nɛ wo xaninde konyiya kui
Damasi xanbi ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

6

Naxankate banna mixie be

¹ Naxankate na wo be,
wo tan naxee laxi wo yetɛ ra Siyoni nun
Samari geyae fari,

Isirayila bɔnsɔɛ a xaxili tima wo tan
naxee ra.

² Wo sa Kalene mato, a nun Xamata, na
taa xungbee.

Wo man xa goro Filisita bɔxi ma Gati
matode.

Nee fisa wo be?

E xa boxi gbo wo gbe be?

³ Wo a mapoxunxi ne a jaxankate loxo
mu wo lima,

kono wo a niyama ne fe jaaxi xa wo soto.

⁴ Wo wo malabuma sade tofanyi ma,
wo yexee nun ninge fanyi donma,

⁵ wo sigi sa kora ra.

Wo joxo a ma a wo fata na rabade alo
Annabi Dawuda.

⁶ Wo weni gbegbe minma, wo ture fanyi
maso wo fate ma.

Na kui, wo mu kontofilima Yusufu bonsoe
xa jaxankate xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi, wo singe sigama konyiya
kui.

Wo xa xulunyie danma ne.

⁸ Marigi Alatala bara a kali a yete ra.

Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«N Yaxuba bonsoe xa yete igbona xonxi.

E xa yire makantaxie mu rafan n ma.

N fama ne e birin halakide.»

⁹ Xa xeme fu na banxi nde kui,

e birin fama ne faxade.

¹⁰ E barenxi na so na banxi kui e furee
tongode, a xa e gan,

a fama ne mixi maxorinde naxan noxunxi
banxi kui,

«Mixi gbete na be bafe i tan na?»

A a yaabima ne, «Ade.»

A man gbilenma ne a fala ra, «I sabari,

a mu lanma Alatala xili xa fala,

¹¹ barima Alatala nan yaamari fima

a banxi xungbe yo, banxi lanma yo,

e birin xa rabira, e xa kana.»

¹² Soee noma e gide geme yire?

Ningee noma menni buxade?

Awa, munfe ra wo tinxinyi mafindima
tinxintareya ra,

wo seriye mafindi fe jaaxi ra?

¹³ Wo seewama fe fufafu ra.

Wo naxe a wo xa fe bara sooneya wo yete
senbe ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na nan a toxi, n fama kelide wo xili ma,
Isirayila bonsoe.

Wo tan naxee na Xamata han Araba xure,
si nde fama ne wo toorode.»

7

Ala xa laamatunyi singe Annabi Amosi

be

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n be:

Xe to xaba, mange xa sansi neene fan nu
na minife,

Alatala naxa katoe ramini.

² E to ge sansi birin donde boxi ma, n naxa
a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi,

i xa e xa yunubi xafari,

xa na mu a ra Yaxuba bonsoe fa baloma
di?

A senbe mu gbo.»

³ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a masen,
«Awa, yi mu rabama kore.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa laamatunyi firin nde Annabi

Amosi be

⁴ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n be:

Marigi Alatala naxa a janige te xa dexe.

Te naxa boxi birin gan, boxi ye birin naxa
xara.

⁵ N naxa a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi, dan
menni,

xa na mu a ra Yaxuba bonsoe fa baloma
di?

A senbe mu gbo.»

⁶ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a fala,

«Awa, yi mu rabama kore.»

Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa laamatunyi saxan nde Annabi

Amosi be

⁷ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n be:

Marigi nu tixi bilixi tinxixi fari,

biriki matinxin se nu suxuxi a yi ra.

⁸ Alatala naxa n maxorin,

«Amosi, i munse toxi?»

N naxa a yaabi,

«Biriki matinxin se.»

Marigi naxa a masen,

«N wama n ma jama xa matinxin.

N mu dipema sonon.

⁹ Kuye batudee kanama ne Isiyaga xa boxi
ma.

Isirayila xa salidee rabirama ne.

N kelima ne Yerobowami bonsoe xili ma
santidegema ra.»

Amosi nun Amasiya

¹⁰ Beteli serexedube Amasiya, naxa a masen Isirayila mange Yerobowami be, «Amosi na i yanfafe Isirayila bɔnsɔe ya ma. A naxan falama a mu fan bɔxi be.

¹¹ Amosi naxe, «Yerobowami fama ne faxade santidegema ra. Isirayila sigama ne konyiya kui jamane ma.»

¹² Amasiya naxa a fala Amosi be, «I tan naxan laamatunyi toma, keli be i siga Yudaya. I xa sa i baloe fen menni namijɔnme wali kui,

¹³ kɔnɔ i naxa namijɔnme masenyi ti Beteli de, barima mange xa salide na menni ne, a xa mangataa nan naa ra.»

¹⁴ Amosi naxa Amasiya yaabi, «Namijɔnme mu na n na. N baba fan namijɔnme mu a ra. Xuruse kanyi nan n na. N sikomoro sansi fan nawalima.

¹⁵ Alatala naxa n xili xurusee tagi, a fa a masen n be, «Siga, i sa namijɔnme masenyi ti n ma pama Isirayila be.»

¹⁶ Yakɔsi, i tuli mati Alatala xa masenyi ra, i tan naxan a falama n be, «I naxa namijɔnme masenyi ti Isirayila be, i naxa wɔyen Isiyaga bɔnsɔe be.»

¹⁷ Na wɔyenyi ma, Alatala naxe, «I xa gine findima ne langoe ra taa kui. I xa die faxama ne santidegema ra. I xa bɔxi bama ne i yi ra, a itaxun mixi gbete ma. I tan, i faxama ne bɔxi seniyyentare ma. Isirayila fan xaninma ne yire, naxan makuya a xa bɔxi ra.»

8*Ala xa laamatunyi naani nde Annabi Amosi be*

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n be: Debe nan nu a ra naxan nafexi sansi bogi mɔxi ra.

² A naxa n maxɔrin, «Amosi, i munse toxi be?» N naxa a yaabi, «Debe rafexi sansi bogi mɔxi ra.»

Alatala naxa a masen n be, «N ma pama Isirayila fan bara mɔ. N mu dijɛma sɔnɔn.»

³ Alatala xa masenyi nan ya: «Na lɔxɔee sigi naxan sama mange xa banxi kui,

na masarama ne wa xui ra. Furee ralantanma ne yire birin, birin dunduma ne na lɔxɔe.»

⁴ Wo wo tuli mati yi masenyi ra, wo tan naxee setare tɔɔrɔma, wo tan naxee tɔɔrɔmixi paxankatama.

⁵ Wo naxe, «Kike neene sali jɔnma mun temui,

alako won xa sare mati? Malabui lɔxɔe jɔnma mun temui, alako won xa maale mati? Won xa nde ba won ma se maniya see ra, won xa nde sa won ma saresoe xun ma. Won xa sikeeli kamalitare yailan.

⁶ Won xa misikiine mati kɔbiri ra, won setare mati sankiri sare ra. Won xa maale xɔri mati a lagi ra a xun ma.»

⁷ Alatala naxa a kali a yete ra, Yaxuba bɔnsɔe a yete igboma Ala naxan na:

«N mu neemuma e raba fee ma, han dunipa jɔn.

⁸ Yi bɔxi fama kanade na nan ma. Bekae birin luma sunnunyi nan kui. Bɔxi serenma ne alo Misira xure, naxan banbaranma, a man gbilen.»

⁹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne a ragiride na lɔxɔe, soge goro a goro temui mu a lixi, dimi sin bɔxi ma yanyi ra.

¹⁰ Wo xa salie masarama jɔn soe nan na, wo xa sigie masarama wa xui nan na. N sunnun donma ragoroma ne wo ma, n wo xunyi bi sunnun fe ma. N fama ne sunnunyi xungbe ragorode bɔxi ma, alo di kerenyi na faxesa. Na xɔne mu bama wo ma abadan.»

¹¹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Na lɔxɔee kaame sinma ne bɔxi ma, kɔnɔ donyi kaame mu a ra, ye xɔli fan mu a ra. Wo kaame Alatala xa masenyi nan ma fe ra.

¹² Wo bɔxi birin igirima ne, kelife kɔɔla ma han sogetede, Alatala xa masenyi fende, kɔnɔ wo mu a toma.

13 Na λῶξε wo xa ginēdimēdie nun wo xa segetalae faxama ne na kaame ma.

14 Singe, e nu e kalima Samari xa ala wule daaxi nan na.

E nu a fala, <N bara n kali Dana xa ala ra.>
<N bara n kali Beriseeba xa ala ra.>

Kῶno e fama ne birade, e mu kelima abadan.»

9

Ala xa laamatunyi dῶnxῶe Annabi Amosi be

1 N naxa laamatunyi nde to, Marigi nu na serexebade fari.

A naxa a yamari,
«Salide xunyi rabira,
salide sanyi itala.

A birin xa bira mixie xun ma,
N e xa die halakima ne santidegema ra.

Mixi keren mu kisima.
Mixi keren mu a nῶxunma n ma.

2 Hali e goro aligiyama, n nee suxuma ne.
Xa e te koore ma, n nee ragoroma ne.

3 Xa e e nῶxun n ma Karemele geya fari,
n e fenma ne, n e suxu.

Xa e e nῶxun n ma baa bun ma,
n bῶximasee yamarima ne a xa e xin.

4 Xa e yaxuie e xanin konyiya kui,
n yaamari fima ne e xa e faxa santidegema ra.

N nan n ya tima ne e ra,
kῶno na mu findima munafanyi ra e be,
a findima paxankate nan na e be.»

5 Marigi Alatala, naxan na Mangē ra,
xa a a panige a xa din bῶxi ra,
bῶxi serenma ne,
mixi birin lu sunnunyi kui,
a itema ne, a man a igoro alo Misira xure
Nili na banbaran je.

6 A bara a xa lingira ti koore ma.
A bara koore walaxe lu bῶxi xun ma.
A ye rakelima baa ma, a radin bῶxi ma.
A xili ne Alatala.

7 Alatala xa masenyi nan ya:
«Isirayilakae, wo tide mu gbo n be alo Etiyopikae?

N mu wo ramini xe Misira bῶxi ra,
alo n Filisitakae ramini Kafatoro ki naxe?
N mu wo ramini xe Misira bῶxi ra,
alo n Siriyakae ramini Kiro ki naxe?

8 Wo wo yae rabi:
Marigi Alatala bara yunubitῶee xa mangeya to,
a fama ne na halakide yi dunije bende fupi fari.»

9 Alatala xa masenyi nan ya:
«Kῶno n mu Yaxuba bῶnsῶe birin halakima.

N yaamari fima ne alako Isirayila bῶnsῶe xa mayegeti.

N a ifema ne alo maale ifema ki naxe,
alako xori fanyi keren naxa bira.

10 Kῶno yunubitῶee naxee birin na n ma jama ya ma,

n e faxama ne santidegema ra,
e tan naxee a falama,

<I mu fama muxu paxankatade,
na paxankate mu muxu lima.»

Isirayila xa kisi

11 «Na λῶξε n Dawuda xa mangeya kanaxi itema ne.

N fama ne na yailande,
n fama ne a rakelide alo a singe.

12 E man Edon masotoma ne,
a nun si birin n xili saxi naxee xun ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki,
a fama ne na birin nakamalide.

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo yae rabi:
Λῶξε fama a lide,
xe sae nun xe xabae walima waxati keren ne.

Weni bae nun xe sae, fan walima waxati keren ne.

Weni gboma ne geyae fari,
han geyae birin bunda.

14 N nan n ma jama ragbilenma ne a xonyi kelife ra konyiya kui.

E fama ne taa kanaxie tide, e sabatima dennaxe.

E weni bilie sima ne, e a weni min.
E laakῶe sama ne, e a bogi don.

15 N man e rasabatima ne e xa bῶxi ma.
E mu kelima bῶxi ma sῶnon

n dennaxe fixi e ma.»
Wo Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui, Annabi Abadiyasi a Ala xa kalamui masenma Edon bɔnsɔɛ xa fe ra. A nɔndi naxan fala a findi nɔndi hagige nan na ibunadama birin be. A masenyi fanyi tima ngaxakerenya xa fe ra. A lanma won xa won tuli mati na seriye ra.

Edon benba singe findixi Esayu nan na, Isiyaga xa di singe Rebeka naxan barixi a be. A guli boore findixi Yaxuba nan na. Na di firinyie to nu na e nga tɛɛɛ, Ala naxa a masen Rebeka be a e findima si firin nan na naxee fama e bore gereɛde (Fe Fɔlɔ Fɔlɛ 25:23). A naxe na di singe luma a xanbiratoe xa nɔɛ bun ma. Na kui Ala naxa barake sa Isiyaga xa di Yaxuba ma, a findi benba ra a xa jama Isirayila be. Esayu tan findi Edonkae benba singe nan na. E xa bɔxi nu na Isirayila nun Yudaya bɔxi nan fuge ra.

Ne wuyaxi dangi xanbi, Isirayila nun Yudaya naxa e kobe raso Alatala ra, a fa e xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma. Ala xa jama nu na na tɔɔre kui temui naxe, e ngaxakerenya naxee findixi Edonkae ra, e mu tin e malide fefe ma, e jan naxa nde sa e xa tɔɔre xun. Hali Ala to nu wama Yudaya jaxankatafe e xa yunubie xa fe ra, na maraaxui xa fe ra Edonkae naxan naminixi Ala xa jama ma, na mu a kenɛn. Ngaxakerenya fanyi mu nu na na ra.

Yi masenyi xɔrɔxɔɛ Esayu bɔnsɔɛ be a fatanxi na yunubi mɔɔli nan na. Ala xa won mali ngaxakerenya binyade alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxe. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be

Alatala xa masenyi Edon jama be

¹ Annabi Abadiyasi xa laamatunyi nan ya. Marigi Alatala xa masenyi Edon jama xa fe ra.

Muxu bara xibaaru nde me kelife Alatala ma.
Mixi nde xɛɛxi jamanɛɛ ma yi yaamari ra:
«Wo keli! Won xa siga Edon gereɛde!»

² «N i magoroma ne sie tagi, i fa lu yaagi kui.

³ I xa yete igboya bara i madaxu, i tan naxan sabatixi fɔnmɛɛ ra geyae kon na.

I a falama, «Nde nɔma n nagorode lan-banyi?»

⁴ Hali i te koore ma alɔ sege, i sa i tɛɛ sa tunbuie ya ma, n tan i ragoroma ne han bɔxi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ «Xa mupɛtie soma i xɔnyi kɔɛ ra, e mu e waxɔnse tongoma xe e hayi na naxan ma?

Xa sansi xabee fama i xɔnyi, e mu tɔnsɔɛ ndee luma xe naa?

⁶ Kɔnɔ Esayu bɔnsɔɛ tan, e harige birin bama ne e yi, e xa naafuli nɔxunxi tongoma ne.

⁷ Wo saata tongo booree wo kerima ne wo xa bɔxi ma.

Wo mali booree wo yanfama ne, wo nun naxee nu wo degeɛma lenge keren kui, nee gantanyi tema ne wo ya ra.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
«N lɔnnilae sɔntɔma ne Edon bɔxi ma na lɔxɔɛ,

n xaxilimae faxama ne Edon benba Esayu xa geyae fari.

⁹ E benba Teman xa sɔɔrie gaaxuma ne, e birin fa sɔntɔ Esayu xa geya longori.

¹⁰ Wo na gbaloe sɔtɔma ne wo xa fe jaaxi ma

wo naxan nabaxi wo ngaxakerenya Yaxuba bɔnsɔɛ ra.

Yaagi dusuma ne wo xun na, wo fa jon abadan.

¹¹ Na lɔxɔɛ e yaxuie to e xa bannaya xanin,

e na raba ne wo ya xori.

E to so e xa taa kui, e xa Darisalamu findi e gbe ra,

wo nu saxi e yaxuie de ra.

12 Wo mu lan wo xa ꞑelexin wo ngaxak-
erenyie xa tɔɔre ra.

Wo mu lan wo xa sɛɛwa Yuda bɔnsɔɛ xa
gbaloe ra.

Wo mu lan wo xa wo yɛtɛ igbo e xa tɔɔre
kui.

13 Wo mu lan wo xa so n ma ꞑama xa taa
kui a kasare lɔxɔɛ.

Wo mu lan wo xa yo e ma e kasare lɔxɔɛ.

Wo mu lan wo xa e harige ba e yi e kasare
lɔxɔɛ.

14 Wo mu lan wo xa wo nɔxun kira de ra
e xa mixie faxafe ra
naxee e gixi gere ma.

Wo mu lan wo xa e sa e yaxuie sagoe e xa
kasare lɔxɔɛ.»

15 «Alatala xa kiiti lɔxɔɛ na fafe si birin
bɛ.

I naxan naba, na nan nabama i fan na.

I xa wali sare gbilenma nɛ i ma.

16 Wo n ma xɔnɛ naxan sɔtɔxi n ma geya
seniyenxi fari,

sie fan fama nɛ na mɔɔli sɔtɔde han e
bɔnsɔɛ ꞑɔn.

17 Kɔnɔ mixi fama kisi sɔtɔde Siyoni geya
fari.

Menni findima yire seniyenxi nan na.

Yaxuba bɔnsɔɛ fama nɛ a kɛ masɔtɔde.

18 Yaxuba bɔnsɔɛ nun Yusufu bɔnsɔɛ
luma nɛ alo tɛ,

naxan Esayu bɔnsɔɛ ganma alo sɛxɛ.

Mixi yo mu kisima Esayu bɔnsɔɛ ya ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

19 «Negewikae Esayu xa geyae suxuma
nɛ,

Sefelakae Filisitakae xa bɔxi tongoma nɛ,

a nun Efirami nun Samari bɔxie.

Bunyamin bɔnsɔɛ fan Galadi bɔxi sɔtɔma
nɛ.

20 Yi Isirayilaka naxee gbilen e fama nɛ
nɔde Kanaan bɔxi ra han Sarepeta.

Darisalamukae naxee gbilen Sefarada,

nee fama nɛ Negewi taaɛ suxude.

21 Mixi naxee geenima nu fama nɛ tede
Siyoni geya fari,

e xa Esayu xa geyae yamari.

Mangɛya luma Alatala nan bɛ.»

Annabi Yunusa xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yunusa xa taruxui findixi masenyi belebele nan na ibunadama be. Alatala bara si wuyaxi daa, a e rasabati yire keren dunija ma. E to findi a xa daalisee ra, a wama ne e xa fe birin xa sooneya, e xa lu bojesa kui, e man xa a xa nondi kolon. Ala mu tinma si yo xa fisa boore be. E birin lan a ya i.

Kono adamadie luma tantan na menni ne, e fa a maroxun e fisa e boore be, e man Ala kolon dangife booree ra. Na yete igbona findixi fe paaxi nan na Ala mabiri. A wama ne a xa xibaarui xa yensen dunija birin ma, kono ndee mu tinma na ra. Annabi Yunusa findixi na misaali nan na.

Alatala to Annabi Yunusa xee Asiriya boxi ma a xa nondi kawandi e be, Annabi Yunusa mu tin na rabade xonnanteya xa fe ra. Asiriyakae nu findixi Isirayilakae yaxuie nan na. Na nan a toxi, Annabi Yunusa naxa nate tongo a xa a gi, alako a naxa Ala xa xeraya raba. Tondife Ala waxonfe ra, na findi ne fe xoxoxe ra Annabi Yunusa be, a fa a kolon a nu lan ne a xa bira Ala xa yaamari nan foxo ra.

Annabi Yunusa to na raba, kaabanakoe belebele naxa raba. Asiriya nama naxa fa bora Alatala foxo ra, e fa a batu. Annabi Yunusa fan naxa a kolon a boje kui a Ala xa xanunteya gbo si birin be. E rafan a ma, a man wama e rakisife e xa yunubie ma.

A lanma won tan fan xa na masenyi hagige fahaamu, a xa so won sondonyi kui. Xonnanteya gbo sie tagi to loxoe. Na mu findima fe fanyi ra ibunadama be. Ala mu wama na xon, barima a kolon na gere nan tun naminima naxan findima toore xungbe ra. Xanunteya nan fan. Won si birin lan Alatala ya i. Won birin xa won xinbi sin a bun ma. Ala xa a niya won

xa kafu won boore ma xanunteya kui. Amina.

Annabi Yunusa xa taruxui

Annabi Yunusa a gife Ala xa xeraya ma

¹ Alatala naxa a masen Amitayi xa di Yunusa be,

² «Keli, i siga taa xungbe naxan xili Ninewe, i xa n ma nate xoxoxe masen e be naxan fatanxi e xa fe paaxie ra n naxee toxi n na dennaxe.»

³ Kono Annabi Yunusa to wa a gife Ala xa xeraya ma, a naxa nate tongo a xa siga Tarasisi. A naxa goro Yafa wafu ra, a kunkui to naxan nu sigafe Tarasisi. A naxa kunkui masundi fi, a baki kunkui kui mixie xun ma sigafe ra Tarasisi, alako a xa a makuya Alatala ra.

⁴ Na kui Alatala naxa foye xungbe ramini baa ma, a findi turunnaade ra, a kunkui imaxa han a wa a kanafe.

⁵ Kunkuimae naxa gaaxu, kankan naxa a de rawa a xa ala be. E naxa nde ba kunkui xa kote ra, e a woli baa ma alako nde xa ba a binye ra. Yunusa naxa goro kunkui botini ma, a a sa menni, a xi paxi.

⁶ Kunkui kepini naxa siga a yire, a a fala a be, «I tan na xife ne? Keli, i xa i xa ala maxandi. Temunde a noma ne kinikinide won ma, a won natanga yi gbaloe ma.»

⁷ Kunkuimae naxa a fala e booree be, «Won xa kanda bun alako won xa a kolon, naxan yi gbaloe bendunxi won ma.» E to na raba, a naxa ilan Yunusa ra.

⁸ E naxa a maxarin, «Nde yi gbaloe bendunxi muxu ma? I munse wali rabama? I kelixi minden? Si mundun na i ra?»

⁹ Annabi Yunusa naxa e yaabi, «Eburu nan n na. N Alatala nan batuma, Ala naxan na koore ma, naxan baa nun boxi daa.»

¹⁰ Na kui kunkuimae naxa gaaxu ki fanyi ra, e a fala a be, «I yi rabaxi munfe ra?» A naxa a fala e be a nu a gife Alatala nan ma.

¹¹ Baa xa xaape to nu gboma nan tun, e naxa a maxarin, «Muxu xa munse raba i ra, alako baa xa a raxara muxu be?»

¹² Annabi Yunusa naxa e yaabi, «N a kolon a yi turunnaade xungbe xun tixi wo

ra n tan nan ma fe ra. Wo xa n woli baa ma. Na kui a raxarama ne.»

¹³ Kunkuimae naxa kata laala bade e xa xare masoto, kono na mu sooneya. Baa nu sigama xaape ra nan tun e xili ma.

¹⁴ Na temui e naxa Alatala maxandi, «Alatala, muxu bara i maxandi i xa muxu ratanga yi xeme xa faxe ma. Mixi fanyi nii bafe kote naxa doxo muxu xun ma, barima i tan Alatala na i waxonfe nan tun nabafe yi ki.»

¹⁵ Na fala xanbi, e naxa Yunusa tongo fa, e a woli baa ma. Baa xa xaape naxa dan.

¹⁶ Na fe naxa na mixie ragaaxu Alatala ya ra ki fanyi ra. E naxa serexe ba Alatala be, e kere tongo a be.

2

Annabi Yunusa xa Ala maxandi

¹ Alatala naxa yexe xungbe nde yamari baa ma a xa Yunusa gerun. Yunusa naxa lu yexe furi kui fepen saxan, ke saxan.

² A naxa a Marigi Alatala maxandi yexe furi kui yi ki:

³ «Alatala, n to n xui rate i ma n ma boje mini kui,

i bara n yaabi.

N to i xili kelife aligiyama,

i bara n xui me.

⁴ I to n woli baa botini ma,

ye bara n makoto, i nu fa i xa moronyie radin n ma.

⁵ N naxa a mapoxun i bara n keru,

kono n a kolon n man fama ne i xa banxi seniyenxi tode.

⁶ N naxa madula ye xora, baa naxa no n na.

Baa pooge naxa filin filin n konyi ma.

⁷ N goro ne baa botini ma han geyae folode.

N nu na geeli aligiyama,

kono i tan Marigi Alatala, i naxa n namini na yili tilinxi kui n jipe ra.

⁸ N nii to nu na bafe n fate i,

n naxa n mapoxun Alatala ma.

N ma maxandi naxa siga han a sa i li, i xa horombanxi seniyenxi.

⁹ Mixi naxee e nii taxu kuye senbetare ra, nee e yete raganma hinne fanyi nan na.

¹⁰ Kono n tan tantui beeti nan bama i be serexe ra,

n na n ma kere tongoxi rakamalima ne.

Kisi fatanxi Alatala nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi, Alatala naxa yexe yamari, a xa sa Annabi Yunusa boxun xare ma.

3

Annabi Yunusa Alatala xui rabatufe

¹ Alatala naxa gbilen masenyi ti ra Yunusa be, a naxe,

² «Keli, i siga yi taa xungbe naxan xili Ninewe. I xa sa n ma xera iba e be, n i tixi naxan na.»

³ Annabi Yunusa naxa keli a siga Ninewe, alo Alatala a masen a be ki naxe. Taa nan nu Ninewe ra naxan xungbo ki fanyi ra xi saxan pere rabama dennaxe.

⁴ Annabi Yunusa to fepen keren pere raba taa kui, a naxa yi masenyi ti folo, «Xi tongo naani nan luxi, Ninewe taa xa kana.»

⁵ Ninewekae naxa la Ala ra, e birin fa sunyi suxu, e sunnunyi dugi ragoro e ma tuubi fe ra, keli banna ma han misikiinee.

⁶ Yi xibaarui to Ninewe mange li, a fan naxa keli a xa kibanyi kui, a a xa mange donma rate a ma, a a sunnun dugi ragoro a ma, a fa sa doxo te xube xora tuubi fe ra.

⁷ Na kui a naxa yi masenyi ti Ninewe be, «Mange nun a xa kuntigie xili ra, sunyi bara maxandi mixie nun xurusee birin ma.»

⁸ Mixie nun xurusee birin xa sunnun dugi ragoro e ma, e xa Alatala xili senbe ra, birin xa gbilen a xa kira paaxi nun e xa kobina foxo ra.

⁹ Nde a kolon xa Ala mu a xa nate tongoxi masarama, a won natanga a xa xone gbe ma, a fa won nakisi faxe ma?»

¹⁰ Ala to a to Ninewekae bara tuubi, e bara e kobe so e xa kira paaxi ra, a naxa kinikini e ma, a mu gbaloe ragoro e ma sonon, alo a nu bara a panige ki naxe.

4

Annabi Yunusa xonofe

¹ Na fe mu nu rafanxi Annabi Yunusa ma fefe ma, a fa xono.

² A naxa a fala Alatala be, «Alatala, n mu nu yi fe xa falama n to nu na n xonyi temui naxe? N na n gi yi nan ma sigafe ra Tarasisi, barima n nu a kolon Ala nan i ra, naxan hinne nun kinikini masenma mixie be, naxan mu xonoma mafuren, naxan xa xanunteya gbo, naxan gbilenma a xa nate tongoxi foxo ra, a gbaloe lu na a nu wama naxan nabafe.

³ Yakosi Alatala, n nii tongo, barima n faxaxi nan fisa n baloxi be.»

⁴ Alatala naxa a maxarin, «A lanma i xa xono yi fe ma yi ki ne?»

⁵ Annabi Yunusa naxa mini taa fari ma, a sa doko taa sogetede mabiri leele bun ma, a naxan yailan a yete be. A nu wama a tofe ne fe naxan fama rabade Ninewe ra.

⁶ Alatala naxa wuri bili nde rabula a a ti Yunusa xun ma, alako a niini xa ti a xun, a naxa soge xa xone kolon. Yunusa naxa jalexin ki fanyi ra na wuri bili niini xa fe ra.

⁷ Kono na laxe kuye iba, Ala naxa a niya kuli nde xa sa na wuri bili don, a xa xara.

⁸ Soge to mini, Ala naxa foye fure ramini kelife sogetede, a soge xoxoxe ti Yunusa ma. Na naxa a niya Yunusa ya naxa iforo, a fa wa faxafe. A naxa Ala maxandi, «N faxaxi fisa n baloxi be to.»

⁹ Ala naxa Annabi Yunusa maxarin, «A lanma i xa xono yi wuri bili xa fe ma yi ki?» Yunusa naxa a yaabi, «Iyo. N xonoxi han n jan wama ne n xa faha!»

¹⁰ Alatala naxa a masen a be, «I tan menixi yi wuri bili nan ma, i mu naxan sixi, i mu naxan namoxi. A bulaxi ke keran nan na, na kuye iba, a man naxa faha.

¹¹ A mu lanma xe n tan xa kinikini Ninewe ma, yi taa xungbe, mixi wulu keme moxonen nun a xanbi na dennaxe, naxee mu fe fanyi nun fe paaxi tagi raba kolon, xurusee gbegbe fan na dennaxe?»

Ala xa masenyi Annabi Mika be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Mika xa kitaabui nondi hagige masenma to mixie be. Ala mu wama fe jaaxi xon, a yunubi birin xonma a boje birin na. Na kui ibunadama na keli Ala xa kira xon ma, Ala xa tinxinyi a niyama ne a xa na mixie jaxankata e xa fe rabaxi ma. E na findi a xa jama ra, e na findi jama ra naxan mu a kolon, e birin halakima ne na yunubie xa fe ra.

Na fahaamufe mu xoxoxo adamadie be, barima e fan na fe jaaxi nde to, e boje tema ne han. E na a to e xa mangee na setaree toorofe alako nde xa sa e yete xa naafuli xon ma, e xonoma ne. Na xone maniya Ala xa xone tinxinxi ra. Fe naxan mu rafan Ala ma, fe fanyi mu a ra. A mixi tooroma ne!

Kono Ala xa xone fatanxi a xa boje fanyi nan na. A to wa ibunadama xa fe xa sooneya, a na Sentane xa kasare wali to, a xonoma ne, a man gere ti na xili ma. Yunubi raba jaxankatafe kelixi na nan ma. Kono na boje fanyi man a niyama ne Alatala xa kate birin naba alako a xa ibunadama ragbilen a xa kira fanyi ma. A mu wama e jaxankatafe tun. A wama ne e xa gbilen a ma, e xa kisi soto kira fanyi xon ma.

Annabi Mika nu Ala xa masenyi tife Isirayila nun e yaxuie be, kono a tide gbo to mixie fan be. Won fan xa fahaamui soto yi masenyi kui: a yunubi mu rafan Ala ma, a fama yunubitoe jaxankatade, a nun a wama mixi rakisife e xa yunubie ma alako e xa jere a waxonfe fanyi kui. Ala xa won mali na kisi tinxinxi sotofe ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Mika be

Ala xa xone Isirayila nun Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan ti Annabi Mika Moresetika be Samari nun Darisalamu xa fe ra. A a ti a be Yudaya

mange Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati ne.

² Dunija si birin, wo xa wo tuli mati n na. Ibunadama birin naxee na yi bende fuji fari,

wo xa n ma masenyi rame, won Marigi Alatala fama wo kalamude naxan na, kelife a xa horomobanxi seniyenxi kui.

³ Wo xa a mato, Alatala na fafe kelife a xa lingira,

a na gorofe geyae fari, a a jere.

⁴ Geyae na xunufe a sanyi bun ma, alo kumi dole naxan sama te fe ma, alo ye naxan susufe kelife yire itexi.

Geyae na iboofe, e findi gulunbae ra.

⁵ Na birin kelixi Yaxuba bonsoe xa murute nan ma,

a fatanxi Isirayila jama xa yunubie nan ma.

Nde Yaxuba bonsoe ramurutaxi?

Samari xa mu a ra?

Nde kuye batude tixi yire itexi fari Yudaya?

Darisalamu xa mu a ra?

⁶ Na kui n fama Samari findide geme malanxie nan na,

n a findi weni sansi side ra.

N a xa geme bilie rabira, n e radin gulunbae kui,

han a xa banxie bunyi lu kene ma.

⁷ N a xa kuyee butuxunma ne, n a xa batu see ganma ne te ra,

n a xa ala masolixie xun nakanama ne.

Nee foloxi bafata nan na naxan nawalixi langoe sare ra,

nee man findima bafata nan na langoe sare fima naxan na.

⁸ N fama sunnunde na nan ma, n na n kui iwa.

N na n jere ma ne n sanyi nun n fate mageli ra,

n na n gbelegbele xui itema ne alo wulai bare,

n na n kui iwa alo xundi.

⁹ Samari xa fure jaaxi mu noma dandande,

a man bara din Yudaya boxi ra,

han a bara Darisalamu masoto n ma jama sabatixi dennaxe.

10 Wo naxa na fe rakolon Gatikae ra de wo wa xui ra.
N dɔxɔxi xube xɔɔra sunnunyi kui Beti Leyafera.

11 Safirikae, wo xa dangi wo mageli ra yaagi kui.

Saanan pama mu suusama minide.
Wo mu nɔma wo xaxili tide Beti Eseli ra, e fan na wafe.

12 Marotikae bara lu kɔntɔfili kui, barima gbaloe bara goro kelife e Marigi Alatala ma, a Darisalamu naade li.

13 Lakisikae, wo xa soori ragisee yailan.
Wo bara a niya Siyonikae xa muruta Ala ma,

Isirayila bara bira wo xa yunubie fɔxɔ ra.

14 I tan nun Moreseti Gatikae fatanma na nan ma,
Akisibukae fama ne Isirayila mangɛe yanfade.

15 Maresakae, n gerefa gbete xɛɛma ne a xa wo gere.

Isirayila mangɛe jalama sigama ne Adu-lama.

16 Wo wo xunyi bi alo yube, sunnunyi xa fe ra,
barima wo xa di xanuxie fama xaninde konyiya kui pamane ma.

2

Naxankate nun kisi

1 Naxankate na mixie be,
naxee e mapɔxunma maifuya nun fe jaaxi rabafe ma e sa temui,
kuye nefɛ iba, e fa fe kobie raba,
barima na nɔɛ na e yi ra.

2 E na mile xɛe ma, e nee ba e kanyie yi ra.

E na mile banxie ma, e nee tongo e senbe ra.

E fu mixi ma, e a xa banxi mupa.

E fu mixi ma, e a ke rasuxu a yi.

3 Na xa fe ra, Marigi Alatala naxe,
«N jaxankate dɔxɔma ne na mixi mɔoli ma,

wo mu nɔma wo ratangade naxan ma.

N fama wo xun gorode na jaxankate temui.

4 E wo xa fe ifalama taali daaxi ne na loxɔɛ,

e wo masigi a mayele ki ma,

e nu fa a fala,

«Muxu xa fe bara kana feo.
Muxu xa bɔxie bara ba muxu yi ra.
A bara e ba muxu yi, a e so muxu yaxuie yi ra.»

5 Na nan a ra, wo mu mixi yo sɔtɔma Alatala xa pama ya ma,
naxan nɔma bɔxi itaxunde wo be Ala xa tɔnxumae saabui ra.

6 E xa namijnɔnmɛe a falama,
«Ba yi masenyi mɔoli tife,
namijnɔnmɛe mu lanma a xa na fala.
Won mu fama lude yaagi yo kui.

7 Yaxuba bɔnsɔɛ, a lanma a xa fala,
Alatala xɔnɔma a bɔɛ ma?
A darixi na wali mɔoli raba ra?»

Alatala naxa e yaabi,
«N ma masenyie mu fanxi xɛ tinxintɔɛe be?

8 Yi waxati n ma pama bara lu alo n yaxui.
Wo donma fanyi bama dangi mixie ma,
naxee fafe bɔɛsa kui kelife gere sode.

9 Wo n ma pama xa ginɛe kerima e xa banxi fanyie kui,
wo e xa die xa xunnakeli bama e yi ra n naxan fi e ma.

10 Wo keli, wo siga,
n bara yi bɔxi ba wo yi ra sabatide ra,
barima a mu seniyen, a bara kana kerenyi ra.

11 Xa wule fale nun mixi madaxui fa a fala wo be,
«Wo fama beere nun weni sɔtɔde»,
na mixi mɔoli nan nafan wo ma namijnɔnmɛe ra.»

12 «Yaxuba bɔnsɔɛ, n wo birin malanma ne.
Isirayila mixi dɔnxɔɛe, n wo xun lanma ne.

N wo malanma ne, alo yɛxɛɛe naxee malanma gɔɔɛe kui,
alo xurusee naxee na fili ma e de madonde.

Nama gbegbe sabatima ne naa.

13 E xa mangɛe fama ne taa tɛtɛ ibɔɔde,
a fa ti pama ya ra,
a e birin naminima ne naa.
Alatala nan findi e xunyi ra.»

3

Isirayila yareratɛe xa yunubie

¹ N naxe, «Yaxuba bõnsõe mangëe,
 Isirayila yareratie, wo xa wo tuli mati.
 Wo tan xa mu daxa wo xa seriye kolon?
² Kõnõ wo fe fanyie xõnma, fe jaaxie nan
 nafan wo ma.
 Wo mixie tõõroma han,
 a luxi nẽ alo wo e xa kiri nun sube bama
 e fatee ma,
³ wo na ibolon a xuntunye ra,
 wo a jin tunde kui, wo fa a don.»
⁴ Na mixi mooli fama nẽ Alatala xilide,
 kõnõ a mu e yaabima.
 Na lõxõe a a kobe soma nẽ e ra,
 barima e jere ki mu fan.
⁵ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Wo tan namijõnmẽ naxee n ma jama
 ratantanma,
 naxee bõjõesa masenma mixie bẽ naxee
 wo kima,
 kõnõ wo mixie tan gere naxee wo kuma.
⁶ Na xa fe ra, kõe soma nẽ wo xun,
 wo mu toe tima, wo mu laamatunye
 sõtõma, wo luma dimi nan kui tun.
 Soge dulama nẽ na namijõnmẽe xun,
 yanyi fan ifõõõ e bẽ.
⁷ Se matõe yaagima nẽ, naxee yare toma,
 e xun sinma nẽ,
 e e yatagi nõxun,
 barima n tan Ala mu e yaabima.»
⁸ Kõnõ Ala Xaxili Seniyenxi bara senbe fi
 n ma,
 tinxinyi nun limaniya bara lu n yi ra,
 alako n xa Yaxuba bõnsõee rakolon e xa
 murute ra,
 n xa Isirayila xa yunubie masen a bẽ.
⁹ Wo tan Yaxuba bõnsõee yareratie,
 wo tan Isirayila jama xa mangëe,
 wo xa wo tuli mati n na.
 Wo na tinxinyi xõnfe,
 wo a mafindi.
¹⁰ Wo na mixie nii bafe Siyoni tife ra,
 wo na Darisalamu tife tinxintareya kui.
¹¹ E xa mangëe kiiti sama kõbiri sõtõfe
 nan ma.
 E xa serexedubẽe xaranyi tima naafuli xa
 fe nan na.
 E xa namijõnmẽe masenyie tima e xa
 geen nan ma.
 Kõnõ e birin e ya tima Alatala ra,
 e nu a fala mixie bẽ,
 «Alatala mu na xẽ won ya ma?

Naxankate yo mu won lima.»
¹² Wo xa fe nan yati a niyama Siyoni fama
 buxade alo xẽ,
 Darisalamu findima nẽ gẽmẽ malanxie ra,
 fõtõnyi fa bula hõrõmõobanxi rabilinyi ma.

4

Alatala xa xunnakeli

¹ Temui fama a lide,
 Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
 na fama nẽ tide geya birin xun ma.
 A itema nẽ tentenyi birin bẽ,
 jamae luma nẽ siga ra menni.
² Si gbegbe e xun tima nẽ naa ra, e a fala,
 «Won xa siga Alatala xa geya fari,
 Yaxuba Marigi Ala xa banxi.
 A won xaranma nẽ a xa seriye ra,
 alako won xa won jere a xa kira xõn ma.»
 Seriye fatanma Siyoni nan na,
 Alatala xa masenyi kelima Darisalamu
 nan kui.
³ A findima nẽ kiitisa ra si gbegbe tagi,
 a fa si senbema xa gere rapõnde dunjã
 birin kui.
 E e xa santidẽgẽmae xabuma sari xa kerie
 nan na,
 e e xa wõrõtee yailan tanbẽe ra.
 Si yo mu a xa santidẽgẽma itema si gbete
 xili ma sõõõ.
 Na waxati, mixie mu gere mooli yo
 matinkanma.
⁴ E tima e xa weni sansi nan seeti ma,
 e dõxõ e xa xõrẽ bili niini bun ma.
 Mixi yo mu fama e bõjõe raminide,
 barima Alatala Senbema bara wõyẽn.
⁵ Si birin nõma jereede e xa alae waxõn ki
 nẽ,
 kõnõ won tan won jereema Alatala nan
 waxõn ki abadan.
⁶ Alatala naxa a masen,
 «Lõxõe nde fama, n lanyurutõee
 malanma nẽ.
 N mixie xunlanma nẽ, n naxee rayensenxi
 tõõrẽ kui.
⁷ N lanyurutõee findima nẽ mixi kisixi
 dõnxõee ra,
 n mixi rayensenxie findima nẽ si senbema
 ra.
 Alatala nan tima e xun ma Siyoni geya
 fari abadan.

8 I tan Siyoni, naxan a ꞓꞓꞓ sama ꞓama
xꞓn ma,
naxan findixi taa makanta xi ra,
nꞓe fisamante gbilenma i tan nan ma,
mangeya fa lu Darisalamu yi ra.»

9 Wo fa gbelegbelema munfe ra?
Mange mu na wo xꞓnyi sꞓꞓꞓ?
Wo rasima bara faxa?
Na bara a niya wo xa tꞓꞓꞓ alꞓ gine naxan
na ditinyi ra?

10 Siyonikae, wo furie xa wo matolin alꞓ
furi gine,
barima e wo raminima ne taa kui, wo fa
xi burunyi.
E wo xaninma Babilꞓn konyiya kui,
kꞓꞓꞓ menni wo fama ne fulunde.
Alatala wo bama ne wo yaxuie belexe i.

11 Kꞓꞓꞓ yakꞓsi si gbegbe tixi wo xili ma,
a falafe ra, «Siyoni xa yaagi won ya xꞓri!»

12 Nee mu Alatala xa maꞓꞓxunyi kolonxi,
e mu a xa wali fahaamuxi.
Alatala bara e malan lonyi ma maale
bꞓnbꞓma dennaxe.

13 Siyonikae, wo keli wo xa e bꞓnbꞓ.
N wo senbe gboma ne alꞓ tuura,
naxan ferie yailanxi wure ra, naxan tore
findixi wure gbeeli ra.
Na kui wo ꞓamanꞓ wuyaxi butuxunma
ne,
wo e xa naafuli findima n tan Dunija
Marigi Alatala nan gbe ra.

14 Yakꞓsi wo xa wo fatee mabꞓꞓ sunnunyi
ma,
barima e na won ma taa suxufe,
e na Isirayila ꞓama xa mange bꞓnbꞓfe a
yatagi ma wuri ra.

5

Isirayila Nakisima

1 «I tan, Betelꞓꞓmu Efarata, naxan xurun
Yuda xabilꞓe ya ma,
mixi nde minima ne i ya ma naxan
Isirayila yamarima n be.
A xa fe folꞓxi temui dangixi ne naxan
makuya pon.»

2 Na na a toma, Alatala Isirayila raboloma,
han furi gine fa a xa di baride.

Na temui, na di ngaxakerenyie dꞓꞓꞓe
fama ne gbilende Isirayila.

3 A kelima ne, a ti a xa xurusee ya ra,
a e de madon a Marigi Alatala Xili Xungbe
Kanyi senbe ra.

E sabatima ne a fanyi ra,
barima a xa xunnakeli dunija birin lima
ne.

4 A tan nan findima won ma bꞓꞓesa ra.
Asiriyakae na fa won ma bꞓxi ma,
e so won ma yire makantaxie kui,
won kantama solofere nun mange solo-
masaxan nan kelima e xili ma.

5 E Asiriya bꞓxi yamarima ne santidegema
ra,
e dꞓꞓꞓ Nimirodi xa bꞓxi xun ma tanbe ra.
Won ma mange won bama ne Asiriyakae
yi ra,
e na tугan won ma naaninyi xun ma, e so
won ma bꞓxi kui.

6 Yaxuba bꞓnsꞓe dꞓꞓꞓe luma ne dunija
sie ya ma,
alꞓ xini naxan kelima Alatala ma,
alꞓ tune ye naxan dꞓꞓꞓma burexe ra.
E mu e xaxili tima ibunadama ra,
e mu e yete taxuma mixi yo ra.

7 Yaxuba bꞓnsꞓe dꞓꞓꞓe luma ne dunija
si gbegbe ya ma,
alꞓ yete naxan tima wulai subee tagi,
alꞓ yete yꞓꞓe naxan ꞓerema xurusee ya
ma,
a fa dutun ndee ma, a e ibꞓꞓ, mixi yo mu
nꞓma e bade a yi ra.

8 I xun nakelima ne i yaxuie ya i, e birin
sꞓꞓꞓ.

9 Alatala naxa a masen,
«Lꞓꞓꞓ nde fama a lide,
n wo xa soee nun wo xa sꞓꞓri ragisee xa
fe kanama ne.

10 N wo xa bꞓxi xa taae kanama ne,
n wo xa yire makantaxie rabira.

11 N wo xa duureya kanama ne,
n wo xa se matoe rayensen ye.

12 N wo xa kuyee nun wo xa geme ma-
solixi birin kanama ne.
Na temui, wo mu suyidima se yailanxie
be sꞓꞓꞓ.

13 N wo xa Aseri wuri masolixie talama ne
wo tagi,

n wo xa taae kanama ne,

14 n n gbeꞓꞓꞓꞓma xꞓne nan kui, sie ma

naxee mu tin n xui suxude.»

6

Alatala xa kalamui

¹ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:
«Keli, wo xa wo xa kalamui ti geyae ya
xɔri,
duniɲa birin xa i xui me.

² Geya naxee na duniɲa ma kabi a fɔle,
wo xa n tan Alatala xa kalamui me,
n naxan tima n ma pama Isirayila xili
ma.»

³ «N ma pama, n munse rabaxi wo ra?
N kote mundun dɔxɔxi wo xun ma?
Wo xa n yaabi.

⁴ N wo raminixi ne Misira bɔxi ra,
n wo xun sara konyiya kui.
N naxa Munsa, Haruna, nun Mariyama
xe wo raminide.

⁵ N ma pama, wo xa wo ratu a ma,
Mowaba mange Balaki nu wama naxan
nabafe wo ra,
a nun Beyori xa di Balamu xa yaabi.
Wo xa wo ratu wo xa biyaasi ma kelife
Sitimi han Giligali,
Alatala xa fe tinxinxie a naxee rabaxi wo
be.»

⁶ N fama munse ra Alatala be n xa Mange
Ala batu?
A lanma n xa fa serexe nan na a be,
serexe gan daaxi alo ninge naxee bara ne
keren soto?

⁷ Alatala wama yexee kontonyi gali nan
xon ma,
xa na mu a ra, ture gbege naxan mu
ɲonma?

A lanma n xa n ma di singe ba serexe ra
n ma yunubi sare ra?

N di naxan soto, na noma findide na
xafari se ra?

⁸ Ala bara adamadi rakolon fe ra naxan
fan,
a wama i xa naxan naba?
A wama ne i xa tinxin, dugutegeya xa
rafan i ma,
i man xa bira Alatala foxo ra yete magore
kui.

⁹ Alatala na taakae xilife.
Xaxilima fama na tode, a fa gaaxu Ala ya
ra.
«Wo wo tuli mati a xa kiiti ra,

wo naxa wo kobe so na kiitisa ra.

¹⁰ Naafuli na wo xonyi wo naxan soto
tinxintareya kui?

Maniya se kamalitaree na wo xonyi n
naxee xonxi?

¹¹ N noma dipede maniya se tinxintaree
kanyi ma?

¹² Taa bannae findixi fe kobi rabae nan
na,
taakae wule nan tun falama, e mixie
madaxu.»

¹³ «Na kui n bara wo tɔɔɔ folo,
n xa wo halaki wo xa yunubie xa fe ra.

¹⁴ Wo wo degema ne, konɔ wo mu fama
lugade,

wo donse ragatama ne, konɔ a mu luma
naa.

Na bama ne wo yi ra santidegema ra.

¹⁵ Wo xe sama ne, konɔ wo mu a xabama,
wo oliwi bogi bunduma ne, konɔ wo mu
a ture donma,
wo weni bogi dunduma ne, konɔ wo mu
a minma.

¹⁶ Wo bira ne Omiri xa yaamarie foxo ra,
wo Akabu xa naamunye findi wo gbe ra.
N wo sontoma na nan ma,
n wo xa pama findima ne mayele se ra
duniɲa ya xori,
n wo luma ne yaagi kui sie tagi.»

7

Ala xa paxankate nun a xa kisi

¹ N na tɔɔɔfe yi ki!

N luxi ne alo mixi naxan sigama sansi
bogi bade a ba temui,
konɔ a mu weni bogi toma naa,
a mu xore fanyi lima wuri kon na alo a
wama a xon ma ki naxe.

² Ala xanuntenye bara ɲon bɔxi ma,
tinxintɔe keren mu luma naa.
E birin na e boore tɔɔɔfe a ɲaaxi ra,
kankan gantanyi tema a ngaxakerenyi be.

³ E birin fata fe ɲaaxi rabade.
Mangee, nee wama buɲa tinxintare xon
ma.

Kiitisee, nee kiiti sama kobiri nan tun ma
fe ra.

Kuntigie, nee fan e xa wasabaliya
masenma.

E birin na fe keren ne.

⁴ Naxan na fisamante ra wo ya ma,
na tan luma ne alo tunbe xone.

Ala xa kiiti loxoε bara a li,
alo pama makante a fala ki naxe.
Nama boje mini temui bara fa.
5 Wo naxa la wo de fan boore ra,
wo naxa la wo xanuntenyi ra,
hali wo xa gine naxan a sama wo fe ma,
wo naxa wo xa gundo birin masen a be.
6 Na waxati di xeme a baba maberema ne,
di gine ti a nga kanke i,
mamadi nun a xa mori nga konema ne.
Kankan yaxui findima a bari boore yati
nan na.
7 Kono n tan, n ya tima Alatala nan na,
n na n xaxili tima n nakisima Ala nan na,
barima n Marigi n xui suxuma ne.

8 I tan Isirayila yaxui,
i naxa jlexin n ma toore ra.
Hali n bira ne, n man kelima ne.
Hali n lu ne dimi xora, Alatala nan na n
ma yanbe ra.

9 N to yunubi raba Alatala ra,
n fama ne a xa xone sotode han a kamali,
a fa n xun mafalade, a a xa tinxinyi masen
n be.

10 N yaxuie na na to, e yaagima ne.
Singe e nu a falama, «I Marigi Alatala na
minden?»
Kono na temui n tan nan e xa bire toma,
e maboron sanyi ra alo boora naxan na
kira ra.

11 I tan Isirayila, wo xa tete rakeli loxoε
fama ne,
wo xa naaninyie igboma ne.

12 Na loxoε mixie fama ne wo yire,
kelife Asiriya nun Misira taae kui,
kelife Misira boxi han Efirati xure,
kelife baa nde ma a sa doko baa gbete ra,
kelife geya nde ma a sa doko geya gbete
ra.

13 Dunija boxi fama ne kanade mixie xa
wali jaaxie xa fe ra.

14 Meeni i xa pama ma,
barima e findixi i ke nan na,
naxee sabatixi e kerenyi ma fotonyi kui
fili fanyi seeti ma.
E xa e de madon a fanyi ra,
alo e nu a rabaxi Basan nun Galadi boxi
ma temui dangixi ki naxe.

15 N kaabanakoe masenma ne e be,
alo e mini Misira boxi ra loxoε naxe.

16 Sie na wo senbe to, e yaagima ne e xa
senbetareya kui.

17 E xube donma ne alo boximase,
e luma gaaxui nan kui won Marigi Alatala
ya ra, e fa seren.

18 Ala mundun na naxan maniya i ra,
naxan yunubi xafarima,
naxan dijema a xa ke tongomae donxoε
ma?
I mu xone ragatama abadan,
barima dugutegeya masenfe muxu be a
rafan i ma.

19 I man kinikinima ne muxu ma,
i fama ne muxu xa yunubie lude naa,
i fa e woli baa botini ma.

20 I i xui rakamalima ne Yaxuba bonsoε
be,
i hinnema ne Iburahima bonsoε ra,
alo i i kali a ra muxu benbae be ki naxe
temui dangixi.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Asiriya xa mangeya nu bara senbe soto ne keme solomasaxan beenu Annabi Isa xa bari Isirayila boxi ma temui naxe. Na waxati pamane birin nu na a xa yaamari xorochoe bun ma. Ninewe nu findixi a xa mangataa nan na. Asiriyakae mu nu birama Alatala xa seriye foxo ra fefe ma.

Na kui Annabi Naxumu Isirayilaka naxa yi masenyi ti e xa fe ra. Masenyi na a ra naxan xorocho, barima e xa fe mu nu rafanxi Ala ma. Annabi Naxumu to ge Ala xa senbe magaaxuxi masende Asiriyakae be, a naxa a fala e be e fama gbaloe jaaxi sotode e xa yunubie xa fe ra. Na kiiti nu fatanxi Ala nan na. Ala naxa Babilonkae xee Ninewe kanade ne keme senni beenu Annabi Isa xa waxati.

Na masenyi nu xorocho Asiriyakae be, kono a nu findixi fe fanyi nan na Isirayilakae be, naxee nu torooma e yaxuie xa yaamari bun ma. Annabi Naxumu naxa a masen e be a yunubitoe fama e xa kobija sare sotode Alatala yi ra. Ala xa kiiti xorochoe Asiriyakae be, a nu limaniya fima Isirayilakae ma.

Hali to, Ala xa pama noma seewade na xa fe ra. E xa a kolon Alatala fama mixi jaaxie makiitide, a fa e sare ragbilen e ma. Won birin a kolon tinxinyi fan, kono a noma lude won be alo tinxintareya na sooneyafe yi dunija kui, barima fe jaaxi gbo, tinxintoe fan na torofe. Yi kitaabui a masenma won be tinxintare mu geenima, Alatala xa tinxinyi nan mixi geenima dunija bende fupni fari nun aligiyama. Ala xa mixi birin makiiti a xa seriye ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be

Ala xa xone Ninewe xili ma

¹ Masenyi xorochoe nan ya Ninewe xa fe ra, Ala naxan masen Annabi Naxumu Elekosika be.

Alatala magaaxu, a gberoxofe mu kanama.

² Alatala a gberoxoma ne, a xa xone senbe gbo a yaxuie mabiri, a mu dijema e ma mafuren mafuren.

³ Kono Alatala mu xonoma mafuren mafuren, a senbe gbo han.

Alatala mixi jaaxi sare ragbilenma ne fe jaaxi rabae ma.

A xa nere luma ne alo turunnaade naxan xube ratema, a tixi nuxuie fari.

⁴ A na xaape baa ma, a xorima ne, a xure birin naxara, a Basan nun Karemele findi gbengberenyi ra,

a Liban sansie lisima ne.

⁵ A geyae raserenma ne, e xunu alo kumiture.

Boxi serenma ne a ya i, dunija mixie boje minima ne.

⁶ Nde noma tide a xa xone ya ra?

Nde noma tide a xa bojete ya i?

A xa xone luma ne alo te, naxan gemee bulama.

⁷ Alatala fan, a kantari fima ne toromixie ma,

a meenima ne mixie ma naxee e yete taxuma a ra.

⁸ Kono a Ninewe xun nakanama ne, a a yaxuie kerima dimi nan kui.

⁹ Ninewe, wo feere mundun fenfe Alatala xili ma?

A tan nan sontoe tima kerenyi ra.

¹⁰ E fama ne lude alo e kankanxi tunbe kunsie nan na,

alo e siisixi beere nan na,

alo sexe xaraxi naxan ganxi feo.

¹¹ Nineweka nde bara fe jaaxi raba Alatala ra,

a mixie rasixi fe kobi nan ma.

¹² Ala xa masenyi nan ya e xa fe ra:

«Hali wo yaxuie wuya, e xun fama ne rakanade, e non.

N bara wo tan Yudayakae toro,

kono n mu na rabama sonon.

¹³ Yakosi n wo bama ne wo yaxuie xa noe bun ma,

n luutie bolon wo xirixi naxee ra.»

14 Alatala xa masenyi nan ya wo tan
 Ninewekae xa fe ra:
 «Wo bõnsõe fama ne jõnde.
 N wo xa kuye masolixie nun wo xa kuye
 naxee yailanxi wure ra,
 naxee na wo xa alae xa banxie kui, n nee
 birin kanama ne.
 N wo sõtõma ne, barima wo jaaxu.»

2

Ninewe xa jaxankate

1 Xera na fafe geyae fari,
 a fafe xibaarui fanyi ra wo be,
 a bõnesa masenyi nan tima wo be.
 Yudayakae, wo xa wo xa salie raba,
 wo xa wo xa laayidie rakamali Ala be,
 barima mixi jaaxie mu fama wo sõtõde
 sõnõn.

2 Ninewekae, wo yaxuie na fafe wo xili
 ma.
 Wo wo xa tete makanta,
 wo meeni wo xa kira ma,
 wo wo tagi ixiri,
 wo xa limaniya, wo xa senbe soto,
 3 barima Alatala fama ne Yaxuba xun
 nakelide,
 a fama ne Isirayila itede,
 hali kasare to ti e xa bõxi ma, e xa sansie
 naxa tuxunsan.

4 Wo yaxuie xa soorie na wure lefae
 gbeelixi xaninfe,
 donma gbeeli ragoroxi e ma.
 E xa soori ragisee yanbama a fanyi ra,
 e xa tanbee xaapexi gere xili ma.
 5 Na gisee e gima kirae ra,
 e gbataxi sofe ra gere kui.
 E luxi alo seyamakõnyi naxan dangima
 koore ra.

6 Soori sugandixie xema naa,
 e xulun sigafe ra taa tete yire, e sa gere
 so.
 7 E mange xa banxi naade rabi, e birin so
 na kui.
 8 Yaamari fixi taakae xa xanin konyiya
 kui.
 A xa ginne sigama ne wa ra sunnunyi kui.
 9 Ninewe bara lu alo ye ragatade ibõõxi,
 a ye fa mini bõxi ma.
 Nde a falama, «Wo ba na rabafe, wo keli
 naa.»

Kõnõ mixi yo mu gbilenma na fõõõ ra.
 10 Booree a falama, «Wo gbeti nun xema
 tongo.
 Naafuli gbege na e yi ra.»
 11 Kasare, tuxunsanyi, nun gbaloe!
 Limaniya bara ba e yi ra,
 e sanyie mu xanfe e bun ma,
 e bõne na tõõõfe,
 e lahale bara masara.

12 Taa senbema naxan nu luxi alo yete
 lude,
 yete yõree nun e nga nu malabuxi xaxilisa
 kui dennaxe,
 na taa munse sõtõxi yi ki?
 13 Na yete senbema nu sube faxama a xa
 gine nun a xa die be,
 a nu a xõnyi rafema sube ibõõxi ra.

14 Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «N kelima ne wo xili ma,
 n wo xa soori ragisee ganma ne,
 n wo xa yete yõree faxama ne san-
 tidegema ra,
 n sube birin bama ne wo yi ra dunija.
 Wo xa xerae xui mu mema sõnõn.»

3

Ninewe xa jõnyi

1 Jaxankate na yi taa faxeti be,
 naxan nafexi yanfanteya, se mujaxie,
 nun tõõõmixie ra.
 2 Luxusinyi xui minima naa,
 soori ragise sanyie xui minima,
 soee e gima, soori ragise e imaxama.
 3 Soe ragie geresoma,
 santidegema lintanma alo te luutie,
 tanbe wolima alo seyamakõnyie,
 mixi faxaxie ralantanxi yire birin ma,
 fure saxie mu jõnma,
 mixie e sanyi radinma furee ra.
 4 Na birin fatanxi a xa seniyentareja nan
 ma.
 A sie mabendunma a xa langoepa ra,
 a pamanee madaxuma a duureya ra.
 5 Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «N kelima ne wo xili ma,
 n wo rayaagima ne si birin ya xõri,
 n wo mageli ti pamanee birin ya i.

6 N wo makotoma ne nɔxɔe ra, n wo rayaagi.

7 Na kui, mixi yo na wo to, a a gima ne wo ma,
a fa a fala, <Ninewe bara kana.
Nde kinikinima a ma?
Nde a madunduma?>»

8 Ninewe, wo fisa Tebese be,
taa naxan dɔxɔxi Nili xure salonyie tagi,
ye gbo dennaxe?

Baa nu findixi a xa tete makantaxi nan na.

9 Kusi nun Misira nu senbe fima ne a ma,
Puti nun Libiya nu a malima.

10 Kɔnɔ Tebese fan bara xanin konyiya kui
ɲamanɛ ma,
a xa die bara faxa kira xunyie ra,
a xa kuntigie bara mayegeti sigafe ra
konyiya kui.

11 Wo tan dagalanma ne alo siisilae,
wo wo nɔxunma ne wo yaxuie ya ra.

12 Wo xa banxi makantaxie luxi ne alo
xɔre bilie,
foye naxee bogi rayolonma mixie xa debe
kui naxee wama e donfe.

13 Gine doro nan fa luxi wo xa bɔxi ma,
sɔorie mu na sɔnɔn naxee wo makan-
tama,
wo xa naadɛe rabixi wo yaxuie ya ra, te
bara na balansee gan.

14 Wo ye ba, barima gere na fafe,
wo nde sa wo xa tete fari.
Wo boora rafala, wo biriki bɔnbɔ.

15 Menni, te fama ne wo xa taa gande alo
tugumie,
santidegema fama ne wo sɔntɔde.
Wo wo malan alo tugumie,
wo wo malan alo katoe.

16 Wo bara yulɛe rawuya wo xɔnyi dan-
gife tunbuie ra koore ma.
Wo bara lu alo tugumie naxee tunganma, e
siga.

17 Wo xa sɔorie luxi ne alo tugumi naxee
na tete fari geɛɛɛge,
kɔnɔ soge na te, e tungan,
e siga yire mixi mu dennaxe kolon.

18 Asiriya mangɛ, i xa yareratɛ na xife,
i xa kuntigie saxi,
i xa ɲama bara yensen ye geyae fari,
mixi yo mu nɔma e xunlande.

19 I xa gbaloe gbo, i xa fi mu yalanma.
Mixi naxee birin i xa tɔore xa fe mema,
e e belexe bɔnbɔma ne ɲelɛxinyi ma,
barima mixi yo mu na wo mu kobɲa
rabaxi naxan na.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Habakuku xa kitaabui foloma maxorinyi nan ma a naxan ti Alatala ma: «Munfera i xa pama na toore kui?» Alatala naxa a yaabi a xoroxoe ra, a falafe ra e xa toore fama ne a xun masade. Ala nu bara nate tongo a xa kaafiri rawali na paxankate dorofo ra a xa pama ma.

Kono na kelixi munse ma? Annabi Habakuku xa kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. Ala naxa a masen namiponme saabui ra, na toore birin fatanxi Isirayilakae xa wali paaxi nan na, alo mupete tife, yene rabafe, siisife, nun kuye batufe. E to nu na mooli rabama, na bara a niya Alatala xa nate xoroxoe tongo e xili ma.

Alatala xa yaragaaxui naxa lu Annabi Habakuku bope ma. A naxa a maxandi a xa dije a xa pama xa yunubie ma. Alatala senbe gbo, a magaaxu, kono a xa xanunteya gbo na birin be. Na nan a ra, Annabi Habakuku naxa a xaxili ti Ala ra. A naxa nate tongo a xa lu Ala sagoe hali na findi paxankate xoroxoe ra a be.

Ala xa won mali alako na xaxili xa lu won birin yi ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa singe

¹ Annabi Habakuku xa masenyi nan ya, Alatala naxan masen a be:

² «Alatala, n xa i maxandi han temui mundun?

Munfe ra i mu n ma dube suxuxi? N bara n mawa i be gere xa fe ra, kono han ya i mu nu muxu ratanga.

³ Munfe ra i tinxi n ya xa kobina to? I tinxi yi toore mooli ra munfe ra?

Gbaloe nun gere na n ya ra temui birin. Lantareya nun kalamui bara gbo ye.

⁴ Mixie bara gbilen i xa seriye foxo ra. E bara i xa yaamari lu na.

Tinxintare fuma tinxintoe ma. Seriyee mu na sonon.»

Alatala xa yaabi singe

⁵ «Wo wo ya ti pamanee ra, wo e mato. Wo kaabama ne, wo de ixara, barima fe nde na rabafe wo xa waxati kui wo mu lama naxan na, hali na sa fala wo be.

⁶ N na Kalidikae xun nakelife.

Si kinikinitare nan e ra.

E pamanee gbete isama alako e xa boxie rasuxu, e gbe mu naxan na.

⁷ E magaaxu, e mu fan.

E yaamari tima yete igbona nan na.

⁸ E xa soee xulun barattee be.

E xaape wulai baree be naxee minima koe ra.

E xa soee fama senbe ra kelife yire makuye.

E mafura alo sege, naxan goroma toxoe yore foxo ra.

⁹ Yi pama fama kanari nan xili ma, e yae banbanxi e sigade ra.

E mixi suxuxie malanma alo meyeniyi.

¹⁰ E yoma mangee ma, e kuntigie mayelema.

E mu gaaxuma yire makantaxi ya ra.

E bende matema tete ra, alako e xa so naa kui.

¹¹ E dangima alo foye belebele.

E gbataxi fe paaxi rabade.

E bara e senbe findi e xa ala ra.»

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa firin nde

¹² N Marigi Seniyentoe, n Marigi Alatala, i na na kabi fe folo folo.

E mu fama muxu faxade.

Alatala, i fama e tan nan makiitide.

N Kanta Geme na i tan nan na, i e paxankatama ne.

¹³ I yae seniyen, i mu wama kobina tofe, i fe paaxi xonxi.

Awa, munfe ra i mu yanfantee halakima?

Munfe ra i mu sese niyama tinxintaree ra e tinxintoe tooroma temui naxee?

¹⁴ I bara adamadie lu alo yexe naxee na baa ma,

alo subee mange mu na naxee be.

¹⁵ Muxu yaxuie muxu suxuma konyi ra, e muxu suxuma yele ra.

E na ge muxu malande beki kui, e jɛlexin.

¹⁶ Na temui e serexe mooli birin bama a xa yeɛ be,

barima na nan bara a niya e xa feere gbegbe soɔ.

E donse fanyi donma a tan nan saabui ra.

¹⁷ A lanma e xa yeɛ xa nu siga yeɛe suxu ra,

e xa nu bonsoe rahalaki kinikinitarepa kui?

2

Alatala xa yaabi firin nde

¹ «N fa tima tete nan fari. N xa mame ti. N xa a kolon a naxan masenma n be, a n ma yaxaseri masa yaabima ki naxe.»

² Alatala naxa n yaabi yi masenyi ra:

«I xa n ma masenyi sebe, i xa a sebe a fanyi ra walaxee ma, alako naxee a xaranma, e xa no birade a foxo ra senbe ra.

³ Yi masenyi kamali waxati fafe, a mu kanama, wule mu a ra. Xa i a to a taaxirima kamalide, i xa mame ti.

A kamalife mu buma.»

⁴ «Yeɛ igboe mato. A waxonfe mu tinxin, konɔ tinxintoe tan kisima a xa danxaniya nan saabui ra.

⁵ Beere mixi mayanfama.

Yeɛ igboe mu raxaraxi.

A mu wasama, alo aligiyama mu wasama ki naxe.

A jamanɛ birin findima a gbe nan na, a si birin sa a xa noe bun ma.

⁶ Na sie mu yoma a ma xe?

E mu a mayelema xe, e a findi dei sigi ra?»

Dankari singe

«E fama ne a falade,

«Naxankate na mixi be

naxan se malanma a gbe mu naxan na.

A xa doni xun nan tun luma masa ra.

Yi fe mooli buma han mun temui?

⁷ Naxee xa doni na i ma, nee mu kelima xe,

e i raxunu, e i suxu, e e gbe noxo i ma?

⁸ I to bara si gbegbe xun nakana,

naxee luxi fa, nee nan fama i fan xun nakanade.

E na rabama ne i to bara mixi wuli ifli,

i to bara boxie nun taae kana, i naakae fan faxa.»»

Dankari firin nde

⁹ «Naxankate na mixi be naxan geenima tinxintareya kui alako a xa banxi fanyi ti a yeɛ be toore yo mu na dennaxe.

¹⁰ I naxan nabaxi a findima yaagi nan na i xa mixie be.

I jaxankate naxan saxi jamae ma, a fama gbilende ne i ma.

¹¹ I xa banxi tixi geme naxan na, wuri naxan banbanxi a fari, e fama ne seedenoxoya bade i xili ma.»

Dankari saxan nde

¹² «Naxankate na mixi be naxan taa tima faxe ti saabui ra, naxan a xa taa ragboma fe kobi saabui ra.

¹³ Mange Alatala bara a niya, jamae xa wali birin xa gan, e xa wakili findima fe fufafui nan na.

¹⁴ Dunija birin fama ne Alatala xa noe kolonde,

alo banbaranyi gboma ki naxe baa ma.»

Dankari naani nde

¹⁵ «Naxankate na mixi be naxan a boore rasiisima alako sade fe xa lu e tagi.

¹⁶ I xa xunnakeli findima ne yaagi ra. I fan xa beere min, i xa sade fe kolon.

Alatala xa xone fafe i ma, a i xa xunnakeli mafindima yaagi nan na.

¹⁷ I fe kobi naxan nabaxi Liban, na sare fama ne gbilende i ma.

I bara xurusee kasara,

i bara mixie faxa,

i bara boxi nun taae kana, a nun e xa mixie.

Na jaxankate birin fama ne gbilende i ma.»

Dankari suuli nde

¹⁸ «Kuye munse fanxi mixi ma?

Mixi xa mu a yailanma?

A wule nan tun masenma.

A yailanma man fa a yeɛ taxu a ra.

A bara ala boboe yailan.

¹⁹ Naxankate na mixi be

naxan a falama wuri masolixi be, «Keli,» naxan woyenma geme boboxi be, «Xunu.»

Kuye munse masenma i be?

Hali xema nun gbeti lu a ma,

xaxili tan yo mu na a be.

²⁰ Kɔnɔ Alatala na a xa hɔrɔmɔbanxi kui.
Duniɔa birin xa a sabari a ya i.»

3

Annabi Habakuku xa Ala maxandi

¹ Annabi Habakuku xa Ala maxandi
nan ya, naxan bama beɛti ki ma.

² Alatala, n bara i xa masenyi me,
n bara kaaba i xa wali ma.
I xa a ragiri yi waxati ma,
i xa a rakamali mixie ya xɔri.

Kɔnɔ i naxa neɛmu i xa kinikini ma i xa
xɔne kui.

³ N bara Ala Seniyenxi to fa ra kelife
Teman mabiri,
kelife Paran geya ma.

Koore naxa rafe a xa nɔre ra,
duniɔa naxa rafe a xa matɔxɔe ra.

⁴ Ala xa yanbe senbe gbo.

Naiyalanyi nu kelima a belexe kui,
a senbe nɔxunxi dennaxe.

⁵ Wugan fure nu a ɔerema a ya ra,
ɔaxankate fan na a fɔxɔ ra.

⁶ A naxa ti, a duniɔa raseren.
A nefɛ a mato, bɔnsɔɛe bara halaki.
Geya naxee ti duniɔa fɔle ra,
nee naxa serɛn,
e e igoro Alatala ya ra.

Fɔle mu na Alatala be.

⁷ N naxa Kusankae to ɔaxankata ra,
n naxa Madiyankae to serɛn na.

⁸ Alatala, i nu xɔnɔxi ne xuree ma?

I to ti i xa geresoe ya ra,
e nun e xa soee nun e xa gisee,

i nu xɔnɔxi ne baa ma?

⁹ I naxa i xa xali ramini,
i naxa tanbe wuyaxi suxu.

I naxa xuree rabɔɔ bɔxi ma.

¹⁰ Geyae to i to,
e naxa serɛn.

Tune xungbe naxa fa.

Baa naxa a xui ramini,
mɔrɔnyie naxa te.

¹¹ Soge nun kike naxa e xa wali iti
e to i xa tanbee to yanba ra koore alo
seyamakɔnyi.

¹² I naxa ti bɔxi fari, i fa ɔamanɛe raboron
ɔe i xa xɔne kui.

¹³ I naxa i xa ɔama rakisi,
i man fa i xa Mixi Sugandixi ratanga.

I naxa bɔnsɔɛe kobie xa mange butuxun,
i a xa see birin findi xube ra.

¹⁴ A xa sɔorie naxa mini muxu xili ma,
e xa tɔrɔmixie halaki ɔeleɔxinyi kui
gundo ra,

kɔnɔ i tan naxa e xa mange sɔxɔ a yete xa
tanbe ra.

¹⁵ I naxa kira rabɔɔ i xa soee be,
e xa dangi baa tagi.

¹⁶ N to i xa masenyi me,
n bɔɔe naxa mini a i, n de naxa ixara,
n xɔrie naxa tagan, n sanyie naxa serɛn.
N na lɔxɔe mamɛfe i muxu yaxuie
ɔaxankatama lɔxɔe naxe.

¹⁷ Hali fuge mu na xɔre bili ma,
hali weni bogi mu na a firi ma,
hali bogi yo mu bama wuri bilie kɔn na,
hali sansie mu fanma xe ma,
hali xurusee mu na kule kui,
hali ninge keren mu lu gɔɔre,

¹⁸ na birin kui, n Alatala matɔxɔma ne,
n seewa Ala ra, n ma Marakisima.

¹⁹ N senbe na n Marigi Alatala nan na.
A n ma ɔere sɔɔneyama ne fe xɔrɔxɔe kui,
alo xeli xa ɔere sɔɔneyama geyae fari ki
naxe.

Yi seɔexi beɛtiba mange nan be. A xa a
ba kora xui ra.

Annabi Sofoni xa kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sofoni naxa kawandi ti mange Yosiya xa waxati Yudaya bɔxi ma. Isirayilakae nu bara so fe jaaxi kui na waxati, han Alatala nu wama e jaxankatafe. Beenu a xa na raba, a naxa Annabi Sofoni xee alako a xa na tagi raba e be, a xa kata Isirayilakae ragbilende e waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra.

Na masenyi maniyaxi Isirayila namijɔnmɛ gbegbe xa masenyi nan na. Na kui e mixie xa yunubie masenma e be a fixe ra, alako e xa a kolon e na fe nan kui na ki naxan mu rafanxi Ala ma. Isirayilakae nu birama kuyee nan fɔxɔ ra, e naxee lixi Kanaan bɔxi ma e mini Misira bɔxi ra temui naxe. Na fe naxa Ala raxɔnɔ, barima a mu wama a firin nde xɔn ma. Isirayilakae man nu fe jaaxi raba ra e booree ra. Mixi naxan nu bara senbe sɔtɔ mangɛya kui, xa na mu a ra naafuli fe kui, a nu setaree tɔɔrɔ ma. Na fe mɔoli mu rafan Ala ma, barima a a jɛngi saxi adamadi xa fe xɔn ma, a mu tinma a xa tɔɔrɔ.

Annabi Sofoni to ge na yunubi masende Isirayilakae be, a naxa a fala a Alatala fama ne e jaxankatade na xa fe ra. Na kiiti magaaxu. Ala xa xɔne senbe gbo. Ala xa jaxankate mu nɔma mixi nde rafisade a boore be. Na kui Isirayilakae nun si gbete birin na na kiiti bun ma. Adama birin naxan Alatala matandima, e fama ne a xa xɔne kolonde kiiti waxati.

Kɔnɔ masenyi gbete fan nu saxi na wɔyenyi xɔrɔxɔe fari. Annabi Sofoni naxa a fala a Alatala wama mixi rakisife. A wama e malife alako e xa gbilen fe jaaxi fɔxɔ ra, e xa lu Ala xa kira xɔn ma naxan nɔma findide bɔjɛsa ra e be. Ala xɔnɔma ne mixi jaaxie ma barima e xa yunubie mu rafanxi a ma, kɔnɔ a man e xanuma ne a bɔje birin na. Na nan a toxi Annabi Sofoni bara kisi masenyi sa jaxankate masenyi fari. Won xa a kolon Ala yunubie xɔnxi, kɔnɔ a yunubitɔe

xanuma ne, a wama e ragbilende e xa fe jaaxie fɔxɔ ra. Ala xa na lɔnni raso won sondonyi kui. Amina.

Annabi Sofoni xa kitaabui

Alatala xa xɔne Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Annabi Sofoni be. Sofoni findi Kuusi xa di nan na, Gedalaya xa mamadi, Amaraaya tolobite, Xesekiya bɔnsɔe. A masenyi ti ne Yudaya mange Yosiya xa waxati, naxan findixi Amon xa di ra.

² «Alatala xa masenyi nan ya:

N birin jɔnma ne dunija bende fupi fari.

³ N adama nun sube jɔnma ne,

n xɔni ba koore ma,

n yeɛe ba baa ma.

N maratantanyi nun mixi jaaxi jɔnma ne,

n adamadie ba dunija bende fupi fari.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴ «N nan n belexe italama ne Yudaya nun Darisalamukae xili ma.

N Bali kuye bama ne, naxee luxi bɔxi ma.

N e xa batui yareratie nun serexedubee sɔntɔma ne.

⁵ N mixie halakima ne,

naxee tunbuie batuma e xa banxi fari.

N filankafuie jaxankatama ne,

naxee e kali Alatala xili ra,

e man e kali Moloko kuye xili ra.

⁶ N mixie rabɛpinma ne naxee bara gbilen

Alatala fɔxɔ ra,

naxee mu Alatala fenma,

naxee mu birama a xa marasi fɔxɔ ra.»

⁷ «Wo sabari Marigi Alatala be,

barima a xa lɔxɔe xungbe na fafe.

Alatala tan serexe nan bama.

A mixi ndee sugandixi na nan ma.

⁸ Alatala xa serexe lɔxɔe,

n mange xa die nun kuntigie halakima ne,

a nun mixi naxee si gbete xa dugie ragoroma e ma.

⁹ N mixie halakima ne naxee tujanma

sode de ra,

naxee e marigi xa banxi rafema gere nun

yanfanteya ra.»

¹⁰ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na ɔxɔɛ mixi gbelegbelema nɛ,
kelife taa naadɛ ma naxan xili Yɛxɛ
Naadɛ,
han taa nɛɛnɛ,
kelife taa fari geyae ma,
11 han makiti yire,
barima yulɛɛ xa fe bara kana,
n bara e birin faxa.
12 Na waxati n Darisalamu yire birin
matoma nɛ a fanyi ra,
alako n xa mixi sɔntɔ,
naxee dɔxɔxi e xa naafuli makantafe ra,
e a falafe e bɔnɛ kui,
<Fe fanyi yo, fe jaaxi yo,
Ala mu fama fefe rabade n na.>
13 E xa naafuli ɔɛma nɛ,
e xa banxie kana.
E bara banxi ti, kɔnɔ e mu sabatima na
kui.
E bara weni bogi si, kɔnɔ e mu na weni
minma sɔnɔn.»

14 Alatala xa ɔxɔɛ xungbe bara makɔrɛ,
a gbe mu luxi a xa fa.
Sɛnbɛmae fama nɛ gbelegbelede
Alatala xa ɔxɔɛ magaaxuxi ma.
15 Xɔnɛ ɔxɔɛ na a ra, tɔrɛ ɔxɔɛ na a ra,
gbaloe ɔxɔɛ na a ra, dimi ɔxɔɛ na a ra,
nuxui ifɔrɔxi ɔxɔɛ na a ra.
16 Gere xui minima nɛ na ɔxɔɛ taa
sɛnbɛmae xili ma,
e xa yire makantaxie xili ma.

17 Alatala naxɛ,
«N adamadie tɔrɔma nɛ na ɔxɔɛ,
e fa jɛrɛ alɔ dɔnxuie,
barima e bara yunubi raba Alatala ra.
Na kui e sɔntoma nɛ a jaaxi ra,
e wuli ramini bɔxi ma a gbegbe ra,
e binbie wɔlɛ jooɛ xɔɔra.
18 E xa xɛɛma nun gbeti mu nɔma e
ratangade
Alatala xa xɔnɛ ɔxɔɛ ma.
Duniya birin ganma nɛ na ɔxɔɛ a jaaxi
ra
Alatala xa xɔnɛ xa fe ra,
barima a xa jama bara bira ala gbɛtɛɛ
fɔxɔ ra.
Na kui duniya mixi birin sɔntoma nɛ.»

2

*Alatala xa xɔnɛ Yudaya nun si gbɛtɛɛ
ma*

1 «Si yaagitare, wo xa wo yetɛ mato,
2 beenu waxati xa kamali,
beenu Alatala xa xɔnɛ xa wo li,
beenu Alatala xa ɔxɔɛ xɔrɔxɔɛ xa fa wo
ma.
Na ɔxɔɛ dangima nɛ alɔ maale lagi foye
naxan tutunma.
3 Wo tan mixi magoroxi naxee na Isiray-
ila,
wo xa Alatala fen, wo xa a xa seriye
rabatu,
wo xa tinxinyi, nun yetɛ magore fen.
Tɛmunde na kui wo nɔma nɛ ratangade
Alatala xa xɔnɛ ɔxɔɛ ma.»

4 «Gasa rabɛpinma nɛ, Asikalɔn kana,
Asidodi keri jama ya xɔri, Ekiron tala.
5 Naxankatɛ na wo bɛ,
wo tan naxee sabatixi baa dɛ ra,
wo tan naxee kelixi Kireti.
Alatala bara natɛ tongo wo xa fe ra,
Kanaanka naxee na Filisita bɔxi ma,
n wo xun nakanama nɛ han mixi birin
jɔn wo yi.
6 Xurusee fama nɛ lude wo xa bɔxi ma,
wo xɔnyi findi gɔɔrɛ ra xuruse
dɛmadonyie bɛ.
7 Na bɔxi findima Yudayaka mixi dɔnxɔɛ
nan gbe ra,
e fa e xa xurusee dɛ madonde naa.
Nunmare tɛmɛi e e malabuma nɛ
Asikalɔn xa banxie kui,
barima e Marigi Alatala fama nɛ e malide,
a e xa mixi suxuxie ragbilen e xɔnyi.»

8 «N bara Mowabakae xa konbie mɛ,
Amonikae xa wɔyɛn bɛxuxie bara n li.
E bara n ma jama rayaagi,
e bara dangi naaninyi ra.»
9 «N tan Isirayila Marigi Alatala, Xili
Xungbe Kanyi,
n bara n kali Mowaba luma nɛ alɔ
Sodoma,
Amonikae lu alɔ Gomorakae,
e xa bɔxi kana, jooɛ jaaxi nun fɔxɛ lu
naa.
10 E na sɔtɔma e xa yetɛ igboja nan ma.
E bara Alatala Xili Xungbe Kanyi xa jama
rayaagi,
e bara te a xa jama xili ma.
11 Alatala magaaxu, a e jaxankatama nɛ
a jaaxi ra.

A kuye birin kanama ne duniya ma,
si birin fa Alatala batu e xonyi.»

12 «Wo tan Kusikae,
wo fan soxoma ne n ma santidegema ra.»

13 «Ala a senbe raminima ne koola ma,
a fa Asiriya sonto.

A Ninewe xun nakanama ne, a na findi
gbengberen yire ra.

14 Xurusee luma ne e de madon na na taa
kui,

a nun wulai sube mooli birin.

Yube nun xundi koe radangima ne na
banxi kanaxie fari.

Naade nun wonderi birin kanaxi, e xa
wuri bara boro.

15 Yi taa xungbe naxan nu luma jalexin
na,

naxan boje nu saxi,

naxan nu bara a fala a yete be,

«N keren nan tide gbo,»

a xun bara rakana han a bara findi wulai
subee xonyi ra.

Dangi mixi birin yoma ne a ma sonon,

a findi dei sigi ra e be.»

3

Alatala xa xanunteya

1 «Naxankate na i be, taa matandila
seniyentare,

naxan luma mixi toro ra.

2 A mu n xui suxuma, a mu n ma marasi
rabatuma,

a mu a xaxili tima Alatala ra, a mu
makorexi a Marigi Ala ra.

3 A xa kuntigie luma ne alo yete

naxee e xui raminima nama tagi,

a xa kiitisamae luxi alo wulai bare

naxee sube donma keren na.

4 A xa namijonmee findixi yete igboee
nun yanfantee nan na,

a xa serexedubee bara fe seniyenxie noxo,

a bara Ala xa seriye matandi.

5 Kono Ala nan tinxin na mixie ya ma.

A mu mixi madaxuma, loxo yo loxo a xa
nondi yanbama.

A tan mu lanlanteya kanama,

kono tinxintare mu yaagi kolon.»

6 «N bara sie paxankata,
n bara e xa yire makantaxie rabira,

n bara e xa kirae kana.

Mixi yo mu na e xa taae kui sonon,
e birin xun nakanaxi.

7 N nu bara a fala e be,

«Xa wo gaaxu n ya ra,

xa wo n ma marasi suxu,

wo xun mu rakanama.»

Kono e gbata fe jaaxi rabade.

Na nan a toxi n bara e paxankata.

8 Alatala xa masenyi nan ya:

Wo xa mame ti, loxo fama a lide

n ma nate kamalima temui naxe.

N bara a fala wo be,

na loxo n sie paxankatama ne n ma xone
jaaxi ra,

duniya birin xa kana.»

9 «N fama sie raseniyende,

alako e xa Alatala xili fala,

e birin xa a rabatu lanyi kui.

10 Kelifie yire makuye dangife Kusi xuree
ra,

n batulae fama ne serexee ra n be.

11 Na loxo wo mu yaagima sonon wo xa
fe rabaxie ra,

wo fe jaaxi naxee rabaxi n na,

barima n yete igboee bama ne wo ya ma,
alako yete igbona xa jon n ma geya

seniyenxi yire.

12 N toromixie nun mixi magoroxie luma
ne wo ya ma,

naxee xaxili tima Alatala ra.

13 Isirayila donxo mu fe jaaxi rabama
sonon,

e mu wule falama, e mu mixi madaxuma.

E luma ne e malabu ra bojesa kui,

mixi yo mu e toroma sonon.»

14 Siyon mixie, wo xa Ala matoxo.

Isirayila, wo xa seewa.

Darisalamu, wo xa jalexin wo boje birin
na.

15 Alatala xa xone bara gbilen wo foxo ra,
a bara wo yaxuie ragbilen e xonyi.

Isirayila Mange Alatala bara lu wo tagi.

Wo naxa gaaxu, wo mu toroma sonon.

16 Na loxo a a falama ne Darisalamu be,

«Siyon mixie, wo naxa gaaxu,

limaniya naxa ba wo yi ra.»

17 Wo Marigi Alatala wo Rakisima na wo
ya ma.

A seewama ne wo xa fe ra,

a wo madundu a xa xanunteya ra,

a jɛlexin wo ra a xui itexi ra.

¹⁸ Alatala naxɛ, «N sunnunyi bama nɛ wo xa salie kui,

n wo ba wo xa yaagi xɔrɔxɔɛ kui.

¹⁹ Na lɔxɔɛ n wo yaxuie jaxankatama nɛ, n tɔɔrɔmixie rakisi,

n mixi kerixie ragbilen e xɔnyi.

N e xa yaagi jɔxɔma nɛ matɔxɔɛ nun binyɛ ra yire birin.

²⁰ Na lɔxɔɛ n wo ragbilenma nɛ wo xɔnyi.

N wo malanma nɛ alako wo xa matɔxɔɛ nun binyɛ sɔtɔ,

duniɲa jamanɛ birin kui.

N wo ragbilenma nɛ, wo fa na tode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Ala xa masenyi Annabi Hage bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Hage xεε Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati (ne kemε suuli beenu Isa xa bari). Isirayilakae nu bara ne tongo solofere raba konyiya kui Perise bōxi ma e xa kuye batui xa fe ra, kōnō Ala naxa a niya Dariyusi xa e bεnin gbilenfe ra Isirayila bōxi ma. E to menni li, e xa taae nun Ala xa hōrōmōbanxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, kōnō e yaxuie naxa e tōrō. Na kui Ala naxa Annabi Sofoni nun Annabi Hage xεε Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Hage to wōyεn Isirayila kuntigie ra, a naxa a to e mu gexi nate tongode sinden e xa Ala xa hōrōmōbanxi ti. Ala naxa a masen e bε namijōnme saabui ra, a nu lan e xa senbe so Ala xa banxi tife nan ma, dangi e gbe banxie tife ra. Na nu bara a niya bōxi xa lu tōrε kui sansi bogi xa fe ra. Baloe nu bara xurun na wakilitarepa xa fe ra.

Annabi Hage to kuntigie ralimaniya, e naxa Ala xa wali suxu a fanyi ra. A naxa a fala e bε Ala xa hōrōmōbanxi firin nde fama tofande dangife na singe ra. Alatala naxa laayidi tongo e bε a xa baraka ragoro e ma na xa fe ra.

Yi namijōnme masenyi findima lōnni belebele nan na to mixie bε. Xa won tondi Ala xa wali suxude, a fan tondima nε won malide. Kōnō xa won bara nate tongo Ala bε, won xa a sago raba, a niyama nε won ma dunijeigiri birin xa sōneya. Ala wama na nan xōn ma won bε, kōnō fo won xa danxaniya a ma. Ala xa na nate raso won bōje kui. Amina.

Annabi Hage xa Kitaabui

Dunijeigiri sōneyatarepa fatanxi fe naxan na

¹ Mange Dariyusi xa mangeya ne firin nde, kike senni nde, xi singe ra, Alatala

naxa yi masenyi ti Salatiyeli xa di Sorobabeli bε, Yudaya gomina, Annabi Hage saabui ra. A man naxa yi masenyi ti serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe bε.

² Alatala xa masenyi nan ya, «Yi nama a falama, <A mu lan won xa Alatala xa banxi yailan sinden.>»

³ Na kui, Alatala naxa yi masenyi ti e bε Annabi Hage saabui ra,

⁴ «A lanma wo tan xa lu banxi raxunmaxi kui,

n tan ma hōrōmōbanxi kanaxi?»

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo wo xa wali mato.

⁶ Wo sansi xōri gbege sima, kōnō wo naxan sōtoma, na xurun.

Wo wo degema, kōnō wo mu lugama.

Wo wo minma, kōnō a mu wo ralima.

Wo xinbeli donma ragoroma wo ma, kōnō xinbeli mu bama wo ma.

Wo wo xa wali sare sōtoma, kōnō yale na wo xa yubae ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo wo xa wali mato.

⁸ Wo te geya fari wuri fende,

wo xa n ma banxi ti

alako n xa binye sōtō naxan nafanxi n ma.»

Alatala xa masenyi nan a ra.

⁹ «Wo bara wa harige gbege xōn ma,

kōnō wo dondoronti gbansan nan sōtōxi.

Wo bara na xanin wo xōnyie,

n bara na fan nayensen ne.

Na kelixi munse ma?

Na kelixi n ma banxi xa kanε nan ma fe ra.

A fa li, kankan singanxi wakili ma a gbe wali tan na,

kōnō wo mu sese rabama n gbe wali tan xa fe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁰ «Na fe bara a niya tune ye mu goroma, bōxi mu daxamui raminiya.

¹¹ N bara a niya bōxi nun geyae xa xara, wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture,

wo xa sansie, wo xa mixie, wo xa xurusee, nun wo xa wali birin xa naxasi.»

¹² Salatiyeli xa di Sorobabeli, serexedube kuntigi Yosadaki xa di

Yosuwe, nun pama donxɔɛ birin naxa e Marigi Alatala xui suxu, a naxan fixi Annabi Hage ma. Nama naxa gaaxu Alatala ya ra.

¹³ Alatala xa xɛɛra Annabi Hage naxa Alatala xa yi masenyi fala pama bɛ, «Won birin nan a ra.» Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁴ Alatala naxa Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yudaya gomina bɔɔɛ rawutun. A man naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe nun pama donxɔɛ bɔɔɛ rawutun. Na naxa a niya e xa e Marigi Alatala xa banxi ti wali suxu,

¹⁵ Dariyusi xa mangɛya ɲɛ firin nde, kike senni nde, xi mɔxɔɲɛn nun naani nde ra.

2

Ala xa hɔrɔmɔbanxi nɛnɛ xa nɔrɛ

¹ A kike solofere nde, xi mɔxɔɲɛn nun keren nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage saabui ra,

² «A fala Salatiyeli xa di Sorobabeli bɛ, Yudaya gomina, nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe, nun pama donxɔɛ bɛ,

³ «Nde na wo ya ma naxan bara yi banxi to nu a forima ki a xa nɔrɛ kui? Yakɔsi tan go, wo a toma di? Tide yo mu na a ma wo bɛ sɔnɔn, ka?»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, «Sorobabeli, i i sɛnbɛ so. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Yosuwe Yosadaki xa di,

i i sɛnbɛ so. Nama birin, wo wo sɛnbɛ so.»

Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo wali suxu,

won birin na a ra.»

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ «N to wo ramini Misira bɔxi ma, n nu bara yi saate tongo wo bɛ.

N xaxili na wo tagi, wo naxa gaaxu fefe ma.»

⁶ Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya,

«A gbe mu luxi n xa koore nun bɔxi raserɛn, n xa baa nun xare ramaxa.

⁷ N si birin nasɛrɛnma nɛ, e fama nɛ harige gbegbe ra n bɛ naxee fan a birin bɛ.

Yi banxi kui rafema nɛ nɔrɛ ra.»

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

⁸ «N tan nan gbe na gbeti ra,

n tan nan gbe na xɛɛma ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Nɔrɛ naxan fama lude n ma banxi ma, na dangima nɛ a singe ra.»

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

«N yi banxi findima bɔɔɛsa yire nan na mixie bɛ.»

Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Dariyusi xa mangɛya ɲɛ firin nde, kike solomanaani, xi mɔxɔɲɛn nun naani nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage bɛ,

¹¹ «Alatala xa masenyi nan ya. Sɛrɛxɛdubɛɛ maxɔrin,

¹² «Xa mixi nde sube sɛniyenxi sa a xa sose kui, a fa na sose din taami, weni, ture, xa na mu a ra donse gbɛtɛ ra naxan mu sɛniyenxi, na sɛniyenma na sube sɛniyenxi saabui ra?» Sɛrɛxɛdubɛɛ i yaabima nɛ, «Ade.»

¹³ Annabi Hage naxa e maxɔrin, «Xa mixi nde din fure ra, a fa findi sɛniyantare ra, a din sese ra, na fan findima nɛ se sɛniyantare ra?» Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa a yaabi, «Iyo, na fan findima nɛ se sɛniyantare ra.»

¹⁴ Na kui, Annabi Hage man naxa a masen,

«Yi pama na na ki nɛ.

Si naxan na n ya tode ra, e na na ki nɛ.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«E bɛlɛxɛ fɔxi mu sɛniyen,

e naxan bama sɛrɛxɛ ra se sɛniyantare nan a ra.»

¹⁵ «Yakɔsi, wo fe mato a fanyi ra naxan fama rabade keli to ma han yare.

Beenun wo xa gɛmɛ dɔxɔ a boore fari

Alatala xa hɔrɔmɔbanxi wali kui,

wo xa ratu yi ma:

¹⁶ Wo to nu busali mɔxɔɲɛn fenma,

wo nu fu gbansan nan sɔtɔma.

Wo to nu ture litiri tongo suuli fenma,

wo nu litiri mɔxɔɲɛn gbansan nan sɔtɔma.

17 N bara wo xa wali birin kana fure nun
balabalanyi ra,
κονο wo mu tin gbilende n ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

18 «Yakosi, wo a mato a fanyi ra,
fe naxan fama rabade keli to ma han yare,
keli yi kike solomanaani xi mαxαnen nun
naani ma,
keli Alatala xa hοrοmοbanxi xa gεmε
singe dαxα lαxαε ma.

Wo xa wo ηαxα sa na xαn ma a fanyi ra.

19 Mεngi ragataxi mu na wo xa sentie kui,
ka?

Weni bili, xαρε bili, καοβε bili, nun oliwi
bili,

nee fan mu bogife hali keren.

Κονο, φολο to ma, n fama νε barake sade
wo ma.»

20 Alatala man naxa masenyi firin nde
ti Annabi Hage βε, xi mαxαnen nun naani
nde ra.

21 «A fala Sorobabeli βε Yudaya gomina,
κN koore nun βαxi raserenma νε.

22 N mangεε ragoroma νε e xa kibanyi
kui.

N si gbεtεε senβε kanama νε.

N σοοri ragisee nun e ragimae rabirama
νε.

N soe nun soe ragie faxama νε

e ngaxakerenyi xa santidegεma ra.»

23 Alatala xa masenyi nan ya,
«Na lαxαε, Sorobabeli Salatiyeli xa di
n i findima νε n ma konyi ra,
i luma νε αλο n ma xurunde tαnxuma.
N bara i sugandi.»

Mangε Alatala xa masenyi nan na ki.

Annabi Sakari xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Sakari xεε Darisalamu Perise mangε Dariyusi xa waxati. Isirayilakae nu bara jε tongo solofere raba konyiya kui Perise bɔxi ma e xa kuye batui xa fe ra, kɔnɔ Ala naxa a niya Dariyusi xa e bεjin gbilenfe ra Isirayila bɔxi ma. E to mɛnni li e xa taae nun Ala xa hɔrɔmɔlingira banxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, kɔnɔ e yaxuie naxa e tɔɔrɔ. Na kui Ala naxa Annabi Sakari nun Annabi Hage xεε Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Sakari xa masenyi fɔlɔma laamatunyi solomasaxan nan ma, naxee a masenma a Ala fama nε Isirayilakae malide e xa wali kui. A man a masenma a Ala fama nε sie jaxankatade naxee na a xa jama tɔɔrofe. Ala limaniya fima nε a xa mixie ma Annabi Sakari xa masenyi saabui ra.

Isirayila xa xunnakeli mu findima fe fanyi ra e tan gbansan bε. Dunija na a to Ala mɛenima Isirayila ma ki naxε, e fan danxaniyama nε Ala ma, e bira Isirayilakae fɔxɔ ra. Ala Isirayilaka nde rake-
lima naxan misaalima sɛrɛxɛdubε kuntigi ra. Na xεmε findima Isirayila mange xungbe nan na, Ala xa Mixi Sugandixi, naxan e xun tima Ala xa kira ma.

Yi saate Ala naxan tongoxi Isirayila bε a findima nε lɔnni belebele ra to mixie bε. Ala wama nε dunija birin xa bira a xa sɛriye fɔxɔ ra, e xa la Ala xa xanunteya ra alako e xa kisi sɔtɔ. Xa a sa li adamadie tondima Ala xa mali ra, e sare jaaxi sɔtɔma nε e jɛrɛ ki xa fe ra. Ala wama mixi rakisife. Na nan a ra a naxa Marakisima xεε won ma alako lanyi xa lu Alatala nun adama tagi. Ala xa na sɔɔneya won birin bε, won fan xa tin na ra. Amina.

Annabi Sakari xa Kitaabui

Laamatunyi singe: Gbilenfe Ala ma

¹ Dariyusi xa mangeya jε firin nde kike solomasaxan nde kui, Alatala naxa a masen Annabi Sakari bε, Berekaya xa di, Ido xa mamadi fanyi, a naxε,

² «Alatala bara xɔnɔ wo benbae ma.

³ Kɔnɔ, i xa a fala, Mangε Alatala xa masenyi nan ya: <N tan Mangε Alatala bara a fala wo bε, wo xa gbilen n ma. Na tɛmɛui n fan gbilenma nε wo ma.

⁴ Wo naxa lu alɔ wo benbae. Singe namijnɔnmɛe nu bara a masen e bε, «Mangε Alatala xa masenyi nan ya, wo gbilen wo xa fe jaaxie nun wo xa kɛwali jaaxie fɔxɔ ra.» Kɔnɔ e mu e tuli mati n ma masenyi ra, e mu n xui suxu. N tan Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ Wo benbae na minden? Namijnɔnmɛe go? E mu faxama xε?

⁶ N ma masenyi nun n ma sɛriye, a mu wo benbae lixi?»

A to gε na masenyi ra, jama naxa tuubi, e fa a fala e boore bε, «Mangε Alatala bara won ma fe rabaxie sare ragbilen won ma.»

⁷ Kike fu nun keren nde xi mɔxɔjɛn nun naani nde, Sebati kike, Dariyusi xa mangeya jε firin nde, Alatala naxa a masen Annabi Sakari bε, Berekaya xa di, Ido xa mamadi,

⁸ «To kɔε ra n bara yi laamatunyi to. Xεmε nde nu na soe gbeeli fari, a nu tixi miriti wurie tagi fole kui. Soe gbeelie, soe fɔɔrɛe, nun soe fiixεe nu na a xanbi ra.

⁹ N naxa a maxɔrin, <N Marigi, munse na yee tan na?> Malekε naxan nu wɔyɛnma n na, a naxa a fala, <N a masenma nε i bε.>

¹⁰ Mixi naxan nu tixi miriti wurie tagi, a naxa a fala, <Alatala xa xεεrae nan e ra naxee dunija ijɛrɛma.>

¹¹ E naxa dentεge sa Alatala xa malekε bε naxan nu tixi miriti wurie tagi, <Muxu bara dunija birin ijɛrɛ, dunija mixi birin raxaraxi, e na bɔjɛsa kui.>

¹² Alatala xa malekε naxa a fala, <Mangε Alatala, i fama kinikinide Darisalamu nun Yudaya xa taae ma mun tɛmɛui? I xɔnɔxi e ma kabi jε tongo solofere.>

¹³ Alatala naxa na malekε ralimaniya, a a madundu, malekε naxan nu wɔyɛnma n na.»

14 «Na maleke naxa a fala n be, <I xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: Darisalamu nun Siyon rafa n ma. N mu tinma e xa bira xanuntenyi gbete foxo ra.

15 N bara xono si gbete ma naxee joxo a ma toore yo mu noma e lide. Singe n nu xonoxi dondoronti n ma jama ma, kono sie tan bara nde sa n ma jama xa toore xun ma.»

16 «Na nan a ra, Alatala naxa a masen, <N man kinikinima ne Darisalamu ma, n man n ma banxi tima ne. Luuti ibendunma ne Darisalamu taa xun ma alako na xa maniya, na taa man xa gbilen ti ra.> Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

17 I man xa a fala, <Mange Alatala xa masenyi nan ya: Harige man luma n ma taae kui, n man Siyon madundu ma ne, n man Darisalamu sugandima ne.»

2

Laamatunyi firin nde: Ferie nun xabuie

1 N naxa yi laamatunyi to: N bara feri naani to.

2 N bara maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «Munse na yee ra?» A naxa n yaabi, «Senbema nan yee ra naxee Yudaya, Isirayila, nun Darisalamu rayensenxi.»

3 Na temui, Alatala naxa xabui naani masen n be.

4 N naxa maxorinyi ti, «Yee faxi munse rabade be?» A naxa n yaabi, «Yi feri naani misaalixi senbema nan na naxee Yudaya rayensenxi mixi yo mu no a xunyi rake-lide. Kono yi xabuie faxi e magaaxude ne, e si gbete senbema rabira, naxee kelixi Yudaya boxi xili ma alako e xa Yudayakae rayensen.»

Laamatunyi saxan nde: Maniya luuti

5 N naxa yi laamatunyi to: Xeme nde nu na, maniya luuti nu suxuxi a yi ra.

6 N naxa a maxorin, «I siga minden?» A naxa n yaabi, «N Darisalamu nan maniyafe, alako n xa a gboe nun a kuyeya kolon.»

7 Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa siga yare, maleke gbete naxa fa a ralande.

8 A naxa a fala a be, «I gi, sa a fala yi segetala be, a Darisalamukae nun

xurusee fama ne wuyade han tete mu no e rabilinde sonon.»

9 Alatala xa masenyi nan ya: «N tan yati e makantama ne. N luma ne e be alo tete te daaxi, n ma noore fa lu e tagi.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo gi, wo wo gi!

Wo xa keli jaman ma

naxan na kola ma.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«Singe n nu bara wo rayensen ye dunipa ma.

11 Siyon mixie, wo wo gi.

Wo tan naxee na Babilon,

wo xa keli naa.»

12 Mange Alatala naxa a masen n be,

a naxan xexi binye kui,

fe falafe yi sie xa fe ra naxee wo tooroxi:

«Naxan a belexe dinma wo ra,

a luxi ne alo na kanyi bara a belexe din

Ala ra.»

13 N na keli e xili ma,

e findi e xa konyie xa konyie ra.

Na kui wo a kolonma ne

a Mange Alatala nan n xexi.

14 «Darisalamukae, wo wo xui ite seewe kui,

barima n fama ne lude wo tagi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

15 Si wuyaxi fama ne Alatala ma na loxo, e fa findi n ma jama ra.

N luma ne wo tagi,

wo fa a kolon

a Mange Alatala nan n xexi wo ma.

16 Yudaya man findima Alatala gbe nan na

a xa boxi seniye nxi kui.

A man fama ne Darisalamu sugandide.

17 Adamadi birin xa a sabari Alatala be,

a na kelife a xa yire seniye nxi.

3

Laamatunyi naani nde: Serexedube kuntigi

1 A naxa serexedube kuntigi Yosuwe masen n be, a nu tixi Alatala xa maleke ya i. Sentane nu tixi a yirefanyi ma a xa a toorege.

2 Alatala naxa a fala Sentane be, «N tan, Alatala naxan Darisalamu sugandixi, n bara a fala i be Sentane, i sabari! Yeye

xuntunyi xa mu na yi xeme ra naxan baxi te de i?»

³ Yosuwe nu tixi maleke ya i, dugi nɔxɔxi nan nu ragoroxi a ma.

⁴ Maleke naxa a fala a booree be naxee nu tixi Yosuwe seeti ma, «Wo dugi nɔxɔxie ba a ma.» A man naxa a fala Yosuwe be, «A mato, n bara i xa yunubi ba, n bara dugi tofanyie ragoro i ma.»

⁵ N naxa a fala, «Wo xa xunyi ratofan se seniye nxi dɔxɔ a xunyi ma.» E naxa xunyi ratofan se seniye nxi dɔxɔ a xunyi ma, e naxa dugie ragoro a ma. Alatala xa maleke nu tixi naa.

⁶ Alatala xa maleke naxa yi masenyi ti Yosuwe be,

⁷ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Xa i jere n ma kirae xɔn, xa i n ma yaamarie suxu, i fama ne n ma banxi rapere, i fa n ma tete makantade. Na temui i yire sotoma ne be yee tagi.

⁸ Serexedube kuntigi Yosuwe, i tan nun naxee dɔxɔxi i ya i, wo wo tuli mati. Wo bara findi misaali ra. N fama n ma konyi xeede, naxan xili <Salonyi.>

⁹ Wo xa game mato n naxan dɔxɔxi Yosuwe ya i. Ya solofere na na game kerenyi ma. N sebeli tima ne a ma, n man fa yi bɔxi xa yunubi ba lɔxɔe keren kui.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ «Na lɔxɔe, wo wo boore xilima ne, wo xa lu yire keren wo xa weni bili nun xɔre bili bun ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Laamatunyi suuli nde: Lanpui dɔxɔ se

¹ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa fa n naxunude, alo e mixi raxunuma ki naxe xixoli ma.

² A naxa n maxɔrin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N lanpui dɔxɔ se xema daaxi nan toxi, bitire na a xuntagi, ture ra a kui. Lanpui solofere gbakuxi a ma, ture gorode solofere, ture rasoma na lanpui soloferee kui.

³ Oliwi wuri bili firin tixi ture bitire seeti firinyie ma, keren a yirefanyie ma, keren a kɔla ma.»

⁴ N naxa maleke maxɔrin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse na yee ra?»

⁵ A naxa a fala n be, «I mu a kolon?» N naxa a yaabi: «N marigi, n mu a kolon.»

⁶ Na temui a naxa a masen n be, «Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Sorobabeli be, <Wo senbe mu noma sese ra. N tan nan Xaxili noma a rabade.> Mange Alatala xa masenyi nan ya.»

⁷ «Geya xungbe naxan na Sorobabeli ya ra, n na findima ne fili ra. A fama ne game fanyie ramide banxi ti se ra, jama fa a fala e xui itexi ra, <Ala xa hinne a ra, Ala xa hinne a ra!>»

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁹ «Sorobabeli bara yi banxi ti folo, a man a rapɔnma ne.» Na kui wo a kolonma ne a Mange Alatala nan n xexi wo yire.

¹⁰ Nde yoma fe folo xuri ma? Nama na wali se to Sorobabeli belexe, e jalexinma ne.

Maleke naxa a fala n be, «Na lanpui solofere findixi Alatala yae nan na naxee dunja iperema.»

¹¹ N naxa a maxɔrin a ma, «Munse na na oliwi wuri bili firinyie ra, naxee na lanpui dɔxɔ se yirefanyie ma nun a kɔla ma?»

¹² N man naxa a maxɔrin a ma, «Munse na na oliwi salonyi firinyie ra, naxee na ture gorode xema daaxi firinyie seeti ma, oliwi ture dangima naxee kui?»

¹³ A naxa a fala n be, «I mu a kolon e naxee misaalixi?» N naxa a yaabi, «N marigi, n mu a kolon.»

¹⁴ A naxa a fala n be, «Mixi firin nan e ra Ala naxee sugandixi, a ture ifili e xunyie ma, e xa wali dunja birin Marigi be.»

5

Laamatunyi senni nde: Danke keedi

¹ N man naxa laamatunyi to naxan findixi keedi makuntanxi ra koore ma.

² Maleke naxa n maxɔrin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N keedi makuntanxi nan toxi koore ma, a kuya nɔngɔn ya mɔxɔnen, a igbo nɔngɔn ya fu.»

³ A naxa a fala n be, «Danke sebexi na keedi ma naxan masenxi bɔxi yire birin. A sebexi mupeti nun mixie nan be, naxee e kalima wule ra, e birin fama ne keride yi bɔxi ma.

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, <N yi danke rasoma ne mupetie xa banxie kui, a nun mixi naxee e kalima n xili ra kono e fa wule fala. Na danke luma ne e xa banxie kui han a birin kana.>»

Laamatunyi solofere nde: Gine na busali kui

⁵ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa makore n na, a fa a fala n be, «A mato naxan na minife yakosi.»

⁶ N naxa a maxorin, «Munse a ra?» A naxa n yaabi, «Busali nan a ra, pama xa fe paaxie na naxan kui.»

⁷ Derakote binye to ba a de ra, a naxa a to gine nde doxoxi a kui.

⁸ Maleke naxa a fala n be, «Fe paaxi misaali nan yi gine ra.» A man naxa gine radin busali kui, a fa a de rakoto derakote binye ra.

⁹ N to n ya rakeli, n naxa gine firin to. Gabutenyi gbongboe daaxie nu na e ma, e nu na perefefe koore ma. E naxa na busali tongo, e a xanin koore ma.

¹⁰ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «E na busali xaninfe minden?»

¹¹ A naxa n yaabi, «E na a xaninfe Babilon boxi nan ma, e banxi tima a be dennaxe, a xa lu naa.»

6

Laamatunyi solomasaxan nde: Soori ragise naani

¹ N man naxa laamatunyi to. Soori ragise naani nu na minife geya firinyie longori ra. Na geyae nu yailanxi yoxui nan na.

² Soe gbeelie nan nu na soori ragise singe bendunfe, soe foorae nan nu na soori ragise firin nde bendunfe,

³ soe fiixee nan nu na soori ragise saxan nde bendunfe, soe makatunxie nan nu na soori ragise naani nde bendunfe.

⁴ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse yee ra?»

⁵ Maleke naxa n yaabi, «Foye naani nan e ra, Dunija Marigi na naxee raminiife.

⁶ Soe foorae sigama pamane koola nan ma, soe fiixee sigama pamane sogegorode

nan ma, soe makatunxie sigama pamane yirefanyi nan ma.»

⁷ Yi soe senbemaie to nu wama sigafe dunija iperede, maleke nde naxa a fala e be, «Wo siga boxi iperede.» E naxa keli keren na.

⁸ Ala naxa a fala n be a xui itexi ra, «I bara a mato, naxee sigaxi pamane koola ma, e bara n waxonfe raba naa.»

Yosuwe xa mangeya

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁰ «Xeledayi, Tobiya, nun Yedaya na fa kelife konyiya kui Babilon boxi ma, i xa e xa fangadamae rasuxu. Na loxoe i xa siga Sofoni xa di Yosiya yire

¹¹ na gbeti nun na xema ra. I xa mangeya tonxuma rafala na ra, i fa a doxo serexedube kuntigi Yosuwe xun ma, Yehosadaki xa di.

¹² I xa a fala a be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi mixi naxan xili «Salonyi.» Na salonyi bulama ne, a fa Alatala xa horomobanxi ti.

¹³ A tan nan Alatala xa horomobanxi tima, mangeya tonxuma luma ne a yi, a doxo a xa kibanyi kui, a pama yamari. Serexedube nde fan doxoma ne a xa kibanyi kui. Bopesa lu e firinyi tagi.»

¹⁴ Mangeya tonxuma luma ne Alatala xa horomobanxi kui Helemi, Tobiya, Yedaya, nun Sofoni xa di Heni yi ra.»

¹⁵ «Mixi naxee makuya, nee fama ne Alatala xa horomobanxi tide. Na kui wo a kolonma ne a Mange Alatala nan n xeexi wo ma. Na birin fama ne rabade xa wo wo Marigi Alatala xui suxu a fanyi ra.»

7

Sunyi

¹ Dariyusi xa mangeya je naani nde, Kisilewi kike solomanaani nde, xi naani nde loxoe, Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari be.

² Betelikae nu bara Sareseri nun Regemi Meleki nun e xa mixie xee Alatala maxandide.

³ E man xa Mange Alatala xa serexedubee, naxee nu na horomobanxi kui, a nun namiponmee maxorin, «Muxu lan muxu xa muxu wa xui ramini kike suuli nde ra, muxu xa sunyi suxu alo muxu a rabaxi je wuyaxie ra ki naxe?»

⁴ Mange Alatala naxa masenyi ti n be yi ki,

⁵ «Nama nun serexedubee maxorin n be, <Wo to nu sunyi suxuma sunnunyi kui na kike suuli ndee nun na kike solofere ndee je tongo solofere bun ma, wo nu sunma n tan nan be?»

⁶ Wo to nu wo degema nun wo wo minma, wo mu a rabaxi wo yete xa be?

⁷ Alatala mu na masenyi mooli ti a xa namijonme singee saabui xa ra, Darisalamu nun a rabilinyi nu sabatixi bojesa kui temui naxe? Na temui, mixie nu na Negewi nun Sefela boxi ma.»

⁸ Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari be yi ki,

⁹ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: <Wo xa kiiti sa tinxinyi kui. Wo xa hinne wo boore ra kinikini kui.

¹⁰ Wo naxa kaaje ginnee, kiridie, boxi xonee, nun setaree tooro. Wo naxa nate jaaxi tongo wo boje kui wo booree xa fe ra.»

¹¹ Kono e mu tin na masenyi ra, e naxa e kobe so, e mu e tuli mati na ra.

¹² E boje naxa xoro alo diyaman, e naxa tondi Mange Alatala xa seriye suxude, a Xaxili Seniyenxi nu bara naxan nasanba namijonme singee ma. Na nan a ra Mange Alatala naxa xono e ma a belebele ra.

¹³ A to e xili, e naxa tondi a xui suxude. Yakosi, xa e tan bara a xili, a mu e xa maxandi suxuma de.» Mange Alatala xa masenyi nan ya,

¹⁴ «N e rayensen ne sie birin ya ma e mu naxee kolon. E to keli e xa boxi ma, dennaxe nu bara rabepin, mixi yo mu dangima dennaxe, mixi yo mu sigama dennaxe. Boxi fanyi findi gbaloe boxi ra e tan nan saabui ra.»

8

Ala xa laayidi Darisalamu xa fe ra

¹ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

² Mange Alatala naxa a masen, «N mu wama n firin nde xon Siyon. N ma pama xa fe xoro n ma ki fanyi.»

³ Alatala naxa a masen, «N man fama ne Siyon, n xa lu wo tagi Darisalamu. Darisalamu fama ne xilide <Taa nondila.»

Mange Alatala xa geya fama ne xilide <Geya Seniyenxi.»

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Xemoxie nun jexexeforie man luma ne Darisalamu malan yire, yisuxuwuri suxu e yi e xa simaya xonnakuye xa fe ra.

⁵ Dimedie fan luma ne bere ra taa malandee.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Hali a fa findi terenna ra yi waxati pama donxe be, Mange Alatala mu noma kaabade na fe ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N nan n ma pama rakisima ne pamanee ma naxee kelima sogetede nun sogegorode.

⁸ N e ragbilenma ne Darisalamu. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra nondi nun tinxinyi kui.»

⁹ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo senbe so, wo tan naxee nu bara yi masenyi me namijonme saabui ra Mange Alatala xa banxi korin temui naxe. Wo wo senbe so alako yi banxi xa jon.

¹⁰ Beenu na wali xa folo, wali sare yo mu nu na walikee be. Hali ningee mu donse soto e xa wali kui. Wali birin mu nu noma sooneyade, barima n nu bara yaxujna ramini mixie tagi.

¹¹ Kono yakosi n mu yi pama donxe tooroma alo singe.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Bojesa luma ne boxi ma. Weni bilie bogima ne, boxi daxamui raminima ne, tune ye fama ne. N na birin soma ne yi pama donxe yi ra e ke ra.

¹³ Singe Yudaya bonsoe nun Isirayila bonsoe findi ne danke ra sie tagi, kono yakosi, n to wo rakisi, wo findima ne e be saabui ra e barake soto. Wo naxa gaaxu, wo wo senbe so.»

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo benbae to n naxono, n naxa nate tongo n xa wo jaxankata. N mu tin gbilende na nate foxo ra.

¹⁵ Kono yakosi n bara nate tongo, n xa fe fanyi raba wo be, Darisalamu nun Yudaya bonsoe. Wo naxa gaaxu.

¹⁶ Wo xa yi masenyi rabatu: Wo xa nondi fala wo boore be, wo xa kiiti sa nondi nun tinxinyi kui.

17 Naaxuiɗa naxa lu wo boɗe kui wo booree mabiri. Wo naxa wo kali wule kui, barima na fe mooli mu rafan n ma.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

18 Mange Alatala xa masenyi nan ya,

19 «Mange Alatala naxa a masen wo sunyi naxee suxuma kike naani nde, kike suuli nde, kike solofere nde, nun kike fu nde ra, nee xa findi sali seewe daaxie ra. Nɗi nun boɗesa xa rafan wo ma.»

20 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Mixi gbege fama ne fade kelife jamane gbetee ma.

21 Mixie luma siga ra yire gbete e sa a fala mennikae be, «Won xee Mange Alatala maxandide, won birin na a ra.»

22 Senbema wuyaxie kelife jamane gbetee ma, e fama ne Mange Alatala fende Darisalamu, e a maxandi.»

23 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Na loxoe jamane gbetee mixi fu fama ne kankande Yuwif keran ma, e fa a fala a be, «Won birin na a ra, barima muxu bara a kolon Ala na wo fe ma.»»

9

Si gbetee xa kiiti

1 Alatala bara masenyi xoroɗe ti Xadaraki xa boxi xa fe ra. Na masenyi bara Damasi taa fan li. Alatala gbe nan adamadi birin na, Isirayila bonsoee fan a gbe.

2 Na masenyi bara Xamata taa li, naxan na Damasi naaninyi mabiri. A bara Tire nun Sidon fan li, hali lonnilae nan to e ra.

3 Tire bara taa makantaxi ti, a xa gbeti bara gbo alo meyeniyi, a xa xema bara gbo alo boora.

4 Konɗ Marigi na birin bama ne a yi, a a xa tete radin baa ma, a fa taa gan.

5 Asikalon na na to, a fan luma ne gaaxui kui. Gasa nun Ekiron fan gaaxuma ne, e serenma ne barima e xa xunnakeli bara findi yaagi ra.

Gasa mange faxama ne, mixi yo mu luma Asikalon sonon.

6 Si masunbuxi fama ne sabbatide Asidodi. «N Filisitakae xa yete igbona ragoroma ne.

7 N faxe tife jonma ne menni.»

Nama donxoe fama ne birade muxu Marigi Ala foxo ra.

E sabbatima ne Yudaya xabillee ya ma. Ekiron luma ne alo Yebusu.

8 «N na n ma banxi kanta ma ne, alako soori gali yo naxa a kana.

Naxan fama, naxan dangima, e mu noma sese ra, barima yakosi n jengi saxi a xon ma.»

9 Siyonkae, wo xa jalexin.

Darisalamukae, wo xa wo xui ite seewe kui.

Wo xa mange na fafe wo yire.

A tinxin. A kisixi.

A mu a yete igboma,

a soma taa kui sofale nan fari, sofale xemema, sofale ginema xa di.

10 «N soori ragise bama ne Efirami boxi ma,

n soee bama ne Darisalamu.

Gereso xalie mu luma naa.»

A boɗesa nan masenma sie be.

A xa mangeya xungboma ne yire birin, kelife baa xungbe ma, a sa doxo xure xungbe ra.

11 «N bara wo xa mixi suxuxie xun sara won ma saate xa fe ra naxan xirixi serexe wuli daaxi ra.

E nu na fe xoroɗe kui, alo mixi naxee ragoroxi kolonyi nde kui, ye mu na naxan kui.

12 Wo xa gbilen taa makantaxi kui, wo tan geelamani naxee xaxili tixi n na.

To n xa a fala wo be, n wo harige ragbilenma ne wo ma, n man fa a xunmasa.

13 Yudaya findima ne n ma xali ra.

Efirami luma ne alo n ma tanbee. Siyonikae findima ne n ma soorie ra Girekikae xili ma.

N ma santidegema nan i ra.»

14 Alatala a yete makenenma ne e be, a xa tanbe lu alo seyamakonyi.

Marigi Alatala sara fema ne, a lu alo turunnaade.

15 Mange Alatala e makantama ne.

E xa geresosee kanari rabama ne, e wuli ifili alo serexedubee naxan xuruse kon naxabama, e fa na wuli kasan serexebade ma.

16 E Marigi Alatala e rakisima ne na loxoe,

alɔ xuruse demadonyi a xa xurusee kantama ki naxe.

Ala xa pama luma ne alɔ diyaman naxan yanbama boxi ma.

¹⁷ E tofanma ne, e rayabu.

Baloe fanyi segetalae xungboma ne, minse fanyie sungbutunyie rayabu.

10

Ala xa hinne

¹ Wo xa Alatala maxandi neme temui.

Alatala fama ne tune belebele ra wo be, alako wo xa xee xa fan.

² Kuyee wule falama, sematoee mu nondi toma, e xiye fasarima wule ra,

e xa madundui fufafu na a ra.

Na birin bara a niya pama xa loe alɔ xurusee.

E na toore kui barima xuruse demadonyi mu na e be.

³ N bara xono na xuruse demadonyie ma. N e xa yareratie paxankatama ne.

Yudaya luma ne alɔ Mange Alatala xa xurusee,

a meenima ne e ma.

E fama ne binye sotode, alɔ soori mange xa soe.

⁴ Mixi nde kelima ne Yudaya naxan misaalima geme ra banxi tixi naxan fari,

naxan misaalima wuri ra kiri banxi xirixi naxan na,

naxan misaalima xali geresose ra.

Mange birin fatanxi Yudaya bonsoe nan na.

⁵ Yudayakae findima ne senbemaee ra,

naxee e yaxuie maboronma gere kui,

barima Alatala na e fe ma.

E yaxuie xa soe ragimae luma ne yaagi kui.

⁶ «N Yudaya bonsoe xun nakelima ne,

n Yusufu bonsoe rakisi,

n e xa taee yailan,

barima n bara kinikini e ma.

E fama ne lude alɔ n mu e rabepin.

E Marigi Alatala nan n na,

n e xa duba suxuma ne.

⁷ Efirami bonsoe fan findima ne senbemaee ra.

E seewama ne dangife siisilae ra.

E xa die na birin toma ne, e fan jalexin.

E birin boje seewama ne Alatala xa fe ra.

⁸ N nan n ma pama maxilima ne, n xa e xun sara,

e xa wuya dangife singe ra.

⁹ Hali n to e rayensenxi sie ya ma,

e e ratuma ne n ma fe ma yire makuye.

E tan nun e xa die kisima ne,

e man fa gbilen e xonyi.

¹⁰ N e rafama ne kelife Misira boxi ma,

n e malan kelife Asiriya boxi ma.

N man Galadi nun Liban boxi fima ne e ma,

kono e konti dangima ne na birin na.

¹¹ E xa toore bara lu alɔ baa moronyie,

kono Ala na moronyie ragoroma ne.

Nili xure bara a niya e xa lu konyiya kui,

kono na xure bara xori.

Asiriya xa yete igbona goroma ne,

Misira xa mangeya non.

¹² N tan nan e senbe soma,

e fama ne jerede n xili ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

11

Xuruse demadonyie

¹ Liban boxi, i xa wuri birin fama ne gande.

² Wo fama ne wade wo xui itexi ra, barima sipire, sediri, nun konde bilie fama ne birade.

Basan wondi belebele bara kana.

³ Xuruse demadonyie wama ne,

barima fili bara kana.

Yetee xaapema ne,

barima Yuruden fotonyi bara kana.

⁴ N Marigi Alatala a masen ne,

«Wo xa xurusee de madon,

naxee fama faxade.

⁵ Mixi naxee e sarama

e fama ne e kon naxabade kinikinitarepa kui.

Naxee e matima e a falama ne,

<Ala tantu.

N bara banna.>

Xuruse demadonyie mu kinikinima e ma.»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fan mu kinikinima yi pama ma.

N bara e birin lu e boore yi ra,

e xa mange yi ra,

alako pama xa paxankata.

N mu mixi yo ratangama na ma.»

⁷ Na kui n naxa xurusee tɔɔɔxi de madon, naxee nu lanxi e xa faxa. N naxa yisuxuwuri firin tongo. N naxa keren xili sa «Hinne,» boore «Lanyi.» N naxa xurusee de madon.

⁸ N naxa xuruse demadonyi saxan keri kike keren bun, barima e mu rafanxi n ma sɔnɔn, n fan mu rafanxi e ma.

⁹ N naxa a fala xurusee be, «N mu wo de madonma sɔnɔn. Naxan lan a xa faxa, a xa faxa. Naxan lan a xa siga, a xa siga. Naxan lan a xa lu be, a xa a boore faxa.»

¹⁰ N naxa n ma yisuxuwuri tongo naxan xili «Hinne,» n naxa a igira. Na misaalixi saate nan na naxan xirixi n tan nun sie birin tagi. Na saate bara kana.

¹¹ N to na kana xurusee tɔɔɔxi ya xɔri, e naxa a kolon n nu bara Alatala xa masenyi fala.

¹² N naxa a fala e be, «Xa a wo kenɛn, wo n ma wali sare fi n ma, xa na mu a ra wo a lu na.» E naxa kɔbiri kole tongo saxan fi n ma wali sare ra.

¹³ Alatala naxa a fala n be, «Xa e n ma wali tide toma na ki ne, a sare mu gbo, a wɔle. Feje yailanma xa na tongo.» N naxa na kɔbiri kole tongo saxan tongo, n naxa e wɔle Alatala xa banxi kui mixi nde be naxan feje yailanma.

¹⁴ Na dangi xanbi, n naxa n ma yisuxuwuri igira naxan nu xili «Lanyi,» barima lanyi mu na Yudaya nun Isirayila tagi sɔnɔn.

¹⁵ Alatala naxa a fala n be, «I man xa xuruse demadonyi xaxilitare xa walisee tongo.

¹⁶ N xuruse demadonyi rakelima ne yi bɔxi ma naxan mu a jengi sama xurusee xɔn ma. Xa xuruse keren bara lɔe, a mu sigama a fende. Xa keren bara maxɔnɔ, a mu a dandanma. Xa keren bara xungbo folo, a a sube birin donma ne han a a tore li.»

¹⁷ «Naxankate na xuruse demadonyi jaaxi be,

naxan xurusee rabɛpinma.

Santidegema xa a belexe sege,
a xa a ya sɔxɔ.

A belexe naxa nɔ fefe ra,
a ya naxa fe yo to.»

12

Yudaya xa xunnakeli

¹ Alatala bara masenyi xɔɔxɔe ti Isirayila xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan ya,
naxan koore nun bɔxi daaxi,
naxan xaxili so adamadi yi ra:

² «N fe xungbe rabama ne Darisalamu be,
dunija sie tagi.

Mixi na fa Darisalamu gere de,
n kaabanako rabama ne Yudaya be.

³ Na lɔxɔe, n Darisalamu findima ne geme
binye ra si birin be.

Naxan katama na itefe ra,
na kanyi maxɔnɔma ne.

Dunija si birin malanma ne a xili ma.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na lɔxɔe, n sɔri nun a xa soe radaxuma
ne.

N nee findi donxui ra.

N Yudaya bɔnsɔe matoma ne,
n nan n jengi sa e xɔn ma.

⁵ Yudaya mangɛe a falama ne e bɔje kui,
<Darisalamukae senbe gboxi
e Marigi Alatala nan saabui ra.>

⁶ Na lɔxɔe, n Yudaya mangɛe luma ne
alo te wolenxi yege xɔra,
xa na mu alo te na din sexe ra.

E fama ne si birin halakide naxan na e
rabilinyi.

Darisalamu mu kanama.

⁷ Alatala Yudaya tae nan singe rakisima,
alako Dawuda xabile nun Darisalamukae
xa binye naxa dangi Yudaya mixie ra.

⁸ Na lɔxɔe, Alatala Darisalamukae makan-
tama ne.

Ala a niyama ne mixi taganxi xa Dawuda
senbe sɔto.

Dawuda xabile senbe gboma ne Ala
saabui ra.

Alatala xa maleke a jere ma ne e ya ra.

⁹ Na lɔxɔe, n si birin halakima ne
naxee Darisalamu gerema.

¹⁰ N hinne nun kinikini luma ne
Dawuda xabile nun Darisalamukae xaxili
ma.

E fama ne e ya rafindide n ma, e n tan
naxan sɔxɔxi.

E sunnunma ne n ma fe ra,

alo mixi naxan xa di singe bara faxa.

E e wa xui ramina na ki ne.

11 Na ɔɔɔɔ, sunnunyi gboma ne Darisalamu, alɔ Hadada Rimɔn sunnunxi Megido gulunba kui ki naxe.

12 Nama birin sunnunma ne xabile ki ma. Dawuda xabile luma ne a xati ma. Natan xabile fan luma ne a xati ma. Xeme nun ginɛ mu sunnunma yire keren.

13 Lewi xabile luma ne a xati ma. Simeyi xabile luma ne a xati ma. Xeme nun ginɛ mu sunnunma yire keren.

14 Xabile birin luma ne a xati ma.»

13

Nama seniyenxi

1 Na ɔɔɔɔ, dulonyi minima ne naxan nɔma Dawuda xabile nun Darisalamukae yunubi bade.

2 Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Na ɔɔɔɔ, n kuyee xili bama ne wo de kui, wo neemu e ma.

N e xa namijɔnmɛ nun e xa seniyentarepa kerima ne.

3 Xa mixi nde suusama namijɔnmɛ masenyi tide, a nga nun a baba naxan a barixi e a falama a be,

«I xa faxa, barima i bara wule fala Alatala xili ra.»

A nga nun a baba naxan a barixi, e a sɔɔɔma ne na masenyi xa fe ra.

4 Na ɔɔɔɔ, namijɔnmɛ birin yaagima ne e xa masenyie xa fe ra.

E mu namijɔnmɛ dugi ragoroma e ma sɔɔɔn alako e xa mixi madaxu.

5 E birin a falama ne, «Namijɔnmɛ mu n na.

Kabi n dimedi temui n xe nan tun safe.»

6 Kɔɔɔ e a maxɔrinma ne, «Munse na yi nari ra i belexee ma?»

A e yaabima ne:

«N xanuntenyi nan n maxɔnɔxi.»»

7 «Santidegema, keli n ma xuruse demadonyi xili ma,

keli mixi xili ma naxan na n seeti ma.»

Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Santidegema, xuruse demadonyi faxa,

yexee rayensen ye.

N fama ne yexeyɔreɛ paxankatade.»

8 Alatala xa masenyi nan ya:

«Nama ɔɔɔɔ firin faxama ne, kɔɔɔ a ɔɔɔɔ saxan nde baloma ne.

9 N na ɔɔɔɔ saxan nde sama ne te i, n e raxunu alɔ gbeti.

N xa e mato alɔ xɛɛma.

A na n maxandi, n a xa duba suxuma ne.

N fama ne a masende, «N ma pama nan ya,»

a fan a masen, «Alatala nan muxu Marigi Ala ra.»»

14

Alatala fa ɔɔɔɔ

1 Alatala xa ɔɔɔɔ fafe.

Wo yaxuie wo harige itaxunma ne e boore ma wo ya xori.

2 N si birin malanma ne Darisalamu gere xili ma.

E soma ne taa kui, e banxi kana, e dutun ginɛ ma.

E pama seeti xaninma ne konyiya kui, e boore seeti lu taa kui.

3 Alatala kelima ne a sa na sie gere a gere ki ma.

4 Na ɔɔɔɔ Ala tima ne Oliwi geya fari, naxan na Darisalamu ya ra sogetede mabiri.

Oliwi geya ibɔɔma ne a tagi, kelife sogetede han sogegorode. Gulunba luma ne geya firin tagi, keren na kɔɔla ma, keren na yirefanyi ma.

5 Na temui wo wo gima ne gulunba kui n ma geyae tagi han Aseli.

Wo wo gima ne alɔ wo wo gixi bɔxi xa serenyi ya ra ki naxe,

Yudaya mange Yusiya xa waxati.

Na temui n Marigi Alatala fama ne, a nun a xa seniyentɔɔe ra.

6 Na ɔɔɔɔ, naiyalanyi mu luma dunjpa ma, yanbasee xunuma ne.

7 Yanyi nun kɔɔe mu na na ɔɔɔɔ.

Alatala nan na ɔɔɔɔ mɔɔli kolon.

Kɔɔɔ nunmare temui naiyalanma ne.

8 Na ɔɔɔɔ, kisi ye minima ne Darisalamu, seeti te sogetede baa mabiri,

sɛɛti goro sogegorode baa mabiri.
 A minima nɛ soge fure nun ɲɛmɛ tɛmɛi.
 9 Alatala nan findima dunɲa birin mange
 ra.
 Na lɔxɔɛ, Alatala nan keren fama batude,
 a xili nan gbansan falama.
 10 Darisalamu bɔxi rabilinyi birin
 findima nɛ mɛrɛ ra,
 kelifɛ Geba, sa dɔxɔ Rimɔn na,
 Darisalamu yirefanyi ma.
 Darisalamu xa fe itema nɛ, a xa nɔɛ fa
 yensen yɛ
 kelifɛ Bunyamin naadɛ ma, sa dɔxɔ naadɛ
 singe ra,
 han tunxui naadɛ, han Xananɛli koore
 banxi,
 han mangɛ xa wɛni yailande.
 11 Mixie sabatima nɛ taa kui,
 e mu halakima sɔnɔn.
 Darisalamu luma nɛ bɔɲɛsa kui.

12 Alatala fama nɛ fure ɲaaxi sinde sie ma
 naxee Darisalamu gerexi.
 E fate kiri birin bɔrɔma nɛ beenu e xa
 faxa.
 E yae bɔrɔma nɛ e ya yili kui,
 e nɛnyi bɔrɔma nɛ e dɛ kui.
 13 Na lɔxɔɛ, Alatala mixie ya isoma nɛ,
 e e boore suxu, e e boore bɔnbɔ.
 14 Yudayakɛ gere tima nɛ Darisalamu.
 E naafuli bama nɛ sie yi ra naxee na e
 rabilinyi,
 xɛɛma, gbeti, nun dugi gbegbe.
 15 Na fure ɲaaxi mɔɔli nde fan sinma nɛ
 xuruse birin ma:
 soee, sofalee, ɲɔxɔmɛɛ.

16 Darisalamu yaxui naxee mu faxaxi na
 kui,
 nee luma nɛ te ra ɲɛ birin Mangɛ Alatala
 batude,
 e xa Bage Ti Sali raba na.
 17 Xa dunɲa xabilɛ nde tondi sigade
 Darisalamu
 Mangɛ Alatala batude,
 tunɛ mu sinma e xa bɔxi ma.
 18 Xa Misira xabilɛ nde tondi sigade,
 tunɛ mu goroma mɛnni.
 Alatala xa fure ɲaaxi nan na ki,
 a naxan nagoro sie ma,
 naxee tondixi sigade Bage Ti Sali rabade.
 19 Alatala Misira nun si birin
 ɲaxankatama na ki nɛ,

naxee tondi sigade Bage Ti Sali rabade.
 20 Na lɔxɔɛ, birin findima Alatala gbe nan
 na.
 A fama nɛ sɛbɛde tolɔnyie ma naxee
 gbakuxi soee ra,
 «Alatala gbe.»
 Tunde naxee sube gbansan ɲinma
 Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,
 nee sɛniyenma nɛ alɔ yirabasee
 naxee rawalima sɛrɛxɛbade sɛɛti ma.
 21 Tunde birin naxee na Darisalamu nun
 Yudaya,
 nee birin sɛniyenma nɛ,
 nee birin findima nɛ Mangɛ Alatala gbe
 ra.
 Mixi birin naxee fama sɛrɛxɛ bade,
 nee fama nɛ tunde ndee ra alako e xa kuri
 so.
 Na lɔxɔɛ, Kanaan kaafiri yo mu soma
 Mangɛ Alatala xa banxi kui.

Annabi Malaki xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Malaki yi kitaabui nan sebexi Isirayilakae ma temui dangixi. E to gbilen Isirayila boxi ma, kelife yire makuye Ala e naxankataxi dennaxe e xa yunubie xa fe ra, namijonmæe naxa kawandi ti e be. E naxa limaniya, e naxa Darisalamu ti a nun e xa hɔrɔmɔbanxi.

Na xanbi, e man bara bira yunubi fe fɔxɔ ra. Alatala naxa e yaabi Annabi Malaki xa kitaabui saabui ra. A naxa ratu e ma alo a e xanuxi ki naxe dangife si birin na, kɔnɔ e mu na kolon a be. Ala naxa e xa yunubi masen e be keren keren yi ra. E nu darixi serexe jaaxi ba ra Ala be. E mu nu wama farile fife Ala ma. E nu setaree tooro, e man nu fa yene raba. Awa, na birin kui Alatala naxa a xa nate tongoxi masen e be. A naxe e fama ne naxankate sotode xa e mu gbilen yunubi rabafe fɔxɔ ra. A man naxe, mixi naxan gaaxuma a ya ra, na fama ne ratangade Ala xa xera saabui ra naxan nu na fafe.

Yi kitaabui xaxili belebele masenma to mixie be. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Xa mixi birama kira jaaxi fɔxɔ ra, e Ala xa naxankate sotoma ne. Kɔnɔ xa mixi gaaxuma Ala ya ra, Alatala yete yati nan e rakisima. Amina.

Annabi Malaki xa Kitaabui

Alatala xa wɔyenyi xɔrɔxɔe

¹ Alatala xa wɔyenyi xɔrɔxɔe Isirayilakae be Annabi Malaki saabui ra:

² Alatala xa masenyi nan ya, «N bara wo xanu, kɔnɔ wo maxorinyi tima n ma, <Ala, muxu xa marafanyi na minden?>» Ala naxe, «Yaxuba taara xa mu lanxi Esayu ma? Yaxuba tan a rafan n tan Ala ma,

³ kɔnɔ n bara Esayu tan napaaxu. N bara a xa boxi geya yire mafindi gbengberen yire ra. N bara a ke so wulai baree yi ra naxee na gbengberenyi ma.

⁴ Xa Edonkae, naxee kelixi Esayu bonsɔe, a fala, <Won bara gbaloe soto,

kɔnɔ won na yailanma,> Mange Alatala e yaabima ne, <Xa wo banxi ti, n na rabirama ne.> E xili fama ne falade, <Naaxuna boxi.> E a falama ne pama na a ra Alatala xɔnɔxi naxan ma temui birin.

⁵ Wo yae fama ne a tode. Wo yete yati a falama ne, <Alatala xa mangeya senbe gbo dunija birin, hali Isirayila boxi fari ma.>»

Marigi batui naxan xɔnxi

⁶ «Di tan a baba binyama ne, konyi fan a marigi binya. Xa n tan nan na wo baba ra, n ma binye na minden? Xa n tan nan na wo marigi ra, n ma binye na minden? N tan wo xa Mange Alatala, n xa a fala wo be, wo na n xili yelebufe. Kɔnɔ wo n maxorinfe, <Muxu i xili yelebuxi di?>

⁷ Wo na n xili yelebufe wo xa serexe seniyentaree nan na wo naxee sama n ma serexebade fari. Wo man n maxorinma, <Muxu faxi serexe seniyentaree mundun na?> N xa a fala wo be, wo bara n ma serexebade xa fe yelevu.

⁸ Wo na xuruse donxui ba serexe ra, na fan? Wo na fa xuruse mabenxi ra, xa na mu xuruse furaxi ra, na fan? Xa wo bara na serexe mooli so wo xa mange yi ra, a jlexinma ne wo ra? A wo rasenema ne a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Xa wo Ala makula na serexe mooli ra, a hinnema wo ra, a wo rasenema a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ «A lanma mixi nde wo ya ma a xa n ma hɔrɔmɔbanxi naade balan, alako wo naxa te radexe n ma serexebade fari fufafu. Wo xa fe mu rafan n ma. N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be a n mu wama wo xa serexe xon, n mu a tongoma! Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «Kelifa sogetede, sigafe han sogegorode n xili xungbo si birin tagi. Yire birin, e fama ne surayi gande n xili ra, e fa serexe seniyenxi ra n ma binye xa fe ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² «Kɔnɔ wo tan n xili yelebuma. Wo nu fa a fala, <Marigi xa serexebade mu seniyenxi, serexe naxan bama menni a mu fan.>

¹³ Wo wo xunyi suxuma, wo nu fa sɔnxɔ, <Taganyi mundun yi ki!> N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be, n mu

fama wo xa xuruse maxonoxi, wo xa xuruse mabenxi, nun wo xa xuruse furaxi tongode n ma serexebade sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ «Danke na mixi korintexi be yexee kontonyi na naxan xa goore ya ma, konon a fa xuruse maxonoxi tan ba serexe ra a xa marakali rakamalife ra. Mange xungbe na n na, naxan xili magaaxu si birin tagi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

2

Serexedubee rakorosisife

¹ «Yakosi, serexedubee, wo xa wo tuli mati.

² Xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo mu janige tongo n xili binyafe ma, n tan Mange Alatala wo dankama ne. N wo xa dube mafindima ne danke ra. N bara wo xa duba kana barima n ma binye mu na wo janige ma. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

³ «Wo a toma ne! N wo bonsoe paxankatama ne. Wo xuruse naxee bama serexe ra, n e gbi kasanma ne wo yatagi. Wo nun na yaagi nan sigama.

⁴ N tan Mange Alatala bara yi woyenyi xoroxoe fala wo be alako n ma saate, n naxan tongoxi wo benba Lewi be, a naxa kana sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵ «N naxa saate tongo a be. N naxa simaya nun bopesa fi a ma, alako a xa gaaxu n ya ra. Na temui a bara gaaxu n ya ra, a bara seren n xili ra.

⁶ N ma seriye yati nu na a de kui, maifui yo mu nu na a bopse kui. A bira ne n foxo ra bopesa nun tinxinyi kui, a mixie ragbilen kira jaaxi foxo ra.

⁷ Serexedube de lonni nan nagatama. Ala xa seriye minima ne a de i, barima Mange Alatala xa xera nan na a ra.»

⁸ «Konon wo tan, wo bara gbilen Ala xa kira foxo ra. Wo bara mixi wuyaxi ramini na kira ra wo xa xaranyi ra. N tan Mange Alatala naxe wo bara Lewi xa saate kana. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ N wo rayaagima ne, n wo xa fe magoro pama ya xori, barima wo mu n ma kira kolon. Wo bara mixi rafisa e boore be wo xa kiiti kui.»

Seriye tongoxi futi xa fe ra

¹⁰ Annabi Malaki naxe, won birin baba keren xa mu a ra? Ala keren xa mu won birin daaxi? Munfe ra won won boore yanfama? Munfe ra won bara won benba xa saate kana?

¹¹ Yudayakae naxa Ala yanfa, barima fe jaaxi bara raba Isirayila nun Darisalamu boxi ma. Yudaya bara Alatala batude yelevu naxan nafan a ma. A bara kuye batui xa di gine doko.

¹² Alatala na xeme mooli, nun a xa die, a nun a xa denbaya birin kerima ne Yaxuba xa kiri banxi kui. A na xeme mooli kerima ne, a nun a serexe naxan bama Mange Alatala be.

¹³ Na xanbi, wo tan wo ya ye gbegbe raminima Alatala xa serexebade, barima wo naxe a mu wo xa serexe tongoma, a mu wama a xon sonon.

¹⁴ Wo n maxorinma «Munfe ra?» N a falama wo be. Wo gine naxan sugandi wo fonike temui, wo naxan xa futi xiri Alatala xa seederokoya kui, wo bara na gine yanfa.

¹⁵ Alatala xa mu adama daaxi, a a nii raso a fate? Adama mu die fenma xe Ala naxee ragirima a ma? Wo meeni wo nii ma, wo naxa wo xa gine yanfa, wo naxan soto wo fonike temui.

¹⁶ Isirayila Marigi Alatala naxe, meefe i xa gine ra, nun gere tife, fee nan e ra n naxee xonxi. Wo meeni wo nii ma, wo naxa findi yanfante mixie ra.

Alatala xa kiiti

¹⁷ Wo bara Alatala ratagan wo xa woyenyi ra, konon wo fa maxorinyi tife, «Muxu a rataganxi di?» N xa wo yaabi. Wo a rataganxi a falafe ra, «Fe kobi rabama nan nafan Alatala ma, a na mixi mooli nan fenma.» Wo man a rataganxi a falafe ra, «Ala kiitisa na minden?»

3

Ala xa kiiti

¹ «Wo wo ya ti, n fama ne n ma xera xeede naxan kira yailanma n be. Wo Marigi, wo naxan fenfe, a fama ne sode a xa horomobanxi kui keren na. Saate xera, wo wama naxan xon, a na fafe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «A na fa, nde noma suusade a ra? Nde noma tide a ya i? Barima a luma ne alɔ xabure te naxan se raxunuma. A luma ne alɔ xɔsi base dugi xae naxan nawalima.

³ A fama ne gbeti raxunude, a a gbi ba. A Lewi xa die raseniyenma ne. A e raxunuma ne alɔ xema a nun gbeti, a e gbi ba. E xa findi serexedubee ra Alatala be naxee serexe bama tinxinyi kui.»

⁴ «Na temui, Yudaya nun Darisalamu xa serexe raganma ne Alatala ma alɔ temui dangixi, alɔ waxati fori.

⁵ N fama ne wo xa kiiti sade. N kiiti sama ne keren na mandurulae, yeneleae, wule false, nun mixi kobie ma naxee walike sare donma, naxee kaape ginnee, kiridie, nun xonee tɔɔroma. N kiiti sama ne mixie ma naxee mu gaaxuma n ya ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁶ «N to findixi Alatala nan na, naxan mu a xui masarama, wo tan Yaxuba xa die tan mu faxa.

⁷ Kabi wo benbae xa temui, wo bara n ma seriye kana, wo bara a matandi. Yakɔsi, wo xa gbilen n ma, n fan gbilenma ne wo yire. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

«Kɔnɔ wo na n maxorinfe, <Muxu xa gbilen i ma di?»

⁸ N fan xa wo maxorin. Adamadi noma a Marigi Ala mupade? Kɔnɔ wo tan yati bara n mupa. Wo nu fa n maxorin, <Muxu bara munse mupa i ma?» N xa wo yaabi. Wo bara n ma farilee nun n ma serexe mupa.

⁹ N bara wo bɔnsɔe birin danka na mupe xa fe ra.

¹⁰ Wo xa fa farile birin na Ala xa banxi, farile ragatade, alako baloe xa lu n ma banxi kui. Wo xa n tan Mange Alatala mato, xa n mu fama barake gbege ragorode wo ma kelife koore naxan dangi wo xa se ragatadee ra.

¹¹ N nimasee faxama ne naxee wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² Na temui si birin fama ne wo xa bɔxi xili falade jɛlexin bɔxi, barima barake na wo xonyi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹³ Alatala naxe, «Wo bara woyenyi xɔɔxɔe fala n be, kɔnɔ wo n maxorinfe,

<Muxu bara woyenyi xɔɔxɔe mundun fala i be?»

¹⁴ N xa wo yaabi. Wo naxe, <Geeni yo mu na Ala xa batui kui. Muxu bara a xa seriye suxu, muxu bara tɔɔɔ a xa fe ra, kɔnɔ muxu geeni mundun sɔɔxi Mange Alatala ra?»

¹⁵ Muxu tan be, mixi naxan a yete itema, a jɛlexinma ne, mixi kobi nan geenima, Ala matandila mu naxankatama.»

¹⁶ Na woyenyi xanbi, mixi naxan nu gaaxuma Ala ya ra, e bara lu yire keren, e woyen e boore ra. Alatala bara e xui me a fanyi ra. Na Ala yaragaaxuie xili bara sebe sebeli nde ra Ala ya i, barima e nu bara Alatala xili binya.

¹⁷ Mange Alatala naxe, «Nee findixi n ma nama yati yati nan na. N e ratangama ne kiiti sa lɔxɔe alɔ baba naxan kinikinima a xa di fanyi ma.

¹⁸ Na kui wo man fama ne mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasa kolonde, Ala batulae nun Ala matandilae.»

¹⁹ «Na lɔxɔe fama ne. Ala fama ne te belebele ra yete igboe nun mixi kobie be. A e ganma ne alɔ sexe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki. E xa fe sese mu luma naa.

²⁰ Kɔnɔ wo tan naxee gaaxuma n xili ya ra, n yalanyi rafama wo ma alɔ soge yalanyi naxan naminima geesege. Wo birama ne Ala fɔxɔ ra jɛlexinyi kui alɔ ninge yore naxan birama jooge neene fɔxɔ ra.

²¹ Wo mixi jaaxuie maboronma ne alɔ xube naxan luma wo sanyi bun ma. N na na lɔxɔe rafalafe wo be. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo xa ratu n ma konyi Munsa xa seriye ma, n yaamarie naxee fixi a ma Xorebe geya fari Isirayilakae birin be.

²³ N fama ne Annabi Eliya xeede wo ma, beenu Alatala xa lɔxɔe belebele magaxuxi xa fa.

²⁴ A babae nun e xa die de raganma ne, xa na mu a ra, n fa wo xa bɔxi halakide.»

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
seɓɓxi
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔɔɔ naani na a ra. Namijɔnmɛ naani nan taruxuie seɓɓe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra naxee lanxi Inyila Isa nan ma. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Isa keli xanbi dunija, Annabi Matiyu naxa yi Kitaabui seɓɓe, a xa Isa xa dunijɛigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a seɓɓe Gireki xui ne, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui alako Sosoe fan xa nɔ a fahaamude.

Isa xa kaabanako gbegbe seɓɓxi yi Kitaabui kui alako mixie xa a senbe kolon, Ala senbe naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a jinne ragbilen mixie fɔɔɔ ra. Annabi Matiyu bara wa mixie xa Isa xa kawandie fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nɔndi yati yati nan masenma. A dɔnɔɔ ra, yi Kitaabui Isa faxa ki nan dentɛge sama nun a keli ki faxe ma.

Na birin nɔma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. Won lɔnni naxan sɔtɔma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide won ma dunijɛigiri kui, a man nɔma won malide aligiyama. Ala xa a lu won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
seɓɓxi

Isa benbae
(Luki 3:23-38)

¹ Isa, Ala xa Mixi Sugandixi naxan fatan Dawuda nun Iburahima bɔnsɔɛ ra, a benbae xilie nan yi ki:

² Iburahima naxa Isiyaga sɔtɔ.

Isiyaga naxa Yaxuba sɔtɔ.

Yaxuba naxa Yuda nun a taarae nun a xunyae sɔtɔ.

³ Yuda naxa Peresi nun Sera sɔtɔ, Tamari xa die.

Peresi naxa Xesiron sɔtɔ.

Xesiron naxa Arami sɔtɔ.

⁴ Arami naxa Aminadabo sɔtɔ.

Aminadabo naxa Naxason sɔtɔ.

Naxason naxa Salimon sɔtɔ.

⁵ Salimon naxa Boosu sɔtɔ, Raxabi xa di.

Boosu naxa Obedo sɔtɔ, Ruti xa di.

⁶ Obedo naxa Yisayi sɔtɔ.

Yisayi naxa Dawuda sɔtɔ.

Mange Dawuda naxa Sulemani sɔtɔ

Uriya xa gine saabui ra.

⁷ Sulemani naxa Robowami sɔtɔ.

Robowami naxa Abiya sɔtɔ.

Abiya naxa Asa sɔtɔ.

⁸ Asa naxa Yehosafati sɔtɔ.

Yehosafati naxa Yehorami sɔtɔ.

Yehorami naxa Yusiya sɔtɔ.

⁹ Yusiya naxa Yotami sɔtɔ.

Yotami naxa Axasi sɔtɔ.

Axasi naxa Xesekiya sɔtɔ.

¹⁰ Xesekiya naxa Manasi sɔtɔ.

Manasi naxa Amon sɔtɔ.

Amon naxa Yosiyi sɔtɔ.

¹¹ Yosiyi naxa Yekoniya nun a xunyae sɔtɔ,

Isirayilakae xaninxi Babilɔn temui naxe.

¹² E to siga Babilɔn, Yekoniya naxa Salatiyeli sɔtɔ.

Salatiyeli naxa Sorobabeli sɔtɔ.

¹³ Sorobabeli naxa Abiyudi sɔtɔ.

Abiyudi naxa Eliyakimi sɔtɔ.

Eliyakimi naxa Asoro sɔtɔ.

¹⁴ Asoro naxa Sadɔki sɔtɔ.

Sadɔki naxa Aximi sɔtɔ.

Aximi naxa Eliyudi sɔtɔ.

¹⁵ Eliyudi naxa Eleyasari sɔtɔ.

Eleyasari naxa Matan sɔtɔ.

Matan naxa Yaxuba sɔtɔ.

¹⁶ Yaxuba naxa Yusufu sɔtɔ.

Yusufu naxa Mariyama dɔɔɔ.

Mariyama nan findi Isa nga ra,

naxan xili Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁷ A birin nalanxi benba dɔɔɔ fu nun naani, keli Iburahima ma sa dɔɔɔ Dawuda ra. A birin nalanxi benba dɔɔɔ fu nun naani, keli Dawuda ma, han Isirayilakae siga temui naxe Babilɔn. A birin nalanxi benba dɔɔɔ fu nun naani, keli Isirayilakae siga temui ma Babilɔn,

han a sa dɔxɔ Ala xa Mixi Sugandixi xa waxati ra.

Isa bari ki naxe
(Luki 1:26-38, 2:1-7)

¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa bari raba yi ki ne: Yusufu nu bara Isa nga Mariyama xa kote dɔxɔ, kɔnɔ beenun e xa kafu, Mariyama naxa tɛɛge Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako saabui ra.

¹⁹ A xa mɔri Yusufu to findixi tinxintɔe ra, a mu nu waxi Mariyama xili kanafe. A naxa nate tongo e xa fatan gundoɔxɔɔna kui.

²⁰ A nu a maɔxunma na fe ma temui naxe, Marigi xa maleke nde naxa mini a ma xiye kui, a a masen a be, «Yusufu, i tan naxan kelixi Dawuda bɔnsɔe, i naxa gaaxu i xa gine Mariyama futife ra, barima a tɛɛgeɔi di naxan ma, a fatanxi Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako nan na.

²¹ Mariyama fama di xeme nan baride. I xa a xili sa Isa, barima a tan nan fama a xa pama rakiside e xa yunubie ma.»

²² Na birin naba ne alako Marigi naxan masen namijonme saabui ra, a xa kamali alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

²³ «Ginedimedi tɛɛgema ne, a di xeme bari.

E a xili falama ne Emanuweli.»

Na nan na ki, «Ala na won ya ma.»

²⁴ Yusufu to xunu, a naxa Marigi xa maleke xa yaamari rabatu, a a xa gine xa futi xiri.

²⁵ Kɔnɔ a mu a kolon gine ra han Mariyama xa di xeme bari xanbi. A naxa na di xili sa Isa.

2

Karamɔxɔe Isa binyafe

¹ Isa bari Beteleemu taa nan kui, Yudaya bɔxi ma, mange Herode xa pamane. Na waxati, karamɔxɔ ndee naxa fa Darisalamu keli sogetede biri ra,

² e naxa maxorinyi ti, e naxe, «Yuwifie xa mange naxan baxi baride, a na minden? Muxu faxi ne muxu xa fa suyidi a be, barima muxu bara a xa tunbui to sogetede biri.»

³ Mange Herode to na fe me, a tan nun Darisalamuka birin naxa kontɔfli.

⁴ A naxa serexedube kuntigie nun seriye karamɔxɔe malan, a xa e maxorin Ala xa Mixi Sugandixi barima dennaxe.

⁵ E naxa a yaabi, «A barima Beteleemu taa nan kui, Yudaya bɔxi ma, barima namijonme a sebexi,

⁶ «I tan Beteleemu, naxan na Yudaya bɔxi ma,

i tide mu xurun Yudaya taa xungbee ya ma,

barima mange fama kelide i tan Beteleemu ne,

naxan n ma Isirayila pama rapereɔma, alo xuruse demadonyi xurusee rapereɔma ki naxe.»

⁷ Na kui, Herode naxa na karamɔxɔe xili gundo ra, a e maxorin tunbui minixi waxati naxan ma.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa e xee Beteleemu yi xeraya ra, «Wo siga, wo xa sa wakili yi diyore fenfe ra. Wo na a to, wo xa fa n nakolon alako n fan xa sa suyidi a be.»

⁹ Karamɔxɔe to ge mange xui ramede, e naxa siga. E man naxa tunbui to, e sa naxan to sogetede biri ra. Tunbui naxa jere e ya ra han a naxa ti diyore yire xun ma.

¹⁰ E to tunbui to, e naxa seewa ki fanyi ra.

¹¹ E naxa so banxi kui, e naxa diyore to a nga Mariyama yi ra. E naxa e magoro bɔxi, e suyidi diyore be. Na temui, e naxa sanbasee ramini e xa kote kui, e xema, surayi fanyi, nun miri labunde fi diyore ma.

¹² Na dangi xanbi, Ala to nu bara e rakolon xiye kui a a mu lanma e xa gbilen Herode yire, e naxa gbilen e xa bɔxi ma kira gbete ra.

Isa xaninfe Misira

¹³ Karamɔxɔe siga xanbi, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui, a a masen a be, «Keli. Diyore nun a nga xanin Misira bɔxi ma. Wo xa lu menni han n woyenma i be temui naxe, barima Herode diyore fenma ne alako a xa a faxa.»

¹⁴ Yusufu naxa keli kɔe ra, a diyore nun a nga xanin Misira.

¹⁵ E naxa lu menni han Herode naxa faxa, alako Marigi naxan masen namijonme saabui ra, a xa kamali,

«N bara n ma di xili,
a xa keli Misira.»

Herode diyɔrɛ faxafe

¹⁶ Herode to a kolon a karamɔxɔe bara a madaxu, a bɔɛ naxa te a ɲaaxi ra. A naxa yaamari fi, di xeme birin xa faxa Betelɛemu nun a rabilinyi birin, naxee mu nu ɲe saxan soto sinden. A na nate tongo na karamɔxɔe xa tunbui to temui nan ma.

¹⁷ Na kui, Annabi Yereimi xa masenyi naxa kamali,

¹⁸ «Xui nde bara me Rama,
wa xui nun sunnunyi gbegbe na a ra.
Raxele wama a xa die nan ma fe ra,
a mu tinxi mixi yo xa a madundu
barima die mu a be sɔnɔn dunije.»

Isa nun a barimixie gbilenfe

¹⁹ Herode to faxa, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui Misira bɔxi ma.

²⁰ A naxa a masen a be, «Keli, diyɔrɛ nun a nga tongo, i xa gbilen e ra Isirayila bɔxi ma, barima naxee nu waxi diyɔrɛ faxafe, e bara faxa.»

²¹ Yusufu naxa keli, a naxa diyɔrɛ nun a nga tongo, e gbilen Isirayila bɔxi ma.

²² Kɔnɔ Yusufu to a me a Araxelusi nan findixi Yudaya mange ra a baba Herode ɲɔxɔe ra, a naxa gaaxu sode naa. Ala to woyen a ra xiye kui, a naxa siga Galile bɔxi ma,

²³ a sa sabati Nasareti. Na raba ne alako namipɔnmee xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xili falama ne, <Nasaretika.»»

3

Annabi Yaya kawandi tife

(Maraki 1:2-11, Luki 3:1-22, Yaya 1:19-34)

¹ Na waxati Annabi Yaya Xunxa naxa kawandi ti folo Yudaya gbengberen yire.

² A nu a masen, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makɔre.»

³ Annabi Esayi nu Annabi Yaya nan ma fe falafe, a to a masen,
«Mixi nde a xui itema gbengberen yire,
<Wo kira yailan Marigi be,
wo kirae matinxin a ya ra.»»

⁴ ɲɔxɔme xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoo nun wula kumi nan na.

⁵ Darisalamukae, Yudayakae, nun mixi naxee birin nu sabatixi Yuruden xure rabilinyi, e nu sigama a yire.

⁶ E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xɔra Ala xa fe ra.

⁷ Kɔnɔ Annabi Yaya to Farisenie nun Saduseni gbegbe to fa ra e xa e xunxa ye xɔra, a naxa a masen e be, «Wo tan bɔximase bɔnsɔe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xone ma naxan na fafe?»

⁸ Wo xa fe fanyi nan naba naxan a masenma a wo bara tuubi.

⁹ Wo naxa a fala wo yete ma, <Ibura-hima nan na muxu benba ra,> barima Ala noma yi gemee mafindide Iburahima xa die ra.

¹⁰ Beera ɲan na wurie sanke ma a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i.

¹¹ N tan wo xunxama ye nan xɔra wo xa tuubi xa fe ra, kɔnɔ naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra hali a xa sankiri maxaninfe ra. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra.

¹² A xa segerenyi suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lonyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kɔnɔ a lagi tan ganma te ra naxan mu xubenma.»

Isa xunxafe

(Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)

¹³ Na temui Isa naxa keli Galile, fafe ra Yaya yire Yuruden xure, alako Yaya xa a xunxa ye xɔra.

¹⁴ Kɔnɔ Yaya mu nu tinxi na fe ra. A naxa a fala, «N tan nan hayi a ma i tan xa n xunxa ye xɔra, kɔnɔ i tan nan fa faxi n tan xa i xunxa ye xɔra?»

¹⁵ Isa naxa a yaabi, «Yakosi, a xa raba yi ki, barima a lanma won xa fe birin naba a seriye ki ma.» Na kui, Yaya naxa tin a ra.

¹⁶ Isa xun to xa, a naxa te ye xɔra, koore naxa rabi, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra a ma alo ganbe.

¹⁷ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenexi ki fanyi ra.»

4

Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan (Maraki 1:12-13, Luki 4:1-13)

¹ Ala Xaxili naxa Isa xun ti gbengberenyi ma alako Ibulisa xa sa kata a xa a ratantan.

² Isa to nu bara sun xi tongo naani, kɔɛ nun yanyi, kaame nu na a ma.

³ Maratantanma to maso a ra, a naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi gemɛe xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, <Mixi mu baloma taami gbansan xa ra. Ala xa masenyi birin findixi baloe nan na adama be.»

⁵ Ibulisa naxa a xanin Darisalamu, taa seniyanxi, a a ti Ala xa hɔrɔmɔbanxi fari, yire itexi.

⁶ A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tungan, barima a sebexi, <Ala yaamari fima ne a xa malekee ma i xa fe ra,>

<e e belexee rasoma ne i bun ma, e i ralaxun alako i sanyi naxa din gemɛ ra.»

⁷ Isa naxa a yaabi, «Iyo, kɔnɔ a man sebexi Kitaabui kui, <I naxa i Marigi Ala mato.»

⁸ Ibulisa man naxa a xanin geya itexi fari, a fa dunjɔna mangɛya birin masen a be, e nun e xa dariyɛ.

⁹ A naxa a fala a be, «N yi birin fima ne i ma xa i suyidi n be, i n batu.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Sentanɛ, keli be! A sebexi Kitaabui kui, <I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.»

¹¹ Na wɔyenyi dangi xanbi, Ibulisa naxa keli a xun. Malekee naxa e maso Isa ra, e a senbe so.

Isa a xa wali fɔlɔfe Galile bɔxi ma (Maraki 1:14-20, Luki 4:14-15)

¹² Isa to a me a Yaya bara sa geeli, a naxa gbilen Galile bɔxi ma.

¹³ A naxa keli Nasareti taa kui, a sa sabati Kaperɛnamu, taa nde naxan nu na baa de ra, Sabulon nun Nafatali bɔxi ma.

¹⁴ Na naxa raba alako Annabi Esayi xa masenyi xa kamali,

¹⁵ «Sabulon nun Nafatali bɔxi, naxee na kira ra sigafe baa de ra Yuruden naakiri,

wo findixi Galile bɔxi nan na naxan na si gbete belexe.

¹⁶ Namane naxan dɔxɔxi dimi kui, e bara naiyalanyi belebele to.

Naxee dɔxɔxi faxe xa dimi kui, naiyalanyi bara mini e be.»

¹⁷ Keli na temui ma, Isa naxa kawandi ti fɔlɔ, a nu a fala, «Wo tuubi, barima Ala xa mangɛya niini bara makɔre.»

Isa a fɔxirabire singee xilife (Maraki 1:16-20, Luki 5:1-11)

¹⁸ Isa to nu jerefe Galile baa de ra, a naxa xeme firin to e na yeɛ wolife. Yexesuxuie nan nu e ra, Simɔn, naxan xili Piyeri, a nun a xunya Andire.

¹⁹ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n fɔxɔ ra. Temui dangixi wo nu yeɛ nan suxuma, kɔnɔ yakɔsi n a niyama wo xa nu mixie nan sɔto n be.»

²⁰ E naxa e xa yelee lu na keren na, e bira Isa fɔxɔ ra.

²¹ E to siga, e naxa xeme firin gbete to, Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya. E nu na yelee madegefe kunkui kui e baba Sebede fe ma. Isa naxa e xili,

²² e fan naxa kunkui nun e baba lu na keren na, e bira Isa fɔxɔ ra.

Isa mixie kawandife nun furemae rayalanfe

(Luki 6:17-19)

²³ Na xanbi Isa naxa Galile bɔxi birin isa fɔlɔ. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangɛya niini xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mɔoli birin nayalan nama ya ma.

²⁴ A xili naxa te Siriya bɔxi birin ma. Mixie naxa fa furema mɔoli birin na a xɔn ma. E nu fama mixie ra naxee nu na tɔɔɔfe a jaaxi ra, jinne nu naxee fɔxɔ ra, bira fure nu na naxee ma, a nun namateɛ. Isa nu e birin nayalanma.

²⁵ Nama gbegebe naxa bira a fɔxɔ ra kelife Galile bɔxi ma, Taa Fu bɔxi, Darisalamu, Yudaya, nun bɔxi naxan na Yuruden naakiri ma.

5

*Isa xa kawandi geya fari
(Maraki 3:13, Luki 6:12-13)*

¹ Isa to jama to, a naxa te geya fari, a a magoro. A fɔxirabirɛɛ naxa e makɔrɛ a ra.

² A naxa masenyi ti fɔlɔ e bɛ.

*Ala sɛɛwɛ fima naxee ma
(Luki 6:20-26)*

³ «Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee e yetɛ magoroma, barima e fama nɛ sode Ala xa mangɛya niini bun ma.

⁴ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee wama, barima e fama nɛ madundude.

⁵ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee dipɛma, bɔxi findima e tan nan kɛ ra.

⁶ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee wama tinxinyi xɔn, alɔ kaamɛtɔɛ wama donse xɔn ma ki naxɛ,

barima e a sɔtɔma nɛ.

⁷ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee kinikinima e booree ma,

barima Ala kinikinima nɛ e fan ma.

⁸ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee bɔjɛ fiixɛ, barima e Ala toma nɛ a xa fonisireya kui.

⁹ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee lanyɛ fenma e nun mixie tagi,

barima e xili falama nɛ Ala xa die.

¹⁰ Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee jaxankataxi tinxinyi xa fe ra, barima e soma nɛ Ala xa mangɛya niini bun ma.»

¹¹ «Sɛɛwɛ na wo bɛ e na wo konbi, e na wo jaxankata, e na wule nun fe kobi mɔɔli birin fala wo xun ma n ma fe ra.

¹² Wo xa jɛlɛxin, wo xa sɛɛwa, barima wo baraayi gboma nɛ ariyanna. Beenun wo xa bari, e namijɔnmɛɛ fan jaxankata na ki nɛ.»

Fɔxɛ nun naiyalanyi

(Maraki 9:50, 4:21, Luki 14:34-35, 8:16, 11:33)

¹³ «Wo maniyaxi fɔxɛ nan na yi dunija adamadie ya ma, kɔnɔ xa fɔxɛ mɛxɛmɛxɛnyi bara ba, a fa mɛxɛmɛxɛnma di? A tide yo mu na kɔrɛ, fo a woli tande, mixie jɛrɛ a fari.

¹⁴ Wo maniyaxi naiyalanyi nan na yi dunija adamadie ya ma. Taa naxan dɔxɔxi geya fari, na mu nɔma nɔxunde.

¹⁵ Lanpui mu radɛxɛma a xa dɔxɔ debe bun ma. A dɔxɔma lanpui dɔxɔse nan fari alako a xa banxi kui iyalan birin bɛ.

¹⁶ Wo xa naiyalanyi fan xa yanba na ki adamadie ya ma, alako e xa wo xa kɛwali fanyie to, e wo Baba matɔxɔ naxan na ariyanna.»

Annabi Munsɔ nun namijɔnmɛɛ xa sɛriyɛ

¹⁷ «Wo naxa a mapɔxun a n faxi nɛ n xa Tawureta Munsɔ nun namijɔnmɛɛ xa sɛriyɛ ba a i. N mu faxi e bade xɛ, n faxi nɛ alako n xa e rakamali.

¹⁸ N xa nɔndi fala wo bɛ, danmi koore nun bɔxi na na, hali sigirɛ keren mu bama Ala xa sɛriyɛ ra, fo a birin kamali.

¹⁹ Na kui, mixi yo Ala xa yaamari keren matandi, na yaamari xurun kiyoki, a man fa mixi gbɛtɛɛ ratantan na kui, a kanyi fan xili xurunma nɛ birin bɛ Ala xa mangɛya niini bun ma. Kɔnɔ mixi yo Ala xa sɛriyɛ rabatu, a mixi gbɛtɛɛ xaran na ra, na kanyi xunnakeli nan sɔtɔma Ala xa mangɛya niini bun ma.

²⁰ N xa a fala wo bɛ, xa wo xa tinxinyi mu dangi sɛriyɛ karamɔxɔɛ nun Farisenie gbe ra, wo mu soma Ala xa mangɛya niini bun ma abadan.»

Faxɛ tife, xɔnɛ, nun lanyɛ

(Maraki 11:25, Luki 12:57-59)

²¹ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa faxɛ ti. Faxɛti makiitima nɛ.>

²² Kɔnɔ n tan xa a fala wo bɛ, naxan yo bɔjɛ na te a ngaxakerenyi xili ma, na kanyi makiitima nɛ. Naxan na a fala ngaxakerenyi bɛ, <I tan dugula>, na kanyi makiitima nɛ kiitisa xungbee ya i. Naxan na a fala a bɛ, <I tan xaxilitare!>, na kanyi wolima nɛ yahannama tɛ xɔɔra.»

²³ «Na kui, xa wo bara siga sɛrɛxɛ bade, wo fa ratu a wo ngaxakerenyi xɔnɔxi wo ma fe nde ma,

²⁴ wo xa wo xa sɛrɛxɛ lu sɛrɛxɛbade fɛ ma sinden, wo siga wo ngaxakerenyi yire. Wo xa lanyɛ xiri wo nun wo ngaxakerenyi tagi, wo fa gbilen wo xa sɛrɛxɛ bade.»

²⁵ <I xa kata wo nun i kalamuma xa lan sinnanyi ma, wo na kira xɔn ma temui naxɛ. Xa na mu a ra a i xaninma kiitisa

yire, kiitisa fan i so kosibili yi ra, na fan i sa geeli.

²⁶ N xa nɔndi fala i be, i mu minima menni fo i kabiri birin fi han batanka donxɔe.»

Yene nun mixi ratantanse
(Matiyu 18:8-9, Maraki 9:43, 9:47-48)

²⁷ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa yene raba.>

²⁸ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo a ya ti gine nde ra mile kui, na kanyi bara ge yene rabade a boɔe kui.

²⁹ Xa i yirefan ya findima i ratantanse ra, a ba na, a wɔle. Fate yire nde bafe na, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.

³⁰ Xa i yirefan belexe findima i ratantanse ra, a bolon, a wɔle. Fate salonse nde bolonfe, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.»

Xeme nun gine fatanfe
(Matiyu 19:7-9, Maraki 10:4-5, 10:10-12, Luki 16:18)

³¹ «A man masenxi ne, <Naxan wama meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi so a yi ra.>

³² Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, na kanyi bara a niya na gine xa findi yenela ra a na doxo xeme gbete xɔn ma temui naxe. Xeme naxan fan na gine doxoma e meexi naxan na, a fan bara findi yenela ra.»

Marakali

³³ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa wo xa marakali kana, wo xa a rakamali ne Marigi be.>

³⁴ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo naxa wo kali feo! Wo naxa wo kali koore ra, barima Ala xa kibanyi nan a ra.

³⁵ Wo naxa wo kali boxi ra, barima Ala sanyi tide na a ra. Wo naxa wo kali Darisalamu ra, barima Mange Xungbe xa taa nan a ra.

³⁶ Wo naxa wo kali wo yete xunyi ra, barima wo mu noma xunsexe keren nafugade, wo mu noma a foɔɔode.

³⁷ Wo xa nɔndi fala. Xa iyo nan a ra, wo xa a fala <iyo>. Xa ade nan a ra, wo xa a fala <ade>. Sese sa na xun ma, a fatanxi Sentane nan ma.»

Gberɔxɔe
(Luki 6:29-30)

³⁸ «Wo a kolon wo yamari naxan na, <Wo xa ya doxo ya ra, wo xa jinyi doxo jinyi ra.>

³⁹ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo naxa mixi kobi gere. Xa mixi nde wo xere garin, wo xa boore seeti fan ti a be.

⁴⁰ Xa mixi nde wama wo xaninfe kiiti banxi, alako a xa donma ba wo yi ra, wo xa wo xa guba fan lu a yi.

⁴¹ Xa mixi nde wo karaxan wo xa a mati jere kui kilo keren, wo xa a mati kilo firin.

⁴² Naxan na i makula, i xa a ki. Naxan wama se nde yofufe i ma, i naxa tondi a be.»

Yaxuie xanufe
(Luki 6:27-28, 6:32-36)

⁴³ «Wo a kolon wo yamarixi naxan na, <Wo xa wo boore xanu, wo xa wo yaxui xɔn.>

⁴⁴ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo xa wo yaxuie xanu, wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo paxankatama.

⁴⁵ Na kui, wo findima wo Baba xa die ra naxan na ariyanna, naxan kuye ibama tinxintɔee nun tinxintaree be, naxan tune ragoroma mixi fanyie nun mixi kobie be.

⁴⁶ Xa wo sa mixie gbansan nan xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun sotoma na kui? Hali duuti maxili kobie na mooli rabama.

⁴⁷ Xa wo sa wo ngaxakerenyie gbansan nan xeebuma, wo munfe rabafe naxan findi fe neene ra na kui? Hali kaafirie na mooli rabama.

⁴⁸ Na kui, wo xa tinxinyi nun marafanyi xa kamali, alɔ wo naxan toxi wo Baba ra naxan na ariyanna.»

6

Mixi kife

¹ «Wo naxa fe fanyi raba mixie ya tode ra e xa wo xa tinxinyi to, xa na mu a ra wo mu baraayi yo sotoma wo Baba ra, naxan na ariyanna.

² Na kui, i ne mixi kima, i naxa a sigi sa dunija birin be alɔ filankafuie a rabama ki naxe salide nun taa ma, alako mixie xa e matoxo. N xa nɔndi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode.

³ I ne mixi kima i yirefanyi ra, koola naxa a kolon.

⁴ I xa mixi ki suture nan na. Na kui, i Baba Ala naxan gundo birin kolon, a fama ne na sare ragbilende i ma.»

Ala maxandife
(Luki 11:2-4)

⁵ «Wo ne salima, wo naxa lu alo filankafuie naxee salima, e tixi salidee kui nun kira de ra alako mixie xa e to. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode.

⁶ Kono i tan ne salima, siga i xa banxi yire nde noxunyi kui, i naade ragali, i Ala maxandi naxan mu toma. Na kui, i Baba Ala naxan gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

⁷ «Wo ne Ala maxandima, wo naxa wo xa woyenyi rawuya fufafu, alo kaafiri naxee laxi a ra a e xa duba suxuma e xa woyenyi radiganxie nan saabui ra.

⁸ Wo naxa lu alo e tan, barima wo Baba Ala wo hayi kolon beenun wo xa a maxandi.»

⁹ «Wo lan wo xa sali yi ki ne:
<Muxu Baba naxan na ariyanna, dunija birin xa i xili seniyenxi kolon.

¹⁰ I xa mangeya xa fa.

I sago xa raba dunija ma, alo a rabama ariyanna ki naxe.

¹¹ Baloe fi muxu ma to loxo, muxu hayi na naxan ma.

¹² Dije muxu xa yunubie ma, alo muxu fan dijexi mixie haakse ma ki naxe,

naxee bara fe kobi niya muxu ra.

¹³ I naxa muxu ti maratantanyi kira xon, i xa muxu ratanga Sentane ma.

I tan nan gbe na mangeya, senbe, nun binye ra abadan.

Amina.»»

¹⁴ «Xa wo dije mixie haakse ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan dijema ne wo ma,

¹⁵ kono xa wo mu dije mixie ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan mu dijema wo xa yunubie ma.»

Sunyi suxufe

¹⁶ «Wo ne sunyi suxuma, wo naxa wo yatagi ixono alo filankafuie e yatagi ixonoma ki naxe, mixie xa a kolon a e na

sunyi. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode.

¹⁷ Kono i tan ne sunyi suxuma, i xa ture sa i xunyi ma, i i yatagi maxa,

¹⁸ alako mixie naxa a kolon a i na sunyi. Na kui, i Baba Ala naxan mu toma, naxan man gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

Harige
(Luki 11:33-36, 16:13)

¹⁹ «Wo naxa wo harige malan dunija ma, nimasee nun xorixori a xun nakanama dennaxe, xa na mu a ra mujetie noma a mujade banxi kui dennaxe.

²⁰ Wo xa wo harige malan ariyanna ne, nimasee nun xorixori mu kanari sama dennaxe, mujetie fan mu muje tima dennaxe.

²¹ Wo harige na dennaxe, wo boje fan luma naa ne.»

²² «Ya nan na fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne,

²³ kono xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui. Na kui, xa i xa naiyalanyi bara findi dimi ra, na dimi iforo de!»

²⁴ «Mixi yo mu noma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xonde, a boore maxanu. A xirima keren na, a boore rabolo. Wo mu noma Ala nun naafuli batude temui keren.»

Kontofli
(Luki 12:22-32)

²⁵ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kontofli baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma. Wo xa dunijeigiri tide mu gbo donse be? Wo fate tide mu gbo dugie be?

²⁶ Wo xonie mato koore ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama, e mu donse ragatama bilie kui, kono wo Baba naxan na ariyanna, a e baloma. Wo tan mu dangi na xonie ra?

²⁷ Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kontofli saabui ra?

²⁸ Munfe ra wo kontofilima wo xa sosee xa fe ra? Wo sansi fuge tofanyie mato, e minima wula sansie ma ki naxe. E mu walima, e mu woligese yailanma,

²⁹ Kɔnɔ n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

³⁰ Xa Ala sansi meenima yi ki ne, sansi naxan na na to, tina a gan, a mu meenima wo fan ma? Wo xa danxaniya xurun!»

³¹ «Na kui, wo naxa kontofili a falafe ra, <Muxu munse donma? Muxu munse minma? Muxu munse ragoroma muxu ma?»

³² Kaafirie birama na fe mooli nan tun foxo ra. Anun, wo Baba naxan na ariyanna, a a kolon wo hayi na na se birin ma.

³³ Na kui, wo xa Ala xa mangeya niini nun a xa tinxinyi nan singe fen, a na se donxoe birin fan fima ne wo ma.

³⁴ Wo naxa kontofili tina xa fe ra, barima tina a joxo sama a yete xon. Loxoe birin nun a xa toore nan a ra.»

7

Wuri fupi nun xebenyi (Luki 6:37-42)

¹ «Wo naxa wo yete findi wo boore adama kewalie makiitima ra, alako kiiti naxa kana wo fan na Ala yi.

² Wo mixi makiitima ki naxe, wo fan makiitima na ki ne. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be.

³ Munfe ra i wuri fupi toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi naxan na i tan yete ya ma?

⁴ I noma a falade i ngaxakerenyi be di, <A lu n xa wuri fupi ba i ya ma,> xa a sa li xebenyi nan na i tan yete ya ma?

⁵ I tan filankafui, xebenyi nan singe ba i yete ya ma. Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fupi ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

Se seniyenxi sofe baree yi ra

⁶ «Wo naxa se seniyenxi so baree yi ra, xa na mu a ra e e ya rafindima ne wo ma, e wo maxin. Wo naxa geme tofanyie woli xosee bun ma, xa na mu a ra e e maboronma nan tui.»

Baba Ala maxandife (Luki 11:9-13)

⁷ «Wo maxandi ti, wo a sotoma ne. Wo fenyi ti, wo a toma ne.

Wo naade konkon, a rabima ne wo be.

⁸ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sotoma ne.

Mixi naxan fenyi tima, a a toma ne.

Mixi naxan naade konkonma, a rabima ne a be.»

⁹ «Babe mundun na wo ya ma naxan xa di taami maxorinma a ma, a sa geme so a yi ra?

¹⁰ Xa na mu a ra, a boximase so a yi, a xa di na a maxorin yexe ma?

¹¹ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, wo Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A fe fanyie fima ne a maxandimae ma.»

Mixi lanma a xa naxan naba a boore adama be (Luki 6:31)

¹² «Wo wama mixie xa naxan birin naba wo be, wo fan xa na nan naba e be. Tawureta Munsu nun namijonmee xa Kitaabuie birin nalanxi nan na ki.»

Naade ixutuxi nun a igbe (Luki 13:23-24)

¹³ «Wo xa so naade ixutuxi nan na, barima naade igbe mixi rasigama gbaloe nan ma. Kira naxan mixi xaninma gbaloe ma, a jere mu xono. Mixi gbegbe soma naade igbe nan na, mixi gbegbe gbaloe kira nan suxuma.

¹⁴ Kono naade ixutuxi rabima kisi nan ma. Kira naxan mixi xaninma kisi ma, a jere xono. Mixi mu gbo naxee na naade nun na kira toma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma (Luki 6:43-44)

¹⁵ «Wo wo yete ratanga wule falee ma naxee e yete findixi namijonmee ra. E fama woyenyi joxunme ra wo ma, kono e panige mu fan feo!

¹⁶ Wo e kolonma e xa kewali nan ma. Kusu bama baagi bili kon na? Xore bama tunbe bili ma?

¹⁷ Sansi fanyi bogi fanyi nan naminima, sansi kobi fan bogi kobi nan naminima.

¹⁸ Sansi fanyi mu noma bogi kobi raminide, sansi kobi fan mu noma bogi fanyi raminide.

¹⁹ Sansi naxan mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i.

²⁰ Na kui, wo na mixie kolonma e xa kewali nan ma.»

Naxee mu Ala sago rabama
(Luki 6:46, 13:25-27)

²¹ «Mixi naxee a falama n be, <N Marigi, n Marigi,> e birin xa mu soma Ala xa mangeya niini bun ma, fo naxee n Baba sago rabama naxan na ariyanna.

²² Na loxo mixi gbege a falama ne n be, <Muxu Marigi, muxu Marigi, muxu mu woyen xe i xili ra? Muxu mu jinne keri xe i xili ra? Muxu mu kaabanako gbege raba xe i xili ra?>

²³ Na temui n nee yaabima ne, <N mu wo kolon feo! Wo tan fe kobi rabae, wo keli n ya i.>»

Banxiti firin xa taali
(Luki 6:47-49)

²⁴ «Na kui, mixi naxan na n ma masenyi rame, a fa a rabatu, na kanyi maniya xaxilima ra naxan a xa banxi bili ti fanye ma.

²⁵ Tunes naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabonbo, konon banxi mu bira, barima a nu tixi fanye nan fari.

²⁶ Konon mixi naxan n ma masenyi rame, a mu a rabatu, na kanyi maniya mixi xaxilitare ra naxan a xa banxi tixi meyeniyi fari.

²⁷ Tunes naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabonbo, banxi fan naxa bira, a kana a jaaxi ra.»

²⁸ Isa to ge yi fe birin masende, pama naxa kaaba a xa xaranyi ma,

²⁹ barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamoxoe. A tan nu woyenma mange senbe nan na.

8

Isa kune kanyi rayalanfe
(Maraki 1:40-45, Luki 5:12-14)

¹ Isa to goro geya fari, pama gbege naxa bira a foxo ra.

² Kune kanyi nde naxa a maso Isa ra, a suyidi a be, a a fala a be, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa ba a ma keren na.

⁴ Isa man naxa a masen a be, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentege serexedube be, i serexe ba alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedenoxoya nan na e be.»

Soori xunmati xa danxaniya
(Luki 7:1-10)

⁵ Isa to so Kaperenamu, soori mixi keme xunmati naxa fa a yire, a a maxandi,

⁶ «Marigi, n ma walike saxi banxi, a bara namata, a jaxankataxi ki fanyi ra.»

⁷ Isa naxa a fala a be, «N xa siga, n xa sa a rayalan.»

⁸ Soori mixi keme xunmati naxa a yaabi, «Marigi, na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi yalanma ne.

⁹ N a kolon barima n fan na mange ndee nan xa yaamari bun ma, soori ndee man na n fan yi, naxee na n ma yaamari bun ma. N na a fala soori nde be, <Siga,> a sigama ne. N na a fala, <Fa,> a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, <Yi fe raba,> a a rabama ne.»

¹⁰ Isa to na soori xa masenyi me, a naxa kaaba, a fa a fala a foxirabirsee be, «N xa nondi fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi Isirayila boxi dede.

¹¹ N xa a fala wo be, mixi gbege fama ne keli sogetede nun sogekorode biri, e e dege e nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Ala xa mangeya niini bun ma.

¹² Konon mange xa die tan wolima ne tande dimi kui, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.»

¹³ Na temui Isa naxa a fala soori mixi keme xunmati be, «Siga, a xa raba i be alo i laxi a ra ki naxe.» Na waxati kerenyi yati, soori xa konyi naxa yalan.

Isa mixi gbege rayalanfe
(Maraki 1:21-34, Luki 4:31-41)

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa naxa siga Piyeri xonyi. A naxa Piyeri bitanyi ginema to, a saxi, a fate wolenxi ki fanyi.

¹⁵ Isa to a belexe suxu, fure naxa a bepin keren na. A naxa keli, a fa kuri so e be.

¹⁶ Nunmare temui, e naxa fa mixi gbege ra Isa xon ma jinne nu naxee foxo ra. A naxa jinne keri a xa woyenyi ra, a furemae birin nayalan.

17 Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, naxan seɓexi, «A naxa won ma tɔɔre ba won ma, a won ma furee dɔɔɔ a xun.»

Birafe Isa fɔɔɔ ra
(Luki 9:57-62)

18 Isa to jama gbege to a rabilinyi, a naxa a fɔɔirabiree yamari e xa baa igiri.

19 Seriyɛ karamɔɔɔ nde naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamɔɔɔ, i siga dede, n na i fɔɔɔ ra.»

20 Isa naxa a yaabi,
«Xulumase xima a yili kui.
Xɔni xima a tee kui.

Kɔɔɔ dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

21 A fɔɔirabiree nde fan naxa a fala a be, «Marigi, a lu n xa siga n baba ragatade sinden.»

22 Kɔɔɔ Isa naxa a yaabi, «Bira n fɔɔɔ ra. A lu faxamixie xa e xa faxamixie ragata.»

Isa foye belebele raxarafe
(Maraki 4:35-41, Luki 8:22-25)

23 Isa naxa baki kunkui kui, a fɔɔirabiree naxa bira a fɔɔɔ ra.

24 Foye belebele naxa keli baa ma, mɔɔɔnyɛ nu fa sa kunkui kui. Kɔɔɔ Isa tan nu na xife.

25 A fɔɔirabiree naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Marigi, won nakisi, won faxafe ne yi ki!»

26 A naxa e yaabi, «Wo gaaxuxi munfe ra? Wo xa danxaniya xurun!» A naxa keli, a foye nun baa yamari, baa naxa xinbeli yen!

27 A fɔɔirabiree naxa kaaba, e e bore maxɔrin, «Mixi mɔɔli mundun lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

Ninne kanyi rayalanfe
(Maraki 5:1-20, Luki 8:26-39)

28 E to naakiri li Gadara bɔxi ma, mixi firin naxa mini gaburi longori ra jinnɛe nu naxee fɔɔɔ ra, e sa Isa ralan. E nu magaaxu ki fanyi, mixi yo jan mu nu nɔma dangide na biri.

29 E naxa sɔnxɔ, «Ala xa Di, i waxi munse xɔn ma muxu be? I faxi be muxu jaxankatade ne beenun a lɔxɔe xa a li?»

30 Xɔse gali nu na e demadonfe na longori.

31 Ninnɛe naxa Isa mayandi, «Xa i sa muxu keri, muxu raso yi xɔse gali.»

32 Isa naxa a fala e be, «Wo siga.» E naxa mini na xeme firinyie, e so na xɔse i. Xɔse gali birin naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sa sin baa ma, e madula.

33 Naxee nu na xɔse demadonfe, e naxa e gi. E to so taa kui, e naxa dentege sa fe ma naxan dangixi, e a fala taakae be jinnɛe gbilenxi na xeme firin fɔɔɔ ra ki naxe.

34 Na temui taa birin naxa mini Isa ralande. E to a to, e naxa a mayandi a xa keli e xa bɔxi ma.

9

Namate rayalanfe
(Maraki 2:1-12, Luki 5:17-26)

1 Isa to baki kunkui kui, a naxa baa igiri, a so a xɔnyi taa kui.

2 Mixi ndee naxa fa namate nde ra Isa xɔn ma, a saxi dagi ma. Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, limaniya tongo, i xa yunubie bara xafari.»

3 Na kui, seriyɛ karamɔɔɔ ndee naxa a fala e bɔne ma, «Yi xeme na Ala rasɔɔfe ne yi ki.»

4 Kɔɔɔ Isa to nu e xa maɔɔxunyi kolon, a naxa a masen e be, «Munfe ra maɔɔxunyi kobie na wo bɔne ma?»

5 Wɔyɛnyɛ mundun sɔɔneya, a falafe <I xa yunubie bara xafari,> ka a falafe <Keli, i xa i jere>?

6 N xa a masen wo be a Adama xa Di nɔma yunubi xafaride dunija ma.» Isa naxa a masen namate be, «Keli, i xa i xa dagi tongo, i xa siga i xɔnyi.»

7 Namate naxa keli, a siga a xɔnyi.

8 Nama to na to, e naxa gaaxu, e nu fa Ala matɔɔɔ, naxan na senbe mɔɔli fixi adamadie ma.

Matiyu birafe Isa fɔɔɔ ra
(Maraki 2:13-17, Luki 5:27-32)

9 Isa to keli na, a naxa xeme nde to naxan xili Matiyyu, a dɔɔɔxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n fɔɔɔ ra.» Matiyyu naxa keli, a bira a fɔɔɔ ra.

10 Lɔxɔ nde Isa nun a fɔɔirabiree nu na e degefe Matiyyu xɔnyi. Duuti maxilie nun yunubitɔe gbege naxa fa, e birin naxa e dege folo yire keren.

¹¹ Farisenie to na to, e naxa Isa foxirabirɛɛ maxɔrin, «Munfe ra wo karamɔxɔ nun duuti maxilie nun yunubitɔɛɛ e dɛgema yire keren?»

¹² Isa to na mɛ, a naxa a fala, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na seriba ma.

¹³ Wo siga, wo sa fahaamui soto yi masenyi ma, <Hinne rafa n ma dangife sɛrɛɛ ra.> N mu faxi tinxintɔɛɛ xa xilide. N faxi yunubitɔɛɛ nan xilide.»

Isa maxɔrinfe sunyi ma

(Maraki 2:18-22, Luki 5:33-39)

¹⁴ Na temui Annabi Yaya foxirabirɛɛ naxa fa Isa yire, e a maxɔrin, «Munfe ra muxu tan nun Farisenie sunyi suxuma, kɔnɔ i foxirabirɛɛ taɲ mu sunma?»

¹⁵ Isa naxa e yaabi, «Ginɛfenyi xa futixiri xulunyi, a booree nɔma sunnunde a na e fe ma temui naxɛ? Lɔxɔɛ fama, ginɛfenyi bama nɛ e yi ra. Na waxati tan, e sunyi suxuma nɛ.

¹⁶ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi nɛɛnɛ ra, xa na mu a ra na dugi nɛɛnɛ xuntunyi nan dugi fori ibɛndunma, dugi ibɔɔ dangi a singe ra.

¹⁷ Mixi man mu weni nɛɛnɛ sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni nɛɛnɛ na funtu, weni lebe fori bulama nɛ, weni fili, a sase fan kana. Weni nɛɛnɛ sama lebe nɛɛnɛ nan kui, alako weni yo, weni sase yo, e birin xa ragata a fanyi ra.»

Ginɛdimɛdi rakelife faxɛ ma

nun gine gbɛtɛ rayalanfe

(Maraki 5:21-43, Luki 8:40-56)

¹⁸ Isa to nu na na fee masenfe e bɛ, mangɛ nde naxa fa, a suyidi Isa bɛ, a a fala a bɛ, «N ma di gine baxi faxade ya, kɔnɔ xa i siga, i naxa i bɛlɛɛ sa a ma, a man kelima nɛ.»

¹⁹ Isa naxa keli, e nun a foxirabirɛɛ naxa bira na mangɛ foxɔ ra.

²⁰ Na temui, gine nde naxan xa kike wali mu nu a itima jɛ fu nun firin bun ma, a naxa fa Isa xanbi ra, a a bɛlɛɛ din a xa donma sanbunyi ra,

²¹ barima a nu a falafe a yetɛ ma, «Xa n nɔ n bɛlɛɛ dinde Isa xa donma gbansan na, n yalanma nɛ.»

²² Isa to a mafindi, a gine to, a naxa a fala a bɛ, «N ma di, limaniya, i xa

danxaniya bara i rayalan.» Keren na, gine naxa yalan.

²³ Isa to so mangɛ xɔnyi, a naxa jama li naa, e sɔnxɔfe, xule femae fan bara fa jɔn yire. A naxa a fala e bɛ,

²⁴ «Wo siga, barima yi ginɛdimɛdi mu faxaxi. A na xife nɛ.» E naxa yo a ma, e a mayele.

²⁵ A to jama ramini tande, a naxa so banxi kui. A naxa ginɛdimɛdi bɛlɛɛ suxu, ginɛdimɛdi naxa keli.

²⁶ Na xibaaru naxa yensen na yire birin na.

Isa dɔnxui firin nayalanfe

²⁷ Isa to keli menni, dɔnxui firin naxa bira a foxɔ ra, e nu e xui ite a bɛ, «Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

²⁸ Isa to so banxi, dɔnxuie naxa e maso a ra. A naxa e maxɔrin, «Wo laxi a ra a n nɔma wo rayalandɛ?» E naxa a yaabi, «Iyo, Marigi.»

²⁹ Isa naxa a bɛlɛɛ sa e ya ma, a a fala e bɛ, «Wo waxɔnfe xa raba wo bɛ alo wo laxi a ra ki naxɛ.»

³⁰ E yae naxa rabi keren na. Isa naxa a matintin e ra a xɔrɔxɔɛ ra, «Mixi yo naxa yi fe kolon.»

³¹ Kɔnɔ e to mini, e naxa siga Isa xa fe fala ra na boxi yire birin.

Boboe rayalanfe

(Luki 11:14-15)

³² Isa nun a foxirabirɛɛ to nu kelife naa, mixi nde naxa fa xɛmɛ nde ra a xɔn ma jinne nu bara naxan findi boboe ra.

³³ Isa to na jinne keri, boboe naxa wɔyɛn. Nama naxa kaaba, e a fala, «Yi fe mɔoli singe mu nu to Isirayila boxi ma.»

³⁴ Kɔnɔ Farisenie tan naxa a fala, «A jinnee kerima jinne mangɛ nan saabui ra.»

Isa kinikinife jama ma

(Maraki 6:6, 6:34, Luki 8:1)

³⁵ Isa naxa taaɛ birin ipɛrɛ, a xungbe nun a xuri. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangɛya xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mɔoli birin nayalan.

³⁶ A nu jama toma temui naxɛ, a nu kinikinima e ma, barima senbɛ nun limaniya birin nu baxi e yi. E nu luxi nɛ alo yɛxɛɛ naxɛɛ makantama mu na.

³⁷ Na kui, a naxa a fala a fɔxirabirɛɛ bɛ, «Xɛ xaba wali belebele nan na, kɔnɔ walikɛɛ tan xurun.

³⁸ Wo xɛ kanyi maxandi alako a xa walikɛɛ rasanba a xa xɛ xabade.»

10

Isa xa xɛɛra fu nun firinyie
(Maraki 3:13-19, Luki 6:12-16)

¹ Isa naxa a fɔxirabirɛ fu nun firinyie xili, a nɔɛ so e yi ra alako e xa nɔ pinnɛɛ keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔɔli birin nayalande.

² Na xɛɛra fu nun firinyi xilie nan ya: a singe, Simɔn, naxan man xili Piyeri, nun a xunya Andire, Sebede xa di Yaki, nun a xunya Yaya,

³ Filipu nun Barotolome, Tomasi nun Matiyu duuti maxili, Alifa xa di Yaki nun Tadayo,

⁴ Simɔn naxan xili Seloti, nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa.

Isa a xa xɛɛra fu nun firinyie xɛɛfe
(Maraki 6:7-13, Luki 9:1-6)

⁵ Isa naxa yi xɛmɛ fu nun firinyie xɛɛ yi yaamari ra: «Wo naxa siga mixie yire Yuwifie mu naxee ra, wo naxa so Samarikae xa taaɛ kui.

⁶ Wo xa siga Isirayilakae nan xɔn, naxee luxi alɔ yɛxɛɛ lɔɛxie.

⁷ Wo xa kawandi ti kira xɔn a Ala xa mangɛya niini bara makɔrɛ.

⁸ Wo xa furemae rayalan, wo xa faxamixie rakeli, wo xa kunɛ kanyie raseniyeɛn, wo xa pinnɛɛ kerɛ. Wo kixi nɛ, wo mu sese fi. Wo fan xa mixi ki na ki.

⁹ Wo naxa xɛɛma, gbeti, xa na mu a ra kɔbiri xanin wo xun ma.

¹⁰ Wo man naxa gbɔnɔfɔɛ, donma firin nde, sankiri, xa na mu a ra xuli xanin wo xun ma. A lanma balɔɛ xa fi walikɛ ma.»

¹¹ «Wo na so taa naxan kui, wo xa mixi fanyi nde fen naxan wo yigiyama, wo lu naa han wo siga taa gbeteɛ.

¹² Wo na so mixie xɔnyi, wo xa e xɛɛbu.

¹³ Xa na fɔxɔɛ mixie fan, Ala xa wo xa duba suxu e xa fe ra. Kɔnɔ xa naakae mu fan, Ala naxa na duba suxu.

¹⁴ Xa mixie mu tin wo rasɛnɛde, xa na mu a ra e tondi e tuli matide wo xa masenyi ra, wo nɛ kelima na banxi xa na

mu a ra na taa kui, wo xa menni bende rakɔnkɔn wo sanyie ra.

¹⁵ N xa nɔndi fala wo bɛ, kiiti sa lɔxɔɛ, kiiti fanma Sodoma nun Gomora taakae ra dangife na taa mixie ra.»

Isa fɔxirabirɛɛ fama paxankatade
(Maraki 13:9-13, Luki 12:11-12, 21:12-19)

¹⁶ «Wo wo tuli mati, n na wo xɛɛfe nɛ alɔ yɛxɛɛ naxee soma wula baree tagi. Na kui, wo xa kɔɔta alɔ yere, wo yuge xa fan alɔ turunna xɔni.

¹⁷ Wo xa wo yetɛ matanga mixie ma, barima e wo soma nɛ kiitisaɛ yi ra, e wo bɔnbɔma nɛ seberɛ ra e xa salideɛ kui,

¹⁸ e wo xaninma nɛ gominaɛ nun mangɛɛ yire n ma fe ra. Na kui, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan bɛ, a nun si gbeteɛ bɛ.

¹⁹ E na wo so nee yi ra, wo naxa kɔntɔfili wo xa masenyi xa fe ra, wo naxan falama nun wo a falama ki naxɛ, barima na birin fima nɛ wo ma na waxati yati.

²⁰ Wo tan xa mu wɔyɛnma, wo Baba Ala Xaxili nan wɔyɛnma wo saabui ra.»

²¹ «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie belexɛ, e xa a faxa. Babe fan na mɔɔli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimae xili ma, e xa e faxa.

²² Mixi birin fama wo xɔnde n xili xa fe ra, kɔnɔ naxan na wakili han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.

²³ Xa e wo paxankata yire nde, wo xa wo gi, wo siga taa gbeteɛ. N xa nɔndi fala wo bɛ, wo mu gema Isirayila taa birin ipɛrɛde a fa lu Adama xa Di mu fa.»

²⁴ «Taalibi mu dangima a karamɔxɔ ra, konyi fan mu dangima a marigi ra.

²⁵ A lanma taalibi xa lu alɔ a karamɔxɔ, konyi fan xa lu alɔ a marigi. Xa fɔxɔɛ xunyi xili fala pinne Belesebulu, e naxan falama a xa fɔxɔɛ mixie xun ma, a jan dangima na ra.»

Gaaxufe Ala ya ra
(Maraki 8:38, Luki 9:26, 12:2-9)

²⁶ «Wo naxa gaaxu mixie ya ra, barima fefe nɔxunxi mu na naxan mu fama makenende, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

²⁷ N naxan falama wo be koe ra, wo xa na masen yanyi ra. Wo naxan mema makoyikoyi ra, wo xa dunija birin nakolon a ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bende nan tun faxade, a fa li e mu noma wo nii tan masotode. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, naxan noma fate bende nun nii sontode yahannama.

²⁹ Turunna firin xa mu sarama batanka keren na? Kono hali xoni di keren mu birama boxi ma xa wo Baba Ala sago mu a ra.

³⁰ Wo xunsexe yati kontixi.

³¹ Na kui, wo naxa gaaxu, barima wo tide gbo dangi turunna xoni gali ra.»

³² «Mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya xori, n fan na kanyi kolonma n Baba ya xori ariyanna.

³³ Kono naxan na tondi n kolonde a Marigi ra adamadie ya ma, n fan tondima ne na kanyi rakolonde n Baba ra naxan na ariyanna.»

Isa foxirabiree nun toore

(Luki 12:51-53, 14:26-27, 9:23-24, Maraki 8:34-35)

³⁴ «Wo naxa a mapoxun a n faxi bopesa nan na dunija. N mu faxi bopesa xa ra, n faxi santidegema nan na.

³⁵ N faxi fatanyi nan na di xeme nun a baba tagi, di gine nun a nga tagi, mamadi nun a mama tagi.

³⁶ Mixi ngaxakerenyie nan findima a yaxuie ra.

³⁷ Mixi naxan a baba nun a nga xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. Mixi naxan a xa di xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁸ Xa mixi naxan mu tin toore nun faxe ra, a mu bira n foxo ra, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁹ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.»

Isa foxirabiree rasenefe

(Maraki 9:37,41, Luki 9:48, 10:16, Yaya 13:20)

⁴⁰ «Mixi naxan na wo rasene, a n tan nan nasenexi. Mixi naxan na n nasene, a n xema nan nasenexi.

⁴¹ Mixi naxan na namiponme rasene a xa namiponmera ma, a baraayi sotoma ne alo namiponme. Mixi naxan na tinxintoe rasene a xa tinxinyi ma, a baraayi sotoma ne alo tinxintoe.

⁴² Mixi naxan na hali ye xinbeli potti ya keren fi yi mixi xuri keren ma a to findixi n foxirabire ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

11

Annabi Yaya xa maxorinyi

(Luki 7:18-35)

¹ Isa to ge yi yaamarie fide a foxirabire fu nun firinyie ma, a naxa keli menni, a siga Yuwifie xa taae alako a xa mixie xaran, a e kawandi.

² Annabi Yaya to Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe me geeli kui, a naxa a foxirabire ndee xee Isa ma.

³ E naxa a maxorin, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentege sa Yaya be.

⁵ Donxui se toma, namatee jereama, kune kanyie yalanma, tulixorie fe mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

⁶ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

⁷ Annabi Yaya foxirabiree to siga, Isa naxa jama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Kale, foye naxan namaxama?

⁸ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Dugi tofanyi kanyie toma mang'e banxie nan kui.

⁹ Wo fa siga munse matode? Namiponme? Iyo, n xa a fala wo be, a jan dangi namiponme ra.

¹⁰ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

¹¹ N xa nondi fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya Xunxa ra. Kono n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.

¹² Kabi Yaya Xunxa xa waxati han to, Ala xa mangeya senbe nan tun sotoma. Senbema nan luma a niini bun ma.

¹³ Namijonmæ birin nun Tawureta Munsa bara Ala xa mangeya niini xa fe fala han Annabi Yaya waxati.

¹⁴ Xa wo tinma nondi ra, wo xa a kolon Kitaabui to a fala a Annabi Eliya gbilenma fa ra, a nu Yaya nan ma fe falafe.

¹⁵ Xa wo tuli fe mema, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁶ «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi dimedie nan na naxee dɔxɔxi taa kui, e nu a fala e booree be,

¹⁷ «Muxu bara xule fe wo be,

kɔnɔ wo mu fare boronxi.

Muxu bara jon beesti ba,

kɔnɔ wo mu sunnunxi.»»

¹⁸ «Annabi Yaya to nu sunma, e naxa a fala a xa fe ra, «Ninne na a foxo ra.»

¹⁹ Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, e bara a fala, «Furi jaaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitæe nan a ra!» Kɔnɔ xaxilimaya kolonma a kewali nan ma.»

Taa danxaniyataree xa gbaloe
(Matiyu 10:15, Luki 10:12-15)

²⁰ Na temui Isa naxa xɔnɔ mixie ma naxee nu sabaɔxi taae kui a kaabanako gbegbe rabaxi dennaxe, barima e mu tuubi.

²¹ «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidon ne nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tonxuma ra.

²² Na nan a ra n xa a fala wo be, kiiti sa loxɔe xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidonkae ra.

²³ I tan Kaperenamu go, i jonɔ a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragorama ne han yahannama, barima kaabanako naxee raba i tagi, xa nee sa raba Sodom ne nu, a a lima na taa mu sontoma nu.

²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, kiitisa loxɔe xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Sodomakae ra.»

Fafe Isa ma
(Luki 10:21-22)

²⁵ Na temui Isa naxa a fala, «Baba Ala, koore nun boxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee noxunxi lonnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be.

²⁶ Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenɛn fe nan ya.»

²⁷ «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Di nu tin a masende naxan be.

²⁸ Wo fa n ma, wo tan naxee taganxi, kote binye naxee xun, n xa malabui fi wo ma.

²⁹ Wo xa n ma karafoe nan nagoro wo kon ma, wo xa findi n ma taalibie ra, barima n boje beexi, a mu tema. Na kui, wo boje malabui sotoma ne,

³⁰ barima n karafoe naxan nagorama wo kon, a mu xɔrɔxɔ, n kote naxan dɔxɔma wo xun, a mu binya.»

12

Malabu loxɔe xa seriyɛ
(Maraki 2:23-28, Luki 6:1-11)

¹ Na waxati, malabu loxɔe ma, Isa nu nerefɛ xɛɛ tagi. Kaame to nu a foxirabiree suxuxi, e naxa mengi tonsɔe ndee ba, e xa e don.

² Farisenie to na to, e naxa wɔyɛn Isa be, «A mato, i foxirabiree na malabu loxɔe seriyɛ matandife.»

³ A naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?

⁴ A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, hali a to mu daxa a tan nun a foxirabiree xa na don, fo serexedubee.

⁵ Wo man mu nu a xaran Tawureta Munsa kui, a serexedubee walima malabu loxɔe hɔrɔmɔbanxi kui, kɔnɔ e mu yunubi sotoma na kui?

⁶ N xa a fala wo be, naxan na wo yire be, a tide gbo hɔrɔmɔbanxi be.

⁷ Xa wo fahaamui sotɔxi sebeli ma nu, naxan a masenxi, «Hinne rafan n ma dangife serexe ra,» wo mu tinxintæe tɔɔnegema nu.

⁸ Adama xa Di nan na malabu loxɔe marigi ra.»

⁹ Isa to keli menni, a naxa so e xa salide kui.

¹⁰ A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma. E naxa Isa maxorin, «A daxa mixi xa furema rayalan malabu loxo?» E nu katafe ne e xa no Isa kalamude.

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Xa wo xa yexee nde sin yili kui malabu loxo ma, nde na wo ya ma naxan tondima a ratede?»

¹² Adama tide gbo dangi yexee ra pon! Na nan a ra, fe fanyi rabafe daxa malabu loxo ma.»

¹³ Na kui, a naxa a fala belexe tuuxi kanyi be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a naxa yalan alo a belexe boore.

¹⁴ Kono Farisenie to mini, e naxa e malan, e xa sa kira fen Isa faxafe ma.

Isa, Ala xa walike sugandixi

¹⁵ Isa to na kolon, a naxa keli naa. Mixi gbegbe naxa bira a foxo ra. A naxa furema birin nayalan,

¹⁶ a naxa e raton e naxa a xa fe fala mixie be.

¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, a to a masen,

¹⁸ «N ma walike sugandixi nan ya, n xanuntenyi naxan nafxni n boje ma. N nan n Xaxili ragoroma ne a ma, a fan tinxinyi masen sie be.

¹⁹ A mu sonxo ratema, a mu gbelegbelema, mixi yo mu a xui itexi mema taa kui.

²⁰ A mu kale konkoronxi girama, a mu lanpui dexe xuri raxubenma, han a tinxinyi xunnakelima temui naxe.

²¹ Si birin e xaxili tima ne a xili ra.»

Xaxili Seniyenxi matandife

(Maraki 3:20-27, 7:16-17, Luki 11:14-23, 6:44-45)

²² Mixi nde naxa fa xeme nde ra Isa xon pinne nu bara naxan findi donxui nun boboe ra. Isa naxa a rayalan, a ya naxa se to, a tuli naxa fe me.

²³ Nama birin naxa kaaba, e nu e bore maxorin, «Dawuda xa Di xa mu yi ra?»

²⁴ Farisenie to e xui me, e naxa a fala, «Yi xeme pinne kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²⁵ Isa to e xaxili ma fe kolon, a naxa a masen e be, «Namane yo a yete gere lantareya kui, na namane xun nakanama ne feo! Taa fan, xa na mu a ra denbaya, xa e e yete gere lantareya kui, e mu xanma.

²⁶ Xa Sentane Sentane kerri, a na a yete nan gerefe. A xa mangeya fa xanma di?

²⁷ Xa n tan pinnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie e kerima nde saabui ra? Na kui e tan nan yati wo makiitima.

²⁸ Kono xa n tan pinnee kerima Ala Xaxili nan saabui ra, na nan na ki Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.

²⁹ Mixi noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden? Kono xa mixi banxi kanyi xiri, a noma ne a harige birin mupade.»

³⁰ «Mixi naxan mu birama n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi malande, a na mixie rayensenfe ne.

³¹ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, adamadie xa yunubie nun marasotoe birin noma ne xafaride, kono Ala Xaxili rasotofe tan mu xafarima mixi be muku.

³² Mixi na Adama xa Di rasoto, na yunubi noma ne xafaride a kanyi be. Kono mixi na Ala Xaxili Seniyenxi rasoto, na yunubi mu noma xafaride na kanyi be dunija, a mu noma xafaride aligiyama.»

³³ «Xa sansi findi a fanyi nan na, a bogi fanyi nan naminima. Xa sansi findi a kobi nan na, a bogi kobi nan naminima. Sansi kolonma a bogi nan ma.

³⁴ Wo tan boximase bonsoe, wo mu noma woyen fanyi falade, barima wo boje kobi. Mixi boje rafexi naxan na, na nan minima a de i.

³⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi boje kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi boje kui, a fe kobi nan naminima.

³⁶ N xa a fala wo be, kiitisa loxo, adamadie dentegge sama ne woyen kobi birin ma naxee mini e de i.

³⁷ I woyenyi naxan falama dunijeigiri kui, na nan kiiti fanma i ra, na nan kiiti kanama i ra.»

Annabi Yunusa xa tonxuma

(Matiyu 16:1-4, Maraki 8:11-12, Luki 11:29-32)

³⁸ Na xanbi, seriyeg karamoxe nun Farisenie naxa woyenyi tongo, e a fala Isa be, «Karamoxo, muxu wama i xa kaabanako nde tofe, a xa findi tonxuma ra muxu be.»

³⁹ Isa naxa e yaabi, «To mixie kobi, e bara gbilen Ala fɔxɔ ra. E wama tɔnxuma makaabaxi tofe, kɔnɔ tɔnxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tɔnxuma ra.

⁴⁰ Annabi Yunusa xi saxan, kɔɛ saxan nadangi yɛɛɛ xungbe furi kui ki naxɛ, Adama xa Di fan xi saxan, kɔɛ saxan nadangima na ki nɛ bɔxi bun ma.

⁴¹ Kiiti lɔxɔɛ, Ninewekae tima nɛ e nun to mixie, e seedeɔxɔya ba wo xili ma, barima e tan tuubi nɛ Annabi Yunusa xa kawandi saabui ra, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Annabi Yunusa bɛ.

⁴² Kiiti lɔxɔɛ, Seeba mangɛ ginɛ fan tima nɛ e nun to mixie, a seedeɔxɔya ba wo xili ma, barima a tan fa nɛ kelife yire makuye Sulemani xa lɔnni ramɛde, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani bɛ.»

Ninne gbilenfe a lingira fori
(Luki 11:24-26)

⁴³ «Ninne na gbilen mixi fɔxɔ ra, a sigama yire maxare nɛ lingira gbete fende, kɔnɔ a mu a toma.

⁴⁴ Na tɛmɔi a a falama a yetɛ bɛ, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxɛ.» A na gbilen mɛnni a a lima nɛ na banxi makɔxi, a raxunmaxi a fanyi ra, jinne gbete yo mu na.

⁴⁵ Na tɛmɔi, a sigama nɛ a sa fa jinne solofere gbete ra naxee jaaxu a bɛ, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma nɛ dangife a singe ra. Na nan mɔoli rabama to mixi kobie bɛ.»

Isa nga nun a xunyae
(Maraki 3:31-35, Luki 8:19-21)

⁴⁶ Beenun Isa xa gɛ wɔyɛnde jama bɛ, a nga nun a xunya xɛmɛmae naxa fa, e ti tande, e nun Isa xa dɛ masara.

⁴⁷ Mixi nde naxa a fala a bɛ, «I nga nun i xunyae na tande, e wama wo xa dɛ masara.»

⁴⁸ Kɔnɔ Isa naxa na kanyi yaabi, «Nde findixi nga ra? Nde findixi n xunyae ra?»

⁴⁹ Na tɛmɔi Isa naxa a bɛlɛɛ ti a fɔxirabirɛɛ ma, a a masen, «A mato, n nga nun n xunyae nan ya.

⁵⁰ Mixi yo naxan n Baba sago rabama naxan na ariyanna, na kanyi nan findixi

n xunya xɛmɛma, n maagine, nun n nga ra.»

13

Xɛ rawali xa taali
(Maraki 4:1-20, Luki 8:4-15)

¹ Na lɔxɔɛ, Isa naxa mini banxi, a sa dɔxɔ baa dɛ ra.

² Nama gbegbe to malan a yire, a naxa sa dɔxɔ kunkui kui, jama naxa lu baa dɛ ra.

³ A naxa fe wuyaxi masen e bɛ taalie ra. A naxa a masen, «Wo wo tuli mati. Xɛ rawali nde nan mini sansi xɔri garansande.

⁴ A to nu sansi xɔri garansanma, xɔri ndee naxa bira sankira xɔn, xɔnie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xɔri ndee fan naxa bira gɛmɛ yire, bende mu gbo dennaxɛ. Nee naxa bula mafuren na, barima na bende mu tilin.

⁶ Kɔnɔ sogɛ to xɔnɔ, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e bɛ.

⁷ Sansi xɔri ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixɛtɛn, e e kana.

⁸ Sansi xɔri ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xɔrie tan, e keren keren birin naxa sansi tɔnsɔɛ ramini, ndee naxa xɔri kɛmɛ ramini, ndee xɔri tongo senni, ndee xɔri tongo saxan.

⁹ Xa wo tuli fe mɛma, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa fɔxirabirɛɛ naxa e maso a ra, e a maxɔrin, «Munfe ra i wɔyɛnma jama bɛ taali ra?»

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangɛya niini gundo kolon, kɔnɔ na fahaamui mu fixi mixi gbete tan ma.

¹² Mixi fahaamuxi xa fahaamui xun masama, kɔnɔ mixi fahaamutare, hali a naxan mapɔxun a gbe ra, na fama bade a yi ra.

¹³ Na nan a toxi n wɔyɛnma mixie bɛ taali wɔyɛnyi ra, barima e ya se toma, kɔnɔ e mu a igbɛma, e tuli fe mɛma, kɔnɔ e mu a fahaamuma.

¹⁴ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi bara rakamali e xa fe ra, naxan a masenxi, «Wo fe mɛma, kɔnɔ wo mu a fahaamuma.

Wo fe toma,
kɔnɔ wo mu a igbema.

¹⁵ Yi pama bɔɓe bara xɔɔxɔ.

E bara e tuli dɛsɛ, e bara e ya raxi,
alako e ya naxa fa fe igbɛ, e tuli naxa fa
fe mɛ,

e bɔɓɛ naxa fa fe kolon,
e naxa fa e ya rafindi n ma n xa e
rayalan.»»

¹⁶ «Kɔnɔ jɛlɛxinyi na wo tan bɛ, barima
wo yae se igbema, wo tulie fe mɛma.

¹⁷ N xa nɔndi fala wo bɛ, namijɔnmɛ
nun tinxintɛ gbegbe bara wa e xa fee to
wo naxee tofe, kɔnɔ e mu e to. E bara wa
e xa fee mɛ wo naxee mɛfe, kɔnɔ e mu e
mɛ.»»

¹⁸ «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui
sɔtɔ xɛsa xa taali ma.

¹⁹ Mixi na Ala xa mangɛya niini xa
masenyi mɛ, a mu a fahaamu, Sentanɛ
fama nɛ na masenyi bade a bɔɓɛ ma. Na
kanyi misaalixi sansi xɔri nan na naxan
biraxi kira xɔn ma.

²⁰ Sansi xɔri naxee bira gemɛ yire,
nee misaalixi mixi nan na naxan Ala xa
masenyi mɛma, a a suxu mafuren sɛɛwe
ra.

²¹ Kɔnɔ sanke to mu na a bɛ, a xa danx-
aniya mu buma. Tɔɔrɛ nun jaxankate na
a li Ala xa masenyi xa fe ra, a gbilenma
Ala xa fe fɔxɔ ra keren na.

²² Sansi xɔri naxan bira tunbe kunsie
tagi, na misaalixi mixi nan na naxan
Ala xa masenyi mɛma, kɔnɔ yi dunija
kɔntɔfili nun naafuli xɔli a suxu han a Ala
xa masenyi bɛjin. Na kui, Ala xa masenyi
mu nɔma a bɔɓɛ masarade.

²³ Sansi xɔri naxan bira bende fanyi
tan ma, na misaalixi mixi nan na naxan
Ala xa masenyi mɛma, a a fahaamu, a
a bɔɓɛ masara. Na sansi xɔri a bogi
raminima nɛ, nde xɔri kemɛ ramini, nde
tongo senni, nde tongo saxan.»»

Nooge jaaxi xa taali

²⁴ Isa naxa taali gbɛtɛ masen e bɛ, «Ala
xa mangɛya luxi nɛ alɔ xɛmɛ naxan a xa
xɛ garansan sansi xɔri fanyi ra.

²⁵ Kɔnɔ mixie nu xife temui naxɛ,
a yaxui naxa fa, a jooge jaaxi xɔri
garansan sansi fanyi xɔri longori ra, a
siga.

²⁶ Sansie to bula, e te han e dendenyi
bara mini fɔlɔ, walikɛ naxa jooge jaaxi
fan to sansie longori ra.

²⁷ E naxa xɛ kanyi maxɔrin, «Marigi, i
mu sansi xɔri fanyi xa garansan i xa xɛ
ma? Na jooge jaaxi fa kelixi minden?»

²⁸ A naxa e yaabi, «N yaxui nde nan
na rabaxi.» Walikɛ naxa a maxɔrin, «I
wama muxu xa sa a tala?»

²⁹ A naxa a fala, «Ade, xa na mu a ra
sansi fanyi fan talama nɛ jooge jaaxi
fɔxɔ ra.

³⁰ Wo xa a lu e birin xa mɔ han xɛ xaba
lɔxɔɛ. Na temui n a falama nɛ xɛ xabae
bɛ, wo jooge jaaxi nan singe tala, wo a
raxiri alako a xa gan. Kɔnɔ wo sansi fanyi
tan xaba, wo a xɔri ragata n ma bili kui.»»

Konde xɔri nun lɛbini xa taalie (Maraki 4:30-32, Luki 13:18-21)

³¹ Isa naxa taali gbɛtɛ masen e bɛ, «Ala
xa mangɛya maniyaxi konde xɔri nan na,
mixi naxan si a xa daaxa.

³² A xɔri xurun sansi xɔri birin bɛ, kɔnɔ
a na mɔ, a bili xungbo bɔxi sansi birin bɛ.
A findima wuri bili nan na, xɔnie fama e
tɛɛ sade naxan salonyie kɔn na.»

³³ Isa naxa taali gbɛtɛ masen e bɛ, «Ala
xa mangɛya maniyaxi lɛbini nan na, ginɛ
naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa
farin birin nate.»»

Isa nun taali wɔyenyie (Maraki 4:33-34)

³⁴ Isa naxa na fe birin masen pama bɛ
taalie ra. A jnan mu nu masenyi yo tima e
bɛ a mu a fala taali daaxi.

³⁵ Na kui, namijɔnmɛ xa masenyi naxa
kamali,

«Taali wɔyenyie nan minima n dɛ i.
N fee masenma nɛ naxee nu nɔxunxi kabi
dunija daa temui.»»

Isa jooge jaaxi xa taali tagi rabafe

³⁶ Na temui, Isa naxa keli pama xun ma,
a so banxi. A fɔxirabirɛɛ naxa e makɔrɛ
a ra, e a fala a bɛ, «Jooge jaaxi xa taali
tagi raba muxu bɛ.»

³⁷ A naxa e yaabi, «Naxan sansi fanyi
garansanma, na misaalixi Adama xa Di
nan na.

³⁸ Xɛ misaalixi dunija nan na. Sansi
fanyi misaalixi mixie nan na, naxee na

Ala xa mangeya niini bun ma. Nooge jaaxi misaalixi Sentane xa die nan na.

³⁹ Yaxui naxan nooge xori garansan, a misaalixi Ibulisa nan na. Xe xabe misaalixi dunjina raponyi nan na. Xe xabae misaalixi malekee nan na.

⁴⁰ Na nooge jaaxi talama ki naxe, a woli te i, dunjina raponyi fan luma na ki ne.

⁴¹ Adama xa Di fama a xa malekee xeede, e mixi ratantanyie nun mixi kobie ba mixi gbetee ya ma, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴² E e wolima ne te mankanε xora, wa nun jin maxinyi na dennaxe.

⁴³ Na temui tinxintoe tan yanbama ne alo soge e Baba xa mangeya niini bun ma. Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

Harige xungbe xa taalie

⁴⁴ «Ala xa mangeya man luxi ne alo naafuli xungbe naxan nu noxunxi xe ma. Mixi nde to mini a ma, a naxa gbilen a noxun na, a siga jalexinyi kui. A naxa a sotose birin mati a fa na xe sara.»

⁴⁵ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yule naxan diyaman tofanyi fenfe.

⁴⁶ A to diyaman hagige keren to, a naxa sa a sotose birin mati, a fa na diyaman sara.»

Yeε xa taali

⁴⁷ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yeε naxan bara sa baa ma, a yeεe mooli birin suxu.

⁴⁸ Yeε to rafe, mixie naxa a mabendun baa de ra. E naxa doxo, e yeεe mayegeti, e a fanyie sa paanie kui, e a jaaxie wole.

⁴⁹ Dunjina raponyi luma na ki ne. Malekee fama mixi kobie nun mixi tinxinxie mayegetide,

⁵⁰ e mixi kobie woli te mankanε xora, wa nun jin maxinyie na dennaxe.»

Lonni fori nun a neene

⁵¹ Isa naxa e maxorin, «Wo bara na birin fahaamu?» E naxa a yaabi, «Iyo.»

⁵² A naxa a masen e be, «Na nan a toxi, seriye karamoxo naxan bara fahaamui soto Ala xa mangeya niini xa fe ma, a luxi alo banxi kanyi naxan se neene nun se forie raminima a harige ya ma.»

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Maraki 6:1-6, Luki 4:16-30)

⁵³ Isa to ge na taalie masende, a naxa siga,

⁵⁴ a sa so a xonyi, a moxi dennaxe. A to na mixie xaran e xa salide kui, e de naxa ixara. E naxa e bore maxorin, «Yi xeme yi lonni sotoxi minden? A noxi yi kaabanako fee rabade di?

⁵⁵ Kamuderi xa di xa mu yi ki? A nga xa mu xili Mariyama? A xunyae xa mu findi Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon na?

⁵⁶ A xunya ginεmae fan mu na won ya ma be? A fa yi birin sotoxi minden?»

⁵⁷ Na kui, e naxa xono a ma, e tondi lade a ra.

Isa naxa a masen e be, «Namionme binyaxi yire birin fo a xonyi, a ngaxakere nyie tagi.»

⁵⁸ A mu kaabanako gbege raba naa e xa danxaniyatarepa xa fe ra.

14

Annabi Yaya xa faxe (Maraki 6:14-29, Luki 9:7-9)

¹ Na waxati, Galile mangε Herode naxa Isa xa fe me. A naxa a fala a xa mixie be,

² «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi noe na a yi a xa kaabanakoe raba.»

³ A na fala ne, barima a tan Herode nu bara yaamari fi Yaya xa suxu, yolonxonyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine.

⁴ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa yi gine tongo.»

⁵ Herode nu wama Yaya faxafe ne, kono a nu gaaxuxi nama ya ra, barima e nu laxi a ra a namionme nan nu Yaya ra.

⁶ Na temui, e to nu Herode bari je xungbilenyi xulunyi tife, Herodiyasi xa di gine naxa fare boron mixie be. A naxa rafan Herode ma

⁷ han a naxa a kali a a na sese maxorin a ma, a a fima ne a ma.

⁸ Herodiyasi xa marasi ma, a xa di naxa a fala Herode be, «Yaya Xunxa xunyi so n yi ra pileti ma.»

⁹ Mange naxa nimisa, kono a xa marakali nun a xa xope xa fe ra, a

naxa yaamari fi e xa Yaya xunyi so na ginɛdimɛdi yi ra.

¹⁰ A naxa mixie xɛɛ geeli, e xa Yaya xunyi bolon a dɛ i.

¹¹ E naxa fa a xunyi ra pileti ma, e a so ginɛdimɛdi yi ra. Ginɛdimɛdi fan naxa a xanin a nga xɔn ma.

¹² Yaya fɔxirabirɛɛ naxa sa a fure tongo, e sa a ragata, e naxa sa na dentɛge sa Isa bɛ.

Isa donse fife xɛmɛ mixi wulu suuli ma (Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹³ Isa to na fe mɛ, a naxa keli mɛnni kunkui kui, a siga a kerenyi ma wula i. Nama to a kolon, e fan naxa keli e xa taaɛ, e siga a fɔxɔ ra e sanyi ra.

¹⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa pama gbege to naa. A naxa kinikini e ma, a e xa furemaɛ rayalan.

¹⁵ Nunmare to so fɔlɔ, Isa fɔxirabirɛɛ naxa e maso a ra, e a fala a bɛ, «Won na wula nɛ yi ki, kɔɛ fan bara so. Nama rayensen alako e xa siga donse sara taaɛ kui.»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «Hali e mu siga. Wo tan nan xa donse fi e ma.»

¹⁷ Kɔnɔ e naxa a fala a bɛ, «Taami gundi suuli nun yɛxɛ firin gbansan nan na muxu yi ra.»

¹⁸ A naxa a fala e bɛ, «Wo fa nee ra n xɔn ma be.»

¹⁹ Isa naxa pama yamari e xa e magoro na pɔoge xinde ma. A naxa na taami suuli nun na yɛxɛ firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a fɔxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun pama ma.

²⁰ Nama birin naxa e dɛge han e wasa. Donse dɔnxɔɛ xuntunyie to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

²¹ Mixi naxee e dɛge, xɛmɛ wulu suuli pɔndɔn nan nu e ra, bafe ginɛɛ nun dimɛɛ ra.

Isa pɛɛfɛ ye fari (Maraki 6:45-52, Yaya 6:15-21)

²² Na xanbi Isa naxa a fala a fɔxirabirɛɛ bɛ, a e xa baki kunkui kui, e xa siga a ya ra naakiri ma, a tan xa nu pama ragbilɛn.

²³ Isa to gɛ pama ragbilɛnde, a naxa te geya fari a kerenyi ma, alako a xa Ala maxandi. Kɔɛ naxa a li naa, a keren.

²⁴ A a lixi kunkui nu bara makuya xare ra, mɔronyie nu na a mabɔnbɔfe ki fanyi ra barima foye ya nu rafindixi a ma.

²⁵ Subaxɛ ma, Isa pɛɛfɛ baa fari.

²⁶ A fɔxirabirɛɛ to a to pɛɛ ra ye fari, e naxa gaaxu ki fanyi. E naxa gbelegbele, e a fala, «Tubari nan a ra!»

²⁷ Kɔnɔ Isa naxa a masen e bɛ keren na, «Wo naxa kɔntɔfili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²⁸ Piyɛri naxa a yaabi, «Marigi, xa i tan nan a ra, yaamari fi n xa siga i yire ye fari.»

²⁹ Isa naxa a fala a bɛ, «Fa.» Piyɛri to goro kunkui kui, a naxa pɛɛ ye fari sigafe ra Isa yire.

³⁰ Kɔnɔ a to foye belebele mato, a naxa gaaxu, a madula fɔlɔ. A naxa gbelegbele, «N Marigi, n nakisi!»

³¹ Isa naxa a bɛlɛxɛ itala keren na, a Piyɛri suxu. A naxa a masen a bɛ, «I xa danxaniya xurun. I siikɛxi munfe ra?»

³² E to baki kunkui kui, foye naxa raxara.

³³ Isa fɔxirabirɛɛ naxee nu na kunkui kui, e naxa suyidi Isa bɛ, e a fala, «Ala xa Di yati nan lanxi i ma.»

Isa Genesareti furema birin nayalanfe (Maraki 6:53-56)

³⁴ E to gɛ baa igiride, e naxa so Genesareti.

³⁵ Naakɛ to a kolon Isa nan a ra, e naxa na rabilinyi mixi birin nakolon. Mixie naxa fa furemaɛ birin na Isa xɔn.

³⁶ E nu a mayandima furemaɛ xa e bɛlɛxɛ din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

15

Ala xa sɛriyɛ nun adama xa naamunyi (Maraki 7:1-23)

¹ Fariseni nun sɛriyɛ karamɔxɔ ndee naxa fa Isa yire kelife Darisalamu. E naxa a maxɔrin,

² «Munfe ra i fɔxirabirɛɛ luma forie xa naamunyiɛ matandi ra? E mu e bɛlɛxɛ raxama beenun e xa e dɛge alo forie xa naamunyiɛ a masenxi ki naxɛ.»

³ Isa naxa e yaabi, «Munfe ra wo tan Ala xa seriye matandima wo xa naamunyiye xa fe ra?»

⁴ Ala bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan na a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxesa.»

⁵ Kono wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma.»

⁶ hali na kanyi mu fefe raba a baba be. Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunyiye saabui ra.

⁷ Wo tan filankafuie! Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra,

⁸ «Yi nama n binyama e de ne, kono e boje makuya n na pon!»

⁹ E xa sali fufafu nan a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyiye nan na alo na mapoxunyiye findixi n tan ma seriye nan na.»

¹⁰ Isa naxa nama xili, a a masen e be, «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto.»

¹¹ Se naxan soma mixi de kui, na xa mu a findima mixi seniyeantare ra. Naxan minima a de kui, na nan a findima mixi seniyeantare ra.»

¹² Na temui Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «I mu a kolon i xa masenyi bara Farisenie raxono?»

¹³ Isa naxa e yaabi, «N Baba naxan na ariyanna, a sansi birin talama ne a tan mu naxan sixi.»

¹⁴ Wo e lu na. Donxui nan na e ra naxee donxui rapere. Xa donxui donxui rapere, e firin birin birama ne yili kui.»

¹⁵ Piyeri naxa a fala a be, «Yi taali tagi raba muxu be.»

¹⁶ Isa naxa a yaabi, «Han ya wo fan mu fahaamui soto?»

¹⁷ Wo mu a kolon a se naxan birin soma mixi de kui, a goroma furi nan kui, a fa mini fate i?»

¹⁸ Kono masenyi naxan minima mixi de kui, a kelima a boje nan ma. Na nan noma a findide mixi seniyeantare ra.

¹⁹ Barima mapoxun kobie, faxe tife, yene, langoepe, mure, topege, mixi xili kanafe, nee birin fatanma mixi boje nan na.

²⁰ Nee nan mixi findima mixi seniyeantare ra, kono mixi a degefe a belexe raxatare ra, na xa mu a findima mixi seniyeantare ra.»

*Kanaan gine xa danxaniya
(Maraki 7:24-30)*

²¹ Isa naxa keli menni, a siga Tire nun Sidon boxi ma.

²² Kanaan gine nde naxan kelixi na longori, a naxa fa Isa yire a a xui ite, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini n ma. Ninne bara n ma di gine paxankata feo!»

²³ Kono Isa mu sese fala a be. A foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Yi gine keri, a na gbelegbelefe won foxo ra.»

²⁴ Isa naxa a masen, «N xexi Isirayila bonsoe gbansan nan ma, naxee luxi alo yexee loxie.»

²⁵ Kono gine naxa fa a suyidi a be, a a fala, «Marigi, i xa n mali!»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «A mu lan taami xa ba dimedie yi ra, a sa baree bun ma.»

²⁷ Gine naxa a fala, «Marigi, i nondi, kono hali baree, e donse xuntunyi nde sotoma naxan birama e kanyi xa teebili ra.»

²⁸ Na kui, Isa naxa a masen a be, «Gine, i xa danxaniya gbo! I waxonfe bara raba i be.» A xa di gine naxa yalan keren na.

*Isa neme fife xeme mixi wulu naani ma
(Maraki 8:1-10)*

²⁹ Isa to keli menni, a naxa jere Galile baa de ra han a naxa geya li. A naxa te geya fari, a doko.

³⁰ Nama gbege naxa fa a yire naa, e fa namatee ra, a nun donxui, mabenye, boboe, nun furema gbetee gbege ra. E naxa furemae sa Isa bun ma, a fan naxa e rayalan.

³¹ Nama to a to boboe woyenma, mabenye yalanma, namatee jere, donxui se toma, e naxa kaaba. E naxa Isirayila Marigi Ala matoko.

³² Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N bara kinikini yi nama ma, barima xi saxan nan yi ki, e na n yire be, kono donse mu na e naxan donma. N mu wama e xa gbilen e xonyi kaame ra e ma, xa na mu a ra e toroma ne kira xon ma.»

³³ A ƒoxirabirɛɛ naxa a maxɔrin, «Won donse sɔtoma yi jama gbegbe bɛ minden? Won na wula nɛ yi ki.»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a fala, «Solofere, a nun yɛxɛ xunxuri ndee.»

³⁵ Isa naxa a fala jama bɛ e xa dɔxɔ bɔxi.

³⁶ A naxa na taami gundi solofere nun na yɛxɛ tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a ƒoxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun jama ma.

³⁷ Nama birin naxa e dɛge han e wasa. Donse dɔnxɔɛ fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

³⁸ Xɛmɛ mixi wulu naani nan e dɛge, bafe ginɛ nun dimɛ ra.

³⁹ Isa to gɛ jama ragbilende, a naxa baki kunkui kui, a siga Magadan bɔxi ma.

16

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatareja

(Maraki 8:11-21)

¹ Farisenie nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ naxa fa Isa yire. E to nu wama gantanyi safe a bɛ, e naxa a maxɔrin a xa tɔnxuma makaabaxi nde masen e bɛ kelife koore ma.

² Isa naxa e yaabi, «Nunmare na a li wo naxɛ, <Kuye fanma tina, barima koore igbeelixi.>

³ Kuye nɛ iba wo naxɛ, <Tunɛ nun foye minima nɛ to, barima koore igbeelixi, nuxuie ifɔɔɔɔ.> Wo fata koore jingi tagi rabade, kɔnɔ wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade.

⁴ To mixie kobi, e bara gbilen Ala ƒoxɔ ra. E wama tɔnxuma makaabaxi tofe, kɔnɔ tɔnxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tɔnxuma ra.»

Na xanbi Isa naxa keli e xun ma, a siga.

⁵ Isa ƒoxirabirɛɛ naxa giri naakiri ma, e nɛɛmu taami ma.

⁶ Isa naxa a masen e bɛ, «Wo wo yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lɛbini ma.»

⁷ Isa ƒoxirabirɛɛ naxa na fe mato, e fa a fala e bore bɛ, «A na falaxi nɛ barima won mu faxi taami ra.»

⁸ Isa to nu e xa maɔxunyi kolon, a naxa a masen e bɛ, «Wo taami fe falama

wo bore bɛ munfe ra? Wo xa danxaniya xurun.

⁹ Han ya wo mu xaxili sɔtɔ? Ka wo nɛɛmuxi nɛ taami gundi suuli to xɛmɛ wulu suuli wasa? Wo to na taami dɔnxɔɛ matongo, wo debee yeri rafe?

¹⁰ Ka wo man nɛɛmuxi nɛ taami gundi solofere to xɛmɛ wulu naani wasa? Wo to na fan dɔnxɔɛ matongo, wo debee yeri rafe?

¹¹ Munse a toxi wo mu a kolon a n mu taami fe xa falafe wo bɛ? Wo xa wo yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lɛbini ma.»

¹² Na kui, e naxa a fahaamu a Isa mu a falaxi xɛ e bɛ a e xa e yetɛ ratanga taami lɛbini daaxi ma. A nu a falafe nɛ e xa e yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa xaranyi ma.

Isa findixi nde ra?

(Maraki 8:27-30, Luki 9:18-21)

¹³ Isa to Sesareya Filipi bɔxi li, a naxa a ƒoxirabirɛɛ maxɔrin, «Mixie munse falama Adama xa Di xa fe ra? Nde lanxi a ma?»

¹⁴ E naxa a yaabi, «Ndee a falama Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama Annabi Eliya. Ndee a falama Annabi Yeremi, xa na mu a ra namijɔnmɛ gbɛtɛ.»

¹⁵ Isa naxa e maxɔrin, «Kɔnɔ wo tan naxɛ a di? Nde n na?»

¹⁶ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra, Abadan Ala xa Di.»

¹⁷ Isa naxa a fala a bɛ, «Sɛɛwɛ na i bɛ, i tan Yunusa xa di Simɔn, barima ibunadama xa mu na masenxi i bɛ. N Baba naxan na ariyanna, na nan a masenxi i bɛ.

¹⁸ N xa a fala i bɛ, i findixi Piyeri nan na, naxan falaxi <gɛmɛ.> N nan n ma danxaniyatɔɛ jama tima na gɛmɛ nan fari. Hali faxɛ, a mu nɔma n ma jama ra.

¹⁹ N Ala xa mangɛya saabi soma nɛ i yi ra. I na tɔnyi dɔxɔ fe naxan ma dunija, Ala naxan na ariyanna, a fan tɔnyi dɔxɔma nɛ na fe ra. I na tin fe naxan na dunija, Ala naxan na ariyanna, a fan tinma nɛ na fe ra.»

²⁰ Na tɛmɛi a naxa a matintin a ƒoxirabirɛɛ ra, a e naxa a fala mixi yo bɛ, a a tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Maraki 8:31-33, Luki 9:22)

²¹ Keli na temui ma, Isa naxa a tagi raba folo a foxirabiree be, a fo a xa siga Darisalamu, a xa toore gbegbe soto Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe ra, e a faxa, kono a man xa keli faxe ma a xi saxan nde ma.

²² Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ra, a a fala a be, «Ala xa i tanga na ma, n Marigi! Na fe mooli mu i sotoma feo!»

²³ Isa naxa a ya rafindi Piyeri ma, a a fala, «Keli n ya i, i tan Sentane! I katafe ne i xa n natantan, barima i xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

Birafe Isa foxo ra

(Maraki 8:34-9:1, Luki 9:23-27)

²⁴ Na temui Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa a yete waxonfe gere, a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxe ra, a bira n foxo ra.

²⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.

²⁶ Dunjina birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na?

²⁷ Adama xa Di fama fade a Baba xa nore kui, e nun a xa malekee. Na temui a mixi birin sare fima ne, kankan nun a kewali.

²⁸ N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Adama xa Di to fa ra a xa mangeya kui.»

17

Isa nrofe

(Maraki 9:1-13, Luki 9:28-36)

¹ Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaki xunya Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari.

² Menni Isa naxa masara, a noro e ya xori. A yatagi naxa yanba alo soqe, a xa sosee naxa fiixe alo naiyalanyi.

³ Na temui, Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to e nun Isa woyenfe.

⁴ Piyeri naxa a fala Isa be, «Marigi, fe fanyi nan a ra muxu to na be yi ki. Xa i wa, n lingira saxan yailanma be, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁵ A nu woyenfe temui naxe, nuxui yanbaxi naxa goro e xun na, xui nde fan naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenenxi ki fanyi ra. Wo wo tuli mati a ra.»

⁶ Foxirabiree to na xui me, e naxa gaaxu ki fanyi, e e yatagi rafelen boxi ma.

⁷ Kono Isa naxa a maso e ra, a a belexe sa e ma, a a fala, «Wo keli. Wo naxa gaaxu.»

⁸ E to e ya rakeli, e mu mixi yo to fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, «Wo fe naxan toxi, wo naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa a maxarin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Nondi nan a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan.

¹² Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, kono e mu a kolonxi, e bara e waxonfe birin niya a ra. E man fafe Adama xa Di toorde na ki ne.»

¹³ Na kui, Isa foxirabiree naxa a kolon a a nu na Yaya Xunxa nan ma fe falafe e be.

Ninne kerife naxan nu dimedi foxo ra

(Maraki 9:14-32, Luki 9:37-45)

¹⁴ E to pama yire li, xeme nde naxa fa Isa xon, a a xinbi sin a bun ma,

¹⁵ a a fala, «Marigi, kinikini n ma di ma, xaxili fure a paxankataxi ki fanyi. A luma bira ra te xora, a nun ye xora. A na rabama han.

¹⁶ N bara fa a ra i foxirabiree xon, kono e mu noxi a rayalande.»

¹⁷ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bonsoe danxaniyatara, wo kobi! N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxoe? Wo fa na di ra n xon.»

¹⁸ Isa naxa pinne yamari, pinne naxa gbilen dimedi foxo ra, dimedi naxa yalan keren na.

¹⁹ Isa fɔxirabirɛɛ naxa e maso Isa ra, e a maxɔrin e dorɔ ma, «Munfe ra muxu tan mu nɔ na pinne keride?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «Wo xa danxaniya nan xurun. N xa nɔndi fala wo bɛ, xa danxaniya na wo bɛ, hali a xurun alo konde xɔri, wo na a fala yi geya bɛ, <Keli be, i i masiga mɛnni,> a masigama nɛ. Fefe mu na wo mu nɔma naxan nabade.

²¹ Kɔnɔ yi pinne mɔoli tan mu kerima fo Ala maxandi nun sunyi saabui ra.»

Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde

(Maraki 9:30-32, Luki 9:43-46)

²² Isa fɔxirabirɛɛ to malan Galile, Isa naxa a fala e bɛ, «Adama xa Di sama nɛ mixie belexɛ,

²³ e a faxes. A xa faxɛ xi saxan nde ma, a man kelima nɛ faxɛ ma.» A xa wɔyenyi naxa a fɔxirabirɛɛ nimisa ki fanyi.

Isa nun Piyeri hɔrɔmɔbanxi duuti fife

²⁴ Isa nun a fɔxirabirɛɛ to so Kapɛrenamu, hɔrɔmɔbanxi duuti maxilie naxa Piyeri maxɔrin, «Pɛ, i karamɔxɔ mu hɔrɔmɔbanxi duuti fima?»

²⁵ Piyeri naxa e yaabi, «Iyo, a a fima.» Piyeri to so banxi, Isa nan singe wɔyɛn a bɛ, «Piyeri, i a toxi di? Dunija mangɛɛ duuti maxilima nde ma, e xa die ka mixi gbɛtɛɛ?»

²⁶ Piyeri naxa a yaabi, «Mixi gbɛtɛɛ.» Isa fan naxa a masen, «Na kui, mangɛɛ xa die tan mu duuti fima.

²⁷ Kɔnɔ alako won naxa yi mixie raxɔnɔ, i xa siga baa dɛ ra, i kɔnyi woli. I na yɛxɛ naxan singe suxu, a rate, i a dɛ rabi. I kɔbiri kole toma nɛ a dɛ kui. I xa na so duuti maxilie yi ra, a xa findi won firin ma duuti ra.»

18

Mixi naxan tide gbo

(Maraki 9:33-37, Luki 9:46-48)

¹ Na tɛmui Isa fɔxirabirɛɛ naxa e maso Isa ra, e a maxɔrin, «Nde binyaxi dangi birin na Ala xa mangɛya niini bun ma?»

² Isa naxa dimɛdi nde xili, a a ti e tagi,

³ a a masen e bɛ, «N xa nɔndi fala wo bɛ, xa wo mu wo yetɛ magoro, wo lu alo dimɛdie, wo mu soma Ala xa mangɛya niini bun ma.

⁴ Na kui, mixi yo naxan a yetɛ magoroma alo dimɛdi, na nan findixi mixi xungbe ra dangi birin na Ala xa mangɛya niini bun ma.

⁵ Mixi yo naxan yi dimɛdi mɔoli rasenɛma n xili ra, na kanyi bara n tan yetɛ yati rasenɛ.»

Mixi ratantan saabui

(Maraki 9:42-48, Luki 17:1-2)

⁶ «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi bɛ gɛmɛ binye xa xiri a kɔn ma, a rasin baa ma.

⁷ Gbaloe na dunija mixie bɛ e xa maratantanyi xa fe ra. A fɛɛɛ mu na tan, fo maratantanyi xa mini, kɔnɔ gbaloe na mixi bɛ naxan findima na saabui ra.

⁸ Xa i belexɛ, xa na mu i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon, i a wɔlɛ. I sofe ariyanna i belexɛ, xa na mu i sanyi bolonxi, na fisa i bɛ dine i belexɛ firin nun i sanyi firin luxi na, kɔnɔ i woli yahannama, tɛ mu xubenma dennaxɛ.

⁹ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na, i a wɔlɛ. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i bɛ dine i ya firin lu na, kɔnɔ i woli yahannama.»

Yɛxɛɛ lɔxi xa taali

(Luki 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ «Wo naxa yo yi mixi xuri sese ma, barima n xa a fala wo bɛ, e xa malekɛɛ n Baba yatagi toma tɛmui birin, naxan na ariyanna.»

¹² «Wo a toxi di? Xa yɛxɛɛ kɛmɛ na mixi nde yi ra, keren fa lɔɛ e ya ma, a mu na yɛxɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani luma xɛ geya fari, a siga na kerenyi fende?

¹³ N xa nɔndi fala wo bɛ, xa a sa a to, a jɛlexinma nɛ na yɛxɛɛ kerenyi xa fe ra, dangife yɛxɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani boore ra, naxɛɛ mu lɔɛ.

¹⁴ A na na ki nɛ fan, wo Baba naxan na ariyanna, a mu tinma yi mixi xuri sese xa lɔɛ.»

Haakɛ bafe

¹⁵ «Xa i ngaxakerenyi bara haakɛ soto i ra, siga, wo firin xa sa lu yire keren, i xa a masen a bɛ a tantanxi ki naxɛ. Xa a sa i xui mɛ, i ngaxakerenyi bara ragbilen i ma.

¹⁶ Kɔnɔ xa a tondi i xui mɛde, i xa mixi keren xa na mu mixi firin fen, wo birin xa siga a yire alako kiiti xa sa seede firin, xa na mu seede saxan xui ma.

¹⁷ Xa a tondi nee fan xui mɛde, na fe masen danxaniyatɔɛ pama bɛ. Xa a tondi danxaniyatɔɛ pama xui fan mɛde, a xa lu wo bɛ alɔ kaafiri, xa na mu a ra, duuti maxili.

¹⁸ N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, wo na naxan xiri dunɔɓa, a xirimana nɛ koore fan ma. Wo na naxan fulun dunɔɓa, a fulunma nɛ koore fan ma.

¹⁹ N man xa a fala wo bɛ, xa mixi firin lan fefe ma wo ya ma yi dunɔɓa ma, e Ala maxandi, n Baba naxan na ariyanna, a na fe rabama nɛ e bɛ.

²⁰ Mixi firin, xa na mu a ra mixi saxan nu malan n xili ra dɛdɛ, n na e ya ma.»

Dijɛfe ngaxakerenyi ma nun dijɛtareɓa xa taali

²¹ Na temui, Piyeri naxa a maso Isa ra, a a fala a bɛ, «N Marigi, n lanma n xa dijɛ n ngaxakerenyi xa haake ma sanmaya yeri? Han sanmaya solofere?» Isa naxa a yaabi,

²² «N xa a fala i bɛ, sanmaya solofere xa mu a ra de! I xa dijɛ a ma sanmaya solofere dɔxɔ tongo solofere.»

²³ «Ala xa mangeya maniyaxi mange nde nan na, naxan nu wama a xa kɔbiri fe ya ibafe a tan nun a xa walikɛɛ tagi.

²⁴ A to a fɔlɔ, e naxa fa a xa walikɛɛ nde ra a xɔn, mange xa doni nu naxan ma han gbeti kilo wulu kɛmɛ saxan, kilo wulu tongo naani.

²⁵ Konyi to mu nu nɔma a xa doni fide, a xa mange naxa yaamari fi, a tan yo, a xa ginɛ yo, a xa die yo, e nun a harige birin xa mati alako na doni xa fi.

²⁶ Na walikɛɛ naxa a igoro bɔxi, a suyidi mange bɛ, a a maxandi, «Yandi, dijɛ n ma. N fama i xa doni birin fide.»

²⁷ Na kui, mange naxa kinikini a xa walikɛɛ ma, a dijɛ na doni birin ma, a a xa walikɛɛ rabɛpin.»

²⁸ «Kɔnɔ a tan walikɛɛ to mini, a naxa a boore walikɛɛ nde to a xa gbeti kilo tagi doni nu na naxan ma. A naxa bagan a ma, a a konyi dekun, a sɔnxɔ a ra, «N ma doni fi!»

²⁹ A boore naxa suyidi a bɛ, a a maxandi, «Yandi, dijɛ n ma. N i xa doni fima.»

³⁰ Kɔnɔ a naxa tondi. A naxa a raso geeli kui, a xa lu menni han a xa gɛ doni fide.»

³¹ «A boore walikɛɛ to na to, e naxa kinikini. E naxa na birin dentege sa mange bɛ naxan nu e birin xun ma.

³² Na kui, mange naxa na walikɛɛ singe xili, a a fala a bɛ, «I tan walikɛɛ kobi! I to n mayandi, n tan dijɛ nɛ i xa doni birin ma.

³³ A di, a mu lanma xɛ nu i fan xa kinikini i boore ma, alɔ n kinikinixi i tan ma ki naxɛ?»

³⁴ A xa mange to xɔnɔ a ma, a naxa a so kɔsibilie yi, e xa a sa geeli, e xa a naxankata han a xa gɛ doni birin fide.»

³⁵ «N Baba naxan na ariyanna, a na nan niyama wo fan na, xa wo mu dijɛ wo ngaxakerenyi ma wo bɔɓɛ birin na.»

19

Futi nun fatanyi (Maraki 10:1-12)

¹ Isa to gɛ yi fe birin masende, a naxa keli Galile bɔxi ma, a siga Yudaya bɔxi nde ma naxan nu na Yurudɛn naakiri ma.

² Nama gbege naxa bira a fɔxɔ ra naa, a fan naxa furemae rayalan.

³ Farisenie naxa fa a yire alako e xa gantanyi te a bɛ. E naxa a maxɔrin, «A daxa xɛmɛ xa mɛɛ a xa ginɛ ra fe birin ma?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Kitaabui naxan masenxi wo mu nu a xaran? Fe fɔlɔ fɔle ra, Daali Mange naxa xɛmɛ nun ginɛ daa,

⁵ a fa a masen, «Na kui, xɛmɛ kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa ginɛ xa futi xiri, e firin findi keren na.»

⁶ Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sɔnɔn, e firin bara findi keren na. Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa nee rafatan.»

⁷ E man naxa Isa maxɔrin, «Munfe ra fa Annabi Munsa a yamarixi, xɛmɛ naxan wama mɛɛfe a xa ginɛ ra, a lan a xa fatan kɛɛdi so a yi ra, a mɛɛ a ra?»

⁸ Isa naxa e yaabi, «Wo bɔɓɛ nan xɔrɔxɔ, na nan a niyaxi Annabi Munsa naxa fɛɛɛ fi wo ma, wo xa nɔ mɛɛde wo

xa ginɛ ra, kɔnɔ a mu nu na na ki xɛ a folɛ ra.

⁹ N xa a fala wo bɛ, naxan yo mɛɛ a xa ginɛ ra, xa a xa ginɛ mu yɛnɛ xa rabaxi, a fa ginɛ gbɛtɛ dɔxɔ, na xɛmɛ bara yɛnɛ raba.»

¹⁰ Isa fɔxirabirɛɛ naxa a fala a bɛ, «Xa a na na ki nɛ xɛmɛ bɛ a xa ginɛ mabiri ra, hali a mu ginɛ dɔxɔ.»

¹¹ Isa naxa a masen e bɛ, «Birin xa mu nɔma yi masenyi suxude, fo Ala a fɛɛrɛ fi naxan ma.

¹² Wo a kolon, xɛmɛ ndee bari ki nan a niyaxi e mu nɔma ginɛ dɔxɔde. Ndee na na e e banaxi nɛ. Ndee fan na, e natɛ nan tongoxi e naxa ginɛ dɔxɔ Ala xa wali xa fe ra. Mixi naxan nɔma yi masenyi suxude, a xa a suxu.»

*Isa nun dimɛdi xunxurie
(Maraki 10:13-16, Luki 18:15-17)*

¹³ Na tɛmɛi mixie naxa fa dimɛdie ra Isa xɔn, alako a xa a bɛlɛxɛ sa e ma, a duba e bɛ. Kɔnɔ a fɔxirabirɛɛ naxa wɔyɛn na mixie ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa a masen, «Wo a lu dimɛdie xa fa n yire. Wo naxa tɔnyi dɔxɔ e ma, barima naxɛɛ maniyaxi e ra, nɛe nan na Ala xa mangɛya niini bun ma.»

¹⁵ A naxa a bɛlɛxɛ sa e ma, a duba e bɛ. Na xanbi, a naxa siga.

*Sɛgɛtala bannaxi
(Maraki 10:17-31, Luki 18:18-30)*

¹⁶ Sɛgɛtala nde naxa fa Isa xɔn, a a maxɔrin, «Karamɔxɔ, a lan n xa fe fanyɛi mundun naba alako n xa abadan kisi sɔtɔ?»

¹⁷ Isa fan naxa a maxɔrin, «I n maxɔrinma fe fanyɛi ma munfe ra? Ala kɛren peti nan fan. Xa i wama i xa kisi, Ala xa sɛriyɛ nan nabatu.» Xɛmɛ naxa a maxɔrin, «Ala xa sɛriyɛ mundue?»

¹⁸ Isa naxa a yaabi, «I naxa faxɛ ti. I naxa yɛnɛ raba. I naxa muɓɛ ti. I naxa mixi tɔɔnɛgɛ.

¹⁹ I baba nun i nga binya. I xa i ngaxakerenyi xanu alɔ i yɛtɛ yati.»

²⁰ Sɛgɛtala naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu. Munse fa luxɛi?»

²¹ Isa naxa a masen a bɛ, «Xa i wama i xa gɛ kamalide i xa kɛwalie kui, siga, sa i sɔtɔsɛ birin mati, i a kɔbiri fi setaree ma.

Na kui, i fama bannaya sɔtɔde ariyanna. I na na raba, fa, i bira n fɔxɔ ra.»

²² Sɛgɛtala to na mɛ, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbɛgɛbe nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a masen a fɔxirabirɛɛ bɛ, «N xa nɔndi fala wo bɛ, naafuli kanyɛi sofe Ala xa mangɛya niini bun ma a xɔrɔxɔ.

²⁴ N man xa a fala wo bɛ, ɲɔxɔmɛ so ɲɔxun sɛnbɛ yale ra, dinɛ bannamixi sofe Ala xa mangɛya niini bun ma.»

²⁵ E to na mɛ, Isa fɔxirabirɛɛ dɛ naxa ixara ki fanyɛi ra, e maxɔrinyi ti, «Nde, fa nɔma kiside?»

²⁶ Isa naxa e mato, a fa a masen, «Adama mu nɔma a yɛtɛ rakiside, kɔnɔ Ala tan nɔma fe birin na.»

²⁷ Na kui, Piyɛri naxa a fala a bɛ, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i fɔxɔ ra. Munse fa luma muxu bɛ?»

²⁸ Isa naxa e yaabi, «N xa nɔndi fala wo bɛ, dunɲa fe birin na masara a nɛɛnɛ ra, Adama xa Di naxa magoro a xa nɔrɛ kibanyɛi kui, wo tan n fɔxirabirɛɛ fan magoroma nɛ kibanyɛi fu nun firin kui, wo fa Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin makiiti.

²⁹ Mixi yo naxan na sa keli a xa se nde xun ma n tan ma fe ra, a findi banxie ra ba, xunyɛ ba, taarae ba, baba ba, nga ba, bɔxie ba, na kanyɛi nɛɛ ɲɔxɔ kɛmɛ kɛmɛ nan sɔtɔma, a man abadan kisi sɔtɔ kɛ ra.

³⁰ Yarɛrati wuyaxi fama findide xanbirati ra, xanbirati fan findi yarɛrati ra.»

20

Wali sare xa taali

¹ «Ala xa mangɛya misaalixi xɛ kanyɛi nan na, naxan mini subaxɛ ma alako a xa walikɛɛ tongo a xa xɛ walife ra.

² E to lan a ma fɛɛɲɛn kɛren xa wali sare xa findi gbɛti kɔbiri kole kɛren na, xɛ kanyɛi naxa walikɛɛ xɛɛ a xa xɛ yire.

³ A man to mini gɛɛsɛgɛ, sogɛ to nu bara mate, a naxa walikɛ gbɛtɛɛ li, e tixi taa kui, wali yo mu e yi.

⁴ A naxa a fala e bɛ, «Wo fan xa siga walide n ma xɛ ma. N wali sare tinxinxi fima nɛ wo ma.»

⁵ E fan naxa siga. Xɛ kanyɛi man naxa mini yanyɛi tagi, a walikɛ gbɛtɛɛ man

tongo. Nunmare, a man naxa mixi gbetee soto.

⁶ A donxoe ra, leeri ndee beenu koe xa so, a naxa mini, a walike gbetee li, e tixi. A naxa e maxorin, <Feyen, wo tixi be, wo mu walife. Munfe ra?>

⁷ E naxa a yaabi, <Mixi yo nan mu muxu tongoxi walide.> Xe kanyi naxa a fala e be, <Wo fan xa siga walide n ma xe yire.>

⁸ «Nunmare to so, xe kanyi naxa a fala a xa walike xunyi be, <Walikee xili, i xa e sare fi. A folo donxoe rasoe ma, a rapon a singe ma.>

⁹ Naxee wali foloxi leeri ndee beenu koe xa so, kankan naxa gbeti kobiri kole keren soto.

¹⁰ Na kui, walikee naxee singe tongo, nee to fa e joxo a ma a e kobiri sotoma dangi booree ra, kono e fan naxa gbeti kobiri kole keren soto.

¹¹ E to a rasuxu, e naxa woyen xe kanyi ma,

¹² e a fala, <Yi walike donxoe, e waxati keren gbansan nan walixi, kono i bara wali sare fi e ma naxan nun muxu gbe lan. Anun, muxu tan nan feyexi wali ra soge xone bun!>

¹³ A naxa mixi keren yaabi e ya ma, <N boore, n mu fefe kobi niyaxi i ra. Won mu lan gbeti kobiri kole keren xa ma?>

¹⁴ I gbe tongo, i siga. N tan nan waxi a xon yi walike donxoe xa wali sare xa lan i gbe ma.

¹⁵ N mu noma n waxonfe rabade n ma kobiri ra? Ka i tonexi ne n to fe fanyi rabaxi mixi gbetee nde be?>

¹⁶ Na kui, xanbiratie fama findide yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.>

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Maraki 10:32-34, Luki 18:31-34)

¹⁷ Isa nun a xera fu nun firinyie to nu tefe Darisalamu, Isa naxa e xun lan, a fa a masen e doro be kira xon ma,

¹⁸ «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe belexe, e a makiiti a xa faxa,

¹⁹ e a so kaafirie yi ra. E a mayelema ne, e a bonbo sebere ra, e fa a mabanban

wuri magalanbuxi ma, kono a xa faxe xi saxan nde ma, a man kelima ne faxe ma.»

Yaki nun Yaya nga xa maxandi
(Maraki 10:35-45, Luki 22:25-27)

²⁰ Na temui Sebede xa die nga naxa fa Isa yire, a nun a xa die. A naxa suyidi a be, a xa a maxandi fe nde ma.

²¹ Isa naxa gine maxorin, «I wama munse xon?» A naxa a fala Isa be, «I xa tin, i na i xa mangeya soto, n ma yi di firinyie xa doko i seti ma, keren i yirefanyi ma, boore i kola ma.»

²² Isa naxa a masen di firinyie be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. N fafe toore naxan tode, wo tinma na ra?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu tinma a ra.»

²³ Isa naxa a masen e be, «Wo fan yati fama jaxankate sotode alo n tan, kono dokofe n yirefanyi nun n kola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, n Baba naxee sugandixi.»

²⁴ Isa foxirabire fu donxoe to na fe me, e naxa xono na ngaxakerenyi firin ma.

²⁵ Kono Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Naman mangee mixie yamarima a xoxoe ra, e e senbe raminima mixie ma alako e xa mangeya xa kolon.

²⁶ Kono a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁷ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁸ Wo xa lu ne alo Adama xa Di. A tan mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegebe xunsara a xa faxe saabui ra.»

Donxui firin nayalanfe Yeriko
(Maraki 10:46-52, Luki 18:35-43)

²⁹ Isa nun a foxirabire to mini Yeriko, nama gbegebe naxa bira a foxo ra.

³⁰ Donxui firin nu dokoxi kira de ra. E to a me a Isa na dangife, e naxa e xui ramini, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³¹ Nama naxa woyen e ma, e xa e sabari, kono e jan naxa e xui ite dangi a singe ra, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³² Isa naxa ti, a e xili, a e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?>

³³ E naxa a yaabi, «Marigi, muxu wama muxu yae xa se to.»

³⁴ Isa naxa kinikini e ma, a a belexe sa e yae ma. Keren na, e yae naxa se to, e naxa bira Isa foxo ra.

21

Isa sofe Darisalamu

(Maraki 11:1-11, Luki 19:28-40, Yaya 12:12-16)

¹ Isa nun a foxirabirsee to makore Darisalamu ra, e naxa Betifage li, Oliwi geya mabiri. Isa naxa a foxirabire firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefee so naa, wo sofale gine nde lima a xirixi naa, a xa di na a fe ma. Wo xa e fulun, wo fa e ra n xon ma.

³ Xa mixi nde fa wo maxorin, wo xa a fala a be, «Marigi nan hayi na e ma. A e ragbilenma ya.»

⁴ Na rabaxi ne, alako namiponme xa masenyi xa kamali, naxan a falama,

⁵ «Wo a fala Siyoni di gine be, <A mato, i xa mange na fafe i ma. A fama yete magore kui, a dodoxi sofale nun a yore fari.»

⁶ Isa foxirabirsee naxa siga, e sa Isa xa xeeraya raba.

⁷ E to fa sofale nun sofale xa di ra, e naxa e xa donmae sa e fari, Isa fa a magoro sofale fari.

⁸ Nama gbegebe naxan nu na, e fan naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,

«Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!
Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!
Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹⁰ Isa to so Darisalamu, taakae birin naxa kaaba, e nu maxorinyi ti, «Nde yi ki?»

¹¹ Nama naxa e yaabi, «Annabi Isa nan yi ki, naxan kelixi Nasareti, Galile boxi ma.»

Isa sigafe horomobanxi kui

(Maraki 11:15-19, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-22)

¹² Isa naxa so horomobanxi kui, a sarematie nun saresoe birin kerin naxee nu na na. A naxa kobiri masaree xa teebilie a nun ganbe matie xa dodoxee rabira,

¹³ a a masen e be, «A sebexi, <N ma banxi xili falama ne, salide banxi,> konon wo tan bara a findi mujetie dodoxe ra.»

¹⁴ Donxuiie nun namatee naxa fa Isa xon horomobanxi kui, a naxa nee rayalan.

¹⁵ Konon serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe tan naxa xonon ki fanyi e to Isa xa kaabanakoe to, e man to dimoe to e xui itema horomobanxi kui, «Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!»

¹⁶ E naxa a fala Isa be, «I mu e xui mexi?» Isa naxa e yaabi, «Iyo. Wo fan mu nu a xaran Kitaabui kui a to sebexi, <I bara a niya dimedie nun diyoree xa i matoxo?»

¹⁷ Na temui, Isa naxa keli e xun taa kui, a siga Betani, a koe radangi naa.

Isa xore bili dankafe

(Maraki 11:12-14,20-25)

¹⁸ Na kuye iba, Isa to nu gbilenfe taa kui, kaame naxa a suxu.

¹⁹ A to xore bili nde to kira ra, a naxa a maso a ra konon a mu bogi yo to a konon na, fo a burexee. Isa naxa a fala xore bili be, «I tan mu bogima sonon!» Xore bili naxa xara keren na.

²⁰ Isa foxirabirsee to na to, e naxa kaaba, e a maxorin, «Yi xore bili xaraxi a ikorexi ra di?»

²¹ Isa naxa e yaabi, «N xa nondi fala wo be, xa danxaniya na wo be, wo mu siike, wo noma ne yi fe mooli nabade n naxan nabaxi xore bili ra. Konon dangi na ra, xa wo a fala yi geya be, <Keli be, i sa sin baa ma,> a rabama ne.

²² Na nan a ra, xa danxaniya na wo be, wo fefe maxandi Ala ma, wo a sotoma ne.»

Isa walima nde xa yaamari ma?

(Maraki 11:27-33, Luki 20:1-8)

²³ Isa man naxa so horomobanxi kui. A to nu na mixie xaranfe, serexedube kuntigie, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire, e a maxorin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma?»

²⁴ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxorin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

²⁵ Yaya nu mixie xunxama ye xora nde xa yaamari ma? Ala nan a xexi ba, ka adama?» Na kui, e naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, <Ala,> a a falama ne won be, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

²⁶ Kono xa won na a yaabi, won naxe, <Adama,> won gaaxuma ne pama ya ra, barima birin Yaya manoxunxi namijonme nan na.»

²⁷ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» A fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Di xeme firinyie xa taali

²⁸ «Wo yi taali toxi di? Di xeme firin nu na xeme nde yi. A naxa a fala di singe be, <N ma di, siga i sa wali xe ma to.>

²⁹ Di naxa a yaabi, <N tondi.> Kono na dangi xanbi, a xaxili naxa masara, a siga walide.

³⁰ Babe to na yaamari fi a xa di firin nde fan ma, a naxa a yaabi, <N Baba, awa, n sigafe.> Kono a mu siga.

³¹ Yi mixi firinyie ya ma, nde a baba sago rabaxi?» E naxa a yaabi, «Na di singe.» Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, duuti maxilie nun langoe singe soma wo be Ala xa mangeya niini bun ma.

³² Annabi Yaya fa ne kira tinxinxi masende wo be, wo mu fa la a ra. Kono duuti maxilie nun langoe tan la ne a ra. Hali wo to na to, wo mu tin nate masarade, wo xa la a ra.»

Boxi rawali kobie xa taali (Maraki 12:1-12, Luki 20:9-19)

³³ «Wo wo tuli mati taali gbete fan na. Xe kanyi nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin boxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi.

³⁴ Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi ndee xee boxi rawalie xon ma, e xa a gbe weni bogi so a yi ra.

³⁵ Kono boxi rawalie naxa na konyie suxu. E naxa keren bonbo, e boore faxa, e boore magono gemee ra.

³⁶ Boxi kanyi man naxa konyi gbete xee dangi a singe ra. Boxi rawalie naxan naba booree ra, e naxa na raba nee fan na.

³⁷ A donxoe ra, boxi kanyi naxa a manoxun, a a fala, <E n ma di tan binyama ne.> Na kui, a naxa a xa di xee boxi rawalie xon ma.

³⁸ Kono e to boxi kanyi xa di to, e naxa a fala e bore be, <Yi nan na ke tongoma ra. Wo fa, won xa a faxa alako a ke xa findi won gbe ra.>

³⁹ E to a suxu, e naxa sa a xanin tete xanbi ra, e a faxa.»

⁴⁰ «Na kui, boxi kanyi na siga e yire, a munse rabama na boxi rawalie ra?»

⁴¹ E naxa Isa yaabi, «A na boxi herie sontoma ne a jaaxi ra, a a xa boxi so boxi heri gbete yi, naxee a mabiri soma a yi ra a waxati ma.»

⁴² Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

<Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra. Marigi foxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»»

⁴³ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo bama ne Ala xa mangeya niini bun ma, si gbete fa raso naa naxan birama Ala xa yaamarie foxo ra.

⁴⁴ Naxan na bira yi geme ma, a kanyi magirama ne gbesexu. Yi geme na bira naxan fan ma, a kanyi butuxunma ne.»

⁴⁵ Serexedube kuntigie nun Farisenie to a xa taalie me, e naxa a kolon a Isa nu na woyenfe e tan nan ma fe ra.

⁴⁶ E nu katafe e xa a suxu, kono e nu gaaxuxi pama ya ra, barima pama nu laxi a ra, a namijonme nan na Isa ra.

22

Futixiri xulunyi xa taali (Luki 14:15-24)

¹ Isa man naxa so woyenfe e be taalie ra. A naxa a masen,

² «Ala xa mangeya misaalixi mange nan na, naxan xulunyi ti a xa di xa futi xirife ma, donse fanyi gbege donma dennaxe.

³ A naxa a xa konyie xεε e xa mixie xili, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, kɔnɔ na mixie mu tin fade.

⁴ Mange man naxa konyi gbeteε xεε, e xa a fala na mixi maxilixie be, «Wo ya ti, donse bara γε rafalade, n bara n ma ninge bɔrɔgexie faxes, fe birin bara γε yailande. Wo fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

⁵ Kɔnɔ e mu xεerae danxun. Ndee naxa siga e xa xε yire, ndee fan naxa siga e xa yuleya rabade.

⁶ Naxee lu, e naxa mange xa konyie suxu, e e jaxankata, e e faxes.»

⁷ «Mange naxa xɔnɔ, a a xa sɔorie xεε, a e xa na faxatie birin faxes, e e xa taa gan.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa a fala a xa konyie be, «N ma di xa futixiri xulunyi xa fe birin bara γε yailande. Donsee birin nafalaxi, kɔnɔ mixi naxee nu maxilixi, a mu daxa e xa na binye sɔtɔ.

⁹ Na kui, wo xa siga taa kui, wo sa mixie xili wo naxee yo toma naa, e xa fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

¹⁰ Konyie naxa mini kirae ma, e naxa mixi birin xili e xa fa. Mixi fanyi yo, mixi kobi yo, e birin naxa fa futixiri xulunyi, mange xɔnyi naxa rafe jama ra.»

¹¹ «Mange to so na mixi maxilixie ya ma, a naxa xεmε nde to xulunyi donma mu nu ragoroxi naxan ma.

¹² A naxa a fala a be, «N ma di, i soxi be di, i to mu maxirixi a xulunyi ki ma?» Kɔnɔ xεmε mu nɔ yaabi yo fide.

¹³ Na kui, mange naxa a fala a xa walikεe be, «Wo a sanyie nun a belexεe xiri, wo a woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxε.»

¹⁴ Mixi gbegebe maxilixi, kɔnɔ naxee sugandixi, e xurun.»

*Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Maraki 12:13-17, Luki 20:20-26)*

¹⁵ Na temui, Farisenie naxa sa e malan, e nate tongo e gantanyi tema Isa be ki naxε, e xa a masɔtɔ woyenyi kui.

¹⁶ E naxa e fɔxirabirεe nun Herode xa mixi ndee xεε Isa xɔn. Nee naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, muxu a kolon nɔndi fale nan i ra. I mixie xaranma Ala xa kira ra a nɔndi ki ma. I mu gaaxuma mixi yo xɔn, barima i mu mixi rafisama e booree be.

¹⁷ Na kui, a fala muxu be, i a toxi di? A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Rɔma mange ma?»

¹⁸ Isa to nu e xaxili kobi kolon, a naxa e yaabi, «Wo tan flankafuie, wo katafe n masɔtɔde munfe ra?

¹⁹ Wo kɔbiri kole masen n be duuti fima naxan na.» E naxa gbeti kole ramini a be.

²⁰ Isa naxa e maxɔrin, «Nde xili nun nde misaali na yi kɔbiri kole ma yi ki?»

²¹ E naxa a yaabi, «Rɔma Mange.» A fan naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

²² E to a xa yaabi mε, e naxa kaaba. E naxa keli a xun, e siga.

*Sadusenie Isa maxɔrinfe faxamixie xa marakeli ma
(Maraki 12:18-27, Luki 20:27-40)*

²³ Na lɔxɔε kerenyi, Sadusenie naxa fa Isa xɔn. E tan nan a falama a faxamixie mu kelima faxε ma. E naxa Isa maxɔrin,

²⁴ «Karamɔxɔ, Annabi Munsa a masen ne, «Xa xεmε nde taara faxes, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dɔxɔma, alako a xa bɔnsɔε fi a taara ma.»

²⁵ Na kui, xεmε nde naxa di xεmε solofere sɔtɔ muxu ya ma be. A xa di singe naxa gine dɔxɔ, a faxes, a mu bɔnsɔε yo lu. A xanbiratɔe naxa a xa kaape gine tongo,

²⁶ kɔnɔ na fan naxa faxes, a mu bɔnsɔε yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratɔe ra, a nun na mixi naani dɔnxɔε birin. E birin naxa faxes, e sese mu bɔnsɔε lu.

²⁷ A dɔnxɔε ra, gine fan naxa faxes.

²⁸ Na kui, marakeli lɔxɔε, na gine to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a findima nde gbe ra?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo na tantanyi kui, barima wo mu Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon.

³⁰ Mixie na keli faxε ma marakeli lɔxɔε, xεmε mu gine dɔxɔma, gine fan mu dɔxɔma xεmε xɔn. E luma ne alo malekεe na ariyanna ki naxε.

³¹ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxε ma, Ala naxan masen wo be, wo mu nu a xaran?

³² A a masen ne, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.> Faxamixie xa mu Ala batuma, fo mixi jipe.»

³³ Nama to Isa xa yaabi me, e naxa kaaba a xa fasari ma.

*Yaamari naxan tide gbo a birin be
(Maraki 12:28-34, Luki 10:25-37)*

³⁴ Farisenie to a me a Isa nu bara Sadusenie de balan yaabi fanyi ra, e naxa e malan.

³⁵ Ala xa seriye lonnila nde nu na e ya ma. Na naxa kata Isa masotode maxorinyi ra, a naxe,

³⁶ «Karamoxo, yaamari mundun tide gbo a birin be Tawureta Munsa kui?»

³⁷ Isa naxa a yaabi, «<I xa i Marigi Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, a nun i xaxili birin na.>

³⁸ Na nan tide gbo, a findi yaamari singe nan na Ala xa seriye birin ya ma.

³⁹ A firin nde maniya na singe ra, <I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.>

⁴⁰ Tawureta Munsa nun namijonmee xa seriye birin gbakuxi yi yaamari firin nan na.»

*Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(Maraki 12:35-37, Luki 20:41-44)*

⁴¹ Farisenie to nu malanxi naa, Isa naxa e fan maxorin,

⁴² «Wo Ala xa Mixi Sugandixi xa fe toxi di? Nde xa di a ra?» E naxa a yaabi, «Dawuda nan xa di a ra.»

⁴³ Isa fa e maxorin, «Munfe ra fa, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete naxa Ala xa Mixi Sugandixi xili <N Marigi>? A tan Dawuda naxa a masen,

⁴⁴ <Marigi bara a masen n Marigi be,

“I magoro n yirefanyi ma,

han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.”>»

⁴⁵ «Xa Dawuda yete yati naxe a be <N Marigi>, a tan Ala xa Mixi Sugandixi noma findide Dawuda xa di ra di?»

⁴⁶ Mixi yo mu no yaabi yo fide. Folo na loxo ma, mixi yo mu suusa maxorinyi tide Isa ma sonon.

23

Diinla kobie

(Maraki 12:38-40, Luki 11:38-52, 20:45-47)

¹ Isa naxa a masen pama nun a foxirabiree be,

² «Sebelitie nun Farisenie mixie xaranma Annabi Munsa xa seriye nan na.

³ Na kui, wo xa nu e xui rabatu, wo jere a ma. Kono wo naxa e wali foxi tan naba de, barima e naxan falama, e mu na xa rabama.

⁴ E kote binyee raxirima, e e sa mixie fari, kono e tan mu tinma e malide hali e belexesole keren na.

⁵ E e xa kewalie birin nabama alako mixie xa e to. E e xa sebee rabelebelema e naxee xirima e tigi nun e belexe ra. Luuti denbexie naxee singanma donma sanbunyi ra Ala xa fe ma, e nee rakuyama han a dangi a i.

⁶ E na siga e degede mixi xonyi malanyi na dennaxe, xa na mu e na so salide banxi, binye doxo de rafan e ma ki fanyi.

⁷ E na siga taa kui, a rafan e ma mixie xa e xebu binye ra, e na a fala e be, <Karamoxo.>»

⁸ «Kono mixie naxa a fala wo tan be <Karamoxo,> barima karamoxo keren peti nan na wo be, wo fan birin findixi ngaxakerenmae nan na.

⁹ Wo naxa yi dunija adamadi xili <N Baba,> barima Babe keren peti nan na wo be, wo Baba naxan na ariyanna.

¹⁰ Mixie man naxa a fala wo tan be <Mange,> barima Mange keren peti nan na wo be, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹¹ Naxan na mixi xungbe ra wo ya ma, a xa findi wo xa walike nan na.

¹² Naxan na a yete igbo, a xa fe fama ne igorode. Naxan a yete magoroma, a xa fe fama ne itede.»

¹³⁻¹⁴ «Kono gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxo nun Fariseni filankafuie, barima wo naade balanma mixie ya ra alako e naxa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, wo tan yete mu soma, wo man mu tinma mixi gbetee fan xa so naa naxee waxi sofe.»

¹⁵ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxo nun Fariseni filankafuie! Wo baa igirima, wo boxi birin isa alako wo

xa mixi keren naso wo xa dine, kɔnɔ a na so, wo a findima yahannama di nan na, naxan kobi dɔxɔ firin wo tan na.»

16 «Gbaloe na wo be, wo tan yarerati dɔnxuie! Wo a falama, <Xa mixi a kali hɔrɔmɔbanxi ra, fefe mu a ra, hali a kanyi mu a xui rakamali. Kɔnɔ xa mixi a kali xɛɛma ra naxan na hɔrɔmɔbanxi kui, fo a kanyi xa a xui rakamali tekun.»

17 Wo tan dɔnxui xaxilitaree! Mundun tide gbo, xɛɛma, ka hɔrɔmɔbanxi naxan xɛɛma findixi se seniyeŋxi ra?

18 Wo man a falama, <Xa mixi nde a kali sɛrɛxɛbade ra, fefe mu a ra hali a kanyi mu a xui rakamali. Kɔnɔ xa mixi a kali sɛrɛxɛ ra naxan na sɛrɛxɛbade fari, fo a kanyi xa a xui rakamali tekun.»

19 Wo tan dɔnxuie! Mundun tide gbo, sɛrɛxɛ, ka sɛrɛxɛbade naxan sɛrɛxɛ findixi se seniyeŋxi ra?

20 Na kui, naxan yo na a kali sɛrɛxɛbade ra, a bara a kali na ra, a nun sɛrɛxɛ fan naxan birin saxi a fari.

21 Naxan yo na a kali hɔrɔmɔbanxi ra, a bara a kali na ra, a nun naxan fan sabatixi a kui.

22 Naxan yo na a kali ariyanna ra, a bara a kali Ala xa kibanyi ra, a nun naxan fan magoroxi a kui.»

23 «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamɔxɔe nun Fariseni filankafuie! Wo sansi xunxurie farile bama, alɔ salaxui, sulopi, nun digiyanyi, kɔnɔ fe naxee findixi a hagigee ra Ala xa seriye kui, alɔ tinxinyi, kinikini, nun danxaniya, wo gbilenxi nee nan fɔxɔ ra. A lanma ne nu wo xa na seriye hagigee rabatu, wo man mu neemu na seriye xunxurie dɔnxɔee ma.

24 Yarerati dɔnxuie! Wo minse rasensenma kuli di xa fe ra, wo fa pɔxɔme gundi gerun!»

25 «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamɔxɔe nun Farisenie filankafuie! Wo pɔɔti nun pileti fari maxama, kɔnɔ e kui rafexi balose naxan na, wo a sɔtɔxi mupe nun wasatareya nan saabui ra.

26 I tan fariseni dɔnxui! Pɔɔti nun pileti kui raseniyeŋ sinden, na temui a fari fan seniyeŋma ne.»

27 «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamɔxɔe nun Fariseni filankafuie! Wo

maniyaxi gaburie nan na, naxee fari rato-fanxi, kɔnɔ e kui rafexi faxamixi xɔrie nun seniyeŋtareya mɔɔli birin na.

28 Wo fan, mixi na wo to, e wo maɔɔxunma tinxintɔee nan na, kɔnɔ wo bɔɔpe kui rafexi filankafuiya nun kobija ra.»

29 «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamɔxɔe nun Fariseni filankafuie! Wo gaburi fanyie yailanma namijeŋmɛe be, wo tinxintɔee xa gaburie raxunmama,

30 wo a fala, <Xa muxu nu na dunija ma muxu benbae waxati, muxu mu kafuma e ma nu namijeŋmɛe faxafe ra.»

31 Na kui, wo bara seedeɔxɔya ba wo yete xili ma, a falafe ra a wo findixi namijeŋmɛe faxee xa die nan na.

32 Wo wo benbae xa kewalie rakamali yire!

33 Wo tan bɔximase bɔnsɔe, wo ratangama yahannama ma di?»

34 «Na kui, n xa a fala wo be, n fafe namijeŋmɛe, lonnilae, nun karamɔxɔe xɛede wo yire, kɔnɔ wo ndee faxama ne, wo jan nee ndee mabanbanma ne wuri magalanbuxie ma. Wo ndee bɔnbɔma ne sebere ra wo xa salidee kui, e man siga taa yo kui, wo birama e fɔxɔ ra e paxankatafe ra.

35 Na nan a ra, tinxintɔee xa wuli naxan iflixixi dunije, a birin luma wo tan nan ma, kelife Habila ma dɔxɔ Berekiya xa di Sakari ra, wo naxan faha hɔrɔmɔbanxi nun sɛrɛxɛbade tagi.

36 N xa nɔndi fala wo be, yi paxankate birin fama ne to mixie sɔtɔde.»

Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra (Luki 13:34-35)

37 «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijeŋmɛe faxama, naxan Ala xa xɛerae magɔnɔma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alɔ tɔxɔe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxɛ, kɔnɔ wo naxa tondi!

38 Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma.

39 N xa a fala wo be, wo mu n toma sɔnɔn, han wo a falama temui naxɛ, <Baraka na mixi be naxan fafe Marigi xili ra!»

24

Hərömöbanxi xa kans (Maraki 13:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa naxa mini hərömöbanxi kui. A nu sigafe temui naxε, a fəxirabirεε naxa e maso a ra, e wəyεn a bε a xa hərömöbanxi mato a nun banxie naxee na a rabilinyi, e ti ki to tofanxi.

² Kəncə Isa naxa a masen e bε, «Wo yi birin toxi? N xa nəndi fala wo bε, yi gεmε keren mu fama lude a boore fari be, a birin nabirama nε.»

Dunija rapənyı tənxumae (Maraki 13:3-23, Luki 21:7-24)

³ Isa nu magoroxi Oliwi geya fari temui naxε, a fəxirabirεε naxa siga a yire, e a maxərin e doru ma, «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tənxuma mundun ma a i fa waxati nun dunija rapənyı bara makəre?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo menni wo yete ma, mixi yo naxa fa wo ratantan.

⁵ Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra.» Na kui, e fama mixi gbege ratantande.»

⁶ «Wo gere fe mεma nε, wo gere ndee xili mε, kəncə wo naxa kəntəfili, barima fo na fe məɔlie xa raba. Na xa mu findima dunija rapənyı ra sinden.

⁷ Sie kelima nε e boore xili ma, pamanεe e boore gere. Kaame sinma nε bəxi wuyaxi ma, bəxi fan seren yire gbege.

⁸ Na fe birin findima mantəɔrəɔlie fəle nan na.»

⁹ «Na temui, mixie wo soma nε man-gasanyi yi, e xa wo paxankata, e wo faxa. Sie birin wo xənmə nε n xili xa fe ra.

¹⁰ Danxaniyatəε gbege birama nε tantanyi kui na waxati, e e booree yanfa xənnanteya kui.

¹¹ Wule falε gbege fan e yete findima nε namipənmεe ra, e mixi gbege ratantan.

¹² Kobija gboma nε han mixi gbege xa xanunteya xinbeli,

¹³ kəncə naxan na a tunnabexi han a rapənyı, na kanyi kisima nε.

¹⁴ Ala xa mangeya niini xibaaru fanyi kawandima nε dunija birin kui, a findi

seedejəxəyə ra sie birin bε. Na xanbi, dunija rapənyı fama a lide.»

¹⁵ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi paxxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire seniyənxi kui, Annabi Daniyeli naxan ma fe fala,

¹⁶ wo tan naxee na Yudaya, wo lanma wo xa wo gi geyae fari.

¹⁷ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

¹⁸ Naxan na xε ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

¹⁹ Na waxati findima gbaloe nan na furuginεe nun dingεe bε!

²⁰ Wo Ala maxandi na naxa wo li pεmε temui, xa na mu a ra malabu ləxəε.

²¹ Barima təɔrε a lima na waxati ma naxan maniye singe mu nu to kabi dunija daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

²² Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi kənti ra, adama yo mu kisima nu. Kəncə a nde bama a kənti ra mixi sugandixie nan ma fe ra.»

²³ «Na waxati, xa mixi nde sa a fala wo bε, «A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be», xa na mu a ra, «Ala xa Mixi Sugandixi na menni», wo naxa la a ra.

²⁴ Barima wule falεe fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namipənmεe ra. E fama tənxuma makaabaxie nun kaabanakəε rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa nəma.

²⁵ Wo wo tuli ti, n bara a masen wo bε beenun a waxati xa a li.»

²⁶ «Na kui, xa e sa a fala wo bε, «A mato, a sa na wula i», wo naxa siga de! Xa e sa a fala wo bε, «A mato, a na banxi kui be», wo naxa la a ra de!

²⁷ Adama xa Di na fa, a luma nε alo seyamakənyı naxan yanbama koore ma kelife sogetede han sogegorode.

²⁸ «Binbi na lu dennaxε, yubεe sa e malanma menni nε.»»

Isa xa gbilenyi nun xəre bili xa misaali (Maraki 13:24-31, Luki 21:25-33)

²⁹ «Na paxankate waxati dangi xanbi, «soge ifəɔrəma nε, kike yanbε bama nε, tunbuie birama nε bəxi,

se naxan birin na koore ma e serenma nɛ.»

³⁰ «Na temui, Adama xa Di xa tɔnxuma minima nɛ koore ma. Dunija bɔnsɔɛ birin sunnunma nɛ. E Adama xa Di toma nɛ fa ra nuxui kui sɛnbɛ nun nɔrɛ ra.

³¹ A a xa malekɛɛ xɛɛma nɛ han dunija dande, e xa sa a xa mixi sugandixie malan sara xui ra keli dunija tunxun naani birin ma.»

³² «Wo xɔrɛ bili mato misaali ra, wo xa xaxili sɔtɔ. A salonyi na jingi, a burexɛ nɛnɛ mini, wo a kolonma jɛmɛ temui bara makɔrɛ.

³³ Adama xa Di fafe fan na na ki nɛ. Wo na yi fe birin to, wo xa a kolon a a bara makɔrɛ, a jan tixi naadɛ ra.

³⁴ N xa nɔndi fala wo bɛ, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³⁵ Koore nun bɔxi dangima nɛ, kɔnɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

Dunija rapɔnyɛ waxati kolonfe

(Maraki 13:32-37, Luki 17:26-30, 17:34-36, 12:41-48)

³⁶ «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama lɔxɔɛ nun waxati yo ma. Hali malekɛ naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

³⁷ Adama xa Di fa lɔxɔɛ luma nɛ alɔ Annabi Nuha xa waxati.

³⁸ Beenun na banbaranyi belebele xa dunija li, mixie nu e dɛgema, e nu e minma, e nu ginɛ dɔxɔma, e nu e xa die fima xɛmɛ ma, han Annabi Nuha so kunkui kui lɔxɔ naxɛ.

³⁹ E mu nu kɔntɔfilixi fefe ra, han banbaranyi naxa e li, a e birin xanin. Adama xa Di fafe fan nabama na ki nɛ.

⁴⁰ Xa xɛmɛ firin na xɛ ma na waxati, keren tongoma nɛ, boore lu naa.

⁴¹ Xa ginɛ firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma nɛ, boore lu naa.

⁴² Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu wo Marigi fa lɔxɔɛ kolon.

⁴³ Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon nɛ nu muɓɛti fama temui naxɛ kɔɛ kui, a mu xima nu, alako muɓɛti naxa nɔ sode a xɔnyi.

⁴⁴ Na nan a ra, wo fan xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo jɔxɔ mu naxan ma.»

⁴⁵ «Nde luma alɔ konyi naxan findixi xaxilima dugutɛɛ ra? A marigi bara a ti a xa banxi walikɛɛ birin xun ma, a xa donsee taxun e ra a waxati.

⁴⁶ Nɛlɛxinyi na na konyi bɛ, naxan marigi a lima na wali ra.

⁴⁷ N xa nɔndi fala wo bɛ, na marigi a harige birin taxuma nɛ na konyi ra.»

⁴⁸ «Kɔnɔ xa na konyi findi a kobi ra, a a falama nɛ a yetɛ ma, <N marigi buma nɛ fafe ra,>

⁴⁹ a fa a boore konyie bɔnbɔ fɔlɔ, a nu lu a dɛɛ ra, a a min, e nun siisilae.

⁵⁰ Lɔxɔ nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a jɔxɔ man mu lɔxɔɛ naxan ma, a marigi gbilenma nɛ.

⁵¹ A na fa, a na konyi jaxankatama nɛ a jaaxi ra, konyi gbaloe sɔtɔ e nun filankafuie, a woli wa nun jin maxinyi na dennaxɛ.»

25

Ginɛdimɛdi fu xa taali

¹ «Na waxati, Ala xa mangɛya luma nɛ alɔ ginɛdimɛdi mixi fu, naxee e xa lanpuie tongo sigafe ra ginɛdɔxɔɛ ralande, e xa sa lan a xa futi xiri ma.

² Na ginɛdimɛdie ya ma, suuli, xaxilitaree, suuli, xaxilimae.

³ Naxee findi xaxilitaree ra, e naxa e xa lanpuie xanin, kɔnɔ e mu ture xanin e xun naxan sama lanpuie kui.

⁴ Naxee tan findi xaxilimae ra, kankan naxa ture bitire xanin a xun, a nun e xa lanpuie.»

⁵ «Ginɛdɔxɔɛ to bu fafe ra, xi xɔli naxa ginɛdimɛdie suxu, e naxa xi.

⁶ Kɔɛ tagi, sɔnxɔɛ xui naxa mini, <Ginɛdɔxɔɛ bara fa! Wo sa a ralan!>

⁷ Ginɛdimɛdie naxa keli, e e xa lanpuie yailan.

⁸ Xaxilitaree naxa a fala xaxilimae bɛ, <Wo muxu ki wo xa ture nde ra, barima muxu xa lanpuie na xubenfe.>

⁹ Kɔnɔ xaxilimae naxa e yaabi, <Ade, a mu won birin nalima. Wo siga ture matie xɔn wo xa sa wo gbe sara.>

¹⁰ Nee to siga ture sarade, ginɛdɔxɔɛ naxa fa. Ginɛdimɛdi naxee nu bara ture sa e xa lanpuie kui, nee tan naxa bira

a foxo ra, e so futixiri xulunyi, naade fa balan e xanbi ra.»

¹¹ «Na dangi xanbi, ginɛdimɛdi xaxilita-ree fan naxa fa, e a fala, <Marigi, marigi, naade rabi muxu bɛ.>

¹² Kɔnɔ a naxa e yaabi, <N xa nɔndi fala wo bɛ, n mu wo kolon.>»

¹³ «Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu na lɔxɔɛ nun na waxati kolon.»

Harige taxuxi xa taali (Luki 19:11-27)

¹⁴ «A luma nɛ alɔ xɛmɛ nde naxan nu fafe biyaaside. A naxa a xa konyie xili, a a harige taxu e ra.

¹⁵ A naxa xɛɛma kilo suuli so konyi keren yi, a firin so boore yi, a keren so a saxan nde yi ra. A to kankan bɛrɛ so a yi, a naxa biyaasi.»

¹⁶ «Xɛɛma kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa siga keren na, a xa sa na harige rawali. A naxa xɛɛma kilo suuli gbɛtɛ soto geeni ra.

¹⁷ Xɛɛma kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa na harige rawali, a xɛɛma kilo firin gbɛtɛ soto geeni ra.

¹⁸ Kɔnɔ xɛɛma kilo keren taxu konyi naxan na, a tan naxa sa yili ge, a a marigi xa kɔbiri nɔxun na kui.»

¹⁹ «A to bu han, konyie marigi naxa gbilen e yire alako e xa dɛntɛgɛ sa a bɛ.

²⁰ Xɛɛma kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa fa a marigi harige ra, a a fala, <N marigi, i xɛɛma kilo suuli nan taxu n na. A mato, n bara kilo suuli man sa a xun geeni ra.>

²¹ A marigi naxa a fala a bɛ, <I nuwali. Konyi dugutɛgɛ nan i ra, walikɛ fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbege nan taxuma i ra. Fa n xɔnyi, wo nun i marigi xa lu sɛɛwɛ kui.>»

²² «Na xanbi, xɛɛma kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, i xɛɛma kilo firin nan taxu n na. A mato, n bara kilo firin man sa a xun geeni ra.>

²³ A marigi naxa a fala a bɛ, <I nuwali. Konyi dugutɛgɛ nan i ra, walikɛ fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbege nan

taxuma i ra. Fa n xɔnyi, wo nun i marigi xa lu sɛɛwɛ kui.>»

²⁴ «A dɔnxɔɛ ra, xɛɛma kilo keren taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, n a kolon i xa fe maxɔrɔxɔ. I sansi xabama, i mu naxan garansan. I sansi bogi bama, i mu naxan si.

²⁵ N gaaxu nɛ. N naxa sa i xa xɛɛma kilo keren nɔxun yili kui. A mato, a tan nan yi ki. I harige sese mu lɔɛxi.>

²⁶ A marigi naxa a yaabi, <I tan konyi kobi tunnaxɔnɛ! I nu a kolon a n sansi xabama, n mu naxan garansan, n man sansi bogi bama, n mu naxan si?

²⁷ A lan nɛ nu i n ma kɔbiri so kɔbiri rawalie yi ra, alako n na fa i yire tɛmui naxɛ, i n harige ragbilen n ma, geeni saxi a xun ma.

²⁸ Na kui, wo xɛɛma kilo rasuxu a yi, wo a so konyi yi ra, xɛɛma kilo fu na naxan yi,

²⁹ barima a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama nɛ, a gbo ki fanyi. Kɔnɔ a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama nɛ a yi ra.

³⁰ Wo yi konyi fufafu woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dɛnnaxɛ.>»

Kiiti dɔnxɔɛ

³¹ «Adama xa Di na fa a xa nɔrɛ kui, a nun a xa malekɛɛ, a a magoroma nɛ a xa kibanyi nɔrɔxi kui.

³² Si birin malanma nɛ a ya ra. A mixi mayegetima nɛ alɔ xuruse dɛmadonyi yɛxɛɛɛ nun sie mayegetima ki naxɛ.

³³ A yɛxɛɛɛ tima nɛ a yirefanyi ma, a sie fan ti a kɔola ma.>»

³⁴ «Na tɛmui, mangɛ a falama nɛ mixie bɛ naxee na a yirefanyi ma, <Wo fa, n Baba naxee barakaxi. Wo fa mangɛya soto wo kɛ ra, mangɛya naxan yailanxi wo bɛ kabi dunɪpa folɛ.

³⁵ Barima kaamɛ to nu n ma, wo naxa n ki donse. Ye xɔli to nu n ma, wo naxa n ki ye. Xɔjɛ to nu n na, wo naxa n yigiya.

³⁶ N mageli to nu a ra, wo naxa dugie fi n ma. N to nu furaxi, wo naxa fa mɛɛni n ma. N to nu saxi geeli, wo naxa fa n yire matode.>»

³⁷ «Na tɛmui, tinxintɔɛɛ a maxɔrinma nɛ, <Marigi, muxu i to kaamɛ kui mun

temui, muxu fa i ki donse, xa na mu ye xoli ra, muxu fa i ki ye?

³⁸ Muxu i to xɔɲɛya ra mun temui, muxu fa i yigiya, xa na mu i mageli ra, muxu fa dugie fi i ma?

³⁹ Muxu i furaxi to mun temui, xa na mu i saxi geeli, muxu fa siga i yire matode?»

⁴⁰ Mange e yaabima ne, «N xa nondi fala wo be, wo naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo a rabaxi n tan nan be.»

⁴¹ «Na xanbi, a a falama ne mixie be naxee na a kɔɔla ma, «Wo wo makuya n na, wo tan mixi dankaxie, wo sa so te xɔɔra naxan yailanxi Ibulisa nun a xa malekee be, naxan mu xubenma abadan.

⁴² Barima kaame to nu n ma, wo mu n ki donse. Ye xoli to nu n ma, wo mu n ki ye.

⁴³ Xɔɲɛ to nu n na, wo mu n yigiya. N mageli to nu a ra, wo mu dugie fi n ma. N furaxi to nu a ra, n man to nu saxi geeli, wo mu fa meenide n ma.»

⁴⁴ «Na temui, e fan a maxɔrinma ne, «Marigi, muxu i to mun temui kaame na i ma, xa na mu ye xoli, xa na mu i findixi xɔɲɛ ra, xa na mu i mageli ra, xa na mu i furaxi, xa na mu i saxi geeli, muxu fa tondi i malide?»

⁴⁵ Mange e yaabima ne, «N xa nondi fala wo be, wo mu naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo tondixi a rabade n tan nan be.»

⁴⁶ Naxankate nan nagataxi na mixie be abadan, kɔɔɔ tinxintɔɔe tan abadan kisi nan sɔɔɔma.»

26

Yanfanteya Isa be

(Maraki 14:1-2, Luki 22:1-2, Yaya 11:45-53)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa a fala a foxirabiree be,

² «Wo a kolon, xi firin nan luxi Sayamaleke Dangi Sali xa a li. Na temui, Adama xa Di sama ne mixie belexe e xa a banban wuri magalanbuxi ma.»

³ Na waxati, serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nu malanxi Kayafa xɔɲɛ, serexedube kuntigie xunyi.

⁴ E naxa lan a ma e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxesa.

⁵ Kɔɔɔ e naxa a fala, «Won naxa a suxu sali lɔɔɔe, xa na mu a ra jama a xunyi ikelima ne.»

Gine nde fe fanyi rabafe Isa be

(Maraki 14:3-9, Yaya 12:1-8)

⁶ Isa to nu na Betani, Simɔn kune kanyi xɔɲɛ,

⁷ gine nde naxa fa a yire. Labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xɔɔɔɔ ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Isa nu na teebili ra temui naxe, gine naxa fa, a na labunde ture ifili Isa xunyi ma.

⁸ Isa foxirabiree to na to, e naxa xɔɔɔ, e a fala, «Yi birin makanaxi munfe ra?»

⁹ Xa yi labunde ture sa mati nu, kɔɔbiri gbegebe nan sɔɔɔma nu a xa fe ra, na fan nɔ fide setaree ma.»

¹⁰ Isa to nu a kolon e naxan falafe e bore be, a naxa a masen e be, «Wo na yi gine tɔɔɔɔfe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be.

¹¹ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kɔɔɔ n tan mu luma wo yi ra be abadan xe.

¹² Yi gine to labunde ture saxi n fate ma, a a rabaxi n fure ragatafe nan xa fe ma.

¹³ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunipa birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(Maraki 14:10-11, Luki 22:3-6)

¹⁴ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabiree fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie xɔɔn ma,

¹⁵ a e maxɔrin, «Wo munse soma n yi n xa Isa sa wo belexe?» E fan naxa gbeti kole tongo saxan so a yi.

¹⁶ Keli na temui ma, a naxa so waxati fenfe a nɔma Isa sode e yi ra temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(Maraki 14:12-21, Luki 22:7-13, 22-23, Yaya 13:21-30)

¹⁷ Taami Lebinitare Sali to a li, a lɔɔɔe singe ma, Isa foxirabiree naxa sa a maxɔrin, «I wama muxu xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Wo siga taa kui xeme nde xɔɔn, wo a fala a be, «Karamɔɔɔ naxe

a a xa waxati bara makore. A wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe i xonyi, a nun a foxirabirere.»

¹⁹ Isa foxirabirere naxa a raba alo Isa e yamari ki naxe, e Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

²⁰ Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie nu na teebili ra.

²¹ E nu e degefe temui naxe, a naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi keren na wo ya ma naxan fama n yanfade.»

²² Na naxa e sunnun ki fanyi, kankan naxa a maxorin, «Kono n Marigi, n tan mu a ra de, ka?»

²³ A naxa e yaabi, «N nun naxan bara belexe ragoro paani keren kui, na kanyi nan n yanfama.

²⁴ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

²⁵ Yudasi naxan nu fafe a yanfade, a naxa Isa maxorin, «Karamoxo, n tan mu a ra de, ka?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

Marigi xa serexe tonxuma

(Maraki 14:22-26, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²⁶ E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabirere yi ra, a a masen e be, a naxe, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, a a fala e be, «Wo birin xa a min.

²⁸ Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be e xa yunubie xafarife ra.

²⁹ N xa a fala wo be, n to yi weni minma, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe n Baba xonyi ariyanna.»

³⁰ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

³¹ Na temui Isa naxa a masen e be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra to koe ra, wo mee n ma fe ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexeee fan yensen.»

³² Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

³³ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra.»

³⁴ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

³⁵ Piyeri man naxa a yaabi, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabire birin naxa na woyen keren fala.

Isa Ala maxandife Getesemani

(Maraki 14:32-42, Luki 22:39-46)

³⁶ Na dangi xanbi Isa nun a foxirabirere naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doxo be. N tan xa siga menni Ala maxandide.»

³⁷ A naxa Piyeri nun Sebede xa di firinyie xanin a xun ma. Sunnunyi nun kontofili to Isa boje suxu,

³⁸ a naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kono wo naxa xi.»

³⁹ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi, «N Baba, xa a sa noma rabade, i xa n natanga yi naxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴⁰ A to gbilen a foxirabirere yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?»

⁴¹ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Manoxun fanyi na adama be, kono a fate bende tan senbe mu na.»

⁴² Isa man to a masiga e ra, a naxa gbilen Ala maxandi ra, «N Baba, xa yi naxankate mu noma bade n yi ra, fo n xa tin a ra, i sago nan xa raba.»

⁴³ A to gbilen a foxirabirere yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra.

⁴⁴ A naxa e lu naa, a siga sanmaya saxan nde, a sa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

⁴⁵ Na temui, a naxa gbilen a foxirabiree yire, a a masen e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? Wo a mato, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitoe belexe.

⁴⁶ Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-12)

⁴⁷ Isa nan mu nu gexi woyende, Yudasi, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa e nun pama gbege, santidegema nun gbengbetae suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nan nu e xexi.

⁴⁸ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo na suxu.»

⁴⁹ Na kui, Yudasi naxa a maso Isa ra keren na, a a fala, «Karamoxo, i nuwali,» a fa a sunbu.

⁵⁰ Isa naxa a masen a be, «N boore, i faxi naxan nabade, a raba.» Na temui, na mixie naxa e maso Isa ra, e a suxu.

⁵¹ Isa foxirabire nde naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁵² Isa naxa a fala a be, «Santidegema raso a tee i. Naxan yo na findi a xa geresose ra, na kanyi fan faxama santidegema nan saabui ra.

⁵³ Ka i joxo a ma a n mu noma n Baba xilide, a malekee rasanba n ma keren na, naxee dangi maleke gali fu nun firin na?

⁵⁴ Kono xa na raba, Kitaabuie xa masenyie fa kamalima di? Barima e a masenxi ne a fo a xa raba yi ki ne.»

⁵⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala pama be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na? Loxo yo loxo, n dodoxi horomobanxi kui, n kawandi tima, wo mu n suxu.

⁵⁶ Kono yi birin nabaxi ne alako namiponmee naxan sebexi Kitaabui kui, a xa kamali.»

Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

Isa tife Yuwifie kuntigie ya i

(Maraki 14:53-65, Luki 22:54-55,63-71, Yaya 18:12-24)

⁵⁷ Mixi naxee Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigi Kayafa xonyi, seriye karamoxoe nun forie nu malanxi dennaxe.

⁵⁸ Piyeri fan, a nu biraxi Isa foxo ra, kono a ndedi nu makuyaxi pama ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. A naxa doko horomobanxi kantamae fe ma, alako a xa a mato Isa xa fe dangima ki naxe.

⁵⁹ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu wule seede nde nan fenfe naxan bama Isa xili ma, e sa noma a faxade naxan ma.

⁶⁰ Kono e mu se to, hali topegeti gbege to fa. A donxoe ra, xeme firin naxa fa,

⁶¹ e a fala, «Yi xeme a fala ne, «N tan noma Ala xa horomobanxi kanade, n man fa a ti xi saxan bun ma.»»

⁶² Serexedube kuntigi xunyi naxa keli, a Isa maxarin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

⁶³ Kono Isa mu sese fala. Serexedube kuntigie xunyi naxa a fala a be, «N bara i yamari i xa i kali Ala Nije ra, i a fala muxu be xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, Ala xa Di.»

⁶⁴ Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N man xa a fala wo be, keli yi waxati ma, wo fama Adama xa Di tode, a dodoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a toma fa ra nuxuie kui.»

⁶⁵ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «A bara Ala rasoto! Won hayi na seede gbete ma yire? Wo bara a me a Ala rasotoxi ki naxe.

⁶⁶ Wo kiiti toxi di?» E naxa a yaabi, «A lanma a xa faxa ne.»

⁶⁷ Na temui, e naxa deye boxun Isa yatagi, e kamui sin a ma. Ndee naxa a de ragarin, e nu a fala,

⁶⁸ «I tan, Ala xa Mixi Sugandixi, namiponmepa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Maraki 14:66-72, Luki 22:56-62, Yaya 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyeri nu dɔxɔxi tande, serexedube kuntigi xa tete kui. Konyi ginε nde naxa a makɔre a ra, a a fala, «I tan, wo nun Isa Galileka birin nan nu a ra.»

⁷⁰ Kɔnɔ Piyeri naxa a matandi birin ya xɔri, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!»

⁷¹ Piyeri to mini fɔlo tete naade ra, konyi ginε gbete nde naxa a to, a a fala mixie be naxee nu na naa, «Yi xeme naxan yi ki, e nun Isa Nasaretika nan nu a ra.»

⁷² Piyeri man naxa a matandi, a a kali, «N mu na xeme kolon!»

⁷³ A mu bu, naxee nu tixi naa, e naxa e maso Piyeri ra, e a fala a be, «Nɔndi nan a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima i woyenma alɔ Galileka.»

⁷⁴ Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! N tan mu na xeme kolon feo!» Na fala xanbi, konkore naxa a rate.

⁷⁵ Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma, «Beemanun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa mini, a sa wa han.

27

Yuwife Isa xaninfe Pilati xɔn
(Maraki 15:1, Luki 22:63-71, Yaya 18:28-32)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie birin nun Yuwife xa forie to nu malanxi, e naxa nate tongo e xa Isa faxa.

² E to Isa xiri, e naxa a xanin gomina Pilati xɔn.

Yudasi xa faxe

³ Yudasi, Isa yanfama, a to a to e bara Isa makiiti a lan a xa faxa, a naxa nimisa a xa yanfanteya xa fe ra. A naxa na gbeti kole tongo saxan nagbilen serexedube kuntigie nun forie ma,

⁴ a a fala, «N bara yunubi raba! Xeme naxan faxama yi ki, seniyeɛtɔe nan a ra, a fa li n tan nan a yanfaxi!» E naxa a yaabi, «Na mu muxu tan matoxi. Na i tan nan matoxi.»

⁵ A to gbeti kolee woli hɔrɔmɔbanxi kui, Yudasi naxa siga a yete gbakude wuri kɔn na.

⁶ Serexedube kuntigie to gbeti kolee matongo, e naxa a fala, «A mu daxa muxu xa yi gbeti kolee sa hɔrɔmɔbanxi xa kɔbiri xun ma, barima nii sare nan a ra.»

⁷ E to woyen, e naxa feɛe yailanyi xa xe yire sara na kɔbiri ra, na xa findi gaburi yire ra xɔɛe be.

⁸ Na nan a toxi, han to na xe xili falama «Wuli Bɔxi.»

⁹ Na kui, Annabi Yeremi xa masenyi naxa kamali, a to a masen, «E naxa gbeti kole tongo saxan tongo, Isirayilakae ndee sare naxan saxi a xun,

¹⁰ e feɛe yailanyi xa xe sara na kɔbiri ra, alɔ Marigi n yamari ki naxe.»

Isa tife Pilati ya i
(Maraki 15:2-15, Luki 23:2-5,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹¹ Isa to ti gomina Pilati ya i, gomina naxa a maxɔrin, «I tan nan findixi Yuwife xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

¹² Kɔnɔ serexedube kuntigie nun forie nu a tɔɔɛɛgema temui naxe, Isa mu yaabi yo fi.

¹³ Na temui Pilati naxa a maxɔrin, «I mu yi fee mexi e naxan birin safe i xun ma yi ki?»

¹⁴ Kɔnɔ Isa mu e xa woyenyi yo yaabi. Na naxa gomina kaaba ki fanyi.

¹⁵ Ne yo ne, sali temui, gomina darife nan nu a ra, a xa geelimani keren nabɛɛɛn nama be, e na wa naxan yo xɔn.

¹⁶ Na waxati, geelimani nde nu na, birin nu naxan kolon a xa jaaxuna ma. A nu xili Barabasi.

¹⁷ Nama to malan, Pilati naxa e maxɔrin, «Wo wama n xa nde rabɛɛɛn wo be, Barabasi ba, ka Isa, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?»

¹⁸ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe tɔɔne nan ma.

¹⁹ Ba na ra, a to nu dɔxɔxi kiiti sade, a xa ginε naxa xɛera rasiga a ma, a a fala a be, «I naxa so yi tinxintɔe xa fe kui fefe ma, barima n bara xiye sa a xa fe ra, xiye naxan bara n tɔɔɔ to ki fanyi.»

²⁰ Kɔnɔ serexedube kuntigie nun Yuwife xa forie naxa nama kui iso e xa Barabasi maxɔrin Pilati ma, Isa tan xa faxa.

²¹ Gomina man naxa e maxɔrin, «Yi mixi firin ya ma, wo wama n xa mundun nabɛɛɛn wo be?» E naxa a yaabi, «Barabasi!»

22 Pilati fan naxa e maxorin, «N xa munse raba Isa ra, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?» Nama birin naxa a yaabi, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

23 A man naxa e maxorin, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi?» Kono e tan sonxoe nan tun xun masa, «A banban wuri ma!»

24 Pilati to a to a a mu noxi fefe ra, pama fan nu waxi kelife a ra, a naxa ye tongo, a a belexe raxa e ya xori, a a fala e be, «Yi xeme faxafe mu na n tan ma de! A luma wo tan nan ma.»

25 Nama birin naxa a yaabi, «A xa faxe wuli xa lu muxu nun muxu xa die xun ma!»

26 Na kui, Pilati naxa Barabasi rabenin e be. A naxa yaamari fi soorie xa Isa bonbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Soorie Isa mayelefe

(Maraki 15:16-20, Yaya 19:2-3)

27 Roma soorie to Isa xanin gomina xonyi, e naxa e boore soorie birin xili, e gali naxa ti a rabilinyi.

28 E naxa Isa xa sose ba a ma, e mange guba gbeeli ragoro a ma.

29 E naxa tunbee mafilin, e e yailan mange katanyi maniyε ra, e a sa a xun ma. E naxa wuri raso a yirefanyi belexe kui, e a mayele, e nu e xinbi sin a bun ma, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange.»

30 E naxa deye boxun a ma, e na wuri ba a yi, e nu a xunyi bonbo a ra.

31 E to ge Isa mayelede, e naxa mange guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43, Yaya 19:17-27)

32 E to nu minife taa ra, e naxa Sirenika xeme nde to naxan nu xili Simon. Soorie naxa a yamari, a tan xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

33 E to yire li naxan xili Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire,»

34 e naxa weni so a yi, seri saxi naxan xun, kono a to a nemunnemun, a mu tin a minde.

35 E to ge a mabanbande wuri ma, e naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sotoma.

36 Na dangi xanbi, e naxa doxo a kantade.

37 E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Isa nan ya, Yuwifie xa mange.»

38 Na temui, e naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma.

39 Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma,

40 e a fala, «I tan naxan horomobanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma, i yete rakisi! Xa Ala xa Di nan i ra, goro wuri kon na!»

41 Serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie fan nu a mayelefe, e nu a fala,

42 «A bara mixi gbete rakisi, kono a mu noma a yete tan nakiside. Isirayila mange xa mu a ra? A xa goro wuri kon na be ya, alako muxu xa la a ra.

43 A bara a xaxili ti Ala ra, a man fa a fala, «N findixi Ala xa Di nan na.» Yakosi, xa a rafanxi Ala ma, a xa a rakisi!»

44 Suute naxee nu banbanxi a fe ma, e fan nu Isa konbife na ki ne.

Isa xa faxe

(Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

45 Yanyi tagi, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma.

46 Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabeninxi munfe ra?»

47 Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «A na Annabi Eliya nan xilife!»

48 Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xora, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min.

49 Kono booree naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a rakiside.»

50 Isa man naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

51 Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin

na, keli a fuge han a laabe. Bɔxi naxa serɛn, gɛmɛ naxa ibɔɔ,

⁵² gaburie fan naxa rabi. Seniyɛntɔɛ laaxiraxi gɛgɛbe naxa keli faxɛ ma,

⁵³ e mini gaburie kui. Isa to keli faxɛ ma, e so nɛ Darisalamu, taa seniyɛnxi kui, e fa mini mixi wuyaxi ma.

⁵⁴ Sɔɔri mangɛ nun a boore sɔɔrie naxɛe nu Isa kantafe, e to bɔxi xa serɛnyi to, a nun naxan naba Isa faxa tɛmɛi, e naxa gaaxu ki fanyi, e a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xɛmɛ ra!»

⁵⁵ Gine wuyaxi fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. E nu bara bira Isa fɔxɔ ra kelife Galile bɔxi ma, e nu a mali.

⁵⁶ Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Mariyama Yaki nun Yusufu nga, a nun Sebede xa die nga.

Isa xa maragatɛ

(Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁵⁷ Nunmare to so, Arimateka bannamixi nde naxa fa naxan nu xili Yusufu. Isa fɔxirabire nde nan nu a fan na.

⁵⁸ A naxa siga Pilati yire, a Isa fure maxandi a ma. Pilati naxa yaamari fi e xa a so a yi ra.

⁵⁹ Yusufu naxa Isa fure tongo, a a mafilin kasange fanyi kui,

⁶⁰ a a beɛ gaburi nɛɛnɛ kui, naxan nu gexi gɛmɛ kui a tan Yusufu bɛ. A to gɛmɛ xungbe mapindigilin, a a dɔxɔ gaburi dɛ ma, a naxa siga.

⁶¹ Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama nu na naa, e dɔxɔxi gaburi ya ra.

Sɔɔrie tife Isa xa gaburi kantade

⁶² Malabu lɔxɔɛ see rafala lɔxɔɛ kuye iba, serɛxɛdubɛ kuntigie nun Farisenie naxa siga Pilati yire.

⁶³ E naxa a masen a bɛ, «Mangɛ, muxu ratuxi a ma yi wule fale, beenun a xa faxa, a a fala nɛ, <Xi saxan dangi xanbi, n kelima nɛ faxɛ ma.>

⁶⁴ Na kui, i xa yaamari fi a xa gaburi xa makanta han a xi saxan nde, alako a fɔxirabire naxa fa a fure mɔpa, e fa a fala nama bɛ, <A bara keli faxɛ ma.> Xa na sa raba, wule dɔnxɔɛ dangima nɛ wule singe ra.»

⁶⁵ Pilati naxa e yaabi, «Awa, n bara sɔɔrie so wo yi. Wo sa gaburi makanta alɔ wo wama a xɔn ma ki naxɛ.»

⁶⁶ E naxa siga, e sa tɔnxuma sa gɛmɛ ma naxan nu na gaburi dɛ ma, alako xa gaburi fa sa rabi, a kolonma nɛ. E naxa sɔɔrie lu naa, na kantafe ra.

28

Isa xa marakeli faxɛ ma

(Maraki 16:1-10, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-10)

¹ Malabu lɔxɔɛ kuye iba, sande lɔxɔɛ subaxɛ ma, Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama, e naxa siga gaburi matode.

² Na tɛmɛi, bɔxi naxa serɛn sɛnbɛ ra, barima Marigi xa malekɛ nde nu bara goro keli koore, a gɛmɛ mapindigilin, a a ba gaburi dɛ ma, a fa dɔxɔ a fari.

³ Malekɛ nu yanbama alɔ seyamakɔnyi, a xa sosee nu fiixɛ fɔɛn.

⁴ Sɔɔri naxɛe nu na kantafe, e naxa gaaxu han e serɛn, e lu alɔ faxamixie.

⁵ Kɔnɔ malekɛ naxa a masen ginɛɛ bɛ, «Wo naxa gaaxu, barima n a kolon wo na Isa nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma.

⁶ A mu be, a bara keli faxɛ ma, alɔ a a fala ki naxɛ. Wo fa, wo a mato a nu saxi dennaxɛ.

⁷ Wo man xa siga mafuren, wo sa a masen a fɔxirabireɛ bɛ, <A bara keli faxɛ ma. A na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni nɛ.> A tan nan na ki, n bara a ragbilen wo ma.»

⁸ Ginɛɛ naxa e xulun, e keli gaburi yire, gaaxui nun sɛɛwɛ gɛgɛbe ra, e siga e gi ra na xibaaru masende Isa fɔxirabireɛ bɛ.

⁹ Kɔnɔ Isa naxa e ralan, a e xɛɛbu, «Wo mama.» E to e maso a ra, e naxa suyidi a bɛ, e a sanyie suxu.

¹⁰ Isa naxa a masen e bɛ, «Wo naxa gaaxu. Wo sa a fala n ngaxakerenyie bɛ e xa siga Galile. E n toma menni nɛ.»

Sɔɔrie nun Yuwifi kuntigie wule xabufe

¹¹ Ginɛɛ nu sigafe tɛmɛi naxɛ, sɔɔri nde naxɛe nu gaburi kantafe, e naxa so taa kui. Fe naxan birin naba, e naxa sa a dɛntɛgɛ serɛxɛdubɛ kuntigie bɛ.

¹² Nee nun forie fan to e malan yire keren, e naxa nate tongo, e kobiri gbegbe fi sɔɔrie ma

¹³ yi yaamari ra, «Wo xa yi nan fala, «Isa fɔxirabirɛɛ nan fa kɔɛ ra, e a fure muɓa muxu nu na xife temui naxɛ.»

¹⁴ Xa a sa li gomina naxa yi fe mɛ, muxu sa wɔyɛnma a bɛ alako sese naxa wo to.»

¹⁵ Na kui, sɔɔrie naxa kobiri rasuxu, e fe birin naba alɔ a falaxi e bɛ ki naxɛ. Na masenyi naxa yensen ye Yuwifie tagi. Han to na fe mema.

Isa xɛɛɾaya fife a fɔxirabirɛɛ ma

(Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49, Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)

¹⁶ Isa fɔxirabirɛ fu nun kerenyie naxa siga Galile bɔxi ma, e te geya fari Isa dennaxan masen e bɛ.

¹⁷ E to a to, e naxa suyidi a bɛ, kɔnɔ e man nu siikɛxi.

¹⁸ Isa naxa a maso e ra, a a masen e bɛ, «Senbɛ birin bara so n yi ra koore nun dunɔɓa ma.

¹⁹ Na kui, wo xa siga, wo sa si birin findi n fɔxirabirɛɛ ra. Wo xa e xunxa ye xɔɔra Baba Ala, a xa Di, nun a Xaxili Seniyenxi xili ra.

²⁰ Wo xa e tinkan n ma yaamari birin nabatude. Wo a mato, n na wo fe ma temui birin, han dunɔɓa rapɔnyi.»

Inyila Isa
Annabi Maraki naxan
σεβexi
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijɔnmɛ naani nan Inyila Isa xa taruxui sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili nɛ Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Maraki yi Kitaabui sebe nɛ jɛ tongo saxan jɔndɔn Isa faxa xanbi. A naxa Isa xa dunijeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a sebe Gireki xui nɛ, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe fan nɔma a fahaamude a fanyi ra.

Isa xa kaabanako gbegbe sebebi yi Kitaabui kui alako mixi xa a senbe kolon, Ala naxan fixi a ma. A furemae rayalan nɛ, a jinne ragbilen mixie fɔxɔ ra. Annabi Maraki bara wa mixie xa Isa xa xaranyi fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nɔndi yati yati nan kawandima. A dɔnxɔɛ ra, yi Kitaabui dentɛge sama Isa faxa ki naxɛ, a man kelixi faxɛ ma ki naxɛ.

Na birin nɔma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. A lɔnni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide won ma dunijeigiri kui, a man nɔma won malide aligiyama. Ala xa a raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Maraki naxan
σεβexi

Annabi Yaya kawandi tife
(Matiyu 3:1-12, Luki 3:1-22)

¹ Inyila Isa fɔlɛ nan ya, naxan Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe masenma, naxan findixi Ala xa Di ra.

² A sebebi Annabi Esayi xa Kitaabui kui, «N fama n ma xɛera rasanbade i ya ra, a xa kira rabɔɔ i be.

³ A a xui itema gbengberɛn yire, <Wo kira yailan Marigi be,

wo sankirae matinxin a ya ra.»>

⁴ Na kui, Yaya Xunxa naxa to gbengberɛnyi ma. A nu kawandi tima mixie be, e xa e xunxa ye xɔɔra tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁵ Yudayakae nun Darisalamuka birin nu sigama a yire. E nu e xa yunubie masenma kenɛ ma, Yaya fan nu e xunxama Yurudɛn xure xɔɔra.

⁶ Nɔxɔmɛ xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁷ A nu kawandi tima, a nu a fala, «Naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa n felen a xa sankiri luuti yati fulunde.

⁸ N tan bara wo xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ a tan Ala Xaxili Seniyenxi nan nagoroma wo ma.»

Isa xunxafe

(Matiyu 3:13-17, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)

⁹ Na waxati ma, Isa naxa fa keli Nasarɛti, Galile boxi ma, Yaya naxa a xunxa Yurudɛn xure xɔɔra.

¹⁰ A fefe te ye xɔɔra temui naxɛ, a naxa koore to rabi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alo ganbe.

¹¹ Xui nde naxa mɛ keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenɛnxi ki fanyi ra.»

Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan

(Matiyu 4:1-11, Luki 4:1-13)

¹² Na xanbi Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberɛnyi ma.

¹³ Xi tongo naani bun ma, a nu na gbengberɛn yire, Sentanɛ nu katafe a ratantande. Wula subee nu na naa. Malekɛɛ naxa a bun ti.

Isa xa wali fɔlɛ nun a fɔxirabire singee
(Matiyu 4:12-22, Luki 4:14-5:11)

¹⁴ Yaya sa xanbi geeli, Isa naxa siga Galile boxi ma Ala xa xibaaru fanyi kawandi ra.

¹⁵ A nu a masenma, «Waxati sugandixi bara a li, Ala xa mangeya niini bara makɔrɛ. Wo tuubi, wo la Ala xa xibaaru fanyi ra.»

16 A to nu dangife Galile baa de ra, a naxa Simōn nun a xunya Andire to, e yeŀe wolife, barima yeŀesuxuie nan nu e ra.

17 Isa naxa a fala e be, «Wo bira n fōxo ra. Temui dangixi, wo nu yeŀe nan sōtōma, kōnō yakōsi n a niyama wo xa nu mixie nan sōtō n be.»

18 E naxa e xa yeŀe lu na keren na, e bira Isa fōxo ra.

19 E to dangi na ra dondoronti, a naxa Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya to, e nu na yeŀe madegefe e xa kunkui kui.

20 Isa naxa e xili keren na, e fan naxa e baba Sebede nun walikee lu kunkui kui, e bira Isa fōxo ra.

*Isa jinne kerife
(Luki 4:31-37)*

21 Isa nun a fōxirabiree naxa so Kapere namu. Malabu lōxōe ma, Isa naxa so salide kui, a kawandi ti fōlo.

22 Mixie naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamōxōe. A tan nu wōyenma mange senbe nan na.

23 Na waxati yati, xeme nde jinne nu naxan fōxo ra, a naxa sōnxōe rate fōlo e xa salide banxi kui,

24 «Isa Nasaretika, i waxi munse xōn ma muxu be? I faxi muxu sōntōde ne? N a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentōe nan na i ra.»

25 Isa naxa wōyen a ma a xōrōxōe ra, «I sabari. Gbilen yi xeme fōxo ra.»

26 Ninne naxa xeme raketun a ra, a sōnxō, a fa gbilen a fōxo ra.

27 Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxōrin, «Munse yi ki? Xaranyi neene a nun senbe! Hali jinne, a e yamarima, e a xui rabatu.»

28 A mu bu, a xili naxa din Galile bōxi yire birin na.

*Isa Simōn bitanyi nun furema gbege rayalanfe
(Matiyu 8:14-17, Luki 4:38-41)*

29 E to mini salide kui, Isa nun Yaki nun Yaya naxa siga Simōn nun Andire xōnyi.

30 Simōn bitanyi ginema nu saxi, a fate wolenxi. E naxa a xa fe fala Isa be keren na.

31 Isa naxa a maso gine ra, a a belexe suxu, a a rakeli. Fure naxa a bejin, a naxa e bun ti fōlo.

32 Nunmare to so, soge naxa dula, mixie naxa fa furemae birin na a xōn, a nun jinne biraxi naxee fōxo ra.

33 Taa birin naxa e malan naade ra.

34 A naxa furema gbege rayalan, fure mōoli wuyaxi nu naxee ma. A naxa jinne gbege fan keru mixie fōxo ra, kōnō a mu tin jinne xa wōyen, barima e nu a kolon.

*Isa kawandi tife Galile bōxi ma
(Matiyu 4:23, Luki 4:42-44)*

35 Subaxe ma, Isa naxa keli, a naxa mini wula i Ala maxandide.

36 Simōn nun a booree ya koto naxa mō Isa fende.

37 E to a to, e naxa a fala a be, «Birin na i fenfe.»

38 Isa naxa e yaabi, «Won xee taa gbete naxee na be rabilinyi alako n xa kawandi raba menni fan, barima n faxi na nan ma.»

39 A naxa siga Galile bōxi birin ma, a nu kawandi ti e xa salide banxie kui, a nu jinne fan keru mixie fōxo ra.

*Kune kanyi rayalanfe
(Matiyu 8:1-4, Luki 5:12-14)*

40 Kune kanyi nde naxa fa Isa yire, a a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Xa i tin, i nōma n naseniyende.»

41 Isa naxa kinikini a ma. A naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. I xa seniyen.»

42 Kune fure naxa ba xeme ma keren na, a naxa seniyen.

43 Isa to a ragbilen, a naxa a matintin a ra

44 yi masenyi ra, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentēge serexedube be, i serexe ba i xa seniyenyi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seederōxōya nan na e be.»

45 Kōnō xeme to siga, a naxa so yi fe tagi rabafe birin be, a nu a xibaaru rayensen ye. Na naxa a niya Isa mu nō sode taa kui sōnōn kene ma. Fo a to nu sa luma taa fari ma mixi yo mu sabatixi dennaxe. Mixie fan nu kelima yire birin fafe ra a yire.

2

*Namate rayalanfe
(Matiyu 9:1-8, Luki 5:17-26)*

¹ Xi ndee to dangi, Isa man naxa gbilen Kapere namu, mixie fa a me a a na banxi.

² Nama gbegebe naxa fa a yire, banxi kui naxa rafe, tide naxa jon tande birin ma. Isa naxa e kawandi Ala xa masenyi ra.

³ Mixi ndee naxa fa namate ra Isa xon. Xeme naani nan nu a xaninfe.

⁴ Konon jama to nu gbo, e mu nu noma e makorede Isa ra. Na kui, e naxa banxi fari yire nde maba Isa yailanyi. E naxa namate ragoro menni ra a xa sade fari.

⁵ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, i xa yunubie bara xafari.»

⁶ Seriyε karamoxo ndee nu doxoxi naa, e naxa e xaxili rapere,

⁷ «Yi woyenma yi mooli ra munfe ra? A na Ala rasotofe ne yi ki! Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

⁸ Isa naxa e xa mapoxunyi kolon a xaxili ma keren na. A naxa a fala e be, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»

⁹ Woyenyi mundun sooneya, a falafe yi namate be, «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe a be, «Keli, i xa sade tongo, i jere?»

¹⁰ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunina ma.» Isa naxa a masen namate be,

¹¹ «N naxe i be, keli, i i xa sade tongo, i siga i xonyi.»

¹² A naxa keli keren na, a a xa sade tongo, a mini birin ya xori. Nama birin de naxa ixara, e nu fa Ala matoxo, «Han to muxu singe mu nu yi jondon to.»

Lewi birafe Isa foxo ra
(Matiyu 9:9-13, Luki 5:27-32)

¹³ Isa man naxa goro baa de ra. Nama birin naxa fa a yire, a nu e kawandi.

¹⁴ A to nu dangife, a naxa Alifa xa di Lewi to, a doxoxi duuti maxilide. A naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» Lewi naxa keli, a bira a foxo ra.

¹⁵ Loxo nde Isa nun a foxirabiree nu na e degefe Lewi xonyi. Duuti maxilie nun yunubitoe gbegebe fan nu na, e birin nu e degefe yire keren, barima na mixi mooli wuyaxi nu bara bira Isa foxo ra.

¹⁶ Seriyε karamoxo naxee nu na Farisenie ya ma, e to Isa to a dege ra e nun duuti maxilie nun yunubitoe, e naxa a foxirabiree maxarin, «Munfe ra Isa nun

duuti maxilie nun yunubitoe e degema yire keren?»

¹⁷ Isa to na me, a naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

Isa maxorinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-17, Luki 5:33-39)

¹⁸ Annabi Yaya foxirabiree nun Farisenie to nu na sunyi, mixie naxa fa Isa maxorinde, «Munfe ra Yaya foxirabiree nun Farisenie foxirabiree sunyi suxuma, konon i gbee tan mu sunma?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunyi suxude a na e fe ma temui naxe? Xa e nun ginefenyi na a ra, e mu noma sunde.

²⁰ Loxoe fama, ginefenyi bama ne e ya ma. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.

²¹ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

²² Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne. Na kui, weni yo, lebe yo, a kanyi ganma ne e birin na. A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.»

Malabu loxoe xa seriyε
(Matiyu 12:1-21, Luki 6:1-11)

²³ Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabiree nu jerefe sankira ma xee tagi. E to nu dangife, a foxirabiree naxa mengi tonsoe nde ba folo.

²⁴ Na kui, Farisenie naxa woyen Isa be, «Munfe ra e na malabu loxoe seriyε matandife?»

²⁵ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?»

²⁶ A so ne Ala xa banxi kui, Abiyatari nu findixi serexedube kuntigi ra temui naxe, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabiree fan yi ra, hali a to mu nu daxe mixi yo xa na don, fo serexedube.»

²⁷ Isa man naxa a masen e be, «Malabu loxoe na mixi nan be, mixi xa mu daaxi malabu loxoe be.

²⁸ Na kui, Adama xa Di findixi Marigi nan na hali malabu loxoe xun ma.»

3

*Fe fanyi rabafe malabu loxoε ma
(Matiyu 12:9-21, Luki 6:6-11)*

¹ Isa man naxa so salide kui. A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma.

² Farisenie nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a a rayalanma malabu loxoε ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma.

³ Isa naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be, jama tagi.»

⁴ A naxa e maxorin, «A daxa fe fanyi nan xa raba malabu loxoε, ka fe jaxaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sontofe?» Kono mixi yo mu a yaabi.

⁵ Isa xonoxi naxa e mato, a boje toroxi ki fanyi barima kinikinitare nan nu e ra. A naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan.

⁶ Farisenie naxa mini keren na, e tan nun Herode foxirabiree naxa sa malanyi raba Isa xili ma. E naxa kira fen folo Isa faxafe ma.

*Nama malanfe Isa yire
(Matiyu 4:23-25, 12:15-16, Luki 6:17-19)*

⁷ Isa naxa keli naa e nun a foxirabiree, e naxa siga baa de ra. Nama gbegbe naxa bira e foxo ra kelife Galile, Yudaya,

⁸ Darisalamu, Idumeya, Yuruden naakiri, a nun Tire nun Sidon nabilinyie. Nama nu bara a me Isa nu na fee naxee rabafe. Na nan a to e gbegbe naxa fa a yire.

⁹ Isa naxa a fala a foxirabiree be, e xa kunkui nde xiri a be baa de ra, alako jama naxa fa a xeten.

¹⁰ Barima a to nu bara mixi gbegbe rayalan, furemae birin nu katama e xa e belexe din a ra.

¹¹ Ninne nefε Isa to, e nu birama a bun ma, e nu gbelegbele, «Ala xa Di nan na i ra.»

¹² Kono Isa naxa tonyi doxo e ma e naxa mixie rakolon a xa fe ma.

*Isa foxirabire fu nun firin sugandife
(Matiyu 10:1-4, Luki 6:12-16)*

¹³ Na xanbi, Isa naxa te geya fari. A naxa mixie xili a waxi naxee xon, e fan naxa fa a fe ma.

¹⁴ A naxa foxirabire fu nun firin sugandi, alako e xa lu a seeti ma, a man xa e xee kawandi rabade,

¹⁵ a man xa senbe fi e ma pinne kerife ra mixie foxo ra.

¹⁶ A mixi fu nun firin nan sugandi: Simon, a naxan xili sa Piyeri,

¹⁷ Yaki, Sebede xa di, nun Yaya, Yaki xunya, (a naxa yi firinyie fan xili sa Bowanerige, na nan falaxi «sesarinyi xa die»),

¹⁸ Andire, Filipu, Barotolome, Matiyo, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Tadayo, Simon Kanaanka,

¹⁹ nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa, a a sa mixi kobie belexe.

*Xaxili Seniyenxi rasotofe
(Matiyu 12:22-33, Luki 11:14-23, 12:10)*

²⁰ Na xanbi, e naxa gbilen banxi, kono jama man naxa e malan e yire. E jnan mu no e degede.

²¹ Isa xa mixie to a me, e naxa siga a foxo ra, barima e nu a falafe, «A bara daxu.»

²² Seriyε karamoxo naxee keli Darisalamu, nee fan nu a falafe, «A pinnee kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²³ Isa naxa e xili, a taali sa e be, «Sentane noma Sentane keride?»

²⁴ Xa jamanε a yetε gere lantareya kui, na jamanε mu xanma.

²⁵ Xa denbaya fan a yetε gere lantareya kui, na denbaya mu xanma.

²⁶ Sentane fan, xa a a yetε gere lantareya kui, a xa fe bara jon, a a yetε kanama ne.

²⁷ Wo xa a kolon, mixi yo mu noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden. Na temui, a noma ne a harige birin mupade.»

²⁸ «N xa nondi fala wo be, Ala dipema ne adamadie xa yunubi nun marasotεe birin ma,

²⁹ kono mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be abadan.»

³⁰ Isa yi fe birin masen ne e be, barima e nu a falafe ne, «Ninne kanyi na a ra.»

*Isa xa denbaya
(Matiyu 12:46-50, Luki 8:19-21)*

³¹ Isa nga nun a xunya xemema e naxa fa, e ti tande, e mixi xεε Isa xilide.

³² Nama nu dɔxɔxi Isa rabilinyi. E naxa a fala a bε, «I nga nun i xunya e na tande, e wama wo xa dε masara.»

³³ Isa naxa e yaabi, «Nde findixi n nga nun n xunya e ra?»

³⁴ A naxa a ya rage mixie tagi naxee nu dɔxɔxi a rabilinyi, a fa a masen, «A mato, n nga nun n xunya e nan ya.»

³⁵ Mixi yo naxan Ala waxɔnfe rabama, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

4

Xε rawali xa taali (Matiyu 13:1-23, Luki 8:4-15)

¹ Isa man naxa kawandi ti fɔlɔ baa dε ra. Nama gbegbe to e malan, a naxa sa dɔxɔ kunkuui kui, nama naxa lu baa dε ra.

² A naxa fe wuyaxi masen e bε taalie ra. A xa kawandi kui, a naxa a masen e bε,

³ «Wo wo tuli mati. Xε rawali nde nan mini sansi xɔri garansande.

⁴ A to nu sansi xɔri garansanma, xɔri ndee naxa bira sankira xɔn, xɔnie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xɔri ndee fan naxa bira gεmε yire, bende mu gbo dennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na bende mu tilin.

⁶ Kɔnɔ soge to xɔnɔ, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e bε.

⁷ Sansi xɔri ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana, e mu bogi yo ramini.

⁸ Sansi xɔri ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xɔrie tan, e keren keren birin sansie naxa tɔnsɔε ramini, ndee naxa xɔri tongo saxan namini, ndee xɔri tongo senni, ndee xɔri kemε.»

⁹ Na xanbi, a naxa a masen, «Xa wo tuli fe mεma, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa to lu a xati ma, a fɔxirabire fu nun firinyie a nun naxee nu na a rabilinyi, e naxa a maxɔrin a xa taalie ma.

¹¹ A naxa a masen e bε, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kɔnɔ mixi gbeteε tan fe birin mεma taali wɔyenyie nan na,

¹² alako

«E xa fe to a fanyi ra, kɔnɔ e naxa a igbe. E xa fe mε a fanyi ra, kɔnɔ e naxa a fahaamu.

Na rabaxi nε alako e naxa fa e ya rafindi Ala ma, Ala fa dipε e ma.»

¹³ A naxa e maxɔrin, «Wo to mu fa yi taali kui kolonxi, wo taali gbeteε kolonma di?»

¹⁴ Xε rawali naxan sansi xɔri garansanma, a maniya mixi ra naxan Ala xa masenyi kawandima.

¹⁵ Mixi ndee maniyaxi na sansi xɔrie ra naxee bira kira xɔn. E nefe Ala xa masenyi mε, Sentane a ba e xaxili ma.

¹⁶ Sansi xɔri naxee bira gεmε yire, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mεma, e a suxu mafuren sεεwe ra.

¹⁷ Kɔnɔ sanke to mu na e bε, e xa danxaniya mu buma. Tɔɔre nun paxankate na e li Ala xa masenyi xa fe ra, e gbilenma nε Ala xa fe fɔxɔ ra keren na.

¹⁸ Sansi xɔri naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mεma,

¹⁹ kɔnɔ yi dunjpa kɔntɔfli, nun naafuli xɔli, nun fe gbeteε xɔli nan e suxuma han e Ala xa masenyi bεjin. Na kui, Ala xa masenyi mu nɔma e bɔje masarade.

²⁰ Sansi xɔri naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mεma, e man a suxu, a e bɔje masara. Xɔri keren bogi tongo saxan naminima, ndee bogi tongo senni, gbeteε fan bogi kemε.»

Lanpui xa taali (Luki 8:16-18)

²¹ Isa man naxa a masen e bε, «Lanpui nɔma dɔxɔde debe bun ma, xa na mu sade bun ma? A mu dɔxɔma lanpui dɔxɔse xa fari?»

²² Barima se naxan birin nɔxunxi, fo a birin xa makenεn. Se naxan birin findixi gundo ra, fo a birin xa sa kene ma.

²³ Xa wo tuli fe mεma, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

²⁴ Isa man naxa a masen e bε, «Wo wo jɔxɔ sa n ma masenyi xɔn. Wo maniyase naxan nawalima booree bε, na nan nawalima wo fan bε, Ala man nde sa a xun.

²⁵ Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kɔnɔ fahaamutare, hali a naxan di maɲɔxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Sansi xɔri xa taali

²⁶ Isa man naxa a masen, «Ala xa mangeya maniyaxi xeme nan na naxan sansi xɔri garansanma xe ma.

²⁷ Xa a xife, xa a mu xife, kɔe nun yanyi, sansi bulama ne, a te, kɔnɔ a tan mu a kolon na rabama kiyoki.

²⁸ Bɔxi nan sansi ramoma a yete ma. A bulama ne sinden, a te, a tonsɔe mini, a xɔri fa rafe.

²⁹ A nefɛ mɔ, a kanyi a xabama ne, barima a xaba temui bara a li.»

Konde xɔri xa taali (Matiyu 13:31-35, Luki 13:18-19)

³⁰ Isa man naxa a masen, «Won noma Ala xa mangeya misaalide munse ra? Won noma a xa fe masende taali woyenyi mundun na?

³¹ A maniyaxi konde xɔri nan na. A ne sima bɔxi temui naxe, a xɔri xurun bɔxi sansi birin be,

³² kɔnɔ xa a bara bula, a findi a ra, a bili nun a salonyie gboma dangife sansi birin na, xonie nu fa e tee sa a kon na, niini bun ma.»

³³ A nu mixie kawandima yi taali woyenyi mooli gbege nan na e xaxili bere ra.

³⁴ A jan mu nu masenyi yo tima e be xa taali daaxi xa ma ra. Kɔnɔ xa e nun a foxirabirɛe doro bara lu a ra, a nu a birin tagi rabama ne e be.

Isa foye belebele raxarafe (Matiyu 8:23-27, Luki 8:22-25)

³⁵ Nunmare to so na loxɔe kerenyi, Isa naxa a fala a foxirabirɛe be, «Won xee naakiri ma.»

³⁶ A foxirabirɛe naxa keli nama xun, e Isa xanin kunkui kui a nu naxan kui. E naxa kunkui gbete fan xanin.

³⁷ Foye belebele naxa keli baa ma, moronyi nu fa sa kunkui kui.

³⁸ Kɔnɔ Isa tan nu na xife kunkui xore ra, a xunyi saxi xunsase ma. A foxirabirɛe naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Karamoxo, i mu kontofilixi won faxafe ra?»

³⁹ Isa to xunu, a naxa xaape foye ma, a fa baa yamari, «Dundu! I raxara!» Foye naxa iti, baa naxa raxara yen!

⁴⁰ Isa fa e maxɔrin, «Wo gaaxuxi munfe ra? Han ya danxaniya mu na wo be?»

⁴¹ E fan naxa gaaxu ki fanyi, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

5

Isa jinnɛe kerife Gadaraka foxo ra (Matiyu 8:28-34, Luki 8:26-39)

¹ Isa nun a foxirabirɛe naxa fa naakiri ma, Gadara bɔxi ma.

² Isa to goro kunkui kui, xeme nde naxa fa a ralande, jinne nu naxan foxo ra. A nu kelixi gaburie yire,

³ barima a nu sabatixi menni ne. Mixi yo mu nu noma a xiride sonon, hali yolonxoniyi ra.

⁴ Sanya wuyaxi, e nu bara wure balan a sanyie ma, e yolonxoniyi balan a belexee fan ma. Kɔnɔ a nu yolonxoniyie bolonma ne, a wuree fan birin igira. Mixi yo mu nu na naa naxan noma a ra.

⁵ Kɔe nun yanyi a nu na gaburie yire ne, a nun geyae fari. A nu gbelegbelema, a nu a yete maxonɔ geme ra.

⁶ A to Isa to keli yire makuye, a naxa a gi, a sa suyidi a be.

⁷ A naxa gbelegbele, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi Ala xa fe ra, i naxa n jaxankata.»

⁸ Isa nu bara a yamari, «I tan jinne, gbilen yi xeme foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a maxɔrin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali, barima muxu gali nan a ra.»

¹⁰ A naxa Isa mayandi ki fanyi, a a naxa e keru na bɔxi ma.

¹¹ Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma.

¹² Ninnee naxa Isa mayandi, «Muxu raso yi xosee alako muxu xa lu e fate.»

¹³ Isa naxa tin. Ninnee naxa gbilen na xeme foxo ra, e so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E wulu firin nan nu a ra. E birin naxa madula, e faxa.

¹⁴ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E naxa sa na fe fala taakae nun

daaxakae be, mixie fan naxa siga na fe matode.

¹⁵ E to Isa yire li, e naxa na xeme to jinne gali nu naxan foxo ra, a doxoxi, sose ragoroxi a ma, a bara xaxili soto. Na naxa e gaaxu.

¹⁶ Naxee nu bara a to Isa jinnee kerixi xeme foxo ra ki naxe, a nun naxan naba xosee ra, e naxa a tagi raba e birin be.

¹⁷ Na xanbi, naakae naxa so Isa mayan-dife alako a xa keli e xa boxi ma.

¹⁸ Isa to nu bakife kunkui kui, jinnee nu xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra.

¹⁹ Kono Isa mu tin, a a fala a be, «Gbilin i xonyi, i xa mixie yire. Sa dentegge sa e be, Marigi fe naxan birin nabaxi i be, a nun a kinikinixi i ma ki naxe.»

²⁰ Xeme naxa siga, a sa na boxi isa folo, naxan xili Taa Fu. Isa naxan birin nabaxi a be, a naxa a tagi raba naakae be, birin naxa kaaba.

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe

(Matiyu 9:18-26, Luki 8:40-56)

²¹ Isa man to giri naakiri ma kunkui kui, nama gbegbe naxa e malan a yire baa de ra.

²² Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan xili Yayiru. A to Isa to, a naxa suyidi a be.

²³ A naxa a mayandi ki fanyi, «N ma di gine na a nii magagafe! Yandi, fa i fa i belexe sa a ma alako a xa yalan, a xa kisi.»

²⁴ Isa naxa siga a foxo ra. Nama gbegbe fan naxa bira Isa foxo ra, e nu fa a xeten.

²⁵ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma.

²⁶ A nu bara toro seriba wuyaxi yi, a a harige birin so e yi ra, kono a mu fisa. A xa fure xun nu masama nan tui.

²⁷ A to nu bara Isa xa fe me, a naxa so nama tagi, a fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma ra.

²⁸ Barima a nu bara a fala a yete be, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma ra gbansan, n yalanma ne.»

²⁹ A xa kike wali naxa dan keren na, a naxa a kolon a fate ma a a bara yalan.

³⁰ Isa naxa a kolon keren na a senbe nde bara mini a fate yi kaabanako rabafe ra.

A naxa a ya rafindi nama ma, a maxorinyi ti, «Nde a belexe dinxi n ma donma ra?»

³¹ A foxirabiree naxa a fala a be, «I mu nama toxi e i xetenfe ki naxe? I man nu fa maxorinyi ti, «Nde dinxi n na?»»

³² Kono Isa naxa a ya rage a xa a kanyi kolon.

³³ Gine to a kolon fe naxan a sotoxi, a naxa gaaxu han a seren. A naxa suyidi Isa be, a nondi birin fala a be.

³⁴ Isa naxa a fala gine be, «N ma di, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bopesa kui, i xa toore bara ba i ma.»

³⁵ Isa to nu woyenfe, mixi ndee naxa fa kelife salide yarerati xonyi, e a fala a be, «I xa di gine bara faxa. Hali i mu karamoxo tooro sonon.»

³⁶ Kono Isa mu e xui danxun. A naxa a fala salide yarerati be, «I naxa gaaxu. I tan xa la Ala ra tun.»

³⁷ Isa mu tin mixi yo xa bira a foxo ra, fo Piyeri, Yaki, nun Yaya, Yaki xunya.

³⁸ E to salide yarerati xonyi li, Isa naxa mixie li, e wafe, e gbelegbelefe.

³⁹ A to so banxi kui, a naxa e maxorin, «Wo wafe munfe ra? Wo gbelegbelema mun ma? Yi dimedi mu faxaxi. A na xife ne.»

⁴⁰ Kono e tan naxa so a mayelefe.

Isa to e birin namini, a naxa so dimedi saxi dennaxe, a tan nun a foxirabiree, a nun di baba, nun a nga.

⁴¹ Isa naxa a suxu a belexe ma, a a fala a be, «Talita kumi». Na nan falaxi e xa xui, «Ginedimedi, n naxe i be, keli!»

⁴² Ginedimedi naxa keli keren na, a a jere. A je fu nun firin nan nu a ra. Naxee nu na, e naxa kaaba ki fanyi, e birin de naxa ixara.

⁴³ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa yi fe tagi raba mixi yo be. A naxa a fala e be e xa donse fi temedi ma.

6

Nasaretikae tondife lade Isa ra

(Matiyu 13:53-58, Luki 4:16-30)

¹ Isa naxa keli menni, a siga a xonyi, a moxi dennaxe. A foxirabiree naxa bira a foxo ra.

² Malabu loxoe, a naxa mixie kawandi folo salide kui. Mixi gbegbe naxa a xui me. E de naxa ixara, e e bore maxorin, «Nde yi masenxi yi be? A lonni mundun

sotoxi yi ki? A noxi yi kaabanako fee rabade di?

³ Kamuderi xa mu a ra, Mariyama xa di? Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon taara xa mu a ra? A xunya ginemae fan mu na won ya ma be?» Na kui, e mu la a ra, e xono a ma.

⁴ Isa fan naxa a masen e be, «Namipnonme binyaxi yire birin, fo a xonyi, a baribooree, nun a ngaxakerenyie tagi.»

⁵ Isa mu no kaabanako yo rabade naa, fo a to a belexe sa furema keren keren ma, a e rayalan.

⁶ Isa naxa kaaba e xa danxaniyatarepa ma.

*Isa a foxirabire fu nun firinyie xeefe
(Matiyu 10:5-42, Luki 9:1-6)*

⁷ Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie xili, a e xee firin firin na. A naxa noe fi e ma e xa no pinnee keride mixie foxo ra.

⁸ A naxa a fala e be, «Wo naxa sese xanin wo xun ma, hali taami, gbomfoe, nun kobiri. Wo xuli gbansan nan xanin.

⁹ Wo sankirie so, kono wo naxa donma firin xanin wo xun.»

¹⁰ A naxa a fala e be, «Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sigama yire gbete temui naxe.

¹¹ Xa mixi ndee tondi wo rasenede, e mu e tuli mati wo ra, wo ne kelima naa, wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi seederoxoya ra e be, wo bara e rabolo.»

¹² Na kui, Isa foxirabiree naxa siga kawandi tide mixie be alako e xa tuubi.

¹³ E naxa pinnee keride mixi gbege foxo ra. E naxa ture sa furema gbege ma, e e rayalan.

*Annabi Yaya xa faxe
(Matiyu 14:1-12, Luki 9:7-9)*

¹⁴ Galile mange Herode naxa yi fe me, barima Isa xili nu bara te, a din yire birin na. Ndee nu a falama, «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi noe na a yi a xa kaabanakoe raba.»

¹⁵ Gbete fan nu a falama, «Annabi Eliya na a ra.» Ndee fan nu a falama, «Namipnonme nan a ra naxan luxi alo namipnonme dangixie.»

¹⁶ Kono Herode to Isa xa fe me, a naxa a fala, «N Yaya naxan xunyi bolon, na nan kelixi faxe ma.»

¹⁷ A na fala ne, barima a tan Herode yati nan mixie xee Yaya suxude, yolonxonyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine, Herode naxan doko.

¹⁸ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa i taara xa gine tongo.»

¹⁹ Na naxa a niya Yaya naxa rapaaxu Herodiyasi ma, a naxa wa a xa faxe xon. Kono a faxe fere mu nu na a be,

²⁰ barima Herode mu nu suusama Yaya ra. A nu a kolon mixi na a ra, naxan tinxin, a man seniye. Na na a toxi, a nu a makantama. Herode nu a tuli tima Yaya ra temui naxe, a nu kontofilima a xa woyenyi ra, kono a man nu rafan a ma a xa nu a tuli mati a ra.

²¹ Loko nde, Herodiyasi naxa fere soto Yaya faxafe ma. Herode naxa jexin xulunyi ti a bari loko igbilenyi xa fe ra. A naxa mixi binyee xili, a xa soorie xa mangee, a nun Galile boxi mixi xungbee.

²² Herodiyasi xa di gine to so menni, a fare boron mixie be, a naxa rafan Herode nun a xa xone ma. Mange naxa a fala yi ginedimedi be, «I wama naxan yo xon, a fala n be n xa a fi i ma.»

²³ A naxa a kali, a a fala a be, «I na naxan yo maxarin n ma, n na soma ne i yi ra, hali a findi n ma mangeya seeti ra.»

²⁴ Ginedimedi naxa mini a sa a nga maxarin, «A lan n xa munse maxarin a ma?» A nga naxa a yaabi, «Yaya xunyi.»

²⁵ Ginedimedi naxa a xulun mafuren sigafe mange yire, a a fala a be, «N wama a xon ma ne, i xa Yaya xunyi so n yi ra pileti ma keren na.»

²⁶ Mange naxa nimisa na ma ki fanyi, kono a xa marakali nun a xa xone xa fe ra, a mu no tondide a be.

²⁷ A naxa soori xee keren na, a xa sa fa Yaya xunyi ra. Soori naxa siga geeli kui, a sa Yaya xunyi bolon a de i.

²⁸ A naxa fa a xunyi ra pileti ma, a na so ginedimedi yi ra. Ginedimedi fan naxa a xanin a nga xon ma.

²⁹ Yaya foxirabiree to yi fe me, e naxa sa a fure tongo, e a ragata.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma (Matiyu 14:13-21, Luki 9:10-17)

³⁰ Xεεrae man naxa naralan Isa yire. E fe naxee raba, e kawandi naxee ti, e naxa a birin dentεge sa a be.

³¹ Isa naxa a fala e be, «Won xεε yire madunduxi alako won doro xa lu yire keren, wo xa wo malabu.» A na fala ne, barima mixie xa fa nun sigε gbo e yire. E jan mu nu noma e yetε sotoe, e xa e dege.

³² Na kui, e naxa baki kunkui kui, e doro xa siga wula i.

³³ Mixi wuyaxi naxa e to siga ra, e naxa e kolon. E gbegebe naxa keli na taae, e e gi e sanyi ra han e tan singe sa so Isa nun a foxirabiree nu sigafe dennaxe.

³⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa pama gbegebe to naa. A naxa kinikini e ma, barima e nu luxi ne alo yexεe naxee makantama mu na. A naxa e kawandi folo fe gbegebe ra.

³⁵ Nunmare to so folo, Isa foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Won na wula ne yi ki, koe fan bara so.

³⁶ Nama rayensen alako e xa siga taae nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa donsee sara.»

³⁷ Kono Isa naxa e yaabi, «Wo tan xa donse so e yi.» E tan naxa a fala a be, «Xa muxu sa taami sara yi pama birin be, na kobiri sigama han walike xa kike solomasaxan sare!»

³⁸ A naxa e maxorin, «Taami yeri na wo yi ra? Wo sa na mato.» E to a mato, e naxa a yaabi, «Taami suuli, a nun yexε firin.»

³⁹ A naxa yaamari fi mixi birin ma, e xa e magoro e xunde xunde ma pooge xinde fari.

⁴⁰ Na kui, mixie naxa siga doxo ra e keme keme nun e tongo suuli suuli ma.

⁴¹ Isa naxa na taami suuli nun na yexε firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa a so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma. A naxa na yexε firinyie fan itaxun birin ma.

⁴² Nama birin naxa e dege han e wasa.

⁴³ Taami nun yexε donxoε to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

⁴⁴ Mixi naxee taami don, xeme wulu suuli nan nu e ra.

Isa jerefe ye fari (Matiyu 14:22-33)

⁴⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala a foxirabiree be, e xa baki kunkui kui, e giri naakiri ma. E xa siga a ya ra Betesayida, a tan xa nu pama ragbilen.

⁴⁶ A to ge a jungude pama ma, a naxa te Ala maxandide geya fari.

⁴⁷ Koe to so, kunkui nu na baa tagi. Isa keren nan nu na xare ma.

⁴⁸ A naxa a foxirabiree to e na toorofoe a paaxi ra laala bade, barima foye ya nu rafindixi e ma. Subaxe, Isa naxa fa a foxirabiree ma, a jerefe baa fari. A gbe mu nu luxi a xa dangi e ra,

⁴⁹ e fa a to jere ra ye fari. E naxa a mapoxun tubari ra, e sonxoε rate,

⁵⁰ barima e birin nu Isa toxi, e birin gaaxuxi. Kono Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontofili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

⁵¹ Isa naxa te e xa kunkui kui, foye fan naxa a raxara. E birin naxa kaaba, e de ixara.

⁵² E mu nu taamie xa kaabanako fe fahaamuxi, barima e xaxili mu nu rabixi.

Isa furema gbegebe rayalanfe Genesareti (Matiyu 14:34-36)

⁵³ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti boxi, e kunkui xiri naa.

⁵⁴ E to goro kunkui kui, mixie naxa Isa kolon keren na,

⁵⁵ e naxa na boxi birin isa. E nu Isa xili mema dede, e nu fama e gi ra furemae ra a xon, e saxi e xa sadee ma.

⁵⁶ Isa nu soma daaxa nun taa yo kui, mixie nu furemae sama a ya ra yire makenenxie, e a mayandi e xa e belεxe din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

7

Ala xa seriye nun Adama xa naamunyi (Matiyu 15:1-20)

¹ Farisenie naxa e malan Isa yire, e nun seriye karamoxo ndee naxee nu bara fa kelife Darisalamu.

² E naxa a to, a foxirabiree ndee e degema e belεxe seniyyentaree ra, e mu e raxaxi naamunyi ki ma.

³ Farisenie nun Yuwifi birin ne e degema fo e e belexe raxa sinden e xa naamunyi ki ma naxan fatanxi e benbae ra.

⁴ Xa e keli nama yire, e mu e degema sinden, fo e ge e maxade a diine ki ma. Naamunyi wuyaxi man na e yi ra, alo tonbili, tunde, nun paani maxa ki.

⁵ Na kui, Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa maxarin, «Munfe ra i foxirabirae mu biraxi forie xa naamunye foxo ra, e nu e dege e belexe seniyentaree ra?»

⁶ Isa naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra a xa Kitaabui kui,

<Yi nama n binyama e de ne,

konoo e boje makuya n na pon!

⁷ E xa sali fufafu na a ra,

barima e mixi xaranma adamadie xa maroxunye nan na

alo na naamunye nan findixi n tan ma seriye nan na.»

⁸ «Wo bara Ala xa seriye bejin, wo bira mixie xa naamunyi foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a masen e be, «Wo fataxi de! Wo gbilenxi Ala xa seriye nan foxo ra alako wo xa bira wo gbe naamunyi foxo ra!

¹⁰ Annabi Munsa bara a masen, <Wo xa wo baba nun wo nga binya.> A man bara a masen, <Mixi yo naxan a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.>

¹¹ Konoo wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, <I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,>

¹² hali na kanyi mu fefe raba a baba nun a nga be.

¹³ Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunye saabui ra, wo man fa nee nan masenma wo xa die be. Wo na fe mooli gbegbe nan nabama, bafe yi ra.»

¹⁴ Isa man naxa nama xili, a a masen e be, «Wo birin xa wo tuli mati n na, wo xa fahaamui soto.

¹⁵⁻¹⁶ Donse naxan keli a fari ma, a so mixi fate i, a sese mu na naxan noma a kanyi findide mixi seniyentare ra. Fe kobi naxee kelima mixi boje ma, nee nan a kanyi findima mixi seniyentare ra.»

¹⁷ Isa to bara keli nama xun, a so banxi, a foxirabirae naxa a maxarin yi taali woyenyi ma.

¹⁸ A naxa a masen e be, «Yaxa wo fan mu fahaamui soto? Wo mu a kolon, a donse yo keli a fari ma, a so mixi fate i, na mu noma a kanyi findide mixi seniyentare ra?»

¹⁹ Barima na mu soma boje xa kui, a goroma furi ne, a fa mini mixi fate i.» Na kui, Isa a masen ne, a donse birin seniyen.

²⁰ A man naxa a masen, «Fe kobi naxan kelima mixi boje ma, na nan a kanyi findima mixi seniyentare ra.

²¹ Barima xaxili kobi fatanma mixi boje nan na, alo langoepa, mure, faxe tife,

²² yene, wasatareya, jaaxui, yanfanteya, jengeya, toone, konbi, yete igboe, nun daxupa.

²³ Na fe kobie birin kelima mixi boje nan ma, e a kanyi findi mixi seniyentare ra.»

Siriya Fenisiya gine xa danxaniya (Matiyu 15:21-28)

²⁴ Isa naxa keli menni, a siga Tire boxi ma. A naxa so a yigiyade. A mu nu wama mixi yo xa a yire kolon, konoo a mu no a noxunde.

²⁵ Gine nde nu na, pinne nu naxan xa di gine foxo ra. A to Isa xa fe me, a naxa fa a yire, a suyidi a be.

²⁶ Yuwifi xa mu nu yi gine ra, a nu barixi Siriya Fenisiya ne. A naxa Isa mayandi, a xa pinne keri a xa di gine foxo ra.

²⁷ Isa naxa a yaabi, «A lu dimae nan singe xa e dege, barima a mu lan taami xa ba dimedie yi ra, a sa baree bun.»

²⁸ Gine fan naxa a yaabi, «Marigi, i nondi, konoo baredi naxee na teebili bun ma, e fan dimae xa donse donma naxan birama boxi.»

²⁹ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi xa fe ra, siga, pinne bara gbilen i xa di gine foxo ra.»

³⁰ Gine to gbilen a xonyi, a naxa a xa di li a saxi sade ma, pinne bara gbilen a foxo ra.

Isa tulixori boboxi rayalanfe

³¹ Isa naxa keli Tire bɔxi, a dangi Sidon, a gbilen Galile baa mabiri, Taa Fu bɔxi ma.

³² E naxa fa tulixɔri nde ra a xɔn ma, wɔyɛnfe xɔrɔxɔxi naxan ma, e Isa mayandi a xa a belɛxɛ sa a ma.

³³ Isa naxa tulixɔri tongo pama yire, e sa ti e xati ma. Isa naxa a belɛxɛsolee raso tulixɔri tulie kui, a a yetɛ kan deyɛ sa a nenyi ma.

³⁴ A naxa a ya rate koore, a a pɛngi rate a belebele ra. A fa a fala tulixɔri bɛ, «Efafata!» Na nan falaxi e xa xui, «I xa rabi!»

³⁵ A tulie naxa fe mɛ keren na, a nenyi fan naxa keli, a naxa wɔyɛn fɔlɔ a fanyi ra.

³⁶ Isa naxa e yamari, a e naxa yi fe fala mixi yo bɛ. Kɔnɔ hali Isa to nu tɔnyi dɔxɔma e ma kiyoki, e tan nu sigama a xa xibaaru fala ra nan tui.

³⁷ E nu bara kaaba ki fanyi, e nu a fala, «A fe fanyi mɔoli birin nabama! A a niyama tulixɔri xa fe mɛ, boboe fan xa wɔyɛn!»

8

Isa donse fife xɛmɛ mixi wulu naani ma (Matiyu 15:32-39)

¹ Na saxanyi, pama gbegbe man nu bara e malan. Donse to mu nu e yi ra, Isa naxa a fɔxirabirɛe xili, a a masen e bɛ,

² «N bara kinikini yi pama ma, barima a xi saxan nan yi ki, e na n yire. Donse yo mu e bɛ yi ki.

³ N na a fala ya, e xa siga e xɔnyi kaame ra e ma, e tɔrɔma nɛ kira xɔn ki fanyi. Ndee na e ya ma, e kelide makuya.»

⁴ Isa fɔxirabirɛe naxa a yaabi, «Taami sɔtɔma di yi wula kui naxan yi pama wasama?»

⁵ Isa naxa e maxɔrin, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

⁶ Isa naxa a fala pama bɛ e xa dɔxɔ bɔxi. A naxa na taami gundi solofere tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a fɔxirabirɛe yi ra, e xa e itaxun pama ma. E fan naxa a raba na ki.

⁷ Yɛxɛ lanma ndee fan nu na e yi ra. Isa to Ala nuwali sa e xa fe ra, a naxa a fala, a e fan xa itaxun.

⁸ Nama naxa a dege han e wasa. Donse dɔnxɔɛ fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

⁹ Mixi wulu naani pɔndɔn nan nu na naa. Isa to e ragbilen,

¹⁰ a naxa te kunkui kui keren na, e nun a fɔxirabirɛe naxa siga Dalamanuta bɔxi ma.

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatareja

(Matiyu 16:1-12)

¹¹ Farisenie naxa fa, e nun Isa naxa wɔyɛn fɔlɔ. E to nu wama a matofe, e naxa a maxɔrin a xa tɔnxuma makaabaxi nde masen e bɛ kelife koore ma.

¹² Na naxa Isa bɔjɛ tɔrɔ ki fanyi. A naxa a masen, «Munfe ra yi waxati mixie n maxɔrinma tɔnxuma makaabaxi ma? N xa nɔndi fala wo bɛ, tɔnxuma yo mu fima yi waxati mixie ma.»

¹³ Na xanbi a naxa keli e xun ma, a man baki kunkui kui girife ra naakiri ma.

¹⁴ A fɔxirabirɛe nu bara nɛɛmu fade taami nde ra e xun. Taami gundi keren peti nan nu na e yi ra kunkui kui.

¹⁵ Isa naxa yi matintin e ra, «Wo wo yetɛ ratanga Farisenie nun Herode xa lɛbini ma.»

¹⁶ E naxa so wɔyɛnfe e bore bɛ na fe ma, a a na falaxi nɛ barima taami mu na e yi ra.

¹⁷ Isa to e xa wɔyɛnyi kolon, a naxa a masen e bɛ, «Wo taami fe falama wo bore bɛ munfe ra? Han ya wo mu xaxili sɔtɔ, wo mu fe fahaamu? Wo xaxili mu rabixi?»

¹⁸ Ya na wo bɛ, kɔnɔ wo mu se toma. Tuli na wo bɛ, kɔnɔ wo mu fe mɛma. Wo nɛɛmuxi nɛ?

¹⁹ N taami gundi suuli itaxun mixi wulu suuli ma dɛnnaxɛ, wo debe yeri rafe taami dɔnxɔɛ ra?» E naxa a yaabi, «Fu nun firin.»

²⁰ «N man to taami gundi solofere itaxun xɛmɛ wulu naani ma, wo debe yeri rafe taami dɔnxɔɛ ra?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

²¹ A fa e maxɔrin, «Han ya wo mu fahaamui sɔtɔ?»

Dɔnxui rayalanfe

²² E to so Betesayida, mixie naxa fa dɔnxui nde ra Isa xɔn, e a mayandi a xa a belɛxɛ sa a ma.

²³ Isa naxa donxui belexe suxu, a mini a ra taa fari ma. A naxa a dɛye sa a ya ma, a a belexe sa a ma, a fa a maxorin, «I se nde toma?»

²⁴ Donxui naxa a ya rabi, a fa a fala, «N bara mixie to jere ra, konɔ e luxi alo wuri bilie.»

²⁵ Isa man naxa a belexe sa a ya ma. Donxui to a ya rabi sonon, a nu bara yalan, a se birin igbema a fanyi ra.

²⁶ Na temui, Isa naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi keren na, hali i mu so taa kui.»

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra

(Matiyu 16:13-20, Luki 9:18-21)

²⁷ Isa nun a foxirabiree man naxa mini sigafe ra taa naxee na Sesareya Filipi rabilinyi. Kira xon, Isa naxa a foxirabiree maxorin, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

²⁸ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya, xa na mu a ra namiponme gbete.»

²⁹ Isa man naxa e maxorin, «Konɔ wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

³⁰ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa a xa fe fala mixi yo be.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:21-28, Luki 9:22)

³¹ Isa naxa a masen folo e be, a fo Adama xa Di xa toore gbege soto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxo mu lama a ra, e a faxes, konɔ xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxes ma.

³² A naxa yi woyenyi birin masen e be a fiixe ra. Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ma, a xa ba na mooli falafe.

³³ Konɔ Isa naxa a ya rafindi a foxirabiree ma, a fa a fala Piyeri be, «Keli n ya i, i tan Sentane! I xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

³⁴ Na xanbi, Isa naxa jama xili a nun a foxirabiree, a a masen e be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxes ra, a bira n foxo ra.

³⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra a nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, na kanyi kisima ne.

³⁶ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

³⁷ Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na?

³⁸ Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra yi waxati mixi kobie nun yunubitoe tagi, n tan Adama xa Di fama n Baba xa noore kui temui naxe n nun maleke seniye xie, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.»

9

¹ Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to fa ra senbe kui.»

Isa norofe

(Matiyu 17:1-13, Luki 9:28-36)

² Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. Menni Isa naxa masara, a noore e ya xori.

³ A xa sosee naxa fiixe a mooli nde ra naxan mu toma dunija ma.

⁴ Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to naa e nun Isa woyenfe.

⁵ Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamoxo, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁶ Piyeri na fala ne a to mu nu sese kolon a naxan falama, barima a tan nun a booree nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁷ Na xanbi, nuxui naxa goro e xun ma, xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki. Wo wo tuli mati a ra.»

⁸ Na ikoroxi ra, Isa foxirabiree to e ya rage, e mu mixi yo to e yire fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, e fe naxan toxi e ya ra, e naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxes ma.

¹⁰ E naxa na ragata e xaxili ma, e nu e bore maxorin, «A to a fala a a kelima faxe ma, na munse masenxi?»

¹¹ E naxa Isa maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹² A naxa a masen e be, «Nondi na a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan. A man sebexi munfe ra, a fo Adama xa Di xa toore gbegbe soto, mixie a mabere?»

¹³ Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya nan bara fa, kono e bara e waxonfe birin niya a ra, alo a xa fe sebexi ki naxe.»

*Isa pinne kerife dimedi foxo ra
(Matiyu 17:14-23, Luki 9:37-45)*

¹⁴ Na xanbi, e naxa sa foxirabire booree li, e nun seriye karamoxoe nu na xoroxofe e xa woyenyie kui, pama gbegbe fan nu na e rabilinyi.

¹⁵ Nama fefe Isa to, e naxa kaaba, e e gi, e xa sa a xebu.

¹⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo nun yee na woyenfe yi mooli ra munfe ma?»

¹⁷ Xeme nde naxa a yaabi pama tagi, «Karamoxo, n faxi n ma di xeme nan na i xon, barima pinne na a foxo ra naxan bara a de bobo.

¹⁸ A na keli a ra dede, a a rabirama ne boxi, a de xunfe nu fa mini, a nu a pinyi raxin, a fate birin xoroxo a ra. N bara i foxirabiree mayandi e xa yi pinne keru a foxo ra, kono e mu no.»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan danxaniyatatare bonsoe, n xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.»

²⁰ E naxa fa a ra a xon. Ninne to Isa to, a naxa di rabira keren na, a nu fa a mapindigilin boxi, a de xunfe nu mini.

²¹ Isa naxa a baba maxorin, «Yi rabama a ra kabi mun temui?» A naxa a yaabi, «Kabi a dimedi temui.

²² Sanmaya wuyaxi yi pinne a rabirama te xora, xa na mu ye, alako a xa a faxa. Kono xa i noma fe nde ra, muxu mali. Kinikini muxu ma!»

²³ Isa naxa a masen a be, «I naxe, xa n noma. Fefe mu na naxan mu noma rabade mixi be xa danxaniya na a be.»

²⁴ Di baba fan naxa a xui ite keren na Isa mayandife ra, «Danxaniya na n be,

kono n mali n ma danxaniyatatarepa xa fera!»

²⁵ Isa to pama to, e fafe e gi ra, a naxa woyen pinne ra, «I tan pinne naxan bara yi di de bobo, i a tuli xori, n bara i yaamari, gbilen a foxo ra, i man naxa a tooro sonon!»

²⁶ Ninne naxa sonxo, a di raketun a ra a paaxi ra, a fa gbilen a foxo ra. Di naxa lu alo a faxaxi ne. Mixi gbegbe naxa a fala, «A bara faxa.»

²⁷ Kono Isa naxa a suxu a belexe ma, a a rakeli, di fan naxa ti.

²⁸ Isa to so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na pinne keride?»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «Yi pinne mooli tan kerima mixi foxo ra Ala maxandi nan tun na.»

*Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde
(Matiyu 17:22-23, Luki 9:43-46)*

³⁰ E naxa keli menni, e Galile boxi igiri. Isa mu nu wama mixie xa a yire kolon,

³¹ barima a nu na a foxirabiree xaranfe ne. A naxa a masen e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, e a faxa. A xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

³² Kono a foxirabiree mu a xa woyenyi fahaamu, e man mu suusa a maxorinde.

*Mixi naxan tide gbo
(Matiyu 18:1-5, Luki 9:46-48)*

³³ E naxa so Kapere namu. E man to so banxi kui, Isa naxa e maxorin, «Wo nu na woyenyi mundun kira xon?»

³⁴ Kono e mu sese fala, barima e to nu woyenma e bore be kira xon, e nu wama a kolonfe ne naxan tide gbo e ya ma.

³⁵ Na kui, Isa to a magoro, a naxa yi mixi fu nun firin xili, a a masen e be, «Xa mixi yo wa findife yarerati ra, fo na kanyi xa findi birin xa xanbirati ra, a findi birin hayi fanma ra.»

³⁶ Isa naxa dimedi nde tongo, a a ti e tagi. A naxa dimedi doxo a san ma, a fa a masen a foxirabiree be,

³⁷ «Mixi yo naxan yi dimedi mooli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo n nasene, na

kanyi mu n tan gbansan xa rasenexi. A bara n xεema fan nasene.»

*Findife Isa foxirabire ra
(Luki 9:49-50)*

³⁸ Yaya naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu bara xeme nde to a jinne kerima mixi foxo ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won foxo ra.»

³⁹ Isa naxa a masen, «Wo naxa a raton, barima mixi yo kaabanako raba n xili saabui ra, na kanyi mu noma fe jaaxi falade n ma fe ra mafuren.

⁴⁰ Na kui, mixi naxan mu a ikelixa won xili ma, a kanyi na won be ne.

⁴¹ Mixi yo wo ki ye n xili ra wo to biraxi Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a barayyi ra muku.»

*Maratantanyi saabui
(Matiyu 18:6-9, Luki 17:1-2)*

⁴² «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be gemε binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma.

⁴³⁻⁴⁴ Xa i belexe findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i belexe keren bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin luxi na, i fa siga yahannama, te mu xubenma dennaxe.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xa i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i sanyi keren bolonxi, na fisa i be dine i sanyi firin luxi na, i fa woli yahannama.

⁴⁷ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin luxi na, i fa woli yahannama,

⁴⁸ kuli mu faxama dennaxe, te fan mu xubenma.»

(Matiyu 5:13, Luki 14:34-35)

⁴⁹ «Te sama ne mixi birin ma, alo foxe sama donse ma ki naxe.

⁵⁰ Foxe findixi fe fanyi nan na, konο xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di? Foxe xa lu wo i, wo xa lu bojesa kui wo bore tagi.»

10

*Futi nun fatanyi
(Matiyu 19:1-9, Luki 16:18)*

¹ Isa naxa keli menni, a siga Yudaya boxi a nun Yuruden naakiri ma. Nama gbegebe man naxa e malan a yire, a fan naxa e kawandi folo, alo a nu darixi a ra ki naxe.

² Farisenie naxa fa Isa yire alako e xa gantanyi te a be. E naxa a maxorin, «A daxa xeme xa mee a xa gine ra?»

³ Isa naxa e yaabi, «Annabi Munsa wo yamari munse ra?»

⁴ E fan naxa a yaabi, «Annabi Munsa a fala ne, a xa xeme wa meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi nan nafala, a fa mee gine ra.»

⁵ Isa naxa a masen e be, «Annabi Munsa yi yaamari sebexi ne wo be wo xaxili to xoxo.

⁶ Konο dunipa folo fole ra, Ala naxa xeme nun gine daa.

⁷ «Na kui, xeme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri,

⁸ e firin findi keren na.» Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sonon, e firin bara findi keren na.

⁹ Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa e rafatan.»

¹⁰ E to so banxi, Isa foxirabiree man naxa a maxorin na masenyi ma.

¹¹ Isa naxa a masen e be, «Mixi yo mee a xa gine ra, a sa gbete doxo, a kanyi bara yene raba.

¹² Xa gine fan mee a xa xeme ra, a sa doxo xeme gbete xon, a fan bara yene raba.»

*Isa nun dimedie
(Matiyu 19:13-15, Luki 18:15-17)*

¹³ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, konο a foxirabiree naxa woyen na mixie ma.

¹⁴ Isa to na fe to, a naxa xono, a fa a masen a foxirabiree be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan soma Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁵ N xa nondi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

¹⁶ A naxa dimedie doxo a san ma, a a belexe sa e ma, a duba e be.

*Segetala bannaxi
(Matiyu 19:16-30, Luki 18:18-30)*

¹⁷ Isa to nu bara kira suxu, xeme nde naxa fa a gi ra a foxo ra, a a xinbi sin a bun ma. A naxa Isa maxorin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto ke ra?»

¹⁸ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.»

¹⁹ I seriye kolon: «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa muje ti. I naxa mixi tojege. I naxa fu mixi ma. I baba nun i nga binya.»

²⁰ Xeme naxa Isa yaabi, «Karamoxo, n bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

²¹ Isa naxa xeme mato, a naxa a xanu. A naxa a masen a be, «Fe keren nan fa luxi i be. Siga, se naxan birin na i yi ra, i sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotide ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²² Xeme to na woyenyi me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbegbe nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a ya rage a rabilinyi, a fa a masen a foxirabiree be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo naafuli kanyie be ki fanyi!»

²⁴ A foxirabiree naxa kaaba a xa woyenyi ma, konon Isa man naxa a masen e be, «N ma die, sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo ki fanyi!»

²⁵ Noxome so noxon senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e nu e bore maxorin, «Nde fa noma kisode fa?»

²⁷ Isa naxa e mato, a fa a masen e be, «Adama mu noma a yete rakisode, konon Ala tan noma fe birin na.»

²⁸ Piyeri naxa woyen folo Isa be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.»

²⁹ Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma n tan nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, a findi banxi ra ba, xunyae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, die ba, boxie ba,

³⁰ na kanyi fama na birin noxoe keme keme nan sotide. Foxoe yo, xunyae yo,

taarae yo, babae yo, ngae yo, boxie yo, a e sotoma yi dunina ma a nun paxankate ra, a man fa abadan kisi soto aligiyama.

³¹ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbiratie fan findi yareratie ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-19, Luki 18:31-34)

³² Isa nun a foxirabiree naxa kira suxu tefe Darisalamu, Isa tixi e ya ra. A foxirabiree nu kontofilixi, naxee fan nu biraxi e foxo ra, nee fan nu gaaxuxi. Isa man naxa a foxirabiree fu nun firin xun lan, a so fe tagi rabafe e be naxan fama a tan lide.

³³ A naxa a masen, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe belexe, e a makiiti faxe kiiti ra, e a so kaafirie yi ra.

³⁴ E a mayelema ne, e deye boxun a ma, e a bonbo sebere ra, e man fa a faxa. Konon a xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

Sebede xa die xa maxorinyi

(Matiyu 20:20-28, Luki 22:24-47)

³⁵ Na xanbi, Sebede xa die, Yaki nun Yaya, e naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Karamoxo, muxu wama a xon ma ne, muxu na fe naxan yo maxorin i ma, i xa na raba muxu be.»

³⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³⁷ E naxa a yaabi, «Tin muxu be, keren xa doxo i yirefanyi ma, boore fan xa doxo i koola ma i xa noxe kui.»

³⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. Wo noma tinde toore ra, alo n tan tinma a ra ki naxe? Wo noma tide toore ya i naxan fafe n lide?»

³⁹ E naxa a yaabi, «Muxu noma.» Isa fan naxa a fala e be, «Wo fan yati fama paxankate sotide alo n tan. Wo fan fama tide n ma toore bun ma naxan fafe n lide.

⁴⁰ Konon doxofe n yirefanyi nun n koola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, a ragataxi naxee be.»

⁴¹ Foxirabiree fu donxoe to na fe me, e boje naxa te folo Yaki nun Yaya ma.

⁴² Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Wo a kolon, naxee kolonxi jamane

mangɛe ra, e mixie yamarima a xɔrɔxɔe ra, e e sɛnbɛ raminima e ma alako e xa mangɛya xa kolon.

⁴³ Kɔnɔ a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo malima nan na.

⁴⁴ Mixi naxan wama findife wo xa yarɛrati ra, a kanyi xa findi birin xa konyi nan na.

⁴⁵ Hali Adama xa Di a faxi na nan ma. A mu faxi xɛ mixie xa wali a tan bɛ. A faxi nɛ alako a tan nan xa wali mixie bɛ, a xa mixi gɛgɛbe xunsara a xa faxɛ saabui ra.»

*Isa Yeriko dɔnxui rayalanfe
(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)*

⁴⁶ E naxa so Yeriko. Isa nun a fɔxirabirɛɛ man to nu kelife naa, e nun nama gɛgɛbe, Timeyo xa di xɛmɛ Baritimeyo nu dɔxɔxi kira dɛ ra kule matide. Dɔnxui nan nu a ra.

⁴⁷ A to a mɛ a Isa Nasaretika nan nu dangife naa, a naxa so a xilife a xui itexi ra, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁸ Nama naxa wɔyɛn dɔnxui ma a a xa a sabari, kɔnɔ a pan naxa a xui ite dangi a singe ra, a nu xili ti, «Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁹ Isa naxa ti, a a fala, «Wo a xili.» E naxa dɔnxui xili, e a fala a bɛ, «Limaniya! Keli, Isa na i xilife!»

⁵⁰ Dɔnxui naxa a xa donma binye wɔlɛ keren na, a keli, a tungan, a siga Isa yire.

⁵¹ Isa naxa a maxɔrin, «I wama n xa munse raba i bɛ?» Dɔnxui naxa a yaabi, «Karamɔxɔ, n wama nɛ n ya xa se to.»

⁵² Isa naxa a masen a bɛ, «Siga, i xa danxaniya bara i rakisi.» A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa fɔxɔ ra kira xɔn.

11

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Luki 19:28-44, Yaya 12:12-16)

¹ E to makɔrɛ Darisalamu ra, e na Betifage nun Betani yire li, Oliwi geya mabiri, Isa naxa a fɔxirabirɛ mixi firin xɛɛ,

² a a fala e bɛ, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nɛfɛ so naa, wo sofale lanma lima a xirixi na, mixi singe mu nu dɔxɔ naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra n xɔn ma.

³ Xa mixi nde fa sa wo maxɔrin, «Wo a fulunfe munfe ra,» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma. A a ragbilenma ya.»»

⁴ E to siga, e naxa a li sofale lanma xirixi naade nde sɛɛti ma kira dɛ ra. E to a fulun,

⁵ mixi naxee nu tixi naa, e naxa e maxɔrin, «Wo munse rabafe, wo to yi sofale lanma fulunxi?»

⁶ E naxa e yaabi alɔ Isa a masen e bɛ ki naxɛ. Nee fan naxa e lu e xa siga.

⁷ E to fa sofale lanma ra Isa xɔn, e naxa e xa donmae sa a fari, Isa fa a magoro a ma.

⁸ Mixi gɛgɛbe naxa e xa donmae itala kira xɔn ma, ndee fan naxa fɛnsɛ sɛgɛ, e nee fan sa kira xɔn ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jɛrɛfɛ Isa ya ra, a nun naxee nu jɛrɛfɛ a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,

«Tantui na won Nakisima bɛ!
Baraka na a bɛ naxan fafe Marigi xili ra!

¹⁰ Baraka na won Baba Dawuda xa mangɛya bɛ naxan na fafe!

Tantui na won Nakisima bɛ naxan na koore ma!»

¹¹ Isa to so Darisalamu, a naxa siga hɔrɔmɔbanxi kui. A to gɛ naa rabilinyi birin matode, e nun a fɔxirabirɛ mixi fu nun firinyie naxa siga Betani, barima kɔɛ nu bara so.

*Isa xɔrɛ bili dankafe
(Matiyu 21:18-22)*

¹² Na kuye iba, e to nu kelife Betani, kaame naxa Isa suxu.

¹³ A to xɔrɛ bili nde to, a ndedi makuyaxi e ra, a burexɛ na a kɔn na, a naxa sa na mato, xa a nɔma a bogi nde masɔtɔde. Kɔnɔ a to makɔrɛ xɔrɛ bili ra, a mu sese li a kɔn na fo a burexɛ, barima xɔrɛ bogi temui mu nu a lixi.

¹⁴ Isa naxa a fala xɔrɛ bili bɛ, «Mixi yo naxa i tan bogi don sɔnɔn!» A fɔxirabirɛɛ fan naxa a xui mɛ.

*Isa sarematie kerife hɔrɔmɔbanxi kui
(Matiyu 21:12-17, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-16)*

¹⁵ E to siga Darisalamu, Isa naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a sarematie nun sare-soe keri folɔ, naxee nu na naa. A naxa kɔbiri masarɛɛ xa teebilie nun ganbe matie xa dɔxɔsee rabira.

16 A man mu tin mixi yo xa dangi hōrōmōbanxi sansanyi kui, e na findi e xa kote maxanin kira ra.

17 A naxa e kawandi, a a masen, «A mu sēbēxi xē, <N ma banxi xili falama nē, si birin ma salide banxi?> Kōnō wo tan bara a findi mupētē dōxōde ra.»

18 Sērēxēdubē kuntigie nun seriye karamōxōe to yi fe mē, e naxa fēere fen fōlō e nōma Isa faxade ki naxē. E nu gaaxuxi a ya ra, barima a nu jama birin dē ixarama a xa kawandi ra.

19 Nunmare to so, Isa nun a fōxirabirēe man naxa keli taa kui.

*Xōrē bili xare nun Ala maxandife
(Matiyu 21:20-22)*

20 Na kuye iba, e to nu dangife, a fōxirabirēe naxa xōrē bili to a bara xara han a sanke.

21 Piyeri to ratu, a naxa a fala Isa bē, «Karamōxō, a mato, i xōrē bili naxan danka, a bara xara gben.»

22 Isa naxa a masen e bē, «Wo xa danxaniya Ala ma.

23 N xa nōndi fala wo bē, xa wo a fala yi geya bē, <Keli be, i sa sin baa ma,> xa na kanyi mu siike a bōrē ma, a la a ra, a naxan falaxi a rabama nē, na fe rabama nē na kanyi bē.

24 Na nan a ra, n xa a fala wo bē, wo na Ala maxandi fefe ra, xa wo la a ra a wo bara a soto, wo a sotoma nē.

25-26 Wo na ti Ala maxandide tēmui naxē, xa fe nde na wo nun mixi nde tagi, wo xa dijē a ma, alako wo Baba naxan na ariyanna, a fan xa dijē wo xa yunubie ma.»

*Isa walima nde xa yaamari ma?
(Matiyu 21:23-27, Luki 20:1-8)*

27 E man naxa so Darisalamu. Isa to nu a jērēfē hōrōmōbanxi kui, sērēxēdubē kuntigie, seriye karamōxōe, nun Yuwifēe xa forie naxa fa a yire,

28 e a maxōrin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi sēnbē fixi i ma, i xa yi fee raba?»

29 Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxōrin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama nē wo bē n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

30 Yaya to nu mixie xunxama ye xōra, Ala nan a xēxi ba, ka adama? Wo n yaabi.»

31 Na kui e naxa so wōyēnfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxē, <Ala,> a a falama nē won bē, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

32 Kōnō won na a yaabi, <Adama,> na fan findima fe nan na won bē.» E nu gaaxuxi jama nan ya ra, barima birin Yaya maḵōxunxi namijōnme yati nan na.

33 Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» Isa fan naxa a masen e bē, «N fan mu a falama wo bē n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

12

*Bōxi rawali jaaxie xa taali
(Matiyu 21:33-46, Luki 20:9-19)*

1 Isa man naxa so taali wōyēnyie falafe e bē, a a masen, «Xēmē nde naxa weni bilie si. A naxa tētē rabilin bōxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dēnnaxē. Na xanbi, a naxa na heri bōxi rawalie ma, a fa biyaasi.»

2 «Weni bogi ba tēmui to a li, bōxi kanyi naxa konyi nde xē bōxi rawalie xōn ma, e xa weni bogi nde so a yi ra.

3 Kōnō, bōxi rawalie naxa na konyi suxu, e a bōnbō, e a ragbilen a bēlēxē igeli ra.»

4 «Bōxi kanyi man naxa konyi gbētē xē e xōn ma. E naxa na fan bōnbō a xunyi ma, e a konbi a mayaagixi ra.

5 Bōxi kanyi man to mixi gbētē xē, e naxa na tan faxa. Bōxi kanyi mixi wuyaxi gbētē xē nē e xōn ma na ki. E naxa ndee bōnbō, e ndee faxa.»

6 «Bōxi kanyi xa di xanuxi kerēnyī nan nu fa luxi. A dōnxōe ra, a naxa na xē e xōn ma, barima a nu bara a fala, <E n ma di tan binyama nē.>

7 Kōnō yi bōxi rawalie naxa a fala e bore bē, <Yi nan na kē tongoma ra, wo fa, won xa a faxa alako kē xa findi won gbe ra.>

8 E naxa a suxu, e a faxa, e fa a woli tētē xanbi ra.»

9 «Na kui, bōxi kanyi munse rabama fa? A sigama nē naa, a bōxi rawalie faxa, a a xa bōxi so mixi gbētē yi.

10 Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

«Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagiye ra.

11 Marigi foxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»

12 A nu woyenfe naxee be, e naxa a kolon a Isa yi taali woyenyi masenxi e tan nan be. E nu katafe e xa a suxu, konko e nu gaaxuxi jama nan ya ra. Na kui, e naxa keli a xun, e siga.

*Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Luki 20:20-26)*

13 E naxa Fariseni nun Herode foxirabire ndee xee Isa xon alako e xa gantanyi te a be, e xa a masoto woyenyi kui.

14 E to siga a yire, e naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be. I mixie xaranma Ala xa kira nan na a nondi ki ma. A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma? Muxu xa a fi, ka muxu naxa a fi?»

15 Isa to e xa filankafuija kolon, a naxa e yaabi, «Wo katafe n masotode munfe ra? Wo fa gbeti kobiri kole keren na n xon ma, n xa a mato.»

16 E to fa keren na, a naxa e maxorin, «Nde xili nun misaali na yi kobiri kole ma yi ki?» E naxa a yaabi, «Roma Mange gbe.»

17 Isa naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» E fan naxa kaaba Isa xa fe ma.

*Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma
(Matiyu 22:23-33, Luki 20:27-40)*

18 Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma,

19 «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebe muxu be Kitaabui kui, «Xa xeme nde taara faxes, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dodoxa, alako a xa bonsoe fi a taara ma.»

20 Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine dodoxo, a faxes, a mu bonsoe yo lu.

21 A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, konko a fan naxa faxes, a mu bonsoe yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra.

22 Yi mixi solofere birin, e sese mu bonsoe lu. A donxoe ra, gine fan naxa faxes.

23 Na kui, marakeli dodoxe, na gine to dodoxi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

24 Isa naxa a masen e be, «Wo mu Ala xa Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon. Wo xa tantanyi kelide xa mu na ki?»

25 Mixie na keli faxe ma marakeli dodoxe, xeme mu gine dodoxa, gine fan mu dodoxa xeme xon. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe.

26 A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxe ma, wo mu nu Annabi Munsa xa Kitaabui xaran, wuri bili xa fe falaxi dennaxe? Ala a masen ne a be, «N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.»

27 Faxamixie xa mu Ala batuma, fo naxee baloxi. Na tan findixi wo be tantanyi nan na.»

*Yaamari naxan tide gbo a birin be
(Matiyu 22:34-40, Luki 10:25-37)*

28 Seriyee karamoxo nde naxa a maso e ra, a a tuli mati e xa woyenyi ra. A to a to a Isa bara yaabi fanyi fi, a naxa a maxorin, «Seriyee mundun tide gbo seriyee birin ya ma?»

29 Isa naxa a yaabi, «A singe nan yi ki, «Isirayila, i tuli mati, won Marigi Ala, Marigi keren peti na a ra.

30 I xa i Marigi Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, i xaxili birin na, a nun i senbe birin na.»

31 A firin nde nan yi ki, «I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.» Seriyee gbete yo mu na naxan dangi nee ra.»

32 Seriyee karamoxo naxa a fala Isa be, «I nondi, karamoxo. I bara nondi masen a Ala keren peti nan a ra, a boore mu na, fo a keren.

33 Mixi xa a xanu a boje birin na, a xaxili birin na, a nun a senbe birin na. Mixi man xa a ngaxakerenyi xanu alo a a yete xanuxi ki naxe. Nee rabatufe dangi serexe gan daaxi nun serexe birin na.»

³⁴ Isa to a to, a a bara xaxilimaya yaabi fi, a naxa a masen a be, «A gbe mu luxi i xa so Ala xa mangeya niini bun ma.» Na xanbi, mixi yo mu suusa Isa maxorinde sonon.

*Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(Matiyu 22:41-46, Luki 20:41-44)*

³⁵ Isa naxa kawandi ti folo horomobanxi kui. «Munfe ra seriye karamoxoe a falama, a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?»

³⁶ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete a masen ne, «Marigi bara a masen n Marigi be, "I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun."»

³⁷ «Dawuda yete yati a falama a be, «N Marigi». Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Nama gbegbe nu e tuli matima a ra, a xa kawandi nu rafan e ma.

*Diinela kobie
(Matiyu 23:1-39, Luki 11:37-52, 20:45-47)*

³⁸ Isa naxa a masen e be a xa kawandi kui, «Wo wo yete ratanga seriye karamoxoe ma. A rafan e ma e xa e mapere guba xungbe ragoroxi e ma, mixie xa nu e xebu taa kui binye xebuie ra.»

³⁹ E wama doxofo salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi.

⁴⁰ E kaape ginee harige mupama. E salima a xonkuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e be, a gbo ki fanyi.»

*Kaape gine xa hadiya
(Luki 21:1-4)*

⁴¹ Isa naxa doxo salide kui, a ya rafindixi kobiri kankira ma, a nu mixie mato e kobiri sama a kui ki naxe. Bannamixi wuyaxi nu kobiri gbegbe safe.

⁴² Kaape gine misikiine fan to fa, a tan naxa kobiri kole firin sa naxee yusi mu gbo.

⁴³ Na kui, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa kobiri saxi gbo dangi birin gbe ra naxee bara kobiri sa kankira kui.»

⁴⁴ E tan xa hadiya kelixi e xa naafuli nan kui, konon yi kaape gine tan xa hadiya kelixi a xa baloe nan kui.»

13

*Horomobanxi xa misaali
(Matiyu 24:1-2, Luki 21:5-6)*

¹ Isa to mini horomobanxi, a foxirabiree keren naxa a fala a be, «Karamoxo, yi banxie mato, e tixi geme xungbe naxee ra, e ti ki man tofanxi ki naxe!»

² Isa naxa a yaabi, «I yi banxi belebelee toxi? Yi geme keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

*Maratantanyi, toore, nun jaxankate
(Matiyu 24:3-14, Luki 21:7-19)*

³ Isa to nu magoroxi Oliwi geya fari, a ya rafindixi horomobanxi ma, Piyeri, Yaki, Yaya, nun Andire naxa a maxorin e doroma,

⁴ «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tonxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁵ Isa naxa so woyenfe e be, «Wo wo meeni.»

⁶ Mixi wuyaxi fama n tan xili falade e yete xun ma a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra!» Na kui, e fama mixi gbegbe ratantande.

⁷ Wo na gere fe me, wo na gere nde xili me, wo naxa kontofili, barima fo na fe moolie xa raba. Na xa mu findima dunjpa rajonyi ra sinden.

⁸ Sie kelima ne e boore xili ma, pamanee e boore gere. Boxi fama ne serende yire wuyaxi, kaame fan sin boxi ma. Na birin findima mantooroli folo nan na.»

⁹ «Wo xa meeni wo yete ma, barima e wo soma ne kiitisae yi ra, e wo bonbo salide banxie kui. Wo tima ne gominde nun mangee ya i n tan ma fe ra, wo findima ne n ma seedee ra e tan be.»

¹⁰ Fo xibaaru fanyi xa kawandi si birin be sinden.

¹¹ E na wo xanin wo makiitide temui naxe, wo naxa kontofili wo xa masenyi xa fe ra beenun wo xa a ti. Ala na woyenyi naxan yo fi wo ma na waxati ma, wo xa na nan fala, barima wo tan xa mu woyenma, Ala Xaxili Seniyenxi nan fama woyende.»

12 «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie belexe, e xa a faxa. Babe fan na mooli niyama a xa di ra, die fan kelima ne e barimae xili ma, e xa e faxa.

13 Mixi birin fama wo xonde n tan ma fe ra, kono naxan na a tun nabexi han a raponyi, na kanyi kisima ne.»

Se haramuxi jaaxi

(Matiyu 24:15-28, Luki 21:20-24)

14 «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi jaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire a mu lan a xa ti dennaxe, wo tan naxee na Yudaya na temui, wo xa wo gi geyae fari.

15 Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

16 Naxan na xe ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

17 Na waxati findima gbaloe nan na furuginxe nun dingee be!

18 Wo Ala maxandi na naxa wo li jeme temui!

19 Barima toore a lima na waxati ma, naxan maniyee singe mu nu to kabi Ala naxa dunija daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

20 Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi konti ra, adama yo mu kisima nu. Kono a nde baxi a konti ra mixi sugandixie nan xa fe ra.»

21 «Xa mixi nde sa a fala wo be, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na menni>, wo naxa la a ra.

22 Barima wule falee fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namijonmee ra. E fama tonxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa noma.

23 Wo meeni wo yete ma. N bara fe birin masen wo be beenun a waxati xa a li.»

Adama xa Di gbilenfe

(Matiyu 24:29-31, Luki 21:25-28)

24 «Na naxankate waxati dangi xanbi, <soge ifooroma ne, kike yanbe bama ne,

25 tunbuie birama ne boxi, se naxan birin na koore ma a serenma ne.»

26 «Na temui Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun noore ra.

27 A a xa malekee xema ne dunija tunxun naani birin na, e xa sa a xa mixi sugandixie malan keli seeti han seeti.»

Xore bili xa misaali

(Matiyu 24:32-35, Luki 21:29-33)

28 «Wo xore bili mato misaali ra, wo xa xaxili soto. A salonyi na jingi, a burexe neene naxa mini, wo a kolonma ne jeme bara makore.

29 Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon Adama xa Di bara makore, a jan tixi naade ra.

30 N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

31 Koore nun boxi dangima ne, kono n ma masenyi tan mu dangima abadan.»

Dunija raponyi waxati kolonfe

(Matiyu 24:36-44)

32 «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama loxoe nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

33 Wo meeni wo yete ma, wo naxa yanfa, barima wo fan mu a kolon yi fee sa kamalima temui naxe.»

34 «A maniyaxi xeme nan na, naxan na sigafe biyaasi. A na keli a xa foxoe xun, a na birin taxuma a xa konyie ra, a kankan ti a xa wali de, a man a fala naade kante be, a a naxa yanfa.

35 Na kui, wo naxa yanfa. Xa foxoe kanyi gbilenma nunmare nan na ba, xa na mu koe tagi, xa na mu konkore deya singe, xa na mu geesege, wo mu a waxati yo kolon.

36 Xa a fa wo terenna, a naxa a li de wo xife!

37 N naxan falama wo be, n na nan a falama birin be: Wo naxa yanfa!»

14

Yanfanteya Isa be

(Matiyu 26:1-5, Luki 22:1-6)

1 Xi firin nan nu luxi beenun Saya-maleke Dangi Sali xa a li, naxan man xili falama Taami Lebinitare Sali. Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na feere fenfe e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa.

² E naxa lan a ma, «Won naxa a suxu sali loxo, xa na mu a ra jama a xunyi kelima ne.»

*Gine nde labunde ture safe Isa ma
(Matiyu 26:6-13)*

³ Isa to nu na Betani, Simon kune kanyi xunyi, a a degefe teebili ra, gine nde naxa fa. Narada labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoxo ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira gema ra. Gine to bitire de rabi, a naxa labunde ture sa Isa xunyi.

⁴ Kono mixi ndee nu na naa, e naxa xono, e a fala e bore be, «Yi labunde ture makanaxi yi moli ra munfe ra?»

⁵ Xa a sa mati ne nu, a sare noma dangide walike xa je keren wali sare ra, na kobiri fan no fide setaree ma.» E boje naxa te gine xili ma.

⁶ Kono Isa naxa a masen, «Wo yi gine lu na. Wo na a torofe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be.»

⁷ Setaree luma ne wo ya ma temui birin. Wo na wa a xon ma temui yo, wo noma fe fanyi rabade e be, kono n tan mu luma wo yi ra be abadan xe.

⁸ Yi gine noxi naxan na, a na nan nabaxi. A labunde saxi n ma n ma maragate loxo nan ma fe ra.

⁹ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunja birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

*Yudasi xa yanfanteya
(Matiyu 26:14-16, Luki 22:1-6)*

¹⁰ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie yire, e xa woyen alako a xa Isa sa e belexe.

¹¹ E to a me, e naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be. Na kui, Yudasi naxa so waxati fenfe a noma Isa sade e belexe temui naxe.

*Sayamaleke Dangi Sali
(Matiyu 26:17-25, Luki 22:7-34)*

¹² Taami Lebinitare Sali to a li, a loxo singe, yexeyore bama serexe ra loxo naxe, Isa foxirabiree naxa a maxarin, «I wama muxu xa sa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

¹³ A naxa a foxirabire mixi firin xee, a a fala e be, «Wo siga taa kui. Wo naralanma xeme nde ra, ye feje doxoxi a xun. Wo xa bira a foxo ra.»

¹⁴ A na so dennaxe, wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.»

¹⁵ A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, se birin yailanxi naa a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹⁶ A foxirabiree naxa siga, e so taa kui, e fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

¹⁷ Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie naxa fa.

¹⁸ E nu na e degefe teebili ra temui naxe, Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, wo tan naxee na wo degefe n fe ma yi ki, mixi keren na wo ya ma naxan fafe n yanfade.»

¹⁹ A foxirabiree naxa sunnun folo, kankan nu fa Isa maxarin, «N tan mu a ra?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «A kanyi na wo tan mixi fu nun firinyie ya ma, n nun naxan belexe ragoroma paani keren kui.»

²¹ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

*Marigi xa serexe tonxuma
(Matiyu 26:26-30, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)*

²² E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a fala e be, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²³ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, e birin naxa a min.

²⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbege be.»

²⁵ N xa nondi fala wo be, n to yi weni minfe yi ki, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma
(Matiyu 26:31-35, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

²⁷ Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexeee fan yensen.»

²⁸ Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

²⁹ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra!»

³⁰ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

³¹ Kono Piyeri naxa a fala senbe ra, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabire birin naxa gbilen na woyen keren fala ra.

Isa Ala maxandife Getesemani
(Matiyu 26:36-46, Luki 22:39-46)

³² Na dangi xanbi Isa nun a foxirabiree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doko be. N tan xa sa Ala maxandi.»

³³ A naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin a xun ma. Naxankate nun kontofili naxa Isa boje suxu.

³⁴ A naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kono wo naxa xi.»

³⁵ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi na waxati xa makuya a ra, xa na sa noma rabade.

³⁶ A naxa Ala maxandi, «N Baba, i noma fe birin na. I xa n natanga yi jaxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

³⁷ A to gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «Simon, i xife ne yi ki? I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?»

³⁸ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Manoxun fanyi na adama be, kono a fate bende tan senbe mu na.»

³⁹ Isa man to a masiga e ra, a man naxa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

⁴⁰ A to gbilen a foxirabiree yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra. Yaabi yo mu nu e yi Isa be.

⁴¹ Isa man to gbilen e yire a sanmaya saxan nde, a naxa a fala e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? A tan nan na ki, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitoe belexe.

⁴² Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-11)

⁴³ Isa jan mu nu gexi woyende, Yudas, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa keren na e nun jama, santidegema nun gbengbeta suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie nan nu e xexi.

⁴⁴ Isa yanfama nun na jama nu bara lan a ma, a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo a suxu, wo a xanin, wo a kanta.»

⁴⁵ Yudas fefe fa, a naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamoxo,» a fa a sunbu.

⁴⁶ Na kui, jama naxa Isa suxu.

⁴⁷ Mixi nde nu tixi naa, a naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁴⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na?»

⁴⁹ Loko yo loko, n nu na wo ya ma, n nu kawandi ti horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa kamali.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

⁵¹ Segetala nde fan nu na naxan nu biraxi Isa foxo ra, dugi nan gbansan nu felenxi a ma. E naxa a suxu,

⁵² kono a naxa mini a xa dugi kui, a a gi a mageli ra.

Yuwifie Isa makiitife

(Matiyu 26:57-68, Luki 22:63-65, Yaya 18:12-24)

⁵³ E naxa Isa xanin serexedube kuntigie xunyi xon. Serexedubee kuntigie, Yuwifie xa forie, nun seriye karamoxo birin nu malanxi naa.

⁵⁴ Piyeri nu bara bira Isa foxo ra, konoo a mu nu a makorema a gbe ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. E nun horomobanxi kantamae naxa doko te ra, e nu fa e maxara.

⁵⁵ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu seede fenfe Isa xili ma, alako e xa a faxa, konoo e mu se to.

⁵⁶ Mixi gbegbe naxa fa Isa toonegede, konoo e xa wulee mu nu lanma e boore ma.

⁵⁷ Mixi ndee to keli wule seede bade a xili ma, e naxa a fala,

⁵⁸ «Muxu a xui mexi ne, a a falama, <N yi horomobanxi rabirama ne, adama belexe naxan tixi, n gbete ti xi saxan bun ma, naxan mu tixi adama belexe ra.»

⁵⁹ Konoo hali na woyenyi kui, e xa seederokoya mu nu lanxi a boore ma.

⁶⁰ Na kui, serexedube kuntigie xunyi naxa keli nama tagi, a Isa maxorin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

⁶¹ Konoo Isa mu yaabi yo fi, a mu sese fala. Serexedube kuntigi xunyi man naxa a maxorin, «I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Batu Mange xa Di?»

⁶² Isa naxa a masen, «N tan nan na a ra. Wo fama Adama xa Di tode, a dokoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a to fafe ra nuxuie kui.»

⁶³ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «Won hayi na seede gbete ma yire?»

⁶⁴ Wo bara a me a Ala mabexuxi ki naxe! Wo kiiti toxi di?» E birin naxa a fala a lanma a xa faxa ne.

⁶⁵ Ndee naxa deye boxun folo a ma. E naxa a ya maxiri, e nu a madin, e nu fa a fala a be, «Namionmepa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!» A to sa kosibilie belexe, nee fan naxa a bonbo.

Piyeri a yete rasanfe Isa ma
(*Matiyu 26:69-75, Luki 22:55-62, Yaya 18:15-25*)

⁶⁶ Piyeri nu na tete kui temui naxe lanbanyi, serexedube kuntigie xunyi xa konyi gine keren naxa fa.

⁶⁷ A to Piyeri to, a a maxarafe te ra, a naxa a igbe, a a fala, «I tan, wo nun Isa Nasaretika birin nan nu a ra.»

⁶⁸ Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» A naxa mini tete kui.

⁶⁹ Konoo konyi gine man to a to, a man naxa woyen folo mixie be naxee nu na naa, «A xa mixi nde nan ya.»

⁷⁰ Piyeri man naxa a matandi. A mu bu, naxee nu na naa, e man naxa a fala Piyeri be, «Nondi na a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima Galileka nan i ra.»

⁷¹ Konoo Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! Wo yi xeme naxan ma fe falafe, n tan mu a kolon feo!»

⁷² Konkore naxa a rate keren na a deya firin nde. Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma a be, «Beemanun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa so wafe.

15

Isa xaninfe Pilati xon
(*Matiyu 27:1-2,11-26, Luki 23:1-7,13-25, Yaya 18:28-19:16*)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e to nu bara ge e xa malanyi ra, e naxa Isa xiri, e a xanin Pilati xon.

² Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

³ Serexedube kuntigie naxa fa Isa toonege fe gbegbe ma.

⁴ Pilati man naxa a maxorin, «I mu e yaabima? I mu a mexi e fe naxan birin safe i xun ma?»

⁵ Konoo Isa mu yaabi gbete yo fi sonon. Pilati fan naxa kaaba na ma.

⁶ Ne yo ne, sali na a li, Pilati dari fe nan nu a ra, a xa geelimani keren nabepin nama be, e na wa naxan yo xon.

⁷ Na waxati, geresoe ndee nu na geeli naxee nu bara keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira, e nu bara faxe ti. Xeme nde nu na e ya ma naxan nu xili Barabasi.

8 Awa pama naxa fa Pilati xɔn, e a maxɔrin, a xa a raba e be, alo a darixi a ra ki naxe.

9 Pilati naxa e maxɔrin, «Wo wama n xa Yuwifie xa mange bejin wo be?»

10 Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe toone nan ma.

11 Kɔnɔ serexedube kuntigie naxa pama kui iso, alako Pilati xa Barabasi nan bejin e be.

12 Pilati man naxa e maxɔrin, «Wo fa wama a xɔn ma n xa munse raba yi xeme ra, wo naxan ma, a Yuwifie xa mange?»

13 Nama man naxa sɔnxɔ, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

14 Kɔnɔ Pilati naxa e maxɔrin, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi?» Kɔnɔ e tan sɔnxɔe nan tun xun masama, e nu a fala, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

15 Na kui, Pilati to wa pama boje rafe e ma, a naxa Barabasi rabejin e be. A naxa yaamari fi soorie xa Isa bonbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Soorie Isa mayelefe

(Matiyu 27:27-31, Yaya 19:2-3)

16 Soorie naxa Isa xanin gomina xonyi, na tete kui, e e boore soorie birin xili.

17 E naxa mange guba gbeeli ragoro Isa ma, e fa tunbee mafilin, e e yailan mange katanyi maniye ra. E naxa na sa a xun ma,

18 e nu a xebu, «I kena, Yuwifie xa mange.»

19 E nu a xunyi bonboma wuri ra, e deye boxun a ma, e e xinbi sin, e suyidi a be.

20 E to ge Isa mayelede, e naxa mange guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-44, Luki 23:26-49, Yaya 19:16-24)

21 Sirenika xeme nde nu na dangife kira ra, a kelixi daaxa. A nu xili Simon, Alesandire nun Rufu baba. Soorie naxa a yamari, a xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

22 E naxa Isa xanin yire dennaxan xili falama Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire».

23 E naxa weni so a yi, miri seri saxi a xun, kɔnɔ a mu tin a minde.

24 E naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma, e kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtoma.

25 E nu a banbanfe temui naxe, geesege tagi nan nu a ra.

26 E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Yuwifie xa mange.»

27-28 E naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma.

29 Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, e a fala, «Ee, i tan naxan horomobanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma,

30 i yete rakisi! Goro wuri magalanbuxi kon na!»

31 Serexedube kuntigie nun seriye karamoxe fan nu a mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbete rakisi, kɔnɔ a mu noma a yete tan nakiside.

32 Isirayila mange xa mu a ra, Ala xa Mixi Sugandixi? A xa goro wuri magalanbuxi kon be ya, muxu xa a to, muxu xa la a ra.» Naxee nu banbanxi a fe ma, nee fan nu Isa konbife ne.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

33 Yanyi tagi to a li, yanyi xare ra, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma.

34 Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabejinxi munfe ra?»

35 Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «Wo a mato, a na Annabi Eliya nan xilife!»

36 Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xora, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min. A naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a ragorode.»

37 Isa naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

38 Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na, keli a fuge han a laabe.

³⁹ Sɔɔri mange naxan nu tixi Isa ya i, a to Isa laaxira ki to, a naxa a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»

⁴⁰ Gine ndee fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Salome, a nun Mariyama, Yaki lanmadi nun Yusufu nga.

⁴¹ Isa nu na Galile temui naxe, yi ginɛ nan nu birama a fɔxɔ ra, e nu walie raba a be. Gine gbete gbegbe fan nu na naa naxee nu bara Isa mati han Darisalamu.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-61, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁴² Nunmare to so, beenun malabu lɔxɔe xa folo,

⁴³ Yusufu Arimateka naxa siga Pilati xɔn. Yuwifie xa kiitisa binye nde nan nu a ra naxan nu Ala xa mangɛya niini mamefe. Limaniya kui, a naxa sa Pilati maxandi Isa fure ma.

⁴⁴ Pilati naxa terenna a kolonfe ra a Isa jan bara faxa. A naxa sɔɔri mange xili, a a maxɔrin na fe ma.

⁴⁵ Sɔɔri mange fan to a rakolon a Isa bara faxa, Pilati naxa Isa fure so Yusufu yi ra.

⁴⁶ Yusufu to kasange sara, a naxa Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kɔn, a a kasange, a fa a bele gaburi kui, naxan nu gexi gɛmɛ kui. Na xanbi, a naxa gɛmɛ xungbe mapindigilin, a a dɔxɔ gaburi de ma.

⁴⁷ Mariyama Magidalaka nun Mariyama Yusufu nga, e naxa a to e Isa ragatafe dennaxe.

16

Isa kelifɛ faxɛ ma

(Matiyu 28:1-15, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-20)

¹ Malabu lɔxɔe to ba a ra, Mariyama Magidalaka, Mariyama Yaki nga, nun Salome, e naxa labunde ture sara alako e xa a sa Isa fure ma.

² Sande lɔxɔe, kuye baxi ibade, e naxa kurun gaburi yire ra.

³ Kira ra, e naxa e bore maxɔrin, «Nde gɛmɛ bama won be gaburi de ma?»

⁴ Gɛmɛ naxan nu dɔxɔxi gaburi de ma, a nu xungbo ki fanyi. Kɔnɔ e to e ya rasiga, e naxa a to gɛmɛ bara ba naa.

⁵ E to so gaburi kui, e naxa segetala nde to a dɔxɔxi yirefanyi ma, guba fiixe ragoroxi a ma. E naxa gaaxu.

⁶ A naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu. Wo na Isa Nasaretika nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu be, a bara keli faxɛ ma. Wo a mato, e nu a saxi menni ne.

⁷ Kɔnɔ wo siga, wo sa a fala a fɔxirabiree be, a nun Piyeri, a Isa na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne alo a a masen wo be ki naxe.»

⁸ Gine naxa mini gaburi kui, e siga e gi ra, e kaabaxi fo e serɛnma. E mu sese fala mixi yo be, barima e nu bara ge gaaxude.

Isa minife mixie ma a nun a xa te koore
(Matiyu 28:9-10, Yaya 20:11-18)

⁹ Isa to keli faxɛ ma sande lɔxɔe kuye iba, a mini Mariyama Magidalaka nan singe ma, a pinne solofere kerɛ naxan fɔxɔ ra.

¹⁰ Mariyama naxa siga Isa xibaaru falade mixie be e nun naxee nu a ra. E birin nu sunnunxi, e man nu wafe Isa xa jonfe ma.

¹¹ E to a me a a Isa jipe to ne, e mu la a ra.

(Luki 24:13-35)

¹² Na fee dangi xanbi, Isa naxa mini kepa gbete ra a fɔxirabire mixi firin ma, e to nu na daaxa nde kira xɔn.

¹³ Nee fan naxa gbilen yi fe tagi raba ra booree be, kɔnɔ e mu la nee fan xui ra.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa mini a fɔxirabire fu nun keren ma, e nu e degefe teebili ra temui naxe. Isa naxa wɔyen e ma e xa danxaniyatarepa nun xaxili xɔrɔxɔya xa fe ra, barima e mu nu laxi mixie ra naxee Isa to, a to nu bara keli faxɛ ma.

(Matiyu 28:16-20, Luki 24:44-53)

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo siga dunipa birin kui, wo daali birin kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁶ Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xɔra, na kanyi kisima ne. Kɔnɔ xa naxan mu danxaniya n ma, na kanyi bonoma ne.

¹⁷ Naxee na danxaniya n ma e yi kaabanako fee rabama ne n xili ra. E fama ne

ɣinnɛ keride mixie fɔxɔ ra, e xui nɛɛnɛ falama nɛ,

¹⁸ e bɔximasee suxuma nɛ e bɛlɛxɛ ra e mu e xin, e sefi minma nɛ se mu e to, e e bɛlɛxɛ sama nɛ furemae ma, furemae yalan.»

¹⁹ Na kui, Marigi Isa to gɛ wɔyɛnde e bɛ, a naxa te koore ma. A naxa sa a magoro Ala yirefanyi ma.

²⁰ E tan naxa siga kawandi tide yire birin, e nun Marigi naxa wali. Marigi naxa fɛɛɛ fi e ma, e xa tonxuma makaabaxie raba, mixie xa la e xa kawandi ra.

Inyila Isa Annabi Luki naxan sebexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxo naani na a ra. Namijonme naani nan Isa xa taruxui sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Luki naxa yi Kitaabui sebe je tongo saxan pondon Isa xa faxe xanbi. A naxa Isa xa fe birin mato alako a xa dentegge kamalixi ya xaran dunija be. A naxa a sebe Gireki xui ra. Muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe noma a kolonde a fanyi ra.

Yi Kitaabui xa masenyi singe findi Isa bari ki nan na. Ala bara Isa xee dunija ginemedi Mariyama saabui ra. Isa xa dunijeigiri kui, a naxa xaranyi gbegbe ti mixi be. A man naxa kaabanakoe gbegbe raba. Luki na birin masenxi ne a xa Kitaabui kui. A donxoe ra, a dentegge sama ne Isa xa faxe, nun a xa marakeli xa fe ra.

Na birin noma won nakolonde nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a noma won malide dunijeigiri kui. Ala xa na raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa Annabi Luki naxan sebexi

Annabi Luki xa masenyi fole

¹ Mixi wuyaxi bara kata e xa dentegge sa fee ma naxee dangixi muxu tagi.

² E a sebexi ne alo muxu fan a mexi mixie ra ki naxe, naxee a birin to kabi a fole, e man fa findi xibaaru fanyi xa masenyi kawandilae ra.

³ Na kui, n fan to bara na fe birin mato ki fanyi naxee rabaxi kabi a fole, n bara a mapoxun fe fanyi ra, n xa a birin sebe i be, n ba Teyofilo.

⁴ N yi rabaxi ne, alako i xa a kolon, a i xaranxi naxan na, a findixi nondi nan yati ra.

Maleke xa masenyi Annabi Yaya xa fe ra

⁵ Yudaya mange Herode xa waxati, serexedube nde nu na naxan xili Sakari. A nu na Abiya xa serexedube lanxunde nan kui. A xa gine Elisabeti fan kelixi Haruna bonsoe ne.

⁶ E firin birin nu tinxin Ala ya i. E nu perema Ala xa seriye nun yaamari birin ma seniyenxi kui.

⁷ Di yo mu nu na e yi ra barima Elisabeti mu nu noma di baride, e firin birin man nu bara fori.

⁸ Sakari xa lanxunde wali temui to a li, a naxa serexedube walie suxu Ala ya i.

⁹ Alo serexedube nu darixi a ra ki naxe, Sakari booree nu bara a sugandi Ala xa mali ra, a tan nan xa so horomobanxi kui surayi gande Ala ya i.

¹⁰ Surayi gan temui, jama birin nu na salife tande.

¹¹ Na temui, Marigi xa maleke nde naxa mini Sakari ma surayi serexebade yirefanyi ma.

¹² Na naxa Sakari terenna, a naxa a gaaxu ki fanyi.

¹³ Konɔ maleke naxa a masen a be, «Sakari, i naxa gaaxu, barima Ala bara i xa duba suxu. I xa gine Elisabeti fama di xeme sotode i be. I xa a xili sa Yaya.

¹⁴ Na findima seewe nun jalexinyi nan na i be, mixi gbegbe fan jalexinma ne a barife ra,

¹⁵ barima a binye sotoma ne Ala ya i. A mu weni nun sese gbete minma naxan mixi siisima. Ala Xaxili Seniyenxi luma ne a ma kabi a na a nga teege temui naxe.

¹⁶ A Isirayila di gbegbe ragbilenma ne e Marigi Ala ma.

¹⁷ Senbe nun Ala Xaxili Seniyenxi fima ne a ma alo a fi Annabi Eliya ma ki naxe. Marigi a xema ne a ya ra, a xa babae boje rafindi e xa die ma, a yunubitoe ya rafindi tinxintoe xa fahaamui ma. A sigama ne jama xon ma Marigi ya ra alako a xa e ya rafindi a ma.»

18 Na kui, Sakari naxa maleke maxorin, «N yi fe kolonma di? N tan bara fori a nun n ma ginε.»

19 Maleke naxa a yaabi, «Yibirila nan n tan na, naxan tima Ala ya i a xa yaamari rabafe ra. A n xεεxi nε yi xibaaru fanyi masende i bε.

20 Na kui, a mato, i boboma nε, i mu nɔ wɔyende han yi fee sa rabama lɔxɔ naxan ma, barima i mu laxi n ma masenyi ra, naxan sa kamalima a waxati.»

21 Nama to nu na Sakari mamεfe tande, e naxa kɔntɔfili Sakari bufe ma hɔrɔmɔbanxi kui.

22 A to mini a mu nɔ wɔyende e bε, e naxa a kolon a a laamatunyi nan toxi hɔrɔmɔbanxi kui. A boboxi ra a nu katafe a xa masenyi ti e bε a belexεε ra.

23 Sakari to ge a xa serexedube wali ra, a naxa siga a xɔnyi.

24 Na waxati dangi xanbi, Sakari xa ginε Elisabeti naxa tεεge. A naxa a ya manɔxun mixie ma kike suuli. A naxa a fala,

25 «Marigi yi nan nabaxi n bε, a to a ya ragoroxi n ma a xa fonisireya kui! A bara yaagi ba n ma, mixie tagi.»

*Maleke xa masenyi Isa xa fe ra
(Matiyu 1:18-25)*

26 Elisabeti xa tεεge to kike senni li, Ala naxa maleke Yibirila xεε Galile bɔxi taa nde ma, naxan xili «Nasareti».

27 A a xεε ginεdimedi nde nan xɔn ma, xεmε nu bara naxan xa kote dɔxɔ. Na xεmε nu fatanxi Dawuda bɔnsɔε nε, a nu xili Yusufu. Ginεdimedi fan nu xili Mariyama.

28 Maleke to siga a xɔn, a naxa a masen a bε, «I kεna, i tan Marigi hinnεxi naxan na. Marigi na i fe ma!»

29 Mariyama naxa ifu na wɔyenyi ma. A mu nu a kolon yi findixi xεεbui mɔɔli yo ra.

30 Maleke naxa a masen a bε, «Mariyama, i naxa gaaxu, barima Ala bara hinne i ra.

31 A mato, i fama tεεgede di xεmε ma. I na a bari, i xa a xili sa Isa.

32 A binyε sɔtɔma, a xili fala Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di. Marigi Ala fama nε a benba Dawuda xa mangeya fide a ma.

33 A findima nε Yaxuba bɔnsɔε xa mangε ra abadan, danyi yo mu luma a xa mangeya ma.»

34 Mariyama naxa maleke maxorin, «Yi fe nɔma rabade di, n to fa findixi ginεdimedi nan na?»

35 Maleke naxa a yaabi, «Ala Xaxili Seniyenxi nan fama i ma, Ala Xili Xungbe Kanyi senbe fa i xun ma. Na nan a toxi, i fama yi di naxan baride, a findima seniyentɔε ra, a xili fala Ala xa Di.

36 A mato, i barenxi Elisabeti fan bara tεεge di xεmε ma a xa fori na kui. E nu a xili falama dibaritare, kɔnɔ a furi kike senni nan a ra yi ki.

37 Sese mu na Ala mu nɔma naxan nabade.»

38 Mariyama naxa a yaabi, «Marigi xa konyi nan n na. A xa raba n bε alo i a falaxi ki naxε.» Na xanbi, maleke naxa keli a xun ma.

*Mariyama sigafe Elisabeti xɔnyi,
nun Mariyama xa masenyi*

39 Na temui Mariyama naxa siga mafuren taa nde Yudaya geya yire.

40 A to so Sakari xɔnyi, a naxa Elisabeti xεεbu.

41 Elisabeti to Mariyama xa xεεbui mε, diyɔrε naxa a ramaxa a tεεge, Ala Xaxili Seniyenxi fa goro Elisabeti ma.

42 A naxa a fala a xui itexi ra, «Ala bara baraka sa i ma dangi ginε birin na, a bara baraka sa i xa di ma naxan na i tεεge.

43 N tan yi hεeri sɔtɔxi di, n Marigi nga xa fa n xɔnyi?

44 A mato, n to i xa xεεbui mε, n ma diyɔrε bara a ramaxa n tεεge sεεwε ra.

45 Sεεwε na i bε, i tan naxan laxi a ra a Marigi xa masenyi kamalima nε, a naxan masen i bε.»

46 Mariyama naxa fa a masen, «N nii birin Marigi matɔxɔma!

47 N xaxili bara sεewa Ala n Nakisima ra, 48 a to a ya ragoroxi a xa konyi magoroxi ma.

Keli yi waxati ma han waxati naxan birin sa fama,

mixie n xili falama nε <sεεwatɔε>,

49 barima Senbe Kanyi bara fe xungbee raba n bε.

A xili seniyen.

⁵⁰ A kinikinima waxati birin mixie ma, naxee gaaxuma a ya ra.

⁵¹ A xa walie bara a senbe masen. A bara yete igboe rayensen.

⁵² A bara mangae ba e xa kibanyie kui, a mixi magoroxie xa fe ite.

⁵³ A bara kaametoe rawasa se fanyi ra, a bannamixie rasiga e yi igeli ra.

⁵⁴ A bara a xa konyi Isirayila mali, a mu neemuxi kinikinide a ma.

⁵⁵ A kinikinima ne Ibrahima nun a xa die ma abadan,

alo a a fala won benbae be ki naxe.»

⁵⁶ Mariyama naxa lu Elisabeti yire kike saxan pondon, a fa gbilen a xonyi.

Yaya bari ki

⁵⁷ Elisabeti xa di bari temui to a li, a naxa di xeme soto.

⁵⁸ A dodoxooree nun a barenyie to a me a Marigi bara kinikini a ma ki fanyi, e nun Elisabeti naxa seewa.

⁵⁹ A xi solomasaxan loxo, mixie naxa fa diyore sunnade. E nu waxi di xili safe a baba Sakari xun ma,

⁶⁰ konko a nga naxa a fala, «Ade, a xili sama ne Yaya.»

⁶¹ E naxa woyen a be, «Mixi yo mu na i xa mixie ya ma yi xili na naxan xun ma.»

⁶² E naxa tonxuma raba di baba be e xa a kolon a wama a xili xa sa ki naxe.

⁶³ Sakari to walaxe maxorin, a naxa a sebe, «A xili Yaya.» E birin naxa kaaba.

⁶⁴ Keren na, Sakari nenyi naxa keli, a woyen, a so Ala tantufe.

⁶⁵ E dodoxoore birin naxa gaaxu na fe ma. Yudaya geya boxi birin ma, mixie nu na fee nan ifalama.

⁶⁶ E to a me, birin nu e joxo saxi yi fee xon ma, e nu a fala, «Yi di findima nde ra?» E a kolon Marigi belexe nu na a xun ma.

Sakari xa masenyi

⁶⁷ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a baba Sakari ma, a naxa yi masenyi ti Ala xili ra,

⁶⁸ «Tantui na Ala be, Isirayila Marigi Ala! A bara fa a xa mixie xunmatode, a e xunsara.

⁶⁹ A bara Marakisima Senbema rakeli a xa konyi Dawuda bonsoe ya ma,

⁷⁰ alo a nu a masenxi ki naxe temui dangixi,

a xa namiponme seniyentoe saabui ra.

⁷¹ A a masen ne, a a won nakisima won yaxuie yi ra,

a won ba won xonmae birin belexe.

⁷² A bara kinikini won benbae ma, a bara ratu a xa saate seniyenxi ma.

⁷³ A laayidi nan tongo won benba Ibrahima be,

⁷⁴ a a won bama won yaxuie belexe, alako won xa no a batude bonesa kui,

⁷⁵ won xa no jerede seniyenyi nun tinxinyi kui,

won jere a ya i won ma simaya loxo birin.

⁷⁶ I tan, n ma di,

i xili falama ne Ala Xili Xungbe Kanyi xa Namiponme,

barima i sigama ne Marigi ya ra kirae yailande a be,

⁷⁷ alako Marigi xa mixie xa kisi kolon, e naxan sotoma e xa yunubie na xafari.

⁷⁸ Na kisi kelima won Marigi Ala xa kinikini xungbe nan ma.

A naiyalanyi xema won ma keli ariyanna,

⁷⁹ alako a xa yanba mixie be naxee na dimi kui,

naxee dodoxi faxe xa dimi kui, alako a xa won naxere bonesa kira xon.»

⁸⁰ Na kui, di naxa mo, a nu senbe nun xaxili soto. A naxa sabati wula i han a a yete masen Isirayila be loxo naxe.

2

Isa bari ki naxe (Matiyu 1:18-25)

¹ Na temui, Roma mange xungbe Ogusutu naxa yaamari fi dunija birin xa xili sebe raba.

² Yi xili sebe singe raba temui naxe, Kirinyusi nan nu findixi Siriya gomina ra.

³ Birin naxa siga a bari taa a xili sebe.

⁴ Yusufu fan naxa keli Nasareti, taa naxan na Galile boxi ma, sigafe ra Betleemu, mange Dawuda baride naxan na Yudaya boxi ma. Yusufu siga naa ne, barima a nu kelixi Dawuda bonsoe nun a xabile nan kui,

⁵ a siga a xa sa a xili sebe, e nun Mariyama, a nu bara naxan xa kote doko. Mariyama teegexi nan nu a ra.

⁶ E nu na menni temui naxe, Mariyama di soto temui naxa a li,

⁷ a fa a xa di singe bari, di xeme. A naxa a mafilin dugi kui, a a sa xuruse degede kui, barima yigiya fanyi mu nu na e be.

Maleke xa masenyi xuruse demadonyie be

⁸ Menni xuruse demadonyi ndee nu na wula i, xurusee kantade koe ra.

⁹ Marigi xa maleke nde naxa mini e ma, e naxa Marigi xa nore to yanba ra e rabilinyi. E naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹⁰ Maleke naxa a masen e be, «Wo naxa gaaxu barima n faxi xibaaru fanyi nan masende wo be, naxan findima seewe xungbe ra jama birin be.

¹¹ To, wo Rakisima, Ala xa Mixi Sugandixi, a bara bari Dawuda xa taa kui. Wo Marigi nan a ra.

¹² Wo a kolonma yi tonxuma nan na, wo diyore lima a mafilinxi dugi kui, a man saxi xuruse degede kui.»

¹³ Maleke ge woyende tan mu a ra, maleke gali naxa fa boore fe ma. E nu Ala matoxofe, e nu a fala,

¹⁴ «Matoxoe na Ala be han koore ma! Bonesa na adamadie be dunija ma, a hinnexi naxee ra!»

¹⁵ Malekee to keli e xun ma tefe ra koore ma, xuruse demadonyie naxa a fala e bore be, «Won xee Beteleemu, won xa sa yi fe mato naxan nabaxi naa, Marigi bara naxan masen won be.»

¹⁶ E naxa siga e xulun na, e Mariyama nun Yusufu li, e nun diyore, a saxi xuruse degede kui.

¹⁷ E to na to, e naxa fe birin tagi raba, maleke naxan masen e be na di xa fe ra.

¹⁸ Mixi naxee xuruse demadonyie xui me, e birin naxa kaaba e xa woyenyi ma.

¹⁹ Mariyama fan naxa yi fe birin nagata a bone ma, a nu a joxo sa a xon.

²⁰ Xuruse demadonyie naxa gbilen Ala matoxo ra, e nu a tantu fe birin ma e bara naxee me, e man bara naxee to. E a birin lixi ne alo a masen e be ki naxe.

²¹ Xi solomasaxan to kamali, diyore naxa sunna. A xili naxa sa Isa, maleke nu bara xili naxan masen a nga be beenun a xa teege a ma.

Isa sigafe Darisalamu a yore ra

²² Marasenyenyi waxati to kamali Annabi Munsa xa seriye ki ma,

Yusufu nun Mariyama naxa Isa xanin Darisalamu, a xa masen Marigi be,

²³ alo a sebexi ki naxe Marigi xa seriye kui, «Wo di xeme singe birin fima n tan nan ma.»

²⁴ E man siga ne e xa sa serexe ba alo a sebexi Marigi xa seriye kui ki naxe, «ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde lanma firin.»

²⁵ Xeme nde nu na Darisalamu, naxan xili Simeyon. Diinela tinxinxi nan nu a ra, naxan nu Isirayila Rakisima mamefe. Ala Xaxili Seniyenxi nu na a xun ma.

²⁶ Ala Xaxili Seniyenxi nu bara a masen a be, a a mu faxama fo a Marigi xa Mixi Sugandixi to.

²⁷ Ala Xaxili Seniyenxi naxa a niya a xa siga horomobanxi kui. Isa barimae fan to so naa e xa di ra, alako e xa Ala xa seriye rabatu a xa fe ra,

²⁸ Simeyon naxa Isa rasuxu, a a sa a kanke ma. A naxa Ala matoxo, a a masen,

²⁹ «Marigi, i bara fa i xa laayidi rakamali n be to,

i xa konyi xa taa masara bonea kui,

³⁰ barima n ya bara i xa kisi to,

³¹ i naxan xexi adamadie birin ya xori.

³² Naiyalanyi nan a ra

naxan Ala makenenma si gbete be, a findi nore ra i xa Isirayila jama be.»

³³ Isa baba nun a nga to a me naxan masenxi a xa fe ra, e naxa kaaba.

³⁴ Simeyon to duba e be, a naxa a fala Isa nga Mariyama be, «Ala bara janige tongo yi di xa fe ra. Isirayilakae xa fe gbege magoroma ne a saabui ra, ndee fan xa fe itema ne. A findima tonxuma nan na, kono mixi wuyaxi fama ne a matandide.

³⁵ Na kui, mixi gbege bone ma fee fama makenende. I tan fan, sunnunyi fama i bone tunbade alo santidegema.»

³⁶ Namionme gine fori fan nu na, naxan xili Anna. A xa simaya nu bara masiga ki fanyi. Fanuweli xa di nan nu a ra kelife Aseri bonesoe. A nu bara doro xeme taa a ginedimedi ra, kono je solofere dangi xanbi, a xa mori naxa laaxira.

³⁷ Kabi na temui, a nu bara lu kaape kui han a xa simaya nu bara je tongo solomasaxan nun naani li. A mu nu

kelima hōrōmōbanxi kui, a nu Ala batu naa, kōe nun yanyi, sunyi nun sali ra.

³⁸ Na waxati kerenyi, Anna naxa fa naralan Isa nun a xa mixie ra. A naxa so Ala matōxofe, a nu fa yi di xa fe fala birin bē, naxee nu e ya tixi Ala ra Darisalamu xunsarafe ra.

³⁹ Yusufu nun Mariyama to gē fe birin nakamalide alō Marigi xa sēriye a masenxi ki naxē, e naxa gbilen Nasareti, e xōnyi Galile bōxi ma.

⁴⁰ Di naxa mō, a nu sēnbe sōtō, a xa lōnni xun nu siga masa ra ki fanyi. Ala xa hinne nu na a xun ma.

Isa sigafe Darisalamu a dimēdi tēmui

⁴¹ Nē yo jē, Isa barimae nu sigama Sayamalekē Dangi Sali rabade Darisalamu.

⁴² Isa jē fu nun firin sōtō jē naxan na, e birin naxa te sali rabade Darisalamu alō e darixi a ra ki naxē.

⁴³ Sali lōxōe birin to dangi, Isa barimae naxa biyaasi fōlō gbilenfe e xōnyi, kōnō e xa di Isa naxa lu Darisalamu, e tan mu a kolon.

⁴⁴ E nu bara a maṅoxun a a na e biyaasibooree ya ma. E to gē fēfēn kerē jērē rabade, e nu a fenfe e barenyie nun e booree ya ma.

⁴⁵ Kōnō e to mu a to, e naxa gbilen Darisalamu a fende.

⁴⁶ Xi saxan dangi xanbi, e naxa fa a to hōrōmōbanxi kui karamōxōe ya ma, a a tuli matife e ra, a nu maxōrinyi tife e ma.

⁴⁷ Naxan birin nu na Isa xui mēfe, e nu kaabama a xa xaxili fanyi nun a xa yaabie ma.

⁴⁸ A barimae to a to, e fan naxa kaaba. A nga naxa a fala a bē, «N ma di, i yi fe mōoli rabaxi muxu ra munfe ra? N tan nun i baba kōntōfilixi nan i fenxi yi ki.»

⁴⁹ A naxa a fala e bē, «Wo n fenma munfe ra? Wo mu a kolon fo n xa n Baba xa wali raba?»

⁵⁰ Kōnō e mu fahaamui sōtō a xa wōyenyi ma.

⁵¹ Na tēmui, Isa naxa bira e fōxō ra gorofe ra Nasareti, a nu e sago raba. A nga naxa yi fe birin nagata a bōjē ma.

⁵² Isa naxa mō lōnni nun hinne ra. A naxa rafan Ala nun mixie ma.

3

Annabi Yaya kawandi tife (Matiyu 3:1-12, Maraki 1:2-11)

¹ Rōma mange xungbe Tiberiyo nu na a xa mangeya jē fu nun suuli nde kui. Ponsi Pilati nan nu findixi Yudaya gomina ra. Herode nan nu findixi Galile mange ra, a taara Filipu fan nu findixi Itureya nun Tirakoniti bōxie mange ra. Lisaniya nan nu findixi Abilen mange ra.

² Anani nun Kayafa nan nu findixi sērēxēdubē kuntigie ra. Na waxati, Ala xa masenyi naxa fa Sakari xa di Yaya ma, a to nu na wula i.

³ Na kui, a naxa siga kawandi rabade Yurudēn xure longori birin. A nu kawandi tima mixie bē, e xa e xunxa ye xōora tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁴ A sēbēxi Annabi Esayi xa Kitaabui kui, «Mixi nde a xui itema gbengberenyi ma, <Wo kira yailan Marigi bē, wo sankirae matinxin a ya ra.»

⁵ Fole birin nafema nē. Geya xungbe nun a lanma, a birin igoroma nē.

Kira madalinxin tinxinma nē, kira jaaxi yailanma nē.

⁶ Adamadi birin fama nē Ala xa kisi tode.»

⁷ Na kui, jama to nu sigama Yaya xōn ma a xa e xunxa ye xōora, a naxa a fala e bē, «Wo tan bōximase bōnsōe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xōnē ma naxan na fafe?»

⁸ Wo keja xa wali fanyi ramini alō wuri bili fanyi bogi fanyi raminima ki naxē, bogi naxan a masenma a wo bara tuubi. Wo naxa a fala wo yete ma, «Ibrahimana nan na muxu benba ra,» barima fēere na Ala yi a xa yi gemēe mafindi Ibrahimana xa die ra.

⁹ Beera jan na wurie sankee ra a xa e bilie sēgē. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a fōnma nē, a woli tē i.»

¹⁰ Nama naxa a maxōrin, «Muxu xa munse raba fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Donma firin na naxan yi ra, a kanyi xa kerē fi boore ma, se mu na naxan yi. Donse na naxan yi ra, a kanyi fan xa a raba na ki.»

12 Duuti maxilie fan naxa fa e xunxade ye xɔɔra, e a maxɔrin, «Karamɔxɔ, a lanma muxu xa munse raba?»

13 A naxa e yaabi, «Wo naxa duuti xun masa dangi yaamari ra.»

14 Sɔɔri ndee fan naxa a maxɔrin, «Muxu tan go? A lanma muxu fan xa munse raba?» A naxa e yaabi, «Wo naxa mixi yo mɔpa, wo naxa mixi yo tɔɔpɛɛ. Wo xa wo wasa so wo wali sare nan na.»

15 Mixie naxa e xaxili ti Yaya ra, e nu e maɔɔxun, a tɛmunde Ala xa Mixi Sugandixi na a ra.

16 Yaya naxa a fala e birin bɛ, «N tan wo xunxama ye nan xɔɔra, kɔnɔ naxan fama n xanbi ra, na senbɛ gbo n tan bɛ. Na binyɛ mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun. A tan nan Ala Xaxili Seniyɛnxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama tɛ ra.

17 A xa segere suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lɔnyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kɔnɔ a lagi tan ganma tɛ ra naxan mu xubenma.»

18 Yaya man nu mixie rasima a mɔɔli wuyaxi ra, a nu e kawandi xibaaru fanyi ra.

19 Kɔnɔ Yaya to wɔyɛn mange Herode ma, a taara xa gine Herodiyasi xa fe ra, a nun a nu bara fe ɔaaxi naxan birin naba,

20 Herode man naxa yi fe kobi keren sa na birin xun: A naxa Yaya sa geeli.

Isa xunxafe ye xɔɔra

(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Yaya 1:32-34)

21 Nama birin to nu bara e xunxa ye xɔɔra, Isa fan naxa a xunxa ye xɔɔra. A to nu Ala maxandife, koore naxa rabi,

22 Ala Xaxili Seniyɛnxi naxa goro a ma alo ganbɛ. Xui nde naxa keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenɛnxi ki fanyi ra.»

Isa benbae

(Matiyu 1:1-17)

23 Isa to ɔɛ tongo saxan ɔondɔn sɔtɔ, a naxa a xa wali folɔ. Mixie nu laxi a ra Yusufu xa di nan a ra.

Yusufu findixi Heli xa di nan na,

24 Heli findixi Matahatai xa di nan na, Matahatai findixi Lewi xa di nan na, Lewi findixi Meliki xa di nan na,

Meliki findixi Yannayi xa di nan na,

Yannayi findixi Yusufu xa di nan na,

25 Yusufu findixi Matahisa xa di nan na,

Matahisa findixi Amosi xa di nan na,

Amosi findixi Naxumu xa di nan na,

Naxumu findixi Esili xa di nan na,

Esili findixi Nagayi xa di nan na,

26 Nagayi findixi Maati xa di nan na,

Maati findixi Matahisa xa di nan na,

Matahisa findixi Semeyin xa di nan na,

Semeyin findixi Yoseke xa di nan na,

Yoseke findixi Yoda xa di nan na,

27 Yoda findixi Yohana xa di nan na,

Yohana findixi Resa xa di nan na,

Resa findixi Sorobabeli xa di nan na,

Sorobabeli findixi Salatiyeli xa di nan na,

Salatiyeli findixi Neri xa di nan na,

28 Neri findixi Meliki xa di nan na,

Meliki findixi Adi xa di nan na,

Adi findixi Kosan xa di nan na,

Kosan findixi Elemadan xa di nan na,

Elemadan findixi Eru xa di nan na,

29 Eru findixi Yosuwe xa di nan na,

Yosuwe findixi Eliyeseri xa di nan na,

Eliyeseri findixi Yorimi xa di nan na,

Yorimi findixi Matahatai xa di nan na,

Matahatai findixi Lewi xa di nan na,

30 Lewi findixi Simeyɔn xa di nan na,

Simeyɔn findixi Yuda xa di nan na,

Yuda findixi Yusufu xa di nan na,

Yusufu findixi Yonan xa di nan na,

Yonan findixi Eliyakin xa di nan na,

31 Eliyakin findixi Meleya xa di nan na,

Meleya findixi Mena xa di nan na,

Mena findixi Matata xa di nan na,

Matata findixi Natan xa di nan na,

Natan findixi Dawuda xa di nan na,

32 Dawuda findixi Yisayi xa di nan na,

Yisayi findixi Obedo xa di nan na,

Obedo findixi Boosu xa di nan na,

Boosu findixi Salimon xa di nan na,

Salimon findixi Naxason xa di nan na,

33 Naxason findixi Aminadabo xa di nan na,

Aminadabo findixi Adimin xa di nan na,

Adimin findixi Arini xa di nan na,

Arini findixi Xesiron xa di nan na,

Xesiron findixi Peresi xa di nan na,

Peresi findixi Yuda xa di nan na,

34 Yuda findixi Yaxuba xa di nan na,

Yaxuba findixi Isiyaga xa di nan na,

Isiyaga findixi Iburahima xa di nan na,

Ibrahimima findixi Tera xa di nan na,
 Tera findixi Naxori xa di nan na,
³⁵ Naxori findixi Serugu xa di nan na,
 Serugu findixi Rewu xa di nan na,
 Rewu findixi Pelegi xa di nan na,
 Pelegi findixi Eberi xa di nan na,
 Eberi findixi Selaha xa di nan na,
³⁶ Selaha findixi Kayinan xa di nan na,
 Kayinan findixi Arafaxadi xa di nan na,
 Arafaxadi findixi Semi xa di nan na,
 Semi findixi Nuha xa di nan na,
 Nuha findixi Lemeki xa di nan na,
³⁷ Lemeki findixi Metusela xa di nan na,
 Metusela findixi Enoki xa di nan na,
 Enoki findixi Yeredi xa di nan na,
 Yeredi findixi Mahalaleli xa di nan na,
 Mahalaleli findixi Kenan xa di nan na,
³⁸ Kenan findixi Enosi xa di nan na,
 Enosi findixi Seti xa di nan na,
 Seti findixi Adama xa di nan na,
 Adama findixi Ala xa di nan na.

4

Sentane katafe a xa Isa ratantan (Matiyu 4:1-11, Maraki 1:12-13)

¹ Isa to keli Yuruden, Ala Xaxili Seniyenxi nu goroxi a ma, a Isa xun ti gbengberenyi ra.

² Xi tongo naani bun ma, a nu na naa, Ibulisa nu katafe a ratantande. Isa mu sese don na waxati birin bun. Na xi konti to kamali, kaame nu na a ma.

³ Ibulisa naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi game xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, <Mixi mu baloma taami gbansan xa ra.>»

⁵ Ibulisa naxa fa a xanin geya fari, a duniya mangeya birin masen a be kerenyi ra.

⁶ A naxa a fala a be, «N yi mangeya birin fima ne i ma a nun a dariye, barima a soxi n tan nan yi. N fan noma a fide, n na wa a fife naxan yo ma.

⁷ Na kui, xa i i felen n be, i n batu, n a birin findima ne i gbe ra.»

⁸ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, <I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.>»

⁹ Ibulisa man naxa a xanin Darisalamu, a a ti Ala xa horomobanxi fari, yire itexi.

A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tugan be ra,

¹⁰ barima a sebexi, <Ala yaamari fima ne a xa malekee ma i xa fe ra, e xa i kanta.>

¹¹ A man sebexi, <E e belexee rasoma ne i bun ma, e i rate alako i sanyi naxa din game ra.>»

¹² Isa naxa a yaabi, «Kitaabui man a masenxi, <I naxa i Marigi Ala mato.>»

¹³ Ibulisa to ge kate birin nabade a xa Isa ratantan, a naxa keli a xun ma, han beenun a xa waxati gbete xa a li.

Isa a xa wali folofe Galile boxi ma (Matiyu 4:12-25, Maraki 1:14-20)

¹⁴ Isa naxa gbilen Galile boxi ma. Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe nu na a ma. A xa fe xibaaru naxa siga rayensen na yire birin.

¹⁵ Isa nu mixie xaranma e xa salidee kui, birin nu a matoxo.

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Matiyu 13:53-58, Maraki 6:1-6)

¹⁶ Isa naxa siga Nasareti, a xuruxi dennaxe. Malabu loxoe ma, a naxa so salidee kui alo a nu darixi a ra ki naxe, a ti, a xa Kitaabui xaran mixie be.

¹⁷ E naxa Annabi Esayi xa Kitaabui so a yi. A to a itala, a naxa yire to a sebexi dennaxe,

¹⁸ «Marigi Xaxili na n xun ma, barima a bara n sugandi, a a ragoro n ma, n xa setaree kawandi xibaaru fanyi ra.

A n xexi ne
 n xa xera iba mixi suxuxie be, e
 xoreyama ne,

n xa xera iba donxuie be, e ya se toma
 ne,
 n xa toromixie xoreya naxee na noe bun
 ma,

¹⁹ n xa xera iba mixie be,
 Ala xa hinne waxati bara a li.»

²⁰ A naxa fa Kitaabui makuntan, a a so taalibi yi, a doxo. Birin e ya banbanxi a ra salidee kui.

²¹ A naxa masenyi ti folo e be, «To, yi sebeli naxan xaranxi wo be yi ki, a bara kamali.»

²² Birin nu a xa fe fanyi falama, e nu kaaba woyen fanyie ma naxee nu minima a kere i. E naxa so e bore maxorinfe, «Yusufu xa di xa mu yi ki?»

²³ Isa naxa a fala e be, «N na a kolon wo yi taali sama ne n be, <Seriba, i yete dandan.> Wo man a falama ne n be, <Muxu bara fe naxan birin me i naxan nabaxi Kapere namu, i man xa a mooli raba i xonyi be.>

²⁴ N xa nondi fala wo be, namiponme yo mu binyama a xonyi tan.

²⁵ Wo man xa wo tuli ti nondi ra. Kaape gine wuyaxi nu na Isirayila boxi ma Annabi Eliya xa waxati, kaame to sin boxi ma, tune ye mu bira pe saxan kike senni.

²⁶ Konɔ Ala mu Annabi Eliya xee e tan Isirayilaka ginee sese ma, fo a to a xee kaape gine nde nan gbansan ma naxan nu na Sarepeta, Sidon boxi ma.

²⁷ Kune kanyi wuyaxi fan nu na Isirayila boxi ma Annabi Elise xa waxati, konɔ a mu e tan sese rayalan, fo Naaman Siriyaka gbansan, a na nan nayalan.»

²⁸ E to yi fee me, mixi birin naxee nu na salide kui, e bope naxa te Isa xili ma.

²⁹ E naxa keli, e a ramini taa fari ma. E xa taa to nu tixi geya ra, e naxa a xanin yire nde e xa a radin ye gelenyi ra.

³⁰ Konɔ Isa naxa mini e tagi, a a xa kira suxu.

*Isa mixi gbege rayalanfe
(Matiyu 8:14-17, Maraki 1:21-34)*

³¹ Isa naxa goro Kapere namu, Galile boxi taa nde. A to nu na mixie kawandife malabu loxo,

³² e naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a nu woyenma mange senbe nan na.

³³ Na salide kui, xeme nde nu na pinne nu naxan foxo ra. A naxa sonxo rate folo, a gbelegbele,

³⁴ «Ee! Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N na a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentoe nan na i ra.»

³⁵ Isa naxa woyen a ma a xorochoe ra, a a yamari, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.» Ninne naxa xeme rabira boxi jama tagi, a fa gbilen a foxo ra. Xeme mu maxono hali keren.

³⁶ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Masenyi mooli mundun yi ki? A pinnee yamarima noe nun senbe ra, nee gbilen mixi foxo ra!»

³⁷ Na kui, Isa xa fe xibaaru naxa yensen ye na boxi rabilinyi yire birin.

³⁸ Isa to mini salide kui, a naxa siga Simon xonyi. Simon bitanyi mu nu yalanxi. A fate nu ganxi a ma. E naxa Isa maxandi a xa a mali.

³⁹ Isa to ti a xun ma, a naxa woyen na fure ma, fure naxa a bepin. A naxa keli keren na, a kuri so e be.

⁴⁰ Soge to dula, e naxa fa furema mooli birin na Isa xon ma. A naxa a belexe sa e ma keren keren, a fa e rayalan.

⁴¹ A naxa pinnee fan keru mixi wuyaxi foxo ra. Ninne nu furemae bepinma, e nu gbelegbele e nu a fala, «Ala xa Di nan na i ra!» Konɔ Isa naxa e yamari, a e raton woyenfe ra, barima e nu a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra.

⁴² Na kuye iba, a naxa mini, a siga yire madunduxi nde. Nama naxa a fen han e a to. E nu katafe ne e xa kankan a ma, a naxa fa keli e xun.

⁴³ Konɔ a naxa a masen e be, «Fo n xa taa gbete fan kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, barima n xeexi na nan ma.»

⁴⁴ Na kui, a nu kawandi tima salidee kui Yudaya boxi ma.

5

*Isa foxirabire singee
(Matiyu 4:18-22, Maraki 1:16-20)*

¹ Isa nu na Genesareti baa de ra. Nama fan nu e bore xetenma alako e xa a xui me Ala xa masenyi kawandife.

² Isa naxa kunkui firin to baa de ra. Yexesuxuie nu bara goro e kui, e nu e xa yelee raxafe.

³ Isa naxa baki Simon xa kunkui kui, a a maxorin a xa kunkui ndedi mamini xare de ra. Na xanbi, Isa naxa doxo kunkui kui, a so jama kawandife.

⁴ Isa to ge masenyi tide, a naxa a fala Simon be, «Won xee dula ma. Wo yelee sa naa, wo xa sa yexe suxu.»

⁵ Simon naxa a yaabi, «Karamoxo, muxu koe birin nan nadangixi yakotome nan na, muxu mu sese suxu. Konɔ i tan nan to a falaxi, n man sa yelee sama.»

⁶ E to na raba, e naxa yexe gbege suxu yelee kui, yelee naxa bo folo.

⁷ E naxa e belexe magira booree be naxee nu na kunkui boore kui, e xa fa e mali. E to fa, e naxa na kunkui firinyie rafe yexe ra han e firin birin naxa wa dulafe.

⁸ Simōn Piyeri to na fe to, a naxa bira Isa bun ma, a a fala, «Marigi, i xa i makuya n na, barima yunubitoe nan n na!»

⁹ A na fala ne barima a tan nun a boore birin nu bara ge kaabade na yexe suxufe ra,

¹⁰ Simōn walibooree, Sebede xa di firinyie Yaki nun Yaya, e fan nu bara kaaba. Na kui, Isa naxa a fala Simōn be, «I naxa gaaxu. I darixi yexe nan suxu ra, kono keli yi waxati ma, i fama mixie nan sode n be.»

¹¹ E to kunkui rate xare ma, e naxa se birin lu naa, e bira Isa foxo ra.

*Kune kanyi rayalanfe
(Matiyu 8:1-4, Maraki 1:40-45)*

¹² Isa to nu na taa nde kui, a naxa xeme nde li naa, kune dinxi a fate birin na. A to Isa to, a naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a mayandi, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

¹³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa a bepin keren na.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa a yamari, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i dentege serexedube be, i serexe ba i xa seniyenyi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seederoxoya nan na e be.»

¹⁵ Kono Isa xa fe xibaaru jan naxa yensen ye dangi a singe ra. Nama gbege nu e malanma e xa a xui rame, a man xa e rayalan e xa furee ma.

¹⁶ Kono Isa fan nu luma siga ra yire madunduxie, a sa Ala maxandi.

*Isa Namate rayalanfe
(Matiyu 9:1-8, Maraki 2:1-12)*

¹⁷ Loxo nde, Isa nu kawandi tife. Farisenie nun seriye karamoxoe nu bara fa doko, naxee kelixi Darisalamu, a nun Galile nun Yudaya taa birin. Marigi xa senbe nu na Isa ma furemae rayalanfe ra.

¹⁸ Na temui, mixi ndee naxa fa namate nde ra, a saxi sade ma. E nu katafe ne e xa fa a sa Isa bun,

¹⁹ kono nama xa fe naxa a niya e mu no sode a ra. Na kui, e naxa te banxi fari, e a fari yire nde maba, e fa namate ragoro menni ra, a saxi a xa sade fari, a goro nama tagi Isa ya i.

²⁰ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N boore, i xa yunubie bara xafari i be.»

²¹ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa so e mapoxunfe, «Pe, nde yi ra, a to Ala rasotoma yi ki? Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

²² Isa to e xa mapoxunyi kolon, a naxa e maxarin, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»

²³ Woyenyi mundun sooneya, a falafe <I xa yunubie bara xafari,> ka a falafe <Keli, i jere?»

²⁴ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunja ma.» A naxa fa a fala namate be, «N naxe i be, keli, i xa sade tongo, i xa siga i xonyi.»

²⁵ Namate naxa keli mixie ya xori keren na. A naxa se tongo a nu saxi naxan ma, a fa siga a xonyi Ala matoko ra.

²⁶ Nama birin de naxa ixara ki fanyi, e nu Ala matoko. Ala xa yaragaaxui fan naxa lu e boje ma, e a fala, «To, muxu bara kaabanako fee to.»

*Lewi birafe Isa foxo ra
(Matiyu 9:9-17, Maraki 2:13-22)*

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa mini, a duuti maxili nde to naxan xili Lewi, a dokoxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

²⁸ Lewi naxa keli, a fe birin naboloo, a bira a foxo ra.

²⁹ Na temui, Lewi naxa xulunyi belebele ti a xonyi Isa be. E birin nu na e degefe yire keren, duuti maxili wuyaxi nun mixi gbete fan nu na naa.

³⁰ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa foxirabiree maxarin, «Munfe ra wo nun duuti maxilie nun yunubitoe wo degema yire keren?»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma.

³² N mu faxi tinxintɔɛe xa xilide. N faxi yunubitɔɛe nan xilide, e xa tuubi.»

*Isa maxɔrinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-15, Maraki 2:18-20)*

³³ Mixi ndee naxa fa a fala Isa bɛ, «Annabi Yaya nun Farisenie fɔxirabirɛe sunyi nun salie rabama han, kɔnɔ i gbee tan e degema tun.»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa futixiri xulunyi a li, wo nɔma a falade ginɛfenyi booree bɛ e xa sunyi suxu a na e fɛ ma temui naxɛ?»

³⁵ Waxati fama, ginɛfenyi bama e yi ra temui naxɛ. Na waxati tan, e sunyi suxuma nɛ.»

³⁶ Isa man naxa taali nde sa e bɛ, «Mixi yo mu dugi xuntunyi bama dugi nɛɛnɛ ra a xa dugi fori lonpo a ra. Xa na raba, dugi nɛɛnɛ kanama nɛ, na xuntunyi fan mu lanma dugi fori ma.

³⁷ Mixi yo man mu weni nɛɛnɛ sama lɛbɛ fori kui, xa na mu a ra weni nɛɛnɛ na funtu, na lɛbɛ fori bulama nɛ, weni fili, a sase fan kana.

³⁸ A lan nɛ weni nɛɛnɛ xa sa lɛbɛ nɛɛnɛ nan kui.

³⁹ Mixi yo man mu wama weni nɛɛnɛ xɔn xa a bara weni fori min, barima a a falama nɛ, «Weni fori nan fan.»»

6

Malabu lɔxɔɛ xa sɛriyɛ,

*nun xɛmɛ nde bɛlɛxɛ rayalanfɛ
(Matiyu 12:1-14, Maraki 2:23-3:6)*

¹ Malabu lɔxɔ nde, Isa nun a fɔxirabirɛe nu jɛrɛfɛ sankira ra xɛɛ tagi. Isa fɔxirabirɛe naxa mɛngi tɔnsɔɛ ndee ba, e e tuxutuxu e bɛlɛxɛ, e a xɔrie don.

² Fariseni ndee naxa wɔyɛn, «Munfɛ ra wo na malabu lɔxɔɛ sɛriyɛ matandife?»

³ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaamɛ to a suxu, a tan nun naxee nu na a fɔxɔ ra?»

⁴ A so nɛ Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a fɔxirabirɛe fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo sɛrɛxɛdubɛɛ.»

⁵ Isa man naxa a fala e bɛ, «Adama xa Di nan findixi marigi ra malabu lɔxɔɛ xun ma.»

⁶ Malabu lɔxɔɛ gbɛtɛ ma, Isa man naxa so salide kui, a mixie kawandi. A naxa

xɛmɛ nde li naa, naxan yire fan bɛlɛxɛ tuuxi a ma.

⁷ Farisenie nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a mixi rayalanma malabu lɔxɔɛ ma, alako e xa nɔ a kalamude fe nde ma.

⁸ Kɔnɔ Isa to nu e xa mapɔxunyi kolon, a naxa a fala xɛmɛ bɛ naxan bɛlɛxɛ tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be pama tagi.» A naxa keli, a ti.

⁹ Isa naxa a masen e bɛ, «N xa wo maxɔrin. A daxa fe fanyi nan xa raba malabu lɔxɔɛ ma, ka fe jaaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sɔntɔfɛ?»

¹⁰ A to gɛ a ya rapɛredɛ mixi birin kanke ma, a naxa a fala na xɛmɛ bɛ, «I bɛlɛxɛ itala.» A naxa a itala, a bɛlɛxɛ naxa yalan.

¹¹ Kɔnɔ Farisenie tan naxa xɔnɔ ki fanyi. E naxa so wɔyɛnfe e bore bɛ, e xa lan fe ma, e nɔma naxan niyade Isa ra.

*Isa a xa xɛɛra fu nun firinyi sugandife
(Matiyu 10:1-3, Maraki 3:13-19)*

¹² Na waxati ma, Isa naxa siga geya fari Ala maxandide, a kɔɛ birin nadangi a Ala maxandima.

¹³ Kuye to iba a naxa a fɔxirabirɛe xili. A naxa fu nun firin sugandi e ya ma, a e xili sa xɛɛrae. E tan nan ya:

¹⁴ Simɔn, Isa naxan xili sa Piyɛri, Piyɛri xunya Andire, Yaki, Yaya, Filipu, Barotolome,

¹⁵ Matiye, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Simɔn naxan xili nu falama Seloti,

¹⁶ Yaki xa di Yudasi, nun Yudasi Isikariyoti naxan findi yanfante ra, a Isa sa mixi kobie bɛlɛxɛ.

*Isa nama kawandife
(Matiyu 5-7)*

¹⁷ Isa nun na mixi fu nun firinyie to goro, a naxa ti kɛnɛ nde ma. A fɔxirabirɛe gali nu na naa, a nun pama gbegbe naxee nu kelixi Yudaya nun Darisalamu, a nun baa dɛ ra, Tire nun Sidon nabilinyi.

¹⁸ E birin nu faxi Isa xui ramɛdɛ, a man xa e rayalan e xa furee ma. Ninne nu naxee tɔɔrɔma, a nu e rayalanma.

¹⁹ Nama birin nu katafe e xa din a ra, barima senbɛ nu minife a i, a nu e birin nayalan.

*Sɛɛwɛ nun Gbalɔɛ
(Matiyu 5:1-12)*

20 Na temui Isa naxa a ya ti a foxirabirɛɛ ra, a a masen e bɛ,
«Sɛɛwɛ na wo bɛ, wo tan setaree,
barima wo pan na Ala xa mangɛya niini
bun ma.

21 Sɛɛwɛ na wo bɛ, wo tan naxee kaamɛxi
yakɔsi,
barima wo fama nɛ wasade.
Sɛɛwɛ na wo bɛ, wo tan naxee wama
yakɔsi,
barima wo fama nɛ yeledɛ.

22 Sɛɛwɛ na wo bɛ, mixie na wo xɔn temui
naxɛ,
e na wo kerɛ, e na wo konbi, e na wo xili
kana Adama xa Di xa fe ra.

23 Wo xa sɛɛwa na lɔxɔɛ, wo tungan
ɲɛlexɛnyi ra,
barima wo baraayi gboma nɛ ariyanna.
E benbae nu namɲɔnmɛɛ fan tɔɔrɔma na
ki nɛ.»

24 «Kɔnɔ gbalɔe na wo bɛ, wo tan bannaɛ,
barima wo pan bara wo xa fe fanyɛ sɔtɔ.

25 Gbalɔe na wo bɛ, wo tan naxee wasaxi
yakɔsi,
barima kaamɛ fama nɛ wo suxude.
Gbalɔe na wo bɛ, wo tan naxee yelemɛ
yakɔsi,
barima sunnunyi nun wa fama nɛ wo
suxude.

26 Gbalɔe na wo bɛ, mixi birin na wo xili
fanyɛ fala temui naxɛ,
barima e benbae nu wule falɛɛ fan xun-
mafalama na ki nɛ
naxee nu e yetɛ findixi namɲɔnmɛɛ ra.»

Yaxuie xanufe
(Matiyu 5:38-48)

27 «N xa a fala wo bɛ, wo tan naxee na
wo tuli matife n na,
wo xa wo yaxuie xanu,
wo fe fanyɛ nan naba wo xɔnmaɛ bɛ,

28 wo Ala maxandi wo dankamaɛ bɛ,
wo Ala maxandi wo tɔɔrɔmaɛ bɛ.

29 Xa mixi i xɛrɛ garin,
i xa boore sɛɛti fan ti a bɛ.
Xa mixi i xa donma tongo,
i naxa tondi a xa i xa mafelenyi fan tongo.

30 Naxan yo na i makula, i xa a ki.
Naxan na see ba i yi, i naxa a maxɔrin a
xa a ragbilɛn.

31 Wo wama mixie xa naxan birin naba
wo bɛ,
wo fan xa na nan naba e bɛ.»

32 «Xa wo sa mixi gbansan nan
xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo
baraayi mundun sɔtɔma na kui? Hali
yunubitɔɛɛ, e mixie nan xanuma naxee
e tan fan xanuxi.

33 Xa wo sa fe fanyɛ rabama mixie bɛ,
naxee fe fanyɛ rabama wo fan bɛ, wo
baraayi mundun sɔtɔma na kui? Na tan,
hali yunubitɔɛ a rabama.

34 Xa wo sa doni tima mixi nan bɛ, wo
laxi naxan na a wo xa doni fima, wo
baraayi mundun sɔtɔma na kui? Hali
yunubitɔɛɛ, e doni tima e boore bɛ, alako
e man xa doni birin sɔtɔ.

35 Kɔnɔ wo tan xa wo yaxuie xanu. Wo
xa fe fanyɛ nan naba. Wo xa doni ti, hali
wo mu laxi a fife ra. Na kui, wo baraayi
gboma nɛ, wo findi Ala Xili Xungbe Kanyi
xa die ra, barima a tan fe fanyɛ rabama
finsiriwalie nun mixi kobie bɛ.

36 Wo fan xa kinikini mixi ma, alɔ wo
Baba Ala kinikinima mixi ma ki naxɛ.»

Wuri fuɲi nun xebeɲi
(Matiyu 7:1-5)

37 «Wo naxa wo yetɛ findi wo boore
adama kɛwalie makiitima ra, alako kiiti
naxa fa kana wo fan na Ala yi. Wo naxa
mixi makiiti kiiti xɔrɔxɔɛ ra, alako wo fan
naxa makiiti kiiti xɔrɔxɔɛ ra. Wo diɲɛ
mixi ma, alako Ala xa diɲɛ wo fan ma.

38 Wo mixi ki, alako Ala fan xa wo ki.
Wo kima ki naxɛ, a luma nɛ alɔ maale
na maniya, a maniyase rafe a fanyɛ ra,
maale madɛtɛn, a xɛyɛ xɛyɛ, nde man fa
sa a xun han a fili a ma. Na kui, wo
maniyase naxan nawalima boore bɛ, na
nan nawalima wo fan bɛ.»

39 Isa man naxa yi taali wɔyɛnyi fala e
bɛ, «Dɔnxui nɔma xuli suxude dɔnxui bɛ
yire? A di, e firin birin mu birama xɛ yili
kui?

40 Taalibi mu dangima a karamɔxɔ
ra, kɔnɔ taalibi naxan birin nu gɛ a
matinkande, a luma nɛ alɔ a karamɔxɔ.»

41 «Munfe ra i wuri fuɲi toma i ngax-
akerɛnyi ya ma, a fa li i mu xebeɲi toxi
naxan na i tan yetɛ ya ma?

42 I nɔma a falade i ngaxakerɛnyi bɛ di,
<A lu n xa na wuri fuɲi ba i yetɛ ya ma,>
a fa li i tan mu xebeɲi toxi naxan na i
tan ya ma? I tan filankafui, xebeɲi nan
singɛ ba i ya ma! Na ba xanbi, i nɔma nɛ

se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fuji ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

*Wuri bili kolonma a bogi nan ma
(Matiyu 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ «Sansi fanyi mu na naxan bogi kobi raminima, sansi kobi fan mu na naxan bogi fanyi raminima.

⁴⁴ Sansi birin kolonma a bogi nan ma. Xɔɛ mu bama tunbe bili ra, kusu fan mu bama baagi bili kɔn na.

⁴⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi bɔɛɛ kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi bɔɛɛ kui, a fe kobi nan naminima. Naxan na gbo mixi bɔɛɛ kui, na nan dɔnxɔɛ minima a dɛ i.»

*Banxiti firinyie xa taali
(Matiyu 7:24-27)*

⁴⁶ «Munfe ra wo n xilima <N Marigi, n Marigi,> kɔnɔ wo mu n xui rabatuma?

⁴⁷ Mixi yo fa n ma, a n ma masenyi rame, a fa a rabatu, wo wo tuli mati n xa a masen wo bɛ na kanyi maniyaxi mixi naxan na.

⁴⁸ A maniyaxi banxiti nan na, naxan bɔxi ge han a sa fanye li, a fa a xa banxi bili ti na fanye fari. Lɔxɔ nde, xure naxa banbaran ye han a din banxi ma, kɔnɔ a mu nɔ sese niyade a ra, barima a nu tixi a fanyi ra.

⁴⁹ Kɔnɔ mixi yo naxan n ma masenyi rame, a fa li a mu a rabatu, na kanyi tan maniyaxi xeme nan na naxan banxi ti bɔxi fari ma, bili mu a bɛ. Xure to banbaran, a din banxi ma, a naxa a rabira keren na, banxi naxa kana a paaxi ra.»

7

*Sɔɔri xunmati xa danxaniya
(Matiyu 8:5-13)*

¹ Isa to ge a xa masenyi birin tide pama bɛ, a naxa so Kapɛrenamu.

² Sɔɔri mixi keme xunmati nde nu na naa, naxan ma konyi xeme nde nu furaxi, a gbe mu nu luxi a xa faxa. Konyi nan nu a ra naxan nu rafan a marigi ma ki fanyi.

³ Sɔɔri xunmati to Isa xa fe me, a naxa Yuwifi kuntigi ndee xɛɛ Isa xɔn, a xa fa a xa konyi rayalan.

⁴ Yuwifi kuntigie to Isa yire li, e naxa a mayandi ki fanyi, e a fala, «Mixi na a ra, a lan nɛ i xa yi fe raba a bɛ,

⁵ barima won si rafan a ma. A tan nan salide tixi muxu bɛ.»

⁶ Isa naxa bira e fɔxɔ ra. A to makɔɛ banxi ra, na sɔɔri mixi keme xunmati naxa a boore ndee xɛɛ e xa a fala a bɛ, «Marigi, i naxa i yete tɔɔɔ, barima na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui.

⁷ Na nan a niya, n pan mu tin n yete xa fa i xɔn. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi xa yalan.

⁸ N a kolon barima n fan na mangɛ ndee xa yaamari bun ma, sɔɔri ndee man na n yi, naxee na n fan ma yaamari bun ma. N na a fala sɔɔri nde bɛ, <Siga,> a sigama nɛ. N na a fala, <Fa,> a fama nɛ. N na n ma konyi nde yamari, <Yi fe raba,> a a rabama nɛ.»

⁹ Isa to a xa wɔyenyi me, a naxa kaaba a xa fe ma. A naxa a ya rafindi pama ma naxan nu biraxi a fɔxɔ ra, a a masen e bɛ, «N xa a fala wo bɛ, n mu yi danxaniya mɔɔli toxi hali Isirayila bɔxi ma.»

¹⁰ Xɛɛrae to gbilen sɔɔri xunmati xɔnyi, e naxa konyi li, a yalanxi.

Isa kaape gine xa di rakelife faxe ma

¹¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa nde, dennaxe xili Nayin, a fɔxirabiree nun pama gbegbe nu na a fɔxɔ ra.

¹² A to makɔɛ taa sode dɛ ra, Isa naxa a to mixie minife xeme nde fure ra. Kaape gine nde xa di kerenyi nan nu faxaxi, na taa pama gbegbe fan nu nɛɛɛ kaape gine fe ma.

¹³ Marigi to kaape gine to, a naxa kinikini a ma, a a fala a bɛ, «I naxa wa.»

¹⁴ A naxa a maso fure ra, a a belexe sa a xaninse fari, a xaninmae naxa ti. Isa naxa a masen, «I tan segetala, n naxe i bɛ, keli!»

¹⁵ Faxamixi naxa keli, a so wɔyɛnfe. Isa naxa a ragbilen a nga ma.

¹⁶ Gaaxui naxa e birin suxu, e nu Ala matɔxɔ, e nu a fala, «Ala namijonme xungbe nan nakelixa won tagi!» E man nu a fala, «Ala bara fa a xa mixie xunmatode!»

¹⁷ Isa xa xibaaru naxa siga rayensen na Yudaya bɔxi birin ma a nun naa rabilinyi.

*Annabi Yaya xa maxorinyi
(Matiyu 11:1-30)*

18 Yaya fɔxirabiree naxa yi fe birin fala Yaya be.

19 A fan naxa mixi firin xili e ya ma, a e xee Isa maxorinde, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

20 E to Isa yire li e naxa a maxorin, «Yaya Xunxa nan muxu xeexi i maxorinde. I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

21 Na temui yati, Isa nu furemae, pinne kanyie, nun donxui gbege rayalanfe.

22 Na kui, a naxa Yaya xa xerae yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentegge Yaya be. Donxui se toma, namatee perema, kune kanyie yalanma, tulixorie woyenyi mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

23 Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

24 Yaya xa xerae to siga, Isa naxa nama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Foye kale naxan namaxama?

25 Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Naxee maxirixi a fanyi ra, e xa dunije igiri bannaya kui, nee toma mange banxie nan kui.

26 Wo fa siga munse matode? Namiponme? Iyo, n xa a fala wo be, a jan dangi namiponme ra.

27 A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

28 N xa a fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya ra. Konɔ n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.»

29 «Nama nun duuti maxilie to a xui me, e la ne Ala ra, e fa lu Yaya xa e xunxa ye xora.

30 Konɔ Farisenie nun seriyɛ karamoxɔe tan tondi ne Ala waxonfe ra e be barima e tondi ne Yaya xa e xunxa ye xora.»

31 «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi nde ra?

32 E maniyaxi dimedie nan na naxee doxoxi taa kui, e nu a fala e booree be, <Muxu bara xule fe wo be, konɔ wo mu fare boronxi. Muxu bara jon beeti ba, konɔ wo mu wa.»

33 «Yaya Xunxa to bara fa, a mu taami don, a mu weni min. Wo bara a fala, <Ninne na a foxo ra.»

34 Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, wo bara a fala, <Furi naaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitoe nan a ra!»

35 Konɔ xaxilimaya kolonma a kewali nan ma.»

Gine yunubitoe nde xa yunubie xafarife

36 Fariseni nde naxa Isa xili e xa e dege a xonyi. Isa naxa so naa, a a magoro.

37 Gine yunubitoe nde nu na taa kui, a naxa a me a Isa a degefe na Fariseni xonyi. Na kui, a naxa labunde ture suxu a yi ra, na saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra.

38 A to so naa, a naxa ti Isa xanbi ra a sanyi yire. A to wa folo, a naxa Isa sanyie bunda a yaye ra. A naxa e mafuruku a xunxexe ra, a e sunbu, a fa labunde maso e ma.

39 Fariseni naxan Isa xili a degede a xonyi, a to na fe to, a naxa a fala a yete ma, «Xa yi xeme findixi namiponme nan na nu, a yi gine xa fe kolonma ne nu, a a kolonma ne nu a yunubitoe nan dinfe a ra yi ki.»

40 Isa naxa a fala a be, «Simon, n xa fe nde masen i be.» Na naxa a yaabi, «Karamoxo, a masen n be.»

41 Isa naxa yi taali sa a be, «Kobiri kanyi nde nu bara mixi firin doni. A singe xa doni findixi gbeti kobiri kole keme suuli nan na, a firin nde, gbeti kobiri kole tongo suuli.

42 Feere to mu nu na e sese yi ra, kobiri kanyi naxa dije e firin birin xa doni ma. Na mixi firinyi tagi, kobiri kanyi rafanma nde ma dangi boore ra?»

43 Simon naxa a yaabi, «N laxi a ra, naxan xa doni nu gbo boore be.» Isa naxa a fala a be, «I nondi.»

44 Na temui a naxa a ya rafindi gine ma, a fa a masen Simon be, «I yi gine to? N so

ne i xɔnyi, i mu ye fi n ma n xa n sanyie maxa, kɔnɔ a tan n sanyie maxaxi a yaye nan na, a e mafuruku a xunsexe ra.

⁴⁵ I tan mu n sunbu, kɔnɔ a tan, kabi n soxi i xɔnyi, a mu baxi n sanyie masunbufe.

⁴⁶ I tan mu ture maso n xunyi ma, kɔnɔ a tan labunde ture nan masoxi n sanyie ma.

⁴⁷ Na na a ra, n xa a fala i be, a xa yunubie naxee gboxi na ki, e bara xafari a be, barima a xa xanunteya fan gbo. Kɔnɔ naxan xa yunubi xafarixie xurun, na kanyi xa xanunteya fan xurun.»

⁴⁸ Isa naxa fa a masen ginε be, «I xa yunubie bara xafari.»

⁴⁹ Naxee nu magoroxi e degede, nee fan naxa so a falafe e yetε ma, «Nde yi ra a to yunubi xafarima?»

⁵⁰ Isa man naxa a masen ginε be, «I xa danxaniya bara i rakisi. Siga bɔɛsa kui.»

8

Ginεe naxee Isa malife

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa birin isa ra, a xungbe nun a xuri, a nu mixie xaran, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra. A foxirabire fu nun firinyie nu na a foxɔ ra,

² a nun ginε nde naxee nu bara rayalan pinne nun fure gbete ma. E xilie nan ya: Mariyama, a nu falama naxan be Magidalaka, Isa pinne solofere kerri naxan foxɔ ra,

³ a nun Yohanna, naxan nu doxoxi Herode xa walikee xunyi Kusa xɔn, a nun Susanna, a nun mixi gbete wuyaxi. E nu Isa nun a foxirabire malima e yetε harige ra.

Xε rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Maraki 4:1-20)

⁴ Nama gbege to malan Isa yire kelife taa wuyaxi, a naxa yi taali woyenyi masen e be,

⁵ «Xε rawali nde nan mini sansi xori garansande. A to nu sansi xori garansanma, a xori ndee naxa bira sankira xɔn, mixie naxa nee maboron, xonie man fa e don gbiki.

⁶ Sansi xori nde fan naxa bira geme yire. A to bula, a naxa ragan barima ye mu nu na a be.

⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana.

⁸ Sansi xori nde fan naxa bira bende fanyi ma. Na xori keren keren birin sansie to te, e naxa e tonsɔε ramini, xori keme keme.» Isa to ge na woyenyi ra, a naxa a xui ite, a a fala, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

⁹ Isa foxirabire to a maxorin a xa na taali ya iba e be,

¹⁰ a naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kɔnɔ mixi gbete tan a mema taali woyenyie nan na, alako

<E xa fe to, kɔnɔ e naxa a igbe.

E xa fe me, kɔnɔ e naxa a fahaamu.»

¹¹ «Na taali woyenyi ya ibama yi ki ne. Sansi xori misaalixi Ala xa masenyi nan na.

¹² Sansi xori naxee bira kira xɔn, nee misaalixi mixie nan na naxee bara Ala xa masenyi me, kɔnɔ Ibulisa nan fama fa, a a ba e bɔɛ ma, alako e naxa fa danxaniya, e kisi.

¹³ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixi nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu seewe ra. Kɔnɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Maratantanyi waxati na a li, e mu xanma.

¹⁴ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, kɔnɔ kontɔfli, bannaya, nun yetε rafan fee nan a niyama e mu ge e bogi raminide Ala be.

¹⁵ Sansi xori naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a ragata e bɔɛ fanyi ma tinxinyi kui, e e bogi ramini Ala be tunnabexiya kui.»

Lanpui xa taali

(Maraki 4:21-25)

¹⁶ «Mixi yo mu lanpui radexema, a man fa feɛ felen a xun na, xa na mu a ra a a raso sade bunyi. A a doxoma lanpui doxose nan fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to.

¹⁷ Fe noxunxi birin fama kolonde. Gundo birin makenema ne.

¹⁸ Na na a ra, wo lan wo xa wo tuli mati a fanyi ra. Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kono fahaamutare, hali a naxan di mapoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Isa nga nun a xunya
(*Matiyu 12:46-50, Maraki 3:31-35*)

¹⁹ Isa nga nun a xunya xemema naxa siga a yire, kono e mu nu noma makorede a ra pama xa fe ra.

²⁰ Mixi nde naxa a fala Isa be, «I nga nun i xunya na tande, e wama i tofe.»

²¹ Kono Isa naxa a yaabi, «Mixi naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu, nee nan findixi n nga nun n xunya ra.»

Isa foye raxarafe
(*Matiyu 8:23-27, Maraki 4:35-41*)

²² Loxo nde, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee baa naakiri ma.» E birin naxa baki kunkui kui, e siga.

²³ Na jere kui, Isa naxa xi. Foye belebele naxa keli baa ma, kunkui naxa rafe folo ye ra. Gbaloe nu bara makore e ra.

²⁴ Na kui, a foxirabiree naxa fa Isa raxunu e a fala a be, «Karamoxo, karamoxo, won faxafe ne yi ki!» Isa to xunu, a naxa woyen foye nun moronyie ma, a e yaamari. Foye nun moronyie naxa a iti, baa naxa raxara.

²⁵ Isa naxa fa a foxirabiree maxorin, «Wo xa danxaniya na minden?» E fan naxa gaaxu, e kaaba, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, a e yamarima, e a xui rabatu.»

Isa jinnee kerife Gadara xeme nde foxo ra
(*Matiyu 8:28-34, Maraki 5:1-20*)

²⁶ Isa nun a foxirabiree to so Gadara boxi ma, dennaxe na Galile naakiri ma,

²⁷ Isa to goro xare ma, a naxa jinnee kanyi li naa. Singe a nu sabatixi taa kui, kono kabi temui xonkuye a sabatixi gaburi yire a mageli ra.

²⁸ A to Isa to, a naxa gbelegbele, a sa bira a bun ma, a a fala a xui itexi ra, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi, i naxa n jaxankata.»

²⁹ A na fala ne, barima Isa nu bara jinne yamari a xa gbilen na xeme foxo

ra. Sanmaya wuyaxi, mixie nu bara yoloxonyi sa a sanyie nun a belexe ma, alako a naxa a maxono, kono jinne nu luma yoloxonyie bolon na, a fa a rakonkon wula ra.

³⁰ Isa naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali.» A na fala ne barima jinne gbegbe nan nu a foxo ra.

³¹ Jinnee naxa Isa mayandi alako a naxa e rasanba yahannama.

³² Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma. Jinnee naxa Isa mayandi a xa tin e xa sa so na xosee. Isa to tin,

³³ jinnee naxa gbilen na xeme foxo ra, e sa so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E birin naxa madula, e faxa.

³⁴ Xose demadonyie to na fe to, e naxa siga e gi ra, e sa a fala taakae nun daaxakae be,

³⁵ mixie fan naxa siga e xa sa a mato naxan nabaxi. E to Isa yire li, e naxa xeme fan li naa, jinnee nu bara kerin naxan foxo ra, a doxoxi Isa bun ma, sose ragoroxi a ma, a bara yalan. Na naxa e ragaaxu.

³⁶ Naxee nu bara a to Isa jinnee kerin xeme foxo ra ki naxe, e naxa a tagi raba birin be.

³⁷ Na temui, Gadarakae birin naxa Isa mayandi a xa keli e xonyi, barima gaaxui nu bara e suxu ki fanyi. Na kui, Isa naxa baki kunkui kui, a xa gbilen.

³⁸ Jinne kerixi xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra. Kono Isa naxa a ragbilen, a a masen a be,

³⁹ «Gbilen i xonyi. Ala fe naxan birin nabaxi i be, sa na dentege sa.» Xeme naxa siga, a sa na taa birin isa. Isa naxan nabaxi a be, a naxa sa na tagi raba birin be.

Di gine nde rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe
(*Matiyu 9:18-26, Maraki 5:21-43*)

⁴⁰ Isa to gbilen naakiri ma, pama birin nu a mamefe. E naxa a ralan.

⁴¹ Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan nu xili Yayiru. A naxa fa a suyidi Isa be, a a mayandi a xa siga a xonyi,

⁴² barima a xa di ginε kerenyi nu fa na faxafe nε. A jε konti nu bara jε fu nun firin jɔndɔn li.

Isa to nu sigafe Yayiru xɔnyi, jama gbege nu na a xetenfe.

⁴³ Ginε nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima jε fu nun firin bun ma, mixi yo mu nɔ a dandande.

⁴⁴ Na ginε naxa fa Isa xanbi ra, a a belexε din a xa donma sanbunyi ra. Keren na, a xa kike wali naxa dan.

⁴⁵ Isa naxa maxorinyi ti, «Nde dinxi n na?» Birin to a fala a e tan mu a ra, Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, jama i rabilinxi, birin nan i xetenfe!»

⁴⁶ Kɔnɔ Isa naxa a masen, «Mixi nde bara din n na, barima n a kolon senbe nde bara mini n fate.»

⁴⁷ Ginε to a kolon a a mu nu nɔma a nɔxunde, a naxa fa a serɛnma, a suyidi Isa be. A a belexε dinxi a ra fe naxan ma, a man yalanxi a ikɔrɛxi ra ki naxε, a naxa na birin tagi raba jama ya xɔri.

⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «N ma di ginε, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bɔnesa kui.»

⁴⁹ Isa to nu wɔyɛnfe, mixi nde naxa fa kelife salide yarerati xɔnyi, a a fala a tan Yayiru be, «I xa di ginε bara faxa. I naxa karamɔxɔ tɔɔrɔ sɔnɔn.»

⁵⁰ Isa to a mε, a naxa a masen Yayiru be, «I naxa gaaxu. I xa danxaniya tun. I xa di kisima nε.»

⁵¹ Isa to Yayiru xɔnyi li, a mu tin mixi yo xa so banxi kui fo Piyeri, Yaya, Yaki, di ginε baba nun a nga.

⁵² Isa to a to birin nu wafe di ginε xa fe ra sunnunyi kui, a naxa a masen e be, «Wo naxa wa. Yi di ginε mu faxaxi xε, a na xife nε.»

⁵³ Nama naxa yo Isa ma, e a mayele, barima e nu a kolon a temedi bara faxa.

⁵⁴ Kɔnɔ Isa naxa temedi belexε suxu, a a fala a be a xui itexi ra, «N ma di, keli!»

⁵⁵ A nii naxa gbilen a i, a keli keren na. Isa naxa a fala e be e xa donse fi a ma.

⁵⁶ Temedi barimae dε nu ixaraxi, kɔnɔ Isa naxa a matintin e ra fa a fala, a fe naxan nabaxi, e naxa a fala mixi yo be.

9

Isa a fɔxirabire fu nun firinyie xεεfe (Matiyu 10:5-42, Maraki 6:7-12)

¹ Isa to a fɔxirabire fu nun firinyie malan, a naxa senbe nun nɔe fi e ma alako e xa nɔ jinnεe keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔoli birin nayalande.

² A naxa e xεε mixie kawandide Ala xa mangeya niini xa masenyi ra, e man xa furemae rayalan.

³ A naxa a masen e be, «Wo nε biyaasima, wo naxa sese xanin wo xun ma, alɔ xuli, gbɔnfɔε, taami, kɔbiri, xa na mu a ra donma firin nde.

⁴ Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni nε han wo sa sigama taa gbete temui naxε.

⁵ Xa na taakae mu wo rasenε, wo xa keli naa. Wo xa menni bendε rakɔnkɔn wo sanyie ra, a xa findi seedejɔxɔya ra e be, wo bara e rabolo.»

⁶ Na kui, Isa fɔxirabire naxa siga, e sa taae birin isa. E nu mixie kawandima Ala xa xibaaru fanyi ra, e nu furemae rayalan yire birin.

Mangε Herode ifuxi Isa xa fe ra (Matiyu 14:1-12, Maraki 6:14-29)

⁷ Galile mangε Herode to fe birin mε naxee nu rabafe a xa bɔxi ma, a naxa ifu Isa xa fe ra, barima ndee nu a falama a Yaya Xunxa nan kelixi faxε ma,

⁸ ndee a fala a Annabi Eliya nan gbilenxi, ndee a fala a namijɔnmε gbete naxan nu na dunije temui dangixi, na nan man kelixi.

⁹ Herode naxa a fala, «Yaya tan, n bara na xunyi bolon a dε i. Kɔnɔ nde fa yi tan na, n naxan xa fe mema yi ki?» Na kui, a naxa so katafe a xa Isa to.

Isa donse fife mixi wulu suuli ma (Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44)

¹⁰ Xεεrae to gbilen, e fe naxee rabaxi, e naxa a birin dentεge sa Isa be. A fan naxa e xanin Betesayida e xa lu e xati ma yire keren.

¹¹ Kɔnɔ jama to a kolon, e naxa bira Isa fɔxɔ ra. A fan naxa e ralan, a wɔyɛn e be Ala xa mangeya niini xa fe ra, a furemae rayalan.

¹² Nunmare to so fɔlɔ, Isa fɔxirabire fu nun firinyie naxa e maso a ra, e a fala a

be, «Nama rayensen alako e xa sa so taae nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa yigiyadee nun donsee fen, barima won na wula ne yi ki.»

¹³ Isa naxa a fala e be, «Wo tan nan xa donse fi e ma.» A foxirabiree naxa a yaabi, «Sese mu na muxu yi bafe taami suuli nun yexe firin na. Ka muxu tan nan xa siga donse sarade yi pama birin be?»

¹⁴ Mixie naxee nu na naa, xeme konti naxa siga han wulu suuli pondon.

Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo a fala mixie be e xa doko e tongo suuli suuli ma.»

¹⁵ E fan naxa a raba na ki, e mixi birin nadoko.

¹⁶ Isa naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a foxirabiree yi ra, alako e xa e itaxun pama ma.

¹⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe xuntunye to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra,

nun Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:13-28, Maraki 8:27-30)

¹⁸ Loko nde Isa nu na Ala maxandife a xati ma. A foxirabiree fan nu na naa. A naxa e maxarin, a naxe, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya. Ndee a falama, namiponme gbete naxan faxes waxati dangixi, na nan man kelixi.»

²⁰ Isa man naxa e maxarin, «Kono wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

²¹ Isa naxa a matintin e ra, a e yamari, e naxa a xa fe fala mixi yo be.

²² A man naxa a masen e be, «Fo Adama xa Di xa toore gbege soto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe mu fama lade a ra, e a faxama ne, kono a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.»

²³ Isa naxa a masen birin be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma,

a xa tin toore nun faxe ra loxoe birin, a bira n foxo ra.

²⁴ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.

²⁵ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

²⁶ Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra, n tan Adama xa Di fama a noore kui temui naxe nun a Baba Ala nun a xa maleke seniyenxie xa noore, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.

²⁷ N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to.»

Isa norofe

(Matiyu 17:1-3, Maraki 9:1-13)

²⁸ Yi masenyi dangi xanbi xi solo-masaxan pondon, Isa naxa Piyeri, Yaya, nun Yaki xanin geya fari Ala maxandide.

²⁹ Isa to nu Ala maxandife, a yatagi naxa masara. A xa dugie fan naxa fixe alo naiyalanyi.

³⁰ Na temui, Annabi Munsa nun Annabi Eliya naxa mini e ma, e nun Isa naxa woyen.

³¹ E mini noore xungbe nan kui, e nu woyenfe Isa be a xa faxe xa fe ma, naxan nu fafe kamalide Darisalamu.

³² Xi xoli nu bara no Piyeri nun a booree ra, kono e to xunu, e naxa Isa xa noore to, a nun na xeme firin naxee nu na a fe ma.

³³ Na xeme firinyie to nu kelife Isa xun, Piyeri naxa a fala a be, «Marigi, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.» Piyeri mu nu a kolonxi a nu sese naxan falafe.

³⁴ A to nu na woyenfe, nuxui naxa goro e ma. Piyeri nun a booree naxa gaaxu e to a to nuxui bara din e ma.

³⁵ Xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di nan ya, n ma Mixi Sugandixi. Wo wo tuli mati a ra.»

³⁶ Na xui to ge woyende, e naxa Isa to a keren. A foxirabiree fe naxan toxi e ya ra, e naxa dundu a fe ma, e mu a fala mixi yo be na waxati.

Isa jinne kerife dimedi nde foxo ra

(Matiyu 17:14-23, Maraki 9:14-32)

³⁷ Na kuye iba, Isa nun a fɔxirabirɛɛ naxa goro geya fari, jama gbegbe naxa fa a ralande.

³⁸ Na temui, xeme nde naxa a xui ite jama tagi Isa mayandife ra, «Karamɔxɔ, yandi, fa n ma di xeme mato, barima yi di kerenyi nan na n be!»

³⁹ A mato, jinne nan na a fɔxɔ ra. A na keli a ra, a sɔnxɔma ne, a a raketun a ra, n ma di dexunfe nu fa mini. A mu a bejinma mafuren, fo a ge a rahalakide.

⁴⁰ N bara i fɔxirabirɛɛ mayandi e xa yi jinne kerɛ a fɔxɔ ra, kɔnɔ e mu nɔxi.»

⁴¹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bɔnsɔɛ danxaniyatare, wo kobi. N xa lu wo sɛeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun lɔxɔɛ? Wo fa na di ra n xɔn.»

⁴² A jan mu nu Isa yire li sinden, jinne naxa di rabira bɔxi ma, a a raketun a ra. Kɔnɔ Isa to jinne yamari, di naxa yalan, Isa fa a ragbilen a baba ma.

⁴³ Nama birin naxa kaaba Ala xa senbe ma.

Isa a xa faxe xa fe masenfe a sanmaya firin nde

(Matiyu 17:22-23, Maraki 9:30-32)

Birin to nu kaabaxi Isa wali fɔxi birin ma, a naxa a fala a fɔxirabirɛɛ be,

⁴⁴ «Wo tan xa yi masenyi nan name a fanyi ra: Adama xa Di sama ne mixie belexe.»

⁴⁵ Kɔnɔ e mu na woyenyi fahaamu, barima a nu bara nɔxun e ma alako e naxa a kolon. E man mu suusa Isa maxorinde a ma.

Mixi naxan tide gbo

(Matiyu 18:1-11, Maraki 9:33-50)

⁴⁶ Isa fɔxirabirɛɛ naxa so woyenyi kui, e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

⁴⁷ Kɔnɔ Isa to nu e bɔɛ ma fe kolon, a naxa dimedi nde tongo, a a ti a fe ma.

⁴⁸ A naxa a masen e be, «Mixi yo naxan yi dimedi mɔoli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo naxan n tan nasene, na kanyi bara n xema fan nasene. Naxan findixi mixi xuri ra wo birin ya ma, a tan nan tide gbo.»

Findife Isa fɔxirabirɛ ra
(Maraki 9:38-41)

⁴⁹ Yaya naxa a yaabi, «Karamɔxɔ, muxu bara xeme nde to a jinne kerima mixi fɔxɔ ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won fɔxɔ ra.»

⁵⁰ Isa naxa e yamari, «Wo naxa a ratɔn, barima xa naxan mu kelixi wo xili ma, na tan na wo tan na be.»

Samari taa nde tondife Isa rasenede

⁵¹ Waxati to nu bara makore Isa xa te koore, a naxa nate tongo a xa Darisalamu kira suxu.

⁵² A naxa mixi ndee xee a ya ra. E to siga, e naxa so Samari taa nde e xa sa yigiya nde fen a be.

⁵³ Kɔnɔ naakae mu tin a rasenede barima a nu sigafe Darisalamu ne.

⁵⁴ A fɔxirabirɛɛ Yaya nun Yaki to na fe to, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu xa yaamari fi te xa goro keli koore, a xa e ratɔn?»

⁵⁵ Kɔnɔ Isa naxa a ya rafindi e ma, a woyen xɔrɔxɔɛ fala e be.

⁵⁶ Na temui, e naxa siga taa gbete.

Birafe Isa fɔxɔ ra

(Matiyu 8:19-22)

⁵⁷ E to nu kira xɔn ma, xeme nde naxa fa a fala Isa be, «I siga dede, n na i fɔxɔ ra.»

⁵⁸ Isa naxa a yaabi,
«Xulumase xima yili kui.

Xɔni xima a tee kui.

Kɔnɔ dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

⁵⁹ Isa man naxa a masen mixi gbete nde be, «Bira n fɔxɔ ra.» Kɔnɔ a kanyi naxa a yaabi, «Marigi, a lu n xa siga, n xa sa n baba ragata sinden.»

⁶⁰ Isa naxa a yaabi, «A lu faxamixie nan xa e xa faxamixie ragata. I tan xa siga, i xa sa mixie kawandi Ala xa mangeya niini ra.»

⁶¹ Mixi gbete fan naxa a fala a be, «Marigi, n birama ne i fɔxɔ ra, kɔnɔ a lu n xa siga n xonyi, n xa sa n jundu n ma mixie ma.»

⁶² Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi yo naxan saari suxuma a nu fa a xanbi mato, a kanyi mu daxa a xa wali suxu Ala xa mangeya niini be.»

10

Isa a fɔxirabiree tongo solofere a nun firin xeeffe

¹ Yi fee dangi xanbi, Marigi naxa mixi gbete sugandi, mixi tongo solofere a nun firin. A naxa e xee firin firin na, e xa siga a ya ra taa birin kui a nun yire birin a tan yete nu fafe sigade dennaxe.

² A naxa a masen e be, «Xe xaba wali belebele nan na, kɔnɔ walikɛe tan xurun. Wo xe kanyi maxandi alako a xa walikɛe rasanba a xa xe xabade.

³ Wo siga. N na wo xeeffe ne alo yexeyore naxee soma wula baree tagi.

⁴ Wo naxa kobiri, gbɔnfɔe, xa na mu a ra sankiri xanin wo xun ma. Wo naxa bu mixie xeebu ra kira xɔn ma.»

⁵ «Wo nu so banxi naxan kui, beenun wo xa se gbete fala wo xa a masen sinden, «Ala xa bɔnesa fi yi fɔxɔe ma.»

⁶ Xa bɔnesa mixi nde sabatixi naa, Ala wo xa duba suxuma ne a be, kɔnɔ xa na mixi mɔoli mu na, Ala wo xa duba ragbilenma wo tan nan ma.

⁷ Wo xa lu na banxi kerenyi nan kui. E se naxan soma wo yi ra, wo xa a don, wo xa a min, barima a lanma walike xa a sare sɔɔ. Wo naxa keli na banxi kui wo xa sa yigiya banxi gbete.»

⁸ «Wo nu so taa naxan yo kui e naxa wo rasene, e na naxan so wo yi ra, wo xa na don.

⁹ Wo xa na furemae rayalan, wo a masen naakae be, «Ala xa mangeya niini bara makore wo ra.»

¹⁰ Kɔnɔ wo nu so taa naxan yo kui e mu wo rasene, wo xa siga taa tagi ne, wo a masen mixie be,

¹¹ «Hali wo xa taa xube naxan kankanxi muxu sanyie ra, muxu bara a rakɔnkɔn a xa findi seedepɔxɔya ra naxan baxi wo xili ma. Kɔnɔ wo xa a kolon ne, a Ala xa mangeya niini bara makore.»

¹² N xa a fala wo be, kiiti sa lɔxɔe, kiiti fanma Sodoma be dangife na taa ra.»

Taa danxaniyataree xa gbaloe (Matiyu 11:21-24)

¹³ «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidon ne nu, a a lima e tan

bara tuubi nu a rakuya, e dɔxɔ sunnun donma ragoroxi e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tɔnxuma ra.

¹⁴ Kiiti sa lɔxɔe xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidonkae ra.

¹⁵ I tan Kaperenamu go, i ɔxɔ a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma ne han yahannama.»

¹⁶ Isa man naxa a fala a fɔxirabiree be, «Naxan na a tuli mati wo ra, a kanyi a tuli matixi n tan nan na. Naxan na tondi lade wo ra, na kanyi tondixi lade n tan nan na. Naxan na tondi lade n tan na, na kanyi tondixi lade n xee ma nan na.»

Isa fɔxirabiree tongo solofere a nun firinyie gbilenfe

¹⁷ Isa fɔxirabiree tongo solofere a nun firin naxa gbilen seewe kui, e a fala a be, «Marigi, muxu na yaamari fi i xili ra, hali pinnee, e muxu xui rabatuma.»

¹⁸ Isa naxa a masen e be, «N bara Sentane to bira ra keli koore ma alo seyamakonyi.

¹⁹ A mato, n bara nɔe fi wo ma wo xa nere bɔximase nun tali ma, n nɔe fi wo ma yaxui Sentane xa senbe birin xun. Na birin kui, sese mu wo toma.

²⁰ Kɔnɔ wo naxa seewa xe pinnee to wo xui rabatuma. Wo xa seewa ne barima wo xili sebexi ariyanna.»

Isa seewafe Ala sagoe ra (Matiyu 11:25-27, 13:16-17)

²¹ Na waxati, Isa naxa seewa Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a a fala, «Baba Ala, koore nun bɔxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee nɔxunxi lonnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be. Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenɛn fe nan ya.»

²² «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Ala xa Di nu tin a masende naxan be.»

²³ A naxa a ya rafindi fɔxirabiree ma, a a fala e be e xati ma, «Seewe na mixi be, naxan fee toma wo ya naxan toxi!

²⁴ N xa a fala wo be, namipɔnmɛ nun mange wuyaxi bara wa e xa fee to wo na naxee tofe, kɔnɔ e mu a to. E bara wa e xa fee me wo na naxee mefe, kɔnɔ e mu a me.»

Yaamari naxan tide gbo a birin be,

*nun Samarika mixi fanyi nde xa taali
(Matiyu 22:34-40, Maraki 12:28-34)*

²⁵ Lɔxɔ nde, seriye lɔnnila nde to nu wama Isa matofe, a naxa ti, a a fala a be, «Karamɔxɔ, a lanma n xa munse raba alako n xa abadan kisi sɔtɔ?»

²⁶ Isa fan naxa a maxɔrin, «Munse sebexi Munsa xa seriye kui? I a fahaamuxi di?»

²⁷ Seriyɛ lɔnnila naxa a yaabi, «I xa Ala xanu i bɔɲɛ birin na, i nii birin na, i senbe birin na, a nun i xaxili birin na. I man xa i ngaxakerenyi xanu alɔ i i yetɛ xanuxi ki naxɛ.»

²⁸ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi fan. Xa i na raba, i kisima nɛ.»

²⁹ Kɔnɔ seriye lɔnnila to nu wama a tan xa kolon tinxintɔɛ ra, a man naxa Isa maxɔrin, «Kɔnɔ nde findixi n ngaxakerenyi ra?»

³⁰ Isa naxa wɔyɛnyi tongo, a a yaabi, «Xɛmɛ nde nu na kira xɔn kelife Darisalamu gorofe ra Yeriko. Mupɛtie naxa dutun a ma, e a xa dugie birin ba a ma, e a bɔnbɔ, e a lu alɔ faxamixi.

³¹ A naxa a li, sɛrɛxɛdubɛ nde nan nu fafe na kira xɔn ma. A to na xɛmɛ to saxi kira ra, a naxa dangi kira sɛeti boore ra.

³² Na mɔɔli man na, Lewi di nde fan naxa fa kira xɔn ma. A to na li, a xɛmɛ to saxi kira ra, a fan naxa dangi kira sɛeti boore ra.»

³³ «Kɔnɔ Samarika nde fan naxa fa a xa biyaasi kui, a na xɛmɛ li kira ra. A to a to, a naxa kinikini ki fanyi.

³⁴ A to a maso a ra, a naxa ture nun weni sa a xa fie ma, a e maxiri. A naxa a tongo, a a sa a xa sofale fari. A naxa a xanin yigiya banxi nde kui, a mɛɛni a ma.

³⁵ Na kuye iba, a naxa gbɛti kɔbiri kole firin so na yigiya banxi kanyi yi ra, a a fala a be, «Mɛɛni yi xɛmɛ ma. Xa i kɔbiri ba a xa fe ra dangi yi ra, n man nɛ dangima be n na kɔbiri ragbilenma i ma.»

³⁶ Isa naxa fa seriye lɔnnila maxɔrin, «Yi mixi saxanyi ya ma, nde findixi ngaxakerenyi ra na xɛmɛ bɛ mupɛtie dutun naxan ma?»

³⁷ Seriyɛ lɔnnila naxa a yaabi, «Naxan kinikini a ma.» Isa naxa a masen a be, «I fan xa na mɔɔli nan naba.»

Marata nun Mariyama xɔnyi

³⁸ Isa nun a fɔxirabirɛɛ to so taa nde kui, ginɛ nde naxa e yigiya naxan xili Marata.

³⁹ A xunya ginɛma fan nu na naxan nu xili Mariyama. Na naxa sa dɔxɔ Marigi sɛeti ma, a a tuli mati a xa masenyi ra,

⁴⁰ kɔnɔ Marata tan ya koto nu mɔxi a xa xɔɲɛ bun tife ra. Na kui, Marata naxa sa a fala Isa be, «Marigi, i mu n xunya toxi? A bara wali birin lu n tan keren ma. Wɔyɛn a be, a xa fa n mali.»

⁴¹ Marigi naxa a yaabi, «Marata, Marata, i kɔntɔfilixi, i man ya koto mɔxi fe gbegbe ma,

⁴² kɔnɔ i hayi na fe keren peti nan ma. Mariyama tan, a tan nan fe fanyi sugandixi. Na man mu bama a yi feo!»

11

*Ala maxandife
(Matiyu 6:9-13, 7:7-11)*

¹ Lɔxɔ nde, Isa nu na Ala maxandife yire nde. A to gɛ, a fɔxirabirɛ nde naxa a fala a be, «Marigi, muxu tinkan Ala maxandide alɔ Yaya a fɔxirabirɛɛ tinkanxi ki naxɛ.»

² Isa naxa a masen e be, «Wo nɛ Ala maxandima, wo xa a fala, <Baba Ala, dunija birin xa i xili seniye nxi kolon.

I xa mangɛya niini xa fa.

³ Baloe fi muxu ma lɔxɔɛ birin, muxu hayi na naxan ma.

⁴ Dije muxu xa yunubie ma, barima muxu fan dijɛma mixie haake ma,

naxan yo bara fe kobi niya muxu ra.

I naxa muxu ti maratantanyi kira xɔn.»

⁵ Isa man naxa a masen e be, «Xa a sa li, wo ya ma mixi nde naxa siga a boore nde xɔn kɔɛ tagi, a a fala a be, <N boore, taami saxan doni n be,

⁶ barima xɔɲɛ nde nan faxi n be keli biyaasi, a fa li donse yo mu na n naxan soma a yi.»

⁷ «Xa a sa li go, banxi kanyi a yaabi, <Ba n tɔɔɔɔfe! Naade balanxi, n tan nun n ma die birin saxi. N mu nɔma kelide fa n xa taami so i yi!»

⁸ N xa a fala wo be, banxi kanyi mu kelima a xa a boore mali e xa dɔxɔbooreya ma. Kɔnɔ a boore xa lixirinyi tan, na nan

a niyama banxi kanyi xa keli, a a boore hayi birin fan.»

⁹ «N xa a fala wo be, wo maxandi ti, wo a sotoma ne. Wo fenyi ti, wo a toma ne.

Wo naade konkon, a rabima ne wo be.

¹⁰ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sotoma ne.

Mixi naxan se fenma, a a toma ne.

Mixi naxan naade konkonma, a rabima ne a be.»

¹¹ «Baba mundun na wo ya ma naxan xa di yexe maxorinma a ma, a sa boximase so a yi ra?

¹² Xa a sa tuxele nan maxorin wo ma, wo noma tali sode a yi ra?

¹³ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A a Xaxili Seniyenxi fima ne a maxandimae ma.»

*Ala Xaxili Seniyenxi matandife
(Matiyu 12:22-37, Maraki 3:20-27)*

¹⁴ Isa naxa pinne nde kerixeme foxo ra naxan nu bara a kanyi findi boboe ra. Isa to na pinne kerixeme, boboe naxa woyen, jama naxa kaaba.

¹⁵ Konso mixi ndee nu na e ya ma, nee a fala, «A pinnee kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

¹⁶ Mixi gbetee naxa gantanyi sa a ya ra a maxorinfe ra Ala xa tonxuma nde ma.

¹⁷ Isa to e xa maxorunyini birin kolon, a naxa a masen e be, «Lantareya na mangeya naxan kui, a mu buma. Denbaya lantaree fan, e kanama ne.

¹⁸ Sentane xa mangeya noma bude xa lantareya na a kui? Wo naxe a n pinne kerima Belesebulu saabui nan na.

¹⁹ Xa n tan pinnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie fa e kerima nde saabui ra? Na kui, e tan nan yati wo makiitima.

²⁰ Konso xa n tan pinne kerima Ala senbe nan saabui ra, Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.»

²¹ «Xa senbema a xa banxi kantama geresose ra, a harige birin na kantari nan kui.

²² Konso xeme gbetee na fa naxan senbe gbo a be, a noma ne a ra, a a xa geresosee ba a yi a nu laxi naxee ra, a a harige birin itaxun mixi gbetee ra.»

²³ «Mixi naxan mu n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi sotode, a na mixie rayensenfe ne.»

*Ninne gbilenfe a sabatide fori
(Matiyu 12:43-45)*

²⁴ «Ninne na gbilen mixi foxo ra, a sigama yire maxare lingira gbetee fende, konso a mu a toma. Na temui a a falama a yete be, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxe.»

²⁵ A na gbilen menni, a a lima ne na banxi makoxi, a raxunmaxi a fanyi ra.

²⁶ Na temui, a sigama ne a sa fa pinne solofere gbetee ra naxee jaxu a be, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaxuma ne dangife singe ra.»

Seewe na mixi naxee be

²⁷ Isa to nu yi fee falafe, gine nde naxa a xui ite jama tagi, «Seewe na gine be naxan i bari, a xije fi i ma!»

²⁸ Konso Isa naxa a yaabi, «Seewe na mixie nan be naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu.»

*Annabi Yunusa xa tonxuma
(Matiyu 12:38-42)*

²⁹ Nama to nu Isa xetenfe, Isa naxa a masen e be, «To mixie kobi. E wama tonxuma makaabaxi tofe, konso tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra.

³⁰ Annabi Yunusa findi tonxuma ra Ninewekae be ki naxe, Adama xa Di fan findima tonxuma ra na ki ne yi waxati mixie be.

³¹ Kiiti loxoe, Seeba mange gine fan tima ne e nun to mixie, a seedenxoya ba wo xili ma, barima a tan fa ne kelife yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani be.

³² Kiiti sa loxoe, Ninewekae fan kiiti tinxixi sama ne yi waxati mixie ma, barima Ninewekae tuubi Yunusa xa kawandi nan saabui ra, konso yakosi mixi nde na be naxan xa fe gbo Annabi Yunusa be.»

*Danxaniya xa naiyalanyi
(Matiyu 5:15, 6:22-23)*

³³ «Mixi yo mu lanpui radexema a man fa a noxun yire nde, xa na mu a ra a debe

felen a xun. A a dɔxɔma lanpui dɔxɔse nan fari alako naxee soma banxi, e xa a tɛ dɛxɛ to.»

³⁴ «I ya nan na i fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma nɛ, kɔnɔ xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui.

³⁵ Na kui, i maɔɔxun ki fanyi xa naiyalanyi naxan na i bɔɔnɛ kui mu findixi dimi ra.

³⁶ Xa i fate birin iyalanxi, dɛdɛ mu fa na dimi kui, a birin luma nɛ naiyalanyi kui alɔ lanpui dɛxɛ na ti i ma.»

Diinɛla kobie

(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)

³⁷ Isa to gɛ wɔyɛnde, Fariseni nde naxa Isa maxɔrin e xa sa e dɛge. Isa to so Fariseni xɔnyi, a naxa a magoro.

³⁸ Fariseni naxa kaaba, a to a to Isa mu a belexɛ raxa Yuwifie xa naamunyi ki ma beenun a xa a dɛge.

³⁹ Na kui, Marigi naxa a fala a bɛ, «Wo tan Farisenie, wo pɔɔti nun pileti fari maxama e xa raseniyeɛn, kɔnɔ mixi see mupafe nun seniyeɛntareɔna nan tun na wo bɔɔnɛ ma.

⁴⁰ Wo tan xaxilitaree! Wo mu a kolon Ala naxan se fari daa, a tan nan mixi bɔɔnɛ fan daa?

⁴¹ Xa wo setare ki baloe ra naxan na wo xa piletie kui, wo xa fe birin naseniyeɛnma nɛ.»

⁴² «Gbaloe na wo bɛ, wo tan Farisenie! Wo sansi xunxurie birin farile bama, alɔ salaxui nun gbɛngbɛ, kɔnɔ wo gbilenxi tinxinyi nun Ala xanufe fɔxɔ ra. A lanma nɛ nu wo xa na seriye hagigɛ rabatu, wo man mu nɛɛmu boore seriye xunxurie fan ma.

⁴³ Gbaloe na wo bɛ, wo tan Farisenie! Barima a rafanxi wo ma, wo xa dɔxɔ binye yire salide banxi kui, mixie man xa nu wo xɛɛbu taa kui binye xɛɛbuie ra.

⁴⁴ Gbaloe na wo bɛ, barima wo maniyaxi gaburie nan na naxee mu matɔnxumaxi, mixie jɛrɛma naxan fari e mu a kolon!»

⁴⁵ Seriye lɔnnila nde naxa a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, i to yi fee falama yi ki, i na muxu fan nasɔɔfe nɛ.»

⁴⁶ Isa naxa a yaabi, «Gbaloe na wo fan bɛ, wo tan seriye lɔnnilae! Barima wo kote dɔxɔma mixi xun ma naxan xanin

xɔnɔ ki fanyi, kɔnɔ wo tan mu tinma e malide hali wo belexɛsole keren na.

⁴⁷ Gbaloe na wo bɛ, barima wo gaburi fanyie yailanma namijɔnmɛe bɛ, a fa li wo benbae nan e faxa!

⁴⁸ Na kui, wo bara findi wo benbae xa kɛwalie seede ra, e xa na kɛwalie man bara wo kɛnɛn, barima e tan bara namijɔnmɛe faxa, wo fan na namijɔnmɛe xa gaburie raxunmama.

⁴⁹ Na nan a ra, Ala xa lɔnni fan a masenxi nɛ, «N namijɔnmɛe nun xɛɛrae rasanbama nɛ e ma, e tan ndee faxa, e ndee jaxankata.»

⁵⁰ Na kui, namijɔnmɛe birin wuli naxan filixi kabi dunija fɔlɛ, yi waxati mixie nan a sare fima,

⁵¹ kelifɛ Habila wuli ma han Sakari, naxan faxa sɛrɛxɛbade nun hɔrɔmɔbanxi tagi. Iyo, n xa a fala wo bɛ, to mixie nan a birin sare fima.

⁵² Gbaloe na wo bɛ seriye karamɔxɔɛ, barima wo bara saabi tongo naxan lan a xa lɔnni naadɛ rabi. Kɔnɔ wo mu soma, wo man mu tinma mixi gbɛtɛ fan xa so naa.»

⁵³ Isa to keli naa, Farisenie nun seriye karamɔxɔɛ naxa ti fɔlɔ a kanke a xɔnɛ ra. E naxa maxɔrinyi mɔɔli birin ti a ma,

⁵⁴ alako e xa a suxu tantanyi nde kui.

12

Isa a fɔxirabirɛɛ rasife

(Matiyu 10:26-33, 12:32, 10:19-20)

¹ Yi fee nu dangife tɛmɛi naxɛ, mixi wulu wulu nan nu bara e malan, han e nu e bore maboronfe. Isa wɔyɛn fɔlɔ a fɔxirabirɛɛ nan singe bɛ, a naxɛ, «Wo wo yetɛ ratanga Farisenie xa lɛbini ma, naxan findixi filankafuija ra.

² Fefe nɔxunxi mu na naxan mu fama makenɛnde, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

³ Na kui, wo naxan yo falama kɔɛ ra, a mɛma nɛ yanyi ra. Wo fefe makɔyikɔyima banxi kui, dunija birin fama rakolonde a ra kɛnɛ ma.»

⁴ «N booree, n xa a fala wo bɛ, wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee nɔma mixi fate bendɛ faxade, kɔnɔ e mu nɔma fefe ra na xanbi ra.

⁵ N xa a masen wo bɛ, a lan wo xa gaaxu naxan ya ra. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra,

barima a tan nan mixi faxama, a tan nan man noma mixi wolide yahannama. Iyo, n xa a fala wo be, a lanma wo xa gaaxu a tan nan ya ra.»

6 «Turunna suuli xa mu sarama batanka firin na? Kono Ala tan mu nɛmuma e sese ma.

7 Hali xunsexe naxan na wo xunyi ma, Ala a birin konti kolon. Wo naxa gaaxu, barima wo munafanyi gbo dangi turunna xoni gali ra.»

8 «N xa a fala wo be, mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya ma, n tan Adama xa Di fan na kanyi kolonma ne Ala xa malekee ya i.

9 Kono naxan na tondi n kolonde adamadie ya i, n fan tondima ne na kanyi kolonde Ala xa malekee ya i.»

10 «Mixi naxan birin woyen kobi falama Adama xa Di xa fe ra, na yunubi noma ne xafaride na kanyi be, kono mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be.»

11 «E na wo xanin salide kiitisee yire, xa na mu a ra mangasanyi xon, wo naxa kontofili wo e yaabima ki naxe, xa na mu a ra wo naxan masenma e be,

12 barima Ala Xaxili Seniyenxi wo rakolonma ne na waxati yati ma, a lan wo xa naxan fala.»

Banna xaxilitare xa taali

13 Mixi nde naxa a fala Isa be pama tagi, «Karamoxo, a fala n taara be a xa muxu ke itaxun, a n gbe so n yi.»

14 Isa naxa a yaabi, «Nde n findixi kiitisa ra wo xun ma, xa na mu a ra wo ke taxunma ra?»

15 A man naxa a masen e be, «Wo a i ki fanyi, wo wo yete ratanga xoyife se mooli birin ma, barima i banna kiyoki, dunijeigiri tide mu kelima se sotoe xa ma.»

16 Na xanbi, Isa naxa yi taali sa e be, «Xeme bannaxi nde xa xe naxa fan ki fanyi.

17 A naxa a mapoxun a yete ma, «N munse rabama, barima yire mu n be n noma n ma donse birin nagatade dennaxe?»

18 A naxa nate tongo, «N yi nan nabama. N na n ma bilie rabirama ne, n gbetee ti

naxee gbo e be. N na n ma donse nun n ma se birin malanma nee nan kui.

19 Na temui n na a falama ne n yete be, N bara se gbege ragata naxan buma je wuyaxi. N xa n malabu fa, n xa n dege, n xa n min, n xa jalexin.»

20 Kono Ala naxa a masen a be, «I tan xaxilitare! To ke yati ra, i nii bama ne i fate. I naxan birin malanxi, a fa luma nde be?»

21 A na na ki ne mixi be naxan se malanma a yete be, kono a mu bannaxi Ala be.»

Xaxili tife Ala ra

22 Na dangi xanbi Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kontofili baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma.

23 Wo xa dunijeigiri tide gbo donse be, wo fate tide gbo dugie be.

24 Wo wo mapoxun xaaxae ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama. Saga nun bili sese mu e yi, kono Ala e rabaloma. Wo tan tide gbo xonie be pon!

25 Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kontofilife saabui ra?

26 Xa wo mu noma na fe lanma ra, wo fa kontofilima fe gbetee ra munfe ra?»

27 «Wo wula sansi fuge tofanyie mato e minima ki naxe. E mu walima, e mu woligese yailanma, kono n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

28 Xa Ala wula sansi meenima yi ki ne, naxan na na to, tina a gan, a meenima ne wo tan ma dangi na ra pon! Wo xa danxaniya xurun.

29 Wo naxa wo xaxili birin ti donse nun minse ra. Wo naxa kontofili.

30 Kaafiri birin birama na fe mooli nan tun foxo ra. Kono wo tan Baba Ala a kolon, a wo hayi na na see ma.

31 Wo xa Ala xa mangeya niini singe fen. Wo hayi na naxan birin ma, a na fan fima ne wo ma.»

Harige malanfe ariyanna

(Matiyu 6:19-21)

32 «Wo naxa gaaxu, wo tan naxee luxi alo n ma xuruse goore lanma, barima a

bara wo Baba Ala kenɛn a xa mangeya niini fi wo ma.

³³ Se naxan na wo yi ra, wo xa sa a mati, wo a kɔbiri fi setaree ma. Wo xa kɔbiri bɔɔtɔ sɔtɔ naxan mu kanama, wo harige sɔtɔ naxan mu jɔnma, naxan na ariyanna, mujɛti mu dennaxe lima, nimasee fan mu kanari sama dennaxe.

³⁴ Wo harige na dennaxe, wo bɔjɛ fan luma menni nɛ.»

*Wali suxufe Marigi ya ra
(Matiyu 24:43-51)*

³⁵ «Wo tagi ixirixi nan xa lu a ra, wo xa lanpuie radexexi.

³⁶ Wo xa lu nɛ alo mixi naxee e marigi mamefe kelife futixiri xulunyi. A na fa, a naade kɔnkɔn, e a rabima nɛ a bɛ keren na.

³⁷ Sɛɛwɛ na konyie bɛ, marigi naxee lima e mu xixi a fa temui. N xa nɔndi fala wo bɛ, marigi yati fama a tagi ixiride, a fa magorode fen a xa na konyie bɛ, a fa e bun ti.

³⁸ Sɛɛwɛ na e bɛ, marigi naxee lima e mu xixi, hali a gbilen kɔɛ tagi, xa na mu a ra a jan dangi na ra.»

³⁹ «Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon nɛ nu mujɛti fama temui naxe, a mu a luma mujɛti xa so a xɔnyi.

⁴⁰ Wo fan, wo xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo jɔxɔ mu naxan ma.»

⁴¹ Piyeri naxa a maxɔrin, «Marigi, i yi taali saxi muxu tan nan bɛ, ka birin bɛ?»

⁴² Marigi naxa a yaabi, «Nde luma alo walike xunmati naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi a tima a xa banxi walikee birin xun ma, a xa donse taxun e ra a waxati.

⁴³ Nɛlexinyi na na konyi bɛ, naxan marigi a lima na wali ra.

⁴⁴ N xa nɔndi fala wo bɛ, na marigi a harige birin taxuma nɛ na konyi ra.

⁴⁵ Kɔnɔ xa a sa li go, na konyi a fala a yetɛ bɛ, «N marigi buma nɛ fafe ra», a fa marigi xa konyi xɛmɛɛ nun konyi ginɛɛ bɔnbɔ, a xulunyi ti, a siisi?

⁴⁶ Lɔxɔ nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a jɔxɔ mu saxi naxan ma, a marigi gbilenma nɛ. A na fa, a na konyi

naxankatama nɛ a jaaxi ra, konyi gbaloe sɔtɔ e nun kaafirie.»

⁴⁷ «Konyi naxan a marigi sago kolon, kɔnɔ a mu a tagi ixiri, a man mu a sago raba, a fama nɛ bɔnbɔɛ gbegbe sɔtɔde.

⁴⁸ Kɔnɔ naxan mu a marigi sago kolon, xa a bara fe raba a lanma a xa bɔnbɔ naxan ma, a mu bɔnbɔɛ gbegbe sɔtɔma. A gbegbe bara so naxan yi, a gbegbe man maxɔrinma nɛ a ma. A gbegbe bara taxu naxan na, na gbegbe man maxɔrinma nɛ a ma, nde man fa sa na xun.»

*Isa faxi fatanyi nan na
(Matiyu 10:34-36)*

⁴⁹ «N faxi tɛ nan sade bɔxi ma. A rafanma n ma xa a jan bara dɛxɛ!

⁵⁰ Fo n xa tɔɔrɛ belebele sɔtɔ. N bɔjɛ mu sama fo na kamali temui naxe.

⁵¹ Wo jɔxɔ a ma a n faxi bɔjɛsa nan na dunija? Ade, n faxi fatanyi nan na.

⁵² Keli yi waxati ma, xa mixi suuli na denbaya kui, gere luma mixi saxan nun mixi firin tagi.

⁵³ Baba a xa di xɛmɛ gerema nɛ, di xɛmɛ fan a baba gere. Nga a xa di ginɛ gerema nɛ, di ginɛ fan a nga gere. Mama a xa mamadi gerema nɛ, mamadi fan a mama gere.»

*Waxati tɔnxumae kui kolonfe
(Matiyu 16:2-3)*

⁵⁴ Isa man naxa a fala jama bɛ, «Wo na nuxui to a malan na sogorode, wo a falama keren na, «Tunɛ nan kelixi,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁵ Foye na keli kɔɔla ma, wo a falama, «Kuye ifurama nɛ,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁶ Wo tan filankafuie! Wo fata bɔxi nun koore jingi kui kolonde, kɔnɔ munfe ra wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade?»

*Lanyi xirife sinnanyi ma
(Matiyu 5:25-26)*

⁵⁷ «Munfe ra wo tan yetɛ mu fe matoma, wo xa a kolon naxan findixi tinxinyi ra?

⁵⁸ Xa wo nun i kalamu mixi na sigafe kiitisa yire, kata wo xa lanyi xiri kira xɔn, xa na mu a ra a i bendunma nɛ han kiitisa xɔn, kiitisa fan i so kɔsibili yi ra, kɔsibili i sa geeli.

⁵⁹ N xa a fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoe.»

13

Tuubife

¹ Na temui, mixi ndee naxa dentegε sa Isa be a mangε Pilati bara Galileka ndee faha, a e wuli masunbu e xa serexe ra.

² Isa naxa e yaabi, «Wo a manoxunxi ne a na mixie tɔɔɔxi ne na ki barima e xa yunubi dangi Galileka booree ra?»

³ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Kɔno xa wo mu tuubi, wo birin halakima ne alo e tan.

⁴ Na Darisalamuka fu nun solomasaxanyi go, Silomu koore banxi bira naxee ma? Wo noxo a ma a na tɔɔre e lixi ne yunubitɔee nan to e ra dangi Darisalamuka boore birin na?

⁵ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Kɔno xa wo mu tuubi, wo birin sontoma ne alo e tan.»

⁶ Isa man naxa yi taali masen e be. «Xɔre bili to nu sixi xeme nde xa boxi ma, a naxa siga a xa sa a bogi ba, kɔno a mu sese to a kon na.

⁷ Na kui, a naxa a fala a xa walike be, «A mato, a ne saxan nan yi ki n fama xɔre bogi fende yi xɔre bili kon na, n mu se to. A side bara findi boxi makanaxi nan na! A sege!»

⁸ Walike naxa a yaabi, «Marigi, i man xa dipe toofare xa dangi, alako n xa a rabilinyi buxa, n jape sa a ma.

⁹ Xa a bogi tamuna, awa. Xa a mu bogi, i a sege.»

Isa gine nde rayalanfe malabu loxoe ma

¹⁰ Malabu loxo nde ma, Isa nu na kawandi tife salide nde kui.

¹¹ A naxa gine nde li naa pinne nu bara naxan kuntin a ra. Kabi ne fu nun solomasaxan a mu nu noma a rakelide feo!

¹² Isa to a to, a naxa a xili, a a fala a be, «N nga, i bara fulun yi fure ma to.»

¹³ Isa to a belexe sa a ma, gine naxa a rakeli keren na, a so Ala matoxofe.

¹⁴ Kɔno Isa to a rayalanxi malabu loxoe ne, salide xunmati naxa xono a ma, a a fala jama be, «Xi senni nan na a daxa mixi xa wali naxan kui. Wo xa fa marayalanyi fende na loxoe ne, kɔno wo naxa fa malabu loxoe tan ma.»

¹⁵ Marigi naxa a yaabi, «Wo tan filanka-fuie! Malabu loxoe ma, wo birin mu wo xa ninge xa na mu wo xa sofale fulunma xe a xiride, wo a xanin ye minde?»

¹⁶ Iburahima xa di nan yi gine ra, kono Sentane bara a xiri kabi ne fu nun solomasaxan. A mu lanma n xa a fan fulun malabu loxoe ma?»

¹⁷ A to na fala, a yaxui birin naxa yaagi, kono jama tan naxa seewa a xa kaabanako fe birin na.

Konde xori nun lebini xa taalie (Matiyu 13:31-35, Maraki 4:30-32)

¹⁸ Isa man naxa a masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi munse ra? N noma a misaalide tali woyenyi mundun na?»

¹⁹ A luxi ne alo konde xori xurudi xeme naxan si a xa boxi ma. A naxa te, a findi wuri bili ra, xonie fa e tee sa a kon na.»

²⁰ A man naxa a masen, «N xa Ala xa mangeya misaali munse ra?»

²¹ A luxi ne alo lebini, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

Naade ixutuxi (Matiyu 7:13-14, 21-23, 8:11-12)

²² Isa nu sigama kawandi ti ra taae birin kui, a xungbe nun a xuri. Na birin, a nu na Darisalamu kira nan xon.

²³ Mixi nde naxa a maxorin, «Marigi, nondi nan a ra, a mixi gbege mu kisima?» A naxa a yaabi,

²⁴ «Wo kata wo xa so naade ixutuxi nan na, barima n xa a fala wo be, mixi wuyaxi katama ne sode naa, kono e mu noma.

²⁵ A waxati a lima banxi kanyi kelima ne a naade balan. Wo tan fama ne tide tande wo nu naade konkon na, wo a fala, «Marigi, naade rabi muxu be.» Na temui, a wo yaabima ne, «N mu wo kolon, n mu wo kelide kolon.»

²⁶ Wo man a falama ne a be, «I mixie xaranxi muxu xonyi ne, won birin nan won degexi, won birin nan won min.»

²⁷ Kono a wo yaabima ne, «N xa a fala wo be, n mu wo kolon, n mu wo kelide kolon. Wo keli n ya i, wo tan fe kobi rabae!»

²⁸ Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, nun namjonme birin, wo e toma ne Ala xonyi ariyanna, kono wo tan naminima tande, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.

²⁹ Mixie kelima sogetede nun soge-gorode, e keli koola nun yirefanyi biri, e e dege Ala xa mangeya niini bun ma.

³⁰ Na kui, xanbiratie findima ne yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Matiyu 23:37-39)*

³¹ Na waxati ma, Fariseni ndee naxa fa Isa xon, e a fala a be, «I xa keli be. Siga yire gbete, barima Herode wama i faxafe.»

³² A naxa e yaabi, «Wo siga, wo sa a fala na xulumase kootaxi be, n na pinnae kerife mixie foxo ra, n na mixie rayalanfe, to a nun tina. Xi saxan nde ma, n gema ne n ma wali ra.

³³ Konoo fo n xa n jere to, tina nun tina bora, barima a mu lanma tan namijonme xa faxa fo Darisalamu.»

³⁴ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijonme faxama, naxan Ala xa xerae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo toxoe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, konoo wo naxa tondi!

³⁵ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma. N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!»»

14

Isa mixi rayalanfe malabu loxo ma

¹ Malabu loxo nde ma, Isa to nu a degefe Fariseni kuntigi nde xonyi, e birin nu Isa rabenfe ne.

² Xeme nde nu na naa naxan fate nu mafuntuxi.

³ Na kui, Isa naxa Farisenie nun seriye lonnilae maxorin, «A daxa ka a mu daxa furema xa rayalan malabu loxo ma?»

⁴ Konoo e mu sese fala. Isa naxa a belexe sa furema ma, a a rayalan, a a ragbilen a xonyi.

⁵ Na xanbi, Isa man naxa e maxorin, «Xa a sa li go, wo xa di, xa na mu wo xa ninge bara bira gulunba ra malabu loxo ma, wo mu a ratema xe keren na?»

⁶ E mu no na yaabi yo fide.

Yete magore nun yete igboe

⁷ Isa to a rakorosi xore nu magorode fanyie nan tongoma e yete be, a naxa yi taali woyenyi fala e be,

⁸ «Mixi na i xili a xa xulunyi, i naxa magorode fanyi fen, barima xa mixi fa naxan tide gbo i be,

⁹ i yatigi a falama ne i be, «I xa doxo se so na mixi binye yi ra.» Na kui, i kelima ne yaagi ra sigafe doxo se gbete fende, binye mu na dennaxe.

¹⁰ Konoo mixi na i xili a xa xulunyi, i xa magorode binyetare nan tongo. Na kui, xa i yatigi bara fa, a a falama ne i be, «N boore, sa magorode fanyi nan tongo yare.» Na findima binye nan na i be mixie birin ya ma wo nun naxee doxoxi naa.

¹¹ Naxan yo na a yete igbo, a fama ne igorode. Naxan yo na a yete magoro, a xa fe itema ne.»

¹² Isa naxa a fala xulunyi kanyi be, «Xa a li i xulunyi tima, i naxa i booree, i baribooree, i barennye, nun i doxo boore bannaxie gbansan xa xili, barima e noma ne i xa wali fanyi birin nagbilende i ma.

¹³ Donse fanyie na rafala i xonyi, a lanma i xa setaree, mabenye, namatse, nun donxuie nan xili e xa fa e dege.

¹⁴ Na kui, i findima seewatse nan na, barima feere mu e tan be e xa i xa na fe fanyi ragbilen i ma, konoo i fama ne a sare sotode mixi tinxinxie rakelima faxe ma loxo naxe.»

*Donyi xungbe maxili xa taali
(Matiyu 22:1-14)*

¹⁵ Xeme nde Isa nun naxan nu a degefe, a to na fe me, a naxa a fala a be, «Seewe na mixi be naxan fama a degede Ala xonyi ariyanna!»

¹⁶ Isa fan naxa a masen a be, «Xeme nde naxa mixi gbegbe rakolon, a e xa fa a xonyi, e xa e dege a fanyi ra.

¹⁷ A temui to a li, a naxa a xa konyi xee mixie xilide, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, a xa a fala, «Wo fa, fe birin bara ge yailande.»

¹⁸ Konoo e birin naxa e yete maxandi. A singe naxe, «N baxi xe nan sarade, fo n xa sa a mato. Dije n be.»

¹⁹ Boore fan naxe, «N baxi ninge firin doxo suuli nan sarade, fo n xa sa e mato. Dije n be.»

20 Gbete fan naxe, <N baxi gine nan dɔxode. N mu noma fade.>»

21 «Konyi to gbilen a marigi xonyi, a naxa na fee dentegɛ sa a bɛ. Na kui, banxi kanyi naxa xɔnɔ, a a fala a xa konyi bɛ, <Siga mafuren, i sa setaree, mabenye, dɔnxuie, nun namatɛɛ xili naxee na taa kui yire birin. I xa fa e ra n xonyi be.>»

22 «Konyi man to gbilen a naxa a fala, <Marigi, n bara i xa yaamari raba, kɔnɔ han ya dɔxode luxi i xa banxi kui.>

23 Banxi kanyi naxa a fala a xa konyi bɛ, <I man xa mini, i sa taa fari yire birin isa. I xa fe birin naba mixie xa fa, n ma banxi xa rafe.

24 N xa a fala i bɛ, mixi naxee singe xilixi, e tan sese mu e dɛgema n xonyi feo!>»

Birafe Isa fɔxɔ ra

(Matiyu 10:37-39, 5:13, Maraki 9:50)

25 Isa man to nu kira ra, jama gbege nu a fɔxɔ ra. A naxa a ya rafindi e ma, a a masen e bɛ,

26 «Xa mixi wa birafe n fɔxɔ ra, fo a xa n xanu nɛ dangi a baba ra, a nga ra, a taara ra, a xunya ra, a xa gine ra, a xa die ra, nun a yetɛ yati fan na. Xa na mu a ra, a kanyi mu noma findide n fɔxirabire ra.

27 Xa mixi mu a yetɛ waxɔnfe gere, a fa tin n waxɔnfe ra, a mu noma findide n fɔxirabire ra.»

28 «Xa mixi nde sa wa koore banxi xungbe tife wo ya ma, fo a xa dɔxɔ nɛ sinden, a a mato kɔbiri xasabi naxan noma na banxi tide, alako a xa a kolon xa a xa fɛɛɛ noma na wali rapɔnde.

29 Xa na mu a ra, a kanyi na banxi kɔɔrin a mu fa nɔ a rapɔnde, mixie nu na to, e a mayelema nɛ,

30 e a fala, <Yi xɛmɛ bara banxi ti fɔlɔ, kɔnɔ a mu nɔxi a rapɔnde.>»

31 «Xa mangɛ nde wa minife e nun mangɛ gbete xa gere, fo a xa dɔxɔ nɛ sinden, a a mapɔxun xa a xa sɔɔri mixi wulu fu noma tide mangɛ boore xa sɔɔri mixi wulu mɔxɔɔn kanke.

32 Xa a bara a kolon a e mu noma, beemanun mangɛ boore nun a xa sɔɔrie xa makɔɛ, a xɛɛra nan nasigama a ma alako lanyi nan xa xiri e tagi.

33 Na kui, xa mixi yo na wo ya ma naxan mu noma mɛɛde fe birin na n tan ma fe ra, a kanyi mu noma findide n fɔxirabire ra.»

34 «Fɔxɛ fan, kɔnɔ xa fɔxɛ mɛxɛmɛxɛnyi bara ba, a fa mɛxɛmɛxɛnma di?»

35 A mu fan xɛ bɛ, a mu fan jɔɔɛ ra. A wɔlema nɛ tun. Xa naxan tuli fe mɛma, a xa a tuli mati yi masenyi ra.»

15

Yɛxɛɛ lɔxi xa taali *(Matiyu 18:12-14)*

1 Lɔxɔ nde, duuti maxilie nun yunubitɔɛ birin nu e makɔɛfe Isa ra e xa e tuli mati a ra.

2 Farisenie nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ naxa so a mafalafe, e nu a fala, «Yi xɛmɛ yunubitɔɛ rasɛnɛma, a man a dɛgema e xonyi.»

3 Na kui, Isa naxa yi taali wɔyenyi masen e bɛ,

4 «Xa mixi nde na wo ya ma, yɛxɛɛ kɛmɛ na naxan yi ra, keren fa lɔɛ e tagi, a mu yɛxɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani luma e demadonde, a siga na kerenyi fende han a sa a to?»

5 A na a to, a jɛlexinma nɛ ki fanyi, a a sa a tunkie ma.

6 A na so a xonyi, a a xanuntenyie nun a dɔxɔbooree xilima nɛ, a a fala e bɛ, <Wo fa, won birin xa sɛɛwa, barima n bara n ma yɛxɛɛ to, naxan nu bara lɔɛ!>

7 Na kui, n xa a fala wo bɛ, sɛɛwɛ gboma nɛ ariyanna yunubitɔɛ tuubixi keren xa fe ra, dangife tinxintɔɛ tongo solomanaani nun solomanaani ra naxee hayi mu tuubi ma.»

Gbeti kɔbiri kole lɔxi xa taali

8 «Xa a sa li gbeti kɔbiri kole fu na gine nde yi ra, keren fa lɔɛ a yi, a mu lanpui radɛxɛma xɛ, a banxi makɔ, a na kɔbiri kole fen han a a to?»

9 A na a to, a a xanuntenyie nun a dɔxɔbooree xilima nɛ, a a fala e bɛ, <Wo fa, won birin xa sɛɛwa, barima n bara n ma gbeti kɔbiri kole to naxan nu bara lɔɛ n ma!>

10 Na kui, n xa a fala wo bɛ, sɛɛwɛ na Ala xa malekɛɛ xonyi yunubitɔɛ keren gbansan tuubife ma.»

Di lɔxi xa taali

¹¹ Isa man naxa a masen, «Xeme nde nu na, di xeme firin nu naxan yi ra.

¹² A xa di firin nde naxa a fala a baba be, <Won ma denbaya harige seeti so n yi ra, naxan lanma a xa findi n gbe ra.> Na kui, babe naxa a harige itaxun a xa di xeme firinyie ma.»

¹³ «A mu bu di firin nde naxa a xa se birin malan, a fa biyaasi jamanɛ makuye. A naxa a harige makana menni, fuyanteya kui.

¹⁴ A birin to jɔn, kaame fan naxa sin na jamanɛ ma a xɔɔxɔe ra, sese mu lu na di yi ra.

¹⁵ A to siga wali fende naaka nde xɔn, na naxa a xee xɔsee demadonde.

¹⁶ Wuri bogi naxan nu soma xɔsee yi, a tan nu wama na nan donfe, kɔnɔ mixi yo mu tin a kide nde ra.»

¹⁷ «Na kui, a naxa xaxili sɔto fa, a a fala a yete be, <N baba xa walike birin lugama a fanyi ra, e donse dɔnxɔe lu, a fa li n tan na faxafe kaame nan na be!

¹⁸ Fo n xa gbilen n baba xɔnyi, n xa a fala a be, N baba, n bara yunubi sɔto Ala ra, n bara haake sɔto i fan na.

¹⁹ A mu daxa sɔnɔn n xa findi i xa di ra. I xa n findi i xa walike nan na.>

²⁰ A naxa keli, a siga a baba xɔn.»

«Beenun a xa naa li, a baba naxa sa a to fa ra, a makuyaxi a ra sinden. A baba naxa kinikini ki fanyi. A naxa a gi, a sa a xa di ralan, a a masunbu.

²¹ Di naxa a fala a be, <N baba, n bara yunubi sɔto Ala ra, n bara haake sɔto i fan na. A mu daxa sɔnɔn n xa findi i xa di ra.>»

²² «Kɔnɔ a baba naxa a fala a xa konyie be, <Wo wo xulun, wo fa guba fanyi ra, wo a ragoro a ma. Wo belexerasoe so a belexe ra, wo sankiri so a sanyi.

²³ Wo fa ninge turaxi ra, wo a faxa. Won xa won dege, won xa xulunyi ti,

²⁴ barima n ma yi di nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kɔnɔ a nii man bara gbilen a i. A nu bara lɔe, kɔnɔ a man bara to.> Na kui, e naxa xulunyi ti folo.»

²⁵ «Na waxati, di singe nu na xe ma. A to nu sofe, a a makɔre banxi ra, a naxa xulunyi xui me.

²⁶ A naxa konyi nde xili, a a maxɔrin, <Munse rabaxi yi ki?>

²⁷ Na naxa a yaabi, <I xunya nan faxi. I baba bara ninge turaxi faxa, barima a man bara a xa di masoto a yalanxi.>

²⁸ Di singe naxa xɔnɔ, a tondi sode banxi. A baba naxa mini, a so a mayan-dife,

²⁹ kɔnɔ a xa di naxa a fala a be, <A mato, kabi je wuyaxi n tan walima i be alo i xa konyi, n mu i xa yaamari matandi hali keren. Kɔnɔ na birin kui, hali si lanma, i mu nu a fi n ma, muxu nun n booree xa xulun di ti.

³⁰ Kɔnɔ i xa di tan to faxi, naxan i harige birin makanaxi e nun langoe ginɛe ra, i ninge turaxi nan faxaxi a tan be!>»

³¹ «A baba naxa a fala a be, <N ma di, i tan na n fe ma temui birin. Se naxan birin na n yi, i tan nan gbe a ra.

³² Kɔnɔ a lan ne won xa seewa, won xulunyi ti, barima i xunya nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kɔnɔ a nii man bara gbilen a i. A nu lɔxi ne, kɔnɔ a man bara to.>»

16*Walike xunmati kɔotaxi xa taali (Matiyu 6:24)*

¹ Isa man naxa a fala a foxirabiree be, «Xeme bannaxi nde nu bara a xa fe birin taxu a xa walike xunmati ra, a xa a rapere. Lɔxɔ nde, a naxa a me, a na walike xunmati nu na a harige makanafe.

² A naxa a xili, a a maxɔrin, <N nanse mexi i xa fe ra? I xa i xa wali dentegɛ sa n be, barima n bara xunmati wali ba i yi ra.>

³ Walike xunmati naxa a fala a yete be, <N munse rabama fa? N ma mange bara n namini walide. Senbe mu n yi n xa siga yire buxade, n man yaagima ne kule matide.

⁴ N bara fa a kolon n naxan nabama, alako n ma wali na ba n yi, mixie xa nu n nasene e xɔnyi.>»

⁵ «A naxa a marigi xa donitie birin xili keren keren yi ra. Naxan singe fa, a naxa a maxɔrin, <N marigi xa yeri na i ma?>

⁶ Na naxa a yaabi, <Oliwi ture sunbui ya keme.> Walike xunmati naxa a fala a be, <I xa i xa keedi tongo mafuren, dɔxɔ, i a sebe tongo suuli.>

7 Na xanbi, a naxa a fala gbete be, <I tan go? Yeri na i ma?> Na naxa a yaabi, <Maale busali wulu keren.> A naxa a fala a be, <I fan xa keedi tongo, i xa a sebe keme solomasaxan.>

8 Na kui, na walike xunmati tinxintare xa mangɛ naxa a matɔxo, a to kɔɔta rabaxi.»

«Yi dunija mixi naxee ɲerema dimi kui, e kɔɔta e booree mabiri, dangife mixie ra naxee ɲerema naiyalanyi kui.

9 N xa a fala wo be, wo xa defanɲa fen yi dunija tinxintare xa naafuli saabui ra. Na naafuli na ɲɔn, wo fama rasenede banxie kui naxee mu kanama abadan.»

10 «Naxan mu lanlanteya kanama fe xurudi kui, a mu lanlanteya kanama fe xungbe fan kui. Naxan mu tinxin fe xurudi kui, a mu tinxinma fe xungbe fan kui.

11 Xa wo bara lanlanteya kana yi dunija tinxintare xa naafuli fe kui, nde fa lama wo ra a xa ariyanna bannaya taxu wo ra?

12 Xa wo bara lanlanteya kana se taxuxi xa fe kui, nde fa wo gbe soma wo yi?»

13 «Konyi yo mu nɔma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xɔnde, a boore maxanu. A xirima ne keren na, a boore rabolo. Wo mu nɔma Ala nun naafuli rabatude.»

Isa xa masenyi ndee

(Matiyu 11:12-13, 5:31-32, 5:18, Maraki 10:11-12)

14 Farisenie, kɔbiri nu rafanxi naxee ma, e fan naxa e tuli mati na fe birin na, e nu Isa mayele.

15 Isa naxa a masen e be, «Wo wama wo yete masenfe tinxintɔɔe nan na adamadie ya i, kɔnɔ Ala wo bɔɲe ma fe kolon. Naxan tide gbo mixie be, Ala na xɔnxi.»

16 «Annabi Munsa xa seriye nun namijɔnmɛe xa Kitaabuie nan kawandi han Yaya xa waxati. Keli na temui ma, Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi nan kawandima fa, mixie fe birin nan nabafe, alako e xa so Ala xa mangeya niini bun ma.

17 Koore nun bɔxi lɔɛma ne beenun sigire keren xa ba Ala xa seriye ra.»

18 «Xeme yo mee a xa gine ra, a sa gbete dɔxo, a kanyi bara yene raba. Naxan na

gine dɔxo xeme bara mee naxan na, a fan bara yene raba.»

Banna xeme nun Lasaru xa taali

19 «Xeme bannaxi nde nu na, naxan nu luma a maxiri ra dugi sare xɔɔxɔɔe ra. Temui birin, a nu xulunyi nan tife. Lɔxo yo lɔxo, a nu lugama donse ɲɔxunme nan na.

20 Misikiine nde nu saxi yi banna xa tete sode de ra, naxan nu xili Lasaru. Suurie nu na a fate birin ma.

21 A nu wama donse xuntunyi ndee nan sɔtɔfe naxee nu birama na banna xa teebili ra. A to nu saxi naa, baree nan nu fama a yire, e nu a xa suurie makɔn.»

22 «Lɔxo nde misikiine naxa laaxira, malekee naxa sa a xanin Annabi Iburahima yire. Na banna xeme fan naxa faxa, a ragata,

23 a siga yahannama. A xa ɲaxankate kui menni, a naxa a ya rate a sa Annabi Iburahima to yire makuye, e nun Lasaru.

24 A naxa a xui ramini, <N baba Iburahima, kinikini n ma! Yandi, Lasaru xee n yire, a xa a belexesole rasin ye xɔɔra, a n nenyi maxinbeli, barima n na yi te naxan xɔɔra, a n ɲaxankatafe a ɲaaxi ra!>»

25 «Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a yaabi, <N ma di, i xa i ratu, i tan bara fe fanyi sɔtɔ i xa dunijeigiri kui, kɔnɔ Lasaru tan tɔɔre nan sɔtɔ. Yakɔsi, a tan bara madundu be, i tan na ɲaxankatafe.

26 Sa na birin xun, gulunba belebele nan saxi won tagi, alako mixi naxa nɔ kelide be sigafe ra i yire, mixi man naxa nɔ kelide menni girife ra muxu fan yire.>»

27 «Na kui, banna naxa a fala a be, <Awa n baba, n bara i mayandi, i xa Lasaru xee n baba xɔnyi,

28 barima xunya suuli nan na n be. A xa sa e rasi, alako e naxa fa be, yi ɲaxankate ma.>

29 Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a yaabi, <Annabi Munsa nun namijɔnmɛe xa Kitaabuie na e yi. E xa e tuli mati nee xa masenyie ra.>

30 Banna naxa a fala, <N baba Iburahima, na mu sɔɔneyama, kɔnɔ xa mixi nde keli faxamixie ya ma sigafe ra e xɔn, e tuubima ne.>

31 Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a masen a be, <Xa e mu Annabi Munsa nun

namipɔnmɛ xui ramema, hali mixi keli faxe ma, e mu lama a ra.»»

17

Isa a fɔxirabirɛe rasife

(*Matiyu 18:6-7, 15, 21-22, 17:20, Maraki 9:42, 11:22-23*)

¹ Isa naxa a fala a fɔxirabirɛe bɛ, «Maratantanyi fafe mu kanama, kɔnɔ naxankate na mixi bɛ naxan findima na saabui ra.

² A fisa na kanyi bɛ gemɛ binye xa xiri a kɔnyi ra, a rasin baa ma, beemanun a xa yi mixi xuri keren natantan.

³ Wo mɛɛni wo yetɛ ma de!»

«Xa i ngaxakerenyi bara haake sɔto i ra, woyen a bɛ. Xa a tuubi, i xa diɲɛ a ma.

⁴ Xa a haake sɔto i mabiri sanmaya solofere lɔxɔɛ keren bun, a tuubixi man gbilen i madipɛde sanmaya solofere, fo i xa diɲɛ a ma.»

⁵ Xɛɛrae naxa a fala Marigi bɛ, «Muxu xa danxaniya xun masa!»

⁶ Marigi naxa e yaabi, «Xa danxaniya na wo bɛ nu, hali a xurun alo yentɛn xɔri, wo nɔma nɛ a falade yi konde bili bɛ, <Tala be, i sa sin baa ma,> a wo xui rabatuma nɛ.»

⁷ «Xa a sa li konyi na mixi nde yi wo tagi, na konyi na keli yire buxade xa na mu xurusee demadonde, a kanyi nɔma a falade a bɛ keren na, <Fa, i fa i magoro, i i dɛge?»

⁸ Ade, wo a falama a bɛ, <N ma donse rafala. I xa i xa donma masara alako i xa fa donse nun ye ra n bɛ. I na gɛ na ra, i fan nɔma i dɛgede.>

⁹ Mixi mu a xa konyi tantuma yaamari rabatufe ma.

¹⁰ Wo tan fan, wo na gɛ fe birin nabade wo yamarixi naxan na, wo xa a fala nɛ, <Konyi nan tun na muxu ra. Muxu muxu xa wali gbansan nan nabaxi.»»

Isa kunɛ kanyi fu rayalanfe

¹¹ Isa to nu Darisalamu kira xɔn, a naxa dangi Samari nun Galile bɔxi tagi.

¹² A to so taa nde kui, kunɛ kanyi fu naxa fa a xɔn. E naxa sa ti e ndedi makuyaxi a ra,

¹³ e e xui ite a bɛ, «Karamɔxo Isa, kinikini muxu ma!»

¹⁴ A to e to, a naxa a fala e bɛ, «Wo siga, wo sa wo yetɛ masen sɛrɛxɛdubɛe bɛ.» Na kui, e nu sigafe temui naxɛ, e naxa yalan.

¹⁵ Na temui, mixi keren e ya ma, a to a to a yalanxi, a naxa gbilen Ala matɔxo ra a xui itexi ra.

¹⁶ A naxa suyidi Isa bɛ, a a tantu. Samarika nan nu a ra.

¹⁷ Isa naxa a fala a bɛ, «Mixi fu xa mu rayalan? Na solomanaanie tan go?»

¹⁸ Mixi yo mu gbilen Ala tantude fo yi Samarika?»

¹⁹ Isa naxa a fala a bɛ, «Keli, i siga. I xa danxaniya bara i rakisi.»

Ala xa mangɛya niini nun Isa xa gbilenyi

(*Matiyu 24:23-28,37-41, Maraki 13:21-22, 15-16*)

²⁰ Farisenie to Isa maxɔrin, a Ala xa mangɛya niini fama mun temui, a naxa e yaabi, «Mixi mu Ala xa mangɛya niini fa temui kolonma.

²¹ Mixie mu a falama xɛ de, <A mato, a tan nan ya,> xa na mu a ra, <A tan nan sa na ki,> barima Ala xa mangɛya niini na wo ya ma nɛ.»

²² Na temui, Isa naxa a fala a fɔxirabirɛe bɛ, «Waxati fama nɛ, Adama xa Di to xoli wo suxuma nɛ, a xa lu wo ya ma hali lɔxo keren peti, kɔnɔ wo mu a toma.

²³ Mixie a falama nɛ wo bɛ, <A mato, a tan nan sa na ki,> xa na mu a ra, <A tan nan yi ki!> Wo naxa wo gi na matode, wo naxa bira nee fɔxo ra.

²⁴ A fa lɔxɔɛ, Adama xa Di luma nɛ alo seyamakɔnyi naxan minima, kuye birin yanba.

²⁵ Kɔnɔ beenun na lɔxɔɛ xa a li, fo a xa tɔɔrɛ gbege sɔto. To mixie mu lama a ra.

²⁶ Adama xa Di fa lɔxɔɛ luma nɛ alo Annabi Nuha xa waxati.

²⁷ Mixie nu e dɛgema, e nu e minma, e nu ginɛe dɔxɔma, e nu e xa die fima xɛmɛe ma, han Annabi Nuha so kunkui kui lɔxo naxɛ. Banbaranyi belebele to din bɔxi ma, e birin naxa sɔnto.

²⁸ Na nan man naba Loti xa waxati. Mixie nu e dɛgema, e nu e minma, e nu sare matima, e nu sansi sima, e nu banxie tima.

²⁹ Kɔnɔ Loti keli Sodoma lɔxo naxɛ, tɛ nun sooda ye nu goroma nɛ kelife koore ma alo tune, birin naxa sɔnto.

³⁰ A man sa rabama na ki ne Adama xa Di na makenen loxo naxe.»

³¹ «Na loxo, naxan na tandu, a naxa so a harige tongode banxi kui. Naxan na xe ma, a fan naxa gbilen a xonyi.

³² Wo xa ratu ne Loti xa gine ma.

³³ Mixi yo katafe a yete ratangade, na kanyi loema ne, kono mixi yo a yete raloma, na kanyi ratangama ne.

³⁴ N xa a fala wo be, na temui ma, xa mixi firin saxi sade keren ma koe ra, mixi keren tongoma ne, boore lu naa.

³⁵⁻³⁶ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa.»

³⁷ E naxa a maxarin, «Marigi, na rabama minden?» A naxa e yaabi, «Binbi na lu dennaxe, yubee sa e malanma menni ne.»

18

Kaape gine nun kiitisa xa taali

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa yi taali woyenyi masen e be e xa a kolon a fo e xa Ala maxandi temui birin tun nabexi kui.

² A naxa a masen, «Kiitisa nde nu na taa nde kui, naxan mu nu gaaxuma Ala ya ra, a gbe fe man mu nu mixi yo xa fe ma.

³ Kaape gine nde fan nu na na taa kui, naxan nu luma fa ra kiitisa xon, a nu a fala, «Kiiti tinxixi sa n tan nun n yaxui tagi.»

⁴ A naxa bu na ki, kiitisa mu tin a be, kono loxo nde a naxa a fala a yete be, «Nondi na a ra, n tan mu gaaxuma Ala ya ra, n gbe fe man mu mixi yo xa fe ma.

⁵ Kono yi kaape gine tan na n bope rapaaxufe n ma. N xa kiiti tinxixi so a yi ra, alako a xa ba fafe n xon, a naxa fa n tooro.»

⁶ Na kui, Marigi naxa a masen, «Wo yi kiitisa kobi xui rame.

⁷ Ala mu kiiti tinxixi soma xe a xa mixi sugandixie yi ra, naxee a maxandima koe nun yanyi? A buma e malife ra?

⁸ N xa a fala wo be, a kiiti tinxixi soma e yi ra mafuren. Kono Adama xa Di na fa, a danxaniya lima ne dunja ma?»

Fariseni nun duuti maxili xa taali

⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi masen mixi ndee be naxee nu laxi e yete ra, a

tinxintoe nan na e tan na dangi boore ra e yoxi naxee ma.

¹⁰ A naxa a masen, «Xeme firin naxa siga Ala maxandide hromobanxi kui. Keren nu findixi Fariseni nan na, boore, duuti maxili.

¹¹ Fariseni naxa ti, a Ala maxandi a bope ma, a nu a i, «Ala, n bara i tantu barima n mu luxi alo mixi gbetee, naxee findixi mujetie, fe kobi rabae, nun yene lae ra. N bara i tantu barima n mu luxi alo yi duuti maxili.

¹² N sunma sanmaya firin loxun keren bun ma, n man farile fima n sotose birin na.»

¹³ Kono duuti maxili tan naxa ti a xati ma. A jan mu nu suusama a xa a ya rate koore ma. A nu a belexe saxi a kanke ma, a nu a fala, «Ee, Ala! Kinikini n ma, barima yunubitoe nan n na!»

¹⁴ «N xa a fala wo be, yi mixi firin to gbilen e xonyi, na duuti maxili nan nu tinxixi Ala ya i, barima mixi yo a yete igbo, a kanyi fama ne igorode. Kono mixi naxan a yete magoroma, a xa fe itema ne.»

Isa nun dimedie

(Matiyu 19:13-15, Maraki 10:13-16)

¹⁵ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma. A foxirabiree to na to, e naxa woyen na mixie ma.

¹⁶ Kono Isa naxa e xili, a a masen e be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, e tan nan soma Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁷ N xa nondi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

Segetala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Maraki 10:17-31)

¹⁸ Mange nde naxa Isa maxarin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto ke ra?»

¹⁹ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

²⁰ I seriye kolon: «I naxa yene raba. I naxa faxe ti. I naxa muje ti. I naxa mixi tojenge. I baba nun i nga binya.»

21 Mange naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

22 Isa to na me, a naxa a fala a be, «Fe keren nan fa luxi i xa fe. Siga, se naxan birin na i yi ra, sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotode ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

23 Kono a to na me, a naxa sunnun, barima a nu bannaxi ki fanyi.

24 Isa to a sunnunxi to, a naxa a masen a be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo naafuli kanyie be ki fanyi!

25 Noxome so noxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

26 Mixi naxee a xui me, e naxa a maxorin, «Nde fa noma kiside?»

27 Isa naxa e yaabi, «Mixie mu noma naxan na, Ala tan noma na ra.»

28 Piyeri naxa a fala Isa be, «A mato, muxu bara keli muxu xa se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.»

29 Isa naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma Ala xa mangeya niini xa fe ra, a findi banxi ra ba, gine ba, ngaxakerenyie ba, barimae ba, die ba,

30 na kanyi a noxoe wuyaxi sotoma ne yi dunija ma, a man fa abadan kisi soto aligiyama.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-29, Maraki 10:32-34)

31 Isa naxa a xa xera fu nun firinyie xun lan, a a fala e be, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Namionmee fe naxee sebexi Adama xa Di xa fe ra, a birin fama ne kamalide naa.

32 A sama ne kaafirie belexe, e a mayele, e a konbi, e deye boxun a ma.

33 E na ge a bonbode sebere ra, e a faxama ne, kono a xa faxe xi saxan nde, a man kelima ne faxe ma.»

34 Kono Isa foxirabiree mu na sese fahaamu. Na masenyi bara findi woyenyi noxunxi ra e be, e mu naxan kui kolon.

Isa Yeriko donxui rayalanfe

(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)

35 Isa to makore Yeriko ra, donxui nde nu doxoxi kira de ra kule matide.

36 A to pama xui me kira ra, a naxa maxorinyi ti, «Munse rabaxi?»

37 E naxa a fala a be, «Isa Nasaretika nan dangife.»

38 Na kui, a naxa gbelegbele, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

39 Mixi naxee nu yare, e naxa woyen a ma a a xa sabari, kono a tan jan naxa so a xui itefe dangi singe ra, «Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

40 Isa naxa ti, a a fala mixie be e xa fa donxui ra a xon. Donxui to a maso a ra, Isa naxa a maxorin,

41 «I wama n xa munse raba i be?» A naxa a yaabi, «Marigi, n wama n ya xa se to.»

42 Isa naxa a masen a be, «Se to. I xa danxaniya bara i rayalan.»

43 A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa foxo ra Ala matoxo ra. Nama birin to na to, e fan naxa Ala matoxo.

19

Isa nun Sakeye

1 Isa to so Yeriko, a nu taa iperefe.

2 Xeme nde nu na naxan nu xili Sakeye. Duuti maxilie kuntigi nan nu a ra, a bannaxi.

3 A nu katafe ne a xa Isa kolon, kono a mu nu noma a tode pama xa fe ra, barima mixi dunke nan nu a ra.

4 Na kui, a naxa a gi yare, a sa te wuri bili kon na alako a xa Isa to dangi ra.

5 Isa to a yire li, a naxa a ya rate, a a fala a be, «Sakeye, goro mafuren, barima n sa yigiyama i xonyi ne to.»

6 Sakeye naxa a xulun gorode, a Isa rasene plexinyi kui.

7 Mixie to na to, e birin naxa so Isa mafalafe, e nu a fala, «A bara sa yigiya yunubitoe xonyi.»

8 Kono Sakeye naxa ti, a a fala Isa be, «Marigi, n bara nate tongo, n xa n sotoe tagi fima ne fuxarilae ma. Xa a sa li n bara se ba naxan yi funmaya ra, n a ragbilenma ne a kanyi ma doxo naani.»

9 Isa fan naxa a masen a xa fe ra, «Yi foxoe bara kisi soto to, barima Iburahima xa di nan na yi xeme fan na.

10 Adama xa Di bara fa a xa mixi loxie fen, a xa e rakisi.»

*Mange xa kɔbiri taxuxi xa taali
(Matiyu 25:14-30)*

11 Isa to nu bara makɔre Darisalamu ra, nama jɔxɔ nu a ma, a Ala xa mangeya niini fafe makenende ne keren na. Na kui, mixie to nu Isa xui ramefe, a naxa yi taali woyenyi masen e be.

12 «Kuntigi nde naxa sa biyaasi yire makuye, alako mange xungbe naxan nu sabatixi naa, a xa a tan kuntigi xɔnyi mangeya so a yi, a man xa gbilen a xɔnyi.

13 Beenun a xa siga, a naxa a xa konyi mixi fu xili, a gbeti kɔbiri kole keme so e birin yi ra, a fa a fala e be, «Wo yuleya raba yi kɔbiri ra beenun n fa temui.»

14 «Kɔnɔ a to mu nu rafanxi a xɔnyi mixi ndee ma, e fan naxa xerae xee mange xungbe ma, e xa a fala, «Muxu mu wama a xɔn yi xeme xa findi mange ra muxu xun ma.»

15 «Na xeme to mangeya sɔtɔ, a naxa gbilen a xɔnyi. A naxa yaamari fi na konyie xa xili, a nu bara kɔbiri so naxee yi, alako a xa a kolon e geeni naxan sɔtɔxi yuleya kui.

16 Konyi singe naxa fa, a dentegɛ sa, a naxe, «N marigi, i i xa gbeti kɔbiri kole keme naxan so ne n yi, a jɔxɔe dɔxɔ fu bara sa a xun geeni ra.»

17 Mange naxa a fala a be, «I nuwali! Konyi fanyi nan i ra! I to mu lanlanteya kana fe xuri kui, n bara mangeya so i yi taa fu xun ma.»

18 «Konyi firin nde naxa fa, a dentegɛ sa, a naxe, «N Marigi, i i xa gbeti kɔbiri kole keme naxan so ne n yi, a jɔxɔe dɔxɔ suuli bara sa a xun geeni ra.»

19 Mange naxa a fala na fan be, «N bara mangeya so i fan yi taa suuli xun ma!»

20 «Konyi gbete fan naxa fa, a dentegɛ sa, a naxe, «N marigi, a mato, i xa gbeti kɔbiri kole keme nan ya. N sa a ragata dunkobi nan kui,

21 barima n gaaxu ne i ya ra. Xeme nan i ra, i xa fe maxɔrɔxɔ. I se tongoma i gbe mu naxan na. I xe xabama i mu naxan garansan.»

22 Mange naxa a yaabi, «I tan konyi kobi, n i makiitima i yete kan xui nan yati ma! A di, i mu a fala a i nu a kolon a n ma fe maxɔrɔxɔ? I naxe, a n se tongoma n gbe

mu naxan na, n xe xabama n mu naxan garansan.

23 Munfe a to i mu n ma kɔbiri so kɔbiri rawalie yi ra, alako n na fa, i a ragbilen n ma geeni saxi a xun?»

24 A naxa a fala mixie be naxee nu tixi na, «Wo na gbeti kɔbiri kole keme rasuxu a yi, wo a so boore yi naxan gbeti kɔbiri kole wulu keren sɔtɔxi.»

25 E naxa a fala mange be, «Marigi, gbeti kɔbiri kole wulu keren jan na a yi!»

26 A naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne. Kɔnɔ a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra.

27 Kɔnɔ n yaxuie tan, naxee mu nu wama n xa findi mange ra e xun ma, wo fa e ra be, wo e faxa n ya xɔri.»

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Maraki 11:1-10)

28 Isa to ge na masenyi ra, a naxa siga yare, sigafe ra Darisalamu.

29 A to makɔre Betifage nun Betani taae ra, Oliwi geya fe ma, a naxa a foxirabirɛe mixi firin xee,

30 a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefe so naa, wo sofale lanma lima a xirixi naa, mixi mu nu dɔxɔ naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra be.

31 Xa mixi nde fa wo maxɔrin, «Wo a fulunfe munfe ra» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma.»

32 E to siga xeraya rabade, e naxa fe birin li alo Isa a fala e be ki naxe.

33 E nu na sofale lanma fulunfe temui naxe, a kanyie naxa e maxɔrin, «Wo yi sofale fulunfe munfe ra?»

34 E naxa a masen, «Marigi nan hayi na a ma.»

35 E to sofale xanin Isa xɔn, e naxa e xa donmae sa a fari, e fa Isa mali a xa a magoro a ma.

36 A to nu sigama, mixie nu e xa donmae italama kira xɔn ma, Isa binyafe ra.

37 A to nu makɔrefe Darisalamu ra, a gorofe Oliwi geya ra, a foxirabirɛe gali birin naxa sɛɛwa, e so Ala matɔxɔfe e xui itexi ra kaabanako birin xa fe ra e nu bara naxee to.

38 E nu a falafe ne,

«Baraka na Mange be naxan fafe Marigi xili ra!

Bɔ̃nɛsa na ariyanna,
matɔ̃xɔɛ na Ala bɛ han koore ma!»

³⁹ Fariseni nde naxee nu na pama tagi,
e naxa a fala Isa bɛ, «Karamɔ̃xɔ, wɔ̃yɛn i
fɔ̃xirabiree bɛ!»

⁴⁰ Isa naxa e yaabi, «N xa a fala wo bɛ,
xa e tan e sabari, gemɛe yati fama nɛ e
xui raminide.»

⁴¹ Isa to makɔ̃rɛ Darisalamu ra, a naxa
na taa to, a naxa wa fɔ̃lɔ naa xa fe ra,

⁴² a a masen, «I tan Darisalamu, to tan,
hali i fan a kolon nɛ nu fee naxee bɔ̃nɛsa
fima! Kɔ̃nɔ na bara nɔ̃xun i ma.

⁴³ Tɛmɔ̃i fama a lide, wo yaxuie bende
malanma nɛ taa tɛtɛ fari ma alako e xa
nɔ̃ sode taa kui. E fama wo rabilinde
maraxɛtenyi ra.

⁴⁴ E fama i tan Darisalamu rabirade, e i
xa die sɔ̃ntɔ. I xa banxie tixi gemɛe naxee
ra, keren mu luma a boore fari. Yi birin
fama i tan Darisalamu lide barima Ala to
faxi kisi ra i xɔ̃n, i mu a kolonxi.»

*Sarematie kerife hɔ̃rɔ̃mɔ̃banxi kui
(Matiyu 21:12-17, Maraki 11:15-19)*

⁴⁵ Isa to so hɔ̃rɔ̃mɔ̃banxi kui, a naxa
sarematie kerɔ̃ fɔ̃lɔ,

⁴⁶ a a fala e bɛ, «A seɓɛxi, <N ma banxi
xili falama nɛ, salide banxi,> kɔ̃nɔ wo tan
bara a findi mupɛtie dɔ̃xɔde ra.»

⁴⁷ Lɔ̃xɔ yo lɔ̃xɔ Isa nu mixie kawandima
hɔ̃rɔ̃mɔ̃banxi kui. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie,
seriye karamɔ̃xɔɛ, nun pama yareratie nu
na fɛɛrɛ fenfe e nɔ̃ma Isa faxade ki naxɛ.

⁴⁸ Kɔ̃nɔ e mu nu fɛɛrɛ yo kolon barima
pama birin nu a tuli matixi a ra.

20

*Isa walima nde xa yaamari ma?
(Matiyu 21:23-27, Maraki 11:27-33)*

¹ Lɔ̃xɔ nde, Isa to nu mixie kawandife
hɔ̃rɔ̃mɔ̃banxi kui, a nu Ala xa xibaaru
fanyi masenfe e bɛ, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie,
seriye karamɔ̃xɔɛ, nun Yuwifie xa forie
naxa fa a yire,

² e a maxɔ̃rin, «A fala muxu bɛ, i yi fee
rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe
fixi i ma?»

³ A naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔ̃rin
fe keren ma. Wo a fala n bɛ,

⁴ Yaya to nu mixie xunxama ye xɔ̃ra,
Ala nan a xɛxi ba, ka adama?»

⁵ E fan naxa so wɔ̃yɛnfe e bore tagi, «Xa
won na a yaabi, <Ala,> a a falama nɛ won
bɛ, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

⁶ Kɔ̃nɔ xa won na a yaabi, <Adama,>
pama birin won magɔ̃nɔma nɛ e xa won
faha, barima e laxi a ra a namijnɔ̃mɛ nan
nu Yaya ra.»

⁷ Na kui, e naxa a yaabi a e mu a kolon
naxan yo Yaya xɛxi.

⁸ Isa naxa a masen e bɛ, «N fan mu a
falama wo bɛ n yi fee rabama naxan ma
yaamari ma.»

*Bɔ̃xi rawali jaaxie xa taali
(Matiyu 21:33-46, Maraki 12:1-12)*

⁹ Na xanbi, Isa naxa so yi taali wɔ̃yɛnyi
masenfe pama bɛ. «Xɛmɛ nde naxa weni
bilie si. A naxa na hɛri bɔ̃xi rawalie ma,
a fa biyaasi xɔ̃nkuye ramini.

¹⁰ Weni bogi ba tɛmɔ̃i to a li, bɔ̃xi kanyi
naxa konyi nde xɛɛ bɔ̃xi rawalie xɔ̃n ma,
e xa weni bogi nde so a yi ra. Kɔ̃nɔ bɔ̃xi
rawalie naxa na konyi bɔ̃nbɔ, e a ragbilen
a belexɛ igeli ra.

¹¹ Bɔ̃xi kanyi man naxa konyi gbɛtɛ
xɛɛ. E naxa na fan bɔ̃nbɔ, e a konbi a
mayaagixi ra, e a ragbilen a belexɛ igeli
ra.

¹² Bɔ̃xi kanyi naxa a saxan nde man xɛɛ.
E naxa na fan maxɔ̃nɔ, e a kerɔ̃.»

¹³ «Na kui, bɔ̃xi kanyi naxa a fala,
<N munse rabama fa? N xa n ma di
maxanuxi nan xɛɛ. Tɛmunde, e fama na
tan binyade.»

¹⁴ Kɔ̃nɔ bɔ̃xi rawalie to a to, e naxa a
fala e bore bɛ, <Yi nan na ke tongoma ra.
Won na a faha alako ke xa findi won gbe
ra.»

¹⁵ Bɔ̃xi rawalie naxa a ramini bɔ̃xi ra, e
sa a faha.»

«Na bɔ̃xi kanyi munse rabama fa?»

¹⁶ A sigama nɛ naa, a na bɔ̃xi rawalie
faha, a a xa bɔ̃xi so mixi gbɛtɛɛ yi.»
Nama to na masenyi mɛ, e naxa a fala,
«Astɔ̃fulahi!»

¹⁷ Kɔ̃nɔ Isa naxa a ya ti e ra, a e
maxɔ̃rin, «Yi naxan seɓɛxi Kitaabui kui,
a fa fasarima di?

<Banxitie mɛɛ gemɛ naxan na,
a bara findi tuxui gemɛ hagige ra.»»

¹⁸ «Naxan birama na gemɛ ma, a igirama
nɛ. Na gemɛ birama naxan ma, na fan
butuxunma nɛ.»

19 Seriyε karamɔxɔe nun serexedube kuntigie naxa a kolon a Isa yi taali wɔyenyi masenxi e tan nan bε. E naxa kata e xa a suxu keren na, kɔnɔ e gaaxu jama nan ya ra.

*Gantanyi tefe Isa bε duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Maraki 12:13-17)*

20 E nu wama nε e xa a sa gomina belexe, a xa lu a tan nan xa nɔe bun ma. Na kui, e naxa Isa raben, e mixi ndee xεe a yire e xa e yetε findi tinxintɔee ra, e xa sa Isa masɔtɔ a xa wɔyenyi kui.

21 Na kui, e naxa Isa maxɔrin yi masenyi ma, «Karamɔxɔ, muxu a kolon i xa masenyi tinxin. I mu mixi e rafisama e bore bε, i Ala xa kira masenma a nɔndi ki ma.

22 A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Rɔma mange ma?»

23 Kɔnɔ Isa to nu e xa kɔɔta kolon, a naxa e yaabi,

24 «Wo gbeti kɔbiri kole masen n bε. Nde xili nun misaali na a ma?» E naxa a yaabi, «Rɔma Mange.»

25 A naxa a masen e bε, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

26 Nee fan mu nɔ a masɔtɔde a xa wɔyenyi kui, jama birin ya xɔri. Fo e to kaaba a xa yaabi ma, e sabari.

*Sadusenie Isa maxɔrinfe faxamixie xa marakeli ma
(Matiyu 22:23-33, Maraki 12:18-27)*

27 Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxɔrinyi ra Isa xɔn ma,

28 «Karamɔxɔ, Annabi Munsa yi nan seβexi muxu bε Kitaabui kui, «Xa xeme nde taara faxesa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dɔxɔma, alako a xa bɔnsɔe fi a taara ma.»

29 Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere sɔtɔ. A xa di singe naxa gine dɔxɔ, a faxesa, a mu bɔnsɔe yo lu.

30 A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, kɔnɔ a fan naxa faxesa.

31 Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na di solofere birin na. E birin naxa faxesa, e sese mu bɔnsɔe lu.

32 A dɔnxɔe ra, gine fan naxa faxesa.

33 Na kui, marakeli lɔxɔe, na gine to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a sa findima nde gbe ra?»

34 Isa naxa a masen e bε, «Yi dunijɛigiri kui, xeme gine dɔxɔma, gine fan dɔxɔma xeme xɔn.

35 Kɔnɔ mixi naxee binye sɔtɔma e xa keli faxe ma, e xa sa so waxati kui naxan sa fama, e tan xeme mu gine dɔxɔma, gine fan mu dɔxɔma xeme xɔn.

36 E mu faxama sɔnɔn, barima e luma nε alɔ malekee. E to bara keli faxe ma, e findima Ala xa die nan na.»

37 «Kɔnɔ a falafe tan, a faxamixie kelima faxe ma, Annabi Munsa yati na masen nε Kitaabui kui wuri bili xa fe falaxi dennaxe, a to Marigi xili fala, «N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.»

38 Faxamixie xa mu Ala batuma, fo a mixi nijε. Mixi yo findi Ala batui ra, na kanyi nijε nan a ra.»

39 Seriyε karamɔxɔ ndee naxa a fala a bε, «Karamɔxɔ, i xa masenyi fan,»

40 barima Sadusenie mu suusa maxɔrinyi yo tide a ma sɔnɔn.

*Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(Matiyu 22:41-46, Maraki 12:35-37)*

41 Isa naxa e maxɔrin, «Munfe ra e a falama a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?»

42 Dawuda yetε a masen nε Yabura Kitaabui kui,

«Marigi bara a masen n Marigi bε, «I magoro n yirefanyi ma,

43 han beemanun n xa i yaxuie findi i sanyi kilɔnse ra.»»

44 «Xa Dawuda a xili «N Marigi», Dawuda fa nɔma findide a baba ra di?»

*Yetε ratangafe diinela kobie ma
(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)*

45 Nama birin to nu e tuli tixi a ra, Isa naxa a masen a fɔxirabiree bε,

46 «Wo wo yetε ratanga seriyε karamɔxɔe ma. A rafan e ma e xa e manere guba xungbe ragoroxi e ma, mixi xa nu e xεebu taa kui binye xεebui ra. E wama dɔxɔfe salide safe singee, e man xa binye sɔtɔ xulunyi.

47 E kaape gine harige bama e yi. E salima a xɔnnakuye ra, alako mixie xa e

to. Gbaloe naxan nagataxi e tan be, a gbo ki fanyi.»

21

Kaape gine xa hadiya (Maraki 12:41-44)

¹ Isa to a ya rasiga, a naxa bannamixie to, e e xa hadiya sama hadiya a sase kui.

² A naxa kaape gine misikiine nde fan to, naxan a gbe hadiya sa, wure gbeeli kobiri kole firin gbansan.

³ A naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa hadiya gbo dangi na boore birin gbe ra,

⁴ barima e tan xa hadiya kelima e xa naafuli nan kui, konɔ yi kaape gine xa hadiya kelima a xa baloe nan kui.»

Hɔrɔmɔbanxi xa kane (Matiyu 24:1-2, Maraki 13:1-2)

⁵ Mixi ndee nu woyenfe hɔrɔmɔbanxi xa fe ra, a to nu ratofanxi gɛmɛ sare xɔrɔxɔɛ ra, a nun se gbeteɛ, mixi naxee baxi serexe ra. Na kui, Isa naxa a masen,

⁶ «Wo yi se naxee birin toxi yi ki, lɔxɔɛ fama a lide, gɛmɛ keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Maratantanyi, tɔɔre, nun paxankate (Matiyu 24:3-14, Maraki 13:3-24)

⁷ E naxa a maxɔrin, «Karamɔxɔ, na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tɔnxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁸ Isa naxa yi yaabi ti, «Wo wo yete ratanga alako mixi yo naxa fa wo ratantan. Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma, a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra. Waxati bara makɔre.» Wo naxa bira e fɔxɔ ra.

⁹ Wo na gereɛ nun paxasie xa fe mɛ, wo naxa gaaxu, barima fo na fe mɔɔlie xa raba sinden. Konɔ na waxati ma, dunija rapɔnyi mu a lima keren na.»

¹⁰ Na xanbi, a naxa a masen e be, «Sie kelima ne e boore xili ma, pamanee e boore gere.

¹¹ Bɔxi fama ne serende a xungbe ra, kaame nun fure sin yire wuyaxi. Fe magaxuxie nun tɔnxuma makaabaxie fama minide kuye ma.»

¹² «Konɔ beemanun na birin xa raba, e fama ne wo suxude, e wo paxankata. E wo sama ne salide kuntigie belexe, e man wo sama ne geeli. E wo xaninma ne mangɛ nun gominae yire n xili xa fe ra.

¹³ Konɔ na birin kui, wo findima n ma seedee nan na.

¹⁴ Wo naxa kontɔfili wo yete xunmafalafe ra,

¹⁵ barima n masenyi nun xaxilimaya fima wo ma, alako wo yaxuie naxa nɔ wo ra, e naxa nɔ wo matandide.

¹⁶ Wo barimae, wo ngaxakerenmae, wo baribooree, nun wo defanbooree, e fama ne wo yanfade, e wo sa mixie belexe. Nee tan mixi ndee faxama ne wo ya ma.

¹⁷ Birin fama ne wo xɔnde n tan ma fe ra,

¹⁸ konɔ wo ratangama ne. Hali wo xunsexe keren, a mu loɛma.

¹⁹ Wo xa tunnabexiya kui, wo kisima ne.»

²⁰ «Wo na Darisalamu to, sɔɔri gali bara a rabilin, wo xa a kolon ne a a xa kasare bara makɔre.

²¹ Na temui, mixi naxee na Yudaya, e xa e gi geyae fari. Naxee na Darisalamu taa kui, e xa keli naa. Naxee fan na daaxae, e naxa so taa kui,

²² barima na lɔxɔɛ findima gbɛnɔxɔ waxati nan na, alako naxan seɓɛxi Kitaabui kui a birin xa kamali.

²³ Na waxati findima gbaloe nan na furugineɛ nun dingɛɛ be! Barima tɔɔre gboma ne bɔxi ma, Ala xa xɔne makenenma yi pama xili ma.

²⁴ Ndee faxama ne santidegema ra, ndee xaninma ne, e sa findi konyie ra pamane birin kui. Si gbeteɛ fama ne Darisalamu maboronde, han e xa waxati kamalima temui naxe.»

Isa xa gbilenyi nun xɔre bili xa taali (Matiyu 24:29-35, Maraki 13:24-31)

²⁵ «Na temui, tɔnxumae minima ne soge, kike, nun tunbuie ma. Si birin gaaxuma ne, e kontɔfili baa wundu xui nun a mɔrɔnyie xa fe ra.

²⁶ Mixie na a kolon fe naxan fama rabade bɔxi ma, e birama ne gaaxui saabui ra, barima koore fama ne imaxade.

²⁷ Na temui, Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun nore ra.

²⁸ Na fee na raba folo, wo ti, wo wo xun nakeli, barima wo xa kisi bara makore.»

²⁹ Isa naxa taali woyenyi masen e be, «Wo xore bili mato, a tan nun wuri bili birin.

³⁰ Wo na a to, e bara e burexe neene ramini, wo a kolonma jeme temui jan bara makore.

³¹ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon a Ala xa mangeya niini bara makore.

³² N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³³ Koore nun boxi dangima ne, konon ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

«Wo naxa yanfa!»

³⁴ «Konon wo meeni wo yete ma! Wo naxa yanfa xurutarepa nun siisife ma, wo man naxa yanfa yi dunijeigiri xa kontofili ma, alako na loxo naxa fa wo terenna,

³⁵ alo gantanyi xoni suxuma ki naxe. Barima na loxo tan fama dunija mixi birin lide.

³⁶ Wo naxa yanfa! Wo xa Ala maxandi ne temui birin alako wo xa senbe soto, wo xa no ratangade fe birin ma naxee fama a lide, wo man xa no tide Adama xa Di ya i.»

³⁷ Isa nu mixie kawandima horomobanxi kui yanyi ra, a nu sa ke radangi Oliwi geya fari.

³⁸ Nama birin nu kurunma sigafe ra a xon ma, e xa sa a xui rame horomobanxi kui.

22

Yudasi nun kuntigie xa lanyi

(Matiyu 26:1-5, 14-16, Maraki 14:1-2, 10-11)

¹ Taami Lebinitare Sali naxa makore, naxan man xili falama Sayamaleke Dangi Sali.

² Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na feere fenfe e xa Isa suxu, e xa a faxesa, konon e nu gaaxuxi jama nan ya ra.

³ Na temui Sentane naxa bira Isa foxirabire Yudasi Isikariyoti foxo ra, naxan nu na Isa xa xera fu nun firinyie ya ma.

⁴ A tan Yudasi naxa siga serexedube kuntigie nun kosibili mangee xon, e naxa woyen, a sa noma Isa sade e belexe ki naxe.

⁵ E fan naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be.

⁶ Yudasi naxa tin na ra, a so waxati fenfe a Isa sama e belexe temui naxe jama xanbi.

Sayamaleke Dangi Sali

(Matiyu 26:17-35, Maraki 14:12-31)

⁷ Taami Lebinitare Sali naxa a li, yexee lanma faxama loxo naxe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra.

⁸ Isa naxa Piyeri nun Yaya yamari a falafe ra, «Wo xa siga Sayamaleke Dangi Sali yire rafala won be, alako won birin xa Sayamaleke Dangi Sali donyi don.»

⁹ E naxa a maxarin, «I wama muxu xa sa a rafala minden?»

¹⁰ A naxa a masen e be, «Wo nu so taa kui, wo nun xeme nde naralanma, ye feje doxoxi a xun ma. Wo xa bira a foxo ra han a sa soma banxi naxan kui.

¹¹ Wo xa a fala na banxi kanyi be, <Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.>

¹² A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, na se birin yailanxi a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹³ E naxa siga, e sa fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Maraki 14:22-26, Korinti I 11:23-25)

¹⁴ Waxati to a li, Isa naxa a magoro a xa a dege e nun a xa xera fu nun firinyie.

¹⁵ A naxa a masen e be, «Kabi temui dangixi, a xoli n ma ki fanyi won xa yi Sayamaleke Dangi Sali donyi don yire keren beenun n xa paxankate soto.

¹⁶ Barima n xa a fala wo be, yi na dangi, n mu a donma sonon fo a kamali Ala xonyi ariyanna.»

¹⁷ A to tonbili nde tongo, a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa a masen, «Wo xa yi tonbili tongo, wo birin xa a min.

¹⁸ N xa a fala wo be, n mu yi weni minma fo Ala xa mangeya niini na fa temui naxe.»

¹⁹ Na dangi xanbi Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma fe ma yi saabui ra.»

²⁰ Na mooli man na, e to ge e degede, Isa naxa tonbili fan tongo, a a masen, «N wuli nan ya, saate neene wuli naxan baxi mixi gbege be.

²¹ Kono n xa a fala wo be, yanfante naxan n sama mixie belexe, a magoroxi yi teebili ra.

²² Adama xa Di sigama alo Ala a ragirixi ki naxe, kono gbaloe na xeme be naxan Adama xa Di yanfama.»

²³ E fan naxa so e bore maxorinfe, «Nde noma na mooli rabade won ya ma?»

Naxan tide gbo Isa foxirabiree ya ma (Matiyu 18:1, 20:24-28, 19:28, Maraki 9:34, 10:41-45)

²⁴ Woyenyi naxa mini Isa foxirabiree tagi e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

²⁵ Isa naxa a masen e be, «Namane mangee mixie yamarima a xoroxoe ra. E tan naxee e senbe raminima mixie ma, e <fe fanyi rabae> xili nan natema e yete xun.

²⁶ Kono wo tan naxa lu na ki. Naxan tide gbo wo ya ma, a xa lu alo wo birin xunya. Yarerati man xa lu alo birin ma walike.

²⁷ Nde tide gbo, naxan a magoroxi a xa a dege, ka naxan donyi radangima a ma? Naxan magoroxi a degede, na nan tide gbo, kono n tan na wo ya ma alo mixi naxan walima wo be.»

²⁸ «Wo tan nan findixi n foxirabiree ra naxee mu nu keli n xun n ma toore kui.

²⁹ N fan bara mangeya fi wo ma, alo n Baba Ala a fixi n ma ki naxe.

³⁰ Na kui, won birin won degema ne n xonyi n ma mangeya kui, wo man wo magoroma ne kibanyie ma, wo Isirayila bonsoe fu nun firin makiiti.»

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Yaya 13:36-38)

³¹ «Simon, Simon, a kolon Sentane bara Ala maxorin wo tan xa sa a belexe, a xa wo ife alo maale ifema ki naxe.

³² Kono n bara Ala maxandi i be, alako danxaniya naxa ge bade i yi. I na gbilen n ma, i xa i ngaxakerenyie ralimaniya.»

³³ Piyeri naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n tinxi, hali a findi geeli ra, hali a findi faxe ra!»

³⁴ Isa naxa a masen, «Piyeri, n xa a fala i be, beenun konkore xa a rate, i a falama ne doxo saxon, a i mu n kolon.»

Isa a foxirabiree rasife

³⁵ Isa man naxa a masen a foxirabiree be, «N to wo xee kobiri, gboufoe, nun sankiri mu wo xun, wo toore ne?» E naxa a yaabi, «Ade.»

³⁶ A man naxa a masen e be, «Kono yakosi tan, xa kobiri nun gboufoe na naxan yi, a xa e tongo. Xa santidegema mu na naxan yi ra, a xa a xa xinbeli donma mati, a santidegema sara,

³⁷ barima n xa a fala wo be, yi masenyi naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa n li, <A jaxankate nan sotoma fe kobi rabae ya ma.> Naxan nagirixi n ma, na n lima ne. Naxan sebexi, na fama ne kamalide.»

³⁸ A foxirabiree naxa a masen, «Marigi, a mato, santidegema firin nan ya.» A naxa e yaabi, «Na bara wasake.»

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Maraki 14:32-42)

³⁹ Isa to mini, a naxa siga Oliwi geya ma alo a nu darixi a ra ki naxe, a foxirabiree fan naxa a mati.

⁴⁰ E to menni li, Isa naxa a fala e be, «Wo Ala maxandi ne, wo naxa fa bira tantanyi kui.»

⁴¹ A naxa a ndedi masiga e ra, a a xinbi sin, a Ala maxandi,

⁴² «N Baba, xa i sago na a ra, i xa n natanga yi jaxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴³ Na temui maleke nde naxa mini a ma keli koore, a a senbe so.

⁴⁴ Isa boue to nu jaxankatafe, a naxa a xa Ala maxandife senbe xun masa. A yilenfure naxa silon boxi alo wuli.

⁴⁵ A to keli Ala maxandide, a naxa gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife nimise xa fe ra.

⁴⁶ A naxa e maxorin, «Wo xife munfe ra? Wo keli, wo Ala maxandi, alako wo naxa bira tantanyi kui.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Yaya 18:3-11)

⁴⁷ Isa pan mu nu gexi woyende, mixi gali naxa a yire li. Yudasi, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a tan nan nu tixi e ya ra. A naxa a maso Isa ra, a xa a sunbu.

⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «Yudasi, i Adama xa Di yanfama sunbui nan na?»

⁴⁹ Naxee nu na Isa foxo ra, e to a to naxan fafe rabade, e naxa a maxorin, «Marigi, muxu xa gere so santidegema ra?»

⁵⁰ A foxirabire nde naxa serexedube kuntigi xa konyi yirefanyi tuli bolon.

⁵¹ Kono Isa naxa a fala, «Wo a lu!» A naxa fa a belexe sa na xeme tuli ma, a a rayalan.

⁵² Na temui, Isa naxa woyen serexedube kuntigie, horomolingira kosibili mangee, nun forie be naxee nu faxi a xili ma. A naxa a fala e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan n na?»

⁵³ Loxo yo loxo n nu na wo ya ma horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono yi waxati tan findixi wo gbe nun dimi nae kanyi gbe nan na.»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Matiyu 26:57-58,69-75, Maraki 14:53-54,66-72, Yaya 18:12-18,25-27)

⁵⁴ E to Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigie xunyi xonyi. Piyeri fan naxa bira e foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra.

⁵⁵ E to so, e naxa te xuru tande, e birin doxo menni, serexedube kuntigi xa tete kui. Piyeri fan nu doxoxi e ya ma.

⁵⁶ Konyi gine nde to Piyeri to te fe ma, a naxa a ya ti a ra, a fa a fala, «Isa nun yi xeme nan nu a ra.»

⁵⁷ Kono Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N tan mu na xeme kolon feo!»

⁵⁸ A mu bu, mixi gbete fan naxa Piyeri to, a a fala a be, «I fan findixi a xa mixi nde nan na.» Piyeri naxa a yaabi, «Ade, n tan mu na ki!»

⁵⁹ Waxati keren to dangi, mixi gbete naxa a maxoroxo, a a fala, «Yi mixi nun Isa nan nu a ra, barima Galileka nan a ra.»

⁶⁰ Piyeri naxa a yaabi, «N tan mu a kolon i na fefe falafe!» A pan mu nu gexi woyende, konkore naxa a rate keren na.

⁶¹ Na temui, Marigi naxa a mafindi, a a ya ti Piyeri ra. Piyeri fan naxa ratu Marigi xa masenyi ma, a to a fala a be, «Beemanun konkore xa a rate to, i i yete rasanma ne n ma doxo saxan.»

⁶² Piyeri naxa mini, a wa a xoroxoe ra sunnunyi kui.

Isa tife Yuwifite kiitise ya ra

(Matiyu 26:57-68, Maraki 14:53-65, Yaya 18:12-24)

⁶³ Xeme naxee nu Isa suxuxi, e naxa a rasoto, e naxa a bonbo.

⁶⁴ E naxa a ya maxiri, e nu fa a fala, «Namijonmeja raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

⁶⁵ E man naxa konbi mooli birin sa a fari.

⁶⁶ Kuye to iba, Yuwifite xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe naxa Sanederen malanyi raba Isa makiitife ra. E to fa Isa ra,

⁶⁷ e naxa a maxorin, «Xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, a fala muxu be.» Isa naxa a masen e be, «N na a fala wo be, wo mu lama a ra.

⁶⁸ Xa n maxorinyi ti, wo mu n yaabima.

⁶⁹ Kono keli yi waxati ma, Adama xa Di doxoma Ala Senbe Kanyi yirefanyi ma.»

⁷⁰ E birin naxa fa a maxorin, «Na kui, i findixi Ala xa Di nan na?» A naxa e yaabi, «Wo tan nan yati a falaxi na ki, a n findixi Ala xa Di nan na.»

⁷¹ E fan naxa a fala, «Won hayi mundun na seede gbete ma sonon? Won bara a tan yete yati woyen xui me.»

23

Yuwifite Isa xaninfe Pilati xon

(Matiyu 27:1-2,11-31, Maraki 15:1-5, Yaya 18:28-19:16)

¹ Na temui nama birin naxa keli, e Isa xanin mange Pilati xon.

² E naxa so a kalamufe, e nu a fala, «Muxu bara yi xeme li a na muxu xa

pama ramurutafe. A bara a fala e be a e naxa duuti fi Roma mange xungbe ma. A man naxe, a a tan yete findixi mange nan na, Ala xa Mixi Sugandixi.»

³ Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

⁴ Pilati naxa fa a fala serexedube kuntigie nun pama be, «N mu fe kobi yo toxi yi xeme xa fe.»

⁵ Konɔ pama man naxa a karaxan, e nu a fala, «A bara mixie kui iso a xa xaranyi ra Yudaya boxi birin ma, kelife Galile boxi ma, han be.»

⁶ Pilati to Galile xili me, a naxa maxorinyi ti xa Isa Galileka nan a ra.

⁷ A to a kolon a Isa nu na Galile mange Herode xa yaamari nan bun ma, a naxa a rasanba Herode ma, naxan fan nu na Darisalamu taa kui na waxati.

Isa xaninfe Herode xon

⁸ Herode naxa seewa Isa tofe ra, barima kafi temui xonkuye a nu wama a tofe. A to nu bara a xa fe me, a xoli nu a ma Isa xa tonxuma makaabaxi nde raba a ya xori.

⁹ Na kui, Herode naxa maxorinyi gbegbe ti Isa ma, konɔ Isa mu yaabi keren fi.

¹⁰ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu tixi naa, e nu Isa kalamu a naaxi ra.

¹¹ Herode nun a xa soorie fan naxa a konbi a mayaagixi ra, e nu a mayele. E to guba tofanyi ragoro a ma mayele se ra, Herode naxa a ragbilen Pilati ma.

¹² Singe, Pilati nun Herode demu nu fan, konɔ na loxoe boorena naxa lu e tagi.

Isa tife Pilati ya i

(Matiyu 27:11-31, Maraki 15:1-20)

¹³ Pilati naxa serexedube kuntigie, mangee, nun pama malan,

¹⁴ a a masen e be, «Wo bara fa yi xeme ra n xon a kalamufe ra a a na mixie boje ratefe. Muxu bara de masara wo ya xori, konɔ n mu fe kobi yo toxi a ra, wo a kalamuxi naxan ma.

¹⁵ Herode fan mu se toxi, barima a bara a ragbilen won ma. A mato, yi xeme mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma.

¹⁶⁻¹⁷ Na kui, n yaamari fima ne a xa bonbo, n fa a rabepin.»

¹⁸ Konɔ birin naxa sonxoe rate, e a fala, «Yi xeme faxa! Barabasi rabepin muxu be.»

¹⁹ Geresoe nde nan nu Barabasi ra naxan nu bara sa geeli a to keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira taa kui, a naxa faxe ti.

²⁰ Pilati to nu wama Isa rabepinfe, a man naxa woyen pama be,

²¹ konɔ e nu sonxofe nan tui, «A banban! A banban wuri magalanbuxi ma!»

²² Pilati man naxa woyen e be a sanmaya saxan nde, «Munfe ma? A fe naaxi mundun nabaxi? N mu sese rakorosixi a xa fe, a lanma a xa faxa naxan ma. Na kui, n yaamari fima ne a xa bonbo, n fa a rabepin.»

²³ Konɔ pama nu sonxoe ratefe nan tui, e Pilati karaxan, Isa xa banban wuri magalanbuxi ma. Na kui, e xui naxa no mange ra.

²⁴ Pilati naxa nate tongo, e waxonfe xa raba.

²⁵ A naxa Barabasi rabepin, naxan nu na geeli kui gere sofe nun faxe tife ma, a fa Isa sa pama sago.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-56, Maraki 15:21-42, Yaya 19:16-30)

²⁶ E to nu Isa xaninfe, e naxa Simon Sirenika li, a sofe taa kui keli daaxa. E naxa a suxu, e wuri magalanbuxi sa a fari, a tan xa a xanin Isa be a xanbi ra.

²⁷ Nama gbegbe nu biraxi Isa foxo ra. Gine ndee fan nu na e ya ma, naxee nu wafe a gbegbe ra.

²⁸ Isa naxa a ya rafindi e ma, a a masen e be, «Darisalamu di ginnee, wo naxa wa n tan ma fe ra. Wo wa wo yete nun wo xa die nan ma fe ra,

²⁹ barima waxati fafe, mixie a falama ne, «Seewe na dibaritaree be, naxee mu xipe fi diyore ma.»

³⁰ «E man fama ne a falade geyae be, «Wo bira muxu ma!»

E a fala tentenyie be, «Wo muxu makoto, muxu xa ragata!»

³¹ «Xa yi fe mooli nan nabama wuri xinde ra, wuri xare tan fa luma di?»

³² E naxa suute firin fan xanin, e xa e faxa e nun Isa.

³³ E to yire nde li, dennaxe xili xunkonkota yire, e naxa Isa banban wuri magalanbuxi ma. E naxa na geelamani firin fan mabanban, e keren ti Isa yire-fanyi ma, e boore ti Isa koola ma.

³⁴ Isa naxa a masen, «N Baba, diɲe yi mixie ma, barima e mu a kolon e fefe naxan nabafe.» E naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sotoma.

³⁵ Nama naxa ti naa, e nu e ya ti na fe birin na. Kuntigie fan nu na Isa mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbete rakisi. A xa a yete fan nakisi, xa a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na!»

³⁶ Soorie fan naxa a mayele, e fa, e weni muluxunxi ti a be,

³⁷ e a fala, «Xa i findixi Yuwifie xa mange nan na, i yete rakisi!»

³⁸ Yi sebeli nan nu gbakuxi a xun ma, «Yuwifie xa mange nan ya.»

³⁹ Suute keren naxan nu banbanxi a fe ma, a nu Isa makonbife, a nu a fala, «I mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ra? I yete rakisi, i muxu fan nakisi!»

⁴⁰ Kono a boore suute naxa woyen a ma, a a maxarin, «Won birin to gbaloe nan sotoxi yi ki, i mu gaaxuma Ala ya ra?»

⁴¹ A lanxi tan won firin xa yi fe soto, barima a findixi won ma kewali kobie sare nan na. Kono yi tan mu fefe kobi rabaxi.»

⁴² A to ge na falade a boore be, a naxa a fala Isa be, «Isa, i xa ratu n ma i soma i xa mangeya kui temui naxe.»

⁴³ Isa naxa a yaabi, «N xa nondi fala i be, to yati, i soma ne n foxo ra ariyanna.»

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Yaya 19:28-30)

⁴⁴ Yanyi tagi nondon to a li, dimi naxa sin boxi birin ma, laeri saxan bun ma.

⁴⁵ Soge naxa iforo. Dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na.

⁴⁶ Na temui Isa man naxa a xui rate senbe ra, a a fala, «N Baba, n bara n nii sa i belexe.» A to na fala, a naxa laaxira.

⁴⁷ Soori keme xunmati naxan nu na naa, a to a to naxan nabaxi, a naxa Ala matoxo yi masenyi ra, «Nondi na a ra yati, tinxintoe nan nu yi xeme ra!»

⁴⁸ Nama naxan birin nu malanxi na faxe matode, e fan to fe birin to naxee rabaxi, e nu gbilenfe sunnunyi nan kui, e belexe saxi e xunyi.

⁴⁹ Kono Isa kolonmae birin nun gine naxee bira a foxo ra keli Galile, e tan nu tixi, e na fe birin matoma, e ndedi nu makuyaxi naa ra.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Yaya 19:38-42)

⁵⁰ Xeme fanyi tinxintoe nde nu na, naxan nu xili Yusufu. Yuwifie xa kiitisa nde nan nu a ra,

⁵¹ kono a tan mu tin a boore kiitisa xa nate kobi ra, e fe naxan niya Isa ra. A nu kelixi Arimate ne, Yudaya boxi ma. A nu na Ala xa mangeya niini mamefe.

⁵² A tan yi xeme naxa siga Pilati yire, a sa Isa fure maxandi a ma.

⁵³ Na temui, a to Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kon na, a naxa a kasange, a a bele gaburi, naxan nu gexi geme kui, fure yo mu nu ragata dennaxe.

⁵⁴ Yi fe birin nabaxi malabu loxoe nan ya ra.

⁵⁵ Gine naxee nu bara bira Isa foxo ra keli Galile, e naxa siga Yusufu xanbi ra, e sa gaburi to, e man a to Isa fure ragata ki naxe.

⁵⁶ Na dangi xanbi, e naxa gbilen se xiri joxunme nun labunde rafalade. Malabu loxoe e naxa e malabu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe.

24

Isa xa marakeli faxe ma

(Matiyu 28:1-15, Maraki 16:1-8, Yaya 20:1-20)

¹ Sande loxoe subaxe ma, ginee naxa kurun siga ra gaburi yire, e labunde ture xanin, e nu bara naxan nafala.

² Kono e naxa a li, geme naxan nu doxoxi gaburi de ma, a nu bara ba naa.

³ E to so gaburi kui, e mu Marigi Isa fure to.

⁴ E kontofilixi to nu tixi, xeme firin naxa mini e ma, e xa sosee mayilenma.

⁵ Ginee naxa gaaxu, e e xun sin boxi. Na xeme firin naxa a fala e be, «Munfe ra wo mixi jipe fenma faxamixie ya ma?»

⁶ Isa mu na be, a bara keli faxe ma. Wo xa wo ratu a naxan masenxi wo be Galile.

⁷ A a masen ne, a fo Adama xa Di xa sa yunubitoe belexe, a banban wuri magalanbuxi ma, a man fa keli faxe ma a xi saxan nde ma.»

⁸ Na kui, e naxa ratu Isa xa woyenyie ma.

⁹ E to gbilen kelife gaburi yire, e naxa na fe birin masen Isa foxirabire fu nu kerenyie be, a nun a foxirabire boore birin be.

¹⁰ Mariyama Magidalaka, Yohanna, Yaki nga Mariyama, a nun gine gbete naxee nu na e foxo ra, e tan nan na fe birin fala Isa xa xerae be.

¹¹ Kono nee mu la e ra, barima na masenyi naxa lu e be alo daxu woyenyi.

¹² Kono Piyeri tan naxa keli, a a gi han gaburi yire. A naxa a felen na kui matofe ra, kono a mu sese to fo kasange, a saxi a kui igeli. A naxa gbilen a xonyi, a kaabaxi na fe ma naxan bara raba.

*Isa nun a foxirabire firinyi ndee
(Maraki 16:12-14)*

¹³ Na loxe kerenyi, Isa foxirabire mixi firin ndee nu na kira ra sigafe Emayusi, taa lanma naxan makuya Darisalamu ra kilometiri fu nun keren pondon.

¹⁴ E nu na woyenfe e bore be yi fe birin ma naxee nu bara raba.

¹⁵ E nu woyenfe temui naxe, Isa naxa a maso e ra, e birin naxa siga kira keren xon,

¹⁶ kono e mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁷ Isa naxa e maxarin, «Wo nu na munse falafe kira xon?» Na maxarinyi ma, e naxa ti kira ra, e sunnunxi.

¹⁸ Kelopa naxa a yaabi, «I keren nan mu a kolonxi fe naxan dangixi yi waxati Darisalamu?»

¹⁹ Isa naxa a maxarin, «Munse niyaxi?» E naxa dentegere sa a be fe naxan Isa Nasaretika lixi. E naxa a fala a be, «Namionme xungbe nan nu a ra a kewali ki ma nun a xa masenyi ki ma Ala nun pama be.

²⁰ Serexedube kuntigie nun muxu xa mangee bara a sa mixie belexe, e xa a makiiti faxe kiiti ra, e a banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Kono muxu tan nan nu laxi a ra, a a tan nan nu fama Isirayila xoreyade. Sa na

birin xun ma, a xa faxe xi saxan nde nan to,

²² kono gine ndee na muxu ya ma, e bara muxu rakaaba e xa dentegere ra. E to kurun siga ra gaburi yire,

²³ e mu a fure li naa. E naxa fa a fala muxu be, a maleke ndee nan mini e ma, e a fala e be a Isa jipe na a ra.

²⁴ Mixi gbete muxu ya ma, e fan naxa siga gaburi yire, e a birin li alo gine a masenxi ki naxe, kono e mu a tan Isa to.»

²⁵ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Ee, wo xaxili xoxo! Namionme naxan birin masenxi, wo boje mu lama a ra mafuren!

²⁶ Wo mu a kolon a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa na toore soto, a fa so a xa nore kui?»

²⁷ A naxa fa a folo Annabi Munsa ma, doxo namionme birin na, a Kitaabuie yire birin fasari e be, a tan yete xa fe masenxi dennaxe.

²⁸ E to makore na taa lanma ra e nu sigafe dennaxe, Isa naxa lu alo a nu wama dangife ne,

²⁹ kono e naxa a mayandi, e a fala a be, «Lu muxu xonyi ne. Nunmare na a ra yi ki, koe jan bara so.» Na kui, a naxa so e xonyi a xa lu naa.

³⁰ E birin to doxo e degede, Isa naxa taami tongo, a tantui rasiga Ala ma, a a igira, a a itaxun e ma.

³¹ A naxa makenen e xaxili be keren na, e a kolon a Isa na a ra, kono a man naxa loe e ma yen!

³² E naxa a fala e bore be, «A to nu Kitaabui kui fasarima won be kira xon, a mu nu luxi xe alo a te nan xuruxi won boje kui?»

³³ E naxa keli keren na, e gbilen Darisalamu. E naxa sa Isa foxirabire fu nun kerenyie li, a nun naxee nu na e foxo ra, e birin malanxi yire keren.

³⁴ Nee naxa a fala e be, «Marigi bara keli faxe ma yati! A bara mini Simon ma!»

³⁵ E fan naxa dentegere sa nee be fe birin ma naxee dangixi kira xon, a nun Isa makenen e be ki naxe a to taami igira.

*Isa nun a foxirabire fu nun kerenyi
(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18,
Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)*

³⁶ E to nu woyenfe na fe birin ma, Isa yete naxa mini e ma, a tixi e tagi. A naxa e xeebu, «Ala xa wo boje sa.»

³⁷ E boje naxa mini, e gaaxu, barima e nu a mapoxunxi tubari nan na.

³⁸ Kono Isa naxa a masen e be, «Munfe ra wo kontofilixi, wo boje man siikexi?»

³⁹ Wo n belexee nun n sanyie mato, wo xa a kolon n tan nan yati a ra. Wo xa n masuxu, wo xa n mato, barima sube nun xori mu na tubari be, alo wo naxan toma n ma yi ki.»

⁴⁰ A to na fala e be, a naxa a belexee nun a sanyie masen e be,

⁴¹ kono na fe seewe nun kaabe nu gbo e be. E to mu nu gexi lade a ra, Isa naxa e maxarin, «Donse na wo yi ra be?»

⁴² E to yexe ganxi nde so a yi,

⁴³ a naxa a tongo, a a don e ya xori.

Isa tefe koore

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:15-20)

⁴⁴ Na temui, a naxa a masen e be, «N nu na wo tagi temui naxe, n yi fe birin masen ne wo be. N a masen ne wo be, fa fala naxan birin sebexi n tan ma fe ra Annabi Munsa xa seriye kui, a nun namiponmxe xa Kitaabuie kui, a nun Yabura Dawuda kui, fo na birin xa kamali ne.»

⁴⁵ Na temui, a naxa e xaxili rabi alako e xa Kitaabuie fahaamu.

⁴⁶ A naxa a masen e be, «A sebexi ne, a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa toro, fo a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.

⁴⁷ A tan xili ra, fo si birin xa kawandi ne tuubi fe nun yunubi xafarife ra, folofe Darisalamu ma.

⁴⁸ Wo tan bara findi yi fee seedee ra.

⁴⁹ N Baba naxan laayidixi, n na rasanbama ne wo ma. Wo tan xa lu be taa kui, han senbe xa keli koore gorofe wo ma.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa naxa e xanin han Betani biri ra. A naxa a belexe ite, a duba e be.

⁵¹ A nu dubama e be temui naxe, a naxa keli e xun, a rate koore.

⁵² E to ge a suyidide, e naxa gbilen Darisalamu seewe xungbe kui.

⁵³ E nu na horomobanxi kui temui birin Ala tantude.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namijonme naani nan Inyila Isa xa taruxui sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Matiyu, Annabi Maraki, nun Annabi Luki, e Inyila Isa naxan sebe, e maniya e boore ra. Na saxanyi findixi taruxui nan na, naxan Isa bari ki, a jere ki, nun a faxa ki masenma won be. Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebe, na fan Isa xa taruxui masenma, konɔ kawandi nan gbo a kui. A Isa nan xa fe tagi rabama, alako mixie xa a kolon a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi yati yati nan na.

Annabi Yaya a masenma dunija birin be a a lanma won xa la Isa ra, won xa danxaniya a ma. Na findima kisi nan na ibunadama be, kisi naxan mu kanama abadan. Annabi Yaya mixi ralimaniyama yi Kitaabui kui alako e naxa siike Ala xa laayidi xa fe ma. Isa findixi serexe xungbe nan na naxan dunija xunsarama. Won xa na kolon, won xa la a ra.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi, a wama Isa tide nan masenfe won be. A tali woyenyi gbegbe rawalima na falafe ra. A a falama a Isa findixi «ibunadama xa naiyalanyi ra.» A a masenma a Isa luxi ne alo «xurusee demadonyi» danxaniyatose be. A Isa misaalima «naade» nun «kira» ra. Isa luxi alo «ye» nun «baloe» mixie be. Isa munafanyi gbo adama be.

Ala xa won mali na kolonfe ra alako Isa xa fe xa lu won boje kui. Amina.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi

Ala Xui findife ibunadama ra

¹ A folo folo, Ala Xui nu na, Ala Xui nu na e nun Ala, Ala Xui nu findixi Ala yete kan nan na.

² Kabi a folo, Ala nun a Xui nan nu a ra.
³ Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra, sese mu na naxan mu daaxi a tan saabui ra.

⁴ Marakisi sotoma a tan nan na, kisi naxan findixi naiyalanyi ra adamadie be.

⁵ Na naiyalanyi yanbama dimi kui, dimi fan mu tin a ra.

⁶ Ala naxa xeme nde xee, naxan nu xili Yaya.

⁷ Seede nan nu a ra, naxan fa seedeɗoxoya bade na naiyalanyi xa fe ra, alako birin xa danxaniya a saabui ra.

⁸ A tan xa mu findixi na naiyalanyi ra, konɔ a tan fa ne a xa seede ba na naiyalanyi xa fe ra.

⁹ Naxan findixi naiyalanyi ra, naiyalanyi yati na a ra, naxan fama dunija ma, a xa adamadie birin iyalan.

¹⁰ Ala Xui naxa sabati dunija ma. Dunija daa a tan nan saabui ra, konɔ dunija tondi ne a kolonde.

¹¹ A fa ne a xonyi, konɔ a xa mixie mu a rasene.

¹² Konɔ naxan tan birin a rasene, e danxaniya a ma, a naxa noe fi nee tan ma, e xa findi Ala xa die ra.

¹³ Na mu keli e bonsoe xa ma, xa na mu fate bende waxonyi ma, xa na mu mixi nde waxonyi ma. Ala yete nan a niya e xa bari a neene ra, e findi a xa die ra.

¹⁴ Ala Xui naxa findi ibunadama ra, a sabati muxu ya ma. Muxu bara a xa noe to, a Baba noe naxan fixi a xa Di kerenyi ma, hinnenteya nun nondi kamalixi naxan yi.

¹⁵ Yaya naxa a xui ite, a seedeɗoxoya ba a xa fe ma, «N yi nan ma fe masen wo be, n to a fala, <Naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.>»

¹⁶ Won birin bara hinne soto a saabui ra.

A xa hinne bara gbo ye won yi ra.

¹⁷ Ala seriye Kitaabui fi won ma Annabi Munsa nan saabui ra.

A xa hinne nun nɔndi tan faxi won ma a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

¹⁸ Adama yo mu na naxan bara Ala to, kɔnɔ Ala xa Di kerenyi, naxan na a Baba Ala fe ma, a tan bara a masen.

Annabi Yaya xa seedeɔɔɔya

(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:1-8, Luki 3:1-18)

¹⁹ Yaya xa seedeɔɔɔya nan ya. Darisalamu Yuwifi kuntigie naxa serexedubee nun Lewi di ndee xee Yaya xɔn ma, e xa a maxɔrin, «Nde i tan na?»

²⁰ Yaya mu tondi e yaabide, a naxa a masen e be a fiixe ra, «Ala xa Mixi Sugandixi mu n tan xa ra.»

²¹ E man naxa a maxɔrin, «I fa findixi nde ra? Annabi Eliya nan na i ra?» Yaya naxa e yaabi, «Ade, Eliya mu n na.» E naxa a maxɔrin, «Namipɔnmɛ nan i ra muxu naxan mamefe a xa fa?» Yaya naxa e yaabi, «Ade.»

²² Na kui, e naxa gbilen a maxɔrin na, «Nde i ra? I i yete maɔɔxunxi nde ra? A yaba muxu be, muxu xa sa dentege sa muxu xee ma e be.»

²³ Yaya naxa a masen e be alo a sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui ki naxe, «N tan findixi mixi nan na naxan a xui itema gbengberenyi ma, «Wo kira matinxin Marigi be!»»

²⁴ Fariseni nde naxee nu bara xee Yaya xɔn,

²⁵ e naxa a maxɔrin, «Xa i mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, i mu findixi Eliya ra, i mu findixi namipɔnmɛ ra muxu naxan mamefe, i fa mixie xunxama ye xɔɔra munfe ra?»

²⁶ Yaya naxa e yaabi, «N tan mixie xunxama ye nan xɔɔra, kɔnɔ mixi keren na wo ya ma, wo mu naxan kolon.»

²⁷ Na nan fama n xanbi ra. Na binye mu na n tan yi ra, n pan xa a xa sankiri luuti yati fulun.»

²⁸ Na fe birin dangi Betani ne, Yuruden xure naakiri ma, Yaya nu mixie xunxama ye xɔɔra dennaxe.

Isa nan na Ala xa serexe ra

(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22)

²⁹ Na kuye iba, Yaya naxa Isa to fa ra a yire, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki, dunija xa yunubi xafarima naxan na.»

³⁰ N nu yi nan ma fe masenfe wo be n to a fala, n naxe, «Xeme naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»

³¹ N tan yati mu nu na kanyi kolon, kɔnɔ n fa mixie xunxade ye xɔɔra ne alako a tan xa makenen Isirayilakae be.»

³² Yaya naxa seedeɔɔɔya ba, a a masen, «N bara Ala Xaxili Seniyeɔxi to goro ra kelife koore ma alo ganbe, a doxo a ma.»

³³ N tan yati mu nu a kolon, kɔnɔ Ala naxan n xee mixie xunxade ye xɔɔra, a nu bara a masen n be, «I n Xaxili Seniyeɔxi toma goro ra naxan ma, a lu a ma, na kanyi nan n Xaxili Seniyeɔxi ragoroma mixie ma.»

³⁴ N tan bara a to. N bara findi seede ra a Ala xa Di nan a ra.»

Isa foxirabire singee

³⁵ Na kuye iba, Yaya man nu na naa, a nun a foxirabire mixi firin.

³⁶ Yaya to Isa to dangi ra, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki!»

³⁷ A foxirabire firinyie to a xui me, e naxa bira Isa foxo ra.

³⁸ Isa to a kobe rato, a naxa e to a foxo ra, a naxa e maxɔrin, «Wo munse fenfe?» E fan naxa a yaabi, «Rabuni, i yigiyaxi minden?» E to a xili «Rabuni», na nan falaxi e xa xui «Karamoxo.»

³⁹ A naxa a fala e be, «Won xee, wo xa sa na kolon.» Nunmare temui nan nu a ra. E naxa siga na yire kolonde, e fa lu Isa fe ma.

⁴⁰ Simon Piyeri xunya Andire nu na na mixi firinyie ya ma, naxee Yaya xa masenyi me, e fa bira Isa foxo ra.

⁴¹ A naxa siga a taara yire keren na, a a fala a be, «Muxu bara Al Masihu to!» Na nan falaxi e xa xui, «Ala xa Mixi Sugandixi.»

⁴² Andire naxa Piyeri xanin Isa yire. Isa to a to, a naxa a fala a be, «Yunusa xa di Simon nan i ra, kɔnɔ i xili fama falade

Kefasi, na nan na ki <Piyeri,> naxan wama a falafe <fanye>»

⁴³ Na kuye iba, Isa naxa nate tongo a xa siga Galile. A to Filipu to, a naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

⁴⁴ Filipu, Andire, nun Piyeri birin findi Betesayidakae nan na.

⁴⁵ Filipu naxa siga Natanayeli yire, a a fala a be, «Mixi naxan ma fe falaxi Munsa nun namijonmee xa Kitaabuie kui, muxu bara a to. Isa Nasaretika nan a ra, Yusufu xa di!»

⁴⁶ Natanayeli naxa a maxorin, «Fe fanyi nde noma minide Nasareti?» Filipu naxa a yaabi, «Fa, i yete yati xa a to.»

⁴⁷ Isa to Natanayeli to fa ra, a naxa a fala a xa fe ra, «Isirayilaka yati nan yi ki, maifuya yo mu na naxan boje ma!»

⁴⁸ Natanayeli naxa a maxorin, «I n kolonxi di?» Isa naxa a yaabi, «Beenun Filipu xa i xili, i to nu xore bili bun ma, n tan i to ne.»

⁴⁹ Natanayeli naxa a fala a be, «Karamoxo, i tan findixi Ala xa Di yati nan na! Isirayila Mange nan i ra!»

⁵⁰ Isa naxa a fala a be, «N to a falaxi, a n i to ne xore bili bun ma, i laxi n na na fe nan ma? I fe gbete toma ne naxee dangi na ra.»

⁵¹ A man naxa a masen a be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo fama ne koore tode, a rabixi, Ala xa malekee nu te e nu goro Adama xa Di ma.»

2

Futixiri xulunyi

¹ Na xi saxan nde ma, futixiri xulunyi nde naxa raba Kaana, naxan na Galile boxi ma. Isa nga nu na na xulun mixie ya ma.

² Isa fan nu xilixi naa, a nun a foxirabiree.

³ Weni to jon, Isa nga naxa a fala a be, «Weni bara jon yi mixie yi ra.»

⁴ Isa naxa a maxorin, «N nga, i wama munse xon ma n na? N ma waxati mu nu a li sinden.»

⁵ A nga naxa a fala banxi konyie be, «A na naxan yo fala wo be, wo a raba.»

⁶ Feje senni geme daaxi nu na menni, naxee rafema ye ra Yuwifie e yete

raseniyenma naxan na. Litiri tongo solo-masaxan han litiri keme moxonen nu noma sade feje keren kui.

⁷ Isa naxa a fala konyie be, «Wo yi feje rafe ye ra.» E naxa e birin nafe tapu.

⁸ A man naxa a fala e be, «Yakosi, wo a nde ba, wo a xanin xulun xunyi xon ma.» E naxa na fan naba.

⁹ Xulun xunyi to na ye min Isa nu bara naxan mafindi weni ra, a mu nu a kelide kolon, konon konyi naxee ye baxi, nee tan a kolon. A to a min, a naxa ginefenyi xili,

¹⁰ a a fala a be, «Xulun kanyi birin weni fanyi nan singe raminima, mixie na siisi, e fa weni gbete ramini. Konon i tan bara weni fanyi ragata han yi temui!»

¹¹ Na naxa findi Isa xa tonxuma singe ra. A a raba Kaana ne, Galile boxi ma. Na fe kui, a a xa nore nan makenen, a foxirabiree naxa la a ra.

¹² Na xanbi, a naxa sa goro Kaperenam, a nun a nga, a xunyae, nun a foxirabiree. E naxa sa xi ndee radangi naa.

*Isa yulxe kerife horomobanxi kui
(Matiyu 21:12-13, Maraki 11:15-17,
Luki 19:45-46)*

¹³ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to makore, Isa naxa te Darisalamu.

¹⁴ A naxa sa li, ninge, yexee, nun ganbe matie nu na horomobanxi yire, kobiri masaree fan nu doxoxi naa.

¹⁵ Isa naxa luuti ndee yailan luxusinyi ra, a yulxe birin keru horomobanxi kui, a nun e xa ninge nun yexee. A naxa kobiri masaree xa kobiri rayensen boxi, a e xa teebilie rabira.

¹⁶ A naxa a fala ganbe matie fan be, «Wo yee tongo be! Wo ba n Baba xa banxi findife makiti ra!»

¹⁷ A foxirabiree naxa ratu na Kitaabui sebeli ma naxan a falama, «Xanunteya bara gbo ye n boje kui i xa banxi xa fe ra.»

¹⁸ Na kui, Yuwifi kuntigie naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama naxan a masenma muxu be a a lan i xa yi molli raba?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo yi horomobanxi rabira. Xi saxan bun ma n tan a rake-lima.»

²⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Yi horomobanxi naxan tixi je tongo naani

nun senni bun ma, i tan na rakelima ne xi saxan bun ma?»

²¹ Kɔnɔ Isa to hɔrɔmɔbanxi xa fe fala, taali wɔyenyi nan nu a ra. A nu a fate nan ma fe falafe.

²² A to keli faxe ma, a fɔxirabirɛɛ naxa ratu a xa wɔyenyi ma. Na kui, e naxa la Kitaabui xui ra, e naxa la Isa xui ra.

²³ Isa to nu na Darisalamu, Sayamaleke Dangi Sali waxati, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma e to tɔnxuma makaabaxie to, a nu naxee rabama.

²⁴ Kɔnɔ Isa mu nu lama e ra, barima a nu adamadi birin kolon.

²⁵ A hayi yo mu nu a ma, mixi yo xa ibunadama xa fe fala a be, barima a tan nu adamadi bɔɛ kolon.

3

Isa nun Nikodemu xa sumunyi

¹ Yuwifi kuntigi nde nu na Farisenie ya ma, naxan xili Nikodemu.

² A naxa siga Isa xɔn ma kɔɛ ra, a a fala a be, «Karamɔxɔ, muxu a kolon karamɔxɔ nan i ra Ala naxan xɛxi. I tɔnxuma makaabaxi naxee rabafe, mixi yo mu nɔma e rabade xa a kanyi nun Ala xa mu a ra.»

³ Isa naxa a masen a be, «N xa nɔndi yati fala i be, xa mixi mu bari a nɛɛɛ ra, a mu nɔma sode Ala xa mangɛya niini bun ma.»

⁴ Nikodemu naxa a maxɔrin, «Mixi mɔxi nɔma gbilende a nga tɛɛɛ, a man gbilen bari ra?»

⁵ Isa naxa a yaabi, «A nɔndi i ma n xa a fala i be, xa mixi mu bari a nɛɛɛ ra, ye nun Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu nɔma sode Ala xa mangɛya niini bun ma.»

⁶ «Fate bende nan mixi fate bende barima. Kɔnɔ mixi xaxili tan barima Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra.

⁷ N to a falaxi i be a fo wo xa bari a nɛɛɛ ra, na naxa i terenna.

⁸ Foye minima a na wa minife dede biri ra. I a xui nan mema, kɔnɔ i mu a kelide kolon, i mu a sigade fan kolon. Mixi na bari a nɛɛɛ ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a luma na ki nɛ.»

⁹ Nikodemu naxa a maxɔrin, «Na rabama di?»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «I tan naxan findixi Isirayila karamɔxɔ xungbe ra, i mu na kolon?»

¹¹ N xa nɔndi yati fala i be, muxu fee nan falama muxu naxee kolon. Muxu man fee nan seede bama muxu naxee toxi, kɔnɔ wo bara tondi muxu xa seedeɔxɔya ra.

¹² Xa wo mu la n xui ra, n to yi dunija fee falafe wo be, xa n sa ariyanna fee nan fala wo be, wo lama a ra di?

¹³ Mixi yo mu nu te ariyanna, fo Adama xa Di naxan kelixi ariyanna.»

¹⁴ «Annabi Munsa to nu na gbengberenyi ma, a naxa bɔximase misaali nde yailan wure gbeeli ra, a a ite wuri kuye ma. Adama xa Di fan lanma a xa ite wuri kɔn na na ki nɛ,

¹⁵ alako naxan yo danxaniya a ma, na kanyi xa kisi sɔtɔ naxan mu jɔnma abadan.

¹⁶ Ala dunija xanu nɛ han a naxa a xa Di kerenyi fi, alako mixi yo naxan na danxaniya a ma, a naxa lɔɛ, a xa kisi nɛ abadan.

¹⁷ Ala mu a xa Di xɛɛ dunija xa ratɔnde, a a xɛɛ nɛ a xa fa dunija rakisi.

¹⁸ Naxan yo na danxaniya a ma, kiiti mu kanama na kanyi ra, kɔnɔ naxan yo mu danxaniya a ma, kiiti jan bara ge kanade na kanyi ra, barima a mu danxaniyaxi Ala xa Di kerenyi ma.

¹⁹ Kiiti nan ya: Ala xa naiyalanyi bara fa dunija, kɔnɔ dimi rafan adamadie ma dangi na naiyalanyi ra, barima e kewali mu fan.

²⁰ Naiyalanyi mu rafan fe kobi raba yo ma. E mu minima naiyalanyi ma, e xa wali kobie naxa fa sa kɛɛ ma.

²¹ Kɔnɔ naxan yo jɛrɛma Ala xa nɔndi ma, a tan minima naiyalanyi ma, alako Ala waxɔnfe e naxan nabafe, na xa sa kɛɛ ma.»

Annabi Yaya seede bafe Isa xa fe ra

²² Na xanbi, Isa nun a fɔxirabirɛɛ naxa keli Darisalamu e so Yudaya bɔxi ma. Isa naxa waxati nde raba menni a nun a fɔxirabirɛɛ, e nu mixie xunxama ye xɔɔra.

²³ Yaya fan nu mixie xunxama ye xɔɔra Enon nɛ, Salimon fe ma, barima ye

gbegbe nu na naa. Mixie nu sigama a xɔn, a tan nu e xunxa ye xɔra.

²⁴ A a lixi na temui, a mu nu saxi geeli sinden.

²⁵ Lɔxɔ nde, wɔyenyi naxa mini Yaya fɔxirabirɛe nun Yuwifi nde tagi marasenyenyi xa fe ra.

²⁶ E naxa siga Yaya yire, e a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, wo nun xeme naxan nu a ra Yuruden naakiri ma, i bara naxan ma fe seede ba, a na mixie xunxafe ye xɔra. Birin na sigafe a yire.»

²⁷ Yaya naxa e yaabi, «Mixi mu fefe sɔtɔma, fo Ala na naxan fi a ma.

²⁸ Wo tan yati bara findi n ma seedee ra, a n a masen nɛ, «N tan xa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. N xɛɛxi a ya ra nɛ.»

²⁹ Xeme naxan ginɛ fenxi, a tan nan findima ginɛ kanyi ra. A defanboore tan luma a fe ma nɛ, a a tuli mati a ra pɛlexinyi kui. N tan luma na ki nɛ Isa bɛ. N ma sɛwɛ bara kamali.

³⁰ Fo Isa xa fe xa ite nɛ, n gbe xa igoro.»

³¹ «Naxan kelixi koore, a tan dangi birin na. Naxan kelixi dunija ma, dunija mixi nan a ra naxan wɔyɛnma a dunija ki ma, kɔnɔ naxan tan kelixi ariyanna, a tan dangi birin na.

³² A tan fe nan seede bama, a bara naxan to, a man bara naxan mɛ, kɔnɔ mixi yo mu lama a xa seedepɔxɔya ra.

³³ Mixi naxan lama na seedepɔxɔya ra, a bara a kolon a Ala nɔndi nan falama.

³⁴ Ala xa Xɛera Ala xa masenyi nan tima, barima a kamalixi Ala Xaxili Seniyenxi ra.

³⁵ Baba Ala a xa Di xanuxi nɛ, a fe birin sa a belexɛ.

³⁶ Naxan na danxaniya Ala xa Di ma, a bara abadan kisi sɔtɔ. Kɔnɔ naxan na Ala xa Di xui matandi, na kanyi tan mu kisima. Ala xa xɔnɛ nan birama a fɔxɔ ra.»

4

Samari ginɛ nde nun Samarikae danxaniyafe Isa ma

¹ Isa naxa a kolon a Farisenie bara a mɛ, a fɔxirabirɛe na wuyafe, a man na mixie xunxafe ye xɔra dangi Yaya ra.

² Kɔnɔ a fa li Isa yetɛ xa mu nu mixie xunxama ye xɔra, a fɔxirabirɛe nan nu a rabama.

³ Isa to rakolon na fe ma, a naxa keli Yudaya, a gbilen Galile bɔxi ma.

⁴ Na biyaasi kui, a nu lan a xa Samari bɔxi igiri sigafe ra Galile.

⁵ A naxa Samari taa nde li naxan xili Sukaru, dennaxɛ makɔrɛ xɛ ra, Yuwifie benba Yaxuba naxan fi a xa di Yusufu ma.

⁶ Yaxuba xa kɔlɔnyi na menni nɛ. Isa to nu bara tagan a xa biyaasi kui, a naxa a magoro na kɔlɔn dɛ ra. Yanyi tagi nan nu a ra.

⁷ Samari ginɛ nde to fa ye bade, Isa naxa a fala a bɛ, «N ki ye, n xa a min.»

⁸ A a lixi Isa fɔxirabirɛe nu bara siga donse sarade taa kui.

⁹ Ginɛ naxa a fala Isa bɛ, «I tan Yuwifi, n tan Samari ginɛ. I n maxɔrinma ye min daaxi ma munfe ra?» Ginɛ na fala nɛ barima Yuwifie nun Samarikae mu sese masarama e bore tagi.

¹⁰ Isa naxa a fala, «Xa i sa a kolon nu, Ala wama i kife naxan na, i tan nan a makulama kisi ye ra nu, a fa na fi i ma. Xa i sa a kolon nu mixi naxan a falafe i bɛ yi ki, «n ki ye ra,» i tan fan a makulama nɛ ye ra nu naxan i rakisima.»

¹¹ Ginɛ naxa a maxɔrin, «N ba, ye base yo mu i yi ra, yi kɔlɔnyi fan tilin. I fa na kisi ye sɔtɔma minden?»

¹² Ka i tan dangi muxu benba Yaxuba ra? A tan nan yi kɔlɔnyi fi muxu ma. A tan yetɛ bara a ye min, a nun a xa die, a nun a xa gɔrɛ.»

¹³ Isa naxa a yaabi, «Naxan yo yi kɔlɔn ye min, ye xɔli man gbilenma a suxu ra.

¹⁴ Kɔnɔ naxan ye minma n naxan fima a ma, ye xɔli mu a suxuma sɔnɔn. Na ye findima dulonyi nan na a bɔjɛ ma, a gbo a i, a findi abadan kisi ra.»

¹⁵ Ginɛ naxa a fala a bɛ, «N ba, na ye fi n ma, alako ye xɔli naxa n suxu, n naxa fa ye bade sɔnɔn.»

¹⁶ Isa naxa a fala a bɛ, «Siga i sa i xa mɔri xili, wo fa be.»

¹⁷ Ginɛ naxa a yaabi, «N mu dɔxɔxi xeme xɔn.» Isa naxa a fala, «I nɔndi nan falaxi, a i mu dɔxɔxi xeme xɔn.

¹⁸ I bara dɔxɔ xeme suuli birin xɔn ma, i man nun xeme naxan a ra yi temui, futi mu wo tagi. Na tan, i nɔndi nan falaxi.»

¹⁹ Gine naxa a fala Isa be, «Awa, n bara a kolon fa, a namijonme nan na i ra.

²⁰ Muxu benbae Ala batu yi geya nan fari, kɔnɔ wo tan Yuwifie a falama a fo Ala xa batu Darisalamu ne.»

²¹ Isa naxa a fala a be, «N ma di, i xa la n na, waxati na fafe Baba Ala mu batuma yi geya ma, a mu batuma Darisalamu fan.

²² Wo tan Samarikae, wo salima, kɔnɔ wo mu Ala kolon. Muxu tan Yuwifie, muxu salima, muxu man Ala kolon, barima Ala xa kisi fatanma Yuwifie nan na.

²³ Kɔnɔ waxati na fafe, a jan bara a li, Baba Ala batulae a batuma a nɔndi ki ma e xaxili fiixe nan na. Baba Ala wama na batula mɔɔlie nan xɔn ma.

²⁴ Ala findixi Xaxili nan na. A batulae lan ne e xa a batu e xaxili fiixe nan na a nɔndi ki ma.»

²⁵ Gine naxa a fala a be, «N a kolon a Al Masiihu fafe, Ala xa Mixi Sugandixi. A tan na fa, a fe birin tagi rabama ne won be.»

²⁶ Isa naxa a fala a be, «N tan nan na ra, n tan Ala xa Mixi Sugandixi nan wɔyɛnfe i be yi ki.»

²⁷ Isa fɔxirabirɛe to Isa li, a na wɔyɛnfe na gine ra, e de naxa ixara, kɔnɔ e mu a maxɔrin, «I wama munse xɔn» xa na mu a ra «Wo na munse falafe?»

²⁸ Gine naxa a xa feje lu naa, a siga taa kui, a sa a fala mixie be,

²⁹ «Wo fa. Wo xa xeme nde mato naxan bara n ma kewali birin fala n be, a mu n kolon. Ala xa Mixi Sugandixi na a ra ba, ka?»

³⁰ Na kui, taakae naxa mini sigafe ra Isa yire.

³¹ Na waxati bun ma, Isa fɔxirabirɛe nu wɔyɛnfe a be, e a fala, «Karamɔxɔ, i dege.»

³² Kɔnɔ Isa naxa a masen e be, «Baloe na n tan yi ra, wo tan mu naxan kolon.»

³³ A fɔxirabirɛe naxa e bore maxɔrin, «Pe, mixi nde nan faxi donse ra a xɔn ma ba?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «N tan ma baloe findixi n Xema waxɔnfe rabafe nan na, n xa a xa wali rakamali a bara naxan so n yi.

³⁵ Wo tan mu a falama xe, «Kike naani nan luxi beenun xe xabe xa a li?» N xa a fala wo be, wo wo ya rasiga, wo xee mato, e ragbeelixi ki naxe. Xe xaba temui bara a li.

³⁶ Xe xabe jan bara a xa wali sare soto folo. A xa wali a niyama ne mixi xa kisi soto abadan. Na kui, naxan xe bima nun naxan xe xabama, e birin luma seewe keren ne.

³⁷ Yi masenyi findixi nɔndi nan na, «Mixi nde xe garansanma, gbete a xabama.»

³⁸ N tan wo xexi xe xabade ne, wo mu naxan nawalixi. Mixi gbete nan walixi, kɔnɔ wo tan nan e xa wali rapɔnyi toma.»

³⁹ Samarika naxee nu sabatixi na taa kui, e gbege naxa danxaniya Isa ma na gine xa seedeɔxɔya xa fe ra, a to a fala, «N bara kewali naxan birin naba, a bara a birin tagi raba n be.»

⁴⁰ Na kui, Samarikae to fa Isa yire, e naxa a mayandi a xa lu e xɔnyi. Isa naxa xi firin naba naa.

⁴¹ Mixi gbege man naxa danxaniya a xa masenyi saabui ra.

⁴² E naxa a fala na gine be, «Singe muxu nu danxaniyaxi i tan nan xa wɔyɛnyi xa fe ra, kɔnɔ yakɔsi muxu tan yete bara a xui me. Muxu bara a kolon fa, a yi findixi dunija rakisima nan yati ra.»

Isa xeme nde xa di rayalanfe

⁴³ Na xi firin dangi xanbi, Isa naxa keli naa, a siga Galile,

⁴⁴ barima a tan yati a a masen ne a namijonme sese yo mu binyama a xɔnyi.

⁴⁵ A to so Galile, naakae naxa a rasene a fanyi ra, barima e fan nu bara Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu, e a xa kaabanakoe to, a naxee raba naa.

⁴⁶ Na kui, Isa man naxa so Kaana, Galile boxi ma, a ye mafindi weni ra dennaxe. Mange xa walike xungbe nde nu na naa, naxan xa di nu furaxi Kaperenamu.

⁴⁷ A to a me a Isa bara fa Galile kelife Yudaya, a naxa siga a yire, a a maxandi a xa fa a xa di xeme rayalan naxan nu saxi saya fure ma.

⁴⁸ Isa naxa a fala a be, «Wo tan mu danxaniyama feo, fo wo tɔnxumae nun kaabanakoe to!»

⁴⁹ Mange xa walike naxa a mayandi, «Marigi, talu n xonyi beenun n ma di xa faxa!»

⁵⁰ Isa naxa a yaabi, «Siga, i xa di bara kisi.» Na walike naxa la Isa xa masenyi ra, a naxa siga.

⁵¹ A nu na gbilenfe temui naxe, a xa konyie naxa a ralan, e a fala a be, «I xa di bara kisi!»

⁵² A fan naxa e maxorin, «A fisa mun temui?» E naxa a yaabi, «A fate xinbelixi xoro yanyi tagi jondon.»

⁵³ Na di baba naxa a kolon a xa di yalan folo kabi Isa a fala a be temui naxe, «I xa di bara kisi.» Na nan a ra, na xeme nun a xa denbaya birin naxa danxaniya Isa ma.

⁵⁴ Na naxa findi Isa xa tonxuma makaabaxi firin nde ra. A a raba Galile ne, a to gbilen kelife Yudaya.

5

Isa namate rayalanfe

¹ Na dangi xanbi, Yuwifie xa sali nde to a li, Isa naxa te Darisalamu.

² Ye yire nde nu na Darisalamu, naxan xili Beteseda Eburu xui. A nu na taa naade xungbe nan fe ma, naxan xili Xurusee Naade. Leele suuli nan nu na na ye yire.

³⁻⁴ Furema wuyaxi nu saxi na leelee bun ma, alo donxuie, namatee, nun naxee salonyie birin tuuxi a ma.

⁵ Xeme nde nu na naa, naxan nu namataxi kabi je tongo saxan nun solomasaxan.

⁶ Isa to nu a kolon a yi xeme nu bara bu a namataxi ra, a to a saxi to, a naxa a maxorin, «I wama a xon i xa yalan?»

⁷ Namate naxa a yaabi, «Marigi, ye na imaxa, mixi yo mu na naxan n nagoroma a xora. Beenun n tan xa ye yire li, mixi gbete bara goro a xora.»

⁸ Isa naxa a fala a be, «Keli, i i xa dagi tongo, i i jere.»

⁹ A naxa yalan keren na. A naxa a xa dagi tongo, a a jere.

Na loxe to nu findixi malabu loxe nan na,

¹⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala na xeme rayalanxi be, «Malabu loxe nan to, a mu lanma i xa i xa dagi xanin i xun.»

¹¹ Kono a tan naxa e yaabi, «Xeme naxan n nayalanxi, na nan a fala n be, «I i xa dagi tongo, i i jere.»»

¹² E naxa a maxorin, «Nde na falaxi i be?»

¹³ Kono xeme mu nu a kolon naxan a rayalanxi, barima Isa nu bara loe a ma nama ya ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa man naxa na xeme li horomobanxi, a naxa a fala a be, «Yakosi i bara yalan, kono a lanma i xa gbilen yunubi foxo ra alako fe gbete naxa i soto naxan dangi na fure singe ra.»

¹⁵ Xeme naxa siga a sa a fala Yuwifi kuntigie be, a Isa nan a rayalanxi.

¹⁶ Isa to na fe raba malabu loxe ne, Yuwifi kuntigie naxa so Isa gerefe.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Han to n Baba na walife, n fan na walife.»

¹⁸ Na temui, Yuwifie naxa fe birin naba alako e xa a faxa, barima a nu malabu loxe seriye kanama, a man nu a falama a Ala nan a Baba ra. Na na a ra e birin tide lanxi.

Ala xa Di walima a Baba nan xa yaamari ma

¹⁹ Na kui, Isa naxa a masen e be, «N xa nondi yati fala wo be, Ala xa Di mu noma fefe rabade a yete ra, fo a na naxan to a Baba Ala ra. Ala xa Di, a Baba Ala nan foxi rabama.

²⁰ Barima Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a man fe naxan birin nabama, a a masenma a xa Di be. A jan fama fee masende a be naxee makaaba dangi yee ra, alako wo de xa ixara.

²¹ Baba Ala mixie rakelima faxe ma ki naxe, a e rakisi, Ala xa Di fan kisi fima a na wa a fife naxee ma.

²² Baba Ala jan mu mixi yo makiitima, a mixi makiitife birin luxi a xa Di nan ma,

²³ alako birin xa Ala xa Di binya alo e Baba Ala binyama ki naxe. Naxan yo mu Ala xa Di binya, a mu Baba Ala fan binyaxi naxan a xa Di xexi dunija.»

²⁴ «N xa nondi fala wo be, naxan a tuli matima n na, a fa la n Xesema ra, na kanyi bara kisi abadan. Na kanyi mu kiiti xoxoxe sotoma, a bara ge ratangade yahannama ma, a bara kisi soto.»

²⁵ N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, waxati fafe a lide, a ɔan bara a li, faxamixie Ala xa Di xui mɛma nɛ. Naxee na a xui mɛ, nee kisima nɛ.

²⁶ Baba Ala to findixi kisi kanyi ra kisi sɔtɔma naxan na, a bara a xa Di fan findi kisi kanyi ra kisi sɔtɔma naxan na.

²⁷ A man bara nɔɛ so a yi ra adamadie makiitife ma, barima Adama xa Di nan a ra.

²⁸ Wo naxa kaaba yi fe ma, barima waxati fafe a lide, naxee na gaburi kui, e birin a xui mɛma nɛ,

²⁹ e mini e xa gaburie kui. Naxee findi fe fanyi rabae ra, nee na keli, e kisi nan sɔtɔma. Kɔnɔ naxee findi fe kobi rabae ra, nee tan na keli, e gbaloe nan sɔtɔma.»

³⁰ «N tan mu nɔma fefe rabade n yete ra. N a mɛma Baba Ala ra ki naxɛ, n tan kiiti sama na ki nɛ. Na kui, n ma kiiti tinxin, barima n mu birama n yete waxɔnfe xa fɔxɔ ra, n biraxi n Xɛɛma nan waxɔnfe fɔxɔ ra.»

³¹ «Xa n sa seede ba n yete be, a mu lanma.

³² Baba Ala nan seede bama n be. N fan a kolon a tan seedeɔxɔya naxan bama n ma fe ra, a findixi nɔndi nan na.

³³ Wo tan yati bara mixie xɛɛ Yaya xɔn, a fan naxa seedeɔxɔya ba nɔndi xa fe ra.

³⁴ N hayi mu na adama tan xa seedeɔxɔya ma, kɔnɔ n yi fee masenxi nɛ wo be alako wo xa kisi.

³⁵ Yaya nu luxi nɛ alo lanpui radexexi naxan yanbama. Wo bara sɛɛwa na naiyalanyi ra waxati nde bun ma.»

³⁶ «Kɔnɔ seedeɔxɔya nde na n be naxan dangi Yaya gbe ra. N fee naxee rabama, Baba Ala bara naxee so n yi n xa e raba, nee nan findixi seedeɔxɔya ra n ma fe ra, a Baba Ala nan n xɛɛxi.

³⁷ Baba Ala naxan n xɛɛxi, a fan yati bara seede ba n ma fe ra. Wo singe mu nu a xui mɛ, wo mu nu a yatagi to,

³⁸ a xa masenyi man mu sabatixi wo bɔɔnɛ ma, barima wo mu laxi a xa xɛɛra ra.

³⁹ Wo luma Kitaabuie mato ra, barima wo ɔɔxɔ a ma, a wo abadan kisi sɔtɔma e tan nan saabui ra. A fa li, na Kitaabuie yati nan n ma fe seede bama,

⁴⁰ kɔnɔ wo tondixi fade n ma wo xa kisi sɔtɔ.»

⁴¹ «N mu wama adamadie xa matɔxɔɛ xɔn.

⁴² N wo kolon. Ala xa xanunteya mu na wo bɔɔnɛ kui.

⁴³ N faxi n Baba nan xili ra, kɔnɔ wo mu n nasenexi. Xa mixi gbete sa fa a yete kan nan xili ra, wo mu tondima na tan nasenede.

⁴⁴ Wo to wama wo xa matɔxɔɛ sɔtɔ wo bore ra, kɔnɔ wo mu matɔxɔɛ fenma naxan fatanxi Ala Kerenyi tan na, wo fa danxaniyama di?»

⁴⁵ «Wo naxa a maɔxun de a n tan nan wo kalamuma Baba Ala xɔn. Annabi Munsa, wo xaxili tixi naxan na, na nan wo kalamuma.

⁴⁶ Xa wo sa laxi Munsa ra nu, wo lama nɛ n fan na nu, barima Munsa n tan nan ma fe sebe.

⁴⁷ Kɔnɔ xa wo mu laxi a xa Kitaabui ra, wo fa lama n tan ma masenyi ra di?»

6

Isa donse fife xɛmɛ mixi wulu suuli ma (Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹ Na xanbi, Isa naxa giri Galile Baa naakiri ma, e naxan xili falama Tiberiyasi Baa.

² Nama gbegebe nu biraxi a fɔxɔ ra, barima e nu a xa tonxuma makaabaxie toxi, a nu naxee rabama furemae be.

³ Isa naxa te geya fari, a sa dɔxɔ naa a nun a fɔxirabiree.

⁴ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali nu bara makore.

⁵ Isa to a ya rasiga, a naxa pama gbegebe to fa ra a yire, a naxa Filipu maxɔrin, «Won sa nɔma taami sarade minden alako yi mixi birin xa e dege?»

⁶ A na fala nɛ alako a xa Filipu mato, barima Isa ɔan nu a kolon a fafe naxan nabade.

⁷ Filipu naxa a yaabi, «Hali won taami sara xi kemɛ firin wali sare nan na, na mu a niyama yi pama mixi birin xa nɔ taami xuntundi sɔtode.»

⁸ Isa fɔxirabire Andire, Simɔn Piyeri xunya, a naxa a fala,

⁹ «Mengi taami suuli na yi xɛmɛ dimedi yi ra, a nun yete firin, kɔnɔ na findixi munse ra yi pama be?»

¹⁰ Isa naxa a masen, «Wo a fala pama be e xa e magoro.» Nooge xinde gbegebe to nu na naa, mixie naxa doxo boxi, e xeme mixi wulu suuli jondon.

¹¹ Na temui, Isa naxa na taami suuli tongo, a Ala tantu, a e itaxun pama magoroxi ma, a a raba na ki ne yexe fan na. Birin naxa a soto, han e birin naxa wasa.

¹² Nama to luga, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo donse donxoe xuntunye malan, alako sese naxa makana.»

¹³ Na kui, e naxa mixie xa donse donxoe xuntunye malan han debe fu nun firin naxa rafe. Na birin fatan mengi taami gundi suuli nan na.

¹⁴ Nama to Isa xa tonxuma makaabaxi to, e naxa a fala, «Muxu bara namijonme naxan mame a xa fa dunija ma, a tan nan yati yi ki!»

¹⁵ Isa to a kolon a e nu fafe a suxude ne e xa a findi mange ra, a naxa keli e xun ma, a sa lu a kerenyi ma geya fari.

Isa jerefe ye fari

¹⁶ Nunmare to so, Isa foxirabiree naxa goro baa de ra,

¹⁷ e baki kunkui kui, e xa baa igiri sigafe ra Kaperenamu. Dimi nu bara sin, konon Isa mu nu gbilen e yire sinden.

¹⁸ Foye belebele naxa mini, baa naxa xaape.

¹⁹ E to laala ba kilo suuli xa na mu senni jondon, e naxa Isa to jere ra ye fari, a fafe e mabiri kunkui yire. E naxa gaaxu.

²⁰ Konon Isa naxa a fala e be, «N tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²¹ E to nu wama a xa te kunkui kui, kunkui naxa e sigade li keren na.

Kisi taami naxan fatanxi Ala ra

²² Kuye naxa iba pama ra baa de, Isa foxirabiree kunkui tongo dennaxe. E nu a kolon a na kunkui kerenyi nan nu na naa, a fa li Isa mu baki a kui, fo a foxirabiree doro.

²³ Kunkui gbete naxee keli Tiberiyasi, nee naxa e li menni, e taami don dennaxe, Marigi naxan so e yi a to ge Ala tantude.

²⁴ Mixie to a kolon a Isa mu nu na menni sonon, a foxirabiree fan mu na, e fan naxa baki kunkuie kui, e giri Kaperenamu, Isa fende.

²⁵ E to Isa li baa naakiri ma, e naxa a maxorin, «Karamoxo, i faxi be mun temui?»

²⁶ Isa naxa e yaabi, «A nondi ki ma n xa a fala wo be, wo mu n fenfe xe n to tonxuma makaabaxi raba wo ya xori. Wo n fenfe ne wo to lugaxi taami ra.

²⁷ Wo naxa wali dunija baloe xa fe ra, naxan boroma. Wo xa wali baloe nan ma fe ra naxan buma, a abadan kisi fi wo ma. Adama xa Di nan na baloe fima wo ma, barima Baba Ala bara a tan nan matonxuma a xa Mixi Sugandixi ra.»

²⁸ Na kui, pama naxa Isa maxorin, «Muxu lanma muxu xa munse raba alako muxu xa nu kewalie raba Ala wama naxee xon?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Ala wama kewali naxan xon, a findixi yi nan na: Wo xa danxaniya a xa xera ma.»

³⁰ E man naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama muxu ya xori alako muxu xa la i ra? I fa kewali mundun nabama?»

³¹ Muxu benbae taami nde don ne gbengberenyi ma naxan goro kelife koore ma. A sebexi Kitaabui kui, «Ala naxa taami fi e ma baloe ra, naxan keli koore ma.»

³² Isa man naxa a masen e be, «N xa a masen wo be a nondi ki ma, Annabi Munsa mu koore taami fi wo ma. N Baba nan koore taami yati fima wo ma.

³³ Barima taami naxan fatanxi Ala ra, a tan nan goroma keli koore, a kisi fi dunija ma.»

³⁴ Na kui, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu ki na taami ra temui birin.»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «N tan nan na kisi taami ra. Naxan na fa n tan ma, a mu kaame kolonma abadan. Naxan na danxaniya n tan ma, a mu ye xoli kolonma sonon.

³⁶ Konon alo n a falaxi wo be ki naxe, hali wo to bara n to, wo mu laxi n na.

³⁷ Baba Ala mixi naxan birin fima n ma, a fama ne n ma, n mu meema e ra abadan,

³⁸ barima n kelixi koore ma n Xeeema waxonfe nan nabade. N mu faxi n yete waxonfe xa rabade.

³⁹ N Xeeema wama ne n xa a xa mixi birin nakeli faxe ma loxo donxoe. A mixi naxee fixi n ma, hali keren naxa loe.

⁴⁰ Na nan findixi n Baba sagoe ra, a naxan yo na danxaniya a xa Di ma, na

kanyi xa abadan kisi soto, n man xa a rakeli faxe ma loxo donxoe ma.»

⁴¹ Na kui, Yuwifie naxa so a mafalafe, barima a nu bara a fala, «N tan nan na taami ra naxan goroxi keli koore.»

⁴² E nu a falama ne, e naxe, «Isa xa mu yi ki, Yusufu xa di? Won mu a nga nun a baba kolon? A fa a falama di, a a goroxi ne keli koore?»

⁴³ Isa naxa e yaabi, «Wo ba woyenfe wo bore tagi na mooli ra.

⁴⁴ Mixi yo mu noma fade n ma, xa Baba Ala, naxan n xexi, mu a kanyi mabendun n ma. N fan fama a kanyi rakelide faxe ma loxo donxoe.

⁴⁵ A sebexi namijonmee xa Kitaabui kui, «Ala fama ne e birin xarande.» Naxan yo na Baba Ala xui rame, a a xa masenyi suxu, na kanyi tan fama ne n ma.

⁴⁶ Mixi yo mu na naxan bara Baba Ala to, bafe mixi ra naxan fatanxi Ala ra. Na keren nan bara Baba Ala to.»

⁴⁷ «N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan na danxaniya n ma, a bara abadan kisi soto.

⁴⁸ N tan nan na kisi taami ra.

⁴⁹ Wo benbae taami don ne gbengberenyi ma, konon e birin naxa faxes.

⁵⁰ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. Naxan yo na yi tan don, na kanyi mu faxama.

⁵¹ N tan nan na na kisi taami ra naxan goroxi keli koore. Naxan yo na yi taami tan don, a kisima ne abadan. Yi taami findixi n fate nan na, n naxan fima serexe ra alako dunija xa kisi soto.»

⁵² Na kui, sonxoe naxa mini Yuwifie tagi, e nu a fala, «Pe, yi xeme noma a fate sube sode won yi ra di, won xa a don?»

⁵³ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa wo mu Adama xa Di fate sube don, xa wo mu a wuli min, kisi mu wo be.

⁵⁴ Naxan n sube donma, a n wuli min, na kanyi kisima ne abadan, n a rakelima ne faxe ma loxo donxoe.

⁵⁵ N fate nan findixi baloe yati ra. N wuli nan findixi minse yati ra.

⁵⁶ Naxan n sube donma, a n wuli min, n bara sabati na kanyi i, a fan bara sabati n fan i.

⁵⁷ Baba Ala to n xexi, kisi fatanma naxan na, kisi na n fan yi a tan saabui

ra. Na mooli man na, naxan baloma n tan ma, na kanyi kisima n saabui ra.

⁵⁸ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. A mu luxi alo wo benbae taami naxan don. E tan faxes ne. Naxan yi taami tan donma, na kanyi kisima ne abadan.»

⁵⁹ Isa yi masenyi ti ne a nu mixie kawandima temui naxe Kaperenamu salide kui.

Isa foxirabire gbegbe janige masarafe

⁶⁰ E to a xa masenyi me, a foxirabire wuyaxi naxa a fala, «Yi masenyi tan xoxoxo de! Nde noma tinde a ra?»

⁶¹ Isa to a kolon a a foxirabire na yi woyenyi falafe e bore tagi, a naxa e maxorin, «N ma masenyi bara wo raxono?»

⁶² Xa a sa li go, wo sa Adama xa Di to te ra koore ma, a kelixi dennaxe?

⁶³ Ala Xaxili Seniyenxi nan kisi fima mixi ma. Fate bende tan mu noma sese ra. N masenyi naxan tixi wo be, a Ala Xaxili Seniyenxi nun kisi soto ki nan masenma.

⁶⁴ Konon mixi ndee na wo ya ma, naxee mu danxaniyaxi.» Isa na fala ne barima kabi a fole, a nu a kolon naxee mu danxaniyaxi, a nun naxan fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

⁶⁵ A man naxa a masen, «Na nan a ra, n a falaxi ne wo be, a mixi yo mu noma fade n xon ma, xa Baba Ala mu na danxaniya fi a ma.»

⁶⁶ Na xanbi, a foxirabire gbegbe naxa janige masara, e gbilen a foxo ra.

⁶⁷ Na kui, Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie maxorin, «Wo tan go? Wo fan wama kelife n xun ma?»

⁶⁸ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa muxu gbilen i foxo ra, muxu fa sigama nde xon ma? Abadan kisi masenyi na i tan nan yi.

⁶⁹ Muxu bara la a ra, muxu man bara ge a kolonde, a i tan nan na Ala xa Seniyentoe ra.»

⁷⁰ Isa naxa e yaabi, «N tan xa mu wo sugandi, wo tan mixi fu nun firinyie? Konon mixi keren na wo ya ma, adama sentane nan a ra.»

⁷¹ A nu Simon Isikariyoti xa di Yudasi nan ma, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma. A tan nan nu fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

7

Isa xunyaе xa danxaniyatareya

¹ Na xanbi, Isa naxa Galile bɔxi isa folo. A mu nu Yudaya tan iperema, barima Yuwifi kuntigie nu katafe ne e xa a faxa.

² Yuwifie xa Bage Ti Sali to nu bara makore,

³ Isa xunyaе naxa a fala a be, «A lan ne i xa keli yi bɔxi ma, i siga Yudaya, alako i foxirabiree naxee sa na naa, e fan xa i xa walie to, i naxee rabama.

⁴ Mixi mu a xa wali noxunma xa a wama dunija xa a kolon. I to yi tonxumae rabama, a lanma i xa e raba kene ma.»

⁵ E na fala ne, barima hali e to findixi a xunyaе ra, e mu nu laxi a ra.

⁶ Isa naxa a masen e be, «N ma waxati mu nu a li sinden, kono waxati yo mu na wo tan xa fe ma.

⁷ Dunija mu noma wo tan xonde, kono e n tan xonma, barima n seedepoxoya bama e xa fe ra, a e xa walie kobi.

⁸ Wo tan xa te Darisalamu, wo sa sali raba naa. N tan mu sigama, barima n ma waxati mu gexi a lide sinden.»

⁹ A na fala xanbi, a naxa lu Galile.

Isa kawandi tife Darisalamu

¹⁰ A xunyaе to te sali rabade Darisalamu, Isa fan naxa siga, kono a gundo ki ma.

¹¹ Sali to nu rabafe, Yuwifi kuntigie nu a fenfe Darisalamu, e nu maxorinyi ti, «A na minden?»

¹² Mixie nu woyen gbegbe makoyikoyima e bore tuli Isa xa fe ra. Ndee a falama a mixi fanyi nan a ra, ndee a falama a a na pama ratantanfe nan tui.

¹³ Kono e to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra, mixi yo mu nu suusama a xa fe falade kene ma.

¹⁴ Yuwifie nu sali naxan nabafe, loxun keren na a ra. Na to nu bara siga han a tagi, Isa naxa te horomobanxi kui, a kawandi ti folo.

¹⁵ Yuwifi kuntigie naxa kaaba, e nu a fala, «Yi xeme lonnixa yi mooli ra di, a to mu xaranxi?»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «N kawandi naxan tima, a mu kelixa n tan xa ma. A kelixa n Xema nan ma.

¹⁷ Mixi naxan wama Ala waxonfe rabafe, a noma ne a kolonde xa yi xaranyi

fatanxi Ala nan na. Xa n gbe gbansan na a ra, mixie a kolonma ne nu.

¹⁸ Mixi naxan woyenma a yete xaxili ma, a matoxoe fenfe a yete nan be. Kono naxan matoxoe fenfe a Xema be, nondi fale nan na kanyi ra, tinxintareya yo mu naxan boje ma.

¹⁹ Annabi Munsa yati nan Ala xa seriye soxi wo yi ra, kono wo mu a ratinmexi. Munfe ra wo wama n faxafe?»

²⁰ Nama naxa a fala, «Ninne nan na i foxo ra! Nde katafe i faxade?»

²¹ Isa naxa e yaabi, «N kaabanako keren nan naba, a fa wo birin de ixara.

²² Munsa a benbae xa seriye falaxi ne wo be a wo xa wo xa di xemee sunna. Wo na rabama hali malabu loxoe.

²³ Xa xeme sunnama malabu loxoe alako Annabi Munsa xa seriye naxa fa kana, wo xonoma n tan ma munfe ra, n to furema fate birin nayalan malabu loxoe ma?

²⁴ Wo xa fee kui mato a fanyi ra beenun wo xa kiiti sa. Kiiti xa tinxin.»

²⁵ Darisalamuka ndee nu a falafe, «Kuntigie mu na katafe yi xa faxade?»

²⁶ A mato, a tan nan woyenfe kene ma yi ki, kono e mu sese falama a be! Ka e bara la a ra, a Ala xa Mixi Sugandixi na a ra?

²⁷ Kono won birin Isa baride kolon. Ala xa Mixi Sugandixi tan na fa, a baride mu kolonma.»

²⁸ Na kui, Isa naxa kawandi ti a xui itexi ra horomobanxi kui, «Wo n kolon, wo n kelide fan kolon? Kono n tan mu faxi n yete kan panige xa ma. Nondi Kanyi nan n xexi, kono wo tan mu a kolon.

²⁹ N tan a kolon, barima n fatanxi a tan nan na. A tan nan n xexi.»

³⁰ Na kui, e naxa kata a suxude, kono e mu no, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

³¹ Kono pama ya ma mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, e nu a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi na fa, a tonxuma makaabaxie rabama dangi yi xeme ra?»

³² Farisenie to a me, pama nu naxan makoyikoyife Isa xa fe ra, e tan nun serexedube kuntigie naxa horomobanxi kosibilie xee, e xa sa Isa suxu.

³³ Isa naxa a masen, «N na wo ya ma sinden dondoronti, n fa siga n Xema yire.

³⁴ Wo fama ne n fende, kono wo mu n toma. N sa luma dennaxe, wo mu noma naa lide.»

³⁵ Yuwifi kuntigie naxa e bore maxorin, «Yi wama sigafe minden, won mu sa noma a tode dennaxe? Ka a waxi ne a xa sa sabati jamanε gbete alo muxu xa mixi ndee, alako a xa sa si gbeteε xaran?»

³⁶ A to a masenxi a muxu fama a fende kono muxu mu a toma, a a sa luma dennaxe, muxu mu noma naa lide, a waxi munse falafe?»

Kisi ye

³⁷ Na sali waxati loko donxoe ma, naxan tide gbo boore birin be, Isa naxa keli, a a masen a xui itexi ra, «Ye xoli na naxan yo ma, a xa fa n xon, a xa a min.

³⁸ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, naxan yo na danxaniya n ma, kisi ye bulama ne a boje kui, alo xure naxan susuma.»

³⁹ A nu na Ala Xaxili nan ma fe masenfe, a xa danxaniyatoe nu fama naxan sotode. Na waxati, Ala Xaxili mu nu faxi sinden, barima Isa xa xunnakeli mu nu makenenxi sinden.

⁴⁰ Nama to a xa masenxi me, ndee naxa a fala, «Muxu nu namijonme naxan mamexi a xa fa, a tan nan yati yi ki!»

⁴¹ Gbete fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na yi ra!» Kono ndee fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi findima Galileka ra?»

⁴² Kitaabui mu a masenxi xe, a Ala xa Mixi Sugandixi kelima Dawuda bonsoe ne, a keli Beteleemu, Dawuda xonyi?»

⁴³ Na kui, pama mu nu lanxi Isa xa fe ma.

⁴⁴ Ndee nu wama a suxufe, kono mixi yo mu no.

⁴⁵ Na kui, kosibilie naxa gbilen serexedube kuntigie nun Farisenie yire. Na kuntigie naxa e maxorin, «Munfe ra wo mu faxi a ra be?»

⁴⁶ Kosibilie naxa e yaabi, «A xa masenxi dangi adamadie xa masenxi birin na.»

⁴⁷ Farisenie fan naxa e yaabi, «Pe, a bara wo fan madaxu?»

⁴⁸ Mixi keren na kuntigie xa na mu Farisenie ya ma naxan laxi a ra?»

⁴⁹ Yi pama tan mu seriye Kitaabui kolon. Mixi dankaxie nan e ra.»

⁵⁰ Kono Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire, a naxa a fala a boore kuntigie be,

⁵¹ «Won ma seriye ki ma, mixi ne makiitima, a mu maxorinma xe alako a xa kolon sinden a fe naxan nabaxi?»

⁵² E naxa a yaabi, «Galileka nan na i fan na? A mato Kitaabui kui, namijonme yo mu kelima Galile boxi!»

⁵³ Na xanbi, kankan naxa siga a xonyi.

8

Gine yenla makiitife

¹ Isa naxa siga Oliwi geya ma.

² Kuye to iba, a naxa siga horomobanxi. Nama to fa a yire, a naxa doko, a so e kawandife.

³ Seriye karamoxoe nun Farisenie fan naxa fa gine nde ra, e naxan suxuxi a na yene rabafe. E naxa a ti mixi birin ya i,

⁴ e a fala Isa be, «Karamoxo, muxu yi gine suxuxi yene nan xun.

⁵ Seriye ki ma, Annabi Munsa muxu yamarixi ne muxu xa yi gine mooli magono geme ra han a faxa. I tan a toxi di?»

⁶ E nu na gantanyi nan tefe a be na maxorinyi ra, a xa fe nde fala, e noma a kalamude naxan ma. Isa naxa a igoro, a nu fa sebeli ti boxi ma a belexesole ra.

⁷ E to doko a ra, a naxa keli, a a fala e be, «Yunubi mu na naxan ma wo ya ma, na singe xa yi gine gono.»

⁸ A man naxa a igoro, a nu fa sebeli ti boxi ma.

⁹ E to a xa woyenyi me, e birin naxa siga keren keren, folofe forie ma. Gine gbansan to lu Isa ya i,

¹⁰ Isa naxa keli, a gine maxorin, «Naxee fa i ra, e na minden? Mixi yo mu lu naxan i makiitima?»

¹¹ Gine naxa a yaabi, «N marigi, mixi yo mu lu.» Isa naxa a fala a be, «Awa, n fan mu i makiitima. Siga, i naxa yunubi raba sonon.»

Isa nan na dunija naiyalanyi ra

¹² Isa man naxa woyenyi tongo, a a masen pama be, «N tan nan na dunija naiyalanyi ra. Naxan na bira n foxo ra, a mu jerema dimi kui muku. Kisi naiyalanyi nan yanbama na kanyi be.»

13 Na kui, Farisenie naxa a fala a be, «I na i yete kan nan seede bafe. I xa seedeɓɓoɓɓa mu findixi nɔndi ra.»

14 Isa naxa e yaabi, «Hali n seede ba n yete be, n ma seedeɓɓoɓɓa findixi nɔndi nan na, barima n a kolon n kelixi dennaxe, n man a kolon n sigafe dennaxe. Kɔnɔ wo tan mu n kelide kolon, wo mu n sigade fan kolon.»

15 Wo tan mixi makiitima adama xaxili nan na. N tan mu mixi yo makiitima.

16 Kɔnɔ xa n sa mixi makiitima, n ma kiiti findima nɔndi nan na, barima n keren xa mu a ra. N tan nun Baba Ala nan a ra, a tan naxan n xeexi.

17 A seɓexi wo xa seriye Kitaabui kui, a xa mixi firin xa seedeɓɓoɓɓa baxi lan e bore ma, na xa suxu nɔndi ra.

18 N tan nan na n yete seede ra. Baba Ala fan, a tan naxan n xeexi, a fan seedeɓɓoɓɓa bama n ma fe ra.»

19 E naxa Isa maxɔrin, «I baba na minden?» A naxa e yaabi, «Wo mu n kolon, wo mu n Baba fan kolon. Xa wo n kolon ne nu, wo n Baba fan kolonma ne nu.»

20 Isa yi masenyi ti hɔrɔmɔbanxi, hadiya sase yire ne, kɔnɔ mixi yo mu a suxu, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

Isa findixi Ala xa Xeera nan na

21 Isa man naxa a masen e be, «N fama ne sigade. Wo n fenma ne, kɔnɔ wo lɔema ne wo xa yunubie xa fe ra. N sigama dennaxe, wo tan mu nɔma sigade naa.»

22 Yuwifii kuntigie naxa a fala e bore tagi, «Pe, a to a falama, a a sigama dennaxe, won tan mu nɔma sigade naa, a waxi a yete nan faxafe ba?»

23 Isa naxa a masen e be, «Duniya mixie nan na wo ra. Kɔnɔ n tan kelixi koore ne. Wo xɔnyi findixi yi duniya nan na, kɔnɔ n tan xɔnyi mu a ra.»

24 N a falaxi wo be na nan ma, a wo lɔema ne wo xa yunubie xa fe ra. Xa wo mu la a ra, a n tan nan na naxan na abadan, wo faxama ne wo xa yunubie na wo ma.»

25 E naxa a maxɔrin, «I findixi nde ra?» Isa naxa e yaabi, «Kabi a folɛ, n na falama wo be.»

26 Marakɔrɔsi gbegebe nan n yi ra wo tan mabiri, naxan findima kiiti xɔrɔxɔɛ ra wo be. Nɔndi fale nan n Xeema ra. N naxan mexi a ra, n na nan falama duniya be.»

27 E mu a fahaamu a Isa nu wɔyɛnfe e be Baba Ala nan ma fe ra.

28 Na kui, Isa naxa a masen e be, «Wo na Adama xa Di rate wuri kɔn na tɛmui naxe, wo a kolonma ne, a n tan nan na naxan na abadan, n man mu fefe rabama n yete ra, n mu fefe falama fo n Baba na naxan masen n be.»

29 N tan nun n Xeema nan a ra. A mu n nabɛpinxi, barima n a waxɔnfe nan nabama tɛmui birin.»

30 Isa to nu yi fee masenma, mixi gbegebe naxa danxaniya a ma.

Ibrahimia xa die nun Ibulisa xa die

31 Na kui, Isa naxa a masen Yuwifii be naxee nu bara danxaniya a ma, «Xa wo lu n xui rabatu ra, wo findixi n fɔxirabiree yati nan na.»

32 Wo na nɔndi kolon, a wo xɔreyama ne.»

33 E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia bɔnsɔɛ nan na muxu ra. Han to, muxu tan mu nu findi mixi yo xa konyie ra! Munfe ra i a falaxi a muxu xɔreyama ne?»

34 Isa naxa a fala e be, «N xa nɔndi fala wo be, mixi naxan yunubi rabama a bara lu yunubi xa konyiya kui.»

35 Mixi xa konyi mu luma fɔxɔɛ ra abadan. Kɔnɔ mixi xa di tan, a xɔnyi nan na fɔxɔɛ ra abadan.

36 Na kui, xa Ala xa Di wo xɔreya, a lima wo xɔreya nan yati sɔtɔxi.»

37 «N a kolon tan, a Ibrahimia bɔnsɔɛ nan na wo ra, kɔnɔ wo katafe n faxade ne wo to tondixi n ma masenyi ra.»

38 N tan bara naxan to Baba Ala ra, n na nan falama. Wo fan bara naxan me wo baba ra, wo na nan nabama.»

39 E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia nan na muxu baba ra.» Isa naxa a masen e be, «Xa Ibrahimia xa die nan yati wo ra nu, wo luma Ibrahimia fɔxi nan naba ra nu.»

40 Kɔnɔ wo tan na katafe n faxade, n tan naxan nɔndi falama wo be n naxan mexi Ala ra. Ibrahimia wali ki mu lanxi na ma.

41 Wo na wo baba nan fɔxi rabafe.» E naxa a fala a be, «Yene die xa mu na muxu tan na de! Ala keren nan na muxu Baba ra.»

⁴² Isa naxa a masen e be, «Xa Ala nan wo Baba ra nu, wo n xanuma ne nu, barima n to na wo ya ma be, n kelixi Ala nan ma. N mu faxi n yete xa ra, a tan nan n xexxi.»

⁴³ Munfe ra wo mu n xui fahaamuma? Wo mu noxi n ma masenyi ramede.

⁴⁴ Wo tan baba findixi Ibulisa nan na, a xoli man wo ma wo xa a tan nan sago raba. Kabi a fole, faxeti nan a ra. A mu tinma nondi ra, barima nondi yo mu na a xa fe kui. A to wule falama, a a yete xui nan yati falafe, barima wule fale nan a ra naxan findixi wule birin baba ra.

⁴⁵ Kono n tan to nondi nan falama, wo mu lama n na.

⁴⁶ Nde noma n kalamude yunubi ma? Xa n nondi nan falama, munfe ra wo mu laxi n na?

⁴⁷ Mixi naxan kelixi Ala ma, na Ala xui mema. Na kui, wo tan mu a mema barima wo mu kelixi Ala ma.»

⁴⁸ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Nondi na muxu be. Samarika jinne kanyi nan i tan na.»

⁴⁹ Isa naxa e yaabi, «Ninne mu n tan foxo ra. N tan n Baba nan binyama, kono wo tan n yelebuma.

⁵⁰ N mu n yete igboma. Ala nan n ma fe itema. Kiiti birin na a tan nan yi ra.

⁵¹ N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa naxan yo n xui suxu, na kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵² Yuwifie naxa a fala a be, «Muxu bara ge a kolonde fa a jinne nan na i foxo ra. Iburahima nun namiponmee birin laaxira ne, kono i tan naxe, «Xa naxan yo n xui suxu, a kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵³ Pe, muxu benba Iburahima to fa laaxira ne, i tan dangi a ra? Namiponmee fan laaxira ne. I tan fa i yete findixi nde ra?»

⁵⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa n tan nan n yete matoxoma, matoxoe fufafu nan na ki. N Baba nan n ma fe itexi, wo naxan ma, a wo Marigi Ala!

⁵⁵ Wo mu a tan Ala kolon, kono n tan a kolon. Xa n a fala, a n mu a kolon, n bara findi wule fale ra, alo wo tan. N tan Ala kolon, n man a xa masenyi rabatuma.

⁵⁶ Wo benba Iburahima seewa ne n fa loxoe tofe ra. A a to ne yati, a pelexin.»

⁵⁷ Yuwifi kuntigie naxa a yaabi, «Hali ne tongo suuli, i mu nu a soto sinden. Munse a niyaxi i xa a fala a i tan bara Iburahima to?»

⁵⁸ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, beenun Iburahima xa bari, n tan na.»

⁵⁹ E naxa gemee tongo keren na, e xa a magono na masenyi xa fe ra, kono Isa naxa a noxun, a mini horomobanxi kui.

9

Isa donxui ya raboofe

¹ Isa to nu kira xon, a naxa donxui nde to naxan barixi donxuya kui.

² A foxirabiree naxa a maxorin, «Karamoxo, nde xa yunubi a niyaxi yi xeme xa bari a donxui, a tan ka a barimixie?»

³ Isa naxa e yaabi, «A xa yunubi mu a ra, a barimixie fan gbe mu a ra. A rabaxi ne alako Ala xa wali xa makenen a xa fe kui.

⁴ Fanni kuye ibaxi, fo won xa n Xema xa wali raba, barima koe na fafe. A na so, mixi mu noma walide sonon.

⁵ N to na dunipa ma yi ki, n tan nan na dunipa naiyalanyi ra.»

⁶ A na fala xanbi, Isa naxa deye boxun boxi, a bende yogon a ra. A naxa na maso donxui ya ma,

⁷ a fa a fala a be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na Silomu xili nan falaxi e xa xui, «Xera». Na kui, donxui naxa sa a ya raxa, a gbilen, a ya se toma.

⁸ A doxobooree nun naxee nu darixi a to ra kule matide, e naxa a fala, «Yi xeme xa mu nu doxoma be, a nu kule mati?»

⁹ Ndee naxe, «Iyo, a tan nan a ra.» Gbetee naxe, «Ade, e maniyaxi ne.» Kono a tan xeme naxa woyen e be, a a fala, «N tan nan yati a ra!»

¹⁰ Na kui, e naxa a maxorin, «I ya fa raboofi di?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Xeme naxan xili falama Isa, na nan bende yogon deye ra, a a sa n ya ma, a fa a fala n be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na kui, n to sa n ya raxa, n naxa se to.»

¹² E naxa fa a maxorin, «Yi xeme na minden?» A naxa e yaabi, «N mu a kolon.»

13 E naxa dɔnxui rayalanxi xanin Farisenie yire.

14 Isa dɛye masunbuxi bɛndɛ ra lɔxɔ naxɛ, a dɔnxui ya rabɔɔ, malabu lɔxɔɛ nan nu a ra.

15 Na kui, Farisenie fan naxa so a maxɔrinfe, a ya rabɔɔxi ki naxɛ. A naxa e yaabi, «A bɛndɛ yogonxi nan sa n ya ma, n e raxa, e se to.»

16 Fariseni ndee naxa a fala, «Yi xɛmɛ Isa, a mu kelixi Ala xa ma, barima a mu malabu lɔxɔɛ sɛriyɛ rabatuma.» Kɔnɔ gbɛtɛɛ nu a falama, «Yunubitɔɛ nɔma yi kaabanako mɔɔlie rabade?» Na kui, Farisenie mu nu lanxi e bore ma.

17 E man naxa dɔnxui rayalanxi maxɔrin, «A to i tan nan ya rabɔɔxi, I tan a xa fe toxi di?» A naxa e yaabi, «Namipɔnmɛ nan a ra.»

18 Yuwifɛ kuntigie nu siikɛxi na dɔnxui xa fe ra. E mu nu a kolon xa dɔnxui yati yati nan nu a ra. Na kui, e naxa a barimixie xili,

19 e e maxɔrin, «Wo xa di nan ya, wo naxan ma a a dɔnxuxi nan barixi? A ya fa rabɔɔxi di?»

20 A barimixie naxa e yaabi, «Muxu a kolon, a muxu xa di nan a ra. Muxu man a kolon, a a barixi dɔnxuya nan kui.

21 Kɔnɔ a ya fa rabɔɔxi ki naxɛ, muxu mu na tan kolon. Muxu man mu a kolon mixi yo na rabaxi a bɛ. Wo a tan nan maxɔrin. Dimɛdi xa mu a ra, a yɛtɛ a xa dɛntɛgɛ sama.»

22 A xa mixie na yaabi ti nɛ, barima e nu gaaxuxi Yuwifɛ kuntigie ya ra. Nee nu bara lan a ma a mixi yo naxan na a fala Isa Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, e xa tɔnyi dɔxɔ na kanyi ma a naxa so salide kui.

23 Na nan a niya a barimixie naxa a fala, «Dimɛdi xa mu a ra, wo a tan nan maxɔrin.»

24 Na kui, Farisenie naxa na dɔnxui rayalanxi xili a firin nde, e a fala a bɛ, «I i kali Ala ra, i nɔndi fala. Muxu tan a kolon a yunubitɔɛ nan na na xɛmɛ ra.»

25 A naxa e yaabi, «Xa yunubitɔɛ nan a ra, n tan mu a kolon. Kɔnɔ n fe keren tan kolon: N nu dɔnxuxi nɛ, kɔnɔ n ya bara fa se to.»

26 E man naxa a maxɔrin, «A munse raba i ra? A i ya rabɔɔxi di?»

27 A naxa e yaabi, «N jan bara na fala wo bɛ, kɔnɔ wo mu tin n xui ramɛde. Wo man fa wama n xa gbilen a ma munfe ra? Ka wo fan waxi findife a fɔxirabirɛɛ nan na?»

28 E naxa a konbi, e a fala a bɛ, «I tan nan findixi a fɔxirabirɛ ra! Annabi Munsa fɔxirabirɛɛ nan na muxu tan na!

29 Muxu a kolon tan, a Ala wɔyɛn nɛ Annabi Munsa bɛ, kɔnɔ yi xɛmɛ Isa tan, muxu mu a kelide kolon.»

30 Xɛmɛ naxa e yaabi, «Fɛ makaabaxi nan ya! A bara n ya rabɔɔ, kɔnɔ wo tan mu a kelide kolon!

31 Won a kolon tan, a Ala mu yunubitɔɛ xa duba tongoma. Naxan gaaxuma a ya ra, a a sago raba, a na nan xa maxandi suxuma.

32 Dunɔja birin a kolon mixi mu nɔma dɔnxui ya rabɔɔde naxan barixi dɔnxuya kui.

33 Xa yi xɛmɛ mu kelixi Ala xa ma nu, a mu nɔma fefe rabade.»

34 E naxa a yaabi, «I tan naxan barixi yunubi kui, i waxi findife muxu karamɔxɔ ra?» E naxa fa a kerɛ salide.

35 Isa to a mɛ, a e bara a kerɛ salide, a naxa sa a fen, a a maxɔrin, «I danxaniyaxi Adama xa Di ma?»

36 A naxa a yaabi, «Marigi, a fala n bɛ mixi naxan a ra, alako n xa danxaniya a ma.»

37 Isa naxa a fala a bɛ, «I jan bara a to. A tan nan man wɔyɛnfe i bɛ yi ki.»

38 A naxa a fala Isa bɛ, «Marigi, n bara danxaniya.» A fa a suyidi a bɛ.

39 Isa naxa a masen, «N faxi yi dunɔja ma mixie makiitife nan ma, alako dɔnxui xa se to, ya kanyi xa dɔnxu.»

40 Fariseni naxee nu na naa, e naxa a xui mɛ, e a maxɔrin, «Pɛ, dɔnxui nan na muxu fan na?»

41 Isa naxa a masen e bɛ, «Xa dɔnxui nan na wo ra nu, yunubi mu luma wo ma. Kɔnɔ wo to a falama, a wo ya fan, wo xa yunubi bara lu wo ma.»

10

Xuruse demadonyi xa taalie

1 «N xa nɔndi fala wo bɛ, muɔneti nun suute mu soma gɔɔrɛ naadɛ ra. E tunganma nɛ sansanyi xun ma.

² Naxan soma gɔɔre naade ra, na nan findixi xuruse demadonyi ra.

³ Naade kantama nan naade rabima a be. A na wɔyen xurusee ra, e birin bira a fɔxɔ ra. A kankan xili a xili ra, e birin mini tande.

⁴ A na a gbe birin namini, a sa tima e ya ra ne, e fan bira a fɔxɔ ra, barima e a xui kolon.

⁵ Xa mixi gbetɛ na a ra e mu naxan kolon, e mu birama a fɔxɔ ra muku. E e gima ne na tan ya ra, barima e mu a xui kolon.»

⁶ Isa naxa na taali wɔyenyi fala e be, kɔnɔ e mu a xa masenyi fahaamu.

⁷ Na kui, Isa man naxa a masen, «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, n tan nan na yexɛɛɛ xa naade ra.

⁸ Naxee singe fa n be, muɲɛtie nun suutee nan na e birin na. Yexɛɛɛ mu e tan xui rame.

⁹ N tan nan na gɔɔre naade ra. Naxan yo na so n saabui ra, a kanyi kisima ne, a nu so, a nu mini, a nu baloe sɔɔ.

¹⁰ Muɲɛti tan mu fama fefe ma bafe muɲɛ tide, faxɛ tide, nun kasare sade. N tan faxi ne, alako mixie xa kisi sɔɔ, e xa dunjɛigiri xa fan a fanyi ra.»

¹¹ «N misaalixi xuruse kantama fanyi nan na, naxan mu tondima faxade a xa xuruse kante kui.

¹² Walike nan a gima wula bare ya ra, barima xurusee mu findixi a gbe ra, a bɔɲɛ mu na e kantafe ra. A xurusee rabɛɲinma ne, wula bare ndee faha, a ndee rayensen ye.

¹³ Walike mu a ɲɛngi sama xurusee xa fe xɔn.

¹⁴ N tan misaalixi xuruse kante fanyi nan na. Xurusee kante nun a xa xurusee, e e bore kolon,

¹⁵ alɔ n tan nun Baba Ala muxu muxu bore kolonxi ki naxe. N fan bara tin faxade n ma xurusee be.»

¹⁶ «Yexɛɛ gbetɛɛ fan na n be naxee mu na yi gɔɔre kui. Fo n xa fa ne nee fan na. E fan n xui ramema ne, yexɛɛɛ birin findi gɔɔre keren na, xuruse demadonyi keren be.

¹⁷ Na nan a toxi Baba Ala n xanuxi, barima n nan n nii fima, alako n man xa a rasuxu.

¹⁸ Mixi xa mu n tan nii bama de, n tan yetɛ yati a fima. Nɔɛ na n be, n xa n nii fi. Nɔɛ man na n be, n xa gbilen a rasuxu ra. N Baba n yamarixi na nan na.»

¹⁹ Yuwifie man mu nu lanxi e bore ma na masenyi xa fe ra.

²⁰ Mixi gbegbe nu a falafe ne, «Ninne nan na yi fɔxɔ ra. A bara daxu. Wo wo tuli matima a ra munfe ra?»

²¹ Kɔnɔ booree nu e yaabima, «Ninne na mixi naxan fɔxɔ ra, a mu wɔyenma yi mɔɔli ra de! Ka jinne nɔma dɔnxui ya rabɔɔde?»

Yuwifie xa danxaniyatareɲa

²² Xinbeli tɛmui to nu a ra, Darisalamukae nu na Hɔrɔmɔbanxi Rabi Sali nan nabafe.

²³ Isa nu ɲɛɛfe hɔrɔmɔbanxi yire nde, dennaxe xili «Mange Sulemani xa buntunyi.»

²⁴ Yuwifie naxa Isa rabilin mɛnni, e a fala a be, «I siike bama muxu ma mun tɛmui? Xa i tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, a fala muxu be a fiixe ra.»

²⁵ Isa naxa e yaabi, «N ɲan bara a fala wo be, kɔnɔ wo mu laxi n na. N fe naxee rabama n Baba xili ra, nee nan findixi seederɔxɔya ra n ma fe ra.

²⁶ Kɔnɔ wo mu danxaniyaxi, barima n ma yexɛɛɛ xa mu wo ra.

²⁷ N gbe yexɛɛɛ tan n xui mɛma, n e kolon, e birama n fɔxɔ ra.

²⁸ N tan abadan kisi nan fima e ma. E mu lɔɛma abadan, sese man mu e bama n yi ra.

²⁹ N Baba, a tan naxan e so n yi ra, a dangi birin na. Sese mu nɔma e bade a tan Baba Ala yi ra.

³⁰ N tan nun Baba Ala, muxu birin keren.»

³¹ Yuwifie man naxa gemɛɛ tongo, e xa Isa magɔnɔ a faha xili ma,

³² kɔnɔ a naxa a fala e be, «N bara wali fanyi gbegbe raba wo ya xɔri, naxee fatanxi Baba Ala ma. Wo a fala n be ba, wo fa waxi n faxafe n ma wali fanyi mundun ma?»

³³ E naxa a yaabi, «Muxu mu i magɔnɔfe xe i xa wali fanyi nde xa ma. Muxu i magɔnɔma i to Ala rasɔɔfe. I tan ibunadama waxi i yetɛ findife Ala ra!»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «A mu seɓexi xe wo xa seriye Kitaabui kui, a Ala a masen ne, <N tan Ala bara a fala, alae nan wo ra?»

³⁵ Kitaabui xui tan mu kanama. A xa masenyi faxi naxee ma, Ala bara e xili fala, <alae>.

³⁶ N bara a fala Ala xa Di nan n na, kono a mu lanma wo xa a fala n bara Ala rasoto, barima Baba Ala n tan nan sugandixi, a n xee dunija ma.

³⁷ Xa n mu n Baba xa walie xa rabama, wo naxa la n na.

³⁸ Kono xa n a raba, wo xa la na wali ra, hali wo mu la n tan na. Wo xa la n ma wali ra, alako wo xa a kolon a Baba Ala na n i, n fan na Baba Ala i.»

³⁹ Isa to na fala, mixie man naxa kata a suxude, kono a naxa mini e belexe.

⁴⁰ Isa naxa gbilen Yuruden naakiri ma, a lu menni, Yaya mixie xunxa ye xora folo dennaxe.

⁴¹ Mixi gbege naxa siga a yire, e nu a fala e bore be, «Annabi Yaya tan mu tonxuma makaabaxi yo raba, kono a naxan birin masen yi xeme xa fe ra, a birin findixi nondi nan na.»

⁴² Mennika gbege naxa danxaniya Isa ma.

11

Lasaru rakelife faxe ma

¹ Xeme nde nu furaxi Betani naxan xili Lasaru. A maaginee fan nu sabatixi naa, Mariyama nun Marata.

² Mariyama nan labunde ture sa Marigi sanyie ma, a fa e mafuruku a xunxexe ra. A tan nan maaxeme findi Lasaru ra, naxan nu furaxi.

³ Na kui, Lasaru maaginee naxa xera xee Isa ma, a xa sa a fala a be, «Marigi, i xanuntenyi furaxi.»

⁴ Isa to a me, a naxa a masen, «Yi fure mu sa raponma faxe xa ma, a fama Ala xa nore nan makenende, alako Ala xa Di fan xa matocce soto a saabui ra.»

⁵ Isa nu Marata nun Mariyama nun e maaxeme Lasaru xanuxi ki fanyi.

⁶ A to Lasaru furafe me, a mu siga dede, a naxa lu naa xi firin man.

⁷ Na xanbi, a naxa a fala a foxirabiree be, «Won xa gbilen Yudaya boxi ma.»

⁸ A foxirabiree naxa a fala, «Karamoxo, Yuwifie kataxi i faxade dennaxe ya, i tan gbilenfe menni ne?»

⁹ Isa naxa e yaabi, «Waxati fu nun firin xa mu na feren keren kui? Xa naxan yo a perema yanyi ra, a mu a sanyi radinma barima yi dunija naiyalanyi yanbama a be.

¹⁰ Kono xa naxan yo a perema kee ra, a a sanyi radinma ne, barima naiyalanyi yo mu a be.»

¹¹ A na fala xanbi, Isa man naxa a masen, «Won xanuntenyi Lasaru bara xi, kono n sigafe a raxunude.»

¹² A foxirabiree naxa a fala a be, «Marigi, xa a na xife, a yalanma ne.»

¹³ Isa to Lasaru xife fala, a nu a faxafe nan ma, kono a foxirabiree tan joxo a ma, a a nu malabui xi xoli nan ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa woyen e be a fiixe ra, «Lasaru bara laaxira

¹⁵ kono na rabafe n xanbi, a bara findi seewe ra n be, barima a xoli n ma wo xa danxaniya soto yi fe kui. Yakosi, won xa siga a yire.»

¹⁶ Na temui Tomasi, a nu falama naxan be «Guli», a naxa a fala Isa foxirabiree booree be, «Won birin xee, won nun karamoxo birin xa faxa!»

¹⁷ Isa to so naa, a naxa a li Lasaru fure bara xi naani raba gaburi kui.

¹⁸ Kilo saxan pondon nan nu na Betani nun Darisalamu tagi. E to makore,

¹⁹ Yuwifi gbege nu bara fa Marata nun Mariyama xonyi, e maaxeme jonfe kunfa bade.

²⁰ Marata to Isa fafe me, a naxa sa a ralan, kono Mariyama tan docoxi naxa lu banxi.

²¹ Marata naxa a fala Isa be, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu.

²² Kono hali yakosi, n a kolon a i na fefe maxarin Ala ma, a a rabama ne i be.»

²³ Isa naxa a fala a be, «I xunya kelima ne faxe ma.»

²⁴ Marata naxa a yaabi, «N a kolon tan, a kelima ne faxe ma dunija raponyi, faxamixie kelima temui naxe.»

²⁵ Isa naxa a masen a be, «N tan nan na marakeli nun kisi ra. Naxan na danxaniya n ma, a kisma ne, hali a faxa.»

²⁶ Naxan yo baloxi, a danxaniyaxi n ma, na kanyi mu lɔɛma abadan. I laxi na ra?»

²⁷ A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi! N laxi a ra a i tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di, naxan lan a xa fa dunija ma.»

²⁸ Marata na fala xanbi, a naxa siga a xunya Mariyama fɔxɔ ra, a a fala a be e doro ma, «Karamɔxɔ bara fa, a na i xilife.»

²⁹ Mariyama to a mɛ, a naxa keli keren na, a siga Isa ralande.

³⁰ Na temui, Isa mu nu soxi taa kui. Marata a li dennaxɛ, a nu na menni ne sinden.

³¹ Yuwifi naxee faxi kunfa bade, naxee nu na Mariyama fɛ ma banxi kui, e to a to keli ra mafuren na, e naxa bira a fɔxɔ ra tande. E ɲɔxɔ a ma a a na sigafe gaburi yire nɛ, a xa sa wa naa.

³² Mariyama to Isa yire li, a fɛfɛ a to, a naxa suyidi a bɛ, a a fala, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxɛmɛ mu faxama nu!»

³³ Isa to Mariyama to, a na wafe, Yuwifi naxee nu na a fɔxɔ ra, nee fan wafe, a naxa sunnun, a bɔɲɛ naxa rapaaxu a ma.

³⁴ A naxa maxɔrinyi ti, «Wo a ragataxi minden?» E naxa a yaabi, «Marigi, fa, muxu xa na masen i bɛ.»

³⁵ Isa naxa wa.

³⁶ Na kui, Yuwifie naxa a fala, «A mato, Lasaru nu rafanxi a ma ki naxɛ!»

³⁷ Kɔnɔ ndee e ya ma, e naxa a fala, «Pe, yi naxan dɔnxui ya rabɔɔ, a mu nu nɔma Lasaru ratangade faxɛ ma xɛ?»

³⁸ Isa bɔɲɛ man naxa rapaaxu a ma. A naxa siga gaburi yire. Fɔnmɛ nde nan nu a ra, gɛmɛ belebele dɔxɔxi na dɛ ra.

³⁹ Isa naxa a fala, «Wo gɛmɛ ba naa.» Marata, faxamixi maagine, a naxa a fala, «Marigi, a xa maragate xi naani nan to! A a lima a fure xiri bara mini yi waxati ma.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a bɛ, «N mu a fala xɛ i bɛ, a xa i danxaniya, i Ala senbe makaabaxi toma nɛ?»

⁴¹ Na kui, e naxa gɛmɛ ba fɔnmɛ gaburi dɛ ma. Isa naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, n bara i tantu i to n xui ramexi.

⁴² N tan ɲan a kolon, i n xui ramema temui birin, kɔnɔ n na falaxi ɲama nan ma fe ra naxee tixi be, e xa la a ra a i tan nan n xɛɛxi.»

⁴³ A na fala xanbi, Isa naxa a xui ite senbe ra, a a fala, «Lasaru, mini!»

⁴⁴ A tan faxamixi naxa mini a sanyie nun a belexɛ maxirixi kasange kui, a yatagi man makunfukunfuxi dugi gbɛtɛ fan na. Isa naxa a fala mixie bɛ, «Wo kasange ba a ma, wo a mafulun, a xa nɔ a ɲɛɛde.»

Yuwifi kuntigie nate tongofe Isa faxafe ra

(Matiyu 26:1-5, Maraki 14:1-2, Luki 22:1)

⁴⁵ Yuwifi naxee nu bara fa Mariyama yire, e Isa xa kaabanako to, e gbegbe naxa danxaniya a ma.

⁴⁶ Kɔnɔ ndee naxa sa dentɛgɛ sa Farisenie bɛ, Isa fe naxan nabaxi.

⁴⁷ Na kui, sɛɛɛɛdubɛ kuntigie nun Farisenie naxa Yuwifie xa kiitisa xungbee malan. E naxa a fala, «Won munse rabama? Yi xɛmɛ na kaabanako gbegbe nan nabafe.

⁴⁸ Xa won a lu a yetɛ yi, birin danxaniyama nɛ a ma, Rɔmakae fan fama won ma hɔɔmɔbanxi kanade, e won si sɔntɔ!»

⁴⁹ E xa sɛɛɛɛdubɛ kuntigi Kayafa, naxan nu na e xunyi ra na waxati, a naxa a fala e bɛ, «Wo tan mu sese kolon yi fe kui.

⁵⁰ Ka wo mu a fahaamuxi a mixi keren faxafe ɲama bɛ, na nan fan wo bɛ, dine won si birin xa sɔntɔ?»

⁵¹ Kayafa xa na wɔyɛnyi mu fatan a tan yetɛ xa ra. A to nu findixi na waxati sɛɛɛɛdubɛ kuntigie xunyi ra, Ala nan na masenyi fi a ma, a Isa nu fafe faxade Isirayila ɲama bɛ.

⁵² Kɔnɔ na man mu raba Isirayilakae gbansan xa bɛ. Isa nu fafe faxade nɛ alako Ala xa a xa die fan malan, naxee rayensenxi yire birin, a xa e birin findi ɲama keren na.

⁵³ Na kui, kabi na malanyi lɔxɔɛ, Yuwifi kuntigie naxa nate tongo Isa faxafe ra.

⁵⁴ Na nan a ra Isa mu nɔ minide kɛnɛ ma sɔnɔn. A tan nun a fɔxirabirɛɛ naxa keli naa, e siga Efirami taa kui gbengberenyi fɛ ma.

⁵⁵ Yuwifie xa Sayamalekɛ Dangi Sali to nu bara makɔɛ, mixi gbegbe naxa keli daaxae tefe ra Darisalamu, e xa e yetɛ rasenyen beenun sali xa a li.

⁵⁶ E nu na Isa fenfe. E naxa e bore maxorin hōrōmōbanxi tete kui, «Wo xa maṛoxunyi ma, Isa fama salide, ka a mu fama?»

⁵⁷ Serexedube kuntigie nun Farisenie nu bara yaamari fi, a mixi yo naxan na Isa to, na kanyi xa a fala e be alako e xa a suxu.

12

Mariyama labunde ture masofe Isa sanyi ma

¹ Xi senni beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa siga Betani, Lasaru xonyi, a nu bara naxan nakeli faxe ma.

² E naxa donse fanyi yailan, e fa pama xili, e xa e dege yire keren Isa xa binye bun ma. Marata nu donse itaxunma mixie ma, Lasaru nun Isa naxa lu teebili ra.

³ Mariyama naxa sa narada labunde ture litiri tagi tongo. Narada tinsexi nan nu a ra, naxan sare xōrōxō ki fanyi. A naxa a maso Isa sanyie ma, a e mafuruku a xunsexe ra. Labunde ture xiri naxa din banxi birin na.

⁴ Yudasi Isikariyoti, Isa foxirabire naxan nu fama a yanfade, a naxa a fala,

⁵ «A nu lanma yi labunde xa mati kōbiri kole keme saxan na, a fi setaree ma.»

⁶ A yi fala ne barima a tan nan nu Isa foxirabiree xa kōbiri ragatama, a nu fa nde muṛa. Setaree xa fe mu nu na a boṛe kui feo!

⁷ Na kui, Isa naxa a fala, «Gbilen Mariyama foxo ra. Yi nu ragataxi a yi ra ne, n ma maragate nan ma fe ra.

⁸ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kōnō n tan mu luma wo ya ma abadan xe.»

⁹ E to a me a Isa bara fa Betani, Yuwifie pama gbegbe fan naxa siga. E mu siga Isa xa fe gbansan xa ma. E nu wama Lasaru fan tofe, Isa naxan nakeli faxe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigie naxa nate tongo e xa Lasaru fan faxes,

¹¹ barima Yuwifie gbegbe nu gbilenfe e foxo ra a tan nan ma fe ra, e nu fa danxaniya Isa ma.

Isa sofe Darisalamu

¹² Na kuye iba, pama gbegbe naxan nu faxi Sayamaleke Dangi Sali rabade, e naxa a me a Isa na fafe Darisalamu.

¹³ E naxa tugi fensee tongo, e siga a ralande e xui ite ra,

«Tantui na won Nakisima be!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra, Isirayila mange!»

¹⁴ Isa naxa sofale lanma nde soto, a dōxo a fari, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

¹⁵ «Siyonikae, wo naxa gaaxu.

Wo xa mange na fafe,

a dōxoxi sofale fari.»

¹⁶ Na waxati Isa foxirabiree mu fahaamui soto na fe ma, kōnō Isa to keli faxe ma, e naxa ratu Kitaabui sebeli ma naxan nu bara kamali na fe kui.

¹⁷ Nama naxan Lasaru to keli ra faxe ma, e naxa seede ba Isa be.

¹⁸ Na nan a niya, pama naxa siga a ralande, barima e nu bara na tōnxuma makaabaxi xa fe me.

¹⁹ Na kui, Farisenie naxa a fala e bore be, «Wo bara a to, won mu noma sese ra. Dunija birin bara bira a foxo ra!»

Isa a xa faxe xa fe masenfe

²⁰ Gireki mixi ndee fan nu bara te sali rabade Darisalamu, e xa sa Ala batu.

²¹ E naxa fa Filipu xon, naxan keli Betesayida, Galile boxi ma, e a fala a be, «N ba, muxu wama Isa tofe.»

²² Filipu naxa sa a fala Andire be, e firin birin naxa siga e sa a fala Isa be.

²³ Isa naxa e yaabi, «Waxati bara a li Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen.

²⁴ N xa a fala wo be a nōndi ki ma, xa maale xori mu si, a mu diṛe a yete ma boxi bun, a luma na ki, a keren gbansan. Kōnō xa a sa diṛe a yete ma boxi bun, a a bogi gbegbe nan naminima.

²⁵ Naxan gbakuma a yete xa dunija fe ra, a loema ne. Naxan mu kankanma a yete xa fe ma yi dunijeigiri kui, a abadan kisi nan soto ma.

²⁶ Xa naxan yo wama n ma wali suxufe, a xa bira n foxo ra ne, n tan na lu dede, n ma walike fan na naa. Xa naxan yo n ma wali suxu, Baba Ala a kanyi binyama ne.»

²⁷ «N boṛe tōrōxi ne yi ki, kōnō n fa munse falama? N xa a fala Baba Ala be a xa n natanga yi paxankate waxati ma?»

Ade, yi naxankate naxan fafe n lide, n faxi na nan yati ma.

²⁸ N Baba Ala, a niya i xili xa ite.» Isa to na fala, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «N bara a ite, n man gbilenma ne a ite ra.»

²⁹ Nama naxee nu tixi naa, e to a me, ndee naxa a fala a galanyi nan xui a ra, konɔ gbete naxa a fala, «Maleke nan woyenxi a be!»

³⁰ Isa naxa a masen e be, «Na xui mu minixi n tan n ma fe xa ma, a minixi wo tan nan ma fe ma.

³¹ Yi dunija makiiti waxati bara a li. Mangeya fafe bade yi dunija nola yi ra.

³² Mixie na n nate wuri magalanbuxi kon na n faxafe ra, n mixi birin nafama ne n ma.»

³³ Isa a faxa ki masen na ki ne.

³⁴ Na kui, pama naxa a fala Isa be, «Muxu tan bara a me seriye Kitaabui kui, a Ala xa Mixi Sugandixi buma abadan. Munfe ra i tan a falama a fo Adama xa Di xa rate? Nde findixi yi Adama xa Di ra?»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «Ala xa naiyalanyi man luma ne wo ya ma dondoronti. Wo xa jere na naiyalanyi kui, alako dimi naxa wo terenna. Naxan jere ma dimi kui a mu a sigade toma.

³⁶ Naiyalanyi to yanbama wo be yi ki, wo xa la a ra ne, alako wo xa findi naiyalanyi xa die nan na.»

Nama danxaniyatare

Isa to ge na falade, a naxa siga, a sa a noxun e ma.

³⁷ A nu bara tonxuma makaabaxi gbege raba e ya xori, konɔ na birin kui, e mu danxaniya a ma.

³⁸ Na raba ne alako Annabi Esayi xui xa kamali, a to a masen, «Marigi, nde laxi masenyi ra, e bara naxan me muxu ra?

Ala senbe bara makenen nde be?»

³⁹ Na kui, e mu no danxaniyade Isa ma, barima Esayi a masen ne,

⁴⁰ «Ala bara e ya donxu, a e xaxili balan, alako e ya naxa fa se igbe, e xaxili naxa fa fe kolon, e naxa fa e boje rafindi n ma, n xa e rayalan.»

⁴¹ Annabi Esayi na fala ne a to nu bara Isa xa nore to. Na kui, a nu Isa xa fe nan falafe.

⁴² Konɔ na birin kui, hali kuntigie ya ma, e gbege naxa la Isa ra. Konɔ e mu nu suusama a falade kene ma barima e nu gaaxuxi Farisenie ya ra, nee naxa fa tonyi donxo e ma, sofe ra salide kui.

⁴³ Adamadie xa matoxoe sotofe nan nu rafan e ma dangi Ala xa matoxoe ra.

Isa xa masenyi donxoe pama be

⁴⁴ Isa naxa a xui ite, a a fala, «Naxan na danxaniya n ma, a mu danxaniyaxi n tan xa ma, a danxaniyaxi n Xesema nan ma.

⁴⁵ Naxan na n tan to, a bara n Xesema to.

⁴⁶ N to faxi dunija, naiyalanyi nan n na, alako naxan yo na danxaniya n ma, na kanyi naxa lu dimi kui sonon.

⁴⁷ Xa naxan yo n xui me, konɔ a mu a rabatu, n tan mu na kanyi makiitima, barima n mu faxi dunija makiitide xe. N faxi dunija rakiside ne.

⁴⁸ Naxan na tondi n na, a mu tin n ma masenyi ra, na kanyi makiitima na na. N masenyi naxan tima, na nan findima a makiitima ra loko donxoe.

⁴⁹ Barima n ma masenyi mu fatanxi n tan xa ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xexi yaamari ra, a lanma n xa naxan fala, n xa naxan masen.

⁵⁰ N a kolon a xa seriye findima kisi nan na, naxan mu jonma abadan. Na nan a ra, n fe masenma wo be alo Baba Ala a masenxi ki naxe.»

13

Isa a foxirabirre sanyi maxafe

¹ Beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa a kolon a gbe mu nu luxi a xa keli dunija ma gbilenfe ra Baba Ala ma. A foxirabirre a naxee soto dunija ma, nee nu rafan a ma. Han a faxa temui naxe, e xa xanunteya nu na a be.

² Nunmare, e birin nu e degefe. Ibulisa pan nu bara so Simon Isikariyoti xa di Yudasi xaxili kui, a xa Isa yanfa.

³ Isa to nu a kolon a Baba Ala bara fe birin sa a sagoe, a man to a kolon a a kelixi Ala nan ma, a man gbilenfe a tan nan ma,

⁴ a naxa keli e degede, a a xa donma fari igoroe ba a ma, a fa dugi nde xiri a tagi.

⁵ A naxa ye sa paani kui, a fa so a foxirabiree sanyie maxafe, a nu e mafuruku na dugi ra.

⁶ A to Simōn Piyeri li, na naxa a fala a be, «Marigi, i waxi ne i xa n tan sanyie maxa?»

⁷ Isa naxa a yaabi, «N naxan nabafe yi ki, i mu a fahaamuma yi waxati tan ma, kōnō i fama ne a kui kolonde yare.»

⁸ Piyeri naxa a fala a be, «Ade, i tan mu n sanyi maxama feo!» Isa naxa a yaabi, «Xa n mu i sanyie maxa, won mu luma fe keren sōnōn.»

⁹ Simōn Piyeri naxa a fala a be, «N Marigi, xa a na na ki ne, i naxa n sanyi gbansan xa maxa. I xa n belexee nun n xunyi birin maxa.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxan bara a maxa, a hayi mu na a fate maxafe ma bafe a sanyi ra. A jan bara seniye feo! Wo seniye nxi, kōnō wo birin mu a ra.»

¹¹ A a fala ne a e birin mu seniye nxi, barima a a foxirabire kolon naxan fama a yanfada.

¹² Isa to ge e sanyie maxade, a man naxa a xa donma fari igoro ragoro a ma, a man a magoro e degede, a a fala e be, «N naxan nabaxi wo be yi ki, wo a fahaamuxi?»

¹³ Wo to a falama n be «Karamōxō», xa na mu a ra «Marigi», wo nōndi nan a ra, barima na nan yati n na.

¹⁴ Na kui, n tan naxan findixi wo Marigi nun wo Karamōxō ra, xa n tan bara wo sanyie maxa, wo fan lan ne wo xa wo bore sanyie maxa.

¹⁵ N naxan nabaxi wo be, a xa findi misaali nan na, alako wo fan xa na mōoli nan naba wo bore tagi.

¹⁶ N xa a fala wo be a nōndi ki ma, konyi mu dangi a marigi ra, xera fan mu dangi a xema ra.

¹⁷ Wo to bara fahaamui soto yi fee ma, heeri na wo be xa wo e raba.»

¹⁸ «N mu wo birin xa ma. N tan naxan wo sugandixi, n wo kolon. Kōnō naxan na Kitaabui kui, fo a xa kamali ne, a to sebexi, «Muxu nun naxan belexe na lenge keren kui, na bara a kobe so n na.»

¹⁹ N na fe falaxi ne wo be beenun a xa raba, alako a raba temui wo xa a kolon a n tan nan na naxan na abadan.

²⁰ N xa a fala wo be a nōndi ki ma, naxan yo na n ma xera rasene, a n tan nan nasenexi. Naxan yo na n fan nasene, na kanyi n Xema nan nasenexi.»

Yudasi xa yanfanteya

(*Matiyu 26:20-25, Maraki 14:17-21, Luki 22:21-23*)

²¹ A na fala xanbi, Isa boje naxa sunnun, a fa a fala, «N xa a fala wo be a nōndi ki ma, mixi keren na wo ya ma, a n yanfama ne, a n sa kuntigie belexe.»

²² A foxirabiree naxa e bore mato, e mu a kolon Isa nu mixi yo xa fe falafe.

²³ Isa foxirabire, a naxan xanuxi, a nu na a fe ma teebili ra.

²⁴ Na kui, Simōn Piyeri naxa a belexe magira na be, a xa Isa maxorin a kanyi ma, Isa nu baxi naxan ma fe falade.

²⁵ Na foxirabire naxa a maso Isa ra, a a maxorin, «Marigi, nde a ra?»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «N nu taami ragoro bore xora, n a so mixi naxan yi ra, a tan nan na ki.» Isa to ge na falade, a naxa taami rasin bore xora, a a so Simōn Isikariyoti xa di Yudasi yi ra.

²⁷ Yudasi to na taami rasuxu, Sentane naxa a boje masara keren na. Isa naxa a fala a be, «I wama naxan nabafe, a raba mafuren mafuren.»

²⁸ Naxee nu magoroxi e degede, e sese mu a kolon Isa na falafe a be fe naxan ma.

²⁹ Yudasi to findi e xa kobiri ragate ra, ndee naxa a mapoxun a Isa nu a xefe sare nde sode sali xa fe ra, xa na mu a ra a xa sa misikiine ki.

³⁰ Yudasi to na taami xuntunyi rasuxu, a naxa mini keren na. Koe nu bara so.

Yaamari neene

³¹ Yudasi to mini, Isa naxa a masen, «Waxati bara a li fa, Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen, Ala fan xa nore xa makenen a saabui ra.

³² Ala xa nore to makenenma a saabui ra, Ala yete fan Adama xa Di xa xunnakeli makenenma ne. A fafe na nan nabade yakosi.

³³ N ma die, a gbe mu luxi n xa keli wo xun ma. Wo n fenma ne, kōnō n naxan fala Yuwifit kuntigie be, n fa na nan falama wo fan be, «N sigama dennaxe, wo tan mu noma sigade naa.»

³⁴ «N xa yaamari neene fi wo ma: Wo xa wo bore xanu ne. N tan wo xanuxi ki naxe, wo fan xa wo bore xanu na ki.

³⁵ Dunija birin wo kolonma n foxirabiree ra na fe nan ma, xa wo wo bore xanu.»

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34)

³⁶ Simon Piyeri naxa a maxarin, «Marigi, i sigama minden?» Isa naxa a yaabi, «N sigafe dennaxe, i mu noma birade n foxo ra sinden, konon i fan fama birade n foxo ra han naa.»

³⁷ Simon Piyeri man naxa a maxarin, «Marigi, munfe ra n mu noma birade i foxo ra yakosi? N tinxi n xa faxa i xa fe ra!»

³⁸ Isa naxa a yaabi, «I tinxi i xa faxa n ma fe ra? N xa nondi yati nan fala i be, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

14

Isa nan na kira, nondi, nun kisi ra

¹ Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo naxa kontofili. Wo wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n fan na.

² Lingira gbegbe nan na n Baba xonyi, xa na mu a ra n mu a falama wo be nu, a n sigafe yigiya yailande wo be.

³ Xa n siga, n naxa sa na yailan wo be, n man fama ne wo foxo ra, alako won birin xa sa lu yire keren.

⁴ N sigafe dennaxe, wo na kira kolon.»

⁵ Tomasi naxa a fala a be, «Marigi, muxu mu i sigade kolon. Muxu fa na kira kolonma di?»

⁶ Isa naxa a yaabi, «N tan nan na kira ra, nondi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu soma Baba Ala xonyi xa n tan saabui xa mu a ra.

⁷ Xa wo bara n tan kolon, wo n Baba fan kolonma ne. Keli yi waxati ma, wo bara a kolon, wo man bara a to.»

⁸ Filipu naxa a fala a be, «Marigi, Baba Ala masen muxu be. A lima na bara muxu wasa.»

⁹ Isa naxa a fala a be, «Filipu, n bara bu wo tagi ki fanyi, konon han ya i mu n kolon? Naxan na n tan to, a bara Baba

Ala to. I tan fa a falama di, a n xa Baba Ala masen wo be?

¹⁰ I mu laxi a ra a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra? N tan masenyi naxee tima wo be, e mu fatan n tan yete xa ra. E fatanma Baba Ala nan na. N tan nun Baba Ala naxan a ra temui birin, a tan nan yete na a xa wali rabafe.

¹¹ Wo xa la n na, a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra. Xa wo siikexi na ma, wo xa la a ra n ma walie tan xa fe ra.»

¹² «N xa a fala wo be a nondi ki ma, n tan wali naxee rabama, xa naxan danxaniya n ma, na kanyi fan na wali moolie rabama ne. A jan a rabama ne naxee dangi n tan gbe ra, barima n tan sigafe Baba Ala nan yire.

¹³ Wo naxan birin maxandima n xili ra, n a rabama ne wo be alako Baba Ala xa matoxoe soto a xa Di saabui ra.

¹⁴ Xa wo n maxandi fefe naxan ma n xili ra, n a rabama ne.»

Ala Xaxili Seniyenxi

¹⁵ «Xa wo n xanu, wo n ma yaamarie rabatuma ne.

¹⁶ N tan fan, n Baba Ala maxandima ne a xa Saabui Fanyi gbete xee wo ma, naxan luma wo fe ma abadan.

¹⁷ Na nan findixi Ala Xaxili ra, naxan nondi makenenma. Dunija tan mu noma a sotoe, barima e mu a toma, e man mu a kolon. Konon wo tan a kolon, barima a sabatima wo i.»

¹⁸ «N mu wo raboloma xe de, wo xa lu alo kiridie. N man fama ne wo yire.

¹⁹ A gbe mu luxi n xa loe dunija ma, konon wo tan fama ne n tode. N tan to baloxi, wo fan baloma ne.

²⁰ Wo a kolonma ne na loxoe, a n tan nun n Baba nan a ra, wo fan nun n tan nan a ra, n fan nun wo tan nan a ra.

²¹ Naxan n ma yaamarie suxuxi, a e rabatu, na kanyi nan n xanuxi. Anun, naxan na n tan xanuxi, n Baba a kanyi xanuma ne, n fan a xanu, n nan n yete makenen a be.»

²² Yudasi, naxan mu findi Isikariyoti ra, a naxa Isa maxarin, «Marigi, munfe rabaxi i to fafe i yete makenende muxu tan be, i mu i yete makenen dunija tan be?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa naxan yo n xanu, a n xui suxuma ne. N Baba a kanyi xanuma ne, muxu nun n Baba fa a yire, muxu sabati a i.

²⁴ Naxan mu n xanuxi, a mu n xui suxuma. Wo masenyi naxan mefe n na, n gbe xa mu a ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xexi.»

²⁵ «N to wo ya ma, n bara na birin masen wo be,

²⁶ kɔnɔ Baba Ala fama ne Saabui Fanyi xeede wo yire n xili ra. Na saabui lanxi Ala Xaxili Seniyenxi nan ma. Na nan fama wo ratude n ma masenyi birin na, a fa wo xaran na ra.»

²⁷ «N bojesa fima wo ma naxan fatanxi n tan na, naxan mu kelixi dunija ma. Wo naxa kontofili, wo naxa gaaxu.

²⁸ Wo bara n xui me, «N na sigafe, kɔnɔ n man fama wo yire». Xa wo n xanu, a lanma wo xa seewa n ma sigɛ ra Baba Ala yire, barima a dangi n tan na.

²⁹ N a falaxi ne wo be, beenun a xa raba, alako a na raba, wo xa danxaniya n ma.»

³⁰ «N mu woyen gbegbe falama wo be sonon, barima yi dunija na nola naxan yi, a na fafe. A mu noma n tan na a mooli yo ra,

³¹ kɔnɔ alako dunija xa a kolon a n tan Baba Ala xanuxi ne, Baba Ala n yamarixi naxan na, n a rabama ne. Wo keli, won xee.»

15

Sansi bili nun a salonyie

¹ «N misaalixi wuri bili nan na, n Baba Ala nan findixi a meenima ra.

² Wuri bili salonyi naxee mu bogi raminima n be, Ala e segema ne. Salonyi naxee bogima, Ala xa e magbaran, alako e bogi xa gbo.

³ Wo tan naxee findixi na salonyie ra, wo jan bara raseniyen n ma masenyi saabui ra.

⁴ Wo lu n ma fe ne, alo n fan luma wo xa fe ki naxe. Sansi salonyi mu noma bogide a yete ra xa a mu fatuxi sansi bili xa ma. Wo fan luma na ki ne, xa wo mu lu n ma fe.

⁵ N tan nan na Ala xa sansi bili ra, wo fan findixi na sansi salonyie nan na. Naxan na lu n ma fe, n fan lu a xa fe, a lu

ne alo sansi salonyi naxan a bogi gbegbe raminima. Xa wo nun n tan xa mu a ra, wo tan mu noma fefe ra.

⁶ Xa naxan mu lu n ma fe, a luma ne alo sansi salonyi masegexi naxan wolema, a xara. Walikɛe nee malanma ne, e e wole te xɔra, e gan.

⁷ Xa wo lu n ma fe, n ma masenyie fan lu wo boje ma, wo na wa fefe xɔn, wo a maxandi. A rabama ne wo be.

⁸ N Baba matɔxɔe sɔtɔma, wo tan na lu alo sansi salonyi naxee bogima a fanyi ra, wo a masen na wali fanyie kui, a wo findixi n foxirabiree nan na.

⁹ N Baba Ala n tan xanuxi ki naxe, n fan wo xanuxi na ki ne. Wo lu n ma xanunteya kui.

¹⁰ Xa wo n ma yaamarie rabatu, wo luma n ma xanunteya kui, alo n fan luxi n Baba xa xanunteya kui ki naxe, n to a xa yaamarie rabatuxi.»

¹¹ «N yi fee masenxi ne wo be, alako n ma seewe xa lu wo be, wo xa seewe xa kamali.»

¹² «N ma yaamari findixi yi nan na: Wo wo bore xanu alo n wo xanuxi ki naxe.

¹³ Xa mixi a nii fi a xanuntenyie xa fe ra, xanunteya yo mu na naxan dangi na tan na.

¹⁴ Wo tan findixi n xanuntenyie nan na, xa wo n ma yaamarie rabatu.

¹⁵ N mu fa noma a falade wo be «konyie», barima konyi mu a kolon a marigi naxan yo rabafe. N tan bara a fala wo be «n xanuntenyie», barima n naxan birin mexi n Baba ra, n bara wo rakolon a birin na.

¹⁶ Wo tan xa mu n sugandi. N tan nan wo sugandi, n wo findi n ma xerae ra, wo xa sa lu alo sansi salonyie naxee bogima, wo sa wali fanyie raba naxee mu kanama. Na kui, wo na fefe maxɔrin Baba Ala ma n tan xili ra, a a soma ne wo yi.

¹⁷ N wo yamarixi ne yi fee ma, alako wo xa wo bore xanu.»

Dunija Isa foxirabiree xɔnfe

¹⁸ «Xa dunija wo xɔn, wo xa a kolon a n tan nan singe xɔn.

¹⁹ Xa wo findi dunija mixie nan na nu, wo rafaama ne dunija ma nu, alo a gbe mixie. Kɔnɔ dunija mixie mu wo ra,

barima n tan bara wo sugandi e ya ma. Na nan a toxi, dunija wo xonxi.

²⁰ Wo xa ratu woyenyi ma n naxan masen wo be, <Konyi mu dangima a marigi ra.> Xa e bara n tan jaxankata, e wo fan jaxankatama ne. Xa e n tan xui suxu, e wo fan gbe suxuma.

²¹ E yi fe birin niyama ne wo ra n tan xili xa fe ra, barima e mu n Xesema kolon.

²² Xa n mu sa fa woyende e be nu, e mu yunubi sotoma nu. Konso yakosi, e mu fa noma sese falade naxan kiiti fanma e ra.

²³ Naxan na n tan xon, a bara n Baba fan xon.

²⁴ Xa n mu kaabanakoe raba e tagi nu naxee singe mu nu raba, e mu yunubi sotoma nu. Konso yakosi, e bara na birin to, e man fa n tan nun n Baba xon.

²⁵ Konso naxan sebexi e xa seriye Kitaabui kui, fo a xa kamali, a to a masenxi, <E n xonxi ne tun.>

²⁶ «N Saabui Fanyi naxan xesema wo ma kelife Baba Ala yire, naxan findixi Baba Ala Xaxili ra, naxan nondi makenenma, a tan na fa, a seede bama ne n ma fe ra.

²⁷ Wo fan seede bama ne, barima wo na n foxo ra kabi a folo.»

16

¹ «N yi fe birin masenxi ne wo be, alako wo naxa fa bira tantanyi kui.

² E fama ne tonyi dodoxode wo ma, sofe ra salidee kui. Waxati jan fafe, naxan na wo faxa, a na faxe mapoxunma kewali fanyi nan na Ala be.

³ E na fee rabama ne, barima e mu Baba Ala kolon, e mu n fan kolon.

⁴ Konso n yi fee birin masenxi ne wo be, alako e waxati na a li, wo xa ratu, a n e xa fe fala ne wo be.»

Ala Xaxili Seniyenxi xa wali

«N mu yi fe birin masen wo be a folo ra, barima n nu na wo fe ma.

⁵ Konso yakosi, n fa sigafe n Xesema yire, wo mu n maxorinma, <I na sigafe minden?>

⁶ N to yi fee masenxi wo be, na nan wo boje sunnunxi.

⁷ Konso n xa a fala wo be a nondi ki ma, n ma sigen nan munafanyi gbo wo be, barima xa n mu siga, Saabui Fanyi mu

fama wo ma. Konso xa n siga, n a xesema ne wo ma.

⁸ A na fa, a mixie rakolonma ne yunubi xa fe ra, tinxinyi xa fe ra, nun kiiti xa fe ra.

⁹ A e rakolonma ne yunubi xa fe ra, barima e mu danxaniyaxi n ma.

¹⁰ A e rakolonma ne tinxinyi xa fe ra, barima n na sigafe Baba Ala yire, wo mu n toma fa.

¹¹ A e rakolonma ne kiiti xa fe ra, barima yi dunija na nola kobi naxan yi ra, a jan bara makiiti.»

¹² «Masenyi gbete man na, konso wo mu noma e birin fahaamude yakosi.

¹³ Ala Xaxili na fa wo ma, a na nondi birin ya mabooma wo be. A xa masenyi mu fatanxi a yete kan na. A naxan mema n Baba ra, a na nan masenma wo be. Fe naxee fama rabade, a nee nan masenma wo be.

¹⁴ A fama n ma xunnakeli makenende, barima a naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be.

¹⁵ Naxan birin na Baba Ala yi, a findixi n fan gbe nan na. N a fala na nan ma, <A naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be.>»

Sunnunyi masarama ne seewe ra

¹⁶ Isa man naxa a fala e be, «Waxati di nan luxi beenun n xa loe wo ma, konso waxati di man na dangi, wo man n toma ne.»

¹⁷ A foxirabiree naxa e bore maxorin, «Isa wama munse falafe yi ki, <A gbe mu luxi n xa loe wo ma dondoronti, konso wo man fama n tode.> A xa woyenyi na di a to a falaxi, <N na sigafe Baba Ala yire?>»

¹⁸ E man nu e bore maxorinfe, «A munse ma, a <waxati di? Won tan mu a kolon a sese falafe yi ki.>»

¹⁹ Isa to a kolon a e nu wama a maxorinfe, a naxa a masen e be, «N to a falaxi, <Waxati di nan luxi beenun n xa loe wo ma, konso waxati di man na dangi, wo man n toma ne,> wo wo bore maxorinfe na nan ma?>

²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo wama ne, wo gbelegbele, konso dunija tan jalexinma ne. Wo sunnunma ne na fe ma, konso wo xa sunnunyi fama masarade seewe ra.

²¹ Gine naxan na ditinyi ra, a tcoroma ne ki fanyi a xa waxati to bara a li. Konso

xa a ge di baride, a jan mu ratuma na toore ma, a to seewaxi di neene barife ra dunija.

²² Na kui, wo fan na sunnunyi nan kui yi waxati ma. Kono n gbilenma ne wo to ra, wo boje seewa, mixi yo mu na seewe bama wo yi.

²³ Na loxo na a li, wo mu n maxorinma sese ma sonon. N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na Baba Ala maxandi fefe ma n xili ra, a a soma ne wo yi.

²⁴ Han ya, wo singe mu nu Ala maxandi fefe ma n tan xili ra. Wo maxandi ti. Wo a sotoma ne, alako wo xa seewa a kamalixi ra.»

Isa xa xunnakeli makenenfe

²⁵ «N yi fe birin masenxi wo be taali woyenyi nan na, kono waxati na fafe, n mu woyenma wo be taali woyenyi ra sonon, n Baba Ala xa fe masen wo be a fixe ra.

²⁶ Na waxati ma, wo Baba Ala maxandima n xili nan na. N mu a falafe xe de, a n tan nan Baba Ala maxandima wo be,

²⁷ barima Baba Ala yete yati wo xanuxi ne. A wo xanuxi ne n to rafan wo ma, wo man to laxi a ra a n kelixi a tan Ala nan ma.

²⁸ N kelixi Baba Ala nan ma, n fa dunija ma. N man fa kelife ne dunija ma, sigafe ra Baba Ala yire.»

²⁹ Isa foxirabirsee naxa a fala a be, «A mato, i mu woyenfe taali woyenyi xa ra sonon, i fa na woyenfe a fixe nan na!

³⁰ Muxu bara a kolon fa, a i fe birin kolon, hali mixi yo mu i maxorin. Na kui, muxu laxi a ra a i kelixi Ala nan ma.»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Wo bara danxaniya yakosi?

³² Waxati na fafe, a jan bara a li, wo yensenma ne, wo fa n naboloma. Kono Baba Ala tan mu n naboloma. A luma ne n seeti ma.

³³ N yi fe birin masenxi ne wo be, alako bojesa xa lu wo yi ra n saabui ra. Wo mantooroli sotoma ne dunija ma, kono wo xa limaniya, n tan bara no dunija ra.»

17

Isa Ala maxandife

¹ Isa to ge na fee falade, a naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, waxati bara a li. I xa i xa Di xa xunnakeli makenen, alako i xa Di fan xa i xa noore makenen.

² I bara mangeya fi a ma dunija mixie birin xun na, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxee fixi a ma.

³ Abadan kisi findixi yi nan na: E xa i kolon, i tan keren naxan findixi Ala yete ra, e man xa i xa Mixi Sugandixi Isa kolon i xa xera ra.

⁴ N bara i xa noore makenen dunija ma, n ge wali ra i n ti naxan na.

⁵ N Baba Ala, yakosi, n nooro i fe ma, alo n nu nooroxi i fe ma ki naxe, beenun dunija xa daa.»

⁶ «N bara i xa fe masen mixie be, i naxee fixi n ma dunija. I xa mixie nan e ra i naxee taxuxi n na. E bara i xui ratinme.

⁷ E bara a kolon fa, a i naxan birin soxi n yi ra, a fatanxi i tan nan na,

⁸ barima n bara i xui radangi e ma, e fan bara la a ra. E bara a kolon yati, a n kelixi i tan nan ma, e la a ra, a i tan nan n xexxi.

⁹ N mu dubama dunija be. N dubama i xa mixie nan be, i naxee taxuxi n na.

¹⁰ Naxee birin findixi n gbe ra, i gbe na e ra. Naxee birin findixi i gbe ra, n gbe na e ra. N ma fe itema ne e tan saabui ra.

¹¹ N mu fa luma dunija sonon. N fafe i yire ne yi ki, kono e tan luma be ne. N Baba Seniyenxi, e makanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma, alako e fan xa findi keren na alo won tan findixi keren na ki naxe.

¹² N to nu e ya ma, n bara e kanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma. N to e makanta, mixi keren mu loe e ya ma fo gbaloe ragataxi naxan keren be, alako Kitaabui sebeli xa kamali.

¹³ Kono n to fafe i yire ne yi ki, n yi fee falama dunija ma, alako n ma seewe xa lu e be, a xa lu e boje ma a kamalixi ra.

¹⁴ N to i xa masenyi fala e be, dunija bara e xon, barima e tondixi birade dunija fe foxo ra alo n fan to mu tinxi birade dunija fe foxo ra.

¹⁵ N mu i maxandima xe i xa e tongo dunija ma. N i maxandife ne i xa e ratanga Sentane ma.

¹⁶ E mu birama dunija fe foxo ra, alo n fan to mu luma na fe mooli kui.

¹⁷ I xa e sa i yete nan sagoe nondi kui. I xui nan findixi nondi ra.

¹⁸ N bara e xee dunija, alo i fan n xee ki naxe.

¹⁹ N bara n yete sa i sagoe e be, alako e tan fan, e xa sa i sagoe nondi kui.»

²⁰ «N mu dubama na mixie gbansan xa be. N man dubama mixie be naxee fama danxaniyade n ma e saabui ra.

²¹ N dubama ne e be alako e xa findi keren na, alo n nun i tan n Baba Ala findixi keren na ki naxe. N man dubama e be alako e xa findi keren na won foxo ra, won birin xa findi keren na. Na kui, dunija noma a kolonde a i tan nan n xeexi.

²² I bara xunnakeli naxan fi n ma, n fan bara a fi e ma, alako e fan xa findi keren na, alo won tan findixi keren na ki naxe.

²³ N tan na e i, i fan na n i, alako e xa kerensa xa kamali. Na kui, dunija a kolonma ne a i tan nan n xeexi, a i man e tan xanuxi alo i n fan xanuxi ki naxe.»

²⁴ «N Baba Ala, beenun dunija xa daa, i nu bara nore fi n ma i xa xanunteya xa fe ra. A xoli n ma n ma mixie, i naxee fixi n ma, nee fan xa lu n seeti ma ariyanna, e xa n ma nore to.

²⁵ N Baba, i tinxin. N i kolon. Dunija tan mu i kolon, konon e a kolon a i tan nan n xeexi.

²⁶ N bara e rakolon i xa fe ra, n man nde sama ne a fari, alako xanunteya xa lu e boje ma i n xanuxi naxan na, alo n fan na e boje i ki naxe.»

18

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53)

¹ Isa to ge Ala maxandide, a tan nun a foxirabiree naxa siga Sediron xure naakiri ma sansi yire.

² Yudasi, naxan findi Isa yanfama ra, a fan nu na kolon, barima Isa nun a foxirabiree nu darixi e malan na menni ne.

³ Yudasi naxa Romakae, serexedube kuntigie, nun Farisenie xa soori gali xanin naa, lanpuie nun geresosee na e yi ra. E man naxa sexe maxiri wuri ma, e a radexe alako e xa kira to.

⁴ Isa to nu fe birin kolon naxan nu fafe a lide, a naxa e ralan, a e maxorin, «Wo nde fenfe?»

⁵ E naxa a yaabi, «Muxu Isa Nasaretika nan fenfe.» Isa naxa a fala, «N tan nan na a ra.» Yudasi, naxan findi a yanfama ra, a fan nu tixi na gali ya ma.

⁶ Isa to a fala e be, «N tan nan na a ra», e naxa gbilen xanbi, e bira boxi.

⁷ Isa man naxa e maxorin, «Wo nde fenfe?» E man naxa a yaabi, «Isa Nasaretika.»

⁸ Isa naxa e yaabi, «N bara a fala wo be, n tan nan a ra. Xa wo n tan nan fenfe, wo a lu yi booree tan xa siga.»

⁹ Na kui, Isa xa masenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a fala, «I mixi naxee fi n ma, keren mu loe e ya ma.»

¹⁰ Simon Piyeri naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi Maliku yirefanyi tuli bolon.

¹¹ Isa naxa a fala Simon Piyeri be, «Santidegema raso a tee i. Fo n xa tin toore ra Baba Ala naxan nagiri n ma.»

Isa xaninfe Anani nun Kayafa yire

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

¹² Roma soori mange nun a xa soorie, a nun Yuwifie xa soorie naxa Isa suxu, e a xiri,

¹³ e a xanin Anani xon ma. Anani xa di gine nan doxo Kayafa xon. Kayafa nu bara findi serexedube kuntigi ra na je ra.

¹⁴ Kayafa nan nu bara Yuwifie kuntigie rasi, a a fan e be, mixi keren nan xa faxa nama be.

¹⁵ Simon Piyeri naxa bira Isa foxo ra, a nun Isa foxirabiree gbete nde. Na foxirabiree to nu findixi serexedube kuntigi kolon mixi ra, a naxa no sode serexedube kuntigi xa tete kui, e Isa xanin dennaxe.

¹⁶ Piyeri naxa lu tande naade de ra, han a boore, serexedube kuntigi kolonma, a naxa woyen naade kantama ra a xa tin Piyeri fan xa so.

¹⁷ Konyi gine naxan nu naade kantafe, a naxa Piyeri maxorin, «Na xeme Isa foxirabiree nde xa mu i fan na?» A naxa a yaabi, «Ade, n tan mu a ra!»

18 Xinbeli to mini, konyie nun kosibilie naxa te xuru, e fa lu na fe ma. Piyeri fan naxa a maso e ra.

19 Serexedube kuntigi naxa Isa maxorin a foxirabiree xa fe ma, a nun a xa kawandie.

20 Isa naxa a yaabi, «N tan masenyie tixi kene nan ma, dunija birin be. N nan n ma kawandi birin tixi salidee nan kui, xa na mu horomobanxi kui, Yuwifie birin e luma malan na dennaxe. N mu sese fala dunixui ra.

21 I n tan maxorinma munfe ra? Naxee n xui rame, nee nan maxorin. E tan nan a kolon n bara fee naxee fala.»

22 Isa to na fala, kosibili nde naxan nu tixi naa, a naxa a de ragarin, a a fala, «Pe, I serexedube kuntigi yaabima na ki ne?»

23 Isa naxa a yaabi, «Xa n woyen kobi nan falaxi, a masen. Konɔ xa n mu woyen kobi xa falaxi, i n de ragarinxi munfe ra?»

24 Na temui, Anani naxa a xirixi rasanba Kayafa ma, serexedube kuntigie xunyi.

25 Simon Piyeri nu dɔxɔxi te ra, a na a maxarafe. Na temui e naxa a maxorin, «Isa foxirabiree xa mu i fan na?» Piyeri naxa e yaabi, «Ade, a foxirabiree mu na n tan na.»

26 Serexedube kuntigi xa konyi nde nu na naa, Piyeri nu bara naxan barenyi tuli bolon. A naxa Piyeri maxorin, «N mu i to xe na sansi yire, wo nun Isa?»

27 Piyeri man naxa na matandi, konkore fan naxa a rate keren na.

Isa tife gomina Pilati ya i

(Matiyu 27:1-2, 11-14, Maraki 15:1-5, Luki 23:1-5)

28 Na temui, e naxa Isa tongo Kayafa xonyi, e a xanin gomina xonyi. Kuye nu baxi ibade. Yuwifie kuntigie tan mu tin sode gomina xonyi, alako e xa seniyenyi naxa fa kana, e mu fa no Sayamaleke Dangi Sali donyi donde.

29 Na kui, gomina Pilati naxa mini e yire tande, a e maxorin, «Wo yi xeme kalamufe munse ma?»

30 E naxa a yaabi, «Xa yi xeme mu findi fe kobi raba xa ra, muxu mu fama a ra i xon ma nu.»

31 Pilati naxa a fala e be, «Wo a xanin, wo xa sa a makiiti wo xa seriye ki ma.» Yuwifie naxa a fala, «Wo xa seriye mu tinma muxu xa mixi faxes muxu yete ra.»

32 Na kui, Isa xa woyenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a yete faxes ki masen.

33 Pilati man naxa so a xonyi, a Isa xili, a a maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?»

34 Isa naxa a yaabi, «I woyenfe i yete xaxili nan ma ba, ka mixie nan n ma fe fala i be?»

35 Pilati naxa a yaabi, «Pe, Yuwifie nan na n fan na? I boore Yuwifie nun serexedube kuntigie nan i saxi n belexe. I munse rabaxi?»

36 Isa naxa a yaabi, «N ma mangeya mu findixi dunija daaxi xa ra, xa na mu a ra n ma mixie gere soma ne nu, e tondi n xa lu Yuwifie sago. N ma mangeya mu findixi dunija daaxi ra.»

37 Na kui, Pilati naxa a maxorin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N barixi ne dunija bende funi fari, alako n xa nondi masen a birin be. Mixi naxan wama nondi xon, a n xui suxuma ne.»

38 Pilati man naxa a maxorin, «Nondi na di?» Pilati to na fala, a naxa mini tande Yuwifie yire, a a fala e be, «N mu fe jaxaxi yo toxi yi xeme lan a xa jaxankata naxan ma.»

39 Wo to darixi a ra n xa geelimani keren bejin wo be Sayamaleke Dangi Sali lɔxɔe, wo wama n xa Yuwifie xa mange bejin wo be?»

40 E naxa sonxɔe rate, «Ade, na mu a ra! Barabasi nan xa rabolo.» Suute nan nu Barabasi ra.

19

Isa faxafe nate tongo ki

1 Na temui Pilati naxa yaamari fi a soorie xa Isa bulan sebere ra.

2 Soorie naxa mange katanyi maniye yailan tunbee ra, e a sa a xun ma, e fa mange donma gbeeli ragoro a ma.

3 E nu e masoma a ra, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange,» e nu fa a madin.

4 Pilati man naxa mini tande, a a fala Yuwifie jama be, «N bara yi xeme masen wo be, alako wo xa a kolon a n mu fefe toxi a ma a jaxankatama naxan ma.»

5 Na kui, soorie naxa Isa ramini tande, na tunbee mange katanyi saxi a xun ma,

burumusi gbeeli ragoroxi a ma. Pilati naxa a fala e be, «A tan nan yi ki!»

⁶ Serexedube kuntigie nun horomobanxi kosibilie to a to, e naxa sonxo, «A faxes! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala e be, «Wo a tongo, wo tan nan xa sa a banban wuri magalanbuxi ma, barima n tan mu fefe toxi a lan a xa faxes naxan ma.»

⁷ Yuwifie naxa a yaabi, «Seriye na muxu fan yi. Na seriye ki ma, a lan a xa faxes, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra.»

⁸ Pilati to na me, a naxa gaaxu ki fanyira.

⁹ A man naxa so a xonyi, a Isa maxorin, «I tan, i kelixi minden?» Konon Isa mu yaabi yo fi.

¹⁰ Pilati naxa fa a fala a be, «I tondixi n tan nan yaabide? I mu a kolon a noe naxan na n tan be, n noma i rabolode, n man noma i faxade wuri magalanbuxi ma?»

¹¹ Isa naxa a yaabi, «Noe yo mu i be n tan xun ma fo Ala naxan fixi i ma. Na nan a ra, naxan n saxi i belexe, na nan xa yunubi gbo.»

¹² Pilati to na me, a naxa so katafe a xa Isa rabepin, konon Yuwifie naxa sonxo, «Xa i yi xeme bepini, i bara gere giri Roma mange xungbe ma. Naxan yo a yete findi mange ra, a bara ti Roma mange xungbe kanke.»

¹³ Na kui, Pilati to e xui me, a naxa Isa ramini tande. Pilati naxa doxo buntunyi ra, kiitisa kibanyi kui, dennaxe xili falama Eburu xui «Gabata».

¹⁴ Na loxo Yuwifie nu na fee yailanfe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. Yanyi tagi Pilati naxa a fala Yuwifie be, «Wo xa mange nan ya!»

¹⁵ E man naxa sonxo, «A faxes! A faxes! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala, «N xa wo xa mange faxes wuri magalanbuxi ma?» Serexedube kuntigie naxa a yaabi, «Mange yo mu na muxu tan be bafe Roma mange xungbe ra!»

¹⁶ Na temui a naxa Isa sa e sagoe, a yaamari fi Isa xa banban wuri magalanbuxi ma.

*Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Matiyu 27:32-44, Maraki 15:21-32,*

Luki 23:26-43)

Sorie to Isa suxu,

¹⁷ e naxa a ramini taa kui sigafe ra «xun konkota yire,» naxan xili falama Eburu xui «Gologota.» Isa naxa siga naa, a wuri magalanbuxi ratexi a ma.

¹⁸ E Isa banban wuri magalanbuxi ma menni ne. E naxa mixi firin gbete fan banban, e keren ti yirefanyi ma, e boore ti kola ma, e Isa ti e tagi.

¹⁹ Pilati naxa yaamari fi a yi sebeli xa gbaku Isa xun ma wuri magalanbuxi ma, «Isa Nasaretika, Yuwifie xa mange».

²⁰ Yuwifi gbegbe naxa na sebeli xaran, barima Isa nu banbanxi dennaxe, na makore taa ra. Na sebeli fan nu sebexi Eburu xui, Lateni xui, a nun Gireki xui.

²¹ Na kui, serexedube kuntigie naxa a fala Pilati be, «I naxa a sebe <Yuwifie xa mange>. I xa a sebe ne, <Yi xeme a fala ne, a Yuwifie xa mange nan a ra.>»

²² Pilati naxa e yaabi, «N naxan sebexi, n bara ge na sebede.»

²³ Sorie to ge Isa banbande, e naxa a xa dugie tongo, e e itaxun na sori naani ma. E naxa a xa donma fari igoroe fan tongo. Na donma to mu nu degexi,

²⁴ e naxa a fala e bore be, «Won naxa a iboo. Won xa a tongoma sugandi bere nde ra.» Na birin naba ne, alako naxan sebexi Kitaabui kui, na xa rakamali: «E bara n ma dugie itaxun e bore ma, e n ma donma tongoma sugandi bere ra.» Sorie a raba na ki ne.

²⁵ Isa nga fan nu na a xa wuri magalanbuxi fe ma, a nun a nga xunya. Kolopa xa gine Mariyama, nun Mariyama Magidalaka fan nu na menni.

²⁶ Isa to a nga to a foxirabire maxanuxi fe ma, a naxa a fala a nga be, «N nga, yi bara findi i xa di ra.»

²⁷ A naxa fa a fala a foxirabire fan be, «A mato, i nga nan ya.» Keli na waxati ma, na foxirabire naxa Isa nga xanin a xonyi.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49)

²⁸ Na xanbi, Isa to nu a kolon a fe birin bara kamali, a naxa a fala, «Ye xoli na n ma.» A na fala ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali.

²⁹ Se sase nde nu na menni, naxan nu rafexi weni muluxunxi ra. E naxa se nde rasin na weni i, e a xiri hisopi wuri kuye ra, e a maso Isa de ra.

³⁰ A to nde min, a naxa a fala, «A birin bara kamali!» A naxa a xun sin, a fa laaxira.

³¹ Na loxoε Yuwifie nu see rafalama Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. E mu tin furee xa lu wuri magalanbuxi ma na malabu loxoε, barima sali xungbe nan nu a ra. Na kui, e naxa Pilati mayandi a xa na mixi banbanxie sanyie gira, alako e xa faxes mafuren, e xa ba na.

³² Soorie naxa fa, e fa na mixi firinyi sanyie gira, naxee nu banbanxi Isa yire-fanyi ma, a nun a koola ma.

³³ Kono e to Isa li, e naxa a to a jan bara faxes. Na kui, e mu a tan sanyie gira,

³⁴ kono soori nde naxa a seeti soxo tanbe ra, ye nun wuli naxa mini keren na.

³⁵ Naxan na fe toxi, a bara na fe seede ba. A xa seederoxoya findixi nondi nan na. A tan yete a kolon, a a na nondi nan falafe wo be, alako wo fan xa danxaniya.

³⁶ Na fee raba ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xori keren mu girama.»

³⁷ A man sebexi yire gbete, «E e ya tima ne mixi ra, e bara naxan soxo.»

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56)

³⁸ Na fe birin xanbi, Yusufu Arimateka naxa sa Isa fure maxandi Pilati ma. Isa foxirabire nde nan nu a ra, kono a mu nu a masenma kene ma, a to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Pilati to tin, Yusufu naxa sa Isa fure tongo.

³⁹ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire gundo kui ke ra temui dangixi, na fan naxa labunde kilo tongo saxan miri nun alowe daaxi xanin Isa fure yire.

⁴⁰ E naxa Isa fure mafilin dugie ra, e labunde sa a ma, alu Yuwifie darixi a ra ki naxe.

⁴¹ Boxi nde nu makore Isa faxade ra, gaburi neene nu bara yailan dennaxe. Fure yo mu nu ragataxi a kui sinden.

⁴² E naxa Isa ragata na yire makorexi, barima e gbataxi Sayamaleke Dangi Sali

xa fe ra. A nu lan ne Yuwifie xa ge fe birin yailande beenun ke xa so na loxoε.

20

Isa xa marakeli

(Matiyu 28:1-8, Maraki 16:1-8, Luki 24:1-12)

¹ Sande loxoε Mariyama Magidalaka naxa siga gaburi yire subaxe ma beenun kuye xa mayalan. A to menni li, a naxa a to na geme xungbe nu bara ba gaburi de ma.

² Na kui, a naxa siga a gi ra Simon Piyeri nun Isa foxirabire boore yire, Isa nu naxan xanuxi, a a fala e be, «E bara Marigi fure tongo gaburi kui, muxu fan mu a kolon e a saxi dede.»

³ Na kui, Piyeri nun Isa na foxirabire boore fan naxa mini sigafe ra gaburi yire.

⁴ E firinyi naxa siga e gi ra, kono Isa foxirabire maxanuxi naxa gaburi li beenun Piyeri singe xa naa li.

⁵ A to a felen alako a xa gaburi kui mato, a naxa kasange dugie to, kono a mu so na kui.

⁶ Simon Piyeri to menni li, a naxa so fonme kui keren na, a fa dugi bentenyi to naxan nu saxi Isa fure ma,

⁷ a nun dugi naxan nu makunfukunfuxi Isa yatagi ma. Na dugi nu saxi a xati ma, a sa ki yailanxi a fanyi ra.

⁸ Na temui, Isa foxirabire boore, naxan singe gaburi yire li, a fan naxa so na kui. A naxa a birin to, a danxaniya.

⁹ E mu nu fahaamui soxoxi Kitaabui xa masenyi ma sinden, fa fala a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa keli faxe ma.

¹⁰ Na dangi xanbi na foxirabire firinyie naxa gbilen e xonyi.

Isa minife Mariyama Magidalaka ma

(Maraki 16:9-11)

¹¹ Mariyama to nu tixi gaburi sode de ra, a nu na wafe. A to a felen a xa gaburi kui mato,

¹² a naxa maleke firin to. E maxirixi dugi fiixe ra, e doxoxi Isa fure nu saxi dennaxe. Keren nu na a xunsade ra, boore nu na a sanlaabe ra.

¹³ E naxa Mariyama maxorin, «N ma di, i wafe munfe ma?» A naxa e yaabi, «E

bara n Marigi fure tongo, n mu a kolon e a saxi dɛdɛ.»

¹⁴ A to gɛ na falade, a naxa a kobe rato, a fa mixi nde to, a tixi naa. A mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁵ Isa naxa a maxɔrin, «N ma di, i wama munfe ra? I na nde fenfe?» Mariyama ɲɔɔ a ma, sansi mɛɛnima nan nu a ra. Na kui, a naxa a yaabi, «N ba, xa i tan nan na fure tongoxi, i xa na yire masen n bɛ alako n xa siga a tongode.»

¹⁶ Isa naxa a fala a bɛ, «Mariyama.» Mariyama to a mafindi, a naxa a ratin, «Rabuni!» Na nan falaxi Eburu xui, «Karamɔɔ.»

¹⁷ Isa naxa a fala a bɛ, «I naxa i bɛlɛxɛ din n na, barima n mu nu te Baba Ala yire sinden. Siga n ngaxakerenyie yire, i a fala e bɛ, a n fafe tede n Baba xɔnyi, n Marigi Ala naxan findixi wo fan Baba ra, wo fan Marigi Ala.»

¹⁸ Mariyama Magidalaka naxa siga xibaaru ra Isa fɔxirabirɛɛ yire, a a fala e bɛ, «N bara Marigi to!» A man naxa Isa xa xɛɛra iba e bɛ.

Isa minife a fɔxirabirɛɛ ma

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49)

¹⁹ Na sande lɔxɔɛ kerenyi, Isa fɔxirabirɛɛ nu malanxi banxi kui nunmare ra, naade birin mabalanxi Yuwifi kuntigie xa yaragaaxui ma. Isa naxa mini e ma, a ti e tagi, a a fala, «Ala xa wo bɔɲɛ sa.»

²⁰ A to na fala e bɛ, a naxa a bɛlɛxɛɛ nun a sɛɛti masen e bɛ. E naxa sɛɛwa Marigi tofe ra.

²¹ Isa man naxa a masen e bɛ, «Bɔɲɛsa xa lu wo bɛ. N bara wo xɛɛ alo Baba Ala n xɛɛxi ki naxɛ.»

²² A to gɛ na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala, «Wo xa lu Ala Xaxili Seniyenxi xa goro wo ma.

²³ Xa wo diɲɛ mixi haake ma, na haake bara ɲɔn, kɔnɔ xa wo mu diɲɛ, na haake luma a ma.»

Tomasi Isa tofe

²⁴ Isa mini a xa xɛɛra fu nun firinyie ma temui naxɛ, Tomasi, e naxan xilima «guli», a mu nu na e ya ma menni.

²⁵ Na kui, booree naxa a fala a bɛ, «Muxu bara Marigi to!» Kɔnɔ a tan naxa

e yaabi, «Xa n tan mu lantuma fɔxi to a bɛlɛxɛ kui, n nan n bɛlɛxɛsole raso naa, xa n man mu n bɛlɛxɛ sa a sɛɛti ma e dennaxɛ sɔxɔ, n tan mu lama a ra feo!»

²⁶ Xi solomasaxan dangi xanbi, Isa fɔxirabirɛɛ man to nu malanxi banxi kui, Tomasi nu na e ya ma. Hali naade birin to nu mabalanxi, Isa naxa mini e ma menni, a ti e tagi, a e xɛɛbu, «Bɔɲɛsa xa lu wo bɛ.»

²⁷ Na temui, Isa naxa a fala a bɛ, «N bɛlɛxɛ mato. I xa i bɛlɛxɛsole sa n sɛɛti ma e dennaxɛ sɔxɔ. I naxa tɛgɛ n i. I xa danxaniya.»

²⁸ Tomasi naxa a fala a bɛ, «N Marigi Ala!»

²⁹ Isa naxa a masen a bɛ, «I danxaniyaxi nɛ, i to bara n to? Hɛɛri na mixie bɛ naxee bara danxaniya, hali e mu n toxi.»

Yi Kitaabui sɛbɛ fe naxan ma

³⁰ Isa kaabanako gɛgɛbe raba nɛ a fɔxirabirɛɛ ya xɔri, naxee mu sɛbɛxi yi Kitaabui kui.

³¹ Kɔnɔ naxee xa fe tan sɛbɛxi yi ki, e sɛbɛxi nɛ alako wo xa la a ra, a Isa nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di. Na kui, wo na danxaniya a ma, wo kisi sɔtɔma nɛ a saabui ra.

21

Isa minife a fɔxirabirɛɛ ndee ma

¹ Na fee dangi xanbi, Isa man naxa mini a fɔxirabirɛɛ ma Tiberiyasi baa dɛ ra. A a yɛtɛ makenɛn e bɛ yi ki nɛ.

² Simɔn Piyɛri, Tomasi e naxan xilima «guli», Natanayɛli naxan keli Kaana taa Galile bɔxi ma, Sebede xa die, nun Isa fɔxirabirɛɛ firin gbɛtɛɛ, nee birin nu na yire keren.

³ Simɔn Piyɛri naxa a fala e bɛ, «N tan sigafe yɛxɛ suxude.» E naxa a fala a bɛ, «Won birin na a ra.» Na kui, e naxa mini, e baki kunkui kui, kɔnɔ na kɔɛ birin na, e mu sese suxu.

⁴ Kuye to nu ibafe, Isa nu tixi baa dɛ ra, kɔnɔ a fɔxirabirɛɛ mu nu a kolon a a tan nan a ra.

⁵ Isa naxa e maxɔrin, «N ma die, wo bara yɛxɛ nde sɔtɔ?» E naxa a yaabi, «Ade, muxu mu sese suxuxi.»

⁶ A naxa a fala e bɛ, «Wo yɛlɛ woli kunkui yirefanyie ma, wo a nde sɔtɔma

ne.» E to a woli, e mu nu noma yele ratede, barima yexe gbo a kui.

⁷ Na kui, Isa foxirabire, a naxan xanuxi, a naxa a fala Piyeri be, «Won Marigi na a ra.» Simon Piyeri to na me, a naxa donma ragoro a ma, a bagan ye ma sigafe ra Isa yire.

⁸ Booree fan naxa a li kunkui kui, yele naxan nafexi yexee ra, a xirixi kunkui ra. E mu nu makuya xare de ra, fo nongon keme firin nondon.

⁹ E to te xare de ra, e naxa te xuruxi to, yexe saxi a te wole ra, taami fan na na.

¹⁰ Isa naxa a fala e be, «Wo fa yexe nde ra wo baxi naxan suxude.»

¹¹ Na kui Simon Piyeri naxa te kunkui kui, a yele bendun xare ma. A nu rafexi yexe xungbee nan na, a gundi keme tongo suuli nun saxan. Konon hali yexe to nu gboxi yele kui na ki, yele mu iboo.

¹² Isa naxa a fala e be, «Wo fa wo dege.» A foxirabiree mu suusa a maxorinde nde a ra, barima birin nu a kolon Marigi nan a ra.

¹³ Isa naxa fa taami tongo, a a itaxun e ma, a man naxa yexe so e yi ra.

¹⁴ A saxan nde nan nu na ki, Isa a yete masenma a foxirabiree be, kabi a keli faxe ma.

Isa nun Piyeri

¹⁵ E to ge e de ibade, Isa naxa Simon Piyeri maxorin, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi dangi yee birin na?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mee ni n ma yexee yoree ma.»

¹⁶ A man naxa gbilen a maxorin na a firin nde, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mee ni n ma yexeee ma.»

¹⁷ A man naxa gbilen a maxorin na a saxan nde, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi?» Piyeri naxa sunnun Isa to a maxorin sanmaya saxan nde, «I n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Marigi, i tan fe birin kolon. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mee ni n ma yexeee ma.»

¹⁸ N xa nondi yati nan fala i be, i fonike temui, i tan nan nu i yete tagi ixirima, i

wa sigafe dede, i siga. Konon i na fori, i i belexe italama ne, mixi gbete i tagi xiri, a i xanin yire i mu wama sigafe dennaxe.»

¹⁹ Isa na fala ne alako a xa Piyeri faxa ki nan masen, Piyeri fama Ala matoxode naxan saabui ra. A na fala xanbi, a naxa a fala Piyeri be, «Bira n foxo ra.»

Isa nun a foxirabire maxanuxi

²⁰ Piyeri to a kobe rato, a naxa Isa foxirabire to e foxo ra, Isa nu naxan maxanuxi. Sayamaleke Dangi Sali, a tan nan a maso Isa ra e dege temui, a a maxorin, «Marigi, nde fama i yanfade?»

²¹ Piyeri to a to, a naxa Isa maxorin, «Marigi, na tan go?»

²² Isa naxa a yaabi, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma? I tan xa bira n foxo ra.»

²³ Na kui, danxaniyatoe ndee joxo naxa lu a ma a na foxirabire tan mu faxama, konon Isa mu na fala. A a fala ne, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma?»

Sebeli donxoe

²⁴ Na foxirabire yati nan yi fe birin sebe, a findi seede fanyi ra. Muxu a kolon a xa seedejoxoya findixi nondi nan na.

²⁵ Isa fe gbegbe raba ne naxee mu sebexi yi Kitaabui kui. Xa na birin sebe ne nu, n laxi a ra a na Kitaabuie birin sade mu sotoma dunija ma nu.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Luki naxan Inyila Isa seɓe, a naxa Kitaabui firin nde seɓe naxan xili «Isa xa xɛɛrae xa taruxui». Inyila Isa a masenma won be Isa fe naxan nabaxi a xa simaya kui. Yi Kitaabui firin nde fɔlɔxi boore Kitaabui danxi dennaxe, a fan a masenma won be Isa fɔxirabirɛe nun a xa xɛɛrae naxan naba alako Isa xa masenyi xa yensen dunija birin na.

Beenun Isa xa a xa xɛɛrae xɛɛ e xa a xa masenyi kawandi dunija birin be, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi ragoro e ma alako e xa senbe soto a xa wali rabafe ma. E to na soto, e naxa kawandi ti folo Darisalamu. Mixi gbegbe naxa la e xa masenyi ra, e findi Isa fɔxirabirɛe ra. Kaabanako gbegbe naxa raba alako mixi xa la Isa xa xɛɛrae xa masenyi ra.

Na kawandi nu senbe sotofe Darisalamu temui naxe, Isa yaxuie naxa danxaniyatɔɛe tɔɔɔ folo. Na kui, Isa fɔxirabirɛe naxa yensen Darisalamu fari ma. E naxa siga kawandi ti ra Yudaya nun Samari bɔxi ma. Sora singe han sora fu nun firin nde, na wali nan masenxi won be. Piyeri tide gbo na taruxui kui.

Na xanbi Ala naxa xɛera gbete xili naxan findixi Pɔlu ra. Beenun Ala xa a xili, Pɔlu nu Isa fɔxirabirɛe naxankatama Isirayila xa diine xili ra. Kɔnɔ Isa naxa a yete masen Pɔlu be, a fa a xɛɛ jamane gbete ma. Na kui, Isa xa xibaaru bara dangi Isirayila naaninyi ra sigafe ra bɔxie ma si gbete nu na dennaxe.

Pɔlu naxa na wali raba yire wuyaxi, keli Darisalamu han Rɔma. Yuwifie naxa a naxankata ki fanyi, kɔnɔ e mu nɔ a ra. A nu kawandi tima Yuwifie xa salidee nan kui, a man nu a ti si gbete xa salidee kui. A na raba ne alako dunija birin xa a kolon Isa bara naxan naba e be.

Na birin kui, to danxaniyatɔɛe nɔma a kolonde Isa fɔxirabirɛe singee dunija girixi ki naxe. E xa wali xa findi misaali

ra won be. Ala xa won mali xaxili sotofe ra yi Kitaabui saabui ra. Amina.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui

Isa tefe koore ma

¹ Teyofilo, n bara a masen n ma Kitaabui singe kui Isa naxan birin falaxi nun a naxan nabaxi kabi a folɛ

² han a te lɔxɔɛ koore ma. Beenun a xa te koore ma, a naxa yaamari fi a xa xɛera sugandixie ma, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

³ A xa naxankate xanbi, a naxa mini e ma xi tongo naani bun ma, a a yete masenma e be kiraya wuyaxi a a nɔɔ na a ra. A nu fa Ala xa mangɛya niini fe fala e be.

⁴ A nu e ya ma temui naxe, a naxa a fala e be, «Wo naxa wo makuya Darisalamu ra. Wo xa lu be han Baba Ala a xa laayidi rakamalima temui naxe, alɔ n na masenxi wo be ki naxe.

⁵ Yaya wo xunxa ye nan xɔɔra, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi nan fama gorode wo ma yi saxanyi.»

⁶ Awa, xɛerae to e malan, e naxa Isa maxɔrin, «Marigi, i Isirayila mangɛya ragbilenma a ra yi temui ne?»

⁷ Isa naxa e yaabi, «Na waxati kolonfe mu na wo tan xa ma. Na nate na Baba Ala keren peti nan yi ra.

⁸ Kɔnɔ, wo senbe soto ma Ala Xaxili Seniyenxi na fa wo ma temui naxe. Wo findima n ma seedee nan na Darisalamu nun Yudaya birin, Samari, han dunija dande.»

⁹ A to gɛ na masenyi tide, Ala naxa a rate koore ma e ya xɔri, nuxui fa a nɔxun e ya tode ra.

¹⁰ E to nu a matoma a tefe koore ma, xeme firin naxa mini e ma, sose fixe ragoroxi e ma.

¹¹ E naxa a masen Isa fɔxirabirɛe be, «Wo tan Galilekae, munfe ra wo tixi be wo nu fa koore mato? Yi Isa naxan tongoxi wo tagi tefe koore ma, a man fama ne alɔ wo a toxi siga ra ki naxe.»

Yudasi nɔxɔɛ

12 Na xanbi e naxa gbilen Darisalamu, kelife geya ma naxan xili Oliwi geya. Kelife na geya ma han Darisalamu, yaamile keren na a ra.

13 E naxa so koore banxi kui, e nu darixi e malan na dennaxe. Naxee nu na na: Piyeri, Yaya, Yaki, Andire, Filipu, Tomasi, Barotolome, Matiyu, Yaki Alifa xa di, Simōn naxan findi Seloti ra, nun Yudasi, Yaki xa di.

14 E birin nu Ala maxandima janige keren na, e nun ginεe, a nun Mariyama, Isa nga, a nun Isa xunyae.

15 Loxo nde Piyeri naxa keli, a ti a ngaxakerenyie tagi. Mixi kemε mixi moxopren jondon nu malanxi naa. A naxa a fala e be,

16 «N ngaxakerenyie, Ala Xaxili Seniyenxi naxan masenxi Kitaabui kui Dawuda saabui ra, Yudasi xa fe ra, naxan ti mixie ya ra Isa suxufe ma, na birin bara kamali.

17 A nu na muxu tan xεεrae nan ya ma. Muxu birin nan nu xεεra wali rabama.

18 E naxa boxi sara yi xεmε xa fe kobi rabaxi sare ra. Yudasi naxa faxa menni, a bira, a furi bula, a furingεe naxa mini a ra.

19 Darisalamukae birin naxa yi fe kolon. E naxa na boxi xili fala Akeledama, na nan falaxi e xa xui «Wuli Boxi.»

20 «A sebexi Yabura Dawuda kui, «A xa banxi xa balan, mixi yo naxa sabati naa.» A man sebexi, «Xεεra gbete xa ti a joxoe ra.»

21-22 Awa na kui, a lanma xεmε keren xa sugandi naxan noma muxu malide seedeya rabade Isa xa marakeli xa fe ra. A lanma won xa mixi sugandi naxan nu na won ya ma, won nun Marigi Isa to nu a ra, kelife Yaya Isa xunxa ye xora temui naxe, han Isa te koore ma temui naxe.»

23 E naxa mixi firin masen: Yusufu naxan nu xili Barasaba, e man nu naxan xili falama Yusutu, a nun Matiyasi.

24 Na xanbi e naxa Ala maxandi, «Marigi, i tan naxan birin boje ma fe kolon, a masen muxu be i mixi naxan sugandixi yi firinyie tagi.

25 Na xa findi Yudasi joxoe ra xεεraya nun wali rabafe ra, barima Yudasi bara siga a sigade.»

26 E naxa Matiyasi sugandi Ala xa mali ra. A naxa sa yi xεεra fu nun kerenyie xun ma.

2

Ala Xaxili Seniyenxi gorofe danxaniyatose ma

1 Xe Xabe Sali to a li, Isa foxirabiree birin nu malanxi yire keren.

2 Xui nde naxa mini koore ma keren na alo foye xungbe xui. A naxa banxi kui birin nafe e nu doxoxi dennaxe.

3 E naxa se ndee to naxee maniya nenyie ra, te na e ma. Na see naxa itaxun, keren keren naxa doxo kankan xunyi ma.

4 Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro foxirabiree birin ma, e naxa so xui gbete falafe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

5 Yuwifia diinelaε kelife jamane birin ma, e nu malanxi Darisalamu na saxanyi.

6 Nama to yi xui me, e naxa fa e gi ra. E naxa kaaba barima kankan nu Isa foxirabiree xui mema e bari xui yati nan na.

7 E de naxa ixara, e fa a fala, «Pe, yi mixie naxee woyenma yi ki, Galilekae xa mu e birin na?»

8 Won fa won bari xui mεfe e ra di?

9 Paratokaε, Medekaε, Elamakaε, naxee sabatixi Mesopotamiya, Yudaya, Kapadose, Pontu, Asi,

10 Firigiya, Panfiliya, Misira, Libiya, Sireni boxi fe ma, a nun naxee keli Roma, Yuwifia a nun mixi naxee soxi e xa diine ya ma, Kiretikae a nun Arabue,

11 won birin na e xui mεfe won bari xui yati nan na. E na Ala xa kaabanako fee falafe won ma xuie. Na rabaxi di?»

12 E birin de naxa ixara, e naxa ifu. E nu a fala e bore be, «Munfe yi ki?»

13 Kono ndee naxa e mayele, e nu fa a fala, «E siisixi ne yi ki.»

Piyeri xa kawandi

14 Na xanbi Piyeri nun yi xεεra fu nun kerenyie naxa keli. Piyeri naxa a masen nama be a xui itexi ra, «Yuwifia, a nun wo tan naxan birin na Darisalamu, wo xa wo tuli mati n na. Wo xa a kolon,

15 yi mixie mu siisixi xe de alo wo a manoxunxi ki naxe, barima gεεsege na a ra yi ki.»

16 «Annabi Yoweli yi masenyi nan ti.

17 <Ala naxe,
n fama n Xaxili taxunde mixi birin na
λῶχῶε δῶνχῶεε.
Wo xa di xemεε nun wo xa di ginεε
wῶyεnma nε n tan Ala xili ra.
Wo xa segetalae to tima nε fee ra,
wo xa forie fan xiyeε sa.
18 Na waxati,
n fama n Xaxili ragorode n ma konyi
xemεε
nun n ma konyi ginεε ma.
E wῶyεnma nε n tan Ala xili ra.
19 N kaabanakoeε rabama nε koore ma,
n tῶnxumae masenma nε bῶxi fari,
naxee findima wuli, tε, nun tuuri ra.
20 Soge dimima nε,
kike gbeelima nε alῶ wuli
beenun Marigi xa λῶχῶε xa a li,
na dariye λῶχῶε xungbe.
21 Mixi yo naxan Marigi xili maxandima,
na kanyi kisima nε.»>

22 «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi
masenyi ra. Isa Nasaretika Ala xa Mixi
Sugandixi nan nu a ra. Ala naxa na
masen kaabanakoeε, fe magaaxuxie, nun
tῶnxumae ra, Isa naxan nabaxi wo tagi.
Wo birin na fee kolon.

23 Ala bara a ragiri kaafirie xa kafu
wo ma, alako wo xa yi xemεε faxa, wo a
banban wuri magalanbuxi ma, alῶ Ala nu
a janigexi ki naxe.

24 Kῶnῶ na xanbi, Ala bara a rakeli, a
faxe luuti ba a ma, barima faxe mu nu
nῶma kankande a ma.»

25 «Dawuda nu Isa xa fe nan falafe yi
masenyi ra.

<N Marigi toma temui birin n ya i.
A to na n seeti ma, n mu nῶma birade.

26 Na nan a toxi n bῶpe na seewe kui,
n dε fan a xa fe masenma jεlexinyi ra.
N fate fan malabuma nε bῶnesa kui,

27 barima i mu n nii bepinma aligiyama,
i mu i xa seniyentῶε luma gaburi kui, a xa
bῶrῶ.

28 I bara a niya n xa kisi kira kolon.
I seewe fima nε n ma i yire.»>

29 Piyeri man naxa a fala, «N ngaxak-
erenyie, wo a lu n xa won benba Dawuda
xa fe fala wo be. A faxa nε, a naxa ragata,
a xa gaburi man na won tagi be han to.

30 Namijῶnme to nu a ra, a nu a kolon
Ala bara laayidi tongo a be. Ala naxa a
kali a Dawuda xa mamadi nde dῶxῶma
nε a xa mangε kibanyi.

31 Na kui, Dawuda nu a kolon Ala xa
Mixi Sugandixi fama nε kelide faxe ma.
Ala mu nεemuma a ma aligiyama, a fate
mu bῶrῶma gaburi kui.

32 Ala nan Isa rakelixa faxe ma. Won
birin findixi seede ra na fe ma.

33 A to rate Ala yirefanyi ma, a naxa Ala
Xaxili Seniyenxi sῶtῶ Baba Ala ra, alῶ Ala
laayidi tongoxi ki naxe. A man bara Ala
Xaxili Seniyenxi ragoro won ma. Wo na
nan tofe, wo na nan mεfe yi ki.»

34 «Dawuda mu texi koore ma, kῶnῶ a
tan nan a fala,

<Marigi naxa a fala n Marigi be,
Dῶxῶ n yirefanyi ma,

35 han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»>

36 «Na kui, Isirayilaka birin xa la a ra,
Ala bara Isa findi Marigi ra, nun a xa Mixi
Sugandixi ra. Kῶnῶ wo bara a banban
wuri magalanbuxi ma.»

37 Yi masenyi naxa jama bῶpe tῶrῶ ki
fanyi ra. E naxa a fala Piyeri nun xεera
booreε be, «N ngaxakerenyie, a lanma
muxu xa munse raba fa?»

38 Piyeri naxa a fala e be, «Wo xa tuubi,
wo birin xa wo xunxa ye xῶra Isa xili
ra, Ala xa Mixi Sugandixi, alako wo xa
yunubie xa xafari, wo man xa Ala Xaxili
Seniyenxi sῶtῶ.

39 Ala bara yi laayidi tongo wo be, wo xa
die be, nun mixi birin be a naxee xilima,
hali naxee na yire makuye.»

40 Piyeri man naxa e rasi, a naxa e
ralimaniya masenyi wuyaxi ra. A naxa
e maxandi, «Wo wo mεeni yi waxati mixi
tinxintareε ma.»

41 Naxee tin a xa masenyi ra, e naxa
e xunxa ye xῶra. Na λῶχῶε mixi wulu
saxan jῶndon naxa sa Isa fῶxirabireε xun
ma.

42 E nu e tun nabexima xεεraε xa
xaranyi ma. E naxa lu ngaxakerenya kui.
E man naxa e tun nabexi taami itaxunfe
nun Ala maxandife ma.

43 Gaaxui naxa e birin suxu. Xεεraε
naxa kaabanako nun tῶnxuma gbegebe
raba.

⁴⁴ Danxaniyatɔɛ birin nu malanxi yire keren. Xa mixi keren se sɔto, na bara findi e birin gbe ra.

⁴⁵ E e xa see matima, e nu e harige itaxun e bore ma, kankan nu a hayi fan na kui.

⁴⁶ Lɔxo yo lɔxo e nu e malanma hɔrɔmɔbanxi kui, e nu donse don e xɔnyi sɛɛwe nun bɔɓesa kui.

⁴⁷ E nu Ala matɔxɔma. E naxa rafan birin ma. Lɔxo yo lɔxo Marigi nu nde sama danxaniyatɔɛ pama kɔnti xun ma.

3

Namate rayalanfe

¹ Lɔxo nde Piyeri nun Yaya nu tefe hɔrɔmɔbanxi kui, sali temui gɛɛsɛgɛ.

² Hɔrɔmɔbanxi naade ra naxan xili «Naade Tofanyi», xeme nde nu na naxan nu namataxi kabi a bari lɔxɔɛ. E nu a dɔxɔma na lɔxɔɛ birin alako a xa nu kɔbiri makula mixie ma naxee soma hɔrɔmɔbanxi kui.

³ A to Piyeri nun Yaya to so ra hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa kɔbiri makula e ma.

⁴ Piyeri nun Yaya naxa e ya ti a ra. Piyeri naxa a fala a bɛ, «Muxu mato.»

⁵ Xeme naxa e mato, a pɔxo naxa lu a ma e na kɔbiri nan fife a ma.

⁶ Piyeri fa a fala a bɛ, «Gbeti mu na n yi, xɛɛma mu na n yi, kɔno naxan na n yi ra, n a fima i ma. N bara i yaamari Isa Nasaretika xili ra, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, keli, i i pɛrɛ!»

⁷ A naxa a suxu a yirefanyi bɛlɛxɛ ma, a a rakeli. A sanyie nun a sankɔnyie naxa senbe sɔto keren na.

⁸ Na ikɔrɛxi ra, a naxa keli, a naxa so a pɛrɛfe. A naxa so Piyeri nun Yaya fɔxo ra hɔrɔmɔbanxi kui. A pɛrɛma, a tunganma, a Ala tantuma.

⁹ Birin naxa a to, a a pɛrɛma, a Ala matɔxɔma.

¹⁰ E naxa a kolon a tan nan nu dɔxɔma hɔrɔmɔbanxi «Naade Tofanyi» dɛ ra kule matide. Birin naxa kaaba, e tɛrɛnna yi fe ra naxan bara raba a bɛ.

¹¹ A fan naxa bira Piyeri nun Yaya fɔxo ra. Nama birin naxa kaaba, e naxa e gi sigafe ra e yire Sulemani xa buntunyi ra.

¹² Piyeri to na to, a naxa pama maxɔrin, «Wo tan Isirayilakae, munfe ra

wo kaabama yi fe ma? Munfe ra wo wo yae banbanxi muxu ra alo muxu yi xeme rapɛrɛxi muxu yetɛ senbe nan na, xa na mu a ra muxu xa tinxinyi ra?

¹³ Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, nun Annabi Yaxuba Marigi Ala, won benbae Marigi Ala, a bara a xa dariye fi a xa konyi Isa ma, wo naxan yanfa, wo fa mɛɛ a ra Pilati ya i, naxan nu wama a rabɛpinfe.

¹⁴ Wo bara Ala xa seniyentɔɛ nun a xa tinxintɔɛ yanfa. Wo man fa maxandi ti Pilati xa faxeti nde rabɛpin wo bɛ.

¹⁵ Wo bara Marakisima faxa, Ala naxa a rakeli faxɛ ma. Muxu na na fe seede ra.

¹⁶ Yi xeme naxan yi ki, wo naxan kolon, wo naxan toxi, a bara senbe sɔto danxaniya kui Isa xili saabui ra. A xa danxaniya Isa ma, na nan a yalanxi wo birin ya xɔri.»

¹⁷ «Yakɔsi, n ngaxakerenyie, n a kolon wo naxan nabaxi Isa ra, wo bara a raba a kolontareya ma, wo nun wo xa mangɛɛ.

¹⁸ Kɔno Ala nan yi birin nagirixi, alako a xa wɔyenyi xa rakamali, a nu bara naxan masen waxati dangixi a xa namipɔnmɛ dɛ ra, a falafe a a xa Mixi Sugandixi fama nɛ tɔɔrɔde.

¹⁹ Awa, wo tuubi, wo gbilen Ala ma, alako wo xa yunubie xa xafari,

²⁰ alako Marigi xa fa bɔɓesa waxati ra, a man xa Isa xɛɛ, a bara naxan sugandi wo bɛ.

²¹ Kɔno Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa lu koore ma sinden, han beenun fe birin xa yailan, alo Ala a masen ki naxɛ a xa namipɔnmɛ seniyenxie kɛrɛ ra kafi a xɔnnakuye ra.»

²² «Annabi Munsa naxa a fala, <Wo Marigi Ala namipɔnmɛ nde xɛɛma nɛ wo ma alo n tan. Won ngaxakerenyi nan lanxi a ma. A naxan birin falama wo bɛ, wo xa a suxu.

²³ Naxan yo mu na namipɔnmɛ xui suxu, na kanyi bama nɛ Ala xa pama ya ma, a faxa.»»

²⁴ «Namipɔnmɛ naxee birin bara wɔyɛn kabi Annabi Samuweli xa temui, e birin bara yi lɔxɔɛɛ xa fe fala.

²⁵ Saate die nun namipɔnmɛ die nan na wo ra. Ala bara saate tongo won babae bɛ.

A a fala nɛ Iburahima bɛ, <Duniɗa birin fama hɛeri sɔtɔde i bɔnsɔɛ nan saabui ra.>

²⁶ Ala to bara a xa konyi rakeli faxɛ ma, a a xɛɛ wo tan nan singe ma, a xa duba wo bɛ, a xa kankan nagbilen fe kobie fɔxo ra.»

4

Piyeri nun Yaya makiitife

¹ Yaya nun Piyeri to nu wɔyɛnma mixie bɛ, sɛrɛxɛdubɛɛ, hɔrɔmɔbanxi sɔɔri yarerati, nun Sadusenie naxa fa.

² E bɔɗɛ naxa te barima Piyeri nun Yaya nu ɗama xaranfe, a falafe mixi faxaxie fama nɛ rakelide alɔ Isa rakelixi ki naxɛ.

³ E naxa e suxu, e e sa geeli han na kuye iba, barima kɔɛ nu bara so.

⁴ Kɔnɔ mixi wuyaxi naxee na wɔyɛnyi mɛ, e naxa a suxu. Danxaniyatɔɛɛ xun naxa masa, han xɛmɛɛ konti naxa wulu suuli ɗɔndɔn li.

⁵ Na kuye iba, Yuwifɛ yareratɛ, forie, nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ naxa e malan Darisalamu,

⁶ a nun Anani sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, nun Kayafa, Yaya, Alesandire, a nun naxee birin na sɛrɛxɛdubɛ kuntigi bɔnsɔɛ.

⁷ E naxa Piyeri nun Yaya ti e tagi, e naxa e maxɔrin, «Wo nɔxi yi rayalande di? Wo a rayalanxi saabui mundun na?»

⁸ Piyeri naxa a masen e bɛ muxu a rayalanxi Ala Xaxili Seniyɛnxi nan saabui ra,

⁹ «Isirayila forie nun kuntigie, wo bara muxu maxɔrin yi namatɛ xa fe fanyi sɔtɔɛ ma, a yalanxi ki naxɛ.

¹⁰ Wo tan nun Isirayilakɛ birin xa a kolon yi xɛmɛ yalanxi Isa Nasaretika, Ala xa Mixi Sugandixi, xili saabui nan na. Wo Isa naxan banban wuri magalanbuxi ma, Ala naxan nakeli faxɛ ma, a tan nan xili yi namatɛ rayalanxi.

¹¹ Isa maniyaxi <gɛmɛ nan na naxan tide gbo dangi gɛmɛ birin na, kɔnɔ wo tan banxitie bara mɛɛ na gɛmɛ ra.>

¹² Kisi mu sɔtɔma ndende ra fo a tan, barima xili gbɛtɛ yo mu na duniɗa, won kisi naxan saabui ra.»

¹³ E naxa kaaba Piyeri nun Yaya xa limaniya ma, barima xarantaree nan nu e ra. E naxa a kolon e nu bara bira Isa fɔxo ra a nu na duniɗa ma temui naxɛ.

¹⁴ Kɔnɔ xɛmɛ to nu tixi e sɛɛti ma, a yalanxi, e mu nɔ sese falade.

¹⁵ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xɛmɛ yaamari e xa mini Yuwifɛ kiitisae ya ma. E nu fa wɔyɛn e bore tagi.

¹⁶ E naxa e bore maxɔrin, «Won xa munse raba yi mixie ra? Darisalamukɛ birin bara a kolon e kaabanako xungbe nan nabaxi. Won fan mu nɔma na matandide.

¹⁷ Kɔnɔ alako yi fe naxa yensen yɛ mixie ra, won xa e ratɔn a xɔrɔxɔɛ ra, e naxa wɔyɛn Isa xili ra sɔnɔn.»

¹⁸ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xɛmɛ xili. E naxa wɔyɛn e bɛ a xɔrɔxɔɛ ra, a e naxa masenyi yo ti, e naxa mixi yo xaran Isa xili ra sɔnɔn.

¹⁹ Piyeri nun Yaya naxa e yaabi, «Wo a mato, a lanma muxu xa bira wo tan nan fɔxo ra ba, ka Ala?

²⁰ Muxu mu nɔma dundude fe ma muxu bara naxan to, muxu bara naxan mɛ.»

²¹ E man naxa xaɗɛ e ma, kɔnɔ ɗama birin to nu Ala matɔxɔma fe ma naxan bara raba, e mu nɔ lande a ma a lanma e xa e ɗaxankata ki naxɛ. E naxa e rabɛɗin.

²² Yi xɛmɛ naxan nayalanxi, a xa simaya nu bara dangi ɗɛ tongo naani ra.

Togondiyatɔɛɛ Ala maxandife

²³ E to e bɛɗin, Piyeri nun Yaya naxa siga e booree yire. E naxa fe birin yaba e bɛ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun forie naxan fala e bɛ.

²⁴ E to na mɛ, e birin naxa e xui ite Ala ma ɗanige keren fari. E naxa a maxandi, «Marigi, i tan naxan koore daa, a nun bɔxi, a nun baa, a nun se naxan birin na duniɗa,

²⁵ i tan nan a fala Ala Xaxili Seniyɛnxi saabui ra, i xa konyi Dawuda dɛ ra, muxu baba,

<Munfe ra sie bɔɗɛ texi fufafu?

Munfe ra ɗamae matandi tife?

²⁶ Duniɗa mangɛɛ bara keli,

xunmatie bara ti Marigi

nun a xa Mixi Sugandixi kanke.»>

²⁷ «Nɔndi na a ra, Herode, Ponsi Pilati, xɔɗɛɛ, a nun Isirayila bɔnsɔɛɛ bara ti i xa konyi sɛniyɛnxi Isa kanke, i naxan sugandixi,

²⁸ alako e xa fe birin naba i singe nu bara nate tongo a nu lan naxan xa raba.

²⁹ Yakosi, Marigi, i xa a mato e xaaxɛxi ki naxɛ. Sɛnbɛ fi i xa konyie ma, alako e xa nɔ i xa wɔyɛnyi masende limaniya ra.

³⁰ I belexɛ itala, alako mixi xa rayalan, kaabanakoe nun tɔnxumae xa raba i xa konyi seniyeɛxi Isa xili ra.»

³¹ E to gɛ Ala maxandide, e nu malanxi dennaxɛ, na naxa sɛrɛn. Ala Xaxili Seniyeɛxi naxa goro e birin ma. E naxa so Ala xa wɔyɛnyi masenfe limaniya ra.

Togondiyatɔɛ xa lanyi

³² Danxaniyatɔɛ nama birin bɔɲɛ ma fe naxa lu keren. Mixi yo mu a falama a keren gbe nan na se nde ra, kɔnɔ se birin naxa findi birin gbe ra.

³³ Xɛɛrae naxa Marigi Isa xa marakeli masen mixie bɛ sɛnbɛ ra. Ala naxa hinne e ra a fanyi ra.

³⁴ Setare yo mu nu na e ya ma, barima xɛɛ nun banxie nu na naxee birin yi ra, e nu e matima nɛ,

³⁵ e nu a sare dentegɛ xɛɛrae bɛ. Nee nu fa a itaxun kankan hayi bɛrɛ ma.

³⁶ Mixi nde nu na naxan xili Yusufu, Lewi di naxan barixi Sipiri. Xɛɛrae nu a xili falama nɛ Baranabasi, na nan falaxi «mixi ralimaniya».

³⁷ A naxa xɛ mati naxan nu na a yi, a naxa fa a kɔbiri ra, a a dentegɛ xɛɛrae bɛ.

5

Ananiyasi nun Safira

¹ Xɛmɛ nde naxan xili Ananiyasi, a nun a xa gine Safira, nee fan naxa e xa xɛ mati.

² Ananiyasi nun a xa gine naxa lan a ma e xa xɛ sare nde ragata e yetɛ bɛ. Ananiyasi naxa kɔbiri dɔnxɔɛ xanin, a a dentegɛ xɛɛrae bɛ.

³ Piyeri naxa a fala a bɛ, «Ananiyasi, munfe ra Sentanɛ i madaxuxi han i bara wule fala Ala Xaxili Seniyeɛxi bɛ yi xɛ sare nde nɔxunfe ra?

⁴ Beenun i xa yi xɛ mati, i gbe xa mu nu na xɛ ra? I kɔbiri naxan sɔtɔxi, i gbe xa mu nu na fan na? Munfe ra i yi fe mɔɔli rabaxi? I mu wule falaxi mixie xa bɛ, i wule falaxi Ala nan bɛ.»

⁵ Ananiyasi to na wɔyɛnyi mɛ, a naxa bira keren na, a faxa. Naxee birin na fe mɛ, e naxa gaaxu.

⁶ Sɛgetalae to keli, e naxa a kasange, e a xanin, e sa a ragata.

⁷ Waxati saxan to dangi, a xa gine naxa so, a mu nu a kolon fe naxan nabaxi.

⁸ Piyeri naxa a fala a bɛ, «A fala n bɛ, xa wo xɛ matixi yi xasabi nan na, wo naxan dentegɛxi yi ki?» A naxa a yaabi, «Iyo, muxu a matixi yi kɔbiri nan na.»

⁹ Awa, Piyeri naxa a fala a bɛ, «Munfe ra wo lanxi a ma wo xa Ala Xaxili madaxu? Naxee i xa mɔri ragataxi, e tan nan tixi naadɛ ra yi ki, e i fan xaninma ya.»

¹⁰ A naxa bira xɛɛra bun ma keren na, a faxa. Sɛgetalae to so, e naxa a li a fan bara faxa. E naxa a xanin, e sa a fan nagata a xa mɔri fɛ ma.

¹¹ Gaaxui xungbe naxa danxaniyatɔɛ nama birin suxu, a nun naxee birin yi fe mɛ.

Tɔnxumae nun kaabanakoe

¹² Kaabanako wuyaxi nun tɔnxumae nu rabama nama tagi xɛɛrae saabui ra. Togondiyatɔɛ birin nu e malanma Sulemani xa buntunyi ra.

¹³ Mixi gbɛtɛ yo mu nu suusama sunbude e ra, kɔnɔ mixie nu e binyama a fanyi ra.

¹⁴ Naxee nu danxaniyaxi Marigi ma, xɛmɛ nun gine, e kɔnti xun nu masama temui birin.

¹⁵ Na fee ma, mixie nu fama nɛ furemae ra sade nun dagie ma kira xɔn, alako Piyeri nɛ dangima temui naxɛ, a niini xa ti e ma.

¹⁶ Nama nu kelima Darisalamu rabilinyi, e nu fa furemae ra nun pinne furekanyie. E birin naxa yalan.

Xɛɛrae makankanfe

¹⁷ Na temui sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, a nun naxee nu na a fɔxɔ ra, naxee findixi Sadusenie ra, e naxa nate tongo tɔɔnɛ ma.

¹⁸ E naxa xɛɛrae suxu, e e woli geeli.

¹⁹ Kɔnɔ Marigi xa malekɛ naxa fa kɔɛ ra, a naxa geeli naadɛ rabi, a fa e ramini. A naxa a fala e bɛ,

²⁰ «Wo siga, wo sa ti hɔrɔmɔbanxi kui, wo Ala xa kira nɛnɛ xa fe birin tagi raba nama bɛ.»

²¹ E to na mɛ, e naxa so hɔrɔmɔbanxi kui subaxɛ ma, e kawandi ti fɔlɔ.

Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nun naxee nu na a fɔxɔ ra, e to fa, e naxa Yuwifii kiitisaɛ nun Isirayila fori birin malan. E naxa mixie rasiga xɛɛrae tongode geeli kui.

²² Sɔrie to siga, e mu e li geeli kui. E naxa gbilen, e sa dɛntɛgɛ sa.

²³ E naxɛ, «Muxu bara geeli li a balanxi a fanyi ra, geeli kantamaɛ tixi naadɛ ra, kɔnɔ muxu to a rabi, muxu mu mixi yo lixi a kui.»

²⁴ Hɔrɔmɔbanxi sɔrie xa mangɛ nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigie to na fe mɛ, e dɛ naxa ixara. E nu fa e bore maxɔrin, «Munfe yi ra?»

²⁵ Mixi nde naxa fa a fala e bɛ, «Wo fa a mato, wo xɛmɛ naxee sa geeli, e na hɔrɔmɔbanxi kui e mixie xaranfe.»

²⁶ Awa, sɔri xunmati nun a xa sɔrie naxa siga, e sa fa xɛɛrae ra. Kɔnɔ e mu e sɛnbɛ ramini e ma, barima e nu gaaxuxi nama fa e magɔnɔfe gɛmɛ ra.

²⁷ E to bara e xanin Yuwifii kiitisaɛ yire, sɛrɛxɛdubɛ kuntigi naxa e maxɔrin,

²⁸ «Muxu bara wo ratɔn a xɔrɔxɔɛ ra, wo naxa xaranyi raba yi xɛmɛ xili ra, kɔnɔ wo bara wo xa xaranyi ralantan Darisalamu birin na. Wo wama a xa faxɛ safe muxu tan nan xun!»

²⁹ Piyeri nun xɛɛrae naxa e yaabi, «A lanma muxu xa Ala xui nan nabatu dangife mixie xui ra.

³⁰ Won babae Marigi Ala bara Isa rakeli, wo naxan faxesa, wo naxan banban wuri ma.

³¹ Ala bara a rate a yirefanyi ma a xa findi Mangɛ nun Marakisima ra, alako Isirayila xa nɔ tuubide, e xa yunubi xa xafari.

³² Muxu nun Ala Xaxili Sɛniyenxi na yi fe seedee ra. Ala Xaxili Sɛniyenxi fima mixi nan ma, naxan na a xui rabatu.»

³³ E to yi masenyi mɛ, e naxa xɔnɔ han e naxa wa xɛɛrae faxafe.

³⁴ Kɔnɔ Fariseni nde naxan xili Gamaliyeli, sɛriyɛ karamɔxɔ kuntigi naxan nu rafan nama birin ma, na naxa keli Yuwifii kiitisaɛ tagi. A naxa yaamari fi e xa xɛɛrae ramini sinden.

³⁵ Awa, a naxa a fala kiitisaɛ bɛ, «Isirayilakae, wo mɛɛni fe ma wo naxan nabama yi mixie ra.

³⁶ Waxati dangixi xɛmɛ nde naxan xili Tudasi naxa a yɛtɛ igbo. Mixi kɛmɛ naani nan nu biraxi a fɔxɔ ra, kɔnɔ a to faxesa e birin naxa yensen yɛ. A xa fe mu findi fefe ra.»

³⁷ «Na to dangi, Yudasii Galileka naxa mini xili sɛbɛ temui. A naxa mixi wuyaxi bendun a ma, kɔnɔ a fan naxa faxesa, a fɔxirabirɛɛ birin naxa yensen yɛ.

³⁸ Yakɔsi n a falama wo bɛ, wo naxa fefe raba yi mixie ra. Wo gbilen e fɔxɔ ra. Xa yi fe birin fatanxi mixie nan na, a mu sɔneyama.

³⁹ Kɔnɔ, xa a fatanxi Ala nan na, wo mu nɔma a xun nakanade. Wo wo jɛrɛ ki mato a fanyi ra, wo nun Ala naxa fa gere.»

⁴⁰ E to lan fe keren ma, e naxa xɛɛrae xili, e e bɔnbɔ. E naxa e ratɔn wɔyɛnfɛ ra Isa xili ra, e fa e rabɛpin.

⁴¹ Xɛɛrae to mini Yuwifii kiitisaɛ tagi, e naxa jɛlexin barima Ala e tan nan sugandixi, e xa tɔɔɔ Isa xili xa fe ra.

⁴² Lɔxɔ yo lɔxɔ, e nu kawandi tima hɔrɔmɔbanxi kui, e man mixie xaranma e xɔnyi. E nu Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi masenma nɛ temui birin.

6

Xɛɛra malima solofere

¹ Na temui, Isa fɔxirabirɛɛ kɔnti xun to nu masama, Yuwifii naxee Gireki xui falama, e naxa e mawa Yuwifii xɔn naxee Eburu xui falama, barima lɔxɔ yo lɔxɔ donse itaxunma temui naxɛ, e nu nɛɛmuma nɛ kaapɛ ginɛɛ ma naxee Gireki xui falama.

² Xɛɛra fu nun firinyi naxa Isa fɔxirabirɛɛ malan, e naxa a fala e bɛ, «A mu lan muxu xa Ala xa masenyi kawandife rabolo donse itaxun fe ra.

³ Na nan a ra, n ngaxakerenyie, wo xɛmɛ solofere sugandi wo ya ma, mixi binyee, xaxilimaya nun Ala Xaxili Sɛniyenxi na naxee bɛ. Muxu xa yi donse itaxunfe so e yi ra,

⁴ alako muxu tan xa nu lu Ala maxandi ra nun Ala xui kawandi ra.»

⁵ Na masenyi naxa rafan birin ma. E naxa Etiyen sugandi, xɛmɛ naxan xa

danxaniya nu gbo, Ala Xaxili Seniyenxi man nu goroxi naxan ma. E man naxa Filipu, Pirokoru, Nikanoro, Timon, nun Paramenasi sugandi, a nun Nikolasi Antiyokika naxan soxi Yuwifie xa diine ya ma.

⁶ E naxa e dentεge xεεραε βε. Xεεραε naxa e βελεξε sa e xunyie ma, e naxa Ala maxandi e βε.

⁷ Ala xa masenyi naxa yensen ye. Isa foxirabiree xun nu masama a gbegbe ra Darisalamu. Serexedube wuyaxi fan nu danxaniyafe.

Etiyen suxufe

⁸ Ala naxa a xa hinne nun senβε fi Etiyen ma. A nu tonxumae nun kaabanako xungbee rabama pama tagi.

⁹ Sirenikae nun Alesandireka naxee nu salima salide kui, naxan xili «xoreya mixi xa salide», a nun Yuwifie naxee kelixi Silisi nun Asi, e naxa sonxo Etiyen ma.

¹⁰ Kono e mu no Etiyen xa woyenyi ra, barima Ala Xaxili Seniyenxi nan nu xaxilimaya fima a ma.

¹¹ Awa, e naxa xeme ndee sare fi, e xa a fala, «Muxu bara a xui me a woyenyi falama naxan mu daxa Annabi Munsa nun Ala mabiri.»

¹² E naxa pama, forie, nun seriye karamoxoe kui iso. E naxa bagan a ma, e a suxu, e a xanin Yuwifi kiitisae yire.

¹³ E naxa toonegelaе ramini, naxee a fala, «Yi xeme mu bama woyenyi paaxie falafe horomobanxi nun Ala xa seriye xa fe ra.

¹⁴ Muxu bara a xui me, a a falama Isa Nasaretika fama yi horomobanxi kanade, a man naamunye masarama Annabi Munsa naxee fixi won ma.»

¹⁵ Yuwifi kiitisae birin naxa e ya banban Etiyen na, a yatagi naxa lu e βε alo maleke.

7

Etiyen xa masenyi

¹ Serexedube kuntigi naxa Etiyen maxorin, «Naxan falaxi i xun ma, nondi na a ra?»

² Etiyen naxa e yaabi, «N ngaxakerenyie nun n babae, wo wo tuli mati n na. Ala dariye kanyi mini ne won baba Iburahima ma a nu na Mesopotamiya

boxi ma temui naxe, beenun a xa sabati Xarani.

³ Ala naxa a fala a βε, «Keli i xa boxi nun i xabile xun, siga boxi ma n dennaxe masenma i βε.»

⁴ Awa, a naxa mini Kalidi boxi ra, a sa sabati Xarani. Menni, a baba faxa xanbi, Ala naxa a radangi yi boxi ma wo sabatixi dennaxe yi ki to.

⁵ A mu lingira yo fi a ma yi boxi kui hali santide. Kono a naxa laayidi tongo a βε, a fama yi boxi fide a tan nun a bomsoe nan ma, hali a faxa xanbi. Na waxati di yo mu nu na a βε sinden.»

⁶ «Ala naxa a fala a βε, «I bomsoe sabatima boxi gbete nan ma. Menni e findima ne konyie ra. E e jaxankata je keme naani bun.»

⁷ Ala man naxa a fala, «N fama na si makiitide naxan e rasoma konyiya kui. Na dangi xanbi, e kelima ne naa, e fa n batu be.»»

⁸ «Awa, Ala naxa sunna saate fi Iburahima ma. Iburahima to Isiyaga bari, a naxa a sunna a xi solomasaxan nde ma. Isiyaga to Yaxuba bari, a naxa a fan sunna. Yaxuba fan naxa won benba fu nun firinyie sunna.»

⁹ «Won benbae naxa Yusufu toone, e naxa a mati, a naxa findi konyi ra Misira boxi ma.

¹⁰ Kono Ala naxa lu a foxo ra. A naxa a ramini a xa kontofili birin kui. A naxa hinne nun xaxilimaya fi a ma, alako a xa rafan Misira mange ma, naxan a findi Misira gomina nun a xa banxi birin xunmati ra.»

¹¹ «Kaame xungbe naxa so Misira boxi ma a nun Kanaan boxi. Won babae mu nu baloe sotoma, toore naxa gbo.

¹² Yaxuba naxa a me a mengi na Misira boxi ma. A naxa won babae xee naa a singe.

¹³ E xa sige firin nde, Yusufu naxa a yete masen a fafaxakerenyie βε, Misira mange fan naxa Yusufu xabile rakolon.

¹⁴ Awa, Yusufu naxa e xee a baba Yaxuba tongode nun a xa denbaya birin. E konti nu sigaxi han mixi tongo solofere a nun suuli.

¹⁵ Yaxuba naxa goro Misira, a faxa dennaxe a nun won babae.

16 E furee naxa ragbilen Sikemi, e e ragata gaburi nan kui, Iburahima naxan sara kobiri ra Xamori xa die ma.»

17 «Ala xa laayidi rakamali waxati to makore, laayidi naxan tongoxi Iburahima be, won ma jama xun naxa masa Misira boxi ma.

18 Konɔ na xanbi mange gbete naxa ti naxan mu nu Yusufu xa fe kolon.

19 Na mange naxa won ma jama yanfa. A naxa won benbae jaxankata, han a naxa e yaamari e xa e xa diyoree wole, alako e xa faxa.

20 Na temui Annabi Munsa naxa bari, Ala hinne naxan na. Kike saxan a rabalofe a baba xa banxi kui.

21 Na xanbi a naxa a belexe ba a ma. Misira mange xa di gine fa a tongo, a naxa a ramo alo a xa di.

22 Annabi Munsa naxa kolon soto Misira xa fe birin ma. A woyen ki nun a jere ki naxa senbe soto.»

23 «A to je tongo naani soto, a naxa wa a ngaxakerenyie kolonfe. A naxa siga a boore Isirayilakae yire matode.

24 A to Misiraka to a fe jaaxi niyafe Isirayilaka nde ra, Annabi Munsa naxa a ngaxakerenyi xa gere so, a naxa Misiraka faxa.

25 A naxa a mapoxun a a ngaxakerenyie a kolonma ne Ala xoreya fima e ma a saabui nan na, konɔ e mu kolon soto na ma.

26 Na kuye iba, Annabi Munsa naxa Isirayilaka firin to, e na gerefe. A naxa kata e xa lan e bore ma, a naxa a fala e be, <Ngaxakerenmae nan na wo ra. Munfe ra wo fe jaaxi niyama wo bore ra?>

27 Konɔ naxan nu fe jaaxi rabafe a ngaxakerenyi ra, a naxa Annabi Munsa radin ye, a a fala a be, <Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma?>

28 I waxi n faxafe ne alo i Misiraka faxaxi ki naxe xoro?>

29 Annabi Munsa to na woyenyi me, a naxa a gi. A naxa sabati Madiyan boxi ma, a naxa di firin bari menni.»

30 «Ne tongo naani dangi xanbi, maleke naxa mini a ma te xora naxan nu sansi bili ganfe gbengberenyi ma, Sinayi geya fari.

31 Annabi Munsa to na fe to, a naxa kaaba. A to a maso a ra, a xa a igbe, a naxa Marigi xui me.

32 <I babae Marigi Ala nan n na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.> Annabi Munsa naxa seren, a naxa gaaxu a igbefe ma.

33 Marigi naxa a fala a be, <Sankiri ba i sanyi, barima i tixi dennaxe, boxi seniyenxi na a ra.

34 N bara n ma jama xa toore to Misira, n bara e kutun xui me. N bara goro n xa xoreya fi e ma. Yakosi, n xa i xee Misira.>

35 Ala Annabi Munsa xee ne, e a fala naxan be, <Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma.> Maleke naxan minixi a ma te xora a naxa a masen a be a xa findi mange nun marakisima ra.>

36 «Annabi Munsa nan Isirayilakae ramini Misira boxi ra. Ne tongo naani bun ma, a naxa tonxumae nun kaabanakoe raba Misira, Xulunyumi Baa, nun gbengberenyi ma.

37 Annabi Munsa tan naxa a fala Isirayila be, <Ala namionme raminima wo ngaxakerenyie nan ya ma naxan luma alo n tan.>

38 Won benbae jama e to nu malanxi gbengberenyi ma, maleke naxa woyen Annabi Munsa be Sinayi geya fari. A seriye naxan mexi, a naxa na radangi won ma.»

39 «Konɔ won benbae mu tin a xa yaamari suxude. E naxa a matandi, e e boje ti Misira ra.

40 E naxa a fala Haruna be, <Alae yailan won be, naxee jere ma won ya ra, barima yi Munsa naxan won naminixi Misira, won mu a kolon se naxan a sotoxi.>

41 E naxa kuye yailan ninge misaali ra, e fa serexe ba a be. E naxa jlexin na ra, e naxan yailanxi e belexe ra.»

42 «Awa, Ala naxa a kobe so e ra, a naxa e rabolo, e xa tunbuie batu, alo a sebexi namionme xa Kitaabui kui ki naxe.

<Isirayila bonsoe, wo serexe ba n tan nan be je tongo naani bun ma gbengberenyi ma?>

43 Wo bara Moloko kuye batu, wo bara Remefan tunbui kuye batu, wo kuye naxee yailanxi wo belexe ra. Na nan a toxi n fan wo xaninma Babilon xanbi ra.»

44 «Ala xa horomolingira, a xa sedepoxoya sebexi na dennaxe, na nu na won benbae tagi gbengberenyi ma. Ala

nu bara a misaali masen Annabi Munsa be, a naxa a yaamari a xa a yailan na ki.

⁴⁵ Won benbae to hōromōlingira soto, e naxa a xanin bōxi ma Ala si gbetee keridennaxe, Yosuwe xa yaamari bun ma. A naxa lu naa han Dawuda xa waxati.»

⁴⁶ «Dawuda naxan nafanxi Ala ma, na naxa a maxorin a xa lingira ti a tan Yaxuba Marigi Ala be.

⁴⁷ Kōno Sulemani nan fa na lingira ti Ala be.

⁴⁸ Kōno Ala Xili Xungbe Kanyi mu sabatima adama xa banxi tixi kui. Namijonme na nan masenxi,

⁴⁹ <Wo Marigi naxe, koore, n ma kibanyi, bōxi, n santide.

Wo banxi mundun tima n be?

Wo yire mundun findima n ma malabude ra?

⁵⁰ N tan xa mu na birin yailanxi?>»

⁵¹ «Wo xaxili nun wo tuli xōrōxō, wo sondonyi mu fan. Wo Ala Xaxili Seniyenxi matandima temui birin alo wo benbae a raba ki naxe.

⁵² Wo benbae namijonmee birin jaxankata ne. E namijonmee faxa ne, naxee nu Ala xa Tinxintoe xa fafe falama. Yakosi wo bara na fan faxa.

⁵³ Wo tan naxee bara Ala xa sēriye soto malekee saabui ra, wo mu a rabatuxi!»

Etiyen xa faxe

⁵⁴ E to yi masenyi me, e naxa xōno han e nu e jinyie raxin.

⁵⁵ Kōno Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro Etiyen ma. Etiyen to a ya banban koore ma, a naxa Ala xa dariye to, a man naxa Isa to a tixi Ala yirefanyi ma.

⁵⁶ A naxa a masen, «N bara koore rabixi to, Adama xa Di tixi Ala yirefanyi ma.»

⁵⁷ Nama naxa sōnxoe rate, e naxa e tuli desē. E birin naxa bagan a ma.

⁵⁸ E naxa mini a bubu ra sigafe ra taa fari ma, e a magōno han a naxa faxa. Seedee naxa e xa donmae sa segetala nde san ma, naxan xili Solu.

⁵⁹ E nu na a magōnofe temui naxe, Etiyen naxa Ala maxandi, «N Marigi Isa, n nii rasene.»

⁶⁰ Na xanbi a naxa a xinbi sin, a naxa a xui ite, «N Marigi, i naxa e suxu yi yunubi ma!» A ge na falade tan mu a ra, a naxa

taa masara. Solu fan nu na Etiyen faxafe kui.

8

Danxaniyatoe xa toore

¹ Na loxoε, jaxankate xungbe naxa Darisalamu danxaniyatoe jama suxu. E birin naxa yensen Samari nun Yudaya bōxi ma fo xεεrae, nee nan gbansan lu naa.

² Xeme tinxinxie naxa Etiyen nagata. E naxa wa a xa faxe ma.

³ Kōno Solu tan naxa danxaniyatoe jama tooro. A nu soma banxie kui, a nu danxaniyatoe xemee nun ginεe ramini, a nu fa e sa geeli.

⁴ Danxaniyatoe to yensen ye, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti yire birin.

Xibaaru fanyi kawandife Samari

⁵ Filipu to goro Samari taa nde kui, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masen naakae be.

⁶ Nama to Filipu xa kaabanakoe to, e naxa e tuli mati a ra a fanyi ra.

⁷ Ninnεe naxa gbilen furemae foxo ra, e nu fa gbelegbele. Mabenyi nun namate wuyaxi naxa yalan.

⁸ Naakae naxa seewa a fanyi ra.

⁹ Xeme nde nu na na taa kui naxan xili Simon. A nu duureya rabama naxan Samarikae birin nakaabama, a nu fa a yete igbo.

¹⁰ E birin, dimedie nun forie, a xui ramexi a fanyi ra. E nu a fala, «Yi xeme Ala senbe na a ra, won naxan xili falama Senbe Xungbe.»

¹¹ E nu bara bira a foxo ra kabi a xonnakuye barima a nu e rakaabama a xa duureya ra.

¹² Kōno e to la Filipu ra, naxan Ala xa mangeya niini nun Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandi rabama, xemee nun ginεe naxa e xunxa ye xōora.

¹³ Simon yati naxa danxaniya, a fan naxa a xunxa ye xōora. A naxa bira Filipu foxo ra. A naxa kaaba a xa tonxumae nun kaabanako xungbee ma.

¹⁴ Xεεrae, naxee nu na Darisalamu, e to a me Samarikae bara tin Ala xa masenyi ra, e naxa Piyeri nun Yaya xee naa.

¹⁵ E to so naa, e naxa Ala maxandi alako Samarikae xa Ala Xaxili Seniyenxi soto,

¹⁶ barima Ala Xaxili Seniyenxi mu nu goroxi mixi yo ma e ya ma sinden. E nu xunxaxi ye nan gbansan xɔɔra Isa xili xa fe ra.

¹⁷ Awa, Piyeri nun Yaya naxa e belexe sa e ma, e naxa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

¹⁸ Simɔn to a to Ala Xaxili Seniyenxi nu sɔtoma xɛɛrae belexee nan saabui ra, a naxa kɔbiri masen e be, a fa a fala,

¹⁹ «Wo yi senbe fi n fan ma, alako n na n belexee sa naxan ma, a xa Ala Xaxili Seniyenxi soto.»

²⁰ Piyeri naxa a yaabi, «I tan nun i xa kɔbiri xun xa rakana, barima i a maɔxunxi ne Ala xa ki sɔtoma kɔbiri nan na.

²¹ I gbe yo mu na yi fe ya ma, barima i sondonyi mu fiixexi Ala be.

²² Gbilen yi fe ɲaaxi fɔxɔ ra. I man xa Marigi maxandi alako a xa diɲe i ma i xa yi maɔxunyi xa fe ra, xa a sa tinma.

²³ N a toxi ne yi ki, i na fe ɲaaxi gbegebe kui. I bara findi Sentane xa konyi ra.»

²⁴ Simɔn naxa a yaabi, «Wo yete xa Marigi maxandi n be alako wo fe naxee birin falaxi a naxa n li.»

²⁵ E to ge seedeɲɔxɔya bade Marigi xa masenyi ra, Piyeri nun Yaya naxa gbilen Darisalamu. Kira fan na, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti Samari taa wuyaxi kui.

Etiyopi xunmati nde xunxafe ye xɔɔra

²⁶ Marigi xa maleke naxa a fala Filipu be, «Keli, siga yirefanyi biri ra, gbengberen kira xɔn, naxan goroma Gasa, ke-life Darisalamu.»

²⁷ A naxa keli, a naxa Etiyopika nde li kira ra. Xeme nan nu a ra naxan mu nu nɔma gine fe rabade. A findixi Kandasi, Etiyopi mange gine xunmati nan na. A tan nan nu a xa naafuli birin kantama. A nu faxi salide ne Darisalamu.

²⁸ A na gbilenfe a xɔnyi, a dɔxɔxi a xa maɲereese kui, a na Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe.

²⁹ Ala Xaxili Seniyenxi naxa a masen Filipu be, «Siga, i i makore na maɲereese ra.»

³⁰ Filipu naxa siga a gi ra. A naxa Etiyopika xui me, a nu Annabi Esayi xa

Kitaabui xaranfe. A naxa a maxorin, «I naxan xaranfe yi ki, i a fahaamuxi?»

³¹ A naxa a yaabi, «N nɔma na ra di, xa mixi yo mu na naxan a tagi rabama n be?» A naxa a fala Filipu be a xa dɔxɔ a seeti ma.

³² A nu na yi sebeli nan xaranfe Kitaabui kui:

«E a xaninxi temui naxe a xa faxa a naxa lu alo yexee naxan xaninma faxade.

A mu a xui yo ramini, alo yexee naxan tima a xabe maxabama ya ra.

³³ A xa marayaagi kui, e naxa a makiiti seriye xanbi. Nde nɔma a xa taruxui falade? A xa simaya bara ɲɔn bɔxi fari.»

³⁴ Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Yandi, a masen n be, Annabi Esayi nde xa fe falama yi ki? A yete ba, ka mixi gbete?»

³⁵ Awa, Filipu naxa a folo na sebeli ma, a naxa a kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra.

³⁶ E na sigafe kira xɔn, e naxa ye li. Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Ye nan ya. Nanse a niyama n mu xunxama ye xɔɔra?»

³⁷ Filipu naxa a yaabi, «Xa i danxaniya i bɔɲe birin na, i nɔma na ra.» Na Etiyopika naxa a yaabi, «N laxi a ra, Ala xa Di nan lanxi Isa ma.»

³⁸ A naxa maɲereese rati, e firin birin naxa goro ye ma. Filipu naxa na Etiyopika xunxa ye xɔɔra.

³⁹ E to te ye xɔɔra, Marigi Xaxili naxa Filipu tongo, a a xanin. Na Etiyopika mu fa a to sɔnɔn. A naxa siga seewe kui.

⁴⁰ Filipu naxa mini Asotu taa kui. A man naxa siga Sesare. A naxa xibaaru fanyi kawandi ti taa birin kui a nu dangima dennaxe.

9

Solu xunxafe ye xɔɔra

¹ Na temui birin, Solu nu kɔnkɔxi Marigi fɔxirabirɛe ma, a xa e faxa. A naxa siga serexedube kuntigi xɔn

² keedi maxorinde katarabi Damasi salide yareratie ma, alako xa a naxee li naa, e biraxi Isa xa kira fɔxɔ ra, xeme nun gine, a xa fa e xirixi ra Darisalamu.

³ A na makɔɔɛfe Damasi ra, yanbe naxa mini a ma keli koore ma, a a rabilin.

⁴ A naxa bira bɔxi ma, a naxa xui nde mɛ, «Sɔlu, Sɔlu, i na n paxankatafe munfe ra?»

⁵ Sɔlu naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» A naxa a yaabi, «Isa nan n na, i naxan paxankatafe.

⁶ Keli, so taa kui, e fama a falade i be a lanma i xa naxan naba.»

⁷ Xɛmɛ naxee nu a fɔxɔ ra, nee de naxa bobo a ra gaaxui be. E nu xui mema, kɔnɔ e mu nu mixi yo toma.

⁸ Sɔlu naxa keli bɔxi ma, a ya rabixi, kɔnɔ a ya mu se toma. E naxa a belexe suxu, e a mati Damasi.

⁹ A naxa lu xi saxon a mu sese to, a mu sese don, a mu sese min.

¹⁰ Isa fɔxirabire nde nu na Damasi, naxan xili Ananiyasi. Marigi naxa a xili laamatunyi kui, «Ananiyasi!» Ananiyasi naxa a ratin, «Marigi, n tan nan ya.»

¹¹ Marigi naxa a fala a be, «Keli, siga kira ra naxan xili <Kira Tinxinxi>, i xa xɛmɛ fen Yudasi xa banxi kui, naxan xili Sɔlu Tariseka. A na Ala maxandife.

¹² A bara mixi nde to laamatunyi kui, naxan xili Ananiyasi, a na a belexe safe a ma alako a man xa se to.»

¹³ Ananiyasi naxa a yaabi, «Marigi, n bara yi xɛmɛ xa fe mɛ mixi wuyaxi ra, a bara fe kobi naxan naba i xa mixi seniyenxie ra Darisalamu.

¹⁴ Sɛɛɛɛdube kuntigie bara nɔɛ so a yi ra, a xa birin suxu naxee i xili maxandima.»

¹⁵ Kɔnɔ Marigi naxa Ananiyasi yaabi, «Siga, barima n bara yi xɛmɛ sugandi xɛɛra ra, a xa n xili masen si birin be, e xa mangɛe be, a nun Isirayila die birin be.

¹⁶ N a masenma nɛ a be, a fama tɔɔɔɔde ki naxɛ n xili xa fe ra.»

¹⁷ Ananiyasi naxa siga na banxi. A to so, a naxa a belexe sa Sɔlu ma. A naxa a fala a be, «N ngaxakerenyi Sɔlu, Marigi Isa naxan mini i ma kira ra, a tan nan n xɛɛxi i ma, alako i xa se to, i man xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔto.»

¹⁸ Se nde naxa ba a ya ma keren na alo xalee, a ya naxa se to. A naxa keli, a fa a xunxa ye xɔɔra.

¹⁹ Na xanbi a naxa a dege, a fa senbe sɔto.

Sɔlu kawandi rabafe Damasi

Sɔlu naxa saxanyi raba Damasi a nun Isa fɔxirabiree.

²⁰ A naxa bɔnbɔ kawandi tife ra keren na salidee kui a nu a masen a Ala xa Di nan lanxi Isa ma.

²¹ Naxee birin a xui mɛ, e de naxa ixara. E naxa a fala, «Yi xɛmɛ xa mu nu mixie paxankatama Darisalamu, naxee nu maxandi tima Isa xili ra? A mu faxi xɛ be, a xa e xanin e xirixi ra sɛɛɛɛdube kuntigie xɔn?»

²² Sɔlu naxa senbe sɔto. A xa masenyi naxa Damasi Yuwifie ifu, a falafe a Isa nan lanxi Ala xa Mixi Sugandixi ma.

²³ Tɛmui nde to dangi, Yuwifie naxa lan a ma e xa Sɔlu faxa.

²⁴ Sɔlu naxa e xa gundo kolon. E nu taa sode de kantama kɔɛ nun yanyi alako e xa a faxa.

²⁵ Kɔnɔ kɔɛ nde ra, Isa fɔxirabiree naxa a ragoro tete fari ma saga kui.

Sɔlu sigafe Darisalamu

²⁶ Sɔlu to siga Darisalamu, a naxa wa bonife Isa fɔxirabiree ra, kɔnɔ e birin nu gaaxuxi a ya ra. E mu nu laxi a ra xa Isa fɔxirabire nan yati a ra.

²⁷ Awa, Baranabasi naxa a xanin xɛɛrae xɔn. A naxa a tagi raba e be Sɔlu Marigi toxi ki naxɛ, a man a xui mɛxi kira ra ki naxɛ. A naxa a masen e be Sɔlu bara kawandi naxan naba Isa xili ra Damasi taa kui.

²⁸ E birin naxa dɔxɔ yire keren Darisalamu. Sɔlu nu Marigi xili kawandima senbe ra.

²⁹ E nun Yuwifie fan naxa wɔyɛn e nu xɔɔɔɔ, Yuwifie naxee Gireki xui falama, kɔnɔ nee nu katafe e xa Sɔlu faxa.

³⁰ A ngaxakerenyi Isayankae to na fe mɛ, e naxa a xanin Sesare, e fa a rasiga Tarise.

³¹ Danxaniyatɔɛ nama naxa lu bɔɔɔɔa kui Yudaya, Galile, nun Samari bɔxi birin ma. E nu luma e bore ralimaniya ra, e nu e jɛɛɛ Marigi xa yaragaaxui kui. E xun nu masama Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Piyeri sigafe Lida nun Yafa

³² Piyeri to nu bɔxi ijɛɛɛma, a naxa goro seniyenɔɛe yire Lida.

³³ A naxa xεmε namataxi nde li naa, naxan xili Ene, a nu saxi sade ma kabi πe solomasaxan.

³⁴ Piyeri naxa a fala a βe, «Ene, Isa Ala xa Mixi Sugandixi bara i rayalan. Keli, i i xa sade yailan.» A naxa keli keren na.

³⁵ Lidakae nun Saronka birin to yi fe to, e naxa tuubi Marigi ma.

³⁶ Gine nde nu na Yafa Isa foxirabiree ya ma. A nu xili Tabita, naxan falaxi Dorakasi. A nu fe fanyi gbegbe rabama, a nu tooromixie ki.

³⁷ Na temui, fure naxa a suxu, a naxa faxa. E to a maxa, e naxa a sa koore banxi deki firin nde.

³⁸ Isa foxirabiree naxee nu na Yafa, e naxa a me a Piyeri na Lida. Lida mu makuya Yafa ra. Awa, e naxa xεmε firin xεe Piyeri ma, e xa a mayandi a xa fa e xonyi mafuren.

³⁹ Piyeri naxa keli, e nun na xεmεe naxa siga. E to so, e naxa a xanin koore banxi kon na. Kaape ginee naxa a rabilin, e wama. E naxa dugie nun sosee masen a βe Dorakasi naxee yailan a nu na e ya ma temui naxe.

⁴⁰ Piyeri naxa e birin namini tande. A naxa a xinbi sin, a Ala maxandi. Na xanbi, a naxa a mafindi fure mabiri ra. A naxa a fala, «Tabita, keli.» Tabita naxa a ya rabi. A to Piyeri to, a naxa keli.

⁴¹ Piyeri naxa a βelexe suxu, a a rakeli. A naxa seniyeatsee nun kaape ginee xili. A naxa a jipe dentegε e βe.

⁴² Yafakae birin naxa na fe me. Mixi wuyaxi naxa danxaniya Marigi ma.

⁴³ Piyeri naxa xi wuyaxi raba Yafa, Simon garange xonyi.

10

Koroneliyo xunxafe ye xora

¹ Xεmε nde nu na Sesare naxan nu xili Koroneliyo. Soori kεmε xunmati nan nu a ra Itali soori gali ya ma.

² Diinela nan nu a ra. A tan nun a xa mixi birin nu gaaxuxi Ala ya ra. A nu setaree malima a gbegbe ra, a man nu Ala maxandima temui birin.

³ Nunmare ra, a naxa Ala xa maleke nde to laamatunyi ra, a sofe a xonyi. Maleke naxa a xili, «Koroneliyo.»

⁴ Koroneliyo to a to, a naxa gaaxu. A naxa a fala, «Marigi, munse niyaxi?» Maleke naxa a fala a βe, «Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu i ma, i bara naxan naba setaree βe.

⁵ Yakosi, i xa mixi ndee xεe Yafa e xa fa Simon na, naxan xili falama Piyeri.

⁶ A yigiyaxi Simon garange xonyi baa de ra.»

⁷ Maleke to γε woyende, a naxa siga. Koroneliyo naxa konyi firin xili, a nun a xa soori diinela, naxan nu walima a βe.

⁸ A naxa yi fe birin yaba e βe, a fa e xεe Yafa.

⁹ Na kuye iba yanyi tagi pondon, e nu na kira xon ma temui naxe, e makore taa ra, Piyeri naxa te koore banxi fari a xa Ala maxandi.

¹⁰ Na temui kaame naxa a suxu, a nu wama a degefe. Beenun donse xa γε yailande, a naxa laamatunyi to.

¹¹ A naxa koore to a rabixi, se nde naxa goro boxi alo dugi, a xirixi a tunxun naanie ma.

¹² Subee, bubusee, nun xoni birin nu na na dugi kui.

¹³ Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxa, i xa a don.»

¹⁴ Konon Piyeri naxa a yaabi, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyeantare.»

¹⁵ Xui naxa woyen a βe a firin nde, «Ala bara se naxan naseniyeen i naxa a fala a seniyeantare.»

¹⁶ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, na dugi man naxa te koore ma.

¹⁷ Piyeri to nu a mapoxunfe na laamatunyi ma, a wama naxan masenfe, Koroneliyo xa xεerae nu bara Simon xonyi maxorin. E naxa ti naade ra.

¹⁸ E naxa maxorinyi ti xa Simon yigiyaxi naa ne, e naxan xili falama Piyeri.

¹⁹ Piyeri nu a mapoxunfe laamatunyi ma temui naxe, Ala Xaxili naxa a masen a βe, «Xεmε saxan na i maxorinfe.

²⁰ Keli, i xa goro, wo birin xa siga. I naxa siike, barima n tan nan e xεexi.»

²¹ Awa, Piyeri naxa goro, a naxa a fala na xεmεe βe, «N tan nan yi ki wo naxan fenfe. Wo faxi munfe ma?»

²² E naxa dentegε sa, «Koroneliyo, soori mixi kεmε xunmati, nan muxu xεexi.»

Xεμε tinxinxu na a ra, naxan gaaxuxu Ala ya ra. Yuwifie birin a xili fanyu falama. Ala xa maleke seniyenxi bara a masen a be a xa i rafa a xonyi alako a xa i xa masenyi rame.»

²³ Awa, Piyeri naxa e yigiya. Na kuye iba, a naxa keli, e birin naxa siga. Yafaka danxaniyatɔe ndee fan naxa e mati.

²⁴ Na kuye iba, e naxa so Sesare, Koroneliyo nu e mamefe dennaxe. A nu bara a xa mixie nun a boore fanyie malan.

²⁵ Piyeri to so, Koroneliyo naxa a ralan, a naxa a yete magoro a be.

²⁶ Kɔnɔ Piyeri naxa a rakeli, a naxa a fala, «Keli, mixi nan na n fan na.»

²⁷ E naxa so banxi e wɔyenma e bore ra. Piyeri naxa mixi gbegebe malanxi li naa.

²⁸ A naxa a fala e be, «Wo a kolon tonyi dɔxɔxi Yuwifie ma e nun si gbete bɔnsɔe naxa lu yire keren, xa na mu a ra sofe ra e xonyi. Kɔnɔ Ala bara a masen n be a n naxa mixi yo mapɔxun seniyentare ra.

²⁹ Na na a ra, wo to n xili, n mu tondi fade. Awa, wo n xilixi munfe ma?»

³⁰ Koroneliyo naxa a masen a be, «Na xi naani nan yi ki, n nu salife n ma banxi kui nunmare temui. Xεme nde naxa mini n ma, a xa sosee yanbama.

³¹ A naxa a masen n be, «Koroneliyo, Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu a ma i bara naxan naba setaree be.

³² Awa, mixie xεε Yafa, e xa fa Simɔn Piyeri ra be. A yigiyaxi Simɔn garange xa banxi kui, baa de ra.»

³³ N naxa mixie xεε keren na. Muxu bara jɛlexin ki fanyu i fafe ra. Awa, yakɔsi muxu birin na Ala ya i. I xa masenyi ti muxu be, Marigi bara i yamari naxan birin na.»

³⁴ Awa, wɔyenyi to so Piyeri yi, a naxa a masen, «Yakɔsi n bara a kolon nɔndi nan yati a ra, Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be.

³⁵ A wama mixi birin xɔn, sie birin ya ma, naxee gaaxuma a ya ra, naxee tinxin.

³⁶ Ala bara xibaaru fanyu masen Isirayila nama be. A bara a masen e be a bɔnesa sɔtɔma dunija Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

³⁷ Wo a kolon naxan nabaxi fɔlofe Galile bɔxi ma, dɔxɔfe Yudaya birin na. Yaya

nu bara kawandi ti mixie xa e xunxa ye xɔɔra.

³⁸ Na temui Ala naxa Isa Nasaretika sugandi, Ala Xaxili Seniyenxi nun senbe naxa goro a ma. Isa naxa siga yire birin, a nu fe fanyu raba, a nu mixi birin nayalan naxee nu na Ibulisa xa konyiya bun. Ala nu na a fɔxɔ ra.»

³⁹ «Yi fe birin seede nan muxu ra a naxan naba Yuwifie xa bɔxi ma nun Darisalamu. E naxa a banban wuri ma, a faxa.

⁴⁰ Kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxe ma xi saxan lɔxɔe, dunija xa a to.

⁴¹ A mu tin a makenende birin be, kɔnɔ a naxa a yete masen muxu be, Ala naxee sugandixi e xa findi seedee ra. Muxu nun Isa bara donse don, muxu bara ye min a keli xanbi faxe ma.

⁴² Isa naxa muxu yamari, muxu xa kawandi ti mixie be, e xa a kolon Ala nan Isa tixi kiitisa ra mixi baloxie nun mixi faxaxie xun ma.

⁴³ Namijɔnme birin nu bara a xa fe fala, naxan na danxaniya a ma na kanyu xa yunubi xafarima ne a xili saabui ra.»

⁴⁴ Piyeri to nu wɔyenma, naxee birin nu yi masenyi ramefe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma.

⁴⁵ Danxaniyatɔe sunnaxie naxee Piyeri mati naa, e naxa kaaba yi fe ma, Ala Xaxili Seniyenxi gorofe sunnataree fan ma,

⁴⁶ barima e naxa e xui me e na Ala matɔxɔfe xui gbete ra.

⁴⁷ Awa, Piyeri naxa maxorinyi ti, «Mixi nde nɔma tondide yi mixie xa xunxa ye xɔɔra? E fan bara Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ alo won fan a sɔtɔxi ki naxe.»

⁴⁸ A naxa yaamari fi fa e xa e xunxa ye xɔɔra Isa xili ra. Na xanbi e naxa Piyeri mayandi a xa lu e xonyi na saxanyi.

11

Piyeri xunmafalafe

¹ Xεεrae nun ngaxakerenyie naxee nu na Yudaya, e naxa a me a si gbete fan bara tin Ala xa masenyi ra.

² Piyeri to te Darisalamu, Yuwifie danxaniyatɔee naxa a kalamu, «I bara so sunnataree xonyi,

³ wo birin bara wo dege!»

⁴ Awa Piyeri naxa fe birin tagi raba e be a dangixi ki naxe.

⁵ A naxa a masen, «N nu na Yafa taa nan kui. N na Ala maxandife temui naxe, n naxa laamatunyi to. Se nde naxan maniyaxi dugi xungbe ra, a xirixi a tunxun naanie ma, na naxa goro keli koore ma han n yire.

⁶ N naxa a igbe a fanyi ra. N naxa xurusee, wula subee, bubusee, nun xoni birin to a kui.

⁷ Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxes, i xa a don.»

⁸ Kɔnɔ n naxa a fala, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyentare.»

⁹ Xui naxa wɔyɛn n be a firin nde, «Ala bara naxan naseniyen i naxa a fala a seniyentare.»

¹⁰ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, a birin man naxa te koore ma.»

¹¹ «Na temui mixi saxan, naxee nu xεεxi n yire kelifε Sesare, e naxa ti muxu xa banxi naade ra.

¹² Ala Xaxili naxa a masen n be a muxu birin xa siga, a hali n mu siike. Yi xeme senni naxee yi ki, e fan naxa n mati naa. Muxu to so Koroneliyo xɔnyi,

¹³ a naxa a yaba muxu be a maleke toxi a xa banxi kui ki naxe. Maleke naxa a masen a be, «Mixi xεε Yafa, a xa fa Simɔn na, e naxan xili falama Piyeri.

¹⁴ A fama masenyi tide i be, i tan nun i xa mixi birin kisima naxan saabui ra.»

¹⁵ «N to so wɔyɛnfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma alo a goro won ma ki naxe a folε.

¹⁶ N fa ratu Marigi xa masenyi ma, «Yaya bara mixi xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi fama gorode wo ma.»

¹⁷ Ala to bara e ki alo a won kixi ki naxe, won tan naxee danxaniyaxi Isa Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nu lan n xa Ala matandi?»

¹⁸ E to na mε, e naxa dundu, e naxa Ala matɔxɔ, «Ala bara tuubi ragiri si gbeteε fan be, alako e fan xa kisi.»

Baranabasi nun Solu sigafe Antiyoki

¹⁹ Isa fɔxirabire naxee yensen Etiyen faxes xanbi jaxankate saabui ra, e naxa siga han Fenisiya, Sipiri, nun Antiyoki. E

nu Ala xa masenyi kawandima Yuwifie nan be.

²⁰ Kɔnɔ Sipirikaε nun Sirenikaε naxee nu na e ya ma, e to siga Antiyoki, e naxa Marigi Isa xa xibaaru fanyi masen Girekikaε fan be.

²¹ Marigi xɔnye nu na e ma. Mixi gbegebe naxa danxaniya, e naxa tuubi Marigi ma.

²² Darisalamu danxaniyatɔε pama to na fe mε, e naxa Baranabasi xεε Antiyoki.

²³ A to so naa, a naxa jεlexin Ala xa hinne tofe ra. A naxa e ralimaniya, e xa danxaniya Marigi ma.

²⁴ Baranabasi, mixi fanyi nan nu a ra. A nu rafexi danxaniya nun Ala Xaxili Seniyenxi ra. Nama gbegebe naxa danxaniya Marigi ma.

²⁵ Na xanbi, Baranabasi naxa siga Tarise Solu fende.

²⁶ A to a to, a naxa fa a ra Antiyoki. E nun danxaniyatɔεε nan nu e malanma naa jε keren birin bun ma. E naxa mixi gbegebe xaran. Isa fɔxirabire naxee nu na Antiyoki, nee nan singe «Isayanka» xili sɔtɔ.

²⁷ Na temui, namijɔnmε ndee naxa goro Antiyoki, kelifε Darisalamu.

²⁸ Naxan nu xili Agabu, na naxa ti, a fa a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a kaame xungbe fama sinde dunija birin ma. Na fe raba mange Kilodi xa waxati ne.

²⁹ Isa fɔxirabireε naxa lan a ma e xa Yudaya ngaxakerenyie mali harige ra, kankan nɔma naxan na.

³⁰ E naxa a so Baranabasi nun Solu yi ra katarabi kuntigie ma.

12

Tɔɔre man xεεraε life

¹ Na temui mange Herode naxa so danxaniyatɔε pama mixi ndee tɔɔrɔfe.

² A naxa Yaki, Yaya taara, faxes san-tidegema ra.

³ A to a to na nu rafan Yuwifie ma, a man naxa Piyeri suxu Taami Lebinitare Sali.

⁴ A to a suxu, a naxa a sa geeli kui. A naxa sɔɔri naani naani tongo xunde naani kui, a nee yamari, e xa a kanta.

Herode nu waxi Piyeri xa makiiti pama ya xori Sayamaleke Dangi Sali na ba a ra.

⁵ Piyeri nu na geeli kui, kono danxaniyatoe pama nu na Ala maxandife a be.

⁶ Koe ra, beenun Herode xa Piyeri makiiti, a nu xife soori firin tagi, yoloxonyi balanxi a ma. Soori gbete fan nu geeli naade kantafe.

⁷ Marigi xa maleke nde naxa mini a ma terenna ra. Yanbe naxa geeli kui iyalan. Maleke naxa Piyeri seeti mabonbo, a xa xunu, a fa a fala a be, «Keli, i xulun!» Yoloxonyie naxa yolon a belexe ra keren na.

⁸ Maleke naxa a fala a be, «I maxiri, i xa sankirie so.» A to na raba, maleke man naxa a fala a be, «Donma felen i ma, bira n foxo ra.»

⁹ Piyeri naxa mini, a bira maleke foxo ra, kono a mu a kolon xa na fe findixi nondi nan na. A nu bara a mapoxun, temunde a findixi laamatunyi nan na.

¹⁰ E to bara dangi soorie singe e nun a firin ndee ra, e naxa wure naade li naxan de rabixi taa ma, na naxa rabi a yete ra. E naxa mini. E mu nu a ikuyaxi kira xon ma, maleke naxa keli Piyeri xun.

¹¹ Piyeri to xaxili soto na fe ma, a naxa a fala, «Yakosi, n bara a kolon Marigi nan a xa maleke xexi, a xa n ba Herode yi ra. A bara n natanga Yuwifie belexe.»

¹² A to kolon soto yi fe ma, a naxa siga Yaya nga Mariyama xonyi, Yaya naxan man xili Maraki. Mixi wuyaxi nu malanxi naa, e na Ala maxandife.

¹³ A to naade konkon, konyi gine nde, naxan xili Roda, a naxa fa naade rabide.

¹⁴ A to Piyeri xui me, a naxa jlexin han a naxa nεemu naade rabife ma. A naxa a gi a xa sa a fala booree be Piyeri na naade ra.

¹⁵ E naxa a fala a be, «I bara daxu.» Kono a to e karaxan, e naxa a fala, «A xa maleke na a ra.»

¹⁶ Na temui birin Piyeri nu na naade konkonfe. E to naade rabi, e naxa kaaba a tofe ma.

¹⁷ Piyeri to e masabari a belexe ra, a naxa a yaba e be Marigi a raminixi geeli kui ki naxe. A naxa a fala, «Wo yi fe ragbilen Yaki nun ngaxakerenyie ma.» Na xanbi, a naxa mini, a xa siga yire gbete.

¹⁸ Kuye to iba, soorie naxa lu maimaxe xungbe kui, a kolonfe ra Piyeri xa fe niyaxi ki naxe.

¹⁹ Herode naxa a fen, kono a mu a to. A naxa soorie makiiti, a naxa yaamari fi a e birin xa faxe. Na xanbi, a naxa keli Yudaya, a naxa goro Sesare, a xa saxanyi radangi menni.

Herode xa faxe

²⁰ Tirekae nun Sidonkae nu na lantareya kui e nun Herode ra na temui. E naxa lan e bore ma, e xa siga Herode yire, e xa woyen. E to bara Bilasitu masoto, mange xa batula kuntigi, e naxa Herode mayandi lanyi xirife ra e tagi, barima e xa boxi xaxili nu tixi Herode xa boxi baloo nan na.

²¹ Malan loxoe, Herode nu maxirixi a xa mange sosee kui, a naxa masenyi ti pama be, a doxoxi mange kibanyi kui.

²² Mixie naxa sonxoe rate, «Ala xui nan yi ki, adama xui mu a ra.»

²³ Marigi xa maleke nde naxa a rafura keren na, barima a mu Ala matoxo. Kulie naxa a don, a naxa faxe.

²⁴ Na waxati mixi gbegebe naxa Ala xa woyenyi rame, danxaniyatoe konti xun naxa masa.

²⁵ Baranabasi nun Solu to ge xεera ibade Darisalamu, e naxa gbilen Yaya xanin na e xun ma, e naxan xili falama Maraki.

13

Baranabasi nun Solu sugandife

¹ Namijonmee nun karamoxoe nu na Antiyoki danxaniyatoe pama tagi: Baranabasi, Simeyon naxan xili sa Nigeri, Lususi Sirenika, Manahen, nun Solu. Manahen nun mange Herode nan xuru yire keren.

² E to nu Marigi batufe, e man nu sunfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa a fala e be, «Wo Baranabasi nun Solu ti n be e xati ma, wali xa fe ma n e xilixi naxan ma.»

³ Awa, e to ge sunde, nun Ala maxandide, e naxa e belexe sa Baranabasi nun Solu ma, e xa e taxu Ala ra. Na xanbi, e naxa e bepin, e siga.

E sigafe Sipiri

⁴ Ala Xaxili Seniyenxi to Baranabasi nun Solu xɛɛ, e naxa goro Selusiya, e fa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

⁵ E to so Salamin, e naxa so Ala xa masenyi kawandife Yuwifie xa salide kui. Yaya nan nu e malima ra.

⁶ E to bara suri igiri han Pafosi, e naxa duure nde li naa, Yuwifia naxan nu a yete findixi namijonmɛ wule fale ra, naxan nu xili Bari Yesu xa di.

⁷ A nu na mangɛ Serigu Pɔlu sɛɛti ma, naxan xaxili nu fan. Na tan naxa Baranabasi nun Solu xili, barima a nu wama Ala xa masenyi ramefe.

⁸ Kɔnɔ na duure e naxan ma Elimasi, a xili wama a masenfe a duure nan a ra, a naxa e matandi. A nu katafe nɛ alako a xa mangɛ xa ba danxaniya kira xɔn ma.

⁹ Awa Solu, naxan man xili Pɔlu, Ala Xaxili Seniyenxi to goro a ma, a naxa a ya banban a ra,

¹⁰ a naxa a fala a bɛ, «Kalabante nun yanfante nan i ra. Ibulisa xa di, tinxintare, i mu bama Marigi xa kira tinxinxidalinfe?

¹¹ Awa yakɔsi, Marigi bara a belexe sa i ma. I fama nɛ donxude. Waxati nde bun ma, i mu soge toma.» Dimi naxa dusu a xun na keren na. A naxa so milimalafe na ma, a nu mixie fen naxee a yi rasuxuma.

¹² Awa, mangɛ Serigu Pɔlu to na to, a naxa danxaniya Marigi xa seriye ma.

E sigafe Pisidiya bɔxi ma

¹³ Pɔlu nun a booree to baki kunkui kui Pafosi, e naxa siga Periga naxan na Panfiliya bɔxi ma. Yaya naxa a ba e ma, a naxa gbilen Darisalamu.

¹⁴ Mɛnni e naxa ti kira xɔn. E naxa so Antiyɔki naxan na Pisidiya bɔxi ma. E to so salide kui malabu lɔxɔɛ, e naxa e magoro.

¹⁵ Tawureta Munsa nun namijonmɛɛ xa Kitaabui xaranyi to ba a ra, salide xunmatie naxa xɛɛra ti e ma, e nu a fala, «Won ngaxakerenyie, xa marasi nde na wo yi ra pama bɛ, wo a fala.»

¹⁶ Pɔlu to keli, a naxa e masabari, a fa a fala, «Isirayilakae nun wo tan naxee gaaxuxi Ala ya ra, wo wo tuli mati.

¹⁷ Isirayila pama Marigi Ala bara won babae sugandi. A naxa e rawuya Misira

bɔxi ma. Na xanbi a naxa e ramini naa a sɛnbɛ ra.

¹⁸ A naxa e rabalo jɛ tongo naani jondɔn gbengberenyi ma.

¹⁹ A to si solofere halaki Kanaan bɔxi ma, a naxa na bɔxie fi Isirayilakae ma.

²⁰ Jɛ kemɛ naani jɛ tongo suuli bun ma, a naxa mangɛ ti e xun ma han Annabi Samuweli xa temui.

²¹ Awa, e to wa mangɛ belebele xɔn ma, Ala naxa Kisu xa di, Solu, naxan fatan Bunyamin bɔnsɔɛ ra, a naxa na ti e xun ma. A xa mangɛya naxa bu jɛ tongo naani.

²² A to Solu ba mangɛya ra, a naxa Dawuda findi mangɛ ra e xun. A yi seedeya masen na nan ma, «N bara Dawuda to, Yisayi xa di, naxan keja rafan n ma. A tan nan n sago birin nakamalima.»

²³ «Ala Isirayila Rakisima raminixi Dawuda bɔnsɔɛ nan ya ma, naxan lanxi Isa ma, alo a laayidi tongoxi ki naxɛ.

²⁴ Beenun Isa xa fa, Yaya nu bara mixie kawandi e xa tuubi, e xa e xunxa ye xɔra.

²⁵ A xa wali rajon temui, a naxa a fala, «N mu findixi mixi xa ra, wo naxan mapoxunxi. Na kanyi fama n xanbi ra. Na binye mu na n yi ra n xa a xa sankiri mafulun.»

²⁶ «N ngaxakerenyie, Iburahima bɔnsɔɛ xa die nun wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra, yi kisi masenyi rasanbaxi won tan nan ma.

²⁷ Darisalamukae nun e xunmatie mu tin Isa ra. E mu fahaamui sɔto namijonmɛɛ xa masenyi ma, naxan xaranma malabu lɔxɔɛ birin. Kɔnɔ e naxa na masenyi yati rakamali Isa tɔɔjɛgefe ra.

²⁸ Hali e to mu sese to a lanma a xa faxa naxan ma, e naxa Pilati maxandi a xa a faxa.

²⁹ Na kui, e naxa fe birin nakamali naxee sebɛxi a xun. E man naxa a ragoro wuri magalanbuxi ma, e a fure sa gaburi kui.

³⁰ Kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxɛ ma.

³¹ Mixi gbegbe naxee Isa mati kelife Galile sigafe Darisalamu, nee naxa a to xi wuyaxi bun ma. Yakɔsi e bara findi a xa seedee ra pama tagi.»

³² «Awa, muxu tan fan yi xibaaru fanyi masenma ne wo be, Ala laayidi naxan tongo won benbae be.

³³ Ala bara a rakamali won tan be, e xa die. A bara Isa rakeli faxe ma alo a sebexi Yabura sora firin nde kui ki naxe. A naxe, <N ma di nan i ra. N bara findi i baba ra to.>

³⁴ A bara a rakeli faxe ma, alako a naxa borɔ. A na nan masenxi yi ki, <Laayidi seniyenxie, naxee mu kanama, n naxee tongoxi Dawuda be, n nee tongoma ne wo fan be.>

³⁵ Na na a ra, a man na masenxi falaxi yire gbete. A naxe, <I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.>

³⁶ Dawuda to ge Ala sago rabade a xa waxati, a faxes ne, a a benbae li gaburi kui, a man borɔ naa.

³⁷ Kɔnɔ Ala mixi naxan nakelixa faxe ma, na tan mu borɔ.»

³⁸ «N ngaxakerenyie, naxan kawandixi wo be, wo xa a kolon yunubi xafarima a tan nan saabui ra.

³⁹ Naxan yo danxaniya, na kanyi bara kisi yunubie ma, Annabi Munsa xa seriye mu nɔ wo rakiside naxee ma.

⁴⁰ Na kui, wo wo meeni naxan falaxi namipɔnmee xa Kitaabuie kui, a naxa fa wo li. E naxe,

⁴¹ <Wo a mato, wo tan mixi mayelee, wo de xa ixara, wo bara loe, barima n fama kewali rabade wo xa loxɔee nan ma, wo mu lama naxan na hali e a yaba wo be.>»

⁴² Solu nun Baranabasi to mini, mixie naxa e maxandi e man xa yi masenxi ti malabu loxɔe naxan man fama kore.

⁴³ Awa, pama to yensen, Yuwififi wuyaxi nun mixi naxee nu soxi Yuwififi xa diine kui, nee naxa bira Polu nun Baranabasi foxɔ ra. Polu nun Baranabasi naxa e rasi e xa lu Ala xa hinne kui.

⁴⁴ Na malabu loxɔe xungbilenyi, taakae birin naxa e malan Ala xa masenxi ramede.

⁴⁵ Yuwififi to pama to, tɔne naxa e suxu. E naxa ti Polu kanke, e nu a xa woyenyi matandi, e nu a konbi.

⁴⁶ Polu nun Baranabasi naxa a fala e be pama tagi, «A lanma Ala xa masenxi xa masen wo tan nan singe be, kɔnɔ wo bara tondi a ra. Na kui, wo yete bara a fala a mu daxa wo xa kisi soto. Yakosi muxu muxu ya rafindima si gbete nan ma,

⁴⁷ alo Marigi muxu yamarixi ki naxe. A naxe,

<N bara i ti i xa findi naiyalanyi ra sie be, kisi xanife ra han dunjpa danyi.>»

⁴⁸ Mixi naxee mu findixi Yuwififi ra, nee to na me, e naxa seewa. E naxa e Marigi xa woyenyi matoxo. Naxee birin nu sugandixi kisi fe ra, nee naxa danxaniya.

⁴⁹ Marigi xa masenxi naxa yensen borɔ birin kui.

⁵⁰ Kɔnɔ Yuwififi naxa gine hagigee, naxee nu soxi Yuwififi xa diine kui, nun na taa kuntigie, e naxa nee borɔee rate. E naxa tɔre doxo Polu nun Baranabasi ma han e naxa e keru e xa borɔ ma.

⁵¹ Polu nun Baranabasi naxa e sanyi rakonkon, na xa findi seede ra a lantareya na e tagi. Na xanbi e naxa siga Ikoniyon.

⁵² Isa foxirabirɔe naxa seewa, e man nu fa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

14

E sigafe Ikoniyon

¹ Polu nun Baranabasi naxa so Yuwififi xa salide kui Ikoniyon. E naxa woyen a fanyi ra han Yuwififi nun Girekika gbegebe naxa danxaniya.

² Kɔnɔ Yuwififi naxee mu danxaniya, nee naxa Girekikae kui iso, alako e borɔe xa te danxaniyatɔee xili ma.

³ Polu nun Baranabasi naxa temui xonkuye raba Ikoniyon, e nu woyen lantareya kui. Marigi naxa tonxumae nun kaabanakoe raba e saabui ra, e tan naxee findixi seede ra Ala xa masenxi be, a xa hinne xa fe ra.

⁴ Taakae naxa itaxun doxo firin. Ndee naxa lu Yuwififi xa seeti, ndee fan naxa lu xεεrae xa seeti.

⁵ Girekikae nun Yuwififi nun e xa mangee naxa lan e xa fe jaaxi doxo e ma, e man xa e magonɔ han e xa faxes.

⁶ Polu nun Baranabasi to na kolon, e naxa e gi, e siga Likayoni taae kui, Lisitire nun Deribe, a nun na rabilinyi.

⁷ E naxa xibaaru fanyi kawandi ti naa.

E Sigafe Lisitire

⁸ Mixi nde nu doxoxi Lisitire, namate nan nu a ra, a bari na ki ne lanyuru kui. A mu nu noma a jere de hali keren.

⁹ A nu a tuli matima Pɔlu xa masenyi nan na. Pɔlu naxa a ya ti a ra. A naxa a to a danxaniyaxi a yalan fe ma.

¹⁰ A naxa a fala a xui itexi ra, «Keli, i ti i sanyie xun na. A naxa keli keren na, a jɛrɛ.»

¹¹ Nama to na to, Pɔlu naxan nabaxi, e naxa a fala Likayoni xui, «Alae bara e falin mixie, e goro won tagi.»

¹² E naxa xili nde xabu e xun, e Baranabasi xili naxa sa Seyusi, Pɔlu fan Heremesi, barima a tan nan nu wɔyɛnma.

¹³ Seyusi xa sɛrɛxɛdubɛ, naxan xa salide nu na taa sode dɛ ra, na naxa fa tuurae nun fugee ra naadɛɛ biri ra. A tan nun pama naxa wa sɛrɛxɛ bafe e bɛ.

¹⁴ Xɛɛrae Baranabasi nun Pɔlu to na kolon, e naxa e xa sosee ibɔɔ, e man fa gbelegbele pama ra.

¹⁵ E naxa a fala, «Wo tan, munfe ra wo yi fe mɔɔli rabama? Mixi nan muxu ra, alɔ wo tan. Muxu faxi xibaaru fanyi nan na wo bɛ. Muxu wo rasima wo xa ba yi fufafu fee ma alako wo xa bira Ala xa kira fɔxɔ ra, naxan koore nun bɔxi, baa nun se birin daa.

¹⁶ Tɛmui dangixi Ala a lu nɛ si birin xa bira e yɛtɛ kan xa kirae fɔxɔ ra.

¹⁷ Hali na birin kui, a nu fe fanyi rabama naxan findi seede ra a xa fe ra. Tunɛ ye nu fama keli koore ma. Sansie nu fanma a tɛmui alako wo xa balo, wo man xa sɛɛwa wo bɔjɛ kui.»

¹⁸ Pɔlu nun Baranabasi naxa kata ki fanyi ra alako e naxa sɛrɛxɛ ba e bɛ.

¹⁹ Awa, Yuwifie naxa fa keli Antiyɔki nun Ikoniyon. E naxa pama kui iso han e naxa Pɔlu magɔnɔ a xa faxa. E naxa mini a bubu ra taa fari ma barima e tan bɛ a bara gɛ faxade.

²⁰ Kɔnɔ Isa fɔxirabirɛɛ to a rabilin, a naxa keli, a man naxa gbilen taa kui.

E gbilenfe Antiyɔki Siriya bɔxi ma

²¹ Kuye to iba, Pɔlu nun Baranabasi naxa siga Deribe. E to gɛ kawandi tide taa kui, mixi gbege naxa findi Isa fɔxirabirɛɛ ra. Na xanbi e naxa gbilen Lisitire, Ikoniyon, nun Antiyɔki.

²² E nu Isa fɔxirabirɛɛ ralimaniya. E man nu e rasi e xa sabati danxaniya kui. E

nu a fala, «Won mu soma Ala xa mangɛya niini bun ma fo won xa tɔɔrɔ.»

²³ E naxa kuntigie sugandi danxaniyatɔɛ pama keren keren ma bɛ. E to gɛ salide nun sunde, e naxa e taxu Marigi ra, e nu danxaniyaxi naxan ma.

²⁴ Awa, e to Pisidiya igiri, e naxa fa Panfiliya.

²⁵ E naxa kawandi ti Pɛriga, e naxa goro Ataleya.

²⁶ E to keli menni, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Antiyɔki, e nu taxuxi Ala xa hinne ra dennaxɛ. E nu bara gɛ na wali birin nabade.

²⁷ E to so, e naxa danxaniyatɔɛ pama malan. E naxa fe birin dentɛgɛ sa e bɛ Ala naxan nabaxi e saabui ra, nun Ala danxaniya naadɛ rabixi si gbɛtɛɛ bɛ ki naxɛ.

²⁸ E nun Isa fɔxirabirɛɛ naxa bu e bore ra.

15

Darisalamu malanyi

¹ Mixi ndee naxee keli Yudaya, e naxa a fala Isa fɔxirabirɛɛ bɛ, «Xa wo mu wo sunna Annabi Munsa xa naamunyi ki ma, wo mu nɔma kiside.»

² Pɔlu nun Baranabasi naxa wɔyɛnyi xɔrɔxɔɛ fala e bɛ. E naxa nate tongo Pɔlu nun Baranabasi nun mixi ndee xa te Darisalamu xɛɛrae nun kuntigie maxɔrinde yi fe ma.

³ Danxaniyatɔɛ pama naxa e xɛɛ. E dangixi Fenisiya nun Samari ra tɛmui naxɛ, e naxa a masen mennikae bɛ, mixi naxee kelixi si gbɛtɛɛ ma, nee danxaniyaxi ki naxɛ. Yi masenyi naxa Isa fɔxirabirɛɛ rapɛlɛxin.

⁴ E to so Darisalamu, danxaniyatɔɛ pama nun xɛɛrae, nun kuntigie naxa e rasɛnɛ. Ala naxan birin naba e saabui ra, e naxa na yaba e bɛ.

⁵ Awa, Fariseni nde naxee nu bara danxaniya, e naxa keli, e nu fa a fala, a lanma nɛ si gbɛtɛ mixie xa sunna, e xa bira Annabi Munsa xa seriye fɔxɔ ra.

⁶ Xɛɛrae nun kuntigie naxa e malan e xa na fe mato.

⁷ E to na fe isɔnxɔ sɔnxɔ, Piyeri naxa keli, a a fala e bɛ, «N ngaxakerenyie, wo a kolon kafi tɛmui xɔnkuye Ala bara n

sugandi wo tagi, alako si gbete mixie xa xibaaru fanyi me n de ra, e xa danxaniya.

⁸ Awa, Ala naxan mixi sondonyi kolon, na bara seedeya raba e be, a a Xaxili Seniyenxi fi e ma alo won tan.

⁹ A mu mixi yo rafisa a boore be e tan nun won tan tagi, barima a bara e sondonyi raseniyen danxaniya ra.

¹⁰ Yakosi, munfe ra wo Ala matoma? Wo na kote doxofo Isa foxirabirsee xun, won benbae nun won tan mu naxan noma.

¹¹ Wo xa a kolon a won nakisixi Marigi Isa xa hinne nan na alo e tan fan.»

¹² Nama birin naxa dundu, e naxa e tuli mati Polu nun Baranabasi ra. Polu nun Baranabasi naxa a tagi raba booree be Ala kaabanakoe nun tonxumae naxee birin naba e saabui ra si gbete tagi.

¹³ E to ge woyende, Yaki naxa woyenyi tongo, a naxe,

¹⁴ «N ngaxakerenyie, wo wo tuli mati n na. Simon bara a yaba Ala mixie sugandima ki naxe sie ya ma, a xili sama naxee xun ma.

¹⁵ Namijonmee birin xa masenyi lanxi na nan ma. A sebexi,

¹⁶ «Na xanbi n fama ne Dawuda xa banxi biraxi rakelide.

N na yire kanaxie rafalama ne, n na rakelima ne,

¹⁷ alako mixi naxee luxi e xa no Marigi fende,

si gbete naxee birin findima n gbe ra.

¹⁸ Marigi xa masenyi nan na ki, naxan yi fe kolon kabi a folo, naxan yi fe birin nagirima.»

¹⁹ «Na na a ra, a mu lanma a xa findi fe xoxoxo ra si gbete be naxee wama birafe Ala foxo ra.

²⁰ Kono won xa bataaxe sebe e ma, e naxa see don naxee baxi serexe ra kuyee be. E man xa ba yene ma, a nun e naxa sube yufaxi don, e man naxa wuli min.

²¹ Barima kabi won benbae xa waxati, mixie na taa birin kui, naxee Annabi Munsa xa seriye xaranma salidee kui malabu loxo.»

²² Awa, xεεrae nun kuntigie nun danxaniyatoe pama birin naxa lan a ma e xa mixi ndee xεε Antiyoki, naxee Polu nun Baranabasi matima. E naxa Yudasi naxan

xili Barasaba, nun Silasi sugandi, xeme binyee ngaxakerenyie ya ma.

²³ E naxa bataaxe keren so e yi ra naxan sebexi, «Xεεrae nun kuntigie, naxee lanxi wo ngaxakerenyie ma, katarabi won ngaxakerenyie ma si gbete ya ma, naxee na Antiyoki, Siriya, nun Silisi, muxu bara wo xebu.

²⁴ Muxu bara a me a mixi ndee naxee kelixi muxu ya ma, muxu mu jungui saxi naxee ma, a nee bara wo rakontofili e xa woyenyi ra. E bara wo bope ifu.»

²⁵ «Na na a ra, muxu bara lan a ma muxu xa xεεrae xεε wo ma, sa Polu nun Baranabasi fari, muxu xanuntenyie,

²⁶ naxee bara mee e nii ra won Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

²⁷ Muxu bara Yudasi nun Silasi fan xεε, naxee yi fee tagi rabama wo be.

²⁸ Ala Xaxili Seniyenxi nun muxu tan bara lan a ma muxu naxa kote gbete doxo wo xun fo naxan daxa.

²⁹ A tan nan yi ki: Wo naxa sube don naxan baxi serexe ra kuyee be, nun sube yufaxie, wo naxa wuli fan min. Wo man naxa yene fan naba. Wo lan wo xa gbilen yi fe birin foxo ra. Wo salamu.»

³⁰ Awa, e to bara e jungu pama ma, e naxa siga Antiyoki, e naxa sa bataaxe so danxaniyatoe pama yi ra.

³¹ Ngaxakerenyie to a xaran, e naxa jlexin, e naxa limaniya.

³² Yudasi nun Silasi, naxee yati nu findixi namijonmee ra, e naxa e kawandi, e nu e ralimaniya woyen wuyaxi ra.

³³ Waxati nde to dangi, e ngaxakerenyie naxa e bepin bopesa kui gbilenfe e xεεmae ma.

³⁴ Kono Silasi tan naxa lu naa.

³⁵ Polu nun Baranabasi naxa lu Antiyoki, e nun e boore wuyaxi e nu fa mixie xaran, e man nu Marigi xa xibaaru fanyi kawandi ti.

Polu nun Baranabasi fatanfe

³⁶ Loxoe ndee to dangi, Polu naxa a fala Baranabasi be, «Won xa gbilen taa birin kui won Marigi xa masenyi kawandixi dennaxe, won xa a mato won ngaxakerenyie danxaniyatoe na ki naxe naa.»

³⁷ Baranabasi nu wama Yaya fan xan-infe, naxan xili Maraki.

³⁸ Kονο Pου naxa a fala a mu lan e xa mixi xanin e xun ma naxan keli e xun ma Panfiliya, a mu tin birade e φοχο ra e xa wali kui.

³⁹ Na lantareya naxa xορχο han a naxa findi fatanyi ra. Baranabasi naxa Maraki tongo, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

⁴⁰ E ngaxakerenyie to e taxu Marigi xa hinne ra, Pου naxa Silasi tongo, e naxa siga

⁴¹ Siriya nun Silisi boxie ma, e danxaniyatοε jamae ralimaniya.

16

Timote birafe Pου nun Silasi φοχο ra

¹ Pου naxa siga Deribe nun Lisitire. Isa φοxirabire nde nu na, a xili Timote. Yuwifi gine danxaniyatοε nde xa di nan nu a ra. A baba Girekika nan nu a ra.

² Lisitire nun Ikoniyon ngaxakerenyie nu a xili fanyi falama.

³ Pου to wa a xanife a xun, a naxa a sunna Yuwifie xa fe ra naxee nu na menni, barima birin nu a kolon a baba Girekika na a ra.

⁴ E naxa xεεραε nun Isa φοxirabiree kuntigi naxee nu na Darisalamu, e naxa nee xa nate masen danxaniyatοεε be na taae kui, e xa a rabatu.

⁵ Danxaniyatοε jamae xa danxaniya senbe xun nu masama, danxaniyatοε konti fan xun nu masa λοχο yo λοχο.

Pου laamatunyi tofe Tiroyasi

⁶ Ala Xaxili Seniyenxi to mu tin e xa kawandi ti Asi boxi ma, e naxa Firigiya nun Galati boxi igiri.

⁷ E to makοε Misi boxi ra, e naxa wa sofe Bitiniya, κονο Isa Xaxili mu tin e xa siga naa.

⁸ Awa, e naxa Misi igiri, e naxa goro Tiroyasi.

⁹ Κοε ra, Pου naxa laamatunyi to. Masedonka nde naxa keli, a fa a maxandi, «Fa Masedon boxi ma, i xa fa muxu mali.»

¹⁰ Pου laamatunyi to xanbi, muxu naxa la a ra a Marigi bara muxu xili xibaaru fanyi kawandife ra naa. Muxu naxa kata sigafe ra Masedon keren na.

Lidi xunxafe ye xορα

¹¹ Muxu to keli Tiroyasi, muxu naxa baki kunkui kui, muxu naxa muxu ya rafindi Samotirasi ma keren na. Na kuye iba, muxu naxa ti Neyapoli.

¹² Muxu to keli naa, muxu naxa siga Filipi, Masedon taa singe. E nu na Romakae xa mangeya nan bun ma. Muxu naxa saxanyi radangi na taa kui.

¹³ Malabu λοχοε, muxu naxa siga taa fari ma xure de ra, muxu dennaxe manoxun salide ra. Muxu to δοχο, muxu naxa woyen ginee ra naxee nu malanxi naa.

¹⁴ Gine nde nu na e ya ma naxan xili Lidi, gare dugi mati. Tiyatireka nan nu a ra. A gaaxu Ala ya ra. A to a tuli mati, Marigi naxa a boje rabi alako Pου naxan falama a xa so a xaxili ma.

¹⁵ A to a xunxa ye xορα, a nun a xa denbaya, a naxa muxu mayandi, «Xa wo sa laxi a ra n bara danxaniya Marigi ma, wo fa lu n ma banxi kui yi saxanyi.» A naxa muxu karaxan mayandi ra.

E na geeli kui Filipi

¹⁶ Muxu to nu sigama salide, konyi gine nde naxa fa muxu ya ra. Ninne kanyi nan nu a ra, pinne naxan xili Tine, naxan se matoma. Na gine nu naafuli xungbe rasoma a kanyie ma.

¹⁷ A naxa so birafe muxu φοχο ra, Pου nun muxu tan. A nu sonxοε rate, «Yi mixie Ala Xili Xungbe Kanyi xa konyie nan e ra. E wo tife kisi kira nan xon ma.»

¹⁸ A naxa na raba xi wuyaxi. Pου to xονο, a naxa a ya rafindi, a naxa a fala pinne be, «N bara i yamari Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, gbilen yi gine φοχο ra.» Ninne naxa gbilen a φοχο ra keren na.

¹⁹ Na konyi gine kanyie to a to e xa geeni bara kana, e naxa Pου nun Silasi suxu. E naxa e xanin kiitisae yire.

²⁰ E naxa e dentεge kiitisae be, e naxe, «Yi mixie nan won ma taa ya isofe.

²¹ Yuwifi nan e ra naxee naamunyie xa fe masenma won mu tinxi naxee ra, won tan Romakae.»

²² Nama fan naxa keli e ra, nun kiitisae. E naxa e makoyen, e naxa yaamari fi e xa e bonbo luxusinyi ra.

²³ E to γε e bonbode, e naxa e woli geeli kui. E naxa kōsibili yamari a xa e kanta a fanyi ra.

²⁴ Na kōsibili to na yaamari soto, a naxa Pōlu nun Silasi sa geeli kui, a yolonxonyie sa e ma.

²⁵ Kōε tagi to a li, Pōlu nun Silasi nu Ala maxandife, e nu Ala matoxofe beeti ra. Geelimanie nu e xui mexi.

²⁶ Bōxi naxa seren keren na, geeli sanbunyi naxa a ramaxa. Na temui kerenyi kui, naade birin naxa rabi. Geelimanie birin xa yolonxonyie naxa mabolon.

²⁷ Kōsibili naxa xunu. A to geeli naade to e rabixi, a naxa a xa santidegema bendun a tεε a xa a yete faxa, a μoxo a ma a geelimanie nu bara e gi.

²⁸ Kōno Pōlu naxa sonxo a xui itexi ra, «I naxa fe xone niya i yete ra, muxu birin na be.»

²⁹ Awa, kōsibili to te maxili, a naxa so mafuren. A naxa a xinbi sin Pōlu nun Silasi bun ma, a serenma.

³⁰ A naxa e ramini, a e maxorin, «Marigie, a lanma n xa munse raba alako n xa kisi?»

³¹ Pōlu nun Silasi naxa a yaabi, «I xa danxaniya Marigi Isa ma. Na nan a toma i kisima, i tan nun i xa denbaya.»

³² E naxa Marigi xa woyenyi masen a be a nun a xa mixie.

³³ A naxa e xanin a xun ma keren na kōε kui, a naxa e xa fie yae xa. Na waxati yati a naxa xunxa ye xōra, a tan nun a xa mixi birin.

³⁴ A naxa e yigiya a xa banxi kui, a man fa donse fi e ma. A naxa jlexin a fanyi ra, a nun a xa denbaya birin barima e bara danxaniya Ala ma.

³⁵ Kuye to iba, kiitiseae naxa soorie xεε e xa sa a fala kōsibili be a xa na mixie rabolo.

³⁶ Kōsibili naxa a fala Pōlu be, «Kiitiseae bara xεera ti a wo xa rabepin. Awa, yakosi wo mini, wo xa siga bojesa kui.»

³⁷ Kōno Pōlu naxa a fala soorie be, «Muxu tan naxee findixi Romakae ra, e bara muxu sa geeli e mu muxu makiiti. E naxa muxu sa geeli, yakosi e wama muxu raminife gundo ra? Na mu lanma feo! E yete yati nan fama muxu rabolode.»

³⁸ Soorie naxa yi woyenyie ragbilen kiitiseae ma. E to a με a Romakae nan e ra, e naxa gaaxu.

³⁹ E naxa fa e mayandi, e e rabolo. E fan naxa e maxandi a e xa keli na taa.

⁴⁰ E to mini geeli kui, e naxa so Lidi xonyi. E to bara γε e ngaxakerenyie ralimaniyade, e naxa siga.

17

E sigafe Tesaloniki

¹ Pōlu nun Silasi to dangi Anfipoli nun Apoloniya ra, e naxa so Tesaloniki taa kui, Yuwifie xa salide nde nu na dennaxe.

² Pōlu naxa so naa alo a darixi naxan na. Malabu loxoε xi saxan bun ma, e nun Pōlu naxa Kitaabui xa fe fala.

³ A nu a tagi raba e be a a lanma Ala xa Mixi Sugandixi xa tooro ki naxe, a man xa keli faxe ma. A naxa a fala, «Isa, n naxan ma fe falafe wo be yi ki, a tan nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.»

⁴ Ndee naxa la a ra e ya ma. E naxa bira Pōlu nun Silasi foxo ra. Girekika gbegbe fan naxee nu gaaxuxi Ala ya ra, nee fan naxa la a ra, e nun gine hagige gbegbe.

⁵ Kōno Yuwifi toonexi ndee naxa mixi jpaaxi ndee tongo e xa jama ya iso taa kui. E naxa siga Yason xonyi Pōlu nun Silasi fende alako e xa e xanin kiitiseae xon ma.

⁶ E to mu e to, e naxa Yason nun a ngaxakerenyie ndee mabendun na taa kiitiseae yire. E nu sonxoε rate, e naxe, «Yi mixie naxee dunija ifuma, e bara fa be fan. Yason bara e yigiya.

⁷ E birin Romaka mange xa woyenyi nan gbesen bama, e man a falama a mange gbete nde na naxan xili Isa.»

⁸ E naxa jama nun kiitiseae bojε rate na woyenyie ra.

⁹ Beenun e xa Yason nun a booree bepın, fo e to kobiri ba.

E sigafe Beere taa

¹⁰ Na kōε ra, e ngaxakerenyie naxa Pōlu nun Silasi rasiga Beere taa. E to so naa, e naxa so Yuwifie xa salide kui.

¹¹ Na Yuwifie xaxili nu matinse dangi Tesalonikikae ra. E jnan gbata ne na masenyi kolonde, e man Kitaabui kui mato loxoε yo loxoε alako e xa a kolon e naxan falama e be xa nondi yati nan a ra.

12 Yuwifia wuyaxi naxa danxaniya e ya ma, nun Girekika gine gorobone wuyaxi, nun xeme wuyaxi.

13 Kono Yuwifia Tesalonikikae to a kolon a Polu na Ala xa woyenyi kawandife Beere taa fan, e naxa fa naa, e fa pama ya iso.

14 Awa, danxaniyatose naxa Polu tongo keren na, e naxa siga a ra baa fe ma, kono Silasi nun Timote naxa lu Beere taa.

15 Naxee Polu mati, e naxa siga a ra han Aten. Na xanbi e naxa gbilen e jungui ra Silasi nun Timote xon ma, e xa Polu li sinnanyi ma Aten.

Polu kawandi tife Aten

16 Polu nu Silasi nun Timote mamefe Aten. A baje naxa mapaaxu a ra na taa xa kuyee xa fe ra.

17 Na kui, a naxa de masara e nun Yuwifia ra, a nun mixie naxee gaaxuxi Ala ya ra salide kui. A man naxa woyen mixie ra a naralanma naxee ra malan yire taa kui loxo yo loxo.

18 Epikuri nun Sitoyisi karamoxoe naxa so woyenfe Polu ra, e nu a fala, «Yi woyenla munse falafe?» Ndee to Polu xui me a Isa xa xibaaru masenma, a man nu fa marakeli fee falafe, e naxee, «A luxi ne alo a ala gbete nan ma fee falama.»

19 Awa, e naxa a tongo, e naxa siga a ra Areyopago malan yire, e naxa a maxarin, «Yi lonni neene i naxan masenma, muxu noma a kolonde di?»

20 Barima muxu fe neene nan mefe yi ki, muxu wama na fasari nan kolonfe.»

21 Atenkae nun xaje naxee sabatixi Aten, e nu darixi e tuli matife ra woyen neene ra naxee masenma.

22 Polu naxa ti Areyopago tagi, a naxa a fala, «Atenkae, n bara a to diinela yati yati nan wo ra.

23 N bara see to wo naxee batuma. N man bara serexebade nde to, a sebexi naxan ma, «Ala naxan mu kolonxi!» Wo naxan batuma, a fa lu wo mu a kolon, n na nan ma fe masenfe wo be.

24 Ala naxan dunija daaxi, a nun se naxan birin na a kui, a tan naxan koore nun boxi Marigi ra, a mu sabatixi banxi kui mixi belexe naxan nafalaxi.

25 A hayi mu na see ma adama naxan xaninma a xon ma. A tan nan baloe nun jengi nun se birin fima mixi ma.

26 A tan nan a niya mixi birin xa mini benba keren fate. A naxa e rasabati boxi birin ma. A man naxa e xa waxati nun e lude naaninyie sa,

27 alako e xa Ala fen, e xa kata a kolonde, hali a to mu makuya won na.

28 Wo xa lonnilae yati fan bara a fala, «Won baloxi a tan ne, won fe birin nabama a tan nan saabui ra, nun won minixi a tan ne. A bonsoe nan won na.»

29 Awa xa won kelixi a bonsoe ne, a mu lanma won xa a mapoxun a Ala maniyaxi xema, gbeti, xa na mu geme nan na, mixi belexe naxan solixi e xaxili ra.

30 Ala mu nu na fe kolontareya temui matoxi, kono yakosi a bara a fala mixi birin be, yire birin, e xa tuubi,

31 barima a bara loxoe keren sugandi, a fama dunija makiitide naxan ma tinxinyi ra, mixi nde saabui ra a bara a ragiri naxan ma. A bara na kanyi matonxumaxi rakeli faxamixie ya ma.»

32 E to yi fe me, fa a fala mixi kelima faxe ma, ndee naxa so a mayelefe. Ndee naxa a fala, «Muxu fama muxu tuli matide i ra loxoe gbete.»

33 Awa, Polu naxa mini e ya ma.

34 Ndee naxa lu a mabiri ra, e naxa danxaniya, alo Denisiyo, naxan nu na Areyopago mixie ya ma, nun gine nde naxan xili Damarisi, e nun mixi gbete ra.

18

E sigafe Korinti

1 Na xanbi, Polu naxa keli Aten, a naxa siga Korinti.

2 A naxa Yuwifia keren li naa, a xili Akila, Pontuka nan a ra. A nu baxi fade keli Itali a nun a xa gine Pisisila, barima Kilodi nu bara Yuwifia birin yaamari e xa mini Roma. Polu naxa kafu e ma,

3 barima e nu wali keren nan nabama, kiri banxi rafalafe. A naxa lu e xonyi, e nu wali naa.

4 Polu nu woyenma salide kui malabu loxoe birin. A nu Yuwifia nun Girekikae radanxaniya.

5 Silasi nun Timote to so, keli Masedon, Polu naxa a yete fi kawandi rabafe

gbansan ma. A nu a fala Yuwifie be a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

⁶ Kɔnɔ Yuwifie to na matandi konbi ra, Pɔlu naxa a xa donma ikonkon tɔnxuma ra, a naxa a fala e be, «Xa wo lɔe, wo tan nan fɔxi na na ra. N tan bara na kote ba n xun. Yakɔsi n sigama ne si gbete ma.»

⁷ A to keli naa, a naxa so mixi nde xɔnyi, a kanyi xili Titi Yusutu, a gaaxu Ala ya ra. A xa banxi nu na salide fe ma.

⁸ Na temui, Kirisipu salide xunmati naxa danxaniya Marigi ma a nun a xa denbaya birin. Korintikae wuyaxi naxee nu Pɔlu xui mexi, e fan naxa danxaniya, e naxa e xunxa ye xɔra.

⁹ Marigi naxa a fala Pɔlu be laamatunyi ra kɔe kui, «I naxa gaaxu muku! Wɔyen! I naxa dundu,

¹⁰ barima n na i fɔxɔ ra. Mixi yo belexe mu i lima a xa fe paaxi raba i ra, barima mixi gbege na n be yi taa kui.»

¹¹ Pɔlu naxa lu naa je keren kike senni. A nu Korintikae xaran Ala xa masenyi ra.

¹² Galiyon to nu na Akayi mange ra, Yuwifie naxa yanfanteya xiri Pɔlu xun, e naxa a xanin kiitisaе yire.

¹³ E naxa a fala, «Yi di nan mixie kui isoma e xa Ala batu ki gbete naxan mu seriye ki ra.»

¹⁴ Pɔlu to wɔyen fɔlɔ, Galiyon naxa a fala Yuwifie be, «Xa a sa li tinxintareya na a ra, xa na mu a ra wali kobi nde, n n tuli matima ne wo ra nu,

¹⁵ kɔnɔ xa a sa li boore matandi na a ra wɔyenyi ma, xa na mu a ra xilie ma, a nun wo xa seriye ma, na na wo tan nan ma. N mu wama findife na fe makiitima ra.»

¹⁶ Na kui, a naxa e keru kiiti banxi kui.

¹⁷ Nama naxa salide xunmati Sositene suxu, e a bonbo kiiti banxi tande ma, kɔnɔ Galiyon mu e hansa.

E gbilenfe Antiyoki

¹⁸ Pɔlu to bu Korinti ki fanyi ra, a naxa keli a ngaxakerenyie xun ma. A naxa baki kunkui kui a nun Pisisila nun Akila, e siga Siriya. A naxa a xunyi bi Senxereya, barima a nu bara laayidi tongo Ala be.

¹⁹ E to so Efese, Pɔlu naxa a jereboore lu naa. A naxa so salide kui, e nun Yuwifie naxa sumun.

²⁰ E naxa a mayandi a xa bu naa,

²¹ kɔnɔ na mu a xunyi suxu. A naxa a juntu e ma. A naxe, «Fo n xa sa sali Darisalamu ne. Xa Ala tin, n man fama wo xɔnyi.»

²² Awa, a naxa baki kunkui kui, a keli Efese, a siga Sesare. A to ge danxaniyatɔe nama xeebude, a naxa goro Antiyoki.

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

²³ Pɔlu to bara saxanyi radangi Antiyoki, a naxa kira tongo, a naxa Galati nun Firigiya bɔxi birin isa, a nu Isa fɔxirabiree ralimaniya.

²⁴ Apolosi, Yuwifie nde naxan barixi Alesandire, a naxa Efese li. A nu fata wɔyende, a Kitaabui fan kolon.

²⁵ A nu xaranxi Marigi xa kiraya ra. A naxa Isa xa fe masen a fanyi ra, kɔnɔ a nu Yaya xa xaranyi nan gbansan kolon xunxa tife ye xɔra.

²⁶ A naxa so wɔyenfe a rawasaxi ra salide kui. Akila nun Pisisila to a xui me, e naxa kafu a ma alako e xa Ala xa kiraya masen a be a ki ma.

²⁷ Na xanbi a to nu wama dangife Akayi, a ngaxakerenyie naxa a ralimaniya. E naxa bataaxe sebe Isa fɔxirabiree ma a e xa a rasene. A xa sigе naxa findi fe fanyi ra danxaniyatɔe be Akayi bɔxi ma, naxee danxaniya Ala xa hinne saabui ra.

²⁸ Apolosi naxa Yuwifie matandi senbe ra kene ma, a naxa a masen Kitaabui ra a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

19

Pɔlu sigafe Efese

¹ Apolosi nu na Korinti. Pɔlu to bara ge Asi fuge biri isade, a naxa fa Efese. A to naralan Isa fɔxirabiree ndee ra,

² a naxa e maxɔrin, «Wo bara Ala Xaxili Seniyenxi soto wo to danxaniya?» E naxa a yaabi, «Muxu jan mu nu na me sinden xa Ala Xaxili Seniyenxi na na.»

³ A naxa e maxɔrin, «Wo wo xunxa ye xɔra munfe ma?» E naxa a yaabi, «Muxu bara muxu xunxa ye xɔra alo Yaya a masenxi ki naxe.»

⁴ Awa, Pɔlu naxa a fala, «Yaya nu mixi xunxama ye xɔra ne tuubi xa fe ra. A nu a fala mixie be, e xa danxaniya mixi nde ma naxan fama a tan xanbi ra. Na nan lanxi Isa ma.»

⁵ Na masenyi ma e naxa e xunxa ye xɔɔra Marigi Isa xili ra.

⁶ Pɔlu to a belexe sa e ma, Ala Xaxili Seniyenxi naxa fa e ma. E naxa so xui gbete falafe, e man nu Ala xa masenyi fala.

⁷ E birin nalanxi, xeme fu nun firin nan nu e ra.

⁸ Na dangi xanbi, Pɔlu naxa so salide kui, a kawandi ti. A nu fe tagi raba e be Ala xa mangeya niini xa fe ra kike saxan bun ma. A nu kata a xa mixie no naxee tuli nu matixi a ra.

⁹ Kono ndee xaxili nu xoxoxo, e mu la a ra. E naxa Marigi xa kira bexu jama ya i. Pɔlu naxa mini e ya ma, a naxa Isa foxirabiree tongo a xun, alako a xa e xaran lɔxo yo lɔxo Tiranusi xa xarande kui.

¹⁰ Na naxa siga han je firin. Yuwifie nun Girekika naxee birin nu sabatixi Asi, e Marigi xa masenyi rame na nan kui.

¹¹ Ala nu kaabanako xungbee rabama Pɔlu belexee ra

¹² han e nu dugi nun xunxurie sa furemae ma, Pɔlu nu bara din naxee ra. Fure nu ba ne e ma, jinne nu mini mixie i.

Seba xa Die

¹³ Yuwifie ndee naxee jinne raminima mixie yire birin, e naxa kata Marigi Isa xili rawalide jinne kanyie be. E a fala, «N bara wo yaamari Isa xili ra Pɔlu naxan xa fe kawandima.»

¹⁴ Seba, Yuwifie serexedube kuntigi nde, xa di solofere nan nu na fe rabama.

¹⁵ Jinne naxa e yaabi, «N Isa nun Pɔlu kolon, kono n mu wo tan kolon feo!»

¹⁶ Na jinne kanyi naxa bagan e ma, a naxa e bonbo han e naxa e gi banxi kui e rageli nun e maxoxoxi ra.

¹⁷ Yuwifi nun Girekika naxee birin nu sabatixi Efese, e naxa na fe kolon. Gaaxui naxa e birin suxu. Marigi Isa xili dariye naxa mate.

¹⁸ Danxaniyatɔe wuyaxi naxa fa, e naxa e ti e xa yunubie ra, e naxa e xa fe jaaxi birin fala kene ma.

¹⁹ Duuree fan naxa fa e xa bukie ra, e naxa e gan birin ya xori. E naxa bukie sare konti, kobiri kole wulu tongo suuli nan nu a ra.

²⁰ Marigi xa masenyi nu yiriwama na ki ne senbe ra.

Girinbanyi birafe Efese

²¹ Yi fee to dangi, Pɔlu naxa nate tongo a xa siga Darisalamu. Na biyaasi kui fo a xa Masedon nun Akayi boxi ibolon. A naxa a fala, «N na siga Darisalamu, fo n xa Roma fan li.»

²² A naxa a malima firin xee Masedon, Timote nun Erasito, kono a tan naxa lu Asi sinden.

²³ Na temui sonxoe xungbe naxa raba naa Marigi xa kira xa fe ma.

²⁴ Xabui nde, naxan xili Demetiri, a nu ala Aritemi xa salide misaali lanmadi yailanma gbeti ra. Na xabui molie nu kobiri gbegbe sotoma na wali kui.

²⁵ A naxa a walibooree malan, a a fala e be, «Wo a kolon, won baloxi yi wali nan kui.

²⁶ Wo bara a to, wo bara a me, yi Pɔlu bara mixi gbegbe madaxu Asi boxi birin ma, Efese gbansan xa mu a ra. A naxe a alae naxee rafalaxi mixie belexe ra, a ala mu e ra.

²⁷ Na kui won ma wali fama ne xili naaxi sotide. Won ma ala Aritemi xa salide fan xun nakanama ne. Nde bama ne Aritemi xa binye ra Asi boxi nun dunija ma.»

²⁸ A to na fala, e naxa xono, e naxa so sonxoe ratefe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

²⁹ Taa birin ya naxa iso. E naxa Gayu nun Arisitaraki, Pɔlu jereboore Masedonkae, xanin malande xungbe kui.

³⁰ Pɔlu naxa wa sigafe naa, kono Isa foxirabiree mu tin.

³¹ A booree Asikae xunmatie fan naxa xera ti Pɔlu ma, e a mayandi a naxa siga malan yire.

³² Ndee nu sonxoma e gbe ki ma. Booree fan sonxoma e gbe ki. Lantareya nu na malanyi ya ma. Mixi wuyaxi mu nu a kolon e malanxi fe naxan ma.

³³ Awa, Yuwifie naxa Alesandire tutun yare a xa woyen. A naxa jama masabari a belexe ra alako a xa masenyi ti.

³⁴ Kono, e to a kolon a Yuwifi nan a ra, e birin nalanxi naxa sonxoe rate leri firin bun ma. E naxe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

³⁵ Na xanbi, taa kuntigi nde naxa pama masabari, a naxa a fala, «Efesekae, dunija birin a kolon a Efese taa nan Aritemi xa salide kantama a nun Aritemi maniye, naxan goroxi keli koore ma.

³⁶ Mixi yo mu na matandima. A lanma wo xa dundu. Wo naxa gbata fefe rabade.

³⁷ Wo bara fa yi mixie ra be, konɔ e mu Aritemi mupa, e mu a konbi.

³⁸ Xa Demetiri nun a walibooree wama mixi nde kalamufe, e xa na masen kiitisae be kiiti loxoɛe.

³⁹ Xa wo wama fe gbete nan xɔn, na fan ya ibama won ma malan loxoɛe.

⁴⁰ E nɔma won suxude won ma bojete ma naxan dangixi to, barima nɔndi yo mu na won be yi malanyi rabafe ma.» A to ge, a naxa malanyi rayensen.

20

A sigafe Masedon nun Gireki boxie ma

¹ Soɔxoɛ to bara pɔn, Pɔlu naxa Isa foxirabiree malan e rasife ma. A to a pungu e ma, a naxa siga Masedon.

² A naxa na boxi isa, a nu Isa foxirabiree rasi marasi wuyaxi ra. Na dangi xanbi, a naxa siga Gireki boxi ma.

³ A to lu naa kike saxan, a naxa wa sigafe Siriya kunkui kui, konɔ Yuwifie nu bara yanfanteya yailan a xili ma. Na kui, a naxa nate tongo a xa gbilen Masedon kira ra.

⁴ Naxee a mati han Asi nee nan yi ki: Sopateri, Beereka Pirusi xa di, Arisitaraki nun Sekondu Tesalonikikae, Gayu Deribeka nun Timote, Tikike nun Tirofimo Asikae.

⁵ Nee naxa ti yare, e naxa sa muxu mame Tiroyasi.

⁶ Taami Lebinitare Sali loxoɛe dangi xanbi, muxu naxa baki kunkui kui Filipi. Beenun xi suuli, muxu naxa e li Tiroyasi. Muxu naxa lu naa xi solofere.

Pɔlu Eyutiki rakelife faxe ma

⁷ Sande loxoɛe muxu naxa malan taami igirafe ra. Pɔlu naxa kawandi ti Isa foxirabiree be han koɛe tagi. A lan ne a xa siga kuye na iba.

⁸ Lanpui gbege nu na na koore banxi kui, muxu nu malanxi dennaxe.

⁹ Segetala nde naxan xili Eyutiki nu doxoɔxi wunderi ra. Pɔlu xa kawandi xon to kuya, xi xoli naxa a suxu a fanyi ra, a bira boxi ma kelife banxi deki saxan nde. E naxa a li, a bara faxa.

¹⁰ Pɔlu to goro, a naxa a felen a xun. A naxa a tongo, a a fala e be, «Wo naxa kontofili, barima a mu faxaxi.»

¹¹ Pɔlu to te, a naxa taami igira, a naxa a don. A man naxa woyen han geesege. Na geesege, a naxa siga.

¹² Danxaniyatɔɛe naxa segetala xanin a piye ra bojesa kui.

Pɔlu a pungufe Efesekae ma

¹³ Muxu naxa kunkui bela rakeli sigafe ra Asosi Pɔlu ya ra alo muxu lanxi a ma ki naxe. A naxa wa sigafe a sanyi ra.

¹⁴ A to muxu li Asosi, muxu naxa a baki kunkui kui sigafe Mitileni.

¹⁵ Keli menni, muxu naxa siga baa kira ra. Na fan kuye iba, muxu naxa Kiyo li. Na xanbi, muxu naxa siga han Samosi. Na loxoɛe kuye iba, muxu naxa Mileto li.

¹⁶ Pɔlu nu bara nate tongo a xa dangi Efese mabiri alako a naxa bu Asi boxi ma. A nu gbataxi a xa so Darisalamu Xe Xabe Sali loxoɛe xa a sa sooneyama a be.

¹⁷ Pɔlu to Mileto li, a naxa xɛɛra ti a Efese danxaniyatɔɛe pama kuntigie xa fa.

¹⁸ E to fa a yire, a naxa a fala e be, «Wo a kolon n jɛɛɛxi wo tagi ki naxe. Kabi n so Asi,

¹⁹ n Marigi xa wali raba yete magoroe nan kui. N yaye bara mini, n bara tooro Yuwifie xa wali jaaxi saabui ra.

²⁰ Wo a kolon a n mu wo munafan se yo noxun wo ma. N bara kawandi ti wo be kene ma nun wo xa banxie kui.

²¹ N nu a falama ne Yuwifie nun Girekikae be e xa togondiya Ala ma, e xa danxaniya won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi ma.»

²² «Yakosi Ala Xaxili Seniyenxi wama ne n xa siga Darisalamu, konɔ n mu a kolon naxan sigama n soɔɔde naa.

²³ Taa birin kui Ala Xaxili Seniyenxi bara n nakolon a geeli nun toore fama ne n lide naa.

²⁴ Konɔ n nii tide yo mu na n be. N xa n ma xɛɛraya rakamali, n Marigi Isa naxan taxuxi n na. N xa findi Ala xa hinne

seedenoxoya ba ra, naxan findixi xibaaru fanyi ra.»

²⁵ «Yakosi n a kolon wo mu n yatagi toma sonon, wo tan naxee birin wo tuli matixi n ma kawandi ra, Ala xa mangeya niini xa fe ra.

²⁶ Na na a ra, n a falama wo be to, wo xa kote yo mu na n xun,

²⁷ barima n bara Ala sago birin masen wo be, n mu sese noxun wo ma.

²⁸ Awa, wo xa meeni wo yete ma a nun danxaniyatoe birin, Ala Xaxili Seniyenxi wo findixi naxee xa xunmati ra, alako wo xa meeni Marigi xa danxaniyatoe pama ma, a naxan sotoxi a yete wuli ra. Wo xa e kanta alo xurusee demadonyi goore kantama ki naxe.

²⁹ N na kolon, n na siga, mixi jaaxie fama ne sode wo tagi, alo wula baree soma goore ya ma ki naxe.

³⁰ Mixi ndee soma wo tagi, e xa xaranyi jaaxi ti alako e xa Isa foxirabiree bendun e ma.

³¹ Wo xa wo meeni. Wo xa ratu yi pe saxanyi bun ma n mu wo kawandife iti koe nun yanyi. N na birin nabaxi yaye nan kui.»

³² «Awa yakosi, n wo taxuma Ala ra nun a xa hinne masenyi ra, naxan noma senbe nun ke fanyi fide seniyentoe birin ma.

³³ N mu nu wama wo xa kobiri xa xon, xa na mu a ra wo xa xema, wo xa sosee.

³⁴ Wo yete yati a kolon a n wali yi belexee nan na alako n xa balo n nun n jerebooree.

³⁵ N bara a masen wo be mooli birin na, a won lan ne won xa wali alako won xa setaree mali. Wo xa ratu Marigi Isa xa woyenyi ma, a naxe, «Nexinyi na ki nan kui, dangife a sotofe ra.»

³⁶ A to ge woyende, a naxa a xinbi sin, e birin naxa Ala maxandi.

³⁷ E birin naxa so wafe. E naxa findigilin Polu konyi ma, e a masunbu.

³⁸ E sunnun ne barima a bara a fala e mu noma a tode sonon. E naxa a mati han kunkui de ra.

21

Polu sigafe Darisalamu

¹ Muxu to fatan, muxu naxa siga keren na Kosi kunkui kui. Na kuye iba, muxu

naxa siga Rodi. Muxu to keli Rodi, muxu naxa siga Patara.

² Muxu to kunkui to naa, naxan nu baa igirife sigafe Fenisiya biri ra, muxu naxa baki na kui.

³ Muxu to bara Sipiri suri to, muxu naxa dangi na ra koola ma, sigafe Siriya biri ra. Muxu naxa ti Tire alako kote xa ragoro.

⁴ Muxu naxa Isa foxirabiree ndee li naa. Muxu naxa xi solofere radangi e xonyi. Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro Isa foxirabiree ma, e xa a fala Polu be a naxa te Darisalamu.

⁵ Kono xi solofere kamali loxoe, muxu naxa kira tongo sigafe ra. E birin naxa muxu mati, a nun e xa ginee nun e xa die ra, han taa fari ma. Muxu naxa muxu xinbi sin baa de ra Ala maxandife ra.

⁶ Nungui to jon, muxu naxa baki kunkui kui. Booree tan naxa gbilen e xonyi.

⁷ Muxu naxa keli Tire sigafe ra Pitolomayi. Muxu naxa ngaxakerenyie xebu menni, muxu naxa fejen naa.

⁸ Na kuye iba, muxu naxa siga Sesare, Filipu xibaaru fanyi kawandila xonyi, naxan nu na mixi sugandixi solofere ya ma.

⁹ A xa di gine naani nu na naxee mu nu doxo xeme taa. E nu namijonme wali rabama.

¹⁰ Muxu to bara xi wuyaxi raba naa, Ala xa namijonme naxan xili Agabu, naxa fa muxu xonyi kelifa Yudaya.

¹¹ A naxa Polu xa beleti tongo, a naxa a yete kan sanyie nun a belexee xiri. A naxa a fala, «Ala Xaxili Seniyenxi yi nan masenxi. Xeme naxan gbe yi beleti ra, Yuwifie a xirima yi mooli nan na Darisalamu, e a so mixie yi ra naxee findi si gbete ra.»

¹² Muxu to na me, muxu nun naakae naxa Polu maxandi a naxa te Darisalamu.

¹³ A naxa muxu yaabi, «Munfe ra wo wama n bone manaaxufe wo yaye ra? N bara tin e xa n xiri Darisalamu, e xa n faxes, Marigi Isa xili xa fe ra.»

¹⁴ A to mu tin muxu xui suxude, muxu mu tin a karaxande. Muxu naxa a fala, «Marigi sago xa raba.»

¹⁵ Na loxoe to dangi, muxu naxa muxu yailan, muxu naxa te Darisalamu.

16 Isa fɔxirabirɛɛ ndee Sesarekae naxa muxu mati. E naxa muxu xanin Menason Sipirika xɔnyi, naxan findixi Isa fɔxirabirɛ ra a rakuya. A naxa muxu yigiya.

Pɔlu Yaki xɛɛbufe

17 Muxu to so Darisalamu, Isa fɔxirabirɛɛ naxa muxu rasene jɛlɛxinyi ra.

18 Na kuye iba, muxu nun Pɔlu naxa siga Yaki xɔnyi. Danxaniyatɔɛ jama kuntigi birin naxa e malan naa.

19 A to gɛ e xɛɛbude, Pɔlu naxa a xa wali dentɛgɛ sa Ala naxan nabaxi si gbɛtɛɛ tagi a saabui ra.

20 E to na mɛ, e naxa Ala matɔxɔ. E naxɛ, «Muxu ngaxakerenyi, i bara a to Yuwifii wulu wuyaxi bara danxaniya, kɔnɔ e man e tun nabɛxixi birafe Annabi Munsa xa seriye fɔxɔ ra.

21 Mixi ndee bara a fala e bɛ a i Yuwifii xaranma, naxee na si gbɛtɛɛ ya ma, a e xa gbilen Annabi Munsa xa seriye fɔxɔ ra, a e naxa e xa die sunna, a e naxa bira Yuwifii xa naamunyiye fɔxɔ ra.»

22 «Won na ma di? Siikɛ yo mu na, jama a kolonma nɛ a i bara fa.

23 Na na a ra, muxu naxan falama i bɛ i xa a raba. Mixi naani na muxu ya ma, naxee bara laayidi tongo Ala bɛ.

24 I xa kafu e ma, wo birin xa wo yetɛ raseniyeɛn, i man xa e sare fi, e xa e xunyi bi. Na na a ra birin a kolonma a mixie naxan falaxi i xun ma, wule na a ra. E xa a kolon i fan biraxi Annabi Munsa xa seriye nan fɔxɔ ra.

25 Muxu naxa nate tongo, muxu man fa na sɛbɛ. Danxaniyatɔɛɛ naxee keli si gbɛtɛɛ ma, e naxa sube don naxan baxi sɛrɛxɛ ra kuyee bɛ, nun sube yufaxie. E naxa wuli fan min. E man naxa yɛnɛ fan naba.»

26 Awa na kuye iba, Pɔlu naxa na mixie tongo, e naxa e yetɛ raseniyeɛn. Na xanbi a naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a xa a masen, maraseniyeɛnyi rakamalima lɔxɔɛ naxan ma, a nun sɛrɛxɛ naxan bama kankan bɛ.

Pɔlu safe geeli kui

27 Na xi solofere raɔnyi, Yuwifii Asikae to Pɔlu to hɔrɔmɔbanxi kui, e naxa jama birin ya iso, e man naxa Pɔlu suxu.

28 E nu sɔnxɔɛ rate, «Isirayilakae, wo muxu mali! Na xɛmɛ nan yi ki naxan kawandi jaaxi rabama yire birin mixi birin bɛ, Yuwifii, nun Annabi Munsa xa seriye, nun yi hɔrɔmɔbanxi xa fe ra. A man bara Girekikae raso hɔrɔmɔbanxi kui. Na bara yi yire seniyenxi findi yire seniyentare ra.»

29 E na fala nɛ barima e nu bara Pɔlu nun Tirofimo Efɛsɛka to e boore fɔxɔ ra taa kui. E naxa a maɔxun a Pɔlu a raso nɛ hɔrɔmɔbanxi kui.

30 Taa kui birin ya naxa iso. Mixie naxa fa e gi ra keli yire birin. E naxa Pɔlu suxu, e naxa mini a bubu ra tande ma. E naxa naadɛɛ ragali keren na.

31 E nu wama Pɔlu faxafe nɛ. Sɔɔri mange naxa a kolon Darisalamu birin ya isoxi.

32 Sɔɔri mange naxa sɔɔrie nun e xa xunmatie tongo, e siga Pɔlu fɔxɔ ra keren na. Nama to sɔɔrie to, e naxa ba Pɔlu bɔnbɔfe.

33 Awa, sɔɔri mange naxa yaamari fi e xa a xiri yɔlɔnxɔnyi firin na. A naxa maxɔrinyi ti fa nde a ra, nun a munfe rabaxi.

34 Nama sɛɛti nde sɔnxɔma e gbe ki, booree fan sɔnxɔma e gbe ki. A to mu nɔ fe fiixɛ sɔtɔde e ra sɔnxɔɛ xa fe ra, a naxa a fala e xa Pɔlu xanin sɔɔri banxi kui.

35 Pɔlu to ti banxi dɛ ra, sɔɔrie naxa a tongo jama xa jaaxui ma,

36 barima mixi gali nan nu biraxi e fɔxɔ ra, e nu fa a fala e xui itexi ra, «A xa faxa!»

Pɔlu a yetɛ xun mafalafe

37 E wama a rasofe sɔɔri banxi kui temui naxɛ, Pɔlu naxa sɔɔri mange maxɔrin, «I nɔma n sago sade n xa fe nde fala i bɛ?» Sɔɔri mange naxa a yaabi, «I Gireki xui mema?

38 I tan xa mu na Misiraka ra, naxan mixie ya iso yi dɔnxɔɛ ra, a naxa suute wulu naani xanin wula kui?»

39 Pɔlu naxa a yaabi, «Yuwifii nan n na, Tariseka. Na taa xungbe a munafanyi gbo Silisi bɔxi ma. N sago sa n xa wɔyɛn yi gali bɛ.»

40 Sɔɔri mange to a sago sa, Pɔlu tixi banxi tede dɛ ra, a naxa mixie masabari a belɛxɛ ra. Kuye naxa bolon yen! Pɔlu naxa wɔyɛn Eburu xui.

22

1 «N ngaxakerenyie, n babae, wo xa wo tuli mati n na, n xa n yete kan xun mafala.»

2 E to a me a Eburu xui falama, e naxa dundu dangi singe ra. Pɔlu naxa a fala,

3 «Yuwifi nan n na, n barixi Tarise ne, Silisi bɔxi ma, kɔnɔ n mɔxi be ne. Gamaliyeli naxa n xaran alako n xa bira won babae xa seriye fɔxɔ ra. Ala xa fe nu n bɔne suxuma alɔ a wo fan suxuma ki naxe to.

4 N mixie tɔɔɔ ne han n naxa e faxes, naxee nu biraxi Isa xa kira fɔxɔ ra. N naxa ginɛe nun xeme suxu, n naxa e sa geeli kui.

5 Serexedube kuntigi nun diine forie birin na n seedee ra. E naxa keedie so n yi ra katarabi e ngaxakerenyie ma Damasi alako n na danxaniyatɔee to, n xa e xiri, n xa fa e ra Darisalamu, n xa e paxankata.»

6 «N to makɔre Damasi ra yanyi tagi, yanbe xungbe naxa goro n ma kelife koore ma.

7 N naxa bira bɔxi. N naxa xui me naxan nu a falama n be, «Sɔlu, Sɔlu, munfe ra i n paxankatama?»

8 N naxa a yaabi, «Nde i ra, Marigi?» A naxa n yaabi, «Isa Nasaretika nan n na, i naxan paxankatafe.»

9 Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa yanbe to, kɔnɔ naxan nu wɔyɛnfe, e mu na tan xui me. Awa, n naxa a fala,

10 «N xa munse raba, Marigi?» Marigi naxa a fala n be, «Keli, i siga Damasi. Menni a fama falade i be i lan i xa naxan naba.»

11 N mu nu se toma na yanbe xa naiyalanyi saabui ra. Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa n belexe rasuxu han Damasi.»

12 «Awa, xeme nde naxan xili Ananiyasi, mixi tinxinxi na a ra Ala xa seriye ki ma, naxan nafanxi Damasi Yuwifie ma,

13 a naxa fa n yire. A naxa a fala, «N ngaxakerenyi Sɔlu, to ti.» N ya naxa rabi keren na, n naxa se birin to.

14 A naxa a fala, «Won babae Marigi Ala bara i sugandi i xa a sago kolon, i xa Tinxintɔe to, nun i xa a wɔyɛnyi me a tan yati de ra,

15 barima i findima a xa seede nan na mixi birin ya i, i fee naxee toxi nun i naxee mexi.

16 Yakɔsi, i munse mamefe? Keli, i xa i xunxa ye xɔɔra, i xa yunubi xa ba i ma, i xa Marigi xili maxandi.»

17 «N naxa gbilen Darisalamu. N to nu na Ala maxandife hɔɔmɔbanxi kui, n naxa laamatunyi to.

18 Marigi naxa a fala n be, «I xa mini mafuren Darisalamu, barima e mu tinma i xa seedeya ra n ma fe ra.»

19 N naxa a fala, «Marigi, e yati a kolon a n nu sigama salidee kui danxaniyatɔee fende alako n xa e sa geeli, n man xa e bɔnbɔ.

20 E to nu i xa seede Etiyen faxama, n tan yati nu na, n nu pɛlexinxi na ra. N tan nan man nu booree xa dugie suxuxi.»

21 Awa, Marigi naxa a fala n be, «Siga, n i xema yire makuye si gbetee ma.»

22 E naxa e tuli mati a xa masenyi birin na, han a yi wɔyɛnyi falaxi temui naxe. E fa gbelegbele, «Wo yi xeme faxes. A mu lan a xa balo.»

23 E naxa sɔnxɔe rate, e nu e xa donmae rate e ma, e nu xube ite kuye i.

24 Sɔɔri mange naxa a fala a e xa Pɔlu raso sɔɔri banxi kui, e man xa a bɔnbɔ luxusinyi ra alako e xa a kolon pama sɔnxɔma fe naxan ma.

25 E to nu a xirife alako e xa a bɔnbɔ, Pɔlu naxa sɔɔri mixi keme xunmati maxɔrin naxan nu tixi naa, «Seriye na wo yi ra naxan a masenxi a wo xa Rɔmaka bɔnbɔ luxusinyi ra hali a mu makiitixi?»

26 Sɔɔri keme xunmati to na me, a naxa sa sɔɔri mange rakolon. A naxe, «Yi xeme Rɔmaka lasiri na a ra. Won na ma di?»

27 Sɔɔri mange naxa fa, a naxa Pɔlu maxɔrin, «A fala n be xa Rɔmaka na i ra?» Pɔlu naxa a yaabi, «Iyo xe.»

28 Sɔɔri mange man naxa a fala, «N tan naafuli gbege nan baxi, n fa findi Rɔmaka lasiri ra.» Pɔlu naxa a fala a be, «N tan barixi lasiriya nan kui ne.»

29 Kabi na raba, naxee nu wama a bɔnbɔfe alako a xa wɔyɛn, e birin naxa e magbilen. Sɔɔri mange yete naxa gaaxu a kolonfe ra Pɔlu Rɔmaka na a ra, a naxan xiri yɔlonxɔnyi ra.

Yuwife Pɔlu makiitife

³⁰ Na kuye iba, sɔɔri mange to wa a kolonfe a fiixe ra Yuwife Pɔlu kalamuxi fe naxan ma, a naxa a fulun. A naxa yaamari fi, serexedube kuntigie nun Yuwifii kiitisee birin xa malan. A naxa Pɔlu ragoro, a ti e tagi.

23

¹ Pɔlu naxa a ya ti Yuwifii kiitisee ra. A naxa a masen, «N ngaxakerenyie, n naxan nabaxi han to, n a rabaxi n bɔɔɛ fiixe nan na Ala ya xɔri»

² Serexedube kuntigi, Ananiyasi naxa mixie yaamari, naxee nu na a fe ma, e xa a de ragarin.

³ Awa, Pɔlu naxa a fala a be, «Ala nan fama i tan bɔɔnbɔde. I luxi ne alo banxi naxan fari fiixe kɔɔɔ a kui nɔxɔxi. I bara wa n makiitife kiiti seriye ra, kɔɔɔ i to yaamari fixi e xa n bɔɔnbɔ, i bara seriye matandi.»

⁴ Naxee nu na a fe ma, e naxa a fala a be, «I Ala xa serexedube kuntigi nan konbima yi ki!»

⁵ Pɔlu naxa a fala, «N ngaxakerenyie, n mu nu a kolon xa serexedube kuntigi na a ra, barima a sebexi, «I naxa wɔyɛn kobi fala pama mange be.»»

⁶ Pɔlu to a kolon Sadusenie nun Farisenie nu na Yuwifii kiitisee xa malanyi kui, a naxa a fala a xui itexi ra, «N ngaxakerenyie, Fariseni nan n na. N baba fan Fariseni nan nu a ra. To n na kiiti banxi barima n laxi a ra Ala fama won nakelide faxe ma kiiti lɔxɔe.»

⁷ A to na fala, boore matandi naxa lu Farisenie nun Sadusenie tagi. Nama naxa itaxun.

⁸ Sadusenie tan be, mixi mu kelima faxe ma. E man mu laxi malekee nun jinnɛe xa fe ra. Kɔɔɔ Farisenie tan la nee birin xa fe ra.

⁹ Sɔɔnxɔe xungbe naxa mini. Seriye karamɔxɔ ndee Farisenie tagi e naxa wɔyɛn xɔɔxɔe fala. E naxɛ, «Muxu mu fefe paaxi yo rakɔɔsixi yi xeme ma. Temunde jinnɛe nde, xa na mu a ra maleke nde, nan wɔyɛnxi a ra.»

¹⁰ Sɔɔnxɔe to nu sigama gbo ra, sɔɔri mange naxa gaaxu e fa Pɔlu faxafe. A naxa sɔɔrie ragoro e xa Pɔlu tongo e tagi, e xa a xanin sɔɔri banxi kui.

¹¹ Na kɔe ra, Marigi naxa mini Pɔlu ma. A naxa a fala a be, «I xa limaniya barima i findima n ma seede nan na Roma alo i a rabaxi Darisalamu ki naxɛ.»

E lanyi xirife Pɔlu faxafe ra

¹² Kuye to iba, Yuwife naxa lanyi xiri kali ra, e naxa e dege, e naxa e min sinden, a fo e xa Pɔlu faxa.

¹³ Naxee na lanyi xiri, e nu dangi mixi tongo naani ra.

¹⁴ E naxa a masen serexedube kuntigie nun forie be, «Muxu bara muxu kali Ala ra, muxu mu sese donma sinden fo muxu xa Pɔlu faxa.»

¹⁵ Awa, yakɔsi, wo tan nun Yuwifii kiitisee xa mange mayandi a xa fa a ra alako wo xa a xa fe mato a fanyi ra. Na kui, muxu tan a faxama kira ra.»

¹⁶ Pɔlu maagine xa di naxa na yanfe kolon. A naxa siga sɔɔri banxi kui, a naxa na birin masen Pɔlu be.

¹⁷ Pɔlu naxa sɔɔri mixi keme xunmati nde xili, a naxɛ, «Yi segetala xanin sɔɔri mange xɔn ma, alako a xa fe nde fala a be.»

¹⁸ Sɔɔri keme xunmati naxa segetala tongo, a naxa a xanin sɔɔri mange xɔn ma. A naxɛ, «Pɔlu, geelimani nan n xilixi, a naxa n mayandi a n xa fa yi segetala ra i xɔn ma, a xa fe nde masen i be.»

¹⁹ Sɔɔri mange naxa segetala tongo, e naxa e mamini. Mange naxɛ, «I wama munse falafe n be?»

²⁰ A naxa a yaabi, «Yuwife bara lan a ma, e xa i maxandi i xa Pɔlu xanin Yuwifii kiitisee yire, alako e man xa maxorinyi nde ti a ma.»

²¹ I naxa i tuli mati e ra, barima mixi tongo naani nun nde bara yanfe xiri a xun e ya ma. E bara e kali a e mu sese donma, e mu sese minma a fo e na Pɔlu faxa temui naxɛ. Yakɔsi e bara ge e yailande, e fa i sago nan mamefe.»

²² Sɔɔri mange naxa segetala rabolo, a naxa tonyi dɔxɔ a ma, fa fala, a fe naxan falaxi a be, a naxa na fala mixi yo be.

E Pɔlu xesfe Mange Felisi xɔn

²³ A naxa sɔɔri mixi keme xunmati firin xili, a naxa a fala e be, «Wo sɔɔri keme firin yailan, sɔɔri soe ragie tongo solofere, nun xali woli keme firin. Wo xa e yailan sigafe ra Sesare to kɔe ra.»

24 Wo xa soe nde yailan Pɔlu be, alako a xa mange Felisi li hεeri kui.»

25 Sɔɔri mange naxa yi fe sebe bataaxe ra.

26 «N tan Kilodi Lisiya, i tan Mange Felisi mafanxi, n bara i xεebu.

27 Yi xεme Yuwifie nan a suxuxi. E naxa wa a faxafe. N to a kolon a Rɔmaka na a ra, n nun sɔɔrie naxa fa, muxu naxa a ba e yi.

28 N to wa a kolonfe e a suxuxi naxan ma, n naxa siga a ra e xa kiitisae yire.

29 N naxa a li e a kalamuxi e xa seriye xa fe nan ma, kɔnɔ a mu fe kobi yo rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a xa sa geeli kui.

30 N to bara a me a Yuwifie bara gali malan a xili ma, n naxa a rasanba i ma keren na. N a kalamumae rakolonma e yete kan xa sa a kalamu i xɔn a xa fe ra. Wo salamu.»

31 Sɔɔrie naxa Pɔlu tongo alo e yamarixi ki naxe. E naxa a xanin kɔe ra han Antipatiri.

32 Na kuye iba, sɔɔrie naxa gbilen sɔɔri banxi. Soe ragie naxa Pɔlu tongo.

33 E to so Sesare, soe ragie naxa bataaxe nun Pɔlu so mange yi ra.

34 Mange to ge bataaxe xarande, a naxa Pɔlu maxɔrin a keli dennaxe. A to bara a me a Silisika na a ra, a naxa a fala,

35 «N fama ne i makiitide i tɔɔnegelae na fa temui naxe.» A naxa yaamari fi e xa Pɔlu xanin geeli banxi Herode naxan tixi.

24

Felisi kiiti safe Pɔlu xa fe ra

1 Xi suuli dangi xanbi, Ananiyasi, naxan findixi serexedube kuntigi ra, nun forie naxa fa e nun xunmafale nde, naxan xili Teritulo. E naxa Pɔlu kalamu mange xɔn ma.

2 E to Pɔlu xili, Teritulo naxa so a tɔɔnegefe yi masenyi ra.

«Felisi mange fanyi, yi bɔxi birin dɔxɔxi bɔnesa kui i xa fe kolonyi nun i xa xaxili fanyi nan saabui ra.

3 I bara muxu raseewa hεeri xungbe ra.

4 N mu wama i rabufe, kɔnɔ n bara i maxandi i xa i tuli mati muxu xa masenyi ra dondoronti.

5 Muxu bara a to yi xεme mixi jaaxi na a ra. A Yuwifie tagi isoma naxee na dunija birin. A tan nan na Isa Nasaretika xa pama xunyi ra.

6 A man naxa wa hɔrɔmɔbanxi maberefe. Muxu naxa a suxu. Muxu naxa wa a makiitife muxu xa seriye ki ma,

7 kɔnɔ sɔɔri mange Lisiya naxa fa, a naxa a ba muxu yi senbe xungbe ra.

8 A naxa a kalamulae yaamari e xa fa i xɔn ma. Xa i fan Pɔlu maxɔrin, i fama a kolonde muxu a suxuxi fe naxan ma.»

9 Yuwifie naxa tin na masenyi ra, e fan naxa a fala a na na ki ne.

10 Mange naxa Pɔlu yaamari a fan xa wɔyen. Pɔlu naxa a masen a be, «N a kolon, yi bɔxi makiitima nan i ra kabi je wuyaxi. Na kui, n nan ma fe xunmafalama ne i be lanlanteya kui.

11 Xi fu nun firin mu dangi kabi n naxa siga Darisalamu salide.

12 E mu nu muxu nun mixi li sɔnxɔ ra hɔrɔmɔbanxi kui, xa na mu a ra salide xunxurie kui. N mu sɔnxɔe ratexi taa kui, n mu gali kui isoxi.

13 E mu nɔma sese masende, e n kalamuma naxan ma.

14 N naxan masenma i be na nan ya. N nan n benbae Marigi Ala nan batuma alo Isa xa kira a masenxi ki naxe, e a falama kira naxan be a wule kira. Naxan sebexi Tawureta Munsa nun namijɔnmee xa Kitaabui kui, n la na birin na.

15 N laxi Ala xa masenyi ra naxan masenxi a tinxintɔee nun tinxintare birin fama ne kelide faxe ma. Yuwifie fan laxi na ra.

16 Na nan a toxi n nan n yete karaxanma alako n xa n ma simaya radangi bɔje fiixe kui Ala nun mixie tagi.

17 N mu nu na be je wuyaxi bun ma, kɔnɔ yakɔsi n faxi harige nde ra n bɔnsɔe be. N fan faxi serexe bade Ala be.

18 E n lixi na temui ne hɔrɔmɔbanxi kui, n seniyenxi, gali mu na n fɔxɔ ra, sɔnxɔe yo fan mu keli n saabui ra.

19 Kɔnɔ Yuwifi nde naxee keli Asi bɔxi ma, e mu tin n ma fe ra. E tan xa e yete masen i be, xa fe nde na e be n ma fe ra.

20 Xa na mu a ra naxee na be, e xa a masen i be e n toxi fe jaaxi naxan xun, n to siga Yuwifi kiitisae yire.

21 N woyenyi naxan falaxi e tagi na nan ya: «Wo n makiitima ne to barima n laxi a ra Ala fama ne mixi faxaxie rakelide.»

22 Felisi naxan nu Isa xa kira kolon a fanyi ra, a naxa e xa fe sa sinden. A naxe, «Mange Lisiya na fa, n wo xa fe matoma.»

23 A naxa soori mixi keme xunmati yamari a xa Polu kanta, a naxa a tooo, a man naxa a xa mixi yo raton fe fanyi rabafe ra a be.

24 Xi ndee to dangi, Felisi nun a xa gine Dirusila, naxan na Yuwifi ra, e naxa fa. Felisi naxa Polu xili kawandi rabade Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. Polu naxa danxaniya xa fe fala e be Isa ma,

25 konoo a xa masenyi to nu binyaxi tinxinyi ma, nun yete xurufe ma, nun Ala xa kiiti naxan fama, Felisi naxa gaaxu. A naxe, «Siga sinden. N na n yete masoto temui naxe, n man i xilima.»

26 A man nu waxi ne Polu xa kobiri fi a ma. A nu a xilima na nan ma temui birin, e xa sa e bore to.

27 Ne firin to dangi, Felisi masarama naxa fa, Porusu Fesitu. Felisi to wa a yete mafanfe Yuwifie be, a naxa Polu lu geeli kui.

25

Fesitu Polu makiitife

1 Fesitu naxa xi saxan naba Sesare. Na xanbi, a naxa te Darisalamu.

2 Serexedube kuntigi nun Yuwifi kuntigie naxa Polu kalamu Fesitu be.

3 E naxa Fesitu mayandi a xa fa a ra Darisalamu. E nu wama ne e xa a faxesa kira ra.

4 Fesitu naxa e yaabi, «Polu makantaxi Sesare. A gbegebe mu luxi n tan fan xa siga naa.

5 Wo xa yarerati ndee xa n mati, wo xa Polu kalamu naa xa a bara sa fe paaxi nde raba.»

6 Fesitu mu se sa xi solomasaxan fari, xa na mu a ra xi fu Darisalamu, a naxa goro Sesare. Na kuye iba, a naxa doxo a xa kiiti kibanyi ma. A naxa yaamari fi e xa fa Polu ra.

7 A to fa, Yuwifie naxee fa keli Darisalamu, e naxa a rabilin. E naxa tooogee gbegebe sa a xun, e mu nu noma naxan masende nondi ra.

8 Polu naxa so a yete xunmafalafe, a nu a fala, «N mu fe paaxi yo rabaxi Yuwifie xa seriye ra, xa na mu horomobanxi ra, xa na mu a ra Roma mange ra.»

9 Fesitu to wa a yete mafanfe Yuwifie xon, a naxa Polu maxorin, «I wama tefe Darisalamu i xa sa makiiti yi fee ma n ya xori?»

10 Polu naxa a yaabi, «N lanma n xa makiiti mangasanyi xa kiiti banxi nan kui, n tixi dennaxe yi ki. N mu fe kobi yo rabaxi Yuwifie ra. I fan na kolon a fanyi ra.

11 Xa n bara fe paaxi raba a lanma n xa faxesa naxan ma, n mu tondima n xa faxesa, konoo xa e naxan falama wule na a ra, a mu lan mixi yo xa n so e yi ra. Mange xungbe xa sa n makiiti Roma.»

12 Fesitu to woyen a rasimae ra, a naxa a fala Polu be, «I bara wa sigafe mange xungbe xon. Awa, i sigama ne.»

Polu masenfe Agiripa nun Berinisi be

13 Xi nde to dangi, mange Agiripa nun Berinisi naxa so Sesare Fesitu xeebude.

14 E to bara xi wuyaxi radangi naa, Fesitu naxa Polu xa fe fala mange Agiripa be. A naxe, «Felisi bara geeliman nde lu be.

15 N nu na Darisalamu temui naxe, serexedube kuntigie nun Yuwifie forie naxa a kalamu, e man naxa wa a xa faxesa.

16 N naxa e yaabi a Romakae xa seriye mu mixi faxesa, fo a xa a gbe fala kalamusae be kiitisa ya xori.

17 Na fe nan e rafaxi be. N fan mu dugundi. Na kuye iba, n naxa doxo n makiiti banxi. N naxa yaamari fi e xa fa na xeme ra.

18 Kalamusae to e denteege, e mu fe paaxi yo fala a xun ma, n nu naxee manoxunxi.

19 E nu xoroxoma e xa diine nan ma fe ra, a nun Isa xa fe ra. E naxe a bara faxesa, konoo Polu naxe a baloxi.

20 Awa, n to mu a kolon a lan n xa naxan naba, n naxa a maxorin xa a wama sigafe Darisalamu, a xa makiiti naa.

21 Konoo Polu naxa wa a xa fe xaninfe mange xungbe xon ma. Na temui n naxa yaamari fi e xa a kanta han n a rasanbama mange xungbe ma temui naxe.»

²² Agiripa naxa a fala Fesitu be, «N fan wama n tuli matife na xeme ra.» Fesitu naxa a yaabi, «Tina, i a xui mema.»

²³ Awa, na kuye iba, Agiripa nun Berinisi naxa so malan yire e nun taa kuntigie. E nu maxirixi a fanyi ra. Fesitu xa yaamari ma, e naxa fa Polu ra.

²⁴ Fesitu naxa a fala, «Mange Agiripa nun wo tan naxee birin na be, wo bara yi xeme to Yuwifia naxan birin kalamuxi n xon Darisalamu nun be. E naxe a a xa faxesa.»

²⁵ N tan be, a mu fefe rabaxi a lan a xa faxesa naxan ma, konɔ a tan yati bara mayandi ti sigafe ra mange xungbe xonyi Roma. Awa, n fan bara tin na ra.

²⁶ N mu fe xori yo sotoxi naxan sebema mange xungbe ma a xa fe ra. Na na a ra, n a ramixi wo ya i, a gbengbenyi i tan mange Agiripa, alako won na ge a maxorinde n xa a kolon a lanma n xa naxan sebe.

²⁷ N mu noma geelimani rasanbade mange ma, n mu a masen a naxan nabaxi.»

26

Polu a yete xun mafalafe

¹ Agiripa naxa a fala Polu be, «I xa i yete xun mafala.» Polu to a belexe ite, a naxa a yete rafixe yi masenyi ra.

² «Mange Agiripa, to n jalexixi n ma fe rafixefe ra Yuwifia n kalamuxi naxan ma.»

³ I e xa diine nun e xa seriye kolon ki fanyi ra. Awa yandi, i xa i tuli mati n na.

⁴ Kabi n dimedi temui, n nu na Darisalamu n bomsae ya ma. Yuwifia birin n jere ki kolon

⁵ a rakuya. E man a kolon Fariseni nan nu n na diinela tagi naxee xa fe maxoroxo. E noma na seederoxoya bade.

⁶ Yakosi, e n nakiitife barima n laxi Ala xa laayidi ra a naxan tongoxi muxu benbae be,

⁷ muxu bomsae fu nun firinyi naxan mamefe. E Ala batuma temui birin, ke nun yanyi. N laxi na laayidi nan na. Mange, Yuwifia n kalamuxi na nan ma.

⁸ Wo noma lade a ra a Ala mixi faxaxie rakelima?»

⁹ «N tan kata ne kira mooli birin na n xa Isa Nasaretika xili kana.

¹⁰ N na nan naba Darisalamu. Serexedube kuntigie naxa tin n xa seniyentoe wuyaxi sa geeli kui. N man naxa tin e xa faxesa.

¹¹ N nu sigama salide banxie kui alako n xa e tooro, e xa gbilen e xa danxaniya foxo ra. N ma xone kui, n nu e tooro hali taa gbete kui.»

¹² «Serexedube kuntigie naxa tin n xa siga Damasi na fe ma.

¹³ Mange, yanyi tagi n naxa yanbe to kira xon ma kelife koore, n tan nun n booree rabilinyi. A yanbe nu dangi soge ra.

¹⁴ Muxu naxa bira boxi ma. N naxa xui nde me naxan nu a falama n be Eburu xui, «Solu, Solu, munfe ra i n jaxankatama? Na fe xoroxoma ne i be.»

¹⁵ N naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» Marigi naxa n yaabi, «Isa nan n na, i naxan jaxankatafe.»

¹⁶ Keli, ti i sanyie xun na. N minixi ne i ma alako n xa i findi walike nun seede ra fee ma i naxee toxi nun i fama naxee tode.

¹⁷ N i ratangama ne Yuwifia ma nun si gbete ma, n i xema naxee ma, alako i xa e yae rabi,

¹⁸ e xa mini dimi kui, e xa so naiyalanyi kui. E xa keli Sentane xa noe bun, e xa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, e xa yunubi xafarima ne, e man fama ne ke sode seniyentoe ya ma naxee danxaniyaxi n ma.»

¹⁹ «Na kui, mange Agiripa, n mu tondi na xeraya ra naxan keli koore ma.

²⁰ N naxa na kawandi ti Damasi, Darisalamu, Yudaya, nun si gbete tagi. N naxa a masen e be e xa tuubi, e xa danxaniya Ala ma, nun e xa wali fanyi raba naxan e xa togondiya masenma.»

²¹ «Yuwifia naxa n suxu horomobanxi kui, e waxi n faxafe na nan ma.

²² Konɔ, Ala tantu, n baloxi a tan nan saabui ra han to. N naxa na seederoxoya ba dimee nun forie birin be. N mu fefe gbete falaxi fo namiponmee nun Annabi Munsu nu naxee falama a e fama ne rabade.

²³ E naxa a masen Ala xa Mixi Sugandixi tooroma ne, a singe nan kelima faxamixie

ya ma, a nun a Yuwifie nun si gbetæe kawandima kisi ra.»

²⁴ A to nu wøyenfe a yete rafixefe ra, Fesitu naxa a fala a xui itexi ra, «Pölu, i daxu! I xa fe gbegbe kolonyi bara i findi daxui ra.»

²⁵ Pölu naxa a yaabi, «Fesitu mafanxi, daxui mu na n na. N nōndi nun lōnni nan masenfe.

²⁶ Mange Agiripa tan yi fee kolon. N yi birin falama a tan nan bε, barima a jan a kolon, a a mu raba gundo xa kui.»

²⁷ Pölu naxa a fala Agiripa bε, «Mange Agiripa, i laxi namijōnmæe ra? I la e ra, n na kolon.»

²⁸ Agiripa naxa a fala Pölu bε, «A gbe mu luxi i xa n fan findi Isayanka ra!»

²⁹ Pölu naxa a yaabi, «A fa findi yakōsi ra, xa na mu temui gbetæe, n Marigi maxandima nε alako i tan yo, a nun naxan birin n xui ramefe be to, wo fan xa lu alō n tan, ba yi yōlōnxōnyi ra naxan na n ma.»

³⁰ Mange Agiripa, mange Fesitu, Berinisi, nun naxee birin nu dōxōxi e sēeti ma, e naxa keli.

³¹ E to nu sigama, e naxa a fala e bore bε, «Yi xemε mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a lanma a xa sa geeli kui naxan ma.»

³² Agiripa naxa a fala Fesitu bε, «Yi xemε nu lan a xa bεpin, kōnō a bara maxandi ti Mange Xungbe xa a makiiti.»

27

Pölu sigafe Rōma

¹ E to nate tongo muxu xa baki kunkui kui sigafe ra Itali, e naxa Pölu nun geel- imani ndee so sōori mixi kemε xunmati yi ra naxan xili Yuliyusi, naxan na mange xungbe xa sōorie ya ma.

² Muxu nun Arisitaraki, naxan keli Tesaloniki Masedon bōxi ma, naxa baki kunkui kui naxan keli Adiramiti. A nu lan a xa dangi Asi sēeti ma.

³ Na kuye iba, muxu naxa kilōn Sidōn. Yuliyusi, naxan nu a jōxō saxi Pölu xōn ma a fanyi ra, a naxa a sago sa a xa siga a booree xōnyi biyaasi fandε fende.

⁴ Muxu to keli naa, muxu naxa dangi Sipiri suri ma, barima foye mu nu tinxi muxu bε.

⁵ Muxu to Silisi nun Panfliya baa igiri, muxu naxa so Mira, Lisi bōxi ma.

⁶ Menni, sōori mixi kemε xunmati naxa kunkui to naxan keli Alesandire, a sigafe Itali. Muxu naxa baki na kui.

⁷ Xi wuyaxi bun ma kunkui nu tōorōma jεrede. Kata nun kata muxu fa Sinidi li kōnō foye mu tin muxu xa kilōn naa. Na nan a to muxu naxa dangi Kireti suri laabe ra, Salemonε sēeti ma.

⁸ Naa ijεrefe nu xōrōxō. Muxu naxa yire nde li, naxan xili Wafu Tofanyi, Laseya fε ma.

⁹ Muxu naxa bu naa. Jεre man nu xōrōxō barima sunyi temui nu bara dangi.

¹⁰ Na na a ra, Pölu naxa a fala, «N biyaasibooree, n bara a kolon won ma jεre fama nε xōrōxōde. Kotee, kunkui, nun mixie fama nε tōorōde.»

¹¹ Sōori kemε xunmati naxa a tuli mati kepini nun kunkui kanyi xa wøyenyi ra, a tondi Pölu xa marasi ra.

¹² Mixi gbegbe naxa wa Feniki life, barima e nu na wafu dennaxε, menni mu nu fan jεmε radangide ra. Feniki, Kireti suri wafu nan a ra, naxan ya rafindixi sogegorode biri ma. E naxa wa e xa jεmε radangi naa.

¹³ Foye di nde naxa mini keli kōola ma. E naxa a mapōxun a biyaasi bara fan. E naxa hanga bendun, e kunkui radangi Kireti suri fε ma.

¹⁴ Kōnō na temui foye xungbe, naxan xili Yurakilōn, a naxa fa keli suri ma.

¹⁵ Foye naxa kunkui tutun, han kunkui mu nu nōma matinxinde. Muxu naxa muxu raxara foye yi ra.

¹⁶ Muxu naxa dangi suri lanmadi laabe ra, naxan xili Kiloda. Muxu naxa tōorō kunkui lanma masōtofe ra.

¹⁷ E to gε a ratede, e naxa luuti mafilin kunkui ma. E to nu gaaxuxi dōxōfe ra Sirite benki ma, e naxa bela ragoro, foye nu fa siga muxu ra.

¹⁸ Foye naxa muxu bōnbō a fanyi ra. Na kuye iba, muxu naxa kote nde woli baa ma.

¹⁹ Xi saxan to dangi, muxu yati naxa kunkui isee birin nagoro ye ma.

²⁰ Xi wuyaxi naxa dangi, soge mu na, tunbuie mu na, foye senbε nu gboma nan

tui. Muxu mu nu laxi muxu kisife ra sɔnɔn.

21 Kabi xi wuyaxi muxu mu nu donse donma. Awa Pɔlu naxa ti mixie tagi, a naxa a fala e bɛ, «N booree, xa wo wo tuli mati n na nu, won mu kelima Kireti nu, won mu yi kasare nun lɔsi sɔtɔma nu.

22 Kɔnɔ yakɔsi, n wo rasima nɛ, wo xa limaniya, barima mixi yo mu faxama wo ya ma, kunkui nan gbansan kasarama.

23 N Marigi Ala, n walima naxan bɛ, a xa malekɛ nde bara mini n ma yi kɔɛ ra.

24 A naxa a fala n bɛ, «Pɔlu, i naxa gaaxu, fo i xa ti nɛ mangɛ xungbe ya i. Ala bara tin i biyaasiboore birin natangade.»

25 Na na a ra, wo xa limaniya barima n laxi Ala xa masenyi ra.

26 Won fama suri nde lide.»

27 Kɔɛ fu nun naani nde, muxu naxa Adiriyatike baa li. Na kɔɛ tagi kunkui rapɛrɛ naxa sogi a muxu bara makɔrɛ bɔxi nde ra.

28 E to ye tilinyi maniyase ragoro, e naxa kanke ya mɔxɔnɛn sɔtɔ. E to makuya dondoronti, e man naxa a ragoro, e naxa kanke ya fu nun suuli sɔtɔ.

29 E to gaaxu garinde fanye nde ra, e naxa hanga naani woli kunkui xanbi ra. E naxa gbata kuye ibafe ra.

30 Kɔnɔ kunkui rapɛrɛɛ nu wama kelife kunkui xun. E naxa kunkui lanma ragoro baa ma alɔ e na hangae nan nagorofe kunkui ya ra.

31 Pɔlu naxa a fala sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati nun sɔɔrie bɛ, «Xa yi mixie mu lu kunkui kui, wo mu nɔma kiside.»

32 Awa, sɔɔrie naxa kunkui lanma luuti bolon, e naxa a rabɛnin a xa siga.

33 Beenun kuye xa iba, Pɔlu naxa e birin nasi e xa donse don. A naxa a fala e bɛ, «A xi fu nun naani nan to wo mame tife, wo mu tinxi wo degede.

34 N bara wo rasi wo xa donse don, barima na nan fan wo fate bɛ. Mixi yo mu halakima, hali wo xunsexɛ keren mu lɔɛma.»

35 A to na fala, a naxa taami tongo, a Ala nuwali sa e birin ya xɔri, a taami igira, a naxa a don fɔlɔ.

36 Na temui e birin naxa limaniya, e fan naxa so taami donfe.

37 Muxu mixi kɛmɛ firin mixi tongo solofere a nun senni nan nu na kunkui kui.

38 E to wasa donse ra, e naxa farin woli baa ma alako kunkui xa yelevu.

39 Kuye to iba, e mu a kolon e na dennaxe, kɔnɔ e naxa bɔxi nde to. E naxa nate tongo e xa kata kunkui rasigade naa.

40 E naxa hangae fulun, e xa sin baa ma. E naxa feya luutie fan bolon. E naxa yare bela rate, e xa e xun sa xare ma.

41 Kɔnɔ e naxa benki li, kunkui naxa kankan. Kunkui xunyi to kankan, mɔrɔnyi naxa a xɔrɛ kana senbe ra.

42 Sɔɔrie naxa lan geelimanie faxafe ma, alako e naxa ye masa, e e gi.

43 Kɔnɔ sɔɔrie kɛmɛ xunmati, naxan nu wama Pɔlu rakisife, a naxa e ratɔn. A naxa yaamari fi e ma a naxee fata ye masade, e singe xa bagan ye ma alako e xa xare masɔtɔ.

44 Booree xa gbaku xebeenyie ra, xa na mu a ra kunkui xuntunyie ra. E birin naxa xare masɔtɔ hɛeri kui.

28

Pɔlu Malita suri life

1 Muxu to xare masɔtɔ, muxu naxa a kolon a na suri xili Malita.

2 Malitakae naxa sɛɛwa muxu ra ki fanyi ra. E naxa muxu birin malan tɛ xungbe fɛ ma, e nu naxan xuruxi, barima tune nu fafe nun xinbeli gbegbe ra.

3 Pɔlu to bolee matongo safe tɛ i, bɔximase naxa mini na tɛ wuyenyi xa fe ra, a naxa a belɛxɛ xin.

4 Malitakae to bɔximase to, a bara a belɛxɛ xin a singanxi a ra, e naxa a fala e bore bɛ, «Nɔndi ra, niba nan yi mixi ra, barima haake mu tinxi a xa balo, hali a to tangaxi baa ma.»

5 Pɔlu naxa bɔximase ralisin tɛ, sese mu a to.

6 Na mixie nu mame tife nɛ a xinde xa funtu, xa na mu a ra a xa faxa keren na, kɔnɔ sese mu a to. E to mame ti, e naxa e xa mapɔxunyi masara. E naxa a fala ala nde nan a ra.

7 Suri kuntigi xungbe, naxan xili Pubiliyu, naxa muxu yigiya a fanyi ra a xɔnyi xi saxan bun ma.

8 Pubiliyu baba nu saxi, a furaxi, mangafaxe nu na a ma. Pɔlu to a makɔrɛ a ra,

a naxa a belexe sa a ma, a Ala maxandi, a naxa a rayalan.

⁹ Na xanbi, suri furema gbete naxa fa, Pɔlu naxa e fan nayalan.

¹⁰ E naxa muxu binya a fanyi ra. Muxu to keli sigade, e naxa fandε fi muxu ma.

Pɔlu Sigafe Rɔma

¹¹ Muxu to kike saxan nadangi naa, muxu naxa baki kunkui kui, naxan keli Alesandire. A nu bara jeme radangi suri ma. Tɔnxuma nu a ma naxan findixi kuye masolixi firinyi ra.

¹² Muxu to so kilɔn Sirakusi, muxu naxa lu naa xi saxan.

¹³ Muxu to keli naa, muxu naxa siga Regiyo baa dε ra. Foye to keli yirefanyi ma na kuye iba, muxu naxa xi firin jere raba han Pusoli.

¹⁴ Muxu naxa ngaxakerenyie li naa naxee muxu mayandi xi solofere radangife ra e xɔnyi. Na temui muxu siga ne han Rɔma.

¹⁵ Muxu ngaxakerenyi Rɔmakae, naxee muxu xa fe mε, e naxa fa muxu ralande, keli Rɔma han Apiyusi malan yire nun taa naxan xili Banxi Saxanyie. Pɔlu to e to a naxa Ala nuwali sa, a naxa limaniya.

¹⁶ Muxu to so Rɔma, sɔori mixi keme xunmati naxa geelimanie so mangε yi ra, kɔnɔ a naxa Pɔlu lu a kerenyi ma, a nun sɔori keren naxan a kantama.

¹⁷ Xi saxan to dangi, Pɔlu naxa Yuwifi kuntigie xili. E to malan, a naxa yi wɔyenyi ti e be, «N ngaxakerenyie, hali n to mu fefe rabaxi won ma mixie ra, nun won benbae xa naamunyie ra, Yuwifie bara n sa geeli kui Darisalamu, na xanbi e man fa n so Rɔmakae yi ra.

¹⁸ E to gε n maxɔrinde, e nu wama n nabolofe ne, barima e mu sese toxi n faxama naxan ma.

¹⁹ Kɔnɔ Yuwifie mu tin. Na ma, n naxa mangε xungbe xa kiiti maxandi, kɔnɔ n mu wa n bɔnsɔε nan kalamufe.

²⁰ Na na a ra, n naxa wa wo tofe alako n xa wɔyen wo ra, barima Isirayilakae xaxili tixi xεera naxan na, na xa fe nan a toxi e yi yɔlɔnxɔnyi saxi n ma.»

²¹ E naxa a yaabi, «Muxu mu bataaxe yo sɔtɔxi i xa fe ra keli Yudaya. Won

ngaxakerenyi yo mu faxi fe jaaxi falade i xa fe ra.

²² Kɔnɔ, muxu wama a kolonfe ne i naxan mapɔxunxi, barima muxu a kolon e yi diine xa fe ibaxantinma yire birin.»

²³ Pɔlu naxa lɔxɔε keren so e yi. Mixi wuyaxi to fa a xɔnyi, Pɔlu naxa Ala xa mangeya seedejɔxɔya ba. A naxa Isa xa fe masen e be Tawureta Munsa nun namijɔnmεe xa Kitaabui saabui ra keli gεεsege han nunmare.

²⁴ Ndee naxa la a ra, kɔnɔ booree mu danxaniya.

²⁵ E to nu fatanma lantareya kui, Pɔlu naxa yi masenyi sa a fari, «Ala Xaxili Seniyenxi a fala ne wo benbae be nɔndi ki ma Annabi Esayi saabui ra. A naxε,

²⁶ «Siga yi mixie xɔn ma, i xa a fala e be: “Wo a mεma wo tulie ra, kɔnɔ wo mu a fahaamuma.

Wo a toma wo yae ra, kɔnɔ wo mu a igbema.”

²⁷ Barima yi mixie sondonyi bara xɔrɔxɔ. E bara e tulie dεεε.

E bara e yae raxi,

alako e naxa a to e yae ra,

e naxa a mε e tulie ra,

e naxa a fahaamu e xaxili ra.

Xa na mu a ra e e sondonyi mafindima ne, alako Ala xa e rayalan.»

²⁸ «Awa, wo xa a kolon a Ala xa kisi bara rasanba si gbete ma. E fama e tuli matide a ra.»

²⁹ A to na fala, Yuwifie naxa siga xɔrɔxɔε kui e booree tagi.

³⁰ Pɔlu naxa lu banxi nde kui jε firin, a nu a sare fi. Naxee birin nu fama a tode, a nu e birin nasenema.

³¹ A nu Ala xa mangeya niini xa fe nan kawandima a nun Marigi Isa xa fe, Ala xa Mixi Sugandixi. A naxa na birin naba limaniya ra, mixi yo mu a tɔrɔɔ.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Rɔma danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Isa xa fe fɔlɔ Isirayila bɔxi nɛ, kɔnɔ a mu bu na xibaaru fa rayensen yire makuye. Mixi naxee kawandi mexi Isa xa fe ra Darisalamu, e naxa siga yire birin na masenyi ra. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma na mixi mɔɔlie saabui ra. Annabi Pɔlu fan nu biyaasi ramini alako a xa kawandi ti, si birin xa Isa xa fe kolon. A xa wali nu bara sɔɔneya ki fanyi ra, han Isayankae nu toma bɔxi birin ma naxee nu na Rɔma xa mangeya bun ma. A xa biyaasi saxan nde kui, a naxa bataaxe seɓe Isayankae ma naxee nu na Rɔma mangataa. A nu wama sigafe e xɛɓude, e fan xa a mali a xa kawandi ti yire makuye.

Na bataaxe findixi yi Kitaabui nan na. Pɔlu nu wama Ala xa kisi xa masenyi xaranfe Rɔmakae ra yi seɓeli saabui ra. A bara na kisi xa fe tagi raba a fanyi ra, a xa fixɛ mixie bɛ naxee nu Yuwifie xa diine kolon, a nun mixi naxee mu gɛxi a kolonde. Na masenyi fɔlɔma yunubi xa fe xaranyi nan ma. Beenun mixi xa kisi kolon, fo a xa a kolon a findixi yunubitɔe nan na naxan lanma a xa ɲaxankata yahannama a xa yunubie xa fe ra. Diinɛla yo, diinɛtare yo, e birin na yunubi xa nɔe nan bun ma.

Na nan a toxi, Pɔlu a masenma won be a a lanma won xa won xaxili ti Ala ra alako won xa kisi soto. Mixi mu nɔma a yetɛ rakiside a xa yunubie ma. A hayi na Marakisima ma naxan nɔma na rabade a bɛ. Yi Kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. A naxe a Isa xa sɛrɛɛ nan gbansan nɔma findide adamadie xunsare ra, e xa yunubie xa xafari. A lanma mixie xa na fe kolon, e xa la a ra.

Na dangi xanbi, Pɔlu masenyi gbete tima naxan danxaniyatɔe ɲere ki tagi rabama. Mixi na danxaniya Isa ma, Alatala a Xaxili Seniyenxi ragoroma nɛ a

bɔɲe ma, a fa bira Alatala waxɔnfe fɔxɔ ra. Na kanyi gbilenma nɛ fe ɲaaxi fɔxɔ ra, a ti kira fanyi xɔn, a findi misaali ra birin bɛ. Ala na fɔlɔ Isirayila bɔnsɔe nɛ, kɔnɔ a wama si birin fan xa so a xa niini bun ma.

Ala xa won mali yi Kitaabui saabui ra alako won fan xa yigiyade soto Alatala xɔnyi. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Rɔma danxaniyatɔe
ɲama ma

Pɔlu, Isa xa Xibaaru Fanyi kawandila

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi di. Ala bara n xili n xa findi a xa xɛera ra, a n sugandi n xa a xa xibaaru fanyi rayensen ye.

² Temui dangixi, Ala nu bara a xa yi xibaaru fanyi laayidi a xa namijonmɛe xui ra Kitaabui seniyenxi kui.

³ Yi xibaaru fanyi findixi a xa Di nan xa fe ra, naxan bari Dawuda bɔnsɔe kui a adama ki ma.

⁴ Xaxili Seniyenxi fan bara a masen senbe ra a Ala xa Di na a ra. A na masen a xa marakeli nan saabui ra faxɛ ma. Won Marigi nan na Isa ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ A tan nan saabui a niyaxi Ala hinnɛxi muxu ra muxu xa findi xɛerae ra a xili xa fe ra, alako si birin xa danxaniya a ma, e xa bira a fɔxɔ ra.

⁶ Wo fan na na ya ma, Ala xa Mixi Sugandixi Isa wo tan naxee xilixi.

⁷ N yi seɓefe wo tan Rɔmakae nan ma Ala naxee xanuxi, a naxee xilixi wo xa findi a xa seniyentɔe ra. Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bɔɲesa fi wo ma.

⁸ A fɔle ra, n nan n Marigi Ala tantuma nɛ wo birin xa fe ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, barima wo xa danxaniya xili bara din dunija birin na.

⁹ N Marigi Ala, n naxan batuma n nii birin na n to a xa Di xa xibaaru fanyi rayensenma, a tan a kolon a n na nɔndi nan falafe wo bɛ. A tan nan n seede ra, fa a fala, n a maxandima wo bɛ temui birin.

¹⁰ N man Ala maxandima, xa a sago na a ra, a xa a niya n xa nɔ sigade wo xɔnyi fa.

¹¹ Barima wo to xɔli na n ma ki fanyi, alako n xa nɔ wo senbe sode Ala xa ki ndee ra.

¹² A xɔli n ma won xa won bore ralimaniya won ma danxaniya saabui ra, won birin xa senbe soto won bore ra.

¹³ N ngaxakerenyie, n wama wo xa a kolon a sanmaya wuyaxi nan yi ki n bara nate tongo n xa siga wo xɔnyi n xa sa n ma wali tide nde to wo tagi alo n a toxi ki naxe jamane gbetee tagi, kɔnɔ han to a mu sɔɔneya n be.

¹⁴ Fo n xa wɔyen mixi birin be, taa idɔxɔee nun daaxa idɔxɔee, xaran mixie nun xarantaree.

¹⁵ Na na a ra a xɔli n ma ki fanyi n xa xibaaru fanyi kawandi wo tan Romakae fan be.

¹⁶ N mu yaagima Marigi xa xibaaru fanyi masende mixi yo be, barima a tan nan saabui a niyama Ala danxaniyatɔe birin nakisima. Yi kisi fixi Yuwifie nan singe ma, a fa fi si gbetee fan ma.

¹⁷ Yi xibaaru fanyi bara a makenen a tinxinyi naxan kelima Ala ma a sɔtɔma danxaniya nan tun saabui ra, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe:

«Mixi tinxinxi kisima danxaniya nan saabui ra.»

Adamadie tondife Ala xa nɔndi ra

¹⁸ Ala xa xɔne goroma keli koore tinxintaree nun kaafirie xili ma. Yi mixie nɔndi nɔxunma e xa tinxintareya saabui ra.

¹⁹ Anun mixi nɔma naxan kolonde Ala xa fe kui, a fiixexi e be fɔen, barima Ala bara a makenen e be.

²⁰ Kabi duniɔa daa temui, Ala naxan mu toma, a naxa a yete masen. Adamadi birin nɔma a kolonde a Ala na na yati, naxan senbe mu danma, barima yi bara makenen e be a fiixe ra a xa wali foxi saabui ra. Na kui, tinxintaree mu nɔma sese falade naxan kiiti fanma e be,

²¹ barima hali e to Ala kolonxi, e bara tondi a tantude, e tondi a binyade a xa mangeya kui. E xaxili bara bira fe fufafu fɔxɔ ra, e bɔɔne bara lu dimi kui.

²² E e yete matɔxɔma e xa xaxilimaya ra, kɔnɔ e bara findi daxuie ra.

²³ E bara tondi Ala batude naxan na na abadan, e kuye masolixie batu naxee misaalixi adamadi ra naxan faxama, a nun naxee misaalixi xɔni, sube, nun bubuse ra.

²⁴ Na nan a niya Ala naxa e rabolo e xa yunubi fee kui, e bɔɔne kenenyi ma. Na kui, e naxa fe mayaagixie raba e bore ra.

²⁵ E naxa Ala xa nɔndi masara wule ra, e man fa daali batu, beenun e xa Daali Mange nan batu, a tan naxan lan a xa batu abadan. Amina.

²⁶ Na na a ra Ala naxa e rabolo e xa bira e waxɔnfe mayaagixie fɔxɔ ra. E xa ginɛe naxa e nun xeme xa kafuɔxɔya masara ginɛe firin xa kafuɔxɔya ra.

²⁷ Xeme fan naxa mee ginɛe xa kafuɔxɔya ra, e fa bira e boore xeme kafuɔxɔya fɔxɔ ra. E naxa fe mayaagixie raba e bore ra, e e xa wali kobi sare soto naxan daxa.

²⁸ E to tondi Ala kolonde Ala ra, a naxa e rabolo e yete kan xaxili kobie yi, e nu fee raba naxee mu radaxa.

²⁹ E bɔɔne rafexi tinxintareya mooli birin na: wali kobi rabafe, wasatareya, ɔaxuxa. Milanteya, mixi faxafe, mixi tagi isofe, mixi mayendenfe, nun ya ixareya mu ɔɔnma e tagi.

³⁰ Naafixie, mixi mafalee, Ala yaxuie, konbitie, yete igboee nun de igboee nan e ra. E fe kobie xabuma naxee singe mu nu kolon, e ɔan mu e barimixie danxunma.

³¹ Xaxilitare, dugutegɛ yanfe, kinikinitare, nun hinnetare nan na e ra.

³² Ala xa seriye a masenxi ne, a naxee na fee rabama, faxe nan daxaxi e be. Hali e to na kolon, e na fe haramuxie nan yati rabama, e man mixi ralimaniyama naxee fan na fe mooli rabama.

2

Ala xa kiiti

¹ Na kui, xa i mixi yuge makiitima, diɔe yo mu na i be, i findi mixi yo ra. I ne i boore yuge makiitima, i na i yete nan safe geeli, barima i tan naxan mixi yuge makiitima, wo birin wali kobi keren nan xun ma.

² Won birin a kolon a Ala xa kiiti tinxin a na yi mixi moolie xa wali kobie sare fi.

³ I tan naxan mixi yuge makiitima, a man fa li wo birin na wali kobi keren nan

xun ma, i joxo a ma a i fama tangade Ala xa kiiti ma?

⁴ Ka i yoxi ne Ala ma ba, a xa fanyi nun a xa dije nun a xa boje bexi to gboxi? I mu a kolon a Ala a xa fanyi nan masenma i be alako i xa tuubi?

⁵ Konɔ i to i tuli xoxoxi, i tondi tuubide, i na Ala xa xone nan nagbofe i yete xili ma kiiti sa loxo, Ala xa kiiti tinxinxi makenenma temui naxe.

⁶ Ala kankan xa wali sare fima ne.

⁷ Naxee e tun nabexi wali fanyi rabafe ma, e xunnakeli, yigi, nun kisi fen Ala ra, Ala kisi fima ne e ma.

⁸ Konɔ naxee e yete kenefenfe tun nabama, e tondi nondi nun tinxinyi ra, e bira fe kobi foxo ra, Ala xa xone nun gbaloe nan tun nagataxi e be.

⁹ Naxankate nun bojekane nan luma adamadi birin be naxee fe kobi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbete ra.

¹⁰ Konɔ xunnakeli, binye, nun bojesa luma mixi birin be naxee fe fanyi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbete ra,

¹¹ barima Ala tan mu mixi yo rafisa a boore be.

¹² Yunubitoe naxee birin mu Ala xa seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e bonoma ne, konɔ e mu makiitima na seriye ra. Yunubitoe naxee seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e tan nan makiitima na seriye ra.

¹³ Naxee e tuli matima Ala xa seriye ra, nee xa mu findixi tinxintoe ra Ala ya i. Naxee Ala xa seriye rabatuma, nee nan findima tinxintoe ra.

¹⁴ Annabi Munsa mu Ala xa seriye so si gbete yi, naxee mu findi Yuwifie ra. Konɔ e na Ala xa seriye rabatu temui naxe e yete panige ma, e bara a kolon a lanma e xa naxan naba, hali e to mu Ala xa seriye soto.

¹⁵ E bara a masen a Ala xa seriye sebexi e boje ma. Won a kolon a nondi na a ra barima e xaxili e rasima, «Yi panige mu fan,» xa na mu, «Yi panige nan fan.»

¹⁶ A rabama na ki ne, Ala ne kiiti sama loxo naxe a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, a mixie gundo birin makiiti. N xibaaru fanyi naxan kawandima, a na nan masenxi.

Yuwifie nun Munsa xa seriye

¹⁷ Konɔ i tan naxe a Yuwifie nan na i ra. I xaxili tixi Munsa xa Seriyen nan na. I a mapoxunxi a i kisima na nan saabui ra. I to bara Ala kolon, na na a ra i i yete igboma.

¹⁸ I Ala sago kolon. I fata fe fanyi sugandide barima i Ala xa seriye xaranxi.

¹⁹ I laxi a ra a i tan nan findixi donxue rapere ma ra, a i tan nan findixi te radexe ra mixie be naxee na dimi kui.

²⁰ I laxi a ra a i tan nan findixi xaxilitaree rasima nun dimee karamoxo ra, barima lonni nun nondi birin na i yi ra i to diine seriye kolonxi.

²¹ I tan naxan boore xaranma, i mu i yete xaranma! I tan naxan mixie tuli ibama muje tife ra, i muje tima!

²² I tan naxan a falama a mixie naxa yene raba, i yene rabama! I tan naxan yele na kuye batufe ra, i kuye batude see mujama!

²³ I tan naxan i yete igboma i to Ala xa seriye kolonxi, i na Ala yelebufe ne na ki, i na a xa seriye matandife!

²⁴ Na na a ra, a sebexi Kitaabui kui, «Si gbete Ala bexuma wo tan Isirayilakae xa fe ra.»

²⁵ Sunne tide na na ne xa i sa Ala xa seriye rabatuxi. Konɔ xa i sa a xa seriye matandima, i xa sunne bara findi i be sunnatareya ra.

²⁶ Na kui, xa a sa li sunnatare sa jere Ala xa seriye ma, a a rabatu, a xa sunnatareya mu findima a be sunne xa ra?

²⁷ Naxee mu sunnaxi e fate bende ma, konɔ e Ala xa seriye rabatuxi, nee wali ki nan fama i makiitide. Mixi sunnaxi nan i ra, Ala xa seriye sebexi na i yi, konɔ i Ala xa seriye matandima.

²⁸ I naxan masenma kene ma mixie ya i, na xa mu i findixi Yuwifie ra. Tonxuma naxan toma i fate ma, na xa mu a masenxi a i sunnaxi yati.

²⁹ Mixi findife Yuwifie ra, na kolonma boje nan ma. Sunne yete yete fan, sunne na a ra naxan soto ma boje ma, Xaxili Seniyenxi saabui ra. A mu kelima diine seriye sebexi xa ma. Sunne na mixi naxan boje ma, a xa matoxo mu kelima mixi xa ma, a kelima Ala nan ma.

3

¹ Tide mundun fa na findife Yuwifi ra? Sunne tide na na yire?

² Iyo, yi fee tide gbo ki fanyi. A fole ra, Ala a xa masenyi taxu Yuwifie nan na.

³ Kɔnɔ xa a sa li go, ndee na e ya ma e kobe rasoxi Ala ra, na noma a niyade Ala fan xa a kobe raso e ra?

⁴ Astɔfulahi. Adamadi birin findixi wule fale nan na, kɔnɔ a xa kolon a Ala nɔndi kanyi mu noma wule falade. A sebexi Kitaabui kui:

«Na kui, i xa woyenyi findima nɔndi nan na.

Kiiti luma i tan nan be temui birin.»

⁵ Kɔnɔ xa won ma tinxintareya fa a masenma ne mixie be a Ala tinxin, won fa na ma di? Ala na xɔnɔ won ma, won xa a fala a mu tinxin? (N woyenfe ne alo mixie woyenma ki naxe.)

⁶ Astɔfulahi! Xa Ala mu tinxin, a dunija makiitima di?

⁷ Nde noma a falade, «Xa n ma wule Ala xa nɔndi makenenma dunija be alako Ala xa tantui soto, munfe ra a fa n findima yunubitoe ra?»

⁸ Won jan xa a fala, «Won xa fe jaaxi raba alako a xa sa findi fe fanyi ra.» Muxu xili kanee na nan falama muxu xun ma, a muxu xa masenyi nan na ki. Kɔnɔ Ala na e makiiti, e fan e sare sɔtoma ne.

Adamadie xa tinxintareya

⁹ Won munse falama fa? Won xa a fala a won tan Yuwifie tinxin dangi si gbete ra? Ade, na mu a ra feo, barima alo won jan bara a to, Yuwifie ba, si gbete ba, birin na yunubi nan xa noe bun ma.

¹⁰ A sebexi:

«Mixi yo mu tinxin,

hali mixi keren.

¹¹ Fe kolonyi yo mu na,

mixi yo mu Ala fenfe.

¹² Birin bara kira fanyi bejin,

e birin xun bara rakana.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama,

hali mixi keren, a mu na.

¹³ E de findixi gaburi de ibixi nan na,

e nenyi findixi mixi mayenden se nan na.

Bɔximase xone nan minima e de kiri ra,

¹⁴ danke nun woyen xone nan e de rafexi.

¹⁵ E sanyi xulun wuli raminife ra,

¹⁶ e dangi dede, e kanari nun nimise nan luma e xanbi ra.

¹⁷ E mu bojesa kira kolon,

¹⁸ e mu Ala yaragaaxui kolon.»

¹⁹ Won a kolon Ala xa seriye naxan birin masenxi, a a masenxi mixie nan be naxee na a xa seriye noe bun ma, alako de birin xa balan, seriye xa birin suxu Ala ya i.

²⁰ Na kui, adamadi yo mu findima tinxintoe ra Ala ya i seriye rabatufe saabui ra, barima seriye tan yunubi nan tun makenenma, adamadi xa a kolon a yunubitoe na a ra.

Tinxinyi naxan kelima Ala ma,

naxan sɔtoma danxaniya saabui ra

²¹ Kɔnɔ yakosi, tinxinyi bara makenen naxan mu kelima seriye rabatufe ma. A kelima Ala yete nan ma, alo a sebexi seriye nun namipɔnmee xa Kitaabuie kui ki naxe.

²² Yi tinxinyi naxan kelima Ala ma a sɔtoma danxaniya nan saabui ra, birin a soto naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be,

²³ barima birin findixi yunubitoe nan na, birin bara gan Ala xa noere ra,

²⁴ birin tinxinyi sɔtoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Ala adama kima yi tinxinyi ra won xunsarama Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

²⁵ Ala a tan nan findi serexe ra, a wuli raminixi ne alako naxee na danxaniya a ma, e xa yunubie xa xafari. Yi a masenxi ne a Ala tinxin, barima a xa dije kui, a nu bara adamadie xa yunubie lu na e mu makiiti, e naxee rabaxi waxati dangixi.

²⁶ Kɔnɔ yi waxati Ala bara a xa tinxinyi masen alako birin xa a kolon a a tinxin, e man xa a kolon a a tan nan tinxinyi fima mixi ma naxan danxaniyaxi Isa ma.

²⁷ Na kui, mixi fa a yete igboma munse xa fe ra? Fefe! Munfe ra? Mixi noma a yete matoxode a to diine seriye rabatuxi? Ade, barima tinxinyi sɔtoma danxaniya nan tun saabui ra.

²⁸ Won a kolon a danxaniya nan mixi matinxinma Ala ya i, seriye xa kewalie xa mu a ra.

²⁹ Ka Ala findixi Yuwifie gbansan nan Marigi Ala ra? Si gbete fan Marigi Ala xa

mu a ra? Iyo, si gbete fan Marigi Ala nan yati a ra,

³⁰ barima Ala keren peti na a ra. A tan nan mixi sunnaxie matinxinma a ya i danxaniya saabui ra, a man tinxinyi fima sunnataree fan ma na danxaniya kerenyi nan saabui ra.

³¹ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala xa seriye tide mu na won to danxaniyaxi Isa ma? Astofulahi! Won jan bara Ala xa seriye tide ramini.

4

Ibrahimah findife tinxintoe ra Ala ya i danxaniya saabui ra

¹ Won xa misaali tongo Ibrahimah ma, won tan Yuwifie benba. A munse kolon yi xa fe ra?

² Xa a sa li nu Ibrahimah findi tinxintoe ra a xa wali nan saabui ra, a nu noma a yete matoxode, kono Ala tan ya i mu a ra.

³ Kitaabui munse falaxi na xa fe ra? «Ibrahimah naxa danxaniya Ala ma, Ala naxa na findi tinxinyi ra a be.»

⁴ Walike na a sare soto, na mu findima a be ki xa ra, barima a xa wali sare na a ra a lanma a xa naxan soto.

⁵ Kono mixi naxan xaxili mu tixi a xa wali ra, naxan danxaniyaxi Marigi ma naxan mixi kobi findima tinxintoe ra, Ala na kanyi xa danxaniya findima a be tinxinyi nan na.

⁶ Dawuda fan a masen ne a heeri na mixi be Ala bara naxan findi tinxintoe ra a ya i, bafe a xa walie ra:

⁷ «Heeri na mixie be,

Ala bara diye naxee xa wali kobie ma, naxee xa yunubie bara xafari.

⁸ Heeri na mixi be,

Ala mu naxan xa yunubi rabaxi maxorinma.»

⁹ Na kui, yi heeri naxan ma fe falaxi, mixi sunnaxie gbansan nan a soto, ka mixi sunnataree fan noma a soto? Won jan bara a fala a Ibrahimah to danxaniya Ala ma, Ala a xa danxaniya nan findi tinxinyi ra a be.

¹⁰ Na rabaxi a be mun temui? A to nu sunnaxi ba, ka a to mu nu sunnaxi? Ala na rabaxi a be temui naxe, Ibrahimah mu nu sunnaxi.

¹¹ Na xanbi, a naxa sunna alako a xa findi tonxuma ra naxan a masenma a Ala

bara a xa danxaniya findi tinxinyi ra a be beenun a xa sunna. Na kui, a naxa findi danxaniyatoe birin benba ra naxee mu sunnaxi, Ala bara naxee xa danxaniya findi tinxinyi ra e be.

¹² A tan nan findixi mixi sunnaxie fan benba ra naxee mu e xaxili tima e xa sunne ra, kono naxee man jere ma danxaniya kui alo won benba Ibrahimah jere ki naxe beenun a xa sunna.

¹³ Ala laayidi tongo ne Ibrahimah nun a bonsoe be, a e fama dunja soto ke ra. Kono na laayidi mu keli a xa diine seriye rabatufe xa ma. A kelixi tinxinyi nan ma a naxan soto danxaniya saabui ra.

¹⁴ Xa a sa li nu seriye rabatufe nan a niyama mixie xa findi ketongoe ra, danxaniya tide yo mu luma na fa, Ala xa laayidi fan bara kana na temui.

¹⁵ Barima seriye fama Ala xa xone nan na, kono seriye mu na dennaxe, seriye matandi fan mu na.

¹⁶ Na kui, Ala xa laayidi soto ma danxaniya nan saabui ra, alako a xa findi Ala xa hinne ra Ibrahimah xa die birin be, birin xa a soto. A mu findima seriye rabatumae gbansan xa gbe ra, kono birin gbe na a ra naxee danxaniyaxi alo Ibrahimah. A bara findi won birin benba ra

¹⁷ alo a sebexi ki naxe, «N bara i findi si gbege benba ra.» A findixi won benba ra Ala nan ya i, a danxaniya naxan ma, naxan nii rasoma faxamixie fate, naxan se birin daaxi.

¹⁸ Ibrahimah to danxaniya, a naxa la a ra a Ala fama a xa laayidi rakamalide alo a falaxi a be ki naxe, «I bonsoe wuyama yi ki ne.» A naxa a xaxili ti na ra hali a ya to mu nu tixi sese ra naxan a masenma a be a na fe fama ne rakamalide. Na kui, a naxa findi si gbege benba ra.

¹⁹ Ibrahimah nu bara simaya je keme jondon soto, a xa simaya nu bara xurun, a xa gine Sara fan mu nu noma di baride sonon. Kono hali a to na birin fahaamu, sese mu ba Ibrahimah xa danxaniya ra.

²⁰ A mu siike Ala xa laayidi ma, a xa danxaniya jan naxa senbe soto, a nu Ala batu.

²¹ A nu laxi a ra feo, a Ala noma a xa laayidi rakamalide.

²² Na na a ra «Ala naxa na findi tinxinyi ra a bε.»

²³ Kōnō Kitaabui naxan masenxi a falafe ra, «Ala naxa na findi tinxinyi ra a bε,» na mu seβε Iburahima gbansan xa bε.

²⁴ A seβεxi won tan nan fan yati bε, won tan naxee danxaniyaxi Ala ma naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma. Ala won fan ma danxaniya findima nε tinxinyi ra won bε.

²⁵ Won Marigi faxa won ma yunubie nan ma fe ra, a man naxa keli faxe ma, alako won xa findi tinxintōee ra Ala ya i.

5

Lanyi luxi won nun Ala tagi Isa nan saabui ra

¹ Na kui won to bara findi tinxintōee ra Ala ya i danxaniya saabui ra, lanyi nun bōnesa bara lu won nun Ala tagi won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Won ma danxaniya Marigi Isa ma, na bara won naso Ala xa hinne kui won fa sabatixi naxan ma. Won seewaxi nan fa a ra won xaxili to tixi Ala xa nōre ra.

³ Dangi na fan na, won man seewama won ma tōore kui, barima won a kolon a tōore duluxōtōya nan naminima.

⁴ Won ma tunnabexi fan a niyama nε won xa yuge fanyi sōtō naxan Ala kenema. Na yuge mōoli fan a niyama nε won xa won xaxili ti Ala ra.

⁵ Won man mu yaagima won xaxili to tixi Ala ra, barima Ala bara a xa xanunteya xeεe won bōne kui a Xaxili Seniyenxi saabui ra a bara naxan fi won ma.

⁶ Waxati to kamali, won senbe yo mu nu na temui naxε, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa yunubitōee bε.

⁷ A xōrōxō ki fanyi mixi dijεfe a nii ma tinxin mixi xa fe ra. Kōnō temunde, mixi nde fan nōma limaniyade a xa faxamixi fanyi nde bε.

⁸ Kōnō Ala a xa xanunteya masenxi won bε yi nan na: Won nu findixi yunubitōee ra temui naxε, Ala xa Mixi Sugandixi naxa dije a nii ma won ma fe ra.

⁹ Na kui, won to bara findi tinxintōee ra Ala ya i Isa xa serεxe saabui ra, won xa a

kolon a man mu taganma won nakiside Ala xa gbaloe ma.

¹⁰ Barima won nu findixi Ala yaxuie ra temui naxε, a xa Di xa faxe saabui naxa won tagi yailan, yakōsi won nun Ala tagi to bara yailan, won a kolon a won nakisima nε a xa Di xa kisi saabui ra.

¹¹ Na man fari, won seewaxi nε Ala ra a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa saabui ra, naxan bara won nun Ala tagi yailan.

Adama fafe faxe ra,

Isa fafe kisi ra

¹² Na kui, yunubi naxa so dunija mixi keren saabui ra. Faxε fan naxa so dunija yunubi xa fe ra, a din mixi birin na barima adamadie birin bara yunubi raba.

¹³ Yunubi nu na dunija ma beenun Ala xa a xa seriye fi Annabi Munsa ma, kōnō xa seriye mu na, yunubi fan mu na mixi yo ma.

¹⁴ Kōnō faxe tan nu na dunija ma, keli won benba Adama ma han Annabi Munsa, hali na mixie xa yunubi to mu nu luxi alō won benba Adama gbe naxan Ala xui yati matandi.

Adama nu misaalixi mixi nan na naxan nu fafe.

¹⁵ Kōnō Ala won kixi naxan na, na nun Benba Adama xa yunubi keren mu a ra. Iyo, adamadi gbege faxaxi yi mixi keren xa yunubi nan saabui ra, kōnō Ala xa hinne dangi na ra ki fanyi, barima a adamadie kixi a xa Mixi Sugandixi Isa naxan na, na bara mixi gbege rakisi a xa hinne saabui ra.

¹⁶ Adama xa yunubi nun Ala adamadie kixi naxan na, e fōxi tagi ikuya. Mixi keren xa yunubi to makiiti, gbaloe nan fa. Kōnō Ala adamadie kixi naxan na, a fa mixi gbege xa yunubi raba xanbi nε, a fa feere ra mixi matinxinma ki naxε Ala ya i.

¹⁷ Mixi keren xa yunubi raba naxa a niya faxe xa nō dunija ra, kōnō Ala xa Mixi Sugandixi Isa wali fōxi dangi na rapon! Adamadie naxee bara Ala xa hinne sōtō naxan dande mu na, a nun a xa tinxinyi a won kixi naxan na, nee nōe sōtōma kisi kui mixi keren nan saabui ra, naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹⁸ Na kui, mixi keren xa yunubi naxa a niya adamadie birin xa lu yunubi xa gbaloe bun ma, kɔnɔ mixi keren xa wali tinxinxi nan man tinxinyi nun kisi fima adamadie birin ma.

¹⁹ Alo mixi keren to Ala xa yaamari matandi, adamadi birin naxa findi yunubitɔee ra na mixi kerenyi saabui ra, adamadi gbegbe man findima tinxintɔee ra Ala ya i mixi keren nan fan saabui ra a to Ala xa yaamari rabatu.

²⁰ Seriyɛ fi nɛ yunubi xa gbo. Kɔnɔ yunubi to gbo, Ala xa hinne naxa gbo ki fanyi dangi na ra!

²¹ Na kui, yunubi xa nɔɛ findixi faxe nan na, kɔnɔ Ala xa hinne xa nɔɛ findima tinxinyi nan na alako mixi xa kisi abadan. Na birin nabama won Marigi Isa nan saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

6

*Konyiya naxan mixi xaninma faxe ma,
nun konyiya naxan mixi xaninma kisi ma*

¹ Won fa munse falama fa? Won man xa nu lu yunubi raba ra, alako Ala xa hinne xun xa masa?

² Astɔfulahi! Won bara won kobe so yunubi ra alo faxamixi a kobe soma dunija ra ki naxɛ. Won man fa nɔma jɛrɛde yunubi kui di?

³ Won tan birin naxee bara won xunxa ye xɔɔra, won nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa a ra fa. Wo mu a kolon a won xunxafe ye xɔɔra na bara misaali Isa xa faxe ra?

⁴ Won xunxafe ye xɔɔra saabui ra, won nun Marigi Isa bara faxesa, won man bara sa gaburi a seeti ma. Yi rabaxi nɛ alako won fan xa dunijɛgiri nɛɛnɛ tongo, alo Ala xa Mixi Sugandixi keli faxamixie tagi ki naxɛ Baba Ala senbɛ makaabaxi saabui ra.

⁵ Na kui, xa won nun Marigi Isa bara findi keren na won won xunxaxi ye xɔɔra temui naxɛ a xa faxe ma misaali ra, won man fama nɛ rakelide faxe ma alo a tan.

⁶ Won xa a kolon a won ma fe fori bara banban wuri magalanbuxi ma a nun Marigi Isa ra, alako won yuge fori xa masara naxan nu yunubi rabama, won naxa findi yunubi xa konyie ra sɔnɔn.

⁷ Barima xa mixi bara faxesa, a kanyi bara gbilen yunubi rabafe fɔxɔ ra.

⁸ Yakɔsi, xa won bara faxesa won nun Ala xa Mixi Sugandixi, won man laxi a ra a won kisima nɛ won nun a tan,

⁹ barima won a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi to bara rakeli faxe ma na ki a mu faxama sɔnɔn. Faxe xa nɔɛ yo mu na a fari sɔnɔn.

¹⁰ A to faxesa, yunubi mu sese nɔma a ra sɔnɔn. A to bara rakeli faxe ma, a fa kisixi Ala nan bɛ.

¹¹ Na kui, wo xa wo yetɛ to faxamixi ra yunubi tan mabiri. Wo man to kisixi, wo bara findi Ala nan xa kisi mixi ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹² Na nan a toxi a mu lan yunubi xa nɔ wo nii ra sɔnɔn, alako wo naxa bira wo nii waxɔnfe kobie fɔxɔ ra.

¹³ Wo naxa wo fate rabolo yunubi yi, a xa findi fe kobi rabase ra. Wo xa wo yetɛ birin sa Ala sagoe alo mixi naxee kelixi faxe ma, e kisi. Wo fate birin xa findi tinxinyi rabase nan na Ala bɛ

¹⁴ Na kui, wo naxa a lu yunubi xa nɔ wo ra, barima seriyɛ xa nɔɛ mu wo fari sɔnɔn. Wo fa na Ala xa hinne nan kui.

¹⁵ Won fa na ma di? Seriyɛ xa nɔɛ to mu won fari sɔnɔn won to fa na Ala xa hinne nan kui, won xa yunubi raba yire? Astɔfulahi!

¹⁶ Wo mu a kolon a wo na wo yetɛ findi mixi nde xa konyi ra, fo wo xa a xa yaamari birin nabatu? Wo mu a kolon a wo na naxan xa yaamari rabatu, na nan findixi wo marigi ra, a na fa findi yunubi ra naxan wo xaninma faxe ma, xa na mu a findi Ala ra naxan wo xaninma kisi ma?

¹⁷ Kɔnɔ Ala tantu! Wo tan naxee nu findixi yunubi xa konyie ra, nɔndi to kawandi wo bɛ, wo na nan nabatufe fa wo bɔjɛ birin na.

¹⁸ Wo bara xɔrɛya yunubi xa konyiya ma, wo fa findixi Ala xa konyie nan na, alako wo xa bira tinxinyi fɔxɔ ra.

¹⁹ N wɔyɛnfe nɛ wo bɛ alo mixie wɔyɛnma ki naxɛ, alako wo xa fahaamui sɔtɔ. Singe ra nu, wo nu wo yetɛ findixi yunubi xa konyie nan na, wo xa wali kobie nu siga xun masa ra tun. Kɔnɔ yakɔsi, wo xa findi tinxinyi nan xa konyie ra, wo lu seniyenyi kira xɔn.

²⁰ Wo to nu na yunubi xa konyiya kui, tinxinyi xa nɔɛ yo mu nu na wo fari.

²¹ Wo nu jɛrɛma fe kobi naxee kui, wo fa yaagixi naxee ra to, nee munse fanxi wo ma? Faxɛ gbansan nan fama na fe mɔɔlie xanbi ra.

²² Kɔnɔ yakɔsi, wo to bara mini yunubi xa konyiya kui, wo findi Ala xa konyie ra, wo seniyenyi nan sɔtofe yi ki naxan a niyama wo xa kisi abadan.

²³ Barima yunubi sare findixi faxɛ nan na, kɔnɔ Ala xa ki findixi a xa hinne nan na: Won xa kisi abadan won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

7

Danxaniyatɔɛ xa yetɛ sɔtɔɛ seriye yi

¹ N ngaxakerenyie, wo to seriye kolon, wo mu a kolon a seriye xa nɔɛ na mixi fari han a xa simaya dande gbansan nɛ?

² Na kui, ginɛ naxan xa futi bara xiri, a na futi seriye bun ma han a xa mɔri xa simaya dan tɛmɔi nɛ. Kɔnɔ xa a xa mɔri xa simaya dan, na futi seriye fan bara dan.

³ Xa a sa li a xa mɔri na dunɔpa ma, a tan fa dɔxɔ xɛmɛ gbɛtɛ xɔn, a bara findi yenɛla ra. Kɔnɔ xa a xa mɔri faxa, a fan bara fulun na futi seriye ma. Hali a dɔxɔ xɛmɛ gbɛtɛ xɔn ma kɔrɛ, yenɛla mu a ra.

⁴ N ngaxakerenyie, a na na ki nɛ wo fan bɛ. Wo fan bara lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri, Ala xa Mixi Sugandixi xa faxɛ saabui ra. Wo fa findixi gbɛtɛ nan gbe ra, a tan naxan kelixi faxamixie tagi, alako won xa wali fanyi raba Ala bɛ.

⁵ Barima, won to nu jɛrɛma won yetɛ waxɔnfe kobie ma, seriye nu won bɔjɛ ratema yunubi rabafe ma. Won to nu biraxi na waxɔnfe kobie fɔxɔ ra, nee nu won xun tixi faxɛ nan na.

⁶ Kɔnɔ yakɔsi fa, won bara xɔrɛya sɔtɔ seriye xa konyiya ma, won lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri. Na kui, won mu fa walima Ala bɛ a kɛpa fori xa ma sɔnɔn, alɔ won to nu na seriye sebɛxi xa nɔɛ bun ma tɛmɔi naxɛ. Won fa walima Ala bɛ a kɛpa nɛɛnɛ nan na, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Seriye nun yunubi

⁷ Won fa na ma di? Seriye findixi yunubi nan na? Astɔfulahi! Seriye nan a niya n xa yunubi kolon, barima n mu milanteya kolonma nu xa seriye xa mu a fala n bɛ nu, «I naxa mila.»

⁸ Kɔnɔ yunubi naxa fɛɛrɛ sɔtɔ yaa-mari ra, a milanteya mɔɔli birin naso n bɔjɛ ma, barima seriye mu na dennaxɛ, yunubi fan mu luma naa.

⁹ Singe ra n nu baloxi seriyɛtareya nan kui, kɔnɔ seriye to fa, yunubi naxa balo n bɔjɛ kui fa, a n findi faxamixi ra.

¹⁰ Yaamari naxan nu lan a xa findi kisi ra, na naxa findi n bɛ faxɛ ra,

¹¹ barima yunubi to fɛɛrɛ sɔtɔ yaamari ra, a naxa n mayenden, a n faxa yaamari saabui ra.

¹² Na kui, seriye seniyen, yaamari fan seniyen, a tinxin, a man fan.

¹³ Won xa a fala fa, a fe fanyi bara findi faxɛ ra n bɛ? Astɔfulahi! Yunubi nan findixi faxɛ ra n bɛ fe fanyi saabui ra, alako yunubi xa makɛnɛn yunubi ra, a xa mini a yunubi ki yati ma yaamari saabui ra.

¹⁴ Won a kolon a seriye kelixi Ala nan ma, kɔnɔ n tan findixi adamadi nan na, yunubi xa konyi.

¹⁵ N naxan nabama, n mu a ya yo kolon, barima n wama n xa naxan naba, n mu na xa rabama. N fe naxan xɔnxi, n na nan yati rabama.

¹⁶ Xa a sa li n fe rabama n mu wama n xa naxan naba, na a masenma nɛ a n bara la a ra a seriye fan.

¹⁷ Na kui, n tan yetɛ yati xa mu yi fe rabafe. Yunubi naxan na n bɔjɛ ma, na nan a rabafe,

¹⁸ barima n a kolon, a fe fanyi yo mu na n bɔjɛ ma n yetɛ fate bendɛ tan kɛpa ma. Nate na n bɛ n xa fe fanyi raba, kɔnɔ nɔɛ mu na n bɛ n xa a raba.

¹⁹ N wama fe fanyi naxan nabafe, n mu na xa rabama. N mu wama fe kobi naxan nabafe, n na nan yati rabama.

²⁰ Na kui, xa a sa li n fe rabama n mu wama naxan nabafe, n tan yetɛ yati xa mu a rabafe. Yunubi naxan na n bɔjɛ ma, na nan na a rabafe.

²¹ Na kui, n yi fe nan toxi n ma dunɔjɛgiri kui: N na wa fe fanyi rabafe, n mu nɔma fefe ra fo fe kobi.

²² N boƙe tan kui, Ala xa seriye rafan n ma,

²³ koƙo n fe gbete nan toma n ma, naxan a niyama n xa yunubi raba. Yi fe naxan n xaninma yunubi ma, a seriye gerema naxan nafan n xaxili ma, a n findi a xa konyi ra.

²⁴ N jaxankataxi mato! Nde noƙa n nakiside yi fate bende xa noƙe ma naxan na n xaninfe faxe ma?

²⁵ Tantui xa rasiga Ala ma naxan won nakisima won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

Na kui, n xaxili tan ma, n bara findi Ala xa seriye xa konyi ra, koƙo n fate bende tan ma, n findixi seriye xa konyi nan na naxan n natutunma yunubi ma.

8

Isayankae xa kalamutareja

¹ Na kui, kiiti mu kanama mixie ra soƙoƙo naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxee na Isa i,

² barima Ala Xaxili Seniyenxi xa seriye naxan kisi fima, a bara won namini yunubi nun faxe xa seriye xa noƙe bun ma Marigi Isa saabui ra.

³ Diine seriye mu noƙo naxan na, barima mixi waxoƙfe kobi nu bara a rahalaki, Ala tan na nan nabaxi. A naxa mixi xa yunubi senbe xun nakana a to a xa Di xee yunubitoe fate bende maniye ra a xa findi yunubi serexe ra.

⁴ Na rabaxi ne, alako seriye tinxinyi naxan masenxi, a xa noƙo rakamalide won be, won tan naxee mu jerefe adama waxoƙfe kobi ma, won tan naxee na jerefe Ala Xaxili Seniyenxi ma.

⁵ Naxee jerefa adama waxoƙfe ma, e xaxili rafexi adama waxoƙfe nan na. Koƙo naxee jerefa Ala Xaxili Seniyenxi ma, e tan nafexi Ala Xaxili Seniyenxi waxoƙfe nan na.

⁶ Naxee e xaxili luxi fe kobi rabafe ma, e xun tixi faxe nan na. Koƙo naxee e xaxili luxi Ala Xaxili Seniyenxi xa fe ma, e kisi nun boƙesa nan soƙoma.

⁷ Naxee e xaxili luxi e yete waxoƙfe yi, e findixi Ala yaxuie nan na. E mu Ala xa seriye rabatuma, e jan mu noƙa a rabatude.

⁸ Naxee biraxi e yete waxoƙfe foƙo ra, e xa fe mu noƙa Ala kenende.

⁹ Koƙo wo tan mu na wo yete sagoe soƙoƙo. Xa Ala Xaxili Seniyenxi sabatixi wo i, wo fa na Ala Xaxili Seniyenxi nan sagoe. Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili mu na naxan yo yi ra, na kanyi mu findixi Isa gbe ra.

¹⁰ Xa wo nun Ala xa Mixi Sugandixi bara findi keren na, wo fate bende tan faxama yunubi nan ma fe ra, koƙo Ala Xaxili Seniyenxi tan wo rakisima ne barima wo bara matinxin Ala ya i.

¹¹ Ala nan Isa rakeli faxamixie tagi. Xa a tan Ala Xaxili nan sabatixi wo i, a tan naxan a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a man fama ne wo fate bende rakiside a Xaxili saabui ra naxan sabatixi wo i.

¹² Na kui, n ngaxakerenyie, doni nde na won ma, koƙo a mu na won ma won yete fate bende xa seeti xe. A mu lan won man xa lu a sagoe soƙoƙo won man xa a waxoƙfe kobi raba.

¹³ Xa wo jerefe fate bende waxoƙfe kobie ma, wo faxama ne, koƙo xa wo gbilen e foƙo ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, wo kisima ne,

¹⁴ barima Ala Xaxili Seniyenxi mixi naxee birin jerefa, e tan findixi Ala xa die nan na.

¹⁵ Ala mu xaxili fixi wo ma naxan man wo findima gaaxui xa konyie ra. A a yete Xaxili Seniyenxi nan fixi wo ma naxan wo findixi a xa die ra, naxan a niyama won xa noƙo won xui itede Ala ma, won na a xili, «N Ba, n Ba!»

¹⁶ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nun won yete xaxili a masenma a won findixi Ala xa die nan na.

¹⁷ Anun, won to findixi a xa die ra, won bara findi Ala xa ketongoe ra, won nun a xa Mixi Sugandixi. Barima, xa won toƙo a xa toƙe, won man fama ne xunnakeli soƙode alo a tan.

Danxaniyatoe xaxili tide

¹⁸ N laxi a ra won toƙe naxan tima yi duniya ma yi ki, a nun won fama xunnakeli naxan soƙode, e tagi ikuya ki fanyi! E jan mu noƙa sade e boore ma.

¹⁹ Daali birin mame tife waxati ra, Ala a xa die makenenma temui naxe,

²⁰ barima dunija birin na Sentane xa nɔɛ bun ma, tide yo mu naxan ma. Na mu kelixi dunija yete xa ma, a kelixi Ala nan ma. Kɔnɔ na birin kui xaxili tide luxi birin be.

²¹ Waxati fama fade daali fulunma temui naxe kanari xa konyiya bun, a fan xɔreyaya nun xunnakeli soto a nun Ala xa die ra.

²² Won a kolon, a kabi a folɛ han to, daali birin na a kui iwafe ne tɔɔre kui, alo gine di furi na keli a ra.

²³ Kɔnɔ daali gbansan xa mu a ra. Hali won tan naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto a xa ki singe ra, won tan yati na won kui iwafe, han Ala won findima a xa die ra temui naxe, a won fate nɔɔɔ.

²⁴ Won xaxili to ti a ra, na nan a ra won bara kisi, kɔnɔ won xaxili man tixi a ra. Kɔnɔ xa mixi ya fe to a xaxili nu tixi naxan na, na kanyi mu a xaxili tima na ra sɔnɔn. Mixi noma a xaxili tide fe nde ra a jan bara naxan soto?

²⁵ Kɔnɔ xa won xaxili tixi fe nde ra won mu naxan toxi sinden, won na mamema tunnabexi nan kui.

²⁶ Ala Xaxili Seniyenxi fan fama ne won malide won ma senbetareya kui. Won mu a kolon a lan won xa maxandi naxan naba, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi nan Ala maxandima won be mayandi xui ra naxan mu noma masarade woyenyi ra.

²⁷ Anun, Ala, naxan won boje ma fe kolon, a a Xaxili Seniyenxi xa maxandie kolon, barima Xaxili Seniyenxi maxandi tima seniyentɔɛɛ be Ala sagoe nan ma.

²⁸ Won man a kolon a Ala walima fe birin kui a xanuntenyie xa munafanyi nan be, a bara naxee xili a yete sagoe ma.

²⁹ Barima Ala bara mixi naxee sugandi, a nu e kolon kabi fe folo folɛ, a naxa a ragiri e ma e xa findi a xa Di maniyee ra, alako a xa Di tan xa findi di singe ra a ngaxakerenyi gbegebe tagi.

³⁰ A bara na ragiri naxee ma, a man bara e xili. A bara naxee xili, a man bara e findi tinxintɔɛɛ ra a ya i. A bara naxee findi tinxintɔɛɛ ra, a man bara xunnakeli fi e ma.

Ala xa xanunteya a xa die be

³¹ Won munse falama na kui fa? Ala to na won be, nde fa noma tide won kanke?

³² A tan naxan mu tondi a xa Di yati ma, a a ba serexe ra won birin be, a mu fama xe won kide se birin na safe ra a xa Di xun ma?

³³ Nde noma Ala xa mixi sugandixie kalamude? Ala yete nan e findixi tinxintɔɛɛ ra a ya i.

³⁴ Nde fa kiiti rakanama e ra sɔnɔn? Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan faha, Ala naxan man nakeli faxe ma, a magoroxi Ala yirefanyi ma, a nu a maxandi won be.

³⁵ Nde fa won bama Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya yi? Munse noma na ra? Tɔɔre, ka xɔɔɔɔɔɔ, ka janankate, ka kaame, ka lufe xeye ra, ka fitine, ka santidegema?

³⁶ Alo a sebexi ki naxe, «Fɛɛɛɛɛɛ, e muxu faxama i tan nan ma fe ra. E muxu findixi yexeeɛɛ nan na e naxee kon naxabama.»

³⁷ Kɔnɔ na birin kui, won bara nɔɛ soto na fe birin xun ma won xanuntenyi saabui ra.

³⁸ Barima n laxi a ra, a sese mu noma won bade Ala xa xanunteya yi. A findi faxe ra ba, gbaloe ba, maleke ba, jinnɛɛ ba, yi waxati ba, waxati naxan sa fama ba, senbema naxee kuye ma ba,

³⁹ naxan birin na dunija xun ma, naxan birin na boxi bun ma, a findi daali yo ra, e sese mu noma won nun Ala xa xanunteya rafatande, a bara naxan masen won be won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

9

Ala xa sugandi

¹ N xa nɔndi fala wo be. N mu wule falama barima n findixi Ala xa Mixi Sugandixi gbe nan na. N sondonyi nun Ala Xaxili Seniyenxi fan findixi seedee nan na, a nɔndi nan a ra

² n boje sunnunxi ki fanyi, danyi mu naxan ma,

³ n ngaxakerenyie xa fe ra. Xa a sa e malima ne nu, n tixi a ra n tan yete yati xa danke soto, muxu nun Ala xa Mixi Sugandixi xa fatan e tan ma fe ra, n barennyie muxu nun naxee si keren a ra.

⁴ Yuwifie nan na e ra, Ala naxee sugandi e xa findi a xa die ra, a naxa a xa nɔɔɔ

masen e be. Ala saatɛe nun laayidie tongo e tan nan be, a a xa seriye nun a batu ki fi e ma.

⁵ E tan nan bɔnsɔɛ benbae na Kitaabui kui, Ala xa Mixi Sugandixi fan kelixi e tan nan bɔnsɔɛ tagi a fate bende ki ma. Tantui nun batui xa rasiga Ala ma abadan, a tan naxan na birin xun ma. Amina.

⁶ Kɔnɔ a mu luxi xe alo Ala xa laayidi kanaxi ne. Barima naxee keli Isirayila bɔnsɔɛ, e birin xa mu findi Isirayila die yati ra.

⁷ E to barixi Iburahima bɔnsɔɛ, na mu a falaxi xe de a e birin nan findixi a xa die yati ra, barima Ala a masen ne Iburahima be, «Isiyaga nan fama findide i bɔnsɔɛ ra n naxan laayidi i be.»

⁸ Yi a masenxi ne, a di naxee bari Iburahima be a fate bende ki ma, nee xa mu findixi Ala xa die ra. Kɔnɔ di naxee bari Ala xa laayidi saabui ra, nee nan findi Iburahima bɔnsɔɛ ra Ala ya i.

⁹ Barima Ala yi nan laayidi Iburahima be, «N gbilenma tamuna yi temui jɔndɔn, n a lima Sara bara di xeme soto.»

¹⁰ Na gbansan fan mu a ra. Won benba Isiyaga nan findixi Rebeka xa di firin birin baba ra.

¹¹ Kɔnɔ beenun gulie xa bari e xa fe fanyi xa na mu fe jaaxi nde raba, Ala naxa di keren sugandi e firin tagi alako a sagoe xa raba.

¹² Yi di mu sugandi kewalie yo xa fe ra. Na sugandi findixi Ala xa xili nan na. Na kui, Ala naxa a masen Rebeka be, «Fori nan luma a xunya xa noe bun ma.»

¹³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «N bara Yaxuba xanu, kɔnɔ n bara mee Esayu tan na.»

¹⁴ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala mu tinxin? Astɔfulahi!

¹⁵ Ala a masen ne Munsa be, «N hinnema mixi nan na n na wa hinnema naxan na. N kinikinima mixi nan ma n na wa kinikinife naxan ma.»

¹⁶ Na kui, Ala xa sugandi mu kelima mixi waxɔnfe xa ma, xa na mu mixi xa kate ma. A kelima Ala xa hinne ne.

¹⁷ A sebexi Kitaabui kui, Ala naxa a fala Firawuna be, «N i rakelixi ne, n mangeya fi i ma, alako n xa n senbe masen i saabui ra, dunja birin xa n xili kolon.»

¹⁸ Na kui, a hinnema mixi ra a na wa hinnema naxan yo ra, a man mixi sondonyi raxɔrɔxoma a na wa naxan sondonyi raxɔrɔxofe.

¹⁹ Nde noma a falade n be, «Ala fa kote sama mixi xun ma munfe ra? Mixi noma tondide a xa maragiri ra yire?»

²⁰ Kɔnɔ i tan adamadi findixi nde ra i to fa Ala matandima? Feje yailanxi xa a fala a yailanma be, «Munfe ra i n yailanxi yi ki?»

²¹ A di, feje yailanyi na feje firin yailan bende keren na, a mu noma feje keren yailande wali nde xa fe ra naxan tide gbo, a boore fan yailan wali nde xa fe ra naxan tide mu gbo?

²² Xa a sa li Ala wama a xa xone nun a senbe masenfe, a mu noma na rabade xe? Kɔnɔ a xa sabari xungbe kui, Ala dijexi mixie ma a xonoxi naxee ma, gbaloe ragataxi naxee be.

²³ A yi rabaxi ne alako a xa a xa nore makaabaxi masen a to hinnema mixie ra, a nu bara naxee sugandi kabi a folɛ, e xa nore soto.

²⁴ Won tan nan findixi na mixie ra a bara naxee xili keli si birin kui. Yuwifie gbansan mu a ra.

²⁵ A a masenxi Annabi Hose xa Kitaabui kui,

«Naxee mu findixi n ma mixie ra, n e xili falama <n ma mixie.>

Naxan mu findixi n ma jama xanuxi ra, n a xili falama <n ma jama xanuxi.>»

²⁶ «Ala man a fala e be dennaxe, <N ma jama mu wo ra,>

a e xili falama ne naa, <Ala xa die, Ala naxan na na.>»

²⁷ Annabi Esayi fan a xui ite ne a to nu kawandi tima Isirayila xa fe ra,

«Hali Isirayila mixie wuya alo meyen xori naxan na baa de,

a donxoe di nan tun kisima,

²⁸ barima Ala naxan masenxi,

a a rabama ne dunja ma,

a a rakamali kerenyi ra.»

²⁹ Annabi Esayi man a masen ne,

«Xa Ala Senbe Birin Kanyi mu bɔnsɔɛ nde lu won be nu,

won luma ne nu alo Sodoma,

won maniyama Gomora nan na nu.»

³⁰ Won fa na ma di? Si gbete naxee mu nu katama e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan bara fa a soto danxaniya saabui ra,

³¹ kono Isirayila nama naxan nu katama e xa seriye rabatu alako e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan mu no na seriye rabatude.

³² Munfe ra? Barima e mu bira tinxinyi foxo ra danxaniya saabui ra, e joxo a ma a e noma a soto e xa kewalie saabui ra. E bara e sanyi radin gema ra naxan xili falama, «mixi rabira gema».

³³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Wo a mato, n bara gema doro Siyoni, mixie e san nadinma naxan na, gema naxan mixie rabirama. Kono naxan yo danxaniya a ma, na kanyi mu yaagima.»

10

Isirayila tinxinyi naxan sotoma danxaniya saabui ra

¹ N ngaxakerenyie, n boje waxonfe birin na naxan na, Yuwifie xa kisi soto. N ma Ala maxandi nan na ki e be.

² N na e seede ra, a e senbe saxi Ala xa fee kui, kono na mu kelixi lonni xa ma.

³ E to mu a kolon Ala mixi matinxinma a ya i ki naxe, e naxa kata e xa e yete kan matinxin. Na kui, e mu e yete magoro Ala be a tan xa tinxinyi fi e ma.

⁴ Ala xa Mixi Sugandixi bara ge Munsa xa seriye rakamalide, alako naxan yo na danxaniya a ma, na kanyi xa tinxinyi soto.

⁵ Annabi Munsa to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoma seriye rabatufe ma, a yi nan sebe Kitaabui kui, «Mixi naxan yi seriye rabatuma a simaya sotoma ne a saabui ra.»

⁶ Kono a to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoma danxaniya saabui ra, a yi nan sebe, «I naxa i yete maxorin, <Nde tema koore?>»

Ala xa Mixi Sugandixi mu goroxi xe keli koore ma?

⁷ «Xa na mu a ra i i yete maxorin, <Nde goroma boxi bun?>»

Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxamixie xa tagi?

⁸ Kitaabui munse masenxi? «Ala xa masenyi makore i ra.

A na i de kiri ma, a na i boje fan ma.»

Na masenyi findixi danxaniya masenyi nan na muxu naxan kawandife:

⁹ A i na a fala i de ra a Marigi nan na Isara, i man naxa la a ra i boje kui a Ala bara a rakeli faxamixie tagi, i kisima ne.

¹⁰ Mixi danxaniyama yi masenyi ma a boje nan kui, a tinxinyi soto Ala ya i. A na la a ra, a a falama a de nan na, a kisi soto.

¹¹ Kitaabui a masenxi, «Mixi yo danxaniya a ma, a kanyi mu yaagima.»

¹² Tagi rasa yo mu na Yuwifie nun si gbete tagi. Marigi keren nan na e birin be, a man mixi birin kima ki fanyi ra naxee na a xili.

¹³ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, «Naxan yo na Alatala xili, na kanyi kisima ne.»

¹⁴ Kono na kui, e noma a xilide di xa e mu danxaniyaxi a ma? E fa danxaniyama a ma di xa e mu nu a xa fe me? E fa a xa fe mema di xa mixi yo mu e kawandima?

¹⁵ Na kawandi fan tima e be di xa mixie mu xexi na fe ma? A sebexi, «Xerae, naxee fama xibaaru fanyi ra, e fafe fan ki fanyi!»

¹⁶ Kono birin xa mu yi xibaaru fanyi suxuxi, barima Annabi Esayi a masen ne, «Marigi, nde laxi muxu xa masenyi ra?»

¹⁷ Na kui, mixie danxaniyama ne e to bara Ala xa masenyi rame. E Ala xa masenyi ramema a xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan saabui ra.

¹⁸ Kono n xa maxorinyi ti, e mu yi masenyi ramexi xe? Iyo xe, barima Kitaabui naxe, «E xui bara mini dunja birin ma, e xa masenyi bara siga han dunja dande.»

¹⁹ N man xa maxorinyi ti, Isirayila nama mu masenyi fahaamuxi xe? Yaabi folo ra, Ala yi nan masen Annabi Munsa saabui ra,

«N a niyama ne wo mixie toone naxee jan mu findixi si yati ra.

N a niyama ne wo boje xa te si fahaamutare ma.»

²⁰ Annabi Esayi fan naxa xera iba limaniya ra Ala to yi masenyi fi a ma, «Mixie bara n to naxee mu nu n fenma. N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n maxorinma sese ma.»

21 Kɔnɔ Isirayila xa fe ra, a naxɛ,
«Keli sogetede ma han sogegode,
n bɛlɛxɛe italaxi yi pama bɛ,
naxan n xui matandima,
naxan tondima n bɛ.»

11

Ala mu mɛɛxi Isirayila ra

1 Na kui, n xa maxɔrinyi ti, Ala mɛɛxi
nɛ a xa pama ra? Astɔfulahi! N tan yete
findixi Isirayilaka nan na, Iburahima xa
mamadi, kelifɛ Bunyamin bɔnsɔɛ.

2 Ala mu mɛɛxi a xa pama ra a bara
naxan sugandi nu. Wo mu a kolon
Kitaabui naxan masenxi Annabi Eliya xa
fe ra, a to a xui rasiga Ala ma Isirayila xili
ma?

3 A naxɛ, «Marigi, e bara i xa
namijɔnmɛɛ faxa, e bara i xa
sɛrɛxɛbadee rabira. N keren peti nan fa
luxi, e katafe e xa n tan fan faxa.»

4 Ala fa a yaabi di? A naxɛ, «N bara mixi
wulu solofere ragata n yete bɛ naxee mu
nu e xinbi sin Baali kuye bɛ.»

5 A man na na ki nɛ yakɔsi. Ala xa pama
dɔnxɔɛ luxi, a bara naxee sugandi a xa
hinne saabui ra.

6 Kɔnɔ xa a bara e sugandi hinne saabui
ra, kɛwali saabui xa mu a ra sɔnɔn, xa na
mu Ala xa hinne mu findima hinne yati
yati ra nu.

7 Won fa na ma di? Isirayila nu naxan
fenfe a mu a sɔtɔ, kɔnɔ Ala nu bara naxee
sugandi, nee tan bara a sɔtɔ. A dɔnxɔɛ
tan bɔpɛɛ naxa balan.

8 A sɛbɛxi,
«Ala naxa e xaxili dɔnxu,
a a niya e yae mu se to,
e tulie mu fe mɛ,
han yi to lɔxɔɛ.»

9 Annabi Dawuda fan naxa a masen,
«E xa xulunye xa findi gantanyi ra e bɛ,
yɛlɛ naxan e suxuma,
gɛmɛ naxan e rabirama.

Na xa findi e xa wali sare ra.

10 E ya xa rafɔɔrɔ, e xa dɔnxu.

E xa kunkurun e xa tɔɔrɛ bun ma waxati
birin.»

11 Na kui, n man xa maxɔrinyi ti,
Isirayilakae to bara tantan, e bira, e mu
nɔma rakelide sɔnɔn? Astɔfulahi! Kɔnɔ
e xa tantanyi bara a niya si gbɛtɛɛ birin

xa nɔ kisi sɔtɔde, alako na kisi xɔli xa
Isirayilakae fan suxu.

12 A di, xa e xa tantanyi findixi hɛeri
xungbe nan na dunija bɛ, a findi barakɛ
ra si gbɛtɛɛ fan bɛ, e xa fe na rakamali,
hɛeri nun barakɛ xun mu masama xɛ ki
fanyi?

13 N xa fa wɔyɛn wo bɛ, wo tan naxee
mu findixi Isirayilakae ra. N to findixi
xɛɛra ra wo tan si gbɛtɛɛ bɛ, n sɛɛwama
nɛ n ma wali ra, n a matɔxɔ,

14 alako tɛmunde na xa a niya n boore
Yuwifie xa mila n ma masenyi ma, ndee
xa nɔ kisode e ya ma.

15 Ala a kobe sofe e ra, xa na bara a niya
lanyi xa so Ala nun dunija tagi, a di, Ala
e ragbilɛnfe a yete ma, na mu luma xɛ alɔ
mixi na rakeli faxamixie ya ma?

16 Xa sansi xɔri xun singe bara fi Ala
ma, a dɔnxɔɛ birin bara findi a gbe ra. Xa
wuri bili sanke bara fi Ala ma, a salonyie
fan bara findi a gbe ra.

17 A luxi nɛ alɔ oliwi bili salonyi ndee na
xaba a bili ma alako wula oliwi salonyie
xa dafu na xabade ra. I tan misaalixi na
wula oliwi salonyi nan na, naxan baloma
na oliwi bili saabui ra, i dafuxi naxan na.

18 Na kui, i naxa i yete igbo na salonyi
xabaxie ma. Beenun i xa i yete igbo, i
majɔxun sinden, a i tan xa mu wuri bili
sanke rabaloxi. Wuri bili sanke nan i tan
nabaloxi.

19 Kɔnɔ i fama nɛ a falade, «Wuri
salonyie xabaxi nɛ alako n tan xa dafu e
xabade ra.»

20 Nɔndi na a ra. E xaba e xa danx-
aniyataraɛna nan ma, i fan dafuxi naa i xa
danxaniya nan ma fe ra. Kɔnɔ i naxa i
yete igbo. I jan xa gaaxu,

21 barima xa Ala mu oliwi bili fanyi
salon singee lu na, a mu i fan luma na
de!

22 Na kui, i jɔxɔ sa a xɔn ma a Ala xa
fanyi gbo, kɔnɔ a xa fe man maxɔrɔxɔ. A
xa fe maxɔrɔxɔ mixie nan ma naxee bara
a xa kira bɛjin, kɔnɔ a xa fanyi gbo i tan
bɛ xa i luma a xa fanyi kira xɔn ma. Xa
na mu a ra a i fan ma fe rabama nɛ alɔ a
na oliwi salonyi xa fe raba ki naxɛ.

23 Yuwifie fan, xa e e xa danxaniy-
atareɛna bɛjin, e man fama dafude wuri
bili ra, e xaba naxan ma, barima Ala

senbe gbo. A tan noma e ragbilende e lude fori.

²⁴ I tan nu findixi wula oliwi salonyi nan na, naxan xabaxi a dafu oliwi bili gbete ma, wo nun naxan keren mu a ra. Xa Ala bara na raba i be, a mu taganma oliwi bili fanyi salonyi ragbilende a lude fori, a a dafu na oliwi bili fanyi ma, e nun naxan keren a ra.

²⁵ N ngaxakerenyie, n waxi ne wo xa yi gundo kolon, alako wo naxa wo yete mapoxun lonnilae ra. Isirayilakae boje balanxi ne sinden, han beenun si gbete danxaniyatsee konti xa kamali.

²⁶ Na kui, Isirayila birin fama ne raki-side, alo a sebexi ki naxe:

«Mixi xunsarama fama ne keli Siyoni, a Yaxuba bonsoe ba Ala kolontareya foxo ra.

²⁷ Saate nan na ki n naxan tongoma e be, n na e xa yunubie xafari loxo naxe.»

²⁸ Yuwifie to tondixi Ala xa Xibaaru Fanyi ra, e findixi Ala yaxuie ra wo tan nan ma munafanyi xa fe ra. Kono Ala to e sugandi a yete be, a e xanuxi e benbae nan ma fe ra,

²⁹ barima xa Ala bara a janige a xa mixi ndee xili, a xa e baraka, na fe mu kanama feo!

³⁰ Singe ra nu wo nu findixi Ala matandilae nan na, kono yakosi wo hinne sotoxi Yuwifie nan ma Ala matandi saabui ra.

³¹ E tan bara fa findi Ala matandilae ra alako wo tan xa hinne soto Ala yi, na xanbi, a man xa hinne e fan na.

³² Na kui, Ala bara adama birin lu tinxintareya xa noe bun ma alako a xa hinne e birin na.

Ala batui

³³ Ee! Danyi mu na Ala xa munafanyi ma! A xaxili nun a xa fahaamui tilinyi dan mu na!

A xa nate tongoxi kui mu kolonma, a jere ki mu fahaamuma!

³⁴ Nde Marigi xa mapoxunyi kolon? Nde noma a raside?

³⁵ Nde bara a doni, a naxan xa doni ragbilenma a ma?

³⁶ Se birin kelixi a tan nan ma, se birin baloxi a tan nan saabui ra, a se birin daaxi a yete nan be. Tantui na a be abadan! Amina.

12

Ala xa jama jere ki

¹ Na kui, n ngaxakerenyie, Ala to bara hinne wo ra, n bara wo maxandi wo xa wo yete ba serexe ra Ala be, serexe seniye naxan bama a jije ra, naxan nafanxi Ala ma. Na nan findima wo xa batui xori ra.

² Wo naxa wo jere yi dunija mixie jere ki ma. Wo xa a lu Ala xa wo jere ki fori masara, a boje neene nun xaxili neene fi wo ma. Na kui, wo noma ne Ala waxonfe fanyi kolonde, naxan a kenexi, naxan kamalixi.

³ Ala to hinne n na, a n findi a xa xera ra, n xa wo rasi: Wo naxa wo yete sa yire, wo xa fe mu dennaxande lixi. Wo naxa wo yete igbo, wo xa wo yete mato danxaniya xasabi nan ma, Ala bara naxan fi kankan ma.

⁴ Fate keren nan na kankan be, kono na fate salonsee wuya. Fate salonse birin nun a gbe wali.

⁵ Won fan na na ki ne. Hali won to wuyaxi, won birin bara findi fate keren na Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. Won luxi ne alo fate salonsee naxee fatuxi Isa fate ra won man fatu won bore ra, won birin findi fate keren na.

⁶ Ala won kima kie ra naxee doxo wuya. A na rabama a xa hinne bere nan ma a bara naxan janige kankan be. Xa a mixi nde kixi a xa no woyende Ala xili ra, na kanyi xa woyen Ala xili ra a xa danxaniya xasabi ma.

⁷ Xa a nde kixi mixi mali wali nan na, na kanyi xa mixie mali. Xa a nde kixi mixi kawandife nan na, na kanyi xa kawandi ti.

⁸ Xa a nde kixi mixi ralimaniyafe nan na, na kanyi xa mixie ralimaniya. Xa a nde findi mixi ra naxan ki tima, na kanyi xa mixie ki a fanyi ra. Xa a nde findi yarerati ra, a kanyi xa na raba a ki ma. Xa a nde findi toromixie malima ra, a kanyi xa na raba seewe ra.

⁹ Wo xa mixie xanu boje fiixe ra. Wo xa fe kobi xon, wo xa fe fanyi suxu wo senbe birin na.

¹⁰ Wo xa wo bore xanu ngaxakerenya xanunteya nan na. Wo xa wo bore binya dangife wo yete ra.

11 Wo tun naxa raxɔɔ, wo xa wo tun nabexi. Wo xa wakili wo boje birin na. Wo xa wali wo Marigi be.

12 Wo xa seewa fe ma wo xaxili tixi naxan na. Wo xa duluxɔɔ wo xa tore kui. Wo naxa tagan Ala maxandide.

13 Wo xa seniyentoe mali e xa tore kui. Wo xa xone rasene.

14 Wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo jaxankatama. Wo xa duba e be, wo naxa e danka.

15 Wo xa seewa booree xa seewe, wo xa sunnun boore xa sunnunyi.

16 Wo xa lan wo bore ma. Wo naxa wo yete igbo, yete magore nan xa rafan wo ma. Wo naxa wo yete mapoxun lonnila ra.

17 Wo naxa fe kobi joxo fe kobi ra. Wo xa kata mixie xa wo kolon fe fanyi rabae nan na.

18 Wo xa wo no fe birin naba alako lanyi xa lu wo nun mixi birin tagi.

19 N xanuntenyie, wo naxa wo gberoxo wo yete ra, wo xa na lu Ala ma, barima a sebexi Kitaabui kui, «Ala naxe, n tan nan wo gberoxoma, n tan nan fe kobi ragbilenma a rabama ma.»

20 A man sebexi, «Xa kaame na i yaxui ma, i xa a ki donse ra.

Xa ye xoli na a ma, i xa a ki ye ra. Na kui a luxi ne alo i na te wolee ibaganfe a xunyi ma.»

21 Wo naxa tin fe kobi xa no wo ra, wo tan nan xa fe kobi no, fe fanyi raba ra.

13

Ala waxonfe

1 Birin xa a yete magoro a xa mangee be, barima mangeya birin kelima Ala nan ma, a na a ragiri naxan ma.

2 Na nan a ra, mixi naxan na mange matandi, na kanyi Ala nan xa yaamari matandixi. A fama ne a xa na wali kobi sare sode.

3 Wali fanyi rabae mu gaaxuma mangee ya ra, wali kobi rabae nan gaaxuma e ya ra. Xa i mu wama i xa gaaxu mange ya ra, i xa lu kira fanyi nan xon ma. Na kui, mange fama ne i matoxode,

4 barima mange walima Ala nan be wo xa munafanyi xa fe ra. Kono xa i fe

kobi raba, a lanma i xa gaaxu, barima santidegema mu na mange yi fufafu xa ra. A to na Ala xa wali nan na, a Ala xa xone nan masenma fe kobi rabae xili ma.

5 Na nan a toxi, fo wo xa wo yete magoro ne mangee be. Wo na rabama na jaxankate xa fe gaaxui ma, a nun man wo boje nan yati wama wo xa a raba na ki.

6 Wo lan wo xa duuti fi na nan ma, barima duuti maxilie fan na Ala xa yaamari nan na.

7 Wo kankan gbe so a yi, a lan a xa naxan soto. Wo duuti so duuti maxilie yi, wo wo magoro mixie be wo lanma wo xa wo magoro naxee be, wo mixie binya wo lan wo xa naxee binya.

8 Mixi yo xa doni naxa lu wo ma, wo xa xanunteya nan lan a xa lu wo bore be, barima naxan na a boore maxanu, a bara seriye rakamali.

9 Ala xa yaamarie alo, «I naxa yene raba, i naxa mixi faha, i naxa muje ti, i naxa mila,» a nun yaamari gbete birin, nee malanxi findixi masenyi keren nan na: I xa i boore xanu alo i yete yati.

10 I na i boore xanu, i mu fefe kobi niyama a ra. Na na a ra, i boore xanufe findixi Ala xa seriye birin nabatufe nan na.

11 Na fe birin kui, wo a kolon won na waxati naxe. Xunu temui bara a li xi xoli ma, kisi bara makore won na dangi waxati ra won danxaniyaxi temui naxe.

12 Koe bara masiga, a gbe mu luxi kuye xa iba. Won xa Sentane xa dimi walie bepin, won fa Ala xa naiyalanyi ma, won xa a xa geresosee tongo.

13 Won xa jere tinxinyi kui alo a lanma won xa jere ki naxe Ala xa naiyalanyi kui. Won naxa siga xulun jaaxi, won naxa siisi, won naxa yene nun langoepa raba, won xa gere nun tone lu na.

14 Wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan suxu, wo naxa bira wo fate bende waxonfe foxo ra.

14

1 Wo xa danxaniyatoe rasene hali a xa danxaniya mu tilin. Wo naxa a rakiiti a xa mapoxunyi birin xa fe ra.

² Mixi nde noma lade a ra, a donse birin radaxaxi a be, konɔ mixi gbete naxan xa danxaniya mu tilin, a noma lade a ra a sansi bogi gbansan nan nadaxaxi a be.

³ Mixi naxan donse mooli birin donma, na mu lan a xa a boore rapaaxu naxan tondima donse nde donfe ra. Mixi naxan mu sube donma, na kanyi fan mu lan a xa a boore makiiti naxan sube donma, barima Ala na kanyi fan nasenema ne.

⁴ Nde i findixi kiitisa ra mixi gbete xa konyi xun ma? A na ti a marigi ya i a xa wali xa fe ra, a xan ba, a mu xan ba, na na a tan nun a marigi nan tagi. Anun, a xanma ne, barima Marigi Ala noma a raxande.

⁵ Mixi nde noma lade a ra a loxoee tide gbo e boore be, konɔ mixi gbete tan be, loxo birin lan. Kankan laxi naxan na, a xa la a ra a boje nan yati ma.

⁶ Naxan laxi a ra a loxoee tide gbo e boore be, na kanyi laxi a ra Marigi nan be. Naxan donse mooli birin donma, a kanyi a rabama Marigi nan be, barima a tantui rasigama Ala ma a xa baloe xa fe ra. Mixi naxan mu donse nde donma, na kanyi fan na rabama Marigi nan be, barima a fan tantui rasigama Ala ma.

⁷ Mixi yo gbe mu a yete ra, keli yi dunja, han laaxira.

⁸ Xa won balo, xa won faxes, na birin nabama Marigi nan be. Xa won baloxi, xa won faxaxi, won findixi Marigi gbe nan na,

⁹ barima Ala xa Mixi Sugandixi faxes ne, a man keli faxes ma, alako a xa findi mixi faxaxie nun a baloxie Marigi ra.

¹⁰ Munfe ra i tan fa i boore makiitima? Munfe ra i a rapaaxuma? Won birin mu fama tide xe Ala ya i kiiti loxoee?

¹¹ A sebexi Kitaabui kui, Marigi naxee, «N xa nondi masen wo be. Birin fama ne e xinbi sinde n be. Adamadi de birin fama a masende, a n tan nan na Ala ra.»

¹² Kankan fama ne a xa wali dentegede Ala be.

¹³ Na kui, won naxa won bore makiiti. Won xa fe birin nan naba alako won naxa won ngaxakerenyi ratantan.

¹⁴ N to danxaniyaxi Marigi Isa ma, n a kolon, n man laxi a ra, a donse yo mu na naxan findixi donse seniarentare ra.

Konɔ xa i xaxili bara siike donse nde xa seniarentare ma, na bara findi i be se seniarentare ra.

¹⁵ Xa a sa li i donse nde donma naxan i ngaxakerenyi tooroma, i mu jerefe xanunteya xa ma. I xa donse xa fe naxa a niya i ngaxakerenyi xa gan kisi ra, Ala xa Mixi Sugandixi faxes naxan ma fe ra.

¹⁶ Na kui, a mu lan mixie xa fe kobi fala se nde xa fe ra, naxan findixi a fanyi ra wo be.

¹⁷ Ala xa mangeya niini mu findixi donse nun minse fe xa ra. A findixi tinxinyi nun seewe fe nan na, Ala Xaxili Seniarentare saabui ra.

¹⁸ Mixi naxan walima Ala xa Mixi Sugandixi be yi mooli ra, a rafanma ne Ala ma, a rafan mixie fan ma.

¹⁹ Na kui, won xa fe birin naba alako lanyo xa lu won tagi, won xa won bore xa danxaniya senbe so.

²⁰ I naxa Ala xa wali xun nakana donse nde xa fe ra. A nondi ki ma, donse birin daxes, konɔ a mu lan mixi yo xa donse nde don naxan a ngaxakerenyi ratantanma.

²¹ Hali mixi mu sube yo don, a mu weni yo min, a mu fefe yo raba naxan a ngaxakerenyi ratantanma, na nan fan.

²² Maroxunyi yo na i be yi xa fe ra, i xa a lu i nun Ala tagi. Seewe na mixi be naxan mu a yete ratonma a xa maroxunyi saabui ra.

²³ Konɔ xa mixi donse nde donma a siikexi naxan ma fe ra, na kanyi bara kiiti kana a yete be, barima a bara fe raba a mu laxi naxan na. Mixi mu laxi fe naxan na, na tan bara findi yunubi fe ra a be.

15

Danxaniyatsee malife

¹ Won tan naxee xa danxaniya tilin, a lanma won xa dije mixie be naxee xa danxaniya mu tilin. Won naxa won yete waxonfe gbansan xa fen.

² Kankan xa a boore nan xa heeri fen, naxan noma a malide a xa danxaniya xun xa masa.

³ Ala xa Mixi Sugandixi mu a yete waxonfe xa fen. A a fala ne alo a sebexi Kitaabui kui ki naxee, «Konbie naxee ilanxi i ra, nee n tan nan lixi.»

⁴ Fe naxan birin seɓexi Kitaabui kui waxati dangixi, e seɓexi ne alako won xa fahaamui soɗo, won xa won tun nabexi, won xa limaniya, alako xaxili tide xa lu won be.

⁵ Ala, a tan naxan tun nabexiya nun limaniya fima, a xa lanyi raso wo tagi alo a xa Mixi Sugandixi Isa a masenxi wo be ki naxe,

⁶ alako wo xa Ala matoxo xaxili nun xui keren na, a tan naxan findixi a xa Mixi Sugandixi nun won Marigi Isa Baba ra.

⁷ Na kui, wo xa wo bore rasene alo Ala xa Mixi Sugandixi wo rasene ki naxe, alako Ala xa matoxoe soɗo.

⁸ N xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi wali ne Yuwifie be alako a xa a masen a Ala na a xui xanbi ra a to bara a xa laayidie rakamali a naxee tongo e benbae be.

⁹ Si gbete fan Ala matoxoma a xa hinne xa fe ra, alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe, «Na nan a ra n i matoxoma si birin tagi, n beeti bama ne i xili xa binye bun ma.»

¹⁰ A man seɓexi,
«Si gbete, wo nun Ala xa jama xa seewa.»

¹¹ A man seɓexi,
«Wo tan jamanee birin,
wo Marigi matoxo,
si birin xa a tantu.»

¹² Annabi Esayi man naxa a masen,
«Yisayi xa di fama ne.

A findima ne mange ra si birin xun ma,
e fan e xaxili tima ne a ra.»

¹³ Ala, a tan naxan xaxili tide fima, a xa wo rafe seewe nun bojesa ra danxaniya kui a mooli birin na. Na kui, xaxili tide luma ne wo be temui birin, Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe saabui ra.

Polu xa wali

¹⁴ N ngaxakerenyie, n tan a kolon wo boje fan, wo bara lonni soɗo a fanyi ra, wo fata wo bore raside.

¹⁵ Konon to sebeli tixi wo ma, n ma masenyi ndee findixi masenyi xoxoxoe nan na alako n xa wo ratu, barima Ala to hinnexi n na,

¹⁶ a bara n findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa walike ra sigafe ra si gbete ma. Na kui, n serexedube wali nan nabama n to Ala xa xibaaru fanyi kawandima si gbete

be, alako Ala Xaxili Seniyenxi xa e findi serexe seniyenxi ra naxan Ala kenema.

¹⁷ Na birin kui, n nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa to a ra, n noma seewade n ma wali ra Ala be,

¹⁸ barima n mu suusama fefe xa fe falade fo Ala xa Mixi Sugandixi bara naxan naba n saabui ra, alako si gbete xa Ala xui rabatu. A bara na raba n ma masenyie nun n ma kewalie saabui ra,

¹⁹ kaabanakoe nun tonxumae xa senbe saabui ra, a nun Ala Xaxili Seniyenxi senbe saabui ra. Na kui, kelife Darisalamu han a sa doxo Iliri ra, n bara Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi rayensen ye.

²⁰ Na birin kui, n kataxi ne n xa mixie kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra naxee mu Ala xa Mixi Sugandixi kolon. N mu wa na rabafe kawandila gbete dangi foxi.

²¹ Alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe,
«A xa fe singe mu nu fala naxee be,
e fama ne a kolonde.

Mixi naxee singe mu nu a xa fe me,
e fama ne a fahaamude.»

²² Yi wali nan a niyaxi n mu noxi sigade wo yire.

²³ Yakosi n ma wali bara jon yi boxie ma. N nu bara wa sigafe wo yire kabi je wuyaxi.

²⁴ A xoli n ma n xa dangi wo yire n na kira suxu sigafe ra Sipanyi boxi ma. Won xa lu yire keren waxati nde ma alako n xa jlexin wo tofe ra, a xoli n ma wo xa n mali sigafe ra Sipanyi.

²⁵ Yakosi n na sigafe Darisalamu seniyentoe malide,

²⁶ barima danxaniyatoe jamae naxee na Masedon nun Akayi boxi ma, e a janige ne e xa e harige nde malan, e xa a rasanba Darisalamu misikiinee ma naxee na na seniyentoe ya ma.

²⁷ E tan nan a janigexi. Anun, a lanma e xa na nate tongo barima Yuwifie to findi saabui ra e tan si gbete be Ala xa fee kui, a lan ne e fan xa Yuwifie mali baloe fe ra.

²⁸ Na kui, n na ge na wali ra, n yi kobiri so e yi danxaniyatoe bara naxan nasamba, n dangima wo yire sigafe ra Sipanyi boxi ma.

²⁹ N a kolon n to sigafe wo yire, na findima Ala xa Mixi Sugandixi xa barake nan na wo be.

³⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, a nun xanunteya xa fe ra naxan kelima Ala Xaxili Seniyenxi ma, wo xa n mali, wo xa wakili n be Ala maxandi kui.

³¹ Wo Ala maxandi n be a xa n natanga Yudaya danxaniyataree ma, a nun man, Darisalamu seniyentoe xa jalexin e malise ra n sigafe naxan na e xon.

³² Na kui, xa Ala tin, n wo yire lima seewe kui, won no won bore senbe sode.

³³ Ala, a tan naxan boresa fima, a xa lu wo birin seeti ma. Amina.

16

Xeebui

¹ N bara wa won ngaxakerenyi ginema Fowebe masenfe wo be, naxan danxaniyatoe pama malima Senxereya taa kui.

² Wo xa a rasene Isayanka ki ma, alo a lanma seniyentoe xa a raba ki naxe. Xa a hayi na se nde ma, wo xa a mali, barima a fan bara n tan nun mixi gbegebe mali.

³ Wo xa Pirisila nun Akila xeebu n be, n waliboore Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe kui.

⁴ E fe birin naba ne e xa n nii ratanga beenun e xa e yete ratanga. Bafe n tan na, si gbete danxaniyatoe pamae birin e tantuma na fe ma.

⁵ Wo man xa danxaniyatoe pama xeebu naxan e malanma e xonyi.

Wo xa n xanuntenyi Epeneto xeebu n be. A tan nan singe danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma Asi boxi ma.

⁶ Wo xa Mariyama xeebu n be, naxan bara wali wo ya ma ki fanyi.

⁷ Wo xa n boore Yuwifie Andironiku nun Yuniya xeebu, muxu nun naxee bara sa geeli. Ala xa xerae nan e ra, naxee bara kolon a fanyi ra, naxee singe danxaniya n be Ala xa Mixi Sugandixi ma.

⁸ Wo xa Anpiliyatu xeebu n be, n xanuntenyi Marigi foxo ra.

⁹ Wo xa muxu waliboore Urubano nun n xanuntenyi Sitaxusi xeebu.

¹⁰ Wo xa Apelesi xeebu, naxan bara a xa danxaniya masen Ala xa Mixi Sugandixi

ma. Wo xa Arisitobulo xa mixie xeebu n be.

¹¹ Wo xa n boore Yuwifie Herodiyon xeebu n be. Wo xa Narisiso xa mixie xeebu n be, naxee danxaniyaxi Marigi ma.

¹² Wo xa Tirifena nun Tirifosa xeebu n be. Ginnee naxee e ra, e walima Marigi be. Wo xa n xanuntenyi Peresidi xeebu. A fan bara wali Marigi be ki fanyi.

¹³ Wo Rufu xeebu, naxan sugandixi Marigi xa fe kui. Wo a nga fan xeebu n be, naxan bara lu n be alo n fan nga.

¹⁴ Wo xa Asinkirito, Felegon, Heremesi, Patiroba, nun Heremasi xeebu n be, a nun ngaxakerenyie birin naxee na e xonyi.

¹⁵ Wo xa Filologo, Yuli, Nerewu nun a maagine xeebu, a nun Olimipa nun seniyentoe birin naxee na e xonyi.

¹⁶ Wo xa wo bore xeebu sunbui seniyenxi ra. Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatoe pamae birin wo xeebu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, n xa wo rasi, wo xa wo yete ratanga mixie ma, naxee lanyi kanama wo tagi, e nu fa mixi ratantan xaranyi ma wo bara naxan soto. Wo xa wo makuya e ra.

¹⁸ Na mixi moolie mu walima won Marigi Ala xa Mixi Sugandixi xa be. E birama e yete furi nan foxo ra, e nu fa lonnitaree madaxu woyen joxunmee nun matoxoe ra.

¹⁹ Mixi birin a kolon a wo Ala xui rabatuma. N jalexinxi wo ra, konso a xoli n ma wo xa fahaamui soto fe fanyi ma, wo naxa wo manoxo fe kobi ra.

²⁰ Ala, a tan naxan boresa fima, a gbe mu luxi a xa Sentane ibutuxun wo sanyi bun. Won Marigi Isa xa hinne wo ra.

²¹ N waliboore Timote wo xeebu, a nun Lususi, Yason, nun Sosipateri, n boore Yuwifie.

²² N tan Teritiyo naxan bara yi bataaxe sebe, n fan bara wo xeebu Marigi xili ra.

²³⁻²⁴ Gayu fan wo xeebu, naxan findixi n tan nun danxaniyatoe pama birin yatigi ra. Erasito, naxan findixi taa naafuli ragatama ra, a fan wo xeebu, a nun won ngaxakerenyi Karatusi.

²⁵ Matoxoe na Ala be, naxan noma wo senbe sode danxaniya kui, alo n Marigi Isa xa xibaaru fanyi naxan kawandima a masenxi ki naxe. Na xibaaru fanyi gundo

fe nan masenma naxan nu ragataxi kabi
temui xonnakuye,

²⁶ kɔnɔ naxan bara fa makenen alako si
birin xa a kolon namipɔnmɛɛ xa sebelie
saabui ra, Ala naxee yamarixi. Na kui,
birin xa danxaniya Ala ma, Ala naxan na
na, e a xui rabatu.

²⁷ Ala, a tan keren naxan fe birin kolon,
matɔxɔɛ na a bɛ a xa Mixi Sugandixi Isa
saabui ra abadan. Amina!

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe singe nan na danxaniyatɔe ɲama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, kɔnɔ e ɲere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e bore ma, ndee nu fe ɲaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe boore danxaniyatɔee ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinɛlae tagi.

Kɔnɔ Annabi Pɔlu bara a kolon a adamadi birin nɔma suxude Sentane xa gantanyi ra. Na nan a toxi a mu tondi Korintikae mafurukude alako e xa danxaniya xa sabati Ala xa kira xɔn. A bara bataaxe seɓe e ma, naxan findixi marasi fanyi ra e be. Ala Xaxili Seniyenxi nu bara na masenyi so a yi ra.

Na na a ra, Annabi Pɔlu xa masenyi findixi Kitaabui yati yati nan na danxaniyatɔe birin be. Won nɔma lonni gbegbe sɔtɔde na seɓeli saabui ra, naxan nɔma won malide Ala xa kira kolonde a fiixe ra. Ala xa won mali alako won xa so na xaranyi kui, a fa findi won ma ɲere ki ra. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma**

Danxaniyatɔee xa lanyi

¹ N tan Pɔlu, Ala naxan ɲanigexi a xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra, a nun Sositene, muxu yi bataaxe seɓexi wo tan nan ma,

² Ala xa danxaniyatɔe ɲama, naxan na Korinti. Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara wo xili wo xa findi Ala gbe ra, wo xa findi seniyentɔee ra. Muxu bara yi seɓe wo

ma, a nun mixi birin ma naxee e xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, naxan findixi e tan nun won tan Marigi ra.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi won Marigi ra, e xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

⁴ N Ala tantuma temui birin wo xa fe ra, a to hinne wo ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

⁵ A bara wo xa fe birin nakamali masenyi nun fahaamui kamalixi ra.

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa nondi to sabatixi wo ya ma,

⁷ wo bara Ala xa ki birin sɔtɔ, wo hayi mu na fe gbete ma sɔnɔn, beemanu won Marigi Isa fa waxati wo naxan mamefe.

⁸ A senbe fima ne wo ma han dunɲa rapɔnyi, alako yunubi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa fa temui.

⁹ Ala na a xui xanbi ra, a tan naxan wo xilixi alako lanyi xa lu wo nun a xa Di tagi, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo rasi won Marigi Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, lanyi xa lu wo tagi. Wo naxa mee wo bore ra, wo xa lan xaxili nun ɲanige keren ma.

¹¹ N ngaxakerenyie, Xolowe xa mixie bara a fala n be, a lantareya na wo tagi.

¹² N bara a me a nde a falama, «N tan biraxi Pɔlu nan fɔxɔ ra,» nde fan a falama, «N tan biraxi Apolosi nan fɔxɔ ra,» nde a falama, «N tan biraxi Kefasi nan fɔxɔ ra,» a nde fan a falama, «N tan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi nan fɔxɔ ra.»

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi keren xa mu a ra? Pɔlu nan banban wuri magalanbuxi ma wo be? Wo wo xunxaxi ye xɔɔra Pɔlu xili nan na?

¹⁴ N bara Ala tantu n mu mixi yo xunxaxi ye xɔɔra wo ya ma, bafe Kirisipu nun Gayu ra.

¹⁵ Na kui, mixi yo mu nɔma a falade a xunxa ye xɔɔra n xili nan na.

¹⁶ N bara Sitefana xa denbaya fan xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ na donxɔe, n mu laxi a ra xa n bara mixi gbete xunxa ye xɔɔra fa.

¹⁷ Ala xa Mixi Sugandixi mu n xee mixi xunxade ye xɔɔra. A n xeexi ne n xa a xa xibaaru fanyi kawandi ti. Na mu rabama adamadi xa lonni ra de, xa na mu a ra Ala

xa Mixi Sugandixi xa wuri magalanbuxi tide yelebuma ne.

¹⁸ Isa faxafe wuri magalanbuxi ma, na masenyi findixi xaxilitarepa nan na mixi lœxie be, kɔnɔ a findixi Ala xa senbe nan na muxu tan kisi mixie be.

¹⁹ A sebexi Kitaabui kui, «N lɔnnilae xa lɔnni xun nakanama ne, n xaxilimae xaxili findi fuyan na.»

²⁰ Lɔnnila go? Seryie karamɔɔ go? To xaxilima go? Ala bara yi dunjpa xa lɔnni mafindi xaxilitarepa ra.

²¹ Dunjpa mixie to mu nɔ Ala xa lɔnni kolonde e yete xa lɔnni saabui ra, Ala naxa tin danxaniyatɔee rakiside a xa kawandi saabui ra, dunjpa mixie naxan mapɔxunma xaxilitarepa ra.

²² Yuwifie wama tɔnxumae tofe, Girɛkikae na lɔnni fenfe,

²³ kɔnɔ muxu tan Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe nan kawandima. Yuwifie birama ne barima e mu lama na ra, si gbete fan jɔɔ a ma a daxupa na a ra.

²⁴ Kɔnɔ Ala naxee xilixi Yuwifie nun si gbete ya ma, e lama ne a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Ala senbe nun Ala xa lɔnni nan masenma ne.

²⁵ Adamadie e mapɔxunxi a Ala xa lɔnni findixi xaxilitarepa nan na, kɔnɔ a nɔndi ki ma a dangi adamadie xa lɔnni ra. E mapɔxunxi a Ala senbe mu gbo, kɔnɔ a senbe dangi e gbe ra pon!

²⁶ N ngaxakerenyie, wo xa a mato Ala mixi mɔoli mundun xilixi wo ya ma. Lɔnnila gbegbe mu na, adamadi ki ma. Senbema fan mu gbo. Bannamixie fan mu wuya.

²⁷ Kɔnɔ Ala bara dunjpa lɔnnilae rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, e naxee findixi lɔnnitaree ra. Ala bara dunjpa senbema rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, naxee luxi e be alo senbetaree.

²⁸ Ala bara mixi sugandi, naxan tide mu gbo dunjpa mixie be, naxee mu xili xungbe sɔtɔ, naxee mu kolonxi sese ra, alako na xa findi yaagi ra booree be.

²⁹ Na kui, mixi yo mu nɔma a yete matɔɔde Ala ya i.

³⁰ Ala nan a niyaxi wo xa lu a xa Mixi Sugandixi Isa i. Ala bara Isa findi

won ma lɔnni, won ma tinxinyi, won ma marasenyenyi, nun won xunsare ra.

³¹ Na nan na ki, won xa a raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Xa mixi wama a yete matɔɔfe fe nde ma, a xa a yete matɔɔ a Marigi xa fe nan na.»

2

Ala xa lɔnni

¹ N ngaxakerenyie, n to fa wo yire, n mu Ala xa seederɔɔya masenxi wo be wɔyenyi xungbee xa ra, xa na mu a ra adamadi xa lɔnni ra.

² N nu bara nate tongo n xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nun a xa faxe xa fe gbansan nan masen wo be.

³ N naxa ti wo ya i senbetareya ra. Na temui n nu na serenfe gaaxui ra.

⁴ N ma masenyi nun n ma kawandi mu nu fatanxi adamadi xa lɔnni ra. N mu kawandi tixi wɔyenyi xungbee ra. N na ti Ala Xaxili senbe nan na,

⁵ alako wo naxa danxaniya adamadi xa lɔnni saabui ra, wo xa danxaniya Ala senbe nan saabui ra.

⁶ Muxu lɔnni masenma mixi kamalixie be, kɔnɔ lɔnni naxan mu fatanxi to mixie nun to mangee ra. E tan xa fe xun fama ne rakanade.

⁷ Muxu Ala xa lɔnni nan masenma, Ala lɔnni naxan nɔxunxi kabi dunjpa folɛ, naxan findima won be nɔre ra.

⁸ To mangee mu nu fahaamui sɔtɔ na xa fe ma, xa na mu a ra e mu Marigi Nɔre Kanyi mabanbanma wuri magalanbuxi ma nu.

⁹ Na fe luxi alo Kitaabui a masenxi ki naxe, «Ala naxan yailanxi a xanuntenyie be, adama ya mu a toma, adama tuli mu a mema, adama xaxili mu a kolonma.»

¹⁰ Ala bara na masen won be a yete Xaxili saabui ra. Ala Xaxili fe birin kolon, hali Ala yati xa fe tilinxie. A nee birin kolon.

¹¹ Nde adama xa fe kolon, xa a yete xaxili mu a ra? Ala xa fe fan, mixi yo mu a kolon. Ala Xaxili gbansan nan na fe mɔoli kolon.

¹² Won mu nɔma Ala xa hinne fahaamude adamadi xaxili saabui ra. Ala, a Xaxili naxan fixi won ma, na nan nɔma na masende won be.

¹³ Won mu na fe masenma adamadi xa lonni ra, won na masenma Ala Xaxili nan ma lonni ra. Ala xa fe nan masenma Ala Xaxili saabui ra.

¹⁴ Kɔnɔ adama naxan mu Ala Xaxili sɔtɔ, a mu nɔma Ala Xaxili xa fe fahaamude. Na luma nɛ a bɛ alɔ daxuɲa, barima a mu nɔma sode a kui Ala Xaxili xanbi.

¹⁵ Adama naxan Ala Xaxili sɔtoxi, na kanyi nan nɔma fe birin fahaamude. A booree mu nɔma a makiitide na fee kui.

¹⁶ Na nan a toxi a seɓɛxi Kitaabui kui, «Nde Marigi Xaxili kolon, a xa marasi nde fi a ma?» Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili na won tan boɲɛ i.

3

Ala xa walikɛɛ

¹ N mu nu nɔma wɔyɛnde wo bɛ alɔ n nu wama a xɔn ma ki naxɛ, barima wo mu luxi alɔ Ala Xaxili kanyie. Wo luxi nɛ alɔ dunɲa mixie, naxee xa danxaniya mu gɛxi kamalide sinden.

² N nu bara wo xaran fe singee ra, alɔ dinge xɲɛ fima a xa diyɔrɛ ma ki naxɛ. N mu wo xaran fe xɔrɔxɔɛ ra, barima wo mu nu nɔma na fahaamude. Dinge fan mu sube fima diyɔrɛ ma. Han ya wo mu nɔma xaranyi xɔrɔxɔɛ kolonde, barima wo na birafe dunɲa fee nan fɔxɔ ra.

³ Tɔɔnɛ nun lantareya to gbo wo ya ma, na mu a masenma xɛ a dunɲa mixie nan wo ra, naxee na birafe adamadi waxɔnfe fɔxɔ ra?

⁴ Mixi nde to a falama wo ya ma, «N biraxi Pɔlu nan fɔxɔ ra,» mixi gbɛtɛ fan a fala, «N tan biraxi Apolosi nan fɔxɔ ra,» na mu a masenma xɛ a wo luxi nɛ alɔ dunɲa mixie?

⁵ Nde na Apolosi ra? Nde na Pɔlu ra? Muxu findixi Ala xa walikɛɛ nan tun na Ala naxee xɛxi alako wo xa danxaniya. Ala wali naxan soxi muxu yi ra, muxu bara na raba.

⁶ N tan bara sansi xɔri si, Apolosi bara ye sa a ma, kɔnɔ Ala nan a niya a xa bula, a xa mɔ.

⁷ Mixi naxan sansi xɔri sima, a nun mixi naxan ye sama a ma, e tide mu gbo. Ala nan tide gbo, barima a tan nan a niya sansi xa mɔ.

⁸ Naxan sansi xɔri sima, nun naxan ye sama a ma, e birin lan, e birin fama nɛ e xa wali sare sɔtode.

⁹ Muxu tan findixi Ala xa walikɛɛ nan na. Wo tan luxi nɛ alɔ Ala xa xɛ, xa na mu a ra a xa banxi.

¹⁰ Ala bara a janige a xa hinne kui, n xa wali suxu a bɛ. Na misaalixi banxi ti wali nan na. N bara lu alɔ banxiti. N tan nan banxi kɔɔrinma, boore biriki dɔxɔ. Kɔnɔ kankan xa mɛɛni a wali ki ma.

¹¹ Mixi yo mu nɔma fe gbɛtɛ findide na banxi bunyi ra, bafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹² Mixi naxee banxi tima na bunyi fari xɛɛma ra, xa na mu a ra gbɛti, xa na mu a ra gɛmɛ tofanyi, xa na mu a ra wuri, xa na mu a ra seɓɛ fanyi, xa na mu a ra seɓɛ fori ra. Kankan xa wali matoma nɛ.

¹³ Kiiti lɔxɔɛ na wali birin makenɛnma nɛ. Na kiiti luma nɛ alɔ tɛ naxan fama kankan xa wali makenɛnde.

¹⁴ Xa banxiti xa wali sa na tɛ imini, a fama nɛ wali sare sɔtode.

¹⁵ Kɔnɔ xa a sa li a xa wali naxa gan na tɛ ra, a tɔɔrɔma nɛ. A fama nɛ kiside alɔ mixi naxan natangaxi tɛ ma.

¹⁶ Wo mu a kolon wo findixi Ala xa hɔrɔmɔbanxi nan na? Ala Xaxili sabatixi wo boɲɛ i.

¹⁷ Xa mixi nde Ala xa hɔrɔmɔbanxi kana, Ala na kanyi fan kanama nɛ, barima a xa hɔrɔmɔbanxi seniyeɲ. Wo tan nan findixi na hɔrɔmɔbanxi ra.

¹⁸ Wo naxa wo yetɛ madaxu. Xa mixi nde a yetɛ findixi lonnila ra dunɲa ki ma, a xa a yetɛ magoro alako a xa lonni yati kolon.

¹⁹ Yi dunɲa mixie xa lonni findixi daxuɲa nan na Ala bɛ. A seɓɛxi Kitaabui kui, «Ala gantanyi tema nɛ lonnilae bɛ e yetɛ xa lonni nan na.»

²⁰ A man seɓɛxi, «Marigi a kolon dunɲa mixie xa lonni findixi fe fufafu nan na.»

²¹ Wo naxa wo xaxili ti mixi yo ra, barima e findixi wo malima nan na.

²² Pɔlu yo, Apolosi yo, Kefasi yo, e birin findixi wo malima nan na. Fe naxan birin na dunɲa, fe naxan birin na wo xa dunɲeigiri kui, fe naxan birin na na, a nun fe naxan birin sa fama, hali faxɛ, na birin na na wo tan nan malife ra.

²³ Wo tan na Ala xa Mixi Sugandixi nan be, Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala nan be.

4

Ala xa kiiti

¹ Na na a ra, wo xa a kolon muxu tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa walikee nan na, Ala xa gundoe taxuxi naxee ra.

² Xa fe nde taxuxi mixi ra, a lanma a xa na rawali a rawali ki ma.

³ Xa wo wama n makiitife, xa na mu a ra kiitisa gbete wama n makiitife, fefe mu a ra. N mu n yete yati makiitima.

⁴ N tan be, n mu fe jaaxi yo rabaxi, konɔ n yete makiitife tan mu findixi tinxinyi ra n be. N Marigi nan findixi n ma kiitisa ra.

⁵ Na kui, wo naxa kiiti yo sa beenun Marigi xa kiiti waxati. A tan nan fe makenenma naxan noxunxi dimi kui. A tan nan janige makenenma naxan na mixi boɔe ma. Na waxati, Ala mixie matoxoma e xa wali bere nan na.

⁶ N ngaxakerenyie, n bara misaali nde masen wo be n tan nun Apolosi xa fe ra, alako wo xa yi sebeli fahaamu, «Wo naxa yaamari sebexi matandi.» Na kui, wo naxa wo yete igbo lufe ra mixi nde xanbi ra.

⁷ Nde i findixi fisamante ra? Munse na i yi ra, i mu naxan sotoxi Ala saabui ra? Xa wo na sotoxi Ala nan saabui ra, munfe ra wo wo yete igboma alo a fatanxi wo tan nan na?

⁸ A luxi alo wo bara wo waxonfe birin soto muxu xanbi, wo bara banna, wo bara findi mangee ra. Xa a sa na na ki ne, na birin xa sooneya wo be, alako muxu fan xa lu wo seeti ma mangeya kui.

⁹ A luxi n be alo Ala bara a ragiri muxu tan xerae ma, muxu xa findi xanbiratie ra, alo mixie e naxee faxama dunija birin ya tode ra, malekee nun adamadie ya xori.

¹⁰ A luxi alo muxu bara daxu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, konɔ wo tan bara findi xaxilimae ra a xa fe ra. Muxu senbe bara jon, konɔ wo tan gbe xun bara masa. Muxu bara mayele soto, konɔ wo tan bara binye soto.

¹¹ Han ya muxu tooroma kaame nun ye xoli ma. Dugi mu na muxu yi ra. Mixie

muxu bonboma, e bara muxu findi mixi rabepinxie ra.

¹² Muxu baloxi muxu yete xa wali nan na. Mixie na muxu konbi, muxu dubama ne e be. Mixie na muxu jaxankata, muxu dipema ne e ma.

¹³ Mixie na muxu xili kana, muxu woyen fanyi falama ne e be. Han ya muxu tide mu na dunija mixie be, muxu bara lu e be alo mixi fufafu.

¹⁴ N mu wama wo ifufe ne, konɔ n wama wo rasife ne alo n ma di maxanuxie.

¹⁵ Wo noma karamoxo gbegbe sotide Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, konɔ n keren peti nan findixi wo baba ra, naxan bara Inyila Isa masen wo be, wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma.

¹⁶ N ma marasi nan ya wo be: Wo xa bira n ma misaali nan foxo ra.

¹⁷ Na na a ra, n bara Timote xee wo yire, alako a xa wo ratu n napeɛe ki ma Isa xa fe kui, n danxaniyatɛe jamae birin xaranma naxan na yire birin. N ma di maxanuxi Timote danxaniyaxi Marigi keren nan ma.

¹⁸ Ndee bara e yete igbo wo ya ma. E joxo a ma n mu sigama wo yire,

¹⁹ konɔ, xa Ala tin, a gbe mu luxi n xa wo xonyi li. Na temui n fama a kolonde xa na yete igboe xa woyenyi fama findide nondi ra.

²⁰ Ala xa mangeya mu findixi woyenyi gbansan xa ra, a findixi senbe yati nan na.

²¹ Wo wama munse xon? N xa siga wo xonyi luxusinyi ra, ka n xa siga xanunteya nun dije ra?

5

Yunubi jaaxi bafe

¹ N bara a me a fe jaaxi mooli nde na wo ya ma, naxan mu toma hali kaafirie ya ma. A xeme nde luma a baba xa gine kolon na gine ra.

² A nu lan ne yi fe xa wo boɔe tooro, wo fa na kanyi ramini wo tagi, konɔ wo na wo yete igbofe tun.

³ Hali n tan mu na wo yire, n xaxili tan na wo tagi. N jan bara na kanyi makiiti

⁴ Marigi Isa xili nun a senbe ra. N na wo xanbi ra.

⁵ Yi mixi mooli xa so Sentane yi ra, na fe jaaxi xun xa rakana yakosi, alako na kanyi nii xa kisi Marigi xa loxo.

⁶ Yete igbofe mu fan. Wo mu a kolon lebini siyadi farin gbegbe ratema ne?

⁷ Wo lebini fori ba wo ya ma, alako wo xa lu alo farin neene lebini mu saxi naxe i. A nondi ki ma wo na na ki ne. Ala xa Mixi Sugandixi bara findi won ma serexe ra, naxan misaalixi yexee ra naxan kon naxabama Sayamaleke Dangi Sali.

⁸ Won xa na sali raba seniyeanyi kui. Won xa fe kobi nun fe jaaxi ba won ya ma, alo lebini fori bama won ma banxie kui ki naxe na sali. Nondi nun boje fiixe xa lu won yi ra. Na kui won misaalima taami lebinitare nan na.

⁹ N bara a sebe wo ma bataaxe kui, wo nun yenelae naxa lu defanbooreya kui.

¹⁰ Konon n mu wama a falafe xe wo be a wo nun yenela birin naxee na dunija, a nun milantee, mujeti, nun kuye batuie, wo nun nee naxa de masara. Xa a sa na na ki ne, a lima na fan fo wo keli dunija ma de!

¹¹ N waxi a sebefe ne wo ma, defanja naxa lu wo nun mixi tagi, naxan a yete findima wo boore danxaniyatoe ra, konon a fa findi yenela ra, xa na mu a ra milante, kuye batuie, konbiti, siisila, xa na mu a ra mujeti. Wo nun na mixi mooli, wo naxa wo dege yati yire keren.

¹² N tan mu noma mixie makiitide naxee mu na danxaniyatoe pama ya ma, konon a lanma won xa won boore danxaniyatoe nan makiiti.

¹³ Naxee mu na danxaniyatoe pama ya ma, Ala nan nee makiitima, konon a lanma wo tan xa «mixi jaaxi keru wo tagi.»

6

Danxaniyatoe xa kiiti

¹ Fe nde na mini wo tan danxaniyatoe tagi, wo noma sigade di na kalamui sade kaafirie xa kiiti banxi kui? Wo mu sigama seniyeantoe xa yire?

² Wo mu a kolon seniyeantoe nan fama dunija birin makiitide? Xa wo tan nan dunija makiitima, wo fa taganxi yi kiiti xunxurie sade di?

³ Wo mu a kolon a won fama ne malekee yati makiitide? Na kui, won fa taganxi yi dunija fee makiitide munfe ra?

⁴ Xa yi dunija fe nde bara mini wo tagi gere ra, hali wo mixi xuri nde tongo danxaniyatoe pama ya ma, na noma ne na kiiti sade wo be.

⁵ Wo mu yaagima na ra? Lonna yo mu na wo ya ma naxan noma kiiti sade danxaniyatoe tagi?

⁶ Konon danxaniyatoe e boore kalamuma kaafiri xa kiiti banxi kui.

⁷ Gere to na wo tagi, na bara a masen a wo xun bara rakana. Munfe ra wo mu dipema wo bore haake ma, hali na findixi kasare nan na wo be?

⁸ Konon wo tan harige bama wo boore danxaniyatoe yi ra tinxintareya ra.

⁹ Wo mu a kolon a mixi jaaxi mu ariyanna sotoma ke ra? Wo naxa wo yete madaxu. Langoe gine yo, kuye batuie yo, yenela yo, langoe xeme yo, xeme naxan nun xeme kafuma,

¹⁰ mujeti, milante, siisila, konbiti, nun mixi madaxui, e sese mu ariyanna sotoma ke ra.

¹¹ Ndee na wo ya ma naxee nu na na fe mooli kui, konon wo bara rafixe, wo bara raseniyeanyi, wo bara matinxin, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, a nun Ala Xaxili saabui ra.

¹² Fe birin nadaxaxi n be, konon a birin xa mu fan n be. Fe birin nadaxaxi n be, konon n mu tinma na fe mooli nde xa non na.

¹³ Ala nan donse daaxi adama xa baloe ra, a adama daaxi ne a xa na donse don, konon Ala na birin jonma ne. Ala mu adama fate daaxi a xa yene raba. A adama daaxi a Marigi nan be. Marigi man menima ne adama fate ma.

¹⁴ Ala naxan won Marigi rakelixi faxe ma, a fama ne won tan fan nakelide faxe ma a senbe ra.

¹⁵ Wo mu a kolon wo fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi nan ma, alo wo fate salonyie fatuxi e bore ra ki naxe? Xa mixi fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi ma, a mu lan na kanyi nun langoe xa kafu.

¹⁶ Astofulahi! Wo mu a kolon mixi naxan nun langoe kafuma, a tan nun na langoe findima fate keren nan na?

A sebexi Kitaabui kui, «Xeme nun gine findima fate keren nan na.»

¹⁷ Kono mixi naxan bara fatu Marigi ma, e xaxili findima keren nan na.

¹⁸ Wo wo gi langoeja ma. Yunubi gbete mu findixi haake ra mixi fate ma, kono langoeja tan haake sotoma mixi fate nan na.

¹⁹ Wo mu a kolon wo fate findixi Ala Xaxili Seniyenxi xa hɔrɔmɔbanxi nan na? Ala bara a Xaxili raso wo boje i. Wo mu findixi wo yete gbe xa ra sonon.

²⁰ Ala nan wo xunsaraxi xunsare xɔrɔxɔe ra. Na nan a toxi wo xa Ala matɔxɔ wo fate nun wo xaxili ra, naxee findixi Ala gbe ra.

7

Futi seriye

¹ N wama wo xa sebeli yaabife. A fan xeme be a lufe a mu gine doxo,

² kono yene to bara gbo, a lanma xeme tan, kankan xa a gbe gine soto. Gine fan, kankan xa a gbe mɔri soto.

³ Xeme lanma a xa gine waxonfe raba futi ki ma. Gine fan lanma a xa a xa mɔri waxonfe raba futi ki ma.

⁴ Gine fate luma a xa mɔri xa yaamari nan bun ma, xeme fan fate luma a xa gine xa yaamari nan bun ma.

⁵ Wo naxa tondi wo bore be, fo wo firin nalan a ma wo xa Ala maxandi temui naxe waxatidi nde bun ma. Na dangi xanbi, wo man xa lu yire keren, xa na mu a ra, xa wo mu fata wo yete suxude, Sentane fama ne wo ratantande.

⁶ N xa marasi nde fi wo ma, kono yaamari mu a ra.

⁷ A xoli n ma mixi birin xa lu alo n tan, kono Ala mu mixi birin kima keja keren. A a ragirixi nde xa no fe nde rabade, boore fan xa no fe gbete rabade.

⁸ N xa a fala xeme be, naxee mu nu gine doxo sinden, xa na mu a ra gine naxee mu na xeme taa sinden, xa na mu a ra kaaje ginee, xa na mu a ra xeme naxan xa gine laaxirayaxi, e fan xa bira n ma misaali foxo ra.

⁹ Kono xa wo mu noma wo yete suxude, wo xa futi xiri. Futi xirife fisa fate waxonfe be.

¹⁰ N bara xeme nun a xa gine yamari, gine naxa mee a xa mɔri ra. Na yaamari

mu fatanxi n tan na, a fatanxi Marigi nan na.

¹¹ Xa a sa li gine naxa mee a xa mɔri ra, a xa lu xemetareja kui, xa na mu a ra a xa gbilen a xa mɔri xon ma. Xeme fan naxa mee a xa gine ra.

¹² Wo tan naxee luxi, n bara wo fan nasi, Marigi xa yaamari mu a ra. Xa a sa li danxaniyatɔe bara gine danxaniyatare doxo, na gine fa tin lude a yi ra, na xeme naxa mee a ra.

¹³ Xa na mu a ra, xa a sa li gine bara doxo xeme danxaniyatare xon, na xeme fa tin na gine ra, na gine naxa mee a xa mɔri ra.

¹⁴ N a falama fe naxan ma, na gine xa mɔri danxaniyatare noma seniyende a xa gine danxaniyatɔe saabui ra, xa na mu a ra na gine danxaniyatare noma seniyende a xa mɔri danxaniyatɔe saabui ra. Xa danxaniyatɔe meema a xa denbaya ra, a xa die mu seniyenma nu, kono xa a lu a xa denbaya xun ma, e seniyenma ne.

¹⁵ Xa danxaniyatare bara mee a xa gine ra, xa na mu a ra a xa mɔri ra, a xa siga. Xeme danxaniyatɔe, xa na mu a ra gine danxaniyatɔe, a mu xirixi mixi danxaniyatare ma. Ala wama ne won xa lu bojesa kui.

¹⁶ Gine, i a kolon xa i noma a niyade i xa mɔri xa kisi? Xeme, i a kolon xa i noma a niyade i xa gine xa kisi?

¹⁷ Kankan xa jere kira xon ma Marigi a tixi naxan xon. Kankan xa wali raba Marigi be a naxan soxi a yi ra. N na yaamari nan masenma danxaniyatɔe nama birin be.

¹⁸ Xa Ala bara mixi sunnaxi xili danxaniya ma, na kanyi xa tin a xa sunne ra. Xa Ala bara sunnatate xili danxaniya ma, na kanyi xa lu a sunnatateya kui.

¹⁹ Sunnate nun sunnatateya, fefe mu a ra. Ala xa yaamari rabatufe, na nan tide gbo.

²⁰ Kankan xa lu a keja, alo Ala a xilixi temui naxe.

²¹ Konyi nan nu na i ra, Ala i xilixi temui naxe? I naxa kontofli. Xa i noma xoreya soto, na fan.

²² Hali i Marigi Ala i xilixi konyiya nan kui, lasiri nan i ra i Marigi Ala mabiri. Hali i Marigi Ala i xilixi lasiriya nan kui,

konyi nan i ra Ala xa Mixi Sugandixi mabiri.

²³ Wo xunsaraxi sare xɔrɔxɔe nan na. Wo naxa findi adama xa konyie ra.

²⁴ N ngaxakerenyie, kankan xa lu a keɓa, alɔ Ala a xilixi tɛmɔi naxɛ.

²⁵ Marigi mu n yamarixi ginɛdimɛdie xa fe ra, kɔnɔ n wama marasi nde fife wo ma, n tan, Ala kinikinixi naxan ma, a naxan matinxinxi.

²⁶ N tan bɛ, a fisa xa ginɛdimɛdi mu dɔxɔ xɛmɛ taa sinden, barima yi waxati a xɔrɔxɔ.

²⁷ Xa ginɛ kanyi nan i ra, i naxa a bɛɓin. Xa ginɛtare nan i ra, i naxa ginɛ fen.

²⁸ Xa i ginɛ fenma, na mu findima yunubi ra. Xa ginɛdimɛdi dɔxɔ xɛmɛ taa, na fan mu findima yunubi ra. Kɔnɔ mixi naxɛe na mɔɔli rabama, e fama tɔɔrɔde yi dunɔɓɔgiri kui. N wama e ratangafe na tɔɔrɛ nan ma.

²⁹ N ngaxakerenyie, n wama naxan masenfe wo bɛ, waxati gɛgɛbe mu luxi sɔnɔn. Keli yakɔsi ma, ginɛ na naxan yi, a xa lu alɔ ginɛtare.

³⁰ Naxan na wafe, a xa lu alɔ a mu wafe. Naxan sɛɛwaxi, a xa lu alɔ a mu sɛɛwaxi. Naxan na se sarafe, a xa lu alɔ se mu a yi.

³¹ Naxan na dunɔɓa fe rawalife, a xa lu alɔ a tide mu na, barima yi dunɔɓa na jɔnfe nɛ yi ki.

³² A xɔli n ma wo xa kɔntɔfili birin bɛɓin. Naxan mu futi xirixi, a xa bira Ala xa fee nan fɔxɔ ra, alako Marigi xa jɛlɛxin a xa wali ra.

³³ Kɔnɔ naxan futi xirixi, a tan nan birama dunɔɓa fee fɔxɔ ra, alako a xa ginɛ xa jɛlɛxin a xa wali ra.

³⁴ Na tɛmɔi a na fe firin nan kui na ki. Ginɛ fan, naxan mu na xɛmɛ taa, a findi ginɛdimɛdi ra, a birama Marigi xa fee nan fɔxɔ ra, alako a fate nun a xaxili xa sɛniyen. Kɔnɔ naxan dɔxɔxi xɛmɛ taa, a tan nan birama dunɔɓa fee nan fɔxɔ ra, alako a xa mɔri xa jɛlɛxin a xa wali ra.

³⁵ N yi fe falama wo xa munafanyi nan xa fe ra. N mu a falama yanfantɛya xa ma. A xɔli n ma wo xa lu fe fanyi nan kui, wo xa gbaku Marigi ma, kɔntɔfili gɛɛtɛ yo naxa lu wo ma.

³⁶ Mixi naxan bara ginɛ fen fɔɔ, a fa a kolon a mu nɔma a yɛtɛ suxude, a a

maɓɔxunxi nɛ a a lanma a xa na ginɛ dɔxɔ, a lanma a xa na raba. A mu findixi yunubi ra. Ginɛfenyie xa futi xiri e nun a xa ginɛ tagi.

³⁷ Kɔnɔ ginɛfenyi naxan nɔma a yɛtɛ suxude, naxan bara nate tongo a yɛtɛ ra a naxa ginɛ dɔxɔ, na kanyi bara fe fanyi raba.

³⁸ Na kui, naxan ginɛdimɛdi fenxi dɔxɔma, na bara fe fanyi raba, kɔnɔ naxan mu a dɔxɔma, na bara fe fanyi raba dangife boore ra.

³⁹ Ginɛ nun a xa mɔri luma a ra han a xa simaya danyi nɛ. Kɔnɔ xa a xa mɔri faha, a nɔma dɔxɔde xɛmɛ gbɛtɛ xɔn ma. A nɔma dɔxɔde xɛmɛ xɔn a nu wa naxan yo xɔn, kɔnɔ a xa findi Ala xa mixi nan na.

⁴⁰ Kɔnɔ n tan bɛ, a xa sɛɛwɛ xun masama nɛ xa a sa lu kaɓɛ kui. N laxi a ra a Ala Xaxili na n bɔɓɛ i.

8

Sɛrɛxɛ donfe naxan baxi kuyɛ bɛ

¹ Won birin bara fahaamui sɔtɔ sɛrɛxɛ subɛ xa fe ma naxan baxi kuyɛɛ bɛ. Fahaamui nɔma findide yɛtɛ igboɓa ra, kɔnɔ xanuntɛya nan mixie ralimaniyama.

² Mixi naxan jɔxɔ a ma a bara gɛ fahaamui sɔtɔde, nde luxi a xa fahaamui ra.

³ Kɔnɔ mixi naxan Ala xanuma, Ala bara na kanyi kolon.

⁴ N xa fe nde masen wo bɛ sɛrɛxɛ subɛ donfe ma naxan baxi kuyɛɛ bɛ. Won a kolon kuyɛ yo mu na dunɔɓa naxan findixi Ala ra. Ala keren peti nan na.

⁵ Dunɔɓa mixie fe gɛgɛbe findima alae ra koore nun bɔxi ma. E e xilima «alae,» e e xilima «marigie.»

⁶ Kɔnɔ won tan bɛ Ala keren peti nan na, Baba Ala naxan se birin daaxi, won findixi naxan gɛɛ ra. Marigi keren peti nan na, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, se birin daaxi naxan saabui ra, won fan jɛngima naxan saabui ra.

⁷ Kɔnɔ mixi birin mu gɛxi fahaamui sɔtɔde na fe ma. Mixi naxɛɛ nu bara dari kuyɛ fee ra, han yakɔsi e nɛ sɛrɛxɛ subɛ donma, e tan bɛ a baxi kuyɛ nan bɛ. E

xaxili to mu gexi fee fahaamude sinden, e yunubi sɔtɔma na sube donfe kui.

⁸ Donse mu mixi makɔrema Ala ra. Xa won bara a don, xa won bara a lu na, a birin keren.

⁹ Wo xa a mato a fanyi ra, alako wo xa xɔreya naxa a niya fahaamutare xa yunubi sɔtɔ.

¹⁰ Xa fahaamutare nde bara wo tan fahaamui kanyi to, wo dɔxɔxi teebili ra kuyee banxi kui, na nɔma a niyade fahaamutare fan xa kuye serexe sube don.

¹¹ Na kui, fahaamutare, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan be, a fama lɔede i tan nan ma fahaamui saabui ra.

¹² Na kui, wo bara yunubi raba wo ngaxakerenyi fahaamutaree ra, wo man bara yunubi raba Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹³ Na nan a toxi, xa donse nde a niyama n ngaxakerenyi xa yunubi tongo, n tan bara dije na donse ma, alako n naxa n ngaxakerenyi rabira.

9

Kawanditi xa wali

¹ Lasiri xa mu na n na? Xɛera xa mu na n na? N mu won Marigi Isa toxi xɛ? Marigi mu n xɛxi wo yire xɛ, alako wo xa danxaniya?

² Temunde booree mu n kolon xɛera ra, kɔnɔ wo tan n kolon, barima wo xa danxaniya findixi n ma xɛeraya tɔnxuma nan na Marigi xa fe ra.

³ N ma xunmafale nan na ki mixie be naxee wama n makiitife.

⁴ A mu daxa muxu xa muxu dege, muxu xa muxu min?

⁵ A mu daxa muxu xa gine danxaniyaxi dɔxɔ, naxan luma muxu sɛeti ma muxu xa jɛre kui, alɔ xɛera booree a rabama ki naxɛ, a nun Marigi ngaxakerenyie nun Kefasi?

⁶ Ka n tan nun Baranabasi gbansan nan lan muxu xa wali muxu xa baloe xa fe ra?

⁷ Sɔɔri mundun a yete rabaloma? Bɔxi rawali mundun mu a xa sansi bogi donma? Xuruse demadonyi mundun mu a xa xuruse xipe minma?

⁸ Adama xaxili gbansan nan na ki? Ala xa seriye fan mu na mɔoli masenma xɛ?

⁹ A sɛbɛxi Tawureta Munsa kui, «Ninge ne mengi luxutama, wo mu lan wo xa a de

xiri.» Na kui, Ala wama mɛɛnife ningee nan gbansan ma,

¹⁰ ka a na fala won tan nan fan ma fe ra? Iyo, a na sɛbe won tan nan ma fe ra. Walike walima fe nde nan ma. Mixi maale boronma ne alako a xa baloe sɔtɔ.

¹¹ Xa muxu bara wakili wo be alako wo xa Ala kolon, a mu lanma xɛ muxu xa se sɔtɔ wo yi ra?

¹² Xa mixi gbeteɛ na mɔoli sɔtɔma wo ra, a mu lanma xɛ muxu singe xa na sɔtɔ? Kɔnɔ muxu mu na findixi teku ra wo mabiri. Muxu bara dije na birin ma, alako Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandife naxa matɔɔɔ.

¹³ Wo mu a kolon serexedubɛe fan baloma serexɛe nan na naxee baxi Ala xa hɔrɔmɔbanxi be? Serexedubɛe naxee serexe sama serexɛbade, e xa baloe minima na serexɛe nan kui.

¹⁴ Na ki Marigi bara yaamari fi a Ala xa xibaaru fanyi kawanditie xa balo e xa kawandi ti kui.

¹⁵ N tan mu na findixi teku ra fefe ma. N man mu yi bataaxe sɛbɛxi xɛ alako wo xa n ki. Kawandi tife kobiri xanbi a bara findi jɛlexinyi ra n be. N mu tin mixi yo xa na jɛlexinyi ba n yi ra, hali na findi faxɛ nan na n be.

¹⁶ N mu nɔma n yete igbode n ma kawandi wali xa fe ra. Kawandi tife findixi Ala xa yaamari nan na n be. Naxankate na n be, xa n mu Ala xa xibaaru fanyi kawandi.

¹⁷ Xa n keren nan a janigexi nu, a lanma n xa sare sɔtɔ. Kɔnɔ xa a mu fatanxi n yete janige xa ra, n na xɛeraya nan nabafe tun, naxan taxuxi n na.

¹⁸ Na kui, n sare findima munse ra? N sare findima na jɛlexinyi nan na, naxan fatanxi Ala xa xibaaru fanyi kawandife ra sare xanbi n nu nɔma naxan maxɔrinde.

¹⁹ Hali lasiri nan n na, n nan n yete findima mixi birin xa konyi nan na alako n xa mixi gbegbe sɔtɔ Ala be.

²⁰ N nan jɛrema Yuwifi ki nan ma Yuwifie ya ma alako n xa e sɔtɔ Ala be. N nan jɛrema Munsa xa seriye ki nan ma, hali n mu na na yaamari bun ma, alako n xa mixie sɔtɔ Ala be naxee na na seriye bun ma.

²¹ Xa n na mixie ya ma naxee mu na Munsa xa seriye bun ma, n fan luma e

gbe ki ne, alako n xa na mixi mooli soto Ala be. N nan jere ma na ki ne hali n tan to na Ala xa seriyi bun ma. N na a xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma.

²² N bara jere fahaamutarena ki ma fahaamutaree ya ma, alako n xa e fan soto Ala be. N bara fe mooli birin naba, n bara jere mixi mooli birin gbe ki ma, alako n xa mixi ndee soto Ala be.

²³ N fe birin nabama alako Ala xa xibaaru fanyi xa kawandi, n fan xa lu na neme kui.

²⁴ Wo mu a kolon gi mixi naxee gbatama jama ya xori, mixi keren gbansan nan geenima, a sare soto? Wo fan xa jere a fanyi ra wo xa dunijeigiri kui, alako wo xa sare soto Ala ra.

²⁵ Gi mixi naxee gbata rabama, e fe xoxoxe mooli birin nabama, alako e xa geen, hali na sare mu bu. Won tan nan sare nde sotoma naxan buma abadan.

²⁶ Na nan a toxi n luma n jere ki mato ra a fanyi ra, n mu bonboma fe fufafu ra.

²⁷ N nan n yete suxuma ne senbe ra, alako n tan kawanditi fan naxa fa Ala xa masenyi matandi, n xa loe.

10

Isirayila xa misaali

¹ N ngaxakerenyie, n mu wama wo xa neemu a ma won babae naxan nabaxi. E naxa jere nuxui bun ma, e naxa baa igiri.

² E nun Annabi Munsa, e birin naxa fe keren idangi nuxui kui a nun baa igiri kui.

³ E birin naxa donse don naxan fatanxi Ala ra.

⁴ E birin naxa minse min, Ala naxan namini fanye ma. Na fanye, Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, naxan nu biraxi e foxo ra.

⁵ Kono mixi gbegbe nu na e ya ma, naxee mu nu gexi rafande Ala ma, na nan a to e naxa faxa gbengberenyi ma.

⁶ E xa jere birin findixi misaali nan na won be, alako won naxa bira fe jaaxi foxo ra alo e a rabaxi ki naxe.

⁷ Wo naxa kuyee batu, alo ndee a raba ki naxe e tagi. A sebexi Kitaabui kui, «Nama naxa doko e degede, e naxa e min, e fa keli yene rabade.»

⁸ Won naxa bira yene foxo ra alo ndee a raba ki naxe e ya ma. Na kui, mixi wulu

moxonen mixi wulu saxan naxa sonto loxoere keren kui.

⁹ Won naxa Marigi mato alo ndee a mato ki naxe e ya ma, boximasee naxee faxa.

¹⁰ Wo naxa wo mawa, alo ndee e mawa ki naxe e ya ma, sayamaleke fa e faxa.

¹¹ Na fe mooli e lixi ne, a xa findi misaali ra won tan mixie be naxee na waxati donxoere. A birin sebexi na nan ma.

¹² Na kui, naxan laxi a ra a tixi, a xa meeni a yete ma alako a naxa bira.

¹³ Maratantanyi yo mu wo lixi, adamadi mu noma naxan na. Ala na a xui xanbi ra. A mu a luma maratantanyi yo xa wo li, naxan noma wo ra. Maratantanyi na wo li, Ala feere nde fima ne wo ma, alako wo xa no minide a kui, wo xa no a ra.

¹⁴ Na kui, n xanuntenyie, wo xa gbilen kuye batufe foxo ra.

¹⁵ N na woyenfe xaxilimae nan be, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra.

¹⁶ Won Ala tantuma minse naxan ma, na minse mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi wuli na a ra? Won taami naxan itaxunma won bore ma, na taami mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi fate na a ra?

¹⁷ Taami keren nan a ra. Won fan, hali won wuya, won bara boni won bore ra, won bara findi mixi keren na, barima won birin taami keren nan donma.

¹⁸ Wo Isirayilakae yati mato. Naxee serexe sube donma, e mu lama xe na wali ra naxan nabama serexebade?

¹⁹ N wama munse masenfe na kui? Serexe sube naxan fixi kuye ma a tide gbo? Xa na mu a ra na kuye tide gbo? Astofulahi.

²⁰ N xa a fala wo be, kuye batuie serexe bama jinnee nan be, e mu a bama Ala xa be. N tan mu tinma wo nun jinnee xa lu fe keren.

²¹ Wo mu noma minse minde Marigi xili ra, wo man xa minse min jinnee xili fan na. Wo mu noma taami donde Marigi xili ra, wo man xa taami don jinnee xili ra.

²² Wo wama Marigi raxonofe ne, naxan mu wama a firin nde xon? Wo joxo a ma won senbe dangi a gbe ra?

²³ A birin daxa, kono a birin mu fe fanyi raminima. A birin daxa, kono a birin mu findima munafanyi ra.

²⁴ Mixi naxa a yete kan xa munafanyi gbansan xa fen, a xa a boore xa munafanyi fan fen.

²⁵ Wo noma sube mooli birin donde naxan matima makiiti. Hali wo mu gaaxu, na sese mu findixi yunubi ra,

²⁶ barima «Alatala nan gbe na boxi nun a ise birin na.»

²⁷ Xa danxaniyatare nde wo xili wo xa wo dege yire keren, xa wo wama sigafe, wo xa siga, wo xa donse mooli birin don a naxan fima wo ma. Na sese mu findima yunubi ra.

²⁸ Kono xa a sa li mixi nde fa a fala wo be, «Yi donse baxi serexe nan na,» wo naxa na don na kanyi xa fe ra, barima yunubi nan a ra a be a xaxili ki ma.

²⁹ Yunubi fe mu a ra i tan be i xaxili ki ma, kono a mu lanma i naxan nabama i xa yeteralu kui, i boore xa na maroxun i be yunubi ra.

³⁰ A mu lanma mixi xa fe jaaxi maroxun n ma donse xa fe ra, n Ala tantuma naxan ma fe ra.

³¹ Na nan na ki, wo naxan yo donma, wo naxan yo minma, wo naxan yo rabama, wo xa na birin naba alako Ala xa matoxoe soto.

³² Wo naxa mixi yo ratantan, Gireki yo, Yuwifi yo, Ala xa danxaniyatoe yo.

³³ N fan jere ma na ki ne, alako n ma fe birin xa rafan mixi birin ma. N mu na n yete xa munafanyi xa fenfe. N na mixi gbegebe xa munafanyi nan fenfe, alako e xa kisi.

11

Danxaniyatoe xa malanyi raba ki

¹ Wo xa bira n ma misaali foxo ra, alo n fan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi xa misaali foxo ra ki naxe.

² N bara wo matoxo barima wo ratuma n ma fe ma temui birin, wo man n ma yaamarie rabatuma.

³ A xoli n ma wo xa a kolon xeme birin na Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma, gine birin na xeme xa yaamari nan bun ma, a nun Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala xa yaamari nan bun ma.

⁴ Xeme naxan birin salima, xa na mu a ra a woyenma Ala xili ra, a xunyi makotoxi, a bara a Marigi yelebu.

⁵ Gine naxan birin salima, xa na mu a ra a woyenma Ala xili ra, a xunyi mu makotoxi, a bara a xa mange yelebu. A luxi ne alo a xunyi bara bi.

⁶ Gine naxan mu a xunyi makotoma, hali a xunyi bi. Gine xunyi bife to findixi yaagi ra, xa na mu a ra a xunsexe maxabafe, a lanma ne a xa a xunyi makoto.

⁷ Xeme tan mu lanma a xa a xunyi makoto, barima a findixi Ala misaali nun a nore nan na, kono gine tan findixi xeme xa nore nan na.

⁸ Xeme xa mu minixi gine i. Gine nan minixi xeme i.

⁹ Xeme xa mu daaxi gine xa fe ra. Gine nan daaxi xeme xa fe ra.

¹⁰ Na nan a toxi gine lanma a xa a xunyi makoto malekee xa fe ra. A xunyi makotofe findixi tonxuma nan na a a na xeme xa yaamari nan bun ma.

¹¹ Kono Marigi xa fe kui, gine hayi na xeme ma, xeme fan hayi na gine ma.

¹² Gine minixi xeme i ki naxe, xeme fan barima gine nan saabui ra. Na birin kelixi Ala nan ma.

¹³ Wo xa na kiiti sa wo yete ra. A daxe gine xa sali a xunyi mu makotoxi?

¹⁴ Wo daa ki yete yati a masenxi wo be a xeme xunsexe na kuya a findixi yaagi nan na a be,

¹⁵ kono gine tan xunsexe na kuya, na findixi a be nore nan na. Xunsexe kuye fixi gine ma a xunyi makotose nan na.

¹⁶ Xa mixi nde wama na fe matandife, a xa a kolon muxu nun Ala xa danxaniyatoe jamae birama na seriye nan foxo ra.

¹⁷ Kono fe nde na na wo naxan nabama wo xa malanyie kui, n mu noma naxan matoxode. Na nde bama wo xa fe fanyi nan na, a findi fe jaaxi ra wo be.

¹⁸ A folo, n bara a me a wo mu lanma wo bore ma wo wo malanma temui naxe. N laxi a ra nondi nde na na kui.

¹⁹ Lantareya na mini wo tagi, na noma ne a masende nondi na naxee be wo ya ma.

²⁰ Wo na wo malan, wo naxan donma a mu findixi Marigi xa serexe tonxuma xa ra,

²¹ barima ndee e degema e booree xanbi. Donse nun minse luma ndee yi ra, kono e booree tan luma kaame ra.

²² Banxie mu na wo yi ra wo wo dɛgema a nun wo wo minma dennaxe? Munfe ra wo yoma Ala xa danxaniyatɔɛ pama ma, wo fa setaree rayaagi? N xa munse fala wo bɛ? N xa wo matɔxɔ? N mu wo matɔxɔma na xa fe ra.

²³ Marigi naxan masenxi n bɛ, n bara na dentɛgɛ wo bɛ. E Marigi Isa yanfa kɔɛ naxan na, a naxa taami tongo,

²⁴ a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa taami igira, a a so a fɔxirabirɛɛ yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo bɛ. Wo xa ratu n ma yi saabui ra.»

²⁵ E to gɛ e dɛgede, Isa man naxa tɔnbili tongo, a a fala, «N wuli nan ya, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe bɛ. Wo na a min temui yo temui, wo xa ratu n ma yi saabui ra.

²⁶ Temui yo temui, wo nɛ na taami donma, wo nɛ na minse minma, wo luma Marigi xa faxɛ nan masen na han a gbilen waxati.»

²⁷ Na na a ra, mixi yo naxan na taami don, a na minse min binyɛtareɲa kui, a bara yunubi sɔtɔ Marigi fate nun a wuli ra.

²⁸ Beenun mixi xa na taami don, beenun mixi xa na minse min, a lanma a xa a yetɛ mato,

²⁹ barima naxan na taami don, a na minse min, a mu a kolon Marigi fate nan a ra, a bara kiiti ɲaaxi sɔtɔ.

³⁰ Na nan a toxi furemae nun senbetaree wuyaxi wo ya ma. Ndee ɲan bara bɛɛ.

³¹ Xa won luma won yetɛ mato ra, won mu fama kiiti ɲaaxi sɔtɔde.

³² Marigi won makiitima nɛ, alako a xa won matinxin, won naxa kiiti ɲaaxi sɔtɔ alɔ dunɲa mixie.

³³ N ngaxakerenyie, na kui, wo xa wo bore mame, wo wo malanma temui naxe Marigi xa serexe tɔnxuma donde.

³⁴ Xa kaame na mixi ma, a xa a dɛge a xɔnyi, alako a naxa findi kiiti ɲaaxi ra wo xa malanyi kui. N na fa, n fama na fe gbɛtɛɛ yailande naxee kanaxi wo tagi.

¹ N ngaxakerenyie, a xɔli n ma wo xa fahaamui sɔtɔ fee ra Ala Xaxili Seniyenxi wo kima naxee ra.

² Wo to nu na kaafirɲa kui, fe nde naxa a niya wo xa bira kuye dunduxie fɔxɔ ra.

³ Na na a ra, n xa a fala wo bɛ, mixi naxan wɔyɛnma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu nɔma a falade, «Isa dankaxi.» Mixi yo fan mu nɔma a falade, «Isa findixi Marigi nan na,» xa Ala Xaxili Seniyenxi saabui xa mu a ra.

⁴ Ala xa ki dɔxɔɛ wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Ala Xaxili keren nan na.

⁵ Ala xa wali dɔxɔɛ wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Marigi keren nan na.

⁶ Ala xa fe rabaxi dɔxɔɛ wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Ala keren nan na. Ala keren nan a ragirima wo xa nɔ na fee rabade.

⁷ Ala Xaxili a yetɛ masenma kankan bɛ ɲama xa munafanyi xa fe ra.

⁸ Ala Xaxili ndee kima xaxilimaya masenyi ra, a ndee kima fe kolonyi masenyi ra,

⁹ a ndee kima senbɛ ra naxan fatanxi danxaniya ra, a ndee kima senbɛ ra naxan a niyama e xa nɔ mixi rayalande,

¹⁰ a ndee kima senbɛ ra naxan findima kaabanakoe rabafe ra, a ndee kima masenyi ra e xa wɔyɛn Ala xili ra, a ndee kima kolonyi ra alako e xa fata Ala xa fe nun Sentanɛ xa fe tagi rasade, a ndee kima senbɛ ra e xa nɔ xui gbɛtɛɛ falade, a ndee kima na xuie madangife ra.

¹¹ Ala Xaxili keren nan na wali mɔoli birin nabama. A kankan kima alɔ a a ɲanigexi ki naxe.

¹² Mixi salonsee wuya, kɔnɔ e findixi fate gundi keren nan na. E birin nadɔxɔxi e bore ra, e findi keren na. Won nun Ala xa Mixi Sugandixi na na ki nɛ.

¹³ Won tan danxaniyatɔɛ birin bara Ala Xaxili kerenyi sɔtɔ. Won birin bara findi fate keren na. Yuwifi yo, Gireki yo, konyi yo, lasiri yo, won birin baloma Xaxili keren nan saabui ra.

¹⁴ Fate mu findixi salonse keren gbansan xa ra, e wuya.

¹⁵ Xa a sa li i sanyi a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi bɛɛɛ ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

12

Ala Xaxili danxaniyatɔɛ malife

16 Xa a sa li i tuli a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi ya ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

17 Xa fate birin sa findixi ya nan na, mixi fe mēma di? Xa fate birin sa findixi tuli nan na, mixi se xiri mēma di?

18 Ala bara salonse birin dōxō mixi fate ma, alō a wama a xōn ma ki naxē.

19 Xa na birin findi salonse keren na, fate fa findima a ra di?

20 Salonsee wuya, kōnō fate gundi keren na a ra.

21 I ya mu nōma a falade i belexe bē, «N hayi mu na i ma.» I xunyi mu nōma a falade i sanyi bē, «N hayi mu na i ma.»

22 Na mu nōma rabade feo! Hali fate salonse naxee sēnbē mu gbo, fate hayi na e ma.

23 Won won fate salonse naxee maṗōxunxi a e tide xurun, won mēenixi nee ma dangi booree ra. Won won fate salonse naxee suturaxi, won mēenixi nee ma dangi booree ra.

24 Salonse naxee mu suturaxi, e hayi mu na a ma mixi xa mēni e ma a gbe ra. Ala naxa mixi fate yailan alako salonse naxee maṗōxunxi a e tide xurun, e tide xa dangi booree ra.

25 A mu wama won xa fate salonse nde rafisa a boore bē. A wama nē won xa mēni e birin ma.

26 Xa a sa li salonse keren tōrō, salonse booree fan tōrōma nē. Xa a sa li salonse keren bara tide sōtō, salonse birin sēewama nē na kui.

27 Wo findixi Ala xa Mixi Sugandixi fate nan na. Wo birin bara findi salonsee ra na fate kerenyi ma. Kankan xa wali na na.

28 A fōlē, Ala bara ndee ti Isa xa xērae ra danxaniyatōe pama ya ma. Na dangi xanbi, a bara ndee ti namipōnmēe ra. A saxan nde, a bara ndee ti karamōxōe ra. A man bara a niya ndee xa nō kaabanako rabade, ndee xa nō mixi rayalande, ndee xa nō e booree malide ki gbete. A bara ndee ti yareratie ra, a bara ndee ki alako e xa nō xui gbete falade.

29 Nee birin findixi xērae nan na? Nee birin findixi namipōnmēe nan na? Nee birin findixi karamōxōe nan na? Nee birin nōma kaabanako rabade?

30 Nee birin fata mixi rayalande? Nee birin nōma xui gbete falade? Nee birin nōma na xui madangide e booree bē?

31 Wo xa fe birin naba alako Ala xa wo ki fee ra naxee dangi fe birin na. Yakōsi n xa kira fisamante masen wo bē.

13

Xanunteya

1 Hali n nōma adamae nun malekēe xui falade, xa xanunteya mu na n bōjē kui, n xui luma nē alō paani nun tōlōnyi bōnbo xui.

2 Hali n masenyi ti Ala xili ra, n gundo birin kolon, n man fe tilinxi birin fahaamu, xa xanunteya mu na n bōjē kui, mixi fufafu nan n na. Hali n ma danxaniya gbo han n fa nō geya tongode a tide, xa xanunteya mu na n bōjē kui, n tide yo mu na.

3 Hali n nan n harige birin itaxun setaree balofe ra, hali n faxa tē xōora Ala xa fe ra, xa xanunteya mu na n bōjē kui, na mu findima geeni yo ra n bē.

4 Xanunteya a niyama nē mixi xa findi mixi dipexi ra, a findi mixi malima ra. A mu milama, a mu a yete matōxōma, a mu a yete igboma,

5 a mu xurutareja rabama, a mu a yete xa geeni fenma, a mu xōnōma. Gbēsēxōnneya mu luma a bōjē kui,

6 a mu jēlexinma wule ra, a jēlexinma nōndi nan na.

7 Xanunteya na naxan bē, a dipema fe birin ma, a mu tēge fefe, a a xaxili tima fe fanyi ra temui birin, a tun nabexi fe birin ma.

8 Xanunteya mu jōnma abadan. Wōyēnfe Ala xili ra a jōnma nē, xui gbete falafe danma nē, kolonyi fan jōnma nē.

9 Won mu fe birin kolon, won mu gema namipōnmēe masenyi birin falade,

10 kōnō fe kamalixi na a li, fe kamalitare jōnma nē.

11 N dimēdi temui, n ma wōyenyi yo, n ma maṗōxunyi yo, n xaxili yo, a birin nu findixi dimēdija nan na. Kōnō n to mō, n bara dimēdi fee lu na.

12 To won mu fee igbema a fanyi ra. A luxi alō won na won yete matofe kike ma naxan mu igbema a fanyi ra. Kōnō

waxati na fafe, won fee igbema ne a fanyi ra, a luma ne alɔ won nun na fee na ti yire keren. To n mu fe birin kolon, kɔnɔ waxati na fafe, n ma fahaamui fama kamalide, n fa fe kolon alɔ Ala n kolonxi ki naxe.

¹³ Fe saxan nan buma: danxaniya, xaxili tide, nun xanunteya. Kɔnɔ xanunteya nan dangi nee birin na.

14

Xui gbete falafe nun woyenfe Ala xili ra

¹ Xanunteya xa lu wo boje kui. Wo kata wo xa Ala xa kie soto a Xaxili Seniyenxi saabui ra. Woyenfe Ala xili ra, wo xa na nan singe fen.

² Mixi naxan xui gbete falama, a mu woyenfe adama xa be, a woyenma Ala nan be, barima adamadi mu na xui mooli mema. Na xui naxan findima gundo ra, Ala Xaxili na nan falama.

³ Mixi naxan woyenma Ala xili ra, a tan fe nan falama adamadi be naxan noma e xa danxaniya rasabatide, a e ralimaniya, a sunnunyi ba e ma.

⁴ Kɔnɔ mixi naxan woyenma xui gbete ra, a a yete gbansan nan malima. Naxan woyenma Ala xili ra, a danxaniyatɔe pama nan malima.

⁵ A xoli n ma wo birin xa xui gbete fala, kɔnɔ n wama naxan xon dangife na ra, wo xa nɔ woyende Ala xili ra. Na nan tide gbo dangife xui gbete falafe ra, fo na xui gbete xa madangi danxaniyatɔe pama be, alako e xa danxaniya xa sabati.

⁶ Yakosi, n ngaxakerenyie, xa a sa li n naxa fa wo yire n xui gbete falafe ra wo mu naxee mema, na wo malima di? Kɔnɔ xa n fa laamatunyi, kolonyi, Ala xa masenyi, nun xaranyi masende wo be, na nan findima munafanyi ra wo be.

⁷ Hali xule nun kora, se naxee mu pengima, xa e sigi sa xui mu fiixe, mixi mu noma a kolonde.

⁸ Xa sara xui mu fiixe, soori gali mu noma a kolonde gere waxati bara a li.

⁹ Wo tan fan, xa wo xui fala mixie mu naxan kolon, e fa fahaamui sotoma na ma di? Wo woyenma fufafu.

¹⁰ Xui wuyaxi nan na dunja, kɔnɔ e birin masenyi nde nan tima.

¹¹ Xa mixi woyen n be xui nde ra n mu naxan kolon, muxu birin bara findi xɔje ra muxu bore be.

¹² Na kui, wo tan naxee wama Ala xa wo ki, wo xa kata a xa wo ki ki ra naxan danxaniyatɔe pama rasabatima.

¹³ Naxan xui gbete falama, a xa Ala maxandi alako a man xa fata na xui madangide a boore be.

¹⁴ Xa n salima xui gbete ra, n boje salima, kɔnɔ n salima fahaamutareja nan kui.

¹⁵ A lanma n xa munse raba? A lanma n xa sali n boje ra, n man xa sali fahaamui ra. N xa beeti ba n boje ra, n man xa beeti ba fahaamui ra.

¹⁶ Xa na mu a ra, i na Ala tantu i boje ra, mixi naxan doxi i seeti ma, a mu noma «Amina» ratinde, barima a mu i xa xui fahaamuma.

¹⁷ I tantui fanyi rasigama Ala nan ma, kɔnɔ boore xa danxaniya mu noma sabatide na saabui ra.

¹⁸ N bara Ala tantu, barima n xui gbete falama dangife wo birin na,

¹⁹ kɔnɔ mixi woyen suuli naxan fahaamuma, e tide gbo xaranyi ki ma dangife woyen wulu ra, naxee falaxi xui gbete danxaniyatɔe pama mu naxee kolon.

²⁰ N ngaxakerenyie, wo naxa wali alɔ dimedie, wo xa wali ne alɔ kuntigie. Fe jaaxi ma, wo xa lu alɔ diyore gbeeli. Kɔnɔ xaxili ma, wo xa lu alɔ mixi moxi.

²¹ A sebexi Kitaabui kui,

«Marigi naxa a masen,

<N fama woyende yi pama be

xui gbete ra naxan fatanxi xɔje ra,

kɔnɔ hali n woyen na ki,

e mu n xui suxuma.»

²² Na nan a toxi, xui gbete falafe findixi tonxuma ra danxaniyataree nan be, danxaniyatɔe xa mu a ra. Kɔnɔ woyenfe Ala xili ra, na nan findixi tonxuma ra danxaniyatɔe be, danxaniyataree xa mu a ra.

²³ Xa a sa li danxaniyatɔe pama birin na yire keren xui gbete falafe ra, danxaniyatare ndee na so, xa na mu a ra mixi gbete naxee wama wo xa fe ramefe, e mu a falama xe a wo bara daxu?

²⁴ Kɔnɔ xa wo birin na wɔyɛnfe Ala xili ra, danxaniyatare nde na so, xa na mu a ra mixi gbete naxan wama wo xa fe ramefe, a a yete kolonma ne yunubitɔe ra, a wo xa masenyi kolon nɔndi ra,

²⁵ a gundo birin makenen. Na kui, a a yete igoro bɔxi, a Ala batu, a a fala, «Ala yati na wo ya ma.»

²⁶ N ngaxakerenyie, a lanma won xa munse raba? Wo na wo malan, ndee xa bɛeti ba, ndee xa mixie xaran, ndee xa laamatunyi masen, ndee xa wɔyɛn xui gbete ra, ndee xa na xui gbete madangi. Na birin xa raba alako danxaniyatɔe nama xa sabati.

²⁷ Xa mixie xui gbete falama, e naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Kankan xa wɔyɛn a wɔyɛn temui, kankan xa mixi sɔtɔ naxan na xui madangima booree bɛ.

²⁸ Xa mixi mu na naxan na xui madangima, na kanyi xa a sabari malanyi kui, a xa wɔyɛnyi xa lu a tan nun Ala gbansan tagi.

²⁹ Xa mixie wɔyɛnma Ala xili ra, e fan naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Booree xa na masenyie mato a fanyi ra.

³⁰ Xa Ala masenyi fi mixi nde ma a xili ra, boore na wɔyɛnfe temui naxɛ, naxan na wɔyɛnfe a lanma a xa dundu sinden.

³¹ Kankan nɔma wɔyɛnde Ala xili ra a xa waxati, alako birin xa xaranyi nun limaniya sɔtɔ.

³² Namijɔnmɛ tan, a masenyi tima a janige nan na.

³³ Ala mu wama xurutarepa xɔn, a wama ne fe birin xa raba a raba ki ma bɔnesa kui.

Seniyɛntɔe nama birin bara lan a ma,

³⁴ a ginɛe xa e sabari malanyie kui. E mu lan e xa wɔyɛn, e xa lu magore kui alɔ Ala xa seriye a masenxi ki naxɛ.

³⁵ Xa e wama maxɔrinyi tife, e xa e xa mɔri maxɔrin banxi, barima a mu daxa ginɛe xa wɔyɛn malanyi kui.

³⁶ Ala xa masenyi fatanxi wo tan nan na? A masenxi wo tan nan gbansan bɛ?

³⁷ Xa mixi nde a maɔɔxun a namijɔnmɛ na a ra, xa mixi nde a

maɔɔxun a Ala bara a ki, a xa n ma sebeli kolon Marigi xa yaamari ra.

³⁸ Xa a mu na kolon nɔndi ra, Ala fan mu na kanyi kolonma a xa mixi ra.

³⁹ Na kui, n ngaxakerenyie, wɔyɛnfe Ala xili ra a xa rafan wo ma. Wo naxa tɔnyi dɔxɔ xui gbete falafe ra,

⁴⁰ kɔnɔ wo xa na raba a raba ki ma seriye ra.

15

Marakeli

¹ N ngaxakerenyie, n bara wo ratu Ala xa xibaaru fanyi ra, n naxan masenxi wo bɛ, wo danxaniyaxi naxan ma, wo biraxi naxan fɔxɔ ra.

² Xa wo lu na fɔxɔ ra alɔ n a masenxi wo bɛ ki naxɛ, wo fama ne kiside na saabui ra. Xa wo mu lu na fɔxɔ ra, wo xa danxaniya bara findi fe fufafu ra wo bɛ.

³ N nu bara masenyi hagige ti wo bɛ, n naxan sɔtɔ. A tan nan ya. Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa won ma yunubie xafari fe ra, alɔ a nu sebexi ki naxɛ.

⁴ A naxa ragata gaburi kui, a man naxa keli faxɛ ma a xi saxan nde, alɔ a nu sebexi ki naxɛ.

⁵ A naxa mini Kefasi nun Isa xa xɛera fu nun firinyie ma.

⁶ Na dangi xanbi, a naxa mini danxaniyatɔe kemɛ suuli ma temui keren. Han ya na danxaniyatɔe gbegbe baloxi, kɔnɔ ndee bara laaxira.

⁷ Na dangi xanbi, a naxa mini Yaki ma, a man naxa mini a xa xɛera birin ma.

⁸ A dɔnxɔe ra, a naxa mini n fan ma. N mu nu findixi a xa xɛera ra, a booree sugandixi temui naxɛ.

⁹ N tide mu nu gbo alɔ xɛera booree. Xɛera xili mu lanma a xa fala n xun, barima n nu bara Ala xa danxaniyatɔe nama paxankata.

¹⁰ Kɔnɔ n bara findi Isa xa xɛera ra Ala xa hinne saabui ra. Na hinne mu findixi fe fufafu ra n bɛ. N bara wali dangife xɛera birin na, kɔnɔ n tan mu a ra. Ala xa hinne nan walixi n bɛ n ma dunijeigiri kui.

¹¹ Xa n tan nan na kawandi tixi ba, xa e tan nan na kawandi tixi ba, na nan kawandixi wo bɛ. Wo bara ge danxaniyade na nan ma.

12 Xa kawandi sa tife a Ala xa Mixi Sugandixi bara keli faxe ma, munfe ra ndee a falama wo ya ma a mixi mu kelima faxe ma?

13 Xa mixi mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma.

14 Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, muxu xa kawandi nun wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na.

15 Na kui, muxu bara findi seede wule falee ra Ala be, barima muxu bara seede no xoya raba a Ala bara a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma. Kono xa nondi na a ra mixie mu kelima faxe ma nu, Ala fan mu a rakelima nu.

16 Xa mixie mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma.

17 Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na, wo xa yunubie man na wo ma,

18 a nun Isa xa danxaniyatse laaxiraxie fan bara loe.

19 Xa won won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra yi dunijeigiri gbansan nan ma fe ra, a lima nu won ma fe bara makinikini dangi adamadi birin na.

20 Kono n xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi nan kelixi faxe ma. A bara findi mixi singe ra naxan kelixi faxamixie ya ma.

21 Faxe to so dunija adama saabui ra, marakeli fan soxi adama nde nan saabui ra.

22 Mixi birin faxama Benba Adama nan xa fe ra. Mixi birin man kelima faxe ma Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe saabui ra.

23 Kono kankan kelima a waxati ne. Ala xa Mixi Sugandixi singe nan keli. A na fa temui naxe, a xa mixie fan kelima ne.

24 A na mangeya ragbilen Baba Ala ma, a na ge node mangeya nun senbe birin na, dunija nonma ne na waxati.

25 Ala xa Mixi Sugandixi xa ti mange ra, han Ala xa a sanyi ti a yaxui birin ma.

26 A yaxui donxoe a naxan ibutuxunma, na findixi faxe nan na.

27 Ala nan na birin saxi a xa yaamari bun ma. A to a fala a birin saxi a xa yaamari bun ma, a kolonxi a Ala naxan birin saxi a xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma, Ala tan mu na na yaamari bun ma.

28 Ala xa Mixi Sugandixi na na birin nagbilen Ala ma, a tan fan fama lude Ala xa yaamari nan bun ma, naxan singe nu bara yaamari so a yi ra. Ala fama yaamari rabade na temui fe birin xun ma.

29 Xa marakeli mu na nu, munfe ra ndee fa e xunxama ye xora faxamixie be? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, munfe ra ndee e xunxama ye xora e be?

30 Munfe ra muxu tan bara tin lude fe xoxoxe kui temui birin?

31 N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be a nondi ki ma, loxo yo loxo n na faxe nan de ma. N a falama wo tan be, n seewaxi wo tan naxee xa fe ra, barima wo danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan ma, naxan findixi won Marigi ra.

32 Munafanyi mundun na n be adama ki ma, xa n bara sube xaaxexie gere Efese? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, «won xa won dege, won xa won min, barima tina won faxama ne.»

33 Wo naxa tantan. Nereboore kobie nan yuge fanyi masarama.

34 Wo xa soobe suxu, wo xa yunubi lu na. Ndee wo ya ma e mu Ala kolon. N xa a fala wo be, na bara findi yaagi ra wo be.

35 Nde noma a yete maxorinde, a naxe, «Mixi faxaxie kelima di? Fate mooli mundun luma e ma?»

36 Xaxilitaree, wo mu a kolon sansi xori mu noma findide sansi ra, fo a faxa sinden?

37 Sansi xori naxan sima boxi, a nun a soli naxan tema, e keren mu a ra. Sansi xori tan, a xori gbansan na a ra, temunde maale xeta, xa na mu a ra sansi xori gbete.

38 Ala sansi xori birin findima sansi ra alo a wama a xon ma ki naxe. Sansi xori mooli birin a soli nan naminima.

39 Nimase fate birin mu luma ki keren. Mixi fate na ki keren. Sube fate na ki gbete. Xoni fate nun yexe fate fan na e xati ma.

40 Se naxee na boxi ma, a nun se gbete naxee na koore ma, e tagi rasa. E birin daaxi e gbe ki ne.

41 Soge yanbama ki naxe, a nun kike yanbama ki naxe, a nun tunbuie yanbama ki naxe, e birin keren mu a ra. Hali tunbuie na a ra e mu yanbama ki keren.

⁴² Faxamixi rakelixie luma na ki ne. Mixi na dunija temui naxe, a fate noma kanade, kono a na keli faxe ma, a fate mu noma kanade sonon.

⁴³ Mixi ragataxi gaburi kui temui naxe, a boroma ne, a senbe non, kono a kelima faxe ma senbe nun nore nan na.

⁴⁴ Mixi na ragata a fate na dunija ki nan ma, kono a kelima a laaxira ki nan ma. Dunija fate na na, laaxira fate fan na.

⁴⁵ Na nan a toxi a sebexi, «Adama singe findixi nimase nan na.» Adama donxoe findixi xaxili nan na naxan mixi rakisima.

⁴⁶ Adama singe findixi dunija mixi nan na, koore ma daaxi mu a ra. Koore ma daaxi nan fama dunija ma daaxi xanbi ra.

⁴⁷ Adama singe fatanxi dunija bende fupi nan na. Adama firin nde fatanxi koore nan na.

⁴⁸ Adamadie maniyaxi won benba Adama nan na, naxan daaxi bende ra. Mixi naxee tema koore, e masarama ne, e fa lu alo na Adama naxan kelixi koore.

⁴⁹ Won to maniya won benba Adama ra dunija, won man fama maniyade na Adama nan na naxan kelixi koore ma.

⁵⁰ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be, dunija fate mu noma Ala xa ariyanna sotode ke ra. Nimasee fate mu noma ariyanna sotode ke ra. E fate boroma ne, kono fate boroxi mu noma sode ariyanna.

⁵¹ N xa gundo fala wo be. Won birin mu faxama, kono won birin masarama ne

⁵² mafuren mafuren sara donxoe xui ma. Na sara na fe, faxamixie kelima ne faxe ma fate neene ra e ma naxee mu boroma sonon. Won fama ne masarade.

⁵³ Naxan lan a xa boru, na mu boroma sonon. Naxan lan a xa faxes, na mu faxama sonon.

⁵⁴ Fate boroxi na findi fate borotare ra, fate faxaxi na findi fate faxatare ra, yi sebali fama kamalide na temui ne: «Wo bara xunnakeli soto faxe ma.

⁵⁵ Faxe xa xunnakeli na minden? Faxe xa toore na minden?»

⁵⁶ Yunubi findixi toore nan na naxan bara mixi faxes. Yaamari findixi yunubi xa senbe nan na.

⁵⁷ Ala tantu, naxan bara won xun nakeli won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵⁸ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa danxaniya xa sabati. Wo naxa a lu limaniya

xa ba wo yi ra. Wo xa wakili Marigi be temui birin, barima wo a kolon a wo naxan nabama a be fe fufafu xa mu a ra.

16

Polu xa jungui

¹ Wo xa kobiri malan seniyeentoe be, alo n Galati boxi danxaniyatoe jamae yamarixi ki naxe.

² Kankan xa kobiri nde sa a xati ma a harige bere ra sande loxoe birin, alako kobiri xa ge malande beenun n fa temui.

³ N na fa, n bataaxe soma mixie yi ra wo naxee sugandima kobiri xanife ra Darisalamu.

⁴ Xa a lanma n fan xa siga, muxu birin na a ra.

⁵ N na dangi Masedon boxi ra, alo n wama a xon ma ki naxe, n fama ne wo yire.

⁶ Temunde n saxanyi raba wo xonyi, xa na mu a ra n jeme radangi naa, alako wo xa no n malide n ma biyaasi kui.

⁷ Xa Ala tin, n mu findima dangimixi tun na. A xoli n ma n xa lu wo yire dondoronti.

⁸ Kono n xa lu be Efese han Xe Xabe Sali xa ba a ra,

⁹ barima n ma wali na sooneyafe, hali n yaxuie to wuyaxi n be.

¹⁰ Xa Timote fa wo yire, wo a rasene alako a naxa fa gaaxu wo ya ra, barima a walima Marigi nan be alo n tan.

¹¹ Mixi yo naxa yo a ma. Wo xa a mali a xa biyaasi kui alako a xa n li bonesa kui. N tan nun n ngaxakerenyie na a mamefe.

¹² Wo xa a kolon n bara won ngaxakerenyi Apolosi karaxan a xa siga wo yire a nun danxaniyatoe ndee. A singe a mu nu tinxi, kono yakosi a bara nate tongo a xa siga a na feere soto temui naxe.

¹³ Wo xa wo yete mato, wo xa wo xa danxaniya rasabati, wo xa limaniya, wo xa wo senbe so.

¹⁴ Wo xa fe birin naba xanunteya ra.

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa marasi nde sa na xun ma. Wo a kolon a Sitefana xa denbaya nan singe danxaniya Akayi boxi ma. E bara wali seniyeentoe be ki fanyi ra.

¹⁶ Wo xa lu na mixi mooli xa yaamari bun ma, a nun mixi naxan birin Ala xa wali rabama.

¹⁷ N bara jalexin Sitefana, Forotunatu, nun Axayikusu fafe ra, barima e bara n mali wo xanbi.

¹⁸ E bara limaniya fi won birin ma. Wo xa na kolon e be.

¹⁹ Danxaniyatoe jama naxee na Asi boxi ma e bara wo xeebu. Akila, Pirisila, nun danxaniyatoe jama naxan e malanma e xonyi, e fan bara wo xeebu Marigi xili ra.

²⁰ Ngaxakerenyi naxee na be, e birin wo xeebu. Wo xa wo bore xeebu danxaniyatosee xa xanunteya kui.

²¹ N tan Polu bara yi xeebui sebe n yete belexe ra.

²² Naxankate xa lu mixi be naxan mu Marigi xanuma. Won Marigi xa fa.

²³ Marigi Isa xa hinne wo ra.

²⁴ N bara wo xanu Ala xa Mixi Sugandixi Isa xili ra. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde nan na danxaniyatɔe ɲama be, naxan nu na Korinti taa kui Girɛki bɔxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, kɔnɔ e ɲere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e booree ma, ndee nu fe ɲaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe danxaniyatɔe booree ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinelae tagi. Na nan a toxi Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe singe seɓe e ma.

Korintikae to na bataaxe singe xaran, ndee naxa Annabi Pɔlu xui suxu, e fa gbilen yunubie fɔxɔ ra. Ndee mu tin na ra. E naxa findi Pɔlu yaxuie ra, e fe birin naba a xili kanafe ra. E naxa e yete findi xɛera fisamantee ra, kɔnɔ yete igboe nan tun nu e ra. Na kui, Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe firin nde seɓe Korinti danxaniyatɔe ɲama ma.

Yi bataaxe a masenxi ne a Annabi Pɔlu nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. A naxa fe gbege masen danxaniyatɔe be, alako na wule falee naxa e madaxu a falafe ra e naxa e tuli mati Pɔlu ra sɔnɔn.

Bafe na ra, yi bataaxe marasi fanyi fima Korintikae ma wali ndee xa fe ra e nu bara naxan fɔlɔ Darisalamukae be. Danxaniyatɔe ndee nu na tɔɔre kui kaame xa fe ra Isirayila bɔxi ma. Na kui, danxaniyatɔe ɲama naxee nu na yire gbeteɛ, e naxa kɔbiri malan e ngaxakerenyie malife ra. Korintikae singe nan na fɔlɔ, kɔnɔ Pɔlu e rasima yi bataaxe ra e xa na wali rapɔn.

Yi bataaxe findixi Kitaabui nan na naxan seriye fanyi masenma to danxaniyatɔe be. A lanma won xa won tuli mati Ala xa xɛerae ra naxee nɔndi masenma. Xa a sa li mixi nde fa a fala a Ala xa mixi na a ra, kɔnɔ a xa masenyi mu lanxi Isa xa xɛerae xa masenyi singee

ma, a mu lanma mixi xa bira na kanyi fɔxɔ ra. Ala xa won natanga na saabui ɲaaxi mɔoli ma. A man lanma won xa fe birin naba danxaniyatɔe booree malife ra e xa tɔɔre kui. Ala xa xanunteya mɔoli xa lu won bɔɲe kui.

Ala xa won mali alako won xa lu a waxɔnki. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma**

Danxaniyatɔe xa limaniya

¹ N tan Pɔlu, Ala bara tin naxan xa findi a xa xɛera ra, n nun n ngaxakerenyi Timote, muxu bara wo xɛebu, wo tan Ala xa danxaniyatɔe naxee na Korinti, a nun seniyentɔe birin naxee na Akayi.

² Won Baba Ala nun won Marigi, Ala xa Mixi Sugandixi Isa, e xa hinne nun bɔɲesa fi wo ma.

³ Tantui na Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra, a xa Mixi Sugandixi. Baba kinikininte na a ra, naxan mixie ralimaniyama e xa fe birin kui.

⁴ Ala won nalimaniyama won ma tɔɔre kui, alako won fan xa nɔ tɔɔrɔmixi gbeteɛ ralimaniyade na ki.

⁵ Won ma tɔɔre xun masama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra ki naxe, won ma limaniya fan xun masama a saabui ra na ki ne.

⁶ Muxu na tɔɔrofe alako wo tan xa limaniya nun kisi sɔto. Muxu xa limaniya a niyama ne wo fan xa limaniya sɔto alako wo fan xa nɔ wo xa tɔɔre ra. Won birin na tɔɔrofe ki keren.

⁷ Muxu a kolon a fanyi ra wo xa danxaniya sɔɔneyama ne, barima wo limaniya sɔto ma wo xa tɔɔre nan kui.

⁸ N ngaxakerenyie, muxu wama wo xa a kolon muxu ɲaxankate naxan sɔto Asi. A nu gbo dangi muxu senbe ra, muxu fa a maɲɔxun muxu na faxafe ne.

⁹ Na maɲɔxunyi bara lu muxu xunyi alako muxu naxa muxu xaxili ti muxu yete ra, muxu xa muxu xaxili ti Ala nan na naxan faxamixie rakelima.

¹⁰ A tan nan gbansan muxu ratangaxi na faxe ɲaaxi ma. A man fama na rabade

muxu be. Muxu bara la a ra a man fama ne muxu ratangade.

¹¹ Wo fan noma muxu malide na kui wo xa Ala maxandi ra. Mixi gbegbe na Ala maxandi muxu be, mixi gbegbe fama ne Ala tantude a xa hinne xa fe ra a naxan fima muxu ma.

¹² Muxu seewaxi yi nan ma. Muxu a kolon muxu bope kui a muxu bara jere dunja kui wo ya ma seniyenyi nun bope fiixe kui, naxan fatanxi Ala ra. Muxu jere na ki ne wo ya ma dangife yire birin na. Na jere moli mu kelixi adamadi xa lonni xa ma. A kelixi Ala xa hinne nan ma.

¹³ Muxu mu sese sebe wo ma wo mu noma naxan tode nun a kolonde a fiixe ra. A xoli n ma wo xa fahaamui xa kamali na xa fe ra.

¹⁴ Wo jan bara nde kolon, kon wo xa fahaamui fama ne kamalide a kolonfe ra a won birin binye sotoma ne won Marigi Isa fa temui won bore xa fe ra.

¹⁵ N to na kolon, n naxa wa sigafe wo yire alako wo man xa hinne soto.

¹⁶ N naxa wa dangife wo yire n sigama Masedon temui naxe, n man xa dangi wo yire n kelima Masedon temui naxe. Na ki wo noma n malide n ma biyaasi kui sigafe ra Yudaya.

¹⁷ Wo joxo a ma nate tongoxi na a ra adamadi ki ma, naxan woyen firin falama?

¹⁸ N bara a fala wo be Ala tinxixi xili ra, n mu wule falama n ma masenyi kui.

¹⁹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi Ala xa Di ra, muxu naxan masenxi wo be, a fan mu a yete matandima. N tan, Silasi, nun Timote, muxu naxan kawandixi wo be, na birin findixi nondi nan na.

²⁰ Ala fama a xa laayidi birin nakamalide Isa saabui ra. Na nan a ra won «Amina» ratinma Isa xili ra Ala xa nore xa fe ra.

²¹ Ala nan won birin ma danxaniya rasabatixi a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A bara won sugandi,

²² a fa a xa tonxuma sa won ma, naxan a masenxi a won findixi a gbe nan na. A bara a yete Xaxili raso won bope i naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

²³ Ala na n seede ra. N mu gbilenxi Korinti, alako a naxa findi toore ra wo be.

²⁴ Muxu mu wama danxaniyatose yamarife, kon muxu wama kafufe ne wo ma alako wo xa seewa barima wo sabatixi danxaniya kui.

2

Polu xa biyaasie

¹ Na kui, n nu bara nate tongo a mu lanma n xa siga wo yire sunnunyi kui.

² Xa n bara wo tan tooro, nde noma n naseewade soton? N wo tan naxe rasunnunxi, wo tan nan fa noma na ra?

³ N nu bara na bataaxe sebe alako wo jere ki, n naxan lima wo yi ra, a naxa findi sunnunyi ra n be. A lanma wo xa findi seewe nan na n be. N a kolon naxan na findi seewe ra n be, a findima ne seewe ra wo fan be.

⁴ N to na bataaxe sebe wo ma, n bope nu n tooroxi, n yaye nu minima. N mu na sebexi xe alako n xa wo tooro. N a sebexi ne alako wo xa a kolon n wo xanuxi ne yati.

⁵ N xa a fala wo be, mixi naxan findixi yi toore saabui ra, a mu n tan xa tooroxi. A wo tan nan tooroxi, xa na mu a ra a bara ndee tooro wo ya ma.

⁶ Mixi gbegbe wo ya ma e jan bara na kanyi jaxankata. Na bara wasake.

⁷ Wo dije a ma, wo xa a ralimaniya, alako na toore naxa gbo ye, a fa no a ra.

⁸ Wo naxan nabama, wo xa xanunteya masen a be.

⁹ N bara na bataaxe sebe wo ma, alako n xa a kolon xa wo tinma n ma yaamari birin suxude.

¹⁰ Xa wo bara dije mixi nde ma, n fan bara dije na kanyi ma. Xa fe nde bara lu wo tagi, n bara dije na birin ma wo xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi ya xori

¹¹ alako Sentane naxa no won na. Won bara a wali ki kolon.

¹² N to siga Tiroyasi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandide, n naxa a to Marigi nu bara sooneya raba n be.

¹³ Kon n bope mu nu saxi, barima n mu n ngaxakerenyi Tito lixi naa. Na nan a toxi n naxa jungu rabira e ma, n fa siga Masedon.

¹⁴ Tantui na Ala be, naxan won xun nakelima a xa Mixi Sugandixi saabui ra. Isa kolonfe fan alo labunde xiri fanyi. Ala won tan nan xexi alako yire birin xa rakolon na masenyi ra.

¹⁵ Won luxi ne alo labunde xiri fanyi Ala naxan nayensenma kisi mixie nun kisitaree tagi.

¹⁶ Won findixi mixi xiri paaxi nan na kisitaree be naxee na yahannama kira xon ma. Won findixi mixi xiri joxunme nan na kisi mixie be naxee na ariyanna kira xon ma. Konɔ adamadi mundun noma na wali mooli rabade?

¹⁷ Muxu tan mu Ala xa masenyi masenma kobiri xa fe ra alo kawanditi ndee. Muxu kawandi tima bope fiixe nan na Ala ya xori naxan muxu xexi. Muxu na rabama Ala xa Mixi Sugandixi nan saabui ra.

3

Ala xa walikse

¹ A lanma muxu man xa muxu yete xunmafala? Ade. Muxu hayi na bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama wo be? Ade. Muxu hayi na wo xa bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama mixi gbete be? Ade.

² Wo naxan nabama wo xa duniɛigiri kui a luxi ne alo bataaxe naxan muxu xunmafalama mixi birin be. Na masenyi ragataxi muxu bope kui, alo masenyi sebexi bataaxe kui ki naxe alako mixi birin xa a kolon.

³ Wo tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa bataaxe nan na. Muxu xa wali bara a niya na bataaxe xa sebe wo bope ma. A mu sebexi dube xa ra, a sebexi Ala Xaxili nan na, naxan na na. A mu sebexi geme walaxe xa ma, a sebexi wo bope nan ma.

⁴ Lanlanteya na muxu be Ala ya i, a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵ Won mu fata fefe ra won yete senbe ra. Won ma fate fatanxi Ala nan na.

⁶ Ala nan a niyaxi won xa no a xa saate neene kawandide. Na saate mu fatanxi Ala xa yaamarie xa ra naxee sebexi. A fatanxi Ala Xaxili nan na, naxan mixi rakisima. Ala xa yaamari sebexie mu mixi rakisima.

⁷ Ala xa yaamarie to sebe geme walaxe ma, Annabi Munsa yatagi naxa nro han

Isirayilakae mu no e ya tide a ra. Hali na yaamarie to fa findixi faxe nan na mixie be, e xa nore nu gbo. Konɔ nde nu luma ba ra na nore ra.

⁸ Ala Xaxili naxan nabaxi, na wali nroma dangife na nore singe ra naxan fatanxi na yaamari sebexie ra.

⁹ Na yaamarie sebexi geme walaxe nan ma, naxee nu nroxi, konɔ e findi faxe nan na mixie be. Ala Xaxili naxan nabaxi, naxan a niyama mixie xa tinxinyi soto, na nore gbo na nore singe be.

¹⁰ Naxan singe nu nroxi, a xa nore bara non nore fisamante seeti ma.

¹¹ Na fe singe nu nroxi, konɔ a mu bu. Ala Xaxili naxan nabaxi, na buma ne abadan. Na nore gbo na nore singe be pon!

¹² Won to won xaxili tixi na ra, won bara limaniya soto a fanyi ra.

¹³ Won mu luxi alo Annabi Munsa naxan a yatagi makoto mafelenyi ra alako Isirayilakae naxa e ya ti na nore ra, naxan nu luma ba ra.

¹⁴ Konɔ e xaxili xoro. Han to e mu fe fahaamuma a fanyi ra, e saate fori xaranma temui naxe. A luxi ne alo na mafelenyi, naxan nu Annabi Munsa yatagi makotoxi, a man na e yatagi ma, e mu fefe igbema. Na fahaamutarepa mu noma bade, fo mixi na la Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹⁵ Han to e luxi alo na mafelenyi na e yatagi makotofe, e mu fahaamui soto e bope kui, e Tawureta Munsa xaranma temui naxe.

¹⁶ Konɔ mixi na a ya rafindi Marigi ma, na luxi ne alo na mafelenyi bara ba na kanyi yatagi ma, a fa fahaamui soto.

¹⁷ Won Marigi findixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na. Marigi Xaxili nan xoreya fima mixi ma.

¹⁸ Xa na mafelenyi baxi won yatagi ma, Marigi xa nore naxan yanbama won ma, won fama ne na nore masende mixi gbete be. Won Marigi Xaxili won masarama ne a misaali ra, won ma nore xun nu masa.

4

Kawandila wali ki

¹ Ala to a xa wali soxi muxu yi ra a xa hinne saabui ra, limaniya mu bama muxu yi ra.

² Muxu wali ki mu nɔxunxi, yaagi yo mu na a kui. Muxu mu mixi madaxuma, muxu mu Ala xa masenyi mafindima. Muxu nɔndi nan masenma mixi birin be, alako e xa la muxu ra Ala ya i.

³ Muxu xa xibaaru fanyi fiixe mixi birin be, fo kisitaree,

⁴ barima e mu danxaniyaxi. Yi waxati mixie marigi bara a ragiri e xaxili naxa fahaamui soto xibaaru fanyi ma Ala xa Mixi Sugandixi nɔrɔxi xa fe ra, naxan findixi Ala misaali ra.

⁵ Muxu mu muxu yete kan xa fe xa kawandima. Muxu xa kawandi a masenma ne a Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findixi muxu Marigi ra, a nun muxu fan findixi wo xa konyie nan na Isa xa fe ra.

⁶ Ala naxan a masenxi, «Naiyalanyi xa yanba dimi kui,» a tan bara a xa nɔre masen muxu be a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ Kɔno na nɔre hagige saxi muxu boje ma, boje naxan senbe xurun alo feje, alako mixie xa a kolon na senbe xungbe fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

⁸ Kontofili bara muxu xeten, kɔno muxu mu butuxunxi. A bara muxu xaxili ifu, kɔno limaniya mu baxi muxu yi ra.

⁹ Muxu bara jaxankate soto, kɔno Ala mu muxu raboloxi. Fe xɔrɔxɔe bara muxu rabira, kɔno a mu nɔxi muxu ra.

¹⁰ Muxu xa toore muxu xa dunijeigiri kui, a maniyaxi Isa gbe nan na naxan faxa wuri magalanbuxi ma. Muxu na toore sotoxi ne alako muxu xa Isa xa xunnakeli fan masen muxu xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu na toorofo Isa xa fe nan na muxu xa dunijeigiri kui, alako Isa xa xunnakeli fan xa makenen muxu xa simaya kui.

¹² Na nan na ki muxu na saya kira nan xɔn ma, alako wo tan xa kisi soto.

¹³ A sebexi Kitaabui kui, «N to danxaniya, na nan a to n naxa woyen.» Muxu fan to danxaniyaxi, muxu woyenxi na nan ma.

¹⁴ Muxu na rabaxi ne, barima muxu bara a kolon naxan Marigi Isa rakelixi

faxe ma, a fama ne muxu fan nakelide faxe ma Isa xa fe ra, a won birin xanin a yire.

¹⁵ Muxu tinxi na toore birin na wo xa fe ra. Muxu tooroma ne alako mixi gbegebe xa Ala xa hinne kolon, e fa tantui nun matoxoe rasiga a ma.

¹⁶ Na kui, limaniya mu bama muxu yi ra. Hali muxu fate to na kanafe, muxu boje na fanfe loxo yo loxo,

¹⁷ barima muxu xa toore xunxuri naxan mu buma, a na xunnakeli xungbe ramifife muxu be, xunnakeli naxan maniyen mu na, naxan mu jɔnma abadan.

¹⁸ Muxu xaxili mu tixi fe toxi xa ra. Muxu xaxili tixi fe nan na naxan mu toma. Fe toxi mu buma, kono fe naxan mu toma na tan buma ne abadan.

5

Ariyanna kira

¹ Won a kolon, won fate luxi ne alo bage, won nii sabatixi dennaxe. Na bage na kana, won banxi gbegebe soto ma ne ariyanna, won luma dennaxe abadan. Ala nan na banxi yailanxi won be, adamadi mu naxan tixi.

² Won wa xui minima yi bage kui, barima won sabbatide naxan na koore, na xoli na won ma, taa fanyi naxan na ariyanna.

³ Na banxi neene misaalixi donma nan na. Won wama donma neene ragorofe won ma, alako won naxa lu won mageli ra.

⁴ Danmi won na yi bage kui, won wa xui raminiya, barima won mu wama donma xa ba won ma. Won wama ne donma neene xa ragoro won ma, alako kisi xa no faxe ra.

⁵ Ala won daaxi na kisi nan ma fe ra. A bara a yete Xaxili ragoro won ma naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

⁶ Na nan a toxi won limaniyaxi. Won a kolon, danmi won nii sabatixi yi fate i, won makuya Marigi ra.

⁷ Won ma jere kui won xaxili tixi fe nan na won mu naxan toxi sinden.

⁸ Won ma limaniya xa fe ra, won wama kelife yi fate kui, won xa sabati Marigi xonyi.

⁹ Na kui, xa won nii na won fate kui, xa na mu a ra won nii bara keli won fate kui, won fe birin nabama Ala sago rakamalife nan na.

¹⁰ Won na rabama ne barima Ala xa Mixi Sugandixi fama ne won birin maki-tide, alako kankan xa a sare soto a xa fe fanyie nun a xa fe jaaxie ma, a naxee rabaxi a xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu to Marigi xa yaragaaxui kolon, muxu katama mixie nan nafade Ala ma. Ala muxu jere ki kolon. N wama lafe a ra, wo fan muxu jere ki kolon wo boje kui.

¹² Muxu mu wama gbilenfe muxu xun-mafalafe ra wo be. Muxu wama ne tun wo xa jlexin muxu xa fe ra, alako wo xa no mixie yaabide naxee e yete igboma fee fufafu ra, naxee mu kelima e boje kui.

¹³ Xa muxu bara so fe ndee kui naxan luxi alo daxupa dunija mixie be, muxu na rabaxi Ala nan be. Kono xa muxu bara jere xaxili fanyi bere ra, muxu na rabaxi wo tan nan be.

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya nan muxu tutunma. Muxu bara a kolon mixi keren bara faxa adama birin be. Na kui, mixi birin bara faxa.

¹⁵ A bara faxamixi birin be, alako naxee jipe a ra e xa e yete waxonfe lu na, e xa wali Isa be naxan faxa e be, naxan man keli faxe ma e be.

¹⁶ Na nan a toxi, kelife yakosi, won mu mixi toma alo dunija mixie e toma ki naxe. Singe won nu Ala xa Mixi Sugandixi toma ne alo dunija mixie a toxi ki naxe, kono yakosi won mu a kolonxi na ki sonon.

¹⁷ Mixi nun Ala xa Mixi Sugandixi na lu fe keren kui, a findima mixi neene nan na. A xa fe fori bara masara fe neene ra.

¹⁸ Na birin fatanxi Ala nan na, naxan won nagbilenxi a yete ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A man bara wali taxu won na adamadie ragbilenfe ra a ma.

¹⁹ Ala bara dunija ragbilen a ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra, a dije adamadie xa yunubie ma. A man bara na masenyi so won yi ra naxan a niyama mixie xa gbilen a ma.

²⁰ Na kui, won bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra. A luxi ne alo Ala na kawandi tife won tan nan saabui

ra. Muxu bara wo mayandi Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo xa gbilen Ala ma.

²¹ Isa naxan mu yunubi yo rabaxi, Ala bara a findi won ma yunubi sare ra. Na nan a toxi won findixi tinxin mixie ra Ala ya tode ra Isa saabui ra.

6

Ala xa walikxe xa marasi

¹ Muxu tan, Ala xa walikxe, muxu bara wo rasi wo naxa Ala xa hinne soto fu ra.

² Ala bara a masen Kitaabui kui, «N bara wo xa duba suxu n ma hinne waxati, n bara wo mali wo xa kisi loxe.» Wo xa a kolon Ala xa hinne waxati bara a li. To nan findixi kisi loxe ra wo be.

³ Muxu tan mu sese rabama naxan noma mixi ratantande, mixie fa a fala a muxu wali kobi nan nabaxi.

⁴ Muxu bara fe birin naba xili fanyi sotofe ra Ala xa walikxe lanma a xa naxan naba. Muxu bara tunnabexiya raba jaxankate, setareja, nun kontofili kui.

⁵ E bara muxu bonbo, e muxu raso geeli kui, e gali boje rate muxu xili ma. Muxu bara wali xoxoxe raba, muxu mu xi, muxu bara kaame.

⁶ Muxu bara muxu tunnabexi seniyenyi, fahaamui, dije, fe fanyi, xaxili seniyenxi, nun xanunteya fiixe kui.

⁷ Muxu mu ba nondi falafe, muxu fe birin nabama Ala senbe saabui nan na. Muxu bara Ala xa gere fanyi suxu tinxinyi kui muxu belexe firin na.

⁸ Muxu walima binye nun yelebui sotoe nan kui. Muxu bara xili fanyi nun xili kane soto. Ndee bara muxu findi wule false ra, kono muxu nondi gbansan nan falama.

⁹ Hali e muxu kolon, e fe rabama muxu ra alo e mu mixi naxan kolon. Muxu maniyama mixi ra naxan na saya kira xon ma, kono muxu mu faxaxi. Muxu bara jaxankata, kono muxu mu faxaxi.

¹⁰ Sunnun mixie nan muxu ra, kono seewe na muxu boje kui. Setaree nan muxu ra, kono bannaya na muxu yi ra. Misikiinee nan muxu ra, kono fe birin na muxu yi ra.

¹¹ Muxu mu masenyi yo noxunxi wo ma. Wo xa fe bara lu muxu sondonyi ma.

¹² Muxu boje mu balanxi wo ma, kono wo tan bara wo boje balan muxu mabiri.

¹³ N ma die, yandi, wo fan xa xanunteya xun xa masa muxu mabiri.

¹⁴ Lanyi naxa lu wo nun danxaniyata-ree tagi. Munse na tinxinyi nun tinx-intareya tagi? Naiyalanyi nun dimi noma lude yire keren?

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nun Sentane lanma fe keren ma? Danxaniyatœ nun danxaniyatare lanma munse ma?

¹⁶ Kuye toma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui? Won tan nan findixi Ala Nijε xa hɔrɔmɔbanxi ra. Ala yati a fala nε, «N jεrεma nε wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan findima nε n ma pama ra.»

¹⁷ Na nan a toxi Marigi naxa a fala, «Wo xa mini e ya ma, wo xa lu wo xati ma. Wo naxa din fe seniyyentare ra, alako n xa wo rasεnε.»

¹⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi xa masenyi nan ya, «N findima wo baba nan na, wo tan fan findi n ma die ra.»

7

Pɔlu xa xanunteya Korintikae be

¹ N xanuntenyie, Ala to na laayidi mɔɔlie tongo won bε, won fate nun won bɔjε xa lu seniyyenyi kui. Won ma seniyyenyi xa kamali Ala xa yaragaaxui kui.

² Wo xa tin muxu xa fe ra. Muxu mu fe jaaxi yo rabaxi wo ra, muxu mu wo xun nakana, muxu mu wo rawali.

³ N mu wama kiiti jaaxi safe wo ma. N jan bara a fala wo bε xanunteya na won tagi han muxu bara tin fe birin nabade wo bε, hali na findima faxε nan na.

⁴ Lanlanteya fanyi na won tagi. N bara jεlexin wo xa fe ra, na fan bara findi limaniya ra n bε. Hali n na tɔɔrε kui, wo bara a niya n ma sεεwe xa kamali.

⁵ Muxu to fa Masedon, muxu mu mal-abui sɔtɔ, muxu tɔɔrε mɔɔli birin nan li naa: Gere na muxu rabilinyi, gaaxui fan na muxu bɔjε ma.

⁶ Kɔnɔ Ala, naxan mixi limaniyatare ralimaniyama, a bara muxu fan nali-maniya Tito fafe saabui ra.

⁷ A fafe gbansan xa mu a ra. Wo mεenixi a ma ki naxε, na fan bara findi limaniya ra muxu bε. A bara a fala muxu bε n xɔli bara wo suxu, han na bara findi

yaye ra wo bε. A bara wo xa marafanyi xa fe fala muxu bε n tan mabiri. Na bara n naseewa a fanyi ra.

⁸ N a kolon n ma bataaxε bara wo rasunnun, kɔnɔ a mu jaaxu n bε. Hali n to mu nu wama n ma bataaxε xa wo rasunnun, n a kolon na sunnunyi xɔn mu kuya fa.

⁹ Yakɔsi n bara jεlexin na xa fe ra. N mu jεlexin wo xa sunnunyi xa ra, kɔnɔ n jεlexinxi nε barima na sunnunyi bara a niya wo xa tuubi. Na kui, n a kolon na sunnunyi fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

¹⁰ Ala mixie rasunnunma nε alako e xa tuubi, e fa kisi. Na sunnunyi mɔɔli mu findima mɔnε ra, kɔnɔ sunnunyi naxan fatanxi dunipa ra, na findima faxε nan na.

¹¹ Ala bara na sunnunyi rawali wo xa fe ra, alako wo xa wo tunnabexi, wo xa wo yetε xunmafala, wo xa xɔnɔ fe jaaxi ma, wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa fe fanyi suxu senbε ra, wo xa fe jaaxi makiiti. Wo bara a masen wo bɔjε fiixε ra fe dangixi kui.

¹² N to bataaxε sebe wo ma, n mu a sebexi na fe jaaxi rabae xa fe xa ra, n mu a sebe na mixi xa fe ra naxan bara fe jaaxi sɔtɔ. N a sebe nε alako muxu xa marafanyi naxan na wo bε a xa mini kene ma Ala bε.

¹³ Na birin bara muxu ralimaniya. Muxu man bara jεlexin Tito xa sεεwe xa fe ra, wo naxan bɔjε ralimaniyaxi a fanyi ra.

¹⁴ N nu bara fe fanyi fala a bε wo xa fe ra. Wo mu n nayaagixi na kui. Muxu naxan falaxi wo bε, a birin findixi nɔndi nan na. Muxu naxan falaxi Tito bε wo xa fe ra, na fan birin findixi nɔndi nan na.

¹⁵ Wo xa marafanyi a bε, a xun bara masa, barima wo to a rasεnε, a bara wo xa batui nun wo xa yaragaaxui to.

¹⁶ N bara jεlexin na lanlanteya ra naxan na won tagi, a mu kanama fefe ma.

8

Danxaniyatœ pama xa mali

¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bε Ala hinnexi Masedon danxaniyatœ pamae ra ki naxε.

² Hali e to nu na jaxankate xoxoxo kui, e xa seewe xungbe nun e xa setareja xoxoxo a niyaxi ne e xa ki ti a fanyi ra.

³ N bara findi e xa seede ra. E bara mixi ki alo e nu noma naxan na, e man dangi na ra.

⁴ E naxa muxu mayandi e yete janige ra, a e fan xa seniyentoe mali alo booree a rabama ki naxe.

⁵ Na bara dangi muxu waxonfe ra. A singe e naxa e yete fi Marigi ma. Na dangi xanbi, e man naxa e yete fi muxu ma alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

⁶ Muxu bara Tito rasi, a xa na wali fanyi rakamali wo be a naxan foloxi.

⁷ Wo bara xunnakeli soto fe birin kui, alo wo xa danxaniya, wo xa masenyie, wo xa lonni, wo xa tunnabexi, nun wo xa xanunteya muxu xa fe ra. Wo xa xunnakeli soto yi wali fanyi fan xa fe ra.

⁸ N mu wo yamarife xe. N wama a kolonfe ne xa wo xa xanunteya fiixe alo booree gbe fiixexi ki naxe.

⁹ Wo a kolon won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a hinnexi won na ki naxe. Fe birin nu na a yi ra, konso a naxa dije na birin ma wo tan be, alako wo xa banna a xa setareja saabui ra.

¹⁰ N bara wo rasi na ma alako a xa findi fe fanyi ra wo be. Yaala wo tan nan singe na nate tongo, wo tan nan singe kobiri malan folo.

¹¹ Yakosi fa, wo xa na rapon, alako wo janige fanyi xa kamali wo xa feere bere ra.

¹² Xa wo mixie kima janige fanyi ra, wo e mali wo noma naxan na, na findima fe fanyi ra. Xa na feere mu na wo yi ra, fefe mu a ra.

¹³ Muxu mu wama wo tan xa tooro alako booree xa se soto. Wo birin xa lan.

¹⁴ Yi waxati, wo harige fanyi noma ne e malide e xa setareja kui. Waxati gbete, e tan fan harige fanyi noma ne wo fan malide wo xa setareja kui. Na kui, wo birin bara lan,

¹⁵ alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Naxan a gbege malanxi, a mu dangi a i. Naxan dondoronti malanxi, a a hayi lixi ne.»

¹⁶ Ala tantu, barima Ala bara a niya wo xa fe xa lu Tito boje kui, alo muxu tan.

¹⁷ A bara muxu xa marasi suxu. A man bara nate tongo a yete ra jalexinyi kui, a xa siga wo yire.

¹⁸ Muxu na muxu ngaxakerenyi nde xeefe a matide, danxaniyatoe jama naxan birin matoxoma a xa kawandi xa fe ra.

¹⁹ Danxaniyatoe jamae bara a sugandi a xa muxu fan mati na kobiri xaninde. Muxu na birin nabama ne alako Ala xa matoxoe soto, a nun man muxu xa janige fanyi xa raba.

²⁰ Muxu mu wama mixi yo xa fe jaaxi to muxu wali ki ma, muxu na kobiri ya rafanyi rawalima ki naxe.

²¹ Muxu fe fanyi nan tun fenma na wali kui Marigi nun adamadie ya xori.

²² Muxu na won ngaxakerenyi gbete fan xeefe booree matide. Muxu bara a to sanya wuyaxi, muxu xa fe na a boje ma senbe ra. Yakosi, nde bara sa na senbe fari, barima a man bara la wo tan na.

²³ N waliboore Tito findixi n tan nan ma xera ra wo be. A matimae findixi danxaniyatoe jamae nan ma xerae ra Ala xa Mixi Sugandixi xa binye xa fe ra.

²⁴ Na kui, wo xa wo xa xanunteya masen yi mixie be alako danxaniyatoe jama birin xa a kolon muxu fe fanyi naxee falaxi wo xa fe ra, a nondi na a ra.

9

Danxaniyatoe mixi malima ki naxe

¹ Hali n mu bataaxe sebe wo ma seniyentoe malife xa fe ra.

² N jan bara wo janige fanyi kolon. N bara wo matoxo Masedonkae be, a falafe ra wo tan Akayikae redixi na kobiri malanfe ra kabi yaala. Wo to na nate suxu senbe ra, e fan bara wa sofe na kui.

³ Yakosi n na n ngaxakerenyie xeefe wo yire, alako n matoxoe naxan nabaxi wo xa fe ra, a naxa findi wule ra. Wo xa kobiri malan sinnanyi ma, alako e xa a li naa alo n wo xa fe fala e be ki naxe.

⁴ Xa a sa li n nun Masedonkae mu wo xa laayidi tongoxi rakamalixi lima naa, na findima yaagi nan na n be, a findima yaagi belebele nan na wo fan be.

⁵ Na kui, n bara n ngaxakerenyie xee wo yire sinnanyi ma, alako wo xa laayidi xa kamali. Na ki wo noma na rabade wo

waxonki, alako a naxa findi fe xoroxoe ra wo be.

⁶ Wo xa ratu a ma, a naxan sansi xori xuri rawalima, a fan sansi xuri di nan sotoma. Naxan sansi xori gbegbe rawalima, a fan sansi gbegbe sotoma ne.

⁷ Kankan xa mixi ki a yete janige ra. Teku mu a ra. A naxa mixi ki nimise kui. Naxan mixi kima seewe kui, na nan nafan Ala ma.

⁸ Ala noma barake mooli birin nagorode wo ma. Nee wo hayi lima ne, e man dangi a ra, alako wo xa no wali fanyi mooli birin nabade.

⁹ A sebexi Kitaabui kui, «A bara setaree ki a fanyi ra. A xa tinxinyi buma abadan.»

¹⁰ Ala naxan sansi xori fima sansisi ma, a a rabalo taami ra, a man wo tan ma feere rawuyama ne, alako wo xa wali tinxinxie fan xa wuya.

¹¹ Ala wo kima feere gbegbe nan na, alako wo fan xa mixie ki a fanyi ra. Mixie fama ne Ala tantude wo xa mali xa fe ra, muxu naxan soma e yi ra wo xili ra.

¹² Wo naxan fima seniyeentoe ma, a e hayi lima ne, a man findi tantui gbegbe ra Ala be.

¹³ Mixie na wo xa wali to, e Ala tantuma ne, barima wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, a bara findi batui ra. E Ala tantuma ne wo xa mali xa fe ra, wo hinnexi e ra naxan na, a nun mixi birin.

¹⁴ E fama ne Ala maxandide wo be xanunteya ra, barima e a kolon Ala bara hinne wo ra a fanyi ra.

¹⁵ Ala tantu a xa hinne xa fe ra naxan dangi fe birin na.

10

Polu woyen ki

¹ N tan Polu, n wama wo rasife Ala xa Mixi Sugandixi xa dije nun a xa fanyi nan saabui ra. Wo naxe a n senbe mu gbo n na wo ya ma temui naxe, fo n na makuya wo ra, n fa woyen xoroxoe fala wo be.

² N bara wo mayandi, wo naxa a niya n ma woyenyi xa xoroxo n fa temui wo yire. Ndee joxo a ma muxu na jerefe adama ki nan tun ma. N woyenma a xoroxoe ra na mixie nan be.

³ Adamadi nan muxu ra, konon muxu mu gere soma adama ki xa ma.

⁴ Muxu mu gere soma adamadi xa geresosee xa ra. Muxu gere soma Ala xa geresosee nan na naxee noma Sentane senbee kanade. Muxu mapoxunyi birin xun nakanama ne

⁵ naxan Ala xa fe kolonyi matandima yete igbona kui. Mapoxunyi birin xa lu Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma.

⁶ Wo na wo xa batui rakamali, naxan na tondi na ra, muxu fama ne na kanyi naxankatade.

⁷ Wo xa na fe mato a fanyi ra. Xa mixi la a ra a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan gbe ra, a xa a kolon muxu tan fan na na ki ne.

⁸ N mu yaagima woyenyi xungbe falafe ra wo be Marigi xa yaamari xa fe ra, a naxan fixi n ma alako n xa wo mali senbe sotode. A mu n xexi wo xun nakanade xe.

⁹ N mu findixi mixi xa ra naxan noma wo magaaxude n ma sebeli ra, alo wo a mapoxunxi ki naxe.

¹⁰ Ndee a falama, «A xa bataaxee senbe gbo, e xoroxo, konon a gundi yati na fa, a senbe mu gbo, a xa masenyi yusi yo mu na.»

¹¹ Na kanyie xa a kolon muxu naxan falama muxu xa bataaxee kui, muxu fama ne na birin nakamalide muxu fa temui.

¹² Muxu mu suusama muxu yete misaalide yete igboe ra. Muxu mu wama muxu yete maniyafe e ra. E na e yete igbo e yete xa mapoxunyi ra, e bara ge e xa lonnitarepa masende.

¹³ Muxu mu wama muxu yete xa fe falafe han pon! Ala yaamari naxan fixi muxu ma mixie be muxu naxee xaranma, muxu na nan falama wo be.

¹⁴ A mu luxi alo muxu mu siga wo yire. Muxu singe nan wo lixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi ra.

¹⁵ Muxu mu matoxoe fenma han a dangi a i mixi gbetee xa walie xa fe ra, fo wali naxan soxi muxu tan yi ra. Muxu wama naxan xon, wo xa danxaniya xun xa masa, muxu xa wali xa gbo wo ya ma.

¹⁶ Na ki muxu noma ne Ala xa xibaaru fanyi masende yire gbete naxee dangi wo ra. Muxu mu matoxoe fenma mixi gbete xa wali foxie ra.

¹⁷ Xa mixi wa a yete matoxofe, Marigi wali naxan nabaxi a xa dunijeigiri kui, a xa a yete matoxo Marigi xa fe ne i.

¹⁸ Barima yete matoxoe xa mu rafan Marigi ma, fo Marigi yete naxan matoxoma.

11

Polu xa wali

¹ Wo xa wo haake to n be, alo wo pan na a rabafe ki naxe, n xa n ma daxupa nde fala wo be.

² Wo rafan n ma Ala xa xanunteya ra, naxan mu wama a firin nde xon. N wo soxi Ala xa Mixi Sugandixi gbansan nan yi ra, alo gine naxan fixi xeme ma a dimedi.

³ Konon n gaaxuxi ne mixi ndee fa wo madaxufe, e fa wo xaxili makuya Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, wo biraxi naxan foxo ra boje fiixe ra. Na kui, wo luma ne alo Neene Mahawa boximase naxan madaxu yunubi xa fe ra.

⁴ N a falama na fe nan ma, wo wo tuli matima mixi nan na, naxan Isa xa fe masenma wo be ki gbete, bafe muxu gbe ki ra. Wo man tinma xaxili gbete suxude, bafe Ala Xaxili Seniyenxi ra wo naxan sotoxi. Wo masenyi nde rabatuma naxan mu lanxi muxu xa masenyi ma, wo laxi naxan singe ra.

⁵ Konon n a kolon n mu xurun na mixie be, naxee e yete findixi wo be xera fisamantee ra.

⁶ Hali n woyen ki mu tofan a gbe ra, konon n xaxili tan gbo. Muxu bara na masen wo be a fanyi ra.

⁷ N to n yete magoro Ala xa xibaaru fanyi masenfe ra wo be sare xanbi, alako wo tan xa fe xa mate, na findixi tantanyi nan na wo be?

⁸ N bara danxaniyatoe nama gbete makula, alako n xa no walide wo be sare xanbi. N mu n ma kontofili doxoxi mixi yo xun ma wo ya ma.

⁹ Masedon danxaniyatoe nan fa n malide n ma toore kui. N na birin naba ne alako n naxa findi kote ra wo be. Han ya na xaxili na n yi ra.

¹⁰ N xa nondi fala wo be Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, n walixi wo be sare xanbi ki naxe, n man walima na ki ne

Akayi boxi birin ma, barima na findixi xunnakeli nan na n be.

¹¹ Munfe ra? N mu na rabaxi wo tan be xanunteya xa ra? Ala a kolon.

¹² N naxan nabaxi, n man gbilenma ne na raba ra, alako mixi yo naxa no e misaalide muxu ra. Ndee wama na binye nan xon.

¹³ Na mixie e yete findixi wo be xera fisamantee ra, konon wule falee nan e ra, naxee mixi madaxuma, a falafe ra e tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra.

¹⁴ Konon na mu findima de ixare ra, barima hali Sentane a mixi madaxuma, a a yete kan misaali maleke noroxi ra.

¹⁵ Sentane xa walikae fan birama na misaali nan foxo ra, e fa e yete masen walike tinxinxie ra. E fama ne e sare sotoe.

¹⁶ Wo xa wo haake to n be, n fan xa n yete matoxo dondoronti, konon wo naxa a mapoxun daxupa ra de! Hali wo a mapoxun daxui na n na, wo xa dije alako n xa n gbe fala wo be.

¹⁷ Na kui, n mu woyenma Marigi waxonki ma. N woyenma daxui ki nan ma naxan wama a yete matoxofe.

¹⁸ Mixi gbegbe to so yete igboja kui adamadi ki ma, n fan xa n kan matoxo.

¹⁹ Wo tan xaxilimae, wo tinma xaxilitaree ra temui birin.

²⁰ Wo tan tinma wo xa findi konyie ra, mixie xa wo rawali a jaaxi ra, e xa se birin ba wo yi ra, e xa e ya ragoro wo ma, e man xa wo de ragarin.

²¹ N bara a fala wo be yaagi ra, muxu tan mu na senbe mooli masenxi wo be. Konon e suusaxi e yete kan matoxoe naxan na, fo n fan xa suusa na ra, hali a findi xaxilitarepa ra n be.

²² Eburu mixie nan e ra? N tan fan findixi Eburu mixi nan na. Isirayilakae nan e ra? N tan fan findixi Isirayilaka nan na. Iburahima bonsoe nan e ra? N tan fan Iburahima bonsoe nan n na.

²³ Ala xa Mixi Sugandixi xa walikae nan e ra? Wo wo haake to n be de, n tan dangi e ra. N bara wali dangi e ra, n bara sa geeli dangife e ra, n bara bonboe soto dangife e ra, n bara makore faxe de ra dangife e ra.

²⁴ Sanmaya suuli Yuwifie n bonboma sebere ya tongo saxan nun solomanaani ra.

²⁵ Sanmaya saxan e n bonboma gbeng-beta ra. Sanmaya keren e bara n magoŋo gemee ra. Sanmaya saxan n ma kunkui dulama baa ma. Sanmaya keren n bara xi keren nun koe keren nadangi ye xora baa ma.

²⁶ N ma biyaasi wuyaxi kui, n bara tooo xure igirife ra, n bara tooo mupetie xa fe ra, n yete kan bonsoe mixie bara n tooo, kaafirife fan nu bara n tooo. N bara tooo taae, gbengberenyi, nun baa ma. Danxaniyatoe wule falee fan bara n tooo.

²⁷ N bara tooo wali xorochoe xa fe ra. Sanmaya wuyaxi n mu xi, n mu baloe soto, n mu ye min, n lu kaame ra, n mu sose soto jeme ra.

²⁸ Naxan saxi na birin fari, loxo yo loxo n kontofilima danxaniyatoe pamae xa fe ra.

²⁹ Senbe na ba mixi nde, a bara ba n fan na. Danxaniyatoe na yunubi fe raba, a n sondonyi toooma ne alo te na sa a ma.

³⁰ Iyo, xa a lanma n xa n yete matoxo fe nde ra, n nan n yete matoxoma n ma senbetareya nan na.

³¹ Ala, naxan findixi Marigi Isa baba ra, naxan matoxoma abadan, a a kolon n mu wule falama.

³² Damasi gomina, naxan nu na Mange Aretasi xa yaamari bun ma, a naxa taa naadee balan alako a xa n suxu,

³³ kono danxaniyatoe naxa n nagoro taa tete wunderi ra debe kui, n fa n ba a yi ra.

12

Polu xa matoxo

¹ N lanma n xa nde sa na matoxo fari? Na yusi mu na, kono n man xa laamatunyie nun masenyie xa fe fala wo be Marigi naxee fixi n ma.

² Isayanka nde nu na, naxan xanin koore walaxe saxan nde. Na je fu nun naani nan yi ki. N mu a kolon xa a fate yati nan siga, xa na mu a xaxili gbansan. Ala a kolon.

³ Hali Ala gbansan nan to a kolon, xa a fate yati nan siga, xa na mu a ra a xaxili gbansan, n fe keren nan kolon,

⁴ na xeme xaninxi ne ariyanna. Menni a naxa fee me, naxee mu daxa adama xa e masen a boore be.

⁵ N bara na xeme matoxo. N tan nan lanxi na xeme ma, kono n mu wama n yete matoxofe. N nan n ma senbetareya gbansan nan matoxoma.

⁶ Kono xa n bara wa n yete matoxofe, na mu findima xaxilitarepa ra, barima n naxan birin falama a findixi nandi nan na. N mu na birin falama xe, alako mixie naxa n ma fe ite dangife e naxan toma a nun e naxan mema n xun ma.

⁷ Na laamatunyie to magaaxu, n naxa dundu.

Ala naxa tooe nde doxo n ma, naxan fanxi Sentane xa maleke ra, alako n naxa n yete igbo na laamatunyi magaaxuxie xa fe ra.

⁸ N naxa Ala maxandi sanmaya saxan a xa na tooe ba n ma,

⁹ kono a naxa a masen n be, «N ma hinne bara i rali. I n ma senbe kamalixi kolonma i xa senbetareya nan kui.» Na nan a toxi n nan n ma senbetareya matoxoma, alako Ala xa Mixi Sugandixi senbe xa lu n be.

¹⁰ Na nan a toxi senbetareya rafanxi n ma. Hali na findi konbi ra, hali na findi fe xorochoe ra, hali na findi paxankate nun tooe ra n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, na birin nafan n ma, barima n a kolon n senbe sotoma n ma senbetareya nan kui.

¹¹ Wo bara a niya n xa woyen alo daxui. A nu lanma ne wo tan yati xa fe fanyi fala n ma fe ra. Hali n ma fe to goroxi, n mu xurun na xera fisamantee ya i.

¹² N bara n ma xeraya foxie masen wo be, n to tonxumae, fe magaaxuxie, nun kaabanakoe raba wo tagi duluxote xungbe kui.

¹³ Fe keren gbansan nan na, n mu naxan nabaxi wo ra alo n a raba danxaniyatoe pama gbete ra ki naxe. N mu tin findide kote ra wo tan be. Xa na mu rafan wo ma, wo xa dije.

¹⁴ N redixi n ma biyaasi saxan nde rabafe ra wo xonyi. N mu findima kote ra wo be de, barima n mu wama wo harige

xɔn ma. N wama wo tan yati nan xɔn ma. A mu lanma die xa fɛɛɛ fen e barimixie bɛ. A lanma barimixie nan xa fɛɛɛ fen e xa die bɛ.

¹⁵ N tan bara tin fɛɛɛ fende wo bɛ. N bara tin n yɛɛ fide wo bɛ. N to wo xanuxi a gbe ra, wo tan nde bama na xanunteya nan na n tan bɛ?

¹⁶ Awa yire, kɔnɔ n mu findixi kote ra wo bɛ. Nde a falama a kɔta mixi nan n na, a n bara wo masɔta kɔta wali ra.

¹⁷ Kɔnɔ n xa wo maxɔrin, n bara wo rawali n ma xɛɛrae saabui ra?

¹⁸ N naxa Tito mayandi a xa siga wo yire. N man naxa n ngaxakerenyi gbete xɛɛ naxan a matima. Tito wo rawali nɛ? N nun Tito mu jɛɛ xaxili keren xa fari? A mu n tan xa fɔxi raba?

¹⁹ N xanuntenyie, kabi tɛmɛi xɔnnakuye wo jɔxɔ a ma muxu na muxu yɛɛ nan xunmafalafe, kɔnɔ muxu na Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan tife wo bɛ Ala ya xɔri alako wo xa danxaniya xa sabati.

²⁰ Kɔnɔ n bara gaaxu n wo jɛɛ ki nde life naa naxan mu rafan n ma. Tɛmunde n fan jɛɛ ki mu fama rafande wo ma. N bara gaaxu n na siga wo xɔnyi n yi fee nan lima naa: lantareya, tɔnɛ, xɔnnanteya, boore matandi, wɔyɛn jaaxi, naafixiya, yɛɛ igboja, nun jaxasi.

²¹ Yi biyaasi n bara gaaxu Ala fama nɛ n ma fe ragorode wo saabui ra, n fa nimisa wo xa yunubie xa fe ra, mixi ndee mu gbilen naxee fɔxɔ ra, alɔ seniyɛntareja, yɛnɛ, nun langoɛja.

13

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

¹ N ma biyaasi saxan nde nan yi ki wo xɔnyi. «Fe birin makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan nan xui ma.»

² N to n ma biyaasi firin nde raba wo xɔnyi, n naxa a fala wo bɛ, «N na fa, n mu dijɛma mixi yo ma.» Yakɔsi, hali n na yire makuye, n man bara gbilen na wɔyɛnyi ma mixie bɛ, naxee nu bara yunubi raba, a nun mixi gbeteɛ.

³ Wo wama a kolonfe xa Ala xa Mixi Sugandixi na wɔyɛnfe n saabui nan na. Wo fama na kolonde, barima a senbɛ mu xurun wo bɛ. A senbɛ gbo wo ya ma.

⁴ Mixie naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma a xa senbetareya kui, kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxɛ ma senbɛ ra. Muxu tan fan, muxu senbɛ mu gbo, kɔnɔ muxu fama nɛ lude a sɛɛti ma wo malife ra Ala senbɛ saabui ra.

⁵ Wo xa wo yɛɛ mato a kolonfe ra xa wo danxaniyaxi. Wo xa na mato a fanyi ra. Wo mu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi Isa na wo bɔjɛ i? Kɔnɔ xa wo bara a to wo mu danxaniyaxi, Isa mu na wo bɔjɛ i de!

⁶ Wo xa a kolon muxu tan danxaniyaxi.

⁷ Muxu Ala maxandima wo bɛ alako wo naxa fe jaaxi yo raba. Muxu mu wama wo xa lu tinxinyi kui alako muxu xa xili fanyi sɔta. Muxu wama na nan xɔn wo tan bɛ, alako wo xa lu kira fanyi xɔn, hali mixi nde kiiti jaaxi dɔxɔma muxu ma.

⁸ Muxu tan mu nɔma nɔndi matandide, fo muxu xa bira a fɔxɔ ra.

⁹ Xa muxu senbɛ xurun, kɔnɔ wo gbe naxa gbo, muxu bara jɛlexin. Muxu Ala maxandima nɛ alako wo xa danxaniya xa kamali.

¹⁰ N na bataaxɛ sɛbɛfe wo ma yire makuye barima n mu wama fe xɔrɔxɔɛ falafe wo bɛ wo ya xɔri. Marigi bara n xɛɛ a xili ra alako n xa wo mali, wo xun nakanafe mu na naxan na.

¹¹ N ngaxakerenyie, a dɔnɔxɔɛ ra, Ala, xanunteya nun bɔjɛsa kanyi xa lu wo sɛɛti ma, wo xa sɛɛwa, wo xa kamali, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa lan wo bore ma, wo xa lu bɔjɛsa kui.

¹² Wo xa wo bore xɛɛbu sunbui seniyɛnxi ra. Seniyɛntɔɛ birin bara wo xɛɛbu.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne wo ra, Ala xa wo xanu, Ala Xaxili Seniyɛnxi xa lu wo bɔjɛ i.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sebe
Galati danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan sebe danxaniyatɔe ɲama ma, naxee nu sabatixi Galati bɔxi ma. Temui dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin sebexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isa xa wali to fɔlɔ Isirayila bɔxi ma, danxaniyatɔe singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, bɔnsɔe keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namipɔnmɛe naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alɔ diine nɛnɛ, barima e a toxi ki naxe, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alɔ Ala nu bara a masen ki naxe. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rabɛɲin naxan nu sebexi Tawureta Munsa nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe xɔrɔxɔe ra na kawandi nu tima temui naxe Yuwifie nan gbansan be, kɔnɔ Isa xa xɛerae to na masenyi kawandi si gbete be, fe ndee naxa mini. Si gbete tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu tinxi Yuwifie xa naamunye xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sɔtɔde. Pɔlu to na xaxili mɛ, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sɔtɔma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu nɔma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan nɔma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a nɔma xaxili gbegbe fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kɔnɔ e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won nɔma naxee rabade, kɔnɔ a mu lanma won xa e findi tekuru kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xɔrɔxɔ, kɔnɔ Ala xa Kitaabuie nɔma lonni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Pɔlu xa Kitaabui Galati danxaniyatɔe be, a man danxaniyatɔe ɲere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabatixi danxaniyatɔe bɔɲe kui, na nan a rapɛrema Ala xa kira xɔn ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a rapɛre kira gbete xɔn ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sebe
Galati danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛɛbui

¹⁻² N tan Pɔlu nun n ngaxakerenyie, muxu bara danxaniyatɔe ɲamae xɛɛbu naxee na Galati bɔxi ma. Mixi yo mu n xɛɛxi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixi faxe ma, e tan nan n xɛɛxi.

³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bɔɲesa fi wo ma.

⁴ Isa a yete baxi serexe ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati ɲaaxi ma, alɔ won Baba Ala wama a xɔn ma ki naxe.

⁵ Tantui na Ala be abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira fɔxɔ ra

⁶ N de bara ixara wo to gbilenfe wo xilima fɔxɔ ra yi ikɔrexi ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbete nan fɔxɔ ra,

⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa

Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kɔnɔ xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa malekɛ nde naxa masenyi ti wo bɛ, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bɛ a singe ra, dankari na na kanyi bɛ.

⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo bɛ, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bɛ a singe ra, dankari na na kanyi bɛ.

Pɔlu xa xɛɛɛɛɛɛɛɛ

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo ɲɔxɔ a ma a n wama adamadi sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra.

¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bɛ a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra.

¹² N mu a sɔtɔ mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n bɛ.

¹³ Wo bara a mɛ a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine fɔxɔ ra senbɛ ra ki naxɛ. N nu Ala xa danxaniyatɔɛ ɲamaɛ ɲaxankatama nɛ a ɲaaxi ra alako n xa e sɔntɔ.

¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyiɛ fɔxɔ ra senbɛ nan na.

¹⁵ Kɔnɔ Ala nu bara n sugandi kafi n bari tɛmui. A naxa n xili a xa hinne ra,

¹⁶ a fa a xa Di masen n bɛ, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbɛtɛɛ tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra,

¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxɛɛ singe findi Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛ ra n tan bɛ. N naxa siga keren na Arabu bɔxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Nɛ saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli.

¹⁹ N mu Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛ gbɛtɛ to na tɛmui, fo Isa xunya Yaki.

²⁰ N xa a fala wo bɛ Ala ya xɔri, n naxan sɛbɛfɛ wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na ɲɛɛ dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi bɔxi ma.

²² Isayanka ɲamaɛ naxɛɛ nu na Yudaya, nɛ mu nu n kolonxi na tɛmui,

²³ kɔnɔ e nu bara a mɛ a mixi naxan nu e tɔɔrɔma, a a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu wama na danxaniya xun nakanafe, kɔnɔ yakɔsi a na a kawandife.»

²⁴ Na kui, e naxa Ala matɔxɔ n ma fe ra.

2

Pɔlu nun Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛ

¹ Nɛ fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbilen Darisalamu. Baranabasi nun Tito nu na n fɔxɔ ra.

² Ala nu bara a masen n bɛ n xa siga naa alako n xa dentɛɛɛ sa e bɛ n xibaaru fanyi naxan ibama si gbɛtɛɛ tagi. N mu na dentɛɛɛ sa e birin xa bɛ, fo danxaniyatɔɛ kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Kɔnɔ hali Tito Girekika naxan nu na n fɔxɔ ra, e mu a karaxan a xa sunna.

⁴ Mixi sunnafa nu bara findi ɲɔxɔnsɔsɔɛ ra muxu tagi, barima mixi nde naxɛɛ mu findixi danxaniyatɔɛɛ ra, nɛ naxa so muxu ya ma gundo kui. E nu wama won ma xɔɛɛɛɛɛɛɛɛ nan nabɛnfe, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui.

⁵ Kɔnɔ muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa nɔndi kira xɔn ma.

⁶ N mu n xaxili tixi mixie ra ɲama biraxi naxɛɛ fɔxɔ ra, barima Ala mu mixi yo rafisama a boore bɛ. E tan mu sese sa n ma masenyi fari.

⁷ E naxa a to Ala nan na xɛɛɛɛɛɛɛɛ taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbɛtɛɛ bɛ, alɔ Piyeri a rabama Yuwifie bɛ ki naxɛ.

⁸ Ala naxan Piyeri xɛɛ a xa wali rabade Yuwifie tagi, a tan nan n fan xɛɛ a xa wali rabade si gbɛtɛɛ tagi.

⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxɛɛ findixi kuntigi xungbee ra danxaniyatɔɛɛ tagi, e naxa n nun Baranabasi rasɛnɛ a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnɛxi n na ki naxɛ. E naxa lan a ma a muxu xa xɛɛɛɛɛɛɛɛ

raba si gbetee tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi.

¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbetee

¹¹ Piyeri to fa Antiyoki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan.

¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a degema a nun si gbetee. Kono e to a xonyi li, a naxa gbilen mixie foxo ra naxee findixi si gbetee ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatooe lanxi ne e xa sunna.

¹³ Yuwifi gbetee naxa bira a xa filanka-fujna foxo ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxintareya to, naxan mu lanxi Ala xa nondi ma, n naxa a fala Piyeri be e birin ya xori, «Hali i to findixi Yuwifi ra, i na jerefe si gbetee xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifi xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbetee be e xa jere Yuwifie jere ki ma?»

¹⁵ Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitooe ra si gbetee tagi,

¹⁶ won a kolon mixi yo mu noma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintooe ra. A findima tinxintooe ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han won xa findi tinxintooe ra. Mixi yo mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han a fa findi tinxintooe ra.

¹⁷ Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astofulahi.

¹⁸ N mu lama a ra sonon n noma Ala xa yaamari birin natinmede, han n xa findi tinxintooe ra. Xa a sa li n bara gbilen na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra.

¹⁹ N to a to n mu noma Ala xa seriye birin natinmede, n naxa na xaxili lu na, alako n ma jere ki fanyi xa findi tantui ra Ala be.

²⁰ Ala xa Mixi Sugandixi faxa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxonfe fan bara faxa na ki. Yakosi n mu birama n waxonfe foxo ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunijeigiri raperema. N n ma dunijeigiri raperema danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi serexe ra n be a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n noma Ala xa yaamarie ratinmede han n xa findi tinxintooe ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatooe findixi Iburahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi ne wo be a fiixe ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban ne wuri magalanbuxi ma.

² Wo a fala n be munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyenxi soto. Wo a sotoxi Ala xa seriye ratinmede nan saabui ra, ka wo a sotoxi ne barima wo danxaniyaxi Ala xa masenxi ma wo naxan mexi?

³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na, kono yakosi wo laxi wo yete kan senbe nan na. Munfe ra?

⁴ Wo bara tooo Ala Xaxili sotofe ra, yakosi munfe ra wo wama na bejinfe? Na bara findi fe fufafu ra wo be?

⁵ Ala a Xaxili Seniyenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima ne, barima wo bara a xa seriye rabatu, ka a wo kima ne barima wo bara danxaniya Ala xa masenxi ma wo naxan mexi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi soto Ala mabiri.

⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahima xa di ra.

⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbetee ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenxi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima be, «Si birin fama ne duba sotoe i tan saabui ra.»

⁹ Na kui, danxaniyatɔɛ birin duba sɔtɔma nɛ alɔ Iburahima danxaniyatɔɛ.

¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinmede alako a xa kisi sɔtɔ, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a sebexi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee sebexi Ala xa seriye Kitaabui kui, a dankaxi.»

¹¹ Mixi yo mu nɔma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintɔɛ ra. A sebexi Kitaabui kui, «Tinxintɔɛ kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man sebexi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu nɔma a xaxili tide yaamarie ratinmefe ra.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan sɔtɔ barima won mu a xa yaamari birin natinmexi. A won xunsara nɛ, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxesi ki nan ma, barima a sebexi Kitaabui kui, «Danke na mixi be naxan gbakuma wuri ma.»

¹⁴ A bara won xunsara alako Ala heeri naxan fixi Iburahima ma, a xa dangi si gbete ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won nɔma Ala Xaxili Seniyeenxi sɔtɔde naxan laayidixi won be.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo be. Mixi mu nɔma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa seriye ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki nɛ.

¹⁶ Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di be. Kitaabui mu a falama «die,» woyenyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Woyenyi na a ra naxan wama a falafe «mixi keren.» Na mixi keren findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

¹⁷ N wama naxan falafe wo be, a Ala xa seriye, naxan sebexi je keme naani je tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima be, na seriye mu nɔma na laayidi singe kanade.

¹⁸ Xa won kisi sɔtɔma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinmema, won mu a

sɔtɔma sɔnɔn Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yete xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa sebe Kitaabui kui? A a xa yaamarie sebe nɛ yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekee naxa fa na seriye ra, e na so saabui nde yi ra.

²⁰ Saabui tan luma mixi firin nan tagi, kɔnɔ Ala tan, keren nan a ra.

²¹ Ala xa seriye nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu nɔma kisi sɔtɔde Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu nɔma nɛ won findide tinxintɔɛ ra.

²² Kɔnɔ Ala xa Kitaabui a masenxi nɛ won be a dunjɔna mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitɔɛ ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie be, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e nɔma na sɔtɔde.

²³ Beenun mixi xa nɔ kisi sɔtɔde danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmede, alako won xa kisi, kɔnɔ won mu nɔ.

²⁴ Na kui, seriye bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi sɔtɔ danxaniya saabui ra.

²⁵ Kɔnɔ danxaniya to bara fa, won mu na seriye xa xurui bun ma sɔnɔn,

²⁶ barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

²⁷ Wo tan naxee bara wo xunxa ye xɔɔra Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra.

²⁸ Yuwifin nun Gireki, konyi nun xɔre, xeme nun gine, wo birin keren Ala xa Mixi Sugandixi Isa i.

²⁹ Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Iburahima xa die nun ketongoe ra alɔ Ala a laayidixi ki naxɛ.

4

Konyi nun di

¹ N wama naxan falafe, ke tongoma, a dimedi temui, hali a baba ke to findixi a gbe ra, a luxi alɔ konyi naxan mu gexi a yete sɔtɔde.

² A luma yatigie nun karamoxoe xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxe a xa a yete soto.

³ Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alo dimedie. Won nu na dunija fe kobie xa konyiya nan bun ma.

⁴ Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xee dunija ma gine nde saabui ra. A naxa bari Ala xa seriye bun ma,

⁵ alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa seriye xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra.

⁶ Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo boje i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.»

⁷ Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

⁸ Singe wo mu nu Ala kolon. Dunija fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya.

⁹ Yakosi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sonon wo man gbilenma na dunija fee ma naxee senbe nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma?

¹⁰ Wo man bara bira yaamarie foxo ra, naxee a falama loxoe ndee nun kike ndee tide gbo e boore be. Wo waxati ndee nun je ndee rafisa e boore be.

¹¹ N gaaxu ne wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

¹² N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alo n tan, barima n fan luxi ne alo wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na.

¹³ Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi Isa xa masenyi fanyi ra.

¹⁴ Na nu xoxoxo wo be, konon n ma fe mu wo boje rapaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasene ne alo Ala xa maleke nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

¹⁵ Wo xa na seewe fori na minden? Singe n ma fe nu rafan wo ma han wo nu noma tinde wo yae yati bade n be.

¹⁶ N nondi falafe wo be, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra?

¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e foxo ra, konon na mu findima fe fanyi ra wo be. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri.

¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu paaxu. Wo xa na mooli raba temui birin, hali n mu na wo yire.

¹⁹ N ma die, n man na toorofe wo be alo gine xa toore ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jere ki sabatima wo i temui naxe.

²⁰ A xoli n ma won birin xa lu yire keren, alako won xa won bore fahaamu, barima yakosi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sotofe Ala xa yaamarie ratinmefe saabui ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi?

²² A sebexi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa keren bari a be, xore gine fan naxa di gbete bari a be.

²³ A naxan soto konyi gine saabui ra, na barixi ne alo ibunadama birin barixi ki naxe, konon a naxan soto xore gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui.

²⁴ Na gine firinyi misaalixi saate firin nan na. Saate naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saate nan na,

²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu boxi ma. A misaalixi Darisalamu fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.

²⁶ Konon Darisalamu naxan na ariyanna, xore taa nan a ra. Won nga nan na ki.

²⁷ A sebexi Kitaabui kui,

«I tan naxan mu di barima, i xa jalexin. I tan naxan mu di bari toore kolon, i xui ramini, a ite jalexinyi kui, barima gine naxan xa xeme bara mee a ra,

a xa di wuyama ne, dangi xeme taa idoxoe ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alo Isiyaga.

²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore tooro, naxan barixi Ala Xaxili senbe saabui ra. Han ya a na na ki ne.

³⁰ Munse sebexi Kitaabui kui? A sebexi, «I xa konyi gine nun a xa di keru, barima

konyi ginε xa di nun xορε ginε xa di mu κε itaxunma.»

³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi ginε xa die xa ra. Won findixi xορε ginε xa die nan na.

5

Danxaniyatε xa xοreyα

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xun-sara, alako won xa xοreyα sοtο. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa dοxο wo fari sοnοn.

² N tan Pοlu, n xa nοndi fala wo βε, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo βε sοnοn.

³ N man xa a fala wo βε, xεmε naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinmε.

⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi sοtofe yaamarie ratinmεfe saabui ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnema wo ra sοnοn.

⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa tinxinyi sοtο won xaxili tima naxan na.

⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fοxο ra, sunnε nun sunnatareya tide yo mu na a βε. Fe keren nan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na ηerefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nοndi rabolo?

⁸ Naxan wo bendunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili.

⁹ Lebini dondoronti noma farin gbegbe ratede.

¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mοoli ra. Na kanyi fama nε a sare sοtode.

¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n paxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mοoli tima, Isa xa serexe wuri magalanbuxi ma, a mu findima wοyεn xοrοxοε ra mixie βε nu.

¹² N wama nε naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunnε fe gbansan ma. E xa e xemeya birin ba na.

Danxaniyatε ηere ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xοreyα kui, kοnο wo naxa na xοreyα mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui.

¹⁴ Ala xa seriye birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alo wo yete.

¹⁵ Xa wo luma wo bore tοrο ra, wo nu wo bore paxankata, wo a niya dοyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama nε.

¹⁶ N wama naxan falafe wo βε, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rapere. Wo naxa bira wo yete waxοnfe ηaaxie fοxο ra.

¹⁷ Adama waxοnfe ηaaxi nun Ala Xaxili seniyenxi, a keren mu a ra. Na firinyi na e bore gerefe, alako wo naxa wo waxοnfe raba.

¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo raperefe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmεxie ra sοnοn.

¹⁹ Yunubitε waxοnfee nan ya: langoηa, seniyentareηa, sοn kobi,

²⁰ kuye batufe, duureya, xοnnanteya, lantareya, tοnε, bοηε tefe, geeni fenfe i yete βε, sοnxοfe, boore rafisafe a boore βε,

²¹ milanteya, siisife, xulunyi ηaaxie, nun na maniyεe. N man xa a fala wo βε, mixi naxee ηerefe na ki, e mu ariyanna sοtoma κε ra muku.

²² Kοnο Ala Xaxili Seniyenxi xa kewalie nan ya: xanunteya, sεεwε, bοηεsa, diηε, yarawase, fanyi, lanlanteya,

²³ bοηε βexiya, nun yete suxui. Tοnyi yo mu na na fe mοolie ma.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa fοxirabireε bara yunubitε waxοnfe rabεηin a nun fe ηaaxi birin.

²⁵ Won to kisi sοtο Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, won xa bira a fοxο ra.

²⁶ Won naxa won yete igbo, won naxa won bore raxοnο, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyatεε xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxi, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma. Kοnο wo xa wo

ɲengi sa wo yete xɔn ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui.

² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa seriye nan natinmema.

³ Xa mixi a yete igboma, a na a yete madaxufe.

⁴ Kankan xa a yete ɲere ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore ɲere ki mato, a fa a fala, «N fan boore be.» Na kui, a xa a yete keren gbansan mato,

⁵ alako kankan xa a yete xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sɔtɔma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karamɔxɔ ki fe fanyi mɔoli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu nɔma Ala madaxude. Kankan fama a yete xa wali sare sɔtɔde ne.

⁸ Mixi naxan birama a yete waxɔnfe ɲaaxi foxɔ ra, a fama ne sɔntɔde na xaxili kobi xa fe ra. Kɔnɔ mixi naxan birama Ala Xaxili waxɔnfe foxɔ ra, a fama kiside Ala Xaxili nan saabui ra.

⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama ne sare fanyi sɔtɔde a waxati.

¹⁰ Xa won nɔma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin be. A gbengbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatɔse be dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi seбели mato, a xɔri xungbo, barima n na a sebefe n yete belexe nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama ne ɲama xa e matɔxɔ. E na na rabafe ne alako e naxa ɲaxankate sɔtɔ kawandi xa fe ra, naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe masenma.

¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin natinmema, kɔnɔ e wama wo tan xa sunna, alako e xa xili fanyi sɔtɔ na xa fe ra.

¹⁴ Kɔnɔ n tan, n wama xili fanyi sɔtofe won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe nan ma fe ra, naxan bara a niya n ɲere ki nun dunija ɲere ki, e tagi xa ikuya.

¹⁵ Sunne nun sunnatareya tide yo mu na na. Findife mixi neene ra, na nan tide gbo.

¹⁶ Ala xa boɲesa nun hinne fi mixi birin ma naxee birama na seriye foxɔ ra, a nun a xa ɲama Isirayila.

¹⁷ A donxɔse ra, mixi yo naxa n tɔɔɔ, barima Isa xa tɔɔre foxi na n fate ma.

¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Efɛsɛ danxaniyatɔɛ
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan ɲa Ala xa xɛɛra Pɔlu naxan sɛbɛ danxaniyatɔɛ ɲama ma naxee nu sabatixi Efɛsɛ taa kui nun a rabilinyi. Tɛmɛi dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa alako mixie xa danxaniya Isa ma. A lu nɛ na taa kui han ɲɛ firin. Fe naxee dangi Efɛsɛ na waxati bun ma, e sɛbɛxi Isa xa Xɛɛrae xa Taruxui kui, Sora 19.

Pɔlu yi Kitaabui sɛbɛ tɛmɛi naxe, a nu saxi geeli Ala xa masenyi kawandife ma. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi a ma naxan findi yi Kitaabui ra.

Alɔ a to Efɛsɛ danxaniyatɔɛ rali-maniya, a lɔnni fi e ma, yi Kitaabui nɔma fe gbegebe masende won fan bɛ. A Ala sago makenɛnma won bɛ a naxan nakamali a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. A sago na a ra mixi birin xa nɔ kisi sɔtɔde Isa xa sɛrɛxɛ saabui ra. Yi Kitaabui a masenma won bɛ a mixi yo mu na naxan xa wali fanyie nɔma a rakiside. Mixi kisima Ala xa hinne nan tun saabui ra. Yi Kitaabui man a masenma won bɛ a danxaniyatɔɛ ɲama tide gbo Ala bɛ. A bara wali so e yi ra, e xa nu na raba han beenun a man fama e fɔxɔ ra lɔxɔ naxe. A bara fe fanyie masen, a lanma danxaniyatɔɛ xa ɲɛrɛ naxee ma. A man bara fɛɛrɛ fi e ma e xa nɔ tide Sentanɛ kanke alɔ geresoe tima a gerefa kanke ki naxe.

Yi Kitaabui xa masenyi sɛnbɛ gbo ki fanyi. Ala xa a rasabati won sondonyi kui. Ala xa a Xaxili ragoro won ma naxan lɔnni fima, naxan fee makenɛnma, alako won ma Ala kolonyi xun xa masa. Ala xa sɛnbɛ fi won ma won xa lɔnni sɔtɔ a xa Mixi Sugandixi xa xanunteya ma naxan dangi lɔnni birin na. Ala xa

won nakamali a xa fe kamalixi birin na. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Efɛsɛ danxaniyatɔɛ
ɲama ma

Xɛɛbui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala bara a ragiri naxan xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra ra. N bara wo tan Efɛsɛ sɛniyantɔɛ xɛɛbu, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa danxaniyatɔɛ.

² Won Baba Ala nun won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne nun bɔɲɛsa fi wo ma.

Ala matɔxɔɛ

³ Tantui nan Ala bɛ, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra. Isa saabui ra, a bara barake birin nagoro won ma, naxan mɔoli mu kelima yi dunija ma, naxan mɔoli mu toma, naxan won malima ariyanna kira xɔn.

⁴ Beenun dunija gɛmɛ singe ɲan xa dɔxɔ, Ala nu bara won sugandi Isa saabui ra alako won xa sɛniyen, won xa tinxin a ya i. A xa xanunteya kui,

⁵ a naxa ɲanige tongo won xa findi a xa die ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, Ala sago fanyi ma.

⁶ Na birin nabaxi nɛ alako won xa a xa hinne xungbe matɔxɔ, a naxan masenxi won bɛ a xanuntenyi Isa saabui ra.

⁷ A tan Isa bara won xunsare fi a yetɛ wuli ra. Won ma yunubie xafarixi a tan nan saabui ra. Na birin nabaxi Ala xa hinne makaabaxi nan kui,

⁸ a bara naxan fi won ma a yiriwaxi ra, lɔnni nun fahaamui ra.

⁹ A bara a sago gundo makenɛn won bɛ, a to wa a xɔn a sago xa raba a xa Mixi Sugandixi saabui ra

¹⁰ waxati kamali tɛmɛi. Ala sago findixi yi nan na: A xa se birin malan, naxee na koore a nun naxee na bɔxi, a xa a xa Mixi Sugandixi findi a birin xunyi ra.

¹¹ Won fan findixi ketongoe ra a tan nan saabui ra, alɔ Ala a ɲanige tongoxi ki naxe, naxan fe birin nagirima a yetɛ sagoɛ nun a xa nate ma.

12 Na birin nabaxi ne alako won tan naxee findi mixi singee ra naxee e xaxili ti Ala xa Mixi Sugandixi ra, won xa Ala Nore Kanyi matoxo.

13 Wo fan to nondi masenyi rame Isa xa fe ra, xibaaru fanyi naxan kisi fi wo ma, wo naxa danxaniya a ma. Isa saabui ra, Ala naxa wo matonxuma a Xaxili Seniyenxi ra alo a laayidi ki naxe.

14 A bara a Xaxili Seniyenxi fi won ma won ke fole ra. A fama won ke donxoe birin fide won ma a na fa a xa mixie foxo ra temui naxe. Yi birin nabaxi ne alako Ala Nore Kanyi xa matoxoe soto.

Polu xa Ala maxandi Efesekae be

15 Na kui, kafi n a me wo danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, wo man seniyentoe birin xanuxi ki naxe,

16 danyi yo mu na n ma tantui ma wo xa fe ra n ne Ala maxandima wo be.

17 N ma maxandi sigama Baba Ala Nore Kanyi nan ma, won Marigi Isa naxan batuma, a xa a Xaxili ragoro wo ma naxan fahaamui fima, naxan fee makenenma, alako wo xa Ala kolonyi xun xa masa.

18 N a maxandima wo boje xa fe to a fixe ra alako wo xa kolon soto a ma a Ala bara wo xili, fe xa lu wo be wo wo xaxili tima naxan na, alako wo xa kolon soto Ala xa ke makaabaxi ma naxan findixi a xa seniyentoe birin gbe ra,

19 alako wo man xa kolon soto Ala xa senbe xungbe ma naxan na won tan danxaniyatoe be. Yi senbe findixi Ala xa senbe magaaxuxi nan na,

20 a naxan namini a to a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a a magoro a yirefanyi ma ariyanna.

21 Ala bara mangeya fi a ma naxan dangi mangeya, noe, nun senbe birin na. A bara xili fi a ma naxan dangi xili birin na naxan falama yi dunja ma a nun aligiyama.

22 Ala bara fe birin sa a xa yaamari bun, a man fa a findi fe birin xunyi ra danxaniyatoe nama be.

23 Danxaniyatoe nama fan luxi ne alo Ala xa Mixi Sugandixi fate. Naxan fe birin nakamalima a mooli birin na, a xa fe kamalixi birin na danxaniyatoe nama tagi.

2

Kisi sotoma Ala xa hinne nan saabui ra

1 Wo fan nu findixi mixi faxaxie nan na wo xa fe kobie nun wo xa yunubie xa fe ra

2 wo nu jere ma naxee ma. Wo nu biraxi yi dunja fe kobie nan foxo ra. Wo nu biraxi Sentane nan foxo ra, pinnee xa mange naxan na kuye ma. Wo nu biraxi a xaxili nan foxo ra naxan na walife Ala yaxuie tagi.

3 Singe, won birin nu jere ma na mooli nan na, won bira won fate waxonfe nun won yete xaxili foxo ra. Na kui, a nu lanma won xa Ala xa xone nan tun soto alo booree.

4 Kono Ala xa kinikini gbo. A won xanuxi xanunteya tilinxi nan na.

5 Na kui, hali faxamixie nan to nu won na won ma fe kobi rabaxie xa fe ra, Ala naxa won nakeli na faxe ma, won nun a xa Mixi Sugandixi. Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra.

6 Ala to bara won nakeli faxe ma won nun a xa Mixi Sugandixi ra, a bara won naso ariyanna, a won doxo a fe ma.

7 A xa fonisireya kui, Ala kisi fixi won ma a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra, alako birin xa a xa hinne makaabaxi to waxati birin naxan sa fama.

8 Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra, wo xa danxaniya xa fe ra. Kisi mu kelima wo tan xa ma, Ala nan a fima mixi ma.

9 A mu kelima mixi xa wali fanyie xa ma. Na kui, mixi yo mu noma a yete matoxode.

10 Ala xa wali foxi nan na won na. Yakosi, a bara won daa a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, alako won xa nu wali fanyie raba, a bara naxee ti won ya i won xa nu jere e ma.

Danxaniyatoe nama findife Ala xa mixie nun Ala Xaxili sabbatide ra Isa xa serexe saabui ra

11 Na kui, wo xa ratu a Yuwifie mu wo ra bari kepa ma. Naxee xili falama «sunnamixie», e wo fan xili falama «sunnataree». Wo xa a kolon a sunne findixi adama xa wali nan na, naxan nabama mixi fate ra.

12 Wo xa ratu a singe ra wo mu nu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe yo kolon. Xone nan nu wo ra Isirayilakae ya ma. Laayidi

nun saate yo mu nu xirixi wo nun Ala tagi. Xaxili tide yo mu nu na wo yi ra, Ala kolontaree nan nu wo ra duniya ma.

¹³ Kɔnɔ yakɔsi, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo tan naxee nu makuyaxi, Ala bara wo maso a ra a xa Mixi Sugandixi wuli saabui ra.

¹⁴ A tan nan lanyi rasoxi won tagi, pama firin xa findi keren na. A to a yete fate ba serexe ra, a bara yaxuya tete rabira naxan nu tixi won tagi.

¹⁵ A bara Yuwifie xa seriyɛ, e xa yaamarie, nun e xa tonyie senbe kana. A bara na pama firin tongo, a lanyi xiri e tagi, a e findi pama neene keren na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ A xa faxe saabui ra wuri magalanbuxi ma, a bara e xa yaxuya kana, a e firin birin findi keren na, a lanyi nun boɔɔsa lu e tan nun Ala tagi.

¹⁷ A to fa, a naxa wo kawandi lanyi nun boɔɔsa ra, wo tan naxee nu makuya. Naxee fan nu makɔre, a naxa nee kawandi lanyi nun boɔɔsa ra.

¹⁸ A tan nan naade rabixi won firin birin be, won nun Baba Ala xa lu yire keren, a Xaxili Seniyenxi kerenyi saabui ra.

¹⁹ Na kui, wo tan naxee mu nu na Ala xa mixie ya ma, yakɔsi wo fan bara findi seniyentɔee ra, wo bara so Ala xa mixie ya ma.

²⁰ Wo bara lu alo banxi tixi naxan bunyi findi xerae nun namipɔnmee ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findi na banxi gemɛ hagige ra naxan tide gbo a birin be.

²¹ Banxi yire birin a boore suxuxi a tan nan saabui ra, a ite, a findi horɔmɔbanxi seniyenxi ra Marigi be.

²² Isa bara a niya wo fan xa nu malan alo banxi biriki dɔxɔma a boore ra ki naxe. Ala na wo tife alo banxi a Xaxili sabatima dennaxe.

3

Ala xa gundo makenɛnfe

¹ Na nan a toxi, n Ala maxandima wo be, n tan Polu, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa be wo xa fe ra, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra.

² N laxi a ra, wo bara a me Ala naxa a xa hinne taxu n na n xa a masen wo be.

³ N jan bara a nde tagi raba, Ala bara a xa gundo masen n be naxan singe nu noxunxi.

⁴ Wo na n ma sebeli xaran, wo noma ne a kolonde a fahaamui bara fi n ma Ala xa Mixi Sugandixi gundo xa fe ra.

⁵ Yi gundo mu nu makenenxi a singe ra nu adamadie be alo a fa makenenxi Ala xa xera seniyenxie nun namipɔnmee be ki naxe to Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

⁶ A bara makenen fa, a si gbeteɛ nun Isirayilakae bara findi pama keren na. E bara findi ke keren tongomae ra. Ala laayidi keren nan tongoxi e birin nalanxi be, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xibaaru fanyi saabui ra.

⁷ Ala to hinnexi n na a senbe birin na, n fan bara findi yi xibaaru fanyi xa walike ra.

⁸ Hali n to xurunxi dangi seniyentɔe birin na, Ala bara hinne n na. A xa hinne findixi n be yi nan na: N tan xa si birin kawandi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi makaabaxi ra,

⁹ n xa Ala gundo makenen adamadie birin be, naxan nu noxunxi Ala Daali Mange yi ra. Kafi fe folo folɛ yi gundo nu noxunxi Ala yi,

¹⁰ kɔnɔ yakɔsi, a sago na a ra danxaniyatɔe pama xa a xa lonni birin makenen mangɛe nun nolae be naxee na kuye ma.

¹¹ Yi birin findixi Ala xa nate nan na naxan nu na a yi ra abadan. A a birin nakamalixi won Marigi Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹² A tan saabui ra, won to danxaniyaxi a ma, won noma won makorede Ala ra limaniya kui, siike xanbi.

¹³ Na kui, n bara wo maxandi limaniya naxa ba wo yi n ma toore kui wo xa fe ra, barima a findima wo be xunnakeli nan na.

¹⁴ Na nan a toxi, n nan n xinbi sinma Baba Ala ya i,

¹⁵ bɔnsɔe birin fatanxi naxan na, naxee na koore nun boxi.

¹⁶ N a maxandima a xa wo mali a xa nore makaabaxi saabui ra, a xa wo boɔe senbe so a Xaxili saabui ra.

¹⁷ N a maxandima a xa Mixi Sugandixi xa sabati wo boɲe i danxaniya saabui ra, wo man xa sabati xanunteya kui. Wo xa xanunteya suxu alɔ wuri bili sanke boɲi suxuxi ki naxe.

¹⁸ N a maxandima a xa senbe fi wo ma, alako wo nun seniyeɲtɔe birin xa nɔ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya gboya, a kuyeya, a iteya, nun a tilinyi kolonde wo mabiri.

¹⁹ Wo xa kolon soɲɔ a ma Ala xa Mixi Sugandixi wo xanuxi ki naxe, xanunteya naxan mu nɔma fahaamude a gboya xa fe ra, alako Ala xa wo rakamali a xa fe kamalixi birin na.

²⁰ Matɔxɔe na Ala be naxan nɔma fe birin na a senbe saabui ra a naxan fixi wo ma, naxan nɔma fe birin na, dangi won ma maxandi nun mapɔxunyi ra

²¹ Matɔxɔe na a tan nan be danxaniyatɔe jama nun a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra waxati birin, abadan. Am-ina.

4

Danxaniyatɔe jere ki:

Nerefe lanyi kui

¹ Na kui, n tan naxan bara findi geelamani ra Marigi xa fe ra, n bara wo mayandi wo jere ki xa a masen a Ala nan yati wo xilixi.

² Wo xa jere yete magore nun boɲe bexi kui, wo nu diɲe wo bore be, wo ti wo bore san na xanunteya kui.

³ Wo xa fe birin naba alako lanyi naxa kana wo tagi, Ala Xaxili Seniyeɲxi naxan fixi wo ma boɲesa ra.

⁴ Won findixi fate keren nan na. Ala Xaxili Seniyeɲxi keren nan a ra. Ala wo fan xilixi ne wo xa wo xaxili ti fe keren nan na.

⁵ Marigi keren, danxaniya keren, nun xunxa keren nan na won be.

⁶ Ala keren nan na won be naxan findixi birin Baba ra, naxan na birin xun ma, naxan walima birin saabui ra, naxan na birin i.

⁷ Konɔ hinne fixi kankan ma won ya ma alɔ Ala xa Mixi Sugandixi a xasabixi ki naxe.

⁸ Na nan a toxi a sebexi,
«A to te koore,
a naxa a yaxuie suxu,

a naxa adamadie ki.»

⁹ A to sebexi, «A bara te,» na nan na ki a bara goro han boɲi ma sinden, beenun a man xa te.

¹⁰ Naxan goro, na nan man texi koore birin xun ma, alako a xa fe birin nakamali.

¹¹ A adamadie ki naxan na, a findi yi nan na: ndee xa findi xerae ra, ndee xa findi namijonmsee ra, ndee xa findi xibaaru fanyi kawandilae ra, ndee xa findi danxaniyatɔe xunmatie nun karamoxɔe ra.

¹² A won kixi ne na birin na alako won xa seniyeɲtɔe mali e xa fata Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe jama rapereɲde yare.

¹³ Won xa bira na foxɔ ra han won birin xa lu lanyi kui naxan kelima danxaniya nun Ala xa Di kolonfe ma, han won birin xa kamali alɔ Ala xa Mixi Sugandixi kamalixi ki naxe.

¹⁴ Na temui won mu luma sonon alɔ diyoree. Won mu lintanma sonon alɔ wuri naxan saxi ye fari, moronyi nun foye naxan tutunma, e a xanin yire birin. Na kui, mixie mu nɔma won natantande sonon e xa wule kawandi ra, e xa koɔta, nun e xa yanfanteya ra.

¹⁵ Won xa nonɲi nan fala xanunteya kui. Fe birin kui, won xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, naxan findixi danxaniyatɔe jama xunyi ra. Won xa mo na danxaniya kui.

¹⁶ Xunyi nan fate salonse birin napereɲma. Kankan xirixi a boore ra, kankan a xa wali rabama, alako fate birin xa mo, a xa senbe soɲɔ xanunteya kui.

Nerefe lahale neene ma, tinxinyi nun seniyeɲxi kui

¹⁷ Na kui, n yi nan falama wo be, n man xa a mabanban Marigi xili ra: Wo naxa jere sonon alɔ danxaniyataree jereɲma ki naxe. E xaxilie birama fe fufafu nan tun foxɔ ra.

¹⁸ E xaxilie ifoɔroxi. E xa fe kolontareya nun e xa sondon xoroxya bara a niya e xa gan Ala xa kisi ra.

¹⁹ E mu yaagima fefe ma sonon. E bara e yete rabolo langoepa xili ma. E mu wasama fe kobi mooli birin nabafe ra.

²⁰ Konɔ Ala xa Mixi Sugandixi mu wo tixi na kira xa xon!

²¹ Wo a xa fe mexi ne, wo man bara xaran a xa fe ra. Wo a kolon yati a nondi na Isa nan yi.

²² Wo tinkanxi ne wo xa wo yi ba wo jere ki fori ra, naxan wo xun nakanama wo waxonfe kobi saabui ra.

²³ Wo boje nun wo xaxili xa mafindi boje neene nun xaxili neene ra.

²⁴ Wo xa wo lahale fori masara a neene ra. Wo luma ne alo wo bara findi mixi neene ra Ala naxan daaxi a xa jere a xa tinxinyi nun seniyeanyi yati kui.

²⁵ Na kui, won xa wule lu, won xa nondi nan fala won bore be, barima won findixi fate keren salonyie nan na.

²⁶ Xa wo xono, wo naxa yunubi raba. Wo naxa a lu soge xa dula xone na wo boje kui,

²⁷ alako wo naxa santide lu Ibulisa be.

²⁸ Mujeti xa mure lu. A xa wali tinxinyi kui alako a xa munafanyi soto a naxan fima setaree ma.

²⁹ Wo naxa a lu woyen kobi yo xa mini wo de i. Wo xa woyen fanyi nan fala naxan noma mixi malide a hayi ki ma, alako wo xa woyenyi xa findi hinne ra e be.

³⁰ Wo naxa Ala Xaxili Seniyeanyi tooro, Ala wo matonxumaxi naxan na han a fama won foxo ra lxo naxe.

³¹ Wo xa wo yi ba yi fe mooli birin na: xone, bojete, jaaxuna, joxonsosoe, konbi, a nun fe kobi mooli birin.

³² Wo xa marafanyi nun boje fanyi masen wo bore be. Wo xa dipje wo bore ma alo Ala dipexi wo fan ma ki naxe a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

5

Nerefe naiyalanyi kui

¹ Na kui, wo to bara findi Ala xa di xanuxie ra, wo xa a foxi nan naba.

² Wo xa jere xanunteya kui alo Ala xa Mixi Sugandixi won xanuxi ki naxe, a a yete fi won ma fe ra, a findi won ma serexe ra naxan labunde xiri rafan Ala ma.

³ Kono langoepa, mile, nun seniyeantarepa mooli yo naxa lu wo yi ra. E xa fe jan naxa fala wo tagi, barima na mu lan seniyeantoe ya ma.

⁴ Woyenyi masuturatate, daxupa woyenyi, woyen jaaxi, e sese naxa me wo tagi. Na mu lan. Wo xa nu tantu woyenyi nan fala wo bore tagi.

⁵ Wo xa a kolon a fanyi ra, a langoe, seniyeantare, a nun milante (naxan maniya kuye batui ra), e sese mu findixi ke tongoma ra Ala nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya niini bun ma.

⁶ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woyenyi fufafu ra. Yi yunubi moolie xa fe ra, Ala xa xone goroma ne mixie ma naxee mu a xui suxuma.

⁷ Na kui, wo naxa gbaku e ra.

⁸ Singe, dimi nan nu wo ra, kono yakosi, wo bara findi naiyalanyi ra Marigi saabui ra. Wo xa wo jere alo a lan naiyalanyi xa die xa e jere ki naxe.

⁹ Naiyalanyi xa wali toma fe fanyi birin, tinxinyi birin, nun nondi birin kui.

¹⁰ Wo xa kata wo xa kolon soto fee ma naxee Ala kenexi.

¹¹ Wo naxa wo gbe raso dimi xa wali kobi ya ma feo! Wo xa na fe mooli ramini kene ma.

¹² Barima na mixi moolie fe naxee rabama noxunyi kui, hali a ifalafe yete mayaagi.

¹³ Kono naiyalanyi fe naxan birin makenema, a toma ne ya ra.

¹⁴ Fe naxan birin toma ya ra, a fan bara findi naiyalanyi ra. A falaxi na nan ma, «I tan naxan xife, xunu.

Keli faxamixie ya ma,

Ala xa Mixi Sugandixi xa yanbe xa ti i ma.»

¹⁵ Na kui, wo meeni wo jere ki ma. Wo naxa wo jere alo xaxilitaree. Wo xa wo jere ne alo xaxilimae.

¹⁶ Wo meeni yi temui ma, barima yi temui mu fan.

¹⁷ Na na a ra, a mu lan wo xa wo jere alo xaxilitare. Wo xa kolon soto Marigi waxonfe ma.

¹⁸ Weni naxa wo rasiisi, barima xaxilitarepa nan na ki. Wo xa kamali Ala Xaxili Seniyeanyi nan na.

¹⁹ Wo xa woyen wo bore be suuki nun beeti ra. Wo xa suukie nun beetie ba Marigi be naxee kelima wo boje yati yati ma.

²⁰ Wo xa tantui rasiga Baba Ala ma fe birin xa fe ra, temui birin. Wo xa na raba Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xili saabui ra.

Nerefe yete magore kui

²¹ Wo xa wo yete magoro wo bore be Ala xa Mixi Sugandixi xa yaragaaxui kui.

²² Ginεe, wo xa wo yete magoro wo xa mōrie be, alō wo wo yete magoroma Marigi be ki naxe.

²³ Xεmε findixi a xa ginε xunyi nan na, alō Ala xa Mixi Sugandixi findixi danxaniyatōe nama xunyi ra ki naxe. Danxaniyatōe nama fan findixi a fate nan na, a bara naxan nakisi.

²⁴ Danxaniyatōe nama a yete magoroma Ala xa Mixi Sugandixi be ki naxe, ginεe fan lanma e xa e yete magoro e xa mōrie be na ki nε fe birin kui.

²⁵ Xεmεe, wo xa wo xa ginεe xanu alō Ala xa Mixi Sugandixi danxaniyatōe nama xanuxi ki naxe. A a yete fi danxaniyatōe nama xa fe ra

²⁶ alako a xa a raseniyen, a xa a rafiixe ye ra masenyi saabui ra,

²⁷ a xa a dentεge a yete be nōre kui. Na kui, danxaniyatōe nama luma nε alō dugi tofanyi, xōsi yo mu na naxan ma, naxan mu matōrōnōxi. A xa seniyen, tantanyi yo naxa lu a ma.

²⁸ Xεmεe lanma e xa e xa ginεe xanu na mōoli nan na. E xa e xanu alō e e yete fate xanuxi ki naxe. Naxan a xa ginε xanuma, a a yete nan xanuxi.

²⁹ Mixi yo mu na naxan a yete fate xōnma, barima mixi birin a yete rabaloma, a mεeni a yete fate ma. Ala xa Mixi Sugandixi fan mεenima danxaniyatōe nama ma na ki nε,

³⁰ barima won findixi a fate salonyie nan na.

³¹ «Na kui, xεmε fama nε kelide a baba nun a nga xun ma, a a maso a xa ginε ra, e findi fate keren na.»

³² Gundo belebele nan na ki, kōnō n na Ala xa Mixi Sugandixi nun danxaniyatōe nama nan ma fe falafe.

³³ Kōnō kankan xa a xa ginε xanu alō a yete yati. Ginε fan lanma a xa a xa mōri binya.

6

¹ Die, wo xa wo nga nun wo baba binya Marigi xa fe ra, barima na nan findi fe tinxinxī ra.

² Yaamari singe nan ya, barake laayidixi naxan xanbi ra: «I xa i nga nun i baba binya,

³ alako fee xa sōnεya i be, i xa simaya soto dunija bende fupi fari.»

⁴ Babae, wo fan naxa wo xa die raxōnō. Wo xa e xuru, wo e rasi alō Marigi wama a xōn ma ki naxe.

⁵ Konyie, wo xa wo marigie sago raba, naxee na wo xun ma yi dunija ma. Wo xa e binya, wo gaaxu e ya ra. Wo xa e sago raba wo nii ra, alō wo Ala xa Mixi Sugandixi sago rabama ki naxe.

⁶ Wo naxa a raba e ya tode gbansan xa ra, alō naxee katama e yete rafande mixi ma. Wo xa a raba nε alō Ala xa Mixi Sugandixi xa konyie naxee Ala sago rabama e bōje birin na.

⁷ Wo a raba wo tinxi ra. Wo naxa wali e be alō wo na walife e tan gbansan nan ma fe ra. Wo xa wali nε alō wo na walife Marigi nan be,

⁸ barima wo a kolon, mixi fe fanyi yo raba, xa a findi konyi ra, xa a findi xōre ra, Marigi a sare fima nε.

⁹ Konyi marigie, wo fan xa a raba na ki nε wo xa konyie be. Wo xa ba xaapefe e ma, barima wo a kolon Marigi keren nan na wo birin be koore ma, naxan mu mixi yo rafisa a boore be.

Ala geresose naxee fima danxaniyatōe ma

¹⁰ A dōnxōe ra, wo xa wo senbe so Marigi saabui ra nun a xa senbe magaaxuxi saabui ra.

¹¹ Wo xa Ala xa geresose birin tongo, alako wo xa nō tide Ibulisa xa kōota birin kanke.

¹² Barima won mu na ibunadama xa gerefe. Mangεe, nōlae, yi dunija senbema paaxie, pinne naxee na kuye ma, gere na won nee nan birin tagi.

¹³ Na nan a ra, wo xa Ala xa geresose birin tongo alako na lōxōe kobi na a li, wo xa nō tide. Na gere rapōnyi xa wo li wo tixi.

¹⁴ Na kui, wo xa ti ne. Wo wo tagi ixiri nondi ra. Wo tinxinyi findi wo kanke makantase ra.

¹⁵ Wakilife xibaaru fanyi masende naxan bojesa fima mixi ma, wo xa na findi sankiri ra wo sanyie be.

¹⁶ Safe na birin xun ma, wo xa danxaniya suxu wo yi ra alo wure lefa. Na nan noma Sentane xa tanbe radexexie ratide, a e raxuben.

¹⁷ Wo man xa kisi suxu naxan findixi wo xun makantase ra. Wo Ala Xaxili Seniyenxi xa santidegema fan suxu naxan findixi Ala xa masenyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi temui birin a Xaxili Seniyenxi saabui ra, duba nun maxandi mooli birin na. Na kui, wo naxa yanfa. Wo xa wo tunnabexi ne Ala maxandife ra seniyentoe birin be.

¹⁹ Wo xa Ala maxandi n fan be, alako n na n de ibi, Ala xa n mali a xa xibaaru fanyi gundo makenende birin be limaniya ra.

²⁰ N findixi Ala xa santigi nan na yoloxonyi bara balan naxan ma na xibaaru fanyi xa fe ra. Wo xa Ala maxandi n be alako n xa a masen limaniya ra alo n lan n xa a masen ki naxe.

Woyen donxe

²¹ Tikike n ma fe nun n ma wali xa fe birin masenma ne wo be. Won ngaxakerenyi xanuxi nan a ra danxaniya kui. Tunnabexila nan a ra Marigi xa wali kui.

²² N a xexxi wo ma na nan ma, alako a xa muxu xa fe tagi raba wo be, a man xa wo boje ralimaniya.

²³ Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa bojesa, xanunteya, nun danxaniya fi ngaxakerenyie ma.

²⁴ Ala xa hinne fi birin ma Marigi Isa xa xanunteya mu jonma mixi naxee be.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sebe
Filipi danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xeera Pɔlu naxan sebe Isayankae ma naxee nu sabatixi Filipi taa kui. Singe Pɔlu nu bara kawandi ti menni alako mixie xa danxaniya Isa ma. E xa danxaniya naxa sabati a fanyi ra, han e Pɔlu mali a xa wali kui yire gbete. Na taruxui sebexi Isa xa Xeerae xa Taruxui kui, sora 16.

Pɔlu to balan geeli Roma a xa danxaniya xa fe ra, Ala naxa a niya a xa bataaxee sebe danxaniyatɔe ɲama ndee ma. Pɔlu naxa bataaxe keren sebe Filipi danxaniyatɔee ma. A naxa e ralimaniya alako e xa lu Ala sagoe, e man xa findi misaali fanyi ra naxan noma a niyade mixi gbete xa bira Isa foxo ra. Pɔlu naxa e ratu a e mu noma e yete rakiside e xa fe fanyi saabui ra, fo Isa saabui ra naxan a yete baxi serexe ra dunija birin be.

To Isayankae man noma limaniya sotode yi Kitaabui saabui ra. Ala xa masenyi xaxili fanyi nun senbe fima mixie ma e na e boje rabi a be. Ala xa won mali alako won xa seewe kolon naxan fatanxi Alatala ra. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sebe
Filipi danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xeebui

¹ N tan Pɔlu nun Timote, naxee findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyie ra, muxu bara wo xeebu, Ala xa Mixi Sugandixi xa seniyentɔe naxee na Filipi, a nun wo xa yareratie nun wo malimae.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bojesa fi wo ma.

³ Temui birin n na ratu wo ma, n Ala tantuma ne.

⁴ N Ala maxandima wo be seewe ra temui birin,

⁵ barima wo bara n mali Ala xa masenyi kawandife ra kabi a fole han yakosi.

⁶ N a kolon, Ala, naxan wali fanyi foloxi wo tagi, a fama ne a rakamalide a xa Mixi Sugandixi Isa fa loxo.

⁷ A lan ne yi xaxili xa lu n be barima wo rafan n ma. Xa n na geeli kui, xa n na Ala xa xibaaru fanyi xunmageresofe kawandi ra, Ala hinnema ne won birin na.

⁸ Ala a kolon n wo xanuxi alo a xa Mixi Sugandixi Isa wo xanuxi ki naxe.

⁹ N Ala maxandima ne wo be alako wo xa xanunteya xun xa masa fe kolonyi nun fahaamui tilinxi ra,

¹⁰ alako wo xa no a kolonde fe naxan tide gbo. Na kui, wo boje xa fiixe, marakorosi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxo.

¹¹ Na loxo Isa fama ne wo matinxinde alako Ala xa matoxo, a senbe xa kolon.

Pɔlu nun kawanditie

¹² N ngaxakerenyie, wo xa a kolon, toore naxan n lixi, na bara Inyila Isa masenyi wali rasooneya,

¹³ barima mange xa soorie nun mixie birin bara a kolon n na geeli kui Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie bara limaniya Marigi xa fe ma n ma paxankate saabui ra. Yakosi e mu gaaxuma fefe ya ra, e Ala xa masenyi kawandima senbe ra.

¹⁵ Nondi nan a ra, ndee na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandife mile nun toone nan ma, konon ndee fan na kawandi tife boje fanyi nan na.

¹⁶ Nee a rabafe xanunteya nan na, barima e a kolon a n findixi Xibaaru Fanyi xunmagereso nan na.

¹⁷ Booree Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandima e xa yete igbona nan na. E boje mu fiixe. E joxo a ma a e noma n ma geeli paxankate xun masade e xa kawandi ra.

¹⁸ Fefe mu a ra. Xa e boje fiixe, xa e boje mu fiixe, e na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masenfe. Yi findima seewe nan na n be to nun tina,

¹⁹ barima n a kolon fe naxee bara n li, e findima kisi nan na n be wo xa

Ala maxandi saabui ra nun a xa Mixi Sugandixi Isa Xaxili xa mali saabui ra.

²⁰ N a kolon n fe birin nabama alako n naxa yaagi fefe ra. N xa limaniya yakosi alo temui dangixi alako Ala xa Mixi Sugandixi xa matoxoe soto n ma simaya xa na mu n ma faxe saabui ra.

²¹ N ma dunijeigiri kui, n birama ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra. N ma faxe findima fe fanyi nan na n be,

²² konoo xa n lu dunija, n noma ne wali gbegbe rabade Ala be. Awa, n munse rabama? N mu a kolon.

²³ Na fe na n bendunfe yire firin. A xoli n ma n xa keli be, n xa siga Ala xa Mixi Sugandixi yire. Na fan dangi fe birin na.

²⁴ Konoo a lanma n xa lu dunija wo tan ma fe ra.

²⁵ N bara a kolon n luma ne wo ya ma alako wo xa siga yare, wo man xa seewa danxaniya kui.

²⁶ N na gbilen wo yire, wo xa matoxoe Ala xa Mixi Sugandixi Isa be, na xun fama masade n ma fe ra.

²⁷ Wo jere ki xa lan Ala xa Mixi Sugandixi xa Xibaaru Fanyi ma tun, alako xa n na wo ya ma ba, xa n mu na ba, n noma a kolonde xaxili keren nan na wo be, wo birin walife danxaniya keren nan na, danxaniya naxan fatanxi Ala xa Xibaaru Fanyi ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu wo gerefae ya ra. Wo xa limaniya findixi tonxuma nan na e be e loefe ra, wo fan xa a kolon wo kisima ne.

²⁹ Na kisi kelixi Ala nan ma, barima a bara hinne wo ra doxo firin: Wo danxaniyafe Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nun wo man toofofe a be,

³⁰ alo wo n fan to toofo ra ki naxe. Alo wo man bara a me ki naxe, han ya n na na toofo nan kui.

2

Isa xa misaali

¹ Ala xa Mixi Sugandixi to madundui nde fima wo ma, a xa xanunteya to limaniya nde fima wo ma, lanyi to na wo nun Ala Xaxili Seniyenxi tagi, xanunteya nun kinikini nde to na wo yi ra,

² wo xa n ma jalexinyi rakamali. Wo lu lanyi kui. Xaxili keren, xanunteya keren, nun jere ki keren nan xa lu wo tagi.

³ Wo naxa fefe raba toofoe kui. Wo naxa wo yete rafisa wo booree be. Wo nde ba wo xa fe ra, wo a sa wo booree gbe xun yete magore kui.

⁴ Wo naxa wo yete xa munafanyi fen. Wo wo booree nan ma munafanyi fen.

⁵ Wo yuge xa lu alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

⁶ Kabi abadan, a nu na Ala kepa ne, konoo a mu tin a xa a yete tide sa Ala ilanyi.

⁷ A naxa dije a yete birin ma, a tin lude konyi kepa ma, a bari dunija ma alo adamadi, mixie fan naxa a kolon adamadi ra.

⁸ A naxa a yete magoro, a xa Ala sago raba, han a naxa tin faxe ra wuri magalanbuxi ma.

⁹ Na nan a toxi Ala naxa a binya, a a xili gbo dangi xili birin na,

¹⁰ alako naxee na koore, naxee na boxi, naxee na boxi bun ma, e na Isa xili me temui naxe, e birin xa e xinbi sin a bun,

¹¹ e xa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na Marigi ra.»

Na xa findi matoxoe ra Baba Ala be.

¹² N xanuntenyie, wo bara n xui suxu n nu na wo tagi temui naxe. Yakosi fan, wo xa Ala xa yaamarie rabatu n xanbi dangife a singe ra. Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa wakili wo xa kisi xa fe ra.

¹³ Ala nan fe ragirima wo ma alako wo janige xa lan a gbe ma, wo xa a waxonfe raba.

¹⁴ Wo ne fefe rabama wo naxa wo yaxaseri masa, wo naxa sonxo,

¹⁵ alako nondi nun seniyenyi xa lu wo be, wo tan Ala xa die naxee yanbama alo te dexe yi dunija mixi jaaxi tinxintaree ya ma,

¹⁶ wo ne kisi masenyi tima temui naxe. Na kui, n matoxoe sotoma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxo, barima n mu dunija igirixi toofoe kui fufafu ra.

17 Hali n faxa wo be, n ma dunijeigiri fama findide wo be serexe nan na naxan sama wo xa danxaniya serexe xun ma. Na n naseewama ne.

18 Wo fan xa seewa, won birin xa seewa.

Timote nun Epafrodite

19 N bara n xaxili ti Marigi Isa ra a xa n mali alako n xa Timote xee wo ma, alako a xa n nalimaniya wo xa xibaaru ra.

20 Mixi yo mu na n yi ra, wo xa fe rafan naxan ma alo a tan.

21 Birin wama e yete kan xa geeni nan xon ma, e mu na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa geeni xa fenfe.

22 Wo a kolon Timote bara a tunnabexi toore kui Ala xa Xibaaru Fanyi xa fe ra. Kabi a naxa wali folo n seeti ma temui naxe, a bara lu alo di naxan birama a baba foxo ra.

23 Na kui, a xoli n ma n xa a xee wo yire, n ma fe makenenma temui naxe.

24 N a kolon a gbe mu luxi, Ala xa a ragiri n xa fa wo yire.

25 Konon n ma mapoxunyi ma, fo n xa n ngaxakerenyi Epafrodite xee wo yire. A bara n mali ki fanyi ra Ala xa fe geremaso kui, alo wo a xeexi n ma fe naxan ma.

26 Wo to xoli bara a suxu ki fanyi. A bara kontofili barima wo bara a xa fure fe me.

27 A fura ne a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa, konon Ala naxa kinikini a ma. Ala naxa kinikini n fan ma, alako na sunnunyi naxa sa n ma toore xun.

28 Na na a ra n bara gbata a xee fe ra wo ma alako wo xa jalexin a tofe ra, n fan bonne ndedi xa sa.

29 Wo xa a rasene Marigi xili ra seewe kui. Wo xa yi mixi mooli binya,

30 barima a mu tondi fefe yo ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wali kui, hali a findi a be faxe ra. A bara n mali wo tan mu nu noma n malide naxee ra.

3

Kisi sotofe

1 Yakosi, n ngaxakerenyie, wo xa seewa wo Marigi ra. N mu taganma gbilende fee tagi rabade wo be, n naxee sebexi wo ma temui dangixi, alako na xa wo ratanga.

2 Wo xa wo yete ratanga mixi jaaxie ma, wali kobi rabae naxee wama fine rawalife tun mixi sunnafe ma.

3 Won tan nan na mixi sunnaxie ra a nondi ki ma, won tan naxee Ala batura a Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxee seewama Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, naxee mu e xaxili tima e yete ra.

4 Xa n wa, n fan noma n xaxili tide n yete ra. Xa mixi nde a mapoxunxi ne a a noma a xaxili tide a yete ra, n dangi na kanyi ra pon!

5 N sunnaxi a xi solomasaxan loxoe ne, Isirayilaka nan n na, naxan kelixi Bunyamin bonsoe, Eburu yati yati nan lanxi n ma n bari ki ma.

6 N nu biraxi Ala xa seriye foxo ra a Fariseni ki ne, n nu fa Isa xa danxaniyatose paxankata. Marakrosi jaaxi yo mu nu na n ma.

7 Konon yakosi, n to bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, n nu se naxan birin mapoxunxi fe fanyie ra, e tide yo mu na n be sonon.

8 Marigi Isa kolonfe nan tide gbo nee birin be. Ala xa Mixi Sugandixi sotofe dangi na fe birin na, n bara naxee lu a xa fe ra. Na fee bara lu n be alo fee fufafu alako n xa Isa xa munafanyi soto.

9 N xa lu a tan nan ma fe, barima n yete senbe mu noma n findide mixi tinxinxiri. N mu noma Ala xa seriye birin nabatude. Konon xa n bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, Ala tan noma ne n matinxinde. Ala nan mixi matinxinma danxaniya saabui ra.

10 Na kui, n wama naxan xon, n xa Isa kolon. N xa a xa marakeli senbe kolon, n man xa tooro alo a tooroxi ki naxe. N wama lufe ne alo Isa nu na ki naxe a faxa temui,

11 alako n fan xa keli faxe ma.

12 N a kolon n mu nu ge na birin sotode sinden, n ma fe mu gexi kamalide. Konon xa siga yare alako Isa n sugandixi fe naxan ma, n fan xa a xa fe suxu.

13 N ngaxakerenyie, n a kolon n mu gexi a suxude sinden, konon n fe keren nan nabama: N mu n kobe ratoma, n sigama yare nan tun ma.

14 N birama ne n ma wali foxo ra, alako n xa sare soto Koore Mange Ala won xilixi

naxan ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹⁵ Won tan naxee xa danxaniya bara tilin, a lanma na maɗɔxunyi nan xa lu won birin yi ra. Kɔnɔ xa a sa li mixi nde mu lanxi na fe ma, Ala fama na fan fiixede na kanyi be.

¹⁶ Won xa siga yare alɔ won darixi a ra ki naxe.

¹⁷ N ngaxakerenyie, wo xa n fɔxi raba. Mixi naxee ɲere ki luxi alɔ muxu gbe, nee nan xa findi misaali ra wo be.

¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi yaxuie bara wuya, naxee mu lama a xa serexe ra wuri magalanbuxi ma. N ɲan bara na fala wo be sanya wuyaxi, kɔnɔ yakɔsi n a masenma ne wo be n yaye ra.

¹⁹ E bara lɔe. E yete waxɔnfe bara findi e xa ala ra. E naxan itema, na nan fama e ragorode. E birama yi dunija gbansan nan fɔxɔ ra.

²⁰ Kɔnɔ won tan xɔnyi na ariyanna nan na, won nakisima Marigi Isa kelima dennaxe fafe ra won fɔxɔ ra. Won na na nan mamefe.

²¹ A fama ne won fate makinikinixie masarade, e xa lu nɔre kui alɔ a gbe. A na rabama a senbe nan na, naxan dangi senbe birin nalanxi ra.

4

Marasi dɔnxɔɔe

¹ N ngaxakerenyie, a xɔli n ma n xa siga wo xeebude. N bara ɲelɛxin wo xa fe ra, naxan bara a niya n xa binye sɔtɔ. N xanuntenyie, wo bira Marigi fɔxɔ ra alɔ wo darixi a ra ki naxe.

² Ewodiye nun Sintike, yandi wo xa lan wo bore ma Marigi xa fe kui.

³ N malima fanyi, n bara i maxandi, i xa e mali, barima e fan bara n mali n ma kawandi tife geremaso kui. Kilementi fan bara n mali, alɔ n walibooree naxee xilie seɓexi kisi buki kui.

⁴ Wo seewa Marigi ra temui birin. N man xa a fala wo be, wo xa seewa.

⁵ Wo xa boɲe beɓi xa makenen birin be. Marigi mu buma fafe ra sɔnɔn.

⁶ Wo naxa kɔntɔfili fefe ra, wo xa Ala maxandi fe birin kui, wo xa a mayandi, wo xa a tantu.

⁷ Na kui, Ala boɲesa nun xaxilisa fima ne wo ma naxan mɔoli mu toma yi dunija

fari. A na rabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

⁸ Dɔnxɔɔe ra, wo xa wo xaxili dɔxɔ yi fee nan xɔn ma: fe naxan yo findi nɔndi ra, naxan yo findi sɔɔbe ra, naxan yo tinxin, naxan yo seniyeɲ, naxan yo fan, naxan yo findi seriye ra, naxan yo rafan Ala ma. Wo xa wo xaxili dɔxɔ yi fee nan xɔn binye nun tantui na naxee kui.

⁹ N naxan masenxi wo be, wo naxan toxi n ma misaali kui, wo bira na fɔxɔ ra. Na kui, Boɲesa Mange luma ne wo seeti ma.

Xeebui

¹⁰ N bara Marigi tantu wo xa fe ra barima wo man bara wo ɲɔxɔ sa n xɔn. Singe wo nu bara wa n malife, kɔnɔ Ala mu a ragiri.

¹¹ N mu yi falaxi xe barima n hayi to na se nde ma. N bara n matinkan n xa wasa so se naxan na n yi ra.

¹² Xa sese yo mu na n yi ra, xa se gbegebe na n yi ra, a birin fan. Xa kaame n suxuxi, xa n lugaxi, n bara wasa a birin na. Xa n bannaxi, xa n tɔɔrɔxi, n bara seewa a birin na.

¹³ N nɔma fe birin na n Marigi saabui ra, naxan senbe fima n ma.

¹⁴ Kɔnɔ wo fan fe fanyi nan nabaxi n be n malife ra n ma tɔɔre kui.

¹⁵ Filipikae, wo a kolon, kabi n naxa keli Masedon bɔxi Inyila Isa kawandi tife ra, danxaniyatɔe ɲama yo mu n mali fe nde ra fo wo tan.

¹⁶ Wo tan nan na rabaxi. Wo naxa n mali sanya firin n nu na Tesaloniki temui naxe.

¹⁷ N mu na sese fenfe n yete be. A xɔli n ma wo tan nan xa fe fanyi sɔtɔ a kui.

¹⁸ N hayi na naxan birin ma, n bara a sɔtɔ. Wo naxan nasambaxi n ma Epaforodite saabui ra, a bara n wasa han a bara dangi a i. Na serexe bara rafan Ala ma, a a kenɛn.

¹⁹ N Marigi Ala fama fe birin fide wo ma wo hayi na naxan ma. Fere birin na a tan nan yi ra, a na birin nabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

²⁰ Ala tantu, Ala tantu. Ala naxan findi won Baba ra, won a tantuma ne han dunija rapɔnyi.

²¹ Wo xa Isa xa seniyeɲtɔe birin xeebu.

²² Seniyentɔe birin naxee na n sɛeti ma,
a gbengbenyi naxee walife Mange Sesare
xɔnyi, e bara wo xɛebu.

²³ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa
hinne wo birin na.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Kɔlɔsi danxaniyatɔɛ
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Pɔlu naxan sɛbɛ Isayankae ma naxee nu sabatixi Kɔlɔsi taa kui. Pɔlu mu nu findixi kawandila singe xa ra naxan Isa xa fe masen e bɛ, kɔnɔ a e kolon Rɔma nɛ, a nu na geeli dennaxe. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi nde fi Pɔlu ma Kɔlɔsikae bɛ, a nun Isayankae birin bɛ naxee nu sa fama lude dunija bende fupɪ fari. Yi Kitaabui kui, mixi nɔma lonni gbegbe sɔtɔde Isa xa fe ma a nun Isayankae ɲere ki xa fe ma.

Ala xa won mali a xa masenyi saabui ra alako won xa sɛɛwe sɔtɔ dunija ma, won man xa sɛɛwe sɔtɔ aligiyama. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Kɔlɔsi danxaniyatɔɛ
ɲama ma

Xɛɛbui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala a ragirixi naxan xa findi Isa xa xɛera ra. Muxu nun Timote nan yi bataaxe sɛbɛfe

² wo tan ma, Kɔlɔsikae seniyentɔɛe. Wo bara findi n ngaxakerenyi danxaniyatɔɛ ra barima wo laxi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Won Baba Ala xa hinne nun bɔɲesa fi wo ma.

Pɔlu Kɔlɔsikae tantufe

³ Muxu bara Ala tantu, won Marigi Isa Baba. Muxu Ala maxandima wo bɛ temui birin.

⁴ Muxu yi nan mexi, wo bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo man bara Ala xa seniyentɔɛ birin xanu.

⁵ Wo xaxili tixi fe ra Ala naxan nagataxi wo ya ra koore ma. Wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya kelima na nan ma. Wo

bara na birin mɛ Ala xa nɔndi kui naxan findixi xibaaru fanyi ra.

⁶ Na xibaaru fanyi bara findi geeni ra dunija birin bɛ. A man bara findi geeni ra wo bɛ wo Ala xa hinne yati kolonxi temui naxe.

⁷ Won ngaxakerenyi, muxu waliboore Epafirasi nan wo xaranxi na nɔndi ra. A bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa walike tinxixi ra wo bɛ.

⁸ A bara a masen muxu bɛ a wo mixi xanuma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Pɔlu Kɔlɔsikae ralimaniyafe

⁹ Na nan a toxi, muxu fan, kafi muxu naxa na kolon, muxu Ala maxandife nɛ wo bɛ temui birin, a xa fahaamui nun xaxili fanyi fi wo ma alako wo xa Ala sago kolon a fanyi ra.

¹⁰ Wo xa wo ɲere alɔ won Marigi wama a xɔn ma ki naxe. Wo xa fe fanyi mɔɔli birin naba. Wo xa Ala kolon a fanyi ra.

¹¹ Wo xa senbɛ sɔtɔ a xa senbɛ magaaxuxi saabui ra, alako wo xa wo tun nabɛxi, wo man xa diɲɛ,

¹² wo man xa Baba Ala tantu sɛɛwe kui. A bara a ragiri wo xa nɔ seniyentɔɛe kɛ sɔtɔde naiyalanyi kui.

¹³ A bara won namini Sentane xa nɔɛ bun ma, naxan findixi dimi ra, a won naso a xa Di xanuxi xa mangeya niini bun ma.

¹⁴ Na di bara won xunsara, a bara won ma yunubie xafari.

Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁵ Ala mu toma, kɔnɔ a xa Di findixi a misaali nan na. Daali birin fisamante nan a ra.

¹⁶ A tan nan se birin daa, naxan na koore ma, naxan na bɔxi ma, naxan toma, naxan mu toma, mangɛe, yaamaritɔɛe, nɔlae, senbɛmae. Na birin daaxi a saabui nan na, na birin daaxi a yetɛ nan bɛ.

¹⁷ Beenun se keren xa daa, a tan nu na. A birin na na a tan nan saabui ra.

¹⁸ Danxaniyatɔɛ ɲama xunyi na a tan nan na. Na luma nɛ alɔ a fate yati yati. A tan nan na fe birin fɔlɛ ra. A tan nan singe rakeli faxɛ ma, alako a xa findi dunija fisamante ra.

¹⁹ A naxa rafan Ala ma a xa Isa rakamali Ala xa fe birin na.

²⁰ A man bara tin fe birin masode a ra a xa Di xa faxɛ saabui ra. Bɔɲesa xa lu

Ala nun duniya birin tagi, naxan na koore nun boxi ma. Na lanyi bara lu e tagi Ala xa Di wuli saabui ra, naxan banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Singe ra, wo tan nun Ala, wo tagi nu ikuya. A yaxuie yati yati nan nu na wo ra, barima wo nu fe paaxie mapoxunma, wo man nu e rabama.

²² Kono yakosi, lanyi bara lu wo tagi Ala xa Di xa faxe saabui ra, alako wo xa seniyen, wo xa ti Ala ya i, tantanyi nun marakorosi yo mu na wo ma sonon.

²³ Kono a lanma ne wo xa danxaniya xa sabati, a xa senbe soto, alako wo naxa makuya fe fanyi ra naxan nagataxi wo be Ala xa xibaaru fanyi saabui ra. Na xibaaru fanyi wo naxan mexi, a masenxi ne duniya birin be. N tan yati walima na nan ma.

Polu xa wali

²⁴ Yakosi, n bara jalexin n toorofe ma wo xa fe ra. N yete yati fama Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa toore rakamalide danxaniyatoe pama xa fe ra, naxan luxi alo a fate.

²⁵ N bara findi danxaniyatoe pama xa walike ra. Ala bara n xee n xa a xa masenyi birin tagi raba wo be.

²⁶ Na gundo nu noxunxi ne mixi birin ma, kabi temui xonnakuye. Kono yakosi, Ala bara na masen a fiixe ra a xa seniyentoe birin be.

²⁷ A waxi ne na gundo xa masen e be si birin tagi, e xa a xa noxe tofanyi to. Na gundo nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi na wo i, a tan nan noxi a niyade wo xa a xa noxe soto.

²⁸ Muxu Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe masenma adamadi birin be. Muxu e birin xaranma ne lonni ra, alako mixi birin xa kamali Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

²⁹ Na nan a toxi, n na walife Isa senbe ra, naxan n malima a fanyi ra.

2

¹ Wo xa a kolon n na gere masofe wo be, n na gere masofe Layodiseyakaenun danxaniyatoe birin be, naxee n kolon kono e mu n toxi sinden.

² N na gere maso kui alako wo boje xa limaniya, wo xa boni wo bore ra

xanunteya kui, wo man xa xaxili fanyi soto. Na kui, wo noma ne Ala xa gundo kolonde. Na gundo findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

³ Lonni fanyi nun fe kolonyi noxunxi Isa nan ma fe kui.

⁴ N na falaxi ne, alako mixi yo naxa no wo madaxude woyenyi tofanyie ra.

⁵ N makuya wo ra, kono n boje na wo seeti ma. N bara jalexin, barima wo na jerefe a fanyi ra wo xa danxaniya kui. Wo mu Ala xa Mixi Sugandixi bepinma fefe ma.

Polu Kolosikae ralimaniyafe a firin nde

⁶ Wo to bara tin wo Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi, wo lan ne wo xa bira a foxo ra.

⁷ Isa xa lu wo be alo sanke na sansi be ki naxe. A xa lu wo be alo fanye, banxi tima naxan fari. Wo xa danxaniya xa sabati alo muxu wo xaranxi ki naxe. Wo xa Ala tantu temui birin.

⁸ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woyenyi noxunme ra. Na wulee findixi adamadi xa mapoxunyi nan na. Na fatanxi duniya fe nan na. A mu kelixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ma feo!

Isa Marakisima

⁹ Ala xa fe kepa birin na Isa yi ra.

¹⁰ Wo fan bara kamali Isa saabui ra, naxan findixi mange ra. Mangeya birin nun senbe mooli birin na a bun ma.

¹¹ Isa bara wo sunna, kono a mu a rabaxi a adama ki xa ma. A mu sese ba wo fate ma. A wo sunna ki naxe, a wo sondonyi nan kui ixaxi.

¹² Wo bara wo xunxa ye xora. Na bara maniya alo wo nun Isa bara ragata gaburi keren kui. Na xanbi wo fan bara keli ye xora alo Isa kelixi gaburi kui ki naxe. Na birin nabaxi ne barima wo bara la Ala senbe ra, naxan Isa rakelixi faxe ma.

¹³ Wo nu luxi ne alo faxamixie, wo xa yunubie xa fe ra nun wo xa sunnatareya xa fe ra, kono Ala bara wo rakisi Isa saabui ra. A bara dije won ma yunubi birin ma.

¹⁴ Kalamui naxan nu sebexi won xili ma, naxan nu noma won ma fe kanade,

a bara na ba na a mabanbanfe wuri magalanbuxi ma.

¹⁵ Na kui, Ala bara no mangeya nun senbe mooli birin na dunija birin ya xori, naxee fatanxi Sentane ra, a naxa xunnakeli soto na wuri magalanbuxi saabui ra.

Xaranyi naxan findixi wule ra

¹⁶ Awa, wo naxa tin mixi yo xa kiiti jaaxi sa wo ma wo xa donse nun minse xa fe ra, sali xungbee xa fe ra, kike neene sali xa fe ra, xa na mu malabu loxo xa fe ra.

¹⁷ Na birin findixi fe fanyi tonxuma nan na. A nu wama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan masenfe won be, naxan findixi nondi yati ra.

¹⁸ Wo naxa tin mixi yo xa wo xa xunnakeli ba wo yi ra. Mixi ndee katama ne na rabade. A luma alo e e yete nan magoroma, konso wule na a ra. A luma alo e tan nun malekee Ala nan batuma, konso na fan wule nan a ra. E birama laamatunye foxo ra, konso e e yete igboma fe fufafu ma.

¹⁹ E mu fatuxi Isa ma, naxan na xunyi ra. Fate xunyi salonse birin naperema. Kankan xirixi e boore ra, Ala senbe fima e birin ma alo a wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xa wo bara fatan dunija fee ma Isa saabui ra, munfe ra wo wo yete luma dunija fee xa yaamari bun ma?

²¹ Na yaamari naxe, «A mu lan wo xa yi tongo! A mu lan wo xa yi don! Wo man mu lan wo xa a masuxu!»

²² Na fe birin fama jonde. Na seriye mooli fatanxi adamadi nan na.

²³ Na fe mooli maniya lonni ra, barima batui, yete magore, nun fate toorofo na a kui, konso e tide yo mu na, barima e mu noma yunubi fee bade mixi boje ma.

3

Ala xa kira

¹ Xa nondi na a ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan birin nakelixa faxe ma, wo xa ariyanna fen, Ala xa Mixi Sugandixi magoroxi Ala yirefanyi ma dennaxe.

² Wo xa ariyanna fe fen, dunija fe mu a ra.

³ Barima wo bara faxe, wo xa simaya fa noxunxi Ala xa Mixi Sugandixi xa fe i Ala xa fonisireya kui.

⁴ Wo Rakisima Ala xa Mixi Sugandixi na fa, wo fan luma a xa noxe nan kui.

⁵ Na nan a toxi wo lanma wo xa adamadi xa fe kobi birin nabepin: yene fe, langoe fe, fe seniarentare, korintepa naxan maniyaxi kuye batufe ra.

⁶ Ala xonoma ne na fe mooli ma, nun naxee e rabama.

⁷ Singe ra nu, wo yati nu jere ma na ki ne.

⁸ Konso yakosi, wo xa yi fe birin bepina: bojete, geresofe, fe jaaxi, mixi xili kanafe, nun konbi.

⁹ Wo naxa wule fala wo bore be. Wo bara na jere ki fori bepina,

¹⁰ alako wo xa jere ki neene suxu, naxan lanma Ala jere ki ma. Na kui, wo fama Ala kolonde a fanyi ra. Na birin luma alo mixi naxan dugi fori bama a ma, a dugi neene ragoro a ma.

¹¹ Na kui, Gireki nun Yuwif e birin keren. Mixi sunnaxi nun mixi sunnatara e birin keren. Xununtaree, mixi xununxi, konyi, nun lasiri, e birin keren. Isa nan findixi a birin na, a man na a birin i.

¹² Ala wo tan nan sugandixi, wo bara findi seniarentose ra, Ala xanuntenyie. Wo lan ne wo xa kinikini mixi ma, wo boje xa fan, wo xa wo yete magoro, wo boje xa bexi, wo xa dije.

¹³ Wo xa wo bore sutura, wo man xa hinne wo bore ra. Xa mixi nde bara fe jaaxi raba a bore ra, na kanyi xa dije alo Ala xa Mixi Sugandixi dijexi wo ma ki naxe.

¹⁴ Naxan dangi a birin na, wo xa wo bore xanu barima na findima lany fanyi ra.

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nu wama lany naxan xon won be, won boje xa bira na lany foxo ra. Ala bara wo xili wo xa findi fate keren na, lany xa lu wo tagi. Wo xa Ala tantu na ma.

¹⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi fanyi xa lu wo boje kui. Wo xa wo bore xaran, wo man xa marasi nun lonni fi wo bore ma. Wo xa na raba suuki nun beeti ra naxan fatanxi Ala Xaxili Seniyanxi ra. Wo xa Ala tantu na beeti ra, e xa keli wo boje yati yati nan kui.

17 Wo fe naxan birin falama, wo fe naxan birin nabama, wo xa na birin naba wo Marigi Isa xili ra. Wo xa Baba Ala tantu Isa saabui ra.

Denbaya seriye

18 Ginɛɛ, wo xa lu wo xa mɔrie xa yaamari bun ma, alɔ Marigi wama a xɔn ma ki naxɛ.

19 Xɛmɛɛ, wo xa wo xa ginɛɛ xanu, wo naxa naaxu e ra.

20 Dimɛdie, wo xa wo barimixie xui ratinmɛ fe birin kui, barima na rafan Marigi ma.

21 Barimixie, wo naxa wo xa die bɔɛɛ rapaaxu e ma, alako limaniya naxa ba e yi.

22 Konyie, wo xa wo marigie xui birin natinmɛ. Wo naxa wali e ya tode xa gbansan na, alako wo xa rafan mixie ma. Wo xa wali e bɛ wo bɔɛɛ fiixɛxi ra, barima wo gaaxuxi wo Marigi Ala ya ra.

23 Wo fe naxan birin nabama, wo xa a raba wo bɔɛɛ fiixɛxi nan na, alɔ wo a rabama Marigi bɛ ki naxɛ. Wo mu a rabama mixie xa bɛ.

24 Na kui, wo xa a kolon Marigi na sare ragbilenma nɛ wo ma, naxan findima wo kɛ ra. Wo na walife Ala xa Mixi Sugandixi nan bɛ, wo Marigi yati yati.

25 Naxan fe kobi rabama, Marigi na fan sare ragbilenma nɛ a ma. Mixi birin a gbe sɔtoma nɛ, Ala mu mixi yo rafisa a boore bɛ.

4

1 Konyi marigie, wo xa wo xa konyie masuxu tinxinyi ra, barima konyi nan wo fan na. Wo Marigi na koore ma.

Marasi dɔnxɔɛ

2 Wo xa Ala maxandi tɛmɛi birin. Wo xa wo yetɛ mato, wo xa Ala tantu.

3 Wo Ala maxandi muxu fan bɛ. Ala xa sɔɔnɛya raba won ma kawandi kui, alako n xa Ala xa Mixi Sugandixi xa gundo masen birin bɛ. N saxi geeli na fe nan ma.

4 Wo Ala maxandi n bɛ alako n xa na fala a fanyi ra, a xa fiixɛ fɔɛn, alɔ a lanma n xa a raba ki naxɛ.

5 Wo xa wo jɛrɛ xaxilimaya ra danxaniyatarae ya tode ra. Wo xa na raba sinnanyi ma a raba waxati.

6 Wo xa masenyi fanyi ti mixie bɛ, naxan fan. Kuri so tɛmɛi, fɔxɛ sama nɛ bande, alako a xa jɔxun. Wo fan xa fata mixi birin yaabide wɔyenyi ra naxan fan.

Xɛɛbui dɔnxɔɛ

7 N ngaxakerenyi Tikike findixi n xanuntenyi nan na naxan bara n mali a fanyi ra Marigi xa wali xa fe ra. A fama n ma fe birin tagi rabade wo bɛ.

8 N a xɛɛxi nɛ wo ma alako a xa muxu xa fe tagi raba wo bɛ, a man xa wo ralimaniya.

9 N man bara n ngaxakerenyi tinxinxi, n xanuntenyi Onesimo Kolosika xɛɛ a xa Tikike mati. E firinyi fama n ma fe birin dentɛge sade wo bɛ.

10 Arisitaraki, muxu nun naxan na geeli, a wo xɛɛbu. Baranabasi dɛɛxɔ Maraki fan wo xɛɛbu. Wo bara marasi sɔtɔ Maraki xa fe ma. Xa a fa wo xɔnyi, wo xa a rasɛnɛ a fanyi ra.

11 Yesu, naxan xili falama Yusutu, a fan wo xɛɛbu. Yuwifi danxaniyatɔɛ nama birin ya ma, yi mixi saxanyi gbansan nan n malixi Ala xa mangeya niini wali rabade. E bara limaniya fi n ma.

12 Epafirasi, naxan findixi wo xɔnyika ra, a wo xɛɛbu. Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walikɛ nan a ra. A Ala maxandima wo bɛ tɛmɛi birin alako wo xa danxaniya xa sabati, wo xa Ala waxɔnfe kolon, wo man xa a raba.

13 A wali gbegbe rabama wo bɛ, wo tan danxaniyatɔɛ naxɛɛ na Kolosi, Layodiseya, nun Hiyerapoli. N na a seede ra.

14 Luki seriba, muxu xanuntenyi wo xɛɛbu, a nun Demasi.

15 Wo xa won ngaxakerenyi Layodiseya danxaniyatɔɛɛ xɛɛbu, nun Nimifa, a nun danxaniyatɔɛ nama naxan e malanma a xa banxi kui.

16 Wo na gɛ yi bataaxɛ xarande wo xɔnyi, wo xa a so Layodiseya danxaniyatɔɛɛ fan yi ra, e xa a xaran. Wo tan fan, wo xa bataaxɛ xaran n naxan nasanbaxi Layodiseyakɛ ma.

17 Wo xa a fala Arikipe bɛ, «Fɛnten i xa wali ma, Marigi naxan soxi i yi ra alako i xa na raba a fanyi ra.»

18 Xɛɛbui nan yi ki, n tan Polu naxan sɛbɛxi wo ma n yetɛ bɛlɛxɛ ra. Wo xa ratu

a ma n na geeli nan kui yi ki. Ala xa hinne
wo birin na.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan sebe
Tsaloniki danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe singe nan na Ala xa xɛera Pɔlu nun a walibooree naxan sebe danxaniyatɔe ɲama ma naxee nu sabatixi Tsaloniki.

Beenun e xa yi bataaxe sebe, Pɔlu nun Silifanu nu bara kawandi ti Tsaloniki. Ala to e xa wali baraka, naa mixi wuyaxi naxa gbilen kuye batufe fɔxɔ ra, e danxaniya Ala ma naxan a xa Mixi Sugandixi xɛxi dunɲa rakiside. Kɔnɔ Pɔlu nun Silifanu mu nɔ bude Tsaloniki taa kui, e gi kɔe nan na barima mixi kobi ndee nu bara ɲama bɔɲe rate e xili ma. Yi fe birin tagi rabaxi Isa xa Xɛerae xa Taruxui Kitaabui kui, Sora 17.

Pɔlu nun Silifanu to Aten li, e naxa kɔntɔfili Tsaloniki danxaniyatɔe be barima e mu nu a kolon xa e xa danxaniya sabatixi. Na kui, e naxa Timote xɛe alako a xa Tsaloniki danxaniyatɔe ɲanige kolon, a xa e ralimaniya e xa danxaniya kui. Timote to gbilen, a naxa dentɛge sa Pɔlu nun Silifanu be. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi e ma Tsalonikikae be, e naxa yi bataaxe sebe.

Yi Kitaabui tide to bara mini Tsaloniki danxaniyatɔe be, a lonni fi e ma, a e ralimaniya, a tide na won fan be. A a masenma won be a Ala won xilixi ne won xa won ɲere seniyenyi kui, won xa gbilen seniyentareɲa fɔxɔ ra. A man a masenma a wali tide gbo danxaniyatɔe be. A lanma won xa balo won yilɛfure nan na. Yi Kitaabui man limaniya fima won ma barima a a masenma won be a Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama ne a xa danxaniyatɔe fɔxɔ ra, e ɲɲe nun a laaxiraxi, a e xanin Ala xɔnyi e sa luma dennaxe abadan.

Tsaloniki danxaniyatɔe findixi misaali nan na won be barima hali e to

naxankate gbege soto, e xan ne danxaniya kui, e e xaxili ti Ala ra. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won xa won tunnabɛxi Ala xa kira fanyi xɔn ma. Ala xa won natanga seniyentareɲa ma, won naxa fa yaagi Marigi gbilen lɔxɔe. Ala xa won mali ariyanna kira xɔn ma. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan sebe
Tsaloniki danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛebui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa danxaniyatɔe ɲama ma naxee na Tsaloniki.

Ala xa hinne nun bɔɲesa fi wo ma.

Ala tantufe Tsalonikikae xa fe ra

² Waxati birin muxu Ala tantuma wo xa fe ra, muxu man a maxandima wo be. Temui birin

³ muxu wo xa fe falama won Baba Ala be. Muxu a tantuma ne wo xa wali ma naxan kelixi wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya ma. Muxu a tantuma ne barima wo wo tunnabɛxixi wo xaxili tife ra Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa ra.

⁴ N ngaxakerenyie, wo tan Ala xanuntenyie, muxu a kolon a Ala bara wo sugandi.

⁵ Muxu to xibaaru fanyi masen wo be, a mu findi muxu de wɔyenyi gbansan xa ra. Ala Xaxili Seniyenxi naxa senbe fi muxu xa xibaaru fanyi kawandife ma, muxu danxaniyaxi a ma. Wo a kolon yati muxu nu ɲerema ki naxe wo xa fe ra, muxu nu na wo ya ma temui naxe.

⁶ Wo bara findi muxu nun Marigi fɔxi rabae ra. Hali wo to naxankate gbege soto, wo Ala xa masenyi suxu ne ɲɛlexinyi ra, ɲɛlexinyi naxan fatan Ala Xaxili Seniyenxi ra.

⁷ Na kui, wo bara findi misaali ra danxaniyatɔe birin be naxee na Masedon nun Akayi.

⁸ Ala xa masenyi bara rayensen ye wo saabui ra. A mu rayensenxi Masedon nun Akayi gbansan xa ma. Yire birin bara a

kolon wo danxaniyaxi Ala ma ki naxe. Na kui, muxu mu sese falama sonon na xa fe ra.

⁹ Na mixi naxee bara wo xa fe me, e tan nan fama wo xa fe falade, wo muxu rasene ki naxe, wo man gbilen kuyee foxo ra ki naxe, wo fa bira Ala Nije foxo ra naxan findixi nondi ra.

¹⁰ E man wo xa fe falama, wo Ala xa Di mamexi ki naxe kelifa koore ma. Na nan findixi Isa ra, Ala naxan nakeli faxe ma, Isa naxan won natangama xone ma naxan na fafe.

2

Polu nun Tsaloniki danxaniyatoe nama

¹ N ngaxakerenyie, wo tan yati a kolon a muxu fafe wo yire na mu findixi fe fufafu ra.

² Wo a kolon, muxu nu bara paxankate nun toore soto Filipi. Konon muxu naxa muxu xaxili ti won Marigi Ala ra, muxu limaniya alako muxu xa wo kawandi Ala xa xibaaru fanyi ra, hali geremasoe gbege to nu naa.

³ Muxu xa kawandi mu fatanxi wule xa ra, a mu fatanxi panige seniyentare xa ra, a mu fatanxi yanfanteya xa ra.

⁴ Ala to bara muxu mato, a bara a xa xibaaru fanyi taxu muxu ra. Na kui, muxu mu woyenma xe de alako muxu xa rafan mixie ma. Muxu woyenma ne alako muxu xa Ala nan kenene naxan won sondonyie matoma.

⁵ Wo a kolon yati, Ala fan a kolon, muxu mu deipoxunyi woyenyi yo falaxi wo be. Muxu mu kawandi tixi xe alako muxu xa se nde soto.

⁶ Muxu hayi mu na mixie xa matoxoe ma, a na findi wo tan na, a na findi mixi gbetee ra.

⁷ Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae to na muxu ra, muxu nu noma muxu xa fe kote doxode wo xun ma, konon muxu mu tin. Muxu naxa meeni wo ma, alo dinge meenima a xa die ma ki naxe.

⁸ Muxu wo xanuxi ne han muxu naxa muxu yete yati fi wo ma safe Ala xa xibaaru fanyi xun ma muxu wo kawandi naxan na. Wo xa fe nu bara xoxoxo muxu ma ki fanyi.

⁹ N ngaxakerenyie, wo xa wo mapoxun muxu xa wali nun muxu xa toore ma. Muxu wakili ne kee nun yanyi alako muxu xa kontofili naxa lu wo sese ma, muxu nu Ala xa xibaaru fanyi kawandife wo be temui naxe.

¹⁰ Muxu jerexi seniyenyi nun tinxinyi nan na wo xa fe ra, marakorosi yo mu na muxu ma. Wo bara findi na fe seedee ra, wo nun Ala.

¹¹ Wo a kolon yati, a muxu na wo birin be, alo babe nun a xa die na ki naxe.

¹² Muxu bara wo ralimaniya, muxu bara wo mafuruku, muxu bara wo mayandi alako wo jere ki xa Ala kenene, naxan wo xilixi wo xa lu a xa mangeya niini bun ma, wo xa a xa noore kolon.

¹³ Na nan a toxi muxu Ala nuwali sama temui birin barima muxu to wo kawandi Ala xa masenyi ra, wo mu a suxuxi xe alo mixi woyen xui. Wo a kolon ne a a findixi Ala xa masenyi nan yati ra naxan senbe na walife wo tan danxaniyatoe ya ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie, wo bara maniya Ala xa danxaniyatoe namae ra naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma Yudaya boxi ma. Wo baribooree wo tooro ki naxe, Yuwifie fan Yudaya danxaniyatoe namae tooro na ki ne.

¹⁵ E tan Yuwifie nan Marigi Isa nun namiponmee faxa, e muxu fan paxankata. E xa fe mu Ala kenexi. E to muxu tooroma muxu xa kawandi wali kui, e paaxuma mixi birin na.

¹⁶ E mu wama muxu xa si gbetee kawandi alako nee xa kisi. Na kui, e na e xa yunubi nan tun xun masafe. Konon Ala xa xone bara e suxu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, muxu bara makuya wo ya tode ra waxati nde bun, konon muxu boje tan mu makuyaxi wo ra. Wo xoli muxu suxuma ki fanyi ra. Muxu bara fe birin naba alako muxu man xa wo to.

¹⁸ Muxu nu bara wa gbilenfe wo yire. N tan Polu wa ne n xa wo yire li sanmaya wuyaxi, konon Sentane nan muxu matoooro.

¹⁹ Marigi Isa gbilen loxoe, muxu joxo tima Ala ra nde xa fe ra? Muxu jexinma nde xa fe ra? Muxu matoxoe sotoma nde xa fe ra? Wo tan xa mu a ra?

²⁰ Iyo, wo tan nan findixi muxu xa xunnakeli nun muxu xa seewe ra.

3

Pɔlu Timote xɛɛfe Tesaloniki

¹ Na kui, muxu bɔɓɛ to mu nɔxi sade, muxu bara a janige muxu tan xa lu Aten,

² muxu xa won ngaxakerenyi Timote xɛɛ wo ma. Muxu waliboore na a ra Ala xa wali kui naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandila ra. Muxu a xɛɛxi nɛ alako a xa wo sɛnbɛ so, a xa wo ralimaniya wo xa danxaniya kui,

³ alako wo xa jaxankate naxa wo hanmɛ. Wo fan yati a kolon, na jaxankate nan nagirixi won ma.

⁴ Hali muxu nu na wo ya ma tɛmui naxɛ, muxu nu a falama nɛ wo bɛ, a mixie fama won jaxankatade. Wo bara a to fa, na nan fa rabaxi.

⁵ Na nan a ra, n bɔɓɛ to mu nu saxi sɔnɔn, n naxa Timote xɛɛ naa alako a xa a kolon wo xa danxaniya na ki naxɛ. N nu gaaxuxi nɛ wo bɛ Sentanɛ mixi ratantanyi fa wo ratantanfe, muxu xa wali fa findi wali fufafu ra.

⁶ Kɔnɔ Timote to baxi gbilende muxu yire keli wo xɔnyi, a bara xibaaru fanyi fala muxu bɛ wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya xa fe ra. A naxɛ, a wo ratuxi muxu xa fe ra sɛɛwɛ kui, a muxu to xɔli na wo ma, alɔ wo fan to xɔli to na muxu fan ma.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, hali muxu to na tɔɔrɛ nun jaxankate kui, muxu bara ralimaniya wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Yakɔsi muxu bɔɓɛ bara sa sɔnɔn, barima muxu bara a kolon a wo xa danxaniya xanxi Marigi.

⁹ Muxu mu a kolon sɔnɔn muxu nɔma Ala tantude ki naxɛ wo xa fe ra. Danyi yo mu na muxu xa sɛɛwɛ ma wo xa fe ra Ala xa fe ra.

¹⁰ Kɔɛ nun yanyi muxu na a maxandife muxu nii birin na, muxu xa nɔ wo tode, alako naxan luxi wo xa danxaniya ra, muxu xa na rakamali.

¹¹ Ala yetɛ yati, won Baba, a nun won Marigi Isa xa kira bɔɔ muxu bɛ alako muxu xa wo yire masɔɔ.

¹² Xanunteya naxan na wo bɛ wo doro tagi, a nun wo nun mixi birin tagi, Ala xa na xun masa ki fanyi ra, alɔ muxu fan wo xanuxi ki naxɛ.

¹³ Ala xa wo sondonyie sɛnbɛ so alako won Marigi Isa na gbilen lɔxɔ naxɛ a nun a xa seniyentɔɛ ra, wo xa nɔ tide won Baba Ala ya i seniyenyi nun tinxinyi kui.

4

Nɛɛɛfe seniyenyi kui

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo tinkan wo lan wo xa wo jɛrɛ ki naxɛ Ala waxɔnyi ma. Han ya wo na na nan xun ma. Yakɔsi, muxu wo maxandima, muxu wo mayandi Marigi Isa xili ra, wo xa nu na xun masa.

² Wo a kolon yati muxu wo xaranxi naxan na Marigi Isa xili ra.

³ Ala sago na a ra wo xa seniyen. Wo naxa langoɛpa raba.

⁴ Kankan xa a yetɛ suxu seniyenyi nun tinxinyi kui.

⁵ Wo naxa bira langoɛpa fɔxɔ ra, alɔ Ala kolontaree a rabama ki naxɛ.

⁶ Mixi yo naxa yunubi raba a ngaxakerenyi ra, a fu a ma na fe kui, barima Marigi na fe mɔɔli birin makiitima nɛ. Muxu bara na fala wo bɛ, muxu man gbilen nɛ a fala ra wo bɛ.

⁷ Ala won xilixi nɛ won xa won jɛrɛ seniyenyi kui, won xa gbilen seniyentarepa fɔxɔ ra.

⁸ Na kui, mixi naxan tondima yi fee rabatude, a mu tondixi ibunadama xa bɛ, a tondixi Ala nan bɛ naxan a Xaxili Seniyenxi fixi wo ma.

⁹ Hali muxu mu wo rasi ngaxakerenyie xanufe ma, barima Ala nan bara wo tinkan wo xa wo bore xanu.

¹⁰ Wo na nan yati rabafe ngaxakerenyie ra naxɛ na Masedon bɔxi birin kui. Kɔnɔ muxu a falama nɛ wo bɛ, n ngaxakerenyie, wo man xa nu na xun masa.

¹¹ Wo xa fe birin naba alako wo xa lu bɔɓɛsa kui. Wo xa mɛɛni wo yetɛ ma. Wo xa nu wali wo belexɛ ra alɔ muxu a masen wo bɛ ki naxɛ.

¹² Na kui, wo jɛrɛ ki findima a fanyi nan na danxaniyataree tagi, wo man mu wo xa fe kote dɔxɔma mixi gbete yo xun ma.

Danxaniyatɔɛɛ xa taa masare

¹³ N ngaxakerenyie, muxu mu wama wo xa lu fahaamutarepa kui mixie xa fe ra naxɛ bara laaxira. A mu lan wo xa

sunnun alo mixi naxee mu e xaxili tixi Ala ra.

¹⁴ Won laxi a ra a Isa bara faxa, a man fa keli faxe ma. Na kui, won man laxi a ra a Ala fama faxamixie fan nakelide naxee nu danxaniyaxi Isa ma, a e rate e nun Isa.

¹⁵ Marigi xa masenyi nan ya, muxu naxan falama wo be: Won tan naxee jipe a ra, Marigi fa temui naxee lima dunija ma, won singe xa mu tema mixi faxaxie be.

¹⁶ Marigi yete yati nan fama gorode keli koore ma. Yaamari fima ne xui itexi ra. Maleke kuntigi fama ne a xui itede. Ala xa sara xui minima ne. Isa xa danxaniyatoe naxee bara faxa, nee nan singe kelima.

¹⁷ Na dangi xanbi, won tan naxee jipe luxi dunija, won fan tema ne, won nee li nuxui kui, won birin sa naralan Marigi yire kuye ma. Won luma ne Marigi seeti ma sonon abadan.

¹⁸ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya na masenyi ra.

5

Marigi fa loxe

¹ N ngaxakerenyie, hali n mu sese fala wo be waxati nun loxe xa fe ra yi fee sa rabama temui naxe.

² Wo fan yati a kolon a fanyi ra, a Marigi xa loxe fama ne alo mupeti fama ke ra ki naxe.

³ Mixie ne lanyi nun bopesa xa fe falama temui naxe, gbaloe dusuma e xun ma na temui ne, alo furugine difuri na keli a ra. E mu tangama a ma muku.

⁴ Kono wo tan, ngaxakerenyie, wo mu na dimi xa kui. Na loxe mu lanma a xa wo terenna alo mupeti.

⁵ Wo birin findixi naiyalanyi nun yanyi die nan na. Ke nun dimi die xa mu won na.

⁶ Na kui, won naxa xi alo booree. Won xa fee rasaxa a fanyi ra, won naxa yanfa.

⁷ Naxee xima, e xima ke nan na. Naxee siisima, e siisima ke nan na.

⁸ Won tan naxee findixi yanyi mixie ra, won xa meeni won yete ma. Won xa danxaniya nun xanunteya rasabati, won xa won xaxili ti kisi ra. Nee tide luma ne won be alo kanke makantase nun xun makantase tide luma geresoe be ki naxe.

⁹ Ala mu a ragirixi won ma, a xa xone xa won li. A a ragirixi ne won tan xa kisi nan soto Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁰ naxan faxa won ma fe ra. Na nan a toxi, xa muxu jipe nan a ra, xa muxu faxaxi nan a ra, muxu fama ne sabatide a i.

¹¹ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa wo bore senbe so alo wo darixi a raba ra ki naxe.

Marasi nun xebui donxe

¹² N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo xa mixie binya naxee na walife wo tagi, wo rasife nun wo raperefe ra Marigi xa fe kui.

¹³ Wo xa e binya a fanyi ra xanunteya kui e xa wali xa fe ra.

Lanyi nan xa lu wo xa danxaniyatoe nama tagi.

¹⁴ N ngaxakerenyie, muxu man bara wo maxandi, wo xa tunnaxone rasi, wo xa limaniyataree ralimaniya, wo xa senbetaree mali, wo dipe mixi birin be.

¹⁵ Wo xa a mato a fanyi ra mixi yo naxa fe kobi joxo fe kobi ra. Wo xa nu fe fanyi nan tun naba wo bore be, a nun mixi birin be.

¹⁶ Wo xa seewa temui birin.

¹⁷ Wo xa Ala maxandi waxati birin.

¹⁸ Wo xa Ala tantu fe birin kui. Na findixi Ala sago nan na wo be, wo tan naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁹ Wo naxa Ala Xaxili Seniyenxi xolon nagoro.

²⁰ Wo naxa wo tuli xoxo namijonmee xa masenyie ma,

²¹ kono wo xa fe birin mato a fanyi ra.

Xa fefe fan, wo xa na suxu gben.

²² Xa fefe kobi, wo xa wo makuya na ra pon!

²³ Ala xa wo raseniyeen a ki nun a keja ma, a tan Ala naxan bopesa fima. Ala xa wo xaxili nun wo nii nun wo fate ratanga, marakoxi yo naxa lu wo ma won Marigi Isa fa temui.

²⁴ Naxan wo xilixi, a na a xui xanbi ra, a fama ne a rabade.

²⁵ N ngaxakerenyie, wo Ala maxandi muxu be.

²⁶ Wo xa ngaxakerenyie birin xεebu sunbui seniyenxi ra.

²⁷ N bara wo yamari Marigi xili ra wo xa yi bataaxe xaran ngaxakerenyie birin bε.

²⁸ Ala xa hinne fi wo ma won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan sebe
Tesaloniki danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe firin nde nan na Ala xa xɛɛra Pɔlu nun a wali-booree naxan sebe danxaniyatɔe ɲama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki. Fe naxee nu dangife Tesaloniki Pɔlu bataaxe singe sebe temui, nee to mu nu gexi ya ibade, Pɔlu naxa gbilen bataaxe firin nde sebe ra.

Mixi kobi naxee nu na Tesaloniki danxaniyatɔe ɲaxankatafe, e mu nu ɲaxankate itixi. Na kui, Pɔlu naxa gbilen danxaniyatɔe ɲama ralimaniya ra a xa yi bataaxe firin nde kui. A naxa e rasi e xa e tun nabexi danxaniya kira xɔn ma, e naxa tagan wali fanyi rabade, e xa bira Ala xa nɔndi fɔxɔ ra alo Pɔlu e kawandi ki naxe. Pɔlu nu bara a me, a mixi ndee nu na e ya ma naxee mu nu tinma walide alako e xa e yete baloe sɔto. Na kui, a naxa na kanyie rasi a xɔrɔxɔe ra e xa ba na ma, e naxa e xa kɔntɔfili dɔxɔ mixi gbete yo xun ma. Pɔlu man nu bara a me a Tesaloniki danxaniyatɔe nu bara xibaaru sɔto mixi nde ra, a Marigi fa lɔxɔe ɲan nu bara a li. Na kui, a naxa nɔndi makenen e be na fe ma, a Marigi xa lɔxɔe mu a lima fo fe ndee raba sinden Ala naxee ragirixi.

Yi Kitaabui findixi masenyi nan na Ala Xaxili Seniyenxi naxan fi Pɔlu ma Tesaloniki danxaniyatɔe nun danxaniyatɔe birin be. Ala xa won mali yi masenyi xa so won xaxili kui, won xa a rasabati won boɲe kui. Ala xa senbe fi won ma, won ma wali nun wɔyenyi birin xa findi a fanyi nan na. Ala xa won sondonyie xun ti kira fanyi xɔn, won xa won ɲere Ala xa xanunteya ma nun a xa Mixi Sugandixi xa tun nabexiya ma. Ala xa won mali won sanyie xa xan danxaniya kui. Amina.

Ala xa masenyi firin nde

**Annabi Pɔlu naxan sebe
Tesaloniki danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛɛbui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi won Baba Ala nun Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe ɲama ma naxee na Tesaloniki.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

Ala dunɲa birin makiitife tinxinyi kui

³ N ngaxakerenyie, muxu lanma muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Muxu xa tantui lanxi barima wo xa danxaniya xun masafe ki fanyi, a nun wo xa xanunteya wo bore be.

⁴ Na kui, muxu wo matɔxɔma Ala xa danxaniyatɔe ɲamae be wo xa tun nabexiya nun danxaniya xa fe ra wo naxee masenfe wo xa ɲaxankate nun tɔɔre birin kui.

⁵ Na bara Ala xa kiiti tinxinxi masen, barima wo na naxan iminife, na nan a masenma a wo daxa wo xa lu Ala xa mangeya niini bun ma, wo tɔɔrofe naxan xa fe ra.

⁶ Ala tinxin. Mixi naxee wo ɲaxankatama, a e sare fima ɲaxankate nan na.

⁷ Wo tan naxee bara ɲaxankata, a malabui fima ne won birin ma Marigi Isa a nun a xa maleke senbemaie fama temui naxe kelife koore ma.

⁸ E nun te wolenxi nan goroma. Ala kolontaree, naxee mu won Marigi Isa xa masenyi rabatuma, e sare fima ɲaxankate nan na.

⁹ Na mixie xa kiiti findima gbaloe nan na dande yo mu naxan ma. Marigi e makuyama ne a yete ra nun a senbe nɔrɔxi ra

¹⁰ a na fa temui naxe. Na lɔxɔe a xa seniyentɔe nun a mantonyie birin a toma ne, e kaaba, e a matɔxɔ. Wo fan luma ne nee ya ma, barima wo danxaniya ne muxu xa seedeɲɔxɔya ma.

¹¹ Na kui, muxu Ala maxandima wo be temui birin, alako won Marigi Ala xa wo lu alo a mixi naxan xilixi na daxa ki naxe. Muxu man a maxandima a xa wo xa ɲanige fanyi birin nakamali a nun wo xa

wali fanyi naxee kelima wo xa danxaniya ma. Na rabama a senbe nan saabui ra.

¹² Muxu na maxandi tima alako Marigi Isa xa matoxoe soto wo saabui ra, wo fan xa matoxoe soto Isa ra. Yi birin nabama Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne saabui nan na.

2

Xeme seriyetare

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo bope naxa mini wo to fee mema won Marigi Isa fa loxoe xa fe ra, a nun won fama a ralande ki naxe.

² Xa mixi nde a fala wo be a Marigi xa loxoe jan bara fa, wo xaxili naxa ifu de! Wo naxa la a ra hali na kanyi woyen wo be alo namiponme na a ra, xa na mu a kawandi ti wo be, xa na mu a fa bataaxe ra alo a fatanxi muxu tan nan na.

³ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu. Na loxoe mu a lima fo adamadi gbegbe mee Ala ra sinden, a nun, Seriyetare Xungbe, a naxa makenen, gbaloe ragataxi naxan be.

⁴ A fama ne a yete itede dangi adamadie xa batuse birin na. Adamadie sese xili falama «ala», a tan tima ne na kanke. Na kui, a fama ne doxode Ala xa horomobanxi kui, a a yete findi ala ra.

⁵ N to yi fee fala wo be n nu na wo yire temui naxe, wo neemuxi ne?

⁶ Yakosi wo a kolon naxan makankanxi Seriyetare Xungbe ma, alako a naxa mini beenun a xa waxati xa a li.

⁷ Seriyetareya jan na walife noxunyi kui. A luma na ki ne han naxan a makankanxi a a bama naa temui naxe.

⁸ Na temui, Seriyetare Xungbe makenenma ne. Marigi na fa temui naxe, a yi xeme halakima ne a de foye ra, a xa fa nore a sontoma ne.

⁹ Yi Seriyetare Xungbe minima Sentane senbe nan saabui ra, a fa kaabanakoe, tonxumae, nun fe magaaxuxie raba naxee mu findixi nondi ra.

¹⁰ A fama ne mixi kisitaree mayendende fe paaxi mooli birin na, barima nondi mu rafan nee ma. Na na a ra e mu kisima.

¹¹ Na kui, Ala e xaxili ifuma ne senbe ra, alako e xa la wule ra.

¹² A rabama na ki ne alako mixi birin xa gbaloe soto naxee mu danxaniyaxi nondi ma, tinxintareya rafanxi naxee ma.

Ala xa xanunteya nun a xa kisi danxaniyatsee be

¹³ Kono n ngaxakerenyie, fo muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Marigi wo xanuxi ne. Kabi fe folo folo, Ala bara wo sugandi alako wo xa kisi. A wo rakisima a Xaxili Seniyenxi xa wali nan saabui ra naxan wo raseniyenma, a nun wo xa danxaniya saabui ra wo to danxaniyaxi nondi ma.

¹⁴ A wo xilixi na nan ma. A wo xilixi muxu xa xibaaru fanyi xa kawandi nan saabui ra alako wo xa xunnakeli soto naxan kelima Ala xa Mixi Sugandixi ma, won Marigi Isa.

¹⁵ Na kui, n ngaxakerenyie, wo sanyie xa xan danxaniya kui. Muxu wo xaran naxan na muxu xa kawandi nun bataaxe saabui ra, wo xa na suxu gben.

¹⁶ Won Marigi Isa yete yati, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, nun won Baba Ala, naxan bara won xanu, naxan hinnema won na alako limaniya nun xaxili tide naxa ba won yi ra abadan,

¹⁷ e xa wo sondonyie ralimaniya. E man xa senbe fi wo ma, wo xa wali nun woyenyi birin xa findi a fanyi ra.

3

Ala maxandife

¹ N ngaxakerenyie, a donxoe ra, wo Ala maxandi muxu be alako Marigi xa masenyi xa yensen ye mafuren na, a man xa binya yire birin alo a binyaxi wo xonyi ki naxe.

² Wo Ala maxandi muxu man xa ba mixi kobie nun mixi paaxie belexe, barima mixi birin xa mu danxaniyaxi.

³ Kono Ala na a xui xanbi ra. A senbe fima ne wo ma, a wo ratanga Sentane ma.

⁴ Muxu laxi a ra Marigi saabui ra, a muxu yaamari naxee fixi wo ma, wo e rabatuma ne alo wo jan na rabafe ki naxe.

⁵ Marigi xa wo sondonyie xun ti kira fanyi xon alako wo xa Ala xanu, wo man xa wo tunnabexi alo Ala xa Mixi Sugandixi a rabaxi ki naxe.

Tunnaxɔnɛe rasife

⁶ N ngaxakerenyie, muxu bara wo yamari won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xili ra wo xa wo makuya danx-aniyatɔɛe ra naxee findixi tunnaxɔnɛe ra. Na kui, e mu ɲerefe muxu xa masenyi ma muxu fa naxan na wo xɔn.

⁷ Wo a kolon yati wo lanma wo xa muxu fɔxi raba ki naxe. Muxu to nu na wo ya ma muxu mu findi tunnaxɔnɛe xa ra,

⁸ muxu man mu mixi yo xa bande don a fa lu muxu mu a sare fi. Muxu wakili ne kɔɛ nun yanyi ra, alako muxu xa fe naxa findi kote ra wo sese be.

⁹ Muxu nu nɔma muxu xa kɔntɔfli sade wo ya i, kɔnɔ muxu mu tin na ra alako muxu xa findi misaali ra wo be, wo fan xa muxu fɔxi raba.

¹⁰ Muxu nu na wo ya ma temui naxe, muxu yi yaamari nan fi wo ma: «Naxan yo mu tinma walide, hali wo mu na kanyi ki bande.»

¹¹ Muxu bara a me a mixi ndee wo ya ma e bara e yete findi tunnaxɔnɛe ra. E mu wali yo suxuma bafe naafixiya ra.

¹² Muxu bara na mixie yamari, muxu e rasi Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa xili ra, e xa wali bɔɲesa kui alako e xa nɔ e yete balode.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa tagan fe fanyi rabafe ma.

¹⁴ Wo a mato a fanyi ra, xa mixi nde mu tin muxu xa masenyi danxunde muxu naxan sebexi yi bataaxe kui, defanyi naxa lu wo nun na kanyi tagi alako a xa yaagi.

¹⁵ Wo naxa a findi wo yaxui ra de, kɔnɔ wo xa a rasi alo wo ngaxakerenyi.

Xeebui dɔnxɔɛ

¹⁶ N bara Marigi maxandi naxan findixi bɔɲesa kanyi ra, a tan yete yati xa bɔɲesa fi wo ma temui birin nun a mɔoli birin na. Marigi xa lu wo birin seeti ma.

¹⁷ N tan Pɔlu nan yi xeebui sebefe n yete belexe ra. N ma bataaxe birin matɔnxumaxi yi ki ne. N belexe fɔxi nan ya.

¹⁸ Won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a xa hinne xa lu wo birin be.

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Pɔlu to Lisitire li, a naxa danxaniyatɔe nde to naxan nu xili Timote. Hali Timote to mu nu findixi fori ra, Annabi Pɔlu naxa a xanin a xun ma a xa biyaasi kui alako a xa a mali Ala xa masenyi kawandide. Timote naxa na wali suxu a fanyi ra. A naxa bira a karamɔɔɔ ɔɔɔ ra yire birin, alako a xa danxaniya xa sabati, a man xa fata kawandi tide. Annabi Pɔlu naxa la a ra, a a xee a xa sa wali nde raba a yete ra. Ala nu bara na masen Pɔlu be namijɔnme xa masenyi nde ra.

Timote to siga Efese danxaniyatɔe jama malide, Annabi Pɔlu naxa bataaxe seɓe a ma, naxan findixi yi Kitaabui ra. Na kui, Pɔlu naxa marasi gbege fi Timote ma alako a xa masenyi hagige ti Efesekae be Ala xa seriye xa fe ra. Mixi jaaxi ndee nu na menni naxee nu wama Ala xa wali xun nakanafe. Pɔlu naxa e xa fe birin makenen Timote be, alako a xa nɔndi masen e be senbe ra. Pɔlu man naxa marasi nde fi Timote ma danxaniyatɔe jama jere ki xa fe ra.

Seriye gbege na yi Kitaabui kui naxee noma to danxaniyatɔee fan malide. Annabi Pɔlu nu wama Timote nun Efesekae malife alako e xa lu Ala xa kira xɔn ma. Won fan na menni ne. Ala xa won mali alako yi Kitaabui xa findi lonni fanyi ra won be won naxan nabatuma won ma dunijeigiri kui. Won ma danxaniyatɔe jamae xa lu ala Ala nu a masenxi Timote be ki naxe Annabi Pɔlu saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Timote ma

Timote xa xeraya

¹ Won Nakisima Ala nun Isa, won xaxili tima naxan na, e n tan Pɔlu tixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xera nan na.

² N na yi bataaxe seɓefe Timote nan ma, naxan findixi n ma di yati ra a danxaniya ki ma. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bojesa fi i ma, e xa kinikini i ma.

³ N to keli sigade Masedon, n naxa i rasi i xa lu Efese alako i xa mixi ndee yamari e naxa xaranyi gbetee masen mixie be,

⁴ e naxa kiinie madɔɔɔ, e man naxa bu e benbae xilie matengefe ra. Na fe mooli woeyeni rawuyama ne, a mu Ala xa wali rasigama yare ma danxaniya kui.

⁵ N na yaamari fi ne alako xanunteya xa gbo, xanunteya naxan fatanxi boje seniye nxi ra, a nun janige tinxinxixi, nun danxaniya fiixe ra.

⁶ Mixi ndee bara gbilen danxaniya ɔɔɔ ra, e fa loe, na woeyeni fufafu saabui ra.

⁷ E wama findife seriye karamɔɔɔe nan na, kɔnɔ e woeyenma fahaamutareja nan kui. E mu soxi fee kui e naxee masenma senbe ra.

⁸ Won a kolon Ala xa seriye fan, xa a rawalima a seriye ki ma.

⁹ Won man a kolon Ala mu a xa seriye fixi tinxintɔee xa fe xa ra. A a fixi tinxintaree nan ma fe ra, a nun Ala matandilae. A a fixi kaafirie, yunubitɔee, diinetaree, Ala maberelae nan ma fe ra. A a fixi mixie nan ma fe ra naxee e baba nun e ngae faxama. Faxatie,

¹⁰ yenelae, xeme naxee nun xemee kafuma, mixi suxui, wule false, mixi naxee kali tima wule xun, a nun mixi birin naxee Ala xa seriye matandima, a a fixi nee nan ma fe ra.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi xa seriye lanxi a xa xibaaru fanyi noɔɔxi nan ma, a naxan taxuxi n na.

¹² N bara won Marigi Isa tantu, Ala xa Mixi Sugandixi naxan bara senbe fi n ma, a bara la n na han a naxa n naso a xa wali kui.

¹³ Singe n nu a rasotoma ne, n a tooro, n a konbi. Kɔnɔ a naxa kinikini n ma, barima a a kolon n nu na birin nabama kolontareya nun danxaniyatareja nan kui.

¹⁴ Marigi xa hinne bara gbo ye. A danxaniya nun xanunteya fixi n ma Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹⁵ Nɔndi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na: Ala xa Mixi Sugandixi Isa faxi dunija ma yunubitɔe nan nakiside. N tan Pɔlu nu findixi yunubitɔe nan na naxan dangi mixi birin na,

¹⁶ Kɔnɔ Ala naxa kinikini n ma hali n findixi yunubitɔe ra naxan dangi birin na, alako Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa dije gbegbe xa findi misaali ra mixie be naxee danxaniyama a ma alako e xa kisi soto naxan mu ɲonma abadan.

¹⁷ Mange Ala Kerenyi, naxan mu faxama, naxan mu toma, binye nun nɔre xa lu a be abadan. Amina.

¹⁸ N ma di Timote, n bara yi marasi fi i ma, naxan lanxi na namipɔnmɛ masenyie ma naxee nu falaxi i xa fe ra. I xa na masenyi rakamali, i xa gere fanyi so

¹⁹ danxaniya nun janige tinxixi ra. Ndee bara na rabolo, e xa danxaniya fa kana.

²⁰ Humeneyo nun Alesandire na na mixie nan ya ma. N nee soxi ne Sentane yi ra, alako e xa a tinkan a mu lan e xa Ala rasoto.

2

Sali seriye

¹ N ma marasi singe na yi nan na: Wo xa Ala makula, wo xa Ala maxandi, wo xa mixie xa kontɔfili masen Ala be, wo xa Ala tantu mixi birin xa fe ra.

² Wo xa na raba mangɛe nun yarerati birin be, alako won xa lu bɔɲesa kui, won ma dunijeigiri xa raxara, won xa lu Ala xa kira xɔn ma, won xa xili fanyi soto.

³ Na nan fan, na nan lanxi won Nakisima Ala waxɔnfe ma.

⁴ Ala wama adamadie birin xa kisi, e xa nɔndi kolon.

⁵ Ala keren na a ra. Xarisa fan keren nan a ra, Ala nun adamadie tagi. Na xarisa findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na, naxan findi adamadi ra,

⁶ a fa a yete fi xunsare ra mixi birin be. Na nu findixi seedɛɲɔɲɔya nan na Ala nu wama a xɔn ma temui naxe.

⁷ A n tan nan tixi kawandila, xɛera, nun karamɔɲɔ ra si gbeteɛ be danxaniya nun nɔndi xa fe ra. N na na nɔndi nan falafe, wule mu a ra.

⁸ Na nan a toxi, a xoli n ma adamadie xa e belexe seniyenxie itala Ala maxandi kui yire birin xɔne nun sɔnɔ mu naxan na.

⁹ N man wama ne ginɛe xa dugie nan so naxee e suturama. E naxa e yete raxunma xunxɛɛ denbɛxi ra, xɛɛma ra, gɛmɛ tofanyie ra, xa na mu a ra dugie ra, naxee sare xɔɔɔɔ.

¹⁰ A lanma e xa e yete raxunma kɛwali fanyi nan na, naxan lanma ginɛe ma naxee birama Ala fɔɲɔ ra.

¹¹ Ginɛe xa nu fe xaran sabari nun magore kui.

¹² N mu a luma ginɛe xa xɛmɛɛ xaran, xa na mu a ra e xa e yamari. Ginɛe xa lu sabari kui,

¹³ barima Adama nan singe daa, beenun Mahawa xa daa.

¹⁴ Adama xa mu madaxu. Gine nan madaxu, a fa findi yunubitɔe ra.

¹⁵ Kɔnɔ Ala gine rakisima a xa di bari nan kui, xa a luma danxaniya, xanunteya, nun seniyenyi kui, alo a lanma ki naxe.

3

Danxaniyatɔe ɲamae xa yareratie

¹ Nɔndi nan ya: Mixi naxan wama findife danxaniyatɔe ɲama xunmati ra, a wama wali fanyi xɔn.

² A lanma danxaniyatɔe ɲama xunmati xa findi mixi ra mixie mu nɔma fe ɲaaxi nde yo falade naxan xun ma. A xa a li a gine keren gbansan nan dɔxɔxi, a findi taxasi mixi ra, naxan a yete xaninma xaxilimaya ra, binye na naxan ma, naxan fata xɔɲɛ masuxude, naxan fata mixi xarande.

³ A mu lanma a xa findi siisila ra, a mu lanma a xa mawolen. A lanma ne a xa findi mixi ra naxan lanyi fenma, naxan bɔɲɛ xinbeli, naxan mu mila.

⁴ A xa fata a yete xa denbaya rapɛɛɛde, a xa die xa lu a xa yaamari bun ma xurui kui,

⁵ barima xa mixi mu fata a yete xa denbaya rapɛɛɛde, a fa mɛɛnima Ala xa danxaniyatɔe ɲama ma di?

⁶ A naxa findi danxaniyatɔe neɛne ra de, alako a naxa a yete igbo, a fa ɲaxankate soto alo Ibulisa a sɔtɔxi ki naxe.

⁷ A man xa findi xili fanyi kanyi nan na danxaniyatarae tagi, alako mixie naxa yo a ma, a naxa suxu Ibulisa xa gantanyi ra.

⁸ Mixi naxee findixi danxaniyatarae pama malie ra, e fan xa findi xili fanyi kanyie nan na. E xa e makuya filankafuija ra, e naxa siisi, e naxa bira kobiri foxo ra yaagitareya kui.

⁹ E xa Ala xa danxaniya masenyi ragata e xaxili fanyi kui.

¹⁰ E xa mato sinden. Xa e tinxin, e noma findide danxaniyatarae pama malie ra.

¹¹ Ginee fan xa findi xili fanyi kanyie ra. E naxa findi naafixie ra, e xa findi taxasi mixi ra, e xa tinxin fe birin kui.

¹² Danxaniyatarae pama malie xa gine keren gbansan nan doxo, e xa e xa die nun e xa foxoe rapere a fanyi ra.

¹³ Mixi naxee danxaniyatarae pama malima a fanyi ra, e binye nun limaniya nan sotoma e xa danxaniya kui Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁴ N na yi bataaxe sebefe ne i ma, hali n to laxi a ra a gbe mu luxi n xa i yire li.

¹⁵ Xa a sa li n naxa dugundi, i xa Ala xa mixie jere ki fanyi kolon. Ala naxan na na, a xa mixie lanxi a xa danxaniyatarae pama nan ma, naxan na nondi xa kinki ra.

¹⁶ Fo won xa a kolon ne a Ala jere ki senbe gbo. A gundo makenenxi nan ya:

Ala xa Mixi Sugandixi masenxi adama
fate nan na,
a xaxili nan tinxin.
A mini ne malekee ma,
a kawandixi pamanee nan tagi.
Duniya danxaniyaxi a tan nan ma,
a texi noere nan kui.

4

Nondi kanafe

¹ Ala Xaxili a masenma ne won be a fixe ra, a ndee fama ne danxaniya rabolode waxati donxoe kui, e fa bira jinne wule falee nun e xa xaranyie foxo ra.

² Wule fale filankafuie mixie madaxuma. E xaxili balanxi gben.

³ E tonyi doxoma futi xirife ra, a nun donse ndee donfe ra, Ala naxee daaxi alako danxaniyatarae nun nondi falee xa e don tantui ra.

⁴ Ala se naxan birin daaxi, a fan. A mu raharamuxi mixie be naxee a donma tantui ra,

⁵ barima Ala xa masenyi nun Ala maxandi na rasenyenma.

⁶ Xa i na nondi masen i ngaxakerenyie be, i bara findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike fanyi ra, naxan i baloma danxaniya masenyi nun xaranyi fanyi ra, i birama naxan foxo ra.

⁷ I naxa fe fufafu madoxo kiini ra danxaniya mu naxan kui. I xa Ala fe suxu soobe ra.

⁸ Mixie meenife e fate ma, na tide mu gbo alo e na e xaxili yaka ba. Na xaxili yaka ba nan fama findide mixie be munafanyi ra duniya nun aligiyama.

⁹ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na:

¹⁰ Won walima tunnabexi nan na, barima won xaxili tixi Ala Nije ra, naxan findixi adamadi birin Nakisima ra, a gbengbenyi danxaniyatarae.

¹¹ Na nan na ki, i xa na yaamari birin masen mixie be, i xa e xaran na seriyee ra.

¹² Mixi yo naxa yo i xa fonikeya ma. I naxan nabama, i xa findi misaali ra danxaniyatarae be a lanma e xa woyen ki naxe, e xa jere ki naxe, e xa e bore xanu ki naxe, e xa danxaniya nun e xa seniyenyi xa lu ki naxe.

¹³ Han n sa fama temui naxe, i xa Kitaabui xaran mixie be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran.

¹⁴ I naxa wali bejin naxan soxi i yi ra, masenyi tixi Ala xili ra i xa fe ra naxan ma, forie to e belexe sa i xunyi ma.

¹⁵ I xa na rabatu senbe ra, alako mixi birin xa i jere ki to i sigama yare ki naxe.

¹⁶ Meeni i yete ma, nun na xaranyi ma i naxan tima tunnabexi ra. Xa i na raba i kisima ne, i tan nun naxee i xui ramema.

5

Danxaniyatarae jere ki

¹ I naxa woyen xoxoxoe fala forie be. I xa e ralimaniya alo i baba. I xa xeme fonikee ralimaniya alo i xunya xemema.

² I xa jereforie ralimaniya alo i nga. I xa fonike ginema ralimaniya alo i maaginee seniyenyi kui.

³ I xa kaape ginεe binya, naxee na e kerenyi ma.

⁴ Xa kaape ginε xa die na na, xa na mu a ra a xa mamadie, e tan xa Ala waxonfe matinkan e xa denbaya be. Die barimixie naxan nabaxi e be, e xa na sare ragbilen e ma. Ala wama na nan xon.

⁵ Kaape ginε yati yati, naxan luxi a keren, a a xaxili tima Ala nan na. A salima, a Ala maxandima temui birin.

⁶ Konɔ kaape ginε naxan birama a yete waxonfe foxo ra, a tan bara faxa hali a nijε to a ra.

⁷ I xa yi yaamarie masen mixie be, alako e xa lu tinxinyi kui.

⁸ Mixi naxan mu mεenima a xa mixie ma, a gbengbenyi a xa denbaya ma, na kanyi bara danxaniya bejin. A jaaxu dangife kaafiri ra.

⁹ Kaape ginε naxan xili lanma a xa sebe kaape ginεe xilie ya ma, a lanma a xa simaya xa dangi je tongo senni ra. A xa a li a nu doxo xi xeme keren gbansan nan xon ma,

¹⁰ a nun man a kolonxi tinxintεe ra a xa wali fanyie xa fe ra, alo di xurufe, xone rasenefe, seniyentεee sanyi maxafe, tooromixie malife, a nun birafe fe fanyi mooli birin foxo ra.

¹¹ Konɔ kaape ginε naxee findixi sungbutunye ra, e xili naxa sebe, barima xa a sa li e waxonfee e ragbilenma ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, e fa doxo xeme taa,

¹² na temui e bara yunubi soto, barima e bara e xa laayidi singe kana.

¹³ Bafe na ra, e man findima tunaxonεe nan na, e nu fa lu e mapere ra naafixiya rabade, e mixi mafalama, e fe fala naxan mu lanma a xa fala.

¹⁴ Na kui, a xoli n ma kaape ginε sungbutunye xa doxo xeme taa, e fa die bari, e mεeni e xa denbaya ma, alako won yaxuie naxa no fe jaaxi falade e xun ma.

¹⁵ Ndee jan bara e kobe raso, e bira Sentane foxo ra.

¹⁶ Xa danxaniyatεe ginε bara kaape ginε ndee soto a xa mixie ya ma, a xa a yigiya alako a naxa findi kote ra danxaniyatεe nama be. Na kui, danxaniyatεe nama noma ne kaape ginεe malide naxee na e kerenyi ma.

¹⁷ Danxaniyatεe nama xa forie, naxee fee rapere ma a fanyi ra, e xa binye xungbe soto, a gbengbenyi naxee kawandi nun xaranyi tima.

¹⁸ A sebexi Kitaabui kui, «Ninge ne mengi turuxunma, wo mu lan wo xa a de xiri.» A man sebexi, «Walike xa a wali sare soto.»

¹⁹ I naxa kalamui rame danxaniyatεe nama xa fori nde xa fe ra, xa seede firin, xa na mu a ra saxan, mu na fe toxi.

²⁰ Naxee bara yunubi raba, i xa i yaxaseri masa e xa fe ra, birin ya xori, alako booree fan xa gaaxu.

²¹ N bara yi yaamarie fi i ma, Ala, a xa Mixi Sugandixi Isa, nun maleke sugandixie ya xori. I xa yi yaamarie rabatu tinxinyi kui. I naxa mixi yo rafisa a boore be.

²² I naxa gbata mixie sugandide, i fa i belexe sa e ma, xa na mu a ra i fan luma ne e xa yunubie kui. I xa lu seniyenyi kui.

²³ I naxa ye gbansan xa min. I xa weni nde min seri ra i furi xa fe ra, barima i luma fura ra.

²⁴ Mixi ndee xa yunubie makenenxi beenun e xa makiitide li, konɔ boore gbee mu toma fo yare.

²⁵ Wali fanyi fan makenenma na ki ne, wali jaaxi mu noxunma.

6

Ala xa seriye danxaniyatεee be

¹ Danxaniyatεe naxee na konyiya kui, e xa e marigie binya, alako binye yo naxa ba Ala xili ra, a nun a xa seriye ra.

² Konyi naxee marigi findixi danxaniyatεee ra, na konyie naxa yo e marigi ma, a falafe ra a e ngaxakerenyie nan e ra. A lanma e xa e xa yaamari rabatu a fanyi ra dangife a singe ra, barima e na walife e ngaxakerenyi xanuxie nan be.

I xa mixie xaran yi yaamarie ra.

³ Xa a sa li mixi nde xaranyi gbete nan tima, a mu bira won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi tinxinxi foxo ra, nun xaranyi naxan findixi Ala gbe ra,

⁴ na kanyi bara a yete igbo, a mu sese kolon. A xaxili mu fan. A xa woyenyi gbo, sonxoe rafan a ma. Na findima toone, lantareya, toonege, siike,

⁵ tinxintaree xa sɔnxɔ sɔnxɔɛ, nun nɔndi kolontareya. E diine rawalima kɔbiri fe nan na.

⁶ Diine nan findima geeni ra mixie be, naxee e wasasoma e sɔtɔse.

⁷ Won faxi duniya ma won belexee igeli nan na, won man sigama na ki ne.

⁸ Xa baloe nun sose na won yi ra, won xa won wasaso na ra.

⁹ Kɔnɔ mixi naxan wama bannafe, na kanyi tantanma ne, a suxu gantanyi ra, a fa mila a waxɔnfe jaaxie ma. Na waxɔnfe jaaxie nan mixie xun nakanama, e fa lɔɛ.

¹⁰ Kɔbiri xɔli findixi fe kobi birin sanke nan na. Ndee to mila kɔbiri ma, e naxa danxaniya bejin, e fa tɔɔɔ a jaaxi ra.

¹¹ Kɔnɔ i tan naxan findixi Ala xa mixi ra, i xa gbilen na fe mɔɔlie fɔxɔ ra. I xa bira tinxinyi, Ala fe, danxaniya, xanunteya, dijɛ, nun bɔjɛ bexiya fɔxɔ ra.

¹² Danxaniya gere fanyi so. Kisi suxu, i xilixi naxan ma, i seedeɔxɔya tixi naxan ma fe ra seede wuyaxi ya xɔri.

¹³ N bara i yamari Ala ya xɔri, naxan nimase birin nabaloma, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xɔri, naxan bara seedeɔxɔya fanyi ti Ponsi Pilati be,

¹⁴ i xa Ala xa seriyɛ rabatu tinxinyi seniyenxi ra han won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi fa temui.

¹⁵ Ala nan fama Isa raminide a wama a xɔn ma waxati naxe.

Tantui Kanyi,

Mangɛ Senbema,

firin mu kafuxi naxan ma,

Mangɛɛ xa Mangɛ,

Marigie Marigi Ala,

¹⁶ naxan keren mu faxɛ kolon,

naxan xɔnyi na naiyalanyi ra,

adamadie mu naxan toxi,

adama mu nɔma naxan tode.

Binyɛ nun senbe na a be abadan.

Amina.

¹⁷ I xa to bannamixie yamari a e naxa e yete igbo, e man naxa e xaxili ti naafuli ra, barima naafuli mu buma. E xa e xaxili ti Ala nan na, naxan won kima se birin na alako won xa seewa.

¹⁸ E xa fe fanyi raba. E xa kewali fanyi nan xa findi e xa bannaya ra. E xa mixi ki e harige ra e xa fonisireya xa fe ra.

¹⁹ Na birin kui e harige sɔtɔma ne yare naxan findima kisi yati yati ra e be.

²⁰ Timote, i xa mɛeni fe ma naxan taxuxi i ra. I xa woyenyi fufafu nun wule matanga.

²¹ Mixi ndee na falama a lonni, kɔnɔ lonni mu a ra. Na bara a niya e xa e kobe so danxaniya ra.

Ala xa hinne wo ra.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Pɔlu to nu na geeli kui Rɔma, a naxa bataaxe nde fan seɓe a malima Timote ma. A jan nu bara keren seɓe a ma nu, kɔnɔ a man naxa a firin nde seɓe, alako a xa gbilen seriye ndee ma. Annabi Pɔlu nu bara tɔɔɔ a gbe ra geeli kui, mixi yo mu nu na a fe ma naxan nu a malima. A na birin masenma yi bataaxe kui, barima Timote nu luxi ne alo Pɔlu xa di.

Annabi Pɔlu naxa seriye fala Timote be na bataaxe singe kui naxan nu nɔma a malide danxaniyatɔɔɔ nama xa wali kui. Yi bataaxe kui, a luxi alo Pɔlu wama Timote ralimaniyafe a yete xa danxaniya xa fe ra. Pɔlu a yete xa tɔɔɔe nun a jɛɛ ki masenma a be, alako e xa findi misaali ra Timote be.

Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde kui, a Timote ratuma Timote danxaniyaxi ki naxe, a nun a Ala xa wali suxuxi ki naxe. Timote Kitaabui kolon a mama nun a nga nan saabui ra. Na xaranyi tide nu gbo Timote be alako a xa findi Ala xa walike ra a xa dunijeigiri kui.

Na Kitaabui tide nu gbo Timote be, a tide man nu gbo mixie be a naxee kawandi. Ala xa masenyi naxan seɓexi Kitaabui kui a findixi lɔnni belebele nan na, adamadi hayi na naxan ma. Xa mixie mu bira na fɔxɔ ra, e xa dunijeigiri nun e xa aligiyama mu sɔɔneyama e be.

Annabi Pɔlu na fan masenma yi Kitaabui kui. A waxati dɔnxɔɔe xa fee falama Timote be alako a xa kawandi ti senbe ra, xa na mu a ra mixie luma tantanyi nan kui naxee fama e ralɔɔede abadan. Ala xa won natanga na ma. Ala xa lɔnni fanyi fi won fan ma alako yare xa sɔɔneya won be. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Timote ma

Limaniya

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra ra Ala waxɔnki. Laayidi tongoxi won be kisi xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui nan na.

² N na yi bataaxe seɓefe Timote nan ma, naxan findixi n ma di maxanuxi ra. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne, kinikini, nun bɔɔɛsa fi i ma.

³ N bara Ala tantu, n naxan batuma janige fiixe ra alo n benbae a rabaxi ki naxe. N Ala maxandima ne i be kɔɛ nun yanyi ra,

⁴ barima n nan n natuxi i yaye nan ma. N man nu wama i tofe han, alako n xa seɛwa a fanyi ra.

⁵ N man n natuxi i xa danxaniya nan ma, filankafuiɔa mu na naxan kui, naxan nu na i mama Lowisi fan yi ra, a nun i nga Ewunise. N a kolon i fan danxaniyaxi na ki ne.

⁶ Na kui, n bara i ralimaniya i xa Ala senbe rawali, a naxan fixi i ma n to n beleɛe sa i xunyi ma.

⁷ Ala mu gaaxu xaxili xa soxi won yi ra. A bara xaxili fi won ma naxan findixi senbe, xanunteya, nun yete suxui ra.

⁸ I naxa yaagi won Marigi xa seedeɔɔxɔya bade. I man naxa yaagi n na, n tan naxan na geeli kui won Marigi xa fe ra. A lanma won birin xa tɔɔɔɔ Isa xa xibaaru fanyi xa fe ra Ala senbe saabui ra.

⁹ A tan nan won nakisixi, a tan nan won xilixi a xa seniyenyi ma. A mu na rabaxi won ma kewali saabui xa ra, a na janigexi a yete nan na. A hinnexi won na a xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan na kafi dunija fɔle.

¹⁰ Yakɔsi won bara na hinne to won Nakisima Isa xa fa kui, Ala xa Mixi Sugandixi. A bara faxe senbe kana, a kisi fe ramini a xa xibaaru fanyi saabui ra, alako adama naxa faxa sɔnɔn.

¹¹ Ala n findixi kawandila, xɛɛra, nun karamɔxɔ nan na na xibaaru fanyi xa fe ra.

¹² N na tɔɔɔɔfe na wali nan xa fe ra, kɔnɔ n mu yaagima na ra, barima n a kolon n danxaniyaxi naxan ma. N bara

la a ra a noma n ma kisi ragatade han na loxoε.

¹³ N nondi naxan masenxi i be, na xa findi i xa misaali ra, i birama naxan foxo ra danxaniya nun xanunteya ra, alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa wama a xon ma ki naxe.

¹⁴ Ala naxan taxuxi i ra, i xa mæni na ma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan sabatixi won i.

¹⁵ I a kolon Asikae birin bara n naboloma, alo Figelo nun Heremogene.

¹⁶ Ala xa kinikini Onesiforo nun a xa denbaya ma, barima a nu luma n nalimaniya ra. A mu yaagi n na n to na geeli kui.

¹⁷ A to fa Roma, a naxa n fen han a naxa n to.

¹⁸ Marigi xa kinikini a ma na kiiti loxoε. I a kolon dangi birin na a n malixi ki naxe Efese.

2

Tõõre

¹ N ma di, i xa i senbe so Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa hinne xa fe ra.

² I naxan mexi n na seede gbegebe ya xori, i xa na masenxi taxu i dugutegee ra, naxee fan noma mixi gbetee raxarande na ra.

³ Won birin xa wakili tõõre kui, barima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa soori fanyie nan won na.

⁴ Soori naxan na gere kui, a mu birama dunija fe foxo ra, a birama a xa mange waxonfe nan foxo ra.

⁵ Mixi naxan sigaxi gi gbata rabade, xa a mu a gi a seriye ki ma, a mu geenima.

⁶ Mixi naxan xe rawalima, a tan nan lanma a xa bogi singee soto.

⁷ I joxo sa n ma masenxi birin xon ma, Marigi fahaamui fima ne i ma na fee ma.

⁸ I xa ratu Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxan kelixi faxe ma, naxan fatanxi Dawuda bonsoe ra, alo Isa xa xibaaru fanyi a masenxi ki naxe, n naxan kawan-dife.

⁹ Na xibaaru fanyi nan ma fe a niyaxi, n na tõõrfe geeli kui alo fe kobi rabama, kono Ala xa masenxi tan mu balanxi.

¹⁰ Na nan a ra n tõõre mooli birin xaninma, alako mixi sugandixie xa kisi

soto Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, e lu a xa nõre kui abadan.

¹¹ Masenxi hagige nan ya:

Xa won nun Isa bara faxes, won nun Isa man kelima ne faxes ma.

¹² Xa won tunnabexi, won luma ne Isa xa mangeya kui.

Xa won na a rabolo, a fan won naboloma ne.

¹³ Xa won mu lu won xui xanbi ra, a tan luma ne a xui xanbi ra, barima a mu noma a yete rabolode.

¹⁴ I xa mixi birin natu Ala ya i, a a lanma e xa gere lu na masenxi ndee xa fe ra. Na woyenyi mooli tide yo mu na. A a ramemae nan xun nakanama tun.

¹⁵ I xa i yete masen Ala be, alo mixi naxan wali foxi mu mayaagi, a fata nondi masende mixie be a masen ki ma.

¹⁶ Woyen jaaxi fufafu lu na, barima naxee na mooli falama, e xa kaafirija xun nan tun masama.

¹⁷ E xa woyenyi gboma ne alo fure jaaxi, naxan mixi faxama. Humeneyo nun Fileto na nee nan ya ma.

¹⁸ E bara makuya nondi ra, e fa a fala mixie jan bara keli faxes ma. E bara mixi ndee xa danxaniya kana na woyenyi mooli ra.

¹⁹ Kono Ala xa banxi tixi yi masenxi nan fari: «Ala a kolon, mixi naxan findixi a gbe ra.» A man a masenxi: «Adamadi naxan Marigi xili falama, a xa tinxintareya rabepin.»

²⁰ Se sase mooli gbegebe nan na banxi xungbe kui. Nde fan yailanxi xema nan na, xa na mu a ra gbeti. Nde yailanxi wuri nan na, xa na mu a ra bendε. Nde binye wali rabama, nde fan binyetare wali rabama.

²¹ Mixi naxan a yete raseniyenma, a luma ne alo wali binye rabama se sase naxan kui. A to seniyen, a marigi noma a rawalide wali fanyi birin kui.

²² Fonike waxonfe lu na. Wo nun mixi naxee Marigi xilima boje seniyenxi ra, wo xa nu tinxinyi, danxaniya, xanunteya, nun bojesa fen.

²³ Woyenyi tidetare fufafu lu na, barima i a kolon na mooli findima gere nan na.

²⁴ A mu lanma Marigi xa walike xa sonxo. A lanma a xa findi mixi dipexi

ra naxan fata mixi xarande, a man wakili tóore ra.

²⁵ A lanma a xa matandilae matinxin wóyenyi joxunme ra, alako Ala xa a niya e xa tuubi, e xa nɔndi kolon,

²⁶ e xa xaxili soto, e xa e ba Ibulisa xa gantanyi ra. Ibulisa bara e suxu gantanyi ra, alako e xa lu a xa yaamari bun ma.

3

Waxati dɔnxɔɛ

¹ I xa a kolon, fe xɔrɔxɔɛɛ fama nɛ dunija lide waxati dɔnxɔɛ,

² barima adamadie birama e yete waxɔnfe nan fɔxɔ ra, kɔbiri rafanma nɛ e ma, e e yete igboma, e lama e yete ra, e Ala rasotoma, e e barimae matandima, e finsiriwaliya rabama, e mu Ala xa fe binyama,

³ e mu kinikinima, e mu dipema, e mixi mafalama, e xurutarepa rabama, e e boore tɔɔroma, e mixi fanyi xɔnma,

⁴ e mixi yanfama, e bogonma fee ma, e bɔɔe gbo, e waxɔnfe rafan e ma dangi Ala xa fe ra.

⁵ A luxi nɛ alɔ e diine nan nabatuma, kɔnɔ e bara e kobe raso a senbe ra. I xa i makuya na mixi moolie ra.

⁶ E soma denbayae kui, e fa gine senbetaree mabendun, naxee findixi yunubitɔɛ ra, naxee birama fe jaaxi mooli birin fɔxɔ ra.

⁷ Na gine mooli xaranma temui birin, kɔnɔ e mu fahaamui sotoma nɔndi ma.

⁸ Na mixi naxee soma denbayae kui, e luma nɛ alɔ Yannessi nun Yanberesi naxee Annabi Munsa matandi. Na mixie nɔndi fan matandima nɛ, e xaxili bara kana. E xa danxaniya xɔn mu kuyama.

⁹ Kɔnɔ e mu sigama yare sɔnɔn, barima mixi birin fama nɛ e xa daxupa kolonde, alɔ Yannessi nun Yanberesi xa fe nu kolonxi ki naxe.

¹⁰ Kɔnɔ i tan, i bara n ma xaranyi kolon, n jere ki, n janige, n ma danxaniya, n ma dipɛ, n ma xanunteya, n ma tun nabexi,

¹¹ n ma jaxankate, a nun n ma tóore. Tóore mooli mundun na, n mu naxan soto Antiyoki, Ikoniyon, nun Lisitire? Naxankate mundun mu n lixi naa? Marigi bara n nakisi na birin kui.

¹² Nɔndi na a ra a mixi naxan birin wama birafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seriye fɔxɔ ra, a na kanyi tóore sotoma nɛ.

¹³ Kɔnɔ mixi jaaxie nun filankafuie xa fe kobie xun nan tun luma masa ra, e fa boore madaxu, e e yete madaxu.

¹⁴ I xa i xiri seriye ra i naxan xaranxi, i danxaniyaxi naxan ma. I a kolon i na sotoxi naxan na.

¹⁵ Kabi i dimedi temui, i Kitaabui seniye xie kolon, naxee noma lonni fide i ma. Na lonni findima kisi nan na mixie be, naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁶ Kitaabui seniye xie birin fatanxi Ala nan na. A fan xaranyi ra, a fan yaabi ra, a fan matinxinse ra, a fan tinxinyi masenfe ra,

¹⁷ alako Ala xa mixi xa nɔ wali fanyi birin nabade.

4

Kawandi tife

¹ N bara i yamari Ala ya xori, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xori, naxan fama mixi jipee nun mixi faxaxie makiitide, naxan fama a xa mangeya niini raminide,

² i xa Ala xa masenyi kawandi, i xa wakili temui birin, i xa mixie matinxin, i xa mixie xa yunubie masen e be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran. I xa na birin naba dipɛ kui.

³ Waxati na fafe mixie mu tinma xaranyi tinxixi ra temui naxe. E karamoxo wuyaxi fenma nɛ, naxee masenyi mooli nde tima naxan nafan e tuli ma.

⁴ E gbilenma nɛ nɔndi fɔxɔ ra, e fa e tuli mati kiinie ra.

⁵ Kɔnɔ i tan, i xa i yete mataxasi fe birin kui, i xa i tun nabexi tóore kui, i xa Ala xa xibaaru fanyi rayensen, i xa i xa wali rakamali.

⁶ N tan jan bara findi serexe ra Ala be. A gbe mu luxi n xa taa masara.

⁷ N bara n ma gere fanyi so, n bara n ma jere rapɔn, n bara lu danxaniya kui.

⁸ Xunnakeli sare ragataxi n be, naxan findixi tinxinyi ra Marigi kiitisa tinxixi naxan fima n ma na loxɔɛ. N keren xa

mu a ra, a na fima mixi birin nan ma, a fafe rafan naxee ma.

⁹ I xa kata fafe ra n yire mafuren mafuren,

¹⁰ barima Demasi bara n nabɛɛjin dunija fe xa fe ra, a siga Tesaloniki. Kiresen bara siga Galati, Tito bara siga Dalamatiya.

¹¹ Luki gbansan nan na n seeti ma. I xa fa Maraki ra, barima a noma n malide n ma wali kui a fanyi ra.

¹² N bara Tikike xεε Efese.

¹³ I ne fama, i xa fa na xinbeli donma ra, n naxan luxi Tiroyasi, Karapo xonyi, a nun n ma bukie. Na sebeli naxee tixi xuruse kiri ma, e tide gbo dangi birin na, i xa fa e fan na.

¹⁴ Alesandire xabui bara fe jaaxi gbegbe raba n na. Marigi fama a sare ragbilende a ma.

¹⁵ I xa i yete ratanga a ma, barima a muxu xa kawandi matandi ne a jaaxi ra.

¹⁶ N to n yete xunmafala kiiti banxi kui a singe, n malima yo mu nu na. Birin n nabolon ne. Ala xa dije e ma e fe naxan nabaxi.

¹⁷ Ala nan n malixi, a senbe so n yi ra, alako n xa kawandi ti a fanyi ra si birin be. Ala naxa n natanga yete magaaxuxi ma.

¹⁸ Marigi man fama n natangade mixie xa wali kobi birin ma, a fa n nakisi, n xa so a xa mangeya niini bun ma ariyanna. Matoxoe na Ala be abadan.

¹⁹ Pisisila nun Akila xεebu n be, a nun Onesiforo xa denbaya.

²⁰ Erasito bara lu Korinti. N bara Tirofimo lu Mileto, barima a mu nu yalanxi.

²¹ I xa kata fafe ra beenun jeme xa so. Ewubulo, Pudɛn, Linosi, Kelodiya, nun won ngaxakerenyi birin bara i xεebu.

²² Marigi xa sabati i boje i, Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tito ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Tito. Girɛkika nan nu a ra naxan nu kafuxi Pɔlu ma Ala xa wali kui.

Pɔlu yi bataaxe seɓe a ma tɛmɔi naxe, Tito nu na Kireti. Kireti findixi suri nan na naxan na Miditerane baa tagi. Pɔlu nun Tito nu bara siga Kireti kawandi tide, Pɔlu fa Tito lu naa a xa na danxaniyatɔe pamae mali e xa senɓe sɔto. Pɔlu yi bataaxe seɓe ne Tito ma a xa marasi nun limaniya fi a ma alako a fan xa Kireti danxaniyatɔe rasi, a e ralimaniya, a nɔndi makenen e be.

Yi Kitaabui fe gbegbe masenma won be danxaniya nun danxaniyatɔe pama xa fe ra. A a masenma a won sese mu nɔma kiside won ma wali fanyie saabui ra. Kisi sɔtoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Xa won bara danxaniya, won bara kisi, won fe birin nabama ne fa alako won jere ki xa tinxin, won xa wali fanyie suxu.

Ala xa yi Kitaabui xa masenyi rasabati won boɓe kui. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma wali fanyie xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tito ma

Xɛɓui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa konyi nun a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera. N na walife alako Ala xa pama sugandixi xa danxaniya, e man xa nɔndi kolon naxan e rapɛrema Ala xa fe kui.

² Yi danxaniya nun yi nɔndi a niyama ne mixi xa a xaxili ti Ala xa kisi ra. Ala, naxan xa laayidi mu kanama, a tan nan yi abadan kisi laayidi won be beenun dunija xa daa.

³ Waxati to kamali, a naxa a xa xibaaru fanyi makenen kawandi saabui ra, naxan bara taxu n na Ala won Nakisima xa yaamari ma.

⁴ N bara i tan Tito xɛebu, naxan bara findi n ma di yati yati ra won ma danxaniya kui. Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, won Nakisima xa hinne nun boɓesa fi i ma.

Tito xa wali Kireti danxaniyatɔe pamae tagi

⁵ N bara i lu Kireti alako i xa fee yailan naxee yailan daaxi luxi na, i xa mixie sugandi taae birin kui, e xa findi na danxaniyatɔe pamae xa kuntigie ra. Alo n i yamari ki naxe,

⁶ danxaniyatɔe pama kuntigi lanma ne a xa findi tinxintɔe ra xili fanyi na naxan xun, gine keren kanyi, naxan xa die danxaniyaxi, mixie mu naxee kolon kalabante xurutaree ra.

⁷ Fo yi xunmatie xa findi xeme tinxinxie nan na barima Ala xa wali nan taxuxi e ra. E naxa findi mixie ra naxee e yete igboma, naxee boɓe tema mafuren, naxee siisima, naxee mawolen, naxee biraxi geeni tinxintare foxo ra.

⁸ Fo e xa findi xeme ra naxee fata xoɓe rasenede, fe fanyi rafan naxee ma, naxee e yete xaninma xaxilimaya ra, naxee tinxin, naxee seniyeɓen, naxee noxi e yete ra.

⁹ Fo nɔndi masenyi xa lu e yi ra alo e xaranxi a ra ki naxe. Na nan a toma e fan nɔma kawandi tide a nɔndi ki ma, e man no na nɔndi matandie ra.

¹⁰ Na matanditi mooli gbegbe na na, a gbengbenyi sunna mixie ya ma. E de wuya, mixi yanfafe rafan e ma.

¹¹ Fo won xa e de balan. E bara denbaya ndee kana, barima e na e xaranfe fee nan na naxee mu daxa. E na birin nabama e yete xa geeni tinxintareya nan ma fe ra.

¹² E xa namijonme nde nan yati a fala, «Kiretikae wule nun e furi nan tun kolon. E tunnaxono, e man jaaxu alo boximase.»

¹³ Nɔndi nan yati na a ra. N na a falafe na nan ma, i xa woɓen e ma a xoxoxe ra alako e xa danxaniya a fiixe ra,

¹⁴ e xa ba Yuwifii xa kuye taalie danxunfe. E xa ba mixie xa yaamarie danxunfe naxee bara mee nɔndi ra.

¹⁵ Se birin seniyeɛn seniyeɛntɔɛɛ bɛ, kɔnɔ sese mu seniyeɛn seniyeɛntaree nun danxaniyataree tan bɛ. E xaxili nun e sonɔnyɛ birin bara manɔxɔ.

¹⁶ E Ala kolonfe falama e dɛ ra, kɔnɔ e xa wali a masenma a e mu a kolon feo! E xa fefe mu fan. Seriyɛ matandie nan e ra, naxee mu nɔma wali fanyi yo rabade.

2

Danxaniyatɔɛɛ xaranfe nɔndi ra naxan jɛrɛ ki masenma e bɛ

¹ Kɔnɔ i tan xa nu danxaniyatɔɛɛ xaran nɔndi masenyi nan na.

² I xa a masen xɛmɔxie bɛ e xa taxasi, e xa jɛrɛ a binyamixi ki ma, e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra, e xa bira nɔndi nan fɔxɔ ra e xa danxaniya kui, xanunteya kui, a nun tunnabɛxiya kui.

³ Na kui, i man xa a masen ginɛ mɔxie bɛ, e xa jɛrɛ seniyeɛnyɛi kui, e naxa findi mixi mafalɛɛ ra, e naxa siisi. E xa nu marasi fanyi fi

⁴ sungbutunyie ma alako e xa e xa mɔrie nun e xa die xanu.

⁵ E man xa e rasi e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra, e xa seniyeɛn, e xa banxi walie suxu, e yuge xa fan, e xa e yetɛ magoro e xa mɔrie bɛ, alako Ala xa masenyi naxa bɛxu.

⁶ I man xa sɛgetalae fan nasi e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra

⁷ fe birin kui. I tan yetɛ xa findi misaali ra e bɛ i xa wali fanyie saabui ra. I xa kawandi xa findi nɔndi nun sɔɔbɛ ra.

⁸ I xa masenyi xa tinxin, alako i matandimae xa yaagi, barima e mu fefe kɔbi kolon e naxan falama won ma fe ra.

⁹ I xa a masen konyie bɛ, e xa e yetɛ magoro e marigie bɛ fe birin kui. E xa e rapɛlexin, e naxa e matandi,

¹⁰ e naxa sese mupa, e xa a masen a e marigie nɔma lade e ra ki fanyi. Na konyi mɔɔli binyɛ fima nɛ won Nakisima Ala xa masenyi ma fe birin kui.

¹¹ A lanma won xa jɛrɛ yi mɔɔli ra barima Ala xa hinne bara makenɛn, naxan nɔma findide kisi ra mixi birin bɛ.

¹² A xa hinne won xaranma alako won xa gbilen tinxintareya nun dunija fee

fɔxɔ ra, won xa won yetɛ xanin xaxilimaya ra, won xa won ma dunijeigiri rapɛrɛ tinxinyi nun Ala yaragaaxui kui.

¹³ Won to na yi dunija ma, won na fe fanyi nan mamɛfe won xaxili tixi naxan na. Won na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa nɔrɛ nan mamɛfe, won Nakisima Marigi Ala.

¹⁴ A tan nan a yetɛ fi won bɛ, alako a xa won xunsara won ma yunubie xa fe ra, a xa jama nde raseniyeɛn e xa findi a yetɛ gbe ra, naxee senbɛ soxi wali fanyie rabafe ma.

¹⁵ I xa mixie kawandi yi fee ra. I xa mixie ralimaniya. I xa e rasi. I xa nɔndi makenɛn e bɛ i senbɛ birin na. Mixi yo naxa yo i ma.

3

Isayanka jɛrɛ ki

¹ I xa e ratu, e xa e yetɛ magoro mangɛɛ nun mangasanyi bɛ, e xa e xa yaamarie suxu. E xa gbata wali fanyi mɔɔli birin nabafe ra,

² e naxa mixi yo mafala, e naxa gere so, e xa marafanyi nun bɔjɛ fanyi masen birin bɛ.

³ A singe won fan nu daxupa nan nabama. Yaamari matandimae nan nu won na. Won nu bara lɔɛ kira xɔn. Won nu bara bira won yetɛ waxɔnfe fɔxɔ ra a nun dunija fe mɔɔli birin fɔxɔ ra, han na nu bara won findi konyie ra. Won nu won ma dunija xaninma jaaxupa, tɔɔnɛ, gbɛsɛnxɔnnanteya, nun maraɲaaxupa nan kui. Won fan mu nu rafan mixie ma.

⁴ Kɔnɔ won Nakisima Ala to a xa bɔjɛ fanyi nun a xa xanunteya makenɛn, a naxa kisi fi won ma.

⁵ A mu won nakisixi won ma wali fanyie xa fe xa ma, a won nakisixi a xa kinikini nan ma, won xunxafe ye xɔɔra a nun a Xaxili Seniyeɛnxi saabui ra. Na bara a niya won xa bari a nɛnɛ ra, won ma dunijeigiri birin xa masara.

⁶ Ala bara won ki! A bara a Xaxili Seniyeɛnxi ragoro won ma won Nakisima Isa saabui ra.

⁷ Na kui, won ma yunubie to bara xafari a xa hinne saabui ra, won bara nɔ

findide ketongoe ra, won bara won xaxili ti abadan kisi ra.

⁸ Nɔndi masenxi nan na ki. A xoli n ma i xa na fee masen a fanyi ra, alako naxee bara danxaniya Ala ma, e xa fe birin naba alako e xa bira fe fanyi raba fɔxɔ ra. Na fee findixi fe hagigε fanyie nan na mixi birin bε.

⁹ Kɔnɔ i naxa i gbe raso mixie xa wɔyɛn fufafu ya ma. E naxan falama benbae xa fe ra, e xa gbesɛnxɔnnɛya, e xa gere wɔyɛnyi Ala xa sɛriyε xa fe ra, e sese tide mu na.

¹⁰ Naxan yo mixie tagi isoma, i xa a rasi keren, i xa a rasi firin. Xa na birin kui a mu i xui mε, i xa a rabolo,

¹¹ barima i a kolon a na mixi mɔɔli mu fan. A bara a yetε danka a xa tinxintareya ra.

Masenxi danxɔε

¹² N na Aritema xa na mu Tikike xεε i ma, i xa fe birin naba alako i xa n li Nikopoli, barima n bara a janige n xa jεmε radangi naa.

¹³ Fe birin naba alako i xa sɛriyε karamɔxɔ Senasi nun Apolosi mali e xa biyaasi kui. E mali, e hayi na se naxan birin ma, e xa a sɔɔ.

¹⁴ A lanma danxaniyatɔε naxee na won ma kɔnti ma, e xa e matinkan tun nabɛxi ra wali fanyie ma, alako e xa mixie hayi xɔɔxɔεε fan, e naxa fa lu na ki fufafu.

¹⁵ Naxee na n fε ma be, e birin i xεεbu. I xa won xanuntenyie danxaniyatɔεε birin xεεbu muxu bε.

Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filemon ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Filemon. Kɔɓsika nan nu a ra, naxan nu bara danxaniya Pɔlu saabui ra waxati dangixi.

A yi bataaxe seɓe Filemon ma temui naxe, Pɔlu nu bara sa geeli Ala xa masenyi kawandife ma. A xa geelimaniya kui, a naxa yi bataaxe seɓe Filemon ma a xa konyi Onesimo xa fe ra. Onesimo nu bara a gi a marigi Filemon ma, kɔnɔ na kui, Ala naxa a ragiri Onesimo nun Pɔlu xa naralan, Onesimo xa danxaniya Pɔlu saabui ra. Onesimo xa fe birin to bara masara sɔnɔn, a naxa tin a xa gbilen a marigi Filemon xɔnyi. Kɔnɔ na waxati seriye ki ma, Filemon nu nɔma Onesimo faxade a xa yanfanteya xa fe ra. Na kui, Pɔlu naxa yi bataaxe seɓe, Onesimo xa gbilen a ra Filemon xɔn ma, alako a xa a rakolon Onesimo bara masara ki naxe. A naxa a masen Filemon be, a Onesimo to bara danxaniya Isa ma alo a tan Filemon fan danxaniyaxi ki naxe, a e birin bara findi ngaxakerenyie ra.

Yi Kitaabui a masenma won be, a ngaxakerenya naxan kelima danxaniya ma, a senbe gbo ki fanyi. Xa won bara danxaniya, a fa li won mu won boore danxaniyatɔe kolon won ngaxakerenyi ra, won mu gexi sode fe fanyi birin kui naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma ngaxakerenya xun xa masa. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filemon ma**

Pɔlu xa bataaxe Filemon ma Onesimo xa fe ra

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi be. Muxu nun won ngaxakerenyi Timote nan yi bataaxe seɓefe, katarabi Filemon ma muxu xanuntenyi nun muxu waliboore,

² a nun Apiya muxu maagine, a nun Arikipe muxu gereso boore Ala xa gere xa fe ra, a nun danxaniyatɔe pama naxan e malanma i tan Filemon xɔnyi.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi, won Marigi Isa xa hinne nun bojesa fi wo ma.

⁴ Temui birin, n ne n Marigi Ala maxandima i be, n a tantuma ne i xa fe ra,

⁵ barima n bara a me i danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, i man seniyentɔe birin xanuxi ki naxe.

⁶ N Ala maxandife i be alako ngaxakerenya naxan kelima i xa danxaniya ma, a xa a niya i xa fahaamui xa gbo, i xa no fe fanyi birin kolonde naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ N ngaxakerenyi Filemon, i xa xanunteya bara n naseewa ki fanyi, a man bara limaniya fi n ma, barima seniyentɔe boje fan bara seewa i saabui ra.

⁸ Na kui, hali n to nɔma i yamaride Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, i xa fe raba i lanma i xa naxan naba, n mu na rabama.

⁹ N i mayandima won ma xanunteya nan ma fe ra. N tan Pɔlu nan woyenfe i be yi ki, xemoxi naxan na geeli Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe ra.

¹⁰ N i mayandife n ma di Onesimo nan ma fe ra, n bara findi naxan baba ra n ma geelimaniya kui.

¹¹ Singe, a tide yo mu nu na i be, kɔnɔ yakɔsi, a tide bara gbo i be ki fanyi, alo a gboxi n fan be ki naxe.

¹² Hali a to rafan n ma alo n ya firinyi, n na a ragbilenfe i ma.

¹³ N bara wa a xɔn a xa lu n yi ra, alako a xa n mali i tan jɔxɔe ra n ma geelimaniya kui, n bara naxan soto Ala xa xibaaru fanyi xa fe ra.

¹⁴ Kɔnɔ n mu waxi fefe rabafe n mu i maxarin. Na kui, i xa fe fanyi raba kelima ne i janige nan ma, beenun n tan xa i yamari.

¹⁵ Temunde, Onesimo bara ba i yi ra waxati nde bun ma, alako a man xa gbilen i ma abadan.

¹⁶ I tan be yakosi, a tide bara dangi konyi ra. A bara findi i ngaxakerenyi yete yati ra. N tan bara a xanu ki fanyi, kono a lan i tan nan xa a xanu dangi n na a xa mixina nun a xa danxaniya xa fe ra.

¹⁷ Na kui, xa i n kolonxi i ngaxakerenyi ra, i xa a fan nasene alo n tan yete nan faxi i ma.

¹⁸ Xa a fefe naaxi niyaxi i ra, xa i xa doni yo a ma, na kote birin xa findi n tan gbe ra.

¹⁹ N tan Polu nan yi sebefe n yete belexe ra, i xa a kolon n a birin nagbilenma ne i ma. Kono hali n mu i ratu, i danxaniyaxi n tan nan saabui ra.

²⁰ N ngaxakerenyi, i fan xa yi fe raba n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. I fan xa n bope raseewa, Marigi xa fe ra.

²¹ N to yi sebefe, n a kolon i mu tondima n waxonfe rabade, i jan nde sama ne a xun.

²² Fe keren luxi: I xa nu n yigiyade yailan, barima n laxi a ra, n fama ne gbilende wo yire wo xa Ala maxandi saabui ra.

²³ Epafirasi i xebu, muxu nun naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra.

²⁴ N walibooree Maraki, Arisitaraki, Demasi, nun Luki, e fan i xebu.

²⁵ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kabi dunija sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bɛ. Namijɔnmɛ xungbee naxa Ala xui mɛ, e fa na dentɛgɛ sa mixie bɛ. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa sɛbɛ Kitaabui kui. A dɔnxɔɛ ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunija birin bɛ.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔɛ nan na alo namijɔnmɛ dangixie. A naxa na seriye birin natinmɛ alo Ala nu wama a xɔn ma ki naxɛ. Kɔnɔ Ala nu bara masenyi nɛɛnɛ nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔɛ mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi nɛ.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kɔnɔ yunubi keren gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔɛ. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa saate nɛɛnɛ xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, mixi fa nɔ kisode.

Singe ra Ala nu bara sɛrɛxɛdubɛɛ ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kɔnɔ e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa yunubie raba alo booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunija saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxɛ mu nu nɔma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunija yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dennaxɛ.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bɛ a e xa xurusee ba sɛrɛxɛ ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bɔnɛ raxara dondoronti, kɔnɔ a mu nɔ e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a yamari a xa a yetɛ ba

sɛrɛxɛ ra dunija bɛ. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sɔtɔ naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi nɛ a Ala Isa xɛɛxi nɛ alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bɔnsɔɛ birin bɛ. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bɔnɛ kui, won xa fahaamui sɔtɔ na ma, a a findixi kisi nan na won bɛ. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ

Ala xa xɛɛra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bɛ namijɔnmɛɛ saabui ra. A na raba nɛ sanmaya wuyaxi, a na raba nɛ ki wuyaxi ra.

² Kɔnɔ yakɔsi, naxan findixi waxati dɔnxɔɛ ra, Ala a xa masenyi ti won bɛ a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunija ke tongoma ra, a dunija daa a xa Di nan saabui ra.

³ Yi Di findixi Ala xa nɔrɛ tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunija bun tima a xa masenyi sɛnbɛma nan na. A to gɛ yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nɔrɛ Kanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekɛɛ ra, a xili fisamante nan sɔtɔ.

⁵ Ala mu a masenxi malekɛ yo bɛ,

«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi malekɛ yo bɛ,

«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n ma di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunija, a naxa a fala,

«Ala xa malekɛɛ xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekɛɛ xa fe ra,

«Ala xa malekɛɛ luma nɛ alo foye,
a xa walikɛɛ luma nɛ alo tɛ.»

⁸ Kɔnɔ a a masenxi nɛ a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mangɛ kibanyi buma nɛ
abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangɛya tɔnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxupa mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi sɛɛwɛ kui.

I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi ne,
«Marigi, i bara dunija ti a fole ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun boxi fama kanade,
kono i tan buma ne abadan.
E forima ne alo dugi.

¹² I koore nun boxi mafindima ne
alo donma mafindima ki naxe.
E fama ne masarade alo sose masarama
ki naxe.

Kono i tan mu masarama,
i xa fe mu nonna abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi maleke yo be,
«I xa doko n yirefanyi ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyi bun
ma.»

¹⁴ Malekee tan findixi Ala xa walikée
nan na, fate mu na naxee be, a naxee
xexema kisi ketongoe malide.

2

Ala xa serexe

¹ Won xa won jengi sa na masenyi xon
ma a fanyi ra, won naxan mexi, alako won
naxa kira bejin.

² Ala xa masenyi senbe nu gbo, a nu
bara naxan so malekee yi ra. Adamadi
naxee na matandi, e naxa sare xoxoxe
soto. Xa nee sa sare xoxoxe soto,

³ won tan go? Xa won kisi xungbe
rabelo, won ma fe fa luma di? Won
Marigi yati nan singe a masenxi won be,
miki naxee a xui mexi e fan bara findi na
seedee ra.

⁴ Ala bara e xa seedexoxoya fari
isa tonxumae ra, fe magaaxuxie, kaa-
banako mooli birin, nun bupae ra Xaxili
Seniyenxi naxee fixi e ma a waxonki.

⁵ Ala mu mangeya fima malekee ma
tina e xa dunija yamari, muxu dunija
naxan xa fe falafe wo be yi ki.

⁶ Yi seedexoxoya sebexi Kitaabui kui:
«Munse lanxi adama ma,
i to i mapoxunma a xa fe ma?
Munse lanxi adama xa di ma,
i to i jengi sama a xa fe xon ma?»

⁷ I bara a ragoro malekee bun ma waxati
dondoronti kui.

I bara dariye nun binye fi a ma,

⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mangeya
bun ma, sese mu na a mu naxan ya-
marima. Kono won mu se birin toma a
xa mangeya bun ma sinden.

⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro
malekee bun ma waxati dondoronti kui,
kono Isa xa faxe naxa findi xunnakeli nun
binye ra a be. Na kui, Ala naxa hinne won
na, a Isa faxes adamadi birin joxoxe ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a
tan nan be. A man wama adamadi gbege
xa so a xa noxe kui. Na kui, a nu lanma a
xa e Rakisima xa fe rakamali toxe ra.

¹¹ Naxan adamadi rasenyenma, nun
naxee rasenyenxi, e birin fatanxi Baba
keren nan na. Na kui, a mu yaagi e xilide
a ngaxakerenyie.

¹² A naxa a masen, «N i xili masenma
ne n ngaxakerenyie be, n i matoxoma ne
pama tagi.»

¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma
lanlanteya sama Ala nan ma.» A man
naxa a masen, «N na be, muxu nun die
Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fase ra, Isa
fan naxa a yete misaali e ra, alako a xa
no Ibulisa xun nakanade a yete xa faxe
saabui ra. Faxe senbe nu na Ibulisa nan
yi ra.

¹⁵ Isa naxa a yete misaali a ngaxak-
erenyie ra alako a xa e ratanga faxe xa
gaaxui ma e xa dunijeigiri kui, naxan luxi
alo konyiya.

¹⁶ A na birin naba Iburahima bonsoxe
nan malife ra, a mu a raba malekee xa
be.

¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yete maniya
a ngaxakerenyie ra, alako a xa no
serexedube kuntigi wali rabade kinikini
nun tinxinyi ra Ala be, a fa findi pama xa
yunubie xafarima ra.

¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratan-
tanyi kui, barima a fan maratantanyi nun
toxe kolon ne.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi seniyenxie, wo
tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa
ti Isa ra, Ala xa xexera nun a xa serexedube
kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma.

² A tinxin ne Ala be, naxan nu bara a ti na wali ra, alɔ Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxe Ala xa banxi kui.

³ Isa xa binye dangi Munsa gbe ra, alɔ banxiti xa binye dangixi a xa banxi ra ki naxe.

⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kɔnɔ Ala nan dunjɔna birin daaxi.

⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutege nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedenɔxɔya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide.

⁶ Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutege nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matɔxɔe ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo jɛngi sa Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi xɔn ma. A sebexi,

«Xa wo bara a xui rame to,

⁸ wo naxa wo kobe raso a ra, alɔ wo a rabaxi ki naxe gbengberenyi ma.

Na temui a nu wo matofe ne, kɔnɔ wo naxa a matandi.

⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato. E naxa n ma wali to jɛ tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xɔnɔ na waxati mixie ma.

N naxa a fala, «E bɔjɛ makuya n na temui birin,

e mu n ma seriye kolon.»

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xɔne kui, «E mu soma n ma malabui kui feo!»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mɛeni wo yete ma a fanyi ra alako wo bɔjɛ naxa lu jaaxuna nun danxaniyatareɲa kui, wo fa gbilen Ala fɔxɔ ra, Ala naxan na na.

¹³ Lɔxɔ yo lɔxɔ wo xa wo bore rali-maniya. Wo xa gbilen na ma lɔxɔe birin alako yunubi naxa fa wo nɔ, wo bɔjɛ fa balan Ala mabiri.

¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alɔ won a fɔlɔxi ki naxe, lanyi bara lu won nun Isa tagi.

¹⁵ A sebexi Kitaabui kui, «Xa wo bara a xui rame to, wo naxa wo kobe raso a ra, alɔ wo a rabaxi ki naxe wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to ge a xui ramede? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira bɔxi ra Annabi Munsa saabui ra?

¹⁷ Ala xɔnɔ ne ndee ma jɛ tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa sontɔ gbengberenyi ma?

¹⁸ Ala a kali nde be a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi?

¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatareɲa nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatɔe be

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won be sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo be.

² Won bara na xibaaru fanyi me alɔ booree a mexi ki naxe, kɔnɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatareɲa xa fe ra.

³ Kɔnɔ won tan naxee bara la a ra, won fama ne sode na malabude kui. A sebexi na xa fe ra,

«N to xɔnɔ e ma, n naxa n kali, e mu soma n ma malabude.»

Kɔnɔ Ala xa wali bara jɔn kabi dunjɔna fɔle,

⁴ barima a sebexi Kitaabui kui na lɔxɔe solofere nde xa fe ra,

«Lɔxɔe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.»

⁵ A man sebexi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a xa malabude kui, kɔnɔ na mixi singe naxee na xibaaru mexi, e mu so e xa danxaniyatareɲa xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi Ala bara lɔxɔe gbete sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xɔnnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to, wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu lɔxɔe gbete xa fe falama nu.

⁹ Han ya malabui luxi Ala xa pama be e mu naxan sɔxɔi sinden.

¹⁰ Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alɔ Ala malabuxi a xa wali kui ki naxe.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira

tantanyi kui alo Isirayilakae a rabaxi ki naxe.

¹² Ala xa masenyi senbe gbo, a walima mixi boje ma. A xaapen dangife sandegema de firinyi ra. A soma won boje nun won sondonyi nan kui, a so won soora nun won nadoxodee xon. A won sondonyi waxonfe nun mapoxunyi birin makiiti.

¹³ Nimase yo mu noma a noxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dentege fama sade a tan nan be.

¹⁴ Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya foxo ra won bara naxan makenen.

¹⁵ Won ma serexedube kuntigi won ma senbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mooli birin na alo won tan, konon a mu a no.

¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne soto a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

¹ Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie be, alako a xa hadiya nun serexe mooli birin ba yunubie xa fe ra.

² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e loxi, barima a fan na e ya ma, a tantanma.

³ A xa senbetareya a niyama ne a xa serexe ba a yete xa yunubie be, a nun jama xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu noma yi binye soto a yete ra, fo Ala a xili alo a Haruna xili ki naxe.

⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu serexedube kuntigi binye soto a yete xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra, «To i bara findi n ma di ra.

N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man sebexi Kitaabui kui, «I bara findi serexedube ra abadan, Melekisedeki mooli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunipeigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu noma a ratangade faxe ma. Ala

bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma.

⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, konon na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi toore nan na a be.

⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi soto.

¹⁰ Ala naxa a ti serexedube kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbege na na kui muxu wama naxan masenfe wo be, konon na tagi rabafe xoxoxo, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra.

¹² A nu lanma wo xa findi karamoxo ra yi waxati, konon han yakosi wo hayi na karamoxo nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxi fahaamude sinden, alo diyore naxan mu fata sube donde, fo a xa xipe min sinden.

¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu moxi a xa danxaniya kui. A luxi alo diyore naxan xipe gbansan minma.

¹⁴ Konon mixi naxan moxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a noma ne xaranyi tilinxi fan kolonde. A tan luxi alo xemoxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa seriyε tilinxi

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bejinfe naxan mixi xaninma yahannama,

² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xooora, belexe safe mixie ma, kelife faxe ma, nun Ala xa kiiti donxoe.

³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tode, naxan bara Ala xa ki nemunnemun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan be,

⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala senbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama,

⁶ xa a sa li na mixi mooli bara danxaniya bejin, a mu noma tuubide sonon. A luxi alo a man bara Ala xa Di mabanban

wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi jama ya x̄ori.

⁷ B̄oxi naxan bara tunε ye s̄oto a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi bε, Ala baraka ragoroma nε a ma.

⁸ K̄on̄o b̄oxi naxan tunbe nun j̄ooge tun naminima, na b̄oxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a rap̄onyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenyie, hali muxu xa w̄oyenyi x̄or̄ox̄o, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan x̄on, naxan findi kisi kira ra.

¹⁰ Ala tinxin, a mu nεemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyent̄oεε bε. Han ya wo na na wali nan kui.

¹¹ Muxu wama nε wo xa wo tun nabexi na birin kui han a rap̄onyi, alako wo xa fe s̄oto wo wo xaxili tixi naxan na.

¹² Wo naxa wo tun nax̄on̄o. Wo xa bira danxaniyat̄oεε xa misaali f̄ox̄o ra, naxee kε s̄otoma Ala naxan laayidixi e bε. E na s̄otoma e xa danxaniya nun e xa tun nabexi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima bε, a mu n̄o a kalide fe nde ra naxan gbo a bε. Na na a ra, a naxa a kali a yete ra,

¹⁴ a falafe ra,
«N baraka sama nε i xa fe. I b̄ons̄oε wuyama nε.»

¹⁵ Iburahima to gε mame tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a bε.

¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a bε. Na marakali senbε fima nε a xa w̄oyenyi ma, alako mixi naxa n̄o na matandide.

¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee bε, e xa a kolon Ala xa natε mu masarama.

¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa n̄o limaniya xungbe s̄otode. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra.

¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma nε al̄o hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki nε naxan na a xa h̄or̄om̄olingira kui dugi gbakuxi xanbi ra,

²⁰ Isa soxi dennaxε won ya ra, a xa findi won ma serexedube kuntigi ra abadan, al̄o Melekisedeki.

7

Serexedube Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mangε ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan na. Iburahima to gε mangε ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a bε.

² Iburahima naxa farilε fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mangε tinxinxi.» A man nu findixi Salamu mangε nan na, naxan xili fasarima yi ki «b̄on̄esa mangε.»

³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya f̄ol̄oxi temui naxε, a nun a j̄on temui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi nε al̄o Ala xa Di, naxan findixi serexedube ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxε. Hali won baba Iburahima, a naxan s̄oto a wasaso se ra, a naxa na farilε fi a ma.

⁵ Ala xa seriye a falama jama xa farilε so Lewi b̄ons̄oε yi ra, naxan findixi serexedube ra. Na jama fan kelixi Iburahima b̄ons̄oε nε, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ K̄on̄o Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi b̄ons̄oε xa taruxui kui, Iburahima naxa farilε so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi bε.

⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore bε, a tide gbo na kanyi bε.

⁸ Lewi xa mixi naxee farilε rasuxuma, e faxama nε, k̄on̄o Melekisedeki tan mu faxaxi.

⁹ Na kui, a luxi nε al̄o Lewi, naxan luma farilε rasuxu ra, a nu bara farilε fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra,

¹⁰ barima Lewi b̄ons̄oε nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra temui naxε.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu n̄oma kamalide Lewi b̄ons̄oε xa serexedubeja saabui ra nu, jama Ala xa seriye s̄otoxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa serexedubeja ma nu, naxan mu fatanxi Haruna b̄ons̄oε ra.

¹² Serexedubeja na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi b̄ons̄oε nε serexedube mu na b̄ons̄oε naxε.

14 Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bɔnsɔɛ nɛ. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bɔnsɔɛ mixie ma e xa sɛrɛxɛdubɛ wali raba.

15 Muxu naxan masenxi, a fiixe, barima sɛrɛxɛdubɛ gbɛtɛ bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra,

16 naxan mu findixi sɛrɛxɛdubɛ ra a bɔnsɔɛ xa fe ra. Na kanyi findixi sɛrɛxɛdubɛ ra, barima faxɛ mu nɔ a ra.

17 Yi seedeɲɔxɔya bara raba a xa fe ra, «I findixi sɛrɛxɛdubɛ nan na abadan, Melekisedeki daaxi.»

18 Yaamari singe bara ba na a xa sɛnbɛtareya xa fe ra, a mu nu nɔma a xa wali rabade.

19 Na yaamari mu nɔ fefe rakamalide, kɔnɔ fe nɛɛnɛ bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nɔma won malide won makɔrɛde Ala ra.

20 Na fe nɛɛnɛ mu tixi marakali xanbi.

21 Sɛrɛxɛdubɛ singee bara wali suxu marakali xanbi, kɔnɔ Isa nan findixi sɛrɛxɛdubɛ ra yi marakali ra Ala naxan masenxi,

«Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:

I tan nan findixi sɛrɛxɛdubɛ ra abadan.»

22 Na kui, Ala bara saate tongo won bɛ Isa saabui ra, naxan fan boore bɛ.

23 Na xanbi, sɛrɛxɛdubɛ singee nu wuya, barima e to faxa, mixi gbɛtɛɛ nu tima e ɲɔxɔɛ ra.

24 Kɔnɔ Isa tan mu faxama, a buma nɛ abadan. A xa sɛrɛxɛdubɛɲa mu radan-gima mixi gbɛtɛɛ ma.

25 Na nan a toxi a nɔma mixi rakiside naxan a makɔrɛma Ala ra a tan saabui ra. A ɲiɲɛ to a ra, a nɔma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

26 Won hayi na na sɛrɛxɛdubɛ kuntigi mɔɔli nan ma naxan seniyɛn, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe ɲaaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitɔɛɛ ya ma, naxan xa fe itexi dangife koore ra.

27 Isa mu luma alɔ boore sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, naxee lanma e xa sɛrɛxɛ ba lɔxɔ yo lɔxɔ e xa yunubie xa fe ra, a nun ɲama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yetɛ ba sɛrɛxɛ ra kerɛnyi ra.

28 Yaamari singe nu mixi sɛnbɛtaree nan tima sɛrɛxɛdubɛ kuntigie ra, kɔnɔ na marakali nɛɛnɛ naxan faxi na yaamari

singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti sɛrɛxɛdubɛ kuntigi ra, naxan bara gɛ kamalide abadan.

8

Ala xa saate nɛɛnɛ

1 Masenyi xunyi nan ya: Won ma sɛrɛxɛdubɛ kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

2 A walima Ala xa hɔrɔmɔlingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie belexɛ fɔxi mu naxan na.

3 Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi birin lanma a xa sɛrɛxɛ mɔɔli birin ba Ala bɛ. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi sɛrɛxɛdubɛ fan yi ra a naxan bama sɛrɛxɛ ra.

4 Xa won ma sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nu na dunija nu, a mu nu findima sɛrɛxɛdubɛ ra nu, barima Ala xa yaamari ɲan bara mixi gbɛtɛɛ ti na sɛrɛxɛ wali ra.

5 Na mixie Ala batuma hɔrɔmɔlingira nan kui, naxan misaalixi hɔrɔmɔlingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hɔrɔmɔlingira tife ra, a falafe ra, «A mato a fanyi ra, i xa hɔrɔmɔlingira ti alɔ a masenxi i bɛ geya fari ki naxɛ.»

6 Kɔnɔ yakɔsi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali sɔtɔ naxan tide gbo boore sɛrɛxɛdubɛɛ xa wali bɛ tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori bɛ. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

7 Xa na saate singe nu nɔma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu.

8 Ala naxa yi marakɔrɔsi raba ɲama ra, «Marigi xa masenyi nan ya:

Waxati na fafe,

n saate nɛɛnɛ tongoma Isirayila nun Yuda ɲama bɛ tɛmɛi naxɛ.

9 Na mu luma alɔ na saate singe

n naxan tongo e benbae bɛ,

n e ramini Misira bɔxi ra tɛmɛi naxɛ.

E to n ma saate bɛɲin,

n fan naxa e bɛɲin.

Marigi xa masenyi nan na ki.

10 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila ɲama bɛ,

na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:

N nan n ma seriye rasoma ne e xaxili kui,
n a sebe e sondonyi ma.

N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma pama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi be,
<I xa Ala kolon,>

barima na waxati e birin n kolonma ne,
kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

¹² N dipema ne e xa tinxintareya ma,
n e xa yunubie xafarima ne.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neene, a
bara boore findi saate fori ra. Saate fori
tan lanma a xa ba na, a tide mu na sonon.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee
nu na batui xa fe ra, nun Ala xa
horomolingira xa fe ra, naxan nu na
duniya.

² Na horomolingira to ti, yire nde nu na
naxan nu xili yire seniye nxi. Lanpui nu
na a kui, a nun teibili serexe taami nu
saxi naxan ma.

³ Yire seniye nxi firin nde nu na dugi
gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniye nxi dan-
gife boore ra.

⁴ Surayi ganse xema daaxi nun saate
kankira nu na na yire kui. Xema nu
saxi saate kankira birin ma. Tonbili
xema daaxi mana nu ragataxi naxan
kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun
walaxee, saate sebexi naxee ma, e birin
nu na na saate kankira kui.

⁵ Ala xa maleke noroxi masolixi firinyi
nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari
yire makoto. A mu lanma won xa so na
woyenyi birin kui yakosi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki,
serexedubee nu luma so ra na yire
seniye nxi singe nan kui, e e xa wali raba
naa.

⁷ Konon serexedube kuntigi nan gbansan
nu noma sode na yire seniye nxi firin nde
kui. Ne yo ne a nu soma naa sanmaya
keren, a wuli xanin a xa yunubie nun

pama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a
kolontareya ma.

⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniye nxi nu wama
a masenfe ne a yire naxan nu seniye nxi
dangife yire birin na, a menni mu nu
rabixi mixie be na horomolingira singe xa
waxati.

⁹ Na birin findixi misaali nan na yi
waxati mixie be. A a masenma a na
serexe birin mu noma batulae xaxili
raseniye nde.

¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun
sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa
yunubie nan xa fe ra, han waxati neene
fama temui naxe.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won
ma serexedube kuntigi ra, a bara fa heeri
ra, a naxan soto won be. A bara so Ala
xa horomolingira fanyi kui, adamadi mu
naxan yailanxi yi bende fuji fari.

¹² Konon a mu so si kontonyi nun
ninge wuli xa ra, a so na yire seniye nxi
fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne
kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare
nan na adamadi be naxan mu nonma
abadan.

¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun
te xube naxan fatanxi ninge serexe ra a
sa mixi seniye nxi ma, xa na fe mooli
noma mixi raseniye nde nu,

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dan-
gima xe na ra? A naxa a yete ba serexe
kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniye nxi
xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili
raseniye nxi wali paaxie ma, naxee won
faxama. A na raba ne won be alako won
xa Ala Nije batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate
neene xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto
naxan buma abadan, alo a laayidixi e be
ki naxe. A faxa na nan ma, a findi xunsare
ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate
fori xa waxati bun ma.

¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na mu
kamalima sinden, fo saate tongoma faxes.

¹⁷ Ke mu noma sotode beenun
saatetongoe xa faxes. A mu sotoma
saatetongoe baloxi temui naxe.

¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu
tongoma wuli xanbi.

¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen
pama be, a naxa ninge nun si kontonyie

wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun pama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexee xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxe,

²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.»

²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan horomolingira ma, a nun horomolingira yirabase birin ma.

²² A seriye ki ma, fayida se birin naseniyenma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyen serexee ra. Ariyanna xa maraseniyeni rabama serexee nan na naxee fan booree be.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi horomolingira xa kui adamadie naxan yailanxi, naxan misaalixi horomolingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentegē sa Ala be.

²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alɔ serexedube kuntigi naxan soma Ala xa horomolingira kui ne yo ne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra.

²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa tooo sanmaya wuyaxi kabi duniya fole ra. Kono na mu a ra. Yakosi yi waxati donxoe, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yete serexee saabui ra.

²⁷ Adamadie faxama ne sanya keren, e fa makiiti.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxes sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbege ma. A man fama ne a firin nde, kono na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan be naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa serexee

¹ Annabi Munsa xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa xa seriye mu noma Ala batulae raseniyende kerenyi ra, na serexee saabui ra naxee bama ne yo ne.

² Xa a sa li a nu noma e raseniyende nu, mixie mu nu luma serexee ba ra temui birin, barima serexee keren gbansan nu

noma e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe mapoxunyi yati mu luma e xunyi.

³ Kono ne yo ne na serexee findima maratuse nan na mixie be a yunubie na e ma.

⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu noma yunubie bade.

⁵ Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so duniya, a naxa a masen Ala be,

«I mu wama serexee xon.

I mu wama hadiya xon.

I bara fate yailan n be.

⁶ I mu wama serexee gan daaxi xon ma, i mu wama serexee yunubi xafari daaxi fan xon ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.

A sebexi n ma fe ra Kitaabui kui,

Ala, n na fafe i sago rabade.»

⁸ Singe a naxa a masen,

«I mu wama serexee yo xon ma.

E mu rafan i ma.

I mu wama hadiya yo xon ma.

I mu wama serexee gan daaxi xon ma,

i mu wama serexee yunubi xafari daaxi fan xon ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a xa seriye kui.

⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,

«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»

Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde xa ti.

¹⁰ Na janige nan a niyaxi won naseniyenxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fate saabui ra, naxan baxi serexee ra kerenyi ra.

¹¹ Serexedube birin e xa wali rabama loxo yo loxo. E luma serexee ba ra naxee mu noma yunubie xafaride.

¹² Kono Isa tan, a to ge serexee keren bade yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a luma dennaxe abadan.

¹³ A na a mamefe a xa ti a yaxuie ma,

¹⁴ barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee raseniyenxi a xa serexee kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama won be yi masenyi ra. A singe, a naxa a masen,

¹⁶ «Saate nan ya n naxan tongoma Isiray-ila bonsoe be: Na waxati na dangi,

n nan n ma seriye luma ne e boɓe ma,
n na seɓema ne e sondonyi ma.»

¹⁷ A man naxa a masen,
«N mu ratuma e xa yunubie
nun e xa wali kobie ma sɔnɔn.»

¹⁸ Yunubi na ge xafaride temui naxe,
serexe mu bama na yunubi xa fe ra sɔnɔn.

¹⁹ N ngaxakerenyie, na kui won bara
limaniya soto sofe ra na yire seniyeɗxi
fisamante kui Isa wuli saabui ra.

²⁰ Isa bara na kisi kira neene rabi won
be, alako won xa dangi na dugi ra naxan
gbakuxi horomolingira kui a fate saabui
ra.

²¹ Won ma serexedube kuntigi to tixi
Ala xa banxi xunyi ra,

²² won xa won makore Ala ra boɓe
fixe nun danxaniya ra. Na danxaniya
won nalimaniyama ne, barima won boɓe
raseniyeɗxi won ma yunubie ma, won
fate fan maxaxi ye tinse ra.

²³ Won xa won xaxili ti Ala ra tunnabexi
kui, barima naxan laayidi tongoxi won be,
a mu noma na kanade.

²⁴ Won xa meeni won bore ma, alako
won xa won bore ralimaniya won xa lu
xanunteya nun wali fanyi kui.

²⁵ Won naxa won ma malanyie rabolo
de, alo ndee na a rabafe ki naxe. A lanma
won xa won bore ralimaniya. Won to
a kolon Ala xa loxe na fafe, won naxa
tagan na ma.

²⁶ Xa a sa li, won Ala xa nondi kolon,
konɔ won man nu fa lu yunubi raba ra
won janige ra, serexe gbete mu na sɔnɔn
naxan noma won ma yunubie xafaride,

²⁷ fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra,
naxan findima te mankanɛ ra a matandi-
lae be.

²⁸ Xa mixi nde Annabi Munsa xa seriye
matandi, e a faxama ne kinikinitareɗa
kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa
seedeɗoxoya saabui ra.

²⁹ Konɔ paxankate dangima na tan na
mixie be, naxee Ala xa Di maboronma e
sanyi ra, e a xa saate wuli rasoto naxan e
raseniyeɗxi, e Ala Xaxili rasotoma naxan
hinneɗxi e ra.

³⁰ Won yi masenyi kanyi kolon,
«N tan nan mixi gbeɗoxoma,
n tan nan e sare fima e ma.»
A man seɓexi, «Marigi fama ne a xa pama
makiitide.»

³¹ Ala Nije xa paxankate magaaxu.

³² Wo xa ratu na loxe singee ma. Wo to
naiyalanyi to, wo naxa wo tunnabexi gere
xoroxoe kui naxan findixi toore ra wo be.

³³ E naxa wo konbi, e naxa wo
paxankata pama ya xori. Wo fan naxa lu
mixie seeti ma, naxee bara na toore mooli
soto.

³⁴ Wo naxa kinikini geelimanie ma, wo
naxa tin a ra seewe kui e xa wo harige ba
wo yi ra, barima wo a kolon harige nde
na wo be naxan dangi na boore ra pon, a
bu abadan.

³⁵ Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi
naxan na, barima na sare gbo.

³⁶ Wo hayi na tunnabexi ma, alako wo
xa Ala sago rakamali, wo fa fe soto a
naxan laayidixi wo be.

³⁷ A seɓexi,
«A gbe mu luxi sɔnɔn.
Naxan lanma a xa fa, a fama ne,
a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintoe kisima ne danxaniya
saabui ra.

Konɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,
n mu jalexinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabepinyie xa ra,
naxee xa fe xun nakanama. Won tan find-
ixi danxaniyatoe nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde
ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma
a ya ra, a a kolon nondi nan a ra.

² Won benbae xili fanyi soto na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a
Ala nan dunja daaxi a xa masenyi ra. Se
naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan
mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa
serexe ba Ala be naxan nu fan dangife
Kabila gbe ra. Ala naxa na serexe suxu, a
Habila findi tinxintoe ra a xa danxaniya
saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a
naxan nabaxi danxaniya ra na findima ne
masenyi ra won be.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te
koore ma, a mu faxa. Mixi yo mu no a
tode, barima Ala nu bara a rate koore ma.
Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a
Enoki rafan a ma.

⁶ Mixi mu noma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makorema Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a be beenun a xa dunjina li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunjina be. Nuha naxa tinxinyi soto ke ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinme sigafe ra boxi ma a mu dennaxan kolon, alako a xa menni soto ke ra.

⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na boxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a be. A naxa lu menni alo xone a xa kiri banxie kui, alo Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra.

¹⁰ A nu na a mamefe a xa taa senbema soto, Ala taa naxan korinxi, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa no di baride jexexeforija kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama.

¹² Na nan a to, xeme keren saabui ra, xemoxi naxan mu nu noma di sotode sonon, na naxa bonsoe xungbe soto, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun meyeniyi xasabi ra naxan na baa de ra. E konti mu noma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxes e xa danxaniya kui, e mu fee soto naxee nu laayidixi e be. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xone nan na dunjina bende fupi fari.»

¹⁴ Mixi naxee na fe molie falama, e a masenfe ne a e na taa gbete fenfe e sabatima dennaxe.

¹⁵ Xa e kelide xoli nu bara e suxu nu, e nu noma gbilende naa.

¹⁶ Konon e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide be, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e be.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade serexe ra, Ala nu a matoma temui naxe. A mu tondi a xa

di kerenyi bade serexe ra, di naxan nu laayidixi a be,

¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra, «Isiyaga nan findima i bonsoe ra, i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala senbe gbo, hali Isiyaga faxes, a nu noma na rakelide faxes ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen ne a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu be e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die be, a nu luxi dondoronti a xa faxes. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makore, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira boxi ra temui naxe.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a noxon kike saxan bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mange xa yaamari ya ra.

²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mo, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra.

²⁵ A naxa wa a xon ma, a xa toore soto Ala xa jama ya ma, dine a xa jexexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma.

²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sotode yare.

²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira boxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xone ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma.

²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Sayamaleke Dangi Sali raba, a wuli kasan naadee ma, alako sayamaleke naxa Isirayilakae xa di singee faxes.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xulunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e foxo ra, e naxa madula ye xora.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yete ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofere bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima

a nu bara Isirayilaka yire rabenyie yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sɔnɔn? Waxati mu luma n bɛ n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namijɔnmɛɛ xa fee fala.

³³ Danxaniya saabui ra, e naxa nɔ mangataae ra, e naxa jɛrɛ tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi sɔtɔ, e naxa nɔ yete xaapɛɛ ra,

³⁴ e naxa ratanga tɛ xungbe nun santidegema ma, e xa senbetareya naxa findi senbɛ ra, e naxa senbɛ sɔtɔ gere kui, e fa sɔori galie kerii.

³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxɛ ma. Mixi ndee naxa jaxankata, e tondi minide na tɔɔrɛ kui, alako e xa marakeli fanyi sɔtɔ.

³⁶ Mixi ndee naxa bɔnbɔ, e mayele sɔtɔ, e lu geeli kui, e xirixi yɔlɔnxɔnyi ra.

³⁷ Mixi ndee naxa magɔnɔ, e naxa tɔɔrɔ, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidegema ra. Ndee naxa lintan, yɛxɛɛ nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e jaxankataxi, e halakixi,

³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fɔnmɛɛ nun yilie kui. A mu nu lanma dunija mixie xa na binye sɔtɔ na danxaniyatɔɛɛ xa lu e ya ma.

³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi sɔtɔ e xa danxaniya saabui ra, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bɛ.

⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won bɛ naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatɔɛ gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunija bɛ, e man xa findi misaali ra won bɛ. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tɔɔrɔma won ma jɛrɛ kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xɔn ma Ala naxan saxi won ya ra.

² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won bɛ, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin nɛ wuri magalanbuxi xa tɔɔrɛ ra, alako a xa sɛɛwa yare. A mu gaaxu na yaagi ra.

Na kui, a xa faxɛ dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tɔɔrɔxi ki naxɛ yunubitɔɛɛ saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.

⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.

⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara nɛɛmu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakɔrɔsi ma, limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma tɛmui naxɛ.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma.

A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e jaxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe nɛ alɔ a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma?

⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alɔ di birin xuruma ki naxɛ, a luxi nɛ alɔ wo mu findixi a xa die ra, a lima a halalɛ mu wo ra.

⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi?

¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yete xaxili ra, kɔnɔ Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa seniyenyi kui.

¹¹ Na xurui xɔrɔxɔ, a mu mixi rasɛɛwama a fɔlɛ, kɔnɔ a dɔnxɔɛ ra, a fɔxi tinxinxi raminima nɛ yare bɔjɛsa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo senbɛ so, wo tan naxee belexɛɛ taganxi, naxee xinbi tɔɔrɔxi.

¹³ Wo xa wo jɛrɛ kira tinxinxi xɔn ma, alako mabenyie naxa telexun, e xa yalan.

¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu seniyenyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma.

¹⁵ Wo xa mɛɛni wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xɔnɔ ra wo bore ma, na fa mixi gbegebe tɔɔrɔ wo ya ma.

¹⁶ Wo mɛɛni de! Wo naxa yɛnɛ raba. Wo naxa seriye kana alɔ Esayu, naxan a xa forija tide masaraxi bande lenge keren xa fe ra.

¹⁷ Wo a kolon a to nu waxi a baba xa duba a be, a xa forija ke soto, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, konɔ a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makore na yire ra wo xa wo belexe din a ra alo Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui fɔore nu na geya fari dennaxe, foye xungbe nu bonbo a ra.

¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaxui mexi. Isirayilakae to na me, e naxa Munsa mayandi alako e naxa na xui me sonon.

²⁰ E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama ne magonode, a faxa.»

²¹ Na fe nu magaxu han Annabi Munsa naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara seren.»

²² Konɔ wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Nijne xa taa naxan na ariyanna, Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu wulu malanxi dennaxe seewe kui.

²³ Ala xa pama fan na na, naxee xili sebexi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunija Makiitima Ala na menni ne, a nun tinxintoe nii naxee xa fe bara kamali.

²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate neene rakamalife ra, naxan wuli bara findi serexe ra. Na fan dangi Habila gbe serexe ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunija bende funi fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa jaxankate soto. Yakosi, won munse sotoma sonon xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma?

²⁶ Singe Ala xui naxa boxi raseren, konɔ yakosi a bara laayidi tongo, «N man boxi raserenma ne, konɔ yi biyaasi n koore fan naserenma ne.»

²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe ne a se daaxi birin naserenma ne, a fa kana. Fe naxan mu raserenma, na nan luma, a mu kana.

²⁸ Won fama lude mangeya niini naxan bun ma, na tan mu serenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binye ra a wama naxan xon,

²⁹ barima won Marigi Ala luxi ne alo te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatɔee be

¹ Wo xa wo tun nabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui.

² Wo xa xone rasene a fanyi ra. Mixi ndee xone yigiyama ne, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra.

³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee jaxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e be alo wo birin na fate bende keren nan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yene nun langoepa naxa lu wo ya ma, barima Ala fama ne na seniyentarepa makiitide.

⁵ Wo naxa a lu kobiri xa fe mile xa wo rapere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so ne. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ Na nan a toxi won noma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan noma munse rabade n na kore?»

⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo be. Wo xa e jere ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo be.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxe xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin kepa keren.

⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli gbete foxo ra. Wo bone xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu noma wo malide.

¹⁰ Horomolingira walikae mu noma serexe donde naxan baxi won tan be.

¹¹ Serexedube kuntigi xuruse wuli bama ne serexe ra horomolingira kui yunubie xa fe ra, konɔ na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma.

¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa pama rasenyenfe a yete wuli saabui ra, a naxa jaxankata taa fari ma.

¹³ Won fan xa bira a foxo ra na yaagi kui taa fari ma,

¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma serexe ra temui birin Isa saabui ra. Na serexe findima won ma masenyi nan na naxan a xili matoxoma.

¹⁶ Wo man naxa neemu fe fanyie rabade mixie be. Wo xa wo booree ki, barima na fe moolie findima serexe nan na naxee rafanxi Ala ma.

¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratinme, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na mēenife wo ma, alako wo naxa gbilen Ala foxo ra, xa na mu a ra na dentege sa fama ne e toorode. Wo xa fe birin naba alako e xa no na dentege sade seewe kui boje mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu be, barima muxu a kolon muxu xaxili fixe, muxu wama jerefe fe fanyi mooli birin nan kui.

¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu be, alako n xa no gbilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan bojesa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma, Isa naxan mēenima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan,

²¹ Ala xa feere birin fi wo ma alako wo xa no a sago rabade. Ala xa fe lu won boje ma naxan nafan a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe na a be abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n be yi masenyi xa fe ra, barima n mu woyenyi xonkuyaxi a gbe ra.

²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yete soto. Xa a mu bu fade, muxu birin fama ne wo yire.

²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun seniyentoe birin xeebu muxu be. Italikae naxee na be, e fan bara wo xeebu.

²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi

Annabi Yaki naxan sebe

Masenyi nde yi Kitaabui

xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan sebe Yuwifi danxaniyatose ma naxee nu yensenxi jamanee kui. Na waxati, fee nu xoxoxoxi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e jaxankatama. Ala Xaxili Seniyenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a sebe, a xa findi limaniya ra danxaniyatose be, e xa e tunnabexi Ala xa nondi kira xon.

Yi Kitaabui marasi gbegbe nan fima danxaniyatose birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa seriye rabatufe, e sese keren mu a ra. Danxaniya mu findima nondi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie foxo ra a xa dunijeigiri kui. Yi Kitaabui naxe a danxaniya nun kewali fanyi nan jere ma kira keren xon ma. E mu noma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jere ki naxe won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore be. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won de suxu, woyen kobi naxa mini won de i. Won xa won tunnabexi toore kui, won man naxa won yete igbo. Won naxa won xaxili ti yi dunija ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye suxu a suxu ki ma. Amina.

Ala xa masenyi

Annabi Yaki naxan sebe

Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye rabatufe

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa konyi. N bara wo xeebu, wo tan Isirayila bonsoe fu nun firinyi naxee yensenxi jamanee ma.

² N ngaxakerenyie, wo xa seewa toore mooli birin kui,

³ barima wo a kolon a wo toore naxan sotoma danxaniya kui, a wo duluxotoma ne.

⁴ Wo xa duluxoto han a raponyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sotoma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma.

⁶ Kono fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siike, barima mixi siikexi luma ne alo moronyi, foye naxan bonboma, a a matutun.

⁷ Na kanyi naxa a mapoxun a a se nde sotoma Ala ra,

⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xon.

⁹ Danxaniyatose setare xa seewa barima Ala bara a xa fe ite.

¹⁰ Kono banna tan xa seewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe jonma ne alo sansi fuge tofanyi.

¹¹ Soge xone na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi jon. A na na ki ne banna fan be. A na a xa walie kui temui naxe, a birima na leeri ne.

¹² Nelexinyi na mixi be naxan a tunnabexima toore kui, barima xa a bara ge na toore raxande, Ala kisi xunnakeli fima ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenyie be.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi foxo ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra.

¹⁴ Adama yete waxonfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira.

¹⁵ Adama waxonfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxe nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra.

¹⁷ Ki hagige birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soqe, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan.

¹⁸ A yete sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nondi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binye soto dangife a xa daalise birin na.

¹⁹ N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi woyenyi me: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata woyenyi ra, wo boɲe naxa te mafuren na,

²⁰ barima adamadi xa xone mu a tunma Ala xa tinxinyi ma.

²¹ Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mooli birin nabade. Wo xa wo yete magoro, wo xa nondi suxu naxan bara masen wo be, barima na nan noma wo rakiside.

²² Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan kono wo mu a raba, wo bara wo yete madaxu.

²³ Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, kono a mu bira a foxo ra, a luma ne alo mixi naxan a yatagi matoma kike ma,

²⁴ a fa siga, a nemu a yatagi ma a na ki naxe.

²⁵ Kono mixi naxan Ala xa seriye kamalixi matoma a fanyi ra, a a tunnabexi, a mu nemu seriye ma kono a a rabatu, na kanyi barakama ne. Ala xa seriye xoreya fima ne adamadie ma.

²⁶ Mixi yo a yete mapoxun diinela ra, kono a mu a de noxi, na kanyi na a yete madaxufe ne. A xa diine tide yo mu na.

²⁷ Diine fiixe naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa meeni kiridie nun kaape ginne ma e xa toore kui, dunja fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore be

¹ N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore be, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nore Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Wo xa wo mapoxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dennaxe, xurunde xema daaxi na a belexe ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori topaaxi ragoroxi a ma.

³ Xa wo dugi tofanyi kanyi xeebu a fanyi ra, wo fa a fala a be, «I magorode fanyi nan yi ki,» kono wo fa a fala setare tan be, «Ti menni,» xa na mu a ra, «Doxo boxi, n bun ma be,»

⁴ wo mu mixi rafisaxi a boore be xe na ki? Wo mu jerexi mapoxun kobi xa ra na ki?

⁵ N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra dunja ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi ketongoe ra a xa mangeya kui. Na nan laayidixi mixie be naxee Ala xanuxi.

⁶ Kono wo tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo toroma, e wo xanin kiitisa xon ma?

⁷ E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasotoma?

⁸ Wo xa Mange Alatala xa seriye nan nabatu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «I xa i boore xanu alo i yete kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi foxo ra.

⁹ Kono xa wo mixi ndee rafisa e boore be, wo bara yunubi raba. Seriye nan wo makiitima, barima wo bara findi seriye matandilae ra.

¹⁰ Xa mixi seriye birin nabatu kono a yire keren matandi, na kanyi bara seriye birin matandi,

¹¹ barima naxan a falaxi, «I naxa yene raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxe ti.» Hali i mu yene raba, kono xa i faxe ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

¹² Na kui, wo xa woyen, wo man xa wo jere alo naxee fama makiitide seriye ra naxan xoreya fima mixi ma.

¹³ Kiiti loxoe, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti be.

Danxaniya nun a kewali

¹⁴ N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kono a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mooli noma mixi rakiside?

¹⁵ Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, loxoe keren baloe mu na a yi ra,

¹⁶ mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a be, «Siga, i naxa kontofili, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dege,» kono a fa lu a mu a xa kontofili ba, na kanyi xa woyenyi tide yo mu na.

¹⁷ Danxaniya na na ki ne. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

¹⁸ Kono mixi nde noma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kono n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa

danxaniya masen n be wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i be n ma kewali fanyi nan saabui ra.

¹⁹ I laxi a ra, a Ala keren na a ra. Na fan ki fanyi, kono hali jinnse laxi na ra, e seren gaaxui ra.

²⁰ I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi raminima, a tide yo mu na?

²¹ Munfe a niya won baba Iburahima naxa findi tinxintoe ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma serexebade fari?

²² I bara a to, danxaniya nu walife ne a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima.

²³ Na kui, a naxa raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Iburahima naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.» Iburahima xili naxa fala «Ala xanuntenyi».

²⁴ Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a be, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

²⁵ Langoe gine Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a be, a to xerae rasene a xonyi, a kira masen e be e e gima naxan na?

²⁶ Mixi nii na siga, a fate faxama ne. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan jonma ne.

3

Adama woyen ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

¹ N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamoxo ra wo ya ma, barima karamoxoe fama makiitide ne a xoroxoe ra dangi mixi gbetse ra.

² Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa woyenyi kui, a mu tantanma dede. Na kanyi noma a yete birin suxude tinxinyi kui.

³ Mixi na wa soe xa a waxonfe raba, a karafoe nan nasoma a de i. Na nan noma a fate birin naperede.

⁴ Kunkui fan na na ki ne. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a raperema feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dennaxe.

⁵ Nenyi fan xurun, kono a fe igboma.

Wo a mato, te dondoronti di noma wondi belebele gande.

⁶ Te nan na nenyi fan na, naxan findixi dunija fe kobi ra. Fate birin noxoma fe naaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nenyi noma te sode a xa dunijeigiri birin na, barima te nan na nenyi ra, te naxan kelima yahannama.

⁷ Adamadi noma daalise mooli birin xurude. Sube xaape, xonie, bubusee, nun baa ma yexee, adamadi bara e birin xuru,

⁸ kono mixi yo mu noma adamadi nenyi xurude. Xone na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasare mu jonma.

⁹ Won won Baba, won Marigi, batuma nenyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yete misaali ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, dube nun danke minife de keren na, a mu fan.

¹¹ Ye xone nun ye bexi noma minide dulonyi keren na?

¹² N ngaxakerenyie, xore bili noma tugi bogi raminide? Mangoe bili noma xore bogi raminide? Foxe ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima menni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a jere ki fanyi nun a xa kewalie ra, a naxee rabama boje bexi kui, naxan fatanxi fahaamui ra.

¹⁴ Xa tone naaxi nun mile na wo boje kui, wo naxa wo yete igbo na fee kui, wo naxa nonde masara wule ra.

¹⁵ Na xaxili mooli mu kelixi koore xe. A kelixi dunija ne, Ala kolontareya, nun lbulisa ma.

¹⁶ Tone nun mile na dennaxe, ya isoe nun fe kobi mooli birin toma na ne.

¹⁷ Kono fahaamui naxan kelixi koore ma, a seniye, a mixi boje sama, a dipema, a kinikinima, a kewali fanyi raminima, a mu mixi rafisama a boore be, a mu filankafuija rabama.

¹⁸ Maale bogi minima a garansanma be ki naxe, tinxinyi fan minima mixi be na ki ne naxan birama lanyi nun bojesa foxo ra.

4

Waxonfe nun yete igboja

¹ Wo sɔnxɔma, wo gerema. Na rakelima mun ma? A mu kelima wo waxɔnfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo bɔɛe kui?

² Wo wama se nde xɔn, kɔnɔ wo mu a sɔtɔma. Wo faxe tima, wo mila wo boore xa se ma, kɔnɔ wo mu nɔma wo waxɔnfe sɔtɔde. Wo sɔnxɔma, wo gerema, kɔnɔ na birin, wo mu sese sɔtɔma barima wo mu Ala maxandima.

³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sɔtɔma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo sɔtɔ wo xa a rawali wo waxɔnfe kobie kui.

⁴ Wo tan danxaniyataree, wo mu a kolon naxan dunija maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Dunija xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xɔnxi.

⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama ne won xaxili, a bara naxan fi won ma, a xa bira a tan keren nan fɔxɔ ra.

⁶ Kɔnɔ na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma, «Ala mu tinma yete igboe ra, kɔnɔ a hinnema yete magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yete magoro Ala be. Wo tondi Ibulisa be, a fan a gima ne wo ya ra.

⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma ne wo ra. Yunubitɔee, wo wo yete raseniye. Filankafuie, wo wo bɔɛe rafixe.

⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yeke xa findi wo be wa ra, wo xa seewe xa findi sunnunyi ra.

¹⁰ Wo wo magoro Marigi be, a fan wo xa fe itema ne.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yete rafisa a be, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yete rafisaxi Ala xa seriye nan be na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xe, i na a matandife ne.

¹² Seriyesa keren peti na a ra, kiitisa fan keren peti na a ra. A tan nan nɔma mixi rakiside, a tan nan nɔma mixi ralɔede. Kɔnɔ i tan, nde na i ra, i to i yete findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tuli mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama

ne taa nde, muxu je keren ti na yuleya raba kui, muxu geeni sɔtɔ.»

¹⁴ Wo na fe mɔoli falama kɔnɔ wo pan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa dunijeigiri findixi munse ra? Wo luxi ne alɔ wuyenga naxan toma dondoronti, a fa lɔe.

¹⁵ A lanma ne wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma ne, muxu yi nun yi raba.»

¹⁶ Kɔnɔ yete igboe nan na wo ra. Na mu fan.

¹⁷ Na kui, xa mixi fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kɔnɔ a mu a rabama, na bara findi na kanyi be yunubi ra.

5

Bannaya kobi

Tunnabexiya tɔɔre kui

Ala maxandife danxaniya ra

¹ Yakɔsi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma.

² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara bɔɔɔ.

³ Wo xa xeeema nun gbeti bara xɔrixɔri. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan te ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kɔnɔ waxati dɔnxɔe na a ra.

⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xe xabae sare fide. Wo xa walikɛe wa xui bara Ala, Daali Mangɛ, tuli li.

⁵ Wo xa dunijeigiri kui, wo mu tɔnyi dɔxɔxi wo waxɔnfe sese ma. Wo wo yete nan tun nalugama. Wo fa luxi ne alɔ xuruse turaxi a kɔn naxaba lɔxɔe ma.

⁶ Wo bara kiiti paaxi sa tinxintɔee ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dije han Marigi fa lɔxɔe. Wo xa a raba alɔ xesa a rabama ki naxe. A dije han tunebire, naxan a niyama sansi xa mɔ, a bogi.

⁸ Wo fan xa dije. Wo xa limaniya, barima Marigi fa lɔxɔe bara makɔre.

⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo be. A gbe mu luxi kiitisa xa fa.

¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alo namipɔnme naxee kawandi ti Marigi xili ra, e e tunnabexi tɔɔre kui.

¹¹ Won a kolon barake na mixi be naxan a tunnabexima tɔɔre kui. Wo bara a me Ayuba a tunnabexi ki naxe. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a be a xa tɔɔre dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koore ra, wo naxa wo kali boxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nɔndi ra. Wo na «ade» fala, a xa findi nɔndi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo be.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan tɔɔrɔxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan jɛlexinxi? A kanyi xa Ala tantu beɛti ra.

¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatɔɔɛ nama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a be, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra.

¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma ne. Marigi furema rakelima ne. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima ne.

¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore be, wo xa Ala maxandi wo bore be, alako wo xa yalan. Tinxintɔɔɛ Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali senbe gbo.

¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alo won tan. A to Ala maxandi a boɔɛ birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dube suxu. Tune mu fa boxi je saxan kike senni.

¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koore naxa tune beɔin, boxi sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a bara nɔndi kira beɔin, kɔnɔ mixi gbete fa a ti kira fanyi xɔn ma,

²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan yunubitɔɔɛ bama a xa yunubi fe ma, a bara a niya yunubitɔɔɛ xa kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛɛra Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Roma mangɛya bun ma. Na waxati Roma nu bara nɔ pamanɛ gbegbe ra. Roma na pamanɛ nɛnɛ masɔɔ, a mu tondima na pamanɛ xa a gbe diine rabatu, kɔnɔ a nu wama nɛ na pamanɛ xa Roma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriyɛ xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Roma mangasanyi naxa e paxankata a jaaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi nɛ, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na tɔɔrɛ mɔɔli kui. A naxa a fala e be a tɔɔrɛ naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu jaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxɛ masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa tɔɔrɛ kui, a man fama nɛ e rakelide faxɛ ma. Na birin nɔma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tɔɔrɔma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbegbe masenma danxaniyatɔɛ be e jɛrɛ ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyyenyi fɔxɔ ra. Xa won findixi Ala fɔxirabirɛ nan na, a lanma won xa jɛrɛ a xa kira xɔn ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe

Xɛɛbui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra, n bara wo xɛɛbu yi sebeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi pamanɛ ma alɔ Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xɔnɛ ra dennaxɛ.

² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alɔ a nu wama a xɔn ma ki naxɛ. A Xaxili bara wo raseniyyen, alako wo xa

Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinmɛ, wo man xa seniyyen a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun bɔnɛsa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a nɛnɛ ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxɛ ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare.

⁴ Na kisi findixi ke seniyyenxi nan na naxan mu jɔnma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui.

⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama nɛ a senbe ra, alako wo xa kisi sɔɔ, a fama naxan naminide wo ma waxati donxɔɛ.

⁶ Na kui, seɛwe na wo be, hali wo to na tɔɔrɛ mɔɔli birin kui yi saxanyi.

⁷ Na fe xɔrɔxɔɛ a niyama nɛ fe jaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xɛema nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xɛema be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matɔxɔma nɛ, a wo xun nakelima nɛ, a wo binyama nɛ wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Seɛwe xungbe naxan tagi mu nɔma rabade, a bara gbo ye wo yi,

⁹ barima wo bara kisi sɔɔ, wo xa danxaniya nu wama naxan xɔn.

Namijɔnmɛ xa masenyi

¹⁰ Namijɔnmɛ yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sɔɔxi Ala xa hinne saabui ra.

¹¹ E nu wama na kisi fa temui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e be. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔrɛ nun a xa xunnakeli masen e be beenun nee xa raba.

¹² Ala a masen nɛ namijɔnmɛ be, a e mu nu na xɛɛra ibafe e xa waxati mixie xa be. E nu na a ibafe wo tan nan be. E xɛɛra naxan ibaxi, mixi gbɛtɛɛ bara na xibaaru fanyi ti wo be Ala Xaxili Seniyyenxi saabui ra, naxan kelixi koore ma. Hali malekɛɛ yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔɛ xa seniyyenyi

13 Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo joxo sa wo yete xon ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa loxo.

14 Wo naxa bira wo waxonfe naaxi foxo ra alo wo nu a rabama ki naxe beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu.

15 Wo jere ki xa seniye alo Ala naxan wo xilixi a seniye ki naxe.

16 A sebexi Kitaabui kui, «Wo xa seniye, barima n tan seniye.»

17 Wo ne Ala maxandima, wo a falama a be a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati donxo naxan luxi wo be yi dunja bende fupi fari, wo a masen wo jere ki ma a wo a binyaxi.

18 Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xema nun gbeti. Ala bara wo ratanga wo babae jere ki kobi ma.

19 Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi serexe ra, alo yexee fanyi lanyuru yo mu na naxan ma.

20 Ala nu bara a sugandi beenun dunja xa daa, konko a naxa a masen dunja be yi waxati donxo wo tan nan xa fe ra.

21 Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxe ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

22 Wo to bira nondi foxo ra, wo bara seniye, xanunteya fiixe bara lu wo boje ma wo ngaxakerenyie be. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boje birin na.

23 Wo bara bari a neene ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xori nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xori boore naxan sama boxi ma.

24 Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa nore luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima ne, a fuge fa bira,

25 konko Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo be.

2

Ala xa Nama

1 Wo xa fe naaxi, wule, filankafuija, milanteya, nun xili kane bejin.

2 Wo xa bira Ala xa masenyi foxo ra alo diyore wama xipe xon ki naxe. Na noma a niyade wo xa kisi xa sabati,

3 barima wo bara Ala xa hinne kolon.

4 Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, konko Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra.

5 Wo fan misaalixi geme kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniye ra alako wo xa wo boje ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

6 A sebexi Kitaabui kui, «N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo.

N a doxoma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.

Naxan lama a ra, na kanyi mu yaagima.»

7 Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Konko yi masenyi sebexi danxaniyatarae nan be, «Banxite mee geme naxan na, na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

8 A man masenxi, «Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»

E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma.

9 Konko Ala wo bonsoe nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedube ra. A wo si raseniye, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nore bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matoxo dunja ma.

10 Singe wo mu nu findixi si ra, konko yakosi wo bara findi Ala xa jama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo ma, konko yakosi a xa kinikini bara kamali wo be.

11 N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunja fee foxo ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xon ma. Bekae mu na wo ra. Wo xonyi mu na yi dunja bende fupi fari xa ra.

12 Wo xa dunja mixie xa tojege xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matoxo loxo donxo ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro dunija mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra,

¹⁴ a findi mange xa xerae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matoxo.

¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra.

¹⁶ Wo xa jere alo mixi naxee bara xoreya soto, konɔ na xoreya naxa a niya wo xa lu fe jaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra.

¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa toore misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxoroxoxi ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme,

¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tooro tinxintareya ra Ala xa fe ra.

²⁰ Xa wo toore nde soto wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Konɔ xa wo toore nde soto wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tooro ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan foxo ra.

²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.»

²³ E to a konbi, a mu a gberoxo. E to a tooro, a mu woyen xoroxoe fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxinxi yi ra.

²⁴ A naxa faxa wuri magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe jaaxi lu na, won xa jere tinxinyi kui. A xa fie nan wo rayalanxi.

²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabejinxie, konɔ yakosi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a joxo saxi wo nii xon ma.

3*Futi xiri*

¹ Wo tan ginɛ, wo fan xa wo yete magoro wo xa morie be, alako wo xa mori danxaniyataree xa no danxaniyade wo tan e xa ginɛ wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e be,

² e xa wo xa marasenyenyi nun yara-gaaxui gbansan to.

³ Ginɛ, wo naxa kata wo yete rayabude xunmasee ra, alo xun denbe, tulirasoe xema daaxi, xa na mu dugi tofanyie.

⁴ Ginɛ xa tofanyi xa findi boje fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama. Na nan tide gbo Ala be.

⁵ Singe ra ginɛ seniyenxie nu na ki ne. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yete magoroxi e xa morie be,

⁶ alo Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bonsoe ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xemee, wo nun wo xa ginɛ, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xemee xa a kolon a a senbe gbo a xa ginɛ be. Xemee xa ginɛ binya barima wo birin nan ke keren tongoma, naxan findi kisi ra, Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginɛ binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yete magoro wo bore be.

⁹ Wo naxa fe jaaxi joxo fe jaaxi ra, wo naxa konbi joxo konbi ra. Wo lan ne wo xa duba wo bore be, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube soto ke ra. A sebexi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya joxunme xon ma,

heeri gbo naxan kui,
na kanyi naxa fe kobi fala,
wule naxa mini a de kui.

¹¹ A xa gbilen fe jaaxi foxo ra.

A jere ki xa fan.

A xa bira bojesa foxo ra tunnabexi kui,

¹² barima Marigi ya tixi tinxintoe nan na, a tuli matixi e xa maxandi ra.

Konɔ, a a kobe rasoxi ne fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

¹³ Nde noma wo tooro de xa fe fanyi rabafe bara wo boje suxu?

¹⁴ Hali wo tooro tinxinyi xa fe ra, wo heeri nan soto ma. Wo naxa gaaxu fe ya ra dunija mixie gaaxuma naxan ya ra, wo boje naxa ifu.

¹⁵ Kɔnɔ wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo bɔɛe kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie bɛ wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma,

¹⁶ kɔnɔ wo xa na masenyi ti dɔyindɔyin binye kui. Wo xa na raba bɔɛe fiixe ra alako wo yaxui naxee wo tɔɔɛegema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui.

¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tɔɔɔ fe fanyi xa fe ra, dine i xa tɔɔɔ fe ɲaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintɔe fan faxa ne kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kɔnɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma.

¹⁹ Ala Xaxili siga ne kawandi tide mixie bɛ naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede.

²⁰ Ala nu na e mamefe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxe. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma.

²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatɔe xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xɔɔra, a mu nɔxɔe bama mixi fate, kɔnɔ a findima nate tongoe nan na Ala mabiri.

²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekee, pinnee, nun senbema birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keɲa masarafe

¹ Isa xa tɔɔɔe dunija bende fuɲi fari, a xa findi misaali ra wo bɛ, naxan a niyama wo xa limaniya. Danxaniyatɔe naxan fate ɲaxankatama, na bara yunubi fe lu na.

² Na kui, a bara dunija waxɔnfe lu na, a xa bira Ala waxɔnfe fɔxɔ ra a xa simaya kui naxan luxi.

³ Wo temui naxan nabaxi dunija waxɔnfe fɔxɔ ra, na bara wasake. Wo bara bu dunija fe kobi kui alɔ yene rabafe, siisife, xulunyi ɲaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe ɲaaxi ra.

⁴ Dunija mixie de bara ixara, barima wo mu birama e fɔxɔ ra sɔnɔn na dunija fee rabade. Na kui, e wo xili kanama,

⁵ kɔnɔ e dentɛge sama ne kiitisa bɛ, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide.

⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan bɛ, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Lɔxɔ dɔnɔxɔe bara makɔɛ. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yete suxu, alako wo xa nɔ Ala maxandide.

⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbegbe nan makotoma.

⁹ Wo xa wo bore rasene bɔɛe fanyi ra, hali wo mu a findi woyen xunxuri ra.

¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma.

¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matɔxɔe sɔtɔ a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔe nun senbe na a bɛ abadan. Amina.

Isayankae xa tɔɔɔe

¹² N xanuntenyie, na ɲaxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra.

¹³ Tɔɔɔfe alɔ Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔɔ ki naxe, na xa findi seewe ra wo bɛ, alako wo man xa ɲelixin a xa nɔɔe masen lɔxɔe.

¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo bɛ, barima Ala Xaxili nɔɔxi na wo ma.

¹⁵ Wo naxa ɲaxankate sɔtɔ nii bafe ma, mupɛ tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma.

¹⁶ Kɔnɔ xa wo ɲaxankate sɔtɔ barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matɔxɔ Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ ɲaxankate waxati bara wa folɔfe Ala xa ɲama ma. Xa a folɔ won tan ma, a rapɔnma danxaniyataree ma di?

¹⁸ «Xa tinxintɔe kisife xɔɔxɔ, Ala kolontare nun yunubitɔe tan luma di?»

¹⁹ Mixi naxee ɲaxankatama, barima e na Ala waxɔnfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatɔɛ kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alɔ wo tan. N seedeɲɔɲɔya bama Isa xa tɔɔre xa fe ra. Isa na fa a xa nɔre masende dunija be, n fan a sɔtɔma nɛ.

² Wo xa wo ɲengi sa Ala xa ɲama xɔn ma naxan na wo xa kantari bun ma, alɔ xuruse kante mɛɛnima a xa gɔɔre ma ki naxɛ. Wo xa danxaniyatɔɛɛ danxun wo ɲanige ra alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxɛ. Wo naxa na raba alɔ e na wo karaxan. Wo naxa a raba kɔbiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo bɔɲe birin na.

³ Wo naxa danxaniyatɔɛɛ yamari a xɔɔɔɔɔɔ ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be.

⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nɔre ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yete magoro forie be. Wo xa wo yete magoro wo bore be, barima a sebexi,
«Ala yete igboe gerema nɛ,
kɔnɔ a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kɔntɔfili birin so a yi ra, barima a ɲengi sama wo xɔn ma.

⁸ Wo wo ɲɔɔ sa wo yete xɔn ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alɔ yete naxan mixi fenfe a xa a don.

⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatɔɛ birin tɔɔrɔfe na ki nɛ dunija kui.

¹⁰ Wo na ge tɔɔrɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi nɛ a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔre bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxakerenyi duluxɔtɔxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedeɲɔɲɔya ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma.

¹³ Isayanka naxee na Babilɔn, Ala naxee sugandixi alɔ wo tan, nee bara wo xɛɛbu, a nun n ma di Maraki.

¹⁴ Wo wo bore xɛɛbu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo bɔɲe sa, wo tan naxee na Isa fɔxɔ ra.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Piyeri naxan
sebe
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Isa xa xεera Piyeri naxa yi Kitaabui firin nde sebe danxaniyatεe ma alako e xa limaniya, e xa lu Ala xa kira xεn ma. A naxa e ratu a e xa danxaniya mu fatanxi fe fufafu xa ra. A fatanxi Isa xa taruxui nan na, naxan findixi nεndi yati yati ra. Piyeri seedeηoxoya bama na taruxui xa fe ra. A naxan toxi Isa xa dunijeigiri kui, a nun a naxan kolonxi namijeonmεe xa Kitaabuie kui, na birin bara findi seede ra a nεndi ki ma.

Piyeri to γε na masende, a man naxa a fala danxaniyatεe be a mixie noma minide naxee e yete xili falama namijeonme, xa na mu a ra karamoxo, kono wule false nan e ra. Na mixi mooli na na. Won noma e kolonde e xa wali nun e xa woyenyi saabui nan na. Xa e xa masenyi nun e jere ki mu lanxi Ala xa Kitaabui xa seriye ma, wule false nan e ra.

A raponyi Piyeri a falama Isayankae be e xa e tun nabexi, barima Isa fama ne gbilende dunija ma e foxo ra, a fa e xanin ariyanna. Ndee nu wama Isa xili kanafe, a falafe ra a Isa bara dugundi, a a mu fa alo a laayidixi ki naxe. Piyeri naxa a tagi raba e be a Isa dugundife fatanxi a xa xanunteya nan na, barima a wama mixi gbegbe xa so a xa niini bun beenun a xa fa kiiti donxoe sade.

Na masenyi birin findixi limaniya nun lonni nan na won be. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Piyeri naxan
sebe**

Xεebui

¹ N tan, Simon Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi nun a xa xεera, n bara yi bataaxe sebe wo ma. Won

tan naxee bara danxaniya Isa ma, won birin bara danxaniya keren soto won Marigi Ala nun won Nakisima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tinxinyi saabui ra.

² Ala xa hinne nun bojesa gbegbe fi wo ma Ala nun won Marigi Isa kolonfe saabui ra.

Isayankae jere ki

³ Won to bara Ala kolon, naxan won xilixi a xa nore nun a xa fanyi saabui ra, a bara fe birin so won yi a senbe ra, won hayi na naxan ma jerefe ra a waxonki.

⁴ Ala xa nore nun a xa fanyi bara a niya won xa fe laayidixi soto naxan maniye mu na, a falafe ra a won xa won gi fe jaaxie ma dunija ma, naxee fatanxi mixi waxonfe kobi ra, won fa lu Ala xa nore kui.

⁵ Na kui, wo xa kate birin naba jere ki fanyi xa sa wo xa danxaniya xun ma,

Ala kolonfe xa sa wo jere ki fanyi xun ma,
⁶ wo xa yete suxui xa sa Ala kolonfe xun ma,

wo xa tun nabexi xa sa wo xa yete suxui xun ma,

wo xa Ala yaragaaxui xa sa wo xa tun nabexi xun ma,

⁷ ngaxakerenya xa sa wo xa Ala yara-gaaxui xun ma,

xanunteya fan xa sa wo xa ngaxakerenya xun ma.

⁸ Xa na fe mooli xun luma masa ra wo be, na a niyama ne wo xa no walide Marigi Isa be, Ala xa Mixi Sugandixi, na man a niya wo xa no a kolonde a fanyi ra.

⁹ Kono xa na mu a ra, wo bara neemu Ala wo xa yunubi dangixie xafarixi ki naxe. Na kui, wo bara lu alo donxui naxan mu se igbema a fanyi ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, Ala bara wo xili, a bara wo sugandi. Wo kate birin naba alako wo xa danxaniya xa sabati. Xa wo na raba, wo mu birama abadan.

¹¹ Na kui, Ala wo rasenema ne a fanyi ra a xa Mixi Sugandixi Isa xa mangeya niini bun ma, naxan findixi won Marigi nun won Nakisima ra.

Ala xa masenyi kolonfe

¹² N mu taganma wo ratufe ra na fe ma, hali wo to nendi kolon, a man sabatixi wo boje i.

¹³ Fanni n na dunija, a lanma n xa nu wo ratu na fee ra,

¹⁴ barima won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi bara a masen n be n mu buma dunija ma sɔnɔn.

¹⁵ Kɔnɔ n kate birin nabama ne, alako n na keli wo xun ma loxo naxe, wo xa no ratude na fee ma temui birin.

¹⁶ Muxu to won Marigi Isa senbe nun a fa ki masen wo be, a mu findixi kiini madoxoxi xa ra. Muxu naxan masen wo be Isa xa nore xa fe ra, a findixi nondi yati yati nan na, muxu naxan toxi muxu ya ra.

¹⁷ Baba Ala Nore Xungbe Kanyi bara a binya, a xunnakeli fi a ma yi masenyi ra, «N ma Di xanuxi nan yi ki, n seewaxi naxan na.»

¹⁸ Muxu na xui me ne, naxan keli koore ma, muxu to nu na a seeti ma geya seniyenxi fari.

¹⁹ Muxu a kolon namijonme xa masenyie findixi nondi yati nan na. Wo lan wo xa wo joxo sa na xon ma a fanyi ra, alo mixi a joxo sama lanpui xa yanbe xon ma ki naxe ke ra han subaxe. Wo na na masenyi fahaamu wo boje kui, na luma ne alo looloe xa naiyalanyi naxan makenenma subaxe ma.

²⁰ Wo xa a kolon a fanyi ra a namijonme yo xa sebeli mu fatanxi a yete ra.

²¹ Namijonme xa masenyi mu fatanxi adamadi janige xa ra, a fatanxi Ala Xaxili yati nan na, naxan na masen namijonme be.

2

Karamoxo kobie

¹ Mixi ndee nu na Isirayila nama ya ma, naxee nu a falama e yete be, a namijonme, kono wule false nan nu nee ra. Karamoxo wule false fama lude wo fan ya ma, naxee xa xaranyi mixi raloma. Na kui, na wule false bara e Marigi rabolo, naxan e xunsaraxi. Na fe bara e xun nakana.

² Mixi gbege birama ne e foxo ra e xa fe paaxi kui. Ala xa nondi maberema ne e tan xa fe ra.

³ E wo madaxuma wulee ra e xa milanteya xa fe ra, kono kiiti doxoxi e ya ra a rakuya. E xa xunnakan mu kanama.

⁴ Malekee to yunubi raba, Ala mu dije e ma de! A naxa e woli yahannama, a yolonxonnyie sa e ma na dimi kui beenun kiiti loxo xa a li.

⁵ Ala mu dije dunija ma Annabi Nuha xa waxati, a kaafirie sonto ne banbaranyi ra. Kono a naxa Nuha rakisi, naxan nu tinxinyi kawandima, a nun a xa mixi solofere.

⁶ Ala Sodoma nun Gomora raton ne, a e birin gan, e xa findi misaali ra mixi kobie be.

⁷ Kono a naxa Loti ratanga na gbaloe ma. Loti findixi tinxintoe nan na, naxan boje nu bara rapaaxu a ma na mixi paaxie xa wali kobie xa fe ra.

⁸ Yi mixi tinxinxi nu sabatixi e tagi, a boje rapaaxuxi a ma temui birin e xa paaxuna xa fe ra.

⁹ Na nan a masenxi, a won Marigi fata mixi fanyi fulunde fe xoxoxe kui, a man fata tinxintaree ragatade han kiiti loxo na fa temui naxe.

¹⁰ A gbengbenyi, a yi rabama mixie nan na naxee biraxi e waxonfe paaxi tun foxo ra, e fa Marigi xa mangeya matandi.

Nee e yete igboma. E suusa ariyan-nakae rasotode.

¹¹ Hali malekee, naxee senbe gbo e be, nee mu suusa adamadie rasotode Marigi ya xori.

¹² Na xurutaree luxi alo wula sube naxee xaxili mu na, naxee suxuma, e faxa. E konbi tima fee ma, e mu naxee kolon. E xa fe raponma ne alo na wula sube naxee xaxili mu na.

¹³ E tinxintareya sare nan sotoma. E jlexinma wanduya rabafe ra yanyi xare ra. E luma ne wo xa xulunyie ya ma alo noxo na sa se seniyenxi ma. E jlexinma ne wo ratantanfe ra.

¹⁴ E yene rabama temui birin. E mu taganma yunubi rabade. E mixie madaxuma naxee xa danxaniya mu sabatixi. Milanteya na e boje kui. E birin dankaxi.

¹⁵ E bara kira tinxinxi bepin, e fa bira Beyori xa di Balami xa kira foxo ra, naxan nu wama wali tinxintare sare xon ma.

¹⁶ Ala naxa a xa yunubi masen a be a xa sofale saabui ra naxan woyen adamadi xui ra, a fa Annabi Balami xa daxuna iti.

17 Na mixie luxi ne alo tiglie ye mu na naxee kui. E luxi ne alo nuxuie, turunnaade naxee tutunma. Dimi nan doxoxi e ya ra.

18 E woyen xungbe nan falama naxan tide yo mu na, e e yete igboma, e mixie madaxuma fe seniyyentaree ra, mixi naxee baxi bade yunubitoe ya ma.

19 E xoreya laayidi mixie be, kono e yete kan findixi dunija xa konyie ra, barima e mu noma e yete bade e waxonfe paaxie yi ra naxee fama e xun nakanade. Mixi naxan birin luma a waxonfe paaxi xa noe bun ma, a bara findi a waxonfe paaxi xa konyi ra.

20 Xa mixi bara ba dunija fe kobie ya ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolonfe saabui ra, won Nakisima nun won Marigi, e man gbilen na fee ma, han nee man no e ra, awa e xa toore dangima a singe ra.

21 E lufe e mu tinxinyi kira kolon, na fisa e be, dine e xa na kira kolon, e fa e kobe so seriye seniyyenxi ra, naxan nu bara fi e ma.

22 Yi taali e xa fe masenma a fanyi ra: «Bare bara a xa boxunyi don. Xose maxaxi, a man bara a yete manoxo.»

3

Isa gbilenfe dunija ma

1 N xanuntenyie, n ma bataaxe firin nde nan yi ki, n naxan sebe wo ma. N bara wa xaxili fanyi fife wo ma yi bataaxee saabui ra, naxee wo ratuma na xaranyi ra wo naxan sotoxi temui dangixi.

2 N man bara wa wo ratufe namijonme seniyyenxi singee xa masenyi ma, a nun won Marigi nun won Nakisima xa yaamari ma, a xa xerae naxan nadangixi wo ma.

3 Kono a gbengbenyi, wo xa a kolon a mixie fama ne dunija raponyi, naxee yoma mixie ma, e bira e yete waxonfe foxo ra.

4 E a falama ne, «Isa bara a xa laayidi kana, barima han ya a mu gbilen dunija ma alo a a fala ki naxe. Kafi won benbae faxa, dunija luxi alo a fole.»

5 Na mixie bara nemu a Ala koore nun boxi daaxi a xa masenyi nan na. A fole ra, Ala xa masenyi nan a ragiri boxi xa maba ye xora.

6 Ala xa masenyi man naxa a ragiri ye xa din dunija ma Annabi Nuha xa waxati.

7 Na masenyi kerenyi man fama ne a ragiride koore nun boxi xa gan kiiti loxo, tinxintaree paxankatama temui naxe.

8 Kono, n xanuntenyie, wo naxa nemu fe keren ma: Won Marigi tan be, loxo keren luxi ne alo ne wulu keren, ne wulu keren fan luxi ne alo loxo keren.

9 Marigi mu dugundima a xa laayidi rakamalide, alo mixi ndee a mapoxunma ki naxe. A xa dije gbo wo mabiri, barima a mu wama mixi keren xa loe. A wama ne dunija mixi birin xa tuubi.

10 Marigi fa loxo findima terenna nan na mixie be. Na loxo koore loema ne xui magaaxuxi ra, dunija birin ganma ne, adamadie xa wali nan tun luma Ala ya i.

11 Wo to a kolon dunija jonma na ki ne, a lanma wo xa jere Ala waxonyi ra seniyyenyi kui.

12 Wo mame tima ki naxe, a xa a niya na loxo xa fa sinnanyi ma. Na loxo koore nun boxi ganma ne te ra, e fa xunu.

13 Won koore neene nun boxi neene nan mamefe, tinxinyi sabatima dennaxe, alo a laayidixi won be ki naxe.

14 N xanuntenyie, wo xa kate birin naba na mame ti kui, alako na loxo xa wo li bojesa kui, a naxa wo li fe paaxi kui.

15 Wo xa a kolon a won Marigi xa dije findixi kisi nan na wo be, alo won xanuntenyi Polu fan a sebexi wo ma ki naxe. Ala yati nan na lonni fixi a ma.

16 A na nan masenma a xa bataaxe birin kui. A xa sebeli ndee fahaamu xono. Xaxilitaree, naxee xa danxaniya mu raxaraxi, e na sebelie mafindima e waxonki. E na mooli rabama Kitaabui gbete ra, kono na fe fama e ralode.

17 N xanuntenyie, wo to bara na birin kolon, wo xa wo joxo sa wo yete xon ma, alako kaafirie naxa wo ba wo xa danxaniya sabatixi kui.

18 Wo xa senbe soto won Marigi nun won Nakisima Isa xa hinne nun a kolonfe saabui ra. Tantui na Ala xa Mixi Sugandixi Isa be abadan. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxan yi bataaxe seɓe, a nu na Isa xa xɛera fu nun firinye nan ya ma. A naxa Inyila Isa seɓe, a man naxa bataaxe saxan seɓe danxaniyatɔɛe be, alako e xa Ala xa lonni nun limaniya soto. A donxɔe ra, Annabi Yaya naxa Kitaabui nde seɓe naxan xili «Ala xa Waxayi.» A na seɓe Isayankae nan ma naxee nu na naxankate sotoɓe e xa danxaniya xa fe ra.

Yi bataaxe singe seɓe ne Isayankae ma alako e naxa e madaxu wule xaranyi ra, naxan nu yensenxi na waxati, a falafe ra Isa mu nu faxi dunija a adama ki ma. Annabi Yaya a masenxi a Isa findixi adamadi yati yati nan na, Ala naxan xexi kelife koore ma a sago rabafe ma. Isa fatanxi Ala nan na, konɔ Ala naxa a ragiri a xa findi xeme ra dunija bende fupi fari, alako a xa no a yete bade serexe ra ibunadama be.

Isa xa serexe tide gbo adama be, barima na gbansan noma a niyade adamadi xa kisi soto. Mixi naxan bara kisi soto Isa wuli saabui ra, a a kolon a boje kui a a kisixi abadan. Siike yo mu luma a yi ra sonon, barima a a kolon Ala fama ne a xa laayidi rakamalide.

Na serexe man findima misaali ra danxaniyatɔɛe be. Annabi Yaya a masenma a won xa won bore xanu ala Ala won xanuxi ki naxe. Ala wama a foxirabiree xa findi mixie ra naxee e bore xanuma. Mixi naxan a falama a Ala xanuma, konɔ a mu a boore ibunadama xanuxi, na kanyi bara findi wule fale ra.

Ala kolonfe munafanyi gbo adama be. Na noma a niyade a xa ariyanna soto yare, a man xa dunijeigiri fanyi soto be. Ala xa won mali a xa xanunteya kolonfe ra, alako won xa kisi soto, won man xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe

Kisi Masenyi

¹ Kisi masenyi,
naxan nu na kabi a folɛ,
muxu tuli naxan mexi,
muxu ya naxan toxi,
muxu belexe naxan masuxuxi,
muxu bara na seede ba.

² Naxan na kisi ra, na bara a yete masen.
Muxu bara a to,
muxu bara na kisi xa fe kawandi ti,
naxan mu jonma abadan,
naxan nu na Baba Ala fe ma,
beenun a xa a yete masen muxu be.

³ Muxu naxan toxi,
muxu naxan mexi,
muxu wo fan kawandife na nan na,
alako won birin xa lu lanyi kui,
won nun Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa
Mixi Sugandixi.

⁴ Muxu yi fe seɓefe ne wo ma,
alako muxu xa seewe xa kamali.

⁵ Muxu naxan mexi Isa ra, muxu xa na dentege sa wo be. Ala findixi naiyalanyi nan na. Dimi yo mu na a i.

⁶ Xa won a fala won nun Ala na a ra,
konɔ won jereɓa dimi kui, won bara wule fala, won mu jereɓe nonɗi kira xon ma.

⁷ Konɔ, xa won jereɓa naiyalanyi kui Ala xa kira xon, won nun danxaniyatɔɛe nan luma lanyi kui. Ala xa Di Isa wuli nan won naseniyeɓa yunubi birin ma.

⁸ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara won yete madaxu, nonɗi yo mu na won be.

⁹ Xa won na won ti won ma yunubie ra, Ala e xafarima ne, a won naseniyeɓa won ma tinxintareya ma. Ala tinxin, won noma won xaxili tide a ra.

¹⁰ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara Ala findi wule fale ra, a xa masenyi mu na won boje kui.

2

Won xunmafalama

¹ N ma die, n bara na birin seɓe wo ma, alako wo naxa yunubi raba, konɔ xa a sa li mixi nde naxa bira na kui, Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama won xunmafalade Baba Ala be. Isa tinxin.

² A tan nan findixi serexe ra won ma yunubie xafarife ra. A mu won

ma yunubie gbansan xafarixi, a na nan nabaxi dunija mixi birin be.

³ Xa won sa Ala xa yaamarie rabatu, na nan a masenma a won Ala kolon.

⁴ Xa mixi nde a fala, «N tan Ala kolon», kono a mu a xa yaamarie rabatuma, wule fale nan a ra, nondi mu na a be.

⁵ Kono mixi naxan Ala xui suxuma, Ala xa xanunteya bara ge kamalide na kanyi be. Na kui, won noma a kolonde won na Ala foxo ra.

⁶ Naxan yo a falama a nun Ala nan a ra, a lanma a xa a jere Isa xa kira xon.

⁷ N xanuntenyie, n yaamari naxan masenma wo be, fe neene mu a ra. Wo a kolon kabi a fole. Yaamari fori nan a ra, wo naxan singe me nu.

⁸ Kono i man na mato n yaamari neene nan sebefe wo ma. Nondi nan a ra naxan makenenxi Isa jere ki kui a nun wo tan fan jere ki kui, barima dimi na jonfe, Ala xa naiyalanyi laxixe bara mini folo.

⁹ Naxan a falama a a na Ala xa naiyalanyi kui, kono a a ngaxakerenyi xonxi, na kanyi man na dimi nan kui.

¹⁰ Naxan a ngaxakerenyi xanuma, na kanyi sabatixi Ala xa naiyalanyi nan kui, fefe mu na naxan a rabirama.

¹¹ Kono naxan a ngaxakerenyi xonma, na kanyi na dimi nan kui. A jere ma dimi nan kui, a mu a sigade yati toma, barima dimi bara a ya donxu.

¹² N ma die, n xa a masen wo be yi sebeli ra:
Wo xa yunubie bara xafari Isa xili saabui ra.

¹³ Forie, n xa a masen wo be yi sebeli ra:
Wo bara a kolon a tan naxan nu na kabi a fole.

Fonikee, n xa a masen wo be yi sebeli ra:
Wo bara no Sentane ra.

¹⁴ N ma die, n bara na masen wo be yi sebeli ra,

barima wo bara Baba Ala kolon.
Forie, n bara na masen wo be yi sebeli ra, barima wo a kolon naxan na na kabi a fole.

Fonikee, n bara na masen wo be yi sebeli ra:

barima wo senbe gbo.
Ala xa masenyi sabatixi wo bone kui.

Wo bara noe soto Sentane xun ma.

¹⁵ Wo naxa dunija fe xanu, xa na mu a ra wo mu noma Baba Ala xanude.

¹⁶ Naxan findixi dunija fe ra, alo ibunadama waxonfe kobi, mile, nun yete igbona naxan kelixi see sotofe ma, na sese mu kelixi Baba Ala ma. A kelixi yi dunija nan ma.

¹⁷ Dunija nun a waxonfe jonma ne, kono naxee Ala waxonfe rabama, e kisima ne abadan.

Ala xa Mixi Sugandixi yaxui

¹⁸ N ma die, won na waxati donxoe ne yi ki. Wo bara a me, a Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nde na fafe. Wo bara a kolon a yaxui gbegbe bara fa. Won a kolon na nan ma a won na waxati donxoe ne yi ki.

¹⁹ Na mixie kelixi won tan nan xun ma, kono won ngaxakerenyi mu nu e ra, xa na mu a ra e mu nu kelima won xun ma nu. Kono e to mu tin lude won ya ma, e bara a masen a won ngaxakerenyie mu nu e ra.

²⁰ Ala xa Seniyentoe bara wo sugandi, a Xaxili Seniyenxi fi wo ma. Na nan a toxi wo birin nondi kolonxi.

²¹ N mu yi bataaxe sebexi wo ma wo xa nondi kolontareya xa ma. N a sebexi wo xa nondi kolonyi xa fe nan ma, wule yo mu na naxan kui.

²² Wule fale na nde ra? Naxan a falama a Isa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Na kanyi bara findi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui ra. A bara tondi Baba Ala nun a xa Di ra.

²³ Mixi naxan tondima Ala xa Di ra, a bara tondi Baba Ala fan na. Naxan bara tin Ala xa Di ra, a bara tin Baba Ala fan na.

²⁴ Wo masenyi naxan me a fole, wo xa na ragata wo bone ma. Xa a na na ki ne, a lima wo bara sabati Baba Ala xa Di nun Baba Ala i.

²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi bara kisi laayidi tongo won be, kisi naxan mu jonma abadan.

²⁶ N bara yi bataaxe sebe wo ma mixi ndee nan ma fe ra naxee wama wo madaxufe.

²⁷ Ala bara a Xaxili fi wo ma, a na wo bone i. Wo hayi mu na karamoxo gbete ma. Ala Xaxili nan wo matinkanma nondi birin na. Wule yo mu na a xa masenyi kui. Wo xa bira a foxo ra tun.

²⁸ N ma die, wo nun Isa xa lu a ra, alako a na gbilen temui naxe yaagi yo naxa won makuya a ra. Won xa la a ra temui birin.

²⁹ Wo to a kolon a tinxin, wo xa a kolon fan a tinxintɔɛ birin fatanxi a tan nan na.

3

Ala xa die

¹ Wo xa a kolon, Baba Ala won xanuxi nɛ han a won xili «a xa die». Won findixi a xa die yati yati nan na. Dunɔpa mu nɔma won kolonde na ra, barima e mu Ala kolon.

² N xanuntenyie, yakɔsi Ala xa die nan won na. A mu masenxi sinden won luma ki naxɛ, kɔnɔ won a kolon, a Isa na fa, won masarama nɛ, won fa lu alɔ a tan, barima won a toma nɛ a na ki naxɛ yati.

³ Mixi naxan a yigi tixi Isa ra, a a yete raseniyenma, alɔ Isa seniyenxi ki naxɛ.

⁴ Mixi naxan yunubi rabama, a findixi seriye matandila nan na, barima yunubi, seriye matandi nan a ra.

⁵ Wo a kolon a Isa fa won ma yunubi nan xafaride. Yunubi yo mu nu na a tan ma.

⁶ Mixi naxan sabatixi Isa i, na kanyi mu luma yunubi raba ra sɔnɔn. Naxan luma yunubi raba ra, na kanyi mu Isa toxi, a man mu a kolon.

⁷ N ma die, mixi yo naxa wo madaxu. Mixi naxan tinxinyi rabama, a tinxin alɔ Marigi tinxinxi ki naxɛ.

⁸ Yunubitɔɛ tan fatanxi Ibulisa nan na, barima Ibulisa nan yunubi raba kabi dunɔpa fɔlɛ. Ala xa Di fa nɛ alako a xa Ibulisa xa wali kana.

⁹ Mixi yo findi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala bara wali nde fɔlɔ a bɔɲɛ kui. A mu nɔma lude yunubi kui, barima a fatanxi Ala nan na.

¹⁰ Ala xa die nun Ibulisa xa die tagi rasama yi ki nɛ: Naxan mu tinxin, Ala xa di mu a ra. Naxan mu a boore adamadie xanuma, a mu Ala kolon.

Xanunteya

¹¹ Masenyi nan ya wo naxan mɛxi kabi a fɔlɛ: Won xa won bore xanu.

¹² Won naxa lu alɔ Kabila, naxan fatan Sentane ra, a fa a xunya yati faxesa. A na raba munfe ra? A na raba nɛ barima a pɛrɛ ki mu nu gɛxi tinxinde alɔ a xunya pɛrɛ ki.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa wo mapin dunɔpa xa xɔnnanteya xa fe ra wo mabiri.

¹⁴ Xanunteya naxan luma won bɔɲɛ kui won boore adamadie bɛ, a a masenma a won bara faxɛ kira lu na, won ti kisi kira xɔn ma. Xanunteyatara tan tixi faxɛ kira nan xɔn ma.

¹⁵ Mixi naxan a boore adamadi xɔnma, na kanyi luxi nɛ alɔ faxɛti. Wo a kolon a kisi mu na faxɛti bɛ.

¹⁶ Won xanunteya kolonma Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa misaali nan saabui ra, naxan tixi a nii fide won bɛ. Won fan lan nɛ won xa tin na rabade won boore adamadie bɛ.

¹⁷ Se kanyi naxan a bɔɲɛ balanma tɔɔrɔmixi ya ra, a mu Ala xa xanunteya kolon.

¹⁸ N ma die, won ma xanunteya naxa findi wɔyenyi tun na, a xa findi maraba nan na, xa na mu a ra nɔndi yo mu na a kui.

¹⁹ Na kui, won nɔma a kolonde a nɔndi na won yi, won bɔɲɛ fa sa Ala mabiri.

²⁰ Hali won bɔɲɛ sa won makiiti, Ala gbo won bɔɲɛ bɛ, a fe birin kolon.

²¹ N xanuntenyie, xa won bɔɲɛ mu won makiiti, won bara xaxilisa sɔtɔ Ala ya i.

²² Ala won ma duba birin suxuma nɛ, barima won birama a xa seriye nun a waxɔnfe nan fɔxɔ ra.

²³ A xa seriye nan ya: Won xa danxaniya a xa Di ma, a xa Mixi Sugandixi Isa. Won man xa won bore xanu, alɔ Ala won yamarixi ki naxɛ.

²⁴ Mixi naxan Ala xa seriye rabatuma, na kanyi nun Ala na a ra. A a kolonma Ala Xaxili Seniyenxi nan ma, Ala naxan fixi won ma.

4

Tagi rasa Ala Xaxili nun Sentane Xaxili

¹ N xanuntenyie, wo naxa la xaxili birin na. Wo xa a mato a fanyi ra xa na xaxili fatanxi Ala nan na, barima wule false bara gbo dunɔpa naxee e yete findixi namijɔnmɛe ra.

² Mixi naxan birin laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara fa dunɔpa ma a adama ki ma, wo nɔma nɛ a kolonde a na kanyi tan xaxili fatanxi Ala nan na.

³ Kɔnɔ mixi naxan birin mu laxi Isa ra, na gbe xaxili mu fatanxi Ala ra, a fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na, wo

bara naxan ma fe me, a a na fafe dunija ma. N xa a fala wo be, a jan bara fa.

⁴ N ma die, wo tan, Ala nan gbe wo ra. Wo bara no na namijonme wule fale ra, barima Ala Xaxili naxan na wo foxo ra, na senbe gbo Sentane xaxili be naxan na dunija mixie foxo ra.

⁵ E tan dunija nan gbe e ra. Na nan a ra e woyenma dunija ki ma, dunija fa e xui suxu.

⁶ Konon won tan, Ala nan gbe won na. Na nan a ra Ala kolonyie won xui suxuma. Ala kolontaree tan mu won xui suxuma. Nondi xaxili nun wule xaxili tagi rasama na ki ne.

Xanunteya fatanma Ala nan na

⁷ N xanuntenyie, won xa won bore xanu, barima xanunteya fatanxi Ala nan na. Mixi naxan a boore adamadi xanuma, na bara findi Ala xa di ra, a Ala kolon.

⁸ Mixi naxan mu a boore adamadi xanuma, na kanyi mu Ala kolon, barima Ala, xanunteya nan a ra.

⁹ Ala xa xanunteya kolonma yi nan ma: Ala naxa a xa Di kerenyi xee dunija, alako won xa kisi a tan saabui ra.

¹⁰ Xanunteya yati yati nan ya: Won tan xa mu Ala xanuxi, a tan nan won xanuxi, a fa a xa Di kerenyi xee a xa findi won ma yunubi xafari serexe ra.

¹¹ N xanuntenyie, Ala to bara won xanu na ki, won fan lan ne won xa won bore xanu.

¹² Mixi yo mu na naxan Ala toxi, konon xa won won bore xanu, Ala luma ne won i. A xa xanunteya kamalima ne won i.

¹³ Won a kolon won nun Ala na a ra, barima a bara a Xaxili fi won ma.

¹⁴ Muxu tan bara a to, muxu bara findi seede ra, a Baba Ala a xa Di xee ne dunija ma adamadie rakiside.

¹⁵ Mixi naxan a falama a Isa findixi Ala xa Di nan na, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁶ Won bara Ala xa xanunteya kolon, won bara la a ra. Ala findixi xanunteya nan na. Mixi naxan perema xanunteya kui, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁷ Na kui, xanunteya bara kamali won tagi, alako gaaxui naxa lu won yi ra kiitisa

loxoe, barima won birama Isa xa misaali foxo ra yi dunija bende fuji fari.

¹⁸ Gaaxui mu luma xanuntenyie tagi xa e xa xanunteya bara kamali. Mixi gaaxuma jaxankate nan xa fe ra, konon xanunteya kamalixi kanyi mu gaaxuma.

¹⁹ Won noma mixi xanude, barima Ala singe nan bara won xanu.

²⁰ Mixi naxan a falama a Ala xanuxi, konon a luma mixi xon na, na kanyi bara findi wule fale ra. Mixi naxan mu fata a boore adamadi xanude a naxan toma, na mu noma Ala xanude a mu naxan toxi.

²¹ Ala won yamarixi yi nan na: Naxan Ala xanuxi, a xa nu a boore adamadi fan xanu.

5

Danxaniyafe Ala xa Di ma

¹ Mixi naxan lama a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, na kanyi bara findi Ala xa di ra. Naxan babe nde xanuma, a na babe xa di fan xanuma ne.

² Won na Ala xanu, won fa a xa yaamari birin nabatu, na nan a masenma a won Ala xa die fan xanuma.

³ Ala xanufe a niyama won xa a xa yaamarie fan nabatu. Na mu findima kote xoxoxoe ra,

⁴ barima Ala xa die noma dunija birin na e xa danxaniya saabui ra.

⁵ Nde xunnakeli sotoma dunija xun na, xa danxaniyatoe mu a ra, naxan lama a ra a Ala xa Di nan Isa ra?

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa ye nun wuli ra. A mu faxi ye gbansan xa ra, a faxi ye nun wuli nan na. Ala Xaxili nan na seede baxi, barima Ala Xaxili nondi nan a ra.

⁷ Seede saxan nan na:

⁸ Ala Xaxili Seniyenxi, ye, nun wuli. Na saxanyi birin seedejoxoya keren nan bama.

⁹ Won tinma mixie xa seedejoxoya ra, konon Ala xa seedejoxoya dangi na birin na. Ala nan seede bama a xa Di xa fe ra.

¹⁰ Mixi naxan lama Ala xa seedejoxoya ra, na kanyi danxaniyama Ala xa Di ma, konon mixi naxan mu lama Ala ra, na kanyi bara Ala findi wule fale ra, barima a mu laxi Ala xa seedejoxoya ra, a naxan baxi a xa Di xa fe ra.

¹¹ Na seedeṅɔɔya a masenma a Ala kisi fixi won ma a xa Di nan saabui ra. Na kisi mu ṅɔnma abadan.

¹² Mixi naxan birama Ala xa Di fɔxɔ ra, na kanyi bara kisi, kɔnɔ mixi naxan mu birama Ala xa Di fɔxɔ ra, na kanyi mu kisima.

¹³ N bara yi fe birin sebe wo ma, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Di ma, alako wo xa a kolon a wo bara kisi sɔtɔ, naxan mu ṅɔnma abadan.

¹⁴ Won ma lanlanteya na a ma ki naxɛ, won bara a kolon a won ma duba birin suxuma nɛ naxan findixi a waxɔnfe ra.

¹⁵ Won to a kolon a won ma maxandi birin mɛma, won man a kolon a Ala won ma duba birin suxuma nɛ.

¹⁶ Mixi naxan a boore nde toma yunubi raba ra, yunubi naxan mu mixi bɔnɔma abadan, a xa Ala maxandi a bɛ. Ala a rakisima nɛ xa yunubi na a ra naxan mu mixi bɔnɔma abadan. Yunubi nde na naxan mixi bɔnɔma abadan. N mu a fala wo xa Ala maxandi na mɔɔli xa fe ra.

¹⁷ Seriyɛ matandife birin findixi yunubi nan na, kɔnɔ yunubi birin xa mu mixi bɔnɔma.

¹⁸ Won a kolon mixi naxan findixi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala xa Di, a a kantama. Sentane mu nɔma a ra.

¹⁹ Won a kolon a Ala xa die nan won na, kɔnɔ duniɲa mixi dɔnxɔɛ birin na Sentane sago nan bun ma.

²⁰ Won man a kolon a Ala xa Di bara fa. A xaxili fanyi nan fixi won ma, alako won xa Ala Nɔndi Kanyi kolon. Won nun Ala Nɔndi Kanyi nan a ra a xa Di Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. A tan nan na Ala Nɔndi Kanyi ra, naxan kisi fixi won ma abadan.

²¹ N ma die, wo wo yetɛ ratanga kuyee ma.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi bataaxe firin nde sebe danxaniyatɔe pama nde ma, nɔndi nu rafanxi naxee ma. Wule xaranyi nde nu yensenxi na waxati, a falafe ra a Isa mu nu faxi dunija adama ki ma. Annabi Yaya a masenma danxaniyatɔe be a a lanma e xa tondi mixie ra naxee na xaranyi mooli tima.

Yi bataaxe a masenma danxaniyatɔe birin be a xanunteya findixi Ala kolonmae xa tonxuma nan na. Ala wama won xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Mixi naxan na tondi na yaamari ra, a bara tondi Ala fan na. Ala xa won mali alako xanunteya xa lu won boje ma. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan sebe

Nɔndi

¹ N tan wo xa kuntigi bara wo xeebu, wo tan naxee findixi danxaniyatɔe pama sugandixi ra, a nun wo boore naxee bara nɔndi kolon. Wo rafan n tan nun nɔndi kolonyi birin ma,

² barima nɔndi luma won boje ma abadan.

³ Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi, e xa hinne won na, e xa kinikini won ma, e xa bojesa fi won ma nɔndi nun xanunteya kui.

⁴ N bara seewa ki fanyi, barima ndee na wo ya ma naxee jerefe Baba Ala xa nɔndi kira xon ma a xa seriye ki ma.

⁵ Danxaniyatɔe fanyie, n bara wo mayandi, won xa won bore xanu. N na naxan sebefe yi ki, yaamari neene mu a ra. Won bara na seriye kolon kabi a folɛ.

⁶ Xanunteya nan ya, wo xa bira Ala xa seriye foxo ra. Wo lan ne wo xa Ala xa yaamarie rabatu, alɔ wo a mexi ki naxe kabi a folɛ.

⁷ Mixi gbege wama wo madaxufe, a falafe ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa

mu faxi dunija adama ki ma. Na mixi madaxui mooli findixi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na.

⁸ Wo xa fe birin naba alako wo naxa gan wo xa wali munafanyi ra. Wo xa kata wo xa sare kamalixi soto.

⁹ Mixi naxan fe gbege suxuma, a mu bira Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi foxo ra, na kanyi mu Ala kolon. Naxan birama a foxo ra, a bara Baba Ala nun a xa Di kolon.

¹⁰ Xa karamoxo nde sa fa wo yire yi xaranyi xanbi, wo naxa a rasene, wo naxa a xeebu,

¹¹ xa na mu a ra wo fan bara lu a xa wali paaxi kui.

¹² N wama fe gbege falafe wo be, konɔ n mu wama na rabafe sebeli ra, fo won xa lu yire keren, won xa de masara, alako won ma seewe xa kamali.

¹³ Wo boore danxaniyatɔe bara wo xeebu.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan sebe
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Annabi Yaya nan yi bataaxe saxan nde sebe danxaniyatɔe nde ma, naxan xili Gayu. A naxa a matɔxo barima a nu jɛrema nɔndi nan kui, a tondi ne na wule xaranyi ra naxan nu yensenxi na waxati.

Karamɔxo fanyie to siga Gayu xɔnyi, a naxa e rasene xanunteya ra. Na fe naxa rafan Annabi Yaya ma. Mixi naxan luma na mɔoli raba ra, a bara nɔndi nun xanunteya kolon. Ndee nu na danxaniyatɔe ya ma naxee mu nu wama na mɔoli rabafe.

Ala xa won mali alako won boje naxa balan Ala xa mixie mabiri. Amina.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan sebe**

Nɔndi kolonyie

¹ N tan danxaniyatɔe pama xa kuntigi, n bara i xɛebu, n xanuntenyi Gayu, n naxan xanuxi nɔndi xa fe ra.

² N xanuntenyi, Ala xa fe birin sɔneya i be. I fate xa lu yalanyi kui alo i xa danxaniya yalanxi ki naxe.

³ Won boore danxaniyatɔe ndee to fa n yire, e naxa a fala n be i jɛrema nɔndi kui. N naxa seewa ki fanyi ra.

⁴ Seewe yo mu dangima na mɔoli ra, a kolonfe ra a n ma die na nɔndi kira nan xon ma.

⁵ N xanuntenyi, i meenima xɔje danxaniyatɔe ma hali wo mu wo bore kolon.

⁶ Ndee bara i xa xanunteya xa fe dentɛge sa danxaniyatɔe pama be. Danxaniyatɔe naxan yo dangima i xɔnyi, i xa e mali e xa biyaasi kui, alo Ala wama a xon ma ki naxe.

⁷ E na Ala xa wali nan kui, danxaniyata-ree tan mu e kima.

⁸ Won lan won xa kafu na mixi mɔoli ma, alako won fan xa won gbe raba Ala xa nɔndi xa fe ra.

⁹ N bara bataaxe nde sebe danxaniyatɔe pama ma, kɔno Diyoterefi mu tinxi muxu rasenede barima a wama findife xunyi ra.

¹⁰ N na fa wo yire, n dentɛge sama ne wo be a xa kewali xa fe ra. A muxu xili kanama, a man mu tinma danxaniyatɔe yigiyade. Hali naxee wama e yigiyafe, a tɔnyi dɔxoma nee fan ma, a e kerid danxaniyatɔe ya ma.

¹¹ N xanuntenyi, i fe jaaxi naxan toma, i naxa bira na mɔoli fɔxo ra. I fe fanyi naxan toma, i xa bira na nan fɔxo ra. Fe fanyi rabae na Ala nan be, kɔno fe jaaxi rabae tan mu Ala kolon.

¹² Birin fe fanyi falama Demetiri xa fe ra. Nɔndi yati a yete kan seede baxi. Hali muxu tan muxu noma a xa fe seede bade. I a kolon muxu mu wule falama.

¹³ N wama fe gbege falafe i be, kɔno n mu wama na rabafe sebeli ra.

¹⁴ A gbe mu luxi won xa lu yire keren, won xa sumun.

¹⁵ Ala xa bojesa fi i ma. Muxu boore bara i xɛebu. I fan xa won xanuntenyie xɛebu muxu be keren keren.

Ala xa masenyi **Annabi Yude naxan sebe** **Masenyi nde yi Kitaabui** **xa fe ra**

Annabi Yude nan yi bataaxe sebe Ala xanuntenyie ma, a findi Kitaabui nan na mixi birin be naxee wama birafe Ala xa seriye foxo ra. Na danxaniyatoe nama, Annabi Yude yi bataaxe sebexi naxan ma, mixi ndee nu bara so e tagi alako e xa Ala xa xaranyi mafindi e waxonki ra. Na mixi jaaxie jere ki nu bara findi fe xungbe ra na Isayankae be, ndee fa bira e xa wule masenyi foxo ra.

Na na a ra, Annabi Yude naxa woyenyi xoxoxoe fala e be na xaranyi xa fe ra. A naxa danxaniyatoe rasi a fanyi ra, e naxa lu seniyentareja kui. A naxa a masen e be a fiixe ra, a na mixi mooli yahannama nan sotoma. Temui dangixi mixi gbege naxee nu na Ala xa kira xon ma, e mee ne Ala xa seriye ra, na naxa findi jaxankate xungbe ra e be. Annabi Yude mu tinxi na mooli xa raba na danxaniyatoe ra.

Won fan xa nu na marasi rame. Mixi gbege na dunja naxee Ala xili falama, kon e mu Ala xa seriye rabatuma. Alatala Kitaabui luxi won yi ra na nan ma alako won xa masenyi birin sa sikeeli ma, won xa a mato xa a findixi nondi nan na, xa na mu a ra xa Sentane xa wule na a ra. Ala xa won natanga na diinela wule falee ma. Amina.

Ala xa masenyi **Annabi Yude naxan sebe**

¹ N tan Yude nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi, nun Yaki ngaxakerenma. N na yi bataaxe sebefe mixie nan ma, Baba Ala naxee xilixi, a naxee xanuxi, nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxee makantaxi.

² Ala xa kinikini, bopesa, nun xanunteya gbo wo yi.

³ N xanuntenyie, n bara wa bataaxe sebefe wo ma won ma kisi xa fe ra. N bara wa na rabafe alako n xa wo ralimaniya, wo xa gere so won ma danxaniya xa fe

ra, naxan jan bara ge masende kerenyi ra seniyentoe be.

⁴ Mixi ndee bara so wo tagi, naxee xa jaxankate jan bara sebe a rakuya. Kaafirie nan e ra, naxee won Marigi Ala xa hinne mafindima, alako e xa lu fe jaaxie kui, e xa e kobe raso won Karamoxo kerenyi ra, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ Hali wo a kolon, n wama wo ratufe fe dangixi ndee nan ma. Marigi to ge Isirayila nama raminide Misira boxi ma, a naxa Isirayilaka danxaniyataree sonto.

⁶ Maleke ndee fan to e yete lu binyetareja kui, e e xonyi bejin, Ala naxa e raso geeli kui, e xa lu dimi kui han kiiti xungbe sa loxo.

⁷ Sodoma nun Gomora, a nun e rabilinyi, e to e yete rafi fe jaaxie ma, e nun e boore nu kafu mooli nde ra naxan mu lanma adamadie tagi, Ala naxa e findi misaali ra, a e raso te xora naxan mu xubenma abadan.

⁸ Kon na mixi naxee bara so wo tagi, e laamatunyi ndee toma naxee a niya e xa seniyentareja raba, e Marigi xa yaamari matandi, e malekee konbi.

⁹ Maleke mange Minkayilu to woyen Ibulisa be Annabi Munsa fure xa fe ra, Minkayilu mu suusa Ibulisa xa woyenyi yaabide konbi ra. A a fala ne gbansan, «Ala xa i makiiti.»

¹⁰ Kon na mixie konbi tima fe nde xa fe ra, e mu naxan kolon. E naxan kolon e yete ra, a wula sube xaxilitaree daaxi, na fan mu findi sese ra fo e kanase.

¹¹ Naxankate na e be. E bara bira Kabila xa misaali foxo ra. E bara bira kobiri foxo ra alo Balami, e fa loe. E bara matandi ti alo Kora, e xun fa rakana.

¹² Na mixie bara wo xa ngaxakerenya malanyie manoxo. E e degema wo ya ma, e meenima e yete nan gbansan ma, e mu yaagima. E luxi alo nuxuie, foye naxee rapereema, kon e mu fama tune ra. E luxi alo sansi naxee mu bogi raminima e bogi temui. E to tala, e bara faxa sanmaya firin.

¹³ E luxi alo baa moronyie naxee xunfe raminima. Na xunfe misaalixi na mixie xa fe jaaxie nan na. E luxi alo tunbui

naxee ragataxi koore ma, e nu lintan dimi kui abadan.

¹⁴ Enoki, Adama tolobite solofere nde, naxa yi masenyi fala Ala xili ra e xa fe ra, «Marigi na fafe, a nun a xa seniyentə wulu wulu,

¹⁵ alako a xa adamadi birin makiiti. Kaafirie xa makiiti e xa fe naaxi rabaxie ma. Kaafirie xa makiiti e xa konbie xa fe ra, e naxan falama Marigi xun ma.»

¹⁶ Na mixi moolie luma ne sonxo ra, e mu jalexinma, e birama e yete waxonfe nan tun foxo ra, e de igbo, e mixi madaxuma woyenyi joxunme ra alako e xa se soto.

¹⁷ Konə wo tan, n xanuntenyie, wo xa ratu won Marigi Isa xa xerae xa masenyie ma.

¹⁸ E nu bara a fala wo be, «Waxati donxə, mixie fama ne yode Ala ma, e bira e waxonfe tinxintaree foxo ra.»

¹⁹ Na mixi moolie na wo tagi. E wo xa lanyi kanama ne. E birama e yete xaxili nan foxo ra. Ala Xaxili Seniyenxi mu na e boje i.

²⁰ Konə wo tan, n xanuntenyie, wo xa wo xa danxaniya seniyenxi rasabati. Wo xa Ala maxandi a Xaxili Seniyenxi saabui ra.

²¹ Wo xa lu Ala xa xanunteya bun ma, alako wo Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa kinikini wo ma, a xa wo rakisi.

²² Wo xa kinikini mixie ma naxee siikexi,

²³ wo xa e ratanga te ma. Wo man xa kinikini booree fan ma gaaxui kui, konə wo xa meeni wo yete ma e ya ma, alako wo fan naxa fa wo yete findi seniyentaree ra.

²⁴ Ala tantu, naxan noma won nakiside won ma yunubi birin ma, naxan noma won masende seniyenyi nun seewe ra a xa nore kui.

²⁵ Ala tantu, naxan firin nde mu na, naxan bara won nakisi a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Nore, xunnakeli, senbe, nun noe na a be beenun duniya xa folo, yakosi, nun waxati naxan sa fama abadan. Amina.

Ala xa Waxayi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi Kitaabui sebe waxati xōrōxōe bun ma. Mangasanyi jaaxi nu na Isayankae jaxankatafe temui naxe, Ala naxa e yaabi yi masenyi ra naxan nōma findide madundui xungbe ra danxaniyatōe be naxee na tōōrōfe Sentane saabui ra.

Isa yi Kitaabui fōlōma bataaxe solofere nan na danxaniyatōe jama ndee be. A a masenma a a e xa wali birin kolon, naxan fanxi, a nun naxan mu fanxi. Na findixi seriye nan na adamadie be. Ala fe birin kolon. A lanma won xa a kolon a won ma fe yo mu nōxunxi Ala ma. A mu neemuma won ma wali yo ma. Na masenyi mōoli nan nōma won madundude xa won na tōōrōfe Ala xa fe ra, kōnō a man nōma won magaaxude xa won na fe jaaxi nde kui.

A firin nde, yi Kitaabui a masenma ne won be a Ala fe kolon naxan fama rabade dunija ma. Ala Sentane xa wali kolon, a mixi madaxuma ki naxe. Sentane jōxō a ma a a nōma nōde Ala senbe ra. Wule nan na ki. Yi Kitaabui xa masenyi xungbe findima Ala xa xunnakeli nan na. Sentane fama ne Ala nun danxaniyatōe gere, a fa mixi seniye xie tōōrōde a gbegbe ra. Kōnō a rapōnyi, Ala fama ne Sentane nun a fōxirabiree birin xa fe xun nakanade, a e woli yahannama te nun soda xōōra, e luma dennaxe abadan. A fa a xa jama tongo, a e raso ariyanna kui, dennaxan xili falama «Darisalamu Neene.» Menni, adamadi kisi kolonma ne naxan maniye mu na. Faxe mu na, tōōre mu na. Heeri nan tun na menni Alatala seeti ma.

Yi Kitaabui xaranfe ndedi xōrōxō, barima sebeli na a ra naxan taali wōyenyi rawalima a gbegbe ra. Misaali gbegbe na a kui naxee a niyama a fahaamu xa xōnō. A mu lanma mixi xa kankan misaali nde ma naxan xōrōxō. Won xa na birin xaran, alako won xa masenyi xungbe to naxan minima yi Kitaabui kui. Na mu xōrōxō alō misaali xunxuri nde naxee rawalima yi Kitaabui kui.

Ala xa lōnni fi won ma yi xaranyi kui.
Amina.

Ala xa Waxayi

Isa xa masenyi fōle

¹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa laa-matunyi nan ya, Ala naxan fixi a ma. A xa maleke naxa na rasanba a xa konyi Yaya ma, alako Ala xa konyi di birin xa a kolon fe naxan fama rabade yi waxati.

² Yaya findixi seede nan na Ala xa masenyi xa fe ra a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seedejōxōya xa fe ra. A naxan to, a naxa na birin masen.

³ Heeri na a xaran mixi be, a nun naxee e tuli matima yi masenyi ra naxan tixi Ala xili ra, e man fa yi sebeli ratinme, barima waxati bara makore.

⁴ N tan Yaya, n bara yi sebeli ti Isa xa danxaniyatōe jama dōxō solofere ma, naxee na Asi bōxi ma. Ala xa hinne nun bōjesa fi wo ma, Ala naxan na xoro, to, a nun tina. Xaxili solofere naxee na a xa mange kibanyi ya i, nee fan bara hinne wo ra,

⁵ a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi seede tinxixi ra, naxan singe keli mixi faxaxie tagi, naxan dangi bōxi mange birin na. Matōxōe na Isa nan be, naxan won xanuxi, naxan won nakisixi won ma yunubie ma a wuli saabui ra.

⁶ A bara won naso Ala xa mangeya niini bun ma, a bara won findi serexedubee ra a Baba Ala be. Nore nun senbe na a be abadan! Amina.

⁷ Wo wo ya rate koore ma, a na fafe nuxuie kui. Adamadi birin a toma ne, hali naxee a masōxō. Dunija si birin fama sunnunde a xa fe ra. Iyo, a na na ki ne. Amina!

⁸ Marigi Ala xa masenyi nan ya: «N tan nan na a fōle ra, n tan nan na a rapōnyi ra, n tan naxan na xoro, to, nun tina, Senbe Birin Kanyi.»

⁹ N tan Yaya, wo ngaxakerenyi, won birin na tōōrōfe, won birin na Ala xa mangeya niini nan bun ma, won birin tunnabexixi Isa xa fe i. N nu na Patimosi suri nan ma Ala xa masenyi nun Isa xa seedejōxōya xa fe ra.

¹⁰ Ala xa λοχῶε, Ala Xaxili Seniyenxi to n suxu, n naxa xui nde με n xanbi ra. A senbe gbo alo sara xui.

¹¹ A naxa a masen n be, «I naxan toxi, a sebe Kitaabui kui, i xa a rasanba danxaniyatῶε jama dῶxῶ solofere ma, naxee na Efese, Simirina, Peregamo, Tiyatire, Saradesi, Filadelifiya, nun Layodiseya.»

¹² N naxa n mafindi alako n xa a to naxan wῶyenxi n na. N to n mafindi, n naxa lanpui xεema daaxi solofere to.

¹³ N naxa adamadi maniyε to na lanpuie tagi, donma kuye ragoroxi a ma, beleti xεema daaxi balanxi a kanke ra.

¹⁴ A xunyi nun a xunsexe nu fiixe alo yexεε xabe fiixe, xa na mu a ra balabalanyi. A yae nu yanbama alo tε.

¹⁵ A sanyie nu gbeelixi alo wure gbeeli raxunuxi, a xui nu gbo alo baa mῶronyi xui.

¹⁶ Tunbui solofere nu na a yirefanyi belexe, santidegema de firin daaxi xεpenxi nu na a de i, a yatagi mayanbama alo soge xῶε.

¹⁷ N to a to n naxa bira a bun ma, n fa lu alo mixi faxaxi. A naxa a yirefanyi belexe sa n ma, a fa a fala, «Hali i mu gaaxu. N tan nan na a folε nun a rapῶnyi ra.

¹⁸ N jipe na a ra. N nu bara faxa, kῶnῶ yakῶsi n jipe na a ra abadan. Faxε nun aligiyama saabi kanyi na n tan nan na.

¹⁹ I xa fe nan sebe i naxan toxi, naxan na rabafe, a nun naxan fama rabade.

²⁰ Yi tunbui solofere i naxee toxi n yirefanyi belexe kui, e misaalixi Isa xa danxaniyatῶε jama dῶxῶ solofere xa malekee nan na. Yi lanpui xεema daaxi solofere, e misaalixi Isa xa danxaniyatῶε jama dῶxῶ solofere nan na.»

2

Bataaxe danxaniyatῶε jamae be

¹ A sebe Efese danxaniyatῶε jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra tunbui solofere suxuxi naxan yirefanyi belexe kui, naxan jεrema lanpui xεema daaxi solofere tagi:

² «N wo xa fe rabaxi kolon, n wo xa wali kolon, n wo xa tunnabexi kolon. N a kolon mixi jaaxie mu rafan wo ma. N a kolon wo bara mixie makiiti naxee e yetε findixi

Ala xa xεerae ra, han wo fan fa e kolon wule falee ra.

³ Wo bara wo tunnabexi, wo bara tῶrῶ n xili xa fe ra, kῶnῶ limaniya mu baxi wo yi ra.»

⁴ «Kῶnῶ fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo mu n xanuxi a fanyi ra yakῶsi alo wo nu n xanuxi ki naxe singe ra.

⁵ Wo xa wo ratu a ma, wo nu na ki naxe beenun wo xa wo san nadin. Wo xa tuubi, wo man xa wali suxu alo wo nu a rabama singe ra ki naxe. Xa wo mu tuubi n fama ne wo xῶnyi, n fa wo xa lanpui bade a yire.»

⁶ «Kῶnῶ wo bara fe nde raba naxan fan. Wo bara Nikolasi xa jama xa fe xῶn, alo n fan a xῶnxi ki naxe.»

⁷ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatῶε jamae be. Naxan na geeni, n na nan luma a xa simaya wuri bogi don, naxan tixi Ala xa ariyanna kui.»

⁸ A sebe Simirina danxaniyatῶε jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, Isa naxan na a folε nun a rapῶnyi ra, naxan nu faxaxi a man fa keli faxε ma:

⁹ «N wo xa jaxankate nun setarepa kolon, hali bannaya nde to na wo yi ra. N Yuwifie xa tῶjεge kolon wo mabiri. E a falama e yetε be a Yuwifie, a fa li Yuwifie mu e ra. E findixi Sentane xa mixie nan na.

¹⁰ Wo naxa gaaxu jaxankate ya ra, wo fama naxan sotῶde. Ibulisa a niyama ne wo xa mixi ndee xa sa geeli, alako a xa wo mato. Wo fama ne jaxankatade xi fu bun ma. Kῶnῶ wo xa lu danxaniya kui han wo faxε λοχῶε. Na temui n kisi fima ne wo ma wo sare ra.»

¹¹ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatῶε jamae be. Naxan na geeni, a mu faxε firin nde kolonma.»

¹² A sebe Peregamo danxaniyatῶε jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, santidegema de firin xεpenxi kanyi:

¹³ «N a kolon wo xa taa findixi Sentane senbe yire nan na, kῶnῶ wo xirixi n xili ra, wo mu danxaniya raboloxi. Hali waxati ma, n dugutεge seede Antipasi faxa temui

naxe wo xɔnyi Sentane yire, wo mu n ma kira rabejin.»

14 «Kɔnɔ fe ndee na na naxee mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo xa mixi ndee birama Balamɩ xa misaali nan foxɔ ra, naxan nu bara Balaki rasi a xa gantanyi te Isirayilakae be, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be, e xa yene fan naba.

15 Wo xa mixi ndee fan biraxi Nikolasi xa pama xa xaranyi foxɔ ra.

16 Na kui, wo xa tuubi, xa na mu a ra n fama ne gere tide na mixie be n ma santidegema ra, naxan na n de i.»

17 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be. N <mana> donse noxunxi fima ne geeni mixi ma, a nun gema fiixe, xili neene sebexi naxan ma. Mixi yo mu na xili kolon, bafe na gema kanyi ra.»

18 A sebe Tiyatire danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Ala xa Di ra, naxan yae yanbama alo te, a sanyie luxi alo wure gbeeli raxunuxi:

19 «N wo xa fe rabaxi kolon, wo xa xanunteya, wo xa danxaniya, wo xa wali fanyi, wo xa tunnabexi, a nun wo naxan birin nabaxi a donxɔe ra naxan gbo dangi wo xa wali singee ra.»

20 «Kɔnɔ fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo bara a lu Yesabela, gine naxan a yete findixi namijonme ra, a xa xaranyi ti naxan n ma konyie ratantanma, alako e xa fe kobi raba, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be.

21 N bara diɛe alako a xa tuubi, kɔnɔ a mu tinxi a yuge paaxi masarade.

22 Na na a ra, n a rasoma ne jaxankate kui, a tan nun a yene raba booree, xa e mu tuubi.

23 N fama ne a xa die fan faxade. Na kui, danxaniyatɔe pama birin a kolonma ne a n tan nan mixi boɛe nun a sondonyi matoma, n tan nan e xa fe rabaxi sare ragbilenma e ma.»

24 «Kɔnɔ wo tan, Tiyatireka mixi donxɔe naxee mu na yi fe kui, naxee mu soxi Sentane xa gundo kui, n mu kote gbetɛ doxoma wo xun ma kore.

25 Wo naxan sotoxi, wo na suxu gben, han n fama temui naxe.

26 Naxan na geeni, naxan n ma wali suxuma han a raponyi, n mangeya fima na kanyi nan ma, a xa sie yamari.

27 «A e yamarima sawuri wure daaxi nan na, a e kanama ne alo feɛe ibooma ki naxe»,

28 alo n senbe sotoxi ki naxe n Baba Ala ra. N man subaxa looloe fima ne na kanyi ma.»

29 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be.»

3

Bataaxe danxaniyatɔe pama gbetɛe be

1 A sebe Saradesi danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan Xaxili solofere yamarima, tunbui solofere suxuxi naxan yi ra:

«N wo xa wali kolon. Mixi joxo a ma a wo jipe na a ra, kɔnɔ wo bara faxa.

2 Wo naxa yanfa, wo xa wo bore rali-maniya, naxee na faxe kira xon, barima nde luxi wo xa wali ra n Marigi Ala be.

3 Wo xa ratu na masenyi ma, wo naxan masotoxi, wo naxan mexi. Wo xa a ragata wo boɛe kui, wo xa tuubi. Xa wo mu wo jengi sa yi xon, n fama ne waxati nde kui wo mu naxan kolon, na fa findi terenna ra wo be alo mupeti fa temui.

4 Kɔnɔ mixi ndee na Saradesi naxee mu noxoxi fe paaxi ra. Nee fama ne jerede n seeti ma, donma fiixe ragoroxi e ma, barima na nan findixi e xa wali sare ra.»

5 «Naxan na geeni, donma fiixe ragoroma a ma. N mu a xili bama simaya buki kui, n a xa fe falama ne n Baba Ala be a xa malekee ya xori.

6 Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be.»

7 A sebe Filadelifiya danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Seniyentɔe nondi fale ra, Dawuda xa saabi na naxan yi ra, naxan naade rabima mixi mu no a balande, naxan naade balanma mixi mu no a rabide:

8 «N wo xa wali kolon. N a kolon wo senbe mu gbo, kɔnɔ wo bara n ma

masenyi rabatu, wo mu n yanfa. Na kui, n bara naade nde rabi wo ya ra, mixi mu noma naxan balande.

⁹ N fama ne mixie sade wo belexe naxee a falama e yete be a Yuwifie, konɔ e findixi Sentane xa pama nan na. E na wule nan falafe. N fama ne e ra, e xa e magoro wo be, e xa a kolon wo rafan n ma.

¹⁰ Wo to n ma masenyi rabatu tunnabexi kui, n fan wo ratangama ne na waxati xoroxoɛ ma naxan fama dunija lide, a fa dunija mixi birin mato.

¹¹ A gbe mu luxi n xa fa. Wo naxa wo xa danxaniya bejin, alako mixi yo naxa wo sare fanyi ba wo yi ra.»

¹² «Naxan na geeni, n a findima n Marigi Ala xa horomobanxi kinki ra, a xa lu menni abadan. N nan n Marigi Ala xili nun n Marigi Ala xa taa xili sebema ne a ma. Na taa findixi Darisalamu neene nan na, Ala naxan nagoroma kelife koore ma. N nan n xili neene fan sebema ne a ma.

¹³ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be.»

¹⁴ A sebe Layodiseya danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan findixi Ala sago rakamali ra, a xa seede laxixe, Ala xa daalie daaxi naxan saabui ra:

¹⁵ «N wo xa wali kolon. Wo mu xinbeli, wo mu wolen. A xoli n ma wo xa nate tongo, wo xa xinbeli, xa na mu a ra wo xa wolen.

¹⁶ Wo to fa luxi a tagi, wo mu wolen, wo mu xinbeli, n wo raboloma ne.

¹⁷ Wo bara a fala, «Bannamixie nan muxu ra, muxu hayi mu na fefe ma.» Wo mu a kolon a wo findixi toromixie nan na, a nun misikiinɛ, setaree, donxuie, nun mixi mageli.

¹⁸ N marasi naxan fima wo ma, wo xa xɛɛma fanyi sara n ma, xɛɛma naxan gbi baxi te ra, alako wo xa findi bannamixie yati ra. Wo xa donma fiixe sara n ma, wo xa na ragoro wo ma, alako wo xa ba tixi wo mageli ra, yaagi xa ba wo ma. Wo man xa ya seri sara n ma, alako wo xa fe igbe.

¹⁹ N nan n xanuntenyie nan xuruma, n e matinxin. Wo xa wakili, wo xa tuubi.

²⁰ N tixi naade ra, n na a konkonfe. Xa mixi nde n xui me, a naade rabi n be, n

soma ne a xonyi, muxu fa muxu dege yire keren.»

²¹ «Naxan na geeni, a luma n seeti ma n ma kibanyi kui, alo n tan fan to geeni, n fa n magoro n Baba Ala seeti ma a xa kibanyi kui.

²² Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be.»

4

Ala xa kibanyi ariyanna

¹ Na birin to dangi, n naxa ariyanna naade rabixi to koore ma. N man naxa xui nde me, n nu bara naxan singe me. A senbe nu gbo alo sara. A naxa a masen n be, «I xa te bebiri, n xa fe masen i be naxan fama rabade.»

² Ala Xaxili Seniyenxi naxa n suxu keren na. N naxa kibanyi nde to ariyanna, mange magoroxi a kui.

³ A nore nu yanbama alo geme tofanyi mayilenxie, senkui tofanyi nu na a xa kibanyi rabilinyi.

⁴ Kibanyi mɔxɔɔɛn nun naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, fori mɔxɔɔɛn nun naani magoroxi e kui. Donma fiixe nu ragoroxi e ma, mange katanyi xɛɛma daaxi nu saxi e xun na.

⁵ Seyamakonyi nun galanyi xui e nu minima kibanyi kui. Lanpui solofere nu dexema kibanyi ya i. Nee misaalixi Ala Xaxili kamalixi nan na.

⁶ Baa tinsɛ fan nu na kibanyi ya i.

Nimase naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, yae nu na e yatagi nun e kobe ma.

⁷ Nimase singe nu maniyaxi yete nan na, a firin nde nu maniyaxi ningeyɔɛ nan na, a saxan nde nu maniyaxi adamadi nan na, a naani nde nu maniyaxi xaruma nan na, naxan jɛɛɛma koore ma.

⁸ Na nimase naani birin, gabutenyi senni nu na e ma. Yae fan nu na e be yire birin, e gabutenyie fari nun e bun ma. Kɔɛ nun yanyi e nu luma a fala ra,

«Marigi Ala seniyen,

Marigi Ala seniyen,

Marigi Ala seniyen.

A findixi Senbe Kanyi nan na naxan na xoro, to, nun tina.»

⁹ Na nimase naani nu fa Mange matoxo, e mange binya naxan magoroxi kibanyi kui, e mange tantu, naxan jipe a ra abadan,

¹⁰ na fori moxonen nun naani, e felenma boxi ma Mange ya i, naxan magoroxi kibanyi kui, e fa a batu naxan jipe a ra abadan. E nu e xa mange katanyi ba e xun na, e nu e sa kibanyi san na, e nu fa a fala,

¹¹ «Muxu Marigi Ala, matoxoe, binye, nun senbe na i tan nan be, barima i tan nan se birin daaxi, i tan nan na birin janigexi, i tan nan na birin nagirixi.»

5

Buki nde rabife

¹ Na dangi xanbi, n naxa Ala to a xa kibanyi kui, buki nde nu na a xonye, sebeli tixi a kui nun a fari, a mabalanxi a balanse solofere ra.

² N naxa maleke senbema nde to, a a falama a xui itexi ra, «Nde noma yi buki rabide, nde noma a balanse bade a ma?»

³ Nimase yo mu nu na koore ma, boxi ma, xa na mu a ra boxi bun ma, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁴ Na kui, n naxa wa a gbegebe ra, barima nimase yo mu nu na, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁵ Fori nde naxa a fala n be, «I naxa wa, Yuda bonsoe xa yete, naxan findixi Dawuda bonsoe ra, a bara geenii. A tan nan noma na buki nun a balanse solofere rabide.»

⁶ Na temui n naxa Yexeyore to a tixi kibanyi nun na nimase naani nun na forie tagi. Na Yexeyore nu luxi ne alo a kon naxabaxi. Feri solofere nun ya solofere nu na a be, naxee misalixi Ala Xaxili Seniyenxi kamalixi ra, naxan nu bara xee dunija yire birin ma.

⁷ Yexeyore naxa a maso Ala ra, naxan nu magoroxi kibanyi kui, a fa buki rasuxu Ala yirefanyi xonye.

⁸ A to buki masoto, na nimase naani nun na fori moxonen nun naani, e naxa suyidi Yexeyore be. Kora nu na e birin yi ra, a nun surayi sase xema daaxi naxee rafexi surayi ra, naxan misalixi seniyentoe xa Ala maxandie ra.

⁹ E naxa beeti neene nde ba, e nu a fala, «I tan nan daxa yi buki tongode, i tan nan daxa a balanse rabide, barima i bara i yete ba serexe ra, i bara adamadie xunsara Ala be i wuli saabui ra,

adamadi naxee kelixi bonsoe birin, naxee xui birin falama, naxee fatanxi jamanen nun si birin na.

¹⁰ I bara na adamadie findi serexedubee ra

muxu Marigi Ala be.

I bara e raso Ala xa mangeya niini bun ma.

E fama ne dunija yamaride.»

¹¹ Na temui n naxa maleke wulu wulu wuyaxi to, n naxa e xui me Ala xa kibanyi, na forie, nun na nimasee rabilinyi.

¹² E naxa a fala e xui itexi ra, «Yexeyore naxan baxi serexe ra, a daxa a xa senbe, bannaya, lonni, noe, binye, matoxoe, nun tantui soto.»

¹³ Nimase naxan birin na koore ma, boxi fari, boxi bun ma, baa ma, a nun daalise birin, n nee birin xui me ne, e nu fa a fala, «Matoxoe, binye, tantui, nun senbe na Ala be naxan magoroxi kibanyi kui, a nun Yexeyore be abadan.»

¹⁴ Na nimase naani naxa a ratin, «Amina.» Forie naxa e felen boxi ma, e Ala nun Yexeyore batu.

6

Buki balanse

¹ N naxa Yexeyore to buki balanse singe rabi ra. N naxa nimase nde xui me kelife na nimase naani tagi. A xui senbe nu gbo alo galanyi. A naxa a fala, «Fa.»

² Na dangi xanbi, n naxa soe fixe nde to, xali suxuxi a ragima yi, mange katanyi saxi a xun ma, a fa siga xunnakeli kui, a man xa sa geenii.

³ A to buki balanse firin nde rabi, n naxa nimase firin nde xui me. A naxa a fala, «Fa.»

⁴ Soe gbeeli naxa mini. E naxa a ragima yamari a xa bonesa ba dunija kui, alako adamadie xa nu e bore kon naxaba. Santidegema belebele naxa so a yi ra.

⁵ A to buki balanse saxan nde rabi, n naxa nimase saxan nde xui me. A naxa a

fala, «Fa.» N naxa soe fɔɔɛ to. Sikeeli nu suxuxi a ragima yi ra.

⁶ N naxa xui nde mɛ na nimase naani tagi, «Mɛngi kilo keren sare lanma lɔxɔɛ keren wali sare nan ma. Fundenyi maniyɛ kilo saxan lanma lɔxɔɛ keren wali sare nan ma. I naxa ture nun weni xun nakana.»

⁷ A to buki balanse naani nde rabi, n naxa na nimase naani nde xui mɛ. A naxa a fala, «Fa.»

⁸ N naxa soe burɛɛ xinde daaxi to. A ragima xili nɛ «Faxɛ,» laaxira nu biraxi a fɔxɔ ra. Nɔɛ naxa so e yi ra dunija sɛeti keren xun ma a sɛeti naani ya ma, alako e xa mixie faxa santidegema ra, kaame ra, wuganyi ra, a nun sube xaapɛxie ra, naxee na wula i.

⁹ A to buki balanse suuli nde rabi, n naxa mixie nii to sɛrɛɛɛbade bun ma, mixi naxee kɔn nu bara raxaba barima e nu birama Ala xa masenyi nan fɔxɔ ra, e findi a xa seedee ra.

¹⁰ E naxa a fala e xui itexi ra, «Marigi seniyeɛnxi nɔndi fale, i buma han temui mundun fafe ra kiiti sade, alako muxu gbe xa jɔxɔ dunija mixie ma naxee bara muxu faxa?»

¹¹ Donma kuye fiixe naxa so e birin yi ra. Mixi nde naxa a fala e bɛ e xa mamɛ ti sinden, han e walibooree nun e ngaxakerenyie xasabi xa kamali naxee lanma e xa faxa alo e tan.

¹² A to buki balanse senni nde rabi, bɔxi naxa sɛrɛn sɛnbɛ ra, sogɛ naxa ifɔɔɔ alo sunnun donma fɔɔɛ, kike naxa lu alo wuli,

¹³ tunbuie naxa bira bɔxi ma, alo foye belebele xɔɛ bogi rabirama ki naxɛ.

¹⁴ Koore naxa ba na, alo keedi makuntanma ki naxɛ a xa ragata. Geyae nun surie fan naxa keli e yire.

¹⁵ Dunija mangɛɛ, kuntigie, soori yareratɛ, bannaɛ, sɛnbɛmaɛ, konyie, nun lasirie, e birin naxa e nɔxun yilie kui a nun geya gemɛ longori ra.

¹⁶ E nu fa a fala geyae nun fanyee bɛ, «Wo bira muxu ma, wo xa muxu nɔxun Ala ma, naxan magoroxi mange kibanyi kui, a nun Yɛxɛyɔɛ xa xɔnɛ ma.»

¹⁷ E xa xɔnɛ lɔxɔɛ xungbe bara a li. Nde nɔma a yetɛ ratangade na ma?

7

Ala xa pama

¹ Na dangi xanbi, n naxa malekɛ naani to, e tixi dunija tunxui naani ra. E nu dunija foye naani ratima, alako foye naxa mini bɔxi ma, baa ma, xa na mu sansie ma.

² N naxa malekɛ gbɛtɛ fan to a kelife sogetede mabiri, Ala Nijɛ xa tɔnxuma suxuxi a yi ra. A naxa a masen a xui itexi ra, na malekɛ naanie bɛ, naxee nu yamarixi fe xɔnɛ rabade bɔxi nun baa ra,

³ «Wo naxa wo bɛlɛɛ din bɔxi nun baa nun wuri bilie ra sinden, han muxu xa gɛ tɔxunma sade Ala xa walikɛɛ tigi ma.

⁴ N naxa na walikɛɛ konti xasabi mɛ, Ala xa tɔnxuma saxi naxee ma. E findi mixi wulu kɛmɛ wulu tongo naani nun wulu naani nan na, kelife Isirayila bɔnsɔɛ birin ya ma.

⁵ Mixi wulu fu nun firin Yuda bɔnsɔɛ ya ma naxee matɔnxumaxi,

mixi wulu fu nun firin Ruben bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Gadi bɔnsɔɛ ya ma,

⁶ mixi wulu fu nun firin Aseri bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Nafatali bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Manasi bɔnsɔɛ ya ma,

⁷ mixi wulu fu nun firin Simeyɔn bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Lewi bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Isakari bɔnsɔɛ ya ma,

⁸ mixi wulu fu nun firin Sabulon bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Yusufu bɔnsɔɛ ya ma,

mixi wulu fu nun firin Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma naxee matɔnxumaxi.»

⁹ Na dangi xanbi, n naxa pama gbege to, naxan mu nu nɔma kɔntide, kelife si birin, bɔnsɔɛ birin, xabile birin, nun xui birin. E nu tixi Ala xa kibanyi nun Yɛxɛyɔɛ ya i, donma kuye fiixe ragoroxi e ma, tugi fense suxuxi e yi.

¹⁰ E naxa a masen e xui itexi ra, «Kisi na muxu Marigi Ala bɛ naxan magoroxi kibanyi kui, nun Yɛxɛyɔɛ bɛ.»

11 Malekɛe nu tixi kibanyi, forie nun nimase naanie rabilinyi, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e Ala batu

12 yi fe fale ra, «Amina. Matɔxɔɛ, nɔrɛ, lɔnni, tantui, binyɛ, nɔɛ fanyi, nun senbe na muxu Marigi Ala nan be abadan. Amina.»

13 Na temui fori nde naxa n maxɔrin, «Nde na na mixie ra donma fiixe ragoroxi naxee ma? E kelixi minden?»

14 N naxa a yaabi, «N Marigi, i tan nan a kolon.» A naxa a masen n be, «Mixie nan e ra, naxee kelixi na naxankate xungbe kui. E bara e xa donmae xa Yexɛɛyɔrɛ wuli ra, na nan a toxi e xa donmae fiixexi.

15 Na nan a toxi e tixi Ala xa kibanyi ya i, e fa a batu kɔɛ nun yanyi a xa hɔrɔmɔlingira kui. E na Ala xa niini bun ma, naxan magoroxi kibanyi kui.

16 Kaame nun ye xɔli mu e suxuma sɔnɔn, soqe nun kuye fure mu e tɔɔrɔma sɔnɔn,

17 barima Yexɛɛyɔrɛ naxan na kibanyi sɛɛti ma, na nan fama e degede, a e xun ti kisi ye yire ra. Ala fama ne e yaye birin nafurukude.»

8

Buki balanse solofere nde rabife

1 A to buki balanse solofere nde rabi, kuye naxa lu yen waxati tagi nɔndɔn bun ma.

2 N naxa malekɛ solofere to, naxee nu tixi Ala ya i, sara solofere naxa so e yi ra.

3 Malekɛ gbete naxa fa, a ti sɛrɛɛbade fari, surayi sase xɛɛma daaxi nu na a yi ra. E naxa surayi gbege so a yi ra, a nun seniyentɔɛ birin xa Ala maxandie ra. A naxa na surayi gan sɛrɛɛbade xɛɛma daaxi ma Ala xa kibanyi ya i.

4 Surayi tuuri naxa te Ala ya i, a nun seniyentɔɛ xa Ala maxandie, kelifɛ malekɛ beleɛɛ.

5 Malekɛ naxa surayi ganse tongo, a naxa sɛrɛɛbade te sa a kui, a fa a woli dunija ma. Galanyie naxa bula, xuiɛ naxa mɛ, seyamakɔnyie naxa mini, boxi naxa sɛrɛn.

6 Malekɛ solofere, sarae nu na naxee yi ra, nee naxa keli, e xa sarae fe.

7 Malekɛ singe to a xa sara fe, bala-balanyi nun te naxa goro dunija ma, e

masunbuxi wuli ra. Boxi itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde naxa gan. Wuri bilie itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde naxa gan. Nooge xinde birin naxa gan.

8 Malekɛ firin nde to sara fe, geya xungbe, te naxan ganfe, a naxa sin baa ma. Baa itaxunxi saxan na, na dɔxɔde keren naxa findi wuli ra.

9 Baa nimasee itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde naxa faxa. Kunkuie itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde fan naxa kana.

10 Malekɛ saxan nde to sara fe, tunbui dexɛxi belebele naxa bira. Xuree itaxunxi saxan na, na tunbui naxa bira na saxan nde ma a nun dulonyie ma.

11 Na tunbui xili ne «Xɔne.» Dunija ye itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde to findi xɔne ra, adamadi gbege naxa faxa na ma.

12 Malekɛ naani nde to sara fe, soqe, kike, nun tunbui itaxunxi saxan na, na dɔxɔde saxan nde naxa findi dimi ra. Nde naxa ba yanyi nun kɔɛ xa naiyalanyi ra.

13 Na temui n naxa xaruma nde xui mɛ koore ma, a naxa a fala a xui itexi ra, «Naxankate na dunija mixie be, naxankate na e be sara fe temui, malekɛ saxanyie fama naxee fede.»

9

Malekɛe xa sara fe dɔnxɔɛ

1 Malekɛ suuli nde to sara fe, n naxa tunbui to bira ra boxi kelifɛ koore ma. E naxa yili tilinxi naade saabi so a yi ra.

2 A naxa na yili naade rabi, tuuri gbege naxa mini a kui alɔ te belebele tuuri han soqe naxa makoto, kuye naxa idimi.

3 Tugumie naxa mini tuuri kui, e fa goro boxi ma. E nu bara senbe sɔtɔ alɔ tali.

4 E nu bara yaamari sɔtɔ a falafe ra e naxa din boxi nooge ra, nun se xinde, a nun wuri bili yo ra. A nu lanma e xa adamadie gbansan nan tɔɔrɔ Ala xa tɔnxuma mu saxi naxee tigi ma.

5 E nu bara yaamari sɔtɔ a falafe ra e naxa adamadie faxa, e xa e tɔɔrɔ tun kike suuli bun ma. E nu mixi bunma ne alɔ tali.

6 Na lɔxɔɛɛ, mixie faxɛ xɔli mawama ne na tɔrɛ xa fe ra, kɔnɔ e mu nɔma

faxade. Faxe xoli e suxuma ne, kono faxe a makuyama ne e ra.

⁷ Na tugumie maniyaxi soe nan na, naxee rawalima gere kui. Mangle katanyi xema daaxi nu dusuxi e xun na, e yatagie nu luxi ne alo mixie.

⁸ E xunxexe nu luxi ne alo ginxe xunxexe. E jinyie nu luxi ne alo yete jinyie.

⁹ Wure makantase nu na e kanke ma, e gabutenyie nu xui raminima alo soori ragise xui, soe gbegbe naxan bendunma.

¹⁰ E xuli nu mixi bunma alo tali, na xone nu fa mixi tooro kike suuli bun ma.

¹¹ E xa yarerati nu findixi na yili tilinxi xa maleke nan na, naxan xili nu falaxi Eburu xui «Abadon,» a nu falaxi Gireki xui «Apoliyon,» na nan na ki «Yire Kan.»

¹² Naxankate singe bara dangi, firin nan luxi.

¹³ Maleke senni nde to sara fe, n naxa xui nde me kelife serexebade xema daaxi feri tunxun naanie ma, naxan na Ala ya i.

¹⁴ Na xui naxa a fala maleke senni nde be, sara nu suxuxi naxan yi, «Na maleke naani rabepin, naxee xirixi Efirati xure ma.»

¹⁵ Na maleke naanie nu na waxati yati nan mamema, alako e xa adamadi ndee faxes. Adamadie itaxunxi saxan na, e xa na doxode saxan nde faxes. E naxa fulun na wali xili ma.

¹⁶ Na soe ragi gali xasabi nu dangi miliyon keme firin na. N naxa na konti me.

¹⁷ Na laamatunyi kui n naxa na soee nun e ragie to. E kanke makantase nu mapingixi ne a gbeeli, a foor, nun a nerefunyi daaxi. Soe xunyie nu luxi alo yete xunyi. Te, tuuri, nun soda nu minima e de kui.

¹⁸ Dunija mixi itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa faxes na gbaloe saxanyi mooli ra: te, tuuri, nun soda naxan nu minima e de kui.

¹⁹ Na soee senbe nu na e de nun e xuli nan kui. E xuli nu maniyaxi boximase nan na, xunyi nu na a be naxan mixi toorama.

²⁰ Mixi naxee mu faxes na gbaloe saabui ra, e mu gbilen e xa wali kobie foxo ra. E nu jinnxe nan batuma, a nun kuyee xema daaxi, gbeti daaxi, wure gbeeli daaxi, geme daaxi, nun wuri daaxi, naxee

mu noma se tode, naxee mu noma fe mede, naxee mu noma jerede.

²¹ Na mixie mu gbilen e xa faxes tife foxo ra, e xa manduru walie, e xa fe paaxie, nun e xa mujee xa fe foxo ra.

10

Maleke xa buki lanmadi

¹ N naxa maleke senbema gbete to goro ra kelife koore nuxui kui. Senkui nu na a xunyi rabilinyi, a yatagi nu yanbama alo sog, a sanyie nu maniyaxi te nan na.

² Buki lanmadi nu na a belexe, a rabixi. Maleke yirefanyi sanyi nu tixi baa fari, boore fan nu tixi xare ma.

³ A naxa a xui ramini senbe ra, naxan maniya yete xui ra. Galanyi solofere naxa a xui ratin.

⁴ Na galanyi solofere xui to mini, n nu wama na sebefe, kono xui nde naxa keli koore ma, a a fala n be, «Galanyi solofere xa masenyi noxon, i naxa a sebe.»

⁵ Maleke naxan sanyi nu tixi baa nun xare fari, a naxa a yirefanyi belexe itala koore ma,

⁶ a fa a kali Ala ra naxan jije a ra abadan, naxan koore, boxi, nun baa daa, a nun e kui se birin. A naxa a masen a waxati mu fa dugundife sonon.

⁷ Maleke solofere nde na a xa sara fe temui naxe, Ala gundo fama ne kamalide alo a nu bara a masen a xa konyi namijonmee be ki naxe.

⁸ Na xui naxan nu bara woyen n be kelife koore ma, na man naxa a masen n be, «Siga, i sa buki lanmadi rabixi tongo naxan na maleke belexe, maleke naxan sanyi tixi baa nun xare fari.»

⁹ N naxa siga na maleke yire, n fa a maxandi a xa na buki lanmadi so n yi ra. A naxa a fala n be, «I xa a tongo, a don. A xone rasoma ne i furi, kono a noxonma ne i de kui alo kumi.»

¹⁰ N naxa na buki lanmadi tongo maleke belexe, n naxa a don. A nu noxon n de kui alo kumi, kono a to n furi kui li, a naxa findi xone ra.

¹¹ Na temui a naxa a fala n be, «A lanma i man xa woyen Ala xili ra jamanee xa fe ra, sie xa fe ra, xui gbete false xa fe ra, nun mange gbegbe xa fe ra.»

11

Taa seniyeñxi nun seede firinyie

¹ Maleke nde naxa se maniyase wuri daaxi so n yi ra, a nu fa a fala, «Keli, i xa Ala xa hōromōbanxi nun serexebade maniya, i man xa batulae kōnti.

² I naxa yire maniya naxan na tande, barima si gbete fama menni nan tongode, e fa taa seniyeñxi kana kike tongo naani nun firin bun ma.

³ N masenyi soma n ma seede firinyie nan yi ra, e naxan tima n xili ra xi wulu keren xi keme firin nun xi tongo senni bun ma, sunnun donma ragoroxi e ma.

⁴ Na seede firinyie misaalixi oliwi wuri firin nan na, a nun lanpui firin naxee tixi Daali Marigi ya i.

⁵ Xa mixi nde fa wa fe ñaaxi rabafe e ra, te nan minima e de kui, a e yaxuie xa fe kana. Iyo, xa mixi nde wama e tōōrōfe, na kanyi faxama na mōoli nan na.

⁶ Senbe na e be koore balanfe ra, alako tune naxa fa e xa namijōnmē wali raba temui. Senbe na e be ye masarafe wuli ra, a nun fure ñaaxi mōoli wuyaxi raminife dunija ma e wama a xōn ma temui naxe.»

⁷ Na seede firinyie na ge e xa seedeñoxōya ra, na sube naxan minixi yili tilinxi kui, na nan e gerema, a nō e ra, a e faxa.

⁸ E furee sama ne taa belebele malande, e Marigi banban wuri magalanbuxi ma dennaxe. Na taa maniyaxi Sodoma nan na, xa na mu a ra Misira.

⁹ Mixie kelima si, bōnsōe, xui, nun ñamanē birin nan ma, e fa e fure matode xi saxan nun a tagi bun ma. E mu tinma mixi xa e ragata.

¹⁰ Mixie fama seewade dunija ma na mixi firinyie nan faxafe ra, barima na namijōnmē firinyie nu bara mixie tōōrō. E se ndee fi e booree ma na seewe xa fe ra.

¹¹ Na xi saxan nun a tagi to dangi, Ala naxa nii raso e fate, e man xa ti e sanyie xun na. Naxan birin e to, e naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹² Na seedee naxa xui senbema nde me kelife koore ma a falafe ra, «Wo xa te han be.» E naxa te koore ma nuxui kui e yaxuie ya xōri.

¹³ Na temui, bōxi naxa serēn. Taa itaxunxi fu ra, na dōxode fu nde naxa bira. Na bōxi xa serēnyi naxa mixi wulu solofere faxa, mixi dōnxōe naxa kaaba, e fa Ala matōxō, naxan na koore ma.

¹⁴ Naxankate firin nde bara dangi, a gbe mu luxi a saxan nde fan xa fa.

¹⁵ Maleke solofere nde to sara fe, xui itexie naxa mini koore ma a falafe ra, «Mangeya naxan nu na dunija ma, na bara findi muxu Marigi nun a xa Mixi Sugandixi gbe ra. A xa mangeya buma ne abadan.»

¹⁶ Na fori mōxōpēn nun naani, naxee nu magoroxi kibanyie kui Ala ya i, e naxa e felen bōxi ma, e Ala batu.

¹⁷ E naxa a fala, «Muxu bara muxu Marigi Ala Senbe Kanyi tantu, naxan nu na singe han to, barima i bara i senbe magaaxuxi ramini, i xa mangeya xa ti dunija.

¹⁸ Namanē nu bara xōnō, kōnō i xa xōne bara e li, kiiti waxati bara fa. Na kui, mixi faxaxie makiitima ne, i xa konyi namijōnmē e sare sōtōma ne, a nun seniyeñtōe, nun naxee gaaxuma i xili ya ra, dimēdie nun forie. Naxee bara dunija kana, e fan xun nakanama ne.»

¹⁹ Ala xa hōromōlingira naxan na koore ma, a naxa rabi, birin naxa Ala xa saate kankira to naxan na hōromōlingira kui. Na temui seyamakōnyie, galanyi xuie, bōxi serēnyi, nun balabalanyi belebele naxa mini senbe ra.

12

Gine, dimēdi, nun sube magaaxuxi

¹ Tōnxuma belebele naxa mini koore ma. Soge nu na na gine nde rabilinyi, kike nu na a sanyi bun ma, tunbui fu nun firin nu na a xun na alo mange katanyi.

² A nu na gbelegbelefe tōōre kui, barima a nu na di barife a teegexi naxan ma.

³ Tōnxuma gbete fan naxa mini koore ma. Sube magaaxuxi xungbe nde nu na, a gbeelixi alo te, xunyi solofere nu na a be, a nun feri fu. Mange katanyie nu na a xunyi solofere birin fari.

⁴ Tunbui itaxunxi saxan na, a xuli naxa din na dōxode saxan nde ra, a e woli bōxi ma.

Sube magaaxuxi naxa keli, a fa ti gine ya i naxan nu na di barife, alako a xa na diyore don.

⁵ Gine naxa di xeme bari, naxan fama si birin yamaride a xoroxoe ra. Gine to di bari, na di naxa te Ala yire, a xa mange kibanyi na dennaxe.

⁶ Gine naxa a gi, a siga yire nde gbengereniyi ma Ala nu bara naxan yailan a be, alako a xa balo menni xi wulu keren xi keme firin nun tongo senni bun ma.

⁷ Gere naxa mini koore ma. Minkayilu nun a xa malekee naxa na sube magaaxuxi nun a xa malekee gere,

⁸ konɔ na sube mu nɔ Minkayilu nun a xa malekee ra. Na kui, sube magaaxuxi nun a xa malekee mu nɔ sabatide koore ma sonon.

⁹ E naxa na sube magaaxuxi xungbe woli boxi ma, a nun a xa malekee. A tan nan findixi na boximase fori ra, naxan xili Ibulisa, xa na mu a ra Sentane. A bara dunija birin madaxu.

¹⁰ Na temui, n naxa xui itexi me koore ma, a a falama,
«Yakosi, kisi temui bara a li,
muxu Marigi Ala senbe nun a xa mangeya,
nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya bara fa,

barima naxan nu muxu ngaxakerenyie kalamuma
muxu Marigi Ala ya i koe nun yanyi ra,
na bara bira.

¹¹ Muxu ngaxakerenyie xutu sotoxi a ma Yexeyore wuli nun e xa seedejoxoya nan saabui ra.

E mu kankan e xa simaya ma,
e mu gaaxu faxe ya ra.

¹² Na kui, koore nun naxee sabatixi naa,
e xa jalexin.

Konɔ naxankate bara lu boxi nun baa ma,
barima Ibulisa bara bira wo mabiri.
A xonoxi barima a bara a kolon
a temui gbegbe mu luxi a be kore.»

¹³ Sube magaaxuxi to a kolon, e bara a woli boxi ma, a naxa bira na gine foxo ra, naxan na di xeme bari.

¹⁴ Konɔ xaruma gabuteniyi naxa lu na gine be, alako a xa tungan sigafe ra gbengereniyi ma, a luma balo ra dennaxe waxati saxan nun a tagi bun ma. Menni a nu bara makuya na boximase ra.

¹⁵ Konɔ boximase naxa xure ramini a de kui, a xa gine madula.

¹⁶ Na temui boxi naxa na xure ye min, sube magaaxuxi nu bara naxan namini a de kui, alako a xa na gine rakisi.

¹⁷ Sube magaaxuxi to xonɔ na gine ma, a naxa siga na gine bonsoe donxoe gere, naxee Ala xa seriyε rabatuma, e man la Isa xa seedejoxoya ra.

¹⁸ Na sube magaaxuxi naxa ti baa de ra meyenyi fari.

13

Sube naxan texi ye xora

¹ Na dangi xanbi n naxa sube magaaxuxi nde to te ra ye xora, feri fu na a xunyi solofere ma, mange katanyie doxoxi na feri fu fari. Marasoto xilie fan nu sebexi a xunyi ma.

² Na sube magaaxuxi nu maniyaxi barate nan na, a sanyie senbe nu gbo, a de nu luxi ne alo yete de. Na sube magaaxuxi naxa a senbe, a xa noe, nun a xa kibanyi lu sube boore yi ra.

³ Fi naaxi to lu a xunyi keren ma, a naxa yalan. Na fi to mu a faxes, dunija naxa kaaba, e birin naxa bira a foxo ra.

⁴ Dunija mixie naxa tuubi sube magaaxuxi be, barima a tan nan nu bara noe so sube boore yi ra. E man naxa tuubi sube boore be, e nu a fala, «Nde maniya yi sube ra, nde noma a gere?»

⁵ Na sube naxa noe soto a xa yete igboe masenyi nun marasotoe fale ra. A naxa noe soto, a xa wali kike tongo naani nun firin bun ma.

⁶ A naxa Ala rasoto, a Ala xili kana, a Ala xa horomolingira rasoto, a nun naxee sabatixi koore ma.

⁷ A naxa noe soto alako a xa seniyentoe gere, a xa no e ra. A naxa noe soto bonsoe, si, xui, nun jamanε birin xun ma.

⁸ Dunija mixi birin fama tuubide a tan nan be, naxee xili mu sebexi Yexeyore kon naxabaxi xa kisi buki kui kabi dunija folε.

⁹ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati yi masenyi ra.

¹⁰ Konyiya ragirixi mixi naxan ma, a sigama ne konyiya kui. Santidegema faxe ragirixi mixi naxan ma, na kanyi fan

faxama ne santidegema ra. Seniyentoe xa tunnabexi nun danxaniya kolonma na nan kui.

¹¹ Na dangi xanbi n man naxa sube magaaxuxi gbete to a tefe boxi bun ma, feru firin nu na a be alo yexee, a nu woyenma alo sube magaaxuxi.

¹² A nu na sube magaaxuxi singe senbe nan nawalife na ya xori, a a niya dunija mixi birin xa tuubi na sube magaaxuxi singe be, naxan xa fi jaaxi nu bara yalan.

¹³ A nu luma kaabanakoe belebele raba ra, han a te ragoro boxi ma kelife koore ma mixie ya xori.

¹⁴ A to na senbe soto, a naxa dunija mixie madaxu a xa kaabanakoe ra na sube magaaxuxi singe ya xori. A naxa a fala dunija mixie be e xa kuye yailan naxan maniya na sube magaaxuxi singe ra, naxan nu bara maxono santidegema ra, kono a mu faxa.

¹⁵ E to na kuye yailan, a naxa noe soto a xa a niya na kuye xa woyen, mixi birin xa faxa naxan mu tuubima na kuye be.

¹⁶ A naxa yaamari fi, dimedie nun forie, bannae nun setaree, lasirie nun konyie, tonxuma xa sa e birin yirefanyi belexe ma, xa na mu e tigi ma,

¹⁷ alako mixi matonxumataree naxa sare so, e naxa sare mati. Na tonxuma findixi sube xili nan na, xa na mu a ra yi konti nan findixi xili ra.

¹⁸ Lonni na naxan be, a xa na konti kolon, barima a adamadi xa fe masenma. Na konti naxan findixi xili ra a findixi keme senni, tongo senni nun senni nan na.

14

Yexeyore nun a xa mixi rakisixie

¹ N to n ya rage, n naxa Yexeyore to a tixi Siyoni geya fari. Mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani nu na a seeti ma, Yexeyore xili nun a Baba xili sebexi e tigie ma.

² N naxa xui nde me koore ma, alo xure xungbe, xa na mu a ra alo galanyi. A nu luxi ne alo mixie nan nu kora bonbofe.

³ E nu na beeti neene bafe mange kibanyi ya i, a nun na nimase naani nun na forie. Mixi yo mu nu noma na beeti matinkande, fo na dunija mixi wulu

keme wulu tongo naani nun naani naxee xun nu bara sara.

⁴ E mu nu yene rabaxi gine ra, e nu seniyen. E birama na Yexeyore foxo ra yire birin. E xun nu bara sara mixie tagi, alako e xa findi Ala gbe nun Yexeyore gbe ra, alo serexe singe naxan bama Ala be xe xaba temui.

⁵ E de mu nu wule falaxi, marakorosi yo mu nu e ma.

⁶ N naxa maleke gbete to a nere ra koore ma. Xibaaru fanyi nu na a yi ra dunija mixie be, si, bonsoe, xui, nun jamanu birin be abadan.

⁷ A naxa a fala a xui itexi ra, «Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa a matoxo, barima a xa kiiti waxati bara a li. Wo xa wo igoro a be, naxan koore, boxi, baa, nun dulonyie daaxi.»

⁸ Maleke firin nde nu biraxi a foxo ra, a nu fa a fala, «Babilon belebele bara bira. Babilon bara bira, naxan jamanu rasiisixi a xa fe jaaxie ra.»

⁹ Maleke saxan nde nu biraxi e foxo ra, a nu fa a fala a xui itexi ra, «Xa mixi nde a igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li tonxuma na a tigi ma, xa na mu a belexe ma,

¹⁰ na kanyi fan Ala xa xone kolonma ne, a fa lu alo siisila naxan beere xoroxoe minxi. A fama torode te nun soda xora, maleke seniyenxie nun Yexeyore ya xori.

¹¹ Tuuri naxan tema na te xora a mu jonma abadan. Na mixie, naxee e igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li na sube xili tonxuma saxi e ma, na kanyie mu malabui sotoma koe nun yanyi.

¹² Seniyentoe xa tunnabexi nan na ki, naxee Ala xa seriye rabatuma, naxee danxaniyaxi Isa ma.»

¹³ N naxa xui nde me koore ma a falafe ra, «I xa a sebe a seewe na mixie be, naxee faxama Ala xa fe kui yakosi han dunija ranonyi.» Ala Xaxili Seniyenxi naxa a masen, «Iyo, nondi na a ra. E lan e xa e malabu e xa wali xoroxoe ma, e xa na wali sare soto.»

¹⁴ N naxa nuxui fiixe to. Daali nde nu magoroxi a fari, naxan maniya adamadi

ra. Mange katanyi xεema daaxi nu saxi a xun ma, warate xεpenxi nu na a belexe.

¹⁵ Maleke gbete naxa mini hōromōlingira kui, a a fala a be a xui itexi ra, «I xa warate rawali, xe xaba, barima na waxati bara a li, dunija xe xa xaba.

¹⁶ Naxan nu magoroxi nuxui fari, a naxa warate rawali dunija ma, dunija xe naxa xaba.»

¹⁷ Maleke gbete naxa mini koore hōromōlingira kui, warate xεpenxi nu na a belexe.

¹⁸ Maleke gbete, naxan nu te yamarima, a naxa keli serexebade yire, a a fala a xui itexi ra warate xεpenxi kanyi be, «Warate xεpenxi rawali, weni bogie xaba dunija, barima e bara mo.»

¹⁹ Na maleke naxa warate rawali, a fa dunija weni bogi birin ba, a e sa a sase kui Ala xa xone e maboronma dennaxe.

²⁰ Na wali naxa raba taa fari ma. Mixi wuli naxa na se sase rafe, a fili a ma han na wuli naxa ikuya kilo keme saxan na, a xa tilinyi fan soe de suxuma.

15

Maleke solofere nun gbaloe donxoe

¹ Na dangi xanbi, n man naxa tonxuma xungbe to naxan bara n de ixara. Maleke solofere naxa mini gbaloe donxoe solofere ra, Ala xa xone kamalima naxee ra.

² N naxa baa nde to, a luxi alo diyaman, a sunbuxi te ra. Mixi naxee nu bara no na sube ra, a nun na kuye naxan yailanxi a misaali ra, a nun a xili xa konti ra, e nu tixi baa fari, Ala xa korae nu na e belexe.

³ E nu Ala xa konyi Munsa xa beeti nan bama, a nun Yexeyore xa beeti, a falafe ra, «Muxu Marigi Ala Senbe Kanyi, i xa walie senbe gbo! E makaaba! Dunija Mange, i xa kira nondi na a ra, a man tinxin.

⁴ Marigi, nde mu gaaxuma i ya ra? Nde mu i xili matoxoma? I keren peti nan seniye. Namane birin fama ne e magorode i be, barima i bara i xa tinxinyi makenen.»

⁵ Na to dangi, n naxa Ala xa hōromōlingira rabixi to koore ma, saate kankira na naxan kui.

⁶ Maleke solofere, toore donxoe solofere nu na naxee yi ra, e naxa mini hōromōlingira kui, serexedube dugi fixe mayanbaxie ragoroxi e ma, beleti xεema daaxi balanxi e kanke ma.

⁷ Nimase keren na nimase naani ya ma, a naxa tonbili xεema daaxi solofere so na maleke solofere yi ra. Na tonbilie nu rafexi Ala xa xone nan na, Ala naxan njpe a ra abadan.

⁸ Tuuri naxa hōromōlingira rafe Ala xa noore nun a senbe xa fe ra. Mixi yo mu nu noma sode hōromōlingira kui, fo toore solofere xa wali xa kamali naxee nu na maleke soloferee yi ra.

16

Tonbili solofere

¹ N naxa xui xungbe nde me, naxan kelixi hōromōlingira kui, a a falama malekee be, «Wo siga, wo xa Ala xa xone tonbili soloferee ifili dunija ma.»

² Maleke singe naxa siga, a sa a xa tonbili ifili dunija ma. Na kui, fi jaaxi naxa mini mixie ma, na sube xa tonxuma nu saxi naxee ma, naxee nu tuubima kuye be naxan yailanxi a misaali ra.

³ Maleke firin nde naxa a xa tonbili ifili baa ma. Baa naxa lu alo mixi faxaxi wuli. Nimase birin naxa faxes, naxee nu na baa ma.

⁴ Maleke saxan nde naxa a xa tonbili ifili xuree nun dulonyie ma. E fan naxa findi wuli ra.

⁵ N naxa maleke xui me, naxan nu ye yamarima. A naxa a fala, «I tan naxan na to, i tan naxan na xoro, i tan naxan seniye, i bara kiiti tinxixi sa,

⁶ barima e nu bara seniye toore nun namijonmee wuli ramini. I fan bara wuli so e yi ra, e naxan minma. A lanxi na ki ne.»

⁷ N naxa serexebade fan xui me. A naxa a fala, «Iyo, Ala Senbe Kanyi, i xa kiiti birin tinxin, e findixi nondi nan na.»

⁸ Maleke naani nde naxa a xa tonbili ifili soge ma. Soge naxa yaamari soto a xa adamadie gan a te ra.

⁹ Wuyenyi jaaxi naxa mixie gan. E naxa Ala xili rasoto, naxan na toore birin nasambaxi. E mu tuubi, e tondi Ala matoxode.

¹⁰ Maleke suuli nde naxa a xa tɔnbili ifili na sube xa kibanyi ma. A xa mangeya naxa lu dimi kui, mixie naxa e nenyie xin jaxankate ma,

¹¹ e fa Ala xili rasoto, naxan na koore ma, e xa tɔɔre nun e xa fie xa fe ra. E tondi gbilende e xa wali kobie fɔxo ra.

¹² Maleke senni nde naxa a xa tɔnbili ifili Efirati xure xungbe ma. Na xure naxa xara, alako a xa findi kira ra mangee be, naxee fama kelife sogetede.

¹³ N naxa jinne seniyentare saxan to mini ra na sube magaaxuxi de kui, na sube boore de kui, a nun na namijonme wule fale de kui. Na jinnee nu maniyaxi xuupɛe nan na.

¹⁴ Sentane xa jinnee nan nu e ra, naxee tonxumae rabama, e man sigama dunija mangee maxilide, alako e xa e malan, e xa gere so Ala Senbe Kanyi xa loxoɛ xungbe ma.

¹⁵ «Wo bara a to, n fama tɛrenna nan na, alo mujeti a gbe wali rabama ki naxe. Sɛɛwe na mixi be naxan mu xima, naxan mu a xa dugi bama. Na kanyi naxa lu a mageli ra, alako a naxa yaagi.»

¹⁶ Jinnee naxa dunija mangee malan yire nde naxan xili falama Eburu xui ra «Aramagedon.»

¹⁷ Maleke solofere nde naxa a xa tɔnbili ifili kuye ma. Xui xungbe nde naxa mini hɔrɔmɔlingira kui Ala xa kibanyi mabiri, a a masen, «A bara jon.»

¹⁸ Galanyi naxa bula, xuie naxa mini, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa sɛren, naxan maniyɛ mu nu raba sinden kafi dunija fole.

¹⁹ Na taa xungbe naxa kana alo se naxan giraxi doxo saxan. Dunija taaɛ birin naxa bira. Ala naxa ratu Babilon taa gbe ma, a weni tɔnbili fi a ma a xa Ala xa xone mankanɛ min.

²⁰ Surie nun geyae naxa loɛ.

²¹ Balabalanyi belebelee naxa keli koore ma, e bira mixie ma. A xori keren binya kilo tongo saxan nun naani jondon. Mixie naxa Ala xili rasoto na balabalanyi xa fe ra, barima na tɔɔre nu gbo a gbe ra.

¹ Na dangi xanbi, maleke keren naxan nu na na maleke tɔnbili kanyi solofere ya ma, a naxa a fala n be, «Fa be, alako n xa langoe xungbe xa kiiti masen i be, na langoe naxan doxoxi xure xungbee de ra.»

² Dunija mangee nun na langoe gine naxa fe kobi raba. E xa mixie fan naxa bira fe jaaxie fɔxo ra han e naxa lu alo siisilae.

³ Na maleke naxa laamatunyi nde masen n be. N naxa gine nde to gbengberenyi ma, a doxoxi sube gbeeli fari, marasoto xilie nu sebeɛxi naxan ma. Xunyi solofere nu na a ma, feri fu tixi a xun ma.

⁴ Na gine nu maxirixi donma gbeeli tofanyi nan na, konmagore, belexerasoe, nun xurunde tofanyie nu na a yi ra naxee yailanxi xɛɛma nun gɛmɛ tofanyie ra. Pɔɔti xɛɛma daaxi suxuxi a yi ra, fe xonxi seniyentaree nu na a kui, naxee misaalixi a xa wali jaaxi ra.

⁵ Xili nde sebeɛxi a tigi ma gundo daaxi: «Babilon xungbe, yɛnelae nun fe jaaxie nga.»

⁶ N naxa na gine to, a siisixi seniyentɔɛ wuli ra, naxee nu findixi Isa xa seedee ra. N to a to, n de naxa ixara ki fanyi.

⁷ Na maleke naxa a fala n be, «Munfe ra i de ixaraxi? N fama ne yi gundo tagi rabade i be, yi gine xa fe ra nun yi sube xunyi solofere nun feri fu kanyi xa fe ra a doxoxi naxan fari.

⁸ I sube naxan to, a nu na na, konɔ a mu na yakosi. A fama ne tede yili tilinxi kui, a fa bonɔ. Adamadi naxee xili mu sebeɛxi kisi buki kui, kabi dunija fole, e kaabama ne yi sube xa fe ra, barima singe a nu na, yakosi a mu na, konɔ temui naxan sa fama, a man minima ne.»

⁹ Xaxilima noma yi fahaamude: Na xunyi solofere misaalixi geya solofere nan na, gine doxoxi naxee fari.

¹⁰ Nee man misaalixi mange solofere nan na. Suuli bara bira, keren na na, boore mu nu fa sinden. A na fa, a buma ne dondoronti.

¹¹ Sube naxan nu na na, konɔ a mu na yakosi, na misaalixi mange solomasaxan nde nan na. A fan na na na mange solofere nan ya ma naxan fama bonode.

¹² Na feri fu i naxee toxi, nee fan misaalixi mange fu nan na, naxee mu nu

17

Babilon xa kane

mangeya soto sinden. E tan nun na sube, e fama mangē nōe nan sōtode waxati keren bun ma.

¹³ E waxonfe birin lan. E e xa senbe nun e xa mangeya ragbilenma ne na sube ma.

¹⁴ E Yexeyore gerema ne, kono Yexeyore nan geenima, barima a tan nan findixi marigie Marigi ra, mangēe xa Mangē. A xa mixi sugandixie, a xa danxaniyatōe na a sēeti ma.

¹⁵ A naxa a fala n be, «Na xuree i naxee toxi, na langoe ginē dōxoxi xure naxee de ra, e misaalixi pamanee, bōnsōee, sie, nun xuiē nan na.

¹⁶ Na feri fu nun na sube, i naxee toxi, e na langoe ginē xonma ne. E fama ne se birin bade a yi ra, e fa a ti a mageli ra, e a sube don, e a dōnxōe woli tē xōra,

¹⁷ barima Ala nan a ragirixi e xa a waxonfe raba. E xa e xa mangeya ragbilen na sube ma, han Ala xa masenyi kamalima temui naxē.

¹⁸ Na ginē i naxan toxi, a misaalixi dunija mangēe xa mangataa xungbe nan na.»

18

Babilon birafe

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke gbete to goro ra keli koore ma. Nōe xungbe nu na a yi, a xa nōre naxa dunija iyalan.

² A naxa a fala a xui itexi ra, «Babilon xungbe bara bira. Babilon bara bira, a bara findi jinnēe xonyi ra, pinne seniyentaree nun xōni raharamuxie luma dennaxē.

³ A kanaxi ne barima si birin bara bira a xa fe jaaxie fōxo ra. Dunija mangēe bara lu a sēeti ma a xa wali kobi kui. Dunija yulēe fan bara banna a waxonfe saabui ra. E birin luxi ne alo siisilae.»

⁴ N naxa xui gbete me keli koore ma a falafe ra, «N ma pama, wo xa mini a ya ma, alako wo fan naxa lu a xa yunubie kui, wo xa a xa tōore fan soto.

⁵ A xa yunubie bara gbo a gbegebe ra. Ala bara ratu a xa tinxintareya birin ma.

⁶ Wo xa a xa wali sare ragbilen a ma dōxo firin. A naxan nabaxi wo ra, wo xa na raba a tan fan na dōxo firin.

⁷ A waxonfe xun to nu masaxi temui birin, wo fan xa a xa tōore xun masa na

ki, a xa sunnun, barima a a fala ne a bōje kui, «Mangē ginē nan n na. Kaaje ginē mu na n na, n mu luma sunnunyi kui abadan.»

⁸ Na masenyi xa fe ra, a fama yi gbaloe tode lōxōe keren: faxe, sunnunyi, nun kaame. A ganma ne tē ra, barima Marigi Ala Senbema nan a makiitixi.»

⁹ Dunija mangē birin naxee bara bira a xa fe jaaxie nun a waxonfee fōxo ra, e fama ne wade. E na a to a xa taa na ganfe, e sunnunma ne.

¹⁰ E lu yire makuye barima e gaaxuxi a xa tōore ya ra. E nu fa a fala, «Naxankate na Babilon be. Naxankate na na taa xungbe senbema be. A bara makiiti lēeri keren bun ma.»

¹¹ Dunija yulēe wama ne a xa fe ra, e sunnunma ne, barima mixi mu na naxan e xa kotee sarama sōnon,

¹² kote naxan findixi xēema ra, gbeti, gemē tofanyie, dugi gēse daaxi, dugi gbeeli, wuri fanyie, sili jinyi masolixi, wuri fanyie masolixi, yoxui, wure, gemē xōrōxōe,

¹³ donse joxunme, surayi mooli birin, labundē, weni, ture, farin fanyie, ningee, yexēee, soee, sōori ragisee, nun konyie.

¹⁴ «I waxonfe birin bara makuya i ra, na se fanyie bara lōe i ma. I mu nee sōtōma sōnon.»

¹⁵ Yulē naxee bannaxi a saabui ra, e fan luma ne yire makuye, barima e gaaxuxi a xa tōore ya ra. E wama ne, e lu sunnunyi kui.

¹⁶ E nu a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na a be, naxan nu wama dugi fiixe, dugi gbeeli, xēema, nun gemē tofanyie xon.»

¹⁷ A xa naafuli birin bara kana na waxati kerenyi kui. Kunkui rapereē nun mixi naxan birin kunkui wali nde rabama, e luma ne yire makuye,

¹⁸ e fa a fala e xui itexi ra na taa xungbe ganxi ya ra, «Yi taa, a maniyē mu na.»

¹⁹ E fama ne xube masode e xunyi ma, e wa, e lu sunnunyi kui, e a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na na taa be kunkui kanyie bannaxi dennaxē. Na taa bara findi gbengberenyi ra na waxati kerenyi kui.»

²⁰ «Naxee na koore, wo xa j̄el̄exin na taa xa j̄axankate xa fe ra. Seniyent̄oe, Ala xa x̄erae, nun namij̄onm̄e, wo tan xa j̄el̄exin, barima Ala bara wo gbej̄ox̄o.»

²¹ Na temui maleke senbema nde naxa ḡeme xungbe tongo naxan nu luxi alo se luxutase, a naxa a woli baa ma a falafe ra, «Babilon taa xungbe birama ne a jaaxi ra alo yi ḡeme. Mixi mu a toma s̄on̄on.»

²² «I xa sigie mu mema s̄on̄on, naxee sama k̄ora, xule, nun sara xui ra. Wali xui mu minima i x̄onyi s̄on̄on, maale din xui fan mu luma i x̄onyi s̄on̄on.»

²³ Lanpui xa naiyalanyi mu toma i x̄onyi s̄on̄on. Futi xirimae xa j̄el̄exin xui mu mema i x̄onyi s̄on̄on, barima i xa yul̄e nu bara findi mixi xungbee ra dunija, i bara si birin natantan i xa fe jaaxie saabui ra.

²⁴ Namij̄onm̄e nun seniyent̄oe wuli bara mini i x̄onyi, a nun naxee k̄on bara raxaba b̄oxi ma.»

19

Ala xa tantui

¹ Na to dangi, n naxa j̄ama xungbe xui m̄e koore ma a fala ra, «Ala tantu. Kisi, xunnakeli, nun senbe na muxu Marigi Ala be,

² barima a xa kiiti tinxin, a findixi n̄ondi nan na. A bara langoe gine makiiti, naxan nu bara dunija ratantan a xa fe jaaxie ra. Ala bara a xa konyie wuli gbej̄ox̄o a ma.»

³ Nama man naxa a fala a firin nde, «Ala tantu. Babilon tuuri tema ne abadan.»

⁴ Na fori m̄ox̄on̄en nun naani, nun na nimase naani naxa e felen b̄oxi, e Ala batu naxan nu magoroxi kibanyi kui, a falafe ra, «Amina, Ala tantu.»

⁵ Xui nde naxa mini kibanyi, a falafe ra, «Ala xa konyie, wo xa won Marigi Ala mat̄ox̄o, wo tan naxee gaaxu a ya ra, wo tan dim̄e nun forie.»

⁶ N naxa j̄ama xungbe xui m̄e naxan senbe gbo alo xure wundu xui, xa na mu a ra galanyi xui. E naxa a fala, «Ala tantu, barima Ala Senbe Kanyi, won Marigi Ala bara so a xa mangeya kui.

⁷ Won xa seewa, won xa j̄el̄exin, won xa a binya, barima Ȳex̄eȳore xa futi xiri temui bara a li. A naxan d̄ox̄oma, a bara ḡe a yete yailande.

⁸ A naxan d̄ox̄oma a bara dugi fiixe tofanyi ragoro a ma, naxan misaalixi seniyent̄oe xa kewali tinxinie ra.»

⁹ Maleke naxa a fala n be, «I xa a sebe, <J̄el̄exinyi na mixie be naxee maxilixi Ȳex̄eȳore xa futi xiri malanyi.>» A naxa a fala n be, «Ala xa n̄ondi nan na ki.»

¹⁰ N naxa n xinbi sin a bun ma n xa a batu, k̄on̄o a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee bara la Isa xa seedej̄ox̄oya ra. I xa Ala nan batu. Isa xa seedej̄ox̄oya findixi namij̄onm̄e xa masenyi x̄ori nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi n naxa koore to rabi ra, soe fiixe tixi na, a ragima xili Dugut̄ege nun N̄ondi fale. A gere soma tinxinyi nan na, a kiiti sa tinxinyi kui.

¹² A yae nu luxi ne alo te, manḡe katanyi naxan yailanxi ḡeme tofanyi ra nu dusuxi a xun na. A xili sebexi a ma, xili mixi yo mu naxan kolon bafe a tan na.

¹³ A xa dugi bundaxi wuli ra. A xili ne Ala xa Masenyi.

¹⁴ Koore s̄ori gali nu biraxi a f̄ox̄o ra e xa soe fiixe fari, dugi fiixe tofanyie fan nagoroxi e ma.

¹⁵ Santidegema x̄ep̄enxi nu minixi a de i, alako a xa j̄aman̄e gere, a xa e yamari sawuri senbema ra, Ala Senbe Kanyi xa x̄one xa kamali.

¹⁶ A sebexi a xa dugi xungbe ma, a nun a tabe ma, «Manḡe xa Manḡe, marigie Marigi.»

¹⁷ N naxa maleke to, a tixi soḡe fari. A naxa a fala a xui itexi ra x̄oni birin be naxee nu na koore ma, «Wo fa Ala xa xunnakeli yire,

¹⁸ wo xa manḡe sube don, a nun s̄ori manḡe sube, senbema sube, soe sube, soe ragie sube, lasiri nun konyie sube, dim̄e nun forie sube.»

¹⁹ N naxa na sube to, a nun dunija manḡe nun e xa s̄orie. E birin nu malanxi alako e xa na soe fiixe ragima nun a xa s̄ori gali gere.

²⁰ Soe fiixe ragima naxa na sube jaaxi suxu, a nun na namij̄onm̄e wule fale, naxan nu bara mixie madaxu t̄on̄xumae ra, sube xa t̄on̄xuma nu saxi mixi naxee ma, a nun naxee nu bara na sube xa kuye

batu. Na firinyie birin naxa woli tɛ nun soda xɔɔra.

²¹ Santidɛgema naxan nu minima soe fiixe ragima dɛ kui, a naxa booree faxa, xɔnie fa e sube don.

20

Sentanɛ raɲɔnyi

¹ Na dangi xanbi, n naxa malekɛ to goro ra kelife koore ma, yili tilinxi naadɛ saabi nun yɔlɔnxɔnyi belebele nu na a yi ra.

² A naxa na sube magaaxuxi suxu, na bɔximase fori, naxan findixi Ibulisa ra, na nan na ki Sentanɛ. A naxa a xiri, a xa lu na ki jɛ wulu keren bun ma.

³ A naxa a woli yili tilinxi kui, a naadɛ balan, a tɔnxuma sa naadɛ ma, alako a naxa mini sie madaxude han na jɛ wulu keren xa kamali. Na xanbi a lanma a xa fulun waxati dunkedi bun ma.

⁴ N naxa kibanyi ndee to. Mixi naxee magoroxi e kui, nee nu bara yaamari soto e xa kiiti sa. N naxa mixie to naxee xunyie nu bara ba e dɛ i Isa xa seedeɲɔxɔya nun Ala xa masenyi xa fe ra. N man naxa mixie to naxee mu nu tuubi na sube nun a xa kuye bɛ, na sube xili mu nu seɓexi e tigi ma, xa na mu a ra e belexɛ ma. E nu bara keli faxɛ ma, e jɲɲɛ, e yaamari raba Ala xa Mixi Sugandixi sɛeti ma jɛ wulu keren bun ma.

⁵ Boore mixi faxaxie mu nu kelixi faxɛ ma sinden, fo na jɛ wulu keren xa kamali. Marakeli singe nan na ki.

⁶ Nelexinyi nun seniyyenyi na mixie be naxee bara lu na marakeli singe kui. Saya firin nde mu nɔma e lide sɔɲɔn. E findima nɛ Ala nun Ala xa Mixi Sugandixi xa sɛrɛxɛdubɛɛ ra, e fa yaamari ti a sɛeti ma jɛ wulu keren bun ma.

⁷ Na jɛ wulu keren na kamali tɛmɛi naxɛ, Sentanɛ minima nɛ a xa geeli kui,

⁸ a siga dunɲa birin sie madaxude, alo Gogo nun Magogo, a e malan gere xili ma. E xasabi luma nɛ alo mɛyyenyi naxan na baa dɛ ra.

⁹ Sie kelima nɛ dunɲa yire birin, e fa Ala xa pama rabilin a xa taa xanuxi kui. Kɔnɔ na tɛmɛi tɛ goroma nɛ kelife koore ma, a fa e sɔntɔ.

¹⁰ Ibulisa naxan nu sie madaxuma, a tan bara woli tɛ nun soda xɔɔra, na sube

nun na namɲɔnɲɛ wule fale na dennaxɛ. E ɲaxankatama nɛ naa kɔɛ nun yanyi ra abadan.

¹¹ Na dangi xanbi, n naxa kibanyi xungbe fiixe to, Ala magoroxi a kui. Bɔxi nun koore naxa e gi a ya ra, e lɔɛ.

¹² N naxa mixi faxaxie to, forie nun dimɛɛ, e birin tixi kibanyi ya i. Bukie naxa rabi, boore buki fan naxa rabi naxan findixi kisi buki ra. Mixi faxaxie naxa makiiti e kewali ra naxan nu seɓexi na bukie kui.

¹³ Mixi faxaxie naxee nu na baa ma, nee naxa keli. Mixi faxaxie naxee nu na aligiyama, nee fan naxa keli, e birin naxa makiiti e kewali ma.

¹⁴ Faxɛ nun aligiyama naxa woli tɛ xɔɔra, naxan findixi faxɛ firin nde ra.

¹⁵ Mixi naxan birin xili mu nu seɓexi kisi buki kui, e naxa woli tɛ xɔɔra.

21

Koore nɛɛnɛ nun bɔxi nɛɛnɛ

¹ N naxa koore nun bɔxi nɛɛnɛ to, barima koore nun bɔxi singe nu bara lɔɛ, baa fan mu nu na sɔɲɔn.

² N naxa taa seniyyenxi to, Darisalamu nɛɛnɛ, naxan nu na gorofe keli koore ma Ala sɛeti ma. A nu rafalaxi a fanyi ra alo gine naxan sigama a xa mɔri ralande a xa futi xiri lɔxɔɛ.

³ N naxa xui senbɛma nde mɛ kelife kibanyi yire, a falafe ra, «Ala xa hɔrɔmɔlingira nan ya naxan tixi adamadie ya ma. Ala sabatima nɛ adamadie tagi, e findi a xa pama ra, a fan findi e Marigi Ala ra, a lu e tagi.

⁴ A e yaye birin bama nɛ. Faxɛ, sunnunyi, wa xui, nun tɔɔrɛ mu luma naa sɔɲɔn, barima na fe mɔɔli naxee nu na singe ra, nee birin bara jɔn.»

⁵ Naxan magoroxi kibanyi kui a naxa a fala, «Yakɔsi, n bara fe birin masara.» A man naxa a fala, «A seɓɛ, barima masenyi na a ra naxan findixi nɔndi ra, a mu kanama abadan.»

⁶ A naxa a fala n bɛ, «A bara jɔn. N tan nan na fe singe nun fe dɔnxɔɛ ra, a folɛ nun a raɲɔnyi. Ye xɔli na naxan ma, n kisi ye fima nɛ a ma, a mu sarama. Na ye misaalixi kisi nan na.

⁷ Mixi naxan geenima, a ke nan na ki. N bara findi a Marigi Ala ra, a fan bara findi n ma di ra.

⁸ Kɔnɔ mixi gaaxuxie, danxaniyataree, mixi paaxie, faxetie, yenelae, manduru-lae, kuye batuie, wule false, e birin luma ne te nun soda xɔra. Na findima faxe firin nde nan na.»

⁹ Maleke nde naxan nu na na maleke solofere ya ma, tɔnbili solofere nu na naxee yi ra, mankanɛ solofere saxi e kui, a naxa fa n yire, a a fala n be, «Fa be, n xa Yexɛɛyɔre xa gine masen i be, naxan xa futi fama xiride.»

¹⁰ A naxa n xaxili xanin geya xungbe itexi ma. Menni a naxa na taa seniyeŋxi masen n be, naxan findixi na Darisalamu ra, naxan nu bara goro kelife koore ma Ala seeti ma.

¹¹ Ala xa nɔre nu na a ma, a nu yanbama alɔ gɛmɛ tofanyi naxan maniyaxi diyaman na.

¹² A xa tete nu ite, naade fu nu firin nu na a ma, maleke fu nun firin nu tixi na naadeɛ ra e makantafe ma. Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin xili nu seɓexi na naadeɛ ma.

¹³ Naade saxan nu na sogetede mabiri, naade saxan nu na kɔɔla mabiri, naade saxan nu na yirefanyi mabiri, naade saxan nu na sogegorode mabiri.

¹⁴ Taa tete nu tixi na gɛmɛ safe fu nun firin nan fari, Yexɛɛyɔre xa xɛera fu nun firin xilie nu seɓexi e ma.

¹⁵ Maniyase xɛema daaxi nu na na maleke yi ra, naxan nu wɔyenma n be, alako a xa nɔ taa, a naadeɛ, nun a tete maniyade.

¹⁶ Taa kuye, taa igboŋa, nun taa iteya, a birin nu lanxi kilo wulu firin, kilo keme firin, kilo mɔxɔŋen nan ma.

¹⁷ Maleke naxa tete fan maniya adama ki ma. Na naxa lan kanke ya tongo saxan nun senni ma.

¹⁸ Tete nu yailanxi gɛmɛ tofanyi nan na naxan maniya diyaman na. Taa tan nu yailanxi xɛema xɔri fanyi nan na naxan tinse alɔ ye.

¹⁹ Taa tete nu tixi gɛmɛ xungbee nan fari. Gɛmɛ tofanyi mɔɔli birin nan nu na gɛmɛ xungbee raxunmaxi. Gɛmɛ xungbee singe raxunmaxi gɛmɛ tofanyi nde nan na

naxan xili falama yasipe, a firin nde raxunmaxi gɛmɛ tofanyi nde nan na naxan xili falama safiri, a saxan nde kalisedone, a naani nde emerode,

²⁰ a suuli nde sarodonixi, a senni nde sarodone, a solofere nde kirosolite, a solomasaxan nde berili, a solomanaani nde topasi, a fu nde kirisopirase, a fu nun keren nde hiyasinti, a fu nun firin nde ametisite.

²¹ Tete naade fu nun firin nu yailanxi gɛmɛ tofanyie nan na naxee na baa ma. Naade birin findixi gɛmɛ keren nan na. Taa malande nu yailanxi xɛema xɔri fanyi nan na naxan tinse alɔ ye.

²² N mu Ala xa hɔrɔmɔlingira toxi taa kui, barima Marigi Ala Senbe Kanyi nun Yexɛɛyɔre nan na hɔrɔmɔbanxi ra.

²³ Na taa hayi mu nu na soge ma, xa na mu a ra kike ma, alako a xa naiyalanyi sɔtɔ. Ala xa nɔre nan findima a xa naiyalanyi ra, Yexɛɛyɔre findima a xa lanpui nan na.

²⁴ Sie jɛɛma a xa naiyalanyi nan kui, dunija mangɛɛ fama ne a binyade.

²⁵ Na taa naadeɛ mu balanma, barima kɔɛ mu soma naa.

²⁶ Sie fama ne Ala binyade naa, e a matɔxɔ.

²⁷ Se seniyantare yo mu soma naa, mixi naxan fe xɔnxi rabama nun mixi naxan wule falama, e fan mu soma naa. Mixi naxee xili seɓexi Yexɛɛyɔre xa kisi buki kui, e gbansan nan soma na.

22

Ala xa kisi

¹ Na maleke naxa kisi xure masen n be. A nu tinse alɔ diyaman, a nu minima Ala nun Yexɛɛyɔre xa kibanyi nan kui,

² a fa findi xure ra taa tagi. Kisi sansie nu tixi a de firin na, e nu bogi kike yo kike, sanmaya fu nun firin jɛ kui. E burexe findixi seri nan na jamanɛɛ be.

³ Danke yo mu na sɔnɔn. Ala nun Yexɛɛyɔre xa kibanyi na taa kui. Ala xa konyie a xui rabatuma,

⁴ e a yatagi to, a xili seɓexi e tigi ma.

⁵ Kɔɛ mu soma naa, e hayi mu na lanpui nun soge naiyalanyi ma sɔnɔn, barima Marigi Ala nan findixi e xa naiyalanyi

ra. Ala xa konyie yaamari tima ne naa abadan.

⁶ Maleke naxa a fala n be, «Yi masenyi nɔndi nan a ra, a mu kanama. Marigi Ala, naxan namignonme xaxili rapereɛma, a naxa a xa maleke xee alako a xa a masen a xa konyie be naxan fama rabade waxati makorexi ra.»

⁷ Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa. Nelexinyi na mixi be naxan yi masenyi rabatuma, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra.»

⁸ N tan Yaya, n bara na fe birin me, n bara na fe birin to. N to na me, n to na to, n naxa bira na maleke bun ma naxan nu bara na fee masen n be, alako n xa a batu.

⁹ Kono a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee findixi namignonmee ra, a nun mixi naxee yi Kitaabui xa masenyi rabatuma. I xa Ala batu.»

¹⁰ Na dangi xanbi na maleke naxa a fala n be, «I naxa yi masenyi balan tonxuma ra sinden, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra, barima waxati bara makore.

¹¹ Tinxintare xa lu tinxintareya kui, seniyyentare xa lu seniyyentareya kui, tinxintoe xa lu tinxinyi kui, seniyyentoe xa lu seniyyenyi kui.»

¹² Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa, n man fama ne mixi birin xa kewali sare ra.

¹³ N tan nan findixi fe singe nun fe donxoe ra, a fole nun a raponyi ra.

¹⁴ Nelexinyi na mixi be naxee e yete seniyyenma, alako e xa kisi sansi bogi don, e man xa no sode na taa kui naade ra.

¹⁵ Fe naaxi rabae na taa fari ma, mandurulae, yeneleae, faxetie, kuye batuie, nun wule fale birin wule rafan naxee ma.

¹⁶ N tan Isa, n bara n ma maleke xee seedeponxoya ra danxaniyatoe pamae ma. N tan findixi Dawuda bonsoe sanke nan na, n tan findixi Dawuda bonsoe nan na. N luma ne alo subaxe looloe.»

¹⁷ Ala Xaxili Seniyyenxi nun gine naxan xa futi xirima, e birin a falama, «Fa.» Naxan na a me, na fan xa a fala, «Fa! Ye xoli na naxan ma, a xa fa. Naxan wama a minfe, a xa kisi ye tongo, a xa a min, a mu sarama!»

¹⁸ N tan Yaya bara findi seede ra mixi birin be naxee bara yi masenyi me naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra. Xa a sa li mixi nde fama fe gbete nde sade yi masenyi fari, Ala nan fama toore sade na kanyi ma, alo toore naxan ma fe sebexi yi Kitaabui kui.

¹⁹ Xa a sa li mixi nde naxa woyenyi nde ba yi namignonme xa masenyi ra naxan sebexi yi Kitaabui kui, Ala nan fama kisi sansi ke bade a yi ra, a fa lu taa seniyyenxi fari ma, alo a sebexi yi Kitaabui kui ki naxe.

²⁰ Yi seede naxan seedeponxoya baxi, a xa masenyi nan ya, a naxe, «Iyo, a gbe mu luxi n xa fa.» Amina. Marigi Isa, i xa fa!

²¹ Marigi Isa xa hinne birin na.